Ч. 71. Львів, Четвер 1 (14) Цьвітня 1904. Річник XXV.

Виходить у Львові що дня (прім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Ганемана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароли Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuliawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і надежитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише на попереднім застереженик. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошенка звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або на ѣї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поздика і инші приватні оголошенки числить ся по 30 с. за стрічку.

Перед парляментом.

Вже за пять днїв, бо дня 19 с. м. зберe ся знов парлямент на коротку сесию — а зберe ся під знаком обструкциї з одного боку, а маскованого абсолютизму з другого боку. Правда, при тім будуть вести ся також пертрактациї угодові завдяки інтриґам „польского кола", котре має надію висадити при тій нагоди урядниче правительство у воздух, але кождий політично думаючий чоловік знає, що ті угодові пертрактациї не доведуть до цїли і остануть ся зовсїм злишною а вже кілька разів повторюваною комедиєю парляментарної гри.

Так отже знаменем ситуациї буде і на дальше маскований абсолютизм і обструкция а ся цїха внутрішного положеня викликує мимохіть питане про дальший хід подій і про успішність дотеперішної обструкційної боротьби.

Характеристичним знаменем зросту абсолютизму, що на коротко перед теперішною сесию, бо як-раз на першого цьвітня урядова Wiener Zeitung принесла цїсарске, розпорядженє, видане на основі сакраментального 14-ого параґрафу, котрим установлено континґент рекрута на сей рік. Сим робом правительство упорало ся з послїдною прерогативою парляменту, а тим самим до решти і з австрийским парляментаризмом. Протягом кількох послїдних років всї важнїйші закони появляли ся на основі §-у 14-ого; від двох років тим параґрафом раджено на брак парляментарно ухваленого буджету. Та континґент рекрута лишено парляментови. Нинї і сей податок життя і кровне зараджено без волї репрезентантів австрийского населеня. Внутрішне політичне життє Австриї зробило знов оден рішучий крок в тріумфальнім походї маскованого абсолютизму.

З того поступу абсолютизму, котрий як небезпечна й невилїчима недуга опановує що раз більше державний орґанїзм, можна бачити, що правлячі круги махнули вже рукою на конечність парляменту — а тим самим вирнає питане про успішність, а радше про дальший спосіб веденя обструкциї, коли має вона вести до цїли. Бо коли правительство тілько користає з парляментарної заверюхи, щоби хопити ся абсолютистичного оружя, то мимохіть повстає питане, чи якраз обструкция не є при тім стані річий в горі — як говорив свого часу посол Лєхер на адресу чеської обструкциї — „гаченем води на млин абсолютизму" і необмеженої самоволї сего правительства, котре вона саме хоче повалити. Бо очивидна річ, що правительство, хапаючи ся так радикально §-у 14-ого, думає тим робом змучити та вичерпати, прямо виголодити обструкцию, й довести до того результату, щоби Чехи, знеможені і лишені всяких результатів обструкційної тактики, подали ся і здали ся на его ласку-неласку. На всякий-же спосіб, хочби навіть правительство не сягало так далеко в своїх комбінациях — тим більше, що вони могли би дуже завести — то все таки вигіднїйше ему, коли можна правити абсолютно та держати ся поверх борючих ся елементів, ніж мати клопоти з парляментом і з торгами на парляментарній біржи. Супротив того навіть по чеській сторонї, а іменно з кругів чеської шляхти, піднїс ся голос ґр. Паріша, щоби Чехи залишили обструкційну тактику як неведучу до цїли, а за се щоби вернули до леґальної опозициї, при якій „дало би ся більше осягнути".

Видима річ, тї заміти про шкідливість чи безуспішність обструкциї суть зовсїм хибні, бо обструкция є справдї найсильнїйшим оружєм меншости в парляментї, щоб змусити правительство до капітуляциї. В дотеперішнім веденю обструкційної боротьби є однак оден блуд, і про той блуд при зближаючій ся сесиї хочемо як-раз поговорити.

А нагадаємо тут знамениту і дуже вмучну статю, яку помістила „Neue freie Presse" з нагоди оголошеня розпорядженя о континґентї рекрута. „Neue freie Presse" каже в тій статї, що рівночасно на Угорщинї оголошено континґент як парляментарно ухвалений і монархом еанкціонований закон, та навязуючи до сего зіставленя „cis" і „trans", висьвітлює, в чім лежать різницї конституціоналїзму австрийского а угорского. На Угорщинї парлямент також не хотїв був ухвалити рекрута, ні податків. І хоч тодї державна машина не ставула, та за се і не застосовувала свого найвисшого привілею — примусу — супротив горожан, відмавляючих дани, і правительство поспішило ся постарати ся о як найскорше усунене стану ex lex та о привернене правильного ходу конституційно-державного життя. Говорить ся вправдї, що се наслїдок того, що на Угорщинї нема §-у 14-ого. По правдї однак — каже „Neue freie Presse" — не в тім річ, а в сім, що в Австриї населенє не проняте конституційним духом, не відмовить податку та рекрута, хочби і безправно та противконституційним способом накинених і хочби відмовити їх мало повне право — як се іменно цїлком певно стало-б ся на Угорщинї на случай ужитя примусу на заряджена стану „ex lex".

Отсе основа виводів найбільшого австрийского дневника, виводів, що є мимохіть дуже доброю і дуже влучною наукою конституціоналїзму для австрийского населеня, в першім рядї для тих, що борють ся обструкциию супротив теперішного правительства. А наука ся ясна: Обструкция річ добра і ведуча до цїли, та мусить вона мати опору в населеню і то опору не лише пасивну, не лише в видї одобреня тактики уживаної послами в парлямент, але й активну, в видї співдїланя і доповненя обструкциї парляментарних представників і поза парляментом. Посли самі можуть бороти ся з правительством лише на парляментарнім терені, але побороти правительство, котре переходить до порядку над парляментом, котре опускає парляментарне поле, щоби самовільно поступати поза плечима парляменту, може лише суспільність, ставучи в оборонї загроженого конституціоналїзму против замахів абсолютизму.

Коли, переходячи до конкретних справ, візьмемо у нас такі континґент рекрута і буджет, то се справи, яких положеня §-ом 14-им ніяк не дасть ся оправдати.

Параґраф 14-ий основних законів постановляє виразно, що цїсарске розпорядженє може заступити парляментарно ухвалений закон лише тодї, коли потреба есть наглячá і недопускаюча проволоки під грозою державної небезпеки, а правительство не має вже часу або не має можности скликаня парляменту. Ясно отже, що коли парлямент може бути скликаним і коли справа не є грізною та наглячою, уживане § 14-ого до лєґіслятиви есть нарушенєм конституциї, а розпорядженє видане на его основі не є конституційно оправдане і леґальне. А тим більше неможливим під неважностию есть пристосоване §-у 14-ого на случай, коли законопроєкт вже навіть предложено парляментови, а парлямент его ще не розтрисав. Тож прямо кпинами і знасилуваньем конституциї враз з тим §-ом 14-им є, уживати его, коли справи не є наглячі і коли вони парляментови можуть бути кождої хвилї або навіть і були вже предложені. А коли так є, коли введене буджету при помочи §-у 14 або континґенту рекрута є нарушенєм основного права про вводженє законів за згодою парляменту, то ведучи обструкцию треба о тім говорити і бити на се не тілько в парлямент, але і поза парляментом, та будити в суспільности дух конституціоналїзму яко одиноке рішаюче заборолоо проти замахів абсолютистичних.

Отсе ми вважали за відповідне подати при зближаючій ся сесиї тим, котрі ведуть бій з правительством і хотїли-б его довести до успішного кінця. А зближаюча ся сесия надає як-раз нагоду приладити собі аґітационний материял для такої борби, бо нема сумнїву, що правительство так атаковане на властивім місци — ніби сказати медичним терміном: в locus minoris resistentiae — почує слабість в ногах і буде певно тому будженю конституційного духа ставити всякі можливі перешкоди. Та се не повинно зражувати тих, що сказавши „а" мусять сказати і „б", а особливо нас Руснин, котрі з усїх народів мають без сумнїву найбільше основ бути недовольні з пануючої політичної системи в Австриї.

Листи з України

Кіїв, 9 м. ст. цьвітня 1904.

Наше життя на Україні виповнює тепер, як і по всїх землях темного царства, боротьба за волю з урядом. Борба ся така занята, така постійна і широка, що вона захоплює собою все, так що наш уряд тільки й думає, якби опозицию здавити, а з другого боку цїла сьвідома частина суспільства обертає майже всю свою увагу і енергію на отсю безпощадну боротьбу. І з того становиска, на тім основі приходить ся мені тепер вести знова мою літопись після короткої перерви, особливо-ж, коли відверну на хвилю увагу від военних подій а аверну ся до нашої внутрішньої політики.

З таких подій, які ми за морем війни випустили на разї з-перед очий, є без сумнїву іменованє бр. Клейґельса ґенерал ґубернатором „Юго-западного краю". Се іменованє є важне, бо воно становить нову добу в історії суспільно-політичного життя трох ґуберній російскої Україні, а особливо Кіева, з яким сполучено дуже богато сторін нашої національної історії. Щоб розумїти, що буде з управи Клейґельса в нашому краю, треба тілько знажити його минуле. Клейґельс має за собою виключно карієру поліцейску — був між иншим „ґрадоначальніґ [illegible]. Петербурґа — і певне в тому змисї, що дасть безпощадну все краще та свободолюбиве. Клейґельса хвалять тільки як совісного і умілого адміністратора, та се саме не вистарчає в такому краю як наш, де правити, приходить ся тяжше за всї инші краї різноличної і різнородної Росиї. У нас перш за все треба числити ся з всїляких невдоволеня національностями, а за тим іде ще й нерішене соціяльне питане та і всякі инші справи, які приводить з собою недотепна чиновича система і невдоволене народу. Конче, що рідко хто з адміністраторів, навіть підготованих, зміг би дотепно орієнтувати ся серед таких обставин і злучно провадити своє завдане, не кажучи про те, що в Росиї скрізь при ѣї абсолютному складови видвигає на визначні становиска не особиста прикмета, а протекция і „благонадьожність". Через те в Росиї сьвідома частина суспільства жде від адміністраторів, що вони далї будуть вести постійну лінію нерозуміня потреб людности а справа лежить в тому, не яку користь але чи меншу чи більшу шкоду приносить якийсь адміністратор для підвласного населеня.

Що-до ґен. Клейґельса особливе, то він свого духу і напряму, якого буде держати ся, ще не показав і важко тут судити. Новий ґен. ґубернатор тільки-що орієнтує ся а факти про таку його чи иншу управу настануть доперва пізнійше.

У нас говорячи про урядовий утиск свобідної думки не можна не сказати про університет. Тут-же є головна реторта, де вирабляють ся нові люди і нові змагани — і тут також проявляє велика частина подавгів поліційної системи. Ся поліційна система тріюмфує тепер на київскому університеті за ректорованя Бобрецкого, який показав ся ще гірший від свого попередника Фертиньского. Подаю лише оден, самий сьвіжий зразок його подвигів. Недавно на лекцию проф. Де-Меца зійшлось богато слухачів а між ними був і оден російский — як тут називають правительственних обединителів — „націоналїст", з яким всї инші студенти не хотїли засїдати в сали. Вони зажадали, щоб сей небажаний гість вийшов з аудиторії, чого знов сей гість, звісно, вчинити не хотїв. Щож зробив тодї Де-Мец? Він пішов до ректора і заявив, що в него „сходка", а тодї ректор зараз-же викликав поліцию, та віддав їй студентів в повну розпорядимість. Поліцмайстер, що явив ся сейчас в сали, переписав тутже всїх студентів і на них прийдуть тепер кари. — А тепер ще оден зразок поліцейского духу на університеті — хоч тим разом героєм події являє ся звісний і Вам поборник українського „сепаратизма" проф. Флориньский. Була лекция проф. Челпанова, на яку по університетскій традициї заключено також „любителей просвіщенія і зійшлось богато публики. Між присутними було й богато дам, між ними літератка Бердяєва, звісна зі свого лібералїзму. Тодї Флориньский кинув ся до перших рядів де сидїли дами і став вимагати кажучи, що ее місце для урядових осіб, ґубернатора, попечителя округа і т. п. а не для дам. Дами послухались, та остали Бердяєва і від того вийшов скандал, такий, що Флориньский мусїв сповнити себе утечею. Образок на показ дрібний, та він все таки характеристичний для настрою публики і тої завзятої боротьби, яка ведеть ся по всїм усюдам, навіть в найбільших подробицях, між суспільством а урядом і его поплічниками.

Поліцийна система а з нею як плід урядової деморалїзациї, патріотично-поліцейский дух серед частини суспільности був здавна, та ніщо не причинять ся так до зросту сего мікроба официяльного патріотизму як теперішня війна з Японом. Можна сказати, що ся війна на далекім Сході викликала, чи радше вмістила другу війну у нутрі Росиї. Особливий зріст внутрішної боротьби проявляєть ся в сей спосіб, що „патріотична" частина суспільства робить всюди аґітацию в інтересї уряду а під покривкою патріотизму ведe нагінку за всїми тими, що не записали ся на політику внїшну і внутрішну теперішного правительства. До вдатних способів такої борби з „небаґонадьожними" і нагінки належать також т. зв. „Русскія собранія", які вводить ся по городах, де є університети, нібито для цїлий патріотичних. В дійности є то інституция, де задля ратованя „отечества" збирають ся всякі самодержавні російскі новинїсти та занимають ся тим, щоб відшукувати ворогів уряду та нищити їх своїми доносами. Цїкаво буде знати, що така благодать має з ласки Петербурга спливнути тепер і на наш Кіїв. Саме в послїдну хвилю прибув такий петербурский орґанізатор — Бородин йому на імя — до нас і найшов собі вже прихильників, в чому, звісно, скрізь в Росиї при деморалізациї і напорови з гори, зовсїм не трудно. До тої орґанізациї приключано також українофілів, а один з членів „Русского Собранія" заявив вже, що укр.-інофіли мусять там належати обовязково як окрема филія, тому, що нібито інституция стежить „ідеали Славянства". (В часї війни пригадали собі обединителї, як бачимо, і Україну, та краще було, якби бачили ѣї і в инші часи, а не лиш тепер, коли зайшла скруга на всеросийску Імперию! *Ред.*). Що вийде з того „Собранія" і чи пристануть там українофіли заманьовані ідею Славянства в сей новий обединительний рай, не знаємо, та в усякім раї на людий старого кроя приходить поважний іскус. Для сьвідомих річи „Собранія" не представляє небезпеки — адже вони знають, що се тілько нове орудие в борбі уряду з суспільством.

Пишучи оттак про внутрішну війну Росиї згадаю ще про одну вістку, яка прийшла тут з університету в Харкові. В тім приватний доцент Ясинольский, який читаючи лекциї, висловив ся в ліберальному змисї про теперішну війну Росиї з Японом. Російскі патріоти-студенти стали до—слова списувати промову ученого, звісно, для російско-патріотичного ужитку, а тодї студенти поступовці вирвали товаришам записки і подерли їх таки ще в викладовій сали. Се однак не охоронило Я-ого від урядового покарани. Я-ий раптом захорів а на університеті счинила ся заверюха, якій поки-що нема кінця.

Мою хроніку замичу ще кількома дрібнійшими вістями з нашого життя. Так передовім „Кіевскіе Отклики", про які я писав недавно, що стоять під кермою Піхна і Александровских ведені в дусї „Кіевлянинъ-а", перемінили свою одежу і то на нашу видиму користь. В редакцию вступили такі люди як Єфремов, Стешенко, Науменко і другі а редакцию підпісує проф. Лучицький, даючи певність, що „Кіевскіе Отклики" стануть одним з кращих дневників в Росиї а особливо в т. зв. „Юго-западнім краю". Також можу подати ще і другу радісну новину, що і у нас з 1 мая має бути заведене земство (доси в київскій ґуберній його не було) та про се напишу вже другим разом.

Літописець.

Війна.

Невдача Росиї.

Макаров потяв, его панцирник Петропавловск пішов з цїлою обсадою під воду! — отсе найважнїйша вість, яку з боєвища приносла цареви телеґрама Алексеєва.

Японьска фльота напала вчора Порт-Артура, але перед огнем кріпостних батерий мусїла цофнути ся. За ними пустив ся адмірал Макаров на чолї цїлої своєї фльоти і розпочала ся битва. В часї битви Макаров побачив, що японьска фльота збільшає ся і що проти него стануло 30 японьских кораблїв. Тогди він казав своїй фльоті завернути до порту. В часї повороту панцирник

Петропавловск, на котрім був як-раз Макаров і великий князь Кирило, наїхав на підкинену Японцями міну і розлетів ся. Наступила страшна паніка. Всі кинули ся на ратунок, але уратовано лише кількоро людий. **Петропавловск разом з обсадою і Макаровом пішов на дно.**

Адмірал Макаров.

Окрім вел. к. Кирила, котрий після приватних депеш є тяжко, а після урядових легко ранений, уратовано тяжко раненого капітана Яковлева, 2 офіцирів, 2 кадетів і 32 матрозів; всї суть легко ранені. З води витягнено трупи 4 офіцирів, 1 лїкаря і 12 матрозів.

Адмірал Того.

Петропавлоск збудовано в 1894 році. Він обіймав 11.250 бочок і плив 16 вузлів на годину. Мав 4 скорострільні гармат 35'5 сантіметрового калїбру, 12 скорострільних 15 см. калїбру, 36 малих гармат скорострільних і 40 звичайних гармат корабельних, разом 92 гармат.

По катастрофі, яка стрітила російску фльоту, японська фльота щезла з горизонту. Команду над російською фльотою обняв контр-адмірал Ухтомский.

Макаров, котрий погиб разом з Петропавловском, був найспосібнійшим російским матрозом. Перед виїздом до Порт Артура був командантом і ґубернатором Кронштаду. Командантом порт-артурської фльоти був зразу адмірал Штарк, але коли показало ся, що він не доріс до своєї задачи, заступлено его в половинї лютого Макаровом. З приїздом Макарова до Порт Артура вступив новий дух в цїлий російский ґарнізон. Енергія Макарова направила неодно, що попсувала неповоротність Штарка. З огляду на се, що в морских битвах Макаров ризикував своє житє, цар відразу іменував его наслїдника, котрим є директор маринарской академії в Петербурзї, Чукчіна.

Атак японьской фльоти на Порт Артура в вчерашнього дня є виконанем дальшої части плану Японців. Як звісно, Японці мають на метї висадити військо на Ляотонї а в тій цїли є конечне повне знесилене російської фльоти в Порті Артура. Тепер доперва показує ся, що новий атак був ухвалений на звісній нарадї японьского ґен. штабу в Токіо, а депеші доносять, що там рішено конче в тім тижни замкнути Порт Артура з призначенем на се 20 брандерів. Чи і о скілько удав ся в тім напрямі атак вчерашний доси не знати, бо вісти прийшли ще неповні, і кромі того, що ми подали вище, нїчого більше не знати. Те одначи, що подаємо є без сумнїву правдиве, бо прийшло від російской телеґрафічної аґенції. Страти Росиян мусять одначи бути значно більші.

Повисше подаємо фотоґрафії обох героїв дотеперішної японьско-російської війни на мори — адм. Того і погибшого перед часом адм. Макарова.

Над Ялю.

Ґенерал Куропаткін телеґрафував до царя, що в ночи з 8 с. м. Ґенерал Каштальинський післав відділ стрільців на лївий берег Ялю, против Віджу. Відділ перейшов ріку і дійшов до острова Сомалїндо, де натрафив на японську патролю з 50 людий, котрі як-раз з човен висїдали на берег. Стрільці напали, аж Японці стануть на березї і доперва тогди дали до них сальву. Майже всї Японці погибли або потопили ся. Росияни не мали нїяких страт. На другий день показав ся японьский віддїл, але цофнув ся. В слїдуючій телеґрамі ґенерал доносить, що по російский сторонї погиб 1 офіцир, 1 підофіцир, 2 салдати, а 2 салдати ранені.

Другої ночи російські стрільці перейшли ріку коло Ионамфо і дійшли до села, де був японьский ескадрон. Стрільці були там 12 непостережені, аж Корейці зрадили їх, отже мусїли вертати. Коли плили через ріку, один утопив ся. Японців, котрі в човні пустили ся за стрільцями, завтикував російский віддїл і ранив кількох.

Офіціяльні рапорти російські доносять, що японьскі війська дійшли до лївого берега Ялю, обсадили Віджу і Ионамфо і уфортифікували ся над Шасетрі. При роботах заняті суть робітники в корейских строях. Рапорти згадують також о битвах між передними сторожами.

В ночи 11 с. м. якийсь пароход підійшов до лиману ріки Лауго (коло Ньочвану). Росияни дали до него гарматний стріл, але він мимо того плив дальше з погашеними сьвітлами. Доперва по кількох дальших стрілах відплив. Коли стріляно до сего парохода, з правого берега висунули ся якісь човна, але в наслїдок звернених на них пальби цофнули ся.

„Русск. Вѣд." доносять, що хінське правительство з великою енергією стягає війска і команду над ними віддало своїм найспосібнійшим ґенералам. Хінське населене в Манджурії що-раз грізнійше ставить ся против Росиян. Всї Росияни, котрі ґрупами, чи поодиноко відійдуть від російских постерунків, щезають без вісти. Хіни вислали також війско і аґітаторів до Монголії, котрі підбурюють населене против Росиян.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Нїмецкі канали.

Берлїн. Правительство внесло до парляменту проект будови каналів. Кошти будови обчислено на 700 мілїонів марок.

Вибір делеґациї.

Прага. Narodni Listy рішучо заперечують вість, мов би чеські провідники зобовязали ся супротив кола польского позволити на гладкий вибір делеґатів. Такого привречення Чехи колу польскому не давали.

Розрухи в Ішпанії.

Барцельона. Демонстрациї з протестом против атентату на президента міністрів Мауру довели до бійки між республиканцями а революціонїстами. Богато осіб ранено. В місті позамкнено всї склепи.

Нїмецка Африка.

Берлїн. Ґубернатор полудньово-західної Африки нїмецкої Лайтвайн дістав довшу відпустку. Говорять, що ся відпустка є димісією, замаскованою хоробою ноги.

Македонія.

Царгород. В цїли виконаня турецко-болгарскої угоди вибрано комітет, зложений з висших урядників.

Тибет.

Льондон. Тибетаньске правительство сконфіскувало маєтки тих тибетаньских командантів, котрим не повело ся здержати походу анґлїйского війска.

НОВИНКИ.

— **Зарібки в Прусах.** Роботи в Прусах вже розпочали ся і р боту дістануть всї, котрі зголосять ся, лише аби в кождій партиї було тілько бабів і дівчат, кілько є мужчин. Кожда партия робітників, зложена по половинї з мужчин а по половинї з жінок, дістане контракт і може їхати кождої хвилї.

— **Вчерашне „Дїло"** сконфіскувала ц. к. прокуратория за два уступи вступної статї і частину одної новинки, де домагано ся оголошення звісного розпорядженя в справі зарібної еміґрациї до Нїмеччини в повній основі. Що до сеї конфіскати новинки, то подібне домагане як в нашій новинці висказав „Галичанин", хоч не підпав конфіскатї, а того можна дійти до висновку, що конфіската нашої новинки наступила задля її дальших „карідостойних" замїток і форми. По конфіскатї видали ми і розіслали сейчас другий наклад.

— **Звіт з дїяльности „Тов. Руских женщин в Станиславові"** за рік адм. 1093. Від заг. зборів 30 марта 1903 управляв товариством видїл, зложений з пп. Кульчицкої предсїдательки, Рибчуковой містопредсїдательки, Озаркевичевої, Витошиньскої, Баришевої, Індишевскої, Стрийскої і Скочдополевої та відбув 18 засїдань а на его внесене відбувші ся 18 вересня 1903 надзвичайні загальні збори іменували н. К. Малицку почетним членом за заслуги на поприщі народного письменництва. Тов. числить 58 членів а удержує інститут виховуючий для дівчат під управою п. Витошиньскої, в науцї помагає учителька п. Гуркевичівна, науки гри фортепіянової уділяє п. Зелїньска, сьпіву проф. Якубович, історії та літератури проф. Закалиньский а гімнастики „Руский Сокіл". В сім році найшло поміщене 18 учениць, наєм льокалю виносить річно 1680 К. В лютім 1904 видїл доверши давно задумане купно реальности для товариства набуваючи дім о шести убікаціях при ул. Білїньского за ціну 24000 К, з котрих тілько 3601 К 52 с. мож було заплатити готівкою, а сплати рат і амортизацию задумує видїл перевести при помочи жертволюбивости загалу в надії, що наша суспільність розумівши вагу виховання жіноцтва в народнім дусї не дозволить так потрібній інституциї упасти. В році адм. 1903 інститут звеличав память великого ґенія Руси-Украіни Тараса Шевченка вдатними вечерницями а видїл тов. устроїв дїточі вечерниці в день св. Николая, крім того в осени вечерок з танцями, та в карнавалї удержував буфет на вечерках „Рускої Бесїди". В році адм. 1903 основав видїл школу для анальфабетів, котрої дальшого ведення підняласъ філія Рускої Тов. Погаґогічного в Станиславові. Загальні збори 28 марта 1904 вибрали на дальший рік адм. видїл складаючий ся з п. Баришевої яко предсїдательки та пп. Рибчуковой, Чорненькової, Сяпевскої, Озаркевичевої, Кульчицкої, Витошиньскої і Ковшевичевої. Товариство сповнє милий довг вдячности, складаючи щиру подяку тим інституціям, котрі з помежи многих, прошених петиціями видїл о поміч, не відказали їй, а то ради пов. Станиславівскій за субвенцию 80 К а тов. „Дністер" у Львові за субвенцию 50 К, як також приватним жертводавцям за дари, котрі пожертвували а то: Впр. О. Куницкий зі Станиславова 600 К. Вп. д-р Яновіч зі Станиславова 76 К 64 с., Вп. Курівцева з Калуша 20 К, п. Кульчицкий з Львова 5 К, а дальше Вп. Витошиньскій, котра від надолиста минувшого року зрікась що місяця своєї платнї по 30 К за ведене Інститута на користь товарпства, Вп. д-ру Мандичевскому адв. краєвому і Вп. Гуварови за безкористне переведене справи купна реальности, Вп. Баришевій, Рибчуковій і Ковшевичевій за деклярованї датки по 25 корон на сплату рат довгів банкових купленої реальности, вкінци просить видїл о ласкаве надсиланє дальших жертв і деклараций на сплачуване рат. — *Видїл.*

— **Вечерниці в перемискій „Січи".** Дня 27. марця відсьвяткувала перемиска „Січ" вечерниці в честь незабутного нашого ґенія Т. Шевченка. Досить богата програма, як на сили молодого ще товариства, була гарно виконана. Згадати належить про гармі сьпіви мужеского хору, соли баритонові і тенорове, гарний відчит п-ни Ф. і деклямациї п-ни К. і п-ни Т. Вступне слово і закінченє мав заступник голови і в горячій промові загрів членів до громадскої дїяльности. По вечерницях зібрано 15 корон на прапор товариства. Дивно лише, що участь перемискої інтелїґенциї в тім сьвятї була незвичайно слаба. — *Перелетний.*

— **З Кутів** пишуть нам: Яко ще один доказ, що руска мова і права народу руского суть „на рінні трактовані" як і Поляків, наведемо ось сей примір з нашої місцевости: на тутейшій почтї в цїлім уряді, щоби хотїв зі сьвічкою знайти, нема рускої написи. Всюди суть лиш польскі і нїмецкі. А вже де як де, але тут, в такім коренно рускім повітї належить ся напись руска „і длятого сею дорогою запитують кутскі Русини Сьвітлу Дирекцию Почт, чи зволить зарядити, щоби в уряді почтовім в Кутах була напись руска. Годило-б ся ще сказати, що тутейші патріоти не можуть анї руш відважити ся заложити „Січ" або „Сокола" а на сьміх і встид околїшних гуцульских сїл, котрі дуже різко взялись до закладани того рода товариств, тутейші інтелїґентні Русини заняті суть лиш спорамя особистими, місто взяти ся разом до народної працї. Між тим повинні взяти собі примір в тім разї з Поляків, котрі леда дали заложили свій „Сокул" а вже задумують купувати власний дім. Тож пора отямити ся і нам та закасати рукави, бо інакше буде за пізно. — *Іксовіч.*

— **Осторога перед „матечками".** Із чисто гуманних зглядів остерігаю всїх перед шкідливою роботою „матечок", котрі запропащують долю недосьвідчених, що попадуть під їх опіку! Наведу один факт, що ілюструє безсовісну і беззаконну роботу „матечок". Мають одно гніздо і в Снятинї, з повновіка чисто рускім містї. Туди стягають дітий з усїх усюдів і перефабриковують всї языки на польский. Так дістала ся туди й з Буковини дівчинка, гр. орієнт. віроісповіданя і принято її з милосердя, бо походила з убогої родини. В „охронці" перевела чотири чи пять лїт і вийшла жити в сьвітї. І з чим? Не научили її нїякої потрібної господарскої роботи, патомість вивчили говорити лише по польски, і перехрестили на польске та вповнї в неї всї „польскі цноти", пустили від себе тодї, коли їх насїнє закорінило ся! Тепер тота дівчина блукає бездомна, бо в рідній хатї не розуміють її мови, свої люди погорджають нею, бо зрадила свою віру, роботи нїякої не уміє і дівчина ледащіє, але за те є Полька! Мабуть лише „сьвяті матечки" були-б не зворушились, так гірко плакало та нарікало дівча на свою долю! Ось нам жертва хрестоносного походу на Русь! Та факт сей нехай буде для других осторогою перед „матечками", котрі не лише винародовлюють рускі дїти, але виховуючи їх на нездарів, запропащують їм долю. — *Скор.*

— **Польский Бог лїпший!** З Олїєва пишуть до „Свободи", що в латиньскім костелї ксьондз пробощ як зачне проповідь за благовіщенє, то на закінченє все згадає за руску церков і за руский обряд. Тих, котрі прийшли до костела аби помолити ся Господу Богу він переконує, що в косьцьолї є лїпший Ісус Христос, лїпша Мати Божа і все в костелї є лїпше як в церкві. Говорить очивидно по польски, хоч костел наповнений людьми, котрі по польски не лїпше умїють нїж по волоски або по мадярски. Ми питаємо людий, пощо вони їдуть там, де мусять слухати проповіди про рїжницю між „польским" а „рускім" Ісусом Христом. Василияни повинні би також посадити в Олївї якогось горячійшого патріота рускаго, котрий потрафив би розбудити між рускими парохіянами руского духа і привязанє до своєї церкви, аби вони не ходили до польских костелів на науку польского патріотизму.

— **Старостиньске спростованє.** Від ц. к. старости п. Бобжиньского одержали ми отсе спростованє до поміщеня: „В нумері 46 „Дїла" з 11 марта с. р. уміщена є кореспонденция з Дрогобича, дотична відмовленя потвердженя книжки управляючої до збиранє складок на будову церкви в Пралківцях. Позаяк кореспонденция та в части є недокладною, в части минає ся з правдою, проте на підставі § 19 прес. зак. прошу о уміщенє слїдуючого спростованя: Неправдою є, щоби я колектантови, збираючому складки на будову церкви в Пралківцях, відмовив потвердженя книжки на повіт дрогобицкій, так як неправдою є, щобим колектанта того скричав і виполив за двері. Натомість правдою є, що колектантови, котрий признав ся сам, що до тепер датки від дому до дому збирав, освідчив урядник тутейшого староства, що потверджує тую книжку тілько з письменним застереженєм, по мисли дотичного рескрипту Президиї Намісництва, повалаючого на збиранє тих складок, збиранє їх від дому до дому є заборонене, і що колектант, не хотячи згодити ся на таку клявзулю, опустив бюро урядника. Правдою є дальше, що з колектантом тим я сам зовсїм не розмавляв, і его не видїв, і длятого не був в можности поступити з ним в спосіб в повищій кореспонденції описаний, так само як жаден з урядників тутейших в той спосіб з ним не поступив. Ц. к. Староста: *Бобжиньский.*" — Що до сего спростованя, то вже з него випливає, що намісництво не дозволило колектантам на збиранє складок на будову рускої церкви в Пралківцях від дому до дому, а що-до вилання колектанта, то п. Бобжиньский простує сей факт, хоч сам каже, що при сцені відмови і лайки зовсїм не був. При тій нагоді звертаємо увагу наших Вп. патріотів на провінциї, що се є вже друге спростоване надіслане нам старостами, і коли сей факт в принципі треба уважати за пожаданий і корисний, то з другого боку є обовязком наших допісувателїв і взагалї дїячів в дотичнім повітї, сконтролювати ще раз простований факт і донести нам о тім до редакциї, щоб спростованя не були лише надуживанєм § 19 пр. зак., але щоби справдї вели до контролї і поправи дотичних урядових орґанів. А се послїдне буде мати тодї місце, коли к о ж д и й уряд буде безусловно обовязаний до реаґованя на жалоби преси а суспільність буде пильнувати, щоб дотичні спростованя поглядати на правдї, і на случай надужитя § 19 пр. зак. піддержить і по спростованю первісне донесенє в повній основі. В консеквенциї річи повинно в такім случаю наступити слїдство, а таке слїдство мусить з часом вплинути на поправу дотичних урядів.

— **Конець ґімназияльного страйку.** Страйк ґімназиястів з V кл. рускої ґімназиї скінчив ся нині поворотом студентів до науки. При вписах, які відбули ся в присутности родичів, непринято трох до заведеня а між нишими і Кулицкого, котрого справа дала привід до цїлого непорозуміня. Ученикам-страйкарам буде визначена ще й окрема кара, але, може бути, обмежить ся вона на самій дрібній карі без наслїдків в поті з обичаїв.

— **Ексцеси при бранці.** Вп. д-р Д. Стахура пише нам: „Сегорічна бранка спонукув мене звернути увагу на поведене нашої сїльскої молодїжи, котра з диким вереском і в компютно пянім станї приїздить до міста, та випрявляє там нечувані ексцеси. Сей поганий дикий звичай треба нам раз викоренити. Не знати пощо має молодий хлопець, їдучи до асентерунку, запивати ся до безпамяти, і нїбито віддавати ся розпуцї днесь, як і давнійше, коли війскова служба була така довга. Та вже зовсїм не потрібно поводити ся в містї в такий спосіб, щоби наносити аж ганьбу цїлому народови і своєму селу. Ми в містах, як прийде той час „славного асентерунку", волїли би, щоби під нами земля запала ся, нїж признаватись до тої молодїжи, котра так погано в тім часї поводить ся. Отці духовні, і всї ті, що мають якийсь голос в селї, повинні вплинути на наших молодців, щоби не робили встиду, ні собі, ні цїлому народови. Де нема сьвященика, там може учитель приклинати хлопців до себе, і попросити їх, щоби їдучи до асентерунку поводили ся прилично. Сьвідомий і порядний начальник громади може рівнож причинити ся до усунення того лиха. А вкінци і видїли читалень повинні би в тім взгляді розпочати якусь акцию. Що се можливе, дав сего доказ о. Антоній Захарієвич, парох з Вишатич пов. перемискаго.",

— **З публїцистичної гумористики.** Один польский дневник приносить сегодня таку допись з Яворова: „В нашім повітї 12 сїл чи то дверских обшарів їде на парцеляцию, так що готові тут на завсїгди щезнути двори і дверскі обшари. Що сказав би на те король Ян Собєскій, коли би тай встав з гробу! Мабуть, побачивши, що у нас дїє ся, з жалю і розпуки зараз назад скінчив би житє. Ті его улюблені сторони, памятні тим, що „Лев сарматскій" танцював з ковалихою на її весїлю польскі танці, тая земля польска, котру він так любив, переходить дорогою парцеляциї в руки... Русинів!..." Є се тілько гумористика, та на жаль, не можна сказати, щоб еремияди плаксивого кореспондента польскої часописи були оправдані. В дійсности земля окуплена мілїоновою працею цїлих руских поколїн переходить не в наші рускі руки, як би належало ся, а в значній части в руки польских кольонїстів, котрих спроваджує тут польска ґакята і польскі банкові інституциї. Відкане польского допісувателя вказує лише, до якої звірлости і русиноїдства дійшов вже польский шовінїзм, коли Русинови жалує ся того клаптика землї, котра з поконвіку му належить ся і на котрій працювали в поті чола его дїди і прадїди.

— **Забавна старинність.** Російскі ґазети доносять про забавну старинність, яка появила ся у Вильнї. Є то звичайний мідяний самовар тульскої роботи старого фасону. На нім вирізьблений орел, герб давного королївства польского, і напись: Gedwiga I Regina Poloniae MCCCLXXXVI anno. Kraków. З уваги, що перед 500 роками в Европі ще не знали анї про чай анї о самоварах, треба до-

гадувати ся, що хтось попросту підробив тую „старинність", надіючи ся, що удасть ся ему звабити якого дурного купця.

— **Мілїонер соціяліст**. В Ренсї у Франції умер Кароль Арнульд, фабрикант шампанського вина, мілїонер, мер міста, а при тім провідник соціялістичного сторонництва і щирий опікун убогих і нещасливих. Коли перед двома роками цар Николай з женою приїхав до Ренсу, мер Арнульд служив їм за провідника в мійскім музею і в бібліотеці. Замітна при тім була річ, що в своїх промовах до царя і царицї пропускав старанно всякі титули, уживаючи все лише слів „ви" і „пан" та „панї". Впадало то всїм в око і немило вражало так президента республики як і товариство царскої пари. Але цар удавав, що не звертав уваги на поведенє мера; всеж таки, промовляючи до него, титулував его з притиском „пане мере", немов хотячи показати, що віддав ему довжну честь, хоч мер із своєї сторони титул царя пропускав. Арнульд поклав великі заслуги для міста і довго остане в памяти особливо убогих, але й тая пригода з царскою парою певно не зараз затре ся в памяти его земляків.

— **Про харчованє росийского войска в Манджуриї** пише Köln. Volksztg.: В Харбінї нагромаджено множество худоби і муки. В Іркутску утримують постійно пів мілїона ящиків мясних консервів для войска, що переходить тамтуди на далекий схід. Тих консервів уживають також і в дорозї, а виробляють їх в Петербурзї і в Ризї. Ґ вони дуже вигідні, бо не треба огню, щоби їх розігріти. На дні кождого ящика находить ся якийсь хемічний препарат, що замочений у водї дає так богато тепла, що за кілька минут мясо в ящику доходить до температури кипятку. Таким способом жовнїр без великого заходу може кождої хвилї покріпити ся теплою стравою.

— **Дрібні вісти**. Маршалок краєвий гр. Ст. Баденї повернув онодї з Італії до Львова. — Президент висшого суду краєвого д-р Тхоржніцкий виїхав на два дні в урядових справах, заступає его віцепрезидент д-р Дилевский.

— **В усїх справах** поради правної і взагалї народних надежить звертати ся до „Народної Канцелярії", Львів, Ринок ч. 10.

— **З львівского Бояна.** Ряд дальших проб розпічне перша посьвяточна проба мішаного хору в пятницю 15-го с. м. о 7½ вечером. Наш Боян загадав устроїти один величавий концерт духовний під дірігентурою о. Остапа Нижанковского, а то при участи так своїх сил, як і що найлучших з провінції. Позаяк мають сьпіватись нові, ще у Львові невиконувані композиції, проте запрошую П. Т. Бояністів, щоби вже на першій пробі явились всї без вийнятку. *Р. Зарицкий*, голова.

— **Видїл тов. „Українсько-руска Бурса" в Новім Санчи** просить як найусерднійше всїх Родимців, котрі одержали в своїм часї позичкові записи (акциї) товариства до розпорядимости, щоби були ласкаві як найскорше прислати гроші узискані з розпродажи тих записів. — За видїл *Василь Яворский*.

— **На загальних зборах тов. „Теркопільский Боян"** вибрано видїл, в котрий ввійшли: сов. Мидловский яко голова, а яко видїлові: п-ї Лопатинська Ю., п-ї М. Солтисова, і пп. Ом. Терлецкий, Н Левицкий, Гр. Демчук і Вол. Кравич. Заступниками видїлових вибрано: п-ну Олександру Калитовску і п-ну Зофію Сенниківну.

— **Пожарний „Сокіл" в Угорниках** станиславівского повіта засновано на статутї львівского „Сокола". Ц. к. намісництво затвердило вже статут.

— **Урядові вісти**. Цїсар затвердив вибір гр. Адама Голуховского на маршалка повітової ради в Гусятинї, а Каз. Ценьского на заступника маршалка. — Секретар судовий Каз. Война з Городенки іменований начальником суду в Калуши. Судовий ад'юнкт д-р Каз. Маровский з Кракова іменований заступником прокуратора в Новім Санчи. — Президия намісництва признала вислуженому управителеви народної школи в Ярославі п. Филипови Людкевичеви почесний медаль (памятку 50-лїтного панованя цїсаря) за 40-лїтну вірну службу. — Кр. Рада шк. затвердила вибори делеґатів до окр. рад шкільних між иншими: Ізид. Ковалевского і Андрухa Барана в Рогатинї; Тита Немчевского в Снятинї, Роберта Баумана і д-ра Іос. Доброволь-ского в Долинї, Мяч. Корвіна і Стеф. Ціпсера в Добромилї. Іменувала між иншими: Адольфа Роліньского управляючим учителем в Порохнику, Іос. Рижевского управителем в Потоцї золотім, Юр. Шумского в Павлосьовій, Евг. Рутку управителем 2-клясової школи в Козівцї, Мих. Чубатого в Повикивцї малій, Ант. Менкарского в Кульчицях. Учителями і учительками двоклясових шкіл: Ольгу Колянковску в Угорцї, Лавр. Гацка в Майданї сїнявскім, Софію Любачевску в Сїльци, Ол. Гнатовичеву в Тудорковичах. Учителями і учительками в школах одноклясових: Марию Таньчукївну в Речичанах, Катер. Міськову в Лїсневичах, Захар. Станьчука в Вороблику корол., Мар. Юнасівну в Тарнавцї, Ант. Мриглодовичеву в Ражневі, Евг. Тарнавску в Братківцях, Соф. Смаґу в Повитнї, Фавстина Нарольского в Кавску, Ів. Рихлицкого в Грабівцї.

Ц. к. Дирекция зелїзниць дер.

Дня 16 цьвітня с. р. отвирає ся стацию „Львів-Підзамче-Рівня" для обмеженого руху товарового. — Стация ся уряджена в мійскій рівнї і есть получена шляхом довозовим зі стациєю зелїзниць державних „Львів-Підзамче".

Рівночасно в наслїдок зарядженя ц. к. намісництва у Львові, замикав ся стациї Львів і Львів-Підзамче для експедициї худоби і мяса.

Бібліографія:

— **Заходом „Видавництва музичного Станиславівского Бояна"** появив ся вже третий додаток музичний „Дзвінка". Сей додаток містить: пісь 8-му „Нова радість стала, коляда на три голоси укладу Ів. Білїковского, пісь 9-ту „Вселенная", коляда на два голоси укладу Д. Січиньского, пісь 10-ту „Поставали Козаченьки" муз. М. Лисенка, з оп. „Чорноморці" на три голоси, слова Віри Лебедової, пісь 11-ту „В зимі" на два голоси, слова Д. Млаки музика В. Матюка і початок пісні 12-тої „У лїсї" на два голоси слова О. Поповича музика В. Матюка. Всї пісні суть із супроводом фортепіяновим, котрий до пісень ч. 9, 11 і 12 уложив Д. Січиньский. Всї пісні суть так уложені, що їх можна і без супроводу фортепіянового сьпівати. — Сим способом причинясь наше видавництво до збільшеня репертуару музичного наших дітий, котрий правду сказавши в дуже убогий. Із відбитку сего додатку появить ся сьпівання, котрий нашим пренумерантам і тим що беруть наші випуски в комісову розпродаж розішлемо даром. Та на жаль одних і других дуже мало маємо. Удаємось на сїм місци до цїлої Руси із просьбою, щоби підперли наше одиноке періодичне, видавництво музичне, котре пустило в сьвіт до тепер 16 випусків і три додатки „Дзвінка". — За видавництво музичне *Д. Січиньский, Евген Якубович.*

— **Поручає ся** універзальний інститут технічно-дентистичний п. Віктора, пл. Галицка ч. 7, Львів. 213 1—10

— **На народний фонд** на книжочку вкладкову Ч. 662 Краєвого Союза Кредитового від дня 18 н. ст. жовтня 1903 до 15 н. ст. марта 1904 прислали слїдуючі Добродії і Добродійки (в Коронах): Оля Старжиньска складку в Залїщиках в домі о. Київницкого 6·14, о. Емануіл Лисинецкий Космач 5, Симеон Ручка Львів 8, о. Збудовский в Зубрци вкладку за 1903 р. 2, о. Григорій Рибчак з Домажир вклд. 2 а на Н. Ф. 3, Ручка Симеон Львів 4·20, Лев Кишакевич з Велички вклд. за 1904 рік 4 а на Н. Ф. 10, Ручка Симеон у Львові 4, о. Т. В. в Балицях 100, о. Ганрпід Боднар з Савстільник вклд. за 1904 р. 2, а Н. Ф. 3, Йосиф Онишкевич у Львові Н. Ф. 50, о. Теодор Ковальский з Явча 1, Ручка Симеон Львів 3. Разом 208·34 сот. загальна сума 1.209 К. з того видано 1.150 К. зістає на книжочці 59 К.

— **Позір!** На дім Сокола у Львові зложили слїдуючі Вп. Добродії (в коронах): о. А. Лотоцкий з Тростяниця 4, о. А. Грушкевич 2, о А. Порубальский з Кімполюнга 1, о. Н. Підкарпо з Дїдилова 2, Мих. Рихвицкий і Наконский з Корелич 1, о. Із. Копертиньский з Перемишлян 2, о. Мих. Жарский з Стронятина 10, А. Манастирский арт. маляр зібрав в Вербівци 4, М. Бучацкий зібрав 1·90, Любобич і Доскоч зі складки 3·88, зібрано за цеголки 0·60, Д. Коритко Перегиньско 2, о. Н. Жарский Глудно 2, о. Сил. Колодій Волї мигова 2, А. Манастирский 1, Д-р Н. Н. 2. За ті лепти „Спаси-Біг" о дальші датки просить Старшина.

— **На будову станиславівского „Сокола"** жертвували слїдуючі добродії (в коронах): Скочдополь Карло 20. Ткачик Онофрий 10. Комісарчук Теодозий 10. Будзиновский Генрих 100. Баландюк Данило 1. Панї: Цурковска Мінодора 2. Маланюк Олекса 2. Панї Курівцева 5. Щуровский Зенон 2. Мороз Лука 5. Трач Йосиф 5. Павельчак Нестор 2. Стефанишин Іван 20. Кошута Іван 10. О. Смеречиньский Йосиф 2. Туркавский Йосиф 5. Гоцкий Т. 2. Атлас 1. Одїжиньский 1. Яцикевич Лев 2. Мазур Микола 1. О. Глібовицкий Софрон 2. Кликайло Лев 2. Могильовский Петро 6. О. Озаркевич Володимир 3. пна Озаркевичівна Олена 2. Дуткевич Йосиф 1. Панї Витошиньска Савина 10. Пна Яцикевичівна Ольга 1. Пна Яцикевичівна Мария 1. Колинковский Евзебий 1. Шухевич Зенон 1. Панї Шухевич Ольга 1. Пна Шухевичівна Емілія 1. Панї Ковальска Каролина 20. Панї Весоловска Ольга 2. Громадка Гр. 2. О. Кушик Іван 2. О. Решетиловичі Олександер 7. О. Збудовский 2. О. Кадайский 2. Панї Баришева 2. Мирон Іван 50. Льевентер Фридерик 2. Кіцлар Яків . Н. Н. 1. Нивачевский Андрій 1. Лукашевич Антін 1. Величко Теодор 10. Дуткевич Евген 1. Міхаловский Евген 2. О. Кучиньский Йосиф 2. Панї Кучиньска Теодора 2. Др. І. Горбачевский ректор університету ческого університету в Празї 20. Добровільні датки, зібрані при ріжних нагодах через Г. Будзиновского 100. Пна Яцикевич Мария дрібні складки 16. Дикович 5. Дальше зложено часть деклярованих зобовязань в висотї 80. На Загальних Зборах „Сокола" в Станиславові зібрано 15. Разом по день 1 цьвітня 1904 зложено 588. Крім того Видїл „Сокола" в Станиславові передав Комітетови для будови хати квоту 563 К. 78 с. Цїле майно Комітету для будови хати „Сокола" в Станиславові виносить по день 1 цьвітня с. р. 1151 К. 78 с. Зібрана скількість гроший, не вистане навіть в десятій части на здвигнене хати для нашого „Сокола". Тому дякуючи ласкавим Добродіям, просимо уклінно прислати нам численні і обильні жертви, а дасть Біг, прийдемо ми в скорі до своєї хати, що стане колись розсадником нашої сокільскої ідеї. Ласкаві датки просимо висилати на адресу: Генрих Будзиновский Станиславів 2. вартати желїзничі. За Комітет: *Мирон*, голова, *Будзиновский* касиер.

— **Виказ жертв на церков в Радаві.** На відозву поміщену в ч. 50 „Дїла" зволили ласкаво прислати свої перші лепти на церков в Радаві слїдуючі Вп. Добродії (в Коронах): Стефан Зельонка, ц. к. дрогомістр в Лежахові 2, Павлїна Зельонка тамже 2, о. Орест Киселевский з Незвиск 2, о. др. Мільницкий зі Львова 2, Василь Петруняк з Незвиск 1, Сьвіт. Дирекция Тов. „Дністер" 20, Елисавета Караноович 2, Володимир Дорош, учитель в Цетулї 10. За ті перші датки мило мені всїм Вп. Добродіям висказати на сїм місци щире „Спаси Біг". — *Сьвящ. І. Карановичъ, Цетуля н. Радаві.*

— **Рахунок Товариства взаїм. кредиту „Дністер" у Львові** за час від 1 сїчня до 31 марта 1904 (сотики пропущено).

I. Вкладки щадничі

вложило 556 сторін к.	266.142	— (137 нов. кн.)
виняло 305 „ „	108.880	— (87 сплач. цїлк.
стан з кінц. марта к.	1,601.851	— (1609 книжок.)

II. Позички на скрипти і векслї

удїлено 184 нових позичок в сумі к.		136.330
сплачено 81 цїлковито і рати „ „		84.969
стан (з кінцем марта) у 2608 довж. к.		1,382.243
III. Удїли членьскі вплачені від 2889 членів кор.		112.331
IV. Фонд резервовий і фонд на страти кор.		21.552
разом фонд власний кор.		133.883
V. Цїнні папери, вкладки в банках і Товариствах, готівка на рах. біжучих і в касї виносять 31/3 кор.		404.636

Можемо удїляти навіть більші позички, на пр. на купно землї при парцеляциних великих обшарів; рата амортизаційна піврічна при сплаті 15-лїтній виносить 5·18 від 100 кор.

— **Рахунок краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників** стовариш. зареєстр. з обмеж. порукою у Львові, за місяць март 1904.

I. Стан довжний,		Кор. с.
1. Удїли членьскі		16305·66
2. Фонд резервовий		1280·52
3. Вкладки щаднич.		—·—
а) стан на початку місяця	К 83233·29	
б) вложено в марті „	5895·29	
разом	К 89129·14	
в) випято в марті „	5638·92	
позістає з кінцем місяця		83490·22
4. Сальдо відсотків		2108·40
5. Провізии від обезпечень житевих		—·—
6. Рахунок ріжних сторін		—·—
7. Непідняте дивіденда		471·75
8. Кредит банковий		12080·—
9. Резерва податкова		60·—
10. Зиск за р. 1903		—·—
Сума		115796·55
II. Стан чинний:		
Позички удїлені на скрипти і векслї:		
а) стан на початку місяця	К 105298·30	
б) удїлено в марті „	9570·—	
разом	К 114868·30	
в) сплачено в марті „	3284·89	
стан з кінцем місяци		111583·41
2. В щадници почтовій (оборот чековий)		569·44
3. Льокациї в Товариствах і банках		1055·32
4. Движимости		557·—
5. Кошти заснованя (решта)		100.—
6. „ адміністрациї		461·75
7. Готівка з днем 31/3 1904		1401·88
8. Рахунок ріжних сторін		67·75
Сума		115796·55

Членів прибуло 12 убуло — остає в кінцем марта 1904, всїх членів 369 з 427 деклярованими удїлами в сумі 21.350 К. Удїл членьский 50 К — може бути вплачуваний ратами: вписове 2 К. Товариство принимає вкладки щадничі на 4½%, позички удїляє на 7%. Товариство посередничить в заключуваню обезпечень на житє всякого рода і удїляє дотичних информаций безплатно.

Позір Родимцї! Просимо о датки на будову дому „Сокола" у Львові.

Надіслане.

—

Концепієнта

рутинованого пошукує адвокат Др В. Шпунар в Ланцутї. 255 1—3

Адвокат АКС в Богородчанах

пошукує рутинованого **конціпента** під добрими условіями. 261 1—2

Для певної льокациї капіталів

пригоручаємо:

4% листи заставні Тов. кред. земского
4% і 4½% „ „ Банку краєвого
4% і 4½% „ „ Банку гіпотечного
4% і 4½% позичка м. Львова.

Ті папери купуємо і продаємо найкористнійше

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора вимінн.

Ц. к. уприв. галанций акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до переховання цінні папери і удїляє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституцай так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї еховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати свої майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі заряджена.

Прилиси відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 274

Замкненє рахунків і білянс Каси позичкової „ПОМІЧ" в Теребовли товариства зареєстрованого з обмеженою порукою за рік 1903.

I. РАХУНОК ОБОРОТІВ.

Приходи		*Розходи*
2661·79	Готівка з днем 4 сїчня 1903	
1069·07	Фонд резервовий	1069·07
3054·73	Удїли	904·56
36353·98	Вкладки щаднічі	14547·65
63988·44	Позички на скрипти	78843·23
5000·—	Кредит банковий	7000·—
7641·57	Відсотки	4122·45
220·10	Кошти адміністрациї	1359·93
144·08	Кошта спору	145·86
	Інвентар і кошта заснованя	187·70
449·21	Льокациї	9449·21
	Зиск з року 1902	1665·06
129·83	Спеціяльний фонд резервовий	129·83
	Готівка з днем 31 грудня 1903	1288·24
1207·2·79		120712·79
	До того приходи	120712·79
	Оборот касовий	241425·68

II. РАХУНОК ЗИСКІВ і СТРАТ.

Зиски		*Страти*
7641·57	Відсотки побрані в році 1903	
1454·75	„ „ „ 1902 на 1903	
579·87	„ залеглі за рік 1903	
	„ побрані на рік 1904	1740·54
	„ залеглі за рік 1902	365·14
	„ виплачені і дописані	4122·45
	15% за зужите інвентаря	90·75
	Сальдо коштів адміністрациї	1139·83
99·33	З льокациї	
	Сальдо коштів спору	1·78
	Зиск з року 1903	2315·03
9775·52		9775·52

III. РАХУНОК ВІЛЯНСУ.

Стан чинний		*Стан довжний*
	Вкладки щаднічі	82940·34
	Удїли	13560·95
	Фонд резервовий	4269·16
	Відсотки побрані на рік 1904	1740·54
	Кредит банковий	5000·—
4269·16	Льокация фонду резервового	
513·51	Інвентар по відшибненю 15%	
9449·33	Льокация готівки	
93735·91	Сальдо позичок	
57?·87	Відсотки залеглі за рік 1903	
1288·24	Готівка з днем 31 грудня 1903	
	Зиск	2315·03
109826·02		109826·02

Теребовля дня 31 грудня 1903. 266 1—1

ДИРЕКЦІЯ:

Др. Филип Евин вр. Касснян Лещишак вр. О. Іван Волинський вр.

Комісия ревізийна:

Витовд Целевич вр. О. Теодор Цегельский вр. Теофіль Томашевский вр.

IX Звичайні Загальні Збори

„БАНКУ ЗВЯЗКОВОГО“ в Станиславові

стоваришення зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся в Станиславові в четвер дня 28 н. ст. цьвітня 1904 о годині 3-ій по полудни у власних комнатах при улици Бельведерскій ч. 3, І. поверх, із слідуючим дневним порядком:

1. Відчитаня протоколу з послїдних звичайних загальних зборів.
2. Справозданя Дирекциї з дїяльности за рік 1903.
3. Справозданя комісиї контрольної Ради надзираючої.
4. Внесеня Ради надзираючої що-до подїлу чистого зиску.
5. Вибір десяти членів Ради надзираючої.
6. Вибір директора.
7. Внесеня членів.

Колиб в означенім часї не зійшло ся статутом приписане число членів, відбудуть ся тогож дня о годині 4-ій по полудни другі загальні збори, котрі будуть рішати без огляду на число присутних членів. Право голосу на загальних зборах мають тілько ті члени, котрі зложили найменше 20 зр. або 40 кор. і мають виказати ся книжочкою удїловою. 56 1—3

Для терплячих *на ревматизм, нервоболі, гостець, біль голови, біль зубів*

в знаменитим зовнїшнім средством, клїнїчно випробованим

Іхтіоментоль

(назва правно застережена)

виробу аптикаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА** *в Богородчанах.*

Численні признаня і подяки.

Ціна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплатно до кождої почтової станції.

Щодень дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланем належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 33 8—8

Інтертеменавска фабрика глиняних виробів

Йоана Князя von Ліхтенштайна

Unter-Themenau bei Ludenburg.

поручає

Делікатні клінкерові і мозаїкові плити, признані за найлучшу виботь, продукуючі ся на десять мілїонів плит річно; зідтак: **рури штайнґутові і цегли клінкерові, руре на дренажу, фальцовані цегли на дахи,** глязурові і неглязуровані **плити стінні і цегли для закриваня й на дахи. Ілюстровані цінники gratis і franco. Число робітників 700.** 141

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах. Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

Без конкуренції.

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, скіряних виробів, росийских кальоніп, альбумів і ріжного рода переписних листів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір біжутерий. 532

Рух зелїзничних поїздів

важний від 1-ого жовтня 1903 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Кракова: **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рашева-Любачева: 10·25.
З Підволочиск: (на головний дворець): **2·30**, 7·55, 5·30, 10·20*. (на Підзамче): **2·15**, 7·85, 5·06, 10·02*.
З Тернополя-Грималова (на гол. дв.) 3·30*, (на Підзамче) 3·09*.
З Чернівців: **12·20***, **1·40**, 6·20, 5·40, 9·20*.
Зі Станиславова 11·15, **8·10.**
З Стрия: 7·45, 9·57, 1·10, 4·35, 10·40*.
З Рави-Сокаля: 6·40, 5·55.
З Яворова: 8·20, 5·20.
З Самбора: 7·35, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова: **12·45 8·25 2·50**, 4·10*, 8·35, 6·15*, 10·55*.
До Рашева-Любачева: 3·25.
До Подволочиск (з гол. двірця): **1·50**, 6·30 9·—*, 11·—*. (з Підзамча): **2·04**, 6·43, 9·20*, 11·24*.
До Тернополя-Потутор (з головн.): 10·40, (з Подзамча) 10·57.
До Чернівців: **2·51***, **2·40**, 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Стрия: 6·45, 9·05, 3·05, 6·40*, 11·05*.
До Рави-Сокаля: 9·40, 7·05*.
До Яворова: 6·15, 3·50.
До Самбора: 9·25, 3·40.
До Жовкви: (лише в неділю) 11·11*.

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнійший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу = 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені вьвіздкою (*), поспішні поїзди **тевотим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформаций уділяє і продає всякі білети та розкладки їзди інфор. бюро п. к. держ. зелїзниць, ул. Красіцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудня а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Готель Брістоль І. п.

ТЕАТР Variété.

Вступ найлїпших артистичних сил. Щодень три нові сенсаційні комедиї. 128

Іспитований півець церковний, що також знає потний сьпів, глядає місця дяка. Адрес: Николай Власенко в Ниврі, п. Єрмаківка. 272 1—6

Вдова з сьвященичої родини глядає місця господині у сьвященика. **В. С. Жидачів,** poste restante. 270 1—3

Правник з 2½ літною практикою судовою, Русин, глядить місця концепієнта адвокатского. Ласкаві зголошеня з поданем умовин Львів 28 пост. рест. 271 1—1

Іспитований півець церковний, заразом крамар, має також іспит і практику огородничу і пасічну, жонатий, глядає посади, де було би також відповідне місце на крамницю. Адрес: Іван Салаш, Дубаневичі, п. Рудки. 275 1—4

Уряд парох. в Скалаті

потребує дяка від неділї Томиної з хорошим голосом умїючим вестисьпів хоральний 262 2—2

Дяк жонатий, тверезий з дуже добрим голосом, мучий справу в запровадженю хорального сьпіву — найде сейчас посаду в Звенигородї п. і стація Бучач. Місцевий парох постарає ся, щоби такий дяк мав відповідне удержане. 262 1—8

До заміни парохія гірска, одна з найінтратнійших в дієцезиї станиславівскій, за парохію в місті або близько міста. Зголошуватись до п. Івана Франчука п. к. професора рускої ґімназиї в Коломиї. 268 1—6

Особа самостійна, літ 35 знаюча добре господарство глядає посади до самостійного заряду у сьвященика зараз або від 1-го мая 1904. Ласкаві зголошеня листовно. Адреса: „Янїна“ у п. Турчаньскої, Львів, Замкова ч. 1. поверх II. 254 2—3

Платничого і до услуги гостий в комнатах до сніданьок, обідів і вечер під корістними услівями пошукує торговля корінна вин і делїкатесів **Івана Бориса** в Перемишли. 249 9 ?

Інтелїґентний Русин уч. VII кл. ґімн. пошукує лекциї на селї або в місті за низькою доплатою. Зголошеня прошу присилати під адресою **І. К.** уч. VII кл. ґімн. poste restante Бережани почта loco. 251 3—3

Найзнаменитші наливки овочеві, горівки і лїкери вироблювані в природний спосіб з найблагороднійших овочів і цьвітів поручає по найнизших цінах фабричних фірма

Іван Мушиньский

265 *Львів, Гродзіцких 3.* 2—4

Перший руский склад машин до шитя

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Нїжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч 45 по 8 зр. (для грубої роботи).

Веч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для осіли на потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно Цінники на жадане і дарок 313

Іван Ляврук

механїк

Львів, ул. Галицка ч. 6.

Молодого чоловіка,

що умїє читати і писати по руски і троха знає нїмецку мову, глядає ся зараз. Beyer et Comp. Mannheim (Baden). 269 1—2

Фортепян коротший, майже новий, знаменитий, дешево продам. Академічна 8. І. поверх офіцини.

Пасїка на продаж

в добрім стані, улії слованьскі рамкові найновійшої конструкциї, футровані соломою, нагороджені на виставі огородничо-пасічничій у Львові, мальовані покостовою фарбою, через що забезпечені перед гнитем. Хто хоче набути по одному або по кілька пнїв, зволить зголосити ся у підписаного Василь Дзіковскій управ. школи в Болестрашичах п. Жираница. 273 1—3

Василь Іваньский

артист-маляр

замешкає стало в Рогатині.

Принимає всякі роботи, що входять в украсу церковну, і просить уклінно Вис. Пр. Духовенство і Хвальні комітети церковні о занотованє адреси.

Ціни як найприступнійші, 276 1—3

НА СЬВЯТА!

Найбільша і найдешевша

торговля корінних товарів та віктуалів

а також

масла, сира і яєць

поручає щодень **живі риби** ріжного рода

А. Яків Мунд

Львів, Трибунальска 6.

261 2—4

Дістати можна у *Львові* в антиках Пінеса-Поратиньского, В. Ділля, Як. Байвера; в *Коломиї* в антиці Берґлера; в *Миколаєві* в антиці Фрідмана; в *Перемишлї* в антиці Ґольдберґа; в *Рашеві* в антиці Коритовского і С-ки в *Стрию* в антиці Ґертнера і в *Тернополи* в антиці Мариана Крижановского. 50 20 20

ТЕАТРАЛЬНА КАВАРНЯ

щодень

Концерт військової музики. — Вступ вільний. 90 1—10

Вповажані Пані!

Від непамятних часів заливають наш край крохмалем брилянтовим з заграниці, за котрий висилаємо поверх пів мілїона тяжко запрацьованого гроша! Щоби тому зарадити, витреналою працею усовершив я виріб того крохмалю так, що **безуслівно перевисшає добротою всякі инші вироби заграничні.** Просячи отже вас, Вповажані Пані, о попираня мого промислу, зазначую з цілим притиском, що не домагаю ся з титулу краєвого виробу якоїсь поблажливости, прошу лиш о одно: „Спробуйте, та осудіть самі брилянтовий крохмаль ВАЖАНТА“, котрий набути можна у всіх торговлях, так у Львові, як і на провінциї. Попирайте краєвий промисел, бо майно наших фірм, то наше народне майно. 210 3—3

З поважанем

Управа першої краєвої фабрики „Бажанта“, брилянтового крохмалю у Львові.

ОПОВѢЩЕНЄ.

XII. Звычайнѝ Загальнѝ Зборы

ТОВАРИСТВА ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНѢСТЕРЪ“

вóдбудуть ся въ четверъ 12 н. ст. мая 1904 о год. 10 передъ полуднемъ у Львовѣ, въ великóй сали Народного Дому.

ПОРЯДОКЪ ДНЕВНЫЙ:

1. Вóдчитане протоколу XI. Загальныхъ Зборóвъ зъ 21. мая 1903.
2. Справозданє Дирекциї и Рады надзираючои за XI рóкъ адміністрацийный (1903) и замкнене рахункóвъ за рóкъ адміністрацийний (1903).
3. Справозданє Комісіи ревизійнои и удѣленє абсолюторіи Дирекциї за XI. рóкъ адміністрацийный.
3. Внесеня Рады надзираючои:
   а) въ справѣ роздѣлу надвышки зъ р. 1903 въ сумѣ 83.819 коровъ.
   б) въ справѣ змѣны §. 32 статута.
5. Выборы:
   а) 6 членóвъ Рады надзираючои на 6 лѣтъ по мысли §. 32 стат. на мѣсце уступаючих пп. Д-ра Теофіла Кормоша, Д-ра Кости Левицкого, Совѣт. Лонгина Романковского, Д ра Дамина Савчака, Тита Реваковича и Антона Дольницкого.
   б) 5 заступникóвъ членóвъ Рады надзираючои на 1 рóкъ (§. 32 стат.)
   в) 3 членóвъ Комісіи ревизійнои и 1 заступника на 1 рóкъ (по мысли §. 45 стат.)
6. Интерпеляциї членóвъ.

Того самого дня пополудни о годинѣ 4-тóй вóдбудуть ся

VIII. Звычайнѝ Загальнѝ Зборы

Товариства взаимного **кредиту** „ДНѢСТЕРЪ“

стоваришеня зареєстрованого зъ обмеженою порукою у Львовѣ,

въ канцеляріи Товариства (Ринокъ ч. 10).

ПОРЯДОКЪ ДНЕВЫЙ:

1. Вóдчитане протоколу VII Загальныхъ Зборóвъ зъ 21 мая 1903.
2. Справозданє Дирекциї и Рады Надзираючои за VIII рóкъ адміністрацийный и замкнене рахункóвъ за рóкъ 1903.
3. Справозданє Комісіи ревізійнои и удѣленє абсолюторіи Дирекциї за VIII рóкъ адміністрацийный.
4. Внесеня Рады надзираючои въ справѣ роздѣлу зыску за р. 1903 въ квотѣ 12.085·6 сот.
5. Интерпеляциї членóвъ.

Передъ Зборами о годинѣ 8-óй рано вóдбуде ся Богослуженє въ Церкви Успенія Пресв. Богородицѣ.

246 1—1

Президентъ: *Григорій Кузьма.*

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черняньскої. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 72. **Львів, Пятниця 2 (15) Цьвітня 1904.** **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Дїло" з літер. додатком

	в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция ціх ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошенія звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошенія числять ся по 20 с. за стрічку.

Дипльоматичні „побіди" Австро-Угорщини.

Послїдний тиждень приніс дві важні події на аренї міжнародних відносин — се оголошенє повного тексту трактату між Францією а Анґлїєю і угода турецко-болгарска.

Про трактат француско-анґлїйский ми вже згадували і не маємо що більше додавати до тих перших вістий, які принесли дневники перед его оголошенєм. Трактат полягає в своїй сути на тім, що Франция признає Анґлії повні права в Єгиптї, а Анґлія в відплатї за се признає такі-ж повні права Франциї в Мароку. Анґлія буде тепер абсолютним паном в Єгиптї, а Франция буде на будуче інґеруватн в відносини его краю лише о стілько, о скілько розходить ся о ей французских горожан, отже лише в тих границях, в яких виконує ся того рода опіку взагалї в чужій повноправній державі. Те саме — mutatis mutandis — відносить ся також що-до становиска обох держав в Мароку, де абсолютним паном стає ся Франция а Анґлія обмежує ся також виключно на опіку своїх горожан. Дальші обопільні застереженя трактату, який союзники назвали „висненєм", відносять ся вже лиш до обезпеченя витвореного тим трактатом стану на будуче. Обі сторони отже обовязують ся, що будуть совісно і солїдарно пильнувати, аби стан упормований угодою не був ніким і нїчим нарушений, що обом державам прислугує так в Єгиптї як і Мароку свобідна торговля, та що вкінци обі сторони будуть придержувати ся тих самих тариф митових і зелїзничих в підношеню до своїх піддапих, щоб і тота, економічна сторона відносин не давала причини до яких-небудь непорозумінь.

Важною є постанова трактату, що на берегах Марока між Мелїлею а рікою Лєбу не можуть бути будовані нїякі форти анї стратеґічні укріпленя, так що тота полоса землї полишить ся неукріпленою. Мелїля лежить на березї Середаземного моря в східній части Марока а ріка Лєбу вливає ся на які 30 миль на полудне від ґібральтарского проливу — отже і тота постанова трактату служить мабуть на те, щоб его укріпити а успішне нарушенє его вчинити неможливим. Що-ж до становиска мароканьского султана, то Франция згодила ся удїлити ему позичку на сплату довгів, як і взагалї зобовязала ся „помочи" ему вишколити армію, побудувати зелїзницю в продовженю лїнії Оран-Тунїс та покорити останки бунту, який проклинув ся там проти его панованя — так що взятий під опіку султан лишить ся мальованим володарем а Франция стане ся повним розпорядчиком покореного краю.

Другою подїєю дня на аренї міжнародної політики є угода турецко-болгарска, а угода тота має неменче важне сьвітове значенє як і трактат між Францією і Анґлїєю. Угода турецко-болгарска належить до правдивих Meisterstück-ів дипльоматичної штуки а нема сумнїву, що сей трактат, як і француско-анґлїйский, довершив ся на потайне бажанє Росиї. Дотепер рішаючим чинником на Балканї було порозуминє росийско-австрийске і ослабленє мірцштеґскі реформи а дипльоматична гра полягала на тім, що Туреччина купила собі з всіляких реформ, знаючи, що всякий рішучий напір одної сторони спинить друга з союзних держав. Против Австро-Угорщини стояла союзна Росия а против Росиї союзна Австрия — і македонський вулькан кипів майже без перестанку не тревожучи блаженного сну Високої Порти. Тепер, коли Росия заанґажована на Сходї, Порта зрозуміла, що прийшов час, коли Австро-Угорщина могла-б справдї на серйо приперти Порту до муру і інтервенювати, та помирила ся нишком з Болгариєю, тим паче коли наспіли вісти, що Австро-Угорщина і Італія мобілїзують ся та що в Неаполи а опісля в Абациї прийшло до повного порозуминя держав потрійного союза що-до балканьскої справи. Порта, загрожена так евентуальною інтервенцією взяла ся отже на способи; вихопила від союзних держав проект мірцштеґских реформ і вдоволяючи бажаням Росиї, погодила ся з Болгариєю, беручи проект з Мірцштеґу за основу до вирівнаня болгарского рахунку. І тепер вже македонський вулькан на довго затих а держави потрійного союза, в тім числї передовсїм інтересована Австро-Угорщина, лишили ся на леду.

Обі умови, болгарско-турецка і анґлїйско-француска мають велике сьвітове значінє і суть великою побідою Росиї, особливо тепер в часї японьско-росийскої війни. Там союзна Франция а тут Болгария і Туреччина унеможливили всіляку оружну розправу в Европі а навіть і в значній части інтервенцию Анґлії, так що росийска дипльоматия може спати супокійно, знаючи, що війна з Японом буде вже тепер зльокалїзована а Росия має обі руки свобідні для здавленя небезпечного соперника. Але ей оба трактати суть заразом і великим погромом для політики Австро-Угорщини. Політика ґр. Голуховского була дуже хитра; він знав, що п р о т и Росиї на Балканї нїчого не вдїє, тож зробив з Росиєю союз, числячи на те, що розруси в Македонії не перестануть істнувати та що при індолєнциї Туреччини прийде таки хвиля, коли Австро-Угорщина буде могла інтервенювати оружно на Балканї без успішного супротивленя Росиї звязаної угодою. І як-раз війна Росиї з Японом давала добру нагоду до оттакої інтервенциї, коли-б не заключена потайки угода між Болгариєю і Туреччиною, котра за одним почерком перечеркнула цїлий рахунок австрийскої дипльоматиї...

Тепер Австро-Угорщинї, котра жде на балканьскі розруси як каня на дощ і приладила вже навіть все до інтервенциї, бо згоду всїх держав потрійного союза й мобілїзацию, остає ся хиба надія на Альбанію — але тота надія дуже слаба. Можна сьміло сказати, що по обох трактатах, француско-анґлїйскім і болгарско-турецкім, австро-угорскій дипльоматиї лишив ся лише пустий папір з проекту мірцштеґских реформ, а можність інтервенциї з причини розрухів на Балканї посунулась далеко наперед, в непевну і далеку будучність...

Голос з провінциї

в справі Руского Товариства Педаґоґічного у Львові.

(Сьвітя надіслана).

Читаючи що дня всї народні часописи і сходячи ся часто з иншими патріотами зауважав я майже в кождій народній часописи поклик до Русинів о всїлякі складки на народні цїли. І що з тих покликів? Бідні Русини прочитають часопись, поговорять дещо про ті і подібні конечні наші інституциї, та навіть і скажуть, що треба буде дещо їм „на першого" на тую ціль післати, та на тім кінець. Прийде першого, то один забув, другий не запамятав адреси і прочі вимівки.

Не буду тут розводити ся над поодинокими інституциями, на котрі наші часописи накликують до збиранія і надсилання жертв бо уважаю всї за потрібні а навіть конечні, але хочу тут вилити мої гадки і подати їх ширшим кругам наших Русинів під розвагу з прошенєм компетентних кругів висловити в тій справі і свої гадки.

Хочу именно поділитись з Вами моїми гадками що-до „Руского Товариства Педаґоґічного", котре має н а й к р а щ у а заразом і н а й т я ж ш у задачу до сповненя. Помимо того суспільність наша а особливо провінціональна дуже мало тим товариством інтересує ся, а майже, як скажу, переходить над ним до порядку. Наш Русин, хотяй дуже на народні цїли жертволюбний а навіть часом в таких случаях і занадюсь, так знов скоро остигає і потребує доконечно принуки й ще раз принуки.

Щоби „Руске Товариство Педаґоґічне", котре у д е р ж у є п р и в а т н і ш к о л и, с е м и н а р, б у р с и могло свою дїяльність ширше розвинути і щоби могло приступати до закладаня дальших шкіл, інтернатів і бурс, потребує, щоби наша патріотична суспільність прийшла ему з більшою помочию і то з помочию не хвилевою, але з помочию п о с т і й н о ю.

До того так важного дїла треба би (після моєї гадки), щоби головний видїл при помочи місцевих і позамісцевих патріотів:

1) завязав в кождім хотяйби найменшім місточку філію того Товариства, котра мала би приєднувати членів в своїм окрузї, (на котрий була би установлена) і дбати про складане установлених членьских вкладок.

2) Щоби кождий приступаючий член зложив декларацию, що зобовязує ся раз на все платити до того Товариства вкладку членьску, котра би виносила на примір від селян і міщан по 1 або по 2 корони річно, від інтеліґенциї побираючої річну платню з кас державних або краєвих на пр. ½ або 1% з річної платні, і розложити тую процентово вираховану вкладку на місячні рати, та щоби кождий приступаючий член зобовязав ся приєднати для товариства ще хоть одного члена.

3) Щоби головний видїл приступив до почтового обороту чекового і видав кождому здекларованому членови (або що найменше філіям) книжочку чекову в цїли посилання вкладок членьских (бо як має ся готовий чек, то якось лекше посилає ся і більше о тім памятає ся) або щоби отворив конто на осібну книжочку в товаристві „Дністер".

4) Щоби філії приєднували членів в своїм окрузї і відбували збори що місяця і предкладали справоздання письменні зі своєї дїяльности головному видїлови у Львові.

5) Заряд маєтку щоби спочивав в руках головного видїлу у Львові і той в порозуминю з видїлами філіяльними закладав би

---

15)

Болєслав Прус.

Палата і рудера.

З польского переклав

О. П—к.

(Дальше.)

Розділ VII,

в котрого видно, що навіть щасливі люди мають свої клопоти.

Так отже стало ся, що уже на другий день по сесиї Вольский зложив Пйолуновичеви врочисту візиту, підчас котрої натякнув, що коли „шановний пан" і його унука не будуть мати нїчо против того, так він готов приступити сейчас до мальованя обіцяних портретів.

— Десь ви памятаєте про таку дрібницю, пане Ґуставе? — дивував ся старий ґімнастик.

— Люблю бути словним — пояснив Вольский.

— Всеж так скоро!... Недавно вернулисьте з заграниці, не приглянулисьте ся ще містови...

— Се найменше! — відповів Ґустав: — я привик до праці, і коли маю виявити вам правду, то я назву себе щасливим...

Пйолупович перервав йому, стискаючи руку, Вандзя вклонила ся і наступила згода. Того самого дня, начеб за дотиком чародійної лїсочки, в сальоні пані Клєменса появили ся фарби, сталюґи і полотна, від полудня в пятницю розпочали ся позованя, що тревали до заходу, а навіть і по заході сонця, переривані спільними обідами, підвечірками, проходами і вечерою.

Першого дня, а радше через перших кілька годин, дїдусь заховував ся поважно як слїд для чоловіка, що був через цїлий вечір презесом научно-філянтропійного товариства. Та по обіді старець змяк. Найперше пригадав собі, що прикрий стан його здоровля вимагає руху — і тому вивернув кілька козлів. Відтак рішив ся взяти одну дозу пришніця, потім вліз в шляфрок і шапочку з кутасом, а вкінци перед самою гербатою (не здіймаючи notabene шляфрока) казав, як то за його часів танцювали обертаса; почав Вольского називати „дорогим Ґуцьом", а його разом з Вандзьою „найдорожшими дїтьми".

Одним словом, вже в пятницю ся трійця пізнала ся і полюбила; бо показало ся, що так Вольский, як Пйолуновичеви перетерпіли неодно на своїм житю; що та Ґустав як Вандзя мають найлучші серця і що усї троє потрафлять бути веселими аж до божевільства.

Так було до осьмої рано в понеділок, в котрім то часї дїдусь влав як бомба до кімнати убираючої ся Вандзї.

— Нещасте! — закликав — я на смерть забув! — а треба се було зробити принайменше від двох лїт!...

— Що вам стало ся, дїдуню? — спитала занепокоєна Вандзя.

— Як то що?... То ти незнаєш, недобра дївчино, що вже незадовго кінчить ся тобі пятнацять лїт і що ти зістаєш дорослою панною?

— Ага, як то добре!

— Зовсїм не добре, бо я забув вишукати тобі ґувернантки.

— На що? прошу дїдуся? преціньже мене учать професори.

— Що там професори! Дївчина повинна виховувати ся під оком женщини, а не як вовк межи самими мужчинами.

З тими словами пан Клєменс вибіг з з кімнати Вандзї. На салї вилаяв підскакуючого Азора, вивернув фотель і казав слузї подати всї, які тільки були в дома, чи-

— Длятого, що я...

— Що ви так хочете?

— Длятого, що я сяду на фотелю.

— Так, то що иншого!.. сказав Ґустав, подаючи руку дївчинї і провадячи її церемонїйно до фотелю. — А тепер — додав — прошу вас в імени дїдуня о кілька хвиль спокою.

— Де я маю дивити ся?

— Де небудь, хотяйби приміром на каварка.

— Чи се також казав менї дїдусь?

— Нї, то я вас прошу.

— Добре! а тепер я вас прошу, аби впустили сюда Азора.

Наступила кількахвилева тишина, протягом якої товстий Азорок вбіг до сальону і розмістив ся на колїнах своєї панї, а Вольский приступив до робленя студий.

— Знаєте що?.. зачала Вандзя.

— Прошу!

— Вже нїчо не скажу.

— Длячого?

— Боюсь ся, аби ви мене не висьміяли.

— Не висьмію.

— Отже... знаєте що? Я хотїла би бути птахом! Правда, яке се сьмішне!

— Правда! Чи тим канарком, на якого тепер дивите ся?

— О нї! канарок бідний, він не може лїтати.

— То випустіть його.

— Певно. Він вже раз сам вилетів і мав дуже сумний припадок.

— Щож такого, чи воробці його настрашили?

— Ще гірше! Представте собі, що він вилетів на подвірє, але змучив ся... Азор, будь гречний!.. не можна гризти панї!

— Щож дальше?

— Усїв собі на плотї, на котрім стоїть наш когут... Чи ви знаєте нашого когута?

— Не маю приємности.

Прибори до кравеччини *як: Аплікациї, Коронки кльоцкові, Тасьми, Гузики, Підшевки* поручає найдешевше християньска фірма **Фердинанд Ґітлєр (Gütller)** у Львові, площа Галицка ч. 3.

шволи, інтернати, бурси, давав би підмоги вже істнуючим, і спомагав би убогих учеників та учениць після заходячих потреб.

6) Щоби головний виділ обдумав ще і подрібніші доходи на тую ціль як нпр. видавање переписних листів, паперу листового і пр. а маркою „Рускаго Тов. Педаґоґічнаго“ і ті роздавав філіям на рахунок до розпродажи.

Кромі того мав би за задачу так виділ головний як і філіяльний збирати складки на тую ціль при кождій нагоді.

7) Щоби кожда філія діставала за оплатою або даром від головного виділу видавану ним часопись, котра давала би раз на місяць додаток до тої часописи, в якім містив би ся звіт про дїяльність виділу головного і філіяльних, число членів і вплачених вкладок після місцевостий виділів філіяльних, щоби в той спосіб мати перегляд, котрі місцевости справою тою інтересують ся а котрі би треба до тої дїяльности розбудити.

Не хочу тут подавати більше способів, бо виглядало би тое на якийсь проект статутів, а се не моя річ і належить до виділу.

В подібний спосіб як возьмемо ся до дїла, то Бог допоможе, що з роком шкільним 1904/5 зросте число учеників, бурс, інтернатів і шкіл удержуваних „Рус. Тов. Педаґоґічним“, а пора, щоби вже зараз з чимсь зачати, бо час коротший.

Мої гадки не викидую, але прошу дуже ласкавих П. Т. читачів занятись тою справою, бо се справа дуже важна, а не можна піднести закиду, що ми тепер на що инше складаємо, то Товариство педаґоґічне може повстати. Всї наші культурні інституції суть однаково потрібні і на всї треба складати жертви, бо на се нас мусять стати. Тепер ми складаємо передовсїм на театр і так повинно бути, але чи се звільнює нас від инших обовязків? Так инші народи в війні несуть в жертву не такі дрібні лепти як ми, але мілїони і свою кров, а нас нестало би на той одинокий, чисто матеріяльний видаток, де у нас також війна і то війна о нашу національну екзистенцію?!

Я думаю, що як вже маємо навіть протекторат Єго Дост. Велич. Арх. Фердинанда Карола, то моя гадка як не напізнь, то передвчасна цїлком не є, і як-раз тепер йти нам слїдом ческого Тов. Сколь. Мат.; про котрого дїяльність ми читали недавно в „Ділї“.

Сьвітлий головний виділ „Рус. Тов. Пед.“ зволить проте взяти під розвагу, чи не належало би піднести ся до кождої найменшої місцевости, (місточка) де замешкують Русини під адресою одного Русина патріота — особною відозвою з покликом до закладання філії, з поученем о цїли того товариства і філій, о способі закладання філії з поученем, чи потреба до того особних статутів, або чи головний виділ заложить сам філію, наколи до того знайдуть ся охотні члени, з тим виразним натиском, що до того товариства належати можуть не тілько педаґоґи, як до тепер всї по провінциях думають але також кождо особа без огляду на званє, котра вложить декларацию приступлення в члени до того товариства з вкладкою річною 1 кор. (для селян і мішан) або ¼, ½ чи 1% річно з побираної річної платні.

В той спосіб була би цїла руска суспільність в звязи з головним виділом через его філії і не одну слезу обтерло би ся нашому молодшому братови, а кожда філія старала би ся перевисшити другу, свою сусїдку, будьто числом членів будьто висотою вкладок.

Дуже велике поперте може нам дати в тім взглядї наше патріотичне жіноцтво на провінциї.

В повисший спосіб повинен поступити також виділ „Рускої ремісничої бурси“, котрій грозить упадок. Якби утворилось у нас в той спосіб тілько 300 філій по 100 членів по 100 кор. річно, мали би ми 300×100 = 30.000 кор., чим до тепер головний виділ „Р. Тов. Пед.“, на жаль повеличатись не може.

Тілько троха заінтересованя нашого Всечесного патріотичного духовенства і учительства по селах як також нашої патріотичної рускої інтеліґенциї по містах і місточках, а маємо до кінця серпня тисячі членів з сотками тисяч вкладок для дїтий нашого поневоленого руского народу, шукаючого сьвітла і правди та лучшої долї. Тілько принуки і ще раз принуки, а корона у кождого найбідніїшого на рік знайде ся а поверне ся она нам сторицею!

К. М.

До учителів-Русинів!

В послїднім часї відізвало ся кілька голосів з кругів учительских про потребу основаня станового орґану рускаго учительства. Хочу з тої нагоди троха ширше представити опінію і моральну сторону рускаго учительства в Галичині.

Кождий голос суспільности, в якій-небудь справі піднесений в руских часописях, не доходить до відома всїх учителїв Русинів. Дуже сумно є і жаль збирає чоловіка о тім писати, а мусить ся. Велика а може чи не найбільша часть учителїв Русинів не пренумерує і не читає инших руских часописий. Отже на що придадуть ся голоси в руских часописях, коли учительство руске о тім всїм не знає і не зараз довідає ся а може і ніколи. Стоїть тут на перешкоді і бік матеріяльний — то кождий знає — але на то ось що скажу. Богато а богато учителїв Русинів годує ся „Kuryera-ми lwowsk.“, „Wieka-ми“, „Gazet-ою narod.“, „Przeglądami“ а навіть „Dziennika-ми polsk-ими“. І щож з того всего? Русини аби писали і тисяч літ в своїх часописях в справах учительских і шкільних, але хто о них буде знати? Та вжеж „Dziennik“, „Kuryer“ і „Wiek nowy“ о тім не напишуть а „porządni“ учителї Русини „Діла“ або иньших руских часописий не пренумерують. Но щож кількох учителїв накликувало в „Ділї“, щоби заложити становий орґан учительства рускаго або принятн за такий буковинський „Промінь“? Більша часть учителїв Русинів і вмре і не буде о тім знати. Длятого мусимо вже раз взяти ся до тих „porządnych“ учителїв Русинів і пятнувати їх як відступників, вичислюючи їх імена публично в часописях. То вже ветид і ганьба, щоби нині, коли гаката прикладає бритву Русинам до горла, учителї Русини пренумерували польски часописи і спомагали гакату рускими грішми, щоби вона могла з тим більшою силою нищити Русинів! Я бувaю межи учительством, бо сам є учителем, бувaю межи сьвященьством і людьми иньших верстов суспільности, так Поляками як і Русинами, але я ніколи а ніколи не видїв, анї певно із Вп. Читателїв нїхто не видїв, аби Полик учитель, сьвященик або урядник пренумерував „Дїло“ або нашу руску часопись. Щось подібного нїхто в сьвітї не чув. Лише Русини раби, ті „porządni“, не місцями а цїлими масами пренумерують „kulturne Kuryery“, „Wieki nowe“, „Dzienniki p.“ і т. д. *) Гей Русини, чи маєте ви ветид, чи маєте чоло, чи ви вічно будете профатинами, чи хочете зістати здрадниками до смерти? Чи не сором Вам, що селянин, котрому Ви повинні провід давати, пренумерує руску часопись і притискає ей до серця, бо то своє рідне слово, а Ви „Kuryera“ і иньші польскі часописи пренумеруєте?! Треба бути негідним і не шанувати свою народну честь, щоби так собі поступати. Викиньте з хати польскі шмати і пренумеруйте своє рідне „Дїло“ „Гайдамаки“ „Промінь“ „Свободу“ і „Учителя“. Нині польскі шовіністи зі скаженинною кидають ся, як хто до них по руски заговорить, а що они зробили би, як би побачили в своїй хаті руску часопись або книжку!

Є одиниці, що працюють гірко над осьвідомленем народа і своїх товаришів учителїв, але то капля в мори. Прийшла на порядок дискусії справа основаня опозиційного орґану учительского, то пише ся і пише ся, але о тім той лише з учителїв знає, хто пише, а решта шукає мудрости в „kulturnych dziennikach“. Час вже давно проминув, а ми учителї одні „porządni“ а другі з заячими серцями чекаємо, може хто змилосердить ся тай „розпорядженем з дня того й того і т. д.“ позволить „ласкаво“ учителям Русинам писати квіти на платню по руски — бо маємо і таких „porządnych Rusinów“, що квіти пишуть по польски.

Довге ся по шпальтах справа основаня рускої учительскої часописи, відзиваються рідкі голоси, але я хотїв би поставити мале питанє а іменно: Як може таке учительство основати опозиційний руский орґан і підтримати его матеріяльно і морально, котре масово пренумерує руснаїдні часописи, а навіть так негідно поступає, що квіти на платню пише по польски? Може хтось скаже, що я дуже далеко загнав ся. Ні, як хто схоче, то я ему на слїдуючий раз можу предложити статистику, але мабуть не дуже було би мило до неї заглянути, бо дуже а дуже чорна і страшна.

Поки учительство галицке здобуде ся на основанє свого орґану, то буковинське вже заснувало і нам галицким учителям лиш запренумерувати, але не один на сто, лиш цїлими масами.

Що значить мати свій опозиційний орґан учительский, то видимо з Gazety szkoln. з Кракова. Як ся газетка взяла ся добре до роботи, то і учителям Полякам поліпшило ся, бо в послїднім тижні оголошує членині заяви подяки від учителїв Поляків для д-ра Плажка, задля того, що він учителїв Полякін переносить на лїпші посади, а тих, котрі мають численну родину, переносить до міст, щоби могли свої дїти до шкіл посилати. А тепер, які заяви повинні вислати учителї Русини для д-ра Плажка? Менї не вільно сказати які, бо прокуратор закусив би зуби в і так з затриманим віддихом увиває ся в олівцем; я лише загально скажу, що тілько случаїв переношування учителїв Русинів на Мазури не було навіть за такого Бобжинського, як тепер є за д-ра Плажка. А що говорити взагалї про гакату? Для учителїв Русинів тепер сто разів більший терор від всякого гакатизму і він доходить до найвисше можливо границь. Нам не лишає ся тому нїчого иншого, як лише стати отверто зі своїм орґаном „Промінь“ на чолї, око за око, зуб за зуб і то всї разом. А на се такі средства: о всїх над'ужитях і кривдах учительских доносити зараз свому орґанови до поміщеня і не перепустити найменшого факту. Якби Русини учителї доносили о всїх надужитях і своїх кривдах, то аби „Промінь“ виходив не два рази на місяць але два рази на день, то ще не був би в силї помістити всїх фактів тих покривджень, які зносять учителї Русини на своїм карку.

Здає ся, що вистарчить тих кілька уваг до учителїв Русинів, щоби покинули всяку надію на змягченє гакатистичної совісти. Учителї галицкі свого орґана не заложать, бо на то не мають сил моральних, але мусять признати „Промінь“ своєю воєнною булавою, запренумерувати его цїлими масами, а польскі часописи викинути з хати. Тоді може преціньсьпіваємо і ми колись пісню побіди і звільнимо себе від давлячого ярма.

Також учитель.

*) На „потїху“ Вп. автора скажемо, що і між нашими сьвящениками, на ветид і ганьбу Русинів, є богато таких, що не передплачують нїякої рускої часописи або виписують польскі! *Ред.*

Війна.

Під Портом Артура.

Страти російскої фльоти дня 13 с. м. були о много більші ніж се, про що донесли були перші телеґрами. Окрім панцирника Петропавловск, Японцї знищили торпедовця Безстрашний, а панцирник Побіда, трафлений торпедою в саму середину, став ся неспосібний до війни.

З дотеперішних урядових донесень, доповнених приватними, можемо виробити собі слїдуючий образ баталії, котра для російскої фльоти скінчилась так нещасливо: Як при всїх попередних атаках японьскої фльоти на Порт-Артура, розходилось і тепер Японцям о се, аби закрити рухи своєї транспортової фльоти, котра везе на Корею сухопутне військо, і забезпечити ві перед атаками російскої фльоти. Очивидна річ, що при тім розходить ся Японцям о се, аби російску фльоту ослабити, або замкнути в порті, або й цїлком знищити. Особливо від часу, коли команду над фльотою обняв спосібний і меткий віцеадмірал Макаров, російска фльота, хоч попередними японьскими атаками здесяткована, сталась для Японцїв дуже небезпечною. Макаров не сидїв безчинно в порті, але дуже часто виїздив з цїлою фльотою на повне море і перешукував его, чи нема де японьских кораблїв. Японцї бояли ся, що Макаров може коли зайти дорогу транспортовим кораблям, або відбитим від военної фльоти кораблям воєнним.

Сї прогульки Макарова були Японцям дуже не на руку, бо не могли переводити висаджуваня своїх військ після свого пляну. Послїдний транспорт японьских військ відійшов з порту Чінампо і мав бути вивадований коло Авантуна на північно-східнім березї острова Ліаотон Тимчасом рухливість фльоти Макарова унеможливила Японцям виконанє его пляну і Японцї мусїли перенести дальше вивадовуванє своїх військ до північної Кореї. Від 11 с. м. се вивадовуванє відбуває ся на північ від Сенчену, о яких 100 кільометрів на полудне від Віджу.

Аби заслонити транспорт японьских військ і аби раз вже мати спокій з фльотою Макарова, японьский адмірал Того постановив заманити Макарова на повне море в місце, котрого не досягнуть гармати фортів Порт-Артура, підтяти російску фльоту від порту і знищити ей. В тій цїли зібрав Того фльоту з 30 кораблїв і сховав їх за островами Мятау. Під Порт-Артура вислав Того насамперед кілька торпедовців а за ними шість кораблїв. Торпедовцї підійшли під порт, викинули до моря (як доносять приватні кореспонденти) кілька мін і як лише російскі батерії зачали грати, торпедовцї утїкли до своїх кораблїв. Коли японьскі кораблї зачали стрілять до порту, Макаров вийшов з цїлою фльотою і тогди японьскі кораблї зачали утїкать. Макаров, котрий знав, що Того нїколи немав під своєю командою більше як 14 до 16 кораблїв, бачучи тепер перед собою лише кілька кружликів і торпедовців, пустив ся за утїкаючими Японцями. Нагло Макаров станув і дав знак до відвороту, бо перед его очима розвинулась лїнія вийшовших з-за островів тридцяти кораблїв японьских. Панцирник Макарова, на котрім був цїлий его штаб і великий князь Кирило, вже був лише дві милї (англійскі) від порту, коли роздав ся страшний гук експльозиї, море закипіло і підкинуло Петропавловск [illegible] в 2 хвили зелїзний велит разом з Макаровом, его штабом і 600 людьми пропав в безоднях. Нїхто не знає яка експльозия була причиною сеї катастрофи. Можливе, що Петропавловск ударив о російску міну, заложену для охорони порту перед нападом японьских кораблїв, можлива також річ, що сю міну кинули були японьскі торпедовцї. Американьскі дневники доносять, що Петропавловск погиб від трех японьских торпедів, а не виключають також експльозиї амуніциї в магазинах Петропавловска. В кождім случаю до 90 секунд по експльозиї — як доносять дневники — корабель був вже на дні.

Разом з кораблем пропало в филях 600 людий, а між ними капітан знищеного давнїйше Цезаревича. Між вратованими суть: в. кн. Кирило, командт Петропавловска Яковлев, 3 офіцири, 2 підофіцири і 52 матрози. Виловлено з води трупи 1 капітана, 2 підофіцерів, 1 лїкаря і кількох матрозів. Трупа Макарова доси не відшукано.

Всї уратовані суть покалїчені і сильно попарені. В. кн. Кирило має сильно попарене лице і ноги. Деякі приватні депеші донесли, що має розторощене праве рамя. Виратував его лише случай. Експльозия кинула ним на кільканацять метрів від корабля в море. Як би не се, то потапаючий корабель був би его потягнув за собою в глибінь. В. кн., котрий є дуже добрим пливаком, підплив до човна, котре его забрало.

Японьскі кораблї надплівали з нечуваною скоростю і з пекольною канонадою перелетїли три рази перед російскою лїнією. Пальба тревала дві години. Які були наслїдки сеї пальби, довідуємо ся з телеґрами, яку контрадмірал Ухтомский, обнявши команду по Макарові, вислав до царя. Отже Ухтомский доносить, що японьский торпед трафив панцирника Побіду в саму середину, але Побіда без помочи инших кораблїв приволїкла ся сама до порту. На Побіді нїхто не був убитий анї ранений. Ще перед утратою Петропавловска Росияни стратили торпедовця Безстрашного. З причини мряки Безстрашний відбив ся від російскої фльоти, его окружили японьскі торпедовцї і торпедами затопили. З Безстрашного вратовано лише 5 людий. По двогодиннїй пальбі Японцї відплили.

Перше урядове донесенє до японьского цїсаря було дуже коротке. Адмірал Уріно зателеґрафував: В середу рано адмірал Того зватакував Росиян і знищив одного панцирника величини Петропавловска і одного торпедовця. Японцї мали тілько одного раненого.

Результат битви представляє ся остаточно так: Росияни стратили одного панцирника, одного торпедовця, а один панцирник став неспосібний до бою. Стратили адмірала, найлїпшого моряка в Росиї, стратили цїлий штаб, 600 людий з Петропавловска, обсаду одного торпедовця; звиш 90 армат.

— І той то незносний дзьобнув його в головку так, що аж зімлїв...

— Канарок когута?

— Але деж там! когут канарка, так, що від того часу — але не сьмійте ся з него, він инший!...

— Той когут?

— Ні, канарок.. Зараз його вам покажу...

І сказавши се, побігла до вікна, в котрім сидїв зі своєю клїткою крикливий птах.

— Панно Вандо!... на милість Бога, не вставайте! закликав Ґустав. — Цїлий шніц, прегарний шніц зінсовський!...

— Ха, ха, ха! — засьміяла ся дівчинка. — Як то добре, мусите робити новий!

— В таким разї не зроблю жадного, скомпромітую себе, не буду сьмів показати ся дїдуневи... Якже-ж се? аби навіть десять хвиль не усидїти спокійно!

І говорячи се почав знов складати папери.

Вандзя вернула на місце а взявши знов на коліна Азорка, сказала:

— Дам вам одну раду. Коли хочете, аби я сидїла спокійно, то оповідайте менї яку гарну казку.

— Знаменита гадка! — відповів Ґустав, розкладаючи знов свої папери. Маю вам розказувати гарні казки і рисувати? Спробую...

— Перепрашаю, що перерву. Чи видемо нині до „Лазенок“.

— Видемо. О пятій прийдуть коні.

— Тепер слухаю вас.

— Дуже добре, а я зачинаю.

— Отже була собі одна панї Непосидюха, якій дїдусь казав зробити портрет.

— Одному малярови, що називав ся пан Нудяр... Я знаю уже сю історию!

— Но, то я уже не знаю, про що маю вам оповідати!

— Розкажіть про якого хлопця, те менї лучше подобають ся.

— Розкажу вам о однім нечемнім хлопцеви, що тримав пальці в устах...

— Я не буду того слухати, я люблю сумні історії.

— Про хлопця?

— Так!... і аби при тім була також і дівчинка.

— Такої панни я не вмію! — відповів Вольский, рисуючи.

— То нехай не буде дівчинки, аби тільки був в ній хлопчик і... і... вже не знаю що!

— Наприклад канарок або песик?

— Песик, песик! — закликала Вандзя, сїдаючи вигіднїйше на фотелю і поклепуючи Азорка, що спав як забитий.

Вольский рисуючи дальше, почав:

— Був собі один хлопчик.

— Чи був великий хлопчик?

— Був се дїтвак... в ваших літах.

— В моїх літах? — відповіла обурена дівчинка — преціньже дїдуньо сказав менї, що я вже незадовго зачну шіснацятий рік.

— Але тимчасом скінчилисьте що-йно чотирнацять літ... Отже був собі раз хлопчик і мав песика...

— Чи такого, як наш Азорок?

— Тако... с. є не такого. Тамтой песик був кудлатий і брудний і носив завсїгди спущений хвіст...

— Длячого спущений?

— Бо був завсїгди голодний, він і його пан...

— Чи пан його був дротярем?

— Ні. Чому ви про те питаєте ся?

— Бо тілько дротярі кажуть, що вони завсїгди голодні.

— Ага! Так ходив собі той хлопчик по сьвітї і шукав.

— Чого?

— Шукав мами, бо коли ще був дитиною, викрали його цигани і забрали зі собою до лїса.

— А чи то правдива істория?

— Найправдивійша! Росказував менї сї той самий хлопчик.

— Мій Боже!

— Вандруючи так, — говорив дальше Ґустав — зайшов до одного міста, яке одначе мусїв дуже скоро покинути...

— Чому?

— Тому, що йому камінє ранило ноги, а що гірше, то роспусні хлопці привязували його псови шіхурі з горохом до хвоста, що дуже страшило і хлопчика і песика.

— Незносні!

Через той час Вольский нашкіцував кілька фізіономій, з яких кожда представляла обличя Вандзї, але що-раз то з иньшим виразом.

(Дальше буде)

Послїдна битва так ослабила российску фльоту на азийских водах, що она вже не буде могла міряти ся з японьскою на повнім морю. Коли війна вибухла, порт-артурска фльота мала слїдуючі кораблї: панцирники 1) Цезаревич, 2) Ретвізан, 3) Полтава, 4) Побіда, 5) Петропавловск, 6) Пересвет і 7) Себастополь: кружляки 1) Паляда, 2) Діяна, 3) Аскольд, 4) Новик, 5) Кореец, 6) Варяг, 7) Богатир, 8) Боярин. З тих кораблїв 5 перших панцирників і 6 перших кружляків (розстріляним письмом) цїлком знищили, або попсували. Росияни мали вже направити панцирника Полтаву і кружляки Паляду, Діяну, Аскольда і Новика. Коли се правда, по Росияни мають вще до розпорядимости 3 панцирники Полтаву, Пересвета і Себастополя і 6 кружляків. Цїлком неможливі до направи, бо затоплені суть оден панцирник, два кружляки, корабель до закладаня мін і що найменше три торпедовцї.

Японьскі кораблї як коли дїйсно були попсовані, то они вже направлені і беруть участь в битвах. В послїдній битві брали участь також куплені Японом в Генуї два панцирники Нїсім і Касуґа.

(Телеґрами).

Петербург. Тут говорять, що наслїдником Макарова має бути іменований командант чорноморскої фльоти, віцеадмірал Скрядлов. До Порт-Артура виїхав в. кн. Сергій Михайлович.

Порт-Артур. На вість о смерти Макарова приїхав тут Алексеєв.

Париж. З причини нещастя, яке стрітило российску фльоту, Любе прислав до царя кондоленційну телеґраму в імени Франциї. Делькасе зложив особисто кондоленцию российскому амбасадорови.

Петербург. Кондоленційні телеґрами з причини катастрофи під Порт-Артуром прислали цїсар Вільгельм і болгарский князь Фердинанд. Болгарский президент міністрів выслав кондоленційну телеґраму до Лямсдорфа.

Петербург. На Петропавловску має погибнути також звісний российский маляр Верещаґін. Вість вимагає еще справдженя.

* * *

До „Руси" так пишуть про житє в Порті Артура: „Темна ніч. Морскі тумани ще збільшують темряву. Российскі торпедовцї відбувають варту. Горло Порту Артура не має жадного захисту перед вітрами; майже що днини бушує буря. На дворі студїнь; бувають нераз такі морози, що вода морских филь, трискаючи високо в гору, ледом паде людям на лице. Филї заливають судна; не чердаках лежать криги леду. Ніхто не спить. Погашено сьвітла, щоби неприятель не примітив торпедовця. Кожде судно звільна суне ся по моря на повіреним его сторожи просторі. Офіцири стоять на чердаці, пильно глядячи в темряву ночи, чи не зближає ся де неприятельске судно, підкрадаючись до пристани з погашеними сьвітлами. Часом пересуне ся по водї електричне сьвітло, кинене з рефлектора; але на темнім плесї моря не видно нїчого більше крім білих хребтів филь. Нараз відкрито ворога. З валів крїпости, сповитої темрявою, загудїли перші вистріли; блисло у воздусї; свищуть бомби, несучи смерть і знищене всему, що подибають на дорозї. Але, як сильний неприятель і де скривають ся его сили, сего нїхто не знав. Туман ночи покриває все; бій кипить, але на слїпо, і длятого без успіху. Скоросьвіт Японцї щезають. День минає яко-тако спокійно; але скоро змеркне ся, знов надходить тревога, а час сходить поводи на томлячім вижидуваню. Так живуть российскі моряки в Порті Артура від д. 26 сїчня. Прожили вже 80 таких ночий. — 80 ночий, що рвали всї нерви і не дали на хвилю здрімати ся, бо кождої хвилї можна було ждати битви".

ТЕЛЕҐРАМИ.

До ситуациї.

Відень. В понедїлок збере ся на нараду парляментарна комісия молодоческого клюбу. Молодоческий клюб збере ся ві второк перед десятою рано, а перед 11 комітет сполучених обструкцийних сторонництв.

Санкция закона

Відень. Реформа виборча ухвалена стирийским соймом одержала цїсарску санкцию.

Підпольна Роскя.

Берлїн. На ґенерала Каспакова виконано динамітовий атентат, але бомба убила лише его сина, бо ґенерала не було дома. Арештовано богато осіб. В Харкові прийшло до дуже поважних демонстрацій. Всї висші школи замкнено.

Македонїя.

Царгород. Нїмецкий посол зробив Порті представленя, що Румунїя не може дальше терпіти переслїдувань македоньских Румунів грецкими патриярхатами і домагає ся надання македоньским Румунам церковної автономії.

Тибет.

Льондон. Дня 11 с. м. Тибетанцї знов заступили дорогу анґлїйскій експедициї і привитали Анґлїйцїв огнем. Анґлїйцї прогнали їх. Тибетанців погибло 200, Анґлїйцї мають лише кількох ранених.

НОВИНКИ.

— **Зарібки в Прусах.** Роботи в Прусах вже розпочали ся і роботу дістануть всї, котрі зголосять ся, лише аби в кождій партиї було тілько бабів і дївчат, кілько є мужчин. Кожда партия робітників, зложева по половинї з мужчин а по половинї з жінок, дістане контракт і може їхати кождої хвилї.

— **Намісник ґр. Потоцкий** виїхав до Відня визваний телеґрафічно.

— **Самоволя кс. каноніка Лїбревского в Копичинцах.** З Гусятина пишуть нам: В Копичинцї, селї прилученім до Копичинець, задумали члени тамошної читальні „Просьвіти" дати дня 11 цьвітня т. р. другого дня Великодних Сьвят аматорске представленє, „Тимко Капраль". Не мішчи на се відповідного льокалю, удалась старшина читальняна лично до староства в Гусятинї і просила о призволенє шкільної салї. П. Дільц призволив і заразом потвердив се призволенє на письменнім прошеню, предложенім читальняною старшиною. Уradовані читальники удались з тим „письмом" до управителя школи п. Стадника, однак сей „просьвітитель" не вдоволив ся призволенем ц. к. старости яко предсїдателя окружної ради шкільної, але відослав їх до Копичинець до звісного кс. каноніка Лїбревского, яко предсїдателя місцевої ради шкільної. Кс. каноник учувши о що ходить, попав в лють і став горлати: „Nie pozwolę na coś podobnego tak długo, aż dokąd nie będą w Kotówce porządni ludzie! Już to dobrze nauczył was ks. Strumiński! „Тут мимоходом треба додати, що перед 6 місяцями був в Копичинцях руским сотрудником о. М. Струминьский, котрий через свою працю на полї народнім так упірно станув поперек в жолудку нашим обом канонїкам, (польскому і рускому) що й досї не годні его стравити. Коли читальники показали кс. Лїбревскому письменне призволенє на ужитє шкільної салї до представленя, загорлав тойже: „Może p. starosta pozwolić wam i 100 razy a ja mimo tego nie pozwolę!" Так і стало ся. Рано дня 11 с. м. віднесено ся в тій справі телеґрафічно до староства в Гусятинї, але не прийшла нїяка відповідь! Вправдї представленє відбуло ся таки того дня в тїснім льокали читальнї, але люди, умучені етиском, чують великий жаль до кс. каноніка Лїбревского і до „просьвітителя" Стадника, котрий недавно на власну руку призволив шкільну салю вандрівним „куґлярам" а своїм людям їх власну школу заборонив, хоть мали призволенє ц. к. староства. Ганьба і стид такому просьвітителеви! Ся фіґура взагалї дуже цїкава, тому займемо ся ним обширнїйше нинїшим разом. Маємо надію, що кс. Лїбревский, котрий любить простувати та ще до того так чудесно простує, забере і в тій справі голос — за що будемо дуже вдячні, бо буде можна ще не одно доповнити. — *Ф. М.*

— **До відомо ти ц. к. Дирекциї зелїзниць держ. у Львові.** Їдучи в середу 13. цьвітня до Львова, жаждав я в Красним кілька білетів до Львова. На се дістав я відповідь від касиерки, що вона мене не розуміє (бо я говорив по руски). Допєрва при помочи портиера ми порозумілись. Длячого се, що на одній з головнїйших стацій, якою в Красне, нехтує ся так руску мову, що годі порозуміти ся, тим більше, що при натовпі людий коло каси, які вертають із сьвят до своїх занять у Львові, здержує ся рух. Може би Сьвітла ц. к. Дирекциї поучила і своїх шовіністичних урядничок та з'обовязала їх учити ся краєвого языка. — Рівнож зауважив я, що на стациї крім польскої напише „Krasne-Busk" нема руской. Те саме замітив я і на слїдуючих стациях „Kutkorz" і „Zadwórze", де нема руских написей. — *Подорожний.*

— **До відомости ц. к. команди жандармериї у Львові.** З Копичинець пишуть нам: В великий четвер а до того ще на Благовіщенє Пр. Д. Марії ходив в Копичинцях жандарм в товаристві полїцая і списував худобу. Звольнить проте ц. к. команда жандармериї у Львові укарати примірно дотичного жандарма за се зневажанє релїґійних чувств, бо чейже ще і в Галичинї сьвята християньскі важнїйші як „конскрипция" худоби!

— **Ще в справі гімназияльного страйку.** Вже вчера донесли ми про полагодженє страйку учеників V кл. руской гімназиї у Львові. Позаяк однакож польскі часописи вписують в тій справі що день то більші небилиці і за всяку ціну з дрібної приключки, лишеної публичного значіня, хотять зробити аферу, голосну не менше від росийско-японьскої війни, уважаємо в інтересї правди потрібним представити на основі автентичних інформацій ще раз фактичний спільот сего нефортунного страйку. Окрім одного ученика Кулицкого (фальшиво називаного польскою пресою Кутицким), котрий яко виключений з гімназиї до впису зовсім не зголошував ся, дирекция приняла назад всїх учеників з обох віддїлів V класи (також і двох товаришів Кулицкого, яких зразу лишено в резерві) і удїливши їм поки-що нагану, дальшу евентуальну кару учинила зависимою від їх дальшого поведеня. Скоро ученики будуть поводитись на будуче з кождого огляду взірцево, не підлягають взагалї нїякій більше карі. Впрочім наука веде ся зовсім правильно, так що цїлу справу можна вже тепер уважати раз на все полагодженою. Супротив того всякі инші ревелиции польских дневників вплинуть ся неправдивими, з наглядною тенденцию робити як найбільше галасу про мнимі непорядки в рускій гімназиї — а також, як здавсь, підчеркуванем мнимого упокоренія учеників викликати з їх сторони нові демонстраций. Та ся надія пуста а ученики приняті назад дирекциєю, не нарушать вже більше шкільної дисциплїни.

— **Відпоручники усїх руско-українських товариств в Коломиї** вибрали комітет для збиранн жертв на будову народного театру, котрий уконституував ся у сей спосіб: голова М. Каратницкий радник суду, М. Рибачок проф. гімн. касиер А. Лепкий авск. суд., писар І. Гордійчук авск. суду. Комітет сей розвинув живу дїяльність межи тутешною громадою, щоби придбати як найбільше фондів на ту цїль та постановив почавши від с. м. усї жертви зібрані складати на книжочку вкладкову „Покутского союза господарчо-кредитового в Коломиї" та в міру потреби виплачувати їх головному комітетови у Львові. — *Л.*

— **Знаний жертволюбець** і патріот адв. д-р Теофіль Дембицкий в Коломиї з'обовязав ся — як нам доносять — в осени с. р. зложити на будову народного театру справжний королївскій дар в квоті 2.000 К. Vivant sequentes.

— **Цїкава борба** В онодїшнім числї „Галїчанина" появило ся письмо, в котрім кружок руских парохіян в Тисьменици жалує ся на зміну сьвященика. По смерти пароха Грабовича при кінци 1902 р. станиславівска консисторія іменувала завідателем о. Д. Білиньского. За той час о. Білиньский мав „завести лад в тисьменицкій парохії і придбати собі симпатию не лише у своїх, але й серед Поляків." Тисьменичани „хотїли конче мати о. Білиньского своїм парохом." Коли ж мимо того парохію в Тисьменици одержав о. Коцюба, Тисьменичани заворушили ся! „Жаль не має міри — пишуть до „Галїчанина" — в парохії кипить; заворушені парохіяни готові до всякої крайности. Словом, заносить ся на друге видане Залуча". Про історию, описану „Галїчанином" одержали ми вже давнїйше з Тисьменицї аж дві дописи, з двох противних таборів. Одна допись представляє справу майже до слова в тім самім сьвітлї, що й „Галїчанин", однак з другої виходило ясно, що о. Білиньский зовсім не тїшив ся загальною симпатиєю Тисьменичан. Більша і лїпша частина парохіян була рішучо противна о. Білиньскому за его борбу против „україньства" та взагалї таку роботу, яка, як зазначує „Галїчанин", придбала ему симпатию не лише у поплечників москвофільского штабу зі Львова, але й серед — Поляків. Ми однак не оповіщували одержаних дописий з Тисьменицї з тої причини, що не хотїли ін'ерувати в справі, яка має й чисто особисту закраску, і де, як може було догадати ся з двох противних собі корреспонденцій, ведеться і так вже дуже завзята борба. Серед таких обставин містити дописи одної чи другої сторони, було-б те саме, що доливати оливи до огню. Та коли парохіяльна борба мимо того стала предметом публичної дискусиї, обмежимо ся до повторення нашого погляду, висказаного вже раз з нагоди справи Залучан: Країна пора, щоби компетентні чинники занили ся енергічно внесенем середновічного права патронату, незгідного з нинїшним духом та взагалї суспільним устроєм новочасного житя. Інакше до справи Тучап, Залуча і т. п. прилучить ся не лише одна Тисьменица, але й тисячі инших місцевостий, коли лише уложать ся у них анальогічні відносини.

— **На зарібки.** З Осьвенцїма доносять, що робітничий рух до Нїмеччини завдно зростає. Дня 11, 12 і 13 с. м. переїхало тамтуди на зарібки до Нїмеччини поверх 4000 робітників. Дожидають дальших великих транспортів. Найбільше робітників виїздить з повітів Равів, Ланцут, Лїско, Новий Санч і т. д. до околиць досить далеких, аж поза Берлїн і Ганновер.

— **Відгомін замаху на с. Пакижа.** Як звісно, арештованого медика Савина Сохоцкого віддано під обсервацію психіятрів, котрі висказали про него некорисну опінію. Сохоцкий терпить на т. зв. малу хоробу (epilepsia mitior), в приступах котрої є умово неосудний, і взагалї є до дальших університетских студий неспосібний. Буде віддавний до заведеня божевільних в Кульпаркові. Впрочім університетскі власти одержать в урядовій дорозї повідомленє про умовний стан Сохоцкого.

— **Пекольна машина в Петербурзї.** Онодїшної ночи вибух в петербурскім готели „Норд" напротив дверий Николая огонь. Горіло в одній кімнатї на четвертім поверсї. Коли до сеї комнати дістала ся огнева сторожа, найшла все знищене і в огни. Рами вікон і помість були повикривані. Перед кількома днями замешкало там двох мужчин; одного з них, Казанова, найдено неживого, а другий пропав. Надто найдено відрывки якогось механізму, котрий вказує, що в комнатї прийшло до вибуху пекольної машини.

— **По американьски.** Великого розголосу набрала в Америцї така пригода: Якийсь мілїонер з держави Небраски верпув по довгих лїтах з чужини до вітчини. Не маючи знакомостий, особливо межи жіноцтвом, а рад оженити ся, просив сьвященика, щоби ему найшов добру і розумну жінку. Сей зразу здивував ся, але побачивши, що мілїонер таки на правду обстає при своїй просьбі, обіцяв ему свою поміч. Зараз першої неділї говорив на проповіди про стан супружий і згадав при тім про намір мілїонера. Вість пішла телеґрафом на всї сторони Сполучених держав і появила ся в дневниках. Вже за одну добу дістав мілїонер сотки листів, а дальші сотки надходять день в день. З 20 бюр посередництва в справах подружа вислано до него аґентів. Мілїонер еще досї не рішив ся: а сьвященик, котрого проповідь мала такі наслїдки, так запалив ся до справи, що хоче орґанізувати публичні бюра для справ подружа між християнами.

— **Дрібні вісти.** В справі звісного спору о удержанє львівскої клїніки межи краєвим видїлом а центральним правительством выслав краєвий видїл до правительства письмо, в котрім домагає ся полагодженя сеї справи до 1 мая с. р. — В Кутисках, товмацкого повіта, будує дїдичка Ганткевич „косцьолек" для 149 латинників і 1619 руских душ. — За студентскі розрухи професорска колеґія віденьскої політехніки реляґувала на все студента Володимира Восняка, а техніком Василеви Райсови і Каролеви Бресіанови удїлила consilium abeundi. — Убийників міністра Сіпятіна засуджених на смерть, цар удостоїв на досмертну вязницю. — Підчас маневрів американьскої фльоти коло Фльориди на панцирнику „Міссурі" вибух набій, наслїдком чого погибло 26 людий.

— **Доповняючі вибори до сойму** наслїдком зложеня мандатів 10 рускими послами будуть розписані, як кружить чутка, на половину червня с. р.

— **З Жовкви.** Загальні збори політичного товариства „Жовківска Руска Рада" відбудуть ся в четвер 21 цьвітня о 10 год. перед полуднем в салї на Винниках. Позаяк на порядку дневнім вибір видїлу на р. 1904, просить ся о численну участь. — *Видїл.*

— **Товариство кредитове Народний Дім в Жовкві.** Патріоти жовківского повіта завязали в Жовкві тов. кредитове „Народний Дім", отоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, котрого потреба в центрі повіта вже давно давала ся відчувати. Отоваришене зареєстровано рішенем ц. к. суду торговельного до ч. фірм. 296 ех 16. II. 1904. Перші конституючі загальні збори членів відбудуть ся в четвер 21 цьвітня с. р. о 12 год. в полудне в салї „Жовківскої Рускої Ради" на Винниках. Патріотичний обовязок наказує, щоби всї визначнїйші Русини повіта так з інтеліґенциї, як і з селян та мїщан вписували ся громадно до того отоваришеня і явили ся на згаданих перших загальних зборах. — *Основателї.*

— **Для Львовян.** В неділю дня 17 с. м. о год. вечером відбуде ся в комнатах Рускої Бесїди (Ринок ч. 10) друга часть викладу проф. д-ра І. Копача про Канта. Просить ся о як найчисленнїйшу участь. Вступ вільний. Добровільні датки на будову руского театру у Львові приймає Видїл Товариства імени Котляревского.

— **В Ланах пов. Каменецкого** відбуде ся 17/IV сего місяця заходом читальні „Просьвіта" аматорске представленє „Сельскі аристократи 40 лїт" образ з сїльского житя зі сьпівами. Ціни місць: I-рядні 60 сот. II-рядні 30 сот. стоячі 20 сот. Задля низьких ціп і для заохоти членів читальні, котрі богато труду положили, бо штука не легка і зі сьпівами, зваживши і на те, що вже друге сего року згадана читальня дає представленє, повинна явити ся і доокольична публика.

— **Письменні іспити** під доглядом кандидатів учительского звання в гімназиях і реальних школах, а також кандидаток учительского звання в женьских лїцеях відбудуть ся у Львові в днях 20 і 21 мая. Кандидати і кандидатки, що намірюють приступити до іспиту в тім реченци, мають повідомити про се дирекцию екзамінацийної комісиї найпізнїйше до 14 мая с. р.

Бібліографія:

— **Га дамаки ч. 79 містять.** Вступна стаття конфіскована з заголовком. — Війна. — Анархія. — Промова п. Романчука. — Руский театр у Львові. — Писанки. — Ще о банді народних зрадників. — Бережанщина. — Новинки.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньск і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд"! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!

Позір Родимці! Просимо о даток на будову дому „Сокола" у Львові.

40.000 корон виносить головна виграна льотереї огрівальних комнат. Звертає ся увагу, що тягненє відбуде ся певідкличо дня 23-ого с. м.

— **Товариство взаїмних обезпечень „Дністер"** видало в I. кварталї с. р. 22.976 важних поліс на суму 25,631.560 К обезпеченої вартости з премією 226.458 К 26 сот.; в I. кварталї 1903 р. було 19.122 поліс на 21,867.603 К обезпеченої вартости з премією 187.568 К, сего року більше о 3.854 поліс і о 38.890 К премії. Шкід було від 1. сїчня с. р. 2 6 случаїв, з котрих 210 вже виплачено, а виплату 6 відшкодовань на разї з причин правних вздержано. Сума всїх тих шкід разом з коштами ліквідациї виносить загально 114.357 К, з чого по потрученю части реасекурованої лишаєсь на власний рахунок 55.283 К.

— **На Бурсу руского Товариства педаґоґічного** (ул. Вірменьска ч. 2) зложили в місяци марті свої жертви слїдуючі Добродії: Сидір Громницкий проф. ґімн. 12 К. Ілия Кукурудза з Лапшина 1 К, Гриць Лучаківский 1 К, Каса Рогатинська через п. Паньківского 20 К, Вол. Гнатишак зі Львова 5 К, проф. Білецкий зі Львова 10 К. Парохіяни в Ланах через о. Бардина 5·50 К, о. П. Стукач з Тісної 10 К, о. Богдан Рогозиньский з Бучача 6 К, П. Церкевич з Шевченківского концерту 20 К. Союз кредитовий у Львові 100 К, о. І. Боднар з Дмитрова 7 К, і Екс. Митрополит 2 шинки; всїм добродїям складає щиру подяку — *Комітет Бурси Рускою Товариства Педаґоґічного.*

Ціна волів. Віденъ 11 цьвітня. На вчорашній торг пригнано загалом 3.707 штук. Між тими з Галичини було 235 штук, а з Буковини — Плачено вибраній штуки по 85 к. 86 сот. Найлїпші по 78 до 84 кор. Середні по 70 до 76 к. гірші по 66 до 68 кор. Підтучені корови і бугаї по 64 до 77 кор. Худі по 48 до 62 кор. Ціна за один метричний сотнар.

Надіслане.

Спеціяліст недуг внутрішних

Д-р Евген Озаркевич

довголїтний лїкар клїнічний і заведення лїчничого в Щавниці, ординує постійно у **Львові, ул. Корнятів ч. 1., II. пов.** (Народний Дім). 669

Конціпієнта

рутинованого пошукує адвокат Др В. Шпунар в Ланцуті. 255 3—3

Адвокат АКС в Богородчанах

пошукує рутинованого **конціпієнта** під добрими услівіями. 261 2—2

Для вигоди

Впов. приїзжим видаю в окремім льокалю обіди з 3 страв: росіл або зупа, печеня з яриною і леґуміна, в пість риба за 40 кр., — або з 4 страв: росіл або зупа, штука мяса, печеня з яриною і леґуміна за 60 кр. Для тих, що задержують ся лише в день, безплатна ґардероба. Вина на бочки і бутельки найлїпших якостий по найнизших цінах.

Рускі списи страв лежать до розпорядимости.

НАФТУЛА ТЕПФЕР
79 **ул. Трибунальска ч. 12.**

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Ґіпотечного на плянтацівах площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші приборя оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Григорій Дмитрик, півець церковний, неіспитований, лїт 27, жонатий, глядає доброї посади. Адрес до 20 цьвітня: Чагрів, пп. Вукачівці; від 20 цьвітня далї: Зарудцї коло Львова. 277 1—3

Інтеліґентний молодець, володіючий руским, польским — слабше нїмецким язиком — в слові і письмі, глядить якого заняття. Відомість в Ред. „Дїла." 278 1—6

Вдова по народнім учителю Русинка, в середнім віці, розумів ся дуже добре на кухни і на домовім господарстві, — пошукує місця в рускім домі. Зголошення під адресою Л. М. poste restante Марківці, почта loco.

Около 100 морґів ґруиту доброго (рілї, луги і лїс) коло Станиславова до розпарцельованя по 200 зр., а іменно 100 зр. при підписаню контракту а решта в 10 ратах піврічних по 10 зр. Зголошеня приймає Ф. Клодзіский в Волосові, почта Цуцилів, стация залїзнича Тисьменичани. Хто більше разом купує має перщенство. 247 3—3

Знамениту наливку морелеву, що визначає ся делїкатним смаком, барвою і запахом, велику бутельку по 3 К, виробляє і поручає фірма

Іван Мушиньский
Львів, Ґродзіцких ч. 3.
229 3—4

Півець церковний іспитований приняв би від Томиної неділї посаду. — *Н. Волоский* в Ляцкім п. Комарівка. 249 3—3

Дяк в середнім віці, жонатий з середним теноровим голосом, від Неділї Томиної пошукує місця, може на случай потреби обняти і писарку громадеку. Ближші вісти удїлює уряд громадский в Мишкові почта Більче золоте. 265 2—3

Інтеліґентний Русин уч. VII кл. ґімн. пошукує лекцій на селї або в містї за низькою доплатою. Зголошеня пропу присилати під адресою **І. К.** уч. VII кл. ґімн. poste restante Бережани почта loco. 251 3—3

Дяк жонатий, тверезий з дуже добрим голосом, музичий вправу в запровадженю хорального співу — найде сейчас посаду в Звенигородї п. і стация Бучач. Місцевий парох постарає ся, щоби такий дяк мав відповідне удержанє. 262 2—3

Потребуємо фахового книговодця. Убігаючі ся о тую посаду зволять зголосити ся до Дирекциї каси „Поміч" в Теребовлї. Перщенство буде мати той, хто потрафить заложити і провадити хор церковний. 266 2—4

Сирота по сьвященику котра заняла би ся кухнею і була до помочи при домовім господарстві, знайде відповідне примішенє. Ближшу відомість подасть Марія Огоновска в Снятинї, куда рефлектуючі о тую посаду зволять подати свої услівя. 257 3—3

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

перейтим Ґригорій Васїка

виконує всїлякі роботи слюсарскі а іменно: будівельні, артистичні, зелїзні паркани, нагробні огороджени, хрести, громозводи і пр.

248 **Львів, Коперника 16.** 3—3

НА СЬВЯТА!

Найбільша і найдешевша

торговля корінних товарів та віктуалів

а також

масла, сира і яєць

поручає щодень **живі риби** рїжного рода 261 3—4

А. Яків Мунд

Львів, Трибунальска 6.

Подяка.

Всевишнему подобало ся візвати до Себе нашого найдорожшого і найлучшого вітця Йоана Сенету, пароха Розбора округлого, котрого похорон відбув ся дня 1. (14.) марта с. р.

В тім тяжкім горю одиноку розрадоу і потїху були нам вирази сердечного співчутя зі сторони добрих Сусідів, Приятелїв і Знакомих Всеч. і Впр. Отцї: Впр. о. Крилошанин і Декан Йоан Хотинецкий, парох в Ярославі, Впр. о. Декан Антін Дигдалевич, парох в Полнатичах, Всч. о. Альбін Федорович, парох в Бахові, Всч. о. Йоан Созаньский, парох в Замїхові, Всч. о. Михаїл Демцьо, парох в Крамарівцї, Всч. о. Юрій Падох, парох в Кривчи, Всч. о. Данило Бодревич, адм. в Порохнику, Всч. о. Йоан Демянчик, парох в Сколові, Всч. о. Анатоль Хиляк, парох в Хиринцї, Всч. о. Василь Лицинник, катехит в Ярославі; — Всч. Отцї *лат. обряду*: кс. Цитрись, кс. Гарбацкий, вікарії в Порохнику, кс. Павловский, пробощ в Квдлївцї; — Високоп. учителькы зі всїми дїтьми шкільними, як також чесні парохіяне з Розбора, Риплина, Іодлївки, Свобідної, Чудович, Рудчин; — Всч. ОО. Демцьо, Падох, і Бодревич за горячі, надгробні слова, походячі з глубини серця, всї Сестри, Братя і Знакомі, явивші ся з далеких сторін на сумний обряд і Ви Високоповажані Паньство Бодревич, котрі як Ангел Хоронитель не відступали від нас в тій страшній хвилї — приймїть отсим від нас тяжко опечалених сердечну подяку, виражену Вам із всего серця: Спаси Біг!

Розбор округлий, дня 4. (17.) марта 1904.

Софія з Константиновичів Сенета, жена;
Богдан, Антонія, Діонїзій, Софія, Йоан, Лидія сироти.

В теперішнім сезонї, коли кождий господар потрібує сїчкарнї і плуга, звертаємо увагу Всч. Господарів, що **найлїпші тревалі, випробовані і самими господарями захвалювані, а до того дуже дешеві**

СІЧКАРНІ і ПЛУГИ КОВАЛЬСКІ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" Львів, Ринок 36

а іменно:

Сїчкарні	ССХ	двоножові з 1 колесом по кор.	54·00
„	ТН	триножеві з 2 колесами по кор.	56.00
„	ТН	чотироножеві 2 колесами по кор.	59.00
Плуги ковальскі з колїсницею		по кор.	32.00

УВАГА: Платячі сейчас готівкою за сїчкарні дістають еще 5 % опусту. Плуги продають ся лише за готівку без опусту. 452

IX Звичайні Загальні Збори

„БАНКУ ЗВЯЗКОВОГО" в Станиславові

стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся в Станиславові в четвер дня 28 н. ст. цьвітня 1904 о годинї 3-ій по полудни у власних комнатах при улици Бельведерскій ч. 3, I. поверх, із слїдуючим дневним порядком:

1. Відчитанє протоколу з послїдних звичайних загальних зборів.
2. Справоздане Дирекциї з дїяльности за рік 1903.
3. Справоздане комісиї контрольної Ради надзираючої.
4. Внесеня Ради надзираючої що-до подїлу чистого зиску.
5. Вибір десяти членів Ради надзираючої.
6. Вибір директора.
7. Внесеня членів.

Коли б в означенім часї не зійшло ся статутом приписане число членів, відбудуть ся тогож дня о годинї 4-ій по полудни другі загальні збори, котрі будуть рішати без огляду на число присутних членів. Право голосу на загальних зборах мають тілько ті члени, котрі зложили найменше 20 зр. або 40 кор. і мають виказати ся книжочкою удїловою. 56 2—3

II. Звіт Дирекциї „Повітового Товариства кредитового „Руский Дім Народний в Борщеві" товариства зареєстрованого з обмеженою порукою в Борщеві з дїяльности і рахунків за рік 1903.

Від введеня товариства в житя, т. є. від 23 серпня 1901 до дня 31 грудня 1903 приступило до товариства разом 216 членів (з того 10 зголосило своє виступленє) а іменно:

1. селян	185
2. сьвящеників	14
3. лїкарів	1
4. адвокатів, професорів і урядників	4
5. церков	3
6. ремісників і промисловців	6
7. купців	2
8. читалень	1
Разом	216

Деклярована на удїли тих 216 членів квота виносила до дня 31 грудня 1903 р. 5380 кор. а дїйсно вплачених удїлів було з кінцем року 1903. 4.995 кор. 80 сот.

Соліґарна відвічальність членів в висотї 2-разовій деклярованих удїлів виносить 479 кор. 62 сот. Цїлий маєток власний товариства виносить з днем 31 грудня 1903 а то: а) в удїлах 4995 кор. 80 сот.; б) в фонді резервовім 479 кор. 62 сот.

Вкладки на рахунок бїжучий [щадниці] виносили з днем 31 грудня 1903 р. 47.924 кор. 51 с. а уміщені були на книжочках.

Пожичок на скрипта удїлило товариство в протягу року 1903 на квоту 2.350 корон, з того сплачено на скрипти квоту 13.941 кор. 91 сот., остав отже з кінцем року 1903 пожичок скриптових на квоту 35.794 кор. 91 сот.

Пожичок на векслї удїлило товариство в протягу року 1903 на квоту 22.456 кор. з того сплачено пожичок векслевих в квотї 8.726 корон остав отже з кінцем року пожичок векслевих на квоту 15.890 корон.

Загальний оборот касовий виносить в році 1903 173.602 корон 51 сот. — Чистий зиск з року 1903 виносить 1029 кор. 57 сот.

Товариство удїляє пожички скриптові на протяг трох лїт платні в пів- або чверть-річних ратах, від котрих побирає стопу процентову 8%. 179

В Борщеві дня 31 грудня 1903 р.

ДИРЕКЦИЯ:

Др Дорундяк вр. *М. Зимньский* вр. *І. Шиманьский* вр.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого жовтня 1903 після середньо-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова: **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·30*.
З Ряшева-Любачева: 10·25.
З Підволочиск: (на головний двірець): **2·30**, 7·55, 5·30, 10·20*.
„ (на Підзамче): **2·15**, 7·85, 5·06, 10·02*.
З Тернополя-Ґрималова (на гол. дв.) 3·30*, (на Підзамче) 3·09*.
З Чернівців: **12·20***, **1·40**, 6·20, 5·40, 9·20*.
Зі Станиславова 11·15, **8·10.**
Зі Стрия: 7·45, 9·57, 1·10, 4·35, 10·40*.
З Рави-Сокаля: 6·40, 5·55.
З Яворова: 8·20, 5·20.
З Самбора: 7·35, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова: **12·45 8·25 2·50**, 4·10*, 8·35, 6·15*, 10·55*.
До Ряшева-Любачева: 3·25.
До Подволочиск (з гол. двірця): **1·50**, 6·30 9·—*, 11·—*.
„ (з Підзамча): **2·04**, 6·43, 9·20*, 11·24*.
До Тернополя-Потутор (з головн.): 10·40, (з Подзамча) 10·57.
До Чернівців: **2·51***, **2·40**, 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Стрия: 6·45, 9·05, 3·05, 6·40*, 11·05*.
До Рави-Сокаля: 9·40, 7·05*.
До Яворова: 6·15, 3·50.
До Самбора: 9·25, 3·40.
До Жовкви: (лише в неділю) 11·11*.

ЗАМІТКА: Час середньо-европейский пізнїйший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені звіздкою (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В містї продає ся звичайні білєти в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформацій уділяє і продає всякі білєти та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Готель Брістоль І. п. **ТЕАТР Variété.**

Виступ найлїпших артистичних сил. Щодень три нові сензаційні комедії. 128

Народна Торговля

поручає у всїх своїх складах

Насїня випробоване [конюшина, люцерна, тимотка, райґрас, бураки, капуста, морхов, петрушка и пр.]

Коси з фірмовою написею „Народна Торговля" по цїні 1·—, 1·20, 1·40 кор. відповідно до величини.

Серпи ковальскі — легкі а зручні по 50—60 сот.

посередничить при закупні всїх родів 250

„МАШИН РІЛЬНИЧИХ".

ТУТКИ циґаретові 100 штук за 1 зр. поручає А. Мацупкевич, Львів, ул. Сварбківска ч. 7

Тягнене невідклично
23-го цьвітня 1904.

Головна виграна
корон **40.000** корон

Льоси огрівальних комнат
по 1 короні

поручають: Кіц і Штоф, М. Клярфельд і М. Файґоман, Самуелї і Линдау, Авґуст Шенберґ і Син, Шіц і Хавс, Сокаль і Лїпґен, Яків Штро, банкові домы у Львові.

Виграні в ефектах не виплачують ся ґрішми. 250 4—?

Перше гал. Товариство акційне

Рафінериї спіритусу у Львові

На сьвята *поручає свої добірні вироби як:*

Наливки — Польскі горівки
Бонгут *найлїпшої чистоти*
Розолїси — Руми
252 6—10

Склади: пасаж Гавсмана — Площа Вернардиньска 2. — Пл. Капітульна 3.

„Le Délice" Циґаретові тутки — Циґаретові папериґ 181

Дістанесь у всїх трафіках. — Головний склад: Wien I., Predigergasse 5.

При закупні товарів просимо поглядати на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черняньского. З друкарні Народовоі (Мавецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 72. Львів, Пятниця 2 (15)' Цьвітня 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаусмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuliawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 „

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише на попередним застереженем. — Реклямациї неопечатані кільві від порта.

Оголошеня приватні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і виші приватні оголошеня числять ся по 30 с. за стрічку.

Дипльоматичні „побіди" Австро-Угорщини.

Послїдний тиждень приніс дві важні події на арені міжнародних відносин — се оголошеня повного тексту трактату між Францією а Анґлїєю і угода турецко-болгарска.

Про трактат французко-анґлїйский ми вже згадували і не маємо що більше додавати до тих перших вістий, які принесли дневники перед его оголошеньем. Трактат полягав в своїй сути на тім, що Франция признає Анґлії повні права в Єгипті, а Анґлія в відплатї за се признає такі-ж повні права Франції в Мароку. Анґлія буде тепер абсолютним паном в Єгипті, а Франция буде на будуче інґерувати в відносинах сего краю лише о стілько, о скілько розходить ся о ей французских горожан, отже лише в тих границях, в яких виконує ся того рода опіку взагалї в чужій повноправній державі. Те саме — mutatis mutandis — відносить ся також що-до становиска обох держав в Мароку, де абсолютним паном став ся Франция а Анґлія обмежує ся також виключно на опіку своїх горожан. Дальші обопільні застереженя трактату, який союзники назвали „виясненем", відносять ся вже лиш до обезпеченя витвореного тим трактатом стану на будуче. Обі сторони отже обовязують ся, що будуть совісно і солїдарно пильнувати, аби стан унормований угодою не був ніким і нїчим нарушений, що обом державам прислугує так в Єгипті як і Мароку свобідна торговля, та що вкінци обі сторони будуть придержувати ся тих самих тариф митових і зелїзничих в відношеню до своїх піддапих, щоб і тота, економічна сторона відносин не давала причини до яких-небудь непорозумінь.

Важною є постанова трактату, що на берегах Марока між Мелїлею а рікою Лебу не можуть бути будовані нїякі форти анї стратеґічні укріпленя, так що тота полоса землї полишить ся неукріпленою. Мелїля лежить на березї Середземного моря в східній части Марока а ріка Лебу вливає ся на яких 30 миль на полудне від ґібральтарского проливу — отже і тота постанова трактату служить мабуть на те, щоб его укріпити а успішне нарушене его вчинити неможливим. Що-ж до становиска мароканьского султана, то Франция згодила ся удїлити ему позичку на силату довгів, як і взагалї зобовязала ся „помочи" ему вишколити армію, побудувати зелїзницю в продовженю лінії Оран-Тунїс та покорити останки бунту, який проявив ся там проти его панованя — так що взятий під опіку султан лишить ся мальованим володарем а Франция стане ся повним розпорядчиком покореного краю.

Другою подією дня на арені міжнародної політики є угода турецко-болгарска, а угода тота має неменче важне сьвітове значене як і трактат між Францією і Анґлією. Угода турецко-болгарска належить до правдивих Meisterstück-ів дипльоматичної штуки а нема сумнїву, що сей трактат, як і французско-анґлїйский, довершив ся на потайне бажане Росії. Дотепер рішаючим чинником на Балканї було порозуміне російско-австрийске і ославлені мірцштеґскі реформи а дипльоматична ґра полягала на тім, що Туреччина купила собі з всїляких реформ, знаючи, що всякий рішучий напір одної сторони спинить друга з союзних держав Против Австро-Угорщини стояла союзна Росия а против Росії союзна Австрия — і македоньский вулькан кипів майже без перестанку не тревожучи блаженного сну Високої Порти. Тепер, коли Росия заанґажована на Сході, Порта зрозуміла, що прийшов час, коли Австро-Угорщина могла-б справдї на серйо праперти Порту до муру і інтервенювати, та помирила ся нишком з Болгариєю, тим паче коли насипли вісти, що Австро-Угорщина і Італія мобілїзують ся та що в Неаполи а опісля в Абацції прийшло до повного порозуміня держав потрійного союза що-до балканьскої справи. Порта, загрожена так евентуальною інтервенцією взяла ся отже на способи: вихопила від союзних держав проект мірцштеґских реформ і вдоволяючи бажаням Росії, погодила ся з Болгариєю, беручи проект з Мірцштеґу за основу до вирівнаня болгарского рахунку. І тепер вже македоньский вулькан на довго затих а держави потрійного союза, в тім числї передовсїм інтересована Австро-Угорщина, лишили ся на леду.

Обі умови, болгарско-турецка і анґлїйско-французска мають велике сьвітове значіне і суть великою побідою Росії, особливо тепер в часї японьско-російскої війни. Там союзна Франция а тут Болгария і Туреччина унеможливили всїляку оружну розправу в Европі а навіть і в значній части інтервенцию Анґлії, так що російска дипльоматия може спати супокійно, знаючи, що війна з Японом буде вже тепер вьлокалізована а Росия має обі руки свобідні для здавлення небезпечного суперника. Але сї оба трактати суть заразом і воликим погромом для політики Австро-Угорщини. Політика гр. Голуховского була дуже хитра: він знав, що п р о т и Росії на Балканї нїчого не вдїє, тож зробив з Росиєю союз, числячи на те, що розруси в Македонії не перестануть істнувати та що при індопінації Туреччини прийде таки хвиля, коли Австро-Угорщина буде могла інтервенювати оружно на Балканї без успішного супротивленя Росії звязаної угодою. І як-раз війна Росії з Японом давала добру нагоду до оттакої інтервенції, коли-б не заключена потайки угода між Болгариєю і Туреччиною, котра за одним почерком перечеркнула цїлий рахунок австрийскої дипльоматії...

Тепер Австро-Угорщинї, котра жде на балканьскі розруси як каня на дощ і приладила вже навіть все до інтервенції, бо згоду всїх держав потрійного союза й мобілїзацию, остає ся хиба надія на Альбанію — але тота надія дуже слаба. Можна сьміло сказати, що по обох трактатах, французко-анґлїйскім і болгареко-турецкім, австро-угорскій дипльоматиї лишив ся лише пустий напір з проекту мірцштеґских реформ, а можність інтервенції з причини розрухів на Балканї посунулась далеко наперед, в невизну і далеку будучність...

Голос з провінції

в справі Руского Товариства Педаґоґічного у Львові.

(Статя надіслана).

Читаючи що дня всї народні часописи і сходячи ся часто з инпшми патріотами зауважав я майже в кождій народній часописи поклик до Русинів о всїлякі складки на народні цїли. І що з тих покликів? Бідні Русини прочитають часопись, поговорять дещо про ті і подібні конечні наші інституції, та навіть і скажуть, що треба буде дещо їм „на першого" на тую цїль післати, та на тім кінець. Прийде першого, то один забув, другий не запамятав адреси і прочі вимівки.

Не буду тут розводити ся над поодинокими інституциями, на котрі наші часописи накликують до збирани і надсилани жертв бо уважаю всї за потрібні а навіть конечні, але хочу тут виявити мої гадки і подати їх ширшим кругам наших Русинів під розвагу з прошенем компетентних кругів виявити в тій справі і свої гадки.

Хочу іменно подїлитись з Вами моїми гадками що-до „Руского Товариства Педаґоґічного", котре має н а й к р а с ш у а заразом і н а й т я ж ш у задачу до сповненя. Помимо того суспільність наша а особливо провінціональна дуже мало тим товариством інтересує ся, а майже, як скажу, переходить над ним до порядку. Наш Русин, хотяй дуже на народні цїли жертволюбний а навіть часом в таких случаях і запалюється, так знов скоро остигає і потребує доконечно принуки й ще раз принуки.

Щоби „Руске Товариство Педаґоґічне", котре у д е р ж у є п р и в а т н і ш к о л и, с е м и н а р, б у р с и могло свою діяльність ширше розвинути і щоби могло приступати до закладани дальших шкіл, інтернатів і бурс, потребує, щоби наша патріотична суспільність прийшла ему з більшою помочию і то з помочию не хвилевою, але з помочию п о с т і й н о ю.

До того так важного дїла треба би (після моєї гадки), щоби головний видїл при помочи місцевих і позамісцевих патріотів:

1) завязав в кождім хотяйби найменшім місточку філію того Товариства, котра мала би приєднувати членів в своїм окрузі, (на котрий була би установлена) і дбати про складане установлених членьских вкладок.

2) Щоби кождий приступаючий член зложив декларацию, що зобовязує ся раз на все платити до того Товариства вкладку членьску, котра би виносила на примір від селян і міщан по 1 або по 2 корони річно, від інтелїґенції побираючої річну платню з кас державних або краєвих на пр. $^1/_2$ або $1^0/_0$ з річної платні, і розложити тую процентово вирахованну вкладку на місячні рати, та щоби кождий приступаючий член зобовязав ся приєднати для товариства ще хоть одного члена.

3) Щоби головний видїл приступив до почтового обороту чекового і видав кождому здеклярованому членови (або що найменше філіям) книжочку чекову в цїли посилання вкладок членьских (бо як має ся готовий чек, то якось лекше посилає ся і більше о тім памятає ся) або щоби отворив конто на осібну книжочку в товаристві „Дністер".

4) Щоби філії приєднували членів в своїм окрузі і відбували збори що місяця і предкладали справозданя письменні зі своєї діяльности головному видїлови у Львові.

5) Заряд мавтку щоби спочивав в руках головного видїлу у Львові і той в порозуміню з видїлами філіяльними накладав би

---

15)

Болєслав Прус.

Палата і рудера.

З польского переклав

О. П—к.

(Дальше.)

Розділ VII,

в котрім видно, що навіть щасливі люди мають свої клопоти.

Так отже стало ся, що уже на другий день по сесиї Вольский зложив Пйолуновичеви врочисту візиту, підчас котрої натякнув, що коли „шановний пан" і його унука не будуть мати нїчо проти того, так він готов приступити сейчас до мальованя обіцяних портретів.

— Десь ви памятаєте про таку дрібницю, пане Ґуставе? — дивував ся старий ґімнастик.

— Люблю бути словним — пояснив Вольский.

— Всеж так скоро!... Недавно вернулисьте з заграниці, не приглянулисьте ся ще містови...

— Се найменше! — відповів Ґустав: — я привик до працї, і коли маю виявити вам правду, то я назву себе щасливим...

Пйолунович перервав йому, стискаючи руку, Вандзя вклонила ся і наступила згода. Того самого дня, начеб за дотиком чародійної лїсочки, в сальонї пані Клеменса появили ся фарби, сталюґи і полотна, від полудня в пятницю розпочали ся позованя, що тревали до заходу, а навіть і по заході сонця, переривані спільними обідами, підвечірками, проходами і вечерою.

Першого дня, а радше через перших кілька годин, дїдусь заховував ся поважно як слїд для чоловіка, що був через цїлий вечір презесом научно-філянтропійного товариства. Та по обіді старець змяк. Найперше пригадав собі, що прикрий стан його здоровля вимагає руху — і тому вивернув кілька козлів. Відтак рішив ся взяти одну дозу пришиїца, потім вліз в шляфрок і шапочку з кутасом, а вкінци перед самою гербатою (не здіймаючи notabene шляфрока) казав, як то за його часів танцювали обертаса; почав Вольского називати „дорогим Гуцьом", а його разом з Вандзьою „найдорожшими дїтьми".

Одним словом, вже в пятницю ся трійця пізнала ся і полюбила; бо показало ся, що так Вольский, як Пйолунович перетерпіли неодно на своїм житю; що та Ґустав як Вандзя мають найлучші серця і що усї троє потрафлять бути веселими аж до божевільства.

Так було до осьмої рано в понеділок, в котрім то часї дїдусь впав як бомба до кімнати убираючої ся Вандзї.

— Нещасте! — закликав — я на смерть забув! — а треба се було зробити принайменше від двох лїт!...

— Що вам стало ся, дїдуню? — спитала занепокоєна Вандзя.

— Як то що?... То ти незнаєш, недобра дївчино, що вже незадовго кінчить ся тобі пятнадцять лїт і що ти зістаєш дорослою панною?

— Ага, як то добре!

— Зовсїм не добре, бо я забув вишукати тобі ґувернантки.

— На що? прошу дїдуня? преціньже мене учать професори.

— Що там професори! Дївчина повинна виховувати ся під оком женщини, а не як вовк межи самими мужчинами.

З тими словами пан Клеменс вибіг з з кімнати Вандзї. На салї вилазив підскакуючого Азора, вивернув фотель і казав слузї подати всї, які тільки були в дома, чистого, що я...

— Що ви так хочете?

— Длятого, що я сяду на фотелю.

— Так, то що иншого!.. сказав Ґустав, подаючи руку дївчинї і провадячи її церемоніяльно до фотелю. — А тепер — додав — прошу вас в імени дїдуня о кілька хвиль спокою.

— Де я маю дивити ся?

— Де небудь, хотяйби приміром на канарка.

— Чи се також казав менї дїдусь?

— Ні, то я вас прошу.

— Добре! а тепер я вас прошу, аби впустили сюда Азора.

Наступила кількахвилева тишина, протягом якої товстий Азорок вбіг до сальону і розмістив ся на коліньах своєї панї, а Вольский приступив до роблення студий.

— Знаєте що?.. зачала Вандзя.

— Прошу!

— Вже нїчо не скажу.

— Длячого?

— Боюсь ся, аби ви мене не висьміяли.

— Не висьмію.

— Отже... знаєте що? Я хотїла би бути птахом! Правда, яке се сьмішне!

— Правда! Чи тим канарком, на якого тепер дивите ся?

— О ні! канарок бідний, він не може лїтати.

— То випустїть його.

— Певно. Він вже раз сам вилетїв і мав дуже сумний припадок.

— Щож такого, чи воробці його настрашили?

— Ще гірше! Представте собі, що він вилетїв на подвірє, але змучив ся... Азор, будь гречний!.. не можна гризти панї!

— Щож дальше?

— Усїв собі на плоті, на котрім стояв наш когут... Чи ви знаєте нашого когута?

— Не маю приємности.

Прибори до кравеччини як: *Аплікациї, Коронки кльоцкові, Тасьми, Гузики, Підшевки* поручає найдешевше християньска фірма **Фердинанд Ґітлєр (Güttler)** у Львові, площа Галицка ч. 3.

школи, інтернати, бурси, давав би підмоги вже існуючим, і спомагав би убогих учеників та учениць після заходячих потреб.

6) Щоби головний виділ обдумав ще і подрібнійші доходи на тую ціль як нпр. видаване переписних листів, паперу листового і пр. з маркою „Руского Тов. Педаґоґічного“ і ті роздавав філіям на рахунок до розпродажи.

Кромі того мав би за задачу так виділ головний як і філіяльний збирати складки на тую ціль при кождій нагоді.

7) Щоби кожда філія діставала за оплатою або даром від головного виділу видавану ним часопись, котра давала би раз на місяць додаток до тої часописи, в якім містив би ся звіт про діяльність виділу головного і філіяльних, число членів і вплачених вкладок після місцевостий виділів філіяльних, щоби в той спосіб мати перегляд, котрі місцевости справою тою інтересують ся а котрі би треба до тої діяльности розбудити.

Не хочу тут подавати більше способів, бо виглядало би тое на якийсь проект статутів, а се не моя річ і належить до виділу.

В подібний спосіб як возьмемо ся до діла, то Бог допоможе, що з роком шкільним 1904/5 зросте число учеників, бурс, інтернатів і шкіл удержуваних „Рус. Тов. Педаґоґічним“, а пора, щоби вже зараз з чимсь зачати, бо час короткий.

Мої гадки не накидую, але прошу дуже ласкавих П. Т. читачів занятись тою справою, бо се справа дуже важна, а не можна піднести закиду, що ми тепер на що инше складаємо, то Товариство педаґоґічне може пождати. Всі наші культурні інституції суть одинаково потрібні і на всі треба складати жертви, бо на се нас мусить стати. Тепер ми складаємо передонсім на театр і так повинно бути, але чи се звільнює нас від инших обовязків? Так инші народи в війні несуть в жертву не таки дрібні лепти як ми, але мілїони і свою кров, а нас нестало би на той одинокий, чисто матеріяльний видаток, де у нас також війна і то війна о нашу національну екзистенцию?!

Я думаю, що як вже маємо нанїть протекторат Его Дост. Велич. Арх. Фердинанда Карола, то моя гадка як не запізна, то передчасна цілком не є, і як-раз тепер їти нам слідом ческого Тов. Сколь. Мат.; про котрого діяльність ми читали недавно в „Ділї“.

Сьвітлий головний виділ „Рус. Тов. Пед.“ зволить проте взяти під розвагу, чи не належало би віднести ся до кождої найменшої місцевости, (місточка) де замешкують Русини під адресою одного Русина патріота — особною відозвою з покликом до закладана філії, з поученем о цілі того товариства і філій, о способі закладання філії з поученем, чи потреба до того особних статутів, або чи головний виділ заложить сам філію, наколи до того знайдуть ся охотні члени, з тим виразним натиском, що до того товариства належати можуть не тілько педаґоґи, як до тепер всї по провінциях думають але також кожда особа без огляду на звання, котра зложить декларацию приступлення в члени до того товариства з вкладкою річною 1 кор. (для селян і міщан) або ¼, ½ чи 1% річно з побираної річної платні.

В той спосіб була би ціла руска суспільність в звязи з головним виділом через его філії і не одну слезу обтерло би ся нашому молодшому братови, а кожда філія старала би ся перевисшити другу, свою сусїдку, будьто числом членів будьто висотою вкладок.

Дуже велике поперте може нам дати в тім зглядї наше патріотичне жіноцтво на провінції.

В позитивний спосіб повинен поступити також виділ „Рускої ремісничої бурси“, котрій грозить упадок. Якби утворилось у нас в той спосіб тілько 300 філій по 100 членів по 100 кор. річно, мали би ми 300×100 = 30.000 кор., чим до тепер головний виділ „Р. Тов. Пед.“, на жаль повеличатись не може.

Тілько троха заінтересования нашого Всечесного патріотичного духовенства і учительства по селах як також нашої патріотичної рускої інтеліґенції по містах і місточках, а маємо до кінця серпня тисячі членів з сотками тисяч вкладок для дітий нашого покеволеного руского народу, шукаючого сьвітла і правди та лучшої долї. Тілько принукн і ще раз принукн, а корона у кождого найбідніїшого на рік знайде ся а поверне ся она нам сторицею!

К. М.

До учителів-Русинів!

В послїднім часї відізвало ся кілька голосів з кругів учительских про потребу основаня станового орґану рускаго учительства. Хочу з тої нагоди троха ширше представити опінію і моральну сторону рускаго учительства в Галичині.

Кождий голос суспільности, в якій-небудь справі піднесений в руских часописях, не доходить до відома всїх учителїв Русинів. Дуже сумно є і жаль збирає чоловіка о тім писати, а мусить ся. Велика а може чи не найбільша часть учителїв Русинів не пренумерує і не читає нїяких руских часописий. Отже на що придадуть ся голоси в руских часописях, коли учительство руске о тім всїм не знає і не зараз довідає ся а може і нїколи. Стоїть тут на перешкоді і бік матеріяльний — то кождий знає — але на то ось що скажу. Богато а богато учителїв Русинів годує ся „Kuryera-ми lwowsk.“, „Wieka-ми“, „Gazet-ою narod.“, „Przeglądami“ а навіть „Dziennika-ми polsk-ими“. І щож з того всего? Русини або писали і тисяч літ в своїх часописях в справах учительских і шкільних, але хто о них буде знати? Та вжеж „D.iennik“, „Kuryer“ і „Wiek nowy“ о тім не напишуть а „porządni“ учителї Русини „Дїла“ або инших руских часописий не пренумерують. По щож кількох учителїв накликувало в „Ділї“, щоби заложити станови орґан учительства рускаго або принятн за такий буковинський „Промінь“? Більша часть учителїв Русинів і вмре і не буде о тім знати. Длятого мусимо вже раз взяти ся до тих „porządnych“ учителїв Русинів і пятнувати їх як відступників, вичислюючи їх імена публично в часописях. То вже встид і ганьба, щоби нині, коли гаката прикладає бритву Русинам до горла, учителї Русини пренумерували польскі часописи і спомагали гакату рускими грішми, щоби вона могла з тим більшою силою нищити Русинів! Я буваю межи учительством, бо сам є учителем, буваю межи сьвященьством і людми инших верстов суспільности, так Поляками як і Русинами, але я нїколи а нїколи не видїв, анї певно із Вп. Читателїв нїхто не видїв, аби Полак учитель, сьвященик або урядник пренумерував „Дїло“ або иншу руску часопись. Щось подібного нїхто в сьвітї не чув. Лише Русини раби, ті „porządni“, не місцями а цїлими масами пренумерують „kulturne Kuryery“, „Wieki nowe“, „Dzienniki p.“ і т. д.*) Гей Русини, чи маєте ви встид, чи маєте чоло, чи ви вічно будете профатинами, чи хочете зістати здрадниками до смерти? Чи не сором Вам, що селянин, котрому Ви повинні провід давати, пренумерує руску часопись і притискає ї до серця, бо то своє рідне слово, а Ви „Kuryera“ і инші польскі часописи пренумеруєте?! Треба бути негідним і не шанувати свою народну честь, щоби так собі поступати. Викиньте з хати польскі шмати і пренумеруйте своє рідне „Дїло“ „Гайдамаки“ „Промінь“ „Свободу“ і „Учителя“. Инші польскі повінности зі скаженинною кидають ся, як хто до них по руски заговорить, а що они зробили би, як би побачили в своїй хатї руску часопись або книжку!

Є одиниці, що працюють гірко над осьвідомленем народа і своїх товаришів учителїв, але то капля в мори. Прийшла на порядок дискусії справа основаня опозиційного орґану учительского, то пише ся і пише ся, але о тім той лише з учителїв знав, хто пише, а решта шукає мудрости в „kulturnych dziennikach“. Час вже давно проминув, а ми учителї одні „porządni“ а другі з заячими серцями чекаємо, може хто змилосердить ся тай „розпорядженем з дня того й того і т. д.“ позволить „ласкаво“ учителям Русинам писати квіти на платню по руски — бо маємо і таких „porządnych Rusinów“, що квіти пишуть по польски.

Товче ся по шпальтах справа основаня рускої учительскої часописи, відзивають ся рижні голоси, але я хотїв би поставити мале питанє а іменно: Як може таке учительство оснувати опозиційний рускій орґан і підтримати его материяльно і морально, котре масово пренумерує русиноїдні часописи, а навіть так негідно поступая, що квіти на платню пише по польски? Може хтось скаже, що я дуже далеко загнав ся. Ні, як хто схоче, то я ему на слідуючий раз можу предложити статистику, але мабуть не дуже було би мило до неї заглянути, бо дуже а дуже чорна і страшна.

Поки учительство галицке здобуде ся на основанє свого орґану, то буковинське вже заснувало і нам галицким учителям лиш запренумерувати, але не один на сто, лиш цїлими масами.

Що значить мати свій опозиційний орґан учительский, то видимо з Gazety szkoln. з Кракова. Як ся ґазетка взяла ся добре до роботи, то і учителям Полякам полїчшило ся, бо в послїднім числї оголошує численні заяви подяки від учителїв Поляків для д-ра Плажка, задля того, що він учителїв Поляків переносить на лїпші посади, а тих, котрі мають численну родину, переносить до міст, щоби могли свої дїти до шкіл посилати.

С к о н ф і с к о в а н о

Також учитель.

*) На „потіху“ Вп. автора скажемо, що і між нашими сьвященниками, на встид і ганьбу Русинів, є богато таких, що не передплачують нїякої рускої часописи або виписують польскі! *Ред.*

Війна.

Під Портом Артура.

Страти російскої фльоти дня 13 с. м. були о много більші нїж се, про що донесли були перші телеґрами. Окрім панцирника Петропавловск, Японці знищили торпедовця Безстрашний, а панцирник Побіда, трафлений торпедою в саму середину, став ся неспосібний до війни.

З дотеперішних урядових донесень, доповнених приватними, можемо виробити собі слїдуючий образ баталії, котра для российскої фльоти скінчилась так нещасливо: Як при всїх попередних атаках японьскої фльоти на Порт-Артура, розходилось і тепер Японцям о се, аби закрити рухи своєї транспортової фльоти, котра везе на Корею сухопутне війско, і забезпечити ї перед атаками российскої фльоти. Очивидна річ, що при тім розходить ся Японцям о се, аби российску фльоту ослабити, або замкнути в порті, або й цїлком знищити. Особливо від часу, коли команду над фльотою обняв спосібний і меткий віцеадмірал Макаров, российска фльота, хоч попередними японьскими атаками здесяткована, сталась для Японців дуже небезпечною. Макаров не сидїв безчинно в порті, але дуже часто виїздив з цїлою фльотою на повне море і перешукував его, чи нема де японьских кораблїв. Японці бояли ся, що Макаров може коли зайти дорогу транспортовим кораблям, або відбігшим від воєнної фльоти кораблям воєнним.

Сі прогульки Макарова були Японцям дуже не на руку, бо не могли переводити висаджуваня своїх війск після свого пляну. Послїдний транспорт японьских війск відійшов з порту Чінампо і мав бути вивантажений коло Авантуна на північно-східнім березї острова Ліаотон. Тимчасом рухливість фльоти Макарова унеможливила Японцям виконанє сего пляну і Японці мусїли перенести дальше вивантажуваня своїх війск до північної Кореї. Від 11 с. м. се вивантажуванє відбуває ся на північ від Сенчену, о яких 100 кільометрів на полудне від Віджу.

Аби заслонити транспорт японьских війск і аби рад вже мати спокій з фльотою Макарова, японьский адмірал Того постановив заманити Макарова на повне море а місце, котрого не досягнуть гармати фортів Порт-Артура, відтяти российску фльоту від порту і знищити ї. В тій ціли зібрав Того фльоту з 30 кораблїв і сховав їх за островами Мітау. Під Порт-Артура вислав Того наперед кілька торпедовців а за ними шість кораблїв. Торпедовці підплили під порт, вкинули до моря (як доносять приватні кореспонденти) кілька мін і як лише российскі батерії зачали грати, торпедовці утїкли до своїх кораблїв. Коли японьскі кораблї зачали стрілати до порту, Макаров виплив з цілою фльотою і тогди японьскі кораблї зачали утїкати. Макаров, котрий знав, що Того нїколи немав під своєю командою більше як 14 до 16 кораблїв, бачучи тепер перед собою лише кілька крузлякив і торпедовців, пустив ся за утїкаючими Японцями. Нагло Макаров станув і дав знак до відвороту, бо перед его очима розвинулась лінія вилипаючих з-за островів тридцять кораблїв японьских. Панцирник Макарова, на котрім був цілий его штаб і великий князь Кирило, вже був лише дві милї (англїйскі) від порту, коли роздав ся страшний гук експльозиї, море закипіло і підкинуло Петропавловск в гору, а по хвили зелїзний велит разом з Макаровом, его штабом і 600 людьми пропав в безоднях. Нїхто не знає яка експльозия була причиною сей катастрофи. Можливе, що Петропавловск ударив о российску міну, заложену для охорони порту перед нападом японьских кораблїв, можлива також річ, що сю міну кинули були японьскі торпедовці. Американьскі дневники доносять, що Петропавловск погиб від трех японьских торпедів, а не виключають також експльозиї амуніції в магазинах Петропавловска. В кождім случаю до 90 секунд по експльозиї — як доносять дневники — корабель був вже на днї.

Разом з кораблем пропало в фалях 600 людий, а між ними капітан знищеного давнїйше Цезаревича. Між вратованими суть: в. кн. Кирило, командт Петропавловска Яковлев, 3 офіцири, 2 підофіцири і 52 матрози. Виловлено з води трупи і капітана, 2 підофіцирів, 1 лїкаря і кількох матрозів. Трупа Макарова доси не відшукано.

Всї уратовані суть покалїчені і сильно попарені. В. кн. Кирило має сильно попарене лице і ноги. Деякі приватні депеші донесли, що має розторощене праве рамя. Виратував его лише случай. Експльозия кинула ним на кільканадцять метрів від корабля в море. Як би не се, то потапаючий корабель був би его потягнув за собою в глибінь. В. кн., котрий є дуже добрим пливаком, підплив до човна, котре его забрало.

Японьскі кораблї надпливали з нечуваною скоростию і з пекольною канонадою перелетїли три рази перед российскою лінією. Пальба тревала дві години. Які були наслїдки сеї пальби, довідуємо ся з телеґрами, яку контрадмірал Ухтомский, обнявши команду по Макарові, вислав до царя. Отже Ухтомский доносить, що японьский торпед трафив панцирника Побіду в саму середину, але Побіда без помочи инших кораблїв приволїкла ся сама до порту. На Побідї нїхто не був убитий анї ранений. Ще перед утратою Петропавловска Росияни стратили торпедовця Безстрашного. З причини мраки Безстрашний відбив ся від российскої фльоти, его окружили японьскі торпедовці і торпедами затопили. З Безстрашного виратовано лише 5 людий. По двогодиннїй пальбі Японці відплили.

Перше урядове донесенє до японьского цїсаря було дуже коротке. Адмірал Уріо зателеґрафував: В середу рано адмірал Того заатакував Росиян і знищив одного панцирника величини Петропавловска і одного торпедовця. Японці мали тілько одного раненого.

Результат битви представляє ся остаточно так: Росияни стратили одного панцирника, одного торпедовця, а один панцирник став неспосібний до бою. Стратили адмірала, найлїпшого моряка в Росиї, стратили цілий штаб, 600 людий з Петропавловска, обсаду одного торпедовця; звиш 90 армат.

— І той то незносний дзьобнув його в головку так, що аж зімлїв...

— Канарок когута?

— Але деж там! когут канарка, так, що від того часу — але не сьмійте ся з него, він лисий!...

— Той когут?

— Ні, канарок.. Зараз його вам покажу...

І сказавши се, побіґла до вікна, в котрім сидїв зі своєю клїткою крикливий птах.

— Панно Вандо!... на милість Бога, не вставайте! закликав Ґустав. — Цілий шиїц, прегарний шиїц зінесований!...

— Ха, ха, ха! — засьміяла ся дівчинка. — Як то добре, мусите робити новий!

— В таким раї не зроблю жадного, скомпромітую себе, не буду сьмів показати ся дїдушеви... Якже-ж се? аби навіть десять хиль не усидїти спокійно!

І говорячи се почав знов складати папери.

Вандзя вернула на місце а взявши знов на колїна Азорка, сказала:

— Дам вам одну раду. Коли хочете, аби я сидїла спокійно, то оповідайте менї яку гарну казку.

— Знаменита гадка! — відповів Ґустав, розкладаючи знов свої папери. Маю вам розказувати гарні казки і рисувати? Спробую...

— Перепрашаю, що перерву. Чи виїдемо нині до „Лазенок“.

— Виїдемо. О пятій прийдуть коні.

— Тепер слухаю вас.

— Дуже добре, а я зачинаю.

— Отже була собі одна панї Непосидюха, якій дїдусь казав зробити портрет.

— Одному малирови, що називав ся пан Нудяр... Я знаю уже сю історию!

— Но, то я уже не знаю, про що маю вам оповідати!

— Розкажіть про якого хлопця, те менї лучше подобать ся.

— Розкажу вам о одним нечемнім хлопцеви, що тримав пальці в устах...

— Я не буду того слухати, я люблю сумні історії.

— Про хлопця?

— Так!... і аби при тім була також і дівчинка.

— Такої казки я не вмію! — відповів Вольский, рисуючи.

— То нехай не буде дівчинки, аби тілько був в нїй хлопчик і... і... вже не знаю що!

— Напримір канарок або песик?

— Песик, песик! — закликала Вандзя, сїдаючи вигідніїше на фотелю і поклепуючи Азорка, що спав як забитий.

Вольский рисуючи дальше, почав:

— Був собі один хлопчик.

— Чи був великий хлопчик?

— Був се дітвак... в ваших лїтах.

— В моїх лїтах? — відповіла обурена дівчинка — преціньже дїдуньо сказав менї, що я вже незадовго зачну пісяпятий рік.

— Але тимчасом скінчилисьте що-йно чотирнацять лїт... Отже був собі раз хлопчик і мав песика...

— Чи такого, як наш Азорок?

— Тако... с. в не такого. Тамтой песик був кудлатий і брудний і носив завсїгди спущений хвіст...

— Длячого спущений?

— Бо був завсїгди голодний, він і його пан...

— Чи пан його був дротярем?

— Ні. Чому ви про те питаєте ся?

— Бо тілько дротярі кажуть, що вони завсїгди голодні.

— Ага! Так ходив собі той хлопчик по сьвітї і шукав.

— Чого?

— Шукав мами, бо коли ще був дитиною, викрали його цигани і забрали зі собою до ліса.

— А чи то правдива істория?

— Найправдивійша! Розказував менї ї той самий хлопчик.

— Мій Боже!

— Вандрувши так, — говорив дальше Ґустав — зайшов до одного міста, яке одначе мусїв дуже скоро покинути...

— Чому?

— Тому, що йому каміня ранило ноги, а що гірше, то роспусні хлопці привязували його песви ніхурі з горохом до хвоста, що дуже страшило і хлопчика і песика.

— Незносні!

Через той час Вольский накінцював кілька фізіономій, з яких кожда представляла обличе Вандзї, але що-раз то з инъшим виразом.

(*Дальше буде*)

Послїдна битва так ослабила российску фльоту на азийских водах, що она вже не буде могла мірати ся з японьскою на повнім морі. Коли війна вибухла, порт-артурска фльота мала слїдуючі кораблї: панцирники 1) Цезаревич, 2) Ретвізан, 3) Полтава, 4) Побіда, 5) Петропавлоск, 6) Пересвет і 7) Себастополь: кружляки 1) Паллада, 2) Діана, 3) Аскольд, 4) Новик, 5) Кореец, 6) Варяг, 7) Богатир, 8) Боярин. З тих кораблїв 5 перших панцирників і 6 перших кружляків (розстріленим письмом) цїлком знищили, або попсували. Росияни мали вже направити панцирника Полтаву і кружляки Палляду, Діяну, Аскольда і Новика. Коли се правда, то Росияни мають ще до розпорядимости 3 панцирники Полтаву, Пересвета і Себастополя і 6 кружляків. Цїлком неможливі до направи, бо затоплені суть один панцирник, два кружляки, корабель до закладання мін і що найменше три торпедовцї.

Японьскі кораблї як коли дїйсно були попсовані, то они вже направлені і беруть участь в битвах. В послїдній битві брали участь також куплені Японом в Генуї два панцирники Нїсім і Касуґа.

(Телеґрами).

Петербург. Тут говорять, що наслїдником Макарова мав бути іменований командант чорноморскої фльоти, віцеадмірал Скрыдлов. До Порт-Артура виїхав в. кн. Сергій Михайлович.

Порт-Артур. На вість о смерти Макарова приїхав тут Алексеєв.

Париж. З причини нещастя, яке стрітило российску фльоту, Любе прислав до царя кондоленційну телеґраму в імени Франциї. Делькасе зложив особисто кондоленцию российскому амбасадорови.

Петербург. Кондоленційні телеґрами з причини катастрофи під Порт-Артуром прислали цїсар Вільгельм і болгарский князь Фердинанд. Болгарский президент міністрів вислав кондоленційну телеґраму до Лямедорфа.

Петербург. На Петропавловску мав погибнути також звісний российский маляр Верещаґін. Вість вимагав ще справджения.

* * *

До „Руси“ так пишуть про житє в Порті Артура: „Темна ніч. Морекі тумани що збільшують темряву. Российскі торпедовцї відбувають варту. Горло Порту Артура не мав жадного захисту перед вітрами; майже що днини бушує буря. На дворі студінь; бувають нераз такі морози, що вода морских филь, трискаючи високо в гору, ледом падо людям на лице. Филї заливають судна; на чердаках лежать криги леду. Ніхто не спить. Погашено сьвітла, щоби непріятель не примітив торпедовця. Кожде судно звільна суне ся по мори на повіренім его сторожи просторі. Офіцири стоять на чердаці, пильно глядачи в темряву ночи, чи не зближає ся де непріятельске судно, підкрадаючись до пристани з погашеними сьвітлами. Часом пересуне ся по водї електричне сьвітло, кипене з рефлектора; але на темнім плесї моря не видно нїчого більше крім білих хребтів филь. Нараз відкрито ворога. З валів кріпости, сповитої темрявою, загудїли перші вистріли; блисло у воздусї; свищуть бомби, несучи смерть і знищене всему, що подибають на дорозї. Але, як сильний непріятель і де скривають ся его сили, сего нїхто не знав. Туман ночи покриває все; бій кипить, але на слїпо, і длятого без успіху. Скоро сьвіт Японцї щезають. День минає яко-так спокійно; але скоро змеркне ся, знов надходить тревога, а час сходить поволи на томлячім вижидуваню. Так живуть российскі моряки в Порті Артура від д. 26 сїчня. Прожили вже 80 таких ночий, — 80 ночий, що рвали всї нерви і не дали на хвилю здрімати ся, бо кождої хвилї можна було ждати битви“.

ТЕЛЕҐРАМИ.

До ситуациї.

Відень. В понедїлок збере ся на нараду парляментарна комісия молодоческого клюбу. Молодоческий клюб збере ся ві второк перед десятою рано, а перед 11 комітет сполучених обструкцийних сторонництв.

Санкция закона

Відень. Реформа виборча ухвалена стирийским соймом одержала цїсарску санкцию.

Підпольна Росия.

Берлїн. На ґенерала Каспакова виконано динамітовий атентат, але бомба убила лише его сина, бо ґенерала не було дома. Арештовано богато осіб. В Харкові прийшло до дуже поважних демонстрацийй. Всї вищі школи замкнено.

Македонїя.

Царгород. Німецкий посол зробив Порті представлення, що Румунїя не може дальше терпіти переслїдувань македоньских Румунів грецкими патриярхатами і домагає ся надання македоньским Румунам церковної автономії.

Тибет.

Льондон. Дня 11 с. м. Тибетанцї знов заступили дорогу анґлїйскій експедициї і привитали Анґлїйців огнем. Анґлїйці прогнали їх. Тибетанців погибло 200, Анґлїйці мають лише кількох ранених.

НОВИНКИ.

— **Зарібки в Прусах.** Роботи в Прусах вже розпочали ся і роботу дістануть всї, котрі зголосять ся, лише аби в кождій партиї було тілько бабів і дївчат, кілько є мужчин. Кожда партия робітників, зложена по половинї з мужчин а по половинї з жінок, дістає контракт і може їхати кождої хвилї.

— **Намісник ґр. Потоцкий** виїхав до Відня визваний телеґрафічно.

— **Самовола кс. каноніка Лїбревского в Копичинцях.** З Гусятина пишуть нам: В Котівцї, селї прилученім до Копичинець, задумали члени тамошної читальні „Просьвіта“ дати дня 11 цьвітня т. р. другого дня Великодних Сьвят аматорске представленє, „Тимко Капраль“. Не маючи на се відповідного льокалю, удалась старшина читальняна лично до староства в Гусятинї і просила о призволенє шкільної салї. П. Дільц призволив і заразом потвердив се призволенє на письменнім прошенню, предложенім читальняною старшиною. Урадовані читальники удались з тым „письмом“ до управителя школи п. Стадника, однак сей „просьвітитель“ не вдоволив ся призволенєм ц. к. староства яко предсїдателя окружної ради шкільної, але відослав їх до Копичинець до звісного кс. каноніка Лїбревского, яко предсїдателя місцевої ради шкільної. Кс. каонік учувши о що ходить, попав в лють і став горлати: „Nie pozwolę na coś podobnego tak długo, aż dokąd nie będą w Kotówce porządni ludzie! Już to dobrze nauczył was ks. Strumiński!“ Тут мимоходом треба додати, що перед 6 місяцами був в Копичинцях руским сотрудником о. М. Струминьскій, котрий через свою працю на поли народнім так упірно стануп поперек в жолудку нашим обом каонїкам, (польскому і рускому) що й доси не годні его стравити. Коли читальники показали кс. Лїбревскому письменне призволенє на ужитє шкільної салї до представлень, загорлав тойже: „Może p. starosta pozwolić wam i 100 razy a ja mimo tego nie pozwolę!“ Так і стало ся. Рано дня 11 с. м. віднесено ся в тій справі телеґрафічно до староства в Гусятинї, але не прийшла нїяка відповідь! Виправдї представленє відбуло ся таки того дня в тіснім льокалї читальні, але люди, умучені списком, чують великий жаль до кс. каонїка Лїбревского і до „просьвітителя“ Стадника, котрий недавно на власну руку призволив шкільну салю вандрівним „куґлярам“ а своїм людям їх власну школу заборонив, хоть мали призволенє ц. ц. староства. Ганьба і стид такому просьвітителеви! Ся фіґура взагалї дуже цїкава, тому займемо ся нїм обширнїйше иншим разом. Маємо надію, що кс. Лїбревский, котрий любить простувати та ще до того так чудесно простує, забере і в тій справі голос — за що будемо дуже вдячні, бо буде можна ще не одно доповнити. — *Ф. М.*

— **До відомости ц. к. Дирекциї зелїзниць держ. у Львові.** Їдучи в середу 13. цьвітня до Львова, зажадав я в Красним кілька білетів до Львова. На се дістав я відповідь від касиерки, що вона мене не розумїє (бо я говорив по руски). Доперва при помочи портиера ми порозумілись. Дивне се, що на одній з головнїйших стациї, якою є Красне, пехтує ся так руску мову, що годї порозуміти ся, тим більше, що при натовпі людий коло каси, які вертають із сьвят до своїх занять у Львові, здержує ся рух. Може би Сьвітла ц. к. Дирекция поучила і своїх шовінїстичних урядничок та з'обовязала їх учити ся краєвого языка. — Рівнож зауважаю я, що на стациї крім польскої напише „Krasne-Busk“ нема руской. Те саме замітив я і на слїдуючих стациях „Kutkotz“ і „Zadwórze“, де нема руских написий. — *Подорожний.*

— **До відомости ц. к. команди жандармериї у Львові.** З Копичинець пишуть нам: В великий четвер а до того ще на Благовіщенє Пр. Д. Марії ходив в Копичинцях жандарм в товариствї полїцая і списував худобу. Звольнить проте ц. к. команда жандармериї у Львові укарати примірно дотичного жандарма за се зневажанє религійних чувств, бо чейже ще і в Галичинї сьвята християньскі важнїйші як „конскрипция“ худоби!

— **Ще в справі ґімназияльного страйку.** Вже вчера донесли ми про полагодженє страйку учеників V кл. руской ґімназиї у Львові. Позаяк однакож польскі часописи виписують в тій справі що день то більші небилиці і за всяку цїну з дрібної приключки, лишеної публичного значіня, хотять зробити аферу, голосїну не менше від российско-японьскої війни, уважаємо в інтересї правди потрібним представити на основі автентичних информаций ще раз фактичний епілоґ сего нефортунного страйку. Окрім одного ученика Куницкого (фальшиво називаного польскою пресою Кутицким), котрий яко виключений з ґімназиї до вищу зовсім не зголошував ся, дирекция приняла назад всїх учеників з обох віддїлів V класи (також і двох товаришів Куницкого, яких зразу лишено в резервї) і удїливши їм поки-що нагану, дальшу евентуальну кару учинила зависимою від їх дальшого поведеня. Скоро ученики будуть поводитись на будуче з кождого огляду взірцево, не підляжуть взагалї нїякій більше карі. Впрочім наука веде ся зовсїм правильно, так що цїлу справу можна вже тепер уважати раз на все полагодженою. Супротив того всякі нинї ревелиції польских дневників являють ся непраздивими, з наглядною тенденцию робити як найбільше галасу про мнимі непорядки в руській ґімназиї — а також, як здовесь, підчеркуванем мнимого упокорени учеників викликати з їх сторони нові демонстрациї. Та ся надія пуста а ученики приняті назад дирекцию, не нарушать вже більше шкільної дисциплїни.

— **Відпоручники усїх руско-українських товариств в Коломиї** вибрали комітет для збирання жертв на будову народного театру, котрий уконституував ся у сей спосіб: голова М. Каратницкий радник суду, М. Рибачок проф. ґімн. касиер А. Лешкий асес. суд., писар І. Гордійчук асес. суду. Комітет сей розвинув живу дїяльність межи тутешною громадою, щоби придбати як найбільше фондів на ту цїль та постановив почавши від с. м. усї жертви зібрані складати на книжочку вкладкову „Покутского союза господарчо-кредитового в Коломиї“ та в міру потреби виплачувати їх головному комітетови у Львові. — *Л.*

— **Знаний жертволюбець** і патріот адв. д-р Теофіль Дембицкий в Коломиї з'обовязав ся — як нам доносять — в осени с. р. зложити на будову народного театру справжний королївский дар в квоті 2.000 К. Vivant sequentes.

— **Цїкава борба** В оподїшнім числї „Галїчанина“ поміщено ся письмо, в котрім кружок руских парохіян в Тисьменици жалує ся на зміну сьвященика. По смерти пароха Грабовича при пінци 1902 р. станиславівска консистория іменувала завідателем о. Д. Білиньского. За той час о. Білиньскій мав „завести лад в тисьменицкій парохії і придбати собі симпатию не лише у своїх, але й серед Поляків.“ Тисьменичани „хотїли конче мати о. Білиньского своїм парохом.“ Колиж мимо того парохію в Тисьменици одержав о. Коцюба, Тисьменичани заворушили ся! „Жаль не має міри — пишуть до „Галїчанїна“ — в парохії кипить; заворушені парохіяни готові до всякої крайности. Словом, заносить ся на друге видане Залуча“. Про історию, описану „Галїчанїном“ одержали ми вже давнїйше з Тисьменициї як дві допису, з двох противних таборів. Одна допись представляє справу майже до слова в тім самім сьвітлї, що й „Галїчанїн“, однак з другої виходило ясно, що о. Білиньскій зовсїм не тїшив ся загальною симпатиєю Тисьменичан. Більша і лїпша частина парохіян була рішучо противна о. Білиньскому за его борбу против „українства“ та взагалї таку роботу, яка, як зазначує „Галїчанїн“, придбала ему симпатию не лише у поклонників москвофільского штабу зі Львова, але й серед — Поляків. Ми однак не оповіщували одержаних донесень з Тисьменициї з тої причини, що не хотїли інґерувати в справі, яка має й чисто особисту закраску, і де, як може було догадати ся з двох противних собі корреспонденций, веде ся і так вже дуже завзята борба. Серед таких обставин містити дописи одної чи другої сторони, було-б те саме, що доливати оливи до огню. Та коли парохіяльна борба мимо того стала предметом публичної дискусиї, обмежимо ся до повторення нашого погляду, висказаного вже раз з нагоди справи Залучан: Крайна пора, щоби компетентні чинники заняли ся енерґічно внесенєм середновічного права патронату, невгідного з нинїшним духом та взагалї суспільним устроєм новочасного житя. Инакше до справи Тучан, Залуча і т. п. прилучить ся не лише одна Тисьменица, але й тисячі иних місцевостий, коли лише уложать ся у них анальоґічні відносини.

— **На зарібки.** З Осьвянцїма доносять, що робітничий рух до Німеччини завдно простає. Дня 11, 12 і 13 с. м. переїхало тамтуди на зарібки до Німеччини поверх 4000 робітників. Доказують дальших великих транспортів. Найбільше робітників виїзджає з повітів Рашів, Ланцут, Лїско, Новий Санч і т. д. до околиць досить далеких, аж поза Берлїн і Ганновер.

— **Відгомін замаху на Пакижа.** Як звісно, арештованого медика Савина Сохоцкого віддано під обсерванцию психіятрів, котрі висказали про него некорисну опінію. Сохоцкий терпить на т. зв. малу хоробу (epilepsia mitior), в приступах котрої є умово неосудний, і взагалї є до дальших університетских студий неспосібний. Буде віданий до заведеня божевільних в Кульпаркові. Впрочім університетскі власти одержать в урядовій дорозї повідомленє про умовий стан Сохоцкого.

— **Пекольна машина в Петербурзї.** Оподїшної ночи вибух в петербурскім готели „Норд“ напротив дворця Николая огонь. Горіло в одній кімнатї на четвертім поверсї. Коли до еї комнати дістала ся огнева сторожа, найшла все знищене і в огни. Рами вікон і поміст були повирвані. Перед кількома днями замешкало там двох мужчин; одного з них, Казанова, найдено неживого, а другий пропав. Надто найдено відривки якогось механїзму, котрий вказує, що в комнатї прийшло до вибуху пекольної машини.

— **По американьски.** Великого розголосу набрала в Америцї така пригода: Якийсь мілїонер з держави Небраски вернув по довгих літах з чужини до вітчини. Не маючи знакомостий, особливо межи жіноцтвом, а рад оженити ся, просив сьвященика, щоби ему найшов добру і розумну жінку. Сей зразу здивував ся, але побачивши, що мілїонер таки на правду обстає при своїй просьбі, обіцив ему свою поміч. Зараз першої недїлї говорив на проповіди про стан супружий і згадав при тім про намір мілїонера. Вість пішла телеґрафом на всї стороны Сполучених держав і появила ся в дневниках. Вже за одну добу дістав мілїонер сотки листів, а дальші сотки надходять день в день. З 20 бюр посередництва в справах подружа виелано до него аґентів. Мілїонер ще доси не рішив ся: а сьвященик, котрого проповідь мала такі наслїдки, так запалив ся до справи, що хоче орґанїзувати публичні бюра для справ подружа між христинами.

— **Дрібні вісти.** В справі звісного спору о удержанє львівскої клїнїки межи краєвим видїлом а центральним правительством вислав краєвий видїл до правительства письмо, в котрім домагає ся полагодженя сеї справи до 1 мая с. р. — В Кутиськах, товмацкого повіта, будує дїдичка Гавткевич „косцюпок“ для 149 латинників і 1619 руских душ. — За студентскі розруси професорска колеґія віденьскої політехніки реляґувала на все студента Володимира Боснюка, а технїкам Василеви Райсови і Каролеви Бресїнови удїлила consilium abeundi. — Убийників міністра Сіпятїна засуджених на смерть, цар уласкавив на досмертну вязницю. — Підчас маневрів американьскої фльоти коло Фльориди на панцирнику „Міссурі“ вибух набій, наслїдком чого погибло 26 людий.

— **Доповняючі вибори до сойму** наслїдком зложеня мандатів 10 руськими послами будуть розписані, як кружить чутка, на половину червня с. р.

— **З Жовкви.** Загальні збори політичного товариства „Жовківска Руска Рада“ відбудуть ся в четвер 21 цьвітня о 10 год. перед полудньом в сали на Винниках. Позаяк на порядку дневнім вибір видїлу на р. 1904, просить ся о численну участь. — *Видїл.*

— **Товариство кредитове Народний Дім в Жовкві.** Патріоти жовківского повіта завязали в Жовкві тов. кредитове „Народний Дім“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою поруков, котрого потреба в центрі повіта вже давно давала ся відчувати. Стоваришенє зареєстровано рішенєм ц. к. суду торговельного до ч. фірм. 296 ех 16. II. 1904. Перші конститууючі загальні збори членів відбудуть ся в четвер 21 цьвітня с. р. о 12 год. в полудне в сали „Жовківскої Рускої Ради“ на Винниках. Патріотичний обовязок наказує, щоби всї визначнїйші Русини повіта так з інтелїґенциї, як і з селян та мїщан вписували ся громадно до того стоваришеня і явили ся на згаданих перших загальних зборах. — *Основателї.*

— **Для Львовян.** В недїлю дня 17 с. м. о год. вечером відбуде ся в комнатах Рускої Бесїди (Ринок ч. 10) друга часть викладу проф. д-ра І. Копача про Канта. Просить ся о як найчисленнїйшу участь. Вступ вільний. Добровільні датки на будову руского театру у Львові приймає Видїл Товариства імени Котляревского.

— **В Ланах пов. Каменецкого** відбуде ся 17/IV сего місяця заходом читальні „Просьвіти“ аматорске представленє „Сельскі аристократи 40 літ“ образ з сїльского житя зі сьпівами. Цїни місць: I-рядні 60 сот. II-рядні 30 сот. стоячі 20 сот. Задля низьких цїн і для заохоти членів читальні, котрі богато труду положили, бо штука не легка і зі сьпівами, зваживши і на те, що вже друге сего року згадана читальня дає представленє, повинна якнай ся і доокольчна публика.

— **Письменні іспити** під доглядом кандидатів учительского звання в ґімназиях і реальних школах, а також кандидаток учительского звання в женьских ліцеях відбудуть ся у Львові в днях 20 і 21 мая. Кандидати і кандидатки, що намірюють приступити до іспиту в тім реченци, мають повідомити про се дирекцию екзамінацийної комісиї найпізнїйше до 14 мая с. р.

Бібліоґрафія:

— **Га дамаки ч. 79 містять.** Вступна стаття конфіскована з заголовком. — Війна. — Анархія. — Промова п. Романчука. — Руский театр у Львові. — Писанки. — Що о бандї народних зрадників. — Березанщина. — Новинки.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанїзуйте курси для анальфабетів!**

Позір Родимцї! Просимо о даток на будову дому „Сокола“ у Львові.

40.000 корон виносить головна виграна льотерії огрівальних комнат. Звертає ся увагу, що тягненє відбуде ся незідкличнo дня 23-ого с. м.

— **Товариство взаїмних обезпечень „Днїстер“** видало в I. кварталї с. р. 22.976 важних поліс на суму 25,631.560 К обезпеченої вартости з премією 226.458 К 26 сот.; в I. кварталї 1903 р. було 19.122 поліс на 21,867.603 К обезпеченої вартости з премією 187.568 К, сего року більше о 3.854 поліс і о 38.890 К премії. Шкід було від 1. сїчня с. р. 2 6 случаїв, з котрих 210 вже виплачено, а виплату 6 відшкодовань на разї з причин правних вадержано. Сума всїх тих шкід разом з коштами ліквідациї виносить загально 114.357 К, з чого по потручению части реасекурованої лишаєсь на власний рахунок 55.283 К.

— **На Бурсу руского Товариства педаґоґічного** (ул. Вірменьска ч. 2) зложили в місяци марті своєї жертви слїдуючі Добродії: Сидір Громницкий проф. ґімн. 12 К. Ілия Кукурудза з Лапшина 1 К, Гриць Лучаківский 1 К, Каса Рогатиньска через п. Паньківского 20 К, Вол. Гнатишак зі Львова 5 К, проф. Білецкий зі Львова 10 К. Парохіяни в Ланах через о. Бардина 5·50 К, о. П. Стукач з Тісної 10 К, о. Богдан Рогозиньскій з Бучача 6 К, П. Церкевич з Шевченківского концерту 20 К. Союз кредитовий у Львові 100 К, о. І. Боднар з Дмитрова 7 К, і Екс. Митрополит 2 шиники; всїм добродіям складає щиру подяку — *Комітет Бурси Руского Товариства Педаґоґічного.*

Ціна волів. Відень 11 цьвітня. На вчорашній торг пригнано загалом 3.707 штук. Між ними з Галичини було 235 штук, а з Буковини — Плачено вибрані штуки по 85 к. 86 сот. Найлїпші по 78 до 84 кор. Середні по 70 до 76 к. гірші по 66 до 68 кор. Підтучені корови і бугаї по 64 до 77 кор. Худі по 48 до 62 кор. Ціна за один метричний сотнар.

Надіслане.

Спеціяліст недуг внутрішних

Д-р Евген Озаркевич

довголітний лїкар клїнічний і заведений лїчничого в Щавниці, ординує постійно у **Львові, ул. Коперника ч. 1., II. пов.** (Народний Дім). 609

Конціпієнта

рутинованого пошукує адвокат Др В. Шпунар в Ланцуті. 255 3—3

Адвокат АКС в Богородчанах

пошукує рутинованого **конціпента** під добрими услівіями. 261 2—2

IX Звичайні Загальні Збори

„БАНКУ ЗВЯЗКОВОГО“ в Станиславові

стоваришення зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся в Станиславові в четвер дня 28 н. ст. цьвітня 1904 о годинї 3-їй по полудни у власних комнатах при улици Бельведерскій ч. 3, I. поверх, із слїдуючим денним порядком:

1. Відчитанє протоколу з послїдних звичайних загальних зборів.
2. Справоздань Дирекциї з дїяльности за рік 1903.
3. Справоздань комісиї контрольної Ради надзираючої.
4. Внесеня Ради надзираючої що-до подїлу чистого зиску.
5. Вибір десяти членів Ради надзираючої.
6. Вибір директора.
7. Внесеня членів.

Коли б в означенім часї не зїйшло ся статутом приписане число членів, відбудуть ся тогож дня о годинї 4-їй по полудни другі загальні збори, котрі будуть рішати без огляду на число присутних членів. Право голосу на загальних зборах мають тілько ті члени, котрі зложили найменше 20 зр. або 40 кор. і мають виказати ся книжочкою удїловою. 56 2—3

II. Звіт Дирекциї „Повітового Товариства кредитового „Руский Дім Народний в Борщеві“ товариства зареєстрованого з обмеженою порукою в Борщеві з дїяльности і рахунків за рік 1903.

Від введеня товариства в житє, т. є. від 23 серпня 1901 до дня 31 грудня 1903 приступило до товариства разом 216 членів (з того 10 згіпосило своє виступленє) а іменно:

1. селян	185
2. сьвященників	14
3. лїкарів	1
4. адвокатів, професорів і урядників	4
5. церков	3
6. ремісників і промисловців	6
7. купців	2
8. читалень	1
Разом	216

Деклярована на уділи тих 216 членів квота виносила до дня 31 грудня 1903 р. 5380 кор. а дїйсно вплачених уділів було з кінцем року 1903. 4.995 кор. 80 сот.

Солїдарна відвічальність членів в висотї 2 разовій деклярованих уділів виносить 479 кор. 62 сот. Цїлий маєток власний товариства виносить з днем 31 грудня 1903 а то: а) в уділах 4995 кор. 80 сот.; б) в фонді резервовім 479 кор. 62 сот.

Вкладки на рахунок бїжучий [щадниці] виносили з днем 31 грудня 1903 р. 47.924 кор. 51 с. а уміщені були на книжочках.

Позичок на скрипта уділило товариство в протягу року 1903 на квоту 21.350 корон, з того сплачено на скрипти квоту 13.941 кор. 91 сот., остає отже з кінцем року 1903 позичок скриптових на квоту 35.794 кор. 91 сот.

Позичок на векслї уділило товариство в протягу року 1903 на квоту 22.456 кор. а того сплачено позичок векслевих в квотї 8.726 корон остає отже з кінцем року позичок векслевих на квоту 15.890 корон.

Загальний оборот касовий виносить в році 1903 173.602 корон 51 сот. — Чистий зиск з року 1903 виносить 1029 кор. 57 сот.

Товариство уділяє позички скриптові на протяг трох лїт платні в пів- або чверть-річних ратах, від котрих побирає отсюю процентову 8%. 170

В Борщеві дня 31 грудня 1903 р.

ДИРЕКЦИЯ:

Др Дорундя вр. *М. Зимньовский* вр. *І. Шиманьский* вр.

Для вигоди

Впов. приїзжим видаю в окремім льокалю обіди з 3 страв: росіл або зупа, печеня з приною і леґуміна, в пість риба за 40 кр., — або з 4 страв: росіл або зупа, штука мяса, печеня з приною і леґуміна за 60 кр. Для тих, що задержують ся лише в день, безплатна ґардероба. Вина на бочки і бутельки найлїпших якостий по найнизших цїнах.

Руські списи страв лежать до розпорядимости.

НАФТУЛА ТЕПФЕР

79 ул. Трибунальска ч. 12.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Григорій Дмитрик, півець церковний, неіспитований, лїт 27, жонатий, глядав доброї посади. Адрес до 20 цьвітня: Чагрів, пп. Букачівці; від 20 цьвітня далї: Зарудцї коло Львова. 277 1—3

Інтелїґентний молодець, володіючий руским, польским — слабше нїмецким язиком — в слові і письмі, глядить якого заняття. Відомість в Ред. „Дїла.“ 278 1—6

Вдова по народним учителю Руснака, в середнім вїці, розумів ся дуже добре на кухни і на домовім господарстві, — пошукує місця в руснім домі. Зголошеня під адресою Л. М. poste restante Марківці, почта loco.

Около 100 морґів ґрунту доброго (рілї, луги і лїс) коло Станиславова до розпарцельованя по 200 зр., а іменно 100 зр. при підписаню контракту а решта в 10 ратах піврічних по 10 зр. Зголошеня приймає Ф. Клодзїский в Волосові, почта Цудилів, стация зелїзница Тисьменичани. Хто більше разом купує має перше ство. 247 3—3

Знаменитну наливку морелеву, що визначає ся делїкатним смаком, барвою і запахом, велику бутельку по 3 К, виробляє і поручає фірма

Іван Мушиньский

Львів, Ґродзїцких ч. 3.

229 3—4

Пївець церковний іспитований приняв би від Томиної неділї посаду. — *Н. Волоский* в Ланцкім п. Комарівка. 249 3—3

Дяк в середнім вїці, женатий з середним тенором голосом, від Неділї Томиної пошукує місця, може на случай потреби обняти і писарку громадску. Ближші вісти удїлює урад громадский в Мишкові почта Більче золоте. 265 2—2

Інтелїґентний Рускиn уч. VII кл. ґімн. пошукує лекциї на селї або в місті за низькою доплатою. Зголошеня прошу присилати під адресою **І. К.** уч. VII кл. ґімн. poste restante Бережани почта loco. 251 3—3

Дяк жонатий, тверезий з дуже добрим голосом, мучний вправу в запровадженю хорального співу — найде сейчас посаду в Звенигородї п. і стация Бучач. Місцевий парох постарає ся, щоби такий дяк мав відповідне удержанє. 262 2—3

Потребуємо фахового книговодця. Убігаючі ся о тую посаду зволять зголосити ся до Дирекциї каси „Поміч“ в Теребовлї. Першеньство буде мати той, хто потрафить задокити і провадити хор церковний. 266 2—4

Сирота по сьвященику котра навчила би ся кухнею і була до помочи при домовім господарстві, знайде відповідне приміщенє. Ближшу відомість подасть Марія Огоновска в Снятинї, куда реферуючі о тую посаду звонить подати свої услівія. 267 3—3

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

передтим Ґригорій Васїк

виконує всїдні роботи слюсарскі а іменно: будівельні, артистичні, зелїзні паркани, нагробні огородженя, хрести, громозводи і пр.

248 **Львів, Коперника 16.** 3—3

НА СЬВЯТА!

Найбільша і найдешевша

торговля корінних товарів та віктуалїв

а також

масла, сира і яєць

поручає щодень **живі риби** рїзного рода 261 3—4

А. Яків Мунд

Львів, Трибунальска 6.

Готель Брістоль І. п.

ТЕАТР Variété.

Виступ найлїпших артистичних сил. Щодень три нові сензаційні комедиї. 128

Народна Торговля

поручає у всіх своїх складах

Насїня випробовані [конюшина, люцерна, тимотка, райґрас, бураки, капуста, морхов, петрушка и пр.]

Коси з фірмовою написею „Народна Торговля“ по цїні 1·—, 1·20, 1·40 кор. відповідно до величини.

Серпи ковальскі — легкі а зручні по 50—60 сот.

посередничить при закупні всїх родів 280

„МАШИН РІЛЬНИЧИХ“.

ТУТКИ цигаретові 100 штук за 1 зр. поручає А. Мазурскевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7

Подяка.

Всевишньому подобало ся візвати до Себе нашого найдорожшого і найлучшого вітця Івана Сенету, пароха Розбора окрутного, котрого похорон підбув ся дня 1. (14.) марта с. р.

В тім тяжкім горю одиноку розрадою і потїхою були вирази сердечного співчутя зі сторони добрих Сусїдів, Приятелїв і Знакомих Всеч. і Вир. Отцї: Вир. о. Крилошанин і Декан Іоан Хотинецкий, парох в Ярославі, Вир. о. Декан Антін Дигдалевич, парох в Познятичах, Вч. о. Альбін Федорович, парох в Бахові, Вч. о. Іоан Созаньский, парох в Замїхові, Вч. о. Михаїл Демцьо, парох в Крамарівцї, Вч. о. Юрій Падох, парох в Кричи, Вч. о. Данило Водревич, адм. в Порохнику, Вч. о. Іоан Демянчик, парох в Сколові, Вч. о. Анатоль Хилик, парох в Хиринцї, Вч. о. Василь Лицинык, катехит в Ярославі; — Вч. Отцї лат. обряду: кс. Цитрись, кс. Гарбацкий, вікарій в Порохнику, кс. Павловский, пробощ в Кедлївцї; — Високопов. учителькы зі всїми дїтьми шкільними, як також чесні парохіяне з Розбора, Риплина, Іодлївка, Свобідної, Чудович, Рудчин; — Вч. ОО. Демцьо, Падох, і Водревич за горячі, надгробні слова, походячі з глубини серця, всї Сестри, Братя і Знакомі, явивші ся з далеких сторін на сумний обряд і Ви Високоповажані Пань ство Водревич, котрі як Ангел Хоронитель не відступали від нас в тій страшній хвилї — прайміть отсим від нас тяжко опечалених сердечну подяку, виражену Вам із всего серця: Спаси Біг!

Розбор округлий, дня 4. (17.) марта 1904.

Софія з Константиновичів Сенета, жена;
Богдан, Антонія, Діонїзій, Софія, Іоан, Лилія сироти.

В теперішнім сезонї, коли кождий господар потрібує сїчкарнї і плуга, звертаємо увагу Вч. Господарів, що **найлїпші тревалі, випробовані і самими господарями захвалювані, а до того дуже дешеві**

СЇЧКАРНІ і ПЛУГИ КОВАЛЬСКІ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львів, Ринок 36

а іменно:

Сїчкарні	ССХ	двоножові з 1 колесом по кор.	54·00
„	ТН	триножеві з 2 колесами по кор.	56.00
„	ТН	чотироножеві 2 колесами по кор.	59.00
Плуги ковальскі		з колїсницею по кор.	32.00

УВАГА: Платячі сейчас готівкою за сїчкарні дістають ще 5 % опусту. Плуги продають ся лише за готівку без опусту. 452

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого жовтня 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова: **2·31***, **1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рашева-Любачева: 10·25.
З Підволочиск: (на головний дворець): **2·30**, 7·55, 5·30, 10·20*.
„ (на Підзамче): **2·15**, 7·85, 5·06, 10·02*.
З Тернополя-Ґримайлова (на гол. дв.) 3·30*, (на Підзамче) 3·09*.
З Чернівців: **12·20***, **1·40**, 6·20, 5·40, 9·20*.
Зі Станиславова 11·15, **8·10**.
З Стрия: 7·45, 9·57, 1·10, 4·35, 10·40*.
З Рави-Сокаля: 6·40, 5·55.
З Яворова: 8·20, 5·20.
З Самбора: 7·35, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова: **12·45 8·25 2·50**, 4·10*, 8·35, 6·15*, 10·55*.
До Рашева-Любачева: 3·25.
До Подволочиск (з гол. дворця): **1·50**, 6·30 9·—*, 11·—*.
„ (з Підзамча): 2·04, 6·43, 9·20*, **11·24***.
До Тернополя-Потутор (з головн.): 10·40, (з Подзамча) 10·57
До Чернівців: **2·51***, **2·40**, 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Стрия: 6·45, 9·05, 3·05, 6·40*, 11·05*.
До Рави-Сокаля: 9·40, 7·05*.
До Яворова: 6·15, 3·50.
До Самбора: 9·25, 3·40.
До Жовкви: (лише в неділю) 11·11*.

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнійший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу = 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені львівдаком (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Информаций удїляє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Краєцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Тягнене невідклично
23-го цьвітня 1904.

Головна виграна
корон **40.000** корон

Льоси огрівальних комнат
по 1 короні

поручають: Кіц і Штоф, М. Клярфельд і М. Файґеман, Самуелї і Ляндау, Август Шелявберґ і Син, Шіц і Хавс, Сокаль і Лїпіян, Яків Штро, банкові доми у Львові.

Виграні в ефектах не виплачують ся грішми. 250 4—2

Перше гал. Товариство акцийне

Рафінериї спіритусу у Львові

На сьвята *поручає свої добірні вироби як:*

Наливки — **Польскі горівки**

Бонгут
найлїпшої чистоти

Розолїси — **Руми**

232 6—10

Склади: пасаж Гавсмана — Площа Бернардиньска 2. — Пл. Капітульна 3.

„Le Délice“ Цигаретові тутки — Цигаретові папериці 181

Дістанесь у всїх трафіках. — Головний склад: Wien I., Predigergasse 5.

При закупні товарів просимо поволикуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черляньского. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 73. **Львів, Субота 3 (16) Цьвітня 1904.** **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Hansenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ТАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії: на цілий рік . . 32 к. на пів року . . 16 „ — *за границею:* на цілий рік — 44 к. на пів року — 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к. на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надісляне" по 50 с. — Поклики і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

З тижня.

(Політичний огляд).

У вчерашній вступній статї обговорили ми дві найважнїйші події міжнародної політики „з тижня" — французько-анґлїйский трактат і болгарско-турецку угоду — а нині приходить ся нам доповнити наш тижневий огляд ще другими важнїйшими подїями.

Лишаючи на боцї дві вже вчера обговорені справи, згадати нам треба передовсїм про поступи Анґлії в Тибетї. Експедиция Анґлїйцїв до сего, найменче звісного краю середної Азиї вяже ся тїсно з війною росийско-японьскою а нема сумнїву, що для розвою анґлїйскої сили в Азиї мав величезне далекосягле значене. Анґлія вже здавна мала апетит на сю країну, але всї заходи Анґлії оставали ся до послїдної хвилї без успіху. Воно, що правда, підбити край чужий а і ще самостійну державу та станути там певною ногою не так легко, але головна причина, задля якої Анґлії не удавали ся доси ся на пів „учені" а на пів торговельні і воєнні експедиції, була тота, що Тибетанцї ні руш не хотїли принати Анґлїйцїв і сейчас їх викидали, маючи тиху підпору в Росиї. Та тепер Росия сама в тенетах і на Тибет прийшла хвиля, коли він буде мусїв подати ся. На тім однак показує ся велика зручність Анґлії, що вона наперед підбунтувала Японію до війни з Росиєю, а тепер, коли війна вже вибухла, користає з свобідних рук, щоб сейчас, тихо і супокійно — як вона умїє, — загарбати новий край Азиї під носом свого могучого суперника. А ще пару місяцїв взад на щось подібного Анґлія ніколи не була-б зважила ся, бо ще не так давно Тибетанцї висилали послів до Петербурга з просьбою о поміч і обіцянку тої помочи одержали мабуть від царя. Навіть в лютім сего року, отже безпосередно перед вибухом японьско-росийскої війни, розійшла ся була чутка, що Анґлія ладить воєнну експедицию в глубину Тибету а Росия стягає воєнну силу з Кавказу і закаспійского краю, щоби з Туркестану робити перепони анґлїйскій інвазиї. Розуміє ся, що тепер, по вибуху війни з Японом, ситуация основно змінила ся а Анґлія машерує що-раз дальше в глубину тибетаньского краю і не напотикає на нїяку сильнїйшу перешкоду. Тибетаньскі відділи справдї бють ся, але тота борба дуже примітивна і вона кінчить ся все побідою анґлїйского війска. Ось саме передвчера донесли депеші, що дня 11 с. м. прийшло до одної такої битви: погибло в нїй 200 Тибетанцїв а Анґлїйцїв було всього на всього 12 ранених і Тибетанцї утїкли. А що робить на те тибетаньске правительство? Очивидно, як застарілий в спосіб войованя і уороженя в Тибетї так і примітивна в система управи; правительство користав по простому, що може принагідно наповнити свої каси і конфіскує маєтки „комендантів", котрі попрогравали „битви", що — розуміє ся на хід війни не мав нїякого впливу. Ходить тепер вже лиш о се, як далеко посуне Анґлія по успішнім походї свій протекторат,—бо такі штуки найновійшої дипльоматичної школи все називають ся „протекторатом", коли не „цивілізацийною місією" — в чім знов вона мусить все-таки числити ся з Росиєю, хоч Росия хвилево і веде війну з иншим своїм соперником. І на сю тему відбула ся як-раз передвчера дискусия в анґлїйскім парламентї, де депутований Фовлєр радив радше погодити ся з Росиєю що-до Тибету на спосіб анґлїйско-французького порозуміня, але міністер Бальфур і секретар стану для Індиї відповіли, що відносини між Росиєю і Анґлїєю в середній Азиї суть дуже противні і помотані, а впрочім Анґлії не йде о покоренє для себе Тибету, але о те, щоб в Тибетї не допустити на разї до нїякого посторонного а особливо росийского впливу. Та то лиш так говорить ся, а в дійсности вийде на те саме що пр. з Египтом. На разї дебата скінчила ся тим, що правительству позволено до „експедиції" ужити войскових віддїлів з Індиї — і війна тревав дальше. Анґлїйцї машерують прямо на Лясу столицю далайлями і тут в серци Тибету продиктують остаточно условини мира.

Друга війна, дуже подібна до тибетаньскої, принайменше що-до рода соперників, веде ся на зовсїм иншій части сьвіта — з Гереромя. Ми вже розказували, що Герери борють ся о свої ниви і левади, які позабрали їм з під випасу худоби нїмецкі пришелцї — а Нїмеччина боре ся о удержане краю, котрий захопила в свої руки, посадовивши ся на західній сторонї полудневої Африки. Тілько що Нїмцям не так легко удає ся в війні, як Анґлїйцям в Тибетї, бо гереpскі повстанцї визначають ся незвичайною завзятостию, а кромі того орудують оружиєм, яке без сумнїву має добру анґлїйску марку. Через те було вже кілька вістей про неудачі а ґубернатор полуднево-західної Африки Лайтвайх дістав відпустку мабуть тому, щоб зробити місце якомусь новому а більше дотепному і енергічному управителеви.

З двома трактатами і з трома війнами— бо треба тут вчислити і війну японьско-росийску — був би репертоар міжнародної гри в найважнїйших ей подіях вичерпаний а лишали-б ся лише події внутрішні або другорядної ваги. Тож перейдемо вже їх лише коротко: У Франциї, як звісно, веде ся дальше борба против конґреґаций а тепер на порядку в війна з міністром Пелетаном, котра доси еще не скінчила ся. На разї веде ся слїдство позапарламентарної комісиї, вибраної для провіреня заведбань Пелетана в удержаню і розвою фльоти. В нїмецкім парламентї веде ся дискусия над внїшною політикою держави, а як-раз передвчера виголосив канцлер Бїльов промову, в котрій хвалив тридержавний союз і добрі зносини з иншими державами і заявив, що для колонїяльної політики Нїмеччини, яку тепер веде ся, потрібно супокою. Ізоляциї, закиненої нос. Беблем, фактично нема а впрочім Нїмеччина не боїть ся ізоляциї, бо з нею і ей силою мусять кождий числити ся. В Австриї побіч вступних приготовань до посьвяточної сесиї ведуть ся тепер пертрактациї в справі міжнародних торговних трактатів, а в тім числї і веде ся пересправу о італїяньске вино. Справа мита на вино є одною з головних причин непорозуміня між обома державами, тож не дивниця, що Тіттоні, бувши в Абациї з ґр. Голуховским, присьвятив квестиї вина особливу увагу. На разї стоїть так, що Італія дістане ту саму тарифу, що й инші упривілєйовані торговельно держави, але Австро-Угорщина згодить ся, щоб для 200.000 гектолїтрів вина продукованого „на спосіб італїяньский" (тілько именно ввозить Італія річно вина до нашої монархії) з 14 до 15 степенями алькоголю була окрема, низша тарифа. Против того однак підносить крик низшо-австрийскі і мадирскі продуценти вина і справа ще остаточно не порішена. Вкінци в Іспанії все заняте тепер атентатом анархіста Артала на президента міністрів Маура, та анархістичні і всїлякі инші замахи така там звичайна істория, що на неї й не варто звертати уваги, тим більше, що вона не потягне за собою нїяких дальших наслїдків.

Війна.

(Телеґрами).

Париж. Між погибшими разом з Петропавловском були також шеф ґенерального штабу фльоти контр-адмірал Молас і шеф ґенерального штабу сухопутної армії, полковник Ангелов. Деякі депеші доносять, що при сій катастрофі погиб не маляр Верещаґін, а его брат, офіцир ґенерального штабу на Петропавловску. В Петербурзї урядово потверджують, що погиб маляр Василь Верещаґін. Приватні депеші доносять, що окрім Побіди, потерпів від японьских торпедів також кружлик Боян і инші кружляки.

Петербург. Вчера телеґрафував Алексеєв до царя: В пятницю рано від години чверть на одинацяту перед полуднем надплила японьска фльота поділена на дві дивізиї і бомбардувала форти порту і місто. Росийскі форти, кораблї і Побіда відповідали стрілами. В фортах ранено нам 5 салдатів. На мори не було нїяких страт в людях ані нїкоди на кораблях. На березї є убитих 7 Хінців а 3 раненых.

Токіо. По послїдній битві під Порт-Артуром відкликано наказ виданий вкладованя другої японьскої армії на лївім березї Ялю. Тепер ся армія має пробувати щастя на правім березї, т. є. вже на манджурскій сторонї.

Париж. З Ньючвану доносять, що вчерашний поїзд не приїхав до Порт-Артура, бо якийсь міст зничений.

Севастополь. Віцеадмірал Скрядлов, іменований командантом ескадри Спокійного Океана, від'їхав нині до Петербурга.

Лєндон. Фаховці рішучо твердять, що Петропавловск не погиб від мини, але що его знищили Японцї. Не знають лише, чи зробили ее торпедами, чи в инший який спосіб. Здогадують ся, що Японцї мають підводні човна, що доси удержували в тайнї.

Вашинґтон. Росийске правительство мало оповістити, що кождого дневникаря, котрий буде послугувати ся телеґрафом без дроту, росийскі власти будуть уважати за шпіґуна і розстрілянють.

Париж. З Сеулю доносять, що онодги горіла цїлу ніч палата корейского цїсаря. Цїсар і родина виратували ся. Ратункову акцию вели дуже енергічно французькі матрози.

* * *

Макаров.

Адмірал Стефан Осипович Макаров, що погиб на „Петропавловску", був одним з найпопулярнїйших командантів росийской фльоти. В половинї лютого с. р. іменовано его на місце адмірала Штарка начальним командантом фльоти на Тихім океанї, а сей факт викликав в цілій Росиї велике одушевлене.

Покійний уродив ся в р. 1848. в Николаєві, а в р. 1864 вступив до маринарки, отже цїлих 40 лїт прожив уже при росийскій фльотї. Служив при балтицкій і чорноморскій фльотї і всюди давав докази шаленої відваги і орґанізаторских спосібностий; тим то і швидко йшов в гору. В остатній росийско-турецкій війні доводив пароходом „Великим князем Константином", котрим виконував сьмілі напади на турецкі пристани і одної ночи хотів навіть турецку фльоту в Батумі висадити мінами у воздух. Се ему не удало ся, всеж таки его сьмілий плян приспорив ему слави. Від него вийшла й сама гадка, окружити „Константина" малими суднами, що мали задачу підкладати міни під турецкі пристани. За заслуги в тій війні іменовано Макарова корабельним капітаном і ад'ютантом царя та наділено его орденом Володимира. По війні богато причинив ся Макаров

---

16)

Болєслав Прус.

Палата і рудера.

З польского переклав

О. П—к.

(Дальше.)

— Потім хлопчик пішов на село, а зобачивши першу хату, вступив до неї. — „Пук! пук!" — „Хто там?... чого ти хочеш, дитино?" — „Шукаю моєї мами". — „Якже вона називає ся?" — „Коли я не знаю." — „Ґа, то йди дальше, моя дитино; вона тут не мешкає!"

І так йшов дальше від хати до хати, від села до села, всюди пукаючи надаремно. Аж одного дня стрінув ся з сивим як голуб старцем. — „Чого ти шукаєш, моя дитино?" — спитав його. — „Шукаю мами". — „А був ти в селї?" — „Був і не в однім."— „А в містї?" — „І в містї був, але нема її нїгде". — „Ґа! відповів старець, коли так то хибань ей уже не має на земли." — „А деж вона?" — „Певно у небі". Хлопчик посумнїв і сказав: — „А не знаєте ви дїдуню, куди провадить дорога до неба? „Дїд оглянув ся довкола. — „Бог знає — відповів. — Там сонце сходить, а тут заходить; туда хиба найблисше. Йди, синку, просто!" — „Просто? то до лїса, а потім треба буде на дерево?" — „Певно що так" — потвердив старець. — „А чи мене там пустять, дїдуню?" — „Чомуб не мали пустити! Пан Біг лучший від людий..." — „А мого песика?" — „Хто там знає! Спитаєш ся, може й пустять!"

Пішов хлопчик до лїса межи високі дерева, глянув в гору і вже хотїв вилазити на сосну, коли нараз пригадав собі свого песика. — „Щож ти тут, бідняго, будеш сам робити?" — подумав. З другої знов сторони жаль йому було мами, і тому йшов дальше і розглядав дерева, на котрі могли би видрапати ся оба з песиком без великого заходу.

На тім зійшов йому цїлий день і змучений хлопець подумав про відпочинок. Він положив ся під одним деревом при дорозї, змовивши молитву, яку закінчив сими словами: „Дай, Господи Боже, аби хто з неба подав нам руку, бо як вилїзу на дерево з песиком, то ще оба попадаємо..."

І заснув.

На другий день о сході сонця тою самою дорогою переїзджала дуже гарна карета, а в нїй якась велика дама з малою дівчинкою. А що день був гарний, тож дівчинка вихилила голову з карити і доглянула наших вандрівників.

— „Глянь, мамо! — закликала нараз. Під тим деревом спить якийсь убогий хлопчина з песиком в ногах"... Велика дама, побачивши се, видїстала з торбинки троха гроша, завинула їх в папір і кинула на спячих. — „То для хлопця, сказала. — „А то для його песа" — додала дівчинка, кидаючи тїсточко. І від'їхали.

Минув ранок, минуло полудне, минув вечір і знов настала ніч, але ані хлопчик не ткнув викинених гроший, ані його песик тїсточка, (о оба не жили... Добрий Бог витягнув до них руку!

Настала тишина, підчас котрої Ґустав споглядав то на свій модель то на рисунки.

— Що за сумна істория! — сказала Вандзя. — Хто вам...

Вона задумала ся і нараз вибухнула сьміхом.

— Ах! Боже, Боже! який ви недобрий, деж хто вигадав засмутити мене так і то непотрібно.

— Щож стало ся?

— Буцїм ви не знаєте. То вам той хлопчик оповідав історию певно по своїй смерти. Ха, ха, ха!

— Голя! давайте обід! — закликав вертаючий з міста Пйолунович. — Вандзюню! допильнуй, аби спішили ся і зараз порозливай зупу.

Вандзя вибігла на стрічу дїдуня, що незабаром вийшов до салї, немилосерно співаючий.

— Здоров, Ґуцю!... Якже ви бавили ся? Як робота йде? — питав старий, цїлуючи в обі щоки испїючого з радости маляра.

— Незвичайно! — відповів Ґустав. Представте собі, що протягом кількадесятьох хвиль я зробив шість шкіців, з котрих кождий представляє инший вираз обличя!... Ось вони.

— Дальбіг, чиста Вандзя! — говорив старець, оглядаючи рисунки.

— Неоцінена фізіоґномія, на якій кожде чувство малює ся як найдокладнїйше. Гляньте приміром на сю голову.

— Вандзя!... Вандзя!... — відповів дїдуньо.

— Але яке чувство її оживлює!

— Здає ся, що ви рисували її в поставі сидячій...

— Що там постава! Тут є найдокладнїйше схарактеризована цїкавість.... Ну, а тут?

— Розумієть ся, що також цїкавість.

— Зовсїм ні! Се милосердє і сум... Я напевно сотворю архитвір...

— Колиб ви знали, яке горячо! — перервав пан Клєменс, кладучи рисунки і отираючи піт з чола.

— Божеска краса, незрівнана фізіоґномія! Пятилїтні студиї не навчили мене тілько, що се одно позованє... Де ви були?

— Ет! — пробурмотів дїдусь сїдаючи на кріслї — де я був! Я шукав ґувернантки для Вандзї.

— По що?

— Він ще питає ся! Так не забувай, що се вже... вже дорастаюча панна.

— Пупинок, що леда хвиля зацвите! — сказав Ґустав з запалом.

— Так, леда хвиля, а я ґувернантки не маю і не маю.

— До чого се придасть ся?

— Як-раз придасть ся! Дївчина мусить набрати манєр...

— Або иншими словами скарикатурувати красу наївности...

— Що там наївність! Я потребую ґувернантки і баста!

— Пане Клєменс! коли пригань...

— Жінки-ж чесної і певнім віці...

— Коли рада найчистїйшої найбезінтересовнїйшої приязни...

— Чесної, мудрої і образованої.

— Що своєю педантерию зіпсує найгарнїйший божеский твір!

— Обід на столі! — замельдував Янек.

— Се ґрунт! — закликав Пйолунович. — Обід, а по обідї прийнїц і ґувернантка!...

— По обідї прохід, пане, до Лазенок... Ми так умовили ся, — пригадав Ґустав.

Обід зійшов дуже весело. Змучений дїдусь їв за трох і спав дотепами за десятьох. Вольский сперечав ся з Вандзею.

При чорній кавї почули на улици туркіт, що затих під самими вікнами.

— Коні! — сказав Ґустав.

Пйолунович побіг до вікна.

— Фі, що за коні, що за лїберия, що за американ! — Та ти пан, на цїлу губу дорогий Ґуцю... Все те мусить тебе коштувати з тисячу рублів?

— То дарунок мого вуйка — відповів Вольский.

— Бриллїнтовий чоловік той твій вуйко! бодай такі родили ся на камени! Запізнайте нас, мій дорогий...

Тимчасом Вандзя убрала ся і вскорі усї вийшли на улицю.

Блюзки, Гальки, Боа, Жаботи, Вельоники, Ковнірі, Славні рукавички „Діяна" поручає найдешевше христіяньска фірма Фердинанд Ґітлєр (Güttler) Львів, пл. Галицка 3. 805

до поправи будови кораблів, уліпшив спосіб опалювати воєнних кораблів і збільшив видержимість суден на натиск води.

В р. 1881. брав Макаров участь в поході Скобелева на Теке-Туркменів і разом з Куропаткином богато причинив ся до здобуття Геок-Тепи і до покорення Туркменів. В р. 1882. доводив кораблем „Таманню“ під Царгородом і дуже заслужив ся тим, що основно розбив спосіб оборони Босфору. Опісля був через два роки шефом штабу при практичній есквадрі балтийскій, а в р. 1885. пустив ся на корветі на „Витязю“ в дорогу навколо землі і в часі чотирольтної подорожи поробив важні гидрографічні досліди, за котрі дістав нагороду від петербуської академії наук. В р. 1891. став Макаров контрадміралом і ґенеральним інспектором морскої артилерії та завів в тім часі скорострільну артилерию в російскій фльоті і поробив богато иших уліпшень в узброєню воєнних кораблів. В р. 1894 став Макаров командантом ескадри на Середземнім мори, а коли вибухла хіньско-японьска війна, дістав приказ відплисти на Схід і случити ся з ескадрою адмірала Тиртова. Після повороту був Макаров два роки командантом балтийскої ескадри, а в р. 1899 став командантом кронштадскої пристани, де остався аж до лютого с. р.

Макаров вславив ся ще великаньскім кораблем „Єрмаком“, т. зв. ледоломом, збудованим в Англії після его плянів. „Єрмак“ находить ся тепер у Владивостоці і сповнює там дуже важну задачу, бо утримує пристань в стані вільним від леду. „Єрмак“ є найбільший з усіх дотеперішних ледоломів, має 8.000 бочок повмности (стопчи на моря, випирає 8.000 бочок води) і силу 12.000 коний. На тім кораблі виправив ся будо Макаров в р. 1901 до землі Франца Йосифа. Тогді „Єрмак“ застряг на 28 днів в ледах, 60 стіп грубих, але нийшов з них без дальшої пригоди.

Макаров мав великий дар одушевляти своїх підвластних і загрівати їх до найсьміліших дїл. Его приїзд до Порту Артура додав духа зневіреним першими невдачами російским морякам, та не довго судило ся ему підтримувати того духа. Смерть Макарова явив ся таким чином національним нещастєм Росії.

Верещаґін.

По перших вістях про загибіль „Петропавловска“ і смерть Макарова наспіла дальша поголоска про смерть славного маляра Верещаґіна. Коли вже перша ність переймала трагічностию випадку, то ся друга вражала попросту потрясаючо. Та ще липала ся бодай надія, що може инакше ся вона непірнова. І справді пізнійші телеґрами звіщали, що то не маляр Василь Верещаґін погиб, а офіцир від маринарки Алексій Верещаґін. Тимчасом найновійші телеґрами приносять з Петербурга урядове потвердженє первісної вісти. Отже в додатку до всіх иших величезних страт, які понесла Росия, стратила й людность такого незвичайного маляра-художника, яким був Василь Верещаґін.

Покійний уродив ся в р. 1842, укінчив в Петербурзі школу маринарки і здав іспит офіцирский, а в р. 1859 вістав прапорщиком, але незадовго покинув службу і віддав ся маляретву. Якийсь час пробував в Тифлісі і їздив по Пиренеях, а опісля осів в Парижи. В р. 1867 прилучив ся до виправи ґен. Кавфмана до Туркменії, а в р. 1874 їздив по Индії. В р. 1878 в турецко-російскій війні тягав ся разом з російским войском. Війна зробила на него так сильне вражене, що постановив зобразити страшні її жорстокости в картинах. Ті картини були опісля виставлені насамперед в Парижи, а потому обвожено їх по цілій Европі. В р. 1900 так само по всіх більших містах Европи були виставлені его картини, зображаючі сумний поворот Наполеона I з під Москви. Одним з найславнійших его образів є „Облога Троїцкої Лаври Стеньком Разином“; ся картина находить ся в петербурскій ґалереї. В р. 1884 поїхав Верещаґін другий раз до Индії і обїхав Сирию та Палестину. Потім намалював чергу образів з житя Ісуса Христа. Верещаґін писав також дещо, особливо описуваї свої подорожі.

Верещаґін здобув собі своїми образами сьвітову славу; а з окрема его картини, зображаючі війну, так відражають від війни, що здобули ему міжнародну нагороду, призначену для того, хто найбільше причинить ся до розширеня ідеї мира.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Підпольна Росия.

Петербург. Професор університету в Москві, Іванов, котрий є виновником послїдних арештовань студентів, мав знайти в своїм ліжку динамітові патрони і лист з вироком смерти (?).

Берлїн. Доносять тут з Харкова: Університет в Харкові замкнено з причини розрухів. Розрухи викликав виклад професора Ясинопольского, котрий доказував, що теперішна війна має для Япану з причини переселюденя велике значене, коли тим часом для Росії вона цілком непотрібна. Часть студентів приняла сї виводи прихильно, але друга часть задемонструвала против професора, котрого правительство віддало, аби подав ся до димісиї. За професором обстали либеральні студенти, з чого вийшли демонстрациї, численні арештовання в вежицї замкненє університету. (Вість про се ми подали вже оногді, перші з дневників, в допису нашого київского кореспондента. — *Ред. Діла*).

Про Австро-Угорщину.

Царгород. Між Туреччиною а Болгарией мала наступити угода на случай інтервенції Австро-Угорщини на Балканї. В такім случаю мають обі держави помагати собі оружно. (Коли се справда, так був би то знаменитий причинок до тих „побід“ австро-угорскої дипльоматії, про які ми писали вчера — *Ред.*)

Македонія.

Софія. Борис Сарафов і всї революцийні комітети порозумїли ся з болгарским правительством, аби тепер залишити всю революцийну акцию в Македонії. Хоч военний материял і гроші потрібні до ведення борби вже нагромаджені, то начальники революцийних орґанізацій прийшли до переконаня, що в теперішній хвили борба з Туреччиною була би кроком неполітичним і непрактичним. Тепер треба передовсім ждати, чи Туреччина дійсно переведе обіцяні реформи.

Мобілїзация в Болгарії.

Софія. Мимо болгарско-турецкої конвенції, зброєня не устають. В цїли скорійшої мобілїзації поділено край на 36 мобілїзацийних округів і виставлено 9 нових гірских батерий. Сегорічну бранку назначено вже на 18 с. м. Можлива річ, що ся мобілїзация звернена против Австрії, бо в політичних кругах софійских говорять, що в турецко-болгарскій угоді є параґраф з військовою конвенцию против Австрії. Болгария зобовязала ся притти Туреччині з помочию, коли би Австрия виповіла їй війну. (Гл. вище. — *Ред.*)

Царгород. З Солуня і Монастира доносять, що 400 помилуваних вже випущено з вязниць.

Бунт Ґерерів.

Берлїн. З Віндгука доносить, що в битві з Ґерерами коло Окатумби дня 13 с. м. Німції стратили в убитих 1 капітана, 1 лейтнанта і 7 вояків; легко ранених 52 вояків.

Перска армія.

Льондон. Шах перский просив австрийске правительство, аби прислало ему 12 офіцирів в цїли зреорґанізованя перской армії.

НОВИНКИ.

— **Зарібки в Прусах.** Роботи в Прусах вже розпочали ся і роботу дістануть всї, котрі зголосять ся, лише аби в кождій партиї було тілько бабів і дівчат, кілько є мужчин. Кожда партия робітників, зложена по половинї з мужчин а по половинї з жінок, дістане контракт і може їхати кождої хвилї.

— **Вчерашне число „Діла“** сконфіскувала ц. к. державна прокуратория. Видано другий наклад і розіслано.

— **Бережім своїх прав.** Пишуть нам: На зелїзничій стациї в Нижанковичах нема руской написи не лише знадвору, на будинку, але й при самій касі, що має до діла переважно з рускими пасажирами. На першім місци видніє там напись польска, відтак нїмецка, а руску звісні людиї пропустили собі так для похибки... Сумно, що нижанковецкі Русини не зволили доси упімнути ся у дотичних властий о то, що їм правно належить ся, але з покорою глядять щодень на яркий факт нарушеня прав нашої мови. *М. Ч.*

— **Польска мова в кореспонденциї руских селян.** Пишуть нам: „Дуже часто лучає ся, що по наших селах і то по більшій части з корінно руским населенєм, веде ся кореспонденция між нашими селянами а нашими еміґрантами в Америці майже виключно в польскій мові. Факт се сумний але правдивий і є він найлїпшим доказом, як богато зробили у нас народне вихованє, коли наші селяни мусять в кореспонденції між собою уживати аж польскої мови. Дивно, що наша інтелїґенция по селах — котра впрочім о тім дуже добре знає — не звертає якось на се уваги а преціньо при дрібиці доброї волї можна би лихови зарадити. Наші еміґранти в Америці жалують ся, що там нема їм кому перечитати рускої письма, та до своїх родин в краю по руски написати, тому пишуть по польски і в тій мові велять до себе писати. Коли вже в Америці так мало людий знаючих руску азбуку, то можуть наші селяни в кореспонденції з нашими переселенцями послуговатись остаточно азбукою латиньскою але все таки повинні писати своєю мовою, не чужою. Буде се і лїпше і вигіднійше, бо все в рідній мові можна ясно свої гадки висловити а вже листи писані нашими селянами по польски и такі съмішні і карикатурні а при тім часто так без звязи писані, що деколи нїчого з них і догадувати ся не можна. Тому наша сїльска інтелїґенция повинна вплинути на селян і наклонювати їх до уживаня в кореспонденції рускої мови а її праця певно не останесь без слїду. Повисші думки насувають ся мені довгого, що я дїйсно мав нагоду переконати ся вже в кількайцятьох селах повітів перемиского, самбірского і сяноцкого, як наші селяни не пишуть инакше до Америки, як по польски, а знаю також, що й в иших повітах не инакше дїє ся. — *М. В.*

— **Закладайте пожарничі сторожі!** Під тим заголовком пише „Подільский Голос“ в послїднім (8) числї: В насліджок живійшого просьвітного руху в тернопільскім повіті розпочала ся і у нас живійша дискусия над закладанєм огневих товариств по селах. Довгого також вже кільна громад зголошувало ся в місцевій філії „Просьвіти“ о інформациї до закладаня „Січий“, які більше подобають ся селянам, як орґанізациї сокільні. До розширеня сїчового руху причинив ся також дуже много в нашім повіті добрий примір глубіцкої „Січи“, котра тепер числить близько 200 членів, або як у нас кажуть козаків, та козачок, які відбувають правильні вправи, закупили пожарничі прилади, предплачують часописи, і будують власний мурований „Кіш“, одним словом становлять одну з найкращих і найсильнійших народних сїльских орґанізацій. Довгого також і істнуючі в Денисові, та Купчинцях „Соколи“ внесли подания о змину своїх статутів на „Січи“, а „Сокіл“ в Романівці також хоче свою назву і орґанізацию змінити. Впрочім не в назві лежить сила орґанізациї, а в її цїли, та в її ужиточности для суспільности. Одно лишень належить піднести, що в тернопільскім повіті стрінули ся „Січи“ з більшою симпатиєю народу, та охотнійше горне ся сїльска молодіж до сїчових коний, як до сокільних гнізд. Ті симпатиї люду цїлком природні, бо в Січах і в січових урядах видить нарід свою бувальщину, учить ся і любить там те, чого учить ся, та що від соток лїт любив в своїх пісних, та народних оповіданях. Належати до „Січи“ уважає ся у сїльского люду за честь, а о уряд в кошу шляхотно співубігають ся члени тих молодих народних орґанізациї. Позаяк однакож філія тернопільскої „Просьвіти“ не може займати ся основуваєм пожарничих сторожий по селах, довгого тернопільский „Сокіл“, товариство котре після основи своїх статутів повинно займати ся орґанізациєю ґімнастичних і пожарничих товариств, рішив занити ся тою народною справою і вибрав з посеред своїх членів комітет, який має розвинути в повнїшім напрямі потрібну дїяльність. Числячи ся з фактичним станом справи, з симпатиями та жаданєм народу, рішив тернопільский „Сокіл“ закладати по селах в нашім повіті товариства пожарничі „Січи“, а то тим більше, що львівскій „Сокіл“ хоче втягнути в свою орґанізацию також і сїчові товариства. Згаданий комітет, в склад котрого вийшли голова терноп. „Сокола“ д-р. Ізидор Голубович, Остап Пострягач, Гриць Демчук, Парахоняк, Костїв і Олекса Стеслович буде удїляти всяких потрібних друків і інформациї до закладаня по селах Січий, кождої середи в комнатах „Рускої Бесіди“ від год. 2—3 по полудни. На кожде жадане сїльских „Січий“, або впрочім також і сїльских „Соколів“ — буде тернопільский „Сокіл“ висилав своїх делеґатів на збори, вечерниці, або инші народні обходи. Селяне в повіті повстане кількайнайцять пожарничих орґанізациї — урядять ся сеї осени для відпоручників тих товариств пожарничий курс в Тернополи, а на курсї тім буде ся викладати все те, що есть потрібне для згаданих сторожий огневих. Тепер отже — кінчить „Под. Голос“ — черга на села! Нехай кожде село в нашім повіті ще сего року сотнує у себе пожарниче товариство, так щоби до нового року стануло у нас 70 сїчових коний! Головно повинна зайати ся тим молодіж, але нехай і старші не відтягають ся від того народного дїла. Священники, народні учителї, або просьвічені селяне повинні всюди поучувати нарід, як потрібні суть у нас такі орґанізациї, котрі би служили для науки, для забави, а головно для ратованя майна бликних в часї пожежий. Ті товариства будуть серед нашого народу ширити карність, якої нам так дуже ві всіх народних справах треба, они будуть будити серед членів братолюбія, котре стане ся підвалиною для ідеї посьвячени для справ загалу, они якінци будуть учити нарід почутя гідности себе, відваги, та любови до нашої минувшини.

— **Курс анальфабетів** устроєний заходами філії руского товариства педаґоґічного в Тернополи замкнено торжественно дня 27 марта с. р. Курс сей розпочав ся дня 27 жовтня та складав ся з двох віддїлів: висшого і нисшого для мужин і жінок. Кромі науки читаня і писаня удїлювано науки рахунків, релїґії і церковного сьпіву. Фреквенция через цїлий час була правильна, тож в дни закінченя роздано 58 сьвідоцтв. Кождий учасник курсу кромі сьвідоцтва одержав краєний молитвослов а між 15 роздано вкладкові книжочки повітового товариства кредитового на 1 К а то на те, щоби заохотити їх до дальшої ощадности. Наука на курсї відбувала ся кождої неділї і сьвята від ½3 до 5 по полудни. Віддїли нисші вчились на підставі букваря, висші уживали при науцї читаня, з причини браку відповіднійшої книжки, біблії, уживаної в народ. школах (ціна 50 сотиків), бо зміст і ілюстрациї надавались для них ще найбільше. Біблії роздалось майже них ще найбільше. Біблії роздалось між всїм даром, так само даром давало ся олівцї і зошити, а лиш букварі мусіли ученики нищого віддїлу самі собі купувати. Всїх учеників було зразу 80, але вчащало до кінця лиш 58, — іменно 36 жінок і 22 мужчин. В віцї від 13—20 лїт було 7, прочі були старші, а один міщанин мав 43 лїт. Ощадностий не могли жадних. На женьских віддїлах були майже самі служниці в віцї від 15—28 лїт, одна лиш була замужня жінка, що мала 39 лїт, а зі всїх одна тілько мала на щадничій книжочці понад 100 К, всї прочі або не мали нїчого, або по кілька корон зложених „у пані“.

— **„Сокіл“ в Тостеньким** гусятинського повіта відбув дня 20. марта 1904 перші загальні збори при участи 50 людий в домі господаря Тимка Кузишина. Предсїдателем зборів вибрано Йосифа Липитова. По короткій промові прочитав Евстахій Голубович статут „Сокола“, та обширними словами обяснив цїль Товариства. Членів вписало ся 35. По скінченю впису приступлено до вибору виділу і вибрано головою Евстахія Голубовича; начальником стягу Гринька Ворону; місто-начальником Петра Слотюка; скарбником Івана Халупінку; справником Івана Міштака; господарем Стефана Сорочку. При сій нагоді хочу натякнути на малу скількість народу на загальних зборах. Головною причиною сего була підпольна аґітация зі сторони громадских верховодів, та на жаль також місцевого пароха. Друга причина, се роздїленя партийне, яке повстало від розвязаня читальні (котру розвязано ще в р. 1902 підчас страйків). Есть однак надія, що філія розвяже ся добре і скоро, бо кождий член читальні буде мусїв бути також членом „Сокола“. Муштра з членами буде відбувати ся що неділї по полудни, а три рази на тиждень будуть товариські сходини, де будуть учити ся сьпівати.

— **З Угорщини.** Видаваний в Будапештї тижневик „Неділя“ займав ся в послїднім числї справою намїреного переходу руского населеня в мармароскім комітаті на православіе і заявляє, що аґітация, яка заманює Русинів до сербскої церкви, походить з Росії. Супротив того „Неділя“ перестерігає руске населенє перед російскими аґентами, котрих радить передавати прямо в руки властий і — жандармів... Еміґрацийна горячка виступає серед угорско-руского населеня в що-раз більших розмірах, при чім головну ролю відграють очивидно аґенти. В Барчі арештувала жандармерия еміґрацийного аґента а з ним 8 селян, що наважились їхати до Америки. У еміґрантів найшли жандарми 2.200 К. готівкою. Як сильно проріджує ся угорске населенє наслїдком еміґрациї, показало ся хочби при військовій бранцї. Пр. в Требишові коло Земплїна на 7.000 мешканців найшло ся всего-навсего 4 парубків способних до військової служби. Прочі кандидати на вояків виїхали давно з Угорщини. В тім самім Требишові скоїла ся недавно тому кровава подія, як доносить „Неділя“. Розложили ся там табором вандрівні цигани. Корінним циганам з того села се було дуже не по нутру і тому напали гурмою на циганьску каравану. Вивязала ся кровава битва, серед котрої погибли 3 цигани а 15 остали з тяжкими ранами. Конець був такий, що честь циганів дістала ся до шпиталю, а ще більше помандрувало до арешту.

— **Пасїка.** Від Вп. проф. д-ра Кошча одержали ми слїдуюче письмо з просьбою о помищенє: Сьвіжий двотижневик руский „Нива“ (часопись посьвячена справам церковним і суспільним) подав на стр. 19 „Перегляд часописей“. І там між иншим звертає увагу своїх читачів і на мій фейлетон про книжку проф. Менґера п. з. Neue Staatslehre (Діло ч. 34 і 35). Факт сам по собі — для мене бодай — дуже відрадний. Та на жаль, спосіб, в який Редакция „Ниви“ се робить, дуже невідповідний для орґану, який хоче мати поважний науковий характер і бажав мати вплив на виховане суспільности. Редакция пише між иншим: „Менґер, професор віденьского університета, соціалїст, в своїх не цїлком критичних (бодай в рускім перекладї) виводах і аргументах бачить одиноке спасенє людства в соціялістичнім устрою суспільности“. З тих слів виходить ясно, що ш. Редакция „Нива“ ані навіть не видїла книжки проф. Менґера на власні очи. А в якім разї питаю, як може вона підозрівати мене о неточність переводу, а проф. Менґера о безкритичність виводів? Замість того лїпше було книжку основно перестудиювати і написати від себе хочби і найострійшу, але на фактах оперту критику. Тоді

— Оглянувши карету з усїх сторін, пан Пйолунович всадив до американця унуку і сам сїв біля неї. Вольский сїв на козлї і взяв до рук вожжі.

— Їдьте зразу вільно, пане Ґуставе — відізвала ся Вандя — бо я мушу собі міцнійше пришити капелюх.

Рушили нога за ногою.

В тім самім часї Гоф зі свого мешкання йшов до палати. Він достеріг їдучих і прискорив крок, аби перетяти їм дорогу.

Коні рушили троха скорійше, а Гоф почав бігти. Він зняв навіть шапку з голови і давав якісь знаки...

На нещасте ніхто не достеріг його. Вандя була занята своїм капелюхом, пан Клеменс унукою, Ґустав кіньми, а його візник тим, аби добре презентувати ся на козлї.

Коні рушили скорійше і заким Гоф встиг досягнути перехрестя двох улиць, карита минула його.

— Панове мої, панове... закликав старець в роспуці махаючи шапкою.

Ніхто його не чув.

— Ратуйте! — войкнув. Ратуйте моїх дїтий.

Потім змучений, задиханий упав на колїна і витягнув руки до неба.

Але і небо мовчало.

Майже в тій самій хвили пан Клеменс звернув увагу Ґуставови, що мусять вернути вчаснійше, бо нині випадає сесия, на котрій він і пан Антоній зложать рапорт про виїзд Гофа.

(Дальше буде.)

РІК ЗАСНОВАНЯ 1856. **ФАБРИКА ҐІПСУ** Йосифи Франц і Синів 284
у Львові ул. Різницка 16. — Задля побільшеня фабрики подешевіли ціни ґіпсу о 20 сот. на 100 кґ.

певно ш. Редакция „Нивы“ не потребувала би була дивувати ся аж двома знаками оклику (!!) тому, що я назвав пропозициї проф. Менґера „зовсім не утопійними“. Впрочім який мій погляд на соціалїзм, може ш. Редакция „Нивы“ пізнати з двох брошур (виданих мною): „Партийна політика і мораль“ і „Соціалїзм етика, і політика“ (обі по 50 сот.). — *Д-р Іван Кончч.*

— **Бабський лїк.** В селї Галичанові, городецкого повіта, парубок Микола Пилат удав ся до баб-лїкарок о пораду на „поруху“. Баби порадили пити корінь „той“ (Aconitum), мочений в горівцї. Одна баба накопала корення, намочила в горівцї і дала парубкови випити. Коли парубок випив то лїкарство, не міг слова вимовити і за кілька годин помер. Перед похороном була в селї комісия і взяла печінку небіщика до лїкарського розслїду, а против баби-лїкарки веде ся судове слїдство. Як звісно, ростина тая містить в собі дуже сильну отруту.

— **Дрібні вісти.** В Кракові засуджено на смерть Фабіяна Дуліяна за те, що застрілив на пруськім Шлеску робітника Драбика і зрабував 200 К, котрі Драбик заробив собі в Прусах. — З Відня доносять, що заступник прокураторії д-р Генрик Моравец, утїк до Ню-Йорку перед лихварями, полишивши около 60.000 К довгів. — Найвисший трибунал затвердив вирок львівского суду, котрим засуджено Червеного на кару 20-лїтної тяжкої вязниці. Другого убійника Оранжової, Верхолка, засудженого на смерть, предложено до помилування. — В Бережницях коло Стрия згоріло через неосторожність около 10 морґів молодого лїса, власність гр. Брунїцкого. — Іван Пузиревский, помічник ґен. губ. в Варшавї зістав іменований членом державного совета і переносить ся до Петербурґа.

— **Для Львовян.** Заповіджений вчера (на неділю) виклад проф. Д-ра Кончча про Канта відбуде ся о год. 6 вечером в комнатах „Руської Бесїди“.

— **Концерт в честь Лисенка в Чернівцях** для звеличаня 35-лїтного ювилею его композиторскої діяльности устроять буковинські Руснини дня 1 мая с. р. На концерт приїде сам ювилят а з ним завітає також п-і Мария Старицка, котра возьме участь в концертї через мельодеклямацию з опери Лисенка „Сапфо“.

— **Станиславівска „Руска Бесїда“** уряджує в неділю дня 24 цьвітня 1904 в своїх комнатах (площа Франц Иосифа ч. 4, I. поверх) **спільне сьвячене** на котре запрошує так дооокрену як місцеву інтелїґенцию. Початок о годинї 8-ій вечер. Потім відбудуть ся танцї. Вступ під особи 1 К. 50 с. — *Видїл.*

— **Українське робітниче товариство „Поступ“ у Відни** устроює вечерницї в память Тараса Шевченка, котрі відбудуть ся 24. цьвітня с. р. о годинї 7 вечером в Regensburger-Hof 1. Sonnenfelsgasse Nr. 2. В програму входить: Вступне слово, Відчит, сьпіви та деклямациї. Просимо о як найчисленнійшу участь. — *Комітет.*

— **Подяка.** Отсим маю честь прилюдно подякувати тим Вп. Родимцям, що радо зайняли ся і дальше занимають ся розпродажию переписних карточок з лицем нашого драматурґа Гр. Цеглинського з чого весь дохід призначений на річ убогого товариства філії „Просьвіти“ в Сяноцї, що помимо незначної підмоги із сторони Вповажаних земляків удержує українско-руску бурсу для убогих учеників. — *М. Чорнило.*

— **Спросто ане.** На загальних зборах винницкого пожарного Сокола увійшов до ревізийної комісиї Михайло Кінк, а не як подано в руских часописах Микита Дмитерко.

Малий фейлєтон.

ФРАНЦ МИХАЙЛИК.

Піду...

Піду, де цьвітя цвитуть золоті,
піду, де зїле ніколи не вяне,
де спокій болї заглушить давній,
де тиша зготь надавнїші рани...

В жіе темний піду, де над головою
птички чудову пісню засьпівають
мені, де вперше я стрінувсь з тобою
у житї мого пречудоним маю...

В жіе темний піду, де душа остала
мои пїм цвете пішов я шукати
на сьвітї, де я хвиль прожив чимало

щасливих, де я ще може повірю,
що мріти варто і варто кохати,
де може зможу побороть зневіру...

24. III.

Надія.

Знаю, що прийде ще колись для мене
день щастям пишний, день на житя скраю,
як в моїй груди сум й туга сховають
і розгорить ся серденько студене...

Тодї зневіру з серця мого скину,
чоло у цьвіти приберу чудове
й орлиним летом до житя обнови,
до долї, щастя, кохання полину...

На степ просторий, на безмежні далї,
на ниви в колос пшеничний богаті
полину щастя і долї шукати...

Крізь сині гори, крізь бурливі филї
через колюче терне я полину
і аж щастя знайду, скорійш не загину...

3. IV. 1904.

Vox mystica.

I.

Я чую голос дивний в моїй груди,
а хоч не знаю, звідкіля він лине
і хоч так часто в вирі мрій він гине,
то люблю чути його в моїй груди...

Його понятя я чомусь не могу,
а висьпівати силю ся даремно,
хоч чую радість якусь і трівогу,
ели озове ся він у груди темний...

Й знаю, що, слиби у вневірі хвилї
не відізвав ся він у моїй груди,
слиб його тамка задавили люди,

то миттю зникло-б сяйво золотее,
що мені сьвітить, як пливу крізь филї
розпуки й ягасло би житя пустее...

II.

Все мені звонить сьпів тихий, химерний
в ушах мов казка якась віковая —
десь із віддалї йде весна новая,
щиро всьміхне ся і більше не верне...

Ні, повертає... А хоч сам не знаю,
звідки она йде ні її збагнути
не могу, звільна она повертає
й знов никне — казка о весні забутій...

Я мов дитина слухаю й думаю,
що десь в країну піду якусь тайну
в країну гарну, чудову, безкраю...

Що там я піду, де цьвітка не вяне,
весни шукати тай її нечайно
знайду, як мого житя вже не стане...

1. IV. 1904.

— **Поручає ся** універсальний інститут технічно-дентистичний п. Віктора, пл. Галицка ч. 7, Львів. 213 1—10

Весняне лїченє. Весна нагадує нам все, що ми обовязані нашому тїлови за неприродний спосіб житя в зимі подати якийсь поратунок. Настає пора домового лїченя та приготовлень до лїченя в купілевих місцевостях. Ніяке средство не надає ся так добре до сего, як звісна ґієгіблерска щава (Gieshübler Sauerbrun), котра завдяки своїм складовим частям дїлає дуже цїлюще на людский орґанїзм і в тій цїли дуже захвалюють лїкарями. Ґієгіблер Маттонія в під тим зглядом перворядне лїчиче средство.

Надіслане.

Концїпієнта приїме зараз або від 1-го мая с. р.

Д-р Лонґин Озаркевич

256 адвокат в Городку коло Львова. 3—3

Знак випалений на корку

для охорони перед фальшованєм

MATTONI'S GIESSHÜBLER

Маттонія ґієгіблерска вода щавова. 28

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні

виплачує без потрученя провізиї або конитів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. уприв. Галицкого акцийного 374

Банку Ґіпотечного.

Для вигоди

Впов. приїзжим видаю в окремім льокалю обіди з 3 страв: росіл або зупа, печеня з яриною і легуміна, в пість риба за 40 кр., — або з 4 страв: росіл або зупа, шпука мяса, печеня з яриною і легуміна за 60 кр. Для тих, що задержують ся лише в день, безплатна гардероба. Вина на бочки і бутельки найлїпших якостий по найнизших цїнах.

Рускі списи страв лежать до розпорядимости.

НАФТУЛА ТЕПФЕР

79 ул. Трибунальска ч. 12.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Ґіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найкїшні по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Кандидат адвокатури з 3-річною практикою шукає посади. Відомість 283 в Адміністрациї. 1—3

Платничого і до услуги гостий в комнатах до снїдань, обідів і вечер під користними услівями пошукує торговля коріння вин і делїкатесів **Івана Борися** в Перемишли. 219 10-?

До заміни парохія гірска, одна з найінтратнїйших в дієцезиї станиславівскій, за парохію в місті або близько міста. Зголошувати ся до п. Івана Франчука ц. к. професора руской ґімназиї в Коломиї. 268 2—6

Молодого чоловіка,

що уміє читати і писати по руски і трохи знає німецку мову, глядає ся зараз. Beyer et Comp. Mannheim (Baden). 269 2—2

Найзнаменитші наливки овочеві, горівки і лїкери вироблювані в природний спосіб з найблагороднїйших овочів і цьвітів поручає по найнизших цїнах фабричних фірма

Іван Мушиньский

260 *Львів, Ґродзіцких 3.* 3—4

Ю. КАПРАЛІК

Львів коло Народ. Дому

Одинока в краю фабрична продаж всяких найлїпших інструментів музичних, відзначених найвисшим медалем на сьвітових виставах. Цїни безконкуренційно дешеві. Цїнники безплатно. Школа до науки в рускім язицї. 79 5—5

СЕЗОН 1904.

Капелюхи і циліндри

власного виробу в найходячійших фасонах і барвах по найдешевших цїнах поручає

фабрика капелюхів

під фірмою

АНТІН КАФКА

Львів, ул. Галицка ч. 4 (коло катедри.)

Капелюхи і циліндри з фабрики П. Т. К. Габіґа, надворних достанників у Відни Капелюхи „Loden“ з фабрики А. Шіхєра в Ґрацу і великий вибір соломяних капелюхів для мужчин та дітей. 200 5—5

Цїнники даром і оплатно.

Перший руский склад машин до шитя

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Нїжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч 45 по 8 зр. (для грубої роботи).

Веч. Священникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян, за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жадане і даром 313

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

IX Звичайні Загальні Збори

„БАНКУ ЗВЯЗКОВОГО“ в Станиславові

стовариш. зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся в Станиславові в четвер дня 28 м. ст. цьвітня 1904 о годинї 3-ій по полудни у власних комнатах при улици Бельведерскій ч. 3, I. поверх, із слїдуючим дневним порядком:

1. Відчитане протоколу з послїдних звичайних загальних зборів.
2. Справоздане Дирекциї з діяльности за рік 1903.
3. Справоздане комісиї контрольної Ради надзираючої.
4. Внесеня Ради надзираючої що-до подїлу чистого зиску.
5. Вибір десяти членів Ради надзираючої.
6. Вибір директора.
7. Внесеня членів.

Колиб в означенім часї не зійшло ся статутом приписане число членів, відбудуть ся тогож дня о годинї 4-ій по полудни другі загальні збори, котрі будуть рішати без огляду на число присутних членів. Право голосу на загальних зборах мають тілько ті члени, котрі зложили найменше 20 зр. або 40 кор. і мають виказати ся книжочкою удїловою. 56 3—3

ЛИПИК

в Славонії, перворядне купілеве заведенє

Одиноке горяче йодисто-алькалїчне жерело (64° С.) на суши.

Станция Льошньяк (via Дьоґошьо). Понадто полудньова зелїзнича станция Рапкпас-Ліпік.

Преміованє: в Будапешті, Відни, Льондоні, Римі і Брукселю. Величаво уладжені купелї термальні, водолїчиче заведенє, інгалятория Будінґа, дієтетична кухня, санатория для дітий, лїчниця для очейдин. Елеґантний салон курашівний, кавярня і ресторация, великий парк, прогулькова всьлїзниця, кавлини, знамениті готелї, елекгричне осьвітленє.

При ревматизмі, гостци, ішіасі, недугах костий, катарі жолудка, кишок, міхура і т. д. ексудаті, а також при скрофулїчних та всяких недугах крови незрівнане.

Підчас купілевого сезону орґанізує 10 визначних лїкарів Термальна вода просто з жерела, а дальше через L. EDESKUTY в Будапешті.

Термальну сїль можна замовити безпосередно в купілевій дирекциї. 281 1—4

Всяких пояснень удїлює **Купілева дирекция.**

Леопольд Герман

ТЕХНІЧНЕ БЮРО

Фабричний склад машин, знарядів, моторів, огнетрева. лих кас, сикавок, помп і всяких технїчних артикулів.

Львів, улиця Городецка число 14а.

Проектує та уладжує горальні, броварні, тартаки, фабрики крохмалю і картофлиного сиропу, цегольні, водні і парові млини, а також всякі инші фабричні і промислово-господарскі заведеня.

Уладженя для електричного осьвітленя і перенесеня сили, водопроводи і центральні огрійниці. Виконанє всяких дотичних проектів і реконструкциїних робіт.

Спеціальність! **Моторові млини, мотори і льокомобілї** до порушаня при помочи бензини, петриня, спіритусу і нафтової роли. 282 1—5

Одиноке, дійсно англійскє

средство краси

в Балиеси правдиве англїйскє

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

усуває всяку нечистоту лица, висипку, прищики, весняники, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю сьвіжий та молодечий виглядь.

Фляшка 2 К., до того огіркове мило 1 К, пудер 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsébetfalva

Головні склади в Галичині: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайера, Перемишль, площа „на Брамі“ ч. 4. 183 4—10

СПЕЦІЯЛЬНИЙ СКЛАД

фотоґрафічних апаратів і приборів

під фірмою

В. БОРЖЕМСКИЙ

У ЛЬВОВІ

перед тим площа Галицка тепер

ул. Театральна ч. 7. [*напротив лат. катедри*]

поручає всякі артикули, входячі в обсяг фотоґрафії по найнизших цїнах. 226 5—10

Кава здоровля

признана науковими повагами найлїпшим сурогатом кави, містить в собі 56% пожившних частий, чим перевисшає всякі инші до тепер звісні сурогати.

Кава здоровля

зварена з ¼ частию звичайної зернистої кави, дає напій дуже смачний, здоровий а дешевий.

Кава здоровля

не може порівнуватись з Кнайповою солодовою кавою, котра є лише паленим солодом (ячменем).

Кава здоровля

зладжує ся з найпожиточнїйших продуктів і сама просить ся, щоби уживати її для дїтий і нервових осіб, котрим звичайна кава шкодить.

Каву здоровля

треба безусловно зварити, бо доперва тоді є дійсно добра.

Дістати можна у всїх торговлях в торбинках по 5 і 10 кр. а в пуделках по 20 і 40 кр. 162 4—?

Васневский, Лучко і С-ка

фабрика кави „здоровля“ в Подгужи.

Важне для інтересованих!

По найприступнїйших цїнах і в найлїпшій якости продаємо і доставляємо всякі материяли, як також фабричні вироби потрібні до будови.

В заступництві доставляємо **„повіляч тепла“** до кафлевих і камінчикових печий.

Кредитова спілка будівничих

Львів, улиця 3-го мая, ч. 7. 257 5—10

Меблі стильові і фантазийні

для салонових і будуарових обставин, а також машерати волосінні і пружинові

поручає тапіцерско-декораційне заведене

КАЗИМИРА ТОЧИСКОГО

у Львові ул. Панська ч. II. — Ціни приступні. 178 7-10

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одиноі мила з **„носорожцем“** або **„косою“** виробу першої галицкої парової фабрики мила і свічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ (заснованої в 1846 році.)

Прібики і цінники даром! 172

---

22 тисяч

продав я доси машин до шитя без помочи взяливих агентів. Як механік і спеціяліст спроваджую від 32 літ машини лише з фабрик свѣтової слави як Pfaff, Biesolt et Locke, Kayser і др. в найліпшій якости, котрі виробляють мені у Вп. Публики непохитне довіре.

Машини ручні від 25 зр. до 50 зр., ніжні до шитя і гафту обручкові і Central-Bobbin від 64 до 88 зр. Готівкою 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Всякі системи машин до шитя приймаємо до направи.

Перший в краю склад машин до шитя і репараційний варстат. *Львів, Гошель Жорна*

ЙОСИФ ІВАНИЦКИЙ

87 12—40 механік і спеціяліст.

Прошу домагати ся цінників.

Для терплячих *на ревматизм, нервоболі, гостець, біль голови, біль зубів*

з знаменитим зовнішним средством, клінічно випробованим

Іхтіоментоль

(назва правно застережена)

виробу антипаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА**

в Богородчанах.

Численні признання і подяки.

Ціна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплатно до кождої почтової стації.

Щодень дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланем належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 38 8—8

Охоронна марка: **КОТВИЦЯ.**

в РІХТЕРА антики в Празі

LINIMENT. CAPSICI COMP.

вівне нагально як найуспішнійше і успокоюче біль средство до натирання; по ціні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всіх антиках.

При закупні сего улюбленого средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках в охоронною маркою **„Котвиця“**, з антики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір.

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празі, І. улиця Єлисавети 5.

623 14—20

ТЕАТРАЛЬНА КАВАРНЯ

щодень

Концерт військової музики. — Вступ вільний. 90 1-10

Тисячі случаїв недуг

с причиною лиха: на продув воздуха виставлених кльозетів.

Ґутмана патентована гігієнічні **кльозети** комнатні

з після ореченя первородних лікарских поваг доконечні до удержаня здоровля, а також в часі опіки недужих.

Подрібно ілюстровані цінники безплатно і даром у філії ц. к. управ. фабрики кльозетів

Л. Ґутман, Львів, ул. Ягайлоньска 8

Найбільший вибір всіх родів: кльозетів домових і комнатних, стільців кльозетових, Pots de chambre, Bidets, купелевих ванен, комплетних купілевих уладжень, ґазових печий, Rechands, ґазових кухонь, мосяжних і зелїзних меблів, дитинних візків, фотелів до воженя хорих, гігієнічних сплювачок, кльозетового паперу і ин. 103

Головний склад для Галичини:

австро-угорского підприємства „ТЕРМОФОР“.

Новість! *Новість!*

Палена кава з власного парового паленя

щодень свіжо палена!

Палена кава

точно по приписах гігієни, при помочи свіжого воздуха — знаменита в смаку та ароматі — що день свіжо палена!

½ кільо паленої кави Melange ч. I 80 кр., ч. II 90 кр., ч. III 1 зр. 10 кр. ч. IV. 1 зр. 20 кр. Цісарска Melange ч. V. 1 зр. 40 кр. — Палена кава при помочи горячого воздуха має ті прикмети, що задержує знамениту арому, чистий делікатний смак, найбільшу виднітність, і тому значно дешевша в ужитю чим кави палені в инший спосіб. — Палена кава пакована в пергамінових мішочках в вазі 1, ½ і ¼ кільо.

Поручає торговля чаю і кави

Едмунда Рідля

У ЛЬВОВІ

ул. Театральна 3, *напротив Катедри.* 160

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично владжених і солоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цінники і информації висилає ся на домагане оплатно і даром. 200

Миколи Лисенка

портрет

Ювилейне видане

артистично виконане

за 50 сот.

замовляти можна

в ТОВАРИСТВІ

ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ

Львів, Ринок ч. 34.

На пересилку долучити треба 23 сот.

37 7—?

ПАСАЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів преміоване.)

Від 17/4 до 24/4 до побачення:

Займаюча подорож через середну Італію.

Вступ 10 кр

Берґера 35 літ розповсюднене в торговли

Берґера мед. і гігієн. мило

лише тоді правдиве, коли над витисненій осьтут знак фірми G. Hell et Comp. і охоронну марку. Инші марки не означують нашого славно звісного мила Берґера.

Лише правдиве яке Берґера є успішне, бо воно від року 1867 є застережене. Уважайте, щоби на етикеті і милі була ось тут витиснена марка охоронна і наш фірмовий підпис а всякі наслїдування в інтересї вашого лїчення відкидуйте.

Берґера мед. смоляне мило

уживає ся у всїх европейских державах від 1868 успішно против шкірної висипки, особливо против хронічної і паразитної висипки, а також против червоности носа, відморожени, почервонїня нїг, і лущеня голови та нїг. Берґера смоляне мило має в собі 40% деревної смоли і цїлковито підріжнює ся від усїх прочих смолиних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного

Берґера смоляно-сїркового мила.

Яко дотїдне смоляне мило до чищеня всякої нечистоти лиця, против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило до митя, купелїв і до щоденного ужитку служить

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

котре містить в собі 35% ґлїцеринн і є сильно напереумоване.

Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 сотиків разом з поученєм, як уживати.

Для осіб, що не зносять запаху смоли, виробляємо з бенбарової перечищеної смоли антрасолеве мило, котре подаємо в торговли під назвою Гелля антрасолеве (біле смоляне) мило. З Гелля антрасолевого мила виробляємо одно з 5%, а друге з 10% антрасолю, відтак антрасолево-бораксове мило, антрасолево-сїркове мило, антрасолево-сїркове молочне мило, антрасолево-ґлїцеринове-тоалетове мило. Антрасолеві мила визначають ся згідно з лїкарским признанем успішним дїланем против шкірної висипки і нечистоти лиця. — Ціна від штуки 80 сотиків.

З инших медичних і гігієнічних мил поручають ся і наслуговують на увагу ще отсї:

Берґера мило для дітий найнїжшого віку, ціна 50 с.

Берґера петролєвоєвоєве мило на свербячку, червоність і инші недуги шкіри, ціна 1 К

Берґера мило на висипки дуже успішне средство, ціна 1 К. Берґера мило з соснових чатин до купілий, ціна 1 К. Берґера мило з соснових чатин тоалетові, ціна 80 с.

Берґера паста до зубів в тубах, найліпше средство до чищеня зубів: ч. 1 для нормального стану зубів, ч. 2 для курців, ціна 60 с.

Берґера нафтолеве і нафтолево-сїркове мило на шкірні недуги, ціна 1 К.

Берґера бензинове мило 80 с. до виведеня лиця.

Берґера бораксове мило 70 с. против опалення від сонця.

Берґера карболєве мило 80 с. на вигладженє шкіри при вісповатих знаках і яко дезинфекційне мило при всяких заразливих недугах.

Берґера камфоєвоє мило 70 с. против відморожень.

Берґера жовтковоє мило 70 с. против лусок на голові і бороді.

Берґера ґлїцеринове мило 50 сот.

Берґера йодово-калїєве мило 1 К. 10 с., при опухлині здуто шиї, голю і у всїх случаях де лїкарі поручають йодкалї.

Берґера йодово-сїркове мило 90 с. при хоробливій висипї.

Берґера вільне мило 70 с. до ароматичних купілий.

Берґера мило з нечінкового трану 70 с. при скрефулїчних недугах.

Берґера піскове мило до натирання шкіри.

Берґера еваїцинєве мило 80 с. антисептичне тоалетове мило.

Берґера сїркове мило 70 с. против шкірної висипки.

Берґера сїркове-молочне мило 80 с. против зашкірника, прищів, веснянок і всякої нечистоти лиця.

Берґера спермацетове мило 80 с. против ранатих, червоних і посїдних рук.

Берґера стораксове мило 80 с. против шкірної висипки, місто смолиного мила.

Берґера тимолєвоє мило 80 с. против випадання волосся, почервонїня нїг і в сполученю з смолиним милом яко визначне средство на ріст волосся.

Берґера тимолєвоє мило К. 1.20, найніжнїйше, косметичне мило до митя і купілий.

Фабрика і головна висилка: G. Hell & Comp., Troppau und Wien.

Відзначене почесним дипльомом на міжнародній фармацевтичній виставі, Відень 1883

Сьвітова виставa в Парижи 1900: золота медаль Головний склад у Відни: G Hell & Comp. I. Sterngasse 6.

Дістати можна у Львові в антиках: Якова Байзера, Карла Діта, Петра Миколяша, Якова Пінеса Поратинського, Жигмонта Рукера, К. Сьлєнїньского, К. Пілявского. Едв. Брікнера, І Пінелеса, Сїмона Гая і Дра Т. Зарицкого. В дрогеріях: Петра Миколяша et Cie Г. Гріншпана, Ф. Трамбельнера, Ізидора Фрухтмана — як також в усїх инших антиках Галичини. 182 2—?

Перше гал. Товариство анцийне

Рафінериї спіритусу у Львові

На сьвята *поручає свої добірні вироби як:*

Наливки — Польскі горівки

Бонгут

найліпшої чистоти

Розолїси — Руми

232 7—10

Склади: пасаж Гавсмана — Площа Бернардиньська 2. — Пл. Капітульна 3.

Сикавки і пожарні прилади

з краєвих і чеських фабрик

найдешевше

з 5-літною гарантією на рашальні силачи

Львівске БЮРО ТОРГОВЕЛЬНЕ

Львів, ул. Косцюшки ч. 4

поручає

найліпші вужі до сикавок, коновки, гаки, шеломи і стражацкі мундури. 152

Ілюстровані цінники висилає відворотно.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянськой. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 74. **Львів, Понеділок 5 (18) Цьвітня 1904.** **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кізіньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНЦФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границю:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або на ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Виборча реформа в Стирії.

Ухвалений в часі послідної сесиї стирийского сойму закон про реформу соймової виборчої ординациї одержав, як се перед трема днями донесено в телеґрамах, монаршу санкцию. Тим робом в вморшавілій будові австрийскої конституциї зроблено знов оден вилім, що має свою вагу не тілько з огляду на стирийский сойм, але і з огляду на парлямент.

Переведена в Стирії виборча реформа дїлає іменно в трех напрямах. Раз розширює право виборче соймове, вводячи крім істнуючих доси трех курий ще ій курию четверту, що обіймає найнизше оподаткованих і неоподаткованих, котрі до сего часу не мали цїлком виборчого права; по друге вводить у всїх соймово-виборчих куриях безпосереднє голосованє в місце дотеперішної посередности; а вкінци, позаяк після обовязуючої тепер парляментарно-виборчої ординациї безпосереднє голосованє в IV-ій і V-ій курії (з виїмком столичних округів V-ої курії, де безпосереднє голосованє введено категорично) зависить від тої условини, щоби в аналоґічних куриях соймових була принята безпосередність, — через введенє безпосереднього виборчого права в усїх стирийских соймових куриях і при парляментарних виборах в Стирії стане обовязувати безпосередність голосованя. Стирійска соймова виборча реформа, як і подібні, давнїйше вже переведені реформи в Чехах, Австрії долїшній, Сольнограді і Країні, вилине отже не тілько на зміну в складі репрезентациї соймової, але і парляментарної, і то вилине в напрямі демократизуючім. Нове житє, хоч як від него відгороджали ся середновічно-курияльними перегородами пануючі в Австрії кліки, вдирає ся всїми щілинами в давні форми, вносить в них фермент новочасного демократичного свїтогляду та розкладає їх чим-раз то далї. Колеса суспільного розвитку не заверне ніяка сила і не здержать; що найбільше може збільшити его терте.

Коли так більша часть австрийского населенья, бо згадані краї обіймають справдї чимало більшу частину населенья нашої держави, буде користувати ся загальним і безпосереднім, хоч справдї ще не рівним, виборчим правом, коли навіть на Буковині станула на порядку дня квестия розширенья виборчого права, і переведенє ей есть там квестиею короткого часу, найбільший австрийский край, Галичина, до нині ані думає о тім, щоби мілїонам своїх горожан надати повні горожанські права.

Вправдї голова соймового руского клюбу, д-р Олесницкий, поставив в часі послїдної сесиї внесенє на переведенє реформи соймової виборчої ординациї аналоґічно, як се зроблено вже в Стирії, а щоби устеречи справу від провопоки, предложив навіть соймови до подробиць опрацьований і цїлком вже скодифікованцій законопроект. Однак і се не устерегло сего внесеня від погребанья его в комісиї, де воно через увесь час соймової сесиї спочивало і, есть надія, цїлком заснїгить ся. Галицка соймова більшість, для котрої віденьскої експозитури здержано в своїм часі заведенє загального, рівного і безпосереднього виборчого права до віденьского парляменту, не думає і на волос уступати зі свого упривілєйованого становища та стоїть твердо при status quo. Галичина, перший в цїлій державі край на точцї аналфабетизму і темноти, перший на точцї крайного павперизму і економічного нуждарства, за всяку цїну має бути послїдним на точцї політичного розвитку, має остати там бастіоном, де до краю думають боронити ся середновічні блага: привілеї і майоризация вищих верств населенья. Мала, малорозвита Буковина випередить нас. Галичина вірно витрівав при прапорі шляхетчини і ей „добродійства".

Та все-ж мусимо і можемо мати певність, що той „останок заближає ся невмолимим кроком до кінця. В устрою Австрії доконує ся вилім за вилімом; як вже зазначено, нове житє, хоч поволи, та певно і неминуче валить стару будову, надає ій нові форми. А се нове житє, рух народних мас, росте з дня на день і в Галичині. І хочби Галичина мала бути послїдною з усїх австрийских країв в реформі виборчого права, то ся реформа мусить остаточно прийти, і пануюча в краю верства буде мусїла на неї згодити ся, хоч би лише для ратованя своєї, і так вже дуже підмуленої опінії, поза межами краю. А тим скорше буде вона мусїла се зробити, чим більший напір буде бючти від долу і чим упірнїйше жаданє сеї реформи буде падати з трибун соймових і вічевих.

Війна.

Рапорт Того.

Японьский адмірал Того прислав своєму цїсареви слїдуючий рапорт о послїдній битві під Порт-Артуром:

Скомбінована фльота наша розпочала дня 12 с. м. — як се було уложене — осьмий атак на Порт-Артура. Четверта і пята фльотиля протиторпедовців, 4 фльотиля торпедовців і корабель „Корнмару" підпливли о годині 12 в ночи під вїзд до Порт-Артура і хоч море було осьвітлене електричними рефлєкторами, наші затопили там міни. Друга фльотиля протиторпедовців побачила над раном дня 13 с. м. російского торпедовця і по 10-минутовій борбі затопила его. На ратованє залоги не було часу, бо надпливав російский корабель „Боян". Відкрито також другого торпедовця російского, коли плив в напрямі Лїкутїшану. Ми его заатакували, але ему пощастило ся втечи до порту. Між нашими були ранені лише три матрози. Третя ескадра вспіла доплисти до вишної части порту о 6 рано дня 13 с. м. і розпочала пальбу на „Бояна", котрий відповів також пальбою. Сейчас пішли ему на поміч з порту „Новик", „Аскольд", „Дїана", „Петропавловск", „Пабєда" і „Полтава" та заатакували нас. Наша третя ескадра відповідала лише час до часу і вмисне пофалася сі поволи вздад та вислідила в той спосіб російску фльоту на 15 миль від порту на отверте море. В тій хвили з'явила ся наша перша ескадра і заатакувала ворога, котрий побачивши раптом таку перевагу по нашім боцї, став швидко цїфати ся до порту. Про приїзд російскої фльоти розумїли ся обі наші ескадри, перша і третя, при помочи бездротного телеґрафу. В той час великий новий корабель „Петропавловск" наплив на нашу міну і вилетїв в воздух.

О год. 10 мін. 22 побачили ми знов оден російский корабель, що стратив вже свободу рухів, але через замішанє в димовицю кораблїв, не могли ми розглянути, що се був за корабель. Тому кораблєви як і російській фльоті удало ся повернути до порту. Страти дальші Росиян були вже незначні. Наша перша ескадра стояла поза лїнією російских вистрілів. Год. 1 наші кораблї пофнули, хоч були всї готові до нового нападу.

Дня 14 с. м, наша 2, 4 і 5 фльотиля протиторпедовців і 9 фльотиля торпедовців, що получили ся о 3 год. рано, з'явили ся знов перед портом о год. 7 рано. Поза портом не видно було однак анї одного російского корабля. Наша 1 ескадра прибула на місце о год. 1 в полудне, найшла три полишені ворогом міни і знищила їх. Наші кораблї „Кашуга" і „Нїшін" брали вперве участь в битві і піддержували пальбу через дві години. Коли нові форти в Лїкутїшан удало ся нам зробити нешкідливими, тоді наші кораблї пофнули ся.

Так звучить сухий але дуже точний рапорт Того. Він ствердює, що „Петропавловск" вилетїв у воздух від міни Японців, та що напад з підступним вязовом російскої фльоти на повне море був свідомо приготований та плановo переведений.

Ще під Портом Артура.

Японцї, після найновійших депеш, повторили в суботу знов атак на Порт Артура а се то вже десятий атак з ряду. Про той атак маємо доси лише вістку російскої телеґрафічної аґенциї, тож треба ждати на ей доповненя і з другого, японьского бону. Після донесеня Росиян японьска фльота появила ся зразу на коротку хвилю, а опісля, розглянувши положенє в порті, явила ся о год. 10 перед полуднем вдруге, в силї 28 кораблїв. Ескадра розділила ся на дві части і одна бомбардувала береги Лїкутїшан-у а друга півострів Тигра. Бомбардация тревала з малими перервами до год. 1 в полудне і скінчила ся після вістки російскої аґенциї двома трупами і двома раненими. Фортифікациї і кораблї Росиян не потерпіли впрочім ніякої дальшої шкоди. Натомість два японьскі кораблї мали бути ушкоджені, хоча відпливли без перешкоди.

Положенє в Порті Артура, коли вірити донесенім анґлїйских ґазет, має бути дуже прикре а війско має бути здеморалізоване вічною небезпекою і дотеперішними неудачами. Вчерашні анґлїйскі депеші донесли навіть, що Росияни покинули вже Порт Артура і видали его в руки Японців, але се донесенє, повторене берлїньскою „Kreuz. Ztg!", є неправдиве. О заборі порту в теперішну хвилю взагалї годі навіть і думати, бо російска фльота в порті, хоч в части лишцена, все ще держить ся — а остаточне покореннє Порт Артура може наступити лише від сторони суші, на що потреба довшого часу.

Доси незнісно, чи „Петропавловск" вилетїв від японьскої міни чи від тзв. підводного судна. Рапорт Того говорить о міні і се здаєть ся правдиве, бо тілько міна може мати тоту силу, щоб знищити за одним замахом такого вепита, яким був збудований на давний лад, отже дуже тяжкий „Петропавлоск". Натомість в російских і французских военних кругах твердять, що висаджене наступило від підводного судна, бо звісно, що Японцї одержали недавно чотири такі судна на замовленє з Ню Йорку. Підводні судна суть найновійшого помислу в военній маринарцї і доси не були звісні в японьскій фльоті. Чомуб однак Японцї удержували в тайні, що ужинають підводних суден, годї зміркувати. За підводним судном промавляє здогад Ве-

---

17)

Болєслав Прус.

Палата і рудера.

З польского переклав

О. П—ж.

(Дальше.)

Розділ VIII,

в котрім пан Зенон визвав на поєдинок ревента, а пан маршалок Файташко твердо заснув.

В лазенках приятелї наші провели час дуже весело. Вони обігли або об'їхали усї головні алеї, нагодували лебедїв, по дорозї купили букет з рож і вкінци коло осьмої повернули до американа.

Коли всїдали до карити, тоді Ванда вийняла з букету три найгарнїйші рожі і одну з них приняла до тужурка дїдуневи, другу Вольскому а трету собі. Потім удекорований Пйолунович почав видрапувати ся на козла.

— То моє місце, пане Клементий! — відізвав ся Ґустав.

— О, твоє! — Ти-б хотїв завсїгди поганяти!... нехайно і я раз покажу, що умію...

Коли молоді усїли карита рушила. Та що кільканацятьох секундах їзди, візник відізвав ся:

— Треба на право, прошу ласкавого пана!

— Ага, на право — відповів дїдусь і скрутив коні так, що мало не впали на бариєру, по лївій сторонї.

— Щож се за важни! — обурив ся Пйолунович, потім віддав їх візникови, а сам поперестав на удержуваню батога в простопадним напрямі.

Від тоді подорожним не грозила небезпека, і без припадку заїхали до мешканя, де у вікнах уже сьвітило ся.

— Є гості! — закликав пан Клеменс, віскакуючи з козла.

Коли вийшли на гору, стрінули ся око в око з понурим паном Антонім, що виходив з кухні.

— Дорогий презесе! — викрикнув знаменитий песиміст; думаю, що не образили ся о се, що я замісць полядвиці казав собі спечи пару курчат — я троха нездоровий.

— Алеж розказуйте, як у себе, дорогий пане Антоні! — відповів господар.

— З чим мають бути курчата, прошу пана? спитала кухарка.

— З... мізерією!... А мізерия зі сметаною. Молочарня недалеко і я певний, що має сметану...

Коло девятої сальон Пйолуновича заповнив ся. Завдяки витревалій і розумній агітациї пана Дамазого, гостий зібрало ся більше, як колинебудь. Побіч капіталїстів, ревентів, суднів і людий неозначеної позициї, можна було тут бачити вільно практикуючих лїкарів, інжинїрів і літератів.

Пан Клеменс витав усїх найсердечнїйшими поцїлуями, хоча був певний, що більшости сих панів не знає навіть як вони називають ся.

Незабаром розпочала ся сесия; на столї поставлено дзвінок і серед великої тишини забрав голос пан Дамазий:

— Панове! Завдяки шляхотній, стародавній і безінтересовній гостинности шановного а присутного тут пана Клеменса Пйолуновича, зібраня наші з кождим днем розвивають ся і що так скажу, дозрівають, так під кваліґітативним як і під квантитативним взглядом...

В тім місци судня, котрий уважав за свій найсьвятїйший обовязок часть ораторских тріумфів пана Дамазого принимати на свої рамена, оглянув ся довкола з вирazом особи, що посідає ключ до накручуваня всїлякого рода позитивок.

— Панове! — зачав знов Дамазий — коли я сказав, що сесиї наші розвивають ся квалїтативно, то я мав на думці се, що обоят предметів, про які дискутуємо, побільшив ся значно. Одначе панове! коли я говорив про квантитативний розвій, тоді можете бути певні, що я мав на думці той новий ряд шановних співробітників, які нині своєю присутністю були ласкаві віддати почесть нашому товариству...

Остатні слова заглушив шурміт ніг, який мав означати, що нові співробітники принимають незаслужену похвалу, а заразом, що давнїйші витають їх сердечно і приймають до свого кружка.

— Панове! — говорив дальше незвичайний бесїдник — я не бачу потреби реасумувати того, що ми дотепер зробили...

Дамазий нараз перервав, достерігши, що по тих словах пан судня, його постійний адоратор, підносить ся поривисто з крісла. Судня знов підніс ся тому, що був певний, що ревент, почувши слова: „що ми зробили дотепер"... схоче прилюдно назвати пана Дамазого „безличним брехуном". На щасте ревент мовчав, і тому пан судня усїв.

— Що стало ся, дорогий пане! — спитав піднесеним голосом великий бесїдник.

— Ріжте дальше! — відповів заінтересований, киваючи приязно рукою.

— Алеж пане!... Я нелюблю, аби менї перешкаджали...

— Но, що там пане Дамазий... усьо дурниця!... відповів судня, бажаючи з цїлого серця почути дальшу часть мови.

В Дамазім закипіла кров.

— Панове! — закликав — позвольте менї, аби я шановному судїї звернув се, не скажу, простацьке слово, яке він вистосував до мене.

Минуло доброї пів години, заки перестрашений судня з'умів виперсвадувати поривистому бесїдникови, що він є його найгорячїйшим поклонником, а крім того чоловіком незвичайно делїкатним і що тільки боязнь перед ветактовністю зі сторони ревента викликала прикре і шкідливе для загаду непорозуміне.

Великодушний Дамазий дав переконати ся, але мови своєї не докінчив. З тої причини присутні мусїли без прочистости приступити до вибору презеса, яким знов іменовано пана Пйолуновича.

Аби надати дискусиям ще гнучкійший напрям, вибрано віцепрезесом Дамазого, а Вольского на секретаря. Спроваджено папір і пера і розправи почали ся на ново.

— Панове! — відізвав ся знов Дамазий — я пропоную, аби ми шановного пана презеса візвали до зложеня рапорту в квестиї одної машини, збудованої незвісним нам паном Гофом.

— Одно сліваце! — перервав пан Петро. — Пригадую, що разом з презесом оглядав сю машину пан Антоні, а крім того ставлю внесенє, аби списувати протоколи з наших сесий.

Внесенє принято одноголосно і приступлено до вислухани делеґатів.

Зачав пан Антоні і в кількох словах пояснив, що оглядана ним машина є пустим вимислом а її винахідник шарлятаном.

Другий делеґат, а заразом презес вібрання, пан Пйолунович, визнав просто, що машини випрозуміти не міг, але що мимо сего Гоф мусить бути чоловіком дуже убогим і певно потребує як найскорше помочи.

— Дім їх — кінчив свій звіт чесний старець — валить ся, річи суть убогі і старі, в кімнатах задуха і вохкість...

— Пане секретар! — перервав в тій хвилї ново введений член, котрого зарекомендовано, яко знатока музики. — Пане секретар! прошу записати слова: „вохкість в кімнатах".

— Чи маєте може намір забрати голос в тій материї? відізвав ся пан Дамазий.

— Так, заберу! — відповів дуже рішучо знаток музики, — кажу вам, що мусимо щось обдумати проти вогкости мешкань, щось але то щось! Я наприм'ер маю мешканє так вогке, що просто опалити його не можу і в наслїдок того поношу великі страти на здоровлю, грошах і меблях. Я і мої дочки.

ликого кн. Володимира, батька раненого під портом Вел. кн. Кирила, котрий в розмові з дописувателем паризького дневника „Matin“ заявив, що „Петропавловск“ міг вилетіти в воздух лише від підводного судна. Вел. князь представляє собі подію в той спосіб, що вистріл підводного судна трафив „Петропавловск“ в місце, де суть корабельні машини а сей удар мав той успіх, що у нутрі корабля наступила експльозия і причинила ся до его безпримірно швидкого знищення. Сей послідний здогад оправдував би факт, що Вел. кн. Кирило в попареній на карку і ногах а таке попарене могло вийти лише під експльозиї вибухаючих матеріялів. Затаювані Японцями ушитя підводних суден мало-б лише одно оправдане, що ті судна мають якусь окрему тайну конструкцию, що потверджує кореспондент одної американської часописи, котрий каже, що видів пливучі підводні судна в японській фльоті, але до оглянення їх Японці не допустили.

Для орієнтациї подаємо ще, що Ляотішан називав ся сам кінець півострова Ляотон, на котрім лежить Порт Артура, а півострів Тиґра в малою відногою півострова Ляотішан, що своїм північним берегом представляє полудневий беріг проливу, що веде до Порту Артура.

Підводні міни.

По страшній пригоді „Петропавловска“ невідомо було на разі, від чиєї і від якої міни погиб той великан. Дневники широко розводили ся в здогадах; одні припускали, що то була міна японська, другі, що таки російска, инші що й тепер здогадують ся, що Японці в тайні цілком несподівано ужили сим разом підводних суден. Та сегодняшні телеграми доносять, що „Петропавловск“ погиб таки від японської міни.

Про підводні міни була вже у нас коротка згадка; але не від річи буде докладнійше познайомити те страшне оружє новочасної морської війни. Є то винахід не так дуже новий, бо пораз перший ужито его вже в кримській війні; всеж таки в загальне уживане війнов він ввійшов в двох остатних десятках літ минувшого століття. Набій вибухових матерій запускає ся у воду; а коли він через получене електричних проводів вибухне, розсаджує і нищить усе, що находить ся над ним і довкола. Вибухова сила, рівнаючи ся тиснению дванацять тисячів фунтів на одеи квадратовий цаль, розсадить і найсильнійшого панцирника; а новочасні вибухові матерії, як динаміт, нітрогліцерина, стрільнича бавовна, могуть витворити набій ще й далеко більшу силу. Переконано ся, що набій 200-фунтовий, запущений на 5 метрів під воду, вибухом своїм викидає у воздух стовп водина 96 метрів широкий і 33 метри високий; скількість викиненої води виносе над 100 тисячів кубічних метрів. Набій одної міни складав ся, як до потреби і призначення, з 75 до 500 фунтів стрільничої бавовни. Вибух міни спроваджує, як сказано, електрична іскра.

Майже кожда держава приладжує собі міни своїм окремим способом, але взагалі розріжнює ся міни двояки: одні доводить ся до вибуху з берега або з корабля за потисненем електричного ґузика, другі вибухають самі, коли ударить о них корабель.

Тамті запускає ся дуже глибоко, на яких 15 метрів під воду, і длятого мусять вони бути дуже сильні. Закладає ся їх звичайно по шість разом, злучених одною батериею. Така низка мін може загородити простороть на 220 метрів. Щоби загородити пр. широкий в'їзд до пристани, запускає ся кілька таких низок. Кожда міна прикріплена в

— Чи хто з шаховних тут присутних не підняв би ся обробити і предоставити... квестию вогких мешкань? — спитав Дамазий.

— Я можу! — підхопив пан Зенон.

— Ах!.. — викрикнув инов віцепрезес. Ми забули, що пан Зенон мав нам відчитати свій цікавий мемориял про пауперизм!.. Нанове позволить...

Позаяк з числа видобутого паперу члени товариства відгадали, що студия пана Зенона нескоро скінчить ся, тому на салї зробив ся рух...

Одні утирали носи, инші вставали, аби хотяй на хвилю випростувати ноги, ще инші займали місце в найвигіднійшим способі. Аматор музики сів на канапці, судия втиснув ся між цьвіти при вікні, а презес і віцепрезес запили канапу при головнім столї. Скінчив припадок, чи розумний порядок річий довонав, що пан Зенон умістив ся vis-á-vis прибитого до стіни пантофля, що поденуди могло становити жду ворожбу. На цвях, пан Клемене усів під гіпсовим погрудем Сенеки, а пан Дамазий зобачив над своєю головою подібне погруде Сольона. Симвал величний, який реентови дав богато до думання.

— „Мемориял про пауперизм“ — почав Зенон.

— Я пропоную, аби змінити заголовок на „Памятник про убожество“... вмішав ся пан Петро.

Можеб лучше „Мемориял про убожество?“ — докинув Дамазий.

— Або коротко: „Про убожество“ — підшепнув хтось.

— Не випадає — сказав реент. — Заголовок „Про убожество“ пригадує занадто шкільні задачі, яких певно шановний пан Зенон вже від давна не пише...

Ці їдкі слова пригадали Зенонови, як перед тижнем реент побив його при виводах статистичних, одначе мислитель умів мовчати. Се з'єднало йому симпатию кількох осіб, яким реент при инший оказії також закидував не досить ґрунтовне знане елементарних засад льогіки.

(*Д. б.*)

пякого. В російских човнах знайдено 400 вистрілених патронів. Инші дневники доносять, що коло Віджу хотів перейти через Ялю віддїл російских стрільців, але цофнув ся зі стратою 22 убитих. Також в кількох инших місцях Росияни пробували перейти ріку, але всюди відперто їх зі значними стратами.

З кругів Сокільских.

Справа сокільскої ноші, що від кількох літ не сходить з дискусиї в інтересованих кругах сокільских, буде вже внедовзі остаточно порішена. В справі тій, відбуло ся в суботу в львівскім „Соколї“ засіданє місцевої мундурової комісиї під проводом ві предсідателя п. І. Боберского, щоби розслідити надіслані на конкурс моделї нових мундурів, та щоби на їх підставі і при помочи инших, нагромаджених взорів, обдумати проект нового мундуру, який опісля мав бути предоставлений до затвердженя з'їздови відпоручників всїх ґімнастичних „Соколів“ в краю. По довгій, основній дискусиї і по докладнім розслідженю всїх даних, уложено слїдуючий проект. Шапка кругла около 8 центиметрів висока, чорна. Денце ясно сине (голубе), легко на лївий бік до половини шапки зависаюче. Конець денця пришпилений до шапки ґрафкою на синьожовтій розетї, з під котрої виходить перо сокільске. Сорочка, ягдидно блюза з ясносинього (голубого) воняного атласу (може бути також з полотна; заборонені є лишень блюзи шовкові), запинана з переду на кріті ґузики. Коннїрик стоячий зіпнятий або дотеперішною спинкою з ременком, або завязаний шупасеним шнурком з малими помпончиками. Остаточну декизию що-до тої квестиї поріщить красний з'їзд. Сердак красни ясно сивої (russisch-grau) такої як плащі російских студентів, ягдидно як опанчі довкресних селян підьлївских. Коннїрик вилежений, до запинання під шию на цвентельку і кругло обшиту. Перед кровм маринарьковим, плечі до стану на взір „вафенрока“ війскових. На краях а новеї стан відзначений двома помпонами, під котрих до долу будуть нашиті вуакі, шутасені шнурки. На раменах шнурові драгони, попід котрі переходять шнури, що служать до підпинання сердака на — так звані — опашки. На грудях мав сердак бути прикрашений поперечними вишивками, по чотири на вождім боці, закінченими по лївій сторонї цвентельками, а по правій круглими опашками. Вишивки будуть виконані не з тасем, як то було в дотеперішнім (старім) мундурі; але з вузкого шнурка шутасового нашитаного густим вужиком в поперек нашивки. Берегом вишивок буде переведене обрамованє з того самого шнурка, який заразом утворить довкола кождої вишивки пять маленьких ключок, в котрих мають бути поміщені малесенькі помпончики. Того самого рода прикраси находити ся будуть на клапах скісно поміщених кишень по обох боках переду сердака. Прикраси всї і шнури виготовлені будуть з материялу о одній і тій самій красці, трошка темнійшій від краски сердака. В разї приняти сего проекту краєвим з'їздом сокільским, одержалиби „Соколи“ красний хотяй недорогий одяг, що дав би ся носити також через наші „Сокілки“. Штани кроєм французским довгі. Підчас їзди на ровері або кони звязувані шнурами в спосіб подібний, як то роблять наші гуцули. Женщини мали би носити спідниці тої самої краски, гладкі, довгі до кісток. Пояс пропонований є малиновий, темний, замкнений на жовту клямру з моноґрамом сокільским.

Щоби дати з'їздови лїпший перегляд пропонованої ноші, постановлено ухвалений проект виконати в натуральній величині. По виборі комісиї оцїночної до визначеня нагород за надіслані проекти, закінчено засіданє о годині пів до другої в ночи. Притім годить ся навести, що мимо великого умученя, ніхто з кількайцятьох членів комісиї мундурової не опустив нарад, але через цїлий час пішестагодинного засіданя витревали всї аж до кінця і аж до цїлковитого викінченя проекту брали живу участь в полагодженю тої, нетільки для самого Сокільства, незвичайно важної справи.

Б.

ТЕЛЕҐРАМИ.

До ситуациї.

Відень. Між польским колом а Молодочехами веде ся війна що-до вибору делеґацийї. Пацак мав обіцяти Поляком, що вибір делеґацийї по святах відбуде ся без перепон, а на се радикальнійші посли чеські не хочуть пристати і домагають ся обструкциї також в сій справі.

Угорский сойм.

Будапешт. На суботнійшим засіданю сойму ведено дискусию над виборчою реформою. Вносподавець Келемен (зі сторонництва Кошута) домагав ся реформи на слїдуючих основах: Право чинного і пасивного вибору мав мати кождий горожанин, котрий платить податки, не дезертирував, володіє мадярскою мовою (ага! *Ред.*) в слові і письмі. Голосованє має бути явне і відбувати ся після громад. На домагане Тіси внесене Келемена не поставлено на порядку нарад, бо правительство прийде зі своїм проектом.

Заговор проти Плєвого?

Петербург. Тутешна тайна поліциї відкрила широкий заговір на міністра Плєвого. Заговір мав бути виконаний динамітовою бомбою, але не удав ся.

Угода з Угорщиною.

Будапешт. В суботу відбула ся сильна нарада міністрів, в котрій взяли участь спільні міністри, оба президенти кабінетів і міністри фінансів. В цїли полагодженя кількох отвертих позицийї збересь конференция у Відни, правдоподібно дня 24 с. м.

Македонія.

Царгород. Увязнених Болгарів зачали увільнювати і в адріянопільскім вілаєті. Помилувані складають присягу вірности і не будуть віддані під поліцийний надзір. Амнестия зробила між Болгарами дуже добре враженє, за те Турки і Греки суть невдоволені.

Білград. Від двох тижнів сидить тут репрезентат Болгарії Різов, котрий з Пасїчом переговорює в справі мішаної комісиї, котра на підставі конвенциї з Туреччиною має управильнити справу болгарских і сербских учителїв і духовних. Говорять, що переговори виходять поза сю раму і відносять ся до повного болгарско-сербского договора.

НОВИНКИ.

— **Доповняючі вибори.** Президия намісництва розписала доповняючі вибори до краєвого сойму в 10 повітах східної Галичини, опорожнених наслідком сецесиї руских послів, на день 14 червня с. р.

— **Новий старостиньский указ.** З Косова пишуть нам: Ц. к. староство в Косові розіслало до всїх товариств „Січий“ в повіті слїдуючий обіжник: „Ч. 10.853. Косів дня 14 цьвітня 1904. До Видїлу Товариства „Січ“ в . . . Переконавши ся, що члени Товариства „Січ“ загально уживають відзнак, а іменно шарф з написом „Сїч к...“ не маючи на то потрібного позволеня Власти. В наслїдок того заказую ношеня яких небудь відзнак і зазначую, що в случаю переступлення нинїшного заказу улягнуть члени Видїлу, ягдидно члени товариства суворій ґривні. Ц. к. староста Загродник“. Від коментарів до сего указу здержуємо ся, поручаючи тоту справу нашим послам до ужитку в парламентї.

— **В справі будови театру.** На довірочних зборах 2 лютого б. р. вибрала бережанська руско-українська громада за почином д-ра Евгена Олесницкого та по вислуханю его реферату комітет для збиранн складок на будову Народного руского театру у Львові з обсягом дїланя на повіт бережанський. Вибраний комітет зачав свою дїяльність тим, що розіслав до місцевих та замісцевих Русинів відповідні відозви, завзиваючи загал до участи в акциї того комітету та деклярованя місячних датків (на три роки); до відозв долучено формулярі деклярацийї, які наложить виповнити та комітетови відіслати. Начате в сей спосіб дїло виявило ягдидно вдоволяючий результат, бо як з одного боку місцеві Русини досить численно надсилали деклярациї навіть на значійші суми — так знова інтеліґенция з повіта (сьвященники учителї і пр.) надіслала надзвичайно мале число деклярацийї, що комітетови прийшлось сконстатувати з прикрим зачудованєм. Зазначити тут треба, що місцева інтеліґенция мусить піддержувати доволї численні місцеві товариства та народні інституциї, що на неї спадає обовязок ходити на усякі вистави, концерти, відчити, платити вкладки найменше до кількох товариств — наколи всї згадані обовязки з малим виїмком замісцевих Русинів не обтяжають, через що іменно дуже немило вражає байдужність чи брак заінтересованя їх до акциї комітету. Тож підписаний комітет звертає ся ще раз до усїх тих, що їм дїло народне, дїло розвитку та поступу нациї на усїх царинах людского змаганя не чуже, щоби в як найкоротшім часї надіслали до рук комітету деклярациї згляднo жертви та ширили ідею здвигненя величного храму для рідного слова, на якім з повним правом повинна виднатись напись: „Нарід собі!“ — За комітет: *Осип Біланьский* голова, *Ольга Лонкевич* касиєр, *Витовт Гошовский* секретар. — Датки просить ся слати на адресу: Товариство взаїмн. кредиту „Надія“ в Бережанах на книжочку 372 — деклярациї на адресу секретаря.

— **Візитация шкіл в Тернополи.** В днях 14 і 15 с. м. віцепрезидент краєвої ради шкільної д-р Плажек в товаристві інспектора д-ра Майхровича перевів візитацию шкіл в Тернополи, а то мужеской учительской семинариї, руской і польской ґімназиї, мужеской і женьской школи видїловоїї; реальної школи. Понадто відвідав д-р Плажек тернопільські бурси, інформуючи ся о подробицї поміщеня, харчу і поведеня питомців. В бурсї для руской молодежи ствердив взірцевий порядок і переконав ся про велику печаливість управи, котра старає ся тепер о розширене будинку через добудованє другого крила. При тій нагоді відвідав віцепрезидент краєвої ради шкільної одноклясову народну школу в Загробели, де застав добру фреквенцию і ствердив добрі поступи у молодежи.

— **Наука для Жидів.** Нинїшний „Jüdisches Tagblatt“, що виходить від 1 с. м. у Львові, подає слїдуючий факт: Жидівска віроісповідна громада в Завалові удала ся до митрополита ґр. Шептицкого з письменною просьбою, щоби поміг матеріяльно одному Жидовин, котрий потерпів шкоду, поручивши за одного руского селянина. Селянин виеміґрував до Америки і Жид мусїв заплатити за него цїлий довг. Отже „Jüdisches Tagblatt“ подав без змінн повний текст відповіди Впреосьвящ. Митрополита і зазначує з притиском, що відповідь митрополита зредаґована по гебрейски, писана такою класичною гебрайщиною, що може служити за взорець для Жидів, котрі цураються своєї мови і письма а калїчать по польски. У відповіди митрополит зазначує, що має тисячі своїх земляків, котрим не раз нестає кусника хлїба, але переслав десять корон, бажаючи, що-

би Всевишний побільшив сей датек сторицею.

— **Франкованє переписних листків.** В нашій часописи відзивали ся нераз нарікання на управу галицких почт за те, що стягає додаткову оплату за листи і переписні картки заосмотрені марками виданими на народні цїли. За такі листи і картки треба було доплачувати по 15 сотиків. Таке накладане додаткової оплати виглядало тим більше на самоволю, що дотичні почтові приписи дуже неясні, а властиво зовсїм в тім напрямі їх нема, отже поодинокі почтові функціонарі мотивували свої зарядженя всїляко, почавши від забороненого налїплюваня недержавних марок на адресовій сторонї, а скінчивши на такім переступстві, що, мовляв, картка, є два або три мілїметри ширша від державної. Доперва коли оден адресат а Чесанова, як доносить Kurjer lwowski, вніс рекурс до міністерства торговлї, справа прояснила ся і нині вже нїякий почтовий уряд не сьміє проявляти в який небудь спосіб невдоволеня, що листи або картки є офранковані також народними марками. Именно міністерство торговлї рішило, що почтові листи і картки, з налїпленими народними марками, а так само більші або менші від виданих державою кореспонденцийних карток, є вільні від додаткової оплати. Рєшеня Kurjer a lwowsk-ого, як видно, о стілько не ясна, що не подає рішеня міністерства, на котрій остаточно сторонї належить налїплювати народні марки, щоби листи або картка були вільні від додаткової оплати. Супротив того для уникненя непорозумінь з почтовими функціонарами, є порадно налїплювати народні марки не на адресовій сторонї.

— **Перша жіноча ґімназия в Галичинї.** Як доносять з Відня, міністерство осьвіти рескриптом з дня 9 марта с. р. надало істнуючій вже ві Львові приватній женьскій ґімназиї право публичности. Тим самим ученицї сего заведеня будуть одержувати свідоцтва без здаваня іспитів в держанних мужеских ґімназиях, а так само по укінченю 8 клас будуть здавати матуральний іспит в своїм заведеню. В той спосіб повстала в Галичинї з р. 1903/4 перша жіноча ґімназия — на жаль польска, бо Рускій Інститут в Перемишли дістав доси лише права лїцею, який не управнює до студий університетских.

— **Нова зелїзниця з Росиї до Галичини.** Російські часописи доносять, що на днях розпічне ся будова зелїзниці з Ковля до Володимира Волинъского і дальше в полудневозахіднім напрямі до границї Галичини. Згадана лїнія буде поведена до Угринова і сполучить ся в Сокалї з галицкою зелїзницею. Буде се зелїзниця чисто стратеґічна, тим більше, що по другій сторонї Ковля буде продовжена до Пиньска і сполучить ся там з лїнією, котра йде до Москви. Зелїзниця з Ковля до галицкої границї буде скінчена в слїдуючім роцї.

— **Осторога перед еміґрацією до Бразилії.** Міністерство справ внутрішних довідало ся, що в Рio де Жанейро заснувало ся підприємство під назвою „Empreza di colonisacao brazileira", з цілю, зібрати в дорозї субскрипциї удїлами з Европи, особливок у Франції капітал і обернути его на кольонізацию ріжних країв Бразилії. Основателї підприємства, якийсь Франц Травінський і Андрій Траму, а також їх заступник Александер Пруст старають ся у правительства поодиноких бразилійских держав, щоби відступили їм безплатно частину краю під кольонізацию і переговорюють тепер особливо з правительствами держав Матто Гроссо і Мінос Ґераес. Відступлені їм краї мають бути після плану підприємства поділені на парцелї по 15 гектарів і заселені кольонїстами славяньскої народности з Австро-Угорщини. Тим кольонїстам обіцюють окрім безплатної подорожі до місця призначена і землї за дармо також материяльну підмогу на час перших місяцїв, але за те вкладають на них обовязок віддавати підприємству через 20 літ половину доходу з відступленої їм землї. Міністерство остерігає перед тою еміґрацією, бо, о скілько доси звісно, згадане підприємство не має нїяких капіталів анї земель і мабуть спекулює лише на дешевих робітників, котрих запродасть як невільників на бразилійскі плянтациї.

— **Самоубійча манія між учениками.** З Ришева пишуть нам: В тутешних наукових заведеняхповторяють ся самоубийства учеників. Недавно тому 21-літний примірний ученик шестої клясиґімназиальної, син селянина, застрілив ся з револьвера без видимої причини а дня 16 с. м. знов, в рисунковій сали кандидат першого року семинарії учительскої відобрав собі житє, лишаючи карточку: „Простїть Родичі!" Сумно...

— **Експльозия на кораблї.** З Вашинґтона доносять, що на военнім кораблї „Міссурі", найновійшім і найлїпшім з американьскої ескадри, експльодувала 13 цалева пушка і убила 14 матрозів, між ними капітана Давідзона. Пятьох вояків потерпіло тяжкі рани. Експльозия повстала від за сильного набою, хотяй наслїдком подібних случаїв вже раз наказано зменшити набої для пушок американьскої ескадри.

— **Загадочний злочин.** В великодний тиждень викрито в Москві злочин, що викликав величезний розголос. Дня 7 цьвітня о годинї 11½ в ночи відїйшов з Москви съваточний поїзд до Тули. Всї ваґони були переповнені, полиці заложені всякими покупками, а навіть переходи не були вільні від клунків. З огляду на съвята нїхто не звертав надто великої уваги на покунки, однако два клунки, з котрих стїкала кров, були аж надто противні, аби подорожні не мали протестувати. Але нїкому не прийшло на гадку, аби в покунках було тїло чоловіка, здогадувано ся лише, що їх властителями суть ріжники, котрі перевозять закупленє в Москві мясо до одного з сусїдних міточок. На жаданє подорожних обох незнакомих людий, властителїв клунків, перенесли їх з ваґону до переходу. Дальша подорож до станції Сарпухов перейшла без великої уваги на подорожних і їх покупки. О годинї 4 рано оден з кондукторів став допитувати ся в ваґонї, до кого належать клунки в переході. Коли властителїв не було, винесено клунки на перон станції і тут в присутности зелїзничого жандарма приступлено до ревізиї. Показало ся, що в одним клунку були відрубані ноги, а в другім туловище чоловіка з підтятою головою. Переведене слїдство виказало, що то був труп канцелїста московско-берестейскої зелїзниці Бодянова, котрий щез нагле з Москви дня 6 цьвітня.

— **Дрібні вісти.** В Версаті в полудневій Угорщинї увязнено 6 фальшівників банкнотів, причім при ревізиї забрано їм всї машини і 500 штук 10-коронових фальшифікатів. — В Настасові коло Микулинець, згоріло дня 16. с. м. 4 загороди, з котрих лише дві були обезпечені. — Намістник ґр. Потоцкий вернув вже з Відня. — Гр. Льонай занедужала тяжко на нервову хоробу.—В Празї вибух тиф, що принимає що-раз більші розмірн. — В Підволочиськах 50-літня Оцевска, засуджена за волокитство на 3-тижневий арешт, вхопила в судовій сали хрест і ударила нім жандарма так сильно в голову, що зранила его смертельно. — Врідекі москвофіли відбули вчера в Бродах збори своїх приклонників і хрунїв в справі виборів до сойму. Збори заняли ся проти канд. п. Барвінъского і рішили аґітувати за кандидатурою атна Ефіновича. — На конґрес єлинїстів, що має відбути ся в Петербурзї вибирають ся з Чернівцїв проф. д-р Гальбан, д-р Стоцкий і д-р Евг. Козак. — Проф. Грушевскій і д-р Франко нїяли в цілях наукових до Риму і вернуть за місяць.

Позір Родимці! Просимо о датек на будову дому „Сокола" у Львові.

— **Видїл Товариства „Українъско-руска Бурса в Новім-Санчи** має честь повідомити Вп. Родимцїв, котрі звикли набути видані нашим Товариством записи позичкові по 5 корон, що в день Благовіщенія Пресьв. Богородицї т. є. 7 цьвітня 1904 відбуло ся перше льосованє акцій доси розкуплених. Вильосовано слїдуючі числа: 16, 17, 20, 34, 66, 71, 74, 75, 168, 169, 183, 241, 247, 249, 257, 258, 259, 264, 267, 376, 377, 378, 379, 383, 395, 396, 403, 408, 407, 425, 426, 427, 437, 442, 443, 546, 649, 650, 705, 767, 800, 805, 837, 838, 909, 921, 953, 954, 1085, 1095, 1103, 1111, 1135, 1201, 1211, 1231, 1260, 1448, 1449, 1450, 1463, 1466, 1475, 1476, 1582, 1669, 1692, 1749, 1750, 1843, 2034, 2075, 2076, 2111, 2117, 2119, 2123, 2150, 2151, 2169, 2185, 2220, 2341, 2355, 2368, 2512, 2568, 2590, 2635, 2649, 2708, 2714, 2724, 2790, 2791, 2793, 2824, 2843, 2859, 2872, 3004, 3054, 3071, 3074, 3078, 3080, 3120. — Властителї наведених записів позичкових можуть кождої хвилї надіслати до Видїлу товариства вильосовані числа, а Видїл відворотною почтою відішле їм належитість припадаючу по 5 корон за кожде вильосоване число позички а лихву заплатить безпечно ті маленькі бурсаки, як виростуть на славу Бога і пожиток Руси съвятої. Заразом звертаємо увагу Вп. властителїв вильосованих записів позичкових, що если хто через три роки, почавши від дня вильосованя т. є. від 7 цьвітня 1904 до 7 цьвітня 1907 не відбере належної ему квоти, то квота тая — після основ акту позичкового — переходить на власність товариства. — Вкінци звиваємо, що кромі оголошеня в часописях наших, властителї вильосованих записів позичкових не дістануть иншого повідомленя, бо се наразило би нас на великі видатки. — *Видїлъский* голова, *В. Яворский* контролюр.

— **Загальні збори новозаснованої філії львівского Товариства ґімнастичного Сокіл в Бережанах,** відбудуть ся дня 23 цьвітня с. р. в салї „Надія" о 6 год. вечером, на котрі запрошує ся до співучасти „Січи" і „Сокола." — За комітет Соколів основателїв *Іван Рудницкий* в. р. *Леонард Бугаєвскій.*

— **Переказовий оборот з Росиєю.** Ц. к. дирекция почт оповіщує: Від 15 цьвітня с. р. вільно грошеві квоти до Росиї пересилати почтовими переказами і то до висоти 100 рублїв. Переказова квота має бути виписана на переказі в рублях, а зложена в валютї коронові. Натомість переказ наданий в Росиї до Австриї має звучати на корони, а то до висоти 251 корон. Оплата виносить 25 сотиків за кождих 25 корон. Телеґрафічні і експресові перекази є виключені. На відтинку не вільно поміщувати нїяких кореспонденций, натомість належить подати точну адресу надаючого (виплаючого).

— **З „Труда".** Кафтанники веснянї власного солїдного виробу, чорні з доброю підшевкою, скромні і частій зміні з уваги на моду непіддягаючі, суть на складі все в „Трудї". Замовленя почтові załagodжуємо безпроволочно. При замовленях *на висилки* треба подати ширину в грудях. — Сей виріб наш поручаємо нашим Впов. Нашим дуже. — *Дирекция.*

— **Подяка.** Чую ся в милім обовязку подяковати Веч. о. З. Дудиньскому і П. Т. русским парохіянам в Чорткова, Вигнанки, що мені хоч латинникови, прийшли в поміч і зложили на мене підчас великодних съвят 50 К. для поратованя мене, коли пожар вищив все моє добро. З високим поважанем: *Андрій Ставарский.*

Померли:

— **Софія з Фредрів ґр. Шептицка,** мати нашого Вир. Митрополита Андрея, померла вчера в Прилбичах в 67 році житя. Похорон відбуде ся в четвер на місци смерти о год. 11 перед пол. Нашому Вир. Митрополитови висказуємо співчутє в причини тої великої і болючої втрати а не сумнїваємо ся, що той біль сина відчуває і подїляє цїла руска суспільність. Вічная память Покійници і земля Їй пером!

— **Григорий Дашкевич Кульчицкий** ем. директор народних шкіл, член усїх руско-українських товариств в Коломиї, упокоїв ся дня 17 цьвітня с. р. о год. 6 з полудня в 86 році житя. Похорони відбудуть ся в Коломиї ві второк дня 19 н. ст. цьвітня 1904 о год. 3 з дому жалоби при улици Гетманьскій ч. 29. Покійний був довголїтним інспектором а потім директором шкіл народних. На тім становиску своїм відзначав ся правостию і любовію себе повірених дітий, у котрих серцях молодечих вщіплював любов до свого народу і сповнюванн своїх обовязків та замилованя до праці. Бл. п. Григорий основав враз з иншими патріотами бурсу св. Архистратига Михаїла, звідки дуже богато селяньских дітий вийшло у люди, а коли у тій бурсї повіяв москвофільскій напрямок, заложив при товаристві педаґочічнім нишу бурсу, де ван до кінця свого житя був господарем і справжним батьком-опікуном тої бурси. Він був членом основателем богато коломийских товариств а у всїх українських товариствах брав живу участь. Велику та безкористну працю положив він при будові коломийского Народного Дому. Був довголїтним головою брацтва сьв. Архистратига Михаїла. За его головованя без конкуренциї помальовано величаво церкву за 2800 К, закуплено дім під бурсу і т. д. та уступаючи із головованя полишив він ще пару тисячів у касї. У покійнику тратить Русь-Україна великого патріота, котрий словом і дїлом працював над її воскресенем. В. є. п.!

— **Лев де Василькович Витвицкий,** емер. секретар міста Долини, член руских товариств Просьвіта, Дністер, Краєвий Союз Кредитовий, член і основатель читальнї Просьвіти в Долинї, аґент асекур. тов. Дністер, щирий патріот і невтомимий співробітник на полї осьвідомленя селян та мищан, помер по довгій і дуже тяжкій хоробі в 52 році житя дня 7 цьвітня в Долинї, полишаючи жену та одну дошку. Похорон відбув ся в велику суботу дня 9 цьвітня 1904 р. В. є. п.!

Бібліоґрафія:

— *Антін Чехов:* **Змора.** Оповідання, перекладала Марія Грушевска. — Зміст: Передмова, М. Грушевской. Змора. Тріумф. Панахида. Маска. Прібішев. Твір штуки. З дневника заступника бухгальтера. Вист. Плутанина. Слїдчий судия. Съвідомий переступник. Журба. Краса. Дома. Заклад. Без титулу. Івасько. На заслано. В яру. — Сторін 200. — 6 се 62 — а книжка першої серії „Белетристичної Бібліотеки" виданої накладом „Українъско-рускої видавничої С-ки" у Львові. На передї книжки замїщено портрет Чехов.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд"! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!**

40.000 корон виносить головна виграна льотериї огрівальних комнат. Звертає ся увагу, що тягненє відбуде ся незїдклично дня 23-ого с. м.

— **Виказ жертв на будову руско-народного театру у Львові.** (Дальше.)

Недошитко Ф. 0·30, Калиняк Іван 0·60, Ворончак Іван 0·30, Фениківна 1, Тисяк Вас 1, Мандибур Л. 2, Онуферко Петро 1, Дольницка Наб., Дольницкий Стеф. по 2 разом 4 за лютий і март, Домбровицка 1, Мидловский Ів. 1·70 з віста, д-р Чикалюк 1, д-р Витошиньский 1 з віста, Постригач від Н. 1, Гриневецкий 1·04 з віста, Солтисова 0·60, Цебровский Ав. 0·20, Славута Гр. 0·20, Балюк В. 0·20, Домбровицкий 0·40, Палуба 0·10, Дроздовский Леопольд властитель дібр в Галущинцях 10, Стахевич А. 1, Терлецкий Ом. 5, д-р Грабовский 4, Партицкий Омелян 5, д-р Зарицкий Волод. 2, д-р Тадей Гриневич з Судової Вишнї складка 5, Семен Федьчук канд. IV р. сем. учит. в Заліщиках місто телеґрами в день вечерка Шевченка молодіжи ґімназ. у Львові 3, о. Стефан Височаньский з Перегноєва за март 3, о. Павло Свистун з Козової за лютий і март 8, Павло Димида з Козової за лютий і март 2, Константин Паник з Козової комісар скарбовий за лютий і март 8, Лев Лущецкий радник судовий з Козової за лютий і март 4, ..осиф Кордуба ад'юнкт подат. з Козової 2, ..осиф Брикович ад'юнкт подат. з Козової за лютий і март 2, Йосиф Гуменюк ад'юнкт подат. з Козової за лютий і март 1, Францішок Ковальский ветеринар мійский за лютий і март 4, Денис Гординьский Львів 0·40, Іван Савіцкий Львів 2, Петро Берест Львів 1, Кордуба Львів 1, Василь Аликсевич Львів за март 2, Олена Аликсевич Львів за март 1, Іван Янович Львів 0·30 Антін Строкон Львів деклар. за март і цьвітень 2, Іван Лабишьский в Бріджах складка на іменинах у п. Долинки 12·30, о. Іван Охримович в Грабівци за І квартал 9. — Разом до кінця лютого сума виплачуваних датків виносить: 12.955·15. Комітет будови театру складає всїм Вп. Добродіям і Добродійкам щиро-сердечне Спаси Біг і поручає ся надальше ласкавій памяти тим паче що з весною приступає до нівеляциї площи, на що тра гроша.

— **На Українъсо-руску Бурсу в Новім Санчи** жертвували в місяцю марти 1904 р. в коронах: Товариство взаїмного кредита „Дністер" у Львові 50; Філемон Левицкий архітект у Львові 11; на руки Михайла Ільницкого з Бродів зложили: Стефан Вельди 0·40, Пилатович 0·40, Миколай Кіс 0·40, Михайло Гойницкий 0·40, Антін Пилатович 0·40, Францішка Здань 0·40, Антонина Здань 0·40, Н. Н. 0·40, 0·40 і 1, Василь Глусь 0.30, і Герасимович 1 разом 5·90, Василь Яворский з Нового Санча бочку нафти вартости 54·80, Леонтий Кузьма з Коломиї за карти переписні 10, Димитрий Гутович з Дрогобича 2, Богдан Мєрунак професор техніки у Львові 10, Евстахий Сасин власт. копалень нафти в Бориславю 25, д-р Янів Турий лїкар в Манк 12, Народна Торговля в Перемишли за карти переписні 5·60, Анатоль Стрийский з Ярослава за карти переписні 4, о. Кипріян Ясеницкий з Балигорода 2 і 2, Осип Чубатий адюнкт судовий в Коломиї за карти переписні 10, на руки Стефана Войка постенфірера жандармерії в Дембици зложили по 1 К, Петро Сербан, Іван Бек, Петро Вампіра, Голуб, Сімхе Тау, Роза Лєссер, Гавриле Піцак і Стефан Войко разом 8, Петро Крайковский з Рогатина за карти переписні 5, Іосифа Вандрівска зі Львова 2, Михайло Каблак інспектор лїсовий з Нового Торгу 20, складка від Русинів замешкалих в Америці 300, о. Северин Шанковский з Чабарівки 2, Михайло Яворский з Відня 1·49, о. Антін Котецкий сотрудник у Відни 2, з пушки виставленої в „Читальни Просьвіти" в Новім Санчи 5·11, Михайло Кебузаньский з Перемишля 2, заплачені і жертвовані на бурсу записи позичкові по 5 К, а іменно: чч. 1. 2. 3. 4. 5 (Василь Яворский з Н. Санча) ч. 21 (Тадей Лучаківский з Відня), чч. 52. 53 і 54) (о. Іван Титар з Ганчової), ч. 275 (Григорий Бобик з Березки) разом 50 К. — Всїм жертводавцям складаємо сердечну подяку і поручаємо дальшій ласкавій памяти нашу інституцию. — За Видїл Товариства: *Василь Яворский* контролюр, *Лїпацкий* голова.

— **В хосен „Бурси св. Іоана Крестителя в Дрогобичи"** жертвували Вп. Д. (в коронах): Впреосьвящ. епископ кир. Константин Чеховичь 50, на руки Вп. п. О. Ганїнчака зложили: Салямон Тайхер в Бориславі 3, Хаїм Йосель Блїйберґ в Бориславі 5, І. Сушкевич в Стебнику півтора кірця картофель і чотири стовики соли, Горницка в Уличнім 2 кірці бульби і всїм літр сира, Тимко Вереницкий оден корець бараболь, Качмарский Антін в Якубовій Волї оден корець картофель, Попель Іван пів кірця картофель, на руки Вп. п. О. Ганїнчака зложив Андрій Серватка в Дрогобичи 5, Антін Ковальский в Бориславі 5, Високий сойм краєвий 200, на руки о. Якова Яхна дївчата в Ванєві з коляди 2, Роман Паславский уч. 8 кл. першу премію з розвязаня загадок в Молодїжи 1·88, на руки Вп. п. О. Ганїнчака зложив п. Франц Бурґер в Бориславі 10, на руки Вп. п. В. Нойка зложили: Лїпе Шуцман і Леон Ешпайн 10, д-р Іосиф Фрідман в Дрогобичи 5, Мойсей Ляндеман в Дрогобичи 30, на руки Вп. п. О. Ганїнчака а також Здіслав Федорович з Бориславля 5, Ізаак Бенкендорф з Дрогобича 1, Файвель Венкендорф з Дрогобича 1, д-р Браун 5, Андрій Любінюк з Льонрано 25, дальше жертвували Вп. п. В. Немец ц. к. проф. ґімн. в Дрогобичи 10, Славетна рада громадска в Рапевичах через п. І. Михаця начальника громади 20, Сьвітла управляюча рада товариства „Дністер" у Львові 50, з пушки каси міскої ощадности в Дрогобичи через п. Куличка 10, о. Стефан Киричиньский нарох з Дашівки 5, Фідик з Лужка оден корець картофель. — Складаючи прилюдно щиру подяку за щедрі жертви поручаємо бурсу ласкавій памяти Вп. жертводателїв. За видїл: *И. Кмить* предсїдатель, *В. Паславский* касиер.

— **Дальші жертви на Дім Сокола у Львові** зложили Вп. Добродії (в кор.): Н. Н. 2, Л. Манастирский артист-маляр 1, Ніль-Богдан Ломницкий з Гребенного 3, о. Вол. Кархут в Марковець 1, Ю. Гарух зі Львова зібрав 2, Д. Кучика зібран 1·35, О. Олевиньска і М. Заячківска 1, Юрцьо і Оля Зазулики Рожиско 4, о. Н. Іванковский з Модрича 4, Н. К. 1, — Н. Н. 0·20, Д. Коритко Перемишль 2, О. Ів. Жарский Глудно 2, С. Колодїй Воля миг. 2, д-р М. Литвинович Чернівці 2, о. Мих. Клюк Долина 5, о. Якім Яхно Ванїв 3, о. Лев Горалевич Угерско 1·05, о. Т. Савойка Селиска 5, Ю. і Ост. Селяньскі 2, — Через Ред. Дїла; о. В. Левицкий Темерівці 2, Ол. Доскочівна 1, д-р Грицикевич Тропав 4, В. Левкевич Хоржелів 2, Вп. Марусяк Загавичівна з Волчухів зібрала між ґістьми на съвятах від Вп. В. Шелестака 1·60, Ос. Максимовича 1, В. Чуми 1, В. Яреми 0·30, Як. Яреми 0·40, Н. Н. 0·60, Н. Н. 0·20, Вп. Загавичі: Василь 1, Стефан 1, Марія 1, Маруся 1, Марія 0·50, Микола 0·50, Сенько 0·25, Матвій 0·25, Орест 0·25 і Ольга 0·25. За лепти ті складає щире Спаси-Біг, а о дальші лепти просить — *Старшина.*

КОНКУРС.

По мисли завіщаня бл. п. Евзевія Грушкевича з дати: Ниско дня 27 червня 1890 р. Головний Видїл Товариства „Просьвіта" оголошує отсим конкурс на дві стіпендиї родинні ім. Евзевія Грушкевича для учеників середних шкіл по 200 корон річно. О сї стипендиї можуть убігати ся лиш мужескі потомки пок. о. Віктора Грушкевича, помершого 1877 в Колодрубах — в першій лінії, та потомки пок. о. Кипріяна Грушкевича, помершого 1862 р. в Дахнові, пок. о. Самуїла Грушкевича, помершого 1877 в Каїцку і п. Теофіли Грушкевича, ґімназияльного професора у Львові. Подяня о признанє сих стипендий треба вносити до Головного Видїлу Товариства „Просьвіта" у Львові, найпізнїйше по день 15 цьвітня 1904.

За Головний Видїл Товариства „Просьвіта", у Львові дня 17 марта 1904.

Др Кость Левицкий заступник голови. *Роман Дудыньскій* секретар.

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 16 цьвітня. Валюта коронова. Ціна за 50 кґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·25 до 8·50 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·50 до 6·75 а на термін —·— до —·—, *овес* оброчний старий 5·40 до 5·60 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний 5·40 до 5·60, а броварний 5·75 до 6·50, *ріпак* 9·15 до 9·40 *льняна* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·50 до 7·— а до варена 7·75 до 11·— *вика* 5·75 до 6·—, *насіне льняне* 9·— до 9·10, *насіне конопляне* 7·— до 7·10, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·50 до 5·75, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 6·25 до 6·50, *хміль* (за 56 кільо) 150·— до 165·—, *конюшина* червона 65·— до 75·—, біла 65·— до 80·—, шведска 60·— до 80·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 20·40 до 20·50.

Курс Львівский

в дня 16 н. ст. Цьвітня 1904.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 кр. а. в.	538 —	548 —
Банку для торгівлі і промислу 200 кр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 кр. а. в.	— —	— —
Земл. гал. Кар.-Людв. по 200 кр. м. н.	— —	— —
Земл. Львів.-Черкас. Ясси по 200 кр.	580 —	586 —
Листи заставні за 100 кр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вилос. з 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. вилос. 50 л.	101 50	102 30
„ „ 4% 60 л. по 300 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. вилос. з 51	102 20	102 90
„ „ 4% а. в. вилос. з 57 н.	98 80	99 50
Товариства кредит. 4% (I. емісії)	99 —	— —
„ „ 4% вилос. з 4½% н.	99 —	— —
„ „ 4% вилос. з 56 н.	98 80	98 50
Облігії за 100 кр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	99 50	100 20
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	102 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	102 70	— —
„ „ 4½% (III. см.)	101 80	102 50
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 —	99 70
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 —	97 70
„ „ 4½% 4-ої емісії.	101 80	— —
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 кр. (40 к.)	77 —	83 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 26	11 40
20 франків	19 —	19 25
100 Рублів срібних	252 —	254 —
100 Рублів паперових	252 —	254 —
100 марок німецких	117 —	17 50

Надіслане.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. уприв. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшім курсі деннім не числячи ніякої провізії. 374

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Новість!

Повне виданє Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта" бажаючи, щоби в кождій руській хаті находили ся твори Тараса Шевченка, видало недавно найтанший збірник сих творів п. з. **„Поезиї Тараса Шевченка"**. Книжка оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір великовий, формат на взір европейских класників, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: Канцелярия „Просьвіти" у Львові (Ринок ч. 10.)

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах. Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів Без конкуренції.

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолів, лісок, скіряних виробів, росийских кальошів, альбумів і ріжного рода перепинених листів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір біжутерий. 532

Товариство „Любов" у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам**, згляднo **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дітий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 60 рік жита.

Перший відділ, *обезпеченє рент*, заведенює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, згляднo б) сиротам річні ренти до 20 року їх жита.

Другий відділ дає можність і найбідніймому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році жита обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов" своїм членам, суть:

1) Можливо *найнижші премії*, які можна вилачувати в місячних, чверть-, пів-, або цілорічних ратах;

2) *28-* згляднo *14-дневу проволоку* до вилачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потруднія;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільненє від всяких *стемпльових і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить коштo друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов" у Львові, Ринок ч. 10.*

Специяльне донесенє.

Так часто захваленований **годинник анкер-ремонтоар** системи Роскопфа в пізнійшій оправі купує вже від року всякий частина моїх гостий, особливо-ж рільники, урядники, жандармерия, військова сторожа і железничі функціонарі з **найбільшим вдоволенєм.**

Доставляю правдиві американьскі, антимагнетичні годинники

Анкер Ремонтоар системи Роскопфа

(знамениті у великій служби) з емалієвим кружком, в гарно поліровани, пильно пристаючій мікелевій оправі, докладно урегульовані і на 36 годин накручувані, з **письменною гарантією за 3-літний хід.**

Ціна за штуку зр. **2·50**

При купні

3 штук зр. **2·25** від штуки

6 штук зр. **2·15** „ „

Висилає ся після запатом або за попередним надісланєм готівки

Головний склад спольчених фабрик годинників „Роскопф"

Р. ГОФМАН

Відень, I.

Bäckerstrasse 20 —X

171 3—3

Іспитований півець церковний, заразом крамар, має також іспит і практику огородничу і пасічну, жонатий, глядає посади, де було би також відповідне місце на крамницю. Адрес: Іван Салаш, Дубаневичі, п. Рудка. 275 1—4

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомагання, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привід. Sc ...-Apotheke, Frankfurt a. M. 163 1—7

Знамениту наливку морелеву, що визначає ся делікатним смаком, барвою і запахом, велику бутельку по 3 К, виробляє і поручає фірма

Іван Мушиньский

Львів, Ґродзицких ч. 3.

220 1—4

Василь Іваньский

артист-маляр

взимає стале в Рогатині.

Принимає всякі роботи, що входять в украсу церковну, і просить уклінно Вис. Пр. Духовеньство і Хвальні комітеги церковні о занотованє адреси.

Ціни як найприступнійші.

276 2—3

Пасіка на продаж

в добрім стані, улії слованьскі рамкові найновійшої конструкції, футровані соломою, нагороджені на виставі огородничо-пасічничій у Львові, малюванї покостовою фарбою, через що забезпечені перед гнитем. Хто хоче набути по одному або по кілька пнів, зволить зголосити у підписаного Василь Дайковский управ. школи в Болеграничах п. Жираниця. 273 2—3

Інтеліґентний молодець, володіючий руским, польским — слабше німецким язиком — в слові і письмі, глядить якого занятя. Відомість в Ред. „Діла." 278 2—6

„МОЛОДІЖ"

одинока часопись для старшої молодежи, виходить раз на місяць під редакцією *Ем. Маличевского в Тернополи.*

Річна переплата 5 кор. піврічна 3 кор. 164

Пошукую старшої інтеліґентної женщини до заряду дому у мужчини самотного. Місце обезпеченя навіть до смерти. — Стрий poste restante I. H. 130. 286 1—5

Практикант потрібний до торговлї М. Козорися в Любачеві. Маючим вже початки прислугує першеньство. 285 1—3

Подяка. Чую ся в малім обовязку подяковати Всп. о. З. Дудиньскому і П. Т. руским парохіянам з Чорткова-Вигнанки, що мені, хоч латинникови, прийшли в поміч і зложили на мене підчас великодних сьвят 50 К. для поратованя мене, коли пожар знищив все моє добро. З високим повазанем: *Андрій Ставаренкий.* 288 1—1

Особа самостійна, літ 35 знаюча добре господарство глядає посади до самостійного заряду у сьвященника зараз або від 1-го мая 1904. Ласкаві зголошеня листовно. Адреса: „Янїна" у п. Турчаньскої, Львів, Замкова ч. 1. поверх II. 254 3—3

Іспитований півець церковний, що також знає нотний сьпів, глядає місця дяка. Адрес: Николай Власенко в Ниври, п. Ґрмаківка. 272 2 6

Вдова з сьвященичої родини глядає місця господині у сьвященника. **В. С. Жидачів**, poste restante 270 2—3

Дяк в середнім віці, женатий з середним теноровим голосом, від Неділі Томиної пошукує місця, може на случай потреби обняти і писарку громадску. Близші вісти удїлює уряд громадский в Мишкові почта Більче золоте. 265 2—2

Вдова по народнім учителю Русинка, в середнім віці, розуміє ся дуже добре на кухни і на домовім господарстві, — пошукує місця в руским домі. Зголошеня під адресою Л. М. poste restante Марківці, почта loco.

Дяк жонатий, тверезий з дуже добрим голосом, музичий вправу в запровадженю хорального сьпіву — найде сейчас посаду в Звенигороді п. і стации Бучач. Місцевий парох постарає ся, щоби такий дяк мав відповідне удержанє. 262 3—3

ГАЙДАМАКИ

ТИЖНЕВИК

виходить що вівторка.

Видає і за редакцию відповідає: *Михайло Петрицкий.*

Цілорічна передплата виносить 4 зр. на пів року 2 зр. Редакция і Адміністрация: Львів, ул. Батория ч. 24, II. поверх.

Незвичайні успіхи викликує

ФРАНЦ. МЕНТОЛЕВА ГОРІВКА ҐЕЛЬЯ

марки „Edelgeist".

При натиранню усмирює біль, скріпляє мускулятуру і ожилює нерви.

При змиваню гігієнічно-профілактичне средство против ослаблена з відсьвіжуючим запахом.

Ціна фляшки 2 К.

G. HELLS COMP. TROPPAU-WIEN.

Дістати можна у *Львові* в аптиках Шпеса-Поратиньского, В. Діля, Як. Байзера; в *Коломиї* в аптиці Бергера; в *Миколаєві* в аптиці Фрідмана; в *Перемишлї* в аптиці Гольдберґа; в *Рятневі* в аптиці Коритовского і С-ки в *Стрию* в аптиці Гертнера і в *Тернополи* в аптиці Мариняна Крижановского, 50 29 20

Продукция насіня і лісно-огородові шкілки

Тадея ґр. Лубєньского

в ЗАСОВІ

почта і телеґр. в місци, желїзн. станция Чорна

поручають лісне насіне, всякі відміни фляниц і дерен до лісних культур, висаджуваня алей, закладаня парків, рожі і декорацийні корчі на солітери, підклади до щепленя, овочеві деревця.

Цінник оплатно і відворотно. 194

Рух желїзничих поїздів

зажний від 1-ого жовтня 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова: **2·31***, **1·30**, **8·40***, 8·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рятнева-Любачева: 10·25.
З Підволочиськ: (на головний двірець): **2·30**, 7·55, 5·30, 10·20*.
„ (на Підзамче): **2·15**, 7·85, 5·06, 10·02*.
З Тернополя-Гримайлова (на гол. дв.) 3·30*, (на Підзамче) 3·09*.
З Чернівців: **12·20***, **1·40**, 6·20, 5·40, 9·20*.
Зі Станиславова 11·15, **8·10**.
Зі Стрия: 7·45, 9·57, 1·10, 4·35, 10·40*.
З Рави-Сокала: 6·40, 5·55.
З Яворова: 8·20, 5·20.
З Самбора: 7·35, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова: **12·45 8·25 2·50**, 4·10*, 8·35, 6·15*, 10·55*.
До Рятнева-Любачева: 3·25.
До Подволочиськ (в гол. двірця): **1·50**, 6·30 9·—*, 11·—*.
„ (в Підзамча): **2·04**, 6·43, 9·20*, 11·24*.
До Тернополя-Потутор (з голови.): 10·40, (в Подзамча) 10·57
До Чернівців: **2·51***, **2·40**, 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Стрия: 6·45, 9·05, 3·05, 6·40*, 11·05*.
До Рави-Сокала: 9·40, 7·05*.
До Яворова: 6·15, 3·50.
До Самбора: 9·25, 3·40.
До Жовкви: (лише в неділю) 11·11*.

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнійший від львівского о 36 минут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 минут рано означені звіздкою (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенции Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформаций удїляє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. желїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудня а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Тягнене невідклично в суботу 1904.

Головна виграна корон **40.000** корон

Льоси огрівальних комнат по 1 короні

поручають: Кіп і Штоф, М. Клярфельд і М. Файґеман, Самуелї і Ляндау, Август Шеленберґ і Син, Шіц і Хавс, Сокаль і Лілїен, Яків Штро, банкові доми у Львові.

Виграні в ефектах не виплачують ся ґрішми. 250 5—2

Перше гал. Товариство акцийне

Рафінериї спіритусу у Львові

На сьвята *поручає свої добірні вироби як:*

Наливки — Польскі горівки — Розоліси — Руми

Бонгут

найліпшої чистоти

232 8—10

Склади: пасаж Гавсмана — Площа Вернардиньска 2. — Пл. Капітульна 3.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черняньскої. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 75. Львів, Второк 6 (19) Цьвітня 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (прім неділь і съвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзамѣнитнших повѣстей".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Дѣла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТЇ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошенія звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ѣї місце, а в рубриці „Надѣслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошенія числять ся по 20 с. за стрічку.

Вибори розписані!

Доповняючі вибори з 10-ти округів IV-ої соймової курії, опорожнених наслїдком сецесиї руских репрезентантів з галицкого сойму, вже розписані та призначені на день 14-ого червня с. р. — значить, дїлить нас від них всего неповних два місяцї часу.

Всякі вибори до репрезентацийних тїл се безперечно дуже важна хвиля в політичнім житю кождої, на основах парляментарно-репрезентацийних принципів з'орґанізованої суспільности.

Та хоч загалом всякі вибори для нас Русинів річ незвичайної ваги, то надходячі доповняючі вибори соймові мають ще крім того цїлком особливе, виїмкове значінє. Не потреба, думаємо, пригадувати, чого наслїдком є ті вибори. Сецесия цїлої руской репрезентациї зі сойму і ѣї причини: крайне знехтованє руского народу в его оправданих домаганях, се річи надто широко звісні, аби їх ще тут пригадувати, як рівнож зайвим буде пригадувати, як солїдарний крок руских соймових послів стрінув ся з однодушним, всенародним одобренем цїлої руской суспільности, що сотками заяв і десятками тисячелюдних віч занявила свою солїдарність з поступком своїх представників та висловила як однодумний категоричний імператів теперішної політичної хвилї повнівне введенє усїх послів-сецесіоністів до галицкого сойму.

Та за се з хвилею, коли розписано вибори і коли від слів треба перейти до дїл, вважаємо на часї пригадати і з натиском підчеркнути, що консеквентність політичних кроків се перша максіма всякої політичної борби і що коли руска суспільність раз стануда одною лавою за своїми послами, заявляючи свою солїдарність з їх важним політичним кроком, то тим самим взяла на себе обовязок консеквентно довести акцию до кінця так само солїдарно і однодушно ставши за сих послів при виборчім актї, та доложити всїх сил, щоби з волї руского народу вони знов засїли в галицкім соймі.

Супротив того обовязок нашої суспільности, в першій мірі тої ѣї части, що заселює повіти, з яких розписано доповняючі вибори — ясний. Без гаяня і страти часу, без ніякої проволоки, у всїх тих повітах повинна розпочати ся горяча виборча акция, підготовленє терену для вибору, і то тим скорше, що час недовгий і небавом вже розпічнуть ся правибори по селах і місточках. В виду того на всїх народних повітових організациях тяжить обовязок безпроволочно покрити свої повіти сїткою окружних та місцевих комітетів і без страти часу сейчас скликувати передвиборчі віча, о скілько можна, в усїх місцевостях повіту, аби рушити народні маси і осьвідомити кожду одиницю безпосереднім устним викладом про вагу політичної хвилї і виїмкове значінє сих виборів. А визискане вічевої свободи — від розписаня виборів про устроєнє публичного віча цїлком не треба повідомляти яких небудь властий — в часї виборів тим для нас важнїйше, що впрочім, в невиборчім часї наш вічевий рух стрічав ся з перепонами, котрі унеможливлюють політичне образованє народу. Весняні роботи не съміють проте бути нїякою перепоною в тій, так важній акциї.

Рация політичної хвилї вимагає — як сказано — солїдарного вибору усїх послів сецесіоністів без огляду на їх партийну приналежність і без огляду на партийні симпатиї чи антипатиї поодиноких кругів нашої суспільности. І в тім зглядї сьвідома національна часть нашої суспільности на стілько вже здисциплїнована та на стілько політично вироблена, що всї фракційні і личні рїжниці в цїлости зістали підпорядковані вимогам загальної національної акциї. Се і дає запоруку та певність, що з руской сторони нїгде не проявить ся яка небудь акция, що не йшла би паралельно і солїдарно з всенародною опінією в сїй справі. Що-ж до польской сторони, то — о скілько можна розглянути ся і о скілько належить сподївати ся — Поляки мабуть залишать тим разом ставити своїх контркандидатів, почуваючи дуже добре, що їх поведенє було причиною сецесиї і що акция в цїли насильного повалення руских кандидатів лише ще більше огірчила би найширші круги руского народу та поглубила би ще більше ту пропасть, що розтворила ся між обома народами.

Виїмком в тім зглядї є однак повіти Долина і Броди, де стають ті посли-сецесіоністи, супротив котрих найбільше звернена тепер злоба противника. О. Босачевский задля своєї рішучої і консеквентної опозиційности та задля своїх острих виступів в соймі а п. Барвіньский задля „зради" угодовій політиці на галицкім терені зістали засуджені на внеміненнє зі сойму. З о. Богачевским справа однак тяжка, бо вся руска суспільність цїлої Галичини і Долинщини як один муж піддержить сего непохитного свого заступника, що есть вірним речником настрою руского народу в соймі, і поки-що годі найти нашим противникам таку людину, що схотїла би дати ся ужити против сего руского кандидата. За се в Брідщині для „покарання" п. Барвіньского висуває ся з польского боку кандидатуру „porządnego Starorusina" о. Еффіновича, звісного з того, що веде борбу з „Україною" а с „ugodowo usposobiony". В тім напрямі веде ся вже в Брідщині горячкова акция явної повітово-демянчуківско-москвофільської спілки.

Що польскі махери вживають до сего дїла „porządnych Starorusinów", се нїчо нового. Вислугуванє москвофільской фракциї в тім случаю в користь польской гакати се тілько дальше консеквентне ведене сеї антинародної та зрадницкої акциї, якої звенами були повітові вибори в Коломийщинї, Равщинї, Бережанщинї і т. д. денунциациї, акция против универзитету і т. д. Москвофіли в тім случаю мають послужити за польский клин до розбиванія руской боевої лави.

Зразу москвофільский штаб у Львові показував охоту загалом повести акцию супротив всїх послів-сецесіоністів — як він казав кондотиерів, що сїють між обома народами незгоду — не щадячи і д-ра Короля. Та коли стало ясно, що годі їм з мотиком рвати ся на сонце і що погані его замірн значно перевисшають его сили, коли вкінци і самі Поляки сконцентрували свій атак на два повіти, москвофіли обмежили свою кирию теж поки-що лише на один повіт.

Свое поведенє старає ся москвофільска кліка виправдати політичною минувшиною п. Барвіньского, закидуючи ему угодову політику та виборчу корупцию і насильні вибори. Та підносячи се, впрочім pro praeterito оправдані заміти, москвофіли хитро промовчують два моменти, котрі ту мусимо піднести.

Перш усего москвофіли, підносячи згадані закиди, повинні тямити, що в них нема нїякої легітимациї до їх підношенія. Хто сам гатить воду на млин ворога народу, хто на кождім кроці допускає ся національної зради, хто в хвилях тяжкої борби помагав ворогови і став з ним в один ряд, хто сам переходив при послїдних виборах повітових при помочи звісних способів повітових комітетів, сей не може мати чола робити подібні заміти, які витягає ся против кандидатури п. Барвіньского. А по друге, хочби сї заміти таки були оправдані, то нинїшна політична хвиля вимагає, щоби п. Барвіньского так солїдарно підперли всї Русини, як солїдарно він вийшов зі сойму враз з всїма другими рускими послами. Сецесия і вибір сецесіоністів се один політичний акт, якого розлучати не можна. Хто-ж має свої рахунки з котрим послом-сецесіоністом, нехай відложить їх на будуче, до иньшої нагоди але нехай не полагоджує їх коштом чести і політичного значіня всего народу і его всенародної демонстрациї.

Та і в тім повіті брідскім не віднесе москвофільска кліка побіди, тим більше, що і в тім повіті національна сьвідомість взяла вже перевагу. Коли отже москвофіли заберуть ся там до борби, то стрінуть такий рішучий відпір, що їх акция скінчить ся і там повною компромітациею.

Вступаючи в еру виборчої кампанії ми з повною надією вступаємо у бій, з тим що він принесе нашу повну побіду.

До ситуациї.

Нинї вже збирає ся парлямент на посьвяточну сесию, але сесия тота не викликує особлившого заінтересованя. Кождий знає, що потрвае вона не довго, як також, що не доведе до полагодженя внутрішних відносин по сім боцї Литавп. Ще до недавна деякі політики мали надію, що напір на Чехів і Німців, щоб помирили ся, доведе хоч до хвилевого супокою і понеханя обструкциї, але і тоті рожево думаючі оптимісти махнули вже рукою. „Lasciate ogni speranza" — отсе клич якій мимоволї повне наче хмара над ситуациею і загибаючим поволи парляментом.

О скілько розходить ся о сам перебіг посьвяточної сесиї, то річ спиняє ся лише на одним: чи удасть ся перевести вибір делеґацаї без перепон, чи навпаки Чехи і союзні обструкциїні клюби будуть старати ся ставити правильному виборови делеґацаї всїлякі перешкоди. Бо правительству розходить ся вже тілько о вибір делеґацаї, а ко-

---

М. Лев...

Пірано і де-що иньше.

Сьвяткувати Великдень далеко від родини, бути засудженим на те, щоби не їсти традицийної паски, сьвяченого яйця і т. п. снїдів, се для нашого чоловіка не зовсїм приємне. А неприємнїйшим робить ся сей факт і ще через те, що чоловік бачить радість инших людий доокола себе...

...„Сей день вгоже сотвори Господь возрадуєм ся і возвеселим ся вонь"...

Сї слова не дуже пасували до настрою моєї душі і я не міг собі уявити, як можна радувати ся і веселити ся в сей день, будучи так далеко від „своїх" і рідного краю...

Та годі ходити із похнюпленою головою! Треба конче розірвати ся, а розривок тут чейже досить.

Великі афіші заповіли щось цїкавого: прогульку одним із б льших пароходів Льойда „Венус" до Пірано. Прогулька получена із концертом якоїсь „banda civica" на покладі корабли і фантовою льотериєю. Виграні фанти мали бути розділені таки на кораблї в очах публики.

Avanti signore, avanti!

Треба їхати і менї. Може ся їзда настроїть мою душу до слів: возрадуєм ся і возвеселим ся в сей день, вгоже сотвори Господь...

Всїли ми на „Венеру". Парова машина загуркотїла і витягнула котвицю. Потім характеристичний свист корабля, що не подібний ні до голосу свиставки, ні до голосу труби і що сумними звуками стелить ся по морі і губить ся десь поміж филями, і ми рушили із місця.

Avanti, avanti signori!

На покладі маса людий, по буфетах може ще більше. Житє пливе веселою стрюю, корабель також пливе весело і своїм острим носом поре зелену глубінь моря. „Banda civica" грає може вже десятий раз того самого італийского марша, чорт знає по що.

Я сїв на самім передї корабля і задумав ся. Коби так чоловік багато гроший мав, то з'їздив би всї закутини землї. Не тому їздив би, щоби заспокоїти свою цїкавість, а на те, щоби вишукувати найкрасші, найбільш поетичні і романтичні закутини на сїм божім сьвітї і красою природи годувати свою душу. Се так гарно мусить бути закопати ся десь далеко — далеко в незнану закутину сьвіта, так щоби і слїд за тобою застиг, полюбувати ся там природою до схочу, до нестями, потім знова вирвнути на яву і знова пропасти, чорт знає де...

Я не можу понятї тих можних сьвіта сього, що не вміють використати як слїд тих звенькаючих талантів, які судьба, спекуляция, або яке лайдацтво всунуло їм в руки.

Панок живе пів року у Відні, пів року в Парижі, або Монте Карльо і грає в карти, або товче ся по всяких спелюнках, а очі его замкнені для сьвіта... для краси природи.

Не можу також зрозуміти тих людий, що їздять для цїкавости і просто для того, щоби пізнїйше могти похвалити ся, ось я був там і там. Але такий панок, приїхавши де, суне в ресторан, або каварню, а може і в яке ще гірше місце і на тім кінчить ся его екскурзия. А як такий чоловік оглядає особливости якого міста, або яку місцевість, то робить се тілько полерховно, для моди, „ut quid fecisse videatur"..

Се все старі правди, але я їх передумував мабуть тому, що багато гроший не маю і тому, що злий був на тих людий, що маючи засоби, не вміють читати в книзї сьвіта, що стоїть перед ними вітверта. Тільки картки перевертати...

— Ma ucta, ma ucta! — заговорив хтось над моїм ухом. Чехи. Де чоловік обернеть ся, там Чеха здибле. Мій товарищ Чех знайшов собі Чеха на кораблї. Вже розмавляють між собою в найлїпше, якби кат знав від коли знали ся й якби се зовсїм не було нїщо незвичайного, що два Чехи подибали ся далеко від Чехії. Та що тут дивувати ся, як і на „Дальном Востоцѣ" Чехи живуть і формують білому цареві ескадрону, чи компанію добровольців на власні кошти?

Тількн Русина тяжко подибати. Сарака не має за що їздити і не має такого підприємчивого духа, щоби удержати ся стало десь поза Галичиною. Я нераз вибираю ся до Мірамара в надії: чей подибаю де якого „Рутенця", як не із Галичини і Буковини, то чей із Украіни. Менї говорили ті, що давнїйше в Теретї були, що в Мірамаре, або Барколї можна часом подибати земляків.

Та де там! Утоптав я вже стежечку до Мірамаре, а свого чоловіка не подибав!... Porca malora!

Перед моїми очима пересунула ся вже давно панорама Терсту, Мудоріт і Саро d' Istri'ї і ті береги Істриї, оперезані сивим Каретом. По другій сторонї видко в далекій далечинї... Альпи, Дольоміти. Чудово вони виглядають. Вкриті снїгом вирнпають неначе із моря як далека фата моргана, а сонце закрашує їх своїми промінями на рожево... І вежу Аквілеї видно, що сторчить неначе шпилька, встромлена в землю. Менї оповідали, що із тої вежі видно Венецуелю. Треба при нагоді переконати ся о тім.

Ми почали наближати ся до півострова Пірано, що вузкою смугою землї врізуеть ся в море. Вид дуже потягаючий. Горбки вкриті оливковими гаями. Оливки нагадують з далека нашу сумну, срібну вербу.

Signor capitano дав знак і корабель почав навертати до порту. На „molo" зібрали ся гурми людий на стрічу терстеньским гостям. Крик на кораблї, крик на „molo", кричить signor capitano на своїх підвладних, що аже спускали поміст, музика ріже всякої і дрібонької і поважної, одним словом правдиве полуднене житє!...

На силу видобули ся ми із корабля, на силу перетиснули ся по вузкім „molo" до міста.

Місточко гарне, чисте. Ми запустили ся сейчас в гущу італийских уличок. Із Piazza Tartini тягнеть ся місточко вузкою смугою по півострові. Туда веде кілька повздовжних уличок і що кількадесять, або кільканайцять кроків поперечні уличкн. З одної і другої сторони притикають домн безпосередно до моря, а на кінці півострова вибудуваний костел, що його із трех сторін оточує море. Романтично положений сей костел. Ми вступили до середини. Та тут стрінули ся із чимсь зовсїм не романтичним. Малі дївчата приступили до нас і почали жебрати о „грейцарі". „Prego signori, uno soldo... uno soldo, prego"... Ся жебранина то мабуть характеристична цїха Італійців і тим нагадують вони наших циганів. Не дай такому жебракови нїщо, то буде тебе переслїдувати, доки не згубиш ся йому з очий в якій бічній уличцї; дай йому, то сейчас збігнеть ся їх видимо не видимо і не дадуть тобі супокою. Зовсїм як цигани, а може ще гірше!

Переблукавши всї вузонькі і шарші вуличкн, пішли ми оглянути головний костел. Вибудуваний він на горі, положений дуже гарно і в середині він богатий і просторий. Із площі перед костелом імпонуючий вид на місто, море і околицю. Намість хоругвки, що показує напрям вітру, уміщена на вершку костела бронзова фігура якогось сьвятого, чи не-сьвятого на рухомій осн.

З відси пішли ми на противлежну гору, на якій находить ся неначе мури давної твердині. Брама в мурі, обросла блющем, обмавна шпінями і кипарисами. Се мабуть одна із тих брам, що від них аж кишить в італийскій літературі. Кілько романтичних,

Прибори до кравеччини як: *Аплікаций, Коронки кльоцкові, Тасьми, Гузики, Підшевки* поручає найдешевше хрістиянська фірма **Фердинанд Ґітлєр (Gütler)** у Львові, площа Галицка ч. 3.

ли на бажання правительства на порядок нарад як першу точку поставлено предложенє буджетове, то не тому, щоб правительство мало надію на полагодженє буджету в дорозі парляментарній, але на те, щоб представителї країв „репрезентованих в радї державній“ могли виговорити ся а правительство мало час зорієнтувати ся і приладити терен. Будуть делеґації в кишени, тодї і парлямент буде міг — кажучи урядовим стилем — пїти в заслужений стан супочинку після девізи: „Der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan, der Mohr kann gehen“...

На разі не знати, чи вибір делеґацій буде обструкований, чи навпаки скінчать ся — як се деякі проектують — на пробі обструовання — для показу, що обструкция і щодо вибору делеґатів є можлива — і на загроженю міродатним кругам, що обструкция буде в будучности примінена навіть і до делїґацій, наколи правительство не уступить і верховодячі круги не згодять ся на національні концесиї для Чехів хочбя й проти волї німецких сторонництв. Справа тота виясниться впрочім нині або завтра, бо як-раз над пропозиціями що-до того молодоческого клюбу відбувають ся нині наради клюбів славяньского союза, а виспід тих нарад як і становиска „кола польского“, з котрим Чехи дуже числять ся, буде рішаючим для поведенья обструкційного союза при виборах до делеґацій.

Та важнїйшою справою від самої сесиї, котра має лише за завдачу вибираня делеґацій і сим чи так тоту завдачу переведе — є справа внутрішних відносин в дальшій будучности — може вже в осени. Правительство має на раї § 14 і може собі ним помагати, роблять ся однак заходи, щоб правительство помимо того параґрафу приперти до муру і зробити маскований абсолютизм неможливим. Розходить ся іменно о австро-угорску угоду, котра після закона з 1867 р. має бути по обох боках Литавя переведена в дорозї парляментарній, і на случай неконституційної полагоди в Австриї дає свобідну руку другій половинї Монархії. Дотепер правительства угорскі а іменно Банфі і Сейль годили ся на полагоду при помочи § 14, але тото становиско угорских правячих кругів уляглю мабуть змінї, бо ось-що пише в тій справі Франц Кошут, аднят Тіси, в віденській „Die Zeit“, звісній з того, що веде фронду против теперішнього урядничого кабінету:

„З одного боку — каже вожд партиї независимих — був в послїдних тижнях висловлений погляд, немовто Угорщина прийме торговельну угоду довершену в Австриї при помочи § 14 а той погляд чи радше инсинуация, найшов підгук також в австрийскій пресї. Отже мушу передовсїм сконстатувати, що той погляд є неправдивий а виведені з него консеквенциї зовсїм хибні.

„Угорске становиско, а з окрема становиско партиї независимих в справі, чи торговельно-цлова угода з Австриєю і звязані з тим економічні предложенї можуть бути заключені при односторонній полагоді їх § 14-им, є дуже просте і дасть ся дуже коротко виложити:

„Було вже, правда, раз за часів Баденївско-Банфівскої угоди, що найшла ся в угорскім соймі більшість, яка приняла „здєлки“ правительств, хоч дотичні предложенї в Австриї не то не були полагоджені, але навіть парляментарно дискутовані. Та не конець на тім. Є також фактом, що міністерство Кербера не робило навіть заходів, щоби Баденївско-Банфівску угоду перевести через парлямент. Дальшим безспорним фактом є, що міністерство Кербера заключену вже між Банфієм а Баденім угоду кинуло до коша і приневолило тодішнього угорского премієра Сейля до нової угоди, котру той „в послїдній годинї“ мусїв таки підписати.

„Досьвіди отже — каже дальше Кошут, — котрі в тій справі зробила досп Угорщина, дають дуже добру науку і немож приняти, щоб тепер найшло ся якесь угорске правительство, котре хочби пробувало викликати дискусию про таку угоду, яка-б передтим не була переведена через парлямент в Австриї і там принята. Але колиб помимо того угорске правительство згодило ся на предложенє соймови проекту угоди, який в Австриї був би довершений при помочи § 14, то тодї угорска партия независимих і партия 48 року зівечить сей ємілий плян і поверне до средств найострійшої парляментарної обструкциї, що бпривернути силу постановам угоди з р. 1867“.

Отсе є виводи мадярского політика а вони виказують, що розпочала ся далеко сягаюча акция для повалення теперішнього правительства в Австриї і его маскованого абсолютизму. А дже недавно доносили ми, що той самий погляд, що угода може бути заключена по обох боках лише в дорозї парляментарній, висловив також гр. В. Дзедушицкий і пос. д-р Крамарж, а се вказує на те, що між Поляками, Чехами а Мадярами прийшло до порозуміня і аліянсу в борбі против урядничого австрийского правительства, аліянсу, котрого всї корнети витягнуть зручні як все Мадяри. Заразом показує ся правдивим наш здогад, який ми висказали про причину залишеня обструкциї в угорскім соймі і про постанови того замаскованого пакту, який заключив тодї Тіса з мадярскою обструкцию. Офіциальні вісти не потвердили вправдї тодішних наших здогадів, але вони показують ся тепер зовсїм правдивими. Мадяри бачили, що на полї уступок в справі національзациї армії нїчого більше не вдіють і перетягнем струни можуть паразити ся занадто верховодячим кругам, тож рішили за згодою з правительством Тіси відбити собі те на полї економічнім, при австро-угорскій угоді. І длятого то Тіса виробив свій проект зміни реґуляміну, що мав зробити обструкцию раз на все неможливою, щоб те оружие лишити на пізнїйше, коли боротьба буде йти о економічну независимість Угорщини, а Мадяри будуть мати за собою певність, яку дають їм безумнівні в тій справі постанови угодового закона.

Чи Мадяри видержать на своїм становиску, чи навпаки змінять его за якісь дальші концесиї, в кождім случаю для маскованого абсолютизму приходить критична хвиля. Треба буде розпочати торг, а коли той торг з тої чи иншої причини не удасть ся, треба буде сказати собі aut — aut: або уступити і лишити знов хаос, котрий сам до нїчого не доведе, або покинути політику „постійного нижидання“ і хотити ся рішаючих средств. А в тім послїднім случаю треба буде або скинути маску абсолютизму і завести явний абсолютизм з усїма его консеквенциями — або зробити новий рахунок і сильною рукою пхнути Австрию на нову розумнїйшу дорогу...

Війна.

(Телеґрами).

Петербург. Після донесеня з Порт Артура наочні съвідки ствердили, що Японцї при послїднім атаку стратили оден кружляк. Мав він в'їхати на міну підложену самими Японцями. (Се здаеть ся пущене умисне російською аґенциєю телеґрафічною, бо Росияни представляють, що нїбито „Петропавловск“ погиб від власної міни і неосторожности, а на заміт, що се також показує лихе ведене военної компанії, пускають вість, що ніби то таке саме приключило ся і Японцям. — *Ред.*)

Париж. Адмірал Скридлов поїде до Азиї доперва за місяць. Сей пізний від'їзд має стоятн в звязи з военною радою, котра відбула ся в Петербурзї під проводом царя. В маю має від'хати до Азиї балтийска фльота. Говорять, що цар намірив покликати до Петербурга на дорадника ґенерала Драґомірова. (Драґоміров перебуває тепер на своїй дачі коло Киева. — *Ред.*)

Тянтсін. Надійшла тут вість, що бачили велику японьску фльоту транспортову, як илила в сторону Кінчу на західнім березї Квантуньского півострова а на північ від Порт-Артура.

Кельн. Köln. *Ztg.* доносить, що Петропавловск“ погиб від пекольної махіни, уміщеної в маґазині пушки хіньскими робітниками заняти ми при ладованю кораблїв.(??)

Петербург. Офіциально доносять, що положенє над Ялю не зміненє. На островах знаходять ся російскі передні сторожі в віддаленю 600 метрів від Японців, котрі на ніч звичайно цфолють ся. (Се каже здогадувати ся, що Японцї здержують ся з дальшою акцию над Ялю і на раї стараються ся висаджувати дальші віддїли на иншім місци, мабуть в околици Ючвану або Порту Артура, а в кождім случаю на острові Лютон. Позитивних вістий однак в тім напрямі доси нема. — *Ред.*)

Москва. Хіньскі купцї ліквідують свої інтереси і виїздять з Москви. З того виходить, що справа „невтральности“ Хін стаєть ся для Росиї щораз грізнїйшою.

Лондон. Після донесеня з Чіфу иншої урядники хіньскі цїлком рішучо говорять, що відносини між російским а хіньским правительством суть дуже напружені і кождого дня може наступити зірване невтральности Хін.

* * *

Скридлов.

Іменований наслїдником Макарова віце адмірал Николай Іванович Скридлов, дотеперішний командант чорноморской фльоти, уходить в Росиї не тілько за дуже спосібного моряка але й незвичайного спритного дипльомата. Уродив ся він в р. 1844 і скінчив з відзначеням в р. 1862 маринарску школу. Опісля служив два роки при балтийскій фльоті і зістав тодї офіциром. В російско-турецкій війні зважив ся своїм малим суденцем напасти на турецкого панцирника і вийшов тодї з тяжкою раною. Але цар Александер II сподобав собі сю шалену відвагу офіцира, надав ему ордер съв. Юрия і відослав его до Петербурга лїчити ся. Вигоївши ся, вернув Скридлов назад на війну і брав в нїй визначну участь. По війні дістав ордер съв. Володимира і авансував на капітана. В р. 1886 став капітаном другої класи і командантом фрегати „Дмитра Донъского“. В р. 1889 авансував на капітана першої класи і дістав команду панцирника. Підчас гостини французкої ескадри в Кронштаті в р. 1891. Скридлова придїлено французкому адміралови. В р. 1893 став Скридлов контрадміралом а в рік пізнїйше ґенеральним інспектором. В р. 1896 на виставі нижноновгородскій був шефом віддїлу для маринарки, а слїдуючого року заступав Росию на ювилею анґлїйскої королевої Вікторії. В р. 1898 був начальником ескадри на Середземнім морі і богато причинив ся до полагодженя справ на Кретї; за те іменували его Атени почесним горожанином. В р. 1900 став Скридлов віце-адміралом і командантом ескадри на далекім Сході; на тім становищи остаєв він кільканїт і тодї добре пізнав відносини в тамтій сторонї. Коли ж торік заносило ся на Балкані на поважні заколоти, назначено Скридлова командантом чорноморскої фльоти. Вже в початком японьскої війни важило ся в Петербурзї між Макаровим а Скридловим, та тодї пав вибір на Макарова. Тепер, по несподіваній смерти сего, прийшов на чергу Скридлов.

Софія. Султан приймаючи болґарского аґента дипльоматичного Начевича приріка ему, що заведе реформи для християньского населеня також в адрианопільскім вілаєті.

Сербско-болґарска конвенция.

Білград. Дипльоматичний представитель Болґарії в Білградї, при помочи аґента дипльоматичного з Цетинї веде з сербским правительством переговори в цїли як найскорійшого заключеня договора між обома державами. Проект заключеня цлової унїї стрітив ся з поважними перешкодами. Сими днями буде знесений пашпортовий примус між обома державами.

Софія. Болґарский аґент дипльоматичний в Білградї одержав поручене підписаня з Сербією торговельної конвенциї, управильнюючі справи телеґрафічні, почтові, цлові і портові.

Бунт Герерів.

Берлїн. Лїйтвайн вирушив дня 13. с. м. до Окатумби против Герерів, котрі цофнули ся до Овзумбо, а відтак заатакували німецкі війска. По 10-годинній битві Герери мусїли цофнути ся з великими стратами. Німцям погибли: 1 капітан, 1 офіцир і 7 рядових; 6 рядових є тяжко ранених.

Американьскі кріпости.

Вашинґтон. Департамент маринарки огласив офіциально, що плани всїх укріплень і кріпостий Унії суть в руках всїх цивілізованих держав, котрі зібрали сї плани при помочи шпіґунів поперебираних за робітників.

НОВИНКИ.

— **В справі орґанізациї руского народного учительства** пишуть нам: Так преважна справа, як заснованя самостійного, независимого орґану для руского народного учительства все ще не викликала живої, як слїд, дискусиї. Окрім кількох статий і заміток в „Дїлї“ та в „Промінї“, походячих від деяких одиниць, прочий загал нашого учительства все ще не висказав свого погляду. Тому важусь з потаєним „трепетом“ вдруге забрати прилюдно голос в справі самостійної часописи для учителїв Русинів в Галичинї і для рускої народної школи. Хв. Редакциї „Дїла“, потім „Промінь“ і Вп. К. Малицка вказують в своїх замітках в сїй справі на те, щоби руске учительство стреміло до заснованя орґану для всего австро-руского учительства. Думка дуже влучна і гадаю, що в вона поглядом всего загалу учительства. А коли з тою думкою так мало хто виступав, то хиба тому, що наше учительство є „загукане“, як Вп. товаришка і еміґрантка з галицкого Едему, в своїй дописи нам докоряє. Та спасибіг їй й за сї слова, бо не в однім „загуканім“ галицкім учителю зворохнулось серце, а може й блиснула яка спасенна думка в голові. Звісно, думка думку родить. Отже із заміток оповіщених в „Дїлї“ і „Промінї“ виходить конечна потреба, щоби руске учительство в Галичинї гуртувалось вперед у філіях тов. педаґоґічного, щоби позискувало широкі маси руской суспільности для школи, щоби переводити межи собою станову орґанізацию, зближити ся до товаришів на Буковинї і згуртовати в одну одноцїльну громаду учительску для великої ідеї освіти руской народности і для борби за нашу національну будучність. Для осягнена сеї цїли, мають учителї ширити межи собою „Промінь“, засипувати его дописями про свої кривди, а вкінци обговорити спільно свої недостачі і потреби. Вп. К. Малицка подав ще гадку скликаня спільного віча учительства з Галичини і Буковини, а і сю думку уважаю за дуже добру і требаб її чим швидше виконати. Сподіваючись, що піднесені думки вже не прогомонять без наслїдків, даю під розвагу Вп. Товаришів отсї питаня: 1) Чи учителї-Русини відчувають конечну потребу заснованя самостійної часописи для оборони своїх прав і руской школи? 2) Чи було би пожаданим згуртовати разом з буковинськими товаришами і піддержати спільний орґан (Промінь) зі спільним комітетом редакційним? 3) Чи такий спільний орґан мав би лишитись двотижневником чи належало би его розширити на тижневник? 4) Чи не випадало би для обговореня і окончного зреалізованя повищих гадок вибрати провізоричний комітет з повновластию до переговорів з таким же комітетом на Буковинї? 5) Чи було би на часї вже сих ферий скликати спільне віче руского учительства з Галичини і Буковини? — Щоби сей недокладний квестіонар можна виповнити, повинні учителї більше тямучі подбати в своїх округах о се, щоби порозумітись в сїм дїлї з товаришами сусїдами, передати одному з помежи себе в повіті (окрузї) свої гадки, котрий би упорядкував їх і переслав на вказану особу або адресу. Сї відповіди з цїлого краю учительства були би знаменитим підкладом до сфіналізованя наших домаганъ і уложеня програми дальшої акциї, а поки-що готовим предметом до обговореня в независимій руській пресї, зглядно на спільнім вічу всего руского учительства. Vigilantibus jura! — *Ред.*

Інтересну ілюстрацию „автономічної“ господарки дає отсей образок, надісланий нам з Гуцульщини, котрий дуже нагадує описувані у нас події в Климківцях збаражского повіту. Наш дописуватель пише: Річ іде о громадского писаря в Ясеневі і Криворівни. Перед 20 роками засів на стільци громадского писаря в Жабю славний махер Кароль Куліньский, а его „сделькы“ в тій громадї не мало дали роботи краєвому видїлови і намісництву, так що послїдними роками так одна як і друга власть були приневолені наслїдком ріжних

драматичних і страшних сцен мусїла бачити ся брама!

Така італійска брама настроює дуже меланхолійно.

. . . . . .

Нараз із брами висуває ся якась постать, одїта чорно, із чорним каптуром на голові і і чорним хрестом в руцї. За сею постатю виринають із поза брами парами люди в червоних тогах, із червоними каптурами, із величезними тяжкими, горїючими свічками в руках. За ними такий самий довгий ряд синіх постатий.

Обличя тих людий страшні, старечі, закаменїлі. Тобі здаеть ся, що бачиш перед собою якийсь фантастичний, середньовічний похід.

За старцями кількох съвященників і монахів. Від часу до часу засьпівав щось найстарший съвященик придушеним, сумним голосом, а инші відповідають йому глухим, страшним помуром...

За съвященниками чорна трунва. За трунвою кількох людий, поза тими людьми довгий ряд старих жінок із поморщеними від старости обличами, із вигаслими очима. Всї вони одїті на чорно, із насуненими на чоло каптурами.

За жінками знова довгий ряд червоних і синіх старців із такими самими страшними, закаменїлими лицями.

Цїлий похід пересунув ся довгою, нїмою биндою почереза браму і повив ся вузкою доріжкою в гору на цмитар...

Я був оголомшений тим видом. З разу не знав, що має означати сей нїмий, грізний похід. А як упевнив ся, що се похорон, то подумав собі, що всякі дива дїють ся на съвітї. Европейцї висьміюють дикі народи і їх религійні містерії, а самі роблять іще більші недоладности. Подібні церемонії у Хінців, або Японців висьмівав цивілізована Европа і католицкі місіонарі їздить туда цїлими гуртами, щоби приповідати нову віру, нести туда цивілізацию. А самі вони що роблять в Европі?...

Треба було вертати до міста. Спускаючи ся із гори крученими сходами, почули ми гамір міста. Цїле місто живе немачеодною душею, одним серцем. Як один засьміють ся, то съміють ся зараз всї, як один засьпівав, то съпівають сейчас всї. Як один побачить що цїкавого, то всї збігають ся, як один утїкав, то всї дають ногам знати. От-таке то італійске жите, веселе, безжурне, можна сказати варяцке.

На Piazza Tartini ресторан. Ми засїли тутейшим звичаєм за стіл перед рестораном таки на самій piazza і мали нагоду близше приглянути ся характеристичним чертам італійского жита.

Найбільше убавила нас група молодих людий, видко під охочених вином, що обпала австрийского матроза, почала съпівати пісень, цїлувати і обіймати його, як із бідою сарака освободив ся від них. Все те жарти, спеціяльно італійского кроя.

Сидячи при винї і ми роз'охотили ся, і нас об'яяло тим духом, що нас окружав. Почали ми съпівати, самі „егзотичні“ пісні, що дивно відбивали від нашого окружения.

„Kde to asi je?
A, na Marjance, na Marjance tam si tancuje,
a, tam se tancuje, a tam se tancuje,
a, na Marjánce...
tam se žije, tam se pije, tam se baleti“...

Чехам мабуть справді почало здаватп ся, що вони в Празї „na Márjance“, бо сеї „Маринянки“ съпівали без перестанку.

Потім перейшли ся ми іще через Riva Dante здовж моря, але на жаль задля браку часу не могли дійти до великих скїв, що віддалені від Пірано дві годинї ходу. Ми мусїли від'їздити до Терсту.

Те, що тепер дїяло ся на нашій Венері, трудно описати. Все вертало до Терсту, під'охочене вином. Музика, съпіви, крики і съмїхи зливали ся в дику гармонію. Тут затягнула одна група.

„Dolce amor, stella del mio cor“...
а там вищі:
„Soto il ponte di Rialto“...
инші съпівали по словінськи і хорвацьки, а ми своєї „Маринянки“.

Іще в ліжку гудїли мені в ухах ті веселі пісні і пізно-пізно в ночі не дали мені заснути.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Делеґациї.

Відень. Делеґациї будуть скликані вже на 5 мая до Будапешту. В предложенню спільного буджету на армію є також позиция на справленє торпедовців для австро-угорскої фльоти.

Подорож цїсаря.

Відень. Нині приїздить тут анґлїйский наслїдник престола. При тій нагоді буде уложений плян подорожи цїсаря до Льондона, де цїсар приїде дня 23 червня.

Кінець революциї.

Солунь. Начальники революційного руху в Монастирі, Ґруєв, Лозанчев і Суґарев казали вчера завити через цивільних аґентів, що готові суть капітулювати. Ґенеральний інспектор Гільмі баша заповнив їм амнестию і вільний виїзд. З уступленем сих послїдних провідників повстаня, закінчив ся період нападів.

депутацій і письменних жалоб, вглянути в его господарку. По переведеню слідства на місци обі власти прийшли до пересьвідченя, що того пана треба увільнити із служби, що й тогід в осени стало ся. Додати мушу, що ще за першого періоду маршалківства ґр. Ст. Баденього Куліньский на виразний приказ президії краєвого виділу був усунений з писарки в Жабю, але що той приказ вийшов в тім часі, як ґр. Ст. Баденї уступив з маршалківства, то Куліньский лишив ся — яким чином вже годі знати — дальше в своїм урядованю, глузуючи собі з усіх заряджень зглядом его особи. Для надання собі більшої ваги, велїв зробити себе комісарем поліції в Жабю, справив собі мундур з розетами, до того з відповідною платою і урядував дальше як всемогучий пан життя і майна Гуцулів з Жабя та околиці. Та судьба покликала знова ґр. Ст. Баденього на маршалківське крісло, і коли депутация Гуцулів з Жаби явила ся у него з просьбою о усуненє Кароля Куліньского з писарки, маршалок пригадав собі своє попередне розпорядженє і здивував ся не мало, що его писарека „мосць", п. Кароль Куліньский засїдав дальше на писарскім кріслї в Жабю, а его мара товче ся по краєвім виділї, хотяй вже давно повинна була в автономічного горизонту щезнути. Тому веденій почутєм людскої справедливости, змилосердив ся над бідними Гуцулами і вислав з краєвого виділу комісию, котра по переведенім слїдстві усунула з писарки Кароли Куліньского, а намісництво, спонукане страшним безладом в громадскій управі, розвязало раду громадску і установило правительственного комісаря. Ну, стало ся то, чого давно вимагала справедливість, і Куліньского імя лишило ся як пострах і відстрашаючий примір руйнуючої господарки громадскої. І Гуцули відотхнули легкше, але чи на довго? Куліньский побувши якийсь час дюрнїстом при старостві в Косові, пізнав, як то тяжко обходити ся з 25 зр. місячно, коли стояло ся колись місячно і на 100 зр. і так умів походити около поправи своєї долї, що небавком знов вирнув як громадский писар в Кривополї і Ясенові! Нїчим заряджена краєвого виділу, нїчим інґеренция намісництва, Куліньский виказав ся знаменитими кваліфікациями на повітового махера, що то й гайдамацкі „запенди" вмів добре усмиряти і при всяких виборах потрудити ся „ad maiorum Poloniae gloriam",ну і мусить бути автономічним функціонарем, „типовим" громадским писарем. — *XX.*

— **Наша недбалість.** З Калущини пишуть нам: Не добре дїє ся в селї Негівцях, де рускі парохіяни, лишені всякої опіки із сторони свого пароха, видані на „ународовленє", яке всїми силами переводить кс. Мікрут. Яко предсїдатель місцевої ради шкільної заказав він учительці вчити дітий руского катехизму, а натомість пильнує ревно, щоби нїхто не пропустив науки польскої релїґії, котрої удїляє він сам і та сама учителька. Із своїми змаганями він зовсїм не крие ся, бо говорить отверто: „Pani musi się koniecznie starać, ażeby w d ieci wszczepić więcej polskiego ducha". Отверто також зазначує ся, що по руски анї говорити анї писати не вміє і коли раз одержав від селянина квіт, написаний по руски, виплатив дотичну квоту лише під услівєм, що більше по руски писати до него не буде. І щож на се місцевий рускій парох? Може з подвійною ревностию доглядає своїх людий, — каже наш дописуватель — щоби ухоронити їх від впливу польонїзациї, осьвідомляє їх не лише релїґійно, але й національно, береже, щоби ні одна душа не стала жертвою „ународовленя"? Про щось подібного тут нїхто не чував, ба, навіть звичайної проповіди рідко коли можна почути з уст місцевого душпастира! Супротив такого недогляду руского пароха не дивниця, що робота польского ксьондза не лишаєсь без успіхів. Сьвідомійші селяни звертались о пораду до декана о. Рожаньского, але сей „патріот", ідучи рука в руку із старостою, збув їх нїчим. Як зачувати, селяни імають ся тепер послїдної дошки ратунку і задумують виготовити отверте письмо до Впреосьвященого митрополита та вислати депутацию в тій справі. Коли б і се не змінило невідрадних відносин в парохії, то хиба надїятись треба... залучаньскої історії. — *Сьвіт.*

— **Збори членів Ставропіґійского Інститута у Львові** відбули ся дня 17 с. м. По зложеню звіту з дїяльности „совіта" за минувший адміністраційний рік, приїшло до вибору сенїора, двох віцесенїорів, совіта і контрольної комісиї. Сенїором вибрано через аклямацию дотерішнього сенїора ст. радника Ник. Герасимовича, віцесенїорами радника Р. Яминьского і проф. Сивулякa.

— **Зелїзничий дворець на Личакові.** Міністерство зелїзниць приняло проект поставленя двірця зелїзниці Львів-Винники-Підгайці на Личаківскій рогачці у Львові з відногами: з одної сторони до двірця Підзамче а з другої до Перанникивки. Рівночасно позволило міністерство зелїзниць, щоби той проект служив основою до ревізиї траси, котру переведе в найблизших днях управитель будови тої зелїзниці, п. Косиньский.

— **із статистики Львова.** З кінцем 1903 р. числив Львів 168.600 мешканців. Число заключених подруж виносило в минулім роцї 1.536, число всїх уродин 6.005, з того 1857 неправесних а 187 нежиних. Умерло людий 3.978.

— **Тривкість армат.** В часї, коли майже що днини приносять телеґрами з терену війни вісти про стички кораблів, про бомбардованє пристани, не від річи буде сказати дещо про армати, якими узброєні в военні кораблї. Отже вежі панцирників узброєні по більшій части арматами 12-цалевими, значить, такими, в котрих отвір дула має 12 цалїв в промірі, а шість сяжнів довготи. Така армата важить більше-менше 70.000 кільоґрамів і коштує около 380.000 К. Коли ще додати кошт лафети чи то підстави, на котрій армата спочиває, та иншого приладів, вкінци кошт панцирної вежі, де уміщені в армати, то одна армата вийде на яких 1,300.000 К. Набій такої армати важить 450 кільоґрамів і несе на 15 кільометрів. Один набій коштує около 5.000 К. Але від пороху, особливо уживаного тепер бездимного, дуло дуже скоро стирає ся і нищить ся, так що 12-цалева армата звичайно не видержить більше як 100 вистрілів, а потім став ся не до ужитку. Коли ж до цїни одного набою додати ще сотну часть цїни самої армати на амортизацию, то кошт одного набою вийде близько на 9.000 К. Чим коротше дуло, тим менше воно стирає ся і тим тривкійша армата. Длятого новійша техніка виробляє армати коротші. Російскі армати семицалеві з чотирисяжневі дають 8—9 вистрілів на мінуту, кождий по 45 кільоґрамів; така армата може дати 450 вистрілів. Японьскі армати 3 /4-цалеві а 1 1/2-сяжневі дають по 18 вистрілів на мінуту, кождий по 20 кґр. ваги, і витримують 800 вистрілів.

— **Нїяґара під ледом.** Нїяґара — се як звісно, найбільший водопад на сьвіті. Нїяґара випливає з озера Ґрїе а в тім місци широка на 1200 метрів. Відтак звертає ся она на граници держави Нью-Йорк і горішної Канади із озерови Онтаріо. Вже при острові Навн біг ріки став дуже скорий, а в віддаленю 60 кіль. під озера Ґрїе коритo ей звужує ся до 1000 метрів і творить величезний водопад. Подорожники, що бачили ту 50-метрову високу масу води, спадаючої з страшним гуком і шумом, дізнавали вражіня, гейби ті води спадали в бездонну пропасть. Водопад розділює на дві половини островець Ірїс порослий чарівними деревами. Гук водопаду чути на 80 кільометрів довкола, а земля при берегах трясе ся від него. В лїтї видко хмари водяного порошку з віддаленя 120 км. Зимою той порошок спадає на доохрестні дерева і творить прегарний як пір легесенький иней. В мові Індиян Нїяґара значить „Грім води". Помежи двома частями Нїяґари вибудовано на острові вежу, котра дрожить безнастанно від споду до гори. При сьвітлї місяця води, чудово просьвітлені, роблять чарівне вражіне. В наслїдок дуже скорого бігу води Нїяґара рідко коли замерзає, але в часї дуже острих зим лучало ся се деколи і так стало ся також сеї зими. Воду сцїпив сим разом дужий мороз як раз в хвили, коли она високо над скалою творила велитну гору. Пишуть, що тепер годї очий відірвати від тої краси...

— **Дрібні вісти.** Краєвий виділ і магістрат м. Львова вислали до міністерства справ заграничних мемориял з просьбою о заснованє у Львові американьского конзуляту. — Студента медицини Савина Сохацкого відставлено вчера із слїдчої вязниці карного суду до заведеня божевільних в Кульпаркові. Сохацкий підчас слїдства не признав ся, що то він насипав до склянок в помешканю о. Пакижа аршенику. — Міністер д-р Кербер яко міністер справедливости видав прокураториям поручена, щоби на будуче не заряджувано вязням за кару на карк зимного тушу, котре то средство від тепер може бути ординоване лише в цїлях лїчничих.

— **Послїдні вісти.** Засїданє парляменту розпочало ся нині о год. 10 1/2 перед пол. Правительство предложило цїсарске розпорядженє про континґент рекрута на рік 1904 і предложенє буджетове. Засїданє виповнюють в цїлости читане впливу і поіменні голосованя, бо обструкция тревае дальше. Між відчитаними інтерпеляциями находить ся також інтерпеляция Руского клюбу в справі задержуваня старостами руских селян, що вибирають ся на зарібки за границю. Польске коло розпочало — як доносять — інтриґи в справі реформи реґуляминy стараючи ся довести в тій цїли до коалїциї Чехів, Поляків, нїмецких клерикалів і сторонництва Люеґера. Поляки числять на амбицию теперішнього віденьского посадника міста, о котрім думають, що задля надії на президентуру в будучім кабінеті дасть ся ужити до розбитя солїдарности нїмецких сторонництв.

— **Зарібки в Прусах.** Роботи в Прусах вже розочали ся і р боту дістануть всї, котрі зголосять ся, лише аби в кождій партиї було тілько бабів і дівчат, кілько є мужчин Кожда партия робітників, зложена по половинї з мужчин а по половинї з жінок, дістане контракт і може їхати кождої хвили! — *Народна Канцелярия.*

— **Рада Надзираюча Повітового Товариства Кредитового в Сокали,** стоваришена зареєстрованого з обмеженою порукою, повідомляє отсим, що дня 10. н. ст. мая с. р. о годинї 2. з полудня відбудуть ся в льокали товариства (дім Шилкевича) надзвичайні загальні збори членів з слїдуючим порядком дневним: 1) вибір трех членів дирекциї, 2) внески членів. — *Сильвестер Вітошиньский,* предсїдатель, *о. Миколай Кишакевич,* заступник предсїдателя.

— **Видїл Руского Інститута для дівчат в Перемишли** дякує Вп. панам д-рови Костеви Левицкому, адвокатови у Львові і д-рови Теофилеви Кормошеви, адвокатови в Перемишли, за щедрі дари и користь Інститута кождий по 120 кор. 50 сот. — *Видїл.*

— **З Миклашева,** пов. львівского доносять, що дня 23. с. м. відбуде ся там торжество в честь місцевого пароха о. Адальберта Глиньского, котрий того дня кінчить 80-ий рік життя а 56-ий сьвященьства. Торжество розпічне ся о 9-ій год. рано богослуженем в місцевій церкві.

Урядові вісти:

— **З львівскої архіепархії.** Канонічну інституцию одержали: оо. 1) Корнило Гумецкий на Снас. 2) Ярослав Гургула на Томашівці, 3) Теодозий Кинасевич на Підгородє і 4) Зиновій Перфецкий на Іванчани. — Завідательства одержали: оо. 1) Василь Зацерковний в Вовкові, 2) Симеон Кишма в Коростові, 3) Петро Рудакевич в Пальчинцях, 4) Віктор Нестерович в Сороках і 5) Стефан Василик в Чолганах. — В пропозицию на парохію Козьова приняті: 1) Йосиф Дикий, 2) Артемій Авдикович, 3) Платон Карпіньский і 4) Іван Юрків. — На конкурс з реченцем до 28 мая виставлена парохія Вовків, цирецкого деканату.

40.000 корон виносить головна виграна льотериї огрівальних комнат. Звертає ся увагу, що тягнене відбуде ся невідкличнo дня 23-ого с. м.

З Товариств.

Посьвячене дому „Труда".

В неділю дня 17 н. с. цьвітня довершив Впр. о. мітрат Туркевич при участи крилошан митр. капітули Впр. оо. Пюрка і Чапельского посьвячене власного дому товариства „Труд" під ч. 39 ринок у Львові. В тім торжестві взяли участь: заряд товариства, робітниці і ученици та значне число місцевої інтелїґенциї. По довершенім актї посьвяченя дому о. мітрат в теплих словах представив значінє і вагу товариства „Труд", піднїс значінє праці взагалї, а специяльно в товариствах з задачою економічною і зложив желаня на успішний розвій сеї нашої одинокої жіночої спілки промисловой. По посьвяченю паски і по обдїленю сьвяченим яйцем, засїли члени управи товариства, учасники торжества і робітниці з настоятельками та ученицї до скромно заставлених столів. Самих робітниць і учениць було около сотки. Перший тоаст виїс дир. Нагірний в честь духовенства взявшого участь в тім торжестві. Крилошанин о. Чапельский, підносячи в гарній патріотичній бесїдї вагу праці на поли нашого економічного розвою, виїс тоаст на честь тружениць і труженикiв в товаристві „Труд". Проф. Шухевич в довшій промові зазначив значінє участи жіноцтва в економічнім і інтелектуальвім розвитку народів, піднїс заслуги директорки п. Кокорудзової около розвитку „Труда" і виїс тоаст в ей честь. П. Кокорудзова внесла тоаст в честь ініциятора сего товариства о. Нагірного, а сей в честь предсїдательки ради управляючої п. Германи Шухевичевої. Проф. Кокоруда виїс тоаст за здоровє робітниць в руки найдовше працюючої в „Трудї" настоятельки п. Ґревьової. По тім забрала голос ученица Стефанія Дудиньска, щоби высказати чувства своі і ей товаришок учениць а высказала їх такими словами: „Христос воскрес! В імени товаришок моїх підношу сей наш радісний оклик на миле привитанє високодостойних гостий і членів нашої Спілки на нинїшнiму нашому торжестві. Сей оклик є для нас тим більше радісний, що его підношу в нашій власній хатї. Рік 1900 буде записаний золотими буквами в історії розвою нашого жіноцтва через заснованє першої української жіночої спілки промисловой „Труд" у Львові. І ми вступили до сеї дорогої нам інституциї не тілько задля зарібку, але працюємо з повною сьвідомостию і в тій мисли, яка проводила основателям спілки, т. є., щоби утворити осередок праці для нашого жіноцтва та щоби увільнити нашу суспільність если вже не від ошуканьчої, то в кождім разї байдужної достави та щоби не остати позаду иних культурних народів і їх на слїпо не наслїдувати, а внести і в тую галузь промислу свою рідну окрасу і положити цїхи свого рідного вподобаня. Таке розуміне завдання Спілки лучить нас тїсно в праци і в змаганях з зарядом, котрий відчуваючи сю лучність змагань, відносить ся до нас по дружньому, за що ему, а передовсїм Вп. директорцї п. Кокорудзовій висказуємо нашу глубоку вдячність; а дасть Бог, що сї змагани зучать Спілку тїснїйше з суспільностию, котра вже порозуміла вагу нашого товариства і не пощадить старань, щоби ся Спілка станула на відповіднiй їй вишинї. Працюючи совісно надїємо ся, що праця наша не остане без нагороди. Во глядячи на скорий зріст нашої спілки і живе заінтересованє нею суспільности нашої, маємо повну надію, в рік-два Спілка захопить ще ширші области продукциї, навяже тїснїйші взаємини з народом та в більших містах виростуть філії більші і сильнїйші, чим теперішна Спілка сама. А в них ми працюючи, будемо мати найбільшу нагороду. Запорукою сих надій най буде наше сьвяте переконанє, що через набуте власного дому розвій Спілки ще скорше піде наперед. І на нинїшнім торжестві посьвячена власного дому вносячи оклик „Христос воскрес!" висказуємо бажанє, щоби сьвітлий заряд і на дальше відносив ся до нас як до тих, що переняті тою самою гадкою що і заряд, звертаємо ся до Впов. гостий з просьбою, щоби своїми впливами вщіплювали в суспільність нашу зрозуміне вартости нашої Спілки, а враз для себе і від себе желаємо Спілцї як найлучшого розвою". Сї слова молодої панночки, ученицї нашого „Труда", указують якими гадками переймають ся молоді серця, зіткнувшись з сим товариством, якими гадками переймає ся молоде поколїне нашого жіноцтва і з якими силами вистунить наш „Труд" на ширше поле своєї дїяльности. О год 2 з полудня закінчило ся се гарне товариство, а учасники розійшли ся з надією на красшу нашу будучність. — *Учасник.*

Малий фейлєтон.

ФРАНЦ МИХАЙЛІВ.

НА РУЇНАХ.

(Мрій молодечих товаришеви Вол. Літиньскому, присьвята).

1.

Бачу руїни моєї сьвятинї,
де я життя все складав на офіру,
де чисті сльози мили очи синї,
де забував я про сум і зневіру...

Минули мрії... Чи вчера, чи нинї
се сталось, добре не знаю й не вірю,
щоб потонуло у часу глубинї
те, що давало мінї щастє й віру...

Там, де так довго молодечі мрії
сьвітили ясно сяєвом надії,
понурий вихор сумну пісню сьпівав...

Там, де я силу набирав що днини
на житє дальше — тепер лиш руїни,
туга, розпука і пустка нїмая...

2.

Нехайже вихор у віддаль безмежну
несе останки моєї сьвятинї,
нехай розпуку й тучу безбережну
несе в даль синю, у віддаль безмежну!...

Сьмію ся з всього так сердечно нинї,
хоч тугу в серцї маю безбережну:
сьмію ся з всього, з моєї сьвятинї,
з тебе, дївчино, з очий твоїх синїх...

Я знаю добре, що лиха робота
була, коли я поравсь при сьвятинї,
бо те, що вдало ся менї блякитом

було з піску лиш і з жовтої глинки,
а може, може лише із болота
було се, чим я хвалився перед сьвітом...

3.

Сьмію ся з всього... Нехай огонь гасне
у моїй груди, як згас на престолї
моєї церкви... кладу ся без волї
на грізні филї життя і десь в ясне,

чудове місце пливу, де до волї
скоро забуду кохання нещасне,
де позабуду усї свої болї —
сьмію ся з всього, нехай огонь гасне...

В даль! На заклятя душі громовее
у груди серце збудить ся новее,
новії сили і воля могуча...

Вдаль! Хотяй страшить все филя ревуча,
хотяй вже волї опадають крила,
а вихор лодки роздира' вітрила...

4.

Давно зійшов я вже з тої дороги,
що межи ньвіяди вела мого духа, —
любов тягла мене, а серце слухa'
її розказу скорше чим трівоги...

Ті небосяжні, астральні країни
менї здавались за темні, за мрачні,
мене тягнуло серце небачне
і затужив я серед зір — до глини...

Як все те сталось, я вже сам не знаю,
а чому сталось, не вмію сказати,
досить, що сталось... Мабуть дух крилатий

в ніч лїтну, темну на землю дістав ся
і так там довго вештав ся, блукав ся,
що аж у пеклї добачив ся — раю...

5.

Доволї з мене тої Одисеї
душею, тїлом і всїми думками!
Днесь мої думи немовби Пігмеїв
кинула в неміч борба до безтями.

Доволї з мене тої Одисеї,
борби доволї з власними думками!
Любви не хочу пишної киреї,
але не хочу і борби з думками...

Доволї з мене всього добра того,
що нераз гірше чим найтяжше горе
болить, чим злидні — ох гірше, їй Богу...

Я тепер хочу спокою сьвятого,
щоби не лило ся сліз моїх море, —
вернути хочу на давну дорогу...

6.

Одиак — не могу я чомусь, не могу
знова вернути на давну дорогу,
де я так довго-довго йшов спокійно
не дивлячи ся на тугу, трівогу...

Она давно десь зникла безнадійно,
та дорога, де я йшов спокійно,
де я всїм вірив: Собі, людям, Богу —
та дорога зникла безнадійно.

Дарма я трачу цїлі днї і ночи,
дарма тужу я і гірко ридаю,
дарма забавлю молодії очи...

Я вже не знайду тієї дороги,
якою вперве ішли мої ноги,
хоч знайти її так дуже бажаю...

17. III. 1904.

— **На руки вибран го дня 6. марта с. р. комітету будови церкви в Нов. Санчи** вплинуло в марті: Зі загальних зборів 57 К 50 с, д-р А. Дзерович 10 К, Ів. Іванишов 1 К, Ст. Е. Е. Леонтовичі 3·03 К, о. З. Лехицкий 2 К, посол В. Яворский 10 К, сини Казимир і Володимир 2 К. Разом 85 К 53 с. Всїм Вп. Жертводателям складаємо щиро-руске спасибіг та просимо о ласкаву память на дальше. Від комітету буд. церкви в Н. Санчи: *Василь Яворский* предсїдатель, *о. Захарія Левицкий* секретар і скарбник.

Ціна волів. Відень 18 цьвітня. На вчорашній торг пригнано загалом 5.668 штук. Між тими з Галичини було 397 штук, а з Буковини — Плачено виїмкові штуки по 80 к. 82 сот. Найкращі по 74 до 78 кор. Середні по 66 до 73 к. гірші по 64 до 65 кор. Підтучені корови і бугаї по 60 до 74 кор. Худі по 48 до 62 кор. Ціна за один метричний сотвар.

Курс Львівский

в дня 19 н. ст. Цьвітня 1904.

	Плат.	Жад.
Акції за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. в. в.	538 —	548 —
Банку для торгівлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черновц. Ясси по 200 зр.	580 —	586 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. з 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	102 20
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	102 20	102 90
„ „ 4% а. в. льос. в 57 н.	98 80	99 50
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 —	— —
„ „ 4% льос. в 41½ н.	99 —	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	98 80	98 50
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. з.	99 50	100 20
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	102 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 70	— —
„ „ 4½% (III. ем.)	101 80	102 50
Позички краєвої з 1873 по 6% а. к.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 —	99 70
Позички м. Львова 4% по 200 корон	97 —	97 70
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 80	— —
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	77 —	83 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарський	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	252 —	254 —
100 Рублїв паперових	252 —	254
100 марок нїмецких	117 —	117 50

Портрет Т. Шевченка

Ціна 50 кр.

Дістати можна в товаристві „Просьвіта".

В книгарни Товариства ім. Шевченка і в книгарни Ставропигійскій можна дістати отсї праці видані проф. дром Ів. Кошачом: Будучність гімназий, ціна 1 К, Партийна політика і мораль, ціна 50 сот., Родинне житє (під розвагу руским „Соколикам і паннам") ціна 50 с. Соціялізм, етика і політика (під розвагу „старшим і молодшим") ціна 50 с. Три перші праці зладжені на основі праць проф. бератїньского університету дра Фрідріха Паулзена.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 6 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тому часопись передплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульовання і забезпечення видавництва. Грошї слати на адресу: *Administration „der Ruthenischen Revue", Wien IX. Höfergasse 5.*

Надіслане.

Спеціяліст недуг внутрішних

Д-р Евген Озаркевич

довголїтний лїкар клїнїчний і заведення лїчничого в Щавниці, орудує постійно **у Львові, ул. Корнякгів ч. 1., II. пов.** (Народний Дім). 609

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові плоша Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі иньші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Платничого і до услуги гостий в комнатах до снїдань, обідів і вечер під користними услівями пошукує торговля корінна вин і делїкатесів **Івана Бориса** в Перемишли. 219 11-?

Потребуємо фахового книговодця. Убігаючі ся о тую посаду зволять зголосити ся до Дирекциї каси „Поміч" в Теребовли. Першенство буде мати той, хто потрафить заложити і провадити хор церковний. 266 3—4

До заміни парохія гірска, одна з найінтратнїйших в дїецезиї станиславівскій, за парохію в місті або близько міста. Зголошуватись до п. Івана Франчука ц. к. професора руской гімназиї в Коломиї. 268 3—6

Григорій Дмитрик, півець церковний, неіспитований, лїт 27, жонатий, глядає доброї посади. Адрес до 20 цьвітня: Чагрів, пп. Букачівці; від 20 цьвітня далї: Зарудцї коло Львова. 277 2—3

Інтеліґентний молодець, володїючий руским, польским — слабше нїмецким язиком — в слові і письмі, глядить якого занятя. Відомість в Ред. „Діла." 278 3—6

Вдова по народнім учителю Русинка, в середнім вїці, розумїє ся дуже добре на кухни і на домовім господарстві, — пошукує місця в руским домі. Зголошення під адресою Л. М. poste restante Марківцї, почта loco.

Особа, що розумїє ся добре на сїльскім і домовім господарстві, глядає посади у сьвященника. Ласкаві зголошення: Львів, ул. Замкова ч. 1, II. поверх у п. Турчаньской. 288 1—4

Знамениту наливку морелеву, що визначає ся делїкатним смаком, барвою і запахом, велику бутельку по 3 К, виробляє і поручає фірма

Іван Мушиньский

Львів, Ґродзїцких ч. 3.

259 4—4

ГАЙДАМАКИ

ТИЖНЕВНИК

виходить що вівторка.

Видав і за редакцию відповідав: *Михайло Петрицкий.*

Цїлорічна передплата виносить 4 зр. на пів року 2 зр. Редакция і Адміністрация: Львів, ул. Батория ч. 24, II. поверх.

Купуйте лише

Крохмаль брилянтовий Бажанта!

Дістати можна всюди.

Торговля Солецкого, Львів, ул. Батория ч. 2.

Прібки даром. 281 1—15

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сїльских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цїнах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплїй, хемічній дорозї фабрично зладжених і солодженых та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.

Цїнники і информациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 200

Перша краєва різьбарско-золотнича рукодїльня для украшеня церквей 782

ТЕОДОЗИЯ КОМІСАРУКА

в Станиславові ул. Собіского ч. 5.

Виконує іконостаси, олтарі, кивота, проповідниці, престоли образи процесіональні і прочі церковні знаряди в бажанім стилю. Відновляє також старі і ушкоджені різьби та малюваня із захованєм найточнїйших знамен і черт історично-архіольоґічних. Цїни як найприступнїйші. Поручає також великий вибір кивотів в виді церкви, прехорошо виконані найновїйшої форми в цїні від 120 зр. в гору.

Товариство „Любов" у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам**, згадно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на рїч третих осіб (дітий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 6 і рік жита.

Перший віддїл, *обезпеченє рент*, заведнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, згадно б) сиротам річні ренти до 20 року їх жита.

Другий віддїл дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році жита обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов" своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна виплачувати в місячних, тверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* згадно *14-днёву провізорію* до виплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гора;*

5) звільненє під всяких *стемплових і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошта друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов" у Львові, Ринок ч. 10.*

Red Star Line, Antwerpen.

до Америки.

Пароплї першої класи, — просто без пересїданя до Нового Йорку і Філядельфії. — Добрий харч. — Знамените корабельне уладженє. — Дешеві цїни перевозу.

Информацій удїляють:

Red Star Line 20, Wiedener Gürtel in Wien

або

ВОЛОДИМИР ПОДЛЕВСКИЙ, агент, ул. на Болоні ч. 8, I. п. біля головного двірця, Львів. 273

КОЛДРИ на вовняній ваті по зр. 3·50, 4·50, 6, 7, 8, 10, 11, 12 до 19 зр. Колдри шовкові атласові по зр. 12·50, 14, 26, 18, 20, 22, 24, 28 до 32. Новість! Колдри подвійні обосторонні до ужитку дуже практичні і гарні лише о 1 до 2 зр. дорожше від цїн повищих. Найбільший вибір лише в спеціяльній торговли колдер і материаців Йосифа Шустера, ул. Коперника 5. 287

Повір! — Новість!

Чистий дохід призначений на будову дому „Сокола"!

З монограмом Сокола візитівка по 6 сот., 100 штук 5 К.

Портрет Лисенка по 50 сот., в оправі по 2 К.

Брошки з гербом Руси по	0·60 к
Шпильки „ „ „	0·50 „
Спінки пара „ „ „	0·90 „
Дармовіс „ „ „	0·40 „
Пушки на тютюн або папіроси з гербом Руси	„ 2·50 „
Мошонки на гроші „ „	2·00 „
„ „ „менші„ „	1·10 „
Шпильки емаліовані з монограмом „Сокола"	„ 0·40 „
Притискачі з Шевченком, Котляревским і т.д.	„ 0·80 „
Льоси сант. льотерії Сокола (переписні листкі 10 родів) по	„ 0·25 „
Облїґациї на будову дому Сокола	„ 10·— „

Набувати можна в Соколї у д. Д. Кучики, справника.

Льоси набувати можна в Соколї, в „Народній Торговлї", „Трудъ" у Ад. Раппа Львів, ринок ч. 11.

Оповістка.

Заходом академ. тов. „СІЧ" в Чернівцях (перед тим „Молода Україна"), появили ся досї ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор", комедия в пяти дїях, переклав В. Симович. Цїна 60 сот.

2. Г. Яблочков: „Сїльска Учителька", оповіданє, переклав А. Крушельницький. Цїна 60 сот.

3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби" новелї із гуцульского жита Цїна 60 сот.

4. Теодот Галїп: „Думки та пісні", поезиї. Цїна 20 сот.

5. Ант. Крушельницкий „Серце", оповідани. Цїна 70 сот.

6. Леся Українка: „Відгукн", поезиї. Цїна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.

7. Максим Горький „Міщани", сцена в домі Бесеменонова, переклала Маруся Полтавка. З передним словом. Цїна 1 кор.

Видана 1—2 і 7 можна дістати тілько неоправлені.

Набувати можна всї книжки з Чернівцях у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого жовтня 1903 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Кракова: **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева-Любачева: 10·25.
З Підволочиск: (на головний двірець): **2·30**, 7·55, 5·30, 10·20*.
„ (на Підзамче): **2·15**, 7·85, 5·06, 10·02*.
З Тернополя-Грималова (на гол. дв.) 3·30*, (на Підзамче) 3·09*
З Чернівців: **12·20***, **1·40**, 6·20, 5·40, 9·20*.
Зі Станиславова 11·15, **8·10**.
З Стрия: 7·45, 9·57, 1·10, 4·35, 10·40*.
З Рави-Сокаля: 6·40, 5·55.
З Яворова: 8·20, 5·20.
З Самбора: 7·35, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова: **12·45 8·25 2·50**, 4·10*, 8·35, 6·15*, 10·55*.
До Ряшева-Любачева: 3·25.
До Подволочиск (з гол. двірця): **1·50**, 6·30 9·—*, 11·—*.
„ (з Підзамча): **2·04**, 6·43, 9·20*, 11·24*.
До Тернополя-Потутор (з головн.): 10·40, (з Подзамча) 10·57.
До Чернівців: **2·51***, **2·40**, 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Стрия: 6·45, 9·05, 3·05, 6·40*, 11·05*.
До Рави-Сокаля: 9·40, 7·05*.
До Яворова: 6·15, 3·50.
До Самбора: 9·25, 3·40.
До Жовкви: (лише в неділю) 11·11*.

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені зьвіздкою (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Информацій удїляє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Перше гал. Товариство акцийне

Рафінериї спіритусу у Львові

На сьвята *поручає свої добірні вироби як:*

Наливки — Польскі горівки

Бонгут

найлїпшої чистоти

Розолїси — Руми

232 9—10

Склади: пасаж Гавсмана — Площа Бернардиньска 2. — Ул. Капітульна 3.

Тягнене невідклично в суботу 1904.

Головна виграна

корон **40.000** корон

Льоси огрівальних комнат

по 1 короні

поручають:

Кіц і Штоф, М. Клярфельд і М. Файґеман, Самуелї і Ляндав, Август Шелєнберґ і Син, Шіц і Хавс, Сокаль і Лілїен, Яків Штро, банкові доми у Львові.

Виграні в ефектах не виплачують ся грішми. 250 6—?

Найлїпші французскі паперці циґаретові „LE GRIFFON" Найлїпші французскі тутки циґаретові

Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 181

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянськоі. З друкарні Народовоі (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 76. **Львів, Середа 7 (20) Цьвітня 1904.** **Річник XXV.**

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		*за границю:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженим. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошения звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або на її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошени числять ся по 20 с. за стрічку.

Відшкодоване невинно засуджених.

Обовязуюча тепер австрийска карна процедура, що есть плодом праці такого визначного правника, яким був Глязер, належить безперечно до найпоступовійших кодифікацийних праць не тілько в Австрії, але загалом на поли европейского законодавства. Все, що давала наука карного поступованя з 70-их років, знайшло в нашій процедурі карній свое місце так, що в хвили її видачі стояла вона в цілости на вижині наукової теорії свого часу. Небавом однак виявило ся, що мимо всіх своїх визначних прикмет, австрийске карне поступоване мае дві чи малі недостачі, що значно ослаблюють її гуманітарну тенденцию. Сі дві недостачі, се брак усяких постанов про відшкодоване невинно засуджених, та надто загальні, а тим самим і надто елястичні постанови що до слїдчого арешту.

Примус, який держава виконуе супротив горожан, що ввійшли в колізию з карним законом, се після понять новочасної криміналістики свого роду mallum necessarium, котре повинно трафляти лише дійсного виновника та, о скілько дасть ся, повинно приміновати ся з якнайбільшою бережливостию для найвисших дібр кождого горожанина: свободи і житя. А тим більше належить перестерігати сих засад що до провізоричного примусу, яким есть арешт слїдчий. По новочасним вимогам справедливости нїхто, кого незасуджено ще правосильним вироком, не повинен зазнавати кари, якою будь-щобудь есть провізоричне увязненя. Так каже теория і сего вимагають принципи новочасного лїберального устрою. Habeas corpus горожан мусить бути забезпечене.

Як звичайно однак, так і в тім зглядї практика не йде в парі з теориею. Случаї тяжких карно-судових засудів, нераз навіть вироків на смерть, котрі опісля показують ся страшною ошибкою Теміди — не даром вона представляе ся з завязаними очима — не так рідка річ, не кажучи вже про засуди дрібнійші, що не потягають зруйнованя індивідуальної еґзистенциї та тяжкого удару для родини, як се мае ся річ з вироком смерти або довшої вязниці, все таки наносять невинно покараному тяжку моральну, а а нераз фізичну і материяльну кривду. Природна річ, що після всїх вимогів справедливости, невинно покараному належить ся крім формальної регабілїтациї відповідне відшкодоване та винагорода дізнаної кривди. Що до сего однак в нашім законодавстві істнуе люка, котрої не виповнив і закон з 1892-ого року, котрим вложено на державу обовязок винагороди маєткових втрат понесених судово-карним засудом невинно засудженому. Моральні терпіня, втрата здоровля, винагорода за обмеженя свободи, за стрячені лїта, евентуально кривда родини невинно покараного смертию не знайшли навіть після сего закону свого відшкодованя.

Отся разяча несправедливість найшла свій вислів в чим раз то частійше подношених відзивах про потребу доповнена нашого карного законодавства в сім напрямі, а тепер надходить мабуть пора, коли ся реформа перейде в дійсність. Именно член палати панів і президент державного трибуналу, звісний широко учений правник, д-р Унґер, вніс в палаті панів проект закону про всесторонне відшкодоване за несправедливі карно-судові засуди. Державному трибуналови як-раз придїлив закон з 1892-ого року рішене про належність відшкодованя за материяльні втрати невинновасуджених і як-раз практика сего трибуналу дала ученому внескодавцеви материял для его проекту. Коли отже не зайдуть які перепони внїшного характеру, небавом австрийске законодавство збогатить ся о одну поступову та гуманітарну інституцию: відшкодоване за карно-судові ошибки.

Та, як сказано, карне поступоване проявляе ще й другу важну недостачу, именно на точці провізоричного увязненя. Дотичні постанови карної процедури, що вводять тимчасове притриманя і слїдчий арешт з чотирох (зглядно трох) мотивів: горячого вчинку, небезпеки порозуміня з співвинними і т. п., небезпеки утечі та повторена зглядно довершеня замірености злочину, надто загальні і лишають широке поле індивідуальному узнаню судиї. І справді, постанови §-у 175-го карної процедури так гнучкі, що на їх основі кождого обвиненого чи лише підозрілого можна позбавити свободи на довший час цїлком без основи. Австрийска карно-судова практика виказуе, що супротив осіб, придержаних в слїдчім арешті на основі згаданого параґрафу, в половині случаїв навіть не виточено акту обжалованя, а і з другої половини значний ще процент увільнено по переведеній розправі. Виходить, що завдяки елястичним постановам дотичної карно-процесової норми більша половина провізорично взятих зазнали кривди, потерпіли заздалегідь незаслужену „кару". З огляду на се і в тій квестиї підносить ся чим раз сильнійше домагане реформи дотичних постанов процедури і заступленя їх иншими, більше спрецизованими і лишаючими менше власти слїдчому судиї над свободою горожан. Щоби бодай в части виповнити сю люку, міністерство справедливости видало наніть розпорядженя, в котрих повелївае підчиненим судам лише дуже обережно, а найбільшою пошаною горожанської свободи та точно в гуманітарнім дусї процедури хапати ся виїмкового средства провізоричного увязнена. На жаль однак, практика карних судів, особливо в нашім краю, не все йде слїдами сих розпоряджень та богато дае до бажаня. Процент безвинно держаних в слїдчім арешті найвисшим є як-раз в Галичинї.

Отся друга прогалина в карнім поступованю не стае поки-що полем для лєґіслятивної праці, хоч як справа являе ся пекучою. Все таки належить однак сподївати ся, що й тут зближае ся реформа, бо саме тепер з ініциятиви міністерства справедливости відбувають ся при трибуналах судових конференциї спрошених юристів в квестиї обмеженя слїдчого арешту. Зібраний на сих конференциях материял послужить певно до кодифікацийної роботи в тім напрямі, чого здїйсненя як найборше належало би лише бажати.

„Січи" чи „Соколи"?

Від Вч. о. В. Барановского з Цїневи одержали ми слїдуюче письмо:

„В 73 числї Дїла прочитав я поклик до закладаня „Січий" по селах під заголовком: „Закладайте пожарничі сторожі!" Читаю се та думаю собі: красно оно написано, коби лишень не перешкоди, о яких автор сеї новинки або не знае або не хоче знати. Хто-ж мае закладати „Січи" по селах? Певно що передовсїм священники, бож їх обовязком є вести провід в роботї орґанізацийній по селах. Та ба — коли тут вже і колоди під ногами священників! Як їх закладати, коли самому не мож до „Січи" вписатись. В статутї для товариств пожарничих „Січ", є виразно сказано, що до товариства могуть належати лишень особи свїтскі. Славний „Гетьман Січовий" п. Трильовский коли укладав статут, вже вперед подбав о те, аби до „Січий" не мішались „попи". Позбувшись таким способом немилих попів, довів сей орґанізатор „Січий" до того, що нинїшні „Січи" по селах (принайменше у нашім Пукутю) суть осередками его партійної аґітациї та по більшій части ведуть деструктивну, нашій народній справі шкідну роботу. Дійшло до того, що на загальних зборах Січових не говорить ся нїчого иншого як лишень о „попах"; кілько хто бере за требы, хто яку мае проповідь, о процесах попів і т. п., а все те в присутности молодих „Січовиків", нераз 15 літних леґінів. Так приміром відбули ся загальні збори „Січи" в Пядиках коло Коломиї. Говорено там о всім, лишень не о тім, що відносить ся до „Січи". А тепер поспитаю я автора наведеної новинки чи там п. редактора „Подільского голосу": Що випадае нам попам на се робити? Чи пхатись там де нас не хотять, чи хвалити те, що варте нагани? В селї, де я є від кількох місяців завідателем, є рівнож „Січ", але позаяк я до неї не можу вписатись, бо не позволяе статут, та позаяк я пізнав її хибний напрям і вилини гетьмана коломийского, хочу безуслівно на місци „Січи" завести „Сокіл" та увійти в контакт з „Львівским Соколом". Для характеристики наших Січий на Покутю, чим они пересякли, та чого учить їх п. Трильовский без співучасти попів, наведу ще щось. Раз зачав я з одним „Січовиком" говорити про руского „Сокола" у Львові і его філії в сей мені каже: „Коли ці Соколи то з Ляхами тримають, (!!) так само як тов. „Просьвіта"(!!), а львівский „Сокіл" то подав собі руку з польским „Соколом у Львові". А хто вам таке наговорив, питаю здивований. „Ну та хто, адвокат Трильовский в Коломиї казав нам таке на зборах". А що, гарний гороскоп для нас Русинів? Зовсїм як зі столиці „Галичанина". А менї аж мороз пішов поза шкіру чуючи таке. Гей Боже які ми бідні Русини! А ми пишемо в часописях зазиви до закладаня „Січий!" Чи варто так себе самого обдурювати? Чейже ми не москвофіли, що себе і других обдурюють!"

Отся допись о. Барановского, чоловіка найщирійшої волї і ревного народного робітника, адресована до редакциї „Подільского Голосу", та справа є так загальна і актуальна, що ми позволимо собі на неї хоч коротко відповісти.

Аґітация д-ра Трильовского та „ляхотні" способи, яких він уживав до своєї божевільної і каридостойної кирпиї, нам добре звісні, та є дуже лихо мішати институцию з особою і побічною дїяльностию одного з її пропаґаторів. Передовсїм що-до сторони формальної, то сама постанова в статутї, що „попи" суть виключені від належаня до товариства, не є нїякою перешкодою, бо проект статута форсований п. Трильовским є лише проектом і институция сама собою не змінить ся, коли при основаню товариства дотична постанова статута зістане з м і н е н а. Адже тав. „Січи" суть товариствами автономічними і кожда „Січ" може бути статутарно так зорґанізована, як собі сего бажають основателї, отже і з допущеном всїх людий доброї волї до орґанізациї. Мало того, істнуючі вже „Січи" зістали в переважній части зорґанізовані вже в зменених статутах а богато „Січий" є таких, в котрих священики не тілько суть членами але і ведуть провід в товариствї — особливо на Буковинї, де всї без виїмку „Січи стоять виключно під проводом

---

18)

Болєслав Прус.

Палата і рудера.

З польского переклав

О. П—к.

(Дальше.)

— Звертаю увагу панів, що мій „Мемориял про павперизм" або як жадав шановний пан Петро: „Памятник про убожество", я зовсїм переробив — осторіг Зенон.

— В такім раазї наші нові товариші можуть мати до вас претенсию і зажадати відчитаня обох памятників — завважав пан Петро.

Опінїя ся зробила певне вражіне на совіснім панови Зенонови, який сейчас почав видобувати з кишенї иншу не меньше спору вязку паперу. На щасте, достеріг се знаток музики і з найбільшим поспіхом повідомив автора, що так він, як і його товариші не будуть ся чути обиджеными не вислухавши попереднього меморияду.

Заяву сю поперли одноголосно всї слухачі, а потім пан Зенон зачав:

— „Яким способом зарадити ширеню павперизму?"...

— Убожества! — вмішав ся пан Петро.

— Добре: убожества. — Ось питане, а радше понура загадка, над котрою від найдавнїйших часів застановляли ся найзнаменитші уми...

При остатних словах голови слухачів похилили ся, а пан Дамазий сказав:

— Позволю собі поґратулювати шановному панови Зенонови, котрий на мою гадку, як раз нині влучив в саму суть квестиї!..

Сим разом похилив голову пан Зенон і читав дальше:

— „Средства, а радше лїки, які економісти, а радше лїкарі суспільностий подавали проти сеї страшної хороби народів...

— Що за мова! що за мова! — шепнув Дамазий на ухо панови Клеменсови.

— Отже лїки сї можна поділити на дві класи: Перші з них мали на цїли ограничене зросту убогого населена, а другі підносене плодючости спільної всїх сотворінь кормительки...

— Землї! — закликав Дамазий, котрий через час виголошуваня сеї гарної мови вибивав такт обома руками.

— Прошу пана секретаря, аби записав слова: „підносене плодючости землї" відізвав ся знаток музики.

— Чи ви хочете забрати голос в сій квестиї?

— Ні. Хочу тілько спитати пана Зенона, чи межи средствами, що впливають на урожайність землї, вичислив дрени.

Пан Зенон зі встидом визнав, що йому не прийшло се на гадку, а рівночасно обіцяв написати осібний мемориял про дрени.

Тимчасом ребят деклямував комусь півголосом:

„Я виплив на сухого простір океану"...

На щасте, вірш сей украшений так їдко двозначністю, не дійшов до свідомости знаменитого Зенона, котрий знов почав читати і читав — цїлу годину без перерви...

Сьвітлим був стиль сего меморияла, в котрім роз'ентузиязмований бесідник завзивав присутних, аби ані одній пяди землї не позволили лежати відлогом. Згадав про страшні наслїдки нищеня лїсів, про се, що копальні вуґля вичерпують ся, предсказував скорий занепад Анґлії і рішуче вимерте з поверхні землї слонів, жубрів і китів, „котрих (слова бесїдника) тілько вихані і в вечисленних ґабінетах поміщені шкіри будуть сьвідчити перед нашими унуками про заслїплене дїдів і на кости їх стягнуть заслужене прокляте!"

В другій части меморияду, де була мова про средства, якими можна-б зарадити численному зростови кляси убогих, пан Зенон видав ось який окрик:

— „Чи проте думаете, панове, що перелюдненю в тій класї зарадять епідемії? Помиляете ся! Думаете, що война? Помилитесь! Може кольонїзация? В такім разї находите ся в блуді. Може утрудненя в заключуваню подружя? Де там!...

„Ми перебігли усї зі знаних доси средств проти зростови убогої кляси, і... опустились-мо руки... а з уст мимоволї видер ся окрик: Руїна!... сьвіт чекае руїна.

„Та успокійте ся. Ся натура, під якої оживляючим подихом розвив ся величний цьвіт цивілїзациї, не дозволить йому зівяти: бо вказуе мислителеви, яко средство зарадче, чудові суспільности нчіл.

„Панове! я висловлю ся яснійше, межи нами пролетарият є неспосібний до заключуваня подружя... Ось наш вір, ось лїк..."

— Немудрий, нечесний, і неприличний! — крикнув нараз ребят, трясучи ся від гнївy. — То, що ви пропонуете, — додав — квалїфікуе ся до розбору в кримінальним судї, але ніколи в філянтропійнім товариствї, до котрого маю честь належати.

Счинив ся страшний заколот. Цїле зібране розпало ся на дві ґрупи: поступовців і консерватистів, з яких перші уважали пана Зенона за апостола нової і глубокої ідеї а другі трактували його яко найнебезпечнійшого позитивіста.

Доперва голос дзвінка втихомирив розбурхані пристрасти. Партиї счезли, найголоснійші крикуни поховали ся по кутах, а зібране приняло слїдуючі ухвали:

1. *Ребят* врочисто прикликаний до порядку.

2. Товариство мае честь просити пана Зенона, аби свій мемориял змодифікував ще раз а заразом, аби приготовив два инші меморияли; один в квестиї дренів, а другий в квестиї вогких помешкань.

Вислухавши сего рішеня, пан Зенон з виразом дуже поважним, відсунув ся на бік в товариствї якоїсь товстенької особи. А Вольский попросив о голос і сказав:

— Пане Дамазий! чи не могливби ми вас запитати, яка була первісна цїль наших зібрань.

Сим разом знаменитий бесїдник сидїв тихо як риба. Та в кінци, понишпоривши в мраці спомнинь, відповів:

— С скілько собі пригадую, то думалисьмо від початку тільки про одно, с. в. про те, аби подати руку убогим.

— Дуже добре! — сказав Вольский. — А тепер осьміляю ся спитати чи ви, панове, готові, подати їм материяльну поміч?

— Розуміть ся!

— Отже, ласкаві панове, зроблю вам нову пропозицию. Один з найстрашнійших нещасть, які гноблять біднійші класи, є брак кредиту і лихва: тому питаю вас, чи для усуненя сього нещастя, не могли-б ми заложити тимчасом якусь малешьку позичкову касу?

— Чудова думка! — закликав Дамазий.

— Коханий Ґуцьо! — викрикнув пан Клеменс, кидаючись малярови на шию.

Решта присутних з неменшим ентузиязмом приняла проект, і як-стій почала обчисляти можливі фонди.

— Панове! — відізвав ся ребят (не знав бідака, яка туча вибила йому над головою). — Раджу не спішити ся з подаваном цифр, тілько застановити ся холодно і подати рішучо. В тій цїли запропоную навіть, аби ви були ласкаві зібрати ся позавтра, на примір...

— До мене, панове! — перервав Шполунович, складаючи благаючи руки.

свідомої національно і патріотичної інтелігенції та о д-рі Трильовскім і ему подібних злих духах й знати нічого не хочуть.

Переходячи від сторони формальної до мериторичної треба еще сильнійше оперти ся тим виводам, які висказує о. доносчик. Інституция „Січий“ як і аналогічна з нею інституция „Соколів“ є орґанізацією в принципі ґімнастичною і пожарничою а в найширшім того значіню національною і в партійною політикою не має і не повинна мати нічого спільного. О. Б-ий каже, що є противно, але чи ліком на се є виступати проти тих товариств або навіть форсувати друге аналогічне товариство „Сокіл“ яко средство оборони і свого рода антидотум? Нам здає ся, що ні. Ми не повинні виграватн тих двох товариств проти себе, і то не лише з партійного але й національного становиска а навіть зі становиска провідної ідеї і інтересу того рода орґанізації. Нехай люди доброї волі, священики і инші свідомі патріоти, приступають до тих товариств, нехай ведуть там провід, нехай в самім осередку своєю працею і перевагою убивають всякі покутні агітації, що мають на меті кирило і розбитє, а тоді товариства ті стануть тим чим повинні, орґанізаціями чисто культурними і національними і перестануть б ти, там де є, орудиєм для інтриґ амбітних або божевільних одиниць. А за те противно буде, коли на інституцію кине ся каменем і умисно буде ся форсувати друге товариство ґімнастично-пожарниче яко антидотум. Тоді навіть такі „Січи“, котрі-б инакше й не мали на думці бути орудиями антипопівскої геґи, стануть ся такими мимохіть і того рода робота буде лише водою на млин тих, що хотіли-б довести вовди до кирилї і розбити. Подумаймо лише, щоби то було стало ся, як би тої самої методи борби, яку провитує о. Б-ий, (впрочім не він один!) були ми держали ся також в політиці? Нині на галицкій Руси мали-б ми образ повного розбитя національних і демократичних сил на потіху польскої ґанзи і москвофілів. Але люди доброї волі і розумівчі річ зійшли ся разом з обох боків — sit venia verbo — „попівских“ і радикальних, уложили спільну програму, покинули в основу союза те, що є здорове, національне і демократичне, і маємо нині один свідомий національно-демократичний табор, котрий запанував на Руси майже абсолютно і з яким безуспішно борють ся всякі елементи, ворожі нашим національним змаганим.

Ми стоїмо на тім, що оба товариства, чи „Січи“ чи „Соколи“, суть однаково пожадані а навіть всьмо за їх як найшвидшою сполукою, бо всьмо за єдиненем сил, а не за їх розбиваним, особливо-ж там, де таке розбиване не має найменшої рації. „Січ“ і „Сокіл“ з огляду на свою ціль суть однаковою орґанізацією, а орґанізация така буде сильнійша, коли вона буде становити один табор, ніж тоді, коли буде ділити ся на два відлами, щей до того ворожо настроєні. Що-ж до „Січий“ самих то треба числити ся не тілько з їх цілею але і з уподобанем загалу а передовсім селян, котре уважаємо за зовсім оправдане і корисне. „Січи“ зі своєї назви і декорационної сторони мають навіть деяку перевагу над орґанізацию „Соколів“ тим, що опирають ся на нашій національній традиції і будять через те національну свідомість і почутє. Знаємо впрочім, що навіть орґанізация теперішних „Соколів“, коли дебатовано у Львові над їх заснованем, мала після проекту деяких членів-основателїв звати ся „Січею“, а коли се не стало ся, то тілько тому, що розходило ся о удержане анальоґії і конкуренції з иншими народами, а в тим числі з Поляками. Коли однак симпатії народу а передовсім мужицтва звертають ся декуди до „Січий“, то з тим треба числити ся, а не виступати ворожо, ставячи під сумнів не розбитя а єдиненя!

Вкінци еще одно. В доносі о. Б—ого є замітє, немовто п. Трильовский є якимсь гетьманом „Січий“, як і взагалї істнує пересьвідчене, що ціла орґанізация є інституцією д-ра Трильовского, до чого, видима річ, причиняє ся він сам, вишрубуючи себе на „атамана“ і „провідника“. Що д-р Трильовский богато зробив для орґанізації „Січий“, хоч для своїх політичних і особистих цілий, не думаємо заперечувати, але хибний є погляд, немовто „Січи“ суть якоюсь спеціяльною інституцією коломийского „гетьмана“. Ідея „Січий“ — як вже вище сказано — була піднесена вже при засновинах львівского „Сокола“, отже ще тоді, коли п. Трильовскому о орґанізації „Січий“ навіть і не снило ся. Впрочім істория коломийских „Січий“ подана в ч. „Ruthenische Revue“ констатує, що думку про заснованє „Січий“ підніс перший один в свідомих селян, а вже було зручностию д-ра Трильовского, що видячи одушевленє для того рода товариств серед народа, взяв ся за їх орґанізацию і додав параґраф, котрий для его особистих цілий мав ціль орґанізацию поставити в военний стан проти духовенства і піддати ей неподільно в его „радикальні“ а радше псевдорадикальні — бо кирило і антипопівска геґа не є нїяким радикалїзмом! — руки...

Отсе є замітки, які насувають нам на думку слова о. Б—ого і взагалї ціла тота болюча і актуальна справа. Кажемо еще раз: закладаймо і „Січи“ і „Соколи“, після місцевого уподобаня населеня, оточім їх однаковою опікою, бо се в принципі однакові і до одної мети змагаючі товариства — а стараймо ся невинно і всїми силами о те, щоб оба товариства злучили ся як найшвидше в одну карну і здисциплїновану орґанізацию. Борба тут нїчого не вдїє і еще причинить ся до нашого дальшого, й так вже прикрого занепаду. Рік 1809 і з'єдиненє елементів національних і демократичних дало нам єдність і силу в політиці взагалї; нехайже тота єдність обявить ся і там, де поділи і роздор не мають вже нїякої рації, хиба для інтересу одиниці. А щосуть селяни, котрі дають ся уживати до антипопівскої геґи, се нас не повинно зражувати: є се визискуване гірших інстинктів несьвідомої хлопскої маси і воно мусить устати, коли ми самі працею і наукою будемо впливали на наш селянський загал і коли те селянство прийде до повної політичної сьвідомости і політичного вишколеня. А се чейже наступить і наступити мусить, не оглядаючи ся на хвилеві збоченя і перепони!

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!**

Війна.

Ще про „Петропавловск“.

Маємо ще два описи остатної битви під Портом Артура: один з анґлїйскої сторони, другий з російскої. В головних річах згоджують ся оба з урядовим описом японського адмірала Того, але подають еще деякі инші подробиці. Справоздавець анґлїйского Times'a, котрий увихав ся по морю на власнім судні і відтам, не звважаючи на заборону російских військових властий, пересилав до свого дневника вісти бездротним телеґрафом, так пише про остатні події під Портом Артура:

Плян Японців мав на ціли, російску фльоту знищити або виловити. Длятого хотіли підмінувати вїзд до пристани і вивабити фльоту на міни; колиж би пощастило російским кораблям оминути міни, мали їх вивабити на широке море і там окружити їх та загородити їм дорогу повороту. Перша часть плану удала ся Японцям. Вони вже від давна замічали, що російскі кораблї, виходячи з пристани і вертаючи, тримають ся все тої самої, досить вузкої дороги; імовірно робили се длятого, щоби не наткнути на власні, при вїзді для оборони пристани позакладані міни. На тій вузкій дорозї мали Японцї закинути міни. В тій ціли пустив ся один японьский корабель д. 12. с. м., ві второк, в ночи до пристани і при ясним сьвітлї російскім та мимо пальби з берегів дуже швидко звинув ся з мінами в тім вузкім вїздї і чим боржій завернув ся назад без жадної шкоди. В пристани не зміркували ся, яку ціль могла мати тая шалена виправа японьского корабля.

В середу, д. 13. зрана появило ся перед пристанию кілька японьских кружляків, їх ціль була, вивабити російскі кораблї з пристани. Адмірал Макаров справді вирушив з кількома кораблями в пристани і, минувши якось щасливо підложені міни, пустив ся за японьскими кораблями. Ті дали в ноги, лише слабо відстрілюючи ся. Російска погоня віддалила ся від пристани яких 15 миль на полудневий схід. Тогдї японьскі кружляки бездротним телеґрафом дали адмиралови Того, котрий стояв о 30 миль закритий туманом і дожджем, знати, що підступ удав ся. Того числив на те, що в пітьмі буде міг заскочити російску фльоту. Тимчасом як-раз в тій хвили вітер розвіяв нагло тумани, а російскі кораблї спостерегли нараз дим японьскої фльоти та зміркували, що попали ся в заставлену матню; отже сейчас обернули, щоби чим скорше дістати ся під охорону своїх батерий, устхвалених на березї. Коли би ще кілька миль були російскі кораблї загнали ся дальше, не спостерігши японьскої фльоти, була би їх імовірно стрінула цілковита загибіль; а так удалось їм еще в час завернути ся. Але за те „Петропавловск“ наткнув сим разом на японьску міну і пішов на дно; „Победа“ теж потерпіла, але дотягла ся ще до пристани; инші кораблї, стріляючи поперед себе, щоби заздалегідь розсадити міни, коли би де находила ся яка по дорозї, вернули до пристани без шкоди. Того завернув ся теж, а его торпедовцї затопили ще одного російского контрторпедовця.

В четвер з рана хотіли японьскі кораблї ще раз вивабити російску фльоту з пристани, але се їм не удало ся. В пятницю підійшов Того ще раз під пристань, щоби її бомбардувати; при тім два нові японьскі кораблї успішно бомбардували нові російскі форти Ляо-тешану.

Кореспондент Times'a додає, що по сій тридневій битві цезала вже всяка надія, щоби Росия в сій війні могла ще дорівнати японьскій фльоті.

Також „Новое Время“ дістало від свого специяльного кореспондента Кравченка, котрий придивляв ся битві з Золотої Гори, опис подій. Кравченко пише:

Пізним вечером д. 12 с. м. вирушило з Порту Артура 8 російских контрторпедовців, а коло 11 години чути було сім вистрілів. Досьвіта появило ся на мори шість контрторпедовців: російский „Страшний“, котрий простував до пристани і відстрілював ся пятьом японьским, котрі за ним гнали. Японьскі судна окружили „Страшного“, а сей, стріляючи, хотів перебити ся. Вже пустив ся ему на поміч кружляк „Боян“, та в тім „Страшний“ ще раз вистрілив і пішов на дно. Лише задимило ся в тім місци, де він стояв. Тогдї японьскі судна завернули ся до відвороту, а на овидї появило ся шість японьских кружляків. „Боян“ пустив ся їм на зустріч; довкола него падуть у море непріятельскі вистріли, але не влучають его. Із сходу появляє ся пять російских контрторпедовців. Японьскі кружляки хотять їм відгородити дорогу; але „Боян“ починає сильну пальбу, японьскі кружляки завертають ся, а російскі контрторпедовці вертають щасливо до пристани. В тім випадають з пристани: „Петропавловск“, „Пересвет“, „Полтава“, „Победа“, „Севастополь“, „Новік“, „Діяна“ і „Аскольд“, а з ними контрторпедовці. „Боян“ дістає приказ, вернути до пристани. З „Петропавловска“ падає кілька стрілів; японьскі кораблї цезають, російскі пускають ся за ними на здогін. В годину пізнійше показує ся знов російска фльота, а далеко від неї 14 японьских кораблїв, між ними 6 боєвих; японьска фльота остановляє ся яких 18 верст від берега. Російскі кораблї стають до бою перед вїздом до пристани. „Петропавловск“ дає контрторпедовцям знак, щоби завернули до пристани, а сам посуває ся звільна наперед. Вже зрівнав ся з електричною стацию, коли нараз обіч его переду підносить ся стовп води, чути один гук, потім другий; чорний туман пари закриває его; видно всїлякі річи, як летить у воздух; ззаду показують ся низки полуміни, а „Петропавловск“ вивертає ся наперед задом до гори і щезає у водї. З кружляка „Гайдамака“ пускають ся човна на ратунок. Стало ся се о год. 9 мин. 40 з рана.

На тім кінчить ся опис Кравченка. В російских ґазетах починають відзивати ся голоси против кораблїв-великанів, покликуючись і на Макарова, котрий був противником таких кораблїв.

(Телеґрами).

Петербург. Куропаткін вислав до царя телеґраму з важними вістями о японьских становищах над Ялюм. З причини дощів і бурї дальший марш російских військ здержано.

Льондон. Над Ялюм стерли ся в кількох місцях патрулї обох армій, при чім по обох сторонах були малі страти.

Токіо. Бурмістри більших міст японьских видали публичну відозву, в котрій констатують, що мимо війни в цїлім Японії панує взірцевий лад як в часї мира і цїлковите безпеченьство майна, торговельного руху і т. д.

Сеуль. В околици Сукчену бачили сильний російский віддїл. Більший віддїл російских військ обсадив Тунсен, положений о 80 клм. на північ від Ґенсану (східний берег Кореї).

Шангай. Японьску армію поділено на корпус експедиційний і окупаційний. Експедиційний корпус має 45.000 людий і машерує в сторону Ялю. Другий корпус має 15.000 резервістів. Головна кватира є в Сеули, з ґарнізоном, котрий має 4000 людий. Головна кватира транспорту війска є в Чемульпі. Будова зелїзниці поступає скоро наперед. Остров Каідо уфортифіковано.

Петербург. Ґенерала Лїневича вислано на переговори з хіньскими ґенералами, аби цофнули свої війска на 300 до 400 верст від границї. Хіньскі ґенерали заявили, що мають право льокувати свої війска не лиш в самих Хінах але навіть в Манджурії. Сам Алексеєв візвав хіньских мандаринів, аби прислали війска для охорони манджурских зелїзниць.

Петербург. Фабрика патронів працює горячково, аби на реченець доставити замовлені хіньским правительством карабінові патрони. Доси виготовлено 15 мілїонів патронів.

Прешбург. В 23 точках манджурскої зелїзниці будуть збудовані шпиталї на 20.000 ранених. До будови будуть ужиті хіньскі робітникі під надзором російских майстрів.

З ради державної.

Вчерашнє засїданє парляменту виповнило обструкційне відчитуваня внесень і інтерпеляцій, котре тревало до 5 год. по полудни. Поміж інтерпеляциями находить ся, як вже звісно, інтерпеляция „Руского клюбу“ (п. В. Яворского) в справі насильного спиняваня зарібкової руской еміґрациї до Німеччини старостами — інтерпеляция пос. Брайтера в справі надужить австрийских офіцирів в армії і пос. Банкінія в справі уступок пороблених Італії що-до-цла в евентуальнім новім трактаті на нимо.

О год. 5 замкнено засїданє визначаючи найближше на нині.

Що-до питаня, як довго потревав сесия, доси не знати, бо нема еще остаточного рішеня. Як доносять дневники, вчера мали бути репрезентанти німецких сторонництв у д-р Кербера в тій справі на авдиенциї, випитуючи про намір правительства, але не одержали рішучої відповіди. Д-р Кербер сказав, що сейчас замкне сесию, наколи парлямент покаже ся дефінітивно неспосібним до праці, не має однак нїчого проти дальшого тревання сесиї — навіть в часї засїдань деле ґацій — наколи пертрактациї між Чехами з Німцями будуть давати хочби малу надію на успіх. Правительство готове навіть в такім случаю предложити увесь материял в квестиї ческо-німецкій призбираний за послїдних 4літ. Д-р Кербер нема також нїчого против того, щоб радженю над зміною реформи реґуляміну, коли того забажають сторонництва, хоч не має надії на успіх.

Послїдні вісти доносять, немовто поміж Чехами а Німцями запанував на ново більше угодовий настрій а коло польске навязано нові пертрактациї поміж обома сторонами. Помимо того тоті-ж вісти подають, що Чехи і клюб полуднево славяньский рішили ся вести обструкцию також при виборі деле ґацій, котрий то вибір — після донесень „Neue freie Presse“ — має бути поставлений на порядок нарад вже в сей четвер або пятницю. Найближші комунікати ствердять, на скільо сї донесеня правдиві. Вибори до деле ґацій відбувають ся звичайно на окремих вечірних засїданях а обструкция плянована обструкційним союзом мала-б відбути ся в той спосіб, що з країв, де лише обструкціоністи мають перевагу, вибрано-б самих обструкціоністів, котрі-б опісля зложили мандати і вчинили в той спосіб засїданя деле ґацій неможливими. І се ішло-б ad infinitum, хоч має бути також спосіб спиненя вибору й фізичною силою в самім парляменті.

До схарактеризованя ситуациї треба-б додати еще одно: Керберівска „Montags Revue“ грозить на случай дальшої внутрішної заверюхи захопленем національної справи в руки правительства, знесенем теперішного парляменту і введенем абсолютизму.

— **В усїх справах** поради правної і взагалї народних належить звертати ся до „Народної Канцеляриї“, Львів, Ринок ч. 10.

ТЕЛЕҐРАМИ.

О цивільну лїсту.

Будапешт. Соймова опозиция приготовляє ся до острої опозициї против підвисшеня цїсарскої лїсти цивільної. Против дотичного предложеня виступить партия Кошута, Уґроніести і дисиденти з людової партиї.

Підводні судна.

Берлін. В Кілю роблено проби з підводними суднами нової конструкциї. Ті проби мали дати добрий успіх, так що заряд маринарки поробить численні замовленя сих нових суден.

Хіньска маринарка.

Льондон. Хіньске правительство заложило в Пекінї школу для вибразованя офіцирів маринарки. Орґанізатором школи є бувший офіцир анґлїйскої маринарки.

— До презеса!... згода! згода! — віддівали ся численні голоси.

Товариство розрухало ся. Одні ґратулювали Вольскому, инші застановляли ся над трудностю утворення позичкової каси а тимчасом пан Дамазий, взявши Пйолуновича під руку, потягнув його до кута.

— Що стало ся? — запитав перестрашений дїдусь.

— Зенон хоче визвати ревнта на поєдинок.

— Зварював, чи що?

— Справа поважна — упоминав його Дамазий. — Секундантів вже визначив і замовив їїзря...

— А щож ревнт на се?

— Ревнт ще не знає нїчо, але бою ся нещастя, бо се чоловік порывистий і рішучий.

З черги підійшов Ґустав до Пйолуновича.

— Якже буде з Ґофом? — сказав — бо з ним требаби вже скінчити.

— Не можу в тій хвилї думати про него... перервав зворушений старець. — Зенон визивав на поєдинок ревнта...

— Так можеб ми, не представляючи уже справи товариству, самі до него завтра пішли? — спитав Ґустав.

— Дуже радо! Ми оба, так буде найлучше, але...

— Дорогий презесе! — перервав йому в тій хвилї ревнт. — Сей пустогон Зенон визвав мене на поєдинок. Тому прошу вас з панов Дамазим на сьніданє. Завтра о одинадцатій чекаю!...

І заки пан Клеменс встиг йому відповісти, ревнт стиснув його за руку і вийшов, не попрощавши ся з товариством.

— Прошу на вечеру! — сказав в тій хвилї Ян, отвораючи двері до столової кімнати.

Гості вийшли товпою. В сальоні зістав тілько Вольский, Пйолунович і... якийсь незнаний господареви гість на фотелю, в постаті дуже занедбаній.

— Хто се? — спитав пан Клеменс Ґустава.

— Не знаю!.. Певно якийсь новий.

— Пане Дамазий, хто се — питав знов заклопотаний господар.

Та і сей не знав.

Вхопили ся остатнього средства і викликали до салї майже всїх гостий, але нїхто сидячого мужчини не знав. В кінци доперва пригадали собі, що пан сей прийшов з ревнтом.

— Нещасте, що я нїчну? — падькав пан Клеменс, не можучи виперевадувати собі, аби котрийсь з його хотяйби найновійших приятелїв не сїв до спільної вечері.

Тимчасом сила припадків прийшла йому на поміч. Зібрані окружили півколесом незнайомого і так довго тупали ногами і відхрянували, як сей обудив ся.

— Ааа! Чи вже є вечера? — спитав, ставучи на рівні ноги незнайомий.

— Маю честь представити ся: Пйолунович! — зарекомендував господар.

— Ааа!.. дуже менї приємно! Якже тут гарно у вас! Ааа!.. То може підемо на вечеру.

І пішов перший, а инші за ним, сьміючи ся до розпуку і взаїмно випитуючись про назвиско нового члена товариства.

Про назвиско довідали ся доперва при вечері а іменно тоді, коли господар звернувши ся з повним килїшком до гостя сказав:

— Пане! хотїв би я випити за твоє здоровля, але не знаю, з ким маю приємність... бо ревнт вийшов.

— Я Файташко, бувший маршалок шляхти в повіті.

— Vivat! — відповіли хором.

І так скінчило ся, дрібне непорозуміне на втіху усїх.

(Дальша буде)

НОВИНКИ.

— **Політична „ґереґа“.** Ми вже згадували, що недавно відбули ся збори в Брідщині, на котрих купка москвофілів при замкнених дверах поставила кандидатом при доповняючих виборах до сойму о. Ефиновича проти п. Барвіньского. Тепер доносять з Бродів, що там перед трема днями відбули ся другі збори виключно польскої „брації“, котра станула зовсім на тім становиску, що і тайні союзники польскої гакати — львівські і брідські москвофіли. Ще лїпшу політичну „ґереґу“ від москвофільскої розпочинає однак адвокат д-р Трильовский. Коли вірити донесеням дневників, то той спеціяліст від розбиваня народного табору і робленя політичної „ґереґи“ відбув недавно збори зі своїми малополітичними прихильниками з Коломийщини і сумежних повітів, на яких порішив ставити окремих власних кандидатів при всїх виборах і у всїх виборчих округах східної Галичини. От, як то кажуть наші закордонні брата: „Музика тай годї.“

— **Кондоленцию** з причини смерти матери Митрополита складала ему учора численна громада Русинів, між ними і пані, так від себе як і від руских товариств.

— **Бл. п. ґр. Софії із Фредрів Шептицкій** польскі часописи посьвячують теплі споминки, зазначуючи горячий її польский патріотизм. Будучи дочкою голосного польского письменника, переняла ся польскими національними традиціями і коли вийшла за дїдича Ява ґр. Шептицкого виховувала „в тім дусї“ свої дїти. Осиротила чотирох синів, з котрих один є руским митрополитом, другий посьвятив ся парляментаризмови і є послом до державної ради з ґрупи більших посїлостий, а третий як австрийский офіцер перебуває тепер в характері військового аташе на терені росийско-японьскої війни. На похорон, котрий відбуде ся завтра в Прилбичах, виїзджає з Кракова кардинал кс. Пузина і богато духовенства та поміщицтва. Прибудуть також ґр. Потоцкий і маршалок ґр. Баденї.

— **З американьскої Руси.** Послїдна „Свобода“ застановляє ся над причиною повільного розвою народної орґанїзациї між американьскими Русинами і пише таке: „Перша і найголовнїйша причина се те, що Русини приїшовши до Америки опинились в новім краю, чужім, посеред зовсїм відмінних обставин, що тут мусять будовати все від початку тай гаразд не освоїлись ще з тим краєм. Одиницям та ще інтелїґентним таке освоєне не бере много часу, але у загалу наших еміґрантів таке освоєне треває довго, дуже довгі лїта“. Другою причиною є москвофільска і всяка инша кирииа, котра рівнож шкодить зростови народної справи. — Опісля переходить „Свобода“ до справи видавництв і пише таке: „Гадка заснованя рускоґо дневника а бодай двотижневника — добра, але до здїйсненя ві мабуть не зараз ще прийде. Причиною тому, мале число тих, котрі потрібують рускоґо дневника тай великі кошти получені з таким підприняттем. В тім згляді ми Русини не можемо рівнатись навіть з Поляками — котрі мають поверх 40 часописий а в тім числї 5 дневників—або Словаками. І одні і другі прийшли тут раньше від нас, і один і другі більше від нас чисельні, мають більше від нас національної свідомости тай позахоплювали між себе многих Русинів. Що до популярно-наукового видавництва, то ми вже на него спромогли ся. Як відомо о. Макар починає видавати місячні книжочки п. з. „Слово“. Перша книжочка „Про нутро землї“ вже в друку і вийде сего місяця“. — Так розбирає стан народної орґанїзациї між американьскими Русинами „Свобода“ — та нема сумнїву, що наші брати за Океаном на тім полї таки богато зробили, особливо в двох послїдних роках, від коли стали орґанїзувати ся на спосіб нашого народного сторонництва.

— **П. Модест Менциньский,** звісний нашій публицї артист виступив в послїдне дня 9 с. м. на сценї міского театру в Ельберфельдї і заразом попращав ся з тамошною публикою перед своїм виїздом до Штокгольму, де як звісно, заанґажовано его під дуже корисними условіями до королївскої опери. Славний наш земляк виступив в партиї Зиґмунда в опері Ваґнера „die Walkürie“ і, як свідчать ентузиястичні відзиви місцевих дневників, зготовив собі справдї тріюмфальний вечер, овацийне признанє із сторони публики за дволїтну працю на тамошній сценї. Разом з п. Менциньским попрощали ся з Ельберфельдом ще двоє артистів (баритоніст і сопраністка), тому не дивно, що театр був випроданий до послїдного місця, сцена перемінила ся в огород цьвітів а саля гремїла від оплесків як перед тим ще ніколи. Головна частина того признанія припала очивидно для п. Менциньского. Музичний критик „General Anzeiger-a“ зазначує незвичайну музикальну певність у нашого земляка, котрий із своїм теноровим голосом немов сотворений до трудної героїчної партиї згаданої опери. „П. Менциньский — пише він — розвинув у своїм сьпіві поруч великій техниці сильну витревалість і артистичне степенованє, яке справдї порівнало слухачів. Гру скріпляла щезверхна поява та високо інтелїґентне переведенє ролї. Дуже мило вражала також виразна і старанна вимова. Оплески, які роздали ся для артиста по першім актї, перемінили ся в справдїшну овацию“. „Täglicher Anzeiger“ відзиваєсь ось як: „Модест Менциньский перевів партию Зиґмунда, яку сьпівав у первe, з артистичним смаком і поетичним полетом. В лїричних місцях, особливо в любовній пісни про „Winterstürme, die dem Wonnemond wichen“ розливав ся его теноровий голос в тій мягкости, якою вже нераз тронув нас до глубини, а знаменита деклямация і обдумане виконанє ролї надали его виступови цїхи високого артизму. По заанґажованю до Штокгольму дожидають повно симпатичного артиста в будучинї сьвітлі оферти, як ось тепер із сторони управи віденьскої опери“. З подібними похвалами висказують ся про Менциньского инші часописи, як „Elberfelder Zeitung“, „Neueste Nachrichten“ та „Wupperthaler Volksblatt“. Вкінци замітити годить ся, що на представленю був присутний син великого композитора, Зіґфрид Ваґнер, котрий, як звісно, також показав ся визначнїйшим музикою. І він не щадив для п. Менциньского слів признанія за его артистичну продукцию.

— **Против еміґрациї до Америки.** В послїднім часї заключило угорске правительство з американьским товариством парохідної плавби „Кунард“ умову, після котрої пароходи Кунарда мали би перевозити выселенців з Угорщини до Америки. Отже тепер доносять з Нового Йорку, що еміґрацийна комісия американьска виготовила до сенату рапорт, в котрім домагає ся, аби американьске правительство не допускало до Сполучених Держав таких еміґрантів, що приїдуть на кораблях товариств, що так само як „Кунард“ заключили умову з якою европейскою державою.

— **Ковий театр.** Черновецка рада міська рішила — як доносить „Буковина“ — дня 16. с. м. звернути ся до віденьскої фірми Фельнер і Гельмер, щоби до 4 тижнїв предложила проект театру, в якім містило-б ся 800 видців а який коштував би около 300 тисяч корон. Фірма Гельмер і Спка є се та сама, що виготовила плян і має будувати також наш Руский Театр у Львові.

— **Підвисшенє чиншового податку,** ухваленє міською радою у Львові буде виносити: 1) від річного чиншу до 600 К, 4%, 2) від вище 600 до 2400 К 6%, 3) від чиншу 2400 до 4000 К, 8%, 4) від чиншу 4000 до 6000 К, 10% і 5) від чиншу вище 6000 К, 15%.

— **Афера пос. Вілька.** В справі наміреної крадежи пос. Вільком листового паперу із стампілїєю „Abgeordnetenhaus“ вибрало польске коло комісию, котра переслухала нині рано начальника парляментарної канцелярії, радника двору Бавера та инших канцелярийних урядників а вечером має зложити на засіданю кола звіт. Пос. Вільк викручує ся, що дотичні дневникарскі інформациї є „неправдивї“. На случай, коли вибрана до тої справи комісия признасть Вілька винним, то польске коло солїдарно приневолить его або зложити мандат, або виступити з кола.

— **Страйк.** У Львові вибух страйк робітників в робітни Л. Баумвальда. Робітники зажадали підвисшеня платнї за роботи акордові і виплати зараз по укінченю партий робіт. Крім того зажадали 20% підвисшеня звичайної платнї робітникам, працюючим за тижневою винагородою, а також тижневої виплати.

— **Великий страйк урядників і зелїзничої служби** вибух вчера в Будапештї. Застрайкувало около 60,000 осіб, бо всї урядники, служба а навіть і робітники заняті при зелїзници. Страйк розширений на всї шляхи зелїзниць, що йдуть до Будапешту, так що увесь зелїзничий рух здержаний а від вчера 6 рано не прийшов до Будапешту анї один поїзд. Власти стоять на разї безрадні, бо військовий зелїзничий полк дав би ся справдї ужити до піддержаня руху, але той полк стоїть аж в Кльостернайбурґу під Віднем, так що на его спроваженє треба що найменше дві доби часу. Щоби деякі поїзди не прибули, страйкуючі робітники клали ся на шини, щоб поїзд здержати. Причиною того імпозантного страйку, пригадуючого такий самий хоч нещасливо скінчений страйк в Італії, має бути низька платня цїлого зелїзничого перзоналу. Страйк приготовлювано в незвичайній тайні від 6 тижнїв а відбув ся так супокійно і солїдарно, що власти не мали найменшого приводу або хочби позору до якої-небудь інтервенциї.

— **Конець гумбуґу.** Перед кількома роками великого шуму наробила польска преса з нагоди „ґеніяльних“ винаходів народного учителя Щепаніка, котрого названо відразу „польским Едізоном“ і взагалї зачислено до людий, що рознесуть славу польского імени по цїлім сьвіті. Знайшли ся люди, що жертвували Щепанікови на его довершенї і будучі винаходи ґрубі гроші, щоби відобрати відтак мілїони, а рівночасно подбали вже наперед по ґазетах о крикливу рекляму, так що імя Щепаніка стало дїйсно більше популярним, ніж не одного чоловіка, котрий поклав далеко більші заслуги для добра людскости. Для експльоатациї винаходів Щепаніка позавязували ся акцийні товариства, побудовано фабрики і... дожидано мілїонів зисків. Тимчасом всї обчисленя показали ся фактично пустими. Щепанікови удало ся фактично поробити деякі уліпшеня в ткацтві, особливо декорацийнім, а поза тим всї его проекти в области електротехніки були замками на ледї. Настала хвиля розчарованя, проява зовсїм природна, коли зважити, що „винаходи“ Щепаніка вихвалювали репортери, дневникарі і фейлетонїсти, лише не фахові фабриканти та інжинїри, люди єдино компетентні судити про практичність тих винаходів. Показало ся, що Щепанікови надано патент „ґенія“ зовсїм на кредит, бо на дїлї був він людиною загально дуже мало образованою, а навіть з фізики та хемії недостає єму богато відомостий. З того такий наслїдок, що всї плани побанкротували. Подібно і „Товариство винаходів Щепаніка“ заповіло на день 30 с. м. загальні збори, а на дневнім порядку стоїть внесене на лїквідацию цїлого підприємства. Цїла афера скінчить ся тим фатальнїйше, що розіграла ся на голоснім віденьскім бруку, а тим самим набере сьвітового розголосу. Шкода лише самого Щепаніка, що дав ся передчасно втягнути у вир спекуляцій всяких ґешефтарів, котрі несмачною реклямою зразили до его імени поважних людий і неудачним гумбуґом зіпсули єму зовсїм непотрібно опінію, яку міг собі кожись виробити при тихій і серіозній праци.

— **Підземні поклади леду.** Російскі часописи доносять, що в місцевостях, де сконцентрували ся російскі війска, находить ся жила підземного леду. Жилу тоту відкрив знаний ученний Мідзендорф. Тягне ся она від Берґеньского побережа через весь Сибір, частину Манджурії і заходить аж до кіргізских степів. Із сего відкритя буде велика користь для війска, бо чиста вода се одна із найважнїйших забезпек від пошести, через які гине десять раз більше людий чим від куль. Нїяке штучне очищуваня при помочи найлїпших фільтрів не може дати так чисту воду, як із леду. Одержуючи воду із леду, уникав ся також дуже важної а грізної небезпеки — отровня. Практика виказала, що коли керниці під час війни дуже часто засипують, то з ледовою жилою сего вчинити не можна.

— **Найгорячійша місцевість.** Найвисша температура на кулї земній панує на острові Багрїн, який належить до архипелїґу Аваль в Перскім заливі. Середна температура виносить там через цїлий рік 29° R. тепла. В лишни, серпни і вересни крім тамошних сталих мешканців нїхто на сім острові не зможе витримати. О півночи термометр виказує тоді 30° тепла, о годині 7. рано 33° — 34°, а о 3. по полудни 48° R.

— **Дрібні вісти.** Цїсар удїлив з власних фондів церковному комітетови в Стоках бобрецкого повіта на докінченє будови дочерної церкви запомоги в квоті 300 К. — Автор голосної повісти „З малого ґарнїзону“, поручник Більзе опустив оноді вязницю в Штрасбурзї, де відсидїв 5 місяців і паміряє тепер видати судовий процес всїм перекладчикам его твору, що не просили его о дозвіл. — На будову польского дому академічного у Львові жертвував якийсь патріот з Варшави др. Станислав Гасевич 20.000 К. — В Бродах перебувала на днях цивільно-військова комісия в справі викритих обманьств при військовій бранцї в 1903 р.

— **Послїдні вісти.** В радї державній відбуває ся нині дальше обструкцийне читанє вплинів і інтерпеляцій. В полудне зібрались члени „польского кола“ і чеських клюбів на нариди в справі перепущеня свобідного вибору делеґациї. Результат нарад доси незвісний.

— **Подає ся до відомости Всч. Отцїв,** що намірають взяти участь в похоронах бл. п. Софії ґр. Шептицкої, що дня 21. цьвітня, т. є. в четвер, буде їх вижидати о год. 9. рано на головнім двірци поїзд блискавичний, котрим дістануть ся до Судової Вишнї, а з відси підводами до Прилбич.

— **Загальні збори „Рускої Бурси“ в Тернополи** відбудуть ся в пятницю 22. н. ст. цьвітня о год. 6 вечером в комнатах „Рускої Бесїди“. На порядку нарад справа будови. — *Видїл.*

— **Наданє презент.** Ц. к. Намістництво наділило презентами цїсарского надання: О. Ів. Редкевича, сотрудника і проповідника архікатедрального у Львові, на опорожнену парохію в Болехові. О. Сав. Устияновича, руского пароха в Головецку, на опорожнену парохію в Лопянцї.

Оповістка.

Прихильники літературної і політичної дїяльности Михайла Павлика задумують вшанувати 30-лїтє тої дїяльности, яке скінчило ся сего року, повним виданем його творів, написаних від 1874 по конець 1903 р., друкованих і рукописних, впорядкованих хронольоґічно, щоб показати наглядно історию розвитку ювилята і характеристику його часів.

Отсе виданє появлятиме ся випусками по 10 аркушів друку, а містити-ме також відповідь ювилята на евентуальні привіти, присланї йому дня 17. н. ст. вересня сего року, т. є. в день його народин і ювилея, а також його автобіоґрафию.

Перший випуск появить ся незабаром і коштувати-ме, як і всї дальші, 1 корону. Дістати буде можна тільки в Книгарнї „Наук. Товариства ім. Шевченка.“ Передплата не приймаєть ся.

Розумієть ся, що цїле виданє не скінчило-б ся навіть тоді, коли-б на покритє його коштів були готові фонди. Але нїяких фондів на се виданє поки-що нема, і перший випуск появить ся за гроші, зложені найблизшими прихильниками ювилята. З огляду на те доля цїлого виданя залежить виключно від розкупленя першого й дальших випусків, а головно від добровільних датків, які просить ся присилати під адресою: Др. Іван Макух, Львів, вул. Чарнецкого ч. 26.

Проте сподіваємо ся, що українська публика поспішить радо з материальною підмогою для пошанованя праці одного з найзначнїйших, найбільше заслужених і найбільше переслїдуваних каменярів поступу в Галичинї.

Спис датків і взагалї економічний стан видання будуть оповіщувані на окладках кождого випуска.

Львів, в цьвітни 1904.

Комітет.

40.000 корон виносить головна виграна льотериї огрівальних комнат. Звертає ся увагу, що тягнене відбуде ся невідклично дня 23-ого с. м.

ВИКАЗ ЖЕРТВ.

— **На будову руского театру** на книжочку вкладкову ч. 800 Краєвого Союза кредитового за час від 16 марта до 9 цьвітня 1904 прислали слїдуючі Добродії і Добродїйки в коронах: Комітет повітовий в Самборі за март: Бауматерова Альбіна 0·40, Барабаш Ґригорий 0·20, Віленький Теодор 1·60, Блозецкий Ґригорий 0·20, Бохеньский Стефан 1, Будзиновский Здїслав 0·60, Василевский Константин 2, Влашин Анталь за лютий і март 0·40, Волиньский Антін 0·50, Голойда Андрій 1, Голубець Николай за лютий і март 0·40, Горняткевич Іван 0·20, Гохлейтнерова Павлина 0·40, Ґродзїцка Ольґа 0·40, Дзекцяр Василь 0·20, Добрянский Альойзий 1, Духович Александер 0·50, Жевко Андрій 0·50, Кацко Павло 0·50, Келяновский Василь 1, о. Кльофас Іван 0·20, Кобилецкий Михайло 1, Колесса Філярет 1, Комаповский Михайло 0·40, Коппотянский Іполит 1, Кордасевич Емїль 1, Коритовский Леопольд 2, Коритовска Мария 1, Котелко Дмитро 0·50, Кульчицкий Осип 5, Лашкевич Емїль 0·40, Лужецкий Ігнатий 0·10 Мацюрак Іван 0·50, Німців Володимир 1·50, Огоновский Іван 4, Ортиньский Михайло 1, д-р Ортиньский Володимир 2, Пашкевич Емїль 0·56, Пшик Николай 1, Ремеза Лука 0·50 Ріпецкий Воєволод 0·40, Роґуцкий Николай 0·20, Саварин Николай 0·50, Саварин Мариян 0·40, Санкевич Лев 0·20, Сїлецкий Іван 0·50, Сїлецкий Франц 0·40, Сливокінна Мария 2, Старецкий Броніслав 0·50, д-р Стахура Данило 2, Стефанович Роман 1, Труш Евген 0·20, Туркавский Осип 2, Туркавский Іван 1, Филинчак Іван 0·40, Фірман Василь 1, Чайковский Іван 0·40, Шматера Володимир 1, Юзьяк Михайло 0·20, Юркович Аполїнарий 0·50, Юркевич Сидорий 0·50, Пиовский Амброзий 5, Янковский Денис 0·10, Ясеницкий Теофіль 1. — Одноразові вкладки Добродії з Самбора зложили: Кабаровский Михайло, 0·50, Візенберґ Герцїґ 0·50, Федакова Фелїция 0·50 Вий Евстахій 0·20, Коритовский Леопольд 0·45, Котелко Дмитро виграну в карти 2·08, Виграна в карти на вечерку у д-ра Бохеньского 0·70, Кружок аматорский читальні тов. „Просьвіти“ в Самборі офірував дохід з даного дня 6 марта 1904 року представленя „Шляхта ходачкова“ в квоті 80 корон, молодїж ґімназияльна в Стрию з коляди і складки: 22·00, Д. Склепкович з Поморян 5, П. Кромпец з Поморян 2, складка від коломийских Русинів українців 24, збір учителїв рускої ґімназиї в Коломиї за лютий і март 67, Єлисавета Хромовска з Глинки сотикова складка 1, о. Саноцкий з Мацошина 10, Каса задаткова в Радимнї книжочку вклад. ч. 464 на 107·77, о. Ів. Чєтиньский з Підяркова через Дїло 5, Читальня Просьвіти в Сервирах 5, Видїл ради повітової в Камінцї струмиловій 100, о. Іван Титар з Ганчавої 8, Іван Чагариньский з Руди 2, І. Türk Odrau oest, Schlesien 2, о. Ґронім Моравский з Кривого складку в домі о. Згорлякевича під себе 4, о. Паньківский з Устиянова 4, о. Сологуб з Тернави 1·20, о. Котко з Телесниці 1, о. Гоцкий з Тучап 1, о. Була з Дверника 1, о. Козбур з Берегів 1, о. Луцкий в Поляни 1, о. Яремкевич з Підлуб, 1, о. Літиньский з Мужилович 1, з тарока і віста 3, о. Згорлякевич з Хревту 1, Мария Кречковска з Нового-Калуша складка в касинї 6, о. Михайло Клюк з Долини декляр. квартально 10, за І. квартал 1904, Читальня Просьвіти в Говилові великім 10, Ризниця в Самборі 50, молодїж ґімназияльна українсько-руска в II., III., IV і V ґімназиї і I і II реальної у Львові 73·66, о. Денис Воєвідка з Перерова 10, Метислав Січиньский з гри в шахи в товаристві акад. Громада у Львові 1·40, Руска Бесїда у Львові ухвалї загальних зборів з дня 12 марта 2980·40, Краєвий Союз кредитовий у Львові 500, Читальня Просьвіти в Книгиничах 5. (*Д. б.*)

— **Видїл т-ва педаґоґічного** просить рускусуспільність, щоби численно виписувалась в члени товариства, вирівнувала залеглости, відповіла і зголошувала пренумерату на „Учителя“ і „Дзвінок“ і присилала всякі гроші і датки на адресу: А. Аниськевича, ул. Кохановского число 15. Б.

Др. Яков Броніслав Соколь

ординує в недугах **жолудка і нирок** як передтим у Львові, улиця Скарбківска, ч. 4 I поверх. 242 1—12

Концїпієнта приїме зараз або від 1-го мая с. р.

Д-р Лонгин Озаркевич

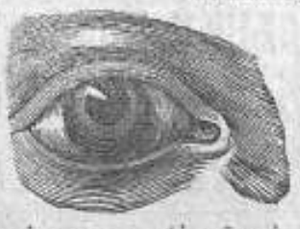
256 адвокат в Городку коло Львова. 3—3

Надіслане.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. I

против Банку Ґіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Жужлева мучка Томаса

знак зьвізда

з найдешевшим навозом фосфоровим під всяке **яре збіже**, як: жито, пшениця ячмінь, овес, гречка, кукуруза, під **окопові ростини**, як: бураки цукрові і пастівні, картофлі і т. п. під **пастівні ростини**, як: конюшина, серадела, гірчиця і т. п. під **мотилькові ростини**, як: вика, горох, сочевиця і т. п. під **городнину**.

Кождий мішок є пильомбований і значений містотою та охоронним знаком

Знак! ялівця!

Позір перед жужлями маловартними і фальшованими.

Треба переконатися через аналізу [при купні цілого ваґону безплатно] о містоті успішного квасу фосфорового. 124 3—6

Пояснення і ціни фабричні подає безплатно

Йосиф Каррах, Львів, ул. Ягайлоньска ч. 22.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ СКЛАД
фотоґрафічних апаратів і
приборів
під фірмою
В. БОРЖЕМСКИЙ
У ЛЬВОВІ
перед тим площа Галицка
тепер
ул. Театральна ч. 7. [*напротив лат. катедри*]
поручає всякі артикули, входячі в обсяг фотоґрафії по найнижших цінах. 226 6—10

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливання в найкоротшім часі, а також має на складі готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всім Вп. приходнивам і фундаторам за всі дотеперішні замовлення, прошу о ласкаві замовлення так на поодинокі нові дзвони як і на цілі ґрупи. За тревалість материялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці.

З глубоким поважанем
АНТОНІЙ СЕРАФИН.

54 Аґентів не висилаю.

Климентий Федуньо
переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету
поручає
своє переплетниче і ґалянтерийне заведене
у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по уміренних цінах.

Специяльне донесенє.

Так часто пятнадцятий **годинник анкер-ремонтоар** системи Роскопфа в пікелій оправі купує вже від року велика частина моїх гостий, особливо ж ріпьники, урядники, жандармерия, фінансова сторожа і желїзничі функционарі з найбільшим вдоволенем.

Доставляю правдиві американські, антимаґнетичні годинники

Анкер Ремонтоар системи Роскопфа

(знамениті у великій служби) з емалїовим кружком, в гарно полїрований, цїлько пристаючій пікелій оправі, докладно урегульовані і на 36 годин накручувані, з **письменною ґаранциєю за 3-лїтний хід.**

Ціна за штуку зр. **2·50**
При купні
3 штук зр. 2·25 від штуки
6 штук зр. 2·15 „ „

Висилає за післяплатою або за попереднім надісланем готівки.

Головний склад сполучених фабрик годинників „Роскопф“

Р. ГОФМАН
Відень, I.
Bäckerstrasse 20—X

171 3—8

Інтеліґентний молодець, володіючий руським, польским — слабше німецким язиком — в слові і письмі, глядить якого заняття. Відомість в Ред. „Дїла.“ 278 4—6

Пошукую старшої інтеліґентної женщини до заряду дому у мужчини самотного. Місце обезпечена навіть до смерти. — Стрий poste restante L. H. 130). 286 2 5

Кандидат адвокатури з 3-річною практикою шука посади. Відомість в Адміністрациї. 283 2—3

Потребуємо фахового книговодця. Убігаючі ся о тую посаду зволять зголоситись до Дирекциї каси „Поміч“ в Теребовли. Перше ство буде мати той, хто потрафить заложити і провадити хор церковний. 266 4—4

Пошукує ся сотрудника під корисними услівями до Слободи. Близша відомість у о. Медицкого, Львів ул. Глибока ч. 7. 200 1—3

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 344

викликану іменно страшними наслїдками тайних пріхів молодости і розпусти, успішно напавно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава

Російске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Шпецке видане: 2 зр.

Тисячі людий найшли в ній пояснена своїх недуг і направили свої мужеські сили при помочи указаного в книжці способу лїченя. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті магазином видавця R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.

Найзнаменитші наливки овочеві, горівки і лїкери вироблювані в природний спосіб з найблаґороднїйших овочів і цьвітів поручає по найнизших цінах фабричних фірма

Іван Мушиньский
260 *Львів, Ґродзіцких 3.* 4—4

НАШІ ЗВУКИ
Збірник творів хоральних

I. ВИПУСК

1. Я. Ярославенко — Марш Соколів.
2. М. Конко — Мій край — мій рай.
3. М. Вербицкий — Згадка.
4. С. Людкевич — Закувала зозуленька.

2. ВИПУСК.

1. Д. Січиньский — Над гори до хмар!
2. Вахнянин — Молоді сни.
4. Я. Ярославенко — Соколиский гимн.
4. М. Вербицкий — Ще не вмерла Україна!

Ціна випуска 40 сот.

На фортепян і до съпіву:
Марш Соколів . . . 50 сот.
Ще не вмерла Україна 1 Кор.

Головний склад: **тов. ґімн. Сокіл у Львові Підвалє 7.**

Чистий дохід на прапор „Сокола“.

!! Важне для читалень „Просьвіти“ !!

Сими днями видало Товариство „Просьвіта“ у Львові новий наклад грамот для членів читалень „Просьвіти“. Кождa читальня „Просьвіти“ повинна постарати ся о такі грамоти для своїх членів. Ціна 100 штук з пересилкою почтовою 4 К 55 с. Ціна 50 штук з пересилкою почтовою 2 К 55 с. — Висилає ся тілько за попереднім надісланем гроший. — *Канцелярия Товариства „Просьвіти“ у Львові.*

Прошу все домагати ся
краєвого виробу
Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем“** або **„косою“** виробу першої галицкої парової фабрики мила і съвічок

СИМЕОНА МУНКА
в ЖИВЦИ (заснованої в 1846 році.)
Прібки і цїнники даром! 172

Теофиль Копистиньский
артист-маляр
мешкає 20 лїт у Львові, принимає загально, що входить в украсу церковну і просить укланно Вис. Пр. Духовенство о занотованє адреси до дальших услуг в штуці
Львів, улиця Краківска ч. 20. 662

Обезпечайте будинки, движимости, збіже і пашу
против огневих шкід
в одинокім рускім Товаристві асекураційнім
„ДНІСТЕР“

Товариство Днїстер опирає ся на взаімности членів, то значить *звертає членам* щорічну чисту надвижку. *Звороти* виносили за р. 1900, 1901, 1902 суму *219.332 кор.* т. є. 8%.

Шкоди лїквідує **Днїстер** скоро при участи місцевих членів і делеґатів. Від 1893 до 1903 виплатив **Днїстер** відшкодовань на суму 4,161.669 кор.

Фонди Днїстра з кінцем 1903 р. виносять **1,013.691 кор.** і уміщені в пупілярних цінних паперах.

Полїси Днїстра приймає при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

Аґенциї Днїстра находять ся у всїх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через аґента; **Днїстер** *удїляє аґенциї господарям*, де еще на більший округ нема аґенциї. Аґенти *заробили вже 537.815 корон провізиї.*

На житє треба обезпечати ся через **Днїстер** в Товаристві краківскім; власну провізию від таких обезпечень дає **Днїстер** *на рускі добродїйні цїли*; тому *на житє обезпечайте ся тілько через* **Днїстер.** 34

ТОВАРИСТВО ВЗАІМНИХ ОБЕЗПЧЕНЬ „ДНІСТЕР“
у Львові, Ринок 10 в домі „Просьвіти“.

„Народна Торговля“
поручає
в складі своім **в Снятині**
ТОМАСИНУ
в продажи на дрібно. 291 1—3

ТЕАТРАЛЬНА КАВАРНЯ
щодень
Концерт військової музики. — Вступ вільний. 90 10-10

Для терплячих
на ревматизм, нервоболї, гостець, біль голови, біль зубів
є знаменитим зовнїшним средством, клїнічно випробованим
Іхтіоментоль
(нова право застережена)
пробу аптикаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА**
в Богородчанах.
Численні признавa і подяки.
Ціна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплатно до кождої почтової станциї.

Щодень дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланем належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 38 8—8

Рух желїзничих поїздів

важний від 1-ого жовтня 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова: **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рашева-Любачева: 10·25.
З Підволочиск: (на головний двірець): **2·30**, 7·55, 5·30, 10·20*.
„ (на Підзамче): **2·15**, 7·85, 5·06, 10·02*.
З Тернополя-Грималова (на гол. дв.) 3·30*, (на Підзамче) 3·09*.
З Чернівців: **12·20***, **1·40**, 6·20, 5·40, 9·20*.
Зі Станиславова 11·15, **8·10**.
Зі Стрия: 7·45, 9·57, 1·10, 4·35, 10·40*.
З Рави-Сокаля: 6·40, 5·55.
З Яворова: 8·20, 5·20.
З Самбора: 7·35, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова: **12·45 8·25 2·50**, 4·10*, 8·35, 6·15*, 10·55*.
До Рашева-Любачева: 3·25.
До Подволочиск (з гол. двірця): **1·50**, 6·30 9·—*, 11·—*.
„ (з Підзамча): **2·04**, 6·43, 9·20*, 11·24*.
До Тернополя-Потутор (з голови.): 10·40, (з Подзамча) 10·57.
До Чернівців: **2·51***, **2·40**, 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Стрия: 6·45, 9·05, 3·05, 6·40*, 11·05*.
До Рави-Сокаля: 9·40, 7·05*.
До Яворова: 6·15, 3·50.
До Самбора: 9·25, 3·40.
До Жовкви: (лише в неділю) 11·11*.

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені зьвіздкою (*), поспішні поїзди **тевстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформаций удїляє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. желїзниць, ул. Красіцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і съвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

ТУТКИ цигаретові 1000 штук за 1 зр. поручає А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Тягнене невідклично
в суботу 1904.

Головна виграна
корон **40.000** корон

Льоси огрівальних комнат
по 1 короні

поручають: Кіц і Штоф, М. Кайрфельд і М. Файґеман, Самуелї і Линдав, Август Шелянберґ і Син, Шіц і Хаве, Сокаль і Лїпівн, Якіб Штро, банкові доми у Львові.

Виграні в ефектах не виплачують ся ґрішми. 250 6—9

Перше гал. Товариство акцийне
Рафінериї спіритусу у Львові
На съвята *поручає свої добірні вироби як:*

Наливки — Польскі горівки
Бонгут
найліпшої чистоти
Розолїси — Руми
232 10—10

Склади: пасаж Гавсмана — Площа Бернардиньска 2. — Пл. Капітульна 3.

При закупні товарів просимо поклікуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черняньскої. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 77. **Львів, Четвер 8 (21) Цьвітня 1904.** **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзначнійших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІло" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 н. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Руконисї звертають ся лишо за попереднім застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або на ѣї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Буде борба!

Обговорюючи позавчера розписане доповняючих соймових виборів, висказали ми між иншим також здогад, що правдоподібно з польскої сторони, з виїмкою Брідщини і Долинщини, не буде вести ся контракциї против кандидатур послів-сецесіоністів, а здогад сей основував ся так на дотеперішнім поведенію дотичних польских кругів, як і на тій політичній пресумциї, що Поляки, спонукавши самі соймову сецесию, завагають ся самі перед дальшим доливанем оливи до огню. Висказуючи сей здогад, цілком не руководили ся ми яким-небудь припущенєм про почутє справедливости по противній нам сторонї, а тілько приймали як річ можливу се, чого впрочім в політичній грі з сильним та проворним і прозорливим противником можна було надіяти ся.

Нині вже однак поспішаємо сконстатувати, що і тим разом, мірячи нашого противника тою мірою, яку звичайно в того роду обставинах належало би приложити, ми ошибли ся так, як се нераз доводило ся руській сторонї ошибати ся, скілько разів мала до дїла з польскою. В польский пресї відозвав ся вже голос, а іменно голос „Dziennik'a polsk'ого", що стоїть на оброцї шефа одної з східно-галицких шляхоцких фракций, а тим самим — як се впрочім і сам зазначує — посїдає інформациї з рішаючих польских кругів, заповідаючий рішучу контракцию Поляків супротив руских кандидатів, спеціально-ж тупротив чотирох із них: оо. Мазикевича і Богачевского та пп. Барвіньского і Старуха. Іменно Dziennik polski пише:

„День 14. червня с. р., в котрім відбудуть ся доповняючі вибори з 10-ох повітів, буде, як можна надіяти ся, великим погромом української партиї, і повинен бути для них „научкою", що перетягнена струна звичайно тріскає. Всї здорово думаючі а поважні люди (читай: „porządni Starorusini!!! — Ред.) признали, що сецесия руских послів була кроком нерозваги, (що за печалиливість о „розвагу" нашої політики! — Ред.), а надходячі вибори докажуть (яка певність! — Ред.), що виборцям (!?!) досить вже сеї карколомної політики. Вже нині видко, що мандати Русинів в деяких повітах є поважно загрожені і навіть можна числити, що деякі з сецесіоністів не вернуть до сойму. Руські посли, опускаючи сойм, зобовязали ся взаїмно супротив себе, що вернуть до сойму тілько тоді, як всї наново будуть вибрані, а инакше сецесия буде тревати дальше, признало се „Дїло" і б. посол д-р Олесницкий ствердив се публично в Стрию; цїкаво проте буде, як знайдуть ся вибрані посли супротив факту, що не всї вийдуть з виборчої урни".

„В повітї равским — пише дальше Dziennik polski — поновний вибір кс. Мазикевича, як нас інформують, не має найменших шанс супротив поважної кандидатури енергічного і любленого в повітї бурмістра Рави п. Ґурского, що вже раз послував з сего повіту. Против п. Старуха в лїським повітї ставляють людовцї свого кандидата, а що вони добре з'орґанїзовані, то їх кандидат перейде. Найгірше стоять шанси п. Барвіньского і о. Богачевского. Почувають се знаменито Українцї і тому в послїднім числї „Дїла" кладуть головний натиск на се, щоби виборцї долиньского і брідского повіту всею форсою подбали о переведенє сих обох сецесіоністів".

Виложивши так загальний план польских політичних менерів, Dziennik polski наводить дальше з нашої позавчерашної статї довший устуи, в котрій ми висказали наш загальний погляд на виборчу ситуацию, між тим і на становище Поляків та на шанси пп. Барвіньского і Богачевского, і виводить дальше так:

„О скілько ми поінформовані, то як-раз кандидатури пп. Барвіньского і Богачевского мають найменше шанс до вибору. Перший має дуже поважного (sic!) контркандидата в особі о. Еффіновича; супротив другого не висунено вправдї ще категоричної кандидатури, однак се певне, що так одному, як і другому не забуде польска суспільність їх поведенія в послїднїй соймовій сесиї"...

З наведених виписків статї Dziennik'a polsk'ого, що певне інспірована вму з рішаючих польских кругів, очивидно, що польскі політики рішили ся провалити за всяку цїну бодай кількох споміж руских кандидатів-сецесіоністів, як і цілком ясною стає роля, котру при тім мають відіграти москвофіли, особливо там, де мають ще якусь силу. Взаїмне порозуміне що-до сеї акциї між москвофільским штабом та польскими менерами аж надто очивидне.

Та супротив того вся сьвідома, нездеморалїзована і чесно почуваюча наша суспільність з тим більшою однодушностию мусить станути до всенародного дїла, довершеня сецесийного протесту актом солїдарного вибору всїх послів-сецесіоністів на ново. І ми переконані, що за тим нашим покликом підуть і чесно думаючі члени москвофільского сторонництва на провінциї та не дадуть звести ся на безпутя очивидної народної зради інтриґам неоднічальних та безсовісних баламутів. Сецесия дїло не партийне, а всенародне, так як непартийним а всенародним есть протест руского народу против наложеного на него ярма. І коли ми твердо стоїмо при засадї солїдарного і безвиїмкового вибору всїх сецесіоністів, то не з партийних а з всенародних оглядів, як чейже не партийних мотивів а з почутя народного обовязку і народної карвости жадаємо ми вибору пп. Короля, Мазикевича і Барабаша так само добре, як вибору Олесницкого, Богачевского, Гурика і прочих сецесіоністів. Се, сподіємо ся, розуміють навіть і чесні люди з москвофільского табору, як і розуміють се, що в наближаючій ся борбі буде лише два табори: руский і антирускій, всенародний і ворожий, та що кождий чесний патріот, для котрого salus reipublicae suprema lex а не вузко-котерийні упередженя, ні на один момент не призадумає ся, що его становище лише в тім першім таборі і що в часї бою всяка хитність та колибанє се тілько праця на річ противника!

Небувалий страйк.

На державних зелїзницях в Угорщинї очинив ся від вчера — як ми про се донесли вже на основі послїдних телеґрамів у вчерашнім числї нашого дневника — всякий рух поїздів наслїдком страйку всїх урядників руху і слуг. Небувала се подія особливо тим, що в страйку злучили ся всї функціонарі зелїзниці в цілим краю, від високих урядників почавши, скінчивши на будниках і смаровозах. Страйкуючих має бути около 20.000 осіб.

Причиною страйку є правительственний проект що-до управильненя платнї зелїзничих функціонарів, внесений уже в угорскім соймі. В тім проектї добачують не поліпшене, а противно погіршене материяльного положеня. Длятого на вчера скликано до Будапешту краєвий з'їзд зелїзничих функціонарів, щоби нарадити ся над справою. Тимчасом дирекция державних зелїзниць заборонила той з'їзд і в сей понедїлок вечером запорядила, телеґрафічно повідомити о тій заборонї всї дирекциї руху в цілім краю. Отже найшли ся урядники, котрі попросту не хотїли тої телеґрами вислати. Від сего й почав ся страйк. На другий день, в второк, аґітация прибрала по всїх більших стациях ширші розміри; всюди постановлювано їхати до Будапешту на віче, а коли би не позволено відбути его, застановити зараз службу.

В второк по полудни суспендовано кількох урядників в Будапештї, як заступника начальника стациї на західнім двірци, начальника стациї в Будапештї-Енґельсфельдї і ин., котрих уважано за водирей. Се викликало ще більшу бурю. Скликувано збори і ухвалювано, зараз оповістити страйк. Суспендовані урядники удали ся на дворець раковский (в Будапештї) і відтам породжавали сиґнали до урядників усїх стациї, так що всї дальші поїзди затримували ся вже в Ракоши і не доїздили до Будапешту, крім одного поїзду особового з Відня. На раковскім двірци зібрало ся в ночи около 8.000 робітників. Того дня вечером явили ся на всїх двірцях в Будапештї сильні відділи поліциї, щоби арештувати тих, що будуть приїздити на віче. Перзонал поїздів, відходячих з Будапешту, покинув службу, так що поїзди ставали на раковскім двірци, відки подорожні мусїли електричним трамваєм вертати до міста.

Вже в второк вечером не відійшов з західного двірця жаден поїзд. Лише зі східного двірця відходили поїзди правильно. Так само приходили на тім двірци правильно всї поїзди аж до вчера зрана, щоби дати страйкуючим можність попри їздити на віче. А вже від вчера застановлений всякий рух. Так само застановили робітники всяку роботу по всїх зелїзничих варстатах в цілім краю. На декотрих шляхах перервано також комунікацию телеґрафічну.

Комунїкация межи Будапештом а Віднем відбуває ся пароходами по Дунаю. Правительство покликало до Будапешту зелїзничий полк, щоби повнив сдужбу, поки не скінчить ся страйк. Також чувати, що президент державних зелїзниць удав ся до ректора по-

---

19)

Болєслав Прус.

Палата і рудера.

З польского переклав

О. П—к.

(Дальше.)

Розділ IX.

Саббат.

На другий день Вольский прийшов до Пйолуновича доперва о четвертій по полудни.

Двері сальону застав замкнені, з кухні долїтали до нього веселі съміхи служби.

Коли задзвонив, вийшов Ян.

— Прошу ласки пана — сказав хлопець — пана нема і панни Вандзї нема, бо всї виїхали до її хресної мами, — але пан просили і панна Вандзя просила, аби пан з ласки своєї зачекали.

Все те виповів за одним духом молодець сей, на котрого волосю і обличчю видно було слїди безцеремонїяльности, або злого гумору зі сторони кухарки і покоївки.

Треба додати, що день сей в місцевих метеорольоґічних хроніках зазначив ся незвичайною спекою. Апоплексия разила кількох за надто товстих біднягів, а у Вислї утопило ся кількоро осіб по причинї натовпу до купелїв, а води содової забракло до того степеня, що її більше загорілі аматори дециндували ся вже на Гунияди і маґнезийову лїмоняду.

Термометер досяг 30 степенїв Цель., воздух був незвичайно парний.

Вольский війшов до сальону і став на серединї, не знаючи, що робити. Від рання стан атмосфери давав ся йому відчувати в спосіб пригноблюючий. Густав прийшов тут, аби отрясти ся зі своєї апатиї і... не застав нїкого!

Зі всїм тим на нього ждали.

Хтось положив його теку і олївцї на звичайнім місци, уставив перед шталюґами крісло і фотель проти крісла. Тепер маляр прийшов, та моделю не було.

Густав почув в тій хвилї що внутр їйого істоти з'явило ся щось, начеб точка нескінчено мала і нескінчено болюча. Коли хотїв її лучше розглянути, вона счезала; коли дивував ся своїм привидам, тоді вона виступала знова. Були хвилї, в котрих думав, що ся неунята точка то цїла його душа, що переходила тепер якусь таємну, страшну хоробу.

Вольский оглянув ся довкола.

Висячий в вікнї канарок, викупавши ся в водї, сидїв наїжений в своїй клїтцї. Під фортепяном лежав з витягнутими ногами і отвореним писком товстий Азор, ледво дишучи.

Двері до кімнати Вандзї були отворені; Густав хотїв там війти, але не міг поступити анї кроку. Доперва тепер зрозумів, що се значить бути поталою двох борючих ся між собою сил, з яких одна в певних годинах житя брутально поцихає нас наперед, а друга немилосерно приковує до місця.

Ідучи тут, представляв собі, що їх застане (бо про саму Вандзю бояв ся думати), думав, що сї дві симпатичні істоти, розженуть хмари, які не знати для чого закрили йому душу, і не застав їх!

Демон суму триумфував!

Густав видобув годинник; від часу як війшов до сальону, минуло заледви десять хвиль.

— Незадовго вернуть! — шепнув, а рівночасно подумав: „Як би се страшно було уже нїколи не побачити Вандзї!..."

Нїколи!... нїколи!...

І в тій хвилї опанувала ним неозначена туга, безпредметова трівога, безпричинова розпука, котрі так добре знають люди хорі на нерви, та які перестрашили здорового доси Густава.

— Се спека винна! — шепнув знов, і пізнїйше здивував ся незмірно, що до нинїшного дня він ще нїколи не думав про свою будучність. Не думав, він, улюблене дитя богача, він, обожаний товаришами артист, він молодець повний здоровля і сили!

А хтож має більше право, як найдовше користати з веселої пори житя, коли не такі як він і йому подібні?

В тій хвилї здавало ся йому, що перед очима душі бачить виростаючу нараз величезну стїну, при котрій нінчать ся дороги всякого житя.

Се спека винна.

Підійшов до стола, на котрім лежали його рисунки. Підніс одну картку... лице Вандзї... Відсунув її? — Підніс иншу... Кілька сери серед понурого лїса. Инша картка... Множество мужеских і жіночих голов, Жидів і вуличників; множество лиць съміючих ся, болїючих, глумливих... Він їм дав се трупяче житя, він покликав їх до сеї неповної екзистенциї, він сотворив сї форми бездушні і притьмом домагаючі ся душі, він то їх страшно скривдив!...

— Хибаж моє житє не є так само злудою? — переконував собі і відвернув картку.

Сим разом трафив на якийсь сентиментальний памятник, розторощену колюмну, яка стирчіла між рожами і кипарисами.

— Се спека винна! — зітхнув відкидуючи теку і відійшов до вікна.

Сказівка барометра стояла на великім дощи.

— Ще не вертають! — сказав.

Глянув на улицю: улиця була пуста. Повітре супокійне. Анї один листок не ворушив ся на дереві. Птахи мовчали, ховаючись перед спекою, а може чуючи наближаючу ся бурю.

Глянув на небе... На заходї розвалювали ся густі, чорні хмари з білявими берегами.

Щось готовило ся серед тої тишини.

Напроти нього лежала рудера Гофа. В однім з відімкнених вікон помаранчевого дімка висїло простарало; по площі ходило кількоро людий.

Вольский бачив їх, але в наслїдок віддаленя не міг пізнати. Прийшло йому на думку, що Гоф в убогим, (а може хорим), що люди сї міряють площу, і здавало ся йому, що тут під самим вікном доконуєсь ся якийсь злочин, якого нерозумів, але прочував.

— Що мене обходять сї люди? — шепнув, глядячи на міряючих, хотяй чув, що його обходять.

За льорнетку, колиб йому її хто подав, віддав би богато, бо якийсь внутрішний а могучий голос росказував йому йти там і глянути в очи тим людям, котрі міряли здичілу площу.

А в тій хвилї дістав, перший раз в житю, биття серця. Зірвав ся від вікна і хотїв бігти до рудери Гофа, але опамятав ся.

— Се спека винна! — сказав. — Завтра на сесиї безусловно предложу справу Гофа, або вкінци сам візьму його в опіку. В завтра!...

І виговорюючи слово: завтра! почув, що волосє стає йому дубом на голові.

Замиготїла блискавка і протягний грім розлав ся на заходї. Вольский примкнув вікно, і страшенно умучений, упав на фотель, той сам, який вчера займала Вандзя.

Голова в нього горїла, артериї вдаряли начеб молотом, аж вкінци опанував ним хоробливий сон на яві.

Здавало ся йому (съмішна річ), що він в Зеноном, котрий визвав на поєдинок ревнта і що з противником своїм станув на місци бою.

Довкола бачив дерева і усьміхнених сьвідків, які шептали до себе, що справа скінчить ся на нїчім, і що противники стріляють до себе тільки для форми.

Потім здавало ся йому, що ревнт всьміхає ся також і мірить десь в бік, а потім... почув гук і з найбільшим здивованєм достеріг, що небо і верхівя дерев має проти липця,

Блюзки, Гальки, Боа, Жаботи, Вельоники, Ковнірі, Славні рукавички „Діяна" поручає найдешевше христіяньска фірма **Фердинанд Гітлєр (Güttler)** **Львів, пл. Галицка 3.** 605

ліґтехніки з просьбою, щоби позволив ужити до служби тих студентів, що мають уже іспити.

З Станиславова доносять, що тамошня дирекция державних зелізниць оповістила, що поїзди на Угорщину не йдуть, а доходять лише до Вороняки. Так само має ся річ і на инших галицких шляхах, що ведуть на Угорщину.

Не треба казати, що застановленє зелізничого руху є не тілько великою недогодою, а часто й стратою для подорожних, але спроваджує також застій і великі страти в торговли. Так пр. доносять, що вчера в Пресбурґу продано на лїцитациї за безцїн 20.000 літрів молока і 150 метр. сотнарів мяса, що йшло та не дійшло до Відня. На инший знов стациї, пишуть, стоїть 150, а знов на инший 500 ваґонів худоби, призначеної на заріз, та дробю; все те лишає ся без корму і води, бо на стациях усе, що жие, покинуло службу.

Около 1000 страйкарів увязнено, опираючи ся на постанові угорского закона, що без дозволу власти не вільно зелізничому функціонареви опускати свого місця під карою вязниці до трех літ. Отже в сім раї власти застановленя роботи не уважають за страйк, а за зломанє службової присяги або нарушенє згаданого повисше закону.

Вчера перед полуднем вислали страйкарі депутацию до президента міністрів, щоби запротестувати против розпорядженя дирекциї поліциї, забороняючого віче. Коли би президент міністрів не увзгляднив протесту, то мав би замість віча відбути ся бенкет.

В справу вдали ся також круги парляментарні. Вчера перед засїданем сойму всї сторонництва мали нараду в справі страйку. На засїданю сойму перед дневним порядком виступив п. Вашоній против правительства, складаючи на него одвічальність за страйк; передовсїм докорив правительству забороною віча. Весїдник просив, щоби заспокоєно слушні жаданя зелізничих функціонарів. Міністер торговлї Ґіеронїмі відповів, що правительство не боронило дозволеної аґітациї, але не могло спокійно придивляти ся, коли почали явно аґітувати за страйком. Коли би дало ся було відпустку всїм урядникам, що просили ся їхати на віче, то хиба треба було застановити рух зелізниць. Президент кабінету ґр. Тіса заявив, що урядники, котрі приїхали до Будапешту без відпустки, мусять бути покарані, бо нарушили службовий обовязок. Се, що тепер зайшло, не є страйком, а зломанєм службової присяги. З тими, що дали ся збаламутити, правительство поступить собі ласкаво, але ті, що намовляли до страйку, мусять бути покарані. — На тім скінчило ся засїданє. Відповідь Тіси викликала серед страйкарів і неспокій і обуренє. По полудни зібрало ся в одній ресторациї около 8.000 страйкуючих.

Товариство обезпечень „Дністер".

З нагоди річних загальних зборів, які мають відбути ся дня 12 мая с. р. виготовила дирекция „Дністра" справоздане за рік адміністрациїний 1903, з котрого показує ся, що товариство постійно розвивав ся і скорим темпом зростав.

В минувшім XI році адміністрациїнім — каже дирекция — прибуло більше нових обезпечень, як в котрім будь році дотепер, — але з огляду на велике число пожарів був се найтяжший рік в всїх 11 літ.

Нових полїс видано: 45.219 на 35,063.690 кор. обезп. варт. і 325.347·06 кор. премії а відновлено з попереднього року 110.211 на 119,091.176 кор. обезп. варт. і 1,081.622·83 кор. премії, так що разом видано полїс всїх 155.430 на 154.143.866 кор. об. варт. і 1,406.969·89 кор. премії, з чого по зісторнованю було важних полїс на 142.780 на 141.515.228 кор. обезп. вар. і 1,310.557·17 кор. премії. За те в р. 1902 було всього полїс на 113.389 на 116,069.877 кор. обезп. варт. і 1,042.253·32 кор. премії, отже в XI році більше полїс о 29.391 на 25,345.351 кор. об. варт. і 268.303.85 кор. премії.

Побільшив ся стан обезпечень зарівно будинків, як також річей движимих ось як: будинків було: 126.752 полїс на 126,764.194 кор. обезп. варт. з премією 1,209.023 кор. збіжа і паші: 12.273 полїс на 8,916.160 кор. обезп. варт. з премією 63.051 кор., инших движимостий: 3.755 полїс на 5,784.874 кор. обезп. варт з премією 36.483 кор.

Всїх будинків есть обезпечених 220.150 в тім числї будинків, мешкальних 122.545, (попер. року всїх 162.029, мешкальних 99.334), найбільше есть будинків селянських і міщаньских, бо 209.442, котрі становили 98,964.291 кор. обезп. вартости і 1,06 :.273 кор. премії. Церквей есть обезпечених 2.398 на 13,789.590 кор. вартости з премією 54.213 кор. (необезпечених 940 церквей); приходств обезпечених 1.449 (всїх є в Галичинї 1872) на 7,831.372 кор. вартости з премією 53.066 кор. (небезпечних 447 приходств).

Пересїчна вартість одного обезпечени виносить 990 кор. (попереднього року 1.023 кор.); пересїчна премія за одно обезпечена виносить 9 кор. 17 сот. (попереднього року 9·19 кор.): пересїчна премія за 100 кор. обезпеченої вартости 92 сот. (поп. року 89 сот.).

Обезпеченя походили з 3.544 громад, положених в 64 повітах Галичини і 8 повітах Буковини, именно з 220 міст і місточок і 3.324 сельских громад — що дуже добре сьвідчить про розвій товариства на цїлу майже руску часть Галичини а навіть на частку западної Галичини, де є рускі приходства і кольонії.

По відчисленю тих обезпечень, що скінчили ся в протягу року мало тов-о з кінцем року 139.936 обезпечень на 136,873.179 кор. вартости, а то: 20,03 1.924 кор. обезп. варт. в містах і місточках, а 116,839.255 кор. в сельских громадах. Понеже на селах і в многих місточках нашого краю переважають будинки соломою криті, проте відповідні до того характеру ризика віддано в реасекурацию для зменшеня власного ризика на суму 69,537.011 к. обезп. вартости, т. є. 40% всеї обезпеченої суми і заплачено премію 639.497 кор. 49 сот., т. є. 48⅞, цїлої премії.

Шкід зголошено 1.755 по 746 пожарах з 583 громад в 60 повітах; шкоди ті діткнули 1.615 властителїв.

Причини пожарів були: від грому 42 шкід, доведений підпал 2 шкоди, мнимий підпал 186 шкід, неправильна будова 86 шкід, неосторожність дітей 172 шкід, від льокомобілї 2 шкоди, від сусїдів 621 шкід, з недбалости 47 шкід, з инших причин 3 шкід, з невияснених причин 594 шкід.

Сума всїх 1.755 шкід без коштів лїквідациї і ратункових виносить 958.615 кор. 13 сот., з того мусїло т-во вдержати (зарезервовати на 1904 рік) виплату 17 шкід в сумі 10·572 кор. 93 сот. а виплачено в р. 1903: 1.738 відшкодовань в сумі 948.042 кор. 20 сот., і з року 1902 5 відшкодовань в сумі 1.826 кор. 63 сот. Дочисливши до того кошти лїквідациї в сумі 18.108 кор. 35 сот. і нагороди за ратунок в сумі 5.433 кор. 20 сот. виплатило т-во разом 1.743 відшкодовань в сумі 974.410 кор. 38 сот. (—75% суми цїлої премії), з чого по зворотї реасекурациї остало на власний рахунок 70% премії. Такого високого процентy — кажуть справоздавці — не досягли шкоди попередних лїт, навіть в найтяжших дотепер роках 1895 і 1898.

Найбільше шкід причинили обезпеченя в містах і місточках (165.576 кор. — 91½% премії з міст) і селянські (на будинках 678.305 кор. — 79% премії), але також на инших родах обезпечень були значні шкоди (н. пр. на приходствах 34.915 кор. — 65¾% премії).

Суд мировий в справі відшкодовань відбув ся в одним лише случаю (що до антики в Борині); був то шестий случай суду мирового від часу заснованя товариства на 7.807 шкід. Відмовлено 14 відшкодовань (в 3 случаях з причини карного засуду, в 4 случаях з причини недонесеня о змінах, через котрі збільшило ся небезпеченьство пожару, а в 9 случаях з причини утрати права до відшкодованя через незаплачене премії); натомість удїлено 34 відшкодовань в сумі 4.083 кор. в дорозї ласки, в таких случаях, де члени оцінили ся з заплатою премій, але обставини котрі при тім заходили, були того рода, що Рада надзираюча помиловала їх в нещасю, руководячи ся взглядами гуманности.

Всїх шкід за 11 лїт істнованя виплатило уже Товариство 6.807 на суму 4,161.668 кор., між тим 153 пошкодованим суму 67.465 кор. в дорозї ласки.

Помимо незвичайно численних пожарів і значних шкід осягнуло товариство завдяки опіці Божій, совісній працї і оглядному зарядови результати, котрі уважати належить вдоволяючими: фонди і майно товариства збільшили ся і ще остала в кінцем року надвижка, з котрої можна членам удїлити по мисли статута звороти части премій. Фонд резервовий збільшив ся о 95.468 кор. 92 с. (попереднього року о 70.526 кор.) і виносить з кінцем XI року адміністрациїного 552.398 кор. 37 с. Резерву премії побільшено о 32.855 кор. на суму 303.000 кор., т. є. до висоти 45 %. Фонд емеритальний збільшив ся о 27.326 кор. 16 с. і виносить 98.082 кор. 70 с. Резерва специяльна зменшила ся о 4.000 кор., котрі на підставі ухвали загальних зборів з 21 мая 1903 видучено на запомоги для потребуючих аґентів. — Всї чотири фонди уміщені суть в цінних паперах. — Цінних паперів посїдає товариство на суму 1,012.200 кор. номінальної вартости, а вартість їх після курсу без купонів виносить 1,007.278 кор.

Видатки на заряд разом з провізією аґентів, котру від 1 цьвітня 1903 побільшено о 1%, виносили без потрученя звороту з товариства реасекурациїного 289.588 кор. 78 с. т. є. 22% суми премій; попереднього року виносили 246.312 кор., т. є. 23⅛% премій тамтого року.

Надвижка білянсова (наслїдком численних пожарів в сім році) есть менша як попереднього року о 33.108 кор., уможливляє однак дати членам звороти за р. 1903 в висотї 5% премії.

Війна.

Петербург. Куропаткін телеґрафує до царя: Ґенерал Каштальїньский доносить 19 цьвітня: Над Яльом спокій. Напротив Ґлютсі і на північ звідтам Японці будують гостинець. Японьскі війска все скріплюють ся новими віддїлами і концентрують ся коло Віджу і на північ від Віджу здовж ріки Ялю. Козацкі патрулї помітили сьвітла японьских кораблїв в заливі Чінтава, 25 верст на захід від Татунау.

Льондон. Бюро Райтера доносить, що над Яльом все стирають ся патрулї обох армій. Дальший марш Японців унеможливили сніги і дощі. На правім березї Ялю стоїть 14.000 Росиян з 32 гарматами, на лївім 17.000 Японців з 36 гарматами. Непогода не позволяє ні одним ні другим перейти ріку. Після иншого донесеня Росияни мають над Яльом 50.000 війска.

Петербург. Цар наказав телеґрафічно Алексеєви, аби перевів строге слїдство в справі катастрофи Петропавловска, бо коли би сторожа порту була пильнїйша, то Японці були би не могли підійти так близько під порт з мінами.

Берлїн. Говорять, що Алексеєв подав ся до димісиї, бо Скридлов дуже непохвально висказав ся був о его способностях.

Петербург. З Порт Артура доносять, що Ретвізан за два, а Цезаревич за 8 днїв будуть цїлком направлені і спосібні до борби.

Париж. В розмові з кореспондентом Matin-а Скридлов мав заявити, що головна его квартира буде в Владивостоцї. З того виходило би, що в Петербурзї уважають Порт Артура за страчений.

Нючван. Вісьмом кореспондентам позволено виїхати до Мукдену. Се перші кореспонденти, котрих від вибуху війни допущено ближше до росийскої армії.

Льондон. Росийский амбасадор мав зажадати виплати воєнної контрибуциї за війну 1877/8. Се жаданє мав бути пресією, аби Туреччина позволила росийскій фльоті чорноморскій переїхати через Дарданелї.

Льондон. З Петербурга вислано до Алексеєва наказ аби жаден росийский корабель не важив ся виїхати з порту, хиба буде всяка певність, що їм не грозить ніяке небезпеченьство від японьских мін. Також ні один жовнїр більше не буде висланий до Порт-Артура. Росийский штаб був би вже давно зрік ся сего порту, як би не вартість замкненої в сім порті фльоти.

З ради державної.

Вчерашнє засїданє державної ради розпочало ся 8 поіменними голосованями, почім приступлено до дискусиї над наглим внесенєм пос. Дворжака в справі висших шкіл в Празї і Берні, перерваної перед сьватами. Перший промовляв пос. Ленос, Італїянець, домагаючи ся заснованя італїйского університету в Трієстї. Правительство дає вправдї Італїянцям початок самостійного університету в Ровередо, але се не може їх вдоволити і вони не залишать начатої боротьби, поки не одержать університету в осередку свого духового і взагалї національного житя. Другий з порядку говорив Чех д-р Пражак, жалуючи ся головно на лихе виносажене ческої політехніки в Берні. Опісля перейшов бесїдник на справу основаня ческого університету в Берні і домагав ся, щоб правительство кревувало сей університет хочби і проти волї Німців. Колиж правительство сего зробити не хоче чи не може, то „нехай уступить і зробить місце другому".

На тім дискусию перервано о год. 4-ій по полудни, назначаючи найблизше звичайне засїданє на суботу година 11 перед полуднем.

Завтра, се є в пятницю, відбуде ся о год. 3 по пол. надзвичайне засїданє в справі вибору делеґацій. Чехи суть дуже невдоволені з того заряджена президента, бо як-раз тепер вели ся пертрактациї о уступки за понехане обструкциї при виборі делеґацій а пертрактациї не доведені ще до кінця. Польске коло пропонує за уступку при делеґацких зміну порядку нарад через поставленє перед буджетом зміни реґуляміну і запевненє продовженя сесиї, але не знати, чи ті пропозициї Чехам вистарчать, тим більше, що радикальне ческе крило домагає ся конче обструкциї а і в обструкциїнім союзі суть рішучо противні змінї реґуляміну і стоять на зовсїм відмінним становиску в тій справі ніж Чехи і Поляки.

Деякою поправою ситуациї є ухвала німецких клюбів, що комітет 4 управляючих німецкими клюбами, має заняти ся справою санациї відносин в парляментї і прийти перед клюби з відповідним внесенєм. Та і тут найблизша будучність доперва покаже, на скільо ті надїйна добру волю до санациї парляменту були оправдані.

НОВИНКИ.

— **Звертаємо еще раз увагу інтересованих**, що на зарібки до Прус треба вибирати ся партиями, в яких є що найменше половина жінок. Там де на зарібки вибирають ся самі мужчини, аґентура приймє передовсїм замість них иншу партию, що приїде з жінками, а партия з самими мужчинами може наразитись через те або на гірші условія, або й на поворот без одержаня місця.

— **На похорони матери Впр Митрополита** вибрала ся нині численна громада Русинів. Між иншими виїхали нині блискавичним поїздом о год. 9 рано цїла капітула, хор питомців гр. кат. семинаря і як репрезентанти львівскої громади проф. Шухевич, д-р Федак і д-р Евген Озаркевич. До Прилбич удав ся також перемиский епископ Чехович і богато сьвящеників з провінциї. Сам обряд похоронний відбував ся нині в Брухнали, звідки похоронний похід з тїлними останками удасть ся до Прилбич, де і находить ся родинний гробівник родини ґр. Шептицких.

— **Народний рух на провінциї.** З Косівщини пишуть нам: В неділю дня 17/4 1904 відбуло ся отворене новозаснованої „Січи" в Ст. Косові при співучасти „Січий" з Москалївки, з Городи, з Монастирска і з Вербівця як також хору членів Кутскої „Народної Сїлки". Збори відкрив Старо-Косівский кошовий Михайло Якимюк, а одно дуже сумно, що з інтелїґенциї мало хто на зборах явив ся. Тим більша вдяка належить ся пани Абрисовскій, жені тут. пароха, котра в своїй промові поклала як користними суть для селян тов. „Січи" і заразом пожелала для нашого тов. як найлїпших успіхів, за що ми складаємо їй на сім місци сердечну подяку. Дивно, що на зборах кромі ц. к. правительственного комісаря явив ся також не службово вахмайстер від ц. к. жандармериї, котрий тут на пункті „Січий" розвинув широку „дїяльність". Збори закінчено піснею „Ще не вмерла Україна". — *Січовик.*

— **Всюди однакові.** Як доносить „Свобода", москвофільска американьска часопись, що зве ся „Ню-Йорска газета", передруковує на своїх стовбцях „Лиса Микиту", але ані слівцем не каже про се, що Лиса Микиту написав славний український писатель д-р Іван Франко. „Чим се не розбій? — питає ся „Свобода".—Так, розбій і то тим поганїйший, що редактор „Нюйоркской газеты" додає до „Лиса Микита" свої ідіотичні поправки, зовсїм так як той циган, що укравши кобилу підотне їй хвіст, обстриже гриву і веде на ярмарок неначе своє власне добро. Але в тім нічо дивного. Інтриґа, — кажучи делікатно — і підступ се-ж ремесло наших американьских москвофілів."

— **З Богородчаньского пишуть нам:** З обовязку патріотичного годить ся до дописи уміщеної в 35 ч. „Ґіла" з с. р. під заголовком „Добрий примір до наслїдуваня" (з Богородчаньского) додатково спімнути, що начальник громади в Росільні Михайло Стеблецкий враз зі своїм братом „Юзьо-м" писаром доперва тогди заслужать на похвалу, коли місто по польски, буде урядувати по руски, бопреціньо в нашім селї безвзглядну перевагу мають Русини, тож тому їх рідна мова не може мати першенства бодай вже на найбільше впадаючих в око публичних оповіщенях, уміщуваних в прилюдних місцях? То увзглядняє ся нераз навіть в громадах мішаних, де руска мова есть менше розповсюднена, бо там урядують переважно Поляки дбаючи передовсїм о свою мову, однак в Росільні не може бути і гадки, щоби руска мова була незнана, а то тим більше, що уряд спочивав в руских руках. Рівночасно надміюю ся, що ухвала 30 К на будову народного театру у Львові від тутешної каси позичкової перейшла мимо опозициї кількох радних менше освідомлених зі значінєм так важної інституциї для нашої Вітчини взагалї, а до сего удалось допровадити завдяки успішним стараням в тім взглядї певної особи, котрій за то належить ся повне признанє! — *Місцевий Русин.*

— **Спростованє на спростованє.** Недавно помістили ми спростованє дрогобицкого старости п. Бобжиньского в справі відмови підпису на колекту для церкви в Пралківцах — та тепер показує ся, що спростованє п. старости не було конче точне, бо ось-що пишуть нам по переведеню слїдства в тій самій справі: „В новинках 71 ч. Вашої пов. часописи появило ся спростованє дрогобицкого старости. Переслухавши дотичних інтересуваних дізнав ся я, що коли колектант явив ся в бюрі урядника старостава в Дрогобичи для відмовленя книжки, тойже переглянувши книжку сказав, що староста не підпише сеї книжки, бо колектант збираючи жертви в иншім повітї, ходив від дому до дому, а президия намісництва даючи дозвіл на збираня складок, обмежила колекту заказом квестованя від дому до дому. Колектант сказав на те, що по мисли §. 3 інструкциї ходив лиш по начальниках громад, сьвящениках і иншихзнаних з жертволюбности особах, на що дістав відповідь, що і по сьвящениках не вільно(!) ходити, казав лишити книжку у себе, а пополудни по неї зголоситись. Коли колектант прийшов, видав ему хтось другий з того бюра (урядника не було) книжку, кажучи, що староста не підписав. О підписі книжки з клаузулею заборонюючою ходити від дому до дому — на що мав колектант не згодитись — не було бесїди" З того пояснення показує ся, що вже намісництво дало дозвіл на колекту для церкви лише в найвужших можливо границях, а староство скасувало фактично і той дозвіл, відмовивши підписаня книжки. Тимчасом староство не мало права відмовити підпису, до котрого по дозволї краєвої політичної власти, не входячи в саму річ, є беззглядно обовязане. Ко-

---

і що сьвідки, котрі стояли біля него, стоять тепер над ним...

— Я упав!... подумав. — Невже я ранений?

Він бачив, що сьвідки нахиляють ся над ним але рівночасно чув, що межи ним а ними віддалене що раз збільшає ся. Він еностеріг перестрашене лице Вандзї і подумав, що дівчинка заглядає в тій хвилї до нечувано глубокої керниці, в котру він скоро западав.

Що се значить?

Звільна образ Вандзї розплив ся, начоб в мрацї, а місто сего здавало ся йому, що чув роспучливий крик свого вуйка.

— Убитий... Мій Ґустав убитий!...

Доперва тепер почув, що розуміє свій дивний стан. Був се одначе остатний проблеск сьвідомости, по якім наступила непамять і ніч.

Вольский стрепенув ся і почув каплї зимного поту на лици.

— Ґренадіерский сон, як бажаю собі спасеня душі, — закликав стоячий перед ним пан Клеменс. — Дощ лле як з ведра, громи бють, як дім дрожить, а сей, пане добродію, бавить ся з Морфеєм!

— Ви давно вернули? — спитав Вольский, забуваючи про всї понурі привиди.

— В тій хвилї! Влетїлисьмо як жаби з дощем. Вандзя ще не перебрала ся. Булисьмо у її хресної мами і маємо вже ґувернантку — молов веселий дїдусь.

Ґустав щось пригадав собі.

— Яжке справа Зенона з ревентом? — спитав.

— Вже погодили ся. Завтра будуть оба на сесиї: ревент з проектом позичковой каси, а Зенон зі своїм меморияльом про навперизм.

Тепер Вольский мав охоту порскнути сьміхом, пригадавши собі свої галюцинациї і неспової, але в тій хвилї війшла Вандзя, тому тілько... зарумянїв ся.

(Дальше буде.)

лиж управнене — як твердив дотичний урядник — переступлено, о чім сумніваємо ся, то староство мало і має на се инші средства, а не відмовлене підпису, не кажучи вже о тім, що заміт дотичного урядника був зовсім пустий, бо не опертий на якім небудь доходженю або й хочби переслуханю безпосередно інтересованих.

— **Українці в росийско-японській війні.** Що в росийскій армії на далекім Сході великий процент становлять наші брати з України, зазначували ми вже при ріжних нагодах. Впрочім цілий київский і харківский полк, які вислано на перший огонь до Манджурії, рекрутують ся з України, а частина харківского полку стояла вже давнійше гарнізоном на манджурских границях. Так отже перші страти, які потерпить Росия, відчує передовсім український народ, що свою кров мусить проливати поневолї за московске самодержавіе. Вже маємо сумні приміри тих страт. З Петербурга доносять нам, що при катастрофі, якої жертвою упав панцирник „Петропавловск" разом з шістьсотьма людий залоги погиб Українець лікар Вовкович, близький свояк звісної драматичної артистки Заньковецкої. Дня 16 с. м. відкликано навіть її бенефісове представленє, яке мало відбути ся в українськім театрі, що гостить тепер в Петербургї. П. Заньковецка, опечалена сумною вістю з далекого Сходу, не могла того вечера виступати.

— **Ґенерал Драґомірров про росийску політику.** „Освобожденіе" оповіщує цікавий лист Драґомірова. Ось виїмок з него: „Самі признаєте, що цілу вину поносять дорадники (Безобразов, кн. Мещерский, Демчиньский). Що ми можемо на то порадити? Чи буду про се писати, чи ні, річ байдужна; се певно не поможе. Я завсїгди болів над тим, що легкодушно держимо рівночасно кілька сорок за хвіст, але ніхто не питав ся о мою думку і на будуче ніхто не спитає. Тому в справі, яка Вас інтересує, не опублікую ані слова. Дійсно держимо кілька сорок за хвіст, по моїй думці не менше як шість, т. є. фіньску, польску, турецку, перску, індийску (а **українська де?** — *Ред.*), вкінци манджурску. Тепер долучає ся ще сема: закавказка. Про штучно викликане (?) негодованє не хочу навіть згадувати".

— **Японський похорон росийских моряків.** В Чемульпі похоронили Японці з військовими почестями тїла двох росийских моряків з залоги „Корейця", що виплили були на воду в тім місци, де по вибуху загинув „Кореец". „Шанґайский Меркур" так описує сей похорон: Тїла моряків, зложені в подвійну домовину, привезла до берега японьска парова лодка і їх похоронено на европейскім кладовищи. По переду похоронного походу ішов відділ японьских стрільців а перед караваном анґлійский місіонар. Домовина була вкрита морскою хоругвою о росийских барвах і засипана множеством цьвітів. По боках ішли два японські вояки і несли прекрасні китиці цьвітів та таблички з написами в японській мові. За домовиною ступав комендант японьского корабля із своїм штабом і представителї Франциї, Америки, Німеччини і Італії в парадних мундурах. Похід кінчила гармата, котру тягнуло 12 волів. На кладовищи місіонар відправив богослуженє, а японьский офіцир перекладав зараз слово за словом ту проповідь на японську мову. Відтак приступали японські офіцири один за другим і поклоном перед домовиною прощали погибших. За їх приміром зробили то само і репрезентанти заграничних держав та японьский консуль. Коли домовину спускали в землю, трикратна сальва закінчила сумну церемонію.

— **Самоубийство аґента македоньских комітетів.** З Відня доносять: Онодї о 5-ій год. рано відобрав собі житє в каплици церкви св. Стефана 34-лїтний Болгарин Стефан Чаталов. Був се оден з тих двох аґентів, котрі в серпни м. р. при помочи одної віденьскої фірми хотїли вислати до Софії 50.000 манлїхерских набоїв. Висилку здержано при митовій ревізії в Землинї і сконфісковано. Чаталов утїк тодї за границю і ствердив, що про фальшиву посилку не знав нїчого. Чаталов, як здає ся, стратив в тій афері цїле своє майно і се було причиною самоубийства.

— **Банкротство винаходів Щепанїка.** Вже вчера згадали ми про банкротство спекуляцій, на які пустили ся деякі люди з „ґеніяльними винаходами" Щепанїка. Нинї подамо ще отсї подробиці. Від вісьмох лїт находить ся у Відни Спілка для кільканайцятьох винаходів Щепанїка, до котрої належать пп. Щепаньский, Губріх і поміщик з Литви Слизень. Так само в Кракові є від трех лїт товариство акцийне, котре набуло виключно оден ткацкий патент Щепанїка, а на другий мало застереженє. Як одно підприємство, так друге не приносить майже ніяких доходів. Краківске товариство не дає дивіденди вже третий рік і тому надзираюча рада скликала загальні збори, на котрих предложить внесенє о лїквідацию.

— **З міністериальних тек в одній руцї.** Французкі часописи доносять, що президент французкого кабінету Комб обняв на час неприсутности ґенерала Андре управу міністерства війни а на час неприсутности Пелетана управу міністерства маринарки. За кілька днїв на основі конституції буде заступати президента республики Любета, котрий виїде до Риму.

— **Самуіл Смайльс**, голосний свого часу письменник-моралїст, помер онодї в Анґлії, проживши 91 лїт. Був з початку лїкарем, а скоро покинув лїкарску практику і почав редаґувати дневник Leeds Times в Лїдс. В 1860 р. покинув публичне житє і віддав ся в Льондонї тихій письменничій праци. З его численних творів, переведених майже на всї европейскі мови, найбільше є звісні: Selfhelp („Самопоміч", переведена на руске), дальше „Характер", „Ощадність", „Обовязок", „Житє а праця" і многі инші.

— **Яблока** мають бути добрим лїком. Дж. Т. Стенсон, директор помольоґічного відділу на всесьвітній виставі в Ст. Луї-Мо., мав цїкавий виклад о лїчничих прикметах яблок. Учений директор твердить з цілою рішучостию, що постійне споживанє яблок хоронить людий від многих недуг. Хто має підкопане здоровле алькоголїчними напитками і тютюном, може его легко відзискати при помочи яблок. За примір ставить кількох старих людий, котрі помимо пізної старости в здорові і нїколи не хорували. Все те мали здїлати яблока, яких їдять що дня по кілька.

— **Чим повинен займати ся хлїбороб в цьвітни?** На се питанє дає видаваний в Чернівцях „Краєвою культурною радою" „Хлїбороб" ось-яку відповідь: Перші днї місяця квітня не були гарні, за те тепер вже сонечко пригріває і треба чим скорше на полях і на сїножатах надолужити то, що через веремя занедбало ся. Тепер час сїяти овес, ячмінь, стручкові ростини, пашу мішанку, цукрові і пашні бураки. Як озимина занадто буйна, то треба ей трохи скосити, а як за слаба, то хілійскою салїтрою погноїти. Тютюн треба сїяти в росаднику, а сїножати добре боронами здрапати і керговинє порозкидати. Конюшину і траву сїє ся тепер або в озимину, або враз з ярим збіжем. Треба мати око і на худобу. Воли і коні мусять тепер тяжко робити, то-ж треба їх лїпше годувати, аби не занадто змарнїли. Особливо-ж з молодником, що его беремо перший раз до роботи, треба уважати, щоби не занадто его замучити, бо се пошкодило-б ему на віки. Хоронїть худобу від простуди! Кобили тепер жереблять ся, то-ж треба ними щиро заопікувати ся. Не беріть їх тепер до роботи, а випускайте десь на вільне місце, щоб собі походили. Як вжереблять ся, то ще також треба їх кілька днїв пошанувати, а відтак лиш до лекшої роботи брати, при чім лоша повинно ітн з мамою. Кобилам, що їх лошата ссуть, треба давати більше паші. І свиней, кози тай вівцї мати-мусть тепер молоді — треба їх обійти, як належить ся. Якби з кінцем місяця худобу можна вже було пускати на зелену пашу, то уважайте, щоб перехід від сухої паші до зеленої не був раптовний, а повільний. І коло дробу треба заходити ся. Кури, гуси і качки несуть ся; треба їх відповідно годувати, а покладки що дня забирати, лишаючи лише оден, бо таким чином заставляємо їх дальше нести ся. Бувають вже і молоденькі курчата, треба їх годувати відповідними крупами, нечком, сиром, кістяною мукою, мясцем, тай хоронити від простуди. На весні часто бувають заразливі слабости (дифтерия), в такім разї недужі звірята треба відокремити від здорових. Тай пасїчник має тепер роботу. Слабим пилям треба помагати, їх до купи лучити, а не відбирати сильним пилям черву. Як веремя холодне, то треба щоби черві було тепло. Глядїть, чи пчолам є що їсти, як нема, додайте меду; як є вже з чого збирати мід, то перестаньте давати меду. Що на обійстю, в стайнях і на гноярцї, а також в шпихлїрі мусить бути порядок, що всї видатки і приходи треба собі докладно записувати — се само собою розуміє ся, бо се належить до доброї і розумної господарки.

— **Дрібні вісти** Появила ся книжка: „Im k. u. k. Dienste" б. поручника Вацлава Моца, в котрій змальовано чорними красками поведенє офіцирів австрийскої армії. Сю книжку сконфіскувала ц. к. прокуратория, але як доносять послїдні вісти, суд знїс конфіскату.— Львівский магістрат заборонив сиґнали трубкою, яких уживано у Львові при розвожени дешевого вуглї і дерева. — Німецкі кольонїсти зі Славки і Ваґінсберґ під Коломиєю в числї 30 родин спродавши ґаздівства виїхали на постійне поселенє до Прус. — В Перемишли вибухла вчера в сутеренах каменицї при ул. Ягайлоньскийй ч. 9 бензинна мотору до вироблюваня круп і ушкодила каменицю висадивши поміст партеру. Двоє дїтий, що були під той час в горішній кімнатї, потерпіло смерть.

— **Народне віче в Сколїм** відбуде ся в середу 27 н. ст. цьвітня 1904. Референтами будуть Др Олесницкий, Др Андрій Чайковский, о. Давидяк і о. Матковский. З огляду на важні справи просить ся о численну участь — *Др Е. Олесницкий.*

— **З Бучача.** Перші загальні збори бучацкої філії тов. ґімн. „Сокіл" відбудуть ся дня 26 цьвітня 1904 в комнатах тов. „Руска Бесїда" в Бучачи. З огляду на загальну опінію, що Русинів бучацких огорнула апатия, будить ся надія, що через заснованє сего молодого, а як приміри учать рухливого товариства, вступить нове молодече житє в нашу громаду. Тож надіятись треба, що кождий Русин, чи Русинка так з міста, як з околиці поспішить на сї збори, щоб виписуючись в члени „Сокола" побільшити ряди тих, що виписали на своїм стязї „в здоровім тїлї здорові душі" — За комітет основателїв: *Ст. Сінк.*

— **Надзвичайні збори членів товариства „Рижница"** відбудуть ся в четвер дня 12 н. ст. мая 1904 в Самборі в салї Товариства „Рижница" о 10 годинї рано з слїдуючим порядком дневним: 1. Відкритє філій і складів „Рижници". 2. Зміна статута в §. §. 2, 7а, 18, 25, 31д, 32, 35 другий пункт, 39а. 3. Внесеня Ради надзираючої. Єслиби згадані загальні збори не були в комплєті (⅔ всїх членів) то відбудуть ся того самого дня о 2 годинї пополудне в салї Товариства „Рижница" другі загальні збори з тим самим порядком дневним, а рішеня тих зборів будуть правосильні, хотяйби приписане число членів не явило ся. — Від Ради надзираючої товариства „Рижница" в Самборі дня 20/IV н. ст. 1904 *о. Корнилъ Грушкевичъ* секретар, *о. Левъ Щавинъский* предсїдатель.

— **З Товариства св. Петра.** Пригадуємо, що загальне зібранє членів тов-а св. Петра відбуде ся в духовній Семинарії ві второк 26 с. м. о 3, а евентуально о 4 годинї пополудни. З уваги що на порядку дневнім стоїть зміна статутів, до котрої вимагає ся комплету 60 членів, просить ся о як найбільшу участь Ексцеленция Преосьвящений Митрополит приречли явитись також на загальнім зібранню. — *Видїл.*

— **На численні запитания** заявляю сим, що часть II. моїх проповідий „на сьвята і неділї цїлого року" кінчить ся печатати. Печатанє опізнене не з моєї причини. Дістати можна у автора, в книгарні Інститута Ставр. у Львові, в книгарни п. Яблоньского в Тернополи і в книгарни п. Добошиньского в Станиславові. — Цїна 3 корони. — *Петро Білиньский*, парох в Зарваниці, почта: Вишнївчик. 1—3

— **Для кандидатів стану дяківского,** намірюючих піддати ся іспитови кваліфікацийному, призначує ся день 4. мая 1904 (Середа), котрого то дня мають інтересовані внести наперед подане до Всесьв. Митроп. Консисторії, явити ся Уряді парохіяльнім св. Юра о год. 4 попол. — *Гр. кат. ур. пар. при архикат. храмі св. Георгія у Львові.*

— **За упокій душі бл. п. д-ра Мелітона Бучиньского** адвоката краєвого в Станиславові відправить ся в понеділок 25. цьвітня 1904 поминальне богослуженє в тут. катедральній церкві о г. 8½ на котре всїх знайомих і побожних запрашає — *Родина.*

— **Потреба захоронок** для дїтий по місточках і люднійших селах дає ся відчувати особливо в лїтних місяцях; та на жаль нема у нас достаточного числа руских фахових учительок. Можемо подати до відомости інтересованих, що в сю хвилю є одна молода Русинка, іспитована, що обняла би зараз такий обовязок. Вимоги не великі. Близшу вість подає о. Стефанович, катехит у Львові (ул. Чарнецкого, ч. 26).

— **Центральна кавярня**, при пл. Бернардиньскій ч. 7, перейшла на власність п. Вехтьофа, бувшого платничого в зелїзничій реставрациї на головнім двірци у Львові, і новий, властитель намірає вести її в поступовім дусї, узгляднюючи вимоги Впов. Публики.

— **Склад з косами у Відни** отворив наш земляк Михайло Пасїчник, як се звіщає анонс. Коси зроблені з найлїпшої стали а продають ся по найнизших цїнах, тому можна надіятись, що наше селяньство підопре се підприємство численними замовленями.

— **Поправка.** У вчерашнім числї „Дїла" в новинці про підвищенє чиншового податку місто „Підвищенє чиншового податку, ухвалене міською радою у Львові, буде виносити" належить читати: „Підвищений чиншовий податок, ухвалений" і т. д.

З штуки і літератури:

— **Німецкий переклад Шевченка.** В Чернівцях появила ся німецка брошурка в обємі 36 сторін, звичайної писїмки, п. з. „Schewtschenkos ausgewählte Gedichte". В се переклад кількнайцятьох віршів Шевченка, зладжений проф. Сергієм Шпойнаровским. З переднього слова довідуємо ся, що перекладчик задумує видати більше таких брошур, чи зошитів, щоби познакомити европейску публику з визначнійшими плодами Шевченкової музи. Для певнійшого осягненя сеї цїли подав перекладчик коротку житепись поета із загальною характеристикою его творів, а надто пояснї для чужинців місця заосмотрив коротними замітками. До першої збірки увійшли переклади отсих віршів: „Думи мої", „До Музи", „Минають днї", „На вічну память Котляревскому", „Іван Підкова", „Вечір на Украйні", „Тяжко жити", „Тече вода", „Ой одна, я одна", „На що менї чорні брови", „Не завидую", „Вітре буйний", та ще кілька дрібнійших, Сам переклад можна уважати вельми удачним. Вірність майже до слова, причім ритмика і римованє задержані точно після ориґіналу, так що форма і зміст викликують трохи не те саме вражінє, яке відносить ся при читаню творів Шевченка в его питомій мові. Річ певна, сказати се можна лише про читачів, що знають Шевченка в ориґіналї і вміють відчути его душу. Для Німців пр. вже сама неправильність і так часта змінчивість форми мусить видати ся чудною а вже зовсім відпадає та сердечна теплота і сумовитий настрій, який віє от хочби з Шевченкових „думок", але очивидно в ориґіналї. Та се вже природна судьба всяких перекладів взагалї. Все-ж таки п. Шпойнаровский вивязав ся із своєї задачі дуже щасливо і побажати-б лише, щоб піднятий труд — подати вибір Шевченкових творів для заграници, повів ся так аж до кінця. На увагу заслугує також незвісний у нас портрет Шевченка, уміщений на передї брошурки. Цїна сего випуску 50 сот.

— **Гайдамаки ч. 80 містять:** Родимиї, Війна, Ти до мене з грамотою я до тебе з шаблею, Польпїше Віртшафт, Пакта Корони з ляцькою шляхтою і її наслїдки, Проч з Кербером, Станиславівська ґімназия, Де ті вампирі, Ще о бандї народних зрадників, Патріоти твердого закала що ви на се, Золочівщина, Наша відповідь, Месиянський похід, Отрута русиноїдства цїлющим лїком для руського народа, Українські мельодії на вічу нашої молодїжи академічної, Некрольоґ, Новинки.

— **Найновійший показчик** всїх місцевостий в Галичинї і Буковинї, зладжений почтовим контрольором п. Яном Біґо, вийшов на днях у Львові. Узгляднені в нїм всї територияльні зміни в краю до послїдного часу. Показчик виказує також староства, повітові суди, парохіяльні, почтові і телеґрафічні уряди, число населеня, імена властителїв табулярних посїлостий, дальше фінансові дирекциї, жандармські станиці, доповняючі команди і т. д. Цїна за брошурований примірник 5 К, за оправлений в полотно 5 К 60 сот., почтова оплата 60 сот. Замовляти в книгарнях і у автора за присилкою належитости.

— **В львівскій Фільгармонії** виступить в суботу з концертом Вернер Альберті загально звісний сьпівак европейскої слави. Особливо визначає ся Альберті великим технічним виконеном і мягкостию та приємностию голосу. Початок концерту о год. 7½ вечером.

Урядові вісти:

Ґазета Львівска з дня 20 с. м. оповіщує розписанє лїцитацийної продажи старих матеріялів, узисканих в окрузї ц. к. Дирекциї желїзниць державних у Львові.

Оферти належить вносити найдальше до 12 години в полудне дня 30 с. м. до висше згаданої ц. к. Дирекциї желїзниць держав у Львові.

Услівя продажи подані суть в Ґазетї Львівскій, а можна єї одержати також в бюрі для справ варстатових підписаної ц. к. Дирекциї.

— **В усїх справах** поради правної і взагалї народних належить звертати ся до „Народної Канцеляриї", Львів, Ринок ч. 10.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Конференциї міністрів.

Відень. В суботу відбуде ся спільна нарада міністрів для уложеня спільного будженту. На разї нема згоди що-до висоти кредиту на торпедовці.

Анґлійский наслїдник престола у Відни.

Відень. Прибули тут наслїдник анґлійского престола кн. Валлї і его жена. Вчера на їх честь відбув ся на цїсарскім дворі баль а нинї зложили гостї вінцї на гробах арх. Рудольфа і цїс. Єлизавети.

З угорского страйку.

Будапешт. Нинї в ночи о год. 3 мало прийти до угоди між правительством а страйкуючими зелїзничими функціонарами. Вість тота однак є неправдива.

Будапешт. Правительство випустило з слїдчих арештів всїх, що зістали приарештовані за страйк.

Будапешт. Пертрактациї зі страйкуючими ведуть посли Васонї і Верещ — а пертрактациї тоті тревали цїлу ніч. Правительство годить ся 1) на амнестию для всїх страйкуючих, 2) віче функціонарів в справі платнї, 3) утворене союза для оборони колїйників і уложене службової праґматики і 4) на відложенє розправи над предложенем о реґуляциї платнї.

Будапешт. Тіса хотів ся зразу дуже строгих средств проти страйкарів. Передовсїм завізвав всї військові команди до достављеня війска для веденя руху. Кромі того розіслав поїздами, веденими урядниками міністерства і вояками інжинїрами, відділи війска по воєнних стациях для охорони шляху і будинків. Також виїде оден поїзд нинї до Відня і оден до Мархеґ під проводом мін. радника Маркса. Характеристичне, що до страйку пристали і функціонарі зелїзниць хорватских, так що страйк обняв цїлу Цісльтавию. Почту перевозять возами.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд"! — Засновуйте читальні і орґанїзуйте курси для анальфабетів!

Позір Родимці! Просимо о даток на будову дому „Сокола" у Львові.

Малий фейлєтон.

ОЛЕКСА КОВАЛЕНКО.

Ще не забув.

Ще не забув я тую пору:
На скелї ми у двох сидїли,
Ховалось сонце вже за гору
І пишно луки зеленїли...

* * *

Пітьма поволи обгортала
Долини, гори й бір сосновий
І річку, що вогнем палала...
Малюнок гарний був, чудовий.

* * *

Красою мовчки я впивав ся,
А душу думи наповняли —
Цїлком тодї я їм віддав ся...

* * *

В той час ні слова не сказали,
Все й так, без слів, ми розумілись —
В серцях одні чуття горіли...

Перше „Люблю".

Сонет.

Менї тринацять лїт тодї минало,
Коли я вперше власть краси почув.
І хоч всього в життю менї бувало,
А й досї мить ту дивну не забув...

* * *

Вона сидїла мовчки проти мене,
Схиливши вниз голівку молоду;
А сонце крізь гілля рясне, зелене
Промінням в неї грало на виду...

* * *

Рожеві хвилї на щічках тремтїли,
Маленькі вушка, мов огонь, горіли,
Волосє-ж сяло, вче золоте.

* * *

Не міг запалу я в собі сховати,
Перед красою сил не мав мовчати
І перше я „люблю" — сказав сьвяте...

6 сїчня 1904.

Переписка Адміністрації.

Хв. Чит. Пр. в Уг. до тепер вплачено за 1 в не 2 квартал. — Вп. І. Ва. в Св. тепер вплачено за лютий в не март. — В. Ку. в По. до кінця червня прийде нам ще 8 К 40 с. — Г. Ол. в Го. ве. тепер вплачено за 2 квартал. — М. Бр. в Ко. так. — А. Зд. в Кр. одержано. — И. По. в Бр. тепер вплачено за 1 а 2 квартал. — А. Вп. Оль. до кінця червня прийде нам ще 9 К 74 с. — В. Ск. в За. до кінця червня належить ся нам ще 2 К 80 с. — Хв. Кас. зач. в То. тепер вплачено до кінця марта а не цьвітня. — Вп. Л. Яр. в Ко. до кінця червня прийде нам ще К. — В. Ла. в Яр. до кінця червня належить ся нам ще 3 К 20 с.

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 20 цьвітня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·25 до 8·50 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·50 до 6·75 а на термін —·— до —·—, *овес* оброчний старий 5·70 до 6·— а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний 5·40 до 5·60, а броварний 5·75 до 6·50, *ріпак* 9·15 до 9·40 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·50 до 7·— а до варення 7·75 до 11·— *вика* 5·75 до 6·—, *насінє льняне* 9·— до 9·10, *насіне конопляне* 7·— до 7·10, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·50 до 6·25, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 6·25 до 6·50, *хміль* (за 56 кілько) 150·— до 165·—, *конюшина* червона 65·— до 75·—, біла 65·— до 80·—, шведска 65·— до 80·—,

Курс Львівский

з дня 21 н. ст. Цьвітня 1904.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	538 —	548 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Земл. гал. Кар.-Людв по 200 зр. м. н.	— —	— —
Земл. Львів.-Черног. Ясся по 200 зр.	580 —	586 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. пильос. о 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	102 20
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	102 20	102 90
„ „ „ 4% а. в. льос. в 57 м.	98 80	99 50
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 —	— —
„ „ „ 4% льос. в 41½ м.	99 —	— —
„ „ „ 4% льос. в 56 м.	98 80	98 50
Облігації за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 50	100 20
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	102 70	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 80	102 50
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 —	99 70
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 —	97 70
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 80	— —
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	77 —	83 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	252 —	254 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок німецких	117 —	117 50

Надіслане.

Др Яков Броніслав Сокаль

ординує в недугах **жолудка і нирок** як передтим у Львові, улиця Скарбківска, ч. 4 І поверх. 242 4—12

Центральна каварня

пл. Галицка ч. 7 І. поверх перейшла на власність

Вільгельма Бехтльоффа

котрий вічливо поручає ся пасканій памяти Впов. Гостий. 293 1—8

Промеси до всіх тягнень

австрийских льосів.

Безплатна ревізия льосів для всіх тягнень.

Обезпеченє льосів від страт

при вильосованю найменшої виграної.

Сокаль і Лілієн 207b

дім банковий і контора виміни у Львові.

Яко добру і певну локацию

поручаємо.

4½% Листи гіпотечні,
4% Листи гіпотечні коронові,
5% Листи гіпотечні преміовані,
4% Листи Тов. кред. земского,
4½% Листи Банку краєвого,
5% Облігациї Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Облігациї пропінацийні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнійшим курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Купуйте лише

Крохмаль брилянтовий Бажанта!

Дістати можна всюди.

Торговля Солецкого, Львів, ул. Батория ч. 2.

Прібки даром. 281 2 15

Новий руский склад з косами

Михайла Пасїчника і Спілки

у Відни XVIII. Theresiengasse 32

подає до загальної відомости, що коси „галицких селян" з найлїпшої стали і по найдешевших цінах **лиш** у него можна дістати

Довгота коси	60	65	70	75	80	85	90	95	в цент.
Ціна коси	104	114	124	134	144	154	164	174	в сотиках.

Хто замовить 10 ніс дістає одну даром. Для крамарів відповідний рабат. Замовлені коси висилає ся лише за післяплатою. 292 1—3

Товариство „Любов" у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам**, згляднo **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дїтий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший віддїл, *обезпеченє рент*, заключає: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, згляднo б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов" своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* згляднo *14-днёву проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потручаня;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільненє від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошта другу;

7) вступного побирає Товариство раз на всє від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов" у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих писем Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

МАТЕРАЦИ чисто волосїнні по зр. 14, 16, 18, 20, 22, 24 до 32. Матераци з морской трави по зр. 6·50, 7, 8 до 0 зр. Матераци спружинові, сїнники, подушки, пішви, простирала і т. п. найбільший вибір в спеціяльній робітни кондер і матерацїв Иосифа Шустера, Львів ул. Коперника ч. 5. 287 1—10

Пасїка на продаж

в добрім стані, улиї словянські рамкові найновійшої конструкції, футровані соломою, нагороджені на виставі огородничо-пасїчничій у Львові, мальовані покостовою фарбою, через що забезпечені перед гнитем. Хто хоче набути по одному або по кілька пнїв, звольнть зголосити у підписаного Василь Даїковский управ. школи в Болестрашичах п. Жиравица. 273 3—3

Позір! — Новість!

Чистий дохід призначений на будову дому „Сокола"!

З монограмом Сокола візитівка по 6 сот., 100 штук 5 К.

Портрет Лисенка по 50 сот., в оправі по 2 К.

Брошки	з гербом Руси	по 0·60 к
Шпильки	„ „ „	0·50 „
Спінки пара	„ „ „	0·90 „
Дармовіс	„ „ „	0·40 „
Пушки на тютюн або папіроси	з гербом Руси	„ 2·50 „
Мононки на гроші	„ „	„ 2·00 „
„ „	„менші„	„ 1·10 „
Шпильки смальовані з монограмом „Сокола"		„ 0·40 „
Притискачі з Шевченком, Котляревским і т.д.		„ 0·80 „
Льоси фант. льотерії Сокола (переписні листки 10 родів) по		„ 0·25 „
Облігациї на будову дому Сокола		„ 10·— „

Набувати можна в Соколї у д. Д. Кучики, справника.

Льоси набувати можна в Соколї, в „Народній Торговлї", „Труд" у Ад. Рапна Львів, ринок ч. 11.

Дяк женатий, тверезий з дакже добрим голосом, мучий вправу в запровадженю хорального сьпіву — найде сейчас посаду в Звенигородї п. і стация Бучач. Місцевий парох постарає ся, щоби такий дяк мав відповідне удержанє. 262 4—8

Практикант потрібний до торговлї М. Козориса в Любачеві. Маючим вже початки прислугує першеньство. 285 1—3

До заміни парохія гірска, одна з найінтратнійших в дієцезії станиславівскій, за парохію в містї або близько міста. Зголошуватись до п. Івана Франчука ц. к. професора рускої гімназиї в Коломиї. 268 4—6

Вдова з сьвященичої родини глядає місця господині у сьвященика. **В. С. Жидачів**, poste restante. 270 3—3

Іспитований півець церковний, що також знає нотний сьпів, глядає місця дяка. Адрес: Николай Власенко в Ниврі, п. Ормаківка. 272 3 6

Іспитований півець церковний, заразом крамар, має також іспит і практику огородничу і пасїчну, женатий, глядає посади, де було би також відповідне місце на крамницю. Адрес: Іван Салаш, Дубаневичі, п. Рудки. 275 2 4

Інтелїґентний молодець, володіючий руским, польским — слабше нїмецким языком — в слові і письмі, глядить якого занятя. Відомість в Ред. „Дїла." 278 5—6

Вдова по народнім учителю Русинка, в середнім віці, розумїє ся дуже добре на кухни і на домовім господарстві, — пошукує місця в руским домі. Зголошеня під адресою Л. М. poste restante Марківці, почта loco.

Кандидат адвокатури з 3-річною практикою шукає посади. Відомість в Адміністрації. 283 3—3

Василь Іваньский

артист-маляр

замешкав стало в Рогатинї.

Принимає всякі роботи, що входять в украсу церковну, і просить уклінно Вис. Пр. Духовеньство і Хвальні комітети церковні о занотованє адреси.

Ціни як найприступнійші, 276 3—3

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч 45 по 8 зр. (для грубої роботи).

Веч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і газету безплатно. Цїнники на жадане і даром 313

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

Дістати можна у *Львові* в аптиках Пінеса-Поратиньского, В. Діллї, Як. Байзера; в *Коломиї* в аптиці Берґера; в *Миколаєві* в аптиці Фрідмана; в *Перемишлї* в аптиці Ґольдберґа; в *Рашеві* в аптиці Коритовского і С-ки в *Стрию* в аптиці Ґертнера і в *Тернополї* в аптиці Мариняка Крижановского. 50 20 20

Народна Торговля

поручає у всіх своїх складах

Насїня випробовані (конюшина, люцерна, тимотка, райґрас, бураки, капуста, морхов, петрушка и пр.)

Коси з фірмовою написею „Народна Торговля" по цїні 1·—, 1·20, 1·40 кор. відповідно до величини.

Серпи ковальскі — легкі а зручні по 50—60 сот.

посередничить при закупні всїх родів 280

„МАШИН РІЛЬНИЧИХ".

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

Без конкуренції.

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, скіряних виробів, росийских кальошів, альбумів і ріжного рода переписних листів як також тоалетового мила і перфумериї.

Великий вибір біжутериї. 532

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого жовтня 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова: **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева-Любачева: 10·25.
З Підволочиск: (на головний двірець): **2·30**, 7·55, 5·30, 10·20*.
„ (на Підзамче): **2·15**, 7·85, 5·06, 10·02*.
З Тернополя-Грималова (на гол. дв.) 3·30*, (на Підзамче) 3·09*.
З Чернівців: **12·20***, **1·40**, 6·20, 5·40, 9·20*.
Зі Станиславова 11·15, **8·10**.
Зі Стрия: 7·45, 9·57, 1·10, 4·35, 10·40*.
З Рави-Сокаля: 6·40, 5·55.
З Яворова: 8·20, 5·20.
З Самбора: 7·35, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова: **12·45 8·25 2·50**, 4·10*, 8·35, 6·15*, 10·55*.
До Ряшева-Любачева: 3·25.
До Подволочиск (з гол. двірця): **1·50**, 6·30 9·—*, 11·—*.
„ (з Підзамча): **2·04**, 6·43, 9·20*, 11·24*.
До Тернополя-Потутор (з головн.): 10·40, (з Подзамча) 10·57.
До Чернівців: **2·51***, **2·40**, 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Стрия: 6·45, 9·05, 3·05, 6·40*, 11·05*.
До Рави-Сокаля: 9·40, 7·05*.
До Яворова: 6·15, 3·50.
До Самбора: 9·25, 3·40.
До Жовкви: (лише в неділю) 11·11*.

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнійший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу = 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені зьвіздкою (*), поспішні поїзди **тевстим друком**. — В містї продає ся звичайні білєти в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформаций уділяє і продає всякі білєти та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагоґічного двотиждневник педагоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Прекумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Тягнене невідклично позавтра.

Головна виграна корон **40.000** корон

Льоси огрівальних комнат по 1 короні

поручають: Кіц і Штоф, М. Клярфельд і М. Файґеман, Самуелї і Ляндав, Август Шеленберґ і Сини, Шіц і Хавс, Сокаль і Лілієн, Яків Штро, банкові доми у Львові.

Виграні в ефектах не виплачують ся грішми. 250 7—7

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черляньского. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 78. **Львів, Пятниця 9 (22) Цьвітня 1904.** **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрации „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість на інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Дїло" з літер. додатком

в Австрії:		на границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ѣ місце, а в рубрикї „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

„Демократично-національна союзна держава — Австрия"*).

Під тим заголовком появила ся недавно в Франкфуртї над Меном замітна політична брошура, що звернула на себе увагу поважної австрийскої преси і що серед многих сего роду політичних письм, які викликала кріза, котру переживає габсбурска монархія, справдї визначує ся ширшим горизонтом, ясним поглядом на внутрішне державне положене та влучною перспективою на будуче. Автор брошури, Ришард Хармац, ставив на становищи національної автономії, значить, в основу его брошури лягла та сама ідея, котра побіч повного демократизму становить головний стовп нашої народної програми, а котра, піднесена таким визначним політиком як д-р Бернрайтер з огляду на відносини в Чехах, зачинає доперва ставити перші, хоч скорі кроки серед австрийских Німців, як і знаходить скорих прихильників серед дрібних племен австрийского полудня. З тих причин вважаємо відповідним познакомити і наших читачів зі змістом сеї цїкавої публїкациї.

Австро-Угорщина — констатує автор брошури в вступнім слові — переживає тяжку крізу. Давні норми державні валять ся. Дуалїзм держить ся ще лише на волоску. По постановах з 1867-ого року основуюча ся на реальній унії связь між обома частями монархії зближає ся постійно до унії перзональної. А в нутрі самої Австриї, бо о сю авторови розходить ся, панує крайна анархія, оперта на дивоглядних „історичних" краях, австрийска конституция під напором житя завалить ся, одні — феодали і ультрамонтани — хочуть ратувати ѣї поворотом до абсолютизму, що лише викликало би не даючі ся оцїнити потрясеня, другі автономією „історичних" країв, а всї менше-більше годять ся, що санация можлива лише дорогою замаху, та що сам парлямент не має в собі сили для переведеня сего великого дїла. І автор сам подїляє се послїдне переконане та тілько дораджує октройоване цїлком нової конституциї на основах демократизму і національної автономії.

*) Der demokratisch-nationale Bundestaat Oesterreich Betrachtungen von Rich. Charmatz. — Frankfurt a. M. 1904.

По такім вступі, що вводить вповнї читача в політичний сьвітогляд автора, наступає сама річ, що розпадає ся на чотири части. Перша — „Екзистенция Австриї" посьвячена виказаню історичного значіня Австриї і тих основ, з яких габсбургска монархія черпає рацию свого істнованя на картї Европи; друга — „Національне питане" обговорює коротко історию ческо-нїмецкого національного спору, як прототипу всїх австрийских національних борб; трета — „Орґанїзация Австриї" дає теоретичний начерк національно-автономічної федерациї австр. народів а вкінци четверта говорить про потребу радикальної виборчої реформи на демократичних основах. Нині познакомимо наших читачів з змістом двох перших частин, лишаючи дві другі на другий раз.

За границею та в нутрі Австриї — говорить ся в першій части — запановує переконане, що Австрия невмінучимо хора і що теперішне ѣї безладє се ознака близького розпаду. Санацийні заходи та проби поправи при помочи розпоряджень і уліпшеня адміністрациї нїчого не помагають. Чиж супротив того варта ще займати ся Австриєю? Чи дїйсно вона засуджена на смерть? Автор є якраз противного погляду. Австрия як державний орґанїзм народів середно-дунайского басену і сумежних територий, не есть якимсь штучним витвором чисто-династичних інтересів, але природним результатом ґеоґрафічних, етичних та культурних даних середущої Европи. „Коли би ѣї не було, треба би було ѣї сотворити". До Австриї можна сказати: „Ти мусиш жити, бо не можеш згинути!" Сего вимагає не тілько спільний інтерес австрийских племен, що самі не в силї витворити великих держав, але й інтерес міжнародної европейской рівноваги. Австрия є стїною між сьвітами: державно-ґерманьским і славяньским і европейска дипльоматия певно не згодила би ся на пересунене точки ваги обох сих сьвітів більше на схід чи на захід.

Вказує ся однак на від'осередочні, ірредентистичні струї в Австриї, як на проґностики розкладу. Се однак не так страшне, як его представляють. Ірредентизм се тілько ознака невдоволеня, лиже-ж вдоволить ся всї народи, то і він згине. Автор дає огляд всяких ірредентистичних течій і виказує їх властиве жерело та властиву вагу. Панґерманїзм чи то прусофільство судетских Німців цїлком не так поважні, як говорить ся. Се нині всї так в Австриї як і в Берлїнї розумівть, що прилученє нїмецких територий Австриї до Нїмеччини дало би лише перевагу ультрамонтаньскому центрови в Нїмеччинї над теперішним лїбералїзмом і протестантизмом. А сего нїяк не бажають собі державні Німці і на сїм стратили би і ліберальні судетскі Німці, що нині жиють духово доробком державної нїмецкої культури. Ще менше серіозна ірредента ческа — панславізм чи руссофільство. Росия нїколи не посягла би по такий розсадник всякого радикалїзму, як вітчина Гуса, а Чехи не зрекли би ся своєї національної культури і свободи, що мусїли би пожертвувати в раї злуки з Росиєю. Отже і ся злука немислима; впрочім Чехія навіть територияльно за далеко від российского пня. Що до Поляків, то польский патріотизм шляхти по думцї автора — се чиста спекуляция в ѣї кастових інтересах. Їздить ся на патріотичнім коньку, бо се дає мандати, власть і материяльні користи шляхтї. Полудневі Славяне надто знов слабі, аби можна було боятн ся їх панславізму. Впрочім їх панславізм се лише наслїдки клерикальних впливів. Ще найбільш серіозним є ірредентизм Італїйців, що мають під боком свою державу і самі високо розвинені. Нерозумна політика віденьских правительств викликала і скрішлює у них тугу за Італїєю. Але ся туга певно зникне, так як нема її в Швайцарії, коли лише австрийскі Італїйці стануть вдоволені з житя в Австриї.

Ірредентизми австрийскі — кінчить автор першу часть — доказують лише, що будова Австриї хибна, але цїлком не доказують, що вона пережила ся вже як державна одиниця. Австрийска конституция постаріла ся і пережила ся, Австрия сама йде на стрічу відродженю і новому житю.

Прийшовши до такого заключеня, приступає автор в другій части до огляду національні справи в Австриї в ѣї історичнім розвитку, при чім наче би експериментальним взірцем служить ему борба ческо-нїмецка. Автор переказує історию сеї борби і ѣї колибани, раз в користь одної сторони другий раз в користь другої, від давних-давен, при чім подрібнійше застановляє ся над ѣї подіями в XIX-ім віцї. Ся борба — на думку автора — се наче схема, після котрої розвивають ся національні борби і инших австр. народів, і на неї одна лише рада: розділити зведені до купи в т. зв. „історичних" краях народи, дати повну свободу їх національному розвиткови, перестроїти Австрию в союз національно-автономічних одиниць.

Теперішні „історочні" краї в сути річи цїлком історично неоправдані, а так само неоправдані і сучасностию. Бо як прим. говорити про „історичний" край Галичину в теперішнім ѣї видї? і т. д. Тому через протяг XIX-ого віку нераз підношено думку поділу Австриї на инших, більш раціональних основах, а навіть в часах абсолютизму сей раціональнійший поділ після етичних даних в значній мірі переведено. В 1848-ім році, в кромерижскім соймі, сам Паляцкий проектував поділ Австриї на національні краї. Тодї спротивили ся сему Німці. Тепер проектують се ческі Німці, а противлять ся знов Чехи.

Проектовано пізнїйше з нїмецкого боку утворене національних курий в краєвих соймах. Але се не доведе до путя, бо не розвяже всїх спірних квестий, а лише що найбільше подасть можність лекшої оборони меншостям через право „veta", але не дасть можности успішного позитивного розвитку кождому народови.

Тож остав лише одно: національна автономія на основі етичнo-територияльній. Се усуне раз на все квестию язикову, усуне раз на все поле до борби і дасть спокій та силу Австриї. Закиди, що тодї борба перейде з країв до самого центра, а именно, що зачне ся борба о державну мову для центральних властий є без значіня. Народи тодї борють ся о мову, коли ходить о охорону нарушених інтересів; коли-ж всякому буде запевнений розвиток і коли мова центра буде рівнодушною для розвитку національних територий, тодї нїхто не стане о неї сперечати ся. але прийме ѣї розумно як безвихідну і природну конечність. Австрия — повтарює автор виказ Шусельки з 1850-ого року — мусить стати „державою народів".

На сїм кінчить ся часть друга, а до двох дальших перейдемо завтра.

В сто літ по смерти Канта

(Два виклади, виголошені проф. д-ром І. Копачом 26 марта і 17 цьвітня 1904 р. в „Рускій Бесїдї" у Львові [1]).

I.

Чоловік, про котрого отсе я нині хочу дещо розсказати, називав ся Іммануїл Кант і вмер 12 лютого 1804 року, отже як-раз сто лїт тому назад. А вмер 80-лїтнім старцем, бо уродив ся 22 цьвітня 1724 року. І то вмер там, де і вродив ся, тобто в Кенїґсберґу (Königsberg, по польски: Królewiec), колишній столици Прус, що лежить на березї Балтийского моря. Було то, як на онті часи, досить значне місто, бо в половинї XVIII віку числило 50.000 мешканців в 600 домах. А що було заразом містом портовим і столицею краю, то й подавало кождому, хто вмів дивити ся й думати, велику можність призбирання собі широкого і глубокого знання людий і сьвіта. Тому й Кант не чув потреби виїжджати десь поза границї рідного краю. Він так і пережив властиво цїле своє житє майже виключно посеред мурів рідного міста — виняши хиба те, що зараз по скінченю університету учителював якийсь час по поміщицких паньских домах по селах.

Батько Канта був убогим ремісником, римарем, і мав девятеро дітий. Наш Іммануїл був четвертим з ряду. Старшого віку дожили ще лиш три сестри і оден брат. Брат вивчив ся на сьвященика, а сестри за молоду служили по людях, а потім доживали віку — при помочи братів — серед смирних обставин материяльних. Оден вуйко Кантів був шевцем і яко найзаможнійший в цїлій родинї мусїв понести кошти видання першої наукової працї нашого фільозофа. Родина, серед якої виростав Кант, була дуже згїдлива і дуже побожна. Именно про матїр згадує Кант все з глубокою почестию як про особу, що мала великий засїб природного здорового розуму, шляхотне серце і щире глубоке релїґійне чувство. Ті вражіня молодости були дуже міцні у Канта. Ще й старцем радо переносив ся він гадкою у ту блаженну свого дитячого віку атмосферу, в котрій панувала велика солїдність працї, строга совісність житя і глубока релїґійність родичів.

Про сю справу пише Кант раз так: „Хоч релїґійні виображіня того часу і поняття про те, що називано чеснотою і побожностию, зовсїм не були ясні і (науково) вдоволяючі, то всеж мали люди саму річ перед очима. Хочби й що можна сказати проти пієтизму [2]) (розумїє ся: яко теорії І. К.), всеж таки люди, що його на правду брали собі до серця, визначали ся з поміж инших дуже корисно. Вони мали найвисше добро, яке взагалї чоловік може посїсти, а то: той спокій, ту погідність душі, ту внутрішну рівновагу, якої не заколочувала їм нїяка пристрасть. Нїяка біда, нїяке переслїдованє не відбирало їм віри в себе, жаден спір не був в силї заразити їх їдию гнїву або ненависти. Одним словом: навіть коли було лиш з далека приглядати ся тим людям, то в душі приглядача мимоволї родило ся чувство поважаня до них. Я до нині пригадую собі, як раз повстав був спір між римарями а сїдлярями. про границю заробкову (über ihre Gerechtsame). І мій батько терпів на тім. Але мої родичі говорили про той спір, навіть коли й нїкого чужого не було, у нас в хатї все з таким поважанем (Schonung und Liebe) противників і з такою надїєю на Провидїнє Боже, що я сего нїяк не можу забути, хоч тодї я був що йно малим хлопцем".

В 14 році житя відумерла Канта мати (1737) а в 22 батько (1746). Молодий Кант, вже тодї вже студент кенїґсберского університету, записав у родинній хронїцї отсї характеристичні слова: „Бог, котрий ему в сїм житю не богато дав зазнати радостай, нехай ему хоч там, на другім сьвіті, відплатить за те вічною утїхою". А в церковній метрицї погребу дописані отсї два також не менше виразні слова: Still (т. зн. без погребового кондукту). Arm (т. зн. по причинї убожества). — По скінченю університету Кант, як сказано вже вище, учителював приватно по селах. І аж в 31 році житя (1755) загабілїтував ся на університеті, таки в рідним Кенїґсберґу.

З того часу житє его плило зовсїм одностайно. Студіованє, виклади, писанє книжок — отсе его постійні занятя. Житевих кріз не зазнав жадних, хиба інтеллектуальні тоб-то такі, що дотичили его фільозофічного сьвітогляду. Не женив ся, хоч не як Шопенґафер або Нїцше з легковаженя або погорди до жіночого сьвіта, йно з причин більш зовнїшних. За молоду брак материяльних средств не позволив ему на се, а потім, як оповідають, занадто довге розважанє справи, звичайне у фільозофів. Вкінци старість таки й зовсїм відтяла ему можність зміни стану в тім зглядї. Впрочім він житє надзвичайно диетентичне і через те, хоч з природи мав слабу будову тїла тїшив ся рідким, але великим щастєм довгої молодости. Свій фільозофічний системи, котрий становить его несмертельну славу, утворив і опрацював аж по 45 році житя. Дуже цїкавий момент именно як порівнати його з ходом дїл з найновших наших ґеніїв! Нинїшні ґенії починають часто свою літературну або суспільно-політичну кариеру вже в третій-четвертій ґімназияльній класї. В семій або осьмій доходять до кульмінацийної точки розвою. А на першім-другім році університету вони вже вичерпані і ждуть вже лиш нетерпеливо, чи не заінїцює їм хто якого ювилею або бодай якого почетного членьства. — При кінци житя Кант купив собі власний дімок і урядив власне ґаздівство з кухаркою і послугачом. Вставав правильно о год. 5 рано. Працював до часу викладів т. зн. до години 7 або 8, а по викладах знов аж до обіду, що відбував ся у него правильно о годині першій в полудне. На обід запрошував майже правильно кількох молодших приятелїв (звичайно своїх учеників) і з ними розговорював 2—3 години. Потім ішов на прохід (звичайно 1—2 години), а по проході знов їшла праця і роздумуваня аж до сну. Лягав спати правильно о год. 10 вечером. І так переходив ему мов у годинник день за днем без жадної видимійшої зміни.

Про Канта як учителя дає найлїпше виображенє згадка звісного „апостола гуманїзму" Гердера, що був учеником Канта в роках 1762—1764: „Я мав щастє — инше раз Гердер — знати одного фільоссофа, котрий був моїм учителем. Стоячи в повнї мужеского віку він виявляв щасливу живість веселого молодця, і вона певно его десь і в старости не покинула. Его отверте, мовби умисно для думаня збудоване чоло, було заразом сїдищем неспожитої веселости і радости; з його уст плила повна найглубших гадок бесїда; жарт і дотеп і своєвільний гумор (Laune) були у него все під рукою; а его поучаючий виклад був заразом найприйнїйшою розмовою (der unterhaltendeste Umgang). З тою самою глубокоумностию (Geist), з якою обговорював Лайбніца [3]) і Воль-

[1]) Оба виклади стягнені тут в одну орґанїчну цїлість, аж надто, именно в послїдній части, значно розширені.

[2]) Пієтизм то релїґійний напрям XVIII віку, що в супротивности до зимного доґматизму й формалїзму бажав релїґію бачити щирою справою серця.

[3]) Gottfried Wilhelm von Leibniz (1646—1716) побіч Платона, Аристотеля і Ґете найуніверзальнійший ум людскости, основатель (1700 р.) і перший президент Берлїнъской Академії Наук, независимий від Нютона творець рахунку рїжничкового й інтеґрального, автор монадольоґічної метафізики в фільософії. „Монади" Лайбніца — то найпростші жині єства, з яких складає ся всесьвіт. Рїжнять ся між собою лиш що до ясности своїх виображінь. Найнизшими монадами є фізичні материяльні атоми, котрих „виображіня" є лиш дуже неясні і неточні; найвищою і найдоскональшою монадою є Бог зі своїми абсолютно ясними понятями і виображінями.

Небувалий страйк.

Зелїзничий страйк на Угорщинї розширив ся остілько, що приступили до него ще й урядники дирекцї руху. Рух майже на всїх зелїзницях спинений цїлком; пусто також і на східнім двірци в Будапештї, де ще найдовше були поїзди в руху. До страйку постановив приступити також весь перзонал австрийскої полудневої зелїзницї на шляхах, що лежать на угорскій сторонї. Поїзди Орієнт-експресу і Остендеекспресу здержані. З Галичини на Угорщину ідуть поїзди лише до границї. Товари, що находили ся в дорозї, задержані через страйк, остають до диспозицї посилаючих. Генеральна дирекция угорских зелїзниць державних повідомила телеґрафічно всї управи зелїзниць австрийских, сербских і румуньских, щоби не приймали товарів до угорских стацій.

Всї краєві команди войскові дістали приказ, щоби віддали войско до диспозицї управи руху державних зелїзниць. На всїх стациях стоїть войско для охорони стацийних будинків і телеґрафічних та телефонічних апаратів і для охорони тих, що схотїли би вернути до служби. Однако доси не чути нїчого, щоби страйкуючі денебудь нарушили лад і спокій.

Дирекция почт запорядила, щоби там, де нема иншої комунїкацї, почту перевожено кіньми. Дирекция зелїзниць має надію, що при помочи войскових поляків зелїзничих і войскового корпусу інжинерії буде можна незабаром привернути правильний рух на зелїзницях. З Корнайбурґу доносять, що сегодня від'їхало відтам до Будапешту справдї 200 жовнїрів зелїзничого полку. Але ся надія мабуть окаже ся пустою, коли зважати, що рух зелїзничий вимагає обслуги що-найменше кількадцяти тисячів людий, і то таких, котрі мають не лише потрібне знанє але й вправу, яку набуває ся лише довгою щоденною службою. Поки-що хоче дирекция радити собі услугою тих внешних урядників, що не належать до страйку. І так уже в ночи з середи на вчера відійшло з Будапешту кілька поїздів, але ними перевезено лише войско для охорони провінціональних стацій.

Угорске корол. бюро кореспонденційне доносить з Будапешту, що дирекция зелїзниць „дістала" тисячі телеґрам від урядників, котрі заголошують ся до служби; таким способом була би надія, що вже в найблизшім часї буде рух бодай в части привернений. Але з иншої сторони доносять, що вість о тих заголошених є неправдива. На услуги правительства мають справдї заголошувати ся деякі люди, що в рїзних часах за всїлякі провини потратили місця; але таких людий у великім раї не може бути богато.

Вчера в полудне оповістила дирекция зелїзниць, що для привернення получення з Віднем відійде на раї один поїзд особовий і один поспішний, а на инший день заповіло те оповіщене два поїзди поспішні і два особові. І справдї, як доносять телеґрами відійшов вчера один поїзд до Відня на Мархеґ, а один на Брук: але поїзд, що вийшов в полудне з Мархеґу до Будапешту, мусїв стануть в дорозї, бо не було кому обслужити сиґналів.

Через страйк настав небувалий застій в торговли, в справах промислових, а навіть в товариским житю. Нїгде не доходять ґазети анї листи. По банках станули терміновi виплати і виплати векслїв. По стациях остають сотки тисячів худоби, здержаної в дорозї, а нема її анї кому анї чим покормити і напоїти. В Будапештї настала велика дорожня; найгірше відчуває ся брак молока. Для ілюстрациї загального застою досить сказати, що пр. станция в Лунковi цїлком заповнена возами товарів, призначених для Угорщини, а здержаних через страйк. Або пр. таке: звичайно приходить з Угорщини до Львова по 400—500 посилок на день, а вчера не прийшла анї одна; листів приходить на день по 100 рекомендованих і около 1000 звичайних, а вчера прийшло всего два!

Цїлу ніч з середи на вчера переговорювали посли Вашоній і Верещ з комітетом страйку і з правительством. Коло півночи пішов Верещ до міністра торговлї і вернув з такою відповідию: Правительство згоджує ся на отсї уступки: 1) на повну амнестию для страйкуючих; 2) позволює на віче зелїзничих функціонарів з цїлого краю; 3) присвячує відроченє дискусиї над проектом закону о реґуляциї платнї аж до другого краєвого віча зелїзничих урядників; 4) пристає на заложенє Союза зелїзничих урядників; 5) пристає на уложенє службової прагматики і признанє жаданих додатків. Більша часть комітету хотїла ті уступки принять; але меншість спротивила ся і зажадала, щоби правительство заспокоїло всї жадания, які свого часу висказано в пропамятнім письмі. На те становиско пристала остаточно і більшість комітету.

На вчерашнім засїданю послів промовляв в справі страйку президент міністрів ґр. Тіса; міністер торговлї з причини наглого важних занять не прийшов на засїданє. Ґр. Тіса говорив: Правительство мусить передовсїм привернути правильний рух на зелїзницях і уможливити поворот до служби тим, хто сего бажає. Правительство запорядило, щоби два поїзди вчера вечером, а третий нинї зрана могли відійти під охороною войска і під управою державних урядників, щоби на кождій стациї наново зорґанїзувати здержаний рух і завести телеґрафічну службу. Таким способом стало ся можливим, що вже нинї зрана відійшов особовий поїзд до Відня, а пополудни піде поїзд скорий. Урядники, котрі їдуть тими поїздами, доносять, що перважна часть зелїзничих функціонарів вже на своїх становиских, готові до служби. Отже можна мати надію, що бодай на головних шляхах можна буде привернути рух хоч би обмежений. А коли минуть перші трудности, можна надіяти ся, що настане незадовго правильний стан, бо велике множество (?) фахових(?)людий заголошує ся до зелїзничої служби. Правительство бажає справу мирно полагодити, діятого пришило услуги п. Верепа. Важною річию було вибити страйкуючим з голови, мов би вони своїм безправним поведенем увели правительство в примусове положенє. Є нопна надія, що збаламучені урядники назад вернуть до служби. Правительство хоче поступати лагідно, для того прирекло їм амнестию і позволило на віче. Вкінци ґр. Тіса просив послів, щоби справи не розмагнювати і не викликувати гадки, мов би страйк мав у собі оборонців.

На те п. Ґеза Польоній указував на незаконне поведенє правительства і ударяв на постанови проекту о реґуляциї платнї. Минули — каже — часи, коли можна було допитати права людий; сегодня вже й багнети потрафлять страйкувати!

Коли ґр. Тіса зачав відповідати Польонієви, на лївици знявся такий крик, що президент мусїв на пів години перервати нараду. По перерві заявив ґр. Тіса, що арештованих пущено на волю; просив еще раз, щоби посли не додавали духа і заохоти страйкуючим, і запевнював, що правительство зробить усе, щоби привернути правильний рух на зелїзницях.

Промовляв за страйкуючими ще один посол, а коли ґр. Тіса став йому відповідати, лївиця з криком вийшла з салї.

Промова ґр. Тіси викликала у страйкуючих велике невдоволенє; наслїдком тих промов страйк навіть розширив ся.

Війна.

Поляки а війна.

Послїднє число „Освобожденія", органу российских конституціоналістів, що виходить в Штутґартї, приносить інтересну кореспонденцию свого співробітника з Росиї, в котрім представляє ся дуже точно настрій польскої суспільности в тзв. „Польскім Королївстві" по вибуху війни. Позаяк справа повинна-б заінтересувати і нашу публику, тож допись „Освобожденія" подаємо в важнїйших виписках:

Варшавска аристократия рішила покористуватись першими вістями з поля війни, щоби заявити цареви о своїй преданности. Князь Матвій Радзївіл і Жигмонт Вельопольский удали ся на замок і просили ґенерал-ґубернатора Черткова донести цареви про їх льояльність. Чертков принив їх досить ховодно і заявив, що се чейже їх простий обовязок, як підданих, а задля таких дурниць не годить ся непокоїти царя. От як би у стіп престола зложено адресу з відповідним числом підписів, тоді в Петербураї приняли би се з вдоволенем. Думка порушена Чертковом, найшла однак відгомін в дуже обмеженім кружку угодовців. Коли один з головних стовпів угодового сторонництва виступив з проектом адреси на засїданю „Ziemsk-ogo Towarzystw a kredyt"-ового, то більшість присутних запротестувала. Цїкава річ, що протестували навіть такі верховоди між угодовцями, котрі ще в часї приїзду Николи II до Варшави (1897 р.) були аранжерами льояльних маніфестацій. В справі адреси угодовці нарадживали ся ще кілька разів, між иншим також у кн. Четвертиньского, але остаточно більшість заявила ся против проекту, позаяк адреса могла би викликати загальне негодованє. Рішено отже придумати таке средство, котре не викликувало би невдоволени серед суспільности і рівночасно було признане правительством за висказ льояльних почувань. І дійсно, таке средство придумано. Варшавский архиепископ Попель предложив з'орґанїзувати спеціально польский санітарний відділ з католицкими сестрами милосердя (шаритками), ксьондзами і лїкарями для помочи раненим та недужим католикам на поли війни. До сеї пори зібрано на сю цїль около 60.000 рублїв. Збираючи ті гроші, угодовці указують звичайно на процентове відношенє вояків-Поляків на далекім Сході і на то, що о їх потреби, як Поляків, нїхто там не дбав. Протестувати против такого підприняття годі і угодовці користують ся тим успішно.

В той спосіб всї вірнопідданчі проекти звели ся до збірки складок на польский санітарний відділ. Щож відносить ся до збиранє складок на „Червоний Хрест", яка відбуває ся по всїй Росиї, то що найменче 90% з них представляє ся як результат напору самих державних властий. В Царстві польскім нема ні земств ні мійскої автономії а громадска управа по селах стоїть лише на папері, тож „добровільна" збірка жертв на „Червоного Хреста" є по просту новим податком, наложеним насильно урядом.

Що тикає ся тзв. „патріотичних" российских манїфестаций, то треба було їх застановити, бо кромі студентів-Москалїв і ґімназистів та всякої уличної дрини оплачуваної по 30 копійок за рев „ура!" нїхто впрочім не брав в них участи. Навзаки „патріотичну" демонстрацию в Ченстохові прийшлось уряджувати в ночи, в Лодзї доперва після арештованя 600 осіб а в самій Варшавї відбулись таки контрдемонстрациї, де безличі публики перейшла улицями Медовою, Краківскою, Королївскою, Граничною і Кармелитскою сьпіваючи польскі патріотичні і революційні пісні і підносячи окліки на честь независимости Польщі і польскої демократичної републики. Такі демонстрациї в Варшавї повторили ся опісля еще раз дня 14 марта при співучасти кількох тисячів робітників і молодїжи а скінчили ся тим, що убито навіть одного сторожа, що хотїв спинити похід з палкою в руцї.

В половині марта — каже дальше кореспондент — розкинено в великім числї примірників по цїлій Польщи і Литві проклямациї, де бажано поражена царизму і взивано до осьвідомлювання мас, так щоб „приближити о скільо мож хвилю повного визволу країв з неволї у царя". Тоті проклямациї вийшли від союзних революційних орґанїзаций Польщі і Литви, від польскої соц. дем. партиї, литовскої соц. дем. партиї, латишскої соц. демократиї і революційної білоруской(?) громади.

Правительственні власти здають собі справу з того настрою польского населенія, але, як здаєсь, не рішили ся еще остаточно на спосіб поступованя. Поки-що перважає думка, щоб не уживати острих провокуючих средств — а таким здаєть ся в на разї погляд самого ґен. ґуб. Черткова. Та в познаки і иншого поведенія. В Польщи вводить ся незамітно але постійно виїмковий стан. В Варшавї і на провінциї скріплено число сторожів і введено дижур (в российских містах сторожі камениць стоять під строгою управою властий і служать за шпіонів і доносчиків — Ред. „Дїла") сторожів по улицях, аби уважали хто входить в доми, та щоб пильнували, аби на улицях не збирали ся більші гурти людий. По селах зорґанїзовано знов сїльску сторожу з тзв. солтисів (війтів) і хлопів, що мають вимитувати проїжджих, куди їдуть, за чим і переглядати паспорти а таке саме приручене видано і лїсним стражникам що-до осіб задержуючих ся в лїсах. Революційні польскі партиї видали відозви до сторожів-придверників, але зачали ся і побої. „Warszawski Kurjer" приносить майже що днини вісти про побите якогось придверника або уличного наглядача в Варшавї, а на провінциї робітники бють вже не лиш всякого рода стражників але і салдат, як прим. дня 13 марта в Радомі.

Российске населенє в Польщи знає дуже добре про настрій польского загалу і тому серед него вирікають найріжнороднїйші тревожні поголоски. Дня 29 лютого виждано вже навіть різні всїх Москалїв і доперва по упливі сего дня, коли різні не було, российска публика заспокоїлась. За те умисно пускають ся знов инші тенденційні слухи, щоб не допустити до польского вибуху. Так прим. говорять стражники по селах, що сам папа дав благословеньство цареви на борбу з „язычниками", а коли царевi ся війна поведе ся то прийме католицизм. Особливо сильно пускають ся вісти о інтриґах Пруси, котра нібито того лише жде, щоб занять „Польске королївство" по Вислу. Навіть в пресу проскочила вістка, що пруского аґента провокатора арештовано в Вроцлавску, що мав мати а собою революційні зазиви, печатані в Торунї.

Серед польских селян — кінчить свої інформациї дописуватель „Освобожденія" — курсує „Pismo Polaka wziętego do niewoli", котрий розказує, що Японцї всякого „русского", що дістає ся в полон, сейчас убивають, а натомість польского вояка кормлять і гостять як якого офіцира, і взагалї обходять ся з ним як з бажаним гостем. Серед робітників і селян істнує пересьвідченє, що з заряджением мобілїзациї в Польщи вибухне повстанє.

(Телеґрами).

Петербург. Мимо урядового заперечения має бути річию певною, що Алексеєв подав ся до димісиї і що ся димісия буде принята. Причиною має бути поважний конфлїкт з Куропаткіном, котрий дуже остро скритикував дотеперішні заряджения Алексеєва. Також прийшло між ними до спору о компетенцию. Алексеєв не годить ся також з заповідженою тактикою Скридлова, бо боїть ся, що коли Скридлов буде ї держати ся, то ціла российска фльота може бути знищена.

Порт-Артура. Над направою ушкоджених кораблїв працює 200 робітників.

Берлїн. Ґенеральний штаб российский приготований на се, що Японцї спробують вдерти ся до Манджурії на північ від ріки Ялю.

Петербург. Подорож міністра комунїкаций над байкальске озеро має стояти в связи з приготовленами виїзду царя на боєвище.

Сеуль. Бюро Райтера доносить, що 70 вояків ві сторожи американьского посольства одержало наказ виїхати з міста. Они відїдуть американьским кружляком до Манїлї.

Льондон. Передна сторожа российского корпусу зложена майже з самих козаків, дійшла до Пукчену на східнім березї Корей, 40 к. м. на північ від Ґензану, де Японцї вилядовують свої війска. (Ся вість здаєсь неправдива. — *Ред.*)

Льондон. Послїднє бомбардованє Порту Артура мало знищити часть західних фортів Знищено також кілька кріпостних гармат.

ТЕЛЄҐРАМИ.

До ситуациї.

Відень. Нинї передполудньом западе послїднє рішенє молодоческого і союзників клюбів що-до способу переведеня делеґаций. Чеські

фа[4]), Баумґартена[5]) і Крузия[6]) та Юма[7]) і з якою виснив механічні закони Ньютона[8]), Кеплера[9]) і иньших фізиків — він приймав також сьміжні тоді письма Русса[10]), именно его Еміля і Гельоізу, а також кожде нове відкритє на поли дослідів природи; він визначав тим річам їх вагу і за кождим разом все і все наново вертав до двох основних точок свого сьвітогляду, именно до постулату неупередженого (unbefangen), свобідного пізнаваня природи і до моральної вартости чоловіка. Істория цїлого людства і поодиноких народів, науки природописні і математика, а вкінци

Правильність всяких процесів у всесьвітї походить звідси, що усї монади розвивають ся відповідно до постулятів всесьвітної гармонії, яка є вроджена їх еству. Та гіпотеза Лайбніца називає ся в істориї фільософії „Системом наперед уложеної гармонії" (System der prästabilierten Harmonie).

[4]) Christian, Freiherr von Wolff (1679 до 1754), дуже славний свого часу професор математики і фільозофії в університеті гальсиім (Halle). В фільозофії придержував ся теорий Лайбніца, і аж до самостійного виступленя Канта новага его в Німеччинї була рішаюча. Кант вивернув ї абсолютне значінє раз на все, і від того часу Вольф має лиш вартість історичну, релятивну, яко чоловік, що процїнь протягом цїлого півстолїтя був духовим провідником німецкої науки і фільозофії.

[5]) Alexander Gottlieb Baumgarten (1714—1762), професор університету, основатель естетики і автор „Метафізики" (в дусї Вольфа), яка довгі часи була приписана підручником фільозофії до викладів на німецких університетах. І Кант викладав з него через цїлий час свого університетского учительованя.

[6]) Christian August Crusius (1712—1775), славний свого часу професор теольоґії і фільозофії на липецкім університеті, противник Вольфа.

[7]) David Hume (1711—1776), з початку купець, вкінци історик і фільозоф, стоїть на становищи безусловного емпіризму: не істнує властиво нїчо крім вражінь, які відбираємо дорогою вимислів із зверхного сьвіта, і безпосередних почувань власного нутра. Що поза тим є, ми властиво не можемо знати (Се т. зв. скептицизм).

[8]) Isaac Newton (1643—1727), основатель новшої математичної фізики і фізичної астрономії, відкрив закон загальної ґравітациї тїл і — независимо від Лайбніца, хоч рівночасно з ним — високу математичну аналїзу (рахунок ріжничковий і інтеґральний); поставив також еманацийну теорию сьвітла, що перетревала аж до XIX в. Найголовнїйше і епохальне его дїло має заголовок: Philosophiae naturalis principia mathematica (1687 р.).

[9]) Johannes Kepler (1571—1630), астроном цїсаря Рудольфа II і Валленштайна, відкрив три основні закони руху планетарного.

[10]) Jean Jacques Rousseau (1712—1778), побіч Вольтера найвпливовійший писатель французский XVIII в., син годинникаря, видів в культурі лиш причину лиха і тому став апостолом ідеї „повороту до незіпсованої природи". Супроти одностороннього розвиваня сухого розуму, яке панувало в часах т. зв. просьвітних ідей (Aufklärungszeit), Руссо підвигнув на гору вартість серця, хочби й несьвіченого серця. І в тій точці зробив величезний вплив на зворот духового житя в цїлій Европі. Він поставив засаду рівности всїх людий і найвисшої тоб то суверенної власти цїлого люду (в державі) без всякого посередництва (прим. через послів або яку иншу посередну репрезентацию). Тим способом ставав у противеньстві до не менше славного і впливового свого земляка Монтескія (Montesquieu), котрий у своїм творі „Esprit des lois" уважав найлїпшою формою держави конституційну державу. Найславнїйшими творами Руссо є: La nouvelle Heloise (1759), Contrat social (1762) і педаґоґічний роман „Emile" (1762). Крім того дуже заслуговують на увагу его „Confessions" тоб то сповідь з власного житя.

безпосередний власний досьвід — були тими жерелами, з котрих він черпав живущу воду зарівно для своїх університетских викладів як і товариских приятельских розмов; він не легковажив нїчого, що було варте знати; жаден особистий інтерес, жадна інтрига, жадне сектярство, жадне упередженє, жадна амбіция (Namensehrgeiz) не мали для него і найменшої принади супроти непереможного бажаня розширеня і висьвітленя правди. Він загрівав і якось дивно мило спонукував та змушував і других до самостійного думаня: деспотизм був противний его натурі. Тим мужем, котрого імя я все вимовляю з найвисшою вдячностию і любовю, є Іммануіл Кант: Его образ стоїть все ясний (angenehm) переді мною. (Herder: Briefe zur Beförderung der Humanität. Werke XVII, 404).

Наглий упадок сил у Канта наступив аж в 72 році житя. Він перестав викладати і мусїв нережити решту житя серед прикрої старечої самоти та до того в почутю великої духової охоти до праці, але заразом і в почутю немилосерної тїлесної немочи, що ще гірше затроювало ему і так вже прикрий старечий стан. Вкінци милосерна смерть визволила его з тих Танталевих мук. „Es ist gut" (Менї добре) — було послїднє слово, що вийшло з его уст яко відповідь на питанє, чи ему чого не треба.

На надгробнім памятнику стоїть вирізана напись:

„Der gestirnte Himmel über mir,
das moralische Gesetz in mir".

т. зн. „зоране небо надї мною, моральний закон в менї".

Сї слова виняті з Кантової „Критики практичного розуму" — і вони як не мож лучше лапідарно зазначують оба бігуни, на котрих спочивала вісь цїлого фільозофічного сьвітогляду Канта.

(Дальше буде.)

аґрарнсти і радикали суть однак рішучо за обструованем делеґацийних виборів і будуть вести борбу з вибором делеґацій на власну руку, хочби Молодочехи і другі союзні клюби вдоволили ся самим протестом проти так явидкого заряджения вибору. Що-до загальної ситуації, то Молодочехи з Поляками домагають поставлени сейчас як першої точки дневного порядку реформи реґуляміну і коли Німці на се пристануть, то Чехи вицофають всї свої наглі внесеня і обструкцию до часу завісять. Німці не годять ся однак на поставлене виключно справи реґуляміну і домагають ся рівночасного трактованя буджету на паралельних засїданях—чому знов Чехи суть рішучо противні. На разї пертрактації в тій справі з рамени польского кола ведуть ся дальше. Наколи-б обі сторони, Чехи і Німці, згодили ся на дебату над зміною реґуляміну, то тодї обструкцию вести будуть проти того проекту Всенїмці, соціяльні демократи і Русини, а їх сили вистарчать, щоб вести успішно обструкцийну борбу. Се є причиною, що реґіментарж Яворский розпочав свої інтриґи також в клюбі соц. демократичнім, намовляючи польско-ческих членів того клюбу до супокійного трактованя предложень реґуляминових.

Підпольна Росия.

Петербург. Від кінця сїчня арештовано в Петербурзї сотки осіб. Причиною арештовань має бути заговор на житє міністра внутрішних справ Плевого, котре мала відкрита російска поліция.

Сербскі офіцири.

Білград. Вчера усунено з двірской служби ад'ютантів короля, котрі брали участь в атентатї, бо російский посол Губатов повідомив короля телеґрафічно з Відня, що як довго заговірники будуть при королівскім дворі, так довго він не буде міг приїхати до Білграду.

Турецка мобілізация.

Царгород. Туреччина мобілізує резерви в вірменьских вілаєтах в Малій Азиї і скріпляє ґарнізоня здовж російской границї, що російского амбасадора в Царгородї сильно занепокоїло. Султан вислав до него 2 шамбеляпів і міністра заграничних справ, аби его успокоїти і запевнити, що сї заряджения не суть звернені против Росиї. (Звернені суть проти евентуальної інтервенциї Австро-Угорщини — *Ред.*).

З Балкану.

Софія. Болгарска аґенция телеґрафічна заявляє, що вість о заключеню військової конвенциї між Болгариею і Туреччиною є неправдива. З Царгороду доносять, що султан намірав вислати до Софії активного функціонара двора, яко надзвичайного посла при кн. Фердинандї.

НОВИНКИ.

— **Зарібки в Прусах.** Роботи в Прусах вже розпочали ся і роботу дістануть **всї**, котрі зголосять ся, лише аби в кождій партиї було тілько бабів і дівчат, кілько є мужчин. Кожда партия робітників, зложена по половинї з мужчин а по половинї з жінок, дістане контракт і може їхати кождої хвилї. — *Народна Канцелярия.*

— **Похор ни бл. п. Софії ґр. Шептицкої,** матери нашого Митрополита, відбули ся вчера при незвичайній участи сьвященьства і сьвітского народу. Руских сьвящеників було 72, а на чолї їх усї три капітули; польских около 30. О год. 10-ій відправив в костелї в Брухнали, куда перевезено тїло днем наперед, соборну Службу божу епископ Чехович в сослуженю мітратів оо. Білецкого і Фадиевича та крилошан, при чім сьпівав хор питомців львівскої духовної семинарії. Кардинал Пузина відправив рівночасно тиху службу божу. Латиньску службу божу целебрував біскуп Пельчар в асистенциї 2 крилошан. По парастасї, до якого станули усї рускі сьвященики і по латиньских екзеквіях двигнув ся цїлий похоронний похід на кладовище до Прилбич. Дорогу трикільометрову заповнив битком нарід, сьвященьство і підводи. Незвичайно гарно відбивали ся на зеленім тлї озимин білі полотнянки тисячів селян з дібр ґр. Шептицкого, а по при те імпонуюче виріжнялась стать руских достойників в мітрах, що провадили цїлий час тїло посеред заступу рускої сьвященьства; з польских епископів ішов з кондуктом тілько архіепископ вірменьский Теодорович, а біскупи Пельчар і Вебер їхали позаду похоронів в повозах; за їх прикладом пішло і декілька польских каноніків а навіть молодих ксьондзів. Із сьвітской інтеліґенциї були кромі родини оба ґр. Баденї, ґр. Лось (іменем хорого намісника), ректор Охенковский, радник двору Дембовский, сусїдні властителї дібр і представителї ради повітової. З сьвітских Русинів були на похоронах д-р Евген Олесницкий, проф. архітект п. Іван Левинський, проф. В. Шухевич, д-р С. Федак і д-р Е. Озаркевич. Похорони розпочались о 10-ій год. а скінчились по 3-ій год. по полудни.

— **Школа анальфабетів на селї.** З Дубковець коло Товстого пишуть нам: У нас в Дубківцях завязав ся курс анальфабетів. Учить учитель Семен Данилків. Дїти сходять ся в одній комнатї на приходстві. Учить ся 20 дїтий і парубків від 16—39 лит. Сьвітло, таблицю, столи, книжки дав о. завідатель, заохотивши в церкві, аби неписьменні учили ся читаня і писаня. Vivant sequentes. — *Із. П—ий.*

— **Нагінка на „Сїчи“.** Польска ґаката винайшла собі новий терен до русиноїдної дїяльности, розпочавши великий хрестовий похід против „Сїчий“. Невинні тоті товариства ґазять очі польско-шляхотских ґакатистів а особливо дразнить їх те, що „Сїчи“ нагадують рускій хлопскій масї історичну минувшість, котра, як звісно, після бажань польских шовіністів повинна раз на все пропасти з памяти Русинів. Якже можна називати себе тепер „Сїчовиками“, носити козацке убраня чи відзнаки, ба навіть іменувати себе як колишня козацка старшина? Се не вільно, се „бунт“, се „гайдамацтво“, бо се-ж учить нарід мимохіть, ким він є, розвиває в нім національну сьвідомість і відновляє в нім его-ж не так давні ще національні традициї. А сего не можна, хоч звісно, можна рівночасно польским шовіністам орґанізувати без перешкоди своїх польских „соколів“, величати їх польским військом а навіть на всекравім злетї публично, перед лицем цїлого сьвіта оповіщувати, що польскі соколи мають послужити до збудованя одноцїльної независимої Польщі! Що впрочім до нищеня „Сїчий“ забирають ся на добре, про се сьвідчить не лише недавна інтерпеляция пос. Брайтера і тов. про звісні події, але також і факт, що до сего хрестового походу завізавала польска ґаката також москвофільский штаб у Львові, котрий перепечатав в передвчерашнім „Галичанинъ-ї“ як власну цїлу статю проти „Сїчий“, яку зладив для польских ґакатистичних дневників звісний наш приятель п. А. Креховецкий. Донесень про подрібні факти нагінки на „Сїчи“ на разї не містимо, з огляду на можливу конфіскату, але звертаємо на сю нову борбу увагу наших парляментарних послів, котрі повинні взяти „Сїчи“ в опіку і домагати ся, щоб сї товариства могли зовсім свобідно користати з законно — прислугуючої їм свободи. А зражувати нас покутна аґітация д-ра Трильовского не повинна, бо раз богато „Сїчий“ не є зараженних его інтриґою, а подруге, не треба мішати інституцій з одиницею, памятаючи, що інституция „Сїчи“ сама по собі є корисна і причиняє ся успішно до зросту нашої національної сьвідомости і сили.

— **Вечер Соколів.** Львівский „Сокіл“ — як нам доносять — устроює в перших днях червня с. р. музикально-вокальний концерт получений з ґімнастичним пописом в великій сали Фільгармонії. В програму вечера війдуть самі добірні і сензаційні точки. За поруку артистичного укладу і доброго виконаня програми приняли на себе три секциї товариства, забавова, ґімнастична і пожарна, і приготовляють справдїшний пир несподіванок для публики. Надіємо ся, що наша публика оцінить як слїд невсипущу дїяльність так симпатичного товариства, яким є львівский „Сокіл“ і своєю численною присутностию на згаданім вечері заявить „Соколови“ заслужене признаня за его труди і працю для добра нашого бідного, поневоленого народу.

— **Нестерпимість латиньского ксендза.** Добрий образок тої нетерпимости, яка від якогось часу проявляє ся проти руских сьвящеників і рускої обряду, дає нам отсей факт, про який розказує в допису до нас Вел. о. Григорий Кармелита, парох в Боршеві бобрецкого деканату: Дня 10 н. ст. сего міс. в сам празник Воскресенія Христового після лат. обряду припав похорон латинника Томи Колосовского в Боршеві. Понеже ціла родина руска, тож полишена вдова просила мене, щоби я разом з латиньским сьвящеником принив участь в похороні. Не видячи в тім нїчого злого, приобіцяв їй, і коли надійшов час похоронів, удав ся я сейчас до дому, з котрого мали ми випровадити помершого, але доїзджаючи там, стрітив похід похоронний, котрий провадив лат. сотрудник із Перемишлян кс. Владислав Волиньчук, уже на дорозї. Я догадав ся, що о. сотрудник спішить ся, тож не дивував ся тому, що той же не дожидав мене, і приступаю до него, щоби привитатись і йти разом з ним дальше. Але якжеж я здивував ся, коли о. сотрудник з явною злобою на лици подав мені руку від нехочу і приспішивши крок пішов наперед. Хотячи затерти слїди невідповідного поведеня мого в Христї брата перед моїми прихожанами приспішив і я також хід, щоби порівнатись з ним, однак без успіху. О. сотрудник почувши, що я збликаюсь, пішов еще скорше, так що я був приневолений признати ему право „ad praecedentiam“. Але нещасте хотїло, що родина покійного, як то трафлявсь не тілько мені, але й кс. сотруднику, просила мене о відчитане св. Евангелія. З далека попросив я о. сотрудника, щоби на хвильку затримав ся, і відчитавши Евангеліе, коли мене просили відчитати еще другий устуи я відмовив з причини, що о. сотр. спішить ся. Но по якімсь часї сим небіщика наставав конче, щоби я затримав ся і від него Св. прочитав, так що я не міг відмовити. Алеж тут о. сотрудник не міг уже дальше здержати свого гнїву, тож звернувшись до мене сказав піднесеним голосом: „Co to ks. mnie zatrzymujesz, u mnie dzisiaj święta, ja niemam czasu, ja tu gospodarz i nie pozwolę, żeby tu kto inny rządził, inaczej zrzucam ornat i t. d.“ Не хотячи довести діла до крайности, і допустити дальшої обиди із сторони молоденького собрата, я зняв фелон і пішов за похороном яко приватний чоловік. По укінченю похоронів довідав ся я від людий зібраних на похоронах, межи котрими були також латинники, що о. Волиньчук в протягу яких 10 мінут два рази хотїв опускати похорон і відїхати до дому, так очивидно неприємно ему було, що маємо похорон провадити разом. Про цїлу тоту подію я не хотїв давати вістки до дневників, коли однак кс. сотрудник позволяє собі навіть помежи своїми знакомими, котрі зарівно знають мене, що й голосити, що я наробив ему прикрости, рішив ся я той факт подати до публичної відомости, щоби Вп. читателї розсудили, хто кому наробив пієртуjemności, чи я кс. сотруднику чи він мені — а заразом звертаю увагу інтересованих, куди они мають адресувати свої поклики до згоди межи Русинами і Поляками. — *Свящ. Григорий Кармелита.*

— **Жалоба публики.** З Копичинець жалують ся на наші руки перед Дирекциию почт у Львові, що там нема відповідного числа листоносів, так що по передмістях листи зовсім не розносить ся. І справдї один листонос, але той розносить листи лише в самім середмістю.

— **Таємний замах.** З Перемишля доносять, що в домі при ул. Ягайльоньскій ч. 9 почули оподі вечером сильний гук. Детонация була викликана таким сильним вибухом, що в сусїдних домах попукали шиби. На місце катастрофи прибула сейчас огнева сторожа, котра стверднла, що вибух екоїв ся в льокали, де стоїв бензиновий мотор, не уживаний від довшого часу. Наслїдком вибуху завалила ся стеля і мешканю першого поверха. Двоє дїтий понесло смерть на місци. Каменица також є сильно ушкоджена. Здогадують ся, що якась злочинна рука вставила до пивниці бутлю з бензиною і викликала вибух.

— **Зелїзничі крадежи.** На зелїзничім шляху межи Березовицею а Тернополем пропадали від якогось часу з поїздів ріжні предмети. Страти виносили вже кілька тисяч корон. Случай причинив ся до викриня шайки, зложеної з кількох міщан і трех видалених зелїзничих робітників, котрих вчера арештовано. Именно купець з Микулинець Аба Шварц пізнав в одній тернопільскій торговли два пакунки прядива, що вислане до бернеьской фірми пропало по дорозї. Поліцийні доходженя викрили цїкаву історию. Показало ся, що робітники всїдали до поїзду в Березовици, а по дорозї користаючи з дуже повільної їзди, вискакували на шлях, відбивали пльомби і викидали товари з вагону, весь підчас руху. Міщани в Тернополи займали ся офінансованем овочів працї своїх спільників.

— **Патріотизм Японців.** Віденьска „Neue freie Presse“ має в Токіо свого окремого дописувателя згляднo дописувательку п. бар. Анну Бабо-Вівено, котра помішає в тім дневнику час до часу інтересні дописи про побут і настрій японьскої публики в часї теперішної війни. Оногї принесла „Neue freie Presse“ нову допись п-ї Вівено з 1 марта — листи йдуть з Токіо до Відня півтора місяця — котру варто прочитати, бо малює вона там між иншими також велике геройство і патріотизм японьского населеня. Ось-що пише п. В-о в тій справі в своїм донесеню: „Послїдний час заняло Японцям ладжене виправи „брандерів“ для замкненя в'їзду до Порту Артура. Видано відозву, аби хто хоче, зголосивсь добровільно до обслуги 4 брандерів, які наложені камінем, мали бути затоплені. До того треба було 78 осіб а зголосило ся в мить поверх 400 люда, з котрих один предложив своє прошене писане кровю, на знак, що пишучий се зголошене готов і житє своє жертвувати для вітчизни. Неменший доказ патріотизму дали три японьскі офіцири, котрі, перебрані за хінських робітників, старали ся висадити в воздух зелїзничий міст коло Сангарі. Але сих офіцирів, ним еще вспіли виконати свій плян, зловлено і повішено як-раз на тім самім мості, котрий мали висадити в воздух. Вість про дїла тих передових мужів великої душі рознесла ся швидко по цїлім населеню а одушевлене в широких верствах народу горить як яка полумінь, розжарена сьвіжим подувом вітру. Цїлий нарід є готов нести в жертву для вітчизни свою кров і житє а заслугує на зазначене як річ знаменна, що японьска мати молить ся тепер до богів не о се, щоб хоронили її сина у війні, але щоби удїлили ему те щастє: вмерти по геройски за вітчизну.

— **Панцирник „Петропавловск“,** на котрім погиб адмірал Макаров і маляр Верещаґін, коштував всїм міліонів рублїв. Сам кадовб коштував 3,800.000 рублїв, панцир 1,300.000, артилерийске уоруженє 1,200.000 рублїв, торпедове уоруженя 2,300.000, а головні машини і котли поверх півтора міліона рублїв.

— **Процес бельґийского короля з доньками.** З Брукселї доносять, що в процесї о спадщину по помершій бельґийскій королевій Генриетї цивільний суд віддалив претенсиї королївских довьок, ґр. Стефанії Льонаї і кн. Люізи Кобурскої, котра находить ся тепер в санаторії під Дрезном. Понадто засуджено їх на заплаченє коштів процесу.

— **Чим повинен займати ся садівник в цвітню.** Вже вчера подали ми за черновецким „Хлїборобом“ ради, що має робити в цьвітни господар взаґалї, а тепер подаємо за тимже „Хлїборобом“ подібні ради для садівника. Хлїбороб в холодних днях мало може робити в поли, а огородник і тодї повинен добре брати ся до роботи, бо тепер пора пересаджувати садовину і ягодові корчі. Як по пересадженю настане посуха, то пересаджені дерева треба підливати. Зрештою треба почистити, куклові гнїзда добре повизбирувати. Деревця треба до паликів попривязувати, але розумно. Бросквинї і морелї починають цвісти; хоронїть їх тодї від нічних приморозків таким чином, що досьвіта (о 2-ій год. по півночи) палїть попід дерева щось такого, щоб богато було диму. Тепер пора скроплювати груші і яблонї борделезийскою юшкою (а міднего вітріолю і вапна) против парків, а тютюновим екстрактом против вошки. Грядки з ягодами треба поправити. Богато роботи є з приною, бо сїяти росаду на висадки треба на добре виправлених і охоронених грядках; се тичить ся всякого келю, капусти, кучерявої капусти, каляреи, карафіолів, порів, салати, літної цикорії, свекли і кухонного зїля. Редьку і редьковку треба садити. Вилежану в парнику росаду салати і келю треба садити на грядках, як вже добре призвичаїна ся до холоду, а на ніч треба хоронити від морозу. Парники треба добре провітрювати, против западто великої сили сонця хоронити і добре поливати, що особливо є найдешевше.

добре для огірків і мельонів. При кінци місяця можна починати вирізувати шпарати, а нові шпараґарнї закладати-б таки тепер. В цьвітнику годї тепер ще богато садити, але треба пильнувати фіялків, крокусів, гіяцинтів, незабудьків, що якраз тепер цвитуть. Розі, відкривши, треба пообтинати і попривязувати. Муравку, рабатки і стежечки треба поправити, або наново повикладати, межи корчами землю скопати, тай їх доповнити. Літні цьвіти, як левконії, бальзамини і фокси треба в скриночках посіяти, а як вже зійшли, пересадити до вазонків, аби відтак посадити в цьвітнику. Взаґалї в огородї богато роботи, щоби его привести в порядок, тай прибрати так, що він відтак звеселив око і серце.

— **Дрібні вісти.** Із Станиславова доносять, що в Колодіївці згоріло 36 селянських загород, обезпечених в тов. „Дністер“.— З Будапешту доносять, що в громадах Ковачі утонуло 20 дівчат, котрі переправляли ся лодкою до сусїдного села. — Вдові по Макарові визначив цар річну пенсию в квоті 20.000 рублїв. — Коло місцевости Традзелято, в Італії коло Турину, засипала лавина 100 робітників, з котрих лише 25 вратовано. — В Росиї кружить чутка, що цар хоче жертвувати на военні цїли, а головно на фльоту, з власної каси 500 міліонів рублїв, але здержують его від сего его стрий. — В женьскім Інститутї Руского тов-а Педаґоґічного при ул. Сави у Львові закрались передвчера в ночи невисліджені злодії і забрали всїлякого біли вартости на 300 корон.

— — —

— **Заходом арт.-викладової секциї** „Народного Дому“ в Коломиї відбуде ся в неділю, дня 24 с. м. 1904 р. відчит Вп. Леся Гриновка п. з. „Поза межами можливого“ (про сон української ночи В. Пачовского). Початок точно о год. 7 вечером. Вступ безплатний.

— **Товариство „Сїч“ в Вашківцях над Черемошем** уладжує на пращане свого кошового Осипа Безпалка народного учителя, котрий опускає Вашківці **народний фестин,** котрий відбуде ся в неділю, 24 цьвітня н. ст. 1904 точно о годинї 2 пополудни під голим небом на Гнатишиній толоці в Вашківцях н. Ч. Програма: 1. Отворене фестину. 2: Хори і деклямациї. 3. Пращальні промови. 4. Вправа з сикавкою. 5. Вільні вправи а) без топірця, б) з топірцем. 6. Танцї і забави. 7. Закінченє. — По фестинї відбуде ся похід зі смолоскипами при звуках музики. Вступ на фестин від інтеліґенциї 50 сот., від селян і міщан 10 сот.

Померли:

— **О. Теодор Левицкий,** гр. кат. парох в Топільници деканату старосамбірского умер дня 6 цьвітня 1904. Покійний родив ся р. 1834 і був 41 лїт парохом в Топільници. Був членом многих народно-руских товариств. Мимо старости був до послїдної хвилї завсїгди хоч тихим однак ревним дїячем. Похорон відбув ся в велику суботу дня 9 цьвітня 1904. В. в. п.!

— **Послїдні вісти.** Згода в страйку угорских зелїзничих функціонарів досї не наступила і страйк тревав дальше. Нині приїхало до Будапешту 168 жовнїрів зелїзничого полку і зголосило ся в дирекциї до служби. В напрямі до Відня відійшов нині поїзд о год. 9¾ перед пол., але на станції Ракошпальота мусїв стояти цїлу годину, позаяк машина пукла і треба було спроваджувати нову. Правительство орґанізує кінні вози до транспорту осіб і пакунків. Посилки грошеві виплачують ся сейчас по наданю а уряди порозумівають ся о наданях гроший телеґрафічно. Пертрактациї зі страйкуючими ведуть ся дальше.

Надіслане.

Спеціяліст недуг внутрішних

Д-р Евген Озаркевич

довголітний лїкар клінічний і заведеня лїчничого в Щавниці, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякт ч- I., II. пов.** (Народний Дім). 609

Др. Яков Броніслав Соколь

ординує в недугах **жолудка і нирок** як передтим у Львові, улиця Скарбківска, ч. 4 1 поверх. 242 5—12

Для вигоди

Впов. приїзжим видаю в окремім льокалю обіди з 3 страв: росіл або зуна, печени з яриною і легуміна, в піст риба за 40 кр., — або з 4 страв: росіл або зуна, штука мяса, печеня з яриною і легуміна за 60 кр. Для тих, що задержують ся лише в день, безплатна ґардероба. Вина на бочки і бутельки найлїпших якостий по найнизших цінах.

Рускі списи страв лежать до розпорядимости.

НАФТУЛА ТЕПФЕР

79 **ул. Трибунальска ч. 12.**

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові плоша Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на пакгаузах пасиї Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, лупи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше найдешевше. 4185

Дяк іспитований, безженний, приняв би иншу посаду. Адреса: *П. Волоский* в Григорові, п. Монастериска. 294 1—2

Півець церковний безженний, літ 26 знаючий добре устав церковний і хоральний сьпів пошукує відповідної посади. Адресувати належить до Івана Крушельницкого в Соснов почта Семиківці. 296 1—2

Касиерка старша інтеліґентна розумівча язик руский, польский і нїмецкий найде місце в торговли **Івана Бориса** в Перемишли. Фахові мають перщенство. 295 1—10

Пошукую старшої інтеліґентної женщини до заряду дому у мужчини самотного. Місце обезпечена навіть до смерти. — Стрий poste restante I. H. 130. 286 3—5

Особа, що розуміе ся добре на сїльскім і домовім господаротві, глядає посади у священика. Ласкані зголошеня: Львів, ул. Замкова ч. 1, II, поверх у п. Турчаньской. 288 2—4

Пошукуе ся сотрудника під кориснимн услівками до Слободи. Ближша відомість у о. Медицкого, Львів ул. Глубока ч. 7. 290 2—3

Фортепіяни два короткі, оригінальні, знаменити, при нагоді продам дешево Академічна 8. Скляренкий. 62 1 1

„Краєвий Союз кредитовий“

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продае їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкнена місячні 2	„ „	5	„
Інвентар довжників	„ „	5	„
Інвентар вкладників	„ „	5	„
Інвентар уділів	„ „	5	„
Книга головна	„ „	10	„
Книга ліквідацийна	„ „	10	„
Книга вкладок щадніч.	„ „	10	„
Книга уділів членьских	„ „	10	„
Реестр членів	„ „	10	„
Справоздане і замкненє рахунків	„ „	10	„
Зголошена о позичку штука	„	2	„
Виказ умерлих позичок	„	2	„
Асигнати касові штука	„	1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзі кредитовім“** у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.

Дяк женатий, тверезий з дуже добрим голосом, мужчий вправу в запровадженю хорального сьпіву — найде сейчас посаду в Звенигородї п. і стация Бучач. Місцевий парох постарая ся, щоби такий дяк мав відповідне удержане. 282 5—8

До заміни парохія гірска, одна з найінтратнійших в дієцезиї станиславівскій, за парохію в місті або близько міста. Зголошуватись до п. Івана Франчука ц. к. професора руской ґімназиї в Коломиї. 268 5—6

Іспитований півець церковний, що також знае нотний сьпів, глядає місця дяка. Адрес: Николай Власенко в Ниври, п. Ґрмаківка. 272 4 6

Іспитований півець церковний, заразом крамар, мае також іспит і практику огородничу і пасїчну, женатий, глядає посади, де було би також відповідне місце на крамницю. Адрес: Іван Салаш, Дубаневичі, п. Рудки. 275 3—4

Практикант потрібний до торговлї М. Козориса в Любачеві. Маючим вже початки прислугуе першенство. 285 1—3

Григорій Дмитрик, півець церковний, неіспитований, літ 27, женатий, глядає доброї посади. Адрес до 20 цьвітня: Чагрін, пп. Букачівці; від 20 цьвітня далї: Зарудцї коло Львова. 277 3—3

Інтеліґентний молодець, володіючий руским, польским — слабше нїмецким язиком — в слові і письмі, глядить якого заняття. Відомість в Ред. „Дїла.“ 278 6—6

Кандидат адвокатури з 3-річною практикою шукае посади. Відомість в Адмінїстрациї. 283 3—3

СВОБОДА

письмо полїтично-просьвітне господарске для народу.

Видае і за редакцию відповідае Вячеслав Будзиновский

Цїлорічна передплата виносить **2 зр.** на пів року **1 зр.** Редакция і Адміністрация, Львів ул. Батория ч. 24.

Купуйте лише

Крохмаль брилянтовий Бажанта!

Дістати можна всюди.

Торговля Солецкого, Львів, ул. Батория ч. 2.

Прібни даром. 281 3 15

Продукция насіня і лїсно-огородові шкілки

Тадея ґр. Лубєньского

в ЗАСОВІ

почта і телеґр. в місци, зелізн. стация Чарна

поручають лїсне насїне, всякі відміни флянц і дерев до лїсних культур, висаджуваня алей, закладаня парків, рожі і декорацийні корчі на солітери, підклади до щепленя, овочеві деревця.

Цїнник оплатно і відворотно. 194

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого жовтня 1903 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Кракова: **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева-Любачева: 10·25.
З Підволочиск: (на головний дворець): **2·30**, 7·55, 5·30, 10·20*
„ (на Підзамче): **2·15**, 7·85, 5·06, 10·02*.
З Тернополя-Грималова (на гол. дв.) 3·30*, (на Підзамче) 3·09*
З Чернівців: **12·20***, **1·40**, 6·20, 5·40, 9·20*.
Зі Станиславова 11·15, **8·10**.
Зі Стрия: 7·45, 9·57, 1·10, 4·35, 10·40*.
З Рави-Сокаля: 6·40, 5·55.
З Яворова: 8·20, 5·20.
З Самбора: 7·35, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова: **12·45 8·25 2·50**, 4·10*, 8·35, 6·15*, 10·55*.
До Ряшева-Любачева: 3·25.
До Подволочиск (з гол. двірця): **1·50**, 6·30 9·—*, 11·—*.
„ (з Підзамча): **2·04**, 6·43, 9·20*, 11·24*.
До Тернополя-Потутор (з голови.): 10·40, (з Подзамча) 10·57
До Чернівців: **2·51***, **2·40**, 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Стрия: 6·45, 9·05, 3·05, 6·40*, 11·05*.
До Рави-Сокаля: 9·40, 7·05*.
До Яворова: 6·15, 3·50.
До Самбора: 9·25, 3·40.
До Жовкви: (лише в неділю) 11·11*.

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу = 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені звіздкою (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продае ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформаций уділяе і продае всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Оголошенє.

Загальні Збори „Повітового Товариства кредитового“, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові відбудуть ся **в четвер дня 5 м. ст. мая 1904 о годинї 3-ій з полудня** в домі Просьвіти, ринок ч. 10 з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з послїдних загальних Зборів.
2. Справоздане Дирекциї з дїяльности і біляне за рік 1903.
3. Розділ чистого зиску.
4. Вибір двох вильосованих членів Ради надзираючої.
5. Інтерпеляциї і внесеня членів. 297 1—3

Іван Дулкевич секретар — *Др Кость Левицкий* предсїдатель Ради надз.

В теперішнім сезонї, коли кождий господар потрібуе сїчкарні і плуга, звертаємо увагу Вч. Господарів, що **найлїпші тревалі, випробовані і самими господарями захвалювані, а до того дуже дешеві**

СЇЧКАРНІ і ПЛУГИ КОВАЛЬСКІ

продае

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львів, Ринок 36

а іменно:

Сїчкарні	ССХ	двоножові з 1 колесом по кор.	54·00
„	ТН	триножеві з 2 колесами по кор.	56.00
„	ТН	чотироножеві 2 колесами по кор.	59.00
Плуги ковальскі з колїницею		по кор.	32.00

УВАГА: Платячі сейчас готівкою за сїчкарні дістають еще 5 % опусту. Плуги продають ся лише за готівку без опусту. 452

Галиц. каса ощадности у Львові

знижае опроцентоване 4% -ових вкладок з 4% на 3·6% від ста

а то від 4%-ових вкладок до 10.000 корон на одній книжочцї з днем 1 липня 1904 а від 4%-ових вкладок понад 10.000 корон на одній книжочцї з днем 1 серпня 1904.

У Львові 18 цьвітня 1904. 298 1—3

Галицка Каса ощадности у Львові.

ЛИПИК

в Славонії, перворядне купілеве заведенє

Одиноке горяче йодисто-алькалїчне жерело (64° C.) на суши.

Стация Льованьяль (via Дигонелью). Повадто полудньова желїзнича стация Pankrac-Lipik.

Преміоване: в Будапешті, Відни, Льондоні, Римі і Бруксели. Величаво уладжені купелї термальні, водолїчнице наведенє, інгалятория Буліча, дієтетична кухня, санатория для дїтий, лїчниця для офіцирів. Елєґантний салон курацийний, кавария і реставраця, великий парк, прогулькова желїзниця, каплиця, знамениті готелї, електричне осьвітленє.

При ревматизмі, гостци, іспїяс, недугах костий, катарі жолудка, кишок, міхура і т. д. ексудатї, а також при скроеулїчних та всяких недугах крови незрівнане.

Підчас купілевого сезону ординуе 10 знаменитих лїкарів

Термальна вода просто з жерела, а дальше через L. EDESKUTY в Будапешті

Термальну сїль можна замовити безпосередно в купілевій дирекциї. 281 2—1

Всяких поженень уділае **Купілева дирекция.**

„Народна Торговля“

поручае

в складі своім **в Снятині**

ТОМАСИНУ

в продажи на дрібно. 291 2—3

Тягнене невідклично завтра.

Головна виграна корон **40.000** корон

Льоси огрівальних комнат по 1 короні

поручають: Кіц і Штоф, М. Клярфельд і М. Файґеман, Самуелї і Ляндау, Август Шеленберґ і Син, Шіц і Хавс, Сокаль і Лїлїен, Яків Штро, банкові доми у Львові.

Виграні в ефектах не виплачують ся грішми. 250 8—?

Александер Стефан — В. Щурат

УЧЕБНИК

французької мови

Часть I.

Апробований для всїх середних женьских шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишли.

Центральна каварня

пл. Галицка ч. 7 I. поверх перейшла на власність

Вільгельма Бехтльоффа

котрий вічливо поручае ся ласкавій памяти Впов. Гостий. 293 2—3

КОНКУРС.

По мисли завіщаня бл. п. Евзевія Грушкевича з дати: Ниско дня 27 червня 1890 р. Головний Виділ Товариства „Просьвіта“ оголошуе отсим конкурс на дві стіпендиї родинні ім. Евзевія Грушкевича для учеників середних шкіл по 200 корон річно. О сї стипендиї можуть убігати ся лиш мужескі потомки пок. о. Віктора Грушкевича, помершого 1877 в Колодрубах — в першій лінії, та потомки пок. о. Кипріяна Грушкевича, помершого 1862 р. в Дахнові, пок. о. Самуіла Грушкевича, помершого 1877 в Каїцку і п. Теофіля Грушкевича, ґімназияльного професора у Львові. Подани о признанє сих стипендий треба вносити до Головного Виділу Товариства „Просьвіта“ у Львові, найпізнїйше по день 25 цьвітня 1904.

За Головний Виділ Товариства „Просьвіта“ у Львові дня 17 марта 1904.

Др Кость Левицкий заступник голови. — *Роман Дулиньский* секретар.

„Le Délice“ Циґаретові тутки — Дістанесь у всїх трафіках. — Циґаретові паперці — Головний склад: Wien I., Predigergasse 5. 181

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черанїьскої. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 79. **Львів, Субота 10 (23) Цьвітня 1904.** **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

„Демократично-національна союзна держава — Австрия").

II.

Два перші, переказані нами розділи брошури п. Хармаца, — як се наші читачі могли з'орієнтувати ся — були властиво оглядом тих фактичних і історичних даних, що зложили ся на теперішну Австрию з її внутрішним безладем. Два другі розділи, яких зміст передаємо нині, се властиво суть брошури — проект перестрою держави на нових цілком підвалинах.

Трета часть брошури, до котрої з черги приступаємо, носить заголовок: „Орґанізация Австриї". В дійсности містить вона загально начеркнений плян будучого устрою Австриї як федерациї національно-автономних територий. Під тим зглядом автор порівнує Австрию з Швайцариєю. Про сю послїдну сказав колись Наполеон Великий: „Природа зробила Швайцарию федеративною державою; природу поборювати не попробує ніякий розумний чоловік". Австрия з природи задля многоязичного свого складу, сотворена на національно-федеративну державу.

Найповажнїйшими противниками національної автономії є тепер Чехи. Головну ролю в опорі Чехів відгрівав квестия краєвих доходів, котрі з вилученем богатих німецких територий в Чехах, дуже значно зменшили би ся. Другими противниками є Поляки, бо з заведенем національної автономії скінчила би ся їх теперішна роля в державі. Але огляд на сих опозиціоністів не може здержувати конечної реформи.

Що до самої реформи то основою її мусить стати поділ Австриї на національні автономічні території. Кождий нарід повинен дістати свій „край". При тім для Русинів признає автор східну Галичину. Що-до німецких країв — мабуть з огляду на партийні відносини серед Німців ріжних країв — то автор не пропонує їх получити в одну цілість, але робить з них аж 5 німецких країв. Так само Італїянцям визначує два „краї": Трентіно і Трієстиньску область. Буковинї мабуть з огляду на тамошних Німців, признав автор самостійність, хоч в сути річи повинна вона розділити ся на дві части: руску, що припала би до рускої части Галичини і румунську. Дальматия мала би прилучити ся до корони угорскої, де вона властиво ґеоґрафічно належить.

Друга важна квестия се **розмежованє компетенциї цїлої держави від національної автономії**. Що до сего служить авторови взірцем артикул IV основного закону німецкої держави, що — як звісно — рівнож є союзною державою, зложеною із значного числа більших і менших держав і державок, як і проект молодоческого посла Форшта, начеркнений в его промові з 9-ого XII. 1903, де сей посол обстоював за переміною Австриї в федерацию „історичних країв". Отже в компетенцию центральної загально-державної управи входили би слїдуючі справи: 1) дипльоматия і зносини з заграницею, 2) армія і маринарка, 3) державний скарб, посередні податки, монополї, 4) основні закони і права горожанські, 5) міри і ваги, 6) патенти і охорона, промисл марок, 7) комунїкация, 8) почти і телеґрафи, 9) законодавство працї, 10) материальне право карне, цивільне, торговельне і векслове, 11) право промислове, 12) право прасове і зборів та товариств, 13) санїтарні і ветеринарські справи, та 14) цла. Все инше — між тим, як бачимо, шкільництво — належало би до національних автономій, специяльно-ж припав би національним соймам надзір над адміністрациєю країв.

Що до устрою центральної управи і управ національно-автономічних то представляв би ся він так.

Екзекутива складає ся з 1) правительства центрального для загальних справ, одвічального перед центральним парляментом, і 2) з правительств краєвих, одвічальних перед соймами національними, а завідуючих краєвою адміністрациєю і судівництвом. Сама адміністрация мала би побіч краєвих правительств ще два низші звена: окружні власти для округів з 400—500 тисяч населення і повітові орґани. Автономічний устрій — крім національних соймів — доповняв би ся ще репрезентациями: окружною, повітовою (деби сего було треба) і громадскою. — Державний трибунал і найвисший трибунал судовий остали би при теперішній своїй компетенциї.

Що-до урядового язика то мовою центральних властий і центрального парляменту, як і мовою для зносин між краєвими властями двох **ріжноязичних** країв, повинна стати мова німецка. Краєві власти, соймі і уряди урядують в мові свого краю. Закони і розпорядженя державні видають ся в мові німецкій і з уряду переводять ся на прочі язики. Закони краєві оголошують ся в мовах краєвих і переводять ся офіціяльно на німецке. До санкциї предкладає першого року закони правительство центральне, краєві — правительство краєве.

Охорона меншостий, де населене мішане, або де є більші енкляви, забезпечена слїдуючими способами. Коли в громадї чи в повіті або окрузї є більше ніж 20 % населення „меншости", там уряди обовязані приймати від сторін, належачих до сеї меншости, письма в їх рідній (некраєвій) мові; коли-ж в дотичній громадї чи повіті „меншість" становить енкляву і виносить більше ніж 50% людности, там внутрішною мовою всїх урядів в сїй енклаві стає мова меншости. Лише в зносинах з иншими властями свого краю і зі сторонами обовязані такі уряди уживати мови краєвої.

Квестия приналежности національної, а затим і квестия процентового відношеня національности в мішаних околицях, рішає ся на основі конскрипциї і — що послужить до провіреня її правдивости — на основі прямусового плебісциту (загального голосованя всїх горожан), котрим кождий має заявити свою національну приналежність.

На поли шкільництва рівнож мусять бути меншости хоронені. Именно відповідно до свого проценту мусять вони одержати належне число всяких шкіл.

Так представляла би ся національна автономія після проекту п. Хармаца. Вона усунула би, каже автор, з центрального парляменту цїлком національні спори і викоренила би обструкцию. Обструкция можлива лише там, де між двома борючими ся сторонами нема посереднього становища. Між чехізмом і ґерманїзмом нема нїчого посереднього; національні спори не знають золотої середини. В центральнім парляментї і національних соймах нової Австриї будуть лише борби клясові, а в них можливі є компроміси, бо клясовий інтерес дасть ся заспокоювати і частково. Тому і обструкция буде неможлива, як і нема її в прочих парляментах Европи, і австрийске внутрішне житє стане на трівких основах.

Тепер переходить автор до виборчої реформи — а єю послїдну частину перекажемо в послїдній статї.

Небувалий страйк.

Нинїшні вісти про стан угорского страйку зелїзничого мало приносять нового. Головна річ, що страйк тревав дальше без зміни. Страйковий комітет сеї ночи надоднем постановив не уступати. Сегодня зрана видав таку відозву: „Товариші! Окончної постанови ще нема. Про уступленя не може бути бесїди. Скоро покінчать ся переговори, загальне віче постановить, що треба. Тогдї буде повідомлений цїлий край. До того часу витримайте і держіть ся разом!" До страйку приступили також бюрові урядники дирекциї руху в Будапештї і так само бюрові урядники ґенеральної дирекциї державних зелїзниць. В Дебреценї страйкуючі робітники вправили вчера демонстраційний похід по улицях міста при участи 6.000 робітників. Пишуть, що взагалї в цїлім краю страйкує около 60.000 людий. По краю утримують страйкарі звязь поміж собою при помочи самоходів.

Страйковий комітет мав доси дістати над 2.000 телеґрам з краю, з австрийских країв і зза границї з заохотою до солїдарної витревалости. Дневник Hazank пише, що американьский союз зелїзничий телеґрафічно обіцяв страйкуючим 200.000 долярів запомоги. Сам комітет страйковий заперечує, мов би звідки небудь прийшли які запомоги; для потребуючих страйкарів складають ся урядники по кроні на день.

Рух на зелїзницях відбуває ся в части при помочи зелїзничого полку. Правильний рух буде можливий аж за кілька неділь. Поїзд войсковий, пущений вчера зрана з Будапешту до Земуня, станув десь на дорозї в поли, бо машиністи не хотїли его дальше вести і навіть ушкодили льокомотиву. Поїзд, що виїшов вчера перед полуднем з Будапешту до Сольноку, в дорозї випав з шин; так само поїзд, що виїшов з Будапешту до Відня. Про першу пригоду нема докладнїйших вістий; при другій обійшло ся без поважнїйшого випадку. З Відня прийшов вчера перший поїзд до Пресбурґу під охороною войска з 80 подорожними і відїшов до Будапешту. В Ґатвані, на перехрестю шляхів з Будапешту до Мішкольцу і з Сольноку до Фїлеку, мусїв вчера в полудне стануть поїзд, що їхав до Будапешту, бо машиністи і паляч забрали ся з льокомотиви. Між Рекою а Будапештом утримує получене зелїзниця полуднева, товаровий рух здержаний, а шлях обсаджений войском. З Білграду доносять, що експресовий поїзд, котрий прийшов там вчера з Царгороду, вернув вечером назад; подорожні одні вернули з ним, другі їдуть до Будапешту і Відня пароходами. Почтова комунїкация межи головними містами Угорщини відбуває ся возами. Управа міста Будапешту звернула ся до 400 громад з просьбою, щоби селяни возами доставляли до міста живність.

Наслїдки страйку дають ся так в Будапештї як в цїлім краю, а навіть далеко за границями держави дуже дїймаючо відчувати. В Будапештї дуже піднесли ся цїни всякої живности: волове мясо подорожіло о 16 сот. на кільоґрамі, телятина о 22 сот. Всюди великий брак вугля; на самім шляху з Ґатвану до Будапешту стоїть 300 ваґонів вугля призначених для Будапешту. Через те заведеня ґазові і електричні заявляють, що не будуть могли сповняти своїх обовязків, коли страйк довше потревав. По стациях всюди повно худоби і дробу, але ані кормити нема кому, ані на місце призначеня нема способу завести. Лише на одній котрійсь там стациї мусїли 300.000 штук дробу убити, бо не було его чим кормити. По фабриках застановлено рух то для браку вугля, то з иншних причин, як через спинений вивіз і довіз. В Пресбурґу станула фабрика динаміту через те, бо законом установлений запас 30.000 набоїв уже нагромаджений, а поки не уступить ся, поти не вільно вироблати дальше. Через страйк відтята від Европи Сербія, Болгария та й цїлий Балкан. В Білградї сидить богато подорожних з Софії, Адріянополя, Царгорода і и. міст, що через угорский страйк не могуть дальше їхати. З Німеччини доносять, що у всїх осередках держави дає ся відчувати великий брак свиний, довожених там звичайно з Угорщини. З Білграду доносять, що сербске правительство постановило упоминати ся у угорского о відшкодованє страт, які через страйк виходить для сербскої торговлї.

Виглядн на скоре полагодженє страйку були вчера в полудне досить добрі, але опісля цїлком попсували ся — імовірно через рішуче становиско гр. Тіси. На вчерашнім засїданю соймy заінтерпельований президент міністрів заявив, що на жаль терпеливість і уступчивість правительства не найшла відгомону у страйкуючих; правительство ждати буде лише до вечера, а коли до того часу обаламучені страйкарі не вернуть до своїх обовязків, тогдї приступить до рішучих дїл. Найближше засїданє соймy відбуде ся в понедїлок. По засїданю переговорювали з страйковим комітетом пп. Верещ і Вашоній від год. 5 до 9 веч., але надаремно. Верещ сказав комітетови, що правительство посунуло ся до найдальших можливих уступок і позатє вже не уступить. Також від Кошутового сторонництва приходило кількох послів до комітету з радою, щоби не жадано неможливих річий, бо правительство готово взяти ся до найострійших способів. Пишуть, що п. Верещ зрїк ся дальшого посередництва; а коли инший посол, з сторонництва правительства, явив ся в комітетї і радив відступити від страйку, то не хотїли его слухати і вигнали.

Яка є ріжниця між домаганями страйкарів, а уступками правительства, о тім нема докладних вістий. Урядники зелїзничі домагають ся між иншим виданя службової прагматики, безкарности для всїх страйкуючих, полагодженя авансів, запевненя, що кождий урядник з відповідною кваліфікациєю, котрий не був дисциплінарно каранний, може авансувати до 4.500 К річної платні і 1.500 К додатку. Грошева ріжниця між жаданями страйкарів а уступками правительства має виносити 4 міліони корон.

Вчера виїшов такий цїсарский розказ: „Розказую, щоби ґажистів, остаючих в службі зелїзниць на території спільної армії і маринарки, а також ґажистів і жовнірів з резерви і запасової резерви гонведів, покликано до частинного доповненя спільної армії і армії гонведів та придїлено до служби при кор. угорских зелїзницях державних. У Відни 22 цьвітня 1904".

З ради державної.

Вчерашне засїданє парляменту призначене на вибір делеґатів, відбуло ся серед великої обструкциїної бучі і загального заворушеня. Засїданє зачало ся о год. 4 а тревало до 8¼ вечером отже повні 4 години. Зараз по отвореню забрав голос пос. Странскы і зложив протест проти заряджения сего засїданя. До такого заряджения президент палати не був управнений, бо звичайне засїданє не визначено доперва на суботу, а супротив того посли не мали можности виявити свою волю що-до дневного порядку вчерашнього надзвичайного засїданя. Пос. Странски домаган ся тому уваги засїданя за звичайне, без вибору делеґатів, а коли б президент на те не згодив ся, ставить внесенє на замкненє засїданя і поіменне голосованє над сим внесенєм.

Президент д-р Феттер оправдував ся опісля зі свого поведеня, уважаючи его за випливаюче з управненень президиї, — а що внесенє пос. Странского було підперте вистарчаючим числом голосів, то розпочало ся поіменне голосованє, котре скінчило ся відкиненєм внесеня Странского 210 голосами проти 102.

Тепер розпочала ся буча, в якій взяли участь головно чеські радикали і аґраристи та деякі члени союзних обструкциїних клюбів демонструючи против вибору делеґатів. В тій бучі як і в самім голосованю не брали участи Молодочехи, бо на основі компромісу мали запевнений вибір своїх делеґатів. Зразу був здаєть ся намір перешкодити взагалї виборови делеґатів фізичною силою і пос. Дик справдї кинув ся на уряд і хотїв викинути та знищити всї вложені там картки. Але Німці і Поляки прийшли президиї і правительству в поміч, бо сильним кордоном обступили місце голосованя і міністеріяльні фотелї, та не допустили до чинного атаку на правительство і президента. Супротив того палата поділила ся на дві части: одна часть звалила ся коло президиї і брала участь в голосованю, а друга заняла місця в кріслах і робила демонстрацию. Від тої демонстрациї галас був так великий, що чути его було в цїлім парляментї. Концерт складав ся зі свистаня на свиставках і сьпіву а в інтервалах відбувало ся грімке бите досками в пульти. Пос. Дик валив так сильно кулаком, що поранив ся а пос. Фресль розбив свій пульт на кусні. Сьпівано при тім „Gott erhalte", „Hrom a Peklo" а вкінци іронізуючи також пісню без слів на лад звісного „Jeszcze Polska nie zginęła" в притик „польскому колови", що мало-що не довело до кулачної бійки між Поляками а чеськими радикалами. Показало ся однак, що то мало бути „Hej Slovane" а не „Jeszcze nie zginęła"...

Серед того пекольного вереску і загального зденервованя скінчили ся вибори делеґатів доперва о чверть на 9 вечером. Всї відітхнули свобідаїйше, коли президент огласив резулятат виборів а сам вибір за довершений. Деякі члени польского кола і Німці ґратулювали д-рови Керберови до побіди, котрий однак мав бути через ввесь час дуже пригноблений і зденервований.

Невияснена доси річ, чи між Молодочехами а другими сторонництвами був компроміс що-до вибору делеґатів — як хоче офіціяльне бюро кореспонденциїне — та чи Німці самі вибрали давних чеських делеґатів, щоб їх не дразнити. Після **приватних** депеш також і Молодочехи брали участь в обструкциї а деякі з них як прим. Дик і другі були навіть дуже чинні на президиї. Виясинть нам се певно „Письмо з Відня", яке одержимо в сих днях. З членів „Руского Клюбу" мали брати участь пос. д-р Кос і пос. Брайтер.

В звязи з виборами до делеґаций стоїть і справа уступленя пос. Длужаньского з клюбу „барвіньчуків". Посла Длужаньского назначило до вибору яко „заступника" Русинів „польске коло", між тим коли сам клюб Барвіньского і полудневих Славян був тому виборови противний, знаючи, що Длужаньский є прислужником „польского кола" і правительства. Звідси пішло обурене Длужаньского, котрий за таку невдячність клюбових товаришів накивав пятами. Позаяк „коло" диспонувало тим разом виключно що-до кандидатів їдучи разом з правительством і відданими ему сторонництвами, проте вибрано з Галичини отсих послів назначених колом: Ан. Яворского, Евгена Абрагамовича, Поповского, ґр. Водаїцкого і Длужаньского.

Про судьбу сесиї не дасть ся еще нїчого певного сказати. В парляментї рознесла ся вчера поголоска, що парлямент буде вже нині замкнений взглядно відложений. Се здаєть ся однак неправдиве, бо як-раз вчера „польске коло" передало Німцям нові предложени молодоческого клюбу в справі угоди і санациї парляменту.

Що-до виступленя п. Длужаньского з клюбу „барвіньчуків" — котре то виступленє стверджує також окрема депеша з Відня, яку ми одержали вчера вечером, — то виступленє тото треба уважати за факт потїшаючий. П. Длужаньский був виключно польским кандидатом, а тепер, по виступленю его з клюбу Барвіньского, не повинно бути нїякої перепони, щоб прочі 3 члени того клюбу вступи-

Прибори до кравеччини як: *Аплікациї, Коронки кльоцкові, Тасьми, Гузики, Підшевки* поручає найдешевше християньска фірма **Фердинанд Ґітлєр (Gütller)** у Львові, площа Галицка ч. 3.

ли до Рускаго клюбу, яко спільної клюбової орґанізациї всіх руских послів з Галичини і Буковини.

Справи заграничні.

Італія і Франция.

Населенє цілої Італії приготовляє ся до незвичайно торжественного принятя президента французкой республики Любета. Факт, що Італія так радо буде витати президента Франциї, а наслідком нечуваної антипатиї, з якою населенє Італії відносить ся до неприродного і інтересам Італії шкідного тридержавного союза. Расові симпатиї і економічні інтереси населенія Італії прут більше до союза з Францією против Австриї і Німеччини, ніж на відворот. Під пресією публичної опінії прийшло перед кількома роками до економічного зближенія між Італією і Францією, а коли торговельний договор показав наглядні користи, он ніж Італії стала перти і до політичного союза. Король Гумберт був вірний тридержавному союзови до смерти, отже воля народу мусіла розбити ся о опір правительства. До політичного зближенія між обома правительствами прийшло доперва за теперішнього короля. Се зближенє не розірвало тридержавного союза, але вахитало его так, що его вартість в послідніх часех значно зменшила ся. Результатом політичного зближенія Італії і Франциї, а передовсім розділене сфери впливів і обопільна порука удержанія status praesens на берегах середземного моря. Певна річ, що побут Любета в Римі розтягне порозуміня між обома державами також на инші справи, спеціально може довести до якогось порозуміня в справах балканьского півострова, що особливо мають на меті Росия і Франция в борбі з тридержавним союзом.

Давнійші вісти, що при сій нагоді Любе відвідає папу, або бодай его секретаря, не мають найменшої підстави. Відносини між Ватиканом а Францією тепер напружені до остаточности. Се напруженє викликала не лиш конґреґаційна політика, але домаганє французкого правительства, аби оно, іменуючи епископів, не потребувало ждати на згоду папи. Тепер папа як раз відмовив своєї згоди на іменованє епископів предложених Францією. Французке правительство грозить, що мимо того сих епископів займенує і в будучности вже не буде питати Ватикану о его гадку. Візита Любета у італійского короля має також показати, що Франция в першою католицькою державою, котра остаточно згодилась на знесенє сьвітскої власти папи.

Вибори в Унії.

Президент 80-міліонової держави Рузвельт уступає дня 4 марта 1905, а вже нині роблять великі приготовленя до виборчої кампанії. Найсильнійше зорґанізоване республиканьске сторонництво має лише одного кандидата, Рузвельта, котрий сам аґітує за собою з незвичайною енерґією. За ним будуть голосувати всї імперіалїсти і всї фінансові сили в Унії.

Демократичне сторонництво, колись всесильне, тепер розбите на масу фракций, котрі завзято поборюють себе. Се сторонництво доси не згодилось на одного кандидата. Найсильнійшим їх кандидатом був би президент Унії з р. 1892, але сей заявив рішучо, що не буде кандидувати. Другим кандидатом був би Бриян, але его кандидатуру ослабляє память погрому сторонництва в р. 1896 і 1900. Третим каникатом є мілїонер Гірсї, котрий майже в кождім місті має власний дневник. За ним заявили ся делеґати пяти держав, а здаєсь получить ся з ним і Бриян. Четвертим кандидатом є консерватист Ольней, завзято поборюваний всесильною в Ню Йорку партиєю корупціоністів. Найлїпший демократичний аґітатор Гіль підпирає кандидатуру апеляцийного судиї з Ню-Йорку Паркера.

З усего виходить, що президентом буде вибраний Рузвельт. Для сьвіта вибір сей важний тим, що з ним побідить політика імперіалїзму, скріпленє військової сили Унії, збільшенє фльоти, чинна політика кольоніяльна і змаганє до експресії і панованя. Европейским державам, котрі на більшу скалю ведуть політику кольоніяльну, грозить поважне небезпеченьство.

Війна.

(Телеґрами).

Петербург. Алексеєв телеґрафував до царя: Коли одно парове судно закладало міни, передчасний вибух розтрісках задну часть судна, при чім погиб 1 офіцир і 27 матросів.

Париж. З Порт-Артура сиґналїзовано вчера погром Японців над Яльом. Одну японьску конвойну розбито. Потвердженя сеї вісти нема.

Порт-Артура. Море викинуло на берег богато трупів. Між ними розпізнано також труна Макарова. Знайдено також голову і голуб шефа штабу Моляса.

Петербург. Куропаткін телеґрафував до царя: Коло станциї Турхіка арештовано японьских офіцирів Турхіка. При них знайдено коробки з динамітовими набоями, 1½ пуда піроксиліни, приряди до зривання шин, добрі мапи Монголії, Манджурії і північної Кореї і різні нотатки. Провізоричний суд военний в Харбіні засудив їх дня 20 с. м. на смерть. Я сей вирок затвердив. З огляду на офіцирский характер засуджених, розстріляно їх. Над Яльом в днях 19 і 20 с. м. все спокійне. В ночи дня 20 с. м. проти півострова Товергіль на схід від Кайчу помічено пароход, котрий вислав судна, здаєсь для поміpів. Однак в короткім часі сї судна повернули.

Берлїн. Говорять, що Росия купила два арґентиньскі кораблї военні. Німці кілька кораблїв, замовлених приватними підприємствами відступили Росиї. Розходить ся о великі торпедові судна. Аби не ломити невтральности, німецке правительство заявило фабрикантам, що з причини спізненя речинця достави, відступає від замовленя.

Петербург. Алексеєв телеґрафував до царя: Патрулї стверднли, що Японці стягають на північ від Віджу значні сили, коло одної дивізиї. Також в самім Віджу зачинають збирати ся війска і усунули звідтам корейске населенє. Прийшли там паки подібні до понтонів. Напротив острова Абіке наша патруля убила двох Японців, що розслїджували положенє. Один з них є здаєсь офіцирем. На полудни ріки Помакуа є дуже мало японьского війска, занятого будовою суден.

Льондон. Льондоньскі дневники оголошують вісти з боєвища, (в котрі самі не вірять), і так: Японці вкладували коло Нючвану війска і намірюють получити їх з військами вилядованими перед трема днями при лиманї Ялю. В заливі на північ від Дального Японції висадили на берег 2000 воїнів з гарматами під охороною 5 военних кораблїв. Під Порт-Артуром кипить завзята битва. Морскі і сухопутні сили японьскі виконали получений атак на порт.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Атентат на Плєвого.

Берлїн. Доносять тут, що з причини вибуху пекольної машини в готели „Ді-Норд" (атентат на Плєвого) мали арештувати вже около 200 осіб.

Царскі укази.

Петербург. В урядовім вістнику законів появив ся указ царя, котрим затверджує ся введенє центральної ради і центрального заряду для льокальних комітетів в справах економічних. Другим указом вводить ся окрему дивізию козаків на Сибірі.

Любе в Римі.

Рим. Ватикан видав тайне заряджене, щоби підчас побуту Любе в Римі католики здержали ся від всяких демонстраций.

З Сербії.

Білград. Вчера усунено з ад'ютантури короля тих офіцирів, що брали участь в убийстві Александра і Драґи. Зміна офіцирів наступила на телеґрафічний напір Росиї, наслідком депеши рос. посла у Відни Ґубастова, котрий заявив, що не приїде до Білграду, поки в прислузї короля будуть убийники.

Бунт Герерів.

Берлїн. В німецкім війску проявили ся случаї тифу. Трох воїнів вже померло. Німецке правительство має висилати на терен війни дальші запаси амуніциї.

Берлїн. Коло Онґяту удало ся Герерам завдати відділови маїора Ґазенапа поважні страти в людях. До Віндгуку доставлено оводї 42 тяжко ранених з того відділу а чимало погибло.

НОВИНКИ.

— **Glebae adscripti.** Під тим заголовком появила ся в „Hamburger Fremdenblatt", німецкім дневнику, що виходить в Гамбурзї, довша статя, в якій обговорює ся положенє руских селян в Галичині і ті заходи, які роблять ся для спиненя рускої заробної еміґрациї до Німеччини. Автор статї, котрої не можемо подати в повній основі з причин цензуральних, обговорює замір про мнимe лїнивство руского хлопа в протиставленю до мазурского і кінчить такою приміткою: „Не до кого другого а лише до німецких земельних посідачів належить суд, хто їм більше відповідає: польский чи руский робітник, і треба надіяти ся, що їх безпартийний суд інакше винаде в власне на користь Русинів. Тай справді послїдна пора, щоби Німець перестав вже раз бути записимим від польского робітника".

— **Руский язык в львівскім університеті.** Вчера відбула ся перед державним трибуналом в Відни розправа наслідком жалоби руских студентів львівского університету, внесеної против сенату з тої причини, що не хотїв видати їм анї руских леґітимацийних карт, анї позволити на зложенє при іматрикуляциї рускої присяги. Свою справу предложили руські студенти в дорозї рекурсу міністерству просьвіти, а коли міністерство рішенє сенату потвердило, предложили жалобу найвисшому трибуналови, покликуючи ся на істнуючі приписи як і на § 19 основних законів державних. На вчерашній розправі представитель правительства боронив становиска сенату і міністерства заявляючи між иншим, що у відносинах межи студентами а сенатом не може мати місця § 19. основного закона але виключно внутрішний (?) урядовий язык. (Зложенє присяги і леґітимация до ужитку сторони не можуть належати до внутрішнього, але до виїшного урядованя). По переведеню розправи трибунал відложив виданє вироку до понеділка.

— **Пишім лише по руски.** Від одного з наших сьвящеників одержали ми отсе письмо: Потребуючи імпреґнованого насїня бураків, удав ся я з тим до звісної фірми Едмунда Мавтнера в Будапештї. Своє замовленє написав я по руски і зажадав рівночасно рахунку та цїнника лише в мові рускій. Угорска фірма зрозуміла, видко, дуже добре моє руске письмо, бо полагодила замовленє точно після мого бажаня, лише рахунок виставила справдї по руски, але на блянкетї — ческім, звиняючись, що руским цїнником служити не може, бо доси ніхто его не домагав ся, отже й не має в тій мові зладженого. З того річ ясна, що коли ми хочемо, аби нашу мову чужі люди шанували, мусимо послугувати ся всюди лише нею. Тодї не лише фірми Мантнер в Будапештї, але всї фірми, інституциї і вся Польща в Галичинї досконало будуть знати мову 30-мілїонового народа, чого доси нема завдяки лише тому, що Русини люблять уживати мови польскої або німецкої.

— **Народний рух в Станиславівщинї.** Дня 17 цьвітня — як доносить „Нова Січ" — відбули ся в Маріямполи загальні збори „Просьвіти". Яко відпоручники „Просьвіти" в Станиславові, прибули п. Е. Якубович і п. Р. Стрецкий. З справозданя старшини показало ся між иншим, що тов. засновало у себе хор, котрий сьпівав постійно в церкві, а навіть виступав на концерті в честь Шашкевича в Станиславові, чим придбав не мало слави своєму товариству. Недобору було 22·23 корон, котрий зістане покритий через вирівнанє членьских вкладок. Дальше з справозданя касового храмниці основаної при „Просьвіті" показало ся, що чистий зиск за рік 1903, виносить 562·88 корон, то є майже 100% від вложеного капіталу. На девіденду ухвалено 10% а решту полишено яко фонд резервовий, на будову хати. До старшини вибрано тих самих людий що і минулого року. Найбільше коло розвою тов. заслужились о. Матюк і учителї, котрі щиро через цїлий час для добра мариямпільців працювали. По закінченю официальної части зборів, промовив до зібраних відпоручник з Станиславова п. Якубович і заохочував всїх до неутомимої праці і поборюваня темноти між народом. Збори закінчились відсьпіваним народних гимнів. — В третий день Великодних сьвят дня 12 цьвітня, відбули ся перші загальні збори „Сокола" в Боднарові. Збори вийшли величаво. З Станиславова приїхало кількох „Соколів", котрі причинились також до удачі зборів. По зборах вручено старшинї голубі ленти з написями „Сокіл в Боднарові" і переведено муштру. Коли нові соколи вивчились зворотів, зробили похід через село сьпіваючи патріотичні пісні. Одушевленє було велике, а в походї брали участь старі люди побіч молодих парубків і тим дали доказ, що для добра загального, повинні всї без ріжниці віку працювати. — В самім Станиславові мають відбути ся в недалекім часі вибори до громадскої ради а при тих виборах мають виступити чинно також Русини. „Ми — каже „Нова Січ" — не маємо також чого тїшити ся з дотеперішнього складу ради громадскої і длятого взиваємо повітову „Народну орґанїзацию", щоби як найборше взяла цїлу акцию передвиборчу в свої руки. Повітова орґанїзация мусить уложити з прихильними нам другими партиями лїсту і зобовязати всїх Русинів міста до голосованя на поставлених нею кандидатів. Рівнож повинна повітова „Народна орґанїзация „припильнувати, щоб жаден з Русинів не уснув ся від голосованя, бо в такій борбі часами і один голос заважить на той, або на сей бік". Нашим братям станиславівским бажаємо в тих їх заходах як найкрасших успіхів. — В неділю дня 17 цьвітня відбула ся люстрация „Сокола" в Тисьменици. На люстрацию вислав „Сокіл" в Станиславові своїх відпоручників, котрі відобравши „рапорт" від начальника, перевели вправи з сикавкою. По вправах помашерували „Соколи" чвірками за місто, на вільну площу, де під командою друга Угорчака, відбула ся муштра цїлого стягу.

— **Кіцманьска ґімназия,** — як телеґрафують з Відня — буде вже у вересни певно отворена. Таке запевненє одержав пос. Ник. Василько від міністра просьвіти, з котрим відбув в тій справі довшу конференцию.

— **„Січи" і „Соколи".** В справі злуки нїчим до тепер зі собою незвязаних „Січий" зі „Соколами" істнує — як довідуємо ся — намір скликаня надзвичайних загальних зборів львівского „Сокола" в цїли обдуманя згідно установленя способів до переведеня тої злуки. Було-б дуже пожадане, щоб сї збори відбули ся як найшвидше та щоб увінчали ся як найкрасшим успіхом в інтересї самих тих двох орґанїзаций як і народної справи.

— **Фантова льотерия „Сокола"** одержала вже затвердженє міністерия скарбу. Тепер отже повинні всї приклонники патріотичної дїяльности „Сокола" як найскорше заосмотрити ся в гарні льоси-видівки тої льотерії, щоби тим способом причинити ся до чим скоршого зібраня фондів на будову власної сокільні і на доповненє потрібних приладів ґімнастичних і пожарничих.

— **В справі реформи судового слїдства** розпочали ся оноді в правничім товаристві у Львові наради анкети, зложеної з визначних знатоків карного права, так зпоміж судовиків, як адвокатів та лїкарів. По вступнім слові президента д-ра Тхоржницкого забрав голос професор карного права на львівскім університеті д-р Стебельский. Перейшовши історию розвитку карної процедури в законодавстві анґлійскім та австрийскім, референт обговорив докладно віддїл австрийской процедури, що містить в собі приписи в справі вступного слїдства. Австрийска процедура карна була первісно оперта на інквізиційних основах і доперва в р. 1850 скодифіковано її в либеральнім дусї, з узглядненєм засад явности, безпосередности та устности розправи, а також із заведенєм судів присяжних. Однако абсолютизм в 1853 р. завів опять кодекс, опертий на основах інквізициї. В тім процесї головна вага заключала ся опять в слїдстві, а не в головній розправі. В 1861 р. явив ся мемориял Ґлязера, котрий домагав ся реформи карного поступованя, та реформа та наступила доперва в 1873 р., коли то заведено обовязуючу нині процедуру. Загальна опінія признав, що та процедура відповідав духови часу, бо узглядняє достаточно інтерес обжалуваного. Вкінци навів референт погляди визначнійших процесуалїстів на справу карного процесу і перейшов арґументи за і против реформи приписів, що відносять ся до вступного слїдства. В дискусиї на сю тему ст. радник судовий д-р Беньчевский заявив ся против реформи, позаяк по его думцї дотичні приписи стоять на вижині (?) сучасної науки. Хиби, які показують ся в тім напрямі, походять не з вини процедури, але не відповідаючого сучасній науці та духови часу кодексу карного, дальше хибного часом виконаня приписів, а вкінци недостаточного наукового приготовленя слїдчих суддїв, зглядно прокураторів. Карний зглядно слїдчий судия повинен визначати ся дуже глубоким і всесторонним образованєм, передовсїм знанєм психольоґії та соціольоґії. Тому віддаванє функций слїдчих суддїв молодим, недосьвідченим людям є дуже невідповідне. — Зовсїм инакше становище занав адв. д-р Соловій, заявляючи ся за потребою реферми приписів про карне поступованя, особливо в тім напрямі і в тих уступах процедури, де практика виказала недостачі. Передовсїм замітив д-р Соловій, що вступне слїдство посуває ся часто за далеко, так що головна розправа є лише его повторенєм. З причини пізної пори дальшу дискусию відложено.

— **В справі лихварских товариств.** Найвисший трибунал у Відни видав в послїдних днях важне рішенє в справі лихви кредитових товариств в Галичинї. Притоку до сего ореченя дав „Handels- und Creditbank" в Чорткові, стоваришенє заревстроване з ограниченою порукою. Є се звичайний в Галичинї, провінціональний „баночок", що спочивав в руках самих лихварів і прямо дер шкіру з довжників, що були майже виключно селяни. Вправдї властивий процент від удїлених позичок виносив лише 9, однак всякі додатки, як адміністрацийні, на резерву і т. д. підносили той процент до 13! Супротив того державна прокуратория обжалувала директора „банку" Погорілеса о лихву, а окружний суд в Тернополи засудив его на місяць арешту і 200 К. гривни. Директор вніс против сего вироку відклик, але касацийний трибунал у Відни потвердив вирок першої інстанциї. Вирок сей має велике принципіяльне і практичне значінє. Товариств, що беруть 13% і вище від удїлених позичок, є ще дуже богато, особливо між „банками" того типу, до яких належить чортківский. Найчастїйше не беруть вони того процету прямо. Беруть звичайно 9%, але до того прибувають всякі „додатки". А часом доходить ся до того самого результату иншою дорогою — хитрим обчисленєм. Тому рішенє найвисшого трибуналу є важною пересторогою для всїх подібних лихварских товариств.

— **Ректорат віденьского університету** видав відозву до студентів, в котрій зазначує, що німецкий характер університету у Відни мусить бути задержаний, а против кождого, хто хотїв би нарушити той характер, виступить ся з цїлою енерґією. Ті студенти, котрі слухають викладів на віденьскім університетї, обовязані признати і ушанувати німецкий характер. Хто хотїв би нарушити спокій, буде строго укараний, а навіть евентуально видалений із всїх австрийских університетів.

— **Д-р Петро Хмельовский,** професор львівского університету, помер вчера у Львові, в 56-ім році житя. Польска наука втратила в Хмельовскім одного з найлїпших робітників. Перебував головно у Варшаві, де розвинув широку письменничу дїяльність, виступаючи передовсїм яко естетик і літературний критик. З тої области написав кількадесять томів наукових праць, з котрих „Істория польскої літератури" і численні розвідки в тім напрямі придбали ему авторитет одного з найлїпших знатоків польскої літератури. Завдяки сему покликано его тамтого року на катедру польскої літератури в львівскім університетї, де належав до нечисленного гурта польских „ученних", що дїйсно заслугували на ту назву. На жаль, се становище займав лише один курс. Грудна недуга, на котру д-р Хмельовский терпів від кільканайпятьох лїт, сполучена в послїднім часї з запаленєм горла, змогла свою жертву і лишила львівский університет одного з справдї симпатичних професорів.

— **Арештованє шпіґуна.** Із Самбора доносять, що арештовано там оноді Антона Боднара, родом з Ворщева, котрий будучи урядником в дивізийній канцеляриї в Станиславові, украв мобілїзацийні пляни і 1000 К. Як звісно, станиславівский суд карний розписав за ним стежні листи, між тим як розійшла ся була чутка, що Боднар опинив ся аж в Бразилії. Оноді прибув він з Кракова до Самбора і заїхав до центрального готелю, де арештувала его жандармерия. Окрім дорогоцінностий найдено при нім 12.358 К, і набитий револьвер.

— **Кн. Люїза.** Як доносять з Дрездна, наслїдник саксоньского престола має вибрати

РІК ЗАСНОВАНЯ 1856. **ФАБРИКА ҐІПСУ** Йосифи Франц і Синів 284
у Львові ул. Різницка 16. — Задля побільшеня фабрики подешевіли цїни ґіпсу о 20 сот. на 100 кґ.

ся в лишки с. р. з дітьми на чотири тижні до Шмексу на Угорщині. Віденьский дневник „Zeit“ в звязи із сею вістю подає, що рівночасно має прибути до Шмексу гр. Монтіньозе, давна жінка саксоньского престолонаслідника, кн. Люїза, котра, як звісно, утекла була з учителем своїх дітий, Жіроном. В Шмексї має кн. Люїза побачити свої дїти і погодити ся з чоловіком.

— **Афера пос. Вілька**. На засіданю польского кола в четвер в справі намірені крадежи пос. Вільком паперу з парляментарної канцелярії, принято таку ухвалу: „Посол Вільк своїм поведенем нарушив посольскі обовязки, особливок обовязки члена польского кола, тому перестає бути его членом“. На внесене пос. Грека ухвалено цїлий протокол комісиї оповістити в дневниках.

— **Підморске судно для рибак**ів. Винайдено знов одно підводне судно, та не має оно служити цїлям военним але гуманним. Дотепер були французькі рибаки, що займали ся половом губок, приневолені, заробляючи на свій важкий кусень хлїба, що хвилини наражати свое житє на морскім дні на важке небезпеченьство. Їх дрібний заробок не позволяв їм на те, щоб набували собі коштовні одяги нурців із приладом до достарчування згущеного повітря. Тому то мусїли вони завірювати силї своїх грудий, зручности та добрій долї, коли зіскакували із човнів за цїнним половом у морскі глубини між найріжнороднїйші морскі звірята. Підводне судно для ловлї губок збудовано в Голетта із дерева, а по верху обито его блахою, аби морска сіль не переїдала дерева та щоб човен був крїпкий супроти евентуальних ударів о иньші тверді предмети в мори. Човен має три метри довготи і три шруби, одну для викликування руху вперед, а дві для руху поперечного. Перші проби з новим човном виказали велику хосенність сего винаходу, хоч не обійшло ся при ній без пригоди, бо машиніст пустив шруби борше в рух, ніж ще замкнено горішний щільний отвір, так що їдучі таки добре скупали ся, але впрочім нїкому не стало ся нич лихого.

— **Коркові бочки**. В Альґері стали тепер робити бочки із коркового дерева. Внурішне оббите віддїлює корок від налитої течі. Позаяк корок є лихим провідником тепла, тож вина і инші плини заховані в них не будуть підлягати ушкодженям, на які они бувають наражені при швидкій змінї температури. В краях із горячим підсонем надають ся коркові бочки дуже добре до транспорту леду, мяса, риб і овочів. Коркові бочки ще й тим догідні, що дешевше виносить такий перевіз, бо корок важить менше чим дерево. До прекмет коркової бочки треба й те зачислити, що ей дошки не зсихають ся в спеку, а через те не спадають з неї обручі. Коркові бочки винайшов Рене Мунод і опатентував свій винахід майже по всїх культурних краях. Капіталісти вже й получили ся у велике акцийне товариство для використаня сего винаходу.

— **Вісїм жінок**. В Льондонї розійшла ся перед кількома днями вість про страшний злочин, якого допустив ся якийсь Альберт Гросман. Жив він з молодою, гарною жінкою та 7-лїтним хлопчиком, якого полишила ему перша жінка, убирав ся старанно і уходив за богату людину. Нагло его сусїди дізнали ся, що він укриває на подвірю якусь таємну скриню, з котрої добували ся погані випари. Хотяй Гросман пояснив, що скриня містить в собі риби та мясо, повідомили про се поліцию. Коли слїдчі аґенти добули ся до помешкання, Гросман вирвав ся на хвилю з їх рук і підрізавши собі горло, упав без житя. Переведене слїдство викрило страшну історию. Передовсїм показало ся, що в скрини, закопаній на подвірю, находило ся тїло женщини. Дальше викрило слїдство, що Гросман оженив ся вісїм разів. Перша жінка померла в 1897 р., полишаючи дитину, в падолистї слїдуючого року оженив ся вдруге, а в грудни того самого року станув перед вівтарем втретє. Обжалуваний о двоженьство відсидїв два роки у вязници, а відтак управлив дальше своє ремесло, женячи ся та здобуваючи собі віна. Під прибраним назвищем оженив ся четвертий раз. Пятою жінкою була якась міс Тампзон, а коли та виїхала до недужої матери і по кількох днях повернула домів, застала вже якусь велику скриню на подвірю. Той чоловічок за так короткий час вспів оженити ся вже шестий раз і замордував до 24 годин нову жінку. Її то трупа найдено на подвірю. Потім Гросман був жонатий ще двічи, а все справив ся так зручно, що ся пята жінка нїчого не догадувала ся. Злочинець мав кілька помешкань і там заманюючи їх при помочи анонсів в часописях, рабував їх і кидав на поталу судьбі.

— **Дрібні вісти**. Впр. Митрополит ґр. Андрей Шептицкий вибирає ся навізитацию брідского деканату. Директором учительскої семинарії в Сокали іменований п. Михайло Вагилевич, головний учитель учительскої семинарії у Львові. — Міністерство просьвіти повідомило оба університети, ческий і нїмецкий, в Празї, що одержать нові будинки. — Директор архіву в міністерстві внутрішних справ радник д-р Тома Фельнер в присутності божевільства кинув ся вчера з вікна четвертого поверха і убив ся на місци. — Кардинал Рамполля, б. папский секретар стану, іменований архієпископом в Палермо. — З Ніцци доносять, що директор тамошнього кредитового банку, Діро утїк, спроневіривши 2 мілїони франків. — Орловскому, звісному обманцеви з Відня, що находить ся вже в слїдчій вязници в Кракові, не позволено на окремий вікт, позаяк гроші, якими розпоряджав, походять з обманьства.

— **Пригадує ся** Вч. Духовеньству, що іспит конкурсовий парохіяльний відбуде ся дня 27 і 28 цьвітня с. р. — *Від Митроп. Ординариту.*

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка**. Засіданє секциї математично-природописно-лїкарскої відбуде ся ві второк 26. цьвітня н. ст. точно о 6. годинї вечером в сали, де звичайно.

— **Товариство руских ремісників „Зоря“ у Львові** уряджує завтра „сьвячене“ для членів товариства і его прихильників в своїх комнатах при ул. Краківскій ч. 17. о год. 12 в полудне. О численну участь просить *Видїл.*

— **Видїл читальні „Просьвіти“ в Опаці** складає сердечну подяку Вп. професорови Теофілю Грушкевичу за дар в квотї 10 К присланий на закупно книжок з видавництва Товариства педаґоґічного. — *Видїл.*

— **Свій до свого**! Тим кличом звертають ся рускі ремісники і промисловцї до рускої суспільности і просять з всякими замовленями, роботами як і по інформациї, що дотичать промислу і ремесла, звертатись під адресою: Інформаційна комісия тов. „Зоря“ у Львові, ул. Краківска ч. 17.

— **На численні запитання** заявляю сим, що часть II моїх проповідий „на сьвята і неділї цїлого року“ кінчить ся печатати. Печатанє опізнене не з моєї причини. Дістати можна у автора, в книгарні Інститута Ставр. у Львові, в книгарни п. Яблоньского в Тернополи і в книгарни п. Добошиньского в Станиславові. — Цїна 3 корони. — *Петро Біманьский*, парох в Зарваниці, почта: Вишнївчик. 2—3

— **Видїл Читальні „Просьвіти“ у Львові на Жовківскім передмістю** почуває ся до милого обовязку сею дорогою подякувати тим Вп. Пп. добродіям, нечленам читальні, котрі зложили добровільні датки на перші потреби тої читальні. Именно зложили Вп.: Член Видїлу кр. М. Глиджук 6 К; радник Яблоновскій і інж. Черник по 2 К; надінж. Ганович, інж. Корнелия, інж. Дидиньскій, секр. Лятошиньскій і люстр. Король по 1 К; інж. Винницкій і п-на Матіяшківна по 60 сот.; пп. Биличка і Купльовскій по 50 сот.: пп. Сеньчук, Савицкій, Кульчицкій і Суєловскій по 40 сот.; пп. Вертипорох і Яминьскій мол. по 30 сот.; пп. Заворотюк, Яремович, Яминьскій стар., Рихлиньскій, Вуя, Лизунець і Угрин по 20 сот.; разом 20 корон 80 сотиків. — *Видїл.*

— **Літературний додаток** з причини технічних розішлемо в понедїлок.

Померли:

— **Григорій Питляр** ц. к. адюнкт судовий, при ц. к. судї повітовім в Бродах помер в Залїщах у родичів дня 16 цьвітня 1904 в 34-тім році житя. В самім розцьвітї житя полиг щирий син України-Руси, молодець з горячим серцем і чистим характером. Будучи академіком заложив в своїм родиннім місті читальню і інтересувавсь нею до кінця житя. Осягнувши становиско ад'юнкта судового живо занимав ся руско-українською бурсою в Бродах і ставав завсїгди в помочи молодим убогим ученикам і полишив у їх серцях по собі заслужений жаль. В урядованю обходивсь з рідкою вічливостию та розумілостию з мужиками, котрі горнулись до него з повним довірем і нїколи не відходили без правної поради. Перед роком недуга підірвала его здоровле і повалила на ложе болїзни. Похорон відбув ся 18 с. м. при участи тисячів народа; домовину супроводили брата і сестри помершого та горем прибиті родичі. З Бродів прибув п. судия Герасимович з судиею п. Нікішом і попрощав помершого гарною промовою. Вічная память дорогому Покійникови. — *Х.*

— **О. Адам Гординьскій** гр. кат. парох в Ляшках гостинцевих, почетний крилошанин епархії перемиской деканату мостиского, упокоїв ся дня 22. н. ст. цьвітня 1904 в 78 році житя, а в 51 сьвященьства. Похорони відбудуть ся дня 25-ого н. ст. цьвітня в Ляшках гостинцевих, (почта і стация зел. дороги Мостиска). В. в. п.

Урядові вісти:

— **Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів** оповіщує: Для вигоди подорожних відкрито в вестибулю тутешного головного двірця зелїзничого почтову експозитуру, котра буде занимати ся приниманем почтових пересилок і телеґрамів як також видаванем листів і телеґрамів адресованих poste restante або bureau restante зелїзничий дворець і буде функ'увати як монница телеґрафічна. — Урядові години для тої експозитури суть тепер слїдуючі: Від 8—11·15 рано, від 1—7·30 по полудни, дальше від 8·30—12·45 і від 2·30—6·30 в ночи. — Звертає ся увагу на цїль тої експозитури, котра має улекшити і уможливити подорожним взглядно особам дїлаючим в їх заступстві надаване або відбиране листів і телеґрам, в наслїдок чого відпадає потреба удавати ся до головного уряду почтового в бічнім будинку. Упрашає ся проте, щоби інтересанти місцеві послугували ся як досї урядом почтовим і телеґрафічним помїщенним в бічнім будинку. Пересилки за рецепісом виправляє експозитура за посередництвом тогож головного уряду почтового. Надані перед самим відїздом поїздів пересилки того рода не могли би проте відійти найближшим поїздом.

Ц. к. Дирекция зелїзниць дер.

Літний розклад їзди на ц. к. зелїзницях державних важний від 1 мая 1904.

З днем 1 мая зачне обовязувати новий розклад їзди на ц. к. зелїзницях державних.

В округї ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові новий розклад їзди зближений есть в загальних чертах до теперішнього і містить тїлько слїдуючі важнїйші зміни.

На шляху Ряшів-Львів поїзд льокальний ч. 34, переходячий межи Львовом а Перемишлем від 1 мая до 30 вересня, буде відходити зі Львова о $2^1/_2$ години пізнїйше т. в. о год. 10 і 5 мінут вечером а приходити до Перемишля о год. 12 і 25 мінут в ночи.

Поїзд ч. 17 приспішено через се, що він, за-для слабої фреквенциї, не буде задержувати ся на стациях Рогізно, Медика, Хоросниця і Каменобрід і буде приїздити до Львова вже о год. 6 рано.

На шляху Львів-Підволочиска поїзд ч. 16 буде виходити з Підволочиск о 15 мінут скорше і приходити до Львова на головний дворець о 7 год. 40 мінут рано.

Поїзди ч. 13 і 15 зістали приспішені і при задержаню дотеперішних відїздів зі Львова будуть приходити до Підволочиск перший о 5 год. 40 мінут рано, другий о 2 год. 42 мінут в ночи.

На шляху Перемишль-Мезе-Ляборч приспішено поїзд ч. 2016/1218/2026, маючий в Перемишли получене з поїздами ч. 11 і 14, через що позискав він в стациї граничній Мезе-Ляборч нове получене з поспішним поїздом угор. жел. держ. ч. 1603 до Пешту.

На шляху Львів-Самбір переходити буде поїзд ч. 2112 о 25 мінут пізнїйше і буде приходити до Львова о 8 год. рано.

На шляху Дрогобич-Борислав запроваджує ся поцри переходячі тепер поїзди, ще два нові а то ч. 1825 і 1826, котрі будуть мати получене з поїздом ч. 1225 в Дрогобичи. — Поїзди ч. 1225/1825 будуть уможливляти денну комунїкацию поміж Яслом, Кросном, Сяноком, Н. Загірем і Бориславом. — Через поїзди т. 1826/1225/1712 повстає нове получене Борислава зі столицею краю.

На шляху Львів-Лавочне не зміняє ся дотеперішний розклад їзди, тілько прибувають нові полученя в Стрию при поїздї ч. 1715 а то з поїздом ч. 1221 до Моршина, Болехова, Долини і Калуша і з поїздом ч. 1222 зі Станиславова, Калуша, Долини. Болехова і Моршина.

На шляху Львів-Белзець улягнуть поїзди ч. 2213, 2214, 2215, 2251 і 2252 тілько мінутовим змінам.

Межи Львовом і Вруховичами крім поданих, будуть переходити ще від 8 мая до 11 вересня с. р. щоденно до Вруховича поїзди льокальні ч. 2217, 2227, 2219, 2221, 2223 і 2225 відходячи зі Львова о 7·10 рано, 11·45 перед полуднем, 1·05, 3·35 і 5·05 по полудни і о 8·17 вечером, а з Вруховича поїзди льокальні ч. 2218, 2228, 2220, 2222, 2224 і 2226 приходячи до Львова о 8·05 рано, 12·05, 3·00 і 4·30 по полудни, 8·04 і 9·12 вечером.

Поїзди ч. 2217, 2218, 2220, 2221, 2224, 2225 і 2226 відповідають поїздам льокальним ч. 2255, 2256, 2258, 2259, 2260, 2263 і 2264 минулого року, а нові поїзди ч. 2227, 2228, 2219, 2222 і 2223 суть так уложені, що мешканці Львова всяких званій будуть могли користати з літного побуту в Вруховичах без шкоди для своїх занять.

Розклад їзди на зелїзници льокальній Львів (Клепарів)-Яворів уліпшено значно через переложене о 2 годинї поїзду ч. 3253, котрий буде відходити зі Львова о год. 5 і мінут 48 пополудни, а також через приспішене поїздів ч. 3251, 3252, 3253 і 3254 на шляху Янів-Яворів.

Крім наведених поїздів будуть переходити на тім шляху поміж стациями Львів-Янів від 1 мая до 30 вересня с. р. в напрямі до Янова поїзди ч. 3255 і 3257 відхід зі Львова о год. 9·15 перед полуднем і 3·48 пополудни, а з Янова поїзди ч. 3256 і 3258 приходячі до Львова о год. 1·16 пополудни і 9·25 вечером.

В тій послїдній реляциї буде ся запроваджувати ще від 15 мая до 31 серпня кождої неділї і в рим. кат. сьвята поїзд ч. 3259 відходячий зі Львова о год. 1·35 пополудни і ч. 3260 приходячий до Львова о год. 10·10 в ночи.

На шляхах Ярослав-Сокаль, Красне-Броди, Борки великі-Грималів і Новий Луків-Тісна улягне розклад їзди тілько мінутовим змінам.

При сім заявляє ся, що новий розклад їзди в форматї стїннім і кишеневім продає ся по 12 зглядно 20 сотиків в бюрі інформациї нім ц. к. жел. держ. ул. Красїцких ч. 5, у всїх ц. к. урядах стацийних і у портиера ц. к. Дирекциї жел. держ. у Львові ул. Красїцких ч. 5.

Вкінци пригадує ся, що відїзд поїздів особових і поспішних з головного двірця у Львові відбуває ся в напрямі до Станиславова і Самбора з перону I до Стрия, Кракова, Рави рускої і Вруховича з перону II, а до Підволочиск, Яворова зглядно Янова з перону III.

— **Поручає ся** універсальний інститут технічно-дентистичний п. Віктора, пл. Галицка ч. 7, Львів. 213 1—10

40.000 корон виносить головна виграна льотериї огрівальних комнат. Звертає ся увагу, що тягнене відбуде ся невідклично дня 23-ого с. м.

Послідні вісти.

Відень. З парляменту. Засіданє розпочало ся доперва о год. 12 в полудне, бо перед тим відбували ся засіданя деяких клюбів. Порозбивані пульти вже направлено, подававши нові доски, хоч доси неполякеровані, бо не було часу. Чеські радикали привитали президента всїляками іронічними окликами. Опівдня зачало ся засіданє від відчитування виливів. Відчитано наглі внесене пос. Романчука і тов. в справі звісного еміґрацийного розпорядженя ґр. Потоцкого. Кромі того відчитано ще наглі внесеня пос. Дашиньского в справі управильнени еміґрациї, пос. Шумавра в справі ужитя війска до ломаня угорского зелїзничого страйку і інтерпеляцию „Всенїмців“ в справі страйку на Угорщині. Год. 1-ша — засіданє тревае дальше.

Будапешт. Пос. Лянґель заявив нині в соймі, що страйкуючі зелїзничі функціонарі суть так огірчені на правительство, що будуть висаджувати зелїзничі мости динамітом.

Будапешт. Страйкарі стоять табором на одним з будапештеньских предмість. Відносини між страйкарами а правительством значно погіршили ся а правительство грозить розбитєм табору страйкуючих хочби при помочи війска. Страйкарів резервістів покликано рантом до чинної служби.

Будапешт. Поїзд, що вийшов нині в полудне до Сольнок, вихопив ся з шин. Блисших вістий доси нема.

В день. Гр. Тіса був нині на авдиенциї у цїсаря і ґр. Голуховского.

ЖАДАТИ

въ власномъ интересѣ

правдивои Катрайнера

Кнайпôвскои

кавы солодовои

лишь въ пакетахъ въ маркою охоронною о. Кнайпа и написком Катрайнеръ а уникати старанно всѣ иншій наслѣдованя.

04.II.Ъ

Надіслане.

Др Мирон Вахнянин лїкар клїнїки у Львові поселив ся на постійне у Львові при ул. Академічній ч. 26. і орд. від 3—5 попол.

окулїст

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

293 1—19

Знан випалений на корку

для охорони перед фальшованем — MATTONI'S GIESSHÜBLER — Маттонія гїсгіблерска вода щавова. 28

Центральна каварня

пл. Галицка ч. 7, I. поверх перейшла на власність

Вільгельма Бехтльоффа

котрий вічливо поручає ся ласкавій памяти Вшов. Гостий. 293 2—8

Для вигоди

Вшов. приїжим видаю в окремім льокалю обіди з 3 страв: росіл або зупа, печеня з яриною і леґуміна, в піст риба за 40 кр., — або з 4 страв: росіл або зупа, штука мяса, печеня з яриною і леґуміна за 60 кр. Для тих, що задержують ся лише в день, безплатна ґардероба. Вина на бочки і бутельки найлїпших якостий по найвизших цінах.

Рускі списи страв лежать до розпорядимости.

НАФТУЛА ТЕПФЕР

79 ул. Трибунальска ч. 12.

ПАСАЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів преміоване.)

Від 24/4 до 30/4 до побаченя: Житє моряків. Виправа военного корабля „Герта“ до Хін і Японії.

Вступ 10 кр.

НОВІСТЬ! Машина парова відчищує подушки піряні цїлковито по 30 кр. за кільоґрам. Лише 2 зр. коштує перероблене матерацїв (за 3 подушки). Дрелїхи на матерацї метер по 50, 60, 80, 90 і 1 зр. до 1·50. Найбільший вибір лише в спеціяльній робітни колдер і матерацїв Йосифа Шустера, Львів, Коперніка 5. 287 1—10

Практикант потрібний до торговлї М. Козорита в Любачеві. Маючим вже дїланом початки прислугує першенство. 285 1—3

Важне для читалень „Просьвіти“!!

Сими днями видало Товариство „Просьвіта“ у Львові новий наклад грамот для членів читалень „Просьвіти“. Кожда читальня „Просьвіти“ повинна постарати ся о такі грамоти для своїх членів. Ціна 100 штук з пересилкою почтовою 4 К 55 с. Ціна 50 штук з пересилкою почтовою 2 К 55 с. — Висилає ся тілько за попереднім надісланем гроший. — *Канцелярия Товариства „Просьвіти“ у Львові.*

ВАРТІСТЬ

смачного харчу лежать не-лиш в більшій приємности, получений з їдженем; бо чим смачнїйший харч, тим лекше травить ся его і тим лїпше вуживає ся находячі ся в нім поживні части. Сим поясняє ся успіх

приправи Maggi'я до зуп і страв.

6 се для господинї випробований і дешевий додаток, що надає слабим зупам, булїонам, сосам, ярин ам, ястним странам і т. д. силу і смачности. Додавати аж по звареню, але ніколи за богато! — Дістати можна у всїх торговлях кольоніяльних, делїкатесів і дрогериях у фляшечинах почавши від 50 сот. (дальше наливане по 40 с.)

Відзначеня: 4 великі премії, 26 золотих медалїв, 6 почесних дипльомів, 5 почесних премій. Шість разів поза всесьвітним конкурсом міжнародним в.: 1889 і 1900 на всесьвітних виставах в Парижи. (*Юлїй Маджі*, суди премій). 89

Важне для інтересованих!

По найприступнійших цінах і в найлїпшій якости продаємо і доставляємо всякі материяли, як також фабричні вироби потрібні до будови.

В заступництві доставляємо **„повіляч тепла“** до кафлевих і камінчикових печий.

Кредитова спілка будівничих

Львів, улиця 3-го мая, ч. 7. 207 6-10

ТЕАТРАЛЬНА КАВАРНЯ

щодень

Концерт військової музики. — Вступ вільний. 90 10-10

Новість! *Новість!*

Палена кава з власного парового паленя

щодень свїжо палена!

Палена кава

точно по приписам гигієни, при помочи сьпїжого воздуха — знаменита в смаку та ароматї — що день сьпїжо палена!

¼ кільо паленої кави Melange ч. I 80 кр., ч. II. 90 кр., ч. III 1 зр. 10 кр. ч. IV. 1 зр. 20 кр. Цісарска Melange ч. V. 1 зр. 40 кр. — Палена кава при помочи горячого воздуха має ті прикмети, що задержує знамениту арому, чистий делїкатний смак, найбільшу видатність, і тому значно дешевша в ужитю чим кава палена в инший спосіб. — Палена кава накована в пергамінових мішочках в наві 1, ½ і ¼ кільо.

Поручає торговля чаю і кави

Едмунда Рідля

У ЛЬВОВІ

ул. Театральна 3, *напротив Катедри.* 160

Леопольд Герман

ТЕХНІЧНЕ БЮРО

Фабричний склад машин, знарядів, моторів, огнетрева. лих кас, сикавок, помп і всяких технїчних артикулів.

Львів, улиця Городецка число 14а.

Проектує та уладжує гороальні, бровари, тартаки, фабрики крохмалю і картофляного сиропу, цегольні, водні і парові млини, а також всякі инші фабричні і промислово-господарські заведеня.

Уладжена для електричного осьвітленя і перенесеня сили, водопроводи і центральні огрівальниці. Виконане всяких дотичних проектів і реконструкційних робіт.

Спеціяльність! **Моторові млини, мотори і льокомобілї** до порушаня при помочи бензини, петролю, спіритусу і нафтової роли. 282 2—5

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одиноке мила з **„носорожцем“** або **„косою“** виробу першої галицкої парової фабрики мила і сьвічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ (заснованої в 1846 році.)

Прібки і цінники даром! 172

Тисячі случаїв недуг

є причиною лиха: на продув воздуха виставленых кльозетів.

Ґутмана патентована

гігієнічні кльозети комнатні

є після оречення первозрядних лїкарских поваг доконечні до удержаня здоровля, а також в часі опіки недужих.

Подрібно ілюстровані цінники безплатно і даром у філії ц. к. уприв. фабрики кльозетів

Л. Ґутман, Львів, ул. Ягайлоньска 8

Найбільший вибір всїх родів: кльозетів домових і комнатних, стільців кльозетових, Pots de chambre, Bidets, купелевих ванен, комплетних купілевих уладжень, ґазових печий, Rechands, ґазових кухонь, мосяжних і зелїзних меблїв, дитиних візків, фотелїв до возеня хорих, гігієнічних сплювачок, кльозетового паперу і ин. 103

Головний склад для Галичини:

австро-угорского підприемства „ТЕРМОФОР“.

Меблї стильові і фантазийні

для сальонових і будуарових обстанов, а також матераци волосінні і пружинові

поручає таліцерско-декорацийне заведене

КАЗИМИРА ТОЧИСКОГО

у Львові ул. Панська ч. II. — Цїни приступні. 178 8—10

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД

фотоґрафічних апаратів і приборів

від фірмою

В. БОРЖЕМСКИЙ

У ЛЬВОВІ

перед тим площа Галицка тепер

ул. Театральна ч. 7. [*напротив лат. катедри*]

поручає всякі артикули, входячі в обсяг фотоґрафії по найнизших цінах. 226 7—10

Одиноке, дійсно анґлїйске

средство краси

є БАЛЯССИ правдиво анґлїйске

огірковемолоко

котре вже по 2—3 разовім насмарованю дїлає успішно і усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, весняники, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю сьпїжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К., до того огірково мило 1 К., пудер 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Bud-pest Erzsébetfalva

Головні склади в Галичинї: аптика Жлтм. Рукера, Львів і аптика Ф. Браєра, Перемишль, площа „на Брамі“ ч. 4. 183b 3—10

Для терплячих

на ревматизм, нервоболї, гостець, біль голови, біль зубів

є знаменитим зовнїшним средством, клїнїчно випробованим

Іхтіоментоль

(назва правно застережена)

виробу аптикаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА**

в Богородчанах.

Численні признаня і подяки.

Цїна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплатно до кождої почтової станції.

Щодень дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланем належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 38 8—8

Трубки

сиґналові

для товариств **„СїЧ“**

продає одинока фірма краєва

Ю. КАПРАЛИК

у Львові.

79 1—5

СЕЗОН 1904.

Капелюхи і циліндри

власного виробу в найновійших сезонах і барвах по найдешевших цінах поручає

Фабрика капелюхів

під фірмою

АНТІН КАФКА

Львів, ул. Галицка ч. 4 (коло катедри.)

Капелюхи і циліндри з фабрики П. Т К. Габіта, надворних доставників у Відни. Капелюхи „Fodex“ з фабрики А. Шіхера в Градци і великий вибір соломяних капелюхів для мужчин та дітей. 209 6—8

Цінники даром і оплатно.

Сикавки і пожарні прилади

з краєвих і чеських фабрик

найдешевше

з 5-лїтнюю гаранцією на рашальні силаши

Львівске БЮРО ТОРГОВЕЛЬНЕ

Львів, ул. Косцюшки ч. 4

поручає

найлїпші вужі до сикавок, коновки, гаки, шеломи і старожацкі мундури. 152

Ілюстровані цінники висилає відворотно.

Тягнене невідклично

нині о 8 годині вечером.

Головна виграна

корон 40.000 корон

Льоси огрівальних комнат

по 1 корони

поручають:

Кіц і Штоф, М. Клярфельд і М. Файґеман, Самуелї і Ляндав, Август Шенберґ і Син, Шіц і Хавс, Сокаль і Лїлїен, Яків Штро, банкові доми у Львові.

Виграні в ефектах не виплачують ся грішми. 250 9—9

Оголошенє.

Надзвичайні збори членів товариства „Ризница“ відбудуть ся в четвер дня 12 н. ст. мая 1904 в Самборі в салї Товариства „Ризница“ о 10 годинї рано з слїдуючим порядком дневним:

1. Відкритє філій і складів „Ризници“.
2. Зміна статута в §. §. 2, 7 а, 18, 25, 31 д, 32, 35 другий пункт, 39 а.
3. Внесеня Ради надзираючої.

Колиби згадані загальні збори не були в комплетї (⅔ всїх членів), то відбудуть ся того самого дня о 2 годинї пополудни в салї Товариства „Ризница“ другі загальні збори з тим самим порядком дневним, а рішеня тих зборів будуть правосильні, хотяйби приписане число членів не явило ся.

Від Ради надзираючої товариства „Ризница“ в Самборі дня 20/IV н. ст. 1904. 185 1—3

О. Корнилъ Грушкевич секретар. *О. Левъ Щавинъский* предсїдатель.

Умер давно Зінґер,

полиш ла ся лише его система, котру значно улїпшили фабриканти, виробляючи лїпші і гірші машини до шитя. В Европі є 80 фабрик, з котрих я вибрав кілька найлїпших як Pfaff, Biesolt, Locke і ин. і одержав заступство на цїлу Галичину. Спроваджую маш ни повними ваґонами. Добрі фабрики уміщують власну фірму на машинах, а лихі покривають свою тандиту шумним написом Зінґер. 200 обручкових машин і Central-Bobbin є все на складї до вибору.

Перший в краю склад машин до шитя і репарацийний варстат, **Львів, готель Жоржа.**

ЙОСИФ ІВАНИЦКИЙ

87 1—20 механік і спеціяліст.

Прошу домагати ся цїнників.

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в найбільшій части европейских держав з успіхом всякого рода шкірної висипки, особливо против порищів і хрон. недуг шкіри та паразит, прищів, також против червоности носа, відморожень і печеня ніг. Берґера смоляне мило має в собі 40% деревної смоли і цїлковито відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного

Берґера смоляно-сїркового мила.

Яко лагідне смоляне мило до усуненя всякої нечистоти лиця, против висипки на шкірі та голові у дїтий, як також незрівнане косметичне мило до мити, купелїв і до щоденного ужитку служить

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

котре містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно напереґумоване.

Цїна штуки кождої повисшої сорти 70 сотиків разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смолиного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалєм у Відни 1883 і золотим медалєм на виставі в Парижи 1900.

Для осіб, що не люблять запаху смоли, виробляємо з безбарвної перечищеної смоли антрасолеве мило, котре подаємо в торговли під назвою Гелля антрасолеве (біле смоляне)мило. З Гелля антрасолевого мила виробляємо одно з 5% а друге з 10% антрасолю, відтак антрасолево-бораксове мило, антрасолево-сїркове мило, антрасолево-сїрково-молочне мило, антрасолево-ґлїцеринове-тоялетове мило. Антрасолеві мила визначають ся згідно з лїкарским признанем успішним дїланем против шкірної висипки і нечистоти лиця. — Цїна під штуки 80 сотиків. 182 4—30

Дістати можна в аптиках і дотичних торговлях.

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien, I., Sterrg. 8.

При закупні товарів просимо повикупатись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черляньского. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9

Ч. 80. **Львів, Понеділок 12 (25) Цьвітня 1904.** **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзначнійших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІло“ з літер. додатком

в Австрії:		на границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошения звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошения числить ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациі.

При зближаючій ся зміні місяця просить ся Вп. передплатників о вчасне відновленє передплати на місяць май, як також о ласкаве вирівнанє позісталих залеглостий найдальше до 13 слїдуючого місяця, инакше була би Адміністрация при неволена дальшу висилку часописи зі згаданим днем застановити

Письмо з Відня.

(Дальша обструкция в парламентї. Вибір делеґациї. Зміна реґуляміну. Руські посли.)

По чотиротиждневій перерві засїдань державної ради ситуация в палатї послів тревля і дальше та сама, яка була передше: Чехи — окрім, розумїє ся, февдальної шляхти —, Словінцї, Хорвати і Русини, а також нїби-то Італїянцї, роблять спокійну технїчну обструкцию, унеможливлюючу всяку позитивну роботу парляменту. Зайшло питанє, чи обструкция має перешкодити також виборови делеґациї. По Молодочехах видно було з гори, що они дїйсних перешкод не хотять робити, що хотїли би однакож, аби здавало ся, що роблять перешкоди; за помочию „польского кола“ ударемнили потже вибір делеґациї перед сьвятами. Завзятїйші обструкціонїсти від них суть клерикальні Словінцї, але конець кінцїв показало ся на спільних нарадах славяньскої обструкциї, що при практикованім тепер, хотя не зовсїм правнім способі вибираня делеґациї, той вибір дасть ся вправдї обструкцию спинити і перетягнути, але не дасть ся цїлком ударемнити; длятого і постановлено не обструовати его, щоби не наразити ся на певну програну. Тілько чеські радикали (національні социали і аґрарисги) рішили робити на власну руку обструкцию, без огляду на успіх. Незручність президента, котрий раз занадто очивидно нарушив реґуляминв а иншим разом показував ся надмірно уступчивим супротив жадань обструкціонїстів, спонукала хвилево всю обструкційну коалїцию і також не належачих до неї социальних демократів підпирати чеських радикалів і аґрарістів; але дальшу голосну обструкцию, зо свистом, стуком і сьпіванєм, робили вже они самі, а тілько по-трохи причиняли ся до неї поодинокі посли з инших клюбів (4—5 Молодочехів і 1—2 з Руского клюбу). Враженя великого та обструкциї, хотя дуже голосна і сильна, не зробила раз длятого, що причина до неї була за мала (тут не ходило-ж о оборону якихсь важних прав), а друге тому, що було очивидним, що вибір делеґациї не дав би ся був ударемнити, хотьби се пробовали не 10—15, але 100—120 послів. Важне есть, що президент, спонуканий социальними демократами, мусїв заявити, що не буде способу уживаного до вибору делеґациї, с. в. скликаня надзвичайного засїдання з усуненєм всяких формальностий, уживати до полагоджуваня якої небудь иншої справи (н. пр. провізориї буджетовой, зміни реґуляміну і т. п.).

Польске коло зразу недобре було на Молодочехів, що они хвилево підпирали обструкцию чеських радикалів, хотя перед сьвятами зобовязали ся перепустити вибір делеґациї без обструкциї; але небавком справа вияснила ся.

Се впрочім певна річ, що Молодочехи роблять обструкцию радше під претекстом своїх „скрайних“, як з власної волї; они й раді би викрутити ся з того положеня в обструкцию перекинути на Нїмцїв. За средство до того мала би послужити зміна реґуляміну, котрій противні богато Нїмцїв, боячи ся, що може прийти колись правительство і взагалї ситуация для Нїмцїв некористна, а тогди при зміненім реґуляминї було би їм повторене давної обструкциї неможливе. Але опирати ся явно зміні реґуляміну Нїмцям, яко партиї „порядку, уміркованя і працї“, не випадає, і они годять ся на жаданє Поляків і Молодочехів, щоби ту справу поставити на порядок дневний. яко єдиний буцїм-то спосіб уздоровленя парляменту. Тілько-ж нема виглядів на зреалїзованє сих планів. Зміна реґуляміну — то не вибір делеґациї, а против неї стоїть 40 послів, готових ужити всїх способів до еї ударемненя (Всевїмцї, котрі згодили би ся на зміну тілько при узнаню нїмецкої мови яко єдино управненої в парляментї, социальні демократи, Руский клюб і чеські радикали). Отже польске Коло непотрібно собі острить зуби.

Руский гурток в Славяньскім Союзї вменшив ся: пп. Барвінський, др. Гладишовский і Пігуляк виключили з того гуртка д-ра Длужаньского за несолїдарність. Они хотїли именно, щоби „польске коло“ вибирало до делеґациї того з-помежи них, кого они самі вказують (на сей рік призначили п. Барвінського), але Коло, не оглядаючи ся на них, вибрало д-ра Длужаньского, а сей приймив той вибір. Впрочім др. Длужаньский і з своєї сторони зголосив виступленє з ґрупи, але против виключенню протестував, бо не всї члени ґрупи були присутні (не було о. Мандичевского, але его і не буде, бо він, як звістно, навіть в таких роках, де рада державна була зібрана 7 до 8 місяцїв, приїздив лише раз на рік на кілька днїв до Відня).

Руский клюб як стоїть в звязи з теперішною обструкциею і бере участь в еї нарадах, так і порозумівав ся вже з евентуальною новою обструкциею (реґуляміновою) і приготув на ту евентуальність наглячі внесеня. Одно наглячє внесенє вже поставив, але се не має обструкційного характеру: оно відносить ся до окружника галицкого намістництва в справі шуканя заробків рускими робітниками в Нїмеччинї. Як би заходили трудности в скорім трактованю его внесеня, то клюб окрім него поставить в тій самій справі ще інтерпеляцию.

Н.

З ради державної.

Справоздане з надзвичайного засїданя в справі вибору делеґациї, подане нами на основі телеґрам, вимагає еще деякого доповненя. Буча в парляментї розпочала ся доперва тоді, коли президент не хотїв піддати під голосованє внесеня ческого радикала пос. Хоца, щоби засїданє узнати за звичайне. Як вияснював вже попередний бесїдник пос. Странски, реґуляминє не знає надзвичайних засїдань в строгім того слова значінню, а тим менче в справі вибору делеґациї — і кождо тзв. надзвичайне засїданє, яке може зарядити президент на основі § 48 реґуляминю, повинно в принципі бути трактоване так як і звичайне, то є посли можуть висказати ся щодо его дневного порядку а на засїданю допускаємі суть всякі, отже і формальні внесеня. Поведенє гр. Феттера, що не тілько зарядив самовільно надзвичайне засїданє — вибір делеґатів відбував ся доси все на звичайних засїданях — але не хотїв також допустити внесеня пос. Хоца яко формального, що викликало в радикальній части палати надзвичайне обуренє. Против такого поведеня протестували не лише чеські радикали, але й другі посли а особливо социяльні демократи: пос. Пернерсторфер і Шумавр. Сей послїдний вже з початку занявши місце поза плечима президента і вхопивши виборчу урну кинув еї на землю і розбив. Пос. Пернерсторфер кричав: „Прочь з сим парляментом!“ „Дайте полїцию!“ а пос. Шумавр, копнувши урну, викрикував: „Нехай пропаде сей парлямент привілегій! Вам, п. Феттер, не удасть ся повторити другий раз „Фалькенгайн'яду““. Крик був так великий, що гр. Феттер мусїв перервати засїданє на пів години і з президиї уступити. Підчас навіть прийшло межи опозициею а президиєю до порозумінян тім змислї, щоґр. Феттер згодив ся допустити внесенє пос. Хоца а заразом по перерві і новім протестї пос. Пернерсторфера заявив, що зарядженє надзвичайного засїданя виключно для справи вибору не є нїяким преюдикатом на будуче, то значить, що він не важить ся більше зарядити самовільно якого небудь засїданя для одної виключної справи а послам також і на надзвичайних засїданях будуть прислугувати тоті самі права, які належать ся їм на основі реґуляміну на звичайних засїданях. Доперва по тій заяві президента наступив вибір делеґациї, який ми описали в попереднім числї, тілько що той вибір відбув ся без ломаня его фізичною силою, бо в часї навіть Поляки і Нїмцї обступили кріпким кордоном президиє і фотелї міністрів, так що обструкціонїстам лишила ся лише демонстрация при помочи свиставок, битя в пульти і аранжованя хорів.

В обструкциї проти вибору делеґатів не брали участи Молодочехи, котрі в той спосіб сильно скомпромітували ся. На Молодочехах відбив ся в той спосіб деморалїзуючий політично вплив „польского кола“, котре намовило їх не брати участи в фізичній обструкциї, запевнюючи їм вибір їх членів в дорозї компромісу. Вправдї „Slavische Correspondenz“ принесла заяву клюбу, що він не брав участи в обструкциї, бо видїв еї евентуальну безуспішність, але се їх в очах загалу не оправдав, бо раз сам виборчий компроміс вказує на „ґешефт“, а дальше не є все одно, чи при обструкциї лишав ся самою ґрупку 10-ох послів, чи бере в нїй участь 100 послів або й більше. Треба дуже сумнївати ся, чи при ужитю фізичної сили $^1/_4$ части палати було-б удало ся перевести вибір, а в кождім случаю той вибір був би відбув ся серед незвичайного скандалу, котрого на-

В сто літ по смерти Канта

(Два виклади, виголошені проф. д-ром І. Копачом 26 марта і 17 цьвітня 1904 р. в „Рускій Бесїдї“ у Львові).

— —

II.

Отже Кант був фаховим фільозофом. Та тут можнаби запитати з повним правом: 1) Що то таке фільозофія? 2) Яке становище в нїй Канта? 3) Яка вартість его фільозофії для розвою людскої думки в загалї?

Отже фільозофія [1]) старав ся відповісти на отсї два питаня: 1) Чим саме є той цїлий сьвіт, серед якого ми живемо і якою маленькою частинкою й самі всьмо? 2) Яким способом ми взагалї можемо щось знати про те? Перше питанє становить т. зв. проблєм метафізично-онтольоґічний, друге є предметом т. зв. теориї пізнання.

Отже орґаном всякого людского знаня є людске думанє, а жерелом, з котрого людске думанє черпав материял для себе, є досьвід, і то: або досьвід зверхний, що походить від явищ зверхного сьвіта (т. зн. того, що поза нами), або досьвід внутрішний, що його безпосередно самі в собі відчуваємо (про те, що дїє ся у нашім нутрі). Наше думанє зводить ті досьвіди до купи і коли з них усуне всякі суперечности привлащує собі само, силою власного єства, значінє і вартість певного знаня. Наколи чиєсь думанє суперечить само собі, тоді кажемо, що даний чоловік або умисно сьвідомо минає ся з правдою або помиляє ся або умово хорий.

Та от цїкава річ: Отсю комнату окружають стїни, а поза стїнами є нові комнати, а поза тими знов стїни, а поза цїлим будинком з усїх боків нові доми або воздух, а поза воздухом, який окружає цїлу землю, простягав ся (каже фізика) космічний етер — від атмосферн земної аж до місяця, а відси до планет, а дальше до сонця, а ще дальше до сталих зьвізд і т. д. і т. д. Ба, але питаємо: Аж доки? Чи є яка тому границя чи нема? Як є, то яка і як се може бути, щоби поза нею нїчо не було? Преціньо кожда граница мусить мати дальше свою границю. А як нема, то як собі взагалї щось безграничного, безмежного уявити?

А так само при поділї в долину. Наколи олївець поділю на двоє, а потім кожду половину знов на двоє, а потім знов на двоє і т. д., то не можу собі нїяк вообразити, щоби прийшло до такої частинки, яка би абсолютно вже не дала ся поділити, розумїє ся, бодай факультативно т. зн. при відповідних знарядах. Ми і в ту сторону не можемо нїяк дійти до пожаданого кінця, хиба що приймемо, що котрийсь поділ доведе нас вже до простих, неподільних частинок. Та такі частинки мусїли би бути без розмірів, а в такім разї знов нїяк не моглибисьмо собі уявити, як з безрозтяжних частинок могло би складати ся таке розтяжне тїло, яким є прим. олївець.

І так само з часом. Тепер є вечер, а перед тим було полудне, а перед тим рано, а перед тим знов нїч, а перед ночию вчора, а дальше передвчора, а дальше тиждень, місяць, рік тому назад і т. д. Та питаємо знов: Аж доки? Уява наша стремить до якогось початку, а ту з другого боку нїяк не може вообразити собі, щоби могло не бути нїякого часу перед принятим початком.

Тай звідки саме числити той початок: десять тисяч, сто тисяч, мілїон, білїон, трілїон лїт в зад? Чоловіка обхоплює формальна паморока на саму думку про ті числа, а преціньо вони ще не сягають початку. А коли знов приймемо нескінченість перед даною хвилею. в якій ми отсе живемо, то знов нїяк не можемо відповісти собі на питанє: як се так від нескінченої вічности можна було дійти до отсеї даної скінченої хвилї (прим. до теперішної години?

Та так само стоїть справа і з причиновостию. Досьвід учить нас, що явища сьвіта повязані зі собою так, що одно все є зависиме від другого. Ба, а дож початок тої зависимости? Чи той панцюх явищ є скінчений чи нескінчений? Наш розум нїяк не може вообразити собі, щоби десь не було початку, а в такім разї мусїло-б там стояти явище, що є само через себе без причини. Та з другого боку ми нїяк не можемо уявити собі, як щось може не мати причини.

Та так само стоїть справа ще й з иншими проявами сего сьвіта. І так прим. як погодити сьвідомість вільної волї у чоловіка з конечностию причиновости? Преціньо з одного боку всї знаємо, що нїчо не дїє ся на сьвітї без причини і на тім основує наука всї свої досліди. Та з другого знов боку кождий з нас чує, що властиво нїчого не мусить робити, бо в остаточнім разї через відобране собі житя голодом може все всякий примус ударемнити. Що я нині оттут говорю, се моя добра воля, а так само добра воля тих що прийшли послухати. Могли преціньо дома зовсїм свобідно рішити не прийти.

Ба, та з тим вяже ся ще инше питанє: чи то, що дїє ся у сьвітї, є лиш чистим механїчним процесом чи ту радше маємо дїло із якоюсь суцільною роботою, тоб-то з телеольоґічними обявами якогось інтелленту?

Преціньо вже навіть при студіованю рослинного сьвіта годї обійти ся нам без телеольоґічних питань і обяснень. Вже преціньо навіть на найнизшім степени науки можна подибати ся з питаннями: до чого служить деревинї коріня, а до чого листє, до чого кора, а до чого пень і т. д. А питаня ті стають ще конечнійші як перейти до сьвіта зьвіряцого. Преціньо прим. зьвіряче око не є для себе самого цїлию, тілько має свою вартість і задачу лиш яко орґан цїлости. А так само ухо і ніс і зуби і т. д. І ми властиво тоді тілько й кажемо, що розумїємо будову зьвіряти, коли зумїємо пояснити собі, до чого котрий орґан его служить. Якже й ту погодити ту телеольоґічність з механїчною причиновостию?

А вкінци: як ми можемо називати ту саму річ тим самим іменем в ріжних часах прим. отсеї комнати все однако „Рускою Бесїдою“, хоч знаємо, що на дїлї все з часом зміня ся, прим. дана липа чи акация росте, чоловік старїє ся і т. д. Як погодити ту змінчивість і ріжнородність дїйсного обективного стану з незмінностию і одиничностию назви чи понятя?

Ті і тим подібні питаня є якраз оптими антиномїями (т. зн. суперечностями) людского [1]) думаня з самим собою, коло котрих і вертить ся цїла істория фільозофії від найданїйших часів аж до нинїшного дня.

До Канта булоліше дві розвязки тих антиномій: одна ідеалїстична, друга матеріялїстична. Перша признавала дійсну дійсність лиш ідеям тобто творам духа, а сьвіт материяльний уважала лише недокладним відбитком тих ідей, — друга признавала дійсну дійсність лиш материї, а всякі ідеї

[1]) Хто хоче ближше запізнати ся з порушеними в отсім уступі питаннями, нехай возьме до рук найлїпшу нинї, о скілько менї видить ся, книжку в тій справі: System der Philosophie von Wilhelm Wundt (2 видане, Leipzig 1897, 8°, XVIII + 689, цїна: 14·50 марок).

[1]) Кажу умисно „людского“ думаня, бо про инше прим. зьвіряче або ангельске ми безпосередно нїчо не знаємо.

Обширну брошуру о **О ТРУСКАВЦИ** висилає на домаганє УПРАВА.

в 1 сезонї т. є. від 15 мая до 30 червня і в третім від 1 до 30 вересня **о 30% дешевше.**

В ТРУСКАВЦИ

Лїчить ся з незвичайним успїхом

Початок сезону 15-го мая. — Конець 30-го вересня.

Ревматизм, подаґра, товстість, недуги серцеві, ниркові і міхура, ,схінс, астма, гемороїди, петеруха (кіла), недуги жіночі і жолудкові. 304 1—6

сїдки не дадуть ся навіть продихтїти. Але Молодочехи під впливом „польского кола“ все хопїтають ся між своїми виборцями а парляментарними „ґешефтярами“і тому не дивно, що наразили собі і одних і других.

Радикальні часописи дуже остро нападають за „зраду“ на Молодочехів, а і махери „польского кола“ суть невдоволені, що Молодочехи таки протестували проти вибору, хоч зобовязали ся були до тактики супокійної і пасивної.

Суботнїшне звичайне засїдане зачало ся від відпитання внесень, між тими і пос. Романчука, та про се було вже досить точно сказано в попереднім числї. По відчитаню впливу дебатовано дальше над внесенем пос. Дворкана в справі випосаженя вищих шкіл в Празї і Вернї, котрого наглість остаточно відпинено.

Слїдуюче засїдане заряджено на завтра (второк).

На засїданю з дня 21 вийс пос. В. Яворский взяв. Руский клюб інтерпеляцию в справі поведеня східного галицких староствів против Русинів емігрующих на зарібки до Німеччини. Інтерпеляция збирає конкретні факти надужить в послїдного часу, (независимо від передвчерашного внесеня в справі еміграционного розпорядженя гр. Потоцкого) а що річ є актуальна і важна, тож інтерпеляцию пос. Яворского подаємо в повній основі. Вона звучить:

„Аби руских зарібників охоронити перед неподеским визиском польских панів, як також аби руским селянам запевнити лїпші зарібки за границями Галичини, Народний Комітет зорганїзував зарібкову еміграцию руских хлїборобів до Прус. Сотки зарібників, котрі минувшого року заробили в Пруссах гарний гріш, рознесли в селянських кругах вість о добрих зарібках в Німеччинї отже сего року зголосилось на роботу до Пруса дуже богато руских зарібників. Се затревожило польских панів, бо як вийде богато зарібників, то они будуть мусїли платити більше тим робітникам, котрі лишили ся і до них підуть на роботу. Отже пани звернули ся о поміч до староств, аби ті здержали виїзд руских робітників за зарібками.

Се, що и тут наведу показує, що староства прийшли з помочию польским панам, і дїйсно видумують всякі способи, аби здержати ею еміграцию. Се поступованє староств противить ся основним законам державним, котрі горожанам держави запевнюють повну свободу переселюваня.

1) З Швейкова підгаєцкого повіту хотїло 11 робітників виїхати на роботу до Прус. Они пішли до війта за службовими книжочками. Війт казав вложити собі по 22 сотників і прийти на другий день, бо він доперва мусить купити сї книжочки. Коли на другий день робітники знов прийшли, війт сказав їм, що староста Соколовский не позволив видавати книжок хлопам, хиба лише ремісникам. Війт віддав їм гроші а книжочок не видав. Доперва коли зателеґрафовано до міністерства, війт видав їм свідоцтва громадской приналежности, але книжочок таки не дав.

2) До староства в Теребовли прийшов вербовецкий війт по службові книжочки. Але староста наказав війтови, аби до Прус не пускав жадних робітників, хоч війт сказав ему, що то суть самі бідаки, що в селї не дістануть жадної роботи, і мусять виїхати, як не хочуть вимирати з голоду. Потому теребовельский староста заборонив всїм війтам в повітї видавати книжки тим, що хочуть їхати на роботу до Прус.

3) Товмацкий староста Свобода візнав до староства кількох стриганецких зарібників, котрі для браку всяких зарібків в селї рішили ся виїхати на роботу до Прус. Люди мусїли йти пішки 4 милї. Тогди секретар староства Лєбіцак зачав людий питати, звідки вони знають о зарібках в Прусах. Хлопи сказали, що вони на се передплачують ґазети аби знали, що в сьвітї дїє ся. В прочім цїлий сьвіт знає о тім, що в Прусах суть зарібки і хлопи скрізь про се говорять. Минувшого року були в Прусах люди з Вільшаниці і вони не можуть нахвалити ся, як то богато можна в Прусах заробити. Длятого і вони рішили ся виїхати до Прус, аби за дурно не робити у польских панів, бо в Прусах можуть заробити гарний гріш.

„Тогди Лєбіцак сказав, що до Прус можна їхати, тілько про се не вільно нїкому говорити, а такі ґазети як „Дїло“, „Свобода“ суть лише на то, аби від людий видурювали гроші і туманили народ. Редакторами сих ґазет суть самі батяри, лайдаки і рабівники; ті редактори самі не були в Прусах, отже не знають того, про що пишуть. Сї ґазети можна читати, але тілько тихо і для себе самого, а не голосно.

„За се, що ті люди читали ґазети голосно і говорили між людьми о зарібках в Прусах, казав Лєбіцак двох арештувати і засудив одного на день, другого на два дни арешту, або на 20 і 40 корон кари. Того другого Лєбіцак тому покарав подвійно, бо він посьмів сказати, що як людий не пустять на роботу до Прус, то вони будуть мусїли красти, аби бодай в арештї дістати їсти, бо в селї зарібків нема, а пан за цїлий день тяжкой працї платить лише 20 кр.

„Таке говоренє страшно обурило Лєбіцака і він заявив що се можна говорити дома, а не перед ним, бо се є обидою староства і тому він мусить покарати сьмільчака арештом.

„З огляду що таке поводенє староств руйнує руских хлопів і є подоптанєм законів, підписані питають.

„Що екселенция гадає зарядити, аби староства східної Галичина, котрі служать польским панам, не спиняли неправними способами еміґрациї руских зарібників до Німеччини?

„Що екселенция зарядить, аби потягнути до строгої відвічальности секретаря товмацкого староства Лєбіцака за се, що він покарав арештом двох зарібників, котрі нїчим не провинили ся?“

Конець страйку!

Зелїзничий страйк на Угорщинї можна уважати вже покінченний.

В суботу в полудне прийшов п. Вашонїй до табору страйкуючих і переговорював з комітетом, чи пристали би на суд неутральної конференциї. Але в тім часпів инший посол і заявив, що правительство не хоче вже вдавати ся в жадні переговори. На те війшло до табору 100 пішних поліцияитів, а взаду табору явили ся дві швадрони гузарів і пішна поліция. Директор поліциї увязнив провідника страйку Шарляя за підбурюване і обиду маєстату. [Шарляй мав взивати до опору против знаного цїсарского розказу]. Табор розвязано, а войсковим резервістам доручувано візвання до войсковой служби.

По розвязаню табору члени страйкового комітету пішли до демократичного клюбу і спитали п. Вашонія, що дальше дїяти: чи мирити ся чи стояти при страйку? Вашоній в довшій бесїдї радив мирити ся і зробив надію, то так, як кошутівске сторонництво, певно і всї инші сторонництва опозиційні попруть в соймі жадання страйкуючих. Комітетови радив удати ся до міністра торговлї і повідомити его о своїх мирних намірах та зажадати від него письменної заяви, що заспокоїть їх жадани. Тогдї всї члени комітету пристали на сю раду і уложили та підписали заяву, обіймаючу такі точки:

1) Опозиційні соймові сторонництва обіцюють поперати в соймі жадання страйкуючих.

2) Міністер торговлї зволить принати членів страйкового комітету і упевнити їх, що жадання страйкуючих, списані в пропамятнім письмі, возьме під докладну прихильну розвагу.

3) Під сими двома услівями страйковий комітет обіцює під словом чести, що вілве страйкуючих до залишени страйку. А бажаня страйкуючих є: а) Запорука, що нїхто з них не потерпить жадної шкоди ані не буде спенсіонований або перенесений; б) управильнене платнї, виложене в пропамятнім письмі; в) уложене нової праґматики службової; г) довзвіл на заложенє зелїзничого союза; д) як найскорійше полагодженє бажань робітників.

Потім переговори між членами страйкового комітету а міністром торговлї при помочи послів тревали пола 2 годину в ночи. Перед послами сказав міністер, що не може сам дати відповіди, поки не верне з Відня гр. Тіса. Депутацию комітету принав міністер ласкаво, але відповіди також їм наразї не дав. Аж вчера, коли по поворотї гр. Тіси з Відня відбула ся нарада міністрів, заявив міністер торговлї, що помилує всїх крім членів страйкового комітету. Та о се ведуть ся дальші переговори.

Вчера над вечером коли страйковий комітет в демократичним клюбі вичікував відповіди правительства, зібрали ся коло клюбу товпи народу, теж цїкави на тую відповідь. Втім поліция обсадила улиці, що ведуть до клюбу, а кількох урядників поліцийних і аґентів війшло до клюбу, де повідомили п. Вашонія, президента клюбу, що з приказу судиї слїдчого мають увязнити членів страйкового комітету. Вашоній запротестував против находу поліциї на приватний клюб, але вкінци мусїв уступити; потім увязнено тих членів комітету, що тогдї були в клюбі. Пос. Лендяль хотїв інтервенїювати, то й его увязнено. Списано а ним протокол, при чім записано також і его протест против нарушеня посольскої нетикальности, і опісля випущено его. Провідника страйку Шарляя відставлено до суду, хоч він заперечує, щоби допустив ся обиди маєстату. Страйкарі вибрали новий комітет, але поліциї ще его не знає.

Зелїзничі урядники, що дістали візвання до войковой служби, мали вчера о 8 год. зранна ставити ся в касарнях, де їх мали придїлити до зелїзничого полку і повіденлати до служби на стациях. Всїм тим, що вчера до вечера зголошували ся з поворотом до служби, видавано легітимациї на їзду до їх стацій. Вчера оставало в Будапештї не богато понад сто страйкуючих, а й ті мали сегодня зранна вертати на свої службові місця. Урядники руху східного і західного дворця в Будапештї, числом около 450. зголосили ся до служби.

В суботу відїйшли з будапештеньского східного дворця чотири поїзди: до Відня, Білграду, Араду і до Мукача — всї ведені жорнїрями зелїзничого полку і під охороною войска. З Земуня вчера по раз перший від початку страйку відїйшов поїзд до Будапешту. Сегодня мав розпочати ся майже правильний вже рух; в Будапешту мали відїйти всї поїзди; за кілька днїв рух буде цїлком правильний.

Сторонництво Кошута постановило виступити в соймі против правительства за его поведенє в справі страйку і заявити, що при добрій волї могло було правительство мирно полагодити страйк. Страйк через безглядність правительства а й перетягнене струни зі сторони страйкарів — не удав ся...

Справи заграничні.

„Реформи“ в Росиї.

Сильний рух против царского абсолютизму і деспотиї бюрократичної кліки, котрий обхопив всї суспільні верстви российскої імперії, затревожив оборонців безоглядної деспотиї. Они зміркували, що теперішний стан річи вже не дасть ся довго удержати. Аби ослабити рух за допущенєм загалу горожан Росиї до участи в державнім житю, а спеціяльно в законодавстві, аби загалу не допустити до контролї адміністрациї державної, керманичі імперії розпочали ряд „реформ“, котрими надіють ся утихомирити і погодити назад з самодержавієм всяких філїстрів і ті круги суспільности, котрі не хотїли би богато ризикувати в борбі з самодержавєм. А головним махером від того заблихмановання очий нібито реформами для защитаня, збаламученя конституційного руху є всесильний тепер міністер внутрішних справ фон Плєве, приликаний для ратованя абсолютизму. Плєве зачинав творити госінституциї, котрі — на око — уможливлять горожанам держави забирати голос в ріжних жизненних справах населеня і впливати на рішеня законодатної власти в сих справах — але котрі суть по правдї такі, що стоять на виключних услугах чиновництва, бо суть покликувані і іменовані а власти адміністрациї не суть ними зовсїм звязані. Є се щось на рід „байратів“ уряджуваних в Австриї в передконституциїній добі, хоч ще з меньчим обсягом дїланя і авторитетом.

Кози навіть найконсервативнїйші дневники зачали домагати ся основних реформ в державній адміністрациї, то треба було чимсь утихомирити бодай тих, котрі доси були підвалиною абсолютизму. Таке значенє мають реформи в складї центральної управи міністерства внутрішних справ, про які ми донесли і в суботнїйших телеґрамах. Господарский департамент міністерства перемінено в головну управу в справах краєвого господарства, а медичний департамент в управу головного лїкарского інспектора. Разом з сим давнїйші наради в земских справах при господарскім департаментї поставлено на вищій степени, в видї рады в справах краєвого господарства під проводом міністра або его товариша. В сїй радї концентруєсь вища управа не лиш земских але і міских справ і справ народного здоровля і опіки, дорогових, асекураційних і противожарних.

І давнїйше на наради в таких справах кликано на нараду „земских дїячів“. Тепер настала „велика реформа“, бо правильно і постійно будуть кликані тепер дїячі на поли місцевої адміністрациї і господарства. В радї будуть тепер окрім адміністратівних членів, також представителї шляхти, начальники і члени земств, як також члени управ в справах сїльского господарства (з губернїй, котрі не мають земств), начальники міст, їх товариші і члени міских управ, а на кінець земскі і міскі гласні.

Тих членів радн в справах краєвого господарства покликує міністер на три роки. (Доси були кликані лише ad hoc). Кождий з них дістав зворот коштів подорожи до Петербурга і по 15 рублїв денно на час побуту в Петербургї.

Як бачимо, є се сурогат парляменту в економічних справах, лиш не вибираного інтересованими, а іменованого міністром в роді „байрату“ постійного і відсьвіжуваного що три роки. Плєве надіясь успокоїти сим шляхту і инші, доси консервативні, а в державі могучі і впливові круги суспільности; надіясь зломити в той спосіб сильний рух за демократичними уряджєнями законодатними, а спеціяльно надіє ся відобрати сему рухови найсильнїйшу, а для абсолютизму найнебезпечнїйшу підпору сего руху, именно земства. Філїстри будуть вдоволені з „реформи“, бо коли будуть покликувані члени земств і инших „автономічних“ і „виборних“ інституций, то і згадана рада, хоч іменована адміністративною властию, буде мати позори тїла вибираного самими інтересованими.

Сей економічний „парлямент“ российский не буде мати — як се вже виходить і з попереднього представленя річи — законодатної власти, бо всякі его ухвали, спеціяльно ухвали в справі видана нових законів, будуть могли увійти в житє лише по затвердженю їх „в законодательном парядке“, значить на предложенє міністерства, в котрім председатель ради буде відгравати ролю начеб віце-міністра, або як там по урядовому називає ся, „товариша міністра“.

Війна.

(Телеґрами).

Сеуль. Вісти о більшій битві над Ялюм суть неправдиві. Тим самим є неправдива вість, що над Ялюм погибло півтора тисяча Японців. Доси стрілялись над Ялюм лише поодинокі патрулї обох армій.

Ґензан. Тут говорять, що Росияни спалили в Шенченї (над берегом північно східної Кореї) японьский конзулят і корейский уряд цловий і острілювали телеґрафічний уряд. Здогадують ся, що Росияни цофнули ся на північ і надіють ся, що присутність японьскої ескадри в сїй околици унеможливить дальші такі напади Росиян на східнім березї Кореї.

Берлїн. Після приватних вістий з Петербурга вже в засадї порішено, що цар виїде на боєвище, як лише Куропаткін сконцентрує свою армію. Перед червнем се не наступить.

Льондон. Morning Post доносить, що перша японьска армія вже перейшла ріку Ялю майже без перешкоди. (Як би се була правда, то про се були-б вже донесли також урядові рапорти росийскі. *Ред.*).

Петербург. В росийских кругах маринарских мая загально панувати переконанє, що Порт-Артур не удержить ся довго. Небогато надіють ся також від росийских позиций над Ялюм, бо Японції зібрали там о много більше сил, бо до 60.000 людий. На Алексеєва вже цїлком не числить.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Кровавї розрухи

Будапешт. В місцевости Елєшд відбувало ся вїче партиї независимости. Товпа волохів перебивала мадярскі промови. Коли візвання до спокою були безуспішні, приликано з міста войско. Тимчасом жандарми хотїли утихомирити товпу. Нагло оден социялїст стрілив з револьвера і ранив смертельно фельдвебля жандармерії Реша. Реш мав ще тілько сили, що стрілив до напастника, застрілив его а відтак сам упав трупом. Тогди жандарми дали сальву і 23 осіб убили а коло 40 ранили. З Вараждину надійшли дві компанії піхоти і швадрон гузарів. Рівночасно мали вибухнути розрухи в сусїдних місцевостях. Надійшли там вісти, що попідпалювано доми. До сих місцевостий вислано войско.

Подорож Любета.

Рим. Любе і Делькасе приїхали тут специяльним поїздом вчера о 4 пополудни. Товпа витала їх овацийно. О год. ½5 французскі гості приїхали до Квіринялу, де привитала їх королева Олена. Вечером устроєно в честь гостий факлевий похід.

Македонїя.

Сслунь. Ґенерал Джорджіс-паша виїхав в суботу до Монастира, розпочинаючи тим свою інспекцийну подорож по Македонії.

Також шпіґуньство.

Берлїн. Редактора часописи „Die Woche“, Доберта засуджено за зраду військових тайн на 7 днїв кріпости. Доберт подав в „Die Woche“ ілюстрацию нових штахетів окружаючих кріпость Мец і додав до ілюстрациї кілька пояснюючих слів.

Революта в Ураґваю.

Льондон. Ґенерал Сарава стоїть тепер коло Ріо-Неґро. Повстанців, котрі хотїли взити приступом місто Артіґас, побито.

Панамский канал.

Нью-Йорк. Договор, котрий власність панамского каналу передав на Унію мав бути вже під писаний і доручений обом сторонам.

НОВИНКИ.

— **Номінация станислав'ского епископа.** Урядова „Wiener Zeitung“ оповіщує вже, що ректор руской духовної семинарії у Львові, **о. д-р Григорий Хомишин іменований руско-католицким епископом в Станиславові.**

— **В справі еміґрациї до Прус.** Дня 22 с. м. виїхало з Максимівки під Тернополем 35 людий на зарібки до Прус, але в ночи на зелїзничім дворци у Львові завернув їх ц. к. комісар львівскої дирекциї поліциї Лисаковский, покликуючись на звісне розпорядженє ц. к. намісництва. Люди вернули наразї на стацию до Максимівки, але Народний Комітет відніс ся сейчас телеґрафічно до президента міністрів д-ра Кербера і пос. Романчука, просячи о інтервенцию. Відклик Народного Комітету визнав цїлу безправність заряджєня комісаря, бо міністерство наказало телефонічно сейчас пустити селян в дальшу дорогу до Мисловичі еміґруючим за зарібками селянам не робити ніяких самовільних перепон. Селяни, завернені п. Лисаковским можуть бути із заходів Народного Комітету вдоволені, бо як довідуємо ся, повідомлено їх урядово до стациї в Максимівцї, що їх виїздови до Мисловичі не стоїть нїчого на перешкоді, а всякі видатки, які вони понесли через завернене, покриє їм, як треба надіяти ся, ц. к. львівска дирекция поліциї. Сей факт подаємо до загальної відомости, аби люди не давали ся збаламути-

---

уважала лиш відбитком ві на нервовім системі чоловіка. Родоначальником першого напрямку в батькові девізму, великий Платон, (427—347) зиов же головним представником другої теориї в старинї був посїдовник Демокріта (460—378), безжурний Епікур (341—270 пер. Хр.). Істория фільозофії до Канта то завзята борба тих обох напрямів зі собою. В часах Канта представитель першого напрямку був Німець Лайбніц, представителем другого Англичанин Юм (Hume). Кант взяв ся розсудити спорячі сторони, бо видів що ані оден ані другий не може вповні вдоволити неупередженої людскої думки. Раціоналїстичний ідеалїзм попадає именно в надмірний доґматизм і привлащує собі певність наукової евіденциї навіть поза границями наукової контролї, а в формі релїґійної доґматики не вагав ся перед навіть вимушувати для себе признанє не лиш грозячим огнем пекольним, але й фактичним огнем дочасним; знов же... емпіричний матеріалїзм, признаючи одиноким жерелом нашого знання лиш вражінє зверхного сьвіта на наші змисли, і видячи, як непевними є ті наші змисли, попадає в повний скептицизм, тоб-то перечить тому, мовби ми взагалї могли що-небудь знати про наш сьвіт, а тим самим перечить всяку можність науки, хоч кождий се ясно видить (прим. на математичній евіденциї), що наука не лиш є можлива, але й є в дійсности.

Кант розсудив обі сторони, і то мабуть вже раз на все в трех посмертельних своїх „розправах судових“ чи, як він назвав їх „критиках“, а то в критиці чистого розуму (1781), в критиці практичного розуму (1788) і в критиці осудної сили (1790).

(Дальше буде)

ти тим, що їх нібито завернуть. Коли тілько мають замовлене і гроші на дорогу, нехай їдуть, а заряджене міністерства в справі селян, здержаних комісарем Лисаковским, дає запоруку, що такі заряджения більше не повторять ся, або що найменше будуть без успіху. Заразом звертаємо увагу селян вибираючих ся до Прус, щоби мали власні гроші на цілу дорогу до Мислович, бо тут у Львові не має ніхто мілїонів, аби платити дорогу тисячам еміґрантів. Власне передвчера були людиї, що спекулювали на поміч Народного Комітету, а така спекуляция скінчила ся лише скомпрітованем справи, бо селян запровадив якийсь „przyjaciel“ на поліцию і там вони жалувались, що не мають за що їхати. Селян заверпено, а протокол певно буде ужитий польскими дневниками яко оруже против „niesumiennych ruskich agitatorów“. Тому просимо наших інтеліґентних читачів, щоби пояснили все те, що тут написано, інтересованим селянам, та щоб не було через несьвідомість таких приплючок, котрі при дрібці доброї волї і поученю можна обминути, а котрі наражують інтересованих на непотрібні втрати і компромітацию.

— **Вічно неполагоджені кривди.** Десь перед місяцем була поміщена мешканцями міста Копичинець в „Ділї“ допись з домаганем руской написи на таблици ц. к. почтового уряду. Того мінімального а так оправданого домагання не полагоджено доси. Так само нема руской написи ні на таблици ц. к. уряду податкового, ні на таблици ц. к. станиці жандармериї. Зволять проте дотичні ц. к. власти побіч польских написів помістити в як найкоротшім часі і рускі написи, та тим направити заподіяну Русинам кривду. — *Мешканці Копичинець.*

— **Москвофільске одичінє.** З Бродів пишуть нам: За упокій померлого недавно тутешнього судиї бл. п. Григория Питлара українсько-рускі товариства в Бродах „Основа“, філія „Просьвіти“ і Бурса, котрих покійний був членом, устроїли дня 23 с. м. поминальне богослуженє. Дотичні плякати, розліплені на мурах вже 21 с. м., дали тутешним москвофілам нагоду проявити свое справдішне одичіне, яке викликало в цілім місті, і то не лише між Русинами крайне обурене. Именно плякати на церкві напротив бурси звісного „атця“ Еффіновича поздирано, а на инших повписувано під адресою покійника коршемні лайки. Мабуть канібалї не здобули би ся на більше звірство супротив свого ближного, до того покійного! А додати при тім треба, що покійник був сином селянина, вийшов з під селяньскої стріхи, і се ставить вчинок брідских „яничарів“ в тим поганійшім сьвітлї. Та там, де затрачено почутє до свого рідного, там не дивниця, що мусить брати взрх деморалізация і одичіне. — *С. С.*

— **Сокільско торжество на селї.** З Романівки, пов. скалатского, пишуть нам: Підчас великодних сьвят відбули ся у нас величаві сокільскі вправи. На звінкий голос трубки вибігло цїле село, щоби подивити ся, як маширують „соколи“. Серце раділо на вид, коли передом на сивім кони їхав немов який капітан наш місто-начальник, підтак тягнули ся від одного кінця села до другого сокільскі ряди, а грімка сокільска пісня розносила ся далеко по полях. По вправах вручено торжественно грамоту свому почесному членови п. Львови Сеникови, студ. інжиніриї, котрий найбільше причинив ся до заснованя у нас сего товариства, а й тепер ще управляє ґімнастичними вправами. Село прямо одушевлене тим товариством; горне ся до него і молодий і старий, бо кождий бачить в ним запоруку свого гаразду. — *Михайло Дїлуг.*

— **Отворенє читальнї „Просьвіти“** відбуло ся — як нам доносять — в Рудї, бобрецкого повіта, дня 11 цьвітня с. р. Коло заснованя читальнї заходили ся щиро самі селяни, а особливо Гринь Пашко і Іван Шаравара, котрим помагав місцевий парох о. В. Юзичинський і п. І. Костирка, управитель школи. Читальня має обезпечені условини розвою, бо громадяни мають свій дім, в якім містить ся громадска крамниця. Охота до читаня росте між народом, а тепер приходять до села: 2 примірники „Свободи“, 1 примірник „Гайдамаків“, 6 примірників „Місіонаря“, 3 примірники книжок „Просьвіти“, 1 примірник „Народної часописи“, 1 примірник „Посланника“ і „Місийних книжок“. Кромі того попаде деяка брошура та деяке число „Ділa“ від місцевого о. пароха. Перед зборами відбула ся Вечірня і Акафист, в часї котрого зложив нарід 7 корон на будову рускога театру у Львові. Зборами проводили о. Іван Винницкий з Залесець і п. Федь Гупало з Піддністрян, а секретарював п. Е. Дилиньский з Ляшок. Гарно промавляли селяни делеґати сусїдних читалень Просьвіти: п. Гринь Вовчук з Ляшок горішних, п. Федь Стахів з Городища, п. Михайло Хомин з Піддністрян і Гринь Пшик з Острова. Вписало ся 51 членів, до Видїлу вибрано самих селян, головою став п. Гринь Пашко. — *Х.*

— **Економічна робота в Яворівщинї.** З Яворова пишуть нам: Дня 17/4 по полудни відбули ся II заг. збори Сїлки ощ. і позичок в Наконечнім при Яворові. Сїлка заложена 1/12 902 розвивась дуже гарно, за що треба подяку зложити ведучим сю сїлку і тим що ей грошем запомогли, поодинокым особам і інституциям. 200 членів явило ся і вислухали справоздання з занятєм. Обороту було 55,000 К, доходу чистого 169 К. Завдяки сїлцї що найменше 600 злр., через дешевість оплати стемплевої, низький процент і малий удїл, мале вписове і менші кошти при списаню скрипту лишилось в карманах членів. Тов звохотило і членів і управу, що занялись основанєм другої Сїлки, не менше потрібної і пожиточної, і відбули ся безпосередно потому І основательні а разом і загальні збори „Сїлки для господарства і торговлї в Наконечнім при Яворові“ товариства зареєстрованого з обм. порукою. Початок еї сїлки такий. В Наконечнім виробляють решета, опалки, соломяні рогожі під ноги, соломяні кошики на хлїб і т. п. Частину того товару розвозять самі селяни по Галичинї і не рідко можуть їх подибати в Самборі, Сяноцї, навіть Ясли — або в другім напрямі на кінцях Поділя. Но переважна часть тих виробів іде в руки купців-не Русинів за малі гроші, (ті перепродують через кілька рук за дорогі гроші потрібуючим). Щоби отже охоронити від визиску своїх, як також щоби кілька тисяч річно зістало ся при працюючім народї, завязала ся названа „Сїлка для господарства і торговлї“. Має се бути проба, початок подібної роботи в Яворівщини, бо такої сїлки потребує конечно „Мале передмістє“ Яворова з своїми веретенами і забавками, кушнірі, бодиарі і прочі в містї, а Вільшаниця, Залуже і другі знова для своїх виробів з шувару і кошикарскі. Се робота пожиточна, робота для народа. Чи будуть колись осібні сїлки для кождого, чи сїлка Наконечне перенесена буде і віддана міщанству і міскій інтеліґенциї в Яворові, а в Наконечнім остане ся лише філія і відкрив філії в других місцевостях, се нині не дасть ся предвидїти, бо кождий рух під тим зглядом буде спасенем для народа. Плоди се хоти в малій части нашого „Економіста“. Оттак завязано сїлку для місцевих виробів, та щоби наш ремісник продаючий свої вироби не потрібував бічи до міста і там видавати солені гроші на власні потреби й тратити час, то закладає ся рівночасно й крамницю. Оттак представляє ся систематична економічна робота в Наконечнім а з тим може й початок такої плянової роботи в цїлім повіті. Тож патріотичний загал повинен прийти з помочию Наконечнянам, бо ті суть бідними зарібниками й зложити поважну суму (до обороту треба тисячів) не в силї. Тому то кождий повинен порозуміти вагу справи і вписатись в члени, при тім заплатить не богато, бо вписове виносить 1 К, удїл 10 К, (можна сплачувати ратами). Принимають ся також гроші до опроцентованя, на разї 5%. Тож приступаймо в члени всї Яворівці а есть нас много і дома і в сьвітї. Друга справа: — всї склепи, крамниці, всї котрі потрібують товару, нехай жадають его просто від Сїлки. А буде річию людий занимаючих ся сими справами — подати жерела збуту для тих товарів в краю і за границею. Приймїть панове, котрим добро краю і народа на серци лежить, се візване за прошене і хто би щось довідав ся про се, нехай пише в Наконечне п. Яворів. Сїлка, як се було сказано на зборах, буде також і другі вироби Яворівщини на разї куповати на жадання і доставляти. Нарід заохотив ся дуже і нетерпеливо жде, коли вже офіциально будуть отворені склади і склеп, але і журить ся тим, звідки ми побереме гроша котрого на те все богато потреба. Але в Бозї надія, що поволи удасть ся. Сїлка має сейчас війти в зносини зі Сїлкою коломийскою і Союзом, а всї прочі економічні товариства нехай ся зголошують для вимінї гадок і інтересу. Першу поміч дістала сїлка від прихильного дуже таким справам „банку залїчкового“ на Мазурах, де був о. Венгриновичз Наконечного перед кількома роками експозитом, даючи 300 К, позички на дуже корисних условинах. До Дирекциї вибрано о. В. Венгриновича, панну М. Гординьску і господарів Ів. Паньчишина, Дмитра Бздира, Івана Гулу і Стефана Гулу. Радї надзираючій проводити буде поважний господар і провізор церкви Стефан Хархалїс. Подаючи се до відомости загалу желаємо Сїлцї як найкрасшого розвитку. — *Один з присутних.*

— **Угорскі Русини.** Хорватский дневник в німецкій мові Agramer Tagblatt описує, як мадярске правительство нищить Русинів. З сего дневника довідуємо ся, що в 1894 році було в Угорщині ще 193 руских народних шкіл, а 242 „мадярско-руских“. Ті школи суть властиво мадярскими школами, в котрих учать також троха по руски. В 1901 році було 325 таких мадярско-руских шкіл, а число руских шкіл зійшло до 70. В 7 літах змадярізовано дві третини руских шкіл. Коли після офіциальної статистики число Русинів збільшилось в часї 1890-1900 о 43.377 душ, число руских шкіл зменшилось о 43. Коли в літах 1891—95 ходило до школи 66·20% руских дітий в шкільнім віці, то в 1901 р. було їх лише 63·33%, т. є. о 3% менше. Рускі хлопи не хочуть посилати дітий до школи, бо ті дїти з мадярских шкіл не мають ніякої користи. В 1890 р. лише 9·65% Русинів уміло читати і писати (між жінками лише 6·77%). На 36.655 осіб, котрі уміли читати і писати, було 341.127 аналфабетів. У всїх середних школах Угорщини лише 100 учеників признало ся до рускої народности. Поволи і з тих більша половина відрече ся свого народу, бо присилує їх до того терор з гори. Рускі сьвященики суть найзавзятійшими мадаронами. Є богато гр. кат. громад, котрих населенє в цїлком змадярщене. В 1900 році між греко-католиками було 22·31% Русинів, 5·52 Словаків, 13·39 Мадярів, решта були Румуни. Перед 20 роками лише 9·35% гр. католиків було змадярщених. Мадярщене гр. католиків поступає так скоро наперед, бо цїлий заряд церкви є мадярский і на чолї церкви стоїть завзятий мадярон мункачевский епископ Фірцак.

— **Огнї.** Дня 17 цьвітня згоріло в Дроговичах бобрецкого повіта 6 господарств. Шкода була обезпечена в „Дністрі“. В огни згоріло кількоро безрог, много птиць та збіже в шопхлїрах. — В Дарахові пов. теребовельского вибух в сей четвер дня 21 с. м. огонь серед полудня, коли люди були частию в поли, частию на ярмарку, і в протягу годинн згоріло 18 господарів а 40 будинків. Шкода величезна; у одного господаря згоріло також 100 кіпцїв збіжа. Обезпечених в „Дністрі“ тільки 5 — прочі необезпечені.

— **Товмацка панама.** Перед судом присяжних у Львові відбуде ся незадовго розправа против кількох урядників товмацкого скарбу, що допускали ся рїжних надужить. Окрім Жигмонта Реґенштрайфа, б. судового секвестра товмацких дібр, в обжалувані два управителї: Кароль Соколовский і Владислав Яворский; шафарі: Єремія Найфельд, Герц Найфельд, Петро Блаватний, Лейзор Грос, а вкінци пахтяр молока Мехель Тітман. Головний дефрандант всїх мальверзацій в товмацким скарбі, звісний Кальварийский, не в обжалуваний, позаяк мимо узисканого зелїзного листу волїв не пробувати щастя в судовій сали. Так само Грос утїк перед дорученем ему акту обжалованя. Причиною карно-судових доходжень був, як звісно, факт, що секвестр Реґенштрайф в предложеним рахунку станиславівскому судови із своєї адмінїстрациї за р. 1901 виказав дохід 120 К з майна, яке обнимає шість тисяч морґів землї в найлїпшій культурі, не заплативши навіть банкових рат.

— **„Дїти Ванюшина“**, славнозвісну драму російского писателя Найденова, виставить наш театр у первє в Самборі в четвер дня 28 с. м. (а не 30-го) на бенефіс п. Стадника, режісера нашої сцени. Ролї обсаджені найлїпшими силами. Бенефісант виступить в ролї ученика ґімназияльного „Олексія“. Не сумніваємо ся, що доохрестна руска публика явить ся на тім представленю як найчисленнійше не тілько з огляду на симпатичного і заслуженого бенефісанта, але і з огляду на саму штуку, котра разом з Ґоркого „Міщанами“ належить до найзнаменитших европейскої слави творів найновійшої російскої драматурґиї.

— **З Товмача.** Загальні збори філії „Просьвіти“ в Товмачи відбудуть ся 4-го мая в домі п. Олекси Луцика о год. 1-шій з полудня. Запрашаю до численної участи — *Кадайский.*

— **Товариство „Руска Бесїда“ в Бучачи** устроює в неділю дня 1 мая с. р. в своїх комнатах забаву з танцями. Вступ від особи 1 кор. Початок о годинї 9 вечером. — *Видїл.*

— **З Товариства св. Петра.** Пригадуємо, що ві второк дня 26 цьвітня о 3 год. пополудни відбудуть ся в тут. духовній семинарії загальні збори членів товариства св. Петра. В зборах возьме участь і Преосв. Митрополит, просимо особливо місцевих членів так духовних як і сьвітских о численну участь. — *Видїл.*

— **З тов-а „Осн ва“.** Дня 30 цьвітня 904, відбудуть ся надзвичайні загальні збори тов. „Основа“ слухачів політехніки у Львові на політехніці в сали V о год. 5 вечером. — *Видїл.*

— **З Угнова.** Дня 1 м. ст. мая відбудуть ся в Угнові о 5 годинї по полудни загальні збори новоосноваиої пожарної філії „Сокола“. Того самого дня вечером о годинї 8 відбудуть ся заходом Видїлу читальнї „Просьвіти“ в память XLIII роковин смерти Тараса Шевченка музикально-вокальні вечерниці, з котрих чистий дохід призначено на будову нового дому читальнї. Надіємо ся, що доохрестна інтеліґенция і сьвідоме селяньство громадно загостять до нас звеличати память незабутного Кобзаря Руси-України. — *Видїл Читальнї „Просьвіти“ в Угнові.*

— **З'їзд товариші.** Пригадуємо нашим товаришам, з котрими складали іспит зрілости в ц. к. семинари учительскім у Львові в році 1894, що в сім році се в 1904 має ся відбити наш з'їзд товариский. Щоби назначити день з'їзду просимо з нами порозуміти ся. Яворів, дня 23. цьвітня 1904. *Бронислав Левицкий* урядник Товариства задаткового; *Андрій Молчко* учитель при школї ім. Шевченка.

— **З Сокальщини.** Пригадує ся оповіщені вже раз збори Товариства задаткового.

— **З нинїшним числом „Дїла“** розсилаємо літературний додаток.

Послідні вісти.

Відень. Трибунал державний відкинув жалобу руских академиків, бо студент не є стороною а арт. XIX. не має примінення.

Будапешт. Сойм угорский нині замкнено. Була се несподіванка привезена Тісою з Відня. Заряджене Тіси викликало обурене в сторонництві независимости і взагалї в скрайних сторонництвах. Замкнене сойму наступило з тої причини, що Тіса хоче мати свобідну руку в остаточнім здавленю страйку і боїть ся щоби дебати в соймі не виливали на роз'ярене неуспокоєних ще умів.

Відень. В суботу були делеґациї функціонарів на галицких зелїзницях на авдиенциї у мін. Віттека. Мінїстер приобіцяв реформу авансів а також будову дешевих помешкань для зелїзничої служби по стациях.

Ново отворена в пасажи Миколяша ресторация Любіна Дінстля є так з причини величавого, справдї европейского льокалю, як щоденних безплатних концертів військової музики найприемнїйшою ресторациєю у Львові. Умірковані ціни страв і напоїв, совісне і здорове ведене кухні і метка послуга зискує признанє в широких кругах Вов. Публики. Гардероба і вступ на концерт, котрі відбувають ся щодень від 8-ої до 1-ої год. в ночи вільні.

— **На будову руского театру** на книжочку вкладкову ч. 800 Краєвого Союза кредитового за час від 16 марта до 9 цьвітня 1904 прислали слідуючі Добродії і Добродійки в коронах (конець). Комітет повітовий в Стрию за місяць март: Бабин Кость 0·50, Баранецкий Стефан 2, Бачинська Альбіна 1, Бачинська Марина 1, Білецкий Василь 1, Бобикевич Іосифа 2, Бородайкевичівна Стефанія 0·60, Бородайкевичева Теодора 0·60, Вахнянин Іван 2, Витковицка Іванна 2, Ганас Іван 2, Гарасимів Антін 2, Глібовицкий Іосиф 1, Говикович Альфред, Грабовский Володимир 0·40, Гутникевич Никола 0·40, Ґатникевич Іван 1, Ґеців Василь 1, Ґеціва Мария 0·60 Дригинич Стефан , Дутка Володимир 1, Дух Василь 0·40, Ерденберґер Іван 1, Заплатинський Франц 0·60, Ільницкий Тадей 2, Іваників Теодор 0·20, Кандак Іван 2, Кисилевский Ярослав 1, д-р Кмита Юлїян 2, Кмита Стефан 0·50, Козло Іван 0·50, Королевич Михайло 2, Коренець Василь 1, о. Коренець Олекса 1, Корнацкий Антін 1, Красїцка Евгенія 0·50, Красїньский Тома, Кучика Іосиф 1, Лев Володимир 2, Левандовский Никола 2, Левицка Ольга 1, о. Матковский Никола 4, Мацюрак Василь 0·40, Мацюрак Ольга 0·40, Миронович Ярослав 1, Мишкевич Іван 1·50, Мійска Мария за лютий і марець, 2 Мосьондз а Андрій 0·50, Мушкевичева Татіяна 0·50, Мушкевичева Феліція за лютий і марець 1, Нижанковска Михалина 1, д-р Олесницкий Евген 10, д-р Олесницкий Ярослав 5, Погорецка Стефанія за лютий 1, Покиньский Юлїян 2, Полянська Мария 0·50, о. Петрушевич Константин 2, Пурій Анастазия 0·30, Ревакович Іван 3, Решетило Теодор 0.50, Риса Маланка 0·50, Рудницкий Адольф 1, о. Сельский Володислав 2, Сельский Роман 1, Сїлецкий Іосиф 1, Сквіжанська Володимира 1, Скицко Никола 0·50, Сливич Дмитро 0·40, Смольницкий Корнило 0·60, Тишиньска Ольга 1, Устиянович Володимир 2, о. Федусевич Юлїян 3, Филиповский Михайло за лютий і марець 4, Шехерова Ольга 0·50, Яцкевич Антін 0·50. Сїдуючі добродії з околиці Стрия зложили деклярованї датки за місяць марець: о. Галькевич Юлїян з Ходович 1, о. Головкевич Іван з Лукавиці вижної 4, Горалевичева Олена з Угерска 0·50, Дригинич Іван з Лисятич за сїчень, лютий і март 1·50, о. Качмарский Евстахій з Славска за марець і цьвітень, Кобаш Петро з Нежухова за лютий і марець 0·80, о. Левицкий Володимир з Любинець 3, Левицкий Лев зі Сколього 5, о. Лучаковский Ярослав з Орани 6, д-р Миронович Корнило зі Сколього за лютий і марець 10, о. Нижанковский Іосиф з Дїдушиць великих 2, Нижанковска Іосифа з Дїдушиць великих 1, о. Нижанковский Остап з Завадова 2, Ревакович Мария з Соколова 1, Романчук Юлїяи зі Сколього 3, о. Шанковский Петро з Дулиб 2, — одноразові датки дали: Красїньский Тома зі Стрия 2, о. Желехівский Антін з Верчан 6, Молодїж українсько-руска ґімназияльна в Коломиї 41·13, Михайло Лїлькевич ад'юнкт суд. в Угнові деклар. місячно 8, за І. квартал 24, Володимир Левицкий нотар в Винниках 10, Комітет з Золочева: А. Скобельский радник судов. деклар. місячно 14 за март, д-р Дрогомирецкий адвокат деклар. місячно 5 за март і цьвітень 10, Приемак професор деклар. місячно 3 за март, о. Евген Громницкий деклар. місячно 4 за март, Дольницкий радник судов. деклар. місячно 5 за март і цьвітень 10, Рожанковский Львогин адвокат деклар. місячно 10 за март і цьвітень 20, о. П. Петриця деклар. за март і цьвітень 6, Гаврска Зенобия деклар. за март 2, о. Бородайкевич деклар. за март 3, Читальня „Просьвіти“ в Городилові 3·40, о. Гаврисевич одноразовий даток 50, Решта доходу з балю в Золочеві з дня 4 лютого 3·50, Іван Богдан Грицай укінчений правник в Відни 1, Видїл ради повітової в Богородчанах 50, Хлопский Банк в Калуши з чистого зиску за рік 1093 20.

Др Яков Броніслав Сокаль

ординує в недугах **молудка і нирок** як передтим у Львові, улиця Скарбківска, ч. 4 I поверх. 242 6–12

Ц. к. управ. галанцкий инцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до переховання цінні папери і удїляє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі заряджения.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 374

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 15, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і **найдешевше.** 4·85

Оповіщене.

Запрошене на Звичайні Загальні Збори членів Товариства задаткового з обмеженою порукою, на основі §. 38 статута на день 8 мая н. ст. 1904 о годині 4 пополудни в льокали Товариства задаткового.

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1. Отворене засідання і покликане 2 секретарів через предсідателя.
2. Звіт з діяльности Дирекциї за р. 1903.
3. Звіт комісиї ревізийної і внесене на уділене Дирекциї абсолюторию з рахунків за рік 1903.
4. Внесене Ради Надираючої до розділу зиску за рік 1903.
5. Потвердженє вибору директора.
6. Вибір комісиї ревізийної з 3 членів на р. 1904.
7. Внесеня членів.

Від Ради Надираючої Товариства задаткового в Зборові, стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою.

Зборів дня 29 марта 1904. 303 1—1

О. Петро Чумак предсідатель. *Теодор Янишевский* секретар.

Продукция насіня і лісно-огородові шкілки

Тадея гр. Лубєньского

в ЗАСОВІ

почта і телегр. в місци, залізн. стация Чарна

поручають лісне насіня, всякі відміни флянц і дерев до лісних культур, висаджуваня алей, закладаня парків, рожі і декорациїні корчі на солітери, підклади до щепленя, озочені деревця.

Цінник оплатно і відворотно. 194

ОГОЛОШЕНЄ.

V. Звичайні Збори товариства **„Спілка для господарства і торговлі,** тов. завер. з обмеженою порукою в Перемишли" відбудуть ся дня 2 мая 1904 о год. 2 з полудня в комнатах „Руской Бесіди" із слідуючим порядком дневним:

1. Відчитаня протоколу.
2. Справоздане Дирекциї за рік 1903.
3. Справоздане комісиї контрольної.
4. Розділ зисків.
5. Вибір 4 членів і 1 заступника до Совіта.
6. Вибір комісиї контрольної.
7. Зміна §. §. 1, 3, 6, 10, 31, 33, 34, 35, 38, 44 і 54 статута.
8. Внесеня членів.

Перемишль дня 27 цьвітня 1904.

А. Загарневич предсідатель Совіта. *Г. Калужняцкий* секретар. 305 1—1

„Народна Торговля"

поручає

в складі своїм **в Снятині**

ТОМАСИНУ

в продажи на дрібно. 201 3—3

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вшов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і иншпх спіритуалїв у всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і солодженых та ц. к. інститутом до розсліду споживних средств розсліджених.

Цінники і информациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 200

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, скіряних виробів, росийских кальонів, альбумів і ріжного рода переписних листів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір біжутерий. 532

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

Дяк женатий, тверезий з дасе добрим голосом, мучний вправу в запровадженю хорального сьпіву — найде сейчас посаду в Звенигородї п. і стации Бучач. Місцевий парох постарає ся, щоби такий дяк мав відповідне удержане. 262 6—8

До заміни парохія гірска, одна з найіптратнійших в дієцезиї станиславівскій, за парохію в місті або близько міста. Зголошуватись до п. Івана Франчука ц. к. професора руской гімназиї в Коломиї. 268 6—6

Іспитований півець церковний, що також знає нотний сьпів, глядає місця дяка. Адрес: Николай Власенко в Ниврі, п. Єрмаківка. 272 5—6

Пошукую старшої інтелїґентной женщини до заряду дому у мужчини самотного. Місце обезпечепя навіть до смертп. — Стрий poste restante I. H. 130. 4 5

Касиєрка старша інтелїґентна розуміюча язик руский, польский і німецкий найде місце в торговли **Івана Бориса** в Перемишли. Фахові мають перше́ньство. 2—10

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомаганя, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. **Schwanen-Aphotheke, Frankfurt a. M.** 163 8—?

Оповістка.

Заходом акадсм. тов. „СІЧ" в Чернівцях (перед тим „**Молода Україна**"), появили ся досї ось які книжки:

1. Мих. Гоголь: „Ревізор", комедия в пяти дїях, переклав В. Симович. Ціна 60 сот.
2. Г. Яблочков: „Сїльска Учителька", оповіданє, переклав А. Крушельницкий. Ціна 60 сот.
3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карбa" новелї із гуцульского житя. Ціна 60 сот.
4. Теодот Галїн: „Думки та пісні", поезиї. Ціна 20 сот.
5. Ант. Крушельницкий: „Серце", оповіданя. Ціна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки", поезиї. Ціна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.
7. Максим Горкий „Мїщане", сцена в домі Бевсемйонова, переклала Маруся Полтавка. З передним словом. Ціна 1 кор.

Видани 1—3 і 7 можна дістати тілько неоправлені.

Набувати можна всї книжки з Чернівцях у Омелина Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

Практикант потрібний до торговлї М. Козориса в Любачеві. Маючим вже початки прислугує перше́ньство. 285 1—3

Особа, що розуміє ся добре на сїльскім і домовім господарстві, глядає посади у сьвященника. Ласкаві зголошеня: Львів, ул. Замкова ч. 1, II. поверх у п. Турчанской. 288 2—4

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 ар.
Ручні від 25 до 48 ар.
Обручкові ч. 41 по 77 ар.
Обручкові ч 45 по 8 ар. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жадане і даром 313

Іван Ляврук
механік
Львів, ул. Галицка ч. 6.

Позір! — Новість!

Чистий дохід призначений на будову дому „Сокола"!

З моногрaмом Сокола візитівка по 6 сот., 100 штук 5 К.
Портрет Лисенка по 50 сот., в оправі по 2 К.

Брошки	з гербом Руси	по 0·60 к
Шпильки	„ „	„ 0·50 „
Спінки пара	„ „	„ 0·90 „
Дармовіс	„ „	„ 0·40 „
Пушки на тютюн або папіроси	з гербом Руси	„ 2·50 „
Мошонки на гроші	„ „	„ 2·00 „
„ „	„ менші	„ 1·10 „
Шпильки емадіовані	з моногрaмом „Сокола"	„ 0·40 „
Притискачі	з Шевченком, Котляревским і т.д.	„ 0·80 „
Льоси фант. льотерії Сокола (переписні листкі 10 родів) по		„ 0·25 „
Облїґації на будову дому Сокола		„ 10·— „

Набувати можна в Соколї у д. Д. Кучики, справника.

Льоси набувати можна в Соколї, в „Народній Торговлї", „Труд" у Ад. Раппа Львів, ринок ч. 11.

Галиц. каса ощадности у Львові

знижає опроцентоване 4%-ових вкладок з 4% на 3·6% від ста

а то від 4%-ових вкладок до 10.000 корон на одній книжочці з днем 1 липня 1904 а від 4%-ових вкладок понад 10.000 корон на одній книжочці з днем 1 серпня 1904.

У Львові 18 цьвітня 1904. 298 2—3

Галицка Каса ощадности у Львові.

Специяльне донесенє.

Так часто захвалюваний **годинник анкер-ремонтоар** системи Роскопфа в цїлевій оправі купує вже від року велика частина моїх гостий, особливо-ж рільники, урядники, жандармерия, фінансова сторожа і желїзничі функціонарі **з найбільшим вдоволенєм.**

Доставляю правдиві американські, антимагнетичні годинники

Анкер Ремонтоар системи Роскопфа

(знамениті у всякій службі) в еластичним кружком, в гарно полїрованій, цїлій пристаючій цїлевій оправі, докладно урегульовані і на 36 годин накручувані, з **письменною гарантією за 3-лїтний хід.**

Ціна за штуку зр. **2·50**

При купні
3 штук зр. 2·25 від штуки
6 штук зр. 2·15 „ „

Висилає за післяплатою або за попереднім надісланєм готівки.

Головний склад сполучених фабрик годинників „Роскопф"

Р. ГОФМАН

Відень, I.
Bäckerstrasse 20.—X

171 3—3

Купуйте лише

Крохмаль брилянтовий Бажанта!

Дістати можна всюди.

Торговля Солецкого, Львів, ул. Батория ч. 2.

Прібки даром. 280 4—15

Дістати можна у *Львові* в аптиках Піпеса-Поратиньского, В. Ділля, Як. Байзера; в *Коломиї* в аптиці Берґлера; в *Миколаєві* в аптиці Фрідмана; в *Перемишли* в аптиці Ґольдберґа; в *Ряшеві* в аптиці Коритовского і С-ки в *Стрию* в аптиці Гертнера і в *Тернополи* в аптиці Маринна Крижановского. 50 20—20

Вже вийшов

II. випуск **„Практичних проповідей до русского народа".** Сам II. випуск стоїть з почтою 2 кор., а хто з Всч. Отців зложить тепер 3 кор., той одержить II. випуск, а відтак в своїм часї і III. без жадної доплати. Зі взгляду на се, що цїлий наклад є лише в 1000 примірниках, прошу з замовленями спішити. В III. випуску будуть поміщені самі случайні проповіди. — *О. М. Кінаш,* арх сотрудник у Львові пл. сьв. Юра ч. 5. 301 1—10

Фабрика польских горівок, руму, лїкерів і розолїсів

Р. КЕСЛЄРА

Львів, Кривчицї (рогачка Личаківска) склад і бюро фабричне, Львів, Городецка ч. 23

поручає

чисті дестиляти, наливки овочеві

і з добірних зіл.

На провінциї висилаю також в 5-кілевих пачках почтових або бляшанках до кождої місцевости оплатно. 169 6—40

Оголошенє.

Загальні Збори „Повітового Товариства кредитового", стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові відбудуть ся **в четвер дня 5 н. ст. мая 1904 о годині 3-ій з полудня** в домі Просьвіти, ринок ч. 10 з слідуючим порядком дневним:

1. Відчитаня протоколу з послїдних загальних Зборів.
2. Справоздане Дирекциї з діяльности і білянс за рік 1903.
3. Розділ чистого зиску.
4. Вибір двох вильосованих членів Ради надзираючої.
5. Інтерпеляції і внесеня членів. 297 2—3

Іван Дулкевич секретар *Др Костъ Левицкий* предсідатель Ради надз.

Недужим на нерви

радимъ ся познакомитись з наведеним від 20 лїт способом лїчепя, яке хвалять професори, практичні лїкарі і все ширші круги публики, а котре полягає лише на зверхнім натиранню, є при тім нешкідливе, дешеве і незвичайно успішне.

Треба лише жадати брошури, що появила ся у 26-ім виданю, написаної Романом Вайсманом п. з.:

„Ueber Nervenkrankheiten und Schlagfluss"

Висилає книгарня Франца Фішера, в Fünfkirchen безплатно. 167 3—4

Рух желїзничих поїздів

важний від 1-ого жовтня 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова: **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева-Любачева: 10·25.
З Підволочиск: (на головний двірець): **2·30**, 7·55, 5·30, 10·20*.
„ (на Підзамче): **2·15**, 7·85, 5·06, 10·02*.
З Тернополя-Грималова (на гол. дв.) 3·30*, (на Підзамче) 3·09*.
З Чернівців: **12·20***, **1·40**, 6·20, 5·40, 9·20*.
Зі Станиславова 11·15, **8·10**.
З Стрия: 7·45, 9·57, 1·10, 4·35, 10·40*.
З Рави-Сокаля: 6·40, 5·55.
З Яворова: 8·20, 5·20.
З Самбора: 7·35, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова: **12·45** **8·25** **2·50**, 4·10*, 8·35, 6·15*, 10·55*.
До Ряшева-Любачева: 3·25.
До Подволочиск (з гол. двірця): **1·50**, 6·30 9·—*, 11·—*.
„ (з Підзамча): **2·04**, 6·43, 9·20*, 11·24*.
До Тернополя-Потутор (з головн.): 10·40, (з Подзамча) 10·57.
До Чернівців: **2·51***, **2·40**, 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Стрия: 6·45, 9·05, 3·05, 6·40*, 11·05*.
До Рави-Сокаля: 9·40, 7·05*.
До Яворова: 6·15, 3·50.
До Самбора: 9·25, 3·40.
До Жовкви: (лише в неділю) 11·11*.

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнійший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені звіздкою (*), посшішні поїзди **тевстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Информацийй уділяє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. желїзниць, ул. Красіцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір в фабр. Черлянської. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Зварска не знала, чи тішити ся тим, чи сумувати. З побутом Дмитра в Шумлянах так всї зжили ся, що жаль було з ним розставатись, але годї йому було загороджувати дорогу до покінчення студий, бож не жити йому на селї вічно.

— Певно, що тобі задля того прикро, але можна було ще не брати, бо й так вакацій шкода. По вакациях було би що иншого лучило ся.

— Ні, менї зовсїм задля того не прикро, бо я аж підскочив з радости, як тее місце дістав.

— А чого-ж ти так посумнїв?

Дмитро розповів про свою стрічу з Наталєю.

Зварска каже:

— Після мого погляду ти зле зробив. Випадало приступити до них і бодай звитати ся. Було-б може усе вияснилось, бо заложу ся, що тут зайшло якесь маловажне непорозуміне, не може бути инакше.

— Менї вже все ясно. То махінації родини, котра бачучи мене на краю безрадности, хотїла мене спекати ся і наказала дївчині менї відказати. Се ясне з того, що менї Володко говорив про убожество, та й з того, що професор Містеньский за цілий рік мого побуту у Львові мене очевидно вимивав і навіть одним словом не осьмілив мене, аби я зайшов в його хату. Я о тім твердо переконаний.

— А чого-ж професор заходив до тебе у Львові, чого розпитував ся за тобою?

— Не знаю, до чого йому того було треба.

— Ей, Дмитре, ти в горячій воді купаний! Остерожно, щоби не збавив собі долї та й тій бідній дївчині.

Ті слова сестри зробили на нїм вражінє. Справдї не міг відгадати, чогоби Містеньский за ним допитував ся, колиб хотїли його позбути ся.

Тепер Дмитро взяв ся до писаня театральних нот, котрих привіз із собою цілу купу.

До о. Амвросия заходив лише в потребі, коли Зварским вигадало там бути. З Олею не говорив ніколи, хиба при людях і поводив ся так, що дівчина не могла на него мати ніякої надії. Замітив се о. Амвросий і чудував ся немало, що Дмитро якось так змінив ся, споважнів... Зацікавлений постановив розвідати усе подрібно. Заходив сам до Зварских і викликував Дмитра на прогульку по лісї. Але Дмитро не дав нїчого із себе видобути і остав, як все. Він бачив, що тут є страшенна покуса. Зміркував добре, що ціла родина приняла би його з отвертими руками, бо й Оля за ним. Дмитро побоював ся, чи остоїть ся, наколиб йому ту гадку хто на правду підсунув. І самому приходила нераз на ум думка, чейже Наталя не одна на сьвітї? Не хотїли його, то нехай собі, а задля того годї йому запропащувати долю. От, сказати-би лише слово. Бодай би лише для того, щоби панам Містеньским показати, що „другі не помітують мною так як вони".

Та зараз ставала перед очи Наталя, бліда, вимарнїла, така, як бачив її послїдного разу на Високім замку. Вона дивилась на него своїми гарними очима, начеб хотїла сказати: Дмитре ти не лише на моїй родинї мстиш ся, але й на менї самій. А хибаж я тому винувата? Я тебе, Дмитре, так щиро люблю, що тебе не може, не сьміє друга дівчина називати своїм.

І Дмитро відганяв від себе усї покуси, виминяв Амвросих і Олю, вимовляючи ся працею, та лише числив години, коли міг від'їхати якінци до Львова на нове своє місце.

Обняв свій новий обовязок першого линия. Зараз відніс переписані ноти, взяв за се 15 злр. і нову партию до переписування. Обчислив ся так, що може мати місячно

з того 10 зр. а житє своє уладив так, що не видавав на проживок більше, як 20 зр. місячно. Проче видавав на одежу. Зараз взяв собі на виплату усї офіцирскі прибори. Се була дуже пильна справа, бо команда ургувала його, щоби вже раз явив ся в офіцирскім одязї.

Отже тепер мав вже все, о чім давнїйше не сьмів навіть снити. Міг мешкати у Львові і ходити на університет, мав що їсти і в що одягнути ся, так що виглядав прилично.

Професор Містеньский довідав ся зараз про Дмитра. Наталя все ще у него перебувала. На силу її вдержав, уговорюючи, що коли Дмитро не в Болгарії, то мусить ще при кінци курсу приїхати до Львова, а тоді його випускає і поговорить з ним на розум.

Він взяв собі справу Наталї дуже до серця. Лїкар, котрий її мав лїчити, сказав відразу, що се якесь душевне терпїнє, на котре жадна медицина не може мати впливу, і що треба конче усунути причину того терпїня, бо инакше може дуже зле скінчити ся.

А Дмитрови само щастє напихало ся. Білецкий відступив йому свою лекцию на 10 зр., котру Дмитро прияв радо, бо се поправляло дуже його материяльну позицию.

Містеньский хотїв конче з ним розмовити ся. Спершу хотїв його подибати на Бесїдї, але Дмитро сюди не заходив ніколи, саме для того, щоби з ним не стрітити ся. Містеньский написав до него лист, запрошуючи його в пильнім дїлї. Дмитро не відповів на се нїчого.

Якого біса він від мене хоче? Коли такий ласкавий, що дає мені тепер лекцию, то спасибі йому — тепер мені непотрібно.

Отже Містеньский зайшов раз до него в хату. Дмитро сидїв над якоюсь партитурою.

— Добрий день вам! Що ви так працюєте?

— Спасибі за добре слово — каже Дмитро кладучи перо. — Працюю, як можу, аби було що їсти.

Дмитро мав охоту відразу відповісти йому так, щоби не важив ся більше його напастувати. Так то його найтяжший ворог, він запропастив йому долю, та ще лізе йому в очи... Але повздержав ся і попросив гостя сїдати.

— Ви ноти пишете? Не шкода вам часу на таку забавку?

— Се не задля забавки, а задля хлїба. Пишу, бо менї за се платять.

— Дуже то непоплатна робота.

— Не було иншої.

— Можеби лїпше лекциї які, я сам допоміг би вам.

Дмитро згірдно усьміхнув ся, бо нагадав собі, що перед роком просив його о лекциї.

— Лекциї не було, отже взяв, що з краю попалось.

— Ви так нїде не удїляєте ся, нїде вас не видно. Годї так жити.

— Я гадаю, що инакше жити годї. На забави і візити в мене часу нема.

— І на Бесїду не ходите?

— Не маю інтересу.

— Я мав би часом з вами дещо поговорити.

— А на що-ж я можу кому здати ся? — каже Дмитро з болїсною усьмішкою. — Хиба до експедициї письма з Просьвіти, а на те далебі часу нема.

— От говорите, не подумавши гаразд. Ви-ж можете і на що инше здати ся, але так усунули ся від всего, нїде не зайдете, з нїким не живете.

— Я усунув ся? Я! Добродїю, що ви говорите? Мене усунули від себе всї, цїла тутешня громада. Я шу-

кав праці, і ніхто менї її не дав, хоч и з голоду пух. Тепер те, що маю, завдячую сам собі. А що до буваня, то у кого менї бувати?

— А хочби у мене.

Дмитро став мінити ся на лицю, але ще втамував ся.

— Спасибі за ласку. Я навчений судьбою, ніде не хотїв би сам налазити.

— Вас цїлий рік тут не було.

— Я був минувшого року тут цїлий рік, але правда, я ходив в комісьнім мундурі, то годї було менї між панів. Але коли тодї було годї, то тепер обійде ся. Одяг мене ні раз не зміпив, бо скажіть менї, чим я тепер ліпший, що на менї прилична одежа?

— Минувшого року було що иншого...

Настала мовчанка. Містеньский не знав, що дальше говорити, бо якось не хотів зачати відразу про дїло.

В тій хвили надійшов ще Білецкий.

Містеньский бачив, що ніяк говорити дальше і зладив ся до відходу.

— Може перейдете ся трохи? — каже до Дмитра.

— Не можу, добродію, бо робота дуже пильна.

Містеньский зміркував неохоту, яку Дмитро показував для него. Переконав ся також, що сам не дасть собі ради. Приходило йому на гадку сказати: Ходїть до мене, бо сестра гине за вами, але се не уходило. А нуж відповість на те Дмитро: Який менї біс до вашої сестри? Була-б страшенна компромітация. „Я тут нїчого не пораджу. За мало я його знаю і не второпаю, як з ним говорити. Тут би треба Володка. Вони знають ся від дитини".

Містеньский пішов прямо на почту і зателеграфував до Володка, щоби зараз приїздив, бо вже згуба найшла ся.

„Так буде найлїпше. Дївчині скажу, що не застав Дмитра дома".

— Чого тут хотїв Містеньский? — питає Білецкий.

— Не знаю. Шукав за мною перше і я не знав чого, а тепер мене знайшов і також не знаю, чого йому треба.

Містеньский сказав Наталї, що зателєґрафував по Володка.

— Нині я Дмитра не застав, а хочби я з ним і здибав ся, то ледви, чи чого договоримо ся, бо він і від мене сторонить.

За три дни приїхав Володко. Хоча учив ся до їспиту, покинув все, бо тут ходило о сестру, котру дуже любив.

Володко не знав Львова цїлком і не трафив би на Панську улицю. Юлько підвів його туди, а сам вернув ся. Наталя втїшила ся братом і усьміхала ся до него. Володко не пізнав її, так змарніла і змінила ся. З того міг зміркувати, кілько терпить бідна дівчина і длятого зараз передяг ся та пішов до Дмитра. В серце Наталї вступила надїя. „Хиба що мене вже не любить, але тодї я нїчого не буду мати собі на совісти".

Володко запукав в двері, в котрих стояв ключ, і вийшов до середини.

Дмитро сидїв над нотами. Відвернув ся і станув, начеб в него стрілило. Не міг стямити ся. На порозї стояв колишний його щирий друг, товариш дитинячих лїт з шкільної лави, повірник всїх його тайн, утїшитель і дорадник. Дмитрови прийшла на тямку цїла його молодість, а з нею і той розумний, статочний, розважливий Володко. Молодечі подїї мигали блисканкою по голові. В тій одній хвили нагадав собі всьо. Та коли прийшла черга на подїю о Володковій зрадї, Володко заговорив:

— Дмитре, друже, хиба мене вже забув?

Дмитро так був зворушений, що не стямив ся, коли попали собі в обійми.

— Що з тобою, мій бідний Дмитре? Чого сліди за собою позамітав, що годі було тебе відшукати? Шкода мені тебе. Терпин задля одного непорозуміня молодої дівчини, що в тім віці хотіла поводити ся вироблеными засадами, а тепер саме одною ногою на тамтім світі... Скажи, Дмитре, з руков на серци: Любиш ти її ще?

Дмитро хопив ся руками за голову, був страшенно роздразнений і тряс ся цілим тілом:

— Люблю її над моє житє і длятого прийде ся хиба свою нещасну голову до муру розбити... Що-ж мені з того, коли вона за мене не піде...

— А знаєш чому?

— Догадую ся... я майже певний... — І прийшла йому на гадку Володкова зрада.

— Не догадуй ся, бо я тобі скажу: Відмовила тобі, бо гадала, що ти дук, богацький син, а вона бідна, отже могли би й відтак твої родичі своїм богацтвом в очи колоти.

— Звідки ти се знаєш?

— Зараз по твоїм відїзді вона мені до того призвала ся.

— Чомуж ти мені того не повелив? — каже з докором Дмитро, заломлюючи руки.

— А де тебе було шукати, коли всї слїди за собою позагортав?...

— Я наробив сам собі лиха, тілько натерпів ся...

— А вона терпіла так, що трохи з того сьвіта не пішла. Я писав кілька листів сюди на університет, та мені їх почта звернула. Відтак рознесла ся вість, що ти

звербував ся до Болгарії. Дівчина почувши се, дістала удару на мозок, так що ледво її відратували.

— Проклятий я нужденник, що я наробив! — говорив Дмитро, заломлюючи руки і єїпаючи собі чуприну. — Знаєш, Володку, Бог тебе прислав! Я зараз їду до Б., я з нею розмовлю ся.

— Не треба, бо вона є тут, у брата.

— Я там не можу йти. Він тут у мене недавно був і я так негарно з ним обійшов ся...

— Дмитре, дай ся випхати, бо такі дурниці говориш, що аж мені соромно. Зараз збирай ся і ходи зі мною, бо Наталя там дожидає нетерпеливо на відповідь, а я тебе приведу яко відповідь...

Дмитро став прожогом збирати ся та з великого поспіху не міг собі з тим усім порадити, хапаючи одно перед другим по кілька разів.

— Та що ти, чоловіче, робиш? Та затягаєш сурдут, а камізелька де?

— Так, справді забув ся.

І знову став копошадитись по хаті, при чім руки йому дрожали і зуби від часу до часу дзеленькали об себе.

Володко дивив ся терпеливо на ту його роботу і від часу до часу звертав його увагу, що тепер треба робити.

Вийшли на улицю. Дмитро став йти дуже спішно.

— Вибачай, небоже, я так не годен. Так можна якої недуги набавити ся. Festina lente! — І хопив Дмитра під руку. — Успокій ся, чоловіче, бо так далебі не здало. Скажи мені, чому ти по відмові Наталї не сказав мені о тім ані слова?

— Бо я... ет... не можу тобі того сказати, бо мені соромно.

— Але таки скажи. Мене се дуже заболіло, що ти так нагло поважив ся їхати. Відтак ти був на мене дуже обиджений... чого? Хибаж я за сестру відповідаю?

— А я саме підозрівав, що то твоє діло та відмова. Не міг я инакше міркувати, бо все на те складало ся. Два дни перед тим ти менї відраджував дружити ся з Наталею і відсилав мене до богатших. Ти часто згадував про се і її убожество. Відтак: коби Наталя була менї сказала, що мене не любить, я був би нїчого. Але вона каже, що любить, лише нїяк за мене вийти не може. Отже якаж тому рация? Не вжеж родина їй так наказала?

— А ти-ж її не спитав ся, чому?

— Не було як. Саме мама надійшла з кухні.

— Отже ваша розмова не була скінчена і треба було другий раз ще поговорити, коли ти вже порушив сю тему. Мав ти ще один день остати у нас, то було ще досить часу, а ти зараз розфиркав ся тай в ноги. А далї: чомуби зі мною не розмовитись? Я-ж тебе кілька разів питав ся ся і за язик тягнув.

— Зле я зробив, але стало ся. Я за се тяженько спокутував.

— Я гадав з початку, що тебе мине з часом та дурійка, що певдовзї справа проясниться ся. Але бачу, що нї. Ти пропав, як в водї камінь. Мої листи одні пропали, другі вернули назад. Так само брат даремне за тобою шукав.

— То мене найбільше бісило. Він засилав на мене академіків, щоби звідували про мою адресу. Чого від мене хотять? — гадаю. Як нї, то нї. Нехай я пропаду, як собака, а що кому до того?

— Як бачу, то ти не дуже то любиш мого брата.

— Він такий дуже поважний, що мені та повага мову віднімає. Минувшого року я хотів до него зближити ся, сам йому напихав ся, а він лише тоді до мене відзивав ся, як треба було йому дещо помочи. О тім, аби мені дав пізнати, що можу до него в лиху годину зайти в хату, не було ніколи між нами мови.

— Чомуж ти там не зайшов коли? Академікови всюди вступ вільний...

— Але не в комісьнім мундурі, а иншого в мене не було. Колиб я прийшов так до кого непрошений, а мені хто лише словом натякнув на се, я згорів би з сорому. Ось тому я толкував собі так поведене твого брата. А тут у Львові я не мав одної щирої душі, ні одного знакомого дому, де міг би відітхнути домашним, не касарняним воздухом бодай раз в місяць; де міг би погріти ся домашним, семейним теплом. Нїкого такого у мене тут не було, хиба він один. Я укладав собі, що він попросить мене на різдвяні сьвята. Мені страх на тім залежало, аби ті сьвята при якійсь семї пересьвяткувати, бо я так звик від дитини. Я умисне лїз йому в очи, аж трохи там не просив ся. Ще послїдної днини я чатував на него перед школою, буцїм то случайно і тодї пожелав я йому веселих сьвят. А він мені сказав лише: дай Боже і вам! і пішов в свій бік. Таж то було очивидні кпини з мене. Чи він не вміє собі уявити, які то сьвята в касарнї? Але я ще не думав так зле. Гадаю, може виїхав. Та щоби о тім переконати ся, я на сам сьвятий вечір пішов в тую улицю. Страх, як я просив Бога, аби в вікнах не побачив нїякого сьвітла. Се одно було би мене з ним опять примирило. Та ба! Вікна були рясно осьвітлені, а в хатї лунала коляда. Хтож се сьпівав? Звісно, чужі люди, як я опісля довідав ся, академіки. А для мене там не було місця, бо я комісняк. Мені аж серце рвало ся з досади.

Я почував себе таким самітним, опущеним, як ще ніколи. Пішов я до касарні. Мої вояки застелили простиралом стіл, поклали кілька бохонців хліба і колядували, я колядував з ними, а відтак поплакались сердеги. І я плакав, але ніхто моїх сліз не бачив. Ось що воно. Ся подія виконала між нами страшенну пропасть. Я втратив цілком до него сердце, хоча він мені імпонував своїм патріотизмом...

Відтак став Дмитро оповідати про свої злидні у Львові, задля чого мусів поїхати до Зварских, а жадної роботи не міг знайти.

— Чому ти не попросив брата о лєкції?

Я був би з голоду згинув, а від него нічого не прийняв би. Знаєш, який я підозрливий. Я був певний, що то і його в тім рука, що Наталя мені відказала, що ви оба на вакаціях так нарадились...

— Справді чудний ти чоловік, що всіх підозріваєш.

— Ну, дарма. Прости мені за се, бо я вже відпокутував за своє.

Так розмовляючи, зайшли аж під хату Містеньского. Дмитро замовк. Він був дуже зворушений. Серце в нім товклось, трохи грудий не розсадило. Він віддихав коротко і хапав себе за груди, коли виходили по сходах. Перед самим порогом аж почорніло йому в очах. Не мав сили дверий отворити. Володко отворив двері і потрутив його в хату.

— Прецінь раз! — сказав професор Містеньский і простягнув до него руку. — Прошу близше. — Вказав на другу комнату. Володка задержав, аби остав ся, а Дмитра пустив самого.

В другій комнаті сидїла Наталя. Вона була дуже зворушена, дожидаючи Володка і не надїяла ся, що він місто відповіди приведе Дмитра. Вона мінила ся на лици і не

мала сили стануть на ноги. Дмитро ще раз поглянув на неї і став біля порога, як винуватець.

— Наталю, простіть мені, я дуже винуватий супроти вас!

— Винувата і я, отже не маємо хиба що собі прощати. Найліпше, коли забудемо на то фатальне непорозуміне.

Вона усьміхнула ся до него і простягла йому свою руку. Її бліде лице виглядало при тім радіснім усьміху наче весняне сонце.

Дмитро кинув ся прожогом і став цілувати її руку.

— Наталю, серце моє! Який я щасливий, що ти опять вийшла зза хмари і глянула на мене! Не погасай для мене ніколи, бо мені дуже твого сьвітла потреба.

— Тепер вже не будеш таїти твого місця побуту?

— Ой, не буду. Який-же я був дурний! Таж се непорозуміне можна було за годину усунути, а я такий час мучив ся...

— Обоє ми винуваті...

Зараз увійшли оба Містеньскі і професор не той став. З його лиця уступила та сталева повага, він став усьміхати ся і жартувати:

— От якого доктора треба було Наталї! Ой дїти, дїти!

Він приступив до неї, обняв її та пригорнув до себе. Тимчасом Володко взяв в обійми — Дмитра.

— Останьте сего дня у нас на обіді — каже Містеньский — а опісля може трохи перейдемо ся. Нині субота і маю пополудни вільний час.

Дмитро остав. При обіді сидїв біля Наталї. Професор був дуже веселий і жартував цїлий час.

Тепер стаяли цілком леди між професором Містеньским а Дмитром.

Дмитро почув до него симпатию. „Видно, що то не такий стадевий чоловік, як менї зданав ся, а вже Наталю він дуже любить, як брат рідний“.

По обіді пішли всї на прохід. Дмитро йшов з Наталею під руку. Вони мали богато дечого з собою говорити.

Того дня Володко мав від'їздити і забирав Наталю з собою. Хоч як Дмитро просив її, аби ще кілька днїв остала ся, вона не хотїла. Їй спішно було до матери. Вона почувала себе цїлком здоровою, а матери вже так довго не бачила. Володко мав відвезти її на місце до Б., посидїти один день дома і вертати до Відня, бо наступав речинець його іспиту. Дмитро і професор Містеньский відпровадили їх на дворець, а відтак вертали разом до міста. Дмитро став веселий і говіркий.

— Так, ви вже постійно у Львові осїли?

— Так, славити Бога. Можу тут удержати ся.

— Кілько платите за хату?

— Десять ерiблом.

— Ось воно що. Я від'їжджаю невдовзї і потреба менї когось лишити на резидента. Можеби ви до мене на той час спровадили ся?

— Дуже добре. У себе я хату зараз вимовлю, а від вакацій пошукаю собі нишу, бо ся і так недогідна.

Того дня Дмитро написав лист до сестри, описуючи їй все подрібно.

Тепер я у мети, подумав Дмитро, я вже не бодак, коли мене до любого огороду приняли.

VI.

Одного дня вже пізною осїнню зібрала ся громадка академіків при улици Галицкій на довірочну нараду [illegible]

Дмитра Чабаньского. Були се майже всї його товариші з виїмком двох старших академіків. Другої днини мали відбути ся загальні збори одинокого руско-народного товариства академічного „Дружний Лихвяр".

За той короткий час свого постійного побуту у Львові зумів Дмитро придбати собі довірє найвидніїйших і найдіяльнійших членів. Вони припустили його між себе і зачислили до найтїсніїйшого кружка.

Але між ними вже не було тих, що то на першім вступі Дмитра до Львова так його приняли, що він зразив ся до всїх і до всього. Ту були люди тямучі, колишні члени студентских громад, котрим лежав на серцю розвиток товариства. Академічна громада потім розгромі, який Ії два роки перед тим постиг, будила ся тепер до нового житя, а саме ті нові люди мали станути тими паростами, з котрих мало повстати нове дерево. У всїх був видний поважний настрій, бо всї тямили на важність хвилї. Але то не були всї. Се був найтїсніїйший кружок, який відтак між иншим мав перевести то, що тут рішить ся.

— Передовсїм, товариші, нам потрібна своя хата — каже один.

— То правда, але звідки на се гроший взяти?

— Будемо стягати від довжників...

— Сего не вільно рушати, бо то фонд коріпний.

— Отже ми не маємо просто з чого розпочати нового жития. Заплатити чинш, опал, сьвітло, слугу і газети, се така сума, котрої членськими вкладками не покриємо.

— Одинокий можливий вихід: добровільні складки. Між нами є заможнїйші товариші, що зможуть жертвувати що то місячно, а з того збере ся гарна сумка.

— Се не доведе до цїли. Один, два місяцї, се удасть ся, відтак один по другім будуть відпадати і ніхто не

лишить ся. Я був би иншої гадки. Звериїм ся о підмогу до наших народних товариств.

— Ніколи сего не буде! — загуло кілька голосів.

— Старші коли нам помагати-муть, то поставлять зараз свої вимінки, котрих ми не зможемо принять. Зачнуть нас контролювати на кождім кроці, а се я уважаю низше нашої чести — відзиваєть ся Дмитро.

— Се буде колода при нозї нашого самостійного розвою.

— Хибаж нам так контролї бояти ся? — обзиває ся оден. Ми тут нїчого такого не будемо починати, щоби бояти ся контролї людий лїберальних і поступових.

— Лїберальних і поступових? Так се найбільші боягузи в сьвітї. Тїни своєї боять ся. Минувшого року викинули академіків з „Бесїди“ задля одного професора, котрому соромно було сидїти за одним столом із своїми слухачами, хоч сей професор відтак сам з „Бесїди“ виписав ся. З „Просьвіти“ викинули всїх тих людий, котрі були скомпромітовані в послїднім полїтичнім процесї, хоча з того зробила ся вкінци шпайка. Ось які вони! Товариші! Коли не спроможемо ся добровільними датками удержати нашого товариства, то лїпше розійдїм ся і не зачинаймо нїчого...

— Годимо ся, отже складки! Слухай, Петре, ти найбогатший між всїми, та ще стипендию маєш! Кілько даси?

Сей Петро був високий ростом, чоловік плечистий і грубий і справдї зачисляв себе до найбогатших.

— Я дам місячно 5 злр. — каже.

— Славно, я даю 1 злр.!

— Я даю 2 злр.!

— Я дві шістки!

— Отже видите, що з тої муки буде хліб, хоч нас тут не богато. Як виступимо з таким внесенєм і з такими цифрами перед ширшою громадою, то з можемо гарно уладитись.

— Товарищі! — каже Дмитро. — Добре воно мати свою хату, але не лише на те, аби там газети на столі лежали та щоби вечерами сходити ся на пусте говорення і ще на дурнійші сьпіви. Я се говорю з мого досьвіду. Два роки тому ми мали також льокаль і я пильно до него заходив, але відтак я плюнув на все, бо шкода було часу...

— Позвольте, товаришу, саме я мав поставити в тім дусї моє внесенє, з котрим прийдемо на загальні збори. Нам треба завязати історично-науковий кружок, а кромі того відчитову комісию. Лише тим зможемо щось доброго зробити і загал зацїкавити. Без сего то ми виглядали би з нашим товариством на клюб неробів....

— Славно, добре! Закладаймо кружок. У нас знайдуть ся тямучі люди, що схотять в тім напрямі працювати попри свою фахову роботу.

В той спосіб балакали до пізної ночи.

На загальних зборах, котрі випали задля таких важних внесень інтересно, ухвалено все те, що тут передискутовало ся, одноголосно, а обовязком нового видїлу було усе те ввести в житє.

Із деклярованих дачок зібрала ся така сума, що можна було удержати приличний льокаль, виписати кілька научних журналів, та ще і на бібліотеку дещо відложити.

Почало ся між молодежию нове житє. Що тижня збирав ся історичний кружок на свої наради, що тижня зголошував ся хтось з відчитом. Дмитро ввійшов до видїлу і заходив ся щиро коло розвою товариства. Так минали йому безжурні, щасливі дни академічного житя.

г. 81. Брак с. 1/2
виєвл. 21.VI.05 3

сирав обнятих жалобою — і що-до легітимаційних карт і що-до університетскої присяги. Вчера була дотична, перша вість за загальна і невесна. Про цїлу справу висказкемо наш погляд з завтрішнім числї.

— **Похід латинїзаторів на Русь.** Без гомону, тихо а витревало посував ся польска навала на „сходнє кресы", а кождий свій крок зазначує незатертим слїдом в видї „косцюлка" або „каплїчки". Слїдів тих бачимо на рускій земли по всїх закутках доволї, а з кождим місяцем стає їх все більше, бо нема закутка, деби кількавікова польонїзаторска робота не витворила на ріжні способи між корінно-руским населенем бодай кількох латинників або, де в недостачі тих не знайшлось би, на якім дворі бодай кількох посїпаків та форналїв, що чванять ся своєю польскостию. Се вже достаточна причина, аби виступити там із „штандаром св. вяри і ойчизни". Так ось в Снятинї завязав ся під проводом д-ра Едмунда Цїшки комітет для будови „косцюлка" в селї Трійци, де якісь „родаци" мають гинути серед руского „радикалїзму". В Путятинцях, пов. рогатинського, збирав ся звісний русинойд п. Торосевич до будови „твердзи вяри, обжондку і народовесці" і розписав відозву до цїлої Польщі о підмогу. В Соколівці знов коло Бродів задумують польскі верховоди будувати костел лише з того приводу, що 1664 р. умер там польский гетьман Стефан Чарнецкий. Отже факт з перед 340 лїт, факт не мающий нїчого спільного з теперішнїми відносинами, мусить бути увіковічнений також „твердзою польскей народовесці"... Ба, якийсь патріотник нагадав собі, що сего року припадають 400 лїтні роковини уродженя польского кардинала Станислава Гозия і тому проектує в краківскім „Głos-ї Narodu" утворити в честь „вельког'о каплана і патріоти нашего" фондацию его імени — на „духово - народове потршеби наших брацї, з в л а щ а н а к р е с а х". Згаданий Стан. Гозий родив ся 1504 р. в Кракові, але сей факт зовсїм вистарчає, щоби нинї дав точок до будованя „твердз на всходнїх кресах"... Той „Drang nach Osten" переходить у польских верховодів прямо в недугу, котра робить їх сліпими на те, що передовсїм корінно польске населенє в західній Галичинї потребує лїпшого заспокоєня своїх „духових" потреб, що їх Мазурі не мають костелів та капличок. Ми вже раз виказували в окремій статї, як занедбаною під тим зглядом являє ся Мазурщина, а в доказ на се одержуємо від одного руского заточенця з Ряшева письмо, котре лише ствердкує наші виводи, бо сам Ряшів не має відповідного числа костелїв, так що пр. воякы а навіть ученики в часї богослуженя мусять стояти на дворі. А мазурский нарід звісний з великої „религійности", отже всякі „будинничі" костелів мали би там велике поле до попису. Ну, але їм пильно будувати „твердзе вяри і народовесці на кресах" і їх тягне у похід на Русь.

— **Барон Юрий Василько делєґатом.** З Буковини пишуть нам: Звісний пос. Фльондор, член румуньского клюбу в буковиньскім соймі, що то клеветливими напастями на руского пос. Николу Василька викликав був остру сцисню між вільнодумним союзом а румуньским клюбом в буковиньскім соймі, а в дальшім результаті також виступленє з румуньского соймового клюбу члена бар. Юрия Василька, далекого свояка пос. Николи Василька, потерпів нове „посрамленіе". При оподїшнім виборі до австро-угорских делєґацій буковиньский парляментарний клюб поминув сим разом Фльондора, котрий доси був в делєґациях постійним репрезентантом Буковини, а вибрав як-раз Юрия бар. Василька. В сей спосіб буковиньский клюб в радї державній зазначив свою незгідність з русинофільною політикою румуньского клюбу в буковиньскім соймі, а тимсамим осудив рішучо напасливість румуньского шляґуна Фльондора. Юрий бр. Василько одержав з причини свого „вибору численні признанія і ґратуляції. Заступником его вибрано пос. Шляйхера.

— **Пожарна секция товариства ґімнастичного „Сок'я" у Львові,** яка занимав ся орґанїзациєю пожарних „Соколів", дбав про їх фахове вибразованє і удержує постоянну контролю над ними, уконституовала ся на рік 1904 в сей спосіб: головою секциї вибраний Н. Сїяк, І. секретарем і заразом заступником голови А. Федор; П. секретарем Флюнт, а господарем згадано завідателем маґазину Сопотницкий.

— **Два нові лїкарі Русини** поселили ся постійно у Львові: д-р Ярослав Грушкевич, котрий по фахових клїнічних студиях в Празї і за границею, став ординувати яко спеціялїст в недугах очий при ул. Личаківскій ч. 19А, і д-р Мирон Вахнянин, котрий по студиях на клїніцї проф. Кайндля в Берлїнї і по довшій клїнічній практицї у Львові ординує яко спеціялїст в недугах внутрішних при улици Академічній ч. 26. Львівска руска громада придбала через те двох сьвідомих Русинів на визначних становищах і тому не сумнїваємо ся, що Русини, потребуючі лїкарскої помочи, підопруть сих двох нових руских лїкарів, тим паче, що так д-р Грушкевич як і д-р Вахнянин мають за собою яко спеціялїсти в фахових лїкарских кругах як найлїпшу опінію.

— **Сіонїсти а жидівскі соціялїсти між собою.** В Чернівцях скликали тамошні соціялїсти на недїлю вечером збори. Першу точку дневного порядку „Положенє жидівских робітників а соціяльна демократия" мав референтувати адвокат д-р Шор з Коломиї. На збори прийшло богато сіонїстів і постановили взяти участь в зборах та виступити рішучо проти винародовлюючої політики соціяльних демократів. Але антаґонїзм тих двох сторін є так великий, що прийшло до справжньої вояцкої розправи. На товчок до борби не треба було довго ждати. Коли предсїдатель зборів д-р Вайсман перед відкритем нарад зарядив голосованє над внесенем, поставленим якимсь сіонїстом, соціялїсти почали кричати, а в слїд за тим прийшло до бійки. Палиці, крісла, а навіть каміня лїтало у воздусї, ранячи лекше або тяжше учасників. Супротив такого прольогу віче очивидно не могло відбути ся, а поліция лише з тяжкою бідою опорожнила салю, арештуючи при тім кількананайцять вічевиків, що полємізували на кулаки. Епілюґ розіграє ся вже перед судом.

— **Наслїдник престола на Буковинї.** Як довідуємо ся, наслїдник австрийского престола арх. Франц Фердинанд заявив в одній приватній розмові, що при найблизшій нагодї, скоро лише позволять обставини, вибере ся в подорож на Буковину. Архикнязь висказує ся в загалї з великим признанем про управу буковиньского президента кн. Гогенльоге і тому рад познакомити ся близше з відносинами сего краю, а також приглянути ся его природній красї, про котру тілько наслухав ся.

— **Похорон проф. Хмельовского** відбув ся вчера дуже величаво. О 3-ій год. по полудни ул. Голубина, коло вілї „Палятин", де покійний мешкав, заповнила ся тисячами публики, між котрою були в комплєті професори університету і численні представителї ріжних інституцій. Молодіж академічна удержувала шпалїр. Коли винесено тлінні останки небіщика, промовляв іменем фільозофічного виділу проф. д-р Колесса, котрий в прегарній бесідї, богатій в високі думки схарактеризував ум покійного професора і віддав честь за его великі заслуги на полї науки. Відтак рушив похід під будинок університету, де по промові проректора д-ра Охенковского, академічна молодіж взяла домовину на плечі і несла через місто аж на Личаківске кладовище. Тут виголошено також кілька промов іменем польских наукових інституцій та студентских товариств. В похороні взяло участь богато польских учених та письменників з Кракова і Варшави. Як зачувати, тїло бл. п. Хмельовского постановила родина перевезти до Закопаного.

— **Стан облоги в Варшавї.** Львівский „Dzień" одержав з Варшави вість, що ґенерал-ґубернаторови Чертковови удало ся по довгих стараннях вихлопотати в Петербурзї дозвіл на заведенє в Варшавї 4-дневного стану облоги, іменно від 30-ого цьвітня до 4-ого мая. Се донесенє „Dnia", котрий взагалї садить ся на оригінальність вістий і наслїдком сего пускав часто — качки, повторяємо з застереженем, а коли воно правдиве, то розходило-б ся російскому правительству о два небезпечні сьвята: робітниче 1 мая і патріотичне на спомин конституциї 3-ого мая.

— **Великий огонь.** З Бучача доносять, що там погоріло вчера вечером около 200 домів. Причина огню незвісна. Пожежа була так сильна, що огонь не тревав довше як кілька годин. Ратунок був наслїдком вітру майже неможливий. В огни стратило житє також двоє людий; одна стара жінка спалила ся разом з возом і кіньми, що стояли на улици. Огонь лютив ся головно на двох передмістях: Нагоряцї, де згоріли також церков, школа і громадскій уряд, і Королївцї. Погоріло також богато склепів. Втрату матеріяльну на разї годї обчислити. Погорільцї, тепер без даху і кусника хліба, телєґрафували по поміч до намісника і краєвого виділу.

— **Дрібні вісти.** Słowo polskie заповідає, що Поляки будуть при доповняючих виборах по послах сецесіонїстах ставити своїх кандидатів, і взиває польских виборців, щоб голосували виключно на Поляків. — Урядово оголошене, що адвокатска палата у Відни замкнула канцелярию звісного обманци д-ра Орловского. — В Трибухівцях к. Бучача отворили польскі ґімназисти польску школу. — Пос. Вільк не робить собі нїчого з виключеня з „польского кола" і занив нинї своє звичайне місце в парляментї. Его наслїдником на случай зложеня мандату мав бути пс. Стопловский.

— **Послїдні вісти.** На нинїшнім засїданю парляменту предложило правительство проект коштів робіт, які мають бути покриті з державного мелїораційного фонду. Прелїміновано 4,206.000 К., з того для Галичинн 945.000 К, отже близько ¼ часть. В нашім краю прелїміновано на реґуляцию ріки Бдотин 27.600 К, (перша рата) і кілька квот на реґуляцию і обваловане ріжних частин Вислн — все в західній Галичинї. — В Будапештї арештовано нинї двох дальших членів страйкового комітету.

— **Впрочь. митрополит Шептицтий** виїхав вчера до Станиславова в справі реорґанізациї тамошної капітули.

— **Видїл філії „Просьвіти" у Львові** скликує отсим всїх Вп. членів „Просьвіти" львівского повіту на З а г а л ь н і з б о р и, котрі відбудуть ся в четвер дня 5 н. ст. мая 1904 о год. 5 по полудни в домі товариства „Просьвіта", Ринок ч. 10 у Львові. Порядок зборів: 1. Відкритє зборів головою. 2. Відчитанє протоколу з попередних зборів. 3. Справозданє видїлу з дїяльности за р. 1903. 4. Вибір нового видїлу. 5. Відчит просьвітно-економічний. 6. Внесеня членів. — По зборах, о годинї 7 вечером, відбуде ся к о н ц е р т в память найбільшого поета Руси-України, Т а р а с а Ш е в ч е н к а. Дорогі Члени! Прибувайте самі як оден муж на сї збори та запрошуйте і других селян, що ще не є членами „Просьвіти", нехай і вони приїздять! — *Видїл.*

— **Видїл тов. „Руский жіночий Кружок"** в Коломиї просить о ласкаве поміщенє в „Дїлї" отсеї подяки: Високоп. П. Д-р Теофіль Дембицкий зложив місто вінця для бл. п. Григорія Кульчицкого 20 К на бурсу дівочу, за що видїл тов. „Руский жін. Кружок" в Коломиї складає благородному Добродієви щиросердечне спаси-Біг.

— **Зі Зборова.** В неділю, дня 1 мая 1904, відбуде ся в Зборові, на дохід „Народного Дому" в Зборові а м а т о р с к е п р е д с т а в л е н е штуки п. з. „Капраль Тимко", комедиї Мидловского зі сьпівами і танцями — на котру комітет має честь запросити, доокличних сьвящеників, міщан та селян. Початок точно о год. 7½ вечер. — *М. С.*

— **Рада надзираюча т-ва рист-а кредит-вого в Сокалї** повідомлює отсим, що дня 10 н. ст. мая о год. 2 з полудня відбудуть ся в льокали товариства (дім Шилкевича) надзвичайні загальні збори членів з слїдуючим порядком дневним: 1) вибір трех членів дирекциї, 2) внески членів, — *Сильвестер Вітошинський* предсїдатель, *о. Николай Кишакевич* заступник предсїдателя. (2—3).

— **Іспит зрілости** в семинариях учительских розпочинає ся в році 1904 в слїдуючих реченцях: т. в. в семинариях мужеских: 1. В Кракові іспит письменний в реченци, котрий визначить дирекция — устний іспит екстерністів пічне ся 27 мая, іспит устний абітуриентів заведеня дня 3 червня. 2. В Тарнові а) іспит письменний 13 мая; устний екстерністів і екстерністок 24 мая; устний абітуриентів 1 червня. 3. в Ряшеві а) письменний 1 червня б) устний абітуриентів заведеня 11 червня; в) устний екстерністів і екстерністок 20 червня. 4. В Кросні: а) іспит письменний 10 червня б) устний абітуриентів заведеня 20 червня; в) устний екстерністів і екстерністок 1 липня. 5. У Львові: а) письменний 6 червня; б) устний абітуриентів заведеня 20 червня; в) устний екстерністів 4 липня; 6. В Сокалї а) письменний 20 червня, б) устний 4 липня. 7. В Самборі а) письменний 16 мая; б) устний 3 червня. 8. В Станиславові: а) письменний 13 червня; б) устний 24 червня. 9. В Тернополи а) письменний 20 мая; б) устний абітуриентів заведеня 3 червня; в) устний екстерністів і екстерністок 13 червня. 10. В Заліщиках а) іспит письменний абітуриентів заведеня 20 мая б) іспит устний абітуриентів 1 червня; в) письменний екстерністів і екстерністок 13 червня; г) устний екстерністів і екстерністок 27 червня.

В семинариях женьских: 1) в Кракові в семинарії державній а) іспит письменний в реченци, котрий означить дирекция, б) устний 14 червня. 2) В Кракові в семинарії приватній Прайзенданза: а) іспит письменний 20 червня, б) іспит устний 1 липня. 4) У Львові в семинарії державній а) іспит письменний екстерністок 13 мая, б) іспит устний екстерністок 24 мая, в) іспит письменний абітуриенток закладу 16 червня, г) іспит устний абітуриенток закладу 4 липня. б) У Львові в приватній семинарії Стшалковскої а) іспит письменний 3 червня, б) устний 16 червня.

— **На численні запитаня** заявляю сим, що часть II моїх проповідий „на сьвята і неділї цїлого року" кінчить ся печатати. Печатанє опізнене не з моєї причини. Дістати можна у автора, в книгарнї Інституту Ставр. у Львові, в книгарни п. Яблоньского в Тернополи і в книгарни п. Добошиньского в Станиславові. — Ціна 3 корони. — *Петро Білявскій*, парох в Зарваниці, почта: Вишнівчик. 2—3

— **Пожарний „Сокіл" в Улазові** цїшанівского повіта засновано на статутї львівского „Сокола". Ц. к. намістництво затвердило вже статут.

— **Пожарний „Сокіл" в Гринківцях** гусятинського повіта засновано на статутї львівского „Сокола". Статут затвердило вже ц. к. намістництво.

— **Пожарний „Сокіл" в Касперівцях** заліщицкого повіта засновано на статутї львівского „Сокола". Ц. к. намістництво затвердило вже статут.

— **Свій до свого!** Тим кличом звертають ся руснї ремісники і промисловцї до рускої суспільности і просять з всякими замовленями, роботами як і по інформациї, що дотичать промислу і ремесла, звертатись під адресою: Інформаційна комісия тов. „Зоря" у Львові, ул. Краківска ч. 17.

— **В усїх справах** поради правної і взагалї народних належить звертати ся до „Народної Канцелярії", Львів, Ринок ч. 10.

Малий фейлєтон.

ОЛЕКСА КОВАЛЕНКО.

Селянка.

Сонет.

Роскішна дивна квітка матері природи!
Стоїш ти завжди перед мною, мов жива:
Такої простоти і чарівної вроди,
Нї в яких городах шумливих не бува'...

* * *

Зростала ти під сонцевим промінням
Серед пахучих луків та зелених нив,
Вивчалась їх ласкавим нїжним шепотїнням
И самій тобі цьвісти нїхто не боронив...

* * *

Лукавства навісного зроду ти не знала,
Тебе мирська отрута клята не займала
І, наче лїтний день, твоя душа ясна...

* * *

В тобі здоровє, як вино шипуче, грає
І чиста кров схвильована вогнем палає,
А в серцї люба привітна весна....

9 сїчня 1904.

ФРАНЦ МИХАЙЛІВ.

Душа мовить...

До великої церкви іду я в трівозї,
(душа моя говорить безсильна, зболїла)
бо не знаю напевно, чи мене в дорозї
не спинить що, не зломить поторгані крила...

Я не знаю напевно, чи менї не стане
на дорозї пропаща, немолима сила,
але йду я, бо тутка усихаю, вяну,
бо розпука би чорна ту мене зломила.

Не приходжу ридати: „Я в нещастю!" —
нї ратунку для себе цїном не бажаю —
я приходжу поглянуть, як хвиля щастя
і як царство спокою, тиші виглядає...

4. IV. 1904.

ВИКАЗ ЖЕРТВ.

— **Виказ місячних датків** (за марець і цьвітень) Русинів з Березан та повіта на будову Народ. руск. Театру у Львові — зложених на руки місцевого комітету в коронах — О. Баранецкий 2, М. Бачиньский 8, О. Бачиньска 2, Др В. Бачиньский 6, Л. Будзиновский 2, Гр. Бобик 6, І. Гошовский 2, В. Гошовский 2, О. Гординьска 2, Гр. Дзундза 2, Г. Кордубівна 2, В. Козакевич 2, М. Мох 4, О. Мидлик 2, Л. Нїкодемовичева 2, І. Прийма 4, І. Рудницкий 20, Др П. Рондик 4, Я. Сінґалевич 4, Я. Сойка 80 с., Д. Сохацкий 9і М. Стеткевич 80 с., Ст. Томашівский 4, о. Т. Цар 4, Я. Цурковский 4, І. Цуприк 2, Др А. Чайковский 6, Я. Чемериньский 2, і С. Юзичиньский 6 усї, як місячні датки за марець і цьвітень. Зенон Витошиньский 3, О. Дзьоба 3, Д. Лепкова 1, В. Лотоцкий 50 с., В. Мельник 1, і С. Нацлавский 1 усї як місячний даток за марець. о. І. Кузів 24 і о. шамб. Соневицкий 50 за рік 1904. Др Ковшевич 9 за 4 місяцї. З провінциї: о. А. Лотоцкий 6, і Ф. Ратич 1·20 с., за марець і цьвітень, о. Мосора 1, о. Іванчук 3, о. Дидик 2, і Іванна Соневицка 1·20 за марець, М. Тих 6 як половину річного датку. Ганна Левицка 10 за рік 1904.

— **На дім „Сокола" у Львові** зложили ВПов Добродії (в коронах): о. Іван Лятороский з Долини 8·42, Д. Ганущак з Осмолоди 5, Нат. Чумаківна з Озеранки зібрала від Вп. о. Ю. Онишкевича 4, о. Сосенка з Зарудя 1 і о. Герасимовича з Брисовець 1, Ольга Чумак 1·20, о. П. Чумак 1, Нат. Чумаківна 1, С. Ручка 2, С. Піцер 1·02, Т. Федунків 2, О. Ольшаньска 0·50, Ст. Сіяк з Бучача 1·12, Н. Данин 1·40, Т. Тимкевичівна зібрала в Желдци від Вп. Даниловичів: Галя 1, Наталія 1, Е. Данилович 2, В. Даниловичі 1, Нечитке підписи 1, 1, 0·20, 0·20 і 1, Вп. Евгенія Дзерович в Топоровій зібрала 14·56. За лепти ті щире Спаси-Біг; о дальші просить — *Старшина.*

— **Рахунок „Краєвого Союза кредитового"** стовариш. зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць март 1904.

		Кор. с.
Стан довжний:		
1. Удїли		49.094·75
Фонд резервний		3.205·46
2. Вкладки: Стан з початком місяця марта с. р.	795.697·76	
вложено	34.463·20	
вийнято	33.949·89	
Стан з кінцем місяця марта		796.211·07
3. Позички затягнені: Стан з початком місяця	20.000·00	
затягнено		
сплачено	10.000·00	
Стан з кінцем місяця марта		10.000·00
4. Сальдо відсотків		14.368·01
Зиск з року 1903 р.		1.884·02
Сума		874.763·31
Стан чинний:		
5. Позички удїлені: Стан з початком марта	745.786·01	
сплачено	16.561·50	
удїлено	28.435·00	
Стан з кінцем місяця марта		757.659·51
5. Движимости		700·00
6. Льокациї		103.379·01
7. Кошти спору		222·31
8. Кошти адміністрациї		2.242·27
9. Готівка		7.262·55
10. Друки для товариств		789·91
11. Папери фонду резервового резерва		2.507·75
Сума		874.763·31
Кредит товариств		350.054·00 К.
„ парцеляційний		252.508·55 „
„ скриптовий		87.792·00 „
„ векс. приват.		67.304·96 „
		757.659·51 К

Членів прибуло 5, убуло 2, остало з кінцем марта 457 з 1.243 деклярованими удїлами в сумі 62.150 К. Стопа процентова від вкладок 4½%. Стопа процентова від позичок 5½%—6%. Затягнено позички в Банку краєвім на 4%.

Львів дня 1 цьвітня 1904.

Переписка Адміністрациї.

Вп. В. Ми. в Зм. Тепер вплачено лиш по конець мая, бо з минулого року лишилась залеглість 2 К. — І. Аб. в Ко. Тепер вплачено за 1 квартал а до кінця 2-го кварталу прийде нам 8 К 80 с. — І. Че. в Як. До кінця червня прийде нам ще 1 К. — Н. Ри. в Во. Тепер вплачено лиш до кінця марта а не цьвітня. — К. Фа. в Ст. во. Тепер одержано 16 К, про те зазначено до кінця червня і на жаль зазначити мусимо, що Вашому бажаню вволити не можемо, виходячи з тої засади, що „громада великий чоловік", отже годі нам підмогати всякі товариства, котрі чинять нам конкуренцию в передплатниках.

В книгарни Товариства ім. Шевченка і в книгарни Ставропигійскій можна дістати отсі праці видані проф. дром Ів. Копачом: Будучність ґімназий, ціна 1 К, Партийна політика і мораль, ціна 50 сот., Родинне житє (під розвагу руским „Соколикам і паннам“) ціна 50 с. Соціялізм, етика і політика (під розвагу „старшим і молодшим“) ціна 50 с. Три перші праці зладжені на основі праць проф. берлінського університету дра Фрідріха Паулзена.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяца і стоїть річно 6 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись передплачувати а передплату треба слати як найскорше для урегульованя і забезпеченя видавництва. Ґроші слати на адресу: *Administration „der Ruthenischen Revue“, Wien IX. Höfergasse 5.*

Надіслане.

Спеціяліст недуг внутрішних

Д-р Евген Озаркевич

довголітний лїкар клїнічний і виведений лїкарського з Щавниця, ординує постійно у Львові, ул. Корнякта ч. 1., II. пов. (Народний Дім). 609

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

299 2—19

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Альбум заслужених Русинів

в красній кольоровій теці, в ціні **2** корони набути можна

в Товаристві „Просьвіта“ Ринок ч. 10

Оголошенє.

Загальні Збори „Повітового Товариства кредитового“, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові відбудуть ся **в четвер дня 5 н. ст. мая 1904 о годині 3-ій з полудня** в домі Просьвіти, ринок ч. 10 з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних Зборів.
2. Справоздане Дирекциї з дїяльности і білянс за рік 1903.
3. Розділ чистого зиску.
4. Вибір двох вильосованих членів Ради надзираючої.
5. Інтерпеляциї і внесеня членів. 297 3—3

Іван Дужевич секретар — *Др Кость Левицкий* предсїдатель Ради нада.

Практикант потрібний до торговлї М. Козориса в Любачеві. Маючим вже початки прислугує першеньство. 285 2—3

КОЛДРИ на вовняній ваті по зр. 3·50, 4·50, 6, 7, 8, 10, 11, 12 до 19 зр. Колдри шовкові атласові по зр. 12·50, 14, 26, 18, 20, 22, 24, 28 до 32. Новість! Колдри подвійні обосторонні до ужитку дуже практичні і гарні лише о 1 до 2 зр. дорожше від цін повищих. Найбільший вибір лише в спеціяльній торговли колдер і матерацїв Йосифа Шустера, ул. Коперника 5. 287

Особа, що розумїє ся добре на сїльскім і домовім господарстві, глядає посади у сьвященика. Ласкаві зголошеня: Львів, ул. Замкова ч. 1, II. поверх у п. Турчаньскої. 288 3—4

Пошукує ся сотрудника під корисними услівями до Слободи. Близша відомість у о. Медицкого, Львів ул. Глубока ч. 7. 290 3—3

Дяк іспитований, безженний, приняв би иншу посаду. Адреса: *П. Волоский* в Григорові, п. Монастериска. 294 2—2

Півець церковний безженний, літ 26 знаючий добре устав церковний і хоральний сьпів пошукує відповідної посади. Адресувати належить до Івана Крушельницкого в Соснов почта Семиківці. 296 2—2

Абітуриент, здібний інструктор глядить лекциї на село. Вимагання скромні. — Зголошеня: „Абітуриент“ Львів Університет. 3 8 1—3

Ученик VI. кл. з добрим сьвідоцтвом I курсу приїме сейчас лекцию на село. Близша відомість ул. Коперника ч. 36.

Іспитований безженний дяк знаючий хоральний сьпів, глядає посади. Йосиф Вовчок в Тарнавцї п. п. Журавно. 299 1—3

Іспитований дяк умїючий вести крамницю і управляти хором, жонатий, глядає місця. Іван Драґан, Лисичинцї п. Нове село коло Підволочиск. 30 1—3

Упрашаю умильно

Вир. оо. Духовних з гірских сторін подати мені жерело (склади дерева), з відки я міг би спровадити весь готовий материял на будову деревлянної церкви в стилю гуцульскім. За сю братску прислугу складаю наперед щиро-руске „Спасибіг“ — Сьвящ. Мих. Мосора, парох Поручина п. Буще. 306 1—3

КОМАР

двотиждневник гумористично-сатиричний.

Одинокий гумористичний ілюстрований орґан на Руси. Видає і за редакцию одвічає: *Іван Куницевич.*

Цїлорічна передплата 4 зр., на пів року 2 зр., чвертьрічно 1 зр. Редакция і Адміністрация: *Львів, ул Собіщина ч. 3*

Оповіщенє.

V. Звичайні Загальні Збори товариства „Народний Дім в Стрию“, товариства зареєстрованого з обмеженою порукою відбудуть ся дня 14 мая 1904 о год. 2 по полудни в сали „Народного Дому“.

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Справоздане Дирекциї з дїяльности і рахунків за рік 1903.
3. Справоздане комісиї ревізийної.
4. Означенє висоти дивіденди.
5. Предложенє до затвердженя вибору Дирекциї.
6. Вибір 3 членів Совіта Управляючого.
7. Вибір комісиї ревізийної.
8. Внесеня членів.

Совіт Управляючий „Народного Дому в Стрию“.

Миколa Левандовский в. р. Секретар. — *Др Володимир Антоневич* в. р. Предсїдатель. 307 1—1

Продукция насїня і лїсно-огородові шкілки

Тадея ґр. Лубєньского

в ЗАСОВІ

почта і телеґр. в місци, зелїзн. стация Чарна

поручають лїсне насїнє, всякі відміни флянц і дерев до лїсних культур, висаджуваня алей, закладаня парків, рожі і декорацийні корчі на солїтери, підклади до щепленя, овочеві деревця.

Цїнник оплатно і відворотно. 194

Оголошенє.

Надзвичайні збори членів товариства „Ризница“ відбудуть ся в четвер дня 12 н. ст. мая 1904 в Самборі в салї Товариства „Ризница“ о 10 годинї рано з слїдуючим порядком дневним:

1. Відкритє філій і складів „Ризници“.
2. Зміна статута в §. §. 2, 7 а, 18, 25, 31 д, 32, 35 другий пункт, 39 а.
3. Внесеня Ради надзираючої.

Колиби згадані загальні збори не були в комплєті (⅔ всїх членів), то відбудуть ся того самого дня о 2 годинї пополудни в салї Товариства „Ризница“ другі загальні збори з тим самим порядком дневним, а рішеня тих зборів будуть правосильні, хотяйби приписане число членів не явило ся.

Від Ради надзираючої товариства „Ризница“ в Самборі дня 20/IV н. ст. 1904. 135 2—3

О. Корнилъ Грушкевич секретар. — *О. Левъ Щавинъский* предсїдатель.

Для Впов. Лїсників!

1 клґ. звичайної сосни	. . .	5 К. 50	сот.	80%
1 „ „ „ чорної	. .	8 „ —	„	60%
1 „ модерена	. . . .	4 „ 40	„	40%
1 „ бука	. . . . .	1 „ —	„	
1 „ граба	. . . . .	— „ 80	„	
1 „ клену	. . . . .	1 „ —	„	
1 „ явора	. . . . .	1 „ 20	„	
100 дуба жолуди	. . .	16 „ —	„	

Поручають в значнїйшій скількости. Продукция лїсного насїня і лїсні та огородові шкілки **Тадея ґр. Лубеньского в Засові** під Чорною, почта і телеґраф Ісоо, зелїзн. стация Чарна. 194 1—2

Подрібний цїнник оплатно відворотною почтою.

Red Star Line, Antwerpen.

до Америки.

Парівцї першої класи, — просто без пересїданя до Нового Йорку і Філядельфії. — Добрий харч. — Знамените корабельне уладженє. — Дешеві цїни перевозу.

Інформацийудїляють:

Red Star Line 20, Wiedener Gürtel in Wien

або

ВОЛОДИМИР ПОДЛЕВСКИЙ, аґент, ул. на Болоньї ч. 8, I. п. біля головного двірця, Львів. 273

ТЕАТРАЛЬНА КАВАРНЯ

щодень

Концерт війскової музики. — Вступ вільний. 99 10-10

Перша красва різьбарско-золотнича рукодїльня для украшеня церквей 732

ТЕОДОЗИЯ КОМІСАРУКА

в Станиславові ул. Собіского ч. 5.

Виконує іконостаси, олтарі, кивоти, проповідницї, престоли образи процесіональні і прочі церковні знаряди в бажанім стилю. Відновляє також старі і ушкоджені різьби та малюваня із захованєм найточнїйших знамен і черт історично-архіольоґічних. Цїни як найприступнїйші. Поручає також великий вибір кивотів в виді церкви, прехорошо виконані найновійшої форми в цїні від 120 зр. в гору.

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам**, згляднo **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третіх осіб (дїтий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 6 рік життя.

Перший віддїл, *обезпеченє рент*, запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, згляднo б) сиротам річні ренти до 20 року їх життя.

Другий віддїл дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році життя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна виплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* згляднo *14-дневу проволоку* до виплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільненє від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить конта друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих писем Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Позір! — Новість!

Чистий дохід призначений на будову дому „Сокола“!

З моноґрамом Сокола візитівка по 6 сот., 100 штук 5 К.

Портрет Лисенка по 50 сот., в оправі по 2 К.

Брошки	**з гербом Руси по**	**0·60 к**
Шпильки	**„ „ „**	**0·50 „**
Спінки пара	**„ „ „**	**0·90 „**
Дармовіе	**„ „ „**	**0·40 „**
Пушки на тютюн або папіроси з гербом Руси	**„**	**2·50 „**
Мошонки на ґроші	**„ „**	**2·00 „**
„ „ „менші„	**„**	**1·10 „**
Шпильки емаліовані з моноґрамом „Сокола“	**„**	**0·40 „**
Притискачі з Шевченком, Котляревским і т.д.	**„**	**0·80 „**
Льоси фант. льотерії Сокола (переписні листкі 10 родів) по	**„**	**0·25 „**
Обліґациї на будову дому Сокола	**„**	**10·— „**

Набувати можна в Соколї у д. Д. Кучики, справника.

Льоси набувати можна в Соколї, в „Народній Торговлї“, „Труд“ у Ад. Рашпа Львів, ринок ч. 11.

Александер Стефан — В. Щурат

УЧЕБНИК

французької мови

Часть I.

Апробований для всіх середних женьских шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Руским Інституті для дівчат в Перемишли.

„Краєвий Союз кредитовий“

видає для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкнени місячні 2	„ „	5	„
Інвентар довжників	„ „	5	„
Інвентар вкладників	„ „	5	„
Інвентар удїлів	„ „	5	„
Книга головна	„ „	10	„
Книга ліквідацийна	„ „	10	„
Книга вкладок щаднич.	„ „	10	„
Книга удїлів членьских	„ „	10	„
Реєстр членів	„ „	10	„
Справоздане і замкненє рахунків	„	10	„
Зголошеня о позичку штука	„	2	„
Вязка умерена позичка	„	2	„
Асигнати касові штука	„	1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім“** у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.

НАШІ ЗВУКИ

Збірник творів хоральних

I. ВИПУСК

1. Я. Ярославенко — Марш Соколів.
2. М. Кошко — Мій край — мій рай.
3. М. Вербицкий — Згадка.
4. С. Людкевич — Закувала зозуленька.

2. ВИПУСК.

1. Д. Січиньский — Над гори до хмар!
2. Вахнянин — Молоді сни.
4. Я. Ярославенко — Сокільский гимн.
4. М. Вербицкий — Ще не вмерла Україна!

Ціна випуска 40 сот.

На фортепян і до сьпіву:

Марш Соколів . . . 50 сот.
Ще не вмерла Україна 1 Кор.

Головний склад: **тов. ґімн. Сокіл у Львові Підвалє 7.**

Чистий дохід на прапор „Сокола“.

ГАЙДАМАКИ

ТИЖНЕВНИК

виходить що вівторка.

Видає і за редакцию відповідає: *Михайло Петрицкий.*

Цїлорічна передплата виносить 4 зр. на пів року 2 зр. Редакция і Адміністрация: Львів, ул. Ватория ч. 24, II. поверх.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого жовтня 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова: **2·31***, **1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, **9·50***.
З Ряшева-Любачева: 10·25.
З Підволочиск: (на головний двірець): **2·30**, 7·55, 5·30, 10·20*.
„ (на Підзамче): **2·15**, 7·85, 5·06, 10·02*.
З Тернополя-Ґрималова (на гол. дв.) 3·30*, (на Підзамче) 3·09*.
З Чернівців: **12·20***, **1·40**, 6·20, 5·40, 9·20*.
Зі Станиславова 11·15, **8·10**.
Зі Стрия: 7·45, 9·57, 1·10, 4·35, 10·40*.
З Рави-Сокала: 6·40, 5·55.
З Яворова: 8·20, 5·20.
З Самбора: 7·35, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова: **12·45 8·25 2·50**, 4·10*, 8·35, 6·15*, 10·55*.
До Ряшева-Любачева: 3·25.
До Подволочиск (з гол. двірця): **1·50**, 6·30 9·—*, 11·—*.
„ (з Підзамча): **2·04**, 6·43, 9·20*, 11·24*.
До Тернополя-Потутор (з голови.): 10·40, (з Подзамча) 10·57.
До Чернівців: **2·51***, **2·40**, 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Стрия: 6·45, 9·05, 3·05, 6·40*, 11·05*.
До Рави-Сокала: 9·40, 7·05*.
До Яворова: 6·15, 3·50.
До Самбора: 9·25, 3·40.
До Жовкви: (лише в неділю) 11·11*.

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнійший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу = 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені звіздков (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформацийний удїляє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. дирек. зелїзниць, ул. Краєщких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне 26

Найліпш французскі паперці циґаретові „LE GRIFFON“ Найліпші французскі тутки циґаретові

Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 181

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черляньскої. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 82. **Львів, Середа 14 (27) Цьвітня 1904.** **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшанского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzelle II; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТЇ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Дїло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім вістереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Відкинено!

Як ми вже донесли, трибунал державний відкинув обі жалоби Русинів-академіків, слухачів львівского університету — так щодо складаня обіту в рускій мові як і що-до права домагати ся легітимацийних карт в мові рускій — а тим самим справу в обох наведених напрямах треба уважати на разї принайменше за порішену.

Насуває ся питанє, які могли бути причини, що трибунал державний станув на становиску львівского університетского сенату й міністерства. Видима річ, що в тім напрямі не маємо ще точної інформациї і поки рішенє трибуналу не буде оголошене в повнім его і автентичнім тексті, доти всяка дискусия що-до мотивів рішеня може опирати ся лише на здогадах. Коли вірити полсненю яке подають нам сухі і скупі донесеня телеґрафічні, то для державного трибуналу були в тім случаю рішаючими два моменти: раз розпорядженє міністерства осьвіти з дня 5 мая 1879 (цїс. постанова з д. 25 цьвітня 1879), котре вводить внутрішну польску урядову мову для властий університету, а друге погляд, немов то студент в відношеню до своїх університетских властий не може бути уважаний за „сторону". Арт. XIX основних законів, яко загальна постанова про права національних мов, має з природи річи і міг мати лише субсидиярне помічне значінє і тому яко безпосередний юридичний арґумент не входить в рахунок.

В тій статї ми не маємо на думцї входити в подрібний правний розслїд рішеня трибуналу — зроблять се певно наші фахові правники а пора на се буде тоді, коли рішенє трибуналу буде в повнім тексті оголошене. Не можемо однак і тут вже від себе не замітити, що коли погляд, немов то студент не є стороною в відношеню до університетских властий, мав би деяке оправданє зі становиска „de lege ferrenda", то немає він правного оправданя зі становиска обовязуючих вже приписів: „de lege lata". Подїл університету яко цїлости на власть і сторону вводить вже саме розпорядженє з р. 1879, до котрого відкликує ся державний трибунал, бо каже виразно, що-до властий львівского університету має відносити ся язикове розпорядженє з р. 1869 „в тих самих границях" як воно обовязує всї політичні краєві власти, а тим самим каже, що урядова польска мова має відносити ся тілько до внутрішного (власного) урядованя власти, між тим коли все инше поза тою властию отже і студент університету в „стороною" і до него мусить мати примінене постанова, що зношенє власти зі стороною має відбувати ся в его мові. Впрочім таке-ж саме становиско занимає також доси обовязуюче розпоряджене з р. 1871, котре велить на подана слухачів львівского університету, внесені по руски, відповідати в тій-же мові, а се не могло-б мати місця, колиб правдавець був стояв на тім становиску, яке проклямує в своїм рішеню державний трибунал. Що вкінци і для самого трибуналу річ не представляла ся так простою, як вона фіґурує в донесених дневників, про се сьвідчить факт, що і сам трибунал потребував аж два засїдання, щоб видати свое остаточне оречене — значить і він узнавав сумнївні, які насувають дотичні дотеперішні постанови, коли на відкиненє жалоби зважив ся доперва після довшої надуми.

Єще менше однак від рішеня в справі легітимацийних карт, призначених до ужитку сторони, представляє нам відмова що-до складаня рускої присяги. Присяга в усїй практицї властий має виїмкове значінє і складаня обітів в материй мові вводить ся навіть там, де язикові приписи мови такої навіть зовсім не допускають. Кождий обіт потягає за собою далекосяглі наслїдки і тому правдавець не накладає на неї ніколи якихось примусових форм що-до мови, а практика держить ся все мови тої, якою хоче складати обіт і ей найлїпше розуміє сама інтересована сторона. У нас прим. в судї гебрайска мова зовсім не допускає ся, а однак присягу складають Жиди (коли хочуть) в мові гебрайскій і се не тілько не напотикає на ніякі перепони, а є навіть забезпечене окремою постановою.

Та всї тоті розважуваня юридичні — як і всякі, які ще можуть насунути ся і певно будуть пізнїйше піднесені — лишаємо на боцї, а перейдемо до справи, котра нас тут головно інтересує: до самої системи борби о права нашої мови. Ходить іменно о те, чи інтерпретациєю обовязуючих вже норм правних і інстанціонованєм ми зможемо розширити права нашої мови, чи навпаки, мусимо взяти за инші, успішнїйші средства борби.

Тут мусимо собі сказати: тою дорогою, на яку ми вступили з всїлякими рекурсами і інстаціонованєм ми не дійдемо до цїля. Рекурси вказані суть там, де є видиме і безспорне нарушенє прислугуючих нам прав, де отже виграна мусить випасти на нашу корись — але що ми зробимо дорогою інстанциий з тими розпорядженями і законами, котрі видані як-раз проти Русинів, а на виключну користь наших противників? Інтерпретациєю, такою чи иншою сих розпоряджень і законів, ми їх не звалимо, не зробимо вилому в тім бастіонї, який в відповідну хвилю збудували собі заздалегідь наші противники, а наразимо себе хиба на зовсім злишне потверджуванє вже існуючого стану. Інтерпретациєю і інстанціонованєм ми могли би вправдї також дійти поволи до мети, але доперва тоді, колиб ми мали політичну силу і прихильників в рішаючих кругах, а сего ми на жаль поки-що не маємо, бо прихильність і вплив у „сильних мира сего" все в ще неподїльно по стороні Поляків. То правда, що кождий параґраф має два кінцї і що кожда екзекутива найде арґумент для зовсім відмінних інтерпретацій, коли за такою чи иншою інтерпретациєю стане правительство і політична сила, але тої сили у нас нема а політичні вплини ходять иншими, не нашими дорогами. Длятого то ми в здобуваню наших язикових прав не можемо оглядати ся і числити на інтерпретацию, але мусимо держати ся иншої системи — такої якої держать ся приміром Чехи і взагалї тоті народи, що борють ся о розширенє своїх національних прав. Там, де ми уряд маємо фактично в своїх руках — як приміром уряди церковні, громадскі, декуди шкільні і инші — там ми вводїм рад тогосе нашу мову як урядову не оглядаючи ся на перепони, а там де ми тих публичних орґанізацій в своїх руках не маємо, там ставляймо домаганя, хочби вони йшли і цїлком в супереч обовязуючим приписам, а коли нас не послухають, там розпочинаймо і ведїм безглядну солїдарну борбу. Чехи практикою завели вже de facto урядову чеську мову в Чехії навіть у внутрішнім дїловодстві майже по всїх урядах своєї національної території, дарма, що правної санкциї до такої практики доси нема і усе їх урядованє в чеській мові є по правдї лише нарушенєм обовязуючих приписів. Але вони знають, що проти факту попертого солїдарним виступом, ніхто нїчого не вдїє і тому суть певні, що також формальне введенє чеської урядової мови настане, бо настати мусить, скорше чи пізнїйше. Ми, що правда, і числом і сьвідомостию та горожаньскою відвагою не всьмо так сильні, але можемо до того самого поки-що змагати безглядною політичною борбою. Нехай лише наші домаганя будуть не дрібничкові, обчислені на малі інтерпретацийні виломи, а широкі і сьмілівві і нехай за сим піде солїдарна борба хочби й найострійшими средствами та серед немилучих жертв, а тоді колесо політичних ласк стане крутити ся і в наш бік, та принесе нам більше, ніж інтерпретацийне інстаціонованє, котре все зломить по дорозї супротивна хвиля...

Українсько-руска Видавнича Спілка

а

галицко-руска інтелїґенция.

Живий рух між галицко-рускою інтелїґенциєю, який нині обіймає що раз то ширші круги, починає ся в своїм прискореним темпі тільки від 1890 р. Від того часу до нині засновано побіч цїлої сїти менших орґанізацій також декілька більших институций, що нині грають визначні ролї в політичнім, соціальнім та культурнім житю галицких Русинів. І так галицко-рускій політиці надає такт верховна краєва рада „Народний Комітет" зі своїми повітовими орґанізациями та орґанами на українській та німецкій мові, соціальному розвоєви асекураційне товариство „Дністер" та фінансове „Краєвий Союз Кредитовий", що згуртував коло себе кількадесять фінансових товариств на провінциї. Аналоґічну задачу в культурнім житю сповняє „Українсько-руска Видавнича Спілка у Львові". Вправдї товариство з подібними головними цїлями істнувало вже від 1868 р., — маю тут на думцї „Просьвіту", що має за цїль збогачувати репертуар популярних видань для селян і вони в тім згляді стояли хоч формально лїпше від галицко-рускої інтелїґенциї, що аналоґічного товариства для себе не мала. Аж обхід столітних роковин відродженя українско-рускої літератури в 1898 р. піддав гадку декому з видатнїйших наших людий заснувати товариство, що мало би за цїль достарчати нашій інтелїґенциї що раз то більше літературних та наукових новин, або познакомлювати її при помочи перекладів з давнїйшими, переважно для неї незвісними, творами чужих літератур. Хто-ж не пригадує собі тих недавних ще (а „блаженних" для нашої інтелїґенциї) часів,

В сто літ по смерти Канта

(Два виклади, виголошені проф. д-ром І. Копачом 26 марта і 17 цьвітня 1904 р. в „Руській Бесїдї" у Львові).

III.

Тим способом переходимо до другого поставленого нами вище питаня, а то до питаня: Як Кант розвязав що йно зазначені фільозофічні проблеми?

Та попереду одна увага. Розумів ся само собою, що я не можу і не буду розводити тут цїлого засобу фільозофічних гадок Канта[1]), тільки буду старати ся на кількох найлекших точках як найприступнїйше, о скільки се бодай мені буде можливо, показати напрям і характер его загального сьвітогляду. Бо фільозофія — взагалї річ не легка, а Кант до того прибрав свої гадки в таку страшно запутану, схоластичну форму, що справедливо уважають его найтруднїйшим автором з цїлої дотеперішної фільозофічної літератури, а один сучасник его і навіть приятель, також фаховий фільозоф, Ґаврє, мав сказати по прочитаню „Критики чистого розуму", що наколи би він був написав те дїло, то певно був би збожеволїв. — Додаю, що задля студий над Кантом виходить від р. 1896 навіть спеціяльна часопись п. з. Kantstudien, а редактор тої часописи Вайгінґер (H. Vaihinger) видає надто спеціяльний фільольоґічно-фільозофічний коментар до творів Канта. Доси вийшло два томи того коментаря (1881 і 1882 р.), та оба обговорюють ледви два перші роздїли „Критики чистого розуму" тобто Вступ і т. зв. Естетику.

Отже я гадаю, що нам найлучше буде вийти від отсих чотирох антиномій людского думаня:

1) Чи простір є скінчений чи нескінчений? Наша уява не може собі нїяк ані его безграничности уявити ані не є в силї деневдь покласти остаточну границю, поза котрою вже не було би жадного простору — і то так в сторону збільшуваня его як і в сторону его роздроблюваня.

2) А час, скінчений чи не скінчений? Чи є де его початок або конець?

3) А ланцух причинової звязи, скінчений чи нескінчений? Всьо, що на сьвітї дїє ся, зависить одно від другого. А деж початок тої зависимости? Думка людска нїяк не в силї вообразити собі такого кільця, котре би вже було без причини тобто було независиме і не причінене до нїчого.

4) Нїчо на сьвітї не дїє ся без причини. Ба, а щож в такім разї робити зі сьвідомостию вільної волї у чоловіка? Отже: чи є яка вільна воля чи лише конечна фізична причинність? Або иньшими словами: чи є лише механічна причинність чи є також і якась сьвідома своєї сили і волї суцїльність?

Отже дві перші антиномії розвязує Кант так: Простір і час — то не якись єства, котрі істнували абсолютно т. зн. самі для себе і про себе, тілько вони є формами, при помочи котрих людска думка порядкує явища зверхного сьвіта. В нашім змисловім спостереганю всюди бачимо виразно два елементи: оден конечний і постійний, а другий припадковий і змінний; перший є заразом постійною формою, другий змінним змістом. Тою постійною формою є якраз простір і час, а змінним змістом є тіла з їх безчисленними відмінами, рухами і змінами. Ми не можемо собі жадного тіла вообразити без простору, і жадного руху без часу. При тім простір і час є елементами а кождого погляду однакові і однородними. Ми не можемо нїяк уявити собі ані рїжних що до прикмети часів ані рїжних що до прикмет просторів. Всї частини простору і часу, які-б небудь вони й не були, складають оден однородний та одноцїльний час і оден одноцїльний та однородний простір. Ся однородність і одноцїльність часу і простору походить — по думцї Канта — звідси, що оба ті елементи є вродженими людскому духови формами, а не що йно дорогою досьвіду виробленими складниками людского пізнаня. Иншими словами: для Канта вони є в інтеллєкті людскім a priori, не a posteriori. Бо наколи би вони, каже Кант, були зібрані дорогою досьвіду при помочи вражінь, то мусїли би і вони бути для нас поділені на рїжнородні части так само, як є поділені рїжні тіла відповідно до рїжних вражінь на наші нерви. Позаяк вражіня наші є случайні і порозривані, то нїяк не можна принятн, щоби з них могла зложитись конечна одноцїльність і однородність тих елементів. Ся однородність і одноцїльність часу і простору може бути лиш власностию пізнаючого думаня людского або кажучи науковим терміном: вона є необхідним складником субєктивної (підметової) функциї людского воображуваня. А коли так, то питанє про обєктивну скінченість або нескінченість часу і простору тратить всяке значінє. Бо функция яко така вже з самої природи річи не може бути ані взагалї скінченою, ані actu нескінченою, тілько є все potentia нескінченою т. зн. що вона в кождій, хочби й як далекій, точцї все ще дальше може бути проваджена. Н. пр. возьмім який небудь ряд чисел, то він нїколи не може бути скінчений, бо через додаване все ще можна вийти поза него; але з другого боку він не є також в дїйсности (тобто actu) нескінчений, бо він нїгде на сьвітї яко такий в дїйсности обективно яко нескінчений ряд для наших змислів не находить ся: він має лиш потенциальну нескінченість тобто нескінченість в думцї чоловіка про можливість дальшої синтези (прим. дальшого додаваня). Так само в кождій довільній точці розвою даної функциї я можу й кожду лїнію продовжувати in infinitum і так само кождий бік часу. Та так само й серед тїлесного сьвіта, що заповнює простір, а також й серед ряду явищ, що виповнюють час, я не можу дійти до остаточної точки, поза котрою вже зачинав би ся пустий час або пустий простір. А то само можна сказати і про поділ в долину на що раз дрібнїйші части. Як кожде число можна дїлити in infinitum, так і кождий простір і кожде тіло і кождий час. Але питанє про скінченість або нескінченість в усїх тих разах не може відносити ся до естна річи, лише до функциї нашого думаня. Правда, нам трудно погодити ся з думкою про виключно потенциальне значінє нескінченности в тих разах, бо ми в практичнім нашім житю фактично маємо до дїла все лише з актуальною скінченостию наших спостережень, і тому й нескінченість ми радї-б обняти змислами яко актуальний елемент. Та треба памятати на те, що наші змисли нїяк не є пристровні до того, щоби могли взагалї обняти актуальну нескінченість. Вона на все лишить ся для нас лиш трансценденткою ідеєю, тоб то ідеєю, що лежить поза границями нашого змислового спостереганя і вображуваня, але своєю дорогою ідеєю, потрібною — як і инші ідеї — до успокоєня нашого, поза змисловий сьвіт вилїтаючого, духа.

Що зискав Кант через таке поставленє справи?

1) Усунув раз на все наївні питаня про скінченість або нескінченість простору і часу.

2) Виявив можливість математики яко точної науки, тоб то науки, що теоретично наперед є в силї укладати закони, які опісля досьвідно можна все і всюди в данім нам сьвітї фізично ствердити[2]), зглядно конструк-

[1]) Хто хоче докладнїйше пізнати фільозофію Канта, мусить сам читати дїла Канта в орігінали. Найлучше доси повне видане Гартенштайна в 8 томах (Leipzig 1867); головнїйші твори також дуже старанно видані у звісній дешевій бібліотеці Реклама. Найлучше видане „Критики чистого розуму" (з поясненями) зладив проф. E. Adickes (1889). Найобширнїйший і найлучший доси огляд фільозофії Канта подали: проф. Kuno Fischer в „Geschichte der neueren Philosophie" (4 вид. 1898) і проф. Friedrich Paulsen в моноґрафії „Immanuel Kant, sein Leben und seine Lehre" (3 вид., Stuttgart 1899, яко VII. том видавництва „Frommans Klassiker der Philosophie", 8°, XVI + 408, цїна: 4 марки).

[2]) Прим. кождий, хто вчив ся бодай початків ґеометриї, знає, що сума кутів у трикутнику виносить 2 R (тоб то два прості кути = 180°). Та певно пригадає собі, що то правило доказано ему зовсїм теоретично, а не фактичним практичним досьвідом. Кождий

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Антона Климовича і Сина

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше насїня салати, моркви, петрушки, бураків цвикловних, цебулї, дымки, редьковки і т. п. в пакетиках по 10, 20 сот. і вище. Насїня пастівних бураків, мамутів, пільотів, тимотки, конюшини, кінського зуба по як найнизшій цїні. Мале замовленє на пробу вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня.

Китицї іменинові і весїльні в найгарнїйшім укладї.

Просить ся докладно адресувати. Телеґрама: **АНТІН КЛИМОВИЧ, Львів.**

302 1—10

Ч. 82. **Львів, Середа 14 (27) Цьвітня 1904.** **Річник XXV.**

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Дїло" з літер. додатком

	в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік	**32** к.	— **44** к.
на пів року	**16** „	— **22** „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	**28** к.	на пів року	**14** к.
на чверть року	**7** „	на місяць	**2** к. **34** с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Відкинено!

Як ми вже донесли, трибунал державний відкинув обі жалоби Русинів-академіків, слухачів львівского університету — так щодо складаня обіту в руській мові як і що-до права домагати ся лєґітимацийних карт в мові руській — а тим самим справу в обох наведених напрямах треба уважати на разї принайменше за порішену.

Насував ся питанє, які могли бути причини, що трибунал державний станув на становиску львівского університетского сенату й міністерства. Видима річ, що в тім напрямі не маємо ще точної інформациї і поки рішенє трибуналу не буде оголошене в повнім его і автентичнім текстї, доти всяка дискусия що-до мотивів рішеня може опирати ся лише на здогадах. Коли вірити поясненю яке подають нам сухі і скупі донесеня телеґрафічні, то для державного трибуналу були в тім случаю рішаючими два моменти: раз розпорядженє міністерства осьвіти з дня 5 мая 1879 (цїс. постанова з д. 25 цьвітня 1879), котре вводить внутрішну польску урядову мову для властий університету, а друге погляд, немов то студент в відношеню до своїх університетских властий не може бути уважаний за „сторону". Арт. XIX основних законів, яко загальна постанова про права національних мов, має в природи річи і міг мати лише субсидиярне помічне значінє і тому яко безпосередний юридичний арґумент не входить в рахунок.

В тій статї ми не маємо на думцї входити в подрібний правний розслїд рішеня трибуналу — зроблять се певно наші фахові правники а пора на се буде тодї, коли рішенє трибуналу буде в повнім текстї оголошене. Не можемо однак і тут вже від себе не замітити, що коли погляд, немов то студент не є стороною в відношеню до університетских властий, мав би деяке оправданє зі становиска „de lege ferrenda", то немає він правного оправданя зі становиска обовязуючих вже приписів: „de lege lata". Поділ університету яко цїлости на власть і сторону вводить вже саме розпорядженє з р. 1879, до котрого відсилкує ся державний трибунал, бо каже виразно, що-до властий львівского університету має відносити ся язикове розпорядженє з р. 1869 „в тих самих границях" як воно обовязує всї політичні краєві власти, а тим самим каже, що урядова польска мова має відносити ся тілько до внутрішного (власного) урядованя власти, між тим коли все инше поза тою властию отже і студент університету є „стороною" і до него мусить мати приміненє постанова, що зношеня власти зі стороною має відбувати ся в его мові. Впрочім таке-ж саме становиско занимає також доси обовязуюче розпорядженє з р. 1871, котре веліть на поданя слухачів львівского університету, внесені по руски, відповідати в тій-же мові, а се не могло-б мати місця, коли-б праводавець був стояв на тім становиску, яке проклямує в своїм рішеню державний трибунал. Що вкінци і для самого трибуналу річ не представляла ся так простою, як вона фіґурує в донесеннях дневників, про се свідчить факт, що і сам трибунал потребував аж два засїданя, щоб видати своє остаточне орєченє — значить і він узнавав сумніви, які насувають дотичні дотеперішні постанови, коли на відкиненє жалоби зважив ся доперва після довшої надуми.

Єще менше однак від рішеня в справі лєґітимацийних карт, призначених до ужитку сторони, представляє нам відмова що-до складаня руської присяги. Присяга в усїй практицї властий має вийменкове значінє і складанє обітів в материній мові вводить ся навіть там, де язикові приписи мови такої навіть зовсім не допускають. Кождий обіт потягає за собою далекосяглі наслїдки і тому праводавець не накладає на неї ніколи якихось примусових форм що-до мови, а практика держить ся все мови тої, якою хоче складати обіт і єї найлїпше розумів сама інтересована сторона. У нас прим. в судї гебрайска мова зовсім не допускає ся, а однак присягу складають Жиди (коли хочуть) в мові гебрайскій і се не тілько не напотикає на ніякі перепони, а є навіть забезпечене окремою постановою.

Та всї тоті розважуваня юридичні — як і всякі, які ще можуть насунути ся і певно будуть пізнійше піднесені — лишаємо на боцї, а перейдемо до справи, котра нас тут головно інтересує: до самої системи борбы о права нашої мови. Ходить іменно о те, чи інтерпретациєю обовязуючих вже норм правних і інстанціонованем ми зможемо розширити права нашої мови, чи навпаки, мусимо взяти за инші, успішнійші средства борби.

Тут мусимо собі сказати: тою дорогою, на яку ми вступили з всїлякими рекурсами і інстаціонованем ми не дійдемо до цїли. Рекурси вказані суть там, де є видиме і безспорне нарушенє прислугуючих нам прав, де отже виграна мусить випасти на нашу користь — але що ми зробимо дорогою інстанциий з тими розпорядженями і законами, котрі видані як-раз проти Русинів, а на виключну користь наших противників? Інтерпретациєю, такою чи иншою сих розпоряджень і законів, ми їх не звалимо, не зробимо вилому в тім бастіоні, який в відповіднім хвилю збудували собі заздалегідь наші противники, а паразимо себе хиба на зовсім злишне потверджуванє вже існуючого стану. Інтерпретациєю і інстанціованем ми могли би справдї також дійти поволи до мети, але доперва тодї, коли би ми мали політичну силу і прихильників в рішаючих кругах, а сего ми на жаль поки-що не маємо, бо прихильність і вплив у „сильних мира сего" все є ще неподїльно по сторонї Поляків. То правда, що кождий параґраф має два кінцї і що кожда екзекутива найде арґумент для зовсім відмінних інтерпретациї, коли за такою чи иншою інтерпретациєю стане правительство і політична сила, але тої сили у нас нема а політичні впливи ходять иншими, не нашими дорогами.

Сконфісковано

Сконфісковано

Українько-руска Видавнича Спілка
а
галицко-руска інтелїґенция.

Живий рух між галицко-рускою інтелїґенциєю, який нині обіймає що раз то ширші круги, починає ся в своїм прискореним темпі тілько від 1890 р. Від того часу до нині засновано побіч цїлої сїти менших орґанізациї також декілька більших институциї, що нині ґрають визначні ролї в політичнім, соціяльнім та культурнім житю галицких Русинів. І так галицко-рускій політицї надає такт верховна краєва рада „Народний Комітет" зі своїми повітовими орґанізациями та орґанами на українській та нїмецкій мові, соціяльному розвоєви всяку рацийне товариство „Дністер" та фінансове „Краєвий Союз Кредитовий", що згуртував коло себе кількадесять фінансових товариств на провінциї. Анальоґічну задачу в культурнім житю сповняє „Українько-руска Видавнича Спілка у Львові". Справдї товариство з подібними головними цїлями істнувало вже від 1868 р., — маю тут на думцї „Просьвіту", що має за цїль збогачувати репертуар популярних видань для селян і воно в тім зглядї стояло хоч формально лїпше від галицко-рускої інтелїґенциї, що анальоґічного товариства для себе не мала. Аж обхід столїтних роковин відродженя українько-рускої літератури в 1898 р. віддав гадку декому з видніших наших людий заснувати товариство, що мало би за цїль достарчати нашій інтелїґенциї що раз то більше літературних та наукових новин, або познакомлювати її при помочи перекладів з давнїйшими, переважно для неї незвісними, творами чужих літератур. Хто-ж не пригадує собі тих недавних ще (а „блаженних" для нашої інтелїґенциї часів

В сто літ по смерти Канта

(Два виклади, виголошені проф. д-ром І. Кониом 26 марта і 17 цьвітня 1904 р. в „Руській Бесїдї" у Львові).

III.

Тим способом переходимо до другого поставленого нами вище питаня, а то до питаня: Як Кант розвязав що йно зазначені фільозофічні проблеми?

Та попереду одна увага. Розумів ся само собою, що я не можу і не буду розводити тут цїлого засобу фільозофічних гадок Канта [1]), тілько буду старати ся на кількох найлекших точках як найприступнїйше, о скілько се бодай менї буде можливо, показати напрям і характер его загального сьвітогляду. Бо фільозофія — взагалї річ не легка, а Кант до того прибрав свої гадки в таку страшно запутану, схоластичну форму, що справедливо уважають его найтруднїйшим автором з цїлої дотеперішної фільозофічної літератури, а один сучасник его і навіть приятель, також фаховий фільозоф, Ґавре, мав сказати по прочитаню „Критики чистого розуму", що коли би він був написав те дїло, то певно був би збожеволїв. — Додаю, що задля студий над Кантом виходить від р. 1896 навіть спеціяльна часопись п. з. Kantstudien, а редактор тої часописи Вайгінґер (H. Vaihinger) видає надто спеціяльний фільольоґічно-фільозофічний коментар до творів Канта. Доси вийшло два томи того коментаря (1881 і 1882 р.), та оба обговорюють ледви два перші розділи „Критики чистого розуму" тобто Вступ і т. зв. Естетику.

Отже я гадаю, що нам найлучше буде вийти від отих чотирох антиномій людского думаня:

1) Чи простір є скінчений чи нескінчений? Наша уява не може собі нїяк ані его безграничности уявити ані не є в силї денебудь покласти остаточну границю, поза котрою вже не було би жадного простору — і то так в сторону збільшуваня его як і в сторону его роздроблюваня.

2) А час, скінчений чи не скінчений? Чи є де его початок або конець?

3) А ланцух причиновой связи, скінчений чи нескінчений? Всьо, що на сьвітї дїє ся, зависить одно від другого. А деж початок тої зависимости? Думка людска ніяк не в силї вообразити собі такого кінця, котре би вже було без причини тобто було независиме і не причіплене до нїчого.

4) Нїчо на сьвітї не дїє ся без причини. Ба, а щож в такім разї робити зі сьвідомостию вільної волї у чоловіка? Отже: чи є яка вільна воля чи лише конечна фізична причиновість? Або иньшими словами: чи є лише механічна причиновість чи є також і якась сьвідома своєї сили і волї суцїльність?

Отже дві перші антиномії розвязує Кант так: Простір і час — то не якісь єства, котріб істнували абсолютно т. зн. самі для себе і про себе, тілько вони є формами, при помочи котрих людска думка порядкує явища зверхного сьвіта. В нашім змисловім спостереганю всюди бачимо виразно два елементи: один конечний і постійний, а другий припадковий і змінний; перший є заразом постійною формою, другий змінним змістом. Тою постійною формою є якраз простір і час, а змінним змістом є тїла з їх безчисленними відмінами, рухами і змінами. Ми не можемо собі жадного тїла вообразити без простору, і жадного руху без часу. При тім простір і час є елементами з кождого погляду однородними і однорідними. Ми не можемо нїяк уявити собі ані ріжних що до прикмети часів ані ріжних що до прикмет просторів. Всї частини простору і часу, які-б небудь вони й не були, складають один однородний та одноцїльний час і один одноцїльний та однородний простір. Ся однородність і одноцїльність часу і простору походить — по думцї Канта — звідси, що оба ті елементи є вродженими людскому духови формами, а не що йно дорогою досьвіду виробленими складниками людского пізнаня. Иншими словами: для Канта вони є в інтеллєктї людскім a priori, не a posteriori. Бо наколи би вони, каже Кант, були зібрані дорогою досьвіду при помочи вражінь, то мусїли би і вони бути для нас поділені на ріжнородні части так само, як є поділені ріжні тїла відповідно до ріжних вражінь на наші нерви. Позаяк вражіня наші є случайні і порозривані, то нїяк не можна принятн, щоби з них могла зложитись конечна одноцїльність і однородність тих елементів. Ся однородність і одноцїльність часу і простору може бути лиш власностию пізнаючого думаня людского або кажучи науковим терміном: вона є необхідним складником субєктивної (підметової) функциї людского воображуваня. А коли так, то питанє про обєктивну скінченість або нескінченість часу і простору тратить всяке значінє. Бо функция яко така вже з самої природи річи не може бути ані взагалї скінченою, ані actu нескінченою, тілько є все potentia нескінченою т. зн. що вона в кождій, хочби й як далекій, точцї все ще дальше може бути проваджена. Н. пр. возьмім який небудь ряд чисел, то він нїколи не може бути скінчений, бо через додаване все ще можна вийти поза него; але з другого боку він не є також в дїйсности (тобто actu) нескінчений, бо він нїгде на сьвітї яко такий в дїйсности обєктивно яко нескінчений ряд для наших змислів не находить ся: він має лиш потенциальну нескінченість тобто нескінченість в думцї чоловіка про можливість дальшої синтези (прим. дальшого додаваня). Так само в кождій довільній точцї розвою даної функциї я можу й кожду лїнію продовжувати in infinitum і так само кождий біг часу. Та так само й серед тїлесного сьвіта, що заповнює простір, а також й серед ряду явищ, що виповнюють час, я не можу дійти до остаточної точки, поза котрою вже зачинав би ся пустий час або пустий простір. А то само можна сказати і про поділ в долину на що раз дрібнійші части. Як кожде число можна ділити in infinitum, так і кождий простір і кожде тїло і кождий час. Але питанє про скінченість або нескінченість в усїх тих разах не може відносити ся до єства річи, лише до функциї нашого думаня. Правда, нам трудно погодити ся з думкою про виключно потенциальне значінє нескінченности в тих разах, бо ми в практичнім нашім житю фактично маємо до дїла все лише з актуальною скінченостию наших спостережень, і тому й нескінченість ми раді-б обняти змислами яко актуальний елемент. Та треба памятати на те, що наші змисли нїяк не є пристроєні до того, щоби могли взагалї обняти актуальну нескінченість. Вона на все лишить ся для нас лиш трансцендентною ідеєю, тоб то ідеєю, що лежить поза границями нашого змислового спостереганя і воображуваня, але своєю дорогою ідеєю, потрібною — як і инші ідеї — до успокоєня нашого, поза змисловий сьвіт вилїтаючого, духа.

Що зискав Кант через таке поставленє справи?

1) Усунув раз на все найвні питаня про скінченість або нескінченість простору і часу.

2) Вияснив можливість математики яко точної науки, тоб то науки, що теоретично наперед є в силї укладати закони, які опісля досьвідно можна все і всюди в данім нам сьвітї фізично ствердити [2]), ваглядно конструк-

[1]) Хто хоче докладнїйше пізнати фільозофію Канта, мусить сам читати дїла Канта в орийшалї. Найлучше доси повне видане Гартенштайна в 8 томах (Leipzig 1867); головнїйші творя також дуже старанно видані у звісній дешевій бібліотеці Реклама. Найлучше видане „Критики чистого розуму" (з поясненями) зладив проф. E. Adickes (1889). Найобширнїйший і найлучший доси огляд фільозофії Канта подали: проф. Kuno Fischer в „Geschichte der neueren Philosophie" (4 вид. 1898) і проф. Friedrich Paulsen в моноґрафії „Immanuel Kant, sein Leben und seine Lehre" (3 вид., Stuttgart 1899, яко VII. том видавництва „Frommans Klassiker der Philosophie", 8°, XVI + 408, ціна: 4 марки).

[2]) Прим. кождий, хто вчив ся бодай початків ґеометриї, знає, що сума кутів у трикутнику виносить 2 R (тоб то два прості кути = 180°). Та певно пригадає собі, що то правило доказано ему зовсїм теоретично, а не фактичним практичним досьвідом. Кождий

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Антона Климовича і Сина

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше насїне салати, морхви, петрушки, бураків цвиклових, цебулї, дымки, редьковки і т. п. в пакетиках по 10, 20 сот. і вище. Насїне пастівних бураків, мамутів, пільотів, тимотки, конюшини, кіньского зуба по як найнизшій цїні. Мале замовленє на пробу вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня.

Китицї іменинові і весїльні в найгарнійшім укладї.

Просить ся докладно адресувати. Телеґрама: **АНТІН КЛИМОВИЧ, Львів.**

309 1—10

коли то чи не найсолїдніїйшою і найпродуктивніїйшою видавничою фірмою для галицко-руської інтелїґенциї було майже виключно „Дїло“ отже передовсїм з завдання політична часопись зі своїми літературними додатками? Вправдї дещо живійший український видавничий рух в Галичинї проявив ся вже перед самим 1898 р., однак все таки він обмежав ся на „ласку й добру волю“ приватних одиниць, що охотїли ризикувати своїми власними фондами. Наслїдком того була поява 3—4 поважніїйших книжок на рік. Такі обставини може й не дуже там прикро вражали нашу старшу інтелїґенцию, що вихована в польских та нїмецких школах непривикла читати щось по українськи, а хапаєть ся радше всяких нїмецких та польских видань, навіть рідко поважних, а таких собі брукових, яких автори числили на сензацию. Але сильний недостаток української книжки відчувала молода, хоч ще дуже нечисленна галицко-руска інтелїґенция, а передовсїм наймолодша й галузь, молодїж середних й висших шкіл, що не макчи чим заспокоїти свою жадобу читання української книжки, тягнула й собі з батьківских шаф ті нагромаджені чужі „літературні скарби“ — ну і дуже скоро привикала до них. Колиб хто був заглянув от ще перед 5 роками до у к р а ї н ь с к о ї бібліотеки в у к р а ї н ь с к і й гімназиї, то був би побачив дивний образ. Одна невелична шафка десь там в кутику, шафка, яку трохи більше фізично розвинений ученик тої гімназиї міг був забрати разом з книжками без труду на плечі — от й ціла українська бібліотека в українській гімназиї! І щож мав подумати собі ученик тої гімназиї про цілу українську літературу, коли видїв її так „сильно“ заступлену в гімназияльній бібліотеці, коли противно в польскій бібліотеці тої самої гімназиї видїв кілька великих шаф, набитих від долу до верху самими поважними формою і змістом літературними творами. А причина „мінатурности“ наших шкільних бібліотек далеко не те, а в кождім случаю не лише те, про що звичайно говорить ся, що ось той або сей твір шкільна рада не допустила до шкільних бібліотек, а (скажім собі правду!) таки брак самих книжок! Всьому тому мала зарадити „Українсько-руска Вид. Спілка“, товариство зареєстроване з обмеженою порукою, що його задачию є видавати власним коштом часописи, книжки і брошури, змісту літературного, наукового і політичного, а також провадити на власний зиск або страту друкарнї і инші галузи промислу, що звязані з видавництвом (§ 2 статута тов.). Дня 7 лютого 1899 р. вписано товариство в торговельний реєстр на підставі рішення ц. к. краєвого суду і від того року, „Укр.-руска Вид. Спілка“ починав свою видавничу дїяльність. Майже рівночасно стала видавати вона дві серії бібліотек, а то І с. т. зв. „Белетристичну“ бібліотеку і ІІ с. т. зв. „Наукову бібліотеку“ і так протягло ся через два роки до 1901; від того року стала видавати ще й третю серию т. зв. „Літературно-наукову бібліотеку“. До кінця 1903 р. видала „Укр.-руска Вид. Спілка“ 128 окремих книжок (до нинї вже 133! а то в І с. — 59 нинї 61 і окремо „Огнї горять“ Яцкова, в ІІ с. 11 (нинї 12), в ІІІ с. 72 ч. в 57 випусках (нинї 75 ч. в 59 випусках) і велику розкішну антологію „Акорди“. Отже в протягу неповних 5-тьох років збогатила „Укр.-руска Вид. Спілка“ нашу убогу літературу о 133 (властиво) 134 книжки, котрі приналежать між иншим таким авторам, як У. Шекспір (10 томів), Л. Толстой, Гомер, Золя, Данте Алїґїрі, Кнут Гамсун, Ґю де Мопасан, Гауптман, Короленко, Гуцков, Гайне, Вересаєв, Ґорький, Чехов. Достоєвский, Турґенєв, Зазр, Енґельс, Сеньобо, Флямаріон, Степняк, Гіго, Уайт, Масарик, Фльобер, Міцкевич, Кляйст і ин., а з українських письменників Франко, Стефаник, П. Мирний, В. Винниченко, Ковалів, Кобилянська, Кобринська, Л. Українка, Б. Лепкий, Коцюбинський, Воробкевич, Марко Вовчок, Драгоманів, Кулїш і богато иншних. До 31. XII. 1902 р. видала Спілка 179.545 томів книжок, в самім 1903 р. 21.607 томів — разом за 5 років свого істнования т. зн. від 1899 до 31. XII. 1903 р. 201.152 томів українських книжок — коштом 52.000 корон.

Та загал галицко-руської інтелїґенциї відносить ся до видань „Укр.-руської Вид. Спілки“ майже байдужно! За протяг трьох перших років (1899—1901) розійшло ся всїх книжок „Спілки“ 26.8 7, отже пересїчно по 8.500 книжок річно, в 1902 р. розійшло ся вже 13.828 кн., а в 1903 р. — 16.469 кн. (значить два рази вже тілько, як перед роком). Всїх книжок від 1899 р. до 31. XII. 1903 р. розпродала „Укр.-руска Вид. Спілка“ 57.254 томів. Воно правда, потїшний то факт, що розхід книжок „Спілки“ з року на рік збільшав ся, однак коли взяти число нашої галицко-руської інтелїґенциї, що виносить нинї над 30.000, то переконаємо ся, що число таких, що постійно інтересують ся у нас книжками дуже мінїмальне (після виказу статист. таблиць не доходить навіть до 500!) Чи се приносить славу для нашої галицко-руської інтелїґенциї — кождий сам відгадає. Цїкавий тільки той факт, що як-раз апатия в нашої інтелїґенциї до своїх книжок стоїть майже пропорціонально до розмірів анальфабетизму у наших селян. Чи се може який психольоґічний закон наслїдства — не беру ся рішати. Впрочім статистичні таблички покажуть в правдивім сьвітлї той „восторг“ галицко-руської інтелїґенциї до своєї рідної книжки. Замічу наперед ще тільки то, що й то число розпроданих книжок, яке виказуєть ся нинї, зовсїм не спеціальна заслуга інтелїґенциї Галичини, бо дещо книжок пішло на Буковину, до Америки а навіть у Росию а також до бібліотек державних середних шкіл в східній Галичині. Через те суму розпроданих книжок треба брати ще меншою як вона в дїйсности виходить з табличок.

Книжки І серії.	Число друку	розійшло ся в 1902 р.	розійшло ся в 1903 р.	Число примірників, що розійшло ся від 1899 до 31/12 1903
1. С. Ковалів: Дезертир.	1500	24	969	33
2. І. Франко: Поеми.	1500	31	616	30
3. О. Кобилинська: Покора.	1500	37	733	62
4. Ґю де Мопасан: Дика панї.	1500	13	519	35
5. І. Франко: Полуйка.	1500	35	575	60
6. Н. Кобринська: Дух часу.	1500	49	602	30
7. Кнут Гамсун: Голод.	1500	23	404	30
8. Леся Українка: Думи і мрії.	1500	43	536	40
9. С. Ковалів: Громадські промисловцї.	1500	44	484	33
10. У. Шекспір: Гамлет.	1000	23	477	35
11. Г. Понтопідан: Із хат.	1200	23	399	20
12. Б. Лепкий: З життя.	1200	34	510	61
13. Г. Гауптман: Візник Геншель.	1500	13	367	20
14. М. Коцюбинський: В путах шайтана.	1200	34	495	30
15. У. Шекспір: Приборкана гостроха.	1000	22	360	21
16. П. Мирний: Лихі люди.	1200	43	428	40
17. В. Короленко: Судний день.	1200	50	477	40
18. У. Шекспір: Макбет.	1000	33	328	21
19. К. Гуцков: Уріель Акоста.	1200	48	369	30
20. У. Шекспір: Коріолян.	1000	33	414	30
21. М. Яцків: В царстві сатани.	1200	43	369	40
22. П. Мирний: Морозенко.	1200	33	399	40
23. Л. Мартович: Нечитальник.	1200	59	425	40
24. М. Коцюбинський: По людському.	1200	49	337	30
25. В. Оркан: Скапаний сьвіт.	1200	30	412	28
26. В. Стефаник: Дорога.	1500	103	454	97
27. У. Шекспір: Юлїй Цезар.	1200	21	281	51
28. Л. Толстой: Відродженне (3 томи)	2000(?)	60	?	70
29. К. Гавлїчек-Боровский: Вибір поезий.	1200	53	308	30
30. Ф. Заревич: Хлопська дитина.	1500	24	243	32
31. І. Франко: Коваль Бассім.	1500	25	319	20
32. У. Шекспір: Антонїй і Клеопатра.	1200	23	274	11
33. Е. Тимченко: Калевала.	1500	35	374	10
34. О. Катренко: Пан Природа.	1200	11	234	21
35. У. Шекспір: Богато галасу з нечевля.	1000	33	248	31
36. І. Франко: Сїм казок.	1200	54	397	72
37. С. Воробкевич: Над Прутом.	1200	43	352	40
38. У. Шекспір: Ромео і Джульета.	1000	33	172	41
39. К. Сроковський: Оповідання.	1200	13	269	30
40. А. Кримський: Пальмове гилля.	1200	40	425	25
41. О. Кониський: Молодий вік М. Одинця.	500	213	243	30
42. Ґю де Мопасан: Горля.	1222	217	247	30
43. В. Кравченко: Буденне житє.	1000	192	232	40
44. У. Шекспір: Король Лїр.	1000	166	237	71
45. Д. Лукіяновичъ: За Кадильну.	1212	293	343	50
46. Г. Гайне: Подорож на Гарц.	1172	175	225	50
47. І. Франко: Захар Беркут.	3039	292	409	117
48. У. Шекспір: Міра за міру.	1000	—	204	204
М. Яцків: Огнї горять.	1200	203	280	77
49. М. Коцюбинський: Поєдинок.	1217	—	236	236
50. О. Стороженко: Марко Проклятий.	1202	—	278	278
51. С. Ковалів: Риболови.	1200	—	216	216
52. М. Вовчок: Народні оповідання Т. І.	1500	—	228	2 8
53. П. Мирний: Серед степів.	1200	—	224	224
54. Е. Ярошинська: Перекиньчики.	1200	—	244	244
55. В. Винниченко: Повісти й оповідання.	1200	—	244	214
56. Л. Мартович: Хитрий Панько.	1200	—	244	244
57. В. Вересаєв: Записки лїкаря.	1200	—	203	203
58. М. Вовчок: Народні оповідання Т. ІІ.	1503	—	173	173
59. М. Горький: Мальва.	1209	—	196	196

Книжки ІІ серії.

1. К. Кавцкі: Народність і її початки.	1500	48	604	50
2. Ф. Енґельс: Людвік Фейербах.	1600	33	487	20
3. Ф. Енґельс: Початки родини.	1500	43	323	30
4. Ш. Сеньобо: Австрия в XIX столїтю.	1200	53	391	30
5. В. Будзиновский: Хлопська посїлість.	1500	23	265	47
6. К. Флямаріон: Про небо.	1500	53	506	50
7. М. Драгоманів: Переписка Т. І.	1300	23	284	40
8. С. Степняк: Підземна Росия.	1500	63	314	70
9. Адріян: Аґрарний процес у Добростанах.	1200	33	318	20
10. Г. Тен: Фільософія штуки.	1218	210	260	50
11. Інґрем: Істория політ. економії.	1202	—	244	244

Перейдїм всї три серії *) за порядком: В І серії замітно те, що писання наших українських письменників наша публика таки більше купує як переклади з чужих. З наших відходять найбільше писання Франка і Стефаника, з чужих Толстой, Ґю де Мопасан, Шекспір і Короленко, хоч Шекспір не йде ще так, як би повинен, бож прецінь кождий інтелїґентний чоловік повинен мати в себе твори найбільшого драматурґа на сьвітї! В ІІ серії видають ся самі наукові книжки і ту найбільше розійшло ся Кавцкого, Енґельса, Флямаріона, Степняка а в остатнім місяцю Інґрема: Істория політичної економії. Наша публика ще менше привикла до читання н а у к о в и х книжок як белетристичних і тим пояснюють ся факт, що Видавн. Спілка мимо сьвіжих дуже цїкавих й актуальних книжок в науковій заграничній літературі не може більше пускати наукових книжок, як одну-дві на рік! Що до ІІІ серії, то тут розхід в двоє або в троє б і л ь ш и й, як в двох перших. Причина сьому така, що тут видають ся книжки популярно-наукового змісту і коштують по кількадесять сотиків, отже може їх купувати молодїж. І вона справдї є головним покупцем тих книжок. Водай тут видно відрадний факт, що теперішна молодїж призвичаюють ся до читання книжок, а призвичаївшись так, не обійдеть ся без них і колись пізнїйше в старшім віцї. А поки що „чекай собако, заки корова здохне!“

Але вище було згадано, що книжки двох перших серій дорожші, як третьої. Воно правда, бо книжки ІІІ сер. — се невеликі брошурки, що їх ціна стоїть в границях між 6—100 сотиків, а книжки двох перших серій призначені як раз для старшої інтелїґенциї коштують по 2—3 корони в оправі. Завіняють ся люди що й то ще за дорого і показують як примір на видання нїмецкі найчастїйше на „Reclams Universal-Bibliothek“ де, як стоїть написано на кождім випуску „jeder Band ist für 20 Pfennig einzeln käuflich“. Порівнувати котрусь з двох перших серій Видавн. Спілки з бібліотекою Реклама прямо съмішно, бо коли вже робити таке порівнанє, то вже хиба з ІІІ серию, що анальоґічна до бібліотеки Рекляма. Крім того бібліотека Рекляма розходать ся в сотках тисячів примірників, а звісно, чим книжка друкуєть ся в більше примірниках, тим вона танша. Але крім того видають ся ще в Нїмеччинї цїлі легіони поважних ориґінальних чи перекладених книжок, а яких і Спілка подала вже декілька в перекладах для нашої публики. І тільки тут можна ставити порівнанє цїн перекладених книжок. А як раз тут показуєть ся як на долонї, що нарікання нашої публики на високі цїни українських книжок — з і в с ї м н е о п р а в д а н і! На доказ наведу декілька примірів, що о д н і й т і с а м і к н и ж к и в нїмецкім чи французкім перекладї часом д в а й т р и разів д о р о ж ш і як в українськім (виданім Укр. р. Вид. Сп.).

	цїна нїмец. чи франц. перекладу неопр.	цїна укр. перекладу (Вид. Сп.) оправ.
Knut Hamsun: Hunger, Roman 1900	4·20 К.	2·20 К.
Tolstoi: Auferstehung, Roman	неопр. 7·20 К.	—
1) übersetzt von Czumikow in 3 Bänden 1899 J.	опр. 10·20 К.	опр. 3·60 К.
2) übersetzt v. Tronin und Fraran 1900	неопр. 7·20 К. опр. 9 К.	
Gerhard Hauptman: Fuhrmann Henschel 1898.	неопр. 2·40 К. опр. 3·60 К.	
Schauspiel		опр. 1·60 К.
Gutzkow: Uriel Acosta Drame 1902	опр. 2·68 К.	опр. 1·40 К.
Tolstoi: La Sonate a Kreutzer	неопр. 4·20 К.	неопр. 0·90 К.
Weressajew: Bekenntnisse eines Arztes 1902	непр. 3·60 К.	опр. 3·00 К.

Крім того подам ще декілька примірів до порівнання цїн українських перекладів виданих не Видавн. Спілкою, а иншими чи то товариствами, чи приватними особами, з цїнами таких самих нїмецких перекладів.

G. Hauptmann: Die Weber ц. 2·40 К, цїна укр. пер. 1 К., Ibsen: Wenn wir Todten erwachen ц. 3·60 К, цїна укр. пер. 1 К. Gorki: Die Burger 1903 ц. 2·40 К, цїна укр. пер. 1 К, Gorki: Mieszczanie 1903 ц. 1·60 К, цїна укр. пер. 1 К, розуміють ся всї ті передклади н е о п р а в н і.

І чи правдивї тепер всї ті закиди про високі цїни наших книжок? А не треба забувати на те, що нїмецкі, французкі чи польскі книжки п о в и н н і бути ще т а н ш і від н а ш и х, бо там книжку друкуєть ся в кількадесятьох тисячах а й не лежить вона цїлими роками на складах у книгарнях. А таки нїмецкі та французкі книжки далеко дорожші від наших. Та мимо того, що наші книжки вже й так досить тані, то вони були-б без сумнїву ще танші, колиб наша публика трохи більше кинулась до куповання своїх книжок, бо тодї книжку друкувало би ся не в 1500—3000 примірників, а в 20—30.000, а через те була-б вона ще більше тана як тепер є. Вправдї в остатних роках воно йде що-раз до лїпшого і здаєть ся за недовгий час ситуация під тим зглядом змінить ся до непізнаня, але всеж таки чим борше, тим лїпше. Видавнича Спілка мае заповнити ще богато люк в нашім культурнім житю пр. підняти ся періодичного ілюстрованого видавництва на взір російскої „Нивы“, польского „Tygodnika illustrowanego“ або сербскої „Нади“, постарати ся о докінченє перекладу цїлого Шекспіра та о видане бодай важнїйших творів анґлїйских, французских та італїйских класиків, познакомити наш загал з духовими творами Сходу та історию культури взагалї всїх людий і богато-богато иншних річий, конечних знаню культурного чоловіка. Та на жаль всьому альфа і омеґа брак більших фондів через те, що наша публика н е к у п у є виданих вже книжок. Нехайже тепер, коли в середині Львова отворить ся велика книгарня Наукового тов. ім. Шевченка, наша інтелїґентна публика засипле її своїми замовленями так, щоб аж Висока ц. к. Дирекция почт і телеґрафів була змушена отворити ще одну свою філію у Львові спеціяльно на те, щоб відбирати й експедиювати книжні посилки нової книгарнї! А тодї Видавнича Спілка буде видавати книжки як-раз до смаку наших людий: г а р н о, д о б р е а (то найважнїйше!) т а н о, й кождий Русин буде міг з легким серцем вимовити слова: „в н а с н и н і ХХ вік!“

Ів. Кревецкий.

*) Виказ ІІІ серії надісланої Вп. автором ми пропустили, бо се річи дрібнїйші, а не хочемо розбивати увагу читача колюмнами цифр. Скажемо тілько, що видано 57 книжок (де які подвійні і т. д.) а розійшли ся до кінця р. 1903 в 27.757 примірниках. *Ред.*

цї їх виконати (як от в техніцї). Бо, если простір і час є лиш функциями людского думання, то математика, яко наука про величинні елементи простору і часу й не потребує властиво оглядати ся на нїщо більше, як лиш на власні логічні постулати, а д йсність мусить їй під тим зглядом підходити під руку. І так також і бачимо, що математика — виходячи від кількох а к с і о м і в — розвиває свої теориї що раз більше зовсїм самостійно частим думанем, навіть без вигладу инодї віднайти для своїх елементів у дїйснім нам приступнім сьвітї відповідні вартости. Напр. при справі n — вимірної просторони і т. п.

3) Кант знискав поле для і д е а л і с т и ч н о ї м е т а ф і з и к и.[3]) Бо коли простір і час є лиш формами нашого змислового спостерїгання, то в такім разї дух людский має повне право воображувати собі праздиву дїйсність всесьвіта не яко материю, замкнену в часї і просторі, тілько яко комплекс ідей, свобідний від ограничень часу і простору. Змисловий сьвіт або, як каже Кант, mundus sensibilis є лиш случайним відбитком правдивої дїйсности на змислову вдачу чоловіка. Самаж дїйсність всесьвітна є инша; єство его є инше від того, яке нам показують наші, так недокладно устроєні, змисли. Час і простір то отся Платонова яскиня, в котрій замкнена інтелїґенция змислово глядячого на сьвіт чоловіка. Через пізнанє субективної вартости часу і простору розум людский справдї ще не осягає можности виходу з тої яскині, але осягає бодай сьвідомість своєї ситуациї. Він знає бодай своє положенє і може йому преціньчей хоч на иншій дорозї удати ся дійти до пізнання тої правдивої дїйсности, яка лежить поза отсим змисловим нашим сьвітом, замкненим для нас в формах часу і простору.

(*Дальше буде*)

в нас і не мірявши вперед знає, що кутомїром можна се правило ствердити на кождім трикутнику.

[3]) М е т а ф і з и к а — то систем трансцендентних ідей, що лежать поза сферою нашого змислового спостерїгання, отже поза сферою фізичного сьвіта (meta ta physica, trans phisicam). Метафізика є всюди випливом недостаточности фізики. Недостаточність звичайного знання в порівнаню з ідеалом досконалого знання і недостаточність звичайної дїйсности в порівнаню з ідеалом досконалости витворюють в кождім чоловіцї стремлїнє до трансценденциї т. зн. до переступленя (transcendo) границь звичайного (змислового) спостерїгання і пізнавання. Так уже в у Платона, першого на сьвітї фільозофа, в котрім стремлїнє до трансценденциї довело до сотвореня метафізики. Назва meta ta physica приходить перший раз у Аристотеля.

З ради державної.

Про внесений правительством на вчерашнім засїданю преліміпар коштів будівель, що мають бути покриті з меліорацийного фонду, була у нас згадка вже вчера в послїдних вістях. Читанє вплавів і поіменні голосованя тревали до год. 4½ по полудни. Потім наступили запитання до президента палати.

Д-р Е л е н б о ґ е н, указуючи на свою інтерпелацию, внесену в справі зелїзничого страйку на Угорщині, каже, що при тім страйку президент угорского кабінету показав сьвітови, що ему належить ся властиво місце в криміналї. Коли Мадяри мають щасте мати злочинника президентом мінїстрів, то се вже їх річ.

Віцепрезидент д-р Кайзер взиває бесїдника, щоби гамував ся в словах. П. Ельдерш кличе: „Тіса в злодїй!“ Д-р Кайзер взиває Ельдерша до порядку.

Д-р Е л е н б о ґ е н: „Звідки ми приходимо до того, щоби платити за лайдацкі звичаї угорского президента мінїстрів!“ [Оплески від социяльїстів].

Д-р Кайзер серед протестів социяльїстів і чеських радикалів відбирає бесїдникови голос. Д-р Еленбоґен мимо того говорить дальше і питає президента, чи схоче склонити президента кабінету, щоби відповів на інтерпелацию бесїдника, внесену в справі угорского страйку.

Р і в н о ч а с н о з п. Еленбоґеном говорить п. В р а б е ц, котрий по відобраню голосу тамтому прийшов до слова. Пригадує він події з засїдання, на котрім вибирано делеґацию, і вказує, що протокол з того засїдання є недокладний.

П. Х о ц винимає свисталку і починає свистати. П. В р а б е ц запитує президента, длячого тих послів не упімнув за їх соромне поведенє. Д-р К а й з е р відповідає, що богато послів по два рази взивав до порядку.

П. Фресль заявляє, що чеські радикали підуть разом з соціялістами против угорского правительства.

Д-р Елєнбоґен з приводу, що відобрано ему голос, запитує президента палати: 1) чи повідомить президента кабінету про зміст запитання бесідника? 2) чи президент палати відобрав бесідникови голос для того, бо згоджує ся з поведенем угорского правительства? 3) чи президент палати уважає собі за обовязок чести звернути увагу монарха, щоби не сідав при однім столі з Тісою, скаляним людскою кровю?

Віцепрезидент д-р Кайзер відповів на перше питанє потверджуючо, на друге зовсім не відповів, а за третє упімнув бесідника, взиваючи его до порядку.

На тім скінчило ся засіданє. Слідуюче відбувае ся нині.

Війна.

Важні вісти.

Петербург. Російска зґенция телеґрафічна доносить, що коло Віджу Японці ладить ся перейти ріку Ялю. В понеділок **перейшли через ріку дві компанії Японців з малим відділом кінноти.** Заряджено скріплене передних сторожий російских над рікою.

Льондон. Японці перейшли ріку Айга, притоку Ялю, виперли звідтам Росиян, обсадили околицю аж по Сін'ен і стараютъ ся вдертись туди до Манджурії. Здогадують ся, що в околиці Такучвану прийде до битви.

Петербург. Куропаткін телеґрафує: Генерал Зазулич доносить дня 24 с. м., що в околиці Віджу і 50 верст в гору ріки коло села Сіґу, Японці звозять на берег понтони і громадять материяли до будови мосту. Дня 23. с. м. перейшов ріку Ялю японьскый віддїл. Також напротив Сіонусінте перейшов ріку малий віддїл Японців. Двацять верст в гору ріки роблять приготовленя до переходу через ріку.

Токіо. Чужих аташе військових візвано, аби кождої хвилї були готові до вимаршу на боєвище.

Берлін. Кореспондент Berliner Tagblatt-у доносить, що японьскі армії на Кореї суть о много сильнїйші, як зразу здогадували ся. Кожда з них має не по 60 а по 100 тисячів людий. Японці мають отже на суши армію перевисшаючу російскі сили в Манджурії. Перша армія стягає ся поволи над Яльом.

Париж. Тут говорять, що російска фльота балтийска вже в четвер 28 с. м. відійде до Азії. Не знають лише, чи Анґлія не буде робити трудностий при переїзді через Ґібральтар.

Льондон. В Гакодате стоїть 10 японьских пароходів транспортових і кілька военних кораблїв, готових до відїзду. Здогадують ся, що ся фльота поїде до Владивостока.

Токіо. Бурі розкинули по цїлім Жовтім морі масу мін позатоплюваних між Портом Артура а Дальним, так що плавба по сім морі дуже непевна і небезпечна. Потерпають, що сї міни можуть дістати ся дальше на полудне. Японці полюють тепер на сї міни і одну вже знищили.

Льондон. Дневники доносять о стратах Японців з причини експльозиї російских мін при вливі Ялю. Коло Віджу експльодувала така міна в хвили, коли японьскый віддїл переходив через гущавину.

Токіо. Коли Росияни затопили в Ґензані японьскый пароход Ґойомару, обсада корабля вже була на березї. В полудневій Кореї в околиці Кіндіосї мало вибухнути повстанє. Власти жадають прислани війска.

ТЕЛЄҐРАМИ.

До ситуациї.

Відень. „Politik“ доносить, що пертрактациї між Чехами а Німцями вже розбили ся. Німці згодили ся на поставленє як першої точки дальших парляментарних нарад справи реформи реґуляміву, але домагають ся заразом трактованя на паралельних засіданях буджету, а на се Чехи не пристали. Поляки старають ся навязати нові нитки і проектують через час вступних переправ уряджувати засіданя парляменту лише двічи на тиждень, але на се згоди у інтересованих (з виїмкою правительства) поки-що нема. В правительственних кругах кажуть, що парлямент буде в липни або серпни розвязаний. Чеські аґраристи виступили з союза ческих клюбів за те, що Молодочехи зрадили для Поляків обструкцию при виборі делеґациї.

Маршалок тиролю.

Відень. Д-р Катрайн іменований маршалком Тиролю.

Розруxи в Елешдї.

Будапешт. Розруxи в Елешдї не мали нїчого спільного з зелїзничим страйком. Румуньскі хлопи були обурені, що власти не позвалюють їм на піяку орґанізацию, анї не допускають румуньских промов на публичних зборах. Коли ж правительство позволило партиї независимих на орґанізацию і на публичне віче, румуньскі хлопи рішили се віче розбити. Румуньскі хлопи вже від давна заосмотрювались в оружие. Власти мали відкрити слїди широко зорґанізованого повстаня румуньского. Страйк в В. Варадинї був лише демонстрациєю румуньских робітників против різнї в Елешдї.

Любе в Римі.

Рим. Підчас двірского обіду в честь Любе виголосили італийский король і президент французкої республики промови, в котрих сконстатовано обопільне порозуміне в справі мирового трактату і квестиї робітничій. Має се бути початком до взаїмної дружби. Любе буде також на відслоненю памятника Віктора Ґіго.

Страйк матрозів.

Периж. В Марсилії застрайкував персонал всіх транспортових кораблів і в порті станув весь рух торговельний. Правительство дає до розпорядимости офіцирів военної маринарки, але властителї кораблїв боять ся користати з сего. Страйкуючі капітани і офіцири кораблїв домагають ся, аби мали право самі рекрутувати персонал для кораблїв, відданих під їх команду.

Атентат на Мавра.

Мадрит. Коли міністер заграничних справ доїздив до стациї Алїканте, посипавсь на поїзд град каміня і хтось стрілив до поїзду. Куля пробила дах ваґону, але не ранила нїкого. Жандарми дали сальву, але також не ранили нїкого. Коли Мавра вилїз на стацию, товпа приняла его окликами: „Нехай жие свобода! Проч з Єзуітом!“ Арештовано дві особи.

НОВИНКИ.

— **Польско-кацапска „научка“ для Русинів.** Вчерашне „Słowo polskie“ забрало голос в справі доповняючих виборів по послах-сецесіоністах а солїдаризуючи ся вповнї з „Dziennik-ом polsk-им“ і „Галичанинъ-ом“ каже, що „Ukraińcam trzeba tą razą dać nauczkę“ і не впустити їх до сойму. Кількох з ласки польского гакатистичного орґану може там війти, бо то „Полякам не зашкодзї“ і треба-ж таки дати Русинам кілька місць в соймі, аби не виглядало, що Русини суть вже зовсім усунені від участи в репрезентациїнім тілї польского Піємонту. Є одиак кількох, котрих „działalność okazała się szczególnie szkodliwą“ і тих треба конче при доповняючих виборах повалити. Є се передовсім пос. Барнїньский, ініціятор сецесиї (до слова кажучи — се неправда. *Ред. „Дїла“*), о. Богачевский, „nieprzeczytalny warchoł i obstrukcyonista“, і вкінци посли Старух і о. Мазикевич вибрані нібито при помочи Поляків. Ті всї „здрайци“ суть призначені до заколеня на вівтари загроженої „ойчизни“, а до помочи в тій патріотичній операциї на рускім народї взивав „Słowo polskie“ — знаючи безсильність самого нечисленного польского елємента супротив тих кандидатур в дотичних повітах — „Centralny komitet wyborczy“ то є краєве правительство, старостів і жандармів. Ось що значить „wyodrębniona Galicya!“

— **Нові карколомні штуки** урядив собі вчерашний „Галичанинъ“ з приводу урядового оголошеня номінациї о. д-ра Хомишина епископом в Станиславові. Хто є о. Хомишин по думцї „Галичанинъ-а“? Є се „примѣрный пастырь“, що як „нѣкий Киринейскій по имени Симонъ“ буде помагати нести Христу крест на Голгофту. А що має робити о. Хомишин в станиславівскій епархії? Ось що: проганати бішеного українця з капітули і поборювати на провінциї всяке українство, що як показало ся, дише „соціялизмом“, „анархизмом“ і „нигилизмом“. А коли о. Хомишин сповнить всї тоті завданя, які москвофільский штаб сповняв доси виключно на спілку з польскою гакатою, повітовими посїпаками і жандармами, тоді „Галичанинъ“ обіцює новому владицї приняти на груди ордер Григория II, на спомин „Григория первого — Яхимовича“. Що сказав би той самий, викликаний з гробу „Григорий первій“, якби бачив роботу теперішного москвофільского штабу і „Галичанинъ-а“ — орґан московских відступників не каже. Для нас однак нема сумнїву, що прочитавши хочби те, що вще недавно той самий „Галичанинъ“ писав про дух. семинар у Львові а навіть против самого о. Хомишина, обжаловуючи его за „гайдамацтво“ і „страйки“ перед польскою гакатою — сплюнув би і взявши крїпку різґу, добре прочистив би тих, котрі суть розпинателями рідного народу, а їх „Галичанинъ-ські“ проводирі — публіцистичними кальовнами з витертим чолом!..

— **З справі нац'ональних університетів** В Відни відбуло ся вчера — як нам телеґрафують — віче славяньских і італїяньских слухачів віденьского університету в справі креованя нових університетів в Австриї. На вічу були посли руські, словінські, хорватські, чеські і італїяньскі. По довшій дискусиї ухвалено вкінци одноголосно домагати ся заснованя нового ческого університету в Берні, руского у Львові і одного спільного для полудневих Славян. На зборах промовляли також присутні посли, обіцюючи поперти сї домагання у правительства і в парляменті.

— **З кругів духовних.** Впр. Митрополит вертає зі Станиславова нині вечером. Інсталяция новоіменованого епископа о. Хомишина відбуде ся, не як було первісно проектоване у Львові, але в Станиславові.

— **В справі орґанізациї рускаго народнаго учительства** пишуть нам дальше: Зорґанізоване руске народне учительство се для нашої народної справи одна з найважнїйших твердинь. Чим скорше ся орґанізация наступить, тим для народної справи лїпше, бо время люте! В „Дїлї“ з 19 цьвітня с. р. товариш Мих. дає під розвагу учительства пять точок, з котрих чотири відносять ся до видаваня учительского орґану, а пята звучить: Чи було би на часї вже сих ферий скликати спільне віче рускаго учительства з Галичини і Буковини? Для зреалїзованя тих справ радить Впов. товариш більше тямучим одиницям порозумітись в сім дїлї з тов. сусїдами, сї гадки передати одному з поміж себе в повітї а той знов мав би їх по впорядкованю переслати вказаній особі. Впов. товариш кінчить: „Сї відповіди учительства цїлого краю були би знаменитим підкладом до офіналїзованя наших домагань і уложеня програми дальшої акциї а поки-що готовим предметом до обговореня в независимій рускій пресї, зглядно на спільнім вічу всего рускаго учительства“. До сих гадок позволю собі висказати кілька замїток, та висказку їх без „трепету“. Впов. товариш поставив яко послїдну точку своїх питань гадку Впов. К. Малицкої що до скликаня спільного віча усего рускаго учительства. Та бачимо в тім запитї додані розстрілені слова „вже сих ферий“. Значить ся, Впов. тов. може не вірить в те, щоби вже до ферий підготовити віче. На мою гадку — нїд віча повинні ми зачати свою орґанізацию. Сам же Впов дописуватель каже, що „так преважна справа як заснованє самостійного, независимого орґану для рускаго народнаго учительства все ще не викликала живої, як слїд, дискусиї“. А я скажу, що і не викличе, бо на жаль, таки правда, що хиба десята часть рускаго учительства читає „Дїло“ та „Промінь“. Я певний, що поклик Впов. товариша що до виповненя квестионара в справі віча в той спосіб, як то Впов. товариш гадає, перевести не дають ся. Сей спосіб дав би ся хиба там перевести, де вже суть фїлиї рускаго тов. педаґоґічного а нїяк в цїлім краю. Хто з Русинів-учителїв поважить ся прим. в повітї гусятинськім занимативсь якоюсь орґанізациїною акциею? Впрочім, чи маємо Бог зна' як довго писати та радити про орґанізацию а ворог нехай дальше лютує. Тож не туди дорога. На віче нам! На вічу треба нам пізнати ся, пізнати свої сили, ободрити „загуканих“, зобовязати ся до материяльного і морального піддержування якогось орґану — словом з'орґанізуватись! А дуже добра нагода до такого віча як раз лучаєсь. Як відомо, на дни 16 і 17 липня скликує екзекутивний комітет першого учительского віча друге загальне віче до Львова. Буде там певно з половина товаришів-Русинів. Чи не добре було-б нам Русинам стягнутись на третий день разом та зробити нараду? Неоден з загуканих „профатиніа“ стрепенув би ся! Я сьміло висказую свою сумну гадку, що на віче руских учителїв, в нинїшій час скликане, не зїдесь і половина тих товаришів-Русинів, котрі можуть бути при нагоді скликаня загального учительского віча і з тим сумним фактом мусимо числити ся. Причин відай не потребую підносити. До 18 липня часу ще доволї. Можна з посьпіхом всьо зробити до підготовленя віча. На мою думку скликанем віча повинен занятись виділ рускаго тов. педаґоґічного, так як він покликаний до береженя справ рускаго шкільництва і учительства. Именно повинен наказати своїм філіям, щоби в означенім реченци надіслали якісь материяли що-до віча, евентуально вказати референтів поодиноких точок. Де нема філій, зроблять свої наші часописи, евентуально більше тямучі одиниці з між учительства. Вірю, що і по тих повітах, де філій нема, найшлись би референти добровольці. Маю надію, що сьвітлий виділ рускаго тов. педаґоґічного не дасть довго ждати на відомість о розпочатій в тім дїлї акциї, а справа піде певно жваво наперед. *Іван.*

— **Панщина в Галичинї** не перевелась, як сьвідчить подія, що була предметом розправи перед карним трибуналом в Станиславові дня 20 с. м. Посесор дібр в Пшеничниках, товмацкого повіта, Людвик Зериґевич, приказав именно свого наймита Якима Семенчука за те, що видалив ся зі служби на два дни на весїле своєї сестри, повалити на землю, а коли оден двірский посїпак усїв ему на голову, другий на ноги, велїв Семенчука обнажити і висїк его палицею, ударивши его перед тим в лице, як кров его облила. По тій дикій екзекуцї Зериґевич наставив обі свої руки і під загрозою нових буків приневолив Семенчука з вдячности за „науку“ їх поцїлувати. Семенчук служив у війску і має жінку та дитину. Позаяк судовий лїкар ствердив на тїлї Семенчука численні рани, обжалував послїдний Зериґевича о переступ з §. 411 к. з. Карний судия в Тисьменици, п. Адам Рильский увільнив однак обжалуваного від вини, мотивуючи вирок тим, що панови прислугує право карати свого слугу і що п. Зериґевич хотїв дати відстрашаючий примір.(!!) Вже по виданю сего вироку державний прокуратор п. Кілїян зарядив против Зериґевича і его посїпаків слїдство о злочин з §. 93 к. з. На основі переведеного слїдства державна прокуратория виготовила против них акт обжалованя, котрий мимо рекурсу Зериґевича до висшого краєвого суду, був потверджений. Дня 20 с. м. відбула ся перед станиславівским трибуналом нова розправа, на котрій признано Зериґевича виновним переступства з §. 411 к. з., з увільненем однак від обжалованя о злочин обмеженя особистої свободи. Прокуратор зголосив против згаданого вироку жалобу не важности. Позаяк в тім случаю ходить о оцїнку, чи не заходить тут фактз §. 93 к. з., то полочництво Зериґевича буде ще предметом явної розправи перед касацийним трибуналом у Відни. Заразом було би пожадане, щоб дисциплїнарна власть приглянула ся ближше п. Adamowi Rylskiemu, судиї з Товмача, котрий узнав, що побите селянина серед таких обставин не виходить воза право караня, прислугуюче на основі службового реґуляміну.

— **Сокіл в Сороках** коло Львова відбув дня 17 с. м. І. загальні збори, на котрі зїхали ся аж три Товариства сокільскі, а именно зі Львова, Малехова і Ляшок мурованих. Зборам проводив о. Несторович, місцевий завідатель. На зборах промовляли Соколи зі Львова, з Ляшок і зі Сорок. До виділу ввійшли: яко голова Петро Лучишин, місцевий війт; начальник, Федько Крочек, а місто-начальник Прокіп Кузидра, а о. Несторович ввійшов до комісиї ревізийної. По зборах відбув ся перегляд Соколів і спільна забава на котрій віддеклямували самі селяни богато віршів. По зложеню приреченя через командантів в руки начальника стягу розїхались Соколи домів при звуках маршу сокільского. — *Сусїд.*

— **Про страшний пожар в Бучачи** доносять нам: Наше місто навістило страшне нещастє. Ото коло 1 год. в ночи з понеділка на второк счинив ся при ул. Колїйовій пожар, а вже в годину опісля огорнув огонь четвертину міста і часть сусїдного села, котре до Бучача принирає, Нагорянки. Вигоріла одна з найстарших частин міста, звана „під брамою“, до тла. Із каменниць і поменших будинків лишились тепер куши згарищ і звалищ, котрі ще доси тліють. Обчислюють, що спопелїло около 400 будинків. В огни знайшло смерть 4 людий: Жид і Жидівка і двоє дїтий. Пара коний на улицї спекла ся. Плити в хідниках потріскали. В сусїдній Нагорянцї згоріло около 100 будинків, між ними стара деревляна церква на тамошнім кладовищи та дзвінниця. Дзвони порозбивались і стопились. Церков і декілька господарів обезпечені в „Дністрі“. Школа згоріла також. В місті погоріли також стовпи телеґрафічні і дроти пірвались. Тепер вже шкоди направили і комунїкация телеґрафічна відбуває ся правильно. На місце пожару прибули над ранком огневі сторожі із Станиславова і Чорткова. Найбільше причинилась до зльокалїзованя огня станиславівска сторожа, з поміж котрої спадаючий ґанмс з каменниці убив одного стражака на місци. Нині школи всї позамикані. Ті, що бачили пожар Монастирисk і Золочева, кажуть, що сей пожар Бучача далеко страшнїйший від тамтих і більше приніс шкоди. Висота шкоди наразі ще не обчислена. — *К.*

— **Огонь** вибух як нам пишуть — в Сороках коломийского повіта в недїлю 24 с. м. і в понеділок 25 с. м. з причини необережного обходженя з огнем. На місце пожару прибула „Січ“ з Торговиці пільної і з Вербівця і її справности та енерґії треба завдячити, що цїле село не пішло з димом. Все таки згоріли першого дня хати і забудованя господарскі 36-ох найбільше маючих господарів і множество худоби. Заасекурованих було з них 21. Та ще не минув перший переполох, коли в понеділок з полудня займила ся стодола місцевого пароха а огонь переніс ся на другий кінець села. В одній хвилї погоріло майно дальших 7 господарів, дім парохіяльний і всї забудованя пароха О. Могильницкого. З великим трудом удало ся вратувати церков котра вже починала горіти. Шкода загальна велика в значній части необезпечена і поміч з краєвих і державних фондів конечна — *М.*

— **Дрібні вісти.** Wiener Ztg. оповістила розпорядженє міністерства внутрішних справ і просьвіти в справі допущеня абітуриєнток публичних женьских лїцеїв до фармацевтичних студий. — Робітники, заняті при будові зелїзничого шляху Турка-Ужок, мають в суботу розпочати страйк, в котрім возьмє участь около 12-000 людий. — Російский конзулят у Львові оповіщує, що наслїдком царского приказу з 4 с. м. будуть покликані до чинної служби резервові офіцири та резервісти, приналежні до російскої маринарки. — В Скалатї згоріло онодї 9 господарских загород, з котрих лише одно було обезпечене. Шкода виносить около 10.000 К. — Рух зелїзничий на шляху Станиславів-Воронянка привернено вчера. — Маршалок ґр. Бадені виїздже в сю суботу до Риму, щоби взяти участь в польскій „пельґримце“ ad limina Apostolorum.

— **Вибори до повітової ради в Товмачи** відбудуть ся: дня 24 мая з сїльских громад (11 членів); дня 27 мая з міских громад (7 чл.); дня 3 червня з ґруни промисловців і торговельників (2 чл.); дня 7 червня з більшої посілости (6 членів).

— **З драматичного тов. ім. Котляревского.** Засїданє виділу відбуде ся в четвер дня 28 с. м. о 7 год. вечером в Рускій Бесїдї. Просить ся пп. виділових і їх заступників о численну участь.

— **Виділ „Кружка українських дївчат“ у Львові** взиває всїх членів, котрі в марті прислали які-небудь гроші, щоби ще раз повідомили, кілько і на яку цїль прислали їх, бо квіти вкраджено. — *Виділ.*

— **Загальні збори „Кружка українських дївчат“ у Львові** відбудуть ся дня 12 мая о год. 3 пополудни в сали „Рускої Бесїди“ з слїдуючим порядком дневним: Справоздане уступаючого виділу. Вибір нового виділу. Внески і інтерпеляциї. — *Дарія Шухевич, Таїса Дольницка.*

— **Рада надзираюча товариства кредитового в Сокалї** повідомлює отсим, що дня 10 н. ст. мая о год. 2 з полудня відбудуть ся в льокали товариства (дім Шилкевича) надзвичайні загальні збори членів з слїдуючим порядком дневним: 1) вибір трех членів дирекциї, 2) внески членів. — *Сильвестер Вітошинський* предсїдатель, *о. Николай Кишакевич* заступник предсїдателя. (3—3).

— **Бучач.** Заповіджені на 26 с. м. загальні збори новозаснованого тов. ґім. „Сокіл“ в Бучачи по причинї страшної пожежі не відбули ся, натомість відбудуть ся в слїдуючий второк дня 3 мая 1904 о год. 8 вечером в комнатах „Бесїди“. — *Сіяч.* Виділ тов. „Руска Бесїда“ в Бучачи відкликує сим заповіджену на день 1 мая с. р. забаву з танцями. — *Виділ.*

— **Відзначенє рускаго товариства.** Товариство „Рижницю“ надїлено на виставі краєвих виробів в Самборі золотим медалем заслуги.

Позір Родимці! Просимо о даток на будову дому „Сокола“ у Львові.

Курс Львівский

з дня 27 н. ст. Цьвітня 1904.

	Пит.	Жад
Акції за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	538 —	548 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку предит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черновц. Ясси по 200 зр.	580 —	586 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	102 20
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	102 20	102 90
„ „ 4% а. в. льос. в 57 н.	98 80	99 50
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 —	— —
„ „ 4% льос. в 41½ н.	99 —	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	98 80	98 50
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	99 50	100 20
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	102 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	102 70	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 80	102 50
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 —	99 70
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 —	97 70
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 80	— —
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	77 —	83 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	252 —	254 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок німецких	117 —	117 50

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

299 3—19

Др. Яков Броніслав Сокаль

ординує в недугах **жолудка і нирок** як передтим у Львові, улиця Скарбківска, ч. 4 I поверх. 242 7—12

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтаціях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Дяк женатий, тверезий з дуже добрим голосом, мучний вправу в запровадженю хорального сьпіву — найде сейчас посаду в Звенигородї п. і стация Бучач. Місцевий парох постарає ся, щоби такий дяк мав відповідне удержане. 262 7—8

Іспитований півець церковний, що також знає нотний сьпів, глядає місця дяка. Адрес: Николай Власенко в Ниврі, п. Єрмаківка. 272 6 6

Касиерка старша інтелїґентна розумїюча язик рускій, польскій і нїмецкий найде місце в торговли **Івана Бориса** в Перемишли. Фахові мають перщенство. 3—10

Ученик VI. кл. з добрим свідоцтвом I курсу прийме сейчас лекцию на село. Близша відомість ул. Коперника ч. 36.

Александер Стефан — В. Щурат

УЧЕБНИК

французької мови

Часть I.

Апробований для всїх середних женьскихъ шкіл

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишли.

„Краєвий Союз кредитовий"

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк.	по 10	сот.
Замкнена місячні 2	„	„ 5	„
Інвентар довжників	„	„ 5	„
Інвентар вкладників	„	„ 5	„
Інвентар удїлів	„	„ 5	„
Книга головна	„	„ 10	„
Книга ліквідацийна	„	„ 10	„
Книга вкладок щадничк.	„	„ 10	„
Книга удїлів членьских	„	„ 10	„
Реєстр членїв	„	„ 10	„
Справоздане і взаимнє рахунків	„	„ 10	„
Зголошенє о позичку штука	„	2	„
Взаказ уморена позички	„	2	„
Асигнати касові штука	„	1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім"** у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.

ФАХОВО РІЛЬНИЧА ЧАСОПИСЬ:

„Господар"

(*Перемишль, Побереже ч. 1.*)

зачинає з 1904 р. семий рік свого видавництва. Виходить що місячно в дуже почитнім форматі (8-ка шпальтована), містить через рік около 200 старанно оброблених статий з всїх галузий господарства і економії приноровлених до потреб меньшої посїлости, і коштує в дорозї предплати

дві корони річно.

„Господар" надає ся дуже для читалень, для сїльского духовеньства, котре в нїм найде інформациї про всякі практики господарскі для себе пригожі, — а не меньше і для селян, котрих до часописи рільничої годить ся як найкрїпше заохочати, бо знанє з неї набуте часть їм зиск материяльний.

Вже вийшов

II. випуск **„Практичних проповідей до рускаго народа".** Сам II. випуск стоїть з почтою 2 кор., а хто з Всч. Отців зложить тепер 3 кор., той одержить II. випуск, а відтак в своїм часї і III. без жадної доплати. Зі взгляду на се, що цїлий наклад в лише в 1000 примірниках, прошу з замовленями спішити. В III. випуску будуть помїщені самі случайні проповіди. — *О. М. Кінаш,* арх сотрудник у Львові пл. сьв. Юра ч. 5. 301 2—10

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

Товариство „Любов" у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам,** згляднo **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дїтий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший віддїл, *обезпеченє рент,* запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, згляднo б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов" своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії,* які можна виплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* згляднo *14-днову проволоку* до виплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільненє від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошта друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов" у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих писем Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР"

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

у Львові, Ринок ч. 10, дім Просьвіти.

Членами Товариства можуть бути тілько обезпечені тревало в „Дністрі" від огню. Членьский удїл 50 кор. можна зложити в ратах; вписове 2 кор.

Члени Товариства можуть затягати **позички на 6½%** за предложенем відповідної гіпотеки або поруки; оплату більших позичок розкладає ся *на 10 літ.*

При парцеляциях і иншім купні землї нехай купуючі звертають ся за *позичками до „Дністра".*

Вкладки щадничі приймає Товариство на 4%.

З чистого зиску дістають члени *дивіденду* від удїлів а часть зиску призначує ся *на добродійні цїли;* дотепер удїлено на церкви, бурси, школи і т. п. *16.385 корон.* 31

Стан 31 грудня 1903:

Вкладки	1,424·589 К.	Позички	1,330.822 К.
Удїли	109.835 К.	Цїнні папери льок.	
Фонди резервові	21.319 К.	в банках і на рах. бїж.	280.681 К.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого жовтня 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова: 2·31*, 1·30, 8·40*, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рашева-Любачева: 10·25.
З Підволочиск: (на головний двірець): **2·30**, 7·55, 5·30, 10·20*.
„ (на Підзамче): **2·15**, 7·85, 5·06, 10·02*.
З Тернополя-Гримайлова (на гол. дв.) 3·30*, (на Підзамче) 3·09*.
З Чернівців: **12·20***, **1·40**, 6·20, 5·40, 9·20*.
Зі Станиславова 11·15, **8·10**.
Зі Стрия: 7·45, 9·57, 1·10, 4·35, 10·40*.
З Рави-Сокаля: 6·40, 5·55.
З Яворова: 8·20, 5·20.
З Самбора: 7·35, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова: **12·45 8·25 2·50**, 4·10*, 8·35, 6·15*, 10·55*.
До Рашева-Любачева: 3·25.
До Подволочиск (з гол. двірця): **1·50**, 6·30 9·—*, 11·—*.
„ (з Підзамча): **2·04**, 6·43, 9·20*, 11·24*.
До Тернополя-Потутор (з головн.): 10·40, (з Подзамча) 10·57.
До Чернівців: **2·51***, **2·40**, 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Стрия: 6·45, 9·05, 3·05, 6·40*, 11·05*.
До Рави-Сокаля: 9·40, 7·05*.
До Яворова: 6·15, 3·50.
До Самбора: 9·25, 3·40.
До Жовкви: (лише в неділю) 11·11*.

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені зьвіздков (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформаций удїлює і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудня а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Жужлева мучка Томаса

знак зьвізда

в найдешевшим навозом фосфоровим під всяке **яре збіже,** як: жито, пшениця ячмінь, овес, гречка, кукуруза, під **окопові ростини,** як: бураки цукрові і пастівні, картофлї і т. п. під **пастівні ростини,** як: конюшина, серадела, гірчиця і т. п. під **мотилькові ростини,** як: вика, горох, сочевиця і т. п. під **городнину.**

Кождий мішок в пльомбований і значений містотою та охоронним знаком Знак ячменя

Позір перед жужлями маловартними і фальшованими.

Треба переконати ся через аналїзу [при купнї цїлого ваґону безплатно] о містотї успішного квасу фосфорового. 124 4—6

Пояснення і цїни фабричні подає безплатно

Йосиф Каррах, Львів, ул. Ягайлоньска ч. 22.

Купуйте лише

Крохмаль брилянтовий Бажанта!

Дістати можна всюди.

Торговля Солецкого, Львів, ул. Батория ч. 2.

Прібки даром. 289 5—15

Для терплячих *на ревматизм, нервоболї, гостець, біль голови, біль зубів*

в знаменитим зовнїшним средством, клїнїчно випробованим

Іхтіоментоль

(*назва правно застережена*)

виробу аптикаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА** *в Богородчанах.*

Численні признання і подяки.

Цїна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплатно до кождої почтової станцій.

Щодень дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланем належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 38 8—8

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного дротик дневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преплумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Специяльне донесенє.

Так часто похвалюваний **годинник анкер-ремонтоар** системи Роскопфа в пікелїй оправі купує вже від року велика частина моїх гостий, особливо-ж рільники, урядники, жандармерки, фінансова сторожа і желїзничі функціонарі **з найбільшим вдоволенєм.**

Доставляю правдиві американьскі, антимаґнетичні годинники

Анкер Ремонтоар системи Роскопфа

(знамениті у всякій служби) з емаліованим кружком, в гарно поліруваній, щільно приставаючій пікелїй оправі, докладно урегульовані і на 36 годин накручувані, з **письменною ґарантією за 3-літний хід.**

Цїна за штуку зр. **2·50**

При купнї
3 штук зр. 2·25 від штуки
6 штук зр. 2·15 „ „

Висилає за післяплатою або на попередним надісланем готівки.

Головний склад сполучених фабрик годинників „Роскопф"

Р. ГОФМАН

Відень, I.

Bäckerstrasse 20.—X

171 8—8

Оповістка.

Заходом академ. тов. „СІЧ" в Чернівцях (перед тим **„Молода Україна"**), появили ся досї ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор", комедия в пяти дїях, переклав В. Симович. Цїна 60 сот.

2. Г. Яблочков: „Сїльска Учителька", оповіданє, переклав А. Крушельницкий. Цїна 60 сот.

3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби" новелї із гуцульского житя Цїна 60 сот.

4. Теодот Галїн: „Думки та пісні", поезиї. Цїна 20 сот.

5. Ант. Крушельницкий „Серце", оповіданя. Цїна 70 сот.

6. Леся Українка: „Відгука", поезиї. Цїна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.

7. Максим Горкий „Міщане", сцени в домі Бевземйонова, переклала Маруся Полтавка. З переднім словом. Цїна 1 кор.

Видания 1—3 і 7 можна дістати тілько неоправлені.

Набути можна всї книжки з Чернівцях у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

Позір! — Новість!

Чистий дохід призначений на будову дому „Сокола"!

З моногрaмом Сокола візитівка по 6 сот., 100 штук 5 К.
Портрет Лисенка по 50 сот., в оправі по 2 К.
Брошки з гербом Руси по 0·60 к
Шпильки „ „ „ 0·50 „
Спінки пара „ „ „ 0·90 „
Дармовіс „ „ „ 0·40 „
Пушки на тютюн або папіроси з гербом Руси „ 2·50 „
Мошонки на гроші „ „ 2·00 „
„ „ „ менші „ „ 1·10 „
Шпильки емаліовані з моногрaмом „Сокола" „ 0·40 „
Притискачі з Шевченком, Котляревским і т.д. „ 0·80 „
Льоси фант. льотериї Сокола (переписні листкі 10 родів) по „ 0·25 „
Облїґациї на будову дому Сокола „ 10·— „

Набувати можна в Соколї у д. Д. Кучики, справника.

Льоси набувати можна в Соколї, в „Народній Торговлї", „Труд" у Ад. Раппа Львів, ринок ч. 11.

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД

фотоґрафічних апаратів і приборів

під фірмою

В. БОРЖЕМСКИЙ

У ЛЬВОВІ

перед тим площа Галицка тепер

ул. Театральна ч. 7. [*напротив лат. катедри*]

поручає всякі артикули, входячі в обсяг фотоґрафії по найнизших цінах. 226 8—10

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем"** або **„косою"** виробу першої галицкої парової фабрики мила і сьвічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ (заснованої в 1846 році.)

Прібки і цїнники даром! 172

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черанїньскої. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 83. Львів, Четвер 15 (28) Цьвітня 1904. **Річник XXV.**

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 8; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТЇ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише на попереднім застереженім. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поклики і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

З Київа наспіла до нас прикра вість:

Михайло Старицкий,

знатний наш письменник і народний робітник помер!

Вість тота щирим болем перейме серце кождого сьвідомого Русина по сей і по той бік Збруча. Знов упав одеп, що для праці на народній ниві „віддав віку половину", що помимо частих недуг безвинно талант свій і сили обертав на добро рідного письменства, клав разом з другими підвалини для новочасної української літератури і працював умілo та щиро задля звеличаня українського слова. Тож тепер, коли не стало Єго, сего робітника пильного і знатного, вся Україна-Русь покриває ся киресю жалоби по своїм великім сині а і мп линучи духом до наших братів закордонних, шлемо у столицю руских городів наш славний Київ слова спочутя і смутку, кидаючи й від себе грудку на сьвіжу могилу.

Земля пером Покійникови і вічная память „от рода в род", поки буде плисти Дніпро словутий і поки жити бутя українському народови!

Померший перед часом для нас Михайло Старицкий родив ся 2-го грудня 1840-ого р. в селі Клищинцях, золотоношского повіту, полтавскої ґубернії. В 10-ім році життя зістав ся він круглим сиротою і ним стала опікуватись з початку рідна тїтка, а відтак родина славного нашого музика М. Лисенка, з рідною сестрою котрого [Софією] опісля він і оженив ся. Скінчивши ґімназию, став студентом харківского університету на математичнім виділї, по 2 роках він перенїс ся до Киева на той самий виділ, але небавом переміпив его на виділ правничий. За часів свого пробування на університеті займав ся перекладом з росийских поетів.

В напрямі рідного слова найперше незатерте вражінє на душу ще ґімназиста зробив П. Кулїш своєю „Чорною Радою"; „Записками о Южной Руси", а потім Т. Шевченко; під впливом тих творів у Михайла прокинулось почутє і палка любов до рідної мови, і він молодим ще хлопцем, почав збирати народні скарби і вивчувати народну мову, а відтак став пробувати свої сили на перекладах — то малих віршів, то байок, то прози. Тут однак праця его спиняла ся через хоробу. Ще в 1863 р. дістав він страшенного ревматизму, котрий повертав ще кілька разів і надїлив его хоробою серця. В 1871-ім р., щоб ратувати здоровлє, переїхав він з села до Киева і тут підпав під вплив кружка щирих і високоталановитих людий, котрі і довершили розвій его ідеалів. З того-ж року він віддав ся цїлим житем українській літературі поставивши метою виробити по змозї мову на стілько, щоб вона могла вже вивлягти найкращі твори сьвітових велетнїв слова. От і почав він перекладати й виданати казки Андерсена, повісти М. Гоголя, байки Крилова, а відтак поезиї Байрона, Гайного, Міцкевича, Сирокомлї, Шекспіра, Некрасова, Пушкина і Лермонтова. У всїх тих перекладах і думка, і малюнок, і сама музичність слова та сам вірш відповідали первотворам, і викликали то похвали прихильників, то роздратовану лайку ворогів самостійности нашої мови. Сей період перекладів скінчив ся славною і добірною працею — перекладом сербских народних дум [2 томи], вельми похваленим критиками, і перекладом траґедиї „Гамлет". Відтак залишивши переклади, перейшов на власні роботи. Став отже писати поезиї, з котрих значна частина поміщена в літературній збірці на 1883 р. під заг. „Рада", ним самим впорядкованій. Головно-ж посьвятив ся він рідній драматурґії. На тім полї почав він працювати ще в Києві для кружка драматичних любителїв, котрого він і став головою. Так появились на сьвіт „Різдвяна Ніч", (комедио-опера і опера). „Як конбаса та чарка, то минеть ся сварка" (водевіль) і „Чорноморці" (оперета). Опісля, коли в 1882 р. став враз з М. Кропивницким на чолї великої української трупи і цїлий свій маєток поклав на еї звеличанє, то драматичний талант его, яко писателя широко розвинув ся. Саме тоді написана ним дуже добра драма „Не судилось", котру критика привитала з великими похвалами. Відтак майже що року появляли ся нові его драматичні твори, котрі сьвідчать про силу его таланту і про невсипучу працю. Ось заголовки важнїйших: „Сорочиньский ярмарок" (ком. оперета в 4 д.), „За двома зайцями" (комедия в 4 д.), „Ой не ходи, Грицю, на вечорниці" (драмат оперета в 5 д.), „По модньому" (водевіль в 1 д.), „Утоплена" (оперета в 3 д.), „Тарас Бульба" (лібретто до опери М. Лисенка), „За правду" (драма), „Одноокий писар" (комедия), „На Івана Купала" (оперета), „Юрко Довбуш" (історична драма з побуту гуцульского), „Чорт побратим" (оперета), „Розбите серце" (драма) і богато инших.

В послїдних роках Старицкий перебував постійно в Києві, поселившись тут вкупі з своєю блисшою родиною, і віддавав ся по части драматурґії а по части й літературній критицї та публіцистицї. Особливо замітні були его статейки поміщувані в „Кіевской Газетѣ", котрої Старицкий був постійним співробітником. Та побіч тої праці в часописи, більше задля кусника хлїба, Старицкий не покидав ся і своєї самостійної літературної дїяльности. Він творив і писав майже до послїдної хвилї, а і в сїм ще році виготовив лібрета до творів, які виставлено з під музичного пера Лисенка в часї его ювилею. Але хороба серця, давна і недаюча спокою, що раз більше підмулювала его здоровлє і вже в сам день Лисенкового торжества в Києві ожидано майже що хвилї сумної катастрофи. Але дух бодр боров ся ще кілька місяців, поки невмолима смерть не перетяла нитки працьовитого і обильного в плоди життя.

Заслуга Старицкого задля нашого письменства знатна і ей оцінять вповні та устелять доперва пізнїйші покоління. З разу він мав богато літературних противників і критиків і се певно болюче діймало его авторску амбіцию. Коли однак говорити здебільша, то Старицкий дав нашій літературі не тілько богато й цїнних творів власного духа, алеї причинив ся посередно до піднесеня нашої літератури на вищий степень розвитку. Особливо важна в тім послїднім напрямі его перекладна дїяльність, де Покійник, присвоюючи нашому письменству найкращі плоди европейскої думки і творчости, дїлом — так сказати практичною дорогою — старав ся промостити українському письменству вільний вхід на торжище всесьвітних літератур і поставити еї на тій самій висотї, на яку добилось письменство і инших культурних, а щасливійших від нас народів. Виробити українському слову перекладами „вищих" творів рівноправність з иншими культурними мовами — отсе була провідна думка Покійника в его перекладній дїяльности, а хоч може бути не в однім він не встиг вповні вдоволити тяжкому і трудному завданю, то однак нема сумнїву, що его заходи в тім напрямі не остались без успіху. Впрочім до Старицкого відносить ся те, що сказано про можна до всїх робітників в п е р ш и х стадиях розвою якогось письменства: робив, що міг серед важних примітивних условин, а успішнїйше нехай вже працюють пізнїйші робітники — яко серед вигідніших вже условин „meliora potentes".

В справі руского університету.

В двотижневнику „Ruthenische Revue" появилась в справі руского університету стаття неназваного автора, котру задля її важности а згідно з волею самого Вп. автора, котрий прислав нам руский текст свого елаборату, подаємо цїлу в перекладї. Автор пише до редактора:

Шановний пане редакторе! Ви бажаєте від мене кілька доповняючих слів до появившого ся в „Ruth. Revue" (і „Ділї") меморіалу, що тичить ся основаня руского університету у Львові. Правду Ви кажете, що не досить того, поставити перед людий хочби як справедливу справу та чекати, що вони скажуть; ні, і за найсправедливійшою справою мусить ще й ельоквенция як адвокат стояти. Віддаючись наукам, не було в мене часу займатись штуково проречистого слова, котре від часів Ціцерона в суспільнім житю так велику вагу має, тому я і зацехаю в моїй статї проречистість і, держучись тілько реальних проявів у житю народів, зроблю після них кілька висновків. Може й так удасть ся нам того дошняти, чого бажаємо.

На справу руского університету можна кинути сьвітлом з ріжних боків, як се і в меморіалї по части зроблено, в котрім делеґати товариства імени Шевченка покликують ся і на славний 19 артикул основного державного закону. Та по моїй думцї, замість покликуватись на писані мертві державні закони, котрих виповнити і сама держава при теперішних обставинах не в силї, було-б лучше вказати на неписаний вічний закон природи, після котрого житє народів не чекає на „зелїзні" таблиці. Тому то й правду каже славний історик Момзен, що правительства дуже часто не доводять народів там, де хочуть їх завести, бо народи жиють після законів природи, то-ж і цїла мудрість правительска повинна тілько й в тім бути, щоб тих законів не ломити. Після оттих-то вічних

В сто літ по смерти Канта

(Два виклади, виголошені проф. д-ром І. Копачом 26 марта і 17 цьвітня 1904 р. в „Руській Бесїдї" у Львові).

(Дальше.)

Яку дорогу бачить до того Кант, те побачимо дальше. А перед тим ще зазначую, що в той сам спосіб, як проблем нескінченности часу і простору, розвязав Кант також і проблем причиновости. І поняте причиновости в для него лиш ф у н к ц и е ю чи формою нашого пізнаваня — тілько вже не змислового, їно розумового пізнаваня. Ми бачимо в змисловім сьвітї певну правильність наслїдства одних явищ за другими і вважемо їх вродженою нам силою нашого розуму в причинову звязь, як причину і наслїдок. А що й ту маємо до дїла лиш з функциею нашого думаня, то й ту як при часї і просторі можемо продовжати ряд зависимости рег regressum і progressum аж до нескінченности. Розумїє ся і ту нескінченість в лише п о т е н ц и я л ь н а, бо в дійсности ми еї нїгде не можемо в а к т у а л ь н і й формі надибати. А к т у а л ь н а н е с к і н ч е н і с т ь і ту була би т р а н с ц е н д е н т н о ю і д е е ю. Та властиво нема найменшої потреби таку ідею творити, бо поняте причиновости подібно як поняте часу і простору належить лише до нашого змислового скінченого сьвіта. А в сьвітї надзмисловім вона не має приложеня. Там може якраз бути якесь єство, котре не в нїчим спричинене, а в якимсь способом якраз причиною м о ж л и в о с т и всїх тих явищ, які в сьвітї змисловім до нашої сьвідомости доходять.

Чому Кант уважав можливим до явища причиновости догадувати ся такого початку, се побачимо пізнїйше. Тепер зазначую ще лиш те, що таких, а priori вроджених людскому умови к а т е ґ о р и й, як причиновість, при помочи котрих ми пійманемо зверхний сьвіт, установив Кант більше, як от: поняте субстанциї і еї прикмети, сили і еї дїланя, дійсности і можливости і т. д. — аж до числа 12 (все під впливом давнїйшої схоластичної, а властиво ще Аристотелевої, формальної льоґіки). Та я помину тут подробиці его виводів, а подам лиш єство погляду. А воно таке: Людский розум шукає з в е р х н и й сьвіт в его змислових формах при помочи в р о д ж е н и х с о б і ф о р м і к а т е ґ о р и й. Та якраз через те, що то пізнаване мусить переходити через змисли, воно нїгде не доходить до єства річий. А тимчасом дух людский що раз більше, конечно пре до того і домагав ся того, щоби конче війти до того єства. І тому денебудь би розум людский і приостановив ся як на остаточній точцї свого знаня, то тут же зараз найде ся й его-ж власного духа критика, що ту ще не єство річий і знанє наше недокладне. Возьмім прим. от хочби таке просте поняте як м а т е р и я. То й ту зараз чуємо, що ми властиво єства тої річи зовсїм не знаємо. Преціньже в послїдних часах що-раз більше наука усуває поняте матерії а вводить всюди поняття сякої чи такої е н е р ґ і ї; а цїкаво, що й ту Кант пророчим духом показав дорогу, ставлячи свого часу д и н а м і ч н у теорию матерії на місце а т о м і с т и ч н о - м е х а н і ч н о ї. І супроти тої неспосібности людий зототожнити своє думанє з дійсною дійсностию, Кант розріжнив два сьвіти: сьвіт змисловий (mundus sensibilis) і сьвіт надзмисловий (mundus intelligibilis). Всяка наша наука і всяке наше знанє обертає ся лиш у сьвітї змисловім. До сьвіта надзмислового тобто до єства річий („das Ding an sich") ми — дорогою зверхного досьвіду — властиво не маємо приступу. Всї наші досліди кінчать ся пересьвідченем, що єства річий ми властиво не знаємо. Але преціньми чуємо силу в собі вилетїти поза той змисловий сьвіт і доповнити его конечними для нашого успокоєня і д е я м и абсолютного (т. зн. доскоиалого) знаня, абсолютної правди, абсолютної сили, абсолютної краси і т. д. Правда, я не можу нїкому показати якости тих ідей з науковою математичною конечностию, але проте ті ідеї не менше в конечні, бо вони в н а й е с т в е н н і й ш о ю властиностию людского духа. Тому то дух людский і творив їх усе, відколи себе памятає, і з певностию творити буде й дальше, доки сам буде істнувати.

Та преціньв одній точцї має чоловік безпосередний доступ до того надзмислового сьвіта, а то: — і ту переходимо до четвертої антиномії — в с ь в і д о м о с т и в л а с н о ї в і л ь н о ї в о л і. Антиномію: чи в вільна воля чи нема вільної волї? розвязує Кант тим способом що на місце сподіваного aut — aut (т. зн. або одно або друге) кладе et — et (т. зн. і одно і друге). Він каже: той сам людский поступок мусить з одного боку бути спричинений відповідними обставинами яко одно кільце в цїлім ряді явищ зверхного сьвіта, з другого однак боку він може бути також уважаний свобідним випливом вільної волї яко об'явленє суцїльного духового єства (des intelligillen Ich). Кождий чоловік чує в собі при кождій нагоді свободу рішаня: так або сяк, независимо від примусу зверхного сьвіта. Рішенє то все мусить опирати ся на певних мотивах, що важуть ся знов з певними цїлями; а досьвід учить, що чим дужший дух котрого чоловіка, тим певнїйше его рішенє і тим більша независимість его від змислового сьвіта. Тим способом в почутю своєї суцїльної вільної волї чоловік безпосередно має звязь зі сьвітом ідей тобто зі сьвітом надзмисловим, що не підлягає ані змисловим елементам простору і часу ані примусови механічної причиновости. І чим більше ми видимо у кого з поміж нас тої духової самостійности супроти матерії, тим більшим він нам і видає ся: зарівно великий вождь і ученій як великий музик і поет „з Божої ласки". І все і всюди людство признавало таким людам вищу силу, а иноді навіть підносило їх аж до степеня трансцендентної ідеї Бога. І се в найпевнїйша точка, яка нам уможливлює сяке-таке з'орієнтованє серед окружаючого нас всесьвіта.

Устроюючи власне житє після певних цїлий, хоч — що правда — і з безнастанним узгляднюваием даних нам обставин окружаючого нас зверхного сьвіта, ми нїяк не можемо оборонити ся перед гадкою, що й цїлий той сьвіт в властиво випливом якоїсь позазмислової суцїльної волї, лиш що ми ей цїлий і намірів не в в силї збагнути нашим недосяжним розумом. Правда, технік, що збудував машину, або поет, що написав драму, знають до чого що в тій машинї або драмі служить; і вони в в силї й другому се пояснити. Але так само безконечний всесьвіт у всїх его складових частях зрозуміти і розібрати не можливо для наших так страшно недостаточних сил. Се можливо лиш для відповідного безконечному всесьвітови безконечного інтеллекту (intellectus archetypus), котрий і в певно творцем того сьвіта. Бо як чоловік у своїй сферї — розумїє ся, зі звісними ограниченями — має можність силою свого духа т в о р и т и тоб то зсовпільно давати початок цїлому рядови прояв, так треба признати ту прикмету також найдоскональшому духови, котрого лише слабеньким відблиском в людский дух у людскім тїлї. Той найвисший інтеллект в ens realissimum (= найреальнїйше середство), тоб то в нїм замикають ся всї можливости або, як каже ще инакше Кант, він в omnitudo realitatis. А заразом він в і найвисшою єдностию, бо він не знає ані ріжниці між причиновостию а суцїльностию, ані незгоди між думкою а дійсностию, тоб то між пляном а виконанем. Єго думанє (плян) в заразом єством (виконанем плану). Єму одному в звісне дійсне єство всесьвіта тоб то річи самі в собі („die Dinge an sich"), бо з его думаня вони й родять ся. Та заразом він мусить бути і найвисшим добром, бо инакше для морального чувства чоловіка не було би жадної опори. Впрочім поняте добра в нерозривно звязане з поняттем доскопалої суцїльности; кождий же й з нас старає ся виконати свій плян як найлучше.

Тим способом доходимо до т р а н с ц е н д е н т н о ї ідеї Б о ґ а яко найвисшого і найдоскональшого інтеллекту, котрий сей сьвіт сотворив, але й сам лиш знає, на що, по що і на як довго. Чоловік може лиш догадувати ся того — з аналоґії до власного житя і дїланя. І як небудь би він воображав собі отсей і н т е л л е к т, все се буде не сякий чи такий, менше чи більше докладний, опис его дійсного єства, лиш буде все лиш а н т р о п о м о р ф н и й с и м в о л е г о — так, що до ста-

Прибори до кравеччини *як: Аплікаци, Коронки кльоцкові, Тасьми, Гузики, Підшевки* поручає найдешевше християньска фірма **Фердинанд Ґітлєр (Gütller** у Львові, площа Галицка ч. 9.

законів Божих має і руський нарід право до життя культурного, до знання, що робить чоловіка благородним і свобідним. Даятого допоминає ся руський нарід свого права наслідя, права на всі ті чудові скарби наук і штук, яких теперішне людське покоління від попереднього як спадщину дістало, і, помножившн їх передасть слідуючому поколінню, на ті скарби, що здобуті трудом і працею великих геніїв всіх родів, та заплачені незличеними жертвами не одного а богато народів, стоять наготовлені для всіх людий на землі, а де вони для якого народу ще не в доступні, то колись певно будуть доступними. Допоминаючись о те право наслідя, жадає і руський нарід від держави свого самостійного руського університету у Львові.

Взявши річ з правного становиска, теперішний львівський університет був з початку після австрийских декретів тілько для Русинів призначений, але після пізнійших декретів о він тепер утраквістичний, отже communio mater rixarum (спілка мати сварні) з польською урядовою мовою, котра запевнює Полякам перевагу у найблизшій будуччині. Та не годить ся забувати, що львівский університет находить ся в серці землі русової, проти котрої, яко res prius occupantis (речі первої займанщини) декрети остались доси безсильними, та певно і безсильними остануть ся. Що нема певної надії на декрети, бодай не на віки, се річ ясна. Декрети се по більшій части річ правительства, що приходить тай відходить, длятого то й нічого-б Русинам гніватись на Поляків задля самих декретів, коли-б тілько вони шанували на львівскім університеті права Русинів, що досі ще не внесені послідними декретами. На жаль однакож річ не так стоїть — а як, се загально звісно. Русини суть огірчені в те огірченя Русинів ще збільшилось коли зміркували, що змагання їх добитись до свого університету для польских позвільств ненавистне діло, хоч певно була-б користь і для самих Поляків, довести чим скорше теперішний утраквістичний університет до розділу, та перемінити его на чисто польский. Але Поляки і саме правительство хочуть доконче мати утраквістичного кітла, та ще з як можна щільною покришкою.

В Австрії будує держава касарні, скільки їх треба, для Русинів, Поляків як і для синів инших народів а мемориали до правительства зовсім непотрібні. Держава обовязує пана міністра війни дбати про них, що й зовсім в порядку. Але університети, ті духові арсенали народів і держави, мусимо здобувати після довголітної боротьби, і після великих жертв, а там боротьба не знає ні права ні закону, ні основного державного, ні закону природи. В тій боротьбі не вважають на те, що Русини мають такі-ж культурні потреби як Поляки, та й не розбирають, що так одні як другі, вже 132 років дають австрийській державі рекрута і платять податки. Ту стоїть твердо тілько оден принцип: Сила над правом! Поляки сильнійші як Русини, бо по їх стороні стоять, не тілько польські але й спольщені руські маґнати тай потужна ecclesia militans їм допомагає. Тая перевага сили дає Поляком і право мати два університети, а Русини мусять ще дожидати, як виховають нове покоління руских доцентів,

---

рого біблійного висказу, що Бог сотворив чоловіка на образ і подобіє свое, конечно приходить з другого боку фільозофічний постулят: що чоловік творить собі Бога дорогою трансцендентної ідеї на образ і подобіє своє.

Отсе в головнім, можливо як найкоротшім начерку фільозофічний світогляд Канта. Я не буду вдавати ся тут в подрібну критику его виводів [1]). Хто хоче чогось подібного, нехай возьме до рук яку-небудь історію новшої фільозофії прим. Куно Фітера або Фалькенберґа або Віндельбанда або Гефдінґа (Höffding). Я хочу тут ще лиш звернути увагу на значіне Кантової фільозофії для его сучасности і для дальшого розвою людскої думки взагалі.

---

[1]) Лиш мимоходом зазначу, що найновша фільозофія не узнає прим. потреби приймати за Кантом апріорности (т. зн. упередности) форм простору і часу або апріорности категорій (в роді причиновости, субстанції, прикмети, сили і т. д.). Між тим як Кант твердив, що то є вроджені складники людского думання, тоб то що дитина, приходячи на світ, вже має ті форми у своїй уяві, тілько виповнює їх описи різнородним змістом, черпаним з бігом часу дорогою зверхнього і внутрішнього досьвіду — то найбільш авторитетний нині фільозоф, буйний професор липского університету, Вільгельм Вундт каже — і то з певностию далеко більш справедливо — що чоловік родить ся лише з даною ему (его психофізичною орґанізацією) спосібностию відбирати вражіня, відчувати їх і думати над ними тоб то розділювати їх і ґрупувати в довільні нові получення відповідно до вимогів вродженої кождому чоловікови ідеї згідливости й одноцільности. Тим способом думанем виходить чоловік поза обсяг безпосередних, нетевних і хаотичних змислових вражінь в сферу відорваних (абстрактних), постійних, ясних і трийких духових понять. Але ті поняття не є чимсь істнуючим самим для себе, як се думав свого часу Платон, тілько вони є духовними символами (знаками) істнуючої для наших змислів в безнастанній змінчивости зверхної природи (пор. згаданий вище „System der Philosophie" стр. 35 слід.). Так отже і поняття простору та часу творить собі людский розум (a posteriori) тим способом, що відриває незмінну, постійну і всюди одинаку форму від змінного, різнородного змісту своїх вражінь.

(Дальше буде).

потім ще одно, і так без кінця, а правду і отверто сказавши, як будуть Русини мати силу, не тілько своє право жадати, але і его взяти. До того пізнання прийшли вже Русини, і після того будуть вони дальше вести своє діло.

А тепер поглянемо ще на питаня університетске з иншого боку і киньмо на нього сьвітлом з політичного і національного становиска.

Покликані політики і дипльомати судять про сьвіт та про конечні потреби держав і народів після тих своїх спостережень, що їх збирають по більшій части у салонах, по великих городах, де вони не можуть вийти поза круг своїх традиційних думок і пересудів, бо не мають там нагоди, намацати тай слідити за живчиком справдешнього життя народу. У тих то обставинах треба й шукати пояснення для тої прояви в житю народів, що висока дипльоматия часто бував заскочена довершеними подіями, та що заскочені тими подіями мужі державні чимало зазнають трудностий, щоб потім повернути державні тачки на новий шлях, коли ті тачки ще цілі, та часу стане, щоб їх на инший шлях повернути. Але не рідко бував вже за пізно після того, як на міродайнім місци даремно прогомонів голос тих мужів, що пильно берегли живчика народу. Такий голос в справі рускаго університету вийшов недавно від славного чоловіка науки, від професора д-ра Бенедикта у Відни. Той справедливий і щирий австрийский патріот, в якого є час заглядати із свого наукового кабінету у найдальші закутки австрийской держави, і придивлятись житю різних її народів, відважив ся навіть приставити стратеґічну міру до університетів, і дійшов до такого важного досліду, що народні університети в Австрії, яких ще нема, для котрих однакож вже є потрібні вимінки в народі, представляють потенциальну потугу держави, та що потуга одного такого університету є (инша як потуга двох армій. Професору д-ру Бенедиктови належить ся заслуга, що він вже перед кількома роками застосував закон еквіваленції між університетом а армією до славянского університету в Загребі, доказуючи, що той університет мати-ме не тілько культурне значення для полудневих Славян, але й велике політичне, а коли хто хоче, то й стратеґічне значіне на Балкані для австрийской держави. Що той великий знавець народнього життя правду сказав, на се є вже й тепер деякі докази, а в недалекій будуччині можна ще й більше таких доказів надіятись.

(Конець буде.)

Війна.

Японьский военний плян.

Дотеперішна военна акция на далекім Сході дає привід російскій пресі, застановляти над ся военним пляном Японців. Дві особливо статі в сім напрямі заслугують на увагу, які появили ся в „Новое Время" і „Новостях" тож подаємо їх в коротких виписках.

Япан — пише „Новое Время" — приготовляв ся до війни вже від ряду літ. Вже від 1895-ого року замітний зріст японьского военного буджету. Тож очивидна річ, що Японія приступив до війни з готовим пляном і з гори обдуманими замірами. Автором сего плану є князь Каное, що все накликував до війни з Росією, виказуючи, що поки Росия слаба ще на Тихім Океані і не станула ще твердо на далекім Сході, треба ей побити і загорнути Корею та півострів Ляотун з Порт-Артуром а Манджурию віддати Китаєви.

І справді — пише „Новое Время" — з дотеперішної акциї Японців пробиває ся довоїї ясно основа сего плану. Японці заняли Корею своєю армією, укріпили наче оден великий бастіон, а рівночасно зискали для співакциї Китай, управляють китайску армію, орґанізують банди Хунхузів і тим робом рівночасно з заходу загрожують російским позициям в Манджурії. Нині становище Китаю, котрий нагромадив чимало війска на манджурскій граници, робить вражіне, що він якде лише догідної хвилї, щоби забрати голос в военнім концерті.

В основі той сам плян приймають у Японію і „Новости". „Новости" підносять з натиском, що Японія, лише добре підготовивши ся, міг зважити ся на бій з Росією, та що замірем Японію було і есть знищити морску силу Росії на Тихім Океані, обсадити Корею і зробити ей нездобуваємою, здобути Порт-Артур, що є основою російскої сили над тихо-океаньскими берегами та віддати Манджурию Китаєви — одним словом, зломати позицию Росії на далекім Сході.

Переведене сего плану занесло однак головно від поспіху. Було воно лекше і дуже можливе, доки Росия ще не нагромадила сил в Манджурії; „нині стало дуже тяжким майже неможливим". Опізнене японьскої акциї споводувала порт-артурска ескадра, що мимо всіх втрат віддала тим разом першорядну мілітарну прислугу Росії.

Поки-що Японці перевели лише одну точку плану: спанували Корею і перестроїли ей власть під взглядом военним і адміністрацийним. Корея є нині японьскою кріпостию. За се не вдало ся їм знищити на стілько російску силу на мори; щоби могли вважати ся забезпеченим з сего боку. Позиция Японців стала би певною доперва з здобутем Порт-Артура і знищенем тамошної ескадри. До сего однак далеко і при теперішній силі Росиян в Манджурії, се майже немислиме. Япан, не взявши Порт-Артура, заки Росия успіла змобілізувати ся в Манджурії, „програв власну военну ставку". Тепер позиция Росії з дня на день кріпшає, а всяка проволока Японію лише ослаблює его шанси в війні.

Та свого плану — здобути Порт-Артур і тим робом відішпути Росию в глуб краю — Япан не може зречи ся, бо инакше не мав би безпеки в Кореї. Тож, хоч спізнено і в гірших условинах, Японці мусять напружити свої сили для опанованя Ляотоньского півострова і его кріпости. І тут розіграють ся найбільші военні події.

Комбінациї російскої преси, переказані щойно, певне не лишені основи і після всяких даних видають ся правдоподібними і раціональними, покладши на боці то самовпевнене Росиян, з яким вони говорять про свою позицию на Ляотонї і в Манджурії. Що позиция Росії, коли зірити ей силою армії росте з дня на день, се ясне. Але те саме діє ся і з противної стороны. Та силу російскої армії ослаблює незвичайно трудність запровіянтованя і заосмотреня в амуніцию. На се забувають російскі дневники. Крім того не можна легковажити зростаючої руссофобії Китаю і его евентуальної інтервенциї за плечима російскої армії, розталованої вздовж манджурско-портартурскої зелїзниці. Що здобуте Порт-Артуру буде тяжкою справою для Японію, не улягає сумнівови, але що се здобуте явне ся conditio sine qua non для дальшої акциї Японію, тож і хочби з найбільшими жертвами Япан мусить его доконати. А що Японці вміють йти вперто до замірені цїли і вміють жертвувати ся і жертвувати, на се дали вже сьвітлі докази.

(Телеґрами).

Берлїн. Балтийска фльота, котра в червни вийде до Азиї, забере з собою 6 підводних суден.

Париж. Matin довідує ся „з доброго жерела", що владивостоцка фльота російска затопила дня 25 с. м. 4 японьскі пароходи разом з 4.000 людий (?).

Льондон. Дневники доносять, що зелїзниця між Порт-Артуром а Ючуаном знищена і що Японці висадили в Ючуанї віддїл війска (?).

Париж. Хіньске посольство в Парижи потвердило вість, що віцекороль Печілї довіс ґенералови Ма, що якби зломив невтральність в користь Росиї, то буде покараний смертию.

Льондон. Японьский ґарнізон в Ґензані має 800 людий. Як лиш відійшла російска ескадра, сей ґарнізон зачав сипати нові форти, аби зробити Ґензан позицию неприступною ні від суши ні від моря.

Петербург. Скридлов відїхав вчера на боєвище. Алексеєв віддав ґенералови Лїневичови оборону і тимчасове ґенерал-ґубернаторство амурского округа.

Мунден. Рано 26 с. м. японьский віддїл хотїв перейти через Ялю коло Сіндану. Передна сторожа російска розпочала пальбу, а артилерия знищила міст на ріці, який Японці кинули на північ від Віджу. Японьский віддїл перейшов разом з батериєю через ріку на полудне від Віджу по мості з понтонів. Японці заатакували російску позицию коло Тінчену, але їх відперто.

Кючван. Двох Японців, взятих Росиянами на дневникарскім кораблї, котрих придержано через два тиждні в вязници, випущено по переслуханю і відставлено до Чіфу.

Льондон. З японьских жерел доносять, що над Яльом прийшло дня 21 с. м. до завзятої битви (?) між козаками а 1200 Японцими. Росияни цофнули ся остаточно до Ючуанану. З Київа доносять тут, що в манджурских шпиталях лежить 10 тисячів салдатів (?) і що число недужих росте з кождим днем в небувалий спосіб. Теперішна пора в Манджурії має бути убийча для Европейців.

Чіфу. Японьске правительство мало в Пекіні запротестувати против занятя Росиянами місцевости на схід від ріки Ляо. При тім японьске провительство заявило, що супротив того території від Ючуану аж до Кючау не уважає за невтральну. Здавсь, що в тім місци Япан вкладує свою армію.

Петербург. Адмірал Григорович мав донести до міністерства маринарки, що „панцирники Ретвізан і Царевич вже направлені і можуть брати участь в военних операциях (?).

З ради державної.

Вчера, як звичайно, більшу часть засідання заняло дословне читане виливів та поіменні голосования. Між иншим вилинули інтерпеляції: п. Гайцінґера і тов. з жаданем, щоби міністер просьвіти відкликав свое розпорядженє, котре забороняє державним урядникам записувати ся на університетскі виклади; п. Брайтера і тов. в справі робітників при будові зелїзниці з Самбора до Ужока; п. Фідлера і тов. з жаданем увільненя від податку спіритуєу, уживаного до промислових цїлий.

Опісля президент палати заявив, що в разї, коли палата нїчого не мала би против того, хотїв би запорядити вибір квотової депутациї і доповнюючі вибори до ріжних комісий. Пос. Хоц протинить ся тому. Президент заявив, що в такім разї відступає від свого намїру.

П. Шілєвний мотивує свое нагле внесенє в справі розвитку рукодїл. В бесїдї своїй ударив на правительство, докоряючи ему, що хоче угорску угоду полагодити § 14-им.

На тім перервано засіданє. Президент упімнув п. Штайнвендера за те, що підчас бесїди п. Хоца сказав: „Що той дуран там плете?" П. Хоц зажадав вибору комісиї для уділенія нагани п. Штайнвендерови. Комісию вибрано. По засіданю комісия вибрала своїм референтом п. Вика.

В парляментї говорять, що на другий тиждень має сесия закінчити ся. Надія на удорожене парляменту розвінла ся на разї, бо самі сторонництва не бажають тепер згоди, розуміючи, що се змусило би їх підчас парад над угодою з Угорщиною занятя ясне становиско. Делеґациї будуть імовірно скликані в першій половині мая. Угорскій сойм буде скликаний за кілька днїв, а сесия розпічне ся вибором делеґациї.

Доносять з Відня, що сими днями внесе правительство проект закону, котрим домагає ся кредиту на переступленє коштів будови зелїзниць альпейских і зелїзниці зі Львова на Самбір до Ужока. Кажуть, що ті переступлена є дуже великі, а правительство стріне ся з великими трудностями в парляментї.

Нагле внесенє пп. Романчука і тов. в справі розпорядженя ц. к. галицкого намістництва, виданого для спиненя еміґрациї рільничих робітників зі східної Галичини до Німеччини — звучить:

Польскі дневники в Галичинї принесли з початком сего місяця вість, що ц. к. галицке намістництво видало ц. к. староствам приказ, спинити еміґрацийний рух зарібковий зі східної Галичини до Німеччини (для такого самого руху з західної Галичини нема жадної перешкоди). Урядова Gazeta Lwowska потвердила сю вість в цїлости.

В такім розпорядженю містить ся по перше нарушенє запорученого в IV. артикулї основного закону з д. 21 грудня 1867. (В. з. д. ч. 42). права свобідного переселюваня і еміґрациї, по друге було би великою несправедливостию для переважно руских хліборобских робітників східної Галичини на користь тамошних обшарників, а дальше було би воно в різкій суперечности з заявами президента міністрів, зложеними на засіданю палати послів д. 21 цьвітня 1903.

Длятого подаємо отсе нагле внесенє:

Висока палата зволить ухвалити:

Взиває ся ц. к. правительство,

1) щоби удїлило палатї послів в цїлій основі розпорядженя ц. к. галицкого намістництва, видане в справі еміґрациї зі східної Галичини;

2) щоби те розпорядженє, коли воно так виглядає, як доносили дневники, зараз відкликано і заразом ц. к. галицким властям приказано, з еміґрантами в цїлім краю поступати одинаково і не робити їм жадних трудностий, не оправданих законами;

3) щоби еміґрантам так підчас подорожи на місце як і на місце їх будучого проживання удїлено потрібної опіки;

4) щоби правительство без проволоки приступило до заповідженого в троновій річи з д. 4 лютого 1901 управильненя еміґрациї і до улекшенія зарібків в краю і за границею.

З сим внесенєм має ся поступити з усїми скороченями, дозволеними після § 42 регулямину.

У Відни д. 21 цьвітня 1904.

ТЕЛЕҐРАМИ.

До ситуациї.

Відень. Коло польске конферувало вчера цїлий день з д-ром Кербером, домагаючись удержаня сесиї до Зелених Сьвят. Кербер мав на се пристати, бо коло польске має надію, що Полякам удасть ся таки навязати наново нитки угодових пересправ між Німцями а молодоческим клюбом. (Боять ся розвязаня парляменту! — *Ред.*).

Зелїзничий страйк.

Будапешт. Угорске правительство зарядило, аби 1 мая не виплатити платиї всїм тим урядникам зелїзничим, котрих засуспендовано або арештовано. Всї урядники, котрі до дня 26 с. м. не зголосили ся до служби, мають бути уважані за димісионованих.. Прокураторії поручено зарядити карне слїдство против всїх урядників на всїх станциях, коли покаже ся, що намовляли до страйку. Сенат відкинув просьбу о випущенє провідників страйку з слїдчої вязниці.

Польске повстанє.

Льондон. Standard оголошує сензацийну вість, що в Варшаві відкрито заговор членів польскої революцийної партиї, з котрих 18 вже повісили в варшавскій цитадели. Арештовано також богато польских робітників в Петербурзї, замішаних в сю справу (?).

Македонїя.

Берлїн. В цїлій Македонії приготовляють ся демонстрациї против австрийских офіцирів, котрі вступили до македоньскої жандармерії яко інструктори. В мечетах відбувають ся нічні Магомеданців, на котрих магомеданьске духовеньство виголошує підбурюючі промови против Австрії.

Царгород. Полк жандармерії для солуньского вілаєту буде мати 2268 людий піхоти і 383 коний. Полк буде поділений на 3 баталіони, розльоковані в санджаках Солунь, Драма і Серес. Найбільший баталіон буде розльокований в солуньскім санджаку і буде під росийскою контролею. Санджак Серес буде під контролею французкою, Драма під анґлійскою.

Бунт Герерів.

Берлїн. В нїмецкім війску, оперуючім против Герерів, панує страшний тиф. В віддїлї Глазенапа занедужала більша половина. Померло вже 40 вояків.

Вірменьскі ґвалти.

Льондон. Генеральний ґубернатор в Вітлїсї доніс Портї, що Вірмени напали на турецке село Ляпчебіян і доконували страшні ґвалти на населенню.

НОВИНКИ.

— **Вчерашне число „Діла“** сконфіскувала ц. к. державна прокуратория. Видано другий наклад і розіслано.

— **Зарібки в Прусах.** Роботи в Прусах вже розпочали ся і р боту дістануть **всї**, котрі зголосять ся, лише аби в кождій партиї було тілько бабів і дівчат, кілько є мужчин. Кожда партия робітників, зложена по половинї з мужчин а по половинї з жінок, дістане контракт і може їхати кождої хвилї. — *Народна Канцелярия.*

— **З причини смерти Михайла Старицкого** вислала наша редакция кондоленційну телеґраму на руки п. Людмили Старицкої, дочки Покійника.

— **В справі рентових осель.** Як звісно, проект закона о рентових оселях, ухвалений галицким соймом, центральне правительство відкинуло, добачуючи в нім між иншим велику односторонність, яка сподівані користи з того закона признає лише деяким кругам, а натомість для загалу рільничого населеня виходить на шкоду. Наслїдком сего міністерство рільництва заявило галицкому краєвому видїлови, що звелить виготовити повий проект закона о рентових оселях, котрий був би вільний від замітів, починених міністерством рільництва, судівництва, скарбу і внутрішних справ проектови ухваленому соймом, а котрий краєвий видїл буде міг предложити соймови яко основу евентуальної реасумпциї ухваленого вже раз проекту. Як доносить краківский Czas, обіцяний проект вже наспів з міністерства рільництва до краєвого видїлу і що найцікавійше — викликав там **немиле розчарованє!** Проект сей **не вдоволяє** краєвих верховодів, бо містить в собі постанови, яких краєвий видїл, „мимо що для уможливлення переведеня справи — як пише Czas — готовий до найдальше ідучих жертв та уступок, **не може** зааксептувати. Ті постанови доторкують з одної сторони становища краєвого видїлу супротив акциї, котра є в проектї унормована так, що не дасть ся погодити з постановами статута краєвого видїлу, а з другої сторони доторкують подробиць акциї, котрі в самих приписах проекту мали би зародити свого ударемненя і безуспішности“. Дальше доносить Czas, що краєвий видїл ухвалив оповістити міністерству при помочи намісництва свої заміти против проекту і просити о скликане до Відня конференциї в тій справі на другу половину мая або першу половину червня с. р. — Хоч як неясно стилїзує Czas невдоволене краєвого видїлу з міністериального проекту закона о рентових оселях, то всеж таки зраджує задушевні плани краєвих верховодів, як не менше й цїль, яку вони бажали-б осягнути при помочи сего закона. Цїль рентових осель — нове средство поневоленя руского народу і угрунтованя на сего карку панованя Польщі. Річ певна, що проект, виготовлений міністерством рільництва, не відповідає укритим забагам краєвих верховодів, — бо о скілько знаємо, мають в нім бути постанови зменшуючі можність ведення польскої кольонізациї отже й дотичний закон не міг би мати для них практичної вартости. Тому треба було конче зробити проектови якісь заміти і для ратованя справи скликати ще конференцию. Чи то що поможе, побачимо...

— **Півофіцияльне заперечене.** Gazeta lwowska пустила таку допись із Збаража: „На день 24 с. м. заповіджено в тутешнім повітї два публичні віча, одно в Лозівні на 12 год. в полудне, друге в Лубинках нижних на 3 год. пополудни, оба з тим самим дневним порядком, котрий обнимав дві точки, а именно: 1) заборона ґр. Потоцкого в справі еміґрациї руских селян робітників; 2) внесеня до повисшої точки. В зборах в Лозівцї взяло участь около 200 селян. Перший забрав голос руский социяліст Яцко Остапчук і висказав жаль, що намісник заборонив руским робітникам еміґрувати до Прус на роботу, коли польским робітникам не ставлять ся в тім напрямі ніяких перепон. На се встав присутний на зборах правительственний комісар і заявив, що такої заборони зовсїм нема, а рівночасно зажадав від бесїдника виясненя, звідки довідав ся про зміст такої заборони. Тоді Яцко Остапчук заявив, що тоту вість вичитав в Kurjer-i lwowsk-im і Naprzod-i, котрі тиждень тому писали про видане намісником розпорядженя того змісту до старостств. Бесїдник уважав сю поголоску правдивою, позаяк не найшов нїгде її заперечена. Тепер однак вдоволяє ся (?!) зовсїм рішучим запевненем правительственного комісаря, що такої заборони нема, і відкликує (?) проект дотичної резолюциї, котру мав намір піддати під ухвалу зборів. На тім скінчили ся наради в повисшій справі. Віче, скликане до Любинок нижних, вже не відбуло ся“. — Як бачимо, то правительственний комісар станув на становищи „leugnen bis zum äussersten“ — а як довідає ся про се пан Кербер, то буде так само говорити і в парламентї, коли прийде дискусия над дотичним внесенем пос. Романчука. П. комісар забув однак про дві річи, які свідчать про противне: раз, що „Gazeta Lwowska“ в своїм часї принесла комунїкат, в котрім признала факт видання розпорядженя і то специяльно для східної Галичини — а дальше, що на звісне розпорядженє покликав ся також недавно-що ком. Лисаковский, завертаючи руских селян з дороги до Максимівки.

— **Штучки виборчі.** Товмацкий староства Свобода, скликав через посланців війтів і писарів на день 26. цьвітня до Товмача. Там доручив ім оголошенє в справі розписаних виборів до ради повітової, назначуючи в многих селах правибори вже на 28. цьвітня. При тім пальнув огнисту бесїду против сьвященників, наказуючи остро аби анї один з них не виийшов виборцем. Злі языки кажуть, що ся бесїда то виріб мабуть пана Валявского секретара повітового. Такі практики не бували доси навіть в товмацкім пашалику. Порушаємо сю справу нашим послам — *Ред.*

— **Бережім прав своєї мови.** О. Іван Отто, пароx в Лишни, пов. дрогобицкого, зголосив ся онодї до Товариства кредитового земского у Львові, щоби побрати купони від церковних паперів, льокованих в сім товариствї. Позаяк однакож дотичний аркушик виплати затратив ся, о. Отто в нїс подане о виставленє ему нового аркушика в язицї рускім. Коли то подане, очивидно писане по руски, дістав до рук урядник ліквідатури, зробив о. Оттови замітку, „że podania nie przyjmuje, ponieważ język urzędowy w towarzystwie jest polski, a jeżeli Rusinom to sie nie podoba, to niech lokują swe kapitały w towarzystwie własnem“. Супротив того звертаємо увагу нашої консисториї, що повинна тепе безпроволочно бодай згідно з вказівками польского шовінїстичного урядника відобрати рускі церковні гроші з Товариства кредитового земского а умістити їх, доки не маємо власних фінансових інституций з пупілярним обезпеченєм, в краєвім банку, де не кпять ся собі з рускої мови, але урядують нею на домаганє сторін на рівні з польскою.

— **В справі будови руского театру** пишуть нам з Рогатина: На вість, що галицка Русь приступає сего року до здвигненя нового осередка своєї культури, себто будови українъско-руского театру у Львові, зібрались визначнїйші личности Рогатинщини і завязали комітет, щоби се величаве народне дїло поперти також і зі своєї сторони. Комітет сей мав до тепер два засїдання а склад его ось-який: О. Бронь. Кмицикевич, декан ходорівский яко голова, адв. д-р Могильницкий, о. Яворский, о. Пеленьский, о. Ваньо і о. Созаньский. Призбирану до тепер квоту помістив комітет в рускій касї в Рогатинї. Щоби збиране складок могло поступати скорше, постановив комітет число членів побільшити і запросити до участи, ще отої личности: о. Дудика з Фірлїєва, п-ю Мійску з Кліщівної, о. Рудницкого з Дібрнова, о. Розлуцкого з Жовчова, о. Любінецкого з Чесник, Товариство жіноче в Рогатинї, о. Рудницкого, п-ну Гойвановичівну з Дитятина, п-ну Авдиковску з Купашева, судию п. Чирииньского і п. Крайковского з Бурштина, дальше д-ра Галиревича у Болтівци, о. Кумановского з Німшина, п-ю Ольгу Пристай з Журова, о. Раковского з Букачовець, о. Петрицкого з Колоколина і о. Войтовича з Козари. Визше згадані особи комітет повідомляє на разї о своїй постанові сею дорогою, а рівночасно розсилає листовне запрошенє до участи в праци комітету. Важне дїло народне домагаєсь від розширеного в той спосіб комітету, щоби збиранем складок занятись як найревнїйше, не лише поміж інтелїґенциєю, але також і поміж селянами. Обовязком патріотичної суспільности рогатиньского повіту є показати рівнож і дїлом, що сей повіт не стоїть позаду, з огляду на народну самосьвідомість, тому кожда запрошена до сеї народної роботи одиниця нехай займесь сим великим патріотичним дїлом як найревнїйше. Призбирані датки просить ся надсилати на адресу „Руска каса в Рогатинї“ ч. книжочки 127. Декларациї 3% просить ся надсилати на руки о. Івана Созаньского, пароха в Черчи почта Рогатин. Зобовязані, платити через 3 роки по 3% від свого доходу, надіслали слїдуючі особи: о. Пеленьский, о. Кмицикевич, о. Ваньо, о. Клодиньский, о. Ковальский, о. Кудрик, о. Городецкий, а учитель Стебельский з Явча по 1 К місячно. — За комітет: *о. Бронь. Кмицикевич*, декан ходорівский.

— **З істориї звихненого ч ловіка.** Про Антона Боднара, увязненого онодї в Самборі за крадїж мобілїзациїних актів та грошей, виходять тепер на яву деякі цікаві подробиці. Антін Боднар уродив ся в Борщеві 1874 р. і ходив до низшої ґімназиї в Чернівцях а до висшої переніс ся до Коломиї. В VI кл. убив собі в голову, що проф. Васильковский его переслїдує і тому стрілив до себе два рази в голову а раз в груди, однак не зробив собі нїчого. Кулї з голови ему виняли, але кулю в грудях задля небезпечности операциї полишено, тим більше, що була нешкідлива. По тім публичнім виступі мусїв очивидно школу покинути і удав ся до Конґреґациї в Римі, де перебував до 1897 р. Тодї — то взяли его до війска. Служив при 95 п. п. в Станиславові і тут приділено его яко маніпуляциїного підофіцира до стациїної команди. По двох роках, користаючи з довіря, з яким відносила ся до него військова старшина, украв кільканайцять тисяч риньских і утїк. Довгий час не було про него нїякої чутки, а всякі глядання за ним були безуспішні. Аж якось в Чернівцях загостив до одного готелю молодий чоловік, що назвав себе студентом фільозофії, і тут пробував строїти ся. В недоспілім самоубийнику пізнали дезертера Боднара і віддали до ґарнізонового арешту, звідки поставлений перед військовий суд одержав за крадїж і дезерцию 3 роки тяжкої вязниці. Тамтого року по відсидженю кари вийшов на волю. Тимчасом з канцелярії команди дивізиї кавалериї в Станиславові пропали між днем 20 серпня а 19 вересня, отже коли відбували ся маневри і канцелярия була зачинена, мобілїзациїні документи і готівка в сумі около 1000 К. Злодїй був о стілько оригінальний, що лишив письмо, в котрім виляв військову старшину. На основі зовсїм певних познак стверджено, що крадежи допустив ся Боднар, отже розписано за ним стежні листи. Однак все було за пізно. Виявило ся лише, що під конець серпня Боднар був в Самборі, де в готели полишив свій куфер, а сам виїхав до Америки. Самбірска жандармерия памятала на него заядно і дожидала его повороту, виходячи з заложеня, що коли він має тут приятелїв, то скорше чи пізнїйше появить ся. І дїйсно дня 2 с. м. явив ся ненадїйно в готели центральнім Антін Боднар і довідував ся о куфер, полишений тамтого року. Готелева служба повідомила про се сейчас жандармерию, котра й прихопила дожиданого пташка. Окрім двох куфрів, покинених на двірци, найдено при нїм богато дорогоцінних річий, готівку 12.358 К 32 сот., набитий револьвер, стрихнїну, паспорт на імя Альойзия Фреліха, візований до Росиї, свідоцтва і книжку на імя Антона Боднара. Увязнений говорить, що вернув з Канади, де має ферму бо чув, що его тут шукають, а він до нїчого не почуває ся. Із Самбора перезено Боднара в асистенциї двох жандармів до карного суду в Станиславові.

— **Новий оружний винахід.** Варшавский технік Аполїнарий Цибульский зладив прилад до пушок і карабінів, котрий усуває гук пострілу. При ужитю т. зв. бездимного, а властиво слабодимного пороху є се річ незвичайно важна, бо дозволяє воянним противникам укрити своє становище. Окрім того є там також складаний набій, з подвійним дїланям, при ужитю котрого енерґія, замінена в хвили удару в теплень, повертає назад у великім процентї. Як винахідник заявляє, сей прилад є легкий, сконструований дуже просто, дає примінити ся до пушок всякої величини і є складаний. Цибульский доніс про свої винаходи головній команді артилериї в Петербурзї і зажадав визначеня комісиї в цїли їх опатентованя.

— **Дрібні вісти.** Професор львівского університету, д-р Александер Долиньский, заложив адвокатуру, а его субститутом іменовано адвоката Фінклєра. — Міністерство зелїзниць позволило на переведене вступних робіт, на час одного року, для будови льокальної зелїзниці з Перемишля через Бірчу до Сянока. — В Петербурзї замордували невисліджені злочинці в білий день сокирою жінку ґенерала Штрандмана і ей слугу.

— **В усїх справах** поради правної і взагалї народних належить звертати ся до „Народної Канцелярії“, Львів, Ринок ч. 10.

— **Концерт в честь Лисенка**, устроюваний тов. „Буковинський Боян“ в Чернівцях, відбуде ся не 1 мая, як давнїйше заповідано, але аж в пятницю, дня 6 мая. Концерт попередить сьвяточна академія, призначена головно для міщан і селян, на котрій в формі промови познакомить ся слухачів з житем та творчою дїяльностию нашого найбільшого музика, і де тов. „Рускій міщаньский хор“ в Чернівцях відспіває кілька Лисенкових пісень. — Вечером відбуде при співучасти галицких „Боянів“ і всїх сьпіваків Буковини та Галичини великий концерт а слїдуючою програмою: 1. Кантата на вічну память Котляревскому — мішаний хор з орхестрою 41 полку піх. 2. Кантата „Бють пороги“ — мішаний хор з орхестрою. 3. „Гей не дивуйте“ — мужескій хор з орхестрою. 4 і 5. Два кусники Лисенка на орхестру. 6. Слово о полку Ігоревім — хор мішаний. 7. Сольо сопранове. — По концертї відбуде ся великий комерс.

— **З тов-а „Просьвіта“** Рада шкільна краєва рескриптом з дня 7 цьвітня 1904 ч. 12.466 поручила отсї книжки видани товариства „Просьвіта“ у Львові до бібліотек молодїжи шкіл народних і видїлових і для молодїжи доповняючих курсів рільничих: 1. „Спартак, провірник римских ґладіаторів“ історична повість, ціна 50 сот., 2. „Гетманьскі свати“, історичне оповіданє, ціна 30 сот. 3. „На послуханє до Відня“, ціна 50 сот., 4. „Оферма“ оповіданє з житя військового, ціна 20 сот., 5. „Від чого вмерла Моласа?“, оповіданє про дифтерию, ціна 20 сот., 6. „В глухім куті“, оповіданє, ціна 20 сот., 7. „Про лучбу ґрунтів або комасацию“, ціна 60 сот., 8. „Сотні роковини народного письменьства Руси-України“, ціна 32 сот., 9. „Цікаві розмови про держави і народи Европи“, ціна 40 сот., 10. „Батько Петро і его діти“, оповіданє, ціна 50 сот., 10. „Дещо про молоко, ціна 20 сот., 12. „Фармазони і поезиї Юрия Федьковича“, ціна 40 сот., 13. „Абрагам Лїнкольн“, оповіданє, ціна 30 сот., 14. „Горить“, оповіданє, ціна 40 сот., 15. „Як чоловік борє ся з природою, ціна 70 сот., 16. „Під морскими хвилями“, оповіданє, ціна 20 сот., 17. „Кілька рад і пересторог для хліборобів, годуючих худобу“, ціна 25 сот., 18. „Про обірник і инші навози, важні для селяньского господарства“, ціна 40 сот. (Всї рускі часописи просимо о передрук сего оголошеня). — *Канцелярия товариства „Просьвіта“.*

— **Львівский Сокіл** пригадує своїм дг. Членам і всїм, котрі хотять вчучити ся пожарництва, що іспит з пожарництва має відбути ся в другій половинї мая с. р. В цїли підготованя і припущеня до сего іспиту відбуває ся два рази на тиждень, що понедїлка і що пятницї вечером від 8—½10 в льокали „Сокола“ наука з пожарництва, так теоретична, як і практична, зовсїм неоплатно. По іспитї видасть ся участникам свідоцтва. Зголошеня приймає секция пожарна „Сокола“ устно або письменно, але найпізнїйше до понедїлка с. в. 2 мая с. р. до пів до 8 вечером в льокали Товариства. Заразом просить ся всїх дг. Членів, котрі вже здали іспит з пожарництва і одержали свідоцтва на інструкторів, щоби найдальше до 15 мая с. р. зголосили ся до секциї пожарної в цїли подїлу праці і орґанізациї пожарних „Соколів“. Інформациї удїляє Старшина „Сокола“ від 7—8 год. вечером. — *Старшина.*

— **З львівского „Сокола“.** Комісия для оцінки і винагороди надісланих на конкурс проектів на мундур „Сокола“, зложена з Вп. проф. А. Алиськвича, проф. д-ра М. Коцюби і проф. В. Шухевича, відбула д. 23. цьвітня с. р. засїдане і заявила, що предложені 3 проекти під крилами „В здоровім тїлї сильний дух“, „Гараздъ“ і „Спиндера“ не може винагородити жадного з призначених 3-ох премій (100 К, 60 К, 40 К), натомість була би за тим, щоби проектодавцї подали кошта виготовленя своїх проектів та щоби тов. „Сокіл“ звернуло їм ті кошта. — Старшина „Сокола“ просить отже проектодавців, щоби листовно подали рахунки понесених коштів. — *Старшина „Сокола“.*

— **Подяка.** Сим маю честь в імени моїм і в імени моїх парохіян та в імени членів комітету будови сердечно подякувати Сьвітлій Дирекциї Товариства „Рятниця“ в Самборі за ласкаве удїленє нам грошевої запомоги, висланої переказом з дня 25/3 1904 в квоті 40 К на викінченє будови церкви в Бикові. Есть то для нас бідних щедрий дар, за котрий обіцяємо Товариство наше „Рятниця“ по нашим силам і словом і дїлом вспирати, о его всесторонний розвій старати ся, а за удїленє нам теперішне добродїйство заховати в памяти подяку „отъ рода въ родъ“. За комітет будови: *о. Николай Сенега* гр. кат. приходник в Бикові п. Медика.

Урядові вісти:

Міністерство віроісповідань і просьвіти позволило о. Іванови Туркевичови, учителеви руско-кат. релиґії в ц. к. ґімназиї в Бродах і о. Софронови Глїбовицкому, учителеви руско-кат. релиґії в ц. к. мужескій учительскій семинарії в Залїщиках, наслїдком їх просьби на взаємну заміну службових місць.

Ц. к. краєва рада шкільна іменувала Павла Ковальского заступником учителя в ц. к. ґімназиї Франца Йосифа у Львові.

Ц. к. Дирекция зелїзниць дер.

Всходньо-північно-західно-австрийский знизок зелїзничий. — З днем 1 червня 1904 входить в житє нова тарифа часть II, зшитка 5 для перевозу цукру яко посилки товарової поміж стациями товариства зелїзночого ц. к. уприв. зелїзниці Аусиґ-Теплїц, товариства ц. к. уприв. зелїзниці північної цїсаря Фердинанда, ц. к. австрийских зелїзниць державних, ц. к. уприв. австрийскої зелїзниці північно-західної, ц. к. уприв. зелїзниці полудньово-північної і товариства австро-угорских зелїзниць державних з одного боку, а стациями ц. к. австрийских зелїзниць (пляхи в Галичині і на Буковині) як також стациями Більск, Хшанів, Краків і Освенцїм ц. к. уприв. північної зелїзниці цїсаря Фердинанда з другого боку.

Дня 1 мая с. р. поїздом особовим ч. 1212 отвирає ся перестанок „Бісковичі“ лежачий поміж стациями Надиби-Воютичі і Самбір на шляху Хирів-Стрий для руху особового і пакункового.

Час від'їзду поїздів задержуючих ся на тім перестанку поданий в розкладї їзди з 1 мая с. р.

Білети продає ся на перестанку, а за пакунки оплачує ся в стациї відбору.

З повисшим днем замикає ся дотеперішний перестанок „Викоти“ лежачий поміж стациями Надиби-Воютичі і Самбір.

— **Поручає ся** універсальний інститут технічно-девективний п. Віктора, пл. Галицка ч. 7, Львів. 213 1—10.

— **Рахунок краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників** стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою у Львові, за місяць март 1904.

		Кор. с.
I. Стан довжний,		
1. Удїли членьскі		16305·66
2. Фонд резервовий		1280·52
3. Вкладки щаднич.		—·—
а) стан на початку місяца	К 83233·29	
б) вложено в марті	„ 5895·29	
разом	К 89129·14	
в) вийнято в марті	„ 5638·92	
позістає з кінцем місяця		83490·22
4. Сальдо відсоткiв		2108·40
5. Провізия від обезпечень житєвих		—·—
6. Рахунок ріжних сторін		—·—
7. Непідната дивіденда		471·75
8. Кредит банковий		12080·—
9. Резерва податкова		60·—
10. Зиск за р. 1903		—·—
Сума		115796·55

II. Стан чинний:

Пожички удїлені на скрипти і векселї:		
а) стан на початку місяца	К 105298·30	
б) удїлено в марті	„ 9570·—	
разом	К 114868·30	
в) сплачено в марті	„ 3284·89	
стан з кінцем місяця		111583·41
2. В щадници почтовій (оборот чековий)		569·44
3. Льокациї в Товариствах і банках		1055·32
4. Движимости		557·—
5. Кошти заснованя (решта)		100.—
6. „ адміністрациї		461·75
7. Готівка з днем 31/3 1904		1401·88
8. Рахунок ріжних сторін		67·75
Сума		115796·55

Членів прибуло 12 убуло — остає в кінцем марта 1904, всїх членів 369 з 427 деклярованими удїлами в сумі 21.350 К. Удїл членьский 50 К — може бути виплачуваний ратами; вписове 2 К. Товариство принимає вкладки щаднич на 4½%, пожички удїляє на 7%. Товариство посередничить в заключуваню обезпечень на житє всякого рода і удїляє дотичних інформацій безплатно.

Позір Родимцї! Просимо о даток на будову дому „Сокола“ у Львові.

Переписка Адміністрації.

П. Лу. в По. Тепер заплачено до кінця лютого а до кінця червня прийде нам ще 11 К 60 с. — Д-р Н. Ко. в Кр. За минулий рік належить ся нам 19 К. — М. Ви. в Но. Ле. До кінця червня прийде нам ще 9 К 40 с. — Те. Пе. в Бі. До кінця сего місяця належить ся нам ще 14 К 40 с.

ВИКАЗ ЖЕРТВ.

— Позір! На будову станиславівського „Сокола“ жертвували дальше слідуючі Добродії (в коронах): Ексц. Високопреосьвященний Митрополит гр. Шептицкий 50, о. Палій Іван з Перевозця 2, Володимир Слюзар з Самбора 2, о. Білецкий Николай з Пацикова 5, п-і Сембратович Текля з Пацикова 10, о. Герасимович Володимир з Терешівки 2, о. Йос. Фолис з Скнилова 4, о. Скородиньский Тадей з Трускавця 4, о. Кумановский Н. з Німшина 5, читальня „Просьвіта“ в Долині 8·32, о. Порайко Іван з Станиславова 2, Санка Петро з Станиславова 20, Щ. З. з Станиславова 2, п-на Січиньска Ася з Станиславова 2, о. Івановский Николай з Модрича 2, Н. Н. з Модрича 1, Неділький С. з Коломиї 2, о. Барни Бронїм з Угринова 10, Кабаровский з Кракова 2, п-на Волощук Льоня з Тисьменицї 2, Кліновский Михайло з Станиславова 2, п-ні Левицка Іванна з Стрия 10, Льонгін Порубальский з Кімполюнга 1·06, д-р Гробельский Іван з Станиславова 10, о. М. Попович з Павлова 2, о. Д. Бурдин з Викотів 2, п-на Яцикевич Марія з Пасїчної дрібні жертви 5, Дякович з Станиславова дрібні жертви 5, п-на Господаревска Льоня з Станиславова дрібні жертви 5. Разом 179 К 38 с. Цїле майно Комітету для будови хати „Сокола“ в Станиславові виносить по день 19. цьвітня с. р. 1331 К 16 сот. Дякуючи ласкавим Добродіям, просимо за нашого „Сокола“ не забувати і помочи нам до здвигнення першої руської сокільні. Ласкаві датки просимо висилати на адресу: Генрих Будзиновский Станиславів 2. варстати зелїзничі. — Комітет будови: *Мирон* голова, *Будзиновский* касиер.

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 27 цьвітня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·25 до 8·50 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·50 до 6·75 а на термін —·— до —·—, *овес* оброчний старий 5·70 до 6·— а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастївний 5·40 до 5·60, а броварний 5·75 до 6·50, *ріпак* 9·15 до 9·40 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастївний 6·50 до 7·— а до вареня 7·75 до 11·— *вика* 5·75 до 6·—, *насіне льняне* 9·— до 9·10, *насіне конопляне* 7·— до 7·10, *біб* —·— до —·—, *бобин* 5·50 до 6·25, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 6·25 до 6·50, *хміль* (за 56 кільо) 150·— до 165·—, *конюшина* червона 65·— до 75·—, біла 65·— до 80·—, шведска 65·— до 80·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 20·40 до 20·50.

Ціна волів. Відень 25 цьвітня. На нинїшний торг пригнано загалом 3.550 штук. Між тими з Галичини було 472 штук, а з Буковини — Плачено вимкові штуки по 81 до 91 кор. Найлїпші по 76 до 80 кор. Середні по 69 до 75 к. гірші по 66 до 68 кор. Підтучені корови і бугаї по 60 до 78 кор. Худі по 50 до 68 кор. Ціна за один метричний сотнар.

Ціна безрог. *Відень 26 цьвітня.* На нинїшний торг пригнано 10·699 штук. З того було галицких безрог 6·877. Плачено за тучені по 1·12 до 1·14 К, а за молоді по 76 до 96 сот. за кільоґрам живої ваги.

Надіслане.

Др МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клініки львівского університету б. лікар клініки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 по полудни **ул. Академична ч. 26.** 314 i 27

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і від 4—5. 299 4—19

Інкасо векслїв і переказів

на заграничні місця і па провінцию

приймають 207в

Сокаль і Лїлїєн

банковий дім і контора виміни.

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні

виплачує без потручення провізиї або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. уприв. Галицкого акцийного 374

Банку Гіпотечного.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше найдешевше. 4185

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

у Львові, Ринок ч. 10

видало новий наклад друків

I. Друки правничі:

Позов в справах дрібних	зїбра по 25 кр.	
Контракт купна і продажи	I. зїбра по 40	„
„ „ „	II. „ по 40	„
„ „ „	III. „ по 40	„
Повномочя	по 40	„
Подана о екс- і інтабулицию, взір а) б) в) г) зїбра	по 40	„
Напинок до подань о інтабулицию	зїбра по 20	„

II. Друки для нас позичкових:

Дневник касовий	зїбра по 40	„
Книга довжників	зїбра по 40	„
Книжочка для позичаючого 100 примірників	2·—	„
Скрипт довжний „ „	1·20	„
Книжочка вкладкова (щаднича) „	3·—	„

III. Друки для крамниць:

Книжочка товарова	зїбра по 40	„
Книжка касова	зїбра по 40	„

IV. Друки для читалень і нас позичкових:

Спис членів	зїбра по 40	„
Грамоти членські читалень „Просьвіти“ прим. по	2	„

За опаковане і оплату почти дочисане ся має жадїть особно.

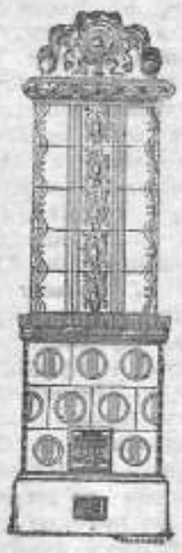
Практикант потрібний до торговлї М. Козориса в Любачеві. Маючим вже початки прислугує першеньство. 285 2—3

Потрібний дяк іспитований, з красним і чистим голосом, знаючий церковний устав та хоральний сьпів і з добрим сьвідоцтвом поведеня. Зголошувати ся до гр. кат. уряду парохіяльного в Тернополи. 311 1—3

Півець церковний, з голосом середним, розуміючий добре устав і ірмологіон, глядає посади. Ласкаві зголошеня: Михайло Ірха в Залучу, п. Турильче. 310 1—4

Ученик VI кл. з добрим сьвідоцтвом I курсу приймe сейчас лекцию на село. Близша відомість ул. Коперника ч. 36.

МАТЕРАЦИ чисто волосїнні по зр. 14, 16, 18, 20, 22, 24 до 32. Матераци з морскої трави по зр. 6·50, 7, 8 до 10 зр. Матераци спружинові, сїнники, подушки, пїшви, простирала і т. п. найбільший вибір в специяльній робітни кондер і матерацїв Иосифа Шустера, Львів ул. Коперника ч. 5. 287 2—10

Л. & К. ГАРДТМУТ

ц. к. *надворні доставники*

у Львові

пасаж Гавсмана ч. 8.

313 1—5

Особа, що розумів ся добре на сїльскім і домовім господарстві, глядає посади у сьвященника. Ласкаві зголошеня: Львів, ул. Замкова ч. 1, II. поверх у п. Турчаньскої. 288 4—4

КОМАР

двотижднєвник гумористично-сатиричний.

Одинокий гумористичний ілюстрований орґан на Руси. Видає і за редакцию одвічає: *Іван Кунцевич.*

Цїлорічна передплата 4 зр., на пів року 2 зр., чвертьрічно 1 зр. Редакция і Адміністрация: *Львів, ул. Собіщина ч. 3.*

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера

Нижні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч 45 по 8 зр. (для грубої роботи).

Вч. Сьвященникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услїви силатя приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно Цїнники на жадане і даром 313

Іван Ляврук

механїк

Львів, ул. Галицка ч. 6.

ТУТКИ цигаретові 100 штук за 1 зр. поручає А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7

Дістати можна у *Львові* в аптиках Піпеса-Поратиньского, В. Ділля, Як. Байзера, Жиґмонта Рукера; в *Коломиї* в аптиці Берґлера; в *Миколаєві* в аптиці Фрідмана; в *Перемишлї* в аптиці Гольдберґа; в *Рящеві* в аптиці Коритовского і С-ки в *Стрию* в аптиці Гертвера і в *Тернополи* в аптиці Мариана Крижановского. 50

Народна Торговля

поручає у всїх своїх складах

Насїня випробовані [конюшина, люцерна, тимотка, райґрас, бураки, капуста, морхов, петрушка и пр.]

Коси з фірмовою написею „Народна Торговля“ по цїні 1·—, 1·20, 1·40 кор. відповідно до величини.

Серпи ковальскі — легкі а зручні по 50—60 сот.

посередничить при закупній всїх родів 270

„МАШИН РІЛЬНИЧИХ“.

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам,** зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третіх осіб (дїтий).

Прис упленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 6 рік житя.

Перший віддїл, *обезпечене рент,* заповнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбідніїшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найвищі премії,* які можна вилачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу провізлон,* до вилачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потручня;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільненє від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошта друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих писем Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґічного двотижднєвник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Превумерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Галиц. каса ощадности у Львові

знижає опроцентованє 4%-ових вкладок з 4% на 3·6% від ста

а то від 4%-ових вкладок до 10.000 корон на одній книжочцї з днем 1 липня 1904 а від 4%-ових вкладок понад 10.000 корон на одній книжочцї з днем 1 серпня 1904.

У Львові 18 цьвітня 1904. 298 3—3

Галицка Каса ощадности у Львові.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґаляитерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, скіряних виробів, росийских кальошів, альбумів і ріжного рода переписних листів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір біжутерий. 532

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

Новий руский склад з косами

Михайла Пасїчника і Спілки

у Відни XVIII. Theresiengasse 32

подає до загальної відомости, що коси „галицких селян“ з найлїпшої стали і по найдешевших цінах **лиш** у него можна дістати

Довгота коси	60	65	70	75	80	85	90	95	в цент.
Ціна коси	104	114	124	134	144	154	164	174	в сотиках.

Хто замовить 10 кіс дістає одну даром. Для крамарів відповідний рабат. Замовлені коси висилає ся лише за післяплатою. 232 2—3

СВОБОДА

часопись політично-просьвітне господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Батория ч. 24.

ГАЙДАМАКИ

ТИЖНЕВИК

виходить що вівторка.

Видає і за редакцию відповідає: *Михайло Петрицкий.*

Цїлорічна передплата виносить 4 зр. на пів року 2 зр. Редакция і Адміністрация: Львів, ул. Батория ч. 24, II. поверх.

„Краєвий Союз кредитовий“

видає для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкнени місячні 2	„ „	5	„
Інвентар довжників	„ „	5	„
Інвентар вкладників	„ „	5	„
Інвентар удїлів	„ „	5	„
Книга головна	„ „	10	„
Книга звіздавчийна	„ „	10	„
Книга вкладок щаднич.	„ „	10	„
Книга удїлів членьских	„ „	10	„
Реестр членів	„ „	10	„
Справоздане і замкненє рахунків	„ „	10	„
Вголошенє о позичку штука	„	2	„
Виказ умореня позички	„	2	„
Асигнати касові штука	„	1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзі кредитовім“** у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого жовтня 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова: **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, **9·50***.
З Ряшева-Любачева: 10·25.
З Підволочиск: (на головний дворець): **2·30**, 7·55, 5·30, 10·20*.
(на Підзамче): **2·15**, 7·85, 5·06, 10·02*.
З Тернополя-Грималова (на гол. дв.) 3·30*, (на Підзамче) 3·09*.
З Чернівців: **12·20***, **1·40**, 6·20, 5·40, 9·20*.
Зі Станиславова 11·15, **8·10.**
Зі Стрия: 7·45, 9·57, 1·10, 4·35, 10·40*.
З Рави-Сокаля: 6·40, 5·55.
З Яворова: 8·20, 5·20.
З Самбора: 7·35, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова: **12·45** **8·25** **2·50**, 4·10*, 8·35, 6·15*, 10·55*.
До Ряшева-Любачева: 3·25.
До Подволочиск (з гол. дворця): **1·50**, 6·30 9·—*, 11·—*.
„ (з Підзамча): **2·04**, 6·43, 9·20*, 11·24*.
До Тернополя-Потутор (з головн.): 10·40, (з Подзамча) 10·57.
До Чернівців: **2·51***, **2·40**, 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Стрия: 6·45, 9·05, 3·05, 6·40*, 11·05*.
До Рави-Сокаля: 9·40, 7·05*.
До Яворова: 6·15, 3·50.
До Самбора: 9·25, 3·40.
До Жовкви: (лише в неділю) 11·11*.

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені зьвіздков (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформаций удїляє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

При закупні товарів просимо поглядати на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черняньскої. З друкарні Народової (Манецких). Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 84. **Львів, Пятниця 16 (29) Цьвітня 1904.** **Річник XXV.**

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрации „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кізіньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Дїло" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.		44 к.
на пів року	16 „		22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише на попередним застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або на ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациі.

При зближаючій ся зміні місяця просить ся Вп. передплатників о вчасне відновленє передплати на місяць май, як також о ласкаве вирівнанє позісталих залеглостий найдальше до 13 слїдуючого місяця, инакше була би Адміністрация приневолена дальшу висилку часописи зі згаданим днем застановити.

Бюра посередництва працї санкціоновані!

Нинї телєґрафують з Відня: Вчорашна, урядова Wiener-Zeitung оголошує цїсарску санкцию закону про бюра посередництва працї, ухваленого галицким соймом.

Законопроект про бюра посередництва працї, против котрого протестував увесь рускый народ, став отже силою цїсарской санкциї законом. Польска преса — розумїє ся — витав з радостию сей факт, а орґан краківских консерватистів „Czas", пише з тої нагоди ось що:

„Спеціяльні відносини нашого краю — серед яких як найбільш характеристичні треба зазначити: еміґрацию і рускі страйки — вплинуть на будову сеї інституції (значить: бюр посер. працї) і сотворять з неї самостійний тип (досить прозоро! — *Ред.*)... Наш закон подає лише загальні засади будучої організації, не входить одначе в подробиці внутрішного їх житя. Есть се річ реґуляміну... Порадною в тім згляді річию є велика осторожність в приниманю якого-небудь заграничного шабльону, що цїлком природно не може в цїлости відповідати нашим обставинам"...

Вкінци, згадавши, що видїл краєвий вислав був на спеціяльні студиї в справі орґанізациї бюр працї спеціяльного делеґата в чужину і що на основі материялу зібраного сим делеґатом, спеціяльна анкета займе ся начерком орґанізациї бюр, кінчить Czas замітним виловом, що „брак сил робочих в певнім повіті покрити в инших сторонах краю — се можливе тілько через сїть бюр, зорґанізованих під одною центральною управою". — І се мають сповнити як-раз анкціоновані бюра посередництва працї.

Так пише „Czas" і пише ясно і недвозначно: Бюра посередництва працї мають бути ворґанізовані — а про орґанізацию і анцию їх буде рішати ще також реґулямін — з певною означено цїлию: щоб користаючи з одноцїльної управи і евентуального реґуляміну загатити вихід рускому робітника за границю, а там, де робітника нема або не хотїв би йти на роботу за дотепершну платню, спроваджувати дешевого робітника-страйколома з инших „переляднених" околиць!!!

Приналїдно позволимо собі подати зі стеноґрафічного протоколу засїдани державної ради з д. 19 марта с. р. (ст. 24055) отсю інтерпеляцию пос. В. Яворского і тов. в справі конфіскати статї: „Шибениця і три стрічки для рускому народу" поміщеної свого часу в „Гайдамаках:"

„Руский нарід знає тую шибеницю, на яку він засуджений. Вправдї ворог удержує его в темноті, щоби сліпий ві не бачив, але відроджуюча сила народу продерла ту і там пітьму і народ подекуди прозрів, що для него зладжено. По цїлій Руси збирав ся народ на віча і громовим голосом запротестував, що живим не дасть себе на смерть. Особливо против трох вже готових „стрічків" найсильнїйше протестував, а іменно против проєкту окружних громад, рентових посїлостий і бюр посередництва працї. Один з них вже були на шию закинули, іменно проєкт рентових посїлостий шляхоцкий сойм вже був ухвалив. Одна однодушний крик цїлого народу зробив се, що міністерство не предложило его до цїсарской санкциї. Минувшої сесиї соймової, тої сесиї, з котрої рускі посли вийшли посклададши мандати, в часї тої то сесиї ухвалив шляхоцко-польский сойм, всїми голосами Поляків против однодушного протесту руских послів закон о бюрах посередництва працї. Значить другий **стрічок** вже опинив ся на шиї рускому народу. „На вічу в Тернополи зібраний народ з цїлого Поділя ухвалив резолюцию, що весь руский нарід уважав би за **натіе** таке міністерство, котре важило би ся предложити цїсареви до санкциї той проєкт против волї цїлого рускому народу, проєкт, єдинако продуманий на загибель робітників."

В справі рускому університету.

(Дальше).

Рівне, не тілько культурне але й політичне значенє приписує проф. д-р Венедикт також рускому університетови у Львові, нехай однакож буде мені вільно ще додати, що той університет, вже з огляду на чисельність 30-мілїонового рускому народу, мусїв би мати ще далеко більше значенє, як університет в Загребі. Про се питанє можна-б чимало цїкавого сказати, се однакож може бути тілько предметом монографії а не статї.

Та чи послухають державні політики голосу професора д-ра Венедикта? Чи надумає ся правительство, поки в час, коли не з культурних, то бодай з політичних зглядів приступити до основаня рускому університету у Львові? А може положить воно всї свої надії тілько на силу польскої шляхти, не журячись, на яких підвалинах стоїть там шляхоцка крїпость?

Польска шляхта не хоче дати Русинам потрібних ґімназий, і допомагає польским кольондзам будувати польскі „каплїчки" на землї рускій. Чи не пригадують собі польскі патріоти Касандрового поклику вченого і бачного рускому маґната, та польского канцлера, Льва Сопіги, що **1662 р.** писав до полоцкого метрополита Кунцевича, тепер св. Йосафата: „Ви пишете, що політика оглядать ся на козаків, а я додам ще, не тілько політика але й правительство, бо послух їх приносить державі більші користи як Ваша преславна унія. Ви пишете про навертанє відщавших од віри і так дальше. Читайте Ви писаня про житє побожних епископів, читайте книги св. Хризостома. Ви не знайдете там ні нарікани, ні протестів, ні слїду процесів, ні доносів, ні переслухуваня свідків, ні жалоб перед судами в Антиохії або в Константинополї задля потерпівшого гоненя, задля позбавленя людий урядових місць, або задля покараня священників смертю. А як у нас? У краєвих судах, в магістратах, трибуналах, ратушах, епископских канцеляриях, всюди безїч жалоб і протестів. Таними вчинками Ви не тілько не обезпечите унії, ні, Ви розірвете і остатнє насмо любви між людьми в громаді і напоните сварков і ненавистю всї суди і соймы.

„Ви кажете, що маєте право відщавших унітів тенити, стинати і так дальше, а евангелия Боже строго заборонє німету: се і до Вас тичить ся. Ви кажете, що на соймах шкодливі голоси підносять ся, не тілько против унії, але й против всього праворірного римско-католицкого клиру. Хто-ж винен тому? Сама унія!

„Коли Ви робите насиле совісти людий, коли замикаєте церкви, щоб люди як безвірні гинули без служби Божої, без християнских ритуалів і таїн, коли Ви надуживаєте королївску ласку і муніфіценцию, то робите се не питаючи нас. Коли-ж ходить о те, щоб приглумити ворохобню народа, поставшу в наслїдок Вашої перозваги, тоді жадаєте нашої оборони! Тому то й думає противна сторона, що ми змовились з Вами, щоб насилувати сумлїня людий, та непокоїти їх, чого однакож ніколи не було. Вдовольнийтесь тим, що ми живемо в унії з Вами. Держїть її для себе, та не наражайте нас на спільну ненависть а себе самого на небезпечу і понижене перед цїлим народом".

„Ви радите, щоб всїх прогнати з краю, хто не пристане на унію і так дальше. Боже борони! Наша вітчина нехай не зазнає такого страшного беззаконя! Вже за давних часів запроваджено в тім краю сьвяту римско-католицку релїґию, і як довго вона не мала послїдовательки в побожности і в послуху для сьвятого отця, поти славилась вона любовию до мирного житя і своєю потугою в державі. Тепер же, коли вона приняла до себе неспокійну і сварливу приятельку, вона мусить задля неї зазнати богато нарікань та обурень на кождім соймі, на кождим зборі та на кождім засїданю. Здаєть ся менї, що було-б лучше і для людий корисиїйше, позбутись такої сварливої приятельки.

„В нашім краю не було ніколи такого неспокою, якого наробила тая преславна унія. Ви настановляєте таких сьвященників, що в церкві більше руйнують як будують. Покажіть, кого Ви з'єднали тою Вашою суровостю, тим замиканєм і опечатуваням церков? Ви втратили й тих, що в Полоцку були до Вас прихильними. Ви поробили з овець вовків і спровадили небезпечу на край а може й погибіль для всїх нас католиків. Ось овочі Вашої преславної унії!

„Ви пишете, що все те наказав Вам найвисший пастир. Волї найвисшого пастиря противитись було-б се проклятя достойне покушеня. Але я скажу отверто, ніби сьвятий отець знав, які небезпечі постають в нашім краю в наслїдок Вашої унії, то я не сумнїваюсь, що він все те дозволив би Вам, чому Ви так запекло противитесь.

„В наслїдок всього того велить Вам король в Могилові печаті позникати і церкви повідчинити. А коли Ви не зробите того, то я сам певно, на розказ Его королївскої Милости, печаті позникати і церкви повіддавати. Жидам і Татарам не зборонено у королївских землях мати свої синаґоґи і мечети, а Ви замикаєте церкви християньскі!"

Так писав великий канцлер і руский маґнат з початку 17 столїтя! Він чув добре, як бив ся живчик рускому народу, тай тому остерігав він полоцкого митрополита перед ґрізною небезпечею: „Не наражайте нас на спільну ненависть! Ви спровадили небезпечу на край а може й погибіль для всїх нас ка-

В сто літ по смерти Канта

(Два виклади, виголошені проф. д-ром І. Копачом 26 марта і 17 цьвітня 1904 р. в „Руській Бесїдї" у Львові).

(Дальше.)

IV.

Один з найвизначнїйших нинї знатоків Кантової фільозофії пише в тій справі так [1]):

Безпосередне вражінє, яке зробила на сучасників Кантова „Критика", було подібне до землетрасеня; всьо, що дотепер міцно стояло, захитало ся або валило ся. Безрадно стояли в першій хвилї посїдачі старих системів і приглядали ся звалищам, які спровадив невмолимий „землетрасець" (Minieter). Та незабаром наступив час горячкової дїяльности. Дехто старав ся знов таки замешкати сяк-так серед звалищ: залїплював дїри в мурах та й знов зводив сякий-такий дах від бідя; так Еберґард і Федер. Другі знов як Якобі (Jacobi) і Енезідем-Шульце (Aenesidemus-Schulze), забрали ся до провірюваня фундаментів провізоричної нової будови, яку сам Кант поставив. А відтак прийшли молодші люди, як от Райнгольд (Reinhold) і Фіхте, і стали будувати нові системи в Кантовім стилю. І невдовзї рух будівлиний був більший як коли небудь перед тим; зачаровані замки спекуляциї з'являли ся один по другім, мов гриби по дощи, на звалищах старої метафізики. Щораз сьміліїші, щораз богатші, щораз фантастичнїїші ставали системи. Кантова, анї внутрішно анї зверхна не викінчена, будова виглядала супроти них дуже убого і мізерно. І в хвилї коли основатель „Критичної" фільозофії „замкнув очи, загал уважав ей вже перестарілим станови-

[1]) Ся частина придержує ся гадок, якими проф. Паульзен закінчив свою вище згадану моноґрафію про Канта (Schlussbetrachtung стр. 387—399).

щем (überwundener Standpunkt). Кілька десятиліть опісля вже Ґеґель був „самодержцем"; а Кантова „Критика" — дивним дивом — вже лиш вихідною точкою того цїлого перевороту.

Я не можу тут дальше запускати ся в подробиці тих подій: як то Кантова „Критика" насамперед зробила надзвичайно міцне і нагле вражінє на сучасність. і як відтак рівнож надзвичайно нагло мусїла уступити місце спекулятивній фільозофії. Як міцний був удар ей революційної сили на те, що перед нею уходило за певне і непомильне, се може нїгде так добре не видко, як з автобіоґрафії ґетинґского (Göttingen) професора Федера. Федер був у тім часї дуже поважаним ученим і улюбленим учителем та що раз на викладах спротивляв ся Кантови, а се значило для горячих поклонників Канта, що він Канта не зрозумів — він за одну ніч побачив ся зовсїм опущеним своїми учениками і злегковаженим своїми колеґами так, що мимо повного здоровля і молодої ще сили добровільно зрік ся професури і покинув Ґетинґу раз на все. Та і перші до того часу університету, Göttingen і Halle, новомодні сьвітські висші школи XVIII. віку, почули Кантів удар. На чоло висунула ся Ґна (Jena), демократично-людовий університет турингської (Thüringen) країни. Ту зібрали ся приклонники нової науки: Райнгольд ей перший проповідник, Шіллєр ей перший поетичний інтерпретатор (товмач); ту і Фіхте знайшов для свого пристрастного радикалїзму відповідний ґрунт, аж під напором приклонників старої традициї его визначній професорскій дїяльности зробив конець спір про атеїзм (1799 р.). Також Шеллінґ і Ґеґель, оба загорілці (Brausekörfe) зі Швабії, найшли ся в Ґні і прожили ту свої творчі лїта. Як тоді в політичнім житю майже кождий рік приносив старій Европі новий устрій, так і в фільозофічнім сьвіті з року на рік родили ся нові системи; здавало ся людям, що до того, щоби поставити сьвіт до гори ногами, не треба нич більше як тілько рішучої волї.

І як політичні устрої, що вийшли з французскої революциї, мають фамілійну подібність, так також мають ей і фільософічні системи, що вийшли з „критичної" революциї. Характеристичні їх цїхи отсї: 1) Спільна є у них всїх підстава (Voraussetzung, супозиция, припущенє, ґіпотеза) тобто всї опирають ся на трансцендентальнім ідеалїзмі Канта, котрий каже: тїлесний (материяльний) сьвіт є лише явищем (mundus sensibilis, faimomenon), і з одного боку він є обусловлений підметом (субектом), котрий собі его уявляє і пійма при помочи систематичних (т. зн. укладаючих, порядкуючих) форм змислового спостеріганя і абстрактного думаня; з другого одиак боку він є указівкою на те, що поза ним крие ся якась абсолютна дїйсність тобто духовий сьвіт (mundus intelligibilis, novumenon). 2) Спільний є у них всїх напрям їх стремлїнь: вони хотять досягнути той духовий сьвіт думанем. Наколи той сьвіт є духовий, як каже Кант, то він мусить дати ся й проникнути (духовим) думанем; треба тілько мати відвагу перейти від ідеалїзму в теорії пізнаня до ідеалїзму метафізичного (von dem erkenntnistheoretischen zum metaphysischen Idealismus), котрий саме і є якраз також головною цїлию стремлїнь Канта. 3) Спільна є у них відтак і метода, тобто конструованє дїйсности a priori виходячи від самого думаня. Наколи сьвіт є обективним виразом думок (прим. як в математиці або теоретичній фізиці), то мусить бути можливим цїлий основний схемат дїйсности уложити з гори (a priori) через само іммаиентне (т. зн. оперте на самім собі) розвиненє категорій думаня (Denkbestimmungen). 4) Спільна у них всїх є вкінци й претенсия (Anspruch, віра в правдивість): що в такій і лише в такій фільософії людске знаньє осягає свою остаточну цїль тобто пізнаньє абсолютної дїйсности і заразом пізнаня змислу (розумної рациї) всесьвіта (або инпими словами: пізнаня естваречий і їх призначеня). Фільософія природи, що показує розумний змисл (den Gedanken) в явищах природи, і фільософія історії, що показує розум (logos, змисл, розумну рацию речий) в проявах історичного житя — то одиноке скінчене, абсолютне знаня. Позитивні науки не можуть того зробити; науки природні подають формулки, після котрих обчислюємо явища, досліди історичні подають поодинокі факти, а від часу до часу також дещо з причинових звязків. Та якраз проте вони не є ще дїйсним правдивим знанєм. Доперва спекулятивна фільозофія є знанєм у властивім того слова значінню — бо вона дає розуминє розумної рациї (Vernunft), яка замикає ся в річах.

В системі Ґеґля осягає спекулятивна фільозофія свій вершок: то фільозофія, що хоче бути ні більше ні меньше, йно повторенєм сотвореня сьвіта в думках (eine Nachschöpfung der Welt in Gedanken). Ба, властиво в ній і осягає сотворенє що йно своє правдиве викінченє; до того часу сьвіт був лиш слїпим, хоч в самім собі і розумним фактом; і аж спекулятивна фільозофія отвирає ему вкінци очи на себе самого; відтепер він може бачити себе в своїй дїйсній істоті, яко одноцїльний, вічний систем гадок (als ein einheitliches, seiendes Gedankensystem). В тім самоухваленю ідеї, самої себе, в формі понятя (Selbsterfassung der Idee in Begriff) осягнула еволюция дїйсности свою цїль: Бог чи там духовий сьвіт думав в досконалій фільософії самого себе (Gott oder die intelligible Welt denkt in der vollkommenen Philosophie sich selbst) [2]).

[2]) Може не завадить пригадати, що то властиво й Платонова гадка: дїйсна дїйсність

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Антона Климовича і Сина

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше насїнє салати, моркви, петрушки, буряків цукльових, цебулї, димки, редьковки і т. п. в пакетиках по 10, 20 сот. і вище. Насїнє пастівних буряків, мамутів, пільотів, тимотки, конюшини, кінського зуба по як найнизшій цїні. Мале замовленя на пробу вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня.

Китицї іменинові і весїльні в найгариїйшім укладї.

Просить ся докладно адресувати. Телєґрама: **АНТІН КЛИМОВИЧ, Львів.**

309 2—10

толикім!“ — Тільки за скоро після остереження признала історія правду за канцлером Сонігою!

А тепер за нашого часу, як думають патріоти Поляки, як думає австрийське правительство, хиба се кріпости поставлять в Галичині, коли там не дають Русинам ні ґімназий ні університету для їх культурних потреб, а руській мові не дають повних прав в школі і в уряді, і т. д. і т. д. А може кріпости будувати ся тим, що державці Галичини висилають деяких руских учителїв та урядників на Мазури, а на землю руску скликують польских гакатистів? А може тим, що деякі загорілці польскої ecclesia militans дратують руский клир і зневажають руску, хоч католицку церкву? А може й такими церковними реформами, як от ся славна передача базуїтам василіянського монастиря в Добромилі, з покладними грішми і з усїма добрами (1883), з яких досї чимало вже за безцїн польским підпанкам розпродано? Хиба й тим, що знесено василіяньску ґімназию в Бучачи (1883) і славний руский семинар у Відни (1893)? Або й тим, що виконують ся нівечні практики на поли права о зборах і всяких инших запоручених законом політичних свобід? Може й тим, що в Галичині фаворитують москвофілів і поторичних російских запроданців, з котрими деякі польскі верховоди не соромлять ся робити спільну справу, щоби бодай спинити, коли вже не можна знищити культурний розвиток на земли руській? Може і тою політикою центрального правительства, котре, віддавши Русинів теперішним державцям Галичини, відсилає руских репрезентатів з „минимами“ кривдами до польского сойму в Галичині? Або може й такими, last not least, культурними подвигами, як будоване на руській земли незаїчених польских капличок, в котрих з амвони деякі людиї, не християньску любов, а ненависть проповідують?

Річ певна, що всї ті подвиги польскої гакати не кріпости галицкі, і не кріпости нашої спільної вітчини, австрийскої держави; ні, се і не кріпости і не ті великі і бажані ідеали, котрих нова наука держав вказала як кінечну основу для добра народу і для обезпеки держави, ті ідеали, що мають запевнити інтелектуальне, моральне і естетичне виховане народу. Новими кривдами вїхто не поміряти руского народу після его 500-лїтнього мученацтва в колишній Польщі! Коли-ж все те кріпости, що творить ся в Галичині, то чи устоїть кріпость теперішних всемогучих державців Галичини тоді, як того буде треба? Хто з нас Русинів, та хто з патріотичних Поляків, які ще ясно бачать та знають історию польско-русвої траґедиї, і не сліпі на симптоми теперішного часу, хто може на се питане притакнути? А коли вже австрийске правительство покладає віру на польску шляхту, то чи не лежить в інтересї держави, замість одного, два зелїза в жару держати?

Нехай же правительство не звольнає подбати про здвигнене другої, далеко сильнїйшої, кріпости, як можуть бути польскі каплички на землї руській, про основане руської Alma Mater у Львові. Ходить бо там не тілько о культурні потреби, на які руский нарід таке-ж саме право має, як другі народи, але й о користь та обезпеку самої держави.

З ради державної.

Межи внесеними на вчерашнім засіданю палати послів інтерпеляциями і внесеними заначити треба головно нагле внесене п. Романчука в справі управильнення урядового язика у внутрішній і внїшній службі галицких властий.

Ті в тій точці вже й кінчив ся круговорот думани. Фільозофія, котра вийшла від Канта, порушаючи ся щораз дальше в указаним ним напрямі апріорної спекуляциї, прийшла вкінци до заперечення своєї власної вихідної точки: пропасти між думанем а бутем, гадкою а естом, підметом апредметом; вона вже не знала, в неї ототожнила ся думка з обективною дійсностию, ньоґіка з метафізикою. На місце критичної фільозофії з її наклікуванем до самокритики (Selbstbesche-idung), з її признаванем з одного боку самостійности науки, з другого боку самостійної вартости віри, прийшов ньоґічний автократизм, силою котрого Ґеґель жадає підпорядковати і науки і віри під дивлектичні (ньоґічні) формулки. Ніколи ще фільозофія не говорила так бундючно, ніколи її королївска повага не видавала ся так безусловно признаною і певною себе як около р. 1830.

(*Дальше буде*).

в властиво нїчим иншим як лише одноцїльним системом трівко істнуючих, згідних зі собою ідеї (kosmos noetos) в противенстві до позірно тілько істнуючого, але в дійсности безнастанно змінчивого сьвіта видимого (kosmos aisthetos). Істноване того сьвіта ідеї є очивидно мисляме лиш яко істноване в якімсь думаню, в якійсь мисли. В таким раї істноване тої ідеяної дійсности є властиво нїчим иншим як лише самідомостию найвищої і найдоскональшої ідеї про саму себе. Сю ідею називаємо Богом. А Аристотель (384—322 пор. Хр.), великий ученик Платона, її означує істноване Бога яко noesis noeseos тоб то яко самотворчество найвищої і єдино реальної ідеї у власній самосьвідомости. — Так далеко втїк найголосенїйший фільозоф XIX віку по Хр. від першого основателя ідеалїзму в IV в. перед Христом — момент, над котрим з рїжних огладів дуже варто призадумати ся!

По відчитаню вписів і поіменних голосованих приступлено до дискусиї над справою догани для п. Штайнвендера за обиду п. Хоца. Референт комісиї п. Беркэ (д-р Бик зрїк ся реферату) мотивував внесене комісиї, щоби п. Штайнвендерови удїлити нагану.

По промові ческого посла ґр. Штернберґа, котрий ударив на моральний упадок Німців, прийшло до голосованя над внесенем комісиї, при чім зайшла така несподївянка, що внесене те відкинено 87 голосами против 85.

Слїдуюче засїдане відбуває ся пинї.

Интерпеляция пп. В. Яворского і тов., внесена в державній радї з 26 цьвітня 1904 до президента міністрів д-ра Кербера і міністра краєвої оборони ґр. Вельзерсгаймба в справі незаконного полишеня війта Петра Данилишиного з Чорнокінців в урядованю і в справі переслїдованя руских селян п. к. жандармами. Звучить:

В Чорнокінцях великих напали д. 1 цьвітня с. р. два ц. к. жандарми з війтом Петром Данилишиним хату господаря М. Хаби і сплюндрували ю. Був се справдї очивидний розбій, а не ревізия, бо жандарми не виказали ся жадним уповажненем власти, управненої до домової ревізиї. Се був простий розбійничий напад галицких башибожуків, що в повнім узброєню волочать ся від села до села та обкрадають і грабять бідних руских хлопів. Один з тих розбишацких ватажків в уніформі австрийского ц. к. жандарма, стацийний командант Кушнерик, допустив ся на господарю Хаби публичного насилия, бо заволїк его до громадскої канцелярии, а тим часом другого опришка в уніформі жандарма, Ромащука, послав до хати Хаби, щоби ю обікрасти. Жандарм Ромащук справдї пішов до хати Хаби і в притомности війта попросту сперевертав і перебушував ю та покрав усї числа народної ґазети „Свободи“ і три календарі п. заг. „Товарищ“.

Коли ті два злодиї вернули з добичею, переглянув ватажок тої банди опришків, стацийний командант Кушнерик, зграбовану „Свободу“ і календарі та сказав їх властителеки Хабі, що ему не вільно ті ґазети і книжки читати.

Той розбишака брав ще Хабу на муки, щоби сказав, де поховав нинї ґазети і книжки, бо хотїв еще й ті загарбати. До спілки з тими злодіями, що чигають на рускі ґазети і книжки і в білий день допускають ся лайдацтв, належить також ц. к. староста, бо жандарми зносять до него всї ґазети і книжки з цїлого повіту, що покрадуть і повидирають хлопам. До того треба ще додати, що жандарми також з почт безправно забирають рускі ґазети і книжки, поки ще ті посилки дійдуть до рук властителїв.

Що ті рабунки дїють ся під крилами ц. к. старости, показує ще й те, що війт Петро Данилишин, котрий разом з жандармами ходить в тій громадї від хати до хати і краде хлопам рускі книжки, всупереч постановам закона урядує вже дванайцятий рік. А п. староста, маючи в особі Петра Данилишиного такого лепского помічника до крадїжи руских книжок, не хоче нової ради громадскої, вибраної ще перед чотирма місяцями, впровадити в урадованє. Депутациї від громади сказав староста, що теперішний війт остане й дальше війтом, бо „він — п. староста — так хоче“.

Жандарми в Чорнокінцях займають ся не тілько крадїжею руских книжок і ґазет, але переслїдують також і тих, що вибирають ся на заробки до Прус. Одного робітника, що хотїв з другим умовити ся що-до виїзду, вже кілька разів арештували жандарми, гадаючи, що тим способом відстрашать хлопів від виїзду та змусять їх сидїти дома і панам робити задармо.

З уваги на ті крайно незаконні випадки безприкладного переслїдованя руского населения ц. к. жандармами запитуємо Ваші Ексцелєнциї:

1. Чи Екс. міністер краєвої оборони схоче запорядити укаране жандармів, котрі Хабу попросту обрабували і обікрали, а для инших ц. к. жандармів видати поучене, що ґазети і книжки є також власностию приватною, котра має якусь вартість, і длятого не вільно рухати тої приватної власности, хочби навіть сам п. староста дав инший наказ?

2. Чи Екс. президент міністрів схоче запорядити, щоби в Чорнокінцях великих новій раді громадскій віддано урядованє?

3. Чи Екс. президент міністрів схоче запорядити, щоби ц. к. старости і жандарми не переслїдували тих хліборобских робітників, що хотять вибирати ся до Прус на заробки і в тій цїли глядають собі товаришів подорожи і працї?

Війна.

(Телеґрами).

Петербург. Российский командант Ґесен доносить, що два российскі торпедовці знищили дня 25 с. м. в Ґензані японьский корабель транспортовий Ґолмару. Обсада корабля виратувала ся. Того самого дня о годинї 8 вечером Росияни висадили в воздух японьский корабель транспортовий Накамурамару. Обсада сего корабля також виратувала ся. Слїдуючої ночи Росияни висадили великий транспортовий корабель, котрий віз для японьскої армії живність, 1500 тон угля і мав 4 гармати. З обсади піддало ся без опору 17 офіцирів 20 рядових, 65 матрозів і 85 нощаків. Їх забрано на российский корабель. Решта, котра не хотїла піддати ся, пішла на дно разом з кораблем.

Берлїн. З Кобі доносять, що японьска ескадра кружляє по жовтім мори і обсервує владивостоцку фльоту. Японці намірюють відтяти ею фльоту від Владивостока і тому допустили ей під Ґензан.

Париж. N. J. Herold, мимо урядових запереченьудержує, що на Куропаткіна виконано атентат і що він лежить ранений. (Здають ся дневникарска качка. — *Ред.*).

Чіфу. З над Ялю приїхав тут хінський купець і оповідає, що Японці обсадили Кютенчен на північ від Антуну над рікою Ялю по манджурскій сторонї ріки Ріку перейшов лиш малий відділ.

Париж. N. J. Herold доносить з Петербурга, що Японці, обсадивши Віджу перейшли в двох сильних колюмнах ріку Ялю. Куропаткін не ставить їм опору, аби заманити їх до середини Манджурії і там ждати на рішаючу битву. Куропаткін казав першій лїнії российскій цофнути ся. Також казав 20 тисячному корпусови перейти ріку Тумен (північно-східна границя Кореї) і окружити праве японьске крило.

Токіо. Японьска канонїрка Мая в'їхала в понеділок з кількома торпедовцями на ріку Ялю і пустила ся в гору. В понеділок і на другий день ті судна стерли ся з кількома российскими віддїлами на суши.

Петербург. В ночи з середи на четвер появили ся під Порт-Артуром японьскі торпедовці в товаристві великих кораблїв военних. Дали кілька стрілів, котрі не зробили значнїйшої шкоди і відплили на полудне. В Порт-Артурі має бути до тисяч ранених. Бомбардоване при послїдній битві морскій поробило великі шкоди в кріпости.

Ню-Йорк. Японьске правительство мало тут купити підводне судно Протектор. Судно має форму циґара, посїдає між иншим приряд до розтинання каблїв і до закладаня мін. Судно має бути сими днями вислане до Япону.

Льондон. Анґлїйскі кореспонденти донесли, що перед Владивостоком появила ся сильна японьска ескадра в товаристві транспортових кораблїв, котрі — як здогадують ся — везуть четверту японьску армію, призначену до облоги Владивостока.

ТЕЛЄҐРАМИ.

До ситуациї.

Відень. Між „колом польским“ а д-ром Кербером мало настати остре непорозуминє з причини неудач в справі ческо-нїмецких пертрактацій. Кажуть, що сесия ради державної буде вже зі второк відрочена. Правительство і Нїмці суть за розвязанем парляменту.

Підпольна Росия.

Краків. З Варшави доносять: Коли дня 27 с. м. ад'ютант шефа тайної поліциї і ад'ютант комісаря поліциї з двоза поліцийними жовнїрами увійшли до одного дому при Дворскій улици, напала на них ґрупа людий узброєних в ножі і револьвери. Оба ад'ютанти убиті; один поліцай тяжко, другий легко ранений. Чотирох напастників арештовано. (Жерело і вияснене сих подій мають наші Вп. читачі в статейції пп. „Війна в Полани“, яку ми подали онодї за штутґарским „Освобожденіемъ“ — *Ред.*).

Любе в Італії.

Неаполь. Любе з королем приїхали вчера до Неаполю, витані ентузиястично населенем.

Анґлія і Росия.

Берлїн. Тут говорять, що за посередництвом французкої дипльоматиї в короткім часї прийде до порозуминя між Анґлією а Росиєю що до найважнїйших справ в Азиї, именно в справі афґанській і тибетаньскій.

Бунт Ґерерів.

Берлїн. З Віндгука доносять, що в віддїлї майора Ґлизенапа занедужало на тиф 87 вояків.

Відозва.

Велике нещасте постигло в ночи з 25 на 26 цьвітня с. р. Бучач, а за Бучачом і Нагорянку. Огонь, закипений з міста кинув ся рівночасно в кількох місцях на сїльскі забудівлї на Нагорянецких хліборобів, а шалїв з такою силою елементарною, що люди ледви з житем встигли утечи.

Поверх 50 господарів остало без даху і добутку. Всьо добро: одїж, постїль, знаряди господарскі, збіже, паша, хліб, — всьо що мало виживити бідного хлопа до нового хлїба, всьо чим він мав землю зорати і засїяти, чим міг вкрити себе і дїтвору, — пішло з димом! Число будинків, по котрих навіть слїд не лишив ся нїякий, переходить 200; з того ледви 40% заасекурованих, а з тих переважна часть в мінїмальній висотї 100 до 200 зр.

Невисказана нужда і голод грозить тим сїромахам, если сейчас не прийде ся їм з помочию. Чи яка поміч зі сторони краю і повіту буде їм дана, побачимо. Але заки се наступить „роса очи виїсть“ — а і так наш хліборób мусить уступити на другий плян в виду нещастя, яке рівночасно постигло Бучач.

Тож не очікуючи нїяких зазивів, завязав ся у нас комітет для несеня помочи погорільцям — хліборобам з Нагорянки і Бучача і по мисли рішеня сего комітету, звертаємось до всїх добрих сердець, котрі знають і розумїють оплакану долю нашого хлопа, котрий і без огню вижити не в силї, а щож доперва, коли він з весною лишивсь зараз без хати, одїжи, пожився з одною тільки дранкою на плечех серед зголоднїлої дїтвори, і кличемо: Ради Христа дайте поміч погорільцям, і дайте сейчас, бо они бідаки, ні що їсти, ні чим прикритись, ні де поміститись не мають!

Датки в грошах просимо надсилати на руки дирекциї товариства задаткового „Праця“ — а жертви в натурі як одїж, збіже, хліб, пашу, солому, дерево і таке инче на руки о. Емилияна Веселовского в Бучачи.

Звіт з наплинувших жертв і їх розділу буде оголошений в часописях по замкненю рахунків.

Бучач дня 27 цьвітня 1904 р.

К. Теліґовский нотар. — *В. Маслякпроф.* ґімназиї. — *Д-р В. Могильницкий* лїкар. — *В. Зарицкий* ад'юнкт судовий. — *О. Ем. Веселовский* завідатель Бучача і Нагор. — *О. І. Олесницкий* декан бучацкий. — *О. В. Носковский* парох в Сороках. — *О. Іоаїв* проф. ґімназиї. — *К. Рогозинский* купець. — *Д-р Р. Рудницкий* ад'юнкт судовий. — *Т. Марків* совітник суд. — *Ф. Колянковский* стар. інспектор податковий. — *О. А. Добрянский* катихит ґімназиї. — *О. І. Волянкевич* парох в Рукомишу.

НОВИНКИ.

— **Смерть Михайла Старицкого** наступила — як нам подають в письменнім точнїйшим донесеню — дня 13. ст. ст. цьвітня, значить після нового числення дня 27 с. м. Покійний від довшого часу вже лежав в ліжку і переходив прикрі хвилї повільного конання. Похорон призначено на нинї.

— **Вартість урядових донесень.** Вчера подали ми комунікат урядової Gazet-и lwowsk-ої про збори в Лозівцї, збаражского повіта, де правительственний комісар вмішав ся до дискусиї і мав опрокинути тверджена референта, що намісництво заборонило руским робітникам виїзджати на заробки до Німеччини, і що наслїдком такого пояснення не лише референт не піддав під ухвалу вічевикам намірені резолюциї, але й друге віче, заповіджене того дня до Лубянок нижних, як безпредметове вже не відбуло ся. Переповідаючи донесенє урядового орґану, ми вже вчера вказали на те, що заперечене дотичного комісаря є незгідне з правдою — а тепер показує ся, що й донесенє Gazet-и lwowsk-ої про сам хід віча в Лозівцї і справу дальших сїл в збаражскім повітї, призначена до ужитку гакатистичної польскої преси, було неправдиве і тенденцийне. Так в нинїшнім Naprzod-і подають аранжери збаражских віч заяву, що донесенє Gazet-и lwowsk-ої про віче в Лозівцї минає ся з правдою і є тенденцийне, а що-до віча в Лубинках нижних, котре, як хоче урядовий орґан, мали відкликати самі аранжери, переконавши ся з заяви комісаря про неістноване розпорядженя, не відбуло ся лише тому, що розігнав его жандармами староста Теліховский. Можна отже про цїлу сю аферу зі спростованями і запереченими сказати: „Неправда на неправдї їде, і неправдою поганяє“.

— **В справі афери з жандармерию при отворенню „Січи“ в Полянцї** інтервенїювали рускі посли у президента міністрів д-ра Кербера. Д-р Кербер заявив, що розслїдить справу, додав однак, що в наведенім случаю розходило ся мабуть о відзнаки, яких товариству носити не вільно. О тім, що тов-у „Січ“ прислугує статутарне право ношеня відзнак, д-р Кербер не знав і було-б тому пожадане, колиб котрась з інтересованих переслїдуваних за відзнаки „Січий“ предложила в дотичній жалобі перевід дотичного параґрафу статута, з долученем повного руского тексту як прилоги, бо лише тоді можна буде мати надію на відповідне заряджене зі сторони центральних властий.

— **Чи антиполівска геца?** Надіслано нам слїдуюче письмо: В інтересї правди прошу помістити отсе спростованє дописи Вс. о. Барановского з Ценсви поміщеної в 76 ч. Вашої цїнної часописи під заголовком „Січи“ чи „Соколи“. З тої дописи простую яко писар загальних зборів „Січи“ в Пядиках, вістки щодо тої „Січи“, бо они не згідні з правдою. О. Барановский пише: „Дійшло до того, що на загальних зборах „Січових“ не говорить ся нїчого иншого як лишень о попах: кілько хто бере за треби, хто яку має проповідь, о процесах попів і т. н. а все те в присутности молодих „Січовиків“, нераз 14-лїтних легінів. Так примірром відбули ся загальні збори „Січи“ в Пядиках коло Коломиї. Говорено там о всїм, лишень не о тім, що відносить ся до „Січи“. Отсе є неправдою. За те правдою є, що в Пядиках на загальних зборах „Січи“, по перечитаню статута і пояснено цїли товариства, виступив бесїдник лише против нертичної роботи деяких москвофілів в повіті, що уживають не лиш проповідниці в церкві, але також сповідальниці на те, щоби здавити тов. „Січи“, а спеціяльно проти місцевого пароха о. Семена Павлюка, що хоче зробити з Пядик кацапску твердиню, пропаґуючи рівночасно „Пузинівщину“, та розсївае не тільки приватно, але також із проповідниці між иньшими такі мудрощі, що „Січи“ се видумка безбожних паничиків-українчиків в цвікерах і цилїндрах, що обіцюють селянам плоти городжені ковбасами і „якусь Вкраїну“ з бандуристами та „кізбарями“ без хлопа без пана і без попа, та хвалять ся якимсь „Шавченком“, що був дурнем, бо не знав де „йор“ писати, котрі не мають віри і на що їм попів, що „Січовики“ підуть в лїс, а дївки будуть їм їсти варити, що се гайдамаки, опришки, безбожники, а хто вступае до „Січи“ то такий гріх робить, що волів би тата свого буком по голові вдарити і т. н. — та заклинав на Бога батьків, щоби не пускали дїтий „в гайдамаки“, але парили буком так, щоби їм всего відхотїло ся. Ipsissima verba о. Павлюка з ряду аґітаций та

проповідий, яких не щадив своїм парохіянам через цілу зиму, що в случаю потреби ствердять многі свідки. Треба також згадати, що о. Павлюк через своє нетактовне поведене остав майже в вічних процесах із своїми парохіянами і був навіть від деяких чинно зневажений. Думаю отже, що опрокинути ті клевети, та осудити ту кацапску кривню, було прямо обовязком референта, наколи „Січ" має в нашім народі укріплювати національні почування. Що бесїдникови неможе ніяк приписати антипопівської пропаґанди між Січовиками, най потвердить і те, що в своїй бесїді виразно зазначив контраст між москвофільскими деморалізаторами, а тими священиками коломийского повіту, — яких назвав поіменно — котрі не зірвали з народом, а навіть сприяють „Січам". Се наглядно виказує неточність інформацій і висновків о. Барановского і треба дуже жалувати, що будучи так близьким сусїдом Пядик о. Б-ий не провірив своїх замітів, але опираючись на неправдивих інформациях вивів фальшиві висновки, які на жаль підхопили вороги народної справи, куючи з них оруже проти „Січий". Дякуючи наперед за поміщене сего пояснення в так важній справі, прошу сею дорогою всї часописи, що перепечали допись о. Барановского — наколи їм ходить о правду, а не о шкоджене рускому народови — помістити також і мов спростоване. — *Яків Іоматa*, студ. філь. в Чернівцях.

— **Пожарні курси** одноденні перевів львівский „Сокіл" в другій половині марта с. р. при філіях пожарних в Стронятині львівского повіта і в Завадові, стрийского повіта. — В Стронятині стануло до вправ около 30 Соколів. Сикавку справила громада, бо ціла рада громадска узнала конечність оборони пожарної переконана і загріта словами місцевого пароха о. Жарского, котрий в батьком добрим для своїх парохіян. Перед крамницею відбували ся вправи від год. 5 до 9 год. вечером, а по вправах муштра сокільска і остаточний попис при уданім алярмі. Всї, кождий віддїл сторожи пожарної, так докладно виконали свою задачу, що Стронятин може похвалити ся своїм „Соколом" і не обавлятися грози пожежи. Вечером в хатї читальнї „Просьвіти" пояснив делеґат дг. Н. Сінк теорию і тактику ратункову. — В Завадові перевів науку пожарничу делеґат львівского „Сокола" дг. В. Іванець. До вправ стануло крім Соколів з Завадова, також 4 членів філії ґімнастичної „Сокола" зі Стрия, котрі користаючи з нагоди сего курсу, хотїли приучити ся пожарництва, щоби могли від стрийского „Сокола" виїздити на люстрацию пожарних „Соколів" свого повіта. Курс сей переведено завдяки праці місцевого пароха Ніжанковского і прихильности місцевого війта, котрий в душею і головою „Сокола". — *Секция.*

— **В справі вибору делеґата з Буковини** зайшли в нашім донесенню, поміщенім оноді, похибки, котрі на основі авторитетних інформаций уважаємо за потрібне справити. Між парляментарними послами з Буковини, Русинами, Румунами і Німцами в постійна умова, після якої до делеґацій вибирає ся кождим наворотом репрезентанта з иншої ґрупи, так що раз в делеґат Русин, опісля Румун а вкінци Німець і т. д. Сего року прийшла черга на Румунів, тож вибрано Юрия бар. Василька, стрічного брата пос. Николи Василька. Наше первісне донесенє було отже о стілько неправдиве, що перед бар. Ю. Васильком репрезентантом Буковини в делеґациях не був пос. Фльондор, як і ніякий Румун, а і парляментарний Фльондор, радник суду і чоловік супокійний а толерантний, не в індентичним з Фльондором послом соймовим, що такої халеви наробив в буковинськім соймі. Вибір Юрия бар. Василька був о стілько демонстрацией, що Юрий бар. Василько виступив з румуньского соймового клюбу за аферу з соймовим послом Фльондором і правдою в, що одержав всїлякі ґратуляції з причини свого вибору. Заступником делеґата від Буковини вибрано посла д-ра Штравхера, Жида-демократа, прихильника Русинів.

— **Успіхи української артистки.** В петербурскім театрі „Неметті" дає від довшого часу представлени українська труна під управою Кропивницкого. В склад сеї труни входить між иншими звісна артистка Мария Заньковецка. Дня 22 с. м. відбув ся її бенефіс, на котрий вибрано драму Мирного „Лимерівну". Овациї, якими принято сего вечера п. Заньковецку, свідчать з одної сторони про незвичайну симпатию української артистки серед петербурской публики, а рівночасно про її великий сценїчний талан, перед котрим хилять чоло критики тамошних ґазет. Ось що пр. читаємо в дневнику „Новости": „Публика привитала появу п. Заньковецкої на сцені бурливими, довго неумовкаючими оплесками. То не був звичайний привіт бенефіциянтцї, довг вічливости, але дійсно, вибух безпосередних почувань. Зворушена артистка розклонювалась мовчки, не будучи в силї вимовити кілька слів. В антрактах подали їй богато цьвітів і дарунків. Але головна почесть припала їй після четвертого акту. Її земляки, живучі в Петербураї Українцї, подали їй адресу, в котрій висказали свої горячі почування до неї та оцінили її сценїчну дїяльність. Адресу, вистилїзовану по українськи, відчитав на сцені студент, і артистка була так сильно нею зворушена, що із слезами в очах обняла четця. Текст адреси подали „Новости" в українськім оригіналї, котрий звучить дословно: „Високошановна Маріє Константиновна! В день Вашого бенефіса, на сьвяточній виставі Вашого репертуару, ми, Українцї в Петербурзї, бажаємо висловити Вам від щирого серця ті почуття, які Ви викликали в нас підчас Ваших вистав кожним актом Вашої чудової гри. Прислугуючись до усякого Вашого слова, придивляючись до кожного Вашого руху, ми мимохіть віддавались чарам Вашого могутнього таланту і разом з Вами переносились в нашу далеку Україну. Ви вихоплювали з нашого рідного життя окремі типи, які чарують нас своєю поезиею, або викликують жаль за загубленою долею, і вони яскраво вимальовувались перед нами осяяні вогнем Вашої натхненої гри. Українська дївчина і жінка являють ся перед нами в цїлій своїй постатї, в роскішному своїому духовному обличчю, однаково чудово — як у своїй рідній хатї серед семейних обетавиц, так і натхнена ідеєю братерства серед громадського життя і любови до рідного краю й народу. Ми високо шануємо Вас, сьвітла зоре нашого театру, М. К., за Ваші великі заслуги на ниві рідної сценїчної штуки. Ви виступили одна з перших, як дївчка української сцени, віддали їй свою багату душу, закрасили її глубоким вогнем натхнення, що обгортає кожну Вашу ролю. Перли Вашої сценїчної творчости на довго заховають ся в памяти усїх Українців, і доки наша національна українська сцена буде мїяніти й розвиватись, доти Ваша гра буде найкращою школою високо-артистичного сценїчного виконання". До сеї адреси замічає критик „Новостий", що значіне п. Заньковецкої не обмежує ся тим, що вона гордість свого рідного краю. „То значіне далеко ширше. Не лише образ женщини-Українки, вона сотворила невідцьвітний, загально-людский женьский образ. Річ певна, в женщині-Українцї є привлавливі черти, яких, може бути, недостає її північній сусїдцї, і в тім нїчо дивного. Вона не томилась, як та друга, в давнину в теремах, але брала свобідну участь в окружаючім житю; тому вона більше енерґічна і більше активна. Але п. Заньковецка упаглядниła в своїй творчости не лише ті черти, а й другі, притомі женщинам всїх народів: їх душевну чуткість і непохитність, їх чистоту і самовідречене в любови". Дальше замічає критик, що артистки, подібні до п. Заньковецкої, являють ся одиницями. По оригінальности і самостійности талану, по богатству артистичного темпераменту можна її порівнати лише з Елеонорою Дузе. Як у одної, так у другої в сильних, траґічних моментах не чує ся зовсїм школи, перебутої артисткою, її вивчення і обдумання ролї, а за те одержусь дїйсно щось нове... Чувсь, що воно не було таким у неї вчера і не буде таким завтра. Воно все дивне, невадїйне і для видця і для артистки, як висше чудо, доступне людскому вражінню. „Слава — кінчить одушевлений критик — великій артистцї і бажаня їй процвитати на сцені ще довгі, довгі лїта!"

— **Для погорільців в Бучачи.** Цїсар призначив з приватних фондів на тимчасову поміч для погорільців в Бучачи 6.000 К. В тій самій цїли внасиґнувала президия намісництва на першу вість про пожар на разї 2.000 К. Товариство людової кухнї у Відни (Wiener Volksküchenverein) вислало нині до безплатного розділу між найбіднїйших погорільців 2.000 літрів варених ярин (сочевиці, рижу, бобу), а таку скількість вишле завтра і позавтра. Делеґат товариства виїхав до Бучача, щоби заняти ся розділом тої поживи.

— **Відсотки від звернених податків.** Державний трибунал видав оноді оречене важне для широких оподаткованих кругів. Ходило о питанє: коли приписаня якогось податку наслїдком рекурсу знесено і коли наслїдком сего заплачений вже податок буде сторонї звернений, чи належать ся їй окрім звороту того податку також і відсотки яко винагорода від дня заплаченя податку в неправній висотї? Державний трибунал прихилив ся до домаганя оподаткованої сторони і признав їй відсотки. В мотивах зазначено, що обовязок заплаченя відсотків в так нероздільно звязаний з обовязком звороту самих податків, заплачених стороною без правної основи, що виділене їх було би лише тоді, можливе, колиб на се був виразний приписе закона.

— **Намірений страйк.** Вже оноді донесли ми, що робітники, заняті при будові зелїзничого шляху Турка-Ужок-угорска граница постановили розпочати страйк. З Будапешту доносять тепер, що сей страйск почне ся дня 1 мая, а возме в нїм участь 17.000 робітників, іменно 10.000 по сторонї галицкій, а 7.000 по угорскій. Робітники мають дїлати при помочи насильства та атакувати зелїзничі предмети. Страйк буде тим грізнїйший, що робітники розпоряджають динамітом. Угорске правительство вислає в ті сторони віддїл війска.

— **Справа Боднара.** Для переведеня слїдства з увязненим Боднаром виїхав до Станиславова капітан ґенерального штабу зі Львова. По всякій імовірности Боднар буде відставлений перед військовий суд у Львові, котрий буде его судити. Як доси, увязнений не признає ся зовсїм до вини і кепкує собі зі всего. Вповнює, що ґроші в квоті около 13.000 К, найдені у него, одержав в одного годинникаря в Нью-Йорку за патент на винайдене нової годинникової системи, опертої на perpetuum mobile.

— **Горяче лїто за плечима.** Знати наперед веремя, річ великої ваги для людий всякого звання, тому метеорольоґи ломлять собі від давна голови над способом, в який можна би відкрити бодай в тім напрямі заслону з тайної непевности. Послугують ся в тій цїли очивидно статистикою. Були часи, коли задачию статистичних дослїдів було виказати, що в деяких відступах часу, прим. в 10 або 100 роках повтаряє ся те саме веремя. На тім здогаді основували ся віщованя т. зв. столїтного календаря. Инший спосіб, зближений вже трохи до імовірности, полягає на здогаді, що після певних проявів температури в кількох місяцях наступає все відповідно подібне веремя. На метеорольоґічній стациї у Відни стверджено приміром, що сеї зими місяць ґрудень був о ½ степеня за теплий (від пересїчної температури), січень нормальний, лютий о 2½ а марець о ½ степеня за теплий. На основі згаданої методи віщованя веремя лїта с. р. мало би випасти таке, яке було в тім році, коли лїто попереджали зимові місяці з подібною, що сего року, температурою. Вправдї обсерваційна лїтопись віденьскої стациї метеорольоґічної, що починаєсь від 1775 р., за цїлих 125 лїт не виказує зовсїм такої самої зими, як минувша, то все таки замітна річ, що роки 1793, 1859, 1885 і 1894 мали дуже подібні зимові місяці, по котрих слїдували відтак анальоґічно подібні між собою місяці лїтні. Виходило-б що сегорічне лїто повинно-б не дуже рїжнити ся від згаданих років. Впрочім метеорольоґи виходять ще й з того становища, що чим довше тревав в веремю аномалія, тим стає імовірнїйше, що та аномалія перемінить ся в противне. При дослїдах в тім напрямі пересїчної температури за 20 послїдних лїт показало ся, що май і три слїдуючі місяці випали переважно за холодні. Колиж та неправильність має раз вирівнати ся, то заходить велика імовірність, що стане ся се сего року, отже що температура сегорічного маю, а також лїтних місяців переступить нормальний стан. Особливо велика є імовірність теплого мая та червня і горячого серпня, а трохи менша імовірність горячого липня. Від 1901 р. ні оден з тих місяців не осягнув нормальної температури. Впрочім поживем, то побачимо.

— **Дрібні вісти.** Центральний польский комітет для виборчих розбоїв розпочав вже, як доносить „Kurjer lw." — акцию „виборчу" по повітах східної Галичини наказавши реорґанїзацию т. зв. комітетів повітових. — У Львові помер передвчера Йоахім Френкель б. редактор кількох соц. дем. видавництв і оден з видних провідників львівскої социяльно-демократичної партиї. — Магістрат міста Львова рішив приступити в сім році до регуляциї Янівскої улиці.

— **Читальня „Просьвіти" в середмістю у Львові**, уряджує в сесю неділю с. в. 1 мая сьвячене для членів і запрошує до ласкавої участи прихильників того товариства. Початок о год. ½6 вечером.

— **Захід арт.-викладової секциї** „Народного Дому" в Коломиї відбуде ся в неділю, дня 1 мая 1904 відчит Вп. Івана Раковского п. з. „Вплив цивілїзациї на людскі нерви". Початок точно о год. 7 вечером. Вступ для інтелїґенциї сидяче місце 20 с., стояче 10 с., для селян безплатний.

— **З „Нар. дної Гостинниці".** Рада надзирающа т-ва „Народна Гостинниця" у Львові іменувала на послїднім своїм засіданю директорами сего товариства пп. д-ра Григория Величка і Александра Дениса Сембратовича. — При тій нагоді повідомляємо, що один удїл виносить 20 К і 2 К вписового. Рівнож приймає товариство вкладки щадничі, і опроцентовує їх по 5% від сто. О численне приступленя в члени як і льокованя своїх ощадностий в нашій щадници просимо тим більше, що се нове підприємство дає цїлковиту поруку а заразом отворить нові дороги нашому економічному розвоєви. Всякі письма і ґроші просимо слати під адресою: Народна Гостинниця, Львів, Ринок ч. 36.

Померли:

— **Варвара з Лотоцких Винницка**, вдова по рускім пароху і містодекану в Вишнївчику упокоїла ся 28 цьвітня с. р. в 86 році життя. Похорон відбуде ся 30 с. м. Була то женщина рідких чеснот, любила свій нарід, котрого справами щиро інтересувала ся. — В. в. п.!

Оголошенє.

Звичайні загальні Збори наси задаткової „Віра" в Тисьменици відбудуть ся дня 8 мая 1904 р. о 5 годині по полудни в льокали товариства.

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1. Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів.
2. Справозданє Дирекциї з дїяльности і рахунків за рік 1903.
3. Справозданє комісиї ревізийної.
4. Уділене абсолюторії.
5. Розділ чистого зиску.
6. Зміна статута §. 1. і §. 93.
7. Вибір директора — контрольора.
8. Вибір 3 членів ради надзирающої.
9. Вибір комісиї ревізийної.
10. Внесеня і інтерпеляциї.

В разї браку комплету предвиджености §. 46 уст. тов. відбудуть ся слїдуючі збори з тим самим порядком денним дня 15 мая о 5 год. по полудни.

За Раду надзираючу:

Т. Бачинський предсїдатель. — *С. Гриньовський* секретар. 316 1—1

Купуйте лише

Крохмаль брилянтовий Бажанта!

Дістати можна всюди.

Торговля Солецкого, Львів, ул. Батория ч. 2.

Прібки даром. 289 6—15

Важне для інтересованих!

По найприступнїйших цінах і в найлїпшій якости продаємо і доставляємо всякі материяли, як також фабричні вироби потрібні до будови.

В заступництві доставляємо **„повіляч тепла"** до кафлевих і камінчикових печий.

Кредитова спілка будівничих

Львів, улиця 3-го мая, ч. 7. 207 7—10

Оголошенє.

Надзвичайні збори членів товариства „Рианица" відбудуть ся в четвер дня 12 н. ст. мая 1904 в Самборі в салї Товариства „Рианица" о 10 годині рано з слїдуючим порядком дневним:

1. Відкрите філій і складів „Рианици".
2. Зміна статута в §. §. 2, 7 а, 18, 25, 31 д, 32, 35 другий пункт, 39 а.
3. Внесеня Ради надзираючої.

Колиби згадані загальні збори не були в комплєті (⅔ всїх членів), то відбудуть ся того самого дня о 2 годині пополудни в салї Товариства „Рианица" другі загальні збори з тим самим порядком дневним, а рішеня тих зборів будуть правосильні, хотяйби приписане число членів не явило ся.

Від Ради надзираючої товариства „Рианица" в Самборі дня 20 IV н. ст. 1904. 185 3—3

О. Корнил Грушкевич секретар. — *О. Лев Щавиньский* предсїдатель.

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливання в найкоротшім часі, а також має на складі готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всїм Вп. приходникам і фундаторам за всї дотепершні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґрупи. За тревалість материялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і дякого осьмілюю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї.

З глубоким поважанєм

АНТОНІЙ СЕРАФИН.

54 Аґентів не висилаю.

Фортепян короткий, гарний, добрий, продам дешево. Академічна ч. 8 Склярский. 62 1—1

Практикант потрібний до торговлї М. Коворися в Любачеві. Маючим вже початки прислугує першенство. 285 3—3

Іспитований безженний дяк знаючий хоральний сьпів, гладає посади. Йосиф Вовчок в Тарнавцї п. п. Журавно. 299 2—3

Іспитований дяк умїючий вести крамницю і управляти хором, женатий, гладає місця. Іван Драґан, Лисичинцї п. Нове село коло Підволочиск. 300 2—3

Абітуриент, здібний інструктор гладить ленциї на село. Вимагана скромні. — Зголошеня: „Абітуриент" Львів Університет. 308 2—3

Дяк женатий, тверезий з даже добрим голосом, мучий вправу в запровадженю хорального сьпіву — найде сейчас посаду в Звенигородї п. і стация Бучач. Місцевий парох постарає ся, щоби такий дяк мав відповідне удержане. 262 8—8

СЕЗОН 1904.

Капелюхи і циліндри

власного виробу в найновійших фасонах і барвах по найдешевших цінах поручає

фабрика капелюхів

під фірмою

АНТІН КАФКА

Львів, ул. Галицка ч. 4 (коло катедри.)

Капелюхи і циліндри з фабрики П. Т К. Габіґа, надворних доставників у Відни. Капелюхи „Loden" з фабрики А. Піхлера в Градци і великий вибір соломяних капелюхів для мужчин та дітий. 209 7—8

Цїнники даром і сплатно.

Оповістка.

Заходом академ. тов. „СЧ" в Чернівцях (перед тим „Молода Україна"), повинали ся досї ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор", комедия в пяти дїях, переклав В. Симович. Ціна 60 сот.

2. Г. Яблочков: „Сільска Учителька", оповіданє, переклав А. Крушельницький. Ціна 60 сот.

3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби" новелї із ґуцульского життя. Ціна 60 сот.

4. Теодот Ґаїн: „Думки та пісні", поезиї. Ціна 20 сот.

5. Ант. Крушельницкий: „Серце", оповіданя. Ціна 70 сот.

6. Леся Українка: „Відгуки", поезиї. Ціна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.

7. Максим Горкий „Мішанина", сцена в домі Вассиїмонова, переклала Маруся Полтавка. З передним словом. Ціна 1 кор.

Видани 1—2 і 7 можна дістати тілько неоправлені.

Набувати можна всї книжки з Чернівцях у Омеляна Могильницкого ух. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

Меблі стильові і фантазийні

для салонових і будуарових обстанов, а також машерати волосінні і ґражинові

поручає таліцерско-декорацийне заведенє

КАЗИМИРА ТОЧИСКОГО

у Львові ул. Паньска ч. 11. — Ціни приступні. 178 9-10

Вже вийшов

II. випуск **„Практичних проповідей до руского народа“**. Сам II. випуск стоїть з почтою 2 кор., а хто з Вск. Отців зложить тепер 3 кор., той одержить II. випуск, а відтак в своїм часі і III. без жадної доплати. Зі взгляду на се, що цілий наклад в лише в 1000 примірниках, прошу з замовленями спішити. В III. випуску будуть помішені самі случайні проповіди. — *О. М. Кімак*, арх. сотрудник у Львові ул. сьв. Юра ч. 5. 301 3—10

Для терплячих *на ревматизм, нервоболі, гостець, біль голови, біль зубів*

з знаменитим зовнішним средством, клінічно випробованим

Іхтіоментоль

(назва правно застережена)

виробу антикаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА**

в Богородчанах.

Численні признання і подяка.

Ціна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплатно до кождої почтової станції.

Щодень дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланєм належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 38 8—8

Продукция насіня і лісно-огородові шкілки

Тадея гр. Лубєньского

в ЗАСОВІ

почта і телегр. в місци, желізн. стация Чарна

поручають лісне насіне, всякі відміни флянц і дерев до лісних культур, висаджуваня алей, закладаня парків, рожі і декорацийні корчі на солітери, підклади до щепленя, овочеві деревця.

Цінник оплатно і відворотно. 194

Специяльне донесенє.

Так часто захвалюваний **годинник анкер-ремонтоар** системи Роскопфа в нікелевій оправі купує вже від року велика частина моїх гостий, особливо-ж рільники, урядники, жандармерия, фінансова сторожа і желізничі функціонарі **з найбільшим вдоволенєм.**

Доставляю правдиві американські, антимагнетичні годинники

Анкер Ремонтоар системи Роскопфа

(знамениті у всякій службі) з смалїваним кружком, а гарно полірований, щільно пристаючій нікелевій оправі, докладно урегульовані і на 36 годин накручувані, з **письменною гарантією за 3-літний хід.**

Ціна за штуку зр. **2·50**

При купні

3 штук зр. **2·25** від штуки

6 штук зр. **2·15** „ „

Висилає за післяплатою або за попереднім надісланєм готівки.

Головний склад сполучених фабрик годинників „Роскопф“

Р. ГОФМАН

Відень, I.

Bäckerstrasse 20.—X

171 3—3

Умер давно Зінґер, полишила ся тільки его система, котру значно уліпшили фабриканти, виробляючи ліпші і гірші машини до шитя. В Европі є 80 фабрик, з котрих я вибрав кілька найліпших як Pfaff, Biesolt, Looke і ин. і одержав заступство на цілу Галичину. Спроваджую маш ни повними ваґонами. Добрі фабрики уміщують власну фірму на машинах, а лихі покривають свою тандиту шумним написом Зінґер. 200 обручкових машин і Central-Bobbin в все на складї до вибору.

Перший в краю склад машин до шитя і репарацийний варстат, **Львів, готель Жоржа.**

ЙОСИФ ІВАНИЦКИЙ

87 2—20 механік і спецыяліст.

Прошу домагати ся цїнників.

ТЕАТРАЛЬНА КАВАРНЯ

щодень

Концерт військової музики. — Вступ вільний. 90 1[illegible]-10

В теперішнім сезоні, коли кождий господар потрібує сїчкарні і плуга, звертаємо увагу Вск. Господарів, що **найліпші тревалі, випробовані і самими господарями захвалювані, а до того дуже дешеві**

СІЧКАРНІ і ПЛУГИ КОВАЛЬСКІ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львів, Ринок 36

а іменно:

Сїчкарні	ССХ	двоножові з 1 колесом по кор.	54·00
„	ТН	триножеві з 2 колесами по кор.	56.00
„	ТН	чотироножеві 2 колесами по кор.	59.00
Плуги ковальскі		з колїсницею по кор.	32.00

УВАГА: Платячі сейчас готівкою за сїчкарні дістають ще 5 % опусту. Плуги продають ся лише за готівку без опусту. 452

Товариство взаїмних Обезпечень в Кракові.

ВИКАЗ НАЙВИСШИХ ЦІН

по яких землеплоди в 1904 р. могуть бути обезпечені від граду.

В судових повітах Галичини і Буковини.

Рід землеплодів.	А.	Б.	В.	Г. Буковина.
	Андрихів, Балигород, Бяла, Вел, Вохня, Бжеско, Бжостек, Бжовів, Буковеско, Хшанів, Цмяковичі, Чорний Дунаєц, Домброва, Домбиця, Добчиці, Дукля, Дзвів, Франстак, Глоґів, Горлиці, Грибів, Ясло, Яворжно, Нордвів, Кальвария Конти, Кольбушова, Кравів, Кросценко, Кросно, Конєшовичі, Лежайск, Лімянова, Ліско, Ліпки, Лютовиска, Ланцкут, Махів, Мелєц, Мілівка, Мишна долішна, Мушина, Мислениці, Неполомиці, Ніско, Новий Санч, Новий Торг, Осєковиця, Підвисо, Підгуже, Переворск, Радлів, Радомисль, Ропчиці, Розвадів, Рамашів, Рапів, Самок, Скавина, Сяноки, Соколів, Старий Санч, Стрижів, Тарнобжег, Тарнів, Тухів, Тячин, Улянів, Устрики, Вадовиці, Великка, Весенч, Закалчин, Жабно, Затор, Жмигород, Живець.	Бели, Бірча, Борщів, Бібрка, Богородчани, Болехів, Болшівці, Борани, Бущигни, Бук, Ходорів, Щирців, Дезятин, Добромиль, Долина, Дрогобич, Дубецко, Гаманя, Городок, Гвоздець, Галич, Городенка, Яблонів, Янів, Ярослав, Яворів, Калуш, Камінка, Комарно, Кезмарк, Коссів, Краковець, Куликів, Кути, Любачів, Львів, Лука, Медиківці, Мельниця, Миколаїв, Мостиска, Мости в. Надорна, Немирів, Нижанковичі, Обертин, Оттинія, Підбуж, Печеніжин, Прухник, Перемишль, Перевишлани, Рава р., Радимно, Радехів, Рожнятів, Рогатин, Рудки, Самбір, Сянка, Сухова Вишня, Сколе, Сватин, Сокаль. Солотвина, Станиславів, Старе місто, Стара сіль, Стрий, Щирець, Томашів, Товсте, Турка, Тисьменици, Угнів, Винники, Войнилів, Заболотів, Заліщики, Жаб, Жовква, Журавно, Жидачів.	Броди, Бережани, Бучач, Будзанів, Чортків, Гримайлів, Гусятин, Копичинці, Козова, Лопатин, Мікуличці, Монастириска, Нове село, Олесско, Підгайці, Підволочиска, Золотий Потік, Скалат, Тернополь, Теребовля, Вишнівчик, Заліщі, Збараж, Зборів, Золочів.	Вама, Черніївці, Дорна Ватра, Гурагумора, Кімполюнг, Кіцмань, Путіяла, Радівці, Садагура, Селетин, Серет, Сольки, Станівці, Сторожинець, Сучава, Вашківці над Черемошем, Вижниця, Заставна.

пол.		пол.	корон за 100 кгр.	пол.	корон за 100 кгр.	пол.	корон за 100 кгр.	пол.	корон за 100 кгр.
1	Жито озиме	1	14·—	1	13·—	1	13·—	1	13·—
2	Жито яре	2	13·—	2	12·—	2	12·—	2	12·—
3	Пшениця озима	3	18·—	3	17·—	3	17·—	3	16·—
4	Пшениця яра	4	17·—	4	16·—	4	16·—	4	15·—
5	Ячмінь	5	14·—	5	13·—	5	12·—	5	12·—
6	Оржіш	6	14·—	6	13·—	6	12·—	6	12·—
7	Овес	7	13·—	7	12·—	7	11·—	7	10·—
8	Гречка (Татарка)	8	14·—	8	13·—	8	12·—	8	11·—
9	Кукуруза	9	12·—	9	11·—	9	11·—	9	10·—
10	Просо	10	12·—	10	11·—	10	10·—	10	10·—
11	Горох звичайний (білий і зел.)	11	15·—	11	14·—	11	13·—	11	12·—
12	Горох (Вікторія)	12	20·—	12	18·—	12	18·—	12	17·—
13	Біб	13	14·—	13	12·—	13	12·—	13	12·—
14	Бобик	14	13·—	14	11·—	14	11·—	14	11·—
15	Фасоля звичайна	15	18·—	15	17·—	15	16·—	15	15·—
16	Сочевиця звичайна	16	15·—	16	14·—	16	14·—	16	13·—
17	Деиця	17	12·—	17	11·—	17	11·	17	11·—
18	Дубінь жовтий	18	10·—	18	9·—	18	9·—	18	9·—
19	Тимотка	19	44·—	19	42·—	19	40·—	19	40·—
20	Конюшина червона	20	130·—	20	125·—	21	120·—	20	120·—
21	Конюшина біла	21	140·—	21	135·—	21	130·—	21	125·—
22	Конюшина шведска	22	140·—	22	135·—	22	130·—	22	125·—
23	Рінак лимонний	23	22·—	23	20·—	23	18·—	23	18·
24	Рінак літний	24	20·—	24	18·—	24	16·—	24	16·—
25	Льнянка (Льняця, Ржий)	25	15·—	25	13·—	25	12·—	25	1[illegible]·—
26	Конопне волокно	26	40·—	26	40·—	26	38·—	26	36·—
27	Насіне конопне	27	16·—	27	14·—	27	12·—	27	12·—
28	Лен волокно	28	48·—	28	46·—	28	44·—	28	44·—
29	Насіне льну	29	24·—	29	22·—	29	22·—	29	22·—
30	Мак	30	50·—	30	50·—	30	50·—	30	50·—
31	Аніж російский	31	44·—	31	42·—	31	40·—	31	40·—
32	Аніж плоский	32	48·—	32	46·—	32	44·—	32	44·—
33	Будьба	33	3·—	33	2·50	33	2·—	33	2·—
34	Хміль **за 50 кільоґр.**	34	130·—	34	125·—	34	125·—	34	120·—
35	Лоза конкарека 1 л. з моріа	35	до 100·—	35	до 80·—	35	до 70·—	35	до 60·—
36	Лоза конкарека 2 л. з моріа	36	100 до 1[illegible]0·—	36	до 100·—	36	до 90·—	36	до 80·—
37	Конюшина червона на пашу (плід з одного моріа по косу)	37	до 100·—	37	до 80·—	37	до 70·—	37	до 60·—
38	Тютюн з моріа	38	—	38	до 300·—	38	до 300·—	38	до 300·—

Солома в відношеню до вартости зерна повинна числити ся мінімально:

	в судових повітах означених буквою А.	В судових повітах означених буквою Б.	В судових повітах означених буквою В.	В судових повітах означених буквою Г.
з вишенні, жита, яч-ню, вівса і стручкових земленлодів	в $^1/_5$ части вартости зерна	в $^1/_8$ части вартости зерна	в $^1/_{10}$ части вартости зерна	в $^1/_{12}$ части вартости зерна
з гречки	$^1/_8$ „	$^1/_{12}$ „	$^1/_{15}$ „	$^1/_{18}$ „

При льні з конопель буде числитись завсїди $^1/_2$ обезпеченої вартости на сімя, а $^1/_3$ на дівко.
„ „ „ „ $^1/_4$ „ „ „ „ „ $^1/_6$ „ „

Соломи кукуруди не буде приймати ся до обезпеченя (лише само зерно) без підписненя задатку.

Миколи Лисенка

портрет

Ювилейне видане

артистично виконане

за 50 сот.

замовляти можна

в ТОВАРИСТВІ

ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОІ ШТУКИ

Львів, Ринок ч. 34.

На пересилку долучити треба 23 сот.

37 8—?

Рух желїзничих поїздів

важний від 1-ого жовтня 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова: **2·31***, **1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рашева-Любачева: 10·25.
З Підволочиск: (на головний двірець): **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*.
„ (на Підзамче): **2·15**, 7·85, 5·06, 10·02*.
З Тернополя-Грималова (на гол. дв.) 3·30*, (на Підзамче) 3·09*.
З Чернівців: **12·20***, **1·40**, 6·20, 5·40, 9·20*.
Зі Станиславова 11·15, **8·10.**
Зі Стрия: 7·45, 9·57, 1·10, 4·35, 10·40*.
З Рави-Сокаля: 6·40, 5·55.
З Яворова: 8·20, 5·20.
З Самбора: 7·35, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова: **12·45 8·25 2·50,** 4·10*, 8·35, 6·15*, 10·55*.
До Рашева-Любачева: 3·25.
До Подволочиск (з гол. двірця): **1·50**, 6·30 9·—*, 11·—*.
„ (з Підзамча): **2·04**, 6·43, 9·20*, 11·24*.
До Тернополя-Потутор (з голови.): 10·40, (з Подзамча) 10·57.
До Чернівців: **2·51***, **2·40**, 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Стрия: 6·45, 9·05, 3·05, 6·40*, 11·05*.
До Рави-Сокаля: 9·40, 7·05*.
До Яворова: 6·15, 3·50.
До Самбора: 9·25, 3·40.
До Жовкви: (лише в неділю) 11·11*.

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнійший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені зьіздкою (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформаций уділяє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. дирк. желїзниць, ул. Красіцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

„Le Délice“ Циґаретові тутки Циґаретові папериці

Дістанесь у всїх трафіках. — Головний склад: Wien I., Predigergasse 5. 181

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянськоі. З друкарні Народовоі (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 85. Львів, Субота 17 (30) Цьвітня 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кізіньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надісłане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Скінчило ся...

Як донесли віденьскі телеґрами про парляментарну ситуацию, угодова акция, ведена Поляками зглядно польским „колом" для примиреня Німців з Чехами і „уздоровленя" в сей спосіб парляменту вже остаточно розбила ся. Найбільше з німецких ліберальних сторонництв — людовці, дало остаточно в справі угодових точок предложених від Чехів „польским колом" категорично відмовну відповідь і се — розуміє ся — було рішаючим для цілої акциї. Також і Чехи були невдоволені з за-далеко ідучих угодових пропозиций „кола польского" тай і вони узнали, що дальші переправи не ведуть до цїли, так що відмовна декларация наступила майже рівночасно з обох сторін. Ситуация отже стала ясною: парлямент не дав ся „уздоровити", а тим самим — коли делеґациї правительство має вже в кишени — став ся й непотрібним для него балястом. Поки-що зацарствує знов неподільно абсолютизм, убраний в „конституцийну" маску §-у 14-ого.

О що саме йшло і пішло обом сторонам, годї тут розбирати. Чехи хотїли реформи реґуляміну, щоб приперти Німців до муру, а від правительства за понеханє обструкциї ческої урядової мови і університету в Берні, а Німці були за переправами в напрямі обох наведених ческих жадань, але під условиною понеханя обструкциї, пертрактованя рівнорядно в справі буджету, а щодо ческо-німецкої угоди втягненя в ей комплекс також подїлу Чехії на національні териториї. Се-ж послїдне не подобало ся також Полякам і „хрія" готова. Якіж були формальні причини, задля котрих до переправ не прийшло, не входить тут в гру, бо ті формальні перепони певно не мали-б місця, якби була воля і можність до фактичної згоди обох інтересованих сторін. Коли отже тепер робить ся заміти, то президентови палати, що нїбито не хотїв вести подвійних засїдань — для буджету і реформи реґуляміну — то знов правительству за его рівнодушність для справи, то вкінци незгідливости одної чи другої сторони, то все те не має вартости і вистарчити може хиба для поверховно думаючих одиниць.

Польска преса видить лише одну причину в неудачі польскої акциї і одним хором обжаловує д-ра Кербера, що нїхто инший, але як-раз він сам є виновником неудачі „колової" акциї в справі ческо-німецкого порозуміня і що таки сам д-р Кербер сьвідомою інтриґою перебив сю акцию, щоби — коли вже парлимент ему непотрібний — правити самовладно та на дальше удержати ся при кермі. В сім заміті може бути однак тілько половина правди, бо якби згода була можлива, то і др. Кербер мусїв би уступити і понехати інтриґи, о які его посуджують Поляки.

Що Поляків так іритує неудача їхнього реґіментарїзма в ролї „ангела мира", нїкого не може дивувати. Як се вже мали ми нагоду вияснити в часї великодних парляментарних ферий, коли саме заносило ся на сю „колову" угодову акцию, — теперішний стан парляментудля польского „кола" невигідний, — тим, що мимохіть рішаючим чинником в держані стало нїмецко-бюрократичне правительство. Вправдї воно не призадумувало ся довго кинути Русинів як жертвенне козлище на поталу польским крававим верховодам, сего однак „польскому колу" було за мало. Поляків мулить, що через д-ра Кербера вони самі не можуть дірвати ся до мінїстерских тек і до управи держави, тож і в ґрунтї річи всяка їх акция змагав лише в остаточній своїй цїли до повалення урядничого кабінету і утвореня нового кабінету, в котрім — розумують польскі колові політики — кілька тек мінїстерских та перша скрипка в „парляментарнім" — значить: польско-ческо-консервативнім правительстві припала би Полякам, яко тим, що в горі і для обох сторін при санациї парляменту найбільше заслужили ся. І ся приманчива цїль усьміхала ся їм як-раз тодї, коли підіймали ся „уздоровленя" парляменту. Тож не дивниця, що тепер коли той мінїстериальний, золотий сон розбив ся, опанував їх сором з неудачі і скажена лють...

Що впрочім д-р Кербер не хоче санациї парляменту, то також правда, але его ситуация вигіднїйша нїж Поляків. Д-ру Керберови невигідна ческо-німецка угода, бо він мусїв би на случай довершеня такої угоди мабуть уступити, але тепер може заслоняовати ся за Німців, бо як Німці не хочуть зробити уступок, то він проти того нїчого не вдїє. Д-р Кербер може кождої хвилї пояснити короні, що нема змислу замінювати обструкцию ческу на нїмецку, та що вже вигіднїйше є правити. поки дасть ся, при помочи § 14, нїж мати дальші, ще гірші бучі і наразити Німцям урядничий кабінет. А що й в міродайних кругах мабуть узнають, що лїпший § 14 нїж клопоти з парляментарними сторонництвами, то і позиция Кербера дуже сильна і ему нїчого не вдїють ще й острійші напади зі сторони Поляків.

Коли отже зробити огляд з минувшої сесиї, то треба сказати, що цїла тота сесия скінчила ся взглядно скінчить ся на нїчім. Одно тілько добре принесла в результаті: що „польске коло", котре хотїло вибити ся своєю акцию на перший плян і захопити майже цїлу правительственну керму в свої руки, осьмішилось і скомпромітувало ся ґрунтовно і піде мабуть в „отставку". Вправдї послїдні депеші доносять, що польскі політики навязують нові угодові нитки і не дають за вигране, але вже зав далегідь можна сказати, що і тота послїдна проба їм не удасть ся, коли обі сторони, по сьвіжій невдачі першої польскої „санацийної акциї", не хочуть прямо зі собою говорити.

Супротив того дальший розвій політичних подій дасть ся вже менше-більше передвидїти. За кілька днїв парлямент, як непотрібний, буде розігнаний домів, а потім — по всякій правдоподібности — правительство розвяже палату і розпише нові вибори — от аби було чим заповнити час — що вже й заповіла стоячa в контактї з д-ром Кербером „Neue freie Presse"...

Пожежа в Бучачи.

З Бучача пишуть нам:

Ніч з 25 на 26 цьвітня с. р. була майже першою веспяною ночию: ясна, тиха і тепла. Але для Бучача і прилеглої Нагорянки ніч ся була ночию печали. Около годины першої по півночи зняв ся при улици, що веде з ринку до зелїзничого двірця, в части міста званій „Королївкою" огонь в однім з треторядних заїздів. Безпосередна причина еще не вислїджена. Кажуть одні, що якась Жидівка через необережність перевернула горючу лямпу, то знов що оден з ночуючих в заїзді новобранців покинув недокурок... Впрочім для нещасних жертв, се нині річ рівнодушна. Вітер з разу легкий, а відтак сильнїйший подував від сторони полудневого западу в сторону Нагорянки, котре то село так безпосередно притикає до Бучача, що нїякого нема відграничення. Улица зелїзнича в тім місци заселена була переважно бідною жидовою, а ціла похилість гори прямо засїяна всїляками нужденними будинками, на пів зморшавілими, а так густо забудована що хата приходила до хати, дах до даху. А вже на горі начинають ся будівлї Нагорянецкі.

Завдяки тій обставинї, а не менче і тому, що кождий стрих, насупереч всяким поліційним приписам, був одним складом всїлякого харматя і шмат, для огню отже пребарна пожива — огонь ширив ся зі скаженїлою люстостию, невпинно — так що протягом двох годин стояло одно страшне море полумя, тим страшнїйше і величавїйше, що шалїло оно на амфітеатральнім спадї гори, сїючи, наче ракети, снопами іскор і тлїючих трісок на всї сторони гибель і загладу.

Неописаний жар не давав приступити до горючих домів — чорний дим їв очи і запирав віддих. Луна збила ся на овидї, і ясно стало від неї як в день. Охриплі голоси жителїв, зойк і плач невіст і дїтий, гамір, крик, що добував ся з того пекольного моря несли ся воздухом, а з трісконтнею дахів, крівель, з гуркотом возів і накликами фірманів, всьо то давало образ якоїсь надприродної загради. З вікон, бальконів, і стрихів викидали на улицю всяку мізерию — і в короткім часї ціла улица була буквально завалена найріжнороднїйшого рода річами. А що часть тая заселена була переважно біднотою, то і нуждарске було се добро: головно постїль, біле, одїж, піжка, столи, стїлки, колиски і таке иньше. Одні везли, другі несли, иньші прямо волїкли по земли, через що до всього лиха збились еще тумани куряви. Огонь зачав ся саме напротив керниці, з котрої свого часу мав король Собеский в переході з війском пити воду, — перекинув ся з вітром на другу сторону улиці, обняв цїлу гору а затим перейшов на Нагорянку. Дістати ся з міста на Нагорянку тої ночи можна було тілько довкола улицею підгаєцкою, бо всї иньші дороги і стежки комунїкациї загородив огонь. На Нагорянцї метав вітер тлїючими трісками і шматами, без розбору, на всї усюди. Пожежа ширилась і вирвала по різним місцям, наче з землї. На кладовищи старенька і невеличка церковця св. Михайла і дзвінниця займились перші, мимо, що кладовище се на другім кінци Нагорянки. Церков св. Николая, котра побудована також на спадї гори з міста до Нагорянки, чудом уцїліла, бо кругом неї всьо вигоріло.

На приходстві згоріла стайня, само приходство остало. Згоріла школа, уряд громадский, а з селян поверх 50, з котрих людзи що менша половина зазсекурована — але і у тих асекурация низенька. Згоріло всьо хлопске добро: паша, збіже, хліб, знаряди господарскі, шмата, одїж — з одним тілько житем вийшли бідні погорілці з тої пожежи. З урядників погоріли: комісар староства, двох канцелістів судових, один професор ґімназияльний, двох народних — майже всї они мешкали на терені Нагорянецкім.

Тут ратунком займались головно студенти ґімназияльні, котрі в ту ніч дїйсно заслужили на подив. Не оден і попарив ся, але рук не закладали. Натомість зі сторони так званої сторожи огневої мийскої, в місті не було нїякої помочи ані ратунку. В початку а і потім еще можна було огонь легко зльокалїзувати перерубанем кількох подальших дахів. Але не було людий, не було сокир, драбин, гаків, — одним словом нїчого. І не дивниця, бо сторожа охотнича есть тут по правдї до всяких парад, але не до огню. Вийшла на яву ціла ей бездарність і безпорадність а по при се вилив на верх оден з ярких а численних доказів тутейшої славетної господарки. Сикавку завезли люди, котрі о поборюваню огню тілько мають поняти, що о поборюваню джуми. Везли ей в сам найбільший огонь так, що щастя що не згоріла. Передертись з нею назад вже не було змоги. Ждали отже аж огонь пережереть і доперва тоді, с. є. о годинї 3½ рано перетягнено сикавку в таке місце, де з неї міг бути якийсь пожиток. Від годинн 1 до 3½, значить ся повних півтретя годинн шалїв огонь цїлком безкарно, без нїякої зарали. Люди приватні, прийшлі до ратунку були безсильні і безпомічні, бо не було хочби одної драбини, одної сокири або гака, — хиба що хто визичив. Обставини прямо не до увіреня і то в місті, котре змагає всїма силами бути передовїйшим. І есть ним, бо що до податків майже перше в Галичинї, а що до порядків послїдне за послїдною сїльскою громадою. Може бути, що хотяй тепер, коли огонь не знав милосердия над деякими „von den oberen 10.000", тії, кому слїд, призадумають ся над тою пропастию, до котрої Бучач доборов ся — если еще час.

В огни згоріла стара Жидівка, що не була в силї сама утїкати. Син ей, мийский фікер, ей і свої дїти посадив до повозки, але коні налякані зморовились і не хотїли рушити, а кругом кітловало, і огонь клубив ся, аж душило. Хватив він отже дїти і перенїс їх в безпечнїйше місце, а відтак вернув за мамою — та з мами застав вже лиш вуголь. Також погиб, кажуть, в огни старий і недужий Жид, котрого, заки внесли, стеля привалила.

Рано надїхала сторожа огнева з Чорткова і Станиславова, ті взялись дуже до праці, бо згарища раз-в-раз тлїли і полумя здіймало ся безнастанно, так що легко могла скоїтись нова біда. При тім скоїла ся сумна подія. З муру поверхового дому, перепаленого і зморшавілого, упав стражак на брук так нещасливо, що в кілька хвиль сконав. Нині (28 с. м.) відбулись похорони при небувалім здвизї народу, при хоральнім сьпіві ґімназияльної молодїжи і участи представителїв всїх властий. Молоденька жінка, з котрою покійник недавно-що звінчав ся, прибула зі Станиславова на похорони. Чи і яка поміч буде їй дана управою тутешного міста (виплачено їй 200 К. — *Ред.*), не знати, бо ту на такі річи гроший нема.

Нині улица на Королївці, представляє оден страшний образ знищеня. Одні тілько згарища, почорнілі стіни і комини і купи румовища, між котрими наче тїни пересувають ся нещасні погорілці, ломлячи надармо руки та шукаючи місця де стояло їх ґаздівство. Огонь не погас ще, ту і там бухає навіть сильна поломінь, але о якій помочи, або акциї ні диху ні слиху. Трохи вітру, то еще не таке дивo може скластись. Але наша сторожа охотнича мабуть не має часу, бо — здаєть ся — відбуває тризну по своїм покійнім товаришу.

Для несеня помочи хліборобам з Нагорянки і Бучача завязав ся вже комітет приватний*). Не без того, що еще не оден подібний комітет завяже ся — тілько щоби з тих комітетів був який пожиток для погорілців... А помочи треба, і то скоро, сейчас — бо інакше нужда і голод. *Очевидець.*

*) Відозву сего комітету помістили ми вчера — *Ред.*

Війна.

Під Ґензан.

Про напад владивостоцкої фльоти на Ґензан і на японьскі кораблї транспортові доносить специяльний кореспондент росийский з Владивостока: Командант российскої ескадри кружляків Ґесен виїхав з порту дня 23 цьвітня рано з слїдуючими кораблями: Росия, Громобой, Богатир і Рурик. Рурик вернув до порту. Ескадра приїхала 25-ого рано до Ґензану, і задержала ся о 5 морских миль від порту. Командант Ґесен выслав до порту два торпедовцї, котрі прийшли там о 11-ій перед полуднем і придибали японьский пароход торговельний Ґойомару, обему 500 бочок. Обсаду з 30 людий візвано, аби перенесла ся на берег. Офіцир Максимів забрав папери і хоругов парохода а сам пароход затопив. Торпедовцї вернули відтак до ескадри. Експедиция до Ґензану тревала 4 години. Того самого дня з Ґензану впрушили 4 японьскі протиторпедовцї. Росийскі торпедовцї вернули до Владивостока неушкоджені.

Для 26 цьвітня росийска фльота знов впрушила з Владивостока і в 22 годинах зробила до 300 морских миль. О 6-ій над вечером помічено японьский пароход торговельний з военними материялами. Обсаду зложену з 15 Корейців і 12 Японців забрано а пароход затоплено динамітом.

Коло 11-ої помічено на мори японьский пароход Конусімару, обему 6000 бочок. Сей пароход взяв росийску фльоту за японьску і дав сиґнал: „Веземо вуголь для вас". Росияни відповіли ему: „Сейчас задержати ся". Коли командант японьского корабля змірку[вав], що помилив ся, зачав утїкати, але вже було за пізно. Росияни здігнали его і присилували станути. На помостї сего корабля знайдено чотири 47-міліметрові гармати. Однак пізнїйше знайдено в каюті замкнених офіцирів, котрі піддали ся і їх перевезено на росийский корабель. Окрім того було там 130 вояків японьскої піхоти. Адмірал, котрий стояв віддалений о 8 каблїа, дав наказ, аби Японцї піддали ся. Але они не хотїли піддати ся і дали сальву до Росиян. Корабель затоплено міною і кількома гарматними стрілами. Але еще тогди, коли пароход ішов під воду, Японцї не піддавали ся і без перерви стріляли; перестали доперва тогди, коли їх прикрила вода. Окрім амуніциї і живности для адмірала Камімури, пароход віз також 2000 бочок вугля. В полон забрано 210 людий. Між ними 17 офіцирів і кілька осіб нестверджених професиї. Дня 27-ого вечером ескадра вернула щасливо до Владивостока. Полонених вислано Нїкольска в усурийскім окрузї. Між ними є оден полковник, оден старший офіцир ґенерального штабу і кількох вояків, котрі перед вибухом війни були ремісниками в Владивостоцї.

Говорять, що в тім самім часї японьска фльота зложена з 10 кораблїв впрушила під Владивосток, але через мряку не могла забігчи дороги росийскій фльоті. Апарат для телеґрафованя без дроту переловив пару незрозумілих слів, був се уривок телеґрафічної розмови без дроту між японьскими кораблями.

(Телеґрами).

Льондон. В Шангаю говорять, що по дводенній битві над Яльом побито Росиян. Японцї перейшли ріку. Росияни мусїли цофнути ся. З Чіфу доносять, що японьский адмірал Носоя на чолї 25 канонїрок допоміг японьскій колюмні зложеній з 5000 піхоти перейти ріку Ялю на манджурский берег. Японцї кинули через ріку понтонові мости. Росияни старали ся японьску піхоту зіпхнути до ріки, але їх відперто. Окрім того повелось Японцям висадити другий корпус на захід від Ялю.

Токіо. Командант японьскої фльоти, котра дня 25 цьвітня вплинула на ріку Ялю доносить, що коли оден торпедовець японьский появив ся коло Йонамеро (при лиманї Ялю), росийска артилерия дала з берега два стріли, але безуспішні. Коли японьскі судна підплили дальше, росийска артилерия знов розпочала канон ду але відтак цофнула ся перед японьским огнем. На другий день до 100 козаків зачало острілювати японьский торпедовець. Сей відповів огнем, і Росияни, полишаючи многих ранених, скрили ся за горбом. Японцї не мали нїяких страт.

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ
Антона Климовича і Сина
у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше насїне салати, моркви, петрушки, бураків цвіклових, цебулї, дымки, редьковки і т. п. в пакетиках по 10, 20 сот. і вищ. Насїне пастївних бураків, мамутів, пільотів, тимотки, конюшини, кіньского зуба по як найнизшій цїні. Мале замовленє на пробу вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня.

Китиці іменинові і весїльні в найгарнійшім укладї.

Просить ся докладно адресувати. Телеґрама: АНТІН КЛИМОВИЧ, Львів. 309 3—10

Фердинанд Ґітлєр (Güttler) 605
Львів, пл. Гавпта 3.
христіянська фірма
поручає найдешевше
Ковніри, Блюзки, Гальки, Боа, Жаботи, Вельонки, Славні рукавички „Діяна"

Петербург. Значна часть дивізії Ренненкампфа вирушила в гору ріки Ялю. Друга половина, котра перейшла ріку Тумен (в північно-східній Кореї) має в сполученю з першою посунути ся на полудневий захід і відтяти японський відділ під ґенералом Іную.

Нагасакі. Забрані кораблї російські прилучено до военної фльоти японьскої. Рекурс против вироку морского суду відкинено.

Петербург. Алексеєв телеґрафував до царя: Дня 28 с. м. вечером японська фльота появила ся в віддаленю 6 миль від Порт-Артура. В заливі Усурі (під Владивостоком) появило ся 10 японьских кружликів і 6 торпедовців.

Петербург. Наслїдком весняних дощів Ялю розлив ся так широко, що Японцї мусїли здержати ся з дальшим переношенем війска. Один понтоновий міст забрала вода.

Війна а Поляки.

Донесене, що ґен.-ґуб. Чертков виєднав в Петербурзї заведене виїмково стану в Варшавї на час від 1 до 4 мая оправдує ся. Як доносять з Варшави, порозліплювано вже там на улицях окремі постанови затверджені на раді міністрів дня 25 с. м., якими заборонює ся на улицях всякі сходини і грозить ся на случай непослуху ужитем війска. Кромі того неслухаючі приказу будуть суджені взаходцею до трох місяців або будуть обложені грошевою карою до 500 рублїв.

Настрій публики в Варшавї має бути що раз грізнїйший, особливо в кругах, що стоять під впливом партий соціялїстичної і революційної. Атентати на доносчиків і всїляких сторожів, котрими розпоряджає тайна поліция і т. зв. „охрана", лучають ся майже що-дня а вже вчера донесли ми про убийство підполковника жандармерії і помічника т. зв. пристава та зранене трох поліцистів. Розходило ся о виловлене тайної друкарнї, в якій печатано літоґрафовані революційні проклямації. Коли впали жандарми, в першій кімнатї находив ся швець, у якого була помїщена друкарня, котрого сейчас арештовано. В другій кімнатї, при друкарни, було всього трох людий, але один з них, побачивши непрошених гостий, дав шість выстрілів з револьверу і утїк. Двох инших арештувано і відставлено до арештів. Друкарню, розумїє ся, забрано — а один з поліцистів мав вже померти від заданої рани. Кромі того, независнмо вже від повисшої подїї, мала поліция зарадити в Варшавї і Лодзї численні арештовання.

Політичний підклад всїх тих дуже симптоматичних подій вияснює нам відозва „Proletaryat-y" тайного орґану, що виходить в Варшавї. Пише він, що все тепер складає ся на те, аби підмінувати абсолютизм, звалити російску деспотию і приспішити панованє буржуазії, а разом з тим розширювати і дезорґанізувати розрухи і дезорґанізувати правительство, треба знати, в імени чого се має дїяти ся. Чого маємо домагати ся? Нашим домаганем найбільшим, так як і усеї робітничої верстви в Росиї, від Финляндиї по Кавказ, є: скликане законодатної ради з цїлої держави, яка випрацювала би конституцию і уреґулювала відносини всїх підбитих народів російскої імперії. Переживаємо тепер момент роковий, який може не швидко повторить ся. Супротив того треба нам випрямити всї сили до викликания як найсильнїйшого руху в краю. Будемо злочинниками супротив будучности, если не скористаємо з теперішної хвилї".

Як бачимо з повисшого відзиву, польска соціялїстична і революційна партия поклала собі за мету добивати ся конституциї в Росиї разом з російскими революційними кругами і в се знаменний зворот в революційнім польскім руху. Дотепер польскі соціялїсти разом зі всїми Поляками держали ся осторонь від російского революційного руху, а свою „splendid isolation" повисновали змаганем до окремої независимої Польщі і насьмішкою над малосильними а по обединительски настроєними російскими революціонерами. Та неудачі Росиї на Сході і скріплений революційний рух в коренній Росиї пересьвідчили польских соціялістів о противнім і тепер настав зворот, котрий каже виждати солїдарної акциї всїх соціялістичних елементів російскої імперії. Було се впрочім згідне і з тим, що писала недавно „Революціонная Россія" (орґан російских революціонерів"), що обіцяв Полякам в будучій конституційній Росиї федеративну польску державу і замикував їх до співділаня.

Так представляє ся річ в таборі польских соціялістичних кругів, котрі пруть до демонстрацій і беруть ся до орґанізовани розрухів. Иншої тактики держить ся натомість другий відлам польских революційних кругів в польскім царстві — „патріотичний", котрий на разї причаїв ся. Менери того відламу боять ся передчасного вибуху повстания і ждуть на міжнародну ситуацию — та се не зменчше, а може цей збільшає небезпеку, яка ладить ся серед польскої суспільности на тлї російско-японьскої війни.

Палата панів перевела вибір членів до делеґаций і депутації квотової. З Галичини вийшли, як звичайно, самі Поляки.

До ситуациї.

Відень. Поляки знов конферували з Кербером предкладаючи ему домагания Чехів що до узнаня ческої мови яко урядової в Чехах в ей фактичнім істнуючім вже примїненю, і що до двох нових університетів: ческого і вїмецкого в Берні, але Кербер відповів, що людове нїмецке сторонництво відкинуло сї домагания і він інтервенїювати не може. Інтервенїювати буде доперва тодї, як обі сторони, Чехи і Нїмцї, на щось згодять ся. Перший крок санациї мусить вийти з самого парламенту а не від правительства.

Цїсар на Угорщинї.

Будапешт. Прибув тут цїсар на довший побут.

Недуга царя.

Париж. Доносять тут, що цар поважно занедужав. Непокоять его вісти з терену війни і працюв та журить ся днями і ночами. Виглядає дуже зле і хорує на зденервоване й безсонність.

Подорож Любета.

Неаполь. Вчера перед полуднем Любе відїхав з французкою ескадрою до Франциї.

Бунт Герерів.

Берлїн. Вчера в ночи відійшла нова експедиция военна до полудневої Африки. Виїхало 20 офіцирів, 18 підофіцирів і 114 рядових.

Памятайте на будову театру!

НОВИНКИ.

— **До кондолєнцийних заяв з причини смерти Старицкого** прилучила ся також буковиньска Русь. Як доносить тамошний орґан Русинів „Буковина", д-р Смаль-Стоцкий выслав на першу вістку про смерть Великого Покійника слїдуючу телеґраму: „Высказуємо родинї Великого Покійника, незабутного для Руси-Украйни Михайла Старицкого найглубший жаль буковиньских Українців". — Наша телеґрама выслана на руки п. Людмили Старицкої звучить: „Просимо принята і высловити Вп. Родинї Покійника від нас, яко орґану публичної опинії галицкої Руси-Украйни, слова горячого співчутя. Цїлий український нарід глубоко сумує з причини великої втрати". — Також і польскі краєві дневники помістили коротші спомники, підносячи заслуги Старицкого для нашої літератури.

— **„Бунт" в Полянках.** З Кутів пишуть нам: Селянином, котрого арештовано в Полянках при отвореню „Січи" за носіне заборонених відзнак, в Юрий Соломійчук, голова жаб'янської „Січи" і горячий народний [illegible] орґанізатор на Гуцульщині. На сего селянина-патріота, котрого незвичайну терпеливість і самопожертвованє для народної справи треба подивляти, мали вже здавна око „сильні міра сего" і слали на него доноси за доносами до суду. Зачала ся для Соломійчука правдива чорна година. Почали ся тяганини по судах а хотяй нїчого путнього з того не вийшло, то все таки Соломійчукови тая тяганина і вистоюване в судових коритарях до живого допікало. А ту ще жінка хора, господарства нема кому доглядати... В листї з 11 с. м. пише Соломійчук „досить того що мня накидають на всї боки шандарі, а на кождий термін не можу йти, бо жінка моя є дуже слаба, так що не можу лишити саму в домї". Перед двома недїлями відбуло ся отворене тов. „Січ" в Яблониці під проводом Соломійчука прикладно і спокійно, але і тут жандарми були невдоволені і обжалували Соломійчука і кошового Олексу Мокана о те, що на зборах були чужосторонні люди і то узброєні в небезпечну і недозволену збрую — топірцї і палицї („Spaziersticke!") а двох прийшло з рушницями (два стражники лїсові підчас повненя служби прийшли з цїкавости і то разом з жандармами на подвірє хати, де відбували ся збори) і т. і. В донесеню написали жандарми, що Соломійчук був каранний „wegen verschiedener Ausschreitungen mehrmals wegen Todschlag mit 2 jährigem Kerker" etc., а тимчасом суд в Жабю сконстатував, що Соломійчук доси не був каранний, лише грівною 10 кор. за перестуи закона о зборах і то вирок дотичний ще не є правосильний. Однако довше не могли жандарми стерпіти дїяльности Юрия Соломійчука і при найблизшій способности арештували его серед загальних зборів тов. „Січ" в Полянках та приставили до суду в Кутах серед великого роз'ярення зі сторони всїх гуцулів. Закидають ему, що він на зборах яко предсїдатель мав говорити, що з слїпоти і нерозуму Гуцулів користають декотрі і як пауки заставляють на них сїти, що коли жандарм дав розказ зібраним на зборах, щоби поскидали ленти, він покликував ся на статути і казав ленти задержати, а коли его арештували, він покликував ся на присутних яко свідків своєї невинности словами: ті газди всьо видїли і чули і они мене не дадуть укарати. В тім добачує жандармерия „pobudzanie do nienawiści przeciw władzom i klasom (пауки), do nienawiści przeciw duchowieństwu, opór stawiany władzy i wzywanie do czynnego oporu władzy i t. d." Суд кутеский по переслуханю жандарма Броніслава Пушки, рішив задержати Соломійчука в слїдчім арешті а то з причини що „został przydybany na gorącym uczynku, 2) że może swą zbrodnię powtórzyć i 3) że może wykonać groźbę" і т. д. Соломійчук зголосив від того рішеня жалобу до суду окр. в Коломиї. Тутешні польскі шовінїсти затирають руки з вдоволеня, що „złapali ptaszka" а до Кут прибув також староста Заграднїк і его права рука — вахмайстер жандармерії Без. Соломійчукови заборонено в арештї мимо его просьби курити. На разї тілько. — *В. Г. З.*

— **Прошенє до ц. к. Дирекциї почт.** Сего року видав „Сокіл" льоси, в формі дописних карт, котрі можна посилати, як звичайні картки з видами. Так само видав „Сокіл" і „Музичний листок" в формі подвійної дописної карти, — з маршом „Соколів". Но яке обуреня мусить перенятн сього, хто післявши, чи то згаданий „льос сокільскої фантової льотериї", чи „Музичний Листок", довідав ся відтак, що адресат не дістав его! Так отже, питаємо, чи нонче кожду картку рекомандувати, в обаві, щоби не „пропала"? Се-ж надто прикро платити такий податок! Проте просимо Сьвітлу ц. к. Дирекцию почт, щоб була ласкава наказати урядникам, щоби не затрачувано на почтах дописних карт, на що ми маємо вже численні докази. — *Пошкодовані.*

— **Листи з Буковини.** З Чернівців пишуть нам: Руска черновецка публика занята тепер горячково приготованями до великого концерту в честь Лисенка. Однак приходить бороти ся з великими перепонами. Чікагівска катастрофа відбила ся й на черновецких відносинах: окрема комісия признала мїйский театр небезпечним на случай пожежі і театр замкнено зовсїм. Рівночасно замкнено всї льожі (з виємкою трех середних) в найбільшій концертовій салї, а саме в сали музичного товариства. На добавок не мож було дістати музики, бо одинока ґарнізонова тут. войскова музика 41 полку найнята контрактово на всї вечери одним ресторатором. Се причини, для яких годї було досї означити день і пору концерту, бо у всїх тих справах вели ся пертрактациї. Просьбу, щоби бодай на дневний концерт відступлено театральну салю, правительство остаточно відкинуло і прийшлось вдоволитись салею музичного товариства без льож і, з огляду на музику, урядати концерт в день. Тому ухвалено на послїдній нарадї такий порядок торжеств: В пятницю, 6-го червня, о год. 11 людовий концерт з відчитом. Музикальні точки програми виконає міщаньский хор під управою п. Гундича. Головний концерт товариства „Буковиньский Боян" при співучасти членів поодиноких галицких Бояпів нїчне ся о 4-ій год. пополудни. Славний ювилят обіцяв листовно, обняти диріґентуру концерту особисто і в тій цїли приїде до Чернівців кілька днїв скорше, щоби взяти участь в пробах. Вечером о год. 9-ій відбуде ся сьвяточний комерс. З огляду на обмежене число місць в сали музичного товариства, приготовано все, щоби концерт повторити в недїлю, 8-го с. м. Тому добре було б, щоби посторонна публика завчасу забезпечила собі місця, бо попит за ними великий. Цїни місць на концерт такі: Перворядні і бічні крісла по 5 К; 3 слїдуючі ряди по 4 К; 3 дальші по 3 К; послїдні ряди по 2 К; вступ на салю по 1 К. Білєти замовляти за надісланем гроший в „Рускій касї" ул. Петровича 2. — В четвер, 28-ого цьвітня почав проф. Мильковичь заповіджений на літний семестр виклад „Geschichte der Ukraine"... В цїли приготовання сего викладу відбув проф. Мильковичь довшу подорож на Україну і оглянув між иншим і місця давних Січий і дніпрові пороги. Найбільша сала черновецкого увіверситету була битком наповнена публикою обох полів. Прелєґент посьвятив першу годину свого викладу загальному начеркови становиска яке козацтво займало в сучасній Европі а особливо у відношеню до Польщі і Москви. Звернув увагу на демократичний устрій сїчового товариства і то на найширшій основі, ширшій, як славні „права чоловіка" оголошені кілька віків пізнїйше в Америцї і Франциї. Виводи професора нагородили слухачі гучними оплесками. — Язва кацапска, на котру терпять галицкі ґімназиї, проникнулась і в тутешній нїм.-рускій ґімназиї. Часописи доносили вже свого часу про виключенє одного ученика IV-ої клясн названої ґімназиї за москвофільску аґітацию між ученниками, погірдливі вискази про руску мову і літературу і відвідуване кацапского товариства „Карпат". Директор ґімназиї звернув при оголошеню сего засуду увагу учеників на пагубні наслїдки такого поступованя. Тими замітками директора почули ся „Карпатяни" обиджені і запізвали его до суду. Вчене нині 29-го відбула ся розправа в тій справі, але з формальних зглядів рішене відложено на пізнїйше. — *Омікрон.*

— **Земства на Україні.** З днем 14 н. ст. мая будуть введені на Україні нові „земства" в ґуберніях київскій, подільскій і волиньскій. Але надії на ті земства, які зразу можна було мати, розвіяли постанови що-до їх орґанізациї. Земства тоті будуть мати лише тінь якоїсь самоуправи, бо всї члени тих земств будуть не виборні, але іменовані правительством, а президувати в них буде ґубернатор. Через те не можна мати надії, щоб в сих „земствах" мож було добити ся чогось путнього, і земствами, тобто автономними інституциями вони будуть хиба з імени. Причина, що правительство для коренних ґуберній Украйни зважило ся на заведенє таких „нїби-земств" є двояка: раз назадницкий напрямок, який нині тепер верх в Петербурзї за правлїня Плевого, а дальше страх перед „українством", котрого російскі обединителї боять ся більше, як чорт сьвяченої води. Правительство однак забуває, що тим воно само вводить „сепаратизм", бо ставить велику частину українських земель в виїмкове положенє, навіть і в области державної адміністрациї.

— **Люстрацию пожарного Сокола** в Грибовичах великих львівского повіта перевів львівский „Сокіл" дня 10 цьвітня с. р. „Сокіл" в Грибовичах выступав перед делеґатом люструючим Н. Сїлком з муштрою сокільскою. По вечірни великодній зібрали ся Соколи грибовицкі коло читальнї, уставили ся в лаву, зробили кілька зворотів на пробу і вийшли походом на леваду біля школи. Тут начальник стягу дг. Щур предстанив делеґатови віддїл моторних Соколів і заохотив їх, щоби добре держали ся при вправах і не зробили собі встиду. Трубка заграла, понїс ся голосний приказ начальника, а Соколи в мить без всякої поправки виконали приказ, справно і легко мов на крилах сокола. По муштрі відбув ся звіт, перегляд, привитанє ся і познакомленє з кождим поодиноким Соколом, дальше прилюдна і заслужена похвала, заохоченє до дальшої праці, почетний похід і поворот домів. Вправи з сикавкою не могли відбутись, понеже рада громадска зволїсав доси з закупленем сикавки, хотяй вже виставила пожарню при читальни. Вийт і сьвященник відносять ся незичливо, однак праця Соколів і видний вплив моральний на молодїж вспіють їх серця змягчити. Вже нині кажуть „як наша галузь зломить ся, то ми сядем на вашу". Вже чути і видно, як їх галузь тріщить, а не добре є і не користно іти против добра громади, бо громада великий чоловік. Подивити ся нині на ґаздів молодших і молодїж, як спільно вправляють ся, що недїлї і сьвята, як вечерами сходять ся разом і слухають пожарничих викладів своїх командантів, як спокійно розходять ся до дому стискаючи собі руки на прощане, або стрінувши своїх другів здоровкають ся сердечно по християнськи, то мимо волї стає ся лекше на серцю і будить ся надія лучшої долї. Пяні забави коршемні і жарти, при яких ломить ся братови кости або голову розчеплює, зникають перед ідеєю сокільскою як ніч перед сонцем. Се всё майже слово в слово виняте з уст самих селян. На конець замічає ся, що пятьох зі Старшини сего „Сокола" відбули курс пожарний при львівскім „Соколї" і научає своїх другів. — *В.*

— **Канцелярия товариства „Просьвіти"** переслав нам отсе письмо: На нарікання многих членів товариства „Просьвіта", що торговля насїнь Едмунда Мавтнера насилає їм цїнники в незрозумілій для них мові, віднесла ся канцелярия товариства „Просьвіта" до фірми п. Мавтнера, аби усунув се лихо та постарав ся о рускі цїнники та щоби переписував ся з рускими сторонами в їх материнній мові. Фірма Едмунда Мавтнера повідомила канцелярию товариства „Просьвіта", що постарає ся в можливо найкоротшім часї о рускі цїнники і отворить місце рускаго кореспондента, який буде переписувати ся з Русинами тілько по руски. — *Канцелярия товариства „Просьвіта".* До сего письма додамо: було-б пожадане, щоби наша публика всюди де замовляє товари у чужих фірм, допоминала ся рішучо рускої переписки, а тодї — як сьвідчить примір з п. Мавтнером — не тілько наша мова здобувати собі буде що раз то ширше права горожанства, але і найде не один Русин місце там, де таке місце занимає хто инший.

— **Духовний концерт „Львівского Бояна".** Вельми щасливу гадку кинув на засїданю виділу „Льв. Бояна" з дня 20 цьвітня о. Садовский, предложивши, щоби духовний концерт, який небавом устроїть „Льв. Боян" в великій сали „Фільгармонії", обняв своєю програмою не лише твори Д. Бортнянського, але і літурґічні твори других наших і ненаших композиторів, почавши з другої половини 18 віка. Гадку сю приймив виділ з повним признанем для ві ініціятора. Львівска — а мабуть і замісцева українська інтеліґенция — буде мати нагоду, наглядно пересьвідчити ся, що ми не від вчера стали плекати церковний сьпів, та що праця наших людий на тій ниві має за собою вже свою історию. Україна-Русь трудила ся на полї церковної музики від принятя христиньства, а з початком 17 віка дала почин до т. зв. „партесного" або хорального, полїфонного сьпіву, який понїс ся відтак на далеку північ. Правдї богато музичних творів з сих часів попропадало безслїдно; богато їх лежить захованих в манускриптах у монастирских архівах та по царских бібліотеках в Росиї, бо з творів сих побачили божий сьвіт лише ті, яких печатане тут і там одобрив Сінод православної церкви. Але і з тих нечисленних печатаних творів можна провірити, що з'окрема, в плеканю церковного сьпіву, з давен-давна іменно наші люди брали широку, а навіть головну участь, та що як-раз їх твори належать до визначнїйших. Притім треба піднести і ту цїкаву прояву, що а усїх т. зв. церковних „напівів" — а було їх більше на Україні-Руси та в Московщині — „напів київский" занив передове місце, з чого можна заключати, що наші композитори своїм трудом витворили у церковній музиці навіть сайй окремний стиль, яким змогли би ми повеличати ся перед лицем і других народів славяньских, а котрого дальший розвій—подібно як в народній сьвітскій музиці — лежить в наших руках. В програму духовного концерту „Львівского Бояна" увійшли твори слїдуючих українських композиторів, іменно: Максима Березовского (1745—1777) „Во всю землю изшде вещанє"; Турчанинна Петра (1779—1836) „Чертог твой"; Григ. Львовского (1830—1894) „Хвалите Господа"; Ди-

РІК ЗАСНОВАНЯ 1856. **ФАБРИКА ҐІПСУ** Йосифи Франц і Синів 284
у Львові ул. Різницка 16. — Задля побільшеня фабрики подешевїли цїни ґіпсу о 20 сот. на 100 кґ

ТЕЛЄҐРАМИ.

Рада державна.

Відень. Вчерашне засїданє парляменту виповнили самі інтерпеляциї, наглі внесеня і поіменні голосованя, між котрими ні одно не заслугує на більшу увагу. Засїданє скінчило ся о годинї 5 по пол. а слїдуюче назначено на понеділок год. 11 перед пол.

митра Бортнянского (1751—1825) „Гласом моїм ко Господу возвах“ і „Хваліте отроци“; Мих. Вербицкого „Сьвят Господь“ і Івана Лаврівского „Достойно есть“ (з видання Юргенсона); Парфенія, ієромонаха Київопечерскої Лаври „Сьвят Господь (в київскім напіві); Л. Малашкина „Достойно“ (рівнож в київскім старинім напіві), а відтак в укладі о. Садовского „Плотію уснув“. Щоби слухаючій публиці подати наглядний образ оригінальности нашої церковної музики, а именно окремого стилю українско-руских композиторів, порішив видїл „Бояна“ вложити в програму концерту духовні твори також посторонних композиторів. Через порівнане з композициями европейских музиків вийдуть контури нашої церковної музики виразнїйше. Хор „Льв. Бояна“ виконав проте і Чайковского знаменитий октет: „Блажені, иже избра“, Фільского (воронцавского орґаніста) „Кирие елейсон“ (написане в поважнім новітнім стилю), Ґрубера „Angelus Domini“, і в супроводї орхестри ораторию Мендельсона „Христос“. В антракті сего великого концерту будуть ще виконані на орґанї Фільгармонії Клявса „Weihnachtsklaenge“ і Мендельсона „Orgelsonate“. Надїємо ся, що наша інтелїґенция використає сю нагоду і наповнить щільно салю Фільгармонії. — *Н. Вахнянин.*

— **В справі полевих шкід.** Міністер війни, ґен. Пітрах видав розпорядженє що-до винагород, які має виплачувати державна каса за шкоди, заподїяні в полях підчас військових вправ. Міністер взивав передовсїм військові команди, щоби при вибираню до вправ околиці уважали на відносини рільної культури та господарскої системи і в той спосіб старали ся зменшити заподїяні військом шкоди. Дальше зазначує мінїстер, що згідно з законом полеві шкоди, заподїяні військом, мають бути винагороджені. „Військові власти — говорить ся в згаданім розпорядженю міністра війни — занятї при розслїдах полевих шкід обовязані виступити рішучо против неоправданих домагань, однак не вільно їм поводитись тенденцию зменшувати оправдані домагання з фіскальних причин“.

— **Зріст революцийного руху в Росиї.** Революцийний рух в Росиї чим раз більше прибирає величезні розміри. Найлїпшим доказом сего є статистичні дані, які подає реферат российского міністра судівництва. Отже від 1894 по 1903 переведено слїдства в справі політичних переступств над 39.784 душ. При чім на 1894 р. припадає — 1.601, а на 1903 аж 12.469 слїдств. Із обжал. засуджено на рїжні кари: 11.021, і то в 1894 р.— 489, а в 1903 — 3.978. За весь час від 1894 р. до 1903 засуджено: 1.441 душ на Сибір, а 1737 покарано вязницею. Кілька душ засуджено на кару смерти. Значить, мимо всїляких репресий мусить российский абсолютизм уступити а то з тої простої причини, що всего населеня держави не можна посадити до вязниць а „злочинників“ буде що раз більше...

— **Кошти армії.** Мирова лїґа в Руси оголошує ось яку статистику військових буджетів головних европейских держав в р. 1900: Франция 978 міліонів, Німеччина 969 міл., Австро-Угорщина 478 міл., Італія 381 міл., Росия 1.292 міл., Анґлія 1.810 міл. Публичні довги, що походять в більшій части з воєнних видатків, будови твердинь, уоруженя кольоніяльних експедицийних, були в р. 1900 такі: Франция 31.024 міл., Росия 20.072 міл., Анґлія 15.876 міл., Австрия 14.352 міл., Італія 11.908 міл., Німеччина 2.614 міліонів. Відношенє військового буджету враз з відсотками від державних довгів до цілого буджету було: Франция 62%, Німеччина 31%, Австрия 39%, Італія 50%, Росия 42%, Анґлія 74%. Такі величезні суми пожирає молох мілїтаризму — суми, які з великим пожитком для людскости можнаб обернути на инші, культурні і продукцийні цїли. Та поки Европа не перетворить ся на національні держави і кождий нарід, хоч би в федеративнім союзї, не здобуде собі независимости, поти нема надії, щоб наступив кінець для мілїтаризму, що пожирає такі великі жертви в майні, а, бувае, ще страшнїйші в людях.

— **Купіль модної дами.** В берлинськім місячнику „Das Aeussere“, орґані для плеканя жіночої краси і тїла, пані д-р Анна Вебер обговорює справу купели і каже між иншим ось-що: „На питанє, в чім треба купати ся, мабуть не тяжко відповісти. Очивидно в водї. Але многі пані кушають ся в молоцї, деякі в винї. Ба, і в крови з вола купае ся дехто. Мало пань купае ся в самій водї, без нїякої примішки. Переважно мішають воду з парфумою. Очивидно нїжною, о скілько може, бо сильні парфуми съвідчать про злий смак. Лише люди незжиті з культурою люблять сильні запахи. Найбільше уживають кольоньскої води як примішки, і деякі подивлювані красавиці потребують десять, дванайцять фляконів нараз. Одна славна российска танцерка, що рожевостию свого тїла викликує загальну заздрість в кругах товаришок, додає до своєї купели денно 20 пудів съвіжих суниць. В зимі коштує се чималий маєточок. Звісна Режан покриває цїлу поверхність води у своїй ваннї съвіжими фіялками. Съпівачка Белїнчонї має купати ся в рожевих платках, а Торталда, що із своїм смаглявим лицем є ідеалом полудневої расової краси, купае ся в чаю, з примішкою есенциї з найдорожших пахучих рож. Але загал женщин повинен вдоволити ся легко напарфумованою водою“... Ну, очивидно. Не знати лише, чи й наші пані підуть за скромною радою пані д-р Анни Вебер?

— **Давне предсказанє війни.** Российські часописи пригадали собі тепер, що нинїшню війну з Японом віщував тому близько сто лїт российский віцеадмірал Головнїн. Именно в 1817 р. видав він двотомову книжку п. з. „Моя неволя в Японії“. До сеї неволї дістав ся він ось як. В 1792 р. российске правительство звеліло поручникови маринарки Хвостови звідати на малім воєннім кораблї островцї довкола Камчатки, щоби розглянутись, котрі з них могла-б Росия собі привластити. Хвостов оглядав острови і при нагоді справив ся чисто по варварски, бо ограбив одну японьску оселю, спалив її, а мешканців вирізав. Кільканайцять лїт пізнїйше российске правительство, не знаючи о тім, вислало віцеадмірала Головнїна на воєннім кораблї до Япону, щоби заключив з ним торговельний договір. Японці приняли Головнїна відразу нерадо, а коли він вийшов з цїлою залогою на сушу, увязнили его разом з другими, бо гадали, що се той сам Хвостов, котрий спалив їх оселю. Так передержали его цїлих два роки, але неволя тота, як писав відтак Головнїн в згаданій книжцї, записалась в его тямцї найкрасшими споминами. Жив властиво на свободї, окруженний найбільшою вигодою і вічливостию із сторони японьскої, робив, що хотїв, лише не вільно було ему опустити границь Япону. Аж по двох роках японьскі власти пересьвідчили ся якось, що він не Хвостов, і позволили ему відїхати на тім самім кораблї домів, наділивши его на незабудь всїлякими дарунками. Не дивота, що Головнїн в описї сеї „неволї“ висказав ся про Японію та его населенє дуже симпатично. Але нинї найцїкавійшим з тої книжки являє ся отсей уступ: „Є се народ, котрий зачудує цїлий сьвіт. Треба лише іскри, а спалахне ґеній того народа. Японію подібний тепер до Росиї за часів перед Петром І. Треба ему лише ґеніяльного володїтеля або просто якогось потрясеня, щоби чесноти сего народа видали чудний овоч. Богато думав я над тим підчас моєї неволї і хотяй подивляв Японців, то однак журив ся гадкою, що колись будемо в них мати дуже небезпечного противника. Сибір мусить мати вихід на океан, а Японці не дадуть нам его. Ледви присунемо ся до океану, вони певно видадуть нам війну. Кажу „війну“, а маю на думцї ряд воєн. Нема на сьвітї моряків лїпших від Японців, ніхто більше від них не лехковажить житєм, коли за его цїну можуть зробити щось доброго для своєї вітчини. Вони спосібні до найбільшого геройства. Виджу наперед, що будуть мати знамениту фльоту, а побоююсь, щоби її доброти не випробовали на нас. Раджу Росиї не легковажити їх, але спішити ся з занятєм берегів океана, бо за кількадесять лїт буде вже за пізно.“ Треба признати, що той Головнїн був мудрий чоловік і не злий пророк.

— **Потреба жінок.** Часопись „Record-Herald“, що виходить в Чікаґо, оповістила з держав Кензес, Вашінґтон і Аріцона цїлу пачку дописий від представителїв поганїйшої половини людского роду, котрі страшно тужать за жіночою частиною людства. Дописи уложені вправдї стилем, який нагадує пильні замовленя товарів, але се не зміняє річи, противно съвідчить тим більше, що горячє бажанє і непоборима туга кермували пером. А що найцїкавійше, дописувателї зовсїм не вибагливі, як богато мужчин в краях богатих в жіноцтво, де кандидатка на товаришку житя має сполучати в собі красу і молодість з округлим маєточком. В однім листї пише пр. якийсь мужчина Вискеуе в Аріконії між иншим таке: „Потребуємо тут кілька ваґонів жінок; чим скорше їх дістанемо, тим лїпше. Стать, вигляд і вік річ другорядна, коби лише були женщини. Очивидно гарні і добрі дївчата мають першеньство; але рефлектантки не съміють бути вибагливі“. Дальше подає автор принанчивий образ економічних відносин в своїм краю. „Рогата худоба тисячами стоїть по колїна в люцерні; край богатий а молоді мужчини богаті та ощадні. Не мають лише з ким женити ся. В тім цїла біда“. Так кличуть на заході північної Америки за більше або менше нїжним жіноцтвом. Може сей найде який відгомін серед племени Еви, охочого вийти замуж.

— **Дрібні вісти.** В Чернівцах вибух страйк різників з причини розпорядженя магістрату в справі продажи мяса. — Магістрат міста Праги ухвалив заборонити женщинам носити довгу одїж в огородах і міських парках, під загрозою грошевої кари, щоб не робили пороху.

— **Репертуар львівского руского театру на гостинних виступах в Сяноцї.** Середа, 4 мая 1904 р. „Сватя Мусія“ комічна оперета в 3 д. М. Кропивницкого; четвер, 5. V. „Власть тьми“, драма в 5 д. Л. гр. Толстоя; субота, 7. V. „Жидівка вихрестка“ драма зі съпівами в 5 д. Тогобочного; неділя, 8. V. „Запорожець за Дунаєм“ оперета в 3 д. Артемовского; второк, 10. V. „Весїля при лїхтарних“ оперета Офенбаха; четвер, 12. V. „Дїти Вапюшина“ драма в 4 д. Найденова; субота, 14. V. „Дон Цезар“ оперета в 3 д. Делїнґера; неділя, 15. V. „Ой не ходи Грицю та на вечерниці“ драма зі съпівами в 5 д. М. Старицкого; второк, 17. V. „Ямарі“ оперета в 3 д. Целера; четвер; 19. V. „Відьма“ фантастична оперета в 5 д. Яновскої; субота, 21. V. передпослїдне представленє „Циганьский Барон“ оперета в 3 д. Страуса; неділя 22. V. пращальне представленє „Невольник“ драма зі съпівами в 5 д. Кропивницкого.

— **З „Народної Гостинниці“.** Годі нам кождому з осібна відповідати на численні запитаня — проте сею дорогою повідомляємо нашу П. Т. суспільність, що один удїл виносить всего 20 К і 2 К вписового, а всякі вкладки опроцентовуємо по 5% від сто. Також просимо у всїх справах удаватись вирост під адресою: „Народна Гостинниця“, Львів, Ринок ч. 36. — *Дирекция.*

— **Читальня „Просьвіти“ у Львові на Жовківскім передмістю** устроює в недїлю, 8 н. с. мая 1904 р. о годинї 6 вечером, в великій сали „Здровя“ при ул. св. Мартина, ч. 22, власними силами вечерок інавґураційний з слїдуючою програмою: 1) Вступне слово; 2) Лисенко: „Верховина“ і Людкевич: „Закувала зозуленька“, продукції мішаного хору читальні; 3) Шевченко: „До Основяненка“, деклямация; 4) Артемовский: а) Ангел ночі, б) Чорна хмара, — соля і дует з оперц „Запорожець за Дунаєм“ в супроводї фортепяну; 5) Лисенко: „Пісні народні“, відьспівае мішаний хор читальні; 6) Матюк: „Веснівка“, сольо сопранове в супроводї фортепяну; 7) Колесса: „Козаки в піснях народних“, відьспівае мужеский хор читальні; 8) Федькович: „Довбуш“, деклямация; 9) Лисенко: „Боже великий єдиний“ — молитва, відьспівае мішаний хор читальні в супроводї фортепяну. — Цїни місць: Крісла по 1 короні, по 70 і по 40 сотиків; місця стоячі по 20 сотиків. Добровільні датки для читальні приймає ся з подякою. Білетів скорше набувати може в хаті читальні (ул. Жовківска, ч. 59 Б) що дня від годинн 7 до 9½ вечером, або в склепі п. І. Чорнія (ул. Жовківска ч. 59 А), а перед самим вечерком при касї від годин 4. Комунїкация з середмістєм найдогіднїйша трамваєм кінним до станції зелїзниці на Підзамчу.

— **Товариство „Родина“** в Коломиї устроює в суботу 7-ого мая с. р. вечерницї з танцями. Стрій візитовий. Вступ від особи 1 К. Початок о ½ до 9 вечером. — *Видїл.*

— **Загальні збори філії товариства „Просьвіта в Бережанах** відбудуть ся 12 н. ст. мая (в четвер) о год. 10 рано в домі тов. „Надія“. На порядку окрім звичайних справ ще 3 реферати — з історії, господарства й економії. Перед зборами богослуженє в церкви.

— **З почти.** По всїх почтових і телеґрафічних урядах в Галичині запроваджує ся з днем 1 мая урядованє після часу середноєвропейского (як на зелїзницях).

— **Пожарний „Сокіл“ в Марківцях** товмацкого повіта засновано на статутї „Сокола“ у Львові. Ц. к. намістництво затвердило вже статут.

— **Поручає ся** універсальний інститут технічно-дентистичний п. Віктора, пл. Галицка ч. 7, Львів. 213 1—10

Надіслане.

Спеціяліст недуг внутрішних

Д-р Евген Озаркевич

довголітний лїкар клініčний і заведеня лїчничого в Щавницї, ординує постійно у Львові, ул. Корнякта ч. 1, II. пов. (Народний Дім). 609

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

299 5—19

Др МИРОН ВАХНЯНИН

лїкар клініки львівского університету б. лїкар клініки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 по-

314 полудни ул. Академична ч. 26. 2 27

ДОНЕСЕНЄ.

Дотеперішний винаємець фабрики консервів в Любичи королївский, котрий ту фабрику підніс до звісної загалови висоти, покинув сей винаєм і переніс ся із запасами до Махнова коло Любичи королївскої, де наміряє заложити власну фабрику і без перерви буде міг всїм ласкавим замовленям, все вволяти. Дякуючи за дотеперішну память, просить о дальше поперте сего краєвого підприемства.

З високим поважанєм

войтїх сипнєвский.

Прошу адресувати виразно:

Войтіх Сипнєвский, фабрика консервів, Махнів, п. Любича королівска. 318 1—2

ЛЮБІНЬ заведене жерельно-купілеве і гідропатичне.

Найсильнїйші сірчані води на суші. Лїченє електричностию масажом, ґімнастикою. В Любіни лїчать ся із знаменитим успіхом навіть задавнені форми ревматизму суставів і мязів, артритизм, ішіяс, нервові недуги, опуханя по зломаних і звихнених, завалене окістної суставія, недуги шкірні і жіночі, сніжені прояви кіли. Комнати умебльовані, евентуально з кухнею вже від 1 К денно. Купелї мінеральні по 1 К, 1 К 20 сот. і 1 К 40 сот., беровинові по 3 К. Зелїзнича станция, почта, телеґраф і цитника в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Всяких поженень удїлює відворотною почтою купелева управа.

Лїкар заведеня: **Д-р КАЗИМИР ВЕРНИЦКИЙ**, син.

317 *Сезон від 20 мая.* 1—10

Від 35 лїт уживає ся Берґера смоляне мило

в Австро-Угорщинї і у всїх культурних державах до митя та купели против висипки і нечистоти шкіри. Кожда етикета мусить мати отсю марку охоронну і підпис фірми,

инакше товар не є правдивий, від 35 лїт уживаний

Склад G. HELL & Comp. Wien, I. Sterngasse 8.

82 1—6

Центральна каварня

пл. Галицка ч. 7 I. поверх перейшла на власність

Вільгельма Бехтльоффа

котрий вічливо поручає ся ласкавій памяти

Впов. Гостий. 293 4—8

Знак випалений на корку

для охорони перед фальшованєм — MATTONI'S GIESSHÜBLER — Маттонія ґіґібларска вода щавова. 28

Для вигоди

Впов. приїзжим видаю в окремім льокалю обіди з 3 страв: росіл або зупа, печеня з яриною і леґуміна, в пість риба за 40 кр., — або з 4 страв: росіл або зупа, штука мяса, печеня з яриною і леґуміна за 60 кр. Для тих, що задержують ся лише в день, безплатна ґардероба. Вина на бочки і бутельки найлїпших якостий по найнизших цїнах.

Рускі списи страв лежать до розпорядимости.

НАФТУЛА ТЕПФЕР

ул. Трибунальска ч. 12.

79

Коперницкий і Син

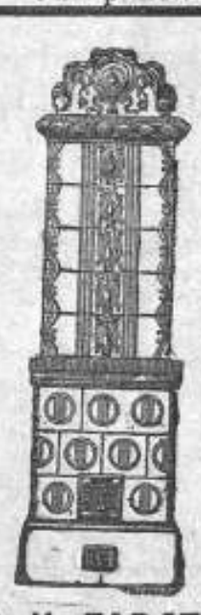
Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. I

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Абітуриент, здібний інструктор гиздить лекциї на село. Вимаганя скромні. — Зголошеня: „Абітуриент“ Львів Університет. 308 2—3

Л. & К. ГАРДТМУТ

ц. к. надворні доставники

у Львові

пасаж Гавсмана ч. 8.

313 2—5

Обширну брошуру о **ТРУСКАВЦІ** висилає на домаганє УПРАВА.

в 1 сезонї т. є. від 15 мая до 30 червня і в третім від 1 до 30 вересня о 30% дешевше.

В ТРУСКАВЦИ

Лїчить ся з незвичайним успіхом.

Початок сезону 15-го мая. — Конець 30-го вересня.

Ревматизм, подаґра, товстість, недуги серцеві, ниркові і міхура, схіяс, астма, гемороїди, петеруха (кіла), недуги жіночі і жолудкові. 304 2—6

В заведеню ординують лїкарі: цїсарскій радник др. Едвард Крижановский з Бучача і др. Тадей Прашіль зі Львова ул. Голубина ч. 6.

Zacherlin

hilft großartig als unerreichter „Insectentödter".

Правдивий лише в фляшочках.

Набути можна всюда де висять плякати.

ЛИПИК

в Славонії, перворядне купілеве заведенє

Одиноке гориче йодисто-алькалїчне жерело (64° C.) на суши.

Стадия Льоніталь (від Дяковецьо). Попадто полудньова железнична станиця Pankrac-Liptk.

Преписване: в Будапешті, Відни, Льондоні, Римі і Бруксели. Величаво уладжені купелї термальні, подолїчнице заведенє, інгалятории Буліча, дієтетична кухня, санатория для дїтий, лїчниця для офіцирів. Елегантний салон курацийний, каварня і ресторацийа, великий парк, прогулькова железница, каплиця, знамениті готелї, електричне осьвітленє.

При ревматизмі, гостци, іхіасе, недугах костий, катарі жолудка, кишок, міхура і т. д. ексесудаті, а також при скрофулїчних та всяких недугах крови вспрічнаве.

Щідне купілевого сезону ординує 10 нїмачних лїкарів

Термальна вода просто з жерела, а дальше через L. EDESKUTY в Будапешті

Термальну сїль можна замовити безпосередно в купілевій дирекциї. 281 3—4

Всяких поменень уділяє **Купілева дирекция.**

Тисячі случаїв недуг

є причиною лиха: на продув воздуха виставлених кльозетів.

Ґутмана патентована гігієнїчні кльозети комнатні

в після оречення перворядних лїкарских повиг докопечні до удержаня здоровля, а також в часї опіки недужих.

Подрібно ілюстровані цїнники безплатно і даром у філії ц. к. управ. фабрики кльозетів

Л. Ґутман, Львів, ул. Ягайлоньска 8

Найбільший вибір всїх родів: кльозетів домових і комнатних, стільців кльозетових, Pots de chambre, Bidets, купелевих ванєн, комплетних купілевих уладжень, ґазових печий, Rechands, ґазових кухонь, мосяжних і зелїзних меблїв, дитинних візків, фотелїв до воженя хорих, гігієнїчних сплювачок, кльозетового паперу і ин. 103

Головний склад для Галичини:

австро-угорского підприемства „ТЕРМОФОР".

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в найбільшій части европейских держав з успіхом всякого рода шкірної висипки, особливо против пормлїв і хрон. недуг шкіри та паразит, пращів, також против червоности носа, відморожена і печеня ніг. Берґера смоляне мило має в собі 40% деревної смоли і цїлковито відрізнює ся від усїх прочих смолиних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного

Берґера смоляно-сїркового мила.

Яко лекарство смоляне мило до усунена всякої нечистоти лиця, против висипка на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило до миття, купелїв і до щоденного ужитку служить.

Берґера ґлїцеринове-смоляне мило

котре містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно напереумлене.

Цїна штуки кождої новисшої сорти 70 сотиків разом з поученєм, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смолиного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалєм у Відни 1883 і золотим медалєм на виставі в Парижи 1900.

Для осіб, що не виносить запаху смоли, виробляємо з безбарвної не речищеної смоли антрасолове мило, котре подаємо в торговли під назвою Гелли антрасолове (біле смолине) мило. З Гелли антрасолевого мила виробляємо одно з 5% а друге з 10% антрасолю, відтак антрасолево-бораксове мило, антрасолево-сїркове мило, антрасолево-сїрково-молочне мило, антрасолево-ґлїцеринове-тоалетове мило. Антрасолеві мила визначають ся згідно з лїкарским приписанєм успішним дїланєм против шкірної висипки і нечистоти лиця. — Цїна від штуки 80 сотиків. 182 5—30

Дістати можна в аптиках і дотичних торговлях.

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien, I., Sterng 8.

Охоронна марка: **КОТВИЦЯ.**

в РІХТЕРА аптики в Празї

LINIMENT. CAPSICI COMP.

вівсе пагально як найуспішнійше і усмирюче біль средство до натирани; по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупні сего удобреного средства треба уважати на оригінальнальні фляшочки в пудełках з охоронною маркою „Котвиця", а аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний набір.

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом" в Празї, І. улиця єлисавети 5.

823 15—20

Леопольд Герман

ТЕХНІЧНЕ БЮРО

Фабричний склад машин, знарядів, моторів, огнєстрелких кас, сикавок, помп і всяких технїчних артикулів.

Львів, улиця Городецка число 14а.

Проектує та уладжує горальні, бровари, тартаки, фабрики крохмалю і картофляного сиропу, цегольні, водні і парові млини, а також всякі инші фабричні і промислово-господарскі заведеня.

Уладженя для електричного осьвітлена і перенесеня сили, водопроводи і центральні огрійниці. Виконанє всяких дотичних проектів і реконструкцийних робіт.

Спеціальність! **Моторові млини, мотори і льокомобілї** до порушаня при помочи бензини, петролїну, спіритусу і нафтової роли. 282 3—5

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем"** або **„косою"** виробу першої галицкої парової фабрики мила і сьвічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ (заснованої в 1846 році.)

Прібки і цїнники даром! 172

НОВІСТЬ! **Машина парова** відчищує подушки пірані цїлковито по 30 кр. за кільоґрам. Лише 2 зр. коштує перероблене матерацїв (за 3 подушки). Дрелїхи на матераци метер по 50, 60, 80, 90 і 1 зр. до 1·50. Найбільший вибір лише в спеціяльній робітни колдер і матерацїв Йосифа Шустера, Львів, Коперніка 5. 287 2—10

Перший руский склад машин до шитя

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч 45 по 8 зр. (для грубої роботи).

Всч. Священикам і ин. Урядникам продаю на ратн, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя силати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жадане і даром 313

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

ПАСАЖ ҐАВОМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plastikon

(46 разів преміоване.)

Від 15 до 75 до побаченя: Прогулька до полиской Швайцарлї в чудові Татри і Пйонїни. Оглянене Кракова.

Вступ 10 кр.

ТУТКИ цигаретові 100 штук за 1 зр. поручає А. Малуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7

Одиноке, дїйсно анґлїйске

средство краси

в БАЛЯССИ правдиво анґлїйске

огірковемолоко

котре вже по 2—3 разовім насмарованю дїлає успішно і усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, весинки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю сьвіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К., до того огірковe мило 1 К., пудер 1·20 К.

Головна висилка: C. Balassa аптика, Budapest Erzsébetfalva

Головні склади в Галичині: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайера, Перемишль, площа „на Брамі" ч. 4. 183b 4 10

Новість! *Новість!*

Палена кава з власного парового паленя

щодень сьвіжо палена!

Палена кава

точно по приписам гігієни, при помочи сьвіжого воздуха — знаменита в смаку та ароматї — що день сьвіжо палена!

½ кільо паленої кави Melange ч. I 80 кр., ч. II. 90 кр., ч. III 1 зр. 10 кр., ч. IV 1 зр. 20 кр. Цїсарска Melange ч. V. 1 зр. 40 кр. — Палена кава при помочи горячого воздуха має ті прикмети, що задержує знаменину арому, чистий делїкатний смак, найбільшу видатність, і тому значно дешевша в ужитю чим кави палені в инший спосіб. — Палена кава пакована в перґамінових мішочках в вазї 1, ½ і ¼ кільо.

Поручає торговля чаю і кави

Едмунда Рідля

У ЛЬВОВІ

ул. Театральна 3, *напротив Катедри.* 160

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вшов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знаменити вироби по умірковапих цїнах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично уладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і информації висилає ся на домагане оплатно і даром. 200

Сикавки і пожарні прилади

з краєвих і ческих фабрик

найдешевше

з 5-лїтною гаранцією на ратальні силаши

Львівске БЮРО ТОРГОВЕЛЬНЕ

Львів, ул. Косцюшки ч. 4

поручає

найлїпші вужі до сикавок, коновки, гаки, шеломи і стражацкі мундури. 152

Ілюстровані цїнники висилає відворотно.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянської. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 86. **Львів, Понеділок 19 Цьвітня (2 Мая) 1904.** **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Ганемана ч. 9; К. Бухнталь ул. Короля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациі.

При зближаючій ся зміні місяця просить ся Вп. передплатників о вчасне відновленє передплати на місяць май, як також о ласкаве вирівнанє позісталих заległостий найдальше до 13 слїдуючого місяця, инакше була би Адміністрация приневолена дальшу висилку часописи зі згаданим днем застановити

З міжнародної арени.

В двох кінцях земской кулї лунає тепер грохіт репетирів та ллють ся кров і, що цїкаве, в обох тих війнах змагає ся европейска раса з инпескірцями. На далекім Орієнтї взяли ся на добре до себе Москаль та Япанець; а знов на далекім полуд и нїмецкі наїздники ме можуть дати собі ради зі збунтованими Герерами-чорноскірцями. Обі сї війни будь-що-будь симптоматичні. Біла раса, репрезентанти найвищої на земли культури, збудила нові сьвіти і жовтий і чорний, що не пішли слїдами американьских червоноскірців та австралійско-полїнезийских дикарів, не дали ся стерти з лица землї — на се були вони за сильні — і зачинають тепер оспорювати право Арийців на опановане всего сьвіта. Азийске, жовте небезпеченьс во се квестия недалекої мабуть будуччини. Чи коли ми, Европейці, говорити будемо і про „чорну небезпеку", можна сумнївати ся, все-ж таки чимраз то частїйші і завзятїйші бунти чорноскірих туболців в Африці против европейскої кормиги є симптомом, котрий каже сподївати ся, що таки прийде час, коли Европа буде мусїла зрезиґнувати з опанованя чвертьмілїярдового мурийского муравлища.

Та се далекі, дуже далекі гороскопи. Поки-що Нїмці, перша мілїтарна сила в Европі, мають клопіт з герерскою „голотою" і то клопіт більший, ніж сего самі надїяли ся і ніж взагалї можна було сподївати ся. Вже два місяці з накладом веде ся та війна на далеких просторах південної півкулї і кінця не видати. Доси бодай, коли можна назвати кого побитим, то хиба Нїмців, бо показує ся, що Герери з'орґанїзовані добре, узброєні найлїпшими европейскими репетирами — Нїмці кажуть, що оружя доставляє Герерам Анґлія, що сусїдує своїми полуднево-африканьскими займищами з посїлостями нїмецкими — та що й военна умілість їм не чужа, і бють Нїмців раз за разом. На свою розраду можуть Нїмці потїшити ся бодай тим, що все таки — показує ся — їх „культуртреґерство" не остало без успіху і видає овочі, хоч, що правда тутки для самих „культуртреґерів".

Особливо не пощастило ся Нїмцям в послїднім тижни. Після нїмецкого пляву, мали чотири колюмни, машерукчи з чотирох противних сторін до одного центра, — а була ним велика осада Окагамдин — зловити Герерів паче в паству і здавити їх безпощадно. Та Герери помішали сему плянови над сподївань зручно. Замість бороти ся на чотири фронти, ударили на одну з чотирох контрацийних колюмн, і прямо витли еї в пень та зискали вільне поле. Тепер з Нїмеччини висилають нову підмогу для африканьскої експедиції, бо — показує ся — що дотеперішні сили є до здавлена Герерів за слабі.

Коли перейти з поля воєн в область міжнародних дипльоматичних відносин, то в тім згляді найзамітнїйшим фактом послїдних днїв буде безперечно побут президента Любе' в Римі і навязане тїснїйших відносин між Францією а Італією. Між тими двома країнами ніколи не було дружних відносин. Політика Кріспіого, що йшов цїлковито на руку Бісмаркови, була прямо непризнною для Франциї, за що Франция віддячила ся знов забранем Італії Тунісу прямо з під носа та викликанем абісиньскої війни, що скінчила ся банкроцтвом т. зв. еритрейско-кольоніяльної политики для Італії. Та нині вже те затерло ся в памяти обох сторін і Італія, під впливом близьких політичних відносин, стала відчужувати ся від тридержавного союза, а натомість чим раз то прихильнїйше споглядати в сторону Парижа. Перворядну ролю в тім пересуненю політичних симпатий відограло австро-італійске соперничане на Балканї, як і квестия відновленя торговельних трактатів між сими обома державами, а проголошена Більовом теория „Extratour'ів", себ то можливости мировосоюзних трактатів на кілька боків, відчинила і Італії можність заключеня двоїстого французко-італійского порозуміня, побіч істнуючого тридержавного аліянсу. Коли-ж додати ще невдоволенє Італії з трактованя Італійців в Австрії, то будемо мати підклад, на якім зросло се нове „порозуміне".

Побут Любета в Римі привитала італійска преса незвичайно горячо, а французко-італійске зближенє назвала фактом історичної ваги. І справді, хоч як Італійці любують ся в пересаді, годі сказати, щоби та опінка нового союза була неправдивою. Побіч французко-анґлійского порозуміня є се в послїдних часах друге зближенє, доси оподалїк від себе стоячих держав, а тим самим і чимале схибленє дотеперішної міжнародної рівноваги. Особливо-ж, побіч австро-російского і нїмецко-російского порозуміня, треба вважати французко-італійский аїяне новим виломом в тридержавнім союзї.

До недавна ділила ся Европа в дві головні політичні ґруни: тридержавний союз і союз французко-російский. Анґлія стояла осторонь, хоч все таки більше хилила ся до тридержавного союза. Нині карта европейских політичних союзів зачинає змінятися. Два згадані що йно союзи справдї ще істнують та чим далї стають ся все більше формою без змісту. Нові, скоро розвинувші ся відносини особливо поза межами Европи спонукали потребу корректур в дотеперішнім уґрупованю сил. Розріст нїмецкої кольоніяльної политики викликав сильне занепокоєне в Анґлії і пхнув еї до зближеня з Францією, тим більше, що кольоніяльні конфлїкти між Францією і Анґлією тим часом вирівнали ся. Італія знов, зрезиґнувавши з широких кольоніяльних замислів на африканьскім континентї, звернула пильнїйше око на сусїдні береги Балкану і мусїла тут стрінути ся з соперництвом Австриї, а знов Австрия, ведена гр. Голуховским, в інтересї польско-шляхоцкої политики причалила до Росиї. Подібно і Нїмеччина, для анґлїйского антаґонїзму звернула свої очи на Петербурґ. Ось-так нині, хоч два давні політичні союзи все істнують, зачинають в Европі зарисовувати ся Контури двох нових ґруп, з котрих одною треба вважати Анґлію, Францию і Італію, другою Нїмеччину, Австрию і Росию. Се дві ґрупи не тілько міжнародних економічно-кольоніяльних суперечностий, але і з огляду на характер внутрішної політики дотичних країв. Нинїшна радикальна Франция ближе духом вольнодумній Анґлії і Італії, коли між тим в двох мілїтарно-бюрократичних державах середної Европи та в Росії розпалює ся чим раз сильнїйше борба назадництва із поступом. Се безперечно і два культурні сьвіти.

Годі нині однак сказати, щоби тридержавний і дводержавний, франко-російский союз стратили через се усе своє значінє. Так знов не є. Сї два союзи, були виключно політичні, призначені для вдержаня міжнародної рівноваги на европейскім континентї, істнують і далї. Нові, додаткові союзи, отсї „Extratour'и", — як сказано — се свого роду корректури, викликані заморскими і економічними відносинами держав, що однак не виключає, що з часом можуть вони виперти цїлком давне уґруповання держав і перемінити ся в союзи політично-военні.

Народні учителї, наслїдуймо!

(Статя надіслана.)

Се, що розказувати-му, видів я не у себе в Галичинї а в сусїдній Буковинї. Дня 24 цьвітня с. р. поїхав я в гостину до Неполоковець. Не гостював довго лиш годину, бо господарі вибиралисъ до Вашківців н. Ч. на „Народний фестин" уладжений в честь учителя Безпалка, кошового тамошного тов. „Січ", котрого саме перенесено. Здивувало мене, що в честь учителя уладжувсь фестин. Се-ж нечувана річ. Вже найбим казав в честь якого старости, а то учителя! Просто чудо. Поїхав і я на сей працальний фестин; ну і приглянув ся. Майдан обведений навколо загородою, обвішаною коверцями. В однім місци загороди повівають на високих, може 5 сяжневих дручках два синьо-жовті прапори — се брама, вбрана сосновим вінцем а між сосною видко на голубім поли прибитої доски золоту напись: „Многих літ". Війшовем в середину, значить ся — як они кажуть — в „кіш". Людий в коші більше двох тисяч, самі селяни. Дивлюсь з в глубинї коша є на підвишеню шатро з килимів і множеством хоругвів і хоругвок. Між зібраними видко також інтеліґенцию. Не йду до них а вже приглядаюсь подалеку. Січовики робили якраз вправи. Музика грає; стріляють раз-у-раз з моздірів. Беру оловець та нотую, бо се-ж варто переказати людям. Січовик, під котрого проводом відбувались вправи, називавсь осавул Лисак. По вправах, яких не повстидали-б ся і деякі нїмецкі турнери, засьпівав хор зложений з інтеліґенциї. Хор не був приготований умисно, лиш таки там случайно зложений, але вивязувавсь добре. Опісля оден з академиків деклямував, по чім наступив ще раз хор і деклямация Шевченкового „Вють пороги", виголошена учителем Герасимовичем а вкінци сам кошовий, котрого працали, привів в найповнїйшим порядку січовиків перед шатро. Якийсь молодий селянин, січовик, справжній козак, вийшов з гурту і рідною бесідою працав кошового від товариства „Січи".

Сим січовиком мав бути учитель Гуцайло, перебраний по селянськи. Як менї сказано — заточенець з Галичини. З его бесіди довідав ся я, що кошовий Безпалко, перенесений тепер з Вашківців наслїдком закулїсових впливів з Галичини (Вашківці лежать на самій граници обох країв) поклав великі заслуги задля розвою товариства, через що всї відчувають великий жаль з причини его страти — при чім бесідник зазначив, що жадні перешкоди не зразять буковиньских учителїв в працї коло двигненя на-

---

21)

Болєслав Прус.

Палата і рудера.

З польского переклав

О. П—м.

Розділ X.

Вуй і сестрінець.

Пан Ґвоздзїцкий, вуйко Ґустава, бу фінансїст і гіпохондрик.

Нїкому не складав візити, від нїкого їх не приймав, і можна було навіть думати, що дбав о те, аби його як найменше знали і як найменше про него говорили. З сімох нїмнат, які складали його елеґантне помешканє, вибрав собі малий, з осібним виходом кабінет, положений від сторони подвіря і там, коли був дома, проводив цїлі дні!

Зі всїм тим, кабінет сей видів його дуже рідко, що принайменше не дивувало анї не гіршило служби, яка реґулярно побирала досить високу платню і знала, що має множество інтересів за домом.

Нерадо також показував ся Ґвоздзїцкий на улиці, а коли обставини змушували його до того, тоді не ходив піхотою, але їздив замкненою каритою. Додаймо ще, що до театру не ходив, а Саский город знав недокладно, Ботанічний тілько зі слуху, а будемо мати образ жита, яке вів сей чоловік, що обертав ся виключно в кругї фінансових інтересів.

А що ніхто перед оком ближнього укрити ся не може, тож і Ґвоздзїцкий не скрив ся. Сферп торговельні знали його докладно, докладнїйше може, якби собі того бажав, і кажучи правду, поважали чудака.

Кождий знав, що ще перед двацятьма роками чоловік сей був убогим, і що тілько величезною працею, витревалістю а може ґенієм дійшов до мілїонового маєтку.

Всї знали дальше, що був нечувано консеквентним і словним, хотяй побіч того пускав ся нераз на гараздові спекуляциї, з котрих виходив щасливо. Вкінци знали, що було здаєть ся найголовнїйшим, що запитаний о раду, або не давав пїякої, або давав добру, а крім того, що в разї потреби помагав по тихо, але успішно.

Коротко кажучи, з Ґвоздзїцким не признавав ся нїхто, однак всї цїнили його; бо ходили глухі вісти, що чоловік сей в штуцї гнобленя неприятелїв був майстром над майстрами.

Старий льокай капіталїста, говорив голосно, що пан його був сотворений на камедулу а коли ним не зістав, то тілько длятого, що мав сестрінця Ґуця, якого любив до божевілля.

Коли Ґвоздзїцкий мимо пізного віку, купував і продавав добра, каменицї, збіже, дерево і тисячі инших предметів, то робив се тілько длятого, аби Ґуцьови зіставити як найбільший маєток.

Коли мимо вродженого потягу до простоти жита, тримав люксусовий льокаль і службу, робив се предвиджуючи, що Ґуцьо леда хвиля кине свої малярскі студиї і верне до дому.

Але хлопчина працював з одушевленем і про поворот не думав; а вуйко тужив, але мовчав, посилаючи йому гроші і заклинаючи на тїни матери і любов для себе, аби гуляв що ся вдїзе, брав від него нїлько схоче, але уникав довгів.

Вкінци вернув Ґуцьо і заледви переступив поріг дому, найпершою його чинностю було отверезити вуйка, котрий зобачивши його зімлїв. Пробудженний, поцїлував хлопця в голову, спитав, чи не потребує гроший, і в пів години пізнїйше виїхав кінчити інтерес, на якім знов зискає кількапацять тисяч.

В четвер по сїй бурливій ночи, коло одинацятої зрана, вийшов Ґустав до кабінету вуйка, котрого застав над плянами і паперами.

Ґвоздзїцкий не був сам: при дверах стояло якесь індивідуум, котре Ґустав мав охоту взяти за модель до образка покутного дорадника.

— Може перешкаджаю — спитав Ґустав, достерігши, що візита його перервала розмову.

— Боже Борони! — відповів Ґвоздзїцкий. — Посидь хвильку, я зараз скінчу.

Потім звернув ся до особи, що стояла при порозї.

— Податки, розумієть ся, залягають?

— Так, прошу ласки пана! — відповіло індивідуум.

— Треба довідати ся про скількість і зараз заплатити — говорив фінансїст.

— Треба також спровадити людий, аби розкинули будинок... А се на погріб!...

І подав незнакомому трийцять рублїв.

— Прошу ласки пана, а як буде з ним? — спитало індивідуум кладучи натиск на остатнім слові.

— Но, як!... се вже скінчений нездара, треба подумати, чи не можнаб примістити його в заведеню якім. Тимчасом нагодуйте, троха одягніть а передовсїм викупайте, бо здаєть ся, буде зрік тому, як він не мив ся... відповів Ґвоздзїцкий.

— Прошу ласки пана, а з дитиною?

— Дитину, Грибович, віддасиш зараз до охоронки. Воно здаєть ся є хворе і в тій вохкости анї на хвилю зістати не може. Ось картка.

Індивідуум взяло картку і серед найпокірнїйших уклонів вийшло за двері.

Дивна і страшна річ! Ґустав, слухаючи сеї розмови, дістав другий раз биття серця; та не хотячи лякати вуйка, і бажаючи рівночасно відігнати від себе прикрі гадки, спитав його:

— Щож се за плани, оглядаєте вуйку?

— Ставляем хату, моя дитино.

— Для себе?

— Для тебе.

— О мій вуйку, — скрикнув маляр, — чи я варт тілько добродїйств!...

Ґвоздзїцкий бистро споглянув йому в очи, та зобачивши там сльози, швидко відвернув ся і пробурмотів:

— Мазґай з тебе!

І вийшов до салї а Вольский за ним.

Кілька секунд вистарчило до успокоєня сих двох сильних людий, хотяй оден з них хорував на серце від вчера, другий від двацять-пяти літ.

— Маю до тебе просьбу, коханий вуйку — зачав Ґустав.

— Що такого?

— І тут в місті кружок чесних чудаків, які нараджують ся над ущасливленем людскости. Чи не хотів би ти з ними пізнати ся?

— Ні.

— І длячого? — спитав Вольский, глядячи йому в очи.

— Длятого, що я не є анї чесним чудаком анї не думаю про ущасливлене людскости.

— Ти придав би ся там, вір менї.

— Нїчо з того! — відповів рішучо Ґвоздзїцкий.

— То може схочеш принайменше зложити візиту старому Пйодуновичеви?

— Я вже казав тобі, що зложу, але за рік.

— Чому не нині? — напирав Вольский.

(Дальше буде.)

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Антона Климовича і Сина

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше насїня салати, морквы, петрушки, буряків цвиклових, цебулї, дымки, редьковки і т. п. в пакетиках по 10, 20 сот. і вище. Насїня пастївних буряків, мамутів, пільотів, тимотки, конюшини, ніньского зуба по як найнизшій цїні. Мало замовлене на пробу вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня.

Китицї іменинові і весїльні в найгарнїйшім укладї.

Просить ся докладно адресувати. Телеґрама: **АНТІН КЛИМОВИЧ, Львів.**

309 4—10

роду, але як-раз більше ще загріють їх до діла, бо се-ж святий обовязок чесної людини стояти по сторонї покривджених. Та ще що: він, яко сїчовик, підпорядкований кошовому, прямо наказує своєму зверхникови, щоби йшов і клав дальше підвалини під ту величню будову народного відродженя, щоб воскрешав „Сїчи“ за „Січами“, а колись, мовляв, знов заговорять стени про нашу славу, та дадуть нам краще, свобіднійше житє. Відтак сїчовики повторили грімко его послїдні слова: „Працай батьку кошовий“ кілька разів. Тут кошовий забрав сам голос. Говорив широко про права робучих мас, про значінє орґанїзацій, дальше сказав, що спиновано учителїв в їх роботї в лише незрозумінем річи зі сторони дотичних чинників, бо они не пізнають, що робота коло осьвідомлюваня мас то робота коло культурного двигнення людности, а навіть і держави, котра в той спосіб набуває сьвідомих і віданих їй за одержувану свободу і культуру горожан. Вкінци бесїдник передав прапор і пронїд „Сїчи“ аж до вибору нового кошового осаулї і горячо наказував, щоби твердо стояли „всї за одного а оден за всїх“.

Відтак учитель Герасимович працан кошового, яко товариша по званю, від місцевого учительства. Той знов зазначив, що обовязком кождого учителя народного твердо стояти за народом, що нарід повинен горнутись до них, як до найблизших заступників в сотворять силу, перед котрою все буде коритись. Вкінци прирік в імени учителїв, що нехайби і що там не було, то они все не опустять селян, бо як селяни мають підпору у них, так знов учителї, єли поведуть селянство по дорозї правди, будуть мали за собою вірних союзників в борбі з противниками.

Потім працан кошового коротко академік Сабат в імени академічного тов. „Сїч“ в Чернівцях.

В кінци промавляв голова тов. „Руска Бесїда“, місцевий нотар Евген Стрийский, працаючи кошового яко члена того-ж товариства. Сей в своїй краснорічивій промові сказав, що Безпалко належав до перших членів основателїв тов. „Бесїда“, що він не обмежував ся лиш роботою коло „Сїчи“, але всюди, де лиш потреба було робітника в народнім дїлї, гсе був готовий до праці; що громада Вашківці тратить дуже трудячого члена, а в решті висказує надію, що кошовий не лиш духом буде в Вашківцях, але таки цїлий, бо ті самі, котрі вигнали его, самі візьмуть его назад.

Кождій промові товаришили вистрїли з моздїрів. Відтак наступили вправи з сокалкою а вкінци народні танцї. Тут характеристичним було се, що селяни не хотїли танцювати при музицї, як они назвали панський, лиш при сїльскій. Коло осьмої годинн вечером нестало коша, его имить розібрали. Сїчовики запалили смолоскини і факлї, уставились в чвірки і з прапором та з музикою на передї перейшли через ринок, попри громадеку канцелярию і суд, попри староство та тов. „Руску Бесїду“, сьпіваючи „Гей там на горі Сїч іде“, „Не пора“, „Ще не вмерла“ — і відпровадили кошового до его давного мешканя, де ще раз наступили працальні бесїди.

Отсе я видїв і що видїв росказав. Дивлячись, я не знав, чи се правда, чи лиш приманчивий сон. Кіш, взірцевий лад „Сїчи“, сьвідомі промови під голим небом та ще виголошувані учителями, се небувале в Галичині. Так в нас оті три учителї Безпалко, Гуцайло і Герасимович давноб-уже не були при своїм званю. І жаль лиш, що на обході, крім двох чи трох, галицких учителїв не було; хоч говорено менї, що богато запрошень туди вислано.

Оттак то товариші, учителї галицкі, працюймо завзято коло народу, щоби він був з нами і за нами, щоби ми чули за собою силу; робота з долини найсильнїйша. Подібними виступами призвичаймо наших противників, щоби они дивились на се, як на щось зовсїм звичайного. Забираймось до роботи всї нараз, не одиницями, а будьмо певні, що всїм нїчого не вдїють. Вправдї при тій роботї ми задля звісних причин мусимо вимикати демонстрацийну зовнїшну форму, але за те робота наша нехай буде тим ревнїйша а передовсїм солїдарна, бо під тим знаменем, маючи еще як наші буковинські товариші нарід за собою, певно побідимо!

Учитель очевидець.

Війна.

Під Ґензаном.

Перші донесеня з приватних российских жерел о затоплених під Ґензаном транспортових пароходах японських були грубо перебольщені. Після сих донесень российські кружляки мали забрати з японського парохода Кінчумару звиш 200 вояків, а майже друге тілько затопили з японським пароходом, бо Японцї не хотїли піддати ся і стрїляли до Росиян так довго, аж їх вода прикрила. Богато Японців застрїлило ся, аби лише не дістати ся в полон. Тепер маємо о сїй легкій побідї Росиян урядовий рапорт японський. Перші донесеня треба зредукувати о стілько, що на японськім пароходї Кінчумару було тілько 84 вояків, іменно 2 капітанів, 2 оберлайтнанти, 1 лайтнант, 1 прапорщик і 76 рядових, і два перекладчики. Окрім того пароход віз кільох купців і кулїв. Корабель сей не віз також материялїв военних ні вугля для японьской армії, але вийшов був з Ґензану на провідї і коли вже вертав до порту, задержали его российскі кружляки і два торпедовцї. Коли российский кружляк „Росия“ підійшов близше, капітан японського корабля з капітаном японьской компанії і двома офіцирами пересїли на российский корабель, до їх задержано. Росиани дали японьскым воякам годину часу до капітуляциї. Японцї заявили, що не піддадуть ся. Тогди Росия дала оден торпедовий стрїл, на що Японцї відповіли карабіновою сальвою. Погибло кілька японських офіцирів і рядових. Росия пустила другий торпед, котрий ударив машину і розколов корабель на дві половини. Деякі купцї і кількох кулїв уратувало ся вже передтым на човнї. По експльозиї пішли за ними деякі вояки. В сих човнах було 45 підофіцирів і рядових, 8 кулїв і 3 купців. Сї човна попливли на захід і доперва по двох днях, великих трудах і пригодах доплили до Сінфо. Здаєсь, що всї инші вояки погибли.

Перша битва над Яльом.

Урядових рапортів про перехід японьской армії через ріку Ялю еще не маємо, але з приватних донесень виходить, що велика часть першої японьскої армії вже перейшла через ріку і що на манджурскім березї вже прийшло до першої більшої битви, по котрій Японцї удержались на нових позицийях. В суботу державний департамент в Вешинґтонї одержав був вість, що над Яльом прийшло до великої битви, котра скінчилась великою побідою Японців. Бюро Райтера донесло, що в четвер перешло Ялю 16.000 Японців. Японцї заатакували 30.000 Росиян в дуже сильно обвалованих позициях. В пятницю Японцям прийшла нова сила з за ріки. Одна депеша з Токіо доносить, що Японцї перекинулись через ріку еще вівторок і розпочали атак. Битва тревала аж до суботи, а розширила ся на довгу простороньздовж ріки. З другого берега ріки брали участь тяжкі гармати японьскі. Рано в неділю борба закипіла наново. Росиан було 30.000. Японцї мали тілько невеликі страти. В неділю донесено з Токіо, що дивізия ґвардиї і дванацята дивізия піхоти перейшла в суботу рано коло Віджу ріку Ялю і обійшла ліве крило российске. Досьвіта розпочала ся сильна канонада, в котрій взяли участь японьскі гармати по лївім березї ріки і канонїрки на ріцї. Японцї мали лїпші позициї і чисельну перевагу. В неділю о годинї 3 пополудни Японцї обсадили місцевість Кінлянчен, котрий має бути ключем до российских позициї. Росияни цофнуть ся здаєть ся до Ґенванчену.

Коли всї ті донесеня правдиві, то Японцї зробили неменче добрий початок на суши, як під Портом Артура на мори. Тепер вже Росияни будуть мабуть дальше цофати ся а переправа японьского війска через Ялю не буде стрічаати на значнїйші перешкоди. Росияни будуть ждати мабуть, аж Японцї заженуть ся в глубину краю і тоді самі будуть старати ся довести до рішаючої битви. В атаку над Яльом мало погибнути особливо богато российских офіцирів; Японцї вправні стрільці, тож цїлять офіцирів, котрих пізнати з далека вже по відзнаках.

(Телеґрами).

Петербург. Алексеєв телеґрафував до царя, що дня 29 цьвітня коло 2-ої в ночи в усурийскім заливі (коло Владивостока) показали ся 4 японьскі торпедовцї, але в короткім часї щезли. Коло 7-ої рано донесено з острова Аскольд, що з полудня надходить 10 кружляків і 6 торпедовців. Ся ескадра підійшла до усурийского залиму, але не на віддалене стрілу. Перед 10-ою японьска ескадра завернула на полудне і серед густої мрави щезла.

Порт-Артур. Слїдство переведене спеціяльною комісиєю виказало, що Петропавловск без сумнїву погиб від японьскої мінн. Вибух мінн виликав експльозию в складї амуніциї, а відтак експльозию кітлїв.

Льондон. Військові аташе чужих держав при японьскій армії вже виїхали на боєвище. Се значить, що властиві операциї военні на суши вже розпочали ся.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Парляментарний календар.

Відень. Вчера був ґр. Кербер на довшій авдиенциї у цїсаря. Сесия державної ради буде вже в тих днях відрочена. Дня 5 с. м. зберуть ся в Будапештї міністри для уложеня спільного буджету, а дня 6 с. м. зберe ся угорский сойм. „Montagsrevue“ Кербера грозить Полякам розвязанем парляменту, коли зважать ся піддержувати ческу обструкцию. Цїсар виїхав на 4 тижнї до Будапешту доперва нинї по авдиенциї з д-ром Кербером.

Желїзничий страйк.

Будапешт. Міністер торговлї видав до урядників державних желїзниць розпорядженя, в котрім указуючи на великі шкоди зроблені страйком, взиває до пильної і витревалої служби і додає, що ті котрі, зголосили ся до служби, не будуть покарані, але мусять бути покарані ті, котрі звернули рух на каригідну дорогу.

Арештований міністер.

Білград. З Цетинї доносять, що міністра судівництва Ґавриїча арештовано з незвісних причин на розказ князя.

Пусті каси.

Софія. З Царгороду доносять, що опізнене розброєня турецких вийск над болгарскою границею викликали пустки в касах турецкого правительства, котре не має чим заплатити залеглої ґажі офіцирам і вояком.

Страйк в маринарці.

Бордо. Капітани, офіцири і машиністи кораблїв военної (?) маринарки ухвалили розпочати страйк, аби підперти страйкуючих товаришів в Марсилії і не допустити до перенесеня офіцирів в Бордо до служби в Марсилії.

Розбитий корабель.

Льондон Хінський кружляк Гайтіен ударив перед кількома днями о скалу о 96 км. від Шанґаю і розбив ся так, що вже не дасть ся уратувати. При тім погибли два матроси.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанїзуйте курси для анальфабетів!**

Памятайте на будову театру!

НОВИНКИ.

— **Центральний комітет виборчий** — або, як его називають — комітет для виборчих розбоїв відбув вчера у Львові засїдане в справі доповняючих виборів до сойму по руских сецесіоністах. Які рішеня запали на сих зборах, доси не знати.

— **Нема признаня для руской мови, нема і грош!** Куратория лїчничого заведеня, що має бути основане для зелізничої служби, розсилає льоси по 1 К на тую добродїйну цїль. Що варто було-б помочи і нам сій цїли, хоч ми вже як бідні, то правда, але чиж можна, коли льоси видано в язицї нїмецкім і на другій сторонї полоненя йдуть в мовах, ческій, польскій, угорскій, хорватскій, словінськім а навіть італїйскім, а в рускій мові — мові три мілїонового народа ні букви, ні коми!! „Запомнілї“, так що по просту гнть бере за таке нехтованє руского народа. Отже коли нас „запомнілї“, то мусимо витягнути консеквенциї та не дати ані сотика. — *о. I. C.*

— **Памятник Шевченка в Києві.** Редакция „Кіевской Старини“ порушує в своїм послїднім випуску (за цьвітень с. р.) дуже здорову думку поставленя памятника великому ґенієви України в Києві. Ось-що пише вона в тій справі: „Дня 26. лютого с. р. минуло як-раз 43 лїт від дня смерти ґеніяльного Українця а суспільство доси не сповнило свого довгу, який має супротив одного з найкрасших своїх синів. Пора подумати вже про се, щоб видати его твори так, аби вони були звісні тому „найменшому братови“, якого він так щиро любив. Пора дальше занити ся виданем нового, більш повного та критичного виданя его творів. Пора також приступити до збиранє на-ново історично-критичних розслїдів о его творах. Пора вкінци поставити великому поетови України в Києві, в осередку сеї України, памятник достойний его імени. Бо чи довго еще тільки один сумний хрест на могилї біля Канева за всю широку рідну поетови Україну, буде нагадувати нам Шевченка?“ — Так кінчить „Кіевская Старина“ свої роздумування в 43 роковини смерти батька України і справдї треба дивувати ся, що так довго не порушено у нас сеї справи памятника, коли до сего ми передовсїм обовязані. Тож витаючи радо думку ред. „Кіевской Старин-и“ ми бажаємо, щоб сї проект не остався лише гарним проектом і став ся якнайскорше дїлом, а нема сумнїву, що і галицкі та буковинські Русини дадуть й свою частину для гідного звеличаня нашого спільного Батька-Тараса. Тож швидше до дїла!

— **З народного руху в Тернопільщинї.** За послїднім числом „Подільского Голосу“ подаємо отсе дальший звіт з народної дїяльности в Тернопільщинї. Передовсїм забирає ся тернопільска Русь до будови власної „Сокільні“ для тамошного „Сокола“ а „Подільский Голос“ замінув дуже горячий заклик до збиранє складок на сю цїль. „Нехай в першій мірі — каже він — члени товариства розвинуть повну, дійсно сокільску акцию, щоби і для нашої ідеї — і для нашого будучого гнізда єднати прихильників, та збирати перші жертви на руску Сокільню! Нехай і „Народний Дім“ сповнить одну зі своїх цїлий і прийде в поміч товариству, яке має за задачу виховати фізично і національно нові рускі покоління, які будуть творити карні кадри борців за волю України. Нехай вкінци цїла руска суспільність, а головно наша тернопільска громада, щиро повитає нашу гадку, та прийде з щедрими жертвами — для ідеї фізичного і національного розвитку своїх дїтий. Всякі датки просять ся надсилати під адресою: тов. „Руский Сокіл“ в Тернополи, а сине жертводавців будемо подавати в „Подільскім Голосї“. — Кромі заряджена отсих складок мають бути ужиті ще й инші способи для призбиранє фондів на будову „Сокільні“. Так рішено на зборах самого „Сокола“: 1) устроїти попис гімнастичний полученнй з концертом в дни 8 мая с. р., а крім того повторити той сам попис з доповненями виключно для членів товариства і їх родин в найкоротшім часї за низьким вступом; 2) урядити 2 прогульки в околиці Тернополя, одну з них з танцями; 3) урядити в дни 10 згляднo 12 липня великий людовий фестин в огороді мійскім, полученнй з льотерию фантовою; 4) видати видівки зі знятими продукциї гімнастичних членів в накладї 10.000. — Дуже живу дїяльність розвинула в Тернопільщинї також тамошна Філія „Просьвіти“. Кромі популярних викладів уряджує ся тим пильну люстрацию читалень по селах а послїднім часом відбули ся слїдуючі люстрациї: Воробиївка — проф. О. Терлецкий; Чернихів — Ост. Пострягач; Острів — проф. С. Сидориш; Прошова — д-р Голубович; кромі того Янівці — о. Куницкий і проф. Г. Д.; Плесківці — Ост. Пострягач; Гаїдки — о. Ом. Чайковский; Чистилїв — проф. Ом. Терлецкий і проф. Г. — Вкінци товариства гімн. і огневі „Сїчі“ основують ся в Чернелеві рускім, Чернихові і Плесківцих. Подани зі статутами внесено вже до намісництва.

— **З Перегиньска** пишуть нам: Перегиньско, село долиньского повіту, одно з найбільших на цїлу Галичину. Населеня майже виключно руске (на сїм тисяч мешканців, 6000 Русинів) зростає і підносить ся по довгих лїтах низенку і темноти. Завдяки неутомимій працї о. В. Небиловця, тутешного пароха, народ став майже тверезий. В дальшім наслїдку село пробудило ся з глубокого сну, а результати не віддавна веденої працї культурної і економічної хочу подати за примір для инших дрімучих еще місцевостий. Наша клясична байдужність та темнота народа справила, що селяни мимо добрих заробків в лїсах митрополичих і при сплавах (денний заробок від 2 К до 5 К), убожіли; а через великий напливаючих лихварів ішло до того, що поволи населеня руске мусїло би було уступити чужому елементови. Але ревности місцевої інтеліґенциї та підмозї 6го Екск. Митрополита ґр. Шептицкого і заохоті крилошанина о. Чапельского, котрий будучи повномочником 6го Екцелєнциї, від часу до часу перебував в Перегиньску, народ від двох лїт почав підносити ся. В сих двох роках вибудовано величавий будинок шкільний о 10 салях наукових за суму 52000 К, а 6го Екск. зволив дати 22000 К, і найкращу площу під будову. Школа є тут 4-клясова мужеска і окрема 4-клясова жіноча з рускою мовою викладовою з 12 силами учительскими; над 800 дїтий ходить до школи. При успішній і ревній працї учителїв число дїтий, що переходять до середних шкіл зростає з року на рік, а й з околичних сїл богато дїтий вписує ся до нашої школи. На полї економічнім ще більший успіх. Рік тому минає, як за стараньем інтеліґенциї, а найбільше заходи трудам о. Небиловця, заложено в селї касу Райфайзена, а 112.000 К обороту в році 1903 є нагляднім доказом так розвою як і потреби тої інституциї. Днесь у нас лихви майже нема, а нарід горне ся до сеї каси з тим більшим довірем, що дїловодство в нїй ведуть самі ґазди під проводом і контролею місцевої інтеліґенциї. Наслїдок сеї працї так видний і успішний, що богато лихварских родин забирав ся відси, бо не мають поля до наживи.

Від 5 місяців заложено також у нас руску торговлю на удїлах по 10 корон. За сей час вписало ся звиш 390 членів і зложили до тепер до 1.400 К. І всїм дїлї прийшов зарядови з моральною і матеріяльною помочию 6го Екск. Митрополит, бо відступив даром обширний будинок (за котрий брали до 500 К чиншу), ще й поправив будинок своїм коштом то на початок дав 400 К в готівці. В новій тій хаті посьвященій о. крилошанином Чапельским, містить ся склеп з 3 магазинами, власна пекарня, читальня „Просьвіти“ і дирекция каси. Склеп заложено на підставі кооперациїній, виключаючи більший зиск, а цїлу вагу звернено на се, щоби дати добрий і дешевий товар, та щоби уреґульовати цїну збіжа, муки і п. Директором склепу став п. Иосиф Зальц, лїсничий в митрополичих лїсах, щирий Русин і ревний робітник. З цїлою сьвідомостию і знанєм веде безкорисно справи склепу, а весь свій вільний час посьвячує добру торговлї. Ось що кажуть числа зібрані за ті 5 місяців: 1) Оборот в товарах виносить 48.000 К, 2) оборот ґрошевий 62.000 К, 3) чистий зиск 840 К, 4) найвисша квота денного торгу 1300 К, найменша 50 К, 5) товарів на складі було найменше на 6000 К, найбільше на 14.000 К. Вкінци додам, що під умілою рукою п. Зальца працює в склепі двох поважних ґаздів з місячною платнею по 40 К. Нинї склеп сей переходить вже наші сили і дає ся чути потреба закладати філії, що дай Боже як найскорше. — *Один з горожан.*

— **Нове Товариство кредитове.** В Токах, повіта збаражского, засновано нове „Товариство кредитове, „стоваришеня зареєстроване з обмеженою порукою“. Цїлию стоваришеня є удїловане позичок і опроцентовуване вкладок щадничих. Удїл членьский виносить 20 К, члени відвічають удїлом і еще квотою до висоти заявленого удїлу. Товариство узискало вже впис до реєстру товариств заробкових і господарских і уконституювало ся вже в той спосіб, що до ради надзираючої вибрано на в тій цїли скликаних зборах пп. Д. Шевчука як предсїдателя, І. Парницкого як заступника предсїдателя, М. Гуньку як секретаря, П. Валешту, Я. Созданьского, П. Скрипитулу як членів, Т. Гуньку і К. Созданьского як заступників членів ради надзираючої, а до дирекції увійшли Гр. Костецкий як директор управляючий, Р. Парницкий, І. Валешта як члени, а Іван Іванусь і Д. Поліщук як заступники членів дирекції. — *Х.*

— **Котюзї по заслузї.** Читачам „Дїла“ звісний добре махер в Гусятинщинї, Михайло Рудницкий 43-лїтний син і канцелярийний помічник гусятинського нотаря, головний поборник всякого руху між руским народом, автор русиноїдних дописий в польских дневниках, головно в Dziennik-y polsk-ім, на тему руской „hajdamaczyzny“, та неоцїнений прислужник польской верховодичої кліки при всяких виборах, де лише треба було при помочи найпоганїйших обманьств та хитростий поборотн руску сторону в користь польского кандидата. Той то махер, звісний в цїлій околици під назвою „Муся“, ставав кілька днїв тому перед карним трибуналом в Тернополи, щоби відповісти за свої вчинки, і то не — борони Боже — якісь на тлї польско-рускім, але злочини, якими дав ся в знаки самим таки Полякам. Що махерства „Муса“ Рудницкого вже переливали ся верхом, показує ся хочби з дописи в Słow-і polsk-ім, де махерства Рудницкого представлено зовсїм без патріотичної етикети. Отже часопись, що не грішила якось-

ли симпатією до Русинів, характеризує ось як діяльність сеї людини: „Від многих літ „ділаа“ в Гусятині Рудницкий, bon-vivant, людина незвичайно хитра, що уміла довший час уходити за чесну. Рудницкий темними дорогами дійшов до майна і значних впливів. Одних притягав до себе, инших ловив зручно в сіти, щоби учинити нешкідливими. „Робив“ вибори, надавав посади, тряс містом і повітом“. Дальше згадує автор статї про здирство селян та навіть про ворожу акцию против тих польских одиниць, котрі ставали его злочинним махерствам на перепоні. Се послїдне і завело его тепер перед судові кратки. Обжалованих було трьох: 20-літний гусятинський візник Авербах о фальшиве свідченє, о насильство з §. 98 з. к., дальше „Мусьо“ Рудницкий о співвину в злочині обманьства Авербаха, сповненого через намову до фальшивих зізнань, та ще о оден подібний злочин, і вкінци податковий ад'юнкт Юлїян Струтинський, обжалований також о фальшиві зізнаня. Розправа викрила цїлу моральну гниль не лише публичного, але й приватного житя Рудницкого, так що трибунал засудив его на два місяцї тяжкої вязниці з постом що два тижнї. Его спільник Авербах дістав оден місяць тяжкої вязниці з постом, а Струтинського увільнено. Так скінчило ся панованє Рудницкого, великого махера виборчого, правої руки п. Дільца і ґр. Голуховского, чоловіка, що нераз устроював і аранжував похід на Русинів ведучи за собою цїлу банду здеморалїзованих посїпак в роді засудженого Авербаха — та був фаховим доставником „свідків“ в процесах проти всїх визначних Русинів — поки вухо не урвало ся і патріотичний махер-гакатист, котрому здавало ся, що ему все вільно, не опинив ся в криміналї.

— **Про „страйк“ в Турції** пишуть нам: Вчера о 6 годинї вечером наспіло до нас 2 компанії інфантерії 77 полку з Самбора і одну з них ніслано зараз до Млак на границю угорску, а другу полишено на разї в Турції. Тимчасом сей похід війска викликав тут що найменше сензацию. Цїлу геду зі страйком викликав оден чоловік донесенєм до „Dziennik-a polsk-ого“ звідки алярм пішов по цїлім краю, хоч про страйк тут нїкому навіть не снило ся. Тепер, коли пущено страшну вістку при помочи неоглядних дневників і появило ся війско, частина робітників утекла, боючи ся також заповідженого приходу страйкарів з Угорщини о котрих ані диху. Що Мадяри обсадили границю війском і жандармериєю се може оправдане з огляду на тамошні відносини, але алярмувати наше тутешне населенє не було найменшої причини. Тимчасом спровадили війско, жандармерию около 60 мужа а руский хлоп потерпів на тім найбільше, бо війско їхало около 50 підводами з Самбора а тутешні селяни заалярмовані і пестягані з поля в найгорячійший час полевої роботи стояти мусїли цїлу суботу очікуючи війска, тай вечер повезли его до Санока на угорску границю. При тім годї не надивувати ся, чому до такої роботи забрано селян, коли війско могло ужити своїх коний або взяти їх від дотичних підприемств, а не тягнути мужика, ще й в таку пикру пору. А що ще говорити про удержанє війска, котре коштує у нас в двоє більше як в Самборі! От як то кажуть, пани бавлять ся а у руского мужика лоб тріщить. — *Тутешний.*

— **Робітниче сьвято.** Вчерашний 1-ий день мая обходили робітники у всїх місцевостях Австрії, з'орґанїзовані під прапором социяльно-демократичної партії, яко сьвято, призначене для маніфестациї своїх домагань. Позаяк то сьвято припало якраз на неділю, то відпала тим самим головна форма его маніфестациї через занеханє — в той день праці. Відбули ся лише тим численнїйші збори з промовами на тему виборчої реформи в напрямі загального, безпосереднього і тайного голосованя, причім висказувано й инші звичайні постулати, як заведенє 8-годинної праці, свободи зборів і т. п. річи, які входять в програму не лише социяльно-демократичного, але й кождого дїйсно поступового сторонництва. Вчерашний обхід у Львові, що розпочав ся вічем під голим небом на пл. Гоєвского, а відтак розвинув ся в величавий похід кільканайцятьтисячної маси головними улицями міста, мав деякі нові черти. На прапорах із звичайними робітничими девізами видїли між иншими також кличі: „Нехай жие независима Польща“, „Нехай жие вільна, самостійна українська республика!“ або ще актуальнїйшу доторкаючий біжучих подій: „Проч з царатом!“ Похід скінчив ся під будинком міского театру, де оден з партийних, проводирів виголосив відповідну промову а робітничий хор відспівав марсилянку. Епільоґом сьвята була по полудни забава робітничих родин на полянцї під Коппем.

— **Др мед. В. Могильницкий** отварав в Бучачи фабрику вина афинового (з черниць), яке виробляє від кількох літ в менших скількостях. Вино се одержало похвалу і признанє комісиї промислово-лїкарскої під предсїдательством проф. д-ра Е. Корчинського в Кракові. Повисша комісия поручила се вино д-ра Могильницкого по переведеню хемічної аналїзи і проб клїнічних на хорих (виконаних проф. д-ром Якубовским) яко певний лїк на всякі хороби проводу кормового получеві з бігункою, а врім того яко смачний і здоровий напиток столовий. Ближші інформациї будуть подані в анонсах „Дїла“.

— **Французска преса.** В яких розмірах Французи читають часописи нехай покаже отсих кілька чисел: Популарний дневник „Le petit Parisien“ (Малий Париж) розходить ся в 1,500.000 примірниках денно, „Le Petit Journal“ (Малий Дневник) в 800.000. З ними суперничить „Le Journal“ (Дневник) що розходить ся в 750.000 примірників. У нас часопись, що має 2.000 предплатників — се вже білий крук, а популярні ґазети умирають раз два на грошеві сухоти...

— **Чоловік звір.** З Камінки струм. пишуть нам: На днях плили за Камінкою на Бузї дараби і случайно вода занесла їх на мілину. Ту зачіпила о щось твердого в піску, і показалось, що то було тїло чоловіка. Коли се витягнули, пізнали, що се жінка Німця з нїмецких Ланів Якобшого Йосифа, яка еще в лютім десь „пропала“. Привезений муж пізнав в тїлї, що почало розкладатись, свою жінку. Відтак через слїдство показало, що він сам сї забив а відтак закинувши катанку чи сїдницю на голову вкинув сї до Бугa. Тїло вода занесла на милину і замулила. Обдукция судова знайшла на тїлї знаки від ударів і то чи не від сокири. Причиною мордованя жінки мало бути підозрїне, що жінка веде житє неморальне. — *М.*

— **Дрібні вісти.** Цїсар санкціонував ухвалені галицким соймом проекти законів, дозволяючі повітовій раді в Теребовли і громадї міста Гусятина затягнути позички в квотах по 20.000 К. — В Празї помер вчера в 61-ім роцї житя голосний чеський композитор д-р Антін Дворжак. — З Ню-Йорку доносять, що поїзд, везучий перших гостий на виставу в Ст. Люї, вискочив із шин, причім погибло і покалїчило ся около 50 осіб.

— **Родимці!** Дня 2 червня н. ст. 1904 р. відбудуть ся надзвичайні загальні збори товариства „Рускій Народний Дім: Воскресенє в Копичинцах, товариство зареєстроване з обмеженою порукою“ — з слїдуючим дневним порядком: 1. о год. 9 Богослуженє в місцевій церкві парохіяльній на „Горі“ в Копичинцах, 2. о год. 11 похід з церкви на площу будови і посьвяченє каменя угольного. 3. Загальні збори, котрих місце означить ся на площи з слїдуючим порядком: а) звіт дирекциї, б) внесеня дирекциї, в) внесеня членів. — Родимці! З огляду на важність справи і на пекучу потребу довершеня вже сего року наміреної будови власного дому, надїємось, що п. п. руска суспільність так місцева як доохрестна з цїлого повіту гусятинського копичинецкого, інтелїґенция духовна і свїтска, міщаньство і селяньство являть ся в многих тисячах на нашім народнім торжестві і тим задокументують, що жиють власним житєм і що ворожа сила не зломила нас і не зломить! — Копичинцї дня 27 цьвітня 1904 р. — За совіт управляючий: *о. Ів. Кісїлєвский, о. Л. Шуст, о. Северин Матковский, о. Кл. Совинцкий. о. Сев. Шанковский, Ів. Бобяк, Юлько Вальчишин, Юлько Міщак, Ів. Шендєвол, Ів. Шката. За Дирекцию: о. П. Шанковский, д-р Лука Сафіян, о. Д. Бахталовский, о. Вітр. Білїньский, Теодор Якуляк.*

— **До інтелїґенциї Бережанщини.** Як вже було оголошене в часописях, отворено в Бережанах філію гімнастичного тов. „Сокіл“. — Здаєть ся злишним буде пояснати вагу сего товариства. Щоби однак оно могло сповнити свою цїль, потребує гроший і ще раз гроший на всякого рода гімнастичні прилади. Місцева інтелїґенция не з силї покрити сама видатків з тим получених, бо вже як надто обтяжена всякими патріотичними контрибуциями. Тож звертаємо ся до сїльскої інтелїґенциї з горячим зазивом приступити в члени товариства в характері членів основателїв або членів спомагаючих. Перші платять одноразово 100 кор. — другі 2 кор. вписового і річну вкладку в сумі 6 кор. (платні ратами). Сїльска інтелїґенция значно менше поносить всяких податків патріотичних, бож не платить вкладок до рїжних товариств, удержуваних виключно місцевою інтелїґенциєю. Тож сподїваємось, що наш поклик не лишить ся без відповіди. Всякі датки на бережанську філію тов. „Сокіл“ просимо слати на адресу: Ярослав Сїнгалевич ц. к. офіциял почти в Бережанах. — За бережанську філію тов. „Сокіл“ справник *д-р В. Бачинський.*

— **Пожарний „Сокіл“ в Явчу** рогатинського повіта засновано на статутї львівского „Сокола“. Ц. к. намістництво затвердило вже статут.

— **Адміністрация „Ruthenische Revue“** подає до відома інтересованих, що ся львовяк містить ся тепер Wien VIII, Wickenburggasse 10. I. Stock, Thür 9.

— **Від Редациї.** *Вп. д-р Т. в К.* Помістимо завтра.

Померли:

— **Ярослав Рошкевич** комісар поліциї в Бродах, сьвідомий Русин, помер дня 26. с.м. тамже в 46 р. житя. В. е. п.

Урядові вісти:

— **З перемиской епархії.** Новопоставлені презвітери одержали отсї сотрудництва: Кароль Круль в Бориславі, Павло Кикта в Роздялові, Іван Грабець в Гійчи, Евген Хиляк в Желдци, Иосиф Горницкий в Поздячи, Волод. Дуб в Сяноцї. — Завідательства одержали: Филип Бойко в Березцї дек. бапигородского, Лаврентий Левицкий в Токарні дек. сяніцкого, Евген Сембратович в Яворках дек. мушиньского, Филарет Ортиньчкий в Топільниці дек. старосамбірского. — Сотрудництво в Торках дек. сокальского одержав Дмитро Михальчук. — Відзнаки крилошавські одержали: Михайло Гандяк варох в Березцї, Григорий Пержило варох в Кіньскім. — Орд. шкільним комісарем для шкіл народних іменований Володимир Левицкий завідатель деканата жукотиньского і варох в Грозьовій. — Відпустку для поратованя здоровля одержав: Алекс. Паславский на 4 тижні, Іван Кобрин на 6 тижнів, Тесфіль Лятошиньский на 6 тижнів, Іван Станчак на 8 тижнів, Ипль Ломницкий на 6 тижнів, Волод. Хомицкий на 4 тижнів, Едвард Хлопецкий на 6 тижнів. — Увільненє від іспиту конкурсового одержав о. Володимир Ясеницкий парох в Новосїлках. — Правительство продовжило дотацию з фонду рел. на дальший оден рік для управляючого сотрудника в Чирній.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць дер.** З днем 1 мая с. р. зміняє ся дотеперішну назву стациї „Новосїлиці шляхоцкі“ лежачої на шляху Львів-Ицкани на „Журавно-Новосїлиці“.

Послідні вісти.

В день. Депеші урядового кореспонденцийного бюра, які тут наспіли доносять: Японциї перейшли Ялю і обійшли боком крило российского війска, **так що грозить частинї российского війска забране в полон.** Японьска артилерия показала ся знаменитою, лїпшою від российської, а перший атак Японців на суши **скінчив ся їх знаменитою побідою. Росияни цофають ся** а в Потієнтінсе битва тревае ще до сеї хвилї.

Токіо. Урядове донесенє японьского правительства звучить. Японьске війско перейшло через Ялю коло Сукінсина (мабуть бічне рамя Ялю. — *Ред.*) дня 30 цьвітня (пятниця) між 11 а 1 в полудне серед взаїмної бомбардациї. По короткій перестрілці Росияни мусїли цофнути ся і запереститати пальби. Того-ж дня о 8 вечер міст на головнім рамени Ялю був вже готовий а японьска армія перейшовши Ялю двигнула ся на Кушен. Для 1 мая Японциї остріловали Росиян на північний захід від Йосогоко і побивши Росиян запяли позицию в горі коло Куліентен як по другий бік Йосогоко.

Петербург. Ґен. Засулїч доносить з вчера: Нині в неділю від 4 рано японьскі полевi батериї і батериї 12-центиметровых пушок острілюють наші позициї під Кінлїенчен і Потієнтінсе. Перевага є по етороні японьскої армії а особливо ей артилериї. З тої причини нема змислу боронити Кінлїенчену і заряджено відворот, який відбуває ся в порядку. Під Потієнтінсе битва доси не скінчила ся.

До ситуациї.

Відень. Поляки не дали за виграно і ведуть дальше акцию в справі „уздоровленя“ парляменту. В суботу відбуло ся надзвичайне засїданє „польского кола“, на котрім рішено, що парляментарна комісия клюбу має вести дальше начаті пересправи не зразуючись неудачами, при чім висказано „надію“ що комісия буде мати активне поперте в своїх засїдах з боку правительства (Притик до дра Кербера. Ред.). Перед тим ще був „регіментарж“ Яворский на засїданю нїмецкого комітету 4-ох, управляючого союзними нїмецкими сторонництвами, але заявив, що на разї не може еще дати нових точних предложень зі сторони молодоческого клюбу. З того догадують ся нїмецкі дневники, що Чехи таки не хочуть понехати обструкцию без попереднього „завдатку“ (т. зв. „ґваранціи“) то є без концесиї в справі мови і університету, та що супротив того найновійша акция „польского кола“ немае також вїлкого вигляду на успіх. Нїмці рішучо не пристануть на се, щоб Чехам дано, а гори які-небудь уступки або хочби обовязуючі приреченя, а Нїмців з їх взаїмними домаганями відслано доперва до пізнїйших угодових конференциї. Вперед безусловне понехане обструкциї і конференциї а відтак доперва уступки на основі „do ut des“.

Відень. Нині на засїданю парляменту сконстатовано присутність всього-на-всього 101 послів. Перед засїданєм зарядив президент відчитанє списку послів, котре відбуло ся помимо протесту чеських і нїмецких радикалів. Опісля приступлено до читаня внесень і інтерпеляций.

Бібліоґрафія:

— **Ruthenische Revue ч. 8.** В зошит за цьвітень 1904 містить отсї статї: Galizische und preussische Ausnahmsgesetze, Ром. Сембратовича. — Zur Frage der Errichtung der ruthenischen Universität in Lemberg, нап. професор висш. школи. — Aus der Universität in Lemberg, д-ра М. Зобкова. — Valse melancholique, новеля Ольги Кобилянської. — Записки. — Українсько-руска преса. Адміністрация „Ruth. Revue“ Wien VIII/1 Wickelburggasse 10. — Всї листи до редакциї „Ruth. Revue“ належить висилати на адресу: H. Roman Sembratowycz, Wien XVIII/2 Gersthoferstrasse 32. — Річна передплата „R. R.“ виносить 6 К.

— **Гайдамаки ч. 81** містять: Для Ляхів сойм для Русинів змора. Перед виборами. Культурні Москалї а дикі Японці. Московські заслї. Сон на яві. Явна мобілїзация против Руси. А що, не анархія? Жиди майте розум. В справі штрайків. Війна. Новинки.

— **Володимир Бирчак**: Урвана пісня. (Новеля). Львів 1904. Накладом Василя Вітинського. З друкарні В. А. Шийковского. Ціна 70 с. Набути може в обох книгарнях у Львові як також в книгарні Веста в Бродах і бюрі оголошень Курковского в Стрию. — Зміст новельки доволї цїкавий. Порушене в ній питанє перескакування у нас з одної партії в другу — задля родинних особистих цїлий. З панною Красїцкою заручений правник Гошовский-українець. І в тої причини вже цїлий дім український, і батько і мати і сама панна говорять та про недолю України та неделю „бідного пребідного люду“. Але тимчасом навинаєсь до панни меценас, старший вже чоловік, москалюфіль. І банальними фразами та компліментами здобуває ї собі а цїла родина став прибирати уже цїлком инший вигляд. З хати викидають „Дїло“ — пренумерують „Галичанина“ і т. д. Але меценас не в тїм битий: панна гарна, чути, що має гроші — і він приїздить до них в намірі бути — україном. Вечером грав тїтка панни Красїцкої на фортепіанї, а всї вторують їй пісню: „Красна дївице вірнеж мені...“ Серед того приїздить Гошовский, в домі повстає консернация, яка змагає ся ще й тим, що малий брат Генї виїздить на салю на палиці мов на кони, і побачивши Гошовского, затягає пісню, яка лунала колись у тім домі „Не пора, не пора!...“. — Консернация змагаєсь, — аж в тім зривае ся меценас і потягає й собі на всю салю „Не пора, не пора“ — і по хвилї сьпівае знова цїлий дім отсю пісню... Образок забавний а нема сумніву, що подекуди й правдивий.

Відозва

в справі будови Кирило-Методиївской церкви в Вахірци.

Будівельний сезон після зимового застою начав ся на добре. Всюда піднято наново будови, здержані перед зимою. Бачимо се по більших і менших містах, бачимо по селах. Тілько коло будови Кирило-Методиївской церкви в Вахірци — еще глухо... Як здержано ей перед зимою, так і осталась она і дальше. Гакатисти-латинїзатори з іронічним усьміхом споглядають на витягнені мури церкви, і голосно говорять що „тшеба бендзе другу брошуре видаць о ганаце, жеби скончыць церква“. Так однако зле не буде; передвчасна їх радість. Коли би лише всї ті, що мають в своїх руках незаплачену ще брошуру „*Примѣръ лат. гакати на рубежахъ гал. Руси*“, зволили хотяй би лиш ї цїну по 1 К як найскорше надіслати, а наново закипить робота при будові церкви і она вже найдальше за два місяцї буде скінчена. До цїлковитого ей скінченя треба буде видати, що правда, еще 2000 К не вчисляючи внутрішнього упадженя, закупна церковної утвари і бодай двох дзвонів, бо те все куплять вже місцеві недобитки давного приходу. На покрите тих 2000 корон в 400 К готівки, 1000 незаплачених еще примірників брошури в руках Вп. Духовеньства, котрі числячи лиш по 1 кор., принесли би 1000 кор. Треба також надіяти ся, що і перемиский відділ Товариства св. Петра, до котрого ніслано вже просьбу, не відмовить помочи в цїли докінченя будови тої церкви. Отже виходить з усего, що коли лише незаплачені примірники брошури („Примѣръ лат. гак. на руб. гал. Руси“) можливо скоро заплачені будуть, будова в найкоротшім часї буде скінчена. В противнім разї протягне ся — на радість ворогам — і на слїдуючі літа.

Признаю ся, що мені прикро порушати частійше сю справу, бо знаю о тім добре, що не один лише есть Бахорець, де як найскорше вибудованє церкви доконче потрібне. Однако прошу не забувати: що Бахорець давними літами був самостійним гр. кат. приходом; що там уже сто літ не було церкви, що в протягу того часу число вірних давного прихода зменшило ся на користь місцевого лат. прихода до 300 вірних і що ті 300 вірних гр. кат. обряду в Бахірци є головною підпорою прихода в Дубецку, занимаючого дуже важну позицию на границях нашої Руси, а дуже вже ослабленого відлученєм від него Руского-Села, з котрого кроєвано окремий гр.кат. приход. Тим то пояснює ся той нечуваний латинїзаційний розбійничий напір на останних ся вірних гр.-кат. обр. в Бахірци, бо перетягнувши їх на лат. обряд, осягає ся і ту цїль, що прихід Дубецко вже цїлковито ослабить ся.

Як найскорше вибудованєм церкви в Бахірци промавляє ще й се: Як з фактів, наведених в брошурі „Прим. лат. гак. н. р. гал. Руси“ видко лат. духовна власть, переходячи до дневного порядку над подоптанєм латинїзаторами в Бахірци нашого обряду, над внесьміванєм нашого богослуженя а навіть молитов, над понижуванєм руского духовеньства і т. д., не дала удовлетворени пониженому нашому обрадови і рускому духовеньству. Отже те удовлетвореня повинно наступити тим способом, що ті попирані затїї латинїзаторів осягнуть як раз противний успіх, бо замість знищити остаток вірних з давного прихода і ослабити до послїдних границь прихід Дубецко вибудують по сто літах церков, котра не допустить ні до одного ні до другого.

Зваживши те все, зволять простити мені всї ті, в котрих руках находить ся незаплачена ще брошура „Примѣри лат. гал. на руб. гал. Руси“, що упоминало ся бодай о надісланє цїни, щоби тим способом здобути потрібні фонди до скінченя будови Кирило-Методиївской церкви в Бахірци.

Свящ. Ром. Присловский, настоятель рус. прихода в Дубецку п. в місци.

— **Виказ датків на Народний фонд і вкладки членьских до Народної Ради,** які вплинули через Народну Канцеларию в першім кварталї 1904. *Сѣверъ.* в коронах о. А. Сумик, о. Волосів 3, о. А. Волянський Криворівня 6, о. С. Козбур Береги 2, о. Ф. Згорликевич Хревт 2, о. Сиродкий Волосате 2, о. В. Сологуб Тарнава 2, о. О. Куїв Дидьова 2, о. П. Луцкий Смільник 2, п. Д. Герасимович Рогатин 8, о. А. Саноцкий Мацошин 2, п. С. Тузак Рясна руска 1, о. А. Копертиньский Денисів 2, о. С. Питник Сїлець 4 К, о. Ю. Гладилович Хирів 2, о. Е. Качмарский Славско 2, о. П. Стукач Тісна 10, о. Ю. Дорожиньский Висоцко 2, о. Г. Паньчишин Гологори 2, о. Н. Стисловский Девятники 6, о. А. Пеленьский Квитиничі 4, п. Н. Н. Львів 5.

— **Видїл т-а педаґоґічного** просить рускусуспільність, щоби численно виписувалась в члени товариств, вирівнувала залеглости, відновляла і зголошувала пренумерату на „Учителя“ і „Дзвінок“ і присилала всякі гроші і датки на адресу: А. Алисьневича, ул. Кохановского число 15. Б.

Надіслане.

Др МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клініки львівского університету б. лікар клініки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 по-
314 полудни ул. Академична ч. 26. 3—27

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

299 9—19

Півець церковний, з голосом середним, розумівчий добре устав і ірмологіон, гнадав посади. Ласкаві зголошення: Михайло Ірха в Залучу, п. Турильче.

310 2—4

Потрібний дяк іспитований, з красним і чистим голосом, знаючий церковний устав та хоральний сьпів і з добрим сьвідоцтвом поведения. Зголошувати ся до гр. кат. уряду парохіяльного в Тернополи. 311 2—3

Пошукую інструктора для ученика І кл. руської ґімназиї, що має в вересни робити вступний іспит до II кляси. Ласкані зголошення: Ераст Ходоровський, парох в Малашівцях, почта Ігровиця.

321 1—6

Ново отворений

Сальон Мод

Л. ПУХАЛЬСКОЇ

6. учениці товариства руских женщин „ТРУД".

Львів, пл. Бернардинська ч. 2

поручає ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАМСКИХ КАПЕЛЮХІВ, а також переробляє уживані ніяли найновійшої моди по дуже низьких цінах. 322 1—10

Позички ґіпотечні на реальности і земскі маєтна на 4½ % і 0·85 на амортизацию.

Позички персональні для ц. к. державних і автономічних урядників, за або без кондикту на літ 3 до 20.

Позички для громад, товариств, братств до літ 20 за взаємною порукою до будови власних ґмахів.

Інформациї з долученьем марки під адресою: **М. Бібринґ**
315 **Станиславів.** 1—1

Упрашаю умильно

Впр. оо. Духовних з ґірских сторін подати мені жерело (склади дерева), а відки я міґби спровадити весь готовий материял на будову деревляної церкви в стилю гуцульскім. За сю братску прислугу складаю наперед щиро-руске „Спасибіґ" — Сьвящ. Мих. Мосора, парох Поручина п. Вуще.

306 2—3

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові подомагання, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. **Schwanen-Aphotheke, Frankfurt a. M.**
163 9—?

Л. & К. ГАРДТМУТ

ц. к. надворні достачники

у Львові

пасаж Гавсмана ч. 8.

313 3—5

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Ґіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Вже вийшов

II. випуск „Практичних проповідей до руского народа". Сам II. випуск стоїть з почтою 2 кор., а хто з Всч. Отців зложить тепер 3 кор., той одержить II. випуск, а відтак в своїм часі і III. без жадної доплати. Зі взгляду на се, що цілий наклад є лише в 1000 примірниках, прошу з замовленями спішити. В III. випуску будуть помішені самі случайні проповіди. — *О. М. Кінаш*, арх сотрудник у Львові пл. сьв. Юра ч. 5.

301 4—10

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

По найдешевших цінах.

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолів, лісок, скіряних виробів, росийских кальошів, альбумів і ріжного рода переписних листів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір біжутерий. 532

Без конкуренції.

Купуйте лише

Крохмаль брилянтовий Бажанта!

Дістати можна всюди.

Торговля Солецкого, Львів, ул. Батория ч. 2.

Прібки даром. 281 7—15

Фабрика польских горівок, руму, лікерів і розолісів

Р. КЕСЛЄРА

Львів, Кривчиці (ропчка Личаківска) склад і бюро фабричне, Львів, Городецка ч. 23

поручає

чисті дестиляти, наливки овочеві

і з добірних зіл.

На провінциї висилаю також в 5-кілевих пачках почтових або бляшанках до кождої місцевости оплатно. 169 7—40

Рух залїзничних поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·30, 9·10*.
„ Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя	3·25.
„ „ на Підзамче	3·04.
„ Рави рус кої	6.46.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Рашева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белаця	6·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·50*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча	6·43, 2·00, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белаця	9·30.
„ Тернополя	10·35.
„ „ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Стрия	3·05 11·05*.
„ Рашева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави рускої	7·05*.
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнійший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу = 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені звіздков (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформациї удїлює і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. залїзниць, ул. Красіцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 28

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагоґічного двотиждневник педагоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Ученик VI. кл. з добрим сьвідоцтвом I курсу прийме сейчас лекцию на село. Близша відомість ул. Коперника ч. 36.

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 344

викликану іменно страшними наслїдками тайних ґріхів молодости і розпусти, усуне напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава

Російске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Шмецке видане: 2 зр.

Тисячі людий найшли в ній поясненя своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи указаного в книжці способу лїчення. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті магазином видавнїв Р. Ф. Бірей в Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Незвичайні успіхи викликує

ФРАНЦ. МЕНТОЛЕВА ГОРІВКА ГЕЛЛЯ

марки „Edelgeist".

При натиранню усмирює біль, скріпляє мускулятуру і оживляє нерви.

При змиванню ґіґієнічно-профілактичне средство против ослабленя з відсьвіжуючим запахом.

Ціна фляшки 2 К.

G. HELL & COMP. TROPPAU-WIEN.

Дістати можна у *Львові* в аптиках Піпеса-Поратиньского, В. Діля, Як. Байзера, Жиґмонта Рукера; в *Коломиї* в аптиці Берґлера; в *Миколаєві* в аптиці Фрідмана; в *Перемишлї* в аптиці Ґольдберґа; в *Рашеві* в аптиці Коритовского і С-ки в *Стрию* в аптиці Ґертнера і в *Тернополи* в аптиці Марияна Крижановского. 50

Стация залїзниці Мушина-Криниця з Кракова 6 год. їзди, зі Львова 11 год., з Будапешту 12 год.

КРИНИЦЯ

ц. к. жерельне заведене в Ґаличині.

Почта (3 рази денно) телеґраф, аптика в місци.

В Карпатах 600 м. н. п. моря. Від стациї залїзничної Мушина-Криниця одна година їзди битою дорогою. На стациї вигідні підводи. Средства лїчничі. Жерело головне і „Солотвинка", жерело дуже сильної щави вапнево маґнезіово-содово-залїзистої. Купелї мінеральні дуже насичені вільною вугленою кислотою, методою Шварца і Вахтлєра огрівані. Дуже успішні купелї боровинові, купелї ґазові з чистої кислоти вуглиної. Скарбове заведене водолїчниче під управою спеціяліста *д-ра Г. Еберса*, заведене диететичне, ґімнастика лїчнича. Купелї річні, соняні, електричні, масаж, лїчене теренове. Клїмат зміцняючий, підальпейский. Води мінеральні краєві і всякі заграничні. Кефір, жентиця, стерилїзоване молоко, аптика. Лїкар заведеня др Л. Конф з Кракова постійно через цілий сезон ординує. Кромі того 18 лїкарів вільно практикуючих. Помешкання: більше як 1700 комнат з цілим комфортом уладжених в цїні від 1 К. 20 с. денно і вище. — Заведене з готелем. Читальня і виповзичальня книжок. Гостинниці. Пенсіонати приватні. Готелї. Цукорня. Костел. Каплиця. Церков. Постійна музика (директор А. Вроньскій). Постійний театр, концерти, відчити, балї, прогульки товарискі, місце до ґри в лавн-теніса. Водопроводи поведені з ґірских жерел. Просторий парк шпильковий, взірцево уладжений, около 100 морґів. Фреквенция 1903 роцї над 6600 осіб. Сезон від 15 мая до 30 жовтня. В маю червни і вересни цїни купелий, помешкань в домах скарбових і страв в гостинници дому лїчничого о 25% низші. В місяцях липни і серпни не удїлює ся убогим нїяких знижень. Склади криницкої води у всїх більших містах в краю і за границею. Подрібних информаций удїлює, брошури і цїнники розсилає на жадане

Ц. к. лїчнича управа в Криници.

319 1—5

НАШІ НИЗЬКІ ЦІНИ ВИКЛИКУЮТЬ СЕНЗАЦИЮ.

Дуже тривкі **мужескі черевики** гладкі і обкладані пара **зр. 2·80.**

Знамениті **мужескі черевики** до шнурованя пара **зр. 3.**

Елеґантні **мужескі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 4·25.**

Великий вибір добрих **чобіт з холявами** для духовенства пара **зр. 8.**

Дуже добрі **мужескі півчеревики** із шкіри Gems пара **зр. 2·50.**

Одинока філія

у

Львові

лише

улиця Гетьманьска

ч и с л о

8

Готель „Вікторія."

Тривкі **дамскі черевики** з ґумою пара **зр. 2·50.**

Дуже добрі **дамскі черевики** до шнурованя пара **зр. 2·80.**

Незвичайно тривкі **дамскі черевики** до запинання пара **зр. 3.**

Елеґантні **дамскі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 3·75.**

Сальонові елеґантні **дамскі мештики** легонечкі пара **зр. 1·50.**

Вироби найбільшої фабрики обуви в цілій монархії продає

Альфред Френкель Тов. ком.

201 3—10

При закупні товарів просимо поклонюватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черляньского. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 87. Львів, Второк 20 Цьвітня (3 Мая) 1904. **Річник XXV.**

Виходять у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухнталь ул. Кароли Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДЇЛО

Передплата на „Дїло" з літер. додатком

в Австрії:		*на границю:*	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямациї неспечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациі.

При зближаючій ся зміні місяця просить ся Вп. передплатників о вчасне відновленє передплати на місяць май, як також о ласкаве вирівнанє позісталих залеглостий найдальше до 13 слїдуючого місяця, инакше була би Адміністрация приневолена дальшу висилку часописи зі згаданим днем застановити

„Polnische Wirtschaft".

Свого часу показали ми нашим читачам фотографічний знимок листу Слонецкого, комісаря від золочівского п. к. староства. П. Слонецкому тим листом его доказано злочин перед цїлим сьвітом як: звісно, п. Слонецкий урядує до нині

Очивидно „добрий" примір п. Слонецкого не остав без наслїдків, бо ось що-йно перед кількома днями принесла „Воля", орган українських социяльних демократів, фотографічні знимки знов двох листів, котрі отсе подаємо в перекладї.

„Поважаний Пане! Хотїв би я, щоби Вас вибрано виборцем в четвертій курії, бо має се добрий вплив, коли між виборцями є люди інтелїґентні. Знаючи, що Вас поважають в громадї, припускаю, що не буде Вам трудно перевести свій вибір, коли будете о се старати ся. Вибори відбудуть ся в понеділок або в второк на другий тиждень. Але прошу нїчого не говорити в громадї про реченець виборів, поки не дістануть урядового повідомленя; бо не випадає, щоби хто инший скорїйше знав о тім, ніж вийт. Отже прошу поговорити о своїм виборі з визначнїйшими господарями і з війтом. Коли би треба було видати кілька ґульденів на початунок, то радо Вам той видаток зверну. Надїючи ся доброго кінця, остаюсь з пошануваньем — *Телїховский*".

Другий лист:

„Ласкавий Пане: Пишу з припорученя п. старости. Старайте ся, щоби виборцї з 4 курії вийшли як найлїпше; по можности форсуйте себе. Робіть, що є у Вашій силї. З поважаньем — *Гартлєб*".

Отже треба додати: Телїховский — се староста в Збаражи, ревний прислужник польскої гакати; Гартлєб — се окружний інспектор шкільний в Збаражи, звісний з численних вже жалоб на него в нашім дневнику зі сторони Русинів, адресат — се оден з сїльских учителїв в збараскім повітї, а оба листи писані в часї остатних виборів до державної ради.

Огляд на прокураторию не позваляє нам сказати всего, що думаємо — та надїємо ся, що наші посли в державній радї зроблять ужиток з сих листів та запитають п. Кербера, чи знає він о подїях галицких, а коли знає, то чи австрийске правительство хоче мати в Галичинї яку власть, бо у всякім разї варто нам се знати вже раз ясно і напевно!

Сіонїсти а Поляки і Русини.

Ми вже мали нагоду познакомити наших читачів з тим ідейним напрямом серед галицких Жидів, що зове ся сіонїзмом, а поставив собі цїлию національне відродженє жидівского народу, горожанське его вихованє і етичне двигненє. Сіонїзм зродив ся недавно, а на галицкім ґрунтї засїв ся не дальше одного десятка лїт взад. Есть однак — видно — плодом реальної потреби й має живу основу істнованя та розвитку, коли протягом кількох років захопив широкі круги галицкого жидівства, сотворив сотки орґанізацій, витворив власну пресу і витиснув сильне пятно на жидівскім житю. Нині, можна на певно сказати, сіонїзм есть домінуючим напрямом серед галицких Жидів і в своїм походї загортає в свої ряди значну частину жидівского населенья. Досить згадати, що майже вся університетска жидівска молодїж — з виїмкою незначної ґрупи польских асимілянтів головно социял-демократичного напрямку, — причисляє себе до сіонїстів, що всї академічні жидівскі товариства є в руках сіонїстів, і що в товаристві інтелїґентних Жидівок „Ognisko", котре доси було в руках социял-демократичних польофілів-асимілянтів, важить ся борба між сіонїзмом се есть жидівским націоналїзмом а польским асимілянтизмом, прибраним в маску социял-демократичного інтернаціоналїзму. Побіч того у Львові і по провінціональних містах мають Жиди безлїч орґанізацій, постійний національний театр у Львові, обходять свої патріотичні сьвята і т. д.

Національне відродженє і горожанське осьвідомленє, несені сіонїзмом в маси жидівских халатників, мусять вплывати і на зміну дотеперішної ролї Жидів в політичнім житю Галичини. До послїдних часів Жиди відгравали супротив краєвих верховодів постійно ролю їх трабантів-махерів. Жид був або підарендарем виарендованої шляхтичем пропінациї і орудием до розпоюваня мужиків або виборчим махером чи „Stimmvieh", що мав важку політичної сили перехилити на сторону польскої шляхти. Розумієся, що така роля деморалїзувала до решти самих Жидів і деморалїзувала широкі круги краєвого населенья, за що Жиди й здобули собі ненависть всего, що стояло до борби з пануючою в краю нїґвою. Та сіонїзм вирвав Жидів з сей дотеперішної їх ролї, дав їм власний ідеал і горожанське почутє, а тим самим робить вельми пожиточну і культурну роботу.

З хвилею, як сіонїзм захопив широкі круги жидівства, став він однак і політичним чинником, що мусить здати собі справу з відносин до двох других замешкуючих наш край народів. Досі Польща вислугувала ся Жидами в борбі з Русию. Осьвідомлені національно Жиди, борючи ся против польско-асимілятореских заходів, мимохіть мусять глядїти на Русинів, як на свого рода союзників в оборонї від спільного лиха: польонїзациї. Звідси то і ті симпатичні відзиви про руске національне движенє, а якими стрічаємо ся в сіонїстичній пресі.

Особливо замітна стаття в справі відносин Жидів до Русинів і Поляків появила ся саме на 1-ого мая с. р. в львівскім жидівскім дневнику „Tagblatt-і", видаваним для жидівских мас у жарґонї та єврейским альфабетом („Tagblatt" виходить від 1-ого цьвітня с. р., а саме основанє сіонїстичного дневника сьвідчить про розріст сіонїзму). В сій статї під заголовком „Наші сусїди" пише сіонїстичний дневник так:

„Від кількасот лїт живемо тут серед двох народів, між якими в послїдних часах зачала ся борба о розділ. Поляки, мимо свого меншого числа, є тепер панами в краю, та від недавна вони почувають ся, до чого може довести завзятє і упір народу, хоч би сей нарід і не досяг ще навіть вершин літературного розвитку, коли лише обстоює ся за своїм з усею силою. Супротив Русинів поступили Поляки так само, як кождий инший нарід поступав, доки мав силу над другим народом. Вони хотїли низенакати свою власть до послїдної каплї. В цїлій отже східній Галичинї управляє ся польонїзацию, хоч тут о много більше Русинів, як Поляків. Польскими є обі найвисші школи і в польскім дусї веде ся найвисші уряди. Не есть виправді нашою річию уймати ся за Русинами, хоч все таки заслугують вони на прихильність, бо є народом, що систематично отрясає ся з невільничих пут і хоче поторощити положені на него кайдани. Звертаємо тому увагу на сю важну появу, що доконує ся і росте з дня на день нам на очах, як і бачимо, скілько ще прийде Русинам побороти перепон, заки спознають ся їх бажаня рівноуправненя".

По такім зазначеню свого погляду на Русинів, переходить Tagblatt до відношеня супротив других сусїдів—Поляків. Не будемо ту переказувати історичних спогадів Tagblatt'у, котрий розказує про ґенезу польонофільско-асимілятореского напряму в XIX-ім вїцї серед Жидів в границях давної Польщи. Досить, що Tagblatt констатує, що до недавна Жиди почували себе майже цїлком Поляками.

„Та потім — пише він далї — прийшов антісемітизм. Наші „милі сусїди" вагло викинули к злу і змінили ся. Зачали від нас відвертати ся, відносили ся до нас холодно і ми почули, що ми для них лишним тягарем. Були виправді серед нас політики, що бажали виправдати таке поступованє з нами, але ми не дали в себе вмовити, що чорне є білим, бо знаменито відчувалисьмо, що ми і наші сусїди, се два ріжні орґанїзми. З кождим днем оказувало ся, що ми собі чужі і що між нами великий провал. Поволи зачали ми робити обрахунок минувшини. Ми зачали відсувати ся від наших „приятелїв". Зачалисьмо шукати в нашій минувшинї і найшлисьмо в нїй скарби нашої тисячелїтної істориї. Нам являли ся тїни наших героїв, що власними очима глядїли на великі борби, коли ми ще були самостійними. І ми зачали присягати на тїни великих Асмодеїв і Бар-Кохби. Тепер вже нам ясно і ми зачали соромити ся себе самих. Тому, що ми поповнили „a nisid adiszem" (апостазию), що доси продавали своє первородство, як наш праотець Езав, ми зачали палити асимиляцию в „chamec" [як нечистоту] і научили ся глядїти на неї від тепер так, як на всї ті хиби, яких ми набрали ся в часах, коли жили в темнім „ghetto" (жидівска замкнена дїлниця)".

Так головний орґан галицких сіонїстів перевів свій обрахунок з Поляками і польонїзациєю, і — розумієся — всякий, хто лише признав рівні права всїм народам, мусить признати в тім зглядї Жидам повну рацию. Та минаючи се на боцї, а звертаючи ся до сего, що орган сіонїстів пише про Русинів, можемо лише в інтересї обох сторін побажати, щоби дотичні вискази Tagblatt'у найшли відгомін серед загалу жидівского населенья та щоби вони і в практицї стали основою взаїмних відносин обох угнетених в краю народів.

---

22)

Болєслав Прус.

Палата і рудера.

З польского переклав

О. П—к.

(Дальше).

Вуйко почав ґризти нігті, що означало невдоволенє, і по хвилї сказав:

— Моя дитино! Інтереси, котрі я проваджу, не позволяють менї бавити ся в товариськість, і длятого знайомости ге роблю. Перед упливом року покінчу їх, вицофаю мої капітали, а тодї буду міг служити...

Вольский зрозумів, що предмет сей треба уважати за вичерпаний; тому перейшов до иншого і спитав від нехочу:

— Скажи менї, вуйку, як великим є направду твій маєток?

Ґвоздзїцкий задумав ся і відповів:

— Говорячи між нами, не знаю; однак здав ся менї, що маєш кілька мілїонів.

— Що-ж значить се „мавш"?

— Значить, що маєш, якже я тобі инакше скажу?

— А ти, вуйку, що маєш?

— Я? — маю тебе.

В передпокою відізвав ся дзвінок а по хвилї льокай замельдував:

— Пан Домбровский!

До салї вийшов чоловік молодий, пристійний, посїдаючий усї цїхи поміщика.

Ґустав вибіг напроти него і представив його вуйкови, яко свого давного приятеля, а потім сказав:

— Позвольте, панове, що зі згляду на занятє вуйка, котрий не має ніколи часу, приступлю від разу до річи.

— Просимо! — відповів Ґодзїцкий.

Гість змішав ся.

— Дорогий вуйку! — говорив дальше Ґустав. — Домбровскому згорів хутір і потребує гроший.

— Гуцю! — закликав гість.

— Кілько? — спитав вуйко.

— Коло пятьдесять тисяч...

— Ти ставиш мене в прикрій позициї — шептав гість.

— Коли? — спитав знов Ґвоздзїцкий...

— Хоч би зараз!... — відповів, сьміючи ся, Вольский.

— О другій буду вам ними служити — сказав до гостя Ґвоздзїцкий і встав забираючи ся до відходу.

— Пане ласкавий! — закликав зворушений гість, — я дуже вдячний вам.. але... але... ще услівя.

— Що-ж се, чи хочеш нам процент платити? — запитав весело Ґустав.

— Алеж Ґуцю, я не можу.

— Якжеж се, Ґуцю! — закликав немснше весело Ґвоздзїцкий — хочеш панови зробити презент, котрого не може принять? А потім звертаючись до Домбровского додав:

— Речинець звороту і ґварантия залежать від вас, процент від нас: отже ми жадаємо шість від сто на рік.

І не вислухавши відповіди зворушеного шляхтича, стиснув його за руку і вийшов до свого кабінету.

Годину ще перебув Домбровский у маєтку, цїлуючи його що кілька хвиль, вихваляючи його вуйка, і описуючи радість своєї матери і родини.

Потім покинув дім капіталіста, а Вольский пішов до вуйка.

Він застав його, як сей проходжував ся по кімнатї і кинув ся йому на шию.

— Добрий! шляхотний! неоцїнений вуйку! — закликав з запалом артист. — Ти видобув сего чоловіка з страшної біди...

— Ах!.. то ще о тій позичцї?.. Щож хочеш, я мусїв йому помогти, тому, що напереді ти хотїв сього, а подруге молодець сей не робив доси довгів.

— Звідки ти про се знаєш, вуйку?

— О, я дуже богато річий знаю!

— Та менше про се!. Нехай буде що хоче, та все таки, се найшляхотнїйший чоловік під сонцем!

— Додай ще: за се, що позичаєш моїм протеґованим, на шестий процент — докинув жартобливо Ґвоздзїцкий.

— І за се і за богато инших ріжних ріжнородностий ти допоміг Владиславови зістати інжинїром? Чи не ти вуйку?

Фінансїст споважнїв.

— Владислав є сином женщини, котра тебе виховувала три роки. Треба памятати про се!

— Ти... тебе, тобі, для тебе. Ах, мій вуйку! мене вже нудять ті деклїнациї, тому перейдїм до чого иншого! — скрикнув Вольский.

— Слухаю! — сказав вуйко.

— Отже річ так має ся. Я подав в однім товаристві проект заложеня позичковоі каси...

— Щож се значить? — спитав фінансїст, сїдаючи на зелїзнім лїжку.

— Значить ся, що знов буду потребувати рад і гроший вуйка, а передовсїм се, що пора-б уже вкінци покласти кінець лихві, що виснсає кров з наших клас менше заможних...

Ґвоздзїцкий усьміхнув ся іронічно.

— На гроші згода, — сказав вуйко — о радах подумаю, але дайте вже раз спокій сій бідній лихві.

— Ти борониш лихварів?

— Лихварів?... ні! Бороню тільки вільної конкуренциї в торговлї, хотяй би навіть грішми — відповів холодно фінансїст.

— Дорогий вуйку! — скричав Ґустав. Я не є економіст і не умію воювати аргументами, але яко чоловік чую, що лихва є страшною підлотою.

Ґвоздзїцкий здвигнув раменами.

Настала хвиля мовчанки, підчас котрої молодий загорілець ходив швидко по кімнатї, а його холодний вуйко гриз нігті.

— Скажи менї, мій дорогий, а щож би ти зробив, колиб приміром я був лихварем? Чи також назвав би ти мене підлим?

— Ти, мій вуйку, лихварем? ти!... ха, ха, ха!... розсьміяв ся Вольский.

— Говорім на серийо. Щоб ти зробив? — питав фінансїст глядячи в землю...

— Мій вуйку, до чого доведе дискусия про річи неможливі?

— Гм!... — Хотяй би до того, аби нею забити деякі незрілі а однак дуже рішучі осуди.

— Збити!... незрілі!... — повторяв Вольский. — Отже, добре, говорім. — Отже, мій вуйку, колиб ти був лихварем, тодї я сказав би тобі так: Наперед вирече ся своїх операций, а потім віддай свій маєток...

— Віддай?.., а комуж се?... спитав фінансїст.

— Розуміють ся, що людям.

— А котрим, коли вільно спитати?... Чи лихварям, чи тим, котрі від них позичають, чи може тим, що не потребують гроший?...

— Но, тодї поговорили би ми про се, — відповів Вольский.

— А колиб я приміром не віддав сих гроший? — питав дальше фінансїст.

— Тодї я просив би тебе, аби ти їх віддав конечно, а коли ні, то...

— То?...

— То я пальнув би тобі в лоб! — відповів Ґустав рішучо.

Жовте лице фінансїста стало ся сїрим, але питав дальше:

— Но, мій дорогий, пропустїм, що я

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Антона Климовича і Сина

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше насїнє салати, морквы, петрушки, бураків цикльових, цебулї, дымки, редьковки і т. п. в пакетинах по 10, 20 сот. і вище. Насїнє пастївних бураків, мамутів, пільотів, тимотки, конюшини, кінського зуба по як найнизшій цїні. Мале замовленє на пробу вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня.

Китицї іменинові і весїльні в найгарнїйшім укладї.

Просить ся докладно адресувати. Телеґрама: **АНТІН КЛИМОВИЧ, Львів.**

309 5—10

Відповідь дра Трильовского.

Др. Трильовский надіслав нам слідуюче письмо до поміщення:

В ч. 76. „Діла“ з с. р. поміщено дві статі в то: „Січи“ чи „Соколи“? — та: Політична „гереґа“. Статі ті містять однак хибні твердження і то так дотично моєї особи, як і дотично „Січий“ та їх діяльности взагалі.

Передовсім неправдою є, немовби я себе „вишрубував“ на „отамана“ або „провідника“ „Січий“. Противно я працюю коло „Січий“ як звичайний рядовий народний робітник і ніколи своїм поведенем не дав причини до думання, що хочу, щоби мене уважано за якогось „гетьмана“. Люди, що входили в справі „Січий“ зі мною в зносини, знають се найлучше.

Неправдою є, немов-би думку про заснованє „Січий“ підніс перший один зі сьвідомих селян і немов-би я використував „Січи“ для своїх політичних і личних цїлий. Противно, думка про орґанізованє „Січий“ в дотеперішній формі походить виключно від мене. Навіть майже всї вправи ґімнастичні, які виконують „Січи“, я сам уложив, а у відкриттю кількадесять „Січий“ в Галичинї та на Буковинї мав я личну участь.

„Січи“ не мають нїяких політичних цїлий (підчерк наш.—Ред. „Діла“) і тому не можу їх використувати для „своїх політичних цїлий“, бо для політичних, хотя не своїх але партийних цїлий служить менї і моїм товаришам партийним на Покутю товариство політичне „Народна Воля“, а для товаришів в других округах товариство політичне „Хлопска Рада“ в Станиславові, „Народний Поступ“ в Товмачи, та взагалї радикальна орґанізация. Що-до „Січий“, то нїколи не силував я їх членів до приставаня до радикальної партиї. Противно, в між противниками „Січий“ деякі люди, що належать до иншихъ партий (підчерк наш. Р. Д.) от як нпр. автор поміщених в „Запорожци“ „Приказів для вправ Січий“.

Так само неправдою є, немов-би я використував „Січи“ для своїх „личних цїлий“. Противно, значну часть моїх доходів обертаю на січові цїли, а богато свого часу з великою шкодою для інтересів моїх і моєї родини посьвячую „Січам“.

Неправдою є, немов-би я „Січи“ уживав до „антипопівської гецї“. Противно, многі „Січи“ і їх члени живуть зі своїми сьвященниками на дуже добрій стопі. Навіть попередники о. Барановского в Ценевї жили з тамошними „Січовиками“ в дуже приязних відносинах, а таких случаїв є більше і то всюда тамки, де сьвященик мав досить личного такту і патріотичного почутя, щоби лишити селянам досить свободи для самостійного розвою. Многі „Січи“ і то навіть такі, що стоять під моїм безпосереднім впливом, беруть також громадну участь у рїжних релиґійних торжествах як нпр. підчас Богоявленія, при Божих гробах і т. д. а мав я вже і таких пару случаїв, де мусїв боронити „Січовиків“ перед судом за громадні походи до церкви. Се послїдне відносить ся особливо до „Січий“ на Гудульщинї.

Уступ статута січового, після котрого тілько сьвітеским людям може до „Січи“ належати, ухвалено на нарадї з селянами, котрі раді би бути як найбільше самостійні в такій орґанізациї. Що се дїйсно причинило ся до успішного розвою „Січий“, признають навіть декотрі сьвященики; не треба чейже до „Січи“ належати, щоби ёї помагати і мати на неї певний вплив.

Неправдою є, немов-би на загальних зборах „Січий“ о вічім нишім не говорило ся, як лиш о „попах“, требах, проповідях та процесах попів. Противно, сих справ і материї так я, як і мої найблизші товариші уникаємо з засади на січових зборах, а стараємо ся передовсім пояснити статут, та навязуючи до істориї по приміру других народів стараємось заохотити народ до попираня „Січий“ у їх змаганях.

Неправдою є, немовби на зборах „Січи“ в Пядиках говорено о всім, тілько не о „Січах“. Очивидно о. Барановский дістав дуже хибні реляциї про сї збори, коли таке пише. Впрочім сю справу пояснив достаточно т. Яків Голота в 84 ч. „Діла“.

Рівно-ж не є правдою, немов би я мав говорити на яких небудь зборах, або хоч би приватно, що: „Соколи“ та „Просьвіта“ з Ляхами тримають, і що львівский „Сокіл“ подав собі руку з польским „Соколом“ у Львові. Если хто справдї таке говорив о. Барановскому, то сказав неправду.

Взагалї старав ся я доси у моїй „січовій“ дїяльности служити передовсім моєму народови і певно не по причині дїяльности для моїх „личних“ цїлий відбула ся у мене недавно ревізия домашна, розпочате против мене слїдство карне та делеґовано навіть в тій цїли львівский суд краєвий.

Що-до замітів здїланих менї в статейці: „політична гереґа“ підношу, що неправдою є, немов би я на недавно відбутих зборах порішив з моїми малолїтними прихильниками ставити при всїх виборах і по всїх виборчих округах окремих власних кандидатів.

Зборя, о котрих іде бесїда, були зборами політичного товариства „Народна Воля“, до котрого належать лише самі повнолїтні люди. Збори сї ухвалили резолюцию, що і при сегорічних виборах, так як при попередних члени р. укр. радикальної партиї мають попирати лише сих кандидатів, котрих їм припоручить головний заряд р. укр. радикальної партиї. Те саме ухвалили недавно загальні збори політичного товариства „Хлопска Рада“ в Станиславові. Се однак не значить, щоби радикальна партия мала ставляти всюди лише виключно своїх кандидатів. Залежить се від порозумінь між управами дотичних партий.

На повищі спростованя і твердженя д-ра Трильовского позволимо собі тут коротко відповісти:

Д-р Трильовский твердить, що думку заснованя „Січий“ підніс він сам. Тото твердженє не є згідне з правдою, бо думку заснованя товариств пожарничо-ґімнастичних яко „Січий“ підношено вже на перших зборах основателїв теперішнього „Львівского Сокола“ в р. 1892, о чім можна пересьвідчити ся з дотичних справоздань „Діла“. В передпослїднім числї „Ruthenische Revue“ є сказано, що думку до заснованя „Січий“ на Покутю підніс котрийсь з селян, а з кождім случаю не д-р Трильовский, при чім треба зазначити, що стаття „Ruth. Rev.“ вийшла без сумнїву з кругів, близьких до д-ра Трильовского. Оставало-б ся отже для д-ра Трильовского, яко орґанізатора а не ініціятора, орґанізованє Січий „в теперішній їх формі“ — та се вже річ — признаєть нам і сам д-р Трильовский — другорядної ваги.

Д-р Трильовский твердить, що він не використовує „Січий“ для своїх партийних або личних цїлий. Сї твердженя суть також незгідні з правдою, бо уступ статуту злагодженого ак-раз д-ром Трильовским, з виключенєм духовенства, має виразно партийну а не всенародну цїль, а і в імнї Січий вставлено уступ, де Січовики сьміються про себе яко хлопів-радикалів — а врешті з'їзд „Січий“ скликує ся на той самий час і до тої самої місцевости, що з'їзд партиї радикальної і ті самі люди ведуть дїло на обох тих „з'їздах“. Таке-ж ставленє справи є тим більше хибне, що тов. „Січ“ після виклову самого д-ра Трильовского не має і не повинна мати нїяких політичних цїлий, повинна отже стояти осторонь від партийної й загалом внутрїшньополітичної борби. Щож до замїту про личні цїли, то і той замїт проти д-ра Трильовского не уплива сумнївови, бо мусить бути лична цїль там, де в творенню окремої орґанізациї і розбиваню народних сил не може догадувати ся нїякої причини теоретичної й ідейної.

Д-р Трильовский твердить, що богато „Січий“ стоїть на добрій стопі зі сьвященниками, але се є лише по правдї там, де вплив п. Трильовского не сягає і де селяни не стоять під проводом его особистих прихильників. Коли ж д-р Трильовский твердить, що самі селяни хочуть бути самостійні, то сей аргумент не вистарчає, бо як-раз треба змагати до того, щоб селяни, де лиш можуть, йшли солїдарно з рускою інтелїґенциєю. Змаганє селян бути цїлком самостійними від загалу рускої інтелїґенциї під окликом „проч з попами і рускими урядниками-панами“ є проявом лихих, кастових інстинктів неосьвідомленої мужицкої маси, — на нїм їздять проти нас також польскі гакатисти, — проявом, котрого послїдки відібють ся шкідливо не тілько на нашій народній справі але і на політичних інтересах самих таки мужикїв. Тое змаганє несьвідомого селянства треба тому убивати політичним образованєм і гуртованєм суспільности на основі конкретних політичних постулятів і ідей, а хто тое змаганє селян до мнимої „самостійности“ боронить або й піддержує, той по правдї використує лише ті інстинкти маси для вузко партийних і шкідливих цїлий.

Др. Трильовский покликує ся вкінци на те, що має вже політичний процес за орґанізованє „Січий“, хотячи здобути собі в той спосіб яко переслїдуваний симпатию руского загалу. На те ми скажемо, що сам факт процесу, котрий може випливати з всїляких причин, для нас ще не вистарчає. О скільки однак на п. Трильовского будуть нападати за саму его народну дїяльність і сам факт заснованя „Січий“, там він нехай буде певний повної і солїдарної симпатиї, та, о скільки можливе, й чинної помочи зі сторони рускої суспільности, хоч би п. Трильовский з огляду на инші сторони своєї дїяльности на таку симпатию і поміч зовсім не заслугував.

Врешті позволимо собі замітити, що про некорисні вислови д-ра Трильовского проти „Просьвіти“ і т. п. в листах як і приватних розмовах з селянами ми чули вже здавна, а коли тепер др. Трильовский уважає за потрібне простувати оден факт з тої своєї покутної аґітациї яко „неправдиву“ видумку — то ми приймаємо се радо до відома, в надії, що витягаючи консеквенцию зі свого теперішного становиска в одиничнім фактї, др Трильовский змінить на будуче своє поведенє супротив народних інституций і дїячів взагалї. І сего ми бажаємо щиро, так як і щиро бажаємо солїдарного та совісного співдїланя всїх сьвідомих руских одиниць.

Війна.

Перший атак на сушу.

Довго вижиданий перший атак Японців на суші вже наступив і скінчив ся — як і на морі — побідою Японців. Доперва тепер показує ся, чому Японці так довго зволікали і своїм кунктаторством нетерпеливили сьвіт жадний вражінь. Японці держались тут засади, що лїпший холодний рахунок, ніж бравура, котра поплачує лише тогди, коли бій іде на пістоки. Японці довго приготовляли ся до поважного атаку і викопали его доперва в хвили, коли знали, що атак мусить скінчити ся їх побідою. Остаточно перший офензивний рух першої японської армії скінчив ся так, як се обчислив був ёї командант ґенерал Курокі. Перша армія перейшла ріку Ялю і обсадила російски позиции на правім березї ріки. Перші кроки до головного атаку на російскі позиции розпочали ся дня 26 цьвітня, дня 29 цьвітня кинули Японці через ріку мости а 30 цьвітня японська армія перейшла ріку і розпочалась тридневна битва.

Описе сеї битви подаємо після японських і російских урядових рапортів. Урядові реляциї японського штабу представляють перехід Японців через ріку Ялю і битву дня 30 цьвітня і 1 мая в слїдуючий спосіб:

Аби може було поробити приготовленя до кинення мосту через ріку, відділи цїсарской ґвардиї і другої дивізиї заатакували Росиян дня 26 цьвітня на островах на ріці Ялю нигнали їх знідтам і обсадили сї острови. При тім ґвардия мала 9 легко і 16 тяжко ранених; друга дивізия не мала нїяких страт. Росияни забрали з собою до Кулїнчену богато убитих і ранених. Козак, котрого Японці зловили, зізнав, що в передній сторожи російскій були три полки східно-сибірских стрільців. Команданта 22 полку кінних стрільців знайдено убитого і похоронено в Віджу. Знайдено також 95 убитих і 6 живих коний.

Від полудня 26 цьвітня аж до 27 цьвітня Росияни бомбардували з перервами Віджу; Японці на сю пальбу не відповідали. Дня 26 цьвітня відкомандировано з японської ескадри Гойоса 2 канонірки і 2 пароходи, аби підплили в гору ріки Ялю. Сї кораблї розпочали пальбу і російска артилерия мусїла замовкнути. Дня 28 цьвітня дві компанії японської піхоти ґвардийской підійшли аж до Гушану. Росияни уступили лишаючи 5 трупів. Росияни стрілали з великого віддалени з під Кулїнчену, аби не дати Японцем вибудувати мосту. Ся пальба була безуспішна.

Дня 29 цьвітня дванадцята дивізия зачала будувати міст коло Сукіншіну. На другий день рано міст був вже готовий і армія сейчас зачала переходити. Від години 10·40 рано до 1·29 з полудня була вона з усїх сторін виставлена на сильну пальбу, але остаточно Росияни мусїли замовкнути. Японці мали убитих 2 підофіцирів, а ранених 2 офіцирів і 22 рядових. Того самого дня (30 цьвітня) о годині 8 вечером був готовий міст через головне русло ріки. Армія перейшла через ріку і помашерувала на Гушан. Того самого дня прийшло під Антунсіеном до битви з 400 Росиянами на дуже близьку мету. Також російска артилерия сильно палила. По годині Росияни цофнули ся. В ночи з суботи на неділю Японці обійшли лїве крило Росиян, а над ранком розпочав ся загальний атак на російскі позиции. Японські батериї тяжких гармат, розставлені на полудневім березї Ялю і японські канонірки на ріці бомбардували російскі позиции, на котрі рушила японська армія, котра вже стояла на північнім березї ріки. Ґенерал Курокі звернув пальбу цїлої своєї артилериї на російскі позиции між Кулїнченом а Конокою. Росияни відповіли огнем з всїх гармат. О годині 7 вечером батериї Курока мусїли замовкнути. О пів години пізнійше Курокі дав наказ атаку на цїлій лінії. Японська піхота кинула ся бігцем наперед, перейшла ріку Іго, бредучи по поясе в воді і заатакувала баґнетом горби обсаджені Росиянами. Між годиною 3 а 5 з полудня Росияни уступили.

В неділю о пів до 8 рано пішли до атаку всї дивізиї і до двох годин обсадили верхи Кулїнчену аж на північ до Макону і Юмукону.

З урядових російских рапортів виходить, що японські справоздання о битві суть правдиві. Ґенеральний штаб російский доносить, що коли дня 29 цьвітня півторатисячний віддїл Японців з 12 гарматами зачав переходити ріку Ялю, над рікою стояв малий віддїл російского полковника Гушова. Гушов мусїв цофнути ся. Він сам є ранений в голову і рамя і має 4 вояків убитих. Ґенерал Міщенко доніс, що дня 30 цьвітня Японці бомбардували з лївого берега Ялю російскі позиции в Кулїнченї. Над раном того самого дня японський віддїл заатакував російскі війска і обійшов їх лїве крило. З причини значної переваги японських сил, Росияни мусїли цофнути ся до Потіятенсе. Російскі страти під Кулїнченом суть слїдуючі: Погиб полковник Паклачов. Тяжко ранений в голову командант шестої бриґади артилериї Малер. Ранені: полковник Местер, капітани Сапожніков, Воробець і Атрощенко, лайтнанти Філядельфов і Антропов. Страти в рядових ще не ствердженї. Доси знайдено 3 убитих і 19 ранених.

Битвою над Ялю і перемаршом Японців занимає ся також фаховий справоздавець „Neue freie Presse“, котрий підносить, що успіх Японців вказує на їх знамените приготованє. Особливо рішаючими мали бути военні вали уснані по корейскій стороні Ялю, так кріпкі і добре уфортифіковані, що спиненє переходу Японців на другий бік під пальбою з лївобережних шанців показало ся прямо немислимим. Також богато до успіху причинила ся японська артилерия, котрої влучні стріли приневолили майже всюди Росияни до уступленя.

(Телеґрами).

Відень. Японське посольство оголосило урядове справоздане, після котрого Японці обсадили Кулїнчен. Росияни два рази атакували японські позиції, але по завзятій битві відперто їх, забираючи Росиянам 20 гармат з кіньми і ящиками; полонили до 20 офіцирів і богато підофіцирів.

Токіо. Узброєні судна японські підплили в неділю рано під Антун і по півтора годинній борбі прислонували російску піхоту і артилерию до відвороту. Вачили, як в Антунї вибух огонь. Один Кореєць оповідає, що Росияни підпалили Антун і утікли.

Париж. Тут доносять, що ґенерал Качалїньский підпалив Антун, бо не хотїв віддати в руки Японців нагромаджені там провянти. Доносять також, що Японці заатакували з великою бравурою російскі позиції і забрали 28 гармат. Тепер машерують в двох напрямах, в північнім і західнім.

Токіо. Японська ескадра під командою Камімури прийшла 26 цьвітня до Ґензану. З причини мраки не могла виконати наміреного бомбардованя Владивостоку. Коли ескадра довідала ся о російскім нападі на корабель Кічумару, вийшла 27 цьвітня з порту і станула під Владивостоком, але з причини мраки вернула до Ґензану.

З ради державної.

Вчерашне засїданє палати послів було пусте, як звичайно. Насамперед пів години тревало читанє катальоґу послів, бо комплет не був повний. Потому дословне читанє внесень і інтерпеляций; між внесеними було нагле внесенє о запомогу для бучацких погорільців. Вкінци серед бурливих протестів і криків з ческої сторони приступлено до вибору кватової депутациї, доповнюючих виборів до комісий і вибору двох секретарів, — тай на тім конець. Нині відбуває ся дальше засїданє.

Півурядово доносять, що д-р Кербер дістав від цїсаря дозвіл на відрочене державної ради в разї, коли не буде кінця обструкциї.

Нагле внесенє

пп Романчука і тов. в справі законодатного управильненя язикових відносин в Галичинї, поставленє на засїданю парляменту з дня 26 цьвітня с. р, о чім у нас була вже згадка — звучить:

З уваги на заяву, зложену президентом міністрів на засїданю з д. 16 жовтня 1902 р, що правительство внесе проекти законів в справі управильненя язикових відносин в ц. к. урядах в Чехах і на Мораві, — дальше з уваги, що язикові відносини в Галичинї також не є управильнені, бо польска мова урядова заведена там лише розпорядженєм (всїх міністерств з д 5 червня 1869 ч. 2355), а не законом, — вкінци з уваги що те розпорядженє не є згідне з потребами руского народу і сей нїколи не признавав его правної сили,

подаємо отсе внесенє:

Висока палата зволить ухвалити:

„Взиває ся ц. к. правительство, щоби чим скорше внесло проект закону в справі управильненя язикових відносин у внїшнім внутрїшнім і службовім урядованю ц. к. властий в Галичинї з строгою увагою на рівне право обох той край

Прибори до кравеччини як: Аплікациї, Коронки кльоцкові, Тасьми, Гузики, Підшевки поручає найдешевше християньска фірма **Фердинанд Ґітлєр (Gütller** у Львові, площа Галицка ч. 3

віддав би якимсь там людям мої, розумієш мої гроші, але що би ти їм віддав?

Питанє се змішало Ґустава, Ґвоздяцкий однак удав, що не завважав його і говорив дальше.

— Ти назвав лихву підлотою, отже уважай на се, що колиб я був лихварем, а ти тим, ким ти тепер є, тоді твої відомости, товариска огляда, твій талан, розголос, моральність, шляхотність, словом, ціла майже твоя душа, в її відразою до лихварів, була-б овочем, котрий вирос на сій мерві.

Ніхто не пізнав би, дивлячись тепер на обличя Вольского, що чоловік сей съмів ся перед хвилею. На вразливий ум артиста кождо слово падало як розтопленє олово.

— Так! — шептав Ґустав — колиб ти, куйку, був лихварем, тоді я був би твоїм спільником.

— Не так! — відповів Ґвоздяцкий. — Колиб лихвар був злочинцем, обовязаним до винагороджуваня своїх мнимих злочинів, ти був би його спільником, який нїчо звернути не може.

— А моя праця? — спитав Вольский.

— Твоя праця! — відповів сумно фінансіст. — Твоя праця! Чиб вона вистарчила навіть на удержанє нас обох?

Ґустав сїв на кріслї і закривши лице руками, сказав:

— Бог показав би менї, що робити.

— Розумно говориш! Зіставмо се Богови. Він один умів справедливо розвязувати подібні загадки, а ми-ж користаймо з того, що є?

— Но, — додав — на щасте ти не потребуєш непокоїти ся подібними квестіями!...

— О щасте, куйку, щасте! — заговорив а унесенєм Ґустав, стискаючи його за руку, а потім перескакуючи до зовсім иншіх чувств і гадок, спитав весело:

— Отже, мій куйку, кілько даєш менї на заложенє позичкової каси, або на підкопанє лихви?

— На початок десять до пятнадцять тисяч рубаїв; пізнійше побачимо!

— Віват! — крикнув Вольский, кидаючи ся на шию Ґвоздяцкого.

(Дальше буде.)

заселяючих народів і їх язика у всіх галузях і полях служби".

Се внесене має бути трактоване з усіми скороченнями, дозволеними регуляміном.

У Відни д. 21 цьвітня 1904 (відчитане на засіданю д. 28 цьвітня).

ТЕЛЄҐРАМИ.

В Варшаві.

Щакова. В уїздівских алеях і на площи св. Александра в Варшаві демонструвало дня 1 мая кількадесять тисячів людий. Демонстрация була спокійна. Нагло „без пїякої причини" жандармерия і поліция зачала розганяти людий. Арештовано кількадесять осіб. **Кілька осіб порубано шаблями. Товпа сьпівала революцийні пісни.** (Телєґрама подана зі Щакови, дуже лякідарна і тому треба ждати на дальші точнійші вісти. — *Ред.*).

Рада державна.

Відень. (3 н. ст. мая). Нинїшне засіданє державної ради виповнило читанє інтерпеляций, котре тревало до год. 1. Опісля голосовано над влученем всіляких петиций до протоколу, при чім показав ся брак комплету. По короткій перепалці з президиєю приступлено до дальшого читаня вилівів.

Зброєнє Ромунії.

Букарешт. Парлямент ухвалив кредит 8 мілїонів на дальші зброєня.

Побіда Комба.

Париж. При вчерашних виборах до рад муніципальних побідило правительство в 201 громадах на 300.

Македонія.

Царгород. Амбасадори Росиї і Австро-Угорщини відбули в суботу у Порти конференцию. В справі неполагодженої ище фінансової сторони европейской жандармериї, правительство відповіло, що ся справа буде полагоджена безпроволочно і в найблизшім часї і контракти будуть підписані.

Памятайте на будову театру!

НОВИНКИ.

— **Львівский „Сокіл"** виелав з нагоди смерти незабутнього Михайла Старицкого отсю телєґраму: Високоповажана Панї Людмила Старицка. Над могилою щирого сина України висказують свій жаль і глубоке сьпівчутє — *Руські Соколи.*

— **Копромітация москвофільского прислужника.** З Калуша пишуть нам: В січни с. р. „Галїчанїн" страшно ликував, що тамошний суд повітовий засудив купця п. Коритовского на 5 днїв арешту, згідно 50 К кари, обжалованого звісним Стефаном Кушпїром о обиду чести. Сеї провини мав п. Коритовский допустати ся в сей спосіб, що посуджував его „неслушно" о спроневірене, якого Кушпїр допустив ся будучи писарем в канцелярії адвоката д-ра Коса. Тепер годить ся замітити про епільоґ тої справи, який розіграв ся недавно перед окружним судом в Станиславові наслїдком відклику, внесеного п. Коритовским. Вже по переведеній апелляцийній розправі станиславівский суд не лише зніс вирок повітового суду в Калуши, але навпаки в суді повітовім в Калуши відбула ся ище друга розправа против п. Кушпїра, котра скінчила ся в сей спосіб, що суд калуский засудив Кушпїра за проступок з § 461 к. з., з окрема за дрібне спроневірене, на 7 діб арешту.

— **Сьвято в з'орґанїзованім селї.** В Романові, бобрецкого повіта обходили — як нам доносять — громадяни Великодні сьвята дуже гарно. Першого дня сьвят зійшло ся поверх 130 людий, членів місцевої читальні „Просьвіти", пожарного тов. „Сокіл" і церковного братства на сьпільне сьвячене. Між громадянами найшли ся також представителї місцевої інтелїґенциї, а то о. Сїнгалевич з родиною і управитель школи п. Чучкевич. Серед розумної, поважної забави уладжено крейцарову складку, причім зібрано на Народний Фонд 1 К, і на будову руского театру у Львові 3 К. Другого дня селяни-аматори відограли штуку „Правда все горою" і „Виворожила", а третього дня сьват „Три брати" і другий раз „Виворожила". Аматори вивязали ся із своїх роль дуже удачно і се їх так заохотило, що на день 3-ого мая приготовляють ся з виставленем нової штуки „Сїльскі аристократи". Сьвітлим громадянам Романова належить ся справді повне признанє за їх орґанїзацийну роботу і бажати-б лише, щоби околичні села брали собі їх за взорець достойний наслїдуваня. — *О—в.*

— **Злобні напасти.** Польска гаката не прибирає в средствах, коли ходить о ошкальованє руских дїячів і руских і народних институций. Навіть такий „Сокіл", товариство чисто ґімнастичне і гуманїтарне не найшло помилуваня у польских шовінїстів, а уживають проти него і таких чесних средств, як клевети, що руські „Соколи" шпарять пійльство, суть безбожні і т. п. Ось що пише з того поводу один з визначних наших патріотів з львівского повіту: На те, аби розширювати на руских „Соколів" такі клевети, треба хитба не мати Бога в серци. Ідіть панове гакаисти на село'а побачите, як люди в очах змінюють ся на користь. На Великдень робили „Соколи" почетну сторожу при св. Тайнах підчас процесиї, а вечером забавляли ся в гри сокільскі під церквою і робили всюди походи при звуках сокільского маршу. Сим ввели нове жите до забав великодних, бо старі вже ся звели і нїкого не займають, о чім згідну гадку высказали селяни. Так сьвяткували „Соколи" прим. в Малехові і Лящках мурованих львівского повіта і „Сокіл" в Миколаєві над Дністром жидачівского повіта. Одиак мимо етичного значіня того рода сьвятковани не всюда пішло ся гладко. В Лящках мур. і Малехові нїчо не закопотило сьвяточного настрою, бо п. староста Франц дав ся переконати і пізнав вагу і конечність сокільских сторожий пожарних. Не пішло ся так легко в Миколаєві над Дністром, мимо того що посадник міста, є головою „Сокола". Причиною була давна сторожа пожарна, що числить нині всего 6 стражаків і то самих срібно-новиїровців. При нагоді заложеня сокільской сторожи пожарної переконали сяделеґати львівского „Сокола", що давна сторожа є хиба для паради і то слабої. На питаня з пожарництва відповідали, що справи не знають або не учили ся, а на просьбу, щоби спробували сикавку чи добра, не був їх провідник в змозі рушити сикавкою і заявив, що не знає, що їй бракує. Бракувало того дня лиш пожару, а на певно стрінула би Миколаїв доля Золочева, Монастирисок і Бучача. Длятого конечний є „Сокіл" в Миколаєві. Чувство немочи і встиду пре деяких людців до ненависти „Сокола", а коли ще давна сторожа стоячи при св. Гробі на латиньский Великдень падала як мухи, підчас коли наші Соколи на руский Великдень стояли з власної охоти довше і держали ся кріпко, заздрість „strażaków" посунула ся до того, що ad їх captandam benevolentiam жандарі відбирали від Соколів визначні шаломи і топірці, і голосили, що Соколи то все покрали! Навіть не дадуть віддати Богови належної чести. Однак Сокіл працює дальше, бо люди добре думаючі і правдиво інтелїґентні узнають его вартість і конечність.

— **В оборонї учителя.** Від кружка перемиских міщан одержали ми письмо з жалобами на деякі виливові одиниці в Перемишли, котрі хотять позбути ся за всяку ціну управителя народної школи п. Патрина. Коли підношені против него заміти показали ся по переведеню дисциплїнарного слїдства неправдивими, взяли ся прямо за підступ бо на недавнім засіданю тамошної шкільної ради окружної один з членів виступив з внесенем, щоби п. Патрина перенесли з педаґоґічних взглядів до Самбора, додаючи, що п. Патрин сам того домагав ся. Очивидно, се послїдне твердженє є неправдиве, як се знають дописателї від самого п. Патрина. Не знаючи місцевих обставин, містимо надіслане нам письмо без замітки, надіючи ся, що верховна шкільна власть, коли п. Патринови підступом хочуть заподіяти кривду, не позволить на покривдженє народного учителя.

— **Пятнистий тиф** в краю ширить ся без упину. В часї від 19 до 25 цьвітня стверджено урядово отсї нові случаї: в чортківскім повіті (Муханка 12, Свидова 3) 15, в яворівскім повіті (Бонів, Язів новий, Старинка, Тростянець) 10, в камінецкім повіті (Яблонківка) 5, в львівскім повіті (Яричів новий 1, Замарстинів 2, Запитів 12) 15, в мостиским повіті (Мислятичі, Соломинка) 7, в підгаєцкім повіті (Вишнівчик) 1, в перемишлянськім повіті (Глинияни) 1, в місті Переворску 6, в снятиньскім повіті (Рудники) 4, в станиславівскім повіті (Братківці, Дорогів) 15, в стрийскім повіті (Гутар) 1, в товмацкім повіті (Лядаке шлях) 4, в теребовельскім повіті (Глещава) 12, в жовківскім (Батятичі) 2. Разом 98 нових случаїв.

— **Огні.** Пишуть нам: Дня 26/4 с. р. о год 5 попол. згоріла школа в Болотни пов. перемишляньского обезпечена в „Дністрі". Заходить підозрінє підпалення. В сім огни потерпів велику шкоду управ. школи п. Яворский, бо погоріли річи, шмата, постіль, а в стайни корова, теля, спекло ся 30 кірців бульби, з улиїв повилїтали пчоли і пішли в огонь. Школа стара, в части ще була загата, тому і ратунок був неможливий. — *Р.*

— **Пробудженый з летаргу.** В місточку Рима Шамбат помер адвокат Юл. Найман по довгій недузї серця. Тїло уложено на смертній постели і вже мав відбути ся похорон. Одиак в хвили, коли мали вже домовину виносити з хати, почало щось в ній середині шелестїти, а незабаром навіть підскочило ей віко. Адвокат Найман піднив ся, і став сварити родину, чому его не збудила зі сну. Мнимого небіщика перенесено сейчас у ліжко а приглядані лїкарі знайшли значне полїпшенє в его здоровлю.

— **116 лїт житя!** Але таки направду 116 лїт прожила Етті Айнціґ, яку прийнято тепер до приюту Єлисавети в Будапештї. Вона уродила ся ще 1788 року, за мужем жила всего пів року, а вже від 30 лїт нездужає на серце, але впрочім ще зовсім здорова. Сама она подала свій вік лиш на 105 лїт, а коли ей відтак питали о причину, чому его затаює, то Айнціґ заявила, що она встидає ся, що так довго живе. Що то значить жінка!

— **Подвійний похорон.** Незвичайний був похорон японьского комманданта Гіроше. Хоронили его рівночасно і в Токіо і в Порті Артура. Гіроше, як звісно, погиб геройскою смертию підчас нищеня брандерів в проливі Осайо. Частину тїла забрали Японцї, а другу частину віднайшли Росияни на водах Порту Артура. В Токіо відбув ся похорон з великою парадою. Рівночасно з поручення намісника Алексіева поховано і в Порті Артура другу частину тїла комманданта Гіроше. В віддаваню військових почестий брали участь російскі достойники і цїлий ґарнізон кріпости. Так отже сба непріятелї віддали однакову честь відвазї героя.

— **Скарб на морскім дні.** В 1702 р. підчас борби між фльотами французько-іспаньскою, а англійско-голяндскою затонив іспаньский адмірал свої кораблї із дорогим набором в заливі Віґо, щоби не попасти в непріятельскі руки. Тепер шукали за тими скарбами за згодою іспаньских морских властий італійский корабель „Сан Клїмент".

— **Дрібні вісти.** Намісництво удїлило тимчасової запомоги погорільцям Скалату в квоті 600 К, а громаді Сороки коломийского повіта 500 К. — На університет в Гайдельберґ записала ся на пятий курс перша слухачка теольоґиї.

— **Руский концерт у Відни.** В честь памяти безсмертного кобзаря Руси-України Тараса Шевченка устроює руско-українське товариство: „Кружок земляків" при сьпівучасти академичного товариства „Січ" і робітничого товариства „Родина" у Відни в четвер дня 12 мая с. р. в великій концертовій сали „Hotel zur Post" (I. Fleischmarkt 16) концерт. Початок о 8 год. вечером. Цїни місць сидячих по 3 К, 2 К, 1 К. — Вступ на салю 50 сот. За комітет: *Василь Яворский* голова, *Лев Посацкий* писар.

— **З філії товариства св. Ап. Петра в Перемишли.** В члени тов-а вступили дальше сїдлучі церкви і сьвященики: о. В. Гинелевич пар. в Тисовій 2 К, панї Юдія Гинелевич 2 К, о. Р. Залїтач з Гронзьової 2 К, панї Ірина Залїтач 2 К, церков в Буцові 5 К, тов. асекур. „Дністер" у Львові жертву 300 К, о. І. Петрик пар. в Комарнї 2 К, Рада повітова в Коросні жертву 25 К, Рада повітова в Турцї яко член основатель 100 К, церков в Мшанї 6 К, громада в Мшанї 6 К, о. Ю. Дуркот, пар. в Мшанї 3 К, церков в Волї цеклиньскій 6 К, о. М. Вербицкий, пар. в Волї цеклиньскый 3, церков в Ростайнім 6 К, о. Ст. Тарнович, пар. в Ростайнім 3 К, церков в Мисцовій 6, о. В. Дуркот, пар. в Мисцовій 3 К, церков в Перегримцї 6 К, о. І. Миньковский, пар. в Перегримцї 3 К, церков в Полянах 6 К, о. Н. Фелевчак, пар. в Полянах 3 К, церков в Радоцинї 6 К, о. П. Каламунецкий, пар. в Радоцинї 3 К, церков в Ольховци 6 К, о. М. Дуркот, пар. в Ольховци 3 К, церков в Тилявї 2 К, о. І. Пастернак, пар. в Тилявї 6 К, о. К. Коциповский сотр. в Тилявї 2 К, церков доч- в Пестяній 6 К, церков в Зиндрановій 6 К, о. К. Копистяньский, пар. в Зиндрановій 3 К, церков доч. в Варвінку 6, о. І. Лисяк з Перемишля 2 К, о. Н. Чабан з Перемишля 1 К, церков в Волї цеклиньскій 2 К, о. Ом. Погорецкий з Перемишля 5 К, Рада повітова в Синоку 53 К, о. М. Купевич з Перемишля 50 К, рада повітова в Горлицях 50 К, церков в Пятковій рускій 6 К, церков в Березци 6 К, церков в Бахурци 6 К, церков в Сернах і в Морянцих 12 К, о. Сїнкевич, пар. в Сернах 2 К, церкви в Волчухах і Городятичах 10 К, церков в Бортятинї 5 К, о. Гр. Лев, пар. в Бортятинї 2 К, о. Хотинецкий з Ярославля 2 К. — Всїм повисшим П. Т. жертводателям складав видїл в імени убогих руских церквей сердечну подяку.

— **Пожаркий „Сокіл"** в **Сопоті** стрийского повіта засновано на статутї львівского „Сокола". Ц. к. намісництво затвердило вже статут.

— **Недоручені листи.** Дирекция почт оповіщує, що залягає недоручених 97 рекомандованих листів і 8 пакетів, котрі повинно ся відобрати до одного року. В місяци марті знищено через спаленє 12.174 листів, котрих не можна було доручити адресатам.

Померли:

— **О. Стефан Стисловский,** парох в Ляцкім [дек. золочівского], львівскої архіепархії, відзначений відзнаками крилошаньскими, упокоїв ся 26-го цьвітня по довгій а тяжкій недузї в 58-ім році жита а 31-ім сьвященьства. Покійний відзначав ся все щирим а горячим патріотизмом, беручи удїл у всій роботї народній і стоячи все неустрашимо на сторожи народних прав, де тілько вимагала сего потреба. Посвоячений близько з родиною звісних патріотів пок. Стефана і Андрія Качалів, йшов указаною ними дорогою і придержував ся все народного стягу. Тож най легкою буде Покійному рідна земля, котру щиро і горячо любив. — В. с. п.!

Бібліоґрафія:

— **„Проминя"** чч. 8 і 9. містять: Дисциплїнарний закон для буковиньских учителїв. — Народна руска школа і рускі учителї в Галичині. — В справі самопомочи учительской. — І тут але і там не добре. — Як викоренити аналфабетизм. — Дещо про вихованє і культурний стан в Японії. — Вістчина. Фейлєтон: Attalea princeps. — Всеволода Ґарлїна. — Як всї дотеперішні, так і послїдний випуск „Проминя" приносить чимало материялу в справах загально учительских, а спеціально в справі учительской орґанїзациї, тому буковиньский орґан нашого учительства повинен знайти щиру підмогу з боку інтересованих кругів.

На увагу тим, що їдуть до Прус на роботу.

Коли їде що найменше десять робітників, то нехай вистарають ся від громадского уряду о посьвідченє, що їдуть на роботу. Тогди заплатять лишень половину належитости за білет. А як не можна дістати такого посьвідченя, то вимазати ся службовими книжками.

Білетів домагати ся просто до Мислович. Коли однакож касиер не зможе видати таких білетів, то брати білет до Щакови, а відти до Мислович. Можна також купити білет до Кракова, а в Кракові до Мислович.

В Мисловичах треба заголосити ся до уряду праці (по нїмецки: Amtliche Ueberwachungsstelle). Сей уряд містить ся в великій блящанїй будї зараз проти зелїзничого двірця.

Треба завчасу повідомляти Народний Комітет, коли робітники виїздять і кілько їх їде, а то на те, аби можна заздалегідь запобігти перешкодам, які можуть трафити ся нашим людям в дорозї і в Мисловичах.

Ані в дорозї ані в Мисловичах не слухати підшептів і намов приватних аґентів, лишень треба зголошувати ся до уряду праці.

Приватні аґенти підмовляють людий до фабричних робіт, обіцяють їм золоті гори, а люди потім тяжко бідують, дістають малу плату, а перва лишають всю заведукенну і тікають до дому.

Не виїздити з дому під неділю т. в. ані в пятницю вечером ані в суботу, бо в уряді праці в неділю нема нїкого з урядників.

Дорогу до границї мусить робітник сам заплатити за себе.

Малий фейлєтон.

СТЕФАН ЧАРНЕЦЬКИЙ.

В томлячу хвилю поворотних снів.

Чи тямиш ти блїду осїнну днину
Вбрану в мельодию розжалених ніль?
Як мла вериблила сумерку годину.

І сум повіяв — сум від чорних ріль,
Що нїс ся гень далеко над полями
Та бив в сухі верхи нїмих топіль...

Таємний шепіт колихав лугами,
У млї тонули верхи синіх гір
І якесь туга мріла понад нами

Туга — що душі рвала там... до зір...
В далекий сьвіт розмріянь, супокою,
В манячий безмір, в незначний простір...

Сумно було. Над мною і тобою
Лягала нїч. А з пілї розлогих плив
Той плач землї, що скаргою тихою

Вдирав ся в грудь; — а з понад закон-[клих нив
Йшов ночи шум і шепоту словами
Твою чудову білу скрань пестив.

Чи тямиш ти ту хвилю обезтями?
Чи тямиш наших душ мольбу без слів —
Та тую нїч з дрожачими зорями,

А в нїй відлетну пісню журавлїв,
Що линули над нами в тій годинї
Чи тямиш ще?... Минуло стільки днїв..

Гей, прецїнь же в душі моїй і нинї
В томлячу хвилю поворотних снів
Будять ся якісь звуки лебединї —

Се та відлетна пісня журавлїв...

В розмріянь болїсній годинї.

В розмріянь болїсній годинї
Нераз тебе вижене аїр
Крізь осїнний мраки синї
Крізь чорних піль вільний простір —

Пливеш до мене з шумом гір
З грою потока на долинї —
З тугою мерехтячих аїр
На крилах ти злїтаєш д' мнїї...

Мов привид осїнної ночи
З туманів срібних вирваний
З жалем стаєш передо мною...

В душу мою втаплявши очи
...І знов у сірій маї щезаєш,
Та мій спокій берещ з собою...

Кулявий сонет.

Як прийде осінь тиха сумовита
І вбере поле жовтою травою,
Земля затужить за чарами літа —
Затужу за тобою...

Як прийде осінь глуха сумовита
І всьо овіє тихою тугою,
Земля застогне — смутна, в скиби зрита
Заплачу за тобою...

А, як прийдуть зими безвиїздні ночи
Повні тривоги, вижиданя, болю;
Студїни стиснуть землї чорну груду...

Забуття млою вслоню твої очи...
Як забілїє сніг на моїм полю
...Може забуду!...

— **В усїх справах** поради правної і взагалї народних належить звертати ся до „Народної Канцеляриї", Львів, Ринок ч. 10.

— **На удержанє женьскої семинариї учительскої** зложили в марти і цьвітни (в коронах): В. Гнатишак у Львові 5, парохіяни в Ланах на руки О. Бардина 5·50, д-р В. Янович з Станиславова 5, Текля Сембратович зі Львова 20, о. Йос. Джеджера з Печеніжина 3, о. Т. Галайчук з Микуличина 3·66, о. І. Билиньский з Ілавча 2, Галя Писецка з Звертева 40 с., о. С. Городецкий в Вербилівцях зі складок весїльних 8, о. І. Любович з Острова 3, філія Просьвіти в Стрию 10, Симеон Ручка зі Львова 4, краєвий Союз кредитовий у Львові 500. — Разом зібрано по день 29 цьвітня 1637 К 28 с. — Всїм Добродіям, особливо Хв. Союзови кредитовому, складає Видїл Товариства і Дирекция Семинариї як найщирійшу подяку. З огляду на розширене закладу в слїдуючім році шкільнім, с. в. на отворене двох років розширять ся значно видатки на обставину і средства наукові. Тому звертаєсь Видїл Товариства до всїх кругів нашої суспільности, щоби і дальше запомагала нашу першу семинарию учительску і не дала сїй так важній і хосенній институції упасти задля браку материяльних средств. Від школи і учительства зависить наша сьвідомість національна і наша будучність.

На фонд запомоговий для учителів вложили в цьвітни: Вол. Жизневский в Наварії від участників конференції 3, Андрій Гургула в Рогатині від себе 1, від о. А. Пеленьского 1, о. Петрицкого 1, о. Йосифа Яворского 1, о. Сапруки 0·50, о. Клодзіньского 0·60, о. Городецкого 2, Валицкого 0·50, о. Залужного 1, Льва Герасимовича 1, о. Кудрика 1, — разом 10·60, вкінци В. Коренець зі Стрия 8, разом зібрано від 1. січня 1904 75·21. З того фонду роздано при кінци 1903 р. і з початку 1904 р. пять запомог, с. в тром вдовам, одній сиротї по учителю і одному учителеви. Виплачувано по 30—40 К, разом 180 К. До розділу лишилось ще 30 К 32 с. Позички уділено три, на загальну квоту 316 К. Під пору зложена в на книжці щадничій Нар. Торг. ч. 2051 сума 436 К 59 с. на позичках остає 156 К, в касї 65 К 21 с.

Заряд фонду просить філії і поодиноких членів збирати невинно дрібні лепти і збільшати фонд. Положить складок піде що року до розділу, тому висота і число підмог зависить від висоти зібраної суми. — Н. М. Попович в Павлові зложив на цїли Товариства 10 К. (уміщені в „Соколї“ на разї яко позичку на будову дому „Сокола“). Видїл складає сему Добродїяви сердечну подяку. — *Від Виділу Тов. Пед. А. Анемовичъ*, касиер.

— **Виказ датків на Народний фонд і вкладок членьских до Народної Ради**, які вплинули через Народну Канцелярию в першим кварталї 1904.—*Лютий* А. Касою: о. Є. Роздольский 2,о. В. Озаркевич Сілець 10, п. С. Жуковский Вжеско 1, п. І. Борис Краків 2, С. Борис Трибухівці 2, о. І. Глиньский Буцнів 20, І. Васинїцкий Буцнів 1, М. Завчивскій Львів 28, о. Подлипецкий Сковятин 6. Б. Через щадницю почтову о. В. Яворенкий коло Дрібка 5·72, о. В. Іващевич Соколівка 1·20, *Март.* А. Касою: о. Н. Рудницкий Ябаїнка 4, і від І. Маслика Солотвина 2, Др. Я. Кулачковский Львів 14, о. М Олексишин Суховоля 4, о. І. Івачук Криве 2, Ірина Лукіяновичъ Городниця 1, С. Левицкий Станиславів 10, о. В. Небиловець Перегінъско 5. В. Через щадницю почтову: Коритко Перемиль 3, о. В. Елїашевский Гуменець 8, о. А. Левицкий Нижнів 10, К. Панькевский Львів 10, В. Нагірний Львів 10, Др. А. Горбачевский Чортків 22.

Переписка Адміністрациї.

Вп. І. Ти. в Да. До кінця червня прийде нам ще 4 К. — В. Ро. в Чи. До кінця цьвітня належить ся нам ще 5 К. — Є. Се в Ст. Тепер виплачено за цьвітень а не май. — І. За. в Те. За 2 кварталї прийде нам ще 3 К 40 с. бо тїлько пістало в минулім році в залеглости. — Є. Ва. в Хо. ве. До кінця червня ще 3 К 20 с. — А. Гр. в Ме. Одержано тепер по конець 2 кварталу. — А. Ре. в Зе. Тепер виплачено ся раз по конець 3 а не 4 кварталу. — В. Ил. в Го. Одержано. — О. Чу. в Па. Тепер виплачено за 1 а не 2 кварталї. — В. Пр. в Оп. До 14 марта належить ся нам ще 9 К 60 с. — И. Цу. в Ло. Заплачено по конець 1 кварталу. — П. Чумак в Оз. За аконс за котрий рахунок ще 11 падолиста 1903 Вам відосланно, прийде нам 4 К 81 с. — О. На. в Ів. Тепер виплачено за цьвітень а не май. — М. Ко. в Ши. На 3 кварталї вписано тепер 5 К 60 с. — В. Га. в Па. Бу. Так. — Ю. Па. в Кн. Тепер виплачено по конець червня. — О. Пр. в Ро. Тепер виплачено за лютий а не цьвітень. — Вп. П. Ни. в Бр. Тепер виплачено по конець червня а не липня. — В. В. в Бо. Тепер заплачено по конець липня.

Курс Львівский

з дня 3 н. ст. Мая 1904.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	538 —	548 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Земля. гал. Кар.-Людз по 200 зр. м. н.	— —	— —
Земля. Львів.-Черног. Ясси по 200 зр.	580 —	586 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. з 10% преи.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	102 30	103 —
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 30	100 —
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 —	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 30	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 30	100 40
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду провізиційного 4% в. а.	99 50	100 20
Буков. фонду провізиційного 5% п. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	102 80	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 80	102 50
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 60	100 30
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 —	97 70
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 80	— —
Льосы:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	78 —	84 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 6	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	251 50	253 50
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок нїмецких	117 —	17 50

Надіслане.

Спеціяліст недуг внутрішних

Д-р Евген Озаркевич

довголїтний лїкар каїнічний і заведення лїчничого в Щавниця, ординує постійно **у Львові, ул. Коперникїв ч. 1, II. пов.** (Народний Дім). 609

Др МИРОН ВАХНЯНИН

лїкар клїніки львівского університету б. лїкар клїники проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 по-полудни **ул. Академична ч. 26.** 314 4 27

Адвокат Кароль Подляшецкий

в Камінцї струм.

прийме зараз конципєнта Русина.

324 1—3

Др. Яков Броніслав Сокаль

ординує в недугах **жолудка і нирок** як передтим у Львові, улиця Скарбківска, ч. 4 І поверх. 242 9—12

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтаціях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Перша краєва різьбарско-золотнича рукодїльня для украшеня церквей 732

ТЕОДОЗИЯ КОМІСАРУКА

в Станиславові ул. Собіского ч. 5.

Виконує іконостаси, олтарі, кивоти, проповідниці, престоли образи процесіональні і прочі церковні знаряди в бажанім стилю. Відновляє також старі і ушкоджені рїзьби та малюваня із захованем найточнїйших знамен і черт історично-архіольоґічних. Цїни як найприступнїйші. Поручає також великий вибір кивотів в виді церкви, прехорошо виконані найновїшої форми в цїні від 120 зр. в гору.

Red Star Line, Antwerpen.

до Америки.

Парівці першої класи, — просто без пересїдання до Нового Йорку і Філядельфії. — Добрий харч. — Знамените корабельне уладженя. — Дешеві цїни перевозу.

Інформациї уділяють:

Red Star Line 20, Wiedener Gürtel in Wien

або

ВОЛОДИМИР ПОДЛЕВСКИЙ, аґент, ул. на Болонї ч. 8, I. п. біля головного двірця, Львів. 273

Практикант потрібний до торговлї М. Козорися в Любачеві. Маючим вже початки прислугує першеньство. 285 3—3

Іспитований безженний дяк знаючий хоральний сьпів, глядає посади. Йосиф Вовчок в Тарнавцї п. п. Журавно. 299 3—3

Іспитований дяк умїючий вести крамницю і управляти хором, жонатий, глядає місця. Іван Драґан, Лисичинцї п. Нове село коло Підволочиск. 300 3—3

КОЛДРИ на вовняній ваті по зр. 3·50, 4·50, 6, 7, 8, 10, 11, 12 до 19 зр. Колдри шовкові атласові по зр. 12·50, 14, 26, 18, 20, 22, 24, 28 до 32. Новість! Колдри подвійні обосторонні до ужитку дуже практичні і гарні лише о 1 до 2 зр. дорожше від цїн повисших. Найбільший вибір лише в спеціяльній торговли колдер і матерацїв Йосифа Шустера, ул. Коперника 5. 287

Александер Стефан — В. Шурат.

УЧЕБНИК

французької мови

Часть I.

Апробований для всїх середних женьских шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишли.

„Дзвінок“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави рускім дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Рускім Товариством Педаґоґічним.

Передплата на цїлий рік тїлько 6 К. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кохановского ч. 15 А.

Позір! — Новість!

Чистий дохід призначений на будову дому „Сокола“!

З моногрaмом Сокола візитівка по 6 сот., 100 штук 5 К.

Портрет Лисенка по 50 сот., в оправі по 2 К.

Брошки з гербом Руси по 0·60 к
Шпильки „ „ „ 0·50 „
Спінки пара „ „ „ 0·90 „
Дармовіс „ „ „ 0·40 „
Пушки на тютюн або папіроси з гербом Руси „ 2·50 „
Мошонки на гроші „ „ 2·00 „
„ „ „ менші „ „ 1·10 „
Шпильки емальовані з моногрaмом „Сокола“ „ 0·40 „
Притискачі з Шевченком, Котляревским і т.д. „ 0·80 „
Льоси фант. льотериї Сокола (переписні листкі 10 родів) по „ 0·25 „
Облїґациї на будову дому Сокола „ 10·— „

Набувати можна в Соколї у д. Д. Кучики, справника.

Льоси набувати можна в Соколї, в „Народній Торговлї“, „Труд“ у Ад. Раппа Львів, ринок ч. 11.

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам**, згляднo **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на рїч третїх осіб (дїтий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший віддїл, *обезпечене рент*, запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, згляднo б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші преми*, які можна виплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* згляднo *14-дневу проволоку* до виплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільненe від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошта друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Подяка.

Отсим складаю в імени комітету парох. в Хлипли щиру подяку робітни столярско-різьбярскій Николая Масюка за старанне і артистичне викінчене іконостасу до тутешної новозбудованої церкви. А понеже ся робітня відзначає ся солїдностию, ретельностию і дешевостию, против поручаю по совісти Всеч. Духовеньству і комітетам парох. з своїми замовленями звертати ся до своєї питомо рускої робітні Николая Масюка в Яворові,

Хлиплї дня 20 цьвітня 1904.

320 1—3 *Сїмеон Борис*, парох.

Оголошенє.

Комітет парохіяльний в Гребенові коло Сколього пошукує предприємця до переведеня будови мурованого помешкання парохіяльного. Рефлектуючі обняти повисшу будову зголосять ся письменно або устно до підписаного в цїли засягненя близших інформациї. Плян і кошторис через власти потверджені до переглянення в Уряді парохіяльнім в Гребенові лиш до 10-го мая с. р., понеже з початком мая мусить розпочати ся будова. Стациа желїзнича і почтова в місци.

За комітет парохіяльний в Гребенові *о. П. Мінко* парох і предсїдатель комітету. 325 1—3

Інтертеменавска фабрика глиняних виробів

Йоана Князя von Ліхтенштайна

Unter-Themenau b. i Lundenburg.

поручає

Делїкатні клїнкерові і мозаїкові плити, признані за найлучшу якість, продукуючі ся на десять мілїонів плит річно; відтак: **рури штайнґутові і цегли клїнкерові, рури на дренажу, фальцовані цегли на дахи**, глязурові і неглязуровані **плити стінні і цегли для закриваня й на дахи. Ілюстровані цїнники** gratis і franco. **Число робітників 700.** 141

Рух желїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова **2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя 3·25.
„ „ на Підзамче 3·04.
„ Рави рус і 6.46.
„ Підволочиск 7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче 7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного 7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора 8·00, 10·00*.
„ Станиславова 8·10.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Стрия 10·02, 4·35.
„ Ряшева 10·20.
„ Коломиї 11·25.
„ Белаця 6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]
зі Щирци 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].
з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан **2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск 6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча 6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного 6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 3·40.
„ Белзця 9·30.
„ Тернополя 10·35.
„ „ з Підзамча 10·52.
„ Чернівців 10·45.
„ Стрия 3·05 11·05*.
„ Ряшева 3·30.
„ Коломиї 5·55.
„ Рави рускої 7·05*.
„ Перемишля до 30/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·15 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]
до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.
до Щирци 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]
до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені звіздкою (*), поспішні поїзди товстим друком. — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформациї уділяє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. желїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Найлїпші французскі паперці циґаретові „LE GRIFFON“ Найлїпші французскі тутки циґаретові

Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 181

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянського З друкарні Народової (Манецких), Львів Коперника ч. 9.

Ч. 88. Львів, Середа 21 Цьвітня (4 Мая) 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії: на цілий рік . . 32 к. на пів року . . 16 . — за границею: — 44 к. — 22 .

У Львові (без почтової пересилки) на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к. на чверть року . 7 . на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попередним застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошения звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надісяне" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошения числять ся по 20 с. за стрічку.

Шкільна система а Русини.

Наколи б прийшло ся подати коротку дефінїцию системи, якою кермують ся в Галичинї шкільні власти в трактованю руских шкіл і руского учительства, то на се можна дати лишень дві відповіди: лайдацкий шовінїзм, або шовінїстичне лайдацтво.

А мало ще скажемо, коли систему, яку примінює ся по правилу до учителїв Русинів, назвемо бе'оглядним терором. Русинів учителїв без нїякої женади і пардону просто переслїдує ся. Вистане, щоби учитель Русин заложив читальню, або райфайзенку, щоби оден одинокий раз знайшла ся про него похвальна згадка в рускій часописи, ба! — вистане, щоби учитель Русин зискав собі яко учитель довіре і прихильність місцевого населеня, щоби его, коли не усунути цїлком, то запротерити „ze względów służbowych" на глуху Мазурщину або перекидати упірно з місця на місце і тим робом руйнувати до решти і так лихо материяльно ситуованого чоловіка та замінити его в справдїшнього скитальця, пепевного одної хвилини спокійного пристанївку та одної домівки.

А коли так трактує ся руске учительство, то рівночасно учителим-Полякам вільно вести не то польско-патріотичну, але прямо гакатистично-русиноїдну пропаґанду без обмежень. Учителям-Полякам вільно закладати в руских селах русиноїдні „читальнї" товариства „Szkoł-u ludow oї", вільно їздити на русиножерні „wiec-и", липаючи при тім школу на Божу волю або ще й одержавши на сю цїль осібно відпустку, вільно товчи ся по селах цїлого повіту, сїючи ненависть до рущини та вносячи пекольний роздор в спокійні села і родини, вільно виголошувати заїлі промови против всего, що руске, вільно рускі школи цїлком самовільно замінятп на польскі, вільно загалом цїлою силою пари в школї і поза школою польонїзувати та виступати против Русинів, а за се не тілько що не спаде на него жадна прикрість, але ще почислить ся ему в заслугу звісними кругами.

Результат сеї системи такий, що в школах на Руси чим раз меньше учителїв-Русинів: одні заточені на Мазури, другі втїкають на Буковину, треті покидають учительоване та шукають иньшого хлїба, а й ті, що ще лишили ся, чим раз то більше будуть приневолені йти під лад польским верховодам. За те-ж польске учительство занимає опорожнені ними місця та чуючи за собою повну безкарність, ба! й плечі, стає чим раз більше в перші ряди русиножерної гакати

Отсї замітки, котрі ми виписали до слова зі стенографічного протоколу державної ради (інтерп. п. В. Яворского з 22 марта с. р ч 367) насунули ся нам мимохіть з нагоди письма збаражского інспектора п Гартлеба, поміщеного нами вчера. В тім письмі п. інспектор взиває підвласного собі учителя, щоб повнив звісну політичну службу при виборах, і то взиває в дорозї урядовій. Се здаєть ся зовсїм годить ся як виїмок до повного образка, змальованого висше...

Чи Єзуїти уступають?

(Стаття надісланча).

До знищеня нас на нашій рідній земли ужинають польскі шовінїсти двох способів: з одної сторони старають ся убити кождий прояв нашого народного жита, а з другої розставляють по краю свої твердинї в видї косцюлків, каплїчок, хронек, шкулек, кулек і читалень. Сего рівнобічного способу придержують ся і Єзуїти. Они слїдять кождий крок Русинів і нема важнїйшого моменту в нашім житю, о котрім би они не підносили крику. І так коли наш тяжко поневолений хлоп пробудив ся і хотїв бодай відтерти на собі образ чоловіка .. противник окричав се пробудженє „радикалїзмом" і обставив его всїляними оборонцими „загроженого" суспільного ладу й „ойчизни", сейчас і Єзуіт кс. Ян Вадені, не маючи в цїлій Польши нїщо иншого до роботи, об'їхав цїлу східну Галичину і змалював сю „грозу" перед тими, котрі на „бидло", хоч мали его під самим носом, своїми очима не могли глядїти. Коли сей чорний раб, наш хлоп, не здужав вже довше за 15—20 центів денно на сонячній спеці робити і упімнув ся о свою кривду так слабосильно, як лиш конаючий чоловік може промовити, Єзуїти сейчас зачали писати скрайно тенденційно на сторону польску і ложно про рускі страйки, і сказали нам не забувати нашої невільничої присяги (дословно): „owego cudu w dziejach: Unii lubelskiej" (Przegl. Powsz. 1902 paźdz. стр. 182). Коли недавно правительство мало в парляментї запроектувати більшу свободу слова, а тим способом і Русини були би крихітку лекше відотхнули, сейчас єзуїтский орґан підніс ялярм на: „niebezpieczeństwo projektu nowej ustawy prasowej dla Galicyi (Przegl. Powsz. 1903 сїчень стр. 21), ze względu na groźne rozpamiętnienie walki narodowej — czesko-niemieckiej (додане тут для евфемії), o także niestety polsko-ruskiej. Bez tych zmian koniecznych w projekcie — які подає автор — możemy spodziewać się najgorszych następstw, gdyby projekt stał się ustawą. A więc caveant consules".

Та цїла наша біда в тім, що до контракциї проти сеї плеяди преріжних польских законників, матечек, сьостшичек і т. п., від яких аж роїть ся наш край, руска Церков має лиш одинокий Чин Василияньский, котрий на домір лиха нинї сам стогне в неволи єзуїтскій. Чому ви вже раз — питаю ся одного Василиянина — не позбудете ся своїх „сердечних опікунів"? Скоро вже ваш Чин Богу дякувати має таких людий, що удостоїли ся найвисшої чести в нашій Церкві; скоро другі ваші братя з'єднали собі у нашої суспільности загальне признанє; скоро ви вже маєте своїх професорів і всюди своїх ігуменів; скоро вже ваша одна цїла ґенерация від 15 лїт стоїть в бою, а друга, вами самими вилекана, чекає злету: то що у вас мають ще до роботи Єзуїти? „Єзуїти — відповідає монах — вже самі від нас випрошують ся, але Рим не позволяє їм уступати". Если Рим — кажу — аж прямо опираєсь уступленю від вас Єзуїтів, то конечно мусить бути о вашім станї через когось хибно інформований. Розважмо, через кого:

Насамперед тут мусять бути на першім місци виключені інформациї нашого Митрополита, скоро після загального права канонічного кождий монах з принятем мітри мусить зречи ся всякої інґеренциї до внутрішних справ свого Чина. По друге, Митрополит, як з сути річи виливає, за двацять майже лїт свого побуту в монастири мусїв набрати довіря до своєї Братиї, котрій і злożив свою вічну присягу, а не мати его до Єзуїтів як чужих народностию, обрядом і чином. Тож і до вашого власного правленя він, чоловік високої ідеї і найкращих бажань, безперечно прихиляє ся радшйше, як до керми Єзуїтів, котрих відносини до рускої Церкви так погано в нашій історії записали ся. Приписувати нашому Митрополитови противні в тій справі переконаня, як тут говорю, було би для его особи найбільшою обидою. Отже тут о інформациях Митрополита на користь Єзуїтів в чині, т. з. щоби довше в руских монастирах остались, ані бесїди не може бути.

Тим меньше не може Рим опиратись на інформациях инших владик, так наших як і польских, вже з сеї простої причини, що вони внутрішних справ Чина — бо о се Римови може лиш головно ходити — зовсїм не знають. З сеї самої причини не можуть тут навіть входити в рахубу інтриґи польскої шляхти і то тим меньше, що відомою є річию, хочби з вибору послїдного папи, що кардинали, найвисші князї Церкви, не дуже любять показувати ся улеглими вилизам навіть держав, а не то що забаганкам польских гакатистів. Вони знаменито се знають, що всякі інтриґи і їх самих і цїлу Апостольску Столицю можуть лиш компромітувати і загальному добру кат. Церкви сильно шкодити. Длятого о скілько їм сил людских стає, чогось подібного кардинали стережуть ся від сьвітских вельмож. Се могло бути ще можливе в Пропаґанді за префектури „rodaka" кард. Людоховского, але тепер під таким непохотним мужем, як босий кармелїт, кард. Gotti, безусловно ні. Так можемо перейти всї можливі чинники, і переконаємо ся, що їх впливи в тій справі на Пропаґанду нїяк не видержують критики. Всякі информациї про Василияньский Чин йдуть до Риму виключно від самих Єзуїтів, яко едино, на жаль, до сего правно покликаних і таких, що всї справи в своїх руках держать. Коли ж нинї, як кажете, Рим упираєсь уступленю Єзуїтів, то мов дальше просте розумованє провадить мене лиш до ось такої одинокої неоспоримої конклюзиї: Єзуїти самі перед вами на око випрошують ся від вас, але в дїлї самі дають Римови такі інформациї в добре обдуманій цїли, після котрих вони ще на довгі лїта мусять бути конечно потрібними в Василияньскім Чинї. І длятого кс. Банет міг з початку обманювати Василиян, що леда день уступає, але коли в тоту его обману навіть скрайно наївні перестали вже вірити, він перестався о уступленю Єзуїтів говорити, забрав ся до другого періоду свого правленя.

А о щож би так дуже Єзуїтам ходило, щоби у Василиян як найдовше остались? закидає менї отець монах. — О що? — о дуже много. Єзуїти загвоздивши одинокий рускій Чин, они одні ad maiorem Poloniae gloriam негативно те все роблять, що вся польска гаката робить всїми своїми твердинями і борбами на Руси. Єзуїти кинули Василиян в вертепи Лаврова, Підгорець, Михайлівки, Краснопущі і т. д. „tam gdzie pieprz nie rośnie", як каже кс. Банет, або як краще говорить о. Ломницкий, „щоби не переривати так сьвітлої Василияньскої традициї", а тимчасом як раз в часї вашої реформи Єзуїти потягнули свою бовву лїнїю через Хирів, Стрий, Станиславів, Коломию, Чернівці аж до Ясс. Хоч се є дуже сьмішна утопія вибиратись в дорогу аж до мешканців місяця, але если би Єзуїти ще потягнули свій шлях задовж Збруча, а від его жерела аж від Рашів, а в тім квадратї зробили би своїми монастирями ще два перехреста, то тогдї в одну мить могли би спокійно Василиян опустити. Але перед тим

В сто літ по смерти Канта.

(Два виклади, виголошені проф. д-ром І. Копачом 26 марта і 17 цьвітня 1904 р. в „Рускій Бесїдї" у Львові).

(Далше.)

Та з дивною іронїєю судьби Геґлева диялектика зі своєю наукою про взаїмне викликуване противенств одних другими (vom Umschlagen ins Gegenteil)[1]) діждала ся справдженя своєї теорії передовсїм таки на самій собі. По часї абсолютної фільозофії в першій третині XIX. віку наступив в другій третині час абсолютної безфільозофії (Unphilosophie). По надмірі віри в силу думаня прийшов надмір недовіри і відразу до него. Обі духові сили, котрі чули ся пригнетеними абсолютною фільозофією, тобто наука і релїґія, піднесли вкінци голову і повалили ві пановане.

Релїґія не могла зносити того милосердного помилуваня, з яким абсолютний (безусловний, неограничений) раціоналїзм признавав їй, що вона вправдї посїдає правду, але не в досконалій формі понять, тілько в низшій формі (непевних) виображінь. Віра, для котрої якраз те, що конкретне, а й дїйсне, а іменно релїґійне чувство, котре держить ся задушевного (vertraut) свого символа — обурила ся проти гордости (Hochmut) льоґічної формулки, котра твердила, що вона сама й є якраз самою річию. Фридрих Вільгельм IV. і сам відчував те у своїй душі; і з его вступленем на трон принялo становище публичних властий супроти Геґлевої фільозофії зовсїм противний характер: ві узнано пустою й порожною льоґічною абстракциею, котра лише розвивае чисте резонованє, а поважане перед всякими позитивними елементами людского знаня підкопує і псує молодїж приучуючи ві до всяких софістичних викрутів і штучок.

Та так само обурила ся й наука проти ярма фільозофії, що виводила всяку дїйсну правду виключно лиш з власного думаня дорогою апріорної дедукциї. Нова молодїж відомщувала на спекулятивній фільозофії ті кпини (Hohn), яким вона сама колись стрічала всякі наукові досьвіди. Витворив ся на-

Нема і Бога, тілько я
Та куций Німець узловатий,
Та й більш нїкого..."

віть правдивий голод (Heisshunger) за фактами, за простими сліпими фактами, яко реакция против надміру льоґічного резонованя, яке так довго панувало. По часї диялектики прийшов час точности (Exaktheit), цїхови якого був якийсь острах перед остаточними фільозофічними думками, ба навіть перед загальними висновками в загалї; се видко було зарівно в наукаx природних як в наукаx історичних: не якась фільозофія природи і не якась фільозофія історії є головною задачию дослїдів, тілько точне прослїдженє поодиноких фактів!

В границях фільозофічної літератури проявляє ся в тім часї зворот до фільозофічного прослїдженя минувшини фільозофії; рівнож і університетскі виклади ограничують ся на подаваня історії фільозофії. А широкій публиці подано місто фільозофії популяризовану науку природи в матеріялїстичнім осьвітленю[2]); отсе противенство до новомодного правовірства, старих забобонів і полїтичної реакції, а заразом голосний протест против спекулятивної фільозофії або радше всякої фільозофії зискали для тої літератури хвилево дуже широку повагу. Люди призвичаїли ся були видїти в фільозофії потайну союзницю реакційної теольоґії і неприятельку свобідної науки.

В послїдній третині XIX столїтя доробила ся фільозофія поволи знов якої-такої поваги. Ві відносини до науки поправили ся; люди знов пересьвідчили ся, що преціж поза дослїдами поодиноких фактів є питаня, які можуть бути рішені і які треба конче рішити. Виходячи від праці над самою точною наукою мимоволї доходять учені дослїдувачі, і то зарівно природознавці як і історики, до проблемів теорії пізнаня, дальше до проблемів метафізичних, психольоґічних і етичних; і так бачимо, як нинї самі учені дослїдувачі-спеціяліти займають ся всюди розвязкою тих питань. Нова біольоґія веде природників до послїдних питань про єство житя і бутя, а так само історики й антропольоґи мусять займати ся методольоґічними й історіозофічними питаннями, бо їх саме чи таке рішеня впливає неминуче на само єство історичних наук. Та так само й наука про право і державу не є вільна від таких питань; а заразом і некучі справи практичного житя, які обнимає т. зв. соціяльне питаня, змушують до правно- і морально-фільозофічних розважань. Навіть теольоґія показує вкінци наглядно стремлїне до того, щоби ви-

[1]) Як звісно, для Геґля дїйсна дїйсність була не якимсь незмінним системом незмінних понять чи ідей, лиш безнастанним розвоєм (panta rei — всьо пливе, казав уже ок. р. 500. перед Хр. „неясний" Геракліт з Ефезу!). Той розвій Геґель бачив так само в зверхнім сьвітї матеріяльнім як і в сьвітї духовім тобто в науцї, штуцї і т. д. Силою, що ихає той розвій наперед, узнав він закон суперечности. Без суперечности не було би анї жадного руху анї жадного житя. Суперечність змушує до дальшого думаня тобто до усуваня ей через лученє обох суперечних понять у вищу звязь (синтезу). Отже прим. цїлий всесьвіт дїлить ся в першій мірі на дві суперечности: *я* (теза) і *не-я* (антитеза); але обі вони складають вищу синтезу тобто: все, що істнує. — Варто пригадати, що нашому Шевченкови противні були ті Геґлївскі спекуляциї, які він нераз чув з уст „високовчених", але часто безсердечних українських земляків своїх, що поза границю вивозили кров своїх ближних, а привозили дуже часто лиш:

„Великих слів велику силу
Та й більш нїчого..."

І тому кпить собі з такої їх мудрости в „Посланию" (в р. 1845):

„*І ми — не ми, і я — не я!*
І все те бачив, все те знаю!
Нема ні деспота ані раю,

[2]) Пор. прим. дуже розповсюдженого свого часу книжку Біхнера (Ludwig Büchner) п. з. Kraft und Stoff. Від р. 1855 до 1888 мала ся книжка 16 видань, а переведено ей на 13 язиків. Та ще й нинї належить вона майже правильно до фільозофічного апарату т. зв. соціяльстичних кругів. Вартість книжки сама про себе не велика, так з огляду на неточність фільозофічних понять як і на хаотичність представленя. Головні точки ей фільозофії отсї: нема анї жадного Бога анї якоїсь суцільности (телеольоґії) в природї, і нема також і жадної субстанциї душевної з несмертельностию і вільною волею. Популярність свою завдячує книжка лише отсим двом точкам: по перше вона подає читачеви в приступній формі богато природних відомостий, а по друге вона проповідує погорду до церкви, до теольоґії і до всякого віроісповіданя. За першу точку читач мусить бути авторови вдячний, а друга з'єднує ему в нинїшних часах — на жаль — симпатию і довіре: він являє ся тут читачеви яко борець за правду проти лжи, глупоти, неволї і неправди. Момент дуже вартий уваги і розваги, тим більше як пригадати не меньше поводженє иньшої новітної, хоч і не дуже глубокої книги Макса Нордау'а (Nordau) п. з. Die conventionellen Lügen der Kulturmenschheit (18. видане 1901, ціна: 5 марок).

часом будуть Єзуїти за руским Чином завсігди дуже „жалувати“ і єго в своїх „опікунчих“ обіймах всіми силами держати, будуть завсігди говорити... „Рим не позваляє“.

Отче — перебивав менї Василиянин — ви задивляетесь на єзуїтску управу нами дуже чорно. А от кс. Банет впровадив Василиян до Тернополя.

Я знаю ту справу — кажу — але ви відай не знаєте, що се зробив нинїшний тернопільский парох, а не кс. Банет, від котрого ще о. Громницкий при тім дуже много натерпів ся, і міг би проти кс. Банета дуже много недоброго і поганого сказати, як би хотїв. Ви відай не знаєте, що кс. Банет хоче Василиян в Тернополи кинути над став, між жидову і послїдне убожество міста, ви не знаєте, як грубо принявъ кс. Банет в тій справі депутацию тернопільских міщан, котрі бажали вам відступити до заряду давну Василиньску церков на Микулинецкім, де головно мешкав руске міщаньство. В тій справі показала ся цїла погань підпольної роботи єзуїтского наставника. Маєте велике щасте, що до сего дїла вмішав ся особисто сам Митрополит і певно зробить все як найлучше для Тернополя і для вас. Але по простому прикро менї слухати, коли говорите, що се заслуга Єзуїтів.

Коли перейду до другої справи, то не можу також зрозумїти, длячого, скоро голосний Кубіш утїкаючи перед карою з Жовкви, погрозив, що мусить „викурити“ нашого адміністратора тамошної парохії, яко головного виновника єго нещастя“, длячого єю єго грозьбу так хутко виновнили Єзуїти. Чи може заперечите менї, що о. Лукавского вже в Жовквї нема? Розумїє ся, що кс. Банет, щоби укрити те своє негарне співдїлане з польскою гакатою, ужив всїх можливих позорів конечности такого розпорядку, але конець кінцїв de facto сталось так, як хотїв і предсказав Кубіш, або радше польска гаката устами Кубіша. Вже сей один факт видно дуже ярке сьвітло і показує нам, чому на уступленє Єзуїтів „Рим не позваляє“.

На послїдний замїт мій товариш не відповів ані слова і тим сказав найбільше, що міг. Тож тим разом кінчу і я, реасумуючи те все в отїм висказї: „Рим не позваляє Єзуїтам з руского Чина уступати“, бо Єзуїти мають у Василиян ще много „праці“, котру потребують розложити ще на довгий час ad majorem Poloniae gloriam і на погибель Руси.“

Петрик.

Послїдні хвилї, смерть і похорон М. П. Старицького

(Письмо з Києва.)

Дня 27 цьвітня після полудня розлягласъ по Києву сумна вістка, що вмер наш [illegible] і письменник, ві М. П. Старицький. Ся вістка засмутила багатьох а декого й здивувала, особливо тих, що мало сходили ся з небіщиком: вони не так давно бачили єго таким велетнем, дужим, що міг би ще, здавалось, прожити силу років. Тимчасом Старицького підточувала вже вже здавна єго хороба серця. Майже кождої вими останних років Старицький підупадав, то знов поправляв ся на дачі в лїтї. Особливо гарно почував він себе минулого лїта, коли жив у Дарницї. Соснове гарне повітря, відсутність трівог мїського житя і т. п. добре впливали на єго здоровлє і духа. Опісля Старицький поїхав на сьвято відкритя памятника І. П. Котляревському в Полтавї і був від усього пережитого там в повнім одушевленю. Здавалось, Старицький справдї фізично відродив ся. Але се тільки так здавалось. Серце тимчасом ішло невинним шляхом саморуйнованя і з приходом хмурої холодної осени дало себе знати. Почались у Старицького простуди, почались напади хороби і він не виходив з дому всю зиму. Вийшов якось раз перед весною, простудив ся і лишив ся вже в своїй кімнатї замкненний до самої смертн. Хороба єго точилась перізними кроками: то занималась і примушувала єго лежати в лїжку, то знов попускала, але дуже єго ослабляючи. Ті муки, що переживав хорий, відбили якийсь особливий вираз на єго лици, що й видно на портретї, зробленому по замовленю „Наукового Товариства ім. Шевченка“ нашим артистом маляром Фотїєм Красицьким. Так ішло з Старицьким до самого Великодня; на Великдень він звів ся з лїжка і духовно почував себе більш менш непогано. Але за день єму погіршало і він мусїв знов злягти. З того часу він уже з лїжка не вставав. Ввесь час у него була підвищена горячка, а хорий видимо мучив ся від болю, нїчого не їв і худїв на очах. Та проте думка про єго смерть була від нас далеко: ще на передодню смерти Старицький, хоч з трудом, але вів розмову про видатні події. Особливо цїкавила єго японьско-російска війна, за якою він стежив з великою увагою. Другого дня рано він почув себе раптом негарно, і чим далї, тим гірше. Вкінци перед 12-ою годиною він промовив: „починаєть ся параліж серця“..., потім обернув ся до ікони й вимовив: „Господи, прости мої прегрішенія“. Через кілька хвилин він схопив ся за серце, скричав від болю, і єго не стало. Умер на руках своєї дочки Людмили, дня 28 цьвітня, о 12-ій годинї в полудне.

Другого дня появили ся звістки про смерть М. П-ча в ґазетах — одна від єго сїм'ї, друга — від українських письменників, а також в усїх часописях некрологи. Рано і вечером 29 н. ст. цьвітня відбували ся в поменканю Покійника панахиди. Другого дня о 1-ій годинї призначений був вынос в церкву і потім похорон; на вынос явилось дуже багато народу і хор семинаристів, що сьпівав на панахидї і на передодню. Явилось також і дуже багато полїциї, яка показала зразу, навіщо прийшла. Коли винесли труну, то виявилось, що нема катафалька для вінків, які не могли всї (було їх дуже богато) поміститись на катафальку, призначенім для домовини. Дехто попробував їх понести до церкви, але полїция не дозволила. Потім уже прибув відповідний поїзд і там покладено вінки, двигнувшись до церкви. Тут началась відправа, на якій виголосив першу промову о. Вишневецкий, вийшовши серед церкви. Промова була гарна і розумна і зробила чимале вражінє. Бесїдник зазначив передовсїм, що отсе приходить ся відправити ще одного видатного сина „южнорускаго народа“, а дальше зазначив, що Покійник богато зробив на землї своїми літературними творами, які ми всї знаємо і цїнуємо і під яких чимало зазнали відради. „І тим більше ми повинні шанувати сего дїлча, — казав він дальше — що Покійний в своїй праци на користь народа досить зазнав лиха на сему сьвітї, хоч проте невинно йшов своєю дорогою. Сучасна критика гаразд вже оцїнила Великого Покійника, але суд історії висловить над ним ще повнїйшу і справедливійшу свою оцїнку“. Після відправи начав ся похід з церкви, при чому домовину Покійника несли всю дорогу студенти, семинаристи і взагалї молодь. Сьпівали ввесь час два хори — приватний (замовлений) і семинаристів. Народу було дуже богато. Коли похід станув над гробовищем, відслужено ще панахиду й просьпівано вічну память, а потім почали ся дальші промови. Першу виголосив по російски Л. А. Куперник, відомий київский адвокат. „Я дуже жалую, — почав бесїдник, — що не можу говорити українською мовою, якою писав наш небіжчик і яку він так любив. Небіжчик належить до числа тих благородних дїячів, що з 60-их років і доси заховали в собі найлїпші заповіти та ідеали того часу. Покійник належав до числа письменників, до числа борців за слово. Всї ви знаєте, як важко жити російскому письменнику взагалї, які утиски бувають проти слова; але М. П-ич був не тільки російским, він був українським письменником і через те мусїв мати перепон ще більше. Одначе М. П-ич ішов просто і непохитно по своєму тернистому шляху. Не вважаючи на своє дворянське, так зване благородне походженє, а може й дякуючи єму, М. П-ич возлюбив народ і вважаючи слово орґаном просьвіти народа, віддав всї сили на працю задля рідного слова. І в сїй сферї він зробив багато, вельми багато. Заслуги єго перед рідним письменством надто великі і імя М. П-го буде доти жити, доки жити-ме українська мова“. — По Куперникy відчитав свої вірші А. Коваленко — опісля-ж сказав слово по українськи Ів. Стешенко. „Дорогий батьку, незабутний вчителю, — говорив він.. В останний раз прийшли ми до тебе зложити доземний поклін; в останний раз прийшли ми сказати тобі прощальне своє слово. І невиразний сум обгортає нас при думцї, що за хвилину в отсїй темній і холодній могилї на віки будуть заховані твої найкращі почуття, найлїпші думи і пориви. Та не ми одні плачемо тепер за тобою; плаче вся наша матїр-Україна і луна' її тяжкий стогін по скривджених степах нашої країни, по вільних Карпатах нашої Галичини і шумливих гаях нашої зеленої Буковини. Плаче наша матїр, бо згубила свого щирого велетня-сина, — того сина, що кликав нас на „чесну славну боротьбу“, що будив в нас „любов до обездоленого люду“, що просив нас не „тратить і хвилини, поки ще стогне темний брат“.

„І наш небіжчик, справдї, не тратив марно час, доказом чого служить вся єго літературна дїяльність. За тую працю єму принесла вже свою подяку Україна і своїми творами він зложив уже собі нерукотворний памятник. Але чим же ми можемо віддячити небіжчикови за все те добро, що він робив для нашого краю? На мою думку, найкраща подяка буде єму тодї, коли ми будемо переводити в житє ту ідею, яку підносив нам Покійник. Він казав:

„Най кат жене, а ви любіть
Свою окрадену родину, —
І за неї сили до загину
І навіть душу положіть!

„Коли ми будемо провадити своє житє в дусї означених поривань, то в нашої матері знайдеть ся багато синів подібних небіжчикови і тодї не раз в своїх муках усьміхнеть ся наша тяжко заплакана мати, котру небіщик так любив і для котрої все своє житє невинно працював“.

По сїм бесїдникy від Чернигівців говорив ще Гр. Коваленко, що прибув з Чернигова на похорон. Він сказав: „Я не буду говорити багато про твої заслуги Покійникy, бо їх досить виложили вже мої попередники. Я скажу лише одно: ти був вихований на високих ідеалах 60-х років; пройшли сї роки і наступили 70 та 80 роки, — епоха загально-російскої реакциї. Багато людий звернуло тодї з свого правого шляху і ти майже оден лишив ся на своєму становищі, вірний українській ідеї, будячи навколо оспалих людий. Се твоя безперечна заслуга і за се ми повинні воздати тобі велику хвалу“... Після д. Коваленка говорив Лисенко. Він сказав: „Дорогий брате і друже Михайле! Важко менї стоятн над твоєю домовиною і бачити, що ми зараз на віки розлучимо ся з тобою. Але знаю, хоч ти тїлом вмер, та заслуги твої невмируще... Те дїло, якому ми чесно з тобою служили, росте і ти-б не мало втїшив ся, коли-б побачив, як несла тебе на своїх раменах отся вся молодь, що віддала шану твоїм думкам і твоїй праці і що понесе і в житя віру в те дїло, якому служив і віддав сили й ти брате Михайле“...

Послїдний з бесїдників промовляв студент художньої школи д. Ільченко. Він казав, що студенти, молодїж, липнились без свого проводиря і що тепер їм треба ждати хто заступить єго місце... Небіжчик багато страждав за правду, якій він вчив нас і Цар Царїв, Всевишний, воздасть єму за те нагороду.

На сїм промови скінчились і домовина М. П—а зсунулась у могилу. Не стало Великого Покійника, но котрім лишивсь щирий жаль і вдяка за єго велике дїло. Публика розійшлась, а серед царства могильної тиші лишив ся на віки одним-одинокім, незабутний і кождому щиро-українському серцю дорогий — Михайло Петровнь Старицький...

— о. —

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!

Війна.

Над Ялю.

З дальших донесень про першу битву над рікою Ялю виходить, що Японцї завдячують свою побіду лїпшим і більшим гарматам, як також докладно обдуманому і знаменито до найменших подробиць приготовленому плянови. Японцї стріляли з полудневого берега Ялю з великих, кріпостних гармат, коли тимчасом Росияни мали мати тільки малі полеві і гірскі гармати.

Які були страти по обох сторонах, того ще ні одні ні другі не обчислили. Японьский амбасадор у Відни дістав з Токіо телеґраму, що Японцї стратили 700 людий. Росиянам забрали Японцї 28 скорострільних гармат, богато оружия і амуніциї. Росияни стратили звиш 800 людий. Японьский посол в Льондонї оголошує, що дня першого мая Росияни завзято боронили ся, так що Японцї мали знов стратити 300 людий. Росияни били ся з великою відвагою, аж їх дві батериї стратили цїлком обслугу і коні. Доперва тогди Росияни вивісили білу хоругов і піддали ся. Полонені російскі офіцири кажуть, що ґенерал Кашталїньский, командант 11 і 12 полків піхоти і командант легкої артилєриї погибли. Також инші високі офіцири погибли або суть ранені. Полонено 30 російских офіцирів і 300 підофіцирів і рядових. Між ними 8 ранених 20 офіцирів і 100 рядових. Начальний лїкар першої японьскої армії доносить, що ранених і убитих Росиян в 798 Росияни цофнули ся до Фенвайчену (50 км. на північ від Віджу).

Брандери.

В ночи з понеділка на второк Японцї знов пробували заткати вїзд до Порт-Артура брандерами. Сей атак скінчив ся для Японців мабуть гірше, як попередні проби з брандерами. Після справоздання російскої аґенциї телеґрафічної о годинї 1 в ночи помічено з порту пять японьских торпедовців. Батериї порту і три російскі кораблї розпочали канонаду і торпедовці утїкли. За хвилю показали ся японьскі кораблї. Напереді їхав брандер і підійшов під вїзд порту. Єго затоплено о годинї 1 20 мінут. За 15 мінут появили ся 2 брандери, але і ті затоплено. О годинї 2, 25 мінут появили ся 4 брандери, з котрих три наїхали на російскі міни. Два сейчас вилетїли в воздух а два другі затопили російскі гармати. О годинї 2, 40 мінут надійшли еще 3 брандери; один з них наїхав на міну, другий розбив ся о остров, а третого затопив ґрад російских ґранатів. Показав ся також торпедовець а відтак еще чотири, з котрих два затоплено стрілами з батерий порту і кораблїв. З двома ушкодженими Японцї утїкли. З брандерів Японцї стріляли скорострільними гарматами і машиновими карабінами. Обсада брандерів ратувалась човнами, котрі виплили на повне море. Часть сеї обсади погибла або дістала ся до неволї. Рано побачили Росияни на верших затоплених кораблїв кількох Японців. Вислано судна, котрі виратували еще 9 Японців.

Алексеєв доніс, що Росияни зловили 30 Японців, котрі виратували ся з затоплених брандерів. Між ними суть два смертельно ранені офіцири. Японцї стратили 17 людий і 7 ранених моряків.

З атаку на Порт-Артура брандерами можна догадувати ся, що Японцї ладять ся саме з висадженем нового віддїлу війска (з тзв. 4 армії) коло Такушану або Ючвану а взагалї на острові Ляотон, щоб взяти Росиян з двох боків і заняти цїлу полудневу часть Манджурії. Атак брандерами сходить ся що-до дати цїлком з переходом через Ялю, а се тільки скріплює здогад, що Японцї розпочали на даний знак военну плянову акцию на суши в Манджурії. О скільо однак атак брандерами не удав ся і чи Японцї висадять вже в тих днях на Ляотонї друге рамя своєї армії, покаже найблизша будучність.

(Телеґрами).

Льондон. Staandard доносить, що в неділю Японцї гнали за російскою армією аж до полудня. Часть Росиян цофнула ся до Антуну, але з відтам мусїли в неладї утїкати, бо і там стрітили ся з Японцями. В неділю мало підійти під Гензан 3000 Росиян. Така сама сила Японців заступила їм дорогу. В битві обі сторони мали великі страти. Японцї вернули до Гензану.

Льондон. З Мукдену доносять, що положенє Росиян в Манджурії є дуже критичне, бо боять ся нового повстаня Хунхузів, котрі знов піднесли голову. (В послїдних часах говорено, що Хунхузи перейшли на російску сторону). Алексеєв візнав хіньского ґенерала Татарова, аби російских дезертирів, котрі численно утїкають з війска, ловив і відставляв Росиянам. Хіньский ґенерал відповів, що не зробить сего.

Справи австро-угорскі.

Рада державна.

Вчерашне засїданє палати послів тревало дуже коротко. По дословнім відчитуваню виливів прийшло, як звичайно тепер, до поіменних голосовань, а при однім з них отверджено, що віддано всего 89 голосів. Тогдї президент палати замкнув засїданє о 2 год. з причини браку комплету. Доносять, що від самого початку засїданя було на сали дуже мало послів, хвилями не було їх більше як 30. Про слїдуюче засїданє президент мав повідомити послів на письмі.

Доносять про розлад між чеськими сторонництвами в парляментї: молодоческий клюб мав вірвати з чеськими радикалами і аґрариками, так що не хоче їм навіть підписувати їх інтерпеляций і внесень. Радикали і аґрарники уложили внесенє, щоби д-ра Кербера поставити в стан обжалуваня за надуживанє §. 14-ого, та зібрали всего лише 11 підписів. Отже президент палати заявив, що задля недостаточного числа підписів не допустить до відчитаня внесеня на засїданю. Але внескодавцї домагають ся відчитаня, щоби дати нагоду опозиційним послам прилучити ся до внесеня.

Дальше буде.)

ТЕЛЄҐРАМИ.

До ситуації.

Відень. Німці годять ся на поставлене справи реґуляміну на перше місце порядку, наколи Чехи задержать обструкцію і згодять ся на рівнорядне трактоване буджету. До згоди однак доси не прийшло і мабуть не прийде.

Угорский сойм.

Будапешт. Угорский сойм збере ся в слідуючу суботу.

Шпіґуньство в Росиї.

Париж. З Петербурґа доносять до дневників, що в Варшаві арештовано висшого офіцира російского, обжалувано о продаж Японцям мобілізаційних планів.

Протест Ватикану.

Льондон. З Риму доносять, що Ватикан за посередництвом нунціїв запротестував у держав против легковаженя апостольской столиці французьким правительством. Сим легковаженем була візита Любета в Римі без зложеня візити папі.

Грецко турецкий спір.

Царгород. Арештоване грецкого конзуля в Смирні за се, що він сказав отворити склеп якогось Грека, котрий турецкі власти замкнули за се, що купець не платив податків, а відтак ще стріляв до сторожи, котра не позволила отворити склепу, викликало поважний конфлікт між обома державами. Грецке правительство домагає ся сатисфакції або відданя справи до суду в Газї. Туреччина не годить ся ні на одно ні на друге і грозить репресаліями, якби Греция дальше домагала ся сатисфакції.

Від Адміністрациі.

При зближаючій ся зміні місяця просить ся Вп. передплатників о вчасне відновленє передплати на місяць май, як також о ласкаве вирівнане позісталих залеглостий найдальше до 13 слїдуючого місяця, инакше була би Адміністрация приневолена дальшу висилку часописи зі зазданим днем застановити

НОВИНКИ.

— **Зарібки в Прусах.** Роботи в Прусах вже розпочали ся і роботу дістануть **всї**, котрі зголосять ся, лише аби в кождій партиї були т а к о ж дівчата і баби. Кожда партия робітників, зложена з мужчин і жінок, дістане контракт і може їхати кождої хвилї. — *Народна Канцеларія.*

— **Про послїдні хвилї і похорони бл. п. М. Старицкого** подаємо нині ширше справоздане, надіслане нам нашим Вп. дописувателем з Киева. Видима річ, що промови, про які говорить ся в дописи, подані лише в есенціональнім скороченю. Список головнійших вінців — котрих насїпало богато — з написами помістимо завтра, з огляду на недостачу місця в нинїшнім числї.

— **Лисенко в Чернівцях.** З Чернівців доносять нам, що Лисенко прибуде там на обхід свого ювилею в середу, дня 4 с. м. перед полуднем. Другий концерт відбуде ся напевно в неділю, 8 с. м. На обох концертах — перший відбуде ся, як звісно 6 с. м. — буде дириґувати сам ювилят.

— **Пожарний „Сокіл" в Підбірцях**, львівского повіта, відбув в неділю перед тижнем перші загальні збори, на які приїхало зі Львова 5, а з Винник 6 делеґатів. Перед зборами відбули ся вправи з сикавкою, яким приглядало ся майже цїле село. Збори отворив місцевий парох о. Бернацкий глубоко патріотичною промовою, а опісля відпоручники львівского „Сокола" д-ги Ванах, Ґорук і Ґеринович повісняли сокільску орґанїзацию і статут товариства та взивали до вписуваня в члени „Сокола". На зарядженій перерві вписало ся сейчас 52 дійсних членів і 14 дівчат яко спомагаючі члени „Сокола", почім відбули ся вибори Старшини, до якої війшли: голова дг. Дмитрр Мельник, начальник стягу дг. Николай Дропа, містонач. стягу дг. Гринько Врездень, видїлові д-ги: Т. Врездень, Ів. Пиріг і Мих. Беднарский, заступники видїлових д-ги Ів. Мартинів і К. Врездень. До контрольної комісиї вибрано д-ів: о. Василя Бернацкого, Ів. Левицкого і Ник. Дільного. По виборах забрав слово дг. Кіяк з Винник і в сердечних словах повитав нове товариство та пожелав ему як найкрасшого розвитку. Дальше промовляли дг. Ів. Пиріг і о. Бернацкий, який взивав Соколів до єдности і працї та сповнюваня членьских обовязків, а вкінци подякував делеґатам зі Львова і Винник за їх приїзд на се памятне сокільске свято. — Вчера в тиждень по загальних зборах приїхав до Підборець відпоручник львівского „Сокола" дг. С. Ґорук, аби повторити з членами тамошного „Сокола" вправи з сикавкою і научити їх муштри рядовой. На площи вправ коло громадского уряду лнили ся не лише всї Соколи і Сокілки, але майже цїле село. До вправ стануло понад 50 моторних парубків та молодших господарів-Соколів. Прочі селяни широким перстенем окружили вправляючих і з напруженою цїкавостию слїдили постепенний розвій сокільской муштри та подивляли меткість і справність Соколів як при сикавцї так при рядовій муштрі. Вечером по вправах зібрали ся всї Соколи і Сокілки в громадскім урядї і під проводом львівского делеґата вучили ся сьпівати „Марш Соколів", а при відходнім просили, привезти їм ще які патріотичні рускі пісні. До так сильного заінтересованя підборецких селян до новоосновапого „Сокола" причиняє ся вельми прихильність громадского начальства і місцевого душпастиря Впр. о. Бернацкого, який з проповідниці заохочував людий до вступленя в члени дійсні або спомагаючі сего так потрібного і хосенного товариства, за що належить ся ему як правдиво ревному і дбалому пастирови про добро своїх парохіян щира і горяча подяка. Гаразд! — *С.*

— **Репрезентант „почцївеґо людку" перед судом.** Звісний панок Валевский, що то при виборах до парляменту з V. курії переформував з округа Станиславів-Товмач-Вучач-Рогатин-Підгайці при помочи всяких виборчих надужить свою кандидатуру против п. Гурика і так накипув ся на репрезентанта широких мас „почцївеґо людку", ставав вчера перед судом у Відни в процесі, який виточив против державного підприємця бр. Попера та его правних заступників, адвокатів: Еміля Фрішарева і Ашкеназого зі Львова. Річ представляє ся ось як. П. Валевский виїс був свого часу цивільну жалобу против акційного товариства для деревного промислу Леопольда Попера в Чернівцях о виплачене ему 163.500 К. як належитости за досмертне сповнюване обовязків члена ради надзираючої того товариства. Обжалувані, відповідаючи на ту жалобу, назвали Валевского „рицаром промислу", котрий над'уживає посольского мандату до приватних цїлий і закинули ему, що допустив ся після цивільного права злочину обманьства. Сею відповідию Валевский почув ся обиджепим і виїс против бр. Попера та его адвокатів жалобу о обиду чести. Хотяй торговельний суд відкинув саме перед кількома днями цивільну жалобу Валевского з его претенсиями, а надто засудив его на 1000 К. гривни за манїю процесованя, мимо того Валевский явив ся вчера на розправу особисто разом із своїм правним заступником. Зараз на початку розправи адвокат бар. Попера, др. Фрішавер звернув увагу судиї д-ра Бенедикта на повисшу обставину і заявив, що переведе доказ правди в кождім напрямі. Докажу, говорив він, що Валевский допустив ся злочину надужитя довіря, допустив ся всяких обманьств, надуживав свого мандату до ріжних особистих щакрайств, ошукав державу при заключеню контракту, про котрий з гори знав, що годї его додержати, і в людиною, що надуживала свого становища до сповнюваня найріжнійших лайдацтв. Коли судия др- Бенедикт удїлив д-рви Фішаверови нагану за той послїдний висказ, сказав тойже: Того висказу буду мусїв частійше уживати. Судия: Прошу міркувати ся, инакше буду приневолений наложити на вас дисциплїнарну кару. Др. Фрішавер: Хочу довести, що Валевский в „рицаром промислу", котрий свого посольского становища надуживав до сповнюваня вирафінованих лайдацтв, що заключив з міністерством рільництва умову, хотяй знає добре, що держава тої умови не може додержати. Валевскому ходило лише о вироблене нових концесий. — На доказ зажадав оборонець покликаня за свідка презеса польского кола Яворского і редактора львівского Przeglądu, Людвіка Масловского, котрого Валевский ошукав на 10.000 К. По промові оборонци Валевского судия візвав д-ра Фрішавера, щоби предложив свої доказові внесеня на письмі, і відложив розправу на два тижні. — Вже з того показує ся аж надто ясно, за кого мають п. Валевского, що в член польского кола, а також виявляє ся характеристика многих инших, подібних ему репрезентантів „почцївеґо людку", котрі при помочи виборчих обманьств та пресії союзних урядових орґанів рабують народови посольскі мандати для особистих інтересів, навіть незгідних з карним законом.

— **Реформа росийской правописи.** Недавно донесли ми, що петербурґска академія наук піднила акцию в справі реформи російской правописи, основаної на етимольоґічних правилах. Тота акция принимав вже конкретний вид, бо ортоґрафічна комісия по основній дискусиї значною більшостию голосів заявила ся за викиненем з російской азбуки чотирох непотрібних букв: ѣ, ъ, і, ѳ. До виготовленя подробиць сеї реформи вибрано субкомісию, зложену з 7 осіб. На основі переведеної реформи війде в російску правопись правило, зближене до фонетичного: писати так, як правильно вимовляє ся. Так отже місто „въѣздъ", „подъѣздъ" буде ся писати „вьезд", „подьезд", (читай вазд, подвазд), а місто „і" буде уживати ся всюди лише „и". Один ще крок вперед, а російска правопись стане зовсїм фонетична. Найбільше болюче відчують сю реформу російской правописи наші москвофіли, бо що стане ся з „общерусскими историческими началами", коли нарештї зникнуть з лиця землї такі основи „общерусской ідеї", як наше сьвяте „ѣ" або наше гарне і так возлюблене „ъ"? Тяжко і подумати. А що буде тодї зі „сьвященним писанїем"? Видимо: польска інтрига, а може й японьска...

— **Против жидівскі заворушеня в Бесарабії.** До львівского жарґонового Tagblatt-у доносять з Бесарабії: В містї Бендер, віддаленім о три милї від Кишенева прийшло минулої суботи до поважних заворушень. В хвили, коли Жиди зібрали ся до божницї на молитву, впало до улицї Некрусевскої, заселеної переважно Жидами, около 80 „казаків", що повибивали у всїх майже жидівских помешканях шиби. Відтак добули ся до якогось жидівского дому і убили там двох мужчин та одну 15-пїтну дівчину. Звідтам удали ся на ул. Пушкина, де викрикали: „Кров за кров! На далеким Сходї проливав ся кров російска, бо анґлійскі та американьскі Жиди намовили Японців, щоби піметили Жидів „за кишенську різню!" Вдерли ся до мешканя торговця меблїв Аврума Гортиньского і викинули его жінку, що лежала в злогах, через вікно на улицю, а ему самому розчерепили голову. По кількох годинах показала ся сотня козаків, перед которою однак „кацапи" не хотїли уступити. Пристав порадив ся телеґрафічно ґубернатора в Кишиневі і дістав позволене стріляти. Аж на ужите вогнепального оружя удало ся демонстрантів розігнати.

— **В справі львівских клінік** міністерство просьвіти повідомило краєвий видїл, що на рахунок своєї залеглости 360.000 К, припадаючих видїлови за удержуване клінік, виплатить до 1 вересня 100.000 К, а решту допера по означеню її висоти виплатить ратами. Супротив сего краєвий видїл буде адмініструвати клініками до кінця шкільного року, а дальша адміністрация буде залежати від порозуміня з правительством.

— **Ґенерал Курокі**, командант японьскої армії над Ялю, числить тепер 62 роки і є старший від адмірала Того. Походить із старого шляхотского роду Самураїв, або „рицарів", котрих дїти від першої молодости заправляють ся до воєнного ремесла. В часї хіньско-японьскої війни ґенерал Курокі управляв цїлою японьскою мобілізациею, а по її укінченю удав ся на поле війни, де брав участь в атаку на Вей-гай-вей.

— **Дрібні вісти.** В Хоросткові пов. теребовельского ширить ся сильно пятнистий тиф, котрого жертвою упав між иншими кс. Бурек, набавившись недуги при сповіди.

— **З наукового товариства імени Шевченка.** Засїданє історично-фільозофічної секциї буде в четвер, 5. н. ст. о год. 5. На дневнім порядку: а) Д-ра К. Левицкого: Про перші роки нового процесу цивільного; б) справа участи в зїздї правників в Празї.

— **Пригадуємо, що загальні збори львівскої філії „Просьвіти"** відбудуть ся в четвер 5 с.м. о 3 год. з полудня в льокали „Академічної Громади" — Ринок ч. 10. Просить ся місцевих членів „Просьвіти" о численну участь. — *Видїл.*

— **З „Основи".** На надзвичайних загальних зборах тов. руских техніків „Основа" з дня 30 цьвітня 1904 вибрано слїдуючий видїл на рік адм. 1904. Голова: т. Павло Волосенка ст. буд. маш. — заступ. голови: т. Лев. Сеник ст. інж. — секретар: т. Омелян Кандяк ст. курсу ґеом. — скарбник: т. Ярослав Ганкевич ст. інж. — бібліотекар: т. Альфред Словицкий ст. інж. — Видїлові: т. Рудольф Іванчук ст. курсу ґеом., п. Роман Януш ст. інж., т. Мирон Маслянык ст. інж., т. Омелян Клїмащук ст. інж., — заступники видїлових: т. Роман Шматера ст. інж., т. Володимир Єжовский ст. інж. — До комісиї контрольної увійшли: т. Віктор Лучків ст. інж., т. Євстахий Савчук ст. інж., т. Роман Дудиньский ст. інж. — *Видїл.*

— **Позір Львовяни!** Заходом забавової секциї львівского „Сокола" відбудуть ся в суботу дня 7. мая вечерниці з танцями в салях „Рускої Бесїди" у Львові. Вступ 1 К від особи, для членів 60 с. Початок о 8 ½ год. вечер. — *Заряд секциї.*

— **Поклик!** Рускі ремісники, які ґрупують ся в тов. „Зоря" у Львові, звертають ся отсим до всеї рускої суспільности і просять ій віддавати всї роботи лише рускім ремісникам, бо ми несьмімо, з оглядів національних і сотика випустити з своїх рук. Хто проте має яку роботу, зволить звернутись під адресою: Інформаційна Комісия тов. „Зоря", Львів, ул. Краківска ч. 17.

— **Загальні збори україньско-рускої Видавничої Спілки у Львові** відбудуть ся дня 18. н. ст. мая о год. 5 вечером в комнатах Наукового Товариства ім. Шевченка при ул. Чарнецкого ч. 26. з таким порядком дневним: 1) Відчитане протоколів з попередних загальних зборів. 2) Справоздане Дирекциї за рік 1803. — 3) Справоздане контрольної комісиї. — 4) Внесеня Дирекциї що-до розділу зиску за рік 1903. 5) Вибір 5 членів Дирекциї і 2 заступників. — 6) Вибір контрольної комісиї. — 7) Внесеня і інтерпеляциї членів. — *Дирекция.*

— **Загальні збори філії Просьвіти в Підгайцях** відбудуть ся 13 мая 1904 о 2 год. з полудня з порядком дневним: 1) звіт видїлу філїяльного, 2) звіти Читалень Просьвіти, 3) вибір нового видїлу і 4) внески членів — на котрі то збори всїх членів Просьвіти з повіту підгаєцкого запрошує — *Видїл філїяльний в Підгайцях.*

— **Пожарний „Сокіл" в Явчу**, рогатинського повіта, засновано на статутї львівского „Сокола". Ц. к. намісництво вже затвердило статут.

— **На будову руского театру у Львові.** В неділю Томину з нагоди аматорского представленя „Сїльскі аристократи" зложили на будову руского театру у Львові на руки видїлу читальні „Просьвіти" в Ланах коло Камінки струм. наддатки: п. Кароль Подлящецкий адв. з Камінки стр. 4 К, о. Іван Глодзїньский парох з Руди 1 К, п-а Нуся Питликівна з Сільця 1 К, о. Кароль Бардин, парох з Ланів 2 К. Всїм Впп. Добродіям складає Видїл читальні „Просьвіти", в Ланах сердечну подяку.

— **Вінчане** Івана Стерюка купця з Залїщик з панною Емілею Крушельницкою відбуде ся 10 с. м. в церкві св. Юрия у Львові о год. 8 вечером.

— **Вінчане** п. Осипа Праска, учителя народного з Добротвора, з п-ною Євгенією Калиневичівною відбудесь в суботу 7 мая, о год. 7 вечером в церкві в Каменці стр.

— **На численні запитаня** заявляю сим, що часть II. моїх проповідий „на сьвята і неділї цїлого року" кінчить ся печатати. Печатане опізнене не з моєї причини. Дістати можна у автора, в книгарні Інститута Ставр. у Львові, в книгарни п. Яблоньского в Тернополи і в книгарни п. Добошиньского в Станиславові. — Ціна 3 корони. — *Петро Білиньский*, парох в Зарваниці, почта: Вишнівчик. 3—3

— **Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка** повідомляє, що має вже дуже малий запас примірників Кобзаря Шевченка на складї. Есть се одинока повне виданє і дуже дешеве. Коштує всього 10 К! Просить ся спішитись з замовленями!

Померли:

— **Елеонора з Шараневичів Громницка**, вдова по пароху в Красній, калуского повіта упокоїла ся по довгій недузї нині в 73 році житя. Похорон відбуде ся в Красній в суботу перед полуднем В. с. п.!

Бібліоґрафія:

— **Економіста** ч. 4 з 30 цьвітня ср. вже появилось і містить: Реформа виховання, „Ортоскоп". — Запити, які слїдує ставити при ревізиї заробкових і господарских спілок і споріднених з ними товариств. — Краєва школа молочарска в Решові. — Розвій селяньских господарств в східній Галичині 1848 — 1898, др. Йосиф Олеськів. (Дальше). — Огляд кооперациї в Европі, І. Петрушевич. — Економічний розвій Япону, Іван Бачиньский. — Як заступити чисельну льотерию? Др. Вол. Левицкий. — Чому крамниці у нас упадають? Ф. Ґ. — Спілка молочарска в Рибній під Красновом. — Зарібна платня в Франциї, Прусах, Канадї і в Галичині. — Рух товариств кредитових, належачих до „Краєвого Союза Кредитового з 30/3 1904. — Новинки. — Видавництва економічні і господарскі. — Ціни збіжа і плодів господарских. — Курс Львівский. — Оголошеня.

— **„Комара ч. 8.** принесло знов чимало потїхи до своїх читачів. Гумор, сатира і дотеп розмістили вигідно на 12 сторонах в поетичних і прозових вборах, як неменш в удачних ілюстрациях. „Комар" інформує і про російско-японьску війну, парляментарні справи, політику краєву і біжучі події, ну і москвофіли добре зреферовані. Хто не читав, нехай зверне ся прямо до редакциї, надсилаючи передплату.

— **На будову бурси ім. сьв. Онуфрия в Ярославі** зволили ласкаво жертвовати в коронах: Впр. о. Ф. Подолиньский з Лазів 200, п. Мачуґа з Жапалова 200, п. нотар Чехович з Самбора 200, Рада громадска в Ярославі 500, Рада повітова в Ярославі 200, Каса заїаткова в Радимні 200, Тов. кред. „Дністер" у Львові 100, Тов. „Урядників і сьвящеників" у Львові 20, Тов. „Віра" в Перемишли 100, Народна Торговля Львів 60, кредит. тов. Самопоміч Коломия 25, п. д-р Черлюнчакевич з Перемишля 20, о. Кручковский з Нагачева 10, о. дек. Мигулович з Чорної 10, о. дек. Кравич з Негрибки 9, о. крилош. Лецкий зі Львова 3, о. Саноцкий з Мякиша з зібраних в церкві 17, п. Стецанко з Мякиша 2, п. Оля Савчиньска з Мякиша 1, о. Мудрак з Губич 2, о. дек. Турчманович з Рипяної від себе 4, а із складки на соборчику 12, ч. Парохіяни залїской Волї 17·20, п. бар. Брунїцкий з Ярослава 5, о. Зятик з Миротина 4, о. Гоцкий з Опарівки 2, о. Менцїньский з Хіднович 5, о. Козенка з Річниці 5, о. Вархоляк з Орова 5, о. Ольшаньский з Старяви 4, о. М. Наклович з Бунева 2, о. Е. Менцїньский з Перемишля 3·3, п. Пудон з Ярослава 4, о. Шведзїцкий з Старого села 6, о. Гнатишак з Полкинь 10, о. Касюрак з Ветлини 25, а із зібраних на весїлю п. Устияновского 25, п. судия Левицкий з Сколього від себе 2, а із зібраних 7, п. Яминьский Львів 5, п. Дуб з Майдану 4, о. дек. Туркевич Пониква 3, п. Кимакович Залїщики 2, п. Хлопецкий Краків 2, о. Гарасовский Коровиця 5, п. дир. Цеглинський Перемишль 5, о. Кормош Перемишль 3, п. Ґлїбовицкий Порохник 5, п. посол Романчук Львів 10, п. Мороз Львів 2, п. Козорис з Любачева від себе 5, а із зібраних 4, п. Жеґестовский Рудки 5, п. М. Козаневич з Велички 5, Уряд парох. Лопушанка Хомина 3, о. Кузик з Беска 3, Уряд парох. Лаврів 2, із зібраних на зборах „общества Качковского" 10·80, п. Булавский від себе і із зібраних 12·40, п. Шессер з Ярослава 40, о. І. Д. Отто з Лишні 2, о. Давидович Тартаків 5, о. Коссак з Золочева 6, п-ні М. Чеховичева 2, а із зібраних 10·57, п-ні Гоцка з Острова 2, п-на Гоцка 5, а із зібраних 5, церков в Цетулї 5, п. д-р Л. Коссак Львів 10, о. д-р М. Людкевич з Перемишля 5, п. д-р Грицикевич з Тропшав 10, п. Беляньский 6, о. Осмак з Тудуркович 5, п. Яновіч з Стенятина 10, о. д-р Ґробельский крил. з Станиславова 5, о. капелян Куницкий 2, о. Парилович з Злоцкого 5. — п-ні Ольга Тофан Краків 4, п. С. Кульчицкий Львів 3, п. А. Твердохліб від львівских богословів 11·20, п. Чопановский зібрав в Кольбушовій 7·20, п. Голубович Краків 2, о. Гаранюк Осталовичі 5, п. Кукура зібрав в Ніжанковичах 9, о. Крайчик Маковиско 6, о. Боднар з Пакости 5, п. М. Вербенець Чернівці 10, п-ні А. Штаркель Ярослав 3, п. Людкевич Ярослав 10, о. декан Сілецкий від парохіян з Жужеля і Цеблова 38·65, о. декан з Белза 5, о. Івасївка Дубно 5, о. Каминьский Судова-Вишня 10, о. Мерена Дошно 5, о. Бенцїн Баличі 5, о. Грицик Завішень 10, о. Павловский Суха воля 10, зібрано у о. Годованьского в Сурохові 9·40, о. І. Коцюба 2, п. Недзвецкий Львів 10, п. Корило з Варшави 50, о. І. К. з Д. 4, о. Жарский Строшитин 5, о. Мардарович з Камяники 5, п. д-р Студиньский з Львова 2, п. Кебузїньский Перемишль 3, п. Дримала 1, п. Вахник 1, п. Марк 0·30, п. Яновский 0·70, о. Сливиньский з Тиряви 4·50, о. Киричиньский Телешниця 4·50, о. Брунець Хлївчани 5, п. Яворский з Жашалова 2, о. Василевский Львів 8, о. Заяць Хедорів 2, о. Курник Карлів 2, п. Шикула Перевирск 4, п. Федан Перевирск

4, п. М. Станько Зборів 10, п. Ручка Львів 6, о. Куцик з Брусна 4, п. Коритко Перемишль 3, п. Приспопский зібрав в Ряшеві 17, п. Дуб з Майдану 5. — Всїм П. Т. ласкавим жетводавцям за так щедрі датки складає комісія будівляна як найсердечнїйшу подяку. За комісію будівляну *о. К. Хотинецкий* голова, о. В. Лициняк секретар.

— **Рахунок „Краєвого Союза кредитового„** стоваришення заревестрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць цьвітень 1904.

		Кор. с.
Стан довжний:		
1. Удїли		50.477·27
Фонд резервний		3.233·46
2. Вкладки: Стан з початком місяця цьвітня с. р.	796.211·07	
вложено	42.130·86	
вийнято	39.072·02	
Стан з кінцем місяця цьвітня		799.269·91
3. Позички затягнені: Стан з початком місяця	10.000·00	
затягнено		
сплачено		
Стан з кінцем місяця цьвітня		10.000·00
4. Сальдо відсотків		17.504·57
Зиск з року 1903 р.		1.725·94
Сума		882.211·15
Стан чинний:		
5. Позички удїлені: Стан з початком цьвітня	757.659·51	
сплачено	34.744·93	
удїлено	44.382·00	
Стан з кінцем місяця цьвітня		767.296·58
6. Недвижимости		74.695·14
7. Льокації		17.251·85
8. Кошти спору		222·31
9. Кошти адміністрацийні		3.005·41
10. Готівка		15.979·70
11. Друки для товариств		552·41
12. Движимости		700·00
13. Папери фонду резервового резерва		2.507·75
Сума		882.211·15
Кредит товариств	345.837·95 К	
„ парцелиційний	257.325·67 „	
„ спиритовий	86.184·00 „	
„ вексл. приват.	77.948·96 „	
	767.296·58 К	

Членів прибуло 14, убуло 1, остало з кінцем цьвітня 470 з 1.270 деклярованими удїлами в сумі 63.500 К. Стопа процентова від вкладок 4½%. Стопа процентова від позичок 5½%—6%. Затягнено позички в Банку краєвім на 4%.

Львів дня 1 мая 1904.

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 4 мая. Валюта коронова. Ціна за 50 клгр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·75 до 8·90 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·45 до 6·60 а на термін —·— до —·—, *овес* оброчний старий 5·75 до 6·— а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастївний 5·40 до 5·60, а броварний 5·75 до 6·40, *ріпак* 9·15 до 9·40 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастївний 5·90 до 6·25 а до вареня 7·75 до 8·75 *вика* 5·20 до 5·50, *насіне льняне* 8·75 до 8·95, *насіне конопляне* 7·25 до 7·50, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·85 до 6·15, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 6·10 до 6·30, *хміль* (за 56 кільо) 150·— до 165·—, *конюшина* червона 52·05 до 65·—, біла 52·05 до 65·—, шведска 60·— до 75·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 20·40 до 20·50.

☛ Ruthenische Revue ☚

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 6 кор. Є обовязком кождого съвідомого інтеліґентного Русина тому часопись передплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульовання і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Administration „der Ruthenischen Revue", Wien IX. Höfergasse 5.*

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і в д 4—5.

299 10—19

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Пївець церковний,

з голосом середнім, розумівчий добре устав і ірмологіон, глядає посади. Ласкаві зголошеня: Михайло Ірха в Залучу, п. Турильче.

310 3—4

Упрашаю умильно

Впр. оо. Духовних з гірских сторін подати менї жерело (склади дерева), з відки я міг би спровадити весь готовий материял на будову деревляної церкви в стилю гуцульскім. За сю братеску прислугу складаю наперед щиро-руске „Спасибіг" — Съвящ. Мих. Мосора, парох Поручина п. Буще.

306 3—3

Пошукую інструктора

для ученика I кл. рускої ґімназиї, що має в вересни робити вступний іспит до II кляси. Ласкаві зголошеня: Ераст Ходоровскій, парох в Малашівцях, почта Ігровиця.

321 2—6

Ученик VI. кл.

з добрим съвідоцтвом I курсу прийме сейчас лекцию на село. Ближша відомість ул. Коперника ч. 36.

„Краєвий Союз кредитовий"

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкнена місячні 2	„ „	5	„
Інвентар довжників	„ „	5	„
Інвентар вкладників	„ „	5	„
Інвентар удїлів	„ „	5	„
Книга головна	„ „	10	„
Книга ліквідацийна	„ „	10	„
Книга вкладок щадничих	„ „	10	„
Книга удїлів членьских	„ „	10	„
Реестр членів	„ „	10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„ „	10	„
Зголошення о позичку штука	„ „	2	„
Виказ уморена позички	„ „	2	„
Асиґнати касові штука	„ „	1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім"** у Львові. Ринок ч. 10, I. поверх.

Продукция насіня і лїсно-огородові шкілки

Тадея ґр. Лубєньского

в ЗАСОВІ

почта і телеґр. в місци, желїзн. стация Чарна

поручають лїсне насїня, всякі відміни флянц і дерев до лїсних культур, висаджуваня алей, закладаня парків, рожі і декорацийні корчі на солїтери, підклади до щепленя, овочеві деревця.

Цінник оплатно і відвороτно. 194

Оголошенє.

Комітет парохіяльний в Гребенові коло Сколього пошукує предприємця до переведеня будови мурованого помешкання парохіяльного. Рефлєктуючі обняти повищу будову зголосять ся письменно або устно до підписаного в ціли засягненя близших інформацій. План і кошторис через власти потверджені до перегляненя в Уряді парохіяльнім в Гребенові лиш до 10-го мая с. р., повеже з початком мая мусить розпочати ся будова. Стация желїзнича і почтова в місци.

За комітет парохіяльний в Гребенові *о. П. Мінко* парох і предсїдатель комітету.

325 2—3

Жужлева мучка Томаса

знак зьвізда

є найдешевшим навозом фосфоровим під всяке **яре збіже**, як: жито, пшениця ячмінь, овес, гречка, кукуруза, під **окопові ростини**, як: бураки цукрові і пастївні, картофлї і т. п. під **пастївні ростини**, як: конюшина, сераделя, гірчиця і т. п. під **мотилькові ростини**, як: вика, горох, сочевиця і т. п. під **городнину**.

Кождий мішок є пльомбований і значений містотою та охоронним знаком

Знак зьвізди

Повір перед жужлями маловартними і фальшованими.

Треба переконати ся через аналїзу [при куплї цїлого ваґону безплатно] о містотї успішного квасу фосфорового. 124 5—6

Пояснення і ціни фабричні подає безплатно

Йосиф Каррах, Львів, ул. Ягайлоньска ч. 22.

ЛЮБІНЬ заведенє жерельно-купілеве і гідропатичне.

Найсильнїйші сірчані поди на суші. Лїченє електричностию масажом, гімнастиков. В Любіни зїчать ся із знаменитим успіхом навіть задавнені недуги ревматизму суставів і жил, артритизм, іспіхи, нервові недуги, опухлина по зломанях і вивихненях, запалена окістної суставів, недуги шкіри і жінок, спізнені проміни кіли. Комнати умебльовані, свєтлудно а кухнею вже від 1 К денно. Купелї мінеральні по 1 К, 1 К 20 сот. і 1 К 40 сот., боровинові по 3 К. Желїзнича стация, почта, телеґрае і аптика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Всяких пояснень удїлає відворотною почтою **купелева управа.**

Лїкар заведеня: **Д-р КАЗИМИР ВЕРНИЦКИЙ**, син.

317 *Сезон від 20 мая.* 2—10

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Евангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

☛ Купуйте лише ☚

Крохмаль брилянтовий Бажанта!

Дістати можна всюди.

Торговля Солецкого, Львів, ул. Батория ч. 2.

Прібки даром. 289 8—15

Специяльне донесенє.

Так часто назвиськований **годинник анкер-ремонтоар** системи Роскопфа в пікавій справі купує вже від року велика частина моїх гостей, особливо-ж рільники, урядники, жандармерия, фінансова сторожа і желїзничі функціонарі **з найбільшим вдоволенєм.**

Доставляю правдиві американьскі, антимаґнетичні годинники

Анкер Ремонтоар системи Роскопфа

(знамениті у всякій службі) з емалїованим кружком, в гарно полїрованій, цїлько пристаючій пікавій справі, докладно уреґульовані і на 36 годин накручувані, з **письменною ґарантию за 3-лїтний хід.**

Ціна за штуку зр. **2·50**

При куплї

3 штук зр. **2·25** від штуки

6 штук зр. **2·15** „ „

Висилає на післяплатою або на попередним надісланєм готівка.

Головний склад сполучених фабрик годинників „Роскопф"

Р. ГОФМАН

Відень, I.

Bäckerstrasse 20.—X.

171 8—8

Вже вийшов

II. випуск **„Практичних проповідей до руского народа".** Сам II. випуск стоїть з почтою 2 кор., а хто з Вч. Отців зложить тепер 3 кор., той одержить II. випуск, а відтак в своїм часі і III. без жадної доплати. Зі взгляду на се, що цїлий наклад є лише в 1000 примірниках, прошу з замовленями спішити. В III. випуску будуть помищені самі случайні проповіди. — *О. М. Кінах*, арх сотрудник у Львові пл. съв. Юра ч. 5.

301 5—10

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем"** або **„косою"** виробу першої галицкої парової фабрики мила і съвічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ (заснованої в 1846 році.)

Прібки і ціннки даром! 173

Обезпечайте будинки, движимости, збіже і пашу

против огневих шкід

в одинокім рускім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР"

Товариство Днїстер опирає ся на взаімности членів, то значить *звертає членам* щорічну чисту надвижку. *Звороти* виносили за р. 1900, 1901, 1902 суму *219.332 кор.* т. є. 8%.

Шкоди ліквідує **Днїстер** скоро при участи місцевих членів і делеґатів. Від 1893 до 1903 виплатив **Днїстер** відшкодовань на суму 4,161.669 кор.

Фонди Днїстра з кінцем 1903 р. виносять **1,013.691 кор.** і уміщені в пупілярних цїнних паперах.

Поліси Днїстра приймає при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

Аґенциї Днїстра находять ся у всїх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через аґента; **Днїстер** *удїляє аґенциї господарям*, де еще на більший округ нема аґенциї. Аґенти *заробили вже 537.815 корон провізий.*

На житє треба обезпечати ся через **Днїстер** в Товаристві краківскім; власну провізию від таких обезпечень дає **Днїстер** *на рускі добродїйні цїли*; тому *на житє обезпечайте ся тілько через* **Днїстер.** 34

ТОВАРИСТВО ВЗАІМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР"

у Львові, Ринок 10 в домі „Просьвіти".

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан		**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова		**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя		3·25.
„	на Підзамче	3·04.
„ Рави рускої		6.46.
„ Підволочиск		7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„	на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного		7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора		8·00, 10·00*.
„ Станиславова		8·10.
„ Яворова		8·20, 4·45.
„ Стрия		10·02, 4·35.
„ Ряшева		10·20.
„ Коломиї		11·25.
„ Белзца		6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1 6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова		**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан		**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск		6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„	з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного		6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова		6·50, 5·48.
„ Самбора		9·25, 3·40.
„ Белзца		9·30.
„ Тернополя		10·35.
„	з Підзамча	10·52.
„ Чернівців		10·45.
„ Стрия		3·05 11·05*.
„ Ряшева		3·30.
„ Коломиї		5·55.
„ Рави рускої		7·05*.
„ Перемишля	до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·45 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о **36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені львіздкою (*), поспішні поїзди товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білєти в аґенциї Соколовского, пасаж Ґавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформаций удїляє і продає всякі білєти та розкладки їзди інфор. бюро ц. к. держ. желїзниць, ул. Краєцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

☛ При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись. ☚

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір в фабр. Черлинського. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 89. Львів, Четвер 22 Цьвітня (5 Мая) 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароли Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІло" з літер. додатком

	в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише на попередня застереженя. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

„Заступники" народа.

Афера посла Валевского звісна вже нашим читачам з вчерашнього числа нашої часописи. Вистане отже лише нагадати коротко, що сему „заступникови" народа, котрий свого часу при підмозї всїх звісних чинників та крайного терору і виборчих обмиьств зіставив „вибраний" на посла против п. Гурика, закинено перед судом прості шантажі — над'уживане впливів, які ему давав посольский мандат для особистих „зделок" і простих обманьств. І якби на замовленє в се в послїдній сесиї вже другий подібний случай в „колї" польскім. Одного з его членів приловлено на звичайній крадежи, другого довголїтні обманьства стали предметом судовой розправи. Сам Валевский хотїв вправдї справу затушувати, заявляючи в „колї", що „очистить ся" від зроблених ему закидів, однак не скорше, як в осени, бо тепер мусить виїхати із Відня. І „коло" певне як найрадше пристало би на таке проволїченє справи, що було би лише способом для ей придушеня і убитя, колиби не се, що скандал надто став голосним, справу виволїчено перед публичне форум а нїмецка преса рознесла ей по всїм усюдам. Тож, хоч з гірким серцем, „коло" мусїло поневолї взяти ся до справи і поручило специяльній комісиї ей розслїд. Річ характеристична, що те саме „коло", що бажав відіграти ролю санатора парляментарних відносин, мусить крок за кроком лїчити себе самого, мусить переводити у своїм нутрі санацию від простих дефрандантів шантажистів і обманців, що здобуваючи мандати, роблять се виключно для власної кишеней.

Та сї скандали серед складу польского „кола", се не якась спорадична, відорвана поява. Ні! вони вяжуть ся безпосередно з цїлою низкою анальогічних обявів в усїм житю частини галицко-польскої суспільности, виростають з питомого собі середовища, утвореного істнуючими в краю відносинами і становлять лише одно звено в цїлій серії проявів всесторонної коррупциї і деморалїзациї.

Глянувши глибше в відносини серед галицко-польского табору, в те як-раз середовище, з якого виходять „заступники" народа а la Валевский, Вільк і загалом цїла плеяда инших ґешефтярів з польского „кола" (пригадаємо лише зелїзничі аферы Німентовского, податкові справи самого „реґіментаржа" Яворского, векслеві „здяпки" Єнджейовича і т. д.), годі не помітити, що польский Пїзмонт з усїма покладаними на него через Поляків надїями і сьвітлими снами переживає страшну траґедию повільного, але постійно поступаючого розкладу. Золоте яблоко точить черв етичного западку і суспільного розстрою. Здвигав ся з одного боку великі плани реставрацийні будує ся Польщу, відновлює ся королївский замок Вавелю, ладить ся Польщу на Руси, формує ся польску армію, здвигає ся стїни будучої польскої держави, коли рівночасно з другого боку крок за кроком поступає і росте моральний розклад і упадок. Се справдї нагадує багно-мочар: поверх сферичні яркі цьвіти, хоч без справдїшного запаху, — на споді трясавиця і затопіль, в котрій усе з часом затоне. Перед нашими очима доконує ся ще одна історична траґедия.

Бо нагадаймо собі лише факти:

Якийсь час будованє замків на леду йшло цїлком складно. Ніхто й не помічав зарисовуючих ся рисів. А далї все зачало тріщати і гнути ся. Зачало ся виставою великого національного гумбуґу і ей крахом, а за тим вже пішло одним рядом: каса ощадности, упадок Щепановского, смерть Зїми, крах за крахом у Львові, дефравдациї за дефравдаціями у Львові і в цїлім краю, в банках і касах, в публичнім і приватнім житю. А за сими грубшими скандалами наче хвіст комети тягне ся безліч инших: над'ужитя асентерунків (секретар староства, головний виборчий махер у Бібрцї), зелїзничі (Краків, Підволочиска), то знов платні шпіонажі в користь чужих держав (процес д-ра Оссолїньского і утеча д-ра Орловского довірєника „колових" кругів). Наче червона пасмуга зґанґренованя і гнили волїче ся се від самого долу через всї слої, щоби скінчити аж на парляментарних заступниках, приловлених на дефравдациї і шантажах.

Коли зачали ся проявляти давно підготовані плоди довголїтних галицких порядків, а коли стало очивидним, що на спорадичних випадках не кінчить ся але що се зарисовують ся контури широко розлитого суспільного лиха, хтось з Поляків сказав: „се четвертий розбір Польщи!" І в тих словах містить ся велика правда, а коли глянемо в ґрунт, з якого сей „розбір" виростає, легко найдемо его причини:

Незначній меншости віддано в краю усю власть у руки і то безконтрольно. А що та меншість, визискуючи сю власть у власнім лише інтересї а на некористь широкого загалу, не могла би инакше удержати ся при кермі, як тілько над'уживаями, до яких треба мати в руцї тисячі здеморалїзованих одиниць, тож наступила загальна і повна деправация публичного житя. За звісні вислуги і ломанє закону забезпечено звісній сферї людий повну безкарність та знищено тим всяку повагу права, підорвано всякі основи почутя права і горожаньскої та загалом людскої совісти. І тепер ломанє закону та понївірка права мстять ся на самих ломителях і понївіряючих. Се Немезіс над'ужитя: хто живе безправством, сам гине від него.

Поляки, коли ім поставити перед очи гірку правду про галицкі відносини, заслонюють ся часто тим, що Прусаки і Москалї ще гірше безправно поступають в Познанщинї і Королївстві. Та в тім порівнанню забувають Поляки на одно: що гнет в Познанщинї і Конґресівцї є виливом закону, є правом, хочби і нелюдским, але правом, і що прусий урядник чи московский чиновник сліпо і твердо держать ся букви закону так тодї, коли він говорить против Поляків, як і тодї коли виходить се на польску користь. Ось тому почутю права і шанованю закону завдячують Поляки в Прусах хочби на примір се, що коли лише одним голосом переформують Німців у мішанім окрузї, так певно польский кандидат вийде на посла, або в Конґресівцї знов то, що їх промисл і загалом економічне житє станули дуже високо. Закони й (по мисли тамошних законів) гнет не деморалїзує притім Поляків самих, але приневолює їх борот ся против несправедливого закону, загартовує їх, витворює крицеву неподатність і характерність, не викорінює з них почутя права і закону. Що більше: в мисль закону і Пруссак і Москаль орґанїзує і будує Поляком школи, хоч що правда нїмецкі і змосковщені, несе осьвіту хоч в чужім одежі, і дає сам, як се сконстатував недавно Краj, а потім Сґ я, сам їм в руки ту збрую, яну вони потім можуть ужити против него.

У нас-же цїлком инакше: в нас що лише стоїть в законї, а як-раз щось противне переводить ся в практицї; в нас приучує ся загал до думки нїзащо мати і закон і право, стратити в їх вартість всяку віру. В нас витворює ся моральну анархію!

І ми би певне не потребували тим журити ся, який моральний і правовий уровень польскої суспільности, коби він не відбивав ся на нас також. Ми навіть, коли би вже станути на становище, що „нещасте мого противника є моїм щастем", могли би й радувати ся з сего „четвертого розбору Польщи", як би не се, що він захоплює і втягає в свое багно і широкі круги нашого народу. Наш люд під впливом звісних практик стратив віру в силу закону й ми дивимо ся з ляком, як він бачучи усюди безправство, губить ідеал права, один з основних ідеалів культурного мужества. Нашу інтелїґенцию втягає в ряди деморалїзаторів і законоубийців і деправує ся ей — цьвіт народу. Ґанґрина, розпаношена в кругах наших противників, капля за каплею втискає ся мимохіть і в наш орґанїзм. Гублячи себе, вони гублять і нас.

І то есть мотивом, задля якого ми слїдячи неспокійно сей поступ морально-правового розкладу суспільности краевої, мусимо крикнути до виновників сего стану: завернути, бо несете смерть для всїх — для цїлого краю!

Як заступити чисельну льотерію?

Свого часу перепечатали ми з „Економіста" статю, в якій був переведений доказ, що льотерия чисельна є математично неморальна та що в інтересї держави (хотяй не фінансовім) лежить знесенє сеї страшної язви суспільної. Однак держава не хоче знести сего легкого жерела своїх приходів, що дає їй щорік 10 до 12 міліонів корон чистого зиску, і закриває ся все тим, що — мовляв — вкажіть инше рівно інтратне жерело приходів, а правительство льотерию сейчас знесе.

В сто літ по смерти Канта

(Два виклади, виголошені проф. д-ром І. Копачом 26 марта і 17 цьвітня 1904 р. в „Руській Бесїдї" у Львові).

(Далше.)

Так отже з другого боку Кант жие і з релїґійною вірою на мирній стопі, о скілько вона не хоче бути чимсь більше, як лише тим, чим одиноко й повинна бути, тобто: моральною певностию про те, що найвисше добро в дїйсности є можливе, або, говорячи релїґійним висловом, нїчим більше як лише практичною вірою в Бога і его царство. Для такої віри наука лишає місце, а фільозофия навіть сама доходить до неї на підставі своїх власних конечних припущень (сушозиций, гіпотез, Voraussetzungen). Наше наукове знанє є ограничене, і то в двоякім напрямі: емпіричнім і трансцендентальнім. Бо коли дивити ся на знанний нам сьвіт з емпіричного боку, то він являє ся нам мов малий острівчик серед океану того, чого не знаємо; ми знаємо трошки лиш нашу землю; а з того, що лежить поза землею, бачимо лише схематичні обриси; ба, та бо й на земли лежить зараз під поверхнею ей те, чого не знаємо: причина і єство сил природи, початок всякої орґанїзациї і єство житя. Ба навіть можна сказати, що наукові досліди так мало розвязали доси загадку сьвіта, що вона радше через них що йно й стає що-раз більше дивною; чим глубше сягає космольоґия, біольоґия й фізика, тим більша глубінь, яку видять під собою; всюди ми стоїмо перед нескінченостию. Але навіть тодї, колиб наука обняла і пояснила всї річи на небі і на земли, чи мали-б ми абсолютне (повне) знанє дїйсности? Ні, відповідає Кант, тодї стояли-б ми перед трансцендентальною і — бодай для нашого наукового пізнаня — неперехідною границею, бо той сьвіт, який ми науково пізнаємо, є лише проекциею річий на наші змисли, то-б-то є лише зовсїм припадковим (т. зн. від нашої, случайно такої, а не иншої психофізичної орґанїзациї зависимим) поглядом на него. Лиш розум, що сам творить річи, отже intellectus archetypus (первоначальний розум) знає їх такими, якими вони в своїм єстві є; розум, котрий глядить на них через призмат (шкла) змисловости, не може ніколи вийти поза пізнанє їх зверхного облику.

Тим розріжненєм сьвіта змислового від сьвіта надзмислового Кант полишив місце для віри. Наколиб материяльний сьвіт, що підпадає нашим змислам, був дїйсностию самою, то сьвітогляд людский мусїв би опирати ся на фізиці. Але що той фізичний сьвіт є лиш явищем (feinomenon), а не дїйсною дїйсностию, то в людскім сьвітоглядї мусить бути місце для метафізичного толкованя явищ яко вказівок на позазмисловий сьвіт духовий: природа є лише вказівкою на сьвіт ідей. Так уже сказав свого часу Платон, перший метафізик: дїйсний сьвіт — то сьвіт ідей. І він высказав у тих словах те, чого властиво дух людский усюди все шукав і шукає; єство всїх релїґій і лежить як раз в обясненю видимого сьвіта з ідей добра і доскоиалости, котрі повсякчасно осущує сьвята і справедлива воля.

Кант акцентує твердо, що ті думки не лежать у сфері властивого наукового пізнавання яко такого; вони є елементами чистого думаня, а передовсїм віри. І для того якраз вони не є й не можуть бути анї предметом наукового доказування анї предметом чисто розумової критики. Віра має своє жерело в „практичнім (а не спекулятивнім!) розумї", вона пливе з обявів волї нашого єства, і тому й у загалї не досягають ей жадні ворожі атаки з боку абстрактного розуму.

На тій підставі Кант довів у засаді до повного мира між наукою а релїґією; він показав, що належите розмежованє границь обох сфер є его першим услівем. Правда, і по Канті не бракувало промахів з одного й другого боку; в імени релїґії жадано нераз завернення науки в зад, а в імени науки засуджувано релїґию на смерть і се дїє ся нераз ще й нині. Але каменї граничні поставлені Кантом стоять тріпко для кождого, хто має очи і хоче видїти; вони перестерігають і накликують: робити своє, а шанувати чуже! Релїґия не є наукою, тому й не можна ей нїкому розумово доказати; але як-раз длятого не є вона й помилкою (брехнею чи глупотою), і тому нїкому не можна ей розумованем і відобрати; доґми може критика знищити, але сама релїґия не улягає знищеню; вона все і все на ново виростає з вічно живучого коріня у людскім дусї.[1])

2) Кант призначив належне місце волї. Він поборов односторонний інтеллектуалїзм XVIII віку. Переціненє розумової осьвіти тягло ся почавши ще від ренесансу через цїлий новий час; було загальне переконанє: що вартість чоловіка полягає на его образованю, що від знани зависить і его моральний розвій. Кант перенив новий напрям, що його почав Руссо, і розвинув его дальше. Дві засади характеризують той новий напрям; по перше, що вартість чоловіка не зависить від его розуму, лиш включно від якости его волї; по друге, що також і загальний сьвітогляд чоловіка не зависить від его розуму, тілько в першій лїнії від его волї.

І се також дефінітивні (— остачні, висліди) правди людскої думки.

Перша є підставою належитої оцінки людскої особистости, хоч ту все ще аристократизм інтелїґенциї (учености) спроваджує баламуцтва. Друга є підставою належитого оцінюваня вартости і певности наших правд. Моральна певність є послїдною опорою всякої нашої певности. Послїдні і найважнїйші правди, тобто правди, для котрих і за котрі чоловік жие і вмирає, не мають свого жерела в науковім теоретичнім знаню, лише походять зі серця, з напряму волї чоловіка. Наука, а специяльно математика і фізика, мають технїчні правди, вони опановують природу правилами і технїкою. Але жаден чоловік не може поперестати на самих технїчних правдах. Він робить собі припущеня і пересьвідченя, що мають зовсїм инший характер: він вірить в людий, він вірить в себе і своє призначене, він вірить в будучність і поступ, він вірить в остаточну побіду правди, справедливости й добра на земли; се все є річи, яких не можна доказати, вони мають не льогічну, тілько моральну певність, без них не можна би нїчого підприимати, ба й жити. Та сюди належить і певність релїґійної правди; релїґия — зовсїм загально беручи — замикає ся в певности, що то, до чого моя найлучша воля і моє найлубше стремлїне є звернене, має в дїйсности місце, що воно може осущити ся, що Бог є зі мною і з моєю справою. Та певність не виходить з жадних доказів, тілько вона випереджує всї докази. Fides praecedit intellectum (— віра випереджає розуминє) — каже старий висказ. Врешті чоловік усюда жие вірою, а не знанєм. Навіть ті наукові фанатики, що жадної инь-

[1]) І дотеперішна істория людства дала вже досить виразних доказів отсеї правди. Коли софістичні резонованя в Греції (в V. віці пер. Хр.) підкопали стару народну віру в богів олїмпійских, не минуло й сто літ, як замість видеалїзованого Зевса посадили Греки на божий престол тирана з бараннчою головою (Александра Великого яко єгипетского Зевеса-Аммона). А то само повторило ся і в Римі 300 літ опісля з „пяними" цезарами. Факти, певно дуже варті уваги для кождого, яке-б небудь і було его становище для сего або того віроісповідання!

Уже вийшли накладом українско-руской Видавничої Спілки у Львові, ул. Чарнецкого ч. 26.

Антольоґія українсько-руської лїрики

АКОРДИ

Перше руське люксусове видане, на роскішнім папери, з оригінальними ілюстрациями Ю. Панькевича, брошуроване 6 корон, в гарній оправі 7·60 корон, в роскішних оправах по 8, 9 і 10 корон.

Висилає ся лише за поступатою за надісланєм гроший і порта 80 сот.

Вибрані поезиї 88-ох українсько-руських авторів від Шевченка до наших часів; 20 аркушів великанської вісїмки.

Тому-то й ми подаємо знов за „Економістом“ дещо про проекти, що мають на метї заступити льотерию чисельну в спосіб корисний і для держави і для тих, що хотїли би доробитись якого такого майна при помочи льотерії.

Всї проекти, що хотїли би усунути льотерию чисельну, а заступити ї ншою льотерийною грою, яка-б з одного боку заспокоювала істнуючий в людях паклін до ігор льосових, а з другого боку не провадила-б людий до руїни, мусять відповідати чотиром конечним умовам, а се: 1. сили господарські тих, що грають, не повинні через таку гру зменшуватись, а противно скріплятись: 2. держава мусить мати певність, що ї буджет через внесене льотерії чисельної не понесе ніякої шкоди; 3. переведене проекту мусить бути можливе навіть і тодї, коли число людий, що беруть участь в грі льотерий, не відповідає обчисленим з гори; 4. ніякий приватний підприємець не повинен мати особистого інтересу в тім, щоби підприємство льотерийне вдалось та щоби число граючих було як найбільше. Якже-ж урядити таку льотерию — не чисельну, але льосову, — щоби відповідала тим чотиром умовам? В деяких державах, як прим. в Німеччинї та Угорщинї, на місце льотерії чисельної, введено т. зв. льотерию класову, але она, як доказав Сїґварт, не відповідає повищим умовам; умовам тим відповідати може лиш т. зв. льотерия процентова. Не будемо тут розбирати усяких більше або меньше дотепних проектів такої льотерії, бо они всї мають ту хибу, що не приносили-б державі і десятої части того доходу, який приносить ї що року льотерия чисельна, приглянемо ся лиш двом проектам, що можуть числити на поперте у держави і дадуть ся евентуально зреалізувати. Сї проекти — то проект Шерля (Scherl), поширений через уряд пруський, а другий проект, що недавно тому появив ся в віденьскім журналї „Die Zeit“.

Проект Шерли виходить з заложени, що й найбіднїйший чоловік через ощадність може доробити ся маєтку. В тій цїли треба би утворити посередний заклад між щадницями а публїкою, що складав гроші; заклад лей старав би ся з одного боку наклонити сюдий до складань гроший в щадницях, видавав би тим, що в щадниці складають гроші, за відсотки від ощадностий льоси, а то так, що кождий, що через рік складав в щадниці гроші, дістав би при кінци року льос. Опісля сей посередний заклад заряджував би льосованє премієве, відповідно до загальної суми відсоток, що припадають на вкладки, зложені за его посередництвом. При кождім тягненю серіовім сеї льотерії мало би тягнути ся одну головну виграну 100.000 марок, а решту виграних мало би виплачуватись без ніякого потруднення. Всї кошти такого поступовання поносив би сей посередний заклад, а від щадниць дістав би певну квоту за се, що до них допроваджує вкладки. Против сего проекту виступила преса нїмецка, побоюючись, щоби через се загал не розпалив ся до льотерийної гри, але видїл союза нїмецких щадниць осьвідчив ся за проектом Шерля і має сей проект представити на порядку дневнім найближших загальних зборів делеґатів союзних щадниць. За тим проектом виступив з початку і уряд пруский, але опісля з огляду на голоси преси вздержав на разї его введене в житє.

(Конець буде.)

Війна.

Над Ялем.

Від Куропаткина прийшло до Петербурга урядове справоздане о битві на Ялюм, в котрім між иншим доносить: Положенє оборонців наших позиций ставало ся що раз тяжше, особливо в Пот'ятінсе, котре Японцї остріловали від фронту і на крилах. Напротив нашої батерії в Пот'ятінсе стояло 30 японьских гармат. Наша батерия розпочала пальбу, коли японьска батерия полева замовкла. Пальба була звернена головно на піхоту. З причини страт наша піхота мусїла цофнути ся на инше становище. Під нашим огнем Японцї без перерви атакували нас що раз новими військами. В часї переходу через ріку і штурму на горби, рівночасно з атаком на Пот'ятінсе Японцї заатакували лїве крило російских позиций в Кулєнченї, котрі Росияни остаточно мусїли покинути. Уживаючи кілька разів резерв, могли Росияни через довший час удержати свої позиції. Головна резерва не могла надійти на час з причини великого віддаленя, отже російске військо покинуло головну позицию і уставило ся за Кулїнченом, де було виставлене на сильну пальбу Японців. Японцї не важили ся зійти з горбів. На нові позиції Росиян Японцї розпочали валити з гармат і зачали окружати лїве крило коло Сінану. З головної резерви два баталїони 11 полку і трета батерия третої бриґади артилєрії, заняли становище з двома фронтами до атаку, що уможливило передній сторожи, котра богато потерпіла, забрати раненых. Одинадцятий баталїон, заатакований Японцями з заду і на двох крилах, ішов кілька разів на баґнети, аби пробити ся. Японцї не хотїли йти на баґнети і цофнули ся. Завдяки сему атакови на баґнети, при котрім капелян, котрий ішов з хрестом в руцї погиб прибитий двома кулями, міг баталїон пробити ся. Російске військо „цофнуло ся“ під охороною сего баталїону.

Страти в 11 і 12 полках піхоти були дуже великі, але їх еще „не обчислено“. Погиб один полковник і два команданти баталїонів. Дві батереї шестої бриґади артилєрії і 6 гармат третої бриґади не могли забрати своїх гармат, бо нигибли майже всї артилєристи і всї коні. Гармати попсовано і полишено на місци. Таксамо зроблено з вісьмома карабінами машиновими. Гірский терен був великою перешкодою.

До шпиталя в Фенванченї привезено вже 800 раненых, між тим 14 офіцирів. Дальший транспорт в дорозї. Раненых везено на візках наймленими кулями (хінськими робітниками). Богато раненых ішло пішки, опираючи ся на рамени товаришів. До Фенванчену дійшли по 24 годинах. Страти Японців суть дуже (?) великі.

На полудневий схід від Фенванчену появила ся японьска кінота, але не важила ся підійти близше, бо вислано против неї дві компанії з двома гарматами.

(Телеґрами).

Петербург. Тут нїчого не знають о тім, аби Японцї заатаковали від моря і від суші Ньючван і взяли его — як ее донесли були анґлїйскі дневники.

Льондон. З Чіфу доносять, що Японцї вилядували військо на острові Ляогун, коло Такушану.

Порт-Артур. Положенє в рейонї незмінене. В нічній битві 3 мая з батерії і з фортів і з кораблїв випущено до 2.500 рікних стрілів. Корабель Гіляк випустив з мітрайлеза 300 куль.

Льондон. З Токіо доносять, що в часї нарадки за Росиянами по битві під Кулїнченом прийшло коло Гогунлюну до нової завятої битви між обома військами. Мимо завзятої оборони Росияни не могли удержати ся на позициях і цофнули ся, лишаючи 30 убитих і 300 ранених. Японьскі страти такі самі.

З ради державної.

Вчерашнє засїданє.

По відчитаню виказів і поіменних голосованях приступлено на вчерашнім засїданю до дальшої дискусії над наглим внесенем п. Шїленого (в справі поширеня дрібного промислу). Промовляв п. Карбут по чески, а опісля п. Кратохвіль зійшов на політику правительства, котрій приписує вину сумного парляментарного і економічного стану в державі Правительство повинно полагодити національні спори, а тогдї і палата буде могла приступити до працї.

По довгій бесїдї п. Кратохвіля засїданє закінчено. Слїдуюче відбуває ся сегодня.

Заходи польского кола, щоби на першім місци дневного порядку поставити справу зміни реґуляміну, треба уважати за розбиті, бо нїмецкі сторонництва не пристають на те.

Польске коло вибрало для справи п. Валєвского окрему комісию; виключенє того посла з кола уважає ся за річ певну.

Інтерпеляциї руских послів.

На засїданю палати послів д. 28. цьвітня с. р. внесли рускі посли отсї інтерпеляциї:

В карній справі Станиелава Пшибиловского, обшарника з Криворівні. Стан. Пшибиловский купив від Параски Моканихи з Криворівні невидїлену третю часть одної ниви. Обійманчи куплену часть в посїданє, допустив ся п. Пшибиловский злочину публичного насильства (§. 83. зак. карн.), а Моканиха донесла о тім державній прокураторії в Коломиї. Колиж завізвана на д. 8. марця с. р. до суду в Жабю пнила ся на реченци, ад'юнкт Чернявский став її ганьбити: „Ти чого донесла до суду на молодого пана? На молодого пана не вільно доносити!“ Також і про адвоката, котрий Моканисї написав донесенє, виражав ся п. ад'юнкт зневажливо. На тім і скінчив переслухане та нагнав Моканиху домів. Таке поведенє підкопує в народї довіре до судів, а до того служить людам за доказ, що польским шляхтичам і обшарникам всьо вільно. Длятого запитують інтерпелянти, що міністер судівництва гадає зробити, щоби карна справа п. Пшибиловского була в суді переведена і щоби ад'юнкта Чернявского потягнено до одвічальности за его поведенє з людиною, котра глядає справедливости.

В справі нових війтів в Чорнокінцях великих і в Терпилівцї, котрих староства не допускають до урядованя. Дня 4. червня 1903. вибрано в Терпилівцї в збараскім повітї нову раду громадеку. На протест кількох хрунїв уневажнено той вибір і назначено нові вибори на д. 24. грудня 1903, а коли вони відбули ся в найбільшім порядку, назначено вибір громадекої зверхности на д. 2. гічня с. р. На війта вибрано чесного, просьвіченого і енерґічного господаря Олексу Паляницю; але збараский староста не хоче его допустити до присяги і до урядованя, а навіть ходить чутка, що він хоче уневажнити той вибір та в разї, коли би Палянницю вибрано наново, розвязати цїлу раду.

А знов в Чорнокінцях великих в гусятинськім повітї урядує війт Петро Данилишин з ласки староства вже 13-тий рік. По кількох протестах, вношених против нових виборів громадекої ради, вибрано вкінци дня 7. падолиста 1903 раду, против котрої Данилишин вже не вносив протесту, хоч її склад був для него рівнож некорисний. Дня 18. падолиста вибрано війтом дуже поважаного грамотного господаря Олексу Залїщука; але й сего гусятинськый староста Дільц доси не допускає до присяги і до урядованя. А коли явила ся в старостві в сій справі депутация з Чорнокінців, сказав їй п. комісар, що мусить еще раз справу розслїдити, і імовірно буде нова рада розвязана; длятого радив депутації, щоби нових радних склонила до добровільного уступленя.

Інтерпелянти запитують, що п. президент міністрів гадає зробити, щоби названим війтам передано урядованє і щоби староети у східній Галичинї на будуче в подібних випадках тримали ся обовязуючих приписів.

В справі поліпшеня долї зворотничих (Weichenwächter) при залїзницях львівскої дирекциї державних залїзниць.

Вкінци в справі управильненя постанов що-до відпусток для скарбових урядників.

Дня 29. цьвітня внесли рускі посли дальшу інтерпелацию, домагаючу ся руских написий на всїх будинках ц. к. скарбових дирекций у східній Галичинї.

Кромі повищих інтерпеляций була поставлена еще передтим невказана нами інтерпеляция пос. Романчука (побіч наглого внесеня) в справі звісного еміґрацийного розпорядженя галицкого намісництва.

Звіт Народної Канцелярії

за I. квартал 1904.

В першім кварталї с. р. мала Народна Канцелярия дуже трудну задачу до виконаня — особливо коли порівнає ся ї дїяльність з минулим роком. Коли бо в минулім роцї мала Народна Канцеляция пересічно на I. квартал 517 писем до полагодженя (всїх було до полагодженя в 1903 роцї 2.068) то сего року в першім кварталї вплинуло 910 писем, або у двое більше ніж пересічно на I квартал в минулім роцї.

Найбільше число писем було:

1) в справах **заробкової еміґрациї** бо 668 (знов сама еміґрация дала більше писем до полагодженя ніж в минулім роцї всї письма одного кварталу пересічно),

2) в справах **Народного фонду** 113 (т. є. замовленя марок народних, посилки готівки і т. д.)

Дальше слїдують 3) 39 писем **о породу правну** в справах судових, адмінїстрацийно політичних і податкових, 4) 27 писем в справах **політичної** і просьвітної орґанізациї, 5) 11 писем в справах **економічної** орґанізациї, 6) 8 писем **о оборону** в справах політичних, 7) 5 писем **о пораду і оборону** з причини непошанованя **рускої мови**, 8) 9 писем **о пораду** в справах **громадских**, 9) 11 писем відносить ся до **власної адмінїстрациї** і 10) 19 рікних писем (в справі будови театру, рікних фондів, датків і т. д.), — разом як вище **910 писем**.

Супротив такого значного збільшеня справ оказалась потреба реорґанізациї Народної Канцелярії. В першім роцї істнованя сеї канцелярії полагоджував всї справи секретар Народного Комітету; тепер принята Канцелярия окремого урядника для інформацийної переписки в справах еміґрациї і помічника до кореспонденциї, так що кромі секретаря Народного Комітету, що є заразом директором Народної Канцелярії, працює там стало 2 людий. Але і ті сили не можуть всему подолати, бо число справ все більшає, а кромі самих рікних справ, які напливають до Канцелярії, веде она доконечні для власної адміністрациї книги, викази і рахунки за марки.

Наслїдком збільшеня числа справ і збільшеня персоналу збільшили ся також значно видатки на удержанє Народної Канцелярії, бо самі винагороди урядників, порто і телеґрами виносять місячно понад 200 К. Аби Народний Комітет міг покрити ті видатки як і всї инші видатки на орґанізацию, мусимо знов пригадати, що **одиноким доходом нашим є народні марки і добровільні датки на Народний Фонд. Просимо не забувати на Народний Фонд а також просимо Вп. патріотів а особливо Вп. оо. парохів, аби заохотили до складок і купна марок також наших селян, бо раз що горстка нашої інтелїґенциї не в силї давати на всї публичні цїли, а по друге, що Народна Канцелярия в першій лїнії служить справам селян а хиба тілько в дуже незначній части справам інтелїґенциї.**

Львів, дня 3 мая 1904.

За Дирекцию Народної Канцелярії:
Осип Кузьмич.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Буковиньский апеляцийний сенат.

Відень. Буковиньский сенат при львівскій апеляциї має бути доповнений радником-Румуном, котрий має засїсти там в ранзї апеляцийного совітника. В тій справі інтервенїювали вчера в міністерстві судівництва посли Люпу, Штравхер і Ник. Василько.

Коронна рада.

Будапешт. Завтра відбуде ся під проводом цїсаря коронна рада, в котрій возьмуть участь спільні міністри, оба президенти кабінетів і оба міністри фінансів. Предметом нарад буде установленє спільного буджету на рік 1905.

Зелїзничий страйк.

Будапешт. Апеляцийний трибунал рішив випустити на волю страйковий комітет зелїзничих урядників.

Коронация в Сербії.

Білград. Правительство рішило урядити коронацию в роковини вибору Петра королем, т. є. дня 15 червня.

Македонїя.

Софія. Македоньскі повстанцї знов дали знак житя. Прийшло до кількох битв між ними а турецким військом. В одній з них погиб командант повстанців Іванов.

НОВИНКИ.

— **Славно!** Польский дневник Dzień, що виходить від двох місяців у Львові доносить, що Поляки стараютъ ся всїми способами винайти контркандидата для о. Богачевского між Русинами, але всї Русини, до котрих звертали ся польскі верховоди, заявили, що против о. Богачевского кандидувати не будуть. Русини стоять на становищи, що всї посли сецесіонїсти мусять солїдарно вийти до сойму і нїхто із сьвідомих Русинів не важить ся бути польским орудєм для розбиваня сеї акциї. Особливо нїхто не прийме кандидатури против о. Богачевского, котрого хочуть попирати за его зовсім оправданий виступ в справі шкільництва. Тота незвичай-

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Антона Климовича і Сина

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше насїня салати, моркви, петрушки, бураків цикловых, цебулї, димки, редьковки і т. п. в пакетиках по 10, 20. сот і вище. Насїня пастінових бураків, мамутів, пільотів, тимотки, конюшини, кінського зуба по як найнизшій цїні. Мале замовленє на пробу вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня.

Китицї іменинові і весїльні в найгарнїйшім укладї.

Просить ся докладно адресувати. Телеґрама: **АНТІН КЛИМОВИЧ, Львів.**

309 6—10

на солїдарність і сьвідомість Русинів заімпонувала навіть чужосторонній пресї, бо донесеня Dnia перепечатав навіть Czernowitzer Tagblatt, віддаючи Русинам великі похвали. Коби лише ті похвали оправдались все і всюди!

— **До чого доходить вшехполяцтво і гакатизм?** З Перемишля пишуть нам: Дня 3-го мая в роковини славної польскої конституції ученицї VIII кляси виділової школи в Перемишли в часї лекції почали сьпівати таку пісню:

„Widzieliśmy cztery orły,
„Co górą latały i
„Ruski, pruski, austryacki
„I znów polski biały
„I nie uszło dużo czasu
„Jeno trzy pacierze
„Polski orzeł ruskiej szelmie
„Powyrywał pierze".

Рускі наші дівчата огірчені сею піснею, почали кричати і счинив ся великий гамір, котрому поклало кінець доперва появленє в клясї учительки, мимоходом кажучи Польки. Що польский орел зробив австрийскому, сего не скажемо, бо дотичні слова підпали-б мабуть конфіскатї, тай се впрочім не наша річ. Зазначуємо лише настрій польскої молодїжи для замаркованя, до чого доводить найновійша польско-гакатистична педагогїя. — А тепер ще другий факт: Полк 77 піхоти стаціонований в Перемишли складає ся з більше як ¾ самих Русинів, а Поляки і Жиди становлять менче як одну третину. До недавна на дверах в касарнях були написи нїмецкі, польскі і рускі. З весною сего року при відсьвіжуваню касарень усунено зовсім рускі написи, а полишено тілько нїмецкі і польскі. Сумнїваємо ся, щоби знав о тім комендант корпусу п. Гальчочи, котрий нїколи ще не відносив ся ворожо до нас Русинів в Перемишли і проте апелюємо до него, щоби усунув із свого корпусу всяку національну політику, та не позволив нехтувати задля зникаючої меншости Поляків і Жидів так імпонуючу більшість Русинів, яка є в 77 п. п., і зарядив безпроволочне усуненє кривди заподїяної воякам-Русинам, котрі становили доси найвірнїйший елемент в часї війни, чого доказом істория Австрії від часу прилученя Галичини. — *Русин.*

— **Важнїйші вісті**, які наспіли з причини смерти М. Старицкого: 1) Вірному синови України — від Буковини (Австрия). — 2) Славному свому співробітникови — від редакції Літературно-наукового Вістника" у Львові. — 3) Славному нашому письменникови і дїячеви — від ред. „Дїла". — 4) М. П. С...му — Петербургскі земляки. 5) Щирому робітникови на ниві українській — від Одеских земляків. — 6) Славному письменникови — від Чернигівців. — 7) Славному українському драматургови — від Карого, Садовского, Саксаганьского і Софії Тобилевич. — 8) Украинскому лирнику и поборнику родного искусства — Оперная трупа городского театра въ Кіевѣ. — 9) Почетному члену отъ Литературно артистическаго общества. — 10) Своєму поважному співробітникови — від редакції „Кіевской Старины". — 11) Провідарю української національної сьвідомости — від Українців. — 12) Невтомному ратаєви на ниві рідного слова — від українських письменників у Київі. — 13) Від студентів — Українців. — 14) М. П. С. — від киівских семинаристов.—15) З написом: Гайдаж в поле! Гине нива! — Додамо до праці руки, — Хоч не ми, то, може, внуки, — Дочекають того жнива!.. — 16) У. і У. К. Х. У. — М. П. С. — 17) Другови, батькови, братови, широму серцю, що вік болило журбою про розвій рідної штуки і в домовину понесло тую біль-журбу! Земля Тобі пером, щира душе! — від Миколи Садовского. — 18) М. П. С. — від семї М. П. Драгоманова. — 19) Незабутньому братови-співробітникови і дядькови — від родини Лисенка. — 20) Нашому дорогому преславному М. П. С. — від давнього друга. — 21) Коханий наш тату, друже, на вічний покій твому незабутньому слабому серцю. — 22) Доброму серцю от Г. Орловой-Рюминой: „Помяни меня въ своихъ молитвахъ". Вкінци 23) Щирому патріотови і дїячеви М. П. С. від Чорноморской громади і 24) з Владикавказа від трупи Глазуненка.

— **Впр. Митрополит ґр. Шептицкий** вибирає ся на канонічну візитацію чотирох деканатів, з котрих першим є деканат унівскій. Візитация розпічне ся вже в сю суботу приїздом митрополита до Куровичі в перемишляньскім повітї.

— **Соколи при праци.** В Струтинї, золочівского повіта, відбув ся дня 24 цьвітня с. р. заходами львівского „Сокола" і товариства обезпечень „Дністер" пожарний курс. Делеґат львівского „Сокола" Н. Сіяк, яко пожарний інструктор перерів науку, розпочинаючи сокільскою муштрою. При помочи начальника стягу струтиньского повісив делеґат муштру і вичив головних приказів. За пів години вже всї виконували добре звороти і походи. Відтак при звуках трубки вийшли над ріку до роботи сикавкою. Цїле село рушило купою і залягло оба береги ріки. Сикавка пішла в рух, кілька разів повторено роботу без води, а вкінци зроблено вже пробу з водою, з довгим водним ланцухом, удаючи ратунок поблизької хати. Вдоволені вислідом сеї проби удали ся всї на вечірню і назначили дальшу науку над ставом. Над став прийшла також дворска челядь. Тут переведено науку з драбиною, іменовано комендантів відділів і кождий відділ з комендантами був готов до праці. На алярм все кинуло ся до роботи. Віддїл ратунковий, виносив річи з хати, віддїл санітарний на боцї защитькував заплакані дїти, а віддїл порядковий сторожив винесених річий. Тим часом віддїл сикавочний працював енергічно, а струя води зливала раз коло разу назначену хату причім віддїл водний удержував порядок. Так означувано віддаленє хат і далекість сили струї. Вдоволені повиточною забавою зібрали ся Соколи, начальник здав звіт делеґатови і цїлий стяг вернув при звуках трубки до читальнї „Просьвіти". Тут Соколи пересьпівали сокільский марш, звернули ся до делеґата з ріжними запитами а сей у відповіди пояснив статут і теорию пожарну. Людям так подобали ся сокільскі звичаї, що постановили закладати „Соколи" в сусїдстві, щоби мали нагоду пописати ся муштрою і пожарними справами. Пізним вечером від'їхав делеґат, але люди не розходили ся ще довгий час і обговорювали довго з очивидним зворушенєм та вдоволенєм побут делеґата львівского „Сокола" і цїлу науку, яка порушила цїле село. Всїм Соколам струтиньским належить ся признанє, що охочо взяли ся до роботи і обіцяли дальше працювати на славу свого села і повіта. Львина часть сего признаня припадає місцевому пароховi о. Я., котрий як тихий, але щирий і ревний пастир дбає о моральне і духове піднесенє своїх парохіян. — *Х.*

— **Товариский і народний рух в Жидачеві.** З Жидачева пишуть нам: Місточко наше майже до 1889 року не мало в собі жадного руху, а нині, можна вже сьміло сказати, що поступило значно наперед. І так около 1889 року творилось перше товариство урядничого „касина", котре хорошо розвивалось а до котрого належать також Русини. (Чому Русини не заложать собі свого товариства касинового? — *Ред.*). Около р. 1891 заложили рускі міщани „Руску читальню", котра однак не могла удержатись задля байдужности членів. Тому-то в грудни 1903 р. відбули ся загальні збори, на котрих за ініциятивою члена, п. Александра Горуцкого, замінено „Руску читальню" на „Читальню Просьвіти". До тої читальнї вписалось на раз 66 членів, але є в Боzї надія, що до року се число подвоїть ся. Вибрано виділ, до котрого увійшли: Вп. Гринь Давидчак голова, Василь Дубик заступник голови, Николи Матура секретар, Павло Найда касиер, Александер Горуцкий бібліотекар і 3 заступників. Читальня передплачує між иншими також „Дїло", і має бібліотеку з 86 книжок. — В маю с. р. мають відбутись загальні збори товариства „Філія Просьвіти", котрої статута від кількох лїт потверджені, а занимаєсь тим дїлом о. Ленницкий парох з Івановець. — Вкінци за ініциятивою пп. Мариана Константиновича, Александра Горуцкого, Івана Волика, Николи Питули і Станислава Вайса завязалось тут спільне товариство „Касино міщаньске", котре ввійшло в житє з днем 28 цьвітня с. р. Ціль сего товариства є чисто горожаньска — уморальнюча а его завданя виказують отсї постанови статута: Цїлею товариства є 1) повздержати членів від пїяньства, (щоб по темних „байзлях" не витирали порохів) і 2) через читанє книжок і часописей, як і відчити ублагороднити серця членів і усьвідомляти їх яко людий. З товариства яко опертого на таких чисто гуманїтарних і товариских цїлях виключено всяку політику а при тім строго зборонено всяку гру в карти, котра доводить по повітових, місточках Галичини до повного одичіня і деморалізациї найпорядніїйших навіть людий. Оттак представляє ся рух товариский і народний в нашім місточку, який прокинув ся саме в послїднім часї, а думаю, що він і нам Русинам принесе чимало хісна. — *А. Г.*

— **З американьскої Руси.** Москвофільским сьвященникам — каже „Свобода" — не служить американьский воздух. В протягу послїдного року прибуло аж трех москвофільских сьвящеників з Галичини до Америки, але всї они вернули вже назад до богоспасаємої Галичини. Були се оо. Біречкий, Гумецкий і Городецкий. Всї они приїхали тут з великими надїями, бо думали, що тамті селяни дадуть ся переробити на їх всерускій лад. На парохіян дивились вони по старокраєвому, як на темних, дурних хлопів, котрі мають лиш слухати і потакувати. Але завелись, бо американьскій Русин, се не той покірний Іван з Галичини, котрий все зробить, що ему скажуть, — але се чоловік, котрий розуміє свої права і їх переотерігає. Побачивши свою помилку всї три москвофільскі сьвященики виїхали назад до старого краю. — Дальше згадує американьска „Свобода" заходи Поляків для одержаня своїх епископів, а нагадавши також поїздку о. А. Годобая до Риму пише: „Можливе есть, що о. Годобай зістане іменований епископом. Єслиб так справдї сталось, то „послїднія" були-б „горшая первих", бо судячи після загального настрою тутешних греко-католицких Русинів, они не признали би о. Годобая своїм епископом, і розуміє ся, всїляким баламуцтвам, процесам і т. п. не було-б кінця". — Американьскі Русини — замічає дальше на иншім місци „Свобода" — зачали послїдними часами живійше рухатись. Віча, Народний Фонд, Бурса, Народний Дім, видавництво місячних книжочок „Слово", (перша книжочка „Про нутро землї", вже вийшла), все те сьвідчить, що народ наш не спить. Тепер ходить лиш о те, щоби у тих всїх річах взяв участь весь народ, щоби кождий Русин приложив свою хоч би і найменчу цеголку до народного дїла, а тогди за пару років зможемо похвалитись таким поступом, якого не зробили жадні другі еміґранти в Америцї. — Американьскі Русини задумують також видавати англїйский місячник в роді „Ruthenische Revue"

лишень в менчім обемі — і се ось послїдня радісна вістка, яку виписуємо з найновійшого числа „Свободи".

— **Огонь.** Дня 3 мая с. р. о годинї 12 в полудне вибух огонь в селї Убиня коло Задвіря в повітї каменецкім і в протягу 4 годин при сприяючій посусї і сильнім вітрі знищив цїле село разом з приходством. Згоріло понад 130 господарств, а чого ледво ¼ часть була обезпечена від огню. З цїлого села остались тілько церков, школа, двір і около 20 біднїйших господарств. Ратунок був неможливий з причини посухи і сильного вітру і хотяй на місце огню прибуло аж 5 сикавок пожарних, огню спинити не було можна. Згоріло все що було в хатах, в будинках, на подвірях а в садах деревина згоріла. Крім худоби, що була вже на пасовиску, люди нич не виратували, бо були всї в полї при роботї. Остались отже без хати, без хлїба і без одежи. Одному селянинови згоріла пара коний і кілька штук худоби, що були в стайни. Бідні погорільцї в розпуцї! Стають на згарищах і плачуть врад з малими, голодними і голими дїточками! Шкода ще докладно необчислена виносить около 100 тисяч корон. Конечна тут скора поміч зі сторони ц. к. правительства, сусїдних громад і милосердних людий з цїлого краю. Ласкаві жертви прошу надсилати на руки Вп. О. Зельского гр. к. пароха в Убиню п. Задвірє, або на руки гром. зверхности. Другі часописи так рускі як і польскі упрашає ся о повторенє сеї дописи. — *Г—к.* — З Болшівця пишуть знов: Нині (4/5) вибухла у нас пожежа, наслїдком чого згоріло 30 будинків. Завдяки доброму ратункови так зі сторони огневої сторожи як і мешканців, пожежа дала ся зльокалїзувати помимо вітру. — *Г. Ц.*

— **Ревізия цивільного кодексу.** В справі підпринятої президентом державного трибуналу у Відни, Унґером ревізиї цивільного кодексу скликав президент мівїстрів комісию, котрої задачою буде виготовити перші основи ревізиї і ствердити, як далеко мають сягати зміни. По тім буде скликана друга комісия представителїв промислу, торговельного сьвіта і практичних правничих кругів, щоби видати опінію. До першої комісиї покликані: президент державного трибуналу Унґер, другий президент найвисшого трибуналу касацийного Штайнбах, б. міністер Мадейский, шеф секциї Клайн, радники двора і професори університету Ранда з Праги і бар. Йосиф Шей з Відня.

— **Убийство.** З Подґужа доносять, що оногдї в ночи довершено там незвичайно сьміле убийство. В склепі Йосифа Кліща хотїв оден зелїзничий кондуктор о 6 год. рано купити хлїба. Здивований, що склеп ще зачинений, заглянув до окремого помешканя, віддїленого від склепу вузким коридором. Побачивши в комнатї нелад і кров, заалярмував сусїдів. Покликано полїцию. По отворенню комнати побачили на ліжку тїло склепикаря Кліща з розчерепленою головою і цїле в крови, біля него жінку Маринну з рашою на чолї, а під нею 6-місячну дитину, жину, з синцями на тїлї. Кліщова давала ледви слабі знаки житя. Комнатна обставина представляла образ руїни: всї річи були поперевертані, а між ними находила ся окровавлена сокира і шмата, о котру злочинник отер руки. На питаня, хто є виновником злочину, Кліщова вміла лише сказати: Михайло, коваль від Епштайна. Дальше не могла говорити, лише потакувала головою. На місце злочину прибула судово-лїкарска комісия, котра відставила труна Кліща до кістницї а Кліщову та дитину в дуже небезпечнім стани до шпиталю. Заряджено сейчас глядання за тим „Михайлом" і ствердженo, що є се Михайло Волюшик, шлюсар, занятий у фабрицї шпаґатів Епштайна. Був винен Кліщам 46 К. Вечером перед критичною ночию Кліщі упоминали ся о гроші, причім Волюшик мав відгрожувати ся. Коли арештованого вели до вязниці, товпа хотїла его убити. В дальшім ході слїдства виявили ся однак познаки, що убийства допустив ся хто иншій, і що виказ Кліщової є лише здогадом тим більше, що Волюшик виказує своє alibi.

— **Дрібні вісти.** Розправа против редактора „Гайдамаків" п. Петрицкого перед касацийним трибуналом у Відни наслїдком его відізиву від звісного вироку львівского трибуналу судів присяжних, засуджаючого его на 3 місяцї вязниці за мнимe підбурюванє против польскої народности, відбуде ся дня 27 с. м.

— **З Народної Гостинниці.** Повідомляємо П. Т. суспільність нашу, що принимаємо вкладки щадничі і опроцентовуємо їх по 5%. Обовязком проте кождого, що любує свої ощадности в щадницях чужих, уміщувати їх в нашій щадници, тим більше, що є цїлковита порука і що даємо добрий процент. При тій нагоди просимо виписуватись в члени нашого товариства. Один удїл виносить 20 К, і 2 К, вписового. Всякі письма і гроші просимо посилати під адресою: Народна Гостинниця, Львів, Ринок ч. 36.

— **Гімнастичне товариство „Руский Сокіл" в Тернополи** устроює в неділю, дня 8. мая 1904 р. в сали „Міщаньского Брацтва" перший попис гімнастичний получений з концертом музики військової бб. п. п. Програма: 1) Вправи вільні мущин в такт музики. — 2) Thomas: „Raymond" Ouerture, орхестра.— 3) Вправи членів на дручку. — 4) Waldteufel: „Erinnerung" Walzer, орхестра. 5) Піраміди громадні в трійки. — 6) Wagner: „Pilger Chor und Lied an den Abendstern aus Tannhäuser, орхестра. 7) Образові вправи пань — лїсками. — 8) Gounod: Fantasie aus der Oper „Faust". — 9) Піраміди на драбинах. Цїни місць: Крісла I-ради 2 К, II-ради 1 К 50 сот., III-ради 1 К, партер 60 сот., ґалерия 30 сот., для студентів партер 40 сот. Білети набувати можна в Народній Торговли. Початок точно о 8. годинї вечером. — *Старшина.*

— **Перші загальні збори тов. ґімн. „Сокіл" в Бучачи** відбули ся 3 мая. До старшини увійшли: голова проф. Маслик заступник голови д-р Могильницкий, яко члени старшини: нотар Телішевский, проф. Гецев, студ. прав., Рогозиньский і ур. почт. Сіяк. Заступниками вибрані пп. Ґлїбовицкий і Федик. До сеї пори приступило в члени 32 мущин і одна женщина. — *Старшина.*

— **Видїл Селяньскої Ради в Каменцї струм.** скликує загальні збори на день 10 мая н. ст. о годинї 1-шій по пол. в сали П. Панькова і просить о численну участь. — *Видїл.*

— **Пожарний „Сокіл" в Гостові**, товмацкого повіта, засновано на статутї львівского „Сокола". Ц. к. намісництво вже затвердило статут.

— **В справі переплати на II випуск „Практ. Пол."** Хто з ОО. Духовних не одержав еще II. випуска, зволить ласкаво пригадати ся карткою в сей час вишлеся. Нові передплатники можуть одержати і I. випуск. Хто би хотїв оправлені примірники (в полотно з позолочуваними витисками) схоче долучити 1 корону на оправу. — *о. М. Кінах*, архикат. сотрудник у Львові.

Померли:

— **Іван Фіцалович** ад'юнкт суду в Старій Соли умер нагло дня 3 с. м. Похорон відбуває ся нині. В. е. п.!

Бібліографія:

— **Нове руске видавництво в Америцї.** В Скрентон, Па., в північній Америцї появила ся брошура в обемі 48 сторін, великої вісїмки, п. з. „Про нутро землї", зладжена Стефаном Макаром. Є се перший випуск просьвітного видавництва ім. А. Бончевского „Слово". Генеза сего видавництва представляє п. Макар в переднім слові ось-як: В р. 1902 бл. п. А. Бончевский підніс гадку заснованя видавничої спілки, опертої на удїлах, котрої цїлею мало бути видаваня церковної часописи „Слово" і поучаючих книжочок. Та неумолима смерть не дозволила покійному довершити начатого дїла. Щоб ся справа, так хосенна для просьвіти руского народа, не пропала, бл. п. А. Бончевский вже на смертельній постели призначив 500 доларів на видавництво просьвітних книжочок в присутности моїй і тов. Ів. Ардана. Щоби сповнити волю покійного патріота, а що ще важнїйше, щоби піднести наш нарід до сьвітла, зважую ся скористати з того запису і приступаю до видавництва просьвітних книжочок ім. А. Бончевского, котрі будуть виходити під заголовком „Слово". Книжочки будуть виходити що місяця за річною передплатою 1·50 доляра. — „Слово" друкує ся в друкарни тижневика „Свободи" і поодинокий випуск коштує 25 цент.

— **Невольник.** Такий заголовок має драма зі сьпівами і танцями в пятьох дїях а вісьмох віделонах, написана і видана п. Гр. Зарицким в Станиславові. Твір сей є переробкою звісної Шевченкової поеми і призначений для аматорских сцен, які у нас відчувають велику недостачу відповідних штук. Тота головна обставина й спонукала автора до сеї праці, а що більше, до видаваня бібліотеки театральних представлень для старшої молодїжи, з котрої чистий дохід призначив на будову руского театру у Львові. „Невольник" становить перший випуск сеї бібліотеки і треба признати, є зовсім гарним початком гарного дїла. Автор придержував ся точно основи Шевченкової поеми, а в многих місцях навіть таки дословно цитати з неї. Лише в драматичній розвязці відступив від сего плану, заводячи для ефекту зміну. Аматорскі сцени одержують в творі п. Зарицкого цїнний причинок до своєї, доси на жаль у нас так скупої літератури, тому можна надїяти ся, що попит за тим твором заохотить автора і видавця до дальшої праці в тім напрямі. Цїна „Невольника" 50 сотиків.

— **Поручає ся** універсальний інститут технічно-дентистичний п. Віктора, пл. Галицка ч. 7, Львів. 213 1—10

Послїдні вісти.

Льондон. Всї тутешні дневники подають, що атак „брандерів" на Порт-Артура в дня 1 мая вповнї удав ся. Два японьскі кораблї так загатили вїзд до порту, що переїзд кораблїв з порту на море є рішучо немислимий.

Берлїн. „Local-Anzeiger" твердить, що японьскі брандери затнали вїзд до Порту Артура.

Токіо. Наспіла тут урядова вість, що Порт Артура замкнений. Людність тисячами вийшла ся на улиці міста і урядила міністрови маринарки і війни та перед будинком ґенерального штабу грімку овацию.

(Всї повисші вісти наспівші через Льондон вимагають еще ствердженя. — *Ред.*)

Переписка Адміністрациї.

Вп. А. Ві. в Гр. Тепер вплачено за I. квартал. — З. Ма. в За. Тепер вплачено за цьвітень і на май. — І. Вп. в Кі. За май. — К. Ма. в Ко. Тепер вплачено за лютий а не май.

Блюзки, Гальки, Боа, Жаботи, Вельоники, Ковнірі, Славні рукавички „Діяна" поручає найдешевше *христіянська фірма* **Фердинанд Літлєр (Güttler)** **Львів, пл. Галицка 3.** 605

Надіслане.

Др МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клініки львівского університету б. лікар клініки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 по-
314 полудни ул. Академична ч. 26. 5 27

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.
299 11—19

Др. Яков Броніслав Соколь

ординує в недугах **жолудка і нирок** як передтим у Львові, улиця Скарбківска, ч. 4 I поверх. 242 10-12

Перекази на Відень, Берлин, Париж і инші заграничні місцевости

видають

Сокаль і Лїлієн

банковий дім і контора виміни.

Порученя з провінциї полагоджуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 г

Яко добру і певну льокацию

поручаємо.

4½% Листи гіпотечні,
4% Листи гіпотечні коронові,
5% Листи гіпотечні преміовані,
4% Листи Тов. кред. земского,
4½% Листи Банку краєвого,
5% Облїгациї Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Облїгациї пропінаційні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

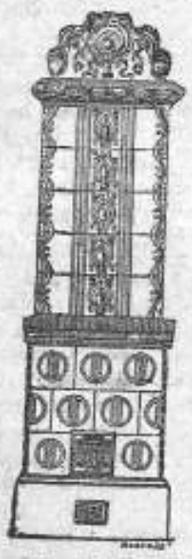

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цівкери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4'85

Ученик VII. кл. гімн. приймить лекциї на село. Зголошеня: A. B. poste restante Гологори. 327 1—4

Потрібний дяк іспитований, з красним і чистим голосом, знаючий церковний устав та хоральний сьпів і з добрим свідоцтвом поведеня. Зголошувати ся до гр. кат. уряду парохіяльного в Тернополи. 311 3—3

Фортепян короткий найновійшої конструкциї продам дешево, Академічна ч. 8 офіцина. 62 1—1

Л. & К. ГАРДТМУТ

ц. к. надворні доставники

у Львові

пасаж Гавсмана ч. 8.

313 4 5

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 8 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жадане і даром 313

Іван Ляврук

механїк

Львів, ул. Галицка ч. 6.

КОМАР

двотижднєвник гумористично-сатиричний.

Одинокий гумористичний ілюстрований орґан на Руси. Видає і за редакцию одвічає: *Іван Кунцевич.*

Цїлорічна передплата 4 зр., на пів року 2 зр., чвертьрічно 1 зр. Редакция і Адміністрация: *Львів, ул Собіщина ч. 3*

!! Важне для читалень „Просьвіти“ !!

Сими днями видало Товариство „Просьвіта“ у Львові новий наклад грамот для членів читалень „Просьвіти“. Кожда читальня „Просьвіти“ повинна постарати ся о такі грамоти для своїх членів. Ціна 100 штук з пересилкою почтовою 4 К 55 с. Ціна 50 штук з пересилкою почтовою 2 К 55 с. — Висилає ся тілько за попередним надісланем грошей. — *Канцелярия Товариства „Просьвіти“ у Львові.*

„Дзвінок“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним.

Передплата на цїлий рік тілько 6 К. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кохановского ч. 15 А.

Дістати можна у *Львові* в антиках Піпеса-Поратиньского, В. Діля, Як. Байзера, Жигмонта Рукера; в *Коломиї* в антиці Берґлера; в *Миколаєві* в антиці Фрідмана; в *Перемишли* в антиці Ґольдберґа; в *Рящеві* в антиці Коритовского і С-ки в *Стрию* в антиці Ґертнера і в *Тернополи* в антиці Марияна Крижановского. 50

Теофиль Копистиньский

артист-маляр

мешкає 20 лїт у Львові, принимає загально, що входить в украсу церковну і просить уклінно Вис. Пр. Духовенство о занотованє адреси до дальших услуг в штуцї

Львів, улиця Краківска ч. 20. 662

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, скіряних виробів, росийских кальошів, альбумів і ріжного рода перелисних листів як також тоалєтового мила і перфумерий.

Великий вибір бімутерий. 532

Оголошенє конкурсу.

З початком шкільного року 1904/5 буде наданих сїм галицких фондациїних місць в ц. к. військових заведеня виховуючих.

Услівя принята оповіщує ся рівночасно в Gazet-ї lwowsk-ій, а також при помочи висших, середних і низших наукових заведень.

Реченець до вношеня подань до Краєвого Видїлу кінчить ся з днем 20 мая 1904.

329 1—3 Директор канцелярії: *Шіоґровский.*

МАТЕРАЦИ чисто волосїнні по зр. 14, 16, 18, 20, 22, 24 до 32. Матераци з морской трави по зр. 6·50, 7, 8 до 10 зр. Матераци спружинові, сїнники, подушки, пішви, простирала і т. п. найбільший вибір в спеціальній робітни коддер і матерацїв Иосифа Шустера, Львів ул. Коперника ч. 5. 287 8—10

Александер Стефан — В. Шурат.

УЧЕБНИК

французької мови

Часть I.

Апробований для всїх середних женьских шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Руским Інституті для дівчат в Перемишли.

Позір! — Новість!

Чистий дохід призначений на будову дому „Сокола“!

З моноґрамом Сокола візитівка по 6 сот., 100 штук 5 К.

Портрет Лисенка по 50 сот., в оправі по 2 К.

Брошки з гербом Руси по 0·60 к
Шпильки „ „ „ 0·50 „
Сїнки пара „ „ „ 0·90 „
Дармовіс „ „ „ 0·40 „
Пушки на тютюн або папіроси з гербом Руси „ 2·50 „
Мошонки на гроші „ „ 2·00 „
„ „ „ менші „ „ 1·10 „
Шпильки смаліовані з моноґрамом „Сокола“ „ 0·40 „
Притискачі з Шевченком, Котляревским і т.д. „ 0·80 „
Льоси фант. льотериї Сокола (перепискі листкі 10 родів) по „ 0·25 „
Облїґациї на будову дому Сокола „ 10·— „

Набувати можна в Соколї у д. Д. Кучики, справника.

Льоси набувати можна в Соколї, в „Народній Торговлї“, „Труд“ у Ад. Рашпа Львів, ринок ч. 11.

Оповістка.

Заходом академ. тов. „СІЧ“ в Чернівцях (перед тим „Молода Україна“), появили ся досї ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор“, комедия в пяти дїях, переклав В. Симович. Ціна 60 сот.
2. Г. Яблочков: „Сїльска Учителька“, оповіданє, переклав А. Крушельницкий. Ціна 60 сот.
3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби“ новелї із гуцульского житя Ціна 60 сот.
4. Теодот Галїн: „Думки та пісні“, поезиї. Ціна 20 сот.
5. Ант. Крушельницкий: „Серце“, оповіданя. Ціна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки“, поезиї. Ціна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.
7. Максим Горкий „Міщани“, сцена в домі Бевсемйонова, переклала Маруся Полтавка. З передніи словом. Ціна 1 кор.

Видани 1—2 і 7 можна дістати тілько неоправлені.

Набувати можна всї виписи з Чернівцях у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

ТУТКИ цигаретові 1000 штук за 1 зр. поручає А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7

Зміна льокалю.

Маю честь повідомити Вшов. Публіку, що мій **склад полотна і біля** від 1 мая с. р. находить ся в **Рынку ч. 49, коло „Народної Торговлї“.**

Рівночасно позводлю собі донести, що окрім дотеперішних товарів маю на складї також вовняні материї на дамскі і мужескі одяги, дальше килими, занавіси і портиєри, все у великім виборі. Окрім того уладив я робітню до вироблюваня накривал і матерацїв і приймаю матераци до переробленя.

Дякуючи вічливо за виявлене для мене дотепер довіре Вшов. Публики, поручаю ся на дальше ласкавій памяти.

З поважанєм

ЙОСИФ СТРШІҐАФКА

Коломия, Рынок.

323 1—6

ОГОЛОШЕНЄ.

Рада Надзираюча Повітового Товариства Кредитового в Сокали, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, оповіщає отсим, що заповіджені на день 10 н. ст. мая с. р. надзвичайні загальні збори сего товариства з причини неправильного їх оголошеня не відбудуть ся. — Рівночасно оповіщає, що тїж самі **Надзвичайні Загальні Збори** Повітового Товариства Кредитового в Сокали відбудуть ся дня 31 н. ст. мая с. р. у власнім льокали (дім Шилкевича) о годинї 2 пополудни із слїдуючим порядком дневним: 1) вибір трех членів Дирекциї; 2) внески членів. За Раду Надзираючу *Сильвестер Вітошинский* предсїдатель. *О. Миколай Кишакевич* заступник предсїдателя.

Видїл Філії Товариства Просьвіта в Сокали оповіщає отсим що дня 16 н. ст. мая с. р. відбудуть ся о годинї 22 в полудне в сали магістрату в Сокали **Загальні Збори** членів тоїж Філії з слїдуючим порядком дневним:

1. Отвореня зборів;
2. Справоздане уступаючого видїлу;
3. Вибір нового видїлу;
4. Справа дому Просьвіти в Сокали;
5. Реферат делеґата центрального видїлу;
6. Внески членів.

В день зборів о годинї 9 рано відбуде ся для членів Філії Богослуженє в церкві сьв. О. Миколая в Сокали. — *Видїл.* 326 1—3

Народна Торговля

поручає у всїх своїх складах

Насїня випробовані [конюшина, люцерна, тимотка, райґрас, бураки, капуста, морхов, петрушка и пр.]

Коси з фірмовою написею „Народна Торговля“ по цїнї 1·—, 1·20, 1·40 кор. відповідно до величини.

Серпи ковальскі — легкі а зручні по 50—60 сот.

посередничить при закупні всїх родів 280

„МАШИН РІЛЬНИЧИХ“.

Новий руский склад з косами

Михайла Пасїчника і Спілки

у Відни XVIII. Theresiengasse 32

подає до загальної відомости, що коси „галицких селян“ з найлїпшої стали і по найдешевших цінах **лиш** у него можна дістати

Довгота коси	60	65	70	75	80	85	90	95	в цент.
Ціна коси	104	114	124	134	144	154	164	174	в сотиках.

Хто замовить 10 кіс дістає одну даром. Для крамарів відповідний рабат. Замовлені коси висилає ся лише за післяплатою. 292 3—8

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова **2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя 3·25.
„ „ на Підзамче 3·04.
„ Рави рус кої 6.46.
„ Підволочиск 7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче 7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного 7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора 8·00, 10·00*.
„ Станиславова 8·10.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Стрия 10·02, 4·35.
„ Рящева 10·20.
„ Коломиї 11·25.
„ Белзця 6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]
зі Щирця 9·25 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].
з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан **2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск 6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча 6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного 6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 3·40.
„ Белзця 9·30.
„ Тернополя 10·35.
„ з Підзамча 10·52.
„ Чернівців 10·45.
„ Стрия 3·05 11·05*.
„ Рящева 3·30.
„ Коломиї 5·55.
„ Рави рускої 7·05*.
„ Перемишля до 30/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·15 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]
до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.
до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]
до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о **36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені звіздков (*), поспішні поїзди тевотим друком. — В місті продає ся заказайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Информаций удїлює і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26**

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянського. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 90. Львів, Пятниця 23 Цьвітня (6 Мая) 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і съвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		*за границю:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Клюб коррупціоністів.

Скандальна афера „посла" Валевского оббігла тепер усю австрийску пресу, при чім і „коло" польске дістає належну пайку. З часописних ревеляцій показує ся, що отсе сьньокровне „коло" здавна вже знало про нечисті справки „заступника" півмілїонового населеня станиславівского округа V-ої курії і що навіть вже раз було голосами преси приневолене прати бруди сего пана, та подбало о затушованє справи й знайшла „рицаря de Кольонна Валевского" так чистим як новонароджена дитина.

Посольска карієра Валевского так характеристична для тої кліки, до якої він належить, котрій він завдячує свій мандат і в котрої рядах він стояв як один з подібних собі „репрезентантів краю", що годі не подати нам головних ёї етапів.

Пан Ян рицар de Кольонна Валевский, дїдич з Носова, зістав вперве вибраний нечуваними над'ужитями при славетних виборах з 1897-ого послом до парляменту з округа IV-ої курії Бережани-Підгайці-Рогатин яко контр-кандидат п. Романчука. 1900-ого року „вибрано" его наново з станиславівского округа V-ої курії против п. Гурика. Пан Валевский став „речником і заступником" 554.512-ох душ населеня сего найбільшого в Австрії округа. Хто би хотїв шукати слїдів „посольскої" дїяльности сего пана в парляментарних протоколах, марне стратив би час. За се можуть про неї нам більше сказати акти судові. „Заступник народу" і „członek delegacyi sejmu", як Поляки люблять титувати „коло", робив всїлякі „інтереси", „промишляв", поки не урвало ся.

Сама справа, на якій остаточно спотикнув ся пан „посол" в своїй „дїяльности" представляє ся так:

В 1901-ім роцї Валевский в спілцї з ґр. Вісневским. Ст. і Мих. Фішером, купцем дерева зі Львова заключив з доменами контракт о вируб лїсів в Надвірнянщинї. Контракт був сего роду, що Валевский з гори мусїв знати, що держава не буде его могла додержати, дїлав отже в злій вірі. Коли міністерство домен і рільництва з'орієнтувало ся, що грозить, вицофало ся з інтересу з великими втратами. Се „одна здєлка" та на ній не кінчить ся. Тимчасом Валевский свій удїл в спілцї відпродав ґр. Вісневскому, а рівночасно той сам, уже проданий удїл, заоферував до купна послови Василькови, котрий заступав „товариство деревного промислу Людвика Поппера". П. Василько, не провиджуючи обману, ввійшов з Валевским у вступну умову. Коли показало ся, що Валевский не мав вже нїякого удїлу в згаданій спілцї, „товариство для деревного промислу", щоби відвязати ся від Валевского, заплатило ему 60.000 кор. відступного, а Валевский вистанив т—у абсолюторию від всяких претенсий. Се був другий „інтерес". На нїм однак знов не конець! Валевский переписав всї квоти і права з згаданих маніпуляций умисно на жінку і зачав новий „бізнес". Вніс до суду скаргу против „т—а для деревного промислу" о виплату 163.500 К, „належних" з слїдуючих причин: 140.000 К, за відступленє від контракту (за то дістав вже 60.000 К, хоч продав удїл, якого не посїдав!), 6.000 К, за посередництво (якого цїлком не виконував) і 17.500 К, як половину належитости скарбової, відписаної підприємству завдяки его „впливам" у львівскій прокураторії скарбу. Віденьский торговельний трибунал відкинув однак в цїлости позов помислового панка, засудив его за пусте процесованє на кару в квотї 1.000 кор., а в мотивах вироку сказав:

„Позовник, в хвили заключуваня змисленої умови з пізваним товариством, немав вже загалом нїякого удїлу в спілцї, бо удїл свій відступив ґр. Вісневскому, еще дня 5-о серпня 1902.

Вправдї позовник з'обовязав ся супротив товариства, як твердить, старати ся в міністерстві рільництва о уневажненє сеї цесиї (доконаної на річ ґр. Вісневского), але — помимо вже злу віру супротив своего спільника, містячу ся в такім з'обовязаню — незатвердженє цесиї не могло вплинути на взаїмні відносини членів спілки. З усїх пересправ, ведених послом Валевским і т-ом деревного промислу, очивидний замір позовника продати се, що цїлком уже до него не належало.

„Що-до претенсиї о виплату половини заощадженої скарбової належитости, претенсия та мусить бути відкинена з причини ёї неморальности. Високість жаданої квоти доказує ясно, що ходило тут о вискане впливу, який посїдав позовник яко посол до парляменту. Есть річию неморальною, коли посли, яко члени законодатного тїла, відносять приватну користь зі свого впливу на власти".

Ось-так представляє ся ся сей „рицар промислу" в свїтлї судового ерченя. Посол, „вибраний" всїма галицкими способами, показує ся прямо обманцем, нечесним спекулянтом і шанжистом, що мошенничить посольским видиком.

Та, як сказано вже, справки Валевского звісні вже були в польскім „колї" від довшого часу та їх з розмислом тушовано. Тепер, коли скандал став публичним, польске „коло" взяло ся прати своє ім'я а польска преса стала нараз дуже пуританьскою.

Навіть Dziennik polski пише в тім зглядї: „Від ряду років звісним уже було в „колї", що посол Валевский підпимає ся ріжнородних інтересів та доконує всїляких практик, незгідних з посольским мандатом, а однак нїхто не хотїв против него виступити". Далї констатує Dziennik polski, що коли він в своїм часї звернув увагу, що практики доконувані п. Валевским і его товаришем (п. Німентовский) не згоджували ся з посольским достойньством, і що вони надужівали своїх мандатів, аби нїби то під покришкою оборони інтересів краю, кувати для себе капітал і зискувати концесиї, котрі опісля продавано в чужі, а нам (Полякам) ворожі і остогидні, бо прусацкі руки (Мимоходом скажемо, що сей послїдний мотив, а не сам шантаж як такий, споводував Dziennik'a до сего виступу! Інакше то Dziennik був би мовчав! — *Ред.*), — тоді „коло" поспішило з регабілїтациею і п. Валевского і его товариша".

Вправдї Dziennik, виткнувши „колу", що воно не послухало его голосу, старає ся сейчас оправдати его тим, що — мовляв — „коло" старало ся затушованєм справи вратувати честь і повагу польскої репрезентациї. Чи однак такий викрут що небудь поможе, позваляємо собі дуже сумнївати ся. Бо коли „коло" польске „від кількох років" знало про подвиги Валевского, то чому не поступило вже давно з ним так, як з Вільком по его паперовій афері? А преціньже сам Dziennik констатує, що махерства Валевского не можуть йти в порівнанє з меншою значно провиною Вілька! Чи-ж не очивидним, що тут рішала ся обставина, що Валевский був одним з упривілейованих членів польского „кола" і що мав там союзників і забезпеку, коли Вілька хлопа, лише з мусу толеровано в сім шляхотнім клюбі ассекурациї взаїмних інтересів?! Бо хтож засїдав в тім „колї": Вик, що брав гроші за абоніцию виронків, Бомба, що взяв 1.200 зр. виборчого кубана, д-р Колїшер, що як посол зискав кольосальні достави для правительства, д-р Раппапорт звісний з операций в Лєндербанку, Шаєр, що своїм мандатом покрив неодну „гарну справу, Ґіжовский, звісний бориславский ґешефтар, Ґаранїх, банкрот, що через „коло" має викрапати ся на верх, Німентовский, що яко член парляментарної зелїзничої комісиї робить зелїзничі інтереси, „регіментарж" Яворский, що не платить цїлком] податків, Вільк, що крім послїдної крадежи папіру має ще инші гріхи на совісти, та всякі инші цукрові, спірітусові, броварові, лїсові, зелїзничі і т. п. „промисловці". Краківский „Naprzód", вичисляючи цїлий рядок тих „колових" ґешефтярів, недаром каже:

„Хто почислить їх всїх? Хто порахує „інтереси" бувшого „регіментаржа" і міністра Залеского, вимаячені ним записи і дари? Хто вислїдить банкові маніпуляції доконані під фірмою Сапігів на пагубу тисячів людий? Хто вияснить справу звісного обманьства біржевого з 1891-ого р., коли то Яворский

В сто літ по смерти Канта

(Два виклади, виголошені проф. д-ром І. Копачом 26 марта і 17 цьвітня 1904 р. в „Руській Бесїдї" у Львові).

(Конець.)

V.[1])

Та вкінци годить ся згадати й про той бік Кантової фільозофії, котрий нас нинї дуже немило вражає, а то: неповорушний (starr), формалїстичний раціоналїзм его ситему; він опановує насамперед Кантову теорию пізнаня, а звідси й цїле его думанє та писанє.

Цїлию Кантової критичної теориї пізнаня є: доказати можливість абсолютних, вічних правд. На перекір Юмовому (Hume) релятивізмови твердить Кант, що є природні і моральні закони, котрі мають абсолютне і конечне обовязуюче значінє. Але сучасна наука стоїть в тій точцї далеко ближше Юма як Канта. Девятнайцятий вік відвернув ся від раціоналїстичного способу думаня XVII. і XVIII. віку, що взорувало ся на математицї. Вік XIX. звернув ся до способу думаня історично-ґенетичного, а тим і релятивістичного. Фільозофия Геґля дала початок до того; а теория еволюциї, що запанувала не лише в історичних науках, але також в більоґії і космольоґії, закінчила зворот (еволюціонїзм).[2])

[1]) Гадки сего уступу не були зовсїм порушені в устних викладах, а зложені також за проводом моноґрафії проф. Паульзена.

[2]) Та цїкаво одно: ото в послїдних часах учені дослїдувачі приходять що раз більше до пересьвідченя, що самим повільним еволюціонїзмом не дадуть ся пояснити анї всї явища розвою природи анї історий. Всюди, кажуть, і в ґеольоґії (прим. повстанє гір) і в зоольоґії (прим. повстанє типів звірячих) і в історії людства (великі ґенїяльні вчинки на всїх полях людского житя) потребують до свого поясненя побіч теориї спокийного законного еволюціонїзму — ще конечно й теориї ерупціонїзму (тобто теорії хвилевих, блиаше недовідомих вибухів нагромадженых сил або т. зв. теориї катастроф.)

І так три съвітогляди панували по черзї в новших часах: 1) теольоґічно-доґматичний, 2) раціоналїстично-доґматичний, 3) ґенетично-релятивістичний. Идучи за тим можна й три доби людского житя розріжнити: 1) saeculum theologicum, 2) saeculum philosophicum, 3) saeculum historicum.

1) Съвітогляд теольоґічно-доґматичний перейшов до часів новітних із віків середних, і панував майже зовсїм самовладно менше-більше аж по конець XVII. віку. Той спосіб думаня характеризує віра в абсолютні (непохитні) правди, які полягають на об'явленю і є сформуловані в основних засадах віроісповіданя. Задачию науки (головної науки тих часів, теольоґії) є: доказати правду тих основних засад, які є обовязуючі; в тій цїли послугує ся теольоґія фільозофією і фільольоґією яко науками помічними. Побіч доґматики стоїть наука моральности і права, також яко систем — абсолютних (незмінних) правд, що властиво збудовані на тій самій підставі: десять заповідий — то їх непохитна і абсолютна основа.

2) Раціоналїстично доґматичний спосіб думаня починав підносити голову против теольоґічного в XVII. віцї і опановує вік XVIII. яко saeculum philosophicum. Его характеризує віра в абсолютні правди розуму: всї головні правди, говорено, дадуть ся випровадити із самого розуму яко систем конечних, довідних гадок. Так іменно метафізичні правди; вони випливають із найперших, абсолютно певних аксіомів розуму. До тих аксіомів треба приміновати й теольоґічні доґми і відповідно до потреби поправляти їх; в той спосіб повстає релїґія зирозумована (Vernunftreligion), називана також релїґією природною (Naturreligion). Побіч неї стоїть природне право (Naturrecht), также яко систем абсолютних, з розуму розвинених правд, котрі яко правні засади є принципами всякого людского дїланя, а заразом формами обективного строю публичного житя.

Вихідною точкою того способу думаня є математика і математична фізика; математика як-раз дає систем абсолютно важних і абсолютно певних правд, які власне випроваджує з аксіомів чистого розуму (aus rationalen Prinzipien). Отже вона є й мірилом всїх наук що-до форми; математично-демонстративна метода є одинокою науковою методою, як се практично показав Спіноза у своїм системі: там вся наука про дійсність чи там уся фільозофія випроваджена з аксіомів (принципів, засад) чистого розуму. Тілько поодинокі факти не дадуть ся, очивидно, тим способом випровадити; та як-раз тому нема про них властиво й жадної науки.

Як бачимо, і ту маємо не менше строгий доґматизм, як у теольоґії, тілько що ту доґми не є дані зверхним авторитетом (прим. церквою), йно безпосередно вимірковані з людского розуму. Та їх значінє для фільозофа так само абсолютне. Дорогу тому субєктивному, раціоналїстичному доґматизмови проломила реформация. Протестантска теольоґія хотїла вправдї, на подобу католицкої, бути абсолютною, обявленою правдою; та тому, що вона не признавала жадного остаточного съвітского авторитету[3]), а письмо съвяте не мав форми систему доґм, — то мусїла з конечности стати субєктивістичною, аж до абсолютної самоволї, а через те й стратила можність вязати внутрішно розум — можність, яку мав в повній силї доґматизм старий, зарівно римско-католицкий як і східно православний.

3) Історично-ґенетичний спосіб думаня взагалї відкинув всякі абсолютні правди; він каже: поза льоґікою і математикою є лише релятивні правди, не вічні. Дійсність — то безпастанний розвій, а за ним іде й наше пізнаванє. Вічности і незмінности Бога відповідав теольоґічний доґматизм; неповорушним (starr) субстанциям, якими оперувала математична фізика, відповідав раціоналїстичний доґматизм; съвітови безпастанного розвою відповідає ґенетично-релятивістичний спосіб думаня (еволюціонїзм).

Зачатки того способу думаня лежать в емпіризмі, що з половини XVIII. віку став розширати ся по Европі з Анґлії. Він не знав жадних абсолютно обовязуючих правд; і так в науках природних ві: бо їх правди, що полягають на досьвіді, мають своє значінє лише до того часу, доки хтось дорогою дальшого досьвіду не викаже їх похибности; але так само нема їх також і в науках моральних: бо їх засади — то лише формулки, які означують відповідне серед даних обставин поведенє чоловіка, що, як звісно, підлягає безпастанному розвоєви.

Під впливом тих гадок, як їх вкінци сформулував Юм (Hume), прийшло відтак у Німеччині до онтої великої революциї в науках про прояви людскости духа (Geisteswissenschaften), якої провідником був Гердер. Ся революция обняла всї поля історичних дослїдів. Мова, релїґія, обичай, право — то не абсолютні якісь постійні єства, котрі граматика, доґматика, етика і наука природного права (Naturrecht) зводять до мертвих (starr) формулок, — як се гадав позбавлений історичного змислу доґматизм XVIII. віку; ні, названі елементи — то живі функциї народного житя, що повстали разом з ним в орґанічнім зростї і разом з ним також безпастанно й зміняють ся. І так лїнґвістика показує нам мову і ёї форми яко живу і з бігом житя народу змінну функцию, а ёї категорії (прим. фонольоґію й морфольоґію) яко категорії історичні і змінчиві. Так само історична наука права показує нам право і державу яко мимовільно (spontan) виросші форми житя, а не яко съвідомо штучно зроблені средства до цїлий. А так само як право і мова, утратили під впливом історично-антропольоґічних студий неповорушний абсолютний характер також етика й релїґія.

Сей спосіб думаня найшов свою фільозофічну формулку найперше в Геґлевій фільозофії; ту льоґічний еволюціонїзм діалектики надав всїм правдам лиш релятивне зна-

[3]) Яким прим. у римокатоликів від 1870 р. є папа римский, а у православних з давен-давна вселенський собор.

РІК ЗАСНОВАНЯ 1856. **ФАБРИКА ҐІПСУ** Йосифи Франц і Синів у Львові ул. Різницка 16. — Задля побільшеня фабрики подешевіли цїни ґіпсу о 20 сот. на 100кґ. 284

був у цісаря на авдиенції, а біржа дістала а ёї перебігу фалшиві реляції... Корупция нїколи не вигасала в тім клюбі, що свої мандати завдячує насильствам і обманьству. І нині вибухла знов в формі ґешефтів посла Валевского. Він-же робив ті самі інтереси з правительством як і бувший міністер Ґиджейович, тілько що дещо менше на них заробив і був значно безпечнійшим. Міністер взяв від Жидів гроші і до нині сидить тихо, а Валевский ще й позиває своїх спільників судово о виплату брудних зисків! Се лише надмір коррупцийної відваги — нїчо більше! Побіч сего „Кольонии“ (то такий прикрашувчо-шляхоцкий „przydom ok!“) Валевского сидять рядом старі коррупціоністи, що заняли від в ґанґренования краєвої преси і здеправованя поваги закону... Тепер ті сусїди-коррупціоністи мусять „судити“ свою „Кольонку“. Вирок залежати буде від того, що будуть мусїли зробити з ним під напором публичної опінії.“.

Не менше остро пятнує коррупціонїзм польского „кола“ віденьска Arbeiter-Zeitung. „Чому — пише часопись — призначено сего чоловіка на посла і перефорсовано всїма тими хитрощами і обманьствами, з яких славні галицкі вибори? Тому, бо він є членом тої компанії ошуканців і пявок, що під звучним іменем польского „кола“ деластують бідний край! По що его вибрали? На се, щоби він мав нагоду перерабляти свій посольский вплив на звінку готівку! „Вплив“— але якже таке зеро може мати вплив?! Во чи-ж представляє він яку інтелїґенцию або нимову до розпорядимости для правительства, за що міг бо жадати „признания“? Нї сліду! той Валевский належить лише до сего милого „Stimmvieh“, з якого, побіч кількох головних махерів, складає ся се люб „коло“, до людий, що нїколи не говорять, а лише підносять руки. Се ті голоси, котрі п. Яворский ґіцитує на публичнім торжищи, котрі покривають всяку погань з найхолоднійшим супокоєм і що мають затим претенсию до нагороди і заплати за ту услужність без скрупулів. Ось-так і „рицар“ з Носова мав „вплив“... Тепер вилетить він зі зі свого клюбу. Его приловлено, а таку глупоту карає п. Яворский остро. Справдї, бо чомуж він не вдоволив ся одноразовим лише зробленем інтересу, до якого допоміг ему вплив „реґіментарика“!... Що хтось покаже ся неморальним, се може приключити ся всякій партиї; але щоби було можливим, аби чоловіка, що є позїтичним зером, а натомість вміє лише робити довги і доконувати ґешефтів, накинено півмілїоновому населенью всякими штучками і обманьством на посла лише тому, що він є членом правлячої кліки, се вже справдї сором!“

Ось так виглядають репрезентанти руской части краю вибрані силою і надужитями. А як же доперва виглядають їх орудия — ті мілїони витворених польским панованем „хрухів“ і посіпак?

Як заступити чисельну льотерію?

(Докінченє).

Далеко лїпший є проект, що появив ся в „Die Zeit“, а опісля в часописи „Dobrobyt“ (ч. 8. р. 1904); его представимо тут в головнім начерку. Після сего проекту держава дає щадницям, як також інституциям, що мають право принимати щадничі вкладки, право видавати книжочки льосові. Ті книжочки видає тим інституциям центральний уряд а они мають їх у себе перестемплювати і ними заряджувати на власний кошт. На бажанє дістає вкладаючій таку книжечку льосову, а за се інституция платить ему від его вкладок 1 — 1½% менше, як на звичайну книжочку вкладкову. Хто через означений час може виказати ся вкладкою на одну книжочку льосову в певній мінімальній висотї, сей має право брати участь в льосованю. Перед кождим тягненем пересилають згадані щадничі інституції до центрального уряду льотерийного конспґнацій зі списом чисел книжочок, що мають право до гри, і тих стягнених 1—1½%. Заряд льотерії не потребує зовсїм провірювати тих конспґнацій лиш обчислить надіслані відсотки, визначить з сего по відтручену коштів відповідну часть, а іменно 30% на виграну, а решту 70% оберне на користь державного екарбу. Коли би тих 70% не вистарчило на се, щоби покрити ертату зі знесеня чисельної льотерії, радить проект утворити з тих 70% окремий фонд опроцентований і до него долучувати що року удїл випадаючий на державу, так довго, аж відсотки того фонду не покриють страти, яку держава понесла би через знесенє льотерії чисельної; сим способом льотерия чисельна з часом сама з себе мусїла би внасти. Виспід такої процентової льотерії був би імовірно в Австрії ось такий. Тепер вкладає що року свої ощадности в щадницях яких 3,500.000 людий, в товариствах кредитових яких 1,000.000, в почтовій ощадниці 1,600.000, не числячи тих, що купують льоси та грають на льотерії. Тих малих капіталістів можна вже з гори зачислити до клївентелї щадниць льотерийних, не числячи тих, що пішли би скоро за їх приміром. Приймім однак, що на раз приступило би до сеї льотерії лиш 2½ мілїона людий, та що найменша вкладка в льотерийній щадниці виносила би 500 кор. (можна би видавати половини, четверті, осьмі, а навіть десяті части книжочок льосових), то тодї можемо сьміло числити на се, що до льотерийних щадниць приступить 2½ мілїона людий з пересічною вкладкою 200 кор., а се дало-б 500 мілїонів корон вкладок. Від сеї суми виносить 1% 7½ мілїонів корон; відкинемо 200.000 кор. на адміністрацию, то на виграні випаде 30% — 2,190.000 кор., а скарб державний дістане ренту 70%, т. є. 5,110.000 кор. Правда, сума та не вистане відразу на покритє страти з доходів чисельної льотерії, преліминованих на яких 10 мілїонів корон, но на се зарадив би сей спеціяльний фонд, про який в горі була бесїда. А що льотерия чисельна по всякій імовірности з року на рік меншала би, а процентова зростала, належало-б означити точно сей 70%-овий удїл держави і установити його максімум. Коли би число вкладок сеї процентової льотерії зросло вже так, що удїл держави перевищив би се максімум, тодї можна би з часом зменшити відтручуваний процент з 1 ½ прц. на ½ — 1 прц.

Можна надїяти ся, що всї щадниці радо пристали-б на сей проект, бо через се ухоронять ся не лиш від різних привілеїв і конкуренції почтових щадниць, але також можуть числити на таку скількість постійних вкладок, що радо понесуть невеликі клопоти і кошти, получені з заведеня льотерії процентової. З другої сторони держава буде мати право в разї яких-сь жалоб або неформальностий відібрати дотичній інституції право видавати книжочок льосових.

З короткого сего начерку видно, як розумно і дотепно є опрацьований сей проект льотерії процентової; він відповідає усїм чотирем, наведеним в горі, умовам правильної та моральної льотерії, а до сего має що сю добру сторону, що не розбурхує людских пристрастий і немов змушує людий, які хотять прийти до якого такого майна, до ощадностий. Віддаючи державі львину пайку свого приходу, заслугує та льотерья процентова на найбільше попертє зі сторони сеї держави і введене на місце ненасиченого, ненормального мольоха чисельної льотерії.

Др. Вол. Левицкий.

Війна.

Порт-Артур загвожджений?

Після приватних донесень з Токія, Берлїна, Льондона і Петербурга, послїдний атак Японців на Порт-Артура скінчив ся — як ми се вже вчера подали в послїдних „вістях“ — забарикадованем вїзду до порту. Після донесень до Льондона, сталось се в второк по полудни. Ужито до сего девять пароходів наладованих камінем і змоченим порохом вуглевим. На охотників зголосились всї ті японьскі офіцири і матрози, котрі брали участь в попередних атаках брандерів і чудом спасли ся. По затопленю брандерів адмірал Того сейчас зачав бомбардувати Порт. Бомбардация тревала без перерви 48 годин.

З Петербурга доносять, що так японьский атак на порт, як і росийска оборона були дуже завзяті. Брандери надїгнали в трех ґрупах. Перший брандер пішов на дно при голоснім оклику Японців „ура“! Хоч японьска фльота сигналїзувала, що выслала ратункові лодки, обсада брандерів не ждала на них, але кинула ся в море. Коли підплили до берегів, мимо взвання Росиян не хотїли піддати ся, але стрїляли з револьверів. На брандерах, як лиш прийшли під порт, Японці підпалювали експльодуючі материї і брандери сейчас ішли під воду.

Берлїньскі дневники доносять, що плавьба в заливі Печілї дуже небезпечна з причини великої маси пливаючих мін. Фаховці уважають судьбу Порт-Артура за порішену. Японці мають тепер цїлком вільну руку на мори. Японьска фльота кружляє коло порту, аби Росияни не могли усунути затоплених брандерів.

Росийска аґенция телеґрафічна доносить з Порт-Артура, що японьска ескадра стоїть за островом Лаотешаном. До місцевости Пічево прийшли японьскі пароходи, з котрих має висїдати японьске війско. Алексеєв відїхав з порту, аби на розказ царя поїхати до сухопутної армії. Команду над ескадрою обняв тимчасово адмірал Вітгофт. В. кн. Борис Володимирович відїхав з Порт-Артура.

Під Кулїенчен.

Справоздане о битві під Кулїенченом доповнюємо рапортом ґенерала Каштальїньского: Вже дня 29 цьвітня Японці обсадили горн Касану а дня 30 цьвітня заатакували моє лїве крило і присилували его цофнути ся. Именно над раном розпочало ся з Віджу сильне і довге бомбардованє цїлої позиції під Кулїенченом. Моє було предвидїти, що по сій бомбарданції, при котрій упало 2000 стрілів, Японці перейдуть до атаку, отже я дав наказ баталїонови, котрий обсадив був Кулїенчен, аби цофнув ся через ріку Іго на становище Пот'ятінсе. В ночи з 30 цьвітня на 1 мая дістав я від ґенерала Зазулича наказ, аби розпочати борбу. Другий баталїон 22 полку і 3 батерия 6 бриґади артилерії боронили броду під Пот'ятінсе. О годинї 5 рано дивізия японьскої піхоти заатакувала броди ріки Іго, серед страшної канонади перейшла сї броди і заатакувала наші боки огнем з 36 полевих гармат. В полудне я довідав ся, що баталїон 22 полку утїк перед Японцями, котрі уставили ся в Сїнані і що Японці обійшли моє лїве крило. О годинї 1 в полудне скріплено двома баталїонами 11 полку і батериєю полковника Муравского, котрі ґенерал Зазулич выслав з резерви з наказом, аби держали ся так довго, аж надійдуть з помочию 9 і 10 полки піхоти. Одиначітому полкови наказав я занити пануюче становище з двома обороннымі фльотами. Відтак выслав я батерию Муравского назад до резерви і казав цофнути 12 полк піхоти, 3 батерию і мітрайлези під охороною 11 полку. Шеф мого штабу відпровадив задну сторожу. О годинї 1 Японці підійшли так близько під 11 полк, що 3 батерия не могла рушити ся і лишилась в сім місци аж до кінця битви. В битві погиб полковник Муравский.

На першу лїнїю заду відпроваджено компанию з машиновыми карабінами, котрої командант, бачучи тяжке положенє Муравского, сам обсадив позицию, при чім стратив половину людий і всї коні. Він старав ся під сильним огнем Японців, витягнути гармати на гору. Машинові карабіни дали 35.000 стрілів. Полк 12 пробив ся і уратував свою хоругов. Друга батерия 3 бриґади, котра старала ся дістати до резерви иншою дорогою, не могла перейти через горн, бо стратила половину коний. Вернула ся отже на давне становище і піддержувала атак 11 полку, котрий ще через дві години державсь на своїм становищи а відтак з великими стратами пробив собі дорогу багнетами. Виратував свій прапор, але стратив полковника Лїйміґа. Ми стратили коло **2000** рядових і підофіцирів і до **40** офіцирів. Страти Японців мусять бути величезні. Дивізия цофнула ся в порядку до Фенванчену. Зниж 700 равених йшло разом з полками аж до Фенванчену.

(Телеґрами).

Токіо. Ґенерал Курокі доносить, що по перешукованю боєвища знайдено ще 200 раненых і убитих Росиян. Між полоненими є також росийский лїкар, котрий з поручена Японців занив ся равеними.

Нариж. Надійшли тут депеші, що в понеділок прийшло коло Ґензану до битви між росийскими а японьскими кружляками. Ближших подробиць нема.

Чіфу. Хінці доносять, що ві второк фльота в 40 японьских транспортових кораблїв була на висотї Вейгайвей і відїхала в північно-західнім напрямі.

З ради державної.

Vaterland доносить, що державна рада буде відрочена, скоро угорский сойм вибере деле ґацию (в перших днях на другий тиждень).

Narodni Listy пишуть, що кількох визначнійших послів з нїмецкого сторонництва християнъско-социяльного звернуло ся до молодоческих провідників з радою, щоби в палаті послів утворити постійну коалїцийну більшість і коалїцийний кабінет, в котрім Чехи дістали би дві теки. Молодоческі провідники в засадї не противні тому, але заявили, що не так ходить їм о участь в правительстві, як передовсїм о рівноправність ческого народу. Се значить, що без уступок в справі урядової ческої мови і нового ческого університету нема санациї парляменту, а з тим і проект антисемітів є неможливий до переведеня.

Впрочім заходи антисемітів, котрих намовляють Поляки, є вже лиш — як каже ся по польски—„musztardą po objedzie“, бо судьба теперішного парляменту є вже запечатана. Правительство урядило ся дуже дотепно, бо Нїмці не являють ся тепер на засїдания, лише в мінїмальнім комплетї, а услужливе п. к. бюро кореспонденційне подає зараз вість до дневників, що парлямент видимо сам уважає ся за непотрібний, коли посли не являють ся на засїданях. З того самого жерела вийшов мабуть також концепт Феттера підчитувания катальоґу як в якій штубі, щоб ще більше осьмішити теперішний парлямент в очах загалу. Вчера знов на засїданю комісиї для реформи пресового закона не явив ся кромі предсїдателя В. Дзедушицкого ні один посол, а що й „польскому колонии“ лїпше без реформи пресового закона як з нею, то „обуренний“ Дзедушицкий заявив, що більше не скличе сеї комісиї поки не буде мав певности, що посли прийдуть на засїданє. І то все познаки, що парлямент зближає ся до кінца а річ лише в тім, чи по відложеню сесиї парлямент буде розвязаний, чи навпаки збере ся на нову сесию, але доперва по довгомісячній павзї. На раз не запало однак що-до того нїяке рішене і тому нїхто ще не знає на чім скінчить ся — а не знає мабуть ще й саме правительство.

Інтерпеляция пп. Вас. Яворского і тов., відчитана в палаті послів д. 3. мая 1904. про яку згадали ми вже коротко вчера — в справі незаконної заборони еміґрациї руских робітників до Нїмеччини, звучить:

Недавно видало львівске ц. к. намістництво розпорядженє, спиняюче зарібкову еміґрацию руских робітників до Нїмеччини. Між иншим каже ся в тім розпорядженю так:

„Сегорічний попит за хліборобскими робітниками в Нїмеччинї є нормальний і відносить ся лише до польских робітників, так що лише вони могуть числити на роботу, бо є вони в Нїмеччинї вже знані з своєї доброї роботи та обзнакомлені з тамошними відносинами. З другої-ж сторони недбалі лїнивi Русини не найдуть там жадної роботи. Для того Русинів не треба пускати до Нїмеччини.“

Коли зважити ті слова, треба мимохіть поспитати, чи галицкий сойм не ухвалив припадково тайного нового закону про заведенє пяньщини, котру, як відомо, внесено також і в Галичинї. Инакше було би в конституційній державі не мислиме таке розпорядженє, нарушуюче основні закони. Тількож треба зазначити, що те розпорядженє вийшло в краю, де завдяки загально знаній „польскій господарці“ нїякі законні постанови не мають значіня, а рішає лише самоволя польскої шляхти, що захопила в свої руки керму всїх краєвих справ. Отже інтерес невеликого гуртка польских обшарників був і для найвисшого політичного шефа краю достаточною причиною, щоби тисячам руских горожан видерти запоручену основними законами свободу переселеня і зарібку, а заразом і право глядати корисніїших зарібків.

Декотрі ц. к. старости у східній Галичинї вже й перед тим розпорядженєм спиняли насильно зарібкову еміґрацию руских хліборобів; отже тепер, коли їх поведенє найшло в розпорядженю ц. к. намістництва одобренє, будуть, річ ясна, з подвійною рішостию поступати в згаданім напрямі.

З другої сторони є згадане розпорядженє небувалою обидою руских хліборобів, тим більше дійливою, що річ попросту неможлива, щоби кождий руский хлоп був лїнивий а кождий польский працовитий.

Длятого запитуємо Его Екц. президента міністрів:

1) Чо знане ему наведене розпорядженє львівского ц. к. намістництва, котрим з одної сторони нарушено основні закони, а з другої всему рускому хлібороскому населенню кинено в очи обидливою лайкою?

2) Що гадає Его Екц. запорядити, щоби рускі робітники могли свобідно їти до Нїмеччини на роботи?

3) Що гадає Его Екц. запорядити, щоби на будуче не нарушувано основних законів на користь шляхотскої кліки?

У Відни д. 26. цьвітня 1904.

чіне. Се найлїпше може видно на Ґеґлевім представленю і оцїненю історії фільозофії: по его думцї кождий систем (фільозофічний) є на своїм місци правдою, очивидно, не абсолютною правдою, але релятивною (відносною).

Друга половина XIX. віку впровадила відтак еволюційний спосіб думани також в науки природні, або лїпше сказати: замінила льоґічний еволюционїзм диялєктики (Ґеґлївской фільозофії) в еволюционїзм наук природних. Він глядить на цїлу природу зі становища історичного розвою: історичне житє людства він підпорядковує великому історичному розвоєви цїлого орґанїчного жита; а се становить знов один навальчик з історії розвою цїлої землї; а систем проти планетарних знов включений в процес розвою цїлого системи сонїшного, а з ним дальше в процес загального космічного розвою, який неприступний не лише нашому пізнаню, але навіть нашій, хочби й найбуйнїйшій, фантазії. А з тим вяже ся й конечне заключенє: як усї форми житя і бутя, так, очивидно, також і форми й самого нашого думани не є абсолютними, йно „історичними категоріями“.

Коли б хотїти бликше означити становище Канта до того розвою, то прийшло би ся сказати отсе: Як небудь Кант мав міцний нахил до історично-ґенетичного съвітогляду, то всеж таки не змїг він висвободити ся з раціоналїстично-доґматичного способу думаня. В середині свого житя, іменно у звязку з працею над своєю еволюционїстичною космольоґією[1]) він був вже на дорозї до емпірично-ґенетичного погляду на съвіт; також писма 60-тих років показують, що він в теорії пізнаня і в письмах морально-фільозофічних ішов за Англичанами; Ґердер одержав від него тодї рішучий напрям свого думаня. Та незабаром (в „Disputatio de mundi sensibilis atque intelligibilis forma et principiis“ 1770), Кант вертає нагло назад до раціоналїстично-доґматичного способу думаня, яко одиноко відповідного в фільозофії і науці. І тим способом его „критична“ фільозофія стоїть уже рішучо на становищи вічних, незмінних правд; супроти релятивістичного емпіризму вона старав ся всїми силами сотворити в чистих розумових засадах систем вічних теоретичних правд, а в моральних засадах такий самий систем практичних правд.

Однак з другого боку, хоч і як рішучо Кантова фільозофія належить до saeculum philosophicum, подав вона руку й слїдуючому saeculum historicum; то не чистий случай, що з неї вийшов спекулятивний еволюционїзм Ґеґля. Своєю динамічною теориєю матерії знищив Кант мертві атоми, а своєю актуалїстичною теориєю душі неповорушні субстанциї душевні (starre Seelensubstanzen); тим самим була вже дїйсність розмягчена, а спекулятивна фільозофія лиш занесла ту розмягчену масу в русло льоґічно-історичного еволюцийного процесу. І тим способом істория признала більше рациї молодечому Кантови, котрий жив дальше в Ґердері, чим Кантови доґматичному, якого бачимо в „Критиках“. Хоч і як нещасливо вийшла свого часу борба Ґердера проти систему Канта, і хоч як перевага нового доґматизму затроїла ему була конець его житя — то певно, коли-б він міґ подивити ся тепер на XVIII вік, сказав би собі з вдоволеньем: прецїнь і я не жив дармо.

А Кант і з того боку погляду являє ся нам яко великий стовп зворотний, котрий стоїть на важкій — преважній межи між обома послїдними великими столїтями новшої історії.

У Львові, дня 23 цьвітня 1904.

Др Іван Копач.

[1]) В працї „Allgemeine Naturgeschichte und Theorie des Himmels oder Versuch von der Verfassung und dem mechanischen Ursprung des ganzen Weltgebäudes, nach Newton'schen Grundsätzen abgehandelt“ (1755) випередив Кант загально нинї приняту теорию Лапласа про повстанє планетарного системи нашого сонця (відорване планет від сонця по причинї сили відосередної).

ТЕЛЄҐРАМИ.

Коронна рада.

Будапешт. Вчера відбула ся під проводом цісаря спільна конференция міністрів. Кербер і Бем-Баверк вже від'їхали до Відня. Говорять, що оба міністри фінансів опирались жаданю нових кредитів. Військові міністри перли на закупно нових гармат і побільшене воєнної маринарки.

Зелїзничий страйк.

Будапешт. Вишущені з слїдчої вязниці провідники зелїзничого страйку звернули ся до дирекції зелїзниць з просьбою, аби їх назад принято до служби. Дирекция відкинула просьбу.

Відшкодоване за слїдчу вязницю.

Берлїн. Парлямент принив в 2 читаню предложене о відшкодоване за невинно відбуту слїдчу вязницю.

Ревізия конституциї.

Брукселя. Палата послів в двинула 70 голосами против 55 внесеня о ревізию конституциї.

Диктатура в Венецуелї.

Каракас. Конґрес дав ґенералови Кастро право абсолютної диктатури на один рік.

НОВИНКИ.

— **Чи бунт.** Провінціональні польські махери-посїпаки „телеґрафують“ до раїшнього „Słowa Polsk-ого“: „Нині **вибухли наслїдком асекуренку грізні бунти в Жабю звернені проти Поляків і Жидів.** (Проти Поляків то щеби, але проти Жидів? — *Ред.*). Мав се бути аґітация „**Січовиків**“ (Ага!) Селяни хотїли перервати **телеґрафічні дроти** між Жабєм а Косовом, але жандармерия до сего не допустила. Поляки і Жиди звернулись по поміч **до намісництва з просьбою о військо** (певно!). З Коломиї вийшла вже одна компанія.“ — В тій справі ми віднесли ся телеґрафічно до Жабя і Кут, але відповідь доси не наспіла. Коли донесеня „Słowa polsk-ого“ покаже ся неправдивим, то его редактор повинен станути перед кратками карного суду, бо в се вже другий случай, де польский дневник в тягу тижня заалярмував фальшивою вістию цїлу людність в краю. Стало ся се вперве з донесенєм про страйк і бунти в Турцї, яке приніс „Dziennik polski“ від висланої там зі Львова особи. Вість була з ґрунту фальшива і викликала інтервенцию війска і матеріяльні втрати людности, але сьвітла ц. к. державна прокуратория і доси не кивнула пальцем, хоч сотки людий були в правдивім страху, не кажучи вже про матеріяльні шкоди.

— **Руска справа перед мійскою радою у Львові.** Перед кількома роками тов. „Просьвіта“ купило велику стару каменицю на розі ул. Руской і Підваля, щоби на ї місци побудувати руский театр. Вскорі, потім однак то місце показало ся під театр невідповідним, отже каменицю набуло на власність тов. „Дністер“ з наміром поставити на ї місци власний будинок. Вже коли „Просьвіта“ купувала сю реальність, то числила ся з тою обставинов, що в міских реґуляційних планах призначено виразно, на случай евентуальної перебудови того місця, до ужитку его будучому властителеви просторий шмат землї, який тягне ся здовж фронту каменицї по тротуар і в переміненій тепер в плянтацию. Тов. „Дністер“ лише з огляду на тоту обставину набуло згадану реальність і тому бажаючи тепер приступити до переведеня свого наміру, внесло до місної ради просьбу о відпроданє ему тої части Підвала перед закупленою каменицею, де находить ся травник. На вчерашнім засїданю місної ради справа війшла на дневний порядок. Референт ї радний Равский, котрий представив раді два окремі внесеня, а іменно магістрату, будівельного уряду і секциї II, щоби по збуреню старого дому відтяти з ґрунту „Дністра“ від ул. Руской 19 квадратових сяжнів на реґуляцию тої улиці, а за те відступити 19 квадр. сяжнів травника від Підвала яко відшкодованє, або що місто поміняло би ся ґрунтом з „Дністром“ без ніякої доплати в сей або тої сторони, і окреме внесеня секциї III і референта, щоби відступити „Дністрови 34 квад. сяжнів травника на Підвалю по цїні 800 К за сяжень. Над тим внесенєм розвинула ся горяча дискусия. Одні радні виказували, що новий будинок висунений на фронт так далеко, як на се III секция позваляє, закрив би майже зовсїм вид на Волоску церкву, одну з „найкращих памяток середновічного будівництва“, а в дальших наслїдках спинить на довгі часи реґуляцию тої части міста, инші знов виводили зовсїм слушно, що той заміт є лише „штучкою“, бо нова будівля виду на церков зовсїм не закриє і що реґуляциї міста не перешкодить. Рішенє тої справи відложено на слїдуюче засїданє, а додати при тім треба, що зміна первісних реґуляційних планів та найновійша балаканка про закритє виду і „wielki historyczny zabytek“ повстали лише наслїдком шовінїстичної аґітациї внехполяків, котрі де треба, чи не треба, хотїли би доскулити Русинам. На слїдуюче засїданє після додаткової ухвали мійскої ради має прийти комісия з точним пляном дотичної части улиці а кромі того має бути частина травника від Підвалля, призначена до реґуляциї, визначена паликами.

— **Вибори до повітової ради в Старім Самборі.** Вибори до повітової ради з громад сїльских відбули ся дня 20 цьвітня і для громад самих випали — як нам пишуть — як найфатальнїйше. Давна кліка, що то морально і матеріяльно в застрашаючий спосіб нищила повіт, вийшла побідно в ще більшій силї. Прибравши собі в члени найослїдлїйші кре-

атури в повітї, що в кождій хвили готові підписати цпроґраф на затрату всїх маєтків громадских, перенерла вибори як сама хотїла. Що-до народности вибрано 10 Русинів, але се самі „поржонди“ і 2 Поляків. З Русинів 9 суть селяни між ними 7 війтів, староствньских помічників, а 2 писарі і один священик, о. Василькевич дотеперішний маршалок. З Поляків вибраний ке. Лонїцкі з Болозни горішної і п. Капусцїньскі, ад'юнкт судовий в Старім Самборі, котрий один не пасує до „кумпанії“. Підчас виборів була страшна аґітация зі сторони сильних „міра сего“ за лїстою кліки. Перед в аґітациї вів інспектор податковий (!) Вісьневскі, котрий роздобув собі якусь повновласть до голосованя і засїдав навіть яко член в виборчій комісиї. В слїд за ним дїятар з его канцелярії Гурскі, взяв карту легітимацийну від війта з Галївки Ґірґеля і маючи також повновласть від него, голосував, хотяй Ґірґель лично прибув до голосованя. За лїстою повітовою голосували отсї громади: Лужок горіш., Бусовиска, Топільниця, Недільна, Туре, Лопушанка, Головецко долїшне, Лїпина велика, Галївка, Потік великий, Навчільки обі, Тяха, Билич, Росохи, Лїбухова, Терло, Сушиця велика (на вибори приїжджав учитель (!) Л. Витошиньский, хоч се був день науки), Буньковичі, Посада хир вска, Поляна, Товарич, Куній, Водча долїшна, Волозов горіш., Бачина, Райнова Воля, Страшкевичі, Созань і Кобло.

— **В справі учительского з'їзду** пишуть нам: Орґанїзацию руского народного учительства треба перевести як найскорше, отже вже сего року; тому з'їзд мусить ся відбути сих ферий конечно. Однак справа з'їзду йде якось пишно, хотяй вже пора зачати приготованя. Автор замітки в ч. 82 „Дїла“ звернув ся до виділу руского тов. педаґоґічного, щоби виділ занявся тою справою, однак відповіди доси нема. Що до сего устроєня з'їзду я від себе додам ось що: Треба передовсїм напечатати відозву і по кількадесять примірників розіслати по всїх повітах, на руки одного тов. в данім повітї, той тов. розішле відозву до всїх товаришів в своїм повітї, а кождий хто одержить відозву, має на руки розсилаючого прислати залву: чи поїде на з'їзд, чи ні. Таким чином заздалегідь знало би ся в приближеню число учасників. Менї здає ся, що в кождім повітї найде ся один чоловік, котрий занявся би ся сею справою. Автор названої статейки каже, що прим. в такім гусятинськім повітї не відважив би ся ніодин тов. в тій справі аґітувати: а я кажу, що найде ся. Вибрати лише треба чоловіка, котрий би в случаю якихсь „приємностий“ з причини сеї справи не мав богато до стрaчення, отже, молодого чи радше не жонатого. (На нашу думку завив до участи в з'їздї не може мати навіть у нас ніяких лихих наслїдків. *Ред.*). За таку аґітацию чейже не засуспендують! а як перенесуть, чи навіть наженуть з повіту, то ще не великий страх; от мене нагнали з повіту з першої моєї посади в несповна три місяці, тай якось жию! Не так страшно, як написане. Що до місця і часу з'їзду я би з Вп. автором також не годив ся. Львів для тов. з Покутя і Буковини трохи за далеко, як також день 18 липня за далеко по 1-шім, отже за тяжко на кишеню. Тому я радив би яко місце з'їзду назначити Станиславів, а реченець десь по 1-шім серпня. Сподїю ся, що всї тов., котрим так важна справа лежить на серци, висказують як найскорше свої погляди, щоби чимскорше може було порозумітись і таким чином ще сего місяця зачати роботу. Так само сьвітлий виділ руск. тов. педаґ. не дасть на себе довго ждати і забере в сій справі голос, бо многі вже ждуть на се. — *А. Г.*

— **З нагоди канонічної візитациї,** яку має відбути Впр. митрополит пише нам один з учителїв: „Звичайно кілька сїл зібраних в одній місцевости бере участь в сих візитациях, а при тім відбуває ся також катехізация дїтий шкільних з дотичних місцевостий. Розумїє ся, що учительство нар. а передовсїм руске, почуває ся до обовязку занятись гідним повитанєм достойного Госта, та напитись так підчас торжеств повитання, як і бути присутними підчас катехізациї. Та се повите обовязку буває одним часто причиною немилих для учительства ситуаций. Бо коли нераз і важні і неважні (а навіть злишні *Ред.*) особи бувають представлювані Єго Експ. митрополитови, то учительство нар. буває часто помінане при сих представленях. Думаємо, що ся замітка вистане, щоби в будучности були учителї нар. офіціяльно представлені Єго Експ. митрополитови, інаше — мусїли би тї-ж уладити свої відношеня до сих візитаций так, щоб в будучности таке легковаженє учительства не могло мати місця“. — До сих заміток з кругів учительства скажемо, що вони суть зовсїм оправдані і повинні бути фактично виконані. Учителї народні, втягнені до участи в представленях і всяких принятях та гідно там трактовані, заслугують на се не тілько з огляду на велику культурну місию, яку сповняють серед народу, але й наберуть через те більше съмілівости і відваги до своєї тяжкої дїяльности. Очивидно однак, що маємо тут на думцї лише учителїв-Русинів і тоті нечисленні одиниці з поміж учительства иншої народности, що не бавлять ся в польску політику та не суть орудиями повітових і краєвих верховодів в польскім походї на Русь, бо сих послїдних требаб не тілько не втягати в офіціяльні торжества і принятя, але й остентацийно поминати, яко тих, що на инше трактоване зовсїм не заслугують. Що впрочім наше духовенство а навіть і сам Впр. митрополит звернуть належну увагу на руске народне учительство і дадуть ему всюди гідне і належне місце — о тім ми й не сумнїваємо ся.

— **Польскі паломники у папи, або інтрига проти Німеччини.** Як вже ми доносили, до Риму прибула онодї „polska pielgrzymka“, зложена з около 600 осіб з рїжних сторін Галичини, тай з других „dzielnic“, щоби зложити новому папі Пію X. привіт від польского народу. На чолї паломників стануло 7 епископів, між ними львівский архиепископ ке. Більчевскій, а в склад „pielgrzymki“ війшло богато польскої аристократиї. Папа принив архиепископа на окремих авдиенциях вишитуючи ся про галицкі відносини, причім серед висказів симпатиї для Поляків сказав до вірменьского архиепископа Теодоровича отсї слова: Poloni est gens pauperrima et infelicissima! (Поляки дуже бідний і нещасливий народ). Попадто принив на окремих авдиенциях також маршалка ґр. Ст. Баденього, ґр. Тарновского і звісного д-ра Волод. Козловского. Гр. Баденього випитував про справи краєві і національні, проводирі паломників вручили при тій нагоді папі адресу, зредаґовану в латиньскім язиці, де окрім заяви преданности находить ся такий устуи: „Иншого рода борби і пригоди переслїдують нас тепер. Наша св. віра католицка є виставлена на сильні удари, так що потерпіла вже тяжкі страти. Де колись стояли съвятиї, здисненї і украшенї побожностию наших предків, тепер відправляють ся обряди иновірців. До того васальством і несправедливими законами видїдичують нас з власної землї, а навіть язик, дорогу спадщину по предках, хоче нам вирвати ненависть неприятелїв“. Цїлу адресу відчитав папі ґр. Баденї в т. зв. ґеоґрафічній сали в присутности всїх паломників. Папа відповів на неї цирою промовою, хваливши Поляків за їх преданість для католицкої церкви. — Польскі часописи доносячи про се, як і про инші подробиці принятя папою польской „pielgrzymki“, згадують також про обурене тих паломників на австрийского посла при Ватиканї, ґр. Сечена, за те, що він не заінтересував ся паломниками, але з'їґнорувавши їх делїкатно, виїхав на прогульку до Сієнни. З цїлого того справозданя про похід ad limina apostolorum виходить, що польским паломникам розходило ся не так о привіт новообраному папі, як радше о політичну інтригу: підвести Ватикан на полюбе Полякам руске правительство, котре нібито наважило ся на знищене „wiary ojców“. Паломникам здавало ся, що в той спосіб вони прислужать ся як найлїпше польскій справі і під фірмою „загроженого“ католїцизму посварять Ватикан з нїмецким правительством. Длятого то згадано принагідно також Пія IX як взорець до наслїдованя, витягаючи зовсїм непотрібно спомини про звісний з того часу Kulturkampf, хоч тепер нїмецке правительство не веде зовсїм борби з католицизмом і згодило ся навіть на поворот Ґзуїтів. Тому-то тим чудийше виглядає напад на австрийского заступника при Ватиканї за его мнимо утечу, котрого видимо польскі паломники хотїли також втягнути в сїтку політичної інтриґи, представляючи себе так, немовби Польща була вже державою, а Австрия лише фірмою обовязаною заступати Поляків на вні навіть в дипльоматичній дорозї. Вкінци не знаємо, яким правом представлювано ґр. Баденього яко маршалка, коли ґр. Баденї міг вести польску „pielgrzymku“ хиба лише як Баденї і польский патріот, а не яко маршалок краю — тай взагалї папу, здаєть ся, не конче добре поінформовано про дїйсне положене Поляків, бо був би ніколи не сказав про них: „найнещасливійший нарід на сьвітї“, як би був знав про поведеня тих-же Поляків з Русинами в Галичинї.

— **Смерть Йокая.** З Буданешту наспіла вість, що вчера вечером помер там звісний мадирский поет і повістописатель Маврикий Йокай. Голосний письменник уродив ся 19 лютого 1825 р. в Комарнї, студиї відбував в Пресбурзї і Кечкеметї, а одержавши в 1846 р. дипльом адвоката, посьвятив ся літературі і публицистицї. Перший твір драми „A zsidofin“ (Жидик), написаний в 1842 р., нагородила на конкурсї угорска академія, і се головно заохотило его до дальшої працї в тім напрямі. В 1847 р. обняв редакцию белетристичного тижневика „Életképek“ (Житєві образки) і в тім часі видав два томи своїх новель. В 1848 р. видав перший свій роман „Hetkörnapok“ (Робучий день), за котрим відтак слїдувало кількадесять, один лїпший від другого, що придбали Йокаєви европейску славу і вчинили его одним з найпочитнїйших авторів. У вільнодумних змаганях, які в 1848 р. проявили ся з великою силою на Угорщинї, Йокай брав дуже живу участь, ширячи свої ідеї словом і письмом. Дня 15 марца скликав в Пешті народне віче, котре приняло звісних 12, пештеньских точок. Після упадку мадирского повстаня утїк разом з угорским правительством та послами до Дебрецина і там редаґував часопись „Estilapok“ (Вечірний дневник). Відтак утїкши з Дебрецина, скривав ся в околици Міскольца і вкінци повернув до Пешту за зелїзним листом, який виробила ему жінка, перворядна драматична артистка. З сеї пори мешкав постійно в угорскій столици, в окруженій загальним поважанєм, розвинув незвичайно богату літературну дїяльність. Писав повісти, романи, драми, поезиї, повеї, а его літературний доробок може творити малу бібліотеку, бо виносить поверх 300 томів. Від року 1858 дїлав безнастанно, як редактор, а також як посол. В угорскім парляментї належав до найвизначнїйших бесїдників, котрого все слухали з великою увагою. В своїх творах старав ся розбудити у земляків довіре до власних сил, а вказуючи на славну минувшину, заохочував їх до ревної працї для будуччини. Его повісти визначають ся живою фантазиєю, інтересною акциєю і здоровим гумором. На руску мову переложено романи Йокая: „Золотий чоловік“, „Новий дїдич“ (вийшли в бібліотецї „Дїла“) а чимало більших або менших оповіданъ, друкованих в нашій часописи та в инших. Йокай видав надто 3 томи драм, два томи поезий і кілька томів начерків з мадярскої історії. До послїдних майже часів був начальним редактором часописи „Nemzet“.

— **З „Львівского Бояна“** Надзвичайні загальні збори в цїли доповненя виділу відбудуть ся дня 13 с. м. в пятницю точно о 7 год. вечером. О численну участь просить членів — *Виділ.*

— **Загальні Збори** товариства взаїмних обезпечень „Дністер“ відбудуть ся дня 12 мая в четвер о годинї 10 рано в великій сали Народного Дому. Брати участь в Зборах мають право всї члени Товариства, а право голосу мають ті члени, що в минулім роцї адміністрацийнім обезпечили в товаристві тревало 2.000 корон або вище, як також повномочники вибрані в таких громадах, котрі разом обезпечають над 30.000 кор. Дирекция зарядила еще в цьвітни через Делеґатів і аґентів вибори в таких громадах а вибраним повновластникам розіслала вже легітимациї на збори і дневний порядок вборів разом з справозданєм і білянсом за рік 1903. Де еще не переведено виборів повновластників, там просить Дирекция перевести сей вибір чим скорше і прислати протоколи вибору аби можна вибраному повновластникови вислати на час легітимацию. Всїх членів і вибраних повновластників запрошує Дирекция до численної участи. Справозданя товариства і замкненє рахунків за р. 1903 випечатане і канцелярия розсилав їх на жаданє кождому членови; вистарчить зажадати карткою корреспонденцийною. Рано перед зборами о год. 8¼ відправить ся в церкві Успенія Преси. Богородиці соборна сьпівана служба Божа. — По полудни того дня о год. 4 відбудуть ся загальні збори Товариства взаїмн. кредиту „Дністер“ в канцелярії Товариства. — *Дирекция.*

— **Примір до наслїдуваня.** — На будову народного руского театру у Львові прислав Вп. О. Анатоль Сїнкевич, парох в Купновичах, 400 К, а Вп. Петро Корольчук, народний учитель в Юнашкові, 100 К. Честь їм за се! Vivant sequentes! — *К.*

— **Товариский зїзд матуристів** обох віддїлів, що в році 1884 покінчили ґімназию в Перемишли, відбуде ся в Перемишли в днях 19 і 20 липня 1904. Просить ся о скоре зголошенє на руки о. К. Смульского або д-ра З. З. Мангайма. — *Мангайм.*

— **З'їзд товаришів.** З'їзд товаришів матуристів, котрі в червни 1894 р. зложили іспит зрілости в ц. к. ґімназ. в Сяноцї, відбуде ся з кінцем червня с. р. В цїли близшої інформациї просимо до підписаних подати свої адреси. Б. Кроковский в Олеську, В. Кухарский IV ґімназия у Львові.

— **Вінчанє** п. Івана Соколїтакевича урядника „Дністра“ з панною Оленою Гарухівною донькою о. Віктора і Анни з Давидовичів, відбуде ся дня 2 н. ст. червня с. р. в парохіяльній церкві в Грабовій (почта в місци, телеґрафічна стация Буськ, зелїзнича Красне).

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанїзуйте курси для анальфабетів!

Послїдні вісти.

Жабє. (Година надання депеші на блянкеті 3½ по пол.). **Доси у нас про який небудь бунт ніхто нїчого не чув. Все супокійно. Село має вигляд зовсїм як звича но.**

Кути. (Від нашого другого дописувателя). Подані вами вістки чиста видумка. Навколо все супокійно.

Надіслане.

Спеціяліст недуг внутрішних

Д-р Евгеній Озаркевич

ординує **постійно** у Львові ул. Корнякїв ч. 1 II. поверх Народний Дім. 669

Др МИРОН ВАХНЯНИН

лїкар клїніки львівского університету б. лїкар клїніки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 по-
314 полудни **ул. Академична ч. 26.** 6 27

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і в.д 4—5.
299 12—19

Адвокат Кароль Подляшецкий

в Камінцї струм.

прийме зараз конципента Русина.
324 2—3

Пошукує інструктора для учєника І кл. руской ґімназиї, що мав в переднї робити летунний іспит до II класи. Ласкаві зголошенє: Ернст Ходоровский, парох в Малинівцях, почта Ґлибовцї. 3—6
321

Ровери з первориднних фабрик від 150 К і вище поручає торговля Івана Стерника в Заліщиках. 1—3
338

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає
Вячеслав Будзиновский

Шіорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Баторія ч. 24.

Купуйте лише

Крохмаль брилянтовий Бажанта!

Дістати можна всюди.

Торговля Солецкого, Львів, ул. Батория ч. 2.

Прібки даром. 283 9—15

Умер давно Зінґер,

подивила ся тілько его система, котру вначно уліпшили фабриканти, виробляючи лїпші і гірші машини до шитя. В Европі є 80 фабрик, з котрих я вибрав кілька найлїпших як Pfaff, Biesolt, Locke і ин. і одержав заступство на цілу Галичину. Спроваджую маш ни повними ваґонами. Добрі фабрики уміщують власну фірму на машинах, а лихі покривають свою тандиту шумним написом Зінґер. 200 обручкових машин і Central-Bobbin є все на складї до вибору.

Перший в краю склад машин до шитя і репараційний варстат, **Львів, готель Жоржа.**

ЙОСИФ ІВАНИЦКИ
механік і спеціаліст.

87 3—20

Прошу домагати ся цїнників.

Вже вийшов

II. випуск **„Практичних проповідей до руского народа“**. Сам II. випуск стоїть з почтою 2 кор., а хто з Веч. Отців зложить тепер 3 кор., той одержить II. випуск, а відтак в своїм часї і III. без жадної доплати. Зі взгляду на се, що цїлий наклад є лише в 1000 примірниках, прошу з замовленями спішити. В III. випуску будуть поміщені самі случайні проповіди. — *О. М. Кінаш*, арх сотрудник у Львові пл. сьв. Юра ч. 5. 301 6—10

Новість! *Новість!*

Палена кава з власного парового паленя

щодень сьвіжо палена!

Палена кава

точно по приписам гигієни, при помочи сьвіжого воздуха — знаменита в смаку та ароматї — що день сьвіжо палена!

½ кілю паленої кави Melange ч. I 80 кр., ч. II. 90 кр., ч. III 1 зр. 10 кр. ч. IV. 1 зр. 20 кр. Цїсарска Melange ч. V. 1 зр. 40 кр. — Палена кава при помочи горячого воздуха має ті прикмети, що задержує знамениту арому, чистий делїкатний смак, найбільшу видатність, і тому значно дешевша в ужитю чим кава палена в инший спосіб. — Палена кава пакована в пергамінових мішочках в вазї 1, ½ і ¼ кілю.

Поручає торговля чаю і кави

Едмунда Рідля

У ЛЬВОВІ

ул. Театральна 3, *напротив Катедри.* 160

В теперішнім сезонї, коли кождий господар потрібує сїчкарнї і плуга, звертаємо увагу Веч. Господарів, що **найлїпші тревалі, випробовані і самими господарями захвалювані, а до того дуже дешеві**

СЇЧКАРНІ і ПЛУГИ КОВАЛЬСКІ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львів, Ринок 36

а іменно:

Сїчкарнї	ССХ	двоножові з 1 колесом по кор.	54·00
„	ТН	триножеві з 2 колесами по кор.	56.00
„	ТН	чотироножеві 2 колесами по кор.	59.00
Плуги ковальскі		з колїсницею по кор.	32.00

УВАҐА: Платячі сейчас готівкою за сїчкарнї дістають еще 5 % опусту. Плуги продають ся лише за готівку без опусту. 452

Вдова Русинка з доброго дому глядає місця до домового заряду у священика вдівця. Ласкаві заголошення: М. М. Возняк Садівницка ч. 11в. 330 1—4

Півець церковний, з голосом середним, розумїючий добре устав і ірмологіон, глядає посади. Ласкаві заголошення: Михайло Ірха в Залучу, п. Турильче. 310 4—4

Подяка.

Отсим складаю в імени комітету парох. в Хлиплях щиру подяку робітни столярско-різьбарскій Николая Масюка за старанне і артистичне викінченя іконостасу до тутешної новозбудованої церкви. А понеже ся робітня відзначає ся солїдностию, ретельностию і дешевостию, протов поручаю по совісти Всеч. Духовеньству і комітетам парох. з своїми замокленими звертати ся до своєї питомо рускої робітні Николая Масюка в Яворові,

Хлиплї дня 20 цьвітня 1904.

320 2—3 *Сімеон Борис*, парох.

Важне для інтересованих!

По найприступнїйших цінах і в найлїпшій якости продаємо і доставляємо всякі материяли, як також фабричні вироби потрібні до будови.

В заступництві доставляємо **„повіляч тепла“** до кафлевих і камінчикових печий.

Кредитова спілка будівничих

Львів, улиця 3-го мая, ч. 7. 207 8—10

Оголошенє.

Комітет парохіяльний в Гребенові коло Сколього пошукує предприємця до переведеня будови мурованого помешканя парохіяльного. Рефлектуючі обняти повисшу будову зголосять ся письменно або устно до підписаного в цїли засягненя близших інформацій. Плян і кошторис через власти потверджені до переглянення в Уряді парохіяльнім в Гребенові лиш до 10-го мая с. р., понеже з початком мая мусить розпочати ся будова. Стация желїзнича і почтова в місци.

За комітет парохіяльний в Гребенові *о. П. Мінко* парох і предсїдатель комітету. 325 3—3

Для терплячих *на ревматизм, нервоболї, гостець, біль голови, біль зубів*

є знаменитим зовнїшним средством, клїнічно випробованим

Іхтіоментоль

(назва правно застережена)

виробу аптикаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА**

в Богородчанах.

Численні признання і подяка.

Ціна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплатно до кождої почтової стациї.

Щодень дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланєм належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 39 8—8

ДОНЕСЕНЄ.

Дотеперішний винаємець фабрики консервів в Любичи королївскій, котрий ту фабрику підніс до звісної загалови висоти, покинув сей винаєм і переніс ся із запасами до Махнова коло Любичи королївскої, де наміряє заложити власну фабрику і без перерви буде міг всїм ласкавим замовленям, все вволяти. Дякуючи за дотеперішну память, просить о дальше поперте сего краєвого підприємства.

З високим поважанєм

войтїх сипнєвский.

Прошу адресувати виразно:

Войтіх Сипнєвский, фабрика консервів, Махнів, п. Любича королївска. 318 2—2

ЛЮБІНЬ

заведенє жерельно-купілеве і гідропатичне.

Найсильнїйші сїрчані води на суши. Лїченє електричностию масажом, гімнастиков. В Любіни лїчать ся із знаменитим успіхом навіть надавненої форми ревматизму суставів і мязів, артритизм, ісхіяс, церкові недуги, онухлина по зломаних і звихнених, запаленя окістної суставів, недуги шкірні і жіночі, сніщені прави кіля. Комнатя умебльовані, спектувально з кухнею вже від 1 К денно. Купелї мінеральні по 1 К, 1 К 20 сот. і 1 К 40 сот., борошнові по 3 К. Желїзнича стация, почта, телеграф і аптика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Всяких поясненя удїляє відворотною почтою **купелева управа.**

Лїкар заведеня: **Д-р КАЗИМИР ЄРНИЦКИЙ**, спп.

317 *Сезон в'д 20 мая.* 3—10

Рух желїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан		**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова		**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя		3·25.
„	на Підзамче	3·04.
„ Рави рус.		6.46.
„ Підволочиск		7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„	на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного		7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора		8·00, 10·00*.
„ Станиславова		8·10.
„ Яворова		8·20, 4·45.
„ Стрия		10·02, 4·35.
„ Ряшева		10·20.
„ Коломиї		11·25.
„ Белзця		6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·25 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова		**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан		**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск		6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„	з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного		6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова		6·50, 5·48.
„ Самбора		9·25, 3·40.
„ Белзця		9·30.
„ Тернополя		10·35.
„	з Підзамча	10·52.
„ Чернівців		10·45.
„ Стрия		3·05 11·05*.
„ Ряшева		3·30.
„ Коломиї		5·55.
„ Рави рускої		7·05*.
„ Перемишля до		30/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·15 передполуднем 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11,9 вкл.]

до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені зьвіздков (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформацийний удїляє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Для вигоди

Впов. приїзжим видаю в окремім льокалю обіди з 3 страв: росіл або зупа, печеня з яриною і леґуміна, в пість риба за 40 кр., — або з 4 страв: росіл або зупа, штука мяса, печеня з яриною і леґуміна за 60 кр. Для тих, що задержують ся лише в день, безплатна ґардероба. Вина на бочки і бутельки найлїпших якостий по найнизших цінах.

Рускі списи страв лежать до розпорядимости.

НАФТУЛА ТЕПФЕР
ул. Трибунальска ч. 12.

79

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

„Le Délice“ Цигаретові тутки — Цигаретові папериці

Дістанесь у всїх трафіках. — Головний склад: Wien I., Predigergasse 5. 181

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянської. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 91. **Львів, Субота 24 Цьвітня (7 Мая) 1904.** **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		44 к.
на пів року	16 „		22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або на ої місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Польска мафія.

Ми вже вчера донесли в телеґрамах з Жабя і Кут, що вістка „Słowa polsk-ого" про „бунт" в Жабю, про намірену різню Поляків і Жидів та про позриване Гуцулами телеґрафічних дротів є пустою видумкою. Однак справа є так важна, що ми вважали за відповідне віднести ся еще раз по точнійші реляції до адвоката Вп. д-ра Кулика в Кутах, знаючи, що д-р Кулик не занимає ся зовсїм політикою, а яко такий і як адвокат мусить заслугувати на віру навіть у противника. І д-р Кулик був так ввічливий, що надіслав нам вже в ночи точну по можности депешу про дійсний стан справи, яку подаємо тут в повній основі. Депеша звучить:

„Про якийсь бунт, або хочби про намір ворожої акциї серед руского населеня в цілій околици тут нїкому навіть не снило ся. З фактичних подій поміж Русинами можна подати хиба те, що Юрия Соломійчука, про котрого арештоване еще на отворену „Січи" в Полянцї була вже у вас згадка (в 85 ч. „Дїла" арештоване наступило дня 25 цьвітня с. р. Ред. „Дїла") відставили жандарми до окружного суду в Коломиї. **Невисліджені однак доси індивідуа донесли про намірені нїбито „Січовиками" бунти і різнї,** а ся укартована **комедия** мала той наслїдок, що прибув тут судия слїдчий, а до Кут, Косова і Жабя спроваджено військо. Всї ті три місцевости виглядають якби були в **стані облоги** а людність навіть жидівска і польска здвигає плечима, бо о якихось хочби навіть намірених розрухах нїхто нїчого не чував. Цїла авантура виглядає на сензацию або навіть на уложене спровоковане людности".

Кромі того Вч. о. В. Пасинович з Жабя, котрий зволив також відповісти на наше запитаня, надіслав нам вже нинї рано слїдуючу телеґраму: **„Асентерунку нема, а о розрухах анї слїду. Військо прийшло, але всї здивовані, бо все супокійно".**

Оттак доносять д-р Кулик і о. Пасинович, а їх донесеня стверджує вповнї також урядова „Gazeta Lwowska", котра ляпідарно на основі своїх реляций вміла подати вчера всього-на-всього ось що:

„З причини погроз (в який спосіб і ким сконстатованих! — *Ред.*) звернених проти Поляків і Жидів зарядило вчера староство в Косові средства безпеченьства в Жабю і Кутах в цїли забезпеченя супокою".

Тілько всього! О якихось бунтах, о нападах, о нищеню телеґрафічних дротів, взагалї хочби о найменчій бучі або хочби бійцї — анї слова!!

А тепер погляньмо, що пописала на тему мнимих розрухів гакатистична польска преса.

В „Wieku Now-im" з вчерашної дати читаємо:

Косів: Від довшого часу кружили тут поголоски (!), що на день 5-го мая члени руского товариства „Січ" приготовляють різню (!) Поляків і Жидів. Лучено ті вісти з відбутими в Довгополи зборами „Січи", на котрих проводив руский священник Попель, а головним підбурювочим (!) бесїдником був якийсь Соломійчук, індивідуум о дуже темній минувшинї, що сидїв вже два роки в криміналї за убийство (!). Его промова була того роду, що жандармерия уважала відповідним его арештувати і відставлено его до вязниці в Кутах. Крім того арештовано еще одного хлопа з Жабя, котрий взивав хлопів, аби відбили жандармам Соломійчука. Хлоп той, переслухаваний в судї, зізнав (!), що дїйсно були намови (!) хлопів, аби кинули ся на Поляків і Жидів. (Звідки се знав кореспондент „Wiek-y"? Хиба може сю вість, рішучо неправдиву, пустив хто з самого перзоналу судового, хоч зізнаня в слїдстві суть тайною! — *Р. Д.*) В четвер вечером надійшла до Коломиї вість з Косова, що члени „Січи", узброєні (!), в палки і топори, зібрали ся разом з цїлого (!) майже повіту, заповідаючи різню „lachiw i żydiw". В самім Косові (!) і околиці панує велика паніка (!), много мешканців утїкає (!) з міста. Косівске староство зажадало телеґрафічно безпроволочного прибутя військової асистенциї. І справдї в четвер вечером виїхала до Косова і Жабя компанія войска з Коломиї зложена з 110 людий, під командою капітана Томашка. Уряди почтові в Коломиї, Кутах і Жабю мають повнити службу без перерви. Позаяк „сїчовики" відгрожували ся (!), що будуть рубати стовпи (се незгідне з дальшим донесеням „Słowa polsk." — і видима брехня. — *Р. Д.*), аби перетяти (!) телеґрафічне получене, вздовж цїлої дороги патрулюють сильні патрулї жандармів, та дозорцї телеґрафічних лїній. До Косова і Жабя виїхав староста косівский, п. Заграднїк, і оден з урядників староства, аби особно інтервенїювати.

Кути. Около триста „сїчовиків, узброєних в коли і палицї, при звуках пісень: „Ще не вмерла Україна" і „Не пора Ляхам служити" перетягало улицями Кутів, відгрожуючи ся (!) Полякам і Жидам. Жиди і Поляки замикали склеп і вікониці, самі-ж ховали ся по пивницях. В кількох польских і жидівских домах громадяцких руских паробчаків побила шиби і поломила одвірки від вікон. Кількох жидів дїймаючо побито. Віддїл жандармерії в Кутах значно скріплено. Жандармскі патрулї ходили цїлу нїч. Вчера вже о год 7-ій рано громади Русинів зачали волочити ся по Кутах. В однім шинку зрабували нїсколькайцять фляшок горівки і руму (!!). Властитель шинку з страху перед побитем, утїк з цїлою родиною, і лишив цїле майно (!) на поталу робітникам(!). Коли надбігла патруля, робітники повтїкали, забираючи добичу (!).

Жабє. Тут положене стає чим раз грізнїйше (!!). Нине хлопство, підбурене очивидно невисліджеными доси аґітаторами, допускає ся ріжнородних (!) екцесів і нищить усе, що впаде ему в руки (!). Кількох селян-Поляків, яких стрінула на дорозї банда „сїчовиків", відвезло повазкі рани (!). Оден з них, як здає ся, не дожие до завтра (!!).

Кути. Розійшла ся тут чутка (!) що жандармерия арештувала трех аґітаторів, що підбурювали до насильств (!) між ними має бути оден адвокат. (Одиноким адвокатом-Русином в тім д-р Кулик, найспокійнїйший в свїтї чоловік, що нам як-раз з Кут нинї телеґрафує, що всї вісти польских часописий про „страшні події в Кутах і околици" се брехня від а до зет! — *Ред.*).

Тілько „Wiek" — а за ним до слова і „Dziennik polski". А тепер „Słowo polskie" каже знов телеґрафувати собі нинї таке:

Косів. В Жабю на разї (!) супокій. (Вчера рано в ч. 214 того-ж „Słowa polsk-ого" читаємо: Нинї з причини асентерунку в Жабю вибухли грізні розрухи („groźne rozruchy") в Жабю звернені проти Жидів і Поляків!!). Случаю анї одного. Тілько пяні гуцули волочать ся по дорозї, виправляючи авантури.

Кути. Вчера прибуло тут 30 вояків під проводом поручника. Арештовано двох селян (За що? *Р. Д.*) Инші (що за стилизация!! А що робили перші? — *Р. Д.*) usiłowali (в який спосіб?! — *Р. Д.*) wywrócić słup telegraficzny але жандарми „spłoszyli ich".

Жабє. З причини намірені (!) різнї Поляків в ночи з д. 5 на 6 с. м. староство скріпило жандармску станицю о 10 людий. Вдасне прибула друга компанія пїхоти з Коломиї. Провідники (чого? атже нїяких розрухів не було!! — *Р. Д.*) арештовані. На газіе (!!) spokój. Найперш мали (!) напасти на заряд фондацій.

Жабє. Члени „Січи" (кілько? хто? — *Р. Д.*) зібрані в домі Андрія Спаского розійшли ся, побачивши війско. Делеґований на місце комісар староства Лишковскі, видав ряд заряджень в цїли успокоєня (так всюди супокій! — *Р. Д.*) людности. Постава Гуцулів грізна. (!) Мабуть однак до ексцесів не прийде.

Жабє. Перед 10-ма днями арештовано в Полянцї Юрка Соломійчука, копового „Січи" в Жабю, давнїйше кілька разів караного (Безлична брехня жандармів, котрі те саме донесли до суду, але — як вже було у нас в ч. 85 „Дїла" з 30 цьвітня с. р. — суд в Жабю сконстатував, що Соломійчук був доси караний лише гривною 10 К, за переступ закона о зборах і то вирок сей не є ще правосильний. — *Р. Д.*). По его арештованю розійшла ся поголоска (хто чув? і від кого знає ее редакция Słowa polsk-ого? — Р. Д.) що 600 Гуцулів відібе его з вязниці. Поголоски, що „сїчовики" приладжують ся (!) до розрухів, були вже давнїйше. Взагалї в „Січах" (ага!) під охороною статута здаєсь (!) укривати ся инша акция, невловима, терористична, без сумнїву звернена проти Поляків а також проти Жидів (Жиде помагай! — Р. Д.) Фермент є виразний. Розрухів не було (а як же видко виразний фермент? — Р. Д.) і nie wiadomo, czy w ogóle groziły. (А звідки-ж всї попередні донесеня о бунтах а навіть groźnej sytuacyi? Шубравець приловив ся сам на брехни через незручність стилїзациї!! — Р. Д.).

Так виглядають донесеня польских дневників, видумані від початку до кінця, а пущені в рух для оправдання акциї, вимірені солїдарно на здавлене народного руского руху на Гуцульщинї. Для нас нема — а так само і для кождого справедливого та обективно думаючого чоловіка — анї крихітки сумнїву, що маємо тут до роботи з свідомо укартановану і по дияволськи зааранжованою акцию польскої мафії — банди провінціональних посїпак, індивідуїв, що квалїфікують ся прямо до криміналу, котрі пустили фальшиві сплетні і поробили донесеня, щоб народний рух, який прокидає ся саме на Гуцульщинї, здавити силою, стероризувати в зачатку, знищити свідомих его дїячів хочби при помочи войска, кайдан і жандармских куль. Ся мафія нагадує нам живо таку-ж мафію, що лютувала недавно в Гусятинщинї, орґанізована і ведена засудженым на криминал М. Рудницким а іздержувана его вплывовими опікунами і товаришами.

Сконфіскована

---

23)

Болєслав Прус.

Палата і рудера.

З польского переклав

О. П—к.

(Дальше.)

Розділ XI.

З котрого видно, що в кругї людий дуже знаменитих найтруднїйшою є вода.

— Янек! Янек!.. Ти ледащо! — Кликала розігнївана кухарка Пйолуновича — чи я не говорила тобі, аби ти йшов по вуголь до пивницї, що?...

— Ага!.. іди по вуголь, коли там такий дощ лле — пробурмотів хлопчина.

— Не бій ся, не розтопить тебе, ти цукорку! За дївчатами то ти літав вчера як варят, хотяй били громи.

— Що там будете менї завертати ногу! — відповів обурений Янек. — На дворі темно як в мазниці, господар аї сьвітлом ходити не позволяє то що я зроблю! Сліпами буду сьвітити?

— Знаю я тебе!.. Як вчера вистоював на сходах з Йоогасею, то тобі не було темно, а тепер може хотїло-б ся тобі павуків до пивницї? Вач який собі.

Так викрикуючи, пересувала величезні саґани і ще більші рондлї по розпаленій анґлїйскій кухни.

— Чорти падали з сими гістьми, га що? Злазять ся що дня з кінця сьвіта, а ти вари, пар ся до півночи і ще тобі лайдак вугля принести не хоче!.. От доля!

— Засмакували їм ваші вечері, тай злазять ся — буркнув Янек.

— Стули писок, ти чортедивий! — гукнула їмость — як я їм раз зварю вечеру, то жаден тут носа не покаже... Каналії.

В такий спосіб задивляла ся служба пана Пйолуновича на його знаменитих товаришів, які нинї знов мали застанавлятн ся над загальним добробутом взагалї а особливо над позичковою касою.

Та завдяки небу, погляди сї не доходили до уший знаменитих членів товариства науково-суспільно-філянтїропійного, котрі без взгляду на слоту, по одному, по двох і по трех, стягали ся звільна на місце нарад, яко витревалі і совісні робітники божої винниці.

Що кілька хвиль котрийсь з них, узброєний в парасоль і ґумові кальоші, входив з улицї в бражу і там отирав ся о якогось старця, котрий сидячи на камени, гойдав на руках дитину і монотонним голосом бурмотїв:

— Підемо гайтю, Гелюню підемо гайтю!

Але жаден з них анї не запитав його, по що мокне на дощі анї навіть не звертав на него уваги, маючи голову набиту квестиями великої суспільної ваги.

Остатним з задуманих мислителїв, котрий вимінув браму, був пан Дамазий. Він видрапав ся на гору, зложив в передпокою свої дощеві прилади і, війшовши до дому, почув слїдуючі слова:

— Я завсїгди говорив, що сї Варшавяки то найбільші бляґери на земній кулї.

Зібрані гостї кинули ся з великим ентузиазмом на повитанє Дамазого, бажаючи бодай в сей спосіб відібрати голос маршалкови Файташкови, котрий від хвилї приходу до дому пана Клеменса не говорив про нїчо більше як тільки про варшавску бляґу.

Присутні з найбільшим поспіхом признавали слушність маршалкови і сесия розпочала ся.

— Пропоную пана рента на презеса, пана Зенона на віцепрезеса а пана Вольского на секретаря сесиї — відозвав ся Пйолунович.

Вибір одноголосно затверджено і два колишні противники опинили ся на президияльній канапі. Рент усів під Сенекою, пан Зенон під Сольоном, Вольский побіч них при величезнім стосї паперів, а пан Дамазий забрав голос.

— Нинїшний день, панове! — сказав сей дивний чоловік — в найгарнїйшим, найбільш врочистим і найвидатнїйшим в наслїдки з посеред тих, які ми провели разом. Бо нинї маємо застанавляти ся над способами заложеня, утворена і зорґанізованя позичкової каси і нинї всьмо сьвідками поєднаня двох ворожих собі доси засад, уперсоніфікованих в шановнім панови ренті і ученім панови Зенонови. Нинї вкінци шановний пан Зенон відчитає нам мемориял про пауперизм, в котрім автор, з поважаня для шляхотного свого противника, пана рента, старав ся погодити непризнані доси теориї поступові з консервативними.

Промові тій товаришило голосне хропїне лежачого на фотелю маршалка шляхти. Та Дамазий не вважав на се і так закінчив:

— Тому то в наслїдок сих причин, будемо просити шановного пана Зенона, а нинїшного нашого віцепрезеса, аби був ласкав відчитати нам свій мемориял.

— А котрий? — спитав з найвдячнїйшим усьміхом віцепрезес.

— Сей про пауперизм—повісив Дамазий.

— Бо може панове волїли-б почути щось про вохкі мешканя?

— Ні! Просимо о остатний, про пауперизм.

— Маю також про дреми — пригадав Зенон.

— Подивляємо вашу плодючість — сказав рент — але ми хотїли-б вже раз скінчити з тим нещасливим пауперизмом.

А що фіолетовий пан Клеменс почав в тій хвилї виробляти отчайдушні рухи, тому рент заряджень в цїли успокоєня (так всюди супокій! — *Р. Д.*) людности. Постава Гуцулів грізна. (!) Мабуть однак до ексцесів не прийде.

Рент усів під Сенекою, пан Зенон під Сольоном, Вольский побіч них при величезнім стосї паперів, а пан Дамазий забрав голос.

— Нинїшний день, панове! — сказав сей дивний чоловік — в найгарнїйшим, найбільш врочистим і найвидатнїйшим в наслїдки з посеред тих, які ми провели разом. Бо нинї маємо застанавляти ся над способами заложеня, утворена і зорґанізованя позичкової каси і нинї всьмо сьвідками поєднаня двох ворожих собі доси засад, уперсоніфікованих в шановнім панови ренті і ученім панови Зенонови. Нинї вкінци шановний пан Зенон відчитає нам мемориял про пауперизм, в котрім автор, з поважаня для шляхотного свого противника, пана рента, старав ся погодити непризнані доси теориї поступові з консервативними.

Промові тій товаришило голосне хропїне лежачого на фотелю маршалка шляхти. Та Дамазий не вважав на се і так закінчив:

— Тому то в наслїдок сих причин, будемо просити шановного пана Зенона, а нинїшного нашого віцепрезеса, аби був ласкав відчитати нам свій мемориял.

— А котрий? — спитав з найвдячнїйшим усьміхом віцепрезес.

— Сей про пауперизм—повісив Дамазий.

— Бо може панове волїли-б почути щось про вохкі мешканя?

— Ні! Просимо о остатний, про пауперизм.

— Маю також про дреми — пригадав Зенон.

— Подивляємо вашу плодючість — сказав рент — але ми хотїли-б вже раз скінчити з тим нещасливим пауперизмом.

А що фіолетовий пан Клеменс почав в тій хвилї виробляти отчайдушні рухи, тому рент зарядив в цїли успокоєня (так всюди супокій! — *Р. Д.*) людности. Постава Гуцулів грізна. (!) Мабуть однак до ексцесів не прийде.

Рент усів під Сенекою, пан Зенон під Сольоном, Вольский побіч них при величезнім стосї паперів, а пан Дамазий забрав голос.

— Нинїшний день, панове! — сказав сей дивний чоловік — в найгарнїйшим, найбільш врочистим і найвидатнїйшим в наслїдки з посеред тих, які ми провели разом. Бо нинї маємо застанавляти ся над способами заложеня, утворена і зорґанізованя позичкової каси і нинї всьмо сьвідками поєднаня двох ворожих собі доси засад, уперсоніфікованих в шановнім панови ренті і ученім панови Зенонови. Нинї вкінци шановний пан Зенон відчитає нам мемориял про пауперизм, в котрім автор, з поважаня для шляхотного свого противника, пана рента, старав ся погодити непризнані доси теориї поступові з консервативними.

Промові тій товаришило голосне хропїне лежачого на фотелю маршалка шляхти. Та Дамазий не вважав на се і так закінчив:

— Тому то в наслїдок сих причин, будемо просити шановного пана Зенона, а нинїшного нашого віцепрезеса, аби був ласкав відчитати нам свій мемориял.

— А котрий? — спитав з найвдячнїйшим усьміхом віцепрезес.

— Сей про пауперизм—повісив Дамазий.

— Бо може панове волїли-б почути щось про вохкі мешканя?

— Ні! Просимо о остатний, про пауперизм.

— Маю також про дреми — пригадав Зенон.

— Подивляємо вашу плодючість — сказав рент — але ми хотїли-б вже раз скінчити з тим нещасливим пауперизмом.

А що фіолетовий пан Клеменс почав в тій хвилї виробляти отчайдушні рухи, тому рент заряджень

Сконфісковано

Ми еще розслїдимо самі на місци цілу справу і зідремо маску з акції польскої провінціальної мафії на Гуцульщинї, а на раї ставимо до властий і наших послів слїдуючі категоричні домагання:

1) До сьвітлої державної прокуратории, щоби сейчас вшла слїдство в напрямі винайдення тих, котрі пустили фальшиві вісти про бунт і намірену різню і тим викликали переполох серед людности в державний скарб наразили на втрати. До того слїдства належить втягнути також одвічальних редакторів „Słowa polsk-ого“, „Dziennika polsk-ого“ і „Wieku nowego“, яко тих, що сьвідомо печатають очивидні брехнї і причиняють ся до ширення вістий, які можуть викликати несупокій і оправданий страх а навіть і фактичні конфлїкти роз'ареної людности в цілім краю.

2) Від команди жандармерії, щоби сейчас вислала в Косівщину свого довіреного чоловіка (не Полака й не Русина), котрий би розглянув безпроволочно всї доносеня жандармів в Жабю, Косові, і Кутах внесені до староства і дотичних судів, та переслухавши тав. депонентів, на котрих дотичні реляції жандармські опирають ся, зарядив безпроволочно слїдство всюди там, де доносеня покажуться або неправдиві та перекручені, або й в цілости видумані.

3) Від ц. к. намістництва, домагаємо ся, щоби вислало безпроволочно чесного і праведного урядника зі Львова і поручило ему розглянене справи на місци, даючи тому-ж висланникови повну власть що-до евентуальних особистих і всяких инших зарядженъ.

Сконфісковано

4) Від наших парляментарних послів домагаємо ся, щоб цілу справу представили на основі наших депеш і донесень польских дневників в парламентї і кромі того удали ся особисто до президента міністрів і міністерства війни та запитали: чи вони готові сейчас перевести строге слїдство що до подій в Косівщинї а кромі того: чи ц. к. австрийске військо є на те, аби користаючи з фальшивих і підступних вістий посилати его на супокійну людність та наражувати скарб і людий на втрати, — як се стало ся тепер в Косівщинї, а недавно перед тим в подібнім случаю в Турції.

В кінци запитуємо політичну власть у Львові, на якій основі шмата сїюча фальшиві вісти проти Русинів і деморалізуюча та під'юджуюча населене сензаціями і брехнями, „Wiek Nowy“, виконує на улицях Львова своєрідну кольпортажу, хоч право такої публичної кольпортажи не прислугує нїкому иншому дневникови у Львові.

Всїм же тим, що нагінкою і спроваженем війска на Гуцульщину мають надію викликати там справедливі розруси, аби був претекст до тим завзятїйших репресалій, подаємо отсю депешу, яку надіслала нам народна повітова орґанізация косівского повіту!

„Хоч військо спроваджено і наслано жандармів, розрухів в Жабю і нїде не було і не буде. Гуцули держать ся знаменито і мають до нас повне довіре. Спровокувати ми дамо ся“.

Лисенкове сьвято в Чернівцях.

З Черновець пишуть нам:

В середу д. 4-го о год. 9½ рано наспів наш дорогий гість М. Лисенко, у буковинську столицю. На двірци повитали прибувшого відпоручники всїх черновецких руских товариств і численні представителї руской інтелїґенциї і молодїжи. Відтак відпровадили всї цілим рядом повозок достойного ювилята до дому проф. Смаль-Стоцкого, у котрого Він замешкав. Того самого дня пополудни відбула ся проба хору і орхестри під особистою управою нашого найбільшого музика-кобзаря. Вже тут показало ся, які несподївані висліди осягнути може відповідною управою. Всї пісні набирали иншого, як ми до него привикли, темпа. Бож і славний дириґент не пожалував труду справляючи тут і там неточности і промахи у виконаню своїх продукций, особливо у орхестри, і хоча проба протягнула ся кілька годин, визначив репетицию ще й на четвер. По таких заходах і трудах поставив обі части, хор і орхестру цілковито на висотї свого завдання. Торжества почали ся в пятницю. Білети розхоплено вже на тиждень наперед, так що більша половина публики мусїла відійти з нїчим і для неї буде уряджений концерт в неділю.

Почало ся рано о 11-ій людовим концертом. Саля виповнена по береги черновецкими міщанами і селянами з околиці; інтелїґенция забрала лиш невеличке число місць, які остали вільні. Достойного ювилята привитано грімкими оплесками, які довго не могли замовкнути. На естраду вийшов проф. Клим і у старанно обробленій промові пояснив зібраним, яку саме вагу і значінє має для нас Лисенко і чому по всїй Україні, як вона широка і довга, сьвяткують з таким одушевленем ювилей его дїяльности. По промові наступили хори мішані самі черновецкі міщани і міщанки під управою начальника церковного хору п. Гундича. Деякі точки були виконані цілком бездоганно, при инших разив брак відповідної інтерпретациї. Лисенко, котрого симпатиї стоять все за наші найширші верстви суспільности, котрий так одушевлав ся привитанем, які ему зготували парубоцкі „Січи“ при першім побуті в Чернівцях, був і тим привітом міщанства зворушений і дякував сердечно дириґентови і сьпівакам.

По обіді о 4-ій концерт „Бояна“. Доперва, коли приходить ся змалювати щось величного, небувалого, чарівного, що порвав душу і розширав серце чутем, доперва тоді бачимо, як безсильна мова, як безвучні слова, щоби щось такого змалювати, щоби бодай в части поділити ся чутем і вражінем з другими. Вже на пів години перед початком концерту саля виповнена щільно місцевою рускою і нїмецкою інтелїґенциею. Много з тих, що не дістали вже білетів, заповнили бічні салї, а й на саму салю втиснуло ся штурмом багато по-над приписане полїційно число. З перуской публики були присутні: президент краю кн. Гогенльоге з цілою родиною, президент міста бар. Кохановский, ґенерал Ванка і много представителїв урядничого стану. З Галичини прибуло небагато гостий: головно сьвященики з родинами із сумежних з Буковиною повітів. А шкода! бо були би почули се, чого у Львові не чули: Лисенкові композициї виконані під управою самого-ж Лисенка. На сали шум, чути розмову руску, нїмецку, де-де й волоску, музика на естрадї строїть інструменти. На всїх лицях малює ся цїкавість, ожиданє. Нагло від дверий салї зривають ся оплески і мов робурхані фалї пролітають на другий кінець змагаючись в силу; окліки „слава“ вирвались з тисячи грудий і гомонїли, мов розбурхане море. На естрадї появив ся ювилят. Довго стоїв він мовчки і глядїв на гомін у своїх ніг. Вкінци утихли окліки і оплески: почав ся концерт. Не моя річ, як не фахового, вдавати ся в подрібну оцінку виконання поодиноких точок програми. Зазначу лише, що особливе вражінє викликав сольовий сьпів панни Підлящецкої в опери „Сапфо“ не лише із-за чудового голосу, але й із-за знаменитої інтерпретациї, і кантата „На вічну память Котляревскому“. Після опінії знатоків, хор був може не так сильний, як на львівскім торжествї, але лїпше вишколений, а пісні вийшли о много повнїйше і плястичнїйше, бо в оригінальній інтерпретациї самого композитора кульмінаційною точкою була хвиля, коли по пісні „Гей не дивуйтесь“ вручено достойному дириґентови чудовий лавровий вінець. Саля аж трясла ся від оплескив і окликів. Нечайно, мов на умовлений знак посипали ся на ювилята зі всїх сторін цьвіти, з разу поодиноко, відтак густїйше, вкінци цїлими каскадами, мов ливень по душнім дневи. То вдячна, одушевлена публика дякувала славному землякови, що не жалував труду і праці, не жахавсь далекої дороги і заходу при пробах і дав почути українську пісню в такій формі, в якій вона вийти повинна. Таку саму овацию зладила молодїж, коли Микола Віталевич по концертї опускав салю.

Ще одно показало ся, що не в числї голосів, але у едности хору лежить сила. Цїлий концерт був виконаний виключно черновецкими силами. З Галичан прибули лише пп. Волошин, котрий сьпівав тенорові соля і Мартинович, що брав участь в хорі. В тій одноцільности і добрім вишколеню лежав успіх концерту.

Вечером о 9-ій мав відбути ся комерс.

Омікрон.

З ради державної.

Вчерашнє засїданє.

По відчитаню виливів і поіменних голосованях приступлено до дальшої дискусії над нагляним внесенем п. Шіленого. Внескодавець у своїй кінцевій промові заявив між иншим, що обструкция тогді скінчить ся, коли Чехи дістануть університет на Моравї. Нагліть внесени п. Шіленого відкинено.

Опісля п. Банса звернув ся до президента палати з запитанем, в котрім жалував ся, що не подано его внесеня на обжалованє президента міністрів до поперти в палатї. Віцепрезидент д-р Кайзер відповів, що на основі закону о відвічальности міністрів таке внесенє мусить мати 40 підписів, щоби могло бути відчитане, а в сім разї внесенє п. Банса не мало такого числа підписів.

Дальше п. Дашиньский в запитаню, зверненім до президента палати, порушив звісну брудну справу п. Валевского. Межи членом одної ґрупи парляментарної — говорив бесїдник — а правительством станув контракт, котрий запевнював тому послови зиски; а що в тій ґрупі послів є мабуть більше таких членів, длятого належить сю справу порушити, щоби подібні випадки не проминули без протесту. Вже перед трема роками оден посол з тої ґрупи зробив контракт з міністерством рільництва, а зараз потім, нїчого не зробивши, відступив той контракт Жидам за 180.000 зр. Відома річ, що кількох послів з тої ґрупи має зелїзничі концесиї і заразом належать до зелїзничої комісиї. Відома дальше річ, що оден з тих послів дістав від правительства доставу паперу для цілого краю. Менше може знана річ, що п. Шаєр дістав від правительства доставу для війска і зараз відпродав її Жидам, що той сам посол дістав будову правительственного будинку і зараз її відступив, при чім заробив 3.000 зр.; дістанши від правительства концесию на бюро праці, відпродав її Жидам. [Оклики на лавах соціалїстів.: Так є, так зробив той антисеміт Шаєр! Сьміх.] — Бесїдник говорив дальше, що є більше таких послів і їх треба би потягнути до одвічальности. Треба би ствердити, чи послови вільно робити інтереси на своїм мандатї. Від довгих лїт слїдимо те поведенє, але ті люди належать до ґрупи на жаль так еще могучої і так еще тут і там поважаної. Тепер постановили ми виступити отверто і домагаємо ся докладного ствердженя, котрі то посли мають достави чи то для війска чи для міністерства рільництва і т. д. Домагаємо ся поіменного виказу тих послів, котрі належать до надзираючих рад всїляких фінансових інституций і підприємств, бо тим способом можна буде мати виказ послів перекуплених правительством. Такого виказу жадаємо, так для усуненя корупциї з сеї палати як для поученя публичної опінії.

Віцепрезидент Кайзер відповів, що се річ дуже сумна і певно всї посли жалюють над тим, коли члени палати надуживають своїх мандатів для власних користий; тілько на жаль ані президия ані навіть сама палата не має на се ради. Контроля є в таких випадках неможлива, але в історії парляменту найдуть ся приклади, як в таких разах треба поступати. Треба у формі внесеня зажадати вибору окремої комісиї. Президент сам силою своєю власти не може тут нїчого вдїяти, щоби уволити жаданю п. Дашиньского.

На тім скінчило ся засїданє, а слїдуюче назначено на второк.

Всенїмцї ладять внесене на вибір парляментарної комісиї слїдчої для справи п. Валевского.

Молодоческий клюб мав вчера нараду під проводом Пацака. Ухвалено відповісти на запитанє про намірене поведенє клюбу при першім читаню буджету, що клюб лише тогді залишить обструкцию, коли будуть заспокоєні знані жадання ческого народу.

Словіньский клюб постановив оголосити спростованє, що всї вісти дневників про розлад в ческим клюбом є хибні; словіньский клюб остав все в приязни з ческим.

Рада державна буде імовірно в середу відрочена, а зберє ся як під конець жовтня або в початках падолиста.

Доносять, що правительство мало обіцяти польскому колу, що сейчас галицкий сойм в половині вересня на 6 або 7 тижнів.

Війна.

Дальші вісти.

Облога Порт-Артура вже розпочала ся, бо Японцї вже виладували другу свою армію на півострові Ляотун. Сталось се в четвер рано. Виладовуванє війск розпочали Японцї загвожденем в'їзду до Порт-Артура і бомбардованем порту. Порт загвоздженко брандерами ві второк, почім Того бомбардував порт через 48 годин — то є також через середу. В середу вечером появилась коло Пічево (Pitsze-wo 120 км. в простій лінії на північ від Порт Артура) японьска фльота з 40 перевозовими кораблями. Того самого дня Алексеев і вел. князь Борис виїхали з Порт-Артура, бо знали, що в четвер Порт-Артура буде вже відрізаний від Манджурії.

Після рапорту ґенерала Флюґа до міністра війни, в середу вечером появило ся коло Пічево насамперед 7, а відтак до 40 японьских пароходів транспортових. В четвер розпочали Японцї виладовувати свої війска, при чім їх артилєрия розпочала пальбу. По скінченім виладованю обчислено, що виладовано військо з 60 транспортових кораблїв. Російскі патрулї цофнули ся, забираючи документи телеґрафічного уряду і почти з Пічево. Російске населенє утїкло з міста. Після справозданя Нїмців було на березі 10.000 японьского війска, котре розквартеровалось в сусїдних селах хівських. Японцї виладували дві колюмни, кождa по одному полкови на захід. Сто Японцїв обсадило гору о 2 км. перед стациєю Вафантіян (4 км. на північний захід від Пічево, а 120 на північ від Порт-Артура) і з відтам стрілили на особовий поїзд, котрий їхав з Порт-Артура. В поїздї було богато подорожних і санітарний ваґон, котрий віз ранених. Однак сей ваґон не мав хоругви червоного Хреста. Двох ранених поцілено в ноги. Поїзд з незвичайною скоростию доїхав до Вафантіяну. В Нючванї спокій.

Американьский посол в Токіо доніс до Вашінґтону, що японьска армія зачала висїдати в Кінчу, на західнім березї півострова, о 40 км. на північний захід від Порт-Артура (?). Зелїзничий рух здержано. До Льондона донесено, що Японцї виладовують війска в Пічево і в портї Адам, так що зі сходу і з заходу маширують на манджурску зелїзницю.

Ґенерал Курокі доніс до Токіо, що в битві над Ялом було ранених і убитих Японцїв: в ґвардиї 132, в другій дивізиї 350, в третій дивізиї 316 — разом 798. Росияни признали ся до двох тисячів рядових і підофіцирів і де 40 офіцирів.

Курокі доніс дальше, що коли японьска патруля зложена з 14 людий підійшла під Фенванчен, напала на него російска патруля, котра була розставлена на горбах. По завязтій бійці російска патруля уступила в сторону Февванчену. Японьска патруля гнала за ними аж до ріки о три милї на полудневий захід від Каоїмену, де побачила російске військо розставлене по обох сторонах ріки. Місцеві люди розповідають, що російский віддїл піхоти, зложений з 2000 людий, котрий обсадив гори коло Фенванчену, взяв за Японцїв другий російский віддїл (?) зложений з 2000 людий і розпочав до него стріляти. Сей віддїл відповів сальвою.(?) При тім погибло 110 людий, а 76 є ранених. Оден з полонених офіцирів російских оповідав, що в битві дня 1 мая лише 5 і 6 баталїон і дві батериї цофнули ся в повнім ладї, а всї инші війска російскі уступили в безладній розсипцї.

(Телеґрами).

Берлїн. Під командою Курока 65.000 Японцїв маширує на Ляоян, де сконцентровано головну силу російску. Після донесень з Петербурга, Росияни не гадають боронити Фенванчену, куди цофнула ся побита над Яльом часть російскої армії, ані не будуть боронити Нючвану, лише концентрують свої сили коло Ляояну.

Париж. Вчерашні дневники доносять, що Росияни уступили з Фенванчену і цофають ся на Ляоян. Задні сторожі російскі суть в безпереривнім контактї з Японцями.

Петербург. Говорять, що цар наказав змобілїзувати цілу російску армію. Мобілїзация має бути готова еще перед кінцем липня. Росия має змобілізувати міліонову армію, аби здавити Японцїв. Мобілїзация 10 і 18 корпусу поступає дуже скоро. Корпус 10 стоїть в Харкові, корпус 18 в Дерптї.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Виборн у Відни.

Відень. При вчерашних виборах до ради міської з I виборчого тїла всїх округів, лише в 3 округах вийшли знов ліберальні кандидати, в инших християньско-соціяльні. Хр. соц. здобули два округи. Міська рада складала ся дотепер з 136 христ.-соціяльних, 20 лібералів і 20 соціяльних демократів.

Македонїя.

Цареград. Амнестиї увязнених в Цареградї Болгар доси еще не оголошено.

Ватикан і Франция.

Париж. Дневники доносять, що рада міністрів займала ся нотою Ватикану, протестуючою против римскої подорожи Любета і ухвалила відповісти в дуже острім тонї. Французский амбасадор при Ватиканї одержав поручене повідомлена папи, що французске правительство не прийме ноти з протестом ані що до еї змісту, ані що до форми і сей акт буде уважаний за небувший.

Вірмени.

Царгород. За ініциятивою анґлїйского амбасадора в справі спільних кроків в цїли спиненя дальшого зросту вірменьского руху і надужить в вілаєтї Бітлїс — предложили амбасадори Франциї і Росиї своїм правительствам, аби своїм конзулям в Бітлїсї казали поробити спільно з турецкими властями відповідні кроки. Ся акция опізнилась ся, бо новоіменований конзуль російский еще не приїхав до Бітлїну. О послїдних борбах нема еще докладних вістий, але певна є річ, що Курди брали в них участь.

Грецкотурецкий конфлїкт.

Атени. Грецко-турецкий конфлїкт з причини подій в Смирнї полагоджено в сей спосіб, що смирненьский валї зложив візиту грецкому конзулеви і висказав жаль з причини сих подій.

НОВИНКИ.

— **Вибори до повітової ради** в **Товмачи** вже розписані. Секретар „польского бецирку“ Валевский з підвладними ему політичними урядниками, розвинув вже — як пише „Нова Сїч“ — шалену аґітацию, котра ему на нїщо не здасть ся. „Мимо того буде мусїв шукати собі нової посади. Кождий тямить добре, що головно за его виливом ухвалила повітова рада на польский „Сокул“ 4000 К, читайте вправно: чотири тисячі корон нараз (!!) якої то субвенциї і краєвий видїл не признає. До ради не повинен увійти нї оден із тих, котрі на сором цїлому повітови писаря від „повиту“ цїлували в руку“.

— **З Угнова.** Дня 1 мая отворено у нас пожарного „Сокола“, до котрого вписало ся до тепер 68 членів. На збори прибув з рамени пожарничої секциї львівского „Сокола“ друг Сіяк, котрий в довшій промові пояснив зібраним значінє і потребу пожарних „Соколів“ та заохочував горячо до витревалої праці на тій нивї. По відспіваню сокільского гимну і замкненю зборів, молоді „Соколи“ прибрані у відзнаки удали ся до громадскої пожарничої реміза на вечерницї, устроєні видїлом читальні „Просьвіти“ в Угновї в память 43 роковин смерти кобзаря Руси-Украіни Тараса Шевченка. — Дванайцять точок програми виповнили: вступне слово, 4 точки сьпіву на мішаний хор, 3 деклямациї та 4 музичні твори, котрі дуже вдачно виконала селяньска музика з Махнова. Сьпіви, під батутою управителя бурси п. Фединьского, виконав місцевий міщаньский хор дуже гарно, так, що оплески не вмовкали. Також і 2 деклямациї, т. в. Шевченкову „Тополю“ і „Розриту могилу“, віддали з чуством і вдачно дві молоденькі міщаньскі дївчата. За деклямацию „Гамалиї“ збирав друг-Сокіл п. В. заслужені оплески. Простора пожарнича реміза була битком заповнена публикою так місцевою як замісцевою, а між нею відбива-

Обширну брошуру о ТРУСКАВЦІ висилає на домаганє УПРАВА.

в 1 сезонї т. є. від 15 мая до 30 червня і в третім від 1 до 30 вересня о 30% дешевше.

В ТРУСКАВЦИ

Лїчить ся з незвичайним успіхом.

Початок сезону 15-го мая. — Конець 30-го вересня.

Ревматизм, подаґра, товстість, недуги серцеві, шлункові і міхура, „схінє, астма, гемороїди, петеруха (кіла), недуги жіночі і жолудкові. 3°4 2—6

В заведенію ординують лїкарі: цїсарский радник др. Едвард Крижановский з Бучача і др. Тадей Прашіль зі Львова ул. Голубина ч. 6.

ли вербицкі селяни-сїчовики у своїх відзнаках з топірцями. Замісцевої інтелїґенциї було — на жаль — дуже мало. За те тим більша заслуга належить ся тій дрібній горсточцї замісцевої інтелїґенциї, котра нещадила ні труду ні видаткїв, та прибула до Угнова з подальшої окресности звеличати память славного ґенія Украіни-Руси. По вечерницях відбув ся комерс, на котрім вибрано комітет до збирання складок на будову руского театру у Львові не лише в судовім повітї угнівскім, але і в судових повітах белзкім і руско-равскім. На комерсї декларувало ся кількацять осіб платити постійні місячні вкладки через 3 роки. — *Л. І. Н.*

— **Наша література в Празї** є тепер — як нам пишуть — предметом студий семинари славяньскої фільольоґії на ческім університетї. Що середи від 2—4 год. по полудни проф. Полївка читає з своїми студентами вибрані твори нашої літератури, послугуючи ся новою київскою антольоґією п. з. „Вік". — *В. Щ.*

— **Огонь.** В Стрільбичах пов. старосамбірского погоріло дня 26 цьвітня 7 господарів. Огонь підложила одна невіста з мести за те, що перед нею всьо замикали в хатї, бо тягнула, що запонало, на горівку. Виновниця призналася до вини і вже сидить в слїдчім арештї. Пошкодовані були всї обезпечені: 4 в „Дністрї" а 3 в товаристві кранївскім. Найбільшу шкоду потерпів Андрій Колиба, котрого будинки були всї але за низько обезпечені. Щасте, що вітер, котрий цїлий день дув від сходу, обернув ся в часї пожежи, бо інакше було би цїле село пішло з димом. — *І. Я.*

— **Динамітовий замах в Перемишли.** Свого часу донесли ми про динамітовий замах в Перемишли, котрого жертвою упало двоє дїтий. Динаміт був підложений у фабричнім складї якогось Зайтельбаха, в подвірю, де стоя старий бензиновий мотор. Переведене слїдство звернуло підозрїне против властителя заведеня Зайтельбаха, котрого й арештовано. Именно викрито при помочи асекураційної поліси, що Зайтельбах окрім мотору та уладженя обезпечив також 40 метричних сотнарів круп і 50 метр. сотнарів гречки, котрих в маґазинї зовсїм не було. З того виявляє ся зовсїм недвозначно, що він сам приготовив замах, щоби потім дістати від асекурациї винагороду. Динаміт мав собі спровадити з Борислава.

— **О реформу аптикарства.** Заініціонована парляментарною комісією санітарною анкета в справі реформи аптикарства розпочала у Відни наради під проводом пос. Офнера. Переслухувано представників віденьских фармацевтичних товариств, котрі заявили, що домаганє висшого ще ґімназиального образованя, як укінченя VI. кл., довело би до ще більшої недостачі перзоналу. Практику належало би зредукувати з 3 на 2 роки, але поміж практику а час університетских студий всунути 2-лїтний „диспензацкий період". Для ствердженя потреби а також можливости вставованя нової аптики установлено мінїмальне число населеня 10.000 на провінциї, 12.000 в містах. Признано оправданим то обмеженє що-до концесіонара, (не супротив вдови), що концесіонована аптика, котра ще не вставує 5 лїт, не може в дорозї правних умов помежи живучими переходити з одних рук до других. Лїкарям, ветеринарям і иншим особам удержуваня домових аптик мав бути лише тоді дозволене, коли найменше віддаленя дотичної місцевости від найблизшої публичної аптики виносить 4 до 6 кільометрів, причім їх властителї повинні зобовязати ся побирати лїкарства з одної з найбільших публичних аптик. Вкінци вискано бажане відповідної новочасної зміни параґрафів карного кодексу, що відносять ся до аптикарства, домагано ся обовязкового обезпеченя на старість і реформи устрою ґремії при помочи утворена відповідного заступництва помічних робітників.

— **Рільнича атилєрия.** Спроваджувати дощ, коли він потрібний, відганяти его, коли злишний та шкідливий — та мрія новочасної техничної науки близька до здїйсненя. Свідчать про се численні проби, роблені вже давнїйше з пороховими гарматами, а ще нагляднійше тепер з гарматами ацетиленовими, котрі показались практичнїйші в борбі з хмарами. Перший раз показано їх сьвітови на виставі в Падві 1900 р. і зараз примінило їх до своїх потреб товариство оборони перед градом Costa Ogliano-Seomigo в Італії. Тамтого року се товариство мало вже 49 таких пушок і при їх помочи в часї від мая до жовтня 1903 р. розігнало значне число бур, між котрими було 25 грізних. Успіхи вистрілів були незвичайні. Підчас одної градової бурі з дуже сильним вихром, який лишає по собі велике спустошеня, упав град аж у віддаленю 2 кільометрів поза кругом дїлави пушок, підчас другої у віддаленю 3 км., підчас пятьох инших у віддаленю 4 км. Бурі менше сильні удавало ся зовсїм розігнати. Подібні успіхи осягнено у Франциї, де також примінено ацетиленові пушки як значно дешевші від порохових, бо кошт одного вистрілу обчислено ледви на 3 сантими. Вистрїл з ацитиленової пушки незвичайно голосний. Вибухови товаришить характеристичний свист ґазів, що розширяють ся нагло і досягають дуже значної висоти. Своїм безпосереднім дїланєм на хмари ті ґази не дають творити ся в них градовим кулькам і в тім полягає цїле значінє тих пушок. Так отже люди мають оружє до борби з хмарами. Вправдї се ще не є вираз того, до чого змагає наука, але все таки являє ся великим здобутком. На всякий случай тота „рільнича" артилерия принесе людскости більше хісна, як артилерия воєнна, котра пр. в Австриї називав ся навіть „полева" (Feldartillerie) але хиба лише тому, що убиває на поли людий і робить людям навіть в часї маневрів страшенні шкоди.

— **Месть сьпівачки.** З Фльоренциї доносять про таку історию, що викликала в цїлім місті сенсацию. В тамошнім приютї для неспособних до працї находила ся від довшого часу 70-лїна Юлія Бутті. Послїдними часами запала вона на delirium tremens і тому її відставлено до шпиталю для психічників. При перевожени її річкий відкрито в куферку давно вже знищене жіноче тїло. Судова комісия орекла, що тїло лежало в куферку кількадесять (?) лїт. Всякі познаки вказують на се, що се тїло славної колись сьпівачки з Медіоляну. Перед 50 лїтами Бутті була сьпівачкою в двірскім театрі у Фльоренциї і ривалїзувала із медіоляньскою сьпівачкою, котра прибула тут на гостинні виступи. Нагло вона щезла без слїду, і ніхто до тепер не знав, куди. Аж случай причинив ся до розвязаня загадки.

— **Любов — то недуга.** Один англїйский лїкар доказує, що любов нїчо иншого лиш рід недуги. Ознаки сеї недуги дуже легкі до замїченя. Недуга проявляє ся тим, що пацієнт чує для одного „предмету" дуже особливший нахил, мимо того, що таких приманчивих „предметів" є більше під рукою. Дальше у хорого на любов можна завважати сонливу лагідність, дуже часті удари крови до голови, заклопотане в розмові і думках, зїхання, брак апетиту і безсонність. В найгірших случаях виступає навіть потяг до писаня віршів. Любов заразлива недуга. Деколи виступе один погляд очий, одно діткненє руков, аби вона перенесла ся на чоловіка. Всякі средства десінфекциині пр. карболь показали ся, на жаль, проти сеї недуги, безуспішними. Любов можна би порівнати в дечім з ревматизмом. Успокоюючим є хиба ся обставина, що найбільша міць хороби тревае лиш шість неділь. Лїки на любов такі: зміна підсоня або любов до двох осіб в тім самім часї. Але одиноке средство, що помагає на любов і то кажуть таке, що помагає основно, має бути подруже. Дуже можливо.

— **Дрібні вісти.** В 13 п. піхоти в Кракові застрілило ся в послїднім тижни трьох вояків а один збожеволїв; причина — переслїдуваня старшиною. — З Синока доносять, що тамошний купець Ізраіл Райх повісив ся в божници з причини фінансових клопотів. — В Монахові помер славний маляр проф. Лєнбах. — Інспектор шкіл рад. Дворский прибув до Чернівців для студий над шляном наук в буковиньских утраквістичних школах. — З Риму пропав без вісти б. міністер просьвіти Назі, забравши своє майно з банку. Назі, допустив ся, як звісно, спроневіреня значних гроший, призначених на просьвітні цїли. — З Миньска доносять, що місточко Свисточ, бобруйского повіта, згоріло до тла. — Коло Задарова пов. бобрецкого згоріло 10 морґів скарбового лїса. — В громадскім лїсї коло Синевідска нижного згоріло 20 морґів молодого деревника. Огонь повстав наслїдком неосторожности двох селян, котрі полишили в лїсї незгашену ватру. — Ректор черновецкого університету д-р Герман оголосив відозву до студентів, щоб не надужівали удїлюваних їм управою руху півкарт зелїзничих через те, що передають їх кому иншому до ужитку. Відозва грозить за всяке викрите надужите дисциплїнарними карами а евентуально донесенєм до прокураторії. — В Маріямполи мав упасти в сей четвер град величини волоского оріха. Шкоди заподіяні градом мають бути значні. — До Брюхович вачнуть від завтра 8 с. м. ходити зі Львова надзвичайні спацерові поїзди за білетами по цїні 90 сот. II. кл. і 50 сот. III. кл.

— **Осторога** для всїх сьвященників, намірючих виїхати до Америки. Під повисшим заголовком одержали ми отсе письмо до оповіщеня: Звісно, що до Злучених Держав спроваджує сьвященників лиш рада духовна, а хто би приїхав поза або без еї відома, в жаден спосіб не дістане місця. Недавно приїхали тут на власну руку, за намовою одинокого тут галицкого москвофіла о. Обушкевича, три сьвященики а то: Ів. Городецкий, Ал. Гумецкий і Лев Біредкий. Побули короткий час, покрутили ся сюди туди, а, побачивши, що для москвофілів нема тут великого жнива, вернули до Галичини, не попрощавши ся навіть з людьми, котрих хотїли баламутити після вказівок о. Обушкевича. Лиш ті сьвященики можуть тут дістати місце, котрі будуть зносити ся з радою духовною на адресу сї секретара: Rev. St. Makar, Mt. Carmel, Pa U. S. of America. — Від ради духовної в Америцї *сьвящ. Ів. Константкевич* голова, *сьвящ. Ст. Макар* секретар.

— **Пригадуємо** нашим львівским Вп. читачам, що завтра, в неділю 8. мая устроює Читальня „Просьвіти" у Львові на Жовківскім передмістю вечерок інавґураційний в сали при ул. сьв. Мартина ч. 22. Цїни місць: сидяче по 100, 70 і 40 сотиків, стоячі по 20 сотиків. Програму подають окремі плякати і Початок точно о год. 6 вечером.

— **Читальня в Кутківцях коло Тернополя** устроює дня 19 с. м. на само Вознесенє аматорске представленє „Арендар", котре буде відігране членами читальні на дохід будови читальняного дому в Кутківцях. Представленє відбуде ся в Тернополи в домі міщаньского братства на Микулинецкій улици. Початок о 8 годині вечер. Цїни: перворядні крісла і К 40 с., в II. ряді 1 К, в III. ряді 80 с., партер 40 сот., ґалєрия нумерована 80 сотиків, місця до стоєня на ґалєрії 30 сот. Білєти дістати можна наперед в Народ. Торговлї і в склепі п. Ілька Костева коло „середної церкви". — *Левандовский*, голова.

— **Заходом арт.-викладової секциї** „Народного Дому" в Коломиї відбуде ся в неділю, д. 8. с. м. 1904 відчит Вп. Михайла Рибчака п. з.: „Про електричність" (телеґраф без дроту, лучі Рентґена і т. д.) — Початок точно о год. 7. вечером. Вступ безплатний.

— **Літературний додаток** з технічних причин розішлемо з слїдуючим числом „Дїла".

Урядові вісти:

— **З львівскої архиепархії.** Каноничну інституцию одержали: Ілар. Гучковский на Скнилів, Петро Нижанковский на Братківці і Каз. Савицкий на Лоньо. — Завідательство в Красним одержав Ілиня Андрущишин. — На конкурс з реченцем до 31 мая виставлені парохії: 1) Сороки, 2) Куропатники, 3) Чолгани, 4) Колтів, 5) Пальчинці і 6) Красне, унівского деканата. — Правительство ухвалило на один рік дотацию для прив. сотрудників в Незнанові і Лїщині.

— **Із станиславівскої епархії.** На конкурс з реченцем до 15 мая розписані парохії: 1) Межигорє (за домаганєм, щоби стараючі ся о сю парохію дали заяву, що годять ся на відділене дочерної Мендухи з еї ерекц. землями), 2) Семаківці, 3) Іспас, 4) Новоселиця коло Снятина, 5) Обертин (на ново), 6) Залуче над Черемошем (на ново наслїдком резиґнациї о. Саля), 7) Радче; з реченцем до 1 червня: 1) Брошківці (наслїдком резиґнациї о. Йос. Левицкого), 2) Кіцмань (з причини резиґнациї о. Ал. Майковского) і 3) Радівці (наслїдком резиґнациї о. Евг. Даниловича); з реченцем до 15 червня. 1) Цїнева коло Коломиї (на ново) і 2) Рудники коло Снятина (на ново); з реченцем до 1 липня Шупарка (наслїдком резиґнациї о. Яросл. Луцика). Убігаючі ся о парохію Тисьменичани повинни додатково предложити письменну заяву, що годять ся на відділене дочерного Заберега з его ерекц. землями. — Канон. інституцию одержали: Мих. Дурделли на Хомяківку, Щ. Пісцьоровский на Іванівку, Ал. Вергановский на Комарів, Теод. Турулла на Хоростків, Іонг. Федоровский на Лосяч, Мод. Лукашевич на Задубрівці, Юстин Гірняк на Тязів, Авск. Глїбовицкий на Скоморохи, Іван Калитчук на Романівку і Іван Курпяк на Тлусте. — До канон. інституциї покликані: Мих. Бабяк на Тумир, Ізид. Бобикевич на Сажавку і Евг. Крушиньский на на Тулгуків. — Консистория віднесла ся до намісництва о згоду на канон. інституцию: Івана Коцюби яко пароха в Тисьменици і Яросл. Луцика яко пароха в Бурдяківцях. — В пропозицию на парохію Олексиниї (по резиґнациї о. Мих. Кобилиньского) приняті: Лука Шуст, Ден. Білинский, Теоф. Глїбовицкий, Іван Федюк, Іван Сїменович, Петро Саврій, Іван Палагицкий, Мих. Дроздовский і Йосиф Флорчук. — Увільнені: Евг. Даниллович від управи в Радівцях, Дмит. Лисий від прив. сотрудництва в Ланчинї і Волод. Малашук від прив. сотрудництва в Зарічу коло Делятина. — Введені: Ілар. Цябик яко другий сотр. в Городенці, Ем. Лопушаньский яко систем. сотруд. в Снятинї з порученєм удїляти науку релїґії в міских школах на передмістю там-же в Балнах і Потоці, Іван Волошин (новопост. презв.) яко прив. сотр. в Кошилівцах, Стан. Вільчиньский (новоп. презв.) яко прив. сотр. в Гарасимові, Мик. Руденьский (новоп. презв.) яко прив. сотр. в Ланчинї, Іван Волиньский (новоп. презв.) яко систем. сотруд. в Серафинцях, Теод. Двуліт яко управитель в Радівцях, Пав. Петрицкий яко експон. сотрудник в Капустинцях, Ант. Дмитраш яко управитель в Новоселиці коло Снятина і Автоном Левицкий, яко завідатель в Увислї. — Консистория віднесла ся до намісництва в справі назначеня дотациї для прив. сотрудників: в Береминах, Річці, Слобідці, Ляхівцях і Космачи. — Намісництво назначило дотацию для прив. сотрудника в Мельници. — Відпустку для покріпленя здоровля одержали: Ал. Сабат на 6 тижнїв і Ант. Піддяшецкий на три місяці. — Рукоположений в ерей Йос. Фацієвич. — Титул стола одержали скінчивши богословский факультет: Павло Хома і Іван Калиньский. — Від конкурсового іспиту увільнені: Авдий Билинкевич на один і Марк. Шанковский на три роки. — Цертифікат для посіщеня третого року богословских наук одержав Амвр. Турчманович. — Удїлюване релїґії в нар. школах поручено: Евг. Гісовскому в Княгинині і княгининьский кольонії і Андр. Федику в 4-класовій нар. школї в Озерянах. — Заступниками гр.-кат. обряду в окружн. радах шкільних установлені: Теод. Матейко в сторожинецкій, Апол. Ситович в кіцманецкій, і Ант. Ансентий в іваньковецкій.—На конкурс з реченцем до 15 мая розписані посади катехитів нар. шкіл в Косові і Кутах.

Ц. к. Дирекция зелїзниць дер.

Перевіз худоби з Галичини і Буковини до Відня.

З днем 1. мая 1904 входить в житє додаток III до тарифи част. II з 1. сїчня 1901 для висше згаданого перевозу худоби, в котрім замішено станциї шляху Львів-Самбір в руху до Відня Ст. Марке і до Відня дворець желїзниці північної

Переписка Адміністрациї.

А. Ма. в Лв. До кінця червня прийде нам ще 9 К. — К. По. в Юс. Ще на май. — А. Во. в За. До кінця мая прийде нам ще 4 К. — І. Ли. в Чу. До кінця червня прийде нам ще 4 К. — Д. Ру. в За. Тепер виплачено за цьвітень а не май. — В. Ле. в Хо. За май належить ся нам ще 2 К 80 с. — З. Ст. в За. Тепер виплачено до кінця цьвітня. — І. Лу. в Чо. п. Ву. Ще 2 К 80 с. — Т. Го. Тепер виплачено ще за 1903 а в книгарни о жадній виплатї на Ваш рахунок нїщо не знають, тож просимо в сій справі цросто порозумїти ся.

— **Поручає ся** університальний інститут технічно-дентистичний п. Віктора, ул. Галицка ч. 7, Львів. 213

ФОТОПЛЯСТІКОН в часах Гавсманя виставило в тім тижни серию цїкавих видів, схоплених з природи, а представляючих Татри з околицею, Краків з Вавелем, королївскими гробами і памятками, Величку, Шмеке і т. п. Для тих, що не можуть здобути ся на те, щоби оглянути сї околиці, славні з краси, і знані під назвою польскої Швайцарії, є нагода наситити і вдоволити око гарними перспективами.

КАЖДА РОДИНА

повинна въ власномъ интересѣ уживати

Катрайнера Кнайпôвску каву солодову

яко домїшку до звычайної кавы зерновой.

04.1'b

27 5—10

Надіслане.

Гелля антрасолеве мило

(біле смоляне мило)

надає ся знаменито против висипки шкіри і нечистоти лиця. Близше пояснене нинїшний анонс: Верґера медичне мило.

182 1—6

Знак випалений на корку

ДЛЯ охорони перед фальшованєм

Маттонія ґієґіблерска вода щавова. 28

Центральна каварня

пл. Галицка ч. 7 I. поверх перейшла на власність

Вільгельма Бехтльоффа

котрий вічливо поручає ся ласкавій памяти

Впов. Гостий. 293 5—8

Для вигоди

Впов. приїзжим видаю в окремім льокалю обіди з 3 страв: росіл або зупа, печеня з яриною і легумівa, в пість риба за 40 кр., — або з 4 страв: росіл або зупа, штука мяса, печеня з яриною і легумівa за 60 кр. Для тих, що задержують ся лише в день, безплатна ґардероба. Вина на бочки і бутельки найлїпших якостий по найнижших цїнах.

Руські сниси страв лежать до розпорядимости.

НАФТУЛА ТЕПФЕР

ул. Трибунальска ч. 12.

79

НОВІСТЬ! Машина парова відчищує подушки пірані цїлковито по 30 кр. за кільоґрам. Лише 2 зр. коштує перероблене матерацїв (за 3 подушки). Дрелїхи на матерацї метер по 50, 60, 80, 90 і 1 зр. до 1·50. Найбільший вибір лише в спеціяльній робітни колдер і матерацїв Йосифа Шустера, Львів, Коперніка 5.

287 3—10

Ново отворений

Сальон Мод

Л. ПУХАЛЬСКОЇ

6. учениці товариства руских женщин „ТРУД".

Львів, пл. Беркардиньска ч. 2

поручає **ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАМСКИХ КАПЕЛЮХІВ**, а також перероблює уживані після найновійшої моди по дуже низьких цїнах. 322 2—10

Вдова Руснїка з доброго дому глядає місця до домового заряду у сьвященика вдівця. Ласкаві заголошеня: М. М. Возняк Садівницка ч. 11а. 330 2—4

Пошукую інструктора для ученика I кл. руской ґімназиї, що має в вересни робити вступний іспит до II класи. Ласкаві заголошеня: Ераст Ходоровский, парох в Малашівцях, почта Ігровиця. 321 4—6

Прибори до кравеччини як: *Аплікациї, Коронки кльоцкові, Тасьми, Ґузики, Підшевки* поручає найдешевше християньска фірма **Фердинанд Ґітлєр (Gütller** у Львові, площа Галицка ч. 3

ОЩАДНО

а таки добре варити може кожда добра дбала ґаздиня,

з **Maggi'я** випробованою нагородами віданаченою **Заправою** бо досить кілька капель додати по звареню, щоби до дати сили і смаку слабим зупам, сосам, огородовині і т. д.

Дістати можна у всіх торговлях кольоніяльних товарів і делікатесів та дроґеринх у фляшочках від 50 сот. почавши (за звеpотом фляшочки від 40 сот. поч.) 39

Одиноке, дійсно англійське

средство краси

в Валіеси правдиве англійське

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

усуває всяку нечистоту лица, висипку, прищики, веснянки, плями від недуги печінки і т. п. і надає лицю свіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К., до того огіркове мило 1 К, пудер 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsébetfalva

Головні склади в Галичині: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайера, Перемишль, площа „на Врамі" ч. 4. 183 5—10

Тисячі случаїв недуг

є причиною лиха: на продув воздуха виставлених кльозетів.

Ґутмана патентована

гігієнічні **кльозети** комнатні

є після оречення первородних лікарских повар доконечні до удержання здоровля, а також в часі опіки недужих.

Подрібно ілюстровані цінники безплатно і даром у філії ц. к. уприв. фабрики кльозетів

Л. Ґутман, Львів, ул. Ягайлоньска 8

Найбільший вибір всіх родів: кльозетів домових і комнатних, стільців кльозетових, Pots de chambre, Bidets, купелевих ванси, комнатних купілевих уладжень, ґазових печий, Rechands, ґазових кухонь, мосяжних і зелізних меблів, дитинних візків, фотеля до вожени хорих, гігієнічних спазовачок, кльозетового паперу і ин. 103

Головний склад для Галичини:

австро-угорского підприємства „ТЕРМОФОР".

Леопольд Герман

ТЕХНІЧНЕ БЮРО

Фабричний склад машин, знарядів, моторів, огнегрева. лих кас, сикавок, помп і всяких технічних артикулів.

Львів, улиця Городецка число 14а.

Проектує та уладжує горальні, бровари, тартаки, фабрики крохмалю і картофляного сирону, цегольні, водні і парові млини, а також всякі инші фабричні і промислово-господарські заведення.

Уладження для електричного осьвітлена і перекесена сили, водопроводи і центральні огрійниці. Виконане всяких дотичних проектів і реконструкційних робіт.

Спеціальність! **Моторові млини, мотори і льокомобілї** до порушани при помочи бензини, петрини, спіритусу і нафтової роли. 283 4—5

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одиної мила з **„носорожцем"** або **„косою"** виробу першої галицкої парової фабрики мила і сьвічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ (заснованої в 1846 році.)

Прібки і цінники даром! 172

УЧИТЕЛЬ орган рускоro товариства педагогічного двотиждневник педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Предплата річна з пр. піврічна 1·60 пр. чвертьрічна 80 кр.

Меблі стильові і фантазийні

для сальонових і будуарових обстанов, а також машерати волосінні і пружинові

поручає тапіцерско-декорацийне заведене

КАЗИМИРА ТОЧИСКОГО

у Львові ул. Паньска ч. II. — Ціни приступні. 178 10-10

Зміна льокалю.

Маю честь повідомити Вшов. Публику, що мій **склад полотна і біля** від 1 мая с. р. находить ся в **Рынку ч. 49, коло „Народної Торговлї".**

Рівночасно позволяю собі донести, що окрім дотеперішних товарів маю на складі також вовняні материї на дамскі і мужескі одяги, дальше килими, занавіси і портиври, все у великім виборі. Окрім того уладив я робітню до вироблювання накривал і матерацїв і приймаю матераци до перероблювання.

Дякуючи вічливо за виявлене для мене дотепер довіре Вшов. Публики, поручаю ся на дальше ласкавій памяти.

З поважанем

ЙОСИФ СТРШІҐАФКА

Коломия, Ринок.

323 2—6

Трубки

сиґналові

для товариств **„СІЧ"**

продає одинока фірма краєва

Ю. КАПРАЛІК

у Львові.

79 2—5

Л. & К. ГАРДТМУТ

ц. к. надворні доставники

у Львові

пасаж Гавсмана ч. 8.

313 5 5

ПАСАЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів преміоване.)

Від 8/5 до 14/5 до побачення:

Кровавї дні на далекім сходї.

Експедиция союзних війск до Хін.

Вступ 10 кр.

ТУТКИ цигаретові 1000 штук на 1 зр. поручає А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7

СЕЗОН 1904.

Капелюхи і циліндри

власного виробу в найновійших фасонах і барвах по найдешевших цінах поручає

Фабрика капелюхів

під фірмою

АНТ. КАФКА

Львів, ул. Галицка ч. 4 (коло катедри.)

Капелюхи і циліндра з фабрики Н. Т К. Габіґа, надворних доставників у Відни Капелюхи „Tyden" з фабрики А. Піхлера в Градци і великий вибір соломяних капелюхів для мужчин та дітий. 209 8—8

Цінники даром і оплатно.

ДО АМЕРИКИ.

Лінія Кунарда.

Високе ц. к. Намістництво рескриптом з дня 29 цьвітня 1904 до ч. 56635 приняло до потверджуючої відомости

утворене у Львові заступництва перевозового товариства

„Cunard Steam — Ship Company Limited"

в ЛІВЕРПУЛИ

і обнята того заступництва для королівства Галичини з великим князівством князівским Краківским

через п. Йосифа Айле.

Найлїпший пересів осіб і товарів на лінії Трієст Америка. 335 1—5

Бюро заступництва: Львів, ул. Браєрівска.

Заснована **1782** Заснована **1782**

Ц. к. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вшов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковаиих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїв у всіх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично уладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цінники і информації висилає ся на домагане оплатно і даром. 200

Бергера 35 літ розповсюднене в торговли

Берґера мед. і гігієн. мило

є лише тоді правдиве, коли має витиснений ось тут знак фірми G. Hell et Comp. і охоронну марку. Инші марки не означують нашого славно звісного мила Берґера.

Лише правдиве мило Берґера є успішне, бо воно від року 1867 є застережене. Уважайте, щоби на етикеті і милї була ось тут витиснена марка охоронна і наш фірмовий підпис а всякі наслїдувани в інтересї нашого лїчення відкидайте.

Берґера мед. смоляне мило

уживає ся у всїх европейских державах від 1868 успішно против шкірної висипки, особливо против хронічної і паразитної висипки, а також против червоности носа, відморожень, почервоніння ніг. і лущення голови та ніг. Берґера смоляне мило має в собі 40% деревної смоли і цїлковито відрізнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного

Берґера смоляно-сїркового мила.

Яко лагідне смоляне мило до усунени всякої нечистоти лица, против висипки на шкірі та голові у дітий, як також неврівнане косметичне мило до мити, купелїв і до щоденного ужитку служить

Берґера ґлїцеринове-смоляне мило

котре містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно напереумоване.

Цїна штуки кождої повисшої сорти 70 сотиків разом з поученєм, як уживати.

Для осіб, що не зносять запаху смоли, виробляємо з безбарвної перечищеної смоли антрасолеве мило, котре подаємо в торговли під назвою Гелля антрасолеве (біле смоляне) мило. З Гелля антрасолевого мила виробляємо одно з 5% а друге з 10% антрасолю, відтак антрасолево-бораксове мило, антрасолево-сїркове мило, антрасолево-сїркове молочне мило, антрасолево-ґлїцеринове-тоалетове мило. Антрасолеві мила визначають ся згідно з лїкарским признанем успішним дїланем против шкірної висипки і нечистоти лица. — Цїна від штуки 80 сотиків.

З инших медичних і гігієнічних мил поручають ся і заслугують на увагу ще отсї:

Берґера мило для дітий найнижшого віку, цїна 50 с.

Берґера петросуїфолеве мило на свербячку, червоність і инші недуги шкіри, цїна 1 К

Берґера мило на веснянки дуже успішне средство, цїна 1 К. Берґера мило з соснових чатин тоалетове, цїна 80 с.

Берґера паста до зубів в тубах, найлїпше средство до чищення зубів: ч. 1 для нормального стану зубів, ч. 2 для курців, цїна 60 с.

Берґера нафтолеве і нафтолево-сїркове мило на шкірні недуги, цїна 1 К.

Берґера бензинове мило 80 с. до виміжнення лица.

Берґера бораксове мило 70 с. против опалення від сонця.

Берґера карболеве мило 80 с. на вигладженє шкіри при лїсповатих знаках і яко дезінфекційне мило при всяких паразитних недугах.

Берґера камфоляне мило 70 с. против відмороженя.

Берґера жовткове мило 70 с. против лусок на голові і бороді.

Берґера жовчене мило против веснянок і остуди.

Берґера ґлїцеринове мило 50 сот.

Берґера йодово-калїєве мило 1 К. 10 с., при опухлині здутю шиї, волю і у всїх случаях де лїкарі поручають йодкалї.

Берґера йодово-сїркове мило 90 с. при хоробливій висипці.

Берґера вільне мило 70 с. до ароматичних купілий.

Берґера мило з печінкового трану 70 с. при скрофулічних недугах

Берґера піскове мило до натирана шкіри.

Берґера салїцилеве мило 80 с. антисептичне тоалетове мило.

Берґера сїркове мило 70 с. против шкірної висипки.

Берґера сїркове-молочне мило 80 с против запшірника, прищів, веснянок і всякої нечистоти лица.

Берґера спермацетове мило 80 с. против ранатих, червоних і посїданих рук.

Берґера стораксове мило 80 с против шкірної висипки, місто смолянового мила.

Берґера танїнове мило 80 с против випадани волосся, почервоніння ніг і в сполученю з смоляним милом яко знамените средство на ріст волосся.

Берґера тимолеве мило К 1.20, найлїпше, косметичне мило до мити і купілий.

Фабрика і головна висилка: G. Hell & Comp., Troppau und Wien.

Відзначене почесним дипльомом на міжнароднїй фармацевтичній виставі, Відень 1883

Сьвітова виставa в Парижи 1900: золота медаль. Головний склад у Відни: G. Hell & Comp. I. Sterngasse 6.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Карла Діта, Петра Миколяша, Якова Пінеса Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепіньского, К. Пілявского, Едв. Врікнера, І. Пінелеса, Сімона Гая і Дра Т. Зарицкого. В дроґеринх: Петра Миколяша et Cie. Г. Ґрішшана, Ф. Травнецльмера, Ізидора Фрухтмана — як також в усїх инших аптиках Галичини. 182 3—?

Сикавки і пожарні прилади

з красвих і чеських фабрик

найдешевше

з 5-лїтною гарантією на рашальні силаши

Львівске БЮРО ТОРГОВЕЛЬНЕ

Львів, ул. Косцюшки ч. 4

поручає

найлїпші вужі до сикавок, коновки, гаки, шеломи і стражацкі мундури. 152

Ілюстровані цінники висилає відворотно.

При закупні товарів просимо поглядати на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянського. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 92. **Львів, Понеділок 26 Цьвітня (9 Мая) 1904.** **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Польска мафія.

Справа „бунтів" і „розрухів" в Жабю, Кутах і Косові, заграничена польскою гакатою, не скінчила ся еще і потребує чимало часу, поки вийде на чисту воду. В історії польского панованя на Руси, записаній численними безправствами і плюгавствами, є се один з лїпших „кавалків", тож навіть не випадає, щоб він скінчив ся так з дня на день...

Для вияснення дійсного стану справи надсилають нам з найповажнїйшої сторони слїдуючу кореспонденцию, котру подаємо в головних виписках:

„Польска гаката думала, що найлїпшим средством здавленя прокидаючої ся національної сьвідомости на Гуцульщинї буде поражене перших ей проповідників і звернула головну увагу на Соломійчука, „кошового" з Жабя, котрий справдї в праци серед народу показав велике посьвячене і енергію. На Соломійчука посипали ся доноси, а ті доноси, в котрих участь взяли й жандарми, мали той успіх, що Соломійчука арештовано і відставлено до слїдчої вязниці. Знаючи стан фактичний і правний можемо наперед сказати, що Соломійчук буде мусїв бути, хочби в дорозї інстанций, таки увільнений, але на разї він замкнений в арештї, бо палата радна в Коломиї відкинула жалобу д-ра Кулика, внесену іменем Соломійчука від заряджена слїдчого арешту і рішила задержати его під ключем. Принагідно замітимо, що сей случай буде мабуть піднесений Ексц. Тхоржницким або кимсь другим на нарадах, які саме відбувають ся у Львові в справі реформи карної процедури, а іменно тими, котрі зовсїм справедливо супротивлять ся трактованю остаючого в слїдстві на рівні з винуватим і виступають проти широкого примінена § 175 кар. пр. що-до заряджена слїдчої вязниці. Та лишаємо Соломийчука на боцї а перейдемо до дальшої істориї. Коли Соломійчук був вже під ключем, польска гаката видумала новий спосіб ратованя загроженої „Ojczyzny". І так кинули поголоску, що нїби то на „Юрія" козаки збирають ся різати „Ляхів" і „Жидів" а се мало той наслїдок, що що днини приїжджав хтось зі староства з Косова до куцкого суду і нараджають ся над способами, в який би уратувати людність від руской різні і бунтів. Дня 5 с. м. — (кореспонденция писана 6 мая с. р. — *Ред.*) якийсь пяний гуцул сказав в шинку: „Нашого кошового Соломійчука задержали в арештї, але незадовго вже его випустять", і сего гуцула сейчас арештовано (!). З тої самої причини забрали вчера жандарми Соломійчука з Кут і попровадили до Коломиї, щоби нїбито „сїчовики" не увільнили его з арешту. Та на тім не кінець. Сегодня в Косові і Кутах правдивий стан облоги. Жандарми роять ся купами по 30 а кромі того має прийти ще вийско. (Так оно і стало ся. — *Ред.*) Цїкаві горожани виходять на улицю і з отвореними ротами питають о що ходить. Всї говорять о якійсь будучій битві між жандармами а „козаками". А тимчасом в Жабю і доокрестних горах панує тишина і спокій і нїкому з „сїчовиків" не приходить і на думку, що з ними задумують. Сегодня приїхав з Жабя один Жид, мій добрий знайомий і оповідав, що в Жабю тишина і нїхто не причуває, що вийско до Жабя вже вирушило. При тім усьміхав ся іронїчно і стискав плечима — як казав — „з паньскої забави". Сегодня рано приїхав до Кут слїдчий судия п. Вишневский з Коломиї, але не застав вже Соломійчука, бо жандарми забрали его день перед тим до Коломиї. З того видно, що головним мотором в тій справі не є суд а лише староство, бо кроки і заряджена тих двох властий розходять ся і противорічать собі. Щоби свій приїзд чимсь оправдати, запросив судия слїдчий адвоката д-ра Кулика з Кут яко оборонця Соломійчука, щобим ему заподав сьвідків противдоказових і обставини фактичні оборони, і як довідую ся, д-р Кулик в інтересї прискорена слїдства, подав не менше як 37 сьвідків з Довгополя, Перехрестного, Полянок і т. д. на доказ, що донесена жандармериї неправдиві і ложні і тої дальшої, обставини, що сама жандармерия своїм нетактом старала ся викликати заколот межи спокійними горожанами.

„Так на разї стоїть справа в Жабю, Косові і Кутах, а що стало ся дальше напишу."

Ляхи тимчасом гуляють. Якісь польскі опришки телеґрафують дальше несотворені річи до польских часописий для покрита акциї, а в суботнїшнім „Wiek-y now-im" (ч. 859 з 8-го мая 1904) вже по ствердженю неправдивости донесень деякими й польскими дневниками, поміщено під датою 8 мая слїдуючі „телеґрами":

Коломия. (від „специяльного" кореспондента!) Наслїдком непастанних грозьб (!) сїчовиків у цілій околици косівского повіту панує величезна паніка (!). Крім висланого вже вчера вийска до Косова і Жабя, зажадало староство також поспішної висилки військової асистенциї до Кут. Трийцять жовнїрів під командою поручника Местека виїхало нинї в понудне там возами. Поводом заміреної різні „lachiw i żydiw" (!) були без квестиї два осланлені борителї, Попель і Юра Соломійчук (!). На скликанім недавно вічу сїчовиків, на котрім проводив звісний боритель, „ksiądz-radykał" Попель, парох з села Довгополе коло Косова, ославлений Юра Соломійчук з Жабя, индивідуум каране 2-лїтнею вязницею за морд. (за сю клевету п. Бронїслав Лясковяїцкі, коли той брехні вчас не відбреше, то ще певно дістане ся під ключ, як і загалом редактор Wiek-y now-ого за всю ту злочинну сензацию з „бунтом" повинен засмакувати кримінального вичинку! — *Ред.*), а крім того чимало разів за бійку, пиятику, промавляв незвичайно підбурюючо. Виказував він видуману кривду Русинів, спричинену панованем Поляків і Жидів, і в спосіб цілком недвозначний мав мабуть (ага! *Ред.*) взивати сїчовинів до оборони угнетених Русинів і доходжена своїх прав, почім роздавали членам „Сїчи" рїжні відзнаки. (Но, то не так страшно! — *Ред.*). Місцеві власти, наслїдком одержана з Жабя і з Кут вістки (а хто ей подав? — *Ред.*) о грізній поставі сїчовиків, арештували їх видимого голову (Соломійчука — его-ж арештовано на яборах в Полянцї! — *Ред.*), котрий остаточно мав висьпівати, що день 6-мая назначено собі потайно, яко день пімсти на Поляках і Жидах за кривду і недолю Русинів — Природно, що ті зізнана (!) ославленого і провідника викликали в цілій околици величезний переляк; десятки телеґрамів від суседних дїдичів, урядників, купців і т. д. відїйшли до намісництва і політичних властий в Коломиї і Косові, з прозьбою о поміч і охорону. На просьбу косівского староства відїйшло до Коломиї вийско, котрого прихід незвичайно перелякав, а заразом успокоїв горячокровних синів переслїдуваної Руси. Тому належить надіяти ся, що панове сїчовики з о. Попелем на чолї, спустять трохи з тону і успокоять ся".

Косів. В Жабю панує на разї (!) спокій. Гуцули, під'охочені горілкою, волочать ся дорогами і виправляють авантури (страх! — *Ред.*) — випадку досї однак не було нїякого. (А деж „бунт"? — *Ред.*). Староство скріпило жандармску стацию о 40 людий. Заряджено кілька арештовань.

Кути. В однім місци (а не ласка сказати би: де іменно? — *Ред.*). Гуцули замірялн (!) вивернути телеґрафічний стовп, але жандармерия, вчас інґеруючи, перешкодила сему. (Хто хотїв би переривати телеґрафічне получене, то вистало би ему перетяти дріт! Се ж знає всякий мужик, тілько не знають чи не хочуть знати брехуни с Wiek-y nowego! — *Ред.*). Жандармериї прийшов в підмогу віддїл піхоти зложений з 30 людий.

Жабє. З причини арештована в Полянках кошового „Сїчи" Юрка Соломійчука серед Гуцулів панує величезне збуренє. Прибувший на місце комісар староства Лишковскі видав відповідні заряджена для утихомиреня населеня. Подражненї арештованем Соломійчука Гуцули відгрожували ся голосно, що відібють его. В Кутах арештовано Гуцула, Гната Чорнокнища, котрий, прийшовши до склепу, заявив присутним, що прийшов довідати ся, що дїє ся з арештованим Соломійчуком, бо, як его не увільнять з вязниці, то Гуцули відібють его.

Коломия. Арештовано Соломійчука привели жандарми вчера до тут. вязниці. Причиною сего було, що сїчовики в Кутах хотїли нинї в ночи увязненого увільнити силою. До Жабя виїхав з Коломиї радник суду Вишневскі, щоби дальше слїдити справки (!) адв. Трильовского, орґанізатора і заложителя „Сїчий". Досї всюди спокій.

Кути. Ніч минула спокійно. Сильні патрулї ходять містом. До міста напливають що раз то нові громадки руских селян. Кождий з них посїдає грубий костур. Ночують звичайно в передміських коршмах, звідки часом чути „Ще не вымерла". (!) В однім з шинків, при дорозї до Косова, один з сїчовиків (звідки знав Wiek, що се був сїчовик — *Ред.*) ударив вчера по полудни кулаком в голову бабу-Польку так сильно, що впала непритомна на землю. В замішаню сїчовик утїк. (!) Мав (!) то бути низький брунет з зарослим лицем. Присутні в шинку оповідали, що се мав в бути академік, перебраний за хлопа (!).

Кути. Вчорашне пополудне перейшло спокійно, але замітне „wrzenie"

---

24)

Болєслав Прус.

Палата і рудера.

З польского переклав

О. П—к.

(Дальше.)

Тимчасом в брамі каменицї сидїв на камени убогий старець. Дощ сливав йому з одежі і волоса, а він, гойдаючи на руках дитину, бурмотїв монотонним голосом:

— Підемо гайтї, Гелюню!.., підемо гайтї!...

Пйолунович старав ся успокоїти Зенона, а Дамазий намавляв ревнта до спокійного вислухання меморияду. Але обиджений ревнт, підесеним голосом відповів:

— Мій пане Дамазий! Я волю сто разів умерти від кулї пана Зенона, як бути занудженим на смерть слухаючи його студентских меморияльв.

Вкінци, оба противники зажадали увільнена зі своїх високих урядів, на що усї згодили ся. А що пан Зенон ручив честю, що ревнта на поединок не визве, тож оставили їх судьбі і з'орґанїзували ся на ново.

Тепер Вольский забрав голос:

— Здаєть ся, панове, що тепер уже нїчо нам не перешкаджає поговорити про позичкову касу?...

— Просимо, просимо! — відповіли хором.

— Отже в квестиї тій насувають ся чотири слїдуючі питаня. Перша тичить ся концесиї...

— Про неї поговоримо пізнїйше — сказав ревнт.

— Добре! Друге висота проценту... Отже я пропонував би чотири від ста на рік.

— Вісїм не є за богато, а стягне капітали — відізвав ся ревнт.

— Нехай буде вісїм — сказав Вольский. — Трета точка тичить ся ґваранциї...

— Ґваранциї достатчають ручителї, розуміють ся відвічальні...

— І на се годжу ся! — четверта точка тичить ся висоти наших вкладок...

— Се найменше! — відізвав ся мовчачий доси Антоній.

— Як раз нї — сказав Пйолунович — я жертвую дві тисячі рублїв..

— Панове! почав Дамазий. — Сей гарний початок додає менї надії, що сей найновійший наш проект видасть гарні овочі. Панове! жертва шановного презеса вказує нам се, що ми повинні зробити і длятого пан ревнт позволить спитати себе... про високість своєї вкладки...

— Я даю також дві тисячі рублїв. А ви, добродію?... спитав ревнт Дамазого.

— А пан Петро? — говорив Дамазий.

— Пятьсот рублїв — відповів Петро — А Пан Дамазий?

— Два а два: чотири... Чотири тисячі пятьсот рублїв. А пан судия?... спитав Дамазий.

— Стопятьдесять рублїв. А ви, добродію? — довідував ся судия.

— Чотири тисячі шістьсотпядесять рублїв — рахував Дамазий. — А пан Вольский?

— Десять тисяч рублїв, nota bene не від мене, тільки від мого вуйка — відповів Вольский.

— Чотирнайцять тисяч шістьсот пятьдесять рублїв — говорив Дамазий.

— А пан Антоній?

— Я не бавлю ся в філянтропію! — сказав великий песиміст, тримаючи довбачку в зубах.

— Дорогий віцепрезесе, а кілько ви жертвуєте? — спитав знов пан Петро Дамазого.

Бесїдника знетерпеливила ся напрасність тому відповів:

— Думаю, що ми зібрали вже досить великий капітал, тому дальші вкладки були-б зайвими.

— А я знов можу що найбільше доложити до круглих пятнайцять тисяч.

— Значить ся триста пятьнайцять рублїв — відповів пан Петро, стараючись так невинним словам надати їдке значінє.

Пан Дамазий, почувши се, зробив ся маєстатичним.

Прошу пана, — сказав — тїшить се мене дуже, що ви зазважали мій скромний удїл в тім підприятю. Я не люблю робити виговорів а тільки пригадую, що плян, як я давав вам, ви взагалї якось не дуже попирали.

— Дорогий пане Дамазий!.. — благав бесїдника Пйолунович, очивидно побоюючи ся, аби не повстала знов суперечка.

— Я навіть не пригадую собі ваших планів! відповів зухвало Петро.

— Не пригадуєте собі? — говорив дальше з іронїчним усьміхом бесїдник.

— А мій проект дошевих мешкань, на котрий я жертвував пять тисяч?

— Він був непрактичний, сказав ревнт.

— Звертаю увагу пана Дамазого — відізвав ся ученний Зенон — що я хотїв належати з вами до спілки.

Пан Дамазий кинув оком на досить витертий сурдут мудрця і говорив дальше:

— Я пропонував заложене висшої школи для женщин, певного рода університету, на котрий я давав два тисячі рублїв.

— Се також було непрактичне, пенсия непрактична! — перервав гнївно Дамазий. — Але звертаю увагу панів, що я також пропонував заложене акцийної фабрики і давав на неї...

— Перепрашаю, пане Дамазий. — сказав Зенон.

— І давав на неї тринацять тисяч рублїв — говорив Дамазий, не звертаючи уваги на Зенона. — А хто мене попер? хто хотїв належати до спілки?...

— Я, пане Дамазий, я! — крикнув Зенон. Я писав навіть про се меморияли.

— Ми говоримо про грошї а не про меморияли...

— Талан, мій пане Дамазий, талан!... кликав Зенон.

— Длятого не бачу доброї рациї попирати чужих планів, а тільки радо накину ще тисяч рублїв, коли вневните мене, що котра небудь з моїх ідей буде здїйснена — говорив піднесеним голосом Дамазий.

— Се не придасть ся на нїчо — внев нив ревнт.

— Коли на нїчо, то я вицофую моїх триста пятьдесять рублїв з позичкової каси! — крикнув віцепрезес.

— Нинї можете вицофати навіть триста тисяч — сказав пан Петро.

— Коли так, то і я цофаю своїх сто пятьдесять рублїв — відозвав ся пан судия.

— А я доложу сто мілїонів рублїв! — докинув ревнт. — Коли зі справи поважної маємо робити забавку, то зробім її, прошу!

При тих словах енерґічний ревнт почав крутити ся по сальонї, начеб шукав своєї ліски. Маневри ті, хотяй мали на цїли тільки се, аби найти капелюх, то одначе дивно охолодили зібраних.

Настала хвилева тишина, серед котрої до уший членів науково-суспільно-філянтропійного товариства від сторони сходів долетїв якийсь галас.

— Що се значить? — викрикнув Пйолунович і побіг до дверий, в котрих появила ся Вандзя з якимсь звитком на руках.

— Дїдуню! — закликала з голосним плачем дівчинка: вони кажуть, що ся дитина не жие!

Вона швидко перейшла через салю і зложила свій перемоклий тягар на президиальнім столї.

— Мій мемориял! — викрикнув перестрашений Зенон.

Було за пізно! На віковічнім меморияльї спочав справдї бліднй, холодний і скостенїлий труп дитини.

— Хто се приніс? — чиє се? — питав перестрашений пан Клеменс.

— То того пана, що вратував дїдуневи люльку — відповіла плачучи Вандзя.

— Що? Гофа? — дитина Гофа? — Янек! Янек! — кликав роспучливо старець.

Вбіг Ян.

— Говори зараз, що стало ся — що се значить?

— Прошу ласки пана, то було так. Стою я, собі в брамі з Я... я хотїв сказати: сто-

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Антона Климовича і Сина

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше насїне салати, моркви, петрушки, бураків цвиклових, цебулї, дынки, редьковки і т. п. в пакетиках по 10, 20. сот і вищ. Насїне пастівних бураків, мамутів, шільотів, тимотки, конюшини, кінського зуба по як найнизшій цїні. Мале замовлене на пробу вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня.

Китицї іменинові і весїльні в найгарнійшім укладї.

Просить ся докладно адресувати. Телеґрама: **АНТІН КЛИМОВИЧ, Львів.** 309 6—10

Пяне „хлопство“ тілько співав по шинках; до поважнійших ексцесів не прийшло так, що жандармерия не мала причини доінтервенциї. (А що з „wrzeniem“? — *Ред.*). В одним шинку арештовано лише Січовика, що відгрожував ся підпаленем міста. Стоїть ту відділ піхоти, котрого вид подїлав хвилево (!) успокоюючо на уми роз'агітованих січовиків. Населенє все остає під вражінем погроз; в ночи в многих домах не сплять.

Жабє. Прихід війска подїлав успокоюючо на січовиків. Хоч заховують ся спокійно (колиж були „неспокійні“? — *Ред.*), однак міни у них низиваючі (!!). Сподївають ся (!) однак, що в виду сильної агітациї (!) і численного напливу селян з сусїдних сїл прийде до поважнійших розрухів і кров поллє ся (!). На разї спокій.

Жабє. Як довідую ся, селяни-Поляки (де там в селяни-Поляки? — *Ред.*) приготовляють ся до евентуальної оборони. Ночию вартує значна громадка селян, щоби в разї нападу (!) бути в поготовлю. Роботи в поли майже устали.

Коссів. Від кількох днїв кружили в Коссові глухі вісти, що 5-ого с. м. будуть „kozakie paniw i żydiw rizaty“, а до вибуху розрухів причинило ся безперечно арештованє Соломійчука. Відгрожували ся, що як не випустять его, то збурять суди в Кутах і Жабю. На сю вість скріплено жандармерию о 22 люда. Нинї в ночи дїйсно вибухли (!!) розрухи в Жабю. Після горячих поголосок, мали „сїчовики-козаки“, котрих там мав бути около 800, збурити тамошний суд (!!) і сильно побити „paniw“ (певно урядників).(!) Цїлу ніч був живий обмін депеш між Жабєм, коссівским староством, намісництвом і комендою в Коломиї. Жиди на ґвалт еще в ночи опускали Жабє. Нинї о 8-ій рано переїхали через Косів дві компанії війска до Жабя. Впрочім нема вістий, а в Косові цїлком тихо. Власне відбуває ся бранка, при чім, як звичайно, нині рекрути викрикують по улицях. Один з урядників (Марковский) оповідав що на послїдних зборах в Жабю, котрі він розвязав, Січовики мали около 30 однакових револьверів.(!!) Очивидно, що звідкись осторонь заосмотрює ся їх в оруже. Певне, що можемо діждати ся може еще навіть дуже прикрих часів...“

Супротив тих безличних ложий, які дальше перепечатують ся в „Dziennik-y polsk-im“ і йдуть відтак в широкий сьвіт, вистарчить навести хочби отсї телеґрами „Gazet-и Narodow-ої, часописи Русинам ворожої, поміщені там в суботнїшнім числї: (106 в 8 мая) Жабє: Нїяких розрухів нема. Мабуть на нїякі й не заносить ся (nie zanosi się) Косів. В Коссові і околици повний супокій (zupełny spokój)...

А тепер вже лиш лапідарно, — тим більше, що маємо над собою драконливу львівску прокураторию — додамо до повищого — так сказати — справоздання з ситуациї еще отсї дрібні сухі факти і помічена:

1) Брехнї „Wiek-y Nowego“ і других гаматистичних польских дневників, помимо їх доказаної і очивидної ложности пускає дальше в сьвіт урядове бюро кореспонденцийне, яке істнує при ц. ц. львівскім намісництві. Так пущено сї вісти до віденьских дневників, а в повній основі до „Fremdenblatt-y“, обсадженого Ляхами і спольонїзованими Жидами та стоячого на услугах мівістра „родака“ Голуховского, де отже була певність, що вість, помимо ей очивидної сенсацийности, піде несцензурована в повній основі. Що впрочім та кольпортажа брехень „Nowego Wiek-y“ et Cmp. походить від урядового кореспонденцийного бюра у Львові, о сім можна переконати ся з „Czas-y“ ч. 106 (wydanie poranne з дати неділя д. 8 мая 1904) в котрім на шпальтї 2 в долинї поміщені в телеґреми з „Wiek-y Nowego“ з того-ж дня 8 мая, при чім редакция „Czas-y“ вважала за відповідне не брати донесени на свою одвічальність, але, знаючи його неправдивість, виразно додала „Lwów (B. kor.)“ — значить Львів, Бюро кореспонцийне.

2) Намісництво не видало доси нїяких заряджень в цїли успокоєня заалармованої польскою пресою людности і не вислало доси нїкого до переведеня дисциплїнарного слїдства на місци.

3) Команда жандармериї не вислала також нїкого доси на переведенє слїдства в справі неправдивих донесень місцевої жандармериї.

4) Ні одна з польских часописий кольпортуючих ложні вісти (Wiek nowy, Dziennik polski і Słowo polskie) не підпала доси конфіскатї, хоч прим. „Wiek nowy“ помістив в дальшім тягу вісти, котрі не тілько можуть кинути острах але і викликати забуреня в цїлім краю. Рівнож ми бачили на власні очі і чули, як сензацийний „Wiek nowy“, котрого телеґрами ми отсе перепечатали, розношено і озкидувано в суботу вечером по улицях Львова під окликом „Rusini rzną Żydów i Polaków“, але дїяло ся то без перепон і шовінїстична шмата розійшла ся в кільканайцять тисячах примірників, так що на другий день в неділю навіть в трафіках не було вже майже ні одного екземпляра.

5) О слїдстві карнім проти розширюючих ложні і непокоячі вісти також доси „ані слуху ані духу“...

— Русини! Памятайте на Народний фонд і на українъско-руску бурсу в Новім Санчи!

З заточеня.

[*Допись.*]

Дивно тихо на заточеню. Минувших лїт проявились були обяви якогось житя, поривки до орґанїзациї; та на жаль всьо затихло, а лишив ся тілько біль та завід в душі тих, що ждали якоїсь помочи, якоїсь полекші. Сей стан запепаду тим більше вражає, коли порівнати з ним сильний народний рух, який проявляє ся у східній Галичинї.

Пригадуємо, як то недавного часу спинали ся з Мазурщини до „Дїла“ дописи з всїлякими проектами, аж вкінци сам ініціятор оголосив, щоби більше не писати, бо справа орґанїзациї руских заточенців на Мазурщинї є на добрій дорозї. І ждали ми терпеливо, аж ось і рік минув уже, а про якусь орґанїзацию ані слихом не слихати.

Між иншими проектами орґанїзациї був і такий: не шукати на разї нових доріг і форм, а йти утертим уже шляхом та дучити ся в товариствах, котрі позакладано вже й на заході. Оттак товариство „Просьвіта“ має вже свої філії в Новім Санчи і в Яслї, а свої читальнї в обох сих містах і в Кракові. Ті товариства мають на заході далеко важнїйше і ширше значінє нїж на сході, бо вони тут є для Русина всїм, підтримуючи не тілько его національного духа але й прадїдний обряд. І здавало ся, що справдї можна би поки-що заспокоїти ся тим проектом. Краківска громада — найсильнїйша на заході, але мабуть слабо зорґанїзована — могла би обняти один округ, сандецка другий, рящівска третий, а ясельска четвертий. Кождий з тих осередків міг би заопікувати ся заточенцями свого округа, остаючи заразом в тїснїй звязи з иншими округами. Згодом могла би така орґанїзация перетворити ся в иншу, загальну і спільну для цїлої Мазурщини. Колиж бо й до сего ще доси не прийшло! А шкода! Бо кілько сим способом далось би зробити, вказує Новий Санч, котрий — доси сам один — пішов сим шляхом.

Несповна перед двома роками заложили новосандецкі Русини філію і читальню „Просьвіти“ в Новім Санчи, і з того часу став се місто осередком житя заточенців на широкий округ. Що року на Різдво, Великдень, Йордан з'їздять ся Русини з Живця, Сухої, Лїманової, Старого Санча, Лонцка, Горлиць, Грибова, Пільзна, Тарнова, Дембіци, щоби бодай в ті великі сьвята почути серед рідної громади рідну бесїду і пісню та бути на своїм богослуженю. Хто раз бачив тих людий при такій нагоді, той доперва може як слїд оцінити вагу народних сьвятощів та зрозуміти криваду, заподіяну Русинови вигнанєм на Мазурщину. Заохочені першими успіхами новосандецкі Русини, згуртовані у філії і читальнї „Просьвіти“, уладили в минувшім році першу аматорску виставу театральну, вечеринці св. Миколаївські для дітий руских заточників, спільну проскурку і сьвячене. Найвеличавійше обходжено Йорданьске сьвято. А знов сегорічні великодні сьвята зазначили ся гарною овациєю для п. Вас. Яворского. Коли всї гості зібрали ся в просторих комнатах читальнї, совітник Лїнииньский вручив п. Яворскому іменем руских заточників прегарний адрес з подякою за щиру і невтомиму працю для нашого народу. Зворушений до сліз, приняв п. Яворский той скромний знак признаня, запевнюючи, що буде воно ему завсїгди осолодою в прикрих хвилях і заохотою до дальшої хочби найтяжшої працї.

Коли в Старім Санчи заложено учительску семинарию, видїл новосандецкої філії „Просьвіти“ заопікував ся учениками-Русинами — є їх там 27 — і утворив для них окремий фонд запомоговий та настановив таки на місци в Старім Санчи свого делеґата, котрий безпосередно опікує ся ними і іменем філії удїляє запомоги.

Вкінци розпочала ся в Сандеччинї минувшого року також праця на економічнім полї. Заложено в Новім Санчи „Лемківский Банк“, а про его гарний розвиток сьвідчать місячні справоздання, оголошувані в часописах. Не пошкодили ему напасти лемківской монгольщини, що зараз кинула ся завзято на сю інституцию. Заборонювано Лемкам під грізьбою кар пожичати або вкладати гроші в тім банку та голошено всюди, що се тілько лапка на лемківскі гроші, наставлена хитрими українчиками.

Останними часами завзяв ся в Санчи комітет для будови церкви. Праця поступає, а успіхи були би ще лїпші, якби не напасти водирея нацанщини о. Качмарчика, що енерґічно агітує за абстиненцию від так сьвятого дїла.

О.

Війна.

Пізнїйший рапорт ґенерала Курокі доносить, що Японцї похоронили 1.400 убитих Росиян в 506 лежить в японьских лязаретах. Число раненых, яких притранспортовано до Фенванчену, Ґенерал Кашталїньский подав на 800. З того виходить, що Росияни стратили в убитих і ранених 2.900 людий. Тут не вчислені ті, котрі дістали ся в японьский полон.

Приватні телеґрами з Токіо доносять, що дня 6 мая Японцї обсадили Фенванчен (Fönghwang-tschöng). Росияни перед уступленєм знищили всї магазини. Коло Гуянцину прийшло до битви з російским віддїлом в силї 2000 вояків. Росиян розбито, а 400 полонено. Японцї забрали також 6 гармат, але Росияни вже перед тим попсували їх. В ночи з вторка на середу ґенерал Курокі наказав марш війска на Тансанчен. Прийшло до дуже завзятої битви. Страти по обох сторонах дуже великі.

Про виладованє японьских військ на півостровї Ляотун японьский адмірал Госал доносить, що в четвер о год. ½6 рано появили ся на водах півострова три торпедовці семої японьскої дивізиї. Російску патрулю острілювано з кораблїв. Відтак вояки маринарки і капітан Номото одержали наказ вийти на берег. Як раз був відлив моря і немож було послугувати ся човнами. Матрози позіскакували з кораблїв в воду, котра їм сягала по груди і йшла через 1000 метрів в водї. О годинї 7 м. 20 матрози станули на березї, обсадили висші місця і встромили японьску хоругов. Канонїрки мали тимчасом відвертати увагу Росиян. Помічено 100 російских вояків, з кораблїв привитано їх сальвою і убито значне число. Коли надплила фльота і побачила на березї японьску хоругов, зачала о годинї 8 виладовувати військо. Виладовано перший віддїл другої армії.

З Токіо доносять, що Японцї порозбивали малі російскі відділи, обсадили Порт-Адаме (на західнім березї півострова) і знищили телеґрафічне і желїзничне получене, так що Порт-Артур є відрізаний від сьвіта.

Що Порт-Артура замкнений для всїх більших кораблїв, стверджує урядовий рапорт Того. Він доносить що сконбінована фльота японьска замкнула сей порт дня 3 мая. Два панцирники Акаші і Чокаї, 4 фльотилї протиторпедовців і 3 фльотилї торпедовців пустили ся з брандерами дня 2 мая в сторону Порт-Артура. В короткім часї схопила ся буря, котра псувала операциї, отже командант видав наказ, аби їх здержати. Однак сей не дійшов до кораблїв і 8 брандерів віхало до порту, мимо сьвітла російских рефлекторів і сильної канонади. Брандери вминули також російскі міни. Вїзд до порту замкнений, бодай для панцирників і кружлячків. Японьска фльота липнилась до рана і виратувала половину обсади брандерів. Два японьскі торпедовці ушкоджені. З иншого жерела в Токіо доносять, що при тім атаку погибли: 1 офіцир і 6 вояків; ранених було 5 офіцирів і 15 вояків; пропало 14 офіцирів і 76 вояків. Разом було отже на брандерах 161 людий, з котрих виратовано 44, а 117 погибло, або дістало ся в російский полон.

(Телеґрами).

Петербург. Алексеєв доніс, що военну касу забрав до Мукдену. З Петропавловском пішло на морске дно 60.000 рублїв. Зразу говорено о 12-и мілїонах.

Париж. Росия дістала позичку в висотї 800 мілїонів франків. Говорять, що в слїдуючім тижни Росия затягне другу таку саму позичку. Японьска позичка в сумі 10 мілїонів фунтів штерлінґів остаточно полагоджена. Емісия буде переведена виключно в Льондонї і Ню Йорку. (Російска позичка більша від японьскої о 520 мілїонів корон. *Ред.*)

Льондон. Дневники доносять, що в два дни по битві під Кулїнченом прийшло до битви під Гаматоном, в котрій погиб ґенерал Кашталїньский. З иншых жерел доносять, що Кашталїньский вислав по битві під Кулїнченом рапорт до царя і застрілив ся.

Памятайте на будову театру!

Справи заграничні.

Бунт Герерів.

Завзятий опір, ставлений Герерами німецким військам в полудньово-західній Африці, був несподіванкою так для самих Німців, як загалом для прочого сьвіта. Зразу задивлювано ся на бунт чорношкірців в полудньово-західній Африці, як на звичайну мурииську рухавку, котру здавить ся двома компаніями кольонїяльної піхоти. Небавом показала ся потреба висилки значної експедициї, а нині по герерских побідах під Овікореро, Окагарнї, Оґанїіра і Отакумба, Німеччина приступає до правильного веденя війни з збунтованим племенем. В тій цїли має наступити експедиция нових військових сил до Африки, як і доконано змін в военній управі на полудньово-африканьскім терені.

Команда німецких військ в тамошній кольонії спочивала доси в руках кольонїяльного ґубернатора Лиїтвайна. Его як-раз обвиняють правлячі німецкі круги за вибух герерского повстаня, а іменно причину сего-ж добачують в... поблажливости Лиїтвайна супротив Герерів. Вічна пісонька всїх заборців і гнобителїв! Лиїтвайн настав іменно ґубернатором полудньово-західної африканьско-німецкої териториї не що давно, а заставши в кольонії неможливі відносини і передаиджуючи фатальні наслїдки тираньскої та розбишацкої господарки німецких фармерів та торговців, видав для ві управильненя деякі розпорядженя в оборонї Герерів. Средство показало ся однак уже спізненим і кипівь, яке Лиїтвайн застав серед герерских племен, замінило ся в бунт. Берлїньскі круги, за підшептами африканьско-німецких спекулянтів, що як-раз своїм безоглядним визиском довели до повстаня, — добачили причину повстаня в браку рішучости по сторонї ґубернатора, оставили его однак на становищи, виходячи з засади, що він сам повинен направити, що попсував.

Лиїтвайн, добрий цивільний адміністратор, не є однак нїяким мілїтаристом, а коли ще війна протягла ся і дала доси відомні результати, подав ся до димісиї. Берлїньске правительство не хотїло виправдї принята ві, однак опінїи військових кругів і самого цїсаря заважила та Лиїтвайна увільнено виправдї від військової управи, задержано однак при цивільній, бо нїхто лїпше від него не знає тамошних обставин і відносин і нема нїчого, хто міг би по нїм обняти управу. Військову команду натомість віддано ґенералови Тотї. Тота, чоловік 56-лїтний, відбув як офіцир француско-німецку війну, в 1894-ім році був комендантом німецкої експедициї до полудневої Африки і брав участь в експедициї китайскій. Жовтір се досьвідний, тож коли вже его призначено до здавленя Герерів, то мусить з німецким панованем на африканьскім полудни бути кепско.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Спільні делеґациї.

Відень. Wien. Ztg. оголосила цїсарске письмо, скликуюче сесию спільних делеґацій на 14 мая до Будапешту.

Будапешт. По відчитаню королївского письма, скликуючого делеґациї, сойм вибрав безпроволочно членів делеґацій.

Експедиция до Тибету.

Льондон. Дня 5 с. м. 700 Тибетанців з Шіґатсе заатакувало місцевість Квансе. Атак відперто. Тибетанці стратили 250 убитих і ранених. Анґлійці мають двох ранених.

Підпольна Росия.

Париж. На просьбу російскої амбасади француске правительство вигнало двох російских революціонерів Брудзева і Воракова. Перед кількома тиждними вигнано їх також з Швайцарії за оголошенє письм против царя.

НОВИНКИ.

— **Під увагу краєвій дирекциї скарбу!** Пишуть нам: Поляки в Жабю закупили вже площу і як зачуваємо, вскорі зачнуть будувати „kościółek“. Цїкаве лише, для кого, бо в Жабю кромі кількох урядників та ремісників, що є Поляками, проче населенє чисто руске. Та на все найде ся рада. Тутешні урядники-патріотники вичитали десь, що Гуцули то сама збиранина, бо ще за Марії Терези Поляки утїкали в гори, поселили ся там, але під напором агітацій руских „попів“ зрущились. Отже тепер патріотники вишукують тих „полякуф“, а найбільше відзначусь в тім якийсь Władysław Łucki, бувший військовий капрал а тепер практикант податкового уряду в Жабю. Через се вишукуване „полякуф“ той панок не має навіть часу урядувати, бо вічно на „посєдженях“ а часом цїлими днями его в урядї не видати. Краєва дирекция скарбу певно дивуєсь, чому в податковім урядї такі страшні залеглости, що навіть податкові книги за рік 1903 не замкнені і рахунок не предложений. А ось чому: нема кому робити. Практикант Луцкий не має часу такими річами бавити ся, бо має важнїйші справи. В сїчни і лютім с. р. давав сей панок три балї на дохід T. S. L. і стратив через то 12 робучих днїв, бо на кожде устроєне такого балю потребував 4 дни, іменно два дни перед а два дни по балю. Але щоби не був застій в роботї, то пани запрягли екзекуторів до бюрової працї і сї бідаки замкнуть табелї, як не зайдуть які перепони, бо Луцкий заставляє їх писати „odezwy“, та рїжні справоздання в справі T. S. L. та „kościółka“, котрі потім розсилають по сьвітї в цїли збирани складок. Очивидно, що сторони терплять через то великі недогоди, бо нераз доводить ся їм чекати і пів дня на пана Луцкого, аби заплїквідував їм податки. За такі подвиги дістав п. Луцкий звідкись „zarewnienie“, що при найблизшій номінациї стане ад'юнктом. Гуцули були би дуже вдячні краєвій дирекциї скарбу за іменованє вже раз п. Луцкого ад'юнктом, та розумів ся, не для Жабього, але на Мазурах, де він міг би справдї дуже богато прислужити ся коло „ojczyzny“. — *Русин.*

— **В справі креованя руского видїлу правничого у Львові.** З кругів молодежи довідуємось, що видїл „Кружка правників“, відповідно до ухвали ніча правників з 18. марта с. р., виготовив в тій справі меморіял і вислав з ним двох делеґатів до Відня, котрі

тими днями будуть приняті на авдиенції у міністра просьвіти д-ра Гартля.

— **Руский вечерок на жовківскім передмістю у Львові.** Вчера устроїла новозаснована „Читальня Просьвіти“ на жовківскім передмістю у Львові свій інавґураційний вечерок, котрий випав — треба признати — з кождого боку знаменито. Вечерок відбув ся в великій сали „Zdrowia“ при ул. св. Мартина ч. 22 а на его програму зложили ся: дві деклямації: Шевченкове „До Основяненка“ (деклямувала сьміливим голосом і удатно п-на Кордюківна) і Федьковича „Довбуш“ (деклямував п. Климко нар. учит. з під Львова), дві сольові продукциї в супроводі фортепіяну (Артемовского „Ангел ночі“ і „Чорна хмара“ — дует, та Матюка „Веснівка“) й чотири продукциї мішаного і мужеского хору. Вечерок отворив відповідною промовою о. С. Мохнацкий, взиваючи присутних до живої діяльности в користь товариства та бажаючи ему як найкращих успіхів. Товариство повинно згуртувати всіх Русинів тої части міста без ріжниці стану, бо „ми всї кривджені і тяжко працюємо на кусень хлїба“ а одушевляти нас повинна одна ідея і солїдарність. Міщаньство жовківскої части міста було колись славне, а хоч на час заснуло, то тепер повинно забрати ся до тим живійшої праці, поруч з руским селяньством і міщаньством цїлого краю.—З продукций вокальних на вечерку треба піднести передовсїм соля п. Процикївної і дует: „Чорна Хмара“ виконані п. Купчинською і п. Білобрамом. Голос у обох солїсток дуже приємний і доволї сильний а особливо у п. Процикївної він надаєсь до концертових сольових продукций і колиб тільки п. Процикївна вишколила его належито та освоїла ся з публичними виступами, то могла-б з поводженем сьпівати і на більших концертах. Що-до хорів, котрими умїло дириґував п. Купчинський, урядник ц. к. дир. скарбу, то дуже удатно випало путпурі Лисенка з народних пісень, котре хор в кінцевім уступі мусїв повторити, і Колесси: „Козаки в народних пісняхъ“ виконане мужеским хором. Додати при тім треба, що оба хори складали ся виключно з членів читальнї, як і загалом, що цїлий концерт був виконаний виключно власними силами товариства. Короткого з конечности справоздання з того вечерка ми не могли-б замкнути, щоб не згадати ще про п. Климка, котрий нам своєю вдатною деклямациєю прямо заімпонував. Деклямациї належать взагалї у всїх вечерках до найнудніїших точок програми і їх вставляє ся лише по традицийному звичаю і з конечности — та тим разом ми мусимо сказати, що деклямациї слухали ми вперве з увагою і правдивим заінтересованем та вдоволеньем. У п. Климка правдивий, вродженый, а так по правдї рідкий декляматорский талант і було-б пожадано, щоб п. Климка могла почути колись і ширша руска публика на більших концертах і вечерках. Інавґураційне сьвято закінчило ся около години 9 вечером а численно зібрана публика розійшлась одушевлена з піснею на устах: „Ще не вмерла“ і „Не пора“. Вчерашним вечерком читальня зробила гарний початок і дай Боже, щоб за тим початком пійшов що-раз красший розвиток товариства, як і загалом руского духа і житя на жовківскім передмістю.

— **Із Зборова.** Дня 1 с. м. відбуло ся в Зборові аматорске представленє „Тимко Капраль“ при участи около 300 осіб. Доходу brutto було 340 К, з чого чистий дохід 60 К, призначені на будову „Народного Дому“ в Зборові і зложено на щадничу книжку. Заповіджений концерт в честь Т. Шевченка з причин комітетом непризнаних дня 8 с. м. не відбуде ся, але доперва дня 5 червня с. р. на котрий комітет має честь запросити заздалегідь Вп. дооколичних сьвященників учителїв міщан та селян. Програму і близші вісти про концерт оголосить ся пізнійше.

— **Народний рух в Любачеві.** З Любачева пишуть нам: Дня 24 цьвітня і 1 мая відбуло ся заходом виділу читальнї „Просьвіта“ в Любачеві аматорске представленє „Наталка Полтавка“ виконане виключно мищанами, членами читальнї. Аматори грали із зрозумінем штуки і вивязались із своїх ріль зовсїм удачно. Особливши увагу звертав Тимко Кравс, яко Виборний і Пелягія Козак, яко Наталка. Сьпіви випали також зовсїм добре. Як першого так і другого представленя сала, таки власна, була битком переповнена. Першого разу явилась цїла місцева інтелїґенция з виїмком Русинів, котрих стерерізував загорілий москвофіл о. Гошовский, тутейший парох, котрий неперебирає навіть в средствах, щоби шкодити читальнї. О москвофільскій кирині о. Гошовского донесу ширше при нагоді. Друге представленє по зниженых цінах для міщан, відогране 1 мая, також вдоволило зовсїм і сала була також, але тілько мищанами, битком переповнена — так що успіхи моральні і материяльні дали добру надію на будуче і пробудили заінтересованє серед тутешнього міщаньства, котре доси занедбане помимо перепон починає горнути ся під народним стягом що-раз ревнійше до народного дїла. — *Свій.*

— **Клюб корупціоністів.** Вже онодї висказали ми аж надто ясно, що шахрайства, яких допускав ся пос. Валевский при помочи свого посольского впливу, не в відокремленим проявом, але одним лише звеном в цїлім ланцуху лайдацтв і безправств, які управляє цїла польска верховодяча кліка. Що другий обшарник, граф і член польского кола має на свій совісти якесь лайдацтво, вмішаний в якусь нечисту „здѣлку“, а доказом на се хочби сама така справа Валевского. В цивільній жалобі, внесеній против деревного підприємця бар. Бертольда Поппера, Валевский висьпівав сам своїх спільників. Коли именно війшов в конпахти з бар. Поппером, щоби всї деревні інтереси, які доси були змонополїзовані в руках нїмецкої фірми, перенести на нове польске товариство, котрого надзирающа рада складала би ся переважно з Поляків, уложив Валевский таку лїсту ради надзирающої: ґр. Антін Водзіцкий, ґр. Войтіх Дїдушицкий, бар. Юлій Влажонский і сам Валевский. До тих членів додав Поппер ще буковинь-ского краевого маршалка Лупула, ґр. Яна Стадніцкого і себе. Для всїх тих членів визначив Поппер річної платнї по 15.000 К. До тої чесної компанії приходить ще імя ґубернатора австро-угорского банку д-ра Льва Біліньского, котрий поперо его при сфінансованю своїм впливом в правительственних кругах. Так отже польске коло доставляє головного континґенту всяких „Verwaltungsrat-ів“, що за грубі гроші помагають всяким спекулянтам робити ґешефти. Не дивниця, що посольский мандат являє ся для польских шляхтичів таким приманчивим, і що до его здобутя уживають вони такого накладу гроший та инших „виборчих“ средств. Та не лише ґрафи Дідушицкі et tutti quanti помагали Валевскому в его „здѣлках“. Коли в р. 1900 спілка, зложена з Валевского, обшарника Агопсовича, радника намісництва Ґґермана та кількох инших ґешефтарів, робила інтерес з правительством, купуючи дерево з державних лїсів: Надвірна, Рафаілова і Зелена, то радник Ґґерман просив тодїшного намісника ґр. Пінїньского, щоби ужив свого впливу на лїсового надрадника Розенберґа для зискання для спілки полекш при списуваню контракту. Отже високий урядник в намісництві робить ґешефти з правительством і на користь свою та своїх спільників надуживав свого урядового становища. Не досить на тім. Коли тота спілка хотїла купити дерево з державних лїсів в Делятинї і Дорі, „посередником“ в тім інтересї був Адам Ґнджейович, б. міністер для Галичини, з котрим спілка прямо заключила умову, списану і зложену у адвоката д-ра Соловія. Екс-міністер Ґнджейович мав „пхати“ справу... Взагалї інтереси спілки „пхали“ ріжні личности. І так в протоколї засїданя з дня 19 сїчня 1901 р. находить ся такий уступ в звіті п. Валевского з переговорів з міністерством рільництва: „Оферовані нами цїни і сьвідоцтво сили капіталу позволять нам надіяти ся, що при сподіваним поперту наша оферта буде потверджена міністерством рільництва“. Отже всюди впливи, поперте, протекция, особисті ґешефти при помочи посольских мандатів.

— **Утеча убийника.** В марци с. р. придержано у Львові за обманьства на шкоду кількох еміґрантів, що удавали ся до Америки, якогось Иосифа Барека чи Барзека, а що був хорий на небезпечну недугу, віддано его до шпиталю, з відки утік. При кінци цьвітня зловлено его в Підволочиских, привезено до Львова і уміщено опять в шпитали. З відти утік в друге і бушує по краю. На другий день після утечі небезпечного пташка прийшли полїційні акти з Праги, котрі донесли, що Барзек був арештований за убийство сповнене в Сьміхові на своїй любовници Шубертовій, жінці зарібника. Підчас слїдства признано его божевільним і уміщено в шпитали, з відки однак утік до Галичини.

— **Дрібні вісти.** На катедру польскої літератури, опорожнену по Хмельовскім, фільозофічний виділ львівского університету представив міністерьву просьвіти unico loco д-ра Иосифа Каленбаха, б. професора університету у Фрибурґї, в Швайцарії. — Французский міністер заграничних справ Дельказе запросив заграничні правительства до висланя своїх делеґатів дня 18 с. м. в цїли ректифікованя адміністрацийних заряджень, які ухвалено на парискій конференції в 1902 р. в цїли спиненя торговлї дївчатами, а на основі котрих кожда держава має сповіщати з иншими, стеречи зелїзничі стациї і порти, які аґенциї ведуть торговлю і відсилати жертви назад до краю. — Суплент мужеской учительской семинарії в Тернополи Богдан Копитчак іменований головним учителем в тім заведеню. Цїсар надав кн. Софії Гогенбурґ, жінці наслїдника преостола архикн. Франца Фердинанда, титул „Herzogin“ з предикатом „Її Величество“. Доси княгиня мала титул „Fürstin“ з предикатом „Сьвітла“.

— **Концерт на дохід для погорільців в Бучачи і Ногорянці** устроює „Руский комітет ратунковий“ в Бучачи в четвер дня 12 мая с. р. в сали „Сокола“. Початок концерту о г. 8 вечером. Запрошеня висилає комітет лиш до замісцевих. Білети набувати можна в торговли п. Рогозиньского а вечером при касї. Надіємось, що з огляду на цїль сего концерту не відкажесь ніхто прибути, та через се прийти в поміч потерпівшим бідакам. — *Комітет.*

— **З Товмача.** Загальні збори товмацкої філії „Просьвіти“ відбудуть ся в Товмачи на клебані в домі п. Олекси Луцика, понизше антики, в соботу дня 14 мая с. р. о годинї 3 з полудня. Коли би о 3 год. не явило ся відповідне число членів, то збори відбудуть ся того самого дня о год. 4 без огляду на число присутних членів. Всїх П. Т. читачів „Дїла“ просить виділ, щоби зволили повідомити о тім членів замешкалих в їх місцевости і заохоти до численної участи.

— **Загальні збори тов. „кружок українських дівчат“** відбудуть ся дня 12 (четвер) мая с. р. о годинї 9½ перед полуднем в льокали тов-а „Руска Бесїда“ у Львові.

— **Пригадка для членів „Ризниці“.** Пишуть нам: Як було оголошене в інсератовій части „Дїла“, скликано на 12 мая с. р. надзвичайні загальні збори „Ризниці“, а на дневнім порядку поставлено між иншим також зміну декотрих параґрафів статута. Тої зміни жадає кліка Дудикевича et Comp. і то в тім напрямі, щоби забезпечити свою власть при кермі в тім товаристві, а загородити вступ новим членам через підвищене удїлу до квоти 100 чи навіть 200 К. Обовязком отже нашим є, явитись в поважній силї на тих зборах і своїми голосами не допустити до таких змін статута. Сей поклик звертаю до наших тямучих людий, що в членами „Ризниці“, щоби не жалували труду на ті збори до Самбора прибути, бо periculum in mora! „*Член Ризниці*“.

— **Товариство Руских Жінок в Рогатині** устроює в неділю 22 с. м. в великій сали тов. Руских Жінок вечерок з танцями. Початок о год. 8 веч. Стрій прогульковий або народний. Вступ на салю від особи 2 К. Дохід призначений на „Народний Дім“. Видїл старає ся, щоби забава випала як найлучше, проте запросив до участи академіків. Просимо о як найчисленнїйшу участь. — *Виділ.*

— **Пояснене.** Ѳ. Пантелеймон Городецкий, катехит в Товмачи, просить нас зазначити, що подана недавно в „Дїлї“ вість про нефортунну виправу до північної Америки та поворот до Галичини трех сьвящеників-москвофілів, між ними й о. Гогорецкого, не відносить ся до него.

Подяка. Преподобному духовеньству, Вповажненим, Настоятелям, своякам, знакомим, товаришам і функціонареви полїційної експозитури в Бродах, котрі віддали послїдну прислугу мому помершому мужови бл. п. Ярославови Рошевичови або зложили вирази співчутя, складаю сердечне „Спасибіг!“ — *Мария Рошевичева.*

— **Загальні збори членів тов. самопомочи лїкарів** у Львові відбудуть ся дня 10 с. м. у власнім льокали з отсим дневним порядком: 1) Звіт орґанізацийної комісиї. 2) Вибори до львівскої репрезентациї. 3) Внесеня членів.

— **Комітет театральний в Перемишли** зібрав від лютого до мая с. р. слїдуючі одноразові річні або місячні датки на будову руского народного театру в коронах: Датки одноразові взглядно річні через 3 роки: Преосьвященний Владика Чехович 600, Антонїна Чехович мати Преосьвященого 100, Иосифа Якубовска сестра 100, Др Теофіль Кормош 500, товар. кред. Віра 500, о. Емілїян Менциньский 207·48 с., о. Александер Зубрицкий 100 річно, Савин Будзиновский 50, Володимир Шанковский 24, Др Конст. Шпірнґер 20, о. Омелян Менциньский 10, Симеон Кочиркевич 10, Хомик Волод. 6, С. Ф. 5, сов. Гладишовский 5, сов. Гащиц 5, Др Гас 5, Др Блейхер 5, Др Пайпер 5, Др Гольдфарб 5, Др Ґанс 5, Др Шварц 5, Др Ерліх 5, Др Розенбах 5, Др Етінґер 5, Ваців Мария 4, Вахнянин Клим 2, Гумецка Павлина 1, Др Діямант 2, о. Иосиф Максимович 1, Корженьовскій Іван 2, Строконь Іван 1, Евгенія Чехович 2, Н. Н. 3, Максимович Иосиф 2, Катерина, Наталя і Славко Клицкевичі 60 с., М. Ґнатишакова 30 с., о. Кархут 40 с., Н. Зубрицка 1, М. К. 20 с., Оля Савицка 40 с., Н. Н. 1·40 с., Васильковска 20 с., Калимон Мария 1, Фільц Іван 50 с., о. Корнило Кузик від себе і парохіян в Беску 9, Іван Копистиньский 1, з пушки у Інституті для дївчат 68, з пушки у Бориса 22, з пушки в Торговли 4, з пушки в Сїчи 5·44 с., з пушки на Бесїді 2.

Деклярували і платять місячно: Авдикович Орест 2, Антоневич Марцеля 50 с., Борковска Мария 1, Бунько Іван 1, Войтович Петро 1, Величко Ярослава 1, Глібовицкий Клим 3, Гнатишак Лев 1, Гамчикевич Ром. 2, Гамчикова 2, Гамчикевич Зенобія 1, Грицак Теод. 1, Гдули Іван 2, Дикий Володим. 2, Долиньска Анна 1, Дозорців Володим. 50 с., Зарицкий Северин 2. Залеска Елєонора 1, Залеска Ванда 1, о. Кормош Омел. 3, Комарницка Юлія 1, о. Комарницкий Иосиф 2, Др Мих. Кос 10, Коритко Дмитро 5, Кліш Николай 1, Кравич Мария 1, Кмицикевич Катерина 1, о. Кархут Спірід. 1, Кізь Николай 50 с., Левкович Дмитро 1, Др Людкевич Михайло 2, Левицка Людмила 1, Малиновский Іван 2, Мануляк Іван 1, Матковский Іван 5, о. Мартинович Омелян 2, о. Несторович Лев 1, Наконечна Альойзия 1, Окуневска Ольга 1, Петричкевич Григорий 5, О. Омелян Погорецкий 2, Петровский Григорий 1, Пацлавский Аристарх 2, Правецкий К. 2, Примівна Мария 2, Е. Пацановский 2, Рак Антін 1, Ропицка Евгенія 1, Стебельский Ром. 2, Собчук Антін 2, Савчин Іван 1, о. Стрийский Іван 20, Теодорович Петро 1, Феданкевич Іван 2, Хирівский 2, Цеглиньский Григорий 5, Целевич Оля 1, Ціпановска Ольга 5, Ціпановська Евстахія 1, Чеховский Дмитро 3, Чичкевич Андрій 2, Чабан Назар 2, Др Чайковский Роман 2, Шехович Лев 5, Шведицкий Иосиф 5, Ярема Олексій 5.

До мая зібрав перемиский комітет готівкою 2904 кор. 82 сот. З тих гроший післав комітет до Краєвого Союза 2807 корон 48 сот., а прочі зложені на книжку щадничу в Вірі.

Померли:

— **Климентій Ілиньский.**, парох в Камінках, скалатского деканату, львівскої архієпархії помер дня 18 цьвітня в 74 році житя, і 46 сьвященьства. В. в. п.

— **Григорий Сухоровский**, священик-ювилят, парох в Конюшкові, брідского деканату, помер дня 17 цьвітня в 79 році житя а 52 сьвященництва. В. в. п.

— **Зиновія Карняк** жена пароха в Вельзї упокоїлась в Бозї по довгій недузї в 50 році житя дня 7. V. 1904, похорон відбуде ся 9. V. 1904. В. в. п.

— **В усїх справах** поради правної і взагалї народних належить звертати ся до „Народної Канцеляриї“, Львів, Ринок ч. 10.

З Товариств.

Загальні збори членів Товариства св. Петра.

Загальні збори членів Товариства помочи для убогих гр. кат. Церквей ім. св. Ап. Петра відбули ся дня 13 (26) цьвітня с. р. в музею гр. кат. духовної семинарії у Львові під предсїдательством о. Корнила Дудикевича, пароха в Плугові, в присутности Впреосв. Митрополита Впр. і Всесьв. членів львівскої митр. капітули, делеґатів філій товариства, перемиской о. крил. Михайла Мряца і станиславівскої о. П. Ступницкого і численно зібраних членів товариства.

Збори відкрив о 4 год. по пол. предсїдатель товариства, о. крилошанин Т. Пюрко відповідною бесїдою, в котрій по привитаню всїх зібраних, представив історию товариства від заснованя до теперішного часу і подякував в імени товариства за попираня стремлїнь товариства Впр. Митрополитови, о. офіцияльу А. Білецкому, оо. деканам, редакциї руских часописей „Дїло“, „Руслан“ і „Галичанин“, та всїм тим, котрі причинили ся до вельми успішного розвою товариства.

По виборі предсїдателем зборів о. К. Дудикевича, котрий покликав на секретарів оо. Иосифа Фолиса зі Скнилова і Іоана Давидовича зі Львова і по зложеню подяки о. офіциялом А. Білецким за численну участь в зборах, приступлено до порядку дневного і вислухано звіту секретаря о. Т. Яреми о діяльности виділу за р. 1903 і звіту касиера о. С. Мохнацкого о станї каси з кінцем 1903 р. (оголошений в 13 ч. львів. архиепарх. Відомостий за 1904 р.) Відтак на внесене о. декана Іл. Пачовского в імени надзирающої ради, уділено виділови абсолюторию і висказано ему признане за его ревну і успішну діяльність.

На основі реферату совітника п. Грабовеньского зі сторони виділу, рішено по дискусії зміну декотрих §§. статута, наслїдком котрої то зміни може між иншим виділ уділяти крім безповоротних також і зворотні запомоги церквам (§. 3) і увільняти членів селин від виносового (§. 5, 1), — а дальше, що загальні збори вибирають на будуче управляючий виділ на один рік, а не на три роки (§. 17, 1); та що коренний фонд має так довго побільшати ся, доки не осягне суми 2000 К. (місто дотеперішних 6000 К.) річних відсотків (§. 28), а то тому, що філії товариства мають свої окремі коренні фонди.

Предложене о. дек. Танчаковского, щоби підвисшити квоту церквам яко членам основателям одноразового датку із 50 К., а яко дійсним членам річної вкладки із 5 К. на 10 К. відкинено, а рішено інтерпретувати §. 4. 3. і §. 5. 2. в сей спосіб, що церкви не можуть бути членами-основателями.

Рішене проекту реґуляміну для виділу, предложеного сов. п. Грабовеньским відложено.

По мисли §. 16. 6. призначено із чистого доходу за р. 1903 в квоті 8.658·94 К. — 10% на коренний фонд в круглій сумі 800 К. з тим, що виділ має право ужити сей коренний фонд на позички церквам з пупілярним обезпеченем; — розділене же решти квоти 7.858·94 К. на запомоги церквам полишено виділови, однак з тим, що рішеня сих зборів мають обовязувати вже при розділеню сего-річних запомог.

ВПреосьвящ. митрополит, що сїдив з увагою хід дискусії і брав в ній живу участь, по якімсь часі відійшов, пращаний теплими словами предсїдателя товариства о. крил. Пюрка, за попираня товариства; на его слова Впреосьвящ. митрополит відповів, запевняючи, що все буде попирати цїль товариства.

По відкиненю внесеня виділу на признане евентуальної ремунерациї секретареви і касиерови виділу в висоті 10 К місячно, та по виборі о. Івана Давидовича на опорожнене місце заступника виділового, закрив о. предсїдатель о 8 год. вечером збори, а о. крил. Т. Пюрко подякував предсїдателеви зборів за провід а членам за участь в зборах.

Ц. к. Дирекция зелїзниць дер.

З днем 1. мая 1904 входить в житє додаток I до залучника з 1. сїчня 1903 тарифи часть II для вище наведеного звязку. — Додаток сей містить в собі безпосередні знижені цїни єдиничні для желїза і сталї поз. E. — 5 a) б) ц) д) е) ґ) г) к) л), для шруб, анкрів, ланьцухів, оцель, вісий і частий машинових з желїза і сталї зі стациї Відень дворець желїзниці північної і державної до розличних стацій в Галичині і Буковині.

Надіслане.

Др МИРОН ВАХНЯНИН

лїкар клїніки львівского університету і б. лїкар клїники проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 по-314 полудни **ул. Академична ч. 26.** 7—27

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

299 13—19

Адвокат Губіцкий

в Комарні глядає від 1 червня с. р. рутинованого концепієнта, обзнакомленого з провінціональною практикою. 343 1—3

Бруховичі! *Бруховичі!*

Одинокe прогулькове місце. Від 8 мая курсує 8 проходових поїздів там і назад.

Перворядну реставрацию, а також помещкання *для літників поручає*

332 1—2 **ФЛЯЙШЕР.**

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ц. к. уприв. галацкий инкицйий

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до переховання цінні папери і уділяє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституцій так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касі сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі заряджения.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім відділі. 374

Ученик VII. кл. гімн. глядить лекциї на село. Зголошення: А. Б. poste restante Гологори. 327 1—4

Піддячий, 19-літний, знаючий добре устав церковний, ірмологіон і напіви, глядає відповідної посади. *Ілярій Маздій* в Соснові почта Семиківці. 333 1—2

Позичок на застав пенсії уділяє Спілка кредитова, Краків, Баштова 9. 341 1—8

Півець церковний в середнім віці з добрим голосом занив би сейчас посаду. Близша відомість в Уряді парох. Новосілка, почта Язловець. 344 1—3

Однокий у нас:

„Підручник Історії рускої літератури“,

конечно потрібний при всяких іспитах, для самообразованя і плеканя нашої сьвідомости, висилає:

Застирець, Льв'ів, Длуґоша 21 по I К.

Три примірники 2 К. По книгарнях дороже. „Відповідь“ критикам даром. 338 1—4

Незвичайні успіхи викликує

ФРАНЦ. МЕНТОЛЕВА ГОРІВКА ГЕЛЛЯ

марки „Edelgeist“.

При натиранню усмирює біль, скріпляє мускулятуру і оживлює нерви.

При змиванню гігієнічно-профілянтичне средство против ослабленя з відсьвіжуючим запахом.

Ціна фляшки 2 К.

G. HELL & COMP. TROPPAU-WIEN.

Дістати можна у *Львові* в аптиках Піпеса-Поратиньского, В. Діля, Як. Байзера, Жигмонта Рукера; в *Коломиї* в аптиці Берґлера; в *Миколаєві* в аптиці Фрідмана; в *Перемишли* в аптиці Ґольдберґа; в *Рящеві* в аптиці Коритовского і С-ки в *Стрию* в аптиці Гертнера і в *Тернополи* в аптиці Мариана Крижановского. 50

Вже вийшов

II. випуск **„Практичних проповідей до руского народа“.** Сам II. випуск стоїть з почтою 2 кор., а хто з Вч. Отців зложить тепер 3 кор., той одержить II. випуск, а відтак в своїм часі і III. без жадної доплати. Зі взгляду на се, що цїлий наклад в лише в 1000 примірниках, прошу з замовленями спішити. В III. випуску будуть поміщені самі случайні проповіди. — *О. М. Кінаш,* арх сотрудник у Львові пл. сьв. Юра ч. 5. 301 7—10

Оголошене.

Дня 19 мая 1904 о годині 4 по полудни в сали Товариства задаткового в Комарні відбудуть ся

Загальні Збори

Спілки торговлї шкір в Комарні, товариства зареєстрованого з неограниченою порукою, на котрі всїх членів запрошує ся.

ПОРЯДОК НАРАД:

Розвязане спілки і покритє коштів ліквідациї. Коли того дня не збере ся одна третина членів Спілки, на основі §. 37 статута відбудуть ся другі загальні збори дня 26 мая 1904 в тім самім часї і місци і з тим самим порядком дневним. 342 1—1

Д. Ольховий. *Н. Вільчиньскиї.*

Для терплячих *на ревматизм, нервоболі, гостець, біль голови, біль зубів*

є знаменитим зовнїшним средством, клїнїчно випробованим

Іхтіоментоль

(назва право застережена)

виробу аптикаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА**

в Богородчанах.

Численні признания і подяки.

Ціна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплатно до кождої почтової станциї.

Щодень дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланєм належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 38 8—8

Ч. 40.881.

Оповіщенє конкурсу.

З початком шкільного року 1904/5 буде наданих одинайцять фондацийних місць в ц. к. військових заведеннях з фондациї під назвою „Ювилейна фондация цїсаря Франца Йосифа I.“

Услівя притятя оповіщує ся рівночасно в Gazet-I lwowsk-iй і за посередництвом всїх наукових заведень висших і середних.

Реченець до вношеня подань до краєвого видїлу уплива з днем 20 мая 1904. 336 1—3

Директор канцелярії: *Пйотровскиї.*

Продукция насїня і лісно-огородові шкілки

Тадея гр. Лубєньского

в ЗАСОВІ

почта і телегр. в місци, зелїзн. стация Чарна

поручають лїсне насїнє, всякі відміни фланц і дерев до лїсних культур, висаджуваня алей, закладаня парків, рожі і декорациїні корчі на солітери, підклади до щепленя, овочеві деревця.

Цїнник оплатно і відворотно. 194

ОГОЛОШЕНЄ.

Рада Надзираюча Повітового Товариства Кредитового в Сокалі, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, оповіщає отсим, що заповіджені на день 10 н. ст. мая с. р. надзвичайні загальні збори сего товариства з причини неправильного їх оголошеня не відбудуть ся. — Рівночасно оповіщає, що тїж самі **Надзвичайні Загальні Збори** Повітового Товариства Кредитового в Сокалі відбудуть ся дня 31 н. ст. мая с. р. у власнім льокалї (дім Шилкевича) о годині 2 пополудни із слїдуючим порядком дневним: 1) вибір трех членів Дирекциї; 2) внески членів. За Раду Надзираючу *Сильвестер Вітошинський* предсїдатель. *О. Миколай Кишакевич* заступник предсїдателя.

Видїл Філії Товариства Просьвіта в Сокалі оповіщає отсим що дня 16 н. ст. мая с. р. відбудуть ся о годині 22 в полудне в сали магістрату в Сокалі **Загальні Збори** членів тоїж Філії з слїдуючим порядком дневним:

1. Отвореня зборів;
2. Справоздане уступаючого видїлу;
3. Вибір нового видїлу;
4. Справа дому Просьвіти в Сокалі;
5. Реферат делеґата центрального видїлу;
6. Внески членів.

В день зборів о годині 9 рано відбуде ся для членів Філії Богослуженє в церкві сьв. О. Миколая в Сокалі. — *Видїл.* 326 2—3

Ровери з перворядних фабрик від 150 К і вище поручає торговля Івана Стернюка в Залїщиках. 328 2—3

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомаганя, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. Schwaner-Apotheke, Frankfurt a. M. 163 10—?

Перший ружкий склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 кр.
Ручні від 25 до 48 кр.
Обручкові ч. 41 по 77 кр.
Обручкові ч. 45 по 8 кр. (для грубої роботи).

Вч. Священникам і шк. Урядникам продаю на раты, як також і для селян на потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гавту безплатно. Цінники на жадане і даром 313

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

Повір! — Новість!

Чистий дохід призначений на будову дому „Сокола“!

З монограмом Сокола візитівка по 6 сот., 100 штук 5 К

Портрет Лисенка по 50 сот., в оправі по 2 К.

Брошки з гербом Руси	по	0·60 к
Шпильки „ „	„	0·50 „
Спінки пара „ „	„	0·90 „
Дармовіс „ „	„	0·40 „
Пушки на тютюн або папіроси з гербом Руси	„	2·50 „
Мошонки на гроші „	„	2·00 „
„ „ „менші„	„	1·10 „
Шпильки емаліовані з монограмом „Сокола“	„	0·40 „
Притискачі з Шевченком, Котляревским і т.д.	„	0·80 „
Льоси фант. льотериї Сокола (переписні листкі 10 родів) по	„	0·25 „
Облїґациї на будову дому Сокола	„	10·— „

Набувати можна в Соколї у д. Д. Кучики, справника.

Льоси набувати можна в Соколї, в „Народній Торговлї“, „Труд“ у Ад. Раппа Львів, ринок ч. 11.

Перший і найдешевший склад

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, скіряних виробів, російских кальошів, альбумів і ріжного рода переписних листів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір біжутерий. 532

Без конкуренції.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя	3·25.
„ „ на Підзамче	3·04.
„ Рави руской	6.46.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Рящева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белзця	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 15 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1 6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

з Любіня вел. 1·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белзця	9·30.
„ Тернополя	10·35.
„ „ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Стрия	3·05 11·05*.
„ Рящева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави руской	7·05*.
„ Перемишля до	30/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·15 передполуднем 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнійший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені львівскою (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформациї уділяє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудня а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Повідомлюю П. Т. руску Публику, що від кількапацятьох літ отворив я **робітню мужеских одягів**

при улици Рускій ч. 3.

Будучи Русином, хотїв би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецкі руки віддавати, а памятайте, що поправочи своїх людий, поправяте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє, пишусь

З поважанєм

340 1—52 **СТЕФАН ДЇДУХ.**

ІВОНИЧ

жерельно-купілеве і кліматичне завведенє в Галичині

(зелїзнична стация).

Щали солоно-йодо бромові і зелїзисто-йодо-бромові. Купелї солоно-йодові, ігличові, боровинові, газові як в Найгайні. Средства гідропатичні, масаж і лїчнича ґімнастика (ортопедичне заведенє доцента хірургії д-ра А. Ґабрияновского у Львові перенесене на лїто до Івоничча).

Лїчать ся: золки, живочі недуги, гостець, дна, кіла, недуги костий, шкірні і нервові, взагалї всякі недуги, що вимагають приспішеня відновы характеру.

Заведенє положене в чатинним лїсї поверх 400 метрів н. п. м. в чудовій гірскій околиці.

Вибране удадженє, висїдні помешкана, електричне осьвітленє, водопроводи, вода до пити жерелина, що бє із скали. На сего:ічний сезон прибудовано 2 нові доми в 60 комнатами. — Кольониця в місци, богослуженє щоденне. — Музика. Почта і телеґраф. Лїкарі заведеня: доцент д-р Ґабрияновский зі Львова і др Юзіяш Станиславский з Кракова, а також 4 пільновпрактикуючі лїкарі. — Сезон від 20 мая до кінци вересня. — В I. сезонї до 20 червня і III. від 20 серпня мешкана значно дешевші. — Увільня ся від такси на основі сьвідоцтва убожества уділяє ся лише в I. і III. сезонї. — Замовленя на мешкана, воду, сіль, луг і мух приймає і всяких поясненъ уділяє

ДИРЕКЦИЯ

337 1—6 **жерельно-купілевого заведеня в Івоничи.**

Лінія Кунарда

з Трієсту до Америки.

Відходять найлїпші і найбезпечнїйші пароплави

14 мая 1904 „Панонія“

28 мая 1904 „Ультонія“ 334 1—5

Уповажнене ц. к. правительством заступництво **Кунарда** для Галичини Львів ул. Вравірівска 6.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянського. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

По конфіскаті другий наклад.

Ч. 92 і 93. Львів, Второк 27 Цьвітня (10 Мая) 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		*за границю:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поджки і инші приватні оголошеня числить ся по 30 с. за стрічку.

Польска мафія.

Сконфісковано

Сконфісковано

„Так на разї стоїть справа в Жабю, Косові і Кутах, а що стало ся дальше напишу."

Ляхи тимчасом гуляють. Якісь польскі опришки телеґрафують дальше несотворені річи до польских часописей для покрити акциї, а в суботнїшнім „Wiek-y now-im" (ч. 859 з 8-го мая 1904) вже по ствердженю неправдивости донесень деякими й польскими дневниками, поміщено під датою 8 мая слїдуючі „телеґрами":

Коломия. (від „специяльного" кореспондента!) Наслїдком ненастанних грозьб (!) сїчовиків у цілій околици косівского повіту панує величезна паніка (!). Крім висланого вже вчера війска до Косова і Жабя, зажадало староство також поспішної висилки військової асистенциї до Кут. Трийцять жовнїрів під командою поручника Местека виїхало нині в понудне там возами. Поводом замірєної різні „łachiw i żydiw" (!) були без квестиї два ославлені борителї, Попель і Юра Соломійчук (!). На скликанім недавно вічу сїчовиків, на котрім проводив звісний боритель, „ksiądz-radykał" Попель, парох з села Довгополе коло Косова, ославлений Юра Соломійчук з Жабя, індивідуум каране 2-лїтнею вязницею за морд, (за сю клевету п. Броніслав Ласконїцкі, коли той брехні вчас не відбреше, то ще певно дістане ся під ключ, як і загалом редактор Wiek-y now-ого за всю ту злочинну сензацию з „бунтом" повинен засмакувати кримінального вишочинку! — *Ред.*). а крім того чимало разів за бійку, пїятику, промавляв незвичайно підбурюючо. Виказував він видуману кривду Русинів, спричинену панованем Поляків і Жидів, і в спосіб цілком недвозначний мав мабуть (ага! *Ред.*). вшивати сїчовиків до оборони угнетених Русинів і доходжена своїх прав, почім роздавали членам „Сїчи" рїжні відзнаки. (Но, то не так страшно! — *Ред.*). Місцеві власти, наслїдком одержання з Жабя і з Кут вістки (а хто ві подав? — *Ред.*) о грізній поставі сїчовиків, арештували їх видимого голову (Соломійчука — его-ж арештовано на зборах в Полянцї! — *Ред.*), котрий остаточно мав висьпівати, що день 6-мая назначено собі потайно, яко день пімсти на Поляках і Жидах за кривду і недолю Русинів — Природно, що ті зізнання (!) ославленого и розвідника викликали в цілій околици величезний переляк; десятки телеґрамів від сусїдних дїдичів, урядників, купців і т. д. відїйшли до намісництва і політичних властий в Коломиї і Косові, з прозьбою о поміч і охорону. На просьбу косівского староства відїйшло до Коломиї військо, котрого прихід незвичайно перелякав, а заразом успокоїв горячокровних синів переслїдуваної Руси. Тому належить надїяти ся, що панове сїчовики з о. Попелем на чолї, спустять трохи з тону і успокоять ся".

Косів. В Жабю панує на разї (!) спокій. Гуцули, під'охочені горізною, волочать ся дорогами і виправляють авантури (страх! — *Ред.*) — випадку досї однак не було нїякого. (А деж „бунт"? — *Ред.*). Староство скріпило жандармску стацию о 40 людий. Заряджено кілька арештовань.

Кути. В однім місци (а не ласка сказати би: де іменно? — *Ред.*). Гуцули замірялн (!) вивернути телеґрафічний стовп, але жандармерия, вчас інґеруючи, перешкодила сему. (Хто хотїв би переривати телеґрафічне полученє, то вистало би ему перетяти дріт! Се-ж знав всякий мужик, тілько не знають чи не хочуть знати брехуни с Wiek-y nowego! — *Ред.*). Жандармериї прийшов в підмогу віддїл пїхоти зложений з 30 людий.

Жабє. З причини арештованя в Полянках кошового „Сїчи" Юрка Соломійчука серед Гуцулів панує величезне збуренє. Прибувший на місце комісар староства Лишковскі видав відповідні заряджена для утихомиренн населеня. Подражнені арештованєм Соломійчука Гуцули відгрожували ся голосно, що відібють его. В Кутах арештовано Гуцула, Гната Чорнокнпша, котрий, прийшовши до склену, заявив присутним, що прийшов довідати ся, що дїє ся з арештованым Соломійчуком, бо, як его не увільнять з вязниці, то Гуцули відібють его.

Коломия. Арештованого Соломійчука привели жандарми вчера до тут. вязниці. Причиною сего було, що сїчовики в Кутах хотїли нині в ночи увязненого увільнити силою. До Жабя виїхав з Коломиї радник суду Вішневскі, щоби дальше слїдити справки (!) ади. Трильовского, орґанїзатора і заложителя „Сїчий". Досн всюди спокій.

Кути. Ніч минула спокійно. Сильні патрулі ходять містом. До міста напливають що раз то нові громадки руских селян. Кождий з них посїдає грубий костур. Ночують звичайно в передміских коршмах, звідки часом чути „Що не змерла". (!) В однім з шинків, при дорозї до Косова, один з сїчовиків (звідки знає Wiek, що се був сїчовик — *Ред.*) ударив вчера по полудни кулаком в голову бабу-Польку так сильно, що вона непритомна на землю. В замішанню сїчовик утїк. (!) Мав (!) то бути низький брунет з зарослим лицем. Присутні в шинку оповідали, що се мав бути академік, перебраний за хлопа (!).

Кути. Вчорашне пополудне перейшло спокійно, але замітне „wrzenie"

---

24)

Болєслав Пруо.

Палата і рудера.

З польского переклав

О. П—к.

(Дальше.)

Тимчасом в брамі каменицї сидїв на камени убогий старець. Дощ спливав йому з одежі і волося, а він, гойдаючи на руках дитину, бурмотїв монотонним голосом:

— Підемо гайтї, Гелюню!... підемо гайтї!...

Пйолупович старав ся успокоїти Зенона, а Дамазий намавляв ревита до спокійного вислухання мемориялу. Але обиджений ревит, піднесеним голосом відповів:

— Мій пане Дамазий! Я волю сто разів умертн від кулї пана Зенона, як бути занудженим на смерть слухаючи його студентских меморияліз.

Вкінци, оба противники зажадали увільнення зі своїх високих урядів, на що усї згодили ся. А що пан Зенон ручив честю, що ревита на поєдинок не визве, тож оставили їх судьбі і з'орґанїзували ся на ново.

Тепер Вольский забрав голос:

— Здаєть ся, панове, що тепер уже нїчо нам не перешкаджає поговорити про позичкову касу?...

— Просимо, просимо! — відповіли хором.

— Отже в квестиї тій насувають ся чотири слїдуючі питаня. Перша тичить ся концесиї...

— Про неї поговоримо пізнїйше — сказав ревит.

— Добре! Друге висота проценту... Отже я пропонував би чотири від ста на рік.

— Вісїм не є за богато, а стягне капітали — відізвав ся ревит.

— Нехай буде вісїм — сказав Вольский. — Трета точка тичить ся ґваранциї...

— Ґваранциї достатчають ручителї, розуміють ся відвічальні...

— І на се годжу ся! — четверта точка тичить ся висоти наших вкладок...

— Се найменше! — відізвав ся мовчачий доси Антоній.

— Як раз ні — сказав Пйолупович — я жертвую дві тисячі рублїв..

— Панове! почав Дамазий. — Сей гарний початок додає менї надії, що сей найновійший наш проект видасть гарні овочі. Панове! жертва шановного презеса вказує нам се, що ми повинні зробити і длятого пан ревит позволить спитати себе... про високість своєї вкладки...

— Я даю також дві тисячі рублїв. А ви, добродію?... спитав ревит Дамазого.

— А пан Петро? — говорив Дамазий.

— Пятьсот рублїв — відповів Петро — А Пан Дамазий?

— Два а два: чотири... Чотири тисячі пятьсот рублїв. А пан судия?... спитав Дамазий.

— Стопятьдесять рублїв. А ви, добродію? — довідував ся судия.

— Чотири тисячі шістьсотпядесять рублїв — рахував Дамазий. — А пан Вольский?

— Десять тисяч рублїв, nota bene не від мене, тілько від мого вуйка — відповів Вольский.

— Чотирнайцять тисяч шістьсот пятьдесять рублїв — говорив Дамазий.

— А пан Антоній?

— Я не бавлю ся в філянтропію! — сказав великий песиміст, тримаючи довбачку в зубах.

— Дорогий віцепрезесе, а кілько ви жертвуєте? — спитав знов пан Петро Дамазого.

Бесїдника знетерпеливила ся напрасність тому відповів:

— Думаю, що ми зібрали вже досить великий капітал, тому дальші вкладки були-б зайвими.

— А я знов можу що найбільше доложити до круглих пятнайцять тисяч.

— Значить ся триста пятьнайцять рублїв — відповів пан Петро, стараючись так невинним словам надати їдке значінє.

Пан Дамазий, почуваш се, зробив ся маєстатичним.

Прошу пана, — сказав — тїшить се мене дуже, що ви завважали мій скромний удїл в тім підприятю. Я не люблю робити виговорів а тілько пригадую, що плян, як я давав вам, ви взагалі якось не дуже попирали.

— Дорогий пане Дамазий!.. — благав бесїдника Пйолупович, очивидно побоюючи ся, аби не повстала знов суперечка.

— Я навіть не пригадую собі ваших планів! відповів зухвало Петро.

— Не пригадуєте собі? — говорив дальше з іронїчним усьміхом бесїдник.

— А мій проект дошевих мешкань, на котрий я жертвував пять тисяч?

— Він був непрактичний, сказав ревит.

— Звертаю увагу пана Дамазого — відізвав ся ученнй Зенон — що я хотїв належати з вами до спілки.

Пан Дамазий кинув оком на досить витертий сурдут мудреця і говорив дальше:

— Я пропонував заложене вищої школи для женщин, певного рода університету, на котрий я давав два тисячі рублїв.

— Се також було непрактичне, пенсия непрактична! — перервав гнівно Дамазий. — Але звертаю увагу панів, що я також пропонував заложене акцийної фабрики і давав на неї...

— Перепрашаю, пане Дамазий. — сказав Зенон.

— І давав на неї тринацять тисяч рублїв — говорив Дамазий, не звертаючи уваги на Зенона. — А хто мене попер? хто хотїв належати до спілки?...

— Я, пане Дамазий, я! — крикнув Зенон. Я писав навіть про се мемориял.

— Ми говоримо про гроші а не про мемориял...

— Талан, мій пане Дамазий, талан!... кликав Зенон.

— Длятого не бачу доброї рациї попирати чужих планів, а тілько радо накину ще тисяч рублїв, коли вневните мене, що котра небудь з моїх ідей буде здїйснена — говорив піднесеним голосом Дамазий.

— Се не придасть ся на нїчо — внев нив ревит.

— Коли на нїчо, то я вицофую моїх триста пятьдесять рублїв з позичкової каси! — крикнув віцепрезес.

— Нині можете вицофати навіть триста тисяч — сказав пан Петро.

— Коли так, то і я цофаю своїх сто пятьдесять рублїв — відозвав ся пан судия.

— А я доложу сто мілїонів рублїв! — — докинув ревит. — Коли зі справи поважної маємо робити забавку, то зробім її, прошу!

При тих словах енерґічний ревит почав крутити ся по сальонї, начеб шукав своєї лїски. Маневри ті, хотяй мали на цїли тілько се, аби найти капелюх, то одначе дивно охолодили зібраних.

Настала хвилева тишина, серед котрої до уший членів науково-суспільно-філянтропійного товариства від сторони сходів долетїв якийсь галас.

— Що се значить? — викрикнув Пйолупович і побіг до дверий, в котрих появила ся Вандзя з якимсь зайтком на руках.

— Дїдуню! — закликала з голосним плачем дївчинка: вони кажуть, що ся дитина не жие!

Вона швидко перейшла через салю і зложила свій перемокший тягар на президиальнім столї.

— Мій мемориял! — викрикнув перестрашений Зенон.

Було за пізно! На віковічнім мемориялї спочив справдї бліднй, холодний і скостенїлий труп дитини.

— Хто се приніс? — чиє се? — питав перестрашений пан Клеменс.

— То того пана, що вратував дїдуневи люльку — відповіла плачучи Вандзя.

— Що? Гофа? — дитина Гофа? — Янек! Янек! — кликав роспучливо старець.

Вбіг Ян.

— Говори зараз, що стало ся — що се значить?

— Прошу паски пана, то було так. Стою я, собі в брамі з Я... я хотїв сказати: сто-

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Антона Климовича і Сина

у Львові, пл. Ґалицка ч. 14

поручає найлїпше насїня салати, морхви, петрушки, бураків цвнклових, цебулї, димки, редьковки і т. п. в пакетиках по 10, 20. сот і вище. Насїне пастївних бураків, мамутів, пільотів, тимотки, конюшини, кіньского зуба по як найнизшій цїні. Мале замовлене на пробу вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня.

Китиці іменинові і весїльні в найгарнійшім укладї.

Просить ся докладно адресувати. Телеґрама: **АНТІН КЛИМОВИЧ, Львів.** 300 6—15

Пяне „хлопство“ тілько спізнає по шинках; до поважніїших ексцесів не прийшло так, що жандармерия не мала причини до інтервенції. (А що з „wrzeniem“? — *Ред.*). В одним шинку арештовано лише Січовика, що відгрожував ся підпаленем міста. Стоїть ту віддїл піхоти, котрого вид подїлав хвилево (!) успокоюючо на уми роз'агітованих січовиків. Населенє все остає під вражінем погроз; в ночи в многих домах не сплять.

Жабє. Прихід війска подїлав успокоюючо на січовиків. Хоч заховують ся спокійно (колиж були „неспокійні“? — *Ред.*), однак міни у них визиваючі (!!). Сподївають ся (!) однак, що в виду сильної агітациї (!) і численного напливу селян з сусїдних сїл прийде до поважніїших розрухів і кров полє ся (!). На разї спокій.

Жабє. Як довідую ся, селяни-Поляки (де там в селяни-Поляки? — *Ред.*) приготовляють ся до евентуальної оборони. Ночию вартує значна громадка селян, щоби в разї нападу (!) бути в поготовию. Роботи в поли майже устали.

Коссів. Від кількох днїв кружили в Коссові глухі вісти, що 5-ого с. м. будуть „kozakie paniw i żydiw ri aty“, а до вибуху розрухів причинило ся безперечно арештованє Соломійчука. Відгрожували ся, що як не випустять его, то збурять суди в Кутах і Жабю. На сю вість скріплено жандармерию о 22 люда. Нинї в ночи дїйсно вибухли (!!) розрухи в Жабю. Після горячих поголосок, мали „сїчовики-козаки“, котрих там має бути около 800, збурити тамошний суд (!!) і сильно побити „paniw“ (певно урядників).(!) Цїлу ніч був живий обмін депеш між Жабєм, косівским староством, намісництвом і комендою в Коломиї. Жиди на гвалт еще в ночи опускали Жабє. Нинї о 8-ій рано переїхали через Косів дві компанії війска до Жабя. Впрочім нема вістий, а в Косові цїлком тихо. Власне відбував ся бранка, при чім, як звичайно, нині ревруть викрикують по улицях. Оден з **урядників** (Марковский) **оповіда**в що на послїдних зборах в Жабю, котрі він розвязав, Січовики мали около 30 однакових револьверів.(!!) Очивидно, що звідкись осторонь заосмотрює ся їх в оружє. Певне, що можемо діждати ся може еще навіть дуже прикрих часів...“

Супротив тих безличних ложкий, які дальше перепечатують ся в „Dziennik-y polsk-ім“ і йдуть відтак в широкий сьвіт, достарчить навести хочби отсї телеґрами „Gazet-и Narodow-ої, часописи Русинам ворожої, поміщені там в суботнїшнім числї: (106 в 8 мая) Жабє: Ніяких розрухів нема. Мабуть паніякій не заносить ся (nie zanosi się) Косів. В Косові і околици повний супокій (zupełny spokój)...

А тепер вже лиш лапідарно, — тим більше, що маємо над собою дражливу львівску прокураторию — додамо до повнєшого — так сказати — справоздання з ситуациї еще отсї дрібні сухі факти і помічени:

1) Брехні „Wiek-y Nowego“ і других гакатистичних польских дневників, помимо їх доказаної і очивидної ложности пускав дальше в сьвіт урядове бюро кореспонденцийне, яке істнує при ц. ц. львівснім намісництві. Так пущено сї вісти до віденьских дневників, а в повній основі до „Fremdenblatt-y“, обсадженого Ляхами і спольонїзованими Жидами та стоячого на услугах міністра „родака“ Голуховского, де отже була певність, що вість, помимо сї очивидної сензацийности, піде несцензурована в повній основі. Що впрочім та кольпортажа брехень „Nowego Wiek-y“ et Cmp. походить від урядового кореспонденцийного бюра у Львові, о сім можна переконати ся з „Czas-y“ ч. 106 (wydanie poranne з дати не-

---

ю собі в брамі і дивлю ся а тут сидить сей старий пан на камени... Я зараз до панни Вандзї, а вони сейчас зійшли і говорять щось до него а він бурмотїв. Панна Вандзя взяли від него дитину і кажуть: Прошу їти за мною!... А він собі пішов геть на улицю!

— То се був Гоф, Вандзю, Гоф? — питав знов Пйолунович унуку, що тулила ся до нього і плакала.

— Він, дїдуню він!... — Я пізнала його від разу.

Вибитий зі сну маршалок Файташко стояв між иньшими мовчаливий і перестрашений, хотяй не розумів о що ходить.

— Нещасте! йойкотїв старець. — Треба його шукати... він ще готов наложити на себе руку.

Треба передовсїм їти до його мешкання — відізвав ся неустрашений Вольский.

— Ходїм! Ходїм! — говорило кілька голосів.

Пан Клемепс впав до своєї кімнати, аби передягнути ся.

— Панове, зробім складку — сказав раптом Дамазий. — Шити нам з голими руками неможливо!

Присутні сягнули до гаманців і в одній хвилї зібрало ся близько сто рублїв.

— Ходїм! — закликав убраний вже Пйолунович вбігаючи до салї.

Всї рушили з місць а Вольский разом з ними. За хвилю сали опустїла зовсїм, зістав в ній тілько труп бідної Гелюнї, зложений на мемориялї про павперизм і прикритий протоколами сесий філянтропийного товариства.

Був се одинока і остання прислуга, яку посьміет Антоній зробив родинї невдасного Гофа. Мізантроп бояв ся трупів — тому накрив дитину тим, що мав під рукою.

(*Конець буде.*)

дїля д. 8 мая 1904) в котрім на шпальтї 2 в долинї поміщені в телеґреми з „Wiek-y Nowego“ з того-ж дня 8 мая, при чім редакция „Czas-y“ вважала за відповідне не брати донесени на свою одвічальність, але, знаючи його неправдивість, щиро додала „Lwów (B. kor.)“ — значить Львів, Бюро кореспонцийне.

2) Намісництво не видало доси нїяких заряджень в цїли успокоєня заалармованої польскою пресою людности і не вислало доси нїкого до переведеня дисциплїнарного слїдства на місци.

3) Команда жандармерії не вислала також нїкого доси на переведене слїдства в справі неправдивих донесень місцевої жандармерії.

4) Ні одна з польских часописий кольпортуючих ложні вісти (Wiek nowy, Dziennik polski і Słowo polskie) не підпала доси конфіскатї, хоч прим. „Wiek nowy“ помістив в дальшім тягу вісти, котрі не тілько можуть кинути пострах але і викликати забуреня в цїлім краю. Рівнож ми бачили на власні очі і чули, як сензацийний „Wiek nowy“, котрого телеґрами ми отсе перепечатали, розношено і озкидувано в суботу вечером по улицях Львова під окликом „Rusini rżną Żydów i Polaków“, але дїяло ся то без перепон і шовінїстична шмата розійшла ся в кільканайцять тисячах примірників, так що на другий день в неділю навіть в трафіках не було вже майже ні одного екземпляра.

5) О слїдстві карнім проти розширюючих ложні і непокоячі вісти також доси „ані слиху ані диху“...

— Русини! Памятайте на Народний фонд і на українсько-руску бурсу в Новім Санчи!

---

3 заточеня.

[*Допись.*]

Дивно тихо на заточенє. Минувших літ проявились були обими якогось жита, порини до орґанїзациї; та на жаль все затихло, а лишив ся тілько біль за завід в душі тих, що ждали якоїсь помочи, якоїсь полекші. Сей стан занепаду тим більше вражає, коли порівнати з ним сильний народний рух, який проявляє ся у східній Галичині.

Пригадуємо, як то недавного часу спинали ся з Мазурщини до „Дїла“ дописи з всїликими проєктами, аж вкінци сам ініциятор оголосив, щоби більше не писати, бо справа орґанїзациї руских заточенців на Мазурщині є на добрій дорозї. І ждали ми терпеливо, аж ось і рік минув уже, а про якусь орґанїзацию ані слихом не слихати.

Між иншими проєктами орґанїзациї був і такий: не шукати на разї пових доріг і форм, а йти утертим уже шляхом та лучити ся в товариствах, котрі позакладано вже й на заході. Оттак товариство „Просьвіта“ має вже свої філії в Новім Санчи і в Ясли, а свої читальні в обох сих містах і в Кракові. Ті товариства мають на заході далеко важнїйше і ширше значінє ніж на сході, бо вони тут є для Русина всїм, підтримуючи не тілько его національного духа але й прадїдний обряд. І здавало ся, що справдї можна би поки-що заспокоїти ся тим проєктом. Краківска громада — найсильнїйша на заході, але мабуть слабо зорґанїзована — могла би обняти оден округ, сандецка другий, рашівска третий, а ясельска четвертий. Кождий з тих осередків міг би заопікувати ся заточенцями свого округа, остаючи заразом в тїснїй звязи з иншими округами. Згодом могла би така орґанїзация перетворити ся в иншу, загальну і спільну для цїлої Мазурщини. Колиж бо й до сего ще доси не прийшло! А шкода! Бо кілько сим способом далось би зробити, вказує Новий Санч, котрий — доси сам оден — пішов сим шляхом.

Несповна перед двома роками заложили новосандецкі Русини філію і читальню „Просьвіти“ в Новім Санчи, і з того часу стає се місто осередком жита заточенців на широкий округ. Що року на Різдво, Великдень, Йордан з'їздять ся Русини з Живця, Сухої, Ліманової, Старого Санча, Лонцка, Горлиць, Грибова, Пільзна, Тарнова, Дембіци, щоби бодай в ті великі сьвята почути серед рідної громади рідну бесїду і пісню та бути на своїм богослуженю. Хто раз бачив тих людий при такій нагоди, той доперва може як слїд оцїнити вагу народних сьвятощів та зрозуміти приваду, заподіяну Русинови вигнанем на Мазурщину. Заохочені першими успіхами новосандецкі Русини, згуртовані у філії і читальні „Просьвіти“, уладили в минувшім році першу аматорску виставу театральну, вечеринці св. Миколаївскі для дїтий руских заточників, спільну проскурку і сьвячене. Найвеличавійше обходжено Йордаиське сьвято. А знов сегорічні великодні сьвята зачинили ся гарною окацією для п. Вас. Яворского. Коли всї гостї зібрали ся в просторих комнатах читальні, совітник Лїпиньский вручив п. Яворскому іменем руских заточників пергаминий адрес з подякою за щиру і невтомиму працю для нашого народу. Зворушений до сліз, прийняв п. Яворский той скромний знак признаня, запевнюючи, що буде воно єму завсїгди осолодою в прикрих хвилях і заохотою до дальшої хотьби найтяжшої працї.

Коли в Старім Санчи заложено учительску семинарию, видїл новосандецкої філії „Просьвіти“ заопікував ся ученицями-Русинами — в їх там 27 — і утворив для них окремий фонд запомоговий та настановив таки на місци в Старім Санчи своєго делеґата, котрий безпосередно опікує ся ними і іменем філії удїлав запомоги.

Вкінци розпочала ся в Сандеччині минувшого року також праця на економічнім полю. Заложено в Новім Санчи „Лемківский Банк“, а про его гарний розвиток сьвідчать місячні справоздання, оголошувані в часописях. Не пошкодили єму напасти лемківскої монгольщини, що зараз кинула ся завзято на сю інституцию. Заборонювано Лемкам під грізьбою кар пожичати або вкладати гроші в тім банку та голошено всюди, що се тілько лапка на лемківскі гроші, наставлена хитрими українчиками.

Остатними часами завязав ся в Санчи комітет для будови церкви. Праця поступає, а успіхи були би ще лїпші, якби не напасти водирея кацапщини о. Качмарчика, що енергічно агітує за абстиненцию від так сьвятого дїла.

О.

Війна.

Пізнїйший рапорт ґенерала Куроки доносить, що Японці похоронили 1.400 убитих Росиян а 506 лежить в японьских лязаретах. Число ранених, яких притранспортовано до Фенгванчену, Генерал Кашталїньский подав на 800. З того виходить, що Росияни стратили в убитих і ранених 2.900 людий. Тут не вчислені ті, котрі дістали ся в японьский полон.

Приватні телеґрами з Токио доносять, що дня 6 мая Японці обсадили Фенванчен (Fông-hwang-tschöng). Росияни перед уступленем знищили всї маґазини. Коло Гуанщіну прийшло до битви з російским віддїлом в силї 2000 вояків. Росияни розбито, а 400 полонено. Японці забрали також 6 гармат, але Росияни вже перед тим попсували їх. В ночи в вторка на середу ґенерал Куроки наказав марш війска на Тансанчен. Прийшло до дуже завзятої битви. Страти по обох сторонах дуже великі.

Про виладованє японьских війск на півострові Ляотун японьский адмірал Госаи доносить, що в четвер о год. ½6 рано появили ся на водах півострова три торпедовці семої японьскої дивізиї. Російску патрулю остріляовано з корабліи. Відтак вояки маринарки і капітан Номого одержали наказ пійти на берег. Як раз був відплив моря і немож було послугувати ся човнами. Матроси поскакували з кораблїв в воду, котра їм сягала по груди і йшла через 1000 метріа в водї. О годинї 7 м. 20 матроси станули на березї, обсадили вищі місця і встромили японьску хоругов. Канонірки мали тимчасом відвертати увагу Росиян. Помічено 100 російских вояків, в кораблїв привитано їх сальвою і убито значне число. Коли надплила фльота і побачила на березї японьску хоругов, зачала о годинї 8 виладовувати війско. Виладовано перший віддїл другої армії.

З Токио доносить, що Японці порозбивали малі російскі віддїли, обсадили Порт-Адамс (на західнім березї півстрова) і знищили телеґрафічне і жолїзниче полученє, так що Порт-Артур є відрізаний від сьвіта.

Що Порт-Артура замкнений для всїх більших кораблїв, стверджує урядовий рапорт Тоґа. Він доносить що сконбінована фльота японьска замкнула сей порт дня 3 мая. Два панцирники Акаші і Чокаі, 4 фльотилї протиторпедовців і 3 фльотилї торпедовців пустили ся з брандерами дня 2 мая в сторону Порт-Артура. В короткім часї схопила ся бура, котра перешкодила операциї, отже командант видав наказ, аби їх здержати. Однак сей не дійшов до кораблїв і 8 брандерів пїхало до порту, мимо сьвітла російских рефлекторів і сильної канонади. Брандери вимінули також російскі міни. Вїзд до порту замкнений, бодай для панцирників і кружликів. Японьска фльота лишилась до рана і вратувала половину обсади брандерів. Два японьскі торпедовці ушкоджені. З иншого жерела в Токио доносять, що при тім атаку погибли: 1 офіцир і 6 вояків; ранених було 5 офіцирів і 15 вояків; пропало 14 офіцирів і 76 вояків. Разом було отже на брандерах 161 людий, з котрих вратовано 44, а 117 погибло, або дістало ся в російский полон.

(Телеґрами).

Петербург. Алексеєв доніс, що военну касу забрав до Мукдену. З Петропавловском пішло на морске дно 60.000 рублїв. Зразу говорено о 12-и мілїонах.

Париж. Росия дістала позичку в висотї 800 мілїонів франків. Говорять, що в слїдуючім тижни Росия затягне другу таку саму позичку. Японьска позичка в сумі 10 мілїонів фунтів штерлінґів остаточно полагоджена. Емісия буде переведена виключно в Льондонї і Ню Йорку. (Російска позичка більша від японьскої о 520 мілїонів корон. *Ред.*)

Льондон. Дневники доносять, що в два дни по битві під Кулїченом прийшло до битви під Гаматоном, в котрій погиб ґенерал Кашталїньский. З иншых жерел доносять, що Кашталїньский вислав по битві під Кулїченом рапорт до царя і застрілив ся.

Памятайте на будову театру!

Справи заграничні.

Бунт Герерів.

Завзятий опір, ставлений Герерами німецким військам в полуднево-західній Африці, був несподіванкою так для самих Німців, як загалом для прочого сьвіта. Зразу задивлювано ся на бунт чорношкірців в полуднево-західній Африці, як на звичайну мурииську рухавку, котру здавить ся двома компаніями кольоніальної піхоти. Небавом показала ся потреба висилки значної експедициї, а нині по герерских побідах під Овікореро, Окагарій, Оганїіра і Отакумба, Німеччина приступає до правильного веденя війни з збунтованим племенем. В тій цїли має наступити експедиция нових військових сил до Африки, як і доковано змін в военній управі на полудниево-африканьскім терені.

Команда німецких війск в тамошній кольонії спочивала доси в руках кольоніяльного ґубернатора Лайтвайна. Его як-раз обвиняють правлячі німецкі круги за вибух герерского повстаня, а іменно причину сего-ж добачують в... поблажливости Лайтвайна супротив Герерів. Вічна пісонька всїх заборців і гнобителїв! Лайтвайн настав іменно ґубернатором полудниево-західної африканьско-німецкої териториї не що давно, а заставши в кольонії неможливі відносини і передвиджуючи фатальні наслїдки тираньскої та розбишацкої господарки німецких фармерів та торговців, видав для ві управильненя деякі розпорядженя в оборонї Герерів. Средство показало ся однак уже спізненим і кипіне, яке Лайтвайн застав серед герерских племен, замішило ся в бунт. Берлїньскі круги, за підшептами африканьско-німецких спекулянтів, що як-раз своїм безоглядним визиском довели до повстаня, — добачили причину повстаня в браку рішучости по сторонї ґубернатора, оставили его однак на становищи, виходячи з засади, що він сам повинен направити, що попсував.

Лайтвайн, добрий цивільний адміністратор, не є однак нїяким мілїтаристом, а коли ще війна протягла ся і дала доси відомі результати, подав ся до димісиї. Берлїньске правительство не хотїло виразді принати ві, однак опінія військових кругів і самого цїсаря заважила та Лайтвайна увільнено виразді від військової управи, задержано однак при цивільній, бо нїхто лїпше від него не знає тамошних обставин і відносин і нема нїчого, хто міг би по нїм обняти управу. Військову команду натомість віддано ґенералови Тотї. Тота, чоловік 56-лїтний, відбув як офіцир француско-німецку війну, в 1894-ім році був комендантом німецкої експедициї до полудневої Африки і брав участь в експедициї китайскій. Жовнїр се досьвідний, тож коли вже его призначено до здавлени Герерів, то мусить з німецким панованем на африканьскім полудни бути женско.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Спільні делеґациї.

Відень. Wien. Ztg. оголосила цїсарске письмо, скликуюче сесию спільних делеґациї на 14 мая до Будапешту.

Будапешт. По відчитаню королївского письма, скликуючого делеґациї, сойм вибрав безпроволочно членів делеґациї.

Експедиция до Тибету.

Льондон. Дня 5 с. м. 700 Тибетанців з Шіґатсе заатакувало місцевість Квансе. Атак відперто. Тибетанції стратили 250 убитих і ранених. Анґлійці мають двох ранених.

Підпольна Росия.

Париж. На просьбу російскої амбасади французке правительство вигнало двох російских революціонерів Врудзева і Воракова. Перед кількома тиждними вигнано їх також з Швайцарії за оголошене письм против царя.

НОВИНКИ.

— **Під увагу краєвій дирекциї скарбу**! Пишуть нам: Поляки в Жабю закупили вже площу і як зачуваємо, вскорі зачнуть будувати „kościółek“. Цїкаве лише, для кого, бо в Жабю кромі кількох урядників та ремісників, що є Поляками, проче населенє чисто руске. Та на все найде ся рада. Тутешні урядники-патріотники вичитали десь, що Ґуцули то сама збиранина, бо ще за Марії Терези Поляки утїкали в гори, поселили ся там, але під напором агітациї руских „попів“ зрущились. Отже тепер патріотники вишукують тих „полякуф“, а найбільше відзначувсь в тім якийсь Władysław Łucki, бувший військовий капрал а тепер практикант податкового уряду в Жабю. Через се вишукуване „полякуф“ той панок не має навіть часу урядувати, бо вічно на „посєдзенях“ а часом цїлими днями его в урядї не видати. Краєва дирекция скарбу певно дивуєсь, чому в податковім уряді такі страшні залеглости, що навіть податкові книги за рік 1903 не замкнені і рахунок не предложений. А ось тому: нема кому робити. Практикант Луцкий не має часу такими річами бавити ся, бо має важнїйші справи. В сїчни і лютім с. р. давав сей панок три балї на дохід T. S. L. і стратив через то 12 робучих днїв, бо на кожде устроєне такого балю потребував 4 дни, іменно два дни перед а два дни по балю. Але щоби не був застій в роботї, то пани запрягли екзекуторів до бюрової працї і сї бідаки замкнуть табелї, як не зайдуть які перепони, бо Луцкий заставляє їх писати „odezwy“, та рїжні справоздання в справі T. S. L. та „kościółka“, котрі потім розсилають по сьвіті в цїли збиранє складок. Очивидно, що сторони терплять через то великі недогоди, бо нераз доводить ся їм чекати і пів дня на пана Луцкого, аби заліквідував їм податки. За такі подвиги дістав п. Луцкий звіджись „zapewnienie“, що при найблизшій номінациї стане ад'юнктом. Ґуцули були би дуже вдячні краєвій дирекциї скарбу за іменованє вже раз п. Луцкого ад'юнктом, та розумієся, не для Жабїого, але на Мазурах, де він міг би справдї дуже богато прислужити ся коло „ojczyzny“. — *Русин.*

— **В справі креованя руского виділу правничого у Львові.** З кругів молодежи довідуємось, що видїл „Кружка правників“, відповідно до ухвали віча правників з 18. марта с. р., виготовив в тій справі мемориял і вислав з ним двох делеґатів до Відня, котрі

тими днями будуть приняті на авдиенції у міністра просьвіти д-ра Гартля.

— **Руский вечерок на жовківскім передмістю у Львові.** Вчера устроїла новозаснована „Читальня Просьвіти“ на жовківскім передмістю у Львові свій інавґураційний вечерок, котрий випав — треба признати — з кождого боку знаменито. Вечерок відбув ся в великій сали „Zdrowia“ при ул. св. Мартина ч. 22 а на его програму зложили ся: дві деклямації: Шевченкове „До Основяненка“ (деклямувала съміливим голосом і удатно п-на Кордюківна) і Федьковича „Довбуш“ (деклямував п. Климко нар. учит. з під Львова), дві сольові продукції в супроводі фортепіяну (Артемовского „Ангел ночі“ і „Чорна хмара“ — дует, та Матюка „Весніянка“) й чотири продукції мішаного і мужеского хору. Вечерок отворив відповідною промовою о. С. Мохнацкий, взиваючи присутних до живої діяльности в користь товариства та бажаючи ему як найкращих успіхів. Товариство повинно згуртувати всіх Русинів тої части міста без ріжниці стану, бо „ми всі кривджені і тяжко працюємо на кусень хліба“ а одушевляти нас повинна одна ідея і солідарність. Міщаньство жовківскої части міста було колись славне, а хоч на час заснуло, то тепер повинно забрати ся до тим живійшої праці, поруч з руским селяньством і міщаньством цілого краю.—З продукций вокальних на вечерку треба піднести передовсім соля п. Проциківної і дует: „Чорна Хмара“ виконані п. Купчиньскою і п. Білобрамом. Голос у обох солїсток дуже приємний і доволї сильний а особливо у п. Проциківної він надаєсь до концертових сольових продукций і колиб тільки п. Проциківна виконила его належито та освоїла ся з публичними виступами, то могла-б з поводженем співати і на більших концертах. Що-до хорів, котрими умило дириґував п. Купчиньский, урядник ц. к. дир. скарбу, то дуже удатно випало путпурі Лисенка з народних пісень, котре хор в кінцевім уступі мусів повторити, і Колесси: „Козаки в народних піснях“ виконане мужеским хором. Додати при тім треба, що оба хори складали ся виключно з членів читальні, як і загалом, що цілий концерт був виконаний виключно власними силами товариства. Короткого з конечности справоздання з того вечерка ми не могли-б замкнути, щоб не згадати еще про п. Климка, котрий нам своєю вдатною деклямациєю прямо заімпонував. Деклямації належать взагалї у всіх вечерках до найнудніїйших точок програми і їх вставляє ся лише по традиційному звичаю і з конечности — та тим разом ми мусимо сказати, що деклямації слухали ми вперве з увагою і правдивим заінтересованем та вдоволеньем. У п. Климка правдивий, вроджений, а так по правді рідкий декляматорский талант і було-б пожадано, щоб п. Климка могла почути колись і ширша руска публика на більших концертах і вечерках. Інавґураційне сьвято закінчило ся около години 9 вечером а численно зібрана публика розійшлась одушевлена з піснею на устах: „Ще не вмерла“ і „Не пора“. Вчерашним вечерком читальня зробила гарний початок і дай Боже, щоб за тим початком пійшов що-раз красший розвиток товариства, як і загалом руского духа і жита на жовківскім передмістю.

— **Із Зборова.** Дня 1 с. м. відбуло ся в Зборові аматорске представленє „Тимко Капраль“ при участи около 300 осіб. Доходу brutto було 140 К, з чого чистий дохід 60 К, призначені на будову „Народного Дому“ в Зборові і зложено на щадничу книжку. Заповіджений концерт в честь Т. Шевченка з причини комітетом непризнаних дня 8 с. м. не відбуде ся, але доперва дня 5 червня с. р. на котрий комітет має честь запросити звадлегідь Вп. дооколичних сьвященників учителїв міщан та селян. Програму і ближші вісти про концерт оголосить ся пізнійше.

— **Народний рух в Любачеві.** З Любачева пишуть нам: Дня 24 цьвітня і 1 мая відбуло ся заходом виділу читальні „Просьвіта“ в Любачеві аматорске представленє „Наталка Полтавка“ виконане виключно міщанами, членами читальні. Аматори грали із зрозумінем штуки і вивязались із своїх ріль зовсім удачно. Особливши увагу звертав Тимко Кравс, яко Виборний і Пелягія Козак, яко Наталка. Сьпіви випали також зовсім добре. Як першого так і другого представленя саля, таки власна, була битком переповнена. Першого разу явилась ціла місцева інтелїґенция з виїмком Русинів, котрих стерегизував загорілий москвофіл о. Гоповский, тутейший парох, котрий неперебирав навіть в средствах, щоби шкодити читальні. О москвофільскій кирині о. Гоповского донесу ширше при нагоді. Друге представленє по зниженых цінах для міщан, відогране 1 мая, також вдоволило зовсім і сала була також, але тілько міщанами, битком переповнена — так що успіхи моральні і материяльні дали добру надію на будуче і пробудили заінтересованє серед тутешного міщаньства, котре доси занедбане помимо перепон починає горнути ся під народним стягом що-раз ревнійше до народного діла. — *Свій.*

— **Клюб корупціоністів.** Вже онодї висказали ми аж надто ясно, що шахрайства, яких допускав ся пос. Валевский при помочи свого посольского впливу, не є відокремленим проявом, але одним лише звеном в цілім ланцуху лайдацтв і безправств, які управляє ціла польска верховодяча кліка. Що другий обшарник, ґраф і член польского кола має на свій совісти якесь лайдацтво, вмішаний в якусь нечисту „зделку“, а доказом на се хочби сама така справа Валевского. В цивільній жалобі, внесеній против деревного підприємця бар. Бертольда Поппера, Валевский висьпівав сам своїх спільників. Коля іменно війтов в конпахти з бар. Поппером, щоби всї деревні інтереси, які доси були змонополїзовані в руках нїмецкої фірми, перенести на нове польске товариство, котрого надзираюча рада складала би ся переважно з Поляків, уложив Валевский таку лїсту ради надзираючої: ґр. Антін Водзіцкий, ґр. Войтїх Дїдушицкий, бар. Юлій Блажовский і сам Валевский. До тих членів додав Поппер ще буковинь-ского краевого маршалка Лупула, ґр. Яна Стадніцкого і себе. Для всїх тих членів визначив Поппер річної платнї по 15.000 К. До тої чесної компанії приходить ще імя ґубернатора австро-угорского банку д-ра Льва Біліньского, котрий поперо его при сфінансованю своїм впливом в правительственних кругах. Так отже польске коло доставляє головного контингенту всяких „Verwaltungsrat-ів“, що за грубі гроші помагають всяким спекулянтам робити ґешефти. Не дивниця, що посольский мандат являє ся для польских шляхтичів таким приманчивим, і що до его здобутя уживають вони такого накладу гроший та инших „виборчих“ средств. Та не лише ґрафи Дїдушицкі et tutti quanti помагали Валевскому в его „зделках“. Коли в р. 1900 спілка, зложена з Валевского, обшарника Агопсовича, радника намісництва Ґґерманa та кількох инших ґешефтарів, робила інтерес з правительством, купуючи дерево з державних лїсів: Надвірна, Рафаілова і Зелена, то радник Ґґерман просив тодїшного намісника ґр. Пінїньского, щоби ужив свого впливу на лїсового надрадника Розенберґа для зискання для спілки полекш при списуваню контракту. Отже високий урядник в намісництві робить ґешефти з правительством і на користь свою та своїх спільників надуживає свого урядового становища. Не досить на тім. Коли тота спілка хотїла купити дерево з державних лїсів в Делятині і Дорі, „посередником“ в тім інтересї був Адам Ґнджейович, б. міністер для Галичини, з котрим спілка прямо заключила умову, списану і зложену у адвоката д-ра Соловія. Екс-міністер Ґнджейович мав „пхати“ справу... Взагалї інтереси спілки „пхали“ рїжні личности. І так в протоколї засїдання з дня 19 сїчня 1901 р. находить ся такий уступ в звітї п. Валевского з переговорів з міністерством рільництва: „Оферовані нами ціни і сьвідоцтво сили капіталу позволять нам надїяти ся, що при сподїваним попертю наша оферта буде потверджена міністерством рільництва“. Отже всюди впливи, поперти, протекция, особисті ґешефти при помочи посольских мандатів.

— **Утеча убийника.** В марци с. р. придержано у Львові за обманьства на шкоду кількох еміґрантів, що удавали ся до Америки, якогось Йосифа Барека чи Барзека, а що був хорий на небезпечну недугу, віддано его до шпиталю, з відки утік. При кінци цьвітня зловлено его в Підволочиськах, привезено до Львова і уміщено опять в шпитали. З відти утік в друге і бушує по краю. На другий день після утечі небезпечного пташка прийшли полїційні акти з Праги, котрі донесли, що Барзек був арештований за убийство сповнене в Сьміхові на своїй любовници Шубертовій, жінці зарібника. Підчас слїдства признано его божевільним і уміщено в шпитали, з відки однак утік до Галичини.

— **Дрібні вісти.** На катедру польскої літератури, опорожнену по Хмельовскім, фільозофічний виділ львівского університету представив міністерству просьвіти ініціо loco д-ра Йосифа Калєнбаха, б. професора університету у Фрибурзі, в Швайцарії. — Французский міністер заграничних справ Делькасе запросив заграничні правительства до висланя своїх делеґатів дня 18 с. м. в цілї ректифікованя адміністраційних заряджень, які ухвалено на парискій конференції в 1902 р. в цілї спиненя торговлї дївчатами, а на основі котрих кожда держава має співдїлати з вищизмо, стеречи зелїзничі стациї і порти, які аґенції ведуть торговлю і відсилати жертви назад до краю. — Суплент мужеской учительской семинарії в Тернополи Богдан Копитчак іменований головним учителем в тім заведеню. Цїсар надав кн. Софії Гогенбурґ, жінці наслїдника преостола архикн. Франца Фердинанда, титул „Herzogin“ з предикатом „Її Величество“. Доси княгиня мала титул „Fürstin“ з предикатом „Сьвітла“.

— **Концерт на дохід для погорільців в Бучачи і Могорянці** устроює „Руский комітет ратунковий“ в Бучачи в четвер дня 12 мая с. р. в сали „Сокола“. Початок концерту о г. 8 вечером. Запрошеня виславє комітет лиш до замісцевих. Білети набувати можна в торговли п. Рогозиньского а вечером при касї. Надіємось, що з огляду на ціль сего концерту не відкажесь нїхто прибути, та через се прийти в поміч потерпівшим бідакам. — *Комітет.*

— **З Товмача.** Загальні збори товмацкої філії „Просьвіти“ відбудуть ся в Товмачи на клебанї в домі п. Олекси Луцика, понизше антики, в соботу дня 14 мая с. р. о годинї 3 з полудня. Коли би о 3 год. не явило ся відповідне число членів, то збори відбудуть ся того самого дня о год. 4 без огляду на число присутних членів. Всїх П. Т. читачів „Дїла“ просить виділ, щоби зволили повідомити о тім членів замешкалих в їх місцевости і заохоти до численної участи.

— **Загальні збори тов. „кружок українських дівчат“** відбудуть ся дня 12 (четвер) має с. р. о годинї 9½ перед полуднем в льокали тов-а „Руска Бесїда“ у Львові.

— **Пригадка для членів „Ризниці“.** Пишуть нам: Як було оголошене в інсератовій части „Дїла“, скликано на 12 мая с. р. надзвичайні загальні збори „Ризниці“, а на дневнім порядку поставлено між иншим також зміну декотрих параґрафів статута. Тої зміни жадає кліка Дудикевича et Comp. і то в тім напрямі, щоби забезпечити свою власть при кермі в тім товаристві, а загородити вступ новим членам через підвищенє удїлу до квоти 100 чи навіть 200 К. Обовязком отже нашим є, явитись в поважній силї на тих зборах і своїми голосами не допустити до таких змін статута. Сей поклик звертаю до наших тямучих людий, що є членами „Ризниці“, щоби не жалували труду на ті збори до Самбора прибути, бо periculum in mora! *„Член Ризниці“.*

— **Товариство Руских Жінок в Рогатині** устроює в неділю 22 с. м. в великій сали тов. Руских Жінок вечерок з танцями. Початок о год. 8 вен. Сгрій прогульковий або народний. Вступ на салю від особи 2 К. Дохід призначений на „Народний Дім“. Виділ старає ся, щоби забава випала як найлучше, проте запросив до участи академіків. Просимо о як найчисленнїйшу участь. — *Виділ.*

— **Пояснене.** Ѳ. Пантелеймон Городецкий, катехит в Товмачи, просить нас зазначити, що подана недавно в „Дїлї“ вість про нефортунну виправу до північної Америки та поворот до Галичини трех сьвященикїв-москвофілів, між ними й о. Гогорецкого, не відносить ся до него.

Подяка. Преподобному духовеньству, Вион. Настоятелям, своякам, знакомим, товаришам і функціонареви полїційної експозитури в Бродах, котрі віддали послїдну прислугу моєму помершому мужови бл. п. Ярославови Рошевичови або зложили вирази співчутя, складаю сердечне „Спасибі!“ — *Марія Рошевичева.*

— **Загальні збори членів тов. самопомочи лїкарів** у Львові відбудуть ся дня 10 с. м. у власнім льокали з отсим дневним порядком: 1) Звіт орґанізациїної комісиї. 2) Вибори до львівскої репрезентациї. 3) Внесеня членів.

— **Комітет театральний в Перемишли** зібрав від лютого до мая с. р. слїдуючі одноразові річні або місячні датки на будову руского народного театру в коронах: Датки одноразові взглядно річні через 3 роки: Преосьвященний Владика Чехович 600, Антонїна Чехович мати Преосьвященого 100, ..осифа Якубовска сестра 100, Др Теофіль Кормош 500, товар. кред. Віра 500, о. Емілїян Менциньский 207·48 с., о. Александер Зубрицкий 100 річно, Савин Будзиновский 50, Володимир Шанковский 24, Др Конст. Шпрінґер 20, о. Омелян Менциньский 10, Симеон Кочиркевич 10, Хомик Волод. 6, С. Ф. 5, сов. Гладишовский 5, сов. Гащиц 5, Др Гас 5, Др Блайхер 5, Др Пайпер 5, Др Гольдфарб 5, Др Ганс 5, Др Шварц 5, Др Ерліх 5, Др Розенбах 5, Др Етінґер 5, Ваців Мария 4, Вахнянин Клим 2, Гумецка Павлина 1, Др Діямант 2, о. Йосиф Максимович 1, Корженьовский Іван 2, Строконь Іван 1, Евгенія Чехович 2, Н. Н. 3, Максимович Йосиф 2, Катерина, Наталя і Славко Клицкевичі 60 с., М. Гнатишакова 30 с., о. Кархут 40 с., Н. Зубрицка 1, М. К. 20 с., Оля Савицка 40 с., Н. Н. 1·40 с., Васильковска 20 с., Калимон Мария 1, Фільц Іван 50 с., о. Корнило Кузик від себе і парохіян в Беску 9, Іван Копистиньский 1, з пушки у Інституті для дівчат 68, з пушки у Бориса 22, з пушки в Торговли 4, з пушки в Січи 5·44 с., з пушки на Бесїді 2.

Деклярували і платять місячно: Авдикович Орест 2, Антоневич Марцеля 50 с., Борковска Мария 1, Вуньо Іван 1, Войтович Петро 1, Величко Ярослава 1, Ґлібовицкий Клим 3, Гнатишак Лев 1, Гамчикевич Ром. 2, Гамчикова 2, Гамчикевич Зенобія 1, Грицак Теод. 1, Ґдуля Іван 2, Дикий Володим. 2, Долиньска Анна 1, Дозорців Володим. 50 с., Зарицкий Северин 2, Залеска Елєонора 1, Залеска Ванда 1, о. Кормош Омел. 3, Комарницка Юлія 1, о. Комарницкий Йосиф 2, Др Мих. Кос 10, Коритко Дмитро 5, Кліш Николай 1, Кривич Мария 1, Кмицикевич Катерина 1, о. Кархут Спірід. 1, Кізь Николай 50 с., Левкович Дмитро 1, Др Людкевич Михайло 2, Левицка Людмила 1, Малиновский Іван 2, Мануляк Іван 1, Матковский Іван 5, о. Мартинович Омелян 2, о. Несторович Лев 1, Наконечна Альойзия 1, Окуневска Ольга 1, Петричкевич Григорий 5, О. Омелян Погорецкий 2, Петровский Григорий 1, Пацлавский Аристарх 2, Правецкий К. 2, Примівна Мария 2, Е. Пацановский 2, Рак Антін 1, Ропицка Евгенія 1, Стебельский Ром. 2, Собчук Антін 2, Савчин Іван 1, о. Стрийский Іван 20, Теодорович Петро 1, Феданкевич Іван 2, Хирівский 2, Цеглиньский Григорий 5, Целевич Оля 1, Ціпановска Ольга 5, Ціпановська Евстахія 1, Чеховский Дмитро 3, Чичкевич Андрій 2, Чабан Назар 2, Др Чайковский Роман 2, Шехович Лев 5, Шведицкий Йосиф 5, Ярема Олексій 5.

До мая зібрав перемиский комітет готівкою 2904 кор. 82 сот. З тих гроший післав комітет до Краєвого Союза 2807 корон 48 сот., а прочі зложені на книжку щадничу в Вірі.

Померли:

— **Климентій Іліньский**, парох в Камінках, скалатского деканату, львівскої архієпархії помер дня 18 цьвітня в 74 році житя, і 46 сьвященьства. В. є. п.

— **Григорий Сухоровский**, священик-ювилят, парох в Конюшкові, брідского деканату, помер дня 17 цьвітня в 79 році житя а 52 сьвященництва. В. в. п.

— **Зиновія Карняк** жена пароха в Бельзї упокоїлась в Бозї по довгій недузї в 50 році житя дня 7. V. 1904, похорон відбуде ся 9. V. 1904. В. є. п.

— **В усїх справах** поради правної і взагалї народних належить звертати ся до „Народної Канцелярії“, Львів, Ринок ч. 10.

З Товариств.

Загальні збори членів Товариства св. Петра.

Загальні збори членів Товариства помочи для убогих гр. кат. Церквей ім. св. Ап. Петра відбули ся дня 13 (26) цьвітня с. р. в музею гр. кат. духовної семинарії у Львові під предсїдательством о. Корнила Дудикевича, пароха в Плугові, в присутности Впреосв. Митрополита Вир. і Всесьв. членів львівскої митр. капітули, делеґатів філій товариства, перемискої о. крил. Михайла Мрица і станиславівскої о. П. Ступницкого і численно зібраних членів товариства.

Збори відкрив о 4 год. по пол. предсїдатель товариства, о. крилошанин Т. Пюрко відповідною бесїдою, в котрій по привитаню всїх зібраних, представив історию товариства від заснованя до теперішного часу і подякував в імени товариства за попиранє стремлїнь товариства Вир. Митрополитови, о. офіцияту А. Білецкому, оо. деканам, редакції руских часописей „Дїло“, „Руслан“ і „Галичанин“, та всїм тим, котрі причинили ся до вельми успішного розвою товариства.

По виборі предсїдателем зборів о. К. Дудикевича, котрий покликав на секретарів оо. Йосифа Фолиса зі Скнилова і Іоана Давидовича зі Львова і по зложеню подяки о. офіциялом А. Білецким за численну участь в зборах, приступлено до порядку дневного і вислухано звіту секретаря о. Т. Яреми о діяльности виділу за р. 1903 і звіту касиера о. С. Мохнацкого о станї каси з кінцем 1903 р. (оголошений в 13 ч. львів. архиепарх. Відомостий за 1904 р.) Відтак на внесенє о. декана Іл. Пачовского в імени надзираючої ради, уділено виділови абсолюторию і висказано ему признанє за его решну і успішну діяльність.

На основі реферату совітника п. Грабовеньского зі сторони виділу, рішено по дискусиї зміну декотрих §§. статута, наслїдком котрої то зміни може між иншим виділ уділяти крім безповоротних також і зворотні запомоги церквам (§. 3) і увільняти членів селян від виносового (§. 5, 1), — а дальше, що загальні збори вибирають на будуче управляючий виділ на один рік, а не на три роки (§. 17, 1); та що коренний фонд має так довго побільшати ся, доки не осягне суми 2000 К. (місто дотеперішних 6000 К.) річних відсотків (§. 28), а то тому, що філії товариства мають свої окремі коренні фонди.

Предложенє о. дек. Танчаковского, щоби підвисшити квоту церквам яко членам основателям одноразового датку із 50 К., а яко дійсним членам річної вкладки із 5 К. на 10 К. відкинено, а рішено інтерпретовати §. 4. 3. і §. 5. 2. в сей спосіб, що церкви не можуть бути членами-основателями.

Рішенє проекту реґуляміну для виділу, предложеного сов. п. Грабовеньским відложено.

По мисли §. 16. 6. призначено із чистого доходу за р. 1903 в квоті 8.658·94 К. — 10% на коренний фонд в кругій сумі 800 К. з тим, що виділ має право ужити сей коренний фонд на позички церквам з пупілярним обезпеченєм; — розділенє же решти квоти 7.858·94 К. на запомоги церквам полишено виділови, однак з тим, що рішеня сих зборів мають обовязувати вже при розділеню сего-річних запомог.

ВПреосьвящ. митрополит, що слїдив з увагою хід дискусиї і брав в ній живу участь, по якімсь часї відійшов, пращаний теплими словами предсїдателя товариства о. крил. Пюрка, за попираня товариства; на его слова Впреосьвящ. митрополит відповів, заневнюючи, що все буде попирати ціль товариства.

По відкиненю внесеня виділу на признанє евентуальної ремунерациї секретареви і касиерови виділу в висоті 10 К місячно, та по виборі о. Івана Давидовича на опорожненє місце заступника виділового, закрив о. предсїдатель о 8 год. вечером збори, а о. крил. Т. Пюрко подякував предсїдателеви зборів за провід а членам за участь в зборах.

Ц. к. Дирекция зелїзниць дер.

З днем 1. мая 1904 входить в житє додаток I до залучника з 1. сїчня 1903 тарифи часть II для вище наведеного звязку. — Додаток сей містить в собі безпосередні зниженї ціни єдиничні для желїза і сталї поз. Е. — 5 а) б) ц) д) е) ґ) г) к) л), для шруб, анкрів, ланцухів, оциль, вісий і частий машинових з желїза і сталї зі стациї Відень дворець желїзниці північної і державної до розличних стациї в Галичині і Буковині.

Надіслане.

Др МИРОН ВАХНЯНИН

лїкар клїніки львівского університету б. лїкар клїники проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 по-
314 полудни **ул. Академична ч. 26.** 7—27

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.
299 13—19

Адвокат Губіцкий

в Комарні глядає від 1 червня с. р. рутинованого концепієнта, обзнакомленого з провінціональною практикою. 343 1—3

Бруховичі! *Бруховичі!*

Одинокe прогулькове місце. Від 8 мая курсує 8 проходових поїздів там і назад.

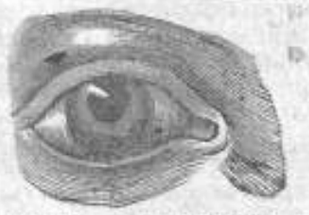
Перворядну реставрацію, а також помешкання для літників *поручає*

332 1—2 **ФЛЯЙШЕР.**

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на площадках площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ц. к. уприв. галацкий инцийний
БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Відділ депозитовий

приймає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до переховання цінні папери і уділяє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституций там звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ
(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касі сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати свої майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше вдучі зарядження.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім відділі. 374

Ученик VII. кл. гімн. глядить лекциї на село. Зголошення: А. Б. poste restante Гологори. 327 1—4

Піддячий, 19-літний, знаючий добре устав церковний, ірмологіон і напіви, глядає відповідної посади. *Глярій Мандій* в Соснові почта Семиківці. 333 1—2

Позичок на застав пенсії уділяє Спілка кредитова, Краків, Вашітова 9. 341 1—3

Півець церковний в середнім віці з добрим голосом занав би сейчас посаду. Близша відомість в Уряді парох. Новосілка, почта Язловець. 341 1—3

Одинокий у нас:

„Підручник Історії рускої літератури", конечно потрібний при всяких іспитах, для самообразованя і пляканя вашої съвідомости, виспав:

Застирець, Львів, Длуґоша 21 по I К.

Три примірники 2 К. По книгарних дорозше. „Відповідь" критикам даром. 1—4 338

Позір! — Новість!

Чистий дохід призначений на будову дому „Сокола"!

З моногрáмом Сокола візитівка по 6 сот., 100 штук 5 К.

Портрет Лисенка по 50 сот., в оправі по 2 К.

Брошки	з гербом Руси	по 0·60 к
Шпильки	„ „	„ 0·50 „
Спінки пара	„ „	„ 0·90 „
Дармовіс	„ „	„ 0·40 „
Пушки на тютюн або папіроси	з гербом Руси	„ 2·50 „
Мошонки на гроші	„ „	„ 2·00 „
„ „	„ менші „	„ 1·10 „
Шпильки емаліовані	з моногрáмом „Сокола"	„ 0·40 „
Притискачі	з Шевченком, Котляревским і т.д.	„ 0·80 „
Льоси фант. льотерії Сокола (переписні листки 10 родів) по		„ 0·25 „
Обліґациї на будову дому Сокола		„ 10·— „

Набувати можна в Соколї у д. Д. Кучики, справника.

Льоси набувати можна в Соколї, в „Народній Торговлї", „Труд" у Ад. Раппа Львів, ринок ч. 11.

Незвичайні успіхи викликує

ФРАНЦ. МЕНТОЛЕВА ГОРІВКА ГЕЛЛЯ

марки „Edelgeist".

При натиранню усмиряє біль, скріпляє мускулятуру і оживляє нерви.

При змиванню гігієнічно-профілактичне средство против ослабленя з відсьвіжуючим запахом.

Ціна фляшки 2 К.

G. KELL & COMP. TROPPAU-WIEN.

Дістати можна у *Львові* в аптиках Пінеса-Поратиньского, В. Діля, Як. Байзера, Жигмонта Рукера; в *Коломиї* в аптиці Берґлера; в *Миколаєві* в аптиці Фрідмана; в *Перемишлї* в аптиці Ґольдберґа; в *Рашеві* в аптиці Коритовского і С-ки в *Стрию* в аптиці Ґертнера і в *Тернополи* в аптиці Мариана Крижановского. 50

Вже вийшов

II. випуск **„Практичних проповідей до руского народа".** Сам II. випуск стоїть з почтою 2 кор., а хто з Вч. Отців зложить тепер 3 кор., той одержить II. випуск, а відтак в своїм часі і III. без жадної доплати. Зі взгляду на се, що цїлий наклад є лише в 1000 примірниках, прошу з замовленями спішити. В III. випуску будуть поміщені самі случайні проповіди. — *О. М. Кінаш,* арх сотрудник у Львові пл. сьв. Юра ч. 5. 301 7—10

Оголошенє.

Дня 19 мая 1904 о годинї 4 по полудни в сали Товариства задаткового в Комарнї відбудуть ся

Загальні Збори

Спілки торговлї шкір в Комарнї, товариства зареєстрованого з неограниченою порукою, на котрі всїх членів запрошує ся.

ПОРЯДОК НАРАД:

Розвязанє спілки і покритє коштів ліквідациї. Коли того дня не збере ся одна третина членів Спілки, на основі §. 37 статута відбудуть ся другі загальні збори дня 26 мая 1904 в тім самім часї і місци і з тим самим порядком дневним. 342 1—1

Д. Ольговий. *Н. Вільчинський.*

Для терплячих *на ревматизм, нервоболі, гостець, біль голови, біль зубів*

в знаменитим зовнїшним средством, клїнічно випробованим

Іхтіоментоль

(назва правно застережена)

виробу аптикаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА**

в Богородчанах.

Численні признанія і подяки.

Ціна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплачно до кождої почтової станциї.

Щоденна дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланєм належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 38 8—8

Ч. 40.881.

Оповіщенє конкурсу.

З початком шкільного року 1904/5 буде наданих одинайцять фондациїних місць в ц. к. військових заведеннях з фондациї під назвою „Юзилейна фондация цїсаря Франца Йосифа I."

Услівя приняти оповіщує ся рівночасно в Gazet-i lwowsk-iй і на посередництвом всїх наукових заведень вищих і середних.

Реченець до вложенї подань до краєвого виділу уплива з днем 20 мая 1904. 336 1—3

Директор канцелярії: *Пйотровский.*

Продукция насіня і лісно-огородові шкілки

Тадея гр. Лубєньского

в ЗАСОВІ

почта і телєґр. в місци, желїзн. станция Чарна

поручають лїсне насїнє, всякі відміни фаннц і дерев до лїсних культур, висаджувани алей, закладаня парків, рожі і деворациїні корчі на солітери, підклади до щепленя, овочеві деревця.

Цїнник оплатно і відворотно. 194

ОГОЛОШЕНЄ.

Рада Надзираюча Повітового Товариства Кредитового в Сокали, стоварищенє зареєстрованого з обмеженою порукою, оповіщає отсим, що заповіджені на день 10 н. ст. мая с. р. надзвичайні загальні збори сего товариства з причини неправильного їх оголошенї не відбудуть ся. — Рівночасно оповіщає, що тїж самі **Надзвичайні Загальні Збори** Повітового Товариства Кредитового в Сокали відбудуть ся дня 31 н. ст. мая с. р. у власнім льокали (дім Шилкевича) о годинї 2 пополудни із слїдуючим порядком дневним: 1) вибір трех членів Дирекциї; 2) внески членів. За Раду Надзираючу *Сильвестер Вітошинский* предсїдатель. *О. Миколай Кишакевич* заступник предсїдателя.

Видїл Філії Товариства Просьвіта в Сокали оповіщає отсим що дня 16 н. ст. мая с. р. відбудуть ся о годинї 22 в полудне в сали маґістрату в Сокали **Загальні Збори** членів тойж Філії з слїдуючим порядком дневним:

1. Отворенє зборів;
2. Справоздане уступаючого видїлу;
3. Вибір нового видїлу;
4. Справа дому Просьвіти в Сокали;
5. Реферат делеґата центрального видїлу;
6. Внески членів.

В день зборів о годинї 9 рано відбуде ся для членів Філії Богослуженє в церкві сьв. О. Миколая в Сокали. — *Видїл.* 326 2—3

Ровери з перворядних фабрик від 150 К і вище поручає торговля Івана Стерніова в Залїщиках. 328 2—3

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомагання, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. Schwan-Apotheke, Frankfurt a. M. 163 10—?

Перший руский склад машин до шитя

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ціни від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 8 зр. (для грубої роботи).

Вч. Сьвященникам і ц. к. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жадане і даром 313

Іван Ляврук
механік
Львів, ул. Галицка ч. 6.

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кільканацятьох лїт отворив я **робітню мужеских одягів**

при улици Рускій ч. 3.

Будучи Русином, хотїв би я Русинном позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій грош в чужинецкі руки віддавати, а памятайте, що попираючи своїх людий, попираєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє, пишусь

З поважанєм

340 1—52 **СТЕФАН ДЇДУХ.**

ІВОНИЧ *жерельно-купілеве і клїматичне заведенє в Галичині*

(желїзнична станция).

Цїлий соляно-йодо бромові і желїзисто-йодо-бромові. Купелї соляно-йодові, ігличні, борошнові, газові як в Найгайні. Средства гідропатичні, масаж і лїчнича гімнастика (ортопедичне заведенє доцента хірурґії д-ра А. Габриневского у Львові переносене на літо до Івонича).

Лїчать ся: подаг, жіночі недуги, гостець, дна, ніга, недуги костий, шкірні і нервові, взагалї всякі недуги, що в. маг ють приспішени відкови материй.

Заведенє положене в чатинаїм лїсї вверх 400 метрів н. п. м. в чудовій гірекій околиці.

Вигідне уладженє, вигідні помешканя, електричне осьвітленє, водопроводи, вода до пита жерелова, що бє із скали. На сезонічний сезон побудовано 2 нові доми з 60 комнатами. — Комунїкация в місци, богослуженя щодень. — Музика. Почта і телєґраф. Лїкарі заведенє: доц. ин д-р Габриневский зі Львова і др Юлїан Станиславский з Кракова, а також 4 пільнопрактикуючі лїкарі. — Сезон від 20 мая до кінци вересня. — В I. сезонї до 20 червня і III. від 20 серпня мешканя знач о дешевші. — Увільнене від такси на основі съвідоцтва убожества удїлює ся дяне в I. і III. сезонї. — Замовленя на мешканє, воду, сіль, луг і муд приймає і всяких покресень удїлює

ДИРЕКЦИЯ

337 1—6 **жерельно-купілевого заведенє в Івоничи.**

Лінія Кунарда
з Трієсту до Америки.

Відходять найлїпші і найбезпечнїйші пароплави

14 мая 1904 „Панонія"
28 мая 1904 „Ультонія" 334 1—5

Уповажнене ц. к. правительством заступництво **Кунарда** для Галичини Львів ул. Браврівска 6.

Рух желїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя	3·25.
„ „ на Підзамче	3·04.
„ Рави рускої	6.46.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станїславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Рашева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белзця	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белзця	9·30.
„ Тернополи	10·35.
„ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·46.
„ Стрия	3·05 11·05*.
„ Рашева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави рускої	7·05*.
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·05 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский піанїйший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу **— 12 год. 36 мін.** після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені львівскою (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Информацийне удїляє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. желїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

При закупні товарів просимо поглядати на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянського. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 2.

ДОДАТОК

до ЧЧ. 92 і 93. „Дїла" з Вівтірка 27 цьвітня (10 Мая) 1904.

Польска мафія.

Голоси преси.

Вчерашне число „Дїла", де ми подали надіслану нам із дуже поважного жерела з Косівщини допись про ситуацию в Жабю і Кутах, ц. к. прокуратория сконфіскувала. Тож, не можучи подати від себе оригінальної дописи, містимо нині дописи кореспондентів Gazet'и Narodow'oї і „Ґалїчанїн'а", які появили ся без конфіскати.

Отже Gazeta Narodowa, крайно русиножерний орґан, котрого чей годї підозрівати о яку небудь взглядність для нас, поміщає під заголовком „Agitacye ruskie wśród Hucułów" (титул дороблений уже у Львові, в редакциї) слїдуючу кореспонденцию з Жабя і то з дати 6-ого с. м., значить ся з дня, котрий — після донесень Wiek'y і ц. к. кореспонденційного бюра при намісництві — мав як раз бути передодень „різні":

„Від 1-ого сїчня с. р. істнує в Жабю руске т—о „Сїч", а належить до него чимало Гуцулів. Сам фактъ основання „Сїчи" не представляв би ще великої небезпеки, але „радикальна" аґітация руска старає ся визискати его до викликаня ворожого настрою супротив Поляків і Жидів (стара пісонька! *Ред.*)... Та инша річ, чому Жиди так боять ся „Сїчи" і єї розвою. Ото між кличами, що обовязують „Сїчовиків" є і такі: не купувати у Жидів, не пячитиі т. д., заложено рівнож руский склепъ в Жабю і дуже богато Гуцулів перестало купувати у Жидів. (Такого клича, щоби спеціяльно „не купувати у Жидів", нема, але серед всїх Русинів приймає ся засада: „не піддержувати власним грошем ворожих купців-польонїзаторів і пявок, а натомість закладати власні рускі склепи, аби руский гріш остав в рускій кишени. — *Ред.*) З другої-ж сторони власти, о скілько „Сїчи" радикальствують, мусять (?!) ставити їм певні перепони і стримувати їх дикі (?) розмахи. З тих отже причин: з жидівских алярмів і **з виступу властий против деяких „Сїчий" витворюють ся пересадні поголоски про гуцульско-сїчові бунти.**

„В Полянках, 6 миль від Жабя, арештовано Юрия Соломійчука, Гуцула з Жабя і кошового „Сїчи". Їздив він по селах, положених над Білим Черемошем, аґітував за закладанем „Сїчий" і ширив „радикалїзм". Юра Соломійчук заховував ся супротив жандарма невідповідно (як? — *Ред.*) і за то его арештовано. В его оборонї зібрала ся товпа людий і ладила ся его відбити. На чолї тої товпи станув (?) руский парох з Ферескули о. Попель і підбурюючо (?) промовляв до народу. Жандарм перестерігав пароха і грозив навіть ужитем оружя (!!). Товпа успокоїла ся. Діяло ся се перед 11 днями.

„Вчера (5-ого мая) в Жабю кількайцять осіб, „niemal"(!) самих Жидів, вислало збірну телеґраму о присилку війска для охорони загроженого публичного супокою. Зробили се **на основі безпідставних** на мій погляд **поголосок. Я є певний, що до такого зазиву** о поміч **не було ніякої раціональної причини. Ніякого безпосереднього, безпеці загрожуючого руху в Жабю нема** і на певне можна твердити, що спокій буде у нас захований. **Спровадженє війска викликало серед Гуцулів певне огірченє і коли чого, то доперва тепер сего огірченя треба побоювати ся. Всї тутешні поважні личности подїляють сю мою думку**... — *К.*"

Подавши сю вість, „Gazeta Narodowa" пише далї від себе так:

„З причини, що деякі часописи знов принесли алярмуючі вісти з Жабя, а навіть донесли про вибух грізних розрухів, про здемольоване судового будинку в Жабю і т. д., ми засягли у нашого кореспондента нині еще раз інформациї (телеґрафічно, розумієсь — *Ред.*) і можемо ствердити, що в Жабю панує цїлковитий спокій і що загалом ніяких забурень не було, а ввесь алярм повстав з поголосок і з причини певного „wrzenia" (!) серед Гуцулів, якого причини вияснює повисша кореспонденция".

Стілько „Gazeta Narodowa". А знов корреспондент „Галичанин'а" пише (ч. 93 з 10-ого с. м.) з Жабя:

„В наших чудових косівских горах з нори поселеня двох синів Ескулапа переводить ся справжня вівісекция на автохтоннім рускім населеню. Робота тих будівничих нової „dzielnic-и" Польщі в рускій Гуцульщинї не заслугувала-б на увагу, якби не звісні події послїдних днів, роздуті до розмірів Raübergeschicht-и і послужившї нашим непрошеним опікунам за нову покришку до примінення „projekt-у na zniszczenie Rusi".

„Як вже було донесено, в Полянках к. Довгополя арештовано Юрия Соломійчука „кошового" жабівской „Сїчи". То визвало у всїлякого рода пауків в Жабю теличе одушевленє, а розходилось їм не о „Сїчи", але о здавленє в зачатку національної самосьвідомости, прокидаючої ся серед Гуцулів. Жена і кревняки арештованого що-дня ходять коло будинку суду, щоб довідати ся, що станесь з увязненим, при чім мусять терпіти всїлякі насьмішки і зносити прикрі замітки.

„Дня 4 н. ст. мая засудив суд в Жабю „сїчовика" Семена Коржука за побитє на 14 днїв арешту. Роздратований Коржук погрозив, що піде тепер за „атаманом". Коржука арештовано а панки давай удавати, що суть наполохані і трубіти на алярм, висилати свої родини з Жабя а оден навіть наняв пивницю у Гуцула, щоби там сховати свою „паню" перед приснившими ся ему сокирами rozbestwionej tłuszczy. Посипались телеґрами від панів і Жидів, при чім „панич" з Криворівні став ходити по хатах і збирати підписи на телеґраму, з домаганьем присилки війска. Приїздить комісар староства з Косова з повітовим вахмайстром, з ними 27 жандармів — а в Жабю тихо, супокійно і лише теплий весняний дощик плаче над людскою злобою. На св. Юрия, в ночи приходять сини „бунтуючих ся" Гуцулів, війско в числї 80 люда, а в Жабю вже і дощик перестав плакати і сонце съміє ся, що пани в Косові дали себе (?) надути.

„І посипались знов телеґрами, але вже иншого змісту: „Spokój zupełny", а комісар по кількагодиннім „урядованю" вернувсь до дому. Лиш оден панок (котрий? — *Р. Д.*), хоча хорий на очи, видить постійно, що „wprawdzie spokój jest, lecz wygląd huculów groźny...

„Що буде дальше — кінчить кореспондент — не знаю, але між тим ігуцульска терпеливість має границї, а війска гуцул не лякає ся, бо знає, що у манлїхерів більше чувства, ніж у его непрошених опікунів".

А тепер на основі того усего

констатуємо:

I. Gazeta Narodowa, згладно єї кореспондент стверджує, що

1) розрухів, ніяких не було, нема і не буде;

2) що всякі обави розрухів перед приходом війска (6-ого с. м.) були цїлком безосновні;

3) що „Сїчи" вливають корисно на селян, ширять тверезість і т. д.;

4) що спровадженє війска було цїлком зайвине і що доперва воно огірчило селян — і якінци

5) що пострах вийшов „niemal" від „самих" Жидів.

Се послїдне однак виглядає на тенденцийне накручуване, бо якби поголоску пустили Жиди, то певно не була би так розтрубіла єї польско-гакатистична преса. Вкінци й сама Narodowa вказує, що брали участь в ширеню фальшивих алярмів і не Жиди, на що вказує отсе „niemal". З того виходить, що польскі гакатисти, бажаючи спонукати спровадженє війска і тим робом налякати Гуцулів та здавити серед них народний рух, пустили алярм навмисно між Жидів, котрі — як звісно — дуже полохливі і не почувають ся до чистого сумлїня, та рознесли его дальше. Впрочім вигідно може тепер за них сховати ся властивим виновникам цїлої акциї.

II. „Галичанинъ" подає:

1) що цїль доносу була: убити рух самоосьвідомлення серед народу і се годить ся цїлком з тим поглядом, який ми висказали сейчас по перших телеґрамах в сїй справі;

2) вказує як на виновників злочинного алярму на двох Поляків „ескулапів" із Жабя — а також

3) доносить, що **підписи на поданє о присилку війска збирав жандарм!**

III. З суботнїшного Wiek'y Now'ого знаємо, що вість про узброене „Сїчовиків" револьверами **пустив в сьвіт комісар староства з Косова Матковский.**

Отсе констатуємо на основі реляций часописий ворожих нашому народови, а спеціяльно ворожих „сїчовому" рухови.

Лисенкове сьвято в Чернівцях.

З Черновець пишуть нам:

По концертї — о котрім вже було писано в „Дїлї" — о год. 9-ій відбув ся комерс, також у великій сали музичного товариства. Здвиг народу був величезний. Мимо сего, що сали, естрада і бічні комнати були приготовлені для як найбільшого числа учасників, многі мусїли вдоволитись місцем сто-

---

25)

Болєслав Прус.

Палата і рудера.

З польского переклав

О. П—к.

(Дальше.)

Розділ XII.

Без титулу.

Члени філянтропійного товариства, випавши на улицю, бігли як стадо овець, гнане псом і батогом пастуха. Дощ тїк їм за ковнїрі, з під ніг прискало болото а вони тимчасом робили оден другому докори.

— Наш формалїзм забив сю нещасливу дитину! — кричав Пйолунович, опертий на рамени Вольского.

— Що там формалїзм. Ваш брак рішучости завинив найбільше... відповів Дамазий.

— Мій брак рішучости! Ти чув, Ґуцю? — жалував ся пан Клеменс.

— Алеж розумієть ся! — вспевнив Дамазий. — Ви були у Гофа, ви його бачили, ви з ним говорили... Треба було зробити щось на власне рианко, а ми-б заакцептували найрадше.

— Правда — повтаряли співвандрівники, сьміливійші серед окружаючої їх темряви.

— І ти їм віриш, Ґуцю? — питав майже з плачем обжалуваний презес.

— Розумієть ся, що я був би йому поміг від разу, колиб ви були мене вислали самого, але пан Антонї спаралїжував усе!

— А сей Антонї, зі своєю довбачкою і песимізмом! — Я від першої хвилї чув до него антипатию — докинув Дамазий.

— Незносне індивідуум! — докинув хтось в плащі.

— Самолюб! — сказав хтось в пальтї.

— Дбав тілько о добру вечеру!

— Ми всї винні потроха, мої панове! — відізвав ся ревнт. — Треба було занятися тим, що є під рукою, але не широкими квестиями, або слуханем глупих меморіялів.

— Пан ревнт вічно терпить щось до мене — викрикнув Зенон. — Ви мене систематично переслїдуєте... ви змусите мене до жадани виясненъ!...

— Нещасте — ми зблудили! — перервав раптом Пйолунович. — Місто на лїво, ідемо на право. Гуцю, може я за сильно опираю ся на тебе?

— Будьте спокійні! — відповів зміненим голосом Ґустав.

Подорожні звернули на лїво.

— Мені здаєть ся, що у Гофа сьвітить ся — шепнув пан Клеменс.

Ґустав ослаб так, що аж почав дрожати. Дїдусь достерігши се, пустив йому руку і висунув ся наперед.

— Ми вже на місци — сказав до ідучих за ними пан Клеменс і з трудом отворив двері, тяжкі і скрїпучі.

Перша кімната, до котрої всипали ся товпою прохожі, була вітворена. На столї не дуже ясно палила ся лямпа, а на серединї кімнати стояв низький чоловік в шафірових окулярах.

Був се Вавжинец Ґустав, котрий входив на самім кінци, глянувши на Вавжинця, зблід і цофнув ся до сїней. Руху того не достеріг ніхто, бо всї почали говорити:

— Чи се в Гоф?

— Що за страшний припадок!

— Принесено неживу дитину.

— Панове, нехай говорить оден — упоминав їх Дамазий.

Зібрані втихли, Пйолунович забрав голос:

— Чи ми застали пана Гофа?

— Ні, нема його від полудня — відповів Вавжинец, складаючи набожно руки.

— Чоловік той приніс до мене мертву дитину — говорив дальше Пйолунович.

— Справдї? — дивував ся Вавжинец. — Відна Гелюня пішла за своєю матїрю!

В тій хвилї пан Зенон шепнув до уха судиї, що поховкний чоловік мусїв бути колись актором. Судия згодив ся на се і додав, що спосіб говорення і його рухи видають ся неприродними.

— Чи ви знали сю родину? — питав далї Пйолунович.

— Я був її одиноким приятелем — відповів Вавжинец.

— Мусїли се бути убогі люди?..

— Убогі пани, але побожні. Держали ся засади: Терпи з хрестом і для хреста, коли хочеш панувати з хрестом.. — відповів лихвар.

— Аджея Гоф мав площу?

— Її спродано за довги.

— Але що нїхто їм не поміг!

Люди убогі, як ми, можуть тілько помагати радою, а сей нещаславий Гоф не приймив би ніколи.

І сказавши се лихвар, показав на чоло.

— Чи Гоф вже не має нїкого з родини? говорив знов Пйолунович.

— Нікого. Дочку вчера Бог покликав до себе, унука, як самі кажете, умерла нині а зять...

Закінчив рухом, котрий означив, що на зятя числити не можна

Чи ви ще маєте надїю зобачити ся з Гофом?

Буду його шукати і маю надїю, що Бог позволить менї його найти.

— Коли його знайдете, то прошу доручити йому отсї гроші — сказав Пйолунович, кладучи банкноти на столї. — Ми займемо ся похороном його унуки — додав — а тепер до побачення.

— Бог надгородить панам! відповів лихвар кланяючи ся до землї.

— А чи можемо знати ваше імя? — спитав раптом Дамазий.

— Називаю ся... Грабович!... відповів, заїкуючись лихвар.

Товариство опустило рудеру. Були вже в половині улиці, коли Пйолунович кликув:

— Ґуцю, Ґуцю! де є Вольский?

Не бачу його — відізвав ся Дамазий.

— Мусїв вийти ще давнїйше — докинув Зенон.

— Може захорів? — говорив з неуспокоєм пан Клеменс. — Ще коли ми йшли сюди, я завважав, що він був якийсь не свій...

— Шляхотне серце! — сказав Дамазий. — Очивидно дразнило його се, і втїк... певно до себе.

По тім вияснению усї завернули до палати під знаком „баранячої голови".

. . . . . .

Коли гостї відійшли, Вавжинец підійшов до стола і почав рахувати гроші.

В тій самій хвили якийсь притлумлений голос, начеб в під землї відізвав ся:

— Ой... хиба вже вилїз.

— Вилазїть! Вилазїть вже, коханий пане Ґолембйовский — відповів лихвар, усе рахуючи гроші.

Тепер з під постелї, на котрій умерла Констанция, вказали ся дві жилясті руки, кудлата голо а і зароспе лице, за ними широкі плечі, а вкінци цїлий чоловік, величезної будови, убраний в подертий кафтан. Ноги мав заболочені і босі.

— Ааа! — відітхнув бандит. —Я спітнїв!

— Вірю, вірю! — відповів з усьміхом Вавжинец. — Ви думали, що то вже по все прийшли.

Ґолембйовский упав тяжко на лавку і дивлячи ся злобно на гроші сказав:

— То для него принесли сї банкоцетаї?

— Так ви чули.

— Колиб так, пане Вавжинец, ви менї їх трохи дали.

— Справдї?... — спитав глумливо лихвар.

— Чому-б ні... — Далебіг, що вони придали-б ся менї.

— Старому також придадуть ся.

— Що там старий, — обурив ся бандит.

— Як то, що менї там? Старий не має де голови зложити, а ви, пане Ґолембйовский, колиб тільки хотїли, сейчас дісталибисьте приют.

Слова ті, виговорені зі спокійним усьміхом, обурили волоцюгу.

— О! який ви милосердний! пане Вавжинец — викрикнув. Не треба було забирати старому площі, то він мав би де заложити голову. — І я так не бідував бим.

— Я не забрав, а купив, коханий пане Ґолембйовский — відповів солоденьким голосом лихвар.

— Я знаю! купилисьте за двацять рублїв...

— За тисячу, коханий пане Ґолембйовский.

— А заплатилисьте тими квітами, що то давало ся рубля, а брало ся десять. І се я знаю, Костка менї говорила.

(Конець буде.)

Блюзки, Гальки, Боа, Жаботи, Вельоники, Ковнірі, Славні рукавички „Діяна" поручає найдешевше *христіянська фірма* Фердинанд Літлєр (Güttler) **Львів, пл. Галицка 2.** 805

ячим, або й зовсім відійти. Комерс отворив проф. Смаль-Стоцкий, звертаючи увагу зібраних на велике національне значінє того рода сьвят. За сим йшли промови перепліта сьпівами. По промові посла Пігулякa в імени „Буковинського Бояна“, забрав голос п. Весоловский від акад. тов. „Січ“. Весідник в своїй справді гарній промові підчеркнув значінє пісні в житю народу, згадав, що в пісни відбиває ся звичайно характер народу і душевний настрій у даній хвили, а вказуючи на національну борбу, яку нам тепер приходить ся вести на всіх точках, просив ювилята, щоб у своїх композициях давав вираз сему боєвому настроєви а через се причинив ся до підйому духа і одушевленя. Сейчас відповів ювилят, що весідник відгадав ту думку, яка его у послідний час занимала, що вже в тім напрямі дещо зробив, пишучи такі композиції як „Вють пороги“ і ин., та що час тепер подумати про якусь величаву „пісню відродженя“, яка дала би вираз фактичному положеню нашого суспільства. За тим промовляли ще: д-р Трильовский, п. Догомиля, п. Войнаровский та п-на Шкурган, що передала дорогому гостеви китицю цьвітів від місцевого „Кружка укр. дівчат“. О год. 12-ій замкнув голова комерсу офіциальну часть а утомлений ювилят опустив салю.

На суботу прийшли офіциальні і приватні відвідини, між котрими згадати треба відвідини в акад. тов. „Січ“. Комнати товариства були старанно прикрашені, а всі члени товариства ожидали в сьвяточних строях приїзду гостя. По короткім привитаню головою товариства п. Гошовским, почала ся свобідна розмова про житє академічної молодіжи, стремліня і напрями, які серед неї проявляють ся; при тій нагоді подав п. Сімович ювилятови короткий начерк житя і розвою академічних товариств в австрийскій Руси від 60-их років. Відтак удали ся всі до городу, де члени „Січи“ відфотоґрафували ся враз зі своїм гостем. Вечером кождої днини приходив ювилят до читальні „Народного Дому“, щоби блисше познакомитись з житем черновецкої громади. В неділю о год. ¼12 повторено концерт „Буковинського Бояна“ з незміненою програмою, лише з тим ціннім додатком, що Микола Виталевич відграв кілька своїх композиций на фортепіяні.

Того-ж дня у вечір прощала ціла черновецка і дооколична Русь свого дорогого гостя. Вже по концерті, рано, подякував проф. Смаль-Стоцкий Лисенкови коротким але теплим і щирим словом за всі его заходи коло сего патріотичного сьвята, сеї народної маніфестації. Тепер все, що чуло в собі руске серце, вилягло на зелізничий дворець і більше як тисячу осіб заняло перон і почекальні. Се була зворушаюча хвиля, коли вступила пані Кумановска і, передаючи ювилятови чудову китицю від рускої жіноцтва, прощала его ядерною промовою. Серед звуків наших имнів „Не пора“ і „Ще не вмерла“ від'їхав поїзд, забираючи з собою дорогого гостя.

Омікрон.

Війна.

Огляд.

Послідний тиждень приніс нам богато і важних вістий з терену війни, тож пора зробити з тих вістий свого рода рекапітуляцию, щоб тим ліпше розглянути ся в дальшім ході війни.

Знаменем послідних подій є знамените співділанє японьского сухопутного війска з фльотою — знак, що Японці виконують свій плян ретуширівно і консеквентно. Зачало ся від вістки, що адм. Того удало ся замкнути Порт Артура. Сейчас ґен. Курокі розпочав переселюванє війска через Ялю і відніс рішаючу побіду під Кулінченом. Тепер японьска фльота, маючи вже певність, що одно рамя армії стануло вже на терені манджурскім, почала транспорт війск з другого боку операційного терену — на півострові Ляотон, висаджуючи відділи другого корпусу найперш під Пітсево й в заливі „товарискім“ коло Порту Адамса, а дальше під Такушан. Висаджуванє війска з тих двох боків кінцевого відломка ляотоньского півострова має двоякі ціль: раз відтяти від суші Порт Артура, а друге довести до сполуки обох рамен армії з над Ялю і півострова Ляотон і сполученим маршом кількома дорогами йти рівночасно на Ляоян і Мукден. Для доповненя того плану спільного походу з двох боків потребаб еще висадженя части війска коло Ньочвану, а хоч що-до транспорту війска на Ньочван нема еще поки-що певних вістий, то однак такого транспорту треба ждати вже в найблисших днях.

Висадженє війска на Ляотон мало дальше той наслїдок, що і армія ґен. Курокі посунула ся наперед. Дня 6. с. м. ударила армія Курокія на Фенванчен в по довшій і справді завзятій битві Японці заняли сю важну позицию і ниперли Росиян на північ до Ляоляну. Тепер дорога вже отверта а плян найблизшої кампанії лежить як на долони. Порт Артура відтятий з усіх боків, висадженя війска на Ляотонї відбуває ся правильно, а коли війска призначені до висадженя займуть вже свої позиції, рішучне ся атак від суші на Порт Артура а за тим і похід цілої армії на північ.

Армія Росиян находить ся тепер між Ляолян і Мукденом а найблисша частина сеї армії від полудня находить ся в просмику Мотієн, на 60 км. від Фенванчен. Плян Куропаткина є довести до ріщаючої битви між Ляолян а Мукденом; перша важнійша битва наступить однак здаєть ся в проємиках Мотієн на північ від Фенванчену.

Тепер розходить ся еще о сам терен, котрий має незвичайну вагу для дальших военних операций. В тій мірі занятий Японцями Фенванчен має особливе значінє: я се ключ до всіх военних операций на тім терені. З Фенванчен розходять ся як з узла шляхи в трьох напрямах: один шлях веде на півострів Ляотон з відногою до Такушану, другий до Мукдену на північний захід і третий від полудньово-західної сторони на Корею. Через те Фенванчен отвирає Японцям обі дороги до їх замірених стратеґічних операций — до сполуки армій з раменами від Порту Артура і Ньочвану і до походу на північ до Мукдену, головної центральної позиції роснйскої армії.

Що-до армії японьскої то головну ѣї силу на разї становить армія Курокія під Фенванченом, з котрою получить ся, здаєть ся, армія висаджена в Такушані і Кінчау під проводом ґен. Оку. Окреме рамя буде представляти тзв. четверта армія, яка буде висаджена або вже висаджує ся в Ньочвані від західної сторони Ляотону.

(Телеґрами).

Токіо. Після офіциального справоздання японьского стратили Японці в битві над Яльом: офіцирів убитих 6, ранених 25, рядових 180 убитих, 690 ранених. Разом було 186 убитих, а 715 ранених.

Льондон. З Токіо доносять, що японьскі війска вилядовані на півострові Ляотун маширують на полудне і суть вже лише 30 км. віддалені від Порт-Артура, бо бомбардоване порту наступить рівночасно від моря і від суши. В найблизших днях будуть вилядовані нові війска, котрі помаширують на північ, аби зайти дорогу Росиянам, котрі могли би прийти з помочию Порт-Артурови. Сі війска будуть оперувати в звязи з армією ґенерала Курокі. З Шангаю доносять, що Японці вже заняли порт Дальний, звідки можуть бомбардувати Порт-Артура.

Петербург. Капітаньский не погиб, але тяжко ранений каменем в голову.

Токіо. З нагоди успіхів японьского оружия відбули ся тут величезні маніфестації, яких перед тим в Японії ніколи не бачили. В маніфестациях взяло участь все населенє, навіть жінки і малі дїти. При тім було 21 осіб убитих а до 40 ранених. Між убитими суть головно дїти, котрі в глоті подусили ся або попадали до води і потопили ся.

Петербург. Куропаткин телеґрафує, що дня 7 с. м. передна сторожа японьскої армії обсадила Фенванчен (50 км. на північний схід від Віджу, а 125 км. в простій лїнії від головної позиції росийских сил боєвих, Ляояну). Росийске війско цофнуло ся. Японці маширують дальше поволи, але виконують свої рухи з великою прецизиєю.

Льондон. З Ньочвану доносять, що Росияни розкинули тут свої фортифікації а гармати виекспедиовали на північ. Виїхала також значна часть війска. Росийский штаб ґенеральний цофнув ся з Ляояну до Мукдену і там концентрує тепер росийска армія. Говорять, що при бомбардованю Порт-Артура Алексеєв ранений ледво утік.(?)

Токіо. Курокі прислав рапорт, що в суботу обсадив Фенванчен і сусідні місцевости без ніякого опору Росиян. Росияни спалили всі маґазини, знищили склади амуніциї і цофають ся до Ляояну. По дорозї палять всі села. В японьскі руки дістало ся богато коний і амуніциї. Кількох росийских лїкарів зголосило ся до служби в японьскім війску. Салдати сотками утїкають до лїсів, а відтак приходять до нас і піддають ся. Курокі старає ся дійти до Ляояну, аби розкинені по Манджурії росийскі віддїли відрізати від головної армії.

Замкненє Порту Артура.

Напад японьских брандерів на Порт Артура в ночи з д. 2 на 3 с. м. так описує в „Русскомъ Словѣ“ наочний свідок знаний росийский письменник Немирович-Данченко:

О год. 1 в ночи загреміли пушки. Разом звісним военним письменником ґенералом Кузьминим-Караваєвим кинулись ми в Золотій Горі. Перед нами явив ся весь простір в лунї огню пушок. На овиді неначе замикали ся і гасли чийсь зловіщі огняні очи. У воздусї чути свист мов від сталевих батогів. Що хвиля свище високо над нами черепє бомб. Далеко під сьвітлом рефлектора наче мара появив ся великаньский неприятельский корабель. За хвилю якось дивно кинув ся він назад, високо підніс ніс і, поцїлений огнем батерий і пушок „Гіляка“, „Отважного“ і „Бобра“, поволи щез у водї. На стрімких кручах Золотої Гори що хвиля свище черепє тріскаючих ґранатів. Скали дрожать від грому електричної батерії. Ми горячково придивляли ся з гори тій найвеличавійшій битві теперішної війни.

Місячна ніч троха мрачна. Овид гине в туманї, в котрий неначе сьвітляні ленти врізують ся смуги сьвітла рефлекторів. За туманом не видно японьскої фльоти, але неприятельский кружляк, що покривав напад торпедовців і брандерів, пускав снопи електричного сьвітла. Брандери роздїлили ся на три ґруни. Три наближають ся з полудня, пять з півночи; два, що йшли по середині, далеко ще від берегів попали на торпеду і вилетїли у воздух. Всі батерії на березї стоять в огни; ніколи ще не працювали так, як тої ночи. Гремїло з усіх усюдів. Пушки стріляли незвичайно влучно всюди, де рефлектори відкрили неприятеля. Під страшним, убійчим огнем ішли брандери по лицарски на певну загубу. За ними посували ся три торпедовці у віддали 3000 сажнів від берега. Торпедовці сьміло тримали ся під густою пальбою всіх наших батерий і канонїрок. За чверть години один торпедовець пішов на дно, другі завернули ся; але брандери посували ся спокійно хоч швидко наперед.

О год. 1 мін. 40 появив ся виразно перший брандер. Великий, осліпляючо білий у сьвітлї рефлектора наближає ся, повитаний убійчою пальбою. За ним, мов мара, виростає другий, ще більший. Наші стріли падуть довкола, але спокій неприятеля перевисшає всяке порівнанє. Се гідний неприятель, що заслугує на поважанє. Коли перший брандер ішов на дно, залога зібрала ся на задертім в гору носї і відважно витала наближаючу ся смерть окликом: *банзай!* (Японьске *ура!*).

Другий брандер не довго боров ся; затопив ся, пробитий наскрізь. Якимсь чудом тримаючи ся на щоглї, японьскі моряки давали знаки своїм, вимахуючи огнем. Третий і четвертий брандер підсунули ся близше і згинули під неодолимою пальбою з обох берегів. Щезли у водї. Ледво три мінути виставали верхи комінів і тонкі щогли. Японці потапали, пускаючи ракету на знак о своїй судьбі та взиваючи помочи. Шестий брандер пішов на дно троха дальше на полудне, подїравлений стрілами мов сито.

Семий брандер, осьвітлений рефлекторами, плив, ріс в очах, ішов на стрічу нашим кораблям. Плив швидко до цїли, щоби затопити ся на дорозї росийских кораблїв і тим способом заперти їх в пристани. На стрільи відповідав стрілами, на грім пушок громом пушок Готсекіса. Той брандер, найбільший і найнебезпечнїйший; але его залога, осліплена сьвітлом рефлекторів і впроваджена в блуд погашеними огнями наших кораблїв, що стояли при в'їзді до пристани, взяла очивидно рефлектор батерий за рефлектор „Гіляка“. Хвильку спинивши ся, пустив ся брандер просто на скали і попав на мілину.

Брандерами правили очивидно досьвідні моряки. Одначе дати їм вернути до своїх, було би неосторожно; длятого почала ся робота картачів, шрапнелїв, ґранатів против шалюп, що відпливали від брандерів. Як вони бороли ся з судьбою! То затримували ся, уводячи нас в блуд, що всі погинули, то користаючи з хвилї тишини, кидали ся наперед. Але з кождою хвилею менше людий оставало в шалюпах; чим-раз частїйше роздавав ся плюск тїл, впадаючих у воду. Вкінци лишили ся на шалюпах самі тілько трупи.

Коли потонув остатний брандер, рефлектори указали нашим пушкам великого японьского торпедовця. Боров ся він з 20 мінут, оповитий хмарами пари, посуваючи ся по морі наче білий туман. Вкінци туман спинив ся, спинив ся як і розійшов ся: торпедовця вже не було.

Тої ночи обі сторони дали не менше як 3000 выстрілів. Неприятель весь час визначав ся чудною хоробростию і не хотїв піддавати ся. Моряк на брандері, що попав на скалу, на заїзд, щоби піддав ся, кинув ся з револьвером на нашу компанію, другий кинув ся у воду, а коли наші моряки взяли его на руки, хотїв удусити ся краватом. Взятих в неволю Японців наші жовнїри клали і прикривали шинелями, щоби їх розігріти. Японці на шалюпах умирали в наших очах від нашої пальби, але ані одна шалюпа не давала знаку, що піддає ся. На одній, що вискочила на берег, було 7 здорових і 15 ранених Японців; всі, забрані нашими, хотїли удушити ся. Всі ранені в голову і груди. З щоглів затоплених брандерів стягнено лише 8 людий. До одного потапаючого брандера підплила наша шалюпа, щоби ратувати японьских моряків; але вони стали до наших стріляти.

До рана битва скінчила ся. Місце бою — се кладбище понищених брандерів. Одні лежать розбиті при березї, инші щоглами і комінами вистають з води. Тепер довкола тишина. Японці завернули ся. Наші шалюпи оглядають затоплені судна, ратують тих, що остали при житю, упрятують трупів. Ніколи ще битва не тревала так довго. Неприятель не дїлявав(?!) цїли ні лицарством своїм ні жертвами. [Знаємо вже, що таки дїлявав!].

Коли я вертав з Золотої Гори, совще сьвітило ясно. Черти гір гинули в легкій млї. Як дивною була сама гадка о війні при тих тихих филях моря під чистим, сьвятим небом!

ТЕЛЄҐРАМИ.

Рада державна.

Відень. Відложена сесиї наступить вже на завтрішнім засіданю (в середу). Правительство не рішило ся еще доси, чи парламент має бути розвязаний, чи той самий зберe ся на ново в осени. Всякі змагання до санациї парламенту уважає ся вже загально за похоронені і безуспішні.

Македонія.

Цаґород. Коло Ґнїде в солуньскім вилаєті були борби з болгарскою ватагою під командою Апостола.

Софія. Міністерство внутрішних справ видало обіжник до македоньских збігців, аби перед 14 с. м. в одним з десяти означених місць перейшли границю і вернули домів, бо від сего дня вже не будуть діставати ніяких запомог.

Вірмени.

Цаґород. Коло Ґелїґізану в седуньскім окрузї прийшло до бійки з вірменьскими революціоністами. Погибло 7 турецких вояків, а 13 є ранених. Вірмени, котрі мали великі страти, утїкли.

НОВИНКИ.

— **Наслїдком вчерашної конфіскати** і нинїшного подвійного числа літературний додаток кинеть ся завтра. В четвер буде долучений до нумеру виказ жертв з цьвітня с. р. на фонд будови театру.

— **Скликанє сойму.** З Відня доносять, що галицкий сойм має бути скликаний в вересни.

— **Утвержденє станиславіского епископа.** В пятницю дня 6 с. м. відбув ся в архикатедральній церкві сьв. Юра у Львові обряд утвержденя епископа-номіната о. д-ра Хомишина на станиславівский владичий престол. Акту довершив Вшеосьв. митрополит Шептицкий при участи львівскої капітули, численного духовенства і при великім здвиві народа, що зібрав ся з околичних сіл з нагоди празника сьвятоюрскої церкви. По заазивонїї молитві відобрав митрополит від номіната приписану присягу, а прочитавши опісли декрет потвержденя, вручив ему тойже. По богослуженю відбув ся в митрополичій палаті обід.

В справі виборів в Долинщинї і Стрийщинї. — До Его Екс. п. Намісника! Староство долиньске держить в тайнї реченець правиборів в поодиноких селах. Виборці сьвященики кілька разів інформувались о се в старостві, однак не одержали ніякої інформациї. Значне число виборців з Болехівщини внесло письмо до президиї намісництва з жаданєм, щоби спис реченців правиборів в поодиноких селах був як найскорше приладно в п. к. старостві оголошений, але доси нема ніякого зарядженя. — Мобілїзация „хрунїв“ в Долинщинї іде дуже тупо. Особливо клопіт має староство з вишуканєм контркандидата о. Богачевскому. Давнїйший контркандидат Калинїй з Сваричова не хотїв прийняти контркандидатури, кандидатура о. Навроцкого розбилась, відтак мав стати кандидатом Петро Країло з Перегиньска, ловецкий побережник ґрафа Потоцкого, але сей має якесь обжалованє о крадїж і кандидувати не може. Прийшла черга на Юрия Дїдоху зі Струтина нижного, але сей не хотїв сего „гонору“, отже з польского боку стоїть на разї кандидатура Дмитра Николина з Задеревача. — Віче в Сколїм відбулось 27 цьвітня 1904 при участи вище 300 людий з скільскої верховини, між котрими було 18 сьвящеників. Проводили зборам о. дек. Мартинків зі Сколього і п. Дмитро Коваль з Синевідска вижного. Перший референ д-р Е. Олесницкий про політичне положенє, відтак забрав голос д-р Андрій Чайковский, котрий, як раз сего місяця переніс свою канцелярию з Березан до Сколього, і виголосив дуже цїкавий референт про організацию селянського кредиту. Ясний, приступний виклад Чайковского з'єднав собі від разу цїлу авдиторию, а коли закінчив він внесенєм заснованя в Сколїм „Рускої каси задаткової“, приняли всі присутні проект сей з одушевленєм, і зараз вибрали комітет, котрий має занятї ся введенєм сего дїла в житє. Вкінци забрав голос о. Давидяк і горячими словами повитав д-ра Чайковского яко нового товарища-труженника в скільскій Верховинї — а відтак навязуючи річ до розписаних доповняючих виборів до сойму поставив зі стрийского повіту кандидатуру д-ра Е. Олесницкого, котру присутні одноднушно приняли і ухвалили з великим одушевленєм. — *Сей.*

— **Приватні народні школи** на рускій земли орґанізує чим раз численнїйше гакатистичне товариство „Szkoły ludowej“. Як доносять польскі часописи, є в самій Збаражчинї таких шкіл 8, де вчить ся в новінїстичнім дусї до 250 селянських дїтей. Як раз мин. неділї (1. мая) відбув ся в одним з тих сіл, Оприлівцях, з'їзд всіх шкіл, получений з пописом і замкненєм шкільного року. В з'їзді брав участь очивидно і звісний нам інспектор Ґартлєб, і мав вихвалювати великі поступи в науці, заповідаючи на другий рік ще енерґічнїйшу акцию в тім напрямі. — Отсе робота Поляків, орґанічна робота на поли народного шкільництва, ведена під покликом перенятим від Чехів: чия школа, того будучність. Справді країна пора і нам застановити ся зріло над основанєм подібного товариства „народної школи“, які істнують також у Чехів, Нїмців, Словінців і инших культурних народів. В особенности основуванє приватних шкіл не було би у нас чимось новим в виду того, що вже й нині в деяких селах, де нема публичних шкіл, удержують громади приватного учителя. Лишень ті школи є на разї довлї примітивні і без національної закраски. Отакі приватні школи під проводом краєвої орґанізациї ми повинні чим скорше засновувати, бо небезпеченьство винародовлюванє в застрашаючім темпі росте, колиб тілько взяти сей примір в Збаражчинї, де в 8 селах навіть дїти нашого обряду з конечности учать ся в гакатистичних школах польских — хиба на япїчарів. — *Ґ—р.*

— **Krzyżowe dni,** що саме тепер настають, дають нагоду до польонїзованя ex officio руских дїтей. Як звісно, власти возять через три дни по процесиях усю молодіж народних шкіл навіть в таких місцевостях, де лиш, як нарід каже, півтора латинника. Се однак очивидне безправство, бо після основних законів держ. не вільно нїкого приневолювати до сповнюванє релїґійних практик чужого обряду. Звертаємо увагу наших сьвященників, селян і всіх патріотичних одиниць, щоби відповідним поведенєм положили конець тому противзаконному способови польонїзациїному.

— **Незаслужене попертє.** В однім з попередних чисел „Дїла“ помістили ми письмо з Перемишля, в котрім підносять ся, що тамошному учителеви п. Патрикови дїє ся кривда, коли робить ся заходи, щоб его з Перемишля перенесено. Ми до того письма сейчас примітили, що ні п. Петрина ні місцевих відносин не знаємо і тому полишаємо оцїнку справи виключно компетентній шкільній власти. Тепер поважні люди з Перемишля доносять нам, що п. Патрик на попертє не заслугує і що его перенесенє бажають собі не лиш Русини, але і порядшїші Поляки

й Жиди. Супротив тої заяви, котру одержали ми від людий заслугуючих на загальне довіре і пошану, відкликуємо новинку за п. Петриком, а заразом заявляємо, що коли на будуче важить ся хто небудь надужити авторитету нашого і дневника на поперте того рода людий, то імена петиціонуючих оголосимо в дневнику і виставимо їх на публичне позорище.

— **Пятнистий тиф.** В часі від 26 цьвітня до 2 мая стверджено урядово отсі случаї пятнистого тифу: в бучацкім повіті (Нагірянка) 3, в чортківскім (Мухавка) 13, в дрогобицкім (Літна) 2, в каменецкім (Павлів, Таданє, Спас) 17, в кольбушівскім (Пшиленк) 1, у львівскім (Германів 1, Ременів 4, Запитів 6, Зухоричі 1) 12, в мостиским (Мишлятичі) 1, в підгаєцкім (Винничик) 3, в перемишлянськім (Задвірє) 1, в равскім (Камінка-Літна, Камінка-Липник, Рава) 5, в скалатскім (Остапе) 3, в снятинськім (Рудники, Тулуків) 2, в стрийскім (Славско, Труханів) 8, в тернопільскім (Ладичин) 3, в товмацкім (Ляцке шляхотске) 11, в турчаньскім (Ясениця замкова, Явора, Лосинець, Мохнате, Турка, Турочки нижні, Волосянка мала, Волосянка велика, Висоцко вижне, Задільско) 79, в золочівскім (Зборів) 4, в жовківскім (Дорошів великий) 1. Разом 173 нових случаїв. Грізна в пошесть в турчаньскім повіті, де в заражених десять громад, а в однім тижни проявило ся 79 нових случаїв. Лікарскі заходи розбивають ся о недостачу санітарних уладжень, так що пошесть ширить ся без упину і може обняти цілий повіт, а навіть дальші околиці.

— **Памятник Міцкевича у Львові.** Більше як від пів року ведуть ся роботи на Марийскій площи у Львові, де на місци керниці із статуєю Богородиці має станути памятник Міцкевича. Дотичний комітет зібрав ся онодї на засіданє, на котрім порішено, що відкритє памятника відбуде ся вже за кілька місяців. Відливу памятника довершить звісна ческа фірма Сербка за 29.000 К. Руштованє і осадженє памятника буде коштувати 2.000 К, і має наступити до 1 серпня с. р. Кошти памятника виносять 176.000 К, так що недостає квота 16.000 К. Для доповненя недостаючої суми запроектовано концерт тов. „Лютні", а надто числить комітет на публичні складки.

— **Справа Боднара.** Із Станиславова доносять, що в куфрі арештованого в Самборі Антона Боднара, здогадуваного виновника крадежи мобілізацийних плянів в тамошній дивізийній канцелярії, найдено кусник фіранки з вікна тої канцелярії. Вість про се зробила на арештованім пригноблюючє вражінє, бо доси Боднар старав ся доказувати, що він невинен. До переведеня розправи Боднара буде деле'гований инший суд.

— **Фальшівники грошей.** З Відня доносять, що арештовано там трех братів, Германа, Ернеста і Леопольда Ліблїв під закидом фабрикованя 100-коронових банкнотів. Два з них є дентистичними техніками, а третий промисловцем. Належали до т. зв. „золотої молодїжи" видавали великі суми на женщини та кіньскі перегони, а через зносини, навязувані в кавярнях на Пратерштрасе, стали дуже популярними в місті. В послїдних часах програвали на перегонах великі суми. Тимчасом австро-угорский банк одержав від поліції донесенє, що перегонове товариство прислало поліції підозрінї 100-коронові банкноти, котрі показали ся фальшивими. Надійшли також донесеня про викрите фальшивих гроший від щадничої каси, почти та центрального уряду. Підозрінє звернуло ся відразу против братів Ліблїв, котрих і арештовано. Один з них викинув в хвили арештованя пачку фальшивих банкнотів на улицю, однак в болоті найдено їх а велику скількість фальсифікатів найдено ще при ревізиї. Того дня прибула до Відня любка Германа Лібля, жінка літографа Зламала в Загребі. Її арештовано, а на основі її зізнань заряджено в Загребі арештованє літографа Зламала, що в его робітни фабриковано стокоронівки. Понадто арештовано в Загребі 20 осіб, що належали до спілки фальшівників гроший.

— **Оригінальне завіщанє.** В окружним судї в Варшаві оповіщено недавно публично завіщанє якогось Р., котрий вичислив 86 назвищ своїх приятелїв, котрі винні йому загалом 36.400 рублїв, позичених переважно на „слово чести". Завіщик просить довжників о додержанє слова і зложенє гроший на вказану в завіщаню добродійну ціль.

— **Картель фабрикантів запалок** закупив на Шлеску фабрику для конкуренциї з галицкими фабриками. Комунікат картельників, поданий у Fremdenblatt-і зазначує, що з початку конкуренция в Галичині буде трудна, бо Галичина має добру організацию для поборюваня та бойкотованя чужих виробів, а навіть має утворені окремі комітети надзираючі, котрі контролюють, щоби купці продавали инше краєві вироби. Очивидно се згадка про центральний промисловий союз у Львові, котрий, о скілько показуесь з практики, не дуже краєвому промисловi поможе, коли вироби польских фірм будуть дальше такі дрантиві.

— **Убиті кореспонденти.** Недостачу близших вістий про пораженє Росиян над рікою Ялю треба приписати по части й сему, що богато кореспондентів погибло в часі битви. Не звісно, що стало з ся з трьома кореспондентами петербурского дневника „Новости", імовірно погибли всї. Також один з кореспондентів дневника „Русь" упав від японьскої кулї. Инші редакциї запитували телеґрафічно, що стало ся з їх кореспондентами.

— **Пригода королевої Вільгельміни.** Молода голяндска королева відвідувала недавно людові кухні в Амстердамі. Двірска дама водила монархиню по цілім льокали, а вкінци війшла з нею до кухні. Тут королева скоштувала страви, не щадила похвал старій кухарці, а вкінци спитала, де ховає приправи. „Ось тут, найяснійша пані", відповіла урядна кухарка і отворила двері великої кухонної шафи. В тій хвили всї три женщини видали оклик. В шафі стояв... мужчина. Спершу думали, що то любчик поважної кухарки, однак вона опрокинула сей здогад з найбільшим обуреньем. Тимчасом виновник вийшов з шафи, наближив ся покірно до королевої і заявив, що є — справоздавцем одного з найбільших амстердамских дневників і закрав ся до шафи, щоби міг дати можливо докладний опис побуту королевої в кухни. Королева усьміяла ся сердечно з штудерности дневникаря, а на прощанє подала єму руку: „Прошу прислати й менї примірник часописи із своїм описом".

— **Месть вояка.** З Лїзбони доносять, що вояк мійскої ґвардиї, засуджений на десять днїв арешту за обиду, якої допустив ся, вхопив нагло за карабін і положив на місци трупом капітана та низшого офіцира. Потім вибіг на улицю, грозячи всїм, що хотїли его задержати, кулями. Вкінци сховав ся до льокалю редакциї Secolo, де поліция его арештувала.

— **Дрібні вісти.** Шведский ученый Альфред Ензен, член інституту Нобля в шведскій академії, прибув до Львова на студиї над жерелами до істориї Швециї, котрих богато находить ся в бібліотеці ім. Осолїньских. — Львівска окружна рада шкільна закупила для міських шкіл 20 машинок до стриженя волося, котре будуть стричи ученикам шкільні слуги. — З Амнеста в Тироли доносять, що з гори „Monte Pole" обсунулись онодї великі маси каміня, причім жертвою упало кількох людий, а богато домів є знищених. Белябсо опустили мешканці. — В Дрогобичи викрито в оборотї фальшивi ґульдени. — До Скільщини вертають еміґранти з Америки, де задля недостачі всякої опіки та інформаций не могли найти ніякої працї. — В Сучаві засуджено на смерть зарібника Газюка за замордованє столяра Вандерера. — В Одесї засуджено российского підполковника Адріянова на 2 і пів року вязниці та утрату всяких прав за то, що за ціну кількасот рублїв увільнив здорових людий від військової служби. — В Льондонї помер славний подорожник по полудневій Африці Стенлї.

В справі гуцульского бунту.

Відень. На нинїшнім засіданю парляменту внесли руські посли **інтерпеляцию** в справі поведеня галицких властий з нагоди подій на Гуцульщинї. Кромі того ходила від ключу окрема **депутация** до през. міністрів д-ра Кербера і мін. кр. оборони Вельзергаймба та **представила їм брехні польскої преси на тему мнимого бунту, поведенє жандармів, намісництва, староства і ц. к. державної прокураториї, та надужите війска для політичних польских цїлий.**

— **Спростованє:** Одвічальний редактор „Nowego Wieku" називав ся не, як було вчера в вступній статї, Лясковіцкий, але Йосиф Кришпітофович.

— **Відозва** Сего року припадає памятка Свободи (3-ий май) в понедїлок. А що в понедїлок відбуває ся в Равi-рускій тижневий торг, на котрий могло би прибути много Русинів з повіту, вихісновуючи сьвято Свободи, чим зневажили би від-давна сьвятковану велику народну памятку, тож взиваємо, всїх Русинів равского повіту, щоби сего дня занехали торг в Равi рускій, а належито відсьвяткували сю велику народну памятку. Пречестне духовеньство равского повіту зволить поучити своїх парохіян, щоби поступили після вказівок сеї відозви. Рівнож звертаємо увагу Русинів равского повіту, щоби добре припильнували правиборів, котрі розпочинають ся вже з днем 17 н. ст. с. м., та щоби повибирали таких виборців, що віддадуть свої голоси лише на о. Віктора Мазикевича, посла сецесіоніста! — За видїл „Равской Рускої Ради" *о. Іван Кирилик* голова, *о. Евгеній Горницкий* секретар.

— **Пригадує ся,** що загальні збори „Народного Дому" в Стрию відбудуть ся 14 мая с. р. (субота) о 2 годинї по полудни. О численну участь упрашає ся. — *Совіт.*

— **Видавництва „кружка укр. дівч" ч. I.** вже появило ся і котра з пп. Товаришок хотїла-б взяти книжочки в комісі, зволить зголосити ся, поки наклад не розійшов ся, до видїлу товариства. Тим товаришкам, котрі поплатили вкладки, буде розіслано по 1 примірникови. Товаришки, котрі змінили місця пробуваня, зволять подати сейчас свої точні адреси.

— **Руска міщаньска читальня в Снятині** уряджує в недїлю дня 13 н. ст. мая 1904 в власнім домі, в честь бл. п. Теофіля Кобриньского, основателя рускої міщаньскої читальнї і хору міщаньского вокально-декляматорский вечерок. Початок о годинї 6 вечер.

— **З Залїщик.** Перші загальні збори товариства „Руска Бесїда" в Залїщиках відбудуть ся дня 15 мая 1904 (в недїлю) о год. 4 по полудни в домі д-ра В. Охримовича. Просить ся о як найчисленнїйшу участь! — *В. О.*

— **З „Народної Торговлї".** Отсим подаємо до відомости, що склад нашого товариства в Самборі перемістив письмо до нашого власного новозбудованого дому тамже, Ринок 36 побіч головної трафіки. — Льокаль на умішенє сего нашого складу враз з комнатами до снїдань приладжений так, як того потреби наших Вп. Гостий вимагають, проте надіємо ся, що Вп. Публика наша тим сильнїйше піддержить сей наш склад, а знайде там добірний товар, скору обслугу і всяку иншу вигоду. Просимо се наше повідомленє приняти ласкаво до відомости. Впв. оо. Духовних окресности Самбора і сусїдних повітів просимо, щоби зволили ласкаво повідомити о тім своїх парохіян, аби знали где мають за закупнами так для церкви як також для себе удавати ся. — *Дирекция.*

Померли:

— **Йосиф Величковский,** парох в Чертежи журавеньского деканату, помер дня 7 мая в 87 роцї житя а 60 сьвященьства. В. в. п.!

Урядові вісти:

— **З перемиской епархії.** Канонічну інституцию на парохию Михалевичі дек. комарняньского одержав о. Григорий Каровець. — Крилошаньскі відзнаки одержав о. Теофиль Гарасовский, парох в Коровици і о. Кирило Пасїчиньский, парох в Мокрянах малих. — Увільненє від іспиту конкурсового одержав о. Григорий Клиш, парох в Малнівскій волї. — Містодеканом порохницким іменований о. Альбин Федорович парох в Бахові. — Завідательства одержали оо.: Онуфрий Бурдяк Ч. св. В. В. в Жовквi, Михайло Лукавский Ч. св. В. В. в Дрогобичи, Володимир Саноцкий в Улючи, Іван Ганасевич в Волчи дольній. — Сотрудництва одержали оо.: Мих. Дуркот в Куневі ад Воля дольна і Павло Гаранджа в Зубкові. — Відпустку для поратованя здоровля одержали оо.: Стефан Хиляк на 8 тижнів, Ілия Калумунецкий і Теодор Карпяк на 6 тижнів.

З Товариств.

Заг. збори філії „Просьвіти" у Львові

відбули ся дня 5 с. м. в комнатах „Академічної Громади". По вступнім слові, виголошенім головою філії о. Мих. Жарским, пароxом із Стронятина, зложив п. Домбровский звіт з цілорічної діяльности філії. Із звіту показало ся, що всїх читалень в львівскім повіті є 51, між ними діяльних 38. В м. р. засновано 5 нових читалень. Членів має філія 400. Видїл відбув 4 засіданя, на котрих застановляв ся головно над способами розбудженя просьвітно економічного руху в львівскім повіті, а між иншим ухвалив установити постійного люстратора читалень на свій округ. Над тим звітом розвела ся дискусия, в котрій забирали голос селяни дотично розбудженя просьвітного руху в читальнях „Просьвіти". Відпоручник читальнї „Просьвіти" в Мальчицях п. Іван Іващишин подав до відомости загальних зборів, що їх читальня має власний великий дім, збудований із складок, дві торговлї мішаних товарів, дві трафіки тютюну, а в послїдних часах виарендувала право пропінациї в Мальчицях. Ся читальня одержала від видїлу краєвого безпроцентову позичку в квоті 800 К, для піддержуваня дальшої промислової і торговельної діяльности в Мальчицях. Збори приняли одноголосно звіт з діяльности видїлу до відомости і удїлили уступаючому видїлови абсолюторию. Опісля приступлено до вибору видїлу, до котрого війшли: о. Жарский Михайло, парох в Стронятинї; о. Йосиф Фоліс, парох в Скнилові; Согор Василь, упр. хору з Винник; Кучика Денис, урядник „Дністра"; Олїярник Теодор зі Львова; Гершнович Волод., студ. фільозофії; Скородиньский Андрей, начальник канцелярії „Просьвіти"; Чума Василь, урядник „Дністра", Книш Гришко з Острова і Панькевич Юстин з Рудна. — По виборі видїлу забрав голос відпоручник Головного Видїлу Товариства „Просьвіти" п. Володимир Загайкевич і в гарній промові вказав на потребу просьвітної і економічної орґанізациї для наших селян. — По кількох внесених замкнув предсїдатель збори, почім зібрані відсьпівали з одушевленем „Ще не вмерла Україна" і „Не пора", а по промові ч. Гринька Брездея з Підборець, заохочуючій до засновуваня пожарних „Соколів", також сокільский марш. Настала коротка перерва, потім відбув ся людовий концерт в честь Тараса Шевченка. Вступне слово виголосив п. Л. Цегельский і в популярний спосіб представив зібраним значінє Шевченкового сьвята для робучого люду та вагу Шевченкових поезий для нашого народа. Опісля мужеский хор з Романова і мішаний з Водник під проводом о. Зацерковного виконав дуже удачно кілька пісень. Концерт скінчив ся по 9-ій год. вечером відсьпіваним народних гимнів.

Відозва до членів Товариства „Просьвіта".

Головний Видїл Товариства „Просьвіта" у Львові повідомляє отсим всїх Вп. Членів Товариства „Просьвіта", **що на день 23. н. ст. мая 1904 р.** скликує **Загальні Збори** членів Тов. „Просьвіта" по мисли §. 23. статуту Тов.

Тогож дня о годинї 8 рано відправить ся Богослуженє за упокій померших членів Товариства в церкві **Духовної Семинариї при ул. Коперника** на котре просимо Вп. Членів як найчисленнїйше явити ся.

О годинї 10. рано розпічнуть ся наради Загальних Зборів Товариства в сали **Товариства „Гвязда" при улици Францїшканськiй ч. 7. понизше православної церкви** з отсим порядком дневним:

1) Отворенє Загальних Зборів головою Товариства.

2) Звіт Головного Видїлу з діяльности Товариства за час від 1. сїчня 1902 до 31. грудня 1903.

3) Звіт контрольної комісиї з внеском на удїленє уступаючому Видїлови абсолюториї в веденю рахунків.

4) Вибір тринайцяти членів і шістьох заступників Головного Видїлу Товариства.

5) Вибір голови Товариства.

6) Вибір трох членів контрольної комісиї.

7) Внески членів.

Вечером тогож дня відбуде ся в тій самій сали деклямацийно-музикальний вечер честь Шевченка, полученій з аматорскою виставою штуки „Сельскі аристократи" яку відограють члени Читальнї „Просьвіти" в Бурштинї.

Головний Видїл Товариства „Просьвіта" взиває проте всї Видїли філіяльні аби до сего часу повідбували свої річні Збори і на підставі переведених люстраций Читалень „Просьвіти" і институций, полученых з Читальнями, здали Головному Видїлови докладний звіт про просьвітно-економічний стан філіяльних округів, про стан і діяльність Читалень, кас щадничо-позичкових, крамниць і шпихлїрів та про чинники, які спиняють на розвиї або застій Читалень „Просьвіти".

Дальше Головний Видїл Товариства „Просьвіта" просить всїх Членів Товариства „Просьвіта" так інтелїґенцию духовну і сьвітску як і селян та міщан до як найчисленнїйшої участи в Загальних Зборах. Мале колись Товариство „Просьвіта" зростає силою відродженя народного та самосьвідомостию духа між людом — з кождим днем більше. Тож годить ся, аби Члени Товариства „Просьвіта" численно явили ся на Зборах та высказали свою волю про дальшу роботу у великім дїлї народної просьвіти — і то тим більше, що тепер як раз найбільше потребує Головний Видїл порад і вказівок.

Тому сподіємо ся, що всї наші Члени по змозї прибудуть на день 23. н. ст. мая 1904 на Загальні Збори Товариства „Просьвіта" у Львові.

Видїли Філіїй і Читалень „Просьвіти" просимо вислати своїх делеґатів на Загальні Збори Товариства „Просьвіта".

(Всї руско-народні часописи просимо повторити отсю відозву).

Головний Видїл Товариства „Просьвіта".

Драматичний конкурс.

Видїл „Драматичного товариства ім. Івана Котляревского" у Львові оголошує отсим конкурс на сценічні твори з обсягу драми, траґедиї, або комедиї в одній або в двох діях (актах):

1. Реченець конкурсу є піврічний, іменно твори належить прислати до послїдного вересня 1904 р.; колиб до того часу не прислано відповідних творів, реченець може бути продовженний до кінця 1004 р.

2. Перша премія виносить 200 К, друга 150 К а трета 100 К.

3. Що-до теми — перщенство будуть мати патріотичні твори з народного жития, або з історичної минувшини.

4. Задля оцїнки присланого на конкурс твору і для присуду премій товариство ім. Котляревского зложить конкурсову комісию, до якої війде крім голови товариства також двох членів видїлу товариства і двох запрошених галицких письменників, або критиків. Конкурсова комісия признасть вище згадані нагороди творам, признаним за найліпші спомиж надісланих на конкурс.

5. Твори оголошені вже друком, а також представлені на котрій-небудь сценї, навіть аматорскій, є виключені від конкурсу. Також не можуть бути премійовані твори авторів вже не живучих, хотяйби твори доси не були оголошені друком.

6. Виключне право виставити премійованих творів застерігає собі товариство ім. Котляревского. Право друку лишаєсь авторови, однак з тим застереженем, що коли би автор до року не видрукував, то право першого накладу мати-ме товариство.

7. Твори членів конкурсової комісиї не будуть премійовані.

8. Конкурсові твори треба прислати в вищеписанім реченци на руки видїлу товариства ім. Котляревского у Львові, Ринок ч. 10 заосмотрені знаком або моттом автора, котре треба виписати також на замкненій ковертї, містячій в середині ім'я, назвиско і адресу автора.

9. Мова дїячів твору повинна бути чиста українъско-руска.

10. Письмо творів присланих на конкурс мусить бути виразне і читке, писане по змозї не власною рукою автора.

11. Оголошенє висліду конкурсу за посередництвом часописий і виплата премій наступить в протягу місяця жовтня 1903. р.

12. Твори надіслані на конкурс а не премійовані, будуть звернені авторам разом з замкненими ковертами, если вкажуть видїлови товариства ім. Котляревского в инший спосіб свої адреси.

Від Видїлу драматичного тов. ім. Котляревского.

У Львові, дня 21. марця 1903.

За Видїл:

Г. Огоновский, голова. — *І. Бомбар*, секретар.

Позір Родимцї! Просимо о даток на будову дому „Сокола" у Львові.

— **На Дім „Сокола" у Львові** надіслали слідуючі Вп. Добродії: Члени читальнї „Просьвіти" на жовківскім у Львові 2·62 К, Анд. Мельничук з Турки 1 К, п-на Ольга Сакулівна зібрала на сьвятах у Вп. Гупаловских в Сновичу 22 К, Л. Бурда з Майдану 2 К, В. Коритовска в Калуши зібрала на лїсту 12·84 К, о. Ю. Манастирский в Голїм 3 К, Н. Н. зі Львова 1 К, Урядники „Дністра" за цеголки 2·30 К, о. М. Кобилянський в Миткова 3 К. — За сї лепти щире Спа си-Біг, а о дальші ласкаво просить — *Старшина.*

Курс Львівский

з дня 10 н. ст. Мая 1904.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	538 —	548 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зем. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зем. Львів.-Черноп. Ясся по 200 зр.	573 —	583 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. з 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. вильос. 50 л.	101 70	102 40
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. вильос. в 51	102 30	103 —
„ „ 4% а. в. вильос. в 57 л.	99 30	100 —
Товариства кредит. 4% (I. емісії)	90 —	— —
„ „ 4% вильос. в 41½ л.	99 30	— —
„ „ 4% вильос. в 56 л.	99 20	100 40
Облігації за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	99 70	100 40
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	102 80	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 80	102 50
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 80	100 50
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 —	97 70
„ „ 4½% 4-ої емісії.	101 80	— —
Львови:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	78 —	84 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 36	11 40
20 франків	19 —	19 25
100 Рублів срібних	251 50	253 50
100 Рублів паперових	252 —	254 —
100 марок німецких	117 —	117 50

Надіслане.

Спеціяліст недуг внутрішних

Д-р Евгеній Озаркевич

ординує **постійно** у Львові ул. Корнякітів ч. 1 II. поверх Народний Дім. 609

Адвокат Кароль Подляшецкий

в Камінцї струм.

прийме зараз конципента Русина.

324 3—3

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтаціях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

у Львові, Ринок ч. 10

видало новий наклад друків

I. Друки правничі:

Повов в справах дрібних	зібра	по 25 кр.
Контракт купна і продажи	I. зібра	по 40 „
„ „ „	II. „	по 40 „
„ „ „	III. „	по 40 „
Повновочи		по 40 „
Подана о екс- і інтабуляцию, вайр о) б) в) г) зібра		по 40 „
Нашиси до подань о інтабуляцию	зібра	по 20 „

II. Друки для кас позичкових:

Дневник касовий	зібра	по 40 „
Книга довжників	зібра	по 40 „
Книжочка для позичаючого 100 примірників		2— „
Скрипт довжний „ „		1 20 „
Книжочка вкладкова (щадинча) „		3— „

III. Друки для крамниць:

Книжочка товарова	зібра	по 40 „
Книжка касова	зібра	по 40 „

Пошукую інструктора для ученика I кл. рускої гімназиї, що має в вересни робити вступний іспит до II класи. Ласкаві зголошення: Ераст Ходоровский, парох в Малашівцях, почта Ігровиця. 321 5—6

Вдова Русинка з доброго дому глядає місця до домового заряду у священика вдівця. Ласкаві зголошення: М. М. Возняк Садівницка ч. 11а. 330 3—4

Маю на продаж 20 пнів пасїки в приступній цїні. Близшу відомість подам на домагане листовно. — *Дмитро Клим* Кобаки п. Рожнів. 341 1—2

Найкрасші рожі

шлямові по 40 і 50 кр. Фляшки ярин і цьвітів найдешевше. Китицї і декорациї поручає

Шмідт, Станиславів

Галицка 84. 345 1—4

Знаменитий МІД

десеровий лїчничий, з власної пасїки, припоручуваний лїкарями, за 6 кор. 5 кґр. вже з пересилкою; **медова вода**, природне а найлїпше средство на вигляд шкіри [робить ніжною і відмолоджує]. Безплатно брошурка д-ра Цесельского о меді. Варто прочитати. Жадайте: **КОРЕНЕВИЧ**, емер. народний 346 учитель *в Іванчанах.* 1—20

Подяка.

Отсим складаю в імени комітету парох. в Хлиплях щиру подяку робітни столярско-різьбарскій Николая Масюка за старанне і артистичне викінчене іконостасу до тутешної новозбудованої церкви. А понеже ся робітня відзначає ся солїдностию, ретельностию і дешевостию, протов поручаю по совісти Всеч. Духовеньству і комітетам парох. з своїми замовленями звертати ся до своєї питомо рускої робітні Николая Масюка в Яворові,

Хлиплї дня 20 цьвітня 1904.

320 3—3 *Сімеон Борис*, парох.

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливання в найкоротшім часі, а також має на складі готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всїм Вп приходнякам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґруни. За тревалість материялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьмілюю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці.

З глубоким поважанєм

54 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Аґентів не висилаю.

Перша краєва різьбарско-золотнича рукодїльня для украшеня церквей 732

ТЕОДОЗИЯ КОМІСАРУКА

в Станиславові ул. Собіского ч. 5.

Виконує іконостаси, олтарі, кивоти, проповідницї, престоли образи процесіональні і прочі церковні знаряди в бажанім стилю. Відновляє також старі і ушкоджені різьби та малювання із захованєм найточнїйших знамен і черт історично-архіольоґічних. Цїни як найприступнїйші. Поручає також великий вибір кивотів в видї церкви, прехорошо виконані найновїшої форми в цїні від 120 зр. в гору.

Купуйте лише

Крохмаль брилянтовий Бажанта!

Дістати можна всюди.

Торговля Солецкого, Львів, ул. Батория ч. 2.

Прібки даром. 289 9—15

„Народна Торговля“

поручає

в своїм складі в Снятині і Станиславові

ТОМАСИНУ

в продажи на дрібно,

291 1—2

Краєвий Союз кредитовий“

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по 10	сот.
Замкнени місячні 2	„ „ 5	„
Інвентар довжників	„ „ 5	„
Інвентар вкладників	„ „ 5	„
Інвентар удїлів	„ „ 5	„
Книга головна	„ „ 10	„
Книга лїквідаційна	„ „ 10	„
Книга вкладок щадинч.	„ „ 10	„
Книга удїлів членьских	„ „ 10	„
Реєстр членів	„ „ 10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„ „ 10	„
Зголошени о позичку штука	„ 2	„
Викази уморена позички	„ 2	„
Асекнати касові штука	„ 1	„

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзі кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.

М. НАС

у Львові, Шпитальна ч. 28

поручає свій великий вибір всякого рода поїздів нових і переїжджених, а також дрібну продаж повозових додатків, приймає старі повози до замїни або купує їх за готівку, приймає також замовленя до вінчань на елеґантні повози з білими кіньми, походячими з цїсарскої стадниии по умірковапих цінах. Глядає також пари елеґантних містових коней однакової масти в цїні около 1400 К.

К. М. НАС, *Львів, Шпитальна ч. 28.* 347 1—3

Для терплячих *на ревматизм, нервоболі, гостець, біль голови, біль зубів*

в знаменитим воннїшим средством, клїнїчно випробованим

Іхтіоментоль

(назва правно застережена)

виробу аптикаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА**

в Богородчанах.

Численні признания і подяки.

Ціна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплатно до кождої почтової стациї.

Щодень дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланєм належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 34 8—8

Александер Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК

французької мови

Часть I.

Апробований для всїх середних женьских шкіл

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишли.

КОМАР

двотижднєвник гумористично-сатиричний.

Одинокий гумористичний ілюстрований орґан на Русн. Видає і за редакцию одвічає: *Іван Кунцевич.*

Цїлорічна передплата 4 зр., на пів року 2 зр., чвертьрічно 1 зр. Редакция і Адміністрация: *Львів, ул Собіщина ч. 3*

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам**, згляднo **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дітий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший віддїл, *обезпечене рент*, запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, згляднo б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* згляднo *14-днёву проволоку* до вплачування премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потруднення;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільненє від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошта друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтону марку на 10 сотиків.

Заснована **1782** Ц. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплїй, хемічній дорозї фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 200

Red Star Line, Antwerpen.

до Америки.

Парівці першої класи, — простої без пересїдани до Нового Йорку і Філядельфії. — Добрий харч. — Знамените корабельне уладженє. — Дешеві цїни перевозу.

Інформациї уділяють:

Red Star Line 20, Wiedener Gürtel in Wien

або

ВОЛОДИМИР ПОДЛЕВСКИЙ, аґент, ул. на Болонї ч. 8, I. п. біля головного двірця, Львів. 273

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ

344

викликаку іменно страшними наслїдками тайних гріхів молодости і розпусти, уную напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава

Російске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Німецке видане: 2 зр.

Тисячі людий найшли в ній пояснена своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи указаного в книжці способу лїченя. По одержаню еранко належитости, висилає ся еранко книга в куверті маґазином видавця P. Ф. Вірей в Липеку. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

НАШІ ЗВУКИ

Збірник творів хоральних

I. ВИПУСК

1. Я. Ярославенко — Марш Соколів.
2. М. Кошко — Мій край — мій рай.
3. М. Вербицкий — Згадка.
4. С. Людкевич — Закувала зозуленька.

2. ВИПУСК.

1. Д. Січиньский — Над гори до хмар!
2. Вахнянин — Молоді сни.
4. Я. Ярославенко — Сокільский гимн.
4. М. Вербицкий — Ще не вмерла Україна!

Цїна випуска 40 сот.

На фортепян і до співу:

Марш Соколів . . . 50 сот.
Ще не вмерла Україна 1 Кор.

Головний склад: **тов. гімн. Сокіл у Львові Підвалє 7.**

Чистий дохід на прапор „Сокола“.

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Батория ч. 24.

ГАЙДАМАКИ

ТИЖНЕВИК

виходить що вівторка.

Видає і за редакцию відповідає: *Михайло Петрицкий.*

Цїлорічна передплата виносить 4 зр. на пів року 2 зр. Редакция і Адміністрация: Львів, ул. Батория ч. 24, II. поверх.

УЧИТЕЛЬ

орган руского товариства педаґоґічного двотиждневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Прснумерарічната 3 зр. цїлорічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Найлїпші французскі паперці циґаретові „LE GRIFFON“ Найлїпші французскі тутки циґаретові

Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 181

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянського. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 94. Львів, Середа 28 Цьвітня (11 Мая) 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток додучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошения звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або на ї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

Польска мафія.

Подїї в Полянках.

Арештованє Юрия Соломійчука в Полянках відгрывае в брехнях польскої преси ролю вигідної точки для гуцульского „бунту" а й кореспонденция Gazet'и Narodow'oї, хоч опрокидае всї брехнї про який небудь розрух в Жабю і околици, звичаєм польских наших „braci" все таки предсталяе тамошні події в пересадно ярких красках. Тому подаємо отсе опис сїчових зборів і поведеня жандармів на сих зборах, надісланий поважним очывидцем, що приняв при тім за кожде его слово повну особисту одвічальність на себе.

„Передусїм — пише наш інформатор — мушу з гори зазначити корисний вплив на Гуцулів закладаня „Сїчий". Знаючи Гуцулів здавна, не можу тепер спізнати. Така корисна зміна зайшла в їх усьвідомленю. По селах, де недавно і місцї не помагали, Гуцули за ініциятивою „козаків" перестали пити, любаски водити, ходять пильно до церкви, роблять „паради" при торжествах, шанують гріш і т. п. богоугодні дїла творять. До тої пожаданої сьвідомости Гуцулів причинились в знатній части деякі москвофільскі сьвященники. Вместо науки духовної нападають вони нераз простою лайкою на сїчовиків а залюбки тодї, коли побачать в церкві якого гакатиста, бо-ж „козаки то зїлечко українсько-чортівске". А тепер перейду до самих зборів в Полянках:

Коли отворене „Сїчи" в Полянках відбулось у взірцевім порядку і Гуцули преспокійно стали розходитись та пращатись з сторонськими, котрих оден Гуцул запросив до себе, щоби похарчували, то жандарм Bronisław Puszka про Юру Соломійчука, кошового з Жабя, півшепотом сам до себе сказав: „но-но-но! я ся і з тобов порахую".(!) Се подав одна Гуцулка, котра се зачула, а що жандармске „порахуюсь" заживае між Гуцулами не найлучшої слави, донесла Гуцулам. Ті завернулись і як оден обстали за невинним. „Всїх нас арештуйте, як его арештуєте! Що хочете з него? Він такі божі слова нам казав, як наш татко (так звуть Гуцули о. Попеля) у церкві". Ситуация стала грізною. Жандарм загрозив стрілянем (!) а свого товариша мав успокоювати: „nie bój się — nie bój się!" Тільки холоднокровности і тверезости Гуцулів приписую, що не прийшло до страшного проливу крови. В тім прикрім положеню надїялись Гуцули на о. Попеля і післали за ним. Він находився недалеко коло робітників. О. Попель пізнав грозу і просив жандарма, щоби спустивсь на него. По довгім торзї перебрав о. Попель „арештованого" на свою відвічальність у свою хату. Гуцули втихомирились. Та не довго се тревало. Жандармам прийшло еще двох жандармів до „помочи". Гуцули жалують ся, що то місцевий учитель післав по жандармів „бо хоче старшиної ся приподобати, аби ся зробити файним. Школи не пантруе, дїти не вчить, у склепі лише сидить, та лиш над тим роздумуе, якби па нас звести паничів (жандармів)". — Коли о. Попель з Гуцулами в своїй хатї балакав, зверещавсь хтось: „жандарми хотя стрілети"! Двері від ґанку луснили. О. Попель вибіг на ґанок і побачив жандармів „kampfbereit". О. Попель успокоїв Гуцулів, успокоїв жандармів і по довгім представлюваню поважної ситуациї удалось недопустити до страшного проливу крови. Чому жандарми хотїли стрілляти і чи були до сего в правї, покаже слїдство, треба однак замітити, що якби був знайшовсь оден Гуцул підмогорічений або ака Гуцулка неуважна, так було би більше трупів як в Elesd на Угорщинї.

Арештованого переночував о. Попель у себе під сторожию 4-ох жандармів. Наколи почало зорїти, прибули Гуцули, щоби провідати про долю арештованого. Рівночасно на подвірю о. Попеля появились жандарми з трех станиць. До котрихсь там жандармів мав гуцул казати: „паничі! паничі!" „так зонуть гуцули жандармів" „годувальсьми вас бриндзев та будженицев, а ви за те, що я стямив сі (спамятав ся), що я Русин, хотїли мене і мої дїти вістрілляти"! Тепер почалось ескортоване арештованого, котре відбулось зовсїм супокійно. Для успокоєня Гуцулів дав о. Попель арештованому двох своїх людий до конвою а Гуцули випросили у вах-майстра, що конвоюючий арештованого жандарм не сьмів з ним на ніякий постерунок вступити. І сего научитись від Гуцулів дуже хосенно. Жандарм, котрий арештував Гуцула, е той сам, на котрого жалують ся „козаки" з Голов, Ферескуи, Яблониці і Киленок, що він заказує читати лист (пастирский) від владики і т. п.

Hilf, was helfen kann...

Польска преса донесла була, що Гуцули перетяли телеґрафічні дроти, що банди Гуцулів били в Кутах шиби, ломили одвірки, рабували склепи, що побили кількох „włościan Polaków" так тяжко, що оден з них вже вмирав, що здемолювали навіть в Жабю суд, що в цїлій Косівщинї шалена паніка та загальна мобілїзация гуцульских банд. Все те від першого до послїдного слова показало ся видумкою, як то сконстатувала навіть часть польскої преси. Русиножерні ґазетярі та провінціональні посїпаки — їхні „інформатори", зміркували, що загнали ся за далеко, тож тепер думають ратувати свою ситуацию вигадуванем нових сплетень, котрі мали би доказати, що все-таки щось-там було на річи в Гуцульщинї.

Спеціялїстом в тім пристосованю засади „Hilf, was helfen kann" хоче бути „спеціяльний" справоздавець Słow-a Polsk-ого, що заміщае в сій часописи вже другий фейлетон (!) під заголовком „W huculskiej Siczy". Фейлетоновий одяг дописи мае послужити для розваловання справи, от щоби з „нїчого" таки, зробити „щось".

В цїлій тій писанинї крім самих здогадів і комбінацій автора та баланаия на тему „радикальної" ягітациї нема нїчого реального ни лиш оден-однїський епізод, котрий тут потрудимо як новий доказ повної брехливости всїх донесень польскої преси.

Кореспондент Słow'a Polsk'ого пише именно, що тим товчком, що мав викликати паніку в Кутах були погрози Гуцула Чорнокниша. В четвер рано — як пише Słowo — прибув именно до Кут о. Попель а Довгополя, щоби відвідати арештованого Соломійчука. Але не застав уже его, бо „о тій порі Соломійчук під ескортою жандармів мандрував уже до Коломиї". Того самого дня, (отже значить: уже по відставленю Соломійчука до Коломиї! — *Ред.*) в склепі Мендля Ерліха з'явило ся двох Гуцулів: Гнат Чорнокнин і Іван Рибарчук і перший з них в присутности жидів Лайзора Ерліха, Абрагама Шренцля і Зелїба Злочовера зачав випитув ти ся про положене суду (!), а далї „wybadany zręcznie przez żyda" виговорив ся, що Гуцули мають силою відбити Соломійчука, а суд розібють „що камінь на каменю не остане", бо „в нас кождий козак, а хто не хоче до козакiв пристати, той польска свинка". Вкінци мав Чорнокнин гукнути до жида: „ Мой! я ріжу сегодня Ляхів!" — „Жиди" — як пише Słowo — донесли про се жандармериї і Чорнокнина арештовано в однім з шинків, а на всїх пішов переляк, так, що аж телеґрафовано по війско.

Отсе той епізод, що після твердженя кореспонденциї Słow'a мав дати товчок усїй хрії. Та тутки і приловили ся польскі ґазетярі на крутарстві. Бо прецінь сам кореспондент Słow'a констатуе, що Соломійчука в четвер рано в Кутах уже не було і що погрози Чорнокнина, коли загалом були які небудь, зайшли аж того дня пізнїйше. Як-же ту погодити одно з другим? Бо коли Соломійчука в Кутах вже не було, то й не мали Гуцули кого визволяти з кутского суду і Чорнокнин не мав чим грозити. Але се не все! Польска преса розтрубіла, що Соломійчука відставлено до Коломиї наслїдком погроз Чорнокнина. Тимчасом Słowo констатуе само, що перше відставлено Соломійчука, а потім доперва зайшов сей фактъ (погрози Чорнокнина), що мав бути початком усїх вістий і всеї панїки, счиненої польскою пресою. Ось-так вшехпольский ґазетяр сам зловив себе на „точности" свого остаточного висненя.

Характеристичне при тім, що коли вже ходить о викрученє ся від одвічальности за злочинні сензациї і сьвідоме занепокоюване широких кругів населеня, зачинае ся оперованє покликом на жидівских сьвідків, тоб-то точ-в-точ так, як се було за нановання мафії в Гусятинщинї. Та чи на тім коні далеко доїде ся, можемо сумнївати ся.

Однак такими кореспонденциями і такими способами, які готовить польска гакатиста для викруту себе з багна, в котре загнала ся, до цїли не дійде ся. Во не о погрози якого-там Гуцула розходить ся, ще й до того погрози перед сьвідками-жидами, але о далеко страшнїйші річи, про які затрубіла польска преса, — а именно: чи був бунт, чи була з'орґанїзована різня, чи перетято дроти телеґрафічні, чи здемольовано суд в Жабю, чи банди Гуцулів в силї 800 мужа з топорами, колами і револьверами розбивали по Кутах людий і чуже майно і т. д. Чому про все те мовчить польска мафія? І де на все те докази і конкретні факти?!

О що йшло?

„Dziennik polski" помістив нинї статю, в котрій відкриває, яка була цїль цїлої акциї з зааранжованем „бунту" і „різні" та зі зорґанїзованем негідних ґазетярских клевет вшехпольскої гакати, пущених для політичного сьвіта.

Жерела гуцульского „розруху — пише Dziennik — треба шукати не в самій Гуцульщинї, але „лежить вона натомість у Львові (!) в політицї провідників „українського руху", що „з рускего хлопа хочуть зробити десперата, що не мав би нїчого до втрачения. І се в цїлию політики „українців". Нинї руский хлоп ще не йде за ними, але, як стратить усе, піде за ними на сліпо. „Українська" політика входить тепер у нову стадию, стадию дїла... Нинї маємо до роботи прямо з льомброзівскою спеціяльностию, з акциею шайки злочинців, що не вагають ся жертвувати долї соток тисяч свого народу, щоби свої очі наситити видовищем нещастя... Они бажають стонів, плачу, людскої кривди і кровавого видовища.(?!!) Отсї „шайка злочинців", „українські" політики занесли в ідилїчно щасливу Гуцульщину „zarzewie buntu", (заснованя товариств, в котрих — як сконстатував навіть сонісніїший дописувателъ „Gazet-и Narodow-oї" — нарід уморальня ся та приходить до почуття людскої і національної гідности, се вже в очах мафії „бунт"! — *Ред.*) оповідаючи, що се „українська", земля, (ось чого не може стерпіти душа гакатиста! — *Ред.*) і що всїм треба приставати де „козакiв"; котрі „виріжуть" (!!) Ляхів. „Сїчи" орґанізують ся війсково (!) а члени їх „не скривають", що на даний знак очистять „Україну" від Ляха і Жида (!) По селах все в станї горячковой нижидянки і нїчо дивного, що наслїдком того повстав переполох... „Вкінци як хвиля, бистро поплив по гірских долинах клич: на сьвятого Юра — до роботи! Звідки се пішло, хто его кинув не знати!... (!!) Тепер доперва (!!) відчинили ся очи властям... На два дні отже перед замірених вибухом скріплено жандармерию, візвано війско, розпочато слїдство... Цїль українского штабу — осягнена!

А тепер приходить найважнїйший устуи:

„Звертаємо увагу рішаючих чинників на ту безсердечну, гай-

---

26)

Болєслав Прус.

Палата і рудера.

З польского переклав

О. П—к.

(Конець.)

Лихвар здвигнув раменами і, звинувши гроші в папір, сховав їх до кишенї.

Волоцюзї заіскрили ся очі, та поборюючи лють, знов почав просити дрожучим зі зворушеня голосом:

— Пане Вавжинець дайте менї...

— Не можу.

— Хотяй троха.

— Анї троха...

— Хотяй кілька рублїв...

— Анї шелюга. Се не мої гроші.

— Но, то дайте зі своїх.

— Не можу! На покорон блаженної памяти вашої жінки видав я трицять рублїв. Податки залеглі заплатив я.

— Не забракло би вам, колиб ви і менї що троха офірували — сказав волоцюга.

— Я убогий чоловік, пане Ґолембйовский, і не можу кидати гроший в болото.

Волоцюга закипів від гніву.

— Убогий! убогий!.. Знають вас тут люди і знають, що як треба, то пан Гвоздзїцкий потрафить навіть каритою переїхати ся.

Слова ті викликали в лихвареви страшну зміну. Він випростував ся, глянув в лице обідранця і сказав:

— Кажеш, що мене знають люди?

Ґолембйовский вже не панував над собою.

— Чому не мають тебе знати? — крикнув. — І я знаю тебе, ти... злодію!..

В тій хвили напротив вітворених дверий кімнати, в темних сінях, майнуло бліде і переострашене лице Ґустава, але вони не спостерегли його а лихвар говорив тим самим острим і рішучим голосом:

— То ти знаеш мене Яндрусю? знаеш?

— Знаю тебе, знаю, Ваврусю! — крикнув обідранець.

— А я кажу тобі — відповів Вавжинець, що ти ще мене не знаеш і доперва тепер мене пізнаеш.

При тих словах він зняв свої шафірові окуляри, з поза котрих указали ся чорні інтелїґентні очі а так проникливі, що волоцюга цофнув ся о крок, не можучи видержати погляду.

—Чи знаеш ти—говорив дальше лихвар—длячого твоя жінка умерла з голоду? Длятого, що так якби з її причини умер тут з голоду хто иньший... А чи знаеш ти длячого я вас з відси викинув?... Длятого, що ви мене також викинули, мене з неї перед двацять пятьма роками...

В сінях роздало ся глубоке зітхане, але Вавжинець не чув його і говорив дальше:

— А знаеш ти, хто то тебе віддав до тюрми?

— Мілерова... бодай би пять лїт конала!... — пробурмотів волоцюга.

— Не Мілерова, синку се я... Я чуеш?... А може сказати тобі за що?

Бандит помало всунув руку до кишенї полотняних сподень і мовчав.

— Чи памятаеш того малого Ґуця, з котрим ти бавив ся, коли ти ще був бахором...

— Того з білим лобом? — спитав спокійно волоцюга, стаючи проти дверий від сїнний.

— Того самого, що то ти його втрунув до керниці. Він ще доси мае знак на чолї, але ти нинї маеш за се на ногах і руках знаки від кайдан. Він е нинї паном, а ти псом, котрого завтра зловлять і знов замкнуть до тюрми... А тепер знаеш мене Ґндрусю? спитав лихвар.

В руцї обідранця заблис довгий, складанний ніж.

Вавжинець, побачивши се, розсьміяв ся.

— Щож се, Ґндрусю, голка, га?

— Ти не вийдеш звідси живий! — пробурмотів волоцюга, посуваючи ся крок наперед.

— Осторожно Ґндрусю, бо зітру тебе на порох! — остеріг його Вавжинець, всуваючи руку до пальта і цофаючи ся до другої кімнати.

Пів секунди мовчанки, протягом котрої Ґолембйовский вагав ся...

В кімнатї розляг ся тихий лоскіт.

В тій хвилї бандита кинув ся з ножем на лихвара, а рівночасно гукнув вистрїл.

— Ава! — зойкнув хтось в сінях і упав на землю.

Ґолембйовскій, побачивши в руках Вавжинця револьвер, скочив як шалений в бік, вибив вікно і щез на площі.

В задимленій кімнатї зістав ся одеревілий Вавжинець. Потім звільна зблизив ся до сінний, і дивлючи ся в темряву, запитав страшним голосом:

— Хто тут?

Відповіди не було, на вохкій землї лежав якийсь чоловік облитий кровю.

— Ґуцьо! мій Ґуцьо забитий! — крикнув лихвар. — Я забив мою дитину!...

Він перескочив через поріг, упав на колїна і з роздираючим серце зойком почав цїлувати ноги Вольского.

Ранений ворохнув устами, зігнув конвульсийно пальці і сконав.

Епільог.

Читатель мае повне право запитати о дальшу судьбу осіб, котрі брали меншу або більшу участь в сих подіях.

Отже для заспокоєня цїкавости додамо слїдуюче вияснене:

По смерти Ґустава сесиї науково-суспільно-філянтропійні вегетували ще, але вже в помешканю Дамазого.

Справедливість наказуе признати, що скромні хлїби з маслом, які великий бесїдник подавав на зібраних, знаменито остуджували загорілість його товаришів.

Скінчило ся вкінци на тім, що ідеї праці для загального добра остали ся вірними тільки пан Дамазий і його поклінник — судия. Перший з них цїлий вечір говорив, другий дрімав, в наслїдок чого оба були з себе вдоволені.

Старий Пйолунович стетричів. Закинув ґімнастику, вирік ся пришниця, зірвав з сесиями а перед молодиком малярем утїкав як перед огнем. Найлюбійшим його занятем в лїтї було ходити з гарною і дорослою вже Вандзею на цвинтар і там украшати цьвітами гріб Ґустава, про котрого старець згадував завсїгди з плачем.

Ті що відвідували шпиталь св. Яна і були сталими льокаторами сеї добродійної інституції, через якийсь час не звертали пильну увагу між ними на три індивідуа, що відріжняли ся від иньших.

Одно з них проводило цїлі дні на писаню мемориялу про павперизм і на роздумуваню такої теориї економічної, котра-б вдоволила усї партиї.

Друге індивідуум сидїло цїлий день без руху, бурмочучи тільки від часу до часу.

— Підемо гайтю, Гелюню! підемо гайтю!

— Третий заховував ся найприличнійше. Звичайно читав набожні книжки, або робив без кінця рахунки довгів: та коли падав дощ, а надійшов вечір, тодї зривав ся зі своєї постелї і кричав нелюдским голосом:

— Ґуцьо, мій Ґуцьо забитий! Я забив мою дитину!...

дамацку роботу і ссьмо переконані, що лежить в інтересї держави і краю, аби штучній гайдамацкій аґітациї зробити раз конець!"

Quod erat demonstrandum!

Польска гаката, як бачимо, закроїла собі була акцию дуже широко та почала там, де їй здавало ся, що піде найлекше і без страт для польского елементу. Але акция, завдяки нашим свідомим одиницям, не повела ся, і мабуть таки не поведесь...

Нове розпорядженє в справі еміґрациї.

Вчерашна „Gazeta Lwowska", офіціяльний орґан намісництва, принесла в рубриці „Послїдна почта" нове розпорядженє гр. Потоцкого, в справі зарібної еміґрациї до Нїмеччини. Дотична статейка починає ся від зазначеня „мнимого" непорозумїня, яке викликало давнїйше заряджене намісництва а опісля під окликом, щоби „справу вияснити остаточно", поданий повний текст нового розпорядженя ґр. Потоцкого в тій самій справі, котре звучить до слова як слїдує:

„Обіжником моїм з дня 19 марта 1904 Ч. пр. 3050 (буде се мабуть той обіжник, в котрім, після донесень польских дневників, з покликом на опінію конзулїв наказувано здержуване еміґрациї з східної Галичини до Прус. — Ред Дїла") звернув я увагу Панів Старостів на аґітацию ширену серед селянського населеня в цїли наклоненя его до глядання зарібків в Нїмеччинї, припоручаючи виступити проти аґітациї неуправнених аґентів та пересторігати людність перед наслїдками легкодушного виїзду.

„В цїли усуненя якого небудь непорозумїня остерігаю п. Старосту, що не може бути бесїди о роблену яки хось трудности робітникам, котрі мають запевнений контрактом зарібок за границею, або котрі помимо перестороги перед, небезпекою на яку наражають ся в браку, заключеної наперед умови, таки схочуть удати ся на роботу за границю Пригадую при тім мої кількома наворотами давані вказівки, щоби не роблено неоправданих правними приписами перепон при видаваню пашпортів, як також тото поручене, в котрім я наказав наглядати, щоби зверхности громадскі не робили трудностий при виставлюваню книжок службових і робітничих

„Видані в інтересї робітничої людности остороги мають на цїли виключно охорону робітників перед визиском аґентів або перед небезпекою виїзду без запевненого з гори зарібку".

Оттак звучить послїдне розпорядженє намісника в справі зарібної еміґрациї за границю, а є воно тим важнїйше, що після слів комунїкату, має бути остаточним вияснененем „непорозумїня", треба отже приняти, що не буде більше змінюване та буде фактично виконане. Характеристичне при тім, що наведений обіжник не має дати, з того однак, що комунїкат про него появив ся доперва вчера о рубриці „послїдна почта", можна здогадувати ся, що назване розпорядженє видане доперва в послїднім часї.

В цїлях політичних ми могли б настоювати на оголошене повного тексту також первісного розпорядженя, котре, як виходить з комунїкату, мало бути видане дня 19 марта с. р. під ч пр 3050, однак від сего домаганя ми відступаємо Нам розходило ся і розходить ся лише о саму річ, о свободу зарібної еміґрациї наших селян за границю, а коли те становиско найшло остаточно вислів в послїднім розпорядженю п намісника, то хочемо тим вдоволити ся С м факт однак що таке „вияснене непорозумїня" було конечне, повинно бути наукою для деяких кругів, що їм не вільно домагати ся видаваня заряджень, які нарушують основний правний порядок а були б вимірені проти інтересів цїлої одної верстви, або й народу, — без нараженя авторитету дотичної власти.

Наші селяни повинні вповні використати послїдне розпорядженє намісника, а є воно тим важне, що усуває примінюване всяких секатур чи-то при видаваню паспортів, чи й видаваню робітничих та службових книжок. Розпорядженє виразно каже, що навіть при недостачі контракту спиняти виїзд робітникови є недозволене і дотичні книжочки мають бути безусловно видані, а й взагалї акция дотичних повітових властий не може виходити поза границю звичайної, не приневолюючої до нїчого остороги. Коли отже помимо того були-б ще які перепони зі сторони зверхностий громадских чи старостів, то треба зараз відносити ся з тим до намісництва і до „Народної канцеляриї", аби з покликом на послїдне розпорядженє перепону сейчас усунути

В кінци треба зазначити еще одно. Коли тепер селяни не будуть напотикати на нїякі перешкоди в своїм виході за за рібком за границю, то заслуга сего лежить по нашій сторонї. За се нехай вона подякують нашому „Народному Комітетови", нашій пресї і передовсїм нашим независимим руским послам котрі названою справою заняли ся дуже живо, та поставили в парляментї різку інтерпеляцию і нагле внесене, домагаючи ся для нашої зарібної еміґрациї повної свободи, запорученої основним законом.

З ради державної.

Вчерашнє засїдане палати послів почало ся о год. 11½. Президент повідомив палату, що делеґациї скликані на д. 14. с. м.

Опісля міністер зелїзниць вніс проект закону в справі підвисшеня інвестиційної пожички о 72 мілїонів корон. В тім проектї находить ся також підвисшене суми 38,200.000 К, преліміновапої на будову зелїзниці з Самбора до Ужока, о 2,194.000 К. Се підвисшене є наслїдком трудностий при будові тунелїв.

Дальше відповідав президент міністрів на деякі інтерпеляциї. Між иншим на інтерпеляцию п. Гіжовского в справі уживаня нїмецкого языка галицкими прокураторіями державними в жалобах неважности пояснив, що той случай виходив з хибного розуміня розпорядженя міністерства судівництва: даятого міністер видав тепер до всїх державних прокураторий в Галичинї розпорядженє, щоби на будуче в справах жалоб неважности уживали того языка, в котрім видано вирок.— Відповідаючи на інтерпеляцию п. Елєнбоґена в справі ужитя зелїзничого полку і резерви підчас зелїзничого страйку на Угорщинї, сказав президент міністрів, що се стало ся на основі войскового закону, а й австрийске правительство мало би в подібнім разї право, так само поступити.

Приступлено до читаня вплинів. Між иншим п. Дашиньскій зажадав в наглім внесеню, щоби установлено комісию з 36 членів, котра мала би вкладити виказ тих послів, що роблять інтереси з правительством, приймаючи достави, займаючи місци в надзираючих радах фінансових інституций і підприемств, зависимих від правительства, і т. п.

П. Брайтер вніс інтерпеляцию в справі надуживаня посольского мандату п. Валєвским, запитуючи, чи сей посол справдї мав в міністерстві рільництва такий вплив, що міг вистарати ся о уневажненє цесиї і о відписане належитости, наложеної за контракт.

По відчитаню вплинів о год. 4. оголосив **президент палати письмо, котрим державну раду відрочено.**

Парляментарна комісия польского кола зібрала ся вчера о год. 12 на нараду і ухвалила припоручити п. ґр. Дїдушицкому, щоби забрав іменем кола голос і поспитав президию палати: 1) коли державна рада буде наново скликана? 2) чи президия схоче поперти заходи тих сторонництв, котрі бажають зміни реґуляміну? 3) чи президия пристане на те, щоби в новім порядку дневнім на першім місци поставлено реформу реґуляміну? Тимчасом відроченє державної ради оголошено так скоро, що ґр. Дїдушицкий не встиг прийти до слова. Наслїдком того зараз по засїданю палати послів мала парляментарна комісия польского кола удати ся до д-ра Кербера з запитанєм, який має плян на будуче і коли гадає скликати державну раду, коли гадає скликати галицкий сойм на довшу сесию; крім того мала комісия переговорювати з президентом міністрів ще й о ріжних справах краєвих.

Взагалї-ж коло польске незадоволене несподіваним відроченєм державної ради, котра мала ще радити аж до сесиї спільних делеґаций. Особливо обурене є тим, що проект закону в справі підвисшеня інвестиційної пожички, призначеного майже тілько на самі альпейскі зелїзниці, внесено аж на послїднім засїданю перед самим відроченєм державної ради.

По вчерашнім засїданю державної ради зійшли ся всї нїмецкі сторонництва на нараду і постановили видати такий маніфест: Виконуючий комітет нїмецких сторонництв не відповідає за те, що не повели ся заходи Поляків в справі удоровленя парляменту. Вся відвічальність спадає на Чехів, котрі своїми домаганями не допустили до згоди, хоч Нїмці горячо її бажають. Тим способом Чехи спилили сапацию парляменту. Комітет указує на небезпеченьство панованя § 14-ого і висказує переконане, що нїяк не можна допустити до того, щоби тим параґрафом мали бути полагоджені австрийско-угорска угода і торговельні договори.

Клюб центра прилучив ся також до того маніфесту і висказав переконане, що удоровленє парляменту може наступити лише тогдї, коли прийде до згоди між Чехами і Нїмцями. Длятого клюб звертає ся з горячою просьбою до обох народів, заклинаючих Чехи і Моравy, щоби всїми силами старали ся помиритись. О скілько клюб центра готов боронити прав нїмецких Нїмців, остільки мусить також зазначити, що в Австрії політичні і національні домагання ненїмецких народностий мусять бути вповні заспокоєні, коли має настати тривкий ґаразд, сила і повага монархії.

Ческий клюб постановив відповісти на нїмецкий маніфест, а заразом скликати до до Праги нараду всїх ческих послів державної ради з Чех, Моравии і Шлеска для обговорення теперішної ситуациї; опісля мав би в Празї зібрати ся комітет мужів довіря молодоческого сторонництва і заступників міст і повітів.

Війна.

(Телеґрами).

Берлїн. В Петербурзї говорять, що якийсь японьский аґент хотїв викликати в Кронштадї велику експльозию, через що ціла кріпость була-б вилетїла в воздух. Проба не повела ся. Всїх заграничних робітників усунено з кріпости. Росийске правительство має мати доказы, що в цїлій Росиї унихають ся японьскі аґенти, котрі мають викликувати заворушеня і докопувати атентати на арсеналы, як се вже хотїли зробити в Кронштадї. Поліциині власти визначили нагороди за ловленє таких японьских аґентів.

Льондон. З Шангаю доносять, що татарский ґенерал Дзончі, котрий зі своїм ґарнїзоном стоїть в Мукденї, мимо візвання Росиян не хоче вийти з міста, бо каже, що до послїдної хвилї мусить стояти в тім місци, де прийде до головної розправи між Росиянами а Японцями.

Петербург. Алексеєв телеґрафував до царя, що зелїзничу комунїкацию з Порт-Артуром вже привернено, а тепер працюють над привершенем телеґрафічної комунїкациї. Вість що Японци вже обсадили порт Дальний, є неправдива.

Токіо. Тут привезено 300 Росиян полонених над Яльом.

Шангайкван. Перший корпус японьскої армії здїгнав Росиян о 20 км. на полудне від Ляояну (?), де прийшло до завзятої битви. Росияни цофнули ся на північ. Одна дивізия першого японьского корпусу вже підійшла під Ньючван (?). Передні японьскі сторожи бачили вже в віддаленю 6 миль від Ньючвану, де пишлось дуже мало Росиян. З 5 росийских полків в Ньючвані 4 вже відмаширувало. Говорить, що Японци вкладнують війско в Кайчу (50 км. на полудне від Ньючвану) а Росияни обсадили Інкау (30 км. на північ від Кайчу).

Льондон. Вчера вечером прийшли тут приватні депеші, що в перевалї Мутієн ґенерал Зазулич впав в засїдку (?). Японьска піхота і артилерия, знаючи добре терен, вийшли стежками на верхи перевалу і сильною пальбою привитали цофаючі ся колюмни Зазулича. Росияни мали стратити до 2.000 убитих і ранених, богато полонених і масу амуніциї. (Ся вість є здавсь дневникарскою качкою *Ред.*).

Петербург. Алексеєв доніс цареви, що свою кватиру переносить до Харбіна. Куропаткін зі своїм штабом лишає ся в Ляоянї.

Відень. Віденьскі дневники доносять, що росийскі сили на Сходї суть так недостаточні, що Куропаткін буде мусїв обмежити ся на оборону лїнії Мукден-Харбін. Супротив того Куропаткін буде мусїв цофнути ся з Ляояну до Мукдену, бо теперішна позиция не дасть ся удержати. Куропаткін мусить ждати в Харбіні на нові росийскі війска.

ТЕЛЄҐРАМИ.

З'їзд монархів.

Марієнбад. На курацию мають тут приїхати: цїсар Франц Иосиф, анґлїйский король Едвард, президент Франциї Любе і італійска королева Олена.

Антижидівскі розрухи.

Петербург. Росийска аґенция телеґрафічна заявляє, що поголоски заграничної преси, мов би в Бендері прийшло до антисеміткских розрухів, суть цїлком фальшиві.

В сербсній армії.

Білград. Сербске правительство вигнало нагло з катетскої школи 80 вихованків, чорногорских і турецких піддапих. Правительство рішило здемолювати старий конак, в котрім замордовано Александра і Драґу.

Війна в Америцї.

Ню Йорк. Бразилїйці побили на голову Перуанців над рікою Хандиелис.

НОВИНКИ.

— **Демянчук ставить кандидата** в. Понеділкове (дня 9 с. м.) число „Галїчанїна" принесло ось таку телеґраму з Бродів: „Броды. Въ предвыборовомъ собраніи участвуетъ 200 выбирателей. (?) Предсѣдательствуетъ о. Стеткевичъ изъ Станиславчика. О. Ѳффиновичъ произнесъ кандидатскую рѣчь, принятую рукоплесканіями. Рѣшено поддержати кандидатуру о. Ѳффиновича, а Варвинского воззвати, телеграфически, чтобы не соубѣгался о мандатъ, которымъ онъ злоупотреблялъ для собственныхъ выгодъ". — Пополудневе видане Dziennik-a pol-k-ого з того самого дня т. є. понеділка принесло з Бродів таку саму що до йоти телеґраму, котру для порівнаня подаємо також дослівно: „Brody. (Tel. wł.). Dziś odbył się się tu wiec wyborczy a w obradach wzięło udział przeszło 200 osób. Przewodniczył ks. Stetkiewicz ze Stanisławowczyka. Ks. Ełłinowicz wygłosił mowę kandydacką, przyjętą hucznemi oklaskami. Uchwalono jednogłośnie popierać jego kandydaturę, a do p. Barwińskiego postanowiono wysłać telegram z wezwaniem, aby nie ubiegał się więcej o mandat, który dzierżył tylko dla własnej korzyści". — До сих депеш треба додати, що дотичні числа обох „Bruder-орґанів" вийшли о тій самій годинї (6 по пол.) та що такої телеґрами, як і загалом вістки не має ні один инший дневник. Sapienti sat!

— **Бережім прав своєї мови!** З Залїщиччини пишуть нам: Наслїдком моїх жалоб до президиї краєвої дирекциї скарбу а дальше до міністерства скарбу податковий уряд в Залїщиках вкінци постарав ся о платничі книжочки і квіти в рускій мові. Звертаю на се увагу рускої інтеліґенциї залїщицкого повіта судового і надіюсь, що вона не дасть тим друкам плїсніти на складї, але буде і сама їх домагати ся і других, менше сьвідомих до сего заохотить. — *Священик.*

— **Рівноправність рускої мови на почті.** З Турки коло Хирова пишуть нам: На тутешний почтовий уряд жалує ся якийсь патріотник в Stow-i polsk-im, що ему стала ся велика кривда, бо ось одержав почтовий рецепіс, зладжений в язиці нїмецкім і рускім! Жалоба сего патріотника прямо сьмішна. Він мабуть не знав, що коли хто, то якраз Русини мусять бути невдоволені з того уряду почтового. Передовсїм всякі почтові друки одержують тут руски сторони правильно нїмецко-польскі, так що інкримінований рецепіс найшов ся хиба якимсь чудом, урядованє зі всїми сторонами веде ся виключно в мові „уржендовій", а що найгірше всякі написи так на вні, як і в середині будинку з лише польскі. Рівноправність рускої мови для сего почтового уряду прямо не істнує. Тому апелюємо поки-що до начальника уряду, щоби усунув вже раз тоту аномалію, обиджаючу руске дооколичне населенє, инакше звернемо ся з нашою оправданою жалобою до вищої інстанциї. — *Земляк.*

— **С кільска орґанізацкя на селї.** Пишуть нам: З рамени львівского „Сокола" перевів дня 17 м. м. дг. Н. Сїяк люстрацию пожарного „Сокола" в Ляшках мурованих львівского повіта. Вістка про прибутє делеґата скоро рознесла ся по селї і за кілька хвиль стояв вже віддїл Соколів готов до повитаня делеґата. Часть стягу прибрана в шоломи і пожарні топірці, а прочі лиш з пожарними відзнаками. Делеґат в супроводї старшини і десятників удав ся до шопи, де стояла сикавка, переконав ся о відповідним удержуваню приладів пожарних; що було добре, признав і пригадав їм приписи пожарні. Вкінци переконав ся також, що знають муштру, а се було найлїпшим доказом, що стяг не дармує і поступає в справности вперед. Се нехай буде признанєм для ляшківского „Сокола". Пожарню, зовсїм нову, ставить громада посеред села на стависку. Дай Боже, щоби всї громади пізнали пожиточність „Соколів"! Инакше дїє ся в Товстенькім, товмацкого повіта. Завязав ся там „Сокіл" тому кілька місяців назад, а в члени приступило поверх 150 людий. Перед кількома тижнями вибух огонь на передмістю. Соколи кинули ся до ратованя, а инші побігли до сикавки. Однак як мусїли здинувати ся, коли „Strażak", стоячий на варті, заявив рішучо, що начальник сторожи остро наказав не давати „Соколам" сикавки, а коли-б запригли коні, то має повтинати ремені від орчиків. Дехто говорить, що сей вартовий мав дістати навіть позволенє „розтрїскати лоб" топірцем першому лучшому „Соколови", коли від сикавки не уступить ся. А за той час горіло вже добре і завдяки лиш терпеливости Русинів та зимній крови „Соколів" не прийшло до нещастя. По чиїй сторонї інтеліґенция і висша культура? Се вже знаний третий факт, що давні сторожи огневі від паради і лиш перешкаджають при огни.

— **Громадяньска орґанізация.** Пишуть нам: В Стрийщї, збаражского повіта, отворили громадяни сего року власну крамницю. Се дїло коштувало чимало заходів, бо в селї находить ся аж шість жидівских крамників. Особливо місцевому пропінаторови отворенє громадскої крамниці дуже не до вподоби, бо продає вона, як всяка торговля мішаних товарів, також напої у запечатаних фляшках. Тому з конкуренційної мести робить на християньску крамницю доноси до староства, хоч нїчого противзаконного в нїй не дїє ся. Доси ті депутациї оставали без успіху, та не знаємо, як буде дальше. В Галичинї всьо можливе. Але громада не зійде вже з орґанізацийної дороги, на яку вступила під проводом свого начальника Івана Бучака, і є надія, що всякі непрошені опікуни заберуть ся від нас вскорі, не маючи що в селї робити. — *В. Д.*

— **Страйк у Львові.** Мурарскі і лякерничі робітники розпочали з вчерашним днем страйк, домагаючи ся підвисшеня платні і зниженя часу працї. Тревав вона у тих робітників найбільше 3 місяцї в роцї, в прочій порі мусять глядати иншого заняття, щоби не умерти з голоду. В „сезонї", котрий тревав від червня, мусять працювати 15 годин денно, а винагорода не стоїть в нїякій пропорциї до працї. Тепер постановили робітники поправити своє положенє та управильнити робочі відносини. До страйку прилучило ся 400 робітників.

— **Порт в Кракові.** Полякам залежить незвичайно на тім, щоби будови водні, ухвалені вже давнїйше парляментом, особливо в західній Галичинї вже раз розпочали ся. Тому польске коло напирає на правительство, щоби бодай дало знати, як та справа стоїть, та які перепони спинюють її переведенє. Дотичні міністерства удїлили онодї в тій справі інформацию, після котрої справа будови порту в Кракові є в завішеню, позаяк міські чинники не рішили ся ще на вибір місця. За те на просторі Пеховичі-Затор все приго-

товане для обходової комісиї, котра відбуде ся в серпни, почім розпічне ся виласненє. Тоді в Кракові буде отворена окрема управа. Тимчасом до дирекциї водних доріг буде покликаний відповідний урядник.

— **Справа Орловского.** Звісний обманець Орловский вніс на руки слїдчого судиї в Кракові широко умотивоване подане, в котрім сам домагає ся, щоби лїкарі розслїдили его умовий стан.(!!)Подани доси не полагоджено, позаяк найвисшій суд не полагодив ще поданя краківского суду о признане віденьского суду карного компетентним до переведеня розправи против Орловского. На всякий случай краківский суд зажадав делеґациї суду віденьского. По рішеню що-до компетенциї, зглядно делеґациї буде полагоджене згадане подане Орловского.

— **Смерть в огни.** В Жиномири, бучацкого повіта ударив грім в стодолу господаря Миколи Стойкова і викликав пожар, що знищив стодолу і стайню. Стойків хотїв ратувати зі стайнї худобу, але на жаль упав сам жертвою огню. Та сама судьба постигла его двоє дїтий, 13- і 8-лїтні дівчата, котрі кинулись за батьком до стайнї і вже не вернули. Разом з ними згоріли кінь і безрога. Недогарки трех людских трупів добуто аж по згашеню огню. Позаяк цїлий час дощ лив як з коновки, тому огонь не розширив ся дальше. — *X.*

— **Зріст людности в Сполучених державах.** Послїдний звіт статистичного бюра у Вашинґтонї виказує, що населенє Сп. Держав збільшило ся за послїдних 3 роки о 3 мілїони 905 тисяч 814 душ. Найбільше залюднений є край Ню-Йорк. Его населенє виносить 7 мілїонів 500 тисяч душ. Пенсильвенїя має поверх 6 мілїонів 500 тисяч, Іллінойс 5 мілїонів, а Тексас 3 мілїони населеня. Лиш 22 країв в Сп. Державах мають тепер менше, чим 1 мілїон жителїв а в 14 краях їх число перевишає 2 мілїони! В цїлій тій республицї в 438 міст, котрі числять більше як 100 тисяч жителїв. Число жителїв 15 головних міст представляє ся, як слїдує: Місто Ню-Йорк має 3 мілїони 716 тисяч 139 душ населеня, Чікаґо 1 мілїон 873 тис. 880, Філядельфія 1 мілїон 367 тис. 716, Ст. Луіс 612 тисяч 279, Бостон 594 тисяч 618, Болтимор 531 тисяч 313, Кліфлянд 414 тисяч 950, Бофальо 381 тисяч 403, Сан Франціско 355 тисяч 919, Пітсбурґ 345 тисяч 43, Синсинаті 332 тисяч 934, Мільвоке 312 тис. 736, Детроіт 309 тис. 653, Ню Орленс 300 тис. 625, а Вашінґтон 293 тисячі 217 душ.

— **Друкарский складач президентом міністрів.** Новий президент міністрів австральской союзної держави, І. Ватзон, походить з робітничої верстви. Числить 37 лїт, а уродив ся в анґлійскій родинї в Чілї, звідки ще хлопцем прибув до Нової Зеляндиї. Скінчивши науку в народній школї, був занятий як складач при однім дневнику. Неустанно працював над розширеньем свого знаня. Вскорі став відграваті визначну ролю в робітничім руху і полїтичнім житю. Особливо високо цїнено его знане з обсягу суспільної економії. До парляменту вибрали его в 1901 р. Окрім президиї прияв також теку міністра фінансів.

— **Маємо нове чудо.** Італійскі часописи доносять, що в Неаполи, на одним передмістю, заселенім робітничою верствою, отворено голярню, де чинність голярів сповняють дві малпи. Одна малпа намилює лице, а друга голить бритвою. І, як на малпи, сповняють вони свої чинности доволї зручно так, що не надто часто ранять чоловіка. Оплата за голенє дуже низька, бо не доходить наших 4 сотиків; з тої причини робітники численно удають ся до тої голярні. Властитель голярнї виходить як найлїпше на своїм підприємстві. Нїчого не платить своїм помічникам тай годувати їх не потреба, бо кождий гість все принесе щось із собою для цїкавих „голярів“. Прямо не хоче ся вірити, але нині на сьвітї все можливе.

— **Дрібні вісти.** Учителем старо- і новозірменьского языка в львівскім университеті іменований о. Богдан Давидович, крилошанин вірменьскої капітули у Львові. — В Підлубцях помер дня 9 с. м. Йосиф Волос, пенсіонований ад'юнкт судовий, в 61 році житя. — Іспит на учительки жіночих робіт ручних в учительскій семинарії в Станиславові відбуде ся дня 25 с. м. Подавя заосмотрені потрібними сьвідоцтвами треба вносити до дирекциї найдальше до 15 с. м.

— **В справі виборів.** Дня 16 мая т. р. розпочинають ся правибори в жовківскім повіті. Прошу П. Т. патриотів, а особливо наших сьвящеників о повідомленє мене о кождім виборі при поданю імен вибраних виборців. — *Д-р. Михайло Король.*

— **Для Львовян.** Заходом секциї оперової, котра завязала ся при висшім інституті музичнім, буде відіграна в неділю дня 15 с. м, оперетка Артемовского „Запорожець за Дунаєм“ в сали „Gwiazdy“. Початок точно о год. 6 веч.

— **Подяка.** На концерті устроєнім Читальнею „Просьвіти“ на Жовківскім передмістю акомпанїювала при продукциях сольових п-на Мария Мелешкевичівна. За сю ласкаву прислугу і гарне виконанє складають аранжери вечерка сердечну подяку. — *Кучачинський.*

— **Подяка.** Виділ тов. „Кружок укр. дівчат“ складає отсим щиру подяку за держанє викладів, які заходом товариства, відбували ся, Вп. Добродіям: д-рови Франкови, д-рови Левицкому, д-рови Ст. Рудницкому, д-рови Грушкевичеви, проф. Раковскому, проф. Галущиньскому, проф. Чайківскому, добр. Цегельскому, проф. Ганущакови, добр. Турбацкому і М. Лозиньскому. — За виділ: *Дарія Шухевич, Таїса Домницька.*

— **З тов. руских ремісників „Зоря“ у Львові,** Після ухвали загальних зборів, котрі відбули ся 23 марця с. р. установлено на дальше при товаристві комісию промислово-інформацийну, до котрої війшли пп. Евгеній Спожарский, властитель переплетничої робітнї і склепу церковних річий яко голова, Василь Гресяк, властитель кравецкої робітнї, яко заступник голови і касиер, Василь Чума яко секретар, Денис Сембратович яко референт. Задачию сеї комісиї є як попередно подавати всякі пояснення в справі промислу на питаня, які від суспільности до товариства вплинуть. Просимо отже відносити ся під адресою: Комісия промислово-інформацийна в тов. руских ремісників „Зоря“, ул. Краківска ч. 17.

— **Жовківска Руска Рада** Річні загальні збори сего політичного товариства відбули ся в четвер дня 21 цьвітня с. р. при участи около сотки селян, 9 сьвящеників і 2 членів з сьвітскої інтелїґенциї. Звіт з дїяльности виділу за р. 1903 виголосив секретар о. Радецкий. З того звіту показалось, що виділ розвинув в тім році досить значну дїяльність, бо самих засїдань виділу було аж 13, на котрих обговорювались важні бїжучі справи, так загально-рускі як і повітові. Найважнїйшою заслугою уступаючого виділу було основане в Жовквї нового кредитового товариства „Народний Дім“. З причини, що дотеперішний предсїдатель д-р Дрималик просив о звільненє его від приналежности до виділу, позаяк стоїть перед ним важна і трудна робота введеня в житє товариства кредитового „Народний Дім“, длятого вибрано на 1904 р. слїдуючий виділ: 1) о. Саноцкий, 2) о. Пелех, 3) о. Долошицкий, 4) о. Радецкий, 5) д-р Король, 6) д-р Крушиньский, 7) Сень Бутлер, 8) о. Саламон, 9) Петро Кузьмик і 10) Гриць Богачевский. Предсїдателем вибрано адвоката д-ра Михайла Короля. Уступаючому предсїдателеви д-рови Дрималикови висказали збори за его многолїтну совісну дїяльність загальне признане.

— **Товариство „Руске Касино в Дрогобичи“** уряджує дня 15-ого мая с. р. в неділю вечерницї в честь Т. Шевченка в сали мїйскій. Початок точно о год. 8 вечером. Весь дохід призначений на добродійні цїли. — *Вид.*

— **З Гусятина.** Загальні збори филії „Просьвіти“ в Гусятинї відбудуть ся дня 17 мая с. р. в сали повітової ради Із зборами буде сполучене просьвітно-економічне віче, на котре просить ся нашу інтелїґенцию, мїщан і всїх дооколичних селян.

— **Пожарний „Сокіл“** в Чабарівці, гусятиньского повіта, засновано на статутї львівского „Сокола“. Ц. к. намісництво затвердило вже статут.

— **Похибка.** Через друкарску похибку напечатано вчера між помершими Ілиньский зам. Гиньский.

— **З нинїшним числом „Дїла“** розсилаємо лїтературний додаток.

Малий фейлєтон.

В Маю.

(Сучасний образок.)

Май місяць любови, поезиї, соловіїв, місяць воскресної весни.

Перед нами невелике галицко-руске місточко. З всїх его кінців від самого ранку роздають ся звуки найрізнороднїйших оркестр. По улицях снують ся сьвяточно прибрані горожани з червоними кокардами на грудях. Всї они спішать в оден осередок, де вже стоїть цїла товпа так само в червоні кокарди пристроєних горожан. То переважно польскі і жидівскі робітники, а поглядїть як они на чужій земли торжественно празнують сьвято 1 Мая — свое робітниче сьвято! Довкола них кружить полїция, десь-там в підсїню кривсь цїла компанія війска, а они з пїснею свободи на устах відважно ступають за своїм прапором. Гей! гей! що то за сила та соединена, народна сила. Хто против неї годен устояти? — — —

ОГОЛОШЕНЄ.

Рада Надзираюча Повітового Товариства Кредитового в Сокали, стоваришення зареєстрованого з обмеженою порукою, оповіщає отсим, що заповіджені на день 10 н. ст. мая с. р. надзвичайні загальні збори сего товариства з причини неправильного їх оголошеня не відбудуть ся. — Рівночасно оповіщає, що тіїж самі **Надзвичайні Загальні Збори** Повітового Товариства Кредитового в Сокали відбудуть ся дня 31 н. ст. мая с. р. у власнім льокалї (дім Шилкевича) о годинї 2 пополудни із слїдуючим порядком дневним: 1) вибір трех членів Дирекції; 2) внески членів. За Раду Надзираючу *Сильвестер Вітошинський* предсїдатель. *О. Миколай Кишакевич* заступник предсїдателя.

Видїл Філії Товариства Просьвіта в Сокали оповіщає отсим що дня 16 н. ст. мая с. р. відбудуть ся о годинї 22 в полудне в сали магістрату в Сокали **Загальні Збори** членів тоїж Філії в слїдуючим порядком дневним:

1. Отворене зборів;
2. Справоздане уступаючого видїлу;
3. Вибір нового видїлу;
4. Справа дому Просьвіти в Сокали;
5. Реферат деляґата центрального видїлу;
6. Внески членів.

В день зборів о годинї 9 рано відбуде ся для членів Філії Богослуженя в церкві сьв. О. Миколая в Сокали. — *Видїл.* 326 3—3

Климентий Федуньо
переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету
поручає
своє переплетиче і ґалянтерийне заведене
у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Map, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

Ч. 40.881.

Оповіщене конкурсу.

З початком шкільного року 1904/5 буде наданих одинайцять фондацийних місць в ц. к. військових заведеннях з фондації під назвою „Ювилейна фондация цісаря Франца Иосифа I.“

Услівя притятя оповіщує ся рівночасно в Gazet-ї lwowsk-ій і за посередництвом всїх наукових заведень низших і середних.

Реченець до вношеня подань до краєвого видїлу уплива з днем 20 мая 1904. 336 2—3

Директор канцелярії: *Пйотровский.*

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

у Львові, Ринок ч. 10, дім Просьвіти.

Членами Товариства можуть бути тілько о б е з п е ч е н і т р е в а л о в „Дністрі“ від огню. Членьский удїл 50 кор. можна вложити в ратах; вписове 2 кор.

Члени Товариства можуть затягати **позички на 6½%** за предложеньем відповідної гіпотеки або поруки; оплату більших позичок розкладає ся *на 10 літ.*

При парцелиціях і иншім купні землї нехай купуючі звертають ся за *позичками зо „Дністра“.*

Вкладки щадничі приймає Товариство на 4%.

З чистого зиску дістають члени *дивіденду* від удїлів а часть зиску призначує ся *на добродійні цїли*; дотепер удїлено на церкви, бурси, школи і т. п. *16.385 корон.* 34

Стан 31 грудня 1903:

Вкладки	1,424·589 К.	Позички	1,330.822 К.
Удїли	109.835 К.	Цїнні папери льок.	
Фонди резервові	21.319 К.	в банках і на рах. біж.	280.681 К.

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем“** або **„косою“** виробу першої галицкої парової фабрики мила і сьвічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ (заснованої в 1846 році.)

Прібки і цїнники даром! 172

ДО АМЕРИКИ.

Лїнїя Кунарда.

Високе ц. к. Намістництво рескриптом з дня 29 цьвітня 1904 до ч. 56635 приняло до потверджуючої відомости

утворене у Львові заступництва перевозового товариства

„Cunard Steam — Ship Company Limited“

в ЛІВЕРПУЛИ

і обняте того заступництва для королівства Галичини з великим князівством князівским Краківским

через п. Йосифа Айле.

Найлїпший пересїв осіб і товарів на лїнії Трієст Америка. 385 0—5

Бюро заступництва: Львів, ул. Браєрівска.

Подяка.

Болюче діткнені тяжкою стратою найдорожшої нашої матери, Елеонори з Шараневичів Громницкої, почуваємо ся до обовязку зложити сердечну подяку Високопреподобним і Всечестним Отцям: деканови Н. Рожаньскому, містодекану В. Паукови, А. Вазюкови, Д. Бородайкевичу, Р. Крижановскому, Н. Кукурудзі, Я. Лучаковскому і В. Небиловцеви за відслужене св. Літургії і похоронного чину а о. М. Кречковскому крім того за виголошене надгробного слова; ученикам рускої ґімназиї за те, що незважаючи на кошта і невигоди получені з далекою дорогою прибули в поважнім числї зі Львова, щоби прегарним і зворушуючим спіном звеличити похорон матери свого учителя; дякуємо також честному Брацтву церковному і громадянам Красної і сусїдних сіл за численну участь у відданю послїдної прислуги небіщиї. — З словами щирої подяки звертаємо ся до місцевого пароха, Впр. о. Д. Шкургана, правдивого приятеля нашої покійної матери, котрий все навідував ся до неї з потїхою і порадою і разом зі своєю достойною Супругою висьвідчав єї і нам підчас цїлорічної тяжкої недуги, а опісля по наступившій кінчині неоцїнені прислуги, брав визначний удїл в похоронах і попрощав глубоко відчутими словами нашу покійну маму при виносї єї тїла з дому. Вкінци складаємо глубоку подяку всїм тим, що лично або письменно висказали нам спій жаль і співчуте з причини так тяжкої для нас страти, як і тим, що прийшли нам з помочию в урядженю похорону.

Красна коло Калуша 8 мая 1904.

Ісидор, Володимир, Евгеній — сини; *Теофи я, Іванна і Ольга* — доньки. 349 1—1

Для терплячих *на ревматизм, нервоболі, гостець, біль голови, біль зубів*

є знаменитим зовнїшним средством, клїнїчно випробованим

Іхтіоментоль

(права правно застережена)

виробу аптикаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА**
в Богородчанах.

Численні признаня і подяка.

Ціна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплатно до кождої почтової станції.

Щодень дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланем належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 33 8—8

Жужлева мучка Томаса

знак ★ зьвізда

є найдешевшим навозом фосфоровим під всяке **яре збіже**, як: жито, пшениця ячмінь, овес, гречка, кукуруза, під **окопові ростини**, як: бураки цукрові і пастівні, картофлі і т. п. під **пастівні ростини**, як: конюшина, сераделя, гірчиця і т. п. під **мотилькові ростини**, як: вика, горох, сочевиця і т. п. під **городнину**.

Кождий мішок є пльомбований і значений містотою та охоронним знаком Знак ★ зьвізда

Позір перед жужлями маловартними і фальшованими.

Треба переконати ся через аналїзу [при купні цїлого ваґону безплатно] о містоті успішного квасу фосфорового. 124 6—6

Пояснення і цїни фабричні подає безплатно

Йосиф Каррах, Львів, ул. Ягайлоньска ч. 22.

Півець церковний в середнім вік ї з добрим голосом зараз би сейчас посаду. Близша відомість в Уряді парох. Новосїлка, почта Язловець“. 344 2—3

Ученик VI. кл. з добрим сьвідоцтвом I курсу приїме сейчас лекцию на село. Близша відомість ул. Коперника ч. 36.

Ново отворений
Сальон Мод
Л. ПУХАЛЬСКОЇ
б. ученицї товариства руских женщин „ТРУД“
Львів, пл. Бернардиньска ч. 2
поручає **ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАМСКИХ КАПЕЛЮХІВ**, а також переробляє уживані вісна найновійшої моди по дуже низьких цінах. 322 3—10

М. НАС

у Львові, Шпитальна ч. 28

поручає свій великий вибір всякого рода поїздів нових і переїджених, а також дрібну продаж повозових додатків, приймає старі повози до заміни або купує їх за готівку, приймає також замовленя до вінчань на елеґантні повози з білими кіньми, походячими з цїсарскої стаднини по уміркованих цінах. Глядає також пари елеґантних містових коней однакової масти в цїні около 1400 К.

К. М. НАС, *Львів, Шпитальна ч. 28.* 347 2—3

ЛЮБІНЬ заведене жерельно-купілеве і гідропатичне.

Найсильнїйші сірчані води на суші. Лїчене електричностию масажом, ґімнастиков. В Любіни лічать ся із знаменитим успіхом навіть задавнені форми ревматизму суставів і мязів, артрітизм, ішіяс, нервові недуги, опухлини по зломаних і вивихнених, запалене окістної суставів, недуги шкірні і жіночі, спінені проями кіли. Комнати умебльовані, евентуально з кухнею вже від 1 К денно. Купелї мінеральні по 1 К, 1 К 20 сот. і 1 К 40 сот., боровинові по 3 К. Зелїзнича отация, почта, телеґраф і аптика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Всяких поясненъ уділяє відворотною почтою **кус-ева управа.**

Лїкар заведеня: **Д-р КАЗИМИР ВЕРНИЦКИЙ**, спец.

317 *Сезон від 20 мая.* 4—10

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя	3·25.
„ „ на Підзамче	3·04.
„ Рави рускої	6.46.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белзця	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]
зі Щирця 9·25 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].
з Любіни вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белзця	9·30.
„ Тернополя	10·35.
„ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Стрия	3·05 11·05*.
„ Ряшева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави рускої	7·05*.
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·15 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]
до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.
до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]
до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені вывіздкою (*), поспішні поїзди товстим друком. — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформаций уділяє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Стация зелїзници Мушина-Криниця з Кракова 6 год. їзди, зі Львова 11 год., з Будапешту 12 год.

КРИНИЦЯ

ц. к. жерельне заведене в Галичині.

Почта (3 рази денно) телеґраф, аптика в місци.

В Карпатах 600 м. н. п. моря. Від стациї зелїзничої Мушина-Криниця одна година їзди битою дорогою. На стациї вигідні підводи. Средства лїчничі. Жерело головне і „Солотвинка“, жерело дуже сильної щави вапнево магнезіово-содово-зелїзистої. Купелї мінеральні дуже насичені вільною вуглевою кислотою, методою Шварца і Вахтлєра огрівані. Дуже успішні купелї боровинові, купелї ґазові з чистої кислоти вуглиної. Скарбове заведене водолїчниче під управою спеціяліста *д-ра Г. Еберса*, заведене дієтетичне, ґімнастика лїчнича. Купелї річні, сонїчні, електричні, масаж, лїчене теренове. Клїмат зміцняючий, підальпейский. Води мінеральні краєві і всякі заграничні. Кефір, жентиця, стерилїзоване молоко, антика. Лїкар заведеня др Л. Копф з Кракова постійно через цїлий сезон ординує. Кромі того 13 лїкарів вільно практикуючих. Помешкання: більше як 1700 комнат з цїлим комфортом уладжених в цїні від 1 К. 20 с. денно і вище. — Заведене з готелем. Читальня і випозичальня книжок. Гостинниці. Пенсіонати приватні. Готелї. Цукорня. Костел. Каплиця. Церков. Постійна музика (директор А Вроньскій). Постійний театр, концерти, відчити, балї, прогульки товарискі, місце до ґри в лавн-тенніса. Водопроводи поведені з ґірских жерел. Просторий парк шпильковий, взірцево уладжений, около 100 морґів. Фреквенция 1903 роцї над 6600 осіб. Сезон від 15 мая до 30 жовтня. В маю червни і вересни цїни купелий, помешкань в домах скарбових і страв в гостинници дому лїчничого о 25% низші. В місяцях липни і серпни не уділяє ся убогим нїяких знижень. Склади криницкої води у всїх більших містах в краю і за границею. Подрібних інформаций уділяє, брошури і цїнники розсилає на жаданє

319 2—5 **Ц. к. лїчнича управа в Криници.**

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянського. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 95. Львів, Четвер 29 Цьвітня (12 Мая) 1904. Річник XXV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток дочуває ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтовоі пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередньою застережкою. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Конституция на феріях.

Сесия парляменту скінчила ся — а д-р Кербер, великий володар Австрії, відіслав заступників „країв в раді державній репрезентованих" на ферії на час необмежений. З тим відіслано однак на ферії також австрийску конституцию, бо над житєм австрийских народів запанує знов, як і доси, неподільно всемогучий параґраф 14-ий, знаменитий паравап для маскованого абсолютизму.

Писати історию сеї послїдної сесії не варто, бо була вона лише повторенєм тої комедиї, яку урядниче правительство відгравав з австрийским парляментаризмом вже від кількох лїт, а тілько наївний міг думати, що послїдна сесия принесе щось нового. Д-р Кербер при отвореню сесії для 8 марта назвав парлямент великим „кладбищем", а той вислів президента оправдав вповні кінець сесії. Бо ще з початку прокидали ся деякі судороги серед парляментарних фракций для санациї парляменту — або йдучи вже за символїстичним порівнанєм премієра: труни відкривали очи — але при кінци сесії нїхто з послів на серйо парляментом не занимав ся і всї опустили руки, даючи доказ, що з тим парляментом вже справдї нїхто не дійде до ладу. Так, той парлямент, парлямент національних і суспільних привілеґій вже зужив ся, є справдї кладовищем і повинен піти там, де належить ся, — до безповоротної минувшости.

Тілько епізодичну вартість в тій історії послїдної парляментарної кампанії мають заходи „кола польского" для „санациї" парляменту, хоч варто й про них згадати, бо вони дуже характеристичні. „Коло польске" хотїло вхопити керму держави в свої руки і висадити д-ра Кербера, а в тій ціли почали ся заходи, щоб довести до порозуміня між Чехами а Нїмцями. Але д-р Кербер пронюхав кампанію і станув собі цілком на боці, лишаючи Поляків самих на їх власну одвічальність. І виграв политичний дуель, бо „коло польске" мусїло узнати власну безсильність і благати при кінци правительство о поміч, та ґрунтовно скомпромітувало ся. Неудача „кола", котру впрочім можна було з гори предвидїти, має однак і глибше значінє: вона свідчить, що той парлямент не дасть ся вже уратувати, бо нема в нїм сил, щоб довести до полагоди спірних питань і до уздоровленя парляментарного житя. „Коло польске" ратувало свій вплив, ратувало кастові привілеґії і національну геґемонію, котрі найшли собі в тім старім парляментї знамените прибіжище, але не уратувало нїчого і засьвідчило само неґативним способом, або як юристи кажуть: „a contrario", що для привернення конституциї в Австрії треба нових людий і нових сил. А ті нові сили і нових людий може дати тілько парлямент демократичний, репрезентация люду, а не суспільних і національних геґемонів.

Що зробить правительство по замкненю сеї сесії і чи буде ей уважати за послїдну, як би се льоґично виходило, коли той парлямент уважає ся вже за кладовище — не знаємо, а знаємо тілько те, що правити буде якийсь час з ще більшою безцеремонностию § 14. Справдї послїдні вісти голосять, що д-р Кербер видасть якісь національні заряджена для Чехів і Нїмців в осени і буде старав ся сам довести до уздоровленя „трупа", але се здаєть ся пущене тілько для успокоєня загалу, а д-р Кербер мабуть і сам не знає доси, а чого і що пічне. Та сьвідомі річи одиниці можуть дивити ся з супокоєм на ті всїлякі комедиї ратуючої ся держави, бо знають, що давні форми конституциї вже безповоротно пережили ся, і що если Австрия має взагалї устояти ся і оздоровіти, то мусить скорше чи пізнїйше прийти те, чого домагають ся всї угнетені народи, а що лежить і в інтересї держави: — реформа цілого державного ладу на основі національної автономії і здемократизованя парляменту і взагалї всїх репрезентацийних институций.

Польска мафія.

Арештоване Соломійчука.

В тій самій справі, яку порушено вчера з нагоди подій в Полянках, надіслали нам другу допись, котру містимо в повній основі. Она дає знаменитий образок того терору, який пущено тепер на Гуцульщинї.

Арештоване Соломійчука — пишуть нам — було наказане яко конечність і мусїло наступити за всяку ціну. І справдї арештоване тое наступило в спосіб, що, беручи на увагу поведенє жандармів, не можна инакше назвати, як провокуючий. При отворею тов. „Сїч" в Полянках зібрані „сїчовики" в хатї одного гуцула з набожностию слухали невинної промови кошового Соломійчука і не передчували нїчого злого, коли нараз з'явило ся пять жандармів з баґнетами під вікнами хати, де відбували ся збори. Саме в той час роздавав предсїдатель зборів членам, котрі вписували ся, синьо-жовті ленти яко відзнаки. В ту хвилю вмішав ся жандарм Пушка крикнувши: „не вільно лент роздавати, бо ленти заказані", — на що відповів спокійно Соломійчук: „ми против заказу зробили рекурс і справа ще не порішена а тимчасом за ленти відповідає старшина товариства". Той вислав указав жандарм за „orób przeciwko władzy" і за тов власне приарештував Соломійчука, увійшовши до хати наповненої людьми **з баґнетом в руках (!) якби хотїв кого-сь проколоти.** Другі жандарми обсадили тимчасом усї виходи, щоби не втїк пожаданий для них „шташок". Соломійчук відізвав ся до присутних словами: „Люди, за що мене арештують? Ви будете сьвідками, що я тут злого зробив і не дасьте мене на кару". Той вислав указав жандарм Пушка за „wzywanie o pomoc do oporu przeciwko władzom". Почала ся метушня, Гуцули почали обурене своє голосно висказувати. Жандарми почали острими баґнетами розганяти людий, причім **зранили хлопця Івана Гавучикового баґнетом до крови а жандарм Пушка хотїв пробити баґн том того-ж Івана Гавучика сина Семена,** на що суть сьвідки.

Жандарм крикнув до присутного війта з Полянок Дмитра Тимофійчука, щоби зробив порядок і розігнав людий, однак війт відповів, що не видить причини до того, бо люди заховують ся цілком спокійно і нїчого злого не роблять. На то крикнув жандарм на цїле горло в присутности всїх: „не знати на що люди вибирають такого дурня на війта!" Таке і тим подібне поведенє жандармерії могло і було би певне викликало правдивий бунт, а навіть сьвідки оповідають згідно, що потреба було лише одної хвилї, щоби з всїх жандармів і кісточка не лишила ся, якби в свій час не наступила пожадана інтервенция о. Попеля. Якась жінка, що придивляла ся справі, побігла чимскорше до недалекого помешкання о. Попеля з просьбою о ратунок і велике щастє, що о. Попель прибіг ще досить вчасно й своєю повагою утихомирив людий: вияснив їм, що Соломійчук сам піде до суду, що тимчасом переночує в домі о. Попеля і під его опікою а жандарман на домаганє заручив, що Соломійчук до рана не видалить ся. Доцерва на другий день рано відставив жандарм Пушка Соломійчука до суду повітового в Кутах. В судї в Кутах власне тодї не було начальника п. радника, бо пробуває він доси на відпустї, а хотяй він не стоїть по сторонї Русинів, то задля свого чистого характеру і високого почутя справедливости був би певно справою инакше повів. Начальника суду однак застунав тодї секретар п. Л. глубоко обчитаний в „Слові польскім". Так стало ся, що над Соломійчиком завішено арешт слїдчий. Додати при тім треба, що вже перед тим, як і в часї сих подій відбували ся майже раз-в-раз наради в судї з комісарами староства і вахмайстром жандармериї Безом, так що була се річ незвичайна.

Вояки в Кутах числом 32 стоять без занять в домі заїздним і від часу до часу ходять патрулем а один з них голосно вирав своє невдоволенє словами: „кажуть нам шукати не знати якого чорта". Війска помимо постійного супокою, доси не усунено.

Нїмецка часопись про гуцульский „бунт".

В черновецкім орґанї тамошних либеральних Нїмців „Czernowitzer-Tagblatt" з 11-ого с. м. появила ся під заголовком „Polen und Ruthenen" вступна стаття, що знаменито ілюструє замири і плани польскої гакати, що лежали в основі про видумані гуцульскі „розруси". Стаття звучить:

„Як звісно, значна часть польскої преси, головно-ж головні орґани вшехполяків та „подоляків", пустили в широкий сьвіт вість, що між Гуцулами в Жабю і Кутах панує страшне заворушенє та що житє і майно тамошних Жидів і Поляків повисло на волоску. Ба! деякі часописи принесли навіть телеґрами про доконані вже антисемітскі екцесси, про трупів і раненых.

„Переважна часть нїмецких дневників перепечатала сю вість тілько з найбільшою резервою і скоро сконстатувала, що ті погоноски про розруси вповні хоплені із воздухів. Нині навіть польскі дневники дементують свої страховиті донесеня. Тимчасом одначе зарекізировано вже до Кут і Жабя військо, що на превеликое здивуванє тамошного населенія патрулює по улицях з наїженими баґнетами. Тож до вияснення сих подій нїмецкій публицї, не завадить подати в сій справі деякі близші информациї.

„В послїдних часах провідники Русинів працюють з великою енерґією над тим, щоби серед руского народу розширити просьвіту і осьвідоленє та викорінити анальфабетизм і пияцтво. Способами до образованя народу в перед'усїм сїльскі читальні, до котрих одначе належать лише старші господарі. Щоби-ж запобігти тому, аби й сїльска молодіж заповнила свій вільний час непиченем, а що гірше, нераз і биттяками, покликано до житя також так звані „Сїчи". Се в ґімнастично-пожарничі товариства, що крім сего здбають рівнож про інтелектуальне піддвигненє своїх членів і в тій ціли удержують людові бібліотеки, курси анальфабетів та подають популярно-просьвітні відчити. Отся-то орґанїзация стала терном в оці польским шовінїстам. Тож вони бажають за всяку ціну ей спинити і знищити ту институцию, що впрочім вчасти подібна до польских „Соколів". Щоби-ж дїйняти своєї ціли, не вагають ся вони всякими брехливими погодосками шкодити переполох серед мирного населенія та уживаючи до сего стоячих до їх розпорядимости ріпаючих чинників, вводити в блуд навіть військові власти, як се в послїдне було з Жабєм і Кутами.

„Клясичним приміром сеї, ні трохи неперебираючої в способах политики, є живо ще в памяти остаючі антижидівскі забуреня в Заболотові. Одному Полякови-крамареви і одному „фінанцвахови" удало ся під'юдити

---

1)

Антін Чехов.

Скрипка Ротшильда.

З росийского переклав
О. П—к.

Місточко було маленьке, гірше села, і жили в нїм майже одні тілько старці, котрі умирали так рідко, що аж досадно. Для шпиталю і тюрми трумн треба було дуже мало. Одним словом, дїло вело ся дуже зле. Колись Яків Іванов був в ґуберніяльнім місті, то він певно мав би свій власний дім і його називали би Яковом Матвіївичем; а тут і в місточку звали його просто Яковом, вуличне прозвище було, не знати чому — Бронза, а жив він бідно, як простий мужик у невеликій, старій хатї, де була тілько одна кімната і в тій кімнатї, поміщував ся він, Марта, піч, ліжко на двоє людий, варстат і усе ґаздівство. Яків робив трумни гарні, тревалі. Для мужиків і міщан він робив їх на свій ріст і анї разу не помилив ся, тому що вищих і міцнійщих над нього не було нїде, навіть у тюрмі, хоча йому було уже сїмдесять лїт. Для панів і жінок, робив після міри і уживав до сього желїзного аршина. Замовленя на дитячі трумни приймав він дуже нерадо і робив їх просто без міри з погордою, і за кождим разом дістаючи гроші за роботу говорив:

— Сказати правду, я не люблю займати ся дрібницями.

Крім майстерства, невеликий дохід приносила йому також гра на скрипцї. В місточку на весїлю грала звичайно жидівска орхестра, якою управляв Мойсей Ілїч Шахкес, що забирав для себе більшу половину доходу. А що Яків грав дуже гарно на скрипцї, особливо российскі пісні, тож Шахкес іноді запрошував його до орхестри з платою по пятьдесять копійок за день, не числячи подарунків від гостий. Коли Бронза сидів в орхестрі, то у нього перш усього пітнїло і червонїло лице; було горяче, пахло часником аж до духоти, скрипка ридала, у правого уха хрипів контрабас а у лївого — плакав флет, на якім грав рудий, худий Жид з цілою сїткою червоних і синих жилок на лицї, що мав назвиско звісного богача Ротшильда. І сей проклятущий Жид навіть найвеселїйшу пісню старав ся виграти жалібно. Без усякої видимої причини Яків звільна переповнював ся ненавистю і погордою до Жидів, а особливо до Ротшильда і він почав задирати ся з ним, лаяти його огидними словами а раз навіть хотїв його побити, і Ротшильд обидив ся і сказав, глядячи на него дико:

— Колиб я не уважав вас за талан, то ви-б давно вилетїли за вікно.

Потім заплакав. Длятого Бронзу запрошували у орхестру не часто, тілько на випадок крайної конечности, коли бракувало котрого небудь з жидів.

Яків не був нїколи в добрім настрою через те, що йому приходило ся терпіти постійно страшні страти. Так пр., в неділї і сьвята робити було ґріх, понеділок — тяжкий день, і таким робом в році назбирало ся коло двохсот днів, коли понзволї приходило ся сидїти зі зложеними руками. А сеж величезна страта! Коли хто небудь в місті відправляв весїле без музики або Шахкес не призивав Якова, то се також була страта. Інспектор полїциї був уже два роки хорий і сох а Яків нетерпеливо ждав, коли він умре, але інспектор від'їхав до ґуберніяльного міста лїчити ся і там взяв тай умер. Ось вам і страта що найменше на десять рублїв, тому що трумну требаби було робити дорогу. Думки про страту, дїймали Якова особливо по ночах і він клав поруч себе на постелї скрипку, і коли усяка непотріб лїзла йому до голови, він доторкав ся струн, скрипка в темноті видавала звук і йому робило ся легче.

Шестого мая минувшого року, його жінка Марта занемогла. Вона тяжко дихала, пила богато води і спотикала ся та все таки рано сама затопила в печи і навіть ходила по воду. У вечір вона злягла. Яків цілий день грав на скрипцї, коли-ж стемнїло зовсім, він узяв книжку, у яку що дня записував свої страти і з нудьги почав счислять, скільки їх вийшло на рік. Випало їх більше як тисячу рублїв. Се так потрясло ним, що він схопив рахунок, кинув ним об землю і тупцув ногами. Потім підняв рахунок і знов довго і напружено зітхав. Лице його було червоне і мокре від поту. Він думав про те, що колиб сю пропащу тисячку рублїв вложити до банку, то за рік самого процентy наросло би що найменше сорок рублїв. Значить ся, сих сорок рублїв — се також страта. Одним словом, куда не оберни ся, скрізь самі страти і більше нїчо.

— Якове! — закликала несподївано Марта. — Я умираю!

Він оглянув ся на жінку. Лице її було рожеве від жару, незвичайно радісне і ясне. Бронза, що привик усе бачити її лице блїдим, несьмілим і нещасним, тепер занепокоїв ся. Виглядало так, начеб вона в самій річи умирала і була рада, що вкінци відходить на все з тої хати від трумн, від Якова...

І вона дивила ся у сволок, і рухала устами, а вираз у неї був щасливий, начеб вона бачила смерть, свою вибавительку, і перемінтувала ся з нею.

Уже розвидняло ся, і через вікно видно було як горіла поранна зоря. Дивлячись на гору, Яків мимоволї пригадав собі, що цїле житє він здаєть ся анї разу не приголубив її, не пожалував, анї разу не догадав ся купити їй хустку, або принести з весїля що небудь солодке, а тілько кричав на неї, лаяв за страти, кидав ся на ню з кулаками; правда, він нїколи не бив її, але усе таки страшив, і вона за кождим разом деревіла зі страху.

Так, він не казав їй пити ґербати, тому, що і без того розходи були великі, і вона пила тілько горячу воду. І він зрозумів, длячого лице її тепер таке дивне, і радісне і йому стало її жаль.

Діждавши ся ранку, він взяв у сусїда коня і повіз Марину у лязарет. Тут було хорих небогато і длятого прийшло ся йому чекати недовго, бо усього три години.

На його велике вдоволенє, сим разом приймав хорих не лїкар, що сам захорів, а фельчер Максим Николаїч, старець, про якого усї в містї балакали, що хоча він і пяниця і розбіяка, то всеж таки розумїє більше як лїкар.

— Слава Богу — сказав Яків, вводячи хору у кімнату. — Вибачте, Максиме Николаїч, що ми непокоїмо вас своїми пустими дїлами. Ось, звольте побачити, захорів мій предмет. Подруга житя, як се говорить ся, вибачте за слово...

(Дальше буде.)

Прибори до кравеччини як: *Аплїкациї, Коронки кльоцкові, Тасьми, Гузики, Підшевки* поручає найдешевше християньска фірма **Фердинанд Ґітлєр (Gütller** у Львові, площа Галицка ч. 8.

№ 95. Львів, Четвер 29 Цьв'тня (12 Мая) 1904. Річник XXV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по południu. Яко літературний додаток додаєть ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла", ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пляц Гавсмана ч. 9; К. Бухнтьб ул. Кароля Людовика ч. 29. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Cinlawski Wien VI. Getreidemarkt 13; — В ФРАНКФУРТІ РАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерата платні у Львові.

ДЇЛО

Передплата на „Дїло" з літер. додатком

в Австрії:		за границю:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошенія звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надісланє" по 50 с. — Поклики і инші приватні оголошенія числять ся по 20 с. за стрічку.

Конституция на фериях.

Сесия парламенту скінчила ся — а д-р Кербер, великий володар Австрії, відіслав заступників „праці в раді державній репрезентованих" на ферії на час необмежений. З тим відіслано однак на ферії також австрийску конституцию, бо над житєм австрийских народів панує знов, як і досі, неподільно всемогучий параґраф 14-ий, знаменитий параван для маскованого абсолютизму.

Писати історию сеї послідної сесії не варто, бо була вона лише повторенєм тої комедиї, яку урядниче правительство відграває з австрийским парламентаризмом вже від кількох лїт, а тілько найвищий міг думати, що послідна сесия принесе щось нового. Д-р Кербер при отворенію сесії для 8 марта назвав парламент великим „кладбищем", а той вислів президента справдив вповні кінець сесії. Бо ще з початку проявляли ся деякі судороги серед парламентарних фракций для санациї парламенту — або йдучи вже за символістичним порівнанєм премієра: труни відкривали очи — але при кінци сесії ніхто з послів на серйо парламентом не занимав ся і всї опустили руки, давчи доказ, що з тим парламентом вже справдї ніхто не дійде до ладу. Так, той парламент, парламент національних і суспільних привілеґій вже зужив ся, є справдї кладовищем і повинен піти там, де належить ся, — до безповоротної минувшости.

Тілько епізодичну вартість в тій історії послідної парламентарної кампанії мають заходи „кола польского" для „санациї" парламенту, хоч варто й про них згадати, бо вони дуже характеристичні. „Коло польске" хотїло вхопити керму держави в свої руки і вивести д-ра Кербора, а в тій цїли почали ся заходи, щоб довести до порозумінія між Чехами а Німцями. Але д-р Кербер пропхав кампанію і ставив собі цїлом на боці, лишаючи Поляків самих на їх власну одвічальність. І виграв політичний дуель, бо „коло польске" мусїло узнати власну безсильність і благати при кінци правительство о поміч, та ґрунтовно скомпромітувало ся. Неудача „кола", котру впрочім можна було з гори предвидїти, має однак і глибше значінє: вона свідчить, що той парламент не дасть ся вже уратувати, бо нема в нім сил, щоб довести до полагоди спірних питань і до уздоровленя парламентарного житя. „Коло польске" ратувало свій вплив, ратувало кастові привілеґії і національну ґеґемонію, котрі найшли собі в тім старім парляментї виямените прибіжище, але не уратувало нїчого і засвідчило само негативним способом, або як юристи кажуть: „a contrario", що для приверненя конституциї в Австрії треба нових людий і нових сил. А ті нові сили і нових людий може дати тілько парламент демократичний, репрезентация люду, а не суспільних і національних ґеґемоній.

Що зробить правительство по замкненю сеї сесії і чи буде єї уважати за послідну, як би се льоґічно виходило, коли той парламент уважає ся вже за кладовище — не знаємо, а знаємо тілько те, що правити буде якийсь час а ще більшою безцеремонностию § 14. Вправдї послідні вісти голосять, що д-р Кербер видасть якісь національні заряджена для Чехів і Німців в осени і буде старати ся сам довести до уздоровленя „труна", але се здасть ся пущене тілько для успокоєня загалу, а д-р Кербер мабуть і сам не вірить доси, а чого і що нічим. Та сьвідомі річи одиниці можуть дивити ся з супокоєм на ті всїлякі комедиї ратуючої ся держави, бо знають, що давні форми конституциї вже безповоротно перейшли ся, і що коли Австрия має взагалї устояти ся і оздоровіти, то мусить скорше чи пізнїйше прийти те, чого домагають ся всї ґнетені народи, а що лежить і в інтересї держави: — реформа цїлого державного ладу на основі національної автономії і здемократизованя парламенту і взагалї всїх репрезентацийних інституцій.

Польска мафія.

Сконфісковано

Сконфісковано

Німецка часопись про гуцульский „бунт".

В черновецкім орґанї тамошних лїберальних Німців „Czernowitzer-Tagblatt" з 11-ого с. м. появила ся під заголовком „Polen und Ruthenen" вступна стаття, що знаменито ілюструє замірі і плани польскої ґазати, що лежали в алярмі про видумані гуцульскі „розруси". Стаття звучить:

„Як звісно, значна часть польскої преси, головно-ж головні орґани вшехполяків та „подолянів", пустили в широкий сьвіт вість, що між Гуцулами в Жабю і Кутах панує страшне заворушенє та що житє і майно тамошних Жидів і Поляків повисло на волоску. Ба! деякі часописи принесли навіть телєґрами про доконані вже антисемітскі ексцеси, про трупів і раненых.

„Переважна часть німецких дневників перепечатала сю вість тілько з найбільшою резервою і скоро сконстатувала, що ті поголоски про розруси вповні хоплені із воздухів. Нині навіть польскі дневники дементують свої страховиті донесенія. Тимчасом одначе зарекваровано вже до Кут і Жаб військо, що на превелике здивуваня тамошного населенія патрулює по улицях з наїженими баґнетами. Тож до виясненя сих подій німецкій публиці, не завадить подати в сій справі дещо ближші інформациї.

„В послідних часах провідники Русинів працюють з великою енерґією над тим, щоби серед руского народу розширити просьвіту і осьвідоленя та викорінити анальфабетизм і пияцтво. Способами до образованя народу є перед'усім сільскі читальні, до котрих одначе належать лише старші господарі. Щоби-ж запобігти тому, аби й сільска молодіж заповняла свій вільний час вепнячєнем, а що гірше, нераз і биттями, покликано до житя також так звані „Січи". Се є ґімнастично-пожарничі товариства, що крім сего дбають рівнож про інтелєктуальне піддвиченє своїх членів і в тій цїли удержують людові бібліотеки, курси анальфабетів та подають популярно-просьвітні відчити. Отся-то організация стала терном в оці польским шовіністам. Тож вони бажають за всяку цїну єї спинити і знищити ту інституцию, що впрочім вчасти подібна до польских „Соколів". Щоби-ж дійнати свої цїли, не вагають ся вони всякими брехливими поголосками шкодити перед мирного населенія та уживаючи до сего стоячих до їх розпорядимости рішаючих чинників, вводити в блуд навіть військові власти, як се в послідне було з Жабєм і Кутами.

„Клясичним приміром сеї, ві трохи не перебираючої в способах політики, є живо ще в памяти остаючі антижидівскі забурени в Заболотові. Одному Полянкови-крамареви і одному „фінанцахови" удало ся під'юдити

---

1)

Антін Чехов.

Скрипка Ротшильда.

З російского переклав

О. П—к.

Міточко було маленьке, гірше села, і жили в нім майже одні тілько старці, котрі умирали так рідко, що аж досадно. Для шпиталю і тюрми треба було дуже мало. Одним словом, діло вело ся дуже зле. Коли б Яків Іванов був в губерніяльнім місті, то він певно мав би свій власний дім і його називали би Яковом Матвіївичем; а тут і в міточку звали його просто Яковом, вуличне прозвище було, не знати чому — Бронза, а жив він бідно, як простий мужик у невеликій, старій хаті, де була тілько одна кімната і в тій кімнаті, поміщував ся він, Марта, піч, ліжко на двоє людий, верстат і усе ґаздівство. Яків робив трумни гарні, тревалі. Для мужиків і міщан він робив їх на свій ріст і ані разу не помилив ся, тому що вищих і міцнійших над нього не було ніде, навіть у тюрмі, хоча йому було уже сімдесять лїт. Для панів і жінок, робив після міри і уживав до сього желїзного аршина. Замовлена на дитячі трумни приймав він дуже нерадо і робив їх просто без міри з погордою, і за кождим разом діставчи гроші за роботу говорив:

— Сказати правду, я не люблю займати ся дрібницями.

Крім майстерства, невеликий дохід приносила йому також ґра на скрипці. В міточку на весїлю ґрала звичайно жидівска орхестра, якою управляв Мойсей Ілїч Шахкес, що забирав для себе більшу половину доходу. А що Яків ґрав дуже гарно на скрипці, особливо російскі пісні, тож Шахкес іноді запрошував його до орхестри і платив по пятьдесять копійок за день, не числячи подарунків від ґостий. Коли Бронза сидів в орхестрі, то у нього перш усього пітніло і червоніло лице; було горячо, пахло часником аж до духоти, скрипка ридала, у правого уха хрипів контрабас а у лівого — плакав флет, на якім ґрав рудий, худий Жид з цілою сїткою червоних і синих жилок на лиці, що мав назвисько звісного богача Ротшильда. І сей проклятущий Жид навіть найвеселійшу пісню старав ся ґрати жалібно. Без усякої видимої причини Яків вельми переполнював ся ненавистю і погордою до Жидів, а особливо до Ротшильда і він почав задирати ся з ним, лаяти його огидними словами а раз навіть хотів його побити, і Ротшильд обидив ся і сказав, глядячи на него дико:

— Коліб я не уважав вас за тьпак, то ви-б давно видетїли за вікно.

Потім заплакав. Длятого Бронзу запрошували у орхестру не часто, тілько на випадок крайної конечности, коли бракувало котрого небудь з євреїв.

Яків не був ніколи в добрім настрою через те, що йому приходило ся терпіти постійно страшні страти. Так пр., в неділї і свята робити було ґріх, понеділок — тяжкий день, і таким робом в році набирало ся коло двохсот днів, коли поневолї приходило ся сидїти зі зложеними руками. А сеж величезна страта! Коли хто небудь в місті відправляв весїле без музики або Шахкес не призивав Якова, то се також була страта. Інспектор поліциї був уже два роки хорий і сох а Яків нетерпеливо ждав, коли він умре, але інспектор від'їхав до ґубернїяльного міста лїчити ся і там взяв тай умер. Ось вам і страта що найменше на десять рублів, тому що трумну требаби було робити дорогу. Думки про страту, діймали Якова особливо по ночах і він клав поруч себе на постелї скрипку, і коли усяка непотріб лізла йому до голови, він доторкав ся струн, скрипка в темноті видавала звук і йому робило ся легче.

Шестого мая минувшого року, його жінка Марта занемогла. Вона тяжко дихала, пила богато води і спотикала ся та все таки рано сама затопила в печи і навіть ходила по воду. У вечір вона злягла. Яків цілий день ґрав на скрипці, коли-ж стемніло зовсім, він уявив книжку, у яку що дня записував свої страти і в нудьги почав числити, скільки їх вийшло на рік. Випало їх більше як тисячу рублів. Се так потрясло ним, що він схопив рахунок, кинув ним об землю і тупнув ногами. Потім підняв рахунок і знов довго і напружено зітхав. Лице його було червоне і мокре від поту. Він думав про те, що коли-б сю пропащу тисячку рублів вложити до банку, то за рік самого проценту наросло би що найменше сорок рублів. Значить ся, сих сорок рублів — се також страта. Одним словом, куда не оберни ся, скрізь самі страти і більше нїчо.

— Якове! — закликала несподївано Марта. — Я умираю!

Він оглянув ся на жінку. Лице її було рожеве від жару, незвичайно радісне і ясне. Бронза, що привик усе бачити її лице блїдим, несьмілим і нещасним, тепер занепокоїв ся. Виглядало так, начеб вона в самій річи умирала і була рада, що вкінци відходить на все з тої хати від трумн, від Якова...

І вона дивила ся у сволок, і рухала устами, а вираз у неї був щасливий, начеб вона бачила смерть, свою вибавительку, і перешіптувала ся з нею.

Уже розвиднило ся, і через вікно видно було як горіла поранна зоря. Дивлячись на гору, Яків мимоволї пригадав собі, що цїле житє він здавть ся ані разу не приголубив її, не пожалував, ані разу не догадав ся купити їй хустку, або принести з весїля що небудь солодке, а тілько кричав на неї, лаяв за страти, кидав ся на ню з кулаками; правда, він ніколи не бив її, але усе таки страшив, і вона за кождим разом деревіла зі страху.

Так, він не казав їй пити ґербати, тому, що і без того розходи були великі, і вона пила тілько горячу воду. І він зрозумів, длячого лице її тепер таке дивне, і радісне і йому стало її жаль.

Діждавши ся ранку, він взяв у сусїда коня і повіз Марину у лязарет. Тут було хорих небогато і длятого прийшло ся йому чекати недовго, бо усього три години.

На його велике вдоволенє, сим разом приймав хорих не лїкар, що сам захорів, а фельчер Максим Николаїч, старець, про якого усі в місті балакали, що хоча він і пяниця і розбійка, то всеж таки розуміє більше як лїкар.

— Слава Богу — сказав Яків, вводячи хору у кімнату. — Вибачте, Максиме Николаїч, що ми непокоїмо вас своїми пустими ділами. Ось, звольте побачити, захорів мій предмет. Подруга житя, як се говорить ся, вибачте за слово...

(Дальше буде.)

Прибори до кравеччини як: *Аплікациї, Коронки кльоцкові, Тасьми, Ґузики, Підшевки* поручає найдешевше христіянська фірма **Фердинанд Ґітлєр (Güttler** у Львові, площа Ґалицка ч. 8.

мирне населеня до середновічних розрухів. Слїдуючого дня вся польска преса дерла ся вище „на гвалт“ і скинула всю вину на „Сїчи“. В метрових передовиx статях накликувано там правительство вробити раз конець тим „страшним“ орґанїзациям. Тим часом судова розправа виказала довідно, що в сих екцесах не брав участи ніден з 400 заболотівских „сїчовиків“ та ніден „сїчовик“ з околиць.

„В Залужу знова розвязано „Сїч“ тому, що кількох парубків на „сьвятий вечер“ сьпівало своєму незабудному пароховi (Залуже, як звісно, перейшло на православе задля сего пароха — *Ред.*) попід вікнами наємішливі пісні. Сю малозначну подїю, викликану надто високою температурою „одушевлених“ по різдвяній либації парубоцких голов, котра по австрийским законам в найгіршім разї могла би потягти за собою 1—3 дни арешту задля переступленя закону против пияньства, вирубувала польска преса та повітові менери до розмірів акциї, загрожуючої небезпекою цілій державі так, що до Залужа навіть спроваджено війско.

„Ще більш клясичним представляє ся найновійший случай з Кутами і Жабем. „Сїч“ в Жабю мала свої збори. Голова „Сїчи“, Гуцул, на ім'я Юра Соломійчук, запротестував у своїй промові супротив того, щоби старости зборонювали „Сїчам“ носити під час „парад“ їхних відзнак — синьожовтих лент, коли між тим польским „соколїстам“ вільно носити навіть цілі уніформи. Задля сего арештовано его за „обиду властий“. Се викликало серед Гуцулів велике невдоволене. Пяний Гуцул, як доносить Słowo Polskie, мав висловити ся, що він арештованого Соломійчука визволить силою з вязниці. Его сейчас арештовано і з сего пішли в польских дневниках алярми про антижидівскі і антипольскі розрухи, про трупів і ранених.

„Щіль сих орґанів в їх роботі ясна! В першім раді хочуть вони здавити національні змагання Русинів, бо сї противлять ся інтересам польского „Піємонту“.

Не бажаючи собі рівнож соціального підданя убогих мужиків против частини польскої шляхти, і добачуючи навіть в „Сїчах“ тенденцию оборони угнетеного селянства, інспірують вони хлопам антижидівску „гецу“, щоби бодай на якийсь час відхилити від себе грізний меч Дамокла. Така военна тактика Полякiв може — розумів ся — лише погіршити положене в краю. Куда можуть завести такі алярми і аґітациї, се можна було бачити на подїях в Кишеневі і инших місцевостях, де польскі і московскі аґітатори найнесумліннійшим способом визискали темні інстинкти мас для своїх еґоістичних цілий“.

Комасация ґрунтів в Хишевичах.

(*Дошис*).

Комасация ґрунтів в Хищевичах розпочала ся з днем 22 цьвітня с. р. В склад місцевої комісиї аґрарної входять: ц. к. місцевий комісар аґрар. п. Л. Попель (ц. к. староста з намісництва), п. А. Еліпек інспектор для чинностий аґрарних з Берна і віддїл технїчний: пп. Гумовский яко управитель, Лінґер, Павлїковский і Франда — з бюра меліорацийного при Видїлї краєвім у Львові. Крім них фунґує на час оцїненя ґрунтів п. Лінкевич, яко заприсяглий бонїтер. До помочи комісиї в справах натури адміністрацийної есть установлений видїл. До него входить 17 членів, а то: 5 вибраних громадою, 5 видїлом повіт., 5 іменованих ц. к. комісаром аґрарним, війт і заступник обшару двірского. Після закона мають інтересовані сторони (громада і обшар двірский) дати поміщене на канцелярию, фіґурантів до поміру, людий до послуги при оцїненю, помірах і т. д., підводи (понад 3 кільм.), палики до оцїненя і помірів, тики до тріанґуляциї і граничники (каміннї) до зазначеня границь цїлої громади і приватних осіб. Кошти комісара аґрар., і канцелярії покриває держава а персоналу технїчного і т. д. покриває край. Оден день в Хишевичах коштує около 50 К, крім видатків громади і обшару двірского готівкою, котрі винесуть понад 2 К, від морґа, і крім роботи тягової і пішої. Есть надія, що видатки готівкою перших 2—3 громад по взірцевім (не тільки технїчно але і можливо скоро) переведеню комасациї покриють держава і край. Тепер відбувають ся в Хишевичах тріанґуляцийні помірн (вишуковане поки що давних точок тріанґуляцийних) і оцїнене всїх ґрунтів гром. катастр. Хищевичі. До оцїненя крім бонїтера і двох інжинірів належить 4 заприсяглих клясифікаторів вибраних ц. к. комісаром аґрарним з помежи громадян. Найсамперед установлено класи ґрунтів, вишукуючи типічні місця, при чім послуговано ся сверлом до верченя землї. При тім були всї члени комісиї, члени видїлу і многі громадяне. В кождім випадку рішають тілько клясифікатори, а бонїтер в разї рівности голосів. Клясифікация се найважнійша часть комасациї. Бо о що ту ходить? Ото громада оцїнює поля, луки і т. д. громадян через своїх заприсяглих людий, а опісля такий сам ґрунт, в такім самім положеню дістав кождий властитель скомасований, з потрібними новими доїздами, з осушеними мокляками і т. д. Отже о тое ходить, щоби кождий тілько дістав, нїлько віддав до оцїненя. Длятого кождий властитель дістане книжочку, де будуть виписані всї его парцелї, класи доброти і їх вартість. Ціна кождої класи установить ся аж по склясифікованю всїх ґрунтів. Полеже річ людска помилити ся, то слиби хто чув ся покривдженим, буде міг жадати поновного уклясифікованя своїх ґрунтів. В Хишевичах суть так щасливо вибрані клясифікатори (на пропозицию видїлу) і в загалї цїлий склад комісиї аґрарної есть так щасливо зложений, що справа клясифікованя поступає дуже скоро на перід, а реклямациї здає ся буде мало. П. Еліпек, чех з Берна, котрий вже кількнайцять лїт переводить комасациї в Нпз. Австриї, Шлеску і на Моравах по просту подивляє інтелїґенцию тутейших селян; таких людий, каже, подибав лишень межи Чехами (а не межи Німцями). Так п. староста Попель, як п. Еліпек лишень доїжджають до Хишевич, прочі панове стало мешкають.

Як вже було сказано видїл аґрарний має дбати про справи адміністрацийні комісиї аґрарної. Поміщене на канцелярию за стараньем видїлу відступила безплатно місцева читальня „Просьвіти“. Фіґурантів, котрі мусять уміти читати і писати, згоджено по 20 К місячно на цїлий час чинности аґрарної. П. Попель асиґнував 700 К з каси видїлу краєвого до вираховань ся на перші видатки. За ті гроші закуплено кілька фір лат на палики, тик до тріанґуляциї і замовлено граничники. Люди дуже охотно чи то ідуть в поле до помочи пп. інжинірам, чо то дають потрібні підводи. Мало хто таний в в селї, котрий би ще виступав против комасациї. На жаль фунціонарі видїлу повітового в Рудках нацають людий з Хишевич і як не прямо, то рїжними двозначниками старають ся осьмішити комасацию, або представити еї шкідливість („но, то будете видїли, що хтось на когось буде плакати“ і т. д.). А що в Хишевичах люди привикли до того, що видїл повіт., де тілько може громадї шкодить, то таке глупе говорене лишень осьмішує панів з польского бецирку. Власне по при комасацию задумують люди почати в себе дренованя своїх ґрунтів.

На конець годить ся піднести, що видїл аґрарний поставив жадане до ц. к. комісара аґрарного, щоби всякі публичні письма, документи і т. д. як оголошене, виписи до нових книг ґрунтових, аркушки посїлости і т. д. були виготовлені в рускім язиці. Хишевичі буде перша громада, котра буде мати свої книги табулярні по руски виготовлені. Сподївати ся, що сим слїдом підуть Люблинець, Вишатичі і другі громади, де вже сего року або зараз на другий рік почне ся комасация ґрунтів. Комасация в Хишевичах покінчить ся на другий рік, так що на другу осінь вже кождий властитель буде мав визначений ґрунт скомасовний і на зиму буде міг его обсїяти.

Громадянин.

Війна.

На суши.

Російскі рапорти з боєвища подають лише вісти про рухи японських війск, але в сих вістий годі мати повний точний образ. Певне здаєсь лише се, що Куропаткін стягає всї свої сили в сторону Ляояну і тут буде ждати на Японців. Дорогу з Фенванчену до Ляояну прорізує в половині високе пасмо гір, котре тягне ся майже паралельно до ріки Ялю і зелїзничої лїнії Кайчу-Мукден. Се пасмо гір є природною перешкодою для японської армії, в ей походї против головної сили російской армії. Аби дістати ся на північ сего пасма найкоротшою дорогою, Японці — як се ми вже й зазначували — будуть мусїли перейти через провал Мотієн, 50 км. на північ від Фенванчену, а 80 км. на полудневий схід від Ляояну. Говорять, що тут мусить прийти до великої битви, бо сего перевалу Куропаткін буде боронити всею своєю силою і битва в сім місци буде — по битві над Яльом і по вкладованю японських війск на Ляотунї — другим з найважнійших епізодів війни на суши. З російских рапортів про рухи японських війск виходило би, що японська армія, бодай та, котра перейшла Ялю, дїйсно машерує кількома колюмнами на провал Мотієн. З російских депеш виходить також, що деякі відділи японські машерують і з полудня і зі сходу (з Фенванчану) на Кайчу (західний берег Манджурії). Се доказує, що Японці обходять згадане пасмо гір і помашерують на Ляоян з тамтого боку гір, без форсованя гірских переходів. Велика японська колюмна має машерувати на Гайчен, зелїзничу стацию віддалену лише о 60 км. від Ляояну. Один сильний віддїл японський має також вимашерувати з Фенванчену на Саймателї (50 км. на північний схід від Фенванчену, а 25 км. на схід від провалу Мотієн). Се знов вказувало би на охоту обійти північний кінець гірского пасма. В такім случаю так оборона провалу Росиянами, як і его форсоване Японцями, стануть ся безпредметовими і непотрібними. Можлива річ, що не лиш приготовленя до оборони Мотієну будуть безпредметові, але що се навіть станесь і з позицию Ляоян, бо здогадують ся, що Японці обійдуть і сю позицию, а помашерують прямо на Харбін.

Про ситуацию на Ляотунї тяжко виробити собі який погляд. Адмірал Того доніс, що від 6 мая з порту чути сильні детонациї. Здогадують ся, що Росияни або працюють над усуненем затоплених у вїзді брандерів, або розсаджують власні кораблї, аби не впали в руки Японців. Комунікация з Порт-Артуром була якийсь час перервана, бо після російского донесеня Японції знищили були часть зелїзничої лїнії о 65 км. на північ від Порт-Артура а японські віддїли переходять свобідно півострів на поперек, значить також через зелїзничу лїнію. Незрозуміле є длятого донесене Росиян, що комунікация між Порт-Артуром вже привернена і що до Порт-Артура приїхав навіть поїзд з амуніцию. Куропаткін доносить, що вже по вкладованю японських війск в Піцево, прийшов до Ляояну поїзд з амуніцию для Порт-Артура. Підполковник Спірідонов і 4 салдати з зелїзничого баталїону зобовязали ся сей поїзд доставити до Порт-Артура. Аби поїзд не впав в руки Японців, приготовлено все, аби в кождій хвили поїзд мож було висадити в воздух. Спірідонов допровадив поїзд щасливо до стациї Чінчан, де обняв его ґенерал Фок і під сильною охороною відставив до Порт-Артура. (В рапорті не сказано, коли се стало ся. Здаєсь, закі вже Японці чули ся в силах висунути ся в глубину краю). Куропаткін доносить дальше, що часть вкладованих в Піцево Японців помашерувала на Чінчан, а два полки піхоти перейшли в ночи з 9 на 0 с. м. коло стациї Санчілї (70 км. на північ від Порт-Артура). На полудне від Піцево стоїть 30 кораблїв.

(Телеґрами).

Париж. Дневники доносять, що недалеко від Мотієну прийшло до битви (?). Росиян побито. Погиб також ґенерал Зазулич (?).

Москва. Між Порт-Артуром а Ляояном заведено комунікацию при помочи почтових голубів.

Льондон. Фенванчен не обсадила перша японська армія, але самостійна бриґада ґенерала Сакі, котра перейшла Ялю коло Чинчену (60 клм. на схід від Віджу).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Більов уступає?

Берлїн. Vorwärts доносить, що канцлер Більов має в короткім часї уступити(?) з причини трудностий в Африці, застою в переговорах о торговельні договори з Росиєю, можливости рїжних наслїдків анґлїйско-французского договора і застою в канальових справах.

Студентскі розрухи.

Севіля. Коли монархічні студенти робили овацию королеви, прийшло між ними а республиканьскими студентами до бійки. Одна особа ранена, одна арештована. Король приняв депутацию монархістичних студентів.

Бунт Гереро́в.

Берлїн. Коло Онтіо німецкий віддїл стер ся з Гереро́ми, котрі цофнули ся на гору Парезіс. Німцям погиб 1 вояк, 1 є раненый, а 2 пропали.

НОВИНКИ.

— **Руска мова в державних прокураториях.** У вчерашнім звіті з послїдного засїдання ради державної згадали ми про відповідь президента міністрів д-ра Кербера на інтерпеляцию пос. Гіжовского в справі внутрішної мови урядової в державних прокураториях. З огляду на велику вагу сеї відповіди доповняємо сей звіт ще одною замітков. Д-р Кербер заявив також між иншим, що акти обжалованя державні прокуратории мають виготовляти в тій мові, в якій обжалуваний складав свої зізнаня. На сей момент відповіди президента міністрів звертаємо особливу увагу руского загалу. Доси в галицких державних прокураториях водив ся звичай, що акти обжалованя видавано правильно в мові польскій і доперва треба було заводити цїлу кампанию, щоби для руской сторони послугувало ся мовою рускою. Онодїшна відповідь д-ра Кербера яко міністра судівництва повинна стати так для руских сторін, як і державних прокуратории недовзначною вказівкою.

— **До Впов д-ра Едвіна Плажка, віцепрезидента ц. к. краєвої ради шкільної.** Чотири місяці тому назад вислали громадяне села Малехова, львівского повіта, до п. к. краєвої ради шкільної письмо, в котрім зобразили дїяльність місцевого управителя школи, п. Йосифа Ковальского. До сего діла спонукала їх печалівість о вихованє власних дітий, як не менше дбалість о публичний спокій в громаді, чому п. Ковальский не лише не пособляє, але противно, своїм шкідливим поведенем стоїть на великій перешкоді. Зазначено отже в тім письмі, що дїти в школї під управою п. Ковальского нїчого путнього не учать ся і не вміють, бо так сам управитель як і підчинена єму учителька „panna Genia“ весь час обертають на науч'ване „krakowiaków“ та всяких патріотичних польских пісень. Впрочім голосну вагу прикладав п. Ковальский до сего, щоби дїти висказували ся „poprawnie po polsku“ і довів до того, що дїтвора починав під вплывом такої науки говорити по польски навіть дома, хоч мають родину чисто руску. Поза тим не виносять дїти зі школи більше нїчого, хиба зїпсуте і наклін до лїнюхованя. А псує дїтий п. Ковальский своїм поведенем, суперечним з педаґоґічними основами, бо натякаючи на політичні перекопаня батьків, прозиває хлопців „брайтерами“ і подібними назвищами, котрі відтак приймають ся в селї і дають причину до взаїмних насьмішок та непорозумінь. Шкідливо дїлав на дїтий також і тим, що позичав у них гроші на тютюн або місто вчити їх в школї уживав їх до робіт на своїм полю, де вони ще більше ледащіють. А вже зовсім деморалїзують ся дїти і відвикають від хосенного занятя, тягаючись під проводом учителя і учительки до Дублян на польскі патріотичні забави або — як їх в селї називають — „балї“, наслїдком чого відтак дома не хотять брати ся до нїякої роботи, лише ходять гурмами по селї і до пізної ночи висьпівують про „Бартошів“, „Косцюшків“ і тим подібні краковяки. Люди заломлюють руки, бачучи, як на самих ледащів зводить школа їх дітий. Та ще грізнїйше відбивають ся наслїдки „дїяльности“ п. Ковальского на старших громадинах. Малехів — село від давен давна чисто руске. Правдї одна четвертина населеня записана в метриках до латиньского обряду, але всї вони уважають ся Русинами і не говорили инакше як лише по руски. Аж учитель п. Ковальский, котрий займав ся всїм лише не школою, кинув між спокійних до недавна громадян зерно незгоди і викликав своєю аґітациею між ними національну вражду, яка може довести до дуже сумних наслїдків. Осередком тої аґітациї стали „Kółko rolnicze“ і „czytelnia“, засновані п. Ковальским лише в політичній цїли і удержувані за призволом староства в самій таки школї. Тут приїжджають з Дублян т. зв. „паничі“ і толкують народови про польских королів та лицарів, доказуючи, що земля, на котрій живемо, є польска а не руска. Тут відбувають ся сьпіви, відчити і деклямациї, а все з аґітацийною, польско-шовінїстичною тенденцию, тут сїв ся зерно ненависти і запеклої вражди до переважної частини руских громадян і до всего руского народу. В селї находить ся читальня „Просьвіти“ і до недавного часу гуртувались в нїй так Русини, як і Поляки. Тепер, коли п. Ковальский заснував „kółko rolnicze“ і польску „czytelnię“, село поділило ся на два ворожі табори. Аґітация п. Ковальского посунула ся до того, що коли Русини заснували в громаді пожарну філію „Сокола“, жменька сфабрикованих учителем „Поляків“ наперли ся заснувати „rożarną straż“ і при помочи деяких повітових менерів хотїли взяти в посїдане громадску сикавку, справлену для „Сокола“... Справа та була навіть предметом інтерпеляциї пос. Яворского в парляментї. Одним словом громадяне виказали в своїм письмі як на долони шкідливу роботу п. Ковальского не лише для шкільної дїтвори, але в ще більшій мірі для цїлої громади і тому просили о увільненє їх школи від того чоловіка, котрий очивидячки розминув ся із своїм званем. Минуло чотири місяці і краєва рада шкільна не дала доси нїякої відповіди на се письмо. Може бути, що п. віцепрезидент д-р Плажек его не читав. Супротив того громадяне подають свої жалоби в публичній дорозї до его відомости і домагають ся, щоби найвисша шкільна власть положила раз конець шкідливій роботї польского аґітатора а на его місце дала їм учителя, котрий відповідав би як слїд своїй задачі. — *Громадяне з Малехова.*

— **Рівна міра.** З Коломиї доносять: В неділю, дня 8 с. м. обходила тут Польща річницю „konstytucyi“. Соколи в мундурах і з прапором робили похід через місто, хоч недалеко звідси, в Гуцульщинї, карав ся сїчовиків за найспокійнійший похід до церкви. Але не о се нам тепер ходить. В демонстрацийнім походї під проводом Соколів взяло участь кількасот учеників польскої ґімназиї, уставлених чвірками з „orzełkami“ на шапках і з революцийними кокардами. Переходячи попри саме ц. к. староство, заімпонували демонстративно „Jeszcze Polska nie zginęła“. В походї в суміж з учениками брали остентативно участь і деякі учителї польскої ґімназиї а відтак всї удали ся до будинку Сокола. Про що там радила молодіж ґімназияльна під проводом Соколів, можемо собі лиш уявляти, бо вступ мали там лиш „свої“. Та найбільш характеристичне зі всего те, що цїла сеся політично-патріотична демонстрация відбула ся в часї побуту в Коломиї інспектора п. Левицкого. Ми не гадаємо тими замітками обжалувати польскої молодіжи шкільної, а подаємо їх лиш для характеристики галицких відносин, де що вільно одним, того не вільно другим. Так в подібних случаях проти Русинів з'їздить на слїдство сам віцепрезидент п. Плажек, як се було недавно в Тернополи, хоч там не демонстровано проти австрийскої політичної власти! — *B. I.*

— **Із на новійших судових практик.** Зі Збаража пишуть нам: Дня 5 п. ст. мая с. р. ставав на розправу перед судию п. Маєм з Збаражи господар Тимко Шмігельский із Збаража, обжалований через „nauczyciel-ку Готвальдувну в слїдуючій „провині“: Дня 22 марта, прибіг один хлопчина зі школи і сповістив Тимка Шмігельского, що учительна збиткувалась над его хлопцем підчас науки, а тепер ще й по науцї лишила его в школї і бе дальше, за се, що він собі підчас нїчого предмету, потихоньки повтаряв якусь-там задачу. Тимко Шмігельский стоячи при постели умираючого батька, зразу не намірявйти до школи, але коли пригадав собі, що та „nauczycielka“ перед пару днями одному хлопцеви скалїчила ніс — обкладаючи клятьми за те, що не хотів сьпівати польскої патріотичної пісні, постановив пійти і довідатись,

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Антона Климовича і Сина

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше насїня салати, морквы, петрушки, бураків цвіклових, цебулї, дынки, редьковки і т. п. в пакетиках по 10, 20, сот і висш. Насїня пастівних бураків, мамутів, пільотів, тимотки, конюшини, кінського зуба по як найнизшій цїні. Мало замовлене на пробу вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня.

Китицї іменинові і весїльні в найгарнійшім укладї.

Просить ся докладно адресувати. Телеґрама: **АНТІН КЛИМОВИЧ, Львів.**

309 8—10

що провинив ся его хлопець. Треба примітити, що згаданий господар є заступником предсідателя ради шкільної місцевої і яко такому прислугує право після краєвого закона о радах шк. місцевих з 25 червня 1873 ч. 255 Б. з. кр. зміненого законом з 6 грудня 1887 ч. 67 Б. з. кр. § 9 13 точка доглядати поведеня учителя, шкільної карности і т. д. Прийшовши до школи Т. Шміґельский застав исходові двери шкільні замкнені на ключ, застукав епокійно до дверий, а коли учителька відомкнула замок, він увійшов до шкільних сіней і знов запукавши легко до дверий, увійшов до класи і застав учительку при ручній роботі з дівчатами, та цілком спокійно запитав, чим провинив ся его хлопець, бо йому прийшли дїти зі школи і сповістили, що учителька его бе. Учителька відповіла, що вона сама післала дїтий по батька, але хлопця не била, хоч її дїти зараз в очи доказали неправду. Та на сім не скінчилось; учителька загрозила, що подасть до суду за напад і справді жалобу вніс кермуючий місцевою школою уч. Іван Щепановский, головний орґанізатор і аґітатор комітету марка Козловского, повсегдашний аранжер повстаньчих обходів, і взагалі всякої політично-гакатистичної польскої роботи і права рука інспектора шкільного. На день 5 мая дістав Т. Шміґельский візване з пров. § 492 к. з. на розправу перед судию п. Мая. На розправі учителька старалась своїми зізнаними обтяжити обжалованого, іменно що той, прийшовши, бив ногами та кулаками до дверий шкільних, а вдавши до класи наробив такого крику, що вона і дїти поперелякувались на смерть, і длятого вона не тямить ані слова, що він до неї говорив. Два свідки з дїтий, поставлених нею, заперечили до слова зізнаня учительки. Тоді учителька хопилась инчих „доказових“ средств заявляючи, що „Szmigielscy żeby mogli toby nas zjedli. p.zez to że my Polacy“. Вирок' вийшов такий, що Шміґельского засуджує ся на „pięć dni aresztu“. Не треба додавати, що засуджений сам і его оборонця зголосили неважність засуду. — *Х.*

— **Гакатизм горою.** Ми вже згадували, що „Дністер“ старав ся в раді міста Львова о відступленє 39 сажнїв ґруиту перед каменицею на розі ул. Руской і Підвалля під будову свого дому. Міська рада відложила була рішенє до вчерашного засїданя, на котрім по довшій дискусиї відхилено остаточно домаганє „Дністра“ 28 голосами против 21, а ухваленє лише згідно з внесенєм секциї II, щоби „Дністрови“ відпродати малий кусень ґруиту від сторони Підвалля в заміну за такий же кусень від сторони ул. Руской. Яко аргумент видвигнено, що нїби то будова дому на терені бажанім „Дністром“, закривала-б „historyczny zabytek“, — Волоску церков, хоч се неправда. Побідили на дїлі гакатизм і неприхильність до рускої институциї.

— **В справі учительского з'їзду** пише нам оден з пп. учителїв: В 90 ч. „Дїла“ підпіс Вп дописуватель А. Г., що час з'їзду лучше буде відложити по першім серпня. З сим годить ся відай чи не кождий, бо у кого як ного, а у учителя о гріш, та ще й в середині місяця, дуже тяжко. Однак треба мати ще одну обставину на примітї, яка неодному мимо гроша не позволить брати участи в з'їздї. В се 13-днєві вправи військові, що зачинають ся вже з днем 16 липня. Се власне не одному з нас не позволить брати участи в так важній для нас справі. В ше і такі товаришї, що відбувають т. зв. „Рекрутенабріхтунґ“. Они є покликані аж на 28 днїв. В се найже самі початкуючі учителї, що відходять з вправ донерва коло 12 серпня. Їх також шкода, однак годї на них числити, позаяк заходить в дорогу брак гроша. Єслиж отже з'їзд відрочить ся на перші дни серпня, то дасть ся спромогу брати в нїм участь бодай тим товаришам, що відбувають 13-днєві вправи. Рік річно відбувае такі вправи більше як 100 учителїв, а між цимп половина Русинів.

— **„Зоря“ в Жовкви.** В недїлю дня 8 мая с. р. засновано в Жовкви товариство руских ремісників „Зоря“. Збори жовківских ремісників відбули ся в Винниках під Жовквою в домі „Рускої Ради“ („Сокул“ не позволив зібрати ся в его сали хоть в тім товариствї суть навіть деякі Русини) при численій участи місцевої інтеліґенциї. Львівска „Зоря“ выслала своїх відпоручників в то: голову п. Нагірного і членів видїлу пп. Ґресяка і Сидорака. О год. четвертій з полудня відкрив збори іменем основателїв п. Журковский, а опісля провід нарад поручили збори п. Василеви Нагірному. По відчитаню статута вписало ся до товариства 38 членів ремісників, а всї присутні з інтеліґенциї вписали ся в члени спомагаючі. Почетними членами товариства заіменовано: оо. Василіян ігумена Онуфрія Бурдяка і Кирила Сїмкова як також пп. д-ра Дрималика, д-ра Короля, д-ра Вані і Нагірного. — До видїлу увійшло 6 ремісників яко видїлові, 3 заступників видїлових а з почетних членів д-р Ваньо яко голова, о. Сїмків і д-р Дрималик. Відпоручник дьвівскої „Зорі“ п. Сидорак в прегарній патріотичній промові пояснив значінє заснованя товариств ремісничих так для ремісників самих як також для справи рускої взагалї та пожелав новозаснованому огнищу ремісничому як найкрасшого розвою. По зборах слїдували деклямациї поем Шевченківских: „До живих і мертвих“ (вигол. знаменито і в повним зрозумінем донькою ремісника Йосифою Цюропайловичівною) і „До Основяненька“ (вигол. столяром Михайлом Хмеликом знаменито). На закінчене сего ремісничого сьвята відограли аматори з повним зрозумінем річи одноактівку „Лихий день“ при численно зібравших ся в сали міщанах і міщанках. Так відбуло ся заснованє „Зорі“ ремісничої в Жовкві, а учасники сего сьвята по відспіваню „Ще не вмерла“ розійшли ся з надїю на красшу будуччину. — *Учасник.*

— **Загальні збори „Дністра“** відбувають ся нинї в сали „Народного Дому“. В зборах бере участь около 150 членів. Збори зачали ся о год. 11. рефератом з дїяльности товариства. Точнїйше справоздане подамо завтра.

— **Справа Гекайла.** Спроваджений з Америки підполковник-авдітор Гекайло находить ся заводно у військовій слїдчій вязници у Відни разом з увязненими по основі его зізнань майором Венцковским із Станиславова і капітаном Ахтом зі Львова. В цїли дальшого слїдства прибув перед кількома днями до Львова з Відня авдітор Габерлїц із спеціяльно присланим до нагляду полковником. Привезли вони із собою велику скрипю з актами в тій справі і зложили її в суді краєвої оборони. Про осторожність, з якою веде ся слїдство, свідчить хочби се, що скриню отвирають лише в присутности прибувших з Відни офіцирів, а понадто пильнує її в день і ночи військова сторожа. Процес Гекайла буде одним з найбільших військових процесів в Австриї.

— **Пожар театру.** З Льондона доносять: В Новім Йорці згорів онодги великий театр „Проктор“. Огонь вибухнув на поді, де був склад театральних приборів. Полумінь появила ся на даху в часі вечірного представленя, коли театр був переповнений публикою. Публика занепокоена, що по театрі розходить ся загар, хотїла вже кинути ся до виходів; кілька женщин зімлїло. Але загальний переполох здержав комісар поліциї, котрий станув в головних дверех і крикнув: „В театрі малий огонь, прошу на хвилю вийти; коли огонь буде угашений, представленє відбуде ся дальше.“ Коли-ж побачив, що мимо того часть публики тисне ся до дверий, добув він револьвера і загрозив, що кождого застрілить, хто не буде поводити ся супокійно. То помогло. Театр вскорі опорожнив ся і нїхто не погиб.

— **Мальверзациї в „Червонім Хрестї“.** Berliner Tagblatt доносить з Петербурга, що там викрито значні мальверзациї на шкоду товариства „Червоного Хреста“, котре, як звісно, збирає тепер з цїлої Россиї складки на раненых в росийско-япаньскій війнї. Оден з петербурских достойників, ґенерал Ведов (?) мав спроневірити мілїон рублїв, котрі програв на біржі. В тій справі мають бути дуже скомпромітовані також кн. Ґалїцин і ґр. Ламсдорф. Подаємо сю вість з застереженєм бо тепер в часі війни пускає ся в дневниках богато вістий, які опісля показують ся неправдивими або пересадженими. Хоч можливість не є виключена, коли возьме ся на увагу несовісність росийского чиновництва, призвичаєного при абсолютизмі до браку публичної контролї і надужить.

— **Десять заповідий проти сухіт.** Віденьске „Товариство для поборюваня сухіт“ оголошує отсї перестороги і вказівки для хорих на сухоти і для їх окруженя, які треба конче заховувати, коли хто не хоче погіршувати долї хорого або й причинити ся, щоб та страшна короба захоплювала ще й нові жертви. 1. Пльованє. Дома не треба нїколи плювати на підлогу але в сплювачку, наповнену водою. На улици плювати в хустку. Сплювачку треба що дня випорожнити, обмити окропом, а відтак наповнити свіжою водою. 2. Біле. Хустку з харкотинем вкидати до посудини з водою і сейчас виварити. Біле з тїла і постелї хорого вививати в мокре простирало і ховати осібно; прати і виварити також осібно. 3. Замітанє. Не замітати сухо. Порох може мати в собі туберкулїчні прутвї. Піддогу треба кропити водою, щітку обвивати мокрою стиркою, яку по витертю підлоги треба виварити кождої днини. 4. Провітрюванє. Як найбільше провітрювати хату. В зимі і в ночи вікон не примикати, полишаючи дрібні шпари. Хорого треба добре вкривати. 5. Пожива повинна бути обильна, мішана (ярина, мучні страви, хліб, масло, сир, молоко). Не богато їсти на раз. 6. Алькоголь. Надуживанє алькоголю (вина, пива, горівки, коняку, руму) є шкідливе. Ті що пють, мають найбільшу склонність до сухіт. 7. Молоко пити лиш переварене. 8. Обмиванє. Кождої днини витирати цїле тїло ручником вогким, а відтак сухим, полонати уста і зуби. Перед їдлом мити руки. Часто кунати ся. 9. Поцілуї. Не вільно цїлувати дїтий в уста. 10. Сухітники повинні спати окремо а як може то й самі в покою.

— **В справі виборів до ради пов. в Золочеві** одержали ми слїдуюче письмо до оголошеня: В цїли уложеня руской виборчої лїсти до вибору повітової ради в Золочеві, що має відбути ся 24. мая с. р., взиваємо всїх виборців, управнених до голосованя після результату переведених уже правиборів, щоби явились 8. мая 1904 в середу в Золочеві о 3. годині пополудни на довірочні збори в комнатах „Рускої Бесїди“. Заразом просимо людий прихильних нашій виборчій акциї, подати нам як найскорше імена і назиска вибраних виборців з кождої місцевости. — За видїл „Рускої Ради“ в Золочеві: *Сев. Рожанковский. — О. Яновіч.*

— **З Наукового Товариства імени Шевченка.** Засїданє секциї математично-природописно-лїкарскої відбуде ся в понедїлок 16 мая н. ст. точно о 6 годині по полудни в сали, де звичайно.

— **Для Львовян.** Вечерниці з танцями відбудуть ся дня 14 с. м. в салях „Рускої Бесїди“ заходом тов. „Академічна Громада“. Дохід призначений на запомоговий фонд Товариства. Вступ від особи 1 кор. Початок точно о год. 8 веч. — *Видїл.*

— **З Народної лїчницї.** Загальні збори членів товариства гуманїтарного „Народна лїчниця“ у Львові відбудуть ся дня 26. н. ст. мая с. р. о год. 6. вечером в духовнім семинари, музей ч. 8, при ул. Коперника ч. 36. Потрібний комплет 30 членів. — За Раду товариства „Народна лїчниця“ *о. І. Рудович* секретар.

— **Товариство кредитове „Народний Дім“ в Жовкві.** Загальні збори товариства відбули ся дня 21 цьвітня с. р., на котрих вибрано слїдуючу надзираючу раду: 1) о. Александер Сапоцкий парох і декан з Мацошина яко предсїдатель, 2) о. Йосиф Долошицкий з Добрячина, заступник, 3) о. Іван Савчак з Замочка, секретар, 4) Іван Раставецкий нотар з Куликова, 5) Петро Пастернак з Верині, 6) Іван Габа з Мацошина, а заступниками 1) о. Йосиф Пелех декан з Сулимова, 2) о. Василь Породко з Глиняска і 3) Панько Держач з Жовкви. До дирекциї вибрані: 1) д-р Сильвестер Дрималик з Жовкви яко начальний директор, 2) Теодор Ваньо, концепіент адвокатский з Жовкви яко касиер, і 3) о. Александер Ваханьский з Смерекова яко контрольор. Заступниками дирекциї: о. Іван Радецкий з Мерич і Лев Бурак з Жовкви. Товариство розпочало вже з днем 1-го мая свою дїяльність, і відкрило канцелярию в Жовквї, Ринок, в домі Алексевичів. Години урядові кождого дня від 2 до 3 пополудни, крім недїл і свят. Дирекциа просить всїх патріотів жовківского повіту, щоби так через складане ощадностий як і вступленє в члени причинили ся до підвигненя сеї пожиточної институциї і помогли їй сповнити ві патріотичну задачу. — *Дирекциа.*

— **Конець страйку.** Вчера в полудне відбула ся нарада малярских і лякирничих майстрів спільно з комісию страйкуючих від двох днїв робітників. На тій нарадї підписано угоду і від нинї страйк скінчив ся. Робітники узискали 10-годинний час праці і підвишку платы. Що-до платы ходило лише о вибореня підвишки у жидівских майстрів, бо майстри христиньскі платили вже доси ціни, установлені вчерашною угодою.

Переглядова виставa товару і коний типу гуцульского, відбуде ся дня 20. VI. в Косові получена виставою виробів гуцульского промислу домашного. Будуть отже на тій виставі увзглядненї вироби ткацкі, килимарскі, гончарскі, кушнірскі, з дерева, мосяжні і роботи жіночі і вироби вина очоревого. Відтак буде увзглядненний також віддїл етноґрафічний.

— **Виказ жертв на будову театру** з технічних причин відкладаємо до завтрішного числа.

— **Звертаємо увагу** на конкурс тов. ім. Котляревского, котрий змінено.

Урядові вісти:

— **З львівскої архиепариї.** Правительство продложило на оден рік дотацию для приватного сотрудника в Вербові, підгаєцкого деканату. — На конкурс з реченцем до 9. червня виставлені парохії: 1) Лукавиця коло Стрия, 2) Бакінці коло Бібрки і 3) Сморже, скільского деканату.

Послідні вісти.

Виїмковий стан.

З Косова дістаємо в послїдній хвили слїдуючі донесеня:

Тутешнє староство рішенєм з дня 10 с. м. **розвязало 14 „Січий“ в повіті,** між ними „Січ“ в Жабю, Головах, Полянках, Космачи, Пістини і Миклошинцях. При тім наказано видїлам під карою видати всї ключі і всї відзнаки.

Військо має стояти до 24 с. м. до того часу по трохи усуває ся немов би на доказ, що грізні міни Гуцулів успокоюють ся поволи а небезпека і доси не минула.

Учителя з Кобак Семена Сивулика, щирого Русина і незвичайного тактовного і знаменитого педаґоґа окружна шк. рада в Косові увільнила з посади без всяких причин. Вшагалї намірене в повне очищенє повіту з інтеліґентних Русинів, о скілько се лише можливе.

— **Рахунок товариства взаїм. кредиту „Дністер“** у Львові за час від 1 сїчня до 30 цьвітня 1904 (сотики пропущено. I. Вкладки щадничі вложило 728 сторін кор. 329.578 (183 нов. книж.), винало 386 сторін кор. 149.569 (108 сплач. цїлк.). Стан з кінцем цьвітня кор. 1,624.599 (1634 книж.). II. Позички на скрипти і векслї. Удїлено 282 нових позичок в сумі кор. 191.900, сплачено 125 цїлковито і рати в сумі кор. 190.607, стан з кінцем цьвітня у 2662 довжників в сумі кор. 1,412.204. III. Удїли членьскі виплачені від 2946 членів кор. 113.982. IV. Фонд резервовий і фонди на страти кор. 21.766. Разом фонд власний 135.648 кор. V. Цїнні папери, вкладки в банках і товариствах, готівка на рах. бїжучих і в касї виносять 30/4 904 404.961 кор. Можемо удїляти навіть більші позички н. пр. на купно землї при парцеляциях великих обшарів; рата амортазазийна пів річна при сплаті 15 лїтній виносить 5·18 від 100 кор.

Памятайте на будову театру!

Драматичний конкурс.

Видїл „Драматичного товариства ім. Івана Котляревского“ у Львові оголошує отсим конкурс на сценічні твори з обсягу драми, або траґедиї в такім обємі, щоби кождий з них зміг виповнити цїлий вечер.

1. Реченець конкурсу є піврічний, іменно твори належить присилати до послїдного вересня 1904 р.; коли-б до того часу не прислано відповідних творів, реченець може бути продовжений до кінця 1904 р.

2. Перша премія виносить 200 К, друга 150 К а трета 100 К.

3. Що-до теми — першенство будуть мати патріотичні твори з народного житя, або з історичної минувшини.

4. Задля оцїнки присланого на конкурс твору і для присуду премій товариство ім. Котляревского зложить конкурсову комісию, до якої війде нрім голови товариства також двох членів видїлу товариства і двох запрошених галицких письменників, або критиків. Конкурсова комісия признасть инсше згадані нагороди творам, признаним за найлїпші споміж надісланих на конкурс.

5. Твори оголошені вже друком, а також представлені на котрій-небудь сценї, навіть аматорскій, є виключені від конкурсу. Також не можуть бути премійовані твори авторів вже не живучих, хотяйби твори доси не були оголошені друком.

6. Виключне право виставн премійованих творів застерігає собі товариство ім. Котляревского. Право друку лишаєсь авторови, однак з тим застереженєм, що єли би автор до року не видрукував, то право першого накладу мати-ме товариство.

7. Твори членів конкурсової комісиї не будуть премійовані.

8. Конкурсові твори треба присилати в повисшім реченци на руки видїлу товариства ім. Котляревского у Львові, Ринок ч. 10 заосмотрені знаком або моттом автора, котре треба виписати також на замкненій ковертї, містячій в середині імя, назвиско і адресу автора.

9. Мова дїячів твору повинна бути чиста українъско-руска.

10. Письмо творів присланих на конкурс мусить бути виразне і читке, писане по змозї не власною рукою автора.

11. Оголошенє висліду конкурсу за посередництвом часописий і виплата премій наступить в протягу місяця жовтня 1904. р.

12. Твори надіслані на конкурс а не премійовані, будуть звернені авторам разом з замкненими ковертами, если вкажуть видїлови товариства ім. Котляревского в инший спосіб свої адреси.

Від Видїлу драматичного тов. ім. Котляревского.

У Львові, дня 21. марця 1904.

За Видїл:

Г. Огоновский, голова. — *І. Боднар*, секретар.

З тов—а св. Петра. На річ тов—а св. Петра в місяци цьвітни зложили (в коронах): Парох Берлина дек. бріґского о. Гриб 14, на котрі зложили: о. А. Гриб 2, Гавриїл Демчиньский 2, церков в Берлинї 5, а з акафисту 5, парох Новосїлок лїских дек. унївского о. Рожевский 20, на котрі зложили: о. Рожевский 2, а церков мат. і дочерні в Кудерявцях і Лїску по 6, о. Дудрович з Таврова дек. бережаньского 30 на котрі зложили: церков в Жукові і Гиновичах по 5, о. Ол. Чубатий з Жукова і его жена Мария, о. Д. Бачиньский з Городища і его жена Теофіля, о. Абрагамовский з Козівки і его жена Ольга, о. О. Ротко з Плотичи, о. Ю. Чубатий з Вудилова, п-ї Ярослава Крупицка учителька в Таврові і п-а К. Дудрович в Дмухавци по 2, о. Т. Кинасевич жертви парохіяи з Волкова 20, Федір Кожух господар в Жуличах 6, Видїл Ради пов. Камінка-Струмілова 100, Видїл Ради пов. в Теребовли 24·78. Петро Дарох ґазда в Тростянци 2, о. М. Попович з Павлова 17, на котрі зложили: церков в Павлові і Станиї по 5, Попович з Павлова і К. Василюк по 2, Тимотей Климко, Семен Грабиньский і Пекарка Мария, всї з Павлова по 1, декан Підгаєць і парох Тростяниця о. Лотоцкий від себе 1, від там. парохіян 3, від А. Ликтея 1, а від Анастазиї Семенів 5, брацтво архикат. св. Юра 5, крилошани: Білецкий, Пюрко і Чапельский по 10, Туркевич, Петрушевич, Кобилянъский, Бачиньский, Білиньский, д-р Крижановский і о. Мудрик по 2, а о. крил. Пакиж 1, о. Д. Коцюба з Зарваниці 4, дек. журавеньский о. Березовский 32, на котрі зложили: церква в Воянові, Лютинци, Мельничи, Вишневі і Володимирцях по 6, а від о. Гриновецкого з Мельнича 2, дек. бріґский о. Туркевич 15, на котрі зложили: церков в Суховолї 5, а о. Дорожиньский з Висоцка і жена пароха Суховолї п-ї А. Олексишин по 2, парох Шляхтинець о. Зарихта 28, на котрі зложили: церкви в Шляхтинцях і Лозовій по 5, о. Зарихта 2, а парохіяни складку 16, на руки декана збараженого о. Рейтаровского зложили: церков в Кошликах, Голодках, Терпелиці, Климківцях і брацтва в Терпилівці мужеске, жіноче, паробоче і дівоче по 5, а парох Кошлян о. Луцик 1, п-ї Володимира Шухевич жена священика з Підберезець дек. ярічівского, пані Евгенія Герасимович з Терпилівки дек. збаражского і п. Ст. Шухевич ц. к. адюнкт суду по 2, о. П. Шанковский в Дулиб 82, на котрі зложили: з Дашави о. І. Тимцюрак і п. Текля Січиньска по 2, Стефан Попович 1, а з акафисту 2, з Луквиці вижн. церков мат. в Луквиці в і дочерна в Таняві по 5, о. І. Головкевич з Луквиці вижн. 2, Григорий Хар, Николай Кущней, Прокіп Гнатів, Данило Хар і Дмитро Лесів по 1, з Таняви: Петро Кедик, Іван Кедик, Петро Федунів і Мих. Ящишин по 1, з Тейсарова: о. Е. Кордуба і пані Евстахія Кордуба по 2, церков в Тейсарові, стар. брацтво мущин і женщин і молодше по 5, з Кавчого Кута: церков в Кавчім Кутї, ст. брацтво мущин, женщин, молодше і громада Кавчого Кута по 5.

(Конець буде.)

Переписка Адміністрациї.

Хв. Чит. Пр. в Сни. За перший піврік ще 2 К 40 с. — Вп. В. Кл. в Ту. Гроші на театр одержано, а дотично оголошени, просимо о терпеливість. — Вп. є С. Ян. в Сн. Одержано 9 цьвітня дві передплати по 16 К для Снятина і Вижниці. — В. Ли. в Су. Годимось.

Надіслане.

Др МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клініки львівского університету б. лікар клініки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 по-
314 полудни **ул. Академична ч. 26.** 9—27

Адвокат Губіцкий

в Комарні глядає від 1 червня с. р. рутинованого кондиціента, обзнайомленого з провінціональною практиков. 343 2—3

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.
299 15—19

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні

виплачує без потручення провізиї або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. уприв. Галицкого акцийного 374

Банку Гіпотечного.

Всякі заграничні монети купують і продають найкористнійше

Сокаль і Лїлієн

банковий дім і контора виміни.

Замовлення з провінциї виконуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 2-7 с 1—9

Альбум заслужених Русин'в

в красній кольоровій теці, в цїні **2** корони набути можна

в Товаристві „Просьвіта" Ринок ч. 10.

Сим поручаємо Впов. панів Петра Сеняту, руского артиста маляря, замешкалого при ул. Жовківській ч. 44 Б у Львові і Евстахія Щуплякевича, артиста-різьбаря, властителя різьбарско-столярскої робітні, замешкалого при **ул. Батория ч. 32 у Львові**, котрих роботу знаменито виконану в церкві добрянській ми оглядали з великим вдоволенем.

За церковний комітет *о. Р. Шепарович*, парох в Добрянах.

Прегарну роботу в Добрянах вище вгаданих Панів артистів ми бачили і можемо їх сьміло припоручити кождому.

О. А. Полянський декан.
О. Петро Шанковский совітник.
О. А. Добіцкий. 353 1—10

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтаціях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Уладженя і направа електричних дзвінків телєфонів і громозводів

під ґаратиєю і по найдешевших цінах виконує

Мавриций Босковіц

оптик і електротехнік

у Львові пл. Марийска ч. 6-7.
348 1—3

Ровери

з перворядних фабрик

Ровери з мотором „Republic"

прибори для цикліетів

репарацийний варстат. Ракети, мячі і сїтки до Теннїса поручає в найбільшім виборі магазин спортових товарів

М. Лукасевич

Львів, ул. Академічна ч. 26.
352 1—15

Александер Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК

французької мови

Часть І.

Апробований для всїх середних женьских шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Руским Інституті для дівчат в Перемишли.

Пошукую інструктора для ученика I кл. рускої ґімназиї, що має в вересни робити вступний іспит до II класи. Ласкаві зголошеня: Ераст Ходоровский, парох в Малашівцях, почта Ігровиця. 321 6—6

Вдова Русинка з доброго дому глядає місця до домового заряду у священика вдівця. Ласкаві зголошеня: М. М. Возняк Садівницка ч. 11а. 330 4—4

Маю на продаж 20 шнів пасїки в приступній цїні. Близшу відомість подам на домагане листовно. — *Дмитро Климко* Кобаки п. Рожнів. 341 2—2

Півець церковний в середнім вїцї з добрим голосом заняв би сейчас посаду. Близша відомість в Уряді парох. Новосїлка, почта Яловець. 344 3—3

Ровери з перворядних фабрик від 150 К і вище поручає торговля Івана Стернюка в Залїщиках. 328 3—3

Позичок на застав пенсії уділяє Спілка кредитова, Краків, Баштова 9. 391 2—8

Піддячий, 19-лїтний, знаючий добре устав церковний, ірмологіон і напіви, глядає відповідної посади. *Іларий Малий* в Соснові почта Семиківці. 333 2—2

МАТЕРАЦИ чисто волосїнні по зр. 14, 16, 18, 20, 22, 24 до 32. Матераци з морской трави по зр. 6·50, 7, 8 до 10 зр. Матераци спружинові, сїнники, подушки, пішви, простирала і т. п. найбільший вибір в спеціяльній робітни кондер і матерацїв Иосифа Шустера, Львів ул. Коперника ч. 5. 287 9—10

Перший руский склад машин до шитя

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч 45 по 8 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівково о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно Цїнники на жадане і даром 313

Іван Ляврук

механїк

Львів, ул. Галицка ч. 6.

Незвичайні успіхи викликує

ФРАНЦ. МЕНТОЛЕВА ГОРІВКА ҐЕЛЛЯ

марки „Edelgeist".

При катиранню усмирює біль, скріпляє мускулятуру і оживляє нерви.

При змиваню гігієнічно-профілактичне средство против ослабленя з відсьвіжуючим запахом.

Ціна фляшки 2 К.

G. HELL & COMP. TROPPAU-WIEN.

Дістати можна у *Львові* в аптиках Шпеса-Поратиньского, В. Діля, Як. Байзера, Жигмонта Рукера; в *Коломиї* в аптиці Берґлера; в *Миколаєві* в аптиці Фрідмана; в *Перемишли* в аптиці Ґольдберґа; в *Рашеві* в аптиці Коритовского і С-ки в *Стрию* в аптиці Ґертнера і в *Тернополи* в аптиці Марияна Крижановского. 50

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах. — Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів — Без конкуренції.

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, скіряних виробів, росийских кальошів, альбумів і ріжного рода переписних листів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір біжутерий. 532

Подяка.

Впов. Дру Володимиру Яновичеви в Станиславові.

Высокоповажаний Добродію!

Справді не достає слів, котрими хоть в части могливби ми висказати Вам нашу вдяку, за старанну і повну пожертвования опіку як також уміле лїчене тяжкої недуги нашого найдорожшого сина. Незвичайно тяжка компліґкация хороби мозґової і жолудковой яка діткнула нашу маленьку дитинку, відбирала нам всяку надію на удержане ей при житю, а були хвилї коли біднятко по довготреваючих судорогах, находилось уже в обіймах грізного а так лячного для нас марева смерти. Та тілько ласці Всемогучого і Вашій Впов. Пане витревалости в безустаннім несенню помочи хорому орґанїзмови і уміетному лїкарскому трактованю цілого розвою хороби, завдячити треба що слабонькому орґанїзмови, удалось не мовби чудом уцілїти в смертоносних ударах так тяжкої і лютої недуги. Хто знає з як тревожно бючим серцем числить родичі хорого дитяти кождий штришок опадаючої горячки — з як нїмою безрадностю і болючою розпукою глядять они на лїкаря в часї повертаючого пароксизму той зумів оцінити нашу вдячність для Вас Впов. Пане Д-ре, котрий своєю холодною розвагою а при тім незвичайною нїжностию умілесьте в найгрізнїйших хвилях влити в нас надію, а в кінци повернулесьте нам наше дороге дитя, котре нині здорове і всьміхливе простягає до нас свої ручки — Нехайже Бог надгородить Вас крїпким здоровлем за неоцінені Ваші труди і пожертвованє і най удержує Вас многі лїта для терплячої людскости, котра з повною надією і вдячним серцем най повертає ся і клонить ся всегда до Вас!

вдячні *Анна* і *Михайло Ганкевичі* в Побережи.

351 1—1

Зміна льокалю.

Маю честь повідомити Впов. Публику, що мій **склад полотна і біля** від 1 мая с. р. находить ся в **Ринку ч. 49, коло „Народної Торговлї".**

Рівночасно позволяю собі донести, що окрім дотеперішних товарів маю на складі також вовняні материї на дамскі і мужескі одиги, дальше килими, занавіси і портиєри, все у великім виборі. Окрім того уладив я робітню до вироблювання накривал і матерацїв і приймаю матераци до переробленя.

Дякуючи вічливо за виявлене для мене дотепер довіре Впов. Публики, поручаю ся на дальше ласкавій памяти.

З поважанем

ЙОСИФ СТРШІҐАФКА

Коломия, Ринок.

323 3—6

Ч. В. 40.719.

Оголошенє конкурсу.

З початком шкільного року 1904/5 буде наданих сїм галицких фондацийних місць в ц. к. військових заведених виховуючих.

Услівя приняти оповіщує ся рівночасно в Gazet-і lwowsk-iй, а також при помочи висших, середних і низших наукових заведень.

Реченець до вношеня подань до Краєвого Видїлу кінчить ся з днем 20 мая 1904.

329 2—3 Директор канцелярії: *Піотровский.*

Народна Торговля

поручає у всїх своїх складах

Насїня випробовані [конюшина, люцерна, тимотка, райґрас, бураки, капуста, морхов, петрушка и пр.]

Коси з фірмовою написею „Народна Торговля" по цїні 1·—, 1·20, 1·40 кор. відповідно до величини.

Серпи ковальскі — легкі а ручні по 50—60 сот.

посередничать при закупні всїх родів 280

„МАШИН РІЛЬНИЧИХ".

Товариство „Любов" у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам**, зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на рїт третих осіб (дїтий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший віддїл, *обезпеченє рент*, заперенює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбідшїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 роцї житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов" своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потручення;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільненє від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить коштa друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов" у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих писем Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Рух желїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя	3·25.
„ „ на Підзамче	3·04.
„ Рави руск'і	6.46.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белзца	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белзца	9·30.
„ Тернополя	10·35.
„ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Стрия	3·05 11·05*.
„ Ряшева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави рускої	7·05*.
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·15 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу = 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені зьвіздков (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, насип Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформацийний уділяє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. желїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 8. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

УЧИТЕЛЬ

орґан руского товариства педаґоґічного двотиждневник педаґоґічно-наукови виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річната 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 зр.

☞ При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись. ☜

Видавець і одпівчальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянськоі. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 96. Львів, Пятниця 30 Цьвітня (13 Мая) 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістей".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіліньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароли Людвіка ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 18; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або на ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поднки і инші приватні оголошени числять ся по 20 с. за стрічку.

Отверзїнє.

Велике занепокоєне умів в краю, викликане фальшивими алярмами гакатистичної польскої преси про гуцульский „бунт", уступає тепер, коли ми вчас здемаскували всю неправдивість згаданих донесень, рефлексиї і, коли загал руского суспільности до краю обурений на диявольску роботу польскої мафії, так і серед розважнїйших Поляків, що здають собі справу, до чого може довести сего роду „викликуване вовка з лїса", зачинають відзивати ся голоси з осудженем сего роду експериментів.

Проявом такого отверезїня треба вважати вступну статейку Kurjer'a Lwowsk-ого з числа 133, під заголовком „Fałszywe alarmy", котра в цїлости звучить: „Ненастанне вітрене руских заговорів і бунтів з боку певної части преси (розуміє ся: польскої — Ред.) дійшло вже до хоробливої пересади, що стає шкідною для інтересів нашої (себ то польскої — Ред.) суспільности. Заалярмовано край віщованем близької буцїм-то різні гайдамацкої на Гуцульщинї, донесено о приготовленях до вибуху, візнано правительство а навіть військо до оборони публичного ладу, змістифіковано публику відомостию виссаною з пальця о здемольованю судового будинку і масовім, оружнім бунті „Січий".

„Яка-ж цїль лежить в тім, щоби шприти переполох без підстави, щоби видумувати собі якусь „ребелїю" руских хлопів? Справдї тяжко дійти сього. Можна ще зрозуміти, коли „народовим еґоїстам" (Kurjer має ту на думцї „вшехполяків" — Ред.), дишучим ненавистию до Русинів, могли би присунти ся різні і бунти. Чому одначе з тими вітряками хоробливо буйної фантазиї має бороти ся суспільність, правительство і армія, то сеї донкішотериї справдї не розуміємо.

„Остаточно не було би нїчого дивного, коли би по тих військових кватерунках, по арештованих людий задля найлекшої тїни підозріня, по тих під'юджуваних пресі, дійсно появили ся якісь екцеси. Може справдї як-раз се есть чиєюсь цїлию, щоби за всяку цїну викликати заколот, хоч би лише для вдоволеня фантазиї, що все творить страшні опири.

„Але загал суспільности не бажає собі анї руских розрухів, анї репресий, котрі в такім разї звалили би ся на сїльский люд у східній части краю, анї якихось виїмкових станів, масових арештовань, а може і розливу крови. І тому по фальшивих алярмах, котрі без потреби збудили цїлу опінію, а навіть в заграничній пресї дали притоку до рїжних сплетень і коментарів, по урядовім ствердженю, що в цїлій справі нема нїчого крім байок, власти повинні вислїдити, звідки взяли ся ті алярмуючі поголоски і витягти на сьвітло дня ті індивідуа, що роблять собі забавку з фальшивих алярмів".

Kuryer Lwowski, часопись, котроґо не буде нїхто чей підозрівати о якісь сентименти до Русинів, анї о якісь замірі тушованя справи в нашу користь, жадає отже, згідно з нами, щоби ініціяторів фальшивих алярмів, котрі викликали занепокоєне в цїлім краю, а могли спричинити найсумнїйші наслїдки, коби не холоднокровність нашого селянина і додатний вплив наших сьвідомих людий, висїджено і покарано. Тут можемо додати, що імена кількох таких одиниць нам звісні, не подаємо їх одначе, ждаючи сей-часових доходжень з уряду.

На тім однак функция ц к прокуратории державної не повинна обмежити ся. Виновниками є в тім случаю, не тільки сї, що перші пустили фальшиві телеґрами, але і сї редактори Wieky Now-ого, Słowa Polsk-ого, Dziennika Polsk-ого і т д що вже по ствердженю, навіть офіциальнім, всеї ложности алярмів, дальше містили сьвідомо в своїх дневниках крайно непокоячі вісти і під'юджуючі статї. І сих злочинців належить потягти до одвічальности.

Зпов же команда жандармериї у Львові не повинна тепер гаяти ся ні хвилї з виточенем слїдства тим жандармам, що неправдивими донесеннми і звісним поведенем заалярмували власти.

А жадання наші в імя публичного ладу ставимо тим більш рїшучо, що — як знаємо се напевно — деленований для розслїду справи радник намісництва зі Львова сконстатував на місци повну безосновність алярмів і в тім дусї зложив свое справозданє намісникови краю. На краєвім намісництві отже спочивае тепер обовязок візвати згадані власти до рїшучого слїдства, за що й робимо з гори одвічальним намісника краю ґрафа Андрея Потоцкого.

Ц. к. Польща в Мостискім.

(Допись.)

До відомости Єго Екси. Намісника, котрий заявив, що хоче бути безсторонним сторожем законів, а також до евентуального ужитку наших посліп подаємо низку сухих фактів з мостиского повіту, котрі кождої хвилї можемо доказати сьвідками і урядовими актами, при чім з уваги на державну прокураторию, так ласкаву для руских часописий, здержуємо ся від всяких замітох.

Поднше наведені факти сьвідчать о дїяльности п. Петруского, котрий підписує ся „ц. к. старостою в Мостиских."

В часї звісної пригоди у Вжесні п. Петруский сам особисто, без якогонебудь дозволу власти збирав в судї складки на дїтий із Вжесні.

П. староста ходив сам по склепах в Мостиских наказувати, щоби для попирання краєвого промислу спроваджували лише краєвий товар (за те сам тримає лише заграничні собаки, а краєві в Мостиских часто каже вибивати).

Селянина Михайла Жука з Малнова засудив п. староста д. 17 грудня 1903 нїбито за неуправнену приватну аґентуру (висилане людий на роботи) на 20 К грошевої кари або 14 днїв арешту, хоч обжалованому нинї не доказано. А хоч Жук виказав в рекурсї, що засуд на него видано на підставі баламутних і невірних зізнань сьвідків (пр. один сьвідок назвав між тими, котрих Жук мав нїбито вислати на роботи до Чех, таких людий, котрих нїбито нема) та що ціла его вина лежить в тім, що неписьменним людим читав листи від їх кревних і відписував на ті листи: намісництво без якогонебудь поднного слїдства затвердило вирок старости.

Іванови Сенчикови з Червени не хотїв п. староста підписати сьвідоцтва убожества, потрібного до цивільного процесу, лиш тому, що сьвідоцтво було видане на руским друку.

П. Гуминякови, учителеви в Соколи, заказав п. староста належати до видїлу читальні „Просьвіти", хоч п. Патринови, учителеви в Липниках, вільно бути видїловим і водирем в читальни szkoły ludowej, в касї Райфайзена, секретарем кулька рольничого, макером виборчим і т. д., о чім п. староста дуже добре знав.

Громадскі вибори переводить п. староста після приписів, знаних хиба ему самому. І так:

В Липниках відбули ся громадскі вибори в сїчни с. р.; а хоч був при них комісар староства, не вибрали вони якось по мисли бувшого війта і учителя Патрина. Отже п. староста порадив їм внести протест. А хоч комісар відраджував, бо — каже — сам був при виборах і все відбуло ся як найлеґальнїйше — крім того одного, що підчас голосованя він, комісар, відобрав учителеви щось пять картох, котрі учитель хотїв крадькома кинути до урни: партия війта і учителя таки внесла протест. В протестї сказано, що виборчі лїсти не були виложені; а сей закид зробив війт і его сторонники, від котрих якраз залежало виложене лїст! Протест до нині не полагоджений, а давний війт урядує дальше.

В Старині умер війт, і староство зарядило вибір нового війта на решту „каденциї" (на 2—3 місиї). Вибори відбули ся в асистенциї комісаря. Голосувало 17 радних і 1 заступник. При виборах одержали: Іван Цьвок 9 голосів, Ів. Каранько 8 голосів, а Тропак 1 голос. Оголошено однак, що і Іван Цьвок і Каранько одержали по 8 голосів. При повторнім голосованю одержали Цьвок 9, а Каранько 8 голосів. Знов оголошено, що одержали по 8 голосів (а в актах виборчих записано, що одержали по 9 голосів; тимчасом при першім голосованю Іван Жук „Лесько" голосував на Тропака, а при другім голосованю Ноель Фусс не голосував, бо перед тим вийшов). Заряджено льосованє. Льос витягнув Іван Цьвок. Мимо того староство уневажнило вибори, бо п. Яблоньский, секретар ради повітової, бурмістр Мостиск і орґанізатор повітовий з рамени „комітету для виборчих розбоїв" сказав, що Цьвок занимає ся політикою і тримає з Вуньом (головою читальні „Просьвіти").

---

2)

Антін Чехов.

Скрипка Ротшильда.

З росийского переклав
О. П—к.

(Дальше.)

Нахмуривши сиві брови і погладжуючи бороду фельчер почав оглядати хору, а вона сидїла на табуретї згорбившись ся і худа; остроноса з відімкненими устами, подабала з профілю на птицю, якій хочеть ся пити.

— Но — так... так... помало проговорив фельчер і зітхнув. — Інфлюенца а може і горячка. Тепер по містї ходить тиф. Так щож? стара уже, прожила не мало, славити Бога... кільки лїт їй?

— Та сїмдесять без одного,, Максиме Николаїчу.

— Щож? Нажила ся уже, пора на тамтой сьвіт!

— Воно, розуміють ся, справедливо, Максиме Николаїчу — сказав Яків усьміхаючи ся — і сердечно дякуємо вам за вашу доброту, але позвольте нам виразити ся, бо усякому хочеть ся жити.

— Ще чого! — сказав фельчер таким тоном, начеб від него залежало чи хора має жити чи умерти — ну так ось, мій милий, будеш прикладати їй до голови зимні оклади і давати ось ті порошки по два на день. А по тім до побаченя, бонжур.

З виразу його лица Яків бачив, що річ стоїть лихо, і що уже нїякими порошками він їй не поможе, для него тепер було ясно, що Марта умре дуже скоро, коли не сьогодня — так завтра. Він злегка штурхнув фельчера у локіть, моргнув очима і сказав півголосом:

— А можеб їй, Максиме Николаїчу баньки поставити?

— Нї, нї, мій милий. Бери свою стару і йди з Богом. До побаченя.

— Зробіть менї сю ласку — благав Яків. — Адже самі знаєте, що колиб її живіт болїв, або що небудь в середині, ну тоді порошки і кроплї, а сеж вона перестудила ся. При перестудї перша річ — кров гнати, Максиме Николаїчу.

А фельчер уже призвав слідуючого хорого і до кімнати входила баба з хлопчиком.

— Ступай, ступай... сказав він до Якова, нахмурившись.

— В таким разї поставте їй хоча пявки! Молити ся за вас буду!

Фельчер спалахнув і крикнув:

— Чи підеш ти з відси? Бовван...

Яков також спалахнув цїлий, але не сказав нїчо а тільки узяв Марту під руку і вивів. Тільки коли уже сїдали на віз, він суворо і глумливо поглянув на лизарет і сказав:

— Понасаджали вас тут артистів! Богатому, то небійсь, баньки би поставив а для бідного чоловіка і одної пявки пожалував. Іроди!

Коли приїхали до дому, Марта вийшовши до хати, перестояла з десять хвиль держучись за піч. Їй здавало ся, що коли вона ляже, то Яків буде говорити про страти і лаяти її за те, що вона усе лежить і не хоче робити. А Яків глядїв на неї з нудьгою, і пригадував, що завтра Івана Богослова, після завтра Миколи Чудотворця, а по тім недїля, потім понедїлок — тяжкий день. Чотири днї не буде можна робити, а Марта напевно умре в котрий-небудь з тих днїв; значить ся трумну треба робити сьогодня. Він узяв свій зелїзний аршин, підійшов до хорої і взяв з неї міру. Потім вона лягла а він перехрестив ся і почав робити трумну.

Коли робота була скінчена, Бронза заложив окуляри і записав до своєї книжки:

— „Трумна для Марти Іванової — 2 р. 40 к.".

І зітхнув. Хора цїлий час лежала мовчки з примкненими очима. Але вечером, коли стемнїло, вона нараз закликала старця.

— Чи памятаєш Якове? — спитала вона, дивлячись на нього радісно. — Чи памятаєш, пятьдесять років тому назад Бог дав нам дитину з білявим волосем. Ми тоді усе сидїли разом на річці і сьпівали пісні під вербою. — І, гірко усьміхнувши ся, вона додала: — Дівчинка умерла.

Яків напружував память, але нїяк не міг пригадати собі анї дитини анї верби.

— Се тобі мячить ся — сказав він.

Прийшов сьвященик висповідав і запричащав. Потім Марта почала бурмотїти щось незрозуміло і до рани умерла.

Баби-сусїдки обмили, одягнули і положили у трумну. Щоби не платити зайшнього дячка, Яків сам читав псалтир і за гріб у него нїчого не взяли, тому що грабар був йому кумом. Чотирох мужиків несло трумну, але не за гроші, а з пошани. За трумною йшли баби, дїди і двох юродивих, а прохожі побожно хрестилися. І Яків був дуже вдоволений, що усе пішло так чесно і дешево і ні для кого не з кривдою. Прощаючись в останне з Мартою, він доторкнув рукою трумни і подумав: „Добра робота!"

Але коли він вернув з кладовища, його напала сильна туга. Він почув себе нездоровим; віддих був горячий і тяжкий, ноги ослабли і йому хотїло ся жити. А тут ще полїзли у голову всякі думки. Йому знова пригадало ся, що за ціле своє житє він анї разу не пожалував Марти, не приголубив. Два роки, які вони пережили разом з собою, тягнули ся довго-предовго, але вийшло якось так, що за цїлий той час він анї разу не подумав про неї, не звернув уваги, начеб вона була кіткою або собакою. А вона-ж що дня затоплювала піч, варила і пекла, ходила по воду, рубала дрова, спала з ним на одній постелї, а коли він вернув пяний з весїля вона за кождим разом вішала його скрипку на стїну, і клала його спати і усе те мовчки, з несьмілим, дбайливим виразом.

На зустріч Якова, усьміхаючись і кланяючи ся йшов Ротшильд.

— А я вас шукаю дядьку! — сказав він. Мойсей Лїч кланяють ся вам і просять, аби ви зараз до них прийшли.

— Якову було не до того, йому хотїло ся плакати.

— Дай менї спокій! — сказав він і пійшов дальше.

— Якже так можна? — затрівожив ся Ротшильд, забігаючи вперед. — Мойсей Лїч образять ся. Вони велїли зараз!

Яковови видало ся се неприємним, що Жид задихав ся, моргав і що у нього так богато рудих плям. І гидко було дивити ся на його зелений сурдут з чорними латками і на усю його утлу деліватну фіґуру.

— Чого ти причинив ся до мене? — крикнув Яків. Геть від мене!

Жид розсердив ся і також крикнув:

— Но ви, будь ласка, не кричіть так, бо сейчас через пліт полетите!

— Геть від мене! — заревів Яків і кинув ся на нього з кулаками. Жити менї не дадуть — паршиві.

Ротшильд помертвів зі страху, присів і замахав руками над головою, якби заслонюючись від ударів, потім скочив і побіг що сили. На бігу він підскакував, сплескував руками і видно було, як здрігала ся його довга, утла спина. Діти користаючи з нагоди, кинули ся за ним з криком: „Жид! Жид!" Пси також пустили ся за ним. Хтось захихотів, потім свиснув, пси залаяли голоснійше. Потім, річ певна, пес мусїв укусити Ротшильда, бо нараз почув ся розпучливий, болючий крик.

(Конець буде.)

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Антона Климовича і Сина

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше насїнє салати, моркви, петрушки, бураків цвіклових, цебулї, дынки, редьковки і т. п. в пакетиках по 10, 20. сот і вись. Насїнє пастівних бураків, мамутів, пільотів, тимотки, конюшини, кінського зуба по як найнизшій цїні. Мале замовлене на пробу вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня.

Китиці іменинові і весїльні в найгарнійшім укладї.

Просить ся докладно адресувати. Телеґрама: **АНТІН КЛИМОВИЧ, Львів.** 309 9—10

В Боленовичах вибрано до громадскої ради майже самих молодих і сьвідомих людий. Комісар староства з початку не зміркував ся на тім. Аж по виборах сказав ему оден хрунь, що вибрано самих „радикалів". Кількох хрунїв внесло протест, а староство вибори уневажнило.

В Містичах оголосив війт реченець виборів на день 23 цьвітня 1904. А коли п. староста довідав ся, що дня 17 цьвітня н. Скварко уладив в Містичах довірочні збори, казав відложити громадскі вибори на неозначений час.

Дня 20 грудня 1903 уладив був п. Патрни в школї в Липинках — без попереднього повідомленя староства — загально доступне віче, на котрім промавляли якісь вшехпольскі емісарі з Перемишля чи зі Львова в спосіб підбурюючий селян до повстання, кажучи селянам „ostrzyć kosy naprzód na Prusa, potem na Moskala; a także i nasze państwo źle rządzi, o nas nie dba. Powstanie listopadowe było by się nam udało, gdyby nasze państwo przeszkód nie było nam stawiało. Teraz nas jest moc, mamy pieniądze. Nasze państwo źle rządzi; a gdybyśmy mieli swego króla to... „Тут відозвались голоси селян: „a kogo na króla myślicie?" і бесїдник збентежений урвав. Взагалї самі польскі селяне кажуть, що по читальних Szkoły ludowej ріжні емісарі управляють політику і попросту загрівають селян до „powstania."

Відтак в кілька днїв опісля прийшли до Липинок жандарми, переслухали около 40 сьвідків, списали протоколи, відіслали до староства; однак до нині нїкого в суді не переслухувано, справа десь засїпїла ся, лиш п. староста лаяв жандармів, нощо они тою справою занимали ся. Та з того, що вахмайстер перенесений з Мостиск, і з того, що перед кількома днями приїздив до Липинок на протоколи рітмайстер від жандармериї зі Львова, можна би вгадувати, що або п. староста скаржив вайвайстра до его команди, або сам вахмайстер жалував ся на п. старосту.

Порівнаймо-ж з повисше розказаним отсей випадок:

Дня 14 червня 1903 спросив видїл читальнї в Старяві довірочні збори читальняні, щоби нарадити ся над заложеньем райфайзенівскої каси при тамошнїй читальни „Просьвіти". Повідомлений о тім Головний Видїл „Просьвіти" у Львові, визначив на ті збори своїм делеґатом п. Зах. Скварка з Мостиск, щоби дав потрібні в тій справі пояснена. Розуміє ся, що о тих зборах не повідомлювано староства, бо: 1) збори були довірочні, а 2) так закон як і видане краєвим видїлом поученя кажуть, що о зборах для заложеня спілки господарско-промисловоі нема потреби повідомляти властий. Мимо того мостиске староство обжалувало членa читальнї Николу Буня і п. Скварка за уладженє зборів [о переступленє § 13-го закона з д. 15 падолиста 1867 (ч. 135 В. з. д.)] і спонукало їх і вельких сьвідків тяганину, а вкінци розправу, котра відбула ся д. 16 грудня 1903 р. і скінчила ся кольсальною компромітацією староства, а увільненем обох обжалованих — навіть в їх заочности — від вини і кари. Бо виявила ся ще й така дивовижа, що мостиске староство не знає часом навіть о своїх власних чинностях та опісля само собі суперечить. Ото д. 12 цьвітня 1903 відбули ся загальні збори старявскої читальнї, о чім д. 7 цьвітня староство повідомлено. Зараз потім повідомлено староство про вибір нового видїлу читальнї. Одно і друге повідомленє приняло староство без перешкоди до відомости; а тимчасом воно підтримувало своє обжалонуване против Буня і Скварка ще й тим, що мов то читальня „Просьвіти" в Старяві розвязала ся нїби то ще в сїчни 1903! Отже аж суд мусїв відкрити ті ошибки староства і поучити его, як треба розуміти закон.

Перед кількома недїлями наказала окружна рада шкільна, чито ц. к. староство в Мостиских громадскій раді в Кальникові вставити до буджету видаток на підводи для польского ксьондза з Краківця, щоби міг доїздити до Кальникова на науку релїґії. Треба-ж знати, що до школи в Кальникові ходить всего двоє чи троє дїтий нат. обряду і що після розпорядженя кр. ради шк. з д. 13 жовтня 1874 ч. 8835 обовязані є родичі тих дїтий старати ся о підводи, коли хотять щоби дїти від свого ксьондза учили ся релїґії. Отже громада, покликуючись на те розпорядженє, відписала, що не буде давати анї підводів анї гроший. На те староство візвало громаду, щоби визначила двох повновласників, котрі би разом з п. Оржевичем, обшарником з Кальникова, мали прибути до староства і полагодити справу. Громада відписала, що жадних повновласників висилати не буде. На тім справа стоїть доси.

Перед двома роками засудив був п. староста Петрусний без переслухання яких-небудь сьвідків селян Стан. Звобра і Павла Лїновского з Закостеля, кождого на 14 днїв арешту, нїби то за обиду податкового офіцияла Опольского, доконану нїби то тим, що вони не позволили перейти через свій ґрунт зарослий збіжем. По відсиджению кари внесли вони рекурс до намісництва. Коли більше як пів року минуло, а рекурс не був полагоджений, вибо пос. Дашиньский інтерпеляцию в державній раді (а кінцем лютого 1903): мимо того рекурс ще й до нині не полагоджений!

Між селянами чим-раз більше і сильнїйше вкорінюєсь переконане, що леґальним способом не дійдуть своїх прав. Нехай же ті, до кого се належить, бачать, щоби народ до решти не стратив віру в силу законів і справедливість! — *Х.*

Справи австро-угорскі.

Балканьска полїтика Австриї.

Знаний болгарский публїцист С. Радев подав в софійскій „Вечернїй Пощї" розмову, котру він мав у Відни з одним високим австрийским дипльоматом. Отверта бесїда того дипльомата викликала так в Болгариї як і в Сербії деяке занепокоєнє. Упевнивши болгарского публїциста о дружній прихильности Австриї до Болгариї, дипльомат на замітку Радева, що серед балканьских славяньских народів вкорінює ся страх перед австрийскою політикою, відповів так:

„Знаю о тім, що Болгари боять ся нас. Але вони помиляють ся, бо жаден розумний чоловік в Австриї анї не думає о тім, щоби забрати Македонію. Се й неможливе і небажане. Щоби вас переконати, я щиро скажу вам наші наміри.

„Коли в Альбанії, попри нашу границю, зайдуть поважні заколоти, котрі би грозили порядкови і спокоєви Босни і Герцоґовини, то „може бути", що ми займемо країну між Чорногорою і Сербією. Зробимо се для власного безпеченьелна. Ніколи — кажу щиро — ніколи не допустимо, щоби на нашій граници повстала велика сербска держава. Серби повинні покинути гадку про відбудованє царства Душана. Поки ми є великою державою, що має своє військо і остає в союзї з другими державами, поти не допустимо до того".

Ті слова — пише Радев — сказав дипльомат поволи, твердо, з притиском.

Дальше зійшла розмова на македоньску справу.

„Що-до Македониї — сказав дипльомат, — то тут наші заходи мають чисто купецкий характер: ми хочемо Македонію завоювати економічно. І ми дійдемо до своєї цїли. Дорога до тої цїли: зелїзниці, кредитові заведеня, підпомаганє пароходних товариств і т. п. Через Македонію піде одна з сьвітових торговых артерий; і ми постараємо ся взяти сю артерию у свої руки. Очивидно випаде задлятого звести упірну борбу, але буде се борба головно між нами а Німеччиною. Цїлком хибна є гадка, мовто ми передна сторожа Німеччини: ми є її суперником. Австрия має окрему свою історию і окремі свої торговельні інтереси. Через Македонію будуть товари середущої Европи йти до Азиї. Длятого Македонія не може мати економічної самостійности. Від кого-ж має вона залежати: від Німеччини чи від нас? — ось о що походить ся. Тількож питанє се не має нїчого спільного (?) з політичною судьбою Македониї. Чи вона прилучить ся до Болгариї чи стане самостійною чи лишить ся під Туреччиною, се для нас не має ваги. Для нас важна лише річ, щоби в Македонії був спокій і лад, щоби там свобідно розвивала ся торговля і був безпечний перевіз товарів".

Дальше перейшов дипльомат на справу реформ в Македонії.

„Теперішні реформи недостаточні, — се очивидна річ; вони лише переходові. Хоч ми постановили ужити всїх сил, щоби їх перевести, все таки не надіємо ся по них окончетного порішеня македоньскої справи. Кількож бо Туреччина не приняла би важнїйших реформ без війни, а жадна з европейских держав задля втихомиреня Македониї не рішить ся на війну. Війна з Туреччиною — се не жарт; Росия лїпше нїж инша держава розуміє се."

— Як же в такім разї — спитав болгарский публїцист — підуть дальші події.

„Не могу сего вгадати; але я переконаний, що Македонія з часом перестане бути простою турецкою провінциєю. Все, що зроблено в користь християн в Туреччинї, зроблено рішучо, і відвороту не буде. Македонія поволи буде віддїляти ся від Туреччини. При всякій добрій нагоді реформи будуть розширяти ся, поки Македонія не переміниться в самостійну, автономну країну".

— А адріянопільска країна? — спитав Радев.

„Се зовсім инша справа. Для сеї країни богато є перешкід. На одну з них могу указати: султан нїзащо не згодить ся на якінебудь реформи так близько Царгорода; він гадає — і слушно, — що се було би великою спокусою для осталих віляетів і для самої столиці. Ми чули, що він устно обіцяв Начевичеви завести реформи в Адріянопільщинї; але менї здає ся, що не прийде до дотримана тої обітниці".

— До слова про Наченича — замітив Радев — як гадаєте, чи правда, що Наченич радив султанови війти в конвенцию з Болгариєю?

„Щось такого було — відповів дипльомат — але воно вийшло від Туреччини, а не від Болгариї. Подібна конвенция була би в інтересї Туреччини; але яку користь мала би з того Болгария? Я не виджу і не могу видїти жадної".

Вкінци сказав дипльомат ще на відходне: „Ми не вороги Болгариї не маємо нїчого против здійсненя її історичних ідей. — Цїкаві ревелиції, тож варто їх було подати для поінформованя загалу.

Війна.

Порт Артура.

Замкненє Порту Артура брандерами і квестия визволу тамошної российскої фльоти не перестає інтересувати широкі круги военних спеціялістів. Як-раз в передпослїднім числї „Neue freie Presse" занимає ся живо тою справою оден фаховець і констатує, що положенє российскої фльоти по ей загаченю брандерами є дуже прикре, коли не безвихідне. Брандери затоплені Японцями суть дуже тяжкі і двигають на собі після урядових донесень тягар 17,000 куб. метрів, так що на оден з десятьох затоплених пароходів випадає 1200 тон. Той тягар репрезентує само каміне накладене на брандери. Крім того на затоплених кораблях находить ся ще на решті вільного місця посудини, наповнені вибухаючими материями (т. зв. кальцієм карбід), які при самім зітканю з водою вибухають, при чім витворює ся ґаз ацетиленовий, що цїлу поверхню моря замінює в море огню. Вкінци, здаєть ся, наміщено ще на поміст сих брандерів також ще инші експльодуючі материї, щоб очищенє, розсадженє або підпесенє брандера зробити, о скілько змога, трудним і небезпечним. При таких умовах усуненє загати стає ся не лише одним з найтруднїйших военних підприемств взагалї, але і найнеприємнїйшим. Поперед усего мусить бути відкрите місце, в котрім находить ся затоплений корабель та як найточнїйше означене — а по тім мусить бути при помочи пливаків сконстантоване, чи на покладї находить ся експльодуюча материя. Розуміє ся, що такі розглядини суть дуже трудні а передовсїм і небезпечні для житя. Та коли вже переведено сї перші роботи, то тоді доперва приходить нова, головна трудність: треба рішити ся після положеня, величини корабля і его ладунку, чи розпочати від розсаджуваня брандерів, чи від виношеня і вибадовуваня каміня. Буває, що камяні плити суть посклеювані цементом в великаньскі брили, або й ще притверджені цементом до стїн корабля, а тоді вибадовуване брандерів стає ся майже неможливим. Виправдї в такім случаю можна пробувати розсаджуваня камяних брил мінами — і такого способу хотіла ся мабуть росийска маринарка — але і в такім случаю осягне ся лише тілько, що камяний тягар відлучить ся від стїн корабля, але за те розсипле ся по днї моря, занимаючи собою тим більшу просторонь. Тоді треба доперва взяти ся до витащуваня поодиноких зломів на поверхню моря, та коли взяли на увагу вусклість вязду, яку маємо в Порті Артура, то і на таку роботу треба дуже богату часу і кілька тижнїв на се рішучо невистарчає. Тільки в такім случаю, як каміне не є поспоюване цементом і не прикріплене до боків корабли, можна зачати відразу від виношеня каміня з брандерів, але і така робота забирає чимало часу, хоч може вкінци увінчати ся бажаним успіхом.

З того всього виходить — заключає знаток „Neue freie Presse" — що положенє российскої фльоти в Порті-Артура є дуже прикре, і є се одинокий случай в дотеперішній істориї морских воєн, щоб цїла фльота була в той спосіб збльокована. Колиж тепер розносять ся вісти, що Росиини самі хочуть знищити свою портартурску фльоту, щоб тілько не користали з неї Японці, то тим більше треба спочувати жаль, що таке знищенє цїлої фльоти не наступило в битві на отвертім морю, але через замкненє ей в засїдку в ей власнім порті.

(Телеґрами).

Берлїн. З Йокогами доносять, що Росияни в Порт-Артурі старали ся мінами порозсаджувати брандери, котрі загатили в'їзд до порту. Повелось (?) се о стілько, що вже можуть перепливати більші торговельні кораблї.

Токіо. Урядово стверджують, що вість, мов би між Порт-Артуром а Мукденом привернено зелїзничу комунїкацию, є неправдива. Всїм офіцирам, котрі брали участь в послїднім атаку брандерів Мікадо надав ордери золотого сокола.

Льондон. Під Кінчу (45 клм. на північ від Порт-Артура над зелїзничим шляхом) стерли ся передні японьскі сторожі з 3-тисячним российским віддїлом (?). Росияни мусїли цофнути ся з великими стратами.

Сеуль. Опогди 600 козаків з колюмни ґенерала Мандарінова заатакувало Анджу. (На Кореї, 120 клм. на полудне від Віджу). Ся колюмна прийшла з Ляояну (?). Полонені козаки кажуть, що колюмна має живности на 12 днїв. Российский атак на Анджу дня 10 мая відперто. Японцям погибло 44 вояки, 62 ранених. Росияни стратили 50 салдатів. Полонений офіцир российский сказав, що віддїл мав 500 людий.

Льондон. Між Віджу а Фен'яном віддїл российскої кінноти з 300 людий, стрітив ся з Японцями, котрі прислували Росиян до відвороту.

Петербург. Одна японьска дивізия маширує з Фенвангчену на північний захід в сторону Гайчі, друга на північний схід до Саймателї. О числї Японців в Піцево, нема доси докладних вістий.

Петербург. Найвисша рада военна мала повідомити Куропаткіна, що перед половиною червня не може числити на більші транспорти нових військ. В 20 округах наказано мобілїзацию.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Парлямент.

Відень. Парламентарнїй комісиї кола польского мав Кербер сказати, що о розвязаню парляменту не думає, але в червни парляменту не скличе, бо з причини обструкциї сесия не принесла би нїякої користи.

Посольскі дієти.

Льондон. Парлямент відкинув 221 голосами против 155 внесенє о виплачуване членам парляменту відшкодованя.

Бунт Герерів.

Берлїн. Дня 28 цьвітня прийшло до битви між Гереpами а 14 кавалеристами під командою лейтнанта Гольцмана. Погиб оден жовнїр, Герери мають 31 убитих.

Повстаня в Америцї.

Монтевідео. Повстанцї в Уруґваю висадили в воздух два зелїзничі мости, і загрожують сусїдним ґарнізонам, котрі суть дуже слабі.

Ню-Йорк. На Філїпінах напало на віддїл американьского війска кількасот Мольосів. Погибли 2 офіцири і 15 рядових, 5 вояків є раненых.

НОВИНКИ.

— **З Косова.** Жандарми і доси не залишили своєї роботи в Косівщинї. Ось що пишуть нам в тій справі: Тепер наші „паничі" ходять по всїм усюдам і де тільки, хочби й на дорозї, здибають купку людий, відбирають від них лїски з топірцями навіть деревляними, котрі они носять від непамятних часів. Олекса Крамарук кошовий тов. „Січ" в Красноілї може посьвідчити, що жандарм зі станицї Устерік прийшов до читальнї сїчовиків, розігнав їх, повиривав від них відзнаки бляшані (рука держить руку з серпом) і покидав їх у воду, при чім називав їх всякими словами заказуючи, що не вільно анї читати анї сходити ся анї нїяких відзнак у себе держати. Дня 1 мая с. р. приходив жандарм зі станицї Устерік до хати Петра Рильчука с. Гната осавули тов. „Січ" і почав того-ж індаґувати „де ви (сїчовики) були, щось те робили, чи ви ся зицировали, чи трубіли на трубцї" і т. д., при чім відгрожував ся, що не вільно анї зицировати ся анї сьпівати анї до читальнї ходити, а що до лент питав ся: „хто вам позволив ленти носити, сего не вільно" і т. д. Була тодї 11 год. в ночи. Не довідавши ся нїчого від Петра Рильчука, пішов жандарм вже около півночи до хати кошового Уласія Танасїйчука, а хотяй его не застав дома, побудив всїх і перестрашену жінку індаґував подібним, як вище питаннями в найприкрійший спосіб, будьто ґнівом, будьто іронїєю і насьмішкою над „сїчовиками". Посьвідчити може все те сьвідок Петро Юрчук з Перехрестного.

— **Виборча акция Демянчука.** З Бродів пишуть нам: Руский загал може і здивує ся, що нїхто не подав до наших часописий справоздання з якихось зборів, які мали відбутись дня 9. с. м. в Бродах, а о яких подали комунїкат однозвучний „Ганканин" і „Dziennik". Але нема чому дивуватись, бо властиво нїяких зборів не було. Перше, що запрошувати мали письменно брідскі промисловці, отже о вічу не може бути бесїди. Друге, що се безприкладна неправда, немов би було 200 людий на дотичних „зборах", бо було їх щось 17 і то брідских міщан, котрі права виборчого не мають, бо Броди вибирають окремого посла. А те все розказував менї случайний учасник тих покутних зборів, котрий заслугує на повну віру. „Був я — так оповідав — на ярмарку, аж тут оден свинобойник брідский кличе мене і веде до дому Ґффиновича. Застав я там Ґффиновича, Ничая, якогось еще ксьондза (о. Стеткевича з Станиславчика) Демянчука, Носевича, і кількайцять міщан брідских. З людий не було нїкого (ipsissima verba). Про сам хід тих „зборів" нема що й говорити". Був то погром канапів страшний, а що до загальної ситуациї, то й самі сьвященики з москвофільского таки табору бридять ся роботи Ґффиновича та его спілки з Демянчуком, і нїхто на зборах не явив ся. Дивувати ся тілько треба, що такий старий чоловік як о. Ґффинович, а до того сьвященик дає ся задля мандату уживати до такої чудної комедиї. За те весь загал стоїть за кандидатурою сецесіоністa п. Барвіньского. Численні збори по селах і місточках довели нарід до сьвідомости, а в селах сьвящеників-москвофілів зробив ся такий фермент, що они для власної шкіри присїли, бо ґнів народу — не жарт. Вкінци еще одна замітка для оо. сьвящеників. Чи они знають, що читає їх нарід? Чи знають що „Рускій Селянин" написав в передпослїднім числї про руских сьвящеників, зі злобя, що не хочуть підпирати акциї против вибору послів сецесіоністів? Нехай же прочитають і поміркують, до чого доведе толероване одиниць в роді насиланих Демянчуків і їх негідної компанії. — *Сьвій.*

— **В справі учительскої орґанїзациї** пишуть нам: Чимало разів давались вже чути голоси з кругів учительских про орґанїзацию, та на жаль справа сія так великої ваги для нас і всїх Русинів не найшла еще такого розгомону, якого належало сподївати ся. Богато еще не знає про сю намірену орґанїзацию, бо, як справедливо замітив оден з товаришів, не всї учителї читають свої часописи. Одні читають „Kurjera", мовляв для жінки-Польки (?), другі знов „Słowo", бо кажуть в нім богато читати, ще инші „Wiek" і другі польскі часописи, котрі одержують чи то через пана грабїого, чи жонцу або почмайстра і т. д. От, все найде ся якийсь викрут, щоби бути „dobrze zarisanym u władzy". А про се, що нас тикає ся, що поставило би нас на ноги, нїхто не знає, або дуже мало з учителїв, хиба оден від другого довідаєсь, коли з'їдуть ся на „першого" або на „кулку". Тай тому годї дивуватись, що нам не спішить ся за якоюсь там орґанїзациєю. А час би вже! Товариш А. Г. в ч. 90 „Дїла" годить ся на се, щоби справу орґанїзациї передати в руки нашому т-ву педаґоґічному. І дїйсно! Нїхто не є так до сего покликаний як т-во педаґоґічне. Се-ж під теперішню пору наша верховна, начальна власть. Нехай-же воно постоїть за нами як слїд, бо самі учителї розсїяні по ріжних закутинах нашого краю сему не дадуть ради. Єслиж т-во педаґоґічне не проявило доси своєї гадки в сім напрямі, то ми члени товариства повинні сего жадати, користаючи з відповідних постанов статута. Тому товариші учителї, кому на сім залежить, відносїть ся до т-ва (пл. Стрілецка ч.

6) карткою з допискою: Підписаний (-на) бажає скликання надзвичайних зборів в справі учит. орґанізації по постановам статута. Так, після моєї гадки повинні зробити всі члени т-ва, бо се приспішило би акцію. Тоді т-во знало би, що ся справа для нас дуже важна, що се в бажанем загалу і заняло би ся горячійше сим ніж до тепер. На такі збори мусїв би ставити ся кождий член а по можности і нечлен т-ва, а від філій делеґати, так щоб обширно мож о всім було поговорити. Товариші, що їм задля віддаленя годі буде приїхати, мали би вислати до розпорядимости зборів свої підписи, які можуть придатись для виготовленя меморияду і т. д. Збори мусїли-б відбутись таки у Львові, бо тут перебуває вся старшина т-ва а поїздки прим. до Станиславова були-б получені з трудностями. Що-до реченця скликаня зборів то годі сего відкладати аж до ферій, бо в часї ферій чимало учителїв відбуває військові вправи. (Замітки в тім напрямі одержали ми від більше пп. учителїв, і одну з них, найосновнійше мотивовану помістили вчера. — *Ред.*). Найлучше було-б з'їхатись або 2/6 (Боже тїло) або 5/6 (неділя). Тож не гаймо часу! Кождий учитель нехай жадає від т-ва скликаня зборів а поговоримо о всім. Передавайте сю вістку з уст до уст, нехай ніхто не останесь по заду! — *Е. Г.*

— **Надзвичайні загальні збори „Ризниці“ в Самборі**, що відбули ся вчера, скінчили ся фіяском для москвофілів. Поки одержимо точний звіт, подаємо начерк головного ходу зборів на основі вірогостойних інформацій. Дирекция товариства скликала збори, не поставивши на денний порядок ніяких конкретних внесень, бажаючи поперед з'орієнтувати ся на зборах, хто буде мати більшість. Позаяк між учасниками зборів москвофіли найшли ся помимо шаленої аґітації в значній меншости, управа товариства затаїла свої внесеня, а поставила лише питаня що-до того, хто має рішати про засновуване філій, хто має право приймати членів, і виступила з квестию що-до зміни статута взагалї. Над двома першими точками дискусия була менше цїкава, але при послїдній вибухла буча. Національні, а також о. Давидик зажадали виявленя постановлених дирекциєю внесень що-до зміни статута і зазначили, що управа товариства лише тому не виступила із своїм головним проєктом піднесеня уділу на 100 корон, бо видить, що перепала би з таким планом. Тепер розпочали москвофіли під проводом адв. Дудикевича шошку. Шеф москвофільскої амбасади в Коломиї назвивав ся з брутальною лайкою на цїлий народний табор, а коли се викликало між зібраними оправдані протести, предсїдатель о. Щавінський (парох Самбора, „рядний“ москвофіл) розвязав збори. Лайка д-ра Дудикевича обурила навіть супокійних і партийно індиферентних людий, бо москвофільский амбасадор в партийнім заслїпленю послугував ся висловами, запозиченими із словаря польских русиноїдних часописий і викрикав як бішений на „гайдамаків“, „оїчовиків“, „пайдократів“ і т. п., очивидно змагаючи нарочно до викликаня бучі і розвязаня зборів. Учасників явило ся понад 200, при чім москвофільский штаб навіз безліч письменних повновластий, хоч статут сего не допускає. Над важностию голосів дебатувала вибрана ad hoc скрутаційна комісия, однак не скінчила своєї дїяльности, бо між-тим збори розвязано. „Посрамленіе“ кацапщини і єї шефа амбасадора з Коломиї було повне і завдало рішучий удар москвофільскій кирини в „Ризниці“ та їх нечесним інтриґам і замислам.

— **Сокаль колись і нині.** Дня 4 мая с. р. о 9 годині рано відбуло ся посьвячене нового „штандара“ польского „Sokół-a“ а з тим і велике сьвято вокючої сокальскої Польонії. А прецїнь Сокаль се чисто руске місто, се місце, де козацтво за правду і волю бороло ся, де Хмельницкий на своїм воронім коні увивав ся і власними грудьми заступав страждаючий нарід від бутної навали, як і від дикої татарви. Подивіть ся однак нині, як виглядає той колишний руский Сокаль! Чи можна добачити межи нинїшним міщанством Сокаля слїд давних руских Сокальчан? Чи чують ся до вдячности за тілько пролитої в їх оборонї козачої крови? Нема почутя народного, а є за те повно ренеґацтва та хрунїства. Великим доказом сего рабства є хочби дозвіл радних-Русинів в тутешній радї громадскій на закупно „штандара“ за рускі гроші. „Штандар“ новий коштує, як подає п. Мохналь 500 кор. і то 300 кор. сам штандар, а 200 кор. додатки; все то є за гроші громади, отже і Русинів. Вправдї є ту радні Русини, але такі, що пожаль ся Боже. Ті радні не відважились навіть протестувати проти сеї ухвали. Але от в чім сук: Наші радні (Русини) боять ся, щоби їм не пропав побір дров з тутешного громадского лїса, і тому йдуть під руку польским шовінїстам,—бо иншої причини їх податливости годі найти. Та на самім голосованю не кінець. При „poświęceniu sztandaru“ ks. Gątkiewicz досадно напатнував Русинів, при чім не щадив він слів на нашу сокальску „Січ“ говорячи о нїй страшні річи, а навіть приписував „Січи“ неподеку силу, бо сказав: „Січ“ opiera się wszystkiemu i wszędzie, a nawet rządowi, przeto musi być rozwiązaną,(!) żeby z niej i śladu nie pozostało“. Заходить тепер питане, що належить робити, щоби запобічи злому? Нам здаєть ся, що першою гідною відповідию буде: не ихати пальцїв поміж двері, т. є., щоби жаден Русин не належав до „Sokoła“. Не бракує в Сокали руских товариств, до котрих кождий Русин повинен і має обовязок належати. В тих товариствах орґанїзувати ся так, щоби при надходячих виборах до ради громадскої вийшли люди сьвідомі і щирі Русини, як прим. тутешний руский сьвященик о. мітрат Левицкий та адвокат п. д-р Петрушевич, котрим' і порядні Поляки і Жиди не можуть нїчого закинути. А передовсім нехай більше не повтаряє ся практикований сокальскими міщанами звичай вимазуваня з пїсти виборчої свого кандидата а вписуваня на то місце кандидатів ворожих, як се було підчас послїдних виборів, де на місце о. пароха Чеховича поставили махери пропінатора (я сам навіть був сьвідком тих махеретв). Я є зовсім певний, що колиби до теперішних радних-Русинів додати таких, як о. Левицкий і п. д-р Петрушевич, то всї Русини в радї громадскій ожили би, а ks. Gątkiewicz не посьмів би так зухвало верещати на цїле горло про „гайдамацку Січ“, котра не допустила ся нїякої провини і є зовсім анальоґічним товариством до польского „Sokoła“. Тож всї разом борімо ся за наші права, зі словами нашого великого ґенія Тараса на устах, котрий сказав: „Боріте ся, поборете! Вам Бог помагає, За Вас сила, за Вас воля І правда сьвятая“. — *Л. Ковальчук.*

— **Відгомін війни.** З Ярослава доносять, що російску границю переходять заєдно дезертири з Росиї. Оногді привела жандармерия з Адамівки коло Сіняви пограничного вояка Розванцова, котрий утїк із станиці в Люхові. Розванцов оповідає, що з кождої станиці пограничної сторожі призначено по 4 людий на схід. Коли їх зібрало ся в Люхові 30 вояків, всї утекли до Галичини. Жонаті Жиди, покликані до війска, приходять до рабіна в Дикові і дають своїм жінкам розводові письма на случай, якби до року не вернули або не дали про себе з поля війни знаку житя. Минулої середи рабін в Дикові видав 70 таких розводових писем і то повторяє ся щодень. Також рабін в Сінявї видає щодень десятками такі розводи.

— **Подружє б. сьвяще ника.** Перед окружним судом в Хрудимі в Чехії відбув ся перед кількома днями цїкавий розводовий процес. Жінка одного лїкаря з тамошної околиці внесла жалобу о розвід з причини знущаня чоловіка над нею. Обоє подружили ся перед шести роками і мали 5-лїтну донечку. Обжалований заявив перед судом, що его подружє і так неважне, бо перед 26 роками він висьвятив ся на сьвященика (католицкого), отже не мав права женити ся. Коли виступив з католицкої церкви, студиював як протестант медицину і став лїкарем. Факт, що був передше католицким сьвященником, перед женячкою він затаїв. Позаяк із зізнань покликаних лїкарем сьвідків показало ся, що жінка знала про его минувшину а проте вийшла за него замуж, трибунал признав подружє неважним а походячу з него дитину неправесною.

— **Генрик Мартин Стенлї**, голосний подорожник по Африцї, про котрого смерть ми оногді донесли, уродив ся 1841 р. в Денвіди, в провінциї Уельс і був сином фармера. Властиве его ім'я є Джемс Ролянд (Rowland). В третім роцї житя віддано его до приюту для убогих, де перебув десять лїт. В 13-ім роцї житя вступив до корабельної служби в Н. Орлеанї і тут адоптував его купець Стенлї. В Америцї служив як добровільний охотник при армії сполучених полудневих держав і посьвятив ся відтак журналїстиці. Як дневникарский кореспондент подорожував по Малій Азиї і в роках 1867 і 8 товаришив англїйскій армії до Абесинії, де як кореспондент „New-York-Herald-a“ визначив ся докладними і скорими інформациями з поля війни. В 1869 р. перебував в Іспанії підчас повстаня карлістів і в Мадритї одержав від видавця „N. Y. Herald-a“ поручене відшукати подорожника Лївінстона, що вибрав ся в цїлях комерцияльних і наукових до середущої Африки і десь там пропав. Стенлї відбув наперед подорож по Перанї та Индиї а в 1871 р. удав ся до Африки. Подорож розпочав від Занзібару з великою ескортою туземців. По великих перешкодах і трудах добив ся в найдальшу глубину Африки, де в жовтни 1878 р. стрінув ся в Уїї над озером Танґанїка з Лївінстоном. Тоту подорож описав відтак в книжцї п. з. „Як я найшов Лївінстона“, котра викликала велику сензацию в цїлім сьвітї і належала довгий час до найбільше читаних книжок. В 1874 р. відбув другу подорож в глубину Африки, також в службі „N. Y. Herald-a“. Тота виправа належить до найнебезпечнїйших і найцїкавійших подорожий, які знає істория. Відтак вибирав ся Стенлї із всїми африканьскими експедиціями, чи то военними, чи специально для него з'орґанїзованими, а ті подорожі описав в книжках „Дві англїйскі виправи“, і „Крізь темні краї“. Відкритя і досьвіди, починені в Конґо, заставили Стенлїя заходитись у англїйского правительства, щоби заняло ся кольонїзациєю тої держави, богатої в природні богатства. Однак в Анґлії плани Стенлїя висьміяли а его описи Конґа уважали просто дневникарскими байками, так що Стенлї зреанґнував з анґлїйских капіталів а віддав ся на услуги бельґійского короля Леопольда. Цивілїзацию держави Конґо перевів спокійно і без розливу крови і аж супротив сьвітлих успіхів сполучили ся з ним анґлїйскі капіталїсти для визисканя богацтв африканьского краю. Послїдну подорож підприняв Стенлї в 1886 р. для відшуканя нїмецкого подорожника Еміна Паші, котрого по невичайних пригодах і борбах з дикунами віднайшов аж в 1888 р. Подробиці еї сензацийної виправи описав в книжцї „В глубинї Африки“. Вернувши до Анґлії, одержував богато відзнак, а від 1895 р. був через пять лїт членом парляменту в Льондонї, де послїдних кільканайцять лїт перебував постійно.

— **Японьска гуманність.** Кореспондент анґлїйского дневника „Daily Chronicle“ доносить з Токіо, що по битві під Кюлїенчен Японці похоронили з військовими почестями 1363 погибших Росиян. Ранені російскі бранці находять у японьских лазаретних урядників далеко лїпшу опіку, як у власних лїкарів. Бранцям оповіщено урядово, що їх хотять випустити на волю, однак вони заявили, що волять лишити ся, щоби помагати при доглиданю російских ранених. За ту поміч Японці платять їм. З особлившою шаною поводять ся Японці з російскими офіцирами, забраними до неволї, котрим не дають зовсім відчувати якихсь невигод. Відобрано їм лише всяке оружє а також слово чести, що не утечуть.

— **Виповнила приказ.** Пан начальник бюра був у лихім гуморі, що не покидав его й тоді, як він увійшов до бюра. Лихий гумор треба було конче на кімсь зігнати. Ось і став він гримати на „машинову панну“ то є панну, що пише на машинї, на що она покинула на его бюрку марки. Дївчина, котру вічне знущане шефа діймило до живого питав роздразнено: „Щож маю з тими марками зробити?“ Шеф: „Що хочеш, тільки, щоб мої очи їх більше не бачили“. Дївчина не много думаючи, поснимала марки і прилїпила їх на... шефову лисину. Відтак поклонила ся, та з словами: „Дякую за службу“, вийшла із бюра. Ціла отся істория склала ся в Америцї, а розповів еї звісний гуморист Марко Твен.

— **Дрібні вісти.** Конкурс на посаду нотаря в Болехові з реченцем до 20 с. м. розписала нотариальна палата в Перемишли. — В Ярославі застрілив ся 14-лїтний ученик IV кл. реальної школи Болеслав Сухоцкий з причини лихого поступу в науцї. — В Бориславі вибух оногді в нафтовім законі „Натан“, в глубинї 830 метрів, огонь і заподїяв шкоду на 20.000 К.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанїзуйте курси для анальфабетів!**

— **З Товмача.** Прошу всїх Вч. оо. Парохів, делеґатів і патріотів, котрі еще того не зробили, щоби безпроволочно прислали спис вибраних виборців до повітової ради в Товмачи (також по можности і сусїдів) з поданем їх характерности на руки Вир. о. А. Кадайского в Грушії п. Товмач. — *Повітова нар. орґанізация.*

— **Для Львовян.** Пригадуємо, що вечерниці — устроювані тов. „Академічна Громада“ відбудуть ся вже завтра (в суботу) в льокалї тов. Руска Бесїда. Комітет, що займає ся уряджением тих вечерниць докладає усїх стараня, щоб вечерниці ті вийшли як найкраще і щоб як найміліше записались в памяти усїх участниць і участників. В тій цїли приготовив комітет рїжні несподіванки, про які на разї може лиш під як найбільшим секретом довідатись у комітетових. Буфет як найлучше виносажений у власнім заряді. — Сподіваємось, що не найдеть ся нїхто такий, хто ощаджуючи собі приємности не прийшов-би на ті вечерниці, тим більше, що чистий дохід з тих вечерниць призначений на так гарну цїль, як збільшене фонду запомогового Академічної Громади. — Початок вечерниць о год. 8. Вступ 1 К від особи. Добровільні датки приймають з подякою.

— **З Львівского Бояна.** Дня 15 мая в неділю відограє „кружок оперовий“ львівского Бояна оперетку Артемовского „Запорожець за Дунаєм“. Музика військова 30 п. п. — Ціни місць: крісло І. ряд. 2 К, II. ряд., 1·50 сот., партер 80 сот., для учеників 40 сот. Початок точно о год. 6. Просить ся Вп. участників, щоби точно о означеній годинї зійшли ся, бо підчас представлени двері будуть замкнені. Білетів вчаснійше можна набувати в тов. „Боян“ ул. Трибунальска ч. 6 від год. 6—7 вечером.

— **Фестин на Високім Замку** в реставрацийнім огородї устроюють в четвер в день Вознесеня Христового по полудни львівский „Сокіл“ і Заряд „Рускої захоронки“. Програму забав, богату в новости, подамо з початком слїдуючого тижня.

— **Людовий фестин в Станиславові** відбуде ся в неділю дня 15 с. м. в Пасїчиньскім лїску, за галицким мостом, заходом тов. Руских женщин з рїжнородною програмою. Пригравати буде крім станиславівскої також селяньска музика з Вовчинця. Початок о год. 4-ій по полудни.

— **Ґімнастичне товариство „Руский Сокіл“ в Тернополи** устроює в дни 10 липня с. р. на дохід будови власного дому — в огородї мійскім великий народний фестин получений з фантовою льотериєю. З огляду на патріотичну цїль устроїти ся маючого фестину, осьміляємо ся отсим звернути до П. Т. з просьбою о надісланє фантів на нашу льотерию а рівночасно також просимо приєднувати дальші фанти в кружку ваших знакомих. Фанти надсилати належить під адресою „Руский Сокіл“ в Тернополи. Імена жертводавців оголосить ся в „Подільскім Голосї“. Сподіємо ся, що не відмовите нашому прошеню оставмо з поздоровленем сокільским — Гаразд! *Д-р Ізидор Голубович*, голова, *Ост. Пострунак*, справник, *Антін Гладишовский*, голова ком. фестин.

— **Заходом арт.-викладової секциї „Народного Дому“ в Коломиї** відбуде ся в неділю дня 15. с. м. 1904 відчит п. Івана Франчука п. з.: „Поезия азийских Індийців“. Початок точно о год. 7 вечером. Вступ безплатний.

— **Подяка.** В. П. Станислав гр. Сїмінський, зволив жертвувати 200 кор. на реставрацию церкви в Радаві, за котрий то щедрий дар маю честь іменем комітету церковного заявити на сім місци Великодушному Патронови наше щирорускє „Спасибі“. Просимо дуже Родимців не забувати на церков в Радаві, що находить ся в найбільшій нуждї. Ласкаві жертви приймає з подякою о. Йосиф Каранович парох в Цетулї п. Радава.

— **Вчерашне число „Дїла“** сконфіскувала ц. к. державна прокуратория. Видано другий наклад і розіслано.

— **З нинїшним числом „Дїла“** розсилаємо як додаток виказ жертв на будову театру.

Малий фейлєтон.

Франц Михайлів.

Сонет.

Із усїх сьвітів, які досї знаю
є найгарнїйший сьвіт думки людини,
Куди звичайно мій дух утїкає,
Коли його змучать безсонні години...

Із усїх сьвітів, які досї знаю,
є найгарнїйший сьвіт думки людини,
бо він міцнїйший над тугу безкраю,
над всї надземскі і земні твердині...

Він сьвяті правди мовби сонця ясні
родить у своїй найтихшій глубинї,
він творить сонця в великій сьвятинї,

де Бог, де щастє, любов пробуває,
він своїм сьвітлом будить, огрівае
безодні серця, земні і неясні..

30. IV.

„Мойого духа незглубима тише“...

Мойого духа незглубима тише,
в якій розпука, туга завмирає,
в якій на нічний сон мене колише
сум і ворота смерти отвирає —

чому ти гинеш немов гарні цьвіти
скоро лиш зимно й мороз на них вдарить,
чому від мене втїкаєш в засьнїти,
чому з тобою немож жити в парі?...

Я тан бажаю спочити на віки,
хочби у смерти обіймах холодних,
на тугу хочу вже раз знайти лїки —

я так бажаю сьвіт отсей покинуть,
де повно вбогих і повно голодних
і десь в кращину спокою полинуть...

30. IV.

В ночи.

Мов блїдий спомин знова йдеш до мене
по місячненька лучу срібнім, ясним
і в моє серце безсильне, студене
знова приносиш кохання нещасне.

Від тебе блески бють якісь лискучі,
перед тобою пітьма заникає,
коли до мене зі спокоєм йдучи
ти на хвилину знова повертаєш...

Але з тобою якийсь сум приходить,
забута мрія з тобою вертає
і в зимнім серцю знова тугу родить.

І давний спомин в душі вирина
і стає тихо недалеко мене
і серце в груди роздира' студене...

26. IV. 1904.

Сниться ся менї...

Що ніч козак якийсь кремезний менї сниться ся
мов Чорногора великий, а гордий,
що ніколи не впаде, ані не спідлить ся,
повний сили, спокою й для сьвіта погорди...

Повний сили, для сьвіта погорди й спокою
мині сниться ся що ночи великан могучий,
що безсильні народи поведе з собою
до волї, до щасти, в сьвіт вольний, блискучий...

З тов—а св. Петра. На річ тов—а св. Петра в місяци цьвітни зложили (в коронах): Андрей Гаврилів, Теодор Кобрин і Василь Гуменний по 1, проф. К. Лучаківский і учитель школи вищої в Тернополи п. Василь Тисяк по 2, парох Гумників о. Баєрский 1, церков в Гумниках 5, а громада Гумниска і Вербяни по 6, півець церк. з Поручина Ґнат Янчиньский 1, о. крил. Кордуба з Бережан 2, на руки дек. роздольского о. Строцкого зложили: о. Лукавецкий парох Жидачева 2, церков в Жидачеві 6, парох Івановець о. О. Левицкий 2, церков в Іванівцях 6, парох Сьвістильник о. Боднар 1, а від там. церкви 5, парох в Плугові віцедекан і відпоручник Тов-а о. К. Дудикевич 87, на котрі зложили: церкви в Сновичи, Чижові, Махнівцах і Торговї по 6, в Жукові, Кропивній, Ляцкім вел., Жуличах, Городилові, Ремизівцях, Шишколосах, Плугові, Белици і і Славній по 5, о. Савула з Сновича, о. Підсоньский з Белзця і п. Єлена Дудикевич з Плугова по 2, оо. Малиновский з Жукова, Дикон з Махновець, Стисловский з Ляцкого вел., Гаврисевич з Жулич, Нестор з Ремизовець, Дудикевич а Плугова і Гуляй зі Славної по 1. На руки о. Петрушевича з Холоєва: церкви мат. і доч. в Холоєві по 6, о. Петрушевич 2, а парохіяни 5, о. Й. Мартинець з Гніздичева від себе і парохіян 22, парох Дунаєва о. А. Танчаковский 66, на котрі зложили церкви: в Вербові, Добраничах, Кореличах, Краснопущи, Плетеничах, Рекшинї, Стриганцях, Стратинї і Фірлеєві по 6, в Білім і Клещівній по 5, в Нараєві 1, а о. А. Мийский з Клещівної 2.

(Конець буде.)

Памятайте на будову театру!

Переписка Адміністрациї.

Вп. Т. Че. в Хл. Тепер за цьвітень а не май. — Ф. Ва. в Ма. к. Га. Тепер цьвітень а не май, бо в лютім передплату не прислано. — І. Ма. в Св. Тепер лиш до кінця сїчня а не марта. — Ів. Сн. в Яв. Тепер по конець 2 кварталу. — Др. А. Го. в Чо. Тепер до кінця року все. — І. Ки. в Яр. За 2 квартал прийде нам ще 1 К.

Курс Львівский

з дня 13 н. ст. Мая 1904.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торгівлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Земв. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. п.	— —	— —
Земв. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	573 —	583 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. виьос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 70	102 40
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	102 30	103 —
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 30	100 —
Товариства кредит. 4% (I. емісії)	99 —	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 30	— —
„ „ 4% льос. в 56 м.	99 30	100 40
Облігації за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. з.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 80	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	101 80	102 50
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 80	100 50
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 —	97 70
„ „ 4½% 4-ої емісії.	101 80	— —
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	78 —	84 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублів срібних	251 50	253 50
100 Рублів паперових	252 —	254 —
100 марок німецких	117 —	117 50

Надіслане.

Мужчина в середнім віці, на вигіднім становищи, оженить ся із старшою, інтеліґентною і образованою панною або вдовою. Ласкаві зголошення просить ся надсилати під „Козак“ poste restante Нижанковичі. 356 1—1

АДВОКАТ

Др. Андрій Чайковский

приїме зараз рутинованого конціпієнта до своєї канцелярії в Сколім. — Оферти письменно. 354 1—1

Спеціяліст недуг внутрішних

Д-р Евгеній Озаркевич

ординує **постійно** у Львові ул. Корнякітів ч. 1 II. поверх Народний Дім. 609

Др МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клініки львівского університету б. лікар клініки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 по-
314 полудни **ул. Академична ч. 26.** 1 27

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

299 16—19

Для вигоди

Вновь. приїзжим видаю в окремім льокалю обіди з 3 страв: росіл або зупа, печеня з яриною і леґуміна, в піст риба за 40 кр., — або з 4 страв: росіл або зупа, штука мяса, печеня з яриною і леґуміна за 60 кр. Для тих, що задержують ся лише в день, безплатна гардероба. Вина на бочки і бутельки найліпших якостий по найнизших цінах.

Рускі списи страв лежать до розпорядимости.

НАФТУЛА ТЕПФЕР

79 ул. Трибунальска ч. 12.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4:85

Ученик УП. кл. ґімн. глядить лекції на село. Зголошення: A. B. poste restante Гологори. 327 3—4

До заміни вельми догідна і добра парохія Саранчуки дек. підгаєцкого, пов. бережанського, за відповідну парохію, в котрій не лучають ся частіогні — *Ом. Король*, парох, п. Потуторн. 358 1—2

МАТЕРАЦИ чисто волосінні по зр. 14, 16, 18, 20, 22, 24 до 32. Матераци з морскої трави по зр. 6·50, 7, 8 до 10 зр. Матераци спружинові, сінники, подушки, пішви, простирала і т. п. найбільший вибір в спеціяльній робітни коцдер і матераців Иосифа Шустера, Львів ул. Коперника ч. 5. 287 10—10

Знаменитий МІД

десеровий лічничий, з власної пасіки, припоручуваний лїкарями, за 6 кор. 5 кґр. вже з пересилкою; **медова вода**, природне а найліпше средство на вигляд шкіри [робить ніжною і відмолоджує]. Безплатно брошурка д-ра Цесельского о меді. Варто прочитати. Жадайте: **КОРЕНЕВИЧ**, емер. народний 346 учитель *в Івальчанах*. 2—20

Оголошенє.

Комітет парохіальний в Дроговижи жидачівского повіта подає до відомости, що дня 31 мая того року о годині 1 в полудни відбуде ся на приходстві в Дроговижи ліцитация на побудованє нового дому для пароха. Плянн і кошторис можна переглянути в Уряді парох. Зголошенн письменні приймають ся.

Дроговиж 10/5 1904.

Александер Юрик парох.

350 2—3

Одинокий у нас:

„Підручник Історії рускої літератури“,

конечно потрібний при всяких іспитах, для самообразованя і плеканя нашої свідомости; висилає:

Застирець, Львів, Длуґоша 21 по I К.

Три примірники 2 К. По книгарнях дороже. „Відповідь“ 338 критикам даром. 2 4

Найкрасші рожі

шимові по 40 і 50 кр. Флянци ярин і цьвітів найдешевше. Китиці і декораці поручає

Шмідт, Станиславів

Галицка 84. 345 2—4

М. НАС

у Львові, Шпитальна ч. 28

поручає свій великий вибір всякого рода поїздів нових і переїджених, а також дрібну продаж повозових додатків, приймає старі повози до заміни або купує їх за готівку, приймає також замовленя до вінчань на елеґантні повози з білими кіньми, походячими з цісарскої стаднини по умірковання цінах. Глядає також пари елеґантних містових коний однакової масти в цїні около 1400 К.

К. М. НАС, *Львів, Шпитальна ч. 28.* 347 3—3

Александер Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК

французької мови

Часть I.

Апробований для всіх середних женьских шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишли.

Вже вийшов

II. випуск **„Практичних проповідей до руского народа“**. Сьм II. випуск стоїть з почтою 2 кор., а хто з Всч. Отців зложить тепер 3 кор., той одержить II. випуск, а відтак в своїм часі і III. без жадної доплати. Зі взгляду на се, що цїлий наклад є лише в 1000 примірниках, прошу з замовленями спішити. В III. випуску будуть поміщені самі случайні проповіди. — *О. М. Кінаш*, арх сотрудник у Львові пл. сьв. Юра ч. 5. 301 9—10

Миколи Лисенка

портрет

Ювилейне видане

артистично виконане

за 50 сот.

замовляти можна

в ТОВАРИСТВІ

ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ

Львів, Ринок ч. 34.

На пересилку долучити треба 23 сот.

37 9—9

Рух желїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

	Приходять до Львова:
З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополи	3·25.
„ „ на Підзамче	3·04.
„ Рави рускої	6.46.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Сталиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Рашева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белзця	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

з Любіня вел. 1·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

	Відходять зі Львова:
До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белзця	9·30.
„ Тернополя	10·35.
„ „ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Стрия	3·05 11·05*.
„ Рашева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави рускої	7·05*.
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·15 передполуднем 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені вывіздкою (*), поспішні поїзди **тестим друком.** — В місті продає ся звичайні білєти в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформаций уділяє і продає всякі білєти та розклади їзди інфор. бюро п. к. держ. желїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудня а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Лінія Кунарда

з Трієсту до Америки.

Відходять найліпші і найбезпечнійші пароплави

14 мая 1904 „Панонія“

28 мая 1904 „Ультонія“ 333 2—5

Уповажнене ц. к. правительством заступництво **Кунарда** для Галичини. Львів ул. Браєрівска 6.

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам,** згляднo **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дїтий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший віддїл, *обезпеченє рент,* заменнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, згляднo б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна виплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* згляднo *14-дневу проволоку* до виплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потручаня;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільненє від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошта друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих писем Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

В теперішнім сезоні, коли кождий господар потрібує сїчкарні і плуга, звертаємо увагу Всч. Господарів, що **найліпші тревалі, випробовані і самими господарями захвалювані, а до того дуже дешеві**

СЇЧКАРНІ і ПЛУГИ КОВАЛЬСКІ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львів, Ринок 36

а іменно:

Сїчкарні ССХ	двоножові з 1 колесом	по кор.	54·00
„ **ТН**	трипожеві з 2 колесами	по кор.	56.00
„ **ТН**	чотироножеві 2 колесами	по кор.	59.00
Плуги ковальскі	з колїсницею	по кор.	32.00

УВАГА: Платячі сейчас готівкою за сїчкарні дістають ще 5 % опусту. Плуги продають ся лише за готівку без опусту. 453

Фортепян короткий, в комісї, дешево продам. Академічна ч. 8, офіцина. 62 1—1

Замкненє рахунків

Спілки ощадности і позичок в Перегиньску за рік 1903. Члени: прибуло 227, убуло 3, стан з кінцем року 658. Уділи: 6.259 Кор. Стан чинний: 42.799 К 7 сот. Стан довжний: 41.392 К 6 сот. Фонд резервовий: 2.035 К 62 сот. Чистий зиск: 807·01. Оборот касовий: 112.398 К 24 сот.

Лев Кунцак, настоятель заряду і півець церковний.

Юрий Максимець, касиер і півець церковний. 355 1—1

КОМАР

двотиждневник гумористично-сатиричний.

Одинокий гумористичний ілюстрований орґан на Русн. Видає і за редакцию одвічає: *Іван Кунцевич.*

Цїлорічна передплата 4 зр., на пів року 2 зр., чвертьрічно 1 зр. Редакция і Адміністрация: *Львів, ул. Собіщина ч. 3.*

Позір! — Новість!

Чистий дохід призначений на будову дому „Сокола“!

З моноґрамом Сокола візитівка по 6 сот., 100 штук 5 К.

Портрет Лисенка по 50 сот., в оправі по 2 К.

Брошки	з гербом Руси	по 0·60 к
Шпильки	„ „	„ 0·50 „
Спінки пара	„ „	„ 0·90 „
Дармовіс	„ „	„ 0·40 „
Пушки на тютюн або папіроси	з гербом Руси	„ 2·50 „
Мошонки на гроші	„	„ 2·00 „
„ „	„менші„	„ 1·10 „
Шпильки емаліовані з моноґрамом „Сокола“		„ 0·40 „
Притискачі з Шевченком, Котляревским і т.д.		„ 0·80 „
Льоси сант. льотерії Сокола (переписні листкі 10 родів) по		„ 0·25 „
Облїґациї на будову дому Сокола		„ 10·— „

Набувати можна в Соколї у д. Д. Кучики, справника.

Льоси набувати можна в Соколї, в „Народній Торговлї“, „Труд“ у Ад. Рапца Львів, ринок ч. 11.

„Le Délice“ Циґаретові тутки Циґаретові паперці 181

Дістанесь у всїх трафіках. — Головний склад: Wien I., Predigergasse 5.

При закупні товарів просимо поминувати ся на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черняньского. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 97. **Львів, Субота 1 (14) Мая 1904.** **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзамешнитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрации „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередними застереженим. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 30 с. за стрічку.

З нагоди напастий на Гуцульщину.

(З краю.)

Кождий, хто читав алярмуючі телеґрами в польских часописях і зіставив все те з висьвітленєм справи в „Ділї", мусїв мимоволї запитатись, що та вся скажена нагінка польской преси має означати, до чого то стремить. Викликали сю нагінку і місцеві відносини і загальні причини, що мають своє жерело в домінуючім тепер вшехпольскім напрямі польской політики.

Що-до перших то наша Гуцульщина від яких 50 лїт автономічної ери представляла вельми користний і податливий терен для експльоатациї і легкої наживи всяким темним індівідуам. Богато людиїв там весело жило і наживалось, а Гуцул тимчасом нидїв морально і материяльно. Свобідний і щедро від природи вивінований верховинець, що жив тільки з природою і крім своїх лїсів, полонин та овечок нїчого більше і знати не хотїв і жури не мав, зістав покликаний нараз до дїяльної участи в житю публичнім і політичнім і нїяк не зміг вйзнатись у зміненім порядку річий, а повести его і просьвітити не було кому. До недавного часу переважна часть сьвященників в гуцульских горах, се були самі старі, вікові люди, що своїми думками жили ще в часах з перед 1848 р. а другі з часів т. зв. паньского попівства 60 і 70 років, що за головну задачу свого громадяньского житя вважали задаване шику і гостинні забави а инші були байдужні до всего. Одиниці-ж нечисленні рускої сьвітскої інтелїґенциї жили знов зовсїм на лад польскої і сторонили від народу. Гуцула осьвідомити не було кому а вже-ж найменче сего може жадати від польскої інтелїґенциї, що живе серед рускаго народу [1]).

Не дивно, що при такому стані річий — темний Гуцул не мав понятя не тілько про вагу виборів але і про вагу своїх горожанських прав; він взагалї ледви чи знав, чи ще мав які права чи ні, і при всїх виборах голосував по приказу пана писара і старости. У всїм здав ся на своїх дорадників Жидів і, як любить говорити, на „панів", і ті ему вже право робили як уміли і хотїли... А таких панків охочих до проводу темному гуцулови в горах нїколи не бракло. Они ему і писарували і війтували і засїдали за него в радї „повятовій" і касірували, но і робили вибори, а через те і йшли в гору і тїшились всеоборонним покровом тих, для котрих робили вибори. Що серед таких відносин є отверте поле для всяких незаконних махінацій і промислових операцій, злишно і говорити. Вистане заглянути до судових актів в процесах денких панів писарів, касірів і війтів-хрунїв, а побачить ся цїлий ряд чорних картин галицкої автономії і депрявациї. І то чим богатша громада, тим більше там добирались темні сили. Перед веде Жабе зі своїм славним війтом Попівчуком. Жабівскі процеси і фінансова господарка мають славу на цїлу Галичину, але не лїпше було і в других громадах. Згадати хочби за громаду Ясенїв, де перед роками війтував пан віцемаршалок косівского „повяту" і повновласник руского товариства експльоатациї лїсів і заразом репрезентант двірского обшару в Ясеневі. Він то в процесах з двірским обшаром о забиране і нищенє кльоцами громадских ґрунтів ставав в судї рівночасно яко заступник обшару і з війтівского титулу яко повновласник громади. Розуміесь громада програвала і платила кошти і заплатила їх протягом пару лїт звиж 12 тисяч золотих, а з позичковой каси громадскої не тілько, що і спїду не стало з пару тисячів, але пан віцемаршалок виступив ще до каси зі своїми претенсиями і доперва по довгих трудах і заходах, що роки тревали, удало ся громадї позбутись того пана, так що забрав ся і з війтівства і віцемаршалківства. Подібних справ було но мало і в инших громадах, а кілько при тім нахабне гайворонє розграбило громадского добра!... Сума вийшла би на сотки тисячів. Система рабункова зі сторони всяких лихварских шивок (павуків) тяжила і на справах приватних. Гуцул не розумів ся анї на праві, анї на береженю прав своєї власности, то і не диво, що нераз зі своєю справою виходив з процесів ще дурнїйшим, нїж перед тим. Така господарка тревала цїлі десятки лїт, богато „темних" екзистенциї жило в горах і розживалось, і все те і богато инших справ уходило безкарно, бо се-ж були головні махери виборчі і головна підпора сполечної ерархії, сильні ей покровом, то і права на них не легко було добитись, бо і в Гуцульщинї, хоч нїби на горах, то всеж „Бог високо а цїсар далеко". Захожі культуртреґери „ґаздували" свобідно в гуцульских горах і несли тої „культури" не мало. А ті, що чванить ся все „вижшосцьон" своєї культури, уважали їх не без рацнї а огляду на політичні услуги за „піонеруф народовей ідеї на далеких крєсах". Як зачала культура до темного гуцула добиратись і з корчми і зі всїх боків, то неминуло і 50 лїт а Гуцул очутив ся і без полонин і без овечок, знидїлим жебраком. „Культурна" робота йшла всїма дорогами а скінчилась на сифілїсї, від коли в горах з чужими робітниками зачали копати за нафтою. Як там Гуцул живе, мало хто журив ся. Головна річ, що був темний, нїчо не знав і слухняний — тож все було в порядку. Забезпечені були всї вибори, хоч най там не знати яка невидана експеленция кандидув — могла бути родом і з лїсів Африки... а в Косові все ві були би вибрали. Тримались при виборах лишень декотрі підгірскі села: Москалївка, Кути, Кобаки і Яворів, а арештою вся прочая Гуцулія як один, голосували як пан староста розпорядив а писарі і жандарми наказали.

Вправдї змінилось дещо, прийшли і нові люди в Косівщину. Так в Жабю заложено суд, був там з першу начальником суду чоловік взаконя, Конистаньский, тож не диво, що плакали, коли его не стало. Тепер в Жабю не знайдеш Русина ні в судї, ні в урядї податковім, але за те тепер вже і там обходить ся всякі „рочнїце" повстання і має будуватись вже косцюлок щось для 18 латинських душ, тілько що грошї на него не дає богата фундация скарбківска, а збирають з тих деголок, що їх кондуктори (!) розпродували подорожним в зелїзничих поїздах і з тих крейцарів, що відтяли гуцулам з дивного зарібку при сплавах (!). Косцюлок вже був би може і станув, та нещасте хотїло, що щось 60 зл. пропало десь так таки межи своїми патріотами. Змінились правда і декотрі люди в управі повіту, але се зміна осіб не системи. Місце давнїйшої клїки заняла тепер в повітї фамілія з твердорусскою декорациєю про людске око — і все по старому. От приміром погоріли Кути — завязав ся комітет з видніїших людий і християн і жидів без різницї. Зажадав він лїсти податкуючих і що нараз показалось? що щось 200 обовязаних не платить податку; не було на лїстї, годї і платити. При тім варто замітити, що се була як-раз ся вірна когорта, що щиро списувалась при всяких виборах. Запомогу погорільцам розділено щедро, бо дістали і такі, що зовсїм не погоріли, бо їх доми в инший зовсїм сторонї міста і хиба тілько понесли шкоди, що дивились на огонь. Правда їх комітет не пропонував, але за те они були добре записані на лїстї головного махера від виборів, — жандарма вахмайстра Веза. (До слова кажучи той жандарм списував ся незле і при послїдних подїях. — *Ред.*)

Та повіяло і по гуцульскій верховинї новим духом і сонний Гуцул протер очи. Став наш народ закладати „Січи"; горнутись до них. Січовий рух огорнув і наших Гуцулів, хоч як дотепер тяжких до всякої народнокультурної роботи [2]). У Гуцулів, що вже їх дехто мав за пропащих, ожив нараз дух. Гуцул, що дотепер тілько знав забаву і розраду у корчмі при пиятицї, зачав нараз шукати забави в „Січах" і став в них орґанізуватись, а з тим пробудилось у него почутє своєї моральної вартости і чести. По тяжкій школї автономічного житя, побитий всїлякими злиднями зачав думати над своїм моральним і материяльним піддвигненєм з тяжкого занепаду. І хто знає, чи „Січи" не будуть першим почином і підвалиною грядучого гуцульского відродженя.

Та той відрадний проявь не міг подобатись тим, що розширались і паношились на Гуцульщинї, і затревожив темних духів опікунчих гуцульского царства. Переразили ся его і читателї „Галичанина", бо Січи нагадують пародови его минувшину козацку, его історию і лучать ся з іменем ненавистної України, що їм на перекір раз під землю не хочесь запасти, а деж тогди причіпити у народа „историческія начала" — тож „Галичанин" став писати „про броженіе умовъ" въ нашей Гуцульщинѣ. Жах найшов і на

[1]) Правда, польский публицист Вартошевич дорікаючи протестантам-Нїмцям, з нагоди, що відтягнулись від „урочистосці" Грунвальдских проголосив в Слові польскім засаду: żądamy od tych, którzy pośrod nas żyją, z nami nasz chleb jedzą, by nas szanowali i i czuli razem z nami — але ся теза у наших сусїдів инакше виглядає в приміненю до їх народу, а инакше у відносинах до другого. Сего они вимагають для себе від Русинів і Нїмців — і не браку наших Русинисків, що живучи на заході усердно і старають ся — забуваючи на свою рускість — czuć razem i trudzić się dla ojczyzny, тілько ся теза до польскої інтелїґенциї у відносинах до рускаго народу не сьміє мати приміненя, бо инакше була би чиста „зрада народова" — противно Поляк інтелїґент після приказу патріотичної моралї має відноситись до народу, серед котрого живе, з погордою до него і до его мови і вимагати від него przyjęcia się і służenia народовій ідеї і інтересам народовим — з котрими нераз лучить ся власні користи, як се показує історія посла Валевского і других его товаришів по промислї. Правда, се велика суперечність в етичних понятях, але рїжниця та лежить вже в етичних поглядах суспільности вихованої в своїй аристократичній літературі, а суспільности вихованої духом вселюдскої сьвітової і питомої демократичної літератури. Тож і не дивота, що польский брат зовсїм чого иншого жадає від нас для себе, а знов зовсїм инакше понимає свій обовязок супротив нас.

[2]) Сей так відрадний січовий рух у нашого селянъства доказує найлучше, що значить відповідно зорґанізована і ему близька народна інституция і як морально може вплинути на народ і піднести его моральну силу та почутє людскої гідности. Се вельми радісний обяв і бажати-б тілько, щоб наші Січи множились і росли, вільні від посторонних впливів а буде з сего хосен і для церкви і народу. (Се писано ще перед розвязанем „Січий", котрим указ старостиньский завдав перед кількома днями рїшучий удар. — *Ред.*).

---

3)

Антін Чехов.

Скрипка Ротшильда.

З росийского переклав

О. П—к.

(Докінченє.)

Яків походив по виногні, потім пішов краєм міста, куди очи несуть, а дїти кричали: „Бронза йде, Бронза йде"! А ось і ріка. Тут літали птиці і квакали кавки. Сонце сильно пришікало, а вода так миготїла, що аж очи разило. Яків перейшов по стежцї вздовж берега і бачив, як з води вийшла повна червонолиця дама і подумав про неї: „Бач, яка видра! „Недалеко хлопцї ловили на мясо раків, побачивши його вони почали кричати злобно Бронза! Бронза! А ось широка стара верба з величезним дуплом а на нїй воронячі гнїзда. І нараз в памяти Якова як живий, виріс хлопчик з ясним волосєм і верба, про яку говорила Марта. Так, се та сама верба — зелена, тиха, понура... Як вона постаріла ся, бідна!

Він усївся під нею і почав згадувати. На тім березї, де тепер луг, в ту пору стояв великий, березовий лїс, а на тій онтам лисій горі, що видиїть ся на горизонтї, синїв тодї старезний сосновий бір. По рїцї плавали барки. А тепер скрізь рівно і гладко, і на тім березї стоїть тілько одна береза, молоденька й стрійна, як панна, а на рїцї тілько гуси та качки і навіть не слїдно, аби колись тут плавали барки. Здаєть ся проти давнїщого, що навіть гусий стало менше. Яків примкнув очи і в уяві його одно назустріч другому понесли ся величезні стада білих гусий.

Він не міг понятя, як се стало ся так, що за останних сорок чи пятьдесять років свого житя, він анї разу не був на рїцї, а коли може й був, то не звернув на неї уваги. Аджеж се ріка не аби яка! на нїй можна би завести ловлю риби, а рибу продати купцям, урядникам і ресторатором на станції а потім зложити грошї у банк. Можна би було плавати у човнї від одної оселї до другої і грати на скрипцї а люди усякого стану платили би грошї; можна би було попрубувати знов пустити барки — се лучше, як робити трумни; в кінци можна би було розвести гусий, різати і зимою відсилати у Москву і за один пух незбирало-б ся за рік з десять рублїв. Та він прогайнував час, і нїчо з того не зробив. Які страти! Ах, які страти! А колиб так усе разом — і рибу ловити і на скрипцї грати, і пускати порони і пускати гусий, то який би се був капітал! Але нїчо з того не було навіть у снї, житє минуло без користи, без вїлких радощів, пропало на галай-балай, і за них табаки не варта; перед ним не зістало ся уже нїчого, а поглинеш взад — там вїчого, крім страти, і таких страшних, що аж дрож бере. І чому чоловік не може так жити, аби не було тих страт? На що зрубали березовий і сосновий бір? На віщо даром лежить вигін? Чому люди завсїди роблять то, що непотрібне? По що Яків цїле своє житє лаяв ся, ричав, кидав ся з кулаками, обиджував свою жінку, і, на якого біса він тільки — настрашив і зневажив Жида? Чому взагалї люди перешкаджують жити один другому? Аджеж з сего виходять страшні страти! Колиб не було ненависти і гнїву, то люди мали би один від другого величезну користь.

Вечером і нічю мавчив йому хлопчик, верба, риби, гуси і Марта, подібна з профілю на птицю, який хоче ся пити, і бліде, нужденне лице Ротшильда, і рїжні морди налїтали з усїх сторін і бормотїли про страти. Він перекидував ся з боку на бік і зо пять разів ставав з постелї, аби пограти на скрипцї.

Рано він через силу підняв ся і пігнав до шпиталю. Той самий Максим Николаїч приказав йому прикладати до голови холодний оклад, дав порошки, і з виразу його лиця і з тону Яків зрозумів, що річ стоїть лихо і що уже нїякими порошками не поможеш. Ідучи потім до дому він думав, що від смерти буде тілько сама користь: не треба анї їсти, анї пити, анї платити податків, анї зневажати людий, а що чоловік лежить у могилї не один рік, а сотки тисячі лїт, то коли счислити, користь покаже ся величезною. З житя чоловіка — є страта, а зі смерти користь. Комбінация ся, очивидно справедлива, але усе таки гірка і по що на сьвітї такий дивний порядок, що житє, яке даєть ся чоловікови тілько один раз, переходить безкорисно?

Не жаль йому було умирати, але як тілько дома побачив скрипку, у него стиснуло ся серце і стало жаль. Скрипки не можна забрати зі собою до могили і тепер вона зістане ся сиротою, і з нею станеть ся то само, що з березовим і сосновим бором. Усе на тім сьвітї пропадало і буде пропадати. Яків вийшов з хати і сїв на порозї, притискаючи до грудий скрипку. Думаючи про пропаще, повне страт житє, він заграв, сам не знаючи що, але вийшло жалібно і зворушуючо і сльози потекли йому по лици. І чим сильнїйше він думав, тим сумнїйше вигравала скрипка.

Скрипнула клямка раз і другий і в фіртцї показав ся Ротшильд. Він перейшов сьміло через половину двора, але зобачивши Якова, нараз станув, весь найжив ся і мабуть зі страху почав робити руками такі знаки, начеб хотїв показати на пальцях, котра тепер година.

— Підійди близше, не бій ся — сказав ласкаво Яків.

Глядачи недовірчиво і зі страхом, Ротшильд почав підходити і зупинив ся перед ним на снїжень.

— А ви, будь ласка, не бийте мене! — сказав нїн присїдаючи. Мене Мойсей Ілїч знова післали. Не бій ся, кажуть, піди опять до Якова і скажи, що без них нїяк не можливо. В середу весїле... Так!.. Пан Шаповалів видають дочку за гарного чоловіка... І весїле буде богате, і у—у! — добавив Жид і прижмурив одно око.

— Не можу... — проговорив Яків, тяжко дишучи. Нездужаю, брате.

І знов заграв і сльози бризнули з очий на скрипку. Ротшильд слухав уважно, стануши до нього боком і зложивши на в хрест руки. Перестрашений, недовірчивий вираз на його лици, перемінив ся звільна на сумний страдаючий, він повів довкола очима, начеб дізнаваз мучачого одушевленя і проговорив: „Ваххх!..." І сльози помало потекли по його щоках і закапали на зелений сурдут.

І потім цїлий день Яків лежав і тужив. Коли вечером сьвященник сповідаючи, спитав його, чи не пригадує він собі якого-небудь особлившого гріха, то він, напружуючи слабіючу память, пригадав знов нещасне лице Марти і розпучливий крик Жида, котрого якусив пес, і сказав ледви чутно:

— Скрипку віддайте Ротшильдови.

— Добре, — відповів сьвященник.

І тепер у містї усї питають: відкіля взяла ся у Ротшильда така гарна скрипка. Купив він її, чи украв, або може попала ся до нього в застав. Він уже покинув флет і грав тепер тілько на скрипцї. З під смичка у нього лють ся такі самі жалісні звуки, як давнїйше з флета, але коли він старает ся повторити то, що грав Яків, сидячи на порозї, то у нього виходить щось так сумне і скорбне, що слухаючі плачуть і сам він під кінець обводить довкола очима і говорить „Ваххх!..." І ся нова пісня так подобала ся у містї, що Ротшильда запрошують до себе, один перед другим, купцї і урядники і заставляють грати їй по десять разів.

Блюзки, Гальки, Боа, Жаботи, Вельоники, Ковнірі, Славні рукавички „Діяна" поручає найдешевше християньска фірма **Фердинанд Літлєр (Güttler)** Львів, пл. Галицка 3. 605

культуртреґерів і піонерів польскої реставраційної ідеї на кресах. А нуж Гуцул зорґанізованнись в „Січах“ і виробить у себе моральну силу, відкриє в собі образ і подобіє Боже, почує свою народиу честь і завдасе дли неї пошани, зачне в додатку розуміти свої горожаньскі права, а ще і стане в своїм селї дивитись на пальці і не схоче по приказу голосувати при виборах. А на домір всего виступить з кличем: „не одним шуміть, а другим поклони бить, а всїм під Богом треба жить“, то що тогдї станесь з будовою Польщі на кресах і зі всякими виборами? Готова ще не вийти з виборів жадна експелленция, а тогди пропаде позиция і кредит у горі, коли межи Гуцулами не стане хруиївской опори.. Отже се то місцеве жерело доношений до польских ґазет на темат „Huculi się burzą i zaczynają dyszeć hajdamactwem“ та жерело й причина заходів повітових матадорів, щоби всїликими репресаліями залякати Гуцулів, „den Bauer mürbe machen“ і наглядно показати ему, що він мае бути рабом, погноєм для польского Піємонту. Що сї змаганя матадорів до здавлення і стерировованя мають пійти без огляду на горожаньску свободу і закон, то байка, cel oświęca środki a ще такі високі цїли, як budowa ojczyzny i wybór ekscelencyi. Тож не диво, що писали і алярмували, а може тілько лиш і чекали на заяви вшехпольских редакторів від „Słowa“ і „Wieku“, щоби слати що раз то більші пожи. На кождім несовісніім спекулянтї і банкрутї шкіра дрожить, коли его кредит загрожений і ту було також таке „Voraneerzittern der Haut“ банкрутуючих політиків.

А вшехпольскі редактори мали знов свої причини до нагінки і їх також висьвітлимо. Они мусять, річ певна, спішити на поміч „swoim działaczom“, но їм ходило ще о що иншого. Від коли дібрались до „Słowa polskiego“, так і в одно будить „narodową energią“, що та енергія їх суспільність а головно молодїж аж розпирае. За ними пішли і иниі шовінїзмом підшиті редактори, бож годї датись здиспасувати чи вшередити. А треба знати, що буджене тої енергії вже не від ниї ведесь, хоч може не так інтенсивно як послїдними роками. Не знайдете на всїй Мазурщинї місцевости, деби дїтвора вивчена після найновійшої недаґоґічної системи не висьпівала: „Hej ostre kosy nasze, wystarczą na krótkie moskiewskie pałasze“ — або: „wyprawim Moskalom weselisko krwawe“, а декуди то і урядкують воєнні забави в moskala, що все кінчить ся pobiciem moskali i zabraniem moskiewskich harmat. За тілько лїт такого narodowego wychowania тої енергії вже не трохи назбиралось і не диво про те, що мазур такий енергічний. Коли Стояловскій свого часу ту енергію зібрав на свій лад, тогди мазур бив 1898 р. при виборах паньских lisoniów а в р. 1898, не маючи вже як, вкладував свою енергію на Жидах при розрухах жидівских; треба було конче ту енергію відвернути і кудась їй дати розбігнутись. Пани редактори будять і будять ту енергію і набиралось ей вже тілько, що, як писало „Słowo polskie:“ „ naród rwie się do czynu“ а ту никуди їй розбігнутись. До Прусака не приступити з нею, бо сей іде з жостокою безвзглядностию, до Росиї, хоч як деякого з вшехпольских політиків і кортїли би всякі комбінациї під теперішну хвилю, якось нема відваги. Зістав ся ще один ворог ойскуzну: Русин і то найстрашнїйший, бо не хоче почуватись анї до politycznej і duchowej jedności, анї ему в голові zmartwychwstanie ojczyzny і що найгірше на перекір вшехпольским редакторам живе і розвиваєсь, помимо такого однодушного ігнорованя его духового житя і доробку зі сторони польскої преси. Живе їй на перекір і коле ей тим в очи, а ту на нїм ще треба відбити те, со nam Prusak zabiera[3]) — бо того вимагае „zdrowy egoizm narodowy — lew przecież nie możliwy bez pazurów“, говорячи терміном Słowa pol. Ті мазурі вже і не трохи понаратали, час би з ними на виправу за добичею. На Русина, як на слабшого не треба би і великої відваги вшехпольским редакторам і патріотам з під їх стягу — а ще так відважно і сьміло би йшлось під охороною австрийских баґнетів! Та щоби той animusz wojenny все w pogotowiu удержати, потреба вшехпольским редакторам конче свою публику утримати в хоробливім настрою ненависти до Русинів і треба конче русского мужика і его провідників предетавити їй кровожадними гайдамаками. А тут як на біду Русин свое робить і нїкого не займае, а так би їм хотїлось якось его спровокувати і мати причину кинутись на нього і убити дві мухи нараз: перше під'юдити свою суспільність, а друге мати притоку репресаліями здавити за одним замахом цїлий народний рух в Галичинї яко ворожий „дли суспільного ладу, краю і держави“. Тож чіпаєсь чого небудь, леда дрібнички, обстьобнуєсь телеґрами і вормить ся ними свою читаючу публику — другі ґазети передруковують, но і ворожий настрій і гецa утримані, бо шовінїстичні польскі редакциї не мають того почутя совісности, щоб загодїяну кривду направити і лож відкликати. От се є жерело тих останних ґвалтуючих телеґрамів — се та розбишацка мораль вшехпольскої преси, і коли она мала відвагу таку безличну лож подати своїй читаючій публицї, то лишень доказує, до якого духового занепаду і безкритичности довела она ей, коли она се читае і в се вірить. Я свято переконаний, що більша часть телеґрамів „Słowa polskiego“ і Wieku nowego“ не надана анї в Кутах, анї в Жабю, анї в Косові, а тілько сфабрикована в редакциї і то на взір телеґрамів про мазурскі розрухи в р. 1898 р. Свідчить про се не тілько баламутний стиль і суперечність, але і спосіб предетавленя видуманих розрухів. Вшехпольским редакторам, що не знають успособленя нашого Гуцула анї его думок, бо его не знають а знають лишень его поневірати, здаєсь, що наш мужик мусить так само забиратись до такого дїла, як мазур, а тимчасом се зовсїм не правда, бо характер нашого народу инший. Якби так був мазур на місци Гуцула і ви панове так з ним поступали як з Гуцулом, то певно може би не обійшлось без розрухів, але наш загал народу мае велику силу моральну у своїм характері і богато ідейної гуманности, тому і не пускаєсь на жадні грабівництва, бо він мае почутє моралї і ще за вашої Польщі, не йшов рабувати вашу Польщу, але ставав в оборонї в своїй хатї против напасти і вкиших людских ідей і змагань, бо і его цїла поезия народна, то головне жерело его духового корму, навіяна і проникнута ними, як ее не стрічаєсь в поезиї жадного другого народу.

Ви писали про розрухи і грабівництва, і вірили, тому босьте хотїли їх мати — не дурно Німець каже, was man wünscht, das glaubt man gern, та се вам не удалось, бо Вас схоплено на брехни. Для своїх брудних цїлий не вагаетесь ошукувати та надуживати і повагн уряду і надуживати армії. Вам богато уходить безкарно, бо тішитесь протекциею, але знайдесь вже законною дорогою намордник і для такої розбійничої шайки і в Галичинї також мусить запанувати австрийский закон і пошана для него.

Вкінци ще варто затямити один характеристичний епізод. Сталось се як-раз в ту хвилю, коли polska pielgrzymka pod przewodnictwem swoich biskupów була з поклоном у папи і повезла з собою Гуцула (мабуть ще з данної хруиївской породи) у червоних штанах на показ до Риму. Сталось се не без цїли і варто було статистї, що поїхав на показ, заплатити цїлу дорогу, бо мовляв диви Отче святий, який наш народ і Гуцул до polskiego narodu należy і on z nami — як далекі наші вилини, то все наше. Так само прецї поклонив один панок покійному архикнязеви Рудольфови, що Гуцули то „польскі люд“. І коли польскі біскупи і пани парадували по Римі з червоними гуцульскими штанами і ними величались, в той сам час польскі газетисти в краю верещали: гвалт, шибеницї на Гуцула, най ми подивимось, як то червоні гуцульскі штани у воздухах мають! Брехни і туманення на оба боки а в тім мимовільнім рівночаснім полученю обох подій, безличина перфідия польских політиків з'їлюструвала сама себе в повнім блеску. І Гуцул се собі також затямить, що польскі керманичі его і до Риму везуть і о „шибеницу“ для него кличуть — і се не буде для него без науки.

Терлин.

[3]) Так менї сказав один молодий польский публїцист.

Справи австро-угорскі.

Посесийні заяви.

Скоре замкненя парляментарної сесиї, що була мабуть чи не найбільш безплідною з усїх сесий австрийского парляменту, спонукало три найбільші парляментарні сторони: Німців, Чехів і Поляків до назначеня свого становища в виду безвихідного внутрішного політичного положеня. Перші вступили з сего роду заявою Німці; бажаючи з гори звалити всю вину парляментарного безладя на Чехів. На нїмецку заяву відповіли знов Чехи своєю, вдаряючи зі свого боку на Німців, а ще більше на бюрократичне правительство, з котрого повваленем надіють ся Чехи діждати ся антинїмецкого правительства, а вкінци і Поляки, щоби не остати позаду та щоби якось виправдати свою блямажу з миротворною акциєю, подали і свій голос.

Німецка заява вийшла від союза партий вірноконституциїної, поступової, людової, христиньско-соціяльної і всенїмецкої а основа ей в головних точках така: Німецкі партиї дуже жаліють над тим, що послїдна парляментарна сесия минула безплідно і що мирові змагання польского „кола“ не повели ся. Німці все готові були до співдїлани для уздоровленя парляменту, але їх намагання остали без успіху. Виною сего були Чехи, що, обстоюючи безоглядно при жаданих ческої мови внутрішно-урядової і ческого університету на Моравах без огляду на угодову акцию, тим самим розбили всї мирові змагання. Німці однак не могли згодити ся на становище Чехів, бо в тої думки, що угода можлива в лише без побіди і понижени з якої небудь з обох сторін. Свою готовість угодову оказали нераз дїлами так Німці в Чехії, пропонуючи адмінїстративний поділ краю, як і моравскі, піддержуючи угодову акцию в соймі. Чехи зірвали однак одно і друге. Тим часом заколот в парляментї відбивав ся дуже сумно на державі, особливож на економічних ей інтересах і на політичнім значінню. Німецкі партиї є переконані, що полагоджене угорской угоди і торговельних договорів §-ом 14-им дуже ослабило би економічно і політично державу. Коли-ж і дальше стане неможливим привернене ладу, то мусить стати загальним, зростаюче серед населеня переконане, що ратунок державного жита лежить поза конституциїною і парляментарною дорогою. За такий стан і результат Німці не приймають на себе нїякої одвічальности, все-ж вона спадае на них, що своїм упором довели до сего положеня. Як однак не буде, Німці солїдарно будуть стояти в оборонї національних своїх прав і ся солїдарність є запорукою, що Німцям в Австрії не може грозити нїяка небезпека.

На сю заяву відповіли Чехи ось якою против-заявою:

Молодоческий клюб констатуе з вдоволенем, що всякі намагання зломити ческу обструкцию остали без успіху, тим більше, що до обструкциї Чехів прилучили ся ще Словінці, Хорвати і Русини. Однак за теперішний стан річий і за всї небезпеки, які з нею грозять народам Австрії, Чехи роблять одвічальними тих, що не хотять вимірити справедливости ческому народови, в першім ряді теперішне правительство, котре попирае нїмецкі забаганки в Чехах, противить ся змінї реґуляміну, підюджуе Німців і всякі мирові змагаия в зародї придушуе. А робить воно се тому, бо хоче правити самовладно і дбае лише о себе а не о добро держави. Вся дїяльність сего правительства означена поверховностию, легкодушностию і непростимим марнованем публичного гроша. З вини сего правительства, все в нутрї держави здез'організоване і найважнїйші справи готовить ся воно полагодити противпарляментарним способом. Ческі посли бажали санациї парляменту і готові були поспішити до ей здїйсненя, на що дали реальні докази, згоджуючи ся вже навіть на розділ округів адмінїстративних в Чехах. Але упір Німців все розбив. Бо Чехи не можуть приступати до угоди, поки не прівнані з Німцями на точці внутрішно-урядової мови і поки не мають другого університету. Німці і так мають перевагу над Чехами через се, що в їх руках курия великої посїлости в Чехах, а згадані два поступяти були би лише слабим вирівнанем сеї переваги. Вдоволити сим бажаним Чехів є обовязком правительства, а з тим Чехи готові до пересправ. Та до сего треба справедливого і правдомовного правительства, що мало би довіре населения, що не дало би ся тероризувати одній якій-там партії та робило все зависимим від призволу нїмецкої меншости. Таке правительство підперли би і Чехи".

Послїдна заява „кола польского“, мало чим цікава. „Коло“ жаліе лише над невдачию своєї санациїної акциї, застерігае ся против позапарляментарного полагодженя угорскої угоди і торговельних трактатів, жадае скликаня парляменту в найкоротшім часї і взиває правительство до зміни реґуляміну, як способу на обструкцию.

Переказані нами заяви трех головних чинників австрийского парляменту мають на цїли начеби вказане дороги для уздоровлена австрийского внутрішного жита. Чехи видять усе лихо в теперішнім правительстві, Поляки в обструкциї і регуляміні, а Німці знов в ческім завзятю. І всї вони застерігають ся против позапарляментарного правлїни, апелюючи до інтересів держави. Та годї не значити, що всї ті посесийні заяви роблять доволї комічне вражіне, як і доказують ще раз, що в теперішних обставинах, при теперішнім складі парляменту, о якім небудь уздоровленю й годї думати. Се й висловили мимохіть Німці, кажучи, що загально приймае ся думка, що ратунок лежить поза парляментом — натяк заведене явного абсолютизму.

З застережень панів Чехів, Німців та Поляків, д-р Кербер не богато собі буде тепер, по замкненю сесиї, робити, як не робив собі нїяких скрупулів з континґентом рекрута. Всї конституціоналїстичні фрази сих заяв се справдї „киванє пальцем в чоботї“, бо чей-же певна річ, що на такім парляментї, як теперішний, широким кругам австр. населения нїчого не залежить і нїхто за ним не уйме ся. Д-р Кербер може правити спокійно тим більше, що в дійсности мае за собою Німців...

Справи заграничні.

Франция а Ватикан.

Відносини між Францию а Ватиканом що-раз більше напружені. Акция против конґреґацій і инші церковно-політичні реформи Франції, які переводить теперішне правительство француске при помочи парляменту, готові довести до цїлковитого розриву між Францию а Ватиканом, бо теперішний папа і его секретар зірвали з тактикою Льва XIII. і Рамполія, котрі були дуже осторожні і стараннo мининали все, що могло бути причиною до зірваня з Францию. Рамполя гадав, що повздержливість дасть колись церкві тревалу побіду. Тепер в Ватиканї покинули політику терпеливого вижидання і толерованя всего того, що дїесь у Франції і вже з нагоди подорожи Любета до Італії Ватикан заопротестував против обиди папи, полягаючої в тім, що голова католицкої держави відвідав короля, а з'їґнорував голову католицкої церкви. Французке правительство відкинуло сей протест.

По здавленю конґреґацій і знесеню духовних шкіл, французке правительство приступав до дальшої акциї в розпочатім напрямі — до розділу держави від церкви і до знесеня конкордату. Французскому правительству залежить на знесеню конкордату передовсїм тому, бо на его підставі мусить виплачувати французскому клирови річно до 500 мілїонів франків. По знесеню конкордату держава перестане виплачувати сю квоту, а в додатку буде брати чинш за право уживания церквей і каплиць. Для французского духовеньства і для Риму було би се великим ударом, і Петрів гріш, котрий тепер іде до Риму, мусїв би бути ужитий на оплачуване священників, котрі лишать ся без хліба і на оплату чиншу за церкви і каплиці.

Клерикальна партия, французке духовеньство і Рим гамувались доси в своїх виступах против республиканьскої франції і ей управи, бо не хотїли доводити до остаточности. Тепер, коли республиканці поставлять собі за головну цїль зірване конкордату, а еще більше по его зірваню, розпічне ся між представителями церкви і між клерикальною партиею а республиканьскою Францией безоглядна і явна борба. Пригнакою до сеї борби був протест папи против подорожи Любета до Італії і відкинене сего протесту французским правительством.

Так представляе ся сухий фактичний стан відносин між Ватиканом а Францией — але в гру входить тут також загальні відносини міжнародної політики. За Льва XIII. Рамполя провадив політику прихильну для дводержавного союза французско-росийского і тому не допровадив до рішучого конфлікту між обома сторонами. Тепер в Ватиканї звяв верх тридедяжавний союз, а наніть ініціятиву до видання острої ноти Ватикану з нагоди побуту в Римі Любета, мав дати — як кажуть — цїсар Вільгельм а зглядно дипльоматичний заступник Німеччини при римскій курії.

Війна.

На суши.

Урядовий рапорт росийского штабу доносить, що дня 11 мая Японцї розпочали марш з Фенванчену головною дорогою до Ляояну. Передна сторожа в силї одного полку піхоти з 4 гарматами і полку кінноти машпирувала на Селюдзау, де був один плютон козаків, і обсадила провал Чансінпсію. До сеї місцевости вмашпирували наперед дві японьскі компанії а одна до Селюдзау. Они обійшли праве росийске крило. Козаки лишили ся на своїй позициї, як Японцї вдерли ся до перевалу і загрозили праве крило. Задержуючи ворога огнем, Росияни цофнули ся до перевалу Вафунтун, а відтак обсадили позициї в провалї коло Таїнчи. Погибли два козаки, командант сотнї Валь ранений. Дня 9 і 10 мая відкрито японьский табор о 50 клм. на полудневий захід від Фенванчену, в Таютсі. Дня 10 мая 10.000 Японців з 40—60 гірскими гарматами помашпирували з Саїзмо до Тімуну і обсадили місцевости Такушан і Чентансі (на північнім березі корейского заливу?) До Мукдену прийшла вість, що Японцї знов обсадили станцию Пулантїен (90 клм. на північ від Порт-Артура) і зелїзнича комунїкация з Порт-Артуром знов є перервана.

До берлїньских дневників доносять з Петербурга, що цар зажадав від Куропаткіна докладних і цїлком правдивих рапортів. Куропаткін мав відповісти, що в Манджурії не удержить ся, бо мае мало війска, се військо здеморалїзоване, і при першій стрічи з Японцями кидае оружие і утїкае. Порт-Артура також не дасть ся удержати, бо мае мало живности і амуніциї. (Сей рапорт є здаєсь видумкою кореспондентів, бо такі рапорти суть звичайно урядовою тайною).

(Телеґрами).

Сеуль. На 83 транспортових кораблях від'їхала дня 4 мая з Чінампо 70-тисячна японьска армія. На Ляотонї вилодовано лише одну дивізию, решту в Такушанї (?). За підставу операций своєї північної фльоти Японцї вибрали порт Лязарев. Владивостоцка ескадра замкнена а коло Владивостока патролюють японьскі кораблї.

Льондон. Японьский торпедовець, занятий усуваием підводних мін на північ від Дального, пішов на дно. Сїм вояків погибло а 7 є ранених.

Токіо. Генерал Курокі перейшов ріку Таїнго (границя між Манджуриею а Ляотоном), аби Порт-Артура цїлком ізолювати.

Льондон. З Петербурга доносять, що Росияни висадили в воздух порт і фортифікациї Дального (?) Фортифікациї Дального коштували 30 мілїонів рублїв. Японцї будують коло Піцево фортифікациї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

З під кнута.

Берлїн. Росийский публїцист Амфітеатров, заславий перед трема роками на Сибір за „памфлет“ на царску родину, вернувши звідтам, виступив в дневнику „Русь“ дуже остро против правительства в оборонї університетской молодїжи. Плеве казав відставити его під ескортою жандармів до Волоґди. Амфітеатров просив, аби ему позволили виїхати за границю, але Плеве відкинув просьбу.

Фінляндия.

Копенгаґа. Росийский міністер внутрішних справ, яко канцлер Гельсінґфорского у-

Обширну брошуру о ТРУСКАВЦИ висилає на домагане УПРАВА.

в 1 сезонї т. є. від 15 мая до 30 червня і в третім від 1 до 30 вересня о 30% дешевше.

В ТРУСКАВЦИ

Лїчить ся з незвичайним успіхом.

Початок сезону 15-го мая. — Конець 30-го вересня.

Ревматизм, подаґра, товстість, недуги серцеві, нирові і міхура, ,схіас, астма, гемороїди, петеруха (кіла), недуги жіночі і жолудкові. 304 3—6

В заведеню ординують лїкарі: цїсарский радник др. Едвард Кшижановский з Бучача і др. Тадей Прашіль зі Львова ул. Голубина ч. 6.

культуртреґерів і піонерів польскої реставрацийної ідеї на кресах. А нуж Гуцул зорґанїзовавшись в „Січах“ і виробить у себе моральну силу, відкриє в собі образ і подобіє Боже, почує свою народну честь і зажадає для неї пошани, зачне в додатку розуміти свої горожанські права, а ще і стане в своїм селї дивитись на пальцї і не схоче по приказу голосувати при виборах. А на домір всего виступить з кличем: „не одним шумїть, а другим поклони бить, а всїм під Богом треба жить“, то що тогдї станесь з будовою Польщі на кресах і зі всякими виборами? Готова ще не вийти з виборів жадна екзекуенция, а тогди пропаде позиция і кредит у горі, коли межи Гуцулами не стане хрунївскої опори.

Сконфіскована

На пождім посоюзнім спекулянтї і банкрутї шкіра дрожить, коли его кредит загрожений і ту було також таке „Vorauserzittern der Haut“ банкрутуючих політиків.

А вшехпольскі редактори мали знов свої причини до нагінки і їх також письвітлимо. Они мусять, річ певна, спішити на поміч „swoim działaczom“, но їм ходило ще о що иншого. Від коли дібрались до „Słowa polskiego“, так і в одно будить „narodową energią“, що та енерґія їх суспільність а головно молодїж ак розпирає. За ними пішли і иншї шовінїзмом підпитї редактори, бож годї датись здистансувати чи випередити. А треба знати, що буджене тої енерґії вже не від иниї ведесь, хоч може не так інтензивно як послїдними роками. Не знайдете на всїй Мазурщинї місцевости, деби дїтвора вивчена після найновїйшої педаґоґічної системи не письпівала: „Hej ostre kosy nasze, wystarczą na krótkie moskiewskie palasze“ — або: „wyprawim Moskalom weselisko krwawe“, а декуди то і уряджують воєнні забави в moskala, що все кінчить ся pobiciem moskali i zabraniem moskiewskich harmat. За тілько лїт такого narodowego wychowania тої енерґії вже не трохи назбиралось і не диво про те, що мазур такий енерґічний. Коли Стояловскій свого часу ту енерґію зібрав на свій лад, тогди мазур бив 1898 р. при виборах паньских lizoniów а в р. 1898, не маючи вже як, накладував свою енерґію на Жидах при розрухах жидівских; треба було конче ту енерґію відвернути і кудась їй дати розбігнутись. Пани редактори будять і будить ту енерґію і назбиралось ей вже тілько, що, як писало „Słowo polskie:“ „ naród rwie się do czynu“ а ту нїкуди їй розбігнутись. До Пруссака не приступити в нею, бо сей іде з жестокою безвзглядностию, до Росиї, хоч як декого з вшехпольских політиків і кортїли би всякі комбінациї під теперішну хвилю, якось нема відваги. Зістав ся ще оден ворог ойczyzny: Русин і то найстрашнїйший, бо не хоче почуватись ані до polityczнej і duchowej jedności, ані ему в голові zmartwychwstanie ojczyzny і що найгірше на перекір вшехпольским редакторам живе і розвивають, помимо такого одноднушного ігнорованя его духового жита і доробку зі сторони польскої преси. Живе їй на перекір і коле ей тим в очи, а ту на нїм ще треба відбити те, co nam Prusak zabiera[a]) — бо того вимагає „zdrowy egoizm narodowy — lew przecież nie możliwy bez pazurów“, говорячи терміном Słowa pol. Ті пазурі вже і не трохи понаростали, час би з ними на вправу за добичев. На Русина, як на слабшого не треба би і великої відваги вшехпольским редакторам і патріотам з під їх стягу — а ще так відважно і сьміло би йшлось під охороною австрийских баґнетів! Та щоби той animusz wojenny все w pogotowiu удержати, потреба вшехпольским редакторам конче свою публику утримати в хоробливім настрою ненависти до Русинів і треба конче руского мужика і его провідників предотавити їй кровожадними гайдамаками. А тут як на біду Русин свое робить і нїкого не займає, а так би їм хотїлось якось его спровокувати і мати причину кинутись на нього і убити дві мухи нараз: перше під'юдити свою суспільність, а друге мати притоку репресаліями здавити за одним замахом цїлий народний рух в Галичинї яко ворожий „для суспільного ладу, краю і держави“. Тож чіпаєсь чого небудь, леда дрібнички, обстальовуєсь телеґрами і кормить ся ними свою читаючу публику — другі ґазети передруковують, но і ворожий австрій і геца утримані, бо шовінїстичні польскі редакциї не мають того почуття совісности, щоб заподїяну кривду направити і лож відкликати. От се в жерело тих останних ґвалтуючих телеґрамів — се та розбишацка мораль вшехпольскої преси, і коли она мала відвагу таку безличну лож подати своїй читаючій публицї, то лишень доказує, до якого духового занепаду і безкритичности довела она ей, коли она се читає і в се вірить. Я сьвято переконаний, що більша часть телеґрамів „Słowa polskiego“ і Wieku nowego“ не надана ані в Кутах, ані в Жабю, ані в Косові, а тілько сфабрикована в редакциї і то на взір телеґрамів про мазурскі розрухи в р. 1898 р. Сьвідчить про се не тілько баламутний стиль і суперечність, але і спосіб представлена видуманих розрухів. Вшехпольским редакторам, що не знають успособленя нашого Гуцула ані его думок, бо его не знають а знають лишень его поневіряти, здаєсь, що наш мужик мусить так само забиратись до такого дїла, як мазур, а тимчасом се зовсїм не правда, бо характер нашого народу инший. Якби так був мазур на місци Гуцула і ви панове так з ним поступали як з Гуцулом, то певно може би не обійшлось без розрухів, але наш загал народу має велику силу моральну у своїм характері і богато ідейної гуманности, тому і не пускаєсь на жадні грабівництва, бо він має почутє моралї і ще за вашої Польщі, не йшов рабувати вашу Польщу, але стававь в оборонї в своїй хатї против напасти і вносних людских ідей і змагань, бо і его цїла поезия народна, то головне жерело его духового корму, навіяна і проникнута нами, як се не стрічаєсь в поезиї жадного другого народу.

Ви писали про розрухи і грабівництва, і вірили, тому бодьте хотїли їх мати — не дурно Нїмець каже, was man wünscht, das glaubt man gern, та се вам не удалось, бо Вас схоплено на брехни. Для своїх брудних цїлий не вагаєтесь ошукувати та надуживати і поваги уряду і надуживати армії. Вам богато уходить безкарно, бо тїшитесь протекциєю, але знайдесь вже законною дорогою намордник і для такої розбійничої шайки і в Галичинї також мусить запанувати австрийский закон і пошана для него.

Вкінци ще варто затямити один характеристичний епізод. Сталось се як-раз в ту хвилю, коли polska pielgrzymka pod przewodnictwem swoich biskupów була з поклоном у пани і повезла з собою Гуцула (мабуть ще з данної хрунївскої породи) у червоних штанах на показ до Риму. Сталось се не без цїли і варто було статистї, що поїхав на показ, заплатити цїлу дорогу, бо мовляв дивн Отче сьвятий, який наш народ і Гуцул до polskiego narodu należy і on z nami — як далекі наші впливи, то все наше. Так само прецї повісив один панок покійному архикнязеви Рудольфови, що Гуцули то „польскі люд“.

Сконфіскована

Черкас.

Справи австро-угорскі.

Посесийні заявки.

Скоре замкненє парляментарної сесиї, що була мабуть чи не найбільш безплідною з усїх сесий австрийского парляменту, спонукало три найбільші парляментарні стороны: Нїмців, Чехів і Поляків до зазначеня свого становища в виду безвихідного внутрішнього політичного положеня. Перші виступили з сего роду заявою Нїмці; бажаючи з гори звалити всю вину парляментарного безладя на Чехів. На нїмецку заяву відповіли знов Чехи своєю, вдаряючи зі свого боку на Нїмців, а ще більше на бюрократичне правительство, з котрого поваленем надіють ся Чехи діждати ся антинїмецкого правительства, а вкінци і Поляки, щоби не остати позаду та щоби якось виправдати свою блямажу з миротворною акциєю, подали і свій голос.

Нїмецка заява вийшла від союза партий вірноконституцийної, поступової, людової, християньско-социяльної і всенїмецкої а основа ей в головних точках така: Нїмецкі партиї дуже жаліють над тим, що послїдна парляментарна сесия минула безплідно і що мирові змагання польского „кола“ не повели ся. Нїмці все готові були до спївдїлання для уздоровленя парляменту, але їх намагання остали без успіху. Виною сего були Чехи, що, обстоюючи безоглядно при жаданях чеської мови внутрішньо-урядової і ческого університету на Моравах без огляду на угодову акцию, тим самим розбили всї мирові змагання. Нїмці однак не могли згодити ся на становище Чехів, бо в тої думки, що угода можлива в лише без побіди і понижена з якої небудь а обох сторін. Свою готовість угодону оказали нераз дїлами так Нїмці а Чехи, пропонуючи адмінїстративний подїл краю, як і моравскі, піддержуючи угодову акцию в соймі. Чехи зірвали однак одно і друге. Тим часом заколот в парляментї відбивав ся дуже сумно на державі, особливож на економічних ей інтересах і на політичнім значінню. Нїмецкі партиї в переконанї, що полагоджене угорскої угоди і торговельних договорів §-ом 14-им дуже ослабило би економічно і політично державу. Коли-ж і дальше стане неможливим привернене ладу, то мусить стати загальним, зростаюче серед населеня перекопане, що ратунок державного житя лежить поза конституцийною і парляментарною дорогою. За такий стан і результат Нїмці не приймають на себе нїякої одвічальности, все-ж вона спадає на них, що своїм упором довели до сего положеня. Як однак не буде, Нїмці солїдарно будуть стояти в оборонї національних своїх прав і ся солїдарність в запорукою, що Нїмцям в Австрії не може грозити нїяка небезпека.

На сю заяву відповіли Чехи ось якою против-заявою:

Молодоческий клюб констатує з вдоволеном, що всякі намаганя зломити ческу обструкцию остали без успіху, тим більше, що до обструкциї Чехів прилучили ся ще Словінци, Хорвати і Русини. Однак за теперішний стан річий і за всї небезпеки, які з нею грозять народам Австрії, Чехи роблять одвічальними тих, що не хотять вимірити справедливости ческому народови, в першім ряді теперішне правительство, котре попирав нїмецкі забаганки в Чехах, противить ся змінї реґуляміну, підюджує Нїмців і всякі мирові змаганя в зародї придушує. А робить воно се тому, бо хоче правити самовладно і дбає лише о себе а не о добро держави. Вся дїяльність сего правительства зазначена поверховностию, легкодушностию і непростимым марнованем публичного гроша. З вини сего правительства, все в нутрї держави здезорґанїзоване і найважнїйші справи готовить ся воно поладнати противпарляментарним способом. Ческі посли бажали санациї парляменту і готові були поспішити до ей вдїйсненя, на що дали реальні докази, згоджуючи ся вже навіть на розділ округів адмінїстративних в Чехах. Але упір Нїмців все розбив. Бо Чехи не можуть приступати до угоди, поки не зрівнані з Нїмцями на точцї внутрішно-урядової мови і поки не мають другого університету. Нїмці і так мають перевагу над Чехами через се, що в їх руках курия великої посілости в Чехах, а загадані два поступати були би лише слабим вирівнанем сеї переваги. Вдоволити сим баженям Чехів є обовязком правительства, а з тим Чехи готові до пересправ. Та до сего треба справедливого і правдомовного правительства, що мало би довіре населеня, що не дало би ся терорізувати одній якій-там партії та робило все зависимим від призволу нїмецкої меншости. Таке правительство підперли би і Чехи“.

Послїдна заява „кола польского“, мало чим цїкава. „Коло“ жаліє лише над невдачию своєї санацийної акциї, застерігає ся против позапарляментарного полагодженя угорскої угоди і торговельних трактатів, жадає скликаня парляменту в найкоротшім часї і взиває правительство до зміни реґуляміну, як способу на обструкцию.

Переказані нами заяви трех головних чинників австрийского парляменту мають на цїли начеби вказане дороги для уздоровленя австрийского внутрішнього житя. Чехи видять усе лихо в теперішнім правительстві, Поляки в обструкциї і реґуляминї, а Нїмці знов в ческім завзятю. І всї вони застерігають ся против позапарляментарного правлїня, апелюючи до інтересів держави. Та годї не значити, що всї ті посесийні заяви роблять доволї комічне враженє, як і доказують ще раз, що в теперішних обставинах, при теперішнім складї парляменту, о якім небудь уздоровленю й годї думати. Се й висловили мимохіть Нїмці, кажучи, що загально приймая ся думка, що ратунок лежить поза парляментом — натик заведене явного абсолютизму.

З застережень панів Чехів, Нїмців та Поляків, д-р Кербер не богато собі буде тепер, по замкненю сесиї, робити, як не робив собі нїяких скрупулів з континґентом рекрута. Всї конституционалїстичні фрази сих заяв се справді „кивание пальцем в чоботї“, бо чей-же певна річ, що на такім парляментї, як теперішний, широким кругам австр. населяня нїчого не залежить і нїхто за ним не уйме ся. Д-р Кербер може правити спокійно тим більше, що в дїйсности має за собою Нїмців...

Справи заграничні.

Франция а Ватикан.

Відносини між Францию а Ватиканом що-раз більше напружені. Акция против конґреґацій і инші церковно-політичні реферми Франциї, які переводить теперішне правительство французке при помочи парляменту, готові довести до цїлковитого розриву між Францию а Ватиканом, бо теперішний папа і его секретар зірвали з тактикою Льва XIII. і Рамполїя, котрі були дуже осторожні і стараннo вимикали все, що могло бути причиною до зірваня з Францию. Рамполя гадав, що повздержливість дасть колись церкві тревалу побіду. Тепер в Ватиканї покинули політику терпеливого вижиданя і толерованя всего того, що дїсь у Франциї і вже з нагоди подорожи Любета до Італії Ватикан запротестував против обиди папи, полягаючої в тім, що голова католицкої держави відвідав короля, а з'їґнорував голову католицкої церкви. Французке правительство відкинуло сей протест.

По здавленю конґреґацій і знесеню духовних шкіл, французке правительство приступає до дальшої акциї в розпочатім напрямі — до розділу держави від церкви і до знесеня конкордату. Французскому правительству залежить на знесеню конкордату передовсїм тому, бо на его підставі мусить виплачувати французскому клирови річно до 500 міліонів франків. По знесеню конкордату держава перестане виплачувати сю квоту, а в додатку буде брати чинш за право уживаня церквей і каплиць. Для французского духовеньства і для Риму було би се великим ударом, і Петрів гріш, котрий тепер іде до Риму, мусїв би бути ужитий на оплачуване сьвящеників, котрі лишать ся без хлїба і на оплату чиншу за церкви і каплиці.

Клерикальна партия, французке духовеньство і Рим гамувались досї в своїх виступах против републиканьской франциї і її управи, бо не хотїли доводити до остаточности. Тепер, коли републиканцї поставлять собі за головну цїль зірване конкордату, а ще більше по его зіранню, розпічне ся між представителями церкви і між клерикальною партиєю а републиканьскою Францией безглядна і явна борба. Пригривкою до сеї борби був протест папи против подорожи Любета до Італії і відкинене сего протесту французким правительством.

Так представляє ся сухий фактичний стан відносин між Ватиканом а Францией — але в гру входять тут також загальні відносини міжнародної політики. За Льва XIII. Рамполя провадив політику прихильну для дводержавного союза французко-росийского і тому не допровадив до ріжучого конфлїкту між обома сторонами. Тепер в Ватиканї зявив верх тридедяавний союз, а навіть ініциятиву до видання острої ноти Ватикану з нагоди побуту в Римі Любета, мав дати — як кажуть — цїсар Вільгельм а зглядно дипльоматичний заступник Нїмеччини при римскій курії.

Війна.

На суши.

Урядовий рапорт росийского штабу доносить, що дня 11 мая Японцї розпочали марш з Фенванчену головною дорогою до Ляояну. Передна сторожа в силї одного полку піхоти з 4 гарматами і полку кінноти машерувала на Селюдзау, де був оден плютон козаків, і обсадила провал Чансіянсію. До сеї місцевости вмашерували наперед дві японьскі компанії а одна до Селюдзау. Они обійшли праве росийске крило. Козаки лишили ся на своїй позициї, аж Японцї вдерли ся до перевалу і загрозили праве крило. Задержуючи ворога огнем, Росияни цофнули ся до перевалу Вафунтун, а відтак обсадили позициї в провалї коло Талїнчи. Погибли два козаки, командант сотнї Валь ранений. Дня 9 і 10 мая відкрито японьский табор о 50 клм. на полудневий захід від Фенванчену, в Таютсі. Дня 10 мая 10.000 Японців з 40—60 гірскими гарматами помашерували з Салїзмо до Тімуну і обсадили місцевости Такушан і Ченгансі (на північнім березі корейского заливу?) До Мукдену прийшла вість, що Японцї знов обсадили стацию Пулянтіян (90 клм. на північ від Порт-Артура) і зелїзнича комунїкация з Порт-Артуром знов є перервана.

До берлїньских дневників доносять з Петербурга, що цар зажадав від Куропаткіна докладних і цїлком правдивих рапортів. Куропаткін мав відповісти, що в Манджурії не удержить ся, бо має мало війска, се військо здеморалїзоване, і при першій стрічи з Японцями кидає оружє і утїкає. Порт-Артура також не дасть ся удержати, бо має мало живности і амуніциї. (Сей рапорт є здаєсь видумкою кореспондентів, бо такі рапорти суть звичайно урядовою тайною).

(Телеґрами).

Сеуль. На 83 транспортових кораблях від'їхала дня 4 мая з Чінампо 70-тисячна японьска армія. На Ляотонї виладовано лише одну дивізию, решту в Такушанї (?). За підставу операций своєї північної фльоти Японцї вибрали порт Лязарев. Владивостоцка ескадра замкнена а коло Владивостока патролюють японьскі кораблї.

Льондон. Японьский торпедовець, занятий усуваньем підводних мін на північ від Дального, пішов на дно. Сїм вояків погибло а 7 є ранених.

Токіо. Ґенерал Курокі перейшов ріку Таїнго (границя між Манджуриєю а Ляотоном), аби Порт-Артура цїлком ізолювати.

Льондон. З Петербурга доносять, що Росияни висадили в воздух порт і фортифікациї Дального (?) Фортифікациї Дального коштували 30 міліонів рублїв. Японцї будують коло Піцево фортифікациї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

З під кнута.

Берлїн. Росийский публїцист Амфітеатров, заслany перед трема роками на Сибір за „памфлет“ на царску родину, вернувши звідтам, виступив в дневнику „Русь“ дуже остро против правительства в оборонї університетскої молодїжи. Плеве казав відставити его під ескортою жандармів до Вологди. Амфітеатров просив, аби ему позволили виїхати за границю, але Плеве відкинув просьбу.

Фінляндия.

Копенгаґа. Росийский міністер внутрішних справ, яко канцлер Гельсінґфорского у-

Обширну брошуру о ТРУСКАВЦІ висилає на домаганє УПРАВА.

в 1 сезонї т. є. від 15 мая до 30 червня і в третім від 1 до 30 вересня о 30% дешевше.

В ТРУСКАВЦИ

Лїчить ся з незвичайним успїхом.

Початок сезону 15-го мая. — Конець 30-го вересня.

Ревматизм, подаґра, товстість, недуги серцеві, ниркові і міхура, ,схіяс, астма, гемороїди, петеруха (кіла), недуги жіночі і жолудкові. 304 3—6

В заведеню ординують лїкарі: цїсарсько-кий радник др. Едвард Крижановский з Бучача і др. Тадей Прашіль зі Львова ул. Голубина ч. 6.

[a]) Так менї сказав один молодий польский публїцист.

ніверзитету релєґував на пів року до 90 студентів за се, що в минувшім році не зголосили ся до військової служби.

Ватикан і Франция.

Париж. Французький амбасадор при Ватикані передав папському секретареви ноту, в котрій сказано, що протест апостольської столиці против подорожи Любета до Риму уважав за небувший і не узнав его.

З'їзди монархів.

Белград. Король Петро виїхав нині рано до Нішу, на принятє болгарского князя Фердинанда.

Страйк матрозів.

Марсилія. Підприємці годять ся на всї жадания офіцирів торговельної маринарки, супротив чого страйк буде здавсь закінчений.

НОВИНКИ.

— **Преосьв. еп. Хомишин** виїжджає в тих днях до Відня для зложения присяги а опісля виїде на короткий відпочинок в свої рідні сторони. Інтронїзация нового епископа відбуде ся пізнїйше, а не як зразу доносили деякі дневники, в Зелені Сьвята. Управу семинара обняв по о. Хомишинї віцеректор о. Ярема, котрий буде виконувати сей обовязок аж до кінця семестра. По фериях обійме ректорат призначений на се місце о. Жук.

— **Преосьв. епископ Чехович** розпочинає в понеділок канонїчну візитацию мокрянського деканату. Перша візита відбуде ся в Луцї.

— **До подій на Гуцульщині.** З Косова телеґрафують нам: Вчера арештовано кошового „Січи в Перехрестнім Танасійчука. Статут „Січи" в Устеріках намісництво відкинуло (?!! *Ред.*).

— **Про збори Ризниці** помістив вчерашний „Галичанинъ" предовге справоздане, та таке тенденційне, що его тенденційність можна — як то кажуть — намацати пальцями. Цїлу вину за неудачу зборів звалює „Галичанинъ" на довгі промови народовців, а за те промовчує зовсїм промову о. Давидика, а що найважнїйше: скриває, що цїль зборів була переформувати всїлякі „крамольні" зміни статута, між иншими і підвисшеня удїлу на 100 К. Також і промова д-ра Дудикевича вийшла в донесеню „Галичанинъ-а" неправдиво і тенденційно, бо нема там тих обидливих слів, які важив ся на членів товариства-народовців кинути амбасадор Москви, називаючи їх гайдамаками, найдократами а навіть „хахлами", хоч признає, що внесене на розвязане зборів поставив Дудикевич. Що „Галичанинъ" поспішив ся так зі своїм минимим справоздавцем, се не дивниця, бо на нім і его московскій кліщі шкіра потерпає і хоче заздалегідь настроїти відповідно опінію своїх читачів і небувшого на зборах загалу. Ми ще прийдемо до обговорения справи, як вона в дійсности має ся, коли помістимо точне справоздане, яке маємо вже (а не можемо нині помістити задля недостачі місця) від найвидатнїйших членів-народовців, що були на зборах і котрих спільного, так сказати, представленя ходу зборів ніхто не зважить ся квестіонувати — та тут вже згідно з нашими зовсїм певними інформациями сконстатуємо, що цїлу бучу визвала і визиває сьвідомо московска компанія „Дудикевича", котрому не йде о добро інституції, але о свій чисто партийний, а в тім і особистий інтерес, хочби задля форсованя того інтересу треба було всїм дорогу а народним табором щиро піддержувану інституцию довести до розбитя. Звідси то пішло, що уложено плани на зміну статутів, звідси і ся провокаторска лайка самого Дудикевича, котрий не зважав на факт, що товариство держить ся грошем також народовців та що против народовців товариство не дасть ся удержати і мусїло-б поволи упадати і занидїти. Длятого-то коли зі становиска інституції а з тим і зі становиска народних інтересів маємо дати яку раду, то таку, щоб чеснїйші і розумнїйші члени другої партиї, що не пішли ще цїлком під стяг московскої пропаґанди, порозуміли ся з народним табором і не довели інституції до розбитя, а передовсїм замкнули двері перед штриґантами, які приходять там лише для роблена кариєрї, а з самим товариством не мають нїчого спільного.

— **Загальні збори тов. взаїмн. обезпечень „Дністер"** відбули ся дня 12 мая, в великій сали „Народного Дому" у Львові при участи поверх 100 делеґатів і 80 вірилістів. Переважна частина участників зборів була з львівского і сумежних повітів, але прибули також делеґати з Буковини, з Коломийщини, Борщівщини і иншим подальших околиць. Делеґатами були майже самі селяне; сьвященників прибуло на збори кільканайцять; сьвітскої інтеліґенції переважно зі Львова 20 і кілька осіб. Рано перед зборами відправила ся Служба Божа в Успеньскій церкві на інтенцию товариства, почім о 10½ год. перед полуднем почали ся збори в „Народнім Домі". Збори отворив президент Надзираючої ради радник Григорий Кузьма короткою промовою, зазначуючи що минулий 1903 рік був тяжкий для товариства з причини многих і великих пожарів. Однак не був аж так тяжкий, аби треба було нарушати корінні фонди товариства. Дальше згадав, що товариство набуло реальність при ул. Підвале ч. 7 і приступить до будови власної каменицї, що зібрані приняли гучними оплесками. Вкінци покликав на секретаря зборів п. Костя Паньківского, а на верифікаторів п. Антона Хойнацкого і о. Івана Рудовича. З денного порядку адв. др. Федак відчитав протокол з попередних загальних зборів, а збори приняли его до відомости. Дальше адв. д-р Федак відчитав звіт тов-а за 1903 рік. Над відчитаним звітом почала ся ширша дискусия в формі інтерпеляций делеґатів до дирекциї, почім на внесене ревізийної комісиї збори ухвалили принятя звіт до відомости і удїлити дирекциї абсолюторию. З черги збори ухвалили після внесеня Надзираючої ради призначити з надвижки 83.819 К до фонду резервого 20% надвижки 16.764 К; на звороти для членів в висоті 5% від премій 65.525 К. а до спеціяльного фонду для звороти решту 1.530 К. Опісля ухвалено внесене Надзираючої ради на зміну §. 32. статута, який в новій редакциї звучить: „§ 32. Надзираюча Рада складає ся з 18 членів, з котрих найменше половина мусить постійно мешкати у Львові або в найближшій его окресности. Їх вибирають звичайні загальні збори на час шести лїт абсолютною більшостию голосів. Члени ради вибрані на основі §. 32. статута з р. 1892 позістають в урядованю аж до упадку їх трехлїтного мандату. Підчас того переходового трехлїтя творить ся рада Надзираюча в той спосіб, що кождого року на місце тих членів ради, котрі уступають з причини упливу часу трехлїтного мандату, вибирають звичайні загальні збори одну третю часть Ради Надзираючої. Коли же в той спосіб доконано виборів всїх 18 членів Ради Надзир., уступає що 2 роки трета часть членів Ради, а то оба перші рази по черзі їх виробу, а відтак все тота третина, котрої урядованє тревало 6 лїт. Звичайні загальні збори вибирають крім того 5 заступників до НадзираючоїРади на час одного року. Коли член Надзираючої ради уступає перед скінченєм часу тревання своїх функций, то вступає в его права і обовязки той заступник, котрий при виборі дістав найбільше число голосів. При рівности голосів рішає жереб." При виборі членів Надзираючої ради вибрано: д-ра Теофіля Кормоша, адвоката з Перемишля; д-ра Костя Левицкого, адв. зі Львова; сем. радника суду Льонгина Рожанковского з Золочева, д-ра Дамяна Савчака, Тита Ревакевича і Антона Дольницкого, радників суду зі Львова. Заступниками членів Надз. Ради вибрано: о. Евг. Гузара, Костя Паньківского, Кароля Підлашецкого і Рафаїла Стеблецкого зі Львова та д-ра Омел. Калитовского з Тернополя. До ревізийної комісиї вийшли: Юлїян Січиньский, Емил. Куницкий і Мик. Мельник, а як заступник Григорий Щирба з Яворова. При точцї внесень та інтерпеляций промовляло кількох бесїдників, почім председатель зборів радник Кузьма о 2 год. замкнув збори, дякуючи присутним за численну і дїяльну участь в нарадах. — Пополудни о 5. год. того дня відбули ся в будинку „Просьвіти" заг. збори тов-а взаїмн. кредиту „Дністер" на котрих відчитано і принято протокол з попередних загальних зборів. З черги по зложеню звіту дирекциєю на внесене ревізийної комісиї принято звіт і удїлено дирекциї абсолюторию. З чистого зиску 12.085·06 К, ухвалено призначити до резервового фонду 3.000 К, на дивіденду від удїлів 6%, се є 5.735·60 К, на публичні і добродійні цїли 2.000 К, а 1.349·46 К перенести на слїдуючий рік. Збори тревали близько 2 години.

— **Сокільска орґанізация на селї.** В Закомарю, золочівского повіта, відбув ся дня 5 с. м. пожарний курс, переведений делеґатом львівского „Сокола" п. Н. Сиком, що прибув там вже 4 с. м. вечером, щоби запізнати ся зі старшиною „Сокола", котра вибрана ще в маю с. р. не дала доси о собі знати. Того вечера, поклавши делеґат статут, причім місцевий парох о. Данило Таничкевич додавав також свої замітки. На другий день рано зійшло ся споре число Соколів і почали ся вправи, наперед з муштри а опісля з пожарнї. З початку люди з Закомаря проявляли якусь дивну здержливість супротив переводженого курсу, за те гості, які прийшли з сусїдних сїл, були значно цїкавійші до сего дїла. При кінци станули й гості до муштри і всї удали ся при съпіві сокільского маршу на місце пожарних вправ. Наука тревала до 5 год. по полудни, а закінчила ся алярмом з дзвінниці на одну хату і коршму. Під вечір сказав делеґат Соколам дещо з тактики пожарної, чому прислухував ся патрулюючий жандарм. При відході делеґат роздав кілька книжочок до читаня і заохотив Соколів з Закомаря до праці і візвав їх, щоби все в неділї і сьвята відбували вправи, бо лише в праци полягає сила сокільскої орґанїзациї. В Гаях коло Львова відбули ся дня 8 с. м. перші загальні збори пожарної філії „Сокола" в хаті читальні „Просьвіти". По відкритю зборів начальником громади Т. Горинем забрав голос місцевий парох о. Радкевич, упрошений на председателя і заохотив громадян приступати в члени „Сокола". Відтак слїдували пояснена головних ідей сокільскої орґанїзациї. Дг. Петрів вказував на користь пожарної сторожи. Дг Банах, делеґат львівского „Сокола", говорив на тему спільної праці для означеної цїли, дг Пилип Вовк з Гаїв вказував на конечність спільної оборони перед нещастем, яким є огонь, а дг Сїяк, делеґат зі Львова, пояснив сокільский статут, покликуючись на численні приміри та відношене філії до материного товариства. Старшину вибрано таку: голова Т. Горинь, місцевий війт; начальник стягу Іван Вовк; місточальник Петро Вовк; видїлові: Михайло Кирпицкий, Стефан Дзядиґа і Пилип Вовк; заступники видїлових: Іван Дмитрик і Іван Лазука; в склад ревізийної комісиї вийшли: о. Радкевич, Н. Петрів і Гнат Дзядиґа. По виборі начальник і місточальник стягу зложили приречена в руки голови. Підчас слів „обіцюю мої обовязки точно виповняти", запанувала тишина, бо всї добре зрозуміли вагу сеї хвилї. Вкінци ухвалено собі річну вкладку 1 К, заки не справлять собі потрібних річий. Громада ухвалила на сикавку 800 К. Кромі 7 делеґатів зі Львова було також 5 „Соколів" з Винник к. Львова, з котрих дг. Мисько промовляв також на зборах. По зборах відбуло ся принятє, підчас котрого „Соколи"-гості пізнали ся близше з місцевими „Соколами" і навязали сердечнїйші зносини.

— **Нова читальня.** Дня 1 мая сего року відбуло ся отвореня читальні „Просьвіти" в місточку Гологорах золочівского повіта а то заходами місцевого пароха о. Г. П. і кількох сьвідомих громадян. Всї вписані члени постановили иншим еще заохотити до читальні а самі ревно хочуть займати ся роботою просьвітною в своїм місточку, щоби зрівнати ся з міщанами других місточок більше просьвічених. При тій нагоди видїл читальні дякує Просьвіті у Львові за правдиво щедрий дар присланий на торжество отворея читальні т. є. за 77 книжочок дуже цїнних своїм змістом. — За видїл читальні *Григорий Олексїй*, заступник голови, *Андрей Вірник*, секретар.

— **З Товмаччини пишуть нам:** Мимо відозви, яку руский виборчий провізоричний комітет видав до духовеньства, не чути про яку-небудь живійшу акцию в справі виборів до повітової ради, котрі уже за плечима. Духовеньство і інтеліґентнїйші селяне повинні напружити всї свої сили, щоби надходяча кампанія виборча вінчала ся побідою рускої лїсти. З людий, що захваляли, аґітували, ба і голосували за ославленим нині на цїлий сьвіт шантажистом послом Валевским, що осоромив наш повіт, не повинен нїхто увійти до ради. Спамятайтесь, люди, майте хоть дрібку серця для свого народу, не пхайте шиї у ярмо! — *С. Л.*

— **Бюро патронату для спілок ощадности і позичок** при краєвім видїлї у Львові, установлене, як звісно, для орґанїзациї райфайзенівских кас, постановило видавати від половини с. р. „Часопись для рільничих спілок" під редакциєю д-ра Франца Стефчика. Часопись буде виходити раз на місяць в руській і польскій мові а як орґан патронату має попри урядові оповіщеня подавати також статї інформацийні та поглядові, доторкуючі орґанїзациї „райфайзенок" чи як їх урядово названо „спілок ощадности і позичок". — В часї від 13 до 25 червня с. р. устроїть бюро патронату 10-ий з черги практичний курс науки для касиерів і членів управи спілок ощадности і позичок. На сей курс, що відбуде ся в Кракові, можуть бути приняті кандидати, представлені управами вступаючих або повставаючих спілок, в обмеженім числї 30. Кандидати незасібні можуть дістати запомоги від краєвого видїлу по 50 К а також зниженє цїни їзди зелїзницею, о що треба просити в поданю о принятє на курс, яке належить вносити до бюра патронату найпізнїйше до 24 с. м. До подання треба долучити: 1) метрину хрещеня або метрикальний витяг і 2) пробу звичайного письма кандидата разом з его заявою, що на случай принятя обовязує ся прибути та придержувати ся обовязуючої в часї науки інструкциї.

— **Смерть з голоду.** З Льондону доносять, що перед кількананайцяти днями пропала там без слїду 17-лїтна дочка американьского мілїардера Мокаріля. Всї думали, що її увели якісь злочинцї, щоби видобути від батька високий окуп. Мокаріль визначив за відкритє дочки велику суму грошеву. Аж опісля попали на її слїди. Показало ся, що дївчина, проходжуючись по плоскім даху батькового замку, упала до комина і погибла там з голоду.

— **Дрібні вісти.** Бурмістром в Бродах вибраний на ново аптикар Михайло Куляк. — Степень доктора медицини одержав на львівскім университетї п. Яков Овчарский. — З Будапешту доносять, що міністерство господарства обчислило, що кошти причини покликаня частини спільної армії на Угорщину в часї зелїзничого страйку, виносять 450.000 К. Тоту суму заплатить угорский скарб військовому скарбови. — Російский міністер внутрішних справ заборонив за кару конфіскатy петербурского дневника „Русь" за видруковане статї ґенерала Кіреева, в котрій названо теперішну війну злочином против Росиї. — На передмістю Вовче в Перемишли кинув ся вчера на зелїзничий тор однорічний охотник Борутский під надходячий поїзд і погиб на місци. Машина відтяла нещасливому голову і ногу. Причина самоубийства — нещаслива любов. — Вчера погоріло в Бродах 10 будинків на передмістю т. зв. Фільварки.

— **Видїл філії руского товариства педаґоґічного в Коломиї** просить отсим всїх П. Т. учителїв шкільних округів: коломийского, печеніжиньского, снятиньского, городеньского, надвірнянського і товмацкого, на нараду (в справі маючого ся відбути віча учителїв), що відбуде ся дня 19 мая о 4 год. по полуд. в салї Народного Дому в Коломиї. — *Видїл.*

— **Дня 23 н. ст. мая 1904 по закінченю загальних зборів товариства „Просьвіта"** відограють члени читальні „Просьвіти" з Бурштина комедию в трех актах „Сельскі аристократи". Початок точно о год. 6 вечером. Цїни місць: Фотель першорядний 2 кор. фотель другорядний 1 кор. 60 сот., крісло першорядне 1 кор., крісло другорядне 70 сот. Вступ на салю 50 сот., для селян 20 с. Білети скорше набувати можна в канцелярії товариства „Просьвіта" Ринок ч. 10 від год. 5—6 вечером.

— **Звіт з дїяльности Головного Видїлу Товариства „Просьвіта" за р. 1902 і 1903** вже появив ся і розсилає ся членам Товариства „Просьвіти". Хто з Вп. членів хотїв би его сейчас одержати зволить повідомити карткою канцелярию Товариства „Просьвіти" у Львові.

— **Для Львовян.** Фестин, котрий відбуде ся дня 19 с. м. на Високім Замку у Львові, буде получений з фантовою льотериєю. Просимо о надсилане фантів на руки слуги „Руської Бесїди", Ринок ч. 10. — *Комітет.*

— **З Дрогобича.** Надіслано нам слїдуючу оповістку до поміщеня: Заповіджені вже вечерниці на спомин Шевченка відкладають ся на пізнїйше. День і програма будуть в свій час оголошені в „Дїлї". — *Видїл „Рускою Касина" в Дрогобичи*

— **Відозва.** Пригадуємо нашій суспільности, що Бурса ремісничо-промислова зістала заложена в память знесеня панщини. Тому звертаємо ся нині до всїх щирих Русинів, щоб в дни зближаючого ся народного сьвята знесеня панщини не забували на нашу Бурсу а збирали в кругї своїх знакомих і найменший даток на цїли сеї Бурси, за що в імени питомців Бурси складає заздалегідь сердечну подяку — *Видїл.*

Бібліоґрафія:

— **Стефаник по німецки.** Віденьский дневник Arbeiter Zeitung помістив в 133 ч. з пятницї перевід оповіданя Стефаника „Май", зладженый Климентом Функенштайном. Перекладчик посьвячує при тій нагоди нашому авторови горячі похвали, назначуючи его надзвичайний артистичний змисл і ориґінальність психольоґичної аналїзи.

Др МИРОН ВАХНЯНИН

лїкар клїніки львівского университету б. лїкар клїники проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 по-
314 полудни **ул. Академична ч. 26.** 11 27

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і в.д 4—5.
299 17—19

Центральна каварня

пл. Галицка ч. 7 І. поверх перейшла на власність

Вільгельма Бехтльоффа

котрий вічливо поручає ся ласкавій памити
Вюв. Гостий. 293 6—8

Від 35 лїт уживає ся Берґера смоляне мило

в Австро-Угорщинї і у всїх культурних державах до мити та купели против висипки і нечистоти шкіри. Кожда етикета мусить мати отсю марку охоронну і підпис фірми,

инакше товар не є правдивий, від 35 лїт уживаний

Склад G. HELL & Comp. Wien, I. Sterngasse 8.
82 2—6

Знак випалений на корку

ДЛЯ охорони перед фальшованєм — MATTONI'S GIESSHÜBLER — Маттонія ґіесґіблерска вода щавова. 28

КОНТОРА ВИМІНИ

п. к. уприв. гал. акц.

Банку Ґіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи ніякої провізиї. 374

Для вигоди

Вюв. приїзжим видаю в окремім льокалю обіди з 3 страв: росіл або зупа, печеня з яриною і легуміна, в пієт ряба за 40 кр., — або з 4 страв: росіл або зупа, штука мяса, печеня з яриною і легуміна за 60 кр. Для тих, що задержують ся лише в день, безплатна гардероба. Вина на бочки і бутельки найлїпших якостий по найнизших цїнах.

Руські списи страв лежать до розпорядимости.

НАФТУЛА ТЕПФЕР
79 ул. Трибунальска ч. 12.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Ґіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, лупи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ново отворений

Сальон Мод

Л. ПУХАЛЬСКОЇ

б. ученицї товариства руских женщин „ТРУД".

Львів, пл. Бернардинська ч. 2

поручає **ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАМСКИХ КАПЕЛЮХІВ**, а також переробляє уживані вічні найновійшої моди по дуже низких цїнах. 322 4—10

Купуйте лише

Крохмаль брилянтовий Бажанта!

Дістати можна всюди.

Торговля Солецкого, Львів, ул. Батория ч. 2.

Прібки даром. 281 10–15

ЛЮБІНЬ заведене жерельно-купілеве і гідропатичне.

Найсильнійші сірчані води на суші. Лічене електричностію масажом, гімнастикою. В Любіни лічать ся із знаменитим успіхом навіть задавнені форми ревматизму суставів і мязів, артритизм, ішіяс, нервові недуги, опухлини по здовжах і попухнях, вапналенє окістної суставів, недуги шкірні і жіночі, спінові прояви кіли. Комнати умебльовані, ексептувано в кухнею вже від 1 К денно. Купелі мінеральні по 1 К, 1 К 20 сот. і 1 К 45 сот., боровинові по 3 К. Зелізнична станция, почта, телеграф і аптика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Всяких поясненъ удїлим відворотною почтою **купецтва управа.**

Лїкар заведенія: **Д-р КАЗИМИР ВЕРНИЦКИЙ**, спец.

317 *Сезон від 20 мая.* 5–10

Важне для інтересованих!

По найприступнійших цінах і в найлїпшій якости продаємо і доставляємо всякі матеріяли, як також фабричні вироби потрібні до будови.

В заступництві доставляємо **„повіляч тепла“** до кафлових і камінчикових печий.

Кредитова спілка будівничих

Львів, улица 3-го мая, ч. 7. 207 9–10

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кількинадцятьох лїт отворив я **робітню мужеских одягів**

при улици Рускій ч. 3.

Будучи Русином, хотїв би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецькі руки віддавати, а памятайте, що попираючи своїх людий, попираєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє, пишусь

З поважанєм

340 2–52 **СТЕФАН ДІДУХ.**

Умер давно Зінґер,

полишила ся тільки його система, котру значно улїпшили фабриканти, виробляючи лїпші і гірші машини до шитя. В Европі є 80 фабрик, з котрих я вибрав кілька найлїпших як Pfaff, Biesolt, Locke і ин. і одержав заступство на цїлу Галичину. Сировадживю маш ни повними ваґонами. Добрі фабрики уміщують власну фірму на машинах, а лихі покривають свою тандиту шумним написом Зінґер. 200 обручових машин і Central-Bobbin є все на складї до вибору.

Перший в краю склад машин до шитя і репараційний варстат, **Львів, готель Жоржа.**

ЙОСИФ ІВАНИЦКИЙ.

механік і спеціяліст.

87 4–20

Прошу домагати ся цїнників.

Охоронна марка: **КОТВИЦЯ.**

з РІХТЕРА аптики в Празї

LINIMENT. CAPSICI COMP.

вповні загально як найуспішнійше і усмираюче біль средство до натирани; по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупні сего улюбленого средства треба уважати на оригінальнальні фляшочки в пудєлках з охоронною маркою **„Котвиця“**, а аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір.

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, І. улиця єлисавети 5.

623 16–20

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

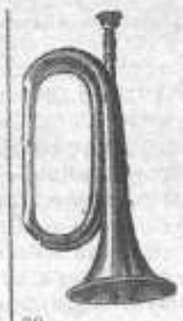
поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по уміркованих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично аладжених і солодженых та ц. к. інститутом до розсліду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформації висилає ся на домагане оплатно і даром. 200

Трубки

сиґналові

для товариств

„СІЧ“

продав одинока фірма краєва

Ю. КАПРАЛИК

у Львові.

79 3–3

ТУТКИ цигаретові 100 штук за 1 зр. поручає А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7

Уладженя і направа електричних дзвінків телєфонів і громозводів

під ґаратією і по найдешевших цінах виконує

Маврикий Босковіц

оптик і електротехнік

у Львові пл. Марийска ч. 6-7.

348 2–3

Для терплячих *на ревматизм, нервоболі, гостець, біль голови, біль зубів*

є знаменитим зовнїшним средством, клїнічно випробованим

Іхтіоментоль

(назва правно застережена)

виробу аптикаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА**

в Богородчанах.

Численні признанія і подяки.

Ціна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплатно до кождой почтовой станції.

Щодень дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланєм належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 33 8–8

Новість! *Новість!*

Палена кава з власного парового паленя

щодень свіжо палена!

Палена кава

точно по принципах гігієни, при помочи свіжого воздуха — знамените в смаку та ароматї — що день свіжо палена!

½ кільо палевої кави Melange ч. I 80 кр., ч. II. 90 кр., ч. III. 1 зр. 10 кр. ч. IV. 1 зр. 20 кр. Цісарска Melange ч. V. 1 зр. 40 кр. — Палена кава при помочи горячого воздуха має ті прикмети, що задержує знаменитий арому, чистий делікатний смак, найбільшу видатність, і тому значно дешевша в ужитю чим кава палена в инший спосіб. — Палена кава пакована в пергамінових мішочках в вазі 1, ½ і ¼ кільо.

Поручає торговля чаю і кави

Едмунда Рідля

У ЛЬВОВІ

ул. Театральна 3, *напротив Катедри.* 160

Леопольд Герман

ТЕХНІЧНЕ БЮРО

Фабричний склад машин, знарядів, моторів, огнетрева, лих кас, синавок, помп і всяких технічних артикулів.

Львів, улиця Городецка число 14а.

Проектує та уладжує горальні, бровари, тартаки, фабрики крохмалю і картофляного сиропу, цегольні, водні і парові млини, а також всякі инші фабричні і промислово-господарські заведенія.

Уладженя для електричного осьвітленя і перенесеня сили, водопроводи і центральні огрійниці. Виконанє всяких дотичних проектів і реконструкційних робіт.

Спеціяльність! **Моторові млини, мотори і льокомобілї** до порушаня при помочи бенаину, петролю, спіритусу і нафтової роли. 282 5–5

ДО АМЕРИКИ.

Лїнія Кунарда.

Високе ц. к. Намістництво рескриптом з дня 29 цьвітня 1904 до ч. 56635 прияняло до потверджуючої відомости

утворенє у Львові заступництва перевозового товариства

„Cunard Steam — Ship Company Limited“

в ЛІВЕРПУЛИ

і обняте того заступництва для королівства Галичини з великим князівством князівским Краківским

через п. Йосифа Айле.

Найлїпший переїзд осіб і товарів на лїнії Трієст Америка. 335 2–5

Бюро заступництва: Львів, ул. Браєрівска.

Зміна льокалю.

Маю честь повідомити Впов. Публику, що мій **склад полотна і біля** від 1 мая с. р. находить ся в **Рынку ч. 49, коло „Народної Торговлї“.**

Рівночасно позволяю собі донести, що окрім дотеперішних товарів маю на складї також вовняні матерії на дамскі і мужескі одяги, дальше килими, занавіси і портиври, все у великім виборі. Окрім того уладив я робітню до вироблюваня накривал і матерацїв і приймаю матераци до перероблюваня.

Дякуючи вічливо за вплывлене для мене дотепер довірє Впов. Публики, поручаю ся на дальше ласкавій памяти.

З поважанєм

323 4–6 **ЙОСИФ СТРШІҐАФКА**

Коломия, Ринок.

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем“** або **„косою“** виробу першої галицкої парової фабрики мила і свічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ (заснованої в 1846 році.)

Прібки і цїнники даром! 172

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в найбільшій части европейских держав з успіхом всякого рода шкірної висипки, особливо против порлїв і хрон. недуг шкіри та паразит, прищів, також против червоности носа, відморожени і печени шк. Берґера смоляне мило має в собі 40% деревної смоли і цїлковито відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного

Берґера смоляно-сїркового мила.

Яко лагідне смоляне мило до усунена всякої нечистоти лица, против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило до митя, купелів і до щоденного ужитку служить

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

котре містить в собі 35% ґлїцерина і є сильно напереґумоване.

Ціна штуки кождої новисшої сорти 70 сотиків разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Для осіб, що не виносять запаху смоли, виробляємо з безбарвної перечищеної смоли антрасолеве мило, котре подаємо в торговли під назвою Гелля антрасолеве (біле смоляне)мило. З Гелля антрасолевого мила виробляємо одно з 5% а друге з 10% антрасолю, відтак антрасолево-бораксове мило, антрасолево-сїркове мило, антрасолево-сїрково-молочне мило, антрасолево-ґлїцериново-тоалетове мило. Антрасолеві мила визначають ся згідно з лїкарским признанєм успішним дїланєм против шкірної висипки і нечистоти лица. — Ціна від штуки 80 сотиків. 182 6–30

Дістати можна в аптиках і дотичних торговлях.

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien, I., Sterng 8.

Тисячі случаїв недуг

є причиною лиха: на продув воздуха виставлених кльозетів.

Ґутмана патентована ґіґієнічні кльозети комнатні

є після ореченя первородних лїкарских поваг доконечні до удержаня здоровля, а також в часї опіки недужих.

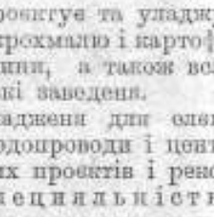
Подрібно ілюстровані цїнники безплатно і даром у філії ц. к. уприв. фабрики кльозетів

Л. Ґутман, Львів, ул. Ягайлоньска 8

Найбільший вибір всїх родів: кльозетів домових і комнатних, стільців кльозетових, Pots de chambre, Bidets, купелевих ванен, комплетних купелевих уладжень, ґазових печий, Rechands, ґазових кухонь, мосяжних і желїзних меблїв, дитинних візків, фотелїв до воженя хорих, ґіґієнічних сплювачок, кльозетового паперу і ин. 103

Головний склад для Галичини:

австро-угорского підприємства „ТЕРМОФОР“.

ПАСАЖ ҐАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів преміоване.)

Від 15/5 до 21/5 до побачення: Мальовничий край тисяча озер

Фінляндия.

Вступ 10 кр

Сикавки і пожарні прилади

з краєвих і чеських фабрик

найдешевше

з 5-лїтною ґаранцією на ратшальні силаши

Львівске БЮРО ТОРГОВЕЛЬНЕ

Львів, ул. Косцюшки ч. 4

поручає

найлїпші вужі до сикавок, коновки, гаки, шеломи і стражацкі мундури. 152

Ілюстровані цїнники висилає відворотно.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянського. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 98. Львів, Понеділок 3 (16) Мая 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістей".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 33. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поклики і инші приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

Молох міліїтаризму.

Делеґациї, що зібрали ся в суботу в Будапештї на сесию в цїли полагодженя спільного буджету на слїдуючий 1905 рік, будуть мати дуже прикру річ до переведеня: мають вони помочи молохови мілїтаризму пожерти нових 163 мілїонів корон з податкового майна населеня.

Справа представляє ся так: спільне правительство предложило буджет на р. 1905, в котрім побіч звичайного запотребованя, яке виносить 377 мілїонів 114 тисяч 997 корон, вставлено еще запотребованє надзвичайне, т. зв. „extraordinarium" в квоті 163 мілїонів, 176 тисяч корон а то: на військо 88 мілїонів кор. і на маринарку 75 мілїонів 176 тисяч корон. Иншими словами спільний буджет на рік 1905 буде виносити разом з буджетом т. зв. окупацийним на Босну і Герцеґовину (в сумі 7,563.000 К) = 547 мілїонів 853 тисяч 997 К, а коли знажити, що власні доходи спільної управи виносять 8,000.000 К і 114,700.000 К. з цла, то до покритя з кишеї податників прийде 254 мілїонів корон, з чого після звісного ключа 65·6%:34·4% випаде на нашу половину монархії 166 мілїонів корон, а на Трансілїтавю 88 мілїонів кор.

Звідкиж взяло ся тото неожидане надзвичайне запотребованє міністерства війни? На те предложений преліміпар буджету не дає нам точного поясненя, а подає самі сухі цифри. Загалом в мотивах предложеня сказано лише тілько, що війна в Азії вказує на великну вагу воєнного приготованя та що Австро-Угорщина мусить в розвою мілїтарної техніки іти в парі з иншими державами, супротив чого Австро-Угорщина мусить перевести уліпшеня, на котрі треба буде загального видатку в сумі що-найменче 400 мілїонів корон. Тоті 400 мілїонів корон мають бути покриті позичкою амортизованою через 20 до 20-кілька лїт, а сегорічна сума 163 мілїони корон є першого частиною того надзвичайного запотребованя. Розумієся, що в дальших роках ся позиция надзвичайного видатку не буде вже так значна; як на разї обчисляють, амортизацийна річна рата буде виносити по 27 мілїонів корон, що знов значить в кождім случаю, що на плечах населеня спочивати буде новий щорічний тягар по 27 мілїонів корон в рік!

Які-ж суть специяльні видатки того преліміпованого підвисшеня в р. 1905? На те находимо в преліміпари буджету слїдуючі позиції. З 88 мілїонів кор. на військо піде: 1) на спорядженє материялу для новой полевої артилерії (Feldartillerie) друга рата в округлій сумі 50 мілїонів (торік призначено на се яко першу рату 15 мілїонів, а загально преліміпована на се квота виносить 165 мілїонів кор., так що на будуче до покрита лишить ся ще 100 мілїонів кор.) і 2) на закупно і спорядженє нового, блїше неозначеного оружия (Ausrüstungsgegenstände) рата в сумі 28 мілїонів кор. (з преліміпованих на се 67 мілїонів кор., що дає з ратою з попереднього року в квоті 10 мілїонів кор. разом 39 мілїонів кор.). — З 75 мілїонів 176 тисяч кор. призначених на надзвичайний видаток маринарки піде: 1) 47 мілїонів 886 тисяч кор. на дальші потреби будуючих ся вже кораблїв, 2) 34 мілїонів кор. на торпедовці, 3) 10 мілїонів на будову підводних суден, 4) а) 7,200.000 К, б) 3,400.000 К, в) 6,570.000 К на нову амуніцию для кораблїв, 5) 6,700.000 К на будову каналу в Фазані, 6) 5,200.000 кор. на резерву для торпедів і на материял резервовий для воєнного арсеналу в Полї, що все разом дає 120,956.000 кор. отже блискo 121 мілїонів кор.), при чім до покритя в р. 1904 і 1905 прийде 75 мілїонів 176 тисяч кор., а на дальші роки остане ся ще до покритя 45,780.000 корон.

Оттак представляє ся новой воєнний буджет, котрий не можна назвати інакше як сензацийною несподіванкою. А несподіванка тота є заразом дуже прикра, і тим прикрійша, що годї на разї винайти причини, котрі оправдували-б таке незвичайне підвисшене видатків на армію в теперішну хвилю. Німецкі дневники справедливо замічають, що если коли, то саме тепер ситуация в Европі є дуже супокійна і навіть на довгі роки можна сподївати ся постійного і крїпкого удержаня мира. Перша, найпебезпечнїйша з того боку держава, Росия звязана на Сходї, а прочі держави заключили именно в послїдну пору договори, котрі всякі оружні розправи роблять на разї майже неможливими. Так між Францією а Англією заключено трактат щодо їх спірних моментів в кольоніяльній полїтиці, наступило дальше зближенє між Францією і Італією, котре також причинить ся до скріпленя мира, а між Болгариею і Туреччиною прийшло до серйозного порозумінея в „балканьскій справі", так що на навіть і тота квестия, може одиноко небезпечна для удержаня европейского мира, зійшла на другий плян та привернула супокій в зревольтованій доси Македонії. Небезпеки війни отже нема, а тим менша вона для Австро-Угорщини, що Австро-Угорщина обмежена тепер на саму дефензиву, на охорону свого вступованя, і як знаємо з недавних енунцияций австрийского дипльомата в болгарскій „Вечернїй Пості" а навіть і з власних енунцияций гр. Ґолуховского, не має ніяких заборчих плянів на Балкані. До того треба додати, що як-раз недавно відновлено тридержавний союз і скріплено дружні відносини між володарями Італії, Австро-Угорщини і Німеччини — а і се причинить ся безперечно до удержаня мира і обезпеченя его на довгі роки.

Та коли підвисшеня буджету на цїли армії вразить немило всї инші народи монархії і вони з занепокоєнем та з оправданим счудованєм будуть дивити ся на той новий ненадїйний атак мілїтарного молоха на їх майно — то тим прикрійше і тим болючійше мусимо відчути той новий страшний тягар, який наче меч Дамокла повис над населенем держави, ми Русини. Тамті, другі народи мають принаймснше здебільша в Австро-Угорщині захист їх національної екзистенції, можуть отже потребувати крїпкої австро-угорскої армії також і для оборони своєї хати — але що має австро-угорска скріплена армія боронити у нас Русинів? Так ми нїчого не маємо, від сеї держави ми не можемо добити ся одної дурної ґімназийки, а нашу країну нищить нужда і темнота, так що нам нїчого не прийде ні з тих нових гармат, ні з тих нових военних кораблїв, на котрі нарід буде мусів видавати послїдний гріш з своєї тяжкої керванищї. А при тім зважмо: — адже як-раз еще тепер стоїть військо в Косівщинї, певно не на те, щоб боронити нашого національного добра! А що говорити про торічний страйк або про вибори?!

Довгого-то новий тягар мілїтарних видатків нїхто так болюче не відчує як руский нарід, а наше положенє в тій справі є тим прикрійше і безвихіднїйше, що не маємо пайти нікого, хтоб підніс від нас протест проти нового мілїтарного тягару в теперішних делеґациях. Якби навмисне, „польске коло" постаравло ся, що в теперішній делеґациїній сесиї не засяде ані один Русин — Длужанского до Русинів ми не числимо! — і не буде нїкого, хтоб підніс голос розпуки від рускаго народа. І наша роля скінчить ся на тім однім, що будемо платити; — без прав, без якої-будь рекомпензати на нашім поли за сей важкий тягар, бо навіть без можности відповідного протесту.

Та протест таки повинен найти ся, а коли не в делеґациях, не там, де він повинен би передовсїм залунати, то хоч на вічах, то хоч в письменних протестах, якими ми повинні закидати і делеґациї і виновника нового тягару — міністерство заграничних справ та війни!

Делеґациї.

В суботу зібрали ся в Будапештї обі делеґациї. Австрийска мала перше повне засїданє о год. 4½ по полудни. Міністер заграничних справ гр. Ґолуховский упросив п. Апол. Яворского, віком найстаршого з делеґатів, щоби отворив засїданє. Сей візвав до вибору президента, а вибір пав таки на него самого. Дякуючи за вибір, заявив, що, наради вести буде безсторонно і ужие всїх сил, щоби довести їх до путя. З уваги, що остання сесия делеґаций відбула ся що-йно перед трема місяцями, ся сесия не буде так довга; але треба надіяти ся, що правительства постарають ся свої жаданя для удержаня великодержавного становиска монархії і армії погодити з фінансовою спроможностию держави. В делеґациях завсїгди указувано на потребу мира, але не менше потрібно також спокою економічного, а сей настане по торговельних договорах, котрі, надіяти ся, незадовго будуть довершені. Промову свою закінчив бесідник окликом в честь цїсаря.

Опісля заступником президента вибрано бар. Гавча. Наконець докопано вибору комісий петиційної, буджетової і верифікацийної.

Вечером о год. 7 вібрала ся угорска делеґация. Президентом вибрано Кольомана Сейля, а заступником Сапарія. П. Сейль, дякуючи за вибір, сказав, що в заграничній полїтиці від остатної сесиї не зайшла жадна зміна. Згадуючи про війну на далекім Сході, зазначив, що вона мало обходить Угорщину, все-ж таки з уваги на загально людскі інтереси бажалось би, щоби вона тревала як найкоротше. Тридержавний союз тревав дальше,

---

1)
1. ФРЕНСЕН.

ЛОДКАР*)

(Перевів з нїмецкої мови за окремим дозволом накладчика Евген Мандичевский).

Коли зійдеш з он-того горбка, прийдеш до запустїлого русла потока. Нема ще і нині ні весни, ні лїта, щоби вода тут не задержувала ся і не наносила всїлякої землї, і долина потока стає посеред пустої околиці широкою, зеленою полосою.

Три тисячі лїт тому в зад летїла сюда могутна водиця; всї ті горбки доокола були в суміш всякою деревиною покриті: липи і буки, берези і дуби росли і бороли ся побіч себе. Лїщина і тернина і дикі яблінки росли і розкорінювали ся у стіп великих братів; а де осїнна буря велита звалила, розпирали ся і пхали ся до сонця.

Лїс на горбках і вода в низинах були тоді панами краю. Чоловік немав ще тілько значіня, як нині; але він довів вже до того, що не бояв ся так дуже звірят, котрі були сильнійші від нього. Тут і там, де було вільне місце між водою і лїсом, стояли рідко і окремо хати. Молоді пні дерев поуставлювані в кроквн стояли на сирій землї, прикриті багняним шуваром. Тяжкі кусні дернюків лежали на даху, і давали вагу будівлї, щоби остоялась перед напором осїнного вихру, і ставили першу перешкоду безнастанним дощам.

Над вузеньким потоком, під звисаючими галузками бучини, мешкав тоді чоловік молодий і сильний. Перед тим називав ся він якось инакше, але від перших лїт молодости прозвали його лодкарем, тому, що з невтомимою ревностию вижолоблював з липового дерева малі лодки, встромляв малі вітрила з лика і випробовував їх на потоцї. Коли випробував, зробив після взору великий човен з великим вітрилом з волової шкіри і пробував його в заливі Лаби, де нині лежить намул. Він був своєю роботою і пробованем так занятий, що через цїле лїто не журив ся дївчатами, що серед крику купали ся на скрутї потока. Ані він полем, ані ховом коров, ані дикою звіриною на зимовий час не журив ся. Був отже, як всї винахідчики, легкодушний, непрактичний, і на зиму не приготований.

Здирав лико і пробував цїле лїто. Але коли прийшла зима і голод сильно притис, а зимний вітер від сходу дув летїв скоро через сьнїг, — його вовча шкіра була тоненька і знищена — до хати, що стояла долї над потоком. Там мешкав сивобородий, що цїле лїто нїчого не робив, як тілько пильнував своєї гречки на сонци, а стада свиней під дубами, а в зимі иншої роботи не знав, як варити кашу в великім глецику і їсти, а відтак, піднесши ся від ватри, сягнути в гору в синьо-сїру млаку, де висїла груба, тяжка солонина. Там лежав лодкар цїлу зиму, між вогнем і димом, між кішичою кашою і солониною, і вів быстроумні розмови: чи молот Тора був з золота, чи з зелїза,... чи входять і ті в галю Водана, що молодими в хатї вмирають, не прославивши ся дїлами,... чи люди коли доведуть до сего, аби могли вибудувати човен так великий, що помістив би сотку людий. І всїляке инше.

Коли перші дні весни настали, вирівнав лодкар з диму, входив в потік, змивав дим і поволоку товщу, що назбирала ся в часі довгого лежаня, і їшов знова, ясно вилискуючий і випростований, до своєї роботи.

Раз, серед роботи, зродила ся в ньому велика гадка. Гадка злетїла на нього так, що поглянув в гору за сойкою, котра як-раз над ним перелїтала, наче се вона ёї випустила. Він хотїв цїлком инший човен збудувати, він хотїв струнки, молоді пні згинати в заокруглені стїни, звязувати ременями і натягати шкірою з волів, та в сей спосіб дістати велику, легку лодку, про яку до тепер нїхто не чув. Будував цїле лїто і був часом такий знеохочений, що саджав голову між коліна, а часом такий розохочений, що гуляв навколо материялу. Всї були цїкаві, що се таке буде. Більша часть съміяла ся з нього. Дївчата приходили, та кожда говорила собі: „Гарна річ буде, пане лодкар!" Але коли були разом, говорили всї: „З того нич не буде".

Одного осїнного дня затягнув нову лодку на воду. Всї стояли на березї і приглядали ся. Так все бувае: Перша проба не вдала ся, криво висїла, крутила ся як листок на вітрї, перевернула ся. Мусїв далеко і з трудом плисти. На березї привитано його голосним, радісним глузованем, яким все витано винахідчиків, чи поетів, чи техніків, або полїтиків, котрим не пощастилось.

Він не пішов і не повісив ся. Лишень лютість, сильна і завзята, заволоділа ним: сїв напротив ватри на польовім кріслї і сидїв так тижнями цїлими. Борода ясна росла; він не рушив ся. Борода ясна ставала чим раз довшою; він все сидїв. Борода ясна стала така густа, що годі було доглянути позакушувані уста, і така довга, що лежала широко на земли перед ватрою; він все сидїв. Він сидїв на своїм польовім кріслї і гризка з'їдала його. Але кождого вечера, коли смеркало ся, вставав і їшов в бурю і сьвіт аж до півночи бороти ся з вовком о заяця і курку, а з видрою о рибу, і придбав собі потрібну їду, і став витревалий на бурю і сильний і м/дрий в виснoку вперед і в бік. Так жив до половини зими.

І завважали люди оселї, що його нема. Бо від коли веселий Бальдерман, що з сивим волосем кождої весни дївчатам нові сьпівanки складав, вмер, вказував все молодий лодкар точнїсенько день, котрого сонце входило в круг весни. Тоді обходили на його слово сьвято лїта. Вони післали до нього чоловіка з добрим словом на устах, і чвертков телятини в руцї. Коли лодкар задрів входячого, скочив і викинув його, слова не промовивши, за двери. Чвертка вилетїла за ним.

Тоді сьвяткували сьвято лїта на слово старенькой мамуні Груле, котра мовила, що тепер час торжества; вона мала ще пять горшків квасу в кутї, а в тім часї обходжено все сьвято.

Коли обходили сьвято і досить пили, і після звичаю, котрий вже тоді мали, зачали від хатя до хати ходити, набрали пінячої відваги також і до лодкаря зайти. Шість хлопів заволокло ся до його хати і з вереском вимахувало рогами. Лодкар приглянув ся їм наперед, скочив несподївано і викидував по двох з хати, так, що з випруженими ногами сунули ся по ледї потока.

Всї застановили ся над тим не мало; бо ще в краю не бувало, щоби хто погордив сьвяткованем лїта.

Прийшла сильна і довга зима. В курних хатах очи посоловіли; від довгого лежаня тїла стали неповоротні; з безнастанного вдивлюваня в стелю дух змарнїв. Тому, коли вкінци прийшла весна, тїшили ся всї дуже. Вони тїшили ся о много більше, як ми тепер. Деякі зривали з великим гамором стрімку стїну хати; инші оповсували собі бедра липом березовим і танцювали в кругї; инші скакали в потік; инші їшли в лїс на лови. Дїти наслїдували все в забаві. Лишень лодкар оставав в своїй хатї. Коли вадрїли, що він і на сонце на небозводї і на Фрею в лїсї гнївав ся, стало їм ясно, що зли духи його опанували.

Була в оселї дївчина, гнучке тїло мала, як кітка, і розуміла всїлякі штуки, та була собі нозир-дївка. Вона знала всї забави на луцї найлучше, вміла пливати під водою як видра, і вміла, тримаючи позакручувані руки між огнищем і стелею, видати образи тїшности, що показували звірят і людий, і вміла істориї оповідати о деревах, звірятах і людях. Одного рана впало їй в голову, як раз коли купала ся: „Піду і подивлю ся на його довгу бороду!"

(Конець буде.)

*) Зі славно звістної повісти: Іври Уль.

а згода з Росиєю перебула вже мабуть пробу і треба лиш бажати її скріплення. Вкінци бесідник висказав вдячність королеви за спровадженє мощів Ракочого.

Делеґациї у ціcаря.

Вчера в полудне приняв ціcар на замку австрийску делеґацию. Президент п. Яворский заявив у своїй промові, що делеґациї приступлять щиро до праці, бо свідомі того, що ходить о значіне держави і силу армії, а одно і друге веде до удержаня загально бажаного мира. Хоч на далекім Сході кипить війна, що завдяки миролюбивости европейских держав маємо тут спокій, а й на балканьскім півострові зближає ся справа завдяки енергії обох дружних великих держав до мирного кінця. Упевненем о вірности і окликом в честь ціcаря закінчив бесідник свою промову.

На те ціcар відповів такою троновою річию:

„З щирим вдоволенем принимаю Ваше упевненє о вірности і льояльности і сердечно за се дякую.

Наші відносини до всіх держав є постійно найліпші. Тривка звязь з нашими союзниками і повне порозуміне, яке монархія удержує з Росиєю в справах балканьских, велять нам вірити в мирний розвій справ нашого континенту. Праци около реформ в кількох віланетах европейскої Туреччини на підставі Мірцштеґской програми поступає наперед і при тім успокоєню, яке в тих сторонах поволи настає, повинна вже незадовго виказати корисні наслїдки. Смутком наповнює душу війна у східній Азиї, що вже забрала так богато жертв. Дав би Бог, щоби ся убійча війна обмежила ся до як найтїснійших границь так що-до часу як і що-до розмірів, та щоби сьвіт знов міг тїшити ся добродійствами мира!

„Моя військова управа в своїх жаданих на утриманє війска остає в межах кредитів з остатних літ, але просить крім того о окремі средства для скорійшого справленя оружя і военного материялу. Моя военна маринарка богато потребує на розпочату вже будову кораблїв і на їх узброєнє. З уваги на ті більші тепер жадання прийдуть в дальших роках значні ощадности в надзвичайних видатках на військо і в річних буджетах маринарки. Намірені скорійші набутки причинять ся до піднесеня оружної сили, запевнюючи заразом користи економічні.

„Босня і Герцеґовіна розвивають ся нормально і цїлком спокійно. Хоч ростуть потреби тих провінций, таки в р. 1905 видатки управи будуть покриті з власних доходів.

„Я переконаний, що зі знаною патріотичною щиростю возьмете ся до студіованя вручених Вам предложень, бажаю Вашим працям успіху і сердечно Вас витаю“.

Опісля принимав ціcар угорску делеґацию. Президент Сейль в своїй промові сказав, що делеґация готова ухвалити потрібні гроші на піднесенє сили армії, однако в межах фінансової спроможности краю.

Ціcар відповів тою самою троновою річию, що і австрійскій делеґації.

Як доносять, звертало на себе увагу, що ціcар по принятю делеґаций розмовляючи, як звичайно, з поодинокими її членами, уникав всяких розмов про справи внутрішної политики монархії.

Війна.

Стан війни.

В вістях з бойовища знов наступив застій, котрий потревае ще пару днїв, як до часу, коли Японці назад сконцентрують розкинені колюмни двох армій в місци, в котрім рішили приклювати Куропаткіна до битви. Який є план Японців, годі змїркувати, бо не знаємо цїли роздробленя армії Курокі на три части, з котрих одна маширує на північний схід, одна на захід, трета на полудневий захід; не знаємо також напевно місць виладованя другої армії, бо на Ляотунї виладовано лише частину сеї армії а частину на полудневім березї Мандкурії коло Такушану, котра здаесь маширує на захід, як би разом з двома колюмнами Курокі хотїла обсадити Гайчен — стацию на полудне від Ляояну; нїчого не знаємо про трету армію, котра мала вже відплисти з Янану — кажуть що під Владивосток.

О скілько можна би судити з рухів японьскої армії, звісних російскому штабови, Японці обходять двома великими півколесами 150 км. довге пасмо гір, розрізуюче Мандкурию на північно-західну і полуднево-східну половину. Сю мають в своїй руці Японці, тамту Куропаткін, котрий концентрує свою армію в околици Ляояну. Японці обходять гори здаесь, в тій цїли, аби не потребували здобувати гірских переходів і аби російску армію обійти з півночи так, як обійшли були російскі позиції над Ялюм. Можлива річ, що звісні Росиянам рухи Японці виконують лише в тій цїли, аби укрити рухи головних віддїлів армії і замаскувати свій план; уважають за річ можливу, що Японці цїлком не гадають атакувати Ляояну.

В браку важнїйших вістий, праса погав собі найріжнороднїйшими здогадами та пророцтвами. При тім загально всї суть тої гадки, що положенє Куропаткіна є фатальне. По утраті полудневої Мандкурії околиця Ляояну не надаесь до принятя битви з армією напираючою з трех сторін, російскі сили сконцентровані під Ляояном суть — хто знає, чи не слабші від надтягаючих сил японьских, артилерия слабша і гірша від артилерії японьскої. Японьский фронт розтягає ся тепер 130 км. а числить до 100.000 війска з 270 гарматами. За одиноку рациональну річ уважають перекинене головного российского табору дальше на північ — аж під Харбін, але на се вже нема часу.

Нинїшні телеґрами принесли вість о новім атаку японьскої фльоти на Порт-Артура. Урядових донесень о сім атаку нема, отже — як всїм иншим донесеням — так і сим, а особливо про результат атаку, не можна вірити. Именно доносять з Чіфу, що в суботу японьска фльота розпочала бомбардувати Порт-Артура, при чім пять японьских кружляків і кілька торпедовців сфорсувало в'їзд до порту. При тім пішли на дно два японьскі торпедовці.

Приватні телеґрами донесли були також, що Росияни висадили в воздух фортифікаций і будинки в порті Дальний. Потвердженя сеї вісти доси нема. Нема також потвердженя вістий американьских дневників, що дня 13 с. м. ескадра адмірала Катаока бомбардувала порт Дальний так довго, аж російскі війска уступили з міста і околиці, почім виладовано японьске військо під охороною корабельних гармат.

З рапортів Куропаткіна знаємо, що Японці знищили зелїзничий шлях з Порт-Артура коло стацій Пулянтїен і Вафантїян. В рїжних околицях Мандкурії, особливо на схід від Фенванчену появили ся сильні ватаги Хунхузів і атакують российскі патрулї.

(Телеґрами).

Токіо. Адмірал Катаока доносить, що дня 12 с. м. устроєно коло Дального демонстративну бомбардацию, при чім оден офіцир вийшов з 4 людьми на берег і знищив телеґраф. Торпедовці перешукували море і знищили три российскі міни. Четверта міна експльодувала за скоро і ушкодила торпедовця ч. 48, при чім один чоловік погиб а 7 є ранених. (Після перших донесень торпедовець пішов на дно і 7 осіб погибло).

Берлїн. В північній Кореї непокоїть Японців кілька віддїлів козаків, котрих разом має бути два тисячі. Сї козацкі віддїли викликали повстанє (?) в цїлій північній Кореї. Між Ужаном, Чіченом і Пукченом стоїть кілька тисячів Тугаків узброєних Росіянами і під їх командою. Всї японьскі війска в Кореї вирушили під ґенералом Чараґучі на здавленє повстаня.

Токіо. Японьска фльота заатакувала другий раз Владивосток. Форти відповіли огнем, котрий не зробив фльоті нїякої шкоди. Ескадра вернула до Ґензану.

Петербург. Алексеєв доносить, що післанець прийшов до стацій Ташічао справоздане о стані річи в Порт-Артурі від 6 де 12 с. м. Дня 5 с. м. японьска фльота появила ся під портом і блькує его. Роботи над направою Ретвізана і Паляди поступають скоро. В в'їздї до порту знайдено в тім місци, де на міну розбив ся кружлик Побєда, японьску міну, котра експльодувала.

Петербург. З Люояну доносять, що на зелїзничу стацию Янтай напало 800 Хунхузів. Атак відперто. Хунхузи стратили 80 убитих. Між убитими знайдено кількох переброних Японців.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Зелїзничий страйк.

Міскольч. В суботу відбув ся тут перший процес против кількох провідників зелїзничого страйку. Прокуратор домагав ся покараня обжалуваних за зломане службової присяги. Трибунал увільнив всїх обжалуваних.

Балканьска федерация.

Білград. Сербский король надав чорногорскому князеви і болгарскому Фердинандови новоутворені ордери зьвізди Караджорджевичів. Сї декорациї, зїзд сербского короля з болгарским князем, і конвенция з Туреччиною доказують, що під впливом Росиї орґанізує ся федерация обіймаюча Туреччину, Болгарию, Сербію і Чорногору. Ся федерация звернена против Австриї.

Македонія.

Солунь. В суботу підписано контракти з чужими офіцирами жандармериї для Македонії.

Бунт Герерів.

Капштад. Герери мають звиш 100.000 карабінів Манліхера і богато машинових карабінів, котрі мали дістати від невдоволених Бурів. Герери рішили вигнати всїх Німців.

НОВИНКИ.

— **Нова акция Польщі на кресах.** З учительских кругів пишуть нам: В послїднім часї одержали всї народні учителї через почту цїкавий дарунок: по два примірники статута і по дві відозви „Krajowego Ogniska nauczycielskiego, towarzystwa ku podniesieniu dobrobytu wśród nauczycieli oraz ku popieraniu przemysłu krajowego“. Понадто до статута приклеєно два мішочки, в котрих находять ся чотири книжочки паперців „Promień“. Такий дарунок одержали очивидно без виїмка всї учителї, отже і Русини, а вислало его „krajowe ognisko nauczycielskie“, що стоїть під патронатом шкільних властий. Помиляємо вже статут і відозву, в котрих показують учителеви за оплатою 1 корони річно грушки на вербі. Йде тут головно о се, щоби при помочи учительства „uprzemysławiać“ край такими виробами, як паперці „Promień“, що на своїх етикетах побіч польского орла мають вибите: „5% na dochód towarzystwa szkoły ludowej“. Отже до чого хотять ужити руске учительство: до „uprzemysłowienia“ краю, а рівночасно до пошираня институції, котра взяла собі за цїль „unarodowienie“ краю. Думаємо, що ті два вшехпольскі змаганя, „unarodowienie“ і „uprzemysłowienie“ краю, аж надто ясно осьвітила Хв. редакция при рїжних нагодах, тому уважаємо зайвим вказувати, яке становище має занять наше учительство супротив найновійшої акциї польских верховодів, обчисленої хитро на его поміч. Спитаємо лише ц. к. краєву раду шкільну, чи вона годить ся з тим, щоби народні учителї стали аґентами всяких спекуляцийних підприемств, що під покришкою пошираня промислу ведуть политичну пропаґанду, а передовсім, чи учительство, котрого головним полем дїланя школа і просьвіта народу, може мати час на ведене того рода акциї. В краю лютить ся лава аналфабетизму і коли панам з „ogniska“ лишає ся свобідний час поза школою, то повинні его ужити до обучуваня аналфабетів, а не до промислових підприемств. Впрочім треба боятись, що тота акция промислово-гакатистична відібє ся некорисно на шкільній науцї, бо ми дуже сумнїваємо ся, чи народному учителеви лишить ся настільки свобідного часу, як того вимагають цїли „ogniska“, коли схоче совісно сповняти свій учительский обовязок. А коли вже розходить ся о поширанє купців і промисловців, о скільки входить в гру запотребованє школи, то учителї-Русини без „ogniska“ будуть знали, що мають робити: закуповувати матеріяли в русских фірмах і удїляти потребуючим в громадї таких самих информаций. — *Івани.*

— **Єпископ-номінат** о. **д-р Хомишин** має приїхати — як доносять станиславівска „Нова Сїч“ — в першій половині червня до Станиславова, де відбуде ся его інсекрация, а відтак інсталяция на владичий престол. (Зачувати, що інсталяции о. д-ра Хомишина відбуде ся дня 19 червня). В цїли звеличаня его їнґресу відпоручники місцевих українсько-руских товариств завязали комітет, що скликав на день 10 с. м. ширший круг інтелїґенциї та міщанства на нараду. Зібрані в числї поверх 50 осіб уконституовали ся яко „комітет в цїли принятя нового владики в Станиславові“ і установили провізоричну програму, котру оголосить ся пізнїйше. Між иншими точками програми находить ся вручене епископови жезла і концерт, приготований „Станиславівским Бояном“ при співучасти військової музики. Комітет рішив також кооптувати в свій склад визначнїйші личности зпоза Станиславова з цїлої диецезиї. Вкінци вибрано екзекутивний комітет з 12 осіб, котрий має занятися виконанєм рішень повного комітету.

— **Вибори до міскої ради** в **Перемишли** відбудуть ся в днях 24—26 мая і 1—3 червня с. р. Перемиські Русини приготовляють ся до виборів досить ревно, бо скликали доси чотири передвиборчі збори, а именно дня 23. цьвітня для виборців ул. Добромильскої і Снесїне, 1. с. м. для Середмістя і Засяня, 8 с. м. для виборців ул. Дворского і Міцкевича, а дня 12. с. м. для Гарбарів. Вельми се відрадна проява в житю руского населеня міста Перемишля, де рускому елементови відповідно до его чисельности належить ся в управі міста визначнїйша роля. Важати-б лише, щоби піднята акция ведена була солїдарно і в той спосіб увінчала ся тим бажаним успіхом.

— **Читальня** в **Єзуполи.** Дня. 1 с. м. бідбули ся загальні збори читальні „Просьвіти“ в Єзуполи. Делеґатів з філії Просьвіти і з орґанізациї приїхало читирох, двох з них забирало голос, заохочуючи присутних до користаня з читальні. А тої заохоти дуже нам треба, бо хотяй до читальні вписало ся 107 членів, то ледви пята часть поплатила вкладки і користала з ґазет та бібліотеки. Взагалї мимо старань видїлу читальня розвивала ся дуже слабо з причини байдужности людий. Але в надїю, що на сей рік буде лїпше.— *Єзуполець.*

— **На погорільця.** З Бучача пишуть нам: Дня 12 с. м. відбувсь у нас концерт на дохід погорільців хліборобів в Бучачи і Ногорянцї. Руский комітет ратунковий устроюючий сей концерт, запросив до співучасти хор тутешнього руского „Сокола“, котрий під управою д-га Сінка вивязавсь в своєї задачі зовсім вдоволяючо. Сольо фортепіянове відограла знана вашій публицї піяністка п-на Добромільска з Чорткова. П-нї Банахова відограла сольо на цитру і з д-гом Логиньским дует на цитру і скрипку. Сольоспіви в супроводї фортепіяна виконали д-ги З. Ганкевич (тенор) і В. Валицкий (баритон), а деклямацию Сисьо Масляк. Всї солїсти вивязались з своїх партий знаменито, а публика нагороджуючи їх грімкими оплесками, не вдоволялась лиш програмовими точками, але приневолювала їх до надпрограмових виступів. Концерт сей був оден з красших, які були в Бучачи, та на жаль публика наша не дуже численно явилась, помимо високої і гуманїтарної цїли. — *Сокіл.*

— **В справі посла Валєвского** відбули ся вчера збори виборців в Станиславові. По довшій дискусиї рішено слїдуючу резолюцию: Виборці міста Станиславова яко виборці V курії висказують послови Валєвскому недовіре і взивають его до зложеня мандату. Зборам проводив адвокат місцевий д-р Каценеленборґен.

— **Посмертна згадка.** Пишуть нам зі Станиславова: В тутешнім шпиталї помер мин. місяця в 46 році житя Панталеймон Семирозум, знаний в місті і в околици строїтель і знаток фортепіянів, фаховий півець церковний, чоловік правого характеру і щирий Русин. Покійний був сином селянина з Романівки з Чортківщини. Строєня фортепіянів (і орґанів) учив ся у Співіньского у Львові, а музики і сьпіву у Мікулього. Фортепіяни строїв не звичайним способом після квінт, а після т. зв. горішних тонів, які кождa струна сильно ударена сама грає обіч тону головного. Настроєний его рукою і слухом інструмент виходив не до пізнаня від-

новлений, мов би не той сам. Свого часу був покійний дяком, в Хоросткові і в Кобиловолоках, де вичив був також славний хор селяньский з котрим пописував ся на львівскій виставі краєвій. По смерти пок. Полотнюка старав ся о місце катедрального півця в Станиславові, та при обсадї поминено его, що его дуже болїло. Покійний, хоч не мав висших шкіл, був чоловіком дуже інтелїґентним; дуже здорово і розумно оцїнював він положенє нашої церкви і духовенства, а особливо жалїв над станом дяківским, так занедбаним на шкоду церкви і народної справи. Нехайже сих кілька слів прихильної згадки і щирого жалю стане ему нагородою его праведного житя і чесного труду! На станиславівскім кладовищи між сьвіжими могилами нема й знаку, де лягли на вічний спочинок тлїнні останки широко знаного Панталеймона! А чейже хоч скромний хрест повинен би вказувати могилу того, котрого за житя так богато руских родин нераз нетерпеливо вижидали і радісно витали та гостили. Прихильників лишив покійний не мало, що поспішать з лептою на сю цїль; а станиславівский уряд парохіяльний чи дяківске товариство певно займе ся радо збиранєм складок і поставленєм бодай скромного памятника покійному, котрому нехай буде легка земля і вічна память! — *С. Л.*

— **Реформа цивільного кодексу.** В сали нарад державного трибуналу відбуло ся дня 11. с. м. перше засїданє комісиї, що має приладити ревізию цивільного кодексу. Наради розпочав през. державного трибуналу Унґер тим, що підніс заслуги д-ра Кербера около сеї справи. Комісия дала ему повноваснть висловити за те през. міністрів від неї подяку. По довшій дискусиї над тим, як би перевести вступні праці порішено зажадати від міністерства судівництва, щоб оно подало виказ тих постанов цивільного кодексу, які оказали ся в практицї за скупими й невистарчаючими, які отже не лиш не відповідають новим переконанням теперішности, але також зупиняють і обтяжують практичне примінене права в житю. По довершеню сего перегляду, який має бути субстратом нарад, збере ся комісия на нове засїданє.

— **Пригода архикн. Франца Фердинанда.** Перед кількома днями архикн. Франц Фердинанд став жертвою немилого непорозумїня. Наслїдник австрийского престола, що перебував incognito в Гамбурзї, хотїв удати ся на німецкім кораблї до Анґлиї. „Однак в хвили, коли вже мав всїдати на корабель, приступив до него поліцийний аґент і задержав, думаючи, що прихопив одного дефравданта, за котрим довго глядав. Архикнязь поглянув лиш на аґента і сказав коротко: „Я наслїдник австрийского престола. „Однак поліцайник не дуже був скорий в то вірити, бо відповів: „Так може хтобудь говорити“. Остаточно справа вияснила ся і архикнязь стиснувши ревному поліцейникови руку, попращав его словами найвисшого признаня.

— **Університети** в **Японії.** Як сьвідчить звіт японьского міністерства просьвіти з кінця минулого шкільного року, в Японії находить ся вже два університети — оден в Токіо, другий в Кіото. Кождий з них має по шість факультетів, а именно: правничий, медициньский, технольоґічний, літературний, фізично-математичний і рільничий. Починаючи від 1877 р. ті університети перетворено постепенно на лад европейских. Як розділяли ся студенти по факультетах за послїдні роки, можна змїркувати з отсих даних урядового звіту. В 1877 р. на правничім виділї токійского університету було лише 20 студентів, в 1901 р. було їх вже 970; на технольоґічнім виділї в 1885 р. було 35 студентів, а в 1901 р. 420. На прочих факультетах число студентів зростало не так сильно. Цїкава статистика, що виказує число всїх студентів, котрі скінчили університетскі студиї в роках від 1877 до 1901 т. в. від часу переобразованя університетів на европейский взорець. За той час вийшло з університетів 4505 людий, котрі по своїй суспільній і службовій дїяльности розпадають ся на такі категорії: 834 учителїв, 802 інжинірів державних институций, 488 інжінірів в приватній службі, 705 всяких державних урядників, 210 урядників приватних, 98 адвокатів, 426 лїкарів, 351 виїхало за границю на дальше образованє, 239 незвісних професий, а 302 померло. В р. 1901 училось в обох університетах 3612 студентів. З послїдних обчислень виходить, що 1902 р. в токійскім університеті скінчило студиї 470 осіб, між ними правничий виділ 136, медичний 99, технольоґічний 114, літературний 83, фізично-математичний 16 і рільничий 18. Значіне тих всїх цифр виступає в належитім сьвітлї доперва тодї, коли зважити, що істория обох японьских університетів тревае всего чверть століття, між тим як многі европейскі університети мають за собою кількасотлїтну традицию. Вкінци не треба забувати й сего, що поверх тисяч японьских студентів образує ся рік-річно в европейских та американьских університетах.

— **Месть российского ґенерала.** На недавнім засїданю лїкарского товариства в Закаспійскій области під проводом д-ра Крилова записано протокольрно і подано до публичної відомости такий факт. Дня 27 ст. ст. марця около 8 год. вечером покликано телєфонічно лїкаря центрально-азийскої стациї, д-ра Миколу Забусова, що відвідав сейчас тяжко занедужавшого шефа транскаспійскої бриґади козаків, ґенералмайора Ковалева. Д-р Забусов повинував ся телєфонічному візваню і удав ся до мешканя ґенерала. Мимого недужого застав в товаристві цивільного мужчини при чарці вина. Ковалев зірвав ся з місца, подав лїкареви руку і попросив его вихилити також чарчину. Сам також випав за его здоровле. Ледви однак д-р Забусов поставив по-

рожну чарку на стіл, коли нагло вхопило его з заду вісьмох козаків, звалили на землю, роздягли і почали сїчи нагайками. Били зі всїх боків, обертаючи лїкаря як колоду. Причини тої екзекуції ґенерал Ковалев не подав. Товариство лїкарів ухвалило супротив такого звірского знасилувани лїкаря Забусова енергічний протест і висказано тяжко зневаженому товаришеви свою глубоку симпатию. Між тим ґенерал-ґубернатор закаспійской области, ґенерал Званов, довідавши ся про цїлу подію, усунув ґенерала Ковалева від урядованя і доніс про его нелюдский вчинок до Петербурга. В Росиї викликала ся вість велике вражінє, а виходячий в Москві лїберальний дневник „Русскія Ведомості“ не міг здержати ся від замітки, що варварство ґенерала Ковалева обурює весь российский загал до живого. „Освобожденіе“ додав, що Ковалев мав вислати до Петербурга заяву, в котрій жалує свого поганого вчинку та бажав участию в борбах активної армії на далекім Сході спокутувати свою провину.

— **Шкаралущу з яєць** у нас викидає ся на сьміте, а в Анґлії мають з неї великий хосен. Який? Домашні звірята потребують до доброго росту також богато вапна, а власне шкаралуща се в переважній части — вапно. Отже в Анґлії скуповують еї, труть у млинках або товчуть в моздїрах на муку і так подають коням, коровам, навіть куркам, від чого вони поправляють ся.

— **Дрібні вісти.** Учителї мойсеєвої релиґії з Галичиї скликують віче, що відбуде ся в днях 22 і 23 с. м. у Львові. — Тїло ческого поета і історика Кольра перевезено з віденьского кладовища Ст. Марка і похоронено в Празї. — Цїсар санкціонував краєві закони що-до фінансової субвенциї для льокальних зелїзниць: Тшебіня-Скавці, Делятин-Коломия-Стефанівка і Піла-Яворжна та закон про ґарантию доходів для льокальки Пшеворск-Бахорж.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанїзуйте курси для анальфабетів!**

— **Філія Руского Товариства педаґ.** в **Буську** запрошує всїх своїх членів на конференцию, котра відбуде ся дня 23. с. місяця о годинї 10. перед полуднем в кімнатах Читальні „Просьвіти“ в Буську. Порядок дневний: 1. Школа народна Часть IV. устав 16. — методично перепровадить т. А. Ш. — 2. Відчитане протоколу з послїдної конференциї. — 3. Дискусия над перепровадженою лекциию. — 4. Про загальне віче народних учителїв — т. О. Л. — 5. Внесене членів. — 6. Відчит науковий. — т. Ф. Б. З Видїлу Філії Руского Товариства пед. в Буську. *О. Ґр. Словицкий* ґотова *О. Мульхевич* секретар. — Просить ся о численну участь!

— **Копичинці.** Дня 2 червня (лат.) 1904 р. відбудуть ся безпосередно по загальних зборах „Руского Народного Дому в Копичинцях“ тикож І-ші загальні збори „філії руского товариства педаґоґічного в Копичинцях“ і то в тім самім льокалю — зелїдуючим дневним порядком: 1) Вступне слово про значінє і цїль товариства, 2) відчит про анальфабетизм, 3) дискусия, 4) виписи членів, 5) внесеня членів. (Вартоб, коли вже за пізно змінювати порядок, хоч при тій послїдній точцї нарадити ся над вічем руского учительства. — *Ред.*). — За видїл „філії руского товариства педаґоґічного в Копичинцях“ — *о. Осип Винаньский*, заступник голови.

— **Відозва.** Перед трома роками заснувалось у Львові „Тов. Захоронка“. Яка є цїль того товариства і які воно віддає услуги суспільности не треба чейже нїкому пояснити, бо се кождий сам розумїє. Тимчасом наша руска громада відносить ся якось зовсїм байдужно до сего тов. і не підпирає его як належить. — Як раз ті тяжкі і незавидні обставини, в яких находить ся наше тов. спонукують нас опять відозватись до земляків з просьбою о поміч. Фонди тов. дуже малі а видатки що день більші і если цїла руска суспільність не прийде нам тепер з помочию, то грозить ему цїлковита руїна. — В цїли призбираня хоч троха гроша уряджує тов. Захоронка дня 19 мая великий фестин на вис. замку полученій з фант. льотериию. Переведене всякого рода забав приняли на себе ласкаво наші „Соколи“, а з відси запорука що так старші як і дїти гарно забавлять ся. Сподїємось що вся руска публика поспішить в четвер на Замок і причинить ся до збільшеня фондів тов. Фанти просимо присилати на руки Фед. Куця, Бесїда ч. 10. Початок точно о год. 4. Вступ від молодїжи і дїтий 20 сот., від старших 50 сот. В разї дощу забава відбудесь в салї ресторав. на Замку. Добровільні датки приймає ся з подякою. — *Комітет.*

— **Заходом арт.-викладової секциї „Народного Дому в Коломиї** відбуде ся в четвер дня 19 с. м. 1904 відчит Вп. Івана Раковского п. з. „Мясоїдні ростини“. Початок точно о год. 7 вечером. Вступ безплатний.

— **Земляки! Патріоти!** Гурток людий доброї волї з Чорткова і окресности перенятий поглядом, що економічне та культурне піднесене і розвій народу дає тому народови відповідну силу, значінє і повагу — основав з кінцем року 1903 в Чорткові два товариства: Кредитове „Надія“ і господарско-культурне „Народний Дім“. Перше товариство має на цїли згуртовати у себе капітали наших людий і институций, має на цїли капіталами сими прийти в поміч потребуючим кредиту отже стати ся осередком кредиту для нашого народу в чортківскім окрузї. Не голословно, але в часї, коли наша цїль і думка перейшла вже в дїло, коли в протягу около 3 місячної дїяльности наша „Надія“ обернула поверх 58.000 корон — відзиваємо ся до нашої суспільности о поперте, о підтриманє сего дїла, що скріпити має наш народний орґанїзм в нашій сторонї. А поперте сесе не вимагає жертв, бо удїл, що виносить 40 К принесе дівіденду, бо від вкладок ощадности платимо 4½ від ста, — лишень вимагає, щоби ми раз научили ся народної карности і єдности, щоби грошем нашим не росли і богатїли чужі институциї нашому народови часто смертельно ворожі. А крім того гріш зложений до „Надії“ опертий о реальну поруку членів, бо позички удїлює ся в найбільшій части на ґіпотеку і то з ручителями, нїколи не вище як до ¾ части вартости реальности. — Друге товариство „Народний Дім“, якого удїл виносить лиш 10 К то институция, що в задушевною мрією всїх нас, то будучий культуральний осередок чортківскої Руси. Не може жити самостійним житем нїякий народ, що зависить від чужої ласки, а ми Русини чортківского округа не маєм до тепер даху над головою, не маєм де зібрати ся для нарад в трівожних хвилях для нашого народу, нема просьвітного кутка, нема бурси для бідних дїточок жаждучих сьвітла-науки. Ви нас зрозумієте також, що тепер крайна і послїдна пора, що можна ще за дешеві гроші набути в Чорткові площу під будову; для браку відповідних площий незадовго може еї купно стати ся немислиме. І ми постановили відкликати ся до цїлої нашої суспільности в тих сторонах, щоби нашу гадку приймила за свою і ввела еї в дїло. Земляки! Патріоти! Недайте добрій справі опинити ся в середині дороги! Збудїть в собі народну честь і те завзяте, що гори переносить, а доконаємо свого. В тій справі забудьмо руску байдужність, а окажім в повнім блеску руску витревалість. Чортків 10 мая 1904. *Дирекция „Надії“* д-р Антиін Горбачевский, д-р Михайло Новаковский, Евстахий Юрчиньский, о. Зенон Дудиньский, Савин Робак, Яків Гевко. — *Надзирателя рада „Надії“* о. Іван Гордїєвский, Йосиф Рубчак, Володимир Мриц, о. Іван Михалевич, Антін Тильний, Семань Чорнїй, Петро Ясїньчук, Яків Штоколо, Юрко Іванців. — *Дирекция „Народного Дому“* о. Зенон Дудиньский, д-р Михайло Новаковский, Лев Чачковский, о. Мариян Крушельницкий, о. Іван Пісецкий, Яків Штоколо. — *Надзираюча рада „Народного Дому“* о. Александер Маланюк, о. Іван Чмола, Теофіль Мирон 2 ім. Ясеницкий, о. Іван Гордїєвский, Яків Гевко, о. Михайло Медвецкий, Андрій Дражньовскний, Антін Тильний, Юрко Іванців.

— **З Самбора.** Загальні збори повітового Товариства кредитового в Старім Самборі відбудуть ся дня 18. мая с. р. о годинї 4 з полудня в сали магістрацкій. — *Дирекция.*

— **В слїд дописи** в **„Дїлї“ ч. 80** подаємо до відомости загалу, що Спілкою в Наконечнім (решета, опалки, вироби з соломи) заінтересував ся загал — много желань ми дістали а вливають вже удїли. Дякуючи за се, ми повідомляємо, що на разї не можемо на кождe письмо відповісти, бо заняті ми обісланем виставів в Ланцутї, Мисленицях і ярмарку львівского. Як лише мине перша важнїйша праця, то і оголошеними в часописях повідомимо про рух в Спілцї. Спілка має також трудности при зареєстрованю. Рада повітова яворівска на кошти заснованя зволила ухвалити 100 К. Заряд міста також обіцяв поспішити з помочею. В дописи в „Дїлї“ ч. 80 зайшла помилка: не 300 К але 800 К позички на початок прислав банк залїчковий в Ясли. Просимо на нас не забувати. За Спілку для господарства і торговлї в Наконечнім п. Яворів. — *Дирекция.*

— **Суботнїшне число „Дїла“** сконфіскувала ц. к. дерзавна прокуратория. Видано другий наклад і розіслано.

— **Касиєра** рутинованого і з кавциєю, до Спілки ощадн. і позич. снст. Райффайзена, котрий міг би бути писарем в трех громадах, потребує від 1. липня с. р. Спілка в Шманьківцях п. п. Шманьківчики коло Чорткова.— Кандидати можуть зголосити ся до о.І. Гордїєвского, настоятеля заряду. — За заряд Спілки ощадн. і позич. в Шманьківцях *о. І. Гордїєвский.*

— **25лїтний товариский зїзд матуристів з академічної ґімназиї** відбуде ся 2-ого червня с. р. у Львові. Збір о год. ½9-ої рано в ґімназиї академічній, кляса VIII б. (та сама, де перед 25 роками була VIII-а кляса). Близші відомости подають з уповажненя львівских і дооколичних товаришів — *д-р Евген Озаркевич*, лїкар у Львові, ул. Корнякгів ч. 1, і *о. Богдан Ейгнашевский*, парох в Гуменци п. Щирець.

Урядові вісти:

—**З львівскої архиепархії.** Завідательства парохій одержали: Клявд. Снїжиньский в Ярчівцях і Влад. Ґлїбовицкий в Баківцях. — Прих. сотрудниками установлені: Іпол. Штоґрин (син) в Стрілках і Юл. Фацієвич в Стрілках. — Правительство продовжило на один рік дотацию для другого сотрудника при церкві св. Параскевії у Львові. — Відпустку для покріпленя здоровля одержали: Ілар. Білиньский з Козівки на 6 тижнїв, Петро Білиньский з Зарваниці на один місяць, Сим. Пітушевский із Сасова на 5 тижнїв і Волод. Мартиників із Сколього на 8 тижнїв.

Ц. к. Дирекция зелїзниць дер.

Сим повідомляє ся, що лежача на шляху Краків-Підволочиска стация „Dembica“ буде писати ся від 1 мая с. р. „Dębica“.

Після оголошеня заміщеного у „Wiener Zeitung“ роздасть ся в дорозї офертовій:

А) Роботи земні і огороджени, доставу і осадженє нормальних колїв і каменїв граничних для перебудови двірци зелїзничого в Трнвстї-Ст. Андре.

Б) Для уряджения складів дерева понизше Сервалї, роботи земні і шутрованє, роботи надземні, будинки і огороджения, достава і осадженє нормальних знаків і каменїв граничних.

Оферти треба вносити найпізнїйше до 16. мая с. р. до 12. години в полудне в ц. к. Дирекциї будови зелїзниць у Відни Gumpendorferstrasse 10.

Услівя і плани можна переглянути у вище згаданій ц. к. Дирекциї і в ц. к. Дирекциї зелїзниць держ. в Трнестї.

Галицко-віденьский звязок зелїзничий.

З днем 1. мая, а о скілько наступить підвищене належитостий перевозових, з днем 15. мая 1904 увійде в житє додаток V до тарифи часть II. з 1. серпня 1900.

В додатку тім заміщені: доповнени установ тарифових, зміни постанов реекспедиційних, нові цїни єдиничні для стациї шляху Львів-Самбір в руху з Віднем (дворець зелїзниці північної і зел. держ.) і з Віднем (зелїзниця над берегом Дунаю) зміни тариф стациїних для товарів обчислюваних після тарифи класової в руху з Віднем (дворець зелїзниці північної зел. держ. і зелїзниці над берегом Дунаю), тарифи стациїні для перевозу різаної худоби і сьвіжого мяса до Відня, дворець зелїзниці північної і дворець зел. держ. і до Відня галї торговлї. — Тарифа виїмкова XV. і цїлком змінений виказ речинців достави.

Бібліоґрафія:

— **I. Werchratskij. Die Mundart der Gegend von Uherci bei Lisko.** (Sonder-Abdruck). Archiv für slavische Philologie herausgegeben von V. Jagić, XXV. Band. Berlin. S. 407 — 424.

Есть се відбитка з ювилейного видання архіва, що вийшов украшений портретами авторів-участників архіва з нагоди 25-лїтного его єствованя. На вступі розвідки поміщений удатний портрет проф. Верхратского. Говор околиці Угерців коло Лїска належить до так званих говорів мішаних або перехідних. З одної сторони суть в тім говорі звукові властивости лемківского говора як ґи́нути, хы́жа, рыбаи́ сливки́, да́бде, ди́рва, обы́рвы, бріх, трьох, трьом і пр., з другої знов сторони стрічають ся деякі приміти говора долівского пр. вурубе́ль, блухо́, во́ко, во́вад, горіх, деякі же з бойківского: дамо́, і да́ме, хло́пиць, умере́ти, дере́ти, си́ный, тре́тий... Яко специяльні форми в тім говорі визначають ся: капіти, хіба, лачи́к, бичавно місто кипіти, хиба, личак, бичивно; мжу́рити місто загально у нас уживаної форми: жмурити. Многі слова лемківскі тут не вживають ся пр. місто лем кажуть: тілько, іно, м. ярец — ячмінь, м. коприва — кропива, м. што — що м. гуслї — скри́пкы, м. чотирдесять — сорок. Побіч попе́р, попрю́ говорять пе́речь пе́рцю, побіч хы́жа також халупа. Місто лемк. гварити — говорйти або гаворити. Загально в малорускім уживані форми: бути, був, було звучать тут: бы́ти, был, бы́ло. Наголос билаків того говора есть *движимий*, але часто зовсїм відмінний від анценту загально в малорускім уживаного. Праця проф. Верхратского есть пожаданым причинком до науки діялектольоґії малорускої языка. *Книжечку може дістати в ставропиїйскій книгарнї. Цїна 60 сотиків.*

Памятайте на будову театру!

Відозва до членів Товариства „Просьвіта“.

Головний Видїл Товариства „Просьвіта“ у Львові повідомляє отсим всїх Вп. Членів Товариства „Просьвіта“, **що на день 23. н. ст. мая 1904 р.** скликує **Загальні Збори** членів Тов. „Просьвіта“ по мисли §. 23. статуту Тов.

Тогож дня о годинї 8 рано відправить ся Богослуженє за упокій померших членів Товариства в церкві **Духовної Семинарії при ул. Коперника** на котре просимо Вп. Членів як найчисленнїйше явити ся.

О годинї 10. рано розпічнуть ся наради Загальних Зборів Товариства в сали **Товариства „Ґвязда“ при улици Францішканьскій ч. 7. понизше православної церкви** з отсим порядком дневним:

1) Отворене Загальних Зборів головою Товариства.

2) Звіт Головного Видїлу з дїяльности Товариства за час від 1. сїчня 1902 до 31. грудня 1903.

3) Звіт контрольної комісиї з внеском на удїленє уступаючому Видїлови абсолюториї в веденя рахунків.

4) Вибір тринайцяти членів і шістьох заступників Головного Видїлу Товариства.

5) Вибір голови Товариства.

6) Вибір трох членів контрольної комісиї.

7) Внески членів.

Вечером тогож дня відбуде ся в тій самій сали деклямацийно-музикальний вечер честь Шевченка, полученій з аматорскою виставою штуки „Сельскі аристократи“ яку відоґрають члени Читальні „Просьвіти“ в Бурштинї.

Головний Видїл Товариства „Просьвіта“ взиває проте всї Видїли філіяльні аби до сего часу повідбували свої річні Збори і на підставі переведених люстрацій Читалень „Просьвіти“ і институций, полученых з Читальнями, здали Головному Видїлови докладний звіт про просьвітно-економічний стан філіяльних округів, про стан і дїяльність Читалень, кас щадничо-позичкових, крамниць і шпіхлїрів та про чинники, які співдїлають на розвій або застій Читалень „Просьвіти“.

Дальше Головний Видїл Товариства „Просьвіта“ просить всїх Членів Товариства „Просьвіта“ так інтелїґенцию духовну і сьвітску як і селян та міщан до як найчисленнїйшої участи в Загальних Зборах. Мале колись Товариство „Просьвіта“ зростає силою відродженя народного та самосьвідомостию духа між людом — з кождим днем більше. Тож годить ся, аби Члени Товариства „Просьвіта“ численно явили ся на Зборах та висказали свою волю про дальшу роботу у великім дїлї народної просьвіти — і то тим більше, що тепер як раз найбільше потребує Головний Видїл порад і вказівок.

Тому сподїємо ся, що всї наші Члени по змозї прибудуть на день 23. н. ст. мая 1904 на Загальні Збори Товариства „Просьвіта“ у Львові.

Видїли Філій і Читалень „Просьвіти“ просимо вислати своїх делеґатів на Загальні Збори Товариства „Просьвіта“.

(Всї руско-народні часописи просимо повторити отсю відозву).

Головний Видїл Товариства „Просьвіта“.

Послідні вісти.

Будапешт. В буджетовій комісиї австрийской делеґациї виголосив нині мін. ґр. Голуховский свое експозе. Виводи міністра не заключають в собі нїчого нового анї замітного. Довший устуи присьвятив ґр. Голуховский реформі жандармериї в Македонії і справі торговельних договорів з Італією і Нїмеччиною.

Будапешт. Д-р Кербер був перед засїданем делеґациї у цїсаря на довшій авдиенциї, брав участь в серклю а опісля від'їхав до Відня.

Будапешт. Комісия буджетова австр. делеґациї уконституовала ся в сей спосіб, що президию обняв бар. Хлюмецкий а найважнїйший реферат надзвичайних видатків Поляк пос. Поповский.

З тов—а св. Петра. На річ тов—а св. Петра в місяци цьвітни зложили (в коронах): (Конець) На руки декана скалатского о. І. Герасимовича з Кривого зложили: церкви в Калагарівці, Волиці, Ворках мал., Новосілці, Скалатї, Вікні, Луці мал., Фащівці, Ґлїбові, Пізнанці, Зарубинцях, Буцинах, Дорофіївці, Староміщині, Заднипівцях, Мисловій, Підволочиских, Остапю, Главчу, Грималові, Оріховци, Турівці, Черниївці, Кривім, Жеребках королівских, Зеленій, Камянках, Кокошинцях, Колодіївці, Товстім, Ст. Скалатї і Сороці по 5, оо. Монцібович з Калагарівки, Вацишин з Сороки, Онуферко зі Скалата, Мелешкевич з Вікна, Вальчиньский з Луки мал., Луцик з Пізнанки, Сльозар з Буцинів, Рейтаровский з Остапя, Матишевский з Грималова, Куницкий з Оріховця, Мандичевский з Турівки, Левицкий з Борок мал., Дяків з Жеробок, Пиндус з Зеленої, Куницкий з Камянок, Сльозар з Колодіївки, Ксьонжик з Кокошинець і Чайковский з Товстого по 1, оо. Вербицкий з Хмелиси, Зарицкий з Ґлїбова, Шидловский з Староміщини, Білиньский з Главчого, і Герасимович з Кривого по 2, о. Барилик з Смільна від себе 2, а від церкви 6, о. М. Кордуба зі Сушна від церкви мат. в Сушні 5·40, а від доч. в Ордові 2·50, на руки о. К. Дудикевича з Плугова; церкви: в Богутині, Тростянци і Луці по 6, о. Бородайкевич з Тростянця малого і о. Ілїн Кузів з Верезан по 1, К. Н. Литошинський адюнкт канц. при видїлі краєвім і Н. Заячківский з Нар. Торговлї по 2, церков мат. в Микулинцях і доч. в Лучці по 6, о. М. Павлик і совітник Вол. Грабовеньский з Микулинець і о. префект д-р І. Жук по 2, о. М. Коритко з Лашок корол. від себе і з акафисту 1·60, о. Т. Цегельский в Струсові від себе 1, о. Кнаґсевич з Волкова жертву парохіян 25·20, на руки дек. перегиньского о. Левицкого: церкви: в Небилові, горішна ц. в Перегиньску, мат. в Прислопі, Сваричеві, Цїневій, Пацикові, Лошні, Струтинї вижнім і Лецівці по 5, в Янівці і Сливках по 4, доч. ц. в Ясеновци, Княжівскім, Слободі небилівскій, ц. долїшна в Перегиньску, доч. в Майдані, Новоселици, Нягрині, Максимівці і Дубинарі по 3, ц. доч. в Новошинї 6, обі церкви в Ясени 8, ц. мат. в Велдїжи 10, оо. Левицкий в Янівці, Крижановский в Небилові, Богачевский в Лецівці і Е. Білецкий в Ясени по 2, о. Н. Білецкий в Пацикові 3, о. Щуровский в Струтинї вижнім і о. Охримович в Велдїжи по 1. — Всїм помянутим жертводавцим складає видїл в імени убогих громад сердечне Спаси-Біг. При тім звертаєм увагу, що церкви так матерні як дочерні платять вкладки річно 5 корон, а першого року ще і 1 корону вписового, і що послїдні загальні збори інтерпретували § 4. і 5 так, що церкви членами основателями бути не могуть. Запомоги розійшлють ся уже в тім місяци. В мисль опінії загальних зборів буде видїл давати значнїйші суми лиш на звороті запомоги а на безповоротні лиш незначні, о скілько на се позволить фонди. Тим часом просим о дальші вкладки і жертви апелюючи особливо до мірскої нашої интелїґенциї, котра від того так важного і так актуального дїла якось відтягає ся. Чейже 1 корону річно може кождий жертвувати на так важне а для народности нашої в нинїшню пору так необходиме дїло. Дайте і дасть ся вам. — *Видїл.*

— **Академік з II р.** гиадає лекциї на село. Вимоги мінімальні. Ласкаві зголошеня: Академік II адміністрациї „Дїла“.

Переписка Адміністрациї.

Вп. І. Ох. в Гр. Ще 16 К. — О. На. в Бу. До кінця червня прийде ще 1 К. 54 с. — К. Лу. в Ле. До кінця червня прийде ще 1 К. 50 с. — М. Го. в Те. До кінця червня прийде 3 К. 18 с. — Г. Жа. в Бе. Часопись висилаємо що дня правильно.

Надіслане.

Др МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клініки львівского університету б. лікар клініки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 по-
314 полудни ул. Академична ч. 26. 12 27

Адвокат Губіцкий

в Комарні гладає від 1 червня с. р. рутинованого конципієнта, обзнайомленого з провінціональною практикою. 343 2—3

АДВОКАТ

Др. Андрій Чайковский

приїме зараз рутинованого конципієнта до своєї канцелярії в Сколім. — Оферти письменно. 354 1—1

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

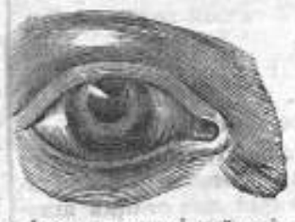
при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

289 18—19

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтаціях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ровери

з перворядних фабрик

Ровери з мотором „Republic“

прибори для цикл'стів

репзрацийний варстат. Ракети, мячі і сітки до Теппі-а поручає в найбільшім виборі маґазин спортових товарів

М. Лукасевич

Львів, ул. Академічна ч. 26.

Цінники даром.

352 3—15

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомагання, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.**

163 11—?

Найлїпша **КОСА** на сьвітї

є із стирийскої сріблистої стали в охоронною маркою „дві коси“ і „ц. к. орел“. Злагодена з найлїпшої спеціяльної сталї, легка як перо і тонка, нїтре елястично, над неяке сподіване тривка, бо не треба ї щодень клепати, і кілька потягнень бруском досить, щоби косити цілих 130 кровїв.

Продає ся в отсих величинах і цінах:

Довжина в цонтах.	60,	65,	70,	75,	80,	85,	90,	95,	100—100
крейцарів	60,	65,	70,	75,	80,	85,	90	95,	1 зр.

Природні бруски по 15 і 25 кр. за штуку. Бабка, молоток і держак 60 кр.

Найновійші патентовані універсальні рихти з ключом 15 кр.

При замовлюваню 5 кіс додає ся 1 брусок, 10 кіс 1 косу даром.

Висилає з гарантією на попередним надісланим гроший або за післанатою лише склад стирийских кіс із сріблистої стали

І. Г. Рабінович, Відень V/II.

Lindengasse 2/61.

Штуки, що не до вподоби, радо відмінюю. 357 1—5

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнгутових цементових плиток і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів

ул. Сикстуска ч. 23, (стара почта)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цінники даром і оплатно.

Першорядні поручення. 364 1—1

ІВОНИЧ *жерельно-купілеве і клїматичне завведенє в Галичині*

(зелїзнича стацыя).

Щавї солоно-йодо-бромові і зелїзисто-йодо-бромові. Купелї солоно-йодові, ілявові, боровинові, ґазові як в Найґаймі. Средства гідропатичні, масаж і лїчнича ґімнастика (ортопедичне заведенє доцента хірурґії д-ра А. Ґабришевского у Львові переведене на лїто до Івоничa). Лїчать ся: колїна, жіночі недуги, гостець, дна, кіла, недуги костий, шкірні і нервові, взагалї всякі недуги, що вимагають присвішеня відповідної матерії.

Заведенє положене в чатинним лїсї поверх 400 метрів н. п. м. в чудовій гірскій околиці.

Взірцеве уладженє, вигідні помешкання, електричне осьвітленє, водопроводи, вода до пита жерельна, що бє із скали. На сегорічний сезон вибудовано 2 нові доми з 60 комнатами. — Капеляк в місци, богослуженя щодень. — Музика. Почта і телеґраф. Лїкарі заведенї: доцент д-р Ґабришевский зі Львова і др Юлїян Станишевский в Краковa, а також 4 вільнопрактикуючі лїкарі. — Сезон від 20 мая до кінця вересня. — В I. сезонї до 20 червня і III. від 20 серпня мешкання значно дешевші. — Увільненє від таксы на основі сьвідоцтва убожества удїляє ся лише в I. і III. сезонї. — Замовленя на мешкане, воду, сїль, луг і муд приймає і всяких поясненъ удїляє

ДИРЕНЦИЯ

337 2—6 **жерельно-купілевого заведеня в Івоничи.**

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту **Зінґера.**

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч 45 по 8 зр. (для грубої роботи).

Вен. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на ратн, як також і для селян на потвердженем уряду громадского.

Услїва сплати пристушні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жадане і даром 313

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

Ровери з перворядних фабрик від 150 К і вище поручає торговля Івана Стерняка в Залїщиках.

338 3—3

Позичок на застав пенсії удїляє Спілка кредитова, Краків, Вашгова 9.

331 3—3

Молодий мужчина на становищи оженить ся з інтелїґентною дівчиною — сьвідомою Русинкою, котра має або трохи якого майна або в на якім становищи, примірром учителькою. Річ трактує ся цілком серіо. Просить ся о як найскорші зголошеня. „Редакция Дїла“ для числа 28/77.

359 1—3

Фортепян короткий, чорний, майже новий, дешево продам; також пяніно новісеньке, концертове. Скарбківска 5. Войнарович.

62 1—3

Учителькы, бони, ґаздині і всяку добірну службу поручає Бюро Німчиновскої, Львів, Ринок 12 а.

136 1 1

КОЛДРИ на вовняній ваті по зр. 3·50, 4·50, 6, 7, 8, 10, 11, 12 до 19 зр. Колдри шовкові атласові по зр. 12·50, 14, 26, 18, 20, 22, 24, 28 до 32. Новість! Колдри подвійні обосторонні до ужитку дуже практичні і гарні лише о 1 до 2 зр. дорожше від цїн повисших. Найбільший вибір лише в спеціяльній торговли колдер і матерацїв Йосифа Шустера, ул. Коперника 5. 287

Л. & К. ГАРДТМУТ

ц. к. *надворні доставники*

у Львові

пасаж Гавсмана ч. 8.

313 5 5

Дістати можна у *Львові* в аптиках Пінеса-Нора-тиньского, В. Діля, Як. Байзера, Жиґмонта Рукера; в *Коломиї* в аптиці Берґлера; в *Миколаєві* в аптиці Фрідмана; в *Перемишлї* в аптиці Ґольдберґа; в *Рашеві* в аптиці Коритовского і С-ки в *Стрию* в аптиці Ґертнера і в *Тернополи* в аптиці Марияна Крижановского. 50

Вже вийшов

II. випуск **„Практичних проповідей до руского народа“.** Сам II. випуск стоїть з почтою 2 кор., а хто з Всч. Отців зложить тепер 3 кор., той одержить II. випуск, а відтак в своїм часї і III. без жадної доплати. Зі взгляду на се, що цїлий наклад в лише в 1000 примірниках, прошу з замовленями спішити. В III. випуску будуть поміщені самі случайні проповіди. — *О. М. Кінаш,* арх сотрудник у Львові пл. сьв. Юра ч. 5. 301 10—10

„Народна Торговля“

поручає

в своїм складі в Снятині і Станиславові

ТОМАСИНУ

в продажи на дрібно,

291 2—2

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя	3·25.
„ „ на Підзамче	3·04.
„ Рави руск.	6.46.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Рашева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белзця	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]
зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].
з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белзця	9·30.
„ Тернополя	10·35.
„ „ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Стрия	3·05 11·05*.
„ Рашева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави руской	7·05*.
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·45 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]
до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.
до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]
до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский післяйший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені вывіздкою (*), поспішні поїзди **тевстим друком.** — В місті продає ся звичайні білєти в вґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформаций удїляє і продає всякі білєти та реклади їзди інфор. бюро д. н. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 128

Ч. 40.881.

Оповіщенє конкурсу.

З початком шкільного року 1904/5 буде наданих одинайцять фондацийних місць в ц. к. військових заведеннях з фондациї під назвою „Ювилейна фондация цїсаря Франца Йосифа I.“

Услївя притятя оповіщує ся рівночасно в Gazet-i lwowsk-iй і за посередництвом всїх наукових заведень виспих і середних.

Реченець до вношеня подань до краєвого видїлу уплинував з днем 20 мая 1904. 336 3—3

Директор канцелярії: *Пйотровский.*

Фабрика польских горівок, руму, лїкерів і розолїсів

Р. КЕСЛЄРА

Львів, Кривчицї (роґачка Личаківска) склад і бюро фабричне, Львів, Городецка ч. 23

поручає

чисті дестиляти, наливки овочеві

і з добірних зіл.

На провінциї висилаю також в 5-кілевих пачках почтових або бляшанках до кождої місцевости оплатно. 169 8—49

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, скіряних виробів, росийских кальошів, альбумів і ріжного рода переписних листів як також тоалетового мила і переумерії.

Великий вибір біжутерії. 532

Огород саский. *Концерт військової музики коло зелїзничої рампи і Театр Ріжнородностий.* 365 1—8

Без конкуренції.

Чи конце! треба з Ґамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

від сірною

АДОЛЬФА ЗІНҐЄРА Львів, Сикстуска I

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави осібно оплатно за післянатою. 86

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір в фабр. Черлянської. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 99. Львів, Второк 4 (17) Мая 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по południu. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за сі місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Польска мафія.

Хоч з усїх сторін уже сконстатовано і всесторонно вияснено, що в Гуцульщині панував і панує найповнїйший спокій, однак нагінка за „Січами" не устає, але противно веде ся дальше й зачеркує навіть ширші круги. З огляду на наші цензурні відносини не можемо одначе як слїд схарактеризувати поведеня дотичних кругів, тож подаємо лише сухі факти:

„Дїяльність" жандармів в Коссівщині.

В тій справі дістаємо з Устерік слїдуючу телеґраму:

„По пять жандармів ходить по хатах „Січовиків" і шукає за лентами. Богато лент повідбирано від людий в дорозї і на публичних місцях. Жандарми дразнять людий, оферуючи „січові" ленти Жидам.

„Указ" старости Заградника.

„Ч. 13.372. Косів дня 9 мая 1904. До Виділу товариства „Січ" в Космачи, до рук кошового Івана Уторопчука. — В остатнім часї придарили ся (!) кількох разів случаї, що члени Товариства „Січ" корпорацийно під проводом старшин брали участь в зборах, на котрих обговорювано справи політичні або соцыяльні не маючі жадної звязи з начерком (!) дїланя статутом Товариства обнятим, а в кількох случаях збори ті закінчили ся гвалтовними (!) екцесами (?), загрожуючими спокоєви публичному.

„Понеже затим заходять всї поводи розвязаня товариства по мисли §. 24. устави (!) з дня 15-ого падолиста 1867 Вісти. зак. державних Нр. 134. яко переступаючого свій начерк (!) дїланя статутом означений і яко невідповідаючого зовсїм цїли свого істнованя т. в. сторожи огневої і вправам ґімнастичним, а численно повторювані через членів товариства „Січ" погрози (?), або поповнювані через них гвалти (!?) викликали в цїлім повіті обаву перед розрухами (?) і заколотили в високім степени супокій публичний — проте по мисли §. 28. покликаного закона завішую (?) з уряду дальшу дїяльність Товариства, заряджуючи, щоби всї протоколи засїдань Виділу і загальних зборів, відзнаки, приряди і бібліотеку Товариства віддано уповновастненому до відобрання делеґатови Староства.

„Против нинїшному (!) рішеню вільно ввести рекурс до ц. к. намісництва через ц. к. староство до днїв 14 по дни наступаючім по дорученю, — внесеня рекурсу однак не може встримати виконаня того розпорядженя. — Ц. к. Староста — *Заградник* в. р."

Того самого змісту письмо, (відбите на гектоґрафі) дістали і всї прочі розвязані „Січи" в косівскім повіті. Косівский староста видав отже „указ".

Так! розпорядженя п. Заградника є нїчим иншим як „указом", бо:

1) що до всїх „Січий" подано оден і той сам загальний „мотив" розвязаня, не стараючи ся навіть уарґументувати що до кождої сей акт яким-небудь виспецыялїзованим фактом;

2) як „мотиву" для розвязаня ужито „екоцесів", „ґвалтів" і „погроз", котрих — як се навіть сконстатувала Gazeta lwowska — цїлком не було, а котрих розтрубленє по сьвітї було дїлом кількох ґазетярских і неґазетярских злочинців;

3) розвязаня „Січий" доконав староста, хоч по закону не мав він до сего права, бо компетентною в тім зглядї властию є лише власть краєва; справдї се розвязаня названо в „указї" делїкатно „завішенем дїяльности", але чогось такого закон не знав і всяке „завішене" без означеня часу є в суті річи тим, що і розвязане;

4) розвязаня „Січий" доконано масово, а таке ґенеральне розвязане товариств може наступити лише з заведенем стану виїмкового, що по австрийским законам не лежить ще в компетенциї старостів, а зависить від узнаня краєвого правительства і президиї висшого суду краєвого та вимагає апробати міністерияльного кабінету, котре за дотичне заряджене одвічає перед парламентом.

Супротив того отже всї розвязані „Січи" розвязано дїйсно незаконно і вони повинні внести не тілько рекурс до намісництва, але рівночасно і жалобу до міністерства внутр. справ на коссівского старосту за переступленє закону.

Акция росте...

З Товмаччини доносять нам знов про слїдуючий факт, котрий сьвідчить, що нагінка на „Січи" відбував ся в цїлім краю.

„Дня 1 мая мали ся відбути в селї Гринівцях перші загальні збори тов. „Січ". Прибули люди з околиці, прийшов також учитель з сусїдного села. Але ще на подвірю, перед хатою зборів, почав Жукотиньский, комісар ц. к. староства, отнгати з него протокол. Рускі відповіди зі сторони учителя так озлобили ц. к. комісаря, що як крикнув: „Пан не може одповідать так як я мувє?" Записавши все сказав: „Научицельом не вольно ходзіць на зґромадзеня. Зараз мі ся пан з тонд винось. Я естем застемпца ради школьней. В тей хвілї до дому!" Наказавши війтови уважати, щоби учитель віддалив ся, пішов до хати зборів. Зараз на вступі повиганяв сторонських людий з хати, арґументуючи, що чужим людям, навіть запрошеним, не вільно приходити на публичні збори, що „жадней Січи нема, бо я то вшистко (папери) конфіскуєн, зґромадзене розвьонзуєн, уж нема Січи!"

Отже сей п. Жукотиньский поповнив тут слїдуючі незаконности:

1) що заказав учителеви брати участь в зборах, хоч сего нїяка власть нїякому підчиненому не може заказати; преціь же і учителї є горожанами, як і инші люди;

2) що звертав ся до учителя як „застемпца ради школьней", коли між тим є ним староста,

3) що звертав ся до учителя в спосіб арроґанцкий і грубий, по якім належало би судити, що сей Жукотиньский, звісний впрочім з того, що вже був раз засуджений камінецким судом за чинну і публичну зневагу сьвященника, скорше надає ся до якоїсь иншої функциї, але не на функціонаря держави;

4) що безправно виганяв людий зі зборів — і

5) що розігнав без нїякої причини збори, скликані цїлком формально.

Зваживши поступованє коссівского старости і сего Жукотиньского в Товмаччині, мусимо прийти до переконаня, що акцию против „Січий" закроєно на ширшу скалю і годї нам собі зобразити, аби дїяла ся вона без відома ґрафа Андрея Потоцкого.

В послїдній хвили дістаємо з Коссівщини ще таке донесеня, яке доповняє образ теперішних сумних подій на Гуцульщині.

„Доходженя з Гуцулами переводить в Устеріках радник Вісневский о переступ з § 312 і 314 (обида урядника в урядованю), при чім всї візвання видає по польски. Для дорученя сих візвань приділений возьний судовий з Кут, а поведене его сего роду: До одного Гуцула казав: „То ти процесуваш ся з попом, а теперісьте собі з попом козаки-приятелї! Всї будете разом з попом сидїти в криміналї". З людьми сей возьний поводить ся крайно грубо. Навіть до о. Попеля, коли сей не хотїв принять польского візвання, понажив ся погрозити: „Ми (!) маєм жандармів". О. Попель відїв ся телеґрафічно з жалобою до Екс. Тхоржніцкого.

А тепер ще оден факт. „Дня 27-ого цьвітня с. р. в Косові відбула ся „нарада" певних осіб, в справі народного руху в Гуцульщині. По нарадї жандарм Пушка розповідав по Кутах слїдуючу вість: „Die Kozaken werden die Polen und Jüden kojlen" (колоти). В якій звязи стояли обі події не знаємо, але що так говорив по Кутах ще при кінци цьвітня жандарм Пушка, на се є сьвідки і се може бути доказане...

Надзвичайні загальні збори „Рязниці" в Самборі.

Скінчивши ся без нїякого результату надзвичайні загальні збори самбірскої „Рязниці" з 12-ого с. м. були наче заповіданем, до чого може довести впроваджуване партийної нетерпимости в економічні інституциї. Через пять годин між кліков Дудикевича а народовецким духовеньством вела ся борба, поки вкінци Дудикевич, бачучи, що своїх замірів не перепре, не розбив зборів і всї, кому лише лежить на серци наш економічний розвій, а хто не заслїпленний партийним фанатизмом, розїхали ся з сумними рефлексиями над деструктивним впливом кількох одиниць, зґрупованих довкола особи коломийского амбасадора.

На збори прибуло поверх 200 людий, з чого майже половина народовців-сьвящеників. Сьвітских народовців було всего кількох. Натомість ставив ся майже в повнім комплетї весь львівский штаб з парафії „Галичанин'а", коломийска амбасада і чимало сьвітских адґерентів Дудикевича і вони то як-раз представляли собою ґро компанію, котра є мотором всїх непорозумінь в „Рязници".

Проводив зборами крилошанин Щавиньский, як голова надзираючої ради, а провід сей треба назвати крайно партийним, чому впрочім і годї дивувати ся, коли вважимо, що о. Щавиньский у всїм поводив ся після інструкций Дудикевича. Так між иншим народовцям-сьвященикам о. предсїдатель робив часті замітки, перебивав їх промови, а одному навіть відобрав голос без попереднього упімненя, коли між тим Дудикевичеви вільно було кидати ся з нечемними замітками на національне сьвященьство, а его тїсному кружкови мож було свобідно перебивати промови наших бесїдників і робити обидливі Zwischenruf-и. Вкінци на Дудикевича ко-

---

2)

1. ФРЕНСЕН.

ЛОДКАР

(Перевів з нїмецкої мови за окремим дозволом накладчика Евген Мандичевский).

(Конець.)

Вийшла з потока, надягнула ясну, вільну, вовняну одїж, на котрій поробила соком дикої черешні темні пасочки, опоясала ся ременем, прикрашеним делїкатними, позакручуваними, пестрими лініями, і спішила ся так, що мала сокирка, яка висїла в красній шкіряній торбинї, на землю вилетїла. На голе рамя, в горі і в долинї, наложила міцні обручі з червоного, лискучого металю. І побігла до матери в хату: Мамо, хочемо бавити ся, як Фрея побіджає злі Феї, а я буду Фреєю; дай менї свої щити грудні і шнур жовтих жемчуг. Дала мати, але не без лайки, оба червоні щити грудні, великі як долонї, а вона їх борзо наложила, і жемчуги, якими обкрутила розсипаний, ясний волос. Тай скрадала ся попід звисаючі галузки бучини до його хати.

Війшла похилена і шукала великими очима його постати біля малого огнища, а серце било ся; бо і ей відвага шельмівска змалїла. Але коли вона побачила ті глубокі очи, повні люстости і гнїву, що глядїли на неї мовчаливо, не знала що почати: всадила поспішно руку за пазуху, де все мала якусь забавку, вилякла і почала шістьма жолудями бавити ся. І бавила ся тим все і все і думала собі: „О то раз наробилась собі халепи! Абись тілько звідси могла втечи!" І бавила ся; а він глядїв на неї. Нарештї не могла внести болю в спинї; жолудь висипала ся перед ватру. Показала йому порожні руки і сказала: „Сонце сьвітить, пташки сьміють ся, ми бавимо ся цїлий день над потоком".

І він промовив в кінци від пів року перше слово: „Хто тебе сюда прислав, ти чарівнице?"

Коли се почула, засьміяла ся, якби ей хто на сто конїй всадив: „Я прийшла від себе", сказала, не хочу, щоби ти тут сидїв і так чорнїв та кис! Ґіттіґіт: не будь кертицею, чоловіче! вийди вже раз на сьвіт!"

„Іди своїм шляхом", відворчав.

„Глянь лишень", відповіла, „як ти виглядаєш! Борода як етара смерека! Чи маю показати, як ти виглядаєш?"

Розсунула дубовою палицею ледво тліючий огонь і роздмухала, сплела руки і глянула на тінь на стінї. „Дивись", сказала, „менше більше так!"

Він кинув тілько оком. „Неправда", відізвав ся грубим голосом.

„Таки так! Чекай!... Так! Тепер добре! Глянь!"

Він кинув знова оком. „Неправда", сказав.

„Неправда? Се легко кождому сказати. Глянь на свою власну тінь, ту, на столї, глянь: се лице!"

Скрутив голову: не було ні носа, ні бороди, лишень одна велика, чорна куля.

Заломила руки, що нараменники забренїли. „Ти за дурний!" сказала. „Ходи-но сюда!" Зловила його за бороду і тримала сильно. „Зверни уважно очи на стїну! Можеш бачити?"

Він похитав сильно головою і подав ся в зад. „Пусти мою бороду", сказав, „і забирай ся".

Приглядала ся йому і подумала: „Не дістану його так", і почала помалу жолудь збирати. І несподївано наставила йому замкнену руку і сказала: „Рівне, нерівне? Відгадаєш, то підеш зі мною; а не відгадаєш, то"...

„То лишиш ся у мене!" сказав... „Нерівне!"

Хотїла крикнути „ні" і підскочити; але він вхопив ей за руку і отворив.

Було чотири.

Відітхнула так високо, що вовняна сорочка напружила ся на груди. „Програвесь! Фрея! Але булам в страху! Тепер ходи зі мною!"

„Зачарована твоя жолудь" сказав. „Розгризу їх своїми зубами і тут лишу ся, або поїду на патику вербовім за тобою через село".

„Нехай і так буде!" сказала гнївно. „Вовчі твої зуби!"

Вкусив і... трас... виломив зуб, а жолудь остала ціла.

„Виграпам!" закликала. „Два рази! Принесу патик, ти поїдеш зі мною".

Вибігла і повернула і обдирала рукою, стисненою перстенями, листки з березової галузки. „В дорогу!" сказала.

Коли послухав і встав, не могла довше здержатись. „Думаєш", сказала, „що ти так підеш зі мною на луку? Щоби знова всї з тебе съміяли ся, як тоді, коли човен перевернув ся? Я лишень прийшла, абись покинув ті примхи-ґзи і вийшов з хати."

„Дай сюда патик! Так вийду з тобою! Нехай сьміють ся з мене."

Вона глянула на нього лискучими очима: „Не хочу!" сказала.

„От і не піду з тобою".

В тій хвилї слези гнїву вступили в ей очи і ціла хата стояла в огни: „Лиши ся, доки не счорнїєш!" сказала, кинула галузку на землю і вибігла.

Три днї ховала ся під густими вітями верби, що укісно висїла над берегом, і глядїла сонними очима в потик, і бачила через воду його очи. Але четвертого дня, раненько, подумала собі: „Його нема... нема". І зачала зі свого сховку голосом пугача викати, що наперед дїти збігли ся, а відтак старі. Відтак відкрито ей, а старші жінки вилаяли, що наслїдувала птаха смерти. Вона сьміяла ся, вмішала ся між инші і стала такою як перед тим була.

Протягом лїта настала така суша в краю, що молоді люди з другої сторони горбків, з Дітмарґос, пішки через залив приходили, вкрадали ся в лїси і слїдили з гори коритo потока і красне пасовиско, та бачили товар. Площа подобала ся їм; бо вони мешкали з тамтого боку, отиснені, на краю мочару, або на пустих горбках. Урожайної земли не було ще тоді, лежала під морем.

Пустили ся вони одного дня, хто скакав, хто бродив, а хто плив, через залив, стратили по дорозї три хлопа, що втопились в намулї, і дістались, яких сто людий разом до долїшнього русла потока.

Молоді хлопці бігали від хати до хати і скликували всїх до борби. Але вони розбігали ся, як занепокоєні мурашки; не мали провідника. Сей умер ще в зимі на тяжку хоробу в членах.

В хатї лодкаря, в горі над потоком, закликали нарештї: вставай, вороги в долинї!

Зірвав ся, випрямив члени і тїшив ся, що прийшла година, в котрій міг знова до сонця і до людий вернути. Наложив широкий пояс, при котрім висїв меч і штилет, ухопив за щит дубовий і спису осїкову, та вилетїв простоволосий зі своєї хати. Тамті були вже на долинї.

Коли гнав в долину потока, бачив з далека — було се осїнного дня — як великий, стиглий листок черниці гнав з водою. Був подовгастий, заокруглений і вижолоблений як корито, а в середині, на днї, лежала жменя ягід, якби ладунок корабельний. Рівно і гладко гнав, осїяний лучами сонця, в поперек потока. Коли се побачив, ненадійно, якби силою неба тронутий, впав на гадку: Так мавш човна будувати. Зі щоглом і кокорами, тягар на днї, а великі, великі, які хочеш... і поплинуть сильно і рівно. Упав на колїна і приглядав ся маленькому судну і роздумував: „Як се розпочати? Як се викінчити? Се буде инше човно як тамте в одного пня дубового!" Щит і списа лежали коло нього в траві.

Коли так лежав, почув крик, що розносив ся з долини і ішов в гору потока. Вачив своїх, що втїкали д' ньому. Шіґнав на ворогів, зі щитом і списою, та кричав: Я є провідник!

Ти є провідником? закричав ворог.

І всї закричали, а страх тряс кістьми: Так... нашим провідником. Ми його вибираємо!

Вороги стали великодушними. Нарід без провідника, казали, не є народом. І застромили мечі в округ колесом в землю. А оба боролись над потоком і були собі рівні і зручностию і силою і відвагою. І скла-

Блюзки, Гальки, Боа, Жаботи, Вельоники, Ковнірі, Славні рукавички „Діяна" поручає найдешевше *христіянска фірма* **Фердинанд Літлєр (Güttler)** **Львів, пл. Галицка 3.** 605

манду розвязав навіть о. Щавиньский збори, хоч наші сьвященники против сего протестували а о. Фолис зі Скнилова безуспішно просив принайменше о ухвалене резолюції в справі заснованя філії тов-а у Львові.

Хід зборів був слїдуючий:

Першою справою, що випринула ще перед приступленем до дневного порядку, була квестия легальности зборів. По постановам статута „Ризниці“ має ся скликувати збори на основі ухвали дирекції, між тим коли послїдні збори скликала надзираюча рада, де правлять ся самовільно компанїони Дудикевича. Отсю неформальність підніс о. Захариясевич з Винятич закидуючи, що збори скликані нелеґально, та жадаючи в тім напрямі ухвали зборів. Крім того промавляли ще до сеї точки оо. Яворский зі Стрільбич, Онишкевич з Хишевич, Захариясевич і Качмарский, при чім виявило ся, що дирекция що до скликаня зборів не повязала нїякої ухвали, а скликала їх самовільно надзираюча рада, аби переперти на них замисли коломийско-львівскої кліки.

Коли на внесене Дудикевича предсїдатель зборів, мимо протестів учасників, піддав під голосоване внесене на замкнене дискусиї, счинила ся перша буча. О. Бачиньский з Рінчиць зажадав голосу, щоби запротестувати против сего голосованя, котре не було леґальним, бо не знати ще, хто має право голосованя, — та щоби предложити вибір комісиї верифікацийної. Предсїдатель відібрав однак єму слово. За се дав говорити в тій самій справі Дудикевичени, як обурені такою сторонничостию учасники, запротестували грімко против такого поведеня і Дудикевич мусїв замовкнути. Справу полагоджано так, що вибрано верифікацийну комісию і вона зачала сейчас урядувати, а не скінчила своєї працї і до кінця зборів, бо треба знати, що когорта Дудикевича навезла з собою і по 10 повновластий на особу.

Тимчасом порішено передискутувати дневний порядок, а голосувати аж по оголошеню результату верифікацийного. Приступлено до першої точки порядку: справи основаня філії у Львові. Як звісно філію у Львові основала сама дирекция, і треба було рішити, хто має остаточно установляти філії — чи дирекция, чи надзираюча рада чи загальні збори — а коли загальні збори, то затвердити евентуально філію львівску. Промавляли в тій справі оо. Фолис зі Скнилова, Захариясевич, Гординьский з Краківця, Бачиньский, Савойка і т. д., критикуючи остро поступованє надзираючої ради, котра вносить в товариство партийний розлад. Закидувано дальше управі товариства, що з квестиею основаня філії у Львові приходить на збори post festum, коли така філія вже отворена, що не предложено зборам білянсів сеї філії і т. д.

З черги — не рішивши в першій справі задля браку реферату верифікацийної комісиї — приступлено до точки о змінї статута. Надзираюча рада, стоячи під впливом Дудикевича, мала на метї перепертн, коли дасть ся, підвишене членського удїлу на 200 корон. Ціль сего ясна: ото деякі спекулянти, в першім рядї коломийский атаман, зміркувавши, що „Ризница“, завдяки солїдарній підпорі всього духовенства стануда вже крішко на ногах, задумали захопити в свої виключні руки згромаджені нею капітали, а викинути з неї властивих її основателїв, загородивши дорогу до вступленя в її члени всїм біднїйшим сьвященикам і церквам. Попри ту спекуляцийну ціль думали вони впечи ще і свою вузко-партийну печеню, та як раз на тім партийнім коньку їдучи, думали доїхати хитро до своєї особистої цїли.

Але супротив сего підступного замаху станули сьвященики-народовці солїдарно, як також противило ся єму чимало розважних учасників з другого табору. В дискусиї над сею справою виявило ся при тім, як крайно партийно і провокуюче поступав надзираюча рада. Сконстатовано, що принято в члени „Ризниці“ чимало читалень ім. Качковского (прим. з Болеструшиць), коли між тим не принимано читалень „Просьвіти“ (приміром з Винятич); вийшло дальше на яву що в радї надзираючій один звірних трабантів Дудикевича вносив навіть, щоби не принятн в члени одного сьвященика-народовця, коли між тим попринимано до товариства цїлу редакцию „Галичанин'а“, адвокатів в родї коломийского амбасадора, та инших сьвітских людий, що стоячи під командою Дудикевича і львівского штабу, входять до товариства не з думкою о его добрі, а з лихими замірами. Серед тої дискусиї зі сторони адгерентів Дудикевича і Маркова спинали ся на народовців-сьвящеників чим раз то густїйше найобидливійші лайки. Окрики: „пайдократи“, „сїчовики“, „гайдамаки“, треба зачислити ще до „делїкатнїйших“. Вкінци, коли забрав слово сам Дудикевич, і коли напав ся на всїх народовців-сьвящеників, спилючи їм в очи всїлякі догани, на сали счинив ся гамір, серед котрого Дудикевич виголосив своє внесене на розвязане зборів — а предсїдатель збори справдї розвязав.

До повищого справоздання позволимо собі додати еще виписки з довшого письма, яке надіслав нам один з найповажнїйших старших сьвящеників, що в справах партийних тримає ся, о скілько знаємо, принципу: „aurea mediocritas“. Письмо важне тим, що дає загальний погляд на ситуацию і добре вияснює, о що розходило ся кругам чи партийним кружкам на сих зборах. Ось ті виписки:

Difficile est satyram non scribere! так би випадало сказати о надзвичайних зборах „Ризниці“ в Самборі, відбутих дня 12 мая. Так фатальних зборів я еще не бачив, анї о таких не чував, і не читав. Тілько труду, тілько коштів дороги (около 200 членів), страта дорогого часу — все те пішло марно, без нїякого хісна для членів, ні для самого товариства. За час цїлого дня (від 10 рано до 6½ вечер) не переведено анї одного рішеня, не переведено ні одного голосованя. А що те фінско зі зборів не сталось случайно, то требаб пошукати за виновниками его. Загальна опінія і моє зовсім обективне помічене вказують на 2 причини розбитя зборів, а то І провокацийне поведене части москвофілів під командою д-ра Дудикевича, а ІІ несправність о. пралата Щавиньского, що президував тим зборам, а йшов всюди на руки сьвітских гостий і Дудикевича.

Вже на самім початку промахнув ся о. пралат, що збори з перед полудня відложив на 2 годину по полудни, з мнимої причини, що не було ⅔ частий всїх членів, хоч І-а точка дневного порядку: „Відкритє філії і складів „Ризниці“ не вимагала присутности ⅔ частий членів, і, яко звичайне, рішене могло запасти при якім небудь числї членів (§. 37 статута). Так само на ранїшних зборах можна було перевести провірене леґітимаций голосів членьских. Доперва ІІ точку т. в. зміну статутів треба вже було конечно до других зборів (пополудневих) відложити.

Тепер же що-до самих зборів, то були они очивидно приготовані яко виключно партийна акция для перемінена институциї в бовву твердиню против цїлого народного сторонництва. Так члени другої партиї явили ся — і се я бачив на власні очи — на письменний зазив д-ра Добрянського. В руках моїх товаришів находила ся літографована відозва з підписом д-ра Добрянського, і з зазивом, щоби адресати численно явились. Притім остерігалось члена, щоби був осторожним і не подав циркуляра в руки противників — річ, котра видимо компромітує „Ризницю“ як товариство, що повинно стояти понад партиями. І справдї між зібраними я замітив більше політиків як людий справдї интересованих. Так були там зі Львова д-р Добрянський, д-р Павенцкий, г. Марков, о. Давидович і др., а з Коломиї д-р Дудикевич зі своїми адгерентами. Тай взагалї видимо було, що там був мобілїзований штаб „коренних русских“ — людий, що пруть вже цїлком рішучо до Москви а з товариством і его дійсними цїлями не мають нїчого спільного.

Що до способу ведення зборів, то вони робили так само вражінє партийної нетерпимости і шикани як і нетерпимою і злобною була їх ціль. Поодинокі „москволюби“ робили іронічні насьмішки над найповажнїйшими народовцями і я сам чув, як д-р Дудикевич важив ся назвати поважного о. Качмарчика по ароґанцки „хахол“. (Що-ж він сам за такий аристократ? Хиба на стілько, що сидів задля свого русофільства з московскими панами при однім столї на всяких попойках і пріомах. Та „аристократів“ тої масти на всї боки ми маємо більше!). Рівнож сам о. предсїдатель часто робив непотрібні увагн нашим бесїдникам, не допускав до слова, або навіть відбирав голос, прим. о. Бачиньскому. Треба було довгих торгів з о. предсїдателем, щоби допросити ся до голосу. Натомість москвофілам все вільно було, і їм трудностий президия не ставила жадних, коли хотїли забрати слово і ставити свої внесеня. Се партийне і сторонниче поведене президиї було зовсім неумістне.

З самих парад зазначу дві справи 1) справи філії і 2) справи зміни статутів. В обох справах Дудикевич і львівскі гостї заняли невідповідне становиско. Що-до першої точки, то референт о. Гмитрик домагав ся іменем дирекциї ухвали від загальних зборів на заложене філії у Львові і Станиславові, і складів в Перемишли, Равї рускій, Тернополи, Коломиї і Чернівцях. При тій точці цїлком слушно забрав голос о. Онишкевич і висказав своє здивованє, що дирекция сама без ухвали загальних зборів зарядила ся і заложила філію у Львові. При тім заявив ся против філії в Станиславові і против закладання складів. В тім самім дусї промовляли: сов. Шехович, о. Гординьский, о. Савойка, о. Захариясевич і др. — хотячи натомість в інтересї тов-а затвердити філію у Львові, та до сего з вини президиї, котру підмовляв д-р Дудикевич, не прийшло.

Так само-ж було і з другою справою що-до зміни статутів. Встає референт о. Гмитрик і мотивує потребу зміни §. 2 і 31 д., але не єднть конкретного внеску. На те зірвав ся нанїть о. Давидяк і в досадній бесїдї вробив закид дирекциї, що не предложила конкретного внеску, ухваленого на засїданю совіта, що до зміни повисше наведених §§., з чого явно виходить, що внесеня совіта мали компромітуючу, — як „Дїло“ каже „крамольну“ ціль, а дирекция не поставила їх явно тому, що москвофіли на зборах не мали ⅔ голосів. В дискусиї над сею справою забирали ще голос: сов. Шехович (в юридичного становиска), о. Онишкевич (пропонував зміну в користь дирекциї), о. Савойка (жадав вставленє додатку до §. 2 в тім напрямі, щоби сьвящеників і церкви в реґули в члени принимано) — але все те скінчило ся на нїчім. А скінчило ся тому, що д-р Дудикевич ждав лише на реферат леґітимацийної комісиї що-до важности повновластий і коли знав, що ⅔-их навіть в повновластями нема, поставив внесене на замкнене зборів.

Отсе суть — кінчить наш Вл. інформатор — мої помічення, а они кажуть, що товариство, нам всїм сьвященикам дороге, ведуть одиниці на бездорожа і що коли розумнїйші люди і з другого табору не увільнять ся від таких непотрібних чи непрошених гостий як штаб зі Львова і Коломиї, то товариство дійде до розбитя.

Делеґациї.

Буджетова комісия австрийскої делеґациї зібрала ся вчера під проводом бар. Хлюмецкого. Перший зголосив ся до слова

ґр. Ґолуховский

і виголосив річ такого змісту:

В політичнім положеню не зайшла від остатної сесиї делеґацій жадна замітна зміна. Відносини наші до наших союзників і до всїх инших держав, а особливо до Росиї, в цїлком добрі. Навіть ті сумні прояви в Італії, про які згадував я в моїх остатних виводах, можна уважати за минулі завдяки енергічному і дружному становиску теперішного королївского правительства. Моя недавна стріча з італійским міністром заграничних справ утвердила мене в переконаню, що римскі політичні круги так само, як і ми, високо цінять утриманє дружних взаємин і довіря між нами а сусїдною державою. Виміна гадок між мною а п. Тітонім обертала ся в межах тих консервативних засад, які постійно кермують нашою політикою, а котрі також Італія, особливо що-до балканьских справ, приняла за свої. Поновне ствердженє сего факту є важною запорукою мира, котрий всї старають ся удержати на нашім континентї. Відси вийшло також і недавне порозуміне між Анґлією і Францією, котрим полагоджено всїлякі спірні справи, так що є воно дальшим звеном трактатів для удержаня европейского мира.

За те темно укладає ся положенє на далекім Сходї, де суперечности інтересів викликали війну, котра може потревати довго і загальною економічною депресиею, яку може спровадити, дасть ся в знаки навіть неінтересованим безпосередно. З уваги на чим-раз більшу непевність, на застій в свобідній комунікациї, на незвичайно широкі границї, які воюючі сторони звикли надавати понятю военної контрабанди, насуває ся питанє, чи не було би бажане, на підставі порозуміня держав зарадити на будуче такому лиху якимись нормами і застереженями. Але покищо ініциятиву в сїй справі треба відложити до хвилї догіднїйшої.

Наша монархія, як відомо, заявила що-до сеї війни безусловну неутральність, а таке саме становиско заняли і инші держави, так що, оскілько в людскій силї є вгадати, можна надіяти ся зльокалїзованя війни без дальших небезпечних заколотів.

Лїпшими назвати можна успіхи, які зробила наша акция в справі реформ на Балканї. Мимо безпристанних трудностий, які роблено нам на кождім кроці з турецкої сторони, повело ся нам по кількомісячних терпеливих і витревалих заходах довести до того, що починає ся виконувати одну з найважнїйших точок Мірцштеґской програми, реорґанїзацию жандармериї. Заграничні офіцири, що недавно удали ся до визначених їм повітів виконують тепер свою задачу, і треба надіяти ся, що вже незадовго будуть могли вказати на успіхи своєї дїяльности. Праця їх може очивидно лише поволи поступати. Насамперед має бути переведена орґанїзация жандармериї в осередку т. зв. македоньских вілаєтів. Особливо увагу зверне ся на північні повіти косівского вілаєту, де живе християнське населенє змішане з альбаньским; там треба перевести деякі уладженя, щоби уможливити мирне пожите обох ворожих собі племен.

Ми рішились з рівною витревалостию і енергією дбати о переведенє всїх инших точок Мірцштетской програми і не дамо ся звести з дороги жадними перешкодами. Уважаємо так само, як і Росия, за обовязок чести сповнити задачу, повірену нам европейскими державами, і надіємо ся, що Туреччина не буде нам тої задачи утруднята, як то на жаль дуже часто робила доси. Коли Портї залежить на тім, щоби чим скорше увільнити ся від нашого натиску, то мусить вона щиро і льояльно помагати нам, щоби реформи як найскорше були переведені. Коли того не зробить, то сама наразить ся на поважне небезпеченьство, бо виправдала би гадку тих, котрі уважають її за неспосібну до поправи-та ради би виконати на нїй радикальнїйшу операцию від Мірцштеґской програми, запевнюючої Туреччині цїлість. Таке поведене було би тим згубнїйше тепер, коли наслїдком порозуміня з Болгариею і правильного поведеня сербского правительства з повстанцями та вкінци успокоєня Македонців настав такий стан річий, котрий особливо надає ся до того, щоби розпочаті працї поширати і приспішити. У всякім разї нема вже часу до страченя, і длятого висказую тут надію, що Туреччина прийде вкінци до переконаня, що, обставочи при наших жаданях, поважно і щиро та безкорисно поступаємо в інтересї її утриманя і сконсолїдованя.

Ще кілька слів про політику торговельну. На передї стоять торговельні договори з Італією і Німеччиною. Прийдесь побороти ще немалі трудности, поки найде ся певну підставу, на котрій будуть могли оперти ся наші будучі відносини торговельні до обох тих сусїдних держав. Але я з вірою спогладаю на конець тих праць, бо удержанє нормальних відносин на поли торговельно-політичнім занадто лежить у всестороннім інтересї, щоби не мало ся ужити всїх сил до вирівнаня заходячих ріжниць. Розуміє ся, що кожда сторона мусить бути готова до деяких уступок; а при тім треба доконче старати ся о витворене такого стану річий, котрий би на будуче не надавав ся до хибних інтерпретацій і толків та між зберегчи так важну в торговельних справах певність перед дійманочними потрясеннями.

Так звучало експозе ґр. Ґолуховского, а ми подали его умисне в повній основі, аби показати, що мир запевнений, та що зброєня Австрії суть злишні.

По виводах ґр. Ґолуховского промавляв п. Крамарж. Бесїдник висказав вдоволене з поведеня Австрії в справі реформ на Балканї, хоч Німеччина попирала Туреччину в упорі. Зійшов опісля на росийско-японьску війну. На его гадку льокалізация тої війни можлива лише в разї побіди Росиї; коли-ж би побідив Япан, тоді можна мати певність, що східно-азийскі народи зірвуть ся, щоби скинути ярмо европейске. Длятого бажати треба повної побіди Росиї і то як найскорійшої.

Ґр. Дїдушицкий заповів, що станопо ся так, що оба, смертельно поранені, упали.

Старі жінки надійшли, тяжким і густим клочем затамувати кров, прикладали і зілле і приговорювали цїлющі слова; але кров дістававлась все на верх.

Сказав: Хто борше піде на сей сьвіт, програє.

Лежали один напротив другого, очи в гору звернені, і боронили ся перед смертию. Час до часу підводив ся один і другий при помочи товаришів і глядів в лице тамтого, чи скоро згине. Нарештї, коли сонце укладало ся до сну, приблизили ся до них чорні тїни і чорно стало їм в очах. Чужий умер наперед, потому...

Неприятелї відійшли.

Три днї сьпівали над потоком перед його хатою жінки повільно сумні, похоронні пісні, а мужчини приволїкали там в горі тяжке каміне, обтесували їх і будували величавий гріб для провідника.

Відтак поклали його цїлком одягненого і в хорошій збруї в дубове човно, котре він на остатку зготовив, і занесли його, серед голосного плачу женщин, на гору. За ними ішла тяжкою ходою його червона корова, що мала угостити пиром. А на самім кінци шкандибала стара Ґруле з Броок, маючи під пахою найлучший і найбільший горшик.

Мерци спустили в його човні до гробу. Горщик з квасом поклали в ногах, щоби мав в дорозї в край мерців що пепоїсти. Його крісло польове з деревлянними ногами на хрест зложеними поставили побіч, щоби міг по дорозї відпочати, бо дорога вела через далекий, пустий край. Меч добрий витягнули з похви, щоби міг за нього хватити, бо край кишів від диких звірів. Так, думали, удасть ся йому блаженну вітчину всїх добрих і хоробрих людий осягнути.

Вкінци приступила і дівчина, що колись через три днї бачила очи померщого в потоцї, вирвала сильним рухом гарний ніжмолот з-за пояса, приклякла і спустила се красне, золотом полискуюче оружє в діл. І вона хотїла причинити ся, щоби він щасливо і здорово зайшов. Впало коло голови мерця, вістрем указуючи на його ухо.

Всї стояли наоколо гробу і всї жінки плакали і хвалили його красу і човна і його послїдню, хоробру борбу. Дівчина також гірко ридала.

Відтак положили тяжкі, докладно припасовані і чистенькі плити на яму, зробили з каміня ватру, зарізали корову, дали добрим і злим духам вімя і кости, а собі взяли чвертки і крижівки і грубі полядвиці та пекли і урядили собі коло гробу пир, і стали незабаром вдоволені й веселі.

Був день осїнний, якби нинї.

По стині, коли старші ще коло вогню сидїли, відсунула ся дорослa молодїж троха на бік, своїм звичаєм, і сидїла над сьвіжим гробом і гуторила. А дівчина сидїла в середині і оповідала, як вона перед кількома місяцями була у подкаря і як вона перед ним бавила ся жолудем. Ні, дїти! сказала, в якім страху я не була! Ви знаете, який дивний чоловік він був! І як вона його взяла за бороду: „Ні, дїти: Се лице!“ І собі се нагадала та розсьміяла ся. Сьміяла ся так дуже, що вдарила руками о плити і поклала на них голову. Вона сьміяла ся ще, коли в хатї родичів скинула пояс і відкинула кожу вовчу, під котрою спала.

Так згинув сей чоловік. Моя сказати, тому, що був художник. Бо люди мають привичку, художників зі сьвіта виїдати. Можливе, що се вижиране не з людскою злобою, а сьвятою волею Бога. Бо коли кружка не вдариш, то і не загудить.

Але моя також сказати: згинув, бо не розріжняв докладно річий. Коли будував човно, що він собі робив зі сьміху людий. Коли дівчина випрямила свої гарни, високі каблуки очий і з любовю і з гнївом на нього глядїла, що його обходив патик? Коли ішов на ворога, що його обходив листок черниці, що илив в потоцї? Люди все мають наклін, більше річий в суміш злучити і зварити з сего зупу, якою любують ся до смерти.

Я і не знаю, що його запропастило. Хто се може знати? Не можна на причину вказати, як на круглу, чорну пляму від мухи і сказати: Се є. Не можна і одніського речени про те написати і сказати: Се є ідея; вона його запропастила. Житє людске о много ріжнороднїйше і ширше, як на одну причину, або на одну ідею.

Тамтого року відчинилисьмо гріб. Могласьмо його лишити, нехайби лежав; лежав тут добре по всїх своїх розчарованих. Але ми раді би знати, як люди жили три тисячі лїт перед тим.

Коли ми меч від груди відняли і перший раз знова на сонце дали, мав ще давний полиск. З крісла счезло дерево і сидженє шкіряне; тілько оба зелїзні кілки, що тримали ноги на хрест зложені, лежали на каміню. Горщик з квасом старої Ґруле стояв непарушений, але був порожний. Красний топір дівчини вказував на ухо.

Тернопіль, на весні 1904.

виско польского кола і погляди его на заграничну політику виложить на повнім засіданю делеґації, але вже й тепер дякує ґр. Голуховскому, що умів запевнити монархії мир і піднести її повагу. Весїдник висказав вдоволене з порозуміня австрийско-росийского та енерґічної акциї супроти Туреччини.

Ґр. Голуховский відповів п. Крамаржови, що Німеччина не тілько не перешкаджала в справі реформ македонських, але противно як найживійше поперала Австрию і Росию.

По двогодинній перерві давав ґр. Голуховский пояснене на запити поодиноких членів комісиї. І так п. Толїнґер запитував між иншим в справі торговельного договору з Японом. Ґр. Голуховский відповів, що Японія не бажав продовженя договору, але страта з сего невелика, бо австрийскі продукти мало йдуть до Япону; найбільше йшло цукру, але він не мав жадних пільг тарифових. — П. Евг. Абрагамович висказав бажане, щоби при помочи конзулятів можна з Арабії спроваджувати коні. Ґр. Голуховский відповів ему, що можна би, тілько не великий був би з того пожиток, бо Араби добрих копий не хотять продавати.

По таких і иншим запитах та поясненях принято цілий буджет міністерства заграничних справ і на тім закінчено засіданє. Наступаюче відбуває ся нині.

Війна.

Рапорти росийских ґенералів о рухах японьских війск не доносять нічого нового. Японці посувають ся від Фенванчену на північ в напрямі Саймапсі, і на захід в сторону Гайчену і на полудневий захід в сторону Сюяну. При тім дуже часто передні японьскі сторожі стирають ся з козаками. Докладнійших вістий про рухи японьских війск Росияни не мають, або їх не оголошують. З японьских жерел нема нїяких, найдрібнійших вістий о операциях на суши. Росийскі рапорти доносять про ватаги Хунхузів, котрі виступають що-раз численнійше і непокоять росийскі патрулї і дрібнійші ґарнїзони. Козаки вишукали і по кровавій битві прогнали велику ватагу Хунхузів з села віддаленого ляше 12 км. на захід від Ляояну.

Адмірал Катаока, котрий пильнує східних берегів Ляотуну і очищує з мін заливи Кер (на північ від Дального) доносить, що Росияни уступили з гори Робінзон і обсадили инші горби коло Таку. Японці бомбардували росийскі позиції через цілу неділю, але Росияни сильно держали ся. Коли в заливі Кер вже знищено 5 мін, пароход Міяко наїхав на міну, котра его знищила. З обсади погибли два матрози, 6 є ранених, решту уратовано.

(Телеґрами).

Петербург. Приватна депеша з Ляояну доносить, що один офіцир росийскої маринарки взяв собі до помочи трех матроаів і три торпедові гармати, вийшов на лодиї з Порт-Артура, підплив під японьску фльоту в заливі Дального і висадив в воздух японьский панцирник. Офіцир вернув з товаришами цілий до порту.

Льондон. З Ньючвану доносять, що в околиці Ляояну прийшло до кровавої битви (?) котра закінчила ся побідою Японців. Ґенерал Лїневич на чолї сильної армії маширує з Владивостока до Кореї.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Балкан.

Софія. В четвер відбуде ся тут велике віче македонських збіґців, котрі мають запротестувати против строгого поступованя болґарского правительства з ними. Правительство оправдує своє поступоване заявою дипльоматичних представителїв великих держав, котрі прирекли, що по поворотї збіґців до Македонії возьмуть їх під свою опіку і будуть ей виконувати при помочи европейских офіцирів і турецкої жандармериї.

Петербург. Росийскі дневники радо витають сербско-болґарске зближене і заповідають, що до него приступить Чорногора. В той спосіб Туреччина буде змушена перевести реформи в Македонії.

Софія. Півофіциальні дневники заявляють, що між Болґариєю а Сербією заключено формальний союз дефензивний.

В Тибетї.

Льондон. Тибетанці острілюють анґлійский табор. Мають кілька гармат. В краю голосять сьвяту війну.

НОВИНКИ.

— **В справі віча народних учителїв Русинів** одержали ми з „Руского товариства педаґоґічного“ слїдуючі пояснена. Ідучи за загальним зазивом нашого народного учительства рішило педаґоґічне товариство дати почин до скликаня загального віча народних учителїв. В тій цілї заходом товариства завязав ся комітет, котрий в найблизшім часї оголосить відповідну відозву і подасть час і плян сего віча. Щоби се віче належито сповнило свою цїль, щоби обради его стали основним материялом до дальших учительских віч, потрібно в першій мірі, щоби всї учителї мали запевнену повну свободу слова і могли ясно і отверто висказати свої жалї і бажана без обави нараженя на прикрости і терор. Тому комітет узнав відповідним скликати се перше віче не як віче публичне, але за запрошеннями, які очивидно комітет без трудности дасть кождому, хто зголосить ся до участи в тім вічу. Таке віче за запрошеннями, де кождий буде мав повну свободу слова, буде мало ще і ту добру сторону, що на нім буде можна порушити всї найдрастичнійші справи і кривди нашого учительства, чого на явнім вічу не можна би зробити. І тому-то вже нині, заки оголосить ся обширна програма, комітет просить всїх, щоби пильно збирали до віча материали а також, щоби кождий, хто має охоту виголосити який реферат, як найскорше зголосив ся до комітету під адресою „Руск. тов. педаґоґічне“.

— **Каридостойна безличність польскої гакати.** Терношільский кружок „Szkoły ludowej“, що, як звісно, так ревно закладає в руских селах на Поділю польскі читальні, видав сими днями „wskazówki dla pp. kierowników czytelń tarnopolskiego koła T. S. L.“, з котрого то документу для характеристики перфідиї польских культуртреґерів подаємо отсей „історичний“ уступ: „W najdawniejtzych czasach Galicya wschodnia, którą zamieszkujemy, była krajem zupełnie polskim. Nie zapierają tego i sami Rusini (!?) i najdawniejszy ich pisarz, kronikarz Nestor wyraźnie o tem mówi (?). Z biegiem czasu stosunki się jednak zmieniły. Ale i dziś jeszcze w Galicyi wschodniej na podstawie ostatniego spisu żyje milion (!!)sześć set osiemnaście tysięcy ludności polskiej. Część tej ludności mieszkała tutaj jeszcze przed zdobyciem tego kraju na Polsce przez księcia ruskiego Włodzimierza, w czasie kiedy u nas panował król Mieczysław I, inna zaś część Polaków przybyła za króla polskiego Kazimierza Wielkiego zwanego inaczej królem chłopów. Ten widząc podówczas Galicyę wschodnią całkiem niemal bez mieszkańców, gdyż ogromne ich mnóstwo wyrznęli Tatarzy sprowadził z pod Warszawy, Krakowa i Poznania chłopów polskich, osadzając ich na pustych a żyznych ziemiach. Od tych to chłopów polskich osadzonych przez Kazimierza Wielkiego i jego następców pochodzą prawie wszyscy mieszkańcy Galicyi wschodniej. Bardzo znaczna część wyginęła od miecza tatarskiego i z ręki różnych zbójów i rzezimieszków zwanych kozakami, zaporożcami albo siczownikami, znaczna część przyjęła obrządek ruski i dziś nazywa się Rusinami, bardzo jednak wielu zwyż półtora miliona stoi twardo przy swoim obrządku polskim i da Bóg nigdy go się nie wyrzeknie. W celu opieki nad tą oto ludnością polską zawiązało się przed 10 laty Towarzystwo „Szkoły ludowej“, które przez szerzenie oświaty wśród ludu wiejskiego i miejskiego w duchu religijnym, uczciwym i narodowym spodziewa się ludność polską podnieść. Każda czytelnia ma być tym zakładem, który się stara o osiągnięcie tego celu“. — Супротив такої безприкладної безличности в сьвідомім натяганю і фалшованю істориї до гакатистичних цілий смішно було-б реаґувати. Всяка ароґанция не заслугує на поважне трактованє. Тому й поминаємо дальші уступи тої відозви, що є впрочім старою піснею, яку русиноїдні польскі часописи висьпівали на всяку нуту. Замічаємо лише, що відозву, повну явних гакатистичних аспірацій підписали: Станислав Сроковский ц. к. професор учительскої семинарії, звісний з драконьского поведеня з руською молодіжю, Фелїкс Жеребецкий, ц. к. судовий канцелїст і Ян Заморский, ц. к. професор реальної школи і головний орґанізатор бойового походу на Русь. На таку дивовижність справедливо пише „Подільский Голос“: „Три державні, австрийскі урядники публично виявляють свою ненависть для тої людности, серед якої мають виконувати свої публичні чинности а з певностию не найде ся власть, котра поучила би тих панів, що таке поведене нетактовне, безсовістне і нарушуюче обовязки урядника. Нехай би Русин відважив ся щось лишень подібного підписати, то довідав би ся він о всяких благах і о инших менших та більших параґрафах. Але Полякам польскі шовіністи позволяють на все, скоро лишень діяльність їх стремить до загарбаня чести, майна і імени руского народу. На те же руский народ в Австриї — під владінем „польскої мафії“.

— **Народна орґанізация на Терношільщині.** Терношільскі Русини проявляють чималу діяльність в напрямі народної орґанізациї. Від 1 до 8 с. м. делеґати терношільской філії „Просьвіти“ перевели дальші люстрациї читалень „Просьвіти“ в отсих десятьох місцевостях: Ходачків великий, Курівці, Денисів, Дубівці, Демаморич, Дичків, Городище, Заруде, Виспівці і Березовиця велика. — За один місяць повстало в терношільскім повіті 5 сїчових орґанізацій. Доносячи про се „Подільский Голос“ висказує надію, що одного року буде в Терношільщині 50 сїчових кошів. Всякі інформациї до закладаня тих товариств удїляє ся в терношільскій „Рускій Бесїді“.

— **З американьскої Руси.** Американьска „Свобода“ доносить: члени віннїпеґской читальні ім. Т. Шевченка (Канада) ухвалили заложити народну бібліотеку для цілої канадийской Руси. Стараєм читальні буде придбати як найбільше книжок через закупно з членьских місячних вкладок. Члени читальні просять всїх чесних Русинів так в Америці як і в Галичині, щоб причинились дарунками яких книжок, котрі змарнують ся у одиниці, до збогаченя сего великого діла.

— **Загальні збори Тов. „Кружок укр. дівчат“** відбули ся дня 12 мая 1904. Збори утворила п. Шухевичівна і в своїй промові дала огляд розвою товариства від его заснованя се є від р. 1901 аж до нинїшної хвилї. Згадала також помершу т. Марию з Підлїсецких Петрушевичівну, котрої память почтили члени повставем з місць. На секретарку зборів покликала п. Когутівну. П. Дольницка в заступстві п. Жураківской здала справу яко секретарка з попередних загальних зборів і з дїяльности виділу: Виділ відбув 18 засїдань; членів принято 52; заходом товариства відбуло ся дня 12 лютого с. р. віче жіноче, а також 30 публичних викладів. П. Березницка в заступстві п. Підлїсецкої здала справу яко бібліотекарка, при чім піднесла, що сего року прибуло до бібліотеки товариства 121 томів; з того 38 одержано даром, а прочі закуплено. З бібліотеки товариства користало 68 членів. П. Левицка в заступстві п. Крушельницкої здала справу яко касиерка: Доходу було в сім році 633·05 корон, а розходу 532·50 корон; лишилось в касї готівкою 100·55 кор. Вибрана зборами контрольна комісия, в склад котрої увійшли п. Ермівна і Дрималиківна, провірили всї книги і на внесене комісиї удїлено уступаючому виділови абсолюторию, та приступлено до вибору голови. Головою вибрано п. Негребецку. До Виділу увійшли: пп. Грінченківна яко заступниця голови, Ясеницка секретарка, Левицка касиерка, Крушельницка бібліотерка, Шухевичівна виділова і 3 заступниці: Белеївна, Лучаківска, Ревакевичівна. До контрольної комісиї увійшли: Тишиньска, Данилевич, Стельмахівна. П. Шухевичівна поставила внесене заснувати „Научний кружок“, який мав би на цілї занятись розбудженем заінтересованя до науки точним виготовленем відчитів на сходинах, та занятись видавництвом научних брошурок. Зборы ухвалили сей проект і до заряду научного кружка покликано п. Шухевичівну яко голову, Грінченківну секрет. Данилевич касиер. і п. Негребецку, Тишиньску і Бережницку. Вкінци ухвалено підвисшити місячні вклядки членів на 40 сот., по чім голова дякуючи за вибір замкнула зборы.

— **Руска артистка за границею.** Славнозвісна наша землячка п-а Саломея Крушельницка сьпівае тепер в Барцельонї. Як доносить львівский Przegląd, дирекция варшавских театрів віднесла ся до неї телеґрафічно з запитом, чи не схотїла би прибути на виступи до Варшави. П-а Крушельницка мала надіслати таку відповідь: „Добре, але по 1.000 рублїв за вечер“. Дирекция варшавских театрів на таку відповідь зірвала переговори, не можучи тілько заплатити.

— **Зелїзниця Львів-Винники.** В пятницю і суботу відбувала ся ревізия траси зелїзничої лїнії від бровару Ґрунда до Личакова і її полученя з одної сторони із зелїзничим шляхом в Знесїню, з другої сторони з черновецким шляхом на Перзенківці. Напрям зелїзниці лишить ся такий як его запроектувала управа будови, наступлять лише дрібні зміни в напрямі траси від Личакова до Знесїня. Що-до уміщеня двірця на Знесїню ухвалено при комісиї побудувати его по правій сторонї зелїзничого шляху. Стациї на підміській лїнії будуть мати отсї назви: Знесїня, Львів-Личаків, Львів-Зелене (перестанок при Сїховскій дорозї і Перзенківка при сполученю з черновецкою зелїзницею). До всїх тих стацій будуть побудовані доїздові дороги. Стация Личаків одержить надто получене з електричним трамваєм, котрий піде ул. Кривчицкою. В той спосіб утревалено трасу цілої зелїзничої лїнії зі Львова до Підгаєць. Загальний кошт будови обчислений на 15 мілїонів корон. На рахунок сего правительство приобіцяло субвенцию 12 мілїонів, край 2,100.000 К, приватні інтересенти 1,150.000 К, а недостає ще 250.000 К.

— **Пятнистий тиф в краю.** В часї від 3 до 9 мая стверджено урядово отсї нові случаї пятнистого тифу: в місті Львові 2, в повітах: бучацкім (Бобулинці, Нагірянка) 4, в чортківскім (Хомяківка, Мухавка, Свидова) 5, в місті Дрогобичи 2, в дрогобицкім повіті (Летня) 1, в городеньскім (Лука) 1, в гусятинськім (Хоростків) 1, в яворівскім (Бонів, Яїв новий, Куринки, Поруденко, Залуже) 19, в камінецкім (Ракобути, Соколи) 4, в львівскім (Зашитів, Зухоричі) 2, в мостиским (Мокряни малі, Соломянка) 5, в перемишляньскім (Задвірє) 1, в равскім (Камінка волоска, Немирів, Вулька мазовецка, Угнів) 13, в скалацкім (Остапе) 7, в снятинськім (Заболотів) 1, в стрийскім (Гутар, Славско) 8, в терношільскім (Ладичин) 7, в товмацкім (Лядане шляхотске) 4, в теребовельскім (Глещава) 2, в турчаньскім (Волосянка мала) 5, в золочівскім (Кругів) 3, в жовківскім (Артасів, Дорошів великий, Желдець) 6. Разом 110 случаїв в 22 повітах. В західній Галичині проявив ся тиф лише в місті Перевореку (3 случаї) і в тарнівскім повіті, в Янковичах (4 случаї).

— **Брак патріотизму.** Що неусьвідомлені селяни звикли уважати всякий даток для „дорогої вітчини“ властиво карою, сьвідчить хочби отся подія, про яку доносить одна росийска часопись. До одного села прибув начальник повіту, щоби супротив війни зарядити складку на тов. Червоного Хреста. Зібрав селян довкола себе і розпочинає патріотичну промову. Вихваляє хоробрість росийскої армії та її геройства на далекім Сході, славить непобідимість росийского оружя і кінчить горячим покликом до патріотизму присутних. Ті однак з цілої одушевленої бесіди старшини розуміють лише то, що кождий з них мусить дати по три рублї. Успіх патріотичної промови був цїкавий. По добрій хвили виступає з поміж громади старенький мужик і висказує таке бажане своїх односельчанів: „Та може кождий з нас відсидів би ті три рублї“...

— **Десять чоловіків.** Доси чуло ся лиш про мужчин, що мали богато жінок, тепер показує ся противно. В Одесї увязнено недавно якусь Фриму Ґаїґберґову, 40-лїтну жіночку, при котрій найдено пять пашпортів на імя Злотопольскої, Ватман, Зайд, Ґольд і Бронштайн. Стверджено притім, що вона взяла вже 10 разів шлюб з рїжними мужчинами, котрих по кількамісячнім пожитю окрадала і покидала. Послїдного чоловіка ограбила на суму 1.700 рублїв. Три пашпорти згубила. Вкінци теперішний чоловік Ґлїнберґ, значно від неї молодший, обікрав ї на 2.000 рублїв і утїк до Мелїтополя. Тут дігнала его жінка, але й сама попала в руки полїциї.

— **Дрібні вісти.** Із станиславівскої дирекциї зелїзниць перенесено з днем 1 липня 39 урадників до управи руху в Чернівцах. — В Мішкольч на Угорщині відбуде ся перший процес з причини звісного зелїзничого страйку. Обжалованих за намовлене до страйку начальника стациї, контрольора, старшого кондуктора і машиниста трибунал увільнив від вини. — Ґр. Станислав Семіньскій жертвував 200 К на відновлене церкви в Радові. — З Київа доносять, що дня 11 с. м. вимашерував звідтам баталіон війска до Курска, де підчас мобілїзациї резерви вибухли поважні заворушена.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!**

— **З „Дністра“.** Рада надзираюча товариства взаимних обезпечень „Дністер“ відбула дня 12 мая с. р. зараз по загальних зборах товариства звичайне квартальне засіданє під проводом президента сов. Григория Кузьми в присутности 16 членів ради і в присутности правительственного комісаря радника двору Адольфа Гута. По мисли § 37 уст. 2 статута вибрала рада надзираюча поновно директором товариства д-ра Дамяна Савчака і заступником директора п. Антона Дольницкого, котрих мандати після § 32 статута були скінчили ся. Практиканта Осипа Кучму заіменувала рада асистентом III класи. Відтак приняла рада до відомости справоздане дирекциї за час від 1 сїчня до 30 цьвітня 1904 о діяльности, шкодах і о станї фондів товариства обезпечень і справоздане товариства кредитового за той сам час. Наконець признала рада відшкодованя з дорозї ласки: Михайлови Доліщиному з Колодіївки в сумі 581 корон, Франкови Фабіяновичеви з Елеонорівки в квоті 100 корон і Стахови Шельвахови з Увся 150 корон; натомість відмовила відшкодованє і не прихилила ся до просьби Івана Фащевского з Колодіївки.

— **З „Академічної Громади“.** В пятницю с. м. 20 с. м. відбудуть ся в льокали „Академічної Громади“ збори довірочні української молодіжи в справі основаня Товариства „Академічна Поміч“. На порядку дневнім ухвалене статута „Академічної Помочи“. Прошу товаришів о численну участь. За комісию статутарну: *Степан Витвицкий.*

— **Заходом драм. тов-а ім. Котляревского** відбуде ся небавом аматорске представленє нагороджених на конкурсі товариства одноактових комедий Льва Лотоцкого: „Два домики і одна фіртка“, і „Заверуха“. Закінчить Льва Лопатиньского „Яблочникар“, комедия в одній дії. Ближші пояснена подасть ся окрема афішами і в часописях.

Бібліоґрафія:

— **О руський університет у Львові.** [До руської інтеліґенциї. — Мемориял тов. ім. Шевченка. — Звіт з авдиенциї у президента міністрів і міністра просьвіти. — В справі руського університету]. Львів 1904. Сторін 47, 16-ки. Є се відбитка друкованої в „Ділї“ серії статий в справі руского університету у Львові. Для вождого Русина, що інтересує ся справою питомого огнища найвисшої науки і стремить до як найскоршого її зреалїзованя, ся брошурка подає основні аргументи, на котрих опирає ся ціла акция руского загалу в тім напрямі.

— **„Ruthenische Revue“**, ч. 8, містить: Galizische und preussische Ausnahmsgesetze P. Сембратовича. — Zur Frage der Errichtung der ruthenischen Universität, стаття професора реальної школи. — Aus der Universität in Lemberg д-ра Н. Зобкова. Valse melancolique, оповіданє О. Кобилянської. — Notitzbuch. — Die ruthenisch-ukrainische Presse.

— **В горах.** Оповіданя Богдана Лепкого. Зміст: 1) В горах. 2) Образ. 3) В касинї. 4) Гостина. Львів 1904. Сторін 117, 16-ки.

— **Молодіж**, місячник для учащої ся молодіжи, ч. 5, містить: „А весна гомонїла“ — вірш Лесї Українки. — Як наша молодіж має ся і як вона бавить ся? — Капітан-професор, образець із шкільних споминів А. Вільчиньского. — Читанє. — Дві долї. — Рідний краю. — Жарт і правда. — Загадки і питаня.

Померли:

— **Іван Томкевич**, гр. кат. парох в Вербівци, чортківского деканату, помер дня 12 с. м. в 46 році житя а 20 сьвященьства. Покійний був членом кількох народно-руских товариств. Мимо тяжкої хороби, яка від кількапайтьох лїт нищила его здоровлє, покійник живо інтересував ся всїми проявами народного житя. В. є. п.!

— **Оловіщенє.** Дня 9 мая с. р. отворено в Станиславові новий готель „Центральний“. Як звісно, готель „Центральний“ в Станиславові був першорядний. Мешкали там і члени цїсарскої родини. Позаяк однакож давний будинок не відповідав цїли, п. Кеслер, властитель готелю, вибудував новий після взірця монахійского. Дім є найкрасший в цілім місті, так що й Львів не постидав би ся ним. Кеслер чоловік сьвітовий, всьо що бачив за границею найпрактичнійшого, впровадив до свого краю. В готели є купелї, реставрация, кавярня, є також стайнї і возівня. Цїни дешеві. Служба говорить також по руски. На готели є руский напис. Всї рускі часописи є до розпорядимости гостий.

— **Академік з II р.** гиздує лекциї на село. Вимоги мінїмальні. Ласкаві зголошеня: Академік II адміністрация „Дїла“.

Надіслане.

Спеціяліст недуг внутрішних

д-р Евгеній Озаркевич

ординує **постійно** у Львові ул. Корнякгів ч. 1 II. поверх Народний Дім. 609

Др МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клініки львівсного університету б. лікар клініки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 по-
314 полудни **ул. Академична ч. 26.** 12 27

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

299 18—19

Оголошенє.

Рахунок „Лемківского Банку" в Новім Санчи спілки взаїмного кредиту зареєстрованої з обмеженою порукою за місяць цьвітень 1904.

Стан довжний.

1	Уділи	4628·50	
	Фонд резервовий	216·—	4844·50
2	Вкладки: Стан з початком місяця	26572·34	
	вложено	4157·66	
	винято	1134·81	
	Стан з кінцем місяця		29595·19
3	Сальдо відсотків		932·47
4	Зворот коштів адміністрації		366·29
	Сума		35738·45

Стан чинний.

5	Позички уділені: Стан з початком м.	30210·28	
	сплачено	487·—	
	уділено	3980·—	
	Стан з кінцем місяця		33703·28
6	Льокації		50·—
7	Кошти адміністрацийні, заснована, інвентар і видатки канцелярийні		1777·63
8	Готівка		207·54
	Сума		35738·45

Членів прибуло 7 убуло — остало з кінцем цьвітня 1904 109 з деклярованими уділами в сумі 5389 кор. Стопа процентова від вкладок 5 прц. Стопа процентова від позичок вексльових 7 прц., від скриптів 6 прц.

Новий Санч дня 1 мая 1904.

ДИРЕКЦИЯ:

Сьвящ. Захарія Лесицкий — *В. Михасевич*

скарбник. 361 1—1

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промисловє в краю і одно в найстаршихъ в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїнерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вшов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіратуалїїв у всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплії, хемічній дорозї фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розсліду споживних средств розсліджених.

Цінники і інформації висилає ся на домагане оплатно і даром. 200

РАКИ! РАКИ!

щодень свіжо ловлені, висилаю за почтовою післяплатою, оплатно, ручачи, що надійдуть живі:

кошик раків, найбільших т. зв. величезних . . . . . 7 К.
„ „ середних, досить великих . . . . . 5 К.
„ „ столових . . . . . 4 К.

369 **ЛУКА ВАРСИЛЕВИЧ, Монастириска.** 1—4

Red Star Line, Antwerpen.

до Америки.

Парівці першої кляси, — просто без пересїдання до Нового Йорку і Філядельфії. — Добрий харч. — Знамените корабельне уладженє. — Дешеві цїни перевозу.

Інформацій уділяють:

Red Star Line 20, Wiedener Gürtel in Wien

або

ВОЛОДИМИР ПОДЛЕВСКИЙ, аґент, ул. на Болоні ч. 8, І. п. біля головного двірця, Львів. 273

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові плоша Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтаціях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Альбум заслужених Русинів

в красній кольоровій теці, в цїні **2** корони набути можна

в Товаристві „Просьвіта" Ринок ч. 10.

Знаменитий МІД

десеровий лїчничий, з власної пасїки, припоручуваний лїкарями, за 6 кор. 5 клґр. вже з пересилкою; **медова вода**, природне а найлїпше средство на вигляд шкіри [робить ніжною і відмолоджує]. Безплатно брошурка д-ра Цесельского о медї. Варто прочитати. Жадайте: **КОРЕНЕВИЧ**, емер. народний
346 учитель *в Ізва чанах.* 3—20

НОВІСТЬ! Машина парова відчищує подушки пірякі цїлковито по 30 кр. за кільоґрам. Лише 2 зр. коштує переробленє матерацїв (за 3 подушки). Дрелїхи на матерацї метер по 50, 60, 80, 90 і 1 зр. до 1·50). Найбільший вибір лише в спеціяльній робітни колдер і матерацїв Иосифа Шустера, Львів, Коперника 5.
287 4—10

Оголошенє.

Комітет парохіяльний в Дроговижи жидачівского повіта подає до відомости, що дня 31 мая того року о годинї 1 в полудни відбуде ся на приходстї в Дроговижи лїцитация на побудованє нового дому для пароха. Плянн і кошторис можна переглянути в Урядї парох. Зголошенє письменні приймають ся.

Дроговиж 10/5 1904.

Александер Юрик парох.

350 3—3

Ровери

з первородних фабрик

Ровери з мотором „Republic"

прибори для цикл'стів

репараційний варстат. Ракети, мячі і сїтки до Теннїс-а поручає в найбільшім виборі маґазин спортових товарів

М. Лукасевич

Львів, ул. Академічна ч. 26.

Цінники даром.

352 3—15

Позір! — Новість!

Чистий дохід призначений на будову дому „Сокола"!

З монограмом Сокола візитівка по 6 сот., 100 штук 5 К.

Портрет Лисенка по 50 сот., в оправі по 2 К.

Брошки з гербом Руси	по	0·60 к
Шпильки „ „	„	0·50 „
Спінки пара „ „	„	0·90 „
Дармовіс „ „	„	0·40 „
Пушки на тютюн або папіроси з гербом Руси	„	2·50 „
Мошонки на гроші „ „	„	2·00 „
„ „ „ менші „ „	„	1·10 „
Шпильки емаліовані з монограмом „Сокола"	„	0·40 „
Притискачі з Шевченком, Котляревским і т.д.	„	0·80 „
Льоси фант. льотерії Сокола (переписні листкі 10 родів) по	„	0·25 „
Облїґациї на будову дому Сокола	„	10·— „

Набувати можна в Соколї у д. Д. Кучики, справника.

Льоси набувати можна в Соколї, в „Народній Торговлї", „Труд" у Ад. Раппа Львів, ринок ч. 11.

Вдова лїт 30, інтелїґентна, трудяща, сирота, не не має ніякої родини, знає ся дуже добре на кухни, і сїльскім господарстві, глядає місця у священника або старшого вдівця. Ласкаві зголошенія: Львів, Городецка ч. 57. З. Д. 18 Зюлковский. 367 1—3

Кандидат нотарияльний Русин глядає сейчас місця в канцелярії нотарияльній. Вказану відомість подасть адміністрация „Дїла". 366 1—3

МЕДИ! Мід патока куранційний і десеровий з власної пасїки в 5 кіл. пушках по 6 К. **Мід до питя** в 4-лїт. демінонах по 5 К 70 сот. висилає за післяплатою оплатно. *О. В. Миканка*, парох в Купчинцях п.п. Денисів. В більшій скількости значно дешевше. 370 1—10

Пошукує ся способного інструктора до приготовленя до інтелїґенц. іспиту. Зголошенія надсилати: о. Сїменович Волківцї п. п. Борщів. 368 1—6

Семинарист III року сем. учит. способний приготовати до матури семинарицкої, до низших клас ґімн. і реаль., обійме лекцию. Дуже радо обійме посаду учителя дїтий в домі сьвященика або в инпім рускім домі. Зголошувати ся: М. С. Ольшани к. Перемишля, poste restante.

До заміни вельми догідна і добра парохія Саранчуки дек. підгаєцкого, пов. бережаньского, за відповідну парохію, в котрій не лучають ся частіогні — *Ом. Король*, парох, п. Потутори. 358 2—2

„Краєвий Союз кредитовий"

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкненя місячні 2	„ „	5	„
Інвентар довжників	„ „	5	„
Інвентар вкладників	„ „	5	„
Інвентар уділів	„ „	5	„
Книга головна	„ „	10	„
Книга дїскідацийна	„ „	10	„
Книга вкладок щадянч.	„ „	10	„
Книга уділів членьских	„ „	10	„
Реєстр членів	„ „	10	„
Справованє і замкненє рахунків	„ „	10	„
Зголошенн о п-ячку штука	„	2	„
Вказа умореня позички	„	2	„
Асиґнати касові штука	„	1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім"** у Львові. Ринок ч. 10, I. поверх.

КОМАР

двотижденник гумористично-сатиричний.

Одинокий гумористичний ілюстрований орґан на Руси. Видає і за редакцию одвічає: *Іван Кунцевич.*

Цїлорічна передплата 4 зр., на пів року 2 зр., чвертьрічно 1 зр. Редакция і Адміністрация: *Львів, ул Собіщина ч. 3.*

ТУТКИ цигаретові 1000 штук за 1 зр. поручає А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7

Купуйте лише

Крохмаль брилянтовий Бажанта!

Дістати можна всюди.

Торговля Солецкого, Львів, ул. Батория ч. 2.

Прібки даром. 283 11 15

Перша краєва різьбарско-золотнича рукодїльня для украшеня церквей 732

ТЕОДОЗИЯ КОМІСАРУКА

в Станиславові ул. Собіского ч. 5.

Виконує іконостаси, олтарі, кивоти, проповідниці, престоля образи процесіональні і прочі церковні знаряди в бажанім стилю. Відновлює також старі і ушкоджені різьби та малюваня із захованєм найточнійших знамен і черт історично-архіольоґічних. Цїни як найприступнїйші. Поручає також великий вибір кивотів в видї церкви, прехорошо виконані найновійшої форми в цїні від 120 ар. в гору.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя	3·25.
„ „ на Підзамче	3·04.
„ Рави рускої	6.46.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белзця	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1,5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]
зі Щирця 9·35 вечером [від 1 6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].
з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белзця	9·30.
„ Тернополя	10·35.
„ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Стрия	3·05 11·05*.
„ Ряшева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави рускої	7·05*.
„ Перемишля до	30/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·45 передполудням 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11,9 вкл.]
до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]
до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудням [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.
до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]
до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнійший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу = 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені зьвіздков (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білєти в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформацій уділяє і продає всякі білєти та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красіцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

ГРОШІ на 4%

амортизацийні позички удїляємо через первородні буданештеньскі і заграничні грошеві інституциї до ¾ оцїночної вартости на I. II. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредиг! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, точно* і *дискретно.*

Конверзиї банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просить ся о марку на відповідь.) 362 1—72

Найлїпші французскі паперці циґаретові **„LE GRIFFON"** Найлїпші французскі тутки циґаретові

Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 181

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черкинського. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 100. Львів, Середа 5 (18) Мая 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароли Людника ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Політика гр. Ґолуховского.

Рівночасно майже з тим, як гр. Голуховский запевнював австро-угорскі делеґациї про добрі відносини нашої монархії до всіх держав та про успіхи веденої ним політики на Балкані і постійне здійснюване его планів що до Македонії, та як австро-угорский керманич заграничної політики ще раз з натиском зазначив корисні результати порозуміня з Росиєю, рівночасно отже з тим замкнуло ся колесо, що, склеване зручною а тайною рукою російскої як-раз дипльоматії, має викинути Австро-Угорщину поза обрій політичних подій балканьского півострова.

Австро-Угорщина, як се наші читачі певно собі пригадують, задумувала як-раз під весну сего року, користаючи з македоньских розрухів та опираючи ся на постановах берлиньского трактату, занятн новобазарский округ і посунути ся тим робом до Митровиці, де саме зачинає ся зелїзниця, що вздовж цілої Македонії веде до Солуня. Говорено вже цілком голосно про мобілїзацию деяких корпусів австро-угорскої армії — балканьска виправа висїла у воздусї.

Гр. Голуховский думав хитро-мудро вивискати заангажоване Росиї на далекім Сході, та, сподіючи ся, що рух в Македонії справді вибухне, загадував, покликуючи ся на звернене против Туреччини, порозуміне з Росиєю, під покривкою, що Туреччина не виконує реформ ухвалених спільно в Мірцштеґу, скріпити вельми захитану позицию Австро-Угорщини на Балканї й тим робом полатати похибки своєї політики. Гр. Голуховский гадав „викупити" тим робом Росию, будь-то Австро-Угорщина, інґеруючи на Балканї, дїлає лише по думцї і по інтенциям взаїмного entente. Тим часом однак гр. Голуховский діждав ся, сподіваної впрочім, несподіванки і Росия „викинула" его!

Перш усего — як се вже в своїм часї було у нас зазначено — Росия бачучи на що заносить ся, вилинула на македоньский революционный комітет, представляючи ему небезпеку австро-угорскої окупациї, і от ті неустаючі, через кілька років повторяючі ся македоньскі бунти устали відразу. Македоньский кратер затих. Далї наперла Росия на Болгарию, ликаючи ей, що скріплене Австро-Угорщини на Балканї замкне дорогу ей велико-болгарским змаганям, а Туреччина, котрої уся політика полягає в численю на антаґонїзм між австро-угорскими в російскими інтересами на Балканї, наслїдком котрого-то антаґонїзму удержує ся балканьске status quo, напякала ся таки справді, щоби Австрия, покористувавши ся звязанем Росиї в Манджурії, не удала обурене за непереводжене македоньских реформ і не поспішила сама „переводити" їх. І ось наступив перший, для австро-угорскої політики на Балканї поражаючий факт: болгарско-турецке порозуміне, що обіймає навіть мабуть і мілїтарну конвенцию на случай війни.

Се однак був доперва початок, доперва одно звено сего замкненого колеса, яке склеїла на Балканї прехитра рука російскої дипльоматії, а в якім нема місця для австро-угорских впливів. Настав другий етап: порозуміне між Сербиєю і Болгариєю, що саме довершило ся на 24 годин перед рожевим exposé гр. Голуховского на зїздї князя Фердинанда болгарского з королем Петром сербским в Нїшу, при чім — як треба би по деяких обявах судити — належить до сего порозуміня і Чорногора. Зїзд володарів згаданих балканьских державок, що до недавна ворогували, річ чималої політичної ваги. Приготовлювано до него опінію обох народів від кількох місяців, а горячі відзиви преси, особливож сербскої — сербскі інтереси найбільш саме загрожені евентуальними поступами Австриї на Балканї — вказують недвозначно на антиавстрийске его вістре.

Балканьска федерация, як противвага посторонних впливів, була від ряду років мрією керманичів балканьских держав. Та утворене ей було не на руку так Росиї, як і Австро-Угорщинї і завдани впливам обох держав не могло здійснити ся. Нині, коли Росия, занята на Сході, не тілько не може зближеню балканьских держав противдїлати, а навіть противно: була приневолена для помішаня австрийским плянам приложити своєї руки до здійсненя балканьского союза, зроблено перший крок до сеї федерациї, і до еліміновання Австриї з Балкану.

Недавно подали ми дипльоматичне interviev болгарского публїциста Радева в одного австрийского дипльомата, що було помічене в софійскій „Вечірній Поштї". Австрийский дипльомат робить там „добру мину до лихої гри", удає, наче би всї австро-угорскі заміри згладом Балкану виводили ся до береженя економічної дороги на левантиньский Схід та пробує поінтриґувати між Болгариєю а Сербиєю вдаючи навіть друга велико-болгарских мрій. Легко в тім догляднути роботу самого гр. Голуховского, що все вмів з милою міною... капітулювати супротив fait accompli. Австро-угорский міністер заграничних справ дуже часто любить примінювати практично приказку про того лиса, для котрого виноград був за квасним... Так зробив він і перед делеґациями, заявляючи в своїм exposé, що „все в порядку".

Та супротив стану дїл на Балканї, насуває ся упірно питане: що значать в такім разї ті 400 міліонів корон надзвичайного кредиту, якого жадає від австрийских народів молох мілїтаризму? Бо, коли Австро-Угорщина заангажована на Балканї тілько економічно і лише в тім напрямі думає дїлати в Македонії, то пощо цїле те зброєне? Якже-ж се неправда і як гр. Голуховский хоче пхнути Австрию з оружем в руках до мітровіцкого шляху, то по сім, що доконало ся на Балканї, се пусті апетити. Годї-ж чей подумати, щоби Австро-Угорщина змогла важити ся на ведене війни супротив цілої балканьскої федерациї, з котрою мусїла би тепер мати до дїла. А небавом буде мати вона в дорозї ще й Росию, що скоро прийде до себе по азийских невдачах.

Нишучи про нові військові кредити, ми протестували против них зі становища руского народу. Та глядячи на того рода політику міністра справ заграничних, що веде Австрию до повного поставленя ей поза скобки балканьских справ, де одиноко ще могла Австрия відгравати ролю великої держави, — і зі становиска інтересів самої держави треба жалїти тих міліонів, що кидають ся на поталу оружного бога, без надії на яку небудь можність належно ними покористувати ся.

Делеґациї.

На вчерашнім засіданю австрийскої делеґациї прийшли на чергу видатки на військо.

П. Крамарж з уваги, що надзвичайні кредити, яких жадає управа армії і марінарки, остають у звязи з військовою екстраординарією, зажадав, щоби ті позиції на разї поминути і опісля разом обговорювати. — Предсїдатель бар. Хлюмецкий противить ся сему і радить, щоби насамперед вислухати пояснень міністра війни Пітрайха, адмірала Шпавна і міністра скарбу; голосованє над позиціями надзвичайного кредиту можна відложити до тої хвилї. — П. Крамарж пристає на се, а внесенє бар. Хлюмецкого принято. — Опісля п. Вальтерскірхен здав справу з військової ординарії.

П. Евг. Абрагамович порушив справу військового карного поступованя, котра застрягла з причини угорского правительства — мабуть для того, що вирнуло питане, в якій мові карна розправа має бути ведена. З уваги на обовязуючу засаду явности і устної розправи повинна розправа вести ся в рідній мові обжалуваного. Длятого бесїдник радить зажадати від угорского правительства, щоби не робило трудностий в полагодженю справи. Дальше подав бесїдник резолюцию, щоби цїну на ремонти підвищено з 325 на 400 зр. і щоби коні, віддані до приватного ужитку, переходили вже по пяти лїтах на власність того, кому їх віддано.

П. Шустершиц говорив про поєдинки і спитав міністра війни, чи він здав би ся на повагу гонорових рад також тогдї, коли би вони в дотичнім відступили від поєдинкового примусу.

П. Крамарж жалував ся, що, хоч міністер війни хотїв увести і в армії рівноправність всїх народностий, то таки дїють ся у войску нечувані річи, а навіть і низші шаржі не поступають після слів міністра. В армії панує германїзаційний дух, котрого треба відтам прогнати. Бесїдник запитує міністра, як стоїть справа плеканя полкового язика і чи міністер гадає дотримати своєї обітницї, щоби на касарни в Кутній Горі обіч німецкої станула також ческа напись.

П. Доберній дивує ся, що військова управа жадає так високих кредитів; обговорює справу військового карного поступованя і жадає, щоби на угорске правительство натиснути, щоби не проволікало справи; виступив також против пануючого в армії духа, що жовнїр уважає цивільного чоловіка за щось низшого.

На пополудневім засіданю відповідав міністер війни ґен. Пітрайх попереднім бесїдникам. Замітнїйші з тих відповідий дотикали: військових емеритур і заосмотреня вдів і сиріт по військових; міністер обіцяв ввести в серпни в парляментї дотичний проект закону; в справі військового карного поступованя упевнив, що й угорске правительство бажає полагодженя справи і незадовго начнуть ся дальші переговори між обома правительствами; в справі ремонт сказав, що за дотеперішні цїни дістає ся дуже добрі коні, так що нема потреби підвишати цїни;

Лев Лотоцкий.

Горицьвіт.

(Оповіданє).

Артемко Підкорчин, се пастух наш. Він довго пас гуси в Данила Решетника, довго. Та Данило сам, то ще, ще чоловік був, але його Горпина, го, го... Се була баба родом з пекла. Наче ґенерал який муштрує було гуси, як з пасовиска прийдуть, голосно поґеґуючи. Страх була баба недобра!...

— А стара гуска, чо крило спустила, ге? вже цьвікнув батогом? Ой небоже! А гусак, а ди, таж він храмає на ліву ногу! Настолочив вже, теретику якийсь!...

І стара, було, пустить ся за хлопцем, щоби спіймати, та він вже й стрігнув поміж будинки, полишивши Горпину на подвірю біля гуски, що спустила крило, і гусака, що храмав на ліву ногу. Страх баба була недобра! І надоїла-ж вона, надоїла! А раз, на самого Спаса, то такій і покарала, тяжко покарала! Та з маньки зайшла його...

Артемко, бачите, забарив ся був на улици з сусїдними хлопцями, застояв ся. Він-же також не худобина! Серденько рвало ся до солодкої, любої розмови з ровесниками! Забарив ся! Ой забарив ся! Вже сонїчко спускалось на ліс, на плачучі берези, як він, опамятавшись, вбіг на подвірє, щоби крадьком гуси займити. Ага, га! Ту стоїть вже Горпина; та якась, непричком, не нахмарена, всьміхаєсь. В руцї в неї кусник колача, білого...

— На Артемку, ось колач! — каже вона всьміхаючись немов ласиця.

— На дитинко, займай гуси!

— Артемко, не прочуваючи нїчого злого, підступив ближше, та стара хап! за чуприну. Вже бе в карчило аж дудонить! Ой всипала вона йому, всипала! З тяжкою бідою вихопив ся бідний хлопець з рук в старої і займив тоті гуси, голосно пойойкуючи. По дорозї нагадував собі, скілько йому там дісталось тих буханців, та нїяк не міг до ладу прийти. Почав на пальцях, та і тих не стало. Мабуть споро вділила вона йому їх! Та щож, з маньки зайшла! І колача не дала! Недобра баба! Гаруван-же він в неї, гарував! І хто знає, до чого було би прийшло, як би не ось що...

Якось раз в саму провідну неділю, — тодї вже перейшло було Артемкови на дванайцятий рік, громадский пастух Атанас Жучок погаркав ся був з громадою. В „провідну" годять в нас, було, все пастуха до овець. Та яка то згода! Ставить громада могорич, ставить і пастух. Побалакають, випють і вже по згоді. Лиш війт, було, заким пастух вийде з канцилярії, вибубнить йому звичайні „артикули". А було їх кілька, та найважнїйші з них були ось такі: Як скоро покажесь на небі хмарка сива градова, має пастух чим скорше, не вижидаючи аж більше хмар надійде, зігнати вівцї в „Дубник" поміж корчі, щоби худібка могла сяк-так, розібравшись по корчах, заховати ся від граду... Бачите, в нас пастух мусїв і на хмарах знати ся. Другий артикул був ось такий. В часї великих спек має пастух в саме полудне зігнати вівцї в „Білї керниці" під грушку і потримати їх там в спокою дві години. Та від коли Тростянець Тростянцем, не було в нас пастуха з годинником. Та так стояло в другому артикулї. Було ще богато тих артикулів, та хто їх годен спамятати.

Та тодї, як кажу в „провідну", пастух Атанас Жучок, заким ще прийшло до артикулів, погаркав ся був з громадою. Зайшло о плату. Плата для пастуха в нас, бачите, була все одна і тота сама; ні громада не підвишувала, ні пастух не упоминав ся. Плачено звичайно від старої вівцї два, „дутки" а від ярки або баранця, що їм ще не було по рокови, по одному дуткови. Так було все і о платї нїколи і не згадувано.

Аж тодї, в „провідну" сїло щось пастухови на ніс. Довго він щось кмітував, та не досьмівав якось виступити.

— А тепер артикули, почав вже був війт.

Та Жучок не дав вже йому вибубнити тих артикулів. Мабуть чи не згадка на них додала йому відваги і він ось що вдїяв.

— Панове громада — заговорив твердо, покашлюючи часто — панове громада, стримайте ся ще з артикулами.

— Як то? поспитав війт.

— Стримайте ся, кажу, бо я на дотеперішну плату не годжу ся! — докинув ще Атанас Жучок розглядаючись уважно по ґаздах, чи дуже нахмарились.

— Як то? — каже війт — щож тут о платї балакати; плата одна: два дучки від старих а по дуткови від ягнят.

— Ні! не годжусь! — тягнув завзято Атанас дальше, — не годжусь і конець! Від старих овець, ярок і баранців нехай буде як бувало, але від баранів дорослих, рогачів жадаю по три дутки.

Заворушилась громада Кількох ґаздів прискочило аж до Атанаса. Та він анї чичирк; при своєму.

— Атанасе, почав війт, Атанасе, не дурій! Череда не може бути без баранів, так само як не може бути громада без війт —

Тут війт вкусив ся в язик, бо деж себе порівнювати з бараном! Ся обставина ще його дужше розсердила.

— Плата тота сама що була, анї шелюга більше і конець! — закликав він тупнувши ногою.

— А як так, то шукайте собі иншого пастуха! — каже з проволока Жучок, встромивши порожну флашку від могоричу в кешеню, — шукайте собі!

— А то і пошукаємо! З Богом Парасю!

І ось Атанас Жучок, не кажучи вже більше і слова, вийшов з канцилярії. Аж тепер почали одні сак, а другі так. Одні кажуть: треба було дати, та другі: хай йде до чорта! Щоби лиш хліб, зуби найдуть ся! Буде другий!

Буде другий! Легко то сказати! Чередї нїяк по хлівах мекати! Весна! Мурава аж просить ся по горах: скуби мене! Зажурилась громада. Та ось і виступив Андрій Деркач. Він мав скалку в лївому оцї, та проте, умів якось все громаду добути з тарапати. Лиш усьміхнесь було, та вже і є порада.

— Стійте! стійте! Я найду вам пастуха! — заговорив він розглядаючи ся уважно по громадянах, немов би шукаючи поміж ними охотника на пастуха громадского.

— Найдете?! — зауважав хтось. — Та бо нам зараз потреба!...

— Зараз буде! Добре, що кума Данила тут нема! — відповідає Деркач. — Буде пастух як стій!

Декому з громади прийшло на гадку, чи кум Андрій не загадав з рукава витрясти пастуха. Та кум Андрій лиш усьміхав ся по свому.

— Піди но ти Трофиме, — каже він приступивши до невеличкого чоловіка з жовтавим волосем, — піди но до Данила Решетника та поклич сюди його наймита Артемка. Скажи йому, що війт зове в канцилярию.

Громадяни й зараз догадались куди стежка в горох! Кум Андрій загадав два грибики в борщ кинути. І пастуха найде і кумови Данилови доскулить. Вони-ж знали, що Деркач з Решетником з давна жили в незгодї і один другому бороздили. І не минуло й години, як в канцелярию вступив Артемко Підкорчик. Побалакали і вкінци дванайцятьлїтний хлопець підняв ся пасти череду, аби тілько не гарувати в тої лютої баби Горпини. Данило Решетник, хоч йому тее і не до вподоби було, вдав, що йому о наймита не ходить. Вачете, не хотїв задиратись ні з війтом, ні з громадянами.

Ось таке склалось було в нас в саму провідну неділю. Від тодї й став Артемко Підкорчик пастуком. І добре нас вівцї. Дуже добре! А Атанас Жучок довго шукав місця та не найшов. Вкінци й пустив ся за прошеним хлібом.

(Конець буде.)

при доставах для армії військова управа по змозі уважає на бажання продуцентів, але в ваглих випадках таки не може обійти ся без посередників-торговців; в справі полкового наіка розпорядженє міністра увійде в житє з новим шкільним роком; що-до поєдинків обстає міністер при давних своїх залвах.

По спеціяльній дискусиї приняла комісия войскову ординарию. Дальше засіданє відбуває ся нині.

В комісиї для заграничних справ угорської делеґації відповідав вчера ґр. Голуховскиій на замітя, роблені его виводам про заграничну політику. Бесідник відпер тверджене, мовто Росия, занята тепер війною, хоче, щоби Австрия повнила на Балкані службу жандарма і щоби через то попала в ненависть у балканьских держав. Така гадка є хибна. Росия зробила з Австриєю умову, коли о російско-японьскім спорі і гадки не було. Не хочемо — каже бесідник, — щоби на наших границях прийшло до заколоту, котрий би нас змусив виступити оружно; колиж би тримати ся пасивної політики, то як-раз могла би вона нас вігнати в таку конечність. Те, що я сказав про Туреччину, сказано було з привязи. Коли би Туреччина опирала ся реформам, то — не хочу бавити ся в пророцтва, але кождий може вдогадати ся, що сталось би. В такім раї мусіли би ми порозуміти ся з нашим союзником. Щодо жаданих кредитів войскових треба замітити, що як-раз в часі миру найлїпше робити приготовленя, щоби на випадок небезпеченьства бути готовим, бо запізно приготовляти ся аж в часі небезпеченьства. Отже не бачу жадної суперечности між моїми висказами про запевнений мир а жаданями войскової управи.

Значною більшостию голосів приняла комісия буджет міністерства заграничних справ, а крім того також внесенє референта, щоби ґр. Голуховскому висказати признанє за ведене заграничної політики.

Високі жаданя войскової управи викликують, річ проста, також обговореное питаня: чи державна рада прийме кредити, ухвалені делеґациями? а в раї, коли би не приняла, відки правительство возьме гроші? Отже чеські делеґати відразу сказали, що на осінній сесиї державної ради не допустять до ухваленя жаданих кредитів, а Німці вже наперед застерігають ся против покритя тих кредитів при помочи § 14-ого. Дневники всїлико розбирають сю справу. N. fr. Pr. несьміло висказує гадку, що хвилеву пожичку, отак на кілька лїт — можна би і § 14-тим запорядити. Инші говорять про касові запаси державного скарбу; тількож ті запаси мають уже бути невеликі — щось 360—380 мілїонів кор. — і для всякого безпеченьства не годилось би їх уже тикати. На те все доносять з Буданешту, що д-р Кербер мав перед німецкими делеґатами висказати ся, що зовсїм не гадає о хвилевій пожичці, а полагодить справу пожички цїлком конституційно. Впрочім о всїх тих справах висказе незадовго свою гадку міністер скарбу Бем-Баверк, запрошений німецкими делеґатами, щоби дав в буджетовій комісиї потрібні пояснения. Також і д-ра Кербера прошено о пояснения, але він обіцив дати їх аж по Зелених святах.

Війна.

Війна і внутрішна політика Росиї.

Наш київский Впов. кореспондент пише нам:

Війна Росиї з Японом вступає в дуже серйозну фазу: Росияни починають бити на суши і всї голоси кричать, що се б'ють російський режім. Теперішна війна з Японом у нутрі Росиї дуже непопулярна; всї бачуть і кажуть, що ми даремне полізли на далекий Схід та почали порядкувати в чужій країні, Манджурії і що вояки кладуть свої голови за невідь-що. Оден факт є безперечний: війною надто цїкавлять ся в Росиї всї — почавши від паньских палат аж до сїльской хати; часопись се тепер перший крам на селї і навіть з тої ґазети російской, обрізаної та заголюканої цензурою, публика бачить, скільки то безладдя в сучасних пануючих верствах... З ґазет ми дізнаємось про крадіжи в московскій „Христіянскій помощи", про „занадто дорого" споряджений київский відділ „Червоного Хреста", про доставку варшавськими майстрами клевних чобіт для салдатів і т. и. З ґазет ми дізнаємось також, як російські ґенерали кладуть жертвою тисячі салдатів-москалїв, щоб удержати на Ялю ту позицию, яку вони, ніби то після плану Куропаткіна, мусїли покидати й без того. З ґазет ми дізнаємось вкінци, що Куропаткін збирає замісць зброї, цїлий вагон ікон і що їздить у оббитому шовком та всїлякими дорогінностями ваґоні, тодї, як вояки пропадають в бою. Тай ще богато й богато иншого цїкавого вичитуємо ми з сих ґазет і не диво, що читаючи про таке російське „благоустройство", суспільство обурює ся на уряд і навіть військові елєменти кричать, що в усему тому винен „режім".

А при таких умовинах не буде також дивно, що і „патріотизм" стане у нас досить слабим, або впливать ся в зовсїм особливі форми. Так прим. не буде дивно, що московське дворяньство (по галицькому шляхта) заявило, що бажає післати свій санітарний відділ без залежности від уряду „Червоного Хреста" та що правительство мусїло на се згодити ся, хоч се суперечне зі статутами товариства. Не дивно дальше, що анальогічне прошенє вислав і київський заряд південно-західних залїзниць, що теж сими днями вислав свій окремий отряд... Не дивно що й пожертвованя народа на війну бувають „доброхотні" в особливому змислї — та виходять всюди тільки з примусу, а не по добрій волї в жертву „вітчині".

Роблючи такі великі успіхи на війні внїшній, російський уряд з неменшим зазитем виправляє ся і на війні внутрішній. А перш-за-все надїляє своєю увагою пресу. І так прим. на довгий час закрито „Восход" і наложено кару на ґазету „Русь", оден з найповажнїйших орґанів в Росиї. Тай варто знати за що. „Русь" почислила, скільки коштує в Росиї канцелярська переписка тай нарахувала, що тільки в одній справі і межи всьо-на-всього кількома урядами виносить вона 15 мілїонів. А за примір подано таке. Коло Владивостока є богаті вуґольні поклади; щоб їх використувати, треба було прокласти зелїзничий шлях. Отже про се межи трема міністрами почалась переписка, що таглась три роки і не скінчила ся й доси. За сей час Росия переплатила за вуголь 15 мілїонів і тепер, коли нївідки не буде чужеземного привозу, владивостокська ескадра мусить гинути через недостачу вуґля. Ось і за такі розмови ґазета одержала кару.

Друге, на чому виправляє ся правительство, се земство. Нагінка на сї земства точить ся далї. В самий послїдний час Плеве не затвердив на посадї председателя московської ґуб. земської управи Шипова, відомого лїберального дїяча за те, як пишуть „Москов. Вѣдомости", що він орґанізував опозицию проти уряду. Но земської опозициї урядови тепер вже не зничити. Занадто вже пізнано в Росиї всїма урядове безладя і занадто сильно веде ся відповідна широка аґітация в дусї російського „Освобожденія", щоб опозиция по земствах притихла, або щоб може було ї зломити.

Проти політичних партий уряд робить також великі заходи „Охранні видїли" — се нова форма „опріччини" панує всюди і без контролї, при помочи безлїчи шпигів, та виполює ріжні революцийні елєменти. Против останних уряд вживає ще оден новий спосіб. За більші політичні вибухи він став визначати коронний суд, що поводить ся драконськими законами і призначає найтяжші кари. Ранійш головною інстанциєю була вища поліция і справи проводились в адміністративному порядку. Нині, встановлюють ся суд, але суд тайний і тих, хто під него призначений, не чекає жадне виправданє. Незабаром має відбути ся суд над відомим Київу доцентом петербурського університету Е. Анїчковим, захопленим з транспортом „Освобожденія". За таку дурницю його жде позбавленє прав і заслка на поселенє в Сибірі. Справдї гуманне у нас панованя „миротворців".

Внутрішна політика Росиї, яку ми саме змалювали, відбиває ся, конче, і на українстві. Легальне українство здавлює ся що раз то більше. На сторожі гнобительства стало два нових „дѣятелей": Клейґельс, ґен. ґубернатор, і такий же цензор Сідоров. (Сідоров був передтим цензором в Варшамі—*Ред.*) Оба вони поклали собі метою нищити „сепаратизм" — і нищать його як можуть. Поміч в тому мають вони, як звісно, в об'єдинительних кругах, котрі при такій управі підносять що раз вище голову. Я вже писав в попередному листї про „Русское собраніе", на чолї котрого стоїть Флориньский і другі непевні елєменти. Цїль сеї інституциї добровільне шпіоньство та вислуги російському урядови. Устав „Собранія" подано вже до затвердженя і воно певдовзї буде отворене. А між тим київські представники уряду лютують та не спиняють ся в своїм зухвальстві. Так прим. кілька днїв по смерти Старицького, до родини його явила ся полїция, з питом, хто говорив промови на похороні, та посписувала всї надіслані вінки. Полїция була при тому так нахабна, що важилась прийти з розпитами до самої сїмьї Покійника, яка недавно втеряла дорогу людину, і особливо, коли все їм потрібне було вже списане в місцевій ґазетї „К. Отклики". Та на тому уряд не станув, бо ще розпочало ся слїдство проти всїх, що брали участь в похоронному хорі, хоч се-ж річ гуманна і хиба нїде не заслугує на кару. Вкінци арештовано ще саме вчера поета С. Бердяєва, відомого й Вам, хоч не знати, защо...

А тепер подаю Вам ще отсї вістки, які наспіли тут до Києва в послїдну хвилю: Оголошено мобілїзацию на полудни Украйни і в Полтавщині та в курській ґуберній. Як кажуть, деякі запасні (резервісти) відказали ся їти на війну і проти них вислано звідси (до Курска) військо. Те-ж саме мало стати ся й на петербурському т. зв. обуховському заводї.

Літописець.

Стан кампанії.

Цїль рухів японьских військ, про котрі російські ґенерали доси рапортували, нині здаєсь вже ясна. Доси ніхто не розумів сих рухів, именно ніхто не міг вимірковати, яку цїль має розвинене армії Курокі так, що сї фронт тягнув ся сто кількадесять кільометрів, майже через цїлу Манджурию з північного сходу на полудневий захід. Говорено, що Японцї хиба хочуть окружити армию Куропаткіна від півночи, сходу і полудня. Вилодованє нової армії в новім місци доказує, що Японцї, хоч кожда з трех армій в якімсь місци вступила до Манджурії, концентрують ся на полудни від Ляояну і звідси заатакують Росиян. З армії, котра перейшла ріку Ялю, лише одна частина рушила на північ. Се буде здаєсь обсерваційний корпус, котрий не позволить Куропаткінови обійти правого крила японьского. Дві другі части армії Курокія помашерували на полудневий захід з директию на Кайчу і Гайчен. Туди також вирушили війска вилодовані на північнім березї корейского заливу в Такушані. Цїль сего походу поясняє остаточно вилодованє третої більшої партії военних сил японьских в новім місци, іменно С'юнєнчу і Кайчу (55 клм. на полудне від Чайчену). Куропаткін доніс цареви, що в понедїлок в полудне підплило під С'юнчену 17 японьских кораблїв, котрі зачали бомбардувати місто. В тім часї 5 кораблїв старало ся підплисти до берега. О годинї ½2 показали ся три великі пароходи, з котрих о годинї ½4 вилодовано японьске військо. Японцї рушили на Кайчу. Такий самий рапорт прислав ґенерал Сахаров, з сим додатком, що о годинї ¼6 японьска ескадра відплила в напрямі полудневе-західнім, але кілька кораблїв лишило ся аж до ночи.

(Телеґрами).

Петербург. Ґенерал Куропаткін рішив заложити під Харбіном великий укріплений табор, заосмотрений в гармати великого калїбру.

Льондон. Бюро Райтера доносить, що Росияни вицофали ся з Ньючвану. (?) Лишила ся там лише одна канонїрка, котра має бути знищена.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Подорож монархів.

Берлїн. Тут заповіджено приїзд анґлїйского короля. Дневники пишуть, що се не буде приватна візита, але акт високо політичний. Ся візита поліпшить анґлїйско-німецкі відносини.

Балкан.

Царгород. Парискій амбасадор Мунїр-паша відїздить до Парижа. Султан казав ему відвідати по дорозї також болгарского князя Фердинанда, пробуваючого тепер на Угорщинї і поґратулювати ему за заключене болгарско-турецкої угоди.

Софія. Справа повороту македонських збігців грозить новими конфліктами, бо турецкі провінціональні власти на власну руку роблять трудности поворотови збігців і їх поселенню на власних ґрунтах.

Рим. Опозиційні бесідники в парляментї атакували дуже остро балканьску політику Австриї, котра не криє ся з сим, що приготовляє „військову прогульку" на Балкан. Бесіднини домагали ся скріпленя впливів Італиї на Балканї.

Селяньскі розруси.

Фоджія. В Черіньолє селяни, що домагали ся заведеня 8-годинної працї, не хотїли випустити з міста тих робітників, котрі їшли на роботу. Віддїл войска, зложений з 20 воїнів, селяни обкинули камінєм, а декотрі з них стрїляли до вояків з револьверів. Офіцира полїциї ранили тяжко в голову, так що залитий кровю упав без памяти на землю. Військо, бачучи, що товпа наступає зі всїх сторін, дало сальву. Двох селян упало на місци трупом, а 8 є ранених.

НОВИНКИ.

— **Акция розвиває ся...** З Кут телеґрафують нам: Вчера (в второк) привезли тут під ескортою два жандарми о. Попеля з Довгополя а нині відставляють его дальше до суду в Коломиї. Серед народу, так як перше був супокій, **починає що-раз більше проявляти ся обуренє і може**, помимо нашого успокоювання, **прийти до розрухів. Особиста й безпроволочна** інтервенция наших послів в **центральнім правительстві конечна!**

— **Недокінчена причта.** В одним з послїдних чисел оповів „Галичанинъ" своїм цїкавим і терпеливим читачам на пожиток розвиваючої ся виборчої акциї Демянчука в Брідщинї слїдуючу причту: Свого часу — а було се року Божого 1888-ого отже лїт тому пятнайцять — підписував др Евген Олесницкий барвінчуківску „Правду", в котрій помістив якусь статю проти Поляків. Ся статя неподобала ся очивидно деяким польским кругам і наслїдком того случив ся слїдуючий факт: у дра Олесницкого явив ся оден Поляк і зажадав, щоб того рода статї в „Правдї" більше не появляли ся. На те запитав др Олесницкий пана, яке право він має ставити домагани до „Правди", і одержав відповідь: „Грошї на „Правду" дає ни Саніга, а хто платить той має диспонувати". Др Олесницкий зложив на таке слівце непрошеного гостя редакцию — хоч тепер „йде рука в руку з п. Барвіньским". Ось-таку причту оповів „Галичанинъ" своїм читачам — та вона неповна. Ми ї докінчимо. П. Барвіньский зробив опісля „нову еру" і стоїв на ві чолї через довгі роки. Але часи змінили ся. Ласка паньска урвала ся а в краю стала орґанізувати ся що раз сильнїйша опозиция. Тота опозиция і змінила цїлком стан річий. П. Барвіньский почав поволи маркувати своє невдоволенє а скінчив на тім, що станув в одні ряди з Олесницким і другими ему подібними до борби проти потерпимости соймової більшости і пануючих в краю верховодів. Почало ся від марковання невдоволеня, а скінчило ся на одній солїдарній сецесиї, а опісля і другій. Але лихо, що не спить, що все шукає собі жертв серед Русинів, не дало за вигране: воно оглянуло ся за другими союзниками і новим полем для своєї кариї. Розпочала ся боротьба проти цїлого національного табору; вони — сякі-такі! — домагають ся руских шкіл, руских ґімназий, руского університету, вони роблять сецесиї — се-ж зрадники і гайдамаки! Треба отже найти проти них нове оружє. „Хрунї" вже є, але ті не вистарчають. Се виборче „бидло", котре робить свої вислуги при виборах, але на него не мож покликувати ся яко на Русинів. Тут треба иншних людий — і тих найшло собі лихо, в львівскім москвофільскім штабі. Отсе Русини, се „poczciwi starorusini", їх нам дайте, бо вони будуть нам найлїпшим оружем. Атже вони не хочуть так само, як і ми, ні руских ґімназий, ні рускоґо університету, вони так само вороґи арошу національної сили і ідеї, а в своїм таборі мають досить мамелюків, що дадуть ся ужити як таран для розбиваня руской опозициї. І стало ся, що мало хто прочував: Барвіньский пішов з Олесницким, а їм на перепону станули нові янїчари, ті самі, що розбивають народну опозицию, що ставлять контркандидатури всїляких Ефіяльтів — pardon Ефіновичів, і ті, що їм на поміч та Демянчукови витягають причти з перед 15 лїт. Тілько що ті причти оповідають вони без кінця і тому нехай простять, що ми кінець доробили, хоч той кінець випадає як-раз противно нїж початок. А загальна моральна наука — бо без моральної науки нема нїякої порядної причти на сьвітї! — така: наші вороги мусять найти собі все якесь топорище до сеї сокири, що ві прикладають раз-в-раз до руского пня, аби его підкосити.

— **Борба о свої права.** З Перемишля пишуть нам: „Спілка для господарства і торговлї в Перемишли" маючи численні висилки желїзницею, богато мала перепон в висилках з причини набірних листів, писаних нею по руски. Навіть писане адреси побіч рускими буквами і латиньскими гнівало желїзничих функціонарів так, що відкидували рускі набірні листи й казали, не мовто таких стацій в Галичинї взагалї нема. Се спонукало дирекцию спілки до внесеня жалоби до Дирекциї желїзниць державних у Львові. На сю жалобу одержала спілка вповнї вдоволяючу відповідь, а именно, що неприниманє руских набірних листів стало ся тільки через несьвідомість дотичного функціонара, котрого за се покарано. З закупном руских набірних листів однак також не мало було заходу; анї оден трафікант в Перемишли не мав руских набірних листів, а інтерпельований о се звиняв ся кождий тим, що мимо его домагань не хоче уряд податковий в Перемишли видавати рускі друки. Внесена жалоба в тій справі із сторони спілки до дирекциї скарбу виборола і тут наші права, бо уряд податковий постарав ся о рускі набірні листя і нині вже в кождій трафіці в Перемишли знаходять ся і рускі желїзничі друки. Від перемиской Руси залежить тепер користати з прав, які виборола „Спілка в Перемишли", та жадати все тілько руских набірних листів і виповняти їх лише по руски. — *Руслан.*

— **За нехтованє рускої мови.** Торговля кіс у Відни Мінцера і Сп. висилає до всїх урядів громадских і парохіяльних — дальше до видїлів читальняних і поодиноких руских селян цїнники в польскій мові. Просимо проте наших селян, аби ті польскі цїнники звертали Мінцерови і Сп. і жадали від него цїнників в рускій мові. Бодиж би Мінцер не згодив ся на рускі цїнники — нехай наші селяни поступлять собі з сею фірмою так як повинно ся поступати з фірмою, котра не шанує рускої мови т. є. не робити замовлень в тій фірмі. Не позвольмо собі за наші гроші нехтувати руску мову. — *Народна Канцелярия.*

— **Гаката при роботї.** З Вишок коло Бережан одержали ми слїдуюче письмо до поміщени: Славнозвістний в Бережанщинї руснїйд отець нїби-експозит Маркіль Завадовский, мимоходом сказавши gente Ruthenus, будує Польщу в всїлякий спосіб, а навіть мабуть такий, котрий супротивляє ся приписам закона. Ось малий факт: В сїчни сего року виставив отець Маркіль Завадовский для мовї парафіянки обр. гр. кат. Олени Безкоровальної з Потока метрику, котра є зовсїм сфінґована — в тій цїли щоби Безкоровальна на підставі тої метрики могла взяти шлюб в костелї в Бережанах. Тота сфальшована метрика дісталась однак в мої руки, а я порівнавши ї з ориґіналом спостеріг, що все від початку до кінця сфінґовано, і длятого сейчас доніс до ц. к. прокураторії в Бережанах, щоби сей карпгідний факт вислїдила і виновника укарала. До сеї пори однак, хотяй проминуло більше як 3 місяцї, прокуратория не предприняла нїяких заходів. Длятого я сею дорогою упоминаюсь о чим скорше і справедливе полагодженє сеї справи і подаю ї до загальної відомости з просьбою до руских юристів-патріотів, щоб дали пораду, як маю приспішити порішенє сеї справи. — *О. Евгенїй Донатинский* гр. к. парох в Вишках п. Конюхи.

— **Чи робітник руский лїнивий?** Первісне розпорядженє нам. ґр. Потоцкого в справі заробної еміґрациї дало привід ґакатистичній польскій пресї понисати всїлякі небилиці про мнимe лїнивство рускоґо хлопа, при чім польска преса покликувала ся між иншими також на опінію австрийских конзулїв стаціонованих в Німеччинї. Вправдї справа „лїнивства" рускоґо робітника яко арґумент за здержуваньем еміґрациї за границю по послїднім розпорядженю ґр. Потоцкого перестала бути актуальною, та не завадить подати задля їх інтересности отсї виписки з листу, який ми одержали від одного високого, добре поінформованого німецкого урядника: „Саме тепер — пише він — прочитав я в „Hamburger Fremdenblatt-i" вістку, що конзулї нашої держави мали некористно висказати ся про Русинів-робітників занятих в Німеччинї і не можу надивувати ся, звідки конзулї взяли свої того рода информациї. Не входжу в квестию, чи які-небудь конзулї взаґалї, а з окрема австро-угорскі суть управнені і компетентні до видаваня опінії в дотичнім напрямі, бо орґанізацийні постанови конзулярної служби в Австро-Угорщинї не суть менї звісні — то однак можу сконстатувати на певно, що коли австро-угорскі конзулї справдї зложили згідно справоздане що-до „лїнивства" рускоґо робітника занятого в Німеччинї і що-до неохоти наших рільничих підприемств до приниманя руских робітників, то свої информациї мусїли засягнути

хиба і виключно поза границями нїмецкої держави. А що той именно здогад — хоч я не хочу тут нарушувати доброї віри пп. австро-угорских конзулїв — має за собою всяку імовірність, про се нехай сьвідчить хочби той оден факт: дотепер Нїмеччина не знала робітників Русинів а Поляків, а знає лише робітників після держав і країв і всїх що приходили з Галичини брала і знала під одною рубрикою „Galizier“, без огляду на се, чи то були Русини, чи Нїмці і Поляки — так само, як уживала і уживає доси що-до спроваджуваних з-за границї робітників терміни: „Ungarn“ для всїх робітників з Угорщини, „Russen“ для робітників з Росиї і т. д. Але імовірність мого здогаду, що пп. конзулї брали свої інформациї поза границями Нїмеччини, стверджує ще і другий факт: оцїнка робітника означує ся у нас після тзв. „Verpflichtungsscheine“ а для них суть слїдуючі скалї що-до висоти цїни: I кл. з найвищою цїною репрезентують „Russen“ — значить робітники спроваджені з Росиї, II кл. „Galizier“ — значить робітники Русини і Поляки спроваджені з Галичини, а III кл. „Ungarn“ — тоб то робітники з Угорщини. Коли отже робітники галицкі Русини і Поляки побирають так високі платнї, що перевисшають навіть робітників угорских, то не може бути бесїди о їх лїнивстві — а навпаки вздко, що суть добре платні і пошукувані. Впрочім що-до робітників-Русинів з окрема, то я питав ся у інтересованих а навіть в палатах і можу увіряти, що підприємцї висказують ся про них з найвищими похвалами. Хвалять именно їх скромність а при тім працьовитість. Признагідно скажу однак ще одно: Добре стало ся, що ваші робітники йдуть до Нїмеччини, бо як-раз в се ґарантия, що вони будуть і дальше так працьовиті як дотепер. В Галичинї могла бути обава, що вони зїпсують ся, а тут вони побачать, що у нас навіть властителї більших посїлостий визначають ся трудолюбивостию і працюють при господарцї від рана до ночи — а о скілько знаю, то як-раз ваша шляхта не може під тим зглядом служити за примір до наслїдування“.

— **Пожарний „Сокіл“ в Миклашові**, львівского повіта, відбув дня 24 цьвітня с. р. І загальні збори, на яких вибрано: головою товариства д-га Василя Головатого, начальником стягу д-га Івана Максимова, місточальником д-га Теодора Кальмука, а до виділу вийшли д-ги: справник Вас. Бурак, скарбник Вас. Возьний Прокопів і господар Вас. Возьний Іванів. Заступниками виділових вибрано д-гів: Мат, Кардаша і Теод. Чеха. В склад контрольної комісиї входять д-ги: Теод. Думка, Стеф. Трач і Григ. Штирало. На збори прибули делеґати львівского „Сокола“ і 7 делеґатів пожарного „Сокола“ з Винник під проводом начальника стягу д-га Будзиновского. Збори відбували ся в громадскім уряді при величезнім здвизї народа, який приглядав ся переведеним перед зборами вправам з сикавкою і сокільский муштрі при звуках трубки. Нарадам проводив місцевий парох о. Адальберт Глиньский, який день перед тим сьвяткував 50-лїтний ювилей свого сьвященьства і мимо умучени виголосив перед зборами загріваючу промову, взиваючи своїх парохіян до народної праці, єдности і орґанізациї під стягом „Сокола“ для оборони перед небезпечним ворогом — огнем. Опісля промовляли д-ги делеґати Федор і Будзиновскій пояснюючи статут і сокільску орґанізацию, почім вписало ся в члени „Сокола“ понад 60 селян. По виборі старшини промовив один з львівских делеґатів, желаючи новому сокільскому гнїздови гарного розвитку на хосен і для добра своїх ближних. Збори покінчили ся відспіванєм сокільского гимну. Новий пожарний „Сокіл“ в Миклашові старав ся вже закупити велику сикавку, бо доси мав до розпорядимости лише невеличку тачкову. Молодїж сокільска в Миклашові, висока, стрункa а проворна, як взагалї ся приметн в цїхою всїх Миклашинців, дуже щиро горне ся до „Сокола“ і радо відбуває що недїлї вправи, а коли запал до праці в тім напрямі не охолоне, то миклашівский „Сокіл“ буде одним з найкращих і найдїяльнїйших гнїзд в львівскім повітї. Гаразд! — Х.

— **Для редакциї „Кіевской Старини“**. Оден з українських письменників в Києві надіслав нам письмо, в котрім робить докір редакциї „Кіевской Старини“ за її неясне реферованє галицких справ. Між иншим пише він: „Всїм відомо, що Галичани домагають ся заснованнія у Львові свого самостійного українського національного університету, себ-то з українською викладовою мовою. Тимчасом в „Старинї“ на стор. 34 (роздїл „Документы, извѣстія и замѣтки“) читаємо: „Академическая русинская молодежь, стремясь къ осуществленію идеала основанія самостоятельнаго русинскаго университета, желаетъ созданія юридическаго отдѣленія съ преподавательскимъ русскимъ (що значить: російським, московським) языкомъ“ і т. д. Потім знов, на стр. 35, читаємо: „Вопросъ о русскихъ (= російських, московських) кафедрахъ въ львовскомъ университетѣ стоитъ такъ“... і т. д. З наведених цитатів можуть бути тільки два висновки. Або львівські студенти-Українці є „москвофили“ і домагають ся заснованнія катедр з московськими викладами. В такому разї дивно, чого їм співчувае „Кіевская Старина“ і пише про їх статї... Або „Старина“ подае неповні звістки про справу з українським університетом і баламутить читачів. Тодї знову треба дивуватись, навіщо „Старинѣ“ потрібно перекручувати дїйсні факти і виставляти їх у ганебному для всїх українців осьвітленю?“ Замїт під адресою „Кіївской Старини“ є оправданий, бо в Росиї термін „русскій“ уживав ся виключно в значінню „російский“, а й взагалї „Кіївска Старина“ в оглядах, нашого народного руху починає із незвісних нам причин затемнювати національну границю і холїтати ся в зазначуванню управньско-національного становища. Причини сего треба мабуть глядати в напорі урядових кругів.

— **Виндхід Русина**. Нотариальний кандидат п. Іван Лушпиньский винайшов нові лижви, що посувають ся на колїсцятах. Їзда сими лижвами має бути дуже скора, бо перевисшає навіть швидкість їзди ровером, завдяки тому, що в лижвах п. Лушпиньского обертають ся не лише колїсцята, але і оси. Лижви нової конструкциї зладила фабрика Поммера і С—ки а оглядати їх можна в склепі п. Лукашевича у Львові ул. Академічна ч. 26.

— **Цар а спірітизм**. Загально звісна річ, що цар Николай II бавить ся в спірітистичні експерименти і улягає впливам ріжних мантіїв, що бушують на царскім дворі. Про найновійший зворот в розвою спіритистичних практик царя говорять тепер у всїх петербурских кругах. Перед кількома тижнями познакомив ся цар з молодою, гарною та образованою Русинкою, якоюсь Зеновією Галацкою, котра умів, як кажуть, віщувати будуччину, і именно викликує при помочи якогось металю на проекциїній занавісї образи будучих подій. Панна Галацка, котру цар приймає пять разів на день, мала єго переєьвідчити, що Росия мусить перенести ще не одно страшне нещасте, заким остаточно побідить Японців. Між иншим представила п-а Галацка образ, в котрім цар пізнав Порт-Артура, як розпадає ся в руїну а російска фльота вилїтає у воздух. Цїлий ряд нещасливих для Росиян подій виступав ще на образї. Однак вкінци Японцї мусїли забрати ся з Кореї а російска армія обеадила побідоносно за ними край. Розумнїйші російські круги пояснюють, що спиритна дама є лише орудием реакциїних верховодів, котрі використовують в сей спосіб ласку царя до своїх цїлий.

— **Зріст мілїтарних тягарів в Австриї**. Як звісно, міністер війни домагав ся для сухопутної армії і для маринарки значних сум титулом надзвичайних кредитів. На 1905 р. ті домагання доходять до суми 163,100.000 К. Є се лиш перша рата, за котрою підуть дальші. Взагалї правительство потребує поверх мілїярда корон, щоби перевести ті улїпшенн і поробити такі припаси воєнного материялу, без котрих не можна успішно ставити чоло „непріятелеви“. Окрім тих надзвичайних і одноразових видатків буджет сухопутної армії виносить тепер 301,899.395 К, буджет маринарки 51,026.410 К. Отже разом на забезпеченє своїх границь Австро-Угорщини видає 352.925.805 К, не числячи надзвичайного видатку. На нинїшні, „мирні“ часи великаньска сума! Давнїйше, в часах більше воєнних се забезпеченє коштувало без порівнана менше. В 1861 р. міністер війни Деґенфельд потребував річного буджету 96 мілїонів зр. і суми 26,800.000 зр. надзвичайних видатків, надто 40 мілїонів зр. на закупно ґвинтованих пушок та заложенє нових фортифікациї в королївстві Венециї. По війні в 1866 р. скарбовий недобір дійшов до так великих розмірів, що треба було всюди щадити. На ощадности рішило ся навіть міністерство війни. Буджет сухопутної армії в 1867 р. виносив 73,458.000 зр., буджет воєнної маринарки 7,700.000 зр. Однак се не тревало довго. Вже перший спільний буджет на 1868 р., предложений першій делеґациїній сесиї, призначив на військо 68,699.640 зр. яко видаток звичайний і 25,944.852 зр. яко видаток надзвичайний, окрім того на маринарку 7,508.477 зр. Ходило тодї о заосмотренє піхоти в нові карабіни, ладовані з заду (Hinterlader). Відтак з кождим роком видатки на військо ростуть і ростуть. В 1870 р. ті видатки сягають суму 76 мілїонів зр. на сухопутну армію, 10 мілїонів зр. на фльоту. В 1871 р. військовий буджет скаче нечувано в гору: 108 мілїонів зр. на армію і фльоту а кромі сего 60,407.883 зр. яко кредит надзвичайний. Від тої хвилї зріст воєнних видатків в австрийскій державі не має нїякого стриму, доки аж в послїдних часах тягарі мілїтаризму не дійшли до таких великаньских сум.

— **Лихвар перед судом**. Пишуть нам: Перед карним трибуналом в Коломиї відбула ся дня 11. мая с. р. розправа карна против Нахмана Шенфельдова з Коломиї, о провину лихви, котру він поповнив в той спосіб, що робітникам, затрудненим в цегольни, удїлював позички квот переважно від 1 зпр. до 10 зпр, побираючи тижнево по 10 крейцарів від кождого риньского за відсотки, т. з. побирав лишень 520%, а коли довжник в своїм часї не платив тих відсотків, то мусїв платити знов відсотки від відсотків в такій самій висотї, значить знов по 1 крейцарю від 10 кр. за тиждень. Такі інтереси провадив він від 8 лїт, і то все з тими самими зарібниками, що мають дуже малий заробок. Побираєм так високих відсотків довів він своїх довжників до руїни маєткової і так їх обмотав своїми сїтами, що они з ним розвязати ся не могли. Для одного лишень був так ласкавим що брав від него всього (!) по 5 кр. від риньского тижнево, т. зн. по 260%, між тим, як инші, як вище сказано, платити мусїли по 520%, бо така була у него постійна такса. В сей спосіб отворив він собі правильне жерело доходів, за що трибунал по переведеній розправі засудив „промисловця“ на 3 місяцї строгого арешту і на 400 корон гривни.

— **Війна а кити**. Тяжкі часи настали для китів, що перебувають коло берегів східної Азиї. Вже то ніколи не було їм там зовсім добре, бо представляли для китоловів дуже приманливу добичу, але тепер їх свободу обмежено ще більше, бо як вожючим непріятелям, так і їм грозять несподівані небезпеки. Підводна міна або заблукана торпеда, розминаючись із своїм призначенєм, висадить нераз кита у воздух. Так лучило ся в заливі Посієта, де свого часу — як донесли телеґрами — наступила була страшна експлозия і аж коли филї викинули на берег розірваного кита, вийшла на яву цїла катастрофа. Ще гірше прилучило ся на Жовтім морі иншому китови. Як доносить паризький дневник Cosmos, японьский кружляк, що гнав з швидкостию 18 узлів на годину, стрінув ся по дорозї з китом і ударив так сильно на него, що перетяв єго на два кусники. Біда китам підчас війни.

— **Честилюбивість мікада**. Японьский цїсар звернув ся, як доносить анґлїйска часопись „Vanity Fair“ до видавника ґотайского альманаху з бажанем, щоби на будуче подавав у своїм видавництві також родовід японьского пануючого дому, подібно як се робить з родинами европейскими. Цїсареви Мутсугїто чейже належить ся місце рівнорадне принаймснше з турецким султаном. Рівночасно зазначує згадана часопись инший факт. Кілька лїт тому японьский двір чув ся немило вражений, що ні оден европейский двір не обходив жалоби з нагоди смерти японьской цїсаревої, хотяй двір в Токіо на случай смерти европейских монархів повинувсь всяким приписам етикети.

— **Богослуженє через фоноґраф**. В сали одного християнського товариства в Ню-Йорці відбули ся тамтої неділї оригінальні збори. Учасники слухали богослуженя, репродукованого фоноґрафом. Апарат грав і сьпівав церковні пісні, рецитував відповідні уступи із сьвятого письма, виголошував молитви а навіть проповідь. Вкінци заповів найблизші збори і візвав побожних до численної участи.

— **Дрібні вісти**. Президент Буковини ґр. Гогенльоге повернув вже до Чернівців з довшої подорожи по Сходї. — Цензором в Варшавї іменований галицкий Русин Сінгалевич, був. директор люблинської ґімназиї. — Вписи до першої приватної жіночої ґімназиї у Львові розписані на день 27 і 28 червня від год. 8—5 а іспит вступний до I класи на день 30 червня год. 3 попол. Інформациї удїляє дирекция що-дня від 4—5 в льокали пл. Хоругвини ч. 17—19. — Збори академиків славяньских і італїяньских в Австриї відбудуть ся в Празї дня 27 с. м. — Нову деґрадацию на 100.000 К викрито в Празї в тамошній чеській задатковій касї. — Президент найвисшого трибуналу д-р Карль Ґабетінек має йти на пенсию. — На університет в Льондонї покликано женщину п-у Лїлїян Томн на катедру сусп. економії. — „Oblegorek“, посілість подарована Поляками Сінкевичеви з нагоди єго ювилею має бути виставлена на лїцитацию задля недоплаченя решти цїни купна. Завязав ся вже комітет ратунковий. — Міністерство фінансів уповажнило дирекцию скарбу у Львові увільнити від 1 сїчня с. р. будинки приналежні до рад повітових а призначені на помїщенє уряду та помешкання для урядників і служби від домового податку. — З'їзд консерваторів Галичини відбуде ся в Перемишли дня 22 с. м. о 13½ в сали повітової ради.

— **Вибори до ради повітової в Товмачи**. На день 24 мая н. ст. розписані вибори до ради пов. в Товмачи з селиньской курії. Відома усїм в повітї господарка старої ради і взагалї ті невиносимі відносини, які запанували в Товмачиній, від коли всї і вся дають ся водити за ніс ославленому Валевскому. В нинїшних часах заїлої польскої гакати, котрої головним представителем есть власне Валевский, всяка байдужність є то лише зрадою народною, але й затратою всякої людскої гідности. Так в долиньскім повітї з сьвічкою не можуть найти кандидата на хруни чи властиво хруня на кандидата, то найвисший вже час і товмацкому повітови отрясти з себе, також пятно хруньства. Кличе до Вас виборцї; покажіть, що вже минули часи на Руси, коли не одному лежали на серци лиш ковбаси, дрегїї, паньска ласка та ордери. Вшануйте хоть гідність свою людску, як вже не шануєте свого гроша. В радї повітовій рішають о тисячах гроша стяганого з Вашого хребта. Як то Ви умієте вираховувати з зложених Вами гроший, і навіть невеликих нїйта, сьвященика, учителя, а нїколи Вам на гадку не прийде знати куда дївають ся не десятки, не сотки, а тисячі тисячів Ваших податкових гроший! Чи знаєте Ви де дївають ся Ваші додатки повітові? Не вичислив би всїх витребенків, на які йдуть Ваші гроші. Вам еще може і байдуже буде, що стара рада ухвалила чотири тисячі корон на поського „Sokoła“! Вбийте собі тое в тямку, а се певно відбере Вам охоту голосувати на лїсту Валявского. Длятого підписаний комітет взиває сим всїх виборців товмацкого повіту, щоби дня 22 мая н. ст. т. є. в неділю о 4 год. сполудня явили ся безусловно: а то: тоті, котрим ближше до Товмача в Товмачи, а ті, котрим ближше до Тисьменицї в Тисьменицях в цїли обговорення і остаточного усталеня рускої лїсти кандидатів. О місци зборів зволять виборцї посипати в той день т. є. в неділю в Товмачи і в Тисьменицях на площи коло руских церков. До нашого сьвященьства, сьвідомих селян та мїщан звертаємо ся з покликом та просьбою, відомих їм виборців о сїй відозві повідомити і припильнувати, щоби дня 22 мая н. ст. то є в неділю в Товмачи взглядно в Тисьменицях явили ся бодай оден виборець з кождого села. Кожду байдужність уважати ся буде за зраду народну. — *Комітет виборчий.*

— **З Косова**. Загальні збори ново-заснованої филії „Рускаго Товариства педаґоґічного“ відбудуть ся дни 23 с. м. в Кутах в сали читальні „Просьвіти“. Початок о годинї 10 перед полуднем. Маємо непохитну надію, що кождий сьвідомий Русин славної нашої Гуцульщини радо повитає се нове, а так важне товариство, тим певнїйше, що як-раз під взглядом анальфабетизму та народної просьвіти повіт косівский займає чи не послїднє місце. Тож до побаченя! — *Комітет.*

— **Для Львовян**. В програму завтрішнього фестину, який відбуде ся в реставрациїнім огородї на Високім Замку на дохід „Рускої Захоронки“, війдуть між иншими: товарискі забави, танцї, почта любови, колесо щастя, фантова льотерия, живі образи при маґнезіовім сьвітлї, штучні огнї, похід із смолоскипами і т. д. Музика військова. Буфет смачний і здоровий а не дорогий. Провід товариских забав зволили приняти наші Соколи. Початок фестину о 4 год. по пол. Вступ для старших 50 с., для дїтий 20 с. В случаю непогоди будуть в реставрациїній сали танцї при військовій музиці.

— **З Тов-а сьв. Петра**. На засїданю з 11 мая признав Виділ Тов-а сьв. Петра на внесенє референта о. А. Білинкевича пароха Снесїни слїдуючі запомоги: церкві в Денуханци, дочернїй Козлова, дек. Бережаньского 1800 К, церкві в Перемишлянах, дек. Бобрецкого і в Рикові дек. Золочів. по 800 К, церкві в Стоках дочернїй Стрілок, дек. Бобрецкого 600 К, церквам в Кропивній, дочернїй Жукова, дек. Золочівского, в Струсові, дек. Теребовельского і в Вербляних, дочернїй Гумниск дек. Олеского 500 К, церквам в Брикуни, дочернїй Ладанець, в Плетеничах, Білім, Поточанах, дочернїй Дунаєва, дек. Нараєвского і в Сухорічу дек. Яричівского по 400 К, церкві в Баранівці, дочернїй Шибалина дек. Бережаньского 300 К, церкві в Лопянї і єї дочерним в Максимінці і Нягринї, дек. Перегиньского 200 К, церквам в Сілци, дочернїй Божикова, дек. Шідлавецкого, в Остапю, дек. Скалатского, в Дуброві, дочернїй Протес дек. Журавеньского і на будову дзвінниці в Ромпсках дек. Скалатского по 150 К, а церквам в Н. Санчи і Вашківцях на Буковині жертву по 50 К. Повисші запомоги виплатять ся за предложенєм росписки, підписаної пароxом і провізорами. Тим часом відзиваєм ся поновно до патріотичних сердець руских: 1 кор. в рік, що есть одно і то само, що 4 к. або 8 сот. в місяць може чейже кождий Русин дати на будову церквей, тих істинних твердинь віри і народности рускої. Дайте-ж і дасть ся вам! — *Ви.ія.*

— **Переписка Редакциї** *Всч. о. Дописователь в справі зборів Римнці*: Письмо прийшло за пізно, по зложеню вже в друкарни першого загального справоздання, і тому Ваше цїнне письмо подали ми лише в виписках. — *Ви. допис. з Перемишля*: В справі написий на військових будинках подають нам, що написи на тих будинках суть виключно нїмецкі. Просимо для висьвітленя справи подати, на котрім з військових будинків в Перемишли Ви бачили також польску напись. — *Ви. Х.* Справоздання зі зборів в Камінцї подамо в слїдуючім числї. — *Ви. п. Н. в П.* Жертву на будову театру п. Івана Бориса в квотї 200 К виказано в загальнім виказї, долученім оноді до дневника яко прилога.

Померли:

— **Олекса Мартинюк**, ученик V кл. брідскої ґімназиї, помер 14 с. м. по довшій недузї в домі своїх родичів — селян в Кутах коло Олеська. Була се праведна душа, яка обіцювала стати окрасою вітчини. Похорон відбув ся 16 с. м. рано при участи професорів брідскої ґімназиї о. Юл. Дзеровича і п. д-ра Пишковского, шкільних товаришів і численного народу. Память покійного звеличали гарними промовами о. Юл. Дзерович і тов. Сень Лесюк а обрид похоронний супроводили товариші-ученики сьвітом. По похороні зложили товариші, памятаючи на ідеали покійника, на руско-укр. Бурсу в Бродах 16 К 31 с. — Покійникови земля пером!

— **Іван Гургула**, парох в Ганівцях, галицкого деканату, упокоїв ся нині по тяжкій недузї в 59 році життя в 36 сьвященьства. Похорон відбуде ся в пятницю. В. в. п.!

— **Марія Гелета**, жена малира, померла дня 16 с. м. в 25 році життя. Покійна брала дїяльну участь в товаристві „Зоря“. Похорон відбувась нині. В. в. п.!

Ц. к. Дирекция зелїзниць дер.

Після приписів заміщених в тарифі для перевозу осіб, пакунків і т. д. на шляхах зелїзниць льокальних часть II. зшитка 2 з 1 сїчня 1903 білети поворотні в релациях Львів головний дворець і Львів-Клепарів до Янова важні суть тілько на день набуття і то в напрямі до Янова при ужитю котрогонебудь поїзду, а в противним напрямі тілько при декотрих все осібно оголошених поїздах особових.

Після нового розкладу їзди з 1 мая с. р. важність білетів поворотних в напрямі з Янова обмежає ся тілько до слїдуючих поїздів особових:

на цїлий рік до поїзду особового ч. 3254 відходячого з Янова о годинї 3·31 по полудни;

на час від 1 мая до 30 вересня до поїзду особового ч. 3258, відходячого з Янова о год. 8·15 вечером;

на час від 15 мая до 31 серпня в неділї і римско-католицкі сьвята до поїзду особового ч. 3260 відїзду з Янова о год. 9 в ночи.

Звертає ся увагу, що дотичні білети поворотні видає ся в часї від 1 мая до 15 вересня також в будні дни, потім однак тілько в неділї і рим. катол. сьвята.

„Перевіз овочів з Угорщини“.

В цїли приспішенн перевозу сьвіжих овочів з Угорщини до Галичини запроваджує ся з днем 15 червня с. р. поспішний поїзд товаровий ч. 1762, переходячий поміж Лавочним а Львовом.

Поїзд сей призначений тілько до перевозу посилок поспішних, буде виїжджати з Лавочного о год. 12·05 в ночи а приходить до Львова о год. 6·38 рано.

Овочі надані яко звичайні посилки товарові буде перевозитись дотеперішними в розкладі їзди поданими поїздами.

Курс Львівский

в дня 18 н. ст. Мая 1904.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв по 200 зр. м. в.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	573 —	583 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 70	102 40
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 40
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 20	99 90
Товариства кредит. 4% (I. емісії)	99 —	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 30	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 20	99 90
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	99 50	100 20
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	102 80	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 50	102 20
Позичка краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позичка краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 50	100 20
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 —	97 70
„ „ 4½% 4-ої емісії.	101 —	101 70
Льосы:	н. с.	н. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	76 —	82 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 26	11 40
20 франкївка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	251 50	253 50
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок нїмецких	117 20	17 70

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 6 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись передплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульовани і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Administration „der Ruthenischen Revue", VIII. Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Евангелий, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

Огород саский. *Концерт войскової музики коло зелїзничої рампи і Театр Ріжнородностий.* 365 2—3

ЛЮБІНЬ заведене жерельно-купїлеве і гідропатичне.

Найсильнїйші сірчані поди на суши. Лічене електричностию масажом, ґімнастикою. В Любіни лічать ся із знаменитим успіхом навіть задавнені форми ревматизму суставів і жилів, артрітизм, ішіяс, нервові недуги, опухлина по зломаних і зранених, запалене окістної суставів, недуга шкірні і жіночі, сьпінені проляги кіли. Комнати умебльовані, евентуально з кухнею вже від 1 К денно. Купелї мінеральні по 1 К, 1 К 20 сот. і 1 К 40 сот., боровинові по 3 К. Зелїзнича станция, почта, телеграф і аптика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Всяких пояснень удїлює відворотною почтою **купелева управа.**

Лїкар заведеня: **Д-р КАЗИМИР ВЕРНИЦКИЙ**, сим.

347 *Сезон від 20 мая.* 6—10

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем"** або **„косою"** виробу першої галицкої парової фабрики мила і сьвічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ (заснованої в 1846 році.)

Прібки і цїнники даром! 172

Надіслане.

Др МИРОН ВАХНЯНИН

лїкар клїніки львівского університету б. лїкар клїники проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 по-
314 полудни ул. Академична ч. 26. 13 27

АДВОКАТ

Др Андрій Чайковский

прийме зараз рутинованого конципієнта до своєї канцелярії в Сколїм. — Офертп письменно. 354

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

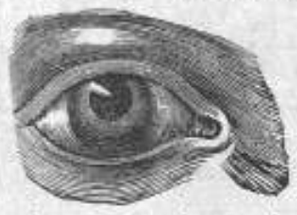
при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

299 13—19

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі **окуляри**, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4 85

Портрет Т. Шевченка

Ціна 50 кр.

Дістати можна в товаристві „Просьвіта".

РУСКА ПИСЬМЕННІСТЬ ТОМ I.

Твори Івана Котляревского, Петра Артемовского-Гулаки і Евгенія Гребінки, видані під редакцією проф. *Юлїяна Романчука.*

Ціна оправленого примірника 1 кор. в красшій оправі 1 кор. 50 сот. На почтову пересилку *треба додати 30 сот.*

Дістати можна в Канцелярії Товариства „Просьвіта" Львів ринок ч. 10. Висилає ся *тілько* за попереднім надісланем гроший.

МЕДИ! **Мід патока** курацийний і десеровий з власної пасїки в 5 кіл. пушках по 6 К. **Мід до питя** в 4-літ. деміонах по 5 К 70 сот. висилає за післяплатою оплатно. *О. В. Микитка*, парох в Купчинцах п.п. Денисів. В більшій скількости значно дешевше. 370 2—10.

Оповіщенє.

Замкненє рахунків Спілки ощадности і позичок в Єзуполи за рік 1903. Члени: прибуло 53, убуло 4, стан з кінцем року 214. Уділи: К. 2 273·32. Стан чинний: К. 35.299·24. Стан довжний: К. 34.933·27. Фонд резервовий: К. 836·40 с. Чистий зиск: К. 365·97 с. Оборот касовий: К. 61.724·14 с.

371 1—1 *М. Кулла* касиер.

Ново отворений

Сальон Мод

Л. ПУХАЛЬСКОЇ

б. ученици товариства руских женщин „ТРУД".

Львів, пл. Бернардинська ч. 2

поручає **ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАМСКИХ КАПЕЛЮХІВ**, а також переробляє уживані ґіпела найновійшої моди по дуже низьких цінах. 322 5—10

Ровери

з перворядних фабрик

Ровери з мотором „Republic"

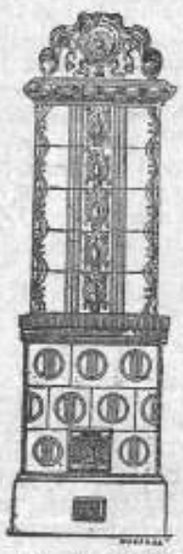
прибори для цилїнт в

репарацийний варстат. Ракети, мячі і сїтки до Tennis-а поручає в найбільшім виборі магазин спортових товарів

М. Лукасевич

Львів, ул. Академічна ч. 26.

352 Цїнники даром. 4—15

Л. & К. ГАРДТМУТ

ц. к. надворні доставники

у Львові

пасаж Гавсмана ч. 8.

413 5 5

Для терплячих *на ревматизм, нервоболї, гостець, біль голови, біль зубів*

в знаменитим зовнїшним средством, клїнїчно випробованим

Іхтіоментоль

(*назва правно застережена*)

виробу аптикари **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА**

в Богородчанах.

Численні признания і подяки.

Ціна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплатно до кождої почтової стациї.

Щодень дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланем належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 38 8—8

Обезпечайте будинки, движимости, збіже і пашу *против огневих шкід*

в одинокім рускім Товаристві асекурацийнім

„ДНІСТЕР"

Товариство Дністер опирає ся на взаімности членів, то значить *звертає членам* щорічну чисту надвижку. *Звороти* виносили за р. 1900, 1901, 1902 суму *219.332 кор.* т. є. 8% .

Шкоди лїквідує **Дністер** скоро при участи місцевих членів і делеґатів. Від 1893 до 1903 виплатив **Дністер** відшкодовань на суму 4,161.669 кор.

Фонди Дністра з кінцем 1903 р. виносять **1,013.691 кор.** і уміщені в пупілярних цїнних паперах.

Поліси Дністра приймає при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

Аґенциї Дністра находять ся у всїх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через аґента; **Дністер** *удїляє аґенциї господарям*, де еще на більший округ нема аґенциї. Аґенти *заробили вже 537.815 корон провізиї.*

На житє треба обезпечати ся через **Дністер** в Товаристві краківскім; власну провізию від таких обезпечень дає **Дністер** *на рускі добродійні цїли*; тому *на житє обезпечайте ся тілько через* **Дністер.** 34

ТОВАРИСТВО ВЗАІМНИХ ОБЕЗПЧЕНЬ „ДНІСТЕР"

у Львові, Ринок 10 в домі „Просьвіти".

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя	3·25.
„ „ на Підзамче	3·04.
„ Рави рускої	6.46.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Рашева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белзця	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белзця	9·30.
„ Тернополя	10·35.
„ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Стрия	3·05 1·05*.
„ Рашова	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави рускої	7·05*.
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·5 передполудньом 1·05, 3·35, і 7·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнійший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені львівскою (*) посшішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9, від год. 7 рано до 8 вечером. Інформаций удїляє і продає всякі білети та реклями їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Країцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудня а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Оголошенє.

Дня 26 мая 1904 о годинї 4 по полудни в сали Товариства задаткового в Комарнї відбудуть ся

XXXVI Звичайні Загальні Збори

членів Товариства задаткового в Комарнї на повіт судовий комарняньский, стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою, на котре всїх до голосу управнених членів запрашаємо.

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Звіт дирекциї з дїяльности і рахунків за рік 1903.
3. Звіт комісиї контрольної за р. 1903 з внесенем на уділенє дирекциї абсолюторії з дїяльности і рахунків за рік 1903.
4. Розділ чистого зиску за р. 1903.
5. Вибір 2 членів до ради надзираючої.
6. Полагодженє внесень з послїдних загальних зборів.
7. Внесеня членів.

В Комарнї дня 10 мая 1904. 372 1—1

За Раду надзираючу

Председатель *Лиц.* За секретаря *Т. Самотра.*

ГРОШІ **на 4%**

амортизацийні позички удїляємо через перворядні будапештеньскі і заграничні грошеві інстатуциї до ¾ оцїночної вартости на І. ІІ. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, точно* і *дискретно.*

Конверзиї банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просить ся о марку на відповідь.) 362 2—72

Ровери з перворядних фабрик від 150 К і вище поручає торговля Івана Стерницка в Залїщиках. 328 3—3

НОВІСТЬ! **Машина парова** відчищує подушки піряні цїлковито по 30 кр. за кільоґрам. Лише 2 зр. коштує перероблене матерацїв (за 3 подушки). Дрелїхи на матераци метер по 50, 60, 80, 90 і 1 зр. до 1·50. Найбільший вибір лише в спеціяльній робітни колдер і матерацїв Йосифа Шустера, Львів, Коперніка 5. 287 5—10

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видав і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Щорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Батория ч. 24.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черняньскої. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 101. **Львів, Пятниця 8 (20) Мая 1904.** **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженим. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і інші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Польска мафія.

Інтерпеляция руских послів

внесена п. Романчуком до міністра-президента, як міністра справ внутрішних і судівництва на 280-ім засіданю XVII. сесії дня 10-ого мая 1904, звучить:

„В косівскім повіті в Галичині, де від десяти літ тамошне староство і его орґани терроризують безприміpним способом руске селянство, а де натомість всяким темним індивідуам уможливлює ся і улекшує ся безмежний визиск сего мужицтва, котрий спричинює материяльну его руїну, а все те в тій цїли, щоби руский нарід держати в повній зависимости і щоби між иншим головно при виборах кермувати ним до вподоби — крім того всего ц. к. власти і правительственні орґани видумують найбезвстиднїйші брехливі справоздання (schamloseste lügnerische Berichte), як і впроваджують широкі круги найбезсовісніїйшим способом в блуд. (Малий примір такого фалшивого донесеня подає внесена нині інтерпеляция посла Василя рицаря Яворского).*)

„Послїдними днями, цїла Галичина зістала заалярмована і заворушена вістками, принесеними як на команду многими шовіністично-польскими дневниками у Львові (Wiek Nowy, Dziennik Polski, Słowo Polskie), будьто тамошні руські селяне (Гуцули) на 5-ого чи на 6-ого мая приготовляють формальне повстане з погромом Поляків і Жидів, що сей плян визнав оден арештований селянин, що бунтарі хотїли повалити телеґрафічні стовпи, щоби перервати телеґрафічне полученє, що в Коссові і цїлій околици вибухла паніка і многі мешканці опускають місто, що в Кутах банда з 300 хлопів узброених буками і палками перетягала містом і при тім кидала погрози Полякам і Жидам, що вже навіть поповнено насильства і розбої, що в Жабю крім екцесів супротив майна польских мешканців запита руска голота напала і до смерти побила одного чоловіка, і що наслїдком всего того вислано в загрожені околиці жандармерию і військо.

„Цїле те донесенє о вибухлім чи замїреним бунтї і погромі, котре названі, як і инші польскі дневники в рїжнородних сенсаційних варияциях упірно повтаряли, есть безстидною і безличною брехнею (schamlose u. freche Lüge) очивидно цїлком пляново укартованим маневром, котрого причина лежить в тім, що тамошне руске селянство, котрому досить вже злочинного прямо визиску і невиносимого гнету, зачинає приходити до зрозуміня свого оплаканого положеня і зачинає розумїти конечність якоїсь заради.

„Ходило отже о се, щоби сей цїлком легальний і мирний народний рух заданити, а цїлию тих алярмуючих вісток, як і в звязи з ними зароджених мір не може навіть бути що инше, як: або ужити найкрайнїйшого терроруі державної силиз найданами, баґнетами і кулями супротив сего народного руху, або спровокувати руский нарід до противзаконних вчинків.

„А ц. к. староство в Косові, спеціяльно-ж славетний ц. к. староста Заградник, як і тамошна ц. к. жандармерия помагали сему злочинному пляновi всякими способами, між иншим також тим, що вони без ніякої основи нечайно і ні-сїло-ні-пало покликали до Косова, Кут і Жаби військо та скрїпили тамошні станиці жандармерії так, що ті місцевости виглядають начеби в стані облоги, хоч навіть польске і жидівске населенє здвигав на сї зарядженя плечима, бо там панує цїлковитий супокій, і сей супокій в нїчім ні на волос не був нарушений та ніхто не запримітив якого-небудь неспокійного руху ані не чував про щось подібного.

„На основі представленого підписані, застерігаючи собі ще дальше з'ображене косівскої управи, питають:

1) Чи Его ексцеленция готов безпровлочно через строго сумлїнні і абсолютно нестороннічі орґани дотичні косівскі відносини, а іменно цїле поступованє тамошного ц. к. староства, донесеня ц. к. жандармерії з цїлого політичного повіту і евентуальні донесеня в тамошних урядах і судах таки на місци докладно розслїдити і винованків піддати належній карі?

„2) Чи Его Ексцеленция готов дотичному намісництву наказати, щоби воно сейчас зарядило і енерґічно перевело слїдство для висліджения авторів і кольпортерів фальшивих непокоячих вістий, що могли потягти за собою небезпечні наслїдки?

3) Що думає ц. к. центральне правительство зробити, щоби вже раз і в східній Галичині запанувало право і закон і щоби усунути вже раз теперішні, а цивілізованій державі як Австрия цїлком не лицюючі відносини?

Відень 10-ого мая 1904.

Романчук і товариші.

*) Сю інтерпеляцию подамо завтра. — *Ред.*

Акция розвиває ся.

На перших арештованих і арештованю о. Попеля діяльність звісних сил не скінчила ся, бо ось що пишуть нам для змальованя ситуациї на Гуцульщинї:

Читачі „Діла" певно думають, що „бунт гуцульский", о якім ґазети польскі наробили тілько пустого крику, вже скінчив ся, бо по здемаскованю польскої мафії часописемо „Діло" вже самі польскі ґазети признали, що весь було „przesadzone" або й „nieprawdziwe". Так однак не є, бо темні сили не угають у ще горячшій нагінцї за „Січовиками", та в тій своїй нагінцї не журять ся ані о голос публичний ані о наслїдки, які може викликати того рода дїяльність.

Коротко кажучи, нагінка за „сїчовиками" не тілько не устає, але стає що раз дужшою і заїльшою та здає ся постановлено арештувати всїх кошових загалом, а если то доси ще не наступило, то хиба длятого, що они суть приневолені ховати ся і до дому не приходять, пізнавши, що жандарми на них чатують.

Межи гуцулами, а особливо межи сїчовиками справдїшна паніка, бо привйшовши до переконаня, що ніхто не є певний своєї судьби, ховають ся по лїсах і уникають битої дороги, щоби не наскочити на жандарма. Здаєсь, що наші верховоди почувають ся до великої компромітациї і відвічальности за штучно викликаний „бунт", а маючи всї средства по тому, хотять свою справку покрити дальшими репресаліями.

За косівским старостою пішов також староста печеніжиньский Лїнде, бо порозсилав по „Січах" свого повіту слїдуючі „указ:"

„Ч. 26/пр. Печеніжин 14 мая 1904. Ц. к. староство заказує членом (подаємо без зміни з всїми похибками) Стоваришеня носити якихнебудь відзнак як лент, хоругов і т. п. о которих вст мова w § 8 літ. л) статутів Стоваришеня. Кажде преступство нинішної заборови буде каране на підставі § 7 цїсарского розпорядженя з 20 цьвітня 1854 В. зак. держ. Ч. 96 пісьля § 11-ого розпорядженя, а то карою грошевою від 2 do 200 корон або карою арешту від 6 годин до 14 днів. — Против нинішному розпорядженю вільно внести відзнак до ц. к. Намістництва через ц. к. Староство в претягу 14 днів числячи від дня слїдуючого по дни дорученя. — Ц. к. Староста *Лїнде* в. р."

Се розпорядженє є мабуть наказом того самого пума Андрея, що оногди недавно одному патріотови з Гуцульщини, що відзнак не позволить носити на жаден спосіб.

Печеніжиньский староста оказує ще й сим свою участь в акциї, що потвердив засуд печеніжиньского посадника Майорка Геселя, за забаву з танцями, устроєну сїчовиками а дозволену статутом. Число сего затвердженя 11477/03 з дня 9 мая 1904. —

З поведеня жандармів наведемо на разї лиш кілька ярких фактів, аби не наразити дневник на конфіскату. Та читачі домітають собі решту:

Жандарм Br. Puszka сказав до війта з Полянок, котрий не хотїв говорити корисно для противників: „Так ти поступив! Ми будемо тебе доглядати. Ти слухаєш попа, а не старосту!"

Жандарм Соха причав до одного селянина (імя заховуємо для свого ужитку — *Ред.*). „Стули морду, бо тебе ніхто не питав ся". І забирав ся его бити, але було при тім за богато осіб, то дав спокій.

Жандарми на публичній дорозї серед зібраного народу здерли онодї з капелюха Івава Козлана, гуцула з Ферескулї окрасу з капелюха. Є се „зоря" (зьвіздка) яку носять Гуцули з давен-давна. Стало ся все те остентаційно і публично серед зібраного народа.

В Устеріках мали Гуцули завязати собі „Січ". Прочувши се жандарми по 5-ох впадали до хат, бушуючи за статутами і т. п. та хотячи людий арештувати. Кількох гуцулів, видачи се, чмихнуло другим боком хати і тепер крають ся по лїсах.(!!)

Оден Гуцул (імя заховуємо у себе *Ред.*) жалував ся перед війтом, що жандарми вганяючи потолочили ему траву; на се жандарм — як оповідали свідки — „товстий, вусатий, що має хрестик" прискочив до него з баґнетом і почав лаяти.

Подібних фактів є безлїч.

В дальшій части своєї кореспонденциї подає нам дописуватель факти про спосіб веденя судового слїдства. Ту часть кореспонденциї однак пропускаємо з огляду на можливість конфіскати. З дотичних донесень, котрі просимо надсилати нам дальше, зробимо однак ужиток в нашій дорозї.

„Січи" чи „Соколи"?

Ту квестию, котра так морочила якийсь час голови всїляких людий, розвязав дуже добре староста з Бережан. Ось его указ:

Ч. 44/пр. Бережани дня 14. мая 1904. До філії львівского Товариства ґімнастичного Сокіл до рук председателя о. Михайла Мосори в Поручині. Понеже уживанє певних відзнак або штандару через членів товариства при цвіченях, продукціях, пожарах і інших корпоративних виступах і собраних може наступити лиш за спеціяльним зізволенєм ц. к. Староства, проте на засаді §. 7. цїсарск. розпорядженя з дня 20. цьвітня 1854 В. з. д. Н. 96. заказую уживанє при виступах і собраних визше поцетольненых безокремого зізволеня якихнебудь відзнак ані штандарів з сим надміненим, що за переступленє сего заказу винні уляжуть карі перезріній в §. 11. того цїсарского розпорядженя від 2—200 К взгладно карі арешта від 6 годин до 14 днів. Рівночасно звіщаю филію, що публичні походи і собранє під голим небом відбувати ся мают єдино за зізволенєм власти, а уряджаючі їх також удїл в них беручі будут потягані до строгої відвічальности. Ц. к. Староста: *Дуткевичий.*

Наші посли.

Наші парляментарні посли представили вже раз положенє в Косівщинї і особистою інтервенциєю у през. міп. д-ра Кербера та мін. об. кр. ґр. Вельзерхаймба і інтерпеляцию, яку подаємо в нинїшнім числї. Та коли повітові верховоди ведуть при помочи своїх орґанів дальше свою роботу, то наші

---

2)

Лев Лотоцкий.

Горицьвіт.

(Оповіданє).

(*Докінченє.*)

Черела в нас пасе ся по горах. Та найбільше на „Котівскій горі". Довга вона, дуже довга. Від „Білих керниць" аж до Дубника протяглась. Пошматована подекуди ровами. А богато на ній корчиків глою та свербивуса, що то його дикою рожечкою звуть. Воно то не мудре, чепернате, та як веспою вкрили ся всї корчики цьвітом білим та червоним, то аж очи рвуть до себе! Рай! кличеш, і дивиш ся, дивиш ся на сю красу і враз якийсь чар ллесь в твою душу. Солодко і любенько тобі. А й соловейко часом стрігне з Дубника поміж тоті корчі зацвилі і щебече, тьохкає так щиро, щирісенько...

Повно тут і горицьвіту, скрізь! жовто цвите, блистучо. Немов гора горить, кажуть було люди. І Артемко любить вдивитись в се зїленко. Ой, надивив ся він вже на нього, надивився! Двацять літ, як пастухом вже. Двацять літ! І ще ось пасе тоті вівцї, тай пасе. Чи довго ще? Плинуть літа за літами, і все одно і то саме, все тотї овечки свої: зле! тай зле! Він не голодує, ні; обідець носять а села чергою, хата від хати. І часом не згірше подадуть, й пироги трафлять ся а й каша молочна бувала. Та воно і з тим обідом всїляко. Буде таке, що подавши обід й заговорить якось миленько, немов поцукрує ску страву і їсть ся, їсть, йде в горло. Та інше, нахмаривши очи з фуком штовхне тобі той обід, що враз і в душі озовесь терпке слово: „їдж! їдж, ти годованцю громадский; ще по горах розносити за тобою дар божий! „Ой всїляко воно було, всїлако! Та тота Гандзя Калинчукова, що то їй тому два роки назад помер чоловік, полишивши їй малесенького синка Івася, вона такій найлїпша над усїх. Убога, вдова, лиш хатинка в неї та городець. А як торік винесла обід, то якось так щиро подала його, так вже щиро... Й сама сїла і приговорувала, потїшала. Не так як инше, не сяде лиш жде стоячи, немов покликує: „їдж, їдж, вдави ся, а скорше бо нема часу, дома робота лишилась". Ні, Гандзя не така! А молоденька вона ще, молоденька! Очи чорні як терен, а губоньки складають ся так миленько немов би жибоніли! „Цїлуй, цїлуй, я-ж ще кохатись рада!"

Артемко й сам не знав, як йому ся молодичка на гадку зайшла. Чи не її черга сегодня, обідець наднести? Зараз! Вчера Семко Гарбуз, а коло нього і хатинка Гандзї! Так, так вона наднесе нині! Вона! І парубок вдивив ся щиро перед себе а очи його, перелетївши мигом вузеньку стежечку, що вела в село, зупинились на самому крайочку ей. Та не видно нікого! Не видно! забарилась? Але надійде, надійде... Артемко був і фільозоф. Буду дивитись на стежку, доки не надійде то й очи зболять! Ні зверну їх в иншу сторону, а послї по якомусь часочку погляну і ось вона вже йде, йде наближаєсь немов соняшко пишна... Так, так зробю!

І наш пастух відвернув ся від стежки, котрою мала надійти тота Гандзя Калинчукова з чорними немов терен очима і з губоньками, що так солодко складались до поцїлунку. Відвернув ся і очи його впали на горицьвіт, що стелив ся скрізь, скрізь, як далеко зір засяг... Та і він собі: „Гандзя! Гандзя!" Вже йде, вже на стежцї, ось, ось озовесь логісенький хід ей ніжок на муравї. Та ні, ні, зажду; послї. А горицьвіт свое, немов змовив ся з Гандзею, лопоче й лопоче: „Ти Підкорчику дурний, дуже дурний! Ваїз в хроник та й доси в ньому! Товчеш ся по тих горах за чужим добром, за чужими овечками а вони тобі все своє: зле та зле! Докіль того буде? Докіль будеш скучати сиротою по тій „Котівскій горі?" Чи не пошукати тобі иншої долї, веселїйшої? Гуси дикі-ж не то, а летять по над гори і долини докіль не дібють ся до озерця, де їм любо проводити лїтонько... Ци не пошукати-б і тобі захисту?"

І парубок уявив собі хатинку Гандзї. Невеличка, та крізь малесенькі віконця вирипав такий любий, тихисенький рай, житечко солодке в парї... В парї! А й садочок біля хатки вишневий! Зацвили вишнї, так біло, білесенько, а траза скрізь немов шувар в колїнь а й зїлечка в ній повно, повно, є і звіночки синї... „В парї!" Вийшли в садочок, бесїдують! він в білій сорочцї, мережаній а вона, немов крала в червоній юбцї як грань, а шалїновій хустцї, новій... Коралї на шиї аж мистять, французькі... Ось і Івась біля них, підскакує, плеще в долонї малесенькі... Чуже то а такій все своє жибонить: „таку! тату!" Навчила Гандзя, навчила дитину, як кликати ей милого!... Навчила!

З очий Підкорчика покотились сльози і впали на горицьвіт. Гадки, що добулись з поміж того зїленка, зворушили душу парубка так дуже, дуже... Він справдї жадав чогось, о чім доси і не думав, чого доси може і в снах не бачив! Бо які же сни в такого бідака, в такого сїромахи? Позад нього лїта такі невеселі, таке тяженьке горе, найми! За ним дорога така сумовита, потом зїлата, слезами скроплена, гіркими, кровавими... А на ній нїчого, нїчогісенько, лиш гуси, вівцї і Горпина, тота недобра, суха як смерть!... Ні! нїчого за ним нема, навіть відгуку не чути в любого словечка ненечки, що то в ушах других так солодко гомонить Ні, і того не чути! В нього нема жадних згадок, нема й минувшости... А будучність? Й вона чорна, чорнісенька! І се дорога сумовита! Нїчого не видно на ній, лиш гень, гень схилив ся під хрестом якийсь старий дїдусь... Хто се? А се-ж Атанас Жучок! Тай се він! Він! Посеред дороги упав, та щасте, що бодай біля хреста. Товче з синїми устами молитовцю, може й посїдну... А ворони так кракають, так кракають...

Аж зжахнув ся бідний парубок і гнівно поглянув на горицьвіт, на його блискучий жовтий цьвіт. Вже хотїв відвернутись від того луканого діла, та тут і загуло над ним, немов справдї норона закракала.

— Спиш? А вівцї де? — закликав хтось хорнаво.

Оглядаєсь, а се Андрій Деркач з кобелею в руцї. З очий в нього сипять ся іскри лихий як сто чортів.

— Ось маєш тут обід! — каже він. — Вже зимний зовсїм! Застиг на нїнащо, бо місто йти стежкою на впростець, я уганяв ся по „круглику" за чередою, що впала була на збіжечко, немов шаранча яка... Як можна спати пасучи череду? Страх, що шкоди! страх! Як можна спати в білий день?

— Я-ж не спав, — виповідав Артемко,— не спав татусю, а вдивив ся лиш в горицьвіт? Се не добрий бурян; й блуд возьмесь від нього, не то що...

— Мабуть й мене взявсь? — заговорив тихо парубок немов до себе самого.

— Та їдж, їдж; я-ж не прийшов на празник; дома робота жде.

То сказавши подав Деркач горнець та ложку Артемкови. Вже хотїв парубок зачерти страви, та ось і зупинив ся.

Блюзки, Гальки, Боа, Жаботи, Вельоники, Ковнірі, Славні рукавички „Діяна" поручає найдешевше християнська фірма **Фердинанд Літлєр (Güttler)** **Львів, пл. Галицка 3.** 605

Ч. 101. Львів, Пятниця 8 (20) Мая 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіліньского 2; С. Соколовский, Пасаж Ганемана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароли Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і надежитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поджки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Польска мафія.

Інтерпеляция руских послів

внесена п. Романчуком до міністра-президента, як міністра справ внутрішних і судівництва на 280-ім засіданю XVII. сесії дня 10-ого мая 1904, звучить:

„В косівскім повіті в Галичині, де від десяти літ тамошне староство і его орґани терроризують безприміром способом руске селяньство, а де натомість всяким темним індивідуам уможливлює ся і улекшує ся безмежний визиск сего мужицтва, котрий спричинює матеріяльну его руїну, а все те в тій цїли, щоби руский нарід держати в повній зависимости і щоби між иншим головно при виборах кермувати ним до вподоби — крім того всего ц. к. власти і правительственні орґани видумують найбезвстиднїйші брехливі справоздания (schamloseste lügnerische Berichte), як і впроваджують широкі круги найбезсовісніїшим способом в блуд. (Малий примір такого фалшивого донесеня подає внесена нині інтерпеляция посла Василя рицаря Яворского).*)

„Послїдними днями, цїла Галичина зістала заалярмована і заворушена вістками, принесеними як на команду многими повінїстично-польскими дневниками у Львові (Wiek Nowy, Dziennik Polski, Słowo Polskie), будьто тамошні рускі селяни (Гуцули) на 5-ого чи на 6-ого мая приготовляють формальне повстанє з погромом Поляків і Жидів, що сей плян визнав один арештований селянин, що бунтарі хотїли повалити телеґрафічні стовпи, щоби перервати телеґрафічне полученє, що в Коссові і цїлій околици вибухла паніка і многі мешканці опускають місто, що в Кутах банда з 300 хлопів узброєних букамн і палками перетягала містом і при тім кидала погрози Полякам і Жидам, що вже навіть поповнено насильства і розбої, що в Жабю крім екзецесів супротив майна польских мешканців зашла руска голота напала і до смерти побила одного чоловіка, і що наслїдком всего того вислано в загрожені околиці жандармерию і військо.

„Цїле те донесенє о вибухлім чи замиренім бунтї і погромі, котре названі, як і инші польскі дневники в ріжнородних сензаційних варияциях упірно повтаряли, есть безстидною і безличною брехнею (schamlose u. freche Lüge) очивидно цїлком пляново укартованим маневром, котрого причина лежить в тім, що тамошне руске селянство, котрому досить вже злочинного прямо визиску і невиносимого гнету, зачинає приходити до зрозуміня свого ошуканого положеня і зачинає розумїти конечність якоїсь заради.

„Ходило отже о се, щоби сей цїлком легальний і мирний народний рух здавити, а цїлию тих алярмуючих вісток, як і в звязи з ними зарядженим мір не може напевно бути що инше, як: або ужити найкрайнїйшого терору і державної сили з кайданами, баґнетами і кулями супротив сего народного руху, або спровокувати руский нарід до противзаконних вчинків.

„А ц. к. староство в Коссові, спеціяльно-ж славетний ц. к. староста Заградній, як і тамошна ц. к. жандармерия помагали сему злочинному плянови всякими способами, між иншим також тим, що вони без ніякої основи нечайно і ні-сїло-ні-пало покликали до Коссова, Кут і Жабя військо та скріпили тамошні станиці жандармерії так, що ті місцевости виглядають начеби в стані облоги, хоч навіть польске і жидівске населенє здвигає на сї зарядженн плечима, бо там панує цїлковитий супокій, і сей супокій в нічім ні на волос не був нарушений та ніхто не запримітив якого-небудь неспокійного руху ані не чував про щось подібного.

„На основі представленого підписані, застерігаючи собі ще дальше з'ображенє косівскої управи, питають:

1) Чи Его ексцеленция готов безпроволочно через строго сумлінні і абсолютно несторонничі орґани дотичні косівскі відносини, а іменно цїле поступованє тамошного ц. к. староства, донесени ц. к. жандармерії з цїлого політичного повіту і евентуальні донесеня в тамошних урядах і судах таки на місци докладно розслїдити і виновників піддати належній карі?

„2) Чи Его Ексцеленции готов дотичному намісництву наказати, щоби воно сейчас зарядило і енерґічно перевело слїдство для висліджени авторів і кольпортерів фальшивих неспокойних вістий, що могли потягти за собою небезпечні наслїдки?

3) Що думає ц. к. центральне правительство зробити, щоби вже раз і в східній Галичині запанувало право і закон і щоби усунути вже раз теперішні, в цивілізованій державі як Австрия цїлком не лицюючі відносини?

Відень 10-ого мая 1904.

Романчук і товариші.

*) Сю інтерпеляцию подамо завтра. — *Ред.*

Акция розвиває ся.

На перших арештованих і арештованню о. Попели дїяльність звірских сил не скінчила ся, бо ось що пишуть нам дня змальовання ситуації на Гуцульщині:

С к о н ф і с к о в а н о

С к о н ф і с к о в а н о

С к о н ф і с к о в а н о

„Січи" чи „Соколи"?

Ту квестию, котра так морочила якийсь час голови всїляких людий, розвязав дуже добре староста в Бережан. Ось его указ:

Ч. 44/пр. Бережани дня 14. мая 1904. До філії львівского Товариства ґімнастичного Сокіл до рук предсїдателя о. Михайла Мосори в Поручині. Понеже уживанє певних віданак або штандару через членів товариства при цвічених, продукціях, пожарах і инших корпоративних виступах і собраних може наступити лиш за спеціяльним зізволенем ц. к. Староства, проте на засаді §. 7. цїсарск. розпорядженя з дня 20. цьвітня 1854 В. з. д. Н. 96. заказую уживани при виступах і собраних визше поцетованих безокремого зізволеня якихнебудь відзнак ані штандарів а сим надміненим, що за переступленя сего заказу винні улягнуть карі перезрінїй в §. 11. того цїсарского розпорядженя від 2—200 К наглядно карі арешта від 6 годин до 14 днеї. Рівночасно звіщаю филію, що публичні походи і собрани під голим небом відбувати ся можут єдино за зізволенем власти, а уряджаючі їх також удїл в них беручі будут потягані до строгої відвічальности. Ц. к. Староста: *Дідушицкий*.

Наші посли.

Наші парламентарні посли предложили вже раз положенє в Косівщині і особистою інтервенциею у през. мін. д-ра Кербера та мін. об. кр. ґр. Вельзерсгаймба і інтерпеляцию, яку подаємо в нинїшнім числї. Та коли повітові верховоди ведуть при помочи своїх орґанів дальше свою роботу, то наші

---

2)

Лев Лотоцкий.

Горицьвіт.

(Оповіданє).

(*Докінченє.*)

Череда в нас пасе ся по горах. Та найбільше на „Котівскій горі". Довга вона, дуже довга. Від „Білих керниць" аж до Дубника протягласъ. Пощматована подекуди ровами. А богато на нїй корчинів глою та свербиусь, що то його дикою рожечкою звуть. Воно то не мудре, теперната, та як весною вкриють ся всї корчини цьвітом білим та червоним, то аж очи рвуть до себе! Рай! кличеш, і дивиш ся, дивиш ся на сю красу і враз якийсь чар ллесь в твою душу. Солодко і любенько тобі. А й соловейко часом стрігне з Дубника поміж тоті корчі защвилі і щебече, тьохкає так щиро, щирісенько...

Повно тут і горицьвіту, скрізь! жовто цвите, блистучо. Немов гора ґорить, кажуть було люди. І Артемко любить вдивлятись в се зїлечко. Ой, надивив ся він вже на нього, надививсь! Двацять лїт, як пастухом вже. Двацять лїт! І ще ось пасе тоті вівцї, тай пасе. Чи довго ще? Плинуть лїта за лїтами, і все одно і то саме, все тоті овечки свої: зле! тай зле! Він не голодує, ні; обідець носять з села чергою, хата від хати. І часом не згірше подадуть, й пироги трафлять ся а й каша молочна бувала. Та воно і з тим обідом всїляко. Буде таке, що подавши обід й заговорить якось миленько, немов поцукрує ею страву і їсть ся, їсть, йде в горло. Та інше, нахмаривши очи з фуком штовхне тобі той обід, що враз і в душі озовесь терпке слово: „їдж! їдж, ти годованцю громадскій; ще по горах розносити за тобою дар божий! „Ой всїляко воно було, всїлько! Та тота Гандзя Калинчукова, що то їй тому два роки назад помер чоловік, полишивши їй малесенького синка Івася, вона такій найлїпша над усїх. Убога, вдова, лиш хатинка в неї та городець. А як торік винесла обід, то якось так щиро подала його, так вже щиро... Й сама сїла і приговорувала, потїшила. Не так як инше, не сяде лиш жде стоячи, немов покликує: „їдж, їдж, вдави ся, а скорше бо нема часу, дома робота лишилась". Ні, Гандзя не така! А молоденька вона ще, молоденька! Очи чорні як терен, а губоньки складають ся так миленько немов би жибоніли! „Цїлуй, цїлуй, я-ж ще кохатись рада!"

Артемко й сам не знав, як йому ся молодичка на гадку зайшла. Чи не її черга сегодня, обідець наднести? Зараз! Вчера Семко Гарбуз, а коло нього і хатинка Гандзї! Так, так вона наднесе нині! Вона! І парубок вдивив ся щиро перед себе а очи його, перелетївши миґом вузеньку стежечку, що вела в село, зупинились на самому крайочку ві. Та не видно нїкого! Не видно! забарилась? Але надійде, надійде... Артемко був і фільозоф. Буду дивитись на стежку, доки не надійде то й очи зболять! Ні зверну їх в иншу сторону, а послї по якомусь часочку, погляну і ось вона вже йде, йде наближаєсь немов сонічко пишна... Так, так зробю!

І наш пастух відвернув ся під стежки, котрою мала надійти тота Гандзя Калинчукова з чорними немов терен очима і з губоньками, що так солодко складались до поцілунку. Відвернув ся і очи його впали на горицьвіт, що стелив ся скрізь, скрізь, як далеко зір сягає... Та і він собі: „Гандзя! Гандзя!" Вже йде, вже на стежці, ось, ось озовесь пегісенький хід ві ніжок на муравї. Та ні, ні, зажду; послї. А горицьвіт свое, немов змовив ся з Гандзею, лопоче й лопоче: „Ти Підкорчику дурний, дуже дурний! Вліз в хроник та й досї в ньому! Товчеш ся по тих горах за чужим добром, за чужими овечками а вони тобі все свої: але та але! Докіль того буде? Докіль будеш скучати сиротою по тій „Котівскій горі?" Чи не пошукати тобі иншої долї, веселїйшої? Гуси дики-ж не то, а летять по над гори і долини докіль не дібють ся до озерця, де їм любо проводити лїтонько... Ци не пошукати-б і тобі захисту?"

І парубок уявив собі хатинку Гандзї. Невеличка, та крізь малесенькі віконця вирнає такий любий, тихисенький рай, житечко солодке в парі... В парі! А й садочок біля хатки вишневий! Защали вишні, так біло, білесенько, а траза скрізь немов шувар в колїна а й зїлечка в нїй повно, повно, і звіночки синї... „В парі!" Вийшли в садочок, бесїдують! він в білій сорочці, мережаній а вона, немов краля в червоній юбці як грань, в шаліновій хустці, новій... Коралї на шиї аж мигтять, французькі... Ось і Івась біля них, підскакує, плеще в долоні малесенькі... Чуже то а такій все свое жибонить: „тану! тату!" Навчила Гандзя, навчила дитину, як кликати ві милого!... Навчила!

З очий Підкорчика покотились сльози і впали на горицьвіт. Гадки, що добулись з поміж того зїленка, зворушили душу парубка так дуже, дуже... Він справді жадає чогось, о чім доси і не думав, чого доси може і в снах не бачив! Бо які же сни в такого бідака, в такого сїромахи? Позад нього лїта такі невеселі, таке тяженьке горе, наймит! За ним дорога така сумовита, потом зіллята, слезами скроплена, гіркими, кровавими... А на нїй нїчого, нїчогісенько, лиш гуси, вівцї і Горпина, тота недобра, суха як смерть!... Ні! нїчого за ним нема, навіть відгуку не чути з любого словечка ненечки, що то в ушах других так солодко гомонить. Ні, і того не чути! В нього нема жадних згадок, нема й минувшости... А будучність? Й вона чорна, чорнісенька! І се дорога сумовита! Нїчого не видно на нїй, лиш гень, гень схилив ся під хрестом якийсь старий дїдусь... Хто се? А се-ж Атанас Жучок! Тай се він! Він! Посеред дороги упав, та щасте, що бодай біля хреста. Товче з синїлими устами молитовцю, може й послїдну... А ворони так кракають, так кракають...

Аж зжахнув ся бідний парубок і гнівно поглянув на горицьвіт, на його блискучий жовтий цьвіт. Вже хотїв відвернутись від того лукавого дїла, та тут і загуло над ним, немов справді ворона закракала.

— Спиш? А вівцї де? — закликав хтось хорнаво.

Оглядавсь, а се Андрій Деркач з кобелею в руцї. З очий в нього сипять ся іскри; лихий як сто чортів.

— Ось маєш тут обід! — каже він. — Вже зимний зовсїм! Застиг на нїнащо, бо місто йти стежкою на впростець, я уганив ся по „круглику" за чередою, що впала була на збіжечко, немов шаранча яка... Як можна спати пасучи череду? Страх, що шкоди! страх! Як можна спати в білий день?

— Я-ж не спав, — виповідає Артемко, — не спав татусю, а вдивив ся лиш в горицьвіт? Се не добрий бурян; й блуд возьмесь від нього, не то що...

— Мабуть й мене взявсь? — заговорив тихо парубок немов до себе самого.

— Та їдж, їдж; я-ж не прийшов на празник; дома робота жде.

То сказавши подав Деркач горнець та ложку Артемкови. Вже хотїв парубок зачерти страви, та ось і зупинив ся.

Блюзки, Гальки, Боа, Жаботи, Вельоники, Ковнірі, Славні рукавички „Діяна" поручає найдешевше християньска фірма **Фердинанд Літлер (Güttler)** Львів, пл. Галицка 3. 605

парляментарні посли удають ся — як зачуваємо — на місце в Косівщину, щоб призбирати там матеріяли про всілякі надужитя. З тим матеріялом в руці від'їдуть описи панове посли до Відня, щоб зложити справоздане з дійсного положення справи центральним властям.

Наша шкільна орґанізация.

(З конференції філії тов.-а педаґоґічного в Сокалю).

В повіті сокальскім засновано сего року „Філію руского товариства педаґоґічного". Видїл ві скликав на день 12 мая с. р. першу конференцию своїх членів, на котру явилось сорок осіб, між котрими бачили ми Вп. о. Селецкого з Жужеля, котрий ніколи не опускав сходин в справах народних, просьвітних і культуральних і бере в них дїяльну участь.

На сій конференції між иншими обговорено отсї важнїйші справи: заснованє курсу приготовляючого до вступного іспиту до шкіл середних вже сих вакацій, справа заснованя самостійної часописи станової для руского учительства і скликаня загального віча учителїв-Русинів з Галичини і Буковини.

В справі курсу приготовляючого до шкіл середних згоджено ся на те, щоби учителї і священики прислали охотних до шкіл на курс вакацийний до Сокаля. Дальше згоджено ся на те, щоби учителї приготовляючі ся до іспиту квалїфикацийного з нїмецкого язика також прибули на вакації до Сокаля і під управою місцевих учителїв семинарий і иншихшкіл місцевих приготовляли ся самі до іспиту і щоби переводили практичні лекції з нїмецкого язика на сім курсї, а в сей спосіб вийде подвійна користь.

В справі самостійної часописи для руского учительства ухвалено, щоби сю справу полишити рішенію загального віча руского учительства з Галичини і Буковини, і щоби візвано видїл філїяльний, щоби відніс ся до „Головного видїлу тов. педаґ. у Львові", щоби сей чим скорше вибрав тимчасовий комітет вічевий, котрий має заняти ся приготованєм і скликанєм віча руского учительства до Львова вже сих вакацій.

При сій точцї нарад ствердженосуминій обив, що Вп. дописуватель „Дїла" в ч. 72 дїйсно щиру правду сказав, бо учителї-Русини на жаль і в нашім повіті передплачують польскі часописи, а не читають жадних руских ґазет, а навіть не встидають ся писати квіти на платню по польски. Ба що більше, радо спішать на всякі „szopki patryotyczne", щоби лише зискати марку у наших противників...

Та на се лише одна рада, а то: треба вже раз порахувати ся з сими панами, що не дбають про народну честь, служать русиноїдній гакатї, та сим робом паралїжують дїяльність тих, що трівко і сьміло боронять справ народних і народної школи.

Як довго безкарно уходити їм буде їх негідне поведенє, доти немислима успішнїйша робота в так тяжкій борбі, яку веде тепер руска суспільність, бо зрадники більше шкодять, нїж самі противники.

Тому ухвалено, щоби осібною відозвою віднести ся до всіх учителїв, щоби загалом вступали в члени руского Товариства педаґоґічного, щоби конче передплачували лише рускі фахові часописи і рускі дневники, щоби перестали компромітувати ся і щоби писали квіти по руски на свою нужденну платню.

Наколи би однак і ся щира рада не помогла, тоді належить сих „porządnych Rusinów" прилюдно напятнувати, бо й золото в огни пробує ся.

Що-до загальної участи в вічу з'обовязано ся наклонювати всїх товаришів, щоби помимо матеріяльних перешкод безглядно всї поїхали на віче і щоби благими вимаками не відтягнули ся від сего обовязку, мовлячи: „Без мене там обійде ся", бо се зрада власної справи.

Віче повинно вийсти імпозантно і численно, бо лише в єдности сила, а гутірка в кутку, то лише киванє пальцем в роботї. Се шкаралупство! Загал учительства є за вічем у Львові тому, що в провінціональнім місті всілякі верховоди суть дуже повівїстично та нетерпимо настроєні і будуть не тілько воювати шиканами але також фальшивими дописами по дневниках і денунціациями. Кромі того приміщенє у Львові есть догіднїйше і навіть дешевше, нїж в иншім містї. Більше тямучі учителї повинні в своїм сусїдстві вплинути на своїх товаришів, щоби кождий з них, не газочись ані хвильки, доніс листовно видїлови філії тов. пед. або просто головному видїлови у Львові, що годить ся на скликанє віча і що возьме участь в нїм, а тим дадуть доказ, що не суть „загуканими і безідейними" і що „не гнуть ся в три погибели", але вміють і потрафлять постояти за свою гідність і повагу станову і народну.

При кінци сеї дописи довідую ся, що видїл головний вже постановив вибрати провізоричний комітет до скликаня віча учителїв у Львові на день 18 липня с. р. Тож учителї з одушевленєм повинні прияти сю вістку і вже від тепер ладитись до участи в вічу. Станьмо як один муж на зазив вічевого давону! Най затихнуть всякі вимівки: „Я не можу, я перешкоджений або я боюся!" Покажім сьвітови і цїлій суспільности, що в нас еще не завмерла гідність в злидних наших, що еще з'умїємо унятись за себе достойно і поважно, а чей наш голос не прогомонить без успіху і може усьміхне ся лїпша доля для нас і наших родин.

При сій нагоді належить ся щира дяка Хв. Редакциї „Дїла", що зволила так ревно заняти ся справою руского учительсьва і помимо браку місця поміщує радо голоси в так важній справі і просимо, щобя й дальше зволила поміщувати дописи і информациї в справі орґанізациї учительства і мавочого скликати ся віча, а головний видїл тов. педаґ. згляднo провізоричний комітет вічевий просимо, щоби помістив відозву і информацию в часописях рускихдо загалу учительства в справі віча і щоби подав точки нарад заздалегідь під загальну розвагу, і в кінци, щоби осібною відбиткою розіслав відозву всїм філіям пед. і другим тямучим патріотам, щоби кождий учитель-Русин міг прочитати сю відозву, аби потім ніхто з них не звинив ся, що нїчого не знав о скликанім вічу, або о жадній відозві не чув або еї не читав. Се дуже важна річ, позаяк богато заячосердних о помощи нас на вгобови і радо такими викрутами любить звинятися, наколи хто припре їх до стїни задля его лизуньства і „раболїпія".

Вкінци еще одно. Таке скликанє віча без сумнїву получене з конечними видатками. Тож учителї не повинні жадати від головного видїлу тов. пед. або від комітету вічевого, щоби они покривали сї видатки в нашій власній справі, але треба межи собою зарядити чим скорше складку і вислати на адресу головного видїлу або комітету вічевого з допискою: „На фонд вічевий". Се наша справа, тож не можна наражати на видатки товариство пед., котре вже й так боре ся з недостатками на удержанє своїх институций. Длятого поспішіть товариші з датками на фонд вічевий, як се зробилисьте ви для загального віча в Перемишли перед кількома роками, і ніхто най не відтягне ся від сего датку.

М—к.

Від редакциї. До сего письма позволимо собі принагідно докинути і від себе кілька слів. Передовсїм нагадуємо, що „Руске тов-о педаґоґічне у Львові" видало і оголосило слїдуючий комунікат, котрий тут повторяємо: „Ідучи за загальним зазивом нашого народного учительства — сказано там — рішило педаґоґічне товариство дати почин до скликаня загального віча народних учителїв. В тій цїли заходом товариства завязав ся комітет, котрий в найблизшім часї оголосить відповідну відозву і подасть час і плян сего віча. Щоби се віче належито сповнило свою цїль, щоби обради его стали основним материялом до дальших учительских віч, потрібно в першій мірі, щоби всї учителї мали запевнену повну свободу слова і могли ясно і отверто висказати свої жалї і бажаня без обави наражения на прикрости і терор. Тому комітет узнав відповідним скликати се перше віче не як віче публичне, але за запрошеними, які очивидно комітет без трудности дасть кождому, хто зголосить ся до участи в тім вічу. Таке віче за запрошеними, де кождий буде мав повну свободу слова, буде мало ще і ту добру сторону, що на нїм буде можна порушити всї найдрастичнїйші справи і кривди нашого учительства, чого на явнім вічу не можна би зробити. І тому-то вже нині, заки оголосить ся обширна програма, комітет просить всїх, щоби пильно збирали до віча материяли а також, щоби кождий, хто має охоту виголосити який реферат, як найскорше зголосив ся до комітету під адресою „Руск. тов. педаґоґічне".

Навязуючи до сеї відозви „Товариства педаґоґічного", ми думаємо, що обовязком народного учительства і наших народних дїячів на провінциї в теперішну хвилю є:

1) На всїх конференциях Русинів учителїв, які скликують ся філіями тов-а пед., а які повинні відбути ся сейчас в усїх закутинах рускої части Галичини, обговорювати справу орґанізациї руского учительства та евентуального віча і всякі дотичні рішеня як і важнїйші думки і проекти висказані на зборах пересилати сейчас вічевому комітетови у Львові. Такі рішеня і справозданя будуть цїнним материялом для вічевого комітету так задля уложеня остаточної програми віча як і корисного поведеня дискусиї на самім вічу.

2) Залишити дальші дописи в справі самого віча в дневниках а зі всїми замітками особистими що-до часу скликаня віча і тп. удавати ся прямо до комітету яко до того вже тепер одиноко компетатного. Специяльно що-до часу скликаня віча, то ми думаємо, що воно повинно відбути ся як найскорше, можливо зараз з початком вакацій — а то тому, щоби всякі рішеня віча можна було ввести в житє вже з слїдуючим роком шкільним.

3) Дальшим обовязком пп. учителїв, а й не лиш учителїв але й всїх сьвідомих патріотів Русинів є старати ся, щоби по можности кождий учитель Русин вписав ся сейчас в члени „Руского тов-а педаґоґічного." Доброю є також гадка надсилати добровільні жертви на устроєнє віча, але обовязок придбаня членів стоїть передовсїм як головний, бо зискавши більше членів товариство не тілько згуртує все руске учительство до спільної дїяльности і оборони, але й мати-ме материяльні средства до веденя дальшої акциї.

Що-до нас самих, то з обовязку народного орґану будемо дальше пильно стежити за ходом справи і готові все на услуги всяким Вп. дописувателям в тім напрямі. Справу орґанізациї учительства і недалекого віча ми вважаємо за дуже важну: раз тому, що шкільництво є найважнїйшою і найбільше загроженою позициєю в розвою нашого народного орґанїзму супротив атаків противника, а дальше тому, що з добре поведеної орґанізациї буде для нас подвійна користь: і направленє нашої просьвітної дїяльности та визискане учительских сил в тих напрямах, в котрих ми еще стоїмо досі позаду — і піднесенє духа та самосьвідомости горожанської і народної у тих одиниць з учительского стану, котрі, полишені собі самим, суть тепер залякані і стероризовані. Справа зміниться до-разу, коли кождий Русин-учитель буде мав в спільній орґанізациї руского учительства опору і леґальне та крїпке заступництво, згуртовавши ся під еґідою так поважного товариства як „Руске тов-о педаґоґічне" з девізою: „всї за одного і один за всїх"...

— Та то мабуть сегодня обідець мала винести Гандзя Калинчупова? — запитав він ще.

— Мала, та і не винесла! У ней-ж сегодня весїле! — відповів Деркач.

— Весїле?

— А вже-ж! Ти й не чув?? Віддаєсь за Коровайчука Петра! Що? Гарний парубок а й богач! О! богач! Вчаровала вдова хлопця; не даром то кажуть: в вдовиці чари на полиці!

То сказавши засьміяв ся Деркач так здорово, що відгук аж десь в Дубинку відбив ся. Та не лиш в Дубинку але й в душі бідного парубка він озвавсь. О! озвавсь! Немов молотом валив хтось в тоту вбогу душу, котра на часочок впилась була чаром горицьвіту.

— Не годен, татусю, я нині їсти, не годен! — заговорив бідний Артемко, поклавши горнець і ложку біля горицьвіту. Менї чогось сегодня не добре!

— А, ти бачу „ґримасувни" паничу! — розсердив ся Деркач. — В мене печеної курки нема! Іщ, чи ні?

— Ні! не годен...

— А, то з'їси чорта з рогами! В мене нема часу коло тебе тут стояти!

То сказавши поклав Деркач горнець і ложку назад в кобелю і поплївсь стежкою вже на впростець до села. Коло Артемка лишив ся лиш кусничок сухого хліба, що його Деркач нарочно позістався. Та і хлібця не підняв бідний пастух Артемко Підкорчик. Не підняв! На силу встав він, а взявши батіг пішов поволи до череди. Та вівці звитали його і тепер добре знакомим йому блеянєм: зле тай зле... А горицьвіт цвив і цвив, що як блеск був від його жовтого, широкого цьвіту.

Тростянець 17. червня 1903.

Наша шкільна орґанізация.

(З конференції філії тов.-а педаґоґічного в Сокалю).

В повіті сокальскім засновано сего року „Філію" руского товариства педаґоґічного". Видїл ві скликав на день 12 мая с. р. першу конференцию своїх членів, на котру явилось сорок осіб, між котрими бачили ми Вп. о. Селецкого з Жужеля, котрий ніколи не опускав сходин в справах народних, просьвітних і культуральних і бере в них дїяльну участь.

На сій конференції між иншими обговорено отсї важнїйші справи: заснованє курсу приготовляючого до вступного іспиту до шкіл середних вже сих вакацій, справа заснованя самостійної часописи станової для руского учительства і скликаня загального віча учителїв-Русинів з Галичини і Буковини.

В справі курсу приготовляючого до шкіл середних згоджено ся на те, щоби учителї і священики прислали охотних до шкіл на курс вакацийний до Сокаля. Дальше згоджено ся на те, щоби учителї приготовляючі ся до іспиту квалїфикацийного з нїмецкого язика також прибули на вакації до Сокаля і під управою місцевих учителїв семинарий і иншихшкіл місцевих приготовляли ся самі до іспиту і щоби переводили практичні лекції з нїмецкого язика на сім курсї, а в сей спосіб вийде подвійна користь.

В справі самостійної часописи для руского учительства ухвалено, щоби сю справу полишити рішенію загального віча руского учительства з Галичини і Буковини, і щоби візвано видїл філїяльний, щоби відніс ся до „Головного видїлу тов. педаґ. у Львові", щоби сей чим скорше вибрав тимчасовий комітет вічевий, котрий має заняти ся приготованєм і скликанєм віча руского учительства до Львова вже сих вакацій.

При сій точцї нарад ствердженосуминій обив, що Вп. дописуватель „Дїла" в ч. 72 дїйсно щиру правду сказав, бо учителї-Русини на жаль і в нашім повіті передплачують польскі часописи, а не читають жадних руских ґазет, а навіть не встидають ся писати квіти на платню по польски. Ба що більше, радо спішать на всякі „szopki patryotyczne", щоби лише зискати марку у наших противників...

Та на се лише одна рада, а то: треба вже раз порахувати ся з сими панами, що не дбають про народну честь, служать русиноїдній гакатї, та сим робом паралїжують дїяльність тих, що трівко і сьміло боронять справ народних і народної школи.

Як довго безкарно уходити їм буде їх негідне поведенє, доти немислима успішнїйша робота в так тяжкій борбі, яку веде тепер руска суспільність, бо зрадники більше шкодять, нїж самі противники.

Тому ухвалено, щоби осібною відозвою віднести ся до всіх учителїв, щоби загалом вступали в члени руского Товариства педаґоґічного, щоби конче передплачували лише рускі фахові часописи і рускі дневники, щоби перестали компромітувати ся і щоби писали квіти по руски на свою нужденну платню.

Наколи би однак і ся щира рада не помогла, тоді належить сих „porządnych Rusinów" прилюдно напятнувати, бо й золото в огни пробує ся.

Що-до загальної участи в вічу з'обовязано ся наклонювати всїх товаришів, щоби помимо матеріяльних перешкод безглядно всї поїхали на віче і щоби благими вимаками не відтягнули ся від сего обовязку, мовлячи: „Без мене там обійде ся", бо се зрада власної справи.

Віче повинно вийсти імпозантно і численно, бо лише в єдности сила, а гутірка в кутку, то лише киванє пальцем в роботї. Се шкаралупство! Загал учительства є за вічем у Львові тому, що в провінціональнім містї всілякі верховоди суть дуже повівїстично та нетерпимо настроєні і будуть не тілько воювати шиканами але також фальшивими дописами по дневниках і денунціациями. Кромі того приміщенє у Львові есть догіднїйше і навіть дешевше, нїж в иншім містї. Більше тямучі учителї повинні в своїм сусїдстві вплинути на своїх товаришів, щоби кождий з них, не газочись ані хвильки, доніс листовно видїлови філії тов. пед. або просто головному видїлови у Львові, що годить ся на скликанє віча і що возьме участь в нїм, а тим дадуть доказ, що не суть „загуканими і безідейними" і що „не гнуть ся в три погибели", але вміють і потрафлять постояти за свою гідність і повагу станову і народну.

При кінци сеї дописи довідую ся, що видїл головний вже постановив вибрати провізоричний комітет до скликаня віча учителїв у Львові на день 18 липня с. р. Тож учителї з одушевленєм повинні прияти сю вістку і вже від тепер ладитись до участи в вічу. Станьмо як один муж на зазив вічевого давону! Най затихнуть всякі вимівки: „Я не можу, я перешкоджений або я боюся!" Покажім сьвітови і цїлій суспільности, що в нас еще не завмерла гідність в злидних наших, що еще з'умїємо унятись за себе достойно і поважно, а чей наш голос не прогомонить без успіху і може усьміхне ся лїпша доля для нас і наших родин.

При сій нагоді належить ся щира дяка Хв. Редакциї „Дїла", що зволила так ревно заняти ся справою руского учительсьва і помимо браку місця поміщує радо голоси в так важній справі і просимо, щобя й дальше зволила поміщувати дописи і информациї в справі орґанізациї учительства і мавочого скликати ся віча, а головний видїл тов. педаґ. згляднo провізоричний комітет вічевий просимо, щоби помістив відозву і информацию в часописях рускихдо загалу учительства в справі віча і щоби подав точки нарад заздалегідь під загальну розвагу, і в кінци, щоби осібною відбиткою розіслав відозву всїм філіям пед. і другим тямучим патріотам, щоби кождий учитель-Русин міг прочитати сю відозву, аби потім ніхто з них не звинив ся, що нїчого не знав о скликанім вічу, або о жадній відозві не чув або еї не читав. Се дуже важна річ, позаяк богато заячосердних о помощи нас на вгобови і радо такими викрутами любить звинятися, наколи хто припре їх до стїни задля его лизуньства і „раболїпія".

Вкінци еще одно. Таке скликанє віча без сумнїву получене з конечними видатками. Тож учителї не повинні жадати від головного видїлу тов. пед. або від комітету вічевого, щоби они покривали сї видатки в нашій власній справі, але треба межи собою зарядити чим скорше складку і вислати на адресу головного видїлу або комітету вічевого з допискою: „На фонд вічевий". Се наша справа, тож не можна наражати на видатки товариство пед., котре вже й так боре ся з недостатками на удержанє своїх институций. Длятого поспішіть товариші з датками на фонд вічевий, як се зробилисьте ви для загального віча в Перемишли перед кількома роками, і ніхто най не відтягне ся від сего датку.

М—к.

Від редакциї. До сего письма позволимо собі принагідно докинути і від себе кілька слів. Передовсїм нагадуємо, що „Руске тов-о педаґоґічне у Львові" видало і оголосило слїдуючий комунікат, котрий тут повторяємо: „Ідучи за загальним зазивом нашого народного учительства — сказано там — рішило педаґоґічне товариство дати почин до скликаня загального віча народних учителїв. В тій цїли заходом товариства завязав ся комітет, котрий в найблизшім часї оголосить відповідну відозву і подасть час і плян сего віча. Щоби се віче належито сповнило свою цїль, щоби обради его стали основним материялом до дальших учительских віч, потрібно в першій мірі, щоби всї учителї мали запевнену повну свободу слова і могли ясно і отверто висказати свої жалї і бажаня без обави наражения на прикрости і терор. Тому комітет узнав відповідним скликати се перше віче не як віче публичне, але за запрошеними, які очивидно комітет без трудности дасть кождому, хто зголосить ся до участи в тім вічу. Таке віче за запрошеними, де кождий буде мав повну свободу слова, буде мало ще і ту добру сторону, що на нїм буде можна порушити всї найдрастичнїйші справи і кривди нашого учительства, чого на явнім вічу не можна би зробити. І тому-то вже нині, заки оголосить ся обширна програма, комітет просить всїх, щоби пильно збирали до віча материяли а також, щоби кождий, хто має охоту виголосити який реферат, як найскорше зголосив ся до комітету під адресою „Руск. тов. педаґоґічне".

Навязуючи до сеї відозви „Товариства педаґоґічного", ми думаємо, що обовязком народного учительства і наших народних дїячів на провінциї в теперішну хвилю є:

1) На всїх конференциях Русинів учителїв, які скликують ся філіями тов-а пед., а які повинні відбути ся сейчас в усїх закутинах рускої части Галичини, обговорювати справу орґанізациї руского учительства та евентуального віча і всякі дотичні рішеня як і важнїйші думки і проекти висказані на зборах пересилати сейчас вічевому комітетови у Львові. Такі рішеня і справозданя будуть цїнним материялом для вічевого комітету так задля уложеня остаточної програми віча як і корисного поведеня дискусиї на самім вічу.

2) Залишити дальші дописи в справі самого віча в дневниках а зі всїми замітками особистими що-до часу скликаня віча і тп. удавати ся прямо до комітету яко до того вже тепер одиноко компетатного. Специяльно що-до часу скликаня віча, то ми думаємо, що воно повинно відбути ся як найскорше, можливо зараз з початком вакацій — а то тому, щоби всякі рішеня віча можна було ввести в житє вже з слїдуючим роком шкільним.

3) Дальшим обовязком пп. учителїв, а й не лиш учителїв але й всїх сьвідомих патріотів Русинів є старати ся, щоби по можности кождий учитель Русин вписав ся сейчас в члени „Руского тов-а педаґоґічного." Доброю є також гадка надсилати добровільні жертви на устроєнє віча, але обовязок придбаня членів стоїть передовсїм як головний, бо зискавши більше членів товариство не тілько згуртує все руске учительство до спільної дїяльности і оборони, але й мати-ме материяльні средства до веденя дальшої акциї.

Що-до нас самих, то з обовязку народного орґану будемо дальше пильно стежити за ходом справи і готові все на услуги всяким Вп. дописувателям в тім напрямі. Справу орґанізациї учительства і недалекого віча ми вважаємо за дуже важну: раз тому, що шкільництво є найважнїйшою і найбільше загроженою позициєю в розвою нашого народного орґанїзму супротив атаків противника, а дальше тому, що з добре поведеної орґанізациї буде для нас подвійна користь: і направленє нашої просьвітної дїяльности та визискане учительских сил в тих напрямах, в котрих ми еще стоїмо досі позаду — і піднесенє духа та самосьвідомости горожанської і народної у тих одиниць з учительского стану, котрі, полишені собі самим, суть тепер залякані і стероризовані. Справа зміниться до-разу, коли кождий Русин-учитель буде мав в спільній орґанізациї руского учительства опору і леґальне та крїпке заступництво, згуртовавши ся під еґідою так поважного товариства як „Руске тов-о педаґоґічне" з девізою: „всї за одного і один за всїх"...

Війна.

Друга армія.

Урядове справоздане о виладовуваню другої армії японьскої в часї від 5 до 17 мая звучить: Виладовуване другої армії під охороною фльоти розпочало ся дня 5 с. м. о годинї 8 рано в місцях перед тим означених. Росиян не було видко. Після донесень місцевого населени 300 Росиян було в Пулянтієнї, 100 в Гінцукаві, 300 в Піцукаві а 600 в тім місци, де виладовувано японьске війско. До Піцукави вислано безпроволочно відділи, аби знищили телеґраф і зелїзницю. Дня 6 с. м. японьскій відділ зігнав малий відділ російскій і помаширував на полудне до Пулянтієну і обсадив зелїзничі стациї на полудневім заході. Японьскій відділ знищив зелїзницю і телеґрафи, причім зійшов ся з російским відділом, котрий мав 300 піхоти і 100 козаків. Японці стратили 1 убитого і 4 ранених. Відділ російскої кінноти з 200 людий в Гінцукаві цофнув ся без опору; Японці забрали зелїзничий материял і знищили тор. Дня 7 мая Японці знищили телеґраф і зелїзницю на проєторони Пулянтієн-Сансілїна. Тут прийшло до битви, в котрій Японці стратили 1 офіцира і 3 вояків убитих а 9 ранених. Дня 13 мая знищено зелїзницю на північ від Пулянтієну. Дня 16 мая Японці обсадили горби, зігнавши з них 3 чи 4 батальони з гарматами. При тім Японці мали 146 убитих і ранених.

(Телеґрами).

Токіо. Адмірал Того телеґрафує: В наслїдок мраки коло Порт-Артура ударили о себе два кружляки Косупґа і Ношіво і один них пішов на дно. З обсади уратовано лише 90 людий. Того самого дня корабель Гасузе наїхав на російску міну і пішов під воду. Обсаду зложену з 300 людий уратовано.

Петербург. Алексеєв оголосив, що всї Хінці, котрі будуть у себе укривати Хунхузів, будуть покарані смертию, а їх села спалені. Одно хіньске село вже спалено.

Чіфу. Росияни, котрі тут приїхали оповідають, що брандери вже усунено і виїзд з Порт-Артура вже вільний, хоч все еще небезпечний. З порту виплили на повне море торпедовці, але побачивши японьску фльоту, вернули. Оповідають також, що від російских мін пішли на дно японьскі кораблї Шікішіма і Арама. З обсади Шікішіми не уратував ся ніхто.

Берлін. З Токіо відійшло 30.000 людий для скріпленя другої армії. Трета армія вже змобілїзована. Local Anz. доносить, що Японці обходять російску армію від півночи, так що Куропаткін буде мусїв цофнути ся до Харбіна, аби его не замкнули в Мукденї.

Париж. Козаки знищили міст коло Анджу (в Кореї) і перервали телеґраф до Фейяну. В околицях Іензану мають бути сильні відділи російских вийск.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Ватикан і Франция

Париж. Вчера відбула ся нарада кабінету над нотою Ватикану, протестуючою против візити Любета в Римі. Ухвалено насамперед переконати ся о автентичности сего документу, бо оголошений в дневниках текст не зїдний з текстом дорученим правительству. Ухвалено також відповідні консеквенциї. Дневники доносять, що ухвалено відкликати французького амбасадора при Ватиканї на случай, коли би Ватикан оголосив текст ноти, або подав еї до відомости иншим державам.

Македонія.

Софія. Вчера відбуло ся тут віче македонських еміґрантів, на котрих ухвалено протест против примусового наказу повороту болгарским правительством і апель до европейских правительств, аби повертаючих взяли під опіку.

НОВИНКИ.

— **Засїданя делеґаций** а именно комісиї буджетової австр.делеґациї відбули ся передвчера і вчера, причім принято спільний буджет і найвисшого трибуналу рахункового. Опісля розпочала ся дискусия над звичайним кредитом марінарки. Докладний звіт з недостачі місця відкладаємо на завтра.

— **Непошанованє руских сьвят ц. к. судом в столици краю, під боком самого президента суду.** Ц. к. суд повітовий у Львові, С. І. від. XI. польским письмом з дня 11 мая т. р. Ч. Сь. XI. 511/4 визначив мені термін на переслуханє в справі баґателярній, на день 19-ого мая т. є. в четвер на само Вознесенія Госп. Против сего непошанованя сьвята, як також против візвання в язиці польскім, вніс я сейчас жалобу до президиї ц. к. суду краєвого у Львові. — *Климентий Василевич*, парох в Гологорах — на Волни.

— **Пахуча цьвітка з города ks. b. Pelczara.** В мостиским повітї є село Пикут а в нїм pleban, wicedziekan ks. Switalski — gorliwy katolik, що видно з слїдуючого факту: Парохінка ks. Switalsk-ого, замешкала в чисто рускім селї, виходить за муж за Русина з того самого села. День весїля і шлюбу назначує ks. wicedziekan на 11. мая 1904 (н. ст.) т. є. на середу і грозить, що коли молоді не прийдуть в той день, то дістануть шлюб аж за шість місяців. Стало ся! В середу, в день посту після руско-католицкого обряду, в чисто рускім селї весїля, музика, згіршенє! Але то еще не конець. Русний парох не може брати сего на свою совість і не видає женихови-Русинови сьвідоцтва оповідий і сповіди. Та ks. wicedziekan має свое право канонїчне і дає помимо того шлюб! Случай, який рідко можна стрітити, але у нас він лучає ся... Тільки тепер ми в правї запитати ся: що на все те ks. biskup Pelczar? — *Интересований.*

— **„Towarzystwo szkoły ludowej"** скликало до Кракова на днї 22 і 23 мая с. р. т. є. на польскі зелені сьвята загальні збори делеґатів звісного Русинам із своєї тенденциї T. S. L. На ті збори головна управа тов-а приготовила з дїяльности за 1903 р. звіт, з котрого виймаємо найважнїйші дати для информациї руского загалу. Цїлию товариства є ратоване а властово будованє Польщі на „кресах", а до осягненя сеї цїли веде орґанізация народних шкіл, початкових шкілок, устроюване курсів для аналфабетів, заснованє польских читалень і бібліотек, заводженє рільничих „кулок" та уладжуване представлень, вечериць і всяких патріотичних манїфестациї. Товариство дїлало на двох „кресах": західнім (Шлеск, Моравія) і східнім (руска частина Галичини). Головна однак увага була звернена, як виразно в звіті зазначено, на „креси" східні, де польскі верховоди постановили за всяку цїну „unarodowić" не лише всїх Русинів латиньского обряду, але — як сьвідчить опубліковане нами оноді відозва тернопільского „кола" T. S. L. — також Русинів, рускогообряду, бо й ті є властиво походженя польского; їх преднів спровадили польскі королї після татарских нападів з коренної Польщі. Звіт зазначує відрадний для Польщі факт, що тов-о посунуло ся в минулім роцї великим кроком наперед. Доходи побільшили ся значно. Коли в 1902 р. доходи головної управи тов-а виносили 47.936 К, то в 1903 р. виносили вони 71.303 К. Ще більше зросли доходи місцевих „kół", бо з 42.518 К підскочили на 122.441 К, отже майже в трое. Взагалї майно тов-а обчисляє звіт на 350.376 К, доходи головної управи на 187.880 К, доходи „kół" 155.300 К, отже буджет виказує в доходах і видатках спору суму 256.330 К. Замітити треба, що кромі членьских оплат фонди товариства скріпляли ся краєвою субвенциєю і ріжними підприємствами, як видаванєм „народових марок", всяких блянкетів і умовами з купецкими фірмами що-до оподатковання товарів в користь тов-а. Поважною рубрикою в доходах T. S. L. став т. зв. дар народовий 3-го мая. Сума, зібрана в 1903 р. виносить 17.406·11 К. Членів числило тов-о около 18.000, котрі дїлили ся на 164 місцевих „kół" в цїлім краю. В минувшім роцї T. S. L. удержувало 16 шкіл, де побирало науку 2352 дїтий (324 більше як в попереднім роцї). У східній Галичинї побудовано і зорґанїзовано нові школи в Дубинї і Копанках пов. калуского, св. Йосифї пов. надвірняньского, Глубокій пов. товмацкого, Озерку пов. станиславівского, Конопницї пов. львівского, Красносїльцах пов. золочівского, Ямелнїй пов. городецкого, Жидовичах пов. перемишляньского, а надто орґанїзує ся в Жабю. На західних „кресах" побудовано за той час лише три школи. Великі успіхи осягну-

ла піднята в м. р. акция закладання початкових шкілок. Почин до сеї акції дало тернопільске „коло“, котре й зробило в тім напрямі найбільше, бо на загальне число 17 доси вступаючих воно само заложило на рускій земли 11 польских шкілок. У всіх тих шкілках побирає початкову науку 549 дітий. Попри тім устроено заходами тов-а в м. р. 58 курсів для дорослих анальфабетів, отже о 33 більше, як в році попереднім. Читалень і бібліотек числило тов-о 626 (о 293 більше), з засобом 96.226 книжок, з котрих користало 102.000 читачів. Нових „kół“, котрі є для себе немов самостійними товариствами, прибуло вже по 1 сїчня с. р., 17, так що тепер числить T. S. L. 181 „kół miejscowych“. Цїла польска преса обговорює той звіт з великим вдоволенем, признає T. S. L. великий поступ в „ународовенію“ краю а „Słowo polskie“ кличе вже з емфазою: „idziemy do zwycięstwa!“ Над ким? — не трудно догадати ся.

— **Всюди москвофільска кириня.** З Каменеччини пишуть нам: „Дня 10-ого с. м. відбули ся в Каменцї стр. звич. загальні збори політичного т-а „Селяньска Рада“, котре, основане заходами о. Сид. Зельского, завдяки его енергії розвивало ся до недавна дуже гарно, поки москвофільска „тройка“ з Радехівщини, підюджена львівским штабом, а заслонюючи ся старечою головою о. Красицкого, не зачала своєї звичайної кирині, задумуючи перемінити „Селяньску Раду“ в московский „Совет“, і не викликала в товаристві боробу, наслїдком чого на послїдні збори задля загального знеохочення сїлян, котрим вже надоїли пусті балаканя про „історическія начала“, „исковерканіе правописанія“ та й тим подібні дурниці, явило ся всего лише 40 осіб, а чого ледви половина членів — знак дуже сумний, коли пригадаємо, що перед початком московскої „дїяльности“ громадили сї збори і по 500 членів! Інтелїґентів явило ся з 12, з чого 7 сьвященників. Президував зборам о. Красицкий, а заступав его о. Мих. Цегельский. Початок зборів йшов еще гладко. О. Зельский виголосив знаменитий політичний реферат і поставив резолюції з жаданями: поділу Галичини, поділу Ради шкільної краевої, загального, рівного і безпосереднього виборчого права та резолюцию з апробатою секесії соймових послів. Всї три перші резолюції принято без дискусиї. Та при четвертій зачали аґенти „Галичанинъ-а“ свою „дїяльність“. О. Красицкий отворив дискусию і сам таки собі дав перший голос та нуж критикувати, що станиславівска ґімназия се мариниця, бо нам все одно яка школа (мудрощі вичитані з „Галичанинъ-а“) все — „дасть Богъ“ — останем „русскими“. Отсї напасти неорієнтуючого ся вже в політичнім житю а злобного старика годї було оставити без відповіди. Тож о. М. Цегельский забрав голос і говорив менше-більше таке: Рускі посли всїляку вели вже політику — коли їх було в соймі і парляментї більше, не оставляли его, — а були тодї майже самі москвофіли та старі рутени в родї о. Красицкого — анї не обструювали, але і нїчого не виборoли, такою смирною тактикою як хиба лише: польску адміністрацию Галичини, польску мову в урядах, польску Раду шкільну, закон громадскій, ловецкий, ради повітові, і всї ті благодати, під якими тепер стогнемо. Рускі посли в соймі тепер не могли нїчого вдїяти, як демонстрационно запротестувати. Тож і весь нарід мусить їх підперти. А що до руских ґімназий, то бесїдник рішучо заявляв ся против висказу, мов то нам все одно яка школа, бо яка школа така і душа народу, а польска школа се перший піонїр польонїзациї. — Розуміє ся, що ті розумні аргументи мусїли кождого переконати, тож оден з „тверезійших“, о. Лозиньский, аби затерти невдачу о. Красицкого зачав крутити, що то не ходило о всї рускі школи, але о ті „українські“, що виховують „социяльстів“, „радикалів“, „атеїстів“, дістав однак належну відправу, що в польских школах ще більше всяких „істів“ виховує ся, а нїкому Полякови ще не прийшло до голови виступати против польского шкільництва. Тепер виступив п. Мулькевич з Каменки і скритикувавши вношеня в товариство борби, котра лише знеохочує сїлян, коли між тим нам всїм Русинам треба лучити ся против спільного противника, що хоче нас згладити з лиця нашої землї, поставив резолюцию з одобренем секесії. Люди тим часом розходили ся, тож коли по п. М-у говорив ще о. Зельский, і скінчив свою промову, о. Красицкий хотїв піддати під голосованє резолюцию „що одобрюєсь секесию з виїмкою признаня для п. Барвіньского“. Та тепер доперва счинив ся шум. Народовцї заявляють, що супротив поведеня противної сторони виступають з товариства, о. Зельский складає головство, і народовцї опускають салю. Тодї о. Красицкий, напарившись пива, замкнув збори, заявляючи, що вибір виділу не відбуде ся і давний виділ урядує далї. — Так скінчили ся сї збори, котрі дають наглядний доказ, до чого доводять і довести мусять антинародна і хрунївска політика та політичні науки „Галичанинъ-а“. Справдї час застановити ся над тим і поважнїйшим москвофілам, що не затратили еще помимо роботи львівских ренеґатів народної совісти і почутя.

— **Руска музична консерватория.** Наш вищий музичний інститут у Львові вніс подане до намісництва о концесию на перемінене его в руску консерваторию. Магістрат запитаний в тій справі мав дати прихильну опінїю.

— **Сокільска орґанізация** в рогатинськім повітї обіймає чим раз ширші круги. Село за селом, чи місточком, звільна але постійно закладають у себе сокільскі товариства, так що незабаром рогатинський повіт зрівнає ся в тім напрямі з львівским. Одним звеном більше в орґанізациїнім ланцусї є заснованє філіи пожарного „Сокола“ в місточку Книгиничах, рогатинського повіта. Дня 15 мая с. р. відбули ся перші загальні збори сеї філіи. Збори попередив курс пожарний. До вправ стануло понад 60 люда, так що треба було утворити два віддїли. Оден віддїл вів деля ґат львівского „Сокола“ п. Сінк, а другий рівнож деля ґат п. Флюнт. Селяни з сусїдного села Загіря взяли також участь у вправах. Муштра пішла скоро і дуже легко, бо Книгиничани представляють взагалї добре підготовлений материял завдяки місцевому парохови о. Пеленьскому, котрий посьвячує вільний час просьвітній працї в читальни „Просьвіти“ побіч якої вже крамниця йде дуже добре і каса позичкова дуже добре розвивав ся. Який вплив має добре ведена просьвітна праця, може бути приміром се, що оден старший ґазда в Книгиничах не міг би пійти спати, якби не відсидїв своєї пів години в читальни, так привик до книжок, людий і до читальнї. Походи Соколів відбували ся при звуках трубки і марша сокільского через цїле місточко а відтак під читальнею відбули ся пожарні вправи із сикавкою, драбинами та водним ланцухом. По вправах зійшли ся всї до читальнї на загальні збори. Збори відкрив о. Пеленьский і вибрано предсїдателем о. М. Бачиньского з Григорова, котрий вказав на користи які мають люди з „Соколів“. Деля ґат п. Флюнт пояснив статут і приступлено до вибору старшини, в якої склад війшли, яко голова Мих. Гладїй, начальник Гаврило Василик, місто начальник Федь Кузик, видїлові: Йосиф Теленко, Гринь Наянко і Іван Ватаманюк, заступники видїлових Андрій Цюняк і Никола Ватаманюк, до комісиї ревізийної війшов о. А. Пеленьский. Ще ухвалено вкладку на 60 с., а вкінци предсїдатель замкнув збори короткою промовою. Щасть Боже новому „Соколови“. — *Н. С.*

— **Нова страшна пожежа** навістила в середу місточко Делятин. Як звідтам доносять, огонь розпочав ся від хати Жида Германа з незвісної доси причини і до 20 хвиль обняв цїле місточко, так що всякий ратунок був неможливий. Згоріло загалом около 250 будинків, між ними громадский уряд, заряд лїсів, колишний будинок судовий і уряду податкового та всї майже склепи. Огонь зьоколїзовано около год. 4 по полудни а коли о 5 год. став падати дощ, погасив вже лиш самі згарища. Знищені пожаром будинки були по більшій части обезпечені в тов. краківскім, а упали жертвою хоч богато з них було мурованих і критих бляхою. Намісництво надіслало титулом субвенциї 2000 К, а кромі того завязав ся комітет для несеня помочи. Обездомлених є около 500 родин, майже виключно жидівских.

— **Заворушеня в Одесї.** Львівский жидівский дневник „Tagblatt“ одержав з Одеси таку вість: Сотки слухачів одеского університету окружили оноді одеского градоначальника з окликами: „Проч з Росиею!“, „Свобода!“, „Досить тої неволї!“, почім почали до него стріляти. Градоначальник зателеґрафував по військову поміч. Прибула сотня козаків, котра стала робити по своему лад. Однак студентів і робітників було далеко більше, тому прийшло до борби. Козаки напали ся в крутім положеню, бо незадовго надтягнуло ще поверх 600 робітників. Їх проводир мав на голові щось нїби російску корону. Розпочала ся стрілянина на козаків і цїла борба тревала від 9 рано до 4 пополудни. Скінчила ся смертию 5 козаків, 45 ексцедентів, а кромі того 15 козаків має бути тяжко ранених.

— **Дрібні вісти.** В Тернополи застрілив ся одноріченний охотник 55 п. п. піхоти, Плянінґер, з причини службових відносин і страху перед дволїтною службою військовою. — Державна полїция в Чернівцях має бути заведена від 1-го жовтня 1905. — Коло Пятищерков на Угорщинї упав оноді ґрад, що наробив шкоди на 400.000 К.

— **Аматорске пр'дставленє у Львові.** Заходом драматичного тов. ім. Котляревского відбуде ся в суботу дня 21 с. м. в сали тов. „Gwiazda“ у Львові (ул. Францїшканьска) аматорске представленє. Відограні будуть перший раз дві одноактові комедиї Льва Лотоцкого: „Заверуха“ і „Два домики і одна фіртка“, нагороджені премією на конкурсї тов. ім. Котляревского, а надто „Яблочникар“, одноактова комедия Лопатиньского. Цїни місц: 2 К 40 с., другорядні 2 К, третторядні 1 К 40 с., партер 80 с., для учеників 50 с. Білєти можна набувати у п. Сушка в „Рускій Бесїдї“, Ринок ч. 10, від 6—7 год. вечером. В день представленя від 6 год. вечером при касї. Початок представленя о год. 7 вечером.

— **Дорогі П. Т. Родимцї Золочівщини!** Як великої ваги для народного питаня є театр, о тім і згадувати тут зайве. Вагу питомої сцени зрозуміла кожда нация, що хоче здобути для себе право горожанства між народами культурного сьвіта. Се зрозуміла також і горстка сьвідомих руских одиниць, що зважили ся справу основани народної сцени у Львові поставити на чергї порядку нинїшної хвилї, що зважили ся потребу народного храму штуки висунути на перший план з поміж многих, діймаючо пекучих народних доконечностий. О скільки та справа на часї та о скільки являє ся она природним вислїдом осьвітного розвитку Русинів, на се вказує хочби ся обставина, що гадка основани питомої сцени, піднята з почину ледви кількома одиницями, летом лискавицї розійшла ся по найдальших закутинах краю та займила усї верстви і партиї рускої суспільносто: нинї, може сказати, нема рускої місцевости, звідкиби не плили датки на руску сьвятиню штуки у Львові; нинї нема сьвідомого Русина, щоби не спішив зложити хочби й бідну лепту на жертвенник величного народного дїла. І зовсїм не диво, що сусїди наші й вірити не хотять, мовби то вказки жертв, оголошуваних в народних дневниках на повищу цїль, були правдиві, бо, після них, „Rusinów prawie niema, a ci, co są, to dziady...“ А однак загадані вказки й правдиві, хоч — на жаль — не є они еще такі, якби повинні бути... А особенно з Золочева, як і загалом з усього сего округа, жертви, вплинувші на будову рускога театру у Львові, були так мінїмальні, що прямо встид і сором на лице выступає, коли подумаєм, що і ми Золочівщани хочемо бути патріотами — людьми, що не цурають ся свого рускога імени, що дорожать своєю минувшиною, що бажають зіставити по собі вдячну згадку серед грядущих поколїнь. Тому користаймо з нагоди, бо отсе як раз хвили, коли можемо надоложити занедбану роботу: нам слїд поквапитись з жертвами на будову руско-народного театру у Львові, щоби показати перед сьвітом, що ім відчуваємо і розумімо вагу сеї інституциї для плеканя народної ідеї в межах Австро-Угорщини. — За театр. Комітет повіту золоч. *Сов. Йосифа Рожанковска* предсїдательна, *проф. Т. Примак* касиер, *Ольга Вітанська* секретарка. — Замітка: Всякі датки грошеві як і евентуально виповнену долучену заяву просить ся присилати на адресу: Т. Примак, проф. ґімназ. в Золочеві.

— **Зі Станиславова.** На дохід будови власного дому устроює тов. ґімнастичне „Сокіл“ в Станиславові в четвер дня 2 н. ст. червня с. р. в сали театральній тов. ім. „Монюшка“ два вокально-ґімнастичні концерти з слїдуючою програмою: 1) Вступне слово. 2) Вільні вправи в такт музики виконає „Сокіл“ з Тисьменницї. 3) Трійкові пірамідки виконає „Сокіл“ з Пацикова. 4) Вправи топірцями в такт музики виконає „Сокіл“ з Боднарова. 5) Вправи на поручках виконає „Сокіл“ із Отрганцїв. 6) Хор „Сокола“ з Викторова. 7) Вправи топірцями в такт музики виконає „Січ“ з Вовчинцї. 8) Вільні вправи дїтий в такт коломийки. 9) Вільні вправи булавами в такт музики виконає віддїл пань станиславівского „Сокола“. 10) Пірамідки на драбинках виконає мужеский віддїл станиславівского „Сокола“. Цїни місць на перший концерт: Льожа I. і X. по 7 К, инші по 5 К, фотелї в партері по 2 К, крісла I-рядні по 1·50 К, крісла II-рядні по 1 К, фотелї на бальконї I-рядні по 2 К, инші по 1 К, партер по 40 сот., ґалєрия по 30 сот. — Цїни місць на другий концерт: Льожа I. і X. по 8 К, инші по 6 К, фотелї в партері по 2·40 К, крісла I-рядні по 1·80 К, крісла II-рядні по 1·20 К, фотелї на бальконї I-рядні по 2·40 К, инші по 1·20 К, партер по 40 сот., ґалєрия по 30 сот. — Початок першого концерту точно о годинї 4½ з полудня. — Початок другого концерту точно о годинї 8 вечером. Задля того, що сала театральна на послїднім концертї філіи „Просьвіти“ оказалась для більшого числа учасників за малою, рішив видїл „Сокола“ урядити того самого дня два концерти, щоби як найширшій громадї дати можність взяти участь в сім першім публичнім виступі рускога „Сокола“. Видїл „Сокола“ має повну надію, що патріотична руска суспільність так місцева як і замісцева явить ся громадно, щоби тим способом докинути свою цеглину до здвигненя рускої „Сокільні“ і щоби наглядно переконатись, що наш „Сокіл“ сповняє своє завданє, що зривавсь до лету. Ідея сокільска, котрої метою відродженє Руси-Украйни, ширшав із оживляючою силою в нашім народї. У инших народів ідея сокільска стоїть вже вельми високо, а сьвято сокільске у них сьвятом торжественним — сьвятом народним. Не лишаймось і ми по задї і докажім своєю численною співучастию у тім першім сокільскім сьвятї Станиславівщини, що ідея сокільска огорнула вже найширші круги нашої суспільности. — Гаразд! *Старшина Сокола.*

— **Товариский зїзд давних учеників рускої ґімназиї у Львові**, що в р. 1884 складали матуру, відбудесь у Львові дня 29 лат. червня. Зголошуватись просимо на руки о. Лопатиньского в Тернополи. — *Іван Прийма, Филемон Метелля.*

— **Дирекция Спілки для господарства і торговлї в Перемишли** повідомляє, що вистарала ся о знамениті срібносталеві коси, на котрі вже тепер принимаємо замовленя. Крамарям даємо відповідний опуст. Кождий, хто купить у нас косу, не пожалує і надіємо ся численних замовлень. Повідомляємо також, що приймемо зараз хлопця з укінченою II. клясою ґімназиальною до практики торговельної в нашім склепі насїннім і зелїзнім. — *Дирекция.*

— **З Перемишля.** Дня 23. н. ст. мая 1904 відбудесь в Перемишли на горі Замковій великий фестин, який устроює товариство „Руских Жінок“ на добродійну цїль. Програму подасть ся пізнійше. — За комітет: *Цегликівска, А. Кормошева.*

Померли:

— **Олекса Танячкевич**, радник краєвого суду, помер в Бережанах дня 19 с. м. в 49 році життя. Галицка Русь тратить в покійнім одного з найлїпших своїх синів та найревнїйших труженників на суспільній ниві. Перебуваючи довгий час у Львові, покійний брав живу участь в публичнім житю рускої громади, належав до всїх українсько-руских товариств і вів у них провід, входячи до видїлів, де все визначав ся високо патріотичними змаганями і благородностию ума. Перенїсшись до Бережан, став таки головною підпорою громаданьского житя місцевої рускої інтелїґенциї. Був головою бережаньскої філіи „Просьвіти“ і тов. „Рускої бурси“, а надто начальним директором тов. „Народного Дому“ і членом ради надзираючої тов. „Надїя“. Нїяке народне дїло в Бережанщинї не обійшлось без его сьвітлої помочи, до неодної акциї давав сам почин і взагалї служив своїй вітчинї як взірцевий син, сьвідомий своїх обовязків, котрі сповнив з рідкою ревностию. Тому смерть покійника завдала так Бережанщинї як всїй нашій суспільности тяжкий удар, тим більше діймаючий, що визначне становище, яке він займав в нашій народній орґанізациї, не так легко дасть ся но нім замістити. Земля нехай буде ему пером! Похорон відбуде ся завтра, в суботу о 8 год. рано з міскої лїчниці.

Бібліоґрафія:

— **Руска письменність.** Отсе заголовок нового видавництва, якого підняв ся посол п. Юлїян Романчук, а якого перший том опустив в сих днях друкарню. Є се обемиста книжка, сторін 536, малої вісїмки, і містить в собі твори Котляревского, Гребінки, та Артимовского-Гулака. Для лїпшого познакомленя широкої публики з ґенезою і цїлию сего незвичайно цїнного видавництва даємо слово Впов. редакторови і впорядчикови, котрий ось-що зазначив на вступі першої книжки: „Твори нашої письменности, навіть найкращі, все ще мало знані загалови нашої суспільности: ми самі й не знаємо добре, що посїдаємо, а се длятого, що або не маємо збірних чи окремих видань навіть дуже низначних писателїв, або ті видання дорогі, або мало доступні, або недогідні. Длятого я постановив видати твори наших найзнаменитших писателїв після отсих засад: 1) Твори будуть виходити книжками в 16 до 19 подвійних аркушів або 500 до 600 сторін а друковати ся в 3000 до 5000 примірників; 2) при кождім писателю буде поданий его портрет, коротка життепись і деякі пояснення; 3) видання поодиноких писателїв будуть по можности повні, з увзглядненем головної цїли сего видавництва: популяризованє нашої письменности; 4) кожда книжка буде коштувати в звичайній оправі 1 К, в кращій оправі 1½ К (се безпримірно низька цїна можлива тілько через те, що товариство „Просьвіта“, котре дає наклад, не рахує ні на найменший зиск); 5) текст кождого автора буде о скілько може поправний. Взагалї повинні се бути видання найдешевші, до звичайного ужитку найдогідніїші а при тім найпоправніїші. В сїй першій книжці видані всї твори Котляревского і всї українсько-рускі твори Гребінки. Твори Артимовского-Гулака виходять перший раз в такій повности; їх тут майже в-трое більше, як в дотепершних виданях, а пропущені лише ті, які хиба для спеціялїстів цїкаві. Друга книжка буде обіймати твори Квітки, третя Маркіяна Шашкевича, Головацкого, Николи Устиновича і Могильницкого, четверта Макаровского, Метлиньского і Костомарова, пята Шевченка“. Відтак заповідає редактор, що друга книжка, котра вже починає друковати ся і призначена на всї повісти та драми Квітки-Основяненка, вийде в двох томах. Буде се найповнїйше видане того автора. Що-до першої книжки треба признати, що визначає ся вона вже гарним друком і незвичайно стараннею коректою. Не сумнїваємо ся що вся наша читаюча суспільність повитає отсе одиноке видавництво з правдивим вдоволенем. Недостача видань наших давнїйших письменників давала ся у нас відчувати вельми діймаюче. „Руска письменність“ являє ся якраз в нору, щоби заповнити тоту прогалину в лектурних потребах широкого загалу, котрому „Видавнича Спілка“ та инші видавництва доставляють впрочім досить обильно плодів нашої найновїйшої письменничої продукциї. З другої-ж сторони справдї безпримірна дешевість книжок „Рускої письменности“ повинна причинити ся до як найбільшого їх розширеня поміж народом і учинити отсе незвичайно хосенне видавництво одним з найбільше популярних.

Надіслане.

ОНУЛІСТ
Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ
ординує
при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.
299 19—19

Для певної льокациї капіталів
приручаємо:
4% листи заставні Тов. кред. земского
4% і 4¼% „ „ Банку краєвого
4% і 4½% „ „ Банку ґіпотечного
4% і 4½% позичка м. Львова.

Ті папери купуємо і продаємо найкористнїйше
СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН
дім банковий і контора вимінна.

Для вигоди

Впов. приїзжим видаю в окремім льокалю обіди з 3 страв: росіл або зупа, печеня з яриною і леґуміна, в пість риба за 40 кр., — або з 4 страв: росіл або зупа, штука мяса, печеня з яриною і леґуміна за 60 кр. Для тих, що задержують ся лише в день, безплатна ґардероба. Вина на бочки і бутельки найлїпших якостий по найнизших цінах.

Рускі списи страв лежать до розпорядимости.

НАФТУЛА ТЕПФЕР
ул. Трибунальска ч. 12.
79

В теперішнім сезоні, коли кождий господар потрібує сїчкарні і плуга, звертаємо увагу Всч. Господарів, що **найлїпші тревалі, випробовані і самими господарями захвалювані, а до того дуже дешеві**

СЇЧКАРНІ і ПЛУГИ КОВАЛЬСКІ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львів, Ринок 36

а іменно:

Сїчкарні	ССХ	двоножові з 1 колесом по кор.	54·00
„	ТН	триножеві з 2 колесами по кор.	56.00
„	ТН	чотироножеві 2 колесами по кор.	59.00
Плуги ковальскі з колїсницею		по кор.	32.00

УВАГА: Платячі сейчас готівкою за сїчкарні дістають еще 5 % опусту. Плуги продають ся лише за готівку без опусту. 452

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґаляптерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

По найдешевших цінах.

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, скіряних виробів, росийских кальошів, альбумів і ріжного рода переписних листів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір біжутерий. 532

Без конкуренції.

Лінія Кунарда

з Трієсту до Америки.

Відходять найлїпші і найбезпечнїйші пароплави
14 мая 1904 „Панонія“
28 мая 1904 „Ультонія“ 393 3-5

Уповажнене ц. к правительством заступництво **Кунарда** для Галичини. Львів ул. Браєрівска 6.

Рух желїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя	3·25.
„ „ на Підзамче	3·04.
„ Рави рускої	6.46.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белзця	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]
зі Щирця 9·35 вечером [від 1·6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].
з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белзця	9·30.
„ Тернополя	10·35.
„ „ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Стрия	3·05 11·05*.
„ Ряшева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави рускої	7·05*.
„ Перемишля до	30/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·45 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]
до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.
до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]
до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский північний від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені звіздкою (*), поспішні поїзди тевотим друком. — В місті продає ся звичайні білети в аґенції Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформаций уділяє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. желїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Теофиль Копистиньский

артист-маляр

мешкає 20 лїт у Львові, принимає загально, що входить в украсу церковну і просить уклінно Вис. Пр. Духовенство о занотованє адресси до дальших услуг в штуці

Львів, улиця Краківска ч. 20. 662

РАКИ! РАКИ!

щодень сьвіжо ловлені, висилаю за почтовою післяплатою, оплатно, ручачи, що надійдуть живі:

кошик раків,	найбільших т. зв. величезних	7 К.
„ „	середних, досить великих	5 К.
„ „	столових	4 К.

369 **ЛУКА ВАРСИЛЕВИЧ, Монастириска.** 2—4

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнгутових цементових плиток і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів

ул. Сикстуска ч. 23, (стара почта)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цінники даром і оплатно.

Першорядні поручення. 364 2—19

Народна Торговля

поручає у всїх своїх складах

Насїня випробовані [конюшина, люцерна, тимотка, райґрас, бураки, капуста, морхов, петрушка и пр.]

Коси з фірмовою написею „Народна Торговля“ по цїні 1·—, 1·20, 1·40 кор. відповідно до величини.

Серпи ковальскі — легкі а зручні по 50—60 сот.

посередничить при закупні всїх родів 280

„МАШИН РІЛЬНИЧИХ“.

Урядник почтовий в віці 27 лїт, з майном 15.000 К., котрий в короткім часї одержить посаду почтмайстра на провінції, глядає панночки в цїли матримоніяльний. Зголошеня серіозні під *„Фермент“ Перемишль* poste restante.

Позичок на застав пенсії уділяє Спілка кредитова, Краків, Баштова 9. 331 4—8

РУСКА ПИСЬМЕННІСТЬ том I

Твори Івана Котляревского, Петра Артимовского-Гулаки і Евгенія Гребінки, видані під редакциєю проф. *Юлїяна Романчука.*

Цїна оправленого примірника 1 кор. в красшій оправі 1 кор. 50 сот. На почтову пересилку *треба додати 30 сот.*

Дістати можна в Канцелярії Товариства „Просьвіта“ Львів ринок ч. 10. Висилає ся *тілько* за попереднім надісланем гроший.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч 45 по 8 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян на потвердженим уряду громадского.

Услїви сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жадане і даром 313

Іван Ляврук
механік
Львів, ул. Галицка ч. 6.

Одинокий у нас:

„Підручник Історії рускої літератури“, конечно потрібний при всяких іспитах, для самообразованя і плеканя нашої сьвідомости, висилає:

Застирець, Львів, Длуґоша 21 по I К.

Три примірники 2 К. По книгарнях дороже. „Відповідь“ 338 критикам даром. 3—4

До Ню-Йорку

скороплавом в 5—6 днях

До Канади

правильна висилка почтових пароплавів. Найдешевші цїни, дуже добрий харч, добра послуга. Охочі до їзди зволять звернути ся з повним довірем до: **LOUIS SCHARACH et Comp. Гамбург** Balmhofstrasse Nr. 9. Глядає ся кореспондентів! 374 1—3

Незвичайні успіхи викликує

ФРАНЦ. МЕНТОЛЕВА ГОРІВКА ҐЕЛЯ

марки „Edelgelse“.

При натиранню усмирює біль, скріплює мускулятуру і оживлює нерви.

При змиванню гігієнічно-профілактичне средство против ослабленя з відсьвіжуючим запахом.

Ціна фляшки 2 К.

G. HELL & COMP. TROPPAU-WIEN.

Дістати можна у *Львові* в аптиках Пінеса-Поратиньского, В. Діяля, Як. Байзера, Жигмонта Рукера; в *Коломиї* в аптиці Берґлера; в *Миколаєві* в аптиці Фрідмана; в *Перемишли* в аптиці Ґольдберґа; в *Рящеві* в аптиці Коритовского і С-ки в *Стрию* в аптиці Ґертнера і в *Тернополи* в аптиці Мариана Крижановского. 50

ДО АМЕРИКИ.

Лінія Кунарда.

Високе ц. к. Намістництво рескриптом з дня 29 цьвітня 1904 до ч. 56635 приняло до потверджуючої відомости

утворене у Львові заступництва перевозового товариства

„Cunard Steam — Ship Company Limited“

в ЛІВЕРПУЛИ

і обняте того заступництва для королївства Галичини з великим князївством князївским Краківским

через п. Йосифа Айле.

Найлїпший пересїв осіб і товарів на лінії Трієст Америка.

335 3—5

Бюро заступництва: Львів, ул. Браєрівска.

Ч. В. 40.719.

Оголошенє конкурсу.

З початком шкільного року 1904/5 буде наданих сїм галицких фондацийних місць в ц. к. військових заведеня вихованчих.

Услівя принятя оповіщує ся рівночасно в Gazet-ї lwowsk-iй, а також при помочи висших, середних і низших наукових заведень.

Реченець до вношеня подань до Краєвого Виділу кінчить ся з днем 20 мая 1904.

329 3—3 Директор канцелярії: *Пйотровский.*

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всїм Вп приходникам і фундаторам за всї дотепершні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґрупи. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї.

З глубоким поважанем

54 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Аґентів не висилаю.

ГРОШІ

на 4%

амортизацийні позички удїляємо через перворядні будапештеньскі і заграничні грошеві інституциї до ¾ оцїночної вартости на I. II. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, щочно* і *дискретно.*

Конверзиї банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просять ся о марку на відповідь.) 362 2—72

„Le Délice“ Циґаретові тутки — Циґаретові папериці 181

Дістанесь у всїх трафіках. — Головний склад: Wien I., Predigergasse 5.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір в фабр. Черняньскої. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 102. Львів, Субота 8 (21) Мая 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Ватории ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовскай, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватории. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поздяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Правда в донесеннях косівского староства.

Ми вже вчера згадували про інтерпеляцию пос. Яворского, котра тепер була дуже на часі, бо вона вказує на „правдивість" деяких урядових реляций косівского староства. Інтерпеляция тота, внесена в державній раді д. 30 цьвітня 1904 а відчитана на засіданю д. 10 мая „в справі поведеня галицких адміністрацийних властий супротив національних і культурних заходів Русинів, а зокрема в справі ложного і тенденцийного доносу косівского ц. к. староства з'вучить:

В серпни 1902 р. був о. Александер Стефанович, професор львівскої ц. к. женьскої семинарії учительскої, в Кутах на фериях і в тім часі два рази заходив до сусїдного руского села до Старих Кут, де в читальни перед тамошними селянами, визначаючими ся особливою інтелїґенцию і змислом до промислу, мав виклад о пожитку середних і промислових шкіл та заохочував людий, щоби посилали дїтий до тих шкіл, а заразом указував способи, як могли би се лекше робити. Така людяна дїяльність виходила цїлком природно з душі сьвященника і старого педаґоґа, що своє жите посьвятив школї.

Отже хотїв припадок, що в тім самім часї син названого професора, кандидат адвокатский Роман Стефанович, вніс до ц. к. вишого краєвого суду у Львові просьбу о дозвіл на однорічну судову практику. А що син в своїй просьбі подав адресу свого вітця, пробуваючого в Кутах, то ц. к. президия намісництва між иншим запитала також ц к. косівске староство, до котрого належать Кути, о політичне поведеня петента. На те староство донесло намісництву, що п. Роман Стефанович „був підчас ферий кілька разів в читальни в Старих Кутах і там мав підбурюючі бесіди". Через такий неприхильний донос справа судової практики петента стріла ся з ріжними трудностями, так що аж по довгім часі удїлено ему жаданого дозволу.

Наведений урядовий донос косівского ц. к. староства був до крихти невірний. П. Роман Стефанович не тілько не заходив до читальнї, але взагалї не був в Старих Кутах. До читальнї ходив лише его отець та й не мав там жадних підбурюючих бесід, а говорив про дуже культурну справу, так що заслужив на всяке признане. Староство очивидно зовсїм не розвідало, хто мав виклад в читальни і о чім говорив; воно, зачувши щось про виклад, цїлком самовільно підсунуло ему небезпечну тенденцию і приписало ёму нїбито небезпечних ворохобницьких переконань в службовій дорозї.

І се в Галичинї звичайний, так учительству як і народови крайно доскулюючий стан річи, і рік-річно значна часть найревнїйших руских учителїв і учительок паде жертвою тої системи. Через те бачимо в Галичинї таку дивну прояву, що руске народне учительство мусить забувати на свою задачу і усувати ся від велької просьвітної роботи над руским народом і від всїх культурних товариств свого народу. Те саме дїє ся і з усякими урадниками, бо і у них всяка найгарнїйша і найневиннїйша дїяльність уважає ся за каригідну провину.

Так само галицка управа уважає просьвітні товариства і читальнї руські за ворохобничі заведеня і поступає з ними крайно неприхильно. І так, що в иншим культурних краях уважалось би за визначну заслугу, у східній Галичинї уважає ся у руского народу за каригідну провину. Таким станом річи пояснює ся також, що в Галичинї мимо орґанізованих шкіл находить ся так богато анальфабетів та що руска молодїж по більшій части по укінченю школи забуває читати і писати, а просьвіта народу так малі робить поступи.

Тою системою, пануючою в Галичинї супротив руского народу, пояснити треба також той невірний урядовий донос косівского ц. к. староства. І тут треба глядати причини, що староству не потягнено до одвічальности за его надужитя власти та що справа має таки остати неполагодженою.

З уваги на наведений факт і розказаний тут стан річий запитуємо:

1. Чи В. Ексц. схочете докладно розсїдити наведене надужитя косівского ц. к. староства і віддати справедливість рускому горожанинови?

2. Чи австрийске центральне правительство має тверду волю і силу вдати ся в ненормальне положеня руского народу в Галичинї та завести там законний культурний стан?

Деле ґациї.

Буджетова комісия австрийскої деле ґациї радила в середу над надзвичайними кредитами войсковими. Перший промовив

міністер в йни ґен. Пітрайх.

Войскова управа — говорив бесїдник — з тяжким серцем стає перед деле ґациями з жаданем так високого кредиту; але переворот в уруженю і в техніцї военній приневолює до прискішеня уруження армії і морської фльоти. Девятації вже ухвалили в засаді нові армати, на котрі треба буде 165 мілїонів корон. На се вставлено першу рату 15 мілїонів кор. до буджету на р. 1904. Войскова управа прийшла до переконаня, що розкладати доповняюче уруженє на довгі лїта не було би корисне; длятого постановила прискішити дїло, а кошти покрити при помочи окремої кредитової операції. Потреба прискішеня уруженя виходить також з того, що до давнїйших буджетів вставляно занадто малі рати. Однако загальні кошти через те не збільшать ся. Бесїдник увиняював так само, як і ґр. Голуховский, що звїздки війна не грозить; але як-раз длятого теперішна хвиля є найдогіднїйша, щоби все зробити докладно. Хоч Австрия дбалась би пірвати до війни лише в такім раї, коли би й до сего змушене, то таки треба бути на все готовим.

Нове уруженє вимагає видатку кругло 400 мілїонів кор., а також ревізия войскового закону буде получена з одноразовим видатком, котрий оцїнюють на яких 50 мілїонів кор. Головно треба буде гроший на нові армати, карабіни і пістолеги (замість револьверів), на запаси карабінів, амуніцию, бездимного пороху і на уладженє заведень осьвітленя; дальше на полеві залїзниці і льокомотиви, на автомобілї, переносні шатра, на телеґраф, уліпшене фортифікацій, материяли для санітарних віддїлів і піонірів. Отже ходить о річи, котрі в раї небезпеченьства не можна би набути на час. З сего заразом виходить, що той кредит не має нїчого спільного з політичним положеним і не дає поводу до якої-небудь обави.

Подрібні пояснена обіцяв міністер дати на довірочнім засіданю.

На жадане п. Крамаржа додав міністер таки зараз деякі пояснена що-до моделїв найновійших армат і т. п.

П. Евг. Абрагамович домагав ся, щоби Галичинї віддано колодійскі і римарскі роботи до армат, бо арматних рур галицкий промисл ще не підимає ся виливати.

На полудневім засіданю п. Крамаржа остро критикував жадана нових кредитів на войско. Виходить, що попередними роками дуже богато занедбано, коли тепер нараз показують ся так великі недостатки і потреби. Хто-ж винен і кого треба потягнути до одвічальности за ті занедбани? Також ударив бесїдник на брак щирости і таємничість в сій справі.

П. Шустерсіч каже, що далеко лїпше було би, коли би войскова управа відразу сказала щиро, нїлько потребує, щоби запевнити державне становиско монархії.

П. Доберніґ також ударив на нещирість

Мстислав Рус.

Сон — мара.

Жаркий липневий день. При столї заваленім книгами і паперами сидить молодий чоловік і загрубившись в книгу числить позиції по позициях. А! перепрашаю. Я забув представити вам мого героя. То п. Роман Карієрович, початкуючий фінансовий практикант. Кілька місяців тому скінчив права, заложив докторат і посьвятив ся державній фінансовости. Він ще дуже молодий, майже безвусий; на голові буйна фантастична чуприна, а в голові? Ах! Господи, а хтож то годен зглубити. Але для письменника нема на сьвітї перепон, нема тайн. Він заглядає всюди і там, де вже око людске не видить, де ухо не чує, там він находить свої перли, котрими опісля весь сьвіт удивляє і той сьвіт в восторзї кричить: „Що за ґеній! що за славний писатель!" А між тим той ґеній то собі звичайний смертний чоловік, наділений лише від Бога здоровим розумом і бистрим поглядом.

Та вернїм до нашого героя. Заглянувши в его голову увидимо в ній на першім пляні цїлі ряди цифр, над котримі він власне мозолить ся. Із за тих рядів мов із за густого лїса вирина раз-у-раз прекрасна стрійна стать чорноокої панни Надї. Она часом показує ся цїла сияюча мов сонце, но ей сейчас покривають нові ряди цифр і тінь якоїсь великої, темної фіґури. Що то за тінь? Не потребуєте довго глядїти. Онтам під вікном сидить властитель тої тіни. Він вигідно розперся на мягкім фотели і занятий тепер крученем перстеня на своїм вказуючім пальци. То шеф бюра, то всемогучий Бог цїлого леґіона відданих ему тїлом і душею низших урядників. Лїниво зганяє він мухи із свого гордого чола і від часу до часу споглядає в сторону свого ад'ютанта — нашого героя. А кождий такий погляд, може в річи невинний, кидає бідного Романа то в жар, то в холод. Він преціньш доперва починає тижку і стрімку дорогу карієри, де кождий двозначний погляд шефа, то гостра небезпечна скала, а кожде слово невдоволеня, то пропасть, то погибель. Він се добре розуміє і старає ся, щоби тих слів і тих поглядів було як найменше. Але що в души его дїєсь, то все в для его шефа тайною.

Та вертаємо до самої ситуациї.

Сонце жарить безмилосердно. Жаркі его лучі дістають ся аж через занавісу до бюра і розпалюють воздух до нестерпимости. Мухи якби були з спекою в змові. Они як ті змори лїзуть всюди і в ніс і в очи і побільшають еще роздразнене трудячого ся умом чоловіка. А воздух якийсь такий тяжкий, такий усипляючий, що годї опертись. От і пан шеф перестав ганяти мухи, опер голову о фотель і за хвилю дав ся чути его здоровий грімкий хропіт.

Наш Роман відітхнув лекше. Тепер він вже безпечно може віддатись своїм мрiям. Він відкинув назад голову і думи за думами стали пересуватись в его уяві. І блискуча карієра і прекрасна панна Надя і розкішні вигідні комнати і весела громадка дїтий і товпа низько кланяючих ся урядників, все то змішалось в один величавий хаос. Але сон має своє право. Наш Роман кивнувши головою на низький поклін якогось урядника, ударив ся о поруч крісла і увидїв, що зачинав дрімати.

Сів проте назад над книгою, підпер ся лївою рукою і потонув в своїх цифрах. Нараз сталось чудо. Число 8 стало чим раз рости і побільшатись. Горішна його половина стала помалу заокруглюватись а долїшна видовжатись, аж поки не зробив ся з неї прекрасний жіночий стан, одітий в голубу шовкову сукню, з під котрої цїнаво виглядали маленькі, розкішні, шовкові черевички. Наш Роман підняв счудований очи в гору і знова нове диво. Горішна половина числа 8 заокруглилась за той час в прегарну жіночу головку з чорними як уголь кучерями і темними бровами, з під котрих сьвітилась пара карих очий, а низше два ряди білих зубків як два шнурки перел визирали з роскішно усьміхненних коралевих уток.

— Ти Надю? — шепнув він.

— Як видиш.

— Ах золото моє, яка-ж ти ти добра, що о мені не забула. Сядь хоч на хвильку біля мене.

— О! ні! не того я прийшла. Бери сесю книгу і ходи зі мною.

— Куди?

— Не питай, сам увидиш.

Наш герой підняв ся з крісла і вдивившись в карі очи, ішов за ними. А она мовчала і йшла вперед. Дорога вела через лїси і дебри по крутих стежках і стрімких збочах. Наш герой шпортав ся о камінє, падав на ховзких стежках і мало не зачинав нарікати, що пустив ся Бог знає куди і пощо; але за кождим разом коли підносив очи в гору, стрічав супокійний і ободряючий погляд тих карих очий, за котрі був би душу дав, і нова надїя вливалась в його серце і він сьміло ішов наперед.

— Куди-ж ми йдемо? — спитав вкінци несьміло.

— Не знаєш? Таже то дорога карієри!

Наш герой оглянув ся на боки і дїйсно побачив те, чого перше не видїв. Вкруги, як окном глянув по скалах, стежках і пропастях, драпались, котились, переверталися і бились всїлякого рода люди. Були там і криві і сліпі і прості і горбаті і пани і підпанки і військові, а все те попихала в перед одна цїль, одна думка — карієра. Кождий крок треба було здобувати пробоєм, тож сильнїші, умнїйші і більше щасливі ішли вперед, а глупші, слабші і менше щасливі оставались з заду або находили смерть в численних пропастях.

Наш герой ішов сьміло і без перепон, бо его вів ангел хранитель — чорноока Надя. Вскорі він випередив всїх і перед ним показалось величаве місто.

— То столиця — об'яснила панна Надя.

З далека вже було видно богацтво і роскіш. Величаві палати, золотоверхі церкви, пишні фонтани і огороди все те сияло і ослїплило очи незвичайним блеском. Наш герой так на все те задивив ся, що навіть на хвилю забув і на панну Надю і на стрімку та тижку дорогу. Він і не замітив, коли і куди дїлась панна Надя, він ішов і ішов перед себе. Несьвідомо перейшов місто і отямив ся доперва тогдї, коли його взяли за-під руки два елеґантно одїті пани і повели роскішними сходами до величавої салї. Нашому Романови так все те здавалось дивним і неприродним, що навіть не міг слова промовити. Але ведучі його пани сейчас йому все об'яснили.

— Ви, товаришу, не смутїть ся нїчим, ви попали тут в щасливий час. Си палата, в котрій ми тепер є, називаєть „міністерияльна палата" а ми оба міністри. У нас був тепер кабінетовий крах і ми власне глядимо відповідних людий для нового кабінету. Але то дуже трудно приходить ся, бо нїхто не хоче на себе брати таких тяжких обовязків, а потому по двох або трох місяцах уступати, як то есть у нас в моді. Ми вас знайшли на улици, а що ви не маєте при собі нїяких документів, то остась вам або послухати нас і взяти теку міністра, або нї то ми вас віддамо поліциї яко бездомного волоцюгу.

Для нашого Романа не було виходу. Він довго не надумував ся і вибираючи з двох бід меншу, взяв теку міністра фінансів. Сейчас одягли его в міністериальний уніформ і завели до призначених ёму апартаментів. Коли вифрачений і вперфумований льокай принїс ему вечірне число ґазети, був там вже напечатаний склад нового кабінету і наш Роман прочитав з вдоволеньем між другими іменами ось що: „міністер фінансів барон Роман фон Габенїхте Карієрович. „Від того дня став він паном на цїлу губу, їздив по балях і раутах і забув о своїй минувшости, о панні Надї і о цїлім Божім сьвітї.

Нараз урядова ґазета подала вість, що п. міністер фінансів барон фон Габенїхте Карієрович вибрався на люстрацию.

Телеґрафічні дроти рознесли те по цїлій державі і задрожали всї фінансові власти і уряди від шефа аж до возьного. Бож де лиш

Прибори до кравеччини як: *Аплікациї, Коронки кльоцкові, Тасьми, Гузики, Підшевки* поручає найдешевше християньска фірма **Фердинанд Ґітлер (Gütller** у Львові, площа Галицка ч. 8.

і таємничість військової управи. Таке поведеня правительства маловажить повагу парляменту. Бесідник заявив, що буде голосувати против кредитів.

П. Толїнґер каже, що нагле жадане так великих кредитів велить бояти ся, що Австрия в разї війни окаже ся неприготовленою.

П. Штірк жадав, щоби отверто сказано, яких сум військова управа буде потребувати.

Ґр. Дїдушицкий дакує міністрови війни, що признав, що по сегорічних жаданях військова управа буде потребувати ще дальших кредитів. Австрия без відповідної оружної сили скоро розпалась би. Длятого Поляки голосувати будуть за кредитами; але хотять знати, відки правительство гадає взяти гроші і чи се не захитає довіря до австрийских фінансів.

Міністер Пітрайх давав опісля довірочно деякі пояснення.

Потім відложено дальшу дискусию до слїдуючого тижня, коли ще і австрийский міністер скарбу дасть свої пояснення.

Приступлено опісля до буджету спільного міністерства скарбу і найвисшої палати рахункової та принято ті позиції без дискусиї.

На вчерашнім засїданю приняла буджетова комісия справоздане референта для заграничних справ, котре кінчить ся висказом признаня і довіря для ґр. Голуховского.

З черги раджено над буджетом маринарки.

Командат маринарки адмірал Шпаун обговорював новини в техніці военних кораблїв і виказував, що австрийско-угорска маринарка лишила ся значно позаду та мусить тепер доповнити свої кораблї новими типами. Бесїдник покликує ся на заяву міністра війни, що кредити на армію не остають в жадній связи з положенем політичним, але кожда держава мусить бути приготовлена на випадок, колиби хто приневолив її до війни. Опісля давав бесїдник пояснення довірочні.

По короткій дискусиї принято звичайний і надзвичайний буджет маринарки крім позицій надзвичайних кредитів.

Опісля принято замкнене рахунків за р. 1902, і по короткій дискусиї кредит окупаційний.

На передвчерашнім засїданю військової комісиї угорскої делеґациї говорив міністер війни ґен. Пітрайх так само, як на засїданю австрийскої буджетової комісиї. Опісля промовляв президент міністрів ґр. Тіса, указуючи на конечну потребу армат і скріпленя маринарки. Чи потрібні видатки покриє ся пожичкою чи рентою, се рішить ся в парляментах. Бесїдники, котрі забирали голос, головно домагали ся, щоби при замовленях, які правительство буде робити з тих надзвичайних кредитів, уважано на промисл угорский.

Війна.

На мори.

Послїдними днями японьска фльота потерпіла величезні страти. По двох менших кораблях военних, здаєсь торпедовцях або канонїрках, котрі попали на підводні міни, прийшла черга на панцирники і кружляки. Оногди ударили о себе два японьскі кораблї і один з них, кружляк Йошіма відразу пішов на дно. Панцирник Гатсузе, котрий крив вивладовуване японьских військ коло Порт-Артура, ударив о міну. Панцирник дав сиґнал взиваючий о поміч, але в тій хвили ударив о другу міну, від котрої пішов на дно. На обох сих кораблях погибло 5 капітанів а 62 офіцирів і підофіцирів. До Петербурга доносять з Мукдену, що взагалї на обох сих кораблях погибло звиш 700 людий. Льондонські дневники обчисляють японьскі страти на обох сих кораблях на 800 людий. Гатсузе мав 800 людий, з котрих уратовано лише 300 разом з контрадміралом Пашіва. Йошіма мав 400 людий. Оба кораблї збудовано в Анґлії. Гатсузе коштував 30 мілїонів корон і був найлїпшим панцирником японьским. В хвили, коли Гатсузе ішов на дно, вийшло з Порт-Артура 16 росийских торпедовцїв, але японьскі кружляки відперли їх. Говорять, що Росияни вислали були в ночи з Порт-Артура торпедовцї, котрі позакидали міни в місцях, в котрих маневрує японьска фльота. Після иншої версиї, Росияни покидали міни з наймлених малих кораблїв хіньских. Японцї вже понищили сї кораблї.

На суши.

Вісти о операциях на суши стали ще скупійші і ще більше незрозумілі. З перших вістий о походї японьских військ з Фенванчену, Такушану і Ляотуньского півострова заключали, що Японцї гадають обіймити Куропаткіна кліщами від півночи, сходу і полудня. В тій цїли праве крило армії Куронія мало обійти лїве крило росийскої армії. Пізнійше здавало ся, що праве крило японьске має лише унеможливити Куропаткінови атак з півночи, а всї японьскі сили концентрують ся в походї зі сходу і з полудня на Ляоян. Нині маємо вісти, котрі по части перечать собі. Именно росийский штаб доносить, що в походї Японців наступив застій, а навіть, що Японцї на цїлій лїнії зачинають цофати ся: віддїли, котрі з Фенванчену загнали ся за далеко на північний схід і на захід, вертають до Фенванчену, котрий сильно укріплено. Так само мали цофнути ся віддїли, котрі по попередній битві обсадили були Кайчу. Сим вістям перечили би доносеня о тім, що Японцї вже обсадили Ючван, і Кайпін на полудне від Ючвану. Коли доносеня з росийских жерел кажуть, що Японцї стрітивши ся з 32 тисячами Росиян на захід від Фенванчену, цофнули ся назад до Фенванчену, то анґлійскі кореспонденти доносять, що японьска армія цїлком неожидано появила ся за плечима армії Куропаткіна. З японьских жерел нема про сї рухи військ нїяких вістий. Адмірал Госоя доносить лише, що его ескадра крила вивладоване японьских військ в новім місци. В котрім місци, рапорт не згадує. Здогадують ся, що се було в Такушанї. Що дїєсь на Ляотунї, також не знати. Урядовий рапорт японьский доносить, що коло Кінчу були три росийскі полки з 16 скорострільними гарматами. На боєвищи лишили Росияни 30 вояків і офіцирів. Взагалї Росияни мали стратити 300 людий.

Сей рапорт тяжко зрозуміти. Розходить ся о се, чи се дїйсно Кінчу, а не Кайчу. Коли бесїда о Кінчу, то з японьского рапорту виходило би, що Японцї або бомбардували місцевість віддалену о 6 миль від Порт-Артура, або вивладували там військо, або й примаширували з Піцево.

В кождім случаю в справі руху військ на суши треба ждати на дальші точнїйші вісти, бо дотеперішні суть дуже відірвані а часто й неясні. Може бути, що рух японьских військ вийде в своїй цїлости на верха доперва тодї, коли прийде до якоїсь рішучійшої битви між обома сухопутними арміями.

(Телеґрами).

Берлїн. Ґенерал Ма вернув з Пекіну на манджурску границю і має до розпорядимости 13.000 по европейски вишколеного війска з 40 гарматами.

Париж. Дневники доносять, що Японцї знищили кружляка Баґатир, котрий відбив ся від владивостоцкої фльоти.

Токіо. Курокі доносить, що після остаточного обчисленя, Японцї мали над Яльом 318 убитих, в тім 5 офіцирів і 788 раневих, в тім 33 офіцирів. Росийских трупів погребано 1.363 а полонено 613. Забрано 21 скорострільних 3-цалевих гармат полевих, 1.021 кораблїв, 63 коний, богато амуніції, мундурів і т. д. Також в Фенванченї забрано богато амуніції і живности.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Делеґациї.

Будапешт. В військовій комісиї угорскої делеґациї критиковано вчера дуже остро політику ґр. Голуховского і надзвичайний кредит на военні збросня. Голуховский непотрібно провокує Туреччину, про котру говорить так, якби хотїв спонукати ей до війни. Рівнож і політика з Італією показала ся хибна, бо не доведено помимо з'їзду в Абациї до порозуміня в справі балканьскій а і збросня Австро-Угорщини випливають мабуть з антаґонїзму до Італії, котра також переводить уліпшеня своєї фльоти. Дельеґат Зіх иговорив, що надзвичайний кредит за високий і що его треба було підносити поволи з оглядом на фінансову можність держави і людности. Так само промовляли і делеґати Ернуст та Льоваса. Міністри Люкач а опісля Пітрайх старали ся усмирити побоювани угорских делеґатів і зазначували, що аларм про небезпеку війни, викликаний надзвичайним кредитом на оруже і маринарку, є неоправданий. Австро-Угорщина не піде на Балкан, хіба під примусом зденервованої публичної опінії (знач. наслідком деяких военних австр. кругів). Впрочім надзвичайний кредит викликаний виключно конкуренцию в поступах мілїтарної техніки, які настали протягом послїдних 25 лїт.

Брак працї.

Ню-Йорк. З причини редукциї інтересів підприемство пенсильваньскої зелїзниці вимовило в Пітсбурґї роботу 11 тисячам робітників. Відповідна редукция буде переведена також в иншим підприемствах.

Хлопский бунт.

Земунь. В Пірїґу прийшло до бунту хлопів з причини комасациї ґрунтів. Хлопи не вдоволені з сего закона напали на судовий будинок і обкинули его камінєм. Жандармерия, котру також принято градом каміня, дала сальву і убила двох хлопів.

НОВИНКИ.

— **О. Попель на волї.** Як нам телеґрафують, о. Попеля випущено нині на волю.

— **Впр. Митрополит** виїхав нині зі Львова до Новосїлок к. Унева. Там буде до вітрна на місї а опісля виїде на дальшу канонїчну візитацию.

— **Еще в справі учительского віча.** З Руского товариства педаґоґічного доносять нам: Комітет вічевий, про який вже в „Дїлї“ була згадка, рішив скликати довірочні збори учителїв народних за запросинами на день 18 липня с. р. до Львова. Реченець сей вибрав комітет по зрілій розвазї тому, що як-раз 16 і 17 липня відбуде ся у Львові загальне віче народних учителїв скликане „Польским Тов. педаґоґічним“, в справах, які дотикають загалу учителїв. А що до „Польского Тов. педаґоґічного“ належить майже дві третини учителїв Русинів, які на згаданім вічу будуть творити значний континґент вічевиків, проте як-раз термін 18 липня буде на погляд нашого комітету відповідний на руске загальне віче тому, що учасники Русинн краєвого віча будуть могли і в нашім вічу взяти участь. В справі надзвичайних загальних зборів, яких домагають ся деякі учителї і в часописях і в письмах до „Тов. педаґоґічного“, вказує „Тов. педаґоґічне“ на се, що наш статут розтягає ся лиш на Галичину, а не обнимає Буковини, отже скликане віча як надзвичайних загальних зборів виключило би від участи учителїв з Буковини, що було би для справи неумісне. Як-раз сей послїдний момент був також одною з причин до рішеня комітету, щоби скликати віче за запрошеннями, бо прилюдне віче скликане під фірмою товариства яко такого, виключав вже з гори Буковинців від участи, памятаючи се, що було би переступленем постанов статута.

— **В справі віча руского учительства Галичини і Буковини** відбула ся заходом коломийскої філії „Товариства Педаґоґічного“ дня 19 н. ст. мая спільна конференция в Коломиї, в якій помимо непогоди взяло участь около 100 учителїв і учительок із повітів: коломийского, печеніжиньского, надвірнянского, косівского, городеньского і снятинского. В нарадах брали участь також запрошені делеґати буковиньских учителїв. Настрій був вельми поважний. Ухвалено між иншим полишити вибір місця, де мало-б відбути ся віче (в Станиславові чи у Львові) до рішеня центральному виділови „Товариства Педаґоґічного“, взглядно вічевому комітетови, з тим щоби в всїх справах віча порозумівав ся з буковиньским товариством „Руською Школою“, де ґрупує ся все буковиньске руске учительство. Рівнож висказано бажане, щоби в вічевім комітеті засїдали представителї так галицкого як і буковиньского учительства. Що до орґану, то ухвалено одноголосно серед оплесків уважати „Промінь“ своїм становим орґаном, який повинен передплачувати кождий учитель-Русин. Натомість „Учителя“ повинна п. к. рада шк. краєва запренумерувати для всїх руских шкіл, місто „Szkoły“. Порушувано також много иншим важних квестий, які були би субстратом до нарад на маючім відбути ся вічу. Вкінци ухвалено візвати „вічевий комітет“, щоби виготовив квестіонар, випечатав его в достаточнім числї примірників і розіслав до всїх руских учителїв до виповнення (так в Галичинї як і в Буковинї) і на основі зібраного материялу постарав ся о відповідні реферати на вічу. Розуміє ся, що в письмі залученім до квестіонара, яке пояснило би цїлу справу і взивало товаришів до виповненя его, повинні находити ся підписи представителїв так Галичан як і Буковинн. Взагалї бажало би ся повести справу дуже оглядно, щоби нїхто не міг нарікати, що сих або тих з'їґнорувало ся, противно одних і других (так Галичан, як і Буковинців) належить рівночасно втягнути до акциї. Закінчу спостереженем, що згадані висше збори зробили незвичайно миле вражінє, промови були поважні і съвідомі і показало ся, що і те загалюкане руске галицке учительство умїє стати в оборонї своїх національних, горожаньских і станових прав, що прийме ще конкретнїйші форми, як галицке руске учительство злучить ся з буковиньским в одну велику орґанїзацию. — *Учасник.*

— **Кілька важних замїток** приносить послїдне число станиславівскої „Нової Січи“ в справі просьвітного руху по селах. Наші читальнї — каже автор п. Л. Т. — слабо розвивають ся і треба з гори поспитати, яка є причина того їх слабого розвитку. Отже в богатьох читальнях є лише одна — дві часописи, а є і такі читальні, що не мають нїякої ґазети, або десь-колись дістануть щось від съвященика перечитати. Через те лише кількоро людий прийде до читальнї, троха посидать тай ідуть до дому. По читальнях нема звичайно людий, які вміли би плавно, голосно і зрозуміло читати, а перечитану річ пояснити зібраним. Не дивниця, що мужик, чуючи про российско-японьску війну, знає лише, що „Росии бє Москаля“. Ще, як є де крамниця, трафіка при читальни, то приходить більше людий, а впрочім бувае, що нема майже нїякого житя. Але мож і сьому порадити, наколиб в читальнї було щось приманчивого, цїкавого. Очивидно, що концерти і аматорскі вистави займають тут перше місце. Вже польский літерат М. Балуцкий пропонував, аби по ярмарках відбували ся короткі сценічні вистави дця поученя, та забави простолюдина, але се трудна річ, особливо у нас. Зате мали би красші наслїдки аматорскі вистави по читальнях. Що правда у нас є дуже мало відповідних штук, але се дїло товариства „Просьвіти“, наколи не можуть о се постарати ся філїяльні видїли. Про значінє концертів нема що й казати. Вони є дуже потрібні. Незвичайно важне є, аби ті села, що кладуть нові читальні, будували їх з просторою комнатою, яка потрібна є на збори, всїлякі сходини, для ковлертів та представлень. Тимчасом на се майже не важая ся. Всїм тим — кінчить п. Л. Т. — повинні опікувати ся філії товариства „Просьвіти“.

— **З Товмаччини.** В нашій славній Товмаччині від давна дїють ся річи, в иншних повітах просто немислимі. Добре зорґанїзована кліка повітова господарить по своєму. Свого часу б ла допись в „Дїлї“ відслонююча деякі тайни повітові, і хотяй там закидувано кліці не конче чисті „зделки“, то благорозумна компанія ані співцем не протестувала. Ситуация ще значно погіршилась, від коли на чолї кліки став секретар ради повітової Валевский, чоловік меткий і в средствах не перебираючий. Спритний сей панок полапав на модну вудочку шовінїзму всїх панків і підпанків і справи повітові захопив в свої руки. Правда, инийсь час не йшло ему так гладко. Староста Дзедушицкий пізнавши близше его достойну особу тримав в карбах пана секретаря, та спинював за далеко сягаючі розмахи его широкої натури. Та і сам маршалок Урбаньский яко чоловік правий і з характером нераз сказав своє рішуче слово. Та п. секретар мав щасте і те власне его щасте занепокоїло цїле населенє нашого повіту. П. Урбаньский видячи, що сам не є в силї завести ладу і не хотячи свого чесного імени давати яко фірму кліці, уступав. Під напором прийме вправдї на 3 місяці вибір, по тім часї зрече ся і на его місце стане маршалком Говурка, зять звісного Гуміньского і се ин раз відповідний маршалок для п. Валевского. Ще лїпше повелось п. В., що на місце Дзедушицкого став старостою Свобода, як ся секретар чванить „mój najserdeczniejszy przyjaciel“. І справдї з приходом нового старости настала съвітла доба для п. Валевского, бож він став невідступним товаришем, дорадником і інформатором старости. П. староста умїє бути вдячним і з свого боку докладае всїх заходів, аби 24-го с. м. при виборах до нової ради не перейшов нїхто з опозициї, 26/4 староста скликав умисними посланцями війтів і писарів зазначуючи на візванях, що буде їх поучувати „o kulturze krajowej“. Тимчасом місто того сказав дотепну бесїду, що добро повіта вимагае, аби з курії сїльскої вибрано виключно самих „spokojnych wieśniaków“ розуміє ся таких, котрі голосували-б на знак даний олівцем секретара. І так підготовлених поручив опіці комісарів виборчих, яких визначив з поміж урядників староства, уряду податкового і ради повітової. Сї комісарі покликували по черзї війтів і в чотири очи давали їм в імени старости тайні інструкциї і приказн. Вже 28/4 розпочались правибори і благодатні наслїдки тайних інструкций заяснїли в повнім блеску. Війти поховали оголошеня про вибори. Съвідомійших громадян не повідомляли зовсїм або йно на 1—2 годинї перед приїздом комісари, і то запрошуючи на засїданє ради, а затаюючи умисно, що на тім засїданю мають бути вибрані виборцї. Декуди війти голосили, що не вільно вибирати на виборців ані читальників ані попів, на заміти проти сих неправильностий оправдувались війти коротко „так нам наказано“. До того староство в съвідомійших громадах самовільно позменчувало число виборців; именно в двох громадах, з котрих одна числить 1314 а друга 1351 душ, наказало вибрати по двох місто по трех виборців. Але на тім не конець, тими днями подамо спору вязку „usterek“ і вонючих неправильностий. І все се буде мати наслїдок, що без нїякої контролї дальше в повітї панувати-ме кліка, з збанкротованим дуже неевної вартости панком на чолї. Дивує нас, що новий староста не знаючи обставин в повітї ані Валевского, дав ся так скоро і всецїло опанувати сему панкови. Га суть ріжні „gusta“. Поживем побачимо, що з того буде. Додамо що селяни — обурені марнотратною господаркою повітовою, і безнастанним підвисшуванем додатків — готовлять ся до завзятої борби виборчої і не дадуть ся стероризовати.

Обширну брошуру о ТРУСКАВЦІ висилає на домагане УПРАВА.

в 1 сезоні т. є. від 15 мая до 30 червня і в третім від 1 до 30 вересня о 30% дешевше.

В ТРУСКАВЦІ

Лїчить ся з незвичайним успїхом.

Початок сезону 15-го мая. — Конець 30-го вересня.

Ревматизм, подаґра, товстість, недуги серцеві, ниркові і міхура, ,схіяс, астма, гемороїди, петеруха (кіла), недуги жіночі і жолудкові. 3°4 3—6

В заведеню ординують лїкарі: цїсарский радник др. Едвард Крижановский з Бучача і др. Тадей Прашіль зі Львова ул. Голубина ч. 6.

А до того кружок людий доброї волї, між котрими є оден чесний Поляк, працюють пильно, аби пізнати деякі тайни повітові, і мають мати в руках чималий і на причуд гарний материял, котрий по упорядкованю має бути відданий до ужитку опозиційним послам і до печати. — *Омікрон.*

— **Люстрацию „Сокола“ в Романові** бобрецького повіта перевів делеґат львівского „Сокола“ п. Сіяк дня 16 с. м. Перед читальнею „Просьвіти“ зібрав делеґат лаву зі 60 Соколів в білій полотняній пошї, з синьо-жовтими відзнаками на руцї, а їх муштрі приглядала ся товпа Романівців і місцева інтеліґенция та з сусїдних сїл. Треба признати, що вплив просьвітної роботи, а головно сокільскої відбив ся сильно вже на зверхнім виглядї і поведеню Романівців. Відвага, спритність і чемність, а притім лице супокійне, зір ясний, „сокольний“ се їх прикмета, що впадають чужостороннему відразу в очи. А вже „Соколом“ інтересує ся цїле село і все богато людий з вдоволенем приглядає ся сокільскій муштрі. Навіть малі дїти беруть собі з того примір і з тугою виглядають тих лїт, коли стануть в ряди Соколів до працї над поправою своєї будуччини. Підчас люстрациї романівскі Соколи справили ся добре, бо показали, що знають муштру і вправи з сикавкою. Два рази на фальшивий алярм в двох противних кінцях села зроблено пожарну пробу з цїлим стягом. Перший раз дещо поправив делеґат, а другий раз вже зовсїм удачно переведено ратунок. Всї присутні і жандарми, з котрих оден в службї приглядав ся — мабуть з цїкавости, — вправам аж до пізної ночи, висказували признане справности Соколів. По вправах відбули ся сокільскі ігри, до котрих станули радо навіть старші ґазди. Утіха і вдоволене було велике. Вечером в читальни показали Романівці свою просьвітну працю і відграли театральну штуку „Зачарувала“ з великою природностию, лїпше як нераз міскі аматори, та відспівали удачно кілька народних пісень. Що Романів так поступив в просьвітї, се заслуга місцевої рускої інтеліґенциї, котра дбає о читальню, крамницю і „Сокола“. Також і всїм Соколам разом з начальником стягу п. Орлевичом належить ся признане за ревне сповнюване своїх обовязків. — *Л. С.*

— **Громадяньске сьвято.** Дня 15 с. м. громадяни села Викторова пов. станиславівского сьвяткували торжественно 56-ті роковини дапої свободи. Рано відбуло ся в церкві Богослуженє і похід при великім здвиженї народа та асистенциї „Сїчи“ і „Сокола“ до памятного хреста, де відправлено парастас, а по полудни наступила друга часть торжества. В просторій, гарно украшеній та битком заповненій стодолї о. пароха відбув ся під дириґентурою п. Лесї Домбчевскої концерт. По вступнім слові відсьпівав мішаний хор чотири пісні, а відтак слїдували сопранове соло, гра на скрипках і дві деклямациї. Закінчив образок сценїчний Луковича „Не жартуй з серцем“, відіграний селянами аматорами. Всї точки програми випали дуже удачно, причім запримітити треба, що виконані були виключно самими селяньскими силами. Між присутними явилось найчисленнїйше місцеве і доокрестне селяньство. При звуках пісень „Ще не вмерла“ і „Не пора“ розійшлась одушевлена публика. Прегарний під кождим взглядом успіх концерту нехай буде найлїпшою подякою і признанем о. Домбчевскому як і п. дириґентці, котрі не жалували ні труду, ні гроша, ні часу, щоби звеличити для нашого селянина так памятний день. Чистий дохід з концерту в квотї 20 К переслав о. Домбчевский на фонд будови рускоґо театру у Львові. — *Вість.*

— **Подїл гр.-орієнтальної диецезиї.** В Австриї є лише одна грецко-орієнтальна митрополїя, що обіймає Буковину і Дальматию. Осїдком митрополита є місто Чернівці. Деякі дальматиньскі круги бажають собі, щоби для Дальматиї була утворена окрема гр.-орієнтальна митрополїя і в тій справі гр.-ор. епископ з Задару, о. Ник. Милаш веде тепер переговори у Відни, де вже від двох тижнїв перебуває. Переговори ведуть ся під проводом міністерства просьвіти і як зачувати, наближають ся вже до кінця.

— **Воєнні кореспонденти.** Доля воєнного кореспондента є гірка і незавидна. Тяжкі невигоди, тверде жовнїрске житє, голод і холод, а на добавок кождий з них може легко згинути від кульки. Так підчас турецкої війни погиб кореспондент Мекґрагем; в Суданї був убитий О'Донавент; в Трансвалю полягло пятьох анґлїйских кореспондентів, а підчас бомбардованя Таку був тяжко ранений нїмецкий кореспондент Геринґ. На кораблї „Псіси“ кусень бомби відорвав ему руку в хвили, коли записував подробицї битви в своїй нотатцї. Годить ся добавити, що мало є відважнїйших людий від воєнних кореспондентів. Се добровольці, очайдухи, котрі „все повинні бачити власними очима“, не зважаючи на своє житє. Вприваються ся отже на найнебезпечнїйші місця і точки. Можна їх назвати сучасними „героями пера“ в цїлім того слова значінню.

— **Наука плаваня.** Міністерство просьвіти видало обіжник до краєвих рад шкільних в справі науки плаваня. В обіжнику поручає ся заохочувати молодїж народних і середних шкіл до вправ в плаваню, а в тій цїли міністерство постаралo ся о відповідний підручник для учителїв, який небавом вийде. Убогим ученикам будуть видавати дарові білети вступу на стави, на що міністерство призначило окремий фонд.

— **Нові історичні документи.** Важне відкрите зроблено в пивницях латераньскої палати в Римі. Именно відкрито там замуровані зелїзні двері, а коли їх виважено, найдено величезні пачки рукописий і документів великої вартости для істориків. Опісля показало ся, що се є тайний архів папи Пія IX., котрий казав его закопати в тім місци підчас нападу ґарібальдцїв в 1870 році. Віднайдений архів перенесено до ватиканьскої бібліотеки.

— **Дрібні вісти.** Доповняючий вибір одного члена повітової ради в Рогатинї з ґрупи міських громад розписало намісництво на 4 липня с. р. — Президент вищого суду д-р Тхоржницкий виїхав на візитацию окружного суду в Золочеві. — Львівский магістрат зарядив спис фортепянів в цїлім місті, для обчисленя, чи оплатило би ся заведенє податку від сего інструменту. — Фабрику машин „Перкун“ купив на лїцитациї кн. Андрій Любомірский за 170.000 К, наслїдком чого галицка каса ощадности, котра позичила фабрицї 300.000 К, стратить поверх 200,000 К, бо до гроший одержаних з лїцитациї має право в першій мірі краєвий банк. — З визиції при ул. Батория у Львові пробував онодїшної ночи звісний убийник жидівок Оранжової і Шпіперівної Вержхолек, засуджений на кару смерти, утечи і вибивши діру в комині, дістав ся вже був на дах, звідки мав спустити ся на землю при помочи шнурів; однак вязничі дозорцї спостерегли се завчасу і перешкодили ему в утечи. — В Подленжу коло Вохнї переїхав зелїзничний поїзд на смерть ученика V кл. ґімн. з Кракова Юлїяна Гавского, в хвили, коли повертав до родичів з Підлїся. — В стодолї селянина в Новоселици, Тимка Калиновского позбавив себе житя через повішене 53-лїтний Іван Щербан, господар з Рожнева. Причиною самоубийства була розпука по переведенній лїцитациї хати і чотирох морґів землї, задовжених вітцем самоубійника в одним банку. — Оборонця звісного посла Валевского, віденьского адв. Фішанера нижно-австрийска палата адвокатів засуспендувала на 6 місяцїв.

— —

— **Начальний редактор „Дїла“ д-р Евген Левицкий** виїжджає завтра на одномісячний побут до Відня. Через той час вести буде редакцию і підписувати дневник п. Александер Борковскій.

— **З нинїшним числом** розсилаємо 30-ий аркуш повісти д-ра Чайковского „Своїми силами“.

— **Рускій народний театр** кінчить свої гостинні виступи в Сяноцї в понедїлок дня 23 с. м. представленем опери Масканього „Cavalleria rusticana“ і комедиї в 2 дїях „Заручини по смерти“ і виїжджає відтак на одномісячний побут до Ярослава. Репертуар рускоґо театру в Ярослави такий: четвер, 26 V. „Свати Мусія“ водевіль в 3 д. Кропивницкого; субота, 28. V. „Дон Цезар“ оперета в 3 дїях Делїнґера; неділя, 29. V. „В народї“ конкурсова драма в 5 дїях Стешенка; понедїлок, 30. V. „Перехитрили“ комедия в 3 д. Кропивницкого; вівторок, 31. V. „Весїля при ліхтарних“ оперета Офенбаха; середа, 1. VI. „Ямарі“, оперета в 3 дїях Целера. Дальший репертуар слїдує. Сапя в товаристві „Gwiazda“. Білети в розпродажи в цукорни п. Гемпля. Абонамент на 6 вистав 20 корон. Початок точно о годинї 8 в вечер.

— **З тов-а „Просьвіта“.** Пригадуємо, що загальні збори нашого товариства відбудуть ся в понедїлок дня 23 н. ст. мая 1904 о годинї 10 рано в сали товариства „Гвязда“ при улици Францїшканьскій ч. 7. Того-ж самого дня о год. 6 вечером в сали „Гвязди“ відграють члени читальнї „Просьвіти“ з Бурштина комедию в 3-х актах: „Сельскі аристократи“. Цїни місць на представленю: фотель першорядний 2 кор., фотель другорядний 1 К 60 сот., крісло першорядне 1 кор., крісло другорядне 70 сот. Вступ на салю 50 сот., для селян 20 сот. Білети можна скорше набувати в Канцелярії товариства „Просьвіта“ Ринок 10 І. пов. від год. 10—12 перед полуднем і від год. 4—6 по полудни. — *Канцелярия Товариства „Просьвіти“.*

— **Пожарний „Сокіл“ в Вислобоках** львівского повіта засновано на статутї львівского „Сокола“. Ц. к. намісництво затвердило вже статут.

Померли:

— **Маркил Мигулович,** затварницкий декан і парох в Чирній, почеснай крилошанин перемискої консисторії, упокоїв ся дня 16 с. м. в 68 році житя а 45 сьвященьства. — В. в. п.!

— **Николай Рачиньский,** народний учитель в Річици равского повіту, помер дня 4 с. м. в 62 році житя а 37 учительства. В. в. п.!

Малий фейлєтон.

На смерть М. П. Старицького.

Сонет.

(Читано на похороні).

Ще вчора був Ти повний віри й сили
І думкою орлом лїтав повсюди...
Сьогодні-ж гість довічньої могили:
Покинув дух колись гарячі груди...

* * *

Але не зник безслїдно з сього міру:
Розлився Він скрізь, неначе хвиля в морі,
І буде чуть людськую мову щиру
І вічно жить, аж доки сяють зорі...

* * *

А Рідний Край запише у скрижалї
Твоє ім'я і муки всї та жалї
І працю ту, що Ти послав для його...

* * *

Гуртом несем Твою ми домовину,
Бо щиро Ти любив свою Вкраїну
І жив весь вік для дїла Ти святого!...

Київ 15—16 цьвітня 1904 р.

Олекса Коваленко.

Розвіяні ілюзиї. З Парижа доносять, що люта неприятелька всяких ілюзий, наука, поборола опять одну жіночу забобонність. Стало ся се на засіданю академії наук. Жіночий совіт був заступлений дуже численно. На деннім порядку стояв славний хемік Бертельо і сам дивував ся так численному зборови гарних личок, бо женщини і хемія зовсім не дїлають на себе магнетично. Але між хемікаліями є мало средств, котрими женщини так радо користували-б ся, як саме нафталїна, найгрізнїйша доси збруя у рік-річних походах на відвічних ворогів, тих молїв, а п. Бертольо мав дещо сказати про результат своїх наукових дослїдів над тим, господарями дому зненавидженим, а господинями дому улюбленим средством. Осуд випав фатально. Знаменитий знавець найновїшої хемії заявив просто, що нафталїна лише для людий неприємна, навпаки всякого рода комахи чують ся в атмосферї, пересиченій нафталїною, немов в раю і множать ся в ній шалено. Він показав на примірі, як мало треба нафталїни, щоби випленати таку колекцию молїв, котрі знищать шубу хочби російской прімабалєрини. Однак наші паші не потребують дослїдом французкого вченого надто журити ся. Звісний на весь сьвіт Цїахерлїн помагає не лише против блощиць, мух та всяких иних комах, але зберігає також знаменито нашу одїж, килими і футра перед всякими шкодами, які заподївають молї.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

299 19—19

Центральна каварня

пл. Галицка ч. 7 І. поверх перейшла на власність

Вільгельма Бехтльоффа

котрий вічливо поручає ся ласкавій памяти Вшов. Гостий. 293 7—8

Від 35 лїт уживає ся Берґера смоляне мило

в Австро-Угорщинї і у всїх культурних державах до митя та купелї против висипки і нечистоти шкіри. Кожда етикета мусить мати отсю марку охоронну і підпис фірми, инакше товар не є правдивий, від 35 лїт уживаний

Склад G. HELL & Comp. Wien, I. Sterngasse 8.

82 3—6

Знак випалений на корку

для охорони перед фальшованем — MATTONI'S GIESSHÜBLER — Маттонія гіґіґієрска вода щавова. 28

Зміна льокалю.

Маю честь повідомити Вшов. Публику, що мій **склад полотна і біля** від 1 мая с. р. находить ся в **Рынку ч. 49, коло „Народної Торговлї“.**

Рівночасно позволяю собі донести, що окрім дотеперішних товарів маю на складї також вовняні материї на дамскі і мужескі одяги, дальше килими, занавіси і портиєри, все у великім виборі. Окрім того уладив я робітню до вироблюваня наїкривал і матерацїв і приймаю матераци до переробленя.

Дякуючи вічливо за виявлене для мене дотепер довіре Вшов. Публики, поручаю ся на дальше ласкавій памяти.

З поважанем

ЙОСИФ СТРШІҐАФКА

Коломия, Рынок.

323 5—6

Знаменитий МІД

десеровий лїчничий, з власної пасїки, припоручуваний лїкарями, за 6 кор. 5 клґр. вже з пересилкою; **медова вода,** природне а найлїпше средство на витяг шкіри [робить ніжною і відмолоджує]. Безплатно брошурка д-ра Цесельского о меді. Варто прочитати. Жадайте: **КОРЕНЕВИЧ,** емер. народний учитель *в Іва чанах.* 4—20

346

Ново отворений

Сальон Мод

Л. ПУХАЛЬСКОЇ

6. ученицї товариства рускихженщин „ТРУД“.

Львів, пл. Бернардинська ч. 2

повчає **ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАМСКИХ КАПЕЛЮХІВ,** а також переробляє уживані після найновїйшої моди по дуже низьких цїнах. 322 6—10

РУСКА ПИСЬМЕННІСТЬ том I.

Твори Івана Котляревского, Петра Артимовского-Гулаки і Евгенія Гребінки, видані під редакциєю проф. *Юлїяна Романчука.*

Ціна оправленого примірника 1 кор. в красшій оправі 1 кор. 50 сот. На почтову пересилку *треба додати 30 сот.*

Дістати можна в Канцелярії Товариства „Просьвіта“ Львів ринок ч. 10. Висилає ся *т'ільно* за попереднім надісланем гроший.

Уладженя і направа електричних дзвінків телефонів і громозводів

під ґаранциєю і по найдешевших цїнах виконує

Маврикий Босковіц

оптик і електротехнік

у Львові пл. Марийска ч. 6-7.

348 3—3

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживане ся в найбільшій части европейских держав з успіхом всякого рода шкірної висипки, особливо против порнїв і хрон. недуг шкіри та паранит, прищів, також против червоности носа, відморожень і печеня ніг. Берґера смоляне мило має в собі 40% деревної смоли і цїлковито відріжняє ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного

Берґера смолясто-сїркового мила.

Яко лагідне смоляне мило до усуненя всякої нечистоти лиця, против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило до митя, купелїв і до щоденного ужитку служить

Берґера ґлїцеринове-смоляне мило

котре містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно напереґумоване.

Ціна штуки кождої повищої сорти 70 сотиків разом з почтовем, як уживати.

Домагати ся треба в антиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Для осіб, що не зносять запаху смоли, виробляємо з безбарвної перечищеної смоли антрасолеве мило, котре подаємо в торговли під назвою Гелля антрасолеве (біле смоляне) мило. З Гелля антрасолевого мила виробляємо одно з 5%, а друге з 10% антрасолю, відтак антрасолево-боракове мило, антрасолево-сїркове мило, антрасолево-сїрково-молочне мило, антрасолево-ґлїцеринове-тоалетове мило. Антрасолеві мила визначають ся згідно з лїкарским призванем успішним дїланем против шкірної висипки і нечистоти лиця. — Ціна від штуки 80 сотиків. 182 7—30

Дістати можна в антиках і дотичних торговлях.

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien, I., Sterng. 8.

МИЛО ШІХТА.

„Олень“ **Марка:** **„Ключ“**

Найлїпше найвидатнїйше і найдешевше мило. Вільне від всяких шкідних домішок.

Дістати можна всюди.

При закупні треба головно дивити ся, щоби кождий кусень мила мав на собі імя „Schicht“ і був назначений одним з повисших знаків охоронних. 360 1—40

ЛИПИК

в Славонії, перворядне купілеве заведенє

Одиноке горяче йодисто-алькалїчне жерело (64° C.) на суши.

Станция Льовиталь (via Дьяковельо). Понадто полуднева зелїзнична станция Pankrac-Lipik.

Преміоване: в Будапешті, Відни, Льондоні, Римі і Бруксели. Величаво уладжені купелї термальні, водолїчниче заведенє, інгалатория Буліна, дієтетична кухня, санаторий для дїтий, лїчниця для офіцирів. Елеґантний сальон курашийний, кавярня і реставраця, великий парк, прогульковa зелїзниця, каплиця, знаменитї готелї, електричне освітленє.

При ревматизмі, гостци, ішіасі, недугах костий, катарі жолудка, кишок, міхура і т. д. ексудатї, а також при скрофулїчних та всяких недугах крови незрівнане.

Підчас купілевого сезону ординує 10 визначних лїкарів

Термальна вода просто з жерела, а дальше через L. EDESKUTY в Будапешті

Термальну сїль можна замовити безпосередно в купілевій дирекциї. 281 3—4

Всяких докладнїйших удїлює **Купілева дирекция.**

УЧИТЕЛЬ орган рускоґо товариства педаґоґічного двотижденник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преумерата річната 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

MAGGI'Я **примішка до росолу і страв** се єдине і випробоване средство, щоби надати слабим росолам, сосам, ярпам і т. п. відразу незвичайного, сильного смаку. Дуже видатне, тому не треба додавати за богато! Дістати можна у всіх торговлях кольоніяльних, делікатесів і дротериях у фляшинах почавши від 50 сот.
Оригінальні фляшини можна дешево дальше наповняти. 39 1—1

Zacherlin
hilft großartig als unerreichter „Insectentödter".
Правдивий лише в фляшочках.
Набути можна всюда де висять плякати.

Прошу все домагати ся
краєвого виробу
Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем"** або **„косою"** виробу першої галицкої парової фабрики мила і сьвічок
СИМЕОНА МУНКА
в ЖИВЦИ (заснованої в 1846 році.)
Прібики і цінники даром! 172

Найліпша **КОСА** на сьвіті
є із стирийскої сріблистої сталі з охоронною маркою „дві коси" і „п. к. орел". Зладжена з найліпшої специяльної стали, легка як перо і тонка, вістре елястичне, над всяке сподіване тривка, бо не треба її щодень клепати, і кілька потягнень бруском досить, щоби косити цілих 120 кроків.
Продає ся в отсих величинах і цінах:

Довжина в цалях	60,	65,	70,	75,	80,	85,	90,	95,	100—100
крейцарів	60,	65,	70,	75,	80,	85,	90	95,	1 зр.

Природні бруски по 15 і 25 кр. за штуку. Бабка, молоток і держак 80 кр.
Найновійші патентовані універсальні рижки з ключом 15 кр.
При замовлюваню 5 кіс додає ся 1 брусок, 10 кіс 1 косу даром.
Висилає з гарантією за попереднім надісланем гроший або за післятою лише склад стирийских кіс із сріблистої сталі
І. Г. Рабінович, Відень V/II.
Lindengasse 2/6I.
Штуки, що не до вподоби, радо відміняю. 357 2—3

ІВОНИЧ *жерельно-купілеве і кліматичне завведенє в Галичині*
(залізнича стация).
Щави солоно-йодо бромові і вапнисто-йодо-бромові. Купелї солоно-йодові, ігличові, боровинові, газові як в Найгаймі. Средства гідропатичні, масаж і лічнича гімнастика (ортопедичне завідженє доцента хірургії д-ра А. Габришевского у Львові перенесене на літо до Івонича).
Лічать ся: золяя, жіночі недуги, гостець, дна, кіла, недуги костий, шкіри і нервові, взагалі всякі недуги, що вимагають приспішеня віднови материї.
Заведенє положене в чатинніх лісї поверх 400 метрів н. п. м. в чудовій гірскій околиці.
Вигідне уладженє, вигідні помешкана, електричне осьвітленє, водопроводи, вода до питя жерельна, що бє із скали. На сезоновий сезон побудовано 2 нові доми в 60 комнатами. — Каплиця в місци, богослуженя щодень. — Муника. Почта і телеграф. Лікарі заведеня: доцент д-р Габришевский зі Львова і др Юлиян Станишевский з Кракова, а також 4 вільнопрактикуючі лікарі. — Сезон від 20 мая до кінця вересня. — В I. сезоні до 20 червня і III. від 20 серпня мешкани значно дешевші. — Увільненя від такси на основі сьвідоцтва убожества уділяє ся лише в I. і III. сезоні. — Замовленя на мешкане, воду, сіль, газ і муз приймає і всяких поясненъ уділяє
ДИРЕКЦИЯ
337 3—6 **жерельно-купілевого заведеня в Івоничи.**

Заснована 1782 Цїс. кор. привіл. **Заснована 1782**
РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ
Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.
Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів
І. А. Бачевский у Львові
ц. і к. надворний доставник
поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знаменитї вироби по умірковапних цінах.
Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалій у всїх смаках і якостях.
ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА
на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розсліду споживних средств розслїджених.
Цінники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

Огород саский. *Концерт військової музики коло зелїзничої рампи і Театр Рїжнородностий.* 365 3—8

ЛЮБІНЬ заведенє жерельно-купілеве **і гідропатичне.**
Найсильнійші сірчані води на суши. Лїченє електрачностию масажем, гімнастикою. В Любіни лічать ся із знаменитим успіхом навіть найдавнійші форми ревматизму суставів і жилів, артрітизм, ішіяс, нервові недуги, опухлина по зломаних і звихнених, запалене окістної суставів, недуги шкірні і жіночі, спізнені прояви кіли. Комнати умебльовані, евентуально з кухнею вже від 1 К денно. Купелї мінеральні по 1 К, 1 К 20 сот. і 1 К 40 сот., боровинові по 3 К. Зелїзнича станция, почта, телеграф і аптика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Великих поясненъ уділяє відворотною почтою **купелева управа.**
Лїкар заведеня: **Д-р КАЗИМИР ВЕРНИЦКИЙ**, спп.
317 *Сезон від 20 мая.* 7—10

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кількапатьох лїт отворив я **робітню мужеских одягів**
при улици Рускій ч. 3.
Будучи Русином, хотїв би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецкі руки віддавати, а памятайте, що попираючи своїх людий, попираєте народню справу.
Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє, пишусь
З поважанєм
340 3—52 **СТЕФАН ДЇДУХ.**

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!
Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнгутових цементових плиток і т. п.
БРАТЯ МУНД, Львів
ул. Сикстуска ч. 23, (стара почта)
Фабричний склад будівельних материялів.
Взірці і цінники даром і оплатно.
Першорядні поручення. 364 3—19

ПАСАЖ ГАВСМАНА
І. ЛЬВІВСКЕ
Photo-Plasticon
(46 разів преміоване.)
Від 22/5 до 28/5 до побаченя:
Виправа Фрідйофа Нансена
через краї вічних ледів до північного бігуна.
Вступ 10 кр.

ТУТКИ цигаретові 100 штук за 1 зр. поручає А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Сикавки і пожарні прилади
з краєвих і чеських фабрик
найдешевше
з 5-лїтною гарантією на рашальні силаги
Львівске БЮРО ТОРГОВЕЛЬНЕ
Львів, ул. Косцюшки ч. 4
поручає
найліпші вужі до сикавок, коновки, гаки, шеломи і стражацкі мундури. 152

Ілюстровані цінники висилає відворотно.

Стация зелїзницї Мушина-Криниця з Кракова 6 год. їзди, зі Львова 11 год., з Будапешту 12 год.
КРИНИЦЯ
ц. к. жерельне заведенє в Галичині.
Почта (3 рази денно) телеґраф, аптика в місци.
В Карпатах 600 м. н. п. моря. Від стациї зелїзничої Мушина-Криниця одна година їзди битою дорогою. На стациї вигідні підводи. Средства лїчничі. Жерело головне і „Солотвинка", жерело дуже сильної щави вапнево магнезіово-содово-зелїзистої. Купелї мінеральні дуже насичені вільною вуглевою кислотою, методою Шварца і Вахтлєра огрівані. Дуже успішні купелї боровинові, купелї ґазові з чистої кислоти вугляної. Скарбове заведенє водолїчниче під управою спеціяліста *д-ра Г. Еберса*, заведенє дієтетичне, ґімнастика лїчнича. Купелї річні, сонїчні, електричні, масаж, лїченє теренове. Клїмат зміцняючий, підальпейский. Води мінеральні краєві і всякі заграничні. Кефір, жентиця, стерилїзоване молоко, аптика. Лїкар заведеня др Л. Конф з Кракова постійно через цїлий сезон ординує. Кромі того 13 лїкарів вільно практикуючих. Помешканя: більше як 1700 комнат з цїлим комфортом уладжених в цїні від 1 К. 20 с. денно і вище. — Заведенє з готельом. Читальня і виповзичальня книжок. Гостинниці. Пенсіонати приватні. Готелї. Цукорня. Костел. Каплиця. Церков. Постійна музика (директор А Вроньскій). Постійний театр, концерти, відчити, балї, прогульки товарискі, місце до гри в лавн-тенніса. Водопроводи поведені з гірских жерел. Просторий парк шпильковий, взірцево уладжений, около 100 моргів. Фреквенция 1903 роцї над 6600 осіб. Сезон від 15 мая до 30 жовтня. В маю червни і вересни цїни купелий, помешкань в домах скарбових і страв в гостинници дому лїчничого о 25% низші. В місяцях липни і серпни не уділяє ся убогим пїяких знижень. Склади криницкої води у всїх більших містах в краю і за границею. Подрібних информациї уділяє, брошури і цінники розсилає на жаданє
319 2—5 **Ц. к. лїчнича управа в Криници.**

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянської. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 103. Львів, Понеділок 10 (23) Мая 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароли Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або на ѣї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Польска мафія.

„Утихомирюване" Гуцулів.

робить все дальші поступи. Ведучий слїдство з рамени коломийского окружного суду, радник Вісневский, заряджує арештованя за арештованями.

Як там се слїдство відбуває ся, як притім поступають денкі люди і т. п. — хоч маємо про се дуже цїкаві донесеня — не станемо нинї писати, бо і так не побачили би сї донесеня сьвітла дневного. Впрочім зможемо їх, навіть з лїпшим успіхом, з'ужиткувати в инший спосіб, тож і просимо наших людий надсилати нам і дальші скорі, точні а всесторонні інформациї та описи над'ужить з докладним апаратом дат, імен і т. д.

Поки-що дїлимо ся з нашими читачами слїдуючою телеґрамою з Косівщини:

Устеріки. — Арештовано селян Михайла Малча з Перехрестного і Палїя Пилатюка з Устерік. Відставлено їх під ескортою до Коломиї; другого з них **закеване**".

„Акция в Городенщині.

Городеньске староство розіслало по всїх „Січах" там. повіту обіжник сего змісту: (по польски!):

„L. 2644/5. Horodenka, dnia 17 lutego 1904. Do Szanownego Wydziału Stowarzyszenia gimnastycznego i straży ogniowej „Sicz" na ręce Koszowego Pana . . . . w . . .

Ponieważ w ostatnich czasach wydarzyło się, że jedno ze stowarzyszeń „Sicz" w powiecie odbyło korporatywnie publiczny pochód z odznakami z jednej miejscowości do drugiej, zwracam uwagę Szanownego Wydziału, że po myśli §. 3. ustawy z dnia 15. listopada 1867 Dz. pp. Nr. 135, dla urządzenia publicznego pochodu potrzeba w każdym wypadku z osobna poprzedniego przyzwolenia ck. Starostwa, tak samo jak dla odbycia zgromadzenia pod gołem niebem a przekroczenie tego przepisu podlega karze sądowej po myśli §. 19. powołanej ustawy, — przeto zakazuję wszelkich samowolnych korporatywnych pochodów publicznych, czy to pieszo czy na koniach, czy też wozami, (що се е?!) tak w obrębie miejscowości jakoteż z jednej miejscowości do drugiej. Ponieważ szanowne stowarzyszenie według statutu zatwierdzonego przez ck. Namiestnictwo nie jest uprawnione do noszenia odznak stowarzyszenia i nie uzyskało dotąd takiego przyzwolenia ze strony ck. Starostwa przeto zakazuję równocześnie używania chorągwi i wszelkich odznak stowarzyszenia a wszczególności szarf z napisem „Sicz" przy publicznych wystąpieniach korporatywnie, aż do uzyskania odnośnego pozwolenia. — Przeciw niniejszemu rozporządzenia służy prawo rekursu do ck. Namiestnictwa, który wnieść należy przez ck. Starostwo w przeciągu 14 dni, licząc od dnia następującego po dniu doręczenia.

C. k. Starosta w z. *Lewicki.*

Вже по виданю сего обіжника зайшов знов — як нам пишуть такий факт:

„Недавно вибрали ся „Січовики" городеньскі уже не корпоративно але ґрупами по 2 по 3, як звичайно люди ідуть на ярмарок або на прогульку, до сусїдного села Черватина на відкрите нової „Січи". З поручення ц. к. староства городеньского заступила їм ц. к. жандармерия дорогу, казала позділяти ленти і в додатку оскаржила кошового Юрка Боклащука о недозволений корпоративний похід! Крім того почала жандармерия забиратись навіть до деревяних топірців; казала всї топірці позбирати, одному віддати і до Городенки з дороги віднести. Щоби упозорувати свій поступок, внесла жандармерия проти кошового Юрка Боклащука донесене карне до суду за мнимий недозволений корпоративний похід товариства „Січи" як неменше за мнимо недозволене ношеня лент і топірців. Та вироком з дня 19 цьвітня 1904 до ч. U. 404/4 увільнив ц. к. суд окружний в Коломиї Юрка Боклащука від всякої вини і кари, констатуючи тим самим, що жандармерия і староство не мали правної основи до своїх заряджень і донесень. Характеристичне при тім додав наш дописуватель — що польским „Соколам" вільно відбувати найґучнїйші походи, навіть з музикою, з прапорами і в мундурах, причім навіть урядники староства причиняють ся до звеличання тих походів, декоруючи навіть з сеї нагоди будинки староств, як се було недавно в Залїщиках підчас посьвячени будинку польского „Сокола".

На увагу „Січам" і „Соколам".

Як з наведених в нашій часописи обіжників кількох уже староств виходить, то ними забороняє ся нашим ґімнастично-пожарничим товариствам: 1) зібрань під голим небом, 2) корпоративних походів, 3) ношеня відзнак, як прапорів і лент та 4) уживани топірців (деревляних!). Отже до сего мусимо дати такі пояснення:

Що-до зборів під голим небом і публичних походів то справдї на кожді такі збори чи похід треба мати в кождім поодинокім случаю особне призволене староства. Однак відбуваючі ся під голим небом (на толоцї чи де) вправи ґімнастично-пожарні та машированє в рядах при тих вправах, чи з місця збору на місце вправ, або до церкви і при церковних процесиях, не можна вважати анї зборами під голим небом анї публичним походом в розуминю дотичного закону, як не вважають ся ними анї вправи і марші міских огневих сторожий, анї хід сих сторожий, шкільних дїтий, цехів, корпораций, братств і т. п. до церкви і т. д. Мимоходом замітимо тут, що польскі „Соколи" нераз устроюють собі публичні походи без нїякого дозволу, однак нїхто і не думає їм сего перепиняти. Рівнож не можна вважати походом того, коли люди, не в систематично звязаних рядах, і не під командою старшин, але в довільнім порядку, хочби і значними ґрупами, йдуть дорогою на друге село на яке небудь торжество, забаву чи таке инше, хочби навіть усї ті люди були членами одного товариства, бо до характеристики публичного походу вимагає ся: 1) систематичного проводу, 2) звязаної в ряди колюмни походової та 3) евентуально ще й відзнак. Де сих вимог нема, там нема і походу. (Сего погляду був видко і суд коломийский, видаючи наведений в горі вирок).

Що-ж до уживаня відзнак, а іменно прапорів і лент то може воно бути застережене в статутї. Коли відзнака е така, що дасть ся основно в статутї описати (примірком: „синьожовта лента з написом... поперек грудий" то-що), то вистарчає опис сї поміщений в статутї, і товариство зглядно члени мають неоспориме право сї уживати (так уживають відзнак всї академічні товариства і т. п.). Коли-ж відзнака в статутї не е описана, а лише загально згадано там, що „члени будуть носити відзнаки" (без опису їх вигляду), або коли відзнака (прим. мундур, прапор) е така, що не дасть ся словами точно описати, тоді треба звернути ся до політичної власти (староства) з поданем о дозвіл ношеня дотичної відзнаки. Подане се належить внести в двох примірниках і залучити два примірники кольорованої подобизни даної відзнаки. Політична власть засягає опінії войскової власти, о скільки відзнака не подобає на яку войскову відзнаку, і удїляє призволу або ні. В тім другім случаю подає староство мотиви відмови, котрі можуть лежати в подібности відзнаки до урядових чи войскових мундурів і т. п., і тоді остає дві дороги: або рекурсувати до намістництва, або змодифікувати відзнаку по вказівкам мотивів відмови і на ново внести подане до староства.

Вкінци що-до деревляних топірців, то вони е приватною власностию осіб, котрі їх вживають, і нїхто не може боронювати носити їх. Деревляний топорець не е збруєю, а лише предметом вигоди і окраси, а до того в многих сторонах належить (навіть металевий топорець!) до місцевої ноші. Коли-ж жандарми відбирають їх людям, то поповнюють безправе і нарушують право приватної власности, котрого кождий посїдач відібраного топірця може доходити і судово.

Сї інформациї вважали ми відповідним подати тим більше, що — як знаємо — обіжники тої самої тенденциї, як наведені нами досї обіжники староств: косівского, бережанського і городеньского, видано в цїлій східній Галичинї — очивидно на заряджене з гори. Акция йде отже з центра а затим в систематичною. Тож систематично треба від неї боронити ся.

Інтерпеляция руских послів.

На засїданю палати послів дня 10 мая президент міністрів відповів на слїдуючі інтерпеляциї руских послів:

1) На інтерпеляцию п. Короля в справі розписаня виборів до ради громадской в Жовкві, при чім переступлено 6-тиждневий реченець, в якім нові вибори повинні були бути розписані. Міністер признав, що законний реченець переступлено, але се сталось в тій цїли, аби правительственний комісар мав час перевести санацию в громадї. В будучности буде в таких случаях безусловно перестерігати ся виконаня приписів закона.

2) На інтерпеляцию п. Романчука в справі польского візваня гусятиньского староства до руского сьвященника Струминьского і наказу староства приставленя візваного. Міністер заявляє, що староство через похибку видало польске візване а коли візваний не явив ся, зарядило примусове приставленє. Староству звернено увагу на суперечне з приписами поступованє і заряджено, аби на будуче видавано візваня в мові візваних.

3) На інтерпеляцию д-ра Коса в справі браку руских друків в судах східної Галичини міністер відповів, що президия вищого суду краєвого розіслав всїм судам сї друки у всїх мовах краєвих при вінци кождого року на цїлий слїдуючий рік. Коли-ж в якім судї друки скорше вийдуть, сей суд має зголосити ся до Львова по нову висилку. Коли би в якім судї східної Галичини хвилево не було якого руского друку, то хиба вони вже вичерпали ся, а судия опізнивсь з замовленем нових друків.

Війна.

Послїдні донесеня з боєвища, особливо про події на морі були так баламутні, що абсолютно не може було виробити собі нїякого погляду, що там властиво стало ся. Особливо тяжко було зорієнтувати ся в вістях о катастрофі, яка постигла японьску фльоту. З одних депеш виходило, що Японцї стратили в послїдних днях два воєнні кораблї, з других що аж чотири. Найяснїйше представляє здаєсь катастрофу рапорт російского контрамірала Вітгофта до Алексеева. Адмірал доносить: Дня 15 с. м. рано появили ся три японьскі панцирники і кружляки. Підійшовши до висоти Порт-Артура, звернули ся на схід і уставили ся в боєву лїнію. Тогди під переводом одного з них, типу Фуї, помічено експльозию. Панцирник пристанув похилив ся на правий бік і зачав випускати пару. Сейчас підплили до него два кружляки і поспускали судна. Тогди панцирник відзискав поволи рівновагу. В тій хвили припливи другий панцирник типу Шікішіми. Нагло експльодувала під ним одна міна, а за хвилю друга. За минуту корабель був під

А. П. ЧЕХОВ. 1)

Кімната Н-р 6.

При шпитали стоїть невелике крило, окружене цїлим лїсом бодяків, кропиви і дикої лободи. Дах на нїм соломяний, комин напів розвалений, сходи до дверий зігнилі і поросле травою, а з штукатури лишив ся ледво слїд. Передом звернене воно до шпиталю, затилком глядить у поле, від котрого відмежовує його сїрий шпитальний паркан, набитий гвіздем, зверненим вістрями до гори. Паркан і саме крило мають той типовий тяжкий, лячний вигляд, яким у нас визначають ся тілько больниці і тюремні будівлї.

Коли ви не боїтесь попечи ся кропивою, то ходїть вузкою стежкою, що веде до крила, а загляньмо, що дїє ся в серединї. Коли отворимо перші двері, війдемо до сїний. Тут під стїнами коло грубки накидані цїлі гори шпитального рупетя. Матераци, старі підрані халати, штани, сорочки з синими крайками, ні до чого нездала виношена обув, — все се драньтє накидане на купи, перемяте, зчепило ся, гниє і видає одурячий сопух.

На рупетю завсїгди з люлькою в зубах пежить сторож Микита, старий вислужений салдат з виполовілими нашивками. Лице у нього суворе, запите; навислі брови надають лицю вираз степового вівчарского пса; вус у нього червоний. Він не високий ростом на вид сухорлявий а жиластий, усьмішка у нього поважна і кулаки здоровенні. Він належить до числа тих простодушних, рішучих, послушних і тупих людий, що більше всего на сьвітї любять порядок і длятого переконані, що їм треба бити. Він бе по лици, по грудях, по спинї, по чім попало, і переконаний, що без сего не було би тут порядку.

Дальше входите до великої, просторої кімнати, що занимає цїле крило коли не числите сїний. Стїни тут вимазані грязно-голубою фарбою, стеля закопчена наче у курній хатї, очивидно, що тут зимою димлять печи і бувае загар. Вікна із середини з'оружені зелїзними решітками; повіст брудний, аж чорний. Смердить кишеною капустою, нафтовим чадом, блощицями і амоняком; а сей смрід робить на вас у першій хвили таке вражінє, наче ви входите до звіринця.

В кімнаті стоять ліжка, пришрубовані до підлоги. На них сидять і лежать люди в синих шпитальних халатах і по старосьвітскому в колпаках. Се — божевільні.

Всего їх тут пятеро люда. Тілько один з них паньского походженя, другі всї міщани. Перший від дверий, високий, худий міщанин з рудими, пискучими вусами і заплаканими очима, сидить з підпертою головою і дивить ся в одну точку. День і ніч він сумує, хитаючи головою, зітхає і гірко усьміхає ся; в розмовах він рідко бере участь, а на запити звичайно не відповідає. Їсть і пє він махинально, коли дають. Судячи по тяжкім, глухім кашлю, по худотї і румяньци на лици, у нього зачинають ся сухоти.

По нїм йде маленький, живий, дуже рухливий дїдусь з острою борідкою і з чорним кучерявим мов у неґра волосєм. Днем ходить він по кімнатї від вікна до вікна або сидить на своїй постели, підібравши по турецки ноги, і безупинно, мов снїгур, посвистує, тихо сьпівае і реготе ся. Дитинячу веселість і живий характер виявляє він і в ночи, коли встає помолити ся Богу, значить, бити себ е кулаками в груди і шпортати пальцем у двері. Се жид Мойсей, дурачок, що двацять літ назад зійшов з розуму, коли у него згорів куршнїрский варстат.

З усїх мешканців комнати Н-р 6 тілько йому позволено виходити з крила, а навіть з шпитального дому на вулицю. Сим правом користує ся він від давна, імовірно, як давний шпитальний жилець і як тихий нешкідливий дурачок, мийский блазен, котрого давно вже привикли видїти на вулицях окруженого дїтворою і собаками. В халатику, в сьмішнім колпаку і в патинках, часом босо а навіть без сподень, він ходить по вулицях, задержуючи ся коло воріт і крамниць, та просить о копійку. В однім місци дають йому квасу, в другім хліба, в третім копійку, так що вертає ся він звичайно ситий і богатий. Все, що приносить з собою, відбирає від нього Микита на свою користь. Салдат чинить се грубо, сердито, вивертаючи кишені і призиваючи Бога на сьвідка, що нїколи більше не пустить Жида на вулицю і що непорядки для него гірше всего на сьвітї.

Мойсей любить услужити. Він подає товаришам воду, накриває їх, коли вони сплять, обіцює кождому, що принесе з вулиці по копійцї і ушие нову шапку; він кормить ложкою свого сусїда з лївої сторони, паралїтика. Так поступає він не з милосердя і не з яких-небудь спонук гуманного характеру, а наслїдуючи і незвісно підлягаючи свому сусїдови з правої сторони, Громову.

Іван Дмитрич Громов, мужчина літ тридцять три, паньского роду, бувший судовий пристав і ґубернаторский секретар, терпить на манію переслїдуваня. Він або лежить на ліжку, звивши ся в клубок; або ходить з кута в кут наче для руху, а сидить дуже рідко. Він завсїгди роздражнений і напятий якимсь сумним неозначеним вичікуваним. Досить найменшого шелесту в сїнях або крику на дворі, а зараз підведе голову і стане наслухувати, чи не за ним се йдуть, чи не його се шукають. І лице його виражає при тім безмежне занепокоєнє і відразу.

Мені подобає ся його широке, костисте лице, завсїгди бліде і нещасне, відбиваюче в собі, як в зеркалї, засмучену борбою і без устанним страхом душу. Ґримаси його дитячні і хоробливі, але тонкі черти, витиснені на його лици глубоким, щирим терпінєм, розумні і інтелїґентні, а в очах теплий, здоровий блеск. Він подобає ся менї; він чемний, услужний і незвичайно нїжний в поведеню з усїма кромі Микити. Коли хто-небудь опустить ґудзик, або ложку, він хутко зриває ся з ліжка і підносить. Кождим ранком він поздоровляє своїх товаришів на добрий день, а лягаючи спати, бажає їм доброї ночи.

Кромі постійно напруженої постави і ґримас його божевільність виявляє ся ще так: часами під вечер замотує ся він у свій халатик і, дрожачи на цїлім тїлї, дзвонить зубами, зачинає скоро ходити з кута в кут і поміж ліжка. Виглядає воно так, начеб у нього прокинула ся сильна пропасниця. По тім, як він нагло зупиняє ся і споглядає на товаришів, видно, що йому хоче ся сказати щось дуже важного; але очивидно поміркувавши, що его не будуть слухати або й не зрозуміють, він нертепеливо потрясає головою і зачинає дальше ходити. Але скоро охота говорити возьме верх над всякою розвагою, він дає собі волю і говорить горячо і пристрасно. Его бесїда без звязи, мов мячіше з горячки, поривачна, і не завсїгди зрозуміла; але за се чути в нїй і в словах і в голосї щось незвичайно гарного. Коли він говорить, то пізнаєте в нїм божевільного чоловіка. Тяжко передати на папери його безголовну бесїду; він говорить про людску підлоту, про насиле, що побиває правду, про гарне житя, яке з часом запанує на земли, про віко решітки, що нагадують йому що хвиля тупости і лютість насильників. Чути нескладне, недоладне путнурі із старих але ще недосьпіваних пісень.

(Дальше буде.)

водою. Третий панцирник відійшов на повне море, а кружляки лишали ся на місци катастрофи. Наилось 16 торпедовців, аби непокоїли Японців, а коли буде нагода, аби затакували поодинокі кораблї. На поміч торпедовцям вислано Новіка (кружляк). В тій хвили надплило 5 японьских кораблів і розпочали з усїх великих гармат пальбу на торпедовці; вони вернули без страт до порту. Ушкоджений панцирник щез на овиді разом з кружляками. Знищений корабель був здаєсь кружляком, котрий мав викладувати військо в Керскім заливі. Три торпедовці, котрі підпирали викладоване, ушкоджено з фортів легко артилериєю.

Сей рапорт дав був зразу причину до поголосок, про затоплене панцирника Шікішіми і кружляка Йосіно чи Фуї. Тимчасом Вітгофт доносить, що кораблї були лише „тінь“ Шікішіми і Фуї. З того виходить, що на дно пішов панцирник Гатсузе, як се доніс був Того, а відплив ушкоджений панцирник Яшіма. В російских рапортах нема згадки о тім, що японьский панцирник Касуґа ударив о кружляка Йосіно і затопив его. Може бути, що в наслїдок мраки, котра тогди після рапорту Того мала панувати, Росияни не бачили сеї катастрофи. З російских і японьских рапортів виходить, що Японцї стратили одного панцирника і одного кружляка, а один панцирник ушкоджений. Немислима також річ, аби панцирник Касуґа, котрий затопив кружляка, вийшов цїлком без ніякої шкоди.

З рапортів о сій катастрофі виходить також, що в'їзд до Порт-Артура вже вільний, хочби для торпедовців і кружляків величини Новіка.

Мимо сих страт японьска фльота в дальше паном моря, а небезпеченьство грозилоб їй лише в такім случаю, коли би надплила балтийска фльота заки Японцї возьмуть Порт-Артура.

О операциях на суши не знаємо нїчого певного. Знаємо лише, що наступив якийсь заворот або в планах Японців, або дотеперішних рухів японьскої армії не розумїли фахові критики військові а може й російский штаб. Коли Курокі обсадив Фенванчен, здавало ся, що японьска армія машерує прямо на Фенванчен. Тимчасом колюмни, вислані в простій лїнії на північний захід, по кількох днях вернули на давнїйші позиції. Се доказує, що Японцї або відступили від якогось первісного пляну, або що сї рухи були тїлько стратегічним маневром, котрий мав відвернути увагу Росиян від инших рухів. Пізнїйше рапортовано марш одної части армії, котра усадовилась в Фенванчені на північний схід, а відтак на захід, як би Японцї намірали окружити лїве крило Куропаткіна і відтяти Мукден від Харбіна. Дві другі колюмни машерували на захід, на Гайчен і Кайчу. Туди також примували віддїли другої армії, викладованої в Такушані і Ляотуні. Тепер доносять, що тепер цофають ся на давні позиції, а колюмна вислана нїби на окруженє Куропаткіна від півночи, вернула до самого Фенванчену. Сї маневри поясняють собі в рїжний спосіб. Одні думають, що Японцї хочуть насамперед утворити собі в полудневій Манджурії операційну підставу в цїлім рядї укріплень і маневрували лише в тій цїли, або Росияни держати з далека так довго, як довго намірені фортифікації не будуть готові. Инші критики здогадують ся, що Куропаткін відгадав пляни Японців і так від півночи як і з полудня висунув против них сильнїйші колюмни, так що Японцї мусїли цофнути ся, аби ждати на дальші транспорти своїх військ.

(Телеґрами).

Петербург. Дня 14 с. м. унеможливлено Японцям викладованє в Керскім заливі (в сусїдстві залиску Дального). На другий день появилась більша японьска сила, здавсь дві дивізії з 4 батериями в Саншіпїну. Вислано в тім напрямі віддїл війска. Японцї мали здавсь великі страти і застановили марш. Росиянам убито одного офіцира, а 10 офіцирів разом з ґенералом Надїйним легко ранено. Між рядовими убито і ранено 150 вояків.

Токіо. Сїм миль на північ від Такушану Японцї окружили і знищали шваброн російской кінноти. Більшу часть убито або ранено, а команданта полонено.

Сеуль. Триста Росиян обсадило Каикон положений 40 миль на північ від Ґензану. За сим російским віддїлом машерує віддїл з 3000 вояків. Телеґраф на північ від Ґензану знищений.

Берлїн. Кружляк владивостоцкої фльоти Богатир вїхав на скалу і розбив ся. Говорять що коли корабель сїв на скалї, Росияни самі розсадили его.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Мадярска гаката.

Прешбург. Тут засуджено соймового посла, Словака Франца Весоловского за підбурюванє против мадярскої нациї на рік вязниці 1000 К гривни і 1500 К. коштів процесу. В першій інстанциї Весоловский був увільнений.

Вибір президента.

Вашінґтон. Уважають за певну річ, що при виборі на президента Унії Рузвельт дістане 742 голосів республиканьской конвенциї, т. є. як раз тїлько кілько треба, аби бути вибраним.

Кріза в Ватиканї.

Рим. З причини конфлїкту з Францією, секретар Мері де Валь зложив свій уряд. Кардинал Рамполя запитаний, чи приняв би сей уряд, відповів, що з Австриєю дав би собі раду, але боїть ся ірляндских католиків котрі суть его противниками і закидають ему, що він фальшиво інформував пану Льва XIII. о положеню католиків в Ірляндиї. Французский амбасадор при Ватиканї мав одержати наказ, аби виїхав з Риму.

Шпіґуньство у Франциї.

Париж. Як доносять дневники, слїдство заряджене ґенеральным штабом, виказало: 1) що пляни Тульону видано в цїлости рїжним державам; 2) що сї документи скопійовано з планів будівельного підприємця; 3) що пляни Бресту і Шербурґа суть лише в части в посїданю шпіґунів; 4) що більша їх часть походить з р. 1894. Результат слїдства передано міністерству війни.

НОВИНКИ.

— **Загальні збори т-а „Просьвіта“**, що відбувають ся нині в сали „Gwiazd'a“, згромадили поверх 500 учасників, в першім рядї селян і міщан, як також чимало інтелїґенциї. Між ними є до сотки жінок, так з інтелїґенциї як і селянок. Зборам проводить посол Романчук. Справозданє з діяльности, в заступстві д-ра Костя Левицкого, котрий яко делеґат Наук. т-а ім. Шевченка пробував на з'їздї правничім в Празї, виголосив д-р Володимир Загайкевич, справозданє касове проф. Петро Огоновский. Іменем контрольної комісиї внїс проф. Шухевич на удїленє видїлови абсолюториї. Над сими справозданями розвинула ся простора дискусия. Загалом збори репрезентують ся дуже добре значно красше нїж з попередних років, і роблять дуже гарне вражінє. По учасниках слїдно живе заінтересованє та одушевленє для Товариства. Коли се даємо до складу збори тревають дальше, а простор справозданє з них подамо завтра.

— **Перест рога для руских виборців рогатиньского повіта.** Польский виборчий комітет висунув в послїдній хвили, але після давного пляну (бо повітовці вже давнїйше о тім пробомкували) против д-ра Могильницкого кандидатуру п. Кшичуновича, властителя дворских обшарів в Болшівци і в кількох инших місцевостях рогатиньского повіта. Тими днями об'їздже повновласник Кшичуновича п. Перекладовский по селах, де находять ся під его управою обшари і наказує офіцияльстам аґітувати, а притім сам складає візити впливовим селянам, учителям, а навіть сьвященикам та поручав горячо свого пана, представляючи Кшичуновича яко доброго Русина (?), котрий би лїпше заступав руский нарід як д-р Могильницкий. Попри видуманій ad hoc рускости польского кандидата другим арґументом, яким попирають дворскі посїпаки свого пана, має бути се, що Кшичунович причинив ся до будови церкви в своїм селї Болшівци... Не сумнїваємо ся, що люди з дотичних сел не дадуть ся збаламутити дворским аґітаторам і оцїнюючи як слїд ту дрібку паньской ласки, не допустять ся за-для неї народної зради. Руским кандидатом є адвокат д-р Могильницкий і лише він мусить вийти послом з рогатиньского повіта. Сего вимагає безусловно теперішна політична ситуация, сего вимагає наша народна честь! Впрочім місцева руска інтелїґенция зрозумїє свій обовязок і остереже несьвідомих та хитких людий перед хитрою аґітациєю дворанів. — *Русин.*

— **Питанє до о. Ефиновича, кандидата на посла з брідского повіта.** В присїлку Пантелиха, належачім до рускої парохії в Дарахові, жив чоловік Ефинович, по іменї — о скілько памятаю — Теодор, брат Вашої Всечестности. Тойже був Русином, заховував свій обряд руский і сина свого охрестив на руске. Перед кільканайцять роками перейшов він на польске разом з сином, котрий свої дїти хрестить на польске і до церкви і народу рускаго не признає ся. Чи знаєте Ви о тім, о. кандидате а маємо познаки, що знаєте — і що Ви, о. кандидате на посла і оборонця рускаго народу і рускої церкви учинили, щоби брата вернути з дороги противної рускости т. є. що Ви у власній родинї зробили, маючи вплив безпереченний на неї, щоби й члени так тепер як і на будуче не були завзятими ворогами Руси? — *Аа.*

— **Під розвагу видїлови рускаго товариства п. дагоґічн го.** Як важна річ для нас розширенє бурс для молодїжи ґімназиальної і удержанє сих шкільних інституцій, котрі основало наше Товариство педагоґічне, о тім знає кождий. З якими материяльними трудностями мусять бороти ся се Товариство, щоби удержати бурси для так великої скількости молодїжи і кількох інституцій шкільних, о тім повинен великий знати! Тому нїхто не сьміє забувати про се товариство. Хотяй би й найдрібнїйшими лептами все повинні ми іти ему в поміч. Оно-ж ставить підвалини для лїпшої нашої будуччини. Щоби отже придбати сему Товариству материяльних средств, подаю такий провект. Коли шкільна молодїж спотребовує тїлько зошитів, пер, ручок, олівців и т. и. що року, купуючи їх по рїжних склепах і даючи зиск по більшій части не нашим людям, добре було би як би Товариство педагоґічне взяло само гуртовну розпродажу сих материялів. Всї наші купцї, всї учителї, вся інтелїґенция, певно не відказали би ся в виключнім розповсюдненю сих приборів, котрі для відрїжненя від инших повинні мати відповідні написи. Наша молодїж кромі сего причинила би ся найбільше до їх розповсюдненя. Зиск, який ішов би по оплаченю всїх видатків, обертало би товариство на удержанє бурси і тих шкіл, котрі воно удержує у Львові. Правда, що відразу взяти ся до розпродажи шкільних приборів до писаня на таку скалю, на яку годило-б ся, є трудно, але треба зробити тїлько добрий початок, а за ним певно розвине ся дїло як найкраще при нашій загальній підмозї. Сю річ повинно учительство також порушити на вічу для своєї орґанізациї. Сеся справа звязана з нашим народним подвигненем, для якого учительство попри своє станове скрїпленє є прихильно настроєне. — *Ів. Е-к.*

— **Бучацким Русинам.** Так занедбаного повіту, як бучацкий, хиба на цїлій Руси нема. Найлїпший доказ сего дали послїдні вибори до ради повітової. Найменшої орґанізациї нї порозуминя на даний случай нема як між інтелїґенциєю, так розумієсь і між селянами, з котрих декотрі самі рвуть ся вже до якоїсь орґанізациї і розшитують, хто дав би їм провід. Та щож, довідують ся лиш, що ті, котрі могли би дати якийсь провід, відносять ся до народної справи апатично. Сором вам інтелїґенти! Таким поведенем лиш деморалїзуєте ті одиниці, що хотїли-б лїпшої долї своєму народови, а ворог не спить і кождої днини загарбує те, що ще здаєсь нашим. Внуки проклинуть вас, бо підуть в наймити до тих, що наших славних козаків, борців за Вкраїну, зовуть „szajką zbójów i rzezimieszków“. Послїдна пора отрястись з нерадїня, беріть примір з Поляків, посьвятїть щонебудь народній справі. Як нашим Русинам лежить справа народної роботи на серцю, сьвідчить ще хочби отсей примір. Перед 3 місяцями завязало ся у нас тов. кредитове „Праця“. Здавалось, і Бучач не остав ся по заду, а кладе підвалини до нашого економічного розвою. Так щож з тим товариством? Нї основателям, нї дирекциї через думку не переходить, щоб отворити его і увести в житє. Спить, коли нам добре, а народ нехай загибає. — *Свідомий.*

— **„Tam się pani nauczy po polsku!“** Подаємо отсе без коментарів і в автентичнім текстї виписку з дописи, що появила ся в ч. 12 „Szkolnictwa“ (виходячого в Новім Санчи) з д. 25 цьвітня с. р. під заг. „Z eldorada ks. Dutkiewicza“ (польского кєьондза, горлицкого інспектора шкільного). Читаємо там між иншим ось що: „Nauczyzielka p. Ludwinówna przeniesioną została (zapewne na koszta funduszu krajowego! Przyp. Red.) o 35 km. na posadę w Czarnem, gzie jest szkoła z językiem wykładowym r u s k i m. Gdy p. Ludwinówna jako nie umiejąca a n i s ł o w a p o r u s k u (!?) przyjechała do starosty i inspektora z przedstawieniem i prośbą o i n n ą p o s a d ę (zovсїм справедливо!), usłyszała od nich odpowiedź: „T o s i ę p a n i t a m n a u c z y p o r u s k u!“ Na interpelacyę wniesioną w tej sprawie przez członka Rady Szkol okręgowej wytłumaczył się inspektor, ufny w poparcie starosty: „T a k m i s i ę p o d o b a ł o i t a k z r o b i ł e m“.

— **Філія львівского Сокола“** завязала ся в Камінцї струмиловій. Дня 15 с. м. зібрали ся міщани в омавних зеленю комнатах „Бесїди“ для заснованя товариства. Серед гуку вистрілів отворив о. Т. Цегельский збори довгою промовою, в котрій виказав, як справи і гри підносять силу і здоровє чоловіка, а також его моральну вартість. Представитель львівского „Сокола“ зазначив опісля, що „Сокіл“ виховує членів на сьвідомих горожан і вщіплює в них самопізнанє, відвагу, карність і лучність. Прочитано статути, з котрих декотрі точки делеґат пояснив основнїйше. Виписалось над 50 членів. На голову вибрано адвоката д-ра Підляшцкого. Члени ухвалили для міщан виписове по коронї а викладку місячну по 40 сотиків. Маючи вже свою салю до вправ і відповідні сили учительскі, будуть могли в дїяльности поважно змірити ся з істнуючим там польским „Соколом“. Делеґат предложив цїпники приладів до вправ і забав. Двогодинні збори закінчились піснями: „Соколи!“ і „Ще не вмерла!“

— **Соколи при працї.** В неділю дня 15 с. м. львівский „Сокіл“ вислав двох відпоручників на загальні збори пожарної філії в Книгинічах, рогатиньского повіта, одного на заг. збори ґімнастичної філії в Камінцї струм., чотирох делеґатів до пожарних філій в Підбірцях і Миклашеві, а двох до малехівского „Сокола“. Другого дня, в понеділок, їздив делеґат львівского „Сокола“ на люстрацию пожарної філії в Романові. Послїдної неділї дня 22 с. м. були в Пустомитах, львівского повіта, два відпоручники львівского „Сокола“ д-ри Ґерінович і Ґорук, для переведеня вправ з пожарними „Соколами“ з Пустомит і сусїдного села Лїсневич. „Сокіл“ з Лїсневич, хоч ще не зорґанізований, бо не мав загальних зборів, прибув до Пустомит на вправи в числї поверх 40 людий та привіз власну сикавку. Пустомитский „Сокіл“ виступив також численно з власною сикавкою. Обі сикавки уставлено на майданї між школою а церквою, а побіч відбували ся вправи. Один з делеґатів вчив муштри оба „Соколи“ в одним віддїлї, а другий занив ся виученем дїтвори товариских забав. Довкола площі зібрали ся сотки старших селян і приглядались вправам. По вечірни мали відбувати ся вправи з сикавками, однак рїсний дощ приневолив відложити вправи на инший день. Оба „Соколи“ завдяки стараням пароха о. Стернюка, який є душпастиром в обох селах і головою пустомитского „Сокола“, мають великі условини до гарного розвитку. — *К.*

— **Хто ширить ненависть.** Пишуть нам: В Доброводах коло Монастириск померла сими днями жінка місцевого господаря Петра Вознаровича. Перед смертю висказала бажанє, щоби ховали її два сьвященики, а то: руский, о. Фицалович, місцевий парох, — бо хотїла, щоби підчас похоронного походу читано руске евангелия, — і польский, бо була Русинкою латинського обряду. Коли Вознарович повідомив про се польского пароха кс. Іоанна, кинув ся той до него з криком: „Co ten Ficałowicz ode mnie chce? Pojedźcie do Monasterzysk po ks. kanonika i tak będzie dwóch księży, jak ona żądała!“ Стало ся по бажаню польского шовініста в реверендї і похорон відбув ся лише при участи польских ксьондзів, котрі звелїли собі за те незле заплатити, дарма що руский парох був би похоронив за дармо. Але цїле населенє сильно обурене на польского гакатиста, що не пошанував послїдної волї небіжки. І питаю тепер: хто ширить народну вражду? — *В. III.*

— **З Добромиля** доносять нам, що відколи там в уряд ц. к. евіденційного ґеометра, була під цїс. орлом руска напись: „Ц. к. ґеометр евіденційний“. Аж з кінцем цьвітня с. р. захотїлось п. ґеометрови Дембіньскому скасувати її і умістити „w Dobromilu“, так що остала ся тепер лише польска напись. Чи може в Добромили і в Добромильщинї вигинули вже всї Русини під напором кулака рольничого, веденого р у с с к и м о. парохом, та szkoły ludowej і прочої гакати? Чи може тїлько нема там кому упімнути ся о руску напись?...

— **Напад на читальню.** Пишуть нам: При виборах до ради громадскої в Викові перемиского повіта дня 19 цьвітня с. р побідили сторонники читальні і вибрали свою раду. Стара рада внесла протест а давний війт постановив піместити ся на читальни, хотяй его також вибрано до ради. Дня 18 цьвітня с. р. війт Федько Москалик, Тимко Поліщик, Ол. Кинаш, Іван Москалик і Петро Матвійко напали в ночи на читальняний дім, виломили двері до крамниці і хотїли убити Михайла Когута, чоловіка чесного і щирого сторонника читальні. М. Когут утїк до другої кімнати і замкнув ся. Напасники успокоїли ся і відійшли. На другий день коло 10-ої години в ночи Федько Москалик, Василь, Олекса і Сенько Москалики і Василь Терендій явили ся знов в крамници і зажадали від М. Когута пів літри вина. Коли той їм відмовив, пірвав Сенько Москалик его за ноги і виволїк по сходах на дорогу. Там розбишаки знущали ся в звіриский спосіб над невинним чоловіком, бючи его кулаками і копаючи чобітьми. Рано найдено там людину від воза і калюжу крови. Справа опинила ся в прокураторії, але, як чуємо, розбишаки заходять ся ревно, щоби вимотати ся з халепи, представляючись прислужниками деяких кругів. Таких прислужників в перемискім повітї тьма. Видко, що комусь потрібні. — *Переляканий.*

— **Градова туча.** В Бібрцї (під Львовом) і в сусїдних селах, положених на полудне, лютилась сильна буря з градом минувшого тижня в середу. Буря надійшла від західної сторони. Серед сильного дощу посипав ся град, що своєю величиною доходив волоских оріхів. Найбільші шкоди заподїяла буря в селї Суходолї. Побив там велику скількість дробу, особливо гусий і качок, які захопив на пасовиску і поницив засїви. Те, що могло остатись перед градом, знищила дощева вода. Она позносила зі всїх горбків забрану землю разом з засадженими бараболями і зеленим, озимим збіжем. Сею землею засипані долини з травою. Селяни в наслїдок того нещастя мусять другий раз орати і сїяти збіже і садити бараболї.

— **Заслужений для „ойчизни“.** Звісний на цїлу Городенщину Озия Данкер, тип галицкої виборчої гієни, що своє животїнє в повітї зазначив серию всяких можливих шахрайств і лайдацтв, пішов нарештї в дубину. Через 20 лїт тото індивідуум сповняло в Городенці уряд заприсяженого таксатора і мужа довіря при вимірах податку в податковім урядї і за той час було правою рукою повітових верховодів при виборах чи то до повітової ради, чи до сойму, чи ради державної. Практика сего махера обнимала дуже широку скалю, бо починалась від видирани карток руским виборцям, підкупленя і розпиванє хрунів, теризованя погрозами з боку всемогучого інспектора податкового, денунціованя невигідних своїм панам людий, шпіцлївства найнизшого сорта, а кінчилась на цїлій системі вирафінованих надужить, котрих допускав ся як податковий функціонар. Писало ся і говорило ся про его „дїяльність“ публично, сам староста Штрасер назвав его при одній нагоді отверто „лайдаком“, але махер гуляв свобідно дальше. Кілька разів удавали ся люди до зверхної старшини Данкера, звертаючи увагу на его лайдацтва, однак почули лише з уст комісаря Левицкого цинїчну відповідь: „Ми се знаємо, але кожде правительство мусить мати своїх д о в і р е н и х л ю д и й“... І справдї, дуже потрібний мусїв бути Данкер тому „правительству“, коли звісний податковий інспектор Кузьміньский засуспендованого вже раз за крайні надужитя махера назад реститував. Ну, але злодїйства перейшли вкінци всяку міру і скарбові власти нагнали его остаточно раз на все (а може нї?) в дубину. А сумнївати ся, чи Городенщина увільнила ся раз на все від того індивідуум, треба хочби длятого, що Данкер уживає всїх способів, аби відзискати утрачене становище. Між иншим розписав він отвертий лист аж до польского „кола“ у Відни, взиваючи польских послів о поперте своєї справи. В листї тім, котрого повний текст маємо в руках, покликує ся виборча гієна на свої заслуги „dla narodowości polskiej“, на свою хосенність для „partyi rządowej“ при всяких виборах та нарікає на „bandę radykalistów i socyalistów w Horodence“ (себ-то сьвідомих Русинів), котрі для „zemsty za doznane ciosy“ постарали ся о его усунене. Як показує ся, заслуги Данкера для „ojczyzny“ надто великі, щоби польске „коло“, котре має між своїми членами тїлько подібних махерів (vide: Валевский et consortes), а декотрі з них навіть завдячують свій посольский мандат томуж Данкерови,— не заняло ся его судьбою. Можемо надіяти ся зовсїм певно, що „заслужений для ойчизни“ махер з Городенки вирине незабаром опять на якімсь виднім становищи, — бо кожде правительство потребує „zaufanych ludzi“.

— **Незвичайне самоубийство.** На Воли кол-

Порохника — як нам доносять — відобрав собі в суботу дня 21 с. м. в полудне житє Вацлав Лащиньский, управитель фабрики гидравлїчного вапна гр. Шембековой. Денат не покінчивши обіду, встав від стола пішов до лїса, віддаленого кільометр від хати, і динамітовим патроном вложеним в уста застрілив ся. Голову і капелюх розірвало на дрібні куснички а з дерев на просторі 20 метрів квадратових облетїло все листє і вкрило нещасливого. Причиною самоубийства було, як здогадують ся, родинне непорозуміне.

— **Учинок божевільного**. Пишуть нам: У місточку Пістини допустив ся убийства власної дитини тамошний гончар, А. Спольницкий. Коли недавно привела его жінка на сьвіт дитину і лежала ще хора, Спольницкий виніс незамітно дитину з хати і напхав їй повні уста шмат. Дитина удушилась і тодї занїс її на свій цвинтар (він є Поляк), де закопав до гори ногами. По двох тиждних доперва удалось відкрити злочин і арештовано виновника, котрий вже від довшого часу проявляв божевіле. Навіть себе хотїв позбавити житя через підрізане бритвою, та тілько лїкарскій штуцї удалось его уратувати. Случаї божевіля і убийств в тій місцевости і в околичних досить часті. Причиною сего є велике розпіячене населеня через Жидів, котрим задля прислуг в користь деяких кругів вільно нині богато. — *16.543.*

— **Обікража церкви**. Пишуть нам: В Стрілисках нових бобрецкого повіта обікрали злодії церков. Забрали зі скарбонки, яку на боржї могли розбити, около 50 К. З річий нїчого не рушали. В роботї перешкодили їм церковні сторожі, що вернули случайно скорше з дому, куди віддалились за якоюсь орудкою. Злодії користаючи з їх неприсутности, вибажили дубові двері сильно оковані, а до вибажуваня ужили грубого балка дубового. Се вже другий случай обікражі тої церкви. Замітна при тім річ, що сторожі позволили злодіям утечи і не заалярмували найблизших сусїдів до їх приловленя, хоч могли се легко учинити. — *16543.*

— **В справі буковиньско-дальматиньскої православної архиепархії.** На днях донесли часописи, а за ними й ми, що православний епископ в Зарі в Дальматиї д-р Никодим Милаш звернув ся до правительства з предложенєм виключити Дальматию з буковиньско-дальматиньскої архиепархії і підчинити її карловицкому патриярхатови. Супротив тих донесень помістив епископ Милаш в N. fr. Presse заяву, що тота вість невірна. Дїло стоїть так, що він, а також православний котарский епископ Петранович звернули ся до черновецкого митрополита з просьбою, щоби він пояснив їм цїсарске рішенє з дня 23. липня 1874 р., на основі котрого сербодальматиньска церков підчинена в послїдній інстанциї in dogmaticis et spiritualibus сербскому патриярхови в Карловицах та его синодови.

—**До руских хлїборобів**. 2000 робітників нехай збирає ся в дорогу, переважно мужчини, парібки, менше жінки, але і тих треба **що найменше третину**. Кождий нехай зголошує ся по контракти до Народної Канцелярії. **Без контракту нехай нїхто не вибирає ся!** Кождий, що вибирає ся на роботу, нехай памятає, що йде до роботи, а не на спацер. Німцї платять, але за роботу. Німцеви байдуже, чи робітник заробить хоть би 20 корон на день, коби робота була зроблена. Кождий, що йде на роботу, нехай памятає, що він Русин. Всегда і всюда нехай каже, що він Русин; але притім нехай поводить ся порядно, чесно як правдивий Русин. Вч. о. просить ся, щоби від'їзджаючих робітників поучили, як мають провадити ся. Тепер, коли спроваджують до нас Словаків, Мазурів, щоби Вас розуму і роботи навчити: їдьте-ж хлопи хлїбороби по розум і гроші до Нїмця! Кождий, хто хоче гроші заробити, жити і сьвіта побачити, нехай збирає ся скоро, бо час в дорогу. **На дорогу** (Мислович) **мусить мати кождий свої власні гроші.** За дорогу нїхто не платить. Як хто вибере ся в дорогу без гроший, то его завернуть і відішлють до села шупасом.

— **Осторога до всїх філій львівского Товариства ґімнастичного „Сокіл“.** Послїдними часами одержали деякі „Соколи“ заказ уживання прапорів як й ношеня відзнак навіть підчас вправ і при горожаньскім ратунку при огни як також заказ машированя і зборів (навіть в цїли вправ) на вільнім воздусї, що рівнає ся цїлковитому заказови переводженя пожарних і ґімнастичних вправ. Мимо того, що ми переконані о безпідставности тих заказів, які в дорозї рекурсу до висших властий мусять бути знесені, взиваємо всї ті філії, що такі закази одержали, щоби не дали ся спровокувати нїкому та аж до знесеня тих заказів наразї строго їм повинували ся. В противнім разї могли би лише дати декому дуже пожадану нагоду до накладаня кар, а навіть і розвязуваня товариств. Щоби докладнїйше перекопати ся о цїли і розмірі заказів, належить в кождім конкретнім случаю постарати ся, де се лише можливе, о устне доповненє звичайно неясне і незрозуміло стилїзованих письменних заказів і зложити нам з того докладний і строго безсторонний звіт. — *Старшина „Сокола“ у Львові.*

— **З Наук. Тов. ім. Шевченка.** Засїданє фільольоґічної секциї буде дня 26 мая, в четвер, о 6 год. вечером. На порядку: Збірник секциї, т. VII. Реферує д-р К. Студиньский.

— **Видїл товариства „Союз сьпівацких і музичних товариств у Львові“** подає отсим до відомости, що дня 6-го червня н. ст. с. р. о годинї 6-тій вечером відбудуть ся в комнатах товариства (ул. Трибунальска ч. 6) звичайні загальні збори з слїдуючим порядком дневним: 1) звіт видїлу; 2) удїленє абсолюторії уступаючому видїлови за минувший рік адмінїстрациїний; 3) Вибір нового видїлу і комісиї ревізийної; 4) Внесеня і інтерпеляциї. — В разї недостаточного комплету членів відбудуть ся того-ж дня о год. 7-ій вечером при якімнебудь комплетї нові загальні збори з незміненим порядком дневним.

— **Селяньский хор з Викторова** коло Галича (пов. станиславівского) під управою Вч. о. І. Домбчевского прислав на наші руки квоту 20 корон з чистого доходу з концерту, уладженого в навечерє знесеня панщини (15-ого н. ст. мая с. р.) на будову руского народного театру. Примір гідний до наслїдуваня в инших читальнях і хорах. — *„Дністер“.*

— **Дирекция „Труда“** просить нас оповістити: Постанови, на основі котрих Жіноча Спілка промислова „Труд“ у Львові приймає ученицї. І. До відділу торговельного приймає ся ученицї на чотиролїтну науку, а то: перший рік на власнім удержаню ученицї, в другім році платить товариство на удержанє ученицї по 5 К, в третім по 10 К, а в четвертім році науки по 20 К місячно. — При тім відділї має бути на третім і на четвертім році науки отворений курс бухгальтерії поєдинчої, науки рахунковости, товарознавства, кореспонденциї, нїмецкого язика і каліґрафії. — II. До робітень біля на трилітну науку, а то на услівях: перший рік на власнім удержаню ученицї, в другім році платить товариство „Труд“ на удержанє ученицї по 5, а в третім по 6 кор. місячно. Плян науки: Вишивки, коронкарство, гафт білий і машиновий, шитє біля і рисунки. За науку крою, котра удїлювана буде ученицям по укінченю третого року науки платить ся осібно. З науки нїмецкого язика, рахунковости і каліґрафії удїлюваної на курсї відділу купецкого, можуть користати також ученицї відділу шитя біля. — III. До робітень суконь приймає ся ученицї на трилітну науку на услівях як під II. Плян науки: рукавові, спідничарки і станичарки. — IV. До відділу мод приймає ся ученицї на дволїтну науку безплатну. — Плян науки: підшиваня і викінчуваня капелюхів, виготовленє фасонів з дроту і мерлї, подрібні роботи як виконуваня листків, конард, цьвітів з ґази, аксамиту і т. п., вироби джетові, чипочки, капузки, ковнїри театральні, боа, і всякі вироби з ґази, шитє фасонів з соломки, зіставлюваня капелюхів з матерії і самостійне виконуваня цїлости робіт модиярских. — Від ученицї жадає ся укінченя що найменше тринацятого року житя і укінченя четвертої кляси шкіл народних; з висшою школою мають першенство. — Зголошеня приймає ся тілько в товаристві родичів взгл. опікунів, при чім належить предложити метрику і сьвідоцтво шкільне. — Таксу за вписс до канцелярії і оплати до каси хорих покривають родичі (опікуни) учениць. — Нині є дирекция в можности принятиї: до відділу торговельного 2, до шитя суконь 6, до біля 12, до мод 4 ученицї.

— **З Бережан.** Дня 1 червня с. р. о год. 2 по полудни відбудуть ся в Бережанах в сали „Надії“ надзвичайні загальні збори товариства взаїмного кредиту „Надія“. Порядок дневний: 1) Вибір двох членів заступників ради надзираючої. 2) Вибір двох членів заступників дирекциї. 3) Справа відклику п. Тимотея Старуха від рішеня ради надзираючої з дня 19 мая 1903 р. — *Мих. Соневицкий*, голова ради надзираючої, *о. Мих. Моссора*, секретар.

— **З тов. „Січ“ у Відни.** Подаємо до відомости, що тов. „Січ“ у Відни перенесло ся до нового льокалю при Josefstädterstr. 55. IV. в VIII дїльници. При тій нагоді просимо усї добровільні датки і еквіваленти за загублені книжки з нашої бібліотеки, прислати від тепер лише на руки т. Сеника, ст. техн. або на мою адресу IX. Lichtensteinstrasse 58, мезанін. Туди-ж просимо ВП. наших авторів і накладців заслати ласкаво свої видавництва для нашої бібліотеки. За видїл тов. „Січ“ *З. Кузеля*, голова.

— **„Сокіл“ в Яворові.** Дня 21. с. м. завязав ся в Яворові комітет основателїв філії ґімнастичного львівского товариства „Сокіл“.

— **Позір! На „Дім Сокола“** зложили: Вп. о. А. Танас з Магдалівки 5 К, Лев Кишакевич з Велички 10 К, о. Н. Кумановский з Нїмшина 5 К, М. Кузїмович з Стронятина 4 К, о. М. Соневицкий з Бережан 2 К, В. В. А. М. з Верблян 1 К 20 с., Сокіл в Денисові 3 К, о. А. Пелеиьский з Книгинич 10 К, З пушки в Соколї 12·20 К. Доси зібрано з добровільних датків і за облїґациї заледво 2000 К, що не вистарчає на будову дому. О дальші датки просить — *Старшина.*

— **Подяка.** Сестри Василиянки в Перемишли складають сердечну подяку Впреп. о. д-ру Йосифови Делькевичови, почет. крилошанинови перемиской капітули, предсїдателеви „Народного Дому“ у Львові за великодушний дар 200 К на закупно власної каменицї для Василиянок в Перемишли. Господь нехай нагородить сторицею! В імени С. С. Василиянок: *о. Мирон Пололїньский*, кустос капітули в Перемишли.

Померли:

— **Станислав Новосад**, парох в Підгайцях, з відн. крилошаньскими, член місцевої повітової ради і видїлу, помер дня 22 с. м. в 63 році житя а 32 сьвященьства. Покійний задля своєї характерности тїшив ся загальною симпатию в широких кругах дооколичного населеня, для котрого був не лише душпастирем, але просьвітним провідником. Підгаєцка філія „Просьвіти“ вибрала его своїм головою і завдячує покійному чимало в своїм успіваню. Великим добродієм показав ся покійний для підгаєцкої і бережаньскої бурси, для котрих не щадив нїколи своєї підмоги, а вже правдивою підпорою був для кредитового тов. „Надія“ в Підгайцях, де умістив своє значне майно, придбане лише при помочи незвичайної ощадности. Позаяк був безженним, то цїле то майно в сумі 120.000 К записав на просьвітні цїли, піддаючи его під управу головного видїлу тов. „Просьвіта“. Похорон відбував ся нині. Позаяк вість про смерть невиджалуваного патріота наспіла пізно, тов. „Просьвіта“ не могучи вислати на похорон свого відпоручника, поручило о. Королеви із Саранчуків виголосити іменем товариства промову і зложити на домовинї покійника лавровий вінець. Честь імени заслуженого патріота!

— **Александер Коцюба**, завідатель парохії Смольника, затварницкого деканату, перемиской епархії, помер дня 6 с. м. в 34 році житя а 10 сьвященьства. — В. с. п.!

Урядові вісти:

— **З перемиской епархії.** Відпустку для поратованя здоровля одержали: Ілирий Подолиньский, Іван Яворский, Іван Петрик, Йосиф Рейтнерович на 6 тижнїв, Алексей Іваськва на 4 тижні, Лев Щавиньский на 2 місяцї, Іван Литиньский на 2 місяцї, Теодор Сапрун на 4 тижні, Данило Лепний, Іван Мельник, Александер Струсевич на 8 тижнїв. — Завідательство парохії в Ляшках гостинних одержав Йосиф Тихович. — М. деканом балигородским іменований Павло Стукач. — Увільненє від іспиту конкурсового одержали: Дмитро Ухнат парох в Майданї, Володимир Поляньский парох в Терепчи, Алексей Лебедович парох в Монастири, Лев Вірецкий пресвитер епархії перемиской одержав відпустку із звязи канонїчної тут. епархії на епархію станиславівску. — Правительство продовжило дотацию з фонда рел. на дальший один рік для сотрудників в Никловичах, Ваневі, Биличи дільнім, Гусакові і Ходновичах.

Ц. к. Дирекция зелїзниць дер.

В цїли оживленя руху прогулькового до східного Бескиду буде ся видавати від 15 мая до 30 вересня кождої суботи і неділї, як також в сьвята і в дни попереджаючі сьвята обох обрядів католицких, о 50% знижені білети поворотні II і III кляси з 3 дневною важностию зі Львова до Сколього, Гребенова, Тухлї, Славска і Лавочного.

Близших пояснень удїляють всї ц. к. уради стацийні і бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держ. у Львові ул. Красїцких ч. 5.

Дотичні оповіщеня афішовано в містї і у всїх стациях зелїзничих.

З штуки і літератури:

Аматорске представленє тов. ім. Котляревского. Признаюсь, що з недовірєм та упередженєм їшов я на виставу премійованих штук Лотоцкого. Великі твори не повстають на замовленє, лишень з потреби та нїтхненя творчої душі; великі таланти творять лишень у безоглядній свободі. Тому привикли ми вже більше як скептично відносити ся до всяких артистичних конкурсів, а в остатних часах виринули поважні сумнїви, чи такі конкурси взагалї сповняють своє завданє зі становища естетики або хотьби марного утилїтаризму. Правда, що конкурси принесли нам і гарні річи. З під конкурсової праси вийшло „Украдене щастє“, „Учитель“, „В народі“; але та сама комісия нагороджувала всїлякі „Дядькові примхи“ та инші „Кари совісти“. Уже сама дрібність суботнїшних премієр і сам спосіб признаня їм нагород не будили у мене великих надій. Наша література переживає тепер ту фазу драматичної безплодности, яку мали Полякы кілька лїт тому перед полвою на сценї Пшибишевского, Киселевского, Виспяньского та цїлої черги молодих авторів. Штучки п. Льва Лотоцкого, хотяй би лишень з огляду на свою дрібну форму, перелому сотворити не могуть. Перша з них, „Заверуха“, се навіть річ незвичайно слабонька. Цїлковитий брак акциї, кільометрові монольоґи, нефортунне уведенє на сцену чужої мови у одної з осіб, — все те складають ся на водянистий, дуже мало займаючий образок, і лише поправна гра аматорів ратувала ситуацию. Знаменитий був п. Лопатиньский (Жарик), вдячно відтворила свою ролю п. Вачиньска (Ксеня), а п. Вільховий досконало бавив публику правдивим щирим гумором. Неменше добре вивязалась п. Мороховичівна зі своєї маленької, а невдячної ролї Мариянни. „Два домики, і одна фіртка“ — се слабонький „український пересьпів“ „Романтичних“ Ростанда, але написаний живійше як „Заверуха“. Простенька фабула, а радше моментальна знимка з житя двох сусїдів, що мають спільну фіртку, за котру посварились, аж пара залюблених сусїдених дітий годить родичів. Навіть з архітектонїчного боку річ дуже примітивно збудована, а томляче виведенє дуалістичних сцен і типів просто разить. Два инші майстри, дві сварливі майстрові, два комічні челядники та пара залюблених молодят, що зітхають до місячєнька, вказують на шабльон. Та мимо тих хиб, деяких натягнених, невірних сцен акция йде скоро, живо, а штука подобалась нашій, на щастє не дуже вибагливій публиці. Виконанє штуки було вповнї вдоволяюче. На перший плян внеснулась п-нї Будзиновска, що з акцентом щирого лїризму відтворила ролю Терені. Добре грали п. Вачиньска, Утриско і Вільховий. Для заповненя вечера дібрано Лопатиньского „Яблочникар“, перерібку з нїмецкого. Як сама штука робить миле вражінє і загально подобалась, так виконанє її було слабше. Добре грали п. Утриско та п. Лопатиньска. Баланда п. Гулевича був монотонний і без виразу, Хромович п. Гутковского разив карикатурною пересадною а п. Іванець був рішучо занадто мельодраматично штивний. Взагалї звертаємо увагу режісерії, що сценічний талант п. Іванця не надає ся до ріль лїричних аматів. Загалом беручи вистава повела ся добре і сьвідчила про щиру працю аматорів та режисерії. Але ще одна справа. Театр — то штука більше зложена чим кождa инша. Тут входять у гру автор, акторки і публика. Грало ся недавно „Лови на мужа“, опісля, виставлено концертово, як може ще нїколи, „Запорожця за Дунаєм“ — публики збирало ся кождим разом мало. І в суботу було те саме. Деж був цьвіт нашої інтелїґенциї?! Ах, правда того дня на сему годину були замовлені кругаї в готелю „de Laus“!... Дїйсно, коли чую рожеві розмови на тему будучого руского театру, то завидую тим, що вже видять в уяві сьвятиню руской штуки. Мусять то бути рожеві оптимісти, або люди незвичайної віри! Бо для мене театр — то не чотири стїни тай куртина; театр то більше зложена штука! Я просто побоюсь, чи не за скоро виготовив нам Гельмер плян нашого театру... — *Ст. Чарнецкий.*

Надіслане.

АДВОКАТ

Др Андрій Чайковский

приймє зараз рутинованого концепієнта до своєї канцелярії в Сколїм. — Оферти письменно. 354

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

299 19—19

Яко добру і певну льокацию

поручаємо.

4½% Листи гіпотечні,
4% Листи гіпотечні коронові,
5% Листи гіпотечні премієвані,
4% Листи Тов. кред. земского,
4½% Листи Банку краєвого,
5% Облїґациї Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Облїґациї пропінацийні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшим курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Лорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікера, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Кандидат нотариальний Русин глядає сейчас місця в канцелярії нотарияльній. Близшу відомість подасть адмінїстрация „Дїла“. 366 2—3

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 344

викликану іменно страшними наслїдками тайних гріхів молодости і розпусти, успішно і певно і на довго одинока розширена в многих виданих ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава

Російске видане: 1 ар.
Польске видане: 1 ар.
Німецке видане: 2 ар.

Тисячі людий найшли в ній пояснени своїх недуг і направили свої мужески сили при помочи вказаного в книжці способу лїчени. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті в книгарни видавців P. Ф. Бірей в Липску. (R. F. Biereу's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомаганя, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. **Schwanen-Aphotheke, Frankfurt a. M.** 163 12—?

Найкрасші рожі

шлямові по 40 і 50 кр. Флянци крии і цьвітів найдешевше. Китиці і декорациї поручає

Шмідт, Станиславів

Галицка 84. 345 4—4

Вдова лїт 30, інтелїґентна, трудяща, сирота, не не має нїякої родини, знає ся дуже добре на кухни, і сїльскім господарстві, глядає місця у сьвященника або старшого вдівця. Ласкаві зголошеня: Львів, Городецка ч. 57. З. Д. 18 Зюлковский. 367 2—3

Найкрасші рожі

шлямові по 40 і 50 кр. Фляници крии і цьвітів найдешевше. Китиці і декорациї поручає

Шмідт, Станиславів

Галицка 84. 345 4—4

Молодий мужчина на становища оженить ся з інтелїґентною дівчиною — сьвідомою Русинкою, котра має або трохи якого майна або є на якім становищи, примірком учителькою. Річ трактує ся цїлком серіо. Просить ся о як найскорші зголошеня. „Редакция Дїла“ для числа 28/77. 350 2—3

Семинарист III року сем. учит. спосібний приготовити до матури семинарицкої, до низших клас ґімн. і реальн., обійме лекцию. Дуже радо обійме посаду учителя дітий в домі сьвященика або в иншім руским домі. Зголошувати ся: М. С. Ольшани к. Перемишля, poste restante.

Позичок на застав пенсиї удїлює Спілка кредитова, Краків, Баштова 9. 331 5—8

РАКИ! РАКИ!

щодень свіжо ловлені, висилаю за почтовою післяплатою, оплатно, ручачи, що надійдуть живі:

кошик раків, найбільших т. зв. величезних . . . . . 7 К.
„ „ середніх, досить великих . . . . . 5 К.
„ „ столових . . . . . 4 К.

69 **ЛУКА ВАРСИЛЕВИЧ, Монастириска.** 3—4

Умер давно Зінґер,

полишила ся тілько его система, котру значно уліпшили фабриканти, виробляючи ліпші і гірші машини до шитя. В Европі є 80 фабрик, з котрих я вибрав кілька найліпших як Pfaff, Biesolt, Locke і ин. і одержав заступство на цілу Галичину. Спроваджую машини повними ваґонами. Добрі фабрики уміщують власну фірму на машинах, а лихі покривають свою тандиту шумним написом Зінґер. 200 обручкових машин і Central-Bobbin є все на складі до вибору.

Перший в краю склад машин до шитя і репараційний варстат, **Львів, готель Жоржа.**

ЙОСИФ ІВАНИЦКИЙ
механік і спеціаліст.

87 5—20

Прошу домагати ся цінників.

Купуйте лише Крохмаль брилянтовий Бажанта!

Дістати можна всюди.

Торговля Солецкого, Львів, ул. Батория ч. 2.

Прібки даром. 289 13—15

Для терплячих

на ревматизм, нервоболі, гостець, біль голови, біль зубів

є знаменитим зовнішним средством, клінічно випробованим

Іхтіоментоль

(назва правно застережена)

виробу аптикаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА**
в Богородчанах.

Численні признання і подяки.

Ціна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплатно до кождой почтовой станції.

Щодень дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланем належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 38 8—8

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолів, лісок, скіряних виробів, росийских кальонів, альбумів і ріжного рода переписних листів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір біжутерий. 532

Без конкуренції.

Фабрика польских горівок, рому, лікерів і розолісів

Р. КЕСЛЄРА

Львів, Кривчиць (рогачка Личаківска) склад і бюро фабричне, Львів, Городецка ч. 23

поручає

чисті дестиляти, наливки овочеві

і з добірних зіл.

На провінції висилаю також в 5-кілевих пачках почтових або блишанках до кождої місцевости оплатно. 169 9—40

Огород саский.

Концерт військової музики коло зелїзничої рампи і Театр Ріжнородностий. 365 4—8

Важне для інтересованих!

По найприступнійших цінах і в найліпшій якости продаємо і доставляємо всякі материяли, як також фабричні вироби потрібні до будови.

В заступництві доставляємо **„повіляч тепла"** до кафлевих і камінчикових печий.

Кредитова спілка будівничих

Львів, улиця 3-го мая, ч. 7. 207 10—10

Без конкуренції.

Чи конце! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска I

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найд.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом **оплатно**, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави **особно** оплатно на післяплатою. 86

Одинове, дійсно англійске

средство краси

в БАЛЯССИ правдиво англійске

огірковемолоко

котре вже по 2—3 разовім намащованю діяє успішно і усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю свіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К., до того огірковe мило 1 К., пудер 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Bud pest Erz-äbelf-lv

Головні склади в Галичині: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брасра, Перемишль, площа „на Брамі" ч. 4. 1885 5 10

Новість! *Новість!*

Палена кава з власного паровового паленя

щодень свіжо палена!

Палена кава

точно по приписах гигієни, при помочи свіжого воздуха — знаменита в смаку та ароматї — що день свіжо палена!

½ кільо паленої кави Melange ч. I 80 кр., ч. II 90 кр., ч III. 1 зр. 10 кр. ч. IV. 1 зр. 20 кр. Цісарска Melange ч. V. 1 зр. 40 кр. — Палена кава при помочи горячого воздуха має ті прикмети, що задержує знамениту арому, чистий делікатний смак, найбільшу видатність, і тому значно дешевша в ужитю чим кави палені в инший спосіб. — Палена кава пакована в пергамінових мішочках в вазі 1, ½ і ¼ кільо.

Поручає торговля чаю і кави

Едмунда Рідля

У ЛЬВОВІ

ул. Театральна 3, *напротив Катедри.* 160

КОЛДРИ на вовняній ваті по зр. 3·50, 4·50, 6, 7, 8, 10, 11, 12 до 19 зр. Колдри шовкові атласові по зр. 12·50, 14, 26, 18, 20, 22, 24, 28 до 32. Новість! Колдри подвійні обосторонні до ужитку дуже практичні і гарні лише о 1 до 2 зр. дорожше від цін повисших. Найбільший вибір лише в спеціальній торговли колдер і матерацїв Йосифа Шустера, ул. Коперника 5. 287

Ровери

з перворядних фабрик

Ровери з мотором „Republic"

прибори для цикльстів

репараційний варстат. Ракети, мячі і сїтки до Tenni-a поручає в найбільшим виборі магазин спортових товарів

М. Лукасевич

Львів, ул. Академічна ч. 26.

352 Цінники даром. 5—15

Незвичайні успіхи виключує

ФРАНЦ. МЕНТОЛЕВА ГОРІВКА ГЕЛЯ

марки „Edelgeist".

При натиранню усмирює біль, скріпляє мускулятуру і оживляє нерви.

При змиваню гігієнічно-профілактичне средство против ослаблення з відсвіжуючим запахом.

Ціна фляшки 2 К.

G. HELLA COMP. TROPPAU-WIEN.

Дістати можна у *Львові* в аптиках Піпеса-Поратиньского, В. Діля, Як. Байзера, Жигмонта Рукера; в *Коломиї* в аптиці Берґлера; в *Миколаєві* в аптиці Фрідмана; в *Перемишлї* в аптиці Ґольдберґа; в *Рящеві* в аптиці Коритовского і С-ки в *Стрию* в аптиці Гертнера і в *Тернополи* в аптиці Мариана Кряжановского. 50

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя	3·25.
„ „ на Підзамче	3·04.
„ Рави руск І	6.46.
„ Підволочиск	1·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Рящева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белзца	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5. до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]
зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].
з Любіня вел. 1·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белзца	9·30.
„ Тернополя	10·35.
„ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Стрия	3·05 11·05*.
„ Рящева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави рускої	7·05*.
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·15 передполуднем 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11,9 вкл.]
до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]
до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.
до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]
до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский північний від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені львівдиком (*), поспішні поїзди товстим друком. — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9, від год. 7 рано до 8 вечером. Інформацийний уділяє і продає всякі білети та розкладки їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудня а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

ГРОШІ на 4%

амортизацийні позички уділяємо через первородні будапештеньскі і заграничні грошеві інституції до ¾ оцінчної вартости на І. ІІ. місце від 15—65 літ.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 літ *скоро, точно* і *дискретно.*

Конверзії банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просить ся о марку на відповідь.) 362 3—72

УЧИТЕЛЬ

орган руского товариства педагогічного двотиждневник педагогічно-науковий виходить від 1 цераня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преюмерата річната 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Цїс. і кор. уприв.

ФАБРИКА ПЕЧИЙ КАФЛЕВИХ

двірская доставникія

Л. et К. ГАРДТМУТ

Будієвичі і Підборяни

Фабричний склад і вистава у Львові пасаж Гавсмана ч. 8.

375 1—6

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Черлянської. З друкарні Народової (Манецких), Львів — Коперника ч. 9.

Ч. 104. Львів, Второк 11 (24) Мая 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзначнійших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише на попередний застереженим. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Загальні збори т-а „Просьвіти".

Вчерашні збори „Просьвіти" великим числом учасників, заінтересованем їх для справ товариства та загалом цїлим своїм перебігом робили справдї величаве вражінє та дали доказ, що загальне довіре широких кругів руского народу до товариства зростає з дня на день і що вплив товариства та его дїяльности займає чим раз ширші сфери руской суспільности. Головний континґент учасників вчерашних зборів творили селяне, між ними чимало селянок — проява дуже відрадна — як також численно ставила ся інтелїґенция духовна і сьвітска з усїх сторін Галичини. Кілька рядів крісел заняли патріотичні наші панї. Всїх учасників було — як стверджено на основі лїсти присутних — мало-що не 700 (сим справляємо наше вчерашне донесенє, в котрім ми, не маючи точних даних, подали число учасників на 500), так, що сала т-а „Gwiazda" не могла всїх помістити і частина зібраних мусїла остати в сумежних льокалях та подвірю. Збори попередило богослуженє, що відбуло ся в семинарицкій церкві, при участи кількох соток членів.

Самі збори зачали ся около год. ½11-ої. Відчинив їх голова п. посол Романчук, привитаний гучними оплесками.

П. Романчук говорив менше-більше так: „Нинїшні величаві збори, що згуртували так чимало членів товариства з найдальших навіть кінцїв краю, є доказом, що нарід руский серед невідрадних відносин, в яких ему приходить ся жити, мимо всїх перепон, які стрічають его розвиток в „своїй, несвоїй хаті", не тратить віри в свої сили, не губить надїї на красші дни будуччини, але з бодрим духом і з кріпкою вірою глядить в будуччину, звідки зорїє сонце всесторонного підвигненя і відродженя народу. Нині збираємо ся в чужій, позичевій хаті, бо навіть пороги того дому, що его здвигнув увесь народ спільними силами, замикають ся для нас. Та дасть-Біг, що вже слїдуючі збори „Просьвіти" відбудуть ся в власній хаті, в величавій сьвятини рускої Музи, котру власним грошем здвигне собі руский народ. І сей новий подвиг, на який підняла ся жертволюбива руска суспільність, буде новим доказом нашої животности та буде сьвідоцтвом, що руский нарід витревалою працею і невтомимими культурними заходами переможе всї злидні, які его стрічають і загартований в тій недолї, котру переживає, розвине ся на вдиновижу й на стид его власним ворогам. Перед 38-а роками, як засновувано „Просьвіту", руский нарід був темною масою. Нинї нїхто вже сего не може сказати. Нинї значна часть руского селянства вже просьвічена і осьвідомлена, а есть серед наших селян і міщан чимало й таких, що горячим патріотизмом і почутем народного обовязку можуть послужити всякому за наслїдуваня достойний примір. Та на тім задержати ся не сьміємо. Перед нами лежить ще великий - незораний обліг. Ми доси не можемо спочатн, доки дїяльність т-а „Просьвіти" не обійме усего руского люду, доки кожде село не буде мати своєї читальнї, кождий повіт своєї філії, і доки весь народ не визволить ся з кайданів тьми і убожества. До сеї працї треба одначе дїячів і засобів материяльних. Природними дїячами в тім зглядї є наша інтелїґенция, в першім радї наше духовенство і учительство, що живуть серед народу і стикають ся з ним безпосередно. Далї не може остати позаду і вся проча наша інтелїґенция і нїоден руский інтелїґент, що не прикладає рук до сеї роботи, не сьміє звати себе Русином. (*Славно!*) Т—о „Просьвіта" є наскрізь культурною інституцією, воно працює лише на поли просьвіти і економічного здвигненя народу. Тожі нїхто не може вимовляти ся від співдїланя в тім товаристві якими-небудь політичними зглядами. Для політики є нинї орґанїзациї політичного характеру. Культурно-економічна програма просьвіти є так простора і стілько в нїй же виконанє, що для політики й не може бути місця. Тож нїхто не повинен лякати ся тих видумок, що появляли ся спорадично на стовпцях деяких ворожих нам часописий, а що походили або з несьвідомости або зі злоби, і не повинен відтягати ся від працї в нашім товаристві. Все таки однак дає ся у нас відчувати брак робітників. Тож наші заходи треба нам направити в напрямі вихованя нових кадр інтелїґенциї. Під тим зглядом стоїмо позаду наших сусїдів: на 15.000 учеників середних шкіл в східній Галичинї всего 4.000 є Русинів, на 2.100 учеників в учительских семинарах східної Галичини є тілько 900 Русинів. Сей стан треба нам змінити, коли хочемо піддвигненя нашого народу. В тій цїли треба на кождім кроцї заохочувати селян, аби посилали дїтий до школи а філії повинні закладати селянські бурси. Центральний виділ співдїлав в тім напрямі удїлюванем стипендий з численних при товаристві істнуючих фондацій. Тутки належить згадати про нову, княжу фондацию, основану о. Станиславом Новосадом з Підгаєць, що цїле свое майно, 120.000 корон записав т—у „Просьвіті" на стипендийні фондациї. Честь сему добродїєви убогої рускої молодїжи і патріотичному жертводателеви!

Та крім інтелїґенциї маємо по селах ще півінтелїґентів-дяків, писарів, асекурац. аґентів і т. п., що маючи більше образованя від звичайного селянина могли би співдїлати з успіхом в трудї просьвітно-економічнім. На жаль однак ся верства людий за мало дїяльна в тім напрямі, хоч приміром економічна дїяльність дяків, писарів і т. д. могла би бути навіть помічною їм для поліпшеня їх долї. Як крамарі, касиери райфайзенок і т. п. могли би вони мати і деякі доходи, і тим прислужити ся і народови і помочи собі. — Крім того особливу увагу треба звернути на викорінене анальфабетизму. Шкіл в нашім краю ще за мало, неграмотних дуже богато. Тому належить при читальнях основувати курса анальфабетів. Отсе були би головні точки нашої просьвітної роботи. Впрочім вичерпуючу програму подає статут товариства".

Промову, нагороджену оплесками, закінчив Впов. голова згадкою про померших членів товариства, а збори почтили їх память повстанем з місць.

Тепер удїлив голова голосу п. Загайкевичеви для виголошеня справоздання з дїяльности виділу.

Реферат сей належав властиво д-рови Костеви Левицкому, заступникови голови, та що д-р Левицкий не міг прибути на час із правничого з'їзду в Празї, проте заступив его п. Загайкевич.

Не будемо тут подавати докладного змісту его справоздання, тим більше, що всякі дати що-до дїяльности товариства за послїдні два роки найдуть наші читачі в витягах із друкованого звіту товариства, які подаємо на иншім місци. Зазначимо лише коротко основні точки реферату п. Загайкевича.

Дїяльність т—а „Просьвіти" — зазначив референт — ґрунує ся в трех головних точках. Ними є: видавництва, орґанїзация читальнана і економічна дїяльність. Що-до перших, то виділ, йдучи за жаданями членів, старав ся о працї історичні, дбав о рійнородність материялу і пильнував, аби книжка виходила правильно. Завдяки заходам проф. д-ра Студинського, що обняв редакцию сих видавництв, вдало ся виділови осягнути на тім полї значний поступ.

Рівно-ж підніс референт вагу розпочатого товариством видавництва бібліотеки наших визначних письменників, редаґованої проф. Романчуком і нового, вже готового видання „Ілюстрованої історії Руси-України".

Переходячи до орґанїзациї просьвітної по селах, зазначив бесїдник, що вона поступає значно, а певне пішла би дуже скоро, як би філії ревнїйше нею заняли ся. На жаль однак філії нераз начеби не звертали уваги на урґенси головного виділу а сей виділ не має можности доглянути жите читалень по повітах.

Велику вагу клав виділ на економічну дїяльність. Виділ постарав ся о учителя господарства й вислав его за границю на студиї. Між иншим підніс референт незвичайно гарну дїяльність філії стрийскої на полї молочарства і ткацтва. Коли би всї філії пішли ві слїдами, наш нарід двигав би ся скоро. Свій реферат закінчив бесїдник заявом до членів, аби на будуче горячійше підпирали головний виділ в его дїяльности.

Тут належить замітити, що в часї промови п. Загайкевича надійшла телеґрама, що добродій т-а о. Станислав Новосад, про котрого запис в горі була згадка, як-раз помер. Голова зборів звістив сейчас збори про сю сумну подію і іменем зборів вислав до Родини покійного теплу кондолянційну телеґраму.

(*Дальше буде.*)

Товариство „Просьвіта" в роках 1902 і 1903.

Подаючи на иншім місци справоздане з послїдних зборів „Просьвіти", для доповненя образу витягаємо з звіту дїяльности товариства за роки 1902 і 1903 що найголовнїйше. Придержуємо ся при тім порядку, в якім материял уложений в самім звіті. Отже ся дїяльність представляє ся так:

Видавництва товариства:

В р. 1902 видано для членів отсї книжочки:

1) Ч. 260—1. Ілюстрований народний Календар на рік 1902. [Ціна 60 сот.].

2) Ч. 262—3. Вибір деклямацій для руских селян і міщан, зладив і передмову додав д-р Іван Франко. [Ціна 50 сот.].

3) Ч. 264—5. Істория Московщини до Петра Великого. З російского Л. Л. Благовещенського переклав М. К. [Ціна 60 сот.]

4) Ч. 266—267. Про лучбу ґрунтів або комасацию (з двома картинами). Написав Кость Гукевич. [Ціна 60 сот.]

5) Ч. 268. На послуханє до Відни. Написав Богдан Лепкий. [Ціна 20 сот.]

6) Ч. 269. Від чого вмерла Мелася? Оповіданє про задавку (дифтерию) написав Грицько Ковазенко. [Ціна 0 сот.]

7) Ч. 270. Перший Горальник. Фантастична картина в трех дїях. Написав Лев Лопатиньский (на основі казки Льва Н. Толстого). [Ціна 20 сот.]

8) Ч. 271. Богданів синок. Історичне оповіданя. На основі російского романа О. Рогової написав В. Щ. [Ціна 20 сот.]

В р. 1903 видало Товариство для членів отсї книжочки:

9) Ч. 272—3. „Товариш" Ілюстрований Календар на р. 1903. [Ціна 1 корона].

10) Ч. 274. В глухім кутї. Оповіданє Написав Богдан Лепкий. [Ціна 20 сот.]

11) 275—6. Перша поміч в наглих припадках д-ра І. Лямберґа. Переклав Ф. Королевский. [Ціна 50 сот.]

---

2)

А. П. ЧЕХОВ.

Кімната Н-р 6.

II.

Лїт 12—15 назад в містї на одній з головних вулиць у власнім домі жив чиновник Громов, чоловік статочний і заможний. У него було двох синів: Сергій і Іван. Будучи вже студентом на четвертім роцї, Сергій заслаб на ґальопуючі сухоти і умер, а ся смерть була неначе початком цїлого ряду нещасть, що посипали ся нараз на родину Громових. В тиждень по похоронї Сергія старого батька поставлено перед суд за фалшиві підписи і марнотравство, і він умер скоро в тюремнім шпиталї на тиф. Дім і всю рухомість продано на лїцитациї, а Іван Дмитрич з матірю лишив ся без всяких засобів.

Передтим, за батька, Іван Дмитрич жив в Петербурзї, де ходив на університет, діставав 60—70 рублїв місячно і не мав найменшого понятя о нуждї; тепер прийшло ся йому зовсїм змінити свое житє. Він мусїв від рана до ночи давати лекциї за гроші, занимати ся перепискою і все таки голодував, бо весь заробок посилав матери на удержанє. Такого житя Іван Дмитрич не видержав; він упав духом, захирів і, покинувши університет, поїхав домів. Тут в місточку, він дістав з протекциї місце учителя в головній школї; але не згодив ся з товаришами, не подобав ся ученикам і скоро покинув посаду. Умерла мати. Він з пів року ходив без місця, живучи тілько хлїбом і водою; потім вступив до суду і став приставом. Тую посаду занимав до тої пори, поки його не увільнили через хоробу.

Він нїколи, навіть за молодих школярских лїт, не виглядав здорово. Завсїгди був блїдий, худий, склонний до перестуди, мало їв, зле спав. Від одної чарочки вина завертала ся йому голова і приходила істерика. Його завсїгди тягнуло до людий, та через свою дражливість і нерішучість він не сходив ся близше ні з ким і не мав приятелїв. О міщанах виражав ся завсїгди зневажливо казав, що вони простаки, неуки, а їх заспане, звіряче житє для него гидке і осоружне. Він говорив тенором, голосно, палко, завсїгди невдоволено і роздражнено або з запалом і з зачудованем, але завсїгди щиро. О чімнебудь бувало зачнеш з ним розмову, він все звертав на одно: в містї жити скучно і душно; суспільність не знає висших інтересів; вона веде тяжке, безглузде житє, калїчить його насильством, простацкою розпустою і облудою; підляки ситі і приодїті, а чесні живуть окрухами; треба шкіл, льокальної ґазети з чесним напрямом, театру, публичних відчитів, злуки інтелїґентних сил; треба, щоби суспільність пізнала себе і зжахнула ся. Коли він видавав суд о людях, то малював їх яркими красками, тілько білими і чорними, не допускаючи нїяких відтінний. Люди ділять ся після него на чесних і підляків; середини у него не було. О жінках і о любві говорив завсїгди пристрасно, з одушевленем, хоч нїколи в житю не любив ся.

Не зважаючи на його їдкий суд і нервовість, його в містї любили і поза очи, називали ласкаво Івасем. Його вроджена нїжність, услужність, чепурність, моральна чесота, його виношений сурдутик, хоровитий вигляд і родинні нещастя єднали йому щиру прихильність і жалісне спочуване. При тім він був гарно образований і очитаний; знав, як казали городяни, все, і був в містї нїби ходячою енцикльопедиєю.

Він читав дуже богато. Все бувало сидить в клюбі, гризе нервово борідку і перелистовує журнали і книги; з лиця ему видно що, він не читає, тілько проковтує ледво успівши розжувати. Виглядало так, наче читане було одною з його хоробливих привичок, бо він з однаковою жадобою кидав ся на все, що попадало йому від руки, хочби на торічні ґазети і календарі. У себе дома читав він завсїгди лежачи.

III.

Одного разу осїнним ранком, підняшши коваїр свого пальта і чалапаючи по болоті, пробирав ся Іван Дмитрич переулками і подвірями до одного міщанина з приводу якогось одержаного письма. Він був як завсїгди ранками, в мрачнім настрою. В однім з переулків перейшли його два арештанти в дибах, ведених під вартою чотирох оружних поліцейских. Іван Дмитрич стрічав і давнїйше нераз арештантів і за кождим разом учував біль та попадав в злий настрій; а тепер ся стріча зробила на нім якесь незвичайне, дивне вражінє: йому нараз чомусь увиділо ся, що і його можуть також закувати в диби і так само вести по болоті в тюрму. Побувши у міщанина і вертаючи домів, він стрінув коло почти знакомого поліцейского; сей поздоровкав ся і перейшов з ним кілька кроків по улици. І се видалось йому якось підозрілим. Дома цїлий день не сходили йому з гадки арештанти і поліцаї з оружем, а незрозуміла душевна тревога не давала йому читати і успокоїти ся.

Вечером він не сьвітив сьвітла, а в ночи не спав і все думав о тім, що його можуть арештувати, закувати і посадити в тюрму. Він не почував ся до нїякої вини і міг присягнути, що й на будуче він нїколи не убє нікого, не украде; та чи-ж то тяжко допустити ся якого переступства несподівано, поневоли? чи не можлива клевета або якінци й судова похибка? Атжеж не даром і віковий досьвід учить, що „від напасти не пропасти". А судова похибка при теперішнім карнім поступованю дуже можлива! І нема в сім нїчого трудного. Люди що по службі, урядово, повертають ся до чужого терпіня, напр. судиї, поліцейскі, лїкарі, згодом силою навички так тверднуть, що хоч і раді би, та не можуть до людий повертати ся инакше, як формально; вони в сім разї нїчим не рїжнять ся від мужика, що на подвірю ріже баранів і телят і не бачить крови. А повертаючись до людини так формально, бездушно, потребує судия, щоби невинного чоловіка позбавити всїх прав і вкинути до тюрми, лише одного часу, — часу на заховане формальностий, за які суди і беруть платню; а поза тим все скінчене. Шукай потім справедливости і оборони в такім маленькім, брудним місточку, двістї верст від зелїзної дороги! Та чи й не сьмішно думати о справедливости, коли всяке насильство уважає ся суспільностию за розумну і гарну конечність, а всякий акт милосердя, напр. увільняючий вирок, викликує цілу бурю невдоволеня і якоїсь мстивости!

Рано Іван Дмитрич підняв ся з постелї в страху, з холодним потом на чолї, — зовсїм уже певний, що його можуть арештувати кождої хвилї. Коли вчерашні тяжкі гадки так довго не спускають його — думав він, — то значить, в них є якась правда. Не могли-ж вони так нї сїло, нї пало прийти до голови без всякої підстави.

Городовий (мійский поліцейник) перейшов поволи попід вікна: се не даром. От двоє людий задержало ся коло хати і мовчать. Чому вони мовчать?

І для Івана Дмитрича наступили дні і ночи повні муки. Всї, що переходили попід вікна і входили на подвірє, видавали ся шпіґунами і доносчиками. В полудне переїздив звичайно ісправник повозкою по вулици; їздив він із своєї замійской посілости до уряду. Але Іванови Дмитричу здавало ся кождий раз, що він їде занадто скоро і з якимсь нїби особливим виразом; очивидно, спішить

Блюзки, Гальки, Боа, Жаботи, Вельоники, Ковнірі, Славні рукавички „Діяна" поручає найдешевше християньска фірма **Фердинанд Літлєр (Güttler)** Львів, пл. Галицка 3. 605

12) Ч. 277—8. Спартак, провідник римских ґладіаторів. Історична повість Ц. Самойлової. Переклав з російского В. Л. [Ціна 70 сот.]

13) Ч. 279. Оферма. Оповіданє з житя войскового. Написав Осип Маковей. [Ціна 20 сот.]

14) Ч. 280. Держись землї! Оповіданє. Написав Андрей Веретельник. [Ціна 20 сот.]

15) Ч. 281—2. Гетьманські свати. Історичне оповіданє. На основі повісти Рогової написав М. Н. [Ціна 30 сот.]

16) Ч. 283. Микола Лисенко. Написав Філярет Колесса. П. Ювилейне сьвято в честь Микола Лисенка подав Лев Лопатинський. [Ціна 30 сот.]

Видано отже в двох послїдних роках два календарі і 14 книжочок змісту патріотичного, історичного, лїчничого, економічного і белетристично-гумористичного, в загальнім числї 170.000 примірників. Ціна обох календарів і книжочок виданих в 1902 і 1903 стоїть 6 кор. 20 сот.

Крім повисших видань не видавало Товариство жадних книжок — доперва при кінци 1903 р. постановив Головний Виділ підняти ся видань, якого потреба для всеї нашої суспільности дуже діймаючо дає ся відчувати. Именно заходом голови Товариства мають видавати ся твори наших найзнаменитших писателїв в цїли їх популяризованя. Перша книжка вийшла вже і обіймає твори Котляревского, Артемовского-Гулака (межи ними і зовсїм ще незнані) і Гребінки. В другій книжцї будуть містити ся твори Квітки, в третій твори Маркіяна Шашкевича, Головацкого, Николи Устияновича і Могильницкого, в четвертій Макаровского, Метлинського і Костомарова. Кожда книжка буде обіймати 16 до 19 подвійних аркушів або 500 до 600 сторін друку в форматї і на папері таким, як видані перед двома роками поезиї Шевченка, а друкувати ся буде в 3000 до 5000 примірниках. При кождім писателю буде поданий его портрет, коротка життєпись і деякі пояснення. Коштувати буде кожда книжка одну корону, а в красшій оправі півтора корони. Можна надіятись, що сеся безприкладно низька ціна як і старанність цїлого видання причинять ся до того, що ті книжки будуть розходити ся бодай так скоро, як згадана книжка „Поезиї Шевченка", котрої в 2-х роках розійшло ся до 4000 примірників.

Дальше головний Виділ Товариства постарав ся о друге, популярне видане „Істориї України-Руси", яке уладив Вп. радник Олександер Барвінський.

Видання Товариства „Просьвіта" розходять ся між народом не тілько в формі дару членам але і дорогою розпродажі так за посередництвом Канцеляриї Товариства як також за посередництвом книгарень у Львові і на провінциї.

Крім сего Головний Виділ удїловав даром в більшій скількости книжок всїм новозаснованим Читальням „Просьвіти", Товариствам „Народних Снїпок", Товариствам „Січи", Читальням „Рускої Бесїди", бібліотекам бурс, вязнїв, військовим, поселенцям в Америцї, угорским Русинам і т. д. Взагалї обдаровано в двох послїдних роках 380 інституций 23.000 книжками вартости понад 400 корон.

Члени Товариства.

В роцї 1902 приступило до Товариства 1.003 нових членів, а в 1903 роцї 1.203 нових членів. Разом отже 1902 і 1903 приступило до Товариства „Просьвіта" 2.206 нових членів звичайних. З того числа около 1.800 припадає на селян і міщан а решта на духовну і сьвітску інтелїґенцию.

Загальне число членів приступивших до Товариства „Просьвіта" від часу его заложеня по конець 1903 року виносить 16.178. Почесних членів числить Товариство 18.

З повисшого зіставленя оказує ся, що побіч р. 1897, коли то в наслїдок незвичайного національного руху 1.333 нових членів позискало наше Товариство, рік 1903 виказує також поважне число нових членів бо 1.203 то есть о 200 членів більше як в р. 1901 і 1902. Та отсей приріст членів не може нас вдоволити, бо се число членів далеко еще не відповідає загальному числу народу руского в Галичині. Бо коли прим. просьвітне Товариство словінське Društvo sv. Mohora в Целівци числить понад 80.000 членів, хоч Словінців майже два рази менше є, як нас Русинів в Галичині, — то на тім примірі пізнаємо як незначне еще число Русинів належить до нашого Товариства.

Треба отже конечно, щоби ціла наша суспільність а передовсїм самі наші члени старали ся приєднувати як найбільше членів Товариству, бо сама праця Головного Виділу без співділаня цїлої суспільности остане ся без успіху. А услівя приступленя в члени Товариства так приступні, (членьска вкладка виносить всего 2 кор. річно), що навіть найбіднїйший може належати до нашого Товариства.

Читальні „Просьвіти".

В минувших двох роках основало Товариство 295 Читалень „Просьвіти", так, що з кінцем року 1903 було всїх Читалень „Просьвіти" 1.339.

Конечно зрозумілою потребою нашого народного житя і обовязком дїяльнїйших людий наших по селах, місточках і містах, де нема еще Читалень „Просьвіти", є подбати, аби найближший звіт Товариства міг виказати ся сильною та дїяльною читальнею „Просьвіти" в кождій громаді.

Після надісланих звітів всї Читальні „Просьвіти" числять до 66.000 членів, так що на кожду Читальню припадає около 60 членів, — в тім числї значний процент молодїжи і жіноцтва. Бібліотеки Читалень числять понад 100.000 томів книжок, так що на одну Читальню припадає пересічно 80 книжок. На сї бібліотеки зложили ся в першій мірі дарові книжки Головного Виділу Товариства „Просьвіта" понад 80.000 примірників, з чого в послїдних двох роках над 20.000 примірників.

Важним средством до піддержаня жити Читалень є власні доми читальняні. На жаль, не много Читалень постарало ся о такі доми, хотяй в порівнаню з иншими роками в двох послїдних роках число власних домів читальняних збільшилось значно. Пожаданим є дуже, аби кожда Читальня починила старати ся до будови власного дому, утворюючи на се осібний фонд і виднуючи від громадских рад відступлене даром площі.

При Читальнях „Просьвіти" істнують хори а подекуди і орхестри селянські, при помочи котрих устроюють читальники вокально-музикальні вечерки, і аматорскі вистави, які дуже впливають на сельску людність. Таких вечерниць відбуло ся дуже много в двох послїдних роках по Читальнях „Просьвіти" і то переважно в память Тараса Шевченка, до чого заохочував Головний Виділ свої Читальні окремою відозвою в часописях.

Послїдними часами, коли між нашим народом залунав сильнїйший клич „просьвіщаймо ся", деякі Читальні „Просьвіти" постарали ся о курси для безграмотних, в котрих удїляє ся членам Читальні науки читаня і писаня. Обовязок закладати такі курси по Читальнях „Просьвіти" тягнить на нашій інтелїґенциї, з'осібна на нашім патріотичнім духовенстві і учительстві.

Попри просьвітнїй цїли мають читальні також економічну цїль. Краминиць при Читальнях „Просьвіти" є звиж 450, шпіхлїрів звиж 250 а позичкових Кас звиш 200.

Головний Виділ Товариства „Просьвіта" докладав заходів, аби дїяльність Читалень „Просьвіти" під зглядом господарско-промисловим піднести. В тій цїли відозвами заохочував Читальні „Просьвіти", аби користали з безпроцентових позичок з фонду, призначеного Соймом краєвим на піднесеня промислової дїяльности „Кружків рільничих". До кінца 1901 р. користало з сего фонду 21. Читалень „Просьвіти" на загальну квоту 13.400 К, а в рр. 1902 і 1903 удїлив Виділ краєвий на предложене Головного Виділу позички шістьом Читальням „Просьвіти" а іменно:

1. Читальні „Просьвіти" в Залужу [повіт Рогатин] 400 К.
2. Читальні „Просьвіти" в Стрільбичах [повіт Старий Самбір] 800 К.
3. Читальні „Просьвіти" в Вербиці [п. Рава руска] 800 К.
4. Читальні „Просьвіти" в Мальчицях [повіт Городок] 800 К.
5. Читальні „Просьвіти" в Боднарові [повіт Станиславів] 400 К.
6. Читальні „Просьвіти" в Григорові [повіт Рогатин] 800 К.

Так отже від року 1898 користало з сего фонду 27 Читалень „Просьвіти" на загальну квоту 17.400 К. Число се є незвичайно мале і пожаданим було-б, аби більше Читалень „Просьвіти" користало з таких безпроцентових позичок на піднесене промислової дїяльности по громадах.

Дальше Головний Виділ Товариства „Просьвіта" аби улекшити Читальням „Просьвіти" набувати по умірений цїні сіль для своїх торговель, відніс ся до Виділу краєвого з представленєм, аби позволив побирати Читальням „Просьвіти" сіль впрост з ц. к. салин згідно з повітових спединцій сільних по умірений цїні. Виділ краєвий рішенєм з 3 марта 1904 р. ч. 9162 полагодив просьбу прихильно з тим, що кожда Читальня, яка хоче побирати сіль з салин, згідно з повітової спединції сільної, має бути поручена Головним Виділом Товариства „Просьвіта" і має піддати ся приписам Виділу краєвого дотично філій сільних. З тої користної полекші повинні всї наші Читальні безпроволочно користати.

Наслїдком паріканя Виділів Читалень „Просьвіти" на брак дешевих жерел товарів крамничих, відніс ся Головний Виділ до Дирекциї „Народної Торговлї" у Львові з представленєм, аби зарадила лиху. Дирекция Товариства „Народна Торговля" прирекла всї можливі полекші і висказала бажанє, аби всї Читальні „Просьвіти" відносили ся до неї, згляднo до її філій з довірєм, яке повинна мати яко совісна, торговельна інституция руска.

Дальше Головний Виділ Товариства „Просьвіта" поклав велику вагу на заснованє нашими людьми спілок ощадности і позичок Райфайзена. При кождій нагоді, чи то в дорозї переписки при удїлованю порад, чи то через своїх делеґатів на збори читалень і філій Товариства „Просьвіта", взивав Виділ до заснованя тих спілок, які можуть принести о много успішнїйшу користь для нашого селянства і народної справи взагалї — як які небудь инші Каси щадничо-позичкові.

Що до зросту числа читалень, то представляє ся він так:

В минулих двох роках основало наше Товариство 295 Читалень „Просьвіти", так, що з кінцем року 1903 було всїх Читалень „Просьвіти" 1.339. Число Читалень „Просьвіти" по поодиноких повітах в роках 1898—1903 виказує зіставленє.

Ч. порял.	Повіт	Для порівнаня наведено числа Читалень Просьвіти по повітах при кінци року 1900	1901	Число Читалень „Просьвіти" в повітах по конець року 1902	1903
1.	Бережани	18	22	28	40
2.	Березів	2	2	2	2
3.	Бібрка	29	32	37	38
4.	Богородчани	12	13	13	15
5.	Борщів	36	38	39	43
6.	Броди	14	16	25	27
7.	Бучач	20	27	29	31
8.	Горлиці	1	1	1	1
9.	Городенка	14	14	18	22
10.	Городок	13	13	15	17
11.	Грибів	1	1	2	2
12.	Гусятин	24	32	35	36
13	Добромиль	7	7	7	7
14.	Долина	25	27	28	32
15.	Дрогобич	15	18	19	24
16.	Жидачів	19	20	22	23
17.	Жовква	18	20	21	23
18.	Заліщики	22	27	35	38
19.	Збараж	20	22	23	39
20.	Золочів	36	43	44	54
21.	Калуш	25	27	31	31
22.	Камінка стр.	29	30	32	33
23.	Коросно	1	1	1	1
24.	Коломия	18	21	24	28
25.	Краків	1	1	1	1
26.	Косів	8	10	13	16
27.	Лаєьцут	1	1	1	1
28.	Лїско	3	3	3	3
29.	Львів	33	38	43	48
30.	Мостиска	14	15	17	21
31.	Надвірна	14	16	18	23
32.	Новий Санч	—	—	1	1
33.	Перемишль	46	46	47	48
34.	Перемишляни	19	25	29	30
35.	Печеніжин	7	7	9	9
36.	Підгайці	18	20	24	29
37.	Рава руска	18	18	18	26
38.	Рогатин	40	45	45	48
39.	Рудки	16	17	25	28
40.	Самбір	6	8	9	14
41.	Скалат	14	18	21	25
42.	Снятин	8	12	15	16
43.	Сокаль	16	19	22	23
44.	Станиславів	26	33	37	43
45.	Старий Самбір	14	15	15	19
46.	Стрий	40	40	45	51
47.	Сянік	3	3	3	11
48.	Теребовля	15	19	21	26
49.	Тернопіль	33	36	40	47
50.	Товмач	27	30	33	35
51.	Турка	8	11	12	12
52.	Цїшанів	8	8	11	12
53.	Чортків	22	23	24	28
54.	Яворів	12	15	16	18
55.	Ярослав	14	15	17	19
56.	Ясло	1	1	1	1

(Дальше буде)

Правибори в долиньскім повіті.

[Допись.]

Щоби Редакцию не наразити на конфіскату ґазети, обмежу ся до самих голих фактів; нехай вони покажуть, яких виборів маємо надіяти ся за намісниковання справедливого і строго безстороннього ґр. Потоцкого.

На час виборів приділено до долиньского ц. к. староства секретаря Йосифа Добровольского, котрий через 12 лїт був в Долинї і оказав ся спеціалїстом від всяких виборів. Перед роком пішов він до Львова, а тепер прислано его назад до Долини і віддано ему переведеня правиборів на всїх заґрожених постерунках.

Правибори не оголосило староство у всїх громадах рівночасно, а оголошує їх в поодиноких громадах 48 годин наперед через прибиті оповістки на будинку староства.

Перші правибори перевів п. Добровольский в Мізуни д. 16 с. м. Місцевий ц. к. заєондця лїсів Авт. Яворский з лїсничими і побережниками та з начальником двірского обшару з Вигоди славнозвісним Гаврилом Гадзїньским наполохали людий, що не будуть їх пускати до лїса і приймати на роботу; таким чином перевели вибори по своїй вподобі і волї.

Село Княжолука належить до мізуньского району; отже й там з'їхав п. Яворский на правибори д. 17 с. м. Але громада не дала ся наполохати і вибрала 4 виборців по своїй волї. Та лїсовий стражник Пилип Цімер виїс протест, бо не вписано его до лїсти правиборців. Правда, що через цїлий рекламаційний час лїста була правильно виложена і нїхто не виступав против неї; тим то і протест против неї та против доконаних правиборів не має тепер підстави. Ale to co inne go!... Протест увзляднено, вибори знесено, і мають відбути ся нові.

На правибори до Ракова крім лїсничого і побережників спроваджено ще й двох жандармів та вибрано хрунїв і п. лїсничого. До комісиї при тих правиборах вибрано місцевого сьвященика о. Слободяна. Сей почав писати протокол по руски; та п. комісар дуже обурив ся на те, сховав протокол до кишені і не дав сьвященикови дальше протоколувати.

На д. 20 с. м. назначено правибори у Велдїжи, де є голосуючих 127 Русинів, а 112 Жидів і Поляків. Перед правиборами всїх Жидів взивано до староства; та й сего було мабуть за мало, бо ще й п. інспектор податковий приїздив до велдїских Жидів. А знов визначнїйших селян Русинів завізвано до староства на сам день і годину правиборів під загрозою 25 К, грошевої кари. Коли до правиборів стануло 120 Русинів а 100 Жидів і Поляків, тогдї заявляє двох Поляків, що вони о правиборах нїчого не знали, бо їх не оголошено! П. комісар Смолень узнає тую заяву важною і мимо протесту Русинів, котрі сьвідчать, що всї бачили оповіщене прибите на громадскім уряді, не переводить правиборів. Велдїскі селяни живуть головно з зарібку по лїсах і сплавованя дерева; отже тепер голосить п. Гавр. Гадзїньский і урядники бар. Попера, що потребують дуже богато робітників до лїса і до сплавачки аж до Галича (велдїскі селяни нїколи не сплавлюють дерева аж до Галича!) та обіцюють висшу платню, щоби липне голосуючих виманити з села на час других правиборів.

Взагалї по всїх селах воює ся неслиханим терорізмом; і так страшать людий підвисшеньем податків, карами за брак коминів на хатах, а найбільше вже лїсові органи грозять забороною побору дерева, пасовиска і спроваджуваньем сторонних робітників до лїсів.

Певний.

Війна.

З терену війни маємо лише маловажні і неповні рапорти російских ґенералів о рухах японьских військ, з котрих виходить, що японська армія стоїть — чи безчинно, не знати — в полудневій Манджурії. Куропаткін рапортує, що російскі кінні патрулї за горами Феншуілїн (пасмо розділяюче Манджурию на північну в руках Росиян і полудневу тепер в руках Японців) обсервують рухи першої японьскої армії, сконцентрованої коло Фенванчену. Японці закривають свої позиції при помочи малих віддїлів передної сторожи, котрі разом можуть зробити оден полк піхоти разом з віддїлом артилерії. Японська армія розтягла лїнію здовж головної дороги (прямо на північ). Кінноти майже не видко. Після справоздань з дня 21. мая можна приняти, що перша японьска армія сконцентрована в двох дивізиях в Фенванчені і найблизшій околици і в одній дивізиї, котра стоїть в Кабалинї, в половинї дороги з Сіняну до Фенванчену. Фенванчен Японці обваловують.

Рапорт ґенерала Сахарова з дня 21 с. м. доносить: В послїдних днях російска кінnота помітила на великій дорозї до Ляояну рухи японьских віддїлів в північно-східнім напрямі від Фенванчену в сторону Чанїнїтси. В сю сторону машируе більше як оден полк разом з артилериєю. В Салїнчанї є оден баталїон японьскої піхоти і полк кінноти, котрих передна сторожа стоїть в Чапзалїнї. (Російскі рапорти відзначають ся взагалї тим, що подають сумішку вістий з найріжнїйших сторін, що одним духом подають вісти нараз з кількох кінців терену обнятого війною, неподаючи навіть сторони, в котрій сї місцевости знаходять ся. Супротив того, що на мапах більшої части сих місцевостий нема, вісти, які телеґрами розносять по цїлім сьвітї попросту не мають для читачів нїякої інформацийної вартости.

В північно західнім напрямі японьскі патрулї доходять до Чінчінци, 80 клм. від Фенванчену. Коні кінноти ґвардиї і японьска піхота суть дуже помучені. Два японьскі швадрони і 3 компанії суть в Дзудзапудзї. Оден японьский швадрон дійшов 17 клм. на північний схід від Салїдзайпуджа. Здовж ріки Таянго (вливаєсь до моря коло Такушану) нема Японців. Такушан і Кондукан заняті японьскими віддїлами, в силї найбільше пів компанії. Після донесеня Хінців Японці закладають маґазини на острові Талютау при лиманї ріки Таянго.

(Телеґрами).

Токіо. В часї патрольованя коло Порту-Артура російский ґранат упав на японьскім торпедовци Акатарі. Погиб 1 офіцер і 24 вояків.

Мукден. Силу головної японьскої армії обчисляють на 80.000 людий. Она стоїть еще далеко від російской сили военної закривавочої Ляоян. Російскі війска і їх позиції що раз сильнїйші. Здогадують ся, що дощі унеможливили Японцям транспорт артилерії. Росияне опановують зелїзницю аж до стациї Дашіцао (90 клм. на полудне від Ляояну).

він повідомити, що в містї появив ся дуже великий переступник. Іван Дмитрич здрігав при кождім дзвеньку і стукотї у ворота; мучив ся, коли стрінув у господинї нового чоловіка. При стрічи з поліцаями і жандармами усьміхав ся і посвистував, щоби показати ся рівнодушним. Він не спав цїлими ночами очікуючи арештованя, але хропів грімко і зітхав, нїби через сон, щоби господинї здавало ся, що він спить; бож коли не спить, то значить, що його мучить гриза совісти. Що за хитрість!

Факти і здорова льоґіка упевнили його, що всї ті страхи — видумка і психопатия, що на арештї і тюрмі, коли вглянути в річ ближше, поправдї нема нїчого страшного, — коби совість була спокійна. Але чим розумнїйше і льоґічнїйше він роздумував, тим сильнїйшою і більше томлячою ставала його тревога. Се було похоже на те, як то оден пустинник хотїв прорубати собі місце в пралїсї; чим завзятїйше махав він топором, тим густїйше і сильнїйше розростав ся лїс. Іван Дмитрич видачи конець кінцем, що се нїчого не здало ся, перестав думати і цїлком вдав ся в розпуку.

Він став усувати ся і утїкати від людий. Служба й перше була йому противна, а тепер стала для него нестерпимою. Він бояв ся, що його якнебудь підійдуть, вложать йому в кишеню незамітно взяток і потім перехитрять, або і сам він зробить нечайно яку помилку в урядових письмах, подібну на обман, або загубить чужі гроші. Дивно, що нїколи його память не була така бистра, як тепер, коли він кождої хвилї видумував тисячі всїляких причин, щоби направду побоковати ся за свою свободу і честь. За те значно ослабла його цїкавість до сьвіта, особливо до книжок, і зачала сильно тупіти память.

(Дальше буде.)

Нючван. Японські війска дальше обсаджують горн між Дальним а Кінчу. Уставляють богато скорострільних гармат і ставлять шанці з мішків наповнених піском. Нючван знов обсадив більший відділ російскої піхоти.

Петербург. Скридлов приїхав вчера до Владивостока.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Торговельні договори.

Відень. В суботу закінчено тут плові конференції в справі торговельних договорів. Сего тиждня австро-угорські делеґати ідуть до Берліна, аби розпочати переговори з німецким правительством. В червни зачнуть ся переговори з Італією.

Вірмени.

Царгород. Положене в вірменьскім санджаку Муш все еще дуже поважне, але рух має льокальний характер. В часі військових операций против вірменьских повстанців спалено 17 вірменьских сел. Заперечують вість, що в однім відділі вірменьских повстанців суть російські офіцири.

Македонія.

Царгород. Російский амбасадор був оногди на авдиенції у султана і уґрунтував о переведе реформ в Македонії.

Цивільна ліста.

Будапешт. Говорять, що в цїли злагодженя опозиції в часї нарад над підвисшенем цивільної лісти, Тіса подасть до відомости, що цїсар рішив в части заспокоїти Мадярів що до удержуваня сталого двора в Будапештї.

Ватикан а Франция.

Париж. Французский амбасадор при ватиканї, відкликаний правительством, вже приїхав до Парижа. Нунций в Парижи еще не одержав з Риму наказу, аби виїхав на урльоп.

Шпіґуньство.

Париж. В одній місцевости на полудне від бретаньского берега, жандарми зловили на шпіґуньстві англійского полковника артилерії і арештували его. В доках для підводних суден знайдено сховані плани сих суден.

НОВИНКИ.

— **Рідке сьвято.** Отсе минає 25 лїт, як наш многозаслужений посол Юлїян Романчук зачав видавати „Батьківщину“, першу на Руси політичну ґазету для селян, і тим справу національного осьвідомленя нашого селяньства вперше увяв в систему, а сам вперве вступив на поле політичної дїяльности. Не тут місце розводити ся над наслїдками того почину для нашої народної справи анї над дальшою, впрочім загально знаною дїяльностию і заслугами п. Романчука, котрий силою своєї праці, своїх спосібностий і впрочім також обставин став згодом провідником національного і просьвітного руху і житя галицкої Руси. Отже роковини тої 25-лїтної політичної дїяльности нашого посла і провідника постановила львівска громада народовців відсьвяткувати при нагоді загальних зборів товариства „Просьвіти“, котрого він також є довголїтним головою, — відсьвяткувати з огляду на знану а рідку скромність Ювилята скромно і без гомону. І так вчера о год. 9 вечером зібрало ся в салї готелю Жоржа сорок кілька осіб, переважно львівских Русинів, але також богато осіб з рїжних сторін краю. Коли запрошений на ту хвилю Ювилят ввійшов ся між зібраними, повитав его д-р Кость Левицкий, пояснюючи ціль зборів. Опісля засїли всї до сьвяточної вечері. Понесли ся промови і тости в честь Ювилята. Відчитано богато телеґрам, що понадходили з усїх сторін краю і з Буковини. Іменем буковинських Русинів промавляв п. Пігулак. На спомин того сьвята вручено Ювилятови гарний перстень. В одушевленім патріотичнім настрою розійшло ся зібране товариство разом з достойним Ювилятом пізно по півночи.

— **Надзвичайні загальні збори руского товариства педаґоґічного** відбудуть ся у Львові дня 11 червня б. р. о год. 5 вечером в комнатах товариства (ул. Стрілецка ч. 6) з слїдуючим порядком денним: 1) зміна статуту; 2) внесеня і інтерпеляциї членів. З уваги що до правосильности ухвал загальних зборів вимагає ся комплету що найменше 30 членів, просить виділ о як найчисленїйшу участь, тим більше що перша точка сих зборів є надзвичайно важна, бо вяже ся тїсно з дальшим розвитком товариства. Від якогось часу стрічає ся дїяльність товариства з перепонами зі сторони властий, котрі в короткій дорозї заборонюють завязувати педаґоґічні кружки на тій підставі, що дотичні §§ статута є неточно і неясно стилїзовані. Такі заборони спиняють успішний розвій дїяльности нашого товариства і, щоби сего на будуче не допустити, скликує виділ надзвич. загальні збори, щоби їм предложити статут відповідно зміненний в тих сумнівних точках, що дають властям притоку заборонювати закладане педаґоґічних кружків. — Окремих запрошень не висилає ся. — За виділ: *Д-р В. Левицкий*, секретар.

— **Брутальність польского учителя.** В 68 ч. „Дїла“ повторили ми допись, поміщену в Kurjer-і lwowsk-ім якимсь польским патріотником з Немирова, де представлено мнимо напасть місцевого руского пароха о. Кипріяна на польску народність в часї науки релїґії а навіть на особу місцевого управителя школи п. Місїньского. При тій нагоді ми зазначили відразу, що тота допись є лише памфлетом на руского сьвященника, звісного із свого такту і поваги, а наш здогад потверджує вповнї спростоване, яке помістив о. Кипріян в онодїшнім числї Kurjer-a lwowsk-ого. Показує ся з него, що не лише описаний в дотичнім довесеню (котрого автором є мабуть сам п. Місїньский) факт ніколи не відбув ся, але противно учитель Місїньский допустив ся брутального нападу на особу о. Кипріяна а рівночасно безличної обиди руского народу. Ось що між иншим пише о. Кипріян в своїм спростованю: „Дня 19 марця с. р. прибув я о 11 год. перед полуднем на науку релїґії для дїтий III і IV степеня. Заким розпочала ся наука, дїти жалували ся перед мною, що директор школи п. Ян Місїньский бє їх немилосерно тростиною, заглядно прутом, палицею, а також кулаками, і то не лише в клясї, але веде дитину до мало осьвітленої комірки, де находить ся крісло, тростина та вода, і там бє, затикавши рукою дитинї рот, щоби крику болю не почули люди поза стїнами школи. Саме критичного дня перед годиною релїґії мав Місїньский побити кулаками по плечох Мілька Свокоровского, обиджаючи притім руску народність словами: „Русини то ковтуни; що Русин то свиня!“ і з глуздом відсилав того ученика до мене; „Іди, іди до свого ксьондза, най ти осьвятить воду!“ і т. п. Я уважав річию відповідною вислухати дїтий, тим більше, що про поведене п. Місїньского говорено богато в місті і що він раз так ударив кулаком мого сынка Віктора в голову, що хлопчина не видїв, де стоїть, а навіть я сам бачив, як п. Місїньский таскав одного ученика в сторону згаданої комірки з прутом в руцї. Тоді війшов нараз до клясси п. Місїньский і став при дїтях до мене кричати: „Tak, ksiądz buntuje dzieci! Ksiądz buntownik! Ja księdza nie uważam za księdza! Ja księdza więcej nie puszczę do szkoły!“ А коли я візвав Місїньского, щоби вийшов, крикнув він: „Я з тобою свиней не пасї! Mnie się nie chce stąd odejść! Ja przyszedł na inspekcyę, ja księdza nauczę!“ По трикратнім безуспішнім візваню показав я Місїньскому двері, але не обидив его ні слівцем, анї не кидав ся на него з палицею, як доносить дописуватель. Я обжалував Місїньского перед судом в Немирові о обиду чести і по переведеній розправі дня 11 мая с. р. засуджено его на три доби арешту без заміни на грошеву кару.“ — Тілько сам інтересований, о. Кипріян. Цїкаво тепер, що думають про поведене п. Місїньского шкільні власти. Чи безприкладна брутальність учителя не лише з рускими дїтьми, але й з їх катехитом, буде ему почислена яко plus до его тайної кваліфікациї, а надто яко специяльна заслуга для „ойчизни“, чи може шкільні власти надумують ся зробити з ним то, що вже давно були би зробили, колиб дотичним учителем був Русин, а катехитом — Полак?...

— **„Сокіл“ в Любели** жовківского повіта відбув дня 16 с. м. перші загальні збори. Предсїдателем зборів вибрано о. Омелянського з Пристани. За „Соколом“ промовляли горячо о. Юлїян Гумецкий, місцевий парох і п. Микелита з Бутин. Збори відбували ся в читальни при численній участи селян і запрошених гостий. З гостий п. Снїжко, місцевий поміщик, висказав свою прихильність новому товариству. Головою „Сокола“ вибрано о. Гумецкого. Членів вписало ся 68 і ухвалено вкладку 50 сот. річно. По зборах перевів делеґат львівского „Сокола“ п. Сембратович пожарну науку і муштру. П. Снїжко яко емеритований офіцир оцінив дуже добре справність і карність Соколів, просто одушевляв ся і приобіцяв випозичати до вправ двірску сцинавку. Всї без рїжниці приняли молоде гнїздо сокільске з вдоволеньем, так що війт висказав свою подяку львівскому „Соколови“, а навіть Жиди зложили 16 К для місцевого „Сокола“. Згода панує в цїлім селї, і дає найлїпшу запоруку, що ново заснованє товариство буде гарно розвивати ся. — *Н.*

— **Утеча 8 вязнів.** З Перемишля доносять що з вязниці тамошного суду окружного утекло онодїшної ночи 8 арештантів, між ними 5 мужчин і 3 женщини. Всї, будучи в порозумінню, вибили малий отвір із шпитальної келії для женщин до тюрми для мужчин, а звідтам вибили малий отвір в мурі на подвірє. Звідси, ніким не замічені, перелїзли через дуже високий мур на улицю Спадисту. Утечу відкрито що йно рано. Погоня за утїкачами скінчила ся тим, що зловлено лише одну арештантку, инші пропали як камінь у водї. Межи утїкачами мав бути двох небезпечних злочинців, що находили ся в слїдчій вязници, а також звісний Кебузиньский, котрий дня 8 червня с. р. мав станути перед судом присяжних яко обжалований о скритоубийство, якого допустив ся минувшої осени на перемиским різнику Струшкевичу.

— **Цигани конокради.** З Устрик долїшних пишуть нам: Дня 15 с. м. придержано в околици Ярослава ватагу циганів, зложену з 11 мужчин, 12 жінок і 26 дїтий, 9 возів і 30 коний. Ту ватагу, підозрїну о крадїж коний, доставлено до Устрик дол., де відобрано їм 10 коний, походячих рішучо з крадежи, а звідси відставлено бродягів з 9 возами і 20 кіньми до Санока. Коні покрадені у східній Галичині, в сторонах від Тернополя до Перемишля, а пошкодовані можуть їх оглядати кождої хвилї в Устріках, зголосивши ся в місцевім суді. (Инші руські і польскі часописи просить ся о повторене сеї вістки).

— **Дрібні вісти.** Більшу земску посїлість в Струтинї вижнім, долиньского повіта, котру хотїли купити Мазури на кольонію, набув на власність д-р В. Пачовский, професор руской ґімназиї у Львові разом із своїм шурином о. Алексевичом. — Із слїдчої вязниці у Львові випущено вчера, за вложенем високої кавциї, Корнила Желяшкевича, б. директора союзної каси хорих будівельних робітників, котрого увязнено перед двома місяцями за дефравдацию. — Послїдний урядовий звіст виказує від 10 до 16 с. м. нових 140 случаїв пятнистого тифу. — Вибір 60 членів повітової ради в Рогатинї з курії сїльских громад розписало намісництво на день 4 червня с. р. — Рада міста Інсбрука ухвалила недавно таку постанову: „З огляду на борбу Славян з Німцями на будуче нїякому славяньскому артистови, хотайби найзаменитшому, не удїлить ся салї міскої ради на концерти. — В Індиях заґанґесових в місті Сайґуні погибло 5000 людий підчас страшної бурі, яка лютила ся там перед тижнем.

З штуки і літератури.

— **Кружок оперови** при тов. „Львівский Боян“ у Львові дав на днях знова доказ, що праця членів не устає. Хотяй перша виставка „Чорноморців“ по словам критики нашої преси випала не дуже удачно, то друга з ряду „Запорожець за Дунаєм“ вповнї повела ся і вдоволила навіть найвибагливійших наших музиків. Та дивно менї, що дотепер нїхто не уважав вказаним прилюдно зазначити сей поступ в змаганях охочих людий — та заохотити їх на будуче, тим більше, що хвальна Редакция „Дїла“ так радо містить дописи з обсягу музики. Длятого я — хоч один з чинних учасників сеї послїдної штуки — чувсь приневоленим подати до прилюдної відомости кілька уваг про сю симпатичну оперу та її виконанців. „Запорожець за Дунаєм“ Артемовского як давно так і тепер належить до найгарнїйших творів в репертуарі нашої сцени. Сьміло можна назвати сей твір оперою а не опереткою, бо проси там доволї мало а суть партиї (пр. Андрія), що не мають анї слова проси лиш всьо сьпіває ся. Текст цїкавий не банальний, як то звичайно в оперетах а навіть в операх під зглядом музичним великих лучають ся — музика повна богатої инвенциї, української щирости, ясних мельодий легенького полету — гармонїзация проста, нескомплїкована і тимто немодерна. Але хотяй поодинокі арії сеї опери дуже запопуляризувались — виставa цїлости представляє великі трудности. Менї довелось чути від одного нашого оперового артиста-сьпівака — що пр. тенорова партия в Запорожцю з огляду на ведене голосу є о много невдячнїйша, чим „Romanz-a“ з опери „Aida“. Показалось, що він мав рацию. Мимо однак тих трудностий аматори держались хорошо. П. Бачиньска дала нам доказ, що мимо своєї нїжної конструкциї фізичної потрафить довго орудувати голосом без умученя. Партию Одарки вимагаючу доволї техніки і форси, опанувала та зрозуміла вповнї і віддала під зглядом вокальним хорошо — лиш в ґрі здаєть ся занадто щадила кулакїв своєму козакови. Партия Оксани є безуслівно найгарнїйша в цїлій опері — наскрізь лїрична та щира. Ария „Ангел ночі“ пляшне слухача і нешчо бачить ся, як ніч залягає, темним крилом накриває землю — всьо спочиває тихим сном — тільки зірки сяють, шумить глухо Дунай а серце кохаючої дївчини, що ожидає милого з-за Дуная в Украйни горить в огнї... І дуже щасливо склалось, що партиї сеї підняласъ п. А. Крушельницка, бо дїйсно дала нам тут артистичну креацию Оксани, якої нам не довелось бачити навіть в театрі не то між аматорами. З признанем належить піднести, що п. Крушельницка мимо того, що тепер находить ся в трактї науки сьпіву і без нїякого закиду на адресу могла ся відказати від участи — она навпаки дуже радо поспішила до гурту охочих людий та пожертвувала й свою пенту. За се публика по любовнім дуетї обкидала ю цьвітами а крім того так п. Крушельницкій як і п. Бачиньскій подано справдї по европейски на естрадї гарні китиці рож. Партию Івана Карася віддав п. Л. Лопатиньский з українським гумором — чудна его ґра богато причинилась до сего, що і вокальна сторона сеї тяжкої креациї вийшла цїлком складно. Належить піднести тут дуже точне вистудіоване і артистичне перенятє ролею. Ролї султана і Імана спочали в руках звісних нам вже з концертів визначних сьпівакїв, а то п. Прокоповича, який дав ся пізнати яко здекларований баритон, та п. п. Смолиньского, який інтонуючи чисто держав ся хоробро. Хори чисельно слабші держались добре так, що цїлість з орхестрою під батутою кап. Фрідріха вийшла бездоганно і дала публицї повне вдоволене. Коли хто знає, скілько труду, часу і здоровля вимагає така вистава також в напрямі адміністрациї — то було би несумлїнно не піднести заслуг п. Доманика, котрий справдї з повним пожертвованем яко голова кружка вложив тут не мало праці і часу — щоб до вистави довести. Артистичний провід в підготованю опери спочивав в руках п. Г. Ясеницкої і п. рад. Вахнянина — акомпаньяментом помагала багато п. З. Лопатиньска. Я сьпівав партию Андрія. — *М. Волошин.*

— **Літературно-Науковий Вістник.** Річник VII. Том XXVI. Книжка V. За май 1904. Зміст А. части белетристичної: Б. Лепкий: Із поезий ст. 113; М. Кибальчич: Із поезий ст. 114; З. Г.: Із поезий ст. 116; І. Федорченко: Із поезий ст. 116; Мар. Підґірянка: Коломийки стор. 117; Денис Угнівець: До білої тюрми стор. 119; Ол. Плющ: Сповідь (Конець) стор. 125; М. Орищин: Подорож до Львова стор. 136; Сергій Волох: Позви, оповіданє стор. 144; Зельма Ляґерлєф: Чуда Антихриста, роман (далї) стор. 169. Б. Части наукової. Z.: З розмов із селяньскими інтеліґентами на лївобережній Україні стор. 55; М. Лозиньский: Три з'їзди. До найновійшої істориї социяльної демократиї. (Конець буде) стор. 79; Д-р Павло Ваґлєр: Новітні вигади в старинї (Далї буде) стор. 106; Хроніка і бібліоґрафія стор. 114. Редакційний комітет: Володимир Гнатюк, Михайло Грушевский, д-р Іван Франко. Річна предплата „Л. Н. В.“, виносить 16 кор. Редакция і адміністрация у Львові, ул. Чарнецкого ч. 26.

— **„Гайдамаки“ ч. 83 містить:** Ґанґрина; Руські пчілки, їх пасїчники з підпасїчниками; ласі на мід медвиді. — „Поправка“ намісника і — Війна; — Золотий потік; — Золочівщина; — Чи на те? — Поклик; — Правда — пісни; — з Яструбкова; — Новий параґраф польского гакатисти в уряді почтовім в Дрогобичи; — Новинки.

— **Гайдамаки ч. 84 містить:** Сконфісковане з заголовком; — Не жаль платити, як є за що; — „Ножем і палкою“, „Над вульканом“ і „Гайдамаччизна в Гусятинщизне“; — Революцийні алярми русиноїдної преси; — Ще про лапку ґанґрину; — Патріотизм Японців; — Війна; — Рак Росиї; — Новинки.

— **Виказ жертв на Укр.-руску Бурсу в Н. Санчи** за місяць март і цьвітень 1904 р. (зложили в коронах): З закладу витраного через п. Василя Яворского від начальника суду Евґена Забразовского в Грибові 100, Теофан Лукашевич з Кальварий 1, о. Александер Ґовда парох з Боднарки 4, Кипріян Біліньский з Відня 1·50. На виказ жертв за місяць март 1904 зложили: Петро Витошиньский 1, Теодор Волошин 0·50, Олена Лїниньска 1, Ґалюська Лїниньска 0·50, д-р Омелян Левицкий 1, Петро Лїниньский 1, Василь Михасевич 1, Василь Яворский 10, сини Казимир і Володимир по 1, Стефан Сторожчук 0·50, Стефан Копець 50, Андрій Боднар 0·50, разом 22 К і 10 с., о. Ґригорій Боднар парох в Свистельниках 0·79, Йосиф Бобикевич в Стрию за карти з видом 10. На виказ жертв Ярослава Воляньского з Бурштина: Николай Коцак 1, і 1, А. Чирняньский з Бурштина 0·60 і 0·40, Леопольд Балїцкий 1, Іван Марморович з Бурштина 2, Дмитро Денько 0·40, Прокін Коцан 0·58, Петро Коцан 0·50, Йосиф Коцан 0·20, Леонтина Чеміль 0·50, Вортник 0·58, разом 15 К 21 с. Леопольд Балицкий з Бурштина за карти з видом 10, о. Йосиф Чапліньский Ст. Лоуіс 3, Петро Собків в Кринім за карти з видом 8, о. Ґригорій Моров в Борині 5, д-р Михайло Литвинович в Чернівцях за карти з видом 3, Володимир Витошиньский 2, Анна Витошиньска 2, Поляк з Грибова 2, о. Киприян Ясеницкий в Балигородї 2, Стефан Сафян з Хирова за карти з видом 5, Роман Алексевич з Угнова 12, Ізидор Ванько з Майдану сїнявского 5 за карти з видом, Товариство взаїмного кредита „Віра“ в Перемишли запомога 50, Теофан Лукащевич в Кальварий 3, Михайло Корницкий з Відня 1, Роман Секела з Відня 4, Лев Кицаневич з Велички 10, Ю. Ґнатюк з Кракова 2. — Всїм жертводавцям складає Виділ Філії Просьвіти іменем питомців сердечне „Спаси Біг“. — За виділ: *Лїниньский* голова, *д-р Левицкий* заступник скарбника.

Переписка Адміністрациї.

Вп. Др. В. Ко. в Ко. До кінця сего кварталу прийде нам ще 2 К. — Т. Му. в Ґіль. В. Кл. в Ту. і Д. Ґа. в Пе. Грошї: 11 К 79 с., 6 К 34 с. одержано і доручено куда слїдовало, а дотично оголошеня просимо о терпеливість, все стане ся але за чергою. — Вп. І. Бр. в Пи. До кінця червня. — Е Ду. в За. Тепер вплачено за цьвітень а не май. — А. Ру. в Ко. За 3-ий квартал прийде нам ще 3 К 60 с. — В. Го. в Ст. Тепер вплачено по конець черня а не вересня. — В. Ан. в Ґа. Грошї на театр і для Сокола доручено куда слїдувало а дотично оголошеня просимо о терпеливість. Важане число 183 вислано. — Л. Са. в Мя. но. На Ваше предложене мимо щирої волї, згодитись не можемо.

Курцям, котрим папіроска має дати повну, нїчим не замішану приємність, поручаєсь остати при „Le Griffon“, французских паперцах, признаних загально за найлїпші. Тим курцям, котрі волять папериці, що не ґаснучи, ґорять до кінця, і є на спосіб єгипетских задруковані та елеґантно прибрані, радить ся „Le Delice“, папериці також дуже улюблені.

Спеціяліст недуг внутрішних

д-р Евґеній Озаркевич

ординує **постійно** у Львові ул. Корнякта ч. 1 II. поверх Народний Дім. 609

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і від 4—5

293 19—19

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Ґіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Урядник почтовий в віці 27 лїт, з майном 15.000 К., котрий в короткім часї одержить посаду почтмайстра на провінциї, глядає панночки в цїли матримонїяльній. Зголошеня серіозні під *„Фермент“ Перемишль* poste restante. 373

Подяка.

Сим маємо честь зложити найсердечнійшу подяку всім Високопреподобним Отцям місцевим і позамісцевим, Високопреподобному і Всесьвітлійшому Ректоратови за ласкаву участь в похороні нашої найдорожшої Матери. Рівнож уважаємо сьвятим обовязком висказати глубоку подяку всім Високоповажаним Панам Питомцям гр. кат. дух. семинарії за трогаючий сьпів підчас похорону.

Родина Логинькие.

382 1—1

ЩАВНИЦЯ заведене жерельно-купілеве і інгаляційне.

Лічене водолічниче і кефірово-жентичне. — Першорядна гірска стация кліматична. — Поступове уладженя. —Дезінфекция помешкань старанна.

Сезон від 20-го мая до кінця вересня.

Води найсильнійші, щави алькалічно-солонаві із звісних в успішности жерел *Йосифини, Магдалини і Стефанії* у всіх аптиках і складах мінеральних від. — Замовленя на води і мешкань приймає

Дирекция Заведеня горішного
Фелікс Висневский.

377 1—8

Купуйте лише

Крохмаль брилянтовий Бажанта!

Дістати можна всюди.

Торговля Солецкого, Львів, ул. Батория ч. 2.

Прібки даром. 281 14—15

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вшан. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знаменитї вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і иних спіритуалїїв у всіх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.

Цінники і информацій висилає ся на домаганє оплатно і даром. 300

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнгутових цементових плиток і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів

ул. Сикстуска ч. 23, (стара почта)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цінники даром і оплатно.

Першорядні поручення. 364 4—19

ГРОШІ на 4%

амортизацийні позички удїляємо через перворядні будапештеньскі і заграничні грошеві інституції до ¾ оцїночної вартости на І. ІІ. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, щочно* і *дискретно.*

Конверзиї банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просить ся о марку на відповідь.) 362 4—72

Перша краєва різьбарско-золотнича рукодїльня для украшеня церквей 732

ТЕОДОЗИЯ КОМІСАРУКА

в Станиславові ул. Собіского ч. 5.

Виконує іконостаси, олтарі, киоти, проповідниці, престоли образи процесіональні і прочі церковні знаряди в бажанім стилю. Відновляє також старі і ушкоджені різьби та малюваня із захованєм найточнійших знамен і черт історично-архіольоґічних. Цїни як найприступнійші. Поручає також великий вибір киотів в видї церкви, прехорошо виконані найновійшої форми в цїні від 120 зр. в гору.

Оголошенє.

Замкненє рахунків Спілки ощадности і позичок в Вербиці за рік 1903. Члени: прибуло 24, убуло 1, стан з кінцем року 145. Уділи: К. 1442. Стан чинний: К. 13050·77. Стан довжний: К. 12858·87. Фонд резервовий: К. 713.06. Чистий зиск: К. 191·90. Оборот касовий: К. 30492·35.

Юрий Жук голова Ради надз. *Іван Зрада* касиер. *Онуфрій Солодух.* 378 1—1

Свій до свого!

Огород, великий став з човном, кругольня у **Русина** на поодинокі забави літні до винайму. Конець улиці Польної, Львів. 384 1—3

Помічник торговельний найде місце в торговли коріннїй вин і делїкатесів Івана Бориса в Перемишли. 385 1—2

Фортепян короткий майже новий, продам дешево. Академічна 8, офіцина. 62 1 1

Семинарист III року сем. учит. способівний приготовити до матури семинарицкої, до иных клас гімн. і реальн., обійме лекцию. Дуже радо обійме посаду учителя дітий в домі сьвященника або в иншім рускім домі. Зголошувати ся: М. С. Ольшани к. Перемишля, po-te restante.

Л. & К. ГАРДТМУТ

ц. к. надворні доставники

у Львові 376

пасаж Гавсмана ч. 8.

ГАЙДАМАКИ

ТИЖНЕВИК

виходить що вівторка.

Видавець за редакцию відповідав:

Михайло Петрицкий.

Цїлорічна передплата виносить 4 зр. на пів року 2 зр. Редакция і Адміністрация: Львів, ул. Батория ч. 24, II. поверх.

МЕДИ! **Мід патока** курацийний і десеровий з власної пасїки в 5 кіл. пушках по 6 К. **Мід до пита** в 4-лїт. деміонах по 5 К 70 сот. висилає за післяплатою оплатно. *О. В. Микитка*, парох в Купчинцях п.п. Денисів. В більшій скількости значно дешевше. 870 3—10

Ученик VI кл. з добрим сьвідоцтвом I курсу приме сейчас лекцию на село. Близша відомість ул. Коперника ч. 36.

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ

ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ

і головний склад

материялів будівляних

Мих. Мікося

Ярослав, Ринок, пл. пароxіяльна

поручає П. Т. Публицї, ВП. Інжиніром і Високопреподобному Духовеньству:

Вапно біле гашене і скадисте гідравлічне.
Гіпс краківский — — — — —
і львівский — — — — —
Цемент портланд вагонами — —
і на бочки — — — —
Асфальт природний, штучний, — шити до фундаментів.
Посадки камінкові, цементові — шарі, мозайкові, гладкі, желобковані — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальні до каналізації
Керниці бетонові рїжних розмірів, мулові — — —
Миски під рури **Ринки** отвори
Сходи камінці граничні, — — —
бетонові — — — — —
Цегли шамотові, окладкові — —
до фасад — — — —
Дахівки краєві, заграничні, червоні, склянні — — —
Комини камінкові **Папа** дахова
Ольґеіна, Карболїнеум
Каналізация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.

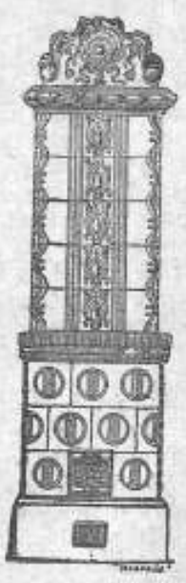
383 1—3

До Ню-Йорку

скороплавом в 5—6 днях

До Канади

правильна висилка почтових пароплавів. Найдешевші цїни, дуже добрий харч, добра послуга. Охочі до їзди зволять звернути ся з повним довірєм до: **LOUIS SCHARBACH et Cie**, **Гамбург** Balmhofstrasse Nr. 9. Глядає ся кореспондентів! 374 2—3

Л. & К. ГАРДТМУТ

ц. к. надворні доставники

у Львові

пасаж Гавсмана ч. 8.

313 5 5

„Народна Торговля“

поручає

в своїм складі в Снятині і Станиславові

ТОМАСИНУ

в продажи на дрібно,

291 2—2

РАКИ! РАКИ!

щодень сьвіжо довлені, висилаю за почтовою післяплатою, оплатно, ручачи, що надійдуть живі:

кошик раків, найбільших т. зв. величезних . . . . . 7 К.
„ „ середних, досить великих . . . . . 5 К.
„ „ столових . . . . . 4 К.

69 **ЛУКА ВАРСИЛЕВИЧ, Монастириска.** 4—4

Red Star Line, Antwerpen.

до Америки.

Парівці першої класи, — просто без пересідання до Нового Йорку і Філядельфії. — Добрий харч. — Знамените корабельне уладженє. — Дешеві цїни перевозу.

Информацій удїляють:

Red Star Line 20, Wiedener Gürtel in Wien

або

ВОЛОДИМИР ПОДЛЕВСКИЙ, аґент, ул. на Болоню ч. 8, I. п. біля головного двірця, Львів. 273

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова **2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя 3·25.
„ на Підзамче 3·04.
„ Рави руской 6.46.
„ Підволочиск 7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ на Підзамче 7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного 7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора 8·00, 10·00*.
„ Станиславова 8·10.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Стрия 10·02, 4·35.
„ Рашева 10·20.
„ Коломиї 11·25.
„ Белзця 6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]
зі Щирця 9·25 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].
з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан **2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск 6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча 6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного 6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 3·40.
„ Белзця 9·30.
„ Тернополя 10·35.
„ з Підзамча 10·52.
„ Чернівців 10·45.
„ Стрия 3·05 11·05*.
„ Рашева 3·30.
„ Коломиї 5·55.
„ Рави руской 7·05*.
„ Перемишля до 30/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·15 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]
до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.
до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]
до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнійший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені львіздною (*), поспішні поїзди **тевстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Информацій удїляє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красіцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Найліпші французскі паперці циґаретові „LE GRIFFON“ Найліпші французскі тутки циґаретові

Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 181

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Др Е. Левицкий. Одвічальний редактор; Александер Борковский. Папір з фабр. Черляньскої. З друкарні Народової (Манецких), — Львів, Коперника ч. 9.

Ч. 105. Львів, Середа 12 (25) Мая 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 18; — В ФРАНКФУРТЇ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границю:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ѣ місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Загальні збори т-а „Просьвіти".

(Конець.)

По справозданю виділу наступило з черги справоздане касове, зложене проф. Петром Огоновским. Приходи товариства виносили: в році 1902 — 43.592·80 К, (з чого 12.800 К, позичка в „Краев. Союзі кредитовім, 12.000 К, членьскі вкладки, а 15.000 К, з продажи книжок), а в році 1903 — 28.915·69 К, (з того 10.895 К, членьскі вкладки, 8.459 К, з продажи книжок, 6.000 К сеймова запомога, 1.000 К, даток „Краев. Союза кредитового". Розходи винесли: в році 1902 — 45.031·24 К (з чого 26.320 К, на видавництва, 10,059·52 К на адміністрациї, вандрівний учитель 840 К,) належитість „Свободі" 750 К, членьскі грамоти 300 К і т. д.), — а в році 1903 — 28.518·15 К, (з чого 8,965·25 К, видавництва, 9,569·82 К адміністрация, 6,884 К зворот довгу „Краев. Союзови кред." і т. д.). З кінцем 1903-ого року лишило ся готівки касової 397·54 К. — Стан майна товариства представляє ся так: В році 1902: Активa 285.227·38 К, (з чого: дім 260.000 К, магазин 21.500 К, і т. д.). — Пасива 176.698·37 К, (з чого: довг на домі 158.708·65 К, довг в „Союзі" 12.800 К,) — дійсне майно: 108.529·01 К, в році 1903: Активa 283.437·29 К, (з чого: 260.000 К дім, 20.190 К, магазин). Пасива: 167.507·09 К, (з чого: 152,316·40 К довг дому, 6.396 К довг в „Союзі") — дійсне майно: 115.950·20 К. Крім того оставали в зарядї „Просьвіти" численні фондациї.

По звіті касовім проф. Шухевич, іменем контрольної комісиї, вніс на ухвалене уступаючому виділови абсолюторії, почім голова зборів відчинив дискусию над зложеними справозданями.

В просторій дискусиї забирали тепер голос: о. Пеленьский, о. Онишкевич, проф. Вілецкий, п. Іван Городиский, селянин з Ворщівщини, проф. Шухевич, о. Дяків, д-р Стахура, п. Вітиньский та инші, о. Пеленьский говорив про крамарство і пропонував, щоби „Просьвіта" звернула ся до „Народн. Торговлї" о заснованє центрального магазину для крамничних товарів. О. Онишкевич звернув увагу на недостаточну працю деяких філій, на неточність справоздань і жадав установленя люстраторів читальняних філіями, на що центр. виділ мав би приділити філіям певні квоти. Пропонував, аби філії звертали ся до повітових рад о запомоги. П. Городиский і проф. Шухевич жадали видання руской історії в серії ілюстрацій; д-р Стахура жадав, аби центр. виділ сильнійше уряґував філії до виконуваня їх обовязків — і т. д.

По замкненю дискусиї уділили збори абсолюторії уступаючому виділови, з особливим признанєм: д-рови Костеви Левицкому, проф. Огоновскому Петрови і о. Алекс. Темницкому.

З черги іменували збори почетними членами т—а Миколу Лисенка і д-ра Ярослава Кулачковского.

Тепер наступив вибір виділу. Головою т—а вибрано через аклямацию, серед грімких оплесків Вп. посла Романчука, а до виділу увійшли: Володимир Загайкевич, кандидат адвокатский, д-р Анд. Корнелля, надінжінер виділу краєвого, д-р Михайло Коцюба, ц. к. професор семинарв учит., д-р Кость Левицкий, адвокат краєвий, о. Теодозий Лежогубский, катехит, Петро Огоновский, професор ґімназияльний, Кость Паньківский, директор „Краєвого Союза Кредит.", Тит Ревакович, радник судовий, д-р Кирило Студиньский, професор університету, о. Олександер Темницкий, парох дому карного, Іван Чернявский, секретар судовий і Іван Яримович, студент прав. Заступниками членів головного виділу зістали: Вілецкий Василь, професор ґімназияльний, Григорий Грозин, урядник „Товариства кредитового урядників сьвящеників", Василь Вітвицкий студент прав, о. Василь Лиско, катехит, Лев Сенин, студент інжінерії і Петро Гриньовский, учитель школи вправ. До контрольної комісиї вибрано: Олекс. Сероїчковского директора „Т—а кред. сьвящеників і урядників", Ст. Угрина, книговодця „Нар. Торговлї" і Мик. Зарчківского, інспектора „Нар. Торговлї".

При послідній точці зборів (внесеня членів) промовляли ще пп. посол Барвіньский, д-р Коцюба, п. Гнатків, селянин, о. Городецкий, п. Брездень (селянин) і т. д. Вкінци, около год. 4-ої, збори закінчено, в учасники, серед патріотичного настрою відсьпівали грімко наші народні имни.

По зборах, вечером о годині 6-ій, заповнила ся сала „Гвязди" знов битком, майже самими селянами. Заходом центр. Виділу, читальники з Бурштина відіграли трьохактову комедию зі сьпівами п. з. „Сельскі аристократи". Аматори-читальники вивязали ся з своїх роль дуже гарно, особливо мущини, так що вистава загально подобала ся присутним, а зрітелї-селяне грімко оплескували бурштиньских аматорів, котрих — треба се піднести тут — приготовив до виступу п. Крайківский Степан, міщанин з Бурштина. Около год. 10-ої вистава скінчила ся.

Товариство „Просьвіта" в роках 1902 і 1903.

II.

Філії „Просьвіти".

В часі від 1 сїчня 1902 по конець грудня 1903 основано 9 філій „Просьвіти", в отсих повітах: Городенка, Дрогобич, Калуш, Мостиска, Новий Санч, Теребовля, Санік, Яворів і Ясло. Сим способом число філій „Просьвіти" в двох послїдних роках збільшило ся з 21 на 30 — так, що філії „Просьвіти" істнують тепер в отсих повітах: Бережани, Бібрка, Броди, Гусятин, Городенка, Дрогобич, Золочів, Калуш, Камінка струмилова, Коломия, Комарно (на повіт рудецкий), Кути (на повіт косівский), Львів, Мостиска, Новий Санч, Перемишль, Підгайці, Рава руска, Рогатин, Самбір, Санік, Сокаль, Станиславів, Старий Самбір, Стрий, Тернопіль, Теребовля, Товмач, Яворів, Ясло. Пороблено також заходи до основаня філій „Просьвіти" на повіт: Жидачів (статут вже затверджений), Долина (статут вже затверджений), Збараж, Скалат і Чортків. В тих повітах, де ще нема філій „Просьвіти", іменував Головний Виділ Товариства „Просьвіти" відпоручників, котрих обовязком в переводити люстрациї Читалень і здавати Головному Виділови звіти з руху просьвітно-економічного в повіті. О скільо філії „Просьвіти" відповіли своїй задачі, показує отсе зіставлене:

1) Філія „Просьвіти" в Бережанах. Дня 15 сїчня 1902 скликала філія свої загальні збори, а дня 2-ого червня 1902 просьвітно-економічне віче. По сім вічу наступили деклямациї селяньскої молодїжи, а вечером того дня відбули ся вечерниці в память Тараса Шевченка. Дня 26 цьвітня 1903 устроїла філія людовий концерт в память Тараса Шевченка. Дня 1 червня 1903 відбуло ся заходом філії просьвітно-економічне віче при участи около 700 селян.

2. Філія „Просьвіти" в Бібрці. Дня 1 сїчня 1903 відбули ся загальні збори філії. Головою вибрано о. Якова Сінгалевича а заступником п. Івана Бурбеля. Дальше виділ філіяльний заходить ся коло основаня селяньскої бурси та виєднав запомогу з виділу повітового в квоті 100 корон, за що закупив щепи і розділив їх між членів філії. Виділ відбував люстрациї Читалень „Просьвіти", визначував поодиноким членам виділу реферати до виголошуваня по Читальнях. Житє філії концентрує ся головно в Бібрці і Романові, де в р. 1903 побудовала Читальня „Просьвіти" величавий, мурований дім. Читалень „Просьвіти" має філія в своїм окрузї 38; з того в р. 1902 і 1903 основано 6.

3. Філія „Просьвіти" в Бродах. Брідська філія відбула загальні збори дня 10 липня 1902, на котрих вибрано новий виділ. Головою вибрано проф. д-ра Василя Щурата а заступником господаря Петра Корилюка. При філії основано „Руску бібліотеку" і селяньску бурсу. В р. 1903 по причині виїзду проф. Щурата філія підупала. Читалень „Просьвіти" має філія в своїм окрузї 27; з того в р. 1902 і 1903 основано 11.

4. Філія „Просьвіти" в Городенці. Дня 1 червня 1903 основано в Городенці філію „Просьвіти". На перших загальних зборах явило ся понад 600 людий. Опісля наступили деклямационно-музикальні продукциї шкільної дїтвори з Тишковець. Головою філії вибрано о. А. Олесницкого, пароха в Торговици пільній. Виділ філіяльний переводив люстрацию Читалень в своїм окрузї, основав селяньску бурсу в Городенці, в якій найшло приміщенє 10 селяньских хлопців. Читалень мала філія в своїм окрузї 22; з чого в р. 1902 і 903 основано 8.

5. Філія „Просьвіти" в Гусятинї. В послїдних двох роках не проявляла ся філія визначної діяльности. Читалень „Просьвіти" має філія в своїм окрузї 36; з того в р. 1902 і 1903 основано 4.

6. Філія „Просьвіти" в Дрогобичи. Сю філію основано в р. 1903, а перші загальні збори відбули ся дня 6 липня 1903. По зборах відбули ся заходом філії вечерниці в память Т. Шевченка. Головою вибрано о. Михайла Вачиньского з Рїпчиць, а заступником ч. Яця Олексовского, господаря з Ясениць. Філія основала селяньску бурсу з початком шкільного року 1903/4. Читалень „Просьвіти" має філія в своїм окрузї 23; з того в р. 1902 і 1903 основано 6.

7. Філія „Просьвіти" в Золочеві. Філія скликала загальні збори на день 26. грудня 1902. Головою філії вибрано о. проф. Евгена Громницкого, а містоголовою сов. М. Балтаровича. З ухвал запавших годить ся згадати ухвалу, поручаючу філіяльному виділови устроювати курси для неграмотних. З початком 1904 закупила філія „Просьвіти" дім для бурси філії в Золочеві за квоту 26.000 К. Читалень „Просьвіти" має філія в своїм окрузї 54; з того в р. 1902 і 1903 основано 11.

8. Філія „Просьвіти" в Калуши. Філія основана в р. 1903. Перші загальні збори відбули ся дня 14. мая 1903. По зборах відбули ся вечерниці в память Т. Шевченка. По причині, що вибраний на сих зборах філіяльний виділ уступив, скликано дня 2. липня 1903 надзвичайні загальні збори, на котрих вибрано головою о. сов. Вол. Петрушевича, а заступником п-ню Цецилію Куровець. Читалень „Просьвіти" має філія в своїм окрузї 31; з того в р. 1902 і 1903 основано 4.

9. Філія „Просьвіти" в Камінцї струмиловій. Дня 15 лютого 1902 відбули ся заходом філії вечерниці в память 41 роковини смерти Т. Шевченка. Крім точок музикально-вокальних виконано також продукциї зі сціонїконом. Дня 16 червня 1903 відбули ся загальні збори філії, получені з просьвітно-економічним вічем. Нововибраний виділ уконституував ся в сей спосіб, що головою вибрано о. Михайла Цегельского а заступником судию п. Юлїяна Федусевича. Читалень „Просьвіти" має філія в своїм окрузї 33; з того в р. 1902 і 1903 основано 3.

10. Філія „Просьвіти" в Коломиї. Філія переводила люстрациї Читалень „Просьвіти" в своїм окрузї. Крім сего відпоручник філії „Просьвіти" проф. Колодницкий їздив на відновленє Читальні в Кутах. На зборах Читальні в Вербіжи мав п. проф. Раковский виклад про вулькани, демонструючи его оптичними образками. Дня 19 мая 1902 уладила філія просьвітно-економічне віче, а вечером того самого дня аматорску виставу штуки „Наталка Полтавка", виключно силами

А. П. ЧЕХОВ. 3)

Кімната Н-р 6.

(Дальше).

На весну, коли зійшов сніг, в рові коло кладовища знайшли два на пів зігнилі трупи — старушки і хлопчини, зі знаками насильної смерти. В місті було тілько й бесіди, що о тих трупах і о невідомих убийниках. Іван Дмитрич, щоби не подумали, що то він убив, ходив по вулицях і усьміхав ся, а при стрічи із знакомими блїд, червонїв і зачинав упевнятн, що нема гіршого переступства, як убийство слабих і безборонних. Але сї хитрощі скоро утомили його; роздумавши, він рішив, що в його положеню лишає ся одно: ховати ся до господинівої пивницї. В пивницї пересидїв він день, потім ніч і другий день; він сильно перемерз і, діждавши ся змерку, крадькома, мов злодій, зайшов до своєї кімнати. Тут до самого сьвіта простояв серед кімнати, не рухаючи ся і наслухаючи. На другий день рано до схід сонця прийшли до господинї мулярі. Іван Дмитрич знав добре, що вони прийшли переставляти в кухни піч; але страх підшепнув йому, що се поліцаї, перебрані за мулярів. Він вийшов по тихоньку з хати і перестрашений, без шапки і сурдута, побіг вулицею. За ним гнали ся і уїдали пси, кричав десь ніби ззаду мужик, в ухах свистав вітер; Іванови Дмитричу здавало ся, що всї сили сьвіта зібрали ся за його спиною і женуть за ним.

Його задержали, привели до дому і післали господиню по лікаря. Лікар Андрій Ефимич, о котрім була згадка на початку, записав зимні окляди на голову і лавровишневі краплї, похитав сумно головою і відійшов, сказавши господини, що більше не прийде, що не треба перешкаджати людям сходити з розуму. А що дома ні за що було жити і лїчити ся, то скоро Івана Дмитрича відставили до шпиталю і положили в комнаті для венеричних. Він не спав ночами, химерував і непокоїв хорих, та з приказу Андрія скоро перенесено його до комнати Н-р 6.

За рік за Івана Дмитрича в місті зовсім забули; його книжки господиня скинула під шопою до саний, а дїти мали що розтягати.

IV.

Сусїдом з лївої сторони Івана Дмитрича, як я вже казав, був жид Мойсей, сусїдом з правої — спасений, як майже круглий мужик з тупим, зовсім бездумним лицем. Се — непорушне, пажерливе і нечисте сотворінє, що давно вже стратило спосібність думати і відчувати. Від него йде заєдно острий смрід, що аж дусить.

Микита, що прятав за ним, бє його страшенно, з усеї сили, не жалуючи кулаків; і страшне тут не се, що його бють, — до сего можна привикнути, — а се, що се отупіле сотворінє не відповідає на побої ані звуком ані рухом ані виразом очий, тілько злегка качаєть ся, мов тяжка бочка.

Пятий і остатний мешканець комнати Н-ро 6 — міщанин, що служив колись сортівником на почті, маленький, сухорлявий бльондин з добрим, троха луканим лицем. Судячи по розумних і спокійних очах, що глядять ясно і весело, він собі не дурний і має якусь дуже важну і приємну тайну. У нього під подушкою і під матерацом щось такого, чого він нїкому не показує, але не зі страху, що можуть єму відобрати або украсти, тілько з соромливости. Часом підходить він до вікна і, обернувши ся до товаришів плечима, убирає собі щось на груди і дивить ся, нахиливши голову; коли підійти тодї до нього, то він змішає ся і зірве щось з грудий. Але його тайну вгадати не трудно.

— Поґратулюйте мені, — говорить він часто до Івана Дмитрича: — мені мають дати Станислава другої клясн з зьвіздою. Другу клясу з зьвіздою дають тілько чужоземцям, але для мене чомусь хотять зробити виїмок — усьміхає ся він, здвигаючи плечима ніби здивований. — От уже, правду казати, не сподївав ся!

— Я на тім не розумію ся — каже понуро Іван Дмитрич.

— А чи знаєте, чого я раніше чи пізнійше дібю ся? — говорив дальше бувший сортівник, лукаво прижмурюючи очи. — Я напевно дістану шведску „Полярну Зьвіздуˮ. Ордер такий, що варто потрудити ся. Білий хрест і чорна лента. Се дуже гарне.

Здає ся, що нїгде житє не є таке одностайне, як у крилії. Рано хорі, кромі спаралїжованого і товстого мужика, миють ся в сїнях у великім цебрі і утирають ся полами кафтанів; потім пють з оловяних кубків чай, що приносить з головного будинку Микита. Перед кождим ставить по кубкови. В полудне їдять капусту і кашу, на вечерю їдять кашу, що лишає ся з обіду. У вільних хвилях лежать, сплять, дивлять ся у вікна і ходять з кута в кут. І так день в день. Навіть бувший сортівник говорить о одних і тих самих ордерах.

Сьвіжих людий рідко видять у кімнаті Н-ро 6. Нових божевільних лїкар давно вже не приймає, а таких, щоби любили заходити до божевільних, не богато на сім сьвіті.

Раз на два місяцї приходить на крило Семен Лазарич, цирулик. Як він стриже божевільних, як йому Микита при тім помагає і до якого заколоту приходить між хорими всякий раз при появі пяного, усьміхаючого ся цирулика, ми не будемо розповідати.

Кромі цирулика нїхто не заглядає до крила. Хорі засуджені видїти з дня на день одного тілько Микиту.

Аж нараз недавно по головному шпитальному будинку рознесла ся побувала чутка. Провесла ся поголоска, що комнату Н-р 6 почав відвідувати лїкар.

V.

Дивне диво!

Доктор Андрій Ефимич Рачин — незвичайний собі чоловік. Кажуть, що в ранній молодости він був дуже побожний і способив ся до духовного стану та що, скінчивши 1863 р. ґімназию, він гадав вступити до духовної академії, але його батько, доктор медицини і хірурґ, висьміяв його їдко і заявив рішучо, що не буде уважати його своїм сином, коли він піде на попа. Кілько на тім правди, не знаю; але сам Андрій Ефимич признавав ся нераз, що він не чув нїколи замилованя до медицини і взагалї до специяльних наук.

Все одно, як там воно було, досить, що скінчивши курс на лїкарскім виділї, він не пішов на попа. Побожности він не оказував і на духовну особу на початку своєї лїкарской карієри не подабав так само, як і тепер. Його поверховність тяжка, груба, мужицка; своїм лицем, бородою, коротким волосєм і крішким, неповоротним складом, він нагадує того реставратора з головної вулиці, грубезного, загонистого, дикого. Лице суворе, покрите синими жилками, очи маленькі, ніс червоний. При високім ростї і широких плечах у него величезні руки і ноги; здає ся вдарить кулаком — то й по тобі. Але рухи у нього тихі і хід осторожний, наче підкрадає ся; при стрічи у вузкім коритарі, він стає завсїгди перший, щоби зробити дорогу, і не басом, коли спиниш ся, тілько тонким, мягким тенорком говорить: „pardon!ˮ На шиї у него невелика нарість, що перешкаджає йому носити твердо накрохмалені ковнїрики, і тому він ходить завсїгди в мягкій полотнянній або перкалевій сорочці. Взагалї він убирає ся не по лїкарски. Одну і

членів Читальні „Просьвіти“ в Балинцях. Видїл завізвав всї читальні свого округа до сьвяткованя памяти Т. Шевченка. Дня 25 марця 1903 відбули ся загальні збори при участи звиш 200 членів, майже виключно самих селян. На сих зборах головою філії вибрано проф. Омеляна Колодницкого а заступником д-ра Леся Кульчицкого. По зборах відбули ся вечерниці в память Т. Шевченка. Читалень „Просьвіти“ має філія в своїм окрузї 28; з того в р. 1902 і 1903 основано 7.

11. Філія „Просьвіти“ в Комарні (на повіт рудецкий). В р. 1902 основано в Рудеччинї старанєм філії 8 Читалень „Просьвіти“ а делєґатом на отворених тих Читалень був о. Стефан Онишкевич з Хишевич. Філія надглядала дїяльність Читалень „Просьвіти“ і старала ся, аби кожда Читальня в призначенім часї відбувала свої загальні збори. Філія урядила в р. 1902 концерт в Гошанах, аматорску виставу в Хишевичах і фантову льотерию в Комарні. Ся льотерия принесла 120 К чистого доходу, який оберкено на основану філією „Селяньску Бурсу“ в Комарні. Товариство задаткове в Комарні удїлило філії на цїли бурси запомогу в квоті 50 К. Помимо браку фондів удалось філії при помочи датків жертволюбних патріотів удержати в бурсї 15 селяньских хлопців. Дня 26 сїчня 1904, відбули ся загальні збори філії. Головою вибрано о. Онишкевича а до Видїлу між иншими о. П. Петрика. На сих зборах вибрано комітет, зложений з 4 осіб, котрому поручено закупити відповідну площу під будову власного дому бурси, що і вдалось вповнї згаданому комітетови і бурса філії „Просьвіти“ має тепер свою реальність, на котрій будує дім. Читалень „Просьвіти“ має філія в своїм окрузї 28; з того в р. 1902 і 1903 засновано 11.

12. Філія „Просьвіти“ в Кутах. Ся філія за два послїдні роки не проявила жадного знаку житя. Головний Видїл Товариства „Просьвіти“ відносив ся в тій справі до Видїлу філії а також до видніїших людий в окрузї, на жаль однак не дістав відповіди на свої письма. З уваги, що косівский повіт, се один з найтемнїйших закутин Галичини, пожаданим було-б, аби ся філія стала дїяльною і то тим більше, що Косівщина має на стілько інтеліґентних сил, що можуть повести просьвітно-економічну роботу в своїм повіті. Читалень „Просьвіти“ має філія в своїм окрузї 16; з того в р. 1902 і 1903 основано 6.

13. Філія „Просьвіти“ у Львові. Загальні збори філії відбули ся дня 15 лютого 1902. До видїлу вийшли о. Михайло Жарский зі Стронятина яко голова а ч. Сень Мотта з Лїсневич яко заступник. В р. 1902 числила філія 244 членів. Старанєм філії при співучасти академічного хору відбули ся вечерниці Шевченкові майже в кождій Читальні „Просьвіти“ львівского округа. Дня 3 лютого 1903 відбули ся загальні збори філії. До видїлу вийшли о. М. Жарский яко голова а ч. Василь Бахор з Вислобок яко заступник. По зборах відбув ся в салях „Рускої Бесїди“ вечерок в честь Шевченка. Поодинокі точки програми виконали селяньскі хори з Водник і Романова. Дня 17 мая 1903 урядила філія людовий концерт у Львові в честь Шевченка. Програму виконав хор Читальні „Просьвіти“ в Винниках і орхестра ремісничої бурси у Львові. Дня 31 мая 1903 урядила філія просьвітно-економічне віче в Брідках. Філія має в своїм окрузї Читалень „Просьвіти“ 48; з того в р. 1902 і 1903 основано 10.

14. Філія „Просьвіти“ в Мостиськах. Філія основана в р. 1903 старанєм п. Захара Скварка, кандидата адвокатского в Мостиськах. Перші загальні збори відбули ся дня 15 серпня 1903. До видїлу вийшли п. Захар Скварко, яко голова, і о. Лев Левицкий, яко заступник голова. Видїл взяв ся сейчас енергічно до просьвітно-економічної працї в своїм повіті. В тій цїли поділив ся на дві секциї: просьвітну і економічну, а щоби придбати фонди на цїли поїздок по Читальнях і уряджуване відчитів та шкіл для безграмотних, відаїс ся видїл до своїх членів, аби добровільно складали датки на просьвітні цїли крім звичайних вкладок, вилачуваних до головної каси Товариства „Просьвіти“. Філія має в своїм окрузї Читалень „Просьвіти“ 22; з чого в р. 1902 і 1903 основано 6.

(Дальше буде)

Допись з Відня.

Поважно і достойно заманїфестувала ся українська громада у Відни дня 12 с. м. В великій сали „Hotel zur Post“ головно завдяки живій ініциятиві посла Василя Яворского відбув ся концерт в честь памяти безсмертного кобзаря Шевченка при співучасти „Кружка земляків“, „Січи“ і „Родини“. Сала була повнїська. Крім членів названих товариств, було між зібраними много таких осіб, котрим їх занятя не часто позволяють на стрічу з земляками — на таку стрічу, яка єдино може їх оживити на чужинї, а „меншим братам“ стати жерелом національного ободреня і завзятя. Торжественний настрій в хвили такої стрічи повинен бути як найсильнїйший так з огляду на першу цїль — віддане чести національному ґенїєви, як і з огляду на всї дальші цїли. Мабуть се маючи на примітї вдарив сильно в струну торжественного настрою д-р Василь Щурат, виголошуючи вступну концертову промову.

Зазначивши ярко паралєлю поміж Шевченком, а біблійними поетами пророками, з якими наш ґенїй спорідних ся не лиш цїлим своїм єством, але й цїлим характером своєї дїяльности і стилем своїх пророчих поем, бесїдник сказав, що Шевченкове слово, так як і слово біблійних пророків, чудо творить в обсягу нашого національного зросту, даючи сьвідоцтво свому божескому походженю. Бо-ж творити чудо може лиш те Боже слово, про яке устами біблійного пророка сказав сам Господь:

„Як з неба впавши, дощ і снїг
не повтарюють вже доріг,
лиш напувають ту почву,
що має вродити траву,
і дати сїми сївачам
і хлїб основу всїм харчам, —
так і глаголь мій із уст паде
і вже до мене не прийде,
а совершить лиш намір мій,
тебе на путь наставить твій,
на заповідь твою, і ти,
навчившись, будеш радо йти,
бо гори й холми ждати-муть
тебе, гулявчи, — твій путь
в селї тополї звеселять,
вітками любо злопотять...
І де лопух лиш перше рїс,
зійде для тебе кипарїс;
й замість кропиви по-під пліт
зійде для тебе міртів цьвіт“.

Дїйством Божого слова визначують ся в наших-же очах дїйство слова Шевченкового. А скоро так есть, скоро в Шевченковім слові маємо видїти пророче слово, за яким повинні ми йти до цїли, то яку-ж найвисшу цїль воно нам назначило?... В хвили перед смертию, в найбільше пророчій хвили, дав нам наш пророк свій заповіт: „Поховайте і вставайте, кайдани порвіте і вражою, злою кровю волю окропіте! І мене в сїмї великій, в сїмї вольній, новій не забудьте помянути не злим, тихим словом!“ Чи зближаємось ми до сповненя сего заповіта, чи зближаємось до нашої цїли? Зближаємось хиба в части і то в менше важній части. Ми згадуємо сього пророка рік-річно, хоч сїмя наша і невольна ще і не нова. Ми ві що йно визволюєм, ми ві що йно обновлюєм. Аби вона була вповнї гідна помянути свого воскресителя, ми вставаймо, кайдани порвімо!...

Підчас коли ще сю бесїду гучно оплескувано, на естрадї явив ся мішаний хор, зложений переважно з фахових сьпівакив і сьпівачок віденьскої опери і з повною прецизиєю під управною дириґентурою п. Улина Нижанковского відсьпівав Шевченкове „Лїчу в неволї“ композициї Дениса Січиньского. Рівно складним виконанєм визначив ся той хор, відсьпівуючи Бортнянського концерт XXX. „Блаженъ мужь“, композицию Д. Січиньского „Дніпро реве“ і Лисенкові „Народні пісні“. Заслуга п. Нижанковского буде тим більша, коли зважить ся, що в часї проб мав він до покоманя не лиш трудности композиций, але й нашого слова, яке чужонизичним сьпівакам не легко було собі присвоїти. Воно й відчувало ся серед сьпіву, але... годї! Все можливе було зроблене, бо навіть трудний до виконаня Шевченків „Іван Гус“ Лисенкової композициї відсьпіваний мужеским хором випав над сподїване гарно. Лиш Лисенкове „Минають днї“ в басовім солю п. М. Яворского не зробило сподїваного вражіня. Сьпівакови мабуть по причинї якоїсь хвилевої недиспозициї, не всюди дописував голос. За те правдиву роскіш зготовили публицї пп. Перфецкий і Людкевич. Один грою на скрипці, а другий — на фортепянї перенесли ві в непорочну країну мельодий. Гру п. Перфецкого я чув два роки тому на нашім концертї в Микуличинї. Тогдї вже его скрипка промовляла до серця. Нинї чарув. Сїдно працю і поступи скрипача, що образують ся заєдно в славній віденьскій консерваторії. Vieuxtemps-a „Fantasia appassionata“ в інтерпретациї п. Перфецкого при фортепяновім акомпаніяменті его матери — то справдї поэтическа річ. Шопенів „Вальс“ і Ґріґів „Марш карлів“ відограні на фортепянї п. Людкевичем зрадили вповнї артистичну его вдачу. Мов з нехотя доторкав ся зразу пальцями клявішів, та в тім позірнім маловажню трудної композициї крило ся скромно майстерство. Ґріґ в поті чола відограний — то не Ґріґ. Се своєю свобідною а вмілою грою хотїв сказати п. Людкевич. З солями на скрипці і на фортепянї могло-б ривалїзувати сопранове сольо п. Е. Слободівної, що в Відни образують ся в сьпівї. Скали голосу — широка, сам голос сильний і чистий. Лиш би більше цізеляциї в висших і в низших тонах. Матюкове „Цьвітка дрібная“ і уступ з „Cavalleria rusticana“ — були як раз відповідними для того милого голосу, який певно здобуде колись і належний ему розголос.

Підчас поконцертового комерсу проголошено кілька бесїд. Найзамітнїйшою була бесїда робітника, п. Дудки, що вказавши на розтїч наших віденьских заточників, взивав зібраних до частїйших сходин і устроюваня торжественних манїфестаций в цїли ободреня слабодухів. Рівно-ж симпатичною була гадка покинена головою „Родини“, п. Білинкевичем. В цїли зарадженя винародовленю руских робітників, він візвав зібраних до заснованя рускої нормальної школи у Відни. Гадку сю належало-б справдї як найскорше зреалїзувати. Перепон Німцї ставити не будуть, а руских школярикив у Відни знайдеть ся поважне число.

Комерс відбував ся в тій самій сали, де й концерт. Як підчас концерту, так і в часї комерсу з естради, з поміж буйної зелени ясними, замисленими очима споглядав на салю кобзар. Велике, вдачне погруде его, що вийшло з робітні віденьского Русина і дісталось в дарі „Кружкови земляків“, ріжнить ся від знаних бюстів. Кобзар з відкритою головою держить в одній руцї отверту скриптуру, в другій, над тою скриптурою — перо. Творцем того бюста є п. Петро Терещук, селяньский син з Вибудова бережаньского повіта. Він заходами якогось заїзжого, а незнаного ему по імени навіть добродія дістав стипендию на виїзд до школи в Закопанім (1888—1893), а потім до „Kunstgewerbeschule“ у Відни, де вчив ся пять лїт у проф. Кльоца. Покінчивши-ж ту школу, він отворив у Відни власну робітню (III. Salmgasse 1). Щасть Боже — скажемо — патріотови землякови! Та не досить того. Ми повинні его й по силам нашим підперти. Бо чи-ж наші таланти, навіть ставши вже о власних силах на ноги, мають все зазнавати від своїх лиш байдужности, підчас як, приміром, Поляки навіть всяких Щепаніків спомагають і реклямують аж до компромітациї?...

Відень, 16 мая 1904.

Іскра.

Війна.

Париж. Дневники доносять з Петербурга, що адмірал владивостоцкої фльоти Єссен забрав кружляки (?) куплені Японом від хілїйского правительства.

Токіо. Дня 21 с. м. віддїл японьскої піхоти стер ся о 8 миль на північний захід від Куапіенґу з 200 козаками. Козаки цофнули ся на північний захід, стративши 20 людий. Японцї не мали жадних страт.

Сеуль. Козаки, котрі коло Ганхену стерли ся з корейским військом, цофнули ся до Чанчіну. Губернатор Ґензану вишле війска на північ, аби обсадило Ганхен.

Льондон. Daily Mail доносить, що Росияни розвивають тепер дуже живу дїяльність коло Фенванченґу. Козаки знаходять ся о 5 миль на полудне від сего міста і суть клином між першою а другою японьскою армією.

Петорбург. Дневники доносять, що між японьскими військами в Фенванченї і коло Ялю шириться в страшний спосіб холера. Кождого дня має умирати звиш сто воняків.

Льондон. Daily Express доносить з Ньючвану, що з причини дощів і повений обі армії здержали всякі стратеґічні руки.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Анґлїя в Тибетї.

Льондон. Анґлїйский ґарнізон заатакував село, котре Тибетанцї обсадили в віддаленю 600 ярдів від анґлїйского табору. Врагу висадили Анґлїйцї стрільничою баловною і виперли Тибетанців з села.

Султан в страху.

Царгород. З причини виловленої тайної кореспонденциї арештовано тут і вісланo на

ту саму одїж він носить по десять лїт, а нова одїж, яку він купує звичайно в жидівскім склепі, виглядає на нїм такою-ж виношеною і пімятою, як і стара. В тім самім сурдутї він і хорих приймає і обідає і в гості ходить; але се не тому, щоби був скупий, тілько він цїлком не дбає о свою поверховність.

Коли Андрій Ефимич приїхав до міста, щоби принати посаду, „богоугодное заведеніе“ находило ся в страшнім стані. В кімнатах, на коритарях і на подвірю годї було дихати від смороду. Шпитальні слуги, сидїлки і їх дїти спали в кімнатах разом з хорими. Скаржили ся що годї жити через таракани, блощиці і миші. В хірурґічнім віддїлї не переводила ся бешиха. На цїлий шпиталь були тілько два скальпелї і ані одного термометра, а у ваннах тримали бульбу. Управитель, ключниця і фельчер обкрадали хорих, а про старого лїкаря, що був перед Андрієм Ефимичем, казали, що він крадькома продавав шпитальний спирт, а з сидїлок і шпитальних жінок завів собі цїлий гарем. В місті знали добре про сї непорядки, а навіть прибільшували їх, але відносили ся до них спокійно: одні оправдували їх тим, що в шпитали містять ся тільки міщани і мужики, що не мають чого нарікати, бо дома живе ся їм далеко гірше, ніж у шпитали, не орябчиками-ж їх годувати! Другі на оправдане говорили, що саме місто без помочи земства не в силї утримувати порядний шпиталь; слава Богу, що є хоч аби-який. А молоде земство не закладало шпиталю ані в місті ані поза ним, вимавляючи ся тим, що місто має вже свій шпиталь. Оглянувши шпиталь, Андрій Ефимич прийшов до пізнаня, що се заведене неморальне і дуже шкідливе для здоровля тих, що там живуть. На його гадку наймудрійше, що можна було зробити, було би випустити хорих на волю і замкнути шпиталь. Але він роздумав, що до сего не досить тілько самої його волї і що се нїщо не здалось би, бо коли фізичну і моральну нечисть прогнати з одного місця, то вона перейде на друге; треба ждати, поки вона сама не щезне. Дальше, коли люди заложили шпиталь і терплять його у себе, то значить, що він їм потрібний. Глупота і вся отся житева гидь і мерзота потрібні, бо вони з часом переміняють ся в щонебудь путне, як от навіз в чорнозем. На сьвітї нема нїчого такого гарного, що в своїм першім початку не мало би гидоти.

Обнявши посаду, Андрій Ефимич відносив ся до непорядків, на око досить рівнодушно. Він попросив тілько шпитальну обслугу і сидїлок щоби не спали в кімнатах, та поставив дві шафи з інструментами; а управитель, ключниця, фельчер і хірурґічна бешиха лишили ся на своїх місцях.

Андрій Ефимич незвичайно любить розум і чесність; але щоби завести коло себе житя розумне і чесне, у нього не став характеру і віри в своє право. Розказати, заборонити і поставити на своїм він рішучо не умів. Виглядає воно так, наче він дав собі слово нїколи не підносити голосу і не ужівати розказуючого тону. Сказати „дай“, або „принеси“ йому тяжко; коли йому хоче ся їсти, він покашлює несьміливо і говорить кухарці: „Як би менї чаю...“ або: „Коби мевї пообідати“. Сказати управителеви, щоби він перестав красти, або прогнати його або зовсїм занести сю непотрібну, галапасну посаду — він рішучо не в силї. Коли обманюють Андрія Ефимича або підлещують йому або підсувають йому до підпису очивидно фалшивий рабунок, то він червоніє як рак і чує себе винуватим; але рахунок все таки підписує. Коли хорі жалують ся йому на голод або на простацтво сидїлок, він мішає ся і наче винуватий бурмоче: „Добре, добре, я розгляну опісля... Певно тут якесь непорозуміне...“

З початку Андрій Ефимич працював дуже щиро. Він ординував що днини від рана до полудня, робив операциї, а навіть занимав ся акушерскою практикою. Пані говорили про нього, що він уважливий і досконало вгадує хороби, особливо дїточі і жіночі. Але з часом дїло видно навикло ся йому своєю одностайностию і очивидною безхосенностию. Сегодня приймеш 30 слабих, а завтра, бач, привалило їх 35, позавтра 40, і так з дня на день, а року на рік, а смертельність в місті не зменшує ся, і хорі не перестають приходити. Дати справдїшну поміч 40 хорим від рана до полудня фізично неможливо, — значить, мимоволї виходить обман. Принято приміром 12.000 хорих, значить, попросту обманено 12.000 людий. Містити поважно хорих в кімнатах і занимати ся ними після правил науки також не можна, бо правило є, а науки нема. Коли-ж залишити фільозофію і педантично поступати після правил, як инші лїкарі, то для сього передовсїм потрібна чистота і вентиляция, а не бруд, здорова пожива, а не борщ із смердячої квасної капусти, і добрі помічники, а не злодії.

Тай і нащо перешкаджати людям умирати, коли смерть є нормальним і законним кінцем кождого? Що з того, коли який небудь урядник або купець прожив зайвих пять, десять лїт? Коли-ж добачати цїль медицини в тім, що лїкарства лагодять терпіня, то мимоволї насував ся питанє: пощо їх лагодити? По перше, говорять, що терпіня ведуть чоловіка до досконалости, а по друге коли люди в самій річи научать ся лагодити свої терпіня піґулками і краплями, то вони зовсїм закинуть релїґію і фільозофію, в чім доси находили не тілько захист від всяких нещасть, але навіть щасте. Пушкін терпів перед смертию страшенні муки; бідолашний Гайне лежав тілько лїт спараліжований; для чого-ж не хорувати би якому небудь Андрієви Ефимичу або Матроні Совишній, котрих житє без значіня і було би зовсїм пусте і подібне до житя амеби, як би не терпіня?

Прибитий такими гадками Андрій Ефимич опустив руки і перестав приходити до шпиталю що днини.

VI.

Житє його проходить так. Він встає звичайно о осьмій годинї рано, одягає ся і пє чай. Потім засїдає в своїм кабінетї читати або йде до шпиталю. Тут у шпитали у вузкім коритарику сидять прихожі хорі, що очікують лїкаря. Коло них, грімаючи чобітьми по цеглянім помостї, бігають сторожі і сидїлки, переходять вимарнїлі, бліді хорі в кафтанах, переносять мерців і посуду з нечистотою, плачуть дїти, дує протяг. Андрій Ефимич знає, що для горячкуючих, сухітників і взагалї для вражливих хорих такі обставини шкідливі; але що-ж порадиш? У візитовій сали стрічає его фельчер Сергїй Сергїевич, маленький, товстий чоловічок з голеним, чисто вимитим пухким лицем, з нїжними, гладкими манерами і в новім широкім костюмі, подібний більше на сенатора, ніж на фельчера. В місті має він велику практику, носить білу краватку і має себе за мудрійшого від лїкаря, що зовсїм не має практики. У візитовій сали в кутї висить великий образ в кивотї з масивною лямпою, побіч поставник в білій ослонї; на стїнах висять портрети архиереїв, вид Сьвятогорского монастиря і вінки з сухих васильків. Сергїй Сергїевич побожний і любить виставну красу. Образ поставлено його коштом, що неділї у візитовій сали, хто небудь з хорих на його приказ читав голосно акафист, і потім сам Сергїй Сергїевич обходить з кадильницею всї кімнати і кадить в них ладаном.

Хорих богато, а часу мало; длятого кінчить ся на короткім запитї та на видачі якого лїкарства, от як летючої масти або рицинового олїю. Андрій Ефимич сидить, підпершись кулаком бороду, задумавши ся, і задає махинально питаня. Сергїй Сергїевич сидить також, потирає свої ручки і рідко вмішує ся.

— Хоруємо і нужду терпимо через те, — говорить він, — що Господу милосерному мало молимо ся. Так!

Андрій Ефимич при порадах не робить жадних операций; він давно вже відвик від них і вид крови зворушує его неприємно. Коли йому приходить ся отворити дитинї рот, щоби заглянути в горло, а дитина кричить і боронить ся руками, то від шуму в ухах йому крутить ся голова і стають слези в очах. Він спішить ся записати лїкарство і махає руками, щоби баба чим скорше винесла дитину.

При порадах йому скоро навикує ся переляк хорих і їх недотепність, близкість прилизаного Сергія Сергїевича, портрети на стїнах і свої власні питаня, котрі він одинаковісько задає вже більше, як від двацяти лїт. І він відходить, прийнявши пять, шість хорих. Осталих принимає без него фельчер.

(Дальше буде.)

вигнане Кемаля-башу, сина покійного Омара-баши а зятя султана, разом з кількома двірскими достойниками.

Революция в Америці.

Монтевідео. Президент республики доніс о побіді республиканьских вийск під командою генерала Муніца.

Смерть Пузиревского.

Варшава. Вчера помер тут нагло ґенерал Пузиревский, покликаний недавно до державної ради.

Ватикан а Франция.

Рим. Дневники пишуть, що виїзд французского амбасадора при Ватиканї еще не є цїлковитим зірваньем дипльоматичних зносин і що амбасадор верне до Риму, бо французке правительство переконане, що погляд амбасадора на протестуючу ноту Ватикану є виплывом непорозуміня. (Причиною дипльоматичного конфлїкту є се, що нота доручена французкому правительству не є ідентична з нотою дорученою правительствам иншых держав).

НОВИНКИ.

— **З'їзд делеґатів T. S. L.** Під знаком „oświaty narodowej“ з'їхали ся на два дни латиньских Зелених сьвят делеґати поодиноких „kół“ звісного T. S. L., про котрого дїяльність за 1903 р. подали ми вже онодї докладний звіт. Як доносять польскі дневники, на з'їзд прибуло лиш 173 делеґатів від 63 „miejscowych kół“, отже число не дуже імпонуюче, коли зважити, що тов—о має таких „kół“ аж 181. З нарад делеґатів замітна передовсїм промова презеса головного заряду проф. д-ра Вандровского, котрий висказавши радість з успішного розвитку тов—а, жалував ся лише, що хотяй польска суспільність симпатизує з тою інституцією, краєвий сойм не дуже для неї ласкавий, бо анї не взяв доси школи в Вялї на краєвий етат, анї взагалї не хоче давати тов—у субвенций на его инші аґенди, як початкові шкілки і т. п. добродїйства, якими тов—о так щедро наділяє східні „креси“ для їх „ународовленя“. Але тов—о вийде на сїм тим лїпше, бо полипене власним силам, лише скріпить ся і набере енерґії в своїй дїяльности. Менше оптимістично задивляв ся делеґат зі Львова п. Вонсович, котрий заявив, що тов—о не має достаточної підмоги з боку польскої суспільности. Яко головну ціль дїяльности товариства вказав будову народних шкіл. Зазначив, що управа займала ся не досить енерґічно засновуваньем початкових шкілок, а доси не уложила підручника для анальфабетів. Закінчив вязанкою внесень, між иншим о приспішенє з'орґанізованя окружних союзів, і візванем, щоби головна управа не спускала з ока початкових шкілок та засновувала їх як найенерґічнїйше. Тепер наступила найцїкавійша частина нарад. Опозиційна меншість, котрої головними речниками були пп. Фельдман (звісний письменник) і Станіньский, виступила з принципіяльною критикою дїяльности тов-а, яке від хвилї, коли дістало ся в руки вшехполяків, перенесло головну акцию до східної Галичини, беручи участь в „kulturnej walce“ против Русинів, а занедбало зовсїм „креси“ західні, де дїйсно треба просьвітної роботи. Референт меншости комісиї п. Фельдман схарактеризував фактами шовінїстичну політику „T. S. L.“ у східній Галичинї, пр. гидку дїяльність золочівского „koła“; „Miesięcznik T. S. L.“ поручав брошуру кс. Ґромніцкого, в котрій автор заперечує вствованє окремої рускої мови; одно з „kół“ надіслало внесенє о виплату „Ostmarkenzulage“ польским учителям у східній Галичинї. Дальше виказав бесїдник на примірах, що в книжочках, виданих товариством, ширить ся всякі ретроґрадні ідеї, шкідливі для духа поступу і візвав збори, щоби стягнули з обігу тоті видання. Слова справедливої критики дуже озлобили вшехполяків, котрі старали ся бесїдника закричати. Якийсь Беґа, делеґат з Коломиї, бішений від вшехпольского шовінїзму, доказував, що „борбу з Русинами треба вести на смерть і житє, на ножі!“ а делеґат із Станиславова, якийсь Сальоні говорив в тім самім дусї, доказуючи, що борба з Русинами доконечна, бо того вимагає „kulturne posłannictwo“ польского народа, того вимагає головна задача тов-а — „unarodowienie“ краю... З поглядами п. Фельдмана згодив ся лише делеґат зі Львова п. Домбский і пос. Станіньский, котрий напятнував ширенє национальної вражди тов-ом. З кождої „ludow-oї“ читальнї у східній Галичинї робить ся політичну квестию, реклямуючи її засноване як патріотичне дїло. В у східній Галичинї такі „koła“ T. S. L., котрих члени є платними аґітаторами центрального комітету для виборчих розбоїв! Очевидно арґументами не можна було промовити до переконань вшехпольскої більшости і вона відкинула внесенї опозициї а при виборах до головного заряду переперла свою лїсту. Як далеко сягає політична тенденция дїяльности T. S. L., показує ся також з того, що „koło“ з Кросна поставило внесенє, змагаюче до заохочуваня учителїв в західній части краю переносити ся до східної Галичини. Внесенє то комісия внескова відкинула „ze względów taktycznych“. Вкінци по полагодженю деяких формальних справ, ухвалено енерґічно стягати залеглости з „kół“ і розвинути ще енерґічнїйшу, як в м. р., акцию.

— **З'їзд консерваторів** в **Перемишли** відбув ся на латиньскі Зелені сьвята при участи поверх 50 осіб, переважно членів львівского і краківского кружка консерваторского. З Русинів явили ся проф. д-р Колесса, крилошани рускої капітули і о. мітрат Волошинський, котрий і промовляв іменем перемиских Русинів та епископа Чеховича, що задля канонїчних візитацій не міг взяти участи в з'їздї. Дискусия вела ся над пятьма рефератами які виготовили члени львівского і краківского кружка. Замітний був реферат д-ра Чоловского зі Львова, котрий висказав жаль, що австрийске правительство по занятю Галичини обходило ся по вандальски з історичними памятками краю. Ба й нинї є ми свідками безплянового розкопування передісторичних могил, перебудовуваня і нищенє памяток архітектури, а рівночасно горять або гинють письменні памятки. Особлившу увагу звернув референт на нищенє старинних деревляних церков у східній Галичинї. Висліdом рефератів і дискусиї було ухваленє подрібних внесень в напрямі реорґанїзациї дотеперішних консерваторских кружків і старанніїшого забезпеченя історичних памяток перед знищенєм. Першого дня участники з'їзду оглядали руску і польску катедру і виставу церковних предметів в духовній семинарії (польскій), а другого дня вибрали ся до санїжиньского замку в Красичинї і до Купковець, де находять ся цїнні історичні збірники д-ра Лозиньского. Вчера, в второк виїхали на прогульку до Добромиля і Крисович.

— **Шкода для істориї**. Підчас недавного пожару місточка Делятина пішло з димом також поверх 10.000 старих актів, вложених в архівї лїсної управи. Були там між иншими урядові акти з 1424 р., отже старші від „ґродских“ у Львові, що розпочинають ся від 1435 р., були описи дооколичних міст і сіл, документи з 16, 17 і 18 доторкаючі рїжних проявів тодїшного житя, описи 24 околичних парохій і церков. Все те річи ніким не опубліковані, анї використані, бо довгі часи лежали незамітно між стосами безвартісних паперів в одній шопі. Тамтого року деякі члени львівского кружка консерваторского звернули увагу на сї цїнні рукописи і постановили перенести їх до університетскої бібліотеки у Львові. Та заким справа перейшла всї фази бюрократичного полагодженя дотичної управи лїсів і львівскої дирекциї домен та лїсів, пожар перемінив всї документи в попіл.

— **Нові клїнїки** будуть отворені при львівскім університетї з початком шкільного року 1905/6. Буде се клїнїка психіятрична і лярінґольоґічна, послїдна пропонована на 50 ліжок т. є. о 20 більше, як віденьска. Позаяк будова дотичного будинку не буде в означенім часї скінчена, то ново-активовані клїнїки помістять ся в головнім шпиталї. Професори д-р Лукасевич і д-р Махек висказали бажанє, щоби рівночасно клїнїки дерматольоґічну і окулїстичну перенести із шпитального будинку до нового, призначеного для нових клїнік. Умову між правительством а краєвим видїлом що-до участи в коштах будови переведе делеґат міністерства просьвіти.

— **Нова небезпечність для хлїборобів**. Північна Америка хоче будувати великий канал через збіжеві краї Америки аж до мексиканьского заливу. Сей канал головно має служити на те, щоби наводнити сї околиці. Окрім того тим каналом найбогатші збіжеві краї Америки будуть сполучені з морем, через що перевіз збіжа з Америки до Европи став би дешевший о половину. Вже і без того Америка своїм збіжем просто заспипала Европу, і з тої причини ціна на збіже так дуже у нас упала і не може піднести ся. Коли ж Американцї вибудують ще той канал, то стануть просто небезпечними европейским хлїборобам. Аби сю небезпечність відвернути, промовляють хлїбороби за тим, щоби всї середньо-европейскі держави злучили ся в союз і старали ся високим цлом на американьске збіже відвернути від европейских хлїборобів се нещасте, яке їм грозить.

— **Війна а пошесть**. Для великих мас людий, зібраних на терені війни, щоби себе взаїмно мордувати, всякі недуги є далеко грізнійшим убийчим средством, чим оружє. В часах Наполеонових воєн (1793—1815) погибло 5.500,000 людий, у війнах від 1815 до 1865 р. 2.762,000 людий. Отже між тими вісьмома міліонами померших згинуло на війнї від неприятельского оружя лише півтора міліона, а прочих 6 і пів міліона упало жертвою заразливих недуг (тиф черевний і пятнистий, бігунка, холєра, малярия, джума, віспа, шкорбут). В російско-турецкій війнї (1828—1829) на 20.000 убитих померло від пошестий 80.000 отже чотири рази більше. В другій російско-турецкій війнї (1877—1878) на 36.455 убитих померло на заразливі недуги 87,627 людий. В кримскій війнї (1854—1856) відношенє убитих до померших виносило 1 : 3·8; в американьскій (1861—65) 1 : 2. Взагалї чим довше тревав війна, тим більше гине воликів, і то не від оружя, але якраз від пошестий, котрі підчас війни мають дуже догідні услівя до свого розпросторонення. При тяжких маршах, недостачі вигід, доброї поживи, сьвіжої і пригожої до питя води, а рівночасно завдяки кліматичним условинам (мороз, спека, слота і т. д.) орґанїзм вояка тратить свою відпорність і стає ся дуже податною почвою, де всякі бацилї находять дуже корисні услівя до свого розвитку. З того показує ся, як велику ролю підчас війни повинна відправати служба санітарна, котру на жаль ще доси трактує ся як річ третороздну.

— **Росийска корупция**, що як заразлива пошесть захопила всї бюрократичні круги, так цивільні, як і військові, при нагоді теперішної війни вилазить на кождім кроці на верх. Мнимий японьский (!) замах на Кронштад є новим її доказом. По кількох пожарах в складї мундурів заряджено вкінци слїдство, котре виказало, що старі мундури полито нафтою і запалено, щоби не можна було викрити факту, що поданих в інвентари нових мундурів та предметів уборових зовсїм не було. В звязи з тою справою стоїть „недуга“ одного високого офіцира, котрий від кількох днїв лежить недужий наслїдком зажитя отруї. Отже концепт японьского замаху не удав ся. В звязи з тими фактами стоїть також найновійше, урядове донесенє з Петербурга, що военний корабель „Орел“, котрий ще не зовсїм був уоруженний, а котрий недавно тому привезено до Кронштаду, почав нагло тонути. До середини корабля стала втискати ся вода. Два дни і дві ночи помпували кораблї, що стояли побіч в пристани, воду з „Орла“ і остаточно панцирник уратовано. Показало ся, що вода вдирала ся до середини корабля задля недокладности роботи. Але офіциальні круги покривають сей доказ своєї корупциї знов японьским замахом. Якісь злочинні руки повідкручували, як поясняють офіциальні орґани, в палубі корабля шрубки. А що „Орел“ призначений до балтийскої фльоти, яка має вибратись незадовго на далекий Схід, то злочину допустив ся хтось з намови Японців. Від тепер военний порт в Кронштадї береже ще сильнїйша сторожа, чим доси. Ну, від наслїдків корупциї вона мабуть Росиї не устереже.

— **Пересьвідчив ся**. На кладовищи в Веседі в Моравії найдено онодї трупа бувшого посла до сойму і президента каси щадничої в Волоскім Межирічи, д-ра Альойза Микиска, відкопаного і лежачого побіч гробу в отвертій домовинї. На кладовище прибула незабаром комісия судова, котра розслїдила цїлу справу. Именно показало ся ось що: Коли каса щаднича, котрої директором був д-р Микиска, упала в наслїдок его крадежий, він, аби не попасти в руки суду, відобрав собі житє вистрілом з револьвера. Але серед населення ходила поголоска, що д-р Микиска не відобрав собі житя, лише забравши гроші, утїк до Америки, а тілько, аби втихомирити властителїв вкладкових книжочок, розпущено поголоску о его самоубийстві і похоронено фіґуру з воску. Як комісия розслїдила, муляр Маврикий Шобер, аби пересьвідчити ся, чи похоронений дїйсно д-р Микиска, чи фіґура з воску, відкопав ґріб і отворив домовину, а пересьвідчивши ся, що в домовинї лежить дїйсно тїло д-ра Микиски, пішов з кладовища, не замкнувши домовини і не засипавши гробу.

— **Вечерок львівских Соколів**. В суботу дня 4 червня с. р. в великій сали Фільгармонії устроює львівскай „Сокіл“ вокально-музикальний концерт з ґімнастичним попісом. Вечерковий комітет подбав о добірну і рїжноманїтну програму, між якої точками найде публика займаючий попис малехівского пожарного „Сокола“ з сикавкою і драбинами. Вельми симпатично представить ся виступ пань-Сокілок із Станиславова при вільних вправах з булавами. Члени львівского „Сокола“ виступлять з вправами на поручах. Підчас вправ буде пригравати орхестра 15 п. п. і виконає новий вальс на мотивах народних пісень одного з наших визначних композиторів. Музикально-вокальна часть вечерка буде зовсїм нова і для кождого займаюча. Тому комітет надіє ся численної участи нашої публики як зі Львова так і з провінциї. Точну програму вечерка оголосить ся в другім тижни. Білети на вечерок можна буде набувати від 27 с. м. в льокали „Сокола“ [ул. Підвале 7] від 6½ до 8 год. вечер. — *Комітет,*

— **Загальні збори „Народна лїчниця у Львові“** відбудуть ся в четвер дня 26. н. ст. мая 1904 о год. 6 вечером в музею ч. 8. духовного семинаря у Львові ул. Коперника ч. 36. партер з таким порядком: 1) Отвореє зборів. 2) Справозданє дирекциї. 3) Справозданє Ради товариства: а) секретаря б) касиера. 4) Справозданє контрольної комісиї. 5) Вибір голови товариства, вибір членів Ради, та їх заступників. 6) Вибір контрольної комісиї. 7) Внесеня членів. З огляду, що до важности зборів потреба конче присутности 30 членів, просить ся по можности конче явити ся. — За Раду товариства „Народна лїчниця у Львові“ *крил. о. Іван Чапельский* заст. голови, *о. Іван Рудович* секретар.

— **З драмат. тов. ім. Котляревского.** Засїданє видїлу відбуде ся в четвер, дня 26 с. м. о год. 7-ій вечером в „Руській Бесїдї“, Ринок ч. 10. Просить ся пп. видїлових і їх заступників, аби на засїданю конче явились.

— **Шевченкові поминки в Немирові.** На спомин 43-их роковин смерти Тараса Шевченка устроює читальня „Просьвіти“ в Немирові в своїх кімнатах сьпівно-деклямациїні вечерниці дня 29 мая. Початок о 8-ій год. вечером.

— **Концерт в Городенці** відбуде ся в четвер д. 26 с. м. в сали „Нар. Дому“ заходом місцевих руских товариств. В програму входять продукциї вокальні, інструментальні і деклямациї. Цїни місць: крісло І-рядне 2 К, другорядне 1 К 40 с., місце стояче 50 сот. Початок о год. 8 вечером.

— **Поправка.** В онодїшнім оповіщеню тов. „Труд“ про услівя принятя учениць до робітень сего тов-а вкрала ся друкарска похибка, котру сим простуємо. Именно в реченю „Таксу за впис до канцеляриї і оплати до каси хорих покривають родичі (опікуни) учениць“ — треба читати: „Таксу за впис до корпорациї“ і т. д.

Урядові вісти:

— **Із станиславівскої епархії.** Кандидати на парохію Іспас мають предложити консисторії письменну заяву, що годять ся на виключенє від тої парохії дочерного села Кропивниця з парохіяльними землями. — На конкурс із реченцем до 1 липня розписані парохії: 1) Увисла коло Гусятина, 2) Тумир у стецк. дек., 3) Тулуків коло Коломиї, 4) Олеша коло Товмача, 5) Завале коло Снятина, 6) Ліски, дек. жуківского і 7) місто Бучач. — Канон. інституцию одержали: Евг. Крушиньский на Гаврилівку, Мих. Бабяк на Яворів коло Косова, Іван Коцюба на Тисьменицю, І. Лушиньский на Бобулинцї, Іюл. Бабяк на Ворону і Яр. Луцик на Бурдиківцї. — О. Порф. Ступницкий з Товмача іменований дїйсним товмацким деканом, а о. Ілия Мардарович з Камянок вел. містодеканом жуківским. — Введені яко завідателї парохій: Мих. Дроздовский в Завалю, Мих. Дейницкий в Тумирі, Ант. Аксентий в Вашківцях, Влад. Малащук в Жежавї, Апол. Сїмович в Кіцмани, Волод. Косевич в Опришівцях, Тар. Турчманович в Радчи і Іван Ісаїв в Вороні. — Яко парох. сотрудники введені: Петро Саврій (експон) в Худиківцях, Ник. Боклащук монах чина св. Вас. вел. (приватний) в Залїщиках, Іван Доницевич (прив.) в Соколівцї коло Косова, Мих. Ганкевич (експон.) в Луці і Яр. Марчак (експон.) в Медусї. — Від конкурсового іспиту увільнені: Ник. Котлярчук в Кутиск на три роки, Вас. Мидловский з Рососхача на 6 лїт, Лонг. Балицкий і Ем. Весоловский на три роки. — О. Ник. Боклащукови поручено уділяти реліґію в нар. школах в Залїщиках.

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

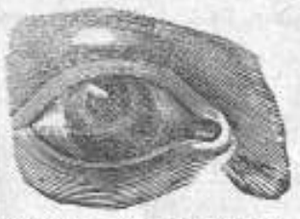
при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і від 4—5

299 19—19

Копернициий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Ґіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіжери, лупи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Огород саский. *Концерт військової музики коло зелізничої рампи і Театр Ріжнородностий.* 365 6—8

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА

„ТРУД“

у Львові, Ринок ч. 39

в своїм нововідкритім склепі і маґазинах *продає:*

Полотна льняні і бавовняні в найбільшім виборі штуками по цїні фабричній і на части, як також біле столове. Найдешевше жерело закупна.

Материї на сукні, блюзки і пр. вовняні і бавовняні в найновійших родах і десенях.

Всякі потреби до виготовленя біля, суконь, напелюхів і конфекциї.

Виготовляє на замовленя і запас:

Біле мужеске і жіноче повсякдене і витворне всякого рода, як також до постели.

Гафти ріжнородні ручні і машинові.

Сукні повсякдені і найстрійнїйші, як також костюми по крою англїйскім, блюзки, гальки і проч.

Капелюхи після найновійших фасонів. **Гуньки**, пальтоти, саки і проч.

Комплетні виправи весільні.

При замовленях письменних просимо подавати міри після розісланих нами фіґур. Взірці материй висилаємо.

Уряджує курси: тримісячні до крою і шитя суконь, десять місячні до науки робленя і убираня капелюхів.

384 1—6 **ДИРЕКЦИЯ.**

Жонатий сьвященик глядає цнрої людини до помочи при кухни і невеличкім господарстві. Зголошеня враз з условинами на адресу: *Теодор Савойка*, Сосниска, п. Динів. 386 1—4

Подаємо до загальної відомости, що п. Станислав Макаревич заангажований до нашого товариства як подорожний аґент і що на основі своєї повновласти є управненний заключати для нас обезпеченя.

Львів 20 мая 1904.

Головна Аґенция „Allianz“, акцийного товариства обезпечень на житє і ренти, Львів, площа Бернардиньска 2 А.

Аґентів приймає ся кождого часу під корисними условями. 379 1—3

МАТЕРАЦИ чисто волосїнні по зр. 14, 16, 18, 20, 22, 24 до 32. Матераци з морской трави по зр. 6·50, 7, 8 до 10 зр. Матераци спружинові, сїнники, подушки, пішви, простирала і т. п. найбільший вибір в специяльній робітни коцдер і матерацїв Иосифа Шустера, Львів ул. Коперника ч. 5. 287 10—10

Лінія Кунарда

з Трієсту до Америки.

Відходять найлїпші і найбезпечнїйші пароплави

28 мая 1904 „Ультонія“

14 червня 1904 „Панонія“ 333 3–5

Уповажнене д. к правительством заступництво **Кунарда** для Галичини: Львів ул. Браварівска 6.

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем“** або **„косою“** виробу першої галицкої парової фабрики мила і свічок

СИМЕОНА МУНДА

в ЖИВЦИ (заснованої в 1846 році.)

Прібки і цінники даром! 172

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З	Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„	Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„	Тернополя	3·25.
„	„ на Підзамче	3·04.
„	Рави рускої	6.46.
„	Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„	„ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„	Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„	Самбора	8·00, 10·00*.
„	Станиславова	8·10.
„	Яворова	8·20, 4·45.
„	Стрия	10·02, 4·35.
„	Рашева	10·20.
„	Коломиї	11·25.
„	Белзца	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До	Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„	Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„	Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„	„ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„	Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„	Яворова	6·50, 5·48.
„	Самбора	9·25, 3·40.
„	Белзца	9·30.
„	Тернополя	10·35.
„	„ з Підзамча	10·52.
„	Чернівців	10·45.
„	Стрия	3·05 11·05*.
„	Рашева	3·30.
„	Коломиї	5·55.
„	Рави рускої	7·05*.
„	Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·45 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені зьвіздков (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9 від год. 7 рано до 8 вечером. Інформацийний уділ і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудня а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

СПРАВОЗДАНЄ

Дирекциї Банку звязкового в Станиславові товар. зареєстр. з обмеж. порукою за час від 1 сїчня до кінця цьвітня 1904.

А. Стан чинний:

	Стан з кінцем р. 1903 п. бїланцу		В протягу місяця від сїчня до цьвітня. побрано		видано		Стан з кінцем цьвітня 1904	
	К	с.	К	с.	К	с.	К	с.
Позички п. скрипта	333254	24	33427	67	46540	—	346366	57
„ „ векслї	13722	—	13683	—	13912	—	13951	—
Кошта адмінїстр.	176	60	719	08	1839	23	1296	75
„ спору	1203	74	296	06	197	62	1105	30
„ заснованя	179	82	—	—	—	—	179	82
Рахунок поліс	1508	97	700	57	799	69	1608	09
Купно власної хати	—	—	—	—	26359	56	26359	56
Цінні папери	2610	—	—	—	—	—	2610	—
Готівка	7756	27	—	—	—	—	16749	68
Сума стану чинного	360411	64	48826	38	89648	10	410226	77

Б. Стан довжний:

Уділи членів	75120	88	4081	92	50	—	79152	80
Фонд резервовий	24271	06	392	03	4	—	24659	09
Специяльна резерва	400	—	—	—	—	—	400	—
Вкладки щадничі	192386	25	65247	01	33495	14	224118	12
Відсотки	1573	60	8295	70	2547	76	7321	54
Кредит банковий	56800	—	8000	—	—	—	64800	—
Обезпечене членів	558	98	1496	97	581	60	474	35
Зиск з лїт минувш.	9300	87	—	—	—	—	93	0 87
Сума стану довжного	360411	64	87493	63	37678	50	410226	77
Дотого стан чинний	360411	64	48826	38	89648	10	410226	77
Капіт. оборот. Разом	7,0823	28	136320	01	127326	60	820453	54
Оборот касов.			263646	61				

Загальний річний оборот касовий від 1 сїчня до 30-го цьвітня 1904 виносить 263646 К 61 с.

Після бїланцу за р. 1903 виносить з кінцем року:

Позички на скрипта 333254 К 24 с.

„ „ векслї 13722 К

Вкладки щадничі 192386 К 25 с.

Відсотки сальдо —·—

Загальний річний оборот за р. 1903 621489 К 66 с. Від 1/1—30/4 1904 прибуло 92 членів з деклярованими удїлами на 3760 К. Виступило 2 членів з деклярованими удїлами 80 К, остало отже з кінцем цьвітня 1904 1892 членів з деклярованими удїлами на 78800 К. 88 с.

Стопа процентова від вкладок щадничих 4% .

„ „ „ удїлених позичок 7½% платні ¼ або ½ річно з гори.

Станиславів дня 20 мая 1904. 56

Гаврилюк. *С. Левицкий.*

Знаменитий МІД

десертовий лїчничий, з власної пасїки, приторучуваний лїкарями, за 6 кор. 5 клґр. вже з пересилкою; **медова вода**, природне а найлїпше средство на виглад шкіри [робить ніжною і відмолоджує]. Безплатно брошурка д-ра Цесельского о меді. Варто прочитати. Жадайте: **КОРЕНЕВИЧ**, емер. народний учитель *в Іва чанах.* 346 5–20

ТУТКИ цигаретові 100 штук за 1 зр. поручає А. Мавруквич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Пошукує ся способїного інструктора до приготовленя до інтелїґенц. іспиту. Зголошеня надсилати: о. Сїменович Волківці п. п. Борщів. 368 1–6

До Ню-Йорку

скороплавом в 5 - 6 днях

До Канади

правильна висилка почтових пароплавів. Найдешевші ціни, дуже добрий харч, добра послуга. Охочі до їзди зволять звернути ся з повним довірем до: **LOUIS SCHARLACH et Comp.** Гамбурґ Balmhofstrasse Nr. 9. 374 Глядає ся аґентів! 3–3

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

свое переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Вялова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

Для терплячих *на ревматизм, неволі, гостець, біль голови, біль зубів*

в знаменитим зовнїшним средством, клінічно випробованим

Іхтіоментоль

(назва правно застережена)

виробу аптикаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА**

в Богородчанах.

Численні признання і подяки.

Ціна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплатно до кождої почтової стациї.

Щодень дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланем належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 33 8–8

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

у Львові, Ринок ч. 10, дім Просьвіти.

Членами Товариства можуть бути тілько обезпечені тревало в „Дністрі“ від огню. Членьский удїл 50 кор. можна зложити в ратах; вписове 2 кор.

Члени Товариства можуть затягати **позички на 6½%** за предложенем відповідної гіпотеки або поруки; оплату більших позичок розкладає ся *на 10 літ.*

При парцеляциях і иншім купні землї цехай купуючі звертають ся за *позичками о „Дністра“.*

Вкладки щадничі приймає Товариство на 4%.

З чистого зиску діставуть члени *дивіденду* від удїлів а часть зиску призначує ся *на добродійні цїли;* дотепер удїлено на церкви, бурси, школи і т. п. *16.385 корон.* 34

Стан 31 грудня 1903:

Вкладки	1,424·589 К.	Позички	1,330.822 К.
Удїли	109.835 К.	Цінні папери льок.	
Фонди резервові	21.319 К.	в банках і на рах. біж.	280.681 К.

НАШІ НИЗЬКІ ЦІНИ ВИКЛИКУЮТЬ СЕНЗАЦИЮ.

Дуже тривкі **мужескі черевики** гладкі і обкладані пара **зр. 2·80.**

Знаменитї **мужескі черевики** до шнурованя пара **зр. 3.**

Елеґантні **мужескі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 4·25.**

Великий вибір добрих **чобіт з холявами** для духовенства пара **зр. 8.**

Дуже добрі **мужескі півчеревики** із шкіри Gems пара **зр. 2·50.**

Одинока філія

у

Львові

лише

улиця Гетьманьска

число

8

Готель „Віктория.“

Тривкі **дамскі черевики** з ґумою пара **зр. 2·50.**

Дуже добрі **дамскі черевики** до шнурованя пара **зр. 2·80.**

Незвичайно тривкі **дамскі черевики** до запинання пара **зр. 3.**

Елеґантні **дамскі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 3·75.**

Сальонові елеґантні **дамскі мештики** легонечкі пара **зр. 1·50.**

Вироби найбільшої фабрики обуви в цілій монархії продає

Альфред Френкель Тов. ком. 201 4–10

ГРОШІ на 4%

амортизацийні позички удїляємо через перворядні будапештеньскі і заграничні грошеві інституциї до ¾ оцїночної вартости на І. ІІ. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, точно* і *дискретно.*

Конверзиї банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротокольована фірма.)

(Просять ся о марку на відповідь.) 362 5–72

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Др Е. Левицкий. Одвічальний редактор; Александер Борковский. Папір з фабр Черлянського. З друкарні Народової (Манецких), — Львів, Коперника ч 9.

Ч. 106. Львів, Четвер 13 (26) Мая 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кміньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженим. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або на ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациі.

При зближаючій ся зміні місяця просить ся Вп. передплатників о вчасне відновленє передплати на місяць червень, як також о ласкаве вирівнанє позісталих залеглостий найдальше до 13 слідуючого місяця, инакше була би Адміністрация приневолена дальшу висилку часописи зі згаданим днем застановити

T. S. L.

Майже рівночасно з тим, як у Львові відбули ся загальні збори нашої много заслуженої культурної інституциї, що муравлиною працею та тихим а невспинущим трудом від 38-и років двигає широкі круги руского люду з пропасти темноти й тим робом кладе в велику скарбницю вселюдского поступу свою велику, бо вдовину лепту — на другім кінци Галичини, в підвавельскій столици Польщі радили загальні збори иншої, про око просьвітної, в сути-ж річи політичної і воєнничої, а якраз супротив руского народу звернені орґанізациї.

В понеділок с.м. були збори т—а „Просьвіта"; через той сам понеділок, як і день попереду, в латиньску Зелену неділю, в Кракові радив дорічний збір делеґатів „Towarzystwa szkoły ludowej", як Поляки в своїх часописях люблять скорочувати: T. S. L.

Перебіг так одних, як і других зборів звісний вже нашим читачам з стовпців нашої часописи, як і звісна діяльність обох товариств так зі справоздань, переказаних нами у „Ділі" — головні дані зі звіту „T—a szkoły ludowej" подали ми в просторій новинці 101-ого числа „Діла" — як і з пасчного ві обсервованя в нашій части краю. І всякому певне, кому лише не рівнодушне, що діє ся по наших селах і місточках, та всякому, хто бодай принагідно мав можність обсервувати діяльність обох сих товариств, мусїли мимохіть насувати ся на ум прирівнана і паралелї. Тим більше напихають ся вони як-раз тоді, коли оба сї товариства роблять пеначе перегляд своїх сил, здають справу з доконаного та наче витичують собі дальшу дорогу своєї діяльности — в хвилю дорічних загальних зборів — як-раз тоді, коли перебіг та характер сих зборів кидав сніп сьвітла на характер і тенденцию обох сих орґанізациї. А парареля ся дасть ся потягти в двох напрямах: одно, що до розвитку і орґанізациної животности обох товариств, по друге-ж що-до тенденциї і цїлий та загалом що-до ідейного і тактичного характеру обох орґанізациї. Перша може послужити нам самим для витягненя деяких наук і практичних консеквенций, друга вказує на становище їх в суспільности та насуває рефлексиї на тему: to całkiem co innego.

Коли порівнаємо розвиток і орґанізацийну рухливість нашої „Просьвіти" з розвитком і зростом „Towarzystw-a Szkoły Ludowej", то порівнане се мусить для нашого товариства випасти дуже невесело. „Просьвіта" істнує вже 38 років, і коли вона може почванити ся нині ледви одним десятком тисяч членів і то не дуже виконуючих свої обовязки супротив товарїства, на що вказує низька сума вплачених вкладок — 10.895 К (по 2 кор. на особу, отже властиво 5.448 дїйсних членів!) — то Towarzystw. Szkoły Ludowej, що істнує всего кільна років, має нині 18.000 дїйсних, а не лише в реестри товариства записаних членів. Ще гірше випаде отсе порівнане на точцї доходів: „Просьвіта" виказує за послїдний рік лише 28.915 К доходу. Доходи Towarzystwa Szkoły Ludowej з кінцем 1903-ого року виносили: центральної управи 187.000 К, місцевих „kół" (наче філій) 155.000 К — разом 342.000 К, при чім треба тямити, що в прирівнаню до 1902-ого року доходи сї підскочили близько о 200.000 К, між тим, як доходи „Просьвіти" стоять на однім місци.

Отсих кілька чисел дає вже нам понять, яка пропасть лежить між орґанізацийною силою і екстензивностию обох товариств. Щож доперва сказати, коли порівнаємо фактичну працю обох товариств! Правда — праця та не рівного характеру. Towarzystwo Szkoły Ludowej веде політичну пропаґанду, дїлає аґітацийно; „Просьвіта" провадить муравлину працю культурно-економічного двигненя темного та убогого селяньства. А се в рівниця: Аґітувати, політикувати — розуміє ся в змислї політикованя тромтадрацко-вшехпольского і сїяти національну вражду — річ дуже легка та не богато вимагає труду, тим більше, коли се політиковане під покришкою „oświaty ludu" тїшить ся підмогою і опікою тих самих чинників, котрі давлять кождий прояв житя руского народу. Натомість будувати від самих основ, вливати сьвітло знаня і науки в широкі маси темняків та вчити сї маси орґанізациї економічних сил для осягненя красшого економічного вствованя, річ безперечно трудна й нинява. І се треба брати під увагу, порівнуючи діяльність обох сих товариств. Та все таки, коли читаємо в справозданю Towarzystwa Szkoły Ludowej, що всї „koła" східної Галичини виказують дуже живу діяльність, коли зважимо, що се товариство заложило і удержувало на Руси 16 польонїзаторских шкіл, коли пригадаємо собі про діяльність „kół" сего товариства (приміром і „koła" тернопільского або бережаньского) бодай се, що було нотоване в нашій пресї, а з другого боку, коли пригадаємо собі, скілько-то філій „Просьвіти" дрімає сном блаженних, і скілько занедбаних філіями читалень завмерло, то все таки животність і енерґічність сеї антирускої орґанізациї лишає далеко позаду наше товариство „Просьвіта".

Та лишаючи, випливаючі з сего порівнаня поступати на конець, перейдемо до другої паралелї.

Товариство „Просьвіта" поставило своїм завданєм: дорогою мирного труду полїпшити долю руского народу. І при тім своїм завданю стоїть воно від свого основаня до нині, виключаючи з своєї діяльности всяку політику і всяку, много небудь характеру борбу. Лучбою культурно-економічних сил у путрі, лишаючи на боцї борбу на ножі, осягнути двигненє народу — отсе ідея „Просьвіти", від 38-и років до нинїшного дня. І хоч сильно темних сил спрягає ся супротив него, хоч вони не пощадили би і „Просьвіти", то мимо того з жадного боку не піднесено ще якого-небудь стійного закиду про діяльність сего товариства, а коли й появляли ся деколи які злобні видумки, то мусїли щезнути перед ясним сьвітлом правди.

Яка-ж діяльність Towarzystwa Szkoły ludowej? Яка ві цїль і мета? Яка тенденция і напрям сего товариства? — На се дають нам ясну відповідь: уся діяльність т-а на Руси, річне справоздане его і послїдні его збори. Про діяльність „kół" сего товариства в руській части краю нераз у нас писало ся. Отсї „koła" в ініцияторами всїх тих „wiec-ів" і „wycieczek", вони в розсадниками народної вражди, з них розходить ся отруя скаженого русинофільства по мирних доси селах і місточках, їх дїячі в головними пропаґаторами безтямного шовінїзму і націоналїстичного обісїня, їх „чителї" в тими кузьнями, де розпалює ся пожар борби двох народів „на смерть і житє", „на ножі", як говорили самі делеґати сего товариства на зборах в Кракові. А справоздане товариства з натиском зазначує що головна форса товариства звернена на східну Галичину, що тут, на Руси, в головна часть „kół" і „чителнї", що тут основують ся усї школи і т. д. Вкінци, якого „набоженьства" се товариство, найлїпше — коли би навіть все инше лишити на боцї — сьвідчать про се послїдні збори. Дискусия, що вивязала ся там між соціялїстами, репрезентованими п. Фельдманом, редактором краківскої „Krytyk-и" а вспольскою більшостию товариства, як загалом весь перебіг зборів вказували, що одиноко цїлию Towarzystwa szkoły Ludowej не осьвіта польского народу, не его двигненя моральне і матеріяльне, не ратоване его від напору Німеччини — захід лишено прямо облогом — алеекстерміна-ційний похід на Русь, польонїзация східної Галичини, сїяня народної вражди і „борба на жите і смерть, на ножі з Русинами!" — як говорив делеґат Бялн. І брошура кс. Громнїцкого, видана товариством де неґує ся істнованє Русинів в східній Галичині (!), і жаданє одного з „kół", аби учителї Полякам з східної Галичини за їх „дїяльність" доплачувано Ostmarkenzulage, і внесене другого „koła", аби учителї з західної Галичини йшли на Русь, все в комісиї усунено лише в „тактичних" мотивів і весь тенор ведених на зборах дискусий аж дише русинофільством, що вже навіть не думає закрикати ся в маску „oświaty ludu" — але прямо кидає клич: Na Ruś! Na zniszczenie Rusi! Арґументи пп. Фельдмана і Стапїньского не помогли. Вони остали в значній меншости, їх резолюциї перепали, Towarzystwo szkoły ludowej в повнім розгонї далї ніде по дорозї русинофільства а тим більшим завзятєм. Т. S. L. се політична орґанізация для екстерминациї руского елементу в Галичині, се польске Н. К. Т.!

Та з тих двох паралель годить ся на закінченє витягати і консеквенциї.

Тож навязуючи до першої паралелї, ми не можемо не звертати уваги на всю небезпеку рухливости сего товариства для нашої народности, при рівночасній повільности розвою „Просьвіти". Наш загал, маючи тепер перед очима результати діяльности обох орґанізациї і бачучи запопадливість ворога, не може чей заложити спокійно рук та не сховити ся і собі до тим живійшого труду. Філії „Просьвіти" не можуть похвалити ся і десятою частию тої діяльности, яку виказують „koła" Т-а „Szkoły Ludowej". Тож коли ми не маємо кинути на поталу ворожих забігів широких кругів нашого населеня, коли ми маємо сфанатизованим ними тисячам противставити збиту лаву сьвідомих народних мас, коли ми хочемо конкурувати з невспущим зростом его впливу на наших руских селах— то мусимо довкола нашої „Просьвіти" і — що головне — ві філії згуртувати всї найкрасші сили, засукати рукави і брати ся до роботи! Бо се, що доси у нас робить ся, се може би вистало перед 20 роками. Нині треба обнови і скріпленя народного труду в десятеро на всїх полях.

Та побіч сего мусимо звернути увагу і на другий бік справи: Towarzystwo szkoły ludowej есть здецидоване і отверто русинофільною орґанізациею. Се ствердили і самі, що тверезійші, Поляки. Та се товариство побирає з краєвих фондів запомогу, вправді укриту під покришкою підмоги на польску школу в Білій, однак в сути річи запомогу на русинофільну роботу в східній Галичині. Бо не будь нині сеї кількатисячної підмоги на польску школу, то капітали, обертані товариством на русинофільну акцию, мусїли би ся ужити на удержане сеї школи. Так отже краєвим грошем підпомагає ся в дійсности антируску дїяльність згаданого товариства.

Коли „Просьвіта" видала книжочку, в якій розказано обережно історичну, хоч може декому і гірку правду, „покарали" ві за се замкненєм мізерної соймової запомоги. Русинофільне товариство тілько те собі ставить за задачу, що „walka na śmierć i życie, na noże z Rusinami" — і удержує значну субвенцию з краєвих одже і нами заложених фондів. Супротив сего мусимо рішучо запротестувати і жадати, щоби сойм, удїлюючи запомог і з руского грошa, не підпомагав русинофільних товариств, як се T. S. L.

А. П. ЧЕХОВ. 4)

Кімната N-р 6.

(Дальше).

З приємною думкою, що, слава Богу, приватної практики у нього давно вже нема і що нїхто йому не перешкодить, Андрій Ефимич, прийшовши до дому, сїдав зараз в кабінетї за стіл і зачинав читати. Він читав дуже богато і завсїгди з великим замилуваннем. Половина пенсиї йде у нього на закупно книжок, а з шістьох кімнат його помешкання, три заложені книжками і старими журналями. Найбільше любить він твори історичні і фільозофічні; з медичних виписує тілько одного „Врача", котрого читав завсїгди з кінця. Читанє тревав кождий раз кілька годин без перерви і ніколи його не томить. Він не читав так скоро і горячково, як колись читав Іван Дмитрич, а звільна, з застановленем, спиняючи ся часто на місцях, що йому подобають ся або як чого не розумів. Коло книжки завсїгди стоїть фляшка з горівкою і лежить солений огірок або мочене яблоко, просто на сукнї, без тарілки. Що пів години він, не відриваючи очий від книжки, наливав собі чарочку горівки і випивав, потім, не дивлячись, намацує огірок і відкусує кавалок.

О третій годинї він підходить осторожно до кухонних дверий, кашляє і каже:

— Дарійко, як би менї пообідати...

По обідї, досить мізернім і нехарнім, Андрій Ефимич ходить по своїх кімнатах, схрестивши руки на грудях, та думає. Все четверта година, потім пята, а він все ходить і думає. Часом рипнуть кухонні двері і появить ся в них червоне, заспане лице Дарійки.

— Андрію Ефимичу, чи ще не час вам пити пиво? — питає вона заклопотано.

— Ні, ще не час... — відповідає він: — Я почекаю... почекаю...

Вечером приходить звичайно почтмайстер Михайло Аверянич, одинокий в цїлім місті чоловік, котрого товариство не перешкаджає Андрієви Ефимичу. Михайло Аверянич був колись дуже богатим дїдичом і служив при кавалериї, але стратив ся і з нужди вступив на старість до почтового уряду. У нього жвавий, здоровий вид, гарні сиві фаворити, панські манери і грімкий приємний голос. Він добрий, чутливий, але палкий. Коли на почті хто-небудь з прихожих перечить, не згоджує ся або розумує, то Михайло Аверянич червоніє, дрожить на цїлім тїлї і кричить громовим голосом: „Мовчати!" так, що уряд почтовий має вже давно славу, що в нім страшно бувати. Михайло Аверянич поважає і любить Андрія Ефимича за образованість і чесну душу, а до других городян відносить ся з горда, як до низших від себе.

— А ось і я! — каже він, входячи до Андрія Ефимича: — Здорові були, мій дорогий! Певно я вже вам надоїв?... Що?...

— Противно, дуже рад, — відповідає йому лїрар:

— Я завсїгди радий вам.

Приятелї сїдають в кабінетї на софі і якийсь час курять мовчки.

— Дарійка, як би нам пива! — каже Андрій Ефимич.

Першу фляшку випивають також мовчки: лїкар задумавши ся, а Михайло Аверянич з веселим, оживленим видом, як чоловік, що має розповісти щось дуже цїкавого. Бесїду завсїгди зачинає лїкар.

— Яка шкода, — каже він звільна і тихо, похитуючи головою і не дивлячи ся товаришеви в очи (він ніколи не дивить ся в очи) — яка велика шкода, поважний Михайле Аверяничу, що в нашім містї зовсім нема людий, щоби уміли і любили провадити розумну і цїкаву розмову. Велика для нас шкода!

Навіть інтелїґенция не піднимає ся понад буденщину; степень її розвитку, уневажую вас, ані раз не вищий, як у низшої верстви.

— Зовсїм справедливо. Цїлком згоджую ся з Вами.

Ви самі, прошу Вас, знаєте, говорив дальше лїкар, тихо і спровола: — що на сїм сьвітї все дрібне і нецїкаве кромі вищих духових обдарувань людского розуму. Розум творить рідку границю між звіриною а чоловіком, вигадує на божество его і в деякій мірі навіть заступає йому безсмертність, хоч її нема. Виходячи з сего, розум есть єдино можливим жерелом райованя. Коли не видимо і не чуємо коло себе розуму, значить, ми позбавлені райованя. Правда, у нас є книжки; але се зовсїм не те, що жива бесїда і товариство. Коли позволите зробити не зовсїм вірне порівнанє, то книжки — се ноти, а бесїда — сьпів.

— Цїлком справедливо!

Наступає мовчанка. З кухнї виходить Дарійка і з виразом тупої жури, підпершн кулаком лице, стає в дверях, щоби послухати.

— Ех! — зітхає Михайло Аверянич. — Захотїли ви від сьогоднїшних розуму!

І він розповідає, як жило ся давнійше здорово, весело і забавно, яка розумна інтелїґенция була в Росиї і як високо ставила вона поняте чести і дружби. Значили гроші без векселя і уважало ся ганьбою не дати в бідї помічну руку товаришеви. А які були жарти, пригадки, придабашки, які товариші, які жінки! А Кавказ — що за чудовий край! А жінка одного команданта баталїону, чудна жінка, надягала офіцирску одіж і їздила вечерами в гори, сама без провідника. Кажуть, що в аулах вона мала роман з якимось князьком.

Царице небесна, матінко!... — зітхає Дарійка.

— А як пили! Як їли! А які були завзяті лїберали!

Андрій Ефимич слухає і не чує; він о чімсь нїби думає і посербує пиво.

— Менї часто снять ся розумні люди і розмови з ними, — каже він, перебиваючи несподівано Михайла Аверянича: — Мій батько дав менї гарне образованє, але під впливом ідей шістьдесятих років приневолював мене піти на лїкаря. Менї здає ся, що коли би я тоді не послухав його, то тепер був би я в самім осередку духового житя. Імовірно був би я членом якого факультету. Певно, розум також не вічний і переминаючий, але ви вже знаєте, чому мене так тягне до нього. Житє — то правдива пастка. Коли чоловік доходить до лїт і стане застановляти ся над собою, то він поневоли чує ся мов у шастцї, з котрої нема виходу. І по правдї: без його волї приведено його якимись припадками в небутя до житя... На що? Хоче він пізнати змисл і цїль свойого істнованя: йому не відповідають або говорять нїсенїтницї; він цукає — йому не отвирають; до него приходить смерть — також проти його волї. І от, як у тюрмі, люди, звязані спільним нещастєм, чують себе лекше, коли сходять ся разом: так і в житю не замічаєш пастки, коли люди, склонні до аналїзи і абстракциї, сходять ся разом і проводять час на обмінї високих, свобідних ідей. В сїм змислї розум є незрівнане райованє.

— Цїлком справедливо!

Не дивлячись співбесїдникови в очи, тихо і з павзами, Андрій Ефимич говорить дальше о розумних людях і о розмовах з ними, а Михайло Аверянич слухає його уважно і потакує: „Цїлком справедливо!"

— А ви не вірите в безсмертність душі? — питає нараз почмайстер.

Товариство „Просьвіта“ в роках 1902 і 1903.

(Дальше.)

15. Філія „Просьвіти“ в Новім Санчи. Філія основана в р. 1902. Перші загальні збори відбули ся дня 24. серпня 1902. Головою філії вибрано п. Петра Лїнииьского, ц. к. радника судового. Помимо ворожих агітаций філія розвиває дуже визначну дїяльність і побіч Читальні „Просьвіти“ в Новім Санчи є одинокою інституцією, яка несе сьвітло правди і науки поміж темний, демківский нарід. При філії основано „Українсько-руску Бурсу“, в якій знайшло приміщенє 22 убогих учеників. Філія має тілько одну Читальню „Просьвіти“ в Новім Санчи, основану в р. 1902.

16. Філія „Просьвіти“ в Перемишли. Філія в Перемишли, котра колись належала до найдїяльнїйших філій, не проявила в послїдних двох роках майже жадної дїяльности. Сей упадок філії відбив ся також на Читальних „Просьвіти“ перемиского округа, які зачинають нидїти задля недостачі надзору і опіки. Дня 4. сїчня 1904 відбула філія загальні збори, на котрих вибрано головою проф. Олексу Ярему. На сих зборах піднесено гадку, чи не удало-б ся установити платного люстратора Читалень „Просьвіти“, щоби в як найблизшім часї перевести люстрацию Читалень. Філїяльний видїл приступив до завязання „Наукового кружка“, який має займати ся устроюванем відчитів, курсів для безграмотних, концертів і аматорских вистав. Щоби як найбільше дїяльних членів втягнути в отсю роботу, складає ся сей „Науковий кружок“ кромі членів філїяльного видїлу, також з делеґатів Товариства педаґоґічного і Товариства „Сїч“. Новий видїл філїяльний повідомив всї Читальні „Просьвіти“ свого округа о основаню „Наукового кружка“ з тим, аби у всяких справах відносили ся до него і в тій цїли урядив в комнатах Товариства „Руска Бесїда“ в Перемишли бюро інформацийне, де кождого понедїлка і пятницї можуть члени засягати всяких інформаций. Філія має в своїм окрузї Читалень „Просьвіти“ 48; з того в р. 1902 і 1903 основано 2.

17. Філія „Просьвіти“ в Підгайцях. В послїдних двох роках не проявила ся філія нїякої дїяльности. Заповіджено тільки загальні збори сеї філії при кінци цьвітня 1904. Філія має в своїм окрузї Читалень „Просьвіти“ 29; з того в р. 1902 і 1903 основано 9.

18. Філія „Просьвіти“ в Рави рускій. Крім праці о. Івана Киприяна з Немирова не слїдно просьвітно-орґанїзацийної праці в повіті. На зазив Головного Видїлу скликала філія загальні збори на день 26. червня 1902, на котрих вибрано головою о. Юрия Жука, пароха в Вербиця. Рішено на сих зборах також скликати в повіті просьвітно-економічні віча, однак не удалось сего рішеня в цїлости зреалїзувати. В р. 1903 робила філія заходи коло закупна власного дому, де знайшла би приміщенє також філія „Народної Торговлї“. Однак задля браку, потрібних на сю цїль фондів плян сей розбив ся. Філія має в своїм окрузї Читалень „Просьвіти“ 26; з того в році 1902 і 1903 основано 8.

19. Філія „Просьвіти“ в Рогатинї. Рогатинська філія „Просьвіти“ відбула загальні збори д. 27. лютого 1902. Відтак скликано загальні збори філії на день 29. марця 1904. В склад видїлу вийшли о. Стефан Городецкий яко голова. По зборах відбув ся людовий концерт в память Т. Шевченка, а перед тим томболя. Філія перевела кільканайцять люстраций Читалень. Читалень „Просьвіти“ має філія в своїм округї 48; з того в р. 1902 і 1903 основано 3. Шість Читалень має свої доми, а при трох є райфайзенки.

20. Філія „Просьвіти“ в Самборі в попередних роках не могла розвинути визначнїйшої дїяльности на полї просьвітно-економічнім задля численних перепон зі сторони противників народної просьвіти і за-для сего, що в просьвітній працї не брав участи загал, лиш одиниці. За те в р. 1903 рух просьвітно-економічний значно оживив ся завдяки новому Видїлови, котрий не жалував трудів в хосен народної просьвіти. Поодинокі члени філїяльного Видїлу перевели люстрацию Читалень „Просьвіти“, получену з викладами, подекуди демовстрованими образами при помочи скіоптікону, визначеного на сю цїль Головним Видїлом. Дня 28. грудня 1903 відбули ся загальні збори філїяльні, на котрих між иншим господар п. Михас мав реферат про парцеляцию ґрунтів. Філія має в своїм окрузї Читалень „Просьвіти“ 14; з того в р. 1902 і 1903 основано 6.

21. Філія „Просьвіти“ в Сяноцї. Сю філію основано в р. 1903 заходом бл. п. Осипа Ґудзя, секретаря судового і о. Омеляна Константиновича. Перші загальні збори сеї філії відбули ся дня 29 червня 1903. Помимо агітаций противників Товариства „Просьвіта“ удалось Видїлови філїяльному позискати нових членів нашому Товариству, основати кілька нових Читалень „Просьвіти“ і основати бурсу для селяньских дїтий. Філія має в своїм окрузї Читалень „Просьвіти“ 11, з того в р. 1902 і 1903 основано 8.

22. Філія „Просьвіти“ в Сокалї. Відносини, серед яких приходить ся працювати сокальскій філії на просьвітно-економічнім полї, є дуже невідрадні задля перепон, з якими філія мусить бороти ся. Та мимо перепон видїл філїяльний розвинув дїяльність в р. 1903. На загальних зборах філії дня 17 марта 1903 ухвалено набути дім для філії „Просьвіти“, чого доконано р. 1904 при помочи Товариства „Просьвіта“, Товариства „Народна Торговля“ і жертводобивних людий сокальского повіту. Дім філії „Просьвіта“ представляє тепер вартість понад 46.000 кор. Побіч старань о дім філїяльний, звернув Видїл філїяльний цїлу свою увагу на слїдженє просьвітного руху по Читальнях. По розслїдженю Читалень оказала ся конечна потреба скликати просьвітно-економічні віча по селах. Позаяк скликуване сих зборів потягало за собою значнїйші кошти, проте Головний Видїл ухвалив на сю цїль надзвичайну запомогу в квотї 100 корон. В осени 1903 р. скликав Видїл філїяльний довірочні збори інтелїґенциї і найчільнїйших селян і на сих зборах постановлено: а) Перевести основну люстрацию всїх Читалень „Просьвіти“ в повіті; б) Скликати відпоручників Читалень „Просьвіти“ на спільну інструкцийну нараду до Сокаля і Белза. Філія має в своїм окрузї Читалень „Просьвіти“ 23; з того в р. 1902 і 1903 основано 4.

23. Філія „Просьвіти“ в Станиславові. Загальні збори філії відбули ся дня 17 червня 1902. В склад видїлу увійшли проф. Прокіп Рибчик, яко голова, а п-ї К. Малицка, яко заступниця голови. Зі зборами було получене просьвітно-економічне віче. Філія через свого відпоручника проф. Романа Заклиньского старала ся о заснованє селяньских бурс в Богородчанах, Надвірній, Галичи, Делятинї і Тисьменици, удїляючи в тій справі пояснень і вказівок. Щоби члени Товариства не потребували з кождою справою відносити ся до Головного Видїлу у Львові, удїляла філія кождого четверга від 12—4 пополудни всяких інформаций членам і Читальням. Дня 8 грудня 1902 устроїла філія просьвітно-економічне віче, на котрім між иньшим ухвалено: домагати ся основаня руской ґімназиї в Станиславові і руского університету у Львові; рівнож ухвалено резолюцию, домагаючу ся від правительства 10 міліонової позички на цїли парцеляцийні. По вічу відбув ся людовий концерт при великім здвизї народа. Дня 5 липня 1903 устроїла філія другий людовий концерт. Дальше перевів Видїл філїяльний люстрацию 31 Читалень „Просьвіти“, получену з популярними викладами і концертами. Головно трудив ся коло люстраций проф. Роман Заклиньский. Дня 2 лютого 1904 відбула філія свої загальні збори. По зборах відбув ся концерт в честь Маркіяна Шашкевича. Головою філії вибрано д-ра Вол. Яновича, лїкаря в Станиславові. Філія має в своїм окрузї Читалень „Просьвіти“ 43, з того в р. 1902 і 1903 основано 10.

Делеґациї.

Вчера відбуло ся засїданє буджетової комісиї австрийской делеґациї, на котрім міністер фінансів Бем-Баверк пояснив справу нових кредитів військових з фінансового становища. Загальне запотребованє нових приготовань военних виносе 391 міліонів корон. Міністер не розумів здивованя, яке се жаданє викликало в делеґациях. Преціньв тій квотї містить ся 38 міліонів на ґабацї ухвалені вже перед двома роками, 15 м. на зміну матеріялу полевих гармат, котрі вже ухвалила також попередна делеґация яко першу рату. Вже тогди знали, що на нові гармати треба буде 165 міліонів, з котрих 15 ухвалено яко першу рату. Лишилось еще 150 міліонів, до котрих делеґация могла надїяти ся, що військовий заряд буде їх домагати ся. Дальше 48 міліонів потрібні суть на будову нових кораблїв і 14 м. на амуніцию. Решту доповнює одноразова квота 44 м. на будову торпедовців і підводних суден.

Що до покритя, то правительство заявило ся за покритем цїлої квоти при помочи кредитової операції, котру замортизовано би в 25 роках, не обтяжаючи населеня (?). В тій цїли зведено до кредитових предложень певне число буджетових позицій на заряд військовий і маринарки, котрі доси яко рати знаходили ся в екстраординатї щорічного буджету. В сей спосіб увільнено військовий буджет о 27 міліонів, котрі військовий заряд буде звертати обом зарядам скарбовим через 25 лїт зі свого буджету. З сеї суми правительства будуть сплачувати через 25 лїт довг загаженний на покритє надзвичайних видатків військових.

На питаня, чи в часї сих 25 лїт військовий заряд не виступить з жаданем яких нових внешних кредитів, міністер відповів, що здаєсь в тім часї не знайдуть ся нїякі такі нові винаходи, котрі викликали би переворот в артилериї і приспішували заряд військовий до нових улїпшень. Військовий заряд зобовязує ся безусловно через 25 лїт віддавати сих 27 міліонів на амортизацию позички. На зміну військового закона і заведенє дволїтної служби був би потрібний дальший видаток в квотї 5 міліонів.

Делеґат Странски питав міністра: 1) чи вже видав ухвалених делеґациями 53 міл. корон, а як видав, то з відки взяв гроші, коли парлямент не ухвалив їх; 2) чи на теперішні жадання військові міністер вже дав які гроші, чи ні; 3) як представляє собі опроцентованє і амортизацию позички на случай, коли би змінилась пропорция квоти; 4) чи ся позичка може бути затягнена на підставі § 14? — Поки що міністер на сі питаня не відповів (бо мусить насамперед порадити ся делеґата Длужаньского). По промовах кількох делеґатів засїданє відрочено.

Військова комісия угорскої делеґациї приняла ряд позиций звичайного буджету військового, разом з резолюциею в справі сталого комітету, котрий надзирав би справу військових достав.

Справи заграничні.

Балканьский союз.

В віденьских кругах політичних говорять богато о союзї між Туреччиною, Болгариею, Сербією і Чорногорою, причім мав би вще бути заключений компроміс між сими державами а Італією. Росия має патронїзувати сей союз, а викликали его апярмуючі вісти о намїреній Австриею окупациї Македонії. Цїлию союза є недопустити Німців на Балкан. Говорять, що Туреччина зобовязала ся перевести як найскорійше реформи і разом з державами, що належать до сего союза, виставити сильні війска для охорони перед нападом австрийских і німецких військ. Італії запевняє Туреччина заняте альбаньских портів, а союз ручить Туреччині зверхництво над европейскими краями разом з Босною і Герцоґовиною.

Війна.

Куропаткін телеґрафує до царя дня 24 мая: В окрузї Фенванчену і на Ляотунї не зайшла нїяка важнїйша зміна. Японці сконцентрували в Фенванченї 40.000 війска. В Пінянмінї стоять 4 полки піхоти з 40 гарматами. Малі японські віддїли посуваються ся з Фенванчену до Сін'яну, але дуже поволи і осторожно. На лївім березї ріки Таянго уставила ся часть сих військ в напрямі до Сін'яну в силї 3000 піхоти ґвардиї і трех швадронів кінноти. Рівночасно помічено маскований рух з Фенванчену і Пінянміну в напрямі правого берега ріки Таянго. Поодинокі віддїли перейшли на правий берег. Оден з них в силї 3 компаній і 1 швадрону обсадив 22 мая провал Ляопін, 14 км. на схід від Сін'яну на дорозї до Такушану. Баталіон піхоти і швадрон кінноти обсадив 22 мая Кемпо на правім березї Таянго.

Прибувші до Чіфу з Такушану оповідають, що Японці вивадували там дня 21 с. м. 6000 вояків, а в Піцево вивадовують також малі віддїли. На островах Еліот, котрі суть збірною точкою для воєнних і транспортових кораблїв японських, будують провізоричні касарні. Аж до дня 22 с. м. на східнім березї Ляотуна були тілько малі битки. Оногди чули від сторони Порт-Артуру сильний гук гармат. Здогадують ся, що се початок штурму на порт. Говорять також, що з порту могла вийнести російска фльотиля торпедова і заатакувала японьску флоту.

Льондоньска Morning Post дістав з Мукдену вість, що козаки Ренекампфа забрали Японцям масу транспортів і так дошкулюють Японцам, що японьска армія над Яльом буквально не має провіянту ні инших засобів. Довіз живности для першої японьскої армії цїлком перерваний. З сеї причини Курокі мусїв здержати свій похід і мусить насамперед обезпечити собі плечі. Під місцевостию Кілю в північній Кореї мало появити ся 680 козаків. Часть сего відділу вирушила до місцевости Сенчен, друга часть до Кайсану. З Мукдену доносять, що російскі війска напали на місто Анджу, заняли місто, японьский ґарнізон знищили, а відтак підпаливши місто, цофнули ся.

(Телеґрами).

Льондон. Daily Telegr. доносить, що Японці виконали штурм на позицию Кінчу (?). Японьский атак переведено з такою заїлістю,

---

— Ні, поважний Михайле Аверяничу, не вірю і не маю підстави вірити.

— Признаю ся, і я сумніваю ся. Веж таки... мені щось так увиджує ся, немов я нїколи не умру. Ой, думаю собі, старий хрінe, умирати пора! А в душі якийсь ніби голосочок: не вір, не умреш!...

По девятій Михайло Аверянич відходить. Надягаючи в передній шубу, він говорить зітхаючи:

— Однак, в який глухий кут запротира нас судьба! А найгірше, що прийде ся тут і умирати. Ех!...

VII.

Відпровадивши приятеля, Андрій Ефимич сїдає за стіл і знов зачинає читати. Тишина вечера а потім ночи не нарушує ні оден звук, і час, здає ся, остановляєсь і завмирає разом з доктором над книжкою, і здає ся, що нїчого більше й нема крім сеї книги і лямпи з зеленим дашком. Грубе, мужицке лице доктора розяснює ся поволи усьмішкою вдоволеня і одушевленя на згадку про поступи людского розуму. „О, чому чоловік не безсмертний?“ думає він: „На що мозгові центри і звої, на що аїр, мова, самосьвідомість, ґеній, коли сему всему суджено обернути ся в порох і, конець кінців, охолонути разом з земною корою, а потім міліонами лїт без змислу і цїли носити ся разом з землею довкола сонця? На се, щоби застигнути і потім уносити ся, зовсїм не треба видвигати з небуття чоловіка з его високим, майже божеским розумом і потім, мов на глум, обертати його в глину“.

„Обміна материй! Але що за трусливість потїшати себе сим сурогатом безсмертя! Несьвідомі процеси, що дїють ся в природї, низші навіть людеєї глупоти, бо в глупоті є все таки сьвідомість і воля, а в тих процесах так, як би нїчого. А таки розумови говорять: „Цить! Твоє ество зігниє в земли, дасть житє иншим орґанїзмам, — значить иншими словами, ти будеш низший глупости!“ Тілько боягуз, що більше боїть ся смерти, ніж має вартости, може потїшати себе тим, що тїло його буде з часом жити в траві, в камени, в жабі... Видїти свою безсмертність в обмінї материй, так само дивачно, як пророкувати сьвітлу будучність футералови потім, як розбила ся і стала до нїчого дорога скрипка.“

Коли бе годинник, Андрій Ефимич розвертає ся на поруче крісла і замикає очи, щоби троха подумати. І неначе під вражінем гарних думок, вичитаних з книжки, він звертає гадки на свою минувшість і теперішність. Минуле противне, — лїпше й не згадувати о нім. А в теперішнім та саме, що й в минулім. Він знає, що в тім самім часї, коли його гадки носять ся разом з застилою землею довкола сонця, разом з докторовою хатою, в головнім будинку мучать ся люди в болях і фізичній нечистоті; може бути, що дехто не спить і воює з насїкомими, дехто заражує ся бешихою або стогне від того завязаного бандажа; може бути, що хорі ґрають в карти з сідлами і пють горівку. За рік обманено 12.000 людий; цїлий шпиталь, як і 20 лїт назад, стоїть на крадїжи, нехлюйстві, сплетнях, куманю, на грубім шарлятаньстві, і по давному дає з себе образ заведеня неморального, в найвищім степени шкідливого для здоровля мешканців. Він знає, що в кімнатї Нр. 6 за решіткою Микита молотить хорих і що Мойсей ходить що днини по місті і збирає милостиню.

З другої сторони він добре знає, що за остатних 25 лїт з медициною зайшла казочна переміна. Коли він учив ся в університеті, йому здавало ся, що медицину жде скоро та сама доля, що альхимію і метафізику; а тепер, коли він читав ночами, медицина підносить его і будить в нім подив, а навіть одушевленє. І по правді, що за несподіваний блискучий поступ, яка революция! Завдяки асептиці роблять операції, які великому Піроґову здавали ся неможливими навіть in spe, звичайні повітові лїкарі відважують ся робити ресекцию колїнного суставу; на сто прорізів черева, тілько оден випадок смерти; а камінна хороба уважає ся такою дрібницею, що о нїй навіть не пишуть. Радикально вилїчує ся сифілїс. А теория унаслїдженя, ґіпнотизм, відкритє Пастера і Коха, ґіґієна з статистикою, а наша російска власна медицина!

Психіатриа з своєю теперішною класифікацию хоріб, з методами розпізнаваня і лїченя — се в порівнаню з тим, що було, цїлий Альберус! Тепер божевільним не ллють на голову зимної води і не вяжуть їх кафтанами; з ними поступають по людски а навіть, як пишуть в ґазетах, уладжують для них театри і балї. Андрій Ефимич знає, що при теперішних поглядах і смаках така мерзь, як кімната Н-ро 6, можлива хиба на двіста верств від залізниці, в місточку, де й голова й всї радні — півграмотні міщани, що видять в лїкарю божище, котрому треба вірити без всякої критики, хотяй би він вливав в рот розтоплене олово; в иншім місци публика і ґазети давно вже рознесли би на порох сю маленьку Бастилію.

„Але що-ж? — питав себе Андрій Ефимич, розплющуючи очи: — Що-ж з того? І асептика і Кох і Пастер, а в суті річи нїчо не змінило ся. Хороби і смертельність усе такі-ж самі. Божевільним уладжують балї і театри, а на волю все таки їх не випускають. Значить, все пусте й дурне; а між найлїпшою віденьскою клїнїкою а моїм шпиталем в суті річи нема нїякої ріжниці.“

Але жаль і почуваня, похоже на завись, не дають йому бути рівнодушним. Се від утоми. Тяжка голова хилить ся до книжки, він кладе під лице руки, щоби було мягше і думає:

„Я служу шкідливій справі і беру пенсию від людий, котрих обманюю; я нечесний. Але що-ж, я сам про себе нїщо, я тілько частина конечного социального лиха; всї повітові урядники шкідні і беруть даром пенсию... Значить, в своїй нечесности винен не я, а час... Як би я родив ся о двіста лїт пізнїйше, я був би иншим“.

Коли бе трета година, він гасить лямпу і йде до спальні. Спати йому не хоче ся.

VIII.

Два роки тому назад земство розщедрило ся і постановило давати триста рублїв річної запомоги на побільшенє лїкарского персоналу в мийскім шпиталї, заким отворить ся повітовий шпиталь, а до помочи Андрієви Ефимичу покликало місто повітового лїкаря Евгенія Теодоровича Хоботова. Се ще дуже молодий чоловік — ему нема і тридцятки — високий брунет, широколиций, з маленькими оченятами; імовірно предки його були чужоземці. Він приїхав до міста без копійки, з малим куфером і молодою негарною жінкою, котру він називав своєю кухаркою. У сеї жінки була дитина при груди. Евгеній Теодорович ходить в шапцї з дашком і у високих чоботах, а в зимі в півкожушку. Він запізнав ся бливше з фельчером Серґієм Серґіевичем і з касиером, а прочих урядників називає чомусь арістократами і сторонить від них. В себе дома має тілько одну книжку — „Найновійші рецепти віденьскої клїнїки за 1881 р.“ Як йде до хорого, то завсїгди бере з собою і сю книжку. В клюбі вечерами він грає в біляр, карт не любить.

До шпиталю приходить два рази на тиждень, обходить кімнати і принимає хорих. Його гнівав, що в шпиталї цїлком нема антисептики і що уживають баньок; але нових порядків він не заводить, боячи ся обидити Андрія Ефимича. Свого колеґу Андрія Ефимича уважає він старим мантєм, підозріває, що у него великі гроші, і в душі завидує ему. Він заняв би охотно его місце.

(Дальше буде.)

що кождої хвилї треба надіяти ся капітуляції російского ґарнізону.

Чіфу. Збігці з Дального доносять, що Японці вивісили свою хоругов на найвизшім місци Ляотуна.

Льондон. Дневники доносять, що Росияни взяли Владивосток за підставу нового пляну дїлання своєї фльоти. Скридлов дістане нову фльотилю торпедову, котра зелїзницею буде перевезена до Владивостока (?).

Петербург. Тут говорять, що Куропаткін змінив свій первістний плян кампанії, покидає оборонну тактику і переходить до офензиви. Против японьских позицій вже вислано маси кінноти, а рівночасно російскі війска зачинають поволи посуватн ся на полудне.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Скликанє соймів.

Прага. На вчерашнім засїданю виділу краєвого маршалок кн. Льобковіц заявив, що правительство намірає скликати соймн краєві по закінченю делеґацийної сесії. На се два нїмецкі члени виділу краєвого, д-р Енінґер і д-р Верунски відповіли, що скликане сойму не має жадної цїли, бо нїмецка обструкция, котра в відповідю на ческу обструкцию в державній раді, не дасть соймови полагодити жадного предложеня.

Буковиньский сойм.

Чернівці. В слїдуючім тиждни буде розвязаний буковиньский сойм, а нові виборн будуть розписані на липень.

Атентат на царя.

Відень. До Zeit-у доносять з Петербурга, що в часї подорожи царя по полудневій Росії, перед Кременчуком відкрито, що на зелїзничім шляху зірвав хтось кілька шин (?).

Македонія.

Софія. Болгарска полїция порту Варна арештувала двох з Софії прибувших Македонців і одного Грека, котрі в бочці з маслом везли до Македонії некольну машину.

НОВИНКИ.

— **Вшехпольске оглупінє.** В золочівскім повітовім судї відбувала ся дня 20. с. м. цивільна розправа, в котрій спорячими сторонами були міщани із Сасова. Деякі сторони, не зважаючи, що находять ся в судї, позволяли собі на насьмішки під адресою рускої мови, так що судин, Поляк, був принаволеваний на жадане руского оборонця приликати сторони до порядку. Особливо визиваючо поводив ся зелїзничий урядник зі Львова, якийсь Яценти Степан. Той панок, критикуючи руске письмо, мав відвагу сказати ось які слова: Zresztą czy po chińsku, czy po rusku, to mnie wszystko jedno!" Безприкладна нетерпимість пана Яцентого до рускої мови свідчить лише, що его обмежена головка стоїть під оглупляючим вплнвом „Dziennika polsk-ego" та инших русиноїдних газет. Пана Яцентого не вразумить вже мабуть на сьвітї нїчого, навіть опінія оподїшного з'їзду польских професорів в Кракові, що заявили ся за тим, щоби тої хінської, чи там рускої мови учено більше чим доси в польских гімназиях, учено у всїх гімназиях без виїмка, яко мови в житю доконче потрібної. Для пана Яцентого більше компетентні в тій справі „Dziennik-и", „Słow-." і „Wiek-и"... Відний пан Яценти!

— **З'їзд тов-а учителїв висших шкіл.** Поверх сто пятьдесять представників учительского звання з цїлої Галичини з'їхало ся на загальні збори тов-а учителїв висших шкіл на латиньскі Зелені сьвята до Кракова. Участь в зборах взяло багато ґімназиальних директорів, кількох інспекторів, професорів університету, представники краєвої ради шкільної, і прочі професори ґімназий і реальних шкіл. Із справ, порушених на зборах, для ширшого руского загалу цїкава буде справа утраквізму і наука рускої мови в середних школах. Про утраквізм виголосив реферат проф. Курпель і закінчив его внесенем: „Загальні збори уважають заведенє утраквізму в середних школах шкідливим". Се внесенє принято 23 голосами против 19. Проф. Ляховский референтував питанє, о скілько в галицких ґімназиях заходить потреба обовязковой науки рускої мови і боронив внесеня, що так в руских ґімназиях, як і в польских треба завести обі краєві мови як обовязкові. По оживленій дискусиї, в котрій забирали голос професори: Флях, Опушиньский, Кружель, Маньковский, Макарушка і Кротоский, ухвалено внесенє проф. Опушиньского: „Загальні збори не уважають вказаним з дидактичних (?) причин заводити обовязкову науку рускої мови в ґімназиях цїлого краю, лише висказують переконанє, що треба уможливити ученикам всїх середних шкіл придбанє знаня обох краєвих мов і молодїж до науки тих мов заохочувати". Замітний був також реферат проф. Пясецкого в справі фізичного вихованя молодежи. Ухвалено пригадати потребу реформи і розширеня фізичного вихованя молодежи, валвити ся за заведенєм ручної працї в полї та варстатї в програму надобовязкових занять молодежи середних шкіл і поновлено домаганє установленя шкільних лїкарів.

— **Реґуляция рік.** Намісник зарядив утвореня отсих управ будови для реґуляциї рік: 1) в Бохни для реґуляциї Раби від Любіня до устя до Висли; 2) в Стрию для реґуляциї ріки Стрия від Турки до устя Опору; 3) в Станиславові для Бистриці надвірняньскої від Зеленої, Бистриці солотвиньскої від Солотвини і Бистриці сполученої до її устя до Дністра; 4) в Дембици для Вислока від Жмигорода до устя до Висли; 5) в Новім Санчи (поки не отворять ся експозитури в Старім Санчи і Тарнові) для цїлого Дунайця від Нового Торгу аж до устя Лососини і для Попраду; 6) в Перемишли (поки не отворить ся експозитура в Динові) для цїлого Сяну від Ліска до устя Вислока до Сяну, як також для Вігора від Нижанкович до Устя, а рівночасно заряджено утворене експозитури управи будови в Нїску для реґуляциї Сяну від устя Вислока аж до устя Сяну, як також Танви від границї держави до устя; 7) в Станиславові (поки не отворить ся експозитура в Заліщиках) для Дністра від Журавна до устя Стрини.

— **Нове заведенє для божевільних.** На конкурс, розписаний краєвим виділом в справі закупна ґрунту під будову нового заведеня для недужих на умі в західній части краю, вплинуло 41 оферт, з котрих лише 13 відповіло всїм вимогам конкурсу. Др Стелля-Савіцкий звідав вже всї ті місцевости і призиав з них пять пригожими під будову дому для божевільних. Найвідповіднїйшою по его думцї є одна місцевість в околици Скавини. Вчера вибав член краєвого виділу п. Опинкевич, щоби оглянути пропоновані д-ром Савіцким місцевости.

— **Процес лїкаря.** Перед сенатом цивільного суду у Львові відбуло ся кілька розправ против д-ра Антона Ридиґера, лїкаря при хірурґічній клїнїці у Львові (сина звісного оператора). Д-р Ридиґер робив досьвіди промінями Рентґена на особі клїнічного послугача, Петра Пельчарского. Полишивши его під дїланем тих промінїв, д-р Ридиґер відійшов, забувши зовсім, що его треба увільнити зі стола, на котрім робив свої досьвіди. Наслїдком того занедбаня Пельчарскій потерпів сильне попарене, а відтак запав на невилічиму недугу, так що став неспосібним до всякої працї. Пошкодований обважував д-ра Ридиґера о винагороду. Д-р Ридиґер боронив ся тим, що Пельчарский сам набавив ся невилічимої недуги в той спосіб, що не приноровлював ся до приписаного лїченя, а навіть нарочно утруднив его, щоби відтак домагати ся відшкодованя. Суд по переслуханю многих сьвідків, між котримн були лїкарскі наукові повагн, признав вину д-ра Ридиґера доказаною і засудив его на заплату Пельчарскому: 5000 К титулом навязки, 143 К 50 с. титулом звороту зарібку за час від 8 сїчня до 15 падолиста м. р., а 150 К титулом запавших аліментацийних рат за час від 16 падолиста до 31 грудня м. р. Від 1 сїчня до 24 липня с. р. мав платити місячно по 45 К. Вкінци засуджено д-ра Ридиґера також на заплату коштів спору.

— **Помилуванє убийника.** Засудженого на кару смерти Верижолка, убийника Оранженої і Шпіннерівної, помилував цїсар, а найвисший трибунал вимірив ему кару дожизненної тяжкої вязниці. Та кара заосмотрена що постом раз на три місяці, темницею, твердим ложем і відокремленєм кождого року дня 16 червня, т. є. в дни довершеня морду. Вчера о годинї 1 в почудне радник Харак оповістив Верижолкови той засуд. Злочинця привело кількох дозорців до одного з судових бюр. Верижолек дізнавши ся о помилуваню, насупив ся і потрясши сильно тяжкими кайданами, в які его заковано, відповів: „Я не хочу, я роблю рекурс до найвисшого пана, бо волїю піти на шибеницю". При тім поводив ся Верижолек так несупокійно, що радник Харак подав ся назад, побоючись, аби злочинець не кинув ся на него. Сейчас відведено Верижолка назад до казні. По хвили приведено спільника морду, Йосифа Червоного, також закованого в кайдани. І ему вручив радник Харак засуд гласячий на 20 літ тяжкої вязниці. Як звісно, той засуд видано рівночасно з засудом на кару смерти на Верижолка. Мати Червоного вносила жалобу неважности, але касацийний трибунал відкинув ту жалобу. Попудни відставлено обох убийників до карного заведеня т. зв. Бригідок, на велику радість дозорців суду карного при ул. Баторого, бо Червоний і Верижолек завдно випрявляли там галабурди і бунтували вязнїв. Верижолка засуджено тепер в дисциплінарній дорозї на заковане в кайдани через 6 місяців за то, що минулого тижня в ночи хотїв утїкати з вязниці.

— **Мілїони в бочках.** До пристани в Шербурзї, в північній Франциї, причалив оподї пароплав „Цїсар Вільгельм II", привізши на своїм покладї 42 мілїони франків в золоті з Америки. Золото було запаковане в сто кількадесяти бочках. Се часть суми за продаж панамского каналу. Величезний сей скарб перевезено окремим поїздом під сильною ескортою полїциї до Парижа.

— **Дощі в Манджуриї.** Здержанє всякої акциї японьскою армією в Манджуриї пояснюють вісти про сильні дощі, які псують дороги і спиняють всякий рух. Дощі в Манджуриї починають звичайно перепадати в половині мая і тревають до кінця місяця, устають на цїлий червень, а відтак знов падуть з малими перервами аж до половини серпня. Найбільше дощиста пора — перша половина серпня. В тій порі бував опадів більше, чим за весь остальний час року разом, і вони розливають таку вогкість, що обув та біле за ніч покриває ся пліснию, склеєні річи розклеюють ся, а що дїесь з дорогами, котрі по більшій части тут пільні, навіть тимчасові і майже не уїзджені, годі собі уявити. Після тих дощів дороги принимають такий вид, що місцеве населенє волить наїзджати новий шлях, котрий иноді лише в конечних місцях сходить ся із старим. Той вплив дощів відбиває ся дїймаючо особливо на гористих дорогах, де часто досить одного порядного дощу, щоби розмити навіть оброблений людскою рукою перевал. Особливо в полудневій Манджуриї терплять дороги від дощів сильно. Ось і чому дощі, які там тепер падуть, спиняють війска, головнож японьскі, яко атакуючі та оперуючі по гористих дорогах. Замітити треба, що з кінцем мая починають ся епеки, котрі переплїтані дощами, тревають до полонини вересня і досягають свого максімум в місяци липни. В тій порі розвивають дуже сильно жолудкові і кишкові недуги, з котрих дизентерия приймає епідемічний характер і забирає богато жертв.

— **Прогулька на Чортівску скалу.** Заходом львівского „Сокола" відбуде ся в недїлю дня 29 с. м. попудни прогулька на Чортівску скалу в Лисиничах. Ся гора, найвисша в околици Львова, віддалена від Личаківскої рогачки всего на 4½ клм., не всім Львовянам близше знана, тому можна надіяти ся, що прогулька буде численна. Збірка в Личаківскім парку. Відмарш точно о пів до 3. год. попол. пішки. Поворот до міста о 9 год. вечер. Перекуску має ся мати власну. Прогульковці платять по сотку на будову дому „Сокола". В случаю непогоди прогульки не буде. — В тім самім часї, як нам доносять, мають бути на Чортівскій скалї прогульковці „Сокола" і читальні „Просьвіти" з Винник.

— **З Комарна.** Дня 31 мая с. р. відбудуть ся загальні збори філії „Просьвіти" на повіт рудецкий в Комарні. Перед зборами о год. 9 відправить ся поминальне богослуженя за покійних членів в повіті рудецкім, а відтак о год. 10½ розпічнуть ся збори із слїдуючою програмою: 1) Отвореня зборів. 2) Звіт виділу за м. рік. 3) Вибір нового виділу. 4) Реферат просьвітно-економічний. 5) Внесеня членів. По полудни о год. 2 того самого дня устроюють просьвітні товариства в Комарні (філія „Просьвіти", читальня „Просьвіти" і Кружок жіночий) маївку в лїсї Івана Пеленьского на розривці, а вечером того самого дня о год. 8 відбудуть ся при співучасти хору академічного у Львові вечерниці в память 43 роковин смерти Тараса Шевченка. В програму входять добірні пісні, деклямациї і відчит. Вечерниці відбудуть ся в сали каси тов. задаткового в Комарні. Вступ на маївку по 20 с. а на вечерниці крісло 2 К, вступ на салю 1 К, для селян і міщан 50 с. Чистий дохід призначений на будову дому філії „Просьвіти" в Комарні. Добровільні жертви принимавсь з подякою і ті просить ся надсилати на руки о. Вол. Петрика в Комарні. По вечерницях наступлять танці. Комітет доложив усяких старань, щоби всьо випало як слїд і надіясь, що учасники будуть вдоволені. *Комітет.*

— **З нагоди 25-лїтної політичної дїяльности пос. Юлїяна Романчука** видала Народна Канцелярия артистично виконані кабінетові фотоґрафії ювілята. Ціна фотоґрафії разом з почтовою пересилкою 2 К. Набути можна в Народній Канцелярії у Львові, Ринок, ч. 10. І. пов.

— **З Бродів.** Загальні збори повітового тов. кред. „Самопоміч" в Бродах відбудуть ся дня 9 червня с. р. о год. 3 по полудни в льокалї товариства із звичайним порядком дневним. — *о. Ю. Туркевич*, предсїдатель совіта управляючого, *о. Мик. Герасимович*, секретар.

— **Із Заліщик.** Товариство „Руска Бесїда" в Заліщиках розпочинає свою дїяльність торжественним отвореном зі сьпівами і товариськими забавами в понеділок, дня 30 мая с. р. у власнім льокалї в „Народнім Домі" о годинї 7 вечером. Вступ вільний. Просить ся о численну участь і ласкаве приступленя в члени товариства, як також о приєднуванє дальших членів. — За виділ: *о. І. Туркевич* голова, *Н. Палюх* секретар.

— **Звертає ся** увагу на оголошенє „Народної Гостиниці" на четвертій сторонї.

— **Подяка.** На будову власної хати читальні „Просьвіти" в Товмачи зложили ласкаво: о. Сїменович з Гостова 50 К, Н. Н. з Торговиці лїсної 30 К, адв. д-р Данилович з Тернополя 40 К, а дальше подарували о. Голїнатай з Надорожної дуби на підвалини, а о. Совяковский з Пужник 6 дубів до будови. За сї щедрі дари складає ся отсим Впов. жертводавцям сердечну подяку. — За виділ читальні: *Драгоманецкий.*

— **Подяка.** Церковний комітет з Вигнанки к. Коритна складає подяку п. Иосифови Лисаковскому, інжинірови в Коломиї, за безкорисний догляд будови нової церкви.

— **Померли:** Мария Курбасова, вдова по пароху в Тлустім, дня 16 с. м. в Чорткові; — Гонората Конистяньска, жена пароха в Снітници, мушиньского декрнату, дня 12 с. м. в 68 році житя.

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і від 4—5

209 19—19

Трави і овочі в великих городах при військовій елементарній стрільници у Львові, ул. Кленарівска, в до винаймлєнє дня 30 с. м. о 5 год. по полудни в дорозї лїцитациї. Рефлектантів запрошує ся. Ціна винайму складає ся в готівці. 388 1—1

Піщани

найзнаменитша санатория сїрчано-мулова для **ревматиків** в болях суставів і костий по **зломанях** та звихненях, в подагрі, нервоболях, особливо при **ішіасі.**

Сезон від 18 мая. — Ординуючий лїкар

389 1—5 **Др Ал. ТАЙХМАН.**

Сим поручаємо Впов. панів Петра Сенюту, рускаго артиста маляря, замешкалого при ул. Жовківскій ч. 44 В у Львові і Евстахія Щуплякевича, артиста-різьбаря, властителя різьбарско-столярскої робітні, замешкалого при **ул. Батория ч. 32 у Львові**, котрих роботу знаменито виконану в церкві добрянській ми оглядали з великим вдоволенєм.

За церковний комітет *о. Р. Шепарович*, нарох в Добрянах.

Прегарну роботу в Добрянах висше згаданих Панів артистів ми бачили і можемо їх сьміло припоручити вождому.

О. А. Поляньский декан.
О. Петро Шачковский совітник.
О. А. Довіцкий. 353 3—10

Промеси до всіх тягнень
австрийских льосів.

Безплатна ревізия льосів для всїх тягнень.

Обезпеченє льосів від страт

при вильосованю найменшої виграної.

Сокаль і Лілієн 207b

дім банковий і контора виміни у Львові.

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до переховання цінні папери і удїляє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВНОВІ
(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно* а *дискретно* можна переховувати свое майно або важні докумснти.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі заряджена.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 374

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої зоручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, пінсери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Л. & К. ГАРДТМУТ

ц. к. надворні доставники

у Львові 376

пасаж Гавсмана ч. 8.

Помічник торговельний найде місце в торговли коріннй вин і делікатесів Івана Бориса в Перемишли. 385 1—?

Возір! — Новість!

Чистий дохід призначений на „Дім Сокола" у Львові!

Візитівки в конгр. „Сокола"	4	к
Шпильки „ „	30	„
Ланцушки до годинника, гафовані на аташі	1 К 20	„
Підгодинники „	2 К 40	„
Брошки з гербом Руси	50	„
Спинки „ „	50	„
Дармовіс „ „	30	„
Шпилька до краватки	30	„
Ланцушок більший	1 К 40	„
„ менший	1 К 20	„
Мошонки на гроші по 90, 1·10 і	2 К —	„
Папіросниці	2 К 40	„
Притискачі зі скла з фотоґрафією Шевченка, Лисенка, Драгоманова, Волоської церкви, Сокола з хоругвою України по	70	„

Портрети з надісланої фотоґрафії виконує ся кредкою природної величини в цїні 6 до 20 Кор.

Набувати можна в „Соколї" ул. Підвалля ч. 7, в „Народних Торговлях", Трудї і у Денися Кучики, Ринок число 10.

Чистий дохід на „Дім Сокола"!

Новий, мурований дім стайня і город на продаж в селї, 5 клм. від Львова. Ціна 1400 зр. Відомість ул. Крива ч. 12, двері 1. 387 1—3

Дяк середного віку, тверезий, котрий може також виробляти дзвонки і розвести насїку, глядає посади. — *Терентій Тимошек* в Висїцку, п. п. Заболотцї (коло Бродів.) 390 1—2

Пошукує ся спосібного інструктора до приготованя до інтелїґенц. іспиту. Зголошеня надсилати: о. Сїменович Волківцї п. п. Борщів. 368 2—6

Кандидат нотаріяльний Русин глядає сейчас місця в канцелярії нотаріяльній. Близшу відомість подасть адміністрация „Дїла". 366 3—3

Молодий мужчина на становищи оженить ся з інтеліґентною дівчиною — сьвідомою Русинкою, котра має або трохи якого майна або ся на якім становищи, примірем учителькою. Річ трактує ся цілком серіо. Просить ся о ласкаві зголошеня: як найскорші зголошеня. „Редакция Дїла“ для числа 28/77. 359 3—3

Вдова літ 30, інтеліґентна, трудяща, сирота, не має ніякої родини, знає ся дуже добре на кухни, і сільскім господарстві, глядає місця у священника або старшого вдівця. Ласкаві зголошеня: Львів, Городецка ч. 57. З. Д. 18 Зюлковский. 367 3—3

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

Без конкуренції.

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, скіряних виробів, росийских кальошів, альбумів і ріжного рода переписних листів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір бімутерий. 532

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова **2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополи 3·25.
„ „ на Підзамче 3·04.
„ Рави рускої 6.46.
„ Підволочиск 7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче 7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного 7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора 8·00, 10·00*.
„ Станиславова 8·10.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Стрия 10·02, 4·35.
„ Ряшева 10·20.
„ Коломиї 11·25.
„ Белзця 6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]
зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].
з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан **2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск 6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча 6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного 6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 3·40.
„ Белзця 9·30.
„ Тернополя 10·35.
„ з Підзамча 10·52.
„ Чернівців 10·45.
„ Стрия 3·05 11·05*.
„ Ряшева 3·30.
„ Коломиї 5·55.
„ Рави рускої 7·05*.
„ Перемишля до 30/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·45 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]
до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.
до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]
до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнійший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені львівдною (*), поспішні поїзди товстим друком. — В місті продає ся звичайні білети в аґенції Соколовского, пасаж Ґавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформаций удїляє і продає всякі білети та розкладки їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Народна Торговля

поручає у всіх своїх складах

Насїня випробовані [конюшина, люцерна, тимотка, райґрас, бураки, капуста, морхов, петрушка и пр.]

Коси з фірмовою написею „Народна Торговля“ по цїні 1·—, 1·20, 1·40 кор. відповідно до величини.

Серпи ковальскі — легкі а зручні по 50—60 сот.

посередничить при закупні всїх родів 280

„МАШИН РІЛЬНИЧИХ“.

Зміна льокалю.

Маю честь повідомити Вшов. Публіку, що мій **склад полотна і біля** від 1 мая с. р. находить ся в **Ринку ч. 49, коло „Народної Торговлї“.**

Рівночасно позволяю собі донести, що окрім дотеперішних товарів маю на складі також вовняні материї на дамскі і мужескі одяги, дальше килими, запавіси і портиєри, все у великім виборі. Окрім того уладив я робітню до вироблювання накривал і матерацїв і приймаю матераци до перероблювання.

Дякуючи вічливо за виявлене для мене дотепер довіре Вшов. Публики, поручаю ся на дальше ласкавій памяти.

З поважанєм

ЙОСИФ СТРШІҐАФКА

Коломия, Ринок.

323 6—6

ЛЮБІНЬ

заведене жерельно-купїлеве і ґідропатичне.

Найсильнїйші ґірські води на суши. Лїченє електричностию масажом, ґімнастиков. В Любіни лічать ся із знаменитим успіхом навіть видавнені форми ревматизму суставів і мязів, артритизм, ішіяс, нервові недуги, опухлина по зломаних і звихнених, запалене окістної суставів, недуги шкірні і жіночі, слїдячі прояви кіли. Комнати умеблювані, евентуально з кухнею вже від 1 К денно. Купелї мінеральні по 1 К, 1 К 20 сот. і 1 К 40 сот., боровинові по 3 К. Зелїзнича станция, почта, телеґраф і аптика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Всяких поясненъ удїлює відворотною почтою **купелева управа.**

Лїкар заведеня: **Д-р КАЗИМИР ВЕРНИЦКИЙ**, син.

317 *Сезон від 20 мая.* 8—10

Позичок

на застав пенсиї удїляє Спілка кредитова, Кранів, Баштова 9.

321 6—8

СВОБОДА

писмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цілорічна передплата виносить **2 зр.** на пів року **1 зр.** Редакция і Адміністрация, Львів ул. Батория ч. 24.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Піжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 8 зр. (для грубої роботи).

Вел. Священникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услїви сплати практичні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жадане і даром 313

Іван Ляврун

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

Дістати можна у *Львові* в аптиках Пінеса-Поратиньского, В. Ділля, Як. Байзера, Жиґмонта Рукера; в *Коломиї* в аптиці Берґлера; в *Миколаєві* в аптиці Фрідмана; в *Перемишлї* в аптиці Ґольдберґа; в *Рящеві* в аптиці Коритовского і С-ки в *Стрию* в аптиці Ґертнера і в *Тернополи* в аптиці Мариана Крижановского. 50

Подяка.

Сим складаємо Вшов. П. Евґенови Турбацкому, артистови малярови, за прегарне артистичне викінченє образу „Мадонни Муріля“. При тій нагоді сьміємо ся відозвати до всїх церковних комітетів: Нині, коли вже маємо своїх артистів малярів, не треба нам запозичати ся у чужих пр. в Монахові, а тілько підпирати своїх артистів, котрі, маючи образованє акаденічне, змогуть руску штуку звеличати і поза границями краю. За комітет парохіяльний голова: *о. Василь Мотюк*, парох. Член комітету: *Іван Каменецкий*, старший брат. 391 1—1

„НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ“

у Львові

стоваришене зарвестроване з обмеженою поруков запрошує отсим до вписування ся в члени товариства.

Цїлею нашого стоваришеня є: в містах, місточках, селах, місцах купелевих, відпустових і взагалї там, де того окаже ся потреба: *а)* на власний рахунок набувати або винаймати і в власнім заряді вести готелї, заїздні доми, курацийні доми, гостинниці і тим подібні заклади; *б)* уряджувати і на власний рахунок вести: реставрациї, кавярні, пивярні, винярні і шинки; *в)* винаймати і виконувати право пропінациї; *ґ)* винаймати право побору податку і оплат консумцийних враз з додатками від всяких напитків і спожившчих артикулів; *д)* приймати до користного обороту від членів капітали, на опроцентоване до ведення інтересів товариства потрібні а які опроцентовуємо по 5 проц.

Членом нашого Товариства може бути кожда особа, що в спосібна до зобовязань правних, що письменно заявлять приступленє до Товариства з одним що-найменше удїлом в квоті 20 корон і зложать вписове в квоті 2 корони.

Кождий член може виплатити більше число удїлів.

Приступаючи вже необавки до ведення нашого предприємства у Львові, маємо повну надію, що руска суспільність численним приступленєм в члени, як і льокованєм своїх капіталів підопре наші змаганя, які принесуть користь нашому народови.

Всякі письма і ґроші просимо посилати під адресою: „НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ“, Львів, Ринок ч. 36.

Дирекция.

РУСКА ПИСЬМЕННІСТЬ том I.

Твори Івана Котляревского, Петра Артимовского-Гулаки і Ґаґенія Гребінки, видані під редакциєю проф. *Юлїяна Романчука.*

Цїна оправленого примірника 1 кор. в красній оправі 1 кор. 50 сот. На почтову пересилку *треба додати 30 сот.*

Дістати можна в Канцелярії Товариства „Просьвіта“ Львів ринок ч. 10. Висилає ся *тілько* за попереднім надісланєм ґроший.

Лічниче мило БЕРҐЕРА

з фабрики Ґ. Гелля і С-ки

захвалене першими лікарскими повагами.

Солодові перетвори Івана Гоффа

екстракт, пиво, пиво з зелїзом, чеколяда і солодові цукорки.

ДЛЯ реконвалєсцентів **КОНЯК** Pearlet et Comp. Morgan Brothers

Правдивий праский **БАЛЬСАМ напуциньскнй** *д-ра І. Б. ЧАРДИ* з Праги.

Tannigene найлїпше средство до крашеня волосся.

Черного орієнтальне **МОЛОКО РОЖЕВЕ** і **бальсаминове мило** до украшеня лиця.

Против **РЕВМАТИЗМУ** гостця і под. недомаганям і **menthus menthol** kals. camp. **(НЕРВОТОН)** Ціна фляшка 80 сот.

АПТИКА під срібним орлом **ЖИҐМОНТА РУКЕРА У ЛЬВОВІ** поручає **Лїчниче вино** специяльно відзначене і захвалене комісиєю краківского Тов. лікарів, а іменно:

Зелїзисте,
хінове,
хін-во-зелїзиста,
Rhebarbarum,
Колуранго,
Колуранго пепт.,
Каля,
Сомагоца,
Пепсін
Каскара Саграда,
Молокофосфоран ванна,
Яфинокове.

Ніжне, біле і мягке лице, а також без веснянок та иншої нечистоти можна осягнути, уживаючи щоденно **Верґмана мило** *з молока лїлії* [Охоронна марка „два ґірники“]. **Ціна 80 сот.**

На ґорішї волосся дуже успішні препарати **Помада і Bey-Lotion** Dr. William Jackson.

КРЕМ і САВОН **„IPIC“** одинокі випробовані препарати до плекання лиць. **Крем К. 1·60. Мило К. 1.**

Склад тоалетових виробів і перфум J. Simon, Roger et Gallet Pinaud

Прилади і прибори хірурґічні, ґумові і кавчукові. 420
Універсальні і специфічні средства виробу краєвих і заграничних фабрик.

ҐРОШІ

на 4%

амортизацийні позички удїляємо через перворядні будапештеньскі і заграничні ґрошеві інституциї до ¾ оцїночної вартости на I. II. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, шочно* і *дискретно.*

Конверзиї банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просить ся о марку на відповідь.) 362 6—72

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Др Е. Левицкий. Одвічальний редактор; Александер Борковский. Папір з фабр Черлянськоґ. З друкарнї Народовоґ (Манецких), — Львів, Коперника ч. 9.

Ч. 107. **Львів, Пятниця 14 (27) Мая 1904.** **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрации „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіїнського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		*за границю:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрации.

При зближаючій ся зміні місяця просить ся Вп. передплатників о вчасне відновлене передплати на місяць червень, як також о ласкаве вирівнане позісталих залеглостий найдальше до 13 слідуючого місяця, инакше була би Адміністрация приневолена дальшу висилку часописи зі згаданим днем застановити.

Світла Редакціе!

Относительно до уступа уміщеного в „Ділі" ч. 99 з 4 (17) мая 1904 під написом „Польска мафія" відносячого ся до моєй особи, позіставляючи моей преложеній власти оціну що до лєгального или нелєгального поступованя на дню 1 маю с. р. на вічу скликаним через товариство „Січь" в Гринівцях, упрашаю на підставі § 19 устави з 17 грудня 1862 д. з. д. ч. 6 з 1863 о уміщенье в найблизшім числі „Діла" в місткім і в спосіб тою уставою всказаний, наступующого с п р о с т о в а н я:

„Неправдою есть якобим з повода чинной, публичной зневаги священника, через якій будь суд був потяганий до одвічательности, а тим меньше засуджений.

Толмачь 25 мая 1903.

Зыгмунт Жукотиньскій ц. к. комисар повітовий.

Події в Косівщині.

Ми вже згадали перед тиждньом, що наші парляментарні посли удають ся в Косівщину, щоби справу мнимих розрухів гуцульских розслїдити на місци і призбирати автентичні материяли про поведене всїх чинників. Отже найперше вибрав ся д-р Кос і вчера ми дістали від него отсе письмо;

Виїхав я в нашу Гуцульщину, щоби власними очима переконатись о бунтах. Дня 23 с. м. був я в Коломиї і говорив там з кількома нашими людьми а також з головним „виновником бунтів" д-ром Кирилом Трильовским. Дня 24 с. м. був я в Косові, та тут говорив зі старостою п. Загрядником та з нашими людьми та з одним інтелїґентним Поляком. Дня 25 с. м. в полудне приїхав я до Кут і звідси нині хочу їхати до Жабього, сего осередку бунтів.

Приймїть отсї короткі на борзі зроблені замітки. Д-р Трильовский відпекуесь, мовби він хотїв „Січами" робити полїтику, або мішав до справи сеї ще гірші річи, як прим. якусь різню і т. и. Годї не вірити чоловікови інтелїґентному в сїй справі. Бож кому як кому, а ему, яко „гетьманови січовому" мусить залежати на розвою „Січий", а се певно дасть ся осягнути лиш без полїтики і инших непотрібних примішок. Він сам при 28 „Січах" в косівскім повіті був лично лишень на отвореню „Січи" в Пістиню дня 28 жовтня 1903. Був там також комісар староства, ergo і не міг нїчого нарідостойного поповнити. Решту „Січий" косівских завязували і вели самі гуцули-січовики. — О скілько ріжні слухи правдивї, можна оцїнити з того, що против д-ра Трильовского веде ся слїдство судове за се, що він мав на зборах одної „Січи" перед сотками народу говорити: „в Кишиневі били Жидів, нїчо їм за се не було, і ви так робіть". І найшли ся на се свідки, Kronzeugen. То мав говорити той самий д-р Трильовский, котрий на кілька днїв перед тим був референтом на жидівско-антикишиневскім вічу в Коломиї, де ухвалено резолюцию против Кишенева!

В Коломийщині читав я okólnik староства коломийского з 17 мая с. р. ч. 13486, звернений до усїх громад, котрим повідомляє ся зверхности громадскі, що „Січам" не вільно уряджувати корпоративних походів в селї і з села до села; взиває ся зверхности, щоби о подібних переступствах сего заказу повідомлювали староство.

В Косові всї, з котрими я говорив, запевнювали мене, що всї „бунти" се чисті байки, а не відпїс я иншого вражіня із мови більше ніж цілогодинної розмови зі старостою косівским. Військо було лиш в Жабю і Кутах. В Кутах его вже нема, бо відіслано его до Жабього, мабуть 23 с. м. Тепер стоїть військо лиш в Жабю. Що в Жабю дїє ся, не знаю, і чому там війска треба було. Але розказували мені в Косові, що ще перед спровадженем війска тамтуди вислав був староста комісаря п. Тишковского до Жабього. Він вернув до Косова, замельдував, що в Жабю всьо супокійно, однакож в Косові вже було військо з Коломиї (одні казали, що він стрітив в поворотї військо на дорозї, мимо що телеґрафував з Жабього до старости о повнім супокою) — і мимо того его мельдунку вислав староста таки військо до Жабього! Се розповідали мені люди неурядові, як Русини так Поляки; намісник повинен провірити, кілько в тім правди. Що же до війска в Кутах, так тут можу служити информацию з першого автентичного жерела, бо від самого старости п. Загрядника. Оповів він мені таке: Прийшло донесеня, що якийсь гуцул відгрожував ся в Кутах, що за два дни „сїчовики" чи там „козаки" прийдуть і збурять суд. Усьміхаючись і очивидно кепкуючи з такого донесеня, п. староста сказав, що певно такого донесеня не конче мож брати на серіо, бож саме „буреве" суду Гуцулами не є імовірне, а відтак на певно той хто хоче за два дни суд бурити, не буде того наперед публично заповідати. Мимо того п. староста уважав за відповідне спровадити військо, бо... додав певдовзї мав бути торг чи ярмарок в Кутах, отже могло прийти на ярмарку до авантури. Чи задля сеї можливости треба було алярмувати цїлий сьвіт? Спровадженє війска нїкому преців не зашкодило, завважав п. староста. Я ему лише міг на ее притакнути, але подумав собі при тім, що ідучи сею льоґікою мож би векди спровадити військо.

Говорено менї дотепер денцо про поступованя жандармів, підношено жалоби; не говорю про них, бо мушу їх справдити, щоби назвати дати і імена. Просив я п. староству, щоб поучив жандармів, аби они не робили ревізий в хатах приватних за лентами і лент тих не відбирали від людий, приватних властителїв. Староста запевнив мене, що се нїгде не дїє ся, бо се було би безправно, і він власне вислав коменданта жандармерий (мабуть вахтмайстра жандармерії Бесса з Косова) в повіт, щоби сконтролював жандармів та їх поучив про належите поступованє. Я натурально лиш міг подякувати за то заряджене п. старости.

Тілько наразї моїх увач. Отсе мої спостереженя про головного „бунтаря" д-ра Трильовского та про головного „анти-бунтаря" старосту п. Загрядника. Насував ся мимоволї питане, чи „бунтар" активним дїланем, чи „анти-бунтар" великим страхом викликав „бунти"?

Посол д-р Андрій Кос.

Товариство „Просьвіта" в роках 1902 і 1903.

(Конець.)

24. Філія „Просьвіти" в Старім Самборі. Ся філія, основана в р. 1901 заходами о. Івана Яворского, пароха в Стрільбичах, не проявила дїяльности за два послїдні роки 1902 і 1903. Філія має в своїм окрузї Читалень „Просьвіти" 10; з того в р. 1902 і 1903 основано 4.

25. Філія „Просьвіти" в Стрию. Стрийска філія понесла тяжку страту в особі голови філії, бл. п. о. Олекси Бобикевича, котрий невтомимо трудив ся около розвою філії. Видїл філіяльний переводив часто люстрациї Читалень „Просьвіти", получені з популярними викладами. Для 11 червня 1903 відбула філія свої загальні збори при участи понад 500 селян. В склад нового видїлу війшли: д-р. Евген Олесницкий, яко голова а о. Лев Горалевич, яко его заступник. Новий видїл взяв ся енергічно до праці просьвітно-економічної, а щоби ся праця не зістала без успіху, старав ся передовсїм провірити, який промисел відповідав потребам повіту стрийского і мав найбільше основ до розвитку в тім повіті. В тій цїли розписав видїл квестіонар в повіті і відбув чимало конференций. В результаті видїл набрав пересьвідченя, що яко домашний промисел в стрийскім повіті мало-б условя розвитку ткацтво. Заходом видїлу удалось виєднати 4 місць в краєвій школі ткацкій в Ланьцуті для учеників з повіту стрийского. Чотирох учеників вже вступило до школи з днем 1 лютого 1903, а прочі 10 вступлять 1 вересня 1904. Кошти уміщеня і перші кошти удержаня тих учеників поніс видїл філіяльний. З другої сторони оказало ся, що в стрийскім повіті є пригідне поле для молочарства. В сім повіті мало орної землї а за те більше паші і селяни держать много худоби. Супротив сего постановив видїл подати селянам за помочию викладів головні правила молочного господарства а з другої сторони умножити і улекшити їм продаж продуктів сего господарства через заведене відповідних орґанізаций. В тій цїли скликав видїл конференцию в справі молочарства, на котру запросив знатоків: п. Бедроня, бувшого учителя молочарства при Видїлї краєвім і п. Гарасевича, котрий відбув науку молочарства в Данії. Конференция прийшла до отсих висновідів: що молочарство має в стрийскім повіті основи і будучність; що орґанізациюю сего промислу має занити ся філія „Просьвіти"; що пожадані є в поодиноких селах виклади про молочарство і спілки молочарскі, як також устроєне практичних курсів з викладами; що найпрактичнїйшим почином орґанізациї промислу молочарского буде отвореня в поодиноких точках повіту, по селах, де продукция молока є значна, закладів для відділованя сметанки, а в Стрию закладу центрального для виробу масла, его продажи і вивозу, та що в тій цїли належить безпроволочно вибрадувати кількох людий, котрі умілиби вести заклади філіяльні і центральні. Видїл філії, приймивши директиву сеї конференциї за основу своєї акциї на поли промислу молочарского, упросив сейчас п. Гарасевича до устроєня викладів. Такі виклади відбули ся в Завадові і Угереку, на яких явило ся велике число людий, мущин і жінок, і всї вислухали викладів з надзвичайним заїнтересованем. По викладах велась оживлена дискусия. В Угереку викладав п. Гарасевич також про управу пасовиск, подаючи способ на усунене безплїдних кретовини, які вкрили просторі пасовиска громадскі в Угереку. І сей виклад не остав без успіху, бо громадяни постановили зараз з початком весни приступити до мелїорациї пасовиск в представленім їм напрямі. Дальше устроїв видїл філії „Просьвіти" виклади інформациині о молочарстві, котрі держав п. Гарасевич: в Синевідску нижнім і гірнім, Лисятичах, Комарові, Дашаві, Дїдушицях великих і Жулинї. Головний Видїл щиро бажає, щоби за прикладом філії стрийскої пішли прочі філії „Просьвіти". Філія має в своїм окрузї Читалень „Просьвіти" 51; з того в р. 1902 і 1903 основано 11.

26. Філія „Просьвіти" в Тернополи. Дня 1. падолиста 902, відбули ся загальні збори філії. В склад видїлу війшов п. Роман Сосновский, яко голова, а о. Д. Лопатиньский, яко заступник. Видїл відбув 18 засїдань і обговорював просьвітно-економічні справи свого повіту. Заходом філії відбуло ся 10 популярних відчитів на теми, як пр.: Культурні здобутки 19 столїтя; О націоналїзмі; Про бакциї; Про Хмельниччину; Дещо про сьвіт і жите людий і т. д. Сі відчи

А. П. ЧЕХОВ. 5)

Кімната Н-р 6.

(Дальше).

IX.

Одного весняного вечера, при кінци марта, коли не було вже снїгу і в шпитальним садї сьпівали шпаки, доктор виїшов провести до воріт свого приятеля почтмайстра. Як-раз тодї входив на подвірє Жид Мойсей, вертаючи з добичию. Він був без шапки і в плитких кальошах на босу ногу, в руках мав невеличкий мішочок з жебраниною.

— Дай копійку! — звернув ся він до лїкаря, дріжучи від зимна і усьміхаючи ся. Андрій Ефимич, що нїколи не умів відмовити, дав йому гривенника.

— Як се не гарно, — подумав він, дивлячи ся на його босі ноги з червоними худими чиколонками. — Таж мокро!

І учувши в душі щось нїби жаль нїби обуреня, він пішов у крило в слїд за Жидом, дивлячись то на його лисину, то на чиколонки. При вході лїкаря, з кошиці рупетя вискочив Микита і випрямив ся.

— Здоров, Микита! — сказав лагідно Андрій Ефимич: — Як би сему Жидови дати чоботи або що, а то перестудить ся.

— Слухаю, ваше високоблагородіе. Я скажу управителеви.

— Будь ласка. Попроси його від мене. Скажи, що я просив.

Двері з сїней до кімнати були отворені. Іван Дмитрич, лежачи на ліжку і приподнявши ся на лікті, прислухував ся зі страхом чужому голосови і зараз пізнав лїкаря. Він затрясе ся цїлий від гнїву, зіскочив і з червоним, злим лицем, з вибалушеними очима, вибіг на середину кімнати.

— Лїкар прийшов! — крикнув він і зареготав ся. — Ну прецїнь раз! Панове, радуйте ся, наш доктор ласкаві нас відвідати! Проклята година! — гукнув він і в нападї, якого нїколи не видїли ще під числом, тупнув ногою. — Убити сю гадину! Ні, мало убити! Утопити в лайнах!

Андрій Ефимич, чуючи се, заглянув з сїней до кімнати і спитав лагідно:

— За що?

— За що? — крикнув Іван Дмитрич, підходячи до нього з грізним лицем і судорожно замотуючи ся в халат. — За що? Злодій! — сказав він з відразою і зложив уста так, як би хотїв плюнути. — Шарлятан! Кат!

— Успокійте ся, — сказав Андрій Ефимич, виновато усьміхаючи ся. — Увевняю вас, я нїколи нїчого не вкрав; в прочім ви мабуть сильно переборщуете. Я виджу, що ви на мене гнївні. Успокійте ся, прошу вас, коли можете, і скажіть спокійно: за що ви гнїваєте ся?

— А за що ви мене тут держите?

— Длятого, що ви хорі.

— Так, хорий. Але десятки, сотки божевільних ходять на воли, тому що ваша нездарність неспосібна відріжнити їх від здоровля. Чому-ж я і отсї нещасливі маємо сидїти тут за всїх, як жертвенні ягнята? Ви, фельчер, управитель і вся ваша шпитальна звольоч з морального огляду безмірно гірша від кождого з нас; чому-ж ми сидимо, а ви ні? Де льоґіка?

— Моральна сторона і льоґіка тут ні при чім. Все залежить від случаю. Кого посадили, той сидить, а кого не посадили, той ходить собі, — от і все. В тім, що я лїкар, а ви душевно хорий, нема анї моральности, анї льоґіки, а тілько один пустий припадок.

— Сих дурниць я не розумію — сказав глухо Іван Дмитрич і сїв на свою постіль.

Мойсей, котрого Микита не мав відваги обшукати при лїкареви, розложив на своїй постели кусники хлїба, паперцї і кісточки і, все ще дріжучи від зимна, щось скоро і протяжно заговорив по жидівски. Мабуть він уявив собі, що отворив склеп.

— Випустїть мене! — сказав Іван Дмитрич, і голос його задрожав.

— Не можу.

— Та чому-ж? Чому?

— Тому, що се не в моїй силї. Подумайте, яка вам користь з того, коли я вас пущу? Идїть. Вас задержать міщани або полїция і завернуть назад.

— Так, так, се правда — сказав Іван Дмитрич і потер собі чоло. — Се страшно! Але що-ж менї робити? Що?

Голос Івана Дмитрича і його молоде розумне лице з гримасами подобало ся Андрієви Ефимичу. Йому захотїло ся удобрухати молодого чоловіка і успокоїти його. Він сїв побіч него на постіль, подумав і сказав:

— Ви питаєте, що робити? Найлїпше би у вашім положеню — утїкати з відси. Але на жаль се нї до чого. Вас задержать. Коли суспільність відмежовує себе від переступників, психічно хорих і взагалї від негожих людий, то на те нема ради. Вам лишає ся одно: освоїти ся з думкою, що ваше перебуване тут необхідне.

— Нїкому воно не потрібне.

— Коли вже раз в тюрми і доми для божевільних, то мусить же хтось сидїти в них. Не ви — то я, не я — то хто-небудь третий. Пождїть, коли в далекій будучности минуть ся тюрми і доми для божевільних, то не буде анї решіток на вікнах, анї халатів. Такий час раньше чи пізнїйше мусить наступити.

Іван Дмитрич усьміхнув ся глумливо.

— Ви жартуєте, — сказав він, прижмурюючи очи: — Таких панів, як ви і ваш помічник Микита, будучність нїщо не обходить; але будьте певні, милостивий пане, що настануть лїпші часи! Нехай я виражаю ся немудро, сьмійте ся, але засяне зоря нового житя, правда піде горою, і — на нашій вулици буде празник! Я не дїжду ся того-здохну, та чиєбудь правнуки діждуть ся, Витаю їх зі всеї душі і тїшу ся, тїшу ся за них! Наперед! Боже вам помагай, товариші!

Іван Дмитрич з блискучими очима підняв ся і простягаючи руки до вікна, говорив дальше зворушеним голосом:

— З за сих решіток благословлю вас! Нехай живе правда! Тїшу ся!

Я не виджу особливої причини тїшити ся, — сказав Андрій Ефимич, котрому поведеня Івана Дмитрича видало ся театральним а заразом таки дуже подобало ся. — Тюрем і заведень для божевільних не буде, і правда, як ви зволили сказати, возьме верх; всеж таки суть річий не змінить ся, закони природи остануть все ті самі. Люди будуть хорувати, старіти ся і умирати так само, як і тепер. Хотяй би і як величава зоря осьвітила ваше житє, однак все таки вкінци кінцїв вас забють у трумну і кинуть в яму.

— А безсмертє?

— Е, вигадки!

— Ви не вірите, ну, а я вірю! У Достоєвского чи у Вольтера хтось там говорить, що коли би не було Бога, то його видумали би люди. А я вірю сильно, що коли нема безсмертя, то його скорше, чи пізнїйше винайде великий людский розум.

— Добре сказано, — сказав Андрій Ефимич, усьміхаючи ся вдоволено: — Се гарно, що ви вірите. З такою вірою можна жити присьпівуючи навіть замурованому в стїні. Чи ви, прошу вас, маєте які науки?

— Так, я був в університеті, але не скінчив.

— Ви мислячий і вдумчивий чоловік. При всяких обставинах ви можете найти успокоєне самі в собі. Свобідне і глубоке думанє, що стремить до зрозуміня житя, і цїл-

ти згромаджували кождого разу понад 300 слухачів а на однім було до 1000 слухачів. Вступ на сї відчити був безплатний. Щоби оживити рух читальнянний, оголосив видїл філіяльний, що що середи і пятниці буде удїляти членам і Читальним „Просьвіти" всяких інформацій. На жаль дуже мало так членів як і Читалень користали з сих нарад. Видїл делеґував до кождої Читальні свого відпоручника, як тілько сего котра з Читалень зажадала. В сей спосіб відпоручники перевели люстрацию 19 Читалень „Просьвіти". Дальше видїл вислав також свого відпоручника, о. Евст. Цурковского, на перші загальні збори філії „Просьвіти" в Теребовли. Заходами філії основано анкету пасїчників в цїли орґанїзації пасїчництва на Поділю. Анкета під проводом о. Михаленича відбула 3 засїдання. При філії основано бібліотеку для ужитку Читалень. Бібліотека ся числить тепер 500 томів книжок. З початком 1904 року перевела філія люстрацию 16 Читалень „Просьвіти". Дня 16 марця 1904 р. відбули ся загальні збори при участи 500 членів. До видїлу вибрано п. Романа Сосновского, на голову, а о. Сидора Гаяньского, на заступника голови. Того самого дня відбув ся концерт людовий в честь Т. Шевченка. Точки музикально-вокальні виконали селяньскі хори з Івачева і Острова та хор і орхестра селянска з Денисова. На концерті явилось до 1000 селян. Видїл філіяльний старав ся також придбати фонди філії. На сї фонди зложили ся також субвенции Товариства Кредитового і доходи з вечерків та концертів. Філія має в своїм окрузї Читалень „Просьвіти" 47; з того в р. 1902 і 1903 основано 11.

27. Філія „Просьвіти" в Теребовли. Філія теребовельска основана в р. 1903. Перші загальні збори сеї філії відбули ся дня 27 жовтня 1903 р. Головний Видїл заступав відпоручник філії „Просьвіта" в Тернополи, о. Евст. Цурковский. Головою філії вибрано о. Теодора Цегельского, пароха в Струсові. Видїл філіяльний переводить люстрацию Читалень „Просьвіти" і заходить ся около призбирання фондів на будову власного дому. Читальня „Просьвіти" має філія в своїм окрузї 26; з того в р. 1902 і 1903 основано 7.

28. Філія „Просьвіти" в Товмачи. Філія має Читальнь „Просьвіти" 35; з того в р. 1902 і 1903 основано 5.

29. Філія „Просьвіти" в Яворові основана дня 30 серпня 1903, на загальних зборах в присутности 500 учасників, переважно селян. Головою філії вибрано о. Михайла Кручковского. По загальних зборах відограв аматорский кружок міщаньскої Читальні „Просьвіти" в Яворові драму Івана Франка: „Украдене щасте". Нововибраний видїл взяв під свою опіку „Селяньску Бурсу" в Яворові і вибрав комітет, який має управляти бурсою. Також зачав філіяльний видїл переводити люстрацию Читальнь свого округа. Філія має в своїм окрузї Читалень „Просьвіти" 18; з того в р. 1902 і 1903 основано 3.

30. Філія „Просьвіти" в Яслї основана в р. 1903. При філії основано бурсу. Читальнь „Просьвіти" має філія в своїм окрузї 2; з того в послїдних роках основано 1.

Сьвітлий примір.

Здає ся, що не переборщимо, коли в орґанїзації нашої „Просьвіти" і в дїяльности ей, найслабшою точкою назвемо філії. Ледви кілька з них проявляє певну живійшу дїяльність; переважна часть обмежає ся на устроєню одного-двох просьвітних віч, а деякі таки не виказують ніякої дїяльности. А все-ж годї не признати, що думка, котрою руководили ся редактори теперішнього статуту „Просьвіти", вводячи в ей орґанїзацию філії як посередне звено між осередком товариства а его членами і читальнями, має велику вагу. На жаль однак — мусимо се отверто сказати — властива задача філії, а именно: адецентралїзувати а тим самим і скріпити ту роботу, що тяжила і що тепер в переважній части тяжить на Головнім Видїлї, до нині ще не найшла належного зрозумінл у нашого загалу і до нині не переведена в житє. Се й мали ми нагоду вже кількома разами піднести, як і підносив то і Головний Видїл „Просьвіти" в своїх справозданях. А інертність наших „просьвітних" філії мусїла тим більше вражати, коли подібні польскі орґанїзації таки у нас на Руси вспіли розвинути дуже живу дїяльність.

Тому, супротив такого застою „просьвітних" філії незвичайно відрадним, сьвітлим приміром може послужити філія „Просьвіти" в Стрию, що своєю дїяльностию далеко по заду лишила всї прочі філії й наближила ся найбільше до сего, що так скажемо, ідеалу філії, який присьвічував авторам теперішної орґанїзації „Просьвіти".

Перед нами лежить якраз брошура о 32-ох сторінках, видана накладом стрийскої філії „Просьвіти". Се — „Звіт з дїяльности філії Просьвіти в Стрию за час від 11 червня 1903 до 11 мая 1904" — значить, несповна за один рік. Друкований осібною брошурою звіт з дїяльности філії „Просьвіти" се перша у нас поява сего роду. Тож познакомимо наших читачів з еї змістом, тим більше, що — як сказано — дїяльність стрийскої філії може і повинна послужити сьвітлим приміром усїм прочим філіям і всему нашому загалови.

Перш усего годить ся познакомити читачів з складом видїлу сеї філії. Душою его — як се легко з гори здогадати ся — був д-р Евген Олесницкий голова філії. Крім него засїдали в видїлї: о. Лев Горалевич, парох Угерска (заступник голови), о. Николай Матковский, сотрудник в Стрию (секретар), Николай Левандовский, інжинер в Стрию (касиер), Володимир Дутка, інжинер в Стрию, Альфред Говікович, правник в Стрию — яко видїлові, і о. Остап Ніжанковский, парох Завадова, Ярослав Киселевский, директор складу „Народ. Торговлї" в Стрию, Іван Ерденберґер, правник в Стрию, — яко заступники видїлових. Дїяльність видїлу обнимала: 1) справи читален, 2) справи просьвітного руху між інтелїґенцию місцевою, 3) заснованє і веденє бурси селяньскої, 1) орґанїзацию сторожей пожарних Сокола в Стрийщинї, 5) заснованє і веденє безплатної виключальної книжок в Стрию, 6) орґанїзацию промислу домашного в Стрийщинї а в особенности промислу ткацкого і молочарского. В часї одинадцяти місяців відбув видїл 35 засїдань. Для успішного переведеня своєї дїяльности зорґанїзував видїл для поодиноких справ окремі секциї, а именно: читальняну, економічну і сторожей огневих, в склад котрих входили кромі членів видїлу, також кооптовані члени з поза видїлу. В міру потреби відбували секциї свої окремі засїдання. Кромі протоколу засїдань видїлу і секцій, впровадив видїл також лїтопись товариства, виказуючи хронологічно рух просьвітно-економічний в Стрийщинї, ведений товариством.

Стілько би про саму орґанїзацию видїлу і его роботи.

(Дальше буде)

Делеґациї.

На вчерашнім засїданю буджетової комісиї австрийскої делеґациї, міністер фінансів Бем-Баверк відповідав на закиди і уваги різних бесїдників. Міністер заявив, що через ухваленє надзвичайних кредитів увільнить ся суму 22 міліонів корон, котру в противнім случаю вставлювано би в буджет на будову кораблїв. З 58 міліонів ухвалених делеґациями на гавбиці і полеві гармати, виплачено військовому зарядови 38 міліонів з касових засобів яко позичку, котра буде звернена в дорозї рефундованя. Решти 15 міліонів на полеві гармати військовий заряд доси не зажадав.

На случай зміни відносин квоти в часї 25 лїт, через котрі буде сплачувати ся ухвалений кредит, кредит буде сплачуваний пропорціонально до участи в позичцї, без огляду на евентуальну зміну розділу квоти в сім часї.

Що до питаня, чи правительство могло би в справі сего кредиту примінити § 14, то бесїдник не хоче высказати тут свого погляду, бо теоритичний погляд бесїдника міг би хто взяти за евентуальний намір правительства. На всякий случай § 10 зак. з р. 1868 о контролї державних довгів, дуже виразно подав границю, до якої довги державні можуть бути затягнені на підставі § 14.

Міністер гадає, що з причини нового кредиту, не треба буде підвишувати податків.

По промовах кількох делеґатів наради закінчено, надзвичайні кредити для війска і маринарки разом з відложеними позиціями екстраординарної маринарки ухвалено 12 голосами против 5 і засїданя замкнено. Против кредитів голосували: 2 Молодочехи, 1 Словінець і 2 нїмецкі людовці.

Війна.

Урядова телеґрама российского штабу ґенерального доносить: Японці сконцентрували в околици Фонзанчену 30.000 піхоти, 2.000 кінноти, 26 полевих гармат і сиплять шанці. Передні сторожі і деякі відділи дійшли до місцевости положеної на 30 км. на північ від ріки Айке. Японська кіннота має богато недужих коней. З околиці Піцево і Квантуна российскі патрулї доносять дня 23 с. м. що японьскі передні сторожі обсадили гору о 3 км. на полудне від стациї Вафантіян. О 4 км. за ними стоять два швадрони кінноти і півтретя компанії піхоти, криті з фронту патрулями зложеними з 40 людий. Дальше на полудне здовж зелїзничого тору уставлена є піхота і кіннота. Коло Пулянтіяну сконцентровано 3.000 людий з 5 гарматами. В Піцево і на полудне від Піцева дальше виладовують війска, котрі відходять на полудне в напрямі Кінчу. Після донесень Хінців дня 18 с. м. прийшло коло Кінчу до битви, в котрій Японці мали стратити 700 людий. Росияни менше. Перед 5 днями Японці зачали виладовувати війско в Такушанї і як доносять виладували 50.000 людий, головно піхоти. Сеї вісти доси не справджено. Сї війска машерують в напрямі С'юяну і Порт-Артура. При стрічи одної сотнї козаків з японьским віддїлом коло Тікушіми, в японьских рядах вибухло велике замішанє. Японці отворили неправильну пальбу на козаків, але з причини темноти кілька разів стріляли на своїх.

(Телеґрами).

Токіо. Курокі доносить: По битві під Тоно российска кіннота стягнула коло Патаосі. Японці заатакували еї і побили. Тубольці оповідають, що погибли 3 Росияни а 18 є раненых. Полонено одного офіцира і одного салдата.

Льондон. З Токіо доносять, що Японці викинули Росиян з Енґаліну і по завзятій битві обсадили Кінчу (?).

Сеул. З Ґензану доносять, що Росияни зницили в Ганев гроби вибудовані перед 540 роками основателем теперішної династиї і спалили релїквії, котрі Корейці уважали за сьвятість. В Кінсенї стоять козаки з 20 гарматами. Японьский ґарнізон в Сеулю має тілько 800 людий.

Петербург. Тут говорять о великій битві коло Кінчу, в котрій Японців цїлком зницено і відкинено на давнїйші позициї. Ґенерал Фок мав втягнути в засїдку 5 японьских баталїонів і кибив їх майже до ноги (?).

Льондон. Дневники доносять з Шанґаю, що Росияни перевозять провянт і амуніцию з Лояну до Харбіна. В Лоянї має стояти 100 машин і 80) ваґонів для перевозу людий і тягарів. З сего заключають, що Росияни приготовляють ся до відвороту (?).

Розруси в Роснї.

Віденьскі і льондоньскі дневники приносять сензацийні вісти о розрухах в Росиї, в котрих, ледви чи сотна часть в правди. Віденьска Zeit доносить, що в Петербурзї і Кронштадї вибухли розрухи робітників на тлї політичнім, обурених з причини крадежий доконуваних ґенералїцию і иншими високими достойниками в заряді Червоного Хреста. Між иншим товпа робітників вдерла ся до палати головного адмірала, вел. кн. Алексея Александровича, витовкла ему всї шиби і зницила обстанову в кількох салонах. Доперва сильна асистенция військова розігнала робітників, з котрих 20 арештовано. Арештовано також богато студентів за розширюванє брошур, в котрих власти добачують державну зраду.

Льондоньский Standard доносить, що в Варшавї, Кронштадї і Москвї кипить революцийний рух і правительство старає ся здавити сей рух нелюдским терором. В Варшавї засуджено на смерть 600 осіб (за сильно переборщив! *Ред.*), говорять також о екзекуциях в Кронштадї і в Москвї.

В черниховскій ґубернії вибухли з причини заряженої там мобілїзациї хлопскі розрухи. Хлопи говорять, що ті, котрі не дістали від правительства землї, не суть обовязані до військової служби. Заряджено енерґічні средства, аби хлопів присилувати до послуху.

В наслїдок тайного указу царского доносять, що супротив шораз ґрізнїйшого руху революцийного в Росиї, на боєвище мають бути вислані лише резервісти, а полки чинної армії мають лишити ся в дотеперішних ґарнізонах. В Варшавї, Одесї, Київі, Петербурзї і иншим більших містах полудневої і полудньово-східної Росиї, де суть численні копальнї угля і фабрики, ґарнізони мають бути скріплені.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Італія зброїть ся.

Медіолян. Дневники доносять, що італійске правительство заложило в Анконї величезні маґазини провянтові і стациї углеві. Вибране Анкони за опереципйну підставу італійскої фльоти доказує, що розходить ся тут о експедицию на Балкан.

Ватикан о Квіринал.

Рим. Факт, що архиепископ больоньский кардинал Свампа возьме участь в торжествах

ковита погорда до глупої метушні сьвіта, — ось два найвисші добра, які чоловік знав колинебудь. І ви можете користати з них, хотяй би ви жили за трема решітками. Діоґен жив у бочцї, а був щасливійший від всїх земских царів.

— Ваш Діоґен був болван, — сказав понуро Іван Дмитрич: — Що ви менї говорите про Діоґена і про якесь ніби розумованє? — розсердив ся він нараз і скочив: — Я люблю житє, люблю пристрасно! У мене манїя переслїдованя, безнастанний томлячий страх; але бувають хвилї, коли мене огортає жадоба житя, і тодї я боюсь ся зійти з розуму.

Страшенно хочу жити, страшенно!

Він в роздражненю перейшов ся по кімнатї і сказав, знизивши голос:

— Коли я мовчу, до мене приходять привиди. До мене приходять якісь люди; я чую голоси, музику, і менї здає ся, що я гуляю ніби по якихсь лїсах, по березї моря, і менї так пристрасно хоче ся метушні, біганини... Скажіть менї, ну, що там нового? — спитав Іван Дмитрич?

Що там?

— Ви про місто хочете знати, чи взагалї?

— Ну, насамперед розкажіть про місто, а потім взагалї.

— Щож? В містї до утоми скучно... Ні з ким слова поговорити, ні кого послухати. Нових людий нема. Впрочім приїхав недавно молодий лїкар Хоботов.

— Він ще за мене приїхав. Що, хам?

— Так, некультурний чоловік. Дивно! Знаєте, що... Судячи по всему, в наших столицях нема умового застою. Є поступ, — значить повинні там бути правдиві люди; але чомусь присилають нам звідтам за кождим разом таких людий, що нема на що глянути. Нещасне місто!

— Так, нещасне місто! зітхнув Іван Дмитрич і засьміяв ся: — А взагалї як?

Що пишуть в ґазетах, журналах?

В кімнатї було вже темно. Лїкар підняв ся і, стоячи зачав оповідати, що пишуть за границею і в Росиї, як то тепер зарисовуєть ся напрям думок.

Іван Дмитрич слухав уважно і задавав питаня, але нараз, мов би згадав щось страшного, хопив себе за голову і ліг на ліжко, спиною до лїкаря.

— Що з вами? — спитав Андрій Ефимич.

— Ви не учуєте від мене анї одного слова більше! — сказав грубо Іван Дмитрич: — Лишіть мене!

— Та чому?

— Кажу вам: лишіть! якого дїдька?

Андрій Ефимич здвиг плечима, зітхнув і вийшов. Переходячи через сїни, він сказав:

— Як би тут провітрити, Микито... Страшенно тяжкий воздух!

— Слухаю, ваше високоблагородіє.

„Який приємний молодий чоловік!" думав Андрій Ефимич, ідучи до дому. За цїлий час, відколи я тут живу, се здає ся, перший, з котрим можна поговорити. Він уміє розправляти і цїкавить ся власне тим, чим треба.

Читаючи і потім ідучи спати, він цїлий час думав о Івані Дмитричу, а пробудивши ся на другий день рано, згадав, що вчера познакомив ся з розумним цїкавим чоловіком, та постановив піти до него ще раз при найблизшій нагоді.

X.

Іван Дмитрич лежав в тій самій поставі, що вчера, обійнявши голову руками і підобгавши ноги. Лиця його не було видно.

— Як ся маєте, товаришу, — сказав Андрій Ефимич: — Ви не спите?

— По перше, я вам не товариш, — сказав Іван Дмитрич в подушку: — а по друге, ви пусто заходите ся: ви не дібєте ся від мене анї одного слова.

— Дивно! — пробурмотів Андрій Ефимич змішаний: — Вчера ми бесїдували так мирно, а нараз ви чогось — ніби обидили ся і відразу урвали...

Чи не сказав я може щось недоладного або щось незгідного з вашими переконаями?...

— Ну що-ж, чи менї вірити вам? — сказав Іван Дмитрич, піднимаючи ся і глядячи на лїкаря пасьмішливо і з острахом; його очи були червоні. — Можете йти шпіґунити і слїдити деннде; а тут вам нема що робити. Я ще вчера зрозумів, чого ви приходили.

— Дивна фантазия! — усьміхнув ся лїкар. — Значить, ви думаєте, що я шпіґун?

— Так, думаю. Шпіґун або лїкар, котрому віддали мене на розпити — все одно.

— Ах, який ви справдї, даруйте... дивак! Лїкар сїв на крісло коло ліжка і ураженний покачав головою.

— Ну, припустїм, що ви в правї, — сказав він: — припустїм, що я в самій річи зрадливо ловлю вас на слові, щоби віддати поліції. Вас арештують і потім судять. Але чиж в судї і в тюрмі вам буде гірше, як тут? А коли відошлють на Сибір або навіть на каторгу, то чиж се гірше... Чого-ж боятн ся? Видно, сї слова подїлали на Івана Дмитрича. Він спокійно сїв.

Була пята година у вечер, час, коли звичайно Андрій Ефимич ходить у себе по кімнатах, а Дарїйка питає його, чи не пора йому пиво пити. На дворі була тихо, ясна погода.

— А я по обідї вийшов на прохід тай ветупив, як бачите, — сказав лїкар: — Зовсїм весна!

— Тепер який місяць? Марець? — спитав Іван Дмитрич.

— Так, кінець марця.

— На дворі болото?

— Нї, не дуже. В садї вже стежки.

Тепер гарно би переїхати ся повозкою кудинебудь за місто, — сказав Іван Дмитрич, потираючи свої червоні очи, мов з просоня: потім вернути-б ся до дому у теплий, привітний кабінет і... і порадити ся у порядного лїкаря на біль голови... Давно вже я не нажив ся по людски. А тут так гидко! Нестерпимо гидко!

По вчерашнім зворушеню він був змучений і ослаблений і говорив нерадо. Пальці його дрожали і по лицю було видно, що його сильно болїла голова.

— Між теплим, привітним кабінетом а сею кімнатою нема жадної рїжницї, — сказав Андрій Ефимич: — Спокій і вдоволенє чоловіка не коло него, тілько в нім самім.

— А се як?

— Звичайний чоловік жде доброго або злого з поза себе, від повозки і кабінета; а мислячий — від самого себе.

— Йдіть проповідуйте сю фільозофію в Ґрециї, де тепло та пахне помаранчами; а тут вона не під клїмат. З ким се я говорив о Діоґенї? Чи з вами?

— Так, вчера зі мною.

— Діоґен не мучив ся в кабінетї і в теплім захистку; там і без сего горячо. Лежи собі і в бочцї тай заїдай оливки і помаранчі! А як би йому прийшло ся жити в Росиї, то він не то що в жовтни, але й в маю впрошував би ся до хати. Не бійсь, скорчило би від зимна!

— Нї. Зимна, як взагалї всякого болю можна не відчувати. Марко Аврелій сказав: „Біль є жива уява о болю: присилуй волю, щоби змінити сю уяву, відкинь її, перестань жалувати ся, а біль щезне". Се дїйсно так. Мудрець або, по просту, чоловік мислячий, застановляючий ся, відріжняє ся власне тим, що маловажить терпіня; він завсїгди вдоволений і нїчому не дивує ся.

— Значить, я ідіот, бо я терплю, невдоволений і дивую ся людскій підлотї.

— Се ви неслушно. Коли ви будете частійше вдумувати ся, то ви порозумієте, яке пусте все, що зверхне, що дражнить нас. Треба стреміти до зрозуміня житя, а в нїм — праздне добро.

— Зрозуміня... — скривив ся Іван Дмитрич: — Зверхне, внутрішне... Даруйте, я сего не розумію. Я знаю тілько, — сказав він встаючи і сердито глядячи на лїкаря: — я знаю, що Бог сотворив мене з теплої крови і нервів, так! А орґанїчна тканьь, коли вона спосібна до житя, повинна реаґувати на всяке подражненя. І я реаґую! На біль я відповідаю криком і слезами, на підлість обуренем, на мерзоту відразою. По моєму так треба, і се називає ся житем. Чим низший орґанїзм, тим він менше чутливий і тим

в честь італійского короля, уважають тут за доказ, що Пій X старає ся навязати з офіціяльними кругами італійскими, аби, яко італійский патріот злагодити напружені відносини між Ватиканом а сполученою Італією.

Бунт арештантів.

Рим. В карнім закладі Асаб в еритрейскій кольонії вибухла револьта. Жандарми ужили оружя. По формальній битві часть вязнів утікла, часть зловлено.

Коронация в Сербії.

Білград. В перших днях серпня відбуде ся тут в катедрі коронация Петра.

НОВИНКИ.

— **Рентові оселі**. Краківский „Czas“ подає такий півофіціяльний комунікат з кругів краєвого видїлу: Міністерство рільництва надіслало краєвому видїлови — як то вже в минувшім місяци ми подали начерк законопроєкту о рентових оселях, котрий в деяких постановах о скілько ходило о акцию краєвого видїлу, противив ся краєвому статутови, а инші постанови провізору були так сформульовані, що цїлу акцию можна було згори уважати безвиглядною і ударемненою. Позаяк правительство само передвидїло евентуальність дальшого порозуміня в справі того проєкту, проте краєвий видїл оповістив міністерству свої заміти і предложив скликати до Відня в тій справі конференцию на конець мая або першу половину червня с. р. Тепер міністерство рільництва постановило піддати свій законопроєкт о рентових оселях розслїдови на спільній конференції, в котрій возьмуть участь представники міністерства рільництва, справ внутрішних, справедливости, скарбу, міністерства для Галичини, а також галицкого краєвого видїлу. Наради тої конференції розпічнуть ся дня 27. с. м. т. є. в пятницю о год. 11 перед полуднем в міністерстві рільництва. Яко делеґат краєвого видїлу возьме участь в тій конференції заступник краєвого маршалка д-р Тадей Пілат і секретар д-р Генрик Савчинський.

— **Подвійна міра**. З Чорткова пишуть нам: Дня 26. с. м. через Вигнанку перейшло до стації Чортків звиж 300 народа під проводом Домінїканів на відпуст до Кальварії. Не було-б в тім нїчого дивного, якби ті люди не мали нїяких відзнак. Коли у нас заборонено носити відзнаки товариствам статутовим як і всякі походи, то Поляки йдуть собі безпечно товпою і мають відзнаки „Czortków T. S. L.“ під проводом монахів з відзнаками та учителя видїлової школи Кротохвіля, таки з відзнакою. Я цїкавий, що то булоби якби такий похід провадили руські сьвященники? А що то не стало-б ся, якби між людьми знайшов з відзнакою учитель але Русин!

— **Другі загальні збори тов. „Народна лїчниця“ у Львові** відбули ся вчера (26 мая) в музею духовної семинарії при участи 40 членів. Заки подамо ширший звіт з дїяльности того товариства, мусимо зазначити, що завдяки щирій, безкорисній праці ординуючих лїкарів, а передовсїм заходами директора д-ра Озаркевича, лїчниця розвиває ся гарно. За 8 місяців вствованя лїчниці користало з лїкарскої помочи і поради 3000 людий так зі Львова, як і з сїл. Слабше дописала фінансова сторона, бо товариство мало великі видатки на внутрішне уладженє і на закупно інструментів. Головою ради вибрано о. крил. Івана Чапельского, а членами: д-ра Михайла Коцюбу, рад. А. Глинецкого, д-ра Стефана Федака, рад. Ник. Максимовича, о. Івана Рудовича і Мих. Лятошиньского. Їх заступниками вибрано: о. Йосифа Жука, Михайла Павлишака і Теофіля Михайловича. До контрольної комісиї увійшли: проф. Роман Цеглиньский, Григорий Грозик і Давидович Андрій.

— **Поминки Шашкевича**. З Корчина коло Сколього доносять нам, що дня 1 с. м. відбули ся там вечерниці в память 61 рокови смерти Маркіяна Шашкевича головно силами місцевих селян. На програму зложились сьпіви селяньского хору та деклямації і одноактова комедия „Запаморочена“, котру аматори відограли з вервою і перенятем. З піснею „Ще не вмерла“ розійшов ся одушевлений народ, а декотрі із старших селян та інтелїґенции удали ся на номерс. — *І. К.*

— **Досьвідова ферма під Краковом**. Позаяк парлямент наслїдком обструкциї не ухвалить так скоро кредитів на заснованє досьвідової стациї для рільничих студий в Кракові, постановила спілка галицких маґнатів закупити ґрунт під ферму за власні гроші. В тій цїли закуплено посїлість Мидльники під Краковом, що обіймає 288 моргів. Спілка по комасациї і затягненю гіпотечної позички сплатила приватні довги і тепер ферма, обтяжена лише довгом гіпотечним, перейде на власність правительства. Той плян представив намісник Потоцкий міністрови, а др. Гартель скликав анкету, котра означила заяву правительства.

— **Убийство в коршмі**. Дня 24 с. м. вечером замордовано в коршмі під селом Вижною пов. ропчицкого 58-лїтну коршмарку Гінду Шранкову і її 25-лїтну доньку Естеру. Коли син коршмарки вернув того вечера з Ропчиць, стрінув ся під домом з одним сусїдом, котрий надбіг, почувши в коршмі крик. Двері до середини були зачинені. Обійшли довкола, щоби запукати до вікна, але в тій хвили вискочив звідтам якийсь мужчина і утїк в поле. Не могучи злочинця дігнати, син коршмарки вернув ся і найшов дома так матїр, як і сестру в страшний спосіб замордовані. Нелад в комнатї і шникавєї вказував, що цїлию убийства був рабунок. Жандармерия не вислїдила ще доси злочинця. Здогадують ся, що в ним один з вязнїв, котрі утекли перед кількома днями з перемиской вязниці.

— **Самоубийство офіцира**. З Перемишля доносять, що на зелїзничім шляху, ведучім до Радимна відобрав собі житє поручник 10 пп. Рихард Гас. Нещасливець застрілив ся з револьвера, так що его тїло упало поперек шин. Незабаром надїхав блискавичний поїзд і розірвав тїло на кусники. Ноги і голова лишили ся на насипі, а кадовб замотав ся в колеса машини. З полишених листів небіщика виненило ся, що причиною самоубийства були прикрі службові відносини.

— **Ґенерал Пузиревский**. В Варшаві помер дня 21 с. м. ґенерал піхоти, член ради державної, Александер Пузиревский, один з найвизначнїйших російских стратеґіків а також військових письменників. Его твір „Російсько-польска війна в 1831 р.“ придбав ему славу в цїлій Европі, а серед Поляків чималу симпатию. Написав також „Історию повстання з 1863 р.“, стратеґічну розвідку „Samo-Sierra“, і ин. До Варшави прибув перед 14 роками і сповняв з початку обовязки начальника ґенерального штабу, а відтак від кількох лїт військового помічника ґенерал-ґубернатора. В послїдних лїтах був також головою комісиї, установленої для переведеня реформи державних театрів в Варшаві. Непорозуміня з ґенерал-ґубернатором Чертковом було причиною, що Пузиревского перед кількома тижнями покликано до Петербурга на сенатора т. є. члена ради державної, що рівнало ся просто спенсіонованю.

— **Дїяльність российского „Червоного Хреста“**. Московский „Червоний Хрест“, як пише одна загранична российска часопись, тратить всяке довіре в широких кругах рос. суспільности. Про него ходять ось такі чутки: Одна високопоставлена особа зложила в касу „Червоного Хреста“ 5 тисяч рублїв на воєнні цїли. Коли жінка гляула дома на квіт а там місто 5000 виписано квіт на 3000. Реклямациї не помогли нїчо, по всїх инвяках також втягнено лише 3000, не поміг нїчо й В. кн. Сергій Александрович, до якого та високопоставлена особа пішла на скаргу. 2000 рублїв пропало! А як замітив В. кн. Сергій дїє ся се не вперве. При висилцї одної партиї біля на схід була сама Вел. кн. Елисавета Федоровна. І їй видала ся одна пачка чомусь підозрілою і коли ві отворено, найдено в нїй місто біля — грузь і каміне! Такий набір найдено відтак і по кількох инших пачках. Про се розповідала Жуковска, предсїдателька тов. „Християньская Помощь“. Доброю вказівкою господарки в „Черв. Хресті“ може послужити й те, що в его зарядї засїдає бувший поліцмайстер Кронштада Шафров, котрого тамтого року суджено за беалїч всяких надужить і проступків. Инше зорганїзовано помич „Червоного Хреста“ на полї воєннім, се мож вичитати із найконсервативнїйшої часописи „Гражданїна“, орґану кн. Мещерского, який пише, що ранені в борбі над Ялю мусїли йти пішки 45 верств, бо за військом не поступали фурґони „Червоного Хреста“.

— **Манджурский тиґр**. Манджурия сливе більше, чим Сибір, яко перший мисливский край на сьвітї, богацтвом звірини перевишав всї инші краї. Королем лїсів і річних очеретів є очивидно тиґр, котрий величиною переростає значно свого бенґальского племінника. Показувані доси в Европі сибірскі тиґри дають ледви слабе поняте про величезні розміри тиґра манджурского. В деяких околицях Манджуриї нападає тиґр на людий в їх мешканях скачучи на дах, зваливши его, паде до середини. Лови на тиґри відбувають ся найчастїйше в зимі. Глубокі ями покривають легкими гиляками, а коли прикриє їх сніґ, манять тиґра живим мясом або нагінкою заганяють до пашки, де убивають его списами. Гарне тиґрове футро бував при тім так подїравлене, що для торговлї не представляє вже нїякої вартости.

— **Звідки беруть ся „качки“?** Тим цїкавим питанем занявся співробітник „Journal-ю“, висланий на поле війни. За кождою армією, говорить він, ступає окрема армія авантурників та всяких підозрінх людий. Ті „camp followers“ належать до найріжнороднїйших народностий. Тут і Швайцари, і Німці, і Бельґійці, і Французи і т. д. Вони продають і купують всьо: воли, муку, лошаки, горівку, вино і т. п. Торґують гуртом і наріжно. Займають ся тим і женщини (дуже недвозначного поведеня), зовсїм так, як і звісні всїм „гиєни поля битви“. Спеціяльним промислом того рода людий являють торговля воєнними вістями. Промисл дохідний і легкий. Пошадє такий „промисловець“ для закупна своїх товарів в невтральне місто або пристань, пр. Чіфу, Тенцін, Шанхай-гузь, сейчас удає ся до „спеціяльних воєнних кореспондентів“ анґлїйских та американьских ґазет. Тут і відбуваєсь торґ. За доволї високі суми продають ся „послїдні вісти“ буцїм то з поля війни. Торговці такими вістями аж надто очивидні невіжі, щоби придавати своїм донесенням хочби відтінок імовірности. А про те їх товар находить ласих покупців, котрі сейчас розсилають его в телеґрафічній дорозї на всї сторони сьвіта. З того то жерела походять ті ріжні вісти про „кровавї“ битви, побіди одної або другої воюючої сторони і тим подібні сензаційні події на поли війни, які в короткім часї показують ся неправдивими. Так і в подібний спосіб виводять ся воєнні „качки“...

— **Дрібні вісти**. Вінчане п. Йосифа Чайківского, суплента при рускій ґімназиї у Львові, з панною Стефанією Коломийцівною відбуде ся дня 2 червня с. р. в Успеньскій церкві у Львові о 8 годині вечером. —Тов-о „Дністер“ розпічне з початком серпня с. р. валити куплену каменицю при ул. Підвале, щоби на тім місци поставити величавий будинок на помішеня своїх бюр. — Вінчане п. Стефана Турина, зелїзничого інжинера, з п-ною Галею Терлецкою відбуде ся дня 30 мая с. р. в парохіяльній церкві в Добрій, почта і телеґраф Сїнява коло Ярослава. — При виборах до міскої ради в Перемишли, котрі розпочали ся вчера, прийшло до бучі, серед котрої одного з радних побито. — В кількох громадах кольбушівского повіта стверджено 17 случаїв чорної віспи, занесеної там з Росиї. На ту недугу запав онодї у Львові д-р Рабе, заразившись від сьвіджів, що прибули з Кольбушівщини.

— **До руских хліборобів**. 2000 робітників нехай збирає ся в дорогу, переважно мужчини, парібки, менше женки, але і тих треба що найменше третину. Кождий нехай зголошує ся по контракти до Народної Канцелярії. **Без контракту нехай нїхто не вибирає ся!** Кождий, що вибирає ся на роботу, нехай памятає, що йде до роботи, а не на спацер. Німці платять, але за роботу. Німцеви байдуже, чи робітник заробить хоть би 20 корон на день, коби робота була зроблена. Кождий, що йде на роботу, нехай памятає, що він Русин. Всегда і всюда нехай каже, що він Русин; але притім нехай поводить ся порядно, чесно як правдивий Русин. Вч. о. просить ся, щоби відїзджаючих робітників поучили, як мають провадити ся. Тепер, коли спроваджують до нас Словаків, Мазурів, щоби Вас розуму і роботи навчити; їдьте-ж хлопи хлібороби по розум і гроші до Німця! Кождий, хто хоче гроші заробити, жити і сьвіта побачити, нехай збирає ся скоро, бо час в дорогу. **На дорогу** (Мислович) **мусить мати кождий свої власні гроші**. За дорогу нїхто не платить. Як хто вибере ся в дорогу без гроший, то его завернуть і відішлють до села шупасом.

— **З „Народної Гостинниці“**. Годі нам відповідати на многі запитаня, тож сею дорогою повідомляємо, що оден удїл виносить 20 К і 2 К виписового. Оден член може мати більше число удїлів. Рівнож принимаємо вкладки щадничі і опроцентовуємо їх по 5%. Всякі письма і гроші просимо слати на адресу: „Народна Гостинниця“ Львів, Ринок 36.

— **З Науковго Товариства ім. Шевченка**. Засїданє історично-фільозофічної секциї буде в неділю о год. 11. На дневнім порядку: а) М. Грушевский — звичайна схема „русской“ історії й справа раціонального укладу історії східнього словеньства. б) Ів. Джиджора—Нові причини до історії відносин российского правительства до Украйни в рр. 1726—1737.

— **Конкурсові штуки**, виставлені недавно т—ом ім І. Котляревского, виявили ся як пригідний набуток нашої драматичної літератури, в якій відчуває ся недостаток именно коротких а добрих одноактівок. Щоби дати нагоду нашій публиці пізнати сю новину на нашій драматичній царині, тов. ім. Котляревского рішило повторити ще раз цїле представленє. З огляду, що тамтим разом, задля пізного оголошеня, богато осіб за пізно довідало ся про се представленє, маємо тепер повну надію, що сим разом наша публика докаже, що інтересує ся живо своєю літературою і сценою. Представленє відбуде ся в середу, дня 1 червня с. р. в сали „Гнізди“.

— **З львівского „Бояна“**. Послїдний вже в лїтнім сезоні духовний концерт, що відбудесь під протекторатом Впр. Митрополита невідклично дня 7-ого червня, буде безперечно одним з найцїкавійших які коли-небудь наш „Боян“ устроював. Щоби однакож він випав так величаво, як вже по самій артистичній програмі можна би надіятись, мусять як диріґенти, так і боянїсти ще вложити богато праці і відбувати частїйше проби. По тій причині повідомляю сим сих боянїстів, що були перешкоджені явитись на послїдній пробі, щоби відтак не опустили вже жадної з заповіджених проб, що від тепер відбувають ся під управою о. О. Нїжанковского. Прошу не лиш о участь, але ще більше о точність. Початок кождої проби (кромі надзвичайних) о годині 7 ½ вечером. — *Р. Зарицкий*, голова.

— **З „Кружка правників“**. В суботу (28 мая с. р.) відбуде ся в льокали тов. Академічна Громада відчит тов. Степ. Мудрецкого про „Практичне примінене закона о інтересах на рати“ В. з. д. ч. 70 з 27 цьвітня 1896 р. Початок о год. 7-ій вечером. Просить ся Товаришів о численну участь. Вступ для впроваджених гостий вільний. — *Іван Примович*, голова.

— **Перше причастие** дїтий львівских народних і виділових шкіл відбуде ся в четвер дня 2 червня с. р. о год. 8 рано в церкві Преображенській при ул. Краківскій.

— **Концерт в Радимні** відбуде ся дня 2 червня с. р. в сали „Сокола“ при співучасти сьпівацкого кружка руских академіків зі Львова. Стрій для пань вечерковий або народний, для пань балевий. Вступ на салю: місця первородні 2 К, білет родинний з 3 осіб 5 К, місця другорядні 1 К 20 с., партер 50 с. По концерті наступлять вечерниці з танцями. Вступ на салю танців за запрошеняими і за доплатою 1 К від особи. Початок о год. пів до 8 вечером. Дохід на будову церкви в Радимні. Ласкаві наддатки і полумиски до буфету, о котрі комітет уклінно просить, приймає ся з подякою в день концерту в сали Сокола. Білети вчаснїйше можна дістати на приходстві.

— **З Чорткова**. Дня 2 червня с. р. відбуде ся в Чорткові в сали громадского уряду заходом місцевої читальні „Просьвіти“ аматорске представленє комедиї в 3 дїях зі сьпівами п. з. „Параця“ на дохід „Народного Дому“. Початок о год. 8 вечером.

— **Двох хлопців** до науки знайде уміщеня у майстрів: лякерничого і маляра покоєвого. Зголошеня листовно сейчас під адресою: Інформаційна комісия тов. „Зоря“, Львів Краківска ч. 17.

— **Подяка**. Видїл тов. „Захоронки“ у Львові складає сердечну подяку всїм тим панням і Соколам, котрі заняли ся устровеним фестину на Високім замку, як рівнож всїм, що жертвували фанти. Повідомляємо, що дня 7. липня відбудесь на Високім замку вента на дохід товариства „Захоронка“.

— **Виказ жертв на Народний Дім в старім Самборі**. (Дальше). В коронах: о. Ф. Ортинський з Топільниці 7, о. Ю. Гладилович з Хирова 10, о. М. Зубрицкий з Миканя зібрані на соборчику деканату жукотиньского 23·32 і міщанин з Старого Самбора Н. Н. 1. Разом з попередними зібрано до тепер всього 404 корон 32 сот. — *І. Яворский*.

Цїна збіжа і других продуктів.

Львів 25 мая. Валюта коронова. Цїна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·25 до 8·50 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·50 до 6·75 а на термін —·— до —·—, *овес* оброчний старий 5·70 до 6·— а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастївний 5·40 до 5·60, а броварний 5·75 до 6·50, *ріпак* 9·15 до 9·40 *льняна* —·— до —·—, *горох* пастївний 6·50 до 7·— а до варена 7·75 до 11·— *вика* 5·75 до 6·—, *насіне льняне* —·— до —·—, *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·50 до 6·25, *гречна* —·— до —·—, *кукуруза* готова 6·25 до 6·50 а нова —·—до—·—, *хміль* (за 56 кільо) 150·— до 165·—, *конюшина* червона 65·— до 75·—, біла 65·— до 80·—, шведска 65·— до 80·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 20·40 до 20·50.

Надіслане.

Специяліст недуг внутрішних

д-р Евгеній Озаркевич

ординує **постійно** у Львові ул. Корнякта ч. 1 II. поверх Народний Дім. 609

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і від 4—5

299 19—19

Глядаю інтеліґентної старшої женщини від лїт 40—50 до заряду дому і опіки над одним 8-лїтним хлопцем. Близша відомість в Адміністрациї „Дїла“. 1—5 394

Свій до свого!

Огород, великий стан з човном, кругольня у Русина на поодинокі забави лїтні до винайму. Конець улиці Польної, Львів. 381 2—3

Знаменитий МІД

десєровий лїчничий, з власної пасїки, пріпоручуваний лїкарями, за 6 кор. 5 клґр. вже з пересилкою; **медова вода**, природне а найлїпше средство на виглад шкіри [робить нїжною і відмолоджує]. Безплатно брошурка д-ра Цесельского о медї. Варто прочитати. Жадайте: **КОРЕНЕВИЧ**, емер. народний учитель *в Іва чанах*. 6—20 346

Одинокий у нас:

„Підручник Історії рускої літератури“,

конечно потрібний при всяких іспитах, для самообразованя і плеканя нашої сьвідомости, висилає:

Застирець, Львів, Длуґоша 21 по I К.

Три примірники 2 К. По книгарнях дорожше. „Відповідь“ критикам даром. 4—4 338

слабше відповідає на подражненє; а чим вищий, тим він сильнїйше реє ся до дїла і енерґічнїйше реаґує на дїйсність. Як же его не знати? Лїкар, а не знає таких дрібниць! Щоби маловажити терпінє, бути завсїгди вдоволеним і нїчому не дивувати ся, треба дійти до ось якого стану, — і Іван Дмитрич показав на товстого, заплилого салом мужика: — або загартувати себе терпіннями до тої міри, щоби стратити всяке чутє до тих, — иншими словами, перестати жити. Даруйте, я не мудрець і не фільозоф, — говорив дальше Іван Дмитрич в роздражненю: — і нїчого тут не розумію. Я не спроможен мудрувати.

— Противно, ви дуже гарно розумуєте.

— Стоїки, котрих ви народіюєте, були визначні люди, але їх наука застила ще перед двома тисячками лїт і ані на волос не поступила наперед та й не буде поступати, бо вона не практична і не жива. Вона мала успіх тілько у меншости людий, що проводять житє на мудрованю і смакованю всяких наук, а більшість не розуміла її. Наука, що проповідує рівнодушність до богацтва, до вигід житя, погорду до терпінь і смерти, зовсїм не зрозуміла для переважної більшости, бо ся більшість не знала нїколи ані богацтва ані вигід житя; а погорджати терпіннями, значилоби у неї погорджати саме житє, бо вся суть чоловіка лежить у відчуваню голоду, холоду, обид, страт і гамлетівского страху перед смертию. В сих відчуваних цїле житє: вони могуть бути тягарем, можна їх ненавидїти, але не мати їх нїзащо. Так, так, кажу ще раз, наука стоїків не може нїколи мати будучности; а поступають, як бачите від початку віка до сьогодня: борба, чутливість на біль, спосібність відповідати на подражнення.

(Дальше буде.)

Жонатий сьвященик глядає щирої людини до помочи при кухни і невеличкім господаретві. Зголошеня враз з условинами на адресу: *Теодор Савойка*, Селиска, п. Динів. 386 2—4

Потребую дяка умілого провадити хоральний сьпів, дяківки нема, доходи до 400 корон. Алїєкевич Іван, руско-катол. парох в Ярославичах, почта і зелізн. станция Зборів. 392 1—3

Подяка.

О смерте, смерте, як болюче твоє жало, хто перед тобою скриєсь, кого ти не досягнеш? Нераз ти гостила в нашій хаті, нераз ти видирала нам найдорожні особи, а тепер загостила, щоб забрати найдорожшого Вітця домам, найлюбезнїйшого мужа подружї сего а найлїпшого опікуна родинї своєй, бл. п. о. Стефана Стисловского, пароха в Ляцкім вел. — Много ниже слез витиснула ти з очий наших, а тепер позістала ся нам нїмь, чорна розпука. В тім нашім горю єдиною розрадою і потїхою були вирази сердечного вспівчутя і жаль зі сторони щирих Приятелїв, добрих Сусїдів і вдячних Парохіян, котрим тут складаємо нашу найсердечнїйшу подяку. І так складаємо найперше найсердечнїйшу подяку Високопреподобному О. Чемериньскому, шамбеляновi Єго Сьвятости Папи і Декану золочівскому і всему Всечеснїйшому кондеканальному Сьвященьству за безкровні жертви в день похорону. — Найгорячїйше дякуємо Всечеснїйшим ОО. Малому пароху з Ясеновець Совітнику Дудикевичови пароху з Шугова і Юлїянови Немиловичеви, ігуменови монастиря Василиньского в Золочеві за надгробні слова, котрими нас потїшили і скрїпили мов цїлючим бальзамом наші зранені серця. Дякуємо Вам Всечеснїйші ОО. Малий і Молчковскій за виручуване в дїйствах парохіяльних бл. п. Стефана підчас єго слабости. Найбільше дякуємо Високоповажаному Панькству Гутковским за труди і безсонні ночи проведені при бл. п. Стефанї. Дальше дякуємо Всечеснїйшим ОО. з инших деканатів як: Совітнику Павлов ви Вачиньскому, пароху з Глинян, Доманицкови з Вільшаниці, Курмановичеви з Новосїлок, Василевичеви з Гологір, Дольницкому з Підгорец, Захарчукови сотруднику з Сасова і Вам Всечеснїйший о. Іваницький, капелине СС. Милосердія в Ляцкім малім. Вам Високопреподобні СС. Милосердія най Бог заплатить за Ваші щирі молитви. Дуже дякуємо і Вам ч. парохіяпине, Кіндрате Захарчук, щоєьте своїми словами вложили найкрасшу цьвітку на могилу свого бл. п. пастиря, цьвітку любови, вдячности і признания трудів єго, через котрі Ваше село пишаєсь не тілько красною церквою, будинками парохіяльними, школою, але і домами парохіян блахою критими. Вкінци дякуємо всїм людям з Гологір, Вільшаниці, Княжа, Ясеновець і инших сїл, що своєю участию в похороні причинили ся до розради нашого смутку. Всїм Вам най Бог заплатить стократно Своєю благодатию. Ляцке велике дня 10 мая 1904. — *Цецилія Стисловска* вдова, *Іванна* і *Теофіля* сироти. 393 1—1

В теперішнім сезонї, коли кождий господар потрібує сїчкарнї і плуга, звертаємо увагу Вел. Господарів, що **найлїпші тревалі, випробовані і самими господарями захвалювані, а до того дуже дешеві**

СЇЧКАРНІ і ПЛУГИ КОВАЛЬСКІ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" Львів, Ринок 36

а іменно:

Сїчкарні	ССХ двоножові з 1 колесом	по кор.	54·00
„	ТН триножеві з 2 колесами	по кор.	56.00
„	ТН чотироножеві 2 колесами	по кор.	59.00
Плуги ковальскі	з колїсницею	по кор.	32.00

УВАГА: Платячі сейчас готівкою за сїчкарні дістають ще 5 % опусту. Плуги продають ся лише за готівку без опусту. 452

ДО АМЕРИКИ.

Лїнія Кунарда.

Високе ц. к. Намісництво рескриптом з дня 29 цьвітня 1904 до ч. 56635 приняло до потверджуючої відомости

утворене у Львові заступництва перевозового товариства

„Cunard Steam — Ship Company Limited"

в ЛІВЕРПУЛИ

і обняте того заступництва для королївства Галичини з великим князївством князївским Краківским

через п. Йосифа Айле.

Найлїпший переєід осіб і товарів на лінії Трієст Америка.

335 4—5

Бюро заступництва: Львів, ул. Браєрівска.

НОВІСТЬ! **Машина парова** відчищує подушки піряні цїлковито по 30 кр. за кільоґрам. Лише 2 зр. коштує перероблене матерацїв (за 3 подушки). Дрепїхи на матераци метер по 50, 60, 80, 90 і 1 зр. до 1·50. Найбільший вибір лище в специяльній робітни колдер і матерацїв Йосифа Шустера, Львів, Коперніка 5. 387 6—10

Помічник торговельний найде місце в торговли коріннїй вин і делікатесів Івана Борися в Перемишли. 385 2—2

РУСКА ПИСЬМЕННІСТЬ том I.

Твори Івана Котляревского, Петра Артимовского-Гулаки і Евгенія Гребінки, видані під редакцию проф. *Юлїяна Романчука.*

Ціна оправленого примірника 1 кор. в красшій оправі 1 кор. 50 сот. На почтову пересилку *треба додати 30 сот.*

Дістати можна в Канцелярії Товариства „Просьвіта" Львів ринок ч. 10. Висилає ся *тілько* за попереднім надісланем гроший.

Ровери

з перворядних фабрик

Ровери з мотором „Republic"

прибори для циклістів

репараційний варстат. Ракети, мячі і сїтки до Теннїс-а поручає в найбільшім виборі магазин спортових товарів

М. Лукасевич

Львів, ул. Анадвмічна ч. 26.

352 Цінники даром. 6—15

Умер давно Зінґер,

полишила ся тілько єго система, котру значно уліпшили фабриканти, випробляючи лїпші і гірші машини до шитя. В Европі є 80 фабрик, з котрих я вибрав кілька найлїпших як Pfaff, Biesolt, Locke і ин. і одержав заступство на цїлу Галичину. Сороваджую машин повними ваґонами. Добрі фабрики уміщують власну фірму на машинах, а лихі покривають свою тандиту шумним написом Зінґер. 200 обручковых машин і Central-Bobbin в все на складї до вибору.

Перший в краю склад машин до шитя і репараційний варстат, **Львів, готель Жоржа.**

ЙОСИФ ІВАНИЦКИЙ

87 6—20 механік і спеціяліст.

Прошу домагати ся цїнників.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан		**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова		**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя		3·25.
„	на Підзамче	3·04.
„ Рави руской		6.46.
„ Підволочиск		7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„	на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного		7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора		8·00, 10·00*.
„ Станиславова		8·10.
„ Яворова		8·20, 4·45.
„ Стрия		10·02, 4·35.
„ Рашева		10·20.
„ Коломиї		11·25.
„ Белзца		6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·25 вечером [від 1·6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова		**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан		**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск		6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„	з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного		6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова		6·50, 5·48.
„ Самбора		9·25, 3·40.
„ Белзца		9·30.
„ Тернополя		10·35.
„	з Підзамча	10·52.
„ Чернівців		10·45.
„ Стрия		3·05 11·05*.
„ Рашева		3·30.
„ Коломиї		5·55.
„ Рави рускої		7·05*.
„ Перемишля до		30/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·15 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені вьвіздкою (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформаций удїляє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

ГРОШІ

на 4%

амортизацийні позички удїляємо через перворядні будапештеньскі і заграничні грошеві інституциї до ¾ оцїночної вартости на I. II. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, точно* і *дискретно.*

Конверзиї банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просить ся о марку на відповідь.) 362 7—72

Для вигоди

Впов. приїзжим видаю в окремім льокалю обіди з 3 страв: росіл або зупа, печеня з яриною і леґуміна, в піст риба за 40 кр., — або в 4 страв: росіл або зупа, штука мяса, печеня з яриною і леґуміна за 60 кр. Для тих, що задержують ся лише в день, безплатна ґардероба. Вина на бочки і бутельки найлїпших якостий по найнизших цінах.

Рускі списи страв лежать до розпорядимости.

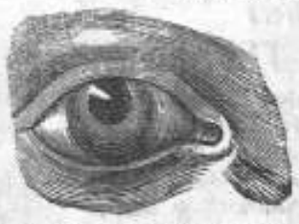
НАФТУЛА ТЕПФЕР

79 ул. Трибунальска ч. 12.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкой поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 34 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4 85

„Le Délice" Циґаретові тутки — Циґаретові паперці

Дістанесь у всїх трафіках. — Головний склад: Wien I., Predigergasse 5. 181

При закупні товарів просимо поглядати на нашу часопись.

Видавець: Др Е. Левицкий. Одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Черляньскої. З друкарні Народової (Манєцких), — Львів, Коперніка ч. 9.

Ч. 108. Львів, Субота 15 (28) Мая 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Плац Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		44 к.
на пів року	16 „		22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише на попередним застереженим. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Нотики і innі приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Сьвітлий примір.

(Дальше).

А тепер перейдемо по черзі всі ґенди філії, так як розложені вони в справозданю.

Зачнемо від читалень. Було їх з кінцем 1903-ого року в Стрийскім повіті 46. Видїл зі своєю секциєю читальняною предприняв перегляд тих читалень і в тій цїли відбув 19 люстраций і устроїв по читальних 38 викладів. Кромі того заложив вздїл 6 нових читалень так, що тепер загальне число читалень „Просьвіти" в стрийскім повіті есть 52 на 82 руских сїл, з чого 32 читалень припадає на саму Стрийщину (на 46 сїл), а 20 на Скільщину (на 42 сїл). З тих читалень: в Стрийщинї: 4 зовсїм засніжилось (Довге, Довголука, Конюхів, Сіхів), 4 розвиваєсь слабо (Дашава, Пукиничі, Стрий середмістє і Угольна), а всї прочі 24 розвивають ся добре, — а деякі навіть знаменито як: Угерско, Завадів, Добрянн, Жулин, Комарів, Стриганцї і др., а в Скільщинї 7 зовсїм засніжених, 4 розвиваєсь слабо, а лише 9 розвиваєсь більше або менше добре. Причини сего лежать в відмінних услівях житя сельского народа в горах, а також в відносинах територияльних, котрі значно утруднюють комунїкацию зі значною частию сїл гірскої части повіту.

З 52-ох читалень 11 має власні доми, на читальнї „Просьвіти" інтабульовані, в многих такі доми будують ся; при 5 читальних в шпихлїрі, при 15 крамницї. Загальне число членів усїх читалень виносить **2.634** (пересїчно по 50 членів).

Щоби наші читачі, головнож щоби люди займаючі ся товариством „Просьвітою", в першім рядї члени філіяльних видїлів могли виробити собі поняте, яку опіку розвинула стрийска філія над своїми читальнями і, що рівнож незвичайної ваги, яку точну евіденцию читальняного розвою має вона, подамо тут для приміру справозданє філії про стан кількох читалень. Ось так приміром на сторонї 7-ій читаємо:

1, Бережниця: Читальня заснована 1902 р. числить членів 68, книжок в бібліотеці 100, часописи: „Свобода, Гайдамаки, Зоря, Посланник і Господар". „Діло" даром від сьвященника. Голова: о. Іван Вордун, парох. Стан читальнї: добрий.

2. Братківцї: Читальня основана 1899 р., зреорґанїзована на ново в р. 1903. Членів 66, часописи: „Свобода, Гайдамаки, Господар і Зоря". — Голова: о. Стефан Івасик, місцевий завідатель. Люстрацию читальнї перевів 7-го липня 1903 д-р Евген Олесницкий з п. Говиковичем, — при тій нагодї відбулись в читальни збори довірочні, на котрих мав д-р Евг. Олесницкий виклад „про теперішне положенє Русинів з увзглядненєм потреб на поли господарскім і просьвітнім". На зборах загальних 12 липня 1903, держали виклади деле̓ґати філії: о. Горалевич „про шпихлїрі громадскі", п. Ерденберґер „з руской історії", п. Кисїлевский „про крамниці". На тих зборах порішено заснованє „Сокола", що відтак довершено. Розвій читальнї добрий.

3. Ходовичі: Читальня основана заходами філії в р. 1903. Членів 22, часописи: Свобода, Гайдамаки, Русское Слово. Книжок в бібліотеці 60 Голова о. Юлїян Галькович, парох. При читальни есть крамниця читальняна. Люстрациї відбулись: 19 липня 1903, через д-ра Ярослава Олесницкого і п. Ерденберґера, при тій нагодї викладав д-р Ярослав Олесницкий: „про економічне положенє селян в Галичинї в порівнанию з иншими краями", п. Ерденберґер „чого учить Русина наша істория". — Дня 1 листопада 1903 люстрували читальню п. Кисїлевский і Ерденберґер і викладали перший: „про торговлю", другий: „про положенє Русинів в нинїшній добі". Читальня так розвиваєсь серед несприятючих обставин в громадї темній і убогій.

4. Дашава: Читальня істнує від р. 1894, в р. 1902 числила над 100 членів. В послїдних роках читальни так упадає, для браку проводу в місци. 18. марта 1904 відбув ся з рамени філії в тій читальни виклад п. Ал. Гарасевича „про молочарство". Взагалї належить ся читальня до гірших.

5. Добрянн. Читальня істнує від р. 1897, членів 106. Часописи: Дїло, Свобода, Гайдамаки. Голова о. Роман Шепарович. Читальня побудувала в р. 1902 власний дім вартости 3000 корон з великою салею. При читальни есть крамниця з оборотом за послїдний рік 14.100 корон. Читальня устроїла 21 червня 1903 представленє аматорске комедиї „Лїкар з мусу". Люстрациї читальнї відбулась 21 червня 1903, котру перевів д-р Евген Олесницкий, при участи о. Горалевича, пп. Ерденберґера, Кисїлевского і Говиковича. Д-р Евг. Олесницкий держав тоді виклад „про теперішний стан і просьвітно-господарскі потреби Русинів". З ініціятиви зборів тогож дня відбутих вийшло заснованє Сокола в Добрянах. Читальня має свій власний хор. В читальни веде ся старанно окрема книга виказуюча, коли в читальни сходять ся члени на спільне читанє, коли і що читають і як висказують ся присутні про прочитану річ. Читальня тая в громадї сьвідомій і інтеліґентний розвивав ся з кождого погляду знаменито.

6. Добровляни: Читальня заложена з ініціятиви філії в р. 1904 числить членів 86 (між тим 19 женщин). Часописи: Свобода, Голова: о. Роман Шепарович з Добрян. Загальні збори відбулись 21 лютого 1904 при участи деле̓ґатів філії оо. Горалевича, Матковского і п. Ерденберґера. О. Горалевич виклав „про задачі і цїль читальнї", о. Матковский „про вагу асоциациї для житя господарского", п. Ерденберґер: „чого учить нас істория Руси?" Читальня тая молода, сьвіжо заснована подає надію на успішний розвиток.

7. Долге. Читальня заснована в р. 1894 в громадї дуже темній в значній части сполонізованій Мазурами піддержувана була пок. о. Богдарем Кирчовом. По его смерти р. 1901 читальня упала, — не есть формально розвязана, однак фактично не істнує.

8. Долгодука. Читальня засьнїчена.

9. Дуліби. Читальня основана в р. 1900, числить членів 80. Часописи: Свобода, Гайдамаки, Поступ. Голова: о. Петро Шанковский, парох. Читальня має власний дім куплений в р. 1901 від нїмецкого кольоніста. Люстрация відбулась 21 листопада 1903 через д-ра Евгена Олесницкого. Виклади з рамени філії були: 13 грудня 1903 читав о. Матконецкий „о земли і ві рухах", з демонстрациями на теллюріюм; 28 лютого 1904 п. Ерденберґер говорив про Японію і війну російско-японьску з поясненями на мапі. Від лютого 1904 уряджує в читальни, що другу неділю виклади о. Шанковский, за его ініціятивою постановлено рівнож, що всї парубки і дівчата належачі до брацтва мусять бути членами читальнї під строгостию виключеня з брацтва. Читальня приготовляє також виставу театральну. Читальня так розвиваєсь дуже добре.

10. Дїдушицї великі. Читальни основана р. 1895, членів має 116, часописи: Свобода і Гайдамаки. — Голова о. Йосиф Нїжанковский. Читальня має власний просторий дім ново вибудований; есть також крамниця читальняна. 21 грудня 1903 люстровав читальню з рамени філії о. Матковский, 26 лютого 1904 відбулись загальні збори читальнї, при тій нагодї устроїла філія виклади. Викладав о. Бордун про Шевченка, о. Остап Нїжанковский про значенє просьвіти і читалень, п. Гарасимів про Японію і війну російско-японьску, п. Ерденберґер про Сокільство руске. Дня 19 марта 1904 відбув ся в читальни виклад п. Гарасевича, про молочарство при участи 160 слухателїв. В читальни вибрано чотирох лекторів для громадного читаня книжок і газет. Тая читальня упавша по трохи в роках послїдних по сегорічній реорґанїзациї вступила на дорогу гарного розвитку.

11. Грабовець стрийский. Читальни істнує від р. 1895. Членів 70. Часописи: Свобода, Місіонар, Бібліотека Насальского. Голова о. Петро Шанковский з Дулїб. Загальні збори відбулись 7-го лютого 1904. Виклади устроює парох о. Шанковский, що дві неділї. Рівно як в Дулїбах, а котрими Грабовець становить одну парохію, мусять від лютого с. р. належати до сеї читальнї всї члени дївочого і парубочого брацтва. Приготовляєсь виставa театральна. Читальни має свою касу позичкову з капіталом 722 корон.

Село наїв нїмецке, однак Нїмці держать в Русинами і належать до читальнї. Стан і розвій ві цїлком добрий. І т. д.

(Конець буде.)

В справі орґанїзациї учительства.

(Статя надіслана).

Від недавного часу стали появляти ся в наших часописях чим-раз частїйші поклики до учительства, щоби оно приступило до збірної дїяльности. Згодом з тих поклинів випринуло бажанє основания самостійної, станової часописи для самооборони, а за сим друге, котре вже нинї починає прибирати конкретну форму: скликанє загального учительского віча.

В сїй передвічевій хвилї годить ся розважити, що збірна акция нашого учительства повинна би найперше обняти, чи то, на чім орґанїзация его малаби опирати ся.

Як вже показує ся, є сильне стремлїнє по згуртованю сили уявити ві на опозиційною часописию і при ві помочи добивати ся лїпшої будучности. Правда! Такої часописи у нас дуже треба. Длячого? О тім шкода широко розводити ся. Се-ж публична тайна, порушувана лише в малій части нашими послами в соймі і в державній раді, — тайна, що жде остаточного часу, щоби показати ся перед лицем цїлого сьвіта в своїй повній наготї та чорно записати ся в історії для всїх грядучих поколїнь на рахунок наших гнобителїв! Чи ся часопись зарадить вже всему лиху? Чи она здобуде нашому учительству більшу свободу трудити ся, на поли просьвітнім і економічнім поза школою. Хоч і найлїпше була би редаґована така часопись, то она мало що скрїпить наше учительство. Противник преців має позицию сильно укрїплену. З кріпости своєї безпечно і самопільно кермує він нинї обезсиленим учительством. Серед таких обставин отже часопись рівнаєсь великій гарматї, що буде мати за задачу кидати паперові кулї на противника. Та й то кидане куль зависне від противника. Він має за собою прокураторию, котра може присадувати часопись-гарматy до мовчаня. Сему помічникови противника тим лекше ще запанувати над часописию, що она початкуюча, оперта на невеликім числї передплатників, надсилаючих передплату „з долини" доперва по сильнім натиску з редакциї, як то у нас майже постійно водить ся. (Але не дивниця: мала плата наших учителїв не позволяє всїх рахунків вирівнувати в свій час!)

Наше учительство має впрочім вже одну опозиційну часопись, „Промінь". Закладати другу, значило би тілько, що підкопувати першу. А то нам треба піддержувати і скрїплати становище „Променя" так передплатою як і надсиланєм материялів так, щоби він, →

---

6)

А. П. ЧЕХОВ.

Кімната Н-р 6.

Іван Дмитрич згубив нараз провідну гадку, задержав ся і з досадою потер чоло.

— Хотїв сказати щось важного тай збив ся, — сказав він: — О чім я? Так! Так от я й говорю: хтось із стоїків продав себе у неволю, щоби викупити свого ближного. От видите, значить, і стоїк реаґував на подражненє, бо до такого великодушного вчинку, як пониженє себе ради ближного, треба подражненя, спочуваючої душі. Я забув тут в тюрмі все, чого учив ся; а то би ще дещо собі пригадав. Возьмім Христа: Христос відповідав на дійсність тим, що плакав, сьміяв ся, журив ся, гнївав ся, навіть тужив. Він не з усьмішкою ішов на зустріч мукам і не згорда глядїв на смерть, а молив ся в огороді Гетсиманьскім, щоби його минула чаша сія.

Іван Дмитрич засьміяв ся і сїв.

— Припустїм, що спокій і вдоволенє чоловіка не поза ним, а в нїм самім, — сказав він: — Припустїм, треба погорджати терпінями і нїчому не дивувати ся. Але ви на якій підставі проповідуєте се? Ви мудрець? Фільозоф?

— Нї, я не фільозоф, але проповідати се повинен кождий, тому що се розумно.

— Нї, я не хочу знати, чому ви в справі зрозуміня погорди до терпінь і т. п. уважаєте себе компетентним? Чиж ви терпіли коли-небудь? Чи маєте ви поняте о терпінях?

Позвольте: вас били в дитиньстві?

— Нї, мої батьки мали відразу до тїлесних кар.

— А мене отець люто переціпив! Мій отець був строгий, на геморойди хорий урядник, з довгим носом і жовтою шиєю. Але говоримо про вас.

За цїле ваше житє нїхто вас не торкнув пальцем, нїхто вас не загулюкував, не побивав; здорові ви, як бик. Росли ви під оком батька і учили ся його коштом, а потім відразу захопили синекуру. Більше як двацять лїт ви мали безплатне помешканє, з опалом, сьвітлом і обслугою, маючи при тім право працювати, як і кілько вам подобав ся, або і зовсїм нїчого не робити.

З природи ви чоловік лїнивий, млявий, і тому старали ся ви уложити своє житє так, щоби вас нїщо не непокоїло і нерушало з місця.

Дїла ви віддали фельчерови і иншій зволочи, а самі сидїли в теплї і в тишинї, збивали гроші, читали книжки, любували ся мудруванєм над всякими високими пісенїтницями і (Іван Дмитрич поглянув на червоний ніс доктора) — випивахом. Одним словом житя ви не видїли, не знаєте його зовсїм, а з дійстностию знакомі ви лиш теоритично. А погорджуєте ви терпінями і нїчому не дивуєте ся з дуже простої причини: суєта суєт, зверхне і внутрішне, погорда до житя, терпінь і смерти, розумованє, правдиве добро, — все се фільозофія найвигіднїйша для російского лежня. Видите ви на примір, як мужик бє жінку. Пощо вступати ся? Нехай бє, однаково обоє пімруть рано чи пізно; а щеж тої, хто бє, зневажає побоями не того, кого бє, тілько сам себе. Пячити глупо, неприлично; алеж і тим — умреш, і не пити — умреш! Приходить баба, зуби болять... Ну, що-ж? Біль — то лиш улиа болю, а до того без болю не прожити-ж на сім сьвітї; всї пімремо, отже рушай, бабо, геть і не перешкаджай менї думати та горівку пити. Молодий чоловік просить о раду, що робити, як житя. Иншій призадумав би ся над відповідию, а тут відповідь вже готова: стреми до пізнаня, до правдивого добра. А що воно таке те фантистичне „правдиве добро?" Відповіди нема, розумієш ся. Нас держать тут за решітною, гноять, катують; але се дуже гарно і розумно, бож між сею кімнатою а теплим, захистним кабінетом нема жадної рїжниці. Вигідна фільозофія: і працї нема і совість чиста і мудрцем себе уважаєш... Нї, добродію, се не фільозофія, не розум, не широкий погляд, тілько лінь, факірство, сонний одур... Так! — знов розсердив ся Іван Дмитрич: — Терпінями погорджуєте, а най би приперти вам дверми палець, так заревете на цїле горло!

— Я, може й не зарену, — сказав Андрій Ефимич, лагідно усьміхаючи ся.

— Ну, а якже! А от як би вас постиг параліж, або, припустїм, якийнебудь дурак і нахабник, користуючи ся своїм станом і урядом, зневажив би вас прилюдно і ви знали би, що се уйде йому безкарно: ну, тоді ви зрозуміли би, як то відсилати других до пізнаня правдивого добра.

— Се оригінально, — сказав Андрій Ефимич, сьміючи ся вдоволено і потираючи руки. — Мене приємно вражає ваш спосіб говореня, а моя характеристика, яку ви тілько-що були ласкаві зробити, одним словом сьвітла. Признаю ся, що розмова з вами справляє менї велике вдоволенє. Ну, я вас вислухав, тепер і ви, прошу, вислухайте мене.

XI.

Ся розмова тягла ся ще майже годину і очивидно зробила на Андрія Ефимича глубоке вражінє. Він зачав заходити до крила що днини. Ходив він туди рано і по обідї, а часто й вечірний змерк застав його при бесїдї з Іваном Дмитричем. З початку Іван Дмитрич сторонив від нього, підозрівав о злі наміри і отверто оказував свою неприязнь; потім привик до нього і своє різке твердженє змінив на покірно-іронїчне.

Скоро по шпиталї рознесла ся чутка, що доктор Андрій Ефимич зачав відвідувати кімнату н-р. 6. Ніхто—ані фельчер ані Микита ані сиділки не могли понятї, чого він туди ходить, чого пересиджує там цїлими годинами, о чім розмовляє і чому не записує рецепт. Поведенє його видавало ся дивачним. Михайло Аверянич часто не заставав його дома, чого передше не бувало і Дарїйка була дуже занепокоєна, доктор пив пиво вже не в означенім часї, а часом навіть на обід спізняв ся.

Раз, се було вже при кінци червня, доктор Хоботов прийшов в якійсь справі до Андрія Ефимича. Не заставши його дома, він справив ся шукати його на подвірю; тут йому сказали, що старий доктор пішов до божевільних. Він війшов у крило і задержавши ся в сінях, почув таку розмову:

— Ми нїколи не згодимо ся, і переконати мене на свою віру вам не удасть ся, — говорив Іван Дмитрич з роздражненєм: — З дійсностию ви зовсїм не обізнані; ви нїколи не терпіли, а тілько як пивка кормили ся коло чужих терпінь, а я терпів безнастанно від роду до сьогодня. Тому говорю отверто: я у-

Обширну брошуру о ТРУСКАВЦИ висилає на домаганє УПРАВА.

в 1 сезонї т. є. від 15 мая до 30 червня і в третім від 1 до 30 вересня о 30% дешевше.

В ТРУСКАВЦИ

Лїчить ся з незвичайним успїхом.

Початок сезону 15-го мая. — Конець 30-го вересня.

Ревматизм, подаґра, товстість, недуги серцеві, ниркові і міхура, ,схіяс, астма, геморойди, петеруха (кіла), недуги жіночі і жолудкові. 3^4 4—4

В заведеню ординують лїкарі: цїсарскій радник др. Едвард Кржижановский з Бучача і др. Тадей Прашіль зі Львова ул. Голубіна ч. 6.

як-небудь справа самостійної часописи учительскої у нас рішить ся, міг на будуче сильним остатись.

Наше учительство коли хоче згуртувати ся і скріпити своє становище, повинно зачинати від чого иншого. Оно повинно подбати о підставу для себе реальну — таку, котрої противник ніяк не міг би рушити. А такою є: основане товарискої запомогової каси. Ся ціль було би: 1. В міру фондів — уділяти членам позичок а) на кошти далеких переносин; б) на прожиток в часі встриманя платні наслідком урядового розпорядку; в) в разі иншої необхідної потреби готівки. — 2. Також відповідно до фондів давати беззворотні запомоги членам а) в разі якогось несподіваного нещастя, з котрого о власних силах тяжко виратуватись; б) в разі довшої недуги; в) в разі смерти незасібним кревним члена на покрите коштів похорону; г) нуждючим вдовам і малолітним сиротам по померших довголітних членах. — 3. З часом, коли каса розвинула би ся, могла би сповняти і инші задачі взглядом членів своїх, як то: а) Приходити все в поміч членам в їх недузї через каси хорих, з котрими увійшла би в порозуміне; б) допомагати матеріяльно членам в образованю їх дїтий і т. ин.

Така каса по упевненям знавців може певно удержати ся. Треба лише відповідно до сподіваних впливів материальних визначити границї задач. А в тім можна мати ту певність, що наші знавці, котрі кермують нині справно інституциями о кількамілїоновім річнім оборотї, не відкажуть своєї фахової помочи, коли до них о таку зверне ся учительство.

Такі каси мають вже від давна учителї инших народностий і они удержують ся дуже гарно. Чеські учителї пр. оголосили недавно звіт з такої своєї каси, з котрого показує ся, що она розпоряджає майном близько 200.000 К. Також у нашім краю заложили польскі учителї подібні каси. Чому отже наше учительство не має спільно іти собі в поміч такою касою? Тілько доброї волї, а сили в нашім учительстві досить до удержаня своєї запомогової институції.

Обговорювана институция, хоч й не на велику та певну підмогу все може числити і зі сторони нашої суспільности. Чи поставити сю институцию осібно, чи сполучити єї з нашим Тов-ством Педаґоґічним, се залежало би від обставин.

Запомогова каса мала би велике значінє вже для того самого, що она згромадила би чи не всї одиниці учительскі. Тому то в се найважнійша точка орґанізациї учительства, яку передовсїм треба увести в житє, коли орґанізация ся має дати тревалі і сильні основи і не учинити єї ілюзоричною. У змаганю в сім напрямі покинно все учительство рушити вперід, а наш загал подати ему свою поміч.

З касою треба тїсно сполучити другу институцию, а то: Безплатної правної помочи для членів каси. Таку заступає до тепер „Народна Канцелярия". Та она удїляє информациї тілько в справах політичної натури. Учительство-ж потребує їх в справах свого стану майже виключно, а сих годі ему там инї шукати.

До сих двох чинників, скріпляючих учительство, є необхідно потрібний ще один: відповідно редаґована часопись. Від неї домагатись треба дїлання в двох напрямах. Для членів нашого учительства повинна она нести информациї до спільної праці, з другого-ж боку заступати їх перед кривдженем так, як і наші культурні зусилля. На сій другій ей части спочивати повинна найбільша вага. Наші культурні змагання і гнет учительства домагають ся сильної оборони передовсїм під сей час. Най-би через ту часопись пізнали не тілько самі кривдителї своєї махіявельскі вчинки, але й широкий сьвіт, перед котрим они величають ся піонерами свободи і культури. З огляду на сю обставину треба би обрати для часописи мову нїмецку, з котрою учительство наше дасть собі раду. Коли-ж більшість его заявила-б ся за нашою мовою, то все-ж належить у тій части часописи, де обговорювати ся муть кривди, задержати мову нїмецку. Подібно робило до недавна навіть „Szkolnictwo", видаючи в додатку нїмецкі переводи статий, доказуючих покривдженє своїх учителїв і польского (!) шкільництва в нашім краю. При нашій часописи може впрочім утворити постійний додаток в нїмецкій мові о вказаній цїли. Такої часописи, само через себе розумів ся, годі видавати де на Буковинї або в Галичинї, а то з уваги на дражливість прокураторів і на потребу лекшого информованя ширшого сьвіта о наших покривдженях, чого не можна вчинити польскими і рускими часописями, котрих ще редакциї мають свій осїдок в названих краях в малих місцевостях. Відень є найлїпшим місцем до видаваня часописи. Комітет редакциїний міг би находити ся вчасти в Галичинї, в части на Буковинї, тілько редактор, відповідаючий за часопись, мав би постійно пробувати у Відни. Нім може бути лише чоловік независимий і добре обізнаний зі справами нашого шкільництва. Ось від чого повинно учительство зачинати свою орґанізацию! Над вказаними подробицями нехай оно переводить всюди між собою дискусиї, най долучує до них инші потрібні!

Та тілько най не приступає до сего важного дїла учительство народних шкіл, але й зі всїх середних. Розділювати ся ще й тут годї, як се запримітив справедливо один дуже поважний наш посол. Усе преціпь наше учительство працює для одного народа, з котрого оно й само походить.

Так-то най весь загал нашого учительства приступає до орґанізациї, зачинаючи від поданих точок. Коли се дїло зайдїло би в зачатку, бо є се доказом, що наше учительство не в силї добутись з під ярма і ему бути все, — sit venia verbo, — профатином, що й за малі гроші. — Крайна вже пора прокинутись зі сну — безділля!

В справі орґанізациї учительства маємо ще одну допись з Буковини. Подаємо тут лише короткий її зміст:

1) Бажаний був би ґремияльний з'їзд всего руского учительства з Галичини і Буковини, а не надзвичайні збори Рускего товариства педаґоґічного.

2) На місце з'їзду найлїпше надавав би ся Станиславів, бо місто се можна уважати за осередок для східної Галичини і Буковини.

3) Час з'їзду найдогіднїйший підчас ферий, найлїпше в початках серпня.

4) Головний видїл Тов-а пед. повинен в справах з'їзду порозуміти ся з буковинським учительством і з „Промінем", а всї свої постанови оголошувати в наших часописях.

5) Всї фінї педаґ. Тов-а повинні пісти слїдом коломийскої, котра в справі з'їзду скликує збори.

6) Дискусия в часописях повинна бути жива і всесторонна.

важаю себе висшим від вас і компетентнїйшим у всїм. Не вам мене учити.

— Я зовсїм не маю претенсиї перетягати вас на свою віру, — сказав Андрій Ефимич тихо і з жалем, що його не хотять порозуміти.

— І не в сім дїло мій друже! Не в тім річ, що ви терпіли, а я нї, а в тім, що ми оба мислимо; ми видимо один в однім людий, що спосібні думати, розмірковувати, і се робить нас солїдарними, хоть як би різними були наші погляди. Коби ви знали, мій друже, як надойли мені загальна дурнота, недотепність, тупість, і я якою радостию я кождий раз розмовляю з вами! Ви розумний чоловік і я любую ся вами.

Хоботов отворив на пів двері і заглянув до кімнати; Іван Дмитрич в колпаку і доктор Андрій Ефимич сидїли разом на постели. Боженїльний ґримасував, кидав ся і закутував ся судорожно в кафтан, а доктор сидїв непорушно, звісивши голову; лице його було червоне, безрадне, сумне. Хоботов здвигнув плечима, усьміхнув ся і переглянув ся з Микитом. Микита також здвигнув плечима.

На другий день Хоботов прийшов у крило разом з фельчером. Оба стояли в сінях і пїделухували.

— А наш дїд, здаєть ся зовсїм здурів! — сказав Хоботов, виходячи з крила.

— Господи помилуй нас грішних! — зітхнув побожний Серґій Серґієвич, минаючи старанно калюжі, щоби не заваляти своїх чисто вичищених чобіт. — По правдї кажучи, поважаний Евгенію Теодоричу, я давно вже сего надїяв ся!

(Дальше буде.)

Війна.

Брак вістий з боєвища, зглядно вісти про застій в воєнних операциях, були тілько тишиною перед бурею. Як раз в хвили, коли „добре поінформований" сьвіт був переконаний, що Японцї здержали свої операциї воєнні, а навіть вицофують ся з занятих вже позициий, тишину перервали вісти про страшний бій під Кінчу і японьский атак на більшу силу росийску на полудневий захід від Фенванчену. Правда, що доси маємо лише приватні вісти і то з жерела, котрому ніколи не можна на волос вірити — бо з Льондону, але вісти суть в головних річах виняткова так згідні, що хочби в них лише 25% було правди, мусимо припускати, що за пару днїв прийдуть урядові вісти, котрі потвердять нинїшні донесеня про удачний атак Японцїв на Кінчу.

Порт-Артура лежить на полудньово-східнім кінци півострова Квантун. В північнім заливі сего півострова лежить Дальний. Квантуньский півостров лучить з більшим півостровом Ляонтуном подовгастий, ледви 5 км. широкий пояс землї, котрий Японцї мусять дістати в свої руки, заки дістануть ся на квантуньский півостров і зачнуть облогу Порт-Артура і Дального. Приступу до сей дороги з Ляотуна на Квантун боронила росийска кріпость Кінчу, положена на західнім березї. Японцї мусїли взяти передовсїм сю кріпость. В тій цїли Японцї розпочали стратеґічні рухи ще минувшого тиждня. Найблизші їх дивізиї стояли в порті Адаме (західний берег коло Пулянтієну) і в Піцеві. Сї дивізиї получили ся і поступали на полудне здовж зелїзничого тору. До першої більшої битви прийшло коло стациї Санджілїну, положеної в половинї дороги між Адамом а Кінчу. Справоздань про сю битву не маємо, але виграти мусїли Японцї, коли могли посунути ся дальше на полудне. Аби дістати ся під Кінчу, мусїли Японцї насамперед взяти укріплену місцевість Нанквалїн, сильно укріплену і боронену трицятьма кріпостними гарматами. В середу рано японьска артилерия розпочала пальбу на росийскі позициї. Японьскі гармати стрілали лїпше ніж росийскі і Росияни мусїли цофнути ся до Кінчу. В четвер рано Японцї розпочали атак на Кінчу. На полудне від сильної цитаделї стояла головна сила росийскої армії. Насамперед звернули Японцї всї свої гармати против цитаделї. По обох сторонах били ся з страшним завзятєм. Через кілька годин виглядали були рівні по обох сторонах. Пополудни японьска артилерия змінила становище і уставила гармати в такім добрім місци, що Росияни мусїли уступати з цитаделї. В тій хвили Японцї кинули ся до штурму на баґнети і за першим розгоном здобули і обсадили цитадель. Росийский ґарнізон цофнув ся на полудне до головної армії. Звідси розпочалась на Японцїв пекольна канонада, але се їх не здержало. Коли на цитадели появила ся японьска хоругов, всї японьскі колюмни кинули ся баґнетом на росийскі позициї. Довгий час Росияни держали ся на позициях, але остаточно мусїли розпочати відворот. При тім ради поломили ся, що викликало велике замішанє і Росияни пішли в розсипку, утїкаючи в страшнім неладї. Вечером обсадили Росияни місцевість Гансан, але і сю Японцї здобули.

В битві брала також участь артилерия воєнних кораблїв. Росиянам помагала росийска канонірка в заливі Талїєнван, котра остріловала лїве крило японьске; японьскі кораблї помагали своїй армії з заливу, над котрим лежить Кінчу.

Які були страти по обох сторонах, не подає жадна кореспонденция о сій битві. Один кореспондент доносить, що Росияни лишили в Кінчу всї свої гармати.

Дуже неясний є рапорт Алексеєва про новий атак японьскої фльоти. Він рапортує: „Справоздання Вітгофта і Грегоровича з дня 25 с. м. доносять, що японьскі каноніркн бомбардували залив Інчен. Потому Японцї пробували мінами заперти вїзд до Порт-Артура. При тім помічено, що затоплено один пароход і два торпедовцї, (чий і який пароход, чиї торпедовцї, в якім місци затоплено і хто затопив?!) В часї між 18 а 21 мая усунено з Порт-Артура 11 японьских мін (коли і яким способом вони там дїстали ся?!), з Дального вислано до Порт-Артура торговельний пароход Амур і один инший пароход (чи дійшли до Порт-Артура? Нехай хтось буде з сего рапорту мудрий!)

Про операциї в полудневій Манджурії доносить бюро Райтера (котре має найбільшу фантазию і звичайно сьвідомо бреше): В околици Фенванчену побито Росиян в кількох дрібних битвах. В Тайрузї Японцї відперли тисячний віддїл росийскої кінноти. Росияни мали страти 5 убитих і 18 ранених: Японцї не мали нїяких страт.

Японьскі шпигуни відкрили в суботу великі маси росийского війска в околици Талїєнвану, 50 км на полудневий захід від Фенванчену. Літаючі колюмни японьскі виконали демонстрацию перед фронтом росийских вийск. В недїлю досьвіта Японцї заатакували Росиян від полудня і остріловали їх позициї з гірских гармат. Відтак поступили від дороги з Фенванчену на захід і обійшли росийскі колюмни. Росияни сейчас цофнули ся до провалу Татунлїн, при чім стратили в убитих, ранених і полонених звиш 1000 людий. Японцї майже без нїяких страт обсадили провал Татунлїн.

Здаєть ся, що про сю саму битву друге жерело анґлїйске дає инший „варият": Росияни, котрі були переконані, що Японцї вицофали ся з Фенванчену, помашпирували в силї 15.000 людий на Гайчен. Нагло коло провалу Татунлїн напало на них 30.000 Японцїв. Росияни мали тут стратити 1000 людий, після инної поголоски аж 5000.

Ґенерал Сахаров доніс, що дня 21 с. м. росийска патруля продерла ся через задну сторожу Японцїв коло Таусанчіси на великій дорозї до Ляоянцу і побачила японьский віддїл з 300 людий, котрий ескортував велике число возів. В часї 18 годин начислено 200 возів і 18.000 хінських і корейских кулїв. Японцї вистрілляли коні росийскої патрулї, отже патруля вернула пішки.

(Телеґрами).

Петербург. В битві під Кінчу командантом росийских вийск був ґенерал Фок. Японцї дістали ся були під перехрестний огонь дивізиї Фока. Страти по обох сторонах величезні. Росияни стратили до 2000 вояків, Японцї до 15.000. В битві брав участь також кн. Жем Бурбон, котрий упав з коня і окрім потрясеня мозку, має тяжку рану на лици.

Нючван Особи, котрі приїхали з Мукдену кажуть, що там стоїть 20.000 Росиян, а 100.000 коло Ляояну. В Порт-Артурі є 20000 Росиян. Японцїв на Ляотунї є 50.000.

Петербург. Російский штаб ґенеральний переконаний, що перша армія японьска, мимо своїх перших успіхів, в великім небезпеченьстві, бо дивізия Кондратовича з Нючвану вбилась клином між першу а другу армію.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Делеґациї.

Будапешт. На повнім засіданю австрийскої делеґациї передискутовано вчера і ухвалено буджет міністерства заграничних справ. Військова комісия угорскої делеґациї ухвалила надзвичайні видатки військові, комісия маринарки угорскої делеґациї приняла буджет маринарки.

Галицкий сойм.

Краків. До N. Reform-и доносять зі Львова: Супротив поголосок розсіваних з Відня, що галицкий сойм має бути скликаний в червни так як инші сойми, можу заневнити з доброго жерела, що сї вісти не мають нїякої підстави і що сойм наш перед вереснем не буде скликаний.

Македонїя.

Берлїн. Berl. Tagblatt доносить з Софії, що в селї Саса турецка полїция відкрила 20 великих бомб динамітових.

Конфлїкт Франциї з Ватиканом.

Париж. Президент міністрів заявив в парляментї, що французский амбасадор при Ватиканї не одержав відпустки, але що его відкликано. Крайна лївиця заявила, що сего замало і домагала ся остаточного зірвання з Ватиканом і вимовленя конкордату. Палата приняла 427 голосами против 95 жаданий правительством порядок дневний, що „палата похваляє відкликанє амбасадора при Ватиканї і відкидаючи всї инші додатки, переходить до порядку дневного".

НОВИНКИ.

— **В справі доповняючих виборів до сойму з Жовківщини** надіслано нам отсе: Заявленіе. Дойшли мене слухи, що нѣкоторыи люди нерусской народности агитуютъ въ жолковскомъ повѣтѣ въ пользу моей кандидатуры при предстоящомъ дополнительномъ выборѣ посла краевого сойма. Заявляю, що съ людьми тѣми не имѣю ничого общого, що никого до выдвиганья моей кандидатуры я не уповажнилъ и що вообще не лишь всяку дѣятельность въ пользу кандидованья мене отклоняю, но также рѣшительно всякого русского человѣка осуждаю, который въ нынѣшнюю серіозну минуту имѣлъ бы дерзость выступити противъ единственного руско-народного кандидата въ жолковскомъ повѣтѣ д-ра Михаила Короля. — *Д-р Осип О. Крушинскій.*

— **Похорони бл. п. о. Станислава Новосада**, пароха Підгавець, котрий цїле своє майно записав на стипендиї для українсько-рускої молодїжи, відбули ся дня 23 н. ст. мая 1904 при великім здвизї народа так міщан і селян як і інтеліґенциї. Похорон проводив Впр. о. А. Лотоцкий, совітник консисторский, декан підгавецкий і парох Тростянця, котрий також виголосив в церкві гарну працальну мову, в котрій звеличав прикмети зелїзного характеру і патріотизм покійного добродія народного. В похороні взяло участь 28 сьвящеників (25 руских і 3 латинських), дальше представителї місцевих властий. За домовиною поступала кілька тисячна товпа селян і міщан так місцевих як і замісцевих. Вінець від Товариства „Просьвіта" несло трох міщан, а над отвертим гробом промовив Вєч. о. Омелян Король, парох Саранчук, яко відпоручник Товариства „Просьвіти", котрий в імени Товариства „Просьвіти" і цїлого українсько-рускої народу зложив поднику покійному добродієви за королївский дар на цїли народні. Іменем руских Товариств підгавецких промовив д-р Евген Гвоздецкий, величаючи покійника, яко співробітника народного в Підгайцях, указуючи на его незвичайну жертвольбивість на цїли народні. Підчас похорону надійшла кондоленциїйна телеґрама від відбуваючих ся власне загальних зборів Товариства „Просьвіта", котру о. Король прочитав зібраним по укінченю обряду похоронного. Зійшов у могилу тихий а ревний руский патріот, котрий через цїле житє немов пчола працював і щадив тілько для свого народу. Проте і память его буде вічна між руским народом.

— **„Уржендова урочистосць"**. З Жидачівщини пишуть нам: Всї рускі і польскі учителї тутешнього повіта одержали літоґрафоване запрошенє на „uroczystość", яка має відбути ся в Жидачеві дня 30 с. м. для звеличаня ювилею 30-лїтної педаґоґічної дїяльности тутешнього інспектора Станислава Токарского. Не маю нїчого против тої „uroczystos-ти" яку вільно кождому справляти собі, коли ему завгодно, але звідки приходить якийсь „комітет" робити із справи чисто особистої загальну? Во зрозуміла річ, який характер має таке „запрошенє" підчинених людий на параду їх зверхника. Відтак чи застановив ся той „комітет", мимоходом сказавши — зложений із самих Поляків, що, коли конче ему захотїло ся участи всїх підданих, тоту параду можна було зробити при нагоді учительскої конференциї, бо галицкі „просьвітителї" не заживають такого гаразду, щоби могли викинути так нї сїло, нї пало кільканайцять корон (вкладка 3 К, а подорож і т. п. видатки?) на якусь там „uroczystość". Ну, а вже ароґанциєю треба назвати то, що комітет вислав до учителїв-Русинів польскі запрошеня. Що сказали би учителї Поляки, як би пр. комітет, зложений з Русинів, вислав такі запрошеня по руски? Хиба, що та „uroczystość" не є справа приватна, але „urzędowa" то в такім случаю спосіб її заараижованя в тим більше неправний. — *А. З.*

— **Помогло дуже?** Пишуть нам з Гусятинщини: На засіданю палати послів дня 10. мая (Дїло ч. 103. з дня 23. мая 1904 р.) заявив президент міністрів на інтерпеляцию п. Романчука в справі польского візвання гусятиньского староства до руского сьвященика Струминьского, що староство через похибку видало польске візванє, та що заряджено, аби на будуче видавано візвання в мові сторони. Однак то „заряджене на будуче" не дуже помогло, бо гусятиньске староство і дальше видає візваня руским сьвященикам по польски. Коли важить ся так поступати із сьвященниками, то що дїесь з простолюдином, заголюканим польскими верховодами! Може би п. президент міністрів відновив дотичне заряджене і острійше звернув увагу гусятиньского староства на его суперечне з приписами поведенє.

— **Під крилами краєвої ради шкільної.** Пишуть нам: В селї Корчмині, равского повіту, селї чисто рускім, є війтом Микола Фунра, тип паньского лизуна, що знає лише паньску ласку і поступає у всїм після вказівок з двора. Розумів ся, урядує лише по польски і за те дістає гербату у пана економа, Станиславского. Оба урадили, що треба конечно мати польского катехита в чисто рускій школї, тому мимо протесту других радних і о. Черевка рішили платити ему за науку польского катехизму. У тім селї був учителем від 1902 р. п. Капустїй, щирий Русин, що заняв ся не лише занедбаною шко-

пою (бо до его приходу були Польки і зовсім нічого дітий не навчили), але дбав також і про освідомлене старших селян, заходячи до читальні. Се не подобало ся очивидно економови і він, щоби усунути перешкоду своїй „політиці“, вразив війтом постарали ся в інспектора, що бідного учителя, без крейцара при душі нагло з села кудись забрано. До того навіть задержано йому платню (!) за два місяці. Се обурило селян, та нїчого не помогло. Пан оконом привіз нового учителя, свою сестріянницю. Почала ся наука вже (в „уржендовім“ язиці) після плану п. економа, почали ся пісні „patriotyczne, і т. п. Та що більше. В осени м. р. посїпаки пана економа забирали дїти зі школи і гнали юрбою на панське поле. Отже так виглядає шкільна наука в рускім селї. До того п. оконом, яко предсїдатель, дає сестріянници часті увільненя, для „odproczynku“, так що дїтвора зовсїм нїчого не вчить ся. Ще одно. Пан оконом в дивний спосіб став предсїдателем місцевої школи. Він просто забрав всї папери, замкнув шафи перед о. Черевком, вибраним предсїдателем і сам господарує. Як се назвати? Із всего того п. оконом сьміє ся, бо він знакомий з інспектором і має при боцї війта хруня. Такі то порядки під криламі ц. к. краевої ради шкільної.

— **„Галицко-русск е общество“ в Петербурзі.** Дня 22 с. м. відбули ся в Петербурзі загальні збори членів „ґалїцко-русскаво благотворітельнаго абщества“. Як доносять „Новості“, збори розпочались рефератом проф. А. С. Будиловича „О современномъ положеніи Прикарпатской Руси и объ ея отзывчивости на наші военныя нужды во все время настоящей войны на Дальнемъ Востокѣ“ Близших подробиць про сей реферат „Новості“ на жаль не подають. В звітї про дїяльність тов—а за м. р., прочитанім предсїдателем Драгомирецким, зазначено, що тов—о числить тепер 250 членів. Прихід за м. р. виносив суму 3,168 руб. 80 К, а розхід 658 руб. Дїяльність сего, недавно заснованого тов-а заключав ся головно в удїлюваню моральної і матерїяльної помочи „нуждающим ся уроженцам Прикарпатской Руси“. Для познакомленя „русских“ Галичан з „общерусскою“ літературою тов-о постановило уладити в галицкій Руси склади „русских“ книжок для продажи по тій цїні, по котрій вони продають ся в Росії. Відтак барон М. Ф. Тизбе подав характеристику дїяльности в хосен галико-росийского зближеня пок. звісної дїячки С. А. Леонтївої-Левицкої. По відчитї Карабаева про поезию Хомякова збори, що відбували ся в тов-і „Русского собранія“, скінчились по півночи.

— **Дрібні вісти.** Віцепрезидент намісництва Ян Лїдль вніс просьбу о перенесеня его в стан спочинку по 43 роках державної служби. Наслїдником п. Лїдля має стати радник двора Волод. ґр. Лось, довголїтний правительственний комісар в галицким соймі. — Вість про спаленє історичних актів підчас пожару Делятина, повторена нами за Kurj. lwowsk-им показала ся неправдивою, бо як доносить тамошна управа державних лісів, акти перенесено в безпечне місце. — Львівска поліція заборонила заповіджене социально-демократичною партією віче в справі звісних подій в Гуцульщинї, з тої причини, що ті події є предметом карних доходжень і аж до їх остаточного укінченя не можуть бути обговорювані публично. — Як доносять чернівецкі часописи, на 1906 р. є проектована буковинська крайова виставa. — Російский мінїстер справ внутрішних поручив в раді державній внести закон, котрий заборонив Жидам поселюватись і перебувати в місцевостях, положених в области 50 верст від границї. — На архиепископа в Фрибурзї д-ра Нербера вистрілив парох з Пфортгайму бр. Ріґер з револьвера, однак хибив. Ріґер нездужав на переслїдовну манію. — По думцї метеорольога проф. Діфура в Льозаннї причина холодів в сегорічнім місяци маю походить наслїдком зменшеня променевої сили сонїшного тепла, що зновь викликане величезною скількостию вулканїчного пороху, який викинули західно-індийскі вулькани; той порох, підимаючись в горішні верстви атмосферы, поглощує промінї і обнижав їх здібність огрівати землю.—Княгиня Гогенбург, жінка наслїдника австрийского престола, арх. Франца Фердинанда повила сина, з черги другого.

— **Вечерок львівского „Сокола“** відбуде ся в салї Фільгармонії в суботу дня 4 червня с. р. Участь у вечерку зволили принять Вп-на А. Крушельницка і п. М. Волошин та кружок Пань-Сокілок із Станиславова. Програма: 1) Орхестра 15 п. п. 2) Промова. 3) Вправи пожарного „Сокола“ з Малехова при музиці. 4) Хор „Львівского Бояна“. 5) Лисенко: „Дума“, тенорове соло відьспівав п. М. Волошин при акомпаніяменті фортепяну. 6) Орхестра. 7) Вправи на поручках виконав віддїл львівского „Сокола“ при звуках вальса з народних пісень, укладу д-ра Яр. Лопатиньского. 8) а) Лисенко: „З мого тяжкого суму“, б) Ніжанковский: „Не видавай мене замуж“, сопранові соля відьспівав п-на А. Крушельницка при акомпаніяменті фортепяну. 9) Вправи станиславівских Пань-Сокілок булавами при орхестрі. 10) Корженко-Ярославенко: „Гимн Соколів“, муз. хор „Львівского Бояна“. — Ціни місць: льожі партерові, мезанінові і II-поверха по 8 К, льожі I-пов. по 10 К, фотелї в партері I-рядні по 2·20 К, II-рядні 1·80 К, III-рядні 1·20 К, фотелї I поверха по 3·20 К, фотелї II пов. I-рядні 2·20 К, дальші по 1·80 К, фотелї III пов. в 1 рядї по 1·30 К, в 2 рядї по 90 сот., в дальших по 60 сот. За ґардеробу не платить ся. Білети можна вже набувати в „Соколї“ (Підвалє 7) від 6½ до 8 год. вечер, а в день вечерка при касї Фільгармонії. Початок вечерка о 7 годинї.

— **До дружних філій сокільских.** При нагоді сокільского концерту у Львові 4. мая відбуде ся на другий день в неділю 5-ого мая о год. 11½ в полудне в сали Сокола Підвалє ч. 7. нарада над моделем сокільскої поші, який предкладає комісия поіпева на підставі розписаного конкурсу. Щоби остаточно порішити крій, краску і окраси, управнає ся старшини дружних філій сокільских, щоби доконче вибрали делеґатів і вислали їх до забраня голосу в тій важній справі. — *Комісия поіпева.*

— **Духовний концерт львівского „Бояна“** під протекторатом Впреосьв. Митрополита Андрея Шептицкого, відбудесь дня 7 червня с. р. о год. 7 вечером в сали фільгармонії з отсею програмою: I. 1) Вербицкий: „Съвят“ d—dur; 2) Лавровский: „Хвалите“ g—dur; 3) „Турчанинів: „Чертог Твой“ f—mol; 4) Садовский: „Плотію уснув“ d—mol; хори мішані a capela. II. Handel: „Largo“ орхестра смичкова, орґани і гарфа. III. 1) Лаврівский: „Достойно есть“ d—dur; 2) Біліковский: „Прискорбна есть душа моя“ c—mol; хор мужеский a capela. IV. 1) Березовский: „Во всю землю“ e—mol; 2) Бортнянський: „Гласом моїм“ c—mol; хор мішаний a capela. V. 1) Gruber: „Angelus Domini“ d—dur хор мішаний з орґанами і орхестра; 2) Filke: „Kyrie elejson“ хор мішаний з орґанами; 3) Mendelsohn: „Христос“ оратория з солями, хорами мішаними і мужескими і орхестрою. VI. 1) Mendelsohn; „O gelsonate“; 2) Claus: „Weinachtsklänge“ орґани. VII. 1) Чайковский: „Блаженні яже ізбрал“ b—dur; 2) Бортнянський: „Хвалите отроци“ d—dur подвійний хор мішаний. Діріґент о. Остап Нижанковский. Орхестра військова 80 п. п. В часї виконаня поодиноких точок програми на салю нїкого не впускає ся. Весь дохід призначений на добродійні цїли.

— **Пригадка.** З'їзд товаришів, котрі перед 25 роками здали матуру в рускій, академічній ґімназиї у Львові відбуде ся дня 2 червня с. р. (Боже тїло). Місце збору о год. ½9 рано в рускій ґімназиї III поверх кл. VIII б. Хто з товаришів ще до тепер не зголосив ся, нехай зголосить ся як найскорше на адресу підписаного. — *Д-р Евгеній Озаркевич*, лїкар у Львові ул. Коперніка ч. 1.

— **Представленє конкурсових штук**, яке відбуде ся в середу дня 1 червня в сали „Ґвязди“, заповідає ся сьвітло. Аматорска дружина відбуде ще кілька проб, щоби своєю грою, о скільо можна, піднести вражінє виставлюваних штук. Білети можна набувати вже від нинї в комнатах тов-а „Руска Бесїда“, Ринок 10. Ближші подробиці оголосять афіши.

— **З Копичинець.** Сим пригадує ся, що дня 2 червня с. р. відбуде ся посьвятженя угольного камня під Рускій Народний Дім „Воскресенє“ в Копичинцях, почім наступлять загальні збори.

— **Із Станиславова.** Руско-українські товариства в Станиславові рішили устроїти в другій половинї червня с. р. в честь Преосв. епископа д-ра Хомишина між иншим повітальний концерт. На концертї відьспівають ся „кантата“, слова Яреного музика Січинського, „Блажен муж“ Бортнянського і „Хустина“ Шевченко-Топольницкий, всьо в супроводї військової музики під батутою о. Остапа Ніжанковского. Щоби зміцнити хори „Станиславівского Бояна“ видїл того товариства просить отсим всїх руских мельоманій так пань як панів, сьвящеників, учителїв народних і т. д. особливож станиславівскої дисцезиї, щоби зволили взяти чинну участь в тім концертї і в тій цїли надіслали зголошеня на руки д-ра Віктора Слонявского, ц. к. адюнкта судового в Станиславові, почім сейчас одержать потрібні ноти і програму передконцертових проб.

— **З Миколаєва н. Дн.** Заходом читальні „Просьвіти“ в Миколаві н. Дн. відбуде ся в поведїлок 30 с. м. представленє штуки Лопатиньского „Свекруха“, на котре видїл запрошує доохресну інтелїґенцию і селян. Початок о год. 7½ вечером.

— **Із Зборова.** Як вже раз оповіщено відбудуть ся в Зборові, дня 5. червня с. р. (неділя) вечерниці в память 43 роковин смерти Т. Шевченка з добірною програмою. Комітет має надію, що вся доохрестна інтелїґенция, міщани та селяни, являть ся як найчисленнійше на се перше народне сьвято в Зборові. Дохід призначений на будову „Народного Дому“ в Зборові. Ціни місць: Крісло перворядне 2 К, дальшорядне 1 К. Вступ на салю 40 сот. для дїтий 20 сот. — *Комітет.*

— **Пояснене.** В 101 ч. „Дїла“ з 20 мая с. р. появило ся оголошенє про сокільский концерт в Станиславові, маючий відбути ся дня 2 червня с. р. Шестою точкою програми назначено: „Хор Сокола з Викторова“. Те саме видрукованo і на афішах. Спонукана деякими обставинами простую отсим, що в Викторові сокільского хору нема. Хор, котрий має сьпівати на концертї Соколів в Станиславові, складаєсь з Соколів, Січовиків і людий, котрі до нїяких товариств не належить, та саме тому, той хор не може називатись сокільским. — *Леся Домбчевска* діріґентка хору.

— **З нинїшним числом „Дїла“** розсилаємо 31 аркуш літературного додатку п. з. „Своїми силами“ Андрія Чайковского.

Бібліоґрафія:

— **Гайдамаки ч 85 містять:** Виборчі практики в руху. — Непоборимі. — Тверді патріоти. — Патріотизм Янанців. — Загальні збори т-ва „Просьвіта“. — Пшиенне хруня (з Гуцульщини). — Війна. — Новинки.

Ц. к. Дирекция зелїзниць дер.

„Ґазета Львівска з дня 30. мая с. р. оголошує розписане оферт на доставу меблїв для будуючого ся шляху Самбір-Сянки угорска границя.

Оферти належить вносити найпізнїйше до 12-ої годинї в полудне дня 7. червня с. р.

Отвореня оферт відбуде ся дня 8. червня с. р. о годинї 10 перед полуднем II. поверх, двері ч. 203.

Услівя достави і формулярі оферт можна переглянути або дістати в бюрі руху ц. к. Дирекциї зел. державних у Львові, II. поверх, двері число 22.

КОНКУРС.

Комітет Бурси Рускаго Товариства педаґоґічного у Львові (Вірменьска ч. 2) розписує отсим конкурс на принятє питомців до Бурси товариства на рік шкільний 1904/5. Приймати ся будуть ученики ґімназияльні, сини членів Рускаго Товариства педаґоґічного.

Услівя принятя є:

1. Батько (опікун) петента мусить бути членом Рускаго Товариства педаґоґічного. — 2. Кождий питомець мусить бути зовсїм здоровий, що потвердять оглядини лїкарскі з початком року шкільного. — 3. Комітет бурси прийме лише добрих і пильних учеників, котрі дають повну запоруку, що скінчать ґімназию. — 4. Батько (опікун) петента буде точно платити умовлену оплату за сина з гори (найменьше 15 К місячно). — 5. Кождий питомець зложить при вступі одноразовий даток на інвентар в сумі 2 К. — До подання о принятє долучити отже треба: 1. Сьвідоцтво шкільне петента з послїдного півроку. — 2. Декларацию, в котрій батько (опікун) ученика зобовяже ся виразно умовлену суму за поміщенє сина в бурсї кождого місяця точно і з гори платити. 3. Сьвідоцтво убожества.

Кождий принятий питомець має привезти з собою: 6 пар біли, 4 простирала, 2 пошевки, 12 хустинок, 6 пар шкарпеток і 4 ручники, подушку і коцик або кондру до накриваня, порядне одїня, плащ і 2 пари обуви. Кожда штука біля має бути виразно зазначена. — При вступі мусить кождий питомець виказати ся перед зарядом, що все потрібне має, а если би не було все в порядку, може наразити ся на непринятє в послїдній хвили. Всї питомці є обовязані користати з науки сьпіву, а старші також з науки языка французского і стеноґрафії. Питомцям не буде вільно мати поза бурсою нїякого занятя. Подання адресовані до Комітету бурси Рускаго Товариства педаґоґічного у Львові ул. Вірменьска ч. 2. треба подати найдальше до 1 липня 1904. — Всї бувші питомці мають також внести подання.

У Львові, дня 25 мая 1904. 1—3

Комітет Бурси Рускаго Товариства педаґоґічного.

— **Родимці!** Нема майже чоловіка інтелїґентного в Галичинї, якого станові обовязки не змушували би хотяй раз в рік приїхати до Львова. Маємо повну надію, що Родимці вже небавом будуть заїздити до свого готелю а тепер взиваємо їх і просимо, щоби вступали в члени „Народної Гостинниці“, бо отворивши готель у Львові сьміло зможуть сказати, що се їх власна хата. — Удїл виносить 20 К і 2 К. вписового. — „Народна Гостинниця“ Львів, Ринок ч. 36.

Звертає ся увагу на оголошенє товариства „Труд“ у Львові.

Надіслане.

Гелля антрасолеве мило

(біле смоляне мило)

надає ся знаменито против висипки шкіри і нечистоти лица. Ближше пояснене нинїшний анонс: Берґера медичне мило.

182 2—6

Центральна кавярня

пл. Галицка ч. 7 I. поверх перейшла на власність

Вільгельма Бехтльоффа

котрий вічливо поручає ся ласкавій памяти Впов. Гостий. 293 8—8

Знак випалений на корку

для охорони перед фальшованєм — MATTONI'S GIESSHÜBLER — Маттонія ґісґіблерска вода щавова. 28

Для вигоди

Впов. приїзжим видаю в окремім льокалю обіди з 3 страв: росіл або зупа, печеня з яриною і леґуміна, в пість риба за 40 кр., — або з 4 страв: росіл або зупа, штука мяса, печеня з яриною і леґуміна за 60 кр. Для тих, що задержують ся лише в день, безплатна ґардероба. Вина на бочки і бутельки найлїпших якостий по найнизших цінах.

Руські списи страв лежать до розпорядимости.

НАФТУЛА ТЕПФЕР

ул. Трибунальска ч. 12.

79

Найстарше

товариство народних обезпечень

„Allianz“

засноване в 1890 р.

Гарантийний фонд виносив дня 31 груд. в 19·3

Корон 7,121.563·35.

Стан обезпеченъ виносив дня 31 грудня 1903 195,680 поліс з капіталом

Корон 59,860.157 57.

В цїлости 1904 р. виплачено капітал в 183 случаях смерти в квоті

Корон 48,000·56.

Випадаючий на день 29 лютого 1904 р. з причини смерти в заказаста капітал виносив

Корон 4,547.630·65.

Ближших інформацій удїляє:

Головна Аґенция „ALLIANZ“ для Галичини і Буковини

Львів, пл. Бернардинська ч. 2 А.

Аґентів і заступників приймаєсь кождого часу під незвичайно корисними услівями. 380 1—3

Ново отворений

Сальон Мод

Л. ПУХАЛЬСКОЇ

б. ученицї товариства руских женщин „ТРУД“.

Львів, пл. Бернардинська ч. 2

поручає **ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАМСКИХ КАПЕЛЮХІВ**, а також переробляє уживані капелюхи найновійшої моди по дуже низьких цінах. 328 7—10

РУСКА ПИСЬМЕННІСТЬ том I.

Твори Івана Котляревского, Петра Артимовского-Гулака і Євгенія Гребінки, видані під редакциєю проф. *Юліяна Романчука.*

Ціна оправленого примірника 1 кор. в красній оправі 1 кор. 50 сот. На почтову пересилку *треба додати 30 сот.* Дістати можна в Канцеляриї Товариства „Просьвіта“ Львів ринок ч. 10. Виспилає ся *тілько* за попереднім надісланем ґроший.

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене виначними лїкарями, уживає ся в найбільшій части европейских держав з успіхом всякого рода шкірної висипки, особливо против порилїв і крост, недуг шкіри та наразит, прищів, також против червоности носа, відморожень і печеня ніг. Берґера смоляне мило має в собі 40% деревної смоли і цїлковито відріжняє ся від усїх прочих смолиних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного

Берґера смоляно-сїркового мила.

Нїко дотїдне смоляне мило до усунення всякої нечистоти лиця, против висипки на шкірі та голові у дїтий, як також незрїване косметичне мило до мыти, купелїв і до щоденного ужитку служить.

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

котре містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно напереґумоване.

Ціна штуки кождої повищої сорти 70 сотиків разом з поученєм, як уживати.

Дознавати ся треба в аптиках і дотичних складах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell & Co.** на кождій етикеті. Преміюване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Для осіб, що не зносять запаху смоли, виробляємо з безбарвної пречищеної смоли антрасолеве мило, котре подаємо в торговли під назвою Гелля антрасолеве (біле смоляне)мило. З Гелля антрасолевого мила виробляємо одно з 5%, а друге з 10% антрасолю, відтак антрасолево-бораксове мило, антрасолево-сїркове мило, антрасолево-сїрково-молочне мило, антрасолево ґлїцериново-тоалетове мило. Антрасолеві мила визначають ся згідно з лїкарским призначенєм успішним дїланєм против шкірної висипки і нечистоти лиця. — Ціна від штуки 80 сотиків. 182 8—30

Дістати можна в аптиках і дотичних торговлях.

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien, I., Sterrg. 8.

МЕДИ! **Мід патока** куранційний і десертний з власної пасїки в 5 кіл. пушках по 6 К. **Мід до пиття** в 4-літ. деміонах по 5 К 70 сот. висилає за післяплатою оплатно. *О. В. Микитка*, парох в Купчинцях п.п. Денисів. В більшій скількости значно дешевше. 70 4—10

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ

ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ

і головний склад

материялів будівляних

Мих. Мікося

Ярослав, Ринок, пл. пароходьна

поручає П. Т. Публицї, ВВ. Інжинірам і Високопреподобному Духовенству:

Вапно біле свіже і скалисте ґідравлїчне

Гіпс краківский — — — — —

і львівский — — — — —

Цемент портланд вагонами — — —

і на бочки — — — —

Асфальт природний, штучний, — плити до фундаментів.

Посацки камінкові, цементові — шарі, мозайкові, гладкі, жолобковані — — — —

Рури камінкові, цементові, окружалі, овальні до каналїзациї

Керниці бетонові ріжних розмірів, мулові — — —

Миски під рури **Ринки** отверті

Сходи камінні граничні — — —

бетонові — — — — —

Цегли шамотові, окладкові — до облад — — — —

Дахівки краєві, заграничні, червені, склянні — — —

Коминки камінкові **Папа** дахова

Ольґеїна, Карболїнеум

Каналїзация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.

383 2—3

Подаємо до загальної відомости, що п. Станислав Макаренич заанґажований до нашого товариства як подорожний аґент і що на основі своєї повновласти в управненій заключати для нас обезпеченя.

Львів 20 мая 1904.

Головна Аґенция „Allianz“, акційного товариства обезпечень на житє і ренти, Львів, площа Бернардинська 2 А.

Аґентів приймає ся кождого часу під корисними услівями.

379 2—3

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА

„ТРУД“

у Львові, Ринок ч. 39

в своїм нововідкритім склепі і магазинах *продає:*

Полотна лляні і бавовняні в найбільшім виборі штуками по цінї фабричній і на части, як також біле столове. Найдешевше жерело закупна.

Матерії на сукні, блюзки і пр. вовняні і баволняні в найновійших родах і десенях.

Всякі потреби до виготовлення біля, суконь, капелюхів і конфекції.

Виготовляє на замовлення і запас:

Біле мужеске і жіноче повдинче і витворне всякого рода, як також до постели.

Гафти ріжнородні ручні і машинові.

Сукні повдинчі і найстрійнійші, як також костюми по крою англійскім, блюзки, гальки і проч.

Капелюхи після найновійших фасонів. **Гуньки**, пальтоти, саки і проч.

Комлєтні виправи весільні.

При замовленях письменних просимо подавати міри після розісланих нами фіґур. Взірці материй висилаємо.

Уряджує курси: тримісячні до крою і шитя суконь, десять місячні до науки роблення і убираня капелюхів.

384 2—6 **ДИРЕКЦИЯ.**

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кільканацятьох лїт отворив я **робітню мужеских одягів**

при улици Рускій ч. 3.

Будучи Русином, хотїв би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецкі руки віддавати, а памятайте, що попираючи своїх людий, попираєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє, пишусь

З поважанєм

340 4—52 **СТЕФАН ДІДУХ.**

Зміна льокалю.

Маю честь повідомити Впов. Публику, що мій **склад полотна і біля** від 1 мая с. р. находить ся в **Ринку ч. 49, коло „Народної Торговлї“.**

Рівночасно позволяю собі донести, що окрім дотеперішних товарів маю на складї також вовняні матерії на дамскі і мужескі одяги, дальше килими, занавіси і портиєри, все у великім виборі. Окрім того уладив я робітню до вироблювання накривал і матерацїв і приймаю матераци до переробляваня.

Дякуючи вічливо за виявлене для мене дотепер довірє Впов. Публики, поручаю ся на дальше ласкавій памяти.

З поважанєм

323 6—6 **ЙОСИФ СТРШІГАФКА**
Коломия, Ринок.

Огород саский.

Концерт військової музики коло зелїзничої рампи і Театр Ріжнородностий. 365 7—8

Новість! *Новість!*

Палена кава з власного парового паленя

щодень свїжо палена!

Палена кава

точно по приписам гатєни, при помочи свїжого воздуха — знаменита в смаку та ароматї — що день свїжо палена!

½ кільо паленої кави Melange ч. I 80 кр., ч. II 90 кр., ч. III. 1 зр. 10 кр. ч. IV. 1 зр. 20 кр. Цісарска Melange ч. V. 1 зр. 40 кр. — Палена кава при помочи горячого воздуха має ті прикмети, що задержує знаменитий арому, чистий делїкатний смак, найбільшу видатність, і тому значно дешевша в ужитю чим кави палені в инший спосіб. — Палена кава пакована в пергамінових мішочках в вазї I, ½ і ¼ кільо.

Поручає торговля чаю і кави

Едмунда Рідля

У ЛЬВОВІ

ул. Театральна 3, *напротив Катедри.* 160

Для терплячих *на ревматизм, нервоболї, гостець, біль голови, біль зубів*

є знаменитим зовнїшним средством, клїнїчно випробованим

Іхтіоментоль

(*назва правно застережена*)

виробу аптикаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА**
в Богородчанах.

Численні признання і подяки.

Цїна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплатно до кождої почтової стациї.

Щодень дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланєм належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 38 8—8

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціальні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплїй, хемічній дорозї фабрично зладжених і солодженых та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформації висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

Охоронна марка: **КОТВИЦЯ.**

в РІХТЕРА аптиці в Празї

LINIMENT. CAPSICI COMP.

звісне загально як найуспішнійше і усмиряюче біль средство до натирання; по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупні сего улюбленого средства треба уважати на оригінальні фляшочки з охоронною маркою „Котвиця“, з аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний набір.

АПТИКА РІХТЕРА
„під золотим львом“ в Празї, І. улиця Єлисавети 5.

МИЛО ШІХТА.

„Олень“ Марка: „Ключ“

Найлїпше найвидатнїйше і найдешевше мило. Вільне від всяких шкідних домішок.

Дістати можна всюди.

При закупні треба головно дивити ся, щоби кождий кусень мила мав на собі імя „Schicht“ і був означений одним з повисших знаків охоронних. 360 2—40

Найлїпша *КОСА* на свїтї

с із стирийскої сріблистої сталї з охоронною маркою „Дві коси“ і „ц. к. орел“. Зладжена з найлїпшої специальної сталї, легка як перо і тонка, вістре еластичне, над всяке сподіване тривка, бо не треба її щодень качати, і кільки потягнень бруском досить, щоби косити яких 130 проків.

Продає ся в отсих величинах і цінах:

Довжина в центим.	60,	65,	70,	75,	80,	85,	90,	95,	100—100
крейцарів	60,	65,	70,	75,	80,	85,	90,	95,	1 зр.

Природні бруски по 15 і 25 кр. за штуку. Бабка, молоток і держак 50 кр.

Найновійші патентовані універсальні рихти з ключом 15 кр.

При замовлюваню 5 кіс додає ся 1 брусок, 10 кіс 1 косу даром.

Висилає з гарантією за попереднім надісланєм грошей або за післяплатою лише склад стирийских кіс із сріблистої сталї

І. Г. Рабінович, Відень VII.

Lindengasse 2/61.

Штуки, що не до вподоби, радо відмінюю. 357 3—3

ІВОНИЧ

жерельно-купілеве і клїматичне завведенє в Галичині

(зелїзнича станция).

Щави солово-йодо-бромові і зелїзисто-йодо-бромові. Купелї солово-йодові, ігличові, боровинові, газові як в Найгаймі. Средства гідропатичні, масаж і лїчнича гімнастика (ортопедичне заведене доцента хірургії д-ра А. Габришевского у Львові перенесене на літо до Івонича).

Лїчать ся: волзи, жіночі недуги, гостець, дна, кіла, недуги костий, шкірні і нервові, взагалї всякі недуги, що вимагають пристішена відносин матерні.

Заведено положене в чатинпім лїсї поверх 400 метрів н. п. м. в чудовій гірскій околици.

Взірцеве уладженє, вигідні помешкання, електричне осьвітленє, водопроводи, вода до пиня жерельна, що бє із скали. На сегорічний сезон вибудовано 2 нові доми з 60 комнатами. — Каплиця в місци, богослуженя щодень. — Музика. Почта і телеграф. Лїкарі заведени: доцент д-р Габришевский зі Львова і др Юлїян Станишевский з Кракова, а також 4 вільнопрактикуючі лїкарі. — Сезон від 20 мая до кінця вересня. — В І. сезонї до 20 червня і ІІІ. від 20 серпня мешкання значно дешевші. — Уполїсненє від такси на основі свідоцтва убожества удїляє ся лише в І. і ІІІ. сезонї. — Замовлени на мешкане, воду, сіль, луг і муд приймає і всяких пояснень удїляє

ДИРЕКЦИЯ

837 4—6 **жерельно-купілевого заведеня в Івоничи.**

ПАСАЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів преміованє.)

Від 29/5 до 4/6 до побаченя:

МАНДЖУРИЯ, предмет спору між Росиєю а Японом. Огляд Мукдену і Кантону.

Вступ 10 кр.

ТУТКИ цигаретові 100 штук за 1 зр. поручає А. Мануркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Найкрасші рожі

шлямові по 40 і 50 кр. Фляпци ярин і цьвітів найдешевше. Китиці і декорациї поручає

Шмідт, Станиславів
Галицка 84. 345 4—4

Цїс. і кор. уприв.

ФАБРИКА ПЕЧИЙ КАФЛЕВИХ

дворских доставників

Л. et К. ГАРДТМУТ

Будівичі і Підборяни

Фабричний склад і виставa у Львові пасаж Гавсмана ч. 8.

375 2—6

ГРОШІ

на 4%

амортизацийні позички удїляємо через перворядні будапештеньскі і заграничні грошеві інституції до ¾ оцїночної вартости на І. ІІ. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, щочно* і *дискретно.*

Конверзії банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просить ся о марку на відповідь.) 362 8—72

Сикавки і пожарні прилади

з красвих і ческих фабрик

найдешевше

з 5-лїтною гаранцією на рашальні силашки

Львівске БЮРО ТОРГОВЕЛЬНЕ

Львів, ул. Косцюшки ч. 4

поручає

найлїпші вужі до сикавок, коновки, гаки, шеломи і стражацкі мундури. 152

Ілюстровані цїнники висилає відворотно.

При закупні товарів пресимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Др Е. Левицкий. Одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр Черляньскої. З друкарні Народової (Манецких), — Львів, Коперника ч 9.

Ч. 109. **Львів, Второк 18 (31) Мая 1904.** **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістей".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіліньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за сі місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

На „конституційній" дорозі.

Президент міністрів, д-р Кербер заявив був раз, що він „ніколи не зійде з конституційної дороги". Коли він се заявив, всі були певні, що пановане § 14-ого вже скінчило ся, і Кербер буде рядити виключно при помочи парляменту, а ні, то уступить. Тій заяві австрийскі політики приписували велике значеня, бо були переконані, що не хотячи рядити без парляменту, Кербер мусить мати якісь способи санації політичних відносин в Австрії, котрі уможливлять полагоджуваня справ не при помочи § 14, але в конституційній дорозі, т. є. на підставі ухвали державної ради. По якімсь часі наступило розчарованє. Помисловий Кербер (як хто взагалі винайде perpetuum mobile, то хиба один лиш Кербер) крутарствами і на велику скалю закровними предложеніями спопукував парлямент до праці так довго, як довго міг. Колиж не помагали вже „великі" (канали) і „поступові" (прасова реформа) предложеня правительства, „конституційний" премієр взяв без ніякої женади допомочи конституційний, зглядно неконституційно інтерпретований § 14. Але тут Кербер показав богато помисловости в інтерпретації сего параґрафу, з котрої виходить, що правительство, котре ним послугує ся, ані на волос „не сходить" з конституційної дороги.

Тепер, коли правительство виступило з жаданем півмілїярдового (спільно з Угорщиною) кредиту на воєнні цїли, обструкціоністи затерли руки з утїхи, певні, що Кербер буде мусїв: або 1) покорити ся обструкції, аби парлямент міг ухвалити жаданий кредит, або 2) зломити явно конституцию і затягнути тревале обтяженє при помочи § 14, до чого сей параґраф не дає права, або 3) нехотячи „зійти з конституційної дороги", уступити (що є першим постулятом Чехів) Але як розчарувались ті, котрі гадали, що Кербер має якісь средства на уздоровленє парляменту, так тепер розчарували ся обструкціоністи. Від чого-ж Кербер має свій розум і свій спосіб інтерпретованя законів?! На питанє, зверпене до правительства в делеґаціях, яким способом правительство затягне ухвалену делеґаціями позичку, то значить: чи і се, так велике та на всякий случай тревале обтяженє вдасть ся перевести при помочи § 14-ого, народи Австрії почули відповідь: „так!"

Устами міністра фінансів Кербер поучив делеґатів, що півмілїярдова позичка цїлком не є позичкою, лише задатком і що не лиш не є тревалим обтяженем але взагалї ніяким обтяженем. Не богато Бем-Баверк говорив, лише звернув увагу на екзистенцию § 10-ого закона о контрольній комісиї державних довгів, котрий розширяє права § 14-ого і з котрого виходить, що на підставі § 14-ого правительство має право — навіть довги затягати. Сей новий товариш § 14-ого, котрий до решти має зробити злишним парлямент і конституцию, котрий позволить „конституційно" рядити без парляменту і без конституції, звучить:

В случаю, коли міністерство фінансів затягає висячий довг на підставі конституційного дозволу (парляментарної ухвали), або на підставі § 14-ого, комісия до контролї державних довгів має пильнувати відповідного приписаня і удержуваня евіденції виплати задатків, як також їх контрактової сплати, відтак має контрасиґнувати дотичні грамоти".

Цїль законодавців, котрі укладали сей параґраф, була ясна. § 14-тий сотворено на се, аби в наглій потребі, колиби не був скликаний парлямент, правительство могло дістати гроші на наглу справу. Але в такій хвили державна каса могласби бути порожна, без ніяких засобів. В такім разї треба ратувати ся позичкою. Аби в таких разах і на наглу потребу правительство могло затягнути позичку, вложено в закон о контроли державних довгів з 10 червня 1868, § 10-тий.

Позичка на військові цїли не є ані нагла, ані правительство не є в примусовім положеню, бо парлямент може бути в кождій хвили скликаний, на всякий случай перед реченцем, ним роздобуті позичкою гроші мають бути на свою цїль ужиті. Що ся позичка не є потребою наглою, доказує се, що військовому зарядови сї гроші будуть потрібні доперва на весну 1905 р. Супротив того відпадає потреба ужитя § 14-того бо парлямент може бути скликаний перед тим реченцем, а як не ухвалить згаданої позички, то не тому, що не може бути скликаний, але просто тому, бо не хоче і замість ухвалювати гроші, волить робити обструкцию. З тих самих причин відпадає рация користаня з § 10-ого. Правительство не має найменшого права послугувати ся в тій справі параґрафом 14-им, а то тим більше, що зіставивши оба сї параґрафи з иншими параґрафами закона о комісиї для контролї державних довгів, виходить, що тамті параґрафи уповажняють міністра фінансів давати в наглій потребі що найбільше задатки з ухвалених вже кредитів, але не затягати іменем держави нові довги, обтяжаючі податників тревало, бо через довший час.

Але австрийске правительство не питає австрийских горожан, до чого оно має право а до чого ні. Австрийске правительство числить ся лише з Поляками і з Угорщиною. Поляки ніколи не протестують против тягарів на військові цїли з двох причин. По перше — они переконані, що чим сильнійша австрийска армія, тим певнійша будучність Польщі; по друге — польска шляхта, котра репрезентує в парлямент наш край і веде польску політику, не платить майже ніяких податків, а сї податки, які платять, держава звертає їм в десятеро і посередно і безпосередно [1]). Коли отже Поляки голосують за мілїонами на армію і инші державні „конечности", то дають державі не власні гроші, але гроші хлопів галицких. З Поляками всюди наше правительство має наказ числити ся і їм догоджувати, а Мадярів правительство таки боїть ся і мусить з ними числити ся. Мадяри вічно протестували против всяких виданих в Австрії на підставі § 14-ого заряджень, котрі мали що небудь спільного з зарядженями, виданими в Угорщині на підставі ухвали сойму. Мадяри взагалї не хотїли входити в ніякі угоди з Австриєю „неконституційною", т. є. з державою, в котрій закони видають ся на підставі § 14. Аби Мадяри могли і хотїли перескочити через ті „конституційні шкрупули", австрийске правительство все давало Мадярам відчинного на кошт податників Австрії і Мадяри при помочи софізматів узнавали тогди заряджене, видане на підставі § 14, за цїлком конституційне.

Та тепер було би не пішло так гладко. При справі нових кредитів на воєнні цїли, Мадяри не могли нїчого вторгувати, хиба лиш прискорене виконаня того, що їм вже давнійше обіцяно. Мадяри, хоч вже раз згодили ся на пановане §. 14-ого в Австрії, одиак під услівем, що сей параґраф не зарядить „тревалого обтяженя", не могли позволити Австрії на затягнене чверть мілїярдового довгу, котрий буде тяжіти на будженї через чверть столїтя.

Елястична інтерпретация слів „тревале" і „не тревале" обтяженє зробила се, що за тревале обтяженя зачали у нас уважати доперва таке обтяженя, котре обтяжає буджет аж поза найближший рік буджетовий. Намірене обтяженє сягне грубо поза найближший рік буджетовий, отже правительству і Мадярам відпав одинокий арґумент, що нове обтяженє не є тревало, і що его можна зарядити параґрафом 14-им. Кербер, котрий заявив, що его правительство „під ніяким услівем не зійде з конституційної дороги", мусїв знайти якийсь вихід, аби міг затягнути чверть мілїярдовий довг, не признаючись до закиду, що зійшов з конституційної дороги, що зломив конституцию. Кербер мусїв дати Мадярам викрут, що они роблять угоду з „конституційною" Австрию. І Кербер знайшов викрут.

Перед оголошенем спільного буджету відбуло ся безліч довгих нарад кабінетових. Два рази відбулись предовгі засїданя під проводом самого цїсаря. Політики ломили собі голову над тим, що там можуть радити на тих засїданях. Говорено, що міністри сварять ся, бо деякі з них рішучо противлять ся кредитам, які жадав військовий заряд. Тимчасом тепер показує ся, що міністри сварили ся, але не над сумою; вони ломили собі голови над тим, як роздобути сю суму, як затягнути позичку евентуально без ухвали парляменту! І знайшли спосіб. Насамперед видумали таке, що чвертьмілїардове обтяженя, котре народи Австрії скинуть з своїх плечий (або й не скинуть!) доперва за 25 лїт, не буде ніяким тревалим обтяженем. Тепер, військовий заряд — фільозофував міністер фінансів — і так діставав що року надзвичайну квоту 27 мілїонів. Тепер, тих гроший вже не буде діставати, але відразу дістане „форшус" за 25 лїт наперед. В додатку військовий заряд віддасть державному скарбови сю квоту, а навіть більше, бо з того, що єму звичайний буджет дає, буде через 25 лїт державній касі звертати що року по 27 мілїонів. Нехай-же тепер хто скаже, що се тревале обтяженє, що се взагалї обтяженє; нехай тепер Мадяри знайдуть арґумент против ужитя §-у 14-ого, котрий заборонює лише „тревалі" обтяженя. Се, що тут розходить ся о утревалене надзвичайних кредитів і то на чверть столїтя наперед, не женує ні австрийских міністрів, ані не буде женувати мадярских політиків. Супротив того, що §. 14. позволює брати на „наглі потреби" лише з касових засобів, а о позичках не згадує нїчого, випорпав Кербер новий параґраф — доповнене параґрафу 14. §. 10. говорить о затяганю всяких довгів на підставі §. 14-ого! Ось що було предметом нарад і сварок міністрів під проводом самого цїсаря. Кербер з Бем-Баверком доказали такого чуда, що чвертьмілїардове обтяженє людности Австрії не буде тревалим обтяженем податників, не буде навіть взагалї жадним обтяженем, але — о чудо! — навіть вільгою, бо спільний буджет буде що року виказувати 27-мілїоновий прихід, бо таку квоту буле спільному скарбови звертати військовий заряд.

Та найбільшою штукою, яку при тім втяв помисловий Кербер, то се, що він обійде ся без парляменту. Міністер, котрий „під ніяким услівем не гадає зійти з конституційної дороги", не лиш не стоїть о те, аби парлямент ухвалив єму річний бу жет; устами міністра фінансів дав він недвозначно пізнати, що навіть на тревале обтяженя держави чвертьмілїярдовим довгом, не потребує парляменту, не потребує ласки послів. Окрім §. 14-ого, має він до розпорядимости еще §. 10-ий, може рядити без парляменту, без конституції, а проте буде міністром „конституційним"!

[1]) Шеф польскої політики, п. Яворский окрім таго, що не платить податків, дістає сталу платню.

Про „бунт" в Микуличині.

[*Допись.*]

Січовий рух симпатичний між Гуцулами головно тим, що він веде за собою емансипацию від горїлки і горівки та від жидівскої лихви і всяких пауків, що своїми сїтями обмотали Гуцульщину і стиснули її мов кліщами. Він продер ся і в микуличинські гори та найшов тут ґрунт, підготовлений не проводом інтелїґенциї — бо вона йде тут на руку скорійше всїляким паукам ніж до семої шкіри обдертому народови — а як-раз всїляками „торговцями", як зараз в сусїдній Угорщині звуть тамошних, з нашої сторони захожих людских пявок.

І от за почином кількох інтелїґентнійших молодших ґаздів з Микуличина і Ворохти відбули ся в початку с. м. — мабуть чи не 8-ого — довірочні збори в Микуличині і Ворохтї, щоби підписати статут товариства „Січи", — в Микуличині у бувшого купця Пахулича, у Ворохтї в тамошній читальнї.

Зараз довідали ся о тім Жиди, тай шкіра почала на них дрожати, що готово урвати ся їх пановане. Кажуть, що якийсь підпитай парубок мав відгрожувати ся в корчмі, що „скінчить ся ваше пановане; нехай-но будуть *козаки* — так часом звуть Січовиків, — то всїх вас вирїжуть!" А кажуть, що то таки самі Жиди підмовили котрогось із своїх „Іваників" до такої погрози, щоби опісля мати на чім оперти ся. Наробили Жиди ґвалту і зателеґрафували до староства о поміч і оборону, бо Гуцули бунтують ся і мають Жидів та Ляхів різати. Вийшов з шинку від Майорка славний микуличиньский дїйт і поплентав ся до громадского уряду, щоби й собі зробити донос до староства; та не застав в урядї ні писаря ні печатки, бо то була неділя, 8-ого с. м., і писаря напіть дома не було.

Вже в середу д. 11. с. м. приїхав до Микуличина сам староста з Надвірної п. Коритовский. Перше підозріне о провід в „бунтї" звернув він на згаданого вже громадского писаря, емеритованого учителя та ще й Русина Ант. Яновского, що писарку обняв перед двома місяцями. Даремно виказував він, що о справі нїчогісько не знав, на зборах жадних не був, а навіть і дома не був того дня: п. староста гнївав ся, що писар заздалегідь не пронюхав „бунту" та не доніс о нім, узнав Яновского за неспосібного до писарки і усунув его. На его місце віддано писарку бувшому жандармови Лїцовичеви, котрий перед двома роками писарював уже в Микуличині, але надвірняньске старостве усунуло его від урядованя.

Той Лїцович остав тепер в судовім карнім слїдстві за якісь неправідловосці, яких допустив ся в часї своєї писарки; а д. 7. с. м. ц. к. повітовий суд делятиньский зажадав від микуличиньского уряду громадского касових і инших урядових книг, щоби на їх підставі ствердити вину Лїцовича і виготовити акт обжалованя. Отже в кілька днїв пізнїйше тому самому Лїцовичеви віддано писарку назад - хиба на те, щоби, маючи громадскі урядові акти в руках, міг затерти слїди своєї вини, за котру его усунено раз з писарки і о котру тепер веде ся слїдство, та щоби міг виказати ся чистим „jak ręka łża". До дня 20. с. м. таки ще не вислано делятиньскому судови жаданих книг і актів.

П. староста кликав богато людий до протоколу, але не найшов жадного бунту; навіть тих, що то — мабуть з жидівскої намови — відгрожували ся нїбито „різати Жидів і Ляхів" не можна було допитати. Лише двох парубків обвинено о переступство з §. 2. і 15. закона о зборах та покликано на розправу до делятиньского суду, хотяй то були збори довірочні.

При переслухуваню людий п. староста дуже сердив ся і кілька разів з гнївом кричав: „Не вільно будувати Русь, не вільно!"

В суботу дня 14. с. м. приїхав п. староста з микуличиньским війтом до Ворохти, до приєлка, що разом з Тартаровом складає ся на одну адміністрацийну і катастральну громаду. Зайшов просто до школи, де учителькою є Русинка Зофія Будзиновска. Коли на учительку зачав гримати за якісь нїби непорядки, а вона відповідала з гідностию але без покірливости, розіпнав п. староста плащ і, показуючи на зьвіязи, питає: „Czy pani bie wie, kto do pani mówi?" Учителька відповіла, що таки не знає; аж тогдї назвав себе п. староста і зачав докорати учительцї, що мішає ся не в свої річи. Учителька, шануючи свою честь, просила зараз о увільненє; з днем 15. с. м. вдоволено тій просьбі.

На громадского асесора у Ворохтї Івана Мочернюка, що заступав начальника громади, насїв ся п. староста словами: „Що, ти шляхта чи політика? Що ту за бунт починаєте?" Асесор відповів, що жадного бунту нема, тілько люди хотять мати законне товариство і свою крамницю. Тай показало ся й тут, що люди без жадної постороннної аґітациї підписали статут „Січи"; і вислали до намісництва. Одного чоловіка, що мав сказати до Жида: „Не будете нас здирати, бо заложимо собі власний склеп", покликано до судової одвічальности.

В пошукуваню за „аґітаторами" найшов п. староста також ц. к. люстратора лїсів і домен п. Каратницкого з Ворохти. Видумано якийсь недозволений похід, в котрім на чолї мав ити п. Каратницкий; отже й его обжалювано. На зелїзници є урядником Русин п. Радловский і він провадив уряд мельдунковий, а заразом полагоджував деякі справи громадского уряду в Микуличині. Єму велено зложити ті функциї, а передано їх буншому жандармови Смолї.

Їздить по Гуцульщинї посол д-р Кос, щоби розслїдити правдивий стан „бунту"; добре було би, щоби завадив також і о Микуличин.

А. Н.

Справи австро-угорскі.

Сойми.

Mont. Pr. доносить, на запитане правительства, котрий виділ краєвий бажає собі скликаня сойму в половині червня, більшість виділів відповіла неґативно, бо вступні праці для соймової сесиї еще не викінчені. Більшість виділів домагає ся скликаня сойму доперва в вересни. Ческий сойм буде здаєсь скликаний в червни.

Державна рада.

Mont. Revue доносить, що правительство не потребує і не буде квапити ся зі скликанем парляменту, бо позички на воєнні цїли потребує доперва з весною 1905 р. (здаєсь тому, бо рішилось затягнути позичку евентуально і без ухвали парляменту. — *Ред.*) Правительство хоче дати Молодочехам нагоду і час розважити, чи їх тактика доведе до цїли і що повинні залишити обструкцию. Державна рада буде скликана доперва в осени, і доперва тогди правительство порішить, як має поступити, на случай, коли би Чехи не залишили обструкциї.

Чехи зачинають потерпати, що своєю обструкциєю не дійдуть до цїли і не приспішують Кербера до капітуляциї. Затревожила їх заява міністра фінансів що до способу, в який правительство гадає затягнути позичку на воєнні цїли. Якийсь ческий посол пише про се в Morawska Orlice: „Ми не в силї унеможливити плян правительства і розходить ся лиш о се, які з сего витягнути консеквенциї. Против нашої обструкциї се дуже острий крок, се крок найостріїший. Коли инші партиї будуть спокійно дивити ся на се поступованє правительства, то нашій обструкциї визи скручені — очивидно також всякому конституціоналїзмови. Мені здає ся, що ми будемо мусїли розпочати новітне житє політичне, котре унеможливило би таке поступованє; мусимо зачати будувати від самих підстав, очивидно на підставі нової тактики і на всякий случай з новою програмою. Рішити о сій справі будуть мусїли найвизначнійші репрезентанти ческого народу без ріжниці партиї, і треба старати ся, аби їх як найскорше скликано".

Можлива річ, що Кербер нарошно загрозив затягненем позички без ухвали парляменту, аби Чехам показати, що він потрафить навіть в так важній справі обійти ся

без парляменту, гадаючи, що Чехи, переконані о безуспішности обструкції, відступлять від неї.

Німецкі сторонництва серіозно затревожились о судьбу конституції і парляментаризму. Орґан Всенїмців Deutsches Tagblatt радить, аби для ратованя конституції зломити ческу обструкцию за всяку цїну, хоч би насильно. За найлїпше средство усмиренія Чехів уважає не увзглядненованє ніяких інтересів ческих в державнім буджетї, а тогди Чехи спокирїють.

Делеґациї.

На вчерашнім засїданю австрийскої делеґациї в дискусиї над військовим ординарием Е. Абрагамович домагав ся, аби при доставах для армії усувано посередників, беручи потрібний материял безпосередно від продуцентів (очивидно від самих панів), та щоби військовий заряд лїпше платив за галицкі (паньскі) коні. Длужаньский деклямував ріжні компліменти під адресою військового заряду і австрийскої армії та за попередними бесїдниками повторив деякі домаганя ставлені до військового заряду, як в справі полевих шкіл в часї маневрів, військових вправ в часї жнив і уживанї селяньских коний на підводи в часї, коли они сих коний найбільше потребують.

Міністер Пітрайх зазначив, що новий закон військовий вже зредаґований в порозуміню з трема міністерствами військовими і відповідав справедливым бажаням населенія. Проект пової військової процедури карної був вже давно готовий, лише не було відповіди від угорского правительства. Відповідь надійшла перед кількома днями, так що тепер оба міністерства судівництва в порозуміню з військовими міністерствами доведуть справу до кінця. В справі достав бажания населенія будуть по змозї увзгляднені.

По промові референта принято військову ординарию, буджет найвисшого трибуналу обрахункового і спільного міністерства фінансів.

Війна.

Справоздане про японьский атак на Кінчу доповнюємо подробицями з пізнїйших рапортів і дневникарских кореспонденцій: Російска позиция на полудне від Кінчу, коло Наошао була незвичайно сильна з природи, а в додатку сильно укріплена фортами. На полудне від Кінчу терен відносить ся і від західного до східного берега вузкого моста в Ляотуньского півострова на Артурский тягне ся ряд горбів. Тут Росияни здержували похід Японців по уступленю з Кінчу. Кінчу лежить на найвузшій частинї полученя півостровів і супротив того Японцї, напираючі на російскі позициї коло Наошао, не могли відразу розвинути так широкого фронту, як Росияни, котрі мали місця на фронт пять раз ширший, нїж Японцї. Се мусїло бути причиною величезних страт японьских, бо збита маса мусїла надаватись дуже добре на цїль для російских картачів.

Після справоздания японьского команданта, Росияни уставили на наошаоских горбах чотири 15-сантиметровых гармат, десять 9 до 15-сантиметровых, одинацять 15-сантиметровых, котрі бють на 8.500 метрів і 2 скорострільні карабінові гармати. Дорогу заграждувало Японцям десять фортів. Перед горбами і фортами були три лїнії критих ровів, а в додатку порозтягані дротяні сїти, для здержуваня маршу Японців. Окрім того всюди по дорозї були порозкидані міни.

Марш Японців на Кінчу розпочав ся в понеділок. На другий день патрулї стверділи, що праве крило Росиян стоїть на північний схід від Кайчу, коло Гуаншантао, з вісьмома тяжкими гарматами, звернениими на море. Части з російских куль доказували, що Росияни мають 20-сантиметрові гармати, короткі і 15 сантиметрові скорострільні гармати. В Кінчу помічено малі відділи піхоти і артилєрию. В середу Японцї зачали атакувати російскі позициї. Результат атаку на Гуаншантао і Кінчу звісний з дотеперішних справоздань. Випертї з Кінчу, Росияни цофнули ся на хребет уфортифікованих горбів коло Наошао. Штурм на Наошао належить до найстрашнїйших і найкровавійших, які виконано в новочасній істориї военній. Атак розпочали Японцї полевими гарматами малого калїбру, бо великих не могли затягнути на се місце. О годинї 11 перед полуднем російска артилєрия замовкла, а скорострільні гармати цофнули ся до Ванквалїну. О годинї 6 вечером японьска артилєрия сконцентрувала пальбу на російскі фосы. Піхота підійшла під російскі позициї на 400 до 500 метрів і усунула перешкоди з дроту і міни з ровів. Росияни стріляли без перерви з машинових гармат. Японьска піхота ішла кілька разів до штурму, підходячи на 600 метрів під російскі позициї, але за кождим разом без успіху, бо не могли підійти близше, як на 20 до 30 метрів. В тім віддаленю погибли при першім штурмі всї японьскі офіцири і рядові. Вечером заряджено при пекольній пальбі російскій послїдний атак на баґнети. Піхота кинула ся з шаленою бравурою на російскі позициї а зробивши в однім місци вилїм, дістала ся туди на горб. Перша японьска колюмна, котра вдерла ся на російскі позициї, стануда там без одного офіцира. Японцї зігнали Росиян з позицій і забрали всї форти з гарматами. Щасливим трафом відкрили Японцї в часї атаку електричний провід до міни коло східного боку форта в Наушаді. Японцї дріт перетяли і в той спосіб не допустили до експльозиї, котра була би погребла всїх Японців, що обсадили форт.

Японьский командант рапортує, що дня 26 с. м. Росияни лишили на боєвищи 50 гармат і 400 трупів, та японьскі страти в погибших і ранених обчисляють на 3000 людий. Ґенерал Оку доніс, що при атаку четверта дивізия ішла на правім крилї, перша в центрі, а трета на лївім крилї. Четверта дивізия опанувала перша над російскими позиціями, котрі сильно потерпіли від стрілів японьскої фльоти, котра уставила ся в заливі Кінчу. Росияни цофнули ся в неладї, при чім спалили склади в Тафансінї. Японці здобули (після рапорту ґенерала Оку) 68 гармат, 10 мітрайлез і богато иншого материялу военного. Страти Японців обчисляють на 3.500 людий. Росияни лишили на боєвищи 500 трупів.

Адмірал Того рапортував, що 4 каноніркі і фльотилія торпедовців підпирала атак Японців і в четвер бомбардувала російскі позициї коло Наошао. Погиб один капітан і девять матрозів. Шкоди на кораблях малі

В пятницю рано японьский віддїл, зложений з піхоти, артилєрії і піонірів обсадив Ванквалїн, куди були цофнули ся Росияни, виперті з Наошао. Сей віддїл спалив стацию Санджіліпу, положену на північний захід від Дального.

По битві цїлий день гребано в масових гробах трупи, котрими були покриті всї горби від Кінчу аж по Наошао. Росияни ховають з військовими гонорами. Великим тягаром для армії є маса ранених так Росиян як і Японців, котрих тисячами переносять на транспортові кораблї.

Ґенерал Оку доніс до Токіо, що Росияни покинули місцевости Шенкенну, Маґоліїн і Сіншулюн (де сї місцевости, не знаємо. *Ред.*). На схід від Шенкенну не видко нїяких віддїлів російских. Японьский віддїл ґенерала Нанкамури обсадив в пятницю Таліїнван і здобув 4 гармати.

(Телеґрами).

Льондон. З Токіо доносять, що ґенерал Оку, котрий провадив штурм на Кінчу, буде провадити облогу Порт-Артура. Має він до розорядимости 250—260.000 вояків (?)

Токіо. Курокі доносить: Японьскі віддїли заатакували в суботу в полудне коло Ахапенему на північний схід від Фенванчену двотисячний віддїл козаків і прогнали їх. Битва тревала годину. Японцї стратили 4 убитих і 28 ранених, страти Росиян незвісні. Кілька разів стерли ся передні сторожі обох армій. При тім полонено 8 Росиян.

Льондон. „Таймс" доносить, що в битвах коло Кінчу погибло кілька тисячів Росиян а в руки Японців впало 104 гармат(?).

Петербург. З Мукдену доносить, що оборона російских позицій в Кінчу мала тілько демонстративний характер, що Росиянам не залежало на удержаню сих позицій, котрі з сеї причини узброєно лише в старі гармати здобуті в 1900 р. на Хінцях (?).

Нючван. О 7 анґлійских миль від Мукдену стоїть 5000 Хунхузів.

Тянтсін. Російский посол в Мукденї мав повідомити хінське правительство, що Росия готова уступити з Нючвану і віддати его Хінам, але за се домагав ся иншим зелїзничих концесий в Хінах і вирендованя їй манджурской териториї на довгі лїта.

Токіо. Доповнявчи свій рапорт, ґенерал Оку доносить, що полонив богато офіцирів і рядових, здобув льокомобілю, три рефлектори, динамо-електричну машину, 50 мін, богато оружя і амуніциї. Оку видав проклямацию до населенія Ляотуна, в котрій приріка охорону житя і майна, винагородженє шкід зроблених Японцями і грозить строгими карами тим, котрі будуть помагати Росиянам.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Галицкий сойм.

Краків. Czas доносить, що після дотеперішних вістий галицкий сойм буде скликаний дня 20 вересня.

Тридержавний союз.

Відень. Переговори в справі відновленя торговельних договорів розпочали ся вчера пополудни в Берлинї. Они потревають здавсь до половини червня, почім наступить перерва в цїли переговорів з Італиєю. Переговори веде австрийский амбасадор в Берлинї, Шечені.

Македонїя.

Софія. До сеї пори вернуло до Македонії 6.000 збігців, в тім 1000 з адрианопільского віляєту. Турецкі власти оказують збігцям добру волю. Синод візнав всїх священників, котрі були вимігрували в ріжних часах з Македонії і Адрианополя, аби безпроволочно вернули.

Білград. Перед кількома днями турецке військо знищило під Куманово віддїл повстанців, при чім погибло 21 Македонців. Стверджено, що сей віддїл зорґанїзував ся на сербскій території. На реклямацию з Царгороду сербске правительство рішило розвязати комітет, котрий під позором збиранє гроший для Македонців, підмирав і орґанїзував революцийну пропаґанду.

Царгород. В скопельскім віляєті розбито віддїл повстанців зложений з 24 людий. Командантом турецкого війска був австрийский майор Ріхтер і австрийский офіцир жандармериї.

Абісинїя.

Парияж. З Абісинії доносять, що Менелїк умираючий. По его смерти вибухне здавсь домашня війна.

Анґлїйска армія.

Льондон. Анкета зібрана по зафриканьскій кампанії, для обдумання реформи внутрішної оборони краєвої і загального ополченя, закінчила свої праці. Анкета дійшла до заключеня, що реорґанїзация краєвої оборони можлива тілько через введенє загальної служби військової для всїх мужчин від 21 року житя. В певних відступах часу жовнїр має відбувати вправи. Комісия обчислила, що краєва оборона дійшла би в той спосіб до сталого стану 350.000 людий.

Бунт Герерів.

Берлїн. Губернатор Лайтвайн доносить, що коло Отйомаси побито мурінів, котрі стратили 6 людий. Погибли також два Німці. Німці здобули 115 штук худоби.

З судової салї.

Відень, дня 27 мая 1904.

Нині відбула ся тут перед касаційним трибуналом розправа в справі редактора „Гайдамаків" п. Михайла Петрицкого. Предсїдав рад. Уле, в склад сенату входили радники: Гофмокль, Бучацкий, Косович, Посуховский, Чарнецкий і Грусевич, прокураторию заступав ґен. прок. Гіртлєр, а обжалованого боронив і поперав жалобу неважности віденьский адвокат д-р Йосиф Ціпсер, оборонець з уряду. Секретарював авск. п. Бачиньский.

Жалоба п. Петрицкого опирала ся на слїдуючих замітах:

1) Що не допущено доказів з актів судових, предложених при розправі обжалованим на ствердженє, що він сам в причини політичної акциї богато зазнав кривд і надужить та що видаючи „Гайдамаки", він вів лише оборону против тих насильств і безправств, яких допускає ся верховодача польска партия в Галичинї. (§. 344 ал. 5 кар. проц.). Між покликаними актами були акти процесу п. П-ого против гуситиньского старости Дільца, акти ц. к. суду пов. в Рогатинї і Стрию в справі надужить проти п. П-го і Берника, акти слїдства карного против п. Строки і Дільца в ц. к. окр. судї в Тернополи і виборчий протест проти вибору ґр. Голуховского при послїдних виборах до державної ради.

2) Що обжалований видаючи „Гайдамаки" дїлав в добрій вірі (§. 344 ал. 10 в кар. проц.), а трибунал І. інстанциї не допустив додаткового питання в напрямі блуду виключаючого каридостойність вчинку після §. 2 ал. е. кари. зак. (неважність з §. 344 ал. 6 кари. проц.).

3) Що наступило задавненє карного доходженя, бо прокуратория поставила внесенє на введенє карного поступованя доперва в кілька чи кільканайцить місяців по конфіскатї, хоч §. 490 кари. проц. ставить на се преклюзивний реченець на 8 днїв від дня конфіскати під ригором задавненя.

Розправа зачала ся від відчитаня деяких протоколів з актів І інстанциї, по чім одержав слово до виводів неважности заступник обжалованого д-р Ціпсер. Передовсїм — казав бесїдник — мушу висказати сиїй жаль, що уважано за відповідне спір польско-руский в Галичинї, який там веде ся з обох боків, перенести аж до салї карного суду і то на невигоду одної сторони. І одні і другі, і Поляки і Русини, ведуть кампанїю так, як кождий уважає за найуспішнїйше для своєї народної справи, а я сумнїваю ся, чи в відповідним средством боротьби і чи се веде до цїли, убивати всякий свобідний голос критики силою, жандармами і криміналом. Особливо-ж чудним мусить видавати ся нам каранє криміналом редактора за его публїцистичну редакторску дїяльність — случай, котрий в нашій судово-карній практиці належить до унїкатів. Переходячи опісля до поодиноких точок жалоби, зазначив загальними цитатами з актів, що відмовленє доказу, предложеного обжалованим на поведенє галицких властий з Русинами і з обжалованим, було неузасаднене. Коли зважить ся — казав оборонець — що той сам п. Петрицкий був безвинно держаний три тижнї в слїдчім арештї, що его, кандидата на посла, арештовано як звичайного волокиту, що на нїм як і на Бернику доконано звичайного розбою, що вкінци та сама прокуратория, котра тепер потягла п. П-ого перед суд, ані пальцем не кивнула на всї тоті безправства — що було би показало ся з наведених на доказ актів: то мусимо сказати, що оборона п. П-ого була зовсїм узасаднена і що відчитане покликаних при розправі актів було би могло в рішаючий спосіб вплинути на пересьвідченє і погляд судиів присяжних. А так само узасадненою була оборона обжалованого і в другім напрямі — що-до блуду і доброї віри. Ґще острійше проти Русинів нїж „Гайдамаки" проти Поляків пишуть такі „Dziennik-и polsk-i" Słowa polsk-i і т. д., а преціньпрокуратория їх навіть не конфіскує; отже п. П-ий міг бути в тім блудї, що тоном свого виданництва не нарушує тих границь, які дає державна власть для свободи слова. Впрочім відносини в Галичинї є членам сего трибуналу особисто звісні; а я вкажу ще на те, що навіть часописи консервативні таких Поточків і Стояловского в зах. Галичинї пишуть нераз в острійшим тонї від „Гайдамаків", а преціньїм се уходить не лиш безкарно але й без конфіскат. Послїдний устуи своєї промови присьвятив заступник обжалованого справі задавненя, доказуючи, що прокуратория спізнила ся з внесенєм на карне поступованє, та домагав ся знесеня вироку згідно з жалобою.

По оборонци говорив заст. ґен. прокураторії Гіртлєр. Недопущенє доказів було оправдане, бо покликані обжалованим акти відносили ся до поведеня властий, а процес вів ся за акцию против шляхти і Поляків. (Цїкаве становиско ґен. прокураторії: за поведенє властий може чіпати самі власти, значить, державу, але не можна за се критикувати ні шляхти ні Поляків, котрі тоті власти мають в своїх виключних руках! — *Ред.*) Крім того доказ не є допускавший і з причин формальних, бо жалобник не подав точно протоколів (!), які з тих актів мали би бути відчитані при розправі. Що-до блуду з § 2 al. e) кар. зак., то не може бути бесїди о блудї, під котрим розумієся лише блуд що-до фактичного стану. Вкінци нема також задавненя, бо § 490 проц. кар. відносить ся тілько до задавненя конфіскати і її внесеня по 8-дневнім реченци, між тим коли про субективну каридостойність вчинку рішають загальні постанови карного закона про задавненє після §§ 531 і 532 того зак. Супротив сего вносить прокуратор на відкиненє жалоби і затвердженє вироку І інстанциї.

На тім перервано розправу, а трибунал удав ся на нараду. По короткій хвили предсїдатель трибуналу оголосив вирок: жалобу неважности п. П-ого відкидає ся в цїлости, а ороченє що-до висоти кари застерігає ся до письменного воготовленя вироку. Мотиви повторено ті самі, що їх навів заступник ґен. прокураторії.

Розправі прислухував ся гурток Русинів, між тими і заступники нашої краєвої преси: „Дїла" і „Руслана".

Припадідно треба висказати ще подяку адв. д-рови Ціпсерови за его труд і гарну оборону. А признанє треба висказати тим більше, що д-р Ціпсер був заступником з уряду, дїлав отже зовсїм безінтересовно. Помимо того д-р Ц—а не відносила процесового успіху, се вже не его вина, а окремих, від оборонци независимих обставин.

В сенатї засїдали самі Поляки, з виїмком рад. Бучацкого, котрий є Русином.

В. Г. М.

НОВИНКИ.

— **Присяга Преосв. епископа Хомишина** Цїсар уповажнив намісника, щоби в его заступстві відобрав присягу від ново іменованого епископа для Станиславова. Вчера в полудне Преосв. епископ д-р Хомишин зложив тоту присягу в руки намісника. Як свідки були присутні при тім актї шеф президияльного бюра радник намісництва Залеский, цїс. радник Де Льож і префект рускої духовної семинарії.

— **Виборчі орґії в долиньскім повіті.** Пишуть нам від Рожнітова: Описаний уже в „Дїлї" Добровольский, сей „Макаров" долиньского повіту, переводив правибори довкола Рожнітова, а головну кватиру обібрав собі у Борженьского, лїсничого скарбківскої фундациї в Дубі. Там ставав він людий і просьбою та грізьбою наказани, щоби голосували по мисли староства. І так казав він, що сам намісник ґр. Потоцкий не хоче Богачевского, — а деж сьмів би хто противити ся такому панови! — що старо тво в разї вибору о. Богачевского насипле на громаду ріжні кари; отже виходить з усего: треби вибирати лїсничого і побережників. Колиж се ему таки не удало ся, він крикнув: Niech tego Bohaczewskiego szlak trafi! Rozagitował ludzi, zjeździł 4 wozy; z nimi niema co mówić!... Лучше порадив собі молодик Смолень в Суходолї. Зачав правибори від того, що казав жандармови без найменшої підстави викинути з виборчого льокалю писаря і правиборця Максима Депутовича. Коли правиборцї, обурені тим, вийшли, він шах-мах: „A zatem wybr ny pan zarządca Szczerbowski i wójt!" Вийт на таку беззаконність не дав підпису ані печатки громадскої, а правиборцї вносять рекурс. — *Неломний.* — З Долиньского доносять нам: Комісар Смолень при правиборах в судовім повіті долиньскім допускав ся ріжних надужить. І так в Суходолї викинув через жандарма цїлком безправно громадского писаря Василя Хортиного і правиборця Максима Депутовича, по чім обурені правиборцї всї вийшли з виборчого льокалю. Таке само діяло ся і в Лопянцї і Грабові, де комісар Смолень виразно виборцям заявив: „Тут не будуть ті виборцї, що ви їх хочете, а ті що я, Смолень, хочу". За таке ми ще нїгде не чували. Правиборцї тих трех громад вносять протест до староства; кромі того повітовий комітет виборчий відносить ся телеґрафічно до Кербера і ґр. Потоцкого, як і до д-ра Олесницкого. — *Той сам.* — Инший дописуватель доносить нам: В Слободї долиньскій явив ся в означений час о год. 10 з рана на правибори комісар Зиґмунт Туртельтавб, учитель мойс. релїґії в Долинї, референт окр. ради шк., дорадник і приятель шк. їнспектора кс. Навроцкого. З 60-ти правиборців прийшло 52 до голосованя. Тогдї п. Туртельтавб з лїсничим Яковом Дуфеком стали кричати: „Чого ви, хлопи, так позбирали ся? До роботи йдіть, а не в політику вам бавити ся!" Опісля лїсничий каже: „Від сегодня жаден не дістане роботи в скарбі, хто тут буде ждати на голосованє!" Але люди таки не розходили ся. Тогдї Туртельтавб з Дуфеком замкнули ся в канцелярії і висилали писаря Гриня Кичмура два рази до людий з оповіщенєм, що відбере ся їм сировицю і зборонить ся всякого доступу до ліса, коли не віддадуть своїх голосів на Дуфека. А коли й того правиборцї не хотїли слухати, сказав Дуфек до Туртельтавба: „Da lässt sich gar nichts machen", а Туртельтавб відложив голосованє до 1 годинн. Люди порозходили ся, а о 1 годинї було лише 12 до голосованя. Отже Дуфек дістав 5 голосів разом уже з своїм, а 8 голосів дістав наш виборець Іванів Олекса. Тогдї Туртельтавб оголосив, що вибір неважний, бо війт не оголосив людям, о котрій годинї відбудуть ся ви-

ори, — так само, як і на повідомленю зі старостваго година не була означена. Сеї практики тримає ся тепер староство всюди.

— **З Долинщини** пишуть нам: З зачудованем прочитали ми кореспонденцию в „Галичанині“, походячу ніби з Долинщини, в котрій закидаєсь д-ру Е. Олесницкому, що він обезпечив мандат собі і другим сецесіоністам з виключенем о. Богачевского. Є се очивидною неправдою, бо д-р Е. Олесницкий бере живу участь в акциї виборчій нашого повіту за о. Богачевским, а навіть перед двома лиш днями скликав віче в Болехові, на котрій горячими словами промовляв за кандидатурою о. Богачевского і взяв від усіх зібраних селян слово чести, що твердо і неустрашимо за сею кандидатурою постоять. Поява д-ра Олесницкого і его горячі слова зробили дуже добре і корисне враженє в нашім повіті, а знаємо і бачилисьмо, що д-р Е. Олесницкий маючи зносини з селяньством нашого повіту, використує кожду нагоду, щоби кандидатуру о. Богачевского по всім силам своїм підпирати. Кореспонденция „Галичанина“ є отже злобною видумкою, обчисленою хиба не здискредитоване д-ра Олесницкого, яко голови клюбу послів-сецесіоністів, однак на в силї она осягнути наміреної цїли, бо всї ми тут знаємо добре д-ра Олесницкого і бачимо дїла его, котрі живо противорічать подібним інсунуациям.

— **У нас так...** До нашої редакциї надіслано цїкавий документ. Свідоцтво убожества, виставлене в цїли увільненя гімназияльного ученика від шкільної оплати, написане по руски, потверджене від громадского уряду і громадска печатка також мові рускій, а від парохіяльного уряду видано таку клявзулю: Die Würdigkeit u. Mittellosigkeit des Petenten wird hiemit bestätigt. Gr. kat. Pfarramt Międzyhorce am 20 Febr. 1904. D. W. Dworzanin (sic!) gr. kath. Pf. Administrator“. З боку іронічно визирає відтиск печатки, на котрім можна відчитати: „Печать гр. кат. рускои церквы св. Ом. Параскевы въ Межигорцахъ а. еп. львовскои“. Вкінци додати треба що дотичний ученик ходить до рускої гімназиї в Коломиї. Инші коментарі зайвині. — Осудови читачів полишаємо також факт, про який доносять нам із Скалатщини. Рускій парох в Луцї малій, о. Ем. Мальчиньский позволив на ерекціональнім ґрунтї в привлученім селї Фащівці відкрити і брати, розумієсь зовсїм безкористовно, пісок на... будову польскої „каплїчки“ в Турівцї, чи там нової „твердзи на кресах“, що має стати розсадником польскости на Руси...

— **Бішений від вшехпольского шовінїзму** пан Станіслав Бєґа, що то на з'їздї Tow. Szkoły ludowej в Кракові доказував, що „борбу з Русинами треба вести на смерть і житє, на ножі“, є австрийским урядником в Галичинї, а іменно ц. к. надкомісарем при дирекциї скарбу в Коломиї. Нема сумнїву, що сей енергічний виступ почислить ся панови Бедаї, де слїдує, в заслугу, алеж з другої сторони рускі податники справді мають підставу боятись ся, щоби в хвилї, коли принесуть свою керванцю в даннину цїсареви, пан Бєґа таки на правду не схотїв на котрім з них перевести свої грозьби в дїло. Тому й просять Ексц. п. Віцепрезидента о ґваранцию безпечности свого житя й здоровля. — *Податник.*

— **Так зване „всеславяньске“ віче студентів в Празї** — як нам звідтам пишуть — не удало ся. Торжественне засїданє навіть не докінчило ся, бо президия, в котрій верховодили молодочехи, спасла ся бігством, не замкнувши засїдання. Причиною бучі, яка гріяно вибухла на вічу, було те, що президия дала голос галицкому москвофілови Глушкевичеви і той, неґуючи істнованє Русинів яко самостійної нації, промовляв за російским університетом у Львові, а не хотїла дати голосу Русинови на відповідь галицко-рускому ренеґатови. Впрочім наші студенти, коли вічевий комітет в передодень віча відкинув їх оправдані жадання, заявили, що офіцияльно не возьмуть участи в вічу. Віче ухвалило революції лише в справі висших шкіл в Чехах і на Моравї та університету в Любляні.

— **Урядованє польского бецирку.** Громадска рада в Іванівцї, пов. скалатского, ухвалила, як нам доносять, дати кусник ґруту під будову читальні „Просьвіти“ і свою ухвалу предложила дня 15 марця с. р. повітовому видїлови в Скалатї до затвердженя. Минуло півтора місяця а повітовий видїл до нинїшного дня не взяв сеї справи під нараду. Коли на онодїшнім засїданю повітової ради заінтерпельовано в тій справі маршалка Заґурского, той заявив, що справа тому не може вийти на денний порядок, бо ще не була на видїлї, ну, а на видїлї не була тому, бо в дотичній ухвалї громадскої ради не подано докладно розмірів подарованої площі. Очивидно балаканє п. Заґурского не має найменшої основи, бо у відписї сеї ухвали, предложенім повітовому видїлови, означено поверхність дотичної площи числом квадратових метрів. Дивно лише, що рівночасно потверджено подібну ухвалу громадскої ради в Скалатї з перед тижня, хотяй вона не була на „видїлї“ і інжиніїр площі не мірив. Що-ж тому за причина? Дуже проста: в ухвалї громадскої ради в Скалатї ходило о площу під дім польского „Sokol-a“...

— **З Сокаля** пишуть нам: В тутешних школах уведено особливший утраквізм що-до практик релїґійних. Молодїж обох народностий ходить спільно на богослуженє, одної недїлї до церкви, другої до костела. Звичай сей використовує заряд тутешної школи видїлової зі шкодою для обряду і народности рускої. Се спонукало катехита о. Демчука, що звернув ся до свого еп. Ординарияту. Наслїдком сего поручив еп. Ординарият о. Демчукови вести дїти руского обряду лише до церкви. Однак управитель згаданої школи п Седмьоґрай заявив о. Демчукови, що его не обходять поручена Ординарияту і він дїтий до церкви не пустить. О. Демчук відкликав ся опять до еп. Ординарияту. Було се перед двома роками. Від того часу нїчого не зроблено в сій справі, а утраквізм дальше надуживаєсь і служить навіть до „народових“ манїфестацій. П. Седмьоґрай, увірений в безсильности поручень ординариятских, поводить рускою молодіжию самовільно. О. Демчук перепуджений держить ся засади: все бери, мене лиши. Наслїдком сего не ходять дїти до церкви в ті недїлї, на котрі припадає яке руске сьвято; рускі дїти і тоді ідуть до костела. Молодїж руска приневолена брати участь в обрядах „попельца“, ходить до утоми в 3-дневих походах кржижових по всїх костелах, а взяв поведено ві недавно до три км. віддаленого костела Бернардинів на манїфестацию „народову“ з нагоди конституциї 3 мая, хоть то була недїля і дїти можна було сьмїло розлучити. На польске Вознесенє заповіджено всїм дїтям, щоби явились на екзортї і в костелї, а на рускі сьвята, як от на наше Вознесенє, дїти обходять ся без екзорти і богослуженя. Так руска молодїж, чисельно переважаюча, чим-раз більше відвикає від свого, а наклоноєсь до чужого. Чи позволила би на щось подібного лат. духовна власть, коли би так дїяло ся з польскою молодїжию? Деж наші Ординариати, де заступники нашого обряду по всїляких радах шкільних?... Скажіть уже раз ясно во всеуслышанїе і Ви, достойники церковні, що to wszystko jedno, то бодай будемо знати, чого по Вас надіяти ся!...

— **Против міліторних тягарів.** Вчера вечером відбула ся у Львові людове віче в справі ухваленя австрийско-угорскою делеґациєю нових мілїонових видатків на армію. Референт д-р Виростек, мотивуючи протест, який робітничий нарід закладає з причини так величезних тягарів, котрі звалять ся з причини сих видатків на найбіднїйшу суспільну верству. Резолюцию, відчитану референтом, приняли учасники віча грімкими оплесками. По вічу прийшло на улицях міста до грізної метушнї. Поліция не хотїла допустити до демонстрациї під яким правительственним будинком і почала розганяти численну товпу народа. Повстав крик і вереск, поліцейники гонили і розтручували людий по хідниках, причім арештовано двох академіків і одного робітника.

— **Противжидівські заворушеня** вибухли онодї в Хотимі над Дністром, в бесарабскій ґубернії. Був то день, коли робітники, занятї при будові мосту, були вільні від роботи. Початок пішов звідси, що в однім жидівскім склепі приловлено хлопця на крадежи і побито. На крик хлопця кількадесять робітників напало на склеп, питовкли шиби і зграбували всї товари. Жиди піднесли страшний вереск, народу збігло ся кілька тисяч і ціла товпа розсипала ся по жидівскій дільници, рабуючи і бючи Жидів. Наперед ударили на головну синаґоґу, де знищено цїле внутрїшне уладженє. В подібний спосіб зруйновано пятнайцять менших божниць. Розярена товпа вдерла ся до приватних домів, мешканців била буками, здираючи з них одїнє; кількох Жидів плавили в Дністрі, рабінам плювали в очи, з женщинами і дівчатами поводили ся брутально. Двіста козаків, що вирушили против демонстрантів, не могли собі дати ради, так що начальник поліциї відвіє ся до кишенівского ґубернатора о інструкцию. Телеґрафічна відповідь звучала: „Боронити напастованих, але не стрілати“! По тригодинній авантурі демонстрантів розігнано а Жиди окрім ран потерпіли шкоду около 50.000 рублів.

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка.** Засїданє історично-фільоссофічної секциї буде в четвер о год. 11; на дневнім порядку: а) М. Грушевский, Спірні питанє старорускої етноґрафії; б) С. Томашівский, Угорска Русь на початку XX віка.

— **Надане презенти.** Намісництво надало презенту о. Мелетиєви Дзеровичеви, гр. кат. парохови в Глібовичах свирских, на опорожнену парохію цїсар. надання в Довгім.

— **На будову руского театру** у Львові з повіту чортківского зобовязали ся через три роки платити місячно: [в коронах] д-р Антін Горбачевский 15, д-р Михайло Новаковский 6, Діонїзий Добромильский 5, Евстахий Юрчиньский 7, Володимир Мриц 4, Савин Робак 3, Евгенія Ростковичівна 2, Аполїнарий Гулевич 2, Констатин Вербицкий 4, Волощук 1, Іван Маньовский 1, Іван Білиньский з Ягольниці 3, Осип Процюк з Заболотівки 1, Оріховский з Бичковець 2, Теодор Мервяк з Джурина 50 с., Лев Яєїнчук з Павшівки 1. Квартально через 3 роки: Осип Касиян з Ридидуб 3, Григорий Павляк з Половець 4. Через 3 роки річно: Лев Чачковский з Чорткова 100, о. Ілярий Лотоцкий з Половець 50, о. Олександер Лукашевич з Бичковець 50, о. Олександер Маланюк з Паушівки 50, Андрій Романчак з Білої чорт. 60, Антін Городиский з Бичковець 10. З тих, котрі зложили декларациї, доси зложили: д-р Антін Горбачевский 75, д-р Михайло Новаковский 24, Лев Чачковский 100, Діонїзий Добромильский 20, Евстахий Юрчиньский 28, Володимир Мриц 16, Савин Робак 9, Евгенія Ростковичівна 6, Аполїнарий Гулевич 8, Константин Вербицкий 16, Волощук 3, Іван Маньовский 4, Григорий Павляк 4, о. Ілярий Лотоцкий 20, о. Олександер Маланюк 25, Іван Білиньский 9, Осип Процюк 3, Оріховский 10, Лев Яєїнчук 1. Одноразові датки зложили: о. Чаплиньский з Косова 5, складка у ц. Романчаків в Білій чорт. 10, у п. Горбачевских 3 К 26 с., Гарасим Гулевич з Чоркова 2, Остерзецер з Чорткова 2, Ангелика Міцковска з Чорнокунець вел. 20, Наталія Добромильска 10, Едмунд Ашкеназе з Звинїча 5, Януарий Поляновский 5, у п. Дудиньских 3, Киприян Зволковский з Свидови 2, Васильковский 10, В. Вонсович 5, Теофіль Банах 3, з пушки у п. Ванаха 5·40, о. Гордієвский з Шманьковець 30, Евгенія Ростковичівна 2, Антін Патковский 1, Петро Павлюк 2, Володимир Островский 2·50, Михайло Войцеховский 1, Йоахим Мончаковский 1, Омелян Бояновский 2·50, Михайло Каетанович 1, Онуфрей Поліщук 1, Іван Скоруна 2, Володислав Літарович 1, Іван Кобилецкий 5.

Померли:

— **Винкентий Долиньский**, секретар суду у Львові, упокоїв ся дня 29 с. м. в 61 році житя. В. в. п.!

— **Тадей Романович**, оден з найвизначнїйших польских дїячів, помер нагло у Львові в суботу вечером, в 61 році житя. В молодім віці брав участь в повстаню в 1863 р. а відтак посьвятив ся публицистичному званю, редаґуючи рїжні дневники, між иншими і „Słowo polskie“. В послїдних часах був членом краєвого видїлу і кермував ся як кождий „народовий демократ“ супротив Русинів польским шовінїзмом.

Урядові вісти:

Ц. к. Дирекцин зелїзниць дер.

— **Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів** оповіщує: З днем 1 червня 1904 запроваджує ся при ц. к. почтовім уряді в Баворові тижнево шестиразову службу сїлського листового для місцевости Градовець, Білоскірка, Застїнка і Заставе. — З днем 21 мая с. р. відкрито в Королївцї коло Коломиї при вступаючім тамже ц. к. почтовім уряді телеґрафічну стацию з обмеженою службою денною. — З днем 15 мая с. р. відкрито зелїзничу телеґрафічну стацию Хоросница для загального руху телеґрафічного.

— **З філії тов. св. Ап. Петра в Перемишли.** В члени тов. вступили дальше і зложили свої датки слїдуючі церкви і сьвященники (в коронах): о. П. Стукач, пар. в Тісній 2, церкви в Тісній, Должици, Лишни і Габківцах 10, о. К. Ясеницкий, пар. в Балигородї 2, церкви в Балигородї і Стерници 6, о. Ф. Байко, зав. в Березцї 1, церкви в Лопінцї, Буку і Тисковій 8, о. Н. Іванусїв, зав. в Лопінцї 2, п. Мария Іванусїв 2, о. І. Кузьмак, пар. в Гочевї 1, о. С. Ломницкий, пар. в Явірци 1, о. В. Чайковский, пар. в Загочевю 1, о. М. Осїдач, зав. в Ветлинї 1, п. О. Осїдач 1, о. В. Мокрицкий, пар. в Терці 2, п. О. Мокрицка 2, о. М. Щирба, пар. в Жерници 2, церкви в Рябім і Гучвицях 6, о. Н. Коропась зав. в Рябім 2, о. В. Устиянович, пар. в Смереку 2, о. М. Устиянович, сотр. в Смереку 1, церкви в Смереку, Кальници і Струбовисках 6, церков в Губичох 5, Рада повітова в Перемишли 50, церков в Хмілї 6, о. І. Заяць, пар. в Хмілї 2, церкви в Мачишинї і Сопошинї 12, о. С. Кульчицкий, пар. в Вощанцях 1, о. К. Гермак, пар. в Гошанах 1, о. І. Козакевич, пар. в Конюшках 1, о. Я. Санцкий, пар. в Коропужи 1, о. І. Калямунецкий, пар. в Кропильниках 2, о. Я. Ковальский, пар. в Новосїлках 1, о. Я. Косоноцкий, пар. в Подольцях 2, о. К. Гнатишак пар. в Угерцях 1, о. Ст. Онишкевич, пар. в Хищевичах 1, о. М. Стецев, пар. в Чайковичах 1, о. Г. Царевич, пар. в Шоломиничах 2, о. В. Петрик, сотр. в Комарї 2, П. М. Петрик 2. — Всїм повисшим жертводавцям складає видїл в імени убогих руских церков сердечну подяку.

Переписка Адміністрациї.

Вп. І. Во. в Но. За 2 квартали прийде нам ще 2 К. Д. Га. в Ос. Гроші на театр 69 К. 34 с. разом з викавом доручено куда слїдовало, а дотично оголошеня просимо о терпеливість, оно на всякий случай наступить але після черги.

Спеціяліст недуг внутрішних

д-р Евгеній Озаркевич

ординує **постійно** у Львові ул. Корниктів ч. 1 II. поверх Народний Дім. 609

окуліст

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19 А від 11—12 і від 4—5

299 19—19

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні

виплачує без потручення провізиї або контів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. уприв. Галицкого акцийного 374

Банку Гіпотечного.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові плоша Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Позичок на застав пенсиї уділяє Спілка кредитова, Краків, Вашітова 9. 391 7—8

Подаємо до загальної відомости, що п. Станіслав Макаревич заанґажований до нашого товариства як подорожний аґент і що на основі своєї повновласти є управненний заключати для нас обезпеченя.

Львів 20 мая 1904.

Головна Аґенция „Allianz“, акцийного товариства обезпечень на житє і ренти, Львів, площа Бернардиньска 2 А.

Аґентів приймає ся кождого часу під корисними услівями. 379 3—3

Ровери

з перворядних фабрик

Ровери з мотором „Republic“

прибори для циклістів

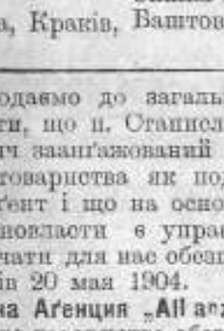
репарацийний варстат. Ракети, мячі і сїтки до Теннїс-а поручає в найбільшім виборі маґазин спортових товарів

М. Лукасевич

Львів, ул. Академічна ч. 26.

352 Цінники даром. 8—15

Перший руский склад машин до шитя

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 8 зр. (для грубої роботи).

Вел. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жадане і даром 313

Іван Ляврук

механїк

Львів, ул. Галицка ч. 6.

Фортепян Безеядорфера перехресний дешево продам. **Академічна 8, офіциа.**

Ученик VI кл. з добрим свідоцтвом І курсу приїме сейчас лекцию на сесло. Вказка відомість ул. Коперника ч. 36.

Чистий зиск на український театр з розпродажи монольоґу (комічно сатиричного) на осасні автентичні бесїди одного капанского столна р. з **Кацапске віче або „в розгарі краснорічивости“.** Ціна 20 сот. 1/2 арк. печати. Висилаєть ся 100 примірників за 16 К 50 а 8·50 К і 11 за 2 К *оплачено* Замовлятн у вавладника: **Павла Волосенки Львів, улиця Богуславского ч. 8. І. пов.** 401 1—3

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомагання, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. **Schwanen-Aphotheke, Frankfurt a. M.** 163 13—7

КОЛДРИ на вовняній ваті по зр. 3·50, 4·50, 6, 7, 8, 10, 11, 12 до 19 зр. Колдри шовкові атласові по зр. 12·50, 14, 26, 18, 20, 22, 24, 28 до 32. Новість! Колдри подвійні обосторонні до ужитку дуже практичні і гарні лише о 1 до 2 зр. дорожше від цїй повисших. Найбільший вибір лише в спеціяльній торговли колдер і матерацїв Йосифа Шустера, ул. Коперника 5. 287

РУСКА ПИСЬМЕННІСТЬ том І.

Твори Івана Котляревского, Петра Артимовского-Гулаки і Евгенія Гребінки, видані під редакциею проф. *Юлїяна Романчука.*

Ціна оправленого примірника 1 кор. в красшій оправі 1 кор. 50 сот. На почтову пересилку *треба додати 30 сот.*

Дістати можна в Канцеляриї Товариства „Просьвіта“ Львів ринок ч. 10. Висилає ся *тілько* за попереднім надісланем грошей.

Купуйте лише

Крохмаль брилянтовий Бажанта!

Дістати можна всюди.

Торговля Солецкого, Львів, ул. Батория ч. 2.

Прібки даром. 289 15—15

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів

ул. Сикстуска ч. 23, (стара почта)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цінники даром і оплатно.

Першорядні поручення. 364 5—19

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливання в найкоротшім часі, а також має на складі готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всім Вп. приходникам і фундаторам за всі дотеперішні замовлення, прошу о ласкаві замовлення так на поодинокі нові дзвони як і на цілі ґруни. За тревалість матеріялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці.

З глубоким поважанєм

54 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Аґентів не висилаю.

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапних цїнах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалиїв у всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплїй, хемічній дорозї фабрично зладжених і солодженых та ц. к. інститутом до розелїду споживних средств розелїджених.

Цїнники і информації висилає ся на домагане оплатно і даром. 200

Дістати можна у *Львові* в аптиках Пінеса-Поратиньского, В. Діала, Як. Байзера, Жигмонта Рункера; в *Коломиї* в аптиці Берґлера; в *Миколаєві* в аптиці Фрідмана; в *Перемишлї* в аптиці Ґольдберґа; в *Рящеві* в аптиці Коритовского і С-ки в *Стрию* в аптиці Ґертнера і в *Тернополи* в аптиці Мариана Кривановского. 50

Лінія Кунарда
з Трієсту до Америки.

Відходять найлїпші і найбезпечнїйші пароплави

28 мая 1904 „Ультонія"

14 червня 1904 „Панонія" 333 4–5

Уповажнене ц. к правительством заступництво **Кунарда** для Галичини: Львів ул. Браєрівска 6.

Недужим на нерви

радить ся познайомитись з наведеним від 20 лїт способом лїчення, яке пахвалюють професори, практичні лїкарі і все ширші круги публики, а котре полягає лише на зверхнім натиранню, є при тім нешкідливе, дешеве і незвичайно успішне.

Треба лише надїдати брошуру, що появила ся у 26-ім виданю, написаної Романом Вайсманом п. з.:

„Ueber Nervenkrankheiten und Schlagfluss"

Висилає книгарня Франца Фішера, в Fünfkirchen безплатно. 167 4–4

Без конкуренції.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kayson добірна	1·80 „	„ „
„ плянтаж.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 клґр. чаю разом **оплатно**, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави **осібно** оплатно за післяплатою. 86

Для терплячих *на ревматизм, нервоболі, гостець, біль голови, біль зубів*

в знаменитим зовнїшним средством, клїнїчно випробованим

Іхтіоментоль

(назва правно застережена)

виробу аптикаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА** *в Богородчанах.*

Численні признаня і подяки.

Ціна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплатно до кождої почтової стациї.

Щодень дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланем належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 33 8–8

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, скіряних виробів, росийских кальошів, альбумів і ріжного рода переписних листів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір біжутерий. 532

Без конкуренції.

ЛЮБІНЬ заведене жерельно-купілеве і гідропатичне.

Найсильнїйші сірчані води на суша. Лїчить ся із знаменитим успіхом навіть задавнені форми ревматизму суставів і мязів, артрітизм, ісхіас, нервові недуги, опухлина по зломаних і звихнених, завдавне окістної суставів, недуги шкірні і жіночі, хронічні проноси кіля. Комната умебльовані, ексклюзивно з кухнею вже від 1 К денно. Купелї мінеральні по 1 К, 1 К 20 сот. і 1 К 40 сот., боровинові по 3 К. Залізнична станція, почта, телеґраф і аптика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Всякі пояснїня удїлює підворотною почтою **купелева управа.**

Лїкар заведеня: **Д-р КАЗИМИР ЄРНИЦКИЙ**, син.

317 *Сезон від 20 мая.* 9–10

Red Star Line, Antwerpen.

до Америки.

Парівці першої класи, — просто без пересїдани до Нового Йорку і Філядельфії. — Добрий харч. — Знамените корабельне уладженє. — Дешеві цїни перевозу.

Информації удїляють:

Red Star Line 20, Wiedener Gürtel in Wien

або

ВОЛОДИМИР ПОДЛЕВСКИЙ, аґент, ул. на Болоні ч. 8, І. п. біля головного двірця, Львів. 273

ТУТКИ цигаретові 100 штук за 1 кр. поручає А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7

Фабрика польских горівок, руму, лїкерів і розолїсів

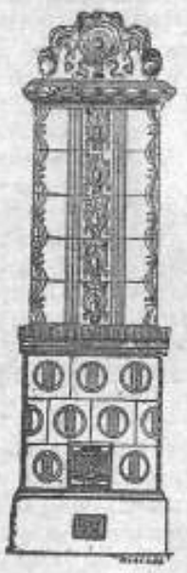
Р. КЕСЛЄРА

Львів, Кривчиці (горішка Личаківска) склад і бюро фабричне, Львів, Городецка ч. 23

поручає

чисті дестилати, наливки овочеві *і з добірних зіл.*

На провінциї висилаю також в 5-кілевих пачках почтових або бляшанках до кождої місцевости оплатно. 169 10–40

Л. & К. ГАРДТМУТ

ц. к. *надворні доставники*

у Львові

пасаж Гавсмана ч. 8.

313 5 5

ГРОШІ на 4%

амортизацийні позички удїляємо через перворядні будапештеньскі і заграничні грошеві інституції до ¾ оцїночної вартости на І. ІІ. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредиг! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, щочно* і *дискретно.*

Конверзії банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просить ся о марку на відповідь.) 362 9–72

Рух желїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя	3·25.
„ „ на Підзамче	3·04.
„ Рави руской	6.46.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Рящева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белзця	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белзця	9·30.
„ Тернополя	10·35.
„ „ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Стрия	3·05 1·05*.
„ Рящева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави руской	7·05*.
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·15 передполуднем 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу = 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені звіздков (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Информацій удїляє і продає всякі білети та розкладки їзди інфор. бюро ц. к. держ. желїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Найлїпші французскі паперці циґаретові **„LE GRIFFON"** Найлїпші французскі тутки циґаретові

Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 181

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Др Е Левицкий. Одвічальний редактор: Александер Борковскай. Папір з фабр Черляньскої. З друкарні Народової (Манецких), — Львів, Коперніка ч. 9.

Ч. 110. Львів, Середа 19 Мая (1 Червня) 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухнтаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише на попередним застереженим. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

Ватикан а република.

Послідна подорож президента французької републики до Риму, де він зложив офіциальну візиту королеви Вікторови Імануїлеви, а поминув папу, дала причину до вимінн нот між Ватиканом а Парижем а дальше до відкликаня французького амбасадора при папскім престолі та до вибуху острого конфлікту між републикою а римскою курією, що грозить повним розривом між католицкою церквою а Францією.

Вправді борба з католицкою ієрархією веде ся вже від кількох років, а тим самим від кількох років уже була неодна притока до звострення відносин між обома сторонами. Папа Лев XIII-ий був однак політиком не аби-якої міри. Він переболїв підкошена сили і впливу католицких конґреґацій у Франції і супротив ведучої ся у Франції борби між радикальним правительством а конґреґаціями заховував політичну резерву. Та зміна в особі зверхника Ватикану спричинила зміну і у відношеню ся курії до републики. Вже сам вибір Пія X-ого був політичною невдачею для Франції. Як звісно, найбільші шанси засісти на папскім престолі мав кардинал Рамполя, права рука внїшної політики папи Льва XIII-ого і прихильник Франції, а противник тридержавного союза. Повалило его однак veto кардинала Пузини, заложене на конклаве з препоручена австрийского монарха. Вибір Пія X-ого, за чим послїдувало уступленя Рамполї зі становища секретаря стану, уважано проте побідою Австрії і Нїмеччини, а невдачею републики. І справді, як вказують послїдні події, становище Ватикану супротив Франції підпало змінї.

Генеза наставшого конфлїкту така: Як звісно, між Францією а Італією настало в послїдних часах замітне зближенє. Ще минулого року італійский король відвідав републику у Парижи. Щоби его зревізитувати, як і щоби скріпити зближенє обох держав, президент републики Любе відвідав минулого місяця Рим, де его демонстративно принимано. Ся візита шефа французкої републики в Квіриналї дала однак товчок до конфлїкту.

Римскі папи — як звісно — претендують на съвітску власть в Римі, котру вони ще перед 33-а роками там посідали, поки не поклало їй кінця з'єдиненє Італії в одно королївство, при тім Рим став столицею з'єдиненого королївства. Против того вдучени папских земель до італійскої держави римска курия протестувала і не признає до нинї італійского короля правним володарем Риму і его околиць. Числячи ся з тим папским протестом, та не бажаючи входити в конфлїкт з котроюнебудь стороною, володарі прочих католицких держав не складали офіциальних візит в Квіриналї, і або омивали Рим, візитуючи італійских королїв поза его мурами, або, коли знайшли ся в Римі, то візити їх не носили офіциального характеру, а тоді візитували вони рівнож і папу. Заховуване тої політичної обережности сягало так далеко, що навіть цїсар Франц-Йосиф, хоч в як близьких відносинах стояла Австрия до Італії, не ревізитував італійского короля мимо загального негодованя, яке той факт викликав в італійскій опінії і мимо того, що ее й споводувало між иншим значну охолоду взаїмних відносин між Віднем а римским правительством.

Тимчасом президент французької републики, доконуючи акту політичної куртуазії супротив заприязненої держави, не тілько що відвідав італійского короля в самім Римі, і тим робом признав Рим столицею та інтеґральною частию з'єдиненого італійского королївства, але й запехав зложити візиту паші, чим знов відмовив ему признанн суверенних прав самостійного монарха. Отсей факт не остав без відгомону в ватиканьских кругах і римска курия запротестувала супротив него острою нотою в 28-ого цьвітня с. р. котру удїлила не тілько правительству французкому але і прочим европейским державам. В відповіди на сю ноту париске міністерство заграничних справ велїло своему амбасадорови при римскій курії, Нїсардови, спитати у Ватиканї, чи справді сего змісту ноту вислано до прочих держав. Коли однак секретар стану кардинал Мері-дель-Валь дав вимиваючу відповідь, правительство французке наказало Нїсардови сейчас виїхати з Риму, а тим самим ствердило зірваня дипльоматичних відносин до Ватикану.

Та на тім не конець. Виїзд французкого амбасадора при Ватиканї з Риму може прецїнь мати двояке значінє: або значіне хвилевого непорозуміня або також зірваня усяких дипльоматичних зносин раз на все. І отся квестия як-раз розпалює тепер уми Франції та став на порядку дневнім ей внутрішнього житя.

Францию з Ватиканом вяже доси конкордат, котрого основи положено ще в XV-ім віці, а сформуловано остаточно 1801 і 1802-ого р. за Наполеона Великого. Конкордат той, твір кардинала Консальвія давав широкі права першій, як і признавав зпов державі вплив на обсаду епископских столиць і т. п. Звязана ним Франция визначувала духовеньству платнї з державного скарбу, хоронила католицкі інтереси на Орієнтї і т. д. Тому й папа Лев XIII-ий, як і его попередники, берегли пильно его ненарушимости, знаючи, що з зіраняем его відносини католицкої церкви у Франції погіршать ся, бо розділ церкви від держави лишив би першу ей власним силам й розвязав би державі руки супротив неї.

Колиж тепер грозить зірване зносин між Ватиканом а Парижем, вирнула на порядок квестия знесеня конкордату. Порушено ей рішучо в французкій просі, як і в парламентї. Ноту Ватикану взяла французка република собі за обиду, нанесену раз тим, що Ватикан, протестуючи против візити Любета в Римі дорогого циркулярної ноти, мішав ся тим робом в заграничну політику Франції, а друге тим, що нота ся зредаґована в острім тонї та що текст ноти, дорученої париженому правительству, рїжнив ся від значно острійшого тексту нот, удїлених прочим державам. Тому й тон французких дневників, що обговорюють сю справу так острий і неперебірчивий в словах, що навіть умірковани парискиї Temps пише між иншим: „Не розуміючи належно ні настрою умів ні сучасних условин житя, церков показала, і то крайно небезпечним робом, що вона кладе свої дочасні справи на першім і головнім плянї".

Говорячи дальше, що церков чимало втратила, коли в часї конклаве „позволила сьвітским вилівам знасилувати св. Духа", те що політика кардинала Мері-дель-Валь допершує зда, Temps далї пише: „А говорено, що будемо мати тепер релїґійний понтифікат! Все те однак, не релїґія, а політика, і то політика цїлком лихого сорту, бо нещира і незручна"...

А дискусия, котрої видовищем був послїдної пятницї парижскиї парлямент, рїнож заповідає, що зірване конкордату є для Франції лише квестиею часу. Відкликаня посла Нїсарда апробувала палата 427 голосами против 95 голосів консервативних роялістів. Навіть републиканьскі консерватисти під проводом Рібота і часть антисемітів голосувала за правительством. Національна гордість Франції видно недипльоматичною нотою Ватикану вельми подразнена. Натомість більшу рїжницю думок викликала квестия дальших відносин Парижа до Ватикану. Соціялїсти жадали безпроволочного зірвання конкордату, консерватисти поновного навязання зносин з Ватиканом. Правительство устами Комбеса і Делькасса заявило, що само не могло зривати конкордату без приготовних праць до сего кроку і без ухвали парламенту, однак не має нїчого против сего. Покищо задемонструвало лише відкликаним Нїсарда, а що-до дальших відносин між римскою курию а Францию, то правительство вважає, що найвідповіднїйшим буде, аби справа конкордату прийшла на чергу аж з початком нового року, до чого й поробить відповідні приготовленя, аби так важна справа не захопила держави неприготовленою. Сю заяву прийнято 383-а голосами против 160 голосів консерватистів і крайних соціялїстів.

Залїза правительства містить отже заповідь закону о знесеню конкордату. Був би се акт необчислимих нинї наслїдків так для церкви як і для Франції, коли в межичасї не постане між обома сторонами порозуміня.

Право патронату а власть духовна.

(Долиск з кругів духовеньства).

Що наше право патронату вже застарїле і не відповідає теперішному духовн часу, се надто добре знана річ. Вже й сьвітскі люди на вічах і приватних зібраних домагали ся знесеня того права, шкідливого не тілько нашим церковним але й національним справам. Не видно тілько найменшої акциї з найбільше тут інтересованої сторони самого нашого духовеньства! На се нам годі бути рівнодушними. Особливо тепер, коли духовна власть дає патронам волю, коли на їх забаганки по кілька разів розписув парохію на поновнй конкурс без найменшої причини, нам треба забрати голос і застановити ся, бо се нас понижає, і приносить нам шкоду. Епископска консистория розписує конкурс на парохію; подасть ден, два або трох кандидатів, котрі гнути ся перед патроном не хотять; патрон невдоволений тим, просить Епископску консисторию о розписаня поновного конкурсу. Що-ж діє ся? Місто запрезентувати iure devolutivo першого, став консистория на услугах патрона, а той лишив, не знаючи, звідки таке право здобув, що его найвисша власть духовна слухає! Буває і так, що патрон по отриманю пропозиції, усмотрив собі кандидата чолобитного, котрого в нїй нема. Як же тут зарадити? Треба просити консисторию о поновний конкурс на парохію, а тая не відмовить услуг патронови! О тім дуже добре знає станиславівска консистория. Через такі благодати консисторії для патрона терпить повага нашого духовеньства, котре в таких обставинах в пеначе приневолене гнути ся перед патроном, щоби з'єднати собі его ласку; а тратить на повазї і сама консистория, коли добровільно з свого права уступає і став на услугах патрона; тратить матеріяльно і парохія, бо ґрунти і будинки нищать ся, бо завідатель, хотяй би і винаймив ґрунти ерекціональні, не може їх навозити; а бував і так, що Жиди винаймають ґрунти церковні і страшно їх пустошать, бо обсадженє парохії два і більше лїт тревае. Се для нас кривда з кождого взгляду. Наше духовеньство потребує конче нїча, на котрім ті справи могли би бути обговорені; а доки того не буде, нам треба такі і тим подібні справи обговорювати на деканальних соборчиках та бажаня клиру подавати консисторії.

Боронїм себе самі, бо другий нас не то що не оборонить, а ще обскубає!

Съвященик.

Війна.

По занятю Кінчу і его околиць, російскі позиції в Таліэнвані і в Дальнім стались неможливими до удержаня, тож можна було надіятн ся, що Росияни самі їх покинуть. І дійсно, сим разом Росияни не зробили сего блуду що над Ялом, не стягнули на себе самі нового погрому, але в понеділок уступили з Таліэнвану, а відтак і з Дальнього. Про се доносить ґенерал Оку: „В понеділок японьскиї відділ обсадив Дальнього. Більше як 100 склепів, телеґрафічний уряд і дворець, касарнї і до 200 ваґонів знайшли неушкодженими. Доки суть ненарушені; при в'їзді затоплено малі пароходи". Всї мости в околици знищені.

Волиньска тревога*).

Месия:
Вони не відають, що творить.
Міріам:
І єхидна несьвідома, а всяк ей розтопче, як стріне на шляху.
Месия:
Якби єхидна могла покинути свою отруту, вона булаб не гірша від голубки.
Міріам:
Але вона отрути не покине
Месия:
Про царство боже на землї ти чула?
Міріам:
Та ж-ж тепер віде його не бачу...
Леся Українка — Відгуки.

З уваги на сьвіжі події в Косівщинї не зашкодить пригадати, що ми вже не одну таку подію пережили. Січова косівска тревога дуже подібна до подій, котрі відбули ся при кінци XVIII. століття на Волинї. Пригадуємо їх, щоби загал наш пізнав, що наші „пшияцюлє" анї дрібки не змінили ся тай що годі носити ся з тою гадкою, що час або обставини їх колись перероблять.

Коли при кінци XVIII. віку дійшло в Польщі до того, що ясно стало, що зближає ся остатня година тій анархістичній державі: спорохнявілий її орґанїзм ще раз требував ратувати ся немов в передсмертних судорогах підчас чотиролїтного сойму (1788—1792). Але оно так буває вже в природі, що здеґенеровані орґанїзми, місто ратувати ся, роблять все на свою загибіль, немов би невидима якась сила пхала їх до того. Місто заняти ся поважно нарадами, утворили ся між послами дві партиї, котрі обопільно себе поборювали. Одна партия „королївска", стояла за дружними відносинами до Росиї, щоби могти під її протекторатом перевести реформи. Друга, „пруска" або „патріотична", перла до зірваня зносин з Росиею і до заключеня тїсної дружби з Прусом. Підчас тих спорів між партиями виголосив король Станислав Август на засїданю 6. падолиста 1788 мову, в котрій звернув увагу на те, що Росия дружно відносить ся до Польщі, що не заложила жадного протесту против чинностий сойму та що ворожий настрій Росиї може викликати велику небезпеку. Правда, що сойм ухвалив сто тисяч війска; але оно було на папери, бо не обдумано средств на его удержанє. Радив тому король, щоби з огляду на велику силу военну Росиї не дразнити її, доки Польща не виставить великого війска. „При тім" додав король, „ми не повинні забувати, що в разї конфлїкту ми імовірно найдемо лютих ворогів у власних піддани".

Ті слова короля викликали великий алярм. Соймові депутати і варшанске населенє були пересьвідчені, що Росия поробила вже приготованя, щоби побудити селян в українських землях до бунту против Польщі. Сейчас вислано депутацию до короля з жаданем висилки війска на Україну. Хоч в кілька днїв пізнїйше жадання ті були лагіднїйші але віра в українско-хлопскиї бунт глубоко загніздила ся в головах шляхтичів. З Варшави масами слано тревожні письма на Поділє, Волинь, Україну і прошено місцевих людий донести як найдокладнїйше о приготовуючім ся бунтї. Очивидно на ті питаня годі було що відповідати, бо жадного слуху о бунтї не було; але через такі масові алярмуючі запити, по-при цїлковитім відчуженю шляхтичів від селяньскої маси та при ґрунтовнім незнаню і непорозуміню того „почцівего людку" серед котрого жили, вародило ся в мозгах Ляхів те сильне, безосновне пересьвідченє, що селяньска маса кипить до них страшною ненавистию. Опираючи ся на тім, кореспонденти слали письмо зі здогадами, а ті ще більше алярмували Варшаву. Хоч ґенерал Фелікс Потоцкиї, головний начальник війск в українських землях, доносив соймови з Острога, що всї вісти о бунтах не мають найменшої підстави, не помогло се, тим більше що в соймі була партия гетьмана Браніцкого, котрий через роздуте розмірів небезпеки хотїв привернути наново для гетьманів тую военну диктатуру, яку що-йно сойм знїс. Навіть новий рапорт Потоцкого не поміг, в котрім доносило ся, що повстанє навіть не є можливе задля величезних снїгів, котрі перервали цїлком комунїкацию між селами. Мимо того переміщено комісиї провіантові для війска в українських землях на комісиї „ладу і порядку", поручаючи їм через Жидів слїдити настрій населеня і доносити о всїм найблизшим командам та взагалї дбати про спокій. Вслїд за тим вислано кілька віддїлів війска на Україну, а сойм видав наказ ввоженя збруї за границю.

Ті розпорядки цїлком усунули тревогу, котра і так була безпідставна. Все було-б гаразд, коли-б не одинокий відірваний випадок. В селї Неверкові в ровеньскім повітї на Волини мав поміщик Белзкиньскі між своїми дворакими кількох молодих кріпакіа, котрих казав повчувати письма і всяких ремесел, очивидно для власної вигоди і користи. А що за найменшу провину карав їх дуже строго, молоді люди, відчуваючи тягар своєї служби, просили пана кілька разів, щоби їх пустив з двора на яких-небудь услівях; але він відказав їм рішучо. В душі двох дворакив постепенно росла жадоба пімсти; а коли пан раз казав їх висїчи різгами, з мести замордували пана з родиною тай ще кілька осіб з прислуги, щоби затерти за собою слїди. Справа викрила ся. Їх арештовано, а луцкий суд після як найдокладнїйшого слїдства по сконстатованю цїлком певнім, що они не мали спільників, покарав їх смертию. Руки виновників обвинено в клоче, облито смолою і запалено. Потім зняли їм з карку шкіру, переломлено ноги, відсїчено голову і четвертовано. Части ті розвішено по шибеницях в рїжних місцях Волинї.

Ся страшна справа, в котрій убийці і суд виявили рівну жорстокість, була виливом непормальних відносин, котрі були вислїдом кріпостного права. Такі справи бували нераз, але нїхто не придавав їм політичного значіня. Тепер воно вийшло інакше. Вість про морд Белзкиньского рознесла ся блискавицею. Не чекаючи вислїду слїдства, указувано на ту справу як на політичну. Виновниками убийства називано пилипонів, що в тих часах розвозили товари по українських землях Польщі. Швидко вирosла вістка, що пилипони увезли дві тисячки возів з порохом, кулями „свенцонемі ножамі", що пилипони все те лишають у унїятских духовних, а ті передають селянам, бунтуючи їх. Дальше кольпортовано, що бунтарі мають вирізати всїх Ляхів і Жидів на цїлій Волинї і в других українських сторонах та що реченець загального повстання назначений на нїч перед Великоднем.

Тепер вислано 2500 війска на Волинь, а військова комісия наказала Потоцкому порозсилати віддїли по воєводствах та арештовати всїх безпашпортних, особливо монахів, та зносити ся з комісиями „ладу і порядку". Маршалки соймові наказали городским судам судити сейчас виновних, не чекаючи реченців призначених до засїдань. Тимчасом вісти з Волини йшли одні за другими до Варшави. Розказувано у Варшавї, що по українських землях в церквах за царскими воротьми всюди склади оружя, що в цїлій державі повно пилипонів, а в самій Варшавї два тисячі. Говорено навіть, що переловлено силу бочок з „свенцонимі ножамі" — одні казали, що на Литві, другі, що в Київщинї; але нїхто не міг сказати щось певного. Фантазия пацка пішла ще дальше, бо показувано

*) Після В. Антоновичъ. Волынская тревога. Изданіе кіевской коммиссіи для разбора дневниковъ актовъ. Кіевъ 1902.

Приватна депеша з Чіфу доносить, що Росіяни покинули Талієнван вже дня 26 мая і від'їхали до Порт-Артура. Мали знищити канонірку Бобр і три торпедовці; після якої вісти вони перевезли їх до Порт-Артура. Дня 28 мая місто горіло. Розбійники домагають ся від населення контрибуції; затопили хіньске судно з 50 Хінцями.

Бюро Райтера доносить з Токіо, що уступаючи з Дального, Росіяни старали ся знищити ціле місто. Мали знищити касарні, магазини, зелізничі і телеґрафічні бюра, портові бульвари, а в'їзд до порту загвоздили затопленими кораблями.

Про операції в Манджурії доносять урядово до Петербурга: Дня 27 мая о пів до 4 вечером японська піхота в Квантіянсіянї розпочала атак з фронту і боків на козаків, котрі стояли коло Шанко. Японці розпочали неправильну пальбу, осьвітлюючи російскі позиції рефлекторами. Козаки цофнули ся до провалу Чанлї, о дві версти на захід від Шанко а відтак аж до Аймяньну, о 16 верст від сего провалу. Стрільнину здержано доперва о 2-ій в ночи, при вході до провалу Японці відступили від нагінки. На другий день рано японська піхота підійшла під Аймяньн, але відтак цофнула ся і уставила ся на горбі на захід від сего місця. О 10-ій перед полудньом два баталіони уставили ся в бойву лінію, третий стояв в резерві. О 11-ій надійшла японська батерия і зачала стріляти. Японська піхота перейшла ріку з великими стратами. Коли козаки побачили, що японська піхота обходить їх, цофнули ся до Саймятсі. Пальбу здержано о 2-ій годині. Погибли 2 офіцири і 7 козаків. Японці посувають ся в напрямі Саймятсі.

Дня 29 мая С'ючи еще не був обсаджений Японцями. Коло Інкесу і Кайчу був спокій. Дня 30 мая в полудне прийшло коло стації Ванеранун до битви між російскою кінниотою а Японцями в силї 8 компаній, 8 швадронів з 4 мітрайлезами. Сотня козаків ударила на оден японьский швадрон і майже цілком стерла его. Сотня заатакувала відтак піхоту, але мусіла цофнути ся перед огнем гармат. Марш Японців, котрі хотіли обійти праве російске крило, здержано гарматним огнем, котрий зробив Японцям великі шкоди. Російских страт еще не обчислено. Ранений є 1 офіцир і 21 салдатів.

(Телеґрами).

Льондон. Кореспонденти дневників від'їздять з Токіо на Квантун, аби бути свідками облоги Порт-Артура. Здогадують ся, що штурм зачне ся 15 червня. Японці надіють ся в пяти днях здобути кріпость.

Токіо. Адмірал Того вислав в понеділок під Порт-Артура 4 канонірки і 2 торпедовці, котрі стверднли, що Росіяни збудували два нові форти і на однім з них уставили нову стацию рефлекторів. В одну канонірку трафив російский ґранат і убив одного підофіцира і 3 воїків, а попсував одну гармату.

Льондон. З Токіо доносять, що Японці обсадили провал Мотієн (?) без жадного опору Росіян.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Делеґації.

Будапешт. Австрийска делеґация закінчила дискусию над військовим екстра ординаріумом, і ухвалила предложені кредити.

Мароканьскі розбишаки.

Вашинґтон. Мароканьский султан доніс правительству Унії, що розбишаки полонили кількох Американців і окрім величезного окупу домагають ся поруки ріжних прав, в противнім случаю замордують полонених. Правительство Унії відкинуло всякі переговори і заявило, що як султан сам не увільнить увязнених, то Америка зробить се на власну руку. Ескадра зложена з 13 военних кораблів відплила до Танґеру.

НОВИНКИ.

— **День задушний** перед Зеленими сьвятами сьвяткувала торжественно львівска шкільна молодіж, котрій провід дали ученики руской ґімназиї, за заохотою своїх п. п. професорів, а передовсім директора Харкевича. Молодіж шкіл мужеских і женьских, руські дівочі і мужескі інститути явились о год. 6 на личаківскім кладовищи. Тут осьвячено гроби Шашкевича, Барвіньского, Огоновского і Тороньского, а катехит о. Лужницкий відправив панахиди, при котрих гарно сьпівав хор учеников руской ґімназиї. На згаданих гробах відсьпівано також: Воробкевича „Со сьвятими“ — (перший раз у Львові), Нижанковского: „Сьвятий Боже“ і Бетовена „Со Сьвятими“. — Зазначити належить, що молодіж зачинає вводити сей звичай у властивім часї, а не в польскі задушки, що було причиною демонстраций. Бажати-б лише, щоб сей звичай привив ся постійно. Також попали ученики на гадку виставити памятник безсмертному Маркіянови, на його гробі. В тій цілї поставили були пушку на тім гробі. Також стояла пушка і в понеділок Зелених сьват (бо в неділю був дощ), а ученики руской ґімназиї сповняли почесну сторожу при осьвітленім гробі. Гроші з пушки в сумі 20 К, зложено в „Просьвіті“ на фонд „будови надгробного памятника Шашкевичови“, котрий повинен би станути найдальше 1911 р., т. є. в 100-літні роковини уродженя поета. — *Н.*

— **Про косівский „бунт“** пишуть нам: З „бунтарів“ випущено з слїдчої вязниці доси — як уже знаєте — о. Попеля д. 21 мая, а дальше 26 мая Власія Танасійчука, Миколу Марича і Палія Пилатюка; лишились еще Юра Соломійчук і Семен Коржук, оба з Жабя. Марич і Пилатюк діставались були до слїдчої вязниці на сьвідоцтво Жида, зложене ні злости, що перед роками не дались ему визискати. На Коржука сьвідчив знов инший Жид, Ферстер, про котрого писали польскі ґазети, що его замордував Коржук, та ще й Ян Шпехт, підпора Польщі в Жабю. Увязнених жандарми неподеко побивали. Пилатюка били і лапцюшками так скрутили, що ему аж руки „поголубіли“. Марича били по носї щіткою (словом одні тортури!) та ще договорювали: „А шляк би тя трафив!... Ни козак!„ Танасійчука скував жандарм з якимсь шляхетке уродзоним жеаїмешком, а в Кутах крикнув до него вахмайстер: „А ну, кошовий, провадь тепер Січ!“ Марич привіз в додатку з вязниці червінку. — По увязненю о. Попеля закипіло між Ґуцулами; дякувати треба лише самому о. Попелеви і спухлинности, яку Ґуцули ему завсїгди оказують, що справдї не прийшло до розрухів. Всеж таки вибирались одні до Відня до цісаря, другі до митрополита, инші хотїли складати каву за о. Попеля. Втім розійшла ся між ними вість, що їх „татко“ вертає. До Кут приїхав о. Попель в суботу д. 21 мая вечером. Тут найшли ся навіть Поляки і Жиди, що з радости цїлували его по руках. З Кут виїхав він в неділю о 4 год. зрана; і відси починає ся безперервна овация, яку виправили Ґуцули своєму вертаючому „таткови“. Старе і молоде зривало ся з постелї і вибігало з хат, щоби уцїлувати руку „татка“ та подякувати Богу за его увільненя. Чим ближше Довгополя, тим більше товпило ся народу. Яких 12 кільом. перед Довгополем вийшли уже парохіяни і непарохіяни витати вертаючого; а в самім Довгополи зібралось понад 8.000 людий — манїфестация в горах доси небувала! Того дня був храм в Верзіковій, та люди покидали „єласти“ храмові і прилучували ся до походу. Навіть з Буковини поприходили Ґуцули, перебривши зимний Черемош, повитати о. Попеля. Той тріюмфальний похід тревав 10 годин!

— **Провокацийний аґент.** Пишуть нам з Мединич: Косівскі події роз'яснили менї один факт, над котрим я до того часу даремно заходив в голову, щоби его порозуміти. Є в Мединичах повітовий доріжник Мечислав Трушковской, Поляк з Росиї чи то з „царства польского“, секретар п. к. товариства господарского, горячий приклонник акциї д-ра Козловского в дрогобицкім повіті, делеґат повітового виділу і пр. і пр. Сей панок каже перед кількома місяцями до селян в Опарах (а було їх богато в купі): „Що маєш бити Русин Русина? Бий Ляха, бий Жида!“ Се власнїсенькі слова сего, всїляким автономічним урядами наділеного польского шовиніста (посьвідчить Михайло Дакович з Опарів і другі). Аж тепер недавні заболотівскі події та сьвіжі косівскі кидають сьвітло на бажани польскої ґакати: віднервути увагу руского селянства від широкої просьвітної і орґанізацийної роботи, а збудженого духа попхнути до антисемітских і антипольских екцесів... За одним махом польска ґаката позбула би ся двох клопотів: і небезпечний для себе рух руских хлопів здавила би австрийскими баґнетами і поріжнила би з Русинами Жидів, серед котрих зачав проявляти ся рух національний і опозиційний, що викликує можність злуки з Русинами. Тож бачність! Гладїть на роботу таких Трушковских, бо мединицкий імовірно не буде відокремленою полвою! — *Ф.*

— **По бунті“.** З Косова доносять нам, що вчера прибуло там війско, повертаючи з Жабя, куди вислане було для усмиреня мнимого бунту Ґуцулів. Аж тілько часу потребували сторожі суспільного ладу і спокою, щоби переконати ся, що цілий „бунт“ був видуманий повітовими верховодами і польскою русиноїдною пресою!

— **Під крилами кр. ради шк.** (З Бережан.) Приїхав я в пятницю до Бережан за деякими орудками, а заразом мав сина взяти до дому на сьвята або виправити до Кракова, бо писав менї, що готовить ся наукова прогулька ґімназиальної молодїжи і імовірно вибере ся в наші зелені сьвята. Ну, прогулька справдї вибрала ся того дня, тілько мій син на жаль не взяв в нїй участи. Менї аж вірити не хотїло ся тому, що менї розказав син; а таки я опісля провірив, що воно правда. Десь перед кількома тижнями пішла між молодїжию чутка, що ладить ся наукова прогулька до Кракова і що хлопці записують ся у проф. Приїми. Зголосило ся богато учеників, і Поляків і Русинів; аж нараз усе затихло. Втім знов кажуть, що ученики передають собі з рук до рук якийсь обіжник з підписом директора і проф. Шафрана та записують ся на прогульку; але обіжника того не відчитувано урядово в клясах, як се звичайно водить ся, і до рук Русинів він не дістав ся; була між молодїжию лише чутка про той обіжник. Тілько всього умів менї син сказати. Ходжу я з ним по місті, аж ту заїздять перед школу вози і забирають учеників, самих Поляків; так само з професорів-Русинів нема жадного, тілько професорки-вшехполяки: Шафран, що їздить з ученицями по руских селах і закладає при зачинених вікнах czytelnie; Штайнер та експравник Тичиньский, котрого молодіж знає з часто підхмеленого гумору. Отже, бачу, се не ґімназиальна прогулька наукова, а лише polska wycieczka! Вицвчку, дивлю ся, благословить на дорогу знане в Бережанах індивідуум, що сидїло по арештах і з ґімназиєю не має нїчого спільного; але, що се один з вшехпольских проводирів, то уважає за своє право і обовязок втикати свій ніс також і до ґімназиї. Отсе знов, що я сам бачив. А тепер те, що менї удало ся розвідати в сій справі. Проф. Приїма, котрий будучи ще в Перемишли, кілька разів уладжував наукові прогульки молодїжи до Велички і Кракова, хотїв і в Бережанах уладити те саме та повідомив о своїм намірі директора. Молодіж почала зголошувати ся, мало ся поробити потрібні кроки в Кракові і Величці та в порозумінню з кр. радою шк. назначити час прогульки. Тимчасом справа затихла, а стало ся так, як вчасти розказав менї мій син, а вчасти бачив я сам на власні очи. Питаве тепер: чи кр. рада шк. знає о тім, як то намірену наукову прогульку ґімназиальної молодїжи повернено у вицвчку польску, з котрої виключено Русинів? Колиж знає, то нехай же й знає, як і хто викликує між молодїжию національну рїжницю та сїе національний антаґонїзм або й ненависть! — *Батько.*

— **До чого вже не служить шкільний будинок?** Часто доходить до нашої відомости, що там або сям ужито шкільної салї, за дозволом або й без дозволу висших властий, на всякі „народові геци“, польско-патріотичні представленя, продукциї мандрівних дурисьвітів, раз десь навіть мало відбути ся в школї жидівске весїле. А ось ще послухаймо, що пише „Gazeta kołomyjska“ в 19 ч. с. р.: „Kościółek w Ceniawie. Рада шк. кр. на внесенє консисторії і за згодою окружної ради шкільної в Коломиї призволила на час, поки не буде вибудований косцюлок в Ценевій, на уладженє в шкільній салї складаного престола (ołtarzyka) в роді шафи і відправлюванє там богослуженя в неділї і сьвята“. Отже з отсим майже неімовірним подангом найвисшої шкільної магістратури „tej dzielnicy“ входить акция будови косцюлків і каплїчок на Руси в нову стадию. Шалені заходи леґіонів приватних осіб, товариств, комітетів, ба самих арцибіскупів, показали ся за слабим, за поволи ділаючим средством. Ґеніяльний помисл, якому подібного нема мабуть в цілій Европі, розвязує за одним замахом трудність в збираню фондів; руска громада, що за свої гроші поставила будинок для науки своїх дітий, хоч чи не хоч перемінює его на „дім молитви“ — в хосен справдї карідостойних заходів латинізаторів. Бо додамо для поясненя, — і через те оріґінальна подія набирає тим більшої ваги, що як раз наслїдком безкарної аґітациї місцевого учителя Бурґґарда (тепер вже перенесеного до Коломиї) половина чисто руского села перейшла за слабоумного попереднього пароха на латиньский обряд, даючи очивидне сьвідоцтво, як у нас фабрикує ся „półtora miliona Polaków“. Нині безсовісні аґітатори збирають вже фонди на костел, а тимчасом постарали ся о те дивовижне заряджене. Можемо надіяти ся, що за сим приміром будова косцюлків по ново видуманим планї піде ще гладше наперед. — *Z.*

— **В руській духовній семинарії у Львові** відбув ся дня 30 мая с. р. пращальний вечер, устроєний питомцями в честь б. свого ректора а тепер станиславівского епископа д-ра Хомишина. В програму війшли вокальні та інструментальні продукциї. Іменем питомців попрощав Преосьвященого Гр. Плакида, котрий зазначивши его заслуги на становищи ректора около внутрішного розвою семинарії, висказав щире пересьвідчене а рівночасно радість, що достойний номінат причинить ся до двигненя поваги станиславівского престола, а з другої сторони пожертвує всю свою працю для здійсненя ідеалів поневоленої руско-української нациї. Зворушений владика подякував за виявлені чувства любови питомців і візвав їх до невсипущої працї для добра того народа, який позбавлений бояр і князїв, жде на поміч лише тих, що вийшли з поміж него. — Дня 31 мая по полудни від'їхав Преосьвящений до Станиславова, попращаний на зелізничім двірци настоятелями духовної семинарії і хором питомців.

— **Що на се львівска консистория?** З головного шпиталю у Львові одержали ми жалобу, що уміщені там недужі руского обряду не мають найменшого заспокоєня своїх релїґійних потреб. Шпитальний парох о. Бобрович не відправляє майже ніколи руского богослуженя, так що Русини приневолені слухати в каплиці всяких „godzink-ів“ або проповідий про „królow-y polsk-y, nasz-y o-piekunk-y“... Можна собі уявити, що діє ся в души руского селянина, коли чує таку духову розраду, до того з уст ніби-то „руского“ сьвященика! А таке було на польскі Зелені сьвята, коли то о. Бобрович відправив з великою парадою польску „msz-y“ для нещасних хорих руского обряду... Практикує се від давен-давна і тому тим дивнїйше, що руска консистория доси не вглянула в тоту дейнде, пр. у Поляків, неможливу аномалію.

— **Справа сьвящеників-ювилятів.** Пишуть нам з Городка: На остатнім соборчику деканальнім у Мшанії ухвалено віднестись до митроп. Ординаріята з представленем, щоби заняв ся справою сьвящеників ювилятів. Таких сьвящеників душпастирів є в нашій архиепархії 32, з них лише два спенсіоновані, а всї прочі трицять остають в активній службі душпастирскій. Природна річ, що хто перемахав 50 років безперервної служби тяженької, часто-густо переплїтаної всякими журбами та злидиями, у того годі глядати такого жару і енерґії, які може було бачити перед роками і яких вимагає добро пастви, бож звісно: воля може ще й кріпка, та сили немічні. З того огляду оказує ся конечна потреба прийти зі скорою помочию таким сїдоглавим ювилятам або наданем сотрудників або спенсіонованем. Годї тут оглядати ся на постороннї згляди або особисті вигоди, коли periculum in mora. Для приміру взято під розвагу наш таки деканат. Маємо тут двох ювилятів, в Городку і в Страдчи. В Городку хоч есть до помочи двох сотрудників і катехит, всьо оглядає ся на пароха, а з того виходить така мізерия, що всї три міскі церкви, хоч стоять на очах всеї Европи, комплетні рудери, тїсні, брудні та нужденні, не годні навіть третини парохіян помістити; то не дивниця, що рускі парохіяни розпирають стїни просторого і величавого костела. Люди рвуть ся до будови нової церкви, бо бачать наглядно, що лихо діє ся, та що з того, коли нема проводу. В Страдчи був давнїйшими роками приватний сотрудник, котрий однакож після вподоби пароха став ся ему

у Варшаві навіть форму такого „свящоного“ з страшними зубцями і ґаками, придуманими для збільшеня мук. У Варшаві масами вирізувано ті ножі з паперу і висилано на провінцию, збільшуючи до неможливости тревогу і роз'ярене. Сойм дав тепер комісиям „ладу і порядку“ право уживати всяких способів для здавленя бунту і виделеґував навіть окрему комісию з помежи себе до тої справи. Тепер розпочала ся ляцка опричина. Найбільше лютувала она на Волини. Волиньска комісия ладу наказала арештувати всїх маркетанів. Мимо найстаранийшого перешукуваня арештовано всего около 40 людя та відобрано їм товари і гроші. Жадних слїдів заговору не викрито, жадної збруї не виловлено. Їх держано і мучено по тюрмах по 2 і 3 роки. Одного з арештованих городский суд рішив випустити; але староста Заленский написав на декретї, що, несмотрячи на увязненє, постановляє его задля певних причин держати дальше в тюрмі. Тою певною причиною було те, що староста, арештуючи маркетана, відобрав у него кілька тисяч золотих, котрі були при чужинци, а тепер не міг би звернути...

Коли сїдство з пилипонами нїчого не виказало, почала комісия користувати ся доносами і арештованем підозрілих осіб. Нагоду до доносів давали неосторожні слова і погрози, зроблені в пянім станї або підчас сварки, принятє на нічліг пилипона або купно у него товару. Часто падало підозрінє на сьвященика, коли его люди любили. Всї ті доноси принимала комісия охотно, а коли оказали ся ложними, доносчик не відповідав за те.

Темні духи, „народові пшемисловци“, користували ся тепер нагодою, щоби порахувати ся з противниками або перевести свої особисті справи. Офіцири лицкі, командуючі віддїлами, впадають до домів духовеньства, ніби то шукають за оружем, забирають найдені гроші; других пугають доносами і арештами, запевняючи, що в руках їх є компромітуючі докази, і вимагали грубого викупу. Досліди ведено пристрастно, сїкли підозрілих до смерти, доки не видобули якого-небудь зізнаня, хочби неправдивого. Перша справа, котрою заняла ся та комісия, наступила на донос Франца Вільчиньского, посесора з Любча. Селяни були там заможні і неустанно дерлись з посесором, жалуючи ся на него властителеви князеви Воронецкому. Вільчиньский, роздражнений тим, доніс комісиї, що селяни его належать до заговору та що мають у себе оружє, комісия віддала справу городскому судови, але сей жадав сьвідків. А що тих не було, бо селяни були невинні, суд не хотїв судити. Комісия взяла назад справу у свої руки, привоїла собі судейску власть і рішила, що присяга шляхтича вистарчає за всї докази, Вільчиньский присяг, а комісия одного селянина повісила, а прочим дано по 100 різок в кождім селї, котрі були по дорозї зі суду; а сїл тих було одинадцять. З села Жукова повішено дяка, що по пяному грозив Ляхам і Жидам. З Дубна трох людий четвертовано, десять повішено, а чотирнадцять люто скатовано за те, що сказали: „Наша пані не умів з людьми жити; повинен би ї провчити сини Ґонти“, коли їх поміщиця палками казала розігнати за те, що колядували під вікнами. Так само повішено двох селян з Квасова і Острожця за погрози по пяному. На донос „ржонци“ Малецкого, що селяни з Карабіївки мали зносини з пилипонами і монахами, відрубано одному голову, другого повішено, а двох скатовано. В подібний спосіб переводжено инші справи. Селяни сотками стогнали по тюрмах лише на підставі сплетень або слів сказаних по пяному; масами умирали з голоду і від катованя. Не даровано при тім також і духовеньству. Вистарчило, щоби пилипон продав попови ґузик, а вже був донос про анархіям. Посесор села Шапра Соболевскі арештував шість сьвящеників і доставив їх до Луцка. Ту задержав ся на ринку і запропонував ім викупити ся. Чотирох послухало і вийшли на свободу; двох, котрі не мали за що викупити ся, пішли до тюрми.

Так само лютовано деінде. Не наша річ тут переповідати зміст згаданого твору. Цїкавий знайде все в оріґіналї. Для нас важне є се, що всякі способи тортурованя видумані на нас ворогами, не є нїчим новим. Били нас, катували шістьсот лїт, але не убили. Не вдіють нам і тепер нїчого. Ми з історії повинні лише чернати відраду, що орґанїзм наш, хоч як скатований, є невмиручий.

Хто перечитає волиньску тревогу, зрозумів косівску. Побачить, що ся десять раз гірша від першої, бо тогди ділала фантазия, а менше злоба, коли нині з дїдьчою злобою і повною сьвідомостию фабрикує ся бунт. Колиб наші пшияцелє мали тую власть нині, що колись, то косівска справа десять раз гірше скінчила-б ся як волиньска. Сто двацять кілька лїт від того часу не лиш не упляхотнило тих пшияцюл, але зґанґринувало їх так, що они суть ще більш спосібні до всяких лайдацтв.

30. V. 1904.

Онисим Починайло.

Приватна депеша з Чіфу доносить, що Росіяни покинули Талієнван еще дня 26 мая і від'їхали до Порт-Артура. Мали знищити канонірку Бобр і три торпедовці; після цієї вісти вони перевезли їх до Порт-Артура. Дня 28 мая місто горіло. Розбійники домагають ся від населення контрибуції; затопили хіньске судно з 50 Хінцями.

Бюро Райтера доносить з Токіо, що уступаючи з Дального, Росіяни старали ся знищити ціле місто. Мали знищити касарні, магазини, зелізничі і телеґрафічні бюра, портові бульвари, а в'їзд до порту загвоздили затопленими кораблями.

Про операції в Манджурії доносять урядово до Петербурга: Дня 27 мая о пів до 4 вечером японська піхота в Квантіянсіянї розпочала атак з фронту і боків на козаків, котрі стояли коло Шанко. Японці розпочали неправильну пальбу, освітлюючи російскі позиції рефлекторами. Козаки цофнули ся до провалу Чанлї, о дві версти на захід від Шанко в відтак аж до Аймяніну, о 16 верст від сего провалу. Стріляннину здержано доперва о 2-ій в ночи, при виході до провалу Японці відступили від нагінки. На другий день рано японьска піхота підійшла під Аймяніїн, але відтак цофнула ся і уставила ся на горбі на захід від сего місця. О 10-ій перед полуднем два баталіони уставили ся в бойву лінію, третий стояв в резерві. О 11-ій надійшла японьска батерия і зачала стріляти. Японьска піхота перейшла ріку з великими стратами. Коли козаки побачили, що японьска піхота обходить їх, цофнули ся до Сайматсі. Пальбу здержано о 2-ій годині. Погибли 2 офіцири і 7 козаків. Японці посувають ся в напрямі Сайматсі.

Дня 29 мая С'ючи еще не був обсаджений Японцями. Коло Інкесу і Кайчу був спокій. Дня 30 мая в полудне прийшло коло стациї Ванеранун до битви між російскою кінниотою а Японцями в силї 8 компаній, 8 швадронів з 4 мітрайлезами. Сотня козаків ударила на оден японьский швадрон і майже цілком стерла его. Сотня заатакувала відтак піхоту, але мусіла цофнути ся перед огнем гармат. Марш Японців, котрі хотіли обійти праве російске крило, здержано гарматним огнем, котрий зробив Японцям великі шкоди. Російских страт еще не обчислено. Ранений є 1 офіцир і 21 салдатів.

(Телеґрами).

Льондон. Кореспонденти дневників від'їздять з Токіо на Квантун, аби бути свідками облоги Порт-Артура. Здогадують ся, що штурм зачне ся 15 червня. Японці надіють ся в пяти днях здобути кріпость.

Токіо. Адмірал Того вислав в понеділок під Порт-Артура 4 канонірки і 2 торпедовці, котрі стверднли, що Росіяни збудували два нові форти і на одним з них уставили нову стацию рефлекторів. В одну канонірку трафив російский ґранат і убив одного підофіцира і 3 вояків, а пошкодив одну гармату.

Льондон. З Токіо доносять, що Японці обсадили провал Мотієн (?) без жадного опору Росіян.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Делеґації.

Будапешт. Австрийска делеґация закінчила дискусию над військовим екстра ординарием, і ухвалила предложені кредити.

Мароканьскі розбишаки.

Вашинґтон. Мароканьский султан доніс правительству Унії, що розбишаки полонили кількох Американців і окрім величезного окупу домагають ся поруки ріжних прав, в противнім случаю замордують полонених. Правительство Унії відкинуло всякі переговори і заявило, що як султан сам не увільнить увязнених, то Америка зробить се на власну руку. Ескадра зложена з 13 военних кораблів відпливла до Танґеру.

НОВИНКИ.

— **День задушний** перед Зеленими святами святкувала торжественно львівска шкільна молодіж, котрій провід дали ученики рускої ґімназиї, за заохотою своїх п. п. професорів, а передовсім директора Харкевича. Молодіж шкіл мужеских і женьских, рускі дівочі і мужескі інститути явились о год. 6 на личаківскім кладовищи. Тут осьвічено гроби Шашкевича, Вагнїньского, Огоновского і Тороньского, а катехит о. Лужницкий відправив панахиди, при котрих гарно сьпівав хор учеників рускої ґімназиї. На згаданих гробах відсьпівано також: Воробкевича „Со сьвятими“ — (перший раз у Львові), Нижанковского: „Сьвятий Боже“ і Бетовена „Со Сьвятими“. — Зазначити належить, що молодіж зачинає вводити сей звичай у властивім часі, а не в польскі задушки, що було причиною демонстраций. Бажати-б лише, щоб сей звичай приняв ся постійно. Також попали ученики на гадку виставити памятник безсмертному Маркіянови, на його гробі. В тій цілі поставили були пушку на тім гробі. Також стояла пушка і в понеділок Зелених сьвят (бо в неділю був дощ), а ученики рускої ґімназиї сповняли почесну сторожу при осьвітленім гробі. Гроші з пушки в сумі 20 К, зложено в „Просьвіті“ на фонд „будови надгробного памятника Шашкевичови“, котрий повинен би станути найдальше 1911 р., т. є. в 100-літні роковини уродженя поета. — *Н.*

— **Про косівский „бунт“** пишуть нам: З „бунтарів“ випущено в слїдчої вязниці доси — як уже знаєте — о. Попеля д. 21 мая, а дальше 26 мая Власія Танасійчука, Миколу Марича і Палія Пилатюка; лишились еще Юра Соломійчук і Семен Коржук, оба з Жаба. Марич і Пилатюк дістались були до слїдчої вязниці на сьвідоцтво Жида, зложене зі злости, що перед роками не дались ему визискати. На Коржука сьвідчив знов инший Жид, Ферстер, про котрого писали польскі ґазети, що его замордував Коржук, та ще й Ян Шнехт, підпора Польщі в Жабю.

Сконфісковано

По увязненю о. Попеля закипіло між Гуцулами: дякувати треба лише самому о. Попелеви і слухняности, яку Гуцули ему завсїгди оказують, що справдї не прийшло до розрухів. Всеж таки вибирались одні до Відня до цїсаря, другі до митрополита, инші хотіли складати каницю за о. Попеля. Втім розійшлася між ними вість, що їх „татко“ вертає. До Кут приїхав о. Попель в суботу д. 21 мая вечером. Тут найшли ся навіть Поляки і Жиди, що з радости цїлували его по руках. З Кут виїхав він в неділю о 4 год. зрана; і відси починає ся безперервна овация, яку виправили Гуцули своєму вертаючому „таткови“. Старе і молоде зривало ся з постелї і вибігало з хат, щоби уцїлувати руку „татка“ та подякувати Богу за его увільнене. Чим ближше Довгополя, тим більше товпило ся народу. Яких 12 кільом. перед Довгополем вийшли уже парохіяни і непарохіяни витати вертаючого; а в самім Довгополи зібралось понад 8.000 людий — маніфестация в горах доси небувала! Того дня був храм в Вербівковій, та люди покидали „спасти“ храмові і прилучували ся до походу. Навіть з Буковини поприходили Гуцули, перебривши зимний Черемош, повитати о. Попеля. Той тріюмфальний похід тревав 10 годин!

— **Провокацийний аґент.** Пишуть нам з Меднич: Косівскі події роз'яснили менї оден факт, над котрим я до того часу даремно заходив в голову, щоби его порозуміти. В Медничах повітовий доріжник Мечислав Трушковской, Поляк з Росії чи то з „царства польского“, секретар ц. к. товариства господарского, горячий приклонник акциї д-ра Козловского в дрогобицкім повіті, делеґат повітового видїлу і пр. і пр.

Сконфісковано

— **По „бунті“.** З Косова доносять нам, що вчера прибуло там військо, повертаючи з Жаба, куди вислане було для усмирення мнимого бунту Гуцулів. Аж тілько часу потребували сторожі суспільного ладу і спокою, щоби переконати ся, що цілий „бунт“ був видуманий повітовими верховодами і польскою руснофобною пресою!

— **Під крилами кр. ради шк.** (З Бережан.) Приїхав я в пятницю до Бережан за деякими орудками, а заразом мав сина взяти до дому на сьвята або виправити до Кракова, бо писав менї, що готовить ся наукова прогулька ґімназияльної молодіжи і імовірно вибере ся в наші зелені сьвята. Ну, прогулька справдї вибрала ся того дня, тілько мій син на жаль не взяв в нїй участи. Менї аж вірити не хотїло ся тому, що менї розказав син; а таки я опісля провірив, що воно правда. Десь перед кількома тижнями пішла між молодіжию чутка, що ладить ся наукова прогулька до Кракова і що хлопці записують ся у проф. Приїми. Зголосило ся богато учеників, і Поляків і Русинів; аж нараз усе затихло. Втім знов кажуть, що ученики передають собі з рук до рук якийсь обіжник з підписом директора і проф. Шафрана та записують ся на прогульку; але обіжника того не відчитувано урядово в клясах, як се звичайно водить ся, і до рук Русинів він не дістав ся; була між молодіжию лише чутка про той обіжник. Тілько всего умів менї син сказати. Ходжу я з ним по місті, аж ту заїздять перед школу вози і заберають учеників, самих Поляків; так само з професорів-Русинів нема жадного, тілько професорів-вшехполяки: Шафран, що їздить з учениками по руских селах і закладає при зачинених вікнах czytelnie; Штайнер та експравник Тичиньский, котрого молодіж знає з часто підхмеленого гумору. Отже, бачу, се не ґімназияльна прогулька наукова, а лише polska wycieczka! Вицечку, дивлю ся, благословить на дорогу знане в Бережанах індивідуум, що сидїло по арештах і з ґімназию не має нїчого спільного; але, що се оден з вшехпольских проводирів, то уважає за своє право і обовязок втикати свій ніс також і до ґімназиї. Отсе знов, що я сам бачив. А тепер те, що менї удало ся розвідати в сій справі. Проф. Приїма, котрий будучи ще в Перемишли, кілька разів уладжував наукові прогульки молодіжи до Велички і Кракова, хотів і в Бережанах уладити те саме та повідомив о своїм намірі директора. Молодіж почала зголошувати ся, мало ся поробити потрібні кроки в Кракові і Величці та в порозумінию з кр. радою шк. назначити час прогульки. Тимчасом справа затихла, а стало ся так, як вчасти розказав менї мій син, а вчасти бачив я сам на власні очи. Питане тепер: чи кр. рада шк. знає о тім, як то намірену наукову прогульку ґімназияльної молодіжи повернено у нацечку польску, з котрої виключено Русинів? Колиж знає, то нехай же й знає, як і хто викликує між молодіжию національну ріжницю та сю національний антаґонізм або й ненависть! — *Батько.*

— **До чого вже не служить шкільний будинок?** Часто доходить до нашої відомости, що там або сям ужито шкільної салї, за дозволом або й без дозволу висших властий, на всілякі „народові геци“, польско-патріотичні представленя, продукциї мандрівних дурисьвітів, раз десь навіть мало відбути ся в школї жидівске весїле. А ось ще послухаймо, що пише „Gazeta kołomyjska“ в 19 ч. с. р.: „Kościółek w Ceniawie. Рада шк. кр. на внесенє консисториї і за згодою окружної ради шкільної в Коломиї призволила на час, поки не буде вибудований косцюлок в Ценевій, на уладженє в шкільній салї складаного престола (ołtarzyka) в роді шафи і відправлюванє там богослуженя в неділї і сьвята“. Отже з отсим майже неімовірним подвигом найвисшої шкільної маґістратури „tej dzielnicy“ входить акция будови косцюлків і каплїчок на Руси в нову стадию. Шалені заходи певіонів приватних осіб, товариств, комітетів, ба самих арцибіскупів, показали ся за слабим, за позволи дїлаючим средством. Геніяльний помисл, якому подібного нема мабуть в цілій Европі, розвязує за одним замахом трудність в збиранию фондів; руска громада, що за свої гроші поставила будинок для науки своїх дїтий, хоч чи не хоч переміняє его на „дім молитви“ — в хосен справдї каридостойних заходів латинїзаторів. Бо додамо для пояснення, — і через те оригінальна подія набирає тим більшої ваги, що як раз наслїдком безкарної аґітациї місцевого учителя Бурґґарда (тепер вже перенесеного до Коломиї) половина чисто рускої села перейшла за слабомунного попередного пароха на латинський обряд, даючи очивидне сьвідоцтво, як у нас фабрикує ся „półtora miliona Polaków“. Нині безсовісні аґітатори збирають вже фонди на костел, а тимчасом постарали ся о те дивовижне заряджене. Можемо надіяти ся, що за сим приміром будова косцюлків по ново видуманим планї піде ще гладше наперед. — *Z.*

— **В рускій духовній семинарії у Львові** відбув ся дня 30 мая с. р. пращальний вечер, устроєний питомцями в честь б. свого ректора а тепер станиславівского епископа д-ра Хомишина. В програму війшли вокальні та інструментальні продукциї. Іменем питомців попрощав Преосьвященого Гр. Плакида, котрий зазначивши его заслуги на становищи ректора около внутрішного розвою семинарії, висказав щире пересьвідченє а рівночасно радість, що достойний номінат причинить ся до двигненя поваги станиславівского престола, а з другої сторони пожертвує всю свою працю для здійсненя ідеалів поневоленої руско-української нациї. Зворушений владика подякував за виявлені чувства любови питомців і візвав їх до невсипущої працї для добра того народа, який позбавлений бояр і князїв, жде на поміч лише тих, що вийшли з поміж него. — Дня 31 мая по полудни від'їхав Преосьвященний до Станиславова, попращаний на зелїзничім двірци настоятелями духовної семинарії і хором питомців.

— **Що на се львівска консистория?** З головного шпиталю у Львові одержали ми жалобу, що уміщені там недужі рускої обряду не мають найменшого заспокоєня своїх релїґійних потреб. Шпитальний парох о. Бобрович не відправляє майже ніколи рускої богослуженя, так що Русини приневолені слухати в каплици всяких „godzink-ів“ або проповідий про „królow-y polsk-y, nasz-y opiekunk-y“... Можна собі уявити, що дїють ся в души рускої селянина, коли чує таку духову розраду, до того з уст нїби-то „рускої“ сьвященика! А таке було на польскі Зелені сьвята, коли то о. Бобрович відправив з великою парадою польску „msz-y“ для нещасних хорих рускої обряду... Практикує ся від давен-давна і тому тим дивнїйше, що руска консистория доси не вглянула в тоту дейнде, пр. у Поляків, неможливу аномалію.

— **Справа сьвящеників-ювилятів.** Пишуть нам з Городка: На остатнім соборчику деканальнім у Мшанії ухвалено відноситись до митроп. Ординаріята з представленем, щоби занив ся справою сьвящеників ювилятів. Таких сьвящеників душпастирів є в нашій архиепархії 32, з них лише два спенсіоновані, а всї прочі тридцять остають в активній службі душпастирскій. Природна річ, що хто перемахав 50 років безперервної служби тяженької, часто-густо переплїтаної всякими журбами та злиднями, у того годї глядати такого жару і енерґії, які мож було бачити перед роками і яких вимагає добро пастви, бож звісно: воли може ще й крїпка, та сили немічні. З того огляду оказує ся конечна потреба прийти зі скорою помочию таким сїдоглавим ювилятам або наданем сотрудників або спенсіонованем. Годї тут оглядати ся на посторонні згляди або особисті вигоди, коли periculum in mora. Для приміру взято під розвагу наш таки деканат. Маємо тут двох ювилятів, в Городку і в Страдчи. В Городку хоч есть до помочи двох сотрудників і катехит, всьо оглядає ся на пароха, а з того виходить така мізерия, що всї три міські церкви, хоч стоять на очах всеї Европи, комплетні рудери, тїсні, брудні та нужденні, не годні навіть третини парохіян помістити; то не дивниця, що рускі парохіяни розширають стїни просторого і величавого костела. Люди рвуть ся до будови нової церкви, бо бачать наглядно, що лихо дїє ся, та що з того, коли нема проводу. В Страдчи був давнїйшими роками приватний сотрудник, котрий однакож після вподоби пароха став ся ему у Варшаві навіть форму такого „свенцонеґо“ а страшними зубцями і гаками, придуманими для збільшеня мук. У Варшаві масами вирізувано ті ножі з паперу і висилано на провінцию, збільшуючи до неможливости тревогу і роз'ярене. Сойм дав тепер комісиям „паду і порядку“ право уживати всяких способів для здавленя бунту і виделеґував навіть окрему комісию з помежи себе до тої справи. Тепер розпочала ся ляцка опричнина. Найбільше лютувала она на Волини. Волиньска комісия ладу наказала арештувати всїх маркетанів. Мимо найстараннїйшого перешукуваня арештовано всего около 40 людя та відобрано їм товари і гроші. Жадних слїдів заговору не викрито, жадної зброї не виловлено. Їх держано і мучено по тюрмах по 2 і 3 роки. Одного з арештованих городский суд рішив випустити; але староста Заленский написав на декретї, що, несмотрячи на уневинненє, постановляє его задля певних причин держати дальше в тюрмі. Тою певною причиною було те, що староста, арештуючи маркетана, відобрав у него кілька тисяч золотих, котрі були при чужинци, а тепер не міг би звернути...

Коли слїдство з пилипонами нїчого не виказало, почала комісия користувати ся доносами і арештованем підозрілих осіб. Нагоду до доносів давали неосторожні слова і погрози, зроблені в пянім станї або підчас сварки, принятє на нічліг пилипона або купно у него товару. Часто падало підозріне на сьвященика, коли его люди любили. Всї ті доноси принимала комісия охотно, а коли оказали ся ложними, доносщик не відповідав за те.

Темні духи, „народові шемисловци“, користували ся тепер нагодою, щоби порахувати ся з противниками або перевести свої особисті справи. Офіцири ляцкі, командуючі віддїлами, впадають до домів духовеньства, нїби то шукають за оружем, забирають найдені гроші; других пугають доносами і арештами, запевняючи, що в руках їх є компромітуючі докази, і вимагали грубого викупу. Досліди ведено пристрастно, сїкли підозрілих до смерти, доки не видобули якого-небудь зізнаня, хочби неправдивого. Перша справа, котрою заняла ся та комісия, наступила на донос Франца Вільчиньского, посесора з Любча. Селяни були там заможні і неустанно дерлись з посесором, жалуючи ся на него властителеви князеви Воронецкому. Вільчиньский, роздражнений тим, доніс комісиї, що селяни его належать до заговору та що мають у себе оружие, комісия віддала справу городскому судови, але сей жадав сьвідків. А що тих не було, бо селяни були невинні, суд не хотїв судити. Комісия взяла назад справу у свої руки, присвоїла собі судейску власть і рішила, що присяга шляхтича вистарчає за всї докази, Вільчиньский присяг, а комісия одного селянина повісила, а прочим дано по 100 різок в кождім селї, котрі були по дорозї зі суду; а сїл тих було одинадцять. З села Жукова повішено дяка, що по пяному грозив Ляхам і Жидам. З Дубна трех людий четвертовано, десять повішено, а чотирнацять люто скатовано за те, що сказали: „Наша пані не уміє з людьми жити; повинен би ї провчити син Гонти“, коли їх поміщиця палками казала розігнати за те, що колядували під вікнами. Так само повішено двох селян з Квасова і Острожця за погрози по пяному. На донос „ржонци“ Малецкого, що селяни з Карабівки мали зносини з пилипонами і монахами, відрубано одному голову, другого повішено, а двох скатовано. В подібний спосіб переводжено инші справи. Селяни сотками стогнали по тюрмах лише на підставі сплетень або слів сказаних по пяному; масами умирали з голоду і від катованя. Не даровано при тім також і духовеньству. Вистарчило, щоби пилипон продав попови ґузик, а вже був донос про анархізм. Посесор села Шапра Соболевскі арештував шість сьвящеників і доставив їх до Луцка. Ту задержав ся на ринку і запропонував їм викупити ся. Чотирох послухало і вийшли на свободу; двох, котрі не мали за що викупити ся, пішли до тюрми.

Так само лютовано деінде. Не наша річ тут переповідати зміст згаданого твору. Цїкавий знайде все в ориґіналї. Для нас важне в се, що всякі способи тортурованя видумані на нас ворогами, не в нїчим новим. Били нас, катували шістьсот лїт, але не убили. Не вдїють нам і тепер нїчого. Ми з історії повинні лише черпати відраду, що орґанізм наш, хоч як скатований, є невмиручий.

Сконфісковано

30. V. 1904.

Описим Починайло.

зли́шним, хоч парохія числить 1600 душ. А тут під боком місточко Янів, де в крім рускої також польска парохія з парохом і сотрудником, хоч число душ латиньскої парохії не сягає навіть 1500. А наслїдок сего стану річи в такий, що села невеличкі, належні до парохії Страдче, а положені під Яновом, як Поріче, Ставки, Ямельна чим раз інтензивнїйше латинізують ся та польонізують ся. А старенький руский парох сидить на своїм Олїмпі безрадний, а недалекий Олїмп у Львові каже: моя хата з краю, я нїчого не знаю... Зарадьте тому лихови, батеньки, доки час, бо небезпечність іде для церкви і для народа рускаго!

— **Поклик у важній справі.** Дуже жизненну квестию порушив на послїдних зборах „Просьвіти“ голова тов-а посол Романчук, вказуючи на одно з важних завдань товариства, заохочувати й приспособляти як найбільше селяньских дїтий до висших шкіл. Справдї, коли поміркувати, що прим. минулого року було в галицких ґімназиях і реальних школах на 24.151 Поляків а 4.694 Жидів лиш всего-на-всего 4.204 учеників рускої (народности, то й найбільший оптиміст мусить супротив того поважно призадумати ся над будучностию нашого народа. Хоч і росте без сумнїву з року на рік число нашої молодїжи у висших школах, то рівночасно наш поступ в тім напрямі є що раз слабший в порівнаню до поступу других народностий краю. Чужа інтелїґенция заливає нас постепенно, безпастанно, а народна нива, що потребує чим раз більше інтелїґентних робітників, лежить перелогом. Вина того грізного положеня передовсїм наша власна. Нема в нас систематично веденої акциї в напрямі плеканя нових рядів інтелїґенциї, нема загального заінтересованя справою, нема зрозумінія того, що скорий зріст нашої інтелїґенциї се справа перворядної ваги, справа не менше важна для нашої національно-політичної будучности, як економічне скріпленє руского селяньства й удержанє его в посїданю землї рускаго краю. Оттим то під теперішну хвилю, коли за кілька місяців починає ся новий рік шкільний, на часї буде піднести горячий зазив до всеї сьвідомої нашої суспільности, щоби під окликом: „нарід без численної інтелїґенциї гине, як війско без вождів“, взяла ся енергічно до дїла. Провід в тій акциї повинно по нашій думцї взяти Товариство педаґоґічне в порозумінію з „Просьвітою“. Перша річ, се викликати у загалу селяньства й міщаньства живе заінтересованє висшими школами, і то так середніми, як учительскими, рінними промисловими, а не менше й жіночими. Часописи та референти на нічах, сїльский учитель і проповідник в церкві, делеґати до читалень і шкільна молодїж на феріях — усї ті чинники нехай щиро співдїлають у тім преважнім дїлї. А відтак друга половина роботи: приготовити молоденьких кандидатів до вступних іспитів. Яке-ж вдячне поле отвирає ся тут для дїяльности сїльского учителя, народолюбного сьвященика, академіка, матуриста! Колиж збере ся більше охочих до науки, то отвираймо приготовляючі курси враз з селяньскими курсами при них, орґанїзуймо такі курси по всїх містах і місточках (як до сего беруть ся вже й Поляки, прим. в Коломиї). Вкінци ще дуже важна річ, щоби тій молодежи запевнити можливо найдешевше удержанє в місті. О тім предметї нема що богато дискутувати. Селяньскі бурси, яких нинї маємо вже доволї значне число, показали ся так хосенною та практичною інституциєю, що не остає ся нїчо, як вступаючі о скілько можна розширяти, а нові хочби для кождого села осібну, основувати при кождій ґімназиї. Отже кличемо: З усею силою, з дїйсним зрозумінєм ваги пекучої справи берім ся до дїла та памятаймо, що кождий рік стрaчений, се неоцїнена шкода для народного розвитку, яка страшно може пімстити ся вже на найближшім поколїню. — *Х.*

— **Хто піддержує православіє в Залучи?** В своїм часї було подане в „Дїлї“, що станиславівска консистория не допустила о. Юревича до конкурсового іспиту з причини, немов то він находить ся „въ изслѣдованію“. До тепер однак нїякого „ізслїдованія“ нї духовного нї цивільного не було і не може навіть бути, бо о. Юревич нїчим не провинив ся. Тимчасом Залуче, по примусовій резиґнациї о. Сагаїя, консистория виставила опять на конкурс і то до 15 мая с. р., а тим самим відняла о. Юревичу спромогу вдруге податись на Залуче. З того виходить, що консистория, аби угодити „сполечній врархіи“, не допустила о. Юревича до конкурсового іспиту без нїякої причини а поспішним виставленєм по раз другий на конкурс Залуча доказує, що не хоче его мати між убігателями о ту парохію. Чи консистория зломить в той спосіб у Залучан їх опозицию і вплине на них, щоби перестали ходити до православної церкви у Вашківцих на Буковинї, дуже сумнїваємо ся. До тепер мали люди жаль до свого дїдича, що не дав презенти о. Юревичеви, лиш синови свого економа, але до кого від тепер будуть Залучани мати жаль? Коли-б станиславівскій консисторії справдї ходило о віру і католицизм, то старала би ся всїми силами о поворот о. Юревича до Залуча, а так мусимо щось зовсїм противного гадати, бо консистория своїми „духовними брандерами“ замкнула можливість повороту о. Юревича на велику радість пана дїдича, пана комісаря Яворчиковского, всїх хрунїв і двірских посїпаків. Треба чудувати ся тій ревности, а якою консистория боронить приватного патронату, так безсоромно понижаючого наше духовенство а так шкідливого для нашого народа. Нехай здорова боронить, як „facta loquuntur“. Станиславівска консистория може при помочи „сильних міра сего“ зробити з о. Юревичем що хоче, але чи так само зробить, що схоче і з народом при нинїшній свободї віроісповідань? „Hic Rhodus, hic salta!“ — *Правдолюб.*

— **Реґуляция рік.** Намісництво виготовило вже згідно з постановами краєвого закона з дня 18 вересня 1901 р. всякі загальні проекти і кошториси робіт коло реґуляциї рік, котрі мають бути переведені на рахунок держави і краю. Згадані проекти і кошториси обнимають 13 рік, а іменно: Рабу, Скаву, Дунаєць до Н. Санча, Вислоку до Ясла, Вислок, Сян до Сянока, Вігор, Танев, Стрий, Сьвічу з Сукилею, надвірняньску, солотвиньску і сполучену Бистрицю. Дотичні елаборати передані вже краєвому видїлови до розгляду.

— **Дрібні вісти.** Цїсар удїлив з приватних фондів на докінченє будови церкви в Коханівці, яворівского повіта, запомогу в квоті 200 К. — З вязниці карново суду у Львові утекли онодї в ночи вязнї: Яков Дістлер, Сома Загородний і Вольф Боґен. — В Бережанах убив пекарский челядник ножем сина господаря з передмістя „Адамівка“ Курильця, завдавши ему кілька ран в груди, з мести за те, що и програв до него в карти 4 К. — В Зеленій, пов. скалатского, згоріли онодї три господарські загороди, причім в огни погибла цїла родина, зложена з 6 осіб, а оден хлопець так тяжко попік ся, що нема надії удержати его при житю. — Дохід з тютюнового монополю в Австриї зріс в першім кварталї о 2.750.000 К. — Місточко Коростень овруцкого повіта на Украйні вигоріло майже до тла. Шкода виносить поверх 2 мілїони рублїв.

— **Земля на продаж.** Село Обертасів, золочівского повіта, 7 км. від Золочева, виставлене на парцеляцию. Морґ землї з засївом або без засіву около 200 зр. а є ще до продажи около 360 морґів. Близші пояснення удїлив п. Александер Гриневецкий в Тернополи.

— **Концерт львівского „Сокола“**, який відбуде ся в салї Фільгармонії в суботу дня 4 с. м., заінтересував не лише львівских Русинів, як можна судити з розпродажи білетів, але також нашу інтелїґенцию з подальших околиць Львова, чого доказом численні листові замовленя місць на концертї. Субботнїшний концерт заповідає ся справдї гарно та інтересно. Всї музикально-вокальні точки програми є нові, а за їх артистичне виконанє ручать симпатично і славно звісні імена виконавців. Вправи Сокілок і Соколів будуть не менше цїкаві і будять вже тепер загальне заінтересованє. Велику часть білетів на концерт розпродано вже до нинї в полудне, а хто ще не постарав ся о білет, а хоче бути на концертї, зволить поспішити ся, бо при касї може їх не стати. Білети можна набувати що дня від пів до 7 до 8 год. вечером в „Соколї“ (ул. Підвале 7), а в день концерту від 3 години пополудни в касї Фільгармонії.

— **Пригадка для Львовян.** Заходом драм. тов-а ім. Котляревского відбуде ся нинї дня 1 червня в салї „Ґвязди“ о год. 7½ веч. аматорске представленє: „Заверуха“, комедия Льва Лотоцкого, „Два домики і одна фіртка“ Л. Лотоцкого, закінчить „Яблочникар“ Льва Лопатиньского. Цїни місць: Крісло перворядне 2 К, другорядне 1·60 К, треторядне 1·20 К, партер 70 сот., для учеників 40 сот.

— **Передвиборчі віча в Долинщинї.** Послїдні передвиборчі віча в цїли мого представленя виборцям відбудуть ся: 1) в Рожнїтові в домі Ханїни Вайсман в неділю дня 5 червня о годинї 5 по пол.; 2) в Болехові в домі п. Петровича в понеділок дня 6 червня о годинї 2 по пол.; 3) в Долинї в домі п. Базаркевича ві второк дня 7 червня о годинї 3 по пол. Прошу о численну участь. — *О. Теодор Богачевский.*

— **Тов. „Хлопска Рада“ в Скалатї.** Намісництво потвердило статут тов. „Хлопской Ради“ в Скалатї. Провізоричний видїл сего тов-а уконституував ся в той спосіб, що вибрав о. Волод. Винярского, пароха в Іванівці головою, а скалатских міщан Василя Кивелюка заступником голови і Опуфрея Войтовича секретарем. До товариства може належати кождий повнолїтний горожанин Русин. Зголошувати ся належить письменно до о. Володимира Винярского в Товаристві кредитовім в Скалатї або особисто кождого вівторка. В найблизшім часї, коли до тов-а приступить вимагане статутом число членів, будуть скликані перші загальні збори. — *Видїл.*

— **Відозва до виборців з Брідщини.** Всечесних виборців округа виборчого Броди-Лопатин-Залїщї запрашаємо отсим на передвиборчу нараду до Бродів на день 6 червня 1904 р. в понеділок рано на год. 11 перед полуднем до салї готелю Райнера (коло городу Райківки). Панове Родимці! не дайте ся баламутити спільці кацапів і посїпаків-гакатистів. Кс. Еффинович се кандидат польский з „Rady powiatowej“, бо за ним їздив аґітувати „секретарж“ і другі такі панки а також Демянчук! Всечесні отцї духовні народовці! Прибувайте в понеділок 6 червня з вашими селянами виборцями на нараду, бо правибори випали в нашу користь, отже не дайте збаламутити народу необізнаного з ситуациєю. За нами правда, за нами і нарід! — *Повітова народна орґанїзация.*

— **З Ярослава.** Ділимо ся з нашими П. Т. Добродіями веселою вістю, що роботи около дому бурси ім. сьв. Онуфрия в Ярославі вже на докінченю, так що з новим роком шкільним будемо могли помістити учеників у своїй власній хаті. Завдячити се маємо по більшій части нашій суспільности, котра своїми щедрими датками зволила допомочи нам до звершеня сего так важного на наші відносини дїла! Однак мимо того ми ще осьміляємо ся і на будуче поручити нашу молоду інституцию ласкавій памяти П. Т. Родимців, позаяк до цїлковитого її викінченя і уладженя треба ще богато гроший, а у нас вже всякі можливі фонди вичерпані, натомість довги вже тепер виносять більше чим 20.000 К. Тому уклінно просимо П. Т. Родимців, щоби, коли допомогли ласкаво звершити розпочату будову, так і ласкаво допомогли поставити її на сильних основах. При сїй нагодї маємо честь запросити всїх П. Т. членів бурси ім. сьв. Онуфрия на загальні збори, котрі відбудуть ся дня 14 червня с. р. о 3 год. по полудни в канцелярії гр. к. прихідства. На порядку дневнім справа зміни статутів і затягненя довгу на реальности бурси. — *Видїл.*

— **Справозданє з дїяльности Головного Видїлу Товариства „Просьвіта“** за час від 1 марта до 22 мая 1904.

Головний видїл відбув в сім часї 11 засїдань, на котрих полагодив межи иншими отсї справи:

1) Довершено закупно дому в Сокалї і Золочевї на річ товариства „Просьвіта“;

2) Принято до відомости звіт з дїяльности філій „Просьвіти“ в Перемишлї, Дрогобичи, Сокалї, Старім Самборі, Тернополи, Бережанах і Станиславові;

3) Принято до відомости, що Видїл краєвий удїлив безпроцентову позичку читальнї в Боднарові;

4) Принято до відомости справозданє читалень „Просьвіти“ в Борщеві, Солотвинї, Раківци, Кутах, Лозинї, Розворянах, Брикули, Темерівцях і Селищах;

5) Рішено вислати звичайне число даровних книжочок читальнї в Доронівці, Львові, Явчу, і в Митиции та для Селяньской Бурси філії товариства педаґоґічного в Залїщиках, для бібліотеки суду в Дрогобичи, для читальнї Рускої Бесїди в Кичері і для Інститута Василиянок у Львові;

6) Рішено причинятн ся через три роки датком по 500 корон на будову рускаго театру у Львові;

7) Рішено розписати конкурс на учителя господарства;

8) Рішено видати розвідку проф. Філ. Колесси „Огляд українско-рускої народної поезиї“ по доповненю деякими піснями;

9) Заряджено передруковати з „Свободи“ в 1000 примірниках „Порадник громадский“;

10) Принято до відомости, що Видїл краєвий удїлив безпроцентові позички для крамниць при читальнях „Просьвіти“ в Хишевичах 1000 К і в Рашковій Воли 800 К;

11) Рішено вислати депутацию до намісника з меморилом в справі переслїдування читалень „Просьвіти“ властями;

12) Принято до відомости, що довершено продаж дому на Підвалю ч. 7 товариству „Дністер“;

13) Принято з подякою заяву проф. д-ра Студиньского, що належну ему ремунерацию за працї при виданях „Просьвіти“ в сумі 164·35 К складає на фонд Вікториї Студиньскої. Близші услівя фундациї подадуть ся пізнїйше;

14) Принято 502 нових членів, всїх від початку року 801.

— **Від видавництва „Молодїжи“.** Просить ся всїх тих Впов. Добродіїв, що до тепер не звернули післаних на їх адресу чисел „Молодїжи“, аби їх ласкаво як найскорше звернули, або, коли намірюють їх задержати і хочуть дальші числа діставати, прислали передплату. Часопись стоїть річно 6 кор., піврічно 3 кор. Дальше просить ся всїх тих Вп. писателїв, що обіцяли до „числа вакацийного“, яке вийде в подвійнім обемі, працї надіслати, аби з присилкою поспішили. За видавництво: *Евген Мандичевский* в Тернополи.

Надіслане.

Товариство „Просьвіта“ у Львові

підняло ся в сім році видань, якого потреба для всеї нашої суспільности дуже діймаючо дає ся відчувати. Именно під редакциєю голови Товариства „Просьвіти“ проф. Юліяна Романчука мають видавати ся твори наших найзнаменитших письменників в цїли їх спопуляризованя. Перша книжка, яко том I. „Рускої письменности“, обнимаючий твори Котляревского, Артимовского-Гулака (межи ними і зовсїм ще незнані) і Гребінки, з портретами і короткими житєписами авторів вже появила ся і продає ся в гарній оправі по 1 кор. в найгарнїйшій оправі 1·50 кор. На пересилку почтову долучити треба **30 сот. більше.** Висилає ся **тілько за попереднім надісланєм гроший або за побранєм почтовим** (Nachnahme.)

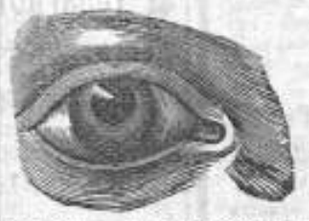
Позаяк наклад виносить всего 3000 примірників, проте просимо спішити ся з замовленями.

Дістати можна в Канцелярії Товариства „Просьвіти“ у Львові, Ринок 10.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Новий, мурований дім стайня і город на продаж в селї, 5 клм. від Львова. Цїна 1400 зр. Відомість ул. Крива ч. 12, двері 1. 387 2—3

Дяк середнього віку, тверезий, котрий може також виробляти дзержони і розвести пасїку, глядає посади. — *Теофил Тимошек* в Висїцку, п. п. Заболотцї (коло Бродів.) 390 2—3

Вдова лїт 30, інтелїґентна, трудяща, сирота, не не має нїякої родини, знає ся дуже добре на кухни, і сїльскім господарстві, глядає місця у сьвященика або старшого вдівця. Ласкаві зголошеня: Львів, Городецка ч. 57. З. Д. 18 Зюлковский. 367 3—3

Літне мешкане при Закопанім дешево винайму. Академічна 8 Склярский. 397 1—2

Потребую дяка умїючого провадити хоральний сьпів, дяківки нема, доходи до 400 корон. Алїськевич Іван, руско-катол. парох в Ярославичах, почта і зелізн. станция Зборів. 393 2—3

Глядаю інтелїґентної старшої женщини від лїт 40—50 до заряду дому і опіки над одним 8-лїтним хлопцем. Близша відомість в Адміністрациї „Дїла“. 394 2—5

Помічник торговельний найде місце в торговли коріннїй вин і делїкатесів Івана Бориса в Перемишлї. 385 3—?

Жонатий сьвященик глядає щирої людини до помочи при кухни і невеличкім господарстві. Зголошеня враз з условинами на адресу: *Теодор Савойка*, Сеняска, п. Винів. 386 3—4

Ученик VI кл. з добрим сьвідоцтвом I курсу приймє сейчас лекцию на село. Близша відомість ул. Коперника ч. 36.

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

свое переплетниче і ґалянтерийне заведенє

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Евангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цїнах.

Купуйте лише

Крохмаль брилянтовий Бажанта!

Дістати можна всюди.

Торговля Солецкого, Львів, ул. Батория ч. 2.

Прібки даром. 289 15—15

Охоронна марка: **КОТВИЦЯ.**

з РІХТЕРА аптики в Празї

LINIMENT. CAPSICI COMP.

звісне загально як найуспішнїйше і усмиряюче біль средство до натирання; по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупні сего улюбленого средства треба уважати на оригінальнальні фляшочки в пудełках з охоронною маркою „Котвиця“, з аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір.

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, I. улиця Єлисавети 5.

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ

ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ

і головний склад

материялів будівляних

Мих. Мікося

Ярослав, Ринок, пл. пароходяльна

поручає П. Т. Публицї, ВП. Іженирам і Високопреподобному Духовенству:

Вапно біле гашене і скалисте гідравлічне.

Ґіпс краківский— — — — —

і львівский — — — — —

Цемент портланд нагонами — —

і на бочки— — — —

Асфальт природний, штучний, плити до фундаментів.

Посадки камінкові, цементові — шарі, мозайкові, гладкі, жолобковані — — — —

Рури камінкові, цементові, округлі, овальні до каналізациї

Керниці бетонові рїжних розмірів, мулові — — —

Миски під рури Ринки отверті

Сходи камінні граничні — — —

бетонові — — — — —

Цеглы шамотові, облицьовані — —

до фасад — — — —

Дахівки краєві, пограничні, черепові, склизні — — —

Коминки камінкові Папа дахова

Ольґеїна, Карболїнеум

Канализация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цїнах фабричних.

383 3—3

Свій до свого!

Огород, великий став з човном, кругольня у **Русина** на поодинокі забави літні до вподоби. Конець улиці Польної, Львів.
361 3—3

Знаменитий МІД

десеровий лічничий, з власної пасіки, припоручуваний лікарями, за 6 кор. 5 кґр. вже з пересилкою; **медова вода**, природне а найліпше средство на вигляд шкіри [робить ніжною і відмолоджує]. Безплатно брошурка д-ра Цесельского о меді. Варто прочитати. Жадайте: **КОРЕНЕВИЧ**, емер. народний учитель *в Івальчанах*.
346 7—20

Ровери

з первоклясних фабрик

Ровери з мотором „Republic“

прибори для циклістів

репараційний варстат. Ракети, мячі і сітки до Tennis-а поручає в найбільшім виборі магазин спортових товарів

М. Лукасевич

Львів, ул. Академічна ч. 26.

352 Цінники даром. 9—15

МЕДИ! **Мід патока** куранційний і десеровий з власної пасіки в 5 кіл. пушках по 6 К. **Мід до пиття** в 4-літ. деміонах по 5 К 70 сот. висилає за післяплатою оплатно. *О. В. Микитка*, парох в Купчинцях п.п. Денисів. В більшій скількости значно дешевше. 5—10
370

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 344

викликану іменно страшними насліддками тайних гріхів молодости і розпусти, успішно напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава

Російське видане: 1 зр.
Польське видане: 1 зр.
Шмецке видане: 2 зр.

Тисячі людий найшли в ній поясненя своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи вказаного в книжці способу лічення. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті накладом видавців P. Ф. Бірей в Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Товариство „Просьвіта“ при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Оьвітних Рад шкільних, Вион. сьвященників і катехитів, учителів і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта“, шкільною правописею, призводені Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені, можна купити в канцелярії Товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10 по слідуючій цїні:

1. Фінляндия і Сахара	44	сот.
2. Повістки („Тіточка Ганна“ і „Дві старші Богомільці“	36	„
3. Житє св. о. Николая	40	„
4. Пасіка	70	„
5. Про лучбу ґрунтів або комасацію	80	„
6. Спартак, провідник римских гладіаторів	90	„
7. Гетманські свати	50	„
8. На послухане до Відня	40	„
9. Офєрма	40	„
10. Від чого вмерла Мелана	40	„
11. В глухім куті	40	„
12. Сотні роковини народного письменьства Руси-України	52	„
13. Цікаві розмови про державы і народи Европи	60	„
14. Батько Петро і его дїти	40	„
15. Дещо про молоко	40	„
16. Фармазони і посвяч Ю. Федьковича	60	„
17. Абраган Ліпкольн	50	„
18. Горить	60	„
19. Як чоловік боре ся з природою	90	„
20. Під морскими хвилями	40	„
21. Кілька рад і пересторог для хліборобів	45	„
22. Про обірник і инші навози	60	„
23. Істория України-Руси (з образками)	30	„
24. Молитвенник народний а) звичайній оправі	60	„
Молитвенник народний в б) лучшій оправі	80	„
25. Великий молитвенник „Хвалите Господа з небес“ на звичайнім папери в оправі а) полотняній з еутералом	1 К 80	„
б) шкіряній з позолоченими берегами і еутералом	2 К 80	„
26. Великий молитвенник „Хвалите Господа з небес“ на великовім папери в оправі а) шкіряній з позолоченими берегами і еутер.	3·60	„
б) такій самій з кламр.	3 К 60	„

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Білянс тов. Каса задаткова „Віра“ в Тисьменици Товариство зареєстроване з необмеженою порукою за 1903 рік.

ПАСИВА. корони сот.			АКТИВА. корони сот.	
50507·59	з рахунку уділів	з рахунку відсоток надплачених		174·92
19891·52	з „ фонду резерв.	„ скриптів		230948·65
187942·46	з „ вкладок до обор.	з „ векслїв		45451·68
3580·79	з „ відсоток надібр.	з „ льокацій		1750·00
5683·32	з „ зисків і страт	з „ інвентаря		56·00
17000·00	з „ позичок затяги.	з „ готівки		2711·39
3739·21	з „ спец. резерви	з „ коштів спору		1152·25
		з „ иших паперів		3200·00
		з „ недвижимостей		2900·00
288344·89		Разом		288344·89

Товариство числило членів з днем 31 грудня 1903 р. 1198. Від вкладок платить ся 6%. Від позичок побирає ся 8%. Загальний оборот 858924 кор. 62 сот.

Іван Пірановский, директор. *Петро Волощук*, касиер. *Евстахій Волосенка*, контрольор. *Евгений Желеховский*, книговодчик.
395 1—1

Обезпечайте будинки, движимости, збіже і нашу *против огневих шкід*

в одинокім руским Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

Товариство Дністер опирає ся на взаїмности членів, то значить *звертає членам* щорічну чисту надвижку. *Зворот* виносили за р. 1900, 1901, 1902 суму *219.332 кор.* т. є. 8%.

Шкоди ліквідує **Дністер** скоро при участи місцевих членів і делеґатів. Від 1893 до 1903 виплатив **Дністер** відшкодовань на суму 4,161.669 кор.

Фонди Дністра з кінцем 1903 р. виносять **1,013.691 кор.** і уміщені в пупілярних цїнних паперах.

Поліси Дністра приймає при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

Аґенциї Дністра находять ся у всїх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через аґента; **Дністер** *уділяє аґенциї господарям*, де еще на більший округ нема аґенциї. Аґенти *заробили вже 537.815 корон провізиї.*

На житє треба обезпечати ся через **Дністер** в Товаристві краківскім; власну провізию від таких обезпечень дає **Дністер** *на рускі добродійні цїли*; тому *на житє обезпечайте ся тілько через* **Дністер**. 34

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“

у Львові, Ринок 10 в домі „Просьвіти“.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·10*.
„ Кракова 2·31, 6·00, 8·55, 1·30, 5·40, 8·40*, 9·50*,
„ Тернополя 3·25.
„ „ на Підзамче 3·04.
„ Рави рускої 6.46.
„ Підволочиск 7·40, 2·30, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче 7·20, 2·15, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного 7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора 8·00, 10·00*.
„ Станиславова 8·10.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Стрия 10·02, 4·35.
„ Ряшева 10·20.
„ Коломиї 11·25.
„ Белзця 6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]
зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].
з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова 12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан 2·51, 6·20, 2·45, 10·42.
„ Підволочиск 6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча 6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного 6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 3·40.
„ Белзця 9·30.
„ Тернополя 10·35.
„ „ з Підзамча 10·52.
„ Чернівців 10·45.
„ Стрия 3·05 11·05*.
„ Ряшева 3·30.
„ Коломиї 5·55.
„ Рави рускої 7·05*.
„ Перемишля до 30/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·45 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]
до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.
до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]
до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский північний від львівского о 36 минут так, що 12 год. серед.-европ. часу = 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 минут рано означені звіздков (*), поспішні поїзди товстим друком. — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформацій уділяє і продає всякі білети та розкладки їзди інфор. бюро ц. к. держ. желїзниць, ул. Кресїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Стация зелїзниці Мушина-Криниця з Кракова 6 год. їзди, зі Львова 11 год., з Будапешту 12 год.

КРИНИЦЯ

Ц. к. жерельне заведене в Галичині.

Почта (3 рази денно) телеґраф, аптика в місци.

В Карпатах 600 м. н. п. моря. Від стациї зелїзничої Мушина-Криниця одна година їзди битою дорогою. На стациї вигідні підводи. Средства лїчничі. Жерело головне і „Солотвинка“, жерело дуже сильної щави вапнево маґнезіово-содово-зелїзистої. Купелї мінеральні дуже насичені вільною вуглевою кислотою, методою Шварца і Вахтлєра огрівані. Дуже успішні купелї боровинові, купелї ґазові з чистої кислоти вугляної. Скарбове заведене водолїчниче під управою спеціяліста *д-ра Г. Еберса*, заведене дієтетичне, ґімнастика лїчнича. Купелї річні, сонїчні, електричні, масаж, лїчене теренове. Клїмат зміцняючий, підальпейский. Води мінеральні краєві і всякі заграничні. Кефір, жентиця, стерилїзоване молоко, аптика. Лїкар заведеня др Л. Конф з Кракова постійно через цїлий сезон ординує. Кромі того 13 лїкарів вільно практикуючих. Помешкання: більше як 1700 комнат з цїлим комфортом уладжених в цїні від 1 К. 20 с. денно і вище. — Заведене з готельом. Читальни і випозичальня книжок. Гостинниці. Пенсіонати приватні. Готелї. Цукорня. Костел. Каплиця. Церков. Постійна музика (директор А Вроньскій). Постійний театр, концерти, відчити, балї, прогульки товарискі, місце до гри в лавн-тенніса. Водопроводи поведені з гірских жерел. Просторий парк шпальковий, взірцево уладжений, около 100 моргів. Фреквенция 1903 роцї над 6600 осіб. Сезон від 15 мая до 30 жовтня. В маю червни і вересни цїни купелий, помешкань в домах скарбових і страв в гостинници дому лїчничого о 25% низші. В місяцях липни і серпни не уділяє ся убогим нїяких знижень. Склады криницкої води у всїх більших містах в краю і за границею. Подрібних інформацій уділяє, брошури і цїнники розсилає на жадане

Ц. к. лїчнича управа в Криници.
319 3—5

НАШІ НИЗЬКІ ЦІНИ ВИКЛИКУЮТЬ СЕНЗАЦИЮ.

Дуже тривкі **мужескі черевики** гладкі і обкладані пара **зр. 2·80.**

Тривкі **дамскі черевики** з ґумою пара **зр. 2·50.**

Знаменитї **мужескі черевики** до шнурованя пара **зр. 3.**

Дуже добрі **дамскі черевики** до шнурованя пара **зр. 2·80.**

Елеґантні **мужескі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 4·25.**

Незвичайно тривкі **дамскі черевики** до запинаня пара **зр. 3.**

Великий вибір добрих **чобіт з холявами** для духовенства пара **зр. 8.**

Елеґантні **дамскі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 3·75.**

Дуже добрі **мужескі півчеревики** із шкіри Gems пара **зр. 2·50.**

Сальонові елеґантні **дамскі мештрики** легонечкі пара **зр. 1·50.**

Одинока філія

у

Львові

лише

улиця Гетьманьска

число

8

Готель „Віктория.“

Вироби найбільшої фабрики обуви в цілій монархії продає

Альфред Френкель Тов. ком.
201 5—10

ГРОШІ

на 4%

амортизаційні позички уділяємо через первородні будапештеньскі і заграничні грошеві інституції до ¾ оцїночної вартости на I. II. місце від 15—65 літ.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 літ *скоро, щочно* і *дискретно.*

Конверзії банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просить ся о марку на відповідь.)
362 10—72

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Др Е. Левицкий. Одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Черляньскої. З друкарні Народової (Манецких), — Львів, Коперника ч 9.

Ч. III. Львів, Четвер 20 Мая (2 Червня) 1904. Річник XXV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрации.

При зближаючій ся зміні місяця просить ся Вп. передплатників о вчасне відновленє передплати на місяць червень, як також о ласкаве вирівнанє позісталих залеглостий найдальше до 13 слїдуючого місяця, инакше була би Адміністрация приневолена дальшу висилку часописи зі згаданим днем застановити.

Протест руского народа
против надзвичайних военних кредитів.

Висока Делеґацие! Ми, парляментарні заступники руского народа, уважаємо за відповідне заложити отсе перед Вис. Делеґациєю іменем нашого народа грімкий протест проти сих величезних надзвичайних кредитів, яких домагає ся в буджетї на рік 1905 і евентуально дальші роки міністерство війни. Сї кредити, хочби розложені на протяг довшого часу, будуть великим тягарем для людности, обтяженої вже й так над міру дотеперішними видатками на армію; а сей тягар буде для руского народа тим прикрійший, що руский народ не бачить причин, задля яких він був би морально обовязаний поносити нові дальші жертви для молоха мілїтаризму.

Кожда держава мусить старати ся о скріпленє своєї военної сили, бо в тім лежить забезпека ей екзистенциї. Але се є становиско держави, а не населеня, не народів, що тоту державу замешкують. Для них вихідною точкою до оцїненя, чи і наскілько треба поносити нові жертви на армію, будуть все два моменти: раз чи вони взагалї бачать потребу піддержувати тую державу, а опісля, коли вже той момент буде корисно порішений, чи і о скілько нових уліпшень чи доповнень в узброєню вимагає хвилеве міжнародне положенє та стан военної техніки в инших державах.

Отже, Вис. Делеґацие, руский народ находить ся на жаль в тім положеню, що він не може входити в розбір квестиї, на скілько домаганє нових кредитів є узасаднене зі становиска міжнародних відносин і стану военної техніки та на скілько пропоновані доповненя і уліпшеня у фльоті і армії Австро-Угорщини суть справдї потрібні. Руский народ мусить сягнути глибше, мусить зійти до першого основного питаня — та запитати, що він зі свого становиска не бачить причини, задля якої був би морально обовязаний складати від себе нові жертви для скріпленя сеї монархії.

Инші народи сеї монархії — коли не всї, то майже всї — суть в корисїйшім положеню від Русинів, бо для них питанє про потребу скріплюваня своїми головами держави не істнує, бо є вже порішене фактичним станом. В сїй монархії мають вони прибіжище для себе, найшли тут захист для плеканя своєї національної сили; від неї вони одержують всїлякі користи; і тому для них скріплюванє мілїтарної відпорности держави рівнає ся оборонї і забезпечуваню власного культурного та всякого иншого добутку. Та инакше має ся справа з руским народом, котрого положенє і у сім напрямі як у всїх других, а окреме і виїмкове. Для Русинів ся монархия не є прибіжищем, не є нїяким захистом, котрого би вони мали інтерес боронити з огляду на власну долю, — але є силою, котра що-раз більше звертає ся проти руского народу і що-раз більше грозить рускому народови утратою его власної національної екзистенциї.

Вис. Делеґацие! Нарід руский не був нїколи ворогом сеї монархії або ей Династиї, а навпаки: розбитий на части і всюди гнетений зовсїм щиро і цїлою душею приляг був до Австро-Угорщини і пануючого в нїй дому, маючи надію, що по злиднях минувшости найде тут супокійне пристановище для себе та мати-ме можність культурними добутками і працею в сїй частинї своєї великої вітчини, що сягає на схід аж до Дону, двигнути цїлість нациї на висоту колишної сили і свободи. А що нарід руский справдї щиро був відданий сїй монархії і династиї, на се може бути доказом дотеперішне его поведенє. Атже нема ні одного сьвітлого моменту в історичній судьбі Австро-Угорщини в XIX ст., де би не була слїдна руска участь і нема ні одної военної побіди, котрої трофеї не були-б окуплені обильною кровю руского народа, а під Маджентою і Сольферіном не спорохнавіли ще мабуть кости руских героїв, що поклали своє житє за монарха та за судьбу і славу сеї держави.

Але все те щире пожертвованє не відносило бажаного і сподіваного успіху. Ні керманичі сеї монархії ні династия Габсбургів не вміли як слїд оцїнити привязаня і прислуг руского народа для добра держави і державної ідеї, а тзв. міродатні круги віддали остаточно повну власть над головною частиною руского народу в Австро-Угорщинї, що живе в Галичинї, Поляками, засуджуючи руский народ на мізерне вегетованє, коли не на національно-політичну смерть. І так держава, що мала бути для Русинів захистом і в котрій Русини мали надію побудувати свою хату для свого національного житя, перемінила ся для них в тюрми, а орудия сеї держави, в тім числї і військо, в орудия, уживані до давленя Русинів в користь нечисленних але всесильних ласкою держави геґемонів.

Висока Делеґацие! Положенє Русинів скрізь у сїй монархії, в Галичинї, Буковинї і на Угорщинї надто добре знане, щоби его тут основнїйше викладати. То тілько нехай буде загально сказане у відношеню до Галичини, що там під управою верховодів, удержуваних par force правительством, нарід руский дійшов вже до берега пропасти, так що мусить уживати всеї енергиї, щоби не дати себе зломити розпаношеній самоволї. Адміністрация того краю є справдї жерелом безладу і деморалїзациї, бо для удержаня жмінки верховодів над мілїонами руского населеня не тілько ломить систематично закон але і виплекує сотки одиниць, що за ломанє закона проти Русинів зискують для всїх своїх поганих вчинків повну безкарність а навіть почести. Шкільництво видане там цїлком на поталу польонїзациї, а Русини не можуть від держави добити ся хочби одної ґімназийки, як пр. в Станиславові, хоч по закону належить ся їм повне руске шкільництво від народних шкіл аж до університету. Право репрезентациї Русинів в соймі, парляменті і делеґациях наспільством і штучками зведене до щезаюче малої міри. Вкінци коли йде спеціяльно о армію, то і вона у відношеню до Русинів стратила се значінє, яке в очах суспільности повинна мати армія взагалї. Армія служить всюди до оборони держави на вні і до удержаня порядку у нутрі; — в Галичинї вона є средством до охорони безправств, споєнюваних на руским населеню, і є орудием до давленя руского народа і его працюючих веретов. Не проти внїшного ворога, але против власних супокійних горожан уживає ся війска, а карабіни цїсарского і королївского войска звертає ся проти груди руского народа, кілько разів руский нарід пробує хочби лише потрясти тими кайданами, які наложили на него верховоди, протеґовані державною управою. А докази на се — хочби всякі вибори в Галичинї, хочби позаторічні страйки або — щоб не йти далеко — хочби сьвіжі події в косівскім повітї, де військо спроваджено на супокійне руске населенє — тілько на те, щоби видом карабіна і пострахом масакри стероризувати Русинів і убити в зародку прокидуючу ся там національну руску сьвідомість.

Вис. Делеґацие! Всї наведені обставини спонукують нас Русинів заложити тут грімкий протест проти нових великих видатків на армію, а протест той поправдї ще й тим, що руский нарід під польско-австрийскою управою дійшов до повної материяльної нужди і руїни і дальших нових тягарів він не був в силї видержати. Та ми знаємо, що наш протест примимо своїх безспорних сильних аргументів не змінить рішеня Високої Делеґациї і не увільнить наш нарід від грозячого ему небезпеченьства нових тягарів. Нехай же в такім разї буде бодай сьвідоцтвом, що руский нарід не дасть перейти над собою до денного порядку та що він не може мовчати, коли накладають на него нові тягарі. Нарід руский помимо лихих неприязних обставин має забезпечену будучність: він числить тридцять мілїонів душ, в нїм живе традиция его сьвітлої минувшости, він має за собою многоважне міжнародне положенє, він має дальше остаточну опору в тім Сході Европи, в котрім лежить головна часть его населеня і з котрим вяжуть его питки племінного споріднення, а передовсїм в нїм будить ся нова животворча сила, котра не дасть ему загинути, а доведе его до побіди.

Так мусїв би промовити в Делеґациї заступник руского народа, коли би який там найшов ся. На жаль три мілїони Русинів, що живуть в австрийскій монархії, не мають такого заступника, а через те не лишає ся їм нїчо иншого, як сим способом, в дневнику, о скілько державна прокуратория не замкне ему рот, підняти грімкий голос протесту против нових тягарів, спадаючих на й так уже голий, до семої шкіри обдертий нарід.

Сьвітлий примір.

(Конець.)

Другою аґендою філії, ягідно рухливого ей виділу були виклади і віча в місті Стрию, призначені для Русинів міста Стрия. Що-до нїч, то було їх два: одно 12 липня 1903 р. в справі основаня рускої народної школи в Стрию і посиланя міщанських дїтий до середних шкіл, а друге 1-ого

---

7)

А. П. ЧЕХОВ.

Кімната Н-р 6.

XII.

Після сего Андрій Ефимич зачав замічати коло себе якусь нїби тайну. Мужики, сидїлки і хорі при стрічи з ним дивили ся на нього допитливо, а потім перешіптували ся. Дївчинка Маша, донька управителя, котру він любив стрічати в шпитальнім саді, тепер, коли він підходив до неї з усьмішкою, щоби погладити її по головцї, чомусь утікала від нього. Почтмайстер Михайло Аверянич, слухаючи його, вже не говорив: „Зовсїм справедливо", а в незрозумілім заклопотаню бурмотїв: „так, так, так"... і дивив ся на нього задумчиво і з болем. Потім чомусь зачав він радити своєму товаришеви покинути пити горівку і пиво; але при тім, як чоловік делїкатний, не говорив просто, тілько натяками, розказуючи то про одного баталїонового команданта, хорошого чоловіка, то про полкового сьвященника, славного друзяку, що пили і занедужали, а переставши пити, зовсїм виздоровіли.

Два-три рази приходив до Андрія Ефимича колеґа Хоботов: Він також радив залишити горячі напитки і — нї сїло, нї пало — захваловав бромистий калїй.

В серпни Андрій Ефимич дістав від бурмістра письмо з просьбою прийти в дуже важній справі. Прийшовши в означений час в управу, Андрій Ефимич застав там військового начальника, державного надзирателя повітової школи, члена управи, Хоботова і ще якогось грубого, білявого пана, котрого названо йому лїкарем. Той лїкар, з польским, трудним до вимови призвиском жив трицять верст відти на жіньскім заводї і був тепер в місті переїздом.

— Тут правда по вашій сторонї, — звернув ся член управи до Андрія Ефимича після того, як всї привитали ся і посїдали за стіл. — От Евген Теодорович говорять, що антиці за тїсно в головнім будинку і що її требаби перенести до одного з крил. Воно певно, се нїчого, перевести можна, але головна річ, що крило буде вимагати переміни.

— Так, без переміни не обійдеся, — сказав Андрій Ефимич, подумавши. — Коли пр. наріжне крило приспособити на антику, то на се, думаю, треба буде найменше пятьсот рублїв. Се видаток конечний.

Помовчали троха.

— Я вже мав честь доносити перед десяти лїтами — говорить дальше Андрій Ефимич тихим голосом, що шпиталь такий, як є, є для міста збитком над сили. Будував ся він в сорокових роках, але тоді були не ті засоби. Місто троха за много видає на потрібні будівлї і злишні річи. Я думаю, що за ті гроші можнаби при инших порядках, утримати два взірцеві шпиталї.

— Так от заводіть инші порядки! — сказав живо член управи.

— Я мав вже честь подати раду: передайте медичний віддїл під управу земства.

— Так передайте гроші земству, а воно украде, — засьміяв ся білявий доктор.

— Се так водить ся, — притакнув член управи і також засьміяв ся.

Андрій Ефимич з нехочу і хмарно поглянув на білявого лїкаря і сказав:

— Треба бути справедливим!

Знов замовкли. Подали чай. Військовий начальник, чомусь дуже розжалоблений, доторкнув через стіл руки Андрія Ефимича і сказав:

— Ви, доктор, зовсїм на нас забули! А в тім... ви монах: в карти не граєте, жінок не любите... Скучно вам з нашим братом.

Всї заговорили о тім, як скучно порядному чоловікови жити в сім містї. Анї театру анї музики, а на остатнім вечерку в клюбі було до танцю около двацять пань, а тілько двох мужчин. Молодїж не танцює, а цїлий час товпить ся коло буфету або грає в карти. Андрій Ефимич поволи і тихо, на нїкого не дивлячи ся, зачав говорити о тім, як прикро, як страшенно прикро, що городяни тратять свою житєву енергію, своє серце і розум на карти і сплетні, а не уміють і не хотять проводити час на цїкавій розмові та на читаню, не хотять користувати ся приємностями, які дає розум. Тілько оден розум цїкавить і має вагу, все инше дрібне і пусте.

Хоботов слухав уважно свого товариша і нараз спитав:

— Андрію Ефимичу, котрого сьогодня?

Дїставши відповідь, він і білявий лїкар тоном егзаминаторів почали питати Андрія Ефимича, який сьогодня день, кілько днів в році і чи правда, що в кімнаті Н-р 6 живе замітний пророк.

У відповідь на остатнє питанє Андрій Ефимич почервонїв і сказав;

— Так, се хорий, але цїкавий хлопець.

Більше йому не задавали нїяких питань. Коли він в передній надївав пальто, військовий начальник положив йому руку на плече і сказав зітхаючи:

— Нам старикам пора спочати!

Вийшовши з управи, Андрій Ефимич зрозумів, що се була комісия, назначена для провірки його розуму. Він згадав питаня, які йому задавали, почервонїв і чомусь тепер перший раз в житю стало йому гірко жаль на медицину.

„Боже мій, думав він, згадуючи, як лїкарі тілько що обсервували його: „Атжеж вони так недавно вчили ся психіятриї, здавали іспит! Відкиж таке неуцтво?! Вони не мають понятя о психіятриї!"

І перший раз в житю він чув себе ураженим і розсердив ся.

Того-ж дня вечером був у него Михайло Аверянич. Не витаючи ся, почтмайстер підійшов до него, взяв його за обі руки і сказав зворушеним голосом:

— Дорогий мій, товаришу мій, докажіть менї, що ви вірите в моє щире серце і уважаєте мене своїм другом... Друже мій! — і, не допускаючи Андрія Ефимича до слова, говорив дальше палко: — я люблю вас за образованє і благородність душі. Слухайте мене, мій дорогий: Правила науки обовязують лїкарів скривати перед вами правду; але я по військовому ріжу правду просто з моста: ви нездорові! Даруйте менї, мій дорогий, але се правда; се давно вже спостерегли всї довкола вас. Що-йно говорив менї доктор Евгенїй Теодорович, що для вашого здоровля вам конечно відітхнути і розірвати ся. Цїлком слушно, знаменито! В сих днях я беру відпустку і від'їжджаю відотхнути иншим воздухом. Покажіть же, що ви мій друг: поїдемо разом! Поїдемо, розбурхаємо старість.

— Я чую себе зовсїм здоровим, — сказав Андрій Ефимич, подумавши: — Я їхати не можу. Позвольте менї якнебудь иншим способом доказати вам свою дружбу.

Їхати кудись, не знати чого, без книжок, без Дарійки, без пива, нагло нарушити порядок житя, що установив ся за 20 лїт, така ідея в першій хвили видала ся йому дикою і фантастичною. Але він згадав розмову, що була в управі, і тяжкий настрій, якого він зазнав, вертаючи з управи домів, та гадка непадовго від'їхати з міста, де глупі люди уважають його божевільним, усьміхнула ся йому.

— А ви куди властиво маєте намір їхати? — спитав він.

— До Москви, Петербурга, Варшави... У Варшаві я провів пять найщасливійших

Ч. III. Львів, Четвер 20 Мая (2 Червня) 1904. Річник XXV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароли Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		на границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациі.

При зближаючій ся зміні місяця просить ся Вп. передплатників о вчасне відновленє передплати на місяць червень, як також о ласкаве вирівнанє позісталих заległостий найдальше до 13 слїдуючого місяця, инакше була би Адміністрация приневолена дальшу висилку часописи зі згаданим днем застановити.

Протест руского народа

против надзвичайних военних кредитів.

Висока Делеґацие! Ми, парляментарні заступники руского народа, уважаємо за відповідне заложити отсе перед Вис. Делеґациєю іменем нашого народа грімкий протест проти сих величезних надзвичайних кредитів, яких домагає ся в буджетї на рік 1905 і евентуально дальші роки міністерство війни. Сї кредити, хочби розложені на протяг довшого часу, будуть великим тягарем для людности, обтяженої вже й так над міру дотеперішними видатками на армію; а сей тягар буде для руского народа тим прикрійший, що руский народ не бачить причин, задля яких він був би морально обовязаний поносити нові дальші жертви для молоха мілїтаризму.

Кожда держава мусить старати ся о скріпленє своєї военної сили, бо в тім лежить забезпека ей екзистенциї. Але се є становиско держави, а не населеня, не народів, що тоту державу замешкують. Для них вихідною точкою до оцїненя, чи і наскілько треба поносити нові жертви на армію, будуть все два моменти: раз чи вони взагалї бачать потребу піддержувати тую державу, а опісля, коли вже той момент буде корисно порішений, чи і о скілько нових улїпшень чи доповнень в узброєню вимагає хвилеве міжнародне положенє та стан военної техніки в инших державах.

Отже, Вис. Делеґацие, руский народ находить ся на жаль в тім положеню, що він не може входити в розбір квестиї, на скілько домаганє нових кредитів є узасаднене зі становиска міжнародних відносин і стану военної техніки та на скілько пропоновані доповненя і улїпшеня у фльотї і армії Австро-Угорщини суть справдї потрібні. Руский народ мусить сягнути глибше, мусить зійти до першого основного питаня — та заявити, що він зі свого становиска не бачить причини, задля якої був би морально обовязаний складати від себе нові жертви для скріпленя еї монархії.

Инші народи сеї монархії — коли не всї, то майже всї — суть в найкорисніїшім положеню від Русинів, бо для них питанє про потребу скріплюваня своїми головами держави не істнує, бо є вже порішене фактичним станом. В сїй монархії мають вони прибіжище для себе, найшли тут захист для плеканя своєї національної сили; від неї вони одержують всїлякі користи; і тому для них скріплюванє мілїтарної відпорности держави рівнає ся оборонї і забезпечуваню власного культурного та всякого иншого добутку.

Сконфісковано

Вис. Делеґацие! Нарід руский не був ніколи ворогом сеї монархії або еї Династиї, а навпаки: розбитий на части і всюди гнетений зовсїм щиро і цїлою душею приляг був до Австро-Угорщини і пануючого в ній дому, маючи надію, що по злиднях минувшости найде тут супокійне пристановище для себе та мати-ме можність культурними добутками і працею в сїй частинї своєї великої вітчини, що сягає на схід аж до Дону, двигнути цїлість нациї на висоту колишної сили і свободи. А що нарід руский справдї щиро був віддании сїй монархії і династиї, на се може бути доказом дотеперішнє его поведенє. Атже нема ні одного сьвітлого моменту в історичній судьбі Австро-Угорщини в XIX ст., де би не була слїдна руска участь і нема ні одної военної побіди, котрої трофеї не були-б окуплені обильною кровю руского народа, а під Маджентою і Сольферіном не спорохнавіли ще мабуть кости руских героїв, що поклали своє житє за монарха та за судьбу і славу сеї держави.

Сконфісковано

Сконфісковано

Сконфісковано

Сьвітлий примір.

(Конець.)

Другою аґендою філії, вглядно рухливого сї видїлу були виклади і вічa в містї Стрию, призначені для Русинів міста Стрия. Що-до вічей, то було їх два: одно 12 липня 1903 р. в справі основаня рускої народної школи (в Стрию і посиланя міщанських дітий до середних шкіл, а друге 1-ого

А. П. ЧЕХОВ.

Кімната Н-р 6.

XII.

Після сего Андрій Ефимич зачав замічати коло себе якусь ніби тайну. Мужики, сиділки і хорі при стрічи з ним дивили ся на нього допитливо, а потім перешіптували ся. Дівчинка Маша, донька управителя, котру він любив стрічати в шпитальнім садї, тепер, коли він підходив до неї з усьмішкою, щоби погладити її по головцї, чомусь утікала від нього. Почтмайстер Михайло Аверянич, слухаючи його, вже не говорив: „Зовсїм справедливо", а в незрозумілім заклопотаню бурмотів: „так, так, так"... і дивив ся на нього задумчиво і з болем. Потім чомусь зачав він радити своєму товаришеви покинути пити горівку і пиво; але при тім, як чоловік делїкатний, не говорив просто, тілько натяками, розказуючи то про одного баталїонового коменданта, хорошого чоловіка, то про полкового сьвященника, славного друзяку, що пили і занедужали, а переставши пити, зовсїм виздоровіли.

Два-три рази приходив до Андрія Ефимича колеґа Хоботов: Він також радив залишити горячі напитки і — ні сїло, ні пало — захвалював бромистий калій.

В серпни Андрій Ефимич дістав від бурмістра письмо з просьбою прийти в дуже важній справі. Прийшовши в означений час в управу, Андрій Ефимич застав там військового начальника, державного надзирателя повітової школи, члена управи, Хоботова і ще якогось грубого, білявого пана, котрого названо йому лїкарем. Той лїкар, з польским, трудним до вимови прізвиском жив тридять верст відти на кінськім заводї і був тепер в містї переїздом.

7)

— Тут правда по вашій сторонї, — звернув ся член управи до Андрія Ефимича після того, як всї привитали ся і посїдали за стіл. — От Евген Теодорович говорять, що антиці за тїсно в головнім будинку і що її требаби перенести до одного з крил. Воно певно, се пічого, перенести можна, але головна річ, що крило буде вимагати переміни.

— Так, без перемін не обійде ся, — сказав Андрій Ефимич, подумавши. — Коли пр. наріжне крило приспособити на аптику, то на се, думаю, треба буде найменше пятьсот рублїв. Се видаток конечний.

Помовчали троха.

— Я вже мав честь доносити перед десяти лїтами — говорить дальше Андрій Ефимич тихим голосом, що шпиталь такий, як є, є для міста збитком над сили. Будував ся він в сорокових роках, але тодї були не ті засоби. Місто троха за много видає на потрібні будівлї і зайвні річи. Я думаю, що за ті гроші можнаби при инших порядках, утримати два взірцеві шпиталї.

— Так от заводїть инші порядки! — сказав живо член управи.

— Я мав вже честь подати раду: передайте медичний віддїл під управу земства.

— Так передайте гроші земству, а воно украде, — засьміяв ся білявий доктор.

— Се так водить ся, — притакнув член управи і також засьміяв ся.

Андрій Ефимич з нехочу і хмарно поглянув на білявого лїкаря і сказав:

— Треба бути справедливим!

Знов замовкли. Подали чай. Військовий начальник, чомусь дуже розжалоблений, доторкнув через стіл руки Андрія Ефимича і сказав:

— Ви, доктор, зовсїм на нас забули! А в тім... ви монах: в карти не граєте, жінок не любите... Скучно вам з нашим братом.

Всї заговорили о тім, як скучно порядному чоловікови жити в сім містї. Ані театру ані музики, а на остатнім вечерку в клюбі було до танцю около двацять пань, а тілько двох мужчин. Молодіж не танцює, а цїлий час товпить ся коло буфету або грає в карти. Андрій Ефимич поволи і тихо, на нїкого не дивлячи ся, зачав говорити о тім, як прикро, як страшенно прикро, що городяни тратять свою житеву енерґію, своє серце і розум на карти і сплетні, а не уміють і не хотять проводити час на цїкавій розмові та на читаню, не хотять користувати ся приємностями, які дає розум. Тілько один розум цїкавить і має вагу, все инше дрібне і пусте.

Хоботов слухав уважно свого товариша і нараз спитав:

— Андрію Ефимичу, котрого сьогодня?

Дїставши відповідь, він і білявий лїкар тоном еґзаминаторів почали питати Андрія Ефимича, який сьогодня день, кілько днів в році і чи правда, що в кімнатї Н-р 6 живе замітний пророк.

У відповідь на остатнє питанє Андрій Ефимич почервонїв і сказав;

— Так, се хорий, але цїкавий хлопець.

Більше йому не задавали нїяких питань. Коли він в передній надївав пальто, військовий начальник положив йому руку на плече і сказав зітхаючи;

— Нам старикам пора спочати!

Вийшовши з управи, Андрій Ефимич зрозумів, що се була комісия, назначена для провірки його розуму. Він згадав питаня, які йому задавали, почервонїв і чомусь тепер перший раз в житю стало йому гірко жаль на медицину.

„Боже мій, думав він, згадуючи, як лїкарі тілько що обсервували його: „Атжеж вони так недавно вчили ся психіятриї, здавали іспит! Відкиж таке неуцтво?! Вони не мають понятя о психіятриї!"

І перший раз в житю він чув себе ураженим і розсердив ся.

Того-ж дня вечером був у него Михайло Аверянич. Не витаючи ся, почтмайстер підійшов до него, взяв його за обі руки і сказав зворушеним голосом:

— Дорогий мій, товаришу мій, докажіть менї, що ви вірите в мое щире серце і уважаєте мене своїм другом... Друже мій! — і, не допускаючи Андрія Ефимича до слова, говорив дальше палко: — я люблю вас за образованє і благородність душі. Слухайте мене, мій дорогий: Правила науки обовязують лїкарів скривати перед вами правду; але я по військовому різку правду просто з моста: ви нездорові! Даруйте менї, мій дорогий, але се правда; се давно вже спостерегли всї довкола вас. Що-йно говорив менї доктор Евгеній Теодорович, що для вашого здоровля вам конечно відітхнути і розірвати ся. Цїлком слушно, знаменито! В сих днях я беру відпустку і відїжджаю відотхнути инším воздухом. Покажіть же, що ви мій друг: поїдемо разом! Поїдемо, розбурхаємо старість.

— Я чую себе зовсїм здоровим, — сказав Андрій Ефимич, подумавши: — Я їхати не можу. Позвольте менї якнебудь инším способом доказати вам свою дружбу.

Їхати кудись, не знати чого, без книжок, без Дарійки, без пива, нагло нарушити порядок житя, що установив ся за 20 лїт, така ідея в першій хвили видала ся йому дикою і фантастичною. Але він згадав розмову, що була в управі, і тяжкий настрій, якого він зазнав, вертаючи з управи домів, та гадка ненадовго відїхати з міста, де глупі люди уважають його божевільним, усьміхнула ся йому.

— А ви куди властиво маєте намір їхати? — спитав він.

— До Москви, Петербурга, Варшави... У Варшаві я провів пять найщасливійших

жовтня 1903 р. задля основання „Сокола“ в Стрию. Викладів було 3: д-ра Евг. Олесницкого „Вражіня з України“, д-ра Кир. Студиньского „Мазепа в европ. історії і літературі до Котляревского. Крім того видїл устроїв людовий концерт в память Шевченка, на котрім виголошено відчити і промови, а хор з передмістя Лани сьпівав патріотичні пісні. На сей концерт згромадило ся сотки мїщан і селян з околиць та сокільскі дружини з околичних сїл.

Що до бурси, то знайшло в нїй помїщенє 13 селяньских дїтий (на 48 петентів). З тих 13 принятих платить трох доплату по 13 К місячно в грошах, 9 доплачує по 40 К місячно а один має безплатне приміщенє. Ті селяни, що доплачують до синів лише по 4 К місячно, обовязані суть крім того доставити до Заряду Бурси річно кождий: 3 кірці бульби, 3 чвертки муки, 1 чвертку круп гречаних або рижу, 1 чвертку круп ячминних, 1 чвертку шпона. Цїлу сю доставу для більшої вигоди селян подїлив Видїл на дві рати. Крім того обовязані суть они доставляти кождого місяця оден фунт солонини і 2 боконки хлїба тижднево. Домашнє господарство провадить під доглядом Видїлу кухарка за місячною доплатою 10 К. Видатки на удержанє Бурси, не вчисляючи довожуваних вікгуалїв, представляють ся в цифрах:

Приходи місячні:

доплати за учеників . .	65 К — с.

Розходи місячні:

1. сталі	
а) чинш за льокаль . . .	22 К — с.
б) платня за молоко 7 літрів денно а 14 сот.	29 К 40 с.
в) платня кухарцї . . .	10 К — с.
г) видатки на сьвітло і мясо .	13 К — с.
Разом	71 К 40 с.

Видатки проте перевищають суму приходів о 6 К 40 сот. не вчисляючи до того коштів опалу. Недобір той покривав Видїл фондами призбираними з датків поодиноких осіб і інституцій. Кошта устроєня бурси виносили 300 К.

Крім сего займав ся видїл горячо орґанїзациєю сокільскою. До 1903 р. не було в Стрийщинї нїяких руских „Соколів“. Видїл філії заняв ся їх орґанїзованєм і основав сам „Соколи“ в 5-ох місцевостях, з котрих послїдною був сам Стрий. Від основання сего послїдного „Сокола“, орґанїзацию сокільства в повітї переймив він на себе і нинї є в повітї 13 „Соколів“ з 719 членами.

Вкінци для доповненя образу просьвітної дїяльности філії треба згадати ще про безплатну публичну виповичальню книжок в Стрию. Зачала вона істнувати від 1-ого лютого с. р. і має 520 руских томів. До 30-ого цьвітня с. р. позичало в нїй 190 осіб, що перечитали 1710 книжок.

Коли перейдемо з черги до економічної дїяльности філії, то як вказує справоздане, обіймала вона підпираня дрібного промислу тканцкого та молочарства. Про инші сторони економічної дїяльности, як про читальнині крамниці, шпіхлїрі, позичкові каси і т. п. справоздане не говорить і се можна вважати одинокою его прогалиною. Та навіть, коли обмежити ся лише на промисл тканцкий і на молочарство, то дїяльність стрийскої філії являть ся першим сего роду проявом серед усїх прочих філій та ставить еї на поли економічного труду між усїма еї посестрами на саме чоло.

Щоби з'орієнтувати ся якого роду промисл найбільше відповідав потребам повіту, видїл розписав квестіонар як і устроїв ряд конференцій, і в результаті принїшов до переконаня, що в Стрийщинї найбільше основ має тканцтво і молочарство.

Що до тканцтва, то заходом видїлу удалось для учеників стрийского повіту виєднати чотирнайцять місць в краєвій школї тканцкій в Ланцутї, а то чотири вже від 1 лютого с. р. а десять від 1 вересня 1904. В цїли обсади тих місць розписав видїл філії конкурс, на який принїшло 18 зголошень, з чого 2 сїчня вибрано 14 хлопців в віку около 14 лїт і 4 з них відвіз секретар видїлу о. Матковский дня 2 лютого до Ланцута. Видїл філії покрив сам всї кошти уміщеня тих учеників і перші кошти їх удержаня; на дальше удержанє ученики будуть по кількох місяцях вже заробляти своєю роботою. Наука тревае три роки; по трех роках одержить кождий з учеників на власність варстат тканцкий. У котрих з учеників окажесь до того спосібність, сей буде міг перейти на науку до школи суконничої. Ученики ті одержують безплатно науку і помешканє, видатки на харч поносить поки-що видїл філії, котрий вніс до комісиї промислової при Видїлї краєвім прошенє о стипендиї для них, з яких би можна видатки на харч покрити до того часу, коли ученики ті вже з своєї роботи видаток сей будуть могли покрити. В перших днях цьвітня 1904 одержав видїл від дирекциї школи тканцкої повідомленє, що всї чотири ученики роблять значні поступи в науцї і що поведенє їх есть з кождого погляду похвальне. Від 1-ого вересня с. р. знайдуть помїщенє в сій школї і прочі 10 принятих учеників.

Ще більш інтензивна була дїяльність філії коло піднесеня молочарства. — На стрийскім Підгірю мало орної рілї, за те більше наші і селяни держать богато худоби. Та коло молока не вміють ходити наші селяни і їх молочні продукти не мають попиту і збуту. Цїлий Стрий заосмотрюють майже виключно нїмецкі кольонїсти, котрі ходять коло молока добре і чисто. Супротив того треба з одної сторони навчити селян головних правил молочного господарства, а з другої уможливити і улекшити їм продаж продуктів сего господарства через заведенє відповідних орґанїзацій. В дни 6-го лютого с. р. скликав видїл до Стрия конференцию в справі молочарства, на котру прибули запрошені видїлом фахові знатоки п. Ведронь, бувший учитель молочарства в Видїлї краєвім і п. Гарасевич, котрий відбув науку молочарства в Данії і практикував в заграничних господарствах молочарских. Конференция постановила, що найпрактичнїйшим почином орґанїзациї промислу молочарского буде утвореня в поодиноких точках повіту по селах, де продукция молока есть значна, закладів до відділюваня сметанки, а в Стрию закладу центрального до виробу масла, его продажи і вивозу; що в тій цїли належить безпровлочно виобразувати кількох своїх людий, котрі би вміли вести заклади філїяльні і центральні. Видїл філії, приймивши директиву сей конференциї за основу своєї акциї на поли промислу молочарского, упросив п. Гарасевича сейчас до устроєня викладів теоретичних. Такі виклади відбулись дня 7-ого лютого в Завадові і дня 8-ого лютого в Угерску. — В обох місцях згромадилось в читальнях „Просьвіти“ на ті виклади велике число людий, мущин і жінок, і всї вислухали викладів з надзвичайним заінтересованєм. Жива дискусия велась в обох читальнях по кілька годин. В читальни в Угерску викладав п. Гарасевич також про управу пасовиск, подаючи способи на усуненє безлїчи кретовин, які вкрили просторі пасовиска громадскі в Угерску. І сей виклад не остав без успіху, бо громадяни постановили зараз з початком весни приступити до мелїорациї пасовиск в представленім їм напрямі.

Дальші виклади інформациїйні о молочарстві п. Александра Гарасевича відбулись в дни 13-ого марца с. р. в Синевідску нижнім, 14-ого с. м. в Гірнім, 15-ого с. м. в Дашані, 19 с. м. в Дїдушицях великих, 20 с. м. в Жулинї.

В результаті видїл в порозумінню з делеґатами дотичних громад порішив заснувати спілки молочарскі в Завадові і Угерску. В тій цїли порозумів ся видїл з п. Бедронем, щоб устроїв ще в обох тих громадах демонстрациї з центрифуґою, почім наступить в обох громадах заснованє спілок. Позаяк цїла дотеперішна акция потягнула вже за собою значні кошта, а ще значнїйших коштів вимагати буде устроєне і орґанїзация згаданих спілок, віднїс ся видїл філії до центрального Видїлу Просьвіти о підмогу на тую цїль з фонду удїленого товариству Сойм на цїли господарскі.

Рівночасно предприняв видїл філії крок, щоби забезпечити собі власні фахові сили до ведення промислу молочарского. В тій цїли выслав на висший курс молочарский до краєвої школи в Ряшеві ученика Евгена Говіковича, котрий з днем 15 марта 1904 зістав до сеї школи принятий і розпочав там науку. Рівночасно відаїс ся видїл філії до Видїлу краєвого з прошеньем о принятє двох учеників до краєвої школи господарскої в Бережници на тримісячний курс в цїли познакомленя ся з годівлею коров і раціональним господарством набіловим. Рескриптом з 26 марта 1904 ч. 29927 прихилив ся Видїл краєвий до сего прошеня і призволив на принятє до сеї школи двох учеників з безплатним мешканєм і наукою за доплатою за харч від ученика по 20 К місячно. Видїл філії надав ті місця Михайлови Василиникови з Завадова і Федеви Пристаєви з Олексич, котрі від 15-го цьвітня 1904 вступили на науку. Кошта їх харчу поносить видїл філії. На основі тих приготовлень приступає видїл філії до дальшої акциї на поли промислу молочарского.

Так представляє ся дїяльність стрийскої філії. Розписувати ся тут для неї з якими-небудь похвалами булоби злишним. Дїло себе хвалить! Коли-ж можемо що замітити на закінчене то хиба се одно, що дїяльність стрийскої філії есть живим доказом, чого могливи доконувати філії „Просьвіти“ при сякій-такій рухливости, підприємчивости і енергії їх видїлів, як і доказом на се, що виправдувани філїяльних видїлів за їхню інертність ріжнородними перепонами є мало оправдані. Сьвітлий примір стрийскої філії „Просьвіти“ повинен спонукати їх вступити рішучо на дорогу енергічного труду. Доси, скілько знаємо, заносить ся на се чи вже й зачало ся се в Тернопільщинї. Vivat sequens!

Всеславяньска сварка в Празї.

На день 28-ого мая с. р. скликали ческі університ. студенти з'їзд неїмецких студентів австрийских університетів. З'їзд сей мав бути маніфестациєю всеї славяньскої молодіжи в Австриї за культурними жаданями неїмецких народів Австриї. Що однак Італійцї із антаґонізму до Словінців і Хорватів, відмовили участи в з'їздї, а Румуни цїлком не явили ся, тож з'їзд принїв характер всеславяньскої маніфестациї, котра мала, по думцї аранжерів его, сьвідчити про всеславяньску любов і взаїмність, в дійсности однак дала нам мікрокозм всеславяньскої борні та „столпотворенія“.

На з'їзд той, між иншими славяньскими студентами, прошено також українско-рускі академічні товариства та празку ґрупу українско-руских студентів, але прошено і москвофільскі орґанізациї „Другъ“, „Буковину“ (з Відня) і „Карпатъ“ (з Чернівців). Львівска „Академ. Громада“ з гори відмовила удїлу, стоячи на тім засадничім становищи, що всякі „всеславяньскі“ маніфестациї є лише пустою комедиею й не мають нїякої рациї. Инші укр.-рускі академічні товариства рівнож не взяли участи в з'їздї, як і не взяла еї вкінци і ґрупа празких Русинів-студентів.

Що до сих послїдних, то на запрошенє комітету до участи в з'їздї, відповіли вони письмом, в котрім заявили, що участь в з'їздї возьмуть, однак лише тоді, коли комітет в програмі віча маніфестациїного, що було головною точкою з'їзду, увзгляднить слїдуючі жадання Русинів: 1) основани укр.-руского (rusinske) університету у Львові; 2) подїлу галицкої ради шкільної краєвої на дві: руску (rusinsku) і польску; 3) внесеня права vet'a галицкого сойму в справі основуваня нових руских (rusinskych) середних шкіл; 4) переведеня повної рівноправности в культурних справах між Русинами а Поляками; 5) протесту против брутального давленя культурних змагань угорск. Русинів Мадярами і вкінци 6) жаданє, що коли нема нїяких Москалїв в Австриї, то недопускає ся на з'їздї нїяких маніфестациї в користь московских жадань в Галичинї і Буковинї, бо допущенє їх булоби провокациєю для Русинів.

Відповідь на се письмо одержали наші студенти в Празї устно і то доперва около 12-ої в ночи перед днем самого віча, а именно, що комітет з'їзду порозумів ся з „ruskyші“ студентами (себ-то з нашими москвофілами), вони-ж сказали, що коли Русини маніфестувати-муть за українським університетом у Львові, тоді наші „Rusove“ (себ-то Москалї) будуть домагати ся московского університету у Львові. Очивидно, що ся відповідь була нїчим иншим, як допущенєм ренеґатских провокаций доморослих наших кацапів, а затим і відкиненєм жадань наших студентів. Наслїдком того, другого дня рано, на ½ години перед вічем, Українцї заявили, що участи в вічу не возьмуть.

Віче почало ся о год. 10-ій. Взяли в нїм участь Чехи, Словінцї, Хорвати, Серби, і наші москвофіли, що реклямували ся там яко коренні „Rusove“ (Москалї), Поляки, подібно як Русини, участи в вічу не взяли. — Серед вступних промов забрав голос і молодоческий провідник посол д-р Герольд. Вже те викликало негодованє серед ческих студентів немолодоческой марки, бо виступ п. Герольда надавав вічу молодоческу закраску. Радикальні ческі студенти опустили наслїдком того віче, а їх репрезентанти в президиї зложили свої уряди.

По тім інциденті, котрий доказував, що глупостию є говорити про якесь „всеславяньство“, коли навіть члени одного народу не можуть іти з собою в парі, виголосив професор Ярнїк, ініциятор з'їзду і почетний его голова, реферат про потребу (?) всеславяньского студентского союза. З черги наступили реферати студентів: Чеха, Словінця, Хорвата і Серба про культурні жадания сих народів. Бесідники балакали довго-предовго, хоч нїхто їх не розумів і ставили свої резолюциї. Авдитория, зглядно переважна еї часть, била браво, не знаючи навіть за що, хиба лише тому, що говорив „bratr“ Славянин.

Вкінци, іменем галицких і загалом австрийских „Rusov“ (Москалїв) забрав голос наш галицкий кацапик Глушкевич. Зачав від сего, що мусить виненити „кто мы?“ Іронічні окликн: Ano! ano! prosime! Се так збентежило молодого ренеґата, що забув на свою тему і ві сїдо нї пало, зачав балакати про „общерусскую культурную рѣчь“. Скінчив фразою, що „русское сердце, так велїко, што может вбнять не только всех Славян, но і Романоф“ (!!!) (мало бути „Романцевъ“!) та поставив резолюциї: 1) щоби в східній Галичинї і Буковинї в усїх школах як викладову мову заведено московщину; 2) щоби у Львові основано московский університет, а в Чернівцях, Кракові і Відни московскі катедри, 3) щоби в польскій части Галичини московску мову заведено в школах як обовязковий предмет. На тім скінчив. — Замітна річ, що коли всї попередні бесідники перекладали свої резолюциї на ческе, наш „Rus“ говорив лише драгивенькою московщиною і тілько по московски поставив свої безличні резолюциї. Мимо того, більшість авдиторії оплескувала его завзято, мабуть тому, що незрозуміла его нї в зуб. Вистарчило для неї, що се говорив „bratr Rus“.

По промові Глушкевича було ще кілька незамітних промов, по чім мало наступити замкненє віча ухваленєм резолюциї. Ту однак зачала ся сварня, що й довела до розбитя віча й соромного кінця „всеславяньскої“ маніфестациї. Именно кількох поступових Чехів, а крім того оден з присутних на сали в приватнім характері Русинів (технїк Струк) і оден Полик (Ґрабовскі) зажадали голосу для запротестованя против всеславяньскої марки віча, против з'їґнорованя Русинів, против провокациї Глушкевича і т. д.

Президия, обсаджена молодоческими махерами, допустила однак до слова лише Поляка, не знаючи, що він буде говорити. Дїставши слово, Ґрабовскі ударив завзято на „ґалїцкова русскова“ і запротестував з усею рішучостию против жадання введеня московщини в польских школах західної Галичини. Наступила консернация: президия занепокоїла ся, а коли Ґрабовскі скінчив, не хотїла удїлити голосу нї Русинови нї поступовим Чехам. Тепер зчинила ся буча: „haňba“, „byzantinci“, „dejte Rusinovi slovo“ посипало ся на адресу президиї. В салї зчинив ся шум і гук. Обі сторони скочили до себе, мало-що не прийшло до кулачної розправи. Серед того ґвалту президия замкнула віче і серед загального роз'ярена і сварнї віче розійшлось без ухваленя резолюциї.

Так скінчила ся та „всеславяньска“ маніфестация, а тепер есть вона предметом живої борби в ческій пресї. Послушова ческа преса відмавляє з'їздови загального характеру, головно задля недопущеня Русинів а допущеня ренеґатів-москвофілів. Ґраскі Русини і Поляки заложили против сего віча протест і опублїкують его в австрийскій пресї.

Всеславяньским крутїям зачинає рвати ся. Всеславяньска бляґа зачинає виступати чим раз то яснїйше в належнім сьвітлї. А вже найвисша на се пора!

Справи австро-угорскі.

Делеґациї.

На вчерашнім засіданю австрийскої делеґациї при обговорюваню окупацийного кредиту спільний міністер Буриан відповідав на висказані бажаня, аби в Боснї заведено конституціоналїзм. Міністер сказав, що коли прийде час, то окуповані краї дістануть се „благословеньство“, але коли поставити за взір сусїдні держави, то треба окупованим краям бажати, аби они були від сего конституціоналїзму як найдовше вільні. Примір балканьских держав не може бути заохочуючий.

На пополудневім засіданю обговорюване буджет маринарки, при чім адмірал Шпаун обговорював стан австрийскої маринарки, котрої кораблї служать вже по 25 а навіть 30 лїт. Кораблї мусять бути рішучо відновлені. Користию жаданих кредитів буде се, що програма, яка в иншихъ услівях була би виконана за 60 лїт, буде виконана за лїт 4. Досьвід з японьско-росийскої війни каже побільшити число торпедовців і забезпечити береги перед ворожою фльотою. По вичерпаню дискусиї кредит маринарки вичерпано.

лїт мого житя. Що-за чудесне місто! Їдьмо дорогий мій!

XIII.

За тиждень порадили Андрієви Ефимичу відітхнути, значить, подати ся в пенсию, до чого він відніс ся рівнодушно, а за другий тиждень сидїли вже з Михайлом Аверяничем в почтовій колясї і їхали на найблизшу зелїзничу стацию. Днї були холодні, ясні, небо голубе, воздух прозорий. Двіста верст до стациї проїхали в двох добах і в дорозї два рази ночували. Коли на почтових стациях подавали до чаю але вимиті склянки, або довго запрягали коні, то Михайло Аверянич червонїв, тряс ся на цїлім тїлї і кричав: „Мовчати! Не мудрувати!“ А сидячи в колясї, він не переставав ані на хвильку розповідати о своїх подорожах по Кавказї і польскім царстві: Кілько то було пригод, які знакомства! Він говорив грімко, а при тім так дивно глядїв, що треба було гадати, що він бреше. В додатку, розповідаючи, він дихав Андрієви Ефимичу в лице і реготав ся йому в ухо. Се доскулювало доктора і перешкаджало йому думати та зібрати мисли до купи.

Зелїзницею їхали з ощадности третою класою, у возї для некурячих. Публика на половину була чиста. Михайло Аверянич скоро з усїма познакомив ся і, переходячи від лавки до лавки, говорив голосно, що не варто їздити по сих проклятих дорогах. Всюди — каже — злодїйство! Розумію верхом на кони: промахнеш сто верст за одну линину і потім чуєш себе здоровим і сьвіжим. А неурожаї у нас від сего, що осушили пинські болота. Взагалї страшні непорядки. Він горячив ся, говорив голосно і не давав говорити другим. Ті безпастанні теревені на переміну з голосним реготом і разючими рухами утомили Андрія Ефимича.

„Хто з нас обох божевільний?“ думав він з досадою: „Чи я, що стараю ся нїчим не клопотати подорожних, чи сей еґоїст, що думає, що він тут найрозумнїйший і найдотепнїйший з усїх, таї через те нїкому не дає спокою?“

В Москві Михайло Аверянич надягнув військовий кабат без гальонів і сподні з червоними листвами. На вулици ходив у військовім картузї і в шинелї, а жовнїри віддавали йому честь. Андрієви Ефимичу здавало ся тепер, що той чоловік з усего паньства, яке у него колись було, пропутав усе гарне, а лишив собі саме тілько погане. Він любив, щоби йому услугувано, навіть коли се було зовсім непотрібне. Сірники лежали перед ним на столї, і він їх видїв; але він кликав на слугу, щоби подав йому сірники; при покївці він не соромив ся ходити в самім білю; усїй службі без ріжницї, навіть старикам, говорив „ти“ і, розсердивши ся називав їх болванами і дураками. Воно, як здавало ся Андрієви Ефимичу, було по паньски але гидко.

Передовсїм Михайло Аверянич повів свого товариша до Іверскої. Він молив ся горячо, зі слезами, бив поклони, а коли скінчив, глубоко відтхнув і сказав:

— Хотяй і не віриш, але воно якось нїби спокійнїйше, коли помолиш ся. Робіть і ви так друже!

Андрій Ефимич змішав ся і поклонив ся перед образом, а Михайло Аверянич витягнув губи і, киваючи головою, молив ся пошепки, та і знов у него в очах станули слези. Потім пішли на Кремль, оглянули там цар-пушку і цар-дзвін і навіть пальцями їх доторкали, полюбували ся видом на Замоскворїче, побули в храмі Спасителя і в Румянцевім музею.

Обідали вони у Тістова. Михайло Аверянич довго розглядав спис страв, розглядаючи фаворити, і сказав тоном знатока, що привик чути себе в реставрациях, як дома:

— Побачимо, чим ви нас сьогодни нагодуєте ангеле!

(Дальше буде)

Війна.

Рим. З Токіо телеґрафують, що Японці заатакували Люшінтао в заливі Талієнван і здобули форти, котрі лучать оборонну лінію Дального з головною лінією Порт-Артура, чим відтяли відворот Росиян до Порт-Артура. Ґенерала Фока ранено тяжко в часі атаку на Кінчу.

Ню-Йорк. Всї японські війска в Сеулі і Фен'янї вислано до Ґензану, бо сему місту загрожує 700 козаків, за котрими має машерувати російска піхота. Японці мають гірскі гармати, Росияни артилерії не мають.

Льондон. З Чіфу доносять, що в віддаленю 6 миль від Порт-Артура прийшло до битви. Росияни цофнули ся і лишили в руках Японців 4 гармати. Всї гармати забрані Росіянам в Наошао суть неушкоджені.

Париж. Коло Сументсе, на дорозї з Ляояну до Ньочвану (?) Японці окружили 300 Росіян, котрі вели гірскі гармати. Прийшло до завзятої битви, і формальної різні. Спасло ся ледви кілька козаків.

Петербург. Японьский відділ задержав ся 30 мая о 4 км. від Васанону і зачав укріпляти позиції. Росияни заатакували сей відділ, при чім рознесли оден японьский шваброн, стративши при тім 17 людий.

Томск. Тут утворено за містом головну стацію для полонених Японців, котрих є вже 700, полонених головно в малих відділах. Ґенералам визначено 125 рублїв місячно, штабовим офіцирам 57, лїніовим офіцирам 50, а рядовим по 16 копійок денно. Послїдний транспорт полонених складав ся з 26 офіцирів і 180 рядових.

Петербург. Алексеєв доносить, що до дня 28 мая знайдено на березї коло Порт-Артура богато японьских мін, котрі знищено. Здаєсь, що Японці заступили тепер брандери мінами і закидають їх при помочи торговельних кораблїв. Куропаткін телеґрафує 31 мая: Коло Фенванчену спокій. Японці не обсадили С'юяну; помічено, що дрібні японьскі відділи вицофують ся з долини ріки Таянго (границя між Лвотуном а Манджурією) в східнім напрямі. Дві японьскі компанії з малим відділом кінноти машерують в напрямі Такушану до Умляєн, аби обійти лїве крило передної сторожи російскої.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Вибори в Бельґії.

Брукселя. Вибори до бельґійского парляменту скінчили ся некористно для правительства і для консервативно-клерикальної більшости. Лїберали здобули на правительственнім сторонництві 9 мандатів, так що клерикально-консервативна коалїція має тепер лише 18 голосів більшости. В сенаті лїберали здобули від консерватистів два місця.

Ческий сойм.

Відень. Conserv. Korresp. доносить, що справа скликання ческого сойму аби дати нагоду до вимівн гадок, в предметом дуже понажних переговорів. Посередничать велика посїлість нїмецка і феодальна шляхта ческа.

Міжнародне право родинне.

Гаґа. Гаґеску конвенцію в справі міжнародного права родинного ратифікували держави: Нїмеччина, Бельґія, Франция, Люксембурґ, Голяндия, Румунія і Швеция.

Бунт Герерів.

Гамбурґ. Вчера відплило до Африки 12 офіцирів і 177 вояків з 284 кіньми.

НОВИНКИ.

— **Жандармска самоволя.** Як беззаконно поступають наші власти, та їх орґани в спиняванню заробкового руху до Пруе, нехай послужить слїдуючий факт: З місточка Тисьменица, товмацкого повіту, вибрав ся між иншими на роботу до Пруе Гриць Самаляк, уроджений, як свідчить его службова книжка 1886 року, отже числячий як раз тепер лїт 18. Є се крайний бідолаха, а хотїв заробити в Прусах хоч стільки, щоби для старенької матери, бо більше родини не мав, купити корову. Випрашаючи сина позичила мати в громадскій касї 15 зр., бо при собі нїчого не мала і дала їх синови на дорогу. За гроші ті заїхав він до Мислович. Коли тут висїдав з ваґону і віддавав кондукторови білет, таки на зелїзничім двірци австрийскій жандарм велїв показати собі книжку службову, і поглянувши на рік уродженя молодця польскою мовою приказав ему їхати сейчас домів, „бо ти маєш вже 20 лїт і маєш йти до війска". Недосьвідчений молодець послухав без найменшого опору жандарма, і сейчас з двірця з Мисловичпустив ся без сотика при собі пішки, не приодїтий і о жебранім хлїбу до Тисьменицї. Справою сею заняв ся Народний Комітет.

— **Пан інспектор не знає руского сьвята.** Крайова рада шкільна позволила Григориеви Проневи в Миколаєві н. Дн. складати надзвичайний іспит з обсягу 4-клясової школи а окружна рада шкільна в Жидачеві визначила реченець іспиту на 12 червня с. р. Позаяк того дня припадає руске сьвято Св. Тайни Евхаристиї, а не лише сам Григорий Пронь, але й члени іспитової комісиї є Русини, тому директор місцевої школи звернув увагу окружного інспектора Ст. Токарского на невідповідність реченця іспиту. Ну, але п. інспектор має видко дуже богато занять, бо відповів, що в иньший день він не має часу проводити іспитовій комісиї, отже іспит мусить відбути ся в руске сьвято.

— **З Косівщини.** Званий з темноти і аналфабетизму косівский повіт починав проявляти житє. Попри ествуюче товариство „Руска Бесїда", котре завдяки невсипущій працї членів виділу розвивавсь дуже красно, засновано філію рускоґо Товариства педаґоґічного. Перші загальні збори сеї філії відбулись дня 23 мая при участи около 30 членів, переважно народних учителїв. Зі справ на зборах порушених були найважнїйші: 1) Всесторонно оброблений відчит п-ни Н. Будзиновской про анальфабетизм в повіті косівскім. 2) Справа заложеня селяньскої бурси. 3) Начерк маючого відбути ся вїча учительского. У всїх сих справах вела ся жива та інтересна дискусия, чим участники зборів дали запоруку, що для добра і розвою сего так важного товариства будуть невпинно працювати. В склад виділу увійшли: о. Абрисовский яко голова, А. Яворский яко заступник, д-р Кулик яко каспер, Н. Будзиновска яко секретарка і о. Стефанович. При сїй нагоді не можу поминути одного дуже потїшаючого обяву, а именно патріотичної дїяльности тутешного учительства, а головно пань, котре мимо шаленого терроризму зі сторони звісного „приятеля правди і просьвіти" не усувалось від нїякої народної роботи. — *Участник.*

— **З Бережан** пише нам наш дописуватель: В недїлю 29. мая с. р. став ся у нас страшний випадок. В саме полудне зарізав в ринку вісїмнайцятьлїтний хлопець, Рудольф Щуцкий, другого, двайцятьоденлїтного, Івана Курильця, поваливши його на землю і зранивши великим пекарским ножем 7 разів смертельно та безлїч разів легко. Який у нас панує порядок під рядами „політикуючих" вшехполяків, старости і посадника, могуть пов. читачі пізнати з того, що через цїлий час, коли мордував, мимо скаженого майже реву мордованого не появив ся ні оден поліцай ні жандарм, щоби сьому перешкодити, хоч се дїяло ся в самім ринку і до того ще в недїлю. Того-ж дня відбуло ся в Телячім аматорске представленє штуки Гр. Цеглиньского „Ворожбит". Представленє випало знаменито.

— **Служниця душегубка.** В Кракові зайшов страшний случай душегубства, довершеного служницею на своїй пани. Від п. Анни Воґуцкої, жінки ґімназияльного професора, хотїла відійти зі служби 19-лїтна Анна Бартківна. Коли служебателька не хотїла на се зґодити ся, Бартківна кинула ся на неї з тяжким сїкачем, поранила їй руки і завдала тяжку рану в чоло а дві в карк. П. Воґуцка зімлїла і упала. Тодї служниця забрала свої манатки, замкнула помешкане і утекла. Аж по двох годинах вернув зі школи 10-лїтний син п. Воґуцкої і діставшись до помешкани через вибиту шибу, побачив матїр в калюжи крови. П. Воґуцка померла о 4 год. по полудни. Утїкшої служниці, родом з Велички, поліция доси не відшукала.

— **Міський гицель і львівский магістрат** не признають руских сьвят, як нам доносять мешканці ул. св. Петра. В другий день Зелених сьвят по полудни, коли тою улицею переходили аж дві церковні процесиї з сотками вірних, увивали ся туди гицлївскі посїпаки, вганяючи за псами. Можна собі уявити, який настрій викликували серед людий тоті „фаховці", котрих вид вже в буденну пору неприємний. Львівский магістрат, що дав тілько доказів своєї нетерпимости супротив Русинів, повинен бодай під зглядом релїґійним пробувати і заборонити гицлеви ловити псів в рускі сьвята, так само як в польскі.

— **Пожар Виткова.** З Виткова коло Радехова пишуть нам: Вчера дня 31. мая с. р. в полудни, вибухла у нас пожежа в стодолї селянина Івана Вергуна. В протягу 10 мінут огонь прокинув ся в чотирох місцях і при сильнім західно-північнім вітрі обіймив цїле місточко і церков, коло котрої уратовано лишень дзвінницю. Всьо спопелїло. Згоріли: церков, з котрої всьо винесено крім образу Матери божої в великім вівтарі, 19 селянських господаретв, 3 божниці і 99 жидівских домів, разом 121 домів, а крім сего будинки господарскі д-ра Павлюка і на станциї жандармериї двоє людий (Жидів), 2 корови, 16 штук безрог і богато дробу. Ратунок був неможливий. Шкода страшенна, але ще не обчисленa. — *Г.*

— **Перед тюрмою.** Редактор „Гайдамаків" просить нас оповістити отсе: Як звісно, трибунал відкинув моє зажаленє неважности, а тим самим в коротцї прийде ся менї відбувати засуд. Вільний час мушу використати в той спосіб, щоби добре забезпечити дальше істнованє „Гайдамаків". Справа редакциина забезпечена вже добре, але ще лїпше мусить бути з гори убезпечений фінансовий бік. Щоби я міг лишити всьо в порядку, прошу уклінно Братів-Родимців, котрі або мають в розпродажи мої видавництва, або з передплатою залягають, щоби зволили ласкаво рахунки як найскорше вирівнати і взагалї на час мого примусового „урльопу" те видавництво по силам як найщирїйше підпирати. Сам фант, що такий страшний крик зроблено і так незаслужено накинено ся на „Гайдамаки", є для них найлїпшим сьвідоцтвом; бо звісно, що люди ненавидять і кидають ся найдужше на те, що їм найшкідливїйше. На річи, з котрої — ні вирів ні змера — нїхто уваги не звертає. А мабуть вороги наші досить вже показали, як они в руках „Гайдамаків" то пріють то мерзнуть. Надїю ся що Родимці будуть мали на стілько змислу політичного, що не допустять видавництва до упадку, і сильно так самі як і в окруженю своїм підопруть. Я з тюрми вже певно їх пильнувати не буду міг. Але в надїї, що вийшовши з вязниці застану „Гайдамаків" поступаючих з чим раз більшою силою на перед, спокійно чекаю дни, в котрім двері казні за мною замкнуть ся. — *Михайло Петрицкий.*

— **На мурах Львова** появили ся нині рано афіші звіщаючі концерт „Сокола" з ґімнастичним пописом, який відбуде ся в найблизшу суботу в салї Фільгармонії. Повна програма концерту, подана на афішах, заінтриґувала значне число тих з нашої інтелїґенциї, що може з недовірєм відносили ся до сего концерту. Тому, аби ще захопити білети вступу, зголосило ся в льокали „Сокола" нині коло полудня богато осіб по білети, однак дізнали ся, що білети продає голова концертового комітету в „Соколї" лише вечером. З сего приводу, аби даром не трудити прихильників „Сокола", подає комітет ще раз до відома всїх охочих до участи в концертї, що білети можна набувати в льокали „Сокола" кождого дня лише між год. пів до 7 а 8 вечером, а в день концерту в суботу від 3 год. пополудни при касї Фільгармонії. Ціни білетів на суботнїшний концерт є значно низші, як на концертї „Сокола" в минулім роцї, аби як найширшим кругам львівских і приїзних Русинів уможливити присутність на сїм сокільскім попису. Ціни місць в отсї: Льожі партерові, мезанїнові і II поверха по 8 К, а льожі I пов. по 10 К. Фотелї в партері: I-рядні по 2·20 К, II-рядні по 1·80 К, III-рядні по 1·20 К. Фотелї I поверха по 3·20 К. Фотелї II поверха I-рядні по 2·20 К, а дальші по 1·80 К. Фотелї III поверха по 1·30 К, 90 і 60 сот. За ґардеробу не платить ся. — *Комітет.*

— **Білети на великий духовний концерт** львівского „Бояна", що відбуде ся під протекторатом Впр. Митрополита дня 7 червня с. р., вже продають ся в „Бояні" (ул. Трибунальска ч. 6.) від год. 6½ до 8 вечером. Ціни білетів: Крісла першорядні в партері 4 К, другорядні 3 К, треторядні 2 К, четвертерядні 1 К 50 с. — Фотелї I. поверха 4 К, фотелї II. поверха в першім рядї по 2 К, в другім 1 К 60 с. Крісла III. поверха першорядні по 1 К, другорядні по 60 сот.; треторядні по 40 сот. — Льожи мезанїнові 16 К, збірні 10 К, I. поверха по 16 К, партерові і II поверха по 12 К, збірні по 8 К. Чистий дохід призначувсь на добродїйні цїли (межи иншим головно на руску лїчницю).

— **Від редакциї „Католицкого Всходу".** Пригадує ся Всеч. і Впр. Отцям, що задержане I випуска „Католицкого Всходу" уважаємо за знак намірєної передплати. Однакож просимо вселасканійше ту передплату прислати. Хто не має намїру пренумерувати часописи, зволить ві чим скорше звернути, заким розійде ся II число, яке печатає ся, щоби тим чином не наражувати редакциї на непотрібні видатки, хотяйби тому, що дохід з часописи призначений на позичкове товариство богословів „Власна поміч". — *Редакция „Кат. Всходу".*

— **Репертуар руского театру** на гостинних виступах в Ярославі. Субота, дня 4 с. м. „Дїти Ванюшина", драма в 4 д. Найденова; неділя, 5 с. м. при співучасти орхестри військової 89 пп.: „Запорожець за Дунаєм", опера в 3 д. Артемовского і „Вечерниці" дїло музичне в 1 д. Ніщинського; ві второк, 7 с. м. „Ой не ходи Грицю та на вечерниці", драма в 5 д. зі сьпівами і танцями М. Старицкого; четвер, д. 9 с. м. „Відьма", фантастична оперета в 5 д. Яновскої музика М. Лисенка; субота, 11 с. м. перший виступ п. А. Гавка, тенора опери в Любляні: „Ямарі", оперета в 3 д. Целлера; неділя, 12 с. м. „Невольник", образ на історичнім тлї в 5 д. зі сьпівами М. Кропивницкого. — Дальший репертуар слїдує. — Саля в товариствї „Gwiazda". Білети в розпродажи в цукорни п. Гешиня. Абонамент на 6 вистав 10 корон. Початок точно о годинї 8 вечером.

— **Зі Зборова.** Заповіджені на 5 с. м. в Зборові вечерниці Шевченка з причин від комітету не зависимых того дня не відбудуть ся, лишень пізнїйше. День означить ся і оголосить ся пізнїйше в „Дїлї". — *Комітет.*

— **Із Самбора.** Виділ тов. „Шкільної Помочи" і буреи св. Володимира вряз з комітетом пань в Самборі, устроїть с. р. великий фестин, получений з фантовою льотериєю. Дохід призначений на покритє довгу затягненого при купнї реальности для бурси. Просимо Впов. земляків і добродїїв нашої молодїжи о ласкаве даруване на сю цїль фантів і переславе їх на руки п. Ю. Коритовскої в Самборі (почта) до 15 липня с. р. Найбільше пожадані фанти ручної роботи, хотяй радо приймемо і всякі инші (живі фанти день перед фестином) як також датки з грошах. В дни фестину відбуде ся також забава з танцями. — *Комітет.*

— **З „Труда".** Користаючи з случайности дешевого закупна материялів, виготовилисьмо новий богатий вибір капелюхів дамских, котрий в наслїдок того всьмо в можности спродавати сей наш вибір по дешевших цїнах. — Замовленя на провінцию полагоджують ся відворотною почтою. — *Дирекция.*

— **Товариство українських академіків „Січ"** у Відни устроює в неділю дня 4 червня товариску прогульку до Mödling'у, на яку має честь отсею дорогою усїх своїх членів і усїх місцевих Русинів запросити. Виїзд з двірця полудневої залїзницї точно о годинї 1 по полудни. В разї непогоди (дощу) відбудеть ся прогулька на слїдуючу неділю т. є. дня 11 червня о тій самій годинї. — *Видїл.*

Звертає ся увагу на оголошеня товариства „Труд" у Львові.

Надіслане.

Сим поручаємо Впов. панів Петра Сенюту, рускоґо артиста маляря, замешкалого при ул. Жовківскій ч. 44 Б у Львові і Евстахія Щупляневича, артиста-різьбаря, властителя різьбарско-столярскої робітні, замешкалого при **ул. Батория ч. 32 у Львові**, котрих роботу знаменито виконану в церкві добрянскій ми оглядали з великим вдоволенєм.

За церковний комітет *о. Р. Шепарович*, парох в Добрянах.

Прегарну роботу в Добрянах вище зґаданих Панів артистів ми бачили і можемо їх сьміло приручити кождому.

О. А. Полячкий декан.
О. Петро Шапковский совітник.
О. А. Добіцкий. 353 4—10

Інкасо векслїв і переказів

на заграничні місця і па провінцию

приймають 207с

Сокаль і Лїлієн

банковий дім і контора вимінн.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. уприв. гал. акц.

Банку Ґіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи нїякої провізиї. 374

Товариство „Просьвіта" у Львові

підняло ся в сім роцї видання, якого потреба для всеї нашої суспільности дуже дїймаючо дає ся відчувати. Именно під редакциєю голови Товариства „Просьвіти" проф. Юлїяна Романчука мають видавати ся твори наших найзнаменитших письменників в цїли їх спопуляризовани. Перша книжка, яко том I. „Рускої письменности", обнимаючий твори Котляревского, Артимовского-Гулака (межи ними і зовсім ще незнані) і Гребінки, з портретами і короткими житєписами авторів вже появила ся і продає ся в гарній оправі по 1 кор. в найгарнїйшій оправі 1·50 кор. На пересилку почтову долучити треба **30 сот. більше.** Виходить ся **тілько за попереднім надісланєм ґроший або за побранєм почтовим** (Nachnahme.)

Позаяк наклад виносить всего 3000 примірників, проте просимо спішити ся з замовленими.

Дістати можна в Канцелярії Товариства „Просьвіти" у Львові, Ринок 10.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Ґіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Перший рускій склад машин до шитя

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч 45 по 8 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян на потвердженєм уряду громадского.

Условія сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жадане і дарок 313

Іван Ляврук

механїк

Львів, ул. Галицка ч. 6.

Позір! — Новість!

Чистий дохід призначений на „Д'м Сокола" у Львові!

Візитівки з моногр. „Сокола"	4 с	
Шпильки „ „	30 „	
Ланцушки до годинника, готовані на ятаєї	1 К 20 „	
Підгодинники	2 К 40 „	
Брошки з гербом Руси	50 „	
Спинки „ „	50 „	
Дармовіс „ „	80 „	
Шпилька до краватки	30 „	
Ланцушок більший	1 К 40 „	
менший	1 К 20 „	
Мошонки на ґроші по 90, 1·10 і	2 К — „	
Папіросниці	2 К 40 „	
Притисначі зі склом з фотоґрафією Шевченка, Лисенка, Драгоманова, Волзбской церкви, Сокола з апотеозою України по	70 „	
Портрети з надісланої фотоґрафії виконує ся вредкою природної величини в цїні 6 до 20 Кор.		

Набувати можна в „Соколї" ул. Підвале ч. 7, в „Народних Торговлях", „Трудї" і у Денеся Кучики, Ринок число 10.

Чистий дохід на „Дім Сокола"!

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить **2 зр.** на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Батория ч. 24.

„Краєвий Союз кредитовий"

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкнена місячні 2	„ „	5	„
Інвентар довжників	„ „	5	„
Інвентар укладників	„ „	5	„
Інвентар удїлів	„ „	5	„
Книга головна	„ „	10	„
Книга аївідацийна	„ „	10	„
Книга вкладок щадніч.	„ „	10	„
Книга удїлів членьских	„ „	10	„
Реєстр членів	„ „	10	„
Справоздане і замкненє рахунків	„ „	10	„
Зголошеня о позичку питука	„ „	2	„
Виказ уморена позички	„ „	2	„
Асиґнати касові штука	„ „	1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім"** у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.

Війна.

Рим. З Токіо телеґрафують, що Японці зачатакували Люшінтао в заливі Талієнван і здобули форти, котрі пучать оборонну лінію Дального з головною лінією Порт-Артура, чим відтяли відворот Росиян до Порт-Артура. Ґенерала Фока ранено тяжко в часі атаку на Кінчу.

Нью-Йорк. Всі японські війска в Сеулі і Фен'янґ вислано до Ґензану, бо сему місту загрожує 700 козаків, за котрими має машерувати російска піхота. Японці мають ґірскі гармати, Росияни артилерії не мають.

Льондон. З Чіфу доносять, що в віддаленю 6 миль від Порт-Артура прийшло до битви. Росияни цофнули ся і лишили в руках Японців 4 гармати. Всі гармати забрані Росіянам в Наошао суть неушкоджені.

Париж. Коло Сументсе, на дорозі з Ляонну до Ючвану (?) Японці окружили 300 Росиян, котрі везли ґірскі гармати. Прийшло до завзятої битви, і формальної різні. Спасло ся ледви кілька козаків.

Петербург. Японьский віддїл задержав ся 30 мая о 4 км. від Васанону і зачав укріпляти позиції. Росияни зачатакували сей віддїл, при чім рознесли оден японьский швадрон, стративши при тім 17 людий.

Томск. Тут утворено за містом головну стацію для полонених Японців, котрих є вже 700, полонених головно в малих віддїлах. Ґенералам визначено 125 рублїв місячно, штабовим офіцирам 57, лїніовим офіцирам 50, а рядовим по 16 копійок денно. Послїдний транспорт полонених складав ся з 26 офіцирів і 180 рядових.

Петербург. Алексеєв доносить, що до дня 28 мая знайдено на береаї коло Порт-Артура богато японьских мін, котрі знищено. Здаєсь, що Японці заступили тепер брандери мінами і закидають їх при помочи торговельних кораблїв. Куропаткін телеґрафує 31 мая: Коло Фенванчену спокій. Японці не обсадили С'юяну; помічено, що дрібні японські віддїли вицофують ся з долини ріки Таянго (границя між Ляотуном а Манджурією) в східнім напрямі. Дві японські компанії з малим віддїлом кінноти машерують в напрямі Такушану до Умляєн, аби обійти лїве крило передної сторожи російскої.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Вибори в Бельґії.

Брукселя. Вибори до бельґійского парламенту скінчили ся некорисно для правительства і для консервативно-клерикальної більшости. Ліберали здобули на правительственнім сторонництві 9 мандатів, так що клерикально-консервативна коалїція має тепер лише 18 голосів більшости. В сенаті лїберали здобули від консерватистів два місця.

Ческий сойм.

Відень. Conserv. Korresp. доносить, що справа скликання ческого сойму аби дати нагоду до виміни гадок, в предметом дуже поважних переговорів. Посередничать велика посїлість німецка і феодальна шлихта ческа.

Міжнародне право родинне.

Ґаа. Ґаґску конвенцию в справі міжнародного права родинного ратифікували держави: Німеччина, Бельґія, Франция, Люксембурґ, Голяндия, Румунія і Швеция.

Бунт Ґерерів.

Гамбурґ. Вчера відплило до Африки 12 офіцирів і 177 вояків з 284 кіньми.

НОВИНКИ.

— **Жандармска самоволя.** Як беззаконно поступають наші власти, та їх орґани в спиновану заробкового руху до Прус, нехай послужить слїдуючий факт: З місточка Тисьменица, товмацкого повіту, вибрав ся між иншими на роботу до Прус Гриць Самаляк, уроджений, як свідчить его службова книжка 1886 року, отже числячий як раз тепер лїт 18. Є се крайний бідолаха, а хотїв заробити в Прусах хоч стільки, щоби для старенької матери, бо більше родини не має, купити корову. Виправляючи сина позичила мати в громадскій касі 15 зр., бо при собі нїчого не мала і дала їх синови на дорогу. За грошї ті заїхав він до Мислович. Коли тут висїдав з ваґону і віддавав кондукторови білет, таки на зелізничім двірци австрийский жандарм велїв показати собі книжку службову, і поглянувши на рік уродженя молодця польскою мовою приказав ему їхати сейчас домів, „бо ти маєш вже 20 лїт і маєш йти до війска“. Недосьвідчений молодець послухав без найменшого опору жандарма, і сейчас з двірця з Мисловича пустив ся без сотика при собі пішки, не приодїтий і о жебраним харчу до Тисьменицї. Справою сею занив ся Народний Комітет.

— **Пан інспектор не знає руского сьвята.** Краєва рада шкільна позволила Ґригориеви Проневи в Миколаєві н. Дн. складати надзвичайний іспит з обсягу 4-клясової школи а окружна рада шкільна в Жидачеві визначила реченець іспиту на 12 червня с. р. Позаяк того дня припадає руске сьвято Св. Тайни Евхаристиї, а не лише сам Ґригорий Пронь, але й члени іспитової комісиї є Русини, тому директор місцевої школи звернув увагу окружного інспектора Ст. Токарского на невідповідність реченця іспиту. Ну, але п. інспектор має видко дуже богато занять, бо відповів, що в иньший день він не має часу проводити іспитовій комісиї, отже іспит мусить відбути ся в руске сьвято.

— **З Косівщини.** Знаний з темноти і аналь-фабетизму косівский повіт починає проявляти житє. Поміж вступуюче товариство „Руска Бесїда“, котре завдяки невспинущій праці членів видїлу розвивають дуже красно, засновано філію руского Товариства педаґоґічного. Перші загальні збори сеї філії відбулись дня 23 мая при участи около 30 членів, переважно народних учителїв. Зі справ на зборах порушених були найважнїйші: 1) Всесторонно оброблений відчит п-ни Н. Будзиновской про аналфабетизм в повіті косівскім. 2) Справа заложеня селяньскої бурси. 3) Начерк маючого відбути ся віча учительского. У всіх сих справах вела ся жива та інтересна дискусия, чим участники зборів дали запоруку, що для добра і розвою сего так важного товариства будуть невпинно працювати. В склад видїлу увійшли: о. Абрисовский яко голова, А. Яворский яко заступник, д-р Кулик яко касиер, Н. Будзиновска яко секретарка і о. Стефанович. При сїй нагоді не можу поминути одного дуже потїшаючого обяву, а именно патріотичної дїяльности тутешного учительства, а головно пань, котре мимо шаленого терроризму зі сторони звісного „приятеля правди і просьвіти“ не усувають від нїякої народної роботи. — *Учасник.*

— **З Бережан** пише нам наш дописуватель: В недїлю 29. мая с. р. став ся у нас страшний випадок. В саме полудне зарізав в ринку вісїмнайцятьлїтний хлопець, Рудольф Щуцкий, другого, двайцятьоденлїтного, Івана Курильця, повваливши його на землю і вравивши великим пекарским ножем 7 разів смертельно та безліч разів легко.

Сконфіскована

Того-ж дня відбуло ся в Телячім аматорске представленє штуки Гр. Цеглиньского „Ворожбит“. Представленє випало знаменито.

— **Служниця душегубка.** В Кракові зайшов страшний случай душегубства, довершеного служницею на своїй пани. Від п. Анни Боґуцкої, жінки ґімназияльного професора, хотїла відійти зі служби 19-лїтна Анна Бартківна. Коли служебателька не хотїла на се згодити ся, Бартківна кинула ся на неї з тяжким сїкачем, поранила їй руки і завдала тяжку рану в чоло в дві в карк. П. Боґуцка зімлїла і упала. Тодї служниця забрала свої манатки, замкнула помешкання і утекла. Аж по двох годинах вернув зі школи 10-лїтний син п. Боґуцкої і дїставшись до помешкання через вибиту шибу, побачив матїр в калюжи крови. П. Боґуцка померла о 4 год. по полудни. Утїкшої служниці, родом з Велички, полїция доси не відшукала.

— **Міський гицель і львівский магістрат** не признають руских сьвят, як нам доносять мешканцї ул. св. Петра. В другий день Зелених сьвят по полудни, коли тою улицею переходили аж дві церковні процесиї з сотками вірних, уливали ся туди гицлївські посїпаки, вганяючи за пеами. Можна собі уявити, який настрій викликували серед людий тоті „фаховцї“, котрих вид вже в буденну пору неприємний. Львівский магістрат, що дав тілько доказів своєї нетерпимости супротив Русинів, повинен бодай під оглядом релїґійним пробувати і заборонити гицлеви ловити псїв в руські сьвята, так само як в польскі.

— **Пожар Виткова.** З Виткова коло Радехова пишуть нам: Вчера дня 31. мая с. р. в полудни, вибухла у нас пожежа в стодолї селянина Івана Вергуна. В протягу 10 мінут огонь прокинув ся в чотирох місцях і при сильнім західно-північнім вітрі обійняв цїле місточко і церков, коло котрої уратовано лишень дзвінницю. Всьо спопелїло. Згоріли: церков, з котрої всьо винесено крім образу Матери божої в великім вівтарі, 19 селянських господарств, 3 божниці і 99 жидівских домів, разом 121 домів, а крім сего будинки господарскі д-ра Павлова і на станиции жандармериї двоє людий (Жидів), 2 корови, 16 штук безрог і богато дробу. Ратунок був неможливий. Шкода страшенна, але ще не обчислена. — *Г.*

— **Перед тюрмою.** Редактор „Гайдамаків“ просить нас оповістити отсе: Як звісно, трибунал відкинув мое зажалене неважности, а тим самим в короткі прийде ся мені відбувати засуд. Вільний час мушу використати в той спосіб, щоби добре забезпечити дальше істнованє „Гайдамаків“. Справа редакциина забезпечена вже добре, але ще лїпше мусить бути з гора убезпечений фінансовий бік. Щоби я міг лишити всьо в порядку, прошу уклінно Братів-Родимців, котрі або мають в розпродажи мої видавництва, або з передплатою залиґають, щоби зволили ласкаво рахунки як найскорше вирівнати і взагалї на час мого примусового „урльопу“ те видавництво по силам як найцирїйше підирати. Сам факт, що такий страшний крик зроблено і так ненависно накинено ся на „Гайдамаки“, є для них найлїпшим сьвідоцтвом; бо звісно, що люди ненавидять і кидають ся найдужше на те, що їм найшкідливійше. На річи, з котрої — ні вирів ні змерз — ніхто уваги не звертає. А мабуть вороги наші досить вже показали, як они в руках „Гайдамаків“ то пріють то мерзнуть. Надію ся що Родимцї будуть мали на стілько змислу політичного, що не допустять видавництва до упадку, і сильно так самі як і в окруженю своїм підопруть. Я з тюрми вже певно їх пильнувати не буду міг. Але в надії, що вийшовши з вязниці застану „Гайдамаків“ поступаючих з чим раз більшою силою на перед, спокійно чекаю дня, в котрім двері казні за мною замкнуть ся. — *Михайло Петрицкий.*

— **На мурах Львова** появили ся нині рано афіші звіщаючі концерт „Сокола“ з ґімнастичним попісом, який відбуде ся в найблизшу суботу в салї Фільгармонії. Повна програма концерту, подана на афішах, заінтриґувала значне число тих з нашої інтелїґенциї, що може з недовірем відносили ся до сего концерту. Тому, аби ще захопити білєти вступу, зголосило ся в льокали „Сокола“ нині коло полудня богато осіб по білєти, однак дізнали ся, що білєти продає голова концертового комітету в „Соколї“ лише вечером. З сего приводу, аби даром не трудити прихильників „Сокола“, подає комітет ще раз до відома всіх охочих до участи в концертї, що білєти можна набувати в льокали „Сокола“ кождого дня лише між год. пів до 7 а 8 вечером, а в день концерту в суботу від 3 год. пополудни при касї Фільгармонії. Ціни білєтів на суботнїшний концерт є значно инші, як на концертї „Сокола“ в минулім році, аби ни найширшим кругам львівских і приїзних Русинів уможливити присутність на сім сокільскім попису. Ціни місць є отсї: Льожі партерові, мезанінові і II поверха по 8 К, а льожі I пов. по 10 К. Фотелї в партері: I-рядні по 2·20 К, II-рядні по 1·80 К, III-рядні по 1·20 К. Фотелї I поверха по 3·20 К. Фотелї II поверха I-рядні по 2·20 К, а дальші по 1·80 К. Фотелї III поверха по 1·30 К, 90 і 60 сот. За ґардеробу не платить ся. — *Комітет.*

— **Білєти на великий духовний концерт** львівского „Бояна“, що відбуде ся під протекторатом Впр. Митрополита дня 7 червня с. р., вже продають ся в „Бояні“ (ул. Трибунальска ч. 6.) від год. 6½ до 8 вечером. Ціни білєтів: Крісла першорядні в партері 4 К, другорядні 3 К, третьорядні 2 К, четвертьорядні 1 К 50 с. — Фотелї I. поверха 4 К, фотелї II. поверха в першім ряді по 2 К, в другім 1 К 60 с. Крісла III. поверха першорядні по 1 К, другорядні по 60 сот., третьорядні по 40 сот. — Льожі мезанінові 16 К, збірні 10 К, I. поверха по 16 К, партерові і II поверха по 12 К, збірні по 8 К. Чистий дохід призначувсь на добродійні цїли (межи иншим головно на руску лїчницю).

— **Від редакциї „Католицкого Всходу“.** Пригадує ся Всеч. і Впр. Отцям, що задержане I випуска „Католицкого Всходу“ уважаємо за знак намірені передплати. Однакож просимо вселаскавійше ту передплату прислати. Хто не має намїру пренумерувати часописи, зволить ві чим скорше звернути, заким розійде ся II число, яке печатає ся, щоби тим чином не наражувати редакциї на непотрібні видатки, хотяйби тому, що дохід з часописи призначений на позичкове товариство богословів „Власна поміч“. — *Редакция „Кат. Всходу“.*

— **Репертуар руского театру** на гостинних виступах в Ярославі. Субота, дня 4 с. м. „Дїти Ванюшина“, драма в 4 д. Найденова; неділя, 5 с. м. при співучасти орхестри військової 89 пп.: „Запорожець за Дунаєм“, опера в 3 д. Артемовского і „Вечерниці“ дїло музичне в 1 д. Ніщинського; ві второк, 7 с. м. „Ой не ходи Ґрицю та на вечерниці“, драма в 5 д. зі сьпівами і танцями М. Старицкого; четвер, д. 9 с. м. „Відьма“, фантастична оперета в 5 д. Яновской музика М. Лисенка; субота, 11 с. м. перший виступ п. А. Гавка, тенора опери в Любляні: „Ямарі“, оперета в 3 д. Целера; неділя, 12 с. м. „Невольник“, образ на історичнім тлї в 5 д. зі сьпівами М. Кропивницкого. — Дальший репертуар слїдує. — Саля в товаристві „Gwiazda“. Білєти в розпродажи в цукорни п. Гемшин. Абонамент на 6 виставів 10 корон. Початок точно о годинї 8 вечером.

— **Зі Зборова.** Заповіджені на 5 с. м. в Зборові вечерниці Шевченка з причин від комітету не завязкових того дня не відбудуть ся, лишень пізнїйше. День означить ся і оголосить ся пізнїйше в „Дїлї“. — *Комітет.*

— **Із Самбора.** Видїл тов. „Шкільної Помочи“ і бурси св. Володимира вряд з комітетом нашь в Самборі, устроїть с. р. великий фестин, получений з фантовою льотериєю. Дохід призначений на покритє довгу затягненого при купнї реальности для бурси. Просимо Впов. земляків і добродіїв нашої молодїжи о ласкаве дарованя на сю цїль фантів і пересланє їх на руки п. Ю. Коритовскої в Самборі (почта) до 15 липня с. р. Найбільше пожадані фанти ручної роботи, хотяй радо приймемо і всякі инші (живі фанти день перед фестином) як також датки з грошах. В дни фестину відбуде ся також забава з танцями. — *Комітет.*

— **З „Труда“.** Користаючи з случайности дешевого закупна материялів, виготовилисьмо новий богатий вибір капелюхів дамских, котрий в наслїдок того всьмо в можности спродавати сей наш вибір по дешевших цінах. — Замовленя на провінцию полагоджують ся відворотною почтою. — *Дирекция.*

— **Товариство українських академікін „Січ“** у Відни устроює в недїлю дня 4 червня товариску прогульку до Modling'y, на яку має честь отсею дорогою усїх своїх членів і усїх місцевих Русинів запросити. Виїзд з двірця полудневої зелізници точно о годинї 1 по полудни. В разї непогоди (дощу) відбудеть ся прогулька на слїдуючу недїлю т. є. дня 11 червня о тій самій годинї. — *Видїл.*

Звертає ся увагу на оголошенє товариства „Труд“ у Львові.

Надіслане.

Сим поручаємо Вповажнених панів Петра Сенюту, руского артиста маляря, замешкалого при ул. Жовківскій ч. 44 В у Львові і Евстахія Щуплявенича, артиста-різьбаря, властителя різьбарско-столярскої робітні, замешкалого при **ул. Батория ч. 32 у Львові**, котрих роботу знаменито виконану в церкві добрянській ми оглядали з великим вдоволенєм.

За церковний комітет *о. Р. Шепарович*, парох в Добрянах.

Прегарну роботу в Добрянах вище згаданих Панів артистів ми бачили і можемо їх сьміло припоручити кождому.

О. А. Поляньский декан.
О. Петро Шашковский совітник.
О. А. Добіцкий. 353 4—10

Інкасо векслїв і переказів

на заграничні місця і на провінцию

приймають 207e

Сокаль і Лїлієн

банковий дім і контора виміни.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. уприв. гал. акц.

Банку Ґіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи нїякої провізиї. 374

Товариство „Просьвіта“ у Львові

підняло ся в сім році видання, якого потреба для всеї нашої суспільности дуже діймаючо дає ся відчувати. Именно під редакциєю голови Товариства „Просьвіти“ проф. Юлїяна Романчука мають видавати ся твори наших найзнаменитших письменників в цїли їх спопуляризованя. Перша книжка, яко том I. „Рускої письменности“, обнимаючий твори Котляревского, Артимовского-Гулака (межи ними і зовсїм ще незнані) і Гребінки, з портретами і короткими житєписами авторів вже появила ся і продає ся в гарній оправі по 1 кор. в найгарнїйшій оправі 1·50 кор. На пересилку почтову долучити треба **30 сот. більше.** Висилає ся **тілько за попереднім надісланєм грошей або за побранєм почтовим** (Nachnahme.)

Позаяк наклад виносить всего 3000 примірників, проте просимо спішити ся з замовленями.

Дістати можна в Канцелярії Товариства „Просьвіти“ у Львові, Ринок 10.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Ґіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Перший руский склад машин до шитя

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 8 зр. (для грубої роботи).

Всч. Священникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жадане і даром 318

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

Позір! — Новість!

Чистий дохід призначений на „Д'м Сокола“ у Львові!

Візитівки з моногр. „Сокола“	4	с.
Шпильки „ „	30	„
Ланцушки до годинника, гафтовані на атласї	1 К	20 „
Підгодинники	2 К	40 „
Брошки з гербом Руси		50 „
Спинки „ „		50 „
Дармовіс „ „		30 „
Шпилька до краватки		30 „
Ланцушок більший	1 К	40 „
„ менший	1 К	20 „
Мошонки на гроші по 90, 1·10 і	2 К	— „
Папіросниці	2 К	40 „
Притиначі зі склом з фотоґрафією Шевченка, Лисенка, Драгоманова, Волоскої церкви, Сокола з апотеозою України по		70 „

Портрети з надісланої фотоґрафії виконує ся кредою природної величини в цїні 6 до 20 Кор.

Набувати можна в „Соколї“ ул. Підзамче ч. 7, в „Народних Торговлях“, „Труді“ і у Дениса Кучики, Ринок число 10.

Чистий дохід на „Дім Сокола“!

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить **2 зр.** на пів року **1 зр.** Редакция і Адміністрация, Львів ул. Батория ч. 24.

„Краєвий Союз кредитовий“

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк.	по	10	сот.
Замкнена місячні 2	„	„	5	„
Інвентар довжників	„	„	5	„
Інвентар вкладників	„	„	5	„
Інвентар удїлів	„	„	5	„
Книга головна	„	„	10	„
Книга ліквідаційна	„	„	10	„
Книга вкладок щаднич.	„	„	10	„
Книга удїлів членьских	„	„	10	„
Реестр членів	„	„	10	„
Справоздане і замкненє рахунків	„	„	10	„
Зголошенє о позичку штука	„	„	2	„
Вказ уморена позички	„		2	„
Асиґнати касові штука	„		1	„

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзї кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.

Огород саский.

Концерт військової музики коло зелізничої рампи і Театр Ріжнородностий. 365 8—8

ЩАВНИЦЯ

заведене жерельно-купілеве і інгаляцийне.

Лічене водолічниче і кефірово-жентичне. — Першорядна гірска стация кліматична. — Поступове уладжене. —Дезінфекция помешкань старанна.

Сезон від 20-го мая до кінца вересня.

Води найсильнійші, щави алькалічно-солонаві із звісних з успішности жерел *Йосифини, Магдалини і Стефанїи* у всіх аптиках і складах мінеральних від. — Замовленя на води і мешканя приймає

Дирекция Заведення горішного
Фелікс Висневский.

377 2—8

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнгутових цементових плиток і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів

ул. Сикстуска ч. 23, (стара почта)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цінники даром і оплатно.

Першорядні поручення. 364 6—19

Теофиль Копистиньский

артист-маляр

мешкає 20 літ у Львові, принимає загально, що входить в украсу церковну і просить уклінно Вис. Пр. Духовенство о запотованє адресу до дальших услуг в штуці

Львів, улиця Краківска ч. 20. 662

Рух зелізничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя	3·25.
„ „ на Підзамче	3·04.
„ Рави рускої	6.46.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белзца	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]
зі Щирця 9·35 вечером [від 1.6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].
з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвятв.]

Відходять зі Львова:

До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белзца	9·30.
„ Тернополя	10·35.
„ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Стрия	3·05 11·05*.
„ Ряшева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави рускої	7·05*.
„ Перемишля до	30/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·15 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]
до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.
до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]
до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнійший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені звіздков (*), поспішні поїзда **товстим друком.** — В місті продає са звичайні білети в аґенції Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. **Інформаций удїляє** і продає всякі білети та розкладн їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелізниць, ул. Красіцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Позичок на застав пенсиї удїляє Спілка кредитова, Краків, Баштова 9. 331 8—8

МАТЕРАЦИ чисто волосїнні по зр. 14, 16, 18, 20, 22, 24 до 32. Матераци з морской трави по зр. 6·50, 7, 8 до 10 зр. Матераци спружинові, сїнники, подушки, пішви, простирала і т. п. найбільший вибір в специяльній робітни коцдер і матерацїв Иосифа Шустера, Львів ул. Коперника ч. 5. 287 10—10

Ученик VI кл. з добрим сьвідоцтвом I курсу приймe сейчас лекцию на село. Близша відомість ул. Коперника ч. 36.

Учительна семинарістка, пошукує зараз посади. Приняла би також посаду лекторки або до товариства. Зголошеня під „Учителька 4“ до Адмінїстрациї Дїла. 400 1—3

Семинарист III року сем. учит. спосібний приготовити до матури семинарицкої, до низших клас ґімн. і реальн. обійме лекцию. Дуже радо обійме посаду учителя дітий в домі сьвященика або в иншім рускім домі. Зголошувати ся: М. С. Ольшани к. Перемишля, poste restante.

Помічник торговельний найде місце в торговли корінній вин і делікатесів Івана Бориса в Перемишли. 385 4—?

Подяка.

Підписані складають отсим прилодну і найщирійшу подяку п. Володимирови Могильницкому, урядникови банковому за ревний труд около основаня тов. задаткового „Праця“ в Бучачи. Пан Могильницкий прибув до нас на довший час і посьвятив зовсім безкористно десять день тяжкого труду на заложене всіх книг товариства як також на обученє членів в веденю і ревізиї діловодства. Тим чином заохотив членів до дальшої праці і положив перший почин до успішною розвою сего хосенного товариства.

Щире ему за се признанє і Спасибіг.

О. Іван Олесницкий, декан бучацкий, предсїдатель надзираючої ради. *Франц Коляновский*, *о. Адріян Добрянъский*, *Клим Рогозиньский*.

398 1—1 **Дирекция.**

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА

„ТРУД“

у Львові, Ринок ч. 39

в своїм нововідкритім склепі і маґазинах *продає:*

Полотна льняні і бавовняні в найбільшім виборі штуками по цінї фабричній і на части, як також біле столове. Найдешевше жерело закупна.

Материї на сукні, блюзки і пр. вовняні і баволняні в найновійших родах і десенях.

Всякі потреби до виготовленя біля, суконь, капелюхів і конфекциї.

Виготовлює на замовленя і запас:

Біле мужеске і жіноче повдинче і витворне всякого рода, як також до постели.

Гафти ріжнородні ручні і машинові.

Сукні повдинчі і найстрійнійші, як також костюми по крою англійскім, блюзки, гальки і проч.

Капелюхи після найновійших фасонів. **Гуньки**, пальтоти, саки і проч.

Комлєтні виправи весільні.

При замовленях письменних просимо подавати міри після розісланих нами фіґур. Взірці материй висилаємо.

Уряджує курси: тримісячні до крою і шитя суконь, десять місячні до науки роблення і убиранн капелюхів.

384 3—6 **ДИРЕКЦИЯ.**

Купуйте лише

Крохмаль брилянтовий Бажанта!

Дістати можна всюди.

Торговля Солецкого, Львів, ул. Батория ч. 2.

Прібни даром. 289 15—15

Народна Торговля

поручає у всіх своїх складах

Насїня випробовані [конюшина, люцерна, тимотка, райґрас, бураки, капуста, морхов, петрушка и пр.]

Коси з фірмовою написею „Народна Торговля“ по цінї 1·—, 1·20, 1·40 кор. відповідно до величини.

Серпи ковальскі — легкі а зручні по 50—60 сот.

посередничить при закупні всїх родів 280

„МАШИН РІЛЬНИЧИХ“.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, скіряних виробів, росийских кальошів, альбумів і ріжного рода переписних листів як також тоалєтового мила і перфумерий.

Великий вибір біжутерий. 532

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам**, зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дїтий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший віддїл, *обезпечене рент*, запеннює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбіднійшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цілорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволону* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потруднія;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільненя від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошта друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Подаємо до загальної відомости, що п. Станислав Макаревич заанґажований до нашого товариства як подорожний аґент і що на основі своєї повновласти в управненний заключати для нас обезпеченя.

Львів 20 мая 1904.

Головна Аґенция „Allianz“, акційного товариства обезпечень на житє і ренти, Львів, площа Бернардиньска 2 А.

Аґентів приймає ся кождого часу під корисними услівями. 379 3—3

Найстарше

товариство народних обезпечень

„Allianz“

заснованє в 1890 р.

Гарантийний фонд виносив дня 31 грудня 1903

Корон 7,121.563·35.

Стан обезпечень виносив дня 31 грудня 1903 135.630 полїс з капіталом

Корон 59,860.157 57.

В цінітни 1904 р. виплачено капітал в 189 случаях смерти в квоті

Корон 48,000·56.

Вплачений по день 29 лютого 1904 р. в причини смерти в напалости капітал виносив

Корон 4,547.630·65.

Ближших інформаций удїляє:

Головна Аґенция „ALLIANZ“ для Галичини і Буковини

Львів, пл. Бернардиньска ч. 2 А.

Аґентів і заступників приймаєть кождого часу під незвичайно корисними услівями. 380 2—3

Цїс. і кор. уприв.

ФАБРИКА ПЕЧИЙ КАФЛЕВИХ

двірских доставників

L. et K. ГАРДТМУТ

Будівничі і Підборяни

Фабричний склад і виставa у Львові пасаж Гавсмана ч. 8.

375 3—6

ГРОШІ

на 4%

амортизацийні позички удїляємо через перворядні буданештеньскі і заграничні грошеві институциї до ¾ опїночної вартости на I. II. місце від 15—65 літ.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 літ *скоро, точно* і *дискретно.*

Конверзиї банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-будово запротоколована фірма.)

(Просять са о марку на відповідь.) 362 11—72

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Др Е. Левицкий. Одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Черняньскої. З друкарні Народової (Манецких), — Львів, Коперніка ч. 9.

Ч. 112. Львів, Пятниця 21 Мая (3 Червня) 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІло" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише на попередньо застережением. — Реклямаций неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поляки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Нова фаза в боротьбі урядів парохіяльних о права руської мови.

[З кругів духовенства].

Звісна річ, як то баденіївский гнет викликав широко розповсюднену і досить завзяту борбу наших урядів парохіяльних о права руської мови. Ухвали сьвященьства по соборчиках всіх трех епархій в тій справі були в своїм часі поміщувані в руских часописях — також великі і малі заклинання, відозви, слова чести і т. д... Як дощ сипали ся аргументи за, а от вистало одно неприхильне рішеня найвисшого Трибуналу і то в дрібній, а не есенціональній справі і всї відозви, заклинання, слова чести і т. д. розвіялись як дим, на радість і втїху польских гакатистів.

Провідники сеї борби зробили оден блуд тактичний, котрий відбив ся зле на цїлій справі. Рішано і раджено нерозпечатані польскі письма урядові a limine звертати назад властям з заявою, що уряд парохіяльний в Н. урядує в рускій мові, а польских писем урядових не приймає і не полагоджує.

Так отже ся тактика, перейшовши всї інстанції дорогою рекурсів, діждала неприхильного рішеня найвисшого трибуналу у Відни, бо сей рішив, що уряди парохіяльні, яко ведучі метрики, мають від властий приймати польскі письма; однак найвисший трибунал не орік і не рішив справи, чи уряд парохіяльний мусить полагодити письмо урядове написане в язицї, котрим також не володїє. От се й сук, котрий повинен стати ся сильним оружием в дальшій борбі і довести до побіди..

Парох, одержавши письмо урядове, розпечатавши его і переконавши ся, що написане мовою, якою він належито не володїє, повинен звернути ся до свого ц. к. староства і попросити о урядовий переклад сего письма на руску мову в цїли дальшого урядованя. Се єдинока форма і дорога до побіди, щоби власти відносили ся до нас в рускій мові.

А тепер огляньмо, як політичні власти се справедливе домаганє стараютъ ся задусити...

Ц. к. староство в Дрогобичи приславло еще в 19 3 р. до уряду парохіяльного в Рїпчицях пару разів польскі письма урядові в справах метрикальних, котрі уряд парохіяльний, розпечатані і отворені, відсилав до ц. к. староства в Дрогобичи з прошенєм о переклад на руску мову, бо парох польскою мовою належито не володїє а то в цїли дальшого урядованя. Замість прихилити ся до сего справедливого жаданя уряду парохіяльного в Рїпчицях ц. к. староство в Дрогобичи письмом з 28/11 1903 ч. 47299 загрозило карою, коли уряд парохіяльний ті письма польскі не полагодить Проти сего вніс уряд парохіяльний рекурс до ц. к. намісництва у Львові, на що одержав слїдуючу децизию президиї ц к. намісництва через ц. к. староство в Дрогобичи.

„L. 14094. Drohobycz 29/III. 1904. Do Wielebnego Urzędu parafialnego ob. gr. kat. (w Rapczycach) (?). Decyzyą z dnia 22/3 1904 l. 2389/pr. odrzuciło Prezydyum c. k. Namiestnictwa rekurs Wielebnego Urzędu parafialnego przeciw tutejszemu wezwaniu z dnia 28/11 1903 l. 47299, którem polecono Wielebnemu Urzędowi przedłożyć c. k. Starostwu ex offo metrykę urodzenia Petra Pańczaka, urodzonego rzekomo w roku 1883 w Rabczycach (?) jako niedopuszczalny, ponieważ Wielebny Urząd parafialny w charakterze prowadzącego metryki jest funkcyonaryuszem państwowym podlegającym Władzy politycznej któremu nie przysłuża wogóle prawo rekursu przeciw rozporządzeniom jego władzy przełożonej wydanym w sprawach metrykalnych. O tem zawiadamiam Wielebny Urząd parafialny z wezwaniem przedłożenia mi do dni 3 metryki urodzenia, względnie doniesienia o przeszkodzie, z tem dołożeniem, że w razie niezastosowania się do jego polecenia użyć musiałbym przysługujących mi środków prawnych. — C. k. Starosta *Bobrzyński*".

Проти сего рішеня президиї ц. к. намісництва вніс уряд парохіяльний в Рїпчицях в часї приписаним рекурс до ц. к. міністерства справ внутрішних у Відни, де представив, що урядови парохіяльному не розходить ся в тім випадку о се, чи ц. к. староство має право жадати видання метрики ex offo, чи ні, і що не рекурує проти заряджень властий політичних в справах метрикальних, а рекурує тому, що ц. к. староство в Дрогобичи не хоче ему перевести урядового письма польского на руский язик та ще грозить карами, як не полагодить письма написаного в мові, котрою парох належно не володїє; рівнож рекурує проти сего, мовби то урядам парохіяльним не прислугувало взагалї право рекурсу в справах метрикальних, бо уряди парохіяльні суть інституциями автономічними, а не підчиненими властям політичним, хочби приміром в справах шлюбних, бо від пароха руского нїгде і нїколи не жадають власти знаня польскої мови яко урядової.

Мимо внесеного рекурсу ц. к. староство знов кілька разів в польскій мові уруювало уряд парохіяльний в Рїпчицях, пишучи що рекурс міністерияльний не встримує заряджень властий адміністрацийних а уряд парохіяльний в Рїпчицях відсилав кожде польске письмо назад з прошенєм о переклад на руску мову.

Аж 25 мая 1904 з'їжджає на приходство в Рїпчицях секретар староства Криса, яко делеґат староства і предкладаючи парохови знов польске письмо зі староства з 18/5 1904 ч. 22633, радить і взиває виповнити се поручене, але що говорив по польски, не могли з парохом порозумїти ся. Тодї секретар Криса вийшов, а по якимось часї вернув з двома жандармами, війтом і цїлою товпою народа знов на приходство і завдавав тодї вже по руски видання метрик. Парох о. Михайло Вачиньский завдавав списаня протоколу, де застеріг ся, що книги метрикальні яко власність церкви одержав від властий церковних, а не політичних, ствердив, що лише комісия мішана, дебя була і власть духовна репрезентована, могла би від него видання метрик завдавати і що закидує ц. к. секретарови Крисї брак законної кваліфікациї і легітимациї для видання ему метрик. П. Криса сїв, щось писав, однак парохови анї дав се перечитати анї підписати, заявивши, що польского протоколу певно парох не підпише, і враз з цїлою товпою, як прийшов так і забрав ся з приходства. А ц. к. староство в Дрогобичи рішенєм з дня 26 мая 1904 ч. 23961 засудило пароха за мнимий „опір власти". (!) за переступство § 7 цїсарского розпорядженя з дня 20 цьвітня 1854 на 200 К кари і 26 К 72 с. коштів за виселяне урядника до Рїпчиць. Проти сего вніс о. Вачиньский рекурс до ц. к. намісництва і є повна надія скасованя сего рішеня...

Однак цїла справа є того рода, що наші посли повинні порушити і припильнувати ей у центрального правительства і завдатя, щоби бодай оно наказало галицким старостам виповнити розпорядженє ц. к. намісництва у Львові з дня 31 марта 1897 ч. 13317 а именно до руских урядів парохіяльних уживали руской переписки. — *Н.*

Отсю допись з кругів нашого провінціонального духовенства поміщаємо тим радше, що справа руской переписки властий з рускими урядами парохіяльними значно затихла, а затихла на жаль не задля нашої побіди, але якраз противно задля нашої уступчивости, несолїдарности і невитревалости в доходженю свого права. Сподїємо ся проте, що наведений нами голос дасть новий товчок до порушеня сеї справи в кругах нашого духовенства та до дальшого консеквентного та солїдарного протесту против накидуваня рускім урядам парохіяльним польских писем. Поміщена нами допись вказує влучно єю правну основу, на якій сей протест належить оперти та тактику, якої нашому духовенству належало би держати ся в сій квестії.

З нашого боку можемо лише висказати бажанє, щоби наше духовенство в борбі о права нашої мови і о автономію парохіяльних урядів проявило сю солїдарність і витревалість, котрої від фалянги інтеліґентних, зорґанізованих та независимих людий — якими є наше сьвященьство — можна сподївати ся і вимагати. Треба тямити на се, що консеквентне і солїдарне пристосованє дораджуваної тактики, даючої нашому духовенству правну опору, рівночасно мусить приспорити противній сторонї стілько трудностий, що капітуляция ей являт ся конечною. Тож лише солїдарно і консеквентно сею дорогою — а побідити мусимо.

Повітові вибори в Товмаччині.

(Допись.)

Дня 24 мая с. р. відбулись у нас вибори до пов. ради з ґруп сельских. Відколи в Товмачи перепроваджувались всїлякі вибори, ніколи ще не було таких надужить, шахрайств і такого терору, як при сих виборах; ніколи ще на повітові правибори не їздили по селах всїлякі посїпаки повітової ради та урядники староства так, як сим разом. Аж за старостованя п. Свободи правибори до ради повітової по раз перший не могли обійти ся без комісарів. Говорять, що кошти за тії комісиї будуть покриті додатками повітовими.

Цїлу акцию виборчу вів славний секретар повітової ради Вандалїн Валевский, свояк рівно славного посла Валевского. Про того чоловіка міг би богато розказати бувший староста Дїдушицкий, котрий мусїв нераз ухвали повітової ради спотувати. Він ворожив також Валевскому, що его чекає сумний конець, коли державна прокураторія зацїкавить ся его житем. Та на щасте Валевского Дїдушицкий пішов, а на місце его прийшов п. Свобода, чоловік хитрий і не дуже лепский. Его Валевский цїлком опанував, так що властиво Валевский є старостою. Поляки зворожать Валевскому, що він незабаром пійде на посла до сойму і до державної ради.

Отже той Валевский, щоби перевести вибори до повіт. ради по своїй мисли, не вагав ся нанати послїдного сорту пагапячів, просту зволоч, котра стояла під будинком староства і в притомности жандармів та місцевої полїциї нападала на виборців-селян і сьвящеників, обсипувала їх найогидніїшими простацтвами, свистала за ними, так що не можна було свобідно перейти тротуаром нїкому, хиба хрунови, знакомому тій голоті. А між нею нів перед податковий екзекутор Гібш в урядовій шапці. Та на тім не конець. Перед входом до староства стояли жандарми; п. староста спровадив їх на вибори аж 12. В самих дверах на долині стояв податко-

---

8)

А. П. ЧЕХОВ.

Кімната Н-р 6.

XIV.

Доктор, ходив, оглядав, їв, пив, а все одно було у нього в душі: досада на Михайла Аверянича. Йому хотїло ся віддїхнути від товариша, утечи від него, скрити ся; се той товариш уважав за свій обовязок, не відпускати його анї на оден крок від себе і достарчати йому по можности як найбільше розривок. Колиж не було на що дивити ся, він бавив його розмовою.

Два дні Андрій Ефимич терпів, а на третий сказав товаришеви, що він хорий і хоче лишити ся цїлий день дома. Товариш відповів, що в такім раазї і він лишить ся. Поправдї — каже — треба відпічинути, бо інакше він не стане. Андрій Ефимич ліг на софу, лицем до стїни і, затиснувши зуби, слухав свого товариша, як він палко упевнив його, що Франция скорше чи пізнійше напевно розібє Німеччину, що в Москві дуже богато злодіїв і що по зверхнім виглядї коня не можна судити о його партости... Доктора почало шуміти в ухах, серце йому товкло ся, але попросити товариша, щоби відійшов або перестав говорити, він з делїкатности не важив ся. На щасте Михайлови Аверяничу вкучило ся сидїти під числом і він по обідї вийшов на прохід.

Зіставши сам, Андрій Ефимич любував ся віддихом, як приємно лежати непорушно на софі і знати, що ти в кімнатї сам! Правдиве щасте неможливе без самоти. Упавший ангел зрадив Бога імєвірно тому, що захотїв самоти, котрої ангели не знають. Андрій Ефимич хотїв думати о тім, що він видїв і в остатних днях; але Михайло Аверянич не сходив йому з гадки.

„А таки він взяв відпустку і поїхав зі мною з дружби, з великодушности" думав доктор з досадою. „Нема нїчого гіршого, як та приятельска опіка. Атже він от, здає ся, і добрий і великодушний і веселий, а таки скучний не до витриманя скучний. Так то бувають люди, що завсїгди говорять розумно і гарно, а таки відчуваєш, що вони дурні".

В наступуючих днях Андрій Ефимич удавав хорого і не виходив зпід числа. Він лежав лицем до стїни софи і мучив ся, коли товариш бавив його розмовою, або відпочивав, коли товариш відходив. Він злий був і сам на себе, що поїхав, і на товариша, що а кождим днем ставав чим-раз говірнїйший і нудніїший; настроїти свої гадки на поважний, високий лад, йому нїяк не удавало ся.

„Се мене так захоплює дійстність, о якій говорив Іван Дмитрич", думав він, сердячи ся на свою малодушність. — „А втім... все пусте. Приїду домів, і все піде по старому"...

І в Петербурзї те саме: він по цїлих днях не виходив з числа, лежав на софі і вставав тїльки на те, щоби випити пива.

Михайло Аверянич цїлий час наглив їхати до Варшави.

— Мій дорогий, чого я там поїду? — говорив Андрій Ефимич благаючим голосом. Їдьте самі, а мені позвольте їхати до дому! Прошу вас!

— Ніколи в сьвітї! — противив ся Михайло Аверянич. — Се чудо не місто. В нїм я провів пять найщасливійших лїт свого житя!

У Андрія Ефимича не ставало відваги поставити на своїм, і він з тяжким серцем поїхав до Варшави. Тут він не виходив з під числа, лежав на софі і лютив ся на себе, на товариша та на льокаїв, котрі упірно не хотїли розумїти по російски: а Михайло Аверянич, як звичайно здоровий, жвавий і веселий від рана до вечера ходив по місті і відшукував своїх старих знакомих. Кілька разів він не ночував дома. По одній ночи, проведеній не знати де, він вернув до дому ранним ранком в дуже зворушенім станї, червоний і не причесаний. Він довго ходив з кута в кут, щось бурмотїв сам до себе, потім спинив ся і сказав:

— Честь передовсїм!

Походивши ще троха, він імив себе за голову і сказав трагічним голосом:

— Так, честь передовсїм! Нехай буде проклята хвиля, коли менї в перше прийшло на думку їхати до сего Вавилону!

Дорогий мій — звернув ся він до доктора, — погорджайте мною: я програв ся в карти! Дайте менї пятьсот рублїв!

Андрій Ефимич відчислив пятьсот рублїв і мовчки віддав їх товаришеви. Сей, все ще червоний від сорому і гнїву, сказав без звязи якийсь непотрібний проклін, надів шапку і вийшов. Вернувши за дві години, він повалив ся на крісло, зітхнув голосно і сказав:

— Честь уратована! Їдьмо, мій товаришу! Анї одної хвилї не хочу лишити ся в сім проклятім містї. Злодії! Австрийскі шпигуни!

Коли приятелї вернули до свого міста, був уже падолист, а на вулицях грубо лежав снїг. Місце Андрія Ефимича занимав Хоботов; він жив ще в старім помешканю, очікуючи, коли Андрій Ефимич приїде і випрячо помешкане в шпитали. Негарна жінка, котру він називав своєю кухаркою, мешкала вже в однім крилї.

По містї ходили нові сплетнї про шпиталь. Говорили, що негарна жінка посварила ся з управителем, а сей ніби то повзав перед нею на колїнах, просячи прощеня.

Андрієви Ефимичу зараз першого дня по приїздї прийшло ся шукати собі помешкання.

— Товаришу мій, — сказав йому пересьміливо почтмайстер: — даруйте за недискретне питанє: кілько ви маєте гроший?

Андрій Ефимич почислив мовчки свої гроші і сказав:

— Вісїмдесять шість рублїв.

— Я не за се питаю, — сказав Михайло Аверянич, не зрозумівши доктора, — Я питаю, яке у вас майно взагалї?

— Я-ж кажу вам: вісїмдесять шість рублїв... Більше у мене нема нїчого.

Михайло Аверянич уважав доктора за чесного і благородного чоловіка, але все-таки підозрівав, що в него є капітал бодай на двацять тисяч. А тепер, дізнавши ся, що Андрій Ефимич бідний, що він не має з чого жити, він чомусь зараз заплакав і обняв свого товариша.

XV.

Андрій Ефимич мешкав в домику з трема вікнами у міщанки Вілової. В тім домику були тільки три кімнати, не числячи кухнї. Дві з них з вікнами на вулицю занимав доктор, а в третій і в кухни мешкала Дарійка та міщанка з троїма дїтьми. Часами до господинї приходив на ніч любовник, пиний мужик, що бушував по ночах і наводив переполох на дїтий і на Дарійку. Коли він приходив і, розсївши ся в кухни, зачав допоминати ся о горівку, всїм ставало дуже скрутно, а доктор з милосердя брав до себе заплакані дїти, містив їх у себе на підлозї, і се справляло йому велике вдоволене.

Він вставав по давному о осьмій годинї, і по чаю сїдав читати свої старі книжки і ґазети. На нові він не мав гроший. Чи се від того, що книжки були старі, чи може бути, від зміни обставин, читане вже його не так дуже цїкавило, а навіть томило. Щоби не проводити часу на дармованю, він укладав докладний катальог своїх книжок і наклеював на їх окладинках картки, а та механічна, нудна робота більше його розрива-

„Le Délice" Циґаретові тутки Циґаретові папериці
Дістанесь у всїх трафіках. — Головний склад: Wien I., Predigergasse 5. 181

вий ад'юнкт Венцель, знаний виборчий махер і переглядав легітимаційні карти. Він полишив своє бюро при інспекторатї на цїлий час виборів. На сходах стояли всї посїпаки повітові і инші податковцї та втикали виборцям готові картки на членів до комісії. В сали увихали ся комісарі Жукотиньский, Грос і секретар Лебіщак; они не позволяли виборцям і слова межи собою сказати. В дверах до салї, де сидїла комісия (самі вийти з п. старостою), стояв великан конциліст Дуликовский з жандармом, аби, борони Боже, ніхто з виборців не побачив, що в сали дїв ся. Виборців кликано до салї по одному, а повітовий посїпака кождому пхав картку повітової кліки і то в присутности комісиї та самого старости; як не міг инакше, то силоміць видирав картку руску, а впихав свою. То видїв староста, цїла комісия і другі комісарі від староства і нїчого не перешкаджали; тілько руским виборцям не вільно було й слова сказати одному до другого. Що в очах старости повітовий посїпака видирав рускі картки, могуть посьвідчити під присягою виборцї з Винограда і з Колинець.

Отже не диво, що руска лїста мусїла провалити ся. По виборах попровадив Валявский всїх хрунїв до касина на брагу та ковбасу, а для інтелїґентів був бенкет вечером у Жида. Кажуть, що те все покрив ся „nieprzewidzianymi wydatkami".

Що за порядки панують в повітовій радї, того не списав би на воловій шкірі. Бо радними в самі вийти дуже неґевної стійности, пана секретаря боять ся і цїлують по руках, а секретар, що хоче, то з ними робить. Таких самих вибрав собі п. секретар Валявский і тепер, 10 війтів з о. Сїрецким з Палагич.

Як говорять люди, Валявский мусїв переформувати свій вибір; бо коли би були увійшли виборцї опозиційні, то не довго попасав би він в повітовій радї, та ще й з пенсією 6.000 корон. Що в радї повітовій погано дїв ся, показує ся, що маршалок Урбановский, шляхтич інтелїґентний і чесний, встидав ся заглянути до повітової ради. Ось хочби оден примір: Збанкротований дїдич Глуховский, обнявши посаду в повітовій радї, тілько наробив неправидловостї з доставою шутру і так богато позаривав осіб, що мусїв ратувати ся утечию до дому божевільних; а хотяй ему зроблено дисциплїнарку, то Валявский „swego kolegę i rodaka" так поратував, що сей дальше бере суту пенсию. Ми цїкаві знати, хто буде колись самого п. секретаря ратувати. От чому то п. Валявский так усильно старав ся о вибір 10 війтів до повітової ради!

Війна.

Петербург. До аґенциї телеґр. доносять з Мукдену: „Наш віддїл дня 26 мая по битві з ворогом чисельно сильнійшим покинув Кінчу, полишаючи поносовані гармати. Ранених і убитих маємо 30 офіцирів і 800 рядових. Між убитими Японцями є також син ґенерала Нодзу.

Токіо. В портї Дальний Японцї виловили 1500 до 1600 російских мін, котрі унеможливлювали висадовуване війск.

Льондон. Японцї обсадили Дальний в 30 годин по вимаршу російского ґарнізону. Коли російске військо відійшло, повелось 200 злочинцям виломити ся з вязниць. Они кинули ся на місто і зачали ґаздувати в свій спосіб. Японьске військо зробило кінець сій господарці. Росіяни не знищили Дального здавсь тому, що не мали потрібної до сего амуніциї.

Шангай. Японьский посол в Пекині мав заявити хіньскому правительству, що Порт-Артур в короткім часї впаде в руки Японців, отже японьске правительство хоче знати, чи хіньске правительство готово обняти порт назад в свое посїданє, чи полишити его в посїданю Японців.

Льондон. З Токіо доносять, що з причини нападів малих російских віддїлів в північно-східній Кореї, японьскі дїти, старці і жінки покидають Ґензан. Кількацять осіб вже приїхало до Фузану, але ситуациї не уважають за поважну.

Париж. Аґенция Гаваса доносить з Шангаю, що 15 великих транспортових кораблїв японьских приїхало вчера до західного берега Кореї. Їх цїлию є здавсь лиман Ялю.

Чіфу. Хінцї, котрі тут приїхали з Такушану, доносять, що в послїдних часах відійшло з Такушану до Фенванчену 6 до 10 тисячів Японців.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Македонія.

Царгород. Порта запевнила амбасадорів Австриї і Росиї, що остаточне полагоджене фінансової сторони реформи жандармериї доручить завтра або позавтра на письмі.

Ческий сойм.

Прага. Маршалок Льобковіц конферував вчера з Кербером в справі скликаня ческого сойму. Результат конференциї незвісний, але здавсь сойм буде скликаний дня 14 липня. На порядку дневнім нарад сойму будуть поставлені лише справи важні так для Чехів як і для Німців, аби Німцї не мали найменшої річевої причини до обструкциї.

Вірмени.

Царгород. Султан видав іраде, котрим вірменьским панам заборонив убирати ся в червоні блюзи, котрі они убирають в демонстративних цїлях, аби пригадати різню Вірмен в Сасунї.

В Тибетї.

Льондон. Анґлїйска експедиция звела в Ґантсе 16-годинну битву з Тибетанцями, котрі били ся з незвичайною брабурою. Тибетанцї хотїли окружити анґлїйский табор. Обсадивши дуже сильну кріпость, зачали дуже скоро фортифікувати село о 1000 метрів по правій сторонї табору. Анґлїйцї окружили село досьвїта з трех сторін, а в одним домі вибито стрільничою бавовною три великі отвори. Однак село складало ся з цїлого ряду каменяних домів, котрі треба було оден по другім здобувати. Тибетанцї зробили нагло напад з кріпости, ідучи на поміч своїм під охороною муру, котрий збудовано до села, але котрого ще не викінчено на просторони 500 метрів. З ґармат Максіма вистріляно всїх, бо жаден Тибетанець не хотїв піддати ся, ані цофнути ся. Сграти Анґлїйців також поважні.

НОВИНКИ.

— **З Копичинець** дістали ми нині таку телеґраму: В Копичинцях здержав комісар Строка церковну процесию в дорозї на місце посьвяченя угольного каменя „Народного Дому", напастував сьвящеників занятих відправою і кордоном жандармів, не допустив процесиї до міста посьвяченя. Велике обуренє навіть межи Жидами

— **Навманя.** Вже нераз остерігали ми наших людий, щоби не вибирали ся на роботу до Прус навманя, не порозумівшись наперед з Народною Канцеляриєю у Львові та не обезпечивши собі заздалегідь роботи контрактом. Однак наші люди волять декуди слухати якихсь аґентів і пускають ся за їх намовою на власну руку в чужину, що відтак тяжко відпокутують, бо наслїдком невірної інформациї обманців не можуть найти заняття і вертають вкінци о жебранім хлїбі домів. Примірів сумних наслїдків такої легкодушности подали ми вже немало, а ось довідуємо ся про новий. В Перемишли зголосила ся на днях ціла партия робітників з під Заліщик з просьбою о відставленє їх шупасом до місця приналежности. Люди ті були так знесилені від голоду, що не могли держати ся на ногах. На вид їх сумного положенія поліційнї вояки доставили бідолахам кільканайцять бохонців хлїба, а дежурний комісар купив за власні гроші кілька літрів квасного молока. Факт сей повинен відстрашити наших людий раз на все вибрати ся на роботу до Прус навманя, не обезпечивши наперед контрактом.

— **Не перехрещуймось!** „Подільский Голос" порушив оден з поганих звичаїв наших інтелїґентних людий, именно манїю перекручування своїх руских назвищ на польский лад. Той звичай вкорінив ся у нас вже так глубоко, що се майже нїкого не разить, що кождий другий інтелїґент зовесь инакше; підписує ся инакше по руски, а инакше по польски чисто галицко-руска специяльність, якої годї знайти у якої небудь иншої нациї, а специяльність та будь-що-будь кидає на нас не конче корисне сьвітло. Помиваємо малі і незначні зміни, як пр. зміна закінчень назвищ „ский" на „скі" а з „ич" на „іч" хоч і то властиво бути не повинно, тому то Поляки підписуючись по руски з назвиском на „скі", ніколи майже не кінчать его на „ий" в рускім язиці. Маємо на гадці лише формальну переміну назвища. І так прим. Гліджук — Glidżuk (!), Могильницкий — Mogielnicki, Кобринський — Kobrzyński, Старецкий — Starzecki, Рипнїйский — Rzepnijski (!!), Студинські — Studziński (?!). Таких примірів можна сотки навести. Щож дивного проте, що коли так роблять інтелїґентні люди, то наші міщани рівнож і собі пнуть ся на польский лад, перехрещують ся, та зовуть себе Янами, Базилїми, Єнджеями і т. п. Щож дивного, що і Поляки, бачучи у Русинів таке замилованє до польщення своїх імен, помагають їм у тім а починають сю роботу вже в школї з малою дитиною і ведуть її дуже радикально. І так прим. Мария Вертипорох в школї зовесь — Марія Кренціпрохувна, Текля Голубець — Tekla Gołąbek, Олена Тхір — Helena Tirówna (?!) або знов Тесля — Цесля, Вовк — Wilk, Величко — Wieliczko і так в безконечність. А коли ще додамо, що ту польонізацийну роботу ведуть дуже часто ще самі рускі сьвященники, вписуючи назвища руских селян на польский лад, як: Mróz (Мороз) Ogrodnik (Огородник) Król (Король) і т. п., то пізнаємо, що се правдива язва, з якою треба нам рішучо покінчити і раз вже з того съмішного наслїдованя Поляків у тім зглядї висвободитись. Реформу розпічнїм від себе самих, не стидаймо ся своїх руских назвищ і підписуймо їх також і в чужих мовах в питомій рускій вимові. Дальше жадаймо в школї і урядї, щоби наших назвищ не перекручувано, а відносить ся се головно до людий, котрі при списуваню всяких урядових документів позволяють, щоби вписувано їх назвиска в новій польскій травестії. Звертаємо також увагу наших селян на те, що таке перекручуванє назвищ особливо в контрактах і в книгах ґрунтових збільшає все кошти при всяких перенесеннях власности, та при затяганю пожичок, а нераз стає причиною ріжнородних, часто навіть коштовних процесів. А вкінци підносимо, що таке польщене назвиск осьмішує нас, понижує і по части і причинює ся до польонїзациї. Длятого підписуйте ся Русини всюди і все так як дїйсно зовете ся і не позваляйте нїкому Ваших назвиск польщити.

— **Соколи при працї.** Львівский „Сокіл" висилав в остатнім тижни своїх делеґатів на загальні збори пожарних філій в Миколаєві н. Дн. і в Зелеві, городецкого повіта та перевів в неділю і в понеділок Зелених сьвят люстрациї „Соколів" в Денисові, тернопільского повіта і в Стропятині та Жидятичах, львівского повіта. „Сокіл" в Миколаєві, як стверднли делеґати, розвинув ся вельми гарно, завдяки своєму ініціяторови і орґанїзаторови п. К. Гукевичови, п. к. комісареви лїсництва, якого на жаль перенесено тепер до Лїнца. В Зелеві записало ся до „Сокола" около 100 членів. Около розвитку сего товариства заходить ся вельми запопадливо о. Григ. Рибчак, парох Домажира і Зелева. Люстрация „Сокола" в Денисові виказала, що ся філія є одною з найдїяльнїйших на Поділю. Не менше гарно представили ся пожарні філії в Стропятині і Жидятичах. „Сокіл" в Стропятині має власну нову сикавку і всї прилади до гашеня огню, а вправи і муштру виконував взірцево під проводом свого начальника. Головою сеї філії є місцевий парох о. Жарский, який вельми щиро опікує ся так „Соколом" як і читальнею „Просьвіти". В Жидятичах числить „Сокіл" поверх 60 членів і має купити власну сикавку, а тимчасом вправляє ся при сикавці, випозиченій з львівского „Сокола". Крім сих місцевостий були в остатнім тижни відпоручники львівского „Сокола" в Підбірцях коло Львова, де заснували хор „Сокола" і в Малехові для приготовленя тамошного „Сокола" до виступу на суботнїшнім концертї в львівскій фільгармонії.

— **Про вчерашний концерт станиславівского „Сокола"** пишуть нам: Концерт випав — одним словом — величаво! Розпочав ся вступним словом п. Авт. Тимякова. Бесїдник указав коротко на розвій сокільства взагалї та зїйшов на станиславівску філію, заложену перед двома роками. Завиваючи до єдности, бо в тім лежить сила, закінчив свою бесїду словами Франка: „Лупайте сю скалу!" — Другою точкою програми були вільні вправи дїтий в такт коломийки. І серце зрадувало ся, коли маленькі соколики станули в ряди мов вишколене яке військо. Виконавши збірку оборотів, відмашерували наші соколята, щоби зробити місце старшим соколам-селянам. І пішли вільні вправи „Соколів" з Тисьменицї, з Пацикова, в трійкові піраміди та вправи топірцями „Соколів" з Боднарова і Стриганців. Все те був неначе ланцюх вправ, виконуваних вдачно ріжними „Соколами"; відгравалась мов одна дїя зі зміною осіб. Бо просто не хотїло ся вірити, щоби селяни могли так зручно виконувати скомбіновані піраміди або вправи на приладах, як се показав „Сокіл" з Пацикова своїми пірамідами або „Сокіл" зі Стриганців вправами на поручах. Відтак прийшли з черги вправи, як я вже вище згадав, топірцями Соколів з Боднарова та Стриганців, а вкінци і „Січи" з Вовчинець. Про них можна лише одно сказати, що по просту імпонували видцям. За вправами селян виступив хор з Викторова під управою енерґічної п. Домбчевской. І повне признанє належить ся дірігентцї за з'орґанїзованя того селяньского хору та его продукциї. Кульмінацийною точкою концерту були вправи пань булавами в такт музики. Враженя сего не дасть ся описати. Се перший раз наші соколки відважились публично виступити. Вже при самій їх появі оплескам не було кінця. Публика формально закинула їх цьвітами. Гарний вінець нехай буде їм на всегда пригадкою красного звеличаня сьвята. Про їх поспіх нема що й говорити; се був артизм, яким могли би повеличатись і перед Чехами. Гаразд, що й львівска публика буде мала нагоду переконатись наглядно о тім на концертї „Сокола" у Львові д. 4 с. м., бо станиславівскі пані і там виконають подібну збірку вправ з булавами. Остатною точкою концерту були піраміди на драбиниках, зручно виконані мужеским віддїлом станиславівского „Сокола". — На тім концерт закінчив ся, а одушевлена публика з піснею „Ще не вмерла" опустила салю. На концерт насипало богато телеґрам, між иншими і від матерного Тов. „Сокіл" у Львові. Так станиславівский „Сокіл" відсьвяткував своє перше торжество. По концертї відбув ся комерс в кавярни „Рояль". — *М. Д.*

— **Недоспіле представленє.** Заповіджене товариством ім. Котляревского на 1 с. м. представленє конкурсових одноактівок не відбуло ся з причини — нашої публики. В сали „Гвязди" явило ся всего-на-всего пару десяток видців. З уваги, що доходом з розкуплених білетів годї було-б покрити кошти представленя, каса звернула гроші і представленє відкликано. Поминувши деякі непригожі обставини, які склались на нефортунність того вечера, треба справдї дивуватись, що між рускою громадою знайшлось так мало людий, котрі вміли би поперти щиру працю драматичного кружка тов-а ім Котляревского. Сумно!

— **Перешкоди при закладаню руских крамниць.** Пишуть нам з Коломийщини: В селї Ценевї в повітї коломийскім заложено сего року дві рускі крамницї, одну церковну, другу приватну дяківску, з котрої певний зиск має рівнож іти на дохід убогої церкви. Ц. к. староство в Коломиї не хоче однак ні одній ні другій видати промислової карти мотивуючи свою відмову тим, що брацтво церковне не має статутів, а знов від крамаря-дяка жадає карти приналежности до громади. Розумів ся, начальник громади, мимоходом кажучи, архихрунь, підмовлений Жидами, котрим руска крамниця не на руку, не хоче ніяк видати дякови карти приналежности до громади, а староство загрозило, що замкне торговлю. Одного разу напав по півночи скарбовий стражник в нетверезім станї на хату, де містить ся церковна крамниця, і нуж робити ревізию в склепі; тілько-ж сьвідомий права крамар відогнав пяного, так що скінчило ся лише на перестраху жінки. — *Селянин.*

— **З циклю дефравдаций.** В громадскій касї в Городку викрито тому два роки дефіцит в сумі поверх 6000 К. Супротив того заряджено против кількох громадских функціонарів слїдство, звернене головно против касиєра Якова Штурми і контрольора Йос. Енґля. Остаточно обжаловано лише Енґля о мальверзацию, однак по переведеню розправи перед судом присяжних увільнено м. р. і Енґля від вини. Незадовго потім проявили ся нові „неправильности" в громадскій касї в Городку, а переведене слїдство доставило прокураторії материял до нового обжалованя Енґля о дефравдацию 103 К, а Якова Штурму о дефравдацию 49 К. Дня 1 м. м. відбула ся против них перед трибуналом карного суду у Львові розправа, і в результатї засуджено Енґля на два місяцї вязниці. Штурму увільнено від вини і кари.

— **Телеґраф без дроту.** В Кольтано коло королївскої фарми Сла Россоре, недалеко Шан, побудовано стацию телеґрафу без дроту

ла чим читанє. Одностайна нудна роботa якимсь незрозумілим способом уколисувала його думки; він ні о чім думав, і час переходив йому скоро. Його бавило навіть сидїти в кухни і обирати з Дарійкою бараболї або вибирати хмолу з гречаних круп. В суботи і неділї він ходив до церкви. Стоячи коли стїни він з зажмуреними очима слухав сьпіву і думав про батька, матїр, про університет. Відходячи з церкви, він жалував, що відправа так скоро скінчила ся.

Він ходив два рази до шпиталю до Івана Дмитрича, щоби поговорити з ним. Але оба рази Іван Дмитрич був надзвичайно зворушений і сердитий; він просив, щоби його лишити в спокою, бо йому давно вже надоїла пуста балаканина, та говорив, що у проклятих підлих людий він за всї терпіня просить тілько одної надгороди, — щоби його заперли самого одного. Не вжеж навіть сего йому відмовлюють? Коли Андрій Ефимич пращав ся з ним обома разами і желав доброї ночи, то він огризав ся і казав: „Іди до чорта!" Андрій Ефимич не знав тепер, чи піти йому третий раз, чи ні. А піти хотїло ся.

Давнїйше пообідною порою Андрій Ефимич ходив по кімнатах і думав; тепер від обіду до вечірного чаю лежав на софі лицем до стїни і віддавав ся маловажним гадкам, котрих ніяк не міг позбути ся. Йому було обидливо, що за його більше, як двацятьлїтну службу не дали йому анї пенсиї анї одноразової відправи. Правда, він служив нечесно; але ж бо пенсию дістають всї слуги без ріжниці, чи вони чесні чи ні. Теперішна справедливість лежить як-раз в тім, що урядами, ордерами і пенсиями нагороджує ся неморальність і взагалї служба, якою би вона не була. Для чого-ж він оден має бути виїмком? Гроший у него зовсїм не було. Йому було стидно переходити коло склепу і дивити ся на господиню. За пиво винен вже 32 рублї, міщанцї Біловій також винен. Дарійка продає потайки стару одїж і книжки та обріхує господиню, що доктор дістане незадовго дуже богато гроший. Він сердив ся на себе за те, що розтратив на подорож тисячу рублїв, що були у него вложені. Якби тепер придалась йому тая тисячка! Йому було досадно, що люди не дають йому спокою. Хоботов уважав своїм обовязком відвідувати хорого колеґу. Все було в нїм противне Андрієви Ефимичу: і сите лице і дурний, услужний тон і слово „колеґа" і високі чоботи; а найбільше противне було те, що він уважав своїм обовязком лїчити Андрія Ефимича та думав, що в самій річи лїчить. За кождою візитою він приносив фляшку з бромистим калієм і рабарбарові порошки.

Також і Михайло Аверянич уважав своїм обовязком відвідувати товариша і розривати його. Кождий раз він приходив до Андрія Ефимича з галасливою свободою, вимушено реготав ся і уневинював його, що він сьогодня дуже добре виглядає і що його здоровлє, слава Богу, повертає ся до лїпшого, а з того можна було догадувати ся, що положенє свого друга він уважав безнадїйним. Він не віддав ще свого варшавского довгу і того дуже соромив ся; щоби укрити свое заклопотанє, старав ся реготатись голоснїйше і дотепнїйше розповідати. Його анекдоти і оповіданя йшли тепер в безконечність і були скучні для Андрія Ефимича та й для нього самого.

При нїм Андрій Ефимич лягав на софу лицем до стїни і слухав, затискаючи зуби; на його душу верствами укладав ся накип, і по кождій візитї товариша він відчував, що той накип іде все вище, буцїм підходить до горла. Щоби заглушити прикрі почуваня, брав ся думати о чім, що і він сам і Хоботов і Михайло Аверянич мусять раніше чи пізнїйше згинути і не лишити в природї і слїду. Коли подумати, що по мілїон лїтах попри земску кулю пролетить у воздухах який дух, то він увидить тілько глину і голі скали. Все і культура і моральний закон, пропаде і навіть лопухом не поросте. Що-ж значить сором перед довжником, підлий Хоботов, остогидла дружба Михайла Аверянича? Все те байки і дурниці! Але такі розумованя не помагали. Ледви він почав зображати собі земску кулю по мілїон лїтах, як ізза голої скали показував ся Хоботов у високих чоботах а'о Михайло Аверянич з вимушеним реготом, а навіть причував ся стидливий шепіт: „А варшавский довг, голубчику, віддам в сих днях... Цїлком певно!"

(*Дальше буде*)

системи Маркоиія. Ціпа збудована з камеия і буде найбільшою стацією на сьвітї. Будова скінчить ся в вересни с. р. Стация буде пересилати телеґрама безпосередно до Великої Британії, Канади, Сполучених держав і до всіх більших кораблїв, які кружать на морях Середземнім, Балтийскім, Червонім, та океанах атлянтийскім і индийскім.

— **Панна охотница.** На стації в Харбінї звернула на себе загальну увагу молода дївчина, одїта в бурку і довгі чоботи. „Панна козачка“ — „Панна охотница“ — ходила досить фантастична поговірка. Кореспондент одної ґазети постановив дізнати ся правди і звернув ся до неї з запитом. Дїйсність показала ся дуже займана. Дївчина звала ся Антонина Петрівна, мала 19 лїт, і скінчила ґімназию в Саратові. Була сиротою і без средств до житя. Коли довідала ся, що вибухла війна, забажала взяти в ній участь як охотница. Користаючи з того, що з родинного міста удавав ся на війну оден баталїон 36 полку стрільців, просила, щоби взяти ї разом. Майже без гроший, без манатків, енерґічна дївчина пустила ся в дорогу. Через Байкал військо було приневолене йти пішки. Петрівна, не маючи за що нанятн коний, перейшла озеро разом з вояками. Погода була тодї страшна: морози доходили до 24 степенїв при сильнім вітрі. Вечером зірвала ся снїговиця. Непривична до такої мандрівки дївчина відморозила собі лице і ноги, але від свого підприняття не відступила. В Харбінї сказали їй, що дальше з військом йти не може. Не зрікаючи ся свого пляну бути на поли війни, Петрівна постановила вступити до Червоного хреста яко сестра милосердя. Але й тут показала ся перешкода, бо сестри милосерди мусять належати до якогось відділу. Положенє було траґічне; без средств до житя, опущена, в чужім місті, звідки всї женщини утекли... Всї остаточно офіцири заняли ся нею і уленшили їй принятє до Червоного Хреста. Тепер власти затягнули ї до армії і вишлють разом з пільним лазаретом на поле битви.

— **Письменники на поли війни.** Звісний росийский письменник Антін Чехов удав ся, як доносять з Петербурга, на поле росийско-япаньскої війни. Зголосив ся добровільно як резервовий лїкар. Чехов дав вже доси в своїх мистецких оповіданях чимало характеристичних і займавих картин з вояцкого житя, а тепер можна надіяти ся, що его побут на воєннім Сході увінчає ся богатим творчим живцем. — Також польский письменник Генрик Сенкевич вибирає ся на поле війни збирати материял до цїлої серії оповідань. Як доносять з Варшави, Сенкевич удав ся наперед до Петербурга, щоби одержати в міністерстві війни повновласти та припорученя, потрібні до подорожи на далекий Схід. Для літературного сьвіта подорож сих двох письменників, з котрих кождий уходить за мистця в оповіданях, являє ся подією перворядної ваги і представлє може найбільше значінє з цїлої війни, очивидно, о скілько плани обох письменників поведуть ся.

— **Часопись для вояків.** На приказ ґенерала Куропаткіна почали видавати в головній его кватирі, на разї в Лявині, що день, спеціально для офіцирів і вояків призначену часопись п. з. „Ізвістія манджурской армії“. На редакторів сеї часописи запросив Куропаткін офіцирів чинної армії, а друкарскі машини і перзонал спроваджено, ще перед перерванем комунїкації, з Порту Артура.

— **Дрібні вісти.** В другу річницю кровавих робітничих заворушень на улицях міста Львова партия робітнича відкрила вчера на гробах жертв тих подій, так на кладовищи Личаківскім як і жидівскім, три памятники, при чім перед тисячною товпою виголошено кілька припадаючих бесід. — В Кракові застрілив ся 24-лїтний студент медицини, Ґустав Поремба, з незвісної причини. Небіщик віддавав ся літературним і фільозофічним студиям. — Цїсарь позволив піднести торгові місцевости на Буковинї Сторожинець і Вижницю до ряду міст.

— **Завтрішний концерт львівского Сокола** заповідає ся як не мож красше. Всї обставини складають на его поводженє. Добір програми і знамениті виконавці, а в слїд за тим численне закупленє білетів. Концертова частина програми зложена з незвапих нашій публиці композицій спочивае в руках симпатичних і славнозвісних концертанток і концертантів, як п. проф. Ясеницка, п-на А. Крушельницка, п. Волошин. Орхестра 15 п. п. відограє новий вальс „Русалка“ укладу д-ра Яр. Лопатиньского, хор „Бояна“ відспівае нову композицию (***) зладжену нарочно на концерт „Сокола“ в п-на Крушельницка виконає вперве Ніжанковского „Не видавай мене замуж“. Ґімнастика пописова буде заступлена трема точками, з яких одна від самого сї першого оголошеня викликала нечувану сензацию — се виступ станиславівских дорогих гостий Сокілок. Вправи малехівского „Сокола“ з сикавкою і драбинами будять також оправдану цїкавість. Тож коли возьмемо під увагу також вправи Сокола у Львові може надіяти ся, що саля Фільгармонії на завтрішнім концертї буде повна публики, та що Львовяни не дадуть ся завстидати Тернопільцям, де концерт „Сокола“ повторяють другий раз, та Станиславівцям, які два рази того самого дня заповнили битком театральну салю на вечерку станиславівского „Сокола“. Гарна погода дає можність також нельвівскій рускій інтеліґенциї заготити на завтрішне сокільске сьвято. Початок концерту о 7½ год. вечер. Білети можна набувати нині вечером в „Соколї“, а завтра в суботу від 3 год. попол. в касї Фільгармонії.

— **Передвиборчі збори** в Збаражи відбудуть ся в четвер, дня 9 с. м. о год. 12 в полудне, в будинку при Успенскій церкві. З огляду на се, що теперішний вибір посла до сойму мав для Русинів особливше значінє, виборці і правиборці не сьміють его легковажити і тому повинні явити ся на сих зборах до одного, щоб пізнати основно і докладно причини сего вибору і его дальших наслїдків в нашім політичнім житю. — *Повітовий комітет виборчий.*

— **Милу несподіванку** устроює львівскій публиці читальня „Просьвіти“ у Львові на Жовківскім передмістю, уладжуючи в неділю дня 5. с. м. в сали „Здрови“ при ул. св. Мартина ч. 22. вечерок в память 43 роковин смерти Тараса Шевченка з отсею програмою: 1. Вступне слово. 2. Шевченко Воробкевич: „Огнї горять“, мішаний хор читальні. 3. Шевченко: „Ой Днїпре мій, Днїпре“, сьпів Яреми з „Гайдамаків“, солью барітонове. 5. Ніщаньский: „Закувала та сива зозуля“, мішаний хор читальні. 6. Шевченко: „Розрита могила“, декламация. 7. Колесса: „Вулиця“, мішаний хор читальні. Вже першим своїм виступом на вечерку інавґураційнім 8. мая с. р. дали члени тої читальні доказ, що їм дуже на серци лежить просьвіта широких мас робучого рускаго народу у Львові, тож і тепер, коли ся нова робітниця на поли просьвітнім, наймолодша з поміж читалень „Просьвіти“, задумує звеличати память нашого незабутнього Кобзаря думаємо, що наша патріотична руска публика львівска не занехає причинити ся до звеличаня того празника, тим більше, що цїни місць суть дуже низькі, а іменно: Крісла в перших двох рядах по 1 коронї, в дальших трьох рядах по 50 сотиків, в послїдних пятьох рядах по 20 сотиків; місця стоячі по 10 сотиків.

— **З Тернополя. Ювилейний концерт** в честь Лисенка устроює тернопільский Боян в неділю дня 19 с. м. в сали „Міщаньского Брацтва“. Мішаний хор відспівае в супроводі військової орхестри 55 п. п. дві кантати, а кромі того війдуть в програму ще инші хоральні і сольові точки. — В неділю дня 12 с. м. відбуде ся другий популярний попис руского „Сокола“ в сали „Міщаньского Брацтва“. Дохід призначений на будову власного дому.

— **На дім „Сокола“.** Місто весїльної телеґрами на слюб д. Ів. Сполїтаковича скарбника льв. Сокола зложили члени Товариства на дім Сокола 18·72 К. *Старшина.*

— **Пожарний „Сокіл“** в Василькові і Кривенькім гусятиньского повіта засновано на статутї львівского „Сокола“. Ц. к. намісництво затвердило вже статути.

— **Італїяньский консулят** у Львові доносить: Супротив того, що дотичні італїяньских банкнотів з днем 30 червня с. р. входить в житє така перемїна, що одна їх часть буде зовсїм стягнена з обороту, а друга часть остане важна за потвердженем властий, розпорядив я для охорони від страт не лише італїяньских горожан, але й всїх других інтересованих, щоби дотичні образки (Facsimile) були виставлені для осмотру від 30 мая до 4 червня: у Львові в канцелярії консулату (ул. Словацкого 6), в Кракові в банковій конторі Мендельсбурга, голов. Ринок 15, в Чернівцях у Як. Козовера, ул. Паньска 22.

— **Оповістка.** Для всїх тих, що мають зі мною які-небудь зносини, подаю до відомости, що теперішна моя адреса така: Rev. Vasyl Hryvnak 308 Marcellus Str. A Syrakuse N. Y. — U. S. A.

— **Особлива подяка і признанє** належить ся о. П. Літиньскому, що не щадив ні труду, ні гроший, щоби лиш причинити ся до подвигненя „молодшого брата“. — *Ф. М.*

Урядові вісти:

— **З львівскої архіепархії.** Завідательства одержали оо. Володимир Ґлібовицкий в Баківцях, Клявдій Снїжиньский в Ярчівцях і Роман Березовский в Чертежі. — Прихідскими сотрудниками установлені: Юлїян Фацкевич в Стрілиских лонях, Іполит Штогрин (син) в Стрілках і Йосиф Марицкий (з правом духовної управи) в Коростовичах.—Правительство установило дотацию для приватних сотрудників в Новиці, Бережниці шляхотскій, Пониковиці малій і Коростовичах. — Розписанний конкурс на посаду прих. сотрудника в Тернополи по уступившім о. Володимирі Лешневскім, а також на посади катехитів при видїлових школах в Болехові і Перегиньску.

Бібліоґрафія:

— **Істория України-Руси** (з образками) написав Олександер Барвіньский. У Львові 1904. Накладом т-ва „Просьвіта“. — Ціна 10 сот. 40 сторін малої 8-ки. Есть се найкоротша та найдешевша істория Руси-України, яка коли небудь досї появила ся. Подаючи головні дані з історії рускаго народу в короткій формі, послужить ся книжочка для широких кругів, особливож для простолюдя і молодїжи, як елементарний підручник для першої орієнтациї в нашій минувшині, мимо всїх хиб, від яких ся книжочка не свобідна. А до сих хиб зачислили би ми: за мало популярний виклад, непотрібне увзгляднюваня деяких подробиць (як приміром приватних пригод Хмельницкого, за довге розказуване про принятє унії в Берестю, вичислюване ві дїячів і т. п.), коли з другого боку брак в книжочцї трохи ближших даних про територияльне розміщенє Русинів, епока книжа трантована за побіжно, так що не дає ніякого понятя про сей час, а що ще важнійше — відносини до Польщі і польска заборчість представлені неясно, мляво. Рівнож помінено цїлком мовчанкою теперішний гнїт Русинів в Австриї, а натомість за богато пише ся про австрийскі „благодати“ для Руси. Вкінци, коли побіч портретів Володимира В., Данила короля, Могили, Конашевича і Хмельницкого поміщено портрет Франц Йосифа, то консеквентно треба було помістити і портрет Николи II-ого, що панує аж над 25 міліонами Русинів, а не лише над 4-ма. — *Л. Ц.*

— **Ruthenische Revue**, ч. 10 містить: Des Zarenthum grösstes Kulturwerk. — P. Сембратовича. — Virtuosen des Machiavelismus — пос. В. Яворского. — Die Lage der ruthenisch ukrainischen Kolonisten in Amerika — В. Кушнїра. — Aus der Universität in Lemberg — доцента унів. д-ра Зобкова. — Valse melancolique. новеля Ольги Кобилиньскої. — Die ruthenisch ukrainische Presse.

— **Гайдамаки ч. 86 містять:** „Ножем і палком“, „Над вулканем“ і „Гайдамачизна в Гусятинщизне II. — Національна автономія. — Патріотизм Япанціа. — „Гайдамаки“ в Трибуналї, — Червона кров і сина гумореска Ерн. Кляра. — Галицька мірка для учителїв Русинів і Ляхів. — Жандармерия а руський Сокіл в Миколаєві н. Дністром. — Війна. — Новинки.

— **З Бучача.** Відозва рускаго комітету ратункового для несеня помочи погорівшим хлїборобам Бучача і Нагоряики оголошена в часописях, трунула глубоко серця ревних патріотів та добрих людий, котрі спішучи з помочию погорільцям прислали слїдуючі жертви (в коронах):

Впрооск. епископ К. Чехович з Перемишля 50, К. Телїшевский з Бучача 60, сов. Марків з Бучача 5, проф. В. І. Маслик з Бучача 5, о. В. Носковский з Сорік 2, І. Логіньский з Бучача 2, В. Зарицкий з Бучача 20, Ф. Колянковский з Бучача 15, Рубінович з Сновидова 1, о А. Добриньский з Бучача 10, З. Ганкевич з Нагоряки 5, Н. Н. 1, о. Маланюк з Навшівки 5, д-р І. Авсенїт з Бучача 5, М. Березовский з Яворжна 20 К, д-р Ів. Пулюй з Праги 10, Ю. Федусевич зі Стрия 5, сов. Каранович з Станиславова 5, о. І. Порайко зі Станиславова 2, д-р Я. Кудлачковский зі Львова 10, д-р С. Федак зі Львова 10, проф. В. Шухевич зі Львова 10, С. Кульчицкий зі Львова 4, д-р Дембіцкий з Коломиї 20, В. Петруняк з Незвиск 1, П. Яремович з Підгаєць 10, Іванна Литвинович з Теребовлї 5, С. Лясовский з Монастирисk 2, Ю. Юзичиньскай з Острова 4; Ів. Туркавский з Самбора 3, д-р В. Могильницкий з Бучача 12, о. В. Лотоцкий з Бучача 5, о. Глібовицкий з Глубочка 6, церков в Глубочку 5, о. Ременда 1, Л. Балицкий з Бучача 2, М. Балицкий з Бучача 1, Ст. Сїяк з Бучача 2, М. Билиньский з Бучача 1, І. Глебовицкий 1, В. Пиндиковский з Бучача 1, І. Маховский з Бучача 60 сот. проф. О. Гецев з Бучача 2 К, громада Рінниці 4, о. В. Збудовский від себе і громади Зубрець 27·36, о. Шарковский з Пишковець 4, Церков в Озерянах 4, о. Н. Грегорович з Язлівця від себе і з складок 48·75, Товариство „Власна поміч“ в Нагірянці п.в. Чортків 20, о. Билиньский з Городка 2, о. Залуцкий з Теребовлї від себе 10, від Т. Заліської 10, а зі складок 20·60, о. Козловский з Барища 10, дир. Недїльский від себе і від учителїв рускої ґімназиї в Коломиї 12·10, о. Ланцак з Петрова від себе 2, з акафисту 0, від І. Гелгорна 2, о. Телеш з Ожомлї 4, о. д-р Мальницкий зі Львова 4·50, сов. Кульчицкий з Самбора 10, о. Хомин зі Шульгановки зі складок в церкві 20, о. Войнаровский з Новосїлки язл. від себе 4, від Дмитра Матушевского 1, А. Бедрійчука 1, В. Мальованого 1, Варвари Клим 1, Івана і Доці Слободин 3, Костя Бедрія 1, М. Романюка 1, Читальні „Просьвіти“ 1, Марії Романюк 2, і дрібних датків 6·46, о. Гавацкий з Отінки 15·17, гр. кат. уряд парох. в Готові від себе і парохіян 10, о. І. Любович з Острова від себе 5, а від парохіян 2, о. Росткович з Сидорова 20, повітове товариство кредитове в Тернополи 50, посол В. Яворский з Відня 10, о. Левицкий зі Отінки від себе і прихожан 10, о. декан Олесницкий з Переволоки від себе і громадян 131·29, о. Красицкий з Ковалівки 20, о. Лушпиньский з Трибуховець 20, о. Алексевич з Ніври 5, о. Маньовский з Ягольниці 18, Думин з Потока зол. датки зібрані ним пп. Дошлею і Білецкою в сумі 72·39, Смеречиньский з Воскресениць 4, сов. Боцюрків з Тлустого 10, А. Глушкевич з Коломиї 2, доктор Грицикевич з Опави 5, о. Гельо з Заболотова 3, д-р Коренець з Кросна 2, Добромільский з Чорткова 2, д-р А. Горбачевский з Чорткова 5, Чачковский з Чорткова 5, о. Дудиньский з Чорткова 2, о. Яхно з Заліктя 1, о. Палагицкий з Тулукова 2, гр. кат. уряд пар. в Зеленій коло Надвірної 3, о. Чмола з Улашковець 10, Читальня Просьвіти в Жизномірі 10, о. Рудницкий з Петликовець 10, о. Курдидик з Циган 2·38 від себе, від Тереси Царук 2, від Анни Волоханюк 1, від Мельника 1 і з дрібних датків 6·67, І. Харжевский з Сапової 10, о. Січиньский з Гвоздя 10, громада Білявинці 18, громада Помірці 2, громада Зубрець 7·20, А. Козловска з Стрільча 2, Ст. Танчаковский з Потока зол. 20, о. Клодзиньский з Путятинець 24, о. Д. Гузар з Завалова 35, о. Лотоцкий з Половець 20, о. Бурдяк 10, Союз кредитовий у Львові зі складок 12, громада Губин 1·20, Козьоровский з Городниці 10, Читальня Просьвіти в Золочеві 16·90, парохіяни з Ляховець 11·30, о. С. Левицкий з Городенки 50, о. В. Левицкий з Теперівки 3, о. Козьоровский В. з Городниці від парохіян 95·71, о. Колодницкий з Ягольниці зі складок 12·40, о. Шмериковский і Дженджера з Печеніжина зі складок 31, о. Крижановский з Олешова 4, о. Громадка з Дори 4.

(Конець буде.)

Оповіщенє.

Комітет будови народного руского театру намірюючи в році 1905, приступити до будови театру на закупленім ґрунті, на стоці улиць Сикстуской і Льва Сапіги у Львові, предложив магістратови кор. столичного міста Львова плян парцеляциї дотичного ґрунту з визначеним місцем під будову театру, що одобрила Рада міста Львова рішенем з 10 марта 1904.

Наслїдком того мав комітет будови народного руского театру перевести в сім році плянованє і вивіз земли, аби приготовити площу під будову театру як також провектованих улиць, які удержувати буде громада міста Львова. Кошти плянованя і вивозу земли винесуть около 20.000 корон.

Виладженя плянів будови театру віддав комітет Віденській фірмі Фельнера і Гельмера, котра в місяци цьвітни с. р. предложила головний нарис зверхного вигляду театру і внутрішного розкладу театру, що окрім сцени і бічних місностий обнимав примішенє на 900 видців.

Приймаючи в засадї за підставу головний нарис пляну фірми Фельнера і Гельмера що до внутрішного розкладу театру, постановив комітет будови народного руского театру за порозумінем з найвизначнійшими нашими людьми, зминити зверхний вид театру представлений планом фірми Фельнера і Гельмера, примішуючи до него признаки народного руского будівництва, т. є. орнаменту і архітектури.

По сему приводу комітет будови народного руского театру бажаючи підности культурну ґадку народної архітектури, розписує отсим

КОНКУРС

на зладженє нарису (шкіцу) зверхного виду театру, примішеного до головного нарису внутрішного, предложеного фірмою Фельнера і Гельмера,

на отсих условинах:

I. В нарисї (шкіцу) мають бути узгляднені архітектонічні та орнаментацийні признаки народні, так аби зверхний вид театру визначував питомі знамена народного руского будівництва.

II. За виготовленє такого нарису визначуєсь три нагороди по 500 корон.

III. Нагороди будуть признані тим особам конкуруючим, котрих нарисн зістануть приняті на власність комітету будови народного руского театру.

IV. Речинець до вношеня вказаних нарисів (шкіців) означуєсь до 31 н. ст. грудня 1904, 12 години в полудне.

V. Предложені нарисн (шкіци) мають бути підписані моттом, до котрого буде долучена запечатана коверта з іменем автора, яку отворить ся по принятю дотичного нарису (шкіцу).

VI. Про принятє нарисів (шкіців) і наділенє нагород рішати буде комітет будови народного руского театру на предложенє упрошених знатоків.

VII. Неприняті нарисн (шкіци) будуть звернені авторам без відкриваня імен.

VIII. Вносити нарисн (шкіци) належить на руки голови комітету будови народного руского театру Дра Костя Левицкого, адвоката у Львові (ул. Корнякгів ч. 1. II. пов.), де може також переглянути плянн фірми Фельнера і Гельмера. На жаданє вишле ся літоґрафічну відбитку головного нарису (шкіцу) внутрішного.

За Комітет будови народного руского театру у Львові 1 червня 1904 р.

Др Кость Левицкий голова. *Др Евген Олесницкий* зас. т. голови.

Проф. Володимир Шухевич заст. голови.

Др Михайло Коцюба секретар. 1—3

— **Рахунок „Краєвого Союза кредитового“** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць май 1904.

		Кор. с.
Стан довжний:		
1. Удїли		50.977·27
Фонд резервовий		3.241·46
2. Вкладки: Стан з початком місяця мая с. р.	789.269·91	
вложено	43.954·29	
винято	32.240·90	
Стан з кінцем місяця мая		810.983·30
3. Позички затягнені: Стан з початком місяця	10.000·00	
затягнено		
сплачено		
Стан з кінцем місяця цьвітня		
4. Сальдо відсотків		22.066·71
Зиск з року 1903 р.		1.636·57
Сума		888.905·31
Стан винний:		
5. Позички удїлові: Стан з початком мая	767.296·58	
сплачено	24.267·00	
удїлено	15.605·63	
Стан з кінцем місяця мая		758·635·21
6. Недвижимости		74.695·14
7. Льокациї		37.149·78
8. Кошти спору		222·31
9. Кошти адміністрацийні		3.568·90
10. Готівка		10.303·94
11. Друки для товариств		498·71
12. Движимости		700·00
13. Папери фонду резервового резерва		3.137·32
Сума		888.905·31

Кредит товариств	342.771·58 К
„ парцеляцийний	253.825·67 „
„ скриптовий	83.959·00 „
„ вексл. приват.	78.078·96 „
	758·635·21 К

Членів прибуло 5, убуло 0, остало з кінцем мая 475 з 1.280 деклярованими удїлами в сумі 64.000 К. Стопа процентова від вкладок 4½%. Стопа процентова від позичок 5½%—6%.

Львів дня 1 червня 1904.

Товариство „Просьвіта“ у Львові

підняло ся в сім році видання, якого потреба для всеї нашої суспільности дуже дійсно дає ся відчувати. Іменно під редакцією голови Товариства „Просьвіти“ проф. Юліяна Романчука мають видавати ся твори наших найзнаменитших письменників в цілі їх спопуляризованя. Перша книжка, яко том I. „Руской письменности“, обнимаючий твори Котляревского, Артимовского-Гулака (межи ними і зовсім ще незнані) і Гребінки, з портретами і короткими життєписами авторів вже появила ся і продає ся в гарній оправі по 1 кор. в найгарнійшій оправі 1·50 кор. На пересилку почтову долучити треба **30 сот. більше. Висилає ся тільке за попереднім надісланем грошей або за побранем почтовим** (Nachnahme.)

Позаяк наклад виносить всего 3000 примірників, проте просимо спішити ся з замовленями.

Дістати можна в Канцелярії Товариства „Просьвіти“ у Львові, Ринок 10.

Надіслане.

Спеціяліст недуг внутрішних

д-р Евген Озаркевич

ординує **постійно** у Львові ул. Корнякгів ч. 1 II. поверх Народний Дім. 669

Для вигоди

Впов. приїзжим видаю в окремім льокалю обіди з 3 страв: росіл або зупа, печеня з яриною і леґуміна, в піст риба за 40 кр., — або з 4 страв: росіл або зупа, штука мяса, печеня з яриною і леґуміна за 60 кр. Для тих, що задержують ся лише в день, безплатна гардероба. Вина на бочки і бутельки найліпших якостий по найнизших цінах.

Рускі списи страв лежать до розпорядимости.

НАФТУЛА ТЕПФЕР
ул. Трибунальска ч. 12.
79

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтаціях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Пошукує ся

способного інструктора до приготовленя до інтелїґенц. іспиту. Зголошенія надсилати: о. Сїменович Волківці п. п. Ворщів. 368 4—6

Жонатий священик

глядає щирої людини до помочи при кухни і невеличкім господарстві. Зголошенія вразі з условинами на адресу: *Теодор Савойка*, Селиска, п. Динів. 386 4—4

Новий, мурований дім

стайня і город на продаж в селї, 5 клм. від Львова. Ціна 1400 зр. Відомість ул. Крива ч. 12, двері 1. 387 4—3

Потребую дяка

умівчого провадити хоральний сьпів, даківки нема, доходи до 400 корон. Аліськевич Іван, руско-катол. парох в Ярославичах, почта і зелїзн. станция Зборів. 392 3—3

Глядаю

інтелїґентної старшої женщини від лїт 40—50 до заряду дому і опіки над одним 8-лїтним хлопцем. Близша відомість в Адміністрациї „Дїла“. 394 3—5

Семинарист

III року сем. учит. спосібний приготовити до матури семинарицкої, до инших клас гімн. і реальн., обійме лекцию. Дуже радо обійме посаду учителя дітий в домі сьвященника або в иншім рускім домі. Зголошувати ся: М. С. Ольшани к. Перемишля, poste restante.

Ворохта над Прутом!

до винаймленя на літо романтично положений дім о 3 комнатах з кухнею, спижарнею, передпокоем і принадлежностями. — Адреса: Розалія Каратницка в Ворохті. 390 2—3

МЕДИ!

Мід патока куращийний і десеровий з власної пасїки в 5 кіл. пушках по 6 К. **Мід до пита** в 4-лїт. деміонах по 5 К 70 сот. висилає за післяплатою оплатно. *О. В. Микитка*, парох в Купчинцях п.п. Денисів. В більшій скількости значно дешевше. 376 6—10

Ровери

з перворядних фабрик

Ровери з мотором „Republic“

прибори для цикліетів

репараційний варстат. Ракети, мячі і сїтки до Tennis-а поручає в найбільшім виборі магазин спортових товарів

М. Лукасевич

Львів, ул. Академічна ч. 26.

352 Цінники даром. 10—15

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ

і головний склад

МАТЕРИЯЛІВ БУДІВЛЯНИХ

Мих. Мікося

Ярослав, Ринок, пл. пароходяльна

поручає П. Т. Публиці, ВП. Інженірам і Високопреподобному Духовенству:

Вапно біле гашене і скалисте гідравлїчне.
Гіпс краківский— — — — —
і львівскій — — — — —
Цемент портланд вагонами— — —
і на бочки— — — —
Асфальт природний, штучний, — плити до фундаментів.
Посадки камінкові, цементові — шарі, мозаїкові, гладкі, жолобковані — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальні до каналїзациї
Керниці бетонові ріжних розмірів, мурові — — —
Миски під рури **Ринки** отверті
Сходи камінні граничні — — —
бетонові — — — —
Цегли шамотові, складкові — —
до сводів — — — —
Дахівки краєві, заграничні, червоні, склянні — — —
Комінки камінкові **Папа** дахова
Ольґеїна, Карболїнеум
Каналїзация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.

383 4—3

Ч. М. 17596/1903.

Оповіщене.

На личаківскім кладовищи у Львові находить ся богато гробівців і памятників зовсім знищених і грозячих завалем вглядно вже завалених а іменно: а) гробівці: бл. п.: Иосифа Івановского, Авґуста Висоцкого; б) памятники: бл. п. д-ра Рудольфа Градовского, Бенедикта Ропиньского, ґр. з Калиновских Ропиньской, із Шнайдрів Францішки Кучиньскоо, Катарини Боратиньскои, Елєонори Віртус, Іванни Пільзнїцкои, Люї Рессї, Елисавети Помпайн, Тереси Кулїковскої, Вінкентия Гавзнера, Франца Краттера, ґр. Павла Альтгана, Иосифа Ґрусса, Антонїни Зайфарт, Анелї ґр. Дрогойовскої, Водвика Гофмана, Антонього Нагля, Марії Ґрас, Тереси Келерман, Антонїни з Прибитків Тереллї, Каролїни Бакер, Валеріяна Боґуцкого, Валеріяна Хоминьского, Сальомеї Рудковскої, Івана і Іоанни de Сїґньо Непп, Катарини Гайндель, Івана Бінеивальда Лїндера, Артура Лїнденвальд Четза, Адольфа і Зофії Данеш, Лебріка, Теодора Косса, Івана Сахера, Каетана Йордана, Кунеґунди Бляхової, Григория Кохманьск го, Каролїни Крииицкой, Франца Куляна, Каролїни Явдикевич, Теодора Нетропа Шемеля, Говорати Дзевялтовского, Остоя Стажевского, Франца Феценко, Анни Лілїенбурґ Новака, Тереси Віняж, Юлії Урбаньскої, Каролїни Ербар, Альберта Саара, а також кількападцять з нечиткими написами.

Магістрат міста Львова подає сим повисший виказ памятників і гробівців до публичної відомости з візванем щоби інтересовані члени родин в реченци по конець грудня 1904 памятники, вглядно гробівці зреконструовали бо по упливі сего реченца памятники і гробівці будуть з огляду на публичну безпечність з уряду розібрані і усунені.

Магістрат кор. стол. м. Львова.

Львів 18 мая 1954. 386 1—1

В теперішнім сезонї, коли кождий господар потрібує сїчкарнї і плуга, звертаємо увагу Веч. Господарів, що **найліпші тревалі, випробовані і самими господарями захвалювані, а до того дуже дешеві**

СІЧКАРНІ і ПЛУГИ КОВАЛЬСКІ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львів, Ринок 36

а іменно:

Сїчкарнї	ССХ	двоножові з 1 колесом по кор.	54·00
„	ТН	триножеві з 2 колесами по кор.	56.00
„	ТН	чотироножеві 2 колесами по кор.	59.00
Плуги ковальскі		з колїсницею по кор.	32.00

УВАГА: Платячі сейчас готівкою за сїчкарнї дістають ще 5 % опусту. Плуги продають ся лише за готівку без опусту. 452

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя	3·25.
„ „ на Підзамче	3·04.
„ Рави руск-ї	6.46.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белзця	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]
зі Щирця 9·25 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].
з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белзца	9·30.
„ Тернополя	10·35.
„ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Стрия	3·05 11·05*.
„ Ряшева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави руской	7·05*.
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·15 передполудием 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]
до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудием [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.
до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]
до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнійший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені звіздков (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформаций удїляє і продає всякі білети та розкнади їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Миколи Лисенка

портрет

Ювилейне видане

артистично виконане

за 50 сот.

замовляти можна

в ТОВАРИСТВІ

ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ

Львів, Ринок ч. 34.

На пересилку долучити треба 23 сот.

37 10—?

„НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ“

у Львові

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою запрошує отсим до вписуваня ся в члени товариства.

Цїлею нашого стоваришена є: в містах, місточках, селах, місцях купелевих, відпустових і взагалї там, де того окаже ся потреба: *а)* на власний рахунок набувати або винаймати і в власнім заряді вести готелї, заїзні доми, курацийні доми, гостинниці і тим подібні заклади; *б)* уряджувати і на власний рахунок вести: реставрациї, кавярнї, пивярнї, винярнї і шинки; *в)* винаймати і виконувати право пропінациї; *ґ)* винаймати право побору податку і оплат консумцийних вразі з додатками від всяких напитків і споживчих артикулів; *д)* приймати до користного обороту від членів капітали, на опроцентоване до ведення інтересів товариства потрібні а які опроцентовуємо по 5 проц.

Членом нашого Товариства може бути кожда особа, що є спосібна до зобовязань правних, що письменно заявлять приступленє до Товариства а одним що-найменше удїлом в квоті 20 корон і зложить вписове в квоті 2 корони.

Кождий член може вилатити більше число удїлів.

Приступаючи вже необавки до ведення нашого предприємства у Львові, маємо повну надію, що руска суспільність численним приступленєм в члени, як і льоковањем своїх капіталів підопре наші змаганя, які принесуть користь нашому народови.

Всякі письма і гроші просимо посилати під адресою: „НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ“, Львів, Ринок ч. 36.

Дирекция.

Знаменитий МІД

десеровий лїчничий, з власної пасїки, приторучуваний лїкарями, за 6 кор. 5 клґр. вже з пересилкою; **медова вода**, природне а найліпше средство на вигляд шкіри [робить нїжною і відмолоджує]. Безплатно брошурка д-ра Цесельского о меді. Варто прочитати. Жадайте: **КОРЕНЕВИЧ**, емер. народний учитель *в Івальчанах*. 346 8—20

Чистий зиск на український театр з розпродажи мовельсту (комічно-сатиричного) на основі автентичної бесіди одного кацапского стовпа п. з. **Кацапске віче або „в розгарі краснорічивости“**. Ціна 20 сот. 1½ арк. печати. Висилаєть ся 100 примірників за 16 К 50 за 8·50 К і 11 за 2 К *оплачено*. Замовляти у накладчика: **Павла Волосенки Львів, улиця Богуславского ч. 8. I. пов.** 401 2—3

Помічник

торговельний найде місце в торговли корінній вин і делікатесів Івана Бориса в Перемишли. 385 5—?

НАШІ ЗВУКИ

Зборник творів хоральних

I. ВИПУСК

1. Я. Ярославенко — Марш Соколів.
2. М. Конко — Мій край — мій рай.
3. М. Вербицкий — Згадка.
4. С. Людкевич — Закувала зозуленька.

2. ВИПУСК.

1. Д. Січиньский — Над гори до хмар!
2. Вахнянин — Молоді сни.
4. Я. Ярославенко — Сокільский гимн.
4. М. Вербицкий — Ще не вмерла Україна!

Ціна випуска 40 сот.

На фортепян і до сьпіву:

Марш Соколів . . . 50 сот.
Ще не вмерла Україна 1 Кор.

Головний склад: **тов. ґімн. Сокіл у Львові Підвалє 7.**

Чистий дохід на прапор „Сокола“.

ГРОШІ

на 4%

амортизацийні позички удїляємо через перворядні буданештеньскі і заграничні грошеві институциї до ¾ оцїночної вартости на I. II. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, шочно* і *дискретно.*

Конверзиї банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просить ся о марку на відповідь.) 362 12—72

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Др Е. Левицкий. Одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Черняньскої. З друкарнї Народової (Манецких), — Львів, Коперника ч. 9.

Ч. 113. Львів, Субота 22 Мая (4 Червня) 1904. **Річник XXV.**

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзамкнитших повістей".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухгтаб ул. Кароли Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuiawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „ДІло" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрація і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише на попередньо застереженим. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

Дві душі.

Коли у нас зійде розмова на польсько-руські відносини, на ту борбу на житє і смерть, що веде руский народ в Галичині о свою екзистенцию, стрінути ся можна часом з відзивами деяких легковірних оптимістів та сентименталістів, що — мовлян — не так ще дуже грозить нам польска небезпека, бо є і серед Поляків люди, а навіть цілі круги чи партії, що „узнають" права руского народу, „признають", що сему народови, „діє ся кривда", та навіть „виступають" против давлення Русинів. Одні добачують таку „прихильну нам польску партию" в консерватистах а бодай в певній їх ґрупі, покликуючи ся при тім зчаста на петербурский Кгај і его умірковані та остерігаючі відзиви про Русинів і про руску квестию, а забуваючи на се, що уміркованість згаданого орґану польских консерватистів в Росії має своє жерело в добре зрозумілім інтересї насамперед шляхоцкої его політики, котра велить ему — як і деяким, хоч ізольованим польско-шляхоцким політикам в Галичині — „коскати" Русинів, щоби сим робом приспати їх увагу та відпорність супротив тихої але консеквентної акциї польских консерватистів на Руси і тим успішнійше перевести хитрі свої пляни та замисли в дусї ягайлонських ідей. Для других знов, тих з противного якраз крила, такою „прихильною до Русинів польскою партиею" є польскі соціалісти. Ті другі покликують ся знов на доволї нераз різкі відзиви польскої соціалістичної преси про шляхоцку господарку у східній Галичині, на симпатичні голоси сеї преси про страйковий рух руских хлопів, вкінци на платонічні заяви польских соціалістів про право Русинів до самостійности і независимости, забуваючи, що вся та критика східно галицких відносин не виходить поза межі партийної критики консервативної управи червоною онозициею, а платонічні заяви нїчого не коштують; часто натомість можна стрінути ся у польских соціалістів з відзивами а навіть і ділами, що цілком не до лиця борцям за всесторонну свободу.

Та коли офіциальний орґан партиї Naprzód, особливо в часї по страйковім рухови руских хлопів, як і деякі єї репрезентанти на вні, дали докази, що не потрафили ухоронити ся від шовіністично-польских поглядів на Русинів, то неофіциальний і теоретично-критичний орґан крайного польского крила в Галичині, краківска Krytyka, і єї редактор п. Фельдман вміли доси держати ся ще на висотї вселюдских принципів толеранції і загальної справедливости про що свідчили поміщені в тім орґані а нами нераз перепечатувані статї про руску справу.

Послїдне число Krytyki принесло знов з нагоди „гупульского бунту" нову статю на тему польско-руских відносин знід пера самого п. Фельдмана, а статя ся, що відзначає ся — як всї статї его автора — всїма прикметами лискучого публїцистичного пера, доказує тим, що навіть в так туманним і так вимівково толерантнім польскім поступовци, але рівночасно і горячім польскім патріоті, живе д в і д у ш і, що в нім побіч душі горячого поступовця і гуманїста все таки силою навички, виховання чи масового інстинкту дрімає душа польского націоналїста, котрий не годен вирвати ся всїх упереджень супротив Русинів й не може глядїти цїлком безпарциальним оком на польско-руску борбу та не може зречи ся всїх польских аспірацій супротив Руси.

Проява ся — думаємо — так характеристична, що не завадить познайомити наших читачів в головних зарисах з статею п. Фельдмана, тим більше, що з публїцистичного боку може вона служити взірцем.

П. Фельдман зачинає з'образженем настрою викликаного алярмами польск. преси про гуцульскі „розрухи". „Новий дрощ — каже ся там — перебіг польскі землї. Від моря до моря, де тільки б'ється серце, журбою о будуччину повне встали опирі бліді і грізні. У воздусї чути було той глухий рокіт, що віщує бурю, так добре звісний з давної і недавної бувальщини. Рік 1848. І сим разом сї Новолвіота з Галичини. В Коломийщині, Косівщині, Снятинщині кипить. Борба руского елементу з польским досягла вже сеї межі, де кінчить ся слово, а зачинає говорити пястук. Узброєний пястук. Вчера сю збрую. Гуцульскі топірці. Пястуки з'орґанізовані. Сї орґанізациї — се „Січі". Січ? В одну мить воскресли духи Хмельницкого і всїх его боєвих лав, так добре звісних з повісти Сенкевича, злили ся постатями Гонти і Залїзняка. Задрїжали серця, яких віеток не подавали вже варшавські часописи! ...Вкінци інтервенция власти... ...І треба було аж усеї „енергії п. к. власти", щоби показало ся, що ся енергія не мала для себе поли. Надармо шукала, вітрила, грозила. „Прорвані" дроти донесли сьнітови, що з розрухів не було ні слїду... А ти-ж злякав ся, шляхоцкий сину?! (цитат з стиха, наведеного в иншім місци статї, а заразом заголовок ей — *Ред. „Діла"*) — злякав ся і поспішив розвивувати „Січи". Розрухів не було, але були топірці. В Прусах „Соколи" є „польским війском", у нас: прочь з руским війском! Староста і жандарм робять лад. Польща віддихнула"...

По тім вступі переходить автор до рефлексиї:

„Розрухів не було, але знак се розпучливий, що вісти про них могли повстати і знайти загальну віру. Пожару не було, але палива накопичило ся чимало, мабуть дуже чимало. З обох (?) сторін докидають ого і нїчого не можуть собі тепер взаїмно закинути (?)... Шовінїзмови націоналїстів польских достойно відповідає (?) націоналїзм руский. Коли трохи спізнений заборець руских немель вважав їх за виключну польску власність, то є аж надто богато таких „дїятелїв" (аж заносить Dziennik'ом! — *Ред. Діла*), що більше нїж мілїон мазурених потомків, розсіяних в руским морю на силу вважають римо-католицкими Русинами..." В тім тонї переводить дальше п. Фельдман „паралелю" між польским русиноїдством і руским „шовінїзмом", хоче одним бути „обективним" і пише дальше:

„Годі однак забувати, що як пануючими в краю є Поляки, так і від них, як від сильнійших, виходить ся норма. І що зробили вони в послїдних роках для залагодження небезпеки? Два роки минає від страйковой бурі; два роки зглядного супокою — нагоди до почину раціональної суспільної політики. В тім часї сойм переформував закон о бирах посередництва праці, закон, котрий Русини одподущно з обуренем відкидають, а намісництво вспаняло ся переконати, ставленими руській еміґрациї зарібковій...; серед „загроженої" суспільности створено (може й утворено) фонд для борби з евентуальним новим страйком, аґітовано пристрасно против парцелиції землї між руских хлопів; стілько зроблено для розвязки, а бодай злагоди найважнійшої в краю квестиї аґрарної, що грозить ірландскими прямо відносинами. Під політичним взглядом дійшли ми щасливо до точки, що послїдна сесия соймова бачила ґреміяльний exodus руских послів; сойм перестав бути краєвим — став польским... В „огнищах польщини" у східній Галичині, в касинах, чительнях, замість кликаймо памятаймо про завтра, панує чим раз безгляднійше деяке: „борім ся, хочби на ножі!"

Навязуючи далї до дїяльности „Т-ва Szkoł-и Ludow-ої", котра не цілком подобає ся п. Фельдманови задля того, що се товариство находить ся в руках всеполяків і инслугує ся польским консерватистам, губить однак автор знов ясний погляд і пише, що нїчого би не можна було закинути сему товариству, коли би лише „ратувало мілїон Поляків на Руси". — Вільно Русинам — пише автор — закладати бурси в Новім Санчи і народні товариства в Кракові, то вільно і нам зі складкових фондів уряджувати школи і чительні для мазурских меншостий на Руси, де більшість також із фондів меншости удержує школу виключно руску (?). Тільно дикий шовінїзм руского націоналїста може против сего протестувати"...

Отсе висказане мабуть, щоби читачі могли з'орієнтувати ся в двоїстій душі керманичь Krytyk-и. Дальшу часть, чи радше заключене статї де автор безпощадно пятнує східно галицкі вибори та инші політичні благодати, серед яких живемо, і бичує свою суспільність за се, що вона вміє тілько „будувати над пропастию крихкі конструкциї політичні" а опісля „дрожати і кликати о австрийскі баґнети", можемо пропустити; бо хоч вказує вона, що п. Фельдман вміє приложити належну мірку до господарки шляхоцких верховців і їх посїпак у східній Галичині, не ослаблює однак в нїчім зацитованих нами зворотів про „руский шовінїзм" і „ратоване більш нїж мілїона мазурских осадників на Руси".

А сї як раз звороти так характеристичні! За невиносиме положене у східній Галичині, за тутешний настрій умів, за розказнїлу національну борню, робить п. Фельдман одвічальними руских націоналів — „шовінїстів" зарівно з польскими русиноїдами. Для напятновани руского „шовінїзму" находить п. Фельдман навіть острійші тони, нїж для осудженя шовінїзму своїх братів по народности. Та п. Фельдман забував чи не хоче знати одного: що Полян-шовінїст йде заборчим, екстермінаційним походом на Русь — се-ж п. Фельдман сам нераз констатував — а Русин націоналіст — по термінольоґії п. Фельдмана: „дикий руский шовінїст" — й не може думати про яку небудь аґресивність, а боронить лише свого, боронить можности найпримітивнійшої культурної екзистенциї для свого народу перед польскою як-раз заборчістию. П. Фельдман забуває чи не хоче тямити, що коли й відзивають ся з руских родів голоси антипольскі, то з уваги, що всякий гнет у східній Галичині доконує ся в імя Польщі, і не тільки в єї імя, але в єї інтересї і на єї скріпленє, треба ще дивувати ся, що тих голосів так мало й що вони так ще умірковані. Не Русини видумали Полякам борбу, не Русини хочуть вирвати Полякам їх народне „я" — але річи мали ся і мають ся як-раз на відворот. І се повинен п. Фельдман тямити, коли важить ся за борбу приписувати вину й тому, кого цїла вина в тім, що він не хоче дати ся живцем з'їсти і має сьмілість боронити ся...

А се „ратованє більш нїж мілїона мазурских поселенців, що тонуть в руским морі" — воно таке пишне! Справдї, наче би витяте з Słow'a Polsk'ого, Przegląd'y Wszechpolsk'ого, або й Dziennik'a. П. Фельдман цитує як куріоз звісну нашим читачам відозву тернопільского kol'a Towarzystw'a Szkoł'y Ludow'ої", де сказано, що первісне населене галицкої Руси була Поляки, а теперішні Русини се зрущені їх потомки. Та п. Фельдман не похопив ся, як сам пішов слїдами Гломбінських, Осташевских-Варанських, Чолов-

Руска письменність. I

Твори Івана Котляревского, Петра Артемовского-Гулака, Евгенія Гребінки.

Видане тов. „Просьвіта". У Львові, 1904.)*

Перед шістьма роками обходив ся у нас дуже съвяточно і велично 100-літний ювилей відродженя нашої літератури, с. в. 100-і роковини появленя Енеіди Котляревского. Тогож року припали і 50-і роковини смерти Гребінки. Торік в вересни відбуло ся дуже вистазно і серед великого ентузиязму відслоненя памятника Котляревского в Полтаві, а в тім народнім празднику взяв участь (се перший случай того роду!) і більший кружок Русинів з Галичини та Буковини. Наша праса описувала подрібно ті ювилеї і торжества і звеличувала, розумів ся, ювилатів. Але при тім всїм наш загал не знав близше звеличаних; хвалило ся Котляревского і підносило ся велике значіне его для нашої літератури а навіть для нашого національного відродженя, хвалило ся і Гребінку, але їх твори знані у нас були лиш зовсїм немногим людям. Ще менше знані або й зовсїм незнані у нас твори третого українського поета, наслїдника Котляревского а попередника Гребінки: Петра Артемовского-Гулака.

На Україні твори Котляревского розповсюднені розмірно досить. З їх, почавши від першого видани Кулїша з 1862 р., щось 8 чи 9 повних видань, дорожших і дешевших, так що побіч Шевченка Котляревский там найбільше знаний і читаний наш поет. Але творів Артемовского є мабуть лиш одно і то тілько часткове видане (з 10 пєсами) ще з 1878 р., а Гребінки також лише одно з того самого року, тілько-ж се вже повне. До Австриї-ж давнійші видання українські майже зовсїм не доходили, а новійші тут нерадо читають ся з причини їх правописи. В трохи більшим числї примірників (мабуть 50) дістало ся до Галичини лише Кулїшеве видане Котляревского, небавком після свого появленя. Та відтак видав проф. Онишкевич 1877 р. в своїй „Рускій Бібліотецї" всї твори Котляревского і 11 пєс Артемовского, передрукованих з петербурґскої „Основи" з 1861 р. Але та „Руска Бібліотека" друковала ся лиш в малім числї примірників, а нинї она вже бібліоґрафична рідкість. Твори Гребінки не друковали ся в Австриї окремо.

Длятого видане творів сих писателїв було правдивою потребою, а тій потребі має зарадити книжка, що вийшла перед кількома днями а котрої заголовок вище виписаний. Про тую книжку вже була коротка згадка в „Дїлї"; тепер хочемо о нїй де-що більше сказати.

Беремо книжку до рук і приглядаємо ся їй найперше з верху. Формат такий самий, як виданих перед двома роками, також накладом Просьвіти, „Поезий Шевченка" (котрих, мимоходом сказавши, розійшло ся за ті два роки 4000 примірників, між-тим як давнїйше инших видань не розходилось і половини стілько за цілих десять лїт); такі самі, добрі, гарні, і папір і друк, тілько оправа о стілько инакша, що она тут двояка: одна простійша, всеж таки дуже порядна, в півполотно з позолоченим на хребтї надписом, друга роскішна, цїла в англїйске полотно з богатим визолоченем, именно з золоченими портретами Котляревского, Артемовского і Гребінки на окладді.

Переглядаємо замість книжки. Після передмови, котрої головні частини були вже подані в „Дїлї", слїдують Твори Котляревского. На відворотній сторонї титулової картки уміщений дуже гарний портрет поета, а потім находить ся, на чотирох сторонах, коротка житепись, попереджена коротесеньким поглядом на розвій нашої письменности. Наступає Енеіда і йде від сторони 11-ої до 240-ої. Строфи понумеровані, в їх в І-ій части 66, в ІІ-ій 75, в ІІІ-ій 141, в IV-ій 133, в V-ій 144, в VI-ій 171. Дальше йде, на стор. 242 до 248, Ода до князи Куракина, відтак Наталка Полтавка (стор. 249—294) а наконець Москаль Чарівник (ст. 295—328). В додатку поміщені (ст. 329—359) дрібним друком „Приписки", с. в. річеві і язикові пояснена до всїх творів Котляревского, найдокладнійші до Енеіди, найкоротші до Москаля Чарівника. — Наступають твори Артемовского Гулака. Сї займають далеко менше місця від творів Котляревского, бо лише 84 сторін (361—444). По-переду знов уміщений портрет поета, так само гарний як Котляревского (всї портрети походять з найлучшої в Австриї робітні Анґерера в Відни), потім слїдує коротка житепись на двох сторонах, відтак поезиї, розміщені після категорий: І. Казки і инші поезиї з перших лїт (числом 4), ІІ. Приказки і байки (6), ІІІ. Балади (2), IV. Перелицьовані Оди Горация (6), V. З Кримскої війни (4), VI. З родинного і приватного житя (7), VII. Пересьпіви псальмів (5), VIII. Різні поезиї з останних лїт (5). Наступають знов Приписки, на 13 сторонах, а в них уміщені також, яко додаток, шість слабших або недокінчених творів поета, котрі подані, на тім місци окремо і дрібним друком, тілько для прикладу. —Третя часть книжки обіймає твори Гребінки, они займають майже стілько-ж місця, що твори Артемовского, 85 сторін (445—529), а розміщені в такий спосіб: За портретом і житеписею слїдує, яко передмова, прозова стаття „Так собі до земляків", відтак переклад Пушкінової „Полтави", дальше йдуть Дрібнійші поезиї і то А) Приказки (числом 27), Б) Инші поезиї (5), наконець, яко посліслово, прозова стаття „До зобаченьня". Додані також Приписки.

З сего перегляду показує ся, що твори Котляревского і Гребінки поміщені всї; з Енеіди додані в Приписках ще дві строфи з третьої части після першого видани, котрі звичайно пропускають ся. З творів Артемовского поміщувались в збірних виданях доси, як згадано, лише 10 до 11, тут їх поміщено 44 а крім того ще з одної частини. Они зібрані з ріжних журналів, які виходили або й доси виходить у Львові і в Київі: з львівского „Сьвіта" з 882 р., з львівскої „Зорі" з 1896 р. і з „Кіевской Старини" з 18-8, 1897, 1901 і 1903 р.; наконець в 5 пєс, котрі нїгде не були друковані. Недостає ще 17 дрібнійших кусників, з котрих 12 були вже друковані в „К. Старині" а 5 доси зовсїм не знані (сї 5 і не вийшовша в цілости 6-а пєса будуть поміщені в одним з найближших томів „Записок Наук Товариства ім. Шевченка"). Може насувати ся питанє, чи не належало-б було і ті 17 зглядно 18 пєс помістити в сім виданю; але се самі такі твори, котрі не мають нїякої літературної вартости, бо они лиш віршовані листи або записки поета, не призначені для друку, отже і не надають ся до такого видання, яке має на цїли популяризоване нашої письменности. Радше може належало-б було і з поміщених тут творів Артемовского деякі пропустити, але видавництво держало ся засади: melius abundare quam deficere. Хто хоче студиї робити над Артемовским, той певне що потребує знати і пропущені твори, але той вишукає їх собі в Кіевскій Старині та в Записках Тов. Шевченка. Для звичайного ж читача Артемовский на поміщеню пропущених творів не то не виграв би але стратив би.

Видане популярне, призначене для як найширшого круга читателїв, потребує мати і добрий, практичний розклад та вигідний перегляд. Длятого тут в Енеіді в-перше строфи понумеровані а твори Артемовского і Гребінки розміщені після категорий, в довших пєсах поодинокі частини віданчені відступами, а в тих поезиях, котрі мають строфічну будову, переведений поділ на строфи.

В популярних виданях звичайно меншу звертає ся увагу на поправність тексту. В сім виданю звернена на те найбільша увага. Редактор его вже й в своїм виданю Поезий Шевченка старав ся подати текст як найпоправнійший; так само поступив і тут, і в тій

**) Дістати можна в канцеляриї тов. „Просьвіта" (у Львові, Ринок 10) по 1 К за примірник в звичайній а по 1 ½ К в красній оправі, з почтовою пересилкою 30 с. більше.*

ских та инших подібних ученних істориків і статистиків. Заки п. Фельдман несьвідомо чи сьвідомо пішов за балаканями вшехпольских ґанатистів про „półtora miliona Polaków na Rusi“, повинен був скорше знати, що той „мілїон польских хлопів“, котрих „дикі руські шовінїсти“ хочуть „на силу“ зробити Русинами, говорить увесь, з виїмкою справдїшних мазурских кольонїй, по руски, що він представляє собою антропольоґічно тип руский, що він носить родові імена рускі і що „мілїон“ сей далї росте душехвацтвом польских ксьондзів — що найлїпшим і наочним ще нинї доказом звідки взяв ся. А тодї певно п. Фельдман не назвав би благородним закладання польских шовінїстичних орґанїзацій по чисто руских селах, на тій лише основі, що там дві-три родини визнають латинський обряд.

Та п. Фельдман, хоч і який він поступовець і гуманїст, є крім сего Поляк і горячий польский націонал-патріот. А се — видко — щось значить...

Еміґрації празького „всестудентского з'їзду“.

В ч. 111 подали ми п. з. заг. „Всеславяньска сварка в Празї“ звіт з віча студентів, котре під назвою „всестудентского з'їзду“ відбуло ся в Празї в днях 27—30 мая с. р.

Становиско, яке вічевий комітет заняв до жадань запрошеної на віче рускої молодїжи, проживаючої в Празї, спонукало сю молодїж усунути ся від віча; а поведенє вічевої президиї при маніфестациї на користь російскої мови в галицких школах довело, просто кажучи, до соромного розбитя віча. Одно і друге спонукало проживаючих в Празї студентів-Русинів внести до вічевого комітету письмо, котре подаємо понизше; таке-ж саме письмо мали передати також ческим дневникам, ческому студенству та декотрим орґанам инших славяньских народів. Письмо се звучить:

Хвальному комітетови всестудентского з'їзду в Празї 27, 28, 29 і 30 мая 1904.

Українско-руска молодїж, проживаюча в Празї, залвила була комітетови всестудентского з'їзду, що бажає, щоби, в рефератї про культурні домагання славяньских народів були увзгляднені отої жадання укр.-рускої народа:

I. щоби в програмі маніфестацийних зборів за славяньскими університетами в Австро-Угорщинї було увзгляднене справедливе домаганє укр. рускої народа, заложеня укр.-рускої університету у Львові;

II. щоби в рефератї про культурні домагання славяньских народів в Австро-Угорщинї були увзгляднені оправдані домагання галицкої части укр.-рускої народа а то:

а) щоби управа народних і середних шкіл руских в Галичинї була віддалена від польскої і польонїзаторскої галицкої краевої ради шкільної, а віддана окремій і від згаданої інституциї независимій рускій секциї;

б) щоби внесено узурпований і надуживаний привілей польского галицкого сойму закладати „veto“ проти закладаня нових руских середних шкіл, як і середних шкіл других народів австрийских є від такого „veta“ дотичних соймів вільне,

в) щоби переведено повну рівноправність рускої народу в Галичинї з народом польским на всіх областях культурного житя; а вкінци

г) щоби в тім рефератї було запротестовано проти дикого і брутального нищеня угорскими властями всякого прояву культурного житя між угорскими Русинами *).

Хотяй наслїдком відкиненя сих домагань укр.-руска академічна молодїж в Празї не могла взяти офіцияльної участи в з'їздї, то перебіг маніфестацийних зборів з дня 28 мая с. р. спонукує ї заявити, що:

1) чує ся прикро враженою тим, що загального реферату про культурні домагання славяньских народів в Австро-Угорщинї, який після інформаций, удїлених рускій акад. молодїжи в Празї, був в програмі з'їзду, не було зовсїм, а місце его заступили промови поодиноких делеґатів і відділові резолюциї, о чім руска акад. молодїж в Празї зовсїм не була повідомлена, а вкінци і остаточна відмовна відповідь комітету що-до наших домагань була дана доперва на пів годинни перед отвореньем зборів;

г) протестує проти промови представителя галицких ренеґатів руских і проти резолюциї нами поставленої, що взивав австрийске правительство, до заложеня росийского університету у Львові, уведеня росийской викладової мови у всїх народних і середних школах в рускій части Галичинї, а обовязкової науки тої-ж мови в польскій части Галичинї, катедр для росийскої мови в університетах у Відни, Кракові і Чернівцях, хотяй на території австро-угорскої монархії Росиян зовсїм нема, та робить комітет з'їзду і президию маніфестацийних зборів одвічальною за сю провокацию рускаго народа в австро-угорскій монархії, як і за компромітацию, яку наніс загал зібраного студентства через те, що аклямував сю лише в незрозумілій загалови в росийскій мові перечитану безглузду резолюцию (коли всї инші речники подавали також ческий текст своїх резолюций), котрої змісту не знала сама президия, а таки подала внесенє принятя ї через аклямацию;

д) протестує проти неудїленя слова тов. В. Струкови, котрий хотїв промовити до фактичного простовання згаданої резолюциї так що-до ї змісту, як що-до форми, в якій ї піддано під голосованє.

Вкінци констатує, що наведені факти ясно сьвідчить, що бурливе закінчене маніфестацийних зборів було лише наслїдком нетактовности і нерозуміня річи по сторонї комітету з'їзду і президиї.

В Празї 30 мая 1904.

За академічну укр.-руску молодїж в Празї:

В. Струк студ. техн. — *К. Котецкий* студ. техн.

*) Сї домагання разом з сердечною подякою за запрошенє до участи передано в мові рускій і ческій комітетови „всестуд. з'їзду“ дня 22 мая 1904.

Війна.

О битві під Кінчу ґенерал Штесель писав слїдуюче справозданє: „По завзятій битві, котра тревала два дни, казав я вечером 26 мая покинути позициї коло Кінчу, бо на нас напирали що найменше три японські дивізиї з 120 гарматами. Пальба Японців, особливо 4 канонїрок і 6 торпедовців, знищила наші батериї коло Кінчу. Пятий полк, що стояв в Кінчу, ставив ворогови завзятий опір. Наші батериї і канонїрка Тигр завдали Японцям болючі страти. В убитих і ранених стратили ми 30 офіцирів і коло 800 вояків. Всї полишені гармати передтим загвожджено. Найзавзятїйший бій зачав ся 26 мая о год. 6 рано і скінчив ся вечером, почім я казав поволи вицофувати ся з позициї. Дух у війску знаменитий“.

Бюро Райтера доносить з Токіо, що в битві коло Наошао Японцї стратили: 31 офіцирів і 713 рядових убитих, а 100 офіцирів і 3460 рядових ранених; разом 4.104 людий.

З Токіо надходять урядово несправджені доси вісти про кілька битв за плечима японьскої армії, оперуючої против Порт-Артура. Се доказувало би, що Росияни або ідуть з помочию Порт-Артурови, або що найменше хочуть сильно запахувати японьску армію, оперуючу на квантуньскім півострові. На північ від порту Адамса (35 км. на північ від Кінчу) японьска кінnота стрітила ся з сильним віддїлом росийскої піхоти, кінноти і артилєрії. Битва тревала 2 години, по котрій Росияни мусїли з тяжкими стратами цофнути ся. Японцї стратили коло 100 убитих і ранених. Бюро Райтера доносить, що до битви прийшло 9 км. на полудне від Пулянтієну (?) Японцї стратили: убитих 25 рядових і 1 офіцира, а ранених 4 офіцирів і 33 рядових.

(Телеґрами).

Петербург. З Владивостока доносять, що росийскі війска вже дійшли до Ґензану і Фен'яну.

Париж. В Петербурзї мала відбути ся під проводом царя воєнна рада, на котрій ухвалено, що Куропаткін може без ослабленя позициї в Ляоянї, вислати Порт-Артурови 10.000 людий, як того бажав собі Алексеєв. В наслїдок сеї ухвали ґенерал Штакельберґ мав одержати наказ, аби на порт Адамс попровадив 4 сибірскі полки, сотню козаків і одну гірску батерию.

Петербург. Тут говорять, що Куропаткін телеґрафічно подав ся до димісиї, бо накази і зарядженя Алексеєва і ґенерального штабу противлять ся всїм его планам.

Льондон. Дневники доносять, що фортифікациї для оборони Ляояну вже викінчені. Вибудовано 15 фортів, а цїлу околицю на просторони 2 км. підмінновано.

Памятайте на будову театру!

ТЕЛЕҐРАМИ.

Страйк урядників.

Будапешт. Вчера розпочав ся тут процес против членів страйкового комітету державних зелїзниць. Обжалованї боронять ся тим, що вони не уважають себе за державних урядників, але за приватних офіцияліств державного підприємства. Королївска курия орекла вчера, що желїзничі урядники суть публичними урядниками і того буде мусїв держати ся суд, котрий судить членів страйкового комітету.

Македонїя.

Софія. Після депеш, які приходять з над турецкої границї, справу повороту македоньских збігців полагоджено успішно. Турецкі власти не роблять повертаючим нїяких перепон і отворили для них всї коморн.

Страйк з підпалом.

Льорян. Страйкуючі робітники будівляні підпалили доми трех будівляних підприємців і зрабували мешкане одного офіцира. Одного палїя увязнено.

Мароканьскі розбишаки.

Париж. Тут говорять, що правительство Унії згодило ся, аби Франция інтервеніювала в справі двох Американців увязнених мароканьскими розбишаками. Здаєсь, що вже сими днями французкі війска висядуть на мароканьскі береги, аби вирушити против розбишаків. Ся експедиция буде початком розтягненя французского протекторату над Мароком, по мисли французко-анґлїйскої угоди.

Против анархістів.

Ню-Йорк. На підставі нового закона, котре забороняє вступ до Америки особам, котрі суть отвертими противниками зорґанїзованої держави, не впускають на територию Унії навіть анархістів-теоретиків. Рекурс одного такого „теоретика“ против заряджень властий, найвисший трибунал відкинув.

НОВИНКИ.

— **Конфіскати**. Прокуратория сконфіскувала знов наш дневник, і то двічи з ряду, бо в середу і четвер. Другий наклад по конфіскаті вислано на провінцию того самого дня.

— **Завіщанє бл. п. о. Станислава Новосада**, бувшого пароха в Підгайцях, помершого там дня 21 н. ст. мая с. р. Отсей щедрий Добродій, що полишив маєтку около 160.000 корон (майже виключно на книжочках вкладкових), розпорядив своїм завіщанєм, власноручно писаним і підписаним, з дати: Підгайці 12 мая 1904, що універсальним наслїдником свого маєтку установляє: Товариство „Просьвіта“ у Львові, вкладаючи на се товариство обовязок, аби з відсоток від суми 120.000 корон основано двайцять річних стипендий по 240 корон, для учащої ся молодежи мужескої і женьскої по половинї. Близші условини має означити Товариство „Просьвіта“ у Львові, в котрого руках має спочивати необмежене право управи капіталами і роздачі тих стипендий без вмішування яких небудь властий, чи то державних, чи краєвих, чи автономічних. Відтак записав покійний: Софії Кернер 2.000 корон, если викаже ся, що придержує ся гр.-кат. обряду і посїдає знанє рускаго язика і літератури і о. Корнилови Дудикевичеви 1.000 корон, фундациї Богослужебній 1.000 корон і для Народного Дому в Підгайцях, де має містити ся руска селяньска бурса, 2.000 корон. — Додатковим розпорядженем послїдної волї з дати: Підгайці 16 мая 1904, списаним при трох сьвідках, розділив покійний свої движимости (домашнє уряджене). — Товариство „Просьвіта“ через свого повновластця адвоката Дра Костя Левицкого приняло спадщину по бл. п. о. Станиславі Новосадї, як також заряд ві, котрий в заступстві виконують п. п. Порфірий Яримович ц. к. нотар, і Др Евген Гвоздецкий ц. к. адюнкт судовий в Підгайцях.

— **Безлад в мостискій адміністрациї.** Пишуть нам з мостискаго повіту: Війтом в Містичах є Дмитро Замрій, а громадским писарем Іван Ключник, найбільший мабуть деморалїзатор в цїлім мостискім повітї. Попорек кільканацити ґрунтів в Містичах є польова дорога, котрою їздили селяни від непамятних часів. В р. 1901 заорав Іван Ключник кусень тої дороги при своїм ґрунтї. Поки він ще правно „зауживав“ заорану дорогу, переїхав нею Іван Кміт так, як завсїгди перед тим їздив. Ключник випровадив війта і таксаторів, і вони засудили Кміта на 4 зр. гривни. В дві чи три недїлї пізнїйше засудила громадска зверхність того самого Івана Кміта на 5 зр. за заоране таки свого власного ґрунту. В обох разах виїс Ів. Кміт в приписаним часї відклик до староства від громадских оречень; та рекурси ті доси не полагоджено. Тим часом війт зафантував Кмітови новий кожух і продав на лїцитациї, а грошї поділив між Ключника і таксаторів. Сего року іде Кміт до Мостиск до староства та довідує ся що громадска зверхність з Містич зовсїм не вислала его рекурсів до староства. З того часу Кміт був ще кілька разів в старостві, та комісар сказав ему, що вже два рази писав в тій справі до громадскої зверхности до Містич, але вона нїчого не відповідає. „Więc cóż z obimy — каже комісар — wójtowi? Przecież zamykać go nie będziemy!“ А знов війт каже, що староство нехай собі й тисяч разів пише, а він таки нїчого не відповість. Оттакий то безлад в мостискім повітї! Тай додати треба, що польова дорога в Містичах їде собі дальше, як ішла, по заораним на Ключниковім ґрунтї місци, а громадска зверхність д. 4 цьвітня 1903 засудила Івана Кміта другий раз за заоране згаданого власного ґрунту. Однако Ів. Кміт випровадив тим разом на місце судову комісию з інжинєром, і комісия орекла, що він зовсїм правно той кусник ґрунту оре і уживає. Наслїдком того громадска зверхність вже дальше не екзекувала свого оречення. Але рекурси Кміта таки не відослані до староства, повий кожух Кміта проданий безправно, а староство не умів чи не знає чи не має способу приневолити війта і писаря в Містичах, щоби відослали рекурси!

— **Про правибори** в Сенечолї в долинськім повітї пишуть до „Свободи“: Правибори відбули ся у нас того самого дня (18 мая), коли до громади прийшло повідомленє. Виборчі махери думали, що громадяни, котрі голосували би не так, як они хотять, не будуть в час повідомлені і махери своїми заступниками, котрих перед тим повідомили о правиборах, побідять. Коли побачили, що штука їм не вдалась, почали всїми способами старатись перевести правибори так, щоби вийшли лише хрунї, і почали уживати рїжних підступів, бо в Долинщинї пани за всяку цїну стараютъ ся повалити кандидатуру о. Богачевского. Правибори мали відбути ся згаданого дня о 2 годинї по полудни в канцелярії громадскій. Нарід нетерпеливо ожидав від самого ранку приїзду комісаря, боячи ся якого підступу. Тимчасом аж пів до третої приходить жандарм і приносить війтови і 7-ом господарям візванє на письмі від комісаря, щоби явили ся сейчас в селї Вишкові, о милю віддаленім від Сенечола, ніби то в справі сенечівскої крамницї і тов. тверезости, для переслуханя. Місцевий парох о. Ю. Охримович сейчас по тій події удавшись до Вишкова, довідав ся, що правибори дїйсно відбудуть ся в канцелярії громадскій, а не деинде, повернув і просив, щоби виборцї терпеливо ожидали приїзду комісаря. Около 5-ої годинн приїхав комісар з двома скарбовими лїсничими, оден аж з села, 4 милї віддаленого. Лїсничі почали аґітувати, грозячи поодиноким виборцям, що скарб не винайме нїкому паші анї для рогатої худоби анї для овець. Другим грозили, що виженуть їх з роботи в лїсї, як поважать ся голосувати на попа і на Яцка Шістку, а не на скарбових кандидатів. В наслїдок сильної аґітациї і терору удалось громадянам вибрати тілько одного чесного виборця.

— **Наша автономія** Пишуть нам з Брідщини: В нашім селї Волохах урядував через 12 лїт війт Гриць Бенедик. За цїлий той час не придбав громадї нїчого доброго, а навпаки знищив еще будинок, котрий подарувала ґрафиня Борковска громадянам на школу. Коли скінчило ся его урядоване, громадяни вибрали иншого війта в особі Тимка Батенчука. Старий війт повідомив староство в Бродах, щоби воно завізвало нового війта до присяги. Але минув місяць, а старий війт таки урядував. Тогдї пішло кількох господарів до староства, а воно, вислухавши річ, обіцяло вскорі полагодити дїло; але минув знов місяць, а старий війт все таки урядував. Підчас того заскаржив він шістьох нововибраних радних за щось там до суду. Всї заскаржені виказали на глум старого війтуня, що вони нїчого не винні і їх увільнено від вини і кари. Мимо того староство розписало новий вибір, гадаючи, що громадяни виберуть знов нового війта; але наші радні стояли твердо при своїм і вибрали

цїли порівнував всї тексти, які міг роздобути, п. пр. до Енеіди всїм виданьм, межи ними чотири перші та оригінальні, і два рукописні тексти. Сего не робив доси нїхто при попередних виданих, і длячого висказувалось нераз домаганє провірени і усталеня тексту, н. пр. проф. Сумцовом в Кіевскій Старинї і проф. Грушевским в Записках Тов-а Шевченка при нагоді ювилею Котляревского. Своєю дорогою придало би ся ще й критичне виданє, особливо Енеіди, з поданєм всїх варіянт, та се було би хиба вже заданєм Наук. Товариства ім. Шевченка. Виправдї в однім виданю Енеіди, зладженім Степенком а друкованім в Кіевскій Старинї 1898 р., подані також і варіянти, але дуже недокладно, і се виданє має крім того повно помилок друкарских та пропусків, а надто, наслїдком очивидного непорозуміня, строфи там зле посклдані. Жаль, що такий поважний журнал, як Кіевская Старина, так якось не має щасти з своїми виданими творів наших поетів: з Енеідою Котляревского і з Кобзарем Шевченка.

З помежи давнїйших видавців Котляревского тілько оден Куліш задав собі трохи більше праці коло тексту, именно він мав перед собою два з найдавнїйших оригінальних видань Енеіди, порівнував їх і вибирав ту лекцию, яка ему здавалась лучшою, а часом зробив ще яку дрібну поправку. Сего не знали дальші видавцї (Катранов, Онишкевич), котрі мали лиш одно оригінальне виданє в руках і того держали ся а Кулїшеви закидали всякі переміни, новости, перерібки, пропуски і т. п. За тими видавцями пішли, з невідомости і критики. Правда однакож, що робота Кулїша була досить поверховна та безсистемна і він поступав занадто самовільно: брав лекцию то з одного оригінального видання то з другого, не розбираючи навіть добре, чи та мішанина годить ся межи собою; пропускав же лиш ті місця (як у Котляревского так і у Квітки), в котрих занадто ярко та разячо виступав урядовий патріотизм росийский. — Пізнїйші українські видавцї передруковували одні Кулїша другі Катранова, і з того вийшла та рїжниця в текстах, на котру нарікають Сумцов, Грушевский і п.

В виданю Просьвіти справлені не тілько ті похибки, котрі находять ся або в одних або в других виданях, але і такі, які подибують ся у всїх дотеперішних виданях. Вкажемо декотрі для приміру. В Енеідї I, 7, 6 всї українські видання, як Кулїшевого так Катранового типу, мають Норд замість Нот; очивидно редактори їх не знали класичної фільольоґії і з-помежи вичислених Котляревским чотирох головних вітрів, північного, полудневого, східного і західного, пропустили зовсїм незвісний їм полудневий Нот а зробили з него росийского Норда. В Енеідї III, 84, 7—10 у всїх виданях нема риму: відповідають собі всїм ії. Аж після рукописного тексту Житецкого се місце поправлене так, що є вже рим. Ен. III, 89, і всї видання мають: щоки терли манїєю. Що се за манїя мала-б бути, ледве чи вміє би котрий з видавців сказати; має стояти міцїєю, с. є. червоною краскою, цинобром, як і есть в першім виданю Енеіди з 1798 р. Ен. V, 74, 1 стоїть у всїх виданях: Як? сам? мене оставиш? Тут недостає до ритму двох складів, треба отже додати (за Степенком): підеш. Імена власні нераз поперекручовані, н. пр. Ен. IV, 130, 9 і д. є у всїх виданях без виємки Аргавцї замість Аргивцї (Арґівці), IV, 128, 2 і д. Талес зам. Галее; ті помилки вправдї справлені в оригінальнім виданю Котляревского з 1809 р. в спису похибок друкарских, але анї оден з видавців не звернув на се уваги і т. д. і т. д.

Текст Артемовского в сім виданю Просьвіти також значно поправлений, навіть в таких творах, що вийшли в шкільні читанки, як пр. „Пан та Собака“; між иншим повставлювано повипускані слова, верші, речення а навіть і цїлі строфи.

Здає ся отже, що видавництво з своєї сторони доложило всякого старання, щоби се виданє зробити добрим, догідним і нечувано дешевим, а при тім навіть елеґанцким. Тепер черга на публику, щоби показала, чи вміє оцінити твори нашої літератури. На нашу гадку три тисячі примірників повинні-б розійти ся до року.

адруге війтом Тимка Батенчука. По тім другім виборі минуло вже більше як місяць, а староство не взивав нового війта до присяги. Дня 10 мая пішли Лука Щудлюк і Александер Гаврилюк в тій справі до староства; та комісар Пилатовский сказав їм, що старий війт у него є добрий. Та й справді мусить він бути староству на руку, коли воно позволяє ему урядувати аж до сего часу проти волї цїлої громади, хоч новий війт вибраний ще в падолистї 1903 р. А треба знати, що ми посилали вже в тій справі депутацию до намісника, і сей обіцяв так найскорше полагодити дїло; колиж бо старий війт має ласку в староствї в Бродах і господарить в громадї так, як сам хоче, та переслїдує бідних громадян на кождім кроцї. Ось так виглядає громадска автономія в богоспасаємій Галичї. — *Громадянин.*

— **Політична орґанізация Русинів в Канадї.** „Канадийский Фармер", часопись для рускої народа в Канадї, доносить, що дня 9 мая відбув ся в Вінніпеґу руский „мітінґ" (віче), на котрім Русини заснували лїберальний клюб. На мітінґу обговорювано справу будови нової зелїзницї, котра буде переходити через цїлу Канаду від океану Антлянтийского до океану Спокійного. Ся зелїзниця є тому великої ваги для Русинів, що в північній сторонї міста Вінніпеґу, де мешкає найбільше наших людий і має свої „лоти", буде побудована стация сеї нової зелїзницї, через що цїна лотів піднесесь і люди будуть мати сталу роботу в „шапах". Ся зелїзниця дасть десяткам тисяч людий заробок, отже й Русинам, в що її будову задумали лїберали, то „мітінґ" ухвалив, щоби при недалеких виборах до парляменту Русини віддавали свої голоси на лїберальних кандидатів. Дальше обговорювано становище, яке заняли лїберали супротив Русинів і зазначено, що лїберальні посли вступались за рускими робітниками в парляментї, так манїтобскім, як і державнім в Отаві, против нападів консервативної партиї, котра відносить ся до Русинів крайно неприхильно а при виборах позбавляє їх при помочи надужить горожаньских прав. „Канадийский Фармер" замічає, що консерватисти хотять взагалї відгравати супротив Русинів таку ролю, яку відграють супротив руского народу в Галичинї Поляки. Тому редакция „К. Ф." накликує Русинів лучити ся до спільної оборони з лїбералами, котрі, маючи від вісьмох лїт в своїх руках найвисшу власть в Канадї, позволили Русинам на масову еміґрацию з Галичини і дали їм в Канадї рівні права з Анґлїйцями. Передовсїм радить „К. Ф." завязувати по всїх кольонїях канадийскої Руси лїберальні клюби, бо лише силою своєї орґанїзациї можуть Русини з'обовязувати послів, на котрих віддадуть свої голоси, щоби вступали ся за їх права. „Коли канадийскі Русини будуть держати ся куни — пише вкінци „К. Ф." — то хто знає, чи в будуччинї не зможуть вислати до парляменту навіть свого руского чоловіка, котрий міг би постояти найлїпше за своїми земляками!" — Орґанїзацийна акция, яку підняли канадийскі Русини, може нас лише тїшити. Досі руский елемент в Америцї був живим інвентарем в руках американьских капіталїстів. Політична орґанїзация та участь в публичнім американьскім житю видвигне его на становище дїйсних горожан свобідної американьскої землї.

— **Противжидівскі заворушеня перед судом.** Нині розпочинає ся в Угнові перед звичайним трибуналом карним, делёґованим зі Львова, процес о участь в заворушеня против Жидів. На лавї обжалованих засяде 105 селян і 7 женщин, обжалованих о злочин публичного насильства. Дня 24 цьвітня м. р. вибух в Угнові пожар, котрий в короткім часї знищив около 35 будинків, що належали переважно до населеня християньского. Пошкодовані підозрівали, що огонь підложили нарочно Жиди. Вказували навіть на якогось Давида Небдя як мнимого палія. Жандармерия перевела против него слїдство, однак не викрила его виновности. Підчас ратункової акциї почув вахмайстер жандармериї Домбровский великий крик, причім роздав ся голос церковних дзвонів, а рівночасно зібрала ся велика товпа людий, уоруженых в коли, сокири (?) та каміне. Товпа розділила ся відтак на менші ватаги, котрі перебігали улиць і нищили жидівске майно. Вибивали в жидівских домах шиби, вдирали ся до мешкань та склепів, і нищили, що попало під руки. Не щадили при тій нагодї жадних побоїв. Слїдство против екседентів тревало майже рік а судова розправа мала відбувати ся спершу у Львові, з огляду однак на великі кошти, які потягнуло би за собою покликане до Львова кількасот сьвідків, найвисший трибунал згодив ся на переведене розправи в Угнові.

— **Зміни в найвисших судейских кругах.** Свого часу запотували ми чутку, яка кружила у Відни, про уступленє першого президента найвисшого трибуналу справедливости у Відни, Габетінка. Сими днями тота вість набрала великої імовірности. Зачувати, що усмотрений правительством на наслїдника уступаючого Габетінка президент львівского апеляцийного суду д-р Тхоржницкий не приняв того становища. Супротив того першим президентом найвисшого трибуналу має стати Штайнбах, дотеперішний другий президент, а его місце займе президент сенату, б. міністер справедливости Рубер. З тими змінами лучать покликане президента краєвого суду у Львові д-ра Бавха на становище президента сенату в найвисшім трибуналї справедливости.

— **Замах на Лямсдорфа.** З Петербурга доносять про замах на російского міністра заграничних справ ґр. Лямсдорфа, якого допустив ся б. офіцир від гузарів кн. Долгоруков. Міністер Лямсдорф проходжував ся по городї в товаристві кн. Оболеньского. Наразі приступив до него кн. Алексей Долгоруков і по кількох словах почав его бити палицею, а після иншого оповіданя мов навіть дати ему кілька разів в лице. Кн. Долгоруков, звісний в цїлій Росиї з авантур, пояснив, що побив міністра за его політику, котра спричинила теперішну війну і загнала Росию в цїлий ряд нещасть. Зате Лямсдорф каже, що Долгоруков старав ся имантитн від него грошї, а стрінув ся з відмовою, кинув ся на него і побив палицею. Напасника арештовано, а позаяк лїкарі признали его за божевільного, на приказ царя уміщено его в заведеню для божевільних.

— **Опір росийских резервістів.** З Харкова доносять, що при висиланю резервістів ставили они разом з жінками завзятий опір, особливо при всїданю до ваґонів, так що треба було ужити оружної сили. Коли мав рушити поїзд, товпа женщин положила ся на зелїзничім шляху і ніяк не хотїла ступити ся. Зганяли їх кілька разів, але жінки кидали ся знов на насип. Вкінци приказано машиністови пустити поїзд цїлою силою пари. Надїяли ся, що на вид паровоза баби утечуть. Однак зірвали ся лише деякі, 16 женщин лишило ся на шляху, наслїдком чого кілька з них погибло на місци, а инші потерпіли тяжкі рани.

— **Зелїзниче безробітє в Америцї.** New York Herald доносить сензацийну вість, що дня 6 червня мають на американьских зелїзницях відправити 70.000 робітників. Пенсильвенську зелїзницю збудовано перед двома роками коштом 5 міл. долярів, для улекшена величезного тодї зелїзничого руху до Пітесбурґа, а тепер та зелїзниця зовсїм не оплачує ся, отже ві замикають. Служба иншим зелїзничим шляхів має для солїдарности застрайкувати. Правительство Сполучених Держав побоюючи ся розрухів страйкарів в Новім Йорцї, видало приказ, аби до Нового Йорку рішучо нїкого не впускати, хто не викаже ся, що має 10 долярів готівки на удержанє. Тим способом здержить ся напливь бездомних страйкарів до міста.

— **Справа крадежи на почтї.** Слїдство в справі звісної крадежи в рогатиньскім урядї почтовім вже кінчить ся, а его висліди дуже успішні. Именно оден з драґонів підозрінх о ту крадіж зізнав, що забрані грошї лежать закопані під мостом коло касарнї на Бабинци під Рогатином. На вказане місце удав ся войсковий аддитор Вуйцїк і там після вказівки переведено глїданє, але дармо. Тодї той драґон зізнав, що ті грошї мав там закопати другий драґон, Малошка, отже що в тій справі треба его переслухати. Вуйцїк зробив так, але рівночасно у Львові, коли всї вояки вийшли з касарнї і стояли в поли, переведено дуже строгу ревізию, при котрій на подї стайнї під бальком найдено грошї, сховані в коробцї від циґар. Так остаточно справа вияснила ся. Именно сконстатовано, що крадежи допустив ся той Малошка і віддав грошї до перехованя товаришеви Мандичеви. З цїлої украденої готівки недостає лише 60 корон.

— **80.000 К без властителя.** Повітовий суд в Бохни оповіщує, що між иншими депозитами переховує від більше як 30 лїт 80.000 К, що походять із справи Фелїкса Левицкого. Скоро до одного року, 6 тижнїв і 3 днїв нїхто з управнених не зголосить своїх прав в бохеньскім судї і не виказе їх належито, то повисша квота перейде на власність державного скарбу.

— **Неоднакові ноги.** Національні питоменности поодиноких народів є всїлякі, а наука стремить все до того, щоби вишукати у тім згляді нові подробиці. Послїдні описи відносять ся до ніг. Нога Француза є коротка і вузка, Іспанця довга і гарно викінчена. Стопа Араба визначує ся високим заглубленем. Коран пише, що попід ногу правдивого Араба може плисти струя води, не доторкаючи підошви. Шотляндиї мають ноги високі і грубі, Анґлійци, Шведи, Норвежці та Німці мають найбільші ноги, Американці найменші. У Москалїв дуже часто великий палець зрослий із сусїдним. Пальці Татарів всї однаково довгі.

— **Дрібні вісти.** Карний трибунал в Тернополи засудив 18-лїтного ґімназияльного ученика Володимира Чоловского на 6 тижнїв вязниці за обиду релїґії, якої допустив ся пропаґуючи на основі теорий Дарвіна противхристияньскі думки. — В лїсї коло села Люблинця, чесанівского повіта, найшла жандармерия тїло 17-лїтного Іцка Кампфа, котрого, як показує ся, убили два его товариші, що перепачковували тютюн через російску границю. — В Тімоли під Больонією директор рільничої школи війшов до одної кляси підчас науки і робив професорови заміти. З того прийшло між обома до непорозуміня, підчас котрого директор добув з кишенї револьвер і застрілив професора на місци.

— **Білєти на нинїшний концерт львівского „Сокола"** продає ся в касї Фільгармонії від 3. год. пополудни. З огляду на глоту, яка звичайно настає при касї в остатній пів годинї перед концертом, комітет просить П. Т. Публику о вчаснїйше набуване білєтів.

— **Виділ „Союза сьпівацких і музичних товариств у Львові"** пригадує, що загальні збори відбудуть ся в понеділок 6-ого червня н. ст. о годинї 6-тій вечером в комнатах товариства (ул. Трибунальска ч. 6. І. пов.)

— **Довірочні збори,** скликані о. Т. Цегельским і д-ром Евином на день 7. червня 1904. до Теребовлї, не відбудуть ся з причин від Виділу независимих. — *О. Т. Цегельский.*

— **Учасники товариского з'їзду** давних учеників рускої ґімназиї у Львові, що в р. 1889. здавали матуру, вложили на руки Впов. п. директора Е. Харкевича сто корон на бурсу руского Тов. педаґоґічного у Львові і 122 К на тов. „Руслан".

ЖАДАТИ

въ власномъ интересѣ

правдивои Катрайнера Кнайпôвскои кавы солодовои

дишь въ пакетахъ съ маркою охоронною о. Кнайпа и назвиском Катрайнеръ а уникати старанно всѣ иншій наслѣдовани.

04.II/b

Надіслане.

Від 35 лїт уживає ся Берґера смоляне мило

в Австро-Угорщинї і у всїх культурних державах до мита та купели против висипки і нечистоти шкіри. Кожда етикета має

мусить мати отсю марку охоронну і підпис фірми, *J. Hell & Comp.*

инакше товар не є правдивий, від 35 лїт уживаний

Склад G. HELL & Comp. Wien, I. Sterngasse 8.

82 4—6

Знак випалений на корку

для охорони перед фальшованем

Маттонія ґісгіблерска вода щавова. 28

Рутинованого манїпулянта

з гарним письмом, умїючого добре писати на машинї, приме адвокат др Олесницкий в Стрию. 404 1—3

НОВІСТЬ! Машина парова

відчищує подушки піряні цїликовито по 30 кр. за кільоґрам. Лише 2 зр. коштує перероблене матерацїв (за 3 подушки). Дрелїхи на матерацї метер по 50, 60, 80, 90 і 1 зр. до 1·50. Найбільший вибір лише в специяльній робітни колдер і матерацїв Йосифа Шустера, Львів, Коперника 5. 372 7—10

Гармонія з 8 реєстрами і транспозитор за зр. 200 зараз на продаж. — Кароль Фухс, Чарнецкого 2, в подвірю. 405 1—3

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в найбільшій части европейских держав з успіхом всякого рода шкірної висипки, особливо против перлїв і хрон. недуг шкіри та паразит, прищів, також против червоности носа, відморожени і печеня ніг. Берґера смоляне мило має в собі 40% деревної смоли і цїликовито відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного

Берґера смоляно-сїркового мила.

Яко лїдне смоляне мило до усунени всякої нечистоти лиця, против висипки на шкірі та голові у дїтий, як також неперевзане косметичне мило до мита, купелїв і до щоденного ужитку служить

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

котре містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно напервумоване.

Цїна штуки кождої повисшої сорти 70 сотиків разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Для осіб, що не зносить напаху смоли, виробляємо з безбарвної перечищеної смоли антрасолєве мило, котре подаємо в торговли під назвою Ґелля антрасолєве (біле смоляне)мило. З Ґелля антрасолєвого мила виробляємо одно з 5%, а друге з 10% антрасолю, відтак антрасолєво-бораксове мило, антрасолєво-сїркове мило, антрасолєво-сїрково-молочне мило, антрасолєво-ґлїцериново-толєтове мило. Антрасолєві мила визначають ся цїдно з лїкарским правилним успішним дїланем против шкірної висипки і нечистоти лиця. — Цїна від штуки 80 сотиків. 182 9—30

Дістати можна в аптиках і дотичних торговлях.

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien, I., Sterng. 8.

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно з найстаршихв монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знаменити вироби по умірковапних цїнах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і иншихспіритуалїв у всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і информациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд"! — Засновуйте читальні і орґанїзуйте курси для анальфабетів!**

Яко добру і певну льокацию

поручаємо.

4½% Листи гіпотечні,
4% Листи гіпотечні коронові,
5% Листи гіпотечні преміовані,
4% Листи Тов. кред. земского,
4½% Листи Банку краєвого,
5% Облїґациї Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Облїґациї пропінацийні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Для вигоди

Впов. приїзжим видаю в окремім льокалю обіди з 3 страв: росіл або зупа, печеня з яриною і легуміна, в пість риба за 40 кр., — або з 4 страв: росіл або зупа, штука мяса, печеня з яриною і легуміна за 60 кр. Для тих, що задержують ся лише в день, безплатна ґардероба. Вина на бочки і бутельки найлїпших якостий по найнизших цїнах.

Рускі списи страв лежать до розпорядимости.

НАФТУЛА ТЕПФЕР

79 ул. Трибунальска ч. 12.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Нїжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 8 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і дам вдовам за потвердженим уряду громадского.

Услїви сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шити і гафту безплатно. Цїнники на жадане і даром 813

Іван Ляврук

механїк

Львів, ул. Галицка ч. 6.

Ново отворений

Сальон Мод

Л. ПУХАЛЬСКОЇ

б. учениці товариства руских женщин „ТРУД".

Львів, пл. Бернардиньска ч. 2

поручає **ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАМСКИХ КАПЕЛЮХІВ**, а також перероблює уживані цїоли найновійшої моди по дуже низьких цїнах. 322 8—10

Найстарше

товариство народних обезпечень

„Allianz"

заснованє в 1890 р.

Гарантийний фонд вынесши дня 31 грудня 1903

Корон 7,121.563·35.

Стан обезпечень вынесши дня 31 грудня 1903 195.680 полїс з капіталом

Корон 59,860.157 57.

В цьвітни 1904 р. виплачено капітал в 189 случаях смерти в квоті

Корон 48,000·56.

Виплачений по день 29 лютого 1904 р. а причини смерти а напастости капітал вынесши

Корон 4,547.630·65.

Ближших информацій уділяє:

Головна Аґенция „ALLIANZ" для Галичини і Буковини

Львів, пл. Бернардиньска ч. 2 А.

Аґентів і заступників приймемо кождого часу під незвичайно корисними услівиями. 380 3—3

ОЩАДНО

а таки добре варити може кожда добра дбала ґаздиня,

з Maggi'я випробованою нагородами відзначеною Заправою

бо досить кілька капель додати по зварені, щоби додати сили і смаку слабим зупам, сосам, огородовині і т. д.

Дістати можна у всіх торговлях кольоніяльних товарів і делікатесів та дроґерних у фляшочках від 50 сот. почавши (за зворотом фляшочки від 40 сот. поч.)

39

Zacherlin

hilft großartig als unerreichter „Insectentödter".

Правдивий лише в фляшочках.

Набути можна всюда де висять плякати.

Повідомляю П. Т. руску Публіку, що від кільканадцятьох літ отворив я **робітню мужеских одягів**

при улици Рускій ч. 3.

Будучи Русином, хотів би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецькі руки піддавати, а памятайте, що помагаючи своїх людий, помираєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтримане, пишусь

З поважанєм

340 5—52 **СТЕФАН ДІДУХ.**

Умер давно Зінґер,

полишила ся тілько его система, котру значно уліпшили фабриканти, виробляючи лїпші і гірші машини до шитя. В Европі є 80 фабрик, з котрих я вибрав кілька найлїпших як Pfaff, Biesolt, Locke і ин. і одержав заступство на цілу Галичину. Сироваджую машини повними ваґонами. Добрі фабрики уміщують власну фірму на машинах, а лихі покривають свою тандиту шумним написом Зінґер. 200 обручкових машин і Central-Bobbin є все на складї до выбору.

Перший в краю склад машин до шитя і репараційний варстат, **Львів, готель Жоржа.**

ЙОСИФ ІВАНИЦКИЙ

механік і спеціаліст.

87 7—20

Прошу домагатя ся цїнників.

Новість! *Новість!*

Палена кава з власного парового паленя

щодень свіжо палена!

Палена кава

точно по приписам гиґієни, при помочи свіжого воздуха — знаменита в смаку та ароматі — що день свіжо палена!

½ кіло паленої кави Melange ч. I 80 кр., ч. II. 90 кр., ч. III 1 зр. 10 кр. ч. IV 1 зр. 20 кр. Цісарска Melange ч. V. 1 зр. 40 кр. — Палена кава при помочи горячого воздуха має ті прикмети, що задержує знаменитий аром, чистий делікатний смак, найбільшу лекатність, і тому значно дешевша в ужитю чим кави палені в инший спосіб. — Палена кава пакована в пергамінових мішочках в паї 1, ½ і ¼ кіло.

Поручає торговля чаю і кави

Едмунда Рідля

У ЛЬВОВІ

ул. Театральна 3, *напротив Катедри.* 160

ЛЮБІНЬ

заведене жерельно-купілеве і гідропатичне.

Найсильнїші сірчані води на суши. Лічене електричностию масажом, ґімнастикою. В Любіни лічать ся із знаменитим успіхом навіть задавнені форми ревматизму суставів і мязів, артрітизм, іхіяс, нервові недуги, онухлина по ломаних і звихненях, запалена опітної суставів, недуга шкірні і жіночі, спізнені прояви кіли. Комнати умебльовані, ексцептуально з кухнею вже від 1 К денно. Купелї мінеральні по 1 К, 1 К 20 сот. і 1 К 40 сот., боровинові по 3 К. Зелїзнича станція, почта, телеґраф і аптика в місци. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Всяких пояснень удїлює відворотною почтою **купелева управа.**

Лїкар заведення: **Д-р КАЗИМИР ВЕРНИЦКИЙ**, спец.

317 *Сезон від 20 мая.* 10—10

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плитон і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів

ул. Сикстуска ч. 23, (стара почта)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цінники даром і оплатно.

Першорядні поручення. 364 7—19

ЛИПИК

в Славонії, перворядне купілеве заведенє

Одиноке горяче йодисто-альналїчне жерело (64° C.) на суши.

Станция Льоншталь (via Дюґовецьо). Покадто полудненa зелїзнича станция Pankrac-Lipik.

Премішоване: в Будапешті, Відни, Льондові, Парижі і Бруксели. Величаво уладжені купелї термальні, подолїчне заведенє, інгаляторня Буліґа, дистетична кухня, санаторни для дітий, лїчниця для офіцирів. Елеґантний салон курацийний, кавярня і ресторация, великий парк, прогулькова зелїзниця, каплиця, знамениті готелї, електричне освітленє.

При ревматизмі, гостци, іхіяс, недугах костий, катарі жолудка, кишок, міхура і т. д. ексесудатї, а також при скрофулїчних та всяких недугах крови незрівнане.

Підчас купілевого сезону ординує 10 визначних лїкарів

Термальна вода просто в жерела, а дальше через L. EDESKUTY в Будапешті

Термальну сїль можна замовити безпосередно в купілевій дирекциї. 281 4—4

Всяких пояснень удїлює **Купілева дирекция.**

МИЛО ШІХТА.

„Олень" Марка: „Ключ"

Найлїпше найвидатнїйше і найдешевше мило. Вільне від всяких шкідних домішок.

Дістати можна всюди.

При закупні треба головно дивити ся, щоби кождий кусень мила мав на собі імя „Schicht" і був назначений одним з повисших знанів охоронних. 360 8—40

ПАСАЖ ҐАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів преміоване.)

Від 5/6 до 12/6 до побачення:

Геройска боротьба о свободу Бурів против Анґлїйців.

Вступ 10 кр.

ТУТКИ цигаретові 100 штук за 1 зр. поручає А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Цїс. і кор. уприв.

ФАБРИКА ПЕЧИЙ КАФЛЕВИХ

лєферских достављників

Л. et К. ГАРДТМУТ

Будієвичі і Підборяни

Фабричний склад і вистава у Львові пасаж Ґавсмана ч. 8.

75 4—6

ГРОШІ

на 4%

амортизацийні позички удїляємо через перворядні будапештеньскі і заграничні грошеві інституцаї до ¾ оцїночної вартости на I. II. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, точно* і *дискретно.*

Конверзиї банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

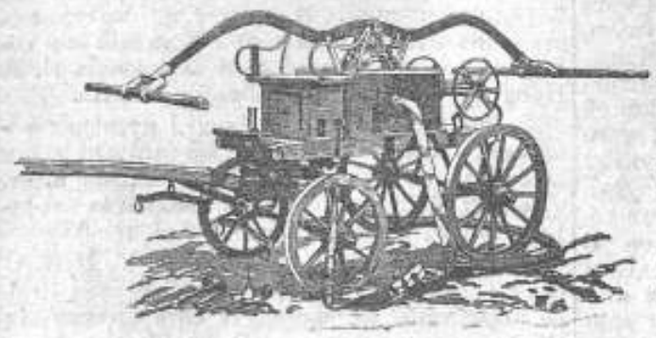
банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просить ся о марку на відповідь.) 362 13—72

Сикавки і пожарні прилади

з краєвих і ческих фабрик

найдешевше

з 5-лїтною ґарантиєю на рашалїні силавки

Львівске БЮРО ТОРҐОВЕЛЬНЕ

Львів, ул. Косцюшки ч. 4

поручає

найлїпші вужі до сикавок, коновки, ґаки, шеломи і страшацкі мундури. 152

Ілюстровані цїнники висилає відворотно.

При закупні товарів просимо поклонуватись на нашу часопись.

Видавець: Др Е. Левицкий. Одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Черняньскої. З друкарні Народової (Манецких), — Львів, Коперніка ч. 9.

Ч. 114. Львів, Понеділок 24 Мая (6 Червня) 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістей".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кміньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароли Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише на попереднім застереженім. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Надіжки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Основні закони, а галицка адміністрация.

Кождий ц. к. урядник складає службову присягу, а в ній зобовязує ся триматись основних законів державних.

Арт. 15-ий основного закону державного з д. 21 грудня 1867 (Ч. 142. В. з. д.) звучить: „Кожда законно узнана церков і товариство релігійне має право публично виконувати своє віроісповіданє" і т. д.

Для доповненя телєграми, котру ми дістали в пятницю д. 3 с. м. і того самого дня оповістили в нашім дневнику на першім місци в новинках, подаємо отсе допись, котра докладно описує небувалу в цивілізованім сьвіті коничинецку пригоду:

Зареєстроване товариство „Народний Дім" в Коничинцях приступає до будови власного дому, а д. 2 с м мало відбути ся посьвяченє угольного каменя. Управляюча рада товариства замовила на той день богослуженє в парохіяльній церкві. До церкви зійшло ся кілька тисяч народу з міста і з околиці; „Соколи" утримували взірцевий порядок. По богослуженю рушив з церкви на місце будови кількатисячний похід з хрестами, хоругвами і образами, ведений 14-ма сьвященниками з о. деканом Дан Бахталовским, місцевим парохом о. Шанковским і о. Киселевским з Крогульця на чолі, сьпіваючи церковну пісню „Пречистая Дїво Мати".

Коли похід був в половині дороги до місця посьвяченя, ненадійно заступив єму дорогу ц. к. комісар гусятиньского староства Строка з жандармами і крикнув: „Stać! Nie wolno dalej!" Потому вдер ся з жандармами в середину походу і, не знимаючи шапки, став кричати: „Wzywam rozejść się!" Люди почали товпити ся коло комісаря і жандармів та питати о причину. А що похід займав більше як кільометр дороги, а ще й улиця в тім місци легко закручує ся, то сьвященники, не знаючи о нїчім, ішли дальше; через те счинив ся ще більший стиск, крик і замішанє.

Тим часом на самім передї кількох жандармів з баґнетами не пускають процесиї наперед. Комісар Строка являє ся тут і з одним жандармом, розтручуючи людий і церковне братство з хоругвами, кричить: „Ustąp się!" та глядає о. Киселевского. Але, не знаючи его з лиця, прибігає д. о Матковского і тиче єму в руки заковертоване письмо від ц. к. старосства, адресоване до „панів, скликуючих надзвичайні збори Народного Дому, на руки о. Киселевского". О Матковский, одягнений в фелонї, робить п. комісареви увагу, що тут не місце на доручуване якихсь урядових писем, а побачивши ще й адресу письма, не принимає, бо оно не до него адресоване Комісар, блїдий, хапає письмо і зникає з жандармом. Сьвященики успокоюють нарід, хор зачинає дальше сьпівати, і похід мимо опору жандармів поступає наперед. Перед походом лавою ідуть жандарми.

Коли похід уже зближав ся до місця посьвяченя, втискає ся п. комісар з жандармом знов у середину і біжить до о. Матковского, впихає єму ненадїйно письмо*) та чим скорше віддаляє ся

Тим часом жандарми замикають вхід на місце будови Народного Дому. Повстає стиск і замішанє не до описаня. Широкий гостинець на просторі одного кільометра попросту загачений людьми. Чути плач жінок і крик дівчат, що несли церковні образи; сильнїйші з людий промощують сьвященикам дорогу поміж товпу. Комісар Строка з жандармами відтручує людий від воріт, що ведуть на місце будови; кричить: „Ustąp się, psia krew, bo cię aresztuję!" Жандарми порядкують кольбами. Наступає сцена, що мусить потрясти і найхолоднїйшим чоловіком:

Церковна процесия дотерла до воріт. Здавало ся, що хоть не пускають людий, то пустять бодай процесию і сьвящеників. Отже стало ся инакше. З криком і проклонами стримано процесию. Під напором з одної сторони товпи, а з другої жандармів похиляють ся процесийний хрест і хоругви і... падуть. Здавало ся, що в тій хвили товпа, перта наперед, ногами подонче хрест, хоругви та образи церковні; але на щасте підбігає коничинецкий парох о. Петро Шанковский — в помнятім і пошарпанім фелонї — до комісаря та звертає увагу на сумні наслїдки его поступованя.

І комісар кричить; „Co! Ksiądz przeszkadza mi w urzędowaniu?" покликує жандармів на сьвідків та записує собі о. пароха і сьвідків. О. Шанковский відповідає: „Я тут місцевий парох і я тут урядую! Прошу пустити сьвящеників і процесию та не перешкаджати в довершаню релїгійних церемоній! Я беру на себе одвічальність". Тогдї п. комісар надумав ся, а вкінци сказав: „Księża niech idą, ale więcej nikt; procesya zostaje na ulicy Ja gospodarz na ulicy, a ksiądz na placu".

Жандарми пускають сьвящеників, спітнїлих від стиску, в помнятих ризах церковних Одному старенькому сьвященикови упав у глотї колпак з голови та пропав під ногами в патовпі; другому, о Ант. Шанковскому з Нижбірка, витручено з рук хрест, котрий теж упав під ноги.

Вкінци сьвященики явили ся на місци будови. Нарід, побачивши їх, перескакує через паркан і вчасти заповнює площу. Сьвященики відправляють водосьвятіе; на площи коло них настає тишина. За те на улици урядує п. комісар: розтручує і розганяє людий, успокоєних церковним сьпівом, вишукує і без жадної причини записує собі імена людий, покликує сьвідків, грозить терміпами і арештом; кричить: „Skąd was się tu tyle nabrało! Ustąp się! Chaty pozamykali i bachory pozabierali!"

По евангелиї виходить на уставлену проповідницю о. Темницкий з Шидловець. Залягає тишина; чути лише голос комісаря Втім з'являє ся на гостинци фіякер та починає їздити там і назад поміж товпу людий, викрикуючи „гов! гов!" Церковна процесия і народ, що битком залягає дорогу, з трудом розступає ся, а фіякер все там і назад, а п. комісар з жандармами роблять єму дорогу Так оно тревало підчас цїлої проповіди і до кінця водосьвятія.

Коли сьвященики приступили до заложеня угольного каменя, п комісар Строка скінчив своє урядованє, опустив разом з жандармами своє становиско і, як ненадїйно явив ся, так і щез мов камфора.

Post tot discrimina rerum скінчило ся богослужене в спокою... вже без перешкоди. Процесия з сьвященниками і народом назад вернули ся в порядку до церкви.

Отсе сам чистий факт, факт доси небувалий! Ждемо, що на те, скаже і зробить станиславівска консистория, Ем. Митрополит і взагалї наш Епископат!

Наочний сьвідок.

*) Просимо постарати ся о те письмо, щоби его оповістити. *Ред.*

Перший науковий з'їзд чеських правників

відбув ся в Празї в днях 21, 22 і 23 мая с. р. В дїйсности відбули ся там два з'їзди перший з'їзд ческих адвокатів і загальний з'їзд всїх ческих правників, на який запрошено також відпоручників всїх Славян (славяньских гостий), та іменем Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові прибули там: адвокат д-р Кость Левицкий і професор університету д-р Станислав Дністряньский. З инших Славян прибули на з'їзд: проф. Цоль з Кракова від Академії наук в Кракові, та проф. д-р Гломбіньский і д-р Тіль від львівского університету; проф. Борис Васильевич Попов з Харкова іменем Росиян; адвокат д-р Майчен з Кропіна іменем Хорватів, і проф. Стефан Савин Бобчев іменем Болгар, та Словінець адвокат д-р Данило Манрон з Любляни.

Всїх славяньских гостий витали і приймали Чехи однако і величаво, а громада міста Праги на свій кошт примістила відпоручників в першорядним готелї саскім, де угощував їх комітет при спільнім столї славяньскім, при котрім велись дружні розговори на всїх языках славяньских, так що кождий з відпоручників уживав свого материнского языка.

Наші рускі відпоручники явили ся дня 21 мая с. р. на першім з'їздї ческих адвокатів, що відбув ся в салї радній міста Праги і тут принятав їх серед овацийних оклесків посадник (староста) Праги д-р Срб. Перший з'їзд ческих адвокатів займав ся головно двома справами: домаганєм, аби язык ческий допущено до розправ в найвисшім трибуналї адміністрацийнім і трибуналї державнім у Відни, а відтак піднесенєм питаня про уладженє заводових відносин стану адвокатского взагалї, що з одного боку уважаєть за уряд, а з другого за свобідне заробковане без обмеженя числа адвокатів.

Того дня відбуло ся в ческім театрі представленє опери Дворжака „Чортова скала" в честь учасників з'їзду, по чім відбув ся привітний вечер в готели центральнім, де голова з'їзду надворний радник проф. д-р Антін Ранда вступним словом привитав учасників з'їзду. Тогож дня появила ся „Zlata Praha" з портретами проф. Ранди і нашого земляка проф. університету д-ра Івана Горбачевского, незвичайно поважаного і любленого Чехами.

В неділю 22 мая с. р. о годинї 12 в полудне відбуло ся сьвяточне отвореня з'їзду в пантеонї музея ческого королївства, що по береги заповнив ся ческими правниками в галевих строях і достойниками. На підвисшеню засїла президия з'їзду, а за нею відпоручники славяньскі, питані окласка-

---

9)

А. П. ЧЕХОВ.

Кімната Н-р 6.

XVI.

Раз Михайло Аверянич прийшов по обідї, коли Андрій Ефимич лежав на софі. Зложило ся так, що в тім часї завив ся і Хоботов з бромистим калієм. Андрій Ефимич з трудом піднив ся, сїв і опер ся обома руками о софу.

— А сьогодня, мій дорогий, — зачав Михайло Аверянич: у вас краска лица далеко лїпша, як вчера. Та ви молодець! Ей Богу, молодець!

— Пора, пора поправити ся, колеґо, — сказав Хоботов зїваючи. — Певно, вам самим надоїла така довга недуга.

— І поправимо ся! — сказав весело Михайло Аверянич. — Ще сто лїт жити будемо! Ось що!

— Сто не сто, а двацять ще можна, — потїшав Хоботов. — Нїчого, нїчого, колеґо, не тратьте надії! Ще й вам сонце усьміхне ся.

— Ми ще покажемо, що ми годні! зареготав ся Михайло Аверянич і поклепав товариша по колїнї. — Ми ще покажемо! На друге лїто дасть Бог, махнемо на Кавказ і цїлого його верхом об'їдемо — гоп! гоп! гоп! А з Кавказу вернемо, то ще, як добре піде, на весїлю погуляємо! — Михайло Аверянич лукаво моргнув. — Оженю вас, приятели дорогого... оженимо...

Андрій Ефимич почув нараз, що якийсь підходить до горла; йому страшенно затовкло ся серце.

— Се підло! — сказав він, встаючи скоро і підходячи до вікна. — Не вжеж ви не розумієте, що говорите підло?

Він хотїв говорити дальше спокійно і вічливо, але мимохіть затиснув нараз кулаки і підняв їх в гору.

— Лишіть мене! — крикнув він не своїм голосом, червоніючи і дрожачи на цїлім тїлї. Геть! Оба геть, оба!

Михайло Аверянич і Хоботов встали і видивили ся на нього з початку зі здивованєм, потім зі страхом.

— Оба геть! — Кричав дальше Андрій Ефимич. — Тупі люди! Глупі люди! Не треба менї ані дружби ані твоїх лїків, тупий чоловіче! Мерзота! Підлість!

Хоботов і Михайло Аверянич, переглянули ся тревожно, подали ся до дверий і вийшли до сїний. Андрій Ефимич зловив фляшку з бромистим калієм і шнурув в слїд за ними; фляшка з дзвеньком розбила ся о поріг.

— Забирайте ся до чорта; — крикнув він, вибігаючи до сїний, а в его голосї чути було, що давить у собі плач: До чорта!

По відходї гостий Андрій Ефимич, дрожачи, мов у пропасниці, ляг на софу і довго ще повторяв:

— Тупі люди! Глупі люди!

Коли він успокоїв ся, передусїм прийшло йому на думку, що бідному Михайлови Аверяничови тепер певно страшенно соромно і важко на душі і що се все страшно. Ніколи перед тим не лучило ся щось подібного. Деж розум і спокій? Де розвага і фільозофічна рівнодушність?

Доктор цїлу ніч не міг спати з сорому і досади на себе, а рано, о девятій годинї, вибрав ся на почту і звинив ся перед почтмайстром.

Не будемо споминати о тім, що зайшло, — сказав зворушений Михайло Аверянич, зітхаючи і кріпко стискаючи йому руку. — Хто згадує минуле, тому нехай очи заслїпить. Любавкин! — крикнув він нараз так голосно, що всї почтиліони і гості здригнули ся. — Подай крісло. А ти підожди! — крикнув він до баби, що через решітку подавала йому рекомандоване письмо. — Чиж не видиш, що я занятий? Не будемо згадувати минулого, — говорив він ніжно, звертаючи ся до Андрія Ефимича: — Сїдайте, прошу покірно, мій дорогий.

Він хвильку мовчки гладив собі колїна, потім сказав:

— Менї і в думцї не було гнївати ся на вас. Хороба не брат, я розумію. Ваш припадок налякав нас вчера з доктором, і ми довго по тім говорили о вас. Дорогий мій, чому ви не хочете серіозно занятн ся вашою хоробою? Чим можна так? Даруйте за дружну отвертість — перейшов Михайло Аверянич: — ви живете в невідповідних обставинах тіснота, нечистота, догляду не маєте, лїчити ся нема чим... Дорогий мій товаришу, просимо вас разом з доктором з цїлого серця, послухайте нашої ради: перенесїть ся до шпиталю! Там харч здоровий і догляд і лїченє. Евгеній Теодорович хотяй і друг, між нами кажучи, але совістний, на нього зовсїм можна спустити ся. Він дав менї слово, що займе ся вами.

Андрій Ефимич був зворушений щирим спочутєм і слезами, що нараз засьвітили ся на лици почтмайстра.

— Добродію, не вірте! — прошептав він, прикладаючи руку до серця. — Не вірте їм! Се обман! Хороба моя лише в тім, що до двацять лїт я найшов в цїлім місті тілько одного розумного чоловіка, тай і той божевільний! Хороби нема у мене жадної, а просто я попав у зачароване колесо, з котрого нема менї виходу. Менї все одно, я на все готов.

— Перенесїть ся до „шпиталю, дорогий мій.

— Менї все одно, хоть в яму.

— Дайте, голубчику, слово, що ви будете у всїм слухати Евгенія Теодоровича.

— Добре, даю слово. Але повторюю, добродію мій, я попав у зачароване колесо. Тепер все, навіть щире спочутє моїх товаришів, клонить ся до одного — до мої погибелї. Я погибаю і маю відвагу визнати се.

— Голубчику, ви видоровієте.

— По що се говорити? сказав Андрій Ефимич з роздражненєм. — Рідко котрий чоловік під кінець житя зазнав того, що я тепер. Коли вам скажуть, що у вас кепські нирки або роздуте серце, то що, і ви зачнете лїчити ся, або скажуть, що ви божевільний або перестушник, одним словом, коли люди звернуть нараз на вас увагу: то знайте, що ви попали в зачароване колесо, з котрого вже не вийдете. Коли будете старатись видобути ся з него, то ще гірше заблудите. Будьте певні, що потім нїяка людска сила вже вас не спасе. Так менї здав ся.

Тим часом коло решітки товпили ся люди. Андрій Ефимич, щоби не перешкаджати, встав і зачав прощати ся. Михайло Аверянич взяв від нього ще раз чесне слово і відпровадив його до надвірних дверий. Того самого дня перед вечером у Андрія Ефимича явив ся несподївано Хоботов в шівкожушку і у високих чоботах і сказав таким тоном, немов би вчера нїчого не стало ся:

— Я до вас з потребою, колеґо. Прийшов просити вас: чи не хочете зі мною на конзилїум, що?

Думаючи, що Хоботов хоче розірвати його проходом або поправдї дати йому заробити, Андрій Ефимич убрав ся і вийшов з ним на вулицю. Він був радий нагоді за-

ми при вході на салю. Женщини заняли всї місця на чотирох ґалеріях. Інавґурация з'їзду відбулась під проводом протектора з'їзду князя Юрия Любковіца (маршалка краєвого) та при участи президента вищого суду краєвого в Празї Весселього, що з припоручення міністерства судівництва та іменем президента міністрів Кербера виголосив по чески привітне слово, по промовах кн. Льобковіца, проф. Ранди і посадника Праги д-ра Срба. Відтак промовляли відпоручники Славян: проф. Цоль і Ґломбіньский по польски іменем Поляків, проф. Попов по російски іменем Росиян, а третий промовив д-р Кость Левицкий по руски як відпоручник Наукового Товариства імени Шевченка у Львові іменем руских правників з Галичини, підносячи, що величавий з'їзд науковий ческих правників являєсь сьвітлою маніфестацією високої сьвідомости національної і великої культурности народу ческого; що ми Русини в нашім відродженю народнім завсе ставимо собі за примір працю, витревалість і незвичайні змаганя братнього народу ческого на областях просьвіти, горожаньскої самосьвідомости, економічної независимости, науки і культури, та що так як чеські правники ведуть провід справ суспільно-політичних народу ческого, так у нас рускі правники кладуть перші заборола національного бствования і оборони прав народу рускаго, а вкінци висказав бажане від братів Русинів, аби той перший науковий з'їзд ческих правників приніс величні успіхи на славу народу ческого. Привітну промову нашого відпоручника приняв з'їзд довготреваючими оплесками і окликами, а навіть старенький проф. Цоль ґратулював нашому бесїдникови, хоч передше дехто з Поляків старав ся, аби на утворенню з'їзду не було рускої промови. Дальше наступили привити відпоручників Болгар і Хорватів, а на закінченє виклад надворного радника проф. д-ра Бража про національне господарство з початком XX столїтя.

Того дня по полудни відбуло ся отвореня нарад секційних в салях ческого виділу правничого в Каролїнеум, де відпоручники славяньскі були почесними предсїдателями, а вечером відбув ся банкет в салях на острові Софійскім, на котрім промавляв по руски другий наш відпоручник проф. д-р Дністряньский, зазначуючи дружні взаємини, які лучили Русинів з Чехами від часів Шевченка (посланіє до Шафарика з р. 1845), підносячи симпатиї Чехів в справі рускаго університету, та запрошуючи ческих правників та з'їзд руских правників і економістів, що має відбути ся у Львові в р. 1905. Поважну промову проф. Дністряньского приняли Чехи одушевляючими окликами та дякували бесїдникови.

Дня 23 мая с. р. відбули ся дальші наради секційні і закінченє з'їзду на пленарнім засіданю в салї ради громадскої на староміскім ратуши Праги.

Війна.

З терену війни маємо дві вісти, котрі заслугують на більшу увагу, именно вість про похід російского ґенерала Штакельберґа против ґенерала Оку і вість про іменованє воєнного божища Японців, Ямаґати начальним вождом японських військ на боєвищи.

Марш Штакельберґа на чолї 12-тисячного корпусу, ріжно поясняють собі. Зразу говорено, що Куропаткін выслав его на поміч Штаркови, аби увільнив Порт-Артура від облоги. Се мало стати ся на виразне і рішуче жаданє царя, бо сам Куропаткін уважав такий крок за безвиглядний і більше як ризиковний, бо Японці відтяли би корпус висланий на поміч Порт-Артурови і приневолили би его до капітуляції, а се так ослабило би головну російску силу боєву під Ляояном, що Японці справили-б ся з нею дуже скоро. Здаєсь, що від наміру ратованя Порт-Артура відступлено а Штаґельберґа висвано на полудне лише в тій цїли, аби від порту відтягнути часть армії ґенерала Оку і ослабити силу, атакуючу порт. Штаґельберґ посунув ся лише до Кайшіну, коло 15 км. на полудне від Гайчену а 40 на північ від Пулянтієну, де знаходять ся найбільше на північ висунені позиції японьскої армії, обягаючі Порт-Артура. Присутність російского корпусу на Ляотунї приневолив ґенерала Оку відставити від облоги цїлий дивізию для обезпеченя плечий своєї армії і до полученя з армією ґенерала Курокі. Супротив того під Порт-Артуром лишать ся лише дві дивізії против двох движимих дивізий ґенерала Штесля. Коли присутність Штаґельберґа в Кайшінї має лише сю цїль, то на якийсь час в операциях против Порт-Артура наступить застій. Однак се не буде тревати довго, бо Японці вже вивадовують на Ляотун трету армію коло Чінтайце (на полудне від Такушану), котра одною частию скріпить армію ґенерала Оку, а другою частию, маршом на Сюян загрозить плечі дивізії ґенерала Штакельберґа і він буде мусїв цофнути ся до Гайчену. На Сюян вже вимашерували японьскі війска вивадовані в Такушанї. Анґлійскі жерела подають їх силу на 25.000 людий з 60 гарматами. Після вістий з японьских жерел між Кайшіном а Пулянтіном вже прийшло в понеділок минувшого тиждня до перепалок між віддїлами обох армій і в кождім случаю Росияни побиті уступили.

Вість, що Ямаґата іменований шефом японьскої армії і від'їздить до армії ґенерала Оку, доказувала би, що Японці всю свою форсу, всю свою енерґію звертають против Порт-Артура, аби его як найскорше здобути і сили сконцентровані на Ляотунї звернути против Куропаткіна.

Ґенералїссімус Ямаґата.

Іменованє ґенерала князя Ямаґати головним командантом усїх японьских військ на азийскім континентї, чи може лише японьских сил на ляотуньскім півострові — як звучать инші депеші — викликало в европейскій опінії велике заінтересованє та тим живійшу обсервацию подій на воєннім терени.

Щоби зрозумїти сей живий інтерес до особи сего японьского ґенерала, треба пригадати собі, що князь Ямаґата се той самий ґеніяльний японьский мілїтарист, котрий вервуши перед 30 роками з Европи, переорґанізував японьску армію на европейский лад, протягом двох десятилїть з безладних середновічних куп японьскої мілїції сотворив велику знаменито вишколену і адисциплінованну новочасну армію, а потім сам як ей командант, перевів з нею трїюмфальний іспит в китайско-японьскій війні, в котрій здобув собі славу не тілько знаменитого орґанізатора, але й первозрядного стратеґа, а своїй армії подив і похвали знатоків мілїтарних усеї Европи. Тож іменованє сего, в своїй вітчизні так популярного і майже обожаного вождя, головним командантом на воєннім терени, а бодай в найголовнійшій его точцї — під Портом Артура, мусїло в цїлім Японії, а головно в японьских боєвих рядах, викликати новий приплив одушевленя і енерґії. Японці побіджали доси на кождім кроцї, на мори і на суші, а сї побіди несли за собою віру в сили народу, в щасливу зорю его армії, двоїли енерґію і справність японьских командантів і японьского жовніра. Отсей піднесений настрій Японців мусить тепер, коли на чолї їх поставлено найбільшу військову силу Японії, зрости до ще більших розмірів тоді — коли рівночасно в противних рядах чим раз то ширші круги захоплює зневіра у власні сили і в справність провідників, а той сам Куропаткін, котрого висилано на поле бою, наче спасителя російскої воєнної чести, сам внеохочений просить о звільненє его від тяжкої задачі.

Та імя Ямаґати має для Японців ще й инше значінє. З особою сего ґенерала вяжуть ся ще й инші почуваня в душі кождого японьского патріота, крім почувань віри в свою армію і певности на ві воєнну справність, а инші почуваня такі, що ще більше від перших мусять заважити в воєннім психольоґії японьскої армії.

Ґенерал Ямаґата був тим, що вже раз здобув той сам Порт-Артура, котрий чим раз тіснїйшим перстенем обступають Японці. Він-то в китайско-японьскій війні взяв приступом сухопутним сю сильну і, вже тоді по европейски уладжену, китайску кріпость, взяв однак на те, щоби та кріпость, окуплена японьскою кровю, дістала ся в руки Росиї. Три держави: Німеччина, Франциа і Росия, не бажаючи скріпленя Японії на азийскім континентї, приневолили Японців випустити тоді з рук їхню добичу і звернути Китаєви Порт-Артура на се, щоби небавом потім Росия могла „виарендувати" сю кріпость на „сто років" від Китаю. З тяжким сердцем, з почутєм кривди, Японці опустили тоді Ляотун на се, щоби зачати ся зброїти до кріваво відплати північному сопернїкови. Нині приїшов сей час реванжу. Японці стоять під Порт-Артуром, в якім замкнули ся Москалї, а японьский штурм на сю кріпость поведе той сам славний Ямаґата. Ідучи в приступ до Порт-Артура, Японці будуть платити за напесене понижене. І се важне для оцїнки настрою японьскої армії перед тим важним моментом воєнним, яким буде здобутє сеї кріпости для дальшого перебігу війни.

(Телеґрами).

Льондон. Марш ґенерала Штакельберґа на полудне розбив ся (?) о невістну доси оборонну позицию японьску, 15 миль на північ від Порт-Артура. Прийшло тут до цїлого ряду дрібнїйших битв, котрі тревали 5 днїв. Результат не звістний; знають лише се, що на північ від'їхали два поїзди з раненими.

Петерберг. Ґенерал Сахаров доносить, що коло Тяншуйчану (десь між Кайчу а Саймателї) прийшло до перестрілки з Японцями, котрі обсадили сильно позициї на горах. Японці мусїли уступити перед огнем Росиян. Росиянам погибло 6 козаків, ранених 2: 1 полковник, 1 лїкар і 22 козаків.

Сеуль. В Ґензанї вижидають російского атаку. Дїти і жінки готові до виїзду до монастиря, положеного в горах о 20 миль від Ґензану. До Ґаяну прийшло 291 Росиян а 300 сто ть коло Тайґяну. В суботу прийшло о 12 миль на північ від Ґензану до перестрілки між малим віддїлом козаків а японьскою патрулею. Козаки впали в засїдку і цофнули ся, лишаючи 6 трупів.

Парим. Прийшла тут непотверджена ще вість, що Штессель виконав успішний напад на японьску армію.

Памятайте на будову театру!

ТЕЛЕҐРАМИ.

Сойми.

Відень. Цїсарским патентом скликано ческий сойм на 14 с. м. Другий патент цїсарский оголошує розвязанє буковинського сойму і заряджує розписанє нових виборів.

Делеґациї.

Будапешт. Угорска делеґация передискутувала в суботу буджет міністерства заграничних справ і ухвалила его. Разом з вотум довіря Ґолуховскому.

Торговельні договори.

Рим. Міністер заграничних справ предложив парляментови проект закона, уповажнюючий правительство заключити провізоричний договор торговельний з Австриєю.

Наслїдии §. 10-ого.

Прага. Politik доказує, що ческа обструкция вже стратила рацию, бо правительство рішило ся навіть военну позичку затягнути без ухвали парляменту. З тої причини Politik радить Чехам залишити обструкцию, а перейти лише до острої опозиційної тактики, потїшаючи Чехів лише тим, що тепер і німецка обструкция не буде така страшна, бо також на случай німецкої обструкциї правительство потрафить всї державні конечности полагодити без парляменту.

О італїйский унїверзитет.

Любляна. Slovenec доносить, що в делеґаційній розмові італійский делеґат Мавровер мав сказати до цїсаря: „Бажаємо собі, аби італійский унїверзитет був заснований в Терстї." На се цїсар мав відповісти: „Сего під ніяким услівем не дістанете". По сих словах цїсар мав урвати розмову і відвернув ся. Італійскі делеґати сейчас виїхали з Будапешту і не брали участи в дальших нарадах делеґаций.

Македонїя.

Солунь. Македонська пропаґанда знов дав знаки житя. Члени болгарского комітету замордували дня 24 м. м. грецкого священника, дня 25 м. м. замордували грецкого нотабля Ванґенїя з цїлою родиною.

Монастир. Населенє трех громад округа Крушево спиняє переведенє реформ при помочи чужих офіцирів. Валї вислав до сих громад більші віддїли війска і жандармериї.

Відень. Zeit доносить, що македоньскі комітети, з виїмком ґрупи Сарафова хочуть залишити революцийну акцию, до чого пре також болгарске правительство.

Любляна. Slovenec оголошує розмову свого кореспондента в Софії з Сарафовом, котрий заявив, що революция в Македонії вибухне наново, бо населенє бачить, що реформи не переводять ся серіозно.

НОВИНКИ.

— **Концерт львівского „Сокола"** випав в суботу прегарно з кождого огляду крім... касового. Справді не легко сказати, чим треба було більше любувати ся, чи сьпівами чи ґімнастичними пописами. Імпровізоване ґашенє пожежі сїльскої хати малехівским пожарним „Соколом" викликало на салї неумовкаючу бурю оплесків. Попис львівского „Сокола" на поручах сьвідчив о далеко вже посуненій силї і зручности наших Соколів і вповнї заслужив на ті ґучні оплески, якими їх нагороджено. Сольовий сьпів п. Волошина так уже загально званий і симпатичний, що й згадувати про него зайвим, — так само, як і про акомпаніямент п-ни Ясеницкої. Але, нїде правди дїти, кульмінацийними точками вечерка були: сольовий сьпів п-ни А. Крушельницкої, котра своїм соловейчиним голосочком по просту чарувала зібрану громаду і, два рази засипана китичками і цьвітами, змушена була сьпівати ще надпрограмово; попис станиславівских Сокілок, котрі також засипані цьвітами, мусїли повторити свої чудові вправи; а вкінци — та се вже річ досить сумна! — саля зовсїм не так заповнена, як належало надїяти ся по жвавій рухливости і так пожиточній а широкій дїяльности, яку проявляє наш „Сокіл" скрізь по краю.

— **Зелїзниця Львів-Підгайці.** Комісия зелїзничa львівского маґістрату а за нею секция II ухвалили оноді підвисшити удїл міста Львова в коштах будови зелїзниці Львів-Підгайці з 300.000 на 400.000 К. Поставлено однак за услівє, щоби роботи около будови розпочали ся вже в 1904 р. також від стороны Львова і на его території, а також, щоби осїдком товариства був Львів. Справа стане на дневнім порядку засїданя міскої ради в четвер.

— **Вибори до міскої ради в Станиславові.** Дня 24 мая покінчились вибори до міскої ради в Станиславові і випали для Русинів зовсїм неудачно, бо кромі одного москвофіла не вибрано анї одного Русина радним. Руска справа погіршила ся через те значно, бо в давній раді мало руске населенє Станиславова шість заступників. Тепер не має анї одного. Причини сеї неудачі поясненє станиславівска „Нова Сїч" ось як: „Вшехпольскі русиноїди нс. Айзельт, адв. др. Юркевич, лїкар з криміналу др. Копачиньский та тим подібні зібрали ся з Поляками „mojżeszowego wyznania" в польскім касинї і урадили не покликувати на передвиборчі збори ні одного Русина. Відтак стали радити, якби то не впустити ні одного Русина до міскої ради. І сталось дивне диво! Виступив з ґакатистичною бесїдою против Русинів чоловічок, що чи-мало шісток та соток потягнув з Русинів у свій карман. Се виступив адвокат др. Юркевич і в своїй бесїдї зазначив, що ніяк Полякам допустити до того, щоби який Русин-Українець дістав ся до міскої ради, бо то „hajdamacy", а допустити Русина-Українця до ради рівнало би ся „zdradzie ojczyzny". Радше радив закукурічений меценас тримати з москвофілами, бо сї „nieszkodliwi i mało wymagający". І так сталось, як др. Юркевич жадав, дарма що підносились голоси, що в дотеперішній раді було аж шість руских голосів. Не помогло. Помістили вправдї на своїй листї на сьміх одного Русина, але „Rusina poczciwego" в особі п. Крупки, котрого ніхто не знав яко Русина і він хиба Русином за-для того, що хрещений у гр. кат. обрядї. Такий Русин був їм на руку, бо він певне не промовляв би ніколи по руски, йшов би їм у лад. А як вони того Русина підпирали, то виходить з того, що той „poczciwy Rusin" дістав аж 5 голосів на 177 голосуючих! І так не вийшов ні „hajdamaka" ні „poczciwy Rusin", а вийшов зате москвофіл „советнїк Проскурнїцкой", на котрого голосували розумівсь всї вшехполяки. З боку Русинів-Українців поставлено кандидатом радника Карановича і роблено все, щоби він перейшов, однак радник Каранович одержав лиш 71 голосів і перепав против рад. Проскурницкого, що одержав 83 голосів. А сталось се завдяки заходам адв. Юркевича, котрий всякими способами домагав ся недопустити до ради „hajdamaki". Натомість заходив ся коло того, щоби до ради війшов „советнїк Проскурнїцкой", і по всїм усїлям аґітував за ним, в салї виборчій і всюди, де тільки міг!" — Признаємо, що вшехпольска аґітация була головною причиною такої поражки рускої справи, однак не треба переочувати, що у великій мірі зложила ся на се недостача кріпкої орґанізациї з рускої стороны. Чейже число руских горожан в Станиславові надто поважне, щоби польский елемент міг так свобідно розпоряджати ся. Коли-ж не бачить у них ніякої відпорної сили, не диво, що перейшов над ними до дневного порядку.

— **Ювилейний дар для Лисенка.** Як доносить „Кіевская Старина", складки на дар для Лисенка з нагоди его ювилею 35-лїтної музичної творчости досягли кінцем мая суму 7413 рублїв і 79 копійок. З того призначено 1021 руб. 40 к. на виданє творів Лисенка, за 286 руб. куплено льос дворяньскої позички а 6016 руб. 39 к. призначено на купно вілії. Понадто поверх 200 рублїв призбирано на музикальну школу ім. Лисенка.

— **Вітчина папи.** Gazeta opolska, що виходить на горішнім Шлеску, доносить: В склепі купця Синхальского в Опельни явив ся недавно один селянин і оповідав, що в Будапештї находить ся монахиня, родом з Боґушиць, опельнского округа. Вона просила недавно листовно свою родину, щоби прислала ей дещо вдежи, бо терпить великий голод. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 2 корони. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 1 корону. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 1 корону. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 50 сотиків. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 50 сотиків. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 25 сотиків. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 25 сотиків. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 10 сотиків. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 10 сотиків. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 5 сотиків. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 5 сотиків. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 2 сотиків. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 2 сотиків. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 1 сотик. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 1 сотик. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,5 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,5 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,25 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,25 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,0625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,0625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,03125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,03125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,015625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,015625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,0078125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,0078125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,00390625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,00390625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,001953125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,001953125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,0009765625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,0009765625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,00048828125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,00048828125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,000244140625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,000244140625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,0001220703125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,0001220703125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,00006103515625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,00006103515625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,000030517578125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,000030517578125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,0000152587890625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,0000152587890625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,00000762939453125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,00000762939453125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,000003814697265625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,000003814697265625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,0000019073486328125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,0000019073486328125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,00000095367431640625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,00000095367431640625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,000000476837158203125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,000000476837158203125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,0000002384185791015625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,0000002384185791015625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,00000011920928955078125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,00000011920928955078125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,000000059604644775390625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,000000059604644775390625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,0000000298023223876953125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,0000000298023223876953125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,00000001490116119384765625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,00000001490116119384765625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,000000007450580596923828125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,000000007450580596923828125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,0000000037252902984619140625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,0000000037252902984619140625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,00000000186264514923095703125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,00000000186264514923095703125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,000000000931322574615478515625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,000000000931322574615478515625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,0000000004656612873077392578125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,0000000004656612873077392578125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,00000000023283064365386962890625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,00000000023283064365386962890625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,000000000116415321826934814453125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,000000000116415321826934814453125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,0000000000582076609134674072265625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,0000000000582076609134674072265625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,00000000002910383045673370361328125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,00000000002910383045673370361328125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,000000000014551915228366851806640625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,000000000014551915228366851806640625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,0000000000072759576141834259033203125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,0000000000072759576141834259033203125 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,00000000000363797880709171295166015625 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має зубів. Родина вислала ей 5 кілограмів вдежи, а за кождий кілограм заплатила 0,00000000000363797880709171295166015625 сотика. Монахиня одержавши вдежу, написала до родини, що вона дуже вдячна за вдежу, але не за ціну, бо вона могла купити вдежу і за 0,000000000001818989403545856475830078125 сотика. Родина відписала, що ціна вдежи була така висока, бо вдежа була дуже добра. Монахиня відписала, що вона не потребує доброї вдежи, бо вона не має

ла їй деякі родинні папери. Ходить іменно о родину Кравців, бо дїд чи там прадїд теперішнього папи мав називати ся „Krawiec“ і походити з Богушиць. Давно мав він виемігрувати до Італії і там прозвали его Sarto (значить: Кравець). Не знати — замічає Gaz. opolska — о скілько в тім правди, але в тутешній околиці кружить від уст до уст чутка, що папа походить з горішного Шлеска і то з польскої родини. Донесене Gaz. opolsk-ої може бути звичайною поговіркою або ві, всеж таки замітна в особливша симпатия, з якою новий папа відносить ся до Поляків. Недавно тому, приймаючи у Ватиканї польских паломників, сказав до одного з їх провідників, архиепископа Теодоровича: „Poloni est gens paupertima et infelicissima“ (Поляки дуже бідний і нещасливий нарід). Трохи пізнїйше, дня 31 мая с. р. приняв папа на приватній авдиенциї звісного русиноїда д-ра Козловского і серед ласкавої розмови сказав отсї слова: „In Polonia austriaca sunt flores S. Ecclesiae“ (В австрийскій Польщи є цьвіти св. Церкви). При тій нагоді заявив, що благословить всїх Поляків і впевнював, що молить ся за них. Тут не від річи буде зазначити, що кільком зручним польским верховодам удало ся зискати від папи специяльне благословенъство для редакциї (!) Gazet-и Narodow-ої, котра мимоходом сказавши, по ріжних метаморфозах стала тепер орґаном ново з'орґанїзованого католицкого сторонництва — не змінивши очивидно своєї русиноїдної краски — а папске благословенъство уживає як приманчиву рекляму.

— **Інтеліґенция япаньского а росийского вояка.** Дотеперішні успіхи Япанців та цїлу їх незвичайну второпність підчас війни треба приписати великим заходам япаньского правительства в послїдних десятках лїт около двигненя народного образованя. На 100 росийских воякiв пересічно 96 не вміє анї чи тати анї писати, у Япанців лише 5 на 100. Тим і повсяк ся по части япаньска вищість на війаї, бо чейже не можливо, щоби росийскі вояки думали за себе і поводили ся подібно як образовані Япанцї, коли опинять ся в критичнім положеню. Те саме відносить ся до росийских офіцирів. Здібнїйших і настроених вільнодумно заслано на Сибір, а для тих, що проявили трохи вищу інтеліґенцию опором або критиною бюрократиї, всяка каріера неможлива. Япан дає тепер примір впливу умової сили на історию народів.

— **Росийскі „симулянти“.** Коли вірити росийским часописам, число „симулянтів“, котрі супротив війни хотять увільнити ся від військової служби, є дуже велике, а в тій цїли беруть ся вони часто на дуже хитрі способи. В Томеску, Благовещенську і ріжних сибірских містах показують приналежні до війска від часу, коли вибухла війна, дивну охоту до поліцийної служби, бо поліцийні функціонарі не йдуть на війну, а такі кандидати зголошують ся там сотками. Число кулявих, слїпих на одно око та всяких калїк зросло в десятеро. В Каїньску присягло фальшиво сїмох резервістів, що слїпі на одно око. Сего способу імають ся резервісти так часто, що лїкарі мусять аж підступом викривати обманьство. Здорове око закриваєсь перевязкою, а відтак в напрямі мнимо слїпого ока лїкар вимірює несподіваний рух списом. Коли рекрут закрие повікою око, як стїй всиплять ему порцию буків і затягають у військовий мундур. В Варшаві засуджене на три роки тюрми якогось Лешка, що роздавав резервістам средство, від котрого тїло вкривало ся підозрінними, але скоро переминаючими міхурами. В Хабаровску станув перед військовою комісиею молодий перекупень, що не мав ні одного зуба. Его увільнено від служби; але що в роті замічено свіжі рани, взяли его на точнїйші допити. Аж запутаний суперечними відповідями признав ся вкінци, що день перед тим вирвав собі 15 зубів нараз, бо „страшно его болїли“....

— **Дїточа мова.** З одного дїточого приюту коло Копенгаґи доносять до одної даньскої часописи про такий дивний случай. Померла якась 78-лїтна старушка і лишила двоє дрібних внуків, котрих як цїлковитих сиріт приміщено в згаданім приютї. Тут замічено, що дїти незвичайно мовчаливі. Бавили ся лише тодї, коли думали, що їх нїхто не підглядає і говорили якоюсь мовою, котрої нїхто не розумів. Тодї звернено увагу на минувшину дїтий і дізнано ся, що померша старушка була глухонїма і що дїтий, котрі жили виключно лише з бабусею, не научив нїхто говорити. А що їх мовним орґанам не хибувало нїчого, то дїти утворили собі на самотї власну бесїду. І коли в приютї були самі, починалась між ними оживлена розмова, скоро-ж зміркували, що їм хтось прислухує ся, сейчас ставали нїмі. Один ученний і один звісний музик з Копенгаґи, що займали ся головно студиями звуків, відвідали приют, щоби розслїдити примітивну дїточу мову. Однак їм не пощастило ся розкрити тайну, бо дїти на вид чужинців не випускали парп з рота. Лише кільком иншим дїтям з приюта удало ся підхопити від давних бесїдників кілька слів. То все однак не спинює їх поступів в даньскій мові, котру присвоюють собі так скоро, що незабаром їх „прамова“ буде для них злишна і перейде зовсїм в забуте.

— **Дрібні вісти.** Д-р Йосиф Калєнбах іменований професором польскої літератури в львівскім університеті. — Трибунал нїмецкої союзної держави рішив, що американські докторати, уживані загально нїмецкими дентистами, не мають наукової ваги і заборонив послугувати ся ними як „проявом несовісної конкуренциї“. Сей вирок відносить ся до 326 нїмецких дентистів. — Апеляцийний суд в Петербурзї засудив звісного росийского ученого і б. професора київского університету Анїчкова, за перепачковуване орґану росийских конституціоністів „Освобожденіе“, яке виходить в Штутґардї, на каторгу з утратою всїх горожаньских прав та приділеном до карного баталїону, а паню Боркманову на довголїтну вязницю.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанїзуйте курси для анальфабетів!

— **Руска Бурса** ремісничa і промисловa у Львові віднеслась перед кількома днями до всїх рад повітових у східній части краю з просьбою о запомогу з повітових фондів на цїли згаданої Бурси, а сею дорогою просить Видїл сеї Бурси всїх П. Т. членів Русинів, що засїдають в Радах повітових, між котрими є заступники маршалків і члени, що засїдають в Видїлах повітових, щоби своїм впливом і повагою піддержали ту просьбу, коли стане она на дневнім порядку. Видїл згаданої Бурси не сумнїває ся, що повітові репрезентациї, котрим розвій ремесла і промислу не рівнодушний, возьмуть під розвагу внесену просьбу з більшим як попередних лїт теплом і не поскуплять сим разом щедрійших жертв на цїли згаданої Бурси, коли руські члени повітових репрезентацій більше заінтересують ся сею справою і скажуть своє важке слово. — *Видїл.*

— **Великий духовний концерт** львівского Бояна під протекторатом Впр. о. Митрополита, що відбуде ся ві второк 7-го н. ст. червня заповідає ся з кождого огляду дуже гарно. В концертї возьме участь звиш 120 сьпіваків під недостижимою управою о. Остапа. Деякі хори будуть відсьпівані при повній війск. орхестрі і орґанах. Як доси, попит за білетами дуже великий. Але звичайно у нас бувае, що найбільше білетів випродує ся на пів години перед розпочатем концерту. Отже щоби уникнути звичайної в таких разах глоти, спродаватись буде білети при касї в Фільгармонії вже від години 4-тої пополудни. За то початок концерту безусловно з ударенем 7-ої години вечером. — *Р. З.*

— **Загальні збори Руского Тов-а педаґоґічного.** Пригадуємь, що надзвичайні загальні збори Руского Тов-а педаґоґічного у Львові в справі зміни статута відбудуть ся дня 11 с. м. о год. 5 вечером в комнатах „Рускої Бесїди“ (у Львові, Ринок ч. 10), а не, як передше оповіщено, в комнатах тов-а. До важности нарад треба присутних що найменше 30 членів. — *Видїл.*

— **З Тов. руск. рем. Зоря у Львові.** Комісия промислово-інформацийна тов. „Зоря“ у Львові поручає нашій суспільности своїх членів майстрів іменно: Йосифа Дельковича майстра мулярского Антона Опрыска і Петра Стецика майстрів столярів, Михайла Стефановского слюсаря, Монастырского Антона і Горбачевского Льва малярів церковних, Теодора Гелету малярa поковзвого, Льва Кочоровского лакерника, Василя Гресяка майстра кравецкого і Софрона Ференцевича майстра кравецкого. У всяких справах просимо звертатись під адресою вище поданою.

— **Відозва.** Як минувшого року так і на слїдуючий рік шкільний (с. є від вересня с. р.) намірає Руске Тов. педаґоґічне у Львові вести дальше дорогший інститут для заможнїйших дївчат. Однак сей інститут буде могло товариство лише тодї дальше провадити, коли найде ся достаточне число кандидаток, які рефлектували би на приміщене в тім інституті. Щоби отже видїл заздалегідь міг обчислити, чи фонди товариства позволять на ведене і на дальше сего інститута, просить ся інтересованих, щоби подання о принятє до сего інститута внесли найдальше до дня 10 липня с. р. на руки видїлу (Львів. пл. Стрілецка ч. 6). Цїле одержане коштувати буде місячно 45 К. Подання мають внести також і ті ученицї, які вже і того року мали в тім інституті приміщене. — *Видїл.*

— **Конкурс.** Руске Товариство педаґоґічне у Львові розписує отсим конкурс на настоятеля інституту свв. о. Николая для учеників середних шкіл, поміщеного при ул. Театиньскій ч. 19. Настоятель обовязаний вести дидактично-педаґоґічний нагляд над питомцями сего інституту, а за се діставати буде мешкане, харч, услугу і цїле удержане, а кромі сего відповідну ремунерацию після умови з видїлом. Перщеньство мають безженні гімназияльні учителї. Подання вносити треба на руки видїлу (Львів, пл. Стрілецка ч. 6) до кінця червня с. р. — *Видїл.*

— **Передвиборче віче в Немирові** відбуде ся в четвер дня 9 с. м. о 2 годині пополудни в церковнім домі, на котре запрошуємо всїх виборців і правиборців Немирівщини. — За видїл „Равской Рускої Ради“: о. *Іван Кипріян* голова.

— **Зі Станиславова.** Подає ся до відомости замісцевих членів ширшого комітету, завязаного в цїли величавого відсьвяткованя торжества інтронїзациї Его Преосьвященьства, епископа о. д-ра Григория Хомишина, що нарада над уложеном дефінітивної програми відбуде ся в пятницю дня 10 с. м. о годині 8-ій вечером в комнатах „Рускої Бесїди“ в Станиславові, пл. Франца Іосифа, ч. 3. — *Тїснїйший комітет.*

— **Запомоги для вдів і сиріт по сьвященикaх** всїх трех епархій буде розділяти товариство „Рязница“ в Самборі, а то 21 запомог для вдів по 40 К і 21 запомог для сиріт по 30 К. Просьби треба вносити до 25 с. м. через дотичний уряд деканальний. — Перщеньство мають ті вдови і сироти, котрих мужі зглядно батьки причинили ся до розвою товариства.

— **Руска торговля в Немирові.** По всїх закутинах нашої Руси розлягає ся гасло „свій до свого“. Русини Немирівщини не можуть в торговельних справах виконати сего гасла, позаяк в місточку Немирові, яко осередку Немирівщини, нема своєї торговлї. Товариство читальня „Просьвіта“ в Немирові рада прийти в помічь Русинам Немирівщини, щоби і вони мали нагоду держати ся і виконувати гасло „свій до свого“, отже отворило в Немирові торговлю мішаних товарів в церковнім домі. О сім повідомляємо Вас, Панове Громадо Русини, і просимо заспокоювати всї свої покупки у згаданій торговли, памятні на гасло „свій до свого“! — За видїл читальні „Просьвіти“ в Немирові *о. Іван Кипріян*, голова.

Звертає ся увагу на оголошене товариства „Труд“ у Львові.

Урядові вісти:

— **З перемиской епархії.** Відпустку для поратованя здоровля одержали сс.: Сев. Метеля на 10 тижнїв, Ев. Кульчицкий, М. Цїпановский на 6 тижнїв, Іван Пастернак з Тилявы, Анатоль Сїнкевич на 8 тижнїв, Мих. Юзьвик, Мих. Ковшевич на 5 тижнїв, Альбин Добряньский, Софрон Кульманицкий на 4 тижні, Володислав Калужницкий на місяць. — Правительство продовжило дотацию з рел. фонду на дальший рік для сотрудників: в Мшанци, Завадцї дек. лїского, Роздїлові, Жужели, Ожомли і Дальовій.

— **Адресованє телеґрам призначених для Львова.** Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів оповіщує: Що-раз частїйше лучає ся, що на телеґрамах призначених до Львова надавцї не подають зовсїм мешканя адресата або роблять то в спосіб недостаточний, наслїдком чого такі телеґрами доручувані бувають допера по довшім часї, потрібнім до вислїдженя адресата. Позаяк по имели § 10 телеґрафічної тарифи I часть, кожда телеґрама повинна містити такі вказівки, щоби на їх основі могла бути без яких дослїдів сейчас доручена, проте припоручає ся ц. к. урядам, щоби звертали увагу надаючих телеґрами на ту обставину, що телеґрами до Львова і взагалї до більших міст мають бути точно адресовані. Не можна вправдї відмовити принятя недокладно адресованих телеґрамів, однак мають уради принимаючі на лївій сторонї телеґрафічного бланкета помістити замітку, що на недостаточність адреси звертали увагу надаючого.

— **Іспит зрілости** в станиславівскій ґімназиї відбув ся в днях 25—31 мая. З Русинів зложили: Індишевский Роман (з відзначенем), Насада Данило, Лукашевич Самян, Савяич Володимир, Чарвецкий Никола і Яців Дмитро. Один абітуриент репробований на рік.

Бібліоґрафія:

— **Р. У. Видавнича спілка** видала слїдуючі книжки: В лїт. Наук. Бібліотеці: 1) Драгоманова „Літературно-суспільні партії в Галичині до р. 1880“, ст. 63, цїна 40 с., 2) Д. Мордовця „Оповідання“ ст. 97, цїна 60 с., 3) А. Шамісса „Петро Шлємиль“, ст. 115, цїна 70 с. В белетристичній бібліотеці: Н. Кобринської „Ядзя і Катруся, та инші опов.“ стор. 156, цїна 1·80 К.

— Вже опустили печатню **„Проповіди Похоронні“ д-ра Йоана Бартошевского.** Есть їх всїх 120. Суть они дуже поучаючі і потїшаючі сумуючих по стратї дорогих осіб. Цїна одного примірника 5 кор. Отримати ті проповіди можна або в книгарни Ставропигийскій у Львові (Руска ул. 3) або у автора (Львів ул. Домов), котрий відступає їх також на інтенциї богослужебні, які однако тепер суть уже вичерпані. — Так само можна або в помянутій книгарни або у автора отримати его „Проповіди Недїльні“ по 4 кор. і „Проповіди Страстні“ по 2 кор. за примірник. — Проповіди Празничі сего автора не суть видані его накладом.

— **З Бучача.** Дальші жертви на погорівших хліборобів: М. Медвецкий з Білої зі складок 18, о. Шлемкевич з Сповидова 42, члени читальні Просьвіти в Пацикові 13, Колодїевскай 4, о. Н. Сїменович в Волківцях ad Борщів 12, о. Лїщиньский з Литача від парохіян 17·30, о. І. Ганкевич з Мельниці зі складок а то: з акафисту 14·34, від А. Доброго 2, Ст. Герґулїна 1, І. Тучка 4, Ілька Тучка 2, Павла Николюка 2, Івана Николюка 1, Андрея Доброго 2, Василя Дїдичука 10, Ф. Гнилиньского 2, П. Голик 1, Ф. Скоропать 1, Ю. Кібаїя 2, Д. Пилака 2, Ілька Підгірняка 2, Івана Підгірняка 2, Марії Ганкевич 2, о. І. Чубатий з Кійданова 34, о. В. Чайковский 14, о. І. Гавацкий 3, Складка з Переволоки 1, о. П. Коцюба з Виєчки 1, о. Курилович з Волківця 10, о. П. Саистун з Козової 8, о. І. Ганкевич з Устя еписк. 25, о. Н. Анастизиевский з Сапогова 5, о. Д. Хомин з Шульганівки 10, о. І. Кушик від себе і парохіян 6·40, о. В. Кузик з Осовець 8, Уряд парохіяльний в Устю зел. 30, В. Адріянович зі Львова від збору учит. рускої ґімназиї у Львові 28·20, о. Кейван з Ключева 3·33, о. П. Билиньский з Зарваниці 10, о. А. Левицкий з Увисли 80, о. О. Ґлібовицкий з Глубочка 2·28, А. Кривула з Потока зол. 10, П. Андрущак з Потока зол. 2, о. Л. Лушпиньский з Трибуховець зі складок в церкві 30, д-р Альтер з Бучача 20, о. Вальницкий з Кобаків 22, о. Боднарук з Віднівець 1·50, І. Пелех з Коропця 20, о. Ст. Петрик з Потока зол. 4, о. І. Лушпиньский з Бобулинець 2, І. Борис з Кракова 5, Р. Перфецкий з Відня 4, Читальня Просьвіти в Бурштині 5, громада Пилипче 20, о. І. Проскурницкий з Коропця від себе 4, від парохіян 11·40, о. Дудиньский з Вигнанки 35, Луців 1, дохід з концерту 26·70, Складка на комерсї 28·09, о. Кунчиньский з Кадлубиск 18·20, о. І. Литвинович з Станиславова 5, о. Пісецкий з Білої від парохіян 27·50, Гр. кат. Уряд парох. в Лисци від парохіян 5·20, о. Д. Воєвудка з Перерова від себе і парохіян 14·10, Драглер з Бучача 4, Б. Штерн 3, з концерту додатково 8, о. А. Левицкий з Увисли 3·70, о. Шанковский з Конончинець від себе і громадян 45·52, о. Купчиньский з Борщева зі складок 13·47, о. Огоновский з Снятина 11, Думин з Потока зол. дальші складки 6·58. Уряд парох. в Молодькові зі складок 8·42, Уряд парох. в Устю еписк. зі складок 8, о. Барин з Угринова долїшного від себе і парохіян 28, о. Кушик з Мельниці від себе 5, від Павлїни Лаба 2·40, від Насті Дячок 1, з акафисту 17·60, о. І. Ганкевич сотрудник в Мельниці зі складок а то від Ю. Левадного 2.

(Конець буде.)

Переписка Адміністрациї.

Вп. Ф. Ле. в Бо. До кінця червня прийде нам ще 5 К. 40 с. — В. Ро. в Чи. До 13 червня належить ся нам ще 1 К. — Ю. Ма. в Го. Одержано. — Л. По. в Кі. на Бу. Тепер вплачено по конець липня а не серпня. — С. Му. в Во. До кінця червня уплачено все. — С. Га. в Лу. Гроші на Театр і для Сокола передано куда слїдовало. — Р. Га в Пе. Тепер до кінця 2 кварталу. — Е. Сї. в Па. До кінця червня прийде нам ще 1 К. 30 с. — А. Ми. в За. Так. — П. 20. в Му. До вирівнана цїлої залеглости до 13/3 належить ся нам ще 17 К. 40 с. — П. Кі. в Ко. Гроші для Комара доручено 20 цьвітня. — Н. Се. в Льв. 2. До кінця червня прийде ще 3 К. 68 с.

КОНКУРС.

Комітет Бурси Руского Товариства педаґоґічного у Львові (Вірменьска ч. 2) розписує отсим конкурс на принятє питомцїв до Бурси товариства на рік шкільний 1904/5. Приймати ся будуть ученики ґімназияльні, сини членів Руского Товариства педаґоґічного.

Условія принятя є:

1. Батько (опікун) петента мусить бути членом Руского Товариства педаґоґічного. — 2. Кождий питомець мусить бути зовсїм здоровий, що потвердять оглядини лїкарскі з початком року шкільного. — 3. Комітет бурси приймe лише добрих і пильних учеників, котрі дають повну запоруку, що скінчать ґімназию. — 4. Батько (опікун) петента буде точно платити умовлену оплату за сина з гори (найменьше 15 К місячно). — 5. Кождий питомець зложить при вступі одноразовий даток на інвентар в сумі 2 К. — До подання о принятє долучити отже треба: 1. Сьвідоцтво шкільне петента з послїдного півроку. — 2. Декларацию, в котрій батько (опікун) ученика зобовяже ся виразно умовлену суму за поміщене сина в бурсї кождого місяця точно і з гори платити. 3. Сьвідоцтво убожества.

Кождий принятий питомець має привезти з собою: 6 пар біля, 4 простирала, 2 пошевки, 12 хустинок, 6 пар шкарпетов і 4 ручники, подушку і коцик або ковдру до накриваня, порядне одїня, плащ і 2 пари обуви. Кожда штука біля має бути виразно зазначена. — При вступі мусить кождий питомець показати ся перед зарядом, що все потрібне має, а если би не було все в порядку, може наразити ся на неприятє в послїдній хвили. Всї питомцї є обовязані користати з науки сьпіву, а старші також з науки языка французского і стеноґрафії. Питомцям не буде вільно мати поза бурсою нїякого занятя. Подання адресовані до Комітету бурси Руского Товариства педаґоґічного у Львові ул. Вірменьска ч. 2. треба подати найдальше до 1 липня 1904. — Всї буцші питомцї мають також внести подання.

У Львові, дня 25 мая 1904. 1—3

Комітет Бурси Руского Товариства педаґоґічного.

Товариство „Просьвіта“ у Львові

підняло ся в сім році видання, якого потреба для всеї нашої суспільности дуже дїймаючо дає ся відчувати. Именно під редакциею голови Товариства „Просьвіти“ проф. Юліяна Романчука мають видавати ся твори наших найзнаменитших письменників в цїли їх спопуляризованя. Перша книжка, яко том I. „Рускої письменности“, обнимаючий твори Котляревского, Артимовского-Гулака (межи ними і зовсїм ще незнані) і Гребінки, з портретами і короткими житєписами авторів вже появила ся і продає ся в гарній оправі по 1 кор. в найгарнїйшій оправі 1·50 кор. На пересилку почтову долучити треба **30 сот. більше.** Висилає ся **тілько за попереднім надісланем грошей або за побранєм почтовим** (Nachnahme.)

Позаяк наклад виносить всего 3000 примірників, проте просимо спішити ся з замовленями.

Дістати можна в Канцелярії Товариства „Просьвіти“ у Львові, Ринок 10.

Др Володислав М. Висневский

отворив

адвокатску канцелярию в Золочеві. 403 1—2

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

ТЕАТРАЛЬНА КАВАРНЯ

Щодень концерт військової музики. — Вступ вільний.

90 1—5

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА

„ТРУД“

у Львові, Ринок ч. 39

в своїм нововідкритім склепі і магазинах *продає:*

Полотна льняні і бавовняні в найбільшім виборі штуками по ціні фабричній і на части, як також біле столове. Найдешевше жерело закупна.

Матерії на сукні, блюзки і пр. вовняні і бавовняні в найновійших родах і десенях.

Всякі потреби до виготовлення біля, суконь, капелюхів і конфекції.

Виготовляє на замовлення і запас:

Біле мужеске і жіноче повдиче і витворне всякого рода, як також до постелі.

Гафти ріжнородні ручні і машинові.

Сукні повдичі і найстрійнійші, як також костюми по крою англійскім, блюзки, галькі і проч.

Капелюхи після найновійших фасонів. **Гуньки,** пальтоти, саки і проч.

Комлєтні виправи весільні.

При замовленях письменних просимо подавати мірц після розісланих нами фіґур. Взірці материй висилаємо.

Уряджує курси: тримісячні до крою і шитя суконь, десять місячні до науки роблення і убирани капелюхів.

884 4—6 **ДИРЕКЦИЯ.**

Фабрика польских горівок, руму, лікерів і розолісів

Р. КЕСЛЄРА

Львів, Кривчиці (рогачка Личаківска) склад і бюро фабричне, Львів, Городецка ч. 23

поручає

чисті дестиляти, наливки овочеві

і з добірних зіл.

На провінції висилаю також в 5-кілових пачках почтових або блящанках до кождої місцевости оплатно. 169 10—40

Без конкуренції.

Чи конце! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска I

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	¼ кґ.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плантац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом **оплатно,** або 2 кґр. чаю і 5 кґр. кави **осібно** оплатно за післяплатою. 86

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах.

Найдешевша торговля ґаляитерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

Без конкуренції.

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолів, лісок, скіряних виробів, росийских кальошів, альбумів і ріжного рода переписних листів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір бімутерий. 532

ГРОШІ на 4%

амортизацийні позички удїляємо через перворядні будапештеньскі і заграничні грошеві інституциї до ¾ оцїночної вартости на I. II. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, тючко* і *дискретно.*

Конверзиї банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просить ся о марку на відповідь.) 362 14—73

Микуличин

Мешкання з кухнями до винайму. Школа. 408 1—3

Іспитований дяк умівочий вести хор і крамницю, глядає посади. — Василь Кривешка в Чехах, п. п. Заболотці. 406 1—1

Пошукує ся способного інструктора до приготовлення до інтелїґенц. іспиту. Зголошеня надсилати: о. Сїменович Волівці п. п. Борщів. 368 5—6

Помічник торговельний найде місце в торговли корінний вин і делїкатесів Івана Бориса в Перемишли. 385 6—?

Гармонія з 8 регістрами і транспозитор за зр. 200 зараз на продаж. — Кароль Фухс, Чарнецкого 2, в подвірю. 405 2—3

Знаменитий МІД

десеровий лїчничий, з власної пасїки, припоручуваний лїкарями, за 6 кор. 5 клґр. вже з пересилкою; **медова вода,** природне а найлїпше средство на вигляд шкіри [робить ніжною івідмолоджує]. Безплатно брошурка д-ра Цесельского о медї. Варто прочитати. Жадайте: **КОРЕНЕВИЧ,** емер. народний 346 учитель *в Івальчанах.* 9—20

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомагання, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. **Schwanen-Aphotheke, Frankfurt a. M.** 163 14—?

Ровери

з перворядних фабрик

Ровери з мотором „Republic“

прибори для циклістів

репарацийний варстат. Ракети, мячі і сїтки до Теннїс-а поручає в найбільшім виборі магазин спортових товарів

М. Лукасевич

Львів, ул. Академічна ч. 26.

352 Цїнники даром. 11—15

ГАЙДАМАКИ

ТИЖНЕВНИК

виходить що вівторка.

Видає і за редакцию відповідає: *Михайло Петрицкий.*

Цїлорічна передплата виносить 4 зр. на пів року 2 зр. Редакция і Адміністрация: Львів, ул. Батория ч. 24, II. поверх.

МЕДИ!

Мід патока курацийний і десеровий з власної пасїки в 5 кіл. пушках по 6 К. **Мід до пита** в 4-лїт. деміонах по 5 К 70 сот. висилає за післяплатою оплатно. *О. В. Микитка,* парох в Кучинцях п.п. Денисів. В більшій скількости 870 значно дешевше. 7—10

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ

ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ

і головний склад

материялів будівляних

Мих. Мікося

Ярослав, Ринок, пл. парохіяльна

поручає П. Т. Публиці, ВП. Інжинірам і Высокопреподобному Духовенству:

Вапно	біле гашене і скалисте гідравлічне.
Ліпс	краківский— — — — — —
	і львівский — — — — — —
Цемент	портланд вагонами — — —
	і на бочки— — — — —
Асфальт	природний, штучний, плити до фундаментів. — —
Посадки	камінкові, цементові — — —
	шарі, мозайкові, гладкі, жолобковані — — — — —
Рури	камінкові, цементові, округлі, овальскі до каналїзациї — — —
Керниці	бетонові ріжних розмірів, мулові — — — —
Миски	під рури **Ринки** отверті — — —
Сходи	камінці граничні — — — —
	бетонові — — — — — —
Цегли	шамотові, окладкові — — —
	до фасад — — — — —
Дахівки	краєві, застраничні, черепиці, скляниі — — — —
Коминки	камінкові **Папа** дахова — — —
Ольґеіна, Карболїнеум	— — — — — — — — — — — —
Каналїзация	і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.

383 4—8

Ученик VI кл. з добрим свідоцтвом I курсу приїме сейчас лекцию на село. Близша відомість ул. Коперника ч. 36.

Л. & К. ГАРДТМУТ

ц. к. надворні доставники

у Львові 376

пасаж Гавсмана ч. 8.

Дістати можна у *Львові* в аптиках Пінеса-Поратиньского, В. Діля, Як. Байзера, Жигмонта Рукера; в *Коломиї* в аптиці Берґлера; в *Миколаєві* в аптиці Фрідмана; в *Перемишли* в аптиці Ґольдберґа; в *Рящеві* в аптиці Критовского і С-ки в *Стрию* в аптиці Ґертнера і в *Тернополи* в аптиці Маринна Крижановского. 50

Для терплячих *на ревматизм, нервоболі, гостець, біль голови, біль зубів*

в знаменитим зовнїшним средством, клїнічно випробованим

Іхтіоментоль

(назва правно застережена)

виробу аптикаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА**

в Богородчанах.

Численні признання і подяки.

Ціна фляшки 1 корона, 3 фляшки 3 корон 36 сот. оплатно до кождої почтової стациї.

Щодень дворазова висилка за післяплатою або за попереднім надісланєм належитости. Менше як дві фляшки почтою не висилає ся. 33 8—8

Огород саский. *Концерт військової музики коло зелїзничої рампи і Театр Ріжнородностий.* 365 8—8

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя	3·25.
„ „ на Підзамче	3·04.
„ Рави рускої	6.46.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Рящева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белзця	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1.6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белзця	9·30.
„ Тернополя	10·35.
„ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Стрия	3·05 11·05*.
„ Рящева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави рускої	7·05*.
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·15 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11,9 вкл.]

до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о 36 минут так, що 12 год. серед.-европ. часу = 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 минут рано означені зьвіздкою (*), поспішні поїзди **тавотим друком.** — В місті продає ся звичайні білєти в аґенциї Соколовского, писани Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформациї удїляє і продає всякі білєти та розсилає їади інфор. бюро п. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудня в в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Моршин коло Стрия

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ

Власність фонду вдів і сиріт по лїкарях товариства галицких лїкарів. Стация зелїзница, почта і телеґраф в місци.

Сезон від 1 червня до 30 вересня.

Інформациї удїляє: *Др Станислав Ясиньский,* управитель заведеня. 409 1—5

Позір! — Новість!

Чистий дохід призначений на „Дім Сокола“ у Львові!

Візитівки з монограм. „Сокола“	4 с.
Шпильки „ „	30 „
Ланцушки до годинника, гафтовані на атласї	1 К 20 „
Підгодинники	2 К 40 „
Брошки з гербом Руси	50 „
Спинки „ „	50 „
Дармовіс „ „	30 „
Шпилька до краватки	30 „
Ланцушок більший	1 К 40 „
„ менший	1 К 20 „
Мошонки на гроші по 90, 1·10 і	2 К — „
Папіросниці	2 К 40 „
Притисначі зі скла з фотографією Шевченка, Лисенка, Драгоманова, Волоскої церкви, Сокола в апотеозою України по	70 „
Портрети з надісланої фотографії виконує ся кредкою природної величини в цїні 6 до 20 Кор.	

Набувати можна в „Соколї“ ул. Підвале ч. 7, в „Народних Торґовлях“, „Грудї“ і у Дениса Кучики, Ринок число 10.

Чистий дохід на „Дім Сокола“!

При закупні товарів просимо поклонитись на нашу часопись.

Видавець: Др Е. Левицкий. Одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Черляньскої. З друкарні Народової (Манєцких), — Львів, Коперника ч. 9.

Ч. 115. **Львів, Второк 25 Мая (7 Червня) 1904.** **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаєсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		44 к.
на пів року	16 „		22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або на ей місце, а в рубрикі „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациі.

При зближаючій ся зміні місяця просить ся Вп. передплатників о вчасне відновленє передплати на місяць червень, як також о ласкаве вирівнане позісталих залеглостий найдальше до 13 слїдуючого місяця, инакше була би Адміністрация приневолена дальшу висилку часописи зі згаданим днем застановити.

Події в Косівщині.

(П. письмо посла д-ра Коса).

Вернувши з моєї поїздки в збунтовану Гуцульщину, хочу отсим подати до прилюдної відомости дальші мої спостереженя, яко продовженє моєї дописи в тій самій справі, поміщеної в ч. 107 „Діла".

В Жабю розвязано раду громадеку і в лютім с. р. надало намісництво правительственного комісаря п. Поспішіля. Він справував свій уряд аж до 27 мая с. р., коли его увільнено і надано нового комісара в особі п. Николая Валькевича, секретаря староства зі Скалату. Хто як хто, а п. Поспішіль, яко начальник громади і репрезентант політичної власти в Жабю, повинен би знати о непокоях, котрі споводували присланє війска. Отже я уважав за відповідне удатись до него, як до жерела компетентного. П. Поспішіль заявив менї, що до часу критичного, с. в. 5—6 мая с. р. (6 мая о 3-ій по полудни прийшло вже до Жабя війско) нїчого о яких-небудь непокоях або погрозах не знав анї не чув. Що більше! Нїхто, анї намісництво анї староство анї жадне инша власть не зверталась до него анї письменно анї устно з запитанєм, чи взагалї суть які непокої або погрози. Доперва 5 мая вечером около 9-ої години одержав п. Поспішіль телеґраму від намісника більше-менше такого змісту: „з уваги на численні непокоячі телеґрами зариджую через староство косівске, що потреба; належить успокоїти людність". П. Поспішіль доперва з тої телеґрами довідав ся, що мають бути якісь непокої і що потреба яких-сь надзвичайних зарядженьь.

Живе в Жабю від двох літ лїкар д-р Добошиньский, Поляк. Він тут висланий правительством до веденя антисифілїтичного шпиталю. Яко лїкар много занятий стикав ся з ріжними верствами і в шпиталю і по домах. Мешкав він в однім домі з артистом-малярем п. Машковским, Поляком. П. Машковский був мій знакомий з давнїйших часів, через него пізнав я д-ра Добошиньского. Они оба говорили зі мною богато на темат непокоїв і за їх ласкаві інформациї та за їх добру волю в отсій справі я їм отсим складаю прилюдну подяку. Треба знати, що тепер курсує в Жабю така вістка, що критичним днем мав бути день св. Юра, 6 мая с. р. а радше нїч з 5 на 6 мая. Тогдї нїби то мало ся різати когось там, а то Жидів, потім Ляхів і богачів, і то власне в тім порядку, як ту подано. Чи так вістка істнувала перед 5 мая, і хто ей кольпортував, чи она сфабрикована доперва по тім критичнім дни, нїхто менї з тих, з котрими я говорив, не міг сказати. Значучим однакож буде те, що п. п. д-р Добошиньский і Машковский, як менї заявили, до 5 мая нїчого анї о якихсь непокоях анї о якійсь різни анї о якімсь небезпеченьстві взагалї для кого-небудь від кого-небудь не чули навіть. Доперва около полудня дня 6 мая одержав д-р Добошиньский телеґраму від редакциї „Słow-a Polsk-ого, щоби дав тій часописи телеґрафічне справоздане про непокої. Аж з тої телеґрами довідав ся д-р Добошиньский, що про якісь непокої хтось щось може говорить. Аж тепер він пішов до других, виввідував ся про справу і вислід тих своїх вивідувань зателеґрафував „Słow-y Polsk-ому. Телеґрама его, надрукована там у виданю пораннім з 7 мая, зачинав ся словами: „Żabie. Przed dziesięciu dniami aresztowano w Polankach niejakiego Jurka Sołomijczuka" — а кінчить ся словами: „Rozruchów nie było i nie wiadomo, czy wogóle groziły. Kilka rodzin przestraszonych opuściło Żabie. Ludzie poważniejsi nie okazują niepokoju".

Д-р Добошиньский і Машковский з натиском казали менї, що преціньті панове — їх знакомі, — котрі можливо про грізне положенє телеґрафували, повинні би були і їх о тім повідомити, що грозить панам різня, бо і они ж-ж до панів-Ляхів числять ся; тимчасом о тім всім їм нїхто анї словом не писнув і они оба преспокійно спали собі з 5 на 6 мая, і то не замкнувши навіть хати!

Отсе маєте представленє справи зі сторони компетентних осіб, не-Русинів. Однакож фактом є, що телеґрами йшли непокоячі, а то так до староства як і до намісника. Староста о них менї сам згадував, а намісник говорив про грізну ситуацию в Жабівскім послови Романчукови дня 1 мая с. р. Хто тоті телеґрами слав? Власть се знає, а я з того, що менї розказувано, можу лиш догадуватись. Ото мав їх висилати барон Валїш, управитель фундациї гр. Скарбка в Жабю і молодий дїдич з Криворівні Станислав Пшибиловский. Они укладали телеґрами, збирали підписи своїх знакомих і Жидів. Одна така телеґрама мала мати таких підписів 51, а між ними також одного руского сьвященика! Телеґрафовано до властий, телеґрафовано до ґазет несотворені річи і зробили „бунт" — „різню"! Деякі ґазети знов самі собі фабрикували відповідні сензациїні телеґрами. Запевнювано мене, що прим. до Wiek-a Now-ого не відійшла анї одна телеґрама ні з Жабя ні з Косова, а він надрукував їх богато, нїби свої власні. Маючи таку несумлїнну пресу моє легко „бунт" зробити.

Власти не провірившись нїчого, на простї приватні телеґрами дали зловитись і зарядили як висланє війска, завели стан военний! На кождий спосіб належить сконстатувати, що нїкому анї Жидови анї попови анї Ляхови анї панови анї богачеви нїчого не сталось анї на тїлї анї на маєтку. Одному лиш судиї карному Чарнецкому в Жабю вибито вікна; але мав то з „бунтом" остільки звязи, що вікна вибили прийшовші до Жабя до поскромленя бунтарів жовнїри за те, що служниця п. Гарнецкого не була податлива на любовні афекти вояків.

Намісник знає, хто і що телеґрафував. Чи не можливо би було застосувати припис карні против тих, що такі непокоячі вісти ширили — і то очивидно сьвідомо ложні? А се чейже можна би тим особам в суді доказати!

Калуш 6. мая 1904.

Посол д-р *Андрій Кос.*

Через річку...

Черемош — здаєть ся — не глибока річка, от гірский потік. А однак вона глибока, таки дуже глибока...

Ліворуч Черемоша лежать Косів і Кути, бистра вода Черемоша плеще о стопи обох місточок. Кілька годин дороги від Черемоша, а от і Жабє! Голосна тепер сторона. Там урядує староста Загрядник, урядує жандармериї і судова слїдча комісия, поблискують баґнети військової асистенциї, переслухують десятками Гуцулів, доконує ся арештованьь. А все та січова революция...

А праворуч; — праворуч Черемоша намісникує не Поляк а Нїмець — в польских часописях може нераз читати, що Нїмцї се дикий, брутальний народ — князь Гогенльоге. Там вже не Галичина. Гори ті самі, лїси такі самі, люди ті самі — та се вже Буковина. А тілько через річку...

А от берім „Буковину", хочби послїдне, 60-те число, та читаймо, що там дїє ся, як там живе ся „тілько через річку?" От хочби опис „січового сьвята" в Лужанах — три милї від Сьнятина. Ось як одушевлено пише „Буковина":

„Січовий" клич став тим ідеалом, що вливає в український народ новий жизненний рух, се той смолоскип, що запалює в душах одиниць посьвяту для загального добра. Не треба бути пророком, щоб зміркувати, які наслїдки може викликати „Січова орґанїзация"; се усунене темряви, що мракою затемнює савідомість руского народа, влите в серця віри на красшу будучність. Запорукою того є передовсїм те, що січова орґанїзация не обмежує ся на висших верствах суспільних але обхоплює широкі мужицкі круги.

Отворене лужаньского коша січового, яке відбуло ся в Зелену неділю, зробило вражінє величаве. Понад пять тисяч селян (місцевих і доохрестних), зимт сотнї інтелїґенциї, численні відпоручники усїх буковиньских і 6-ох галицких „Січий", захоплених піднесеним настроєм — надали торжеству справжню цїху всенародного сьвята. Треба було бачити запал селян до „сьвятого" дїла, загальний торжественний настрій, треба було почути невимовкаючі воскресні пісні, а справдї і спаболухи — індиферентн набрали-б бодрости і віри в невмирущу житєву силу нашого народа...

На дворци в Лужанах зібрав ся нарід повитати гостий, які прибули з Чернівців із послом Пігуляком на чолї. Окликам „славно" і сьпівам не було кінця... Січовики з поодиноких сіл під проводом старшини, молодїж, старці, учителї, академіки, панночки, пані — всї немов торжественним походом йшли на місце зборів. Нарід повитав посла Пігуляка по старому рускому звичаю хлїбом і солию, а відтак розпочало ся само торжественне сьвято. Промов і привітів було на зборах так много, що не всї відпоручники могли прийти до слова. В сьвяточно кілимами прибраній сали могла ледви десята часть присутних помістити ся..

Перший промовив посол Пігуляк. Пояснивши цїль товариства „Січи" — обіцяв посол Пігуляк внотаратись з краєвого сойму о запомоги для „Січий"...

Статути тов. обложив адвокат д-р Трильовский, ініціятор „Січий". Перейшовши важнїйші хвилї з нашої історії, а головно із часів козаччини, згадав бесїдник на зрозуміне важної теперішної хвилї...

Бесїдник заявив вкінци, що мусить прийти той слушний час, коли весь упр. нарід від Кубани аж по Сян стане вільний!

Після того привитав ще „Січовий батько" п. Пігуляк наспівших Жидів та заявив, що розсївані безглуздні поголоски, будь би то Січовики „мали Жидів різати" а нїчим иншим як нїкчемною клеветою наших ворогів... (ту одно слово задля его нецензурности на галицкім ґрунтї пропускаємо — Ред.) і плачених агентів з Петербурґа...

---

10)

А. П. ЧЕХОВ.

Кімната Н-р 6.

Втім пробудив ся Іван Дмитрич, сїв, підпер лице кулаками, сплюнув. Потім лїниво глянув на доктора і очивидно в першій хвили не зрозумів нїчого; але необачки на його лицї показала ся злоба і насьмішливість.

— Ага, і вас посадили сюда, голобчику! — сказав він захрипким від спання голосом, прижмуривши одно око. — Дуже рад! То ви пили з людий кров, а тепер з вас будуть пити. Знаменито!

— Се якесь непорозуміня... — сказав Андрій Ефимич, ликаючи ся слів Івана Дмитрича; він здвиг плечима і повторив; — Непорозуміне якесь!...

Іван Дмитрич знов сплюнув і ляг.

— Проклятє житє! — проворкотів він. — А що гірше і обидлїйше, що се житє здає ся, кінчить ся не нагородою за терпіня ні апотеозою як в опері, а смертию; прийдуть мужики і потащать мертвого за руки і ноги до шивниці. Брр! Ну, нїчого... За те на тамтім сьвітї буде наш празник!... Я з тамтого сьвіта буду сюда приходити тїнию і страшити сих гадюк. Посивіють вони зі страху! Вернув Мойсей і побачивши доктора простягнув руку.

— Дай копійку! — сказав він.

XVIII.

Андрій Ефимич підійшов до вікна і глянув в поле. Вже ставало темно і на овиді з правої сторони сходив холодний, червоний місяць. Недалеко шпитального паркану, не більше сто сяжнїв, стояв високий білий дім, обведений камінною стїною. Се була тюрма.

„Ось дійсність!" подумав Андрій Ефимич, і йому стало лячно.

Страшні були і місяць і тюрма, гвіздє на паркані і далека поломінь в костопальнім заводї. З заду почуло ся зітханє. Андрій Ефимич оглянув ся і побачив чоловіка з лисючими аьвіздами і ордерами на грудях; він усьміхав ся і моргав лукаво. І се видало ся страшним.

Андрій Ефимич упевняв себе, що в місяци і в тюрмі нема нїчого особливого, що й психічно здорові люди носять ордери і що згодом все зігниє та оберне ся у глину. Але нараз огорнула його розпука; він імив ся обома руками за решітку і з усеї сили потряс нею. Сильна решітка не подала ся.

Потім, щоби не було так лячно, він пішов до ліжка Івана Дмитрича і сїв.

— Я підупав на духу, дорогий мій, — пробурмотїв він, дрожачи і утираючи холодний піт. — Підупав на духу!

— То нофільозофуйте! — сказав насьмішливо Іван Дмитрич.

— Боже мій, Боже мій... Так, так... Ви так й говорили, що в Росиї нема фільозофії, а таки фільозофує все, навіть дрібнота. Та від фільозофованя дрібноти нема нїкому шкоди, — сказав Андрій Ефимич таким тоном, начеб хотїв заплакати і розжалобити ся. — Но що-ж, дорогий мій, сей злосливий сьміх? І як не фільозофувати дрібноті, коли для неї нема правди? Розумному, образованому, гордому, свободолюбному чоловікови, подобію Божому, нема нїшого виходу, як іти на лїкаря до брудного, глупого місточка, і цїле житє баньки, пявки, візикатория! Шарлятаньство, глупота, підлість. О, Боже мій!

— Ви плетете дурницї. Коли вам осточортїло бути лїкарем, то йдїть в міністри!

— Нїкуди, нїкуди не треба. Слабі ми, дорогий... я був зимнокровний, жваво і здорово розумував; а треба було тілько житю грубо діткнути ся мене, так я й підупав на духу... Прострация... Слабі ми, дрантиві ми... І ви також, дорогий мій! Ви розумні, благородні, з молоком матери висали чесні пориви; та ледви вступили в житє, як утомили ся, знемощіли... Слабі, слабі!

Крім остраху і почуваня аневаги мучило Андрія Ефимича цїлий час від початку вечера, ще щось незрозуміле в вїзливе. Вкінци він зрозумів, що се йому хоче ся пива і курити.

— Я вийду звідси, мій дорогий, — сказав він. — Скажу, щоби дали сюда сьвітло... Не можу так... не в силї...

Андрій Ефимич пішов до дверий і отворив їх, але зараз таки Микита скочив і загородив йому дорогу.

— Куда ви? Не можна, не можна! — сказав він. — Час спати!

— Але я тілько на хвильку, по дворі перейти ся! — відповів Андрій Ефимич поквапно.

— Не можна, не можна, не вільно! Самі знаєте.

Микита зачинив двері і припер ся до них спиною.

— Но, як я вийду звідси, то що кому стане ся від того? — спитав Андрій Ефимич, здвигаючи плечима. — Не розумію! Микита, я мушу вийти! — сказав він дрожачим голосом. — Менї потрібно!

— Не заводїть непорядків, негарно! — сказав научаючо Микита.

— Се чорт знав що таке! — крикнув нараз Іван Дмитрич і скочив. — Яке він має право не пускати? Як вони сьміють тримати нас тут? Атже в законах есть сказано, що нїкого не можна позбавляти волї без суду!

Се насильство! Самоволя!

— Певно, що самоволя — сказав Андрій Ефимич, підбадьорений криком Івана Дмитрича. — Менї потрібно, я мушу вийти! Він не має права! Пусти, говорять тобі!

— Чуєш, тупа скотино? — крикнув Іван Дмитрич і загримав кулаком у двері. — Отвори, а то я двері виломлю! — Дєрижкіро!

— Отвори! — крикнув Андрій Ефимич, дрожачи на цїлім тїлї. — Я потребую!

— Відозви ся ще! — відповів за дверима Микита. — Відоззись!

— То бодай піди заклич сюда Евгена Теодорича! Скажи, що я прошу його потрудити ся на хвильку!

— Завтра вони самі прийдуть.

— Нїколи нас не випустять! — говорив між тим Іван Дмитрич. — Загноять нас тут! О, Господи, невжеж поправдї на тім сьвітї нема пекла і сї негідники уйдуть безкарно? Деж справедливість? Отвори, негіднику, я душу ся! — крикнув він захрипким голосом і напер на двері. — Я розвалю собі голову! Убийці!

Микита скоро отворив двері, грубо обома руками і колїном відтрутив Андрія Ефимича, потім розмахнув ся і ударив його кулаком в лице. Андрієви Ефимичу здавало ся, що велика солона филя накрила його з головою і запесла на ліжко; справдї в роті у нього було солоно: імовірно з зубів ішла кров. Він неначе хотїв виплисти, замахав руками і імив ся за чиесь ліжко, та в тій хвили почув, що Микита ударив його два рази по спині.

Голосно крикнув Іван Дмитрич. Здає ся, що і його мусїли бити.

По тім все затихло. Вайде місячне сьвітло падало крізь решітку і на підлозї лежала тїнь немов сїтка. Було страшно. Андрій Ефимич ляг і притаїв віддих; він зі страхом чекав, що його ударять ще раз. Неначе хто взяв серп і встромив в него, та кілька разів обернув в грудях і кишках. З болю він укусив подушку і затиснув зуби; і нараз в його голові серед хаосу виразно мелькнула страшна, невинесима гадка, що такий самий біль мусїли терпіти роками, а дня на день ті люди, що показували ся тепер при сьвітлї місяця чорними тїнями. Як могло стати ся, що більше як через двацять літ він не знав і не хотїв сего знати? Він не знав, немал понятя о болю, значить, він невинний; але совість така простацька і груба, як Микита, пронизбала його від голови до пят. Він скочив, хотїв кричати з усеї сили і скорше бічи, щоби убити Микиту, по тім Хоботова, управителя

Сьвято закінчило ся банкетом, на котрім виголошено много тостів і відспівано много народних пісень.

Заслуга в тім великім ділї припадає безсумнівно звісній патріотці п. Маличкій, як також учителям П. Ілюкови, Ів. Бережанови і Як. Максимюкови".

Ось-так розвиває ся січовий рух на Буковині. На січові збори сходить ся понад 6 тисяч народу з ріжних сторон, приїздить посол, відбуває ся похід, величаві і одушевляючі збори, а ініціаторами і аранжерами всего того є учителькы і учителї. Чи був на всім тім сьвятї який комісар або жандарм, „Буковина" не згадує. Мабуть і не було.

А через річку — „to całkiem co innego", Галичина, polska dzielnica...

Та не треба думати, що й на Буковині не мають „Січи" і загалом народне наше осьвідомлене ворогів. Є вони й там, та згори мусимо сказати, що не є ними ні ніякий президент князь Гогенльоге, ні уся проча німецка адміністрация краю. Хто є ворогы розвою нашого народу і там, „через річку", про се пише „Bukowinaer Post", орган посла Василька, а замітки сеї часописи кидають сніп сьвітла і на сей бік Черемоша.

„Також і ту — пише Bukowinaer Post, розказавши перше про долю „Січий" в Галичині — найбільших противників мають „Січи" в польских дідичах. Але сї панове... що без причини ворогують на всяку орґанізацию руских селян, не є в тім згляді відокремлені. Бо їм в поміч приходить, невелике, що радо констатуємо, число румунських попів-шовіністів, що вживають до своїх цїлий без скрупулів всякого способу".

Розказавши дальше, що сї попи-румунізатори злобно підсувають „Січам" антисеміцку тенденцию, щоби поріжнити Русинів з Жидами, пише Bukowinaer Post: „Та найнужденнійше се, що до сеї акциї прилучають ся ще деякі сьвященники, котрі з трусливости перед австрийским правительством кривлять ся з тим, що вони з переконання Москалї, та для замилення очий звуть ся „Старорусинами", коли між тим всї чесні елементи зі старорускаго табору йдуть вже рука в руку з приятелями рускаго народу, молодорусинами (себто народовцями — *Ред.*)

...„Спиненє всякої рускої народної орґанізациї в нашім краю московскими апостолами — пише далї Bukowinaer Post — мав ту цїль, що й борба против руских шкіл, учителїв і ґімназий. Руский нарід повинен в слушний час — панове Москалї знають, що се за слушний час — бути темною масою робочих волів! Ні один промінь культури не сьміє дійти до сего народу і під габсбурским пановањем; сему народови не сьміє і під Габсбурґами лїпше поводити ся, ніж під Романовими! Звідси то походять остереженя „Православної Буковини" (се орґан кількох москвофілів — *Ред.*) перед рускими ґімназиями і т. п., та перед „Січами"...

Так пише Bukowinaer Post. Та, як ми бачили, робота буковинських Поляків і їх союзників — жмінки москвофілів, не вдає ся. Управа краю там в руках Німців, не в польских руках, і московско-польска нагінка на „Січи" і на всю „Україну" не осягає там тих успіхів, що денунциациї „Галїчанін'а" і всяких „Wiek'ів" на січовий рух на Покутю.

Буковина лежить лише через ріку. Неглибока — кажуть Черемош ріка. Та — видко — дуже глибока...

Війна.

В Петербурзї говорять, що Алексеєв вислав був мемориял прямо до царя, в котрім виказує конечність ратованя Порт-Артура за всяку цїну, бо на случай его упадку не лиш потерпить повага Росиї на далеким Сходї, але взагалї Росия стратить там всяке значенє. Як лиш надійшов сей мемориял, цар скликав военну нараду, котра заявила ся за планом Алексеєва, відступаючи тим самим від пляну Куропаткіна, котрий хотїв видержати в дефензиві так довго, аж надійде з Европи дальших 110.000 людий. Куропаткін мав одержати від царя наказ, аби вислав Порт-Артурови на поміч 45000 людий, бо як крїпость упаде, то у низших клас російскої суспільности упаде цїлком повага правительства, а тогди можуть вибухнути розруси. Свою побіду над Куропаткіном Алексеєв завдячує міністрови Сахорови і в. князеви Володимирови. Російскі війска, нагромаджені в північній части Ляотуна мають атакованєм плечий армії ґенерала Оку, здержувати его похід на Порт-Артура. Ґенерал Штакельберґ дуже енергічно виконує одержані порученя. Російскі війска, зібрані коло Кайчу, мають складати ся з цїлого корпусу, т. є. з 4 дивізий.

З Токіо доносять, що на полудне машерують слїдуючі російскі війска: перша східно-сибірска дивізия стрільців 3 і 5 дивізия стрільців, 5 компаній піхоти, 3 батериї резервової артилериї і 7 сибірский полк козаків.

Японці так строго відтяли квантуньский півострів з Порт-Артуром, що з крїпости не протисне ся через їх ряди ні один чоловік. Супротив того, що нема також жадної стациї для телеґрафу без дроту, Куропаткін не знає, що в Порт-Артурі діє ся. З Токіо доносять, що ґенерал Штесль предложив Японцям капітуляцию (?) Порт-Артура під услівєм, що цїлому ґарнізонови позволять з оружием відмашерувати до Ньючвану.

Хінці, котрі приїхали з Дального до Чіфу оповідають, що дня 2 червня японські і російскі военні сили на Ляотунї були віддалені від себе о 2 км. і що японьска армія обсадила Твінчін і Санчінеро, а відтак посунула ся дальше під Порт-Артура. Японці мали з одного боку високі гори а з другого море і в той спосіб були в дуже корстних позициях. Дня 2 червня японьске війско було віддалене о 7 миль від найдальше висунених фортів Порт-Артура, а тілько о 2 милї від російских війск. Хінці здогадують ся, що там прийшло до сильної битви. Японці перенесли підставу своїх операций до Дального і Талїєнвану. Більші кораблї военні стоять недалеко порту. До Дального надходять що раз нові війска. Богато Хінців, котрі хотїли продерти ся через російскі лїнії, застрілено.

(Телеґрами).

Токіо. Того доносить: Японьскі торпедовці, котрі дня 4 с. м. брали участь в бльокадї Порт-Артура, були сьвідком, як російска каноніркa Ґіляк вилетїла в воздух, ударивши вдавсь на японьску міну. Кілька російских торпедовців і инших менших кораблїв, котрі працювали над усуненєм мін, вернули скоро до порту.

Чіфу. Російский конзуль одержав донесенє, що коло Талїєнвану вибух міни затопив якийсь великий корабель японьский. Потвержденя сеї вісти нема.

Льондон. Ґенерал Замакуші заатакував передні російскі сторожі коло Менїчену о 20 клм. на північ від Ґензану. Росияни цофнули ся з великими стратами.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Міністерство маринарки.

Відень. Zeit довідує ся, що секцию австро-угорскої маринарки намірюють перемінити на міністерство маринарки. На міністра має бути усмотрений адмірал ґр. Монтекуколї.

Еміґрация до Америки.

Відень. Угорске правительство підписало контракт з транспортовою лїнією Кунард на підставі котрого еміґрантів до Америки уполномочнило від паспортового примусу.

Делеґациї.

Будапешт. На вчерашнім засїданю угорскої делеґациї фельдмаршалок Фалюси заявив, що монархия цїлком приготована на случай, коли би мусїла провадити війну не на чужій, а на своїй території. Бесїдник заявив також, що в короткім часї покаже ся потреба збільшеня континґенту рекрута, бо від 1867 року зроблено се лише два рази на 95.000 і 108.000. Тепер се число за мале. Нині на дневнім порядку кредит на маринарку і буджет окупованих країв.

Македонїя.

Царгород. В товаровім ваґонї почтового поїзду, котрий їхав з Скоплї до Солуня, експльодувала пекольна машина. З желїзничого персоналу одна особа убита, одна ранена. Желїзничий тор ушкоджений.

Софія. З Македонії знов доносять о звірствах Турків, доконуваних на християнським населеню, особливо в Крушеві і в Монастирі. В Охридї панує голод. Там, де розпочали свою дїяльність заграничні начальники жандармерії, панує цїлковите вдоволенє і навіть самі провідники македонські признають, що положенє там значно поліпшило ся.

НОВИНКИ.

— **З Долиньского** пишуть, що там допускають ся урядники і дальше всяких безправств і надужить, щоб не допустити до вибору о. Богачевского. Урядники політичні голосять явно, що намісник не жичить собі того вибору. Камеральні знов функціонери терорізують громади, що не дадуть їм дерева а лїсів і т. п. Не говоримо вже о політичних зрадниках, бо для них суть в Галичині виїмкові права і осібна етика; але що-до камеральних урядників пригадуємо, що коли на руского камерального урядника паде лиш безосновна денунциация, то зараз его переносять і карають, а ту сьміють камеральники явно і отверто таке виправляти. Очивидно они певні, що їм за то волос з голови не спаде. Наслідком того панує у нас загальне перекопанє, що такий наказ вийшов з гори. Та ми гадали би, що замість уживати всяких комедий і штучок, мучити повіт і урядників, і підкопувати до решту повагу права, було би далеко відповіднійше: щоби таки з гори заіменовано нам посла. Оно в результаті на одно вийде, а було би зроблено отверто і далеко чеснійше.

— **Осанна!** Пишуть нам з мостиского повіту: В нашім повітї уладжують тепер польскі кєлєндзи богато місяй „dla podtrzymania ludu we wierze ojców, dla uczczenia królowej polskiej" а головно „dla zniszczenia prądów radykalnych (чи то „гайдамацких"), nurtujących śród ludu". Приїхав також польский біскуп з Перемишля кс. Фішер та об'їздить „кресы". В самих Мостиснах бавив чотири дні і був також д. 3 с. м. в церкві. Руский парох о. Левицкий привитав его, зазначуючи, що „щирорускі серця парохіян радо і щиро витають церковних достойників братного народу, коли они приходять до нас з божественним спокоєм і благословенїєм". Кс. біскуп, благословлячи народ, висказав також бажанє згоди і любови між обома братними народами; але таки не міг здержати ся від зазиву, щоби нарід не слухав „burzycieli", котрі хотять знищити сю згоду. При тих словах зібраний народ мимохіть глянув ся на стоячих коло біскупа п. Вісцоцкого, ц. к. радника і начальника суду, а заразом команданта Sokołów, Szkoły ludowej і — обіч п. Ляха — вшехпольского орґанізатора на мостиский повіт, — та на п. Яблоньского, секретаря повітової ради і повітового орґанізатора „комітету для виборчих розбоїв". Кс. біскуп попращав зібраних словами „Слава Ісусу Христу" і поїхав до Радинич. Був то гарний і торговий день, то й народу богато з'їхало ся до Мостиск. Пішла поміж людьми гутірка, і жаль зробило ся їм що в остатних двох роках вже два рази були польскі біскупи в Мостиских, а руского владики від 84 лїт сей так близький від Перемишля повіт еще не бачив. А шкода! Не тілько в Кутах, дошками від сьвітла відгороджених, є що бачити і поправляти, але навіть і в таких, „при сьвітлї" і так близько „престола" положених сторонах, як мостиский повіт чи деканат, око владики дуже придалось би. Хоч би згадати такі Радохонці, такі Крукиничі! Тимчасом наш деканат немов призначений на консервацию всяких ветхих, немощних і неприкосновенних отців, на душехватство та на цїлковите златанїщене, до котрого веде не тілько занедбана церквою школа, але й сама занедбана церков. Невжеж мав би мостиский деканат ждати на канонічну візитацию владики ще 16 лїт, щоби аж обходити соті роковини остатної візитациї?... — *X.*

— **Котюзї по заслузї.** Се Костецкий, — той сам інспектор шкільний з золотим ковнїром, котрий по візитациї у одного учителя Русина в р. 1899 сказав так: „To źle, że w pańskiej szkole są dzieci rozwinięte, bo z takich rozwiniętych dzieci wyrabiają się sami socyaliści i radykali. Dla chłopa kij potrzebny, prędzej mu się przyda niż cała nauka szkolna. Chłopa należy tak uczyć, żeby, nic nie umiał". А котрий учитель инакше думав, котрий знав не учительске понимав поважно і ревно працював над повіреною ему дїтворою, з тим уже умів Костецкий справити ся. Між инними позбув ся зі свого повіту і взагалї з Галичини т. Малицкої, т. Герасимовича, т. Трусевичівної і много, много инших, а обложив ся rejczoszniczkami і всякими плитками індивідуами підозрілої вартости, бо ті становлять найкраще оруже до польонїзацийних загонів „польскої мафії" на рускій земли, а з другої сторони такі benjamінки, лиш з лаєк и занимаючі ті посади, ніколи не стануть ані не можуть враз з цїлим учительством стати до борби о приналежні ему права, до борби о красшу долю. Наш Костецкий сеж звісний „ананас інспекторский". Але „до часу збан воду носить"! Згаданий інсп. наброїв вже тілько, що се стало і самій ц. к. радї шкільній окружній за богато, і зайшов факт, який нечасто лучає ся в історії шкільництва: ц. к. рада шкільна окружна ухвалила п. Костецкому вотум недовіря, а заразом відобрала ему право ставляти внески що-до обсаджуваня всяких учительских посад так сталих як і провізоричних і ту чинність переказала осібній комісиї, зложеній з двох инших членів ц. к. окр. ради шкільної. При такім стані річий не має що дальше робити п. Костецкий в ц. к. радї шк. окр., котрої члени не мають до него найменшого довіря. Тому власти шкільні, котрі давнїйше не хотїли вірити послови Гурникови, котрий свого часу в обширній інтерпеляциї підніс був в соймі всякі погані вчинки того панка і жадав сейчасового его усуненя з дотеперішної посади, — повинні тепер пустити его „на зелену пашу", бо по тім що зайшло, він прямо неможливий вже дальше на інспекторскій посадї в Станиславові. — Сей факт також вимовно говорить за знесенєм тайної кваліфікациї учителїв, а за введенєм явної, котра не допустила-б до таких безправств. (*За Промінем*").

— **Нова жертва гакати.** Черновецкий „Промінь" приносить під тим заголовком новинку, з котрої пропускаємо замітки редакциї, які у нас не побачили би за прокураторским олівцем дневного сьвітла, а подаємо лише факт. Отже „Промінь" пише, що староста Заградїк з Косова приміняє до учителїв инші права чим до инших звичайних людий. Свого часу заказав був косівским учителям належати до так невинного товариства як „Руска Бесїда". А коли приміром т. учитель Антін Свитак помимо того належав до „Р. Бесїди", переніс его староста до Білобережа. Під его „правлїнєм" дійшло до того, що кождому учителеви, котрий здибав ся лиш з мужиком на дорозї, закидує ся що веде „propagand-y"... і після „humoru" карає ся его більше або менше. — Т. учителя Семена Савулякa тому не припустив староста (під фірмою Ради шк. окружної) до кваліфікацийного іспиту, що той посьмів в читальни „Просьвіти" пояснити людям істнуючий закон шкільний, що у східній Галичині, де нема достаточного числа учеників-Поляків не повинно ся учити польскої мови по школах так само, як у західній не учать рускої мови. З тої причини і перенесено его з Пістиня, до Кобак. Але найшли ся підлі індивідуа вшехпольского накорінку, що донесли до староства ріжні клевети, наче-б т. Савуляк мав в читальни в Кобаках підмовляти людий, щоби різали (!) Полїків і Жидів і т. п. чому, розуміє ся, староста повірив, тим більше, що т. Савулак належав до там. „Січи". Заряджене слїдство не виказало нїчого. — Т. Савуляк боронив ся з гідностию. Він між иншим зазначив, що як учитель народний уважає за свій обовязок посьвячувати час вільний від науки просьвітній праци около народу а Русином лишить ся завсїгди і зрадником свого народу ніколи не буде. З повиним обуреним відпер підлі клевети, наче-б мав намавляти людий до закиненого ему злочину і вказав на сьвідків, що завсїгди були при его промовах в читальни, а вони під присягою зізнають, що всї піднесені против него закиди, — се лиш вигадка его ворогів. — Та се як раз вистарчило, щоби з початком мая с. р. зовсім засуспендувати т. Савулякa!..."

— **Вісти з України.** В Полтаві міська дума постановила, як звісно, побудувати школу ім. Котляревского. Спершу проектовано поставити її близько дому, що належав колись до „батька української літератури". Показало ся однак, що будувати в усмотреним місци великий двоповерховий будинок дїло з технічних причин ризиковне, тому вибрано спеціяльну комісию, котра має виглядїти під школу відповіднійше місце.

Звісний селянський хор з Охматова київскої ґубернії, під управою Демуцкого їздить тепер по ріжних містах і устроює концерти. Недавно тому загостив до Київа і дав тут два концерти, котрі публика стріла з великим одушевленєм. Істория сего хору доволї цїкава. Д-р Порфирій Демуцкий, поміщик таращаньского уїзду, київскої ґуб., що 15 до 20 лїт тому назад брав живу участь в аматорскім хорі Лисенка, з'орґанізував в селї Охматові перед кількома роками хор, зложений з 180 членів, самих дівчат і хлопців. Учить їх не з нот, але з голосу. Репертуар складає ся з пісень релиґійного, історичного і побутового змісту. Позаяк хористи самі Українці, тож й пісні сьпівають ся українські. П. Демуцкий хоче в той спосіб підержати і скріпити між народом прегарні народні пісні, які тепер забувають ся і уступають супроти пісень салдацких, фабричних і просто коршемних. Як звісно, охматівский хор виступив також на концертї, устроєнім в Київі з нагоди Лисенкового ювилею.

Позаяк справа української сцени розвиває ся з кождим роком все ширше, пособляючи орґанізациї многих дрібних труп, котрі їздять по ріжних містах не лише України, але й Росиї, тому положенє артистів тих труп вимагає управильненя їх прав і взаїмних відносин з театральними підприємцями. Як зачувати, з початком 1905 р. має відбути ся в Харкові з'їзд українських акторів для виясненя їх нужд і установленя постійних норм в їх правнім положеню.

В імператорскім обществі природничих наук, антропольоґії і ґеоґрафії в Москві відбуло ся дня 20 мая с. р. засїданє музикально-етноґрафічної комісиї, посьвячене українській музиці, на котрім інтеліґентна частина московскої публики мала нагоду познакомити ся з народною українською музикою. Секретарка комісиї п. Лїнева прочитала реферат про українські пісні на основі своєї наукової подорожі по Україні. П. Лїнева звідала ріжні глухі села і всюди найшла чисті, живі взірці народного творчества. Для записки кобзарских дум, а також і инших пісень користувались фоноґрафом. В своїм рефератї зазначила п. Лїнева звязь пісень з українською природою і пояснила теоретичні основи в українськім музикальнім товаристві, як немени его окремішність від великоруской. З особлившою симпатиєю висказувала ся про самих бандуристів, їх чеснім характері та безкористовности. Свій реферат ілюструвала виконанєм кількох пісень так фоноґрафом, як сьпіваками аматорами. Публика нагородила тоті продукциї горячими оплесками.

— **Шевченковий обхід на жовківскім передмістю.** Читальня „Просьвіти" на жовківскім передмістю у Львові збирала в неділю вечером богате жниво своєї дїяльности. Повторенє устроєного перед місяцем вечерка в честь Шевченка випало не менше сьвітло як передше. Мішаний хор читальні списав ся гарно, виконуючи цїлу серию пісень на превелике вдоволенє публики, котра нагороджувала кожду продукцию грімкими оплесками.

і фельчера, потім себе; але з грудий не вийшов ані один звук і ноги не служили. Задихуючи ся, він хопив на грудях кафтан і сорочку, подер і без чутя повалив ся на ліжко.

XIX.

На другий день рано його болїла голова, гудїло в ухах і на цїлім тїлї чув ослабленє. Згадувати о вчерашній своїй слабости йому не було соромно. Він був вчера малодушний, бояв ся навіть місяця, щиро виявляв почування і гадку, яких перед тим і не здогадував ся у себе. На примір: думки о покривдженю фільозофуючої дрібности. Але тепер йому було все одно. Він не їв, не пив, лежав непорушно і мовчав.

„Менї все одно!" думав він, коли йому задавали питаня: „Відповідати не буду... Менї все одно".

По обіді прийшов Михайло Аверянич і приніс чвертку чаю і фунт мармеляди. Дарійка також приходила і цїлий час стояла коло ліжка з виразом тупого жалю на лицю. Відвідів його й доктор Хоботов. Він приніс фляшку з бромом і приказав Микитї закадити в кімнатї.

Під вечер Андрій Ефимич умер від апоплектичного удару. Зразу почув він потрясаючу перестуду і душність; щось гидкого, як здавало ся, прошибало цїле тїло, навіть пальцї, потягнуло ся від жолудка до голови і залило очи і уха. Позеленїло в очах. Андрій Ефимич зрозумів, що йому прийшов конець, і згадав, що Іван Дмитрич, Михайло Аверянич і мілїони людий вірять в безсмертє. Чи є воно справдї? Але безсмертя йому не хотїло ся, і він думав о нім тілько одну хвилку. Стадо оленїв, надзвичайно гарних і ґраціозних, о яких він читав вчера, перебігло обіч него; потім баба простягнула до него руку з рекомандованим письмом... Сказав щось Михайло Аверянич. Потім все щезло, і Андрій Ефимич заснув на віки.

Прийшли мужики, взяли його за руки і за ноги і віднесли до трупарнї. Там він лежав на столї з отвореними очима, а місяць осьвічував його. Рано прийшов Сергій Сергїевич, побожно помолив ся до Розпятия і замкнув своєму бувшому начальникови очи.

На другий день Андрія Ефимича поховали. На похороні були тілько Михайло Аверянич і Дарійка.

Переклала XII. 1903 *Наталка Левицка.*

Так само хор мужеский показав добрий склад голосів, взаїмне зісьпіване, як не менш рутину свого дириґента. Між солістами була наглядна ривалізація, щоби здобути собі у слухачів пальму першенства. Знаменити були, як звичайно, деклямації п. Климка, при котрім маленька декляматорка п-а Лежогубска не зійшла зовсім на дальший плян. Згадка належить ся також вступній промові п. Чорпія, котрого зібрані вислухали з великим зацікавленем. Як судити по дотеперішних успіхах, читальня „Просьвіти“ на жовківскім передмістю сповняє свою задачу дуже совісно, бо гуртує довкола себе усе руске населенє тої дільниці, ободряючи сьвідомих а осьвідомлюючи незрячих. За се належить ся їй повне признане. — *С.*

— **Ювилей американьскої „Свободи“.** З нагоди 10-пітного ювилею заложеня „Руско-народного Союза“ і часописи „Свобода“ північно-американьскими Русинами, послідне число „Свободи“ появило ся в величавім пяти аркушевім виданю, на елеґантнім папері, з численними ілюстрациями та богатим змістом. Титулова сторона занята в цілости символічним рисунком, що з'ображає воскресене народу. На тлї неба розпростер широко крила Архангел Михаїл, патрон козацкої Украіни. Два обоюдні мечі держить в перехрест в обох руках. А за ним на небозводї ясніє напис „Свобода“, під ним контури фабричного американьского міста а в переднім планї — праворуч теперішність: товпи народу що співають під покров Архангела Свободи, — лїворуч і минувшина, козацкі полки, гетьман, хоругви, бунчуки... Перший віддїл числа затитулований: „Кравві Русини заморскім Братям!“ Се коротка антольоґія поезий і сентенций живучих тепер в Галичинї і Украіні дїячів враз з їх портретами. Далї йде портрет Котляревского і вид маючого ся збудувати рускаго театру у Львові з відповідним написом. Вкінци зазив до американьских Русинів, аби підпирали галицку руску пресу пренумератою. Стілько про „старий край“. Решту числа посьвячено „новому краєви“. Идуть тут поклики до орґанізациї, справоздани головного уряду Руско-народного з'їзду з 2-ого червня 1903, ювилейні вірші, портрети, американьско-руска белетристика (репрезентанти: Павло Тимкевич, Степан Макар, публіцистичні статї як: „Дещо про амер. Русинів“ (істория народного рускаго руху в Америцї з портретом о. Воляньского), „Русини і Литвини“, дописи і т. д. Загалом ціле число представляє ся величаво. Тілько побажати собі, щоби й наші кравві дневники могли здобути ся на такі видання.

— **Філія „Просьвіти“ в Н. Санчи** купила, як нам доносять, прекрасну реальність на поміщенє Лемківского Банку, читальнї і українъско-рускої бурси. В той спосіб українъско-руски інституциї в столици Лемківщини оперлись на тривкій основі і стануть тепер тим успішнійшими підоймами національної сьвідомости і добробиту.

— **Нова поша сокільска.** Дня 5. с. м. відбув ся в сали львівского „Сокола“ з'їзд семох делеґатів сокільских з краю для остаточного порішеня сокільскої пошї. Нарада тревала від 12 до 3 год. в полудне. Пошева комісия предложила свій проект, виконаний в природній величинї. Рішено в проектї деякі зміни а дрібні сумнїви полишено до остаточної полагоди пошевій комісиї. Новий одяг з шевіоту лїпшого рода о краснї російско-сїрій, буде коштував над 40 К. Довгі штани, короткий сердак, черевики надають ему легкість і свободу. Сива краска відзначає ся практичностию. Вишивки на грудях в народнім стилю також сивої краски, але трохи темнійшої, чорний суконний пояс, чорний бік шапки а синя сорочка творить гарну, в красках спокійну цілість. Денце в щапцї є синє з дуже малим викидом на лївий бік, пришпиленим кокардкою і пером. Викид на бік яко мотив так званої козацкої шапки ужито в той спосіб, що став правдивою окрасою і рішучо нїкого не може разити, як се до тепер нераз дїялось. Одяг вийшов легкий, практичний і гарний. Ходить тепер о се, щоби цїну его як найбільше занизити і вигляд у всїх сторонах краю задержати той сам. Се може статись лише тодї, коли сукно на одяг і материю на сорочку буде замовлялось в двох, все одних і тих самих фабриках за готові гроші і коли товариства всї части одягу будуть давали робити лише до певних з гори усмотрених до того кравцїв. При гуртовій замові і доставі спаде цїна, а від низкої цїни одягу буде залежав значно розвій Сокільства. — *Бб.*

— **„Народная выставка картинъ“.** Щоби познакомити народ з творами справдїшної штуки малярскої і тим способом причинити ся до замилуваня в штуцї та виперти перегодом з сїльских церков всїлякі богомази, лубочні олеоґрафічні репродукциї без вартости і т. п., уладжує артист-маляр В. Розвадовский з Петербурга подорожну народну виставу образів, на котру поспішили прислати свої твори найвизначнїйші малярі, переважно таки з Петербурга. Доси находить ся на виставі 120 оригінальних образів історичного, религійного і битового змісту та студий і шиців. Між ними читаємо й такі написи, котрі могуть нас більше цїкавити: „Куточок“ Богданова-Більского; „У воріт Ахтирского монастиря“, „Рибак на Ворсклї“, „Ворскла у Ахтирского монастиря“, „Чорне море“ — Зарубина; „Переяславска рада“ Зайденберґа; „У сьвято“, „На баштанї“, „Дівчинки“ — проф. Маковского; „Коло перелазу“, „Косар“ — Макушенка; „Думки“, „Гопак“, „Гуцул“, „Гуцулка“, „Пірник“, „Тарас Шевченко“, „Катерина“, „Тарасова могила“, „Ой, не сьвіти місяченьку“ — Розвадовского; „Аскольдова могила“ Свящевского; „В неділю“, „Домів“, „Письмо від сина з війни“ — Трофимовской; „Ой, не ходи, Грицю, та на вечерниці“ Томасевича; „Ляльки“, „Пастухи“ — Фельдмана. Як бачимо, мотиви до тих образів взяті з Украіни і українського житя. Що як-раз такі вибрано образи на виставу, пояснює ся тим, що вона передовсїм вибирає ся до Києва, Василькова, Білої Церкви, Сінїри, Липівця, Немирова, Винниці, Ямполи, Могилева, Каменця подільского та всїх тих сел, що лежать по дорозї межи тими містами і місточками. Образи уміщені в скринках, зроблених так, щоби віко можна віддїлити; в кождій скриниї находять ся по два образи, один прикріплений до дна, другий до віка. Виставa буде спинати ся по школах у тих дїдичів, що згодили ся вже на се, по фабриках та на ярмарках. Вступ на виставу буде за дуже малою оплатою, обчислено лише на те, щоби покривала видатки. — Група артистів, що заходить ся коло тої вистави, загадала видати також альбом українъских писанок, плоских орнаментів і вишивок і в тій цїли просить о надсиланє дотичних материялів на адресу Вячеслава Константиновича Розвадовского в Петербурзї, Академія Художеств, або В. А. Яблоньского Київ, Куренївка, Кожевенная 25.

— **Неудачна крадіж.** В Девентпортї (Америка) один мурин украв великий диямант, а коли побачив, що підозрінє звертає ся против него, вложив диямант до рота і проковтнув. Мурина перешукали, очивидно безуспішно і хотїли вже пустити, аж комусь впало на гадку, чи диямант не схований — в жолудку. Привели мурина до машини з промінями Рентґена і при фотоґрафованю его внутренностий дїйсно відкрили диямант в его череві. Злодїєви дали зажити відповідну медицину і він рад не рад мусїв віддати диямант...

— **Неудачна проба.** В селї Шпиколосах, пов. золочівского, почали вшехполяки будувати „косцюлек“ для 15 руских родин латинъского обряду, хотяй вони самі зовсім не відчували сеї потреби. Не диво, що накинена їм вшехполяками будова косцюлка, сполучена з немалими коштами, стала прямо осоружна. Всеж таки кількох латинників улягло впливови вшехпольскої агітациї, бо коли на польске Вознесенє, отже сьвято в цїлім селї нїким не обходженє, деякі Русини-латинники возили павіз, підбунтовані однобірцї напали на них і повикидали їм вози в рів. В тій справі веде ся судове слїдство, але поки що з того вийде, чотири латиньскі родини зголосили в старостві свій перехід на руский обряд. Так справджує ся приповідка: хто мечем воює, той від меча гине. Вшехполяки готові вкінци таки переконати ся, що в Шпиколосах нема для кого будувати „косцюлек“.

— **Отроєнє дреґлями.** Перед кількома днями занедужала у Львові при ул. Скарбківскій сереп проявів отроєня ціла родина, а то 67 лїтний швець Вержбіньский, его 40-лїтна донька і два сини, один ученик V кл. ґімн. а другий шевский челядник. Показало ся, що недуга наступила наслїдком спожитя дреґлїв, купленых в масарскім склепі Ґустава Яйка при ул. Краківскій. Цїлу родину відставлено до шпиталю а в склепі Ґ. Яйка зарядила санїтарна комісия строгу ревізию, котра не викрила нїчого підозрілого. Так само найдено все в порядку при ревізиї реальности Ґ. Яйка при ул. Тороссевича, де він управляє свое ремесло. Рівночасно показало ся, що дреґлї, куплені в згаданім склепі, стали причиною занедужаня більшого числа осіб. Ті самі прояви недуги, що у родини Вержбіньских, виступили у зарібницї Вікториї Проців, робітника Рудїньского, муляра Войковича, зарібниць Катарини Михальскої і Каролини Лютчин, дальше у одного послугача із склепу Бачевского і в родинї б. проціпатора Кірша, а то в него самого, у его жінки та у кількалїтної дитини. Всїх віддано під лїкарску опіку до головного шпиталю. Найгірше є затроєна родина шевця, Вержбіньского, бо він сам помер вчера рано серед страшних мук, а его син ґімназист конає. Нині має відбути ся секциа трупа а також при помочи хемічної аналїзи розслїд містости жолудка, випомпованої небіщикови і прочим недужим. Лїкарі здогадують ся, що затроєне могло наступити від т. зв. птомаїни (трупячої їди), яка витворює ся при гнитю маса. Не виключене однак і то, що грав тут ролю чиясь злочинна рука. Властитель склепу Ґ. Яйко зізнав при переслуханю в полїциї, що на першого відправив кількох робітників, котрі могли відтак в той спосіб на нїм пімстити ся.

— **Уби ство.** В Тарнї убили невисліджені доси злочинцї і ограбили коршмарку, вдову по Германї Варман, і її 13-лїтню служницю. В ночи прийшли до коршми якісь незвісні люди і зажадали від коршмарки напитків та гроший. З того повстав крик і лайка, чого 4-лїтний хлопчина коршмарки так напудив ся, що сховав ся під перину та із страху заснув. Рано найдено коршмарку і служницю в калюжах крови, без житя, а коршму ограблену. Близших полсненъ про сей злочин хлопчина очивидно не може подати.

— **Розстріляні.** З Росиї доносить, що 17 піхотинців в Полтавї і 5 в Кременчузї поставлено перед воєнний суд і на основі вироку розстріляно, позаяк викликали бурливу демонстрацию против висилки нових полків (33 і 34) на поле війни. Справа була така поважна, що головні команданти полудневої ґубернії, ґен. барон Канбарс виїхав сейчас на місце з Одеси а Сухомлинов з Києва.

— **Пожар.** В Понашах, золочівского повіта, погоріло дня 5 с. м. 27 господаретв, що обіймали поверх 150 будинків. З першою помочию для нещасних погорільців поспішив візитуючий в тім деканатї Впреосьв. митрополит Шептицкий, жертвуючи для них великодушний дар в квотї 200 К.

— **Куренє тютюну серед молодїжи.** Анґлїйскі статистики стверджують, що в послїдних часах побільшило ся так сильно число дїтий і молодцїв, котрі навикають перед часом до куреня, що фабрики тютюну виробляють для них окрему сорту дешевих циґар. Лїкарі, а ще більше досьвід, учать нас, що тютюн нищить нерозвинений орґанїзм і вбиває силу тїла і духа. Приглянїмо ся таким ученикам в школї. Їх лица змучені, очи мляві, руки дрожать а серце ударяє неправильно. Давнїйше, коли курено лиш файку і сильні циґара, молоді не могли так скоро закурити. Аж коли заведено всїлякі роди тютюну, папірці, тутки і готові папіроски, куреве стало загальним. Один американьский учений слїдив через вісїм лїт розвій учеників школи Yale-College і виказав, що ті, котрі вдержували ся від куреня, були далеко сильнійше збудовані, розвивали ся правильно і осягали о много красші успіхи в науцї як їх товариші, котрі не могли від тютюну обійти ся. Законодавці 33 держав, дбалих о своїх горожан, заборонили перед 18 роком житя курити і загрозили поліцийними карами всїм тим, котрих приловлено би на куреню. У шведскій державі оголошено так само приписи на тих, що продають дїтям тютюн і надано поліциї власть молодїж, не заховуючу приписів що-до куреня, потягати до строгої відвічальности. В Анґлії та деяких инших державах домагають ся таких самих приписів і більшого нагляду над поведенем молодїжи.

— **Великаньска церква.** В Ню-Йорку мають будовати церкву на 550 стіп довгу а на 478 стіп високу. Новий будинок помістить в собі 70.000 людий, коли найбільша доси церква сьв. Петра в Римі може помістити лише 50.000 осіб. Будова і уладженє будуть коштували до 250 мілїонів корон.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!**

— **Важне для родичів.** Чотирох хлопців знайде приміщенє у майстрів-Русинів. А то: трох у майстра шевця а один у столяра. Зголошуватись належить ся сейчас під адресою: Комісия інформациина тов. „Зоря“, Львів, Краківска ч. 17.

— **Духовна місия** відбуде ся в Юзьвичах коло Олеська в днях 8, 9, 10 і 11 червня с. р. Місию переведе власними силами клир олеського деканату.

— **На будову дому станиславівского „Сокола“ жертвували** дальше отсї Добродії (в коронах): Банк звязковий в Станиславові 200, Преосьвященний епископ Константин Чехович 20, о. Горалевич Лев з Угерска 1·10, о. Соневицкий М. шамбелян з Бережан 5, Левицкий Зенон з Станиславова 1, Савюк Олекса з Братківців 1, Дидиньский Лев з Станиславова 20, Січиньский Денис з Станиславова 4, п-на Гуркевич Ольга з Станиславова 2, Сїрецкий Роман з Станиславова 3, о. Порайко Іван з Станиславова 2, Галицкий Володимир з Панки 40 сот., Трач Йосиф з Станиславова 1, Стеблецкий Станислав з Станиславова 6, п-на Яцикевич Марія з Пасїчної 3, Яворский Василь посол до ради держ. з Нового Санча 5, Вербенець Михайло з Черновець 4, Панюк Константин з Козової 10, о. Згорликевич Ф. з Хревту 2, о. Сатурский І. з Сухоставу 1, о. Павло Стукач з Тісної 10, Шмериковский Юрий з Самбора 5, п-ні Шмериковска Мария з Снятина 1, Мороз Лука з Княгинина дрібні жертви 5, разом 322·50 К. Цїле майно Комітету для будови хати „Сокола“ в Станиславові виносить по день 15 мая с. р. 1653 К 66 сот. дякуючи ласкавим Добродіям, просимо за нашого „Сокола“ не забувати і помочи нам до звершеня Сокільні. Ласкаві датки просимо висилати на адресу: Генрих Будзиновский Станиславів 2, варстати зелїзничі. — Комітет будови.

З штуки і лїтератури:

— **Заходом музичного видавництва „Станиславівского Бояна“** вийшов 17-ий випуск, що містить в собі кантату на мішаний хор в супроводї фортепіяну, слова Ярского, музика Д. Січиньского. Твір присьвячений Преосьв. епископови д-рови Хомишину і буде виконаний в супроводї військової орхестри перший раз на концертї, який устроює „Станиславівский Боян“ дня 19 с. м. в честь епископа-номіната. Кантата коштує 60 сот. Замовляти можна у п. Евгена Якубовича в Станиславові.

— **З Бучача.** Дальші жертви на погорівших хлїборобів: Н. Підвисоцкого 4, П. Надольного 2, Ф. Чуприка 1, Н. Кузьмкова 2, О. Вонсуля 1, Ст. Сухецкого 2, Ю. Ковальчука 1, і в дріб. д. 1. Разом отже вилинуло до днешного дня готівкою 2711·87. Крім того насипли датки в натуралїях а то: громада Білявинцї 6 і пів кірця збіжа, 3 кірці бараболь, громада Рівнянцї 1 і пів кірця збіжа, громада Помірцї 4 кірців бараболь, 1 корець збіжа, громада Залїщики малі пів кірця бараболь, 1 корець збіжа, о. Білиньский з Поморець 1 кор. жита, чверть кірця гречки, громада Зубрець 4 кірц. збіжа, чверть кірця фасолї, Іван Коростїль зі Стінки 2 і чверть кірц. бараболь і 1 і пів кірця ячменю, о. Любович з Давенигорода 5 кір. сочевиці, громада Переволока 4 кірц. збіжа, 2 кірц. бараболь, пп. Цаймер і Френкель з Зеленої 5 кірців бараболь, громада Губин пів кірця жита, 2 ґарці кукурудзи, Ю. Радкевич з Бучача 2 кірц. бараболь, Корнбліґ з Жизномірa 5 кірц. бараболь, п. Вахович з Медведовець 4 кір. бараболь пів кір. фасолї Серватовский з Озерян 5 кірців бараболь, Левицкий з Петликовець 1 корець гороху, Вармска з Бучача пів кірця бураків, о. Войнаровский з Новосїлки язл. 1 і пів кірця збіжа. Всего разом вартости 400 корон. Заходами о. Носковского пароха зі Сорік матеріали будівляні переважно дубові від себе, від громадян зі Сорік і Лїщанець і від властителїв тихже дібр Вп. Голембского і Андияра вартости 600 корон. Вкінци насипли під Впов. Олесницких з Переволока від громади Зубрець, від п. Радкевича з Бучача, від д-ра Ст. Дроздовского з Тарнополя і від громади Городниця жертви в одїжи, білю і полотнї вартости 150 кор. Разом отже зібрав доси комітет ратунковий жертви в сумі 3861 корон і 87 сотиків з того видав комітет погорільцям запомоги готовими грішми і в натуралїях 1694 кор. котрі комітет определив на поратованє погорільців в цїли їх відбудованя. Подаючи звіт сей до приходної відомости складаємо сердечну подяку всїм благодїтелям, котрі на заазив наш з помочию своєю поспішили і тим чином всїм потерпівшим бодай в части улегчили відбудованє ся і прожиток. При тій нагоді мусимо висказати нашу подяку Хвальній Дирекциї „Дністра“ у Львові, що сейчас по пожежи перевела ліквідацию шкід і з цїлковитим вдоволенем пошкодованих признане відшкодованя.

Позір Родимці! Просимо о датки на будову дому „Сокола“ у Львові.

— **З Тов. св. Ап. Петра.** На річ Тов. св. Петра в місяци маю зложили (в коронах): на руки о. П. Шанковского з Дулиб: крилос дяківский, громада і читальня в Дулибах, громада і читальня в Грабівци, брацтва мущин, жінок, молодців і дівчат в Дулибах і Грабівци і церкви: в Данаві і Дулабах по 6, а в Покрівцях 5, о. А. Желеховский з Підгорець 3, о. Ковальский з Покровець і его жена Константина, о. П. Шанковский з Дулиб і его жена Марія, Матей Кулешник, Михайло Лисейко, Алексій Осташ, парохіяни з Дулиб по 2, Панталеймон Волошин з Покровець 1, а парохіяни з Юзинтич складку 2·45, о. М. Клюк катихит в Долинї 3, о. А. Данилович з Нестанич дек. Холоєвского від себе 2, а від церкви в Нестаничах 6, о. прелат І. Кобиляньский 5, оо. прелат А. Бачиньский, Т. Бобикевич, М. Кинаш, д-р Гр. Хомишин, Ф. Щепкович, д-р Й. Мільницкий, проф. К. Брема і І. Тисовский по 2, а о. Т. Ярема 1, оо. крилошани Лепкий, крл. Й. Комарницкий, катихит Ю. Стеткевич по 2, а капелян військовий о. Ломницкий 1, о. Е. Клосевич з Пійла дек. калуского від себе 2, а від церквей в Пійлї і Сівці по 6, на руки декана причівского о. Патовского: о. Бриляньский з Гряди 3, церква материна в Гряди і дочерна в Сетихові по 6, парох Чапинка дек. олеского о. А. Шанковский від себе 1, а від церкви 5, парох Берлина дек. бріґевого о. А. Гриб від громади Берлин 6, о. К. Сеник з Березниці королївскої з акафісту 5·50, на руки дек. зборовского о. Чумака: церкви: в Нущу, Грабківцях, Метенові по 6, в Оліївці, Білокериниці, Сервирах, Перепельниках, Гукалівцях, Озерниці, Цицонїй, Ярославичах, Товстоголовах і Мшанї по 5, оо. Е. Герасимович, з Присовець і І. Пелехатий з Нуща по 2, оо. Жуковский з Олїєва, Вс. Молчко з Сервир, І. Кіндрат з Грабковець, З. Тарнавский з Мшани, Д. Бахталовский в Перепельниках, І. Алиськевич з Ярославич, Гр. Алиськевич з Осташовець, Ю. Левич з Грабковець, Е. Мизі Зборовї, Гр. Вацик з Підгайчик, М. Бараз Взовиці, В. Пилипчук з Гарбузова, М. Бобовник з Кудиповець і П. Чумак з Озірники по 1, о. Е. Качмарский зі Славска 16, на котрі зложили: церков в Либохорі 6, церков в Славску 5, о. Ст. Крижановский з Либохори і п. Ст. Качмарска жена пароха в Славску по 2, а о. Е. Качмарский зі Славска 1, на руки о. І. Чировского з Корсова: церков в Корсові 6, о. І. Чировский з Корсова, его жена Н. Чировска і парохіянин Сонець по 2, а парохіяни Демчук і Фещук з Коморівки по 1, о. П. Білиньский з Зарваниці 10, о. П. Глодзиньский з Руди від церкви материної в Рудї і дочерної в Язениці руснїй по 5, парох Струтина нижного дек. Перегиньского о. Й. Гоцкий від себе 2, а від церкви 11, о. Д. Коцюба з Зарваниці 20, замість вінця на домовину бл. п. пані В. Винницкої, а парох Чернева о. Герасевич від там. церкви 6. — Складаючи нашу подяку просимо о дальші вкладки особливо тих Вч. оо. деканів, котрі доси не дістановили нам нїяких членів. Апелюємо також до патріотичних сердець нашої інтелїґенциї, доси на жаль рівнодушної для сего так патріотичного і так актуального дїла: „Горить, люде добрі ратуйте“, инакше пропалисьмо. Як не буде церкви, не буде і Руси! — *Видїл.*

Переписка Адміністрациї.

Вп. В. Ан. в Жа. Тепер вилачено за май а не червець. — С. На. в Оп. к. Зо. Тепер вилачено по конець 2 кварталу. — В. Фе. в Хо. За 3 квартал прийде нам лиш 4 К. — В. Лі. в Жо. Тепер вилачено по конець мая не червня. — М. Ки. в За. Гроші на Бурсу неодержано, а наколи післані, то прошу зазначити час висланя. — К. Ва. в Ко. Тепер вилачено за март а не за червець. — Др. К. Са. в Льв. До кінця року прийде ще 6 К. — М. Гр. в Пе. Тепер вилачено лиш до кінця червня. — О. Ів. в Тр. До кінця червня прийде нам ще 5 К. 40 с. — Вп. З. Ле. в Са. по. До кінця червня прийде нам ще 4 К. 60 с. — Ч. Се. в Ст. Тепер вилачено за май а не червець.

Надіслане.

РЕДАКЦИЯ

„Бібліотеки для руской молодіжи в Коломиї“

поручає на

надгороди пильности премії свого видавництва.

Цїнники на жадане оплатно відворотною почтою. 411 1—3

Спеціяліст недуг внутрішних

д-р Евгеній Озаркевич

ординує **постійно** у Львові ул. Корнякт 1в ч. 1 П. поверх Народний Дім. 609

Піщани

найзнаменитша санаторія сірчано-мулова для **ревматиків** в болях суставів і костий по **зломанях** та звихненях, в подагрі, нервоболях, особливо при **ісхіяс.**

Сезон від 18 мая. — Ординуючий лїкар

389 2—5 **Др Ал. ТАЙХМАН.**

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтаціях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджуе ся як найскорше і найдешевше. 4185

Оповіщене.

Комітет для будови рускаго театру у Львові видав **переписні картки** з видом народнаго рускаго театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову рускаго театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїні **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланем грошій.

Набути можна в „Комітеті для будови рускаго театру", Львів, Ринок 10, I. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїні 10 сот. за штуку.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнгутових цементових плиток і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів

ул. Сикстуска ч. 23, (стара почта)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цінники даром і оплатно.

Першорядні поручення. 364 8—19

ОГОЛОШЕНЄ.

Товариство кредитове в Токах, стоварищене зареєстроване з обмеженою порукою, війшло в житє на основі рішени ц. к. окружного суду торговельного в Тернополи і розпочало вже свою дїяльність. Стопа процентова від позичок по 8 від ста, від щадничих вкладок по 5 від ста. Товариство підлягає контроли ревізийного Союза у Львові, тому руска публика повинна з цїлим довірем поперти его материяльно льокуючи в нїм свої ощадности.

419 1—5

Товариство „Любов" у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам**, зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на рїч третїх осіб (дїтий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший віддїл, *обезпечене рент*, заповнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов" своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільненє від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить коштa друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов" у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих писем Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Чистий зиск на український театр з розпродажи монольоґу (комічно-сатиричного) на основі автентичної бесіди одного капацкого стовпа п. з. **Кацапске віче або „в розгарі краснорічивости".** Ціна 20 сот. 1½ арк. печати. Висилаєть ся 100 примірників за 16 К. 50 за 8·50 К і 11 за 2 К *оплачено.* Замовлятн у накладчика: **Павла Волосєнки Львів, улиця Богуславского ч. 8. I. пов.** 401 3—3

Семинарист III року сем. учит. спосібний приготовити до матури семинарицкої, до низших клас гімн. і реаль:, обійме лекцию. Дуже радо обійме посаду учителя дітий в домі сьвященика або в иншім рускім домі. Зголошувати ся: М. С. Ольшани к. Перемишля, poste restante.

„Краєвий Союз кредитовий"

видає для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкнені місячні	„ „	5	„
Инвентар довжників	„ „	5	„
Инвентар вкладників	„ „	5	„
Инвентар удїлів	„ „	5	„
Книга головна	„ „	10	„
Книга ліквідацийна	„ „	10	„
Книга вкладок щадніч.	„ „	10	„
Книга удїлів членьских	„ „	10	„
Реєстр членів	„ „	10	„
Справоздане і замкненє рахунків	„ „	10	„
Зголошена о позичку штука	„	2	„
Викази умерлих позичок	„	2	„
Асигнати касові штука	„	1	„

Купувати і замовляти належить в

„Краєвім Союзї кредитовім"

у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.

КОМАР

двотижденник гумористично-сатиричний.

Одинокий гумористичний ілюстрований орґан на Руси. Видає і за редакцию одвічає: *Іван Кунцевич.*

Цїлорічна передплата 4 зр., на пів року 2 зр., чвертьрічно 1 зр. Редакция і Адміністрация: *Львів, ул. Собіщина ч. 3.*

Александер Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК

французької мови

Часть I.

Апробований для всіх середних женьских шкіл.

Примірник оправленний в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишли.

Гармонія з 8 реєстрами і транспозитор за зр. 200 зараз на продаж. — Кароль Фухс, Чарнецкого 2, в подвірю. 405 3—3

Ворохта над Прутом!

до винаймленя на лїто романтично положений дім о 3 комнатах з кухнею, спижарнею, передпокоєм і приналежностями. — Адреса: Розалія Каратницка в Ворохті. 399 3—3

Глядаю інтелїґентної старшої женщини від лїт 40—50 до заряду дому і опіки над одним 8-лїтним хлопцем. Близша відомість в Адміністрациї „Дїла". 394 4—5

Учительна семинаристка, пошукує зараз посади. Приняла би також посаду лекторки або до товариства. Зголошеня під „Учителька 4" до Адміністрациї Дїла. 400 2—3

КОЛДРИ на вовняній ваті по зр. 3·50, 4·50, 6, 7, 8, 10, 11, 12 до 19 зр. Колдри шовкові атласові по зр. 12·50, 14, 26, 18, 20, 22, 24, 28 до 32. Новість! Колдри подвійні обосторонні до ужитку дуже практичні і гарні лише о 1 до 2 зр. дорожше від цїн повисших. Найбільший вибір лише в спеціяльній торговли колдер і матерацїв Йосифа Шустера, ул. Коперника 5. 287

Товариство „Просьвіта" при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Внов. сьвящеників і катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта", шкільною правописею, призволені Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені, можна купити в канцеляриї Товариства „Просьвіта" у Львові, ринок ч. 10 по слїдуючій цїні:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
2.	Новістки („Тїточка Ганна" і „Два старці Богомільці"	36 „
3.	Житє св. о. Николая	40 „
4.	Пасїка	70 „
5.	Про лучбу грунтів або комасацию	80 „
6.	Спартак, провідник римских гладіаторів	90 „
7.	Гетманьскі свати	50 „
8.	На послухане до Відня	40 „
9.	Оверма	40 „
10.	Від чого вмерла Мелани	40 „
11.	В глухім кутї	40 „
12.	Сотні роковини народного письменьства Руси-України	52 „
13.	Цікані розмови про держави і народи Европи	60 „
14.	Батько Петро і его дїти	40 „
15.	Дещо про молоко	40 „
16.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
17.	Абраґам Лїнкольн	50 „
18.	Горить	60 „
19.	Як чоловік борє ся в природою	90 „
20.	Під морскими хвилями	40 „
21.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
22.	Про обірник і инші навози	60 „
23.	Істория України-Руси (в образках)	30 „
24.	Молитвенник народний а) найчайній оправі	60 „
	Молитвенник народний в б) лучшій оправі	80 „
25.	Великий молитвенник „Хвалите Господа з небес" на найчайнім папери в оправі а) полотняній з футералом 1 К	80 „
	б) шкіряній з позолоченими берегами і футералом 2 К	80 „
26.	Великий молитвенник „Хвалите Господа з небес" на велиновім папери в оправі а) шкіряній з позолоченими берегами і футер. 3·60	„
	б) такій самій з клямр. 3 К 60	„

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Позір! — Новість!

Чистий дохід призначений на „Дім Сокола" у Львові!

Візитівки	в моногр. „Сокола"	4	с.
Шпильки	„ „	30	„
Ланцушки до годинника, гафтовані на атласї	.1 К	20	„
Підгодинники	.2 К	40	„
Брошки з гербом Руси		50	„
Спинки	„ „	50	„
Дармовіс	„ „	80	„
Шпилька до краватки		30	„
Ланцушок більший	.1 К	40	„
менший	.1 К	20	„
Мошонки на гроші по 90, 1·10 і	.2 К	—	„
Папіросниці	.2 К	40	„
Притискачі зі скла з фотографією Шевченка, Лисенка, Драгоманова, Волоскої церкви, Сокола з апотеозою України по		70	„
Портрети з надісланої фотографії виконує ся кредкою природної величини в цїні 6 до 20 Кор.			

Набувати можна в „Соколї" ул. Підвале ч. 7, в „Народних Торговлях", „Трудї" і у Дениса Кучиви, Ринок число 10.

Чистий дохід на „Дім Сокола"!

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цїнах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплїй, хемічній дорозї фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цінники і информациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

Red Star Line, Antwerpen.

до Америки.

Парівці першої класи, — просто без пересїданя до Нового Йорку і Філядельфії. — Добрий харч. — Знамените корабельне уладженє. — Дешеві цїни перевозу.

Информациї удїляють:

Red Star Line 20, Wiedener Gürtel in Wien

або

ВОЛОДИМИР ПОДЛЕВСКИЙ, агент, ул. на Болоню ч. 8, I. п. біля головного двірца, Львів. 273

Рух великичих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан		**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова		**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя		3·25.
„ „	на Підзамче	3·04.
„ Рави рускої		6.46.
„ Підволочиск		7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „	на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного		7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора		8·00, 10·00*.
„ Станиславова		8·10.
„ Яворова		8·20, 4·45.
„ Стрия		10·02, 4·35.
„ Ряшева		10·20.
„ Коломиї		11·25.
„ Белаця		6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1·6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова		**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан		**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск		6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ „	з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного		6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова		6·50, 5·48.
„ Самбора		9·25, 3·40.
„ Белаця		9·30.
„ Тернополя		10·35.
„ „	з Підзамча	10·52.
„ Чернівців		10·45.
„ Стрия		3·05 11·05*.
„ Ряшева		3·30.
„ Коломиї		5·55.
„ Рави рускої		7·05*.
„ Перемишля	до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·15 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені зьвіздков (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білєти в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Информациї удїляє і продає всякі білєти та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. желїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудня а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

ГРОШІ

на 4%

амортизацийні позички удїляємо через перворядні будапештеньскі і заграничні грошеві институциї до ¾ оцїночної вартости на I. II. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, точно* і *дискретно.*

Конверзиї банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просить ся о марку на відповідь.) 362 15—72

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Др Е. Левицкий. Одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Черлянськоі. З друкарні Народовоі (Манецких), — Львів, Коперника ч. 9.

Ч. 116. **Львів, Середа 26 Мая (8 Червня) 1904.** **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 3; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи завертають ся лише на попереднім застереженім. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

Justitia fundamentum regnorum!

Дня 25 падолиста 1903 р. сказав президент міністрів д-р Кербер в австрийскій державній раді у відповідь послови Романчукови отсі памятні слова: „Теперішний галицкий намісник : чоловік строгого почутя справедливости і так до Русинів прихильний, що з кождим оправданим домаганєм можна до него звернути ся з успіхом".

Таких прикмет намісника було би аж за богато для Русинів, бо руский народ, навіть в Австрії, давно перестав дурити ся сентиментами і радісенько зрікає ся всяких прихильностий і ласк, а цілком вдоволить ся самою тілько строгою справедливостию.

Отже доказів того „строгого почутя справедливости", в яке п. президент міністрів убрав галицкого намісника ґр. Потоцкого, не списав би і на воловій шкірі; а вже тої дрібної частинки, що остає ще в найсьвіжійшій памяти з самих остатних часів, аж надто досить для руского народу, щоби увіковічнити справедливість ґр. Андрія Потоцкого, так, як уже увіковічнив память одного Потоцкого в народній пісни „Гей, пане Потоцкий!"

Зачнім же від автономії

Наша громадска автономія рівнає ся майже анархії. Як за ґр. Пінїньского, так і тепер все ще всемогучо панує в громадах самоволя ц. к. старостів і протеґованих ними хрунів-війтів та громадских писарів Досить згадати повіти збараский (ч. „Діла" 57,60), скалатский (ч. 60), калуский (ч. 57), мостиский (ч. 94,113), брідский (ч. 113). А як старости є безсильні (?) супротив своїх пупілів-війтів (ч. 113 про війта Замрія в Містичах), так намісник є безсильний супроти старостів (прим. в справі війта Бенедика у Волохах в брідскім повіті, в справі Матеуша Фабіяна в Терпилівці в збараскім і т. д. і т. д.).

Про повітову автономію вже й не згадувати. Атжеж леда секретар повітової ради повертає ц. к. старостою, як сам хоче, прим. п. Валевский в Товмачи.

В парі з тим іде й свобода всяких виборів, чи то громадских чи повітових чи соймових.

Свободу громадских виборів ілюструє Матеуш Фабіян в Терпилівці, Стах Лис в Качанівці, вибори в Калуши, що були предметом інтерпеляциї в державній раді, і без числа инші З повітових виборів досить указати на вибори в Старім Самборі (ч „Діла" 70), де п. староста, щоби їх перевести по своїй мисли і волї, заборонив навіть всякі довірочні збори, які би хто хотів був скликати, щоби порадити ся над кандидатами — та на сьвіжі вибори в Товмачи (чч. „Діла" 102.112)

А вже соймові вибори — чи то доси ще правибори — є чистою іронією того, що називає ся виборами, свободою голосованя, повагою власти і справедливостию!

Поминувши всякі виборчі хитрощі, не лицюючі з урядовою повагою власти — поминувши оправдане підозріне, що як раз задля тих хитрощів і наслано до Долини на час виборів комісаря Добровольского, котрий уже давнійше оказав ся в них майстром, позвалюють собі виборчі комісарі виразно покликувати ся на волю п. намісника, котрий нібито не бажає собі вибору о Богачевского А коли підчас повітових виборів в Товмачи всілякі ц. к. функціонарі, як жандарми, податкові урядники і урядники від староства лише мовчки придивляли ся і прислухувались, як посіпаки п. Валевского зневажали руских сьвящеників, видирали виборцям картки і т. п.; то в Долинщинї тероризоване правиборців виходило вже просто від ц. к. функціонарів, котрі погрозами, що не дадуть з камеральних лісів анї наші анї дров анї зарібків, змушували голосуючих або усувати ся від голосованя або голосувати так, як собі п. намісник бажає. І коли з нагоди славного гуцульского „бунту" на саме пічим не оправдане підозріне, що ц. к урядник-Русин був прихильний „Січам", як стій переношено єго, то ц. к. урядникам, що в Долинщинї допускали ся такого тероризованя правиборців, і волос з голови не спаде.

Коли ми доторкнули тої строго справедливої рівности, яка проявляє ся в поступованю з урядниками Русинами, котрим не можна вічого більше закинути, як се, що вони Русини, а з тими урядниками, що йдуть на руку польскій гакаті і то годі не порушити справ галицкого шкільництва.

Поминаємо вже безліч таких випадків, що народним учителям вільно безкарно занедбувати школу, розбивати дітий, зневажати в школі руского сьвященика (як прим в Немирові ч. „Діла" 104), коли тілько жваво заходить ся коло кулек рольничих, коло читалень школи людовей, коли уладжують всілякі шопки народове, коли учать дітий таких пісенок як „polski orzeł ruskiej szelmie powyrywał p'erze", або таких віршів як „Kto ty jesteś? Polak mały!" За те переганяє ся учителїв з місця на місце або й зовсім увільняє ся від служби, скоро при найсовіснійшим і найуспішнійшим повненю своїх обовязків заглянуть до читальні „Просьвіти", займуть ся церковним сьпівом або чимнебудь виявлять себе Русинами; ба навіть спенсіоновано перед часом совісного і спосібного учителя-Русина лише через те, що не хотів и дітичеви ловити пільні миши (ч. „Діла" 40). Поминаємо ті річи, бо знані вони аж надто добре. Але одно мусимо зазначити, що шкіл перевертане руских народних шкіл (о скільо ще взагалї може бути у нас мова про „рускі" школи) в польскі не діяло ся так масово, як тепер. Нехай лише який панок або жидок має який інтерес до п. старости, то часто наступає такий торг: „Dobrze! To się zrobi, ale postaraj się pan o polski język wykładowy w tamtejszej szkole". А інтересований — особливо ще, коли й сам є громадским радним — зачинає обробляти радних, поки не перепре в раді хочби якими хитрощами бодай більшостию одного голосу ухвали на заміну руской викладової мови на польску Так воно стало ся остатними часами зі школою в Мельницї і має буть в Стопчатові.

Право домашне панує ся так, що жандарми безправно, навіть в ночи нападають людскі хати і бушують за руски ми, навіть не сконфіскованими книжками (як прим. в Долинщинї, о чім внесена була в державній раді інтерпеляция), або шпирять по хатах за „Січовими" лентами та забирають їх, хоч яку небудь ленту чейже вільно в хатї не то мати, але й носити. Але коли пр — до слова про січові ленти кажучи — молодіж середних шкіл під оком професорів і директорів та під боком намісництва загальпо закриває білим орлом приписану відзнаку на шапках, то сего не тілько не конфіскує ся, а й не уважає ся навіть за недозволену відзнаку.

Свободи печатного слова так стереже ся, що пр. вселяким W ek'ам, Słow'ам, Dziennik'ам вільно жахати сьвіт алярмуючими, з пальця виссаними телеґрамами про памірені бунти і різнї, але „Діло" конфіскує державна прокуратория за оголошене фактів звірского поведеня жандармів з увязненими (питане чи винуватими) або за оголошенє слів якого там провокацийного аґента.

Свободу переселеня розуміє ся так, що пр. мазурскому хлопови вільно іти в сьвіт за очи, куди захоче, але руский хлоп, „лінивий і нездалий" до роботи, нехай сидить дома і вчить ся робити на панськім лапї за 20 сот. на день. В тім дусї поступають старости, заборонюючи війтам видавати службові книжки (інтерпеляция в державній раді) та видумуючи всякі инші перешкоди.

Поведене ц. к. урядників зі сторонами, шанованє рускої мови у відносинах до руских сторін, сьвідчить теж дуже некористно о строгій справедливости ц. к. функціонарів Досить пригадати поведенє товмацкого старости з руским пароxом з Гостова (інтерпеляция в державній раді) або чемпеньке урядованє п. комісаря Строки в Коничницях „na ulicy", де викрикував до людий; „Ustąp się, psia krew bo cię aresztuję!

А вже-ж верхом строгої справедливости є найновійша інтерпретация законів о зборах і товариствах. Не хочемо тут розводити ся над справою „Січий" і „Соколів" чи то т. зв. коротко „бунтом" гуцульским, бо занадто богато випало би о тім писати; а впрочім — се книга ще не замкнена Згадаємо лише до неімовірности дивезне розуміне „походів" і „зборів під голим небом", після котрого зачато вже ґімнастичні вправи під голим небом уважати за недозволені „збори", а не тільки який небудь хід ґімнастичного товариства — очивидно лише руского, — без котрого товариство не було би ґімнастичним. але навіть церковні походи похоронні і процесийні бере ся під п.ра

I. Суспільна совість.

Читав я спомини льорда Ланчдовна, що був віцекоролем в Індиях.

„В Індиях при тій безграничній терпеливости і слухняности народа — каже він — усякий англійский урядник то сагіб (sahib), а намісник єї Імпер. Милости то Господь і Бог. Те „сагібство" так вливає на характер англійских урядників, що они справді уважають себе богоподобними. Витворює ся кастовість урядничого сьвіта, істот вищих, „сагібских", в противеньстві до мужичої черни „natives".

„Не говорить ся о тім, що корисне для підвластного народу, а на усї починки дивить ся з тої точки, чи воно для касти богоподобних вигідно чи ні. Відси до вибриків самоволї проти підвластної черни мужицкої уже лиш один крок.

„Однако на нашу честь і на наше щастє сьмію сказати, що наша англійска раса видає зпоміж себе більше як инші народи осіб з почутем моральности, чести і обовязку, з тим, що зве ся суспільною совістию. Се і дає нам моральний рельєф до нашого панованя в кольоніях".

Thiers у своїй Histoire de la revolution française пише: „Мужицтво наше безграмотне, темне і прибите. Віра в справедливість законів пропала. Для мужика нема законів (hors deslois). Усї уряди обсаджені або молоденькими шляхтичами, що мають родинні звязки, або креатурами без совісти і чести, що для наживи готові на усяку підлість. Збір податків віддає ся „за заслуги" збанкрутованим шляхтичам, а їх посіпаки тілько й дбають о те, щоби послїдну свитину з голої мужицкої хати видерти.

Тимчасом великі панове або взагалї нїяких податків не платять або, коли які і несоразмірно малесенькі оклади є, то і від них викручують ся.

„Честь, совість, чувство справедливости для меншого брата пропала. Стонів, мук і терпінь народа панове не чули. Они грались в пастушка (bergere) та в сопілочку. На спинах приґнітого і пригнїченого мужицтва розвів ся танцюристий рай. Сопілочка грала, а елеґантними манїрами розводила свій менует корупция моральна і деґенерация тїлесна.

„На тих щирих патріотів, що підіймали остерігаючий голос і накликали до розуму і чести, був легкий спосіб: Lettre de cachet називав ся він.

„Стони угнетених усе збільшали ся; збільшалось і число lettre de cachet і арештантів в Бастилї".

Кінця і розвязки траґедиї не треба доказувати, кождий її знає.

Самоволя — то елемент у високій мірі протисуспільний (antisocial), останки звіря в чоловіцї („Raubtier-Atavismus" після Дарвіна). Самоволю ограничує у істот вищих, людиних, чувство совісти в серцю, як Кант каже: „Sterne über mir, das moralische Gesetz in mir"; у істот низшої моральної вартости вибухи самоволї гамує страх перед можливими наслїдками.

„Тобі, Іване, я зараз дав би в твою мужичу морду, аж рука свербить; але не дам, бо боюсь, що ти готов віддати менї сторицею". І кулак випрямує ся в „щиро" подану долоню: „Якже ся маєте, panie Janie". — „Іване" ніколи; наш Іван ще до того не дійшов. На Івана Гуцульчука ідуть нагінки, коли він, як декому видає ся, „minę zuchwałą stroi".

Отже вибрики усякої самоволї лиш там можливі, де суспільна совість у тих, що держать правлїне в своїх руках, дуже низко розвита; а відтак знову, розуміє ся само собою, вибрики ще гірші серед того народа або суспільної верстви, що позволяє собі в кашу плювати, а не умівши сама собою управляти, усе біжить з поклоном: „дозвольте, ясний пане, на се, дозвольте на те!"

Наша верства шляхетска, що віками занимала привілейоване становиско, що тим лиш і жила, що для її „вольної волї" нїяких не було законних „ограничень", не могла зпоміж себе видати богато елементів з почутем горожаньскої совісти. Хто цікавий, нехай загляне до книжки: Łoziński, Prawem i lewem, obyczaje na Rusi czerwonej za Zygmunta III. Lwów 1903.

Не богато змінило ся і опісля, коли через „вольну волю" шляхетчини розлїзла ся „свободна" польска „річ посполита". Правда, прийшли до нас з новими порядками нові закони нїмецко-австрийскі. Але, як всюда на сьвіті, закони то одно, а толкованє законів і переводженє їх в практику — приміром до Івана Мазниці — то річ знов друга. Елемент шляхетский видає і до тепер з поміж своєї верстви головну часть усїх тих, що духа законів толкують і їх в практику переводять.

Та знов і наш Іван такий уже покірний і терпеливий, що не дивно, коли на похиле дерево і кози скачуть.

„Вибачайте, вгомость: у мене дитина на сьвіт народилась".

„Простїть, пане поборець, що я отсе голий до вашої ласки приходжу за квітком податковим".

„Позвольте, пане комісар, щобим собі сегодня галушки зварив на обід!"...

Усї обяви галицко-руской нації — то дзявкане битої собаки на припонї, то плаксиве жебрацке моленє беззубого діда у порога церковного.

„Сьвітлий уряде, дайте ласкавий дозвіл, щоби нам на сонце Боже дивитись можна було. Ми просимо, благаємо!"

„Самостійна" нация, що у своїм имнї національнім сердечним deminutiv-ом про „вороженьків" сьпівае!...

Так що-ж нам Русинам робити?.. Що так дальше іти не може, се усї чесні люди чують у своїм серци.

Про недостаток суспільної совісти у hierarchyi społecznej нам могло би бути байдуже. — Нехай дотанцьовують свій менует! Але есть ще і оборотна сторона медалю.

Чесний ворог, хоть брутальний, будить силу і у противника. Се бачимо на Чехах в борбі з Німцями, по части і на Поляках в Познаньщинї. Ворог без усяких скрупулів моральних тягне противника у свое багно моральної нїкчемности. От на се треба звернути увагу, бо з сего боку грозить небезпека рускій суспільности.

Обновлятись нам треба витревало; всїми силами дальше вести роботу в долу! Образ і подобіе Боже дати нам треба нашому мужикови. Чи се буде діяти ся з амвони чи через ті тепер в опалу попавші Січи або Соколи чи через читальні чи які инші способи, — се усе одно. Тілько мети з ока не сьміють спускати усї чесні люди. Lettre de cachet і у Франциї водилось во время оно.

А що народови обновитись можна, нехай служить доказом нїмецка нация. Придурковатий deutscher Michel та той розсїяний deutscher Professor чи Schulmeister то були стереотипні образи нїмецкої нації, котрих увесь сьвіт підіймав на сьміх. А таки той терпеливий і упертий deutscher Michel і той таки Schulmeister з іскрою Божої правди у серци доконали того, що нїмецка нация стоїть сегодня на вершинї цивілїзації між усїма народами. А були і в їх історії епохи, що, здавало ся, нема їй виходу з матні чи то французкої чи таки власних партийних межиусобиць.

Ѳ.

ґрафи о „походах“ і „зборах під голим небом“. Пригадуємо тут спинений жандармом похорон в Любинцях (інтерпеляция в державній радї) та свьвіжісеньку пригоду коничинецку.

Отсе на скорости зібрана коротенька низка тих фактів з остатного часу, що свьвідчать о „строгій справедливости“ галицкої адмінїстрациї, котра тепер спочиває в кріпких руках ґр. Потоцкого і за котру він в остатній краєвій інстанциї одвічає.

У всїх сих і в тисячах їм подібних справах ми не маємо найменшої претенсиї до Поляків. Нам однаковісенько, чи жандарм Томко, що змусив руского свьященика розібрати ся з церковних риз і лишити домовину мерця на дорозї, — або жандарм Н, що в Долинщинї по ночах нападав хати руских селян, або жандарм Х., що Гуцулам на дорозї відбирав деревляні топірцї чи по хатах ленти, або ще инший жандарм, що ир. увязненого і скованого бив щіткою по носї, — чи ті жандарми Поляки, Чехи, Німцї або й Русини, нам однаковісенько. Так само однаково нам, чи пп. старости Заградній, Свобода, Річчі, Дзедушицкий, Телїховский і ин. — Чехи, Поляки, чи Русини, чи и Дільц пише ся Dylc чи Dültz. Ми у всїх них бачимо єдино ц. к. функціонарів, а від таких маємо повне право домагати ся строгої справедливости, котра не є можлива без шанованя законів і без рівного виконуваня їх без ріжницї, для кого чи против кого їх виконує ся.

Так само має ся річ і з ґр. Потоцким. Хоч его прихильности до нас ми не цурались би, всеж таки вона нам байдуже; навіть байдуже нам его справедливість до нас. Але від ц. к. намісника Потоцкого ми маємо повне право жадати „строгої справедливости“ — навіть ще більше нїж від ц. к. жандарма Томка.

Тимчасом ми є приневолені апелювати о тую строгу справедливість до дер жави і п. керманича, на тепер президента міністрів і заразом міністра внутрішних справ д-ра Кербера.

Д-р Кербер може собі мати всїлякі зделки з коломийским, а навіть з ґр. Потоцким; ему вільно, кого хоче, оплачувати за слуги услугами, навіть грошевими (пр. пенсиями з диспозиційного фонду): але не вільно оплачувати поневіряне і доптанем тої institi't, о котрій давно вже сказано, що вона є fundamentum regnorum.

Історія показує богато сумних доказів, до чого веде поневіряне справедливости. Та були часи, коли „володарі з Божої милости“ уважали державу за своє приватне майно і розпоряджали ся нею як майном приватним. Тількож часи змінили ся, а д-рови Керберови, котрий є лиш керманичем держави а не володарем, ще тим менше вільно розпоряджати ся державою без „строгої справедливости“. До него адресуємо всї наші претенсиї! на его голову спаде вся одвічальність за наслїдки „строгої справедливости“ галицких ц. к. намісників

Загальні Збори філії „Просьвіти“
на повіт рудецкий.

(*Допись.*)

Дня 31 мая с. р. відбули ся в Комарні при участи звиш 300 людий. О 9 год. рано відправив о. А. Бачинський в сослуженю оо. С. Онишкевича і В. Петрика службу Божу враз з парастасом за померших членів товариства. Съпівав місцевий мішаний хор при участи съпівакїв зі Львова. Церков була битком набита вірними.

О 12 год. отворив голова філії о. С. Онишкевич збори, представляючи зібраним ц. к. комісаря правительственного п. Дидушиньского і делеґата головного Виділу п. д-ра Загайкевича. На вступі указав голова на тяжкий терен для діяльности філії на поли просьвітнім і економічнім. Повіт тягне ся около 10 миль здовж, має два центра повітові; народ в переважній більшости темний, бо по селах брак шкіл, а москвофіли не перебирають в средствах, щоби спинити роботу просьвітну в повіті. На тов все має філія до праці 4 свьящеників мешкаючих в ріжних кінцях повіту, перетяжених і так своєю заводовою працею, тай кількох селян, що можуть робити лишень у своїм найближшім окруженю. Попри браку людий відчував виділ філії і брак гроша, щоби міг частійше висилати делеґатів селян до читалень, уряджувати віча і т. п. З повним признанем зазначив надмірну працю о. Вол. Петрика, сотрудника в Комарні для філії і пані Анелї Чайковской для селянськой бурси. Збори через повстане з місць і грімким „честь їм!“ висказали обоїм свою подяку.

Секретар філії о. В. Петрик зложив звіт з діяльности філії за р. 1903. Він поділив его на чотири части: 1) справозданє касове, 2) справозданє з руху читальняного в повіті рудецкім 3) справозданє селянськой бурси і 4) справозданє будови дому філії. Сї справозданя будуть обширнїйше оголошені в часописях.

По виборі комісиї контрольної наступила дискусия над звітом. Ол. Пеленьский звернув увагу, що в справозданю нема згадки о відмові субвенциї на будову дому від Ради громадскої в Комарні, хотяй місто дістає від селян річно торгового звиш 5000 к. Волод. Луцик з Конюшок кор. домагав ся, щоби заложити для читальняних крамниць гуртовний склад товарів. Павло Заваринський жалував ся, що Виділ повітовий зволікає з резолюциею на ухвалу Ради громадскої в Лівчицях, котрою даровано читальни плац під власний дім. Т. Мужичок доповнив справозданя читалень в Вощанцях і Угерцях головачевих. Петро Варчин з Адріянова жалував ся, що їх зверхність громадска не хоче допустити до ухвали дарувати читальни плац під будову власного дому. Ів. Пасїчник домагав ся, щоби виділ звернув увагу на пароху Піски, де 3 села (Піски, Бірче і Задвірнянське Поріче) не мають ще читальні. Дм. Ольховий вказуючи, як то лише чотирьом інтелїґентам при великій праци удало ся богато доброго зробити, взивав і прочих членів „Просьвіти“ до праці над просьвітою і економічним подвигненем нашого народа. Тепер Т. Мужичок іменем контрольної комісиї подав внесенє, щоби удїлити виділови абсолюторию за р. 1903, що збори одноголосно учинили.

Для вибору виділу вибрано комісию, щоби уложила пропозицию, і на ей внесенє вибрано на виділових: оо. Я. Косоноцкого, С. Кульчицкого, Ст. Онишкевича, Вол. Петрика і пп. Ол. Пеленьского, Мих. Калимона, Панька і Гр. Тершаківця; на заступників: Н. Пасїчника, Ст. Стецишина і Мих. Ковчуна.

Тепер забрав слово делеґат головного виділу д-р Загайкевич. Він указав на інтензивну діяльність уступаючого виділу і обіцяв, що головний виділ не тілько відпише довг 32 К, але філія може під него сподївати ся на рік більшої підмоги. Відтак зазначив заслуги товариства для піддвигненя нашого народа на поли просьвітнім і економічнім, мимо того що наші люди досить слабо підпирають се товариство. „Просьвіта“ задумує враз з Нар. Торговлею заняти ся енергічно заложенем складів для закупна і продажи товарів і в тій цїли збирав вже материяли до статистики. Она попирає каси системи Райфайзена. „Ми не можемо надіяти ся на жадну постороннюю поміч, бо в борбі з дужшим нашим противником лише власними силами можемо его поконати. О тім свьвідчить ціла наша історія“. Півторагодинного викладу вислухали зібрані з напруженою увагою і надгородили бесїдника оплесками.

При нагоді загальних зборів уладила кошикарска школа в Хишевичах, заложена заходами членів тамошної читальні, малу виставу своїх виробів. З тої нагоди скористав голова о. Онишкевич, щоби заохотити членів до плеканя домашного промислу.

Як-раз кошикарство було би в рудецкім повіті дуже до того відповідним. Земля надає ся до управи кошикарскої лозини; громада, засадивши свої неужитки лозиною, мала би з того великий зиск, а люди в зимові дни заробок. Се було точком до заложеня кошикарскої школи в Хишевичах, котра гарно розвивав ся. До сеї школи можуть бути приняті на науку і посторонні.

Що порядок вже був вичерпаний, то голова замкнув збори, а зібрані устами п. І. Бея подякували делеґатови д-ра Загайкевичеви за труд і з съпівом „Ще не вмерла“, „Не пора“, „Соколи“ опустили місце зібрани о 3 год. по полудни.

На дорозї чекала вже музика і нарід рушив при съпіві і музиці з синожовтим прапором на чолї на маївку до лїску п. Пеленьского на Розливцї. Таку маївку уладжує філія з нагоди своїх зборів щорічно, але звичайно дощ перешкаджав забаві. Сего року сприяла чудова погода, длятого зібрало ся пару тисяч старших і молодших, чоловіків, жінок і дітий, міщан і селян. Місце на маївку як-раз нагоджує ся: се рідкий гай дубовий, застелений шовковою муравою. Молодїж гуляла, дїти бавили ся по своєму, а старші гуторили, розмавляли на темат инших справ народних. За той час виділ уконституував ся, вибираючи: на голову о. С. Онишкевича, заст. голови п. Ол. Пеленьского, секр. о. В. Петрика, а касиера Мих. Калимона Панька. Виділ придїлив кождому виділовому читальні, котрих він має доглядати, щоби як найкраще розвивали ся. Рівнож взято під розвагу, де сего року треба заложити читальні.

Забава скінчила ся аж вечером і при лямпіонах, съпіві, музиці рушив похід (2 кільом.) до салї товариства задаткового, де мав відбути ся концерт в честь Шевченка. Саля тов. Задаткового наповнилась інтелїґенциєю і селянами. Концерт зачав ся горячою і глубоко обдуманою вступною промовою О. Онишкевича. По промові йшли точки своєю ходою і випали зовсім безодганно. Кульмінаційною точкою було відсьпіване п. Волошином Лисенка „Цьвітка дрібная“. Не було кінця оплескам, якими нагородило Комарно нашого съпівака, котрого бажало давно почути. Гарно також відсьпівав хор львівских академіків під дириґентурою І. Смолиньского „Quodlibet“ Potpourri з народних пісень. По концертї відбули ся танці, і наша молодїж забавлялася аж до рана.

Справи австро-угорскі.

О самостійність Хорватиї.

На засїданю загребскої ради міскої предложено внесенє, аби безпроволочно зірвати угодові переговори з Угорщиною і приступити до акциї о цїлковите відокремленє Хорватиї. Внесенє домагало ся візваня всїх хорватских громад, аби приступили до сеї ухвали. Внескодавець зажадав ухваленя наглости сего внесеня. Деякі радні промовили против внесеня, що викликало страшний тумульт. Більшість вийшла з салї. Серед загального неспокою голова замкнув засїданє. Студенти устроїли вечером демонстративний похід через місто, съпіваючи національні пісни і з окликами: „Нехай жие скарбова самостійність Хорватиї!“

Війна.

З найновійших донесень дневників о рухах російских військ виходило би, що Куропаткін рішив ся послухати подвійного наказу царя і з цїлою своєю силою рушив против Японцїв аби увільнити Порт-Артура від облоги. Кореспондент льондоньского Express-a доносить, що в послїдних 4 тиждних Куропаткін цїлком зреорґанїзував свою армію. До Ляоляну прийшов новий корпус, так що Куропаткін має мати до розпорядимости 200.000 людий. Праве крило провадить ґенерал Штакельберґ, котрий вже станув в Тачіпао (половина дороги між Гайченом а Кайчу). Се крило вже заатакувало задні сторожі ґенерала Оку. Лїве крило маширує против позициї ґенерала Курокого. Між сими обома крилами стоїть головна маса російских військ під командою Коропаткіна. Ся часть армії має удержувати полученє між правим а лївим крилом і недопустити до злуки обох японьских армій. Положенє Японцїв досить тяжке. Аби спаралїжувати російску акцию, Японцї вкладували на східнім березї Ляотуна ще одну армію, численчу 50.000 людий. Ґенерал Оку буде мусїв бити ся на два фронти. На півночи мусить звернути ся против Штакельберґа, а з полудня заатакує его Штесль. Ключ японьскої позициї має Курокі, котрий здавсь з цїлою силою вирушить против Куропаткіна. Дуже важною позицию є Сюян на лїнії, котра розділяє армію Курокого від армії ґенерала Оку. Ся позиция є тепер в руках Росиї, так що они вже тепер вбиті клином між обі японьскі армії. Росияни будуть сеї позициї завзято боронити. Як Курокі не возьме Сюяну, то не буде міг виконати атаку після первісного свого плану.

Як сї вісти — доси урядово не потверджені — правдиві, то Росияни здобулись поставити все на карту, аби спровокувати рішаючий бій, заки ще Японцї там приготовлять свій атак, аби рушити до остаточного — як кажуть — „na Numero sicher“. Обі армії стоять вже так близько до себе, що до великої битви прийде здавсь найдальше за тиждень.

(Телеґрами).

Токіо. Того доносить: Мимо бурі на морі, нищенє російских мін в заливі Талїєнван відбував ся правильно. Від 3 до 6 с. м. знищено 41 мін, при чім один хінський матрос дуже богато допоміг нам. Для менших кораблїв дорога вже отворена.

Чіфу. Тут чули сильну канонаду в околиці Порт-Артура. Мешканцї гір коло Чіфу бачили на морі вибухаючі огнї. Здогадують ся, що під Порт-Артуром прийшло до великої битви морскої. Купцї доносять, що Японцї заатакували Порт-Артура від суші і від моря. Канонада тревала від години 7 рано до 2 в полудне. Росияни вислали з Порту цїлу свою ескадру, котра заатакувала японьску фльоту (потвердженя сих вістий нема.).

Брема. За посередництвом англїйского купця Японцї купили від тов. Ганза корабель Гохгаймер, котрий сими днями відійде до Япону.

Льондон. Від хілїйскої републики Японцї купили чотири кораблї, котрі сими днями разом з обсадою відійдуть до Япону.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Делеґациї.

Будапешт. Угорска делеґация ухвалила вчера буджет маринарки і кредит окупаційний.

Квота.

Будапешт. Угорска депутация квотова ухвалила вчера всїма голосами против одного удержати дотеперішне відношенє квот 65·6: 34·4 аж до 31 грудня 1909. Коли би австрийска депутация не згодилась на се, порішено обстаювати при первістній квоті 66·75: 33·15.

Ватикан а Квіринал.

Відень. Wien. Allg. Ztg. доносить, що в короткім часї прийде до порозуміня між Ватиканом а Квіриналом. Папа мав сказати: „Я ніколи не забуду, що я Італїєць“. Італїйске правительство готово прискорити се порозуміне. В Парижи панує з сеї причини невдоволенє, а то тим більше, що Італія навіть приймає вигнані з Франциї ордени.

О Тибет.

Відень. В наслїдок особистої інтервенциї короля Едварда VII. заключено анґлїйскоросийский договор в справі Тибету. В сїм договорі застережено, що Анґлія заключить торговельний договор з Тибетом і в столици Тибету осадить дипльоматичного резидента.

Сойми.

Чернівцї. Вибори до сойму відбудуть ся між 22 а 28 липня.

Прага. Narodni Listy доносять з Відня, що теперішна сесия ческого сойму буде дуже коротка, бо потревае ледви тиждень.

З Балкану.

Софія. В місцевости Фердинанд ухвалено внесенє науки релїґії в народних школах. В наслїдок того населенє страшно обурене. Народ запротестував против сеї ухвали і домагає ся покараня учителїв, котрі головно належать до социяльно-демократичної партиї.

Білґрад. З днем 14. червня внесено паспортовий примус до Болгариї.

Царгород. Послїдний динамітовий атентат зробив в дипльоматичних кругах турецких дуже прикре вражене, хоч вже довірочно сиґналїзовано, що динамітові атентати зачнуть ся, а арештовані провідники революційних ватаг заповіли їх.

Військова служба в Франциї.

Париж. Парлямент ухвалив § 1 військового закона: „Кождий Француз обовязаний до особистої служби військової“. При § 2 виключаючім всяке увільненє від служби, відкинено 337 голосами против 209 поправку, що увільнені мають бути ті, котрі удержують родину.

Вірмени.

Царгород. В вілаєті Ван знищено віддїл вірменьских повстанців, зложений з 30-ох людий.

Памятайте на будову театру!

НОВИНКИ.

— **Хто знає закон?** Пишуть нам з Сокаля: В селї Опільску є крамар, торгуючий заразом солодкими горівками, на котрі ще в марти спровадив тутешний арендар комісию. Ся сконфіскувала горівку, а що Жид не заплатив таксн на хемічну аналїзу, тож вона спочивав собі доси в комісиї, а комісия не думає її звертати крамареви. Пани в старостві до котрих сей удавав ся, збули его тим, щоби скаржив Жида; а преціньже не Жид перепровадив конфіскату, тілько ц. к. урядники! Друге таке: Тутешний кружок аматорів задумав виставити драму „Учитель“ і в тій цїли удавав ся до окр. ради шкільної о дозвіл салї шкільної. Та ся відписала, що „na cele nieszkolne nie daje“; але при тім хиба забула, що недавно комедиантам одним дала дозвіл на всї салї в цїлім повіті, хоч ті комедиантскі шутки годі чей назвати „цїлями шкільними“. Колиж кружок постарав ся о инше місце, в будинку парохіяльнім, удало ся до староства знов о дозвіл. Се знов відказало, бо не подано сподіваного числа гостий, та з инших нібито обав перед небезпеченьством. Колиж подане відповідно змодифіковано та запевнено, що небезпеченьства нема, бо комната на 4 м. висока та має 4 входи, відмовило вже з тої причини, що належить подане о дозвіл вносити до намісництва. Отже зроблено так і подано до намісництва на руки староства просьбу враз з текстом драми. Другий місяць минає вже, а подане і текст і urgens загрязли в намісництві. Додати треба що такі трудности з представленими робить староство і по инших селах, як робило в Войславичах, Нииовичах, Нисмичах і ин. — *К.*

— **З Ярослава.** З довшої дописи про ярославскі новини і неновини вибираємо на разї отсе: Другий вже тиждень гостить у нас руский театр. Не запускаючи ся в критику, признати належить старанну і умілу гру всїх артистів, а вже п. Рубчаки суть в своїх ролях просто незрівнані. Однак на жаль і сором публика наша відносить ся до театру досить апатично, а часто-густо змушені артисти грати для двох, трох десяток видців, бо наші патріоти не уважають за відповідне попирати свою питому штуку. Менше вже дивувати ся провінциї, бож може наступити якась перешкода, — хоч і се ще не оправдує аж на стілько, щоби й раз не показатись в театрі, але годї найти слів обурена для тих людий, що сидять стало в Ярославі, а однак до тепер не ласкаві були до театру заглянути. Польска публика учащає до театру мало, хоть деякі штуки тїшать ся симпатиею, і тогди саля заповнює ся. Було се прим. в Запорожци за Дунаєм. — Дивна річ, що наші сусїди уживають до політики ґімназияльної молодїжи. От недавно щось около двацять ґімназияльних учеників їздило до Радимна „na otwarcie czytelni“. Цїкаво знати, під чиїм проводом і чи се сталось за відомостию дирекциї. У всякім разї факт сей варто затямити, бо коли би так лучилось у нас то певно такий ученик не побачив би більше ґімназиї. Коли згадка про школу, не від річи буде також звернути увагу п. професорів тут. ґімназиї, щоби в класї не бавили ся в політику, бо політикованє ширить між молодїжию ненависть і доводить до наслїдків зовсім не бажаних. Так пр. проф. польскої літератури, вичитавши зі Слова польского про „бунт“ чи там „різню Ляхів і Жидів“ між Гуцулами, не чекаючи справдженя фактів, розказав про ті сплетні в класї так, як би те все було правдою і викликав тим між учениками ворогованє і сварку, що могла сумно скінчити ся. — Від 24 до 31 мая відбув ся в тут. ґімназиї іспит зрілости під проводом р. Дворского. З Русинів, що сїдали до іспиту здали всї чотири: Василюк, Ганасевич, Лушпиньский і Твердохліб, — оба остатні з відзначенем.

— **З Сокаля.** Дня 4 с. м. працали міщаньский хор і тов. „Сїч“ на тутешнім зелїзничім двірци о. Дуркота. В імени хору промовляв п. Влащук, дякуючи о. Дуркотови за его труди, понесені около зорґанізованя хору в Сокали. Опісля працював Л. Ковальчук від тов. Сїчи, котрого був о. Дуркот спомагаючим членом. При словах „Добрий сину Руси-Украіни, очікуємо Тебе з відзнаками крилошаньскими в Сокали“, полили всїм рясні слези а навіть і зелїзнича служба, чуючи про труди о. Дуркота яко молодого свьященика, відносила ся до всїх Русинів зібраних на пероні дуже симпатично. Русини відсьпівали кілька народних пісень, як „Ще не вмерла“,

котрих вся публика вислухала з великою увагою і з відкритими головами. Тут наближила ся хвиля від'їзду і наступило остатнє та прикре прощанє, при красно відспіваним січовім марши. — *Січовик.*

— **Посол в стайни.** В Кишицях коло Пільзна скликав пос. Фресель віче виборців, на котре прибуло дуже мало его приклонників. Супротив того Фресель не хотів говорити на вічу, що викликало бучу, котра скінчила ся бійкою. Фресля зловили і замкнули в стайни, де пересидів дві години. Зневажений посол зробив карне донесенє, а між тим одного з виновників увязнено.

— **Німецкий „Schulverein“**, як се виходить із его звіту за 1903 рік, мав 3442.686 К доходу а 3,339.121 К розходу. За сї гроші удержував „Schulve ein“ 16 приватних шкіл із 29 класами. Із них припадало на Чехи 5, на Моравію 3, на Шлеск 1, на Галичину 1, на Стирию 3 а на Країну 2. Крім того утримував „Schulverein“ 34 дїточі городи, яких майже половина припадала на Чехи. Понадто допомагав „Schulverein“ школам товариским або удержуваним приватними особами або иншими товариствами. Таких шкіл, що користали з его запомог, було до 57, а з того в самих Чехах 21. Власних будинків шкільних мав „Schulverein“ понад 50. Свою дїяльність розвинув „Schulverein“ головно на території замешканій Славянами. В ратованю нїмецких дїтий від славянїзациї пішов „Schulverein“ так далеко, що в найбільш загрожених місцях виплачував учителям публичних шкіл ще надзвичайні премії, яких число досягнуло сотнї. Сей факт став ідеалом для Поляків, які недавно на зборах Tow. szkoły ludowej домагала ся, аби такі „Zulagen“ виплачувало назване товариство Полякам учителям, котрі на „kresach“ Галичини успішно польонїзують рускі дїти.

— **Латинка у Литовцїв.** Литовска мова становить, як звісно, з мовою Лотишів і давних Прусаків литво-славянску галузь головного індоґерманьского пня, а рідною азбукою для неї була від найдавнїйших часів латинка. Коли при упадку Польщі литовску землю прилучено в малій частинї до Нїмеччини, а в головній до Росиї, лише Литовцї, приналежні до нїмецкої держави (в числї около 500,000 душ), користувались свобідно латинською азбукою. Найбільшій частинї литовского народа (2 мілїони), живучій в Росиї, заборонено царским указом в 1864 р. писати і видавати твори своїх письменників латинкою, місто котрої накинено їм урядово невідповідну духовну мови граждянку. Наслїдки тих розпоряджнів були такі, що литовскі видавництва перенесли ся до Прус, поза границю российскої держави, до Тільзиту, Мемля, Вітен, Прекуля, піднесла ся нелеґальна литовска праса, а разом з тим політична і національна сьвідомість Литовцїв. Почало ся громадне перепачковуваннє литовских книжок, друкованих латиньскою азбукою. Всякі змаганя правительства в тім напрямі, щоби завести урядову российску правопись для литовского народа, не доводили до нїчого. Нарід литовских книжок друкованих граждянкою не купував і не читав, то так вони пропадали по книгарнях, через що правительство российске, яке видавало ті книжки, поносило тільки страти. Правительство думало, що заведенєм офіциальної правописи российскої для Литовцїв знищить в литовскім народї традициї колишньої злуки політичної з Польщею. І правда, Литовцї зрозуміли, що політична злука з Польщею була гробом для їх національного розвою, але й не забули того, що все, що виходить для них від российского правительства, нищить їх національний організм. По сороках лїт отгої пасивної боротьби российске правительство царским розпорядком з дня 24 цьвітня ст. ст. „ф атмену всїх прежде составівших ся ограничительних постановленій і распоряженій ф атношенії літовской і жмудской письменності“ — позволило на: „употребленїе ф произведеніях оной, сверх русскаво также латїнскаво ілї інова начертанія“. Тепер ми-б спитали ся, коли знесуть ганебний указ з 1876 року що до украиньскої літератури?

— **Наука япаньскої мови.** В Харкові, як доносять российскі часописи, збільшав ся з кождим днем попит за учителями япаньскої мови. Особливо військова старшина, що вибирав ся на поле війни, сестри і братчики милосердия, торговцї і доставщики рїжних поживних средств для армії учать ся пильно мови Японців, хотяй чимало аматорів хоче просто з цїкавости пізнати мову геройского народа. Місцеві Хінці дїлять ся радо своїм невеликим знанєм в области япаньскої мови, бо иншіх учителїв нема. Якби появили ся родовиті Японці, то доробили би ся на своїй мові маєтків.

— **Росийскі дезертири.** В послїдних днях переїхало через Львів кількасот российских дезертирів, переважно Жидів. Границю переступили по части коло Бродів, по части коло Гусятина, а походять з Одеси, Волини, Кишинева, а також з Конґресівки. Майже всї належать до резервової армії, мали навіть вже в руках карти з покликанєм до активної служби, однак попродали все движеме і недвижиме майно і полишивши жінки, дїти, утекли. Ті, котрі перейшли брідску границю, оповідали, що разом з ними утїк також полковник та капітан, оба в мундурах, які зложили на граници. Задержавши ся кілька годин у Львові, виїхали до Відня, щоби звідтам удати ся по части до Н. Йорку, по части Арґентини, де намірають посьвятити ся рільництву.

— **Страченє хунхузів.** Звісний российский письменник В. Немирович-Данченко, висланий редакциєю московского дневника „Русское Слово“ як справоздавець на поле війни так описує страченє хунхузів в манджурскім місточку: Виновників ставлять в ряд. Руки в них звязані позаду. Товпа налягає, щоби починати страченє. Наконець все готове. Кат глянув на довгий, вигострений ніж, глянув на другий і... око не вспіло моргнути, як у першого хунхуза відлетїла голова. Відпавши від кадовба, вона важко ударила о землю і немов пристала до неї... — Хав! хав! (Гарно! гарно!) — кричали несамовито прочі, що ждали такої самої судьби. — Хав! хав! — вторувала товпа. Се були божевільні крики збожеволїлих людий... Від них віяло холодом. „Хав! хав!“ — кричали хунхузи. В їх криках чуло ся щось звірьа, придавленого більшою силою, спійманого, котрий прочуває свою кінчину, і тому ставить на карту все. Его божевільність врозуміла. Але „хав! хав“! товпи?... Скажіть: що вона хотїла виразити своїм „гарно“? Майстерство ката? Їй подобалось, як кров бризнула потоком? Так? Без сумнїву. В тім крику вилив ся весь хінський народ з его душею. І що-ж? Не правда, що то звір? Тимчасом за першим страчено другого. І знов „хав! хав!“ остальних та юрба і сьміх, що потрясає все наше єство, і оклики... Потім все змішало ся. Голови прочих чотирох „виновників“ рубали з двох кінців — два кати. Вдоволена видовищем юрба ликувала... Я майже біг до міста. В моїм нутрі все тремтїло. Почуванє гиді переміняло ся в відразу і ненависть. І нараз чую плач... грімкий, уривчастий. Дивлюсь на земли Хінець. Присїв і рікою розливав ся. — Ходи, ти чого? — Він ще більше залив ся. — Моя брат стратили. Моя брат не був хунхуз. І він почав хлипати. До місця страченя він не міг дійти. Він прийде, коли пришлють таки на місце страченя і на очах всїх голову его страчему братови і положать его в домовину. За ним прибіжить свояк. А тимчасом він хоче виплакати ся.

— **Передісторичне письмо.** В долинах гори Monte Bego в Альпах відкрито числені рисунки на скалах. Відцифровуваннєм їх занявся англійский вчений Bricknell. З поміж них 7000 знаків відрисував він до тепер 2554 знаків рїжної форми (в пр. між ними рисунки волів, птиць, риб і т. п., але є також много знаків, яких значіня годі дійти.) Повстанє тих знаків приписувано рїжним родам. Але найімовірнїйше є то рід гіроґліфів та ритуальних знаків, походячих від якогось народу, що в доісторичних часах замешкував ті сторони.

— **Дрібні вісти.** Для погорільців у Виткові цїсар уділив з власних фондів запомоги в квоті 2000 К, а президия намісництва 1000 К. — Цїсар потвердив вибір Евст. Заґурского, властителя дібр Колодїївка, на презеса, а Каз. Завистовского, власт. дібр Ставки, на віцепрезеса повітової ради в Скалаті і вибір ґр. От. Мицельского, властителя дібр Борщівчі, на презеса повітової ради в Бібрці. — У Львові арештовано і відставлено до карного суду студентку університету Марию Ласку, родом з Ченстохови, за участь в демонстрациях і обиду цїсаря. — В Коломиї здефравдував пахмайстер 14 п. драґонів Ґустав Бляха полкові гроші в квоті 2000 К і пропав без вісти, лишивши жінку і трое дітий без удержаня. — З Ясиск доносять, що в часї урядованя громадскої зверхности ударив грім підчас бурі в громадску канцелярию і убив на місци громадского асесора Мерглевского, а заступника війта, писаря і поліцийата тяжко попарив.

— **Видїл політ. Товариства „Жовківска Руска Рада“** взиває виборців жовківского повіта, щоби всї явили ся в Жовкві дня 14. с. м. при виборі посла до сойму краєвого і однодушно віддали свої голоси на нашого народного кандидата д-ра Михайла Короля. Нинїшня, грізна для руского народа хвиля, і честь народна вимагає, щоби наш кандидат вийшов на посла поражаючою більшостию голосів, так, щоби противникам нашим відпала раз на всегда охота ставити в нашім чисто рускім повітї своїх польских кандидатів. — В Жовкви дня 7. червня 1904. — *Іван Рогацкий*, секретар „Жовківскої Рускої Ради“.

— **Аматорске представленє в Жидачеві.** Заходом читальні „Просьвіта“ в Жидачеві а силами драматичного кружка при товаристві сторожі огневої „Січ“ в Іванівцах відбуде ся аматорске представленє комедиї Гр. Цеглинського „Ворожбит“ в Жидачеві в шопі на приходстві в неділю дня 12 червня. Початок о 7 годинї.

— **Пожарний „Сокіл“ в Жовчеві** рогатинського повіта і в Крехівцях станиславівского повіта засновано на статутї львівского „Сокола“. Ц. к. намісництво затвердило вже статут.

Померли:

— **Анна з Познаньских Бриґїньска**, вдова по пароху в Угринию, умерла дня 7 червня в Вичківцях. Похорони відбудуть ся дня 9 червня пополудни в Угринию.

Бібліоґрафія:

— **Економіст**, ч. 5, містить: Бюра посередництва працї. — Розвій селяньских господарств у східній Галичинї 1858—98 д-ра Йосифа Олеськова. — Рільнича школи в Галичинї. — Огляд кооперациї в Европі. — Значінє сельских крамниць в нашій економічній независимости — Андрія Пеленьского. — Кілька слів про читальні тов-а „Просьвіти“. — Господарскі обрахунки і калькуляциї. — Про рільничу артилерию — д-ра В. Левицкого — з економічних сильветок — Ів. Вачиньского. — Рух в товариствах кредитових. — Новинки. — Як всї дотеперішні, так і отсе число „Економіста“ визначає ся інтересним змістом і не лише для кождого інтеліґентного Русина приносить богато думок, про найближші нам, жизненні справи, як неменш цїкаве осьвітленє деяких проявів нашого економічно-суспільного житя. Взагалї „Економіст“ робить дуже корисне враженє, тому руский інтеліґентний загал повинен поперти се хосенне видавництво передплатою і дати ему змогу розвинути ся ще красше.

— **Учитель** ч. 11, містить: Генрих Стеклї — Юл. Левицкого. — Методика всемірної історії — Ів. Косєка. — Методичне переведенє уступа. — Відносини в наших середних школах в сьвітлї класифікациї. — Деякі інтересні числа — д-ра В. Левицкого. — Замітки в справі правописнїй. — Новинки.

Урядові вісти:

— **Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів** оповіщує: З днем 16-того с. м. запроваджує ся при ц. к. уряді почтовім в Крампній тижнево шестиразову службу сельского листоноши для місцевостий: Котань, Сьвяткова мала і велика, Сьвіжова руска і Майдан. З тої причини видїляє ся місцевість Сьвіжову руску з округа доручень ц. к. уряду почтового в Жмигородї а придїляє ся до уряду почтового в Крампній.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: З днем 8 с. м. отворено місне бюро ц. к. зелїзниць державних у Львові, пасаж Гавсмана ч. 9. Се бюро є уповажнене: 1) До видання білетів їзди до стацій в Галичинї і на Буковинї, як також до стацій австрийских, угорских і заграничних зелїзниць, о скілько такі безпосередні білети видають каси на головнім двірци у Львові. 2) До видавання білетів зладжуваних в зимнки. 3) 3) До принимання замовлень на білети часові всякого рода. 4) До продажи розкладів їзди і друків відносячих ся до руху особового і пакункового. 5) До давання пояснень устних і писемних відносячих ся до руху особового. Згадане бюро буде урядувати в будні дни від год. 8 рано до 8 вечером, а в неділї і сьвята від 8 рано до 1 пополудни. З повищим днем застановляє ся рівночасно продаж всякого рода білетів в бюрі информационнім ц. к. дирекциї зелїзниць державних при ул. Красїцких ч. 5. Бюро се буде удїляти від тепер тілько информацій в справах доторкаючих товарового руху.

Від 15 червня с. р. всякі поданя о зниженє цїн їзди праз з оплатою маніпуляционною в квоті 1 К належить вносити поміж годиною 8 а 2 до протоколу в партері будинку дирекційного ч. дверий 70, де треба зголошувати ся також з одержаним купоном слїдуючого дня поміж 12 а 2 годиною по відбір дотичної асиґнати а зґл. відповіди. В неділї і сьвята не можна вносити подань, ані відбирати асиґнат.

З днем 15 с. м. запроваджує ся на зелїзници Львів-Белзець (Томашів) новий розклад їзди, в котрім на шляху Львів-Рава руска дотеперішні мішані поїзди ч. 2251 і 2252 заступлено поїздами особовими ч. 2211 і 2212. Поїзд ч. 2214 переложено о 50 минут пізнїйше, а поїзд льокальний ч. 2215 буде від тепер кождої неділї переходити аж до Рави рускої. Рівночасно зминяє ся в части розклад поїздів льокальних між Львовом а Вруховичами і поїзду мішаного ч. 2252 на шляху Белзець - Рава руска, а поїзд 914 на шляху Сокаль-Рава руска буде відходити о 25 минут пізнїйше. В наслїдок сеї зміни розкладу їзди буде денна комунїкация зелїзнича поміж Львовом а Сокалем а зґл. Любачовом через Раву руску і навідворот значно скорочена. Поїзд ч. 2211, відходячи зі Львова о год. 10 мін. 50 передполудням, позискає у Львові нове получене з поїздами ч. 1722 зі Стрия і ч. 21 з Рашова. — Поїзд 2212 буде приходити до Львова вже о год. 5 мін. 3 пополудни і лучити ся ту з поїздами ч. 315 до Коломиї і ч. 3253 до Яворова. Подрібний розклад їзди зминених поїздів особових есть заміщений в дотичних оголошеннях. Для подорожних їдучих в неділю з Рави рускої, Камінки, Доброслина, Глиньска і Жовкви до Львова поїздами особовими ч. 2214 або 2212, а повертаючих до дому того самого дня поїздом льокальним ч. 2215, буде видавати ся на виразне їх жаданє білети поворотні з 25% зниженєм.

— **Звертає ся** увагу на оголошенє „Народної Гостинниці“ на четвертій сторонї.

Малий фейлєтон.

Вихованє дїтий у Японії.

Скоро малий Японець побачить вперве сьвітло денне, сейчас его купають, а відтак полишають повну свободу молоденьким его членам, не стискаючи їх нїякими повивалами. Ся справдї позавидованя вартна свобода рухів, дізнає перерви в хвили, коли дитина має одержати імя. У хлопців відбуває ся се торжество „іменованя“ 31 дня, у дівчат 30 дня по народженю. В той час несуть дитя в торжественній процесиї до домашної сьвятинї, куда спішить і уся служба, з ґардеробою дитини, котра тим богатша, чим вище становище займає батько в ґіерархії суспільній. За походом ступає дівчина зі скриночкою в руках; тамки находить ся оплата для відправляючої торжество жрекинї, а також кусок папірця з вписаними на нїм трема іменами. Жрекиня відправляє приписані молитви та другі релїґією обовязуючі обряди, а відтак предкладає божеству сьвятині одно з імен до вибору. Наколи се стане ся, оповіщує зібраним, як від тепер за волею божества дитя має звати ся і покропляє его водою. Торжество кінчить ся при звуках інструментів, побожними піснями, в котрих родичі дякують богам і просять о щасте і благословенє для своєї дитини. Відтак вносять „наіменованє“ і в громаду горожан офіциально принятє дитя до иншіх ще сьвятинь, а наконець до найближшого свояка батька. Сей обдаровує его жменею конопель, яко символом довгого житя, тай усякими ще другими талїзманами і сьвятими предметами. Новонароджений хлопець дістає ще крім того два вахлярі, які его (в недостачі шаблюк) мають наділяти мужеством. Сей погляд на таку прикмету вахлярів видасть ся нам може дивовижним, але взявши на увагу, що в Японії бувають навіть великі воєнні вахлярі, котрі можуть служити і до вахльованя і яко булава, так стане понятно, що і в дїточім японьскім сьвітї вахлїр заступав місце наших дїточих деревлиних шабельок. Новонароджена дівчина дістає мушлю, у Японців — символ краси і принади.

Лагідну повагу вміє Японець сполучити з веселим настроєм. В его радощах так і перебиває ся завсїдно дїточа майже безжурність. Нещасте не прибиває его своїм тягаром до землї, незгодини житеві зносить він терпеливо і без нарікань, навіть смерть ему не страшна. Особливо між дїтьми панує завсїгди велика веселість, а родичі полишають їм повну свободу утїх. Деякі подорожники констатують, що японські дїти нїколи не плачуть — і справдї оно рідко лучає ся. Та проте вихованє дїтий в Японії зовсїм не мягке. Малі вчасно вже звикають до вітрів і непогоди. Голїські, з обстриженою до шкіри головинною, пекуть ся в саме полудне на палячім сонци. Матїр носить звичайно немовля немов клунок на плечах і то так зручно, що при тім не томить ся, а селянки полагоджують зовсїм без перешкоди усї пільні роботи. Дома можуть малі до схоча карбуваться ся; всї комнати і коритарі вистелені дуже грубими матами, а об столи і крісла нїяк дїтям обтовкати ся, бо сеї обстановки зовсїм в Японії нема. Дитинї полишають свободу і позволяють природно розвивати ся. Родичі не жалують своїм малим усяких іграшок, устроюють для них торжества, але і строго зважають, щоби дїти пильно до школи ходили. В кождім місті є безлїч склепів з забавками. В одних продають для дівчат тільки лялькн найріжнороднїйшої величини і одягів а для хлопців є знова шаблюки, батіжки, коники, вертелїця, котрих бувае до трийцять родів і то вельми штудерні, що занимають ся в гору, скачуть по шнурі, розпадають на кусники і т. п. Смокам (нїби наші паперові орли) надають найфантастичнїйші види, деякі навіть граютъ. Вертелками і смоками забавляють ся і старші, бо Японці взагалї при цїлій своїй серіозности великі прихильники забав і жартів. Впрочім дїточі забави в Японії мало що рїжнять ся від ігор наших малих — і там дїтвора кидає ся снїгом, лїпить бовдури, спускає ся ґренджолками, грає в обручі, цоцю-бабку, та друге.

(*З „Поступу“*).

Позір Родимцї! Просимо о даток на будову дому „Сокола“ у Львові.

Драматичний конкурс.

Видїл „Драматичного товариства ім. Івана Котляревского“ у Львові оголошує отсим конкурс на сценічні твори з обсягу драми, або траґедиї в такім обемі, щоби кождий з них змїг виповнити цїлий вечер.

1. Реченець конкурсу є піврічний, именно твори належить присилати до послїдного вересня 1904 р.; колиб до того часу не прислано відповідних творів, реченець може бути продовжений до кінця 1904 р.

2. Перша премія виносить 200 К, друга 150 К а трета 100 К.

3. Що-до теми — першенство будуть мати патріотичні твори з народного житя, або з історичної минувшини.

4. Задля оцїнки присланого на конкурс твору і для присуду премій товариство ім. Котляревского зложить конкурсову комісию, до якої війде крім голови товариства також двох членів видїлу товариства і двох запрошених галицких письменників, або критиків. Конкурсова комісия признаєть инше згадані нагороди творам, признаним за найлїпші споміж надісланих на конкурс.

5. Твори оголошені вже друком, а також представлені на котрій-небудь сцені, навіть аматорскій, є виключені від конкурсу. Також не можуть бути премійовані твори авторів вже не живучих, хотяйби твори доси не були оголошені друком.

6. Виключне право виставити премійованих творів застерігає собі товариство ім. Котляревского. Право друку лишаєть авторови, однак з тим застереженєм, що коли би автор до року не видрукував, то право першого накладу мати-ме товариство.

7. Твори членів конкурсової комісиї не будуть премійовані.

8. Конкурсові твори треба присилати в повищім реченци на руки видїлу товариства ім. Котляревского у Львові, Ринок ч. 10 заосмотрені знаком або моттом автора, котре треба виписати також на замкненій ковертї, містячій в серединї імя, назвиско і адресу автора.

9. Мова дїячів твору повинна бути чиста українсько-руска.

10. Письмо творів присланих на конкурс мусить бути виразне і читке, писане по змозї не власною рукою автора.

11. Оголошенє висліду конкурсу за посередництвом часописий і виплата премії наступить в протягу місяця жовтня 1904. р.

12. Твори надіслані на конкурс а не премійовані, будуть звернені авторам разом з замкненими ковертами, коли вкажуть видїлови товариства ім. Котляревского в инший спосіб свої адреси.

Від Видїлу драматичного тов. ім. Котляревского.

У Львові, дня 21. марця 1904.

За Видїл:

Г. Огоновский, голова. *І. Бомбар*, секретар.

Альбум заслужених Русин'в

в красній кольоровій теці, в цїні **2** корони набути можна

в Товаристві „Просьвіта“ Ринок ч. 10.

Надіслане.

Подяка.

З глубини серця переповненого вдячностию складаю отсим горячу подяку по Бозї, Вп. П. Д-ру Теодорови Балабанови окулїстї за щасливе і уміле переведенє тяжкої операції, катаракти очній, котра в моїм підошлім вїці тим більше трудностий представляла, неменше за старанну фахову опіку і печалївість в часї і по операції. Молю Всевишнього, щоби кріпив Ваші сили, як найдовше трудити ся для добра терплячого людства.

Вдячна *Віктория Голубовска* вдова по ц. к. раднику суду в Чорткові. 412 1—1

Оповіщенє.

Громада Розгірче в повітї стрийскім продасть в дорозї публичної устної лїцитациї 1622 сягів букового дерева.

Лїцитация відбуде ся *дня 16 червня 1904 о год. 11 перед полуднем* в бюрі повітового Видїлу в Стрию.

Ціна викликаня 9 корон.

Вадия виносить 1460 К в готівцї або в цїнних паперах. Услівя можна переглянути в урядових годинах в повітовім Видїлї.

З повітового Видїлу.

413 1—2 Презес: *Онишкевич.*

Огород саский.

Концерт військової музики коло зелїзничої рампи і Театр Ріжнородностий. 365 8—8

Оповіщенє.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїні **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланєм гроший.

Набути можна в „Комітетї для будови руского театру", Львів, Ринок 10, I. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїні 10 сот. за штуку.

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелиїв, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

„НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ"

у Львові

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою запрошує отсим до вписуваня ся в члени товариства.

Цїлею нашого стоваришена є: в містах, місточках, селах, місцях купелевих, відпустових і взагалї там, де того окаже ся потреба: *а)* на власний рахунок набувати або винаймати і в власнім заряді вести готелї, заїздні доми, курацийні доми, гостинниці і тим подібні заклади; *б)* урядкувати і на власний рахунок вести: ресторациї, кавярнї, пивярнї, винярнї і шинки; *в)* винаймати і виконувати право пропінациї; *г)* винаймати право побору податку і оплат консумцийних враз з додатками від всяких напитків і споживчих артикулів; *д)* приймати до користного обороту від членів капітали, на опроцентованє до ведення інтересів товариства потрібні а які опроцентовуємо по 5 проц.

Членом нашого Товариства може бути кожда особа, що є спосібна до зобовязань правних, що письменно заявлять приступленє до Товариства з одним що-найменше удїлом в квотї 20 корон і зложить вписове в квотї 2 корони.

Кождий член може виплатити більше число удїлів.

Приступаючи вже необавки до ведення нашого предприємства у Львові, маємо повну надію, що руска суспільність численним приступленєм в члени, як і льокованєм своїх капіталів підопре наші змагання, які принесуть користь нашому народови.

Всякі письма і гроші просимо посилати під адресою: „НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ", Львів, Ринок ч. 36.

Дирекция.

МЕДИ!

Мід патока курацийний і десертовий з власної пасїки в 5 кіл. пушках по 6 К. **Мід до питя** в 4-лїт. деміонах по 5 К 70 сот. висилає за післяплатою оплатно. *О. В. Микитка*, парох в Купчинцях п.п. Денисів. В більшій скількости значно дешевше. 379 8—10

Оповістка.

Заходом академ. тов. „СІЧ" в Чернівцях (перед тим **„Молода Україна"**), появили ся досї ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор", комедия в пяти дїях, переклав В. Симович. Ціна 60 сот.
2. Г. Яблочков: „Сільска Учителька", оповіданє, переклав А. Крушельницкий. Ціна 60 сот.
3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби" напосї із гуцульского житя. Ціна 60 сот.
4. Теодот Галїн: „Думки та пісні", поезиї. Ціна 20 сот.
5. Ант. Крушельницкий: „Серце", оповіданя. Ціна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки", поезиї. Ціна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.
7. Максим Горкий „Міщани", сцени в домі Бесєнйонова, переклала Маруся Полтанка. З передним словом. Ціна 1 кор.

Видани 1—3 і 7 можна дістати тілько неоправленої.

Набути ся можна всї книжки з Чернівцях у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

КОМАР

двотижденник гумористично-сатиричний.

Одинокий гумористичний ілюстрований орґан на Руси. Видає і за редакцию одвічає: *Іван Кунцевич.*

Цїлорічна передплата 4 зр., на пів року 2 зр., чвертьрічно 1 зр. Редакция і Адміністрация: *Львів, ул Собіщина ч. 3*

НАШІ ЗВУКИ

Збірник творів хоральних

I. ВИПУСК

1. Я. Ярославенко — Марш Соколів.
2. М. Кошко — Мій край — мій рай.
3. М. Вербицкий — Згадка.
4. С. Людкевич — Закувала зозуленька.

2. ВИПУСК.

1. Д. Січиньский — Над гори до хмар!
2. Вахняния — Молоді сни.
4. Я. Ярославенко — Сокільский гимн.
4. М. Вербицкий — Ще не вмерла Україна!

Ціна випуска 40 сот.

На фортепян і до співу:

Марш Соколів . . . 50 сот.
Ще не вмерла Україна 1 Кор.

Головний склад: **тов. ґімн. Сокіл у Львові П двалє 7.**

Чистий дохід на прапор „Сокола".

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на планованих площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Рутинованого маніпулянта

з гарним письмом, умїючого добре писати на машинї, приймє адвокат др Одесницкий в Стрию. 404 2—3

Помічник торговельний найде місце в торговли корінний вин і делікатесів Івана Бориса в Перемишли. 385 7—2

Трубки

сиґналові

для товариств

„СІЧ"

продає одинока фірма краєва

Ю. КАПРАЛІК

у Львові.

79 4—5

Ровери

з перворядних фабрик

Ровери з мотором „Republic"

прибори для циклістів

репарацийний варстат. Ракети, мячі і сїтки до Тенніса поручає в найбільшім виборі магазин спортових товарів

М. Лукасевич

Львів, ул. Академічна ч. 26.

352 Цінники даром. 12—15

Товариство „Просьвіта" при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Вповажненних сьвящеників і катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта", шкільною працописею, призволені Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені**, можна купити в канцелярії Товариства „Просьвіта" у Львові, ринок ч. 10 по слїдуючій цїні:

1.	Фіґлиндин і Сахара	44 сот.
2.	Повістки („Тїточка Ганна" і „Два старші Богомільці"	36 „
3.	Житє св. о. Николая	40 „
4.	Пасїка	70 „
5.	Про лучбу грунтів або комасацию	80 „
6.	Спартак, провідник римских гладіаторів	90 „
7.	Гетманьскі свати	50 „
8.	На послухани до Відня	40 „
9.	Оферма	40 „
10.	Від чого вмерла Мелания	40 „
11.	В глухім куті	40 „
12.	Сотні роковини народного письменьства Руси-України	52 „
13.	Цїкавї розмови про держави і народи Европи	60 „
14.	Батько Петро і его дїти	40 „
15.	Дещо про молоко	40 „
16.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
17.	Абраґам Линкольн	50 „
18.	Горить	60 „
19.	Як чоловік борє ся з природою	90 „
20.	Під морскими хвилями	40 „
21.	Кілька рад і пересторог для хлїборобів	45 „
22.	Про обірник і инші навоза	60 „
23.	Істория України-Руси (в образках)	30 „
24.	Молитвенник народний а) звичайній оправі	60 „
	Молитвенник народний б) лучшій оправі	80 „
25.	Великий молитвенник „Хваліте Господа з небес" на звичайнім папери в оправі а) полотняній в футералом	1 К 80 „
	б) шкіряній з позолоченими берегами і футералом	2 К 60 „
26.	Великий молитвенник „Хваліте Господа з небес" на великоднім папери в оправі а) шкіряній з позолоченими берегами і футер.	3·60 „
	б) такій самій з клямр.	3 К 60 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Позір! — Новість!

Чистий дохід призначений на „Дім Сокола" у Львові!

Візитівки	з монотр. „Сокола"	4 с.
Шпильки	„ „	30 „
Ланцушки	до годинника, газовані на атласї	1 К 20 „
Підгодинники		2 К 40 „
Брошки	з гербом Руси	50 „
Спинки	„ „	50 „
Дармовіз	„ „	30 „
Шпилька	до краватки	30 „
Ланцушок	більший	1 К 40 „
	менший	1 К 20 „
Мошонки	на гроші по 90, 1·10 і	2 К — „
Папіросниці		2 К 40 „
Притиснячі	зі скла з фотоґрафію Шевченка, Лисенка, Драгоманова, Волоскої церкви, Сокола з апотеозою України по	70 „
Портрети	з надісланої фотоґрафії виконує ся кредкою природної величини в цїні 6 до 20 Кор.	

Набувати можна в „Соколї" ул. Підвале ч. 7, в „Народних Торговлях", „Трудї" і у Дениса Кучика, Ринок число 10.

Чистий дохід на „Дім Сокола"!

Моршин коло Стрия

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ

Власність фонду вдів і сиріт по лїкарях товариства галицких лїкаріа. Станция зелїзничa, почта і телеґраф в місци.

Сезон від 1 червня до 30 вересня.

Інформациї удїляє: *Др Станислав Ясиньскій*, управитель заведеня. 409 2—5

ТЕАТРАЛЬНА КАВАРНЯ

Щодень концерт військової музики. — Вступ вільний.

90 3—3

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕР"

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

у Львові, Ринок ч. 10, дім Просьвіти.

Членами Товариства можуть бути тілько **обезпечені тревало** в „Днїстрі" від огню. Членьский удїл 50 кор. можна зложити в ратах; вписове 2 кор.

Члени Товариства можуть затягати **позички на 6½%** за предложенєм відповідної гіпотеки або поруки; оплату більших позичок розкладає ся *на 10 літ.*

При парцеляциях і иншім купні землї нехай купуючі звертають ся за *позичками до „Днїстра".*

Вкладки щадничі приймає Товариство на 4%.

З чистого зиску дістають члени *дивіденду* від удїлів а часть зиску призначує ся *на добродійні цїли*; дотепер удїлено на церкви, бурси, школи і т. п. *16.385 корон.* 34

Стан 31 грудня 1903:

Вкладки	1,424·589 К.	Позички	1,330.822 К.
Удїли	109.835 К.	Цїнні папери льок.	
Фонди резервові	21.319 К.	в банках і на рах. біж.	280.681 К.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя	3·25.
„ на Підзамче	3·04.
„ Рави руской	6.46.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белзца	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белзца	9·30.
„ Тернополя	10·35.
„ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Стрия	3·05 11·05*.
„ Ряшева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави руской	7·05*.
„ Перемишля до	30/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·15 передполуднем 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнійший від львівского о 36 мінут тан, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені вывідкою (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білєти в аґенциї Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформациї удїляє і продає всякі білєти та розкладки їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудня а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

УЧИТЕЛЬ

орґан руского товариства педаґоґічного двотижденник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річната 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

ГРОШІ на 4%

амортизацийні позички удїляємо через перворядні будапештеньскі і заграничні грошеві інституциї до ¾ оцїночної вартости на I. II. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредиґ! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, щочно* і *дискретно.*

Конверзиї банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просить ся о марку на відповідь.) 362 16—72

При закупні товарів просимо поглядатись на нашу часопись.

Видавець: Др Е. Левицкий. Одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Черляньскої. З друкарнї Народової (Манецких), — Львів, Коперника ч. 9.

Ч. 117. Львів, Четвер 27 Мая (9 Червня) 1904. Річник XXV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовская, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Проект еміґрационного закону.

В своїм часі міністер-президент д-р Кербер заповів між иншим також й виготовлене проекту закону для охорони австрийских еміґрантів так тих, що виселюють ся з нашої держави на постійне, як і еміґрантів часових, що виїздять поза границі держави лише на робочі сезони для заробітків. Австрия є державою, з котрої горожан рекрутує ся нині в міжнароднім міґрационнім оборотї головна пайка еміґрантів так одної як і другої катеґорії, а однак доси нема в Австрії закону, що управильнював би сю, для широких а найбільш потребуючих верстов так важну справу. Тож обітницю правительства повитано в своїм часі з загальним вдоволенем, а спеціяльно радо мусїли глядїти на сей намір правительства ми, Русини, що доставляємо головний континґент австрийской еміґрації.

Своєї обітниці правительство однак довго не сповняло. Обдарувало натомість руский нарід санкцією краєвого галицкого закону о бюрах посередництва праці. Та тепер — коли вірити Czas'ови, що дістав звичайно добрі інформації прямо з Відня — правительство кінчить уже виготовлювати дотичний проект і небавом приступить до законодатного его переведеня.

Опираючи ся отже на інформациях Czas'у хочемо нині познакомити наш загал з тим так важним проектом. Отже, як доносить Czas, проект еміґрационного закону має звертати увагу на три головні моменти всякої еміґрації: вербунок еміґрантів, переїзд в заграничний осїдок і опіка над долею еміґранта там на новім місци побуту.

Так що до першого моменту, іменно вербунку еміґрантів, то головна увага проекту звернена на вербунок заробкових еміґрантів, отже як-раз тої катеґорії, що так численно заступлена, а в найблизшій будучині ще численнійше після всякої правдоподібности буде заступлена робочими масами з східної Галичини. Після проекту вербунок заробітчан заграницю буде дозволений на будуче лише тому, хто по правдї має за границею до подачі місце праці, в першім рядї спеціяльно уповноможненим до сего посередникам працедавця. Буде се дозволене також і бюрам посередництва праці, о скілько яке з них покаже ся достойним довіря. Правительство застерігає собі над тими бюрами строгий надзір, а найменша неправильність бюра може споводувати відобране концесії. Що до інформаційних бюр, котрих цїлию подаване інформацій еміґрантам, то проект знає бюра приватні, підлягаючі строгому надзорови правительства і бюра офіціяльні. Крім того може правительство висилати за границю спеціяльних відпоручників для студіованя відносин на імміґрационних теренах.

Що до еміґрації несезонової а постійної, то після проекту кождий еміґрант, що мавби замір на все покинути границї держави, був би обовязаний повідомити про се з гори дотичну власть, а то в сїй цїли, щоби власти могли провірити, чи дотичний терен імміґрационний справдї вільний і чи еміґрант має материяльні засоби на еміґрацию. Та о много дальше сягаючою точкою проекту буде се, що **держава буде могла зборонювати виселеня певним катеґориям людий або виселеня до певних околиць**, а то на основі інформацій своїх орґанів.

Друга катеґория постанов проекту має обіймати охорону над транспортом еміґрантів. Належать тут постанови про удїлюване концесій транспортовим товариствам, про заборону транспортовим товариствам вербунку еміґрантів, про закладане бюр транспортових і т. п., що все має підпадати строгій контролї державних властий.

Вкінци трету ґрупу постанов становити мають постанови що до опіки над еміґрантами в новім місци осїдку. В тій цїли проект пропонує заложеня за границею, в краях, до яких зміряти-ме еміґрация як і в важнійших портах по дорозї, офіціяльних інформационних бюр та еміґрационних домів, що все буде частию консулярних ваґенд. Тут належить і облегченя грошевих пересилок еміґрантами з імміґрационних земель до Австрії.

Отсе що найважнійше з начерку згаданого проекту, як его переказує Czas. Як з сего начерку можна з'орієнтувати ся, і як се вже в горі зазначено, головний натиск кладе проект на законне унормоване еміґрационного вербунку і ставить в тім взгляді далекосягаючі внесеня. Що до часової еміґрації, проект ставить як ві вимогу конкретне замовленє робітника і то лише через уповноможненого посередника (котрим може бути остаточно і бюро). Щож до еміґрації постійне йде він ще дальше й дає власти державній так широку компетенцию, що від неї буде евентуально зависїти, чи певна катеґория горожан може еміґрувати, чи ні, або чи загалом еміґрация до певного краю має бути спинена.

Законне унормоване еміґрационного вербунку і строга контроля властий над ним та наложене державної руки на роботу несовісних аґентів, річ незвичайно важна і всякий радо мусить его повитати. Та з другого боку ся контроля і опіка держави не повинні заміняти ся в неволю. А як раз вражіня такого заневолення робить проект в части, трактуючій про надзір над вербунком еміґрантів.

Отсе заневолення не виступає ще так ярко при вербунку до еміґрації заробкової, хоч строгі постанови проекта при звісних галицких порядках і в галицкій інтерпретації їх відчинять широке поле для обмеженя заробково-еміґрационной свободи, а навіть можуть бути визискані до ей цїлковитого спиненя — в чім інтересї, се річ звісна. Та за се противна постанова, що дала би державі власть декидувати, які катеґорії населеня і де могуть еміґрувати є прямо запереченєм застереженої основними законами свободи переселеня і здає еміґрацию виселенчу на ласку й неласку правительственних орґанів. В Галичинї мали ми досить випадків, що насильно а безправно спиняно еміґрацию руских селян. Можемо собі уявити, що могло би ся діяти, якби се спиненя могло би діяти en masse і то на правній основі, коли лише власти узнали би еміґрацию певної катеґорії за непожадану!

Отсе є важні хиби сего проекту, особливож важні з огляду на галицкі відносини, і ми звертаємо заздалегідь на се увагу нашої суспільности і наших послів, щоби в своїм часі, коли проект прийде на денний порядок законодатного сформуловання, піднесено голос для справленя в законї тих хиб так, щоби сей гарно-звучний проект не звернув ся против тих мас руского робучого народу, які він як раз повинен взяти в охорону.

Зближаючі ся вибори.

В найблизший второк, дня 14-ого с. м., відбудуть ся вже доповняючі вибори з 10 виборчих соймових округів, опорожнених наслїдком сецесиї руских послів зі сойму. Про вагу і значінє тих виборів не будемо нині розписувати ся; квестия та вияснена вже доволї та рішена голосом всенародної опінії. Коли-ж мимо того найшли ся серед нашої суспільности індивідуа лишені всякого почутя народної солїдарности, загубивші остаток личної чести Ефіяльти, що в суперечности всенародним інтересам і в суперечности політичним вимогам хвилї поважили ся зломити сьватий обовязок однодушности та солїдарної єдности в тім важнім моментї борби галицкої Руси з польскою гакатою, то се може справдї ослабити дещо в незначній мірі руску позицию, даючи в руки нашого національного противника пожаданий атут, не може однак вплинути вїчним на становище руского загалу — не виключаючи й тих членів москвофільского табору, котрі вкінци ставлять добро народу над інтриґи ренеґатской потерії від „Галичанинъ-а".

Та не о розправу і не о суд над тими народними злочинцями розходить ся нам нині; суд над ними лишаємо руській суспільности, котра піпала ся вже добре на сих „твердих" політиках і чим далї, тим консеквентнійше, еліминує їх зі свого середовища. Нині хочемо лише дати огляд ситуациї на поли виборчої борби та пригадати руским виборцям дотичних повітів вагу того всенародного обовязку, що на них тяжить, а котрий вони небавом мають сповнити.

Результат надходячих виборів має свідчити про се, що руский народ, руські виборцї апробують сей демонстраційний крок своїх послів против зневажливої і руский народ крайно нехтуючої політики польскої більшости галицкого сойму, яким була сецесия. І з гори можна було надіяти ся, що руські виборцї солїдарно переведуть усїх сецесіонувавших послів у сойм. Се знали добре й панове-Поляки, як і знали, що повалене коли не всїх то більшости, а бодай значної меншости сецесіонїстів при підмозї звісних галицких способів — а тими способами можна повалити всякого кандидата, хоч би мав за собою всї до одного голоси повіту — лише до краю роздратувало би руску суспільність в Галичинї й розтворену між обома народами прірву поглубило би до розмірів, які поки-що певно й сим політичним махінаціям не пожадані. Тож рішаючі в польскій політицї круги з гори вже приготовили ся на побіду послів-сецесіонїстів, а коли вже, по части під напором громадацких кругів своєї суспільности, а по части в інтенциях своєї політики, рішили ся ще обкроїти число руских репрезентантів у соймі, то — як се вже звісно — задумали повалити, о скілько се вдасть ся, п. Барвінського і о. Богачевского.

І справдї в тих двох повітах веде ся виборча акция по всїм правилам галицкої виборчої системи. В Брідщинї розвинула горячу акцию славетна спілка: Ценьский-Мончаловский, в котрій ролю посереднього звена грає.... редактор „Руского Селянина". Всї темні сили повіту; вся „повитова" бранжа, ноторичні виборчі хрунї та москвофіли під еґідою менерів від „повиту" змобілїзували ся разом для повалення п. Барвінського і заступленя его „старогвінем" Ефіповичем. В Долинщинї знов, де поки-що польскі менери не можуть знайти контркандидата для о. Богачевского а завзятем переводить ся правибори як се звісно з доменій, поміщуваних нами, з пристосованем усїх галицких практик.

II. Образки суспільної совісти.

В сей розгар російско-японьскої війни хто не читав російских ґазет? Я читав би і японьскі, та біда, що не знаю ні письма ні язика.

Я розглядаю „Ниву", бо там в портрети усїх тих, що наложили головою за „царя і отечество". Читаю і „Новое Время", бо то ґазета, що стоїть близько до кругів офіціяльних. Про „добровольні" жертви на фльот, на Червоний Хрест, на Білий і Синїй Хрест я вичитав богато цїкавого у стрічках і між стрічками.

Одна допись зпід Урала страшно потрясла мною, бо она цїлком не підходить під ті усї обиди офіціяльного патріотизму. Дрібна се справа. Боже мій, ходить о одного каліку, що стратив обі ноги в російско-турецкій війні. Над Ялою ріков остало каліками тисячі здорових парубків. Про мертвих не говорю; усопшим дай Господи царство небесне!

Отже той каліка — Vaterlandskrüppel, кажучи австрийско-нїмецким словом — на ім'я Федор Мартинцев, полишив обі свої ноги під Плевною. За своє калїцтво дістав він від казни та від Червоного, Білого і Синього Хреста раптом і разом усього до куни щось 150 рублїв чи там на наші гроші 400 корон на рік. Не богато того, але все таки хоть з голоду, бідний не загине та і дозвіл на жебри від исправника можна було дістати. Та лихо не спить. Зайшов собі Patentinvalida якусь крючку з попом. До суду почали позиватись. Суд признав правду калїцї; але піп подав ся до исправника (староста по галицки) а исправник доводив ся родичем попови. З ласки исправника пішли жандармскі обіски, доноси і т. д. і т. д., а конець вийшов такий, що калїцї відобрали пенсию, бо він буцїм розбогатїв тими вдовинами лептами і дозволеним жебрацвом, і в тих добродїйствах не „нуждается".

Здавало-б ся, що уже конець. — І попове і исправникове стало верхом. Та ні! Конець вийшов ще красший.

Федор Мартинцев сїв на зелїзницю, думаючи: „от піду пожалїтись Батюшці-цареви на мої злидні. Батюшка-цар змилосердить ся".

Їде Федор у Пітер, а попри шлях дріт телеґрафу жужчить: „Такого-то мужика з обтятими ногами сейчас отставить адмінїстративним порядком в деревню Річку!"

І отставили его просто з головного двірця петербурской столицї „шупасом" як послїдного злодія. Аж тепер стало і попове і исправникове верхом!

Сей образок чиновницкої самоволї і корупциї, що, як кожу лиш через недогляд вкрав ся в ґазету, як-раз в сам розгар офіціяльного патріотизму, то гріх просто до неба о цімсту вопіючий. Туди можна ще покласти ті крадїжи в завідательстві Червоного Хреста, про які також були звістки в ґазетах.

Подібну справу, як отся Федора Мартинцева читав я у віденьскій ґазетї „Die Zeit" десь в грудни 1903 року. Мала она стати ся десь в Гуцульщинї. Ґазета не була сконфіскована, нїхто не заперечував тій дописи, — значить ся, оно правда, на сором нашого краю.

Помимо того, помимо внїшної імовірности я не йму віри! — Чого не пишуть нїмецкі ґазети про Галичину! Чим яке свинїство більше, тим раднїйше оповістять они его.

Не вірю, бо наші політичні урядники, хоть-як ми Русини думаємо, що маємо нїбито причину жалуватись на них з національної точки погляду, то все-таки не російскі исправники. Чувство чести есть і совість горожанська есть. Щоби наші власти не зглянулись, на військового інваліду, на Vaterlandskrüppel'а, се просто неможливе! Се-ж була головна задача намісника Голуховского, щоб урядники чули ся членами суспільности.

„Uspolecznienie urzędnictwa" називалось оно. Через те й викурено з краю тих нїмецких пройдисьвітів, що не мали розуміня потреб і обичаїв коронного краю, а гадали усї окремішности підводити під параґрафи законів.

В Японії, читаю, найкрасший будинок в кождім селї то школа. І піклує ся про неї і урад і уся суспільність. І анальфабетів між Японцями майже нема. У кождій школї заведені вправи ґімнастичні. Жінка австрийского консуля в Чіфу описує ті цїкаві муштри японьскої дрібноти. Для старших є зараз таки получена зі школою читальня з бібліотекою, а сїльскі парубки мають між собою усякі товариства пожарні, ґімнастичні, забавні і т. п.

Президент французкої республики п. Любе як-раз тепер об'їздить край. В місточку Аррасї представлялись ему між иншими і товариства ґімнастичні. Сам президент дав їм прапор для усего звязку провінціонального. „Дяка Вам, панове", сказав президент, „в імени усеї землї французкої! Ви робите патріотичне дїло, бо вправляючись, гартуєте молодїж, щоби з неї повстали витревалі тїлом і духом оборонці вітчини!"

І знов в сей сам розгар офіціяльного патріотизму читаю в „Новім Времени" коротеньку допись з косогорского уїзду, що исправник Загородиїков розвязав усї пожарні товариства у цїлім уїздї. Від себе додає ще дописуватель, що в тім уїздї усї домы ставить ся з дерева та ще соломою крив ся, та що пожежі там дуже часті.

Правда, що край то обичай, а „что русскому въ прокъ, оттого нѣмцу смерть".

Хоть Росия звісно дика сторона, а тамошні исправники то особливого норову люди, то все-таки я думаю, що тут щось не тее. Пожарні сторожі добре дїло і для Росиї. Значить ся, якась инакша причина до того есть. Остаточно „подвластным не разсуждать, а полагается молчать и порядкомъ подати вносить, — ибо всякая власть отъ Бога есть", як у сьватім письмі стоїть.

Якось я здибав ся з своїм товаришем з університету, що тепер є k. k. Bezirkhauptmann на Моравї.

— Яже живесь Тобі? — питаю.

„Славити Господа, добре!"

— Та якжеж добре, коли ти політичний урядник в мішанім повіті, де так аж кипить борба між Чехами а Нїмцями?

„Я — каже він — k. k. Beamter. І з одними я по закону і з другими, а приватно я раз або два на тиждень їду на тарока до Besed-и, а раз або два до Deutsches Haus".

— А вибори, а таке инше? — питаю.

А він же менї на те каже Beamter та Beamter. А мій товарищ був в уні ерситеті Burschenschafter і тепер ще завзятий Нїмець.

Як раз їшла тогди в парламентї та гидка та соромна для усїх чесних патріотів галицка дебата. Дашиньский з тим своїм так влучним і їдким сарказмом розкривав австрийскому сьвітови образи корупциї і самоволї.

„Das ist unmöglich von dem österreichischen Beamtentum" сказав менї мій товарищ.

І дивлячись на него і слухаючи его, я зрозумів, що есть ще в Австрії die altbewährte Pflichttreue und Ehrlichkeit des oestereichischen Beamtentums, на яке покликує ся наш президент міністрів.

„Jedes Land hat solche Juden, die es verdient" сказав наш жидівский земляк Карл Еміль Францоз, що для нашої країни придумав назву Halbasien.

Коли пан президент міністрів говорить про Beamtentum, то він певно на думцї має мого дорогого приятеля Гайнріха Стр., k. k. Bezirkshauptmann in Mähren.

Θ.

Розумів ся, що та скажена акція наших ворогів в обох сих повітах значно утруднює позицію руської сторони, ситуация однак не есть того роду, аби дотичні мандати треба було вважати пропавшими. Противно! мимо всеї горячкової „дїяльности“ противної стороны, ані шанси п. Барвіньского в Брідщинї, ані тим менше о. Богачевского в Долинщинї не представляють ся зле — що до о. Богачевского, то навіть польска преса (прим. — Gazeta Narodowa) констатує, що его позиция задля солїдарного поведеня Русинів є тяжкою до здобутя — о скілько, розумів ся, в послїдній хвили не зайдуть інциденти, зараджовані звісними кругами, що можуть спричинити цїлковиту зміну в розкладї голосів та загалом вилинуть некористно на результат виборів.

На всякий спосіб, як з голосів усеї польскої преси виходить, польска гаката наважила ся серіозно на ті дві позиції і буде старати ся їх здобути. Яке значіне привязують польскі круги до повалення о. Богачевского і п. Барвіньского, се виложило ясно „Słowo Polskie“ з 7-ого с. м., а замітки его передруковали й инші польскі часописи.

Отже між иншим сказано там: „Лишеве мандатів п. Барвіньского і о. Богачевского було би достаточною карою за недорічну сецесийну демонстрацию. Польска опінія бажала собі, щоби при сїй нагоді дати Русинам більш рішучу лекцию покірливости политичної, даючи їм доказ, що навіть з так малого числа мандатів можуть ще стратити кілька, коли лише схочемо. (Віримо, що можемо стратити і всї, — від чого-ж галицкі вибори? — *Ред.*)... Залишено се, бо в виливових наших кругах, в котрих деякі сецесіонїсти тїшать ся певними взглядами (?), переважила думка, що не треба ставити справи остро, щоби не викликати нової сецесиї“.

Повалене отже сих двох сецесіонїстів мав бути политичною „карою“ і „научкою“, а щоби та наука набрала тим більш маркантного характеру, і польскі часописи авансують п. Барвіньского на „проводиря“ сецесиї, а Przegląd посував ся навіть до такої гумористики, будьто всї сецесіонувавші поспи були партизантами п. Барвіньского.

Що до инших округів, то як сказано, позиция Русинів є певна. Вправдї Поляки задумують в Равщинї, Рогатинщинї і в лїськім повітї ставити контркандидатів (в Равщинї Ґурку, в Рогатинщинї Кшечуновича, в Лїськім д-ра Левартовича) та будуть се лише „числові кандидати“, що не мають шанс на побіду. Що-до лїського повіту, то хотїли вправдї польскі верховодичі круги висунути против п. Старуха людовців, ті однак з Кугуег'і Lwowsk'ім заявили, що при сих виборах нїякого кандидата не ставлять, а навіть взивають всїх своїх сторонників, щоби на кандидатів, поставлених „комітетом для виборчих розбоїв“ не голосували. Зазначимо при тім, що Kurjer Lwowski є одиноку польскою часописю національної краски, що осуджує польско-москвофільску спілку в Брідщинї.

Так представляє ся виборча ситуация під теперішну хвилю. Та хоч загалом являє ся вона корисною, Русини виборчих округів не можуть засипляти справи та повинні доложити всеї сторожкости, аби нас не заскочили які небудь несподіванки. Коли-ж вага сих виборів лежить в солїдарнім виборі всїх послів-сецесіонїстів, то специяльно Русини тих повітів, що загрожені польскою гакатою, повинні доложити всїх сил, щоби ся кампанія скінчило ся для нас побідоносно на цїлій лінії. А послїдна рішаюча хвиля — думаємо — отверезить і неодного з тих, що нині, йдучи за голосом неоднічальних ґазетних наймитів, пустили ся на бездорожє народної зради й некарности. „Вони ще мають час завернути і станути в одну карїу, р у с е к у лаву; та покинути ті ряди, де вони грають ганьбячу ролю Ефіяльтів. День виборів нехай злучить всїх, в кого „руске серце і руска віра“.

Війна.

Урядового потвердженя вістий, що Куропаткін двинув ся з цїлою своєю армію на поміч Порт-Артурови, нема до сеї пори. Се зрозуміле, бо того рода плани і операції все держать ся в тайні. Нема також потвердженя вістий, що Куропаткін дістав такий наказ від царя, і що відповів ему телеґрафічно: „стало ся“. Всї европейскі критики воєнні, котрі увірили в сей офензивний рух Куропаткіна, вже понаписували цїлій российскій армії некрольоґи. Осторожнїйші критики воєнні не вірять ані в царский наказ, ані в се, що Куропаткін, одержавши евентуально такий наказ, виконав его. Петербурґский кореспондент Daily News-у доносить з „найпевнїйшого жерела“, що Алексеєву не повелось намовити царя, аби дав наказ увільненя Порт-Артура від облоги і цар такого наказу не видав. Воєнна рада ухвалила малою меншостию голосів, аби Куропаткін вирушив на полудне, але цар полишив рішене Куропаткінови. Приятель ґенерала заявив кореспондентови, що скорше зложить начальну команду, заки послухає сего наказу против власного переконання о его шкідливости.

До берлиньского Local Anzeiger-а доносять з Токіо, що більші віддїли российских війск суть дїйсно в дорозї з Манджурії на полудне. В японьских кругах уважають марш армії Куропаткіна до Порт-Артура за спізнений. Поміч була можлива перед битвою під Кінчу, але тепер российска армія вже має дорогу замкнену.

Про се, що дїє ся під Порт-Артуром, маємо лише „хінські вісти“, т. є. брехні, як до Чіфу, або до инших місцевостий привозять хінські купцї. Про сї вісти можна сказати: „чув що десь дзвонять, але не знає, в котрій церкві! Однак случайно і в сих вістях може бути найка правди. До сих „хінських вістий“ належать вісти, про атак Японців на Порт-Артура в днях 4 і 6 с. м. Российска Аг. тел. доносить: Хінці, котрі прийхали з полудня до Ляояну оповідають, що дня 6 с. м. Японці виконали кілька завзятих атаків на Порт-Артура рівночасно від суши і від моря. Атаки цїлковито відперто, при чім трету армію японьску цїлком знищено. Положене японьских війск на Квантунї є фатальне. Российска аґенция була так неосторожна, що з доброю вірою оголосила сю „хінську“ вість, не почисливши, що свідки битви дня 6 червня, не могли дістати ся до Ляояну вже дня 7 червня. З Порт-Артура до Ляояну є зелїзницею 400 км. а в додатку ся зелїзниця на просторони 90 км. знищена. Такою самою „хінською вістию“ є вість, що під Порт-Артуром получили ся обі азийскі ескадри российскі і що прийшло до битви, в котрій затоплено чотири великі японьскі кораблї воєнні.

З урядового рапорту японьского довідуємо ся лише, що дня 5 с. м. по півночи 4 японьскі канонїрки рекоґносковали в'їзд до Порт-Артура, при чім були виставлені на сильну пальбу з российских батерий. Канонїрка ч. 4 трафлена 8 разів, в кількох місцях ушкоджена. При тім погиб 1 жовнїр а 2 є ранені.

„Таймс“ доносить, що в'їзд до порту вже цїлком вільний, а брак вугля не позволяв воєнним кораблям виїхати. З Петербурґа доносять, що Росияни на силу і ґвалтами задержують Хінців в Порт-Артурі аби Японці не дістали від них інформацій о фортифікациях кріпости. Обходять ся з ними по варварски, змушують до тяжких робіт при фортах: за роботу не платять, а навіть не дають їм їсти, так що між Хінцями в порті панує формально голодова епідемія.

Паріскі двенники доносять, що після рапорту адмірала Вітґефта з дня 28 мая, Ретвізан, Царевич і Паляда вже цїлком направлені.

(Телеґрами).

Петербург. Алексеєв телеґрафує: В часї битви о позиції в Кінчу праве крило российске одержало поміч від канонїрки Бібрі і торпедовців Бурний і Бойкий. Коли сї кораблї вернули в ночи з 29 мая до Порт-Артура, вислано 10 торпедовців против японьских кораблїв, котрі оперували в заливі Кінчу. Один торпедовець розбив ся о скалу. Обсаду вратовано. Під Кінчу були гармати корабельної артилярії.

Льондон. З Токіо доносять, що ватаги хінських розбишаків палять материяли манджурской зелїзниці. Перед кількома днями спалили всї маґазини коло першої манджурской стациї Чіто.

Берлїн. Зелїзниця з Сеулю до Віджу вже майже цїлком скінчена. Сими днями відбуде ся ся пробна їзда. Між Сеулем а Фузаном вибухло повстанє против Японців. Вислано против них японьску жандармерию, котра здавила повстанє. Погибло 5 повстанців.

Льондон. Японці укрішили фортами цїлий ряд холмів на манджурскім березї ріки Ялю.

Токіо. Всї поголоски, що в заливі Талїєнван вибух міни затопив японьского панцирника Шікішіма, суть неправдиві.

Мунден. Японьска ескадра, зложена з 9 кораблїв, бомбардувала береги між С'юненченом а Кайчу (північ західного берега ляотуньского півострова).

Петербург. Японьскій віддїл, котрий обсадив був позиції на полудни від Вафанку уступив перед российскою кінnotою до стациї Вафантіен і дальше на полудне. Дня 3 червня японьска піхота стріляла до российской патрулї, котра мала 2 убитих і 6 ранених.

Токіо. Дня 4 червня під Порт-Артуром вилетїли в воздух дві канонїрки типу Ніпак.

Берлїн. В Себастополи експльозия знищила российский корабель Смоленськ.

Льондон. Росияни задержали похід на Ґензан і розпочали відворот з Кореї в північнім напрямі. Мимо того все ще реквірують в Кореї харч, палять доми і мордують населене. В Мочанї спалили 52 домів і замордували корейского ґубернатора за се, що не хотїв їм видати жинности.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Делеґациї.

Будапешт. На вчерашнім засїданю угорской делеґациї ствердженo згідність ухвал обох делеґацій і сесию делеґації замкнено.

Хорватскі демонстрациї.

Загреб. Вчера вечером повторили ся антимадярскі демонстрациї хорватских студентів за фінансовою і економічною независимостию Хорватиї від Угорщини. Містом переходили сотки студентів і робітників з хорватскою хоругвою і з окликами: „Нехай жие фінансова независимість Хорватиї“. Участників хорватской депутациї фінансової, котра тепер є в Будапештї для відновленя угоди з Угорщиною, оголошено зрадниками.

З Балкану.

Софія. На підставі турецко-болгарской угоди болгарске правительство веде з Туреччиною переговори в справі заключеня почтово-телеґрафічної конвенциї. Ѣї цїлию є сотворене безпосереднього полученя між Болгариею а Македонією в почтово-телеґрафічній комунікаци, котра доси відбувала ся через Солунь і Царґород.

Царґород. Турки говорять, що скриню з цекольною машиною, котра експльодувала в поїзді коло Солуня, вислано з Софії. Болгари заперечують се.

Софія. Депутация еміґрантів з адрианопільского вілаєту доручила вчера заступникам держав мемориял в справі фатального їх положеня і просила о поміч і охорону. Депутацию приняв також президент кабінету і міністер заграничних справ.

Царґород. Султан повідомив австрийского амбасадора, що намірає австрийскому цїсареви надати султаньский ордер родинний „Ґамедже“ з бриллянтами. Се має бути доказом великого довіря до австрийскої политики.

НОВИНКИ.

— **В справі копичинецкої пригоди**, як нам доносять, вислали сьвященики, що були сьвідками тої небувалої події, телеґрафічну депешу до цїсаря, а цїсарска кабінетова канцелярия, як ходять слухи, мала від гуспитиньского старости зажадати справоздання. Кажуть, що староста, порадивши ся на борзї з приятелями, вислав коротке телеґрафічне справоздане, обіцюючи обширнїйший письменний Bericht. Дня 7. с. м. прийхав староста Дільц до Копичинець і три годинї конферував з жандармами; опісля заїхав коло кс. Лїбревского і ляже ногу наладив, щоби злїзти, та в тім, розглянувши ся, побачив мабуть, що его підглядає якийсь „гайдамака“, подумав хвильку і велїв їхати дальше. Мимоходом замітити треба, що й комісаря Строку, коли прийздив розганяти процесию, з двірця зелїзниці привезла колиска кс. Лїбревского. Отже зараз по відїздї старости того самого дня прийхав до Копичинець також і п. Строка, та сей головно возив ся з Жидами, бо треба знати, що обіч жандармів Жиди є звичайно другі класичні сьвідки, коли ходить о nieuzasadnione skargi Rusinów. Ну, а сьвітла прокуратория тернопільска якось не дуже бере ся до тої справи, бож се... to co innego! Се вже не хлопский страйк...

— **Кс. Librewski**, лат. парох копичинецкий, як нам пишуть, завзяв ся не допускати до подруж між Русинами рїжних обрядів. Він собі ладно возьме гроші за оповіди і виголосить їх, але опісля не допускає до вінчаня. І так відмовив вінчаня Русинови Николї Илиї, що женить ся зі Сторожиньскою лат. обр.; так само не хоче вінчати Івана Рогатина з Йосифою Бесарабою лат. обр. В обох тих випадках лише наразив людий на видатки, получені з приготованєм до весїля, виставив їх на посьміховиско і хоче їх хиба змусити до пожитя „на віру“.

— **Як спиняють москвофіли народну просьвіту**. В неділю в першій день зелених сьвят був я Яструбкові, львівского повіта, де поручено мені злюструвати тамошню читальню Просьвіти. Я не згадував би був о тій люстрациї, коли-б не специяльні відносини, які застав я в Яструбкові а котрі наглядно вказують, як то відносять ся москвофіли до нашого народа і як то шкодять они ему в просьвітнім розвою. Село Яструбків є прилучене до парохії Сороки. Парохом в Сороках є о. Леонтій Любинецкий. О. Любинецкий є приклонником наших доморослих рублехапів і противником народної просьвіти. Що так дїйсно є, могли би ми на доказ того навести много примірів, але ми ограничимось лиш на поданю пару случаїв а думаємо, що они достаточно представлять роботу отця пароха в належнім сьвітлї. І так коли оснувалась читальня Просьвіти в другім селї прилученім до Сорік, в Никонковичах, дав ся о. Любинецкий вибрати на голову читальні на то тілько, щоб читальню ту приспати. О. Любинецкий дїйсно читальнею сею нич не займав ся, противно дїлав так, що довів ту читальню до упадку і нині не проявляє та читальня нїякого житя. — В Яструбкові оснувалась читальня доперва минувшого року, а оснувалась головно заходом самих селян. Однак за той короткий час немало натерпілась она уже від о. пароха. Бо о. парох місто, щоб мав своїх парохіян заохотити до вступленя в члени читальнї, від читальнї, їх всїляними способами відтягав, висьміваючи членів читальнї, а навіть відмаляючи членам читальнї потреб религійних. Так пр. не поховав о. Л. дитини п. Івана Крука, господаря з Яструбкова, чоловіка дуже чесного і розумного, єдино за тов що п. Іван Крук є головою читальнї Просьвіти; иншим членам читальнї робив перешкоди при приступленю до великодної сповіди і т. п. — В-тій противнародній роботї послугував ся о. парох рїжними індівідуами в роді дяка з Сорік, котрий, будучи прислужником і правою рукою о. Люб., розсївав рїжні ложні вісти про читальню і ей членів, щоби лиш спинити селян від вступленя в члени тої читальнї. — Та крім сего має ще читальня инших ворогів. І так заснували недавно в Яструбкові панове з „товариства школи людовей“ польску читальню і втягнули до неї кількох нерозважних і обдурених Русинів-латинників, котрі давнїйше були навіть членами читальнї Просьвіти, а котрі тепер збаламучені рїжними польскими аґентами і делеґатами задумують будувати Польщу на рускій земли. Розумієсь, що серед таких обставин представлялась цїле поступоване о. Любинецкого в тим гіршім сьвітлї, бо дїлаючи на шкоду читальнї Просьвіти, дїлав він тим самим на шкоду своїх парохіян, бо здержує їх від просьвіти і старає ся на дальше удержати їх в темноті і невіжі. Та мимо усїх тих затїй читальня в Яструбкові розвиває ся гарно, а сей ей гарний розвій сьвідчить, що наше селянство уже, на стілько сьвідоме, що пізнало хто дїлає в его користь, хто на его шкоду, і що не дасть уже підійти рїжним замаскованим ворогам, котрі удають, що суть щирими прихильниками нашого народу, а на дїлї суть найбільшими і найнебезпечнїйшими его ворогами. — *І. Я.*

— **Впреосьв. Митрополит Шептицкий** виїхав вчера на дальшу канонїчну візитацию і повернє до Львова доперва на другий тиждень.

— **Стару а мало звісну тему** порушив п. Ів. Вачиньский в послїднім числї „Економіста“, розпочинаючи серию своїх економічних сильветок. — Чи повірить хто — пише він — що модистки в наших часах причиняють ся до піднесеня цїн хліба? А воно дїйсно так. Гляньмо тілько на моду. Мода наших днів вимагає того, щоби капелюшок кождої дами був прикрашений трупом птички, бо се належить до доброго тону. Капелюшки дам з кругів родової і грошевої аристократиї прикрашені трупами дорогих екзотичних птичок сьпівучих; дами широких верст суспільних вдоволяють ся прикрасами з наших домородних крилатих сьпіваків, а навіть служниці, котрі нині не хотять в моді уступати своїм панам, чванять ся одна перед другою, що на своїм капелюшику має одно або два крильця з голуба, забарвлені на рїжні способи! А кілько то таких капелюшників і їх прикрасами минає ся в однім сезоні? Міліони. А враз з ними гинуть великі міліони крилатих сьпіваків для догодженя одній лиш амбиції женщин! Звісна річ, що птиці живлять ся всякими шкідливими для рільництва комахами та хробаками. Через масове нищене птиць тоті рільничі шкідники мають змогу множити ся в страшний спосіб, а тим самим зменшують продуктивність посїву хліба. Наслїдком того хліб відтак дорожіє. Так отже мода несьвідомо впливає досить значно на уклад цїн збіжа, причиняючись не менше до більшого убожества найнизшої верстви населеня. Одним словом прикраса дамских капелюшників трупами крилатих сьпіваків викликує фатальні наслїдки не тілько в природі, але і для суспільности. Що так а не инакше дїесь, доказали се вже давнїйше аґрономи і статистики. В полудневих краях той стан ще гіршій. Вправдї там менше уживають таких капелюшників, натомість населене, особливо низших верст, підчас перелету птиць на весні до країв північних і на відворот в осени на полудне убиває цїлі міліони тих птиць для поживи. Чи не впало нїкому на селї в очи, що від якогось часу ластівок у нас чимраз менше. Давнїйше ластівчих ґнїзд можна було бачити під стрїхою кільканайцять і в кождім з них виводили ся молоді. Нині більша частина старих ґнїзд полишилась порожними, а нових повстає дуже мало. Ну, а вже в народній школї учать, що ластівка пожирає іменно такі комахи та хробаки, що нищать засїв збіжа. Коли-ж подумати, що одна ластівка споживає денно тілько комах та хробів, що вага з'їджених нею шкідників, рівнає ся її власній вазї, то легко зміркувати, якою великою шкодою для рільника є утрата одної ластівки. Тепер також ясно, що охорона птиць для рільництва є прямо неоцїнена. Зрозуміли се держави Франция, Нїмеччина, Австрия, Швеция, Іспанія і Португалія і заключили 19 марта 1902 р. інтернаціональну конвенцию що-до охорони птиць. Від сеї конвенциї усунув ся як раз край, котрого населене нищить міліони і міліони пожиточних птичок. Тим краєм є класична Італія, котра мотивувала свое неприступленє до міжнародної конвенциї тим, що її бідна верства уживає тих птиць на поживу. На основі тої конвенциї в австрийскій державі повинен би вийти відповідний закон, але на жаль — австрийский парлямент по причині національних і партийних борб не має часу сим тїлом занятн ся. Супротив того нема иншої ради, лише щоби родичі, учителї, громадскі зверхности і взагалї всї сьвідомі люди звертали більше уваги на охорону птиць та відучували дїтий від нищеня птичих ґнїзд, особливо коли в них є молоді.

— **Арештованє студентки** у Львові, про котре донесли ми оноді коротко, викликує серед академічної молодїжи загальне заінтересованє. Мария Ласка числить двайцять кілька лїт і є дочкою директора ткацкої фабрики в Ченстохові. Заким прийхала до Львова, перебувала якийсь час у Варшаві, Лодзи, Петербурзї а 1902 р. в Кракові. Звідти вибрала ся до Швайцариї, Парижа, а вкінци опинила ся знов в Галичинї. В кругах львівскої академічної молодежи звертала на себе увагу своїм екцентричним поведенєм і нараженєм ся через се на неприємности. При всяких уличних демонстрациях ішла на перший огонь і через те тричи попала в конфлїкт з полїциєю. Остаточно за участь в демонстрациї під Народним Домом виготовлено против неї акт обжалованя і розправа мала відбути ся незадовго, коли Ласку арештовано за якусь иншу мнимy авантуру і засуджено в дорозї адмінїстрацийній на три дни арешту без заміни на гривну. Ласка очивидно не зголосила ся до арешту, отже полїция відставила її силоміць. Уміщено її в полїцийній вязници разом з найбільшими виродами суспільности. Серед роздратованя мала нещасна дівчина на когось виговорювати, що зараз і дочуло чуйне ухо полїциї, бо оноді відставлено її під замітом обиди цїсаря до слїдчої вязниці карного суду. При вязничній брамі розіграла ся брутальна сце-

на. Ласка не хотїла ити добровільно до вязниці, отже поліцияити сїпали її, били, копали ногами. Аж прохожі ставали на улици і дивили ся, що то за злочинница, на котрій поліцейники подерли одїж. Як зачувати, дирекция поліції видала письмо до суду з домаганем, щоби Ласку по відсидженю кари відставлено в руки російских властий.

— **Збори союза нотарів в Австрії** відбули ся дня 6 с. м. у Відни при численній участи делегатів із всїх коронних країв. Зібрані рішили, щоби центральний виділ і виконуючий комітет союза старав ся всїми силами усунути численні недостачі в нотариятї В склад центрального виділу з Галичини вибрані нотарі: Німчевский з Кракова, Буновский з Пильзна, Раставецкий з Куликова і нотариальний кандидат Гїк з Подгужа. Слїдуючий з'їзд назначено також у Відни.

— **Велику крадїж** довершено дня 29 мая в Крогульци, гусятиньского повіта, у посесора тамошнього фільварку. Невісний злочинник хопив з шафи пулярес, в котрім находило ся 24.000 корон в 1000-коронових банкнотах і 7 банкнотів по 100 К. Пошкодованому, коли не одержить украдених гроший, грозить цїлковита руїна. Львівска поліция вислала на місце крадежи агента Пшестшельского.

— **Дрібні вісти**. Пятнистого тифу стверджено урядово в минувшім тижни 91 нових случаїв, всї у східній части Галичини. — В Ясманичах, перемиского повіта згоріло 16 селяньских загород. — З Токіо доносять, що в суботу згорів там університет разом з будинком інжинерії і маринарки. — З Овідео в Іспанії доносять, що в тамошних копальнях угля через неосторожність робітника, курячого папіроску, прийшло до вибуху, наслїдком чого погибло 25 осіб а богато потерпіло рани.

— **Робота в Прусах**. До Прус буде потреба більшого числа робітників за доброю платою. Хто мав би охоту їхати, нехай зголосить ся по контракти і інформациї до Народної Канцелярії особисто, або письменно, подаючи, кілько осіб хоче їхати (мужчин, хлопців і дївчат). Партиї від 10 осіб дістають пів білету. Дорогу до границї платить кождий сам. В кождій партиї мусить бути половина женщин.

— **Повітова орґанізация в Рогатинщині** взиває всїх виборців сего повіта, щоби з огляду на се, що вибір посла зачне ся в Рогатині о год. 8 рано, виборці подальші явили ся в день перед вибором і переночували у о. Городецкого в Вербилівцях, а близші, щоби прибули до Рогатина в день вибору точно на 7 годину рано. З огляду на шалену аґітацию контркандидата взиває ся всїх виборців до бачности і народної карности.

— **Відозва**. Всїх чесних виборців равского повіту упрашав ся уклінно, щоби в день виборів соймового посла с. в. 14 червня с. р. зібрали ся о 6-ій годині рано в равскій церкві на богослуженє. Всеч. отці священики зволять о сім повідомити своїх виборців! За „Равску Русну Раду“ о. *Іван Кипріян* голова.

— **Загальні збори філії „Просьвіти“** в Стрию відбудуть ся дня 14 с. м. з отсим порядком: 1) О год. 8 рано відправить ся богослуженє в парохіяльній міській церкві. 2) О год. 2 пополудни загальні збори: а) Отворене зборів. б) Звіт з дїяльности Виділу. в) Вибір нового Виділу. г) Реферат о регуляциї рік. д) Льотерия знарядів господарских. з) Внесени членів. 3) По зборах відограють члени аматорского кружка комедию „Лихий день“. За Виділ: *Д-р. Е. Олесницкий, о. Н. Матковский.*

— **З Ярослава**. Щоби і зі своєї сторони докинути цеглку до будови „Бурси св. Онуфрия“ в Ярославі, дасть дружина руского театру, який саме тепер гостить у нас, ві второк дня 14 с. м. в сали „Сокола“ представленє на дохід бурси, а іменно відограє: „Заручини по смерти“, комедию Карпенка-Карого і „Запорожець за Дунаєм“, оперету Артемовского. Повідомляючи о тім всю дохрестну публику, має виділ бурси надію, що сали „Сокола“ заповнить ся дня того по береги, а чого буде подвійна користь, т. є. може ся бурсї, котра ви-раз тепер переходить тяжку кризу, не маючи чим докінчити будови, а друге — побачити дві такі чудові річи одного вечера на сценї і ще до того в незрівняній інтерпретациї наших артистів, се буде розкіш правдива! Сьмо певні того, що кождий, хто приїде, не пожалує. Отже до побаченя! — *Виділ „Бурси св. Онуфрия“.*

— **Ґімнастичне товариство „Сокіл“ в Тернополи** устроює в неділю, дня 12 с. м. в сали „Міщаньского Брацтва“ другий популярний попіве, сполучений з концертом військової музики 55 п. п. Програма: 1) Вільні вправи мужчин в супроводі військової музики. 2) Трійкові піраміди. 3) Вправи членів на дручку. 4) Вправи Соколиць лїсками при військовій музиці. 5) Піраміди на драбинах. 6) Громадні піраміди. В антрактах буде грати військова орхестра. Білети набувати можна в „Народній Торговли“, вечером при касі. Початок точно о год. 8½ вечером.

— **Університетска демонстрация**. Апеляциїна розправа против руских студентів, обжалованих о зневаженє ректора львівского університету д-ра Фіялка, відбуде ся в днях 16 і 17 с. м. перед апеляциїним сенатом, котрому буде проводити радник Сопотницкий. Референтом в радник Гірш.

— **З філії тов. ім. св. Петра**. Дня 29 с. м. (в Середу) відбудуть ся в Перемишли в рефектарі дух. семинарії о год. 1, зглядно 2 по пол. загальні збори філії товариства для запомоги убогих церквей ім. св. Петра з слїдуючим порядком: 1) звіт Виділу за рік 1903 2) Зміна статутів. 3) Ухваленє висоти маючої ся роздїлити запомоги. 4) Проект зелїзних фондів парохіяльних о. Гоцкого. 5) Внесеня. За Виділ: о. М. Мриц предсїдатель, о. Л. Несторович секретар. — Рівночасно оголошує отсим Виділ філії Товариства ім. св. Петра конкурс на запомоги для убогих церквей. Потребуючі церкви вносять просьби, написані місцевим священником а потверджені відпоручником деканальним, на руки сего послїдного до виділу філії в Перемишли найпізнїйше до дня 30 с. м. — Короткий витяг з касового звіту: до кінця р. 1903 приступило в члени товариства 308 членів а в тім числї священиків 150 [на 819 в епархії], церквей 135 [на 1278 в епархії], брацтв 7, товариство 1, громад 3, сьвітских 11, гроший мало товариство 249 2 К. — До дня 1 с. м. приступило знов в члени: священиків 64, церквей 62, брацтв 2, товариство 1, громад 2, рада повітова 1, сьвітских осіб 8 [в тім числї 3 паня]. Надто удїлили запомоги ради повітові: в Старім Самборі 100 к, Рудках 50 к, в Равї руській 400 к, Жовкві 30 к, Самборі 20 к, Коросні 25 к, Сяноцї 53 к, Горлицях 50 к, Перемишли 50 к, Дністер 300 к. Майно в році 1904 виносить 1942 к. — Вкінци пригадуємо що виписове виносить 1 кор., вкладка від особи фізичної 1 кор., моральної [брацтва, церкви] 5 кор., член спомагаючий 10 кор., основатель 50 корон.

— **Пожарний „Сокіл“ в Данильчу** рогатиньского повіта засновано на статутї „Сокола“ у Львові. Ц. к. намісництво потвердило вже статут.

— **Господарско-промислова вистава в Косові** відбуде ся в днях 19 і 20 с. м. Від комітету сеї вистави одержали ми отсе письмо: Головною атракциею вистави будуть загально звісні з красної будови, сили і лагідности гуцульскі коні, а при тім можна буде запізнати ся з прекрасними гуцульскими виробами. Гуцули зрозуміли добре користи, які їм може придбати вистава і запізнанє в той спосіб загалу з їх артистичними і практичними здібностями, тому зголошеня предметів на виставу напливають в великім числї. Не забракне хороших килимів, запасок і хідників, вироблюваних в тутешній ткацкій школї і в кількох приватних варстатах, не забракне взористих прекрасних вовняних лїжників вироблюваних Гуцулами в Яворові і Жабю, зберe ся також много палиць, топірців, тарелїв і т. п., набиваних пацьорками і дротиками. Наплив гостий буде дуже численний, тому комітет уже тепер постарав ся, щоби приїзджаючі знайшли вигідне помішенє і здоровий харч. Не лише сама вистава, але прекрасна околиця, взірцево ведене лїчниче заведенє д-ра Тарнавского і салїни принаджують до Косова много цїкавих. Вистава буде отворена дня 19 червня о годині 1 в полудне, вистава коний і товару типу гуцульского 20 червня о годині 10 рано.

— **З канцелярії Товариства „Просьвіта“**. Повідомляємо наших Вп. Членів, що за місяцї май і червень вийде членьска книжочка „Істория Украіни Руси“ і буде розіслана членам при кинци червня.

— **З Дністра**. Писарів з гарним письмом приїме зараз Товариство „Дністер“. Занятє від 9—1 зрана і від 3—6 по полудни. Винагорода місячно 50 К, по двох місяцях 60 К. Письменні зголошеня з сьвідоцтвами і пробою письма подавати в канцелярії Товариства. — *З Дирекциї „Дністра“, товариства взаїмних обезпечень.*

— **З книжшим числом „Дїла“** розсилаємо 32 аркуш літературного додатку п. а. „Своїми силами“ Андрія Чайковского.

З нагоди ювилею 25 літної дїяльности проф. Юлїяна Романчука — видала Народна Канцелярия **ґабінетові фотоґрафії ювилята.** Дістати можна в „Народній Канцелярії“ ринок ч. 10, I. поверх у Львові за надісланєм квоти 2 корони.

Народна Канцелярия.

Послідні вісти.

Порт-Артура здобутий?

Льондон. Бюро Райтера доносить, що по 4-дневній шаленій битві в віддаленю 10 миль коло Порт-Артура, Японцї виконали ґенеральний штурм до кріпости і здобули еї. При тім погибло 11.000 Японців. (Урядового потвердженя сеї вісти нема, а бюро Райтера найчастїйше пробріхує ся).

Відень. Zeit (дневник для сензациїних а неправдивих вістий) доносить, що Куропаткін окружив цїлу армію ґенерала Курокі.

Берлїн. Хунхузи перервали комунікацию між Ляояном а Мукденом (?).

Ратуймо себе самі.

Кілька гадок під розвагу Всечесному Духовеньству.

З 8 літ тому заложило ся у Львові Товариство св. Петра в тій цїли, аби спомагати бідні церкви; однак для браку членів і фондів недво животїло. Тамтого року заложено філію сего Товариства і в Перемишли. На I. загальних зборах виказав я свій погляд, що в нинїшних так прикрих часах для нашої церкви закладати таке Товариство о так скромнім обемі дїланя — то марнованє часу і сил — що ми священики могли би здобути ся на Товариство о ширшім закрою, основане на самопомочи, котре не було би забавкою, але інституциею поважною, а що важнїйше, для церквей користною. І предложив я тогди проект сего нового Товариства і проект твореня зелїзних фондів церковних. Горстка зібраних членів бояла ся рішати в тій справі; проте вніс я до Преосьвященого Ординарата рід мемориялу, де представивши сей проект, просив я, щоби Преосьвящений взяли его під розвагу. Преосьвящений віддав мій мемориял Виділови Товариства св. Петра до переглянення і до висказаня своєї опінії о сій справі. Пересьвідчений, що доля і розвій проектованого мною Товариства не будуть залежати від Виділу, але від загалу Сьвященьства, був я тої гадки, що тим самим Сьвященьство повинно мати в тій справі міродайний голос, бо *vox populi vox Dei*

Виділ Товариства, узнаючи слушність справи, ухвалив обзнакомити всїх сьвященників Епархії з тим проектом в тій цїли, аби на загальних зборах Товариства, котрі відбудуть ся 29. червня в Перемишли, справа могла на серіо бути обговорена.

Як на вступі сказано, цїль - програма Товариства св. Петра: будувати, відновляти, спомагати бідні церкви, іти з помочию передовсїм церквам на межах Руси, де ходить о „бути або не бути“, де церков есть фортом граничним против потопу лятинїзму. Средства до осягненя сеї цїли то дари і вкладки членьскі, а то від осіб по 1 К., від церквей по 5 К. Першорядна жизненна і так пекуча справа загріла тепершний Виділ Товариства, котрого головою есть О. Крилошанин Мриц, до щирої праці, з'електризувала часть руской суспільности і знайшла симпатичний відгомон. Посипались дари і вкладки межи нинїшими від Рад Повітових так що Товариство по році істнованя зібрало 4300 К. З тою сумою, котрою ледве одну церков добре поратувати би можна, має ся ратувати Русь від потопу лятинїзму і польонїзму. Голова Товариства, складаючи Виділови справоздане, жалував ся, що люди мало інтересують ся так хосенним Товариством, але має надію, що всї сьвященики і всї церкви приступлять до Товариства. Дай Боже! Але й тогди ще рахунок не випаде сьвітлий. Церквей в нашій Епархії есть 1275, а священників 795, отже від всїх церквей і священників можна річно зібрати 7000 К. Сума, коли би взагалї Товариство могло стягнути еї є майже нинїшня в порівнаню з тими пекучими потребами наших церквей, передовсїм філіяльних, де священик не має відваги говорити о конкуренциї і чекає змилованя Божого тай людского, а тимчасом церков, тілько дорывчо і зі складок латана, помалу валить ся.

Август Щуровский, староста ярославский видав 1902 р. **Skorowidz powiatu Jarosławskiego**“, і там на стр. 107. читати можна; „Stara cerkiew w Dobkowicach rozebraną została, pozostała tylko dzwonnica; w Jankowicach była ruska parafia i cerkiew, dziś tylko krzyż. Były cerkwie również w Czelatycach, Rozwienicy, w Cząstkowicach, w Woli Rozwienickiej, w Rudołowicach i w Rożniatowie“... Стор. 108.: „Była cerkiew filialna w Jodłówce. Przez niedbałość rozsypała się i dzisiaj krzyż tylko wśród starych dębów świadczy o miejcu gdzie stała. Tak samo i w Rozborzu długim rozebraną została cerkiew chyląca się do upadku“... А нинї майже у всїх тих селах стоять величаві костели. Сумне, але правдиве!

А і нинї не лучше. І дай Боже, щоби я був фалшивим пророком, але там, де стоїть костел і стара церков, там священик хотьби і найревнїйший своїми силами церкви не поставить; а лишає ся ще та сумна евентуальність, що по якімсь часї місто церкви буде тілько хрест, котрий не знаю о чім буде сьвідчив, чи о фаталїзмі чи о нашій непростимій байдужности. В тих місцях загрожених треба помочи скорої і показної, аби не було за пізно. Чи може тую поміч дати Товариство св. Петра, котре на рік по численних відозвах зібрало 4000 К.? Хтось скаже: аби що року по 4000 К, то за якийсь час поратує ся всї бідні церкви. Ба, але нїм сонце зійде, роса очи вість. Товариство дасть річно 400 К., запомоги, а за той час повстало 10 kapliczek. Може троха мої погляди за песимістичні, але коли де, то в наших справах церковних власне оптимізм дуже зашкодив би.

Товариство св. Петра в тепершнім складї тої скорої помочи нам не дасть, а нашим обовязком патріотичним есть, оглянути ся за лїпшою помочию. Всї сьвященики і всї церкви то сила велика; тілько треба кооперациї, котра фінансово так високо поставила Анґлію, Францию, Німеччину і Нїдерланди. І власне на засадах Рочделя, Шульцого з Делїчу і Райфайзена повинно бути основане се нове товариство св. Петра. Теперішне Товариство побирає дари і вкладки річні і з того удїляє запомоги; нове крім дарів і річних вкладок мало би право принимати гроші на вкладки і удїляти крім запомог пожички церквам і комітетам. О вкладки вже мусїв би старати ся Преосьвящений Ординарият через впровадженє в Епархії закладанє зелїзних фондів парохіяльних або церковних. Се розумію я так. Всї парохії обовязані кождого року зі скарбони відложити кілька зар. на зелїзний фонд церкви. Ті гроші посилають пароxи до Товариства св. Петра, котре видає книжочки вкладкові „Зелїзний фонд церкви в Н.“, а Епископска Консистория вінкулює їх в тім змислї, що капіталу до тілько літ витягати не можна, а коли витягати, то за позволенєм консисторий.

Тим осягає ся дві річи. В перве, що кожда церков прийшла би по літах до поважного капіталу, котрого процентами міг би парох церков утримувати в порядку і попрацяти, не потребуючи зараз за найменшою річию розписувати не дуже симпатичну конкуренцию. А друга річ: кождого року вливало би до Товариства чимало гроший, і то постійно, вливали би вкладки, котрих сторонам витягати не можна; за тим іде, що Товариство могло би ратувати церкви пожичками на довгі літа.

І знов рахунок: Коли би взяло ся за норму, що кождий парох обовязаний річно на зелїзний фонд зложити по 2 сот. від душі, то від 688 парохів прийшло би річно 22.000 К. Товариство давало би за вкладки 3%, а від удїлюваних позичок брало би 4%. І прошу взяти на увагу, що рік-річно така сума приходить до Товариства, то за літ 10 робить суму 22.000 К. Чи такими грішми можна би вже що доброго зробити, чи можна би запобігти не одному злому, — то лишаю Всевечним Отцам до осуду. Я тілько додам, що то есть найкраща форма самопомочи, — що Товариство св. Петра в тім видї, — то імпонуючий Банк церковний. Тогди ми священики виповнили би заповіт Спасителя: „Любіть ся межи собою!“ (Любов оперта тут на взаїмній помочи); тогди над нами не переходили би до порядку дневного, тогди числили би ся з нами.

Може то плян за смілий, не до переведженя? Торговля, Дністер, Труд, Рильниця, величаві Народні Доми і инші то сьвідки нашої взростаючої економічної сили то доказ, що ми Русини такі річи умімо серіозно і солїдно трактувати.

Виділ краєвий перещипив з Німеччини у нас Спілки Райфайзена основані на самопомочи, і брав ся до сего дїла з обавою і резервою. Не минуло 4 літа а справозданє Виділу виказує надзвичайний зріст і розвій тих Спілок, де переважно працюють селяни. Чиж би не був встид, аби ми священики боялись ся заложити Банк церковний і не мали вірити в его поводженє.

Чув я вже заміти рїжні на сей проект; але не витримують они критики, тим більше, що я подаю гадку до сотворенія інституциї в загальних рисах, а річию вже статуту буде всї мінмі трудности побороти, як удїловати позички, як їх відповідно забезпечити і проче. Хвалити Господа маємо богато вже священників фаховців, працюючих по насах, маємо в Перемишли Вп. д-ра Теофіля Кормоша, котрий „Віру“ учинив одною з перших інституций кредитових. Ті власне люди зрозуміють мене і мою щиру інтенцию; а коли они мене попрут, то Товариство, пущене раз на нові тори, поплине спокійним руслом і зросте в нашу твердиню і гордість народу.

Товариство се повинно згуртувати нас без рїжниці політичних і суспільних поглядів.

Ратуймо ся самі, аби не було за пізно! Не переходїть над сим до порядку дневного, але зїдьте ся численно на загальні збори Товариства св. Петра 29 червня, висказжіть свою гадку і погляди, приймїть сей проект як малу безпомочну дитину, котра дай Боже аби під опікою щирих людий выросла на славу нашої церкви і нашого руского народу.

Бронислав Гоцкий, парох Острова.

— **Родимці!** Нема майже человіка інтеліґентного в Галичині, якого станові обовязки не змушували би хотяй раз в рік прихати до Львова. Маємо повну надію, що Родимці вже небавом будуть заїздити до свого готелю а тепер взиваємо їх і просимо, щоби вступали в члени „Народної Гостинниці“, бо отворивши готель у Львові сьміло зможуть сказати, що се їх власна хата. — Удїл виносить 20 К і 2 К. виписового. — „Народна Гостинница“ Львів, Ринок ч. 36.

Надіслане.

Др Володислав М. Висневский

отворив

адвокатску канцелярию в Золочеві. 403 1—2

Сим поручаємо Впов. панів Петра Сепюту, руского артиста маляра, заменшалого при ул. Жовківскій ч. 44 В у Львові і Евстахія Шушкевича, артиста-різьбаря, властителя різьбарско-столярскої робітні, заменшалого при **ул. Батория ч. 32 у Львові**, котрих роботу знаменито виконану в церкві добрянскій ми оглядали з великим вдоволенєм.

За церковний комітет *о. Р. Шеварович*, парох в Добрянах.

Прегарну роботу в Добрянах висше згаданих Панів артистів ми бачили і можемо їх сьміло припоручити кождому.

О. А. Полянський декан.
О. Петро Шалковский совітник.
О. А. Добіщий. 353 4—10

Перекази на Відень, Берлин, Париж і инші заграничні місцевости

видають

Сокаль і Лїлїєн

банковий дім і контора вимінн.

Поручення з провінциї полагоджуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 г

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на памятаних площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

приймає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до переховання цінні папери і удїлює на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ
(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касі сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі заряджена.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 374

Товариство „Просьвіта" у Львові

підняло ся в сім роцї видання, якого потреба для всеї нашої суспільности дуже дїймаючо дає ся відчувати. Именно під редакциєю головы Товариства „Просьвіти" проф. Юлїяна Романчука мають видавати ся твори наших найзнаменитших письменників в цїли їх спопуляризованя. Перша книжка, яко том I. „Рускої письменности", обнимаючий твори Котляревского, Артимовского-Гулака (межи ними і зовсім ще незнані) і Гребінки, з портретами і короткими житєписами авторів вже появила ся і продає ся в гарній оправі по 1 кор. в найгарнїйшій оправі 1·50 кор. На пересилку почтову долучити треба **30 сот. більше.** Висилає ся **тілько за попереднім надісланєм грошей або за побранєм почтовим** (Nachnahme.)

Позаяк наклад виносить всего 3000 примірників, проте просимо спішити ся з замовленями.

Дістати можна в Канцелярії Товариства „Просьвіти" у Львові, Ринок 10.

Глядаю інтелїґентної старшої женщини від лїт 40—50 до заряду дому і опіки над одним 8-лїтним хлопцем. Ближша відомість в Ад- 394 міністрациї „Дїла". 5—5

Микуличин Мешкання з кухнями до винайму. Школа. 408 2—3

Знаменитий МІД

десеровий лїчничий, з власної пасїки, припоручуваний лїкарями, за 6 кор. 5 клґр. вже з пересилкою; **медова вода**, природне а найлїпше средство на вигляд шкіри [робить нїжною івідмолоджує]. Безплатно брошурка д-ра Цесельского о медї. Варто прочитати. Жадайте: **КОРЕНЕВИЧ**, емер. народний 346 учитель *в Івальчанах.* 10—20

Дістати можна у *Львові* в аптиках Піпеса-Поратиньского, В. Дїлля, Як. Байзера, Жиґмонта Рукера; в *Коломиї* в аптиці Берґлєра; в *Миколаєві* в аптиці Фрідмана; в *Перемишлї* в аптиці Ґольдберґа; в *Рашеві* в аптиці Коритовского і С-ки в *Стрию* в аптиці Ґертнера і в *Тернополи* в аптиці Мариана Крижановского. 50

Народна Торговля

поручає у всїх своїх складах

Насїня випробовані [конюшина, люцерна, тимотка, райґрас, бураки, капуста, морхов, петрушка и пр.]

Коси з фірмовою написею „Народна Торговля" по цїні 1·—, 1·20, 1·40 кор. відповідно до величини.

Серпи ковальскі — легкі а зручні по 50—60 сот.

посередничить при закупні всїх родів 280

„МАШИН РІЛЬНИЧИХ".

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах. Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів. Без конкуренції.

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, скіряних виробів, росийских кальошів, альбумів і рїжного рода перепвсних листів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір біжутерий. 532

Оповіщенє.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїні **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланєм гроший.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру", Львів, Ринок 10, I. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїні 10 сот. за штуку.

МАТЕРАЦИ чисто волосінні по зр. 14, 16, 18, 20, 22, 24 до 32. Матераци з морской трави по зр. 6·50, 7, 8 до 10 зр. Матераци спружинові, сінники, подушки, пішви, простирала і т. п. найбільший вибір в спеціальній робітни коцдер і матераців Иосифа Шустера, Львів ул. Коперника ч. 5. 287 10—10

Перший руский склад машин до шитя

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 8 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати пристушні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жадане і даром 313

Іван Ляврук
механїк
Львів, ул. Галицка ч. 6.

„Красвий Союз кредитовий"

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Записня місячна	„ „	5	„
Інвентар довжників	„ „	5	„
Інвентар вкладників	„ „	5	„
Інвентар удїлів	„ „	5	„
Книга головна	„ „	10	„
Книга ліквідацийна	„ „	10	„
Книга вкладок щаднич.	„ „	10	„
Книга удїлів членьских	„ „	10	„
Реєстр членів	„ „	10	„
Справоздане і заміжене рахунків	„	10	„
Згодошенє о повічку штука	„	3	„
Виказ упорови повички	„	2	„
Асигнати касові штука	„	1	„

Купувати і замовлятя належить в „Краєвім Союзї кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.

Оповіщенє.

Громада Розгірче в повітї стрийскім продасть в дорозї публичної устної лїцитациї 1622 сягів букового дерева.

Лїцитация відбуде ся *дня 16 червня 1904 о год. 11 перед полуднем* в бюрі повітового Видїлу в Стрию.

Ціна викликаня 9 корон.

Вадия виносять 1460 К в готівцї або в цїнних папєрах. Услівя можна переглянути в урядових годинах в повітовім Видїлї.

З повітового Видїлу.

413 2—2 Презес: *Онишкевич.*

ОГОЛОШЕНЄ.

Товариство кредитове в Токах, стоваришеня зареєстроване з обмеженою порукою, вийшло в житя на основі рішеня ц. к. окружного суду торговельного в Тернополи і розпочало вже свою діяльність. Стопа процентова від позичок по 8 від ста, від щадничих вкладок по 5 від ста. Товариство підлягає контролї ревізийного Союза у Львові, тому руска публика повинна з цїлим довірєм поперти его материяльно льокуючи в нїм свої ощадности.

410 2—5

Оповіщенє.

Громада Рашів в повітї стрийскім продасть в дорозї публичної устної лїцитациї 1622 сягів букового дерева.

Лїцитация відбуде ся *дня 16 червня 1904 о год. 11 перед полуднем* в бюрі повітового Видїлу в Стрию.

Ціна викликаня 9 корон.

Вадия виносять 1460 К в готівцї або в цїнних папєрах. Услівя можна переглянути в урядових годинах в повітовім Видїлї.

З повітового Видїлу.

413 2—2 Презес: *Онишкевич.*

Рух всїдничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31**, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя	3·25.
„ „ на Підзамче	3·04.
„ Рави рускої	6.46.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Рашева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белзця	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]
зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].
з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51**, 6·20, **2·45**, 10·42.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белзця	9·30.
„ Тернополя	10·35.
„ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Стрия	3·05 11·05*.
„ Рашева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави рускої	7·05*.
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·45 передполуднем 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]
до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.
до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]
до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнійший від львівского о 36 мінут так, що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені львівдною (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білєти в агенції Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформацийний удїляє і продає всякі білєти та розкладки їзди інфор. бюро ц. к. держ. желїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

Товариство „Просьвіта" при

ближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Вповажненних сьвященників і катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта", шкільною правописею, приводжені Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені**, можна купити в канцелярії Товариства „Просьвіта" у Львові, ринок ч. 10 по сьлїдуючій цїні:

1.	Фінландия і Сапара	44 сот.
2.	Повістки („Тїточка Ганна" і „Два старші Богомільці"	36 „
3.	Житє св. о. Николая	40 „
4.	Пасїка	70 „
5.	Про лучбу ґрунтія або комасацию	80 „
6.	Спартак, провідник римских ґладіаторів	90 „
7.	Гетманьскі свати	50 „
8.	На послухане до Відня	40 „
9.	Оферма	40 „
10.	Від чого вмерла Меланя	40 „
11.	В глухім кутї	40 „
12.	Сотні роковини народного письменьства Руси-України	52 „
13.	Цікавї розмови про держави і народи Европи	60 „
14.	Батько Петро і его дїти	40 „
15.	Дещо про молоко	40 „
16.	Фармазони і посвяї Ю. Федьковича	60 „
17.	Абрагам Линкольн	50 „
18.	Горить	60 „
19.	Як чоловік боре ся з природою	90 „
20.	Під морскими хвилями	40 „
21.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
22.	Про обірник і инші навози	60 „
23.	Істория України-Руси (з образками)	30 „
24.	Молитвенник народний а) звичайній оправі	60 „
	Молитвенник народний а) лучшій оправі	80 „
25.	Великий молитвенник „Хвалите Господа з небес" на звичайнім папери в оправі а) полотняній з футералом	1 К 80 „
	б) шкіряній з позолоченими берегами і футералом	2 К 80 „
26.	Великий молитвенник „Хвалите Господа з небес" на великовім папери в оправі а) шкіряній з позолоченими берегами і футер.	3·60 „
	б) такій самій з камір.	3 К 60 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Позір! — Новість!

Чистий дохід призначений на „Дім Сокола" у Львові!

Візитівни з монотр. „Сокола"	4	с.
Шпильки „ „	30	„
Ланцушки до годинника, ґальонані на ятаґі	1 К 20	„
Підгодинники	2 К 40	„
Брошки з ґербом Руси	50	„
Спинки „ „	50	„
Дармовіс „ „	30	„
Шпилька до краватки	30	„
Ланцушок більший	1 К 40	„
„ менший	1 К 20	„
Мошонки на ґрошї по 90, 1·10 і	2 К —	„
Папіросниці	2 К 40	„
Притисначі зі скла з фотографією Шевченка, Лисенка, Драгоманова, Волоской церкви, Сокола в апотеозною Украйни по	70	„

Портрети в надісланої фотографії виконує ся кредкою природної величини в цїні 6 до 20 Кор.

Набувати можна в „Соколї" ул. Підвалє ч. 7, в „Народних Торговлях", „Трудї" і у Дениса Кучина, Ринок число 10.

Чистий дохід на „Дім Сокола"!

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА

„ТРУД"

у Львові, Ринок ч. 39

в своїм нововідкритім склепі і магазинах *продає:*

Полотна льняні і баволняні в найбільшім виборі штуками по цїні фабричній і на части, як також біле столове. Найдешевше жерело закупна.

Материї на сукні, блюзки і пр. вовняні і баволняні в найновійших родах і десенях.

Всякі потреби до виготовленя біля, суконь, капелюхів і конфекциї.

Виготовляє на замовленя і запас:

Біле мужеске і жіноче повсдинче і витворне всякого рода, як також до постели.

Гафти рїжнородні ручні і машинові.

Сукні повсдинчі і найстрійнїйші, як також костюми по крою англійскім, блюзки, ґальки і проч.

Капелюхи після найновійших фасонів. **Гуньки,** пальтоти, саки і проч.

Комплетні виправи весільні.

При замовленях письменних просимо подавати міри після розісланих вами фіґур. Взірцї материй висилаємо.

Уряджує курси: тримісячні до крою і шитя суконь, десять місячні до науки робленя і убиранє капелюхів.

384 5—6 **ДИРЕКЦИЯ.**

УЧИТЕЛЬ

орґан руского товариства педаґоґічного двотижденник педаґоґічно-шкільний виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преднумерата річната 8 кр. піврічна 1·60 кр. чвертьрічна 80 кр.

ҐРОШІ

на 4%

амортизацийні позички удїляємо через перворядні будапештеньскі і заграничні ґрошеві інстатуциї до ¾ оцїночної вартости на 1. II. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, кущів, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, шочно* і *дискретно.*

Конверзиї банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просить ся о взірку на відповідь.) 362 16—72

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Др Е. Левицкий. Одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Черлянськоґ. З друкарні Народовоґ (Манецких), — Львів, Коперника ч. 9.

Ч. 118. Львів, Пятниця 28 Мая (10 Червня) 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавемана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії: на цілий рік . . 32 к. на пів року . . 16 „ *на границею:* — 44 к. — 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к. на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або на ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поздки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Оголошенє.

Народний Комітет, яко головний руский комітет виборчий, затвердив і оголошує отсї кандидатури до Краевого Сойму, опорожнені через виступленє руских послів:

1. Богородчани: Алексія Бараба, господаря в Богородчанах старих;
2. Броди: Александра Барвінського, радника шкільного у Львові і посла до ради державної;
3. Долина: о. Теодора Богачевского, пароха в Лецівці;
4. Жовква: д-ра Михайла Короля, адвоката в Жовкві;
5. Збараж: Дмитра Остапчука господаря в Тарасівці;
6. Лїсько: Антона Старуха, господаря в Бережници-вижній;
7. Рава-руска: о. Віктора Мазикевича, пароха в Диписках;
8. Рогатин: д-ра Андронїка Могильницкого, адвоката в Рогатині;
9. Станиславів: Йосифа Гурика, господаря в Угринові-долїшнім;
10. Стрий: д-ра Евгенія Олесницкого, адвоката в Стрию.

Інтерес народний, взгляди політичні і згідна опінія всего руского загалу вимагають рішучо, щоби поіменовані кандидати, бувші рускі посли-сецесіоністи, були знов вибрані всї, і то як найбільшим числом голосів.

За Народний Комітет:

Юлїян Романчук, голова.

Д-р Кость Левицкий, Д-р Ев. Олесницкий
заступники голови.

Осип Кузьмич, Д-р Евгеній Левицкий
секретарі.

Пробованє руского терпцю.

В справі небувалої ще навіть в нашій Галичині, де все здаєсь можливе, коничинецкої події, а іменно зневаженя руской церкви і руского обряду через заборене церковної процесії висланим ad hoc через гусятинське староство комісарем Строкою, дістанемо з Гусятина, то заходить знов питанє, длячого п. Строка, котрого видїли в Коничинцях уже около години 11-ої перед полуднем, не міг удатись до захристиї парохіяльної церкви або ще лїпше до мешкання місцевого пароха о. Шанковского в Коничинцях і там доручити, кому слїдує заказ, і упередити там зібране духовеньство, що має наказ до походу не допустити? А було б се як слїд здїлане, коли зважити, що похід з церкви парохіяльної вирушив доперева коло години 12-ої в полудне! Чому сю грубу „помилку" приписати? Загальна опінія в Коничинцях, так між Русинами, як і між Поляками і Жидами рішає се питанє для ц. к. староства дуже обтяжаючо. Всї тепер дивують ся, що до ексцесів не прийшло і чудують ся холодній крови (чи овечій смирности? — *Ред.*) руского народу. Бо що при такім поступованю, як п-а Строки, мусїло повстати між народом велике обуреня і зворушеня умів, се, здаєсь, не треба доказувати, коли навіть такі люди як п. Солєвскі, управитель почти в Коничинцях і певно не великий прихильник Русинів і руского духовеньства, званий звичайно „król polski", з обуренем мав сказати „' to już skandal nie pozwalać nawet modlić się!"

Не хочемо однак справи пересуджувати наперед, бо се повинно виясинти як переведене судове слїдство, о котре телеґрафічно зібране в Коничинцях а обурене до крайности духовеньство руске просило ц. к. прокураторию державну в Тернополи.

Коли застановидять ся над зарядженем гусятинського староства і поступованєм п. Строки, насуває ся далї питанє: Чи може п. Строка з жандармами був потрібний для утриманя порядку при процесиї? Мусимо сказати категорично: нї!, бо на се власне були упрошені „Соколи" в числї до 120 людий, а кільканайцять міских поліцаїв стереглo пару на площи будови „Народного Дому". І доки не було п. Строки, в процесиї і на улицях був взірцевий порядок, а і поліцаї міскі вивязались дуже добре зі своєї задачі. Щож мав одже до дїла п. Строка з жандармами?

Хиба те, щоби ходити в шапцї помїж хоругвами і крестами та образами, висикати тілько між народом згіршене і звати „скиньте шапку!", а криками „ustąp się psiakrew!" викликати знов тілько відповіди: „a∫то що! ту процесия, то уступи ся Ти!" — „що він хоче?" і т. п., вкінци хиба те, щоби вторгненєм кроста в руки о. Шанковского довести до такого обуреня, що лише завдяки впливови духовеньства не прийшло до сумних наслїдків.

Не можемо однак скінчити нашого письма не сказавши дещо про поведене ся руского духовеньства підчас того незвиданого у нас доси факту. Після наших інформаций на місци, комітет устроюючий церковне торжество благословенія угольного каменя, не мав жадного намїру устроювати якийсь похід демонстрациїний або що. Після звичаїв в тих околицях (і в цїлім краю — *Ред.*) практикованих, не тілько в рускій церкві але і в латиньских костелах (як приміром недавно при посьвященю дому „Сокола" польского в Коничинцях) на такі благословенія чи то домів чи фундаментів під доми навіть приватні, іде процесия церковна, отже не має місця жадний публичний похід, на котрий треба би дозволу власти. Длятого комітет анї не доносив анї не просив ц. к. староства о дозвіл на такий похід. Не дивнож отже, що анї о. пароху Шанковскому анї жадному сьвященикови навіть на гадку не могло прийти, що ц. к. старостиу такий похід може не подобати ся, а вже найменше, щоби староство могло такий похід заказувати. І тому вони не послухали неправного розказу, бо на се не позволяла повага церкви і духовеньства та заходила обава, що нарід міг легко до того степеня обурити ся, що могло прийти і до проливу крови. Ми думали-б, що загалом лїпше би було, якби наша інтелїґенция менше брала ся „успокоювати" і тим робом гасити се, що наварять всякі Строки. (А то через се „успокоюване" занадто виходимо смирні. — *Ред.*) Впрочім сподїваємось, що наша духовна власть переведе також строге слїдство, і вискаже своє слово. Що таке вмішане власти духовної власти певно мусить наступити, не сумнїваємо ся. Знаємо поки-що стілько, що ще того самого дня вийшли з Коничинець проторі телеґрами до особи самого цїсаря до Відня а о. декан і о. парох Шанковский мусїли уже здати докладне справоздане о цїлій справі до своєї власти духовної. Сподїємо ся, що і цїле руске духовеньство солїдарно уйме ся за повагою руской церкви.

Spectator.

Війна.

Вчерашні вісти про чотиродневну битву під Порт-Артуром, про знищене третини (не третої) армії японської, про морску битву сполучених фльот російских з японською фльотою, в котрій затоплено 4 японські корабли, а остаточно вість про остаточний штурм на Порт-Артура і здобутє сеї кріпости коштом 11 тисячів японських трупів, всї ті вісти належать до категорії хінських вістий. Про се, що дїє ся в Порт-Артурі, або в его околици, знають лиш в Порт-Артурі, в квартирі ґенерала Оку і на адміральскім кораблї Тоґа. Порт-Артура Японці відтяли від сьвіта так, що нїяка вість не дістанесь звідтам поза японський кордон; самі-ж Японці не пропускають анї не оголошують тепер нїяких вістий з бовіща, а кабель між Кореєю а Японом тепер взагалї не приймає нїяких приватних депеш. Супротив того всї вісти з Порт-Артура суть лише здогадами або сплетнями якими кореспондентів піддурюють хінські „очивидці", котрі нїчого не видїли. На всякий случай Японці під Порт-Артуром приготовляють ся до якогось рішучого кроку, а доказом того є якраз брак всяких важнїйших урядових вістий і безпардонне здержуване всяких приватних депеш і кореспонденций.

З під Порт-Артура маємо лише один урядовий рапорт Тоґа, котрий доносить, що російскими суднами, затопленими дня 4 с. м., були: канонїрка Гайдамак і антиторпедовець Гремучий. Перший мав 4 гармати і 10 людий, другий 6 гармат і 65 людий. Що стало ся з сими людьми Тоґо не знає.

Wien. Allg. Ztg. доносить, що в послїдній хвили цар відкликав наказ, аби Куропаткін з цїлою силою пішов на поміч Порт-Артурови бо Куропаткін телеґрафував, що в такім случаю ро-

III. Postcsriptum.

Здає ся, що усї чесні люди стоять за тим, що усї каригідні вчинки повинні бути покарані. — В цивілїзованих державах є навіть осібний урядник, що має обовязок з уряду переслїдувати усї каригідні вчинки і приводити їх до заслуженої кари.

У всякої суспільности есть однако ще і инші вчинки, що на жаль не підпадають під нїякий параґраф обовязуючих законів, от як приміром недодержане слова чести, хрунївство, деякі недостатки суспільної совісти. Пан прокуратор тих вчинків, хоть як они каригідні, не переслїдує ex offo. — Тут мусить уже сама суспільність держати суд і розправу. Суспільність, що має горожаньску моральність в серци, карає такі вчинки загальною погордою, піддаючи їх до загальної відомости, під загальний осуд. В тій для суспільної совісти так важній справі помагає суспільности чесна журналїстика.

Отже здавало-б ся, що і пан прокуратор і чесна журналїстика простують до одної і тої самої мети.

Однак переглядаючи рускі ґазети за остатні роки, за ті роки, про котрі ми Русини кажемо, що наш мужицкий народ почав приходити до пізнання своїх прав і обовязків, я на жаль бачу, що деякі з них, дякуючи пану прокураторови, сьвяткують рік-річно ювилеї своїх конфіскат. Значить ся, судячи зверху, виходить так, що кара спадає на тих, що остаточно чесно і в повнім почутю своїх суспільних обовязків роблять горожаньску прокураторску службу. Конфіската все таки кара і на редакцию і на читачів ґазети.

Тут конечно мусить бути якесь непорозуменє. Параґраф закону про викликуване погорди до заступників державної або автономічної власти дуже добрий і корисний, так само як і той параґраф, що гласить про викликуване ненависти до рїжних верстов суспільних. Про важність тих законів нїякий чесний чоловік спорити не стане.

Я вірю навіть щиро, що пан прокуратор в своїй урядовій чесности не може іняти віри, щоби в цивілїзованій державі під охороною австрийских законів могли — чи то з боку деяких суспільних верстов чи навіть і заступників власти — дїяти ся якісь каригідні вчинки. — Але коли такі річи справдї коли трафлять ся, то як же тут бути чесному журналїстичному прокураторови?

Мовчати? Qui tacet, consentire videtur.

Есть же паршиві вівцї і між hierarchią społeczną і між урядництвом і між попівскою верствою і між мужиками.

Прояви нїкчемности треба нищити, деби они не появлялись, чи високо у паньских палатах чи під мужицкою стріхою, бо й так на превеликий жаль у нас суспільна мораль ще дуже никла билинка. Коли би так розмашним червоним почерком пана прокуратора нищились і самі факти, описані в ґазетах, то чесним журналїстам, тим сторожам суспільної совісти, лиш би дякувати пана прокуратора і цензора!

Отже виходить, що не о погорду до властий ходить або о ненависть до суспільних верстов, як там той параґраф гласить, але о паршиві вівцї, котрих істнованя пан прокуратор і цензор у своїй чесности не в стані припускати. Закон законом, але в толкованю его руска журналїстика розходить ся з паном прокуратором.

Tout comprendre c'est tout pardonn r!

У вище наведених справах я порозумів спосіб думаня пана прокуратора, — між нами рахунок чистий. Я му прощаю та надію ся, що він мені простить, коли деякі промахи есть і в моїй суспільно-прокураторскій службі рускаго журналїста.

Errare humanum est. Головна річ: мета. А до одної мети простуємо оба: і я, журналїст рускій, і пан державний прокуратор.

Одного я лиш не розумію і рад би почути яке розумне поясненє. Те саме, що я приміром писав в нїмецкій ґазетї у Відни, в рускій ґазетї у Львові конфіскуєсь; але, що ще дивнїйше, навіть і те саме, що з мого пера появило ся в польских ґазетах таки у самім столичнім городї Львові, та і те в рускім переводї не дозволяє ся. Чому? як? за що?

Видко ся, що що́ Нїмцям і Ляхам на здоровле, від того Русинови смерть! Се щось таке саме, як та вандрівка на Пруси за заробітками.

Хоть я у своїм ограниченім Unterthanen-Verstand і не можу зрозуміти усеї субтельности усїх розпоряджень висших властий, то всеж я таки корюсь і дякую з глубини серця за їх старанє („попечительство" зве ся оно по московски). Русинови грозила неминуча смерть, а они добродії відвернули її!

Попередні дві балаканики складав я обережно. Надїю ся, що читачі будуть читати стрічки і між стрічками, а пан цензор не найде там нїчого такого, що дало би ему привід до красненького олївця.

Сконфіскуй пан прокуратор мою балаканину: то я усе таки свого прокураторского ремесла не покину, а заглублю ся ще глибше у всї хитрости дорогого менї Щедрина-Салтикова. Австрийска цензура тяжка, галицка трохи ще тяжша, але куда їм рівнятись до цензури московской! Там же приміром „по сему быть" язик 25-мілїонового народу просто вичеркують цензурою: „Не должень существовать!".

А всеж таки мій, серцю моєму дорогий Щедрин ухитрив ся у стрічках і між стрічками сказати усїм слова правди, пекучої, болючої. Сьмілись читачі над вибриками его хитрого слова, сьмілись, плакали. Цензор не мав „по закону" до чого причепитись. Совість горожаньску, де она лиш есть і де лиш проявлясь, розбудив в російскій суспільности Щедрин-Салтиков.

Учитись писати по Щедрину я би взагалї радив усїм нашим рускім журналїстам.

В маю 1904 року.

Ѳ.

сийска армія може бути цілком відтята від Росії, отже сей маневр міг би довести до дефінітивної прогрӓї. Куропаткін заручив, що кріпость виратує, коли буде міг ділати після своєї власної гадки. На се цар лишив ему вільну руку. О сій вісти можемо сказати лиш се, що Wien. Allg. Ztg. робить сильну конкуренцію спіритистам. Спіритисти розмовляють з небіжчиками і дістають вісти з того сьвіта; Wien. Allg. Ztg. якимсь чудом підслухує телеґрафічний дрот між Петербургом а Ляояном, бо лише сей дрот знає найтайнійші тайни двох осіб: царя і Куропаткіна.

Куропаткін доніс цареви, що дня 7 с. м. на західнім березі Ляотуна появила ся в полудне японська фльота зложена з 6 панцирників і 11 иних военних кораблів. Фльота бомбардувала береги коло Кайчу (55 км. на полудне від Гайчену) і мірила до російских патрульо. О годині 6 фльота відійшла. На другий день рано появило ся знов 6 японських кораблів на полудне від Канчіянтуну котрі спустили на воду судна. З 6 иних кораблів Японці бомбардували Сін'янчен (30 км. на полудне від Кайчу) але війска на берег не виладували.

Японці обсадили позицію на 16 км. від Пулантіяну до Танціяпіну. В околиці Фенванчену і на дорозі до Ляояну, Японці окружили були російські патрулї, але коли прийшла поміч, Японці мусїли тут і там уступити. Дня 7 с. м. Японці заатакували відділ, котрий обсадив Саймагсі. Росияни мусїли цофнути ся перед японською перевагою, стративши коло 100 ранених і убитих.

(Телеґрами).

Петербург. Мобілізація в рязанській ґуберії закінчена. Військо від'їде на боєвище з кінцем тиждня.

Токіо. В ночи з вторка на середу 8 японських торпедовців в'їхало до внутрішнього басену (?) Порт-Артура, але мусїли цофнути ся перед сильним огнем російских батерий.

Льондон. В ночи з неділї на понеділок фльота з 12 японських кораблів бомбардувала Порт-Артура.

Берлїн. З Нюйорку доносять, що сими днями буде відіслане до Японії підводне судно Protector.

Памятайте на будову театру!

ТЕЛЕҐРАМИ.

Болгарский князь у Відни.

Відень. Тут пробуває тепер болгарский князь Фердинанд в товаристві двох своїх міністрів.

Угорщина а Хорватия.

Відень. Оба підкомітети, угорский і хорватский заключили вчера фінансову угоду між Хорватією а Угорщиною. Хорватия одержала підвишене квоти на автономічні потреби. Зроблено се в цїли успокоєня умів в Хорватії.

Чехи.

Прага. В часї соймової сесії відбуде ся конференция молодоческих послів до сойму і ради державної, аби обговорити тактику ческого народу супротив Німців і правительства.

Коронация в Сербії.

Білград. Коронация буде здавсь відрочена з причини ріжних трудностий етикетальних і політичних. На случай, коли би офіцири, котрі брали участь в атентаті на Александра, хотіли брати участь в коронацийнім торжестві, европейскі держави не пришлють надзвичайних посольств.

Султан в страху.

Царгород. Шурин султана, Кемаль-Едінбаша, обжалуваний о участь в заговорі на житє султану, буде засуджений на деґрадацию і на 15 літ тяжких робіт.

НОВИНКИ.

— **Податковий поборець суспендує судового урядника!** Пишуть нам з Устрік долїшних: „Зчудуєте ся, коли почуєте, що податковий поборець засуспендував судового урядника; а таки так стало ся у нас. В Устріках долїшних судовим канцелістом Русин Чабан, а податковим поборцем Полик Солецкий. Дня 31 мая с. р. той п. Солецкий завернув квит п. Чабана, написаний по русни на платню за червень, і прислав его до начальництва суду з тим, щоби візвало п. Чабана виготовити квит в єдинку ужендовим. Начальництво суду, узнавши жадане п. поборця неоправданим, завернуло квит назад до податкового уряду. Дня 1 с. м., коли всї урядники побрали свою платню, п. Чабанови звернув п. поборець лише платничу книжочку — без гроший, за те з замітков, виписаною в книжочцї, що „kwit zwrócono"; але й квиту в книжочцї не було, бо, як опісля показало ся, п. поборець відослав квит до президиї ц. к. висшого суду краєвого до Львова. Аж 6 чи 7 с. м. вернув квит зо Львова з тим, щоби п. Чабанови платню виплатити та що дальше запорядженє в „сїй справі видасть ся пізнїйше". — Тілько пише нам наш дописуватель. Від себе додамо: Не сумнїваємо ся, що те „дальше запорядженє" не може випасти на користь прав руской мови; але при теперішнім „строгім почутю справедливости" дуже легко може стати ся, що п. Чабана по такій обсерваци признають ся borytelem і wichrzycielem, для котрого хиба в Nowym Targu або Frysztaku надіятись можна подужаня. Ну, не засуспендував же п. поборець судового урядника на цілих 6 днїв, і то не лишаючи ему навіть „аліментаций"?... Гарні настали часи! А д-р Кербер що скаже на те?... Відошле нас до „строгого почутя справедливости" і до „прихильности" п. намісника!

— **Правибори в Рогатинщинї.** Пишуть нам: Платні поплечники большовецкого дїдича Кшечуновича, контркандидата до мандату соймового з Рогатиньщини, виправляють справедливі виборчі оргїї. Дня 31 м. м. відбули ся правибори в селї Козарі, в котрім є п. Кш. властителем двірских обшарів. Щоби за всяку цїну перефорсувати людий собі догідних, метнулись до роботи всї місцеві підчинені ему чинники разом з підніжком ясного пана Процьом Ґуралем, недокінченим Поляком Юрком Влащуком і кількома иншими „патентованцми" хрунями, орудуючи при тім грозьбою, обіцянками, горівков та пивом. Наслїдком сей пресиї, як також з причини ярмарку, який відбував ся того дня в сусїдстві, богато голосуючих не явило ся, через що оповна кїлька перевисшила присутних кількома голосами. З тої радости завела ся в місцевій коршмі додаткова так страшна хрунівска піятика, котру відтак переніс до своєї стодоли трїюмфатор Проць Ґураль, що один з помежи них, здоровезний чоловік Юрко Коцовский померна місци в стодолї від надмірного ужитя виборчого могоричу. Судово-лїкарска секция тїла вже підбула ся. Цїкава також річ, що місцевий учитель, Русин, не голосував, хотяй при виборах був присутний від початку до кінця. — Для характеристики, як безличне форсують агітатори вибір Кшечуновича, нехай послужить отсей факт, що склав ся в Бурштиї. Дня 8 с. м. пополудни прийшов адвокат др Лешек Циґа до відділу табулярного в тамошнім суді і звернув ся до одного з урядників-Русинів зі словами повними іронії, що у Русинів безхарактерність все і всюди, а дальше в присутности так дотичних урядників, писарів, адвокатів як і приватних осіб, заявив отверто, що одного з руских виборців в бурштиньскім кутї перекупив за 400 корон, щоби не голосував на д-ра Могильницкого, але на Кшечуновича. Хвалив ся навіть, що перекуплений хрунь виставив відповідне поквітованє, котре він і відослав, куди треба. На замітку, що се неможливе, увіряював др. Циґа, що се факт, а на звернену ему увагу, що се каридостойне, відказав, що длятого він сам ему гроший не виплачував, але через иншу особу. На доказ правдивости сего донесеня можемо в кождій хвили служити достовірними сьвідками, а впрочім і др Циґа сего не укриває, противно глузує собі з Русинів і чванить ся тим дїлом як великим геройством. Імя дотичного перекупленого правиборця знаємо дуже добре, і радимо ему, щоби взявши грошї, таки не схрунив, але голосував на руского кандидата, бо відтак готов клясти ся, коли яко обжалований стане перед судом, бо ми виступимо з непохитними доказами перекупства. — *Не—фемія.*

— **З гусятиньского пашалїку** пишуть: Мимо телеґрафічного донесеня о злочинї забуреня релігії, якого допустив ся ком. Строка в Копичинцях д. 2 с. м., не чути доси нїчого про яке слїдство. Ц. к. прокуратор державний п. Півоцкий не урядує!

Найновійшим помислом старости п. Дільца є, що оріка о безпеченьстві хат, в котрих містять ся читальнї, і тим способом нищить читальнї під тою покришкою, що містять ся нїби то в небезпечній хатї. Так стало ся з одною читальнею в Копичинцях. А що закон не подав критериї, яка хата відповідна для читальнї, а яка нї, то старостиньска самоволя має дуже широке поле.

На безпідставний донос застановило гусятиньске староство дїяльність читальнї „На Кутци" в Копичинцях. Рекурс внесено до намісництва ще д. 5 мая с. р., але доси рішеня нема. Через те терпить народ не тілько тим, що не має ся де зійти, алеж бо і каса, що є при читальни, не може орудувати, так що найбіднїйші члени читальнї не мають де заратувати ся на передивку.

Копичинецкі учителї Дубіцкий, Созанськнй і Акерман учать дїтвору ґімнастики на площи перед школою, а при тій науці гірше послїдних капралів поштуркують дїтий і бють палицями, так що година ґімнастики, замість бути дїтям розривкою, стає ся місцем „лобним", і то перед очима переходячих людий. Коли учителїв-Русинів, хочби найревнїйших, і найспосібнїйших, переносить ся під всякими можливими позорами ze względów służbowych або пенсіонує ся або попросту увільнає ся від служби, то Полякам вільно все. Може би рада ним. перевесла котрого з тих панів на Мазури; там провчили би его, як обходити ся з дїтьми! Треба також додати, що на 16 учительских сил в Копичинцях нема анї одного Русина, так що навіть до церкви мусять дїтий водити сьостра мойжешовеґо визнання. Може би сьвітла Комісия едукацийна ласкава була прислати бодай на показ якого Русина!

На копичинецкім двірци зелїзничім навіть „пані начельнїкова" має голос, — правда не в тім, коли і як поїзди пускати або ранжувати, але в справі, в якім обрядї зелїзнича служба має хрестити свої дїти. Коли Русинка замужна за Поляком, приведе дитину на сьвіт, то зараз каже: „Będę ci za kumę, ale musisz dziecię ochrzcić w kościele". Розумїє ся, що бідні люди, потерпаючи о хлїб насущний, раді не раді принимають услуги пані начельнїковей і хрестять дїти „в косцеле". Остатний такий подвиг п. Коритиньскої спонукав жену Мих. Кравця, Русинку, що охрестила дївчину у кс. каноніка Лібревского, котрий всупереч конкордатови все дуже рад захопити „душичку".

— **Ще з мостиского пашалїку** пишуть нам: Читальня „Просьвіти" в Крукиничах мала відбути звичайні загальні збори і повідомила о тім ц. к. староство в Мостисках. На те дістала відповідь з д. 4. с. м. до ч. 10.708, що забороняє ся ті збори, бо читальня розвязана, — значить її нема! Отже після постанов §§. 25—27 закона о товариствах з д. 15. падолиста 1867. [В. з. д. ч. 134.] могла би читальня бути розвязана або добровільно або з уряду (behördlich); а в кождім разї розвязанє має бути в урядовій ґазетї оголошене. До добровільного розвязаня статут читальнї вимагає ухвали загальних зборів, котра мусить запасти голосами двох третин всїх членів. Тимчасом крукиницка читальня на жадних зборах не ухвалила свого розвязаня, а про урядове розвязанє вона нїчого не знає; також не було в урядовій ґазетї жадного оголошеня про її розвязанє. Так чим же пояснити, що староство уважає її за розвязану? Ото вийт доніс староству, що нїбито читальня розвязала ся; а староству було сего досить, щоби читальню засудити на смерть. Так само стало ся торік з читальнею в Старяві на донесенє якогось Яцули, так тепер з читальнею в Крукиничах на донесенє вийта. Ну, цїкава річ: як би так п. Малаховский доніс львівскому староству чи намісництву, що Mieszczańskie Kasyno розвязало ся, або як би так який obywatel z Łyczakowa доніс, що розвязала ся Gwiazda, чи також вичеркнено би ті товариства з евіденциї? Розумїє ся, що ґидїя крукиницкої читальнї вийс рекурс против орічення і заборони староства; але при пануючім у нас „строгім почутю справедливости", хто знає, чи рекурс дїжде ся полагоди й за три роки. — *К.*

— **Противжидівскі заворушеня перед судом.** Як ми вже доносили, в Угнові відбуває ся великий процес против виновників розрухів, які вибухли тамтого року в Угнові против Жидів з нагоди пожару. Головну основу акту обжалованя ми вже подали. По кількох днях розправи виявлявсь все більше, що вісти про заворушеня були, як звичайно, польскою пресою значно пересаджені. На дїлї витовчено лише богато шиб, знищено троха жидівского майна та деякого тяжше або лекше потурбовано. Обжалованї оповідають, що в заворушених брали участь селяни, які прибігли з окличних сїл гасити огонь. Жиди не знаючи їх, не подали їх назвиш. Впрочім антагонїзм між угнівским населенєм християньским а жидівским датує ся від давна. Свого часу процесували ся обі сторони о лїс і пасовиско вартости мілїон корон і остаточно християни виграли. В тім добачують вони тепер причину частих пожарів, які навіщують місто. В кількох послїдних роках вибухло в Угнові двайцять кілька пожарів, викликаних по загальній думцї жидівскою рукою. Більша часть обжалованих потерпіла при тих пожарах значні шкоди. Не диво, що коли підчас послїдного пожару християни побачили коло горівочої церкви зненавидженого лихваря Іцка Клайна, вибухли против Жидів заворушеня. Деякі обжалованї впевнюють рішучо, що огонь в стодолї міщанина Скрипчука підложили Жиди, позаяк Скрипчук дав був у себе захист одному вихрестови, котрий по заворушених переніс ся до иншого міста. При переслуханю ні один обжалований не признав ся до участи в заворушених, дарма, що зізнаня сьвідків деяких з них обтяжають недвозначно. Замітна при тім річ, що між 251 сьвідками, вичисленими в акті обжалованя, є 246 Жидів і Жидівок. Мимо то переслухані доси під присягою сьвідки висказують ся дуже осторожно і майже кождий зрікає ся відшкодованя. Більша часть з них не бачила на власні очи, хто бив шиби і нищив майно, знають лише з оповідання других. Всеж таки некорисно випадають зізнаня про обжалуваних Мазуркевича, Опишкевича, Дворницкого, Скрипчука та кількох иншних. Цїкава приключка зайшла підчас зізнань сьвідка Арона Шталя. Мав він одержати удар сокирою від обжалованого Івана Качковского. Сему зізнаню Качковский заперечив, заявляючи, що удар походив не від него, але від его брата Володимира. Суд покликав сейчас Володимира Качковского, необятого зовсїм актом обжалованя а занятого в тій хвили воженем піску. Той явив ся по хвили босий, замараний і признав ся, що ударив Шталя сокирою... Своє зізнанє хоче доказати сьвідками. Має їх пять. Инші сьвідки зізнають всїлянко. Мортко Шубріх оповідав, що обжалований Маґура ударив его колом і зломив ему руку. — Розправа потревав ще зо два тижні. Кількох обжалованих не явило ся зовсїм на розправу, а кількана-цатьох виїхало до Америки. Ті, що ставили ся до суду, поводять ся сьміло і не зраджують зовсїм якогось пригнобленя. Деяких боронить адвокат зі Львова д-р Кость Левицкий. Зачувати, що нереслуханий ще доси сьвідок Зухер Райхлер повісив ся вчерашної ночи.

— **Учім розуму naszych najserdeczniejszych!** В Коломиї в самім ринку цукорня „Peretego" а позаяк находить ся вона побіч Народної Торговлї, то заходить богато руской інтелїґенциї, особливо сьвященників. Та хотяй велику часть зиску тягне сей цукорник з Русинів, нехтує наглядно наші права, бо ему треба лишень руских гроший. Одного разу мав я нагоду вступити до сеї цукорнї на каву а що довкола мене лежали самі русиноїдні часописи в родї Słow-a polsk-oro, поспитав я, чи нема в цукорни якої руской часописи. На се відзивавсь цукорник: „Nie trzymamy żadnej ruskiej gazety, bo nikt nie żąda". Ті слова мене очивидно обурили, бож годї пришускати, щоби нїхто з Русинів не жадав своєї часописи. Впрочім викрут безосновний бо що поможе домагати ся того, чого русиноїдний властитель цукорнї собі не бажає. А що ему руска часопись і бесїда противні, сьвідчить і се, що до гостий, запитаний по руски, відповідає по польски. Від тодї постановив я собі не переступати більше порога сеї цукорнї і раджу се кождому Русинови, у котрого ще дрібка народної чести. Не позвольмо доптати своїх прав а наших гакатистів куплів учім розуму за помочию солїдарного бойкоту. — *Свящ. Барановский.*

— **Арештованє Ласкої.** Дотично нашої вчерашної нотатки в справі арештованя Марії Ласкої одержали ми від львівскої поліциї пояненє, що арештовану уміщено в келії разом із звичайними арештантами на її власне бажанє, позаяк в окремій комнатї не хотїла сидїти. Так само злагіднює поліция поведенє своїх органів підчас транспортованя Ласкої до карного суду, зазначуючи, що арештованої зовсїм не било, лише з конечности трохи потермошено при насильнім переношеню її в мури карного суду, коли вона ставила завзятий опір. Вкінци заявляє поліция, що не має причин видавати Ласку в руки российских властий, натомість скоро суд передасть її назад в руки поліциї, буде вона відставлена до границї, яку сама собі вибере.

— **Дїтвацка демонстрация.** Коли не ствердженa ще доси вість про здобуте Японцями Порту Артура розійшла ся вчера з полудня по Львові, стокількадесять польских техніків так тим втїшило ся, що аж устроїли публичну демонстрацию. Перетягнули гурмою попід российский консулят при ул. Сикстускій і тут видали оклики против Росії а в честь Японцу. Відтак зупинили ся під памятником Собіского на Гетманьских валах, де відспівали „Jeszcze Polska nie zginęła", а дальше під памятником Уєйского на ул. Академічній, де відспівали „Z dymem pożarów"... Тут оден з демонстрантів виголосив „народову" промову, почім юрба опинила ся під университетом, щоби сполучити ся з академіками. Тих однакож не було, отже демонстранти розійшли ся. Поминувши цілу сьміщність демонстрациї задля факту поки-що непевного, годї зрозуміти льоґіку людий будь-що-будь інтелїґентних, яка велїла їм з нагоди події — хочби й правдивої — на противній півкули землї сьпівати „Jeszcze Polska nie zginęła". Не менше дивним представляє ся факт, що львівска поліция про те все нач-б не хотїла знати, бо позволила розентузіязмованим демонстрантам лазити по цілім місті. Але яка то счинила би ся істория, коли-б так щось подібного зробили — hajdamaki!...

— **Дрібні вісти.** Бурмістром міста Станиславова вибраний д-р Артур Німгін. — Ректором краківского университету вибрано на р. 1904/5 проф. медицини д-ра Наполеона Цибульского. — Посаду нотара в Богородчанах одержав Теодор Пелевич з Ярослава. — В Ярославі повісив ся у військовім арештї покликаний на вправи резервіст 89 п. п. Василь Стасюк з Якимчиць рудецкого повіта, полишивши жінку і дїти. — В головнім шпиталї у Львові стверджено у торговця збіжем 34 літнього Юди Бодяна, родом з Ладичина, карбункул. — „Збір законів" в Петербурзї доносить, що відповідно до ініциятиви конференциї обмежена надто великого числа сьвят, з огляду на потреби рільництва, рада державна розпорядила, щоби зверхности не ставили нїяких перепон роботам в неділї і сьвята.

— **Повітова народна орґанізация на Броди** запрошує отсим виборців і щирих народовців брідского повіта на передвиборчу нараду, яка відбуде ся в понеділок дня 13 червня с. р. перед виборами в сали музичного товариства в Бродах о годині 8 вечером. Всечесні Отцї духовні, народовцї! Прибувайте на той день громадно, щоби народ побачив, що за нами сила! Нїчим кількох перевертнїв, за нами нарід, за нами сила. Нехай задрожать ті, що легковажуть голос цілого народу, покажім, що воля Народного Комітету се воля всего народу руского, а нарід легковажити не дамо! Братя селяни і міщани, цирі народовцї! Не глядїть на кількох баламутів, що звязались з ворогами, прибувайте громадно, підопріть своїх виборців, яких ви вибрали, порадимось і як один муж сповнимо наш сьвятий обовязок. — *Повітова народна орґанізация на повіт Броди.*

— **Прогульку** до Зимної води - Рудна уладжує в неділю дня 12 н. ст. червня тов. „Кружок українських дївчат" при участи тов. „Сокіл", тов. „Основа" і тов. „Академічна Громада". Від'їзд з головного двірця о годині 4·06 з полудня (час львівский). Комітет устроюючий сю прогульку докладає усїх старань, щоб ся перша сего року прогулька удалась знаменито. Вступ безплатний. Добровільні датки приймає ся. — *Комітет.*

— **Пригадуєсь**, що надзвичайні загальні збори Руского Товариства педаґоґічного відбудуть ся в суботу 11 с. м. о год. 5 пополудни в комнатах „Рускої Бесїди" у Львові (Ринок ч. 10). Комплет потрібний 30 членів. На порядку дневнім дуже важна справа змінн статута товариства. — За видїл: *д-р В. Левицкий.*

— **Тов. „Руский жіночий кружок" в Коломиї"** устроює дня 12 с. м. прогульку до Яремча. В програмі звиджене трох водопадів Жонки. Кождий з учасників платить собі дорогу і возьме харч, в крім того в буфетї товариства можна буде дістати зимну перекуску. Виїзд з двірця о год. 3/4 на 6. Просимо о як найчисленнїйшу участь. — *Комітет.*

— **Програм концерту**, який устроюють українсько-рускі товариства в честь Преосьвященого д-ра Хомишина дня 19 червня с. р. о год. 4½ пополудни в сали тов. ім. Монюшка: І. Ярский-Січиньскій: „Кантата в честь Преосьвященого Номіната" відспівають получені хори „Станиславівского Бояна" і богословів гр. кат. семинарії у Львові в супроводї орхестри 24 п. п. під батутою капельмайстра Соучка. — ІІ. Рудник: „Не полиши" секстет сольовий на сопран, альт, тенор, фортепян, скрипку і челло, виконають Вп. А. Крушельницка, Гетерова, о. Коростїль, Гузарева, Слоневска і Гайслер. — ІІІ. Бортнянськнй: „Концерт XXIV ч. І. Adagio „Возведох очи мої в гору" ч. ІІ. Andante moderato „Недаяд во-

смятеніе". — ч. III. Allegro maestoso „Господь сохранить вхожденіе Твое" відспівае повний мужеский хор богословів під батутою Вп. Турули. — IV. а) Лисенко: „З мого тяжкого суму"; б) Нїжанковский: „Не видавай мене за муж", сопранові соля відспівае п-на А. Крушельницка в супроводї фортепіяну. V. Бортнянъский „Концерт XXVIII. „Блажен муж" відспівають получені хори" Станиславівского Бояна" і богословів під батутою Вп. Турули. — VI. Rossini: Ария з опери: „Stabat mater" відограе орхестра 24 п. п. під батутою капельмайстра Соучка. — VII. Шевченко-Тополъницкий „Хустина" відспівають получені хори „Станиславівского Бояна" і богословів в супроводї орхестри 24 п. п. під батутою капельмайстра Соучка. — Ціни місць: Льожі I. і X. зарезервовані, прочі по 15 К, фотелї партерові по 5 К, I-рядні крісла по 4 К, II-рядні крісла по 3 К, III-рядні по 2 К, крісла в I ряді на бальконї 4 К, в дальших рядах 3 К, партер 1 К, ґалерия 50 сот. Окремих запрошень не розсилае ся. Дохід з концерту призначений на добродійні цїли. Щоби також замісцевим забезпечити місця на концерт, комітет в виду великого попиту за білетами оповіщуе, що від тепер можна за посередним надісланем готівки набути білети вступу у д-ра Віктора Слоневского, ц. к. адюнкта судового в Станиславові, а від дня 16 червня в торговли Вп. Стахевича в Станиславові. Рівночасно оповіщуе ся, що перша проба ґенеральна відбуде ся в пятницю 17-о червня о год. 8 вечером, друга в суботу о год. 2 по полудни обі в сали тов. ім. Монюшка. Осібного повідомленя замісцевим сьпівакам не висилае ся. — 1—2.

— **Фериальні курси для учительок.** Краєва рада шкільна постановила уладити сего року чотири фериальні курси для учительок без кваліфікацій, з котрих два курси т. є в Коломиї і Величці будуть мати двоїтну орґанізацию, а два инші т. є. в Тернополи і Яслї. На вакацийний курс в Коломиї будуть приняті тимчасові помічні учительки без іспиту зрілости, котрі викажуть ся принаймснше вдоволяючою практикою і зобовяжуть ся до участи в продовженю сего курсу, який відбуде ся підчас ферій в 1905 р. Учительки, приняті на вакацийний курс в Коломиї, будуть надто обовязані постарати ся до одного року о сьвідоцтво на учительки ручних жіночих робіт, о скілько его досі не мають. Вакацийні курси в Тернополи і Яслї є призначені для помічних учительок без кваліфікацій, котрі вже відбули вимагану практику і або вже одержали звільнене від іспиту зрілости, або внесли подане о таке звільнене. Наука на курсах в Коломиї, Тернополи і Яслї буде тревати 6 тижнїв і розпічне ся дня 14 липня, а скінчить ся дня 25 серпня с. р. Буде обіймати предмети, що входять в обсяг кваліфікацийного іспиту для народних шкіл. На курс в Коломиї посилае краєва рада шкільна 20, в Яслї і Тернополи по 25 учительок, а іменно: 1) на курс в Коломиї з округів положених на полудневий захід від Дністра, межи повітами лїсним і добромильским на північнім заході а снятинським і косівским на полудневім сході; б) на курс в Тернополи з округів положених на схід від Сяну; в) на курс в Яслї з округів положених на захід від Сяну. Кожда з учасниць курсу одержить одноразову підмогу в квоті 50 К на кошти подорожі і побуту в місци призначеня. Компетентки, що мають повнені услівя, мають предложити свої кваліфікацийні табелї, належито виповнені, своїм окружним радам шкільним найдальше до 15 червня с. р.

— **До ц. к. кадетской школи** для піхоти у Львові будуть приняті з початком слїдуючого року шкільного (вересень 1904) і то на перший рік аспіранти в числї около 50. Принятє аспірантів на II. або на III. рік послїдуе лиш виїмково. Услівя принятя на перший рік суть: а) австрийске зглядно угорске або босн.-герцеґовиньске горожанство; б) фізичне уздібнене до войскового виховання; в) вік що найменше 14 лїт і не переступаючий лїт 17 (1 вересня в році принятя); г) укінчене що найменше з достаточним поступом чотирох низших кляс школи реальної або ґімназиї, причім не зважае ся на недостаточний поступ в язиках латиньскім і грецкім. — Абсольвенти, котрі що-найменше з вдоволяючим (добрим) поступом укінчили на підставі розпоряджена ц. к. міністерства просьвіти з д. 26 червня 1903 року ч. 22.503 оснований і зі школами видїловими получений курс науковий, на котрім язики нїмецкий і французкий, а також альґебра суть предметами обовязковими, можуть бути виїмково приняті до іститу вступного на перший рік. Крім сего мусять аспіранти зложити в кадетскій школї вступний іспит. — д) Зложенє оплати шкільної, а то: 24 корон річно за синів офіцирів в чинній службі і на пенскї, військових душпастирів евангелицкого, греко-католицкого і греко-східного віроісповіданя, вкінци військових урядників; 160 корон річно за синів ґажистів в резерві, цивільних урядників державних і урядників ц. і к. двора, відтак держав. слуг і слуг ц. і к. двора; 300 корон річно за синів всїх инших горожан. Оплату шкільну належить зложити в двох ратах з гори; та оплата обіймае всї кошти за харч, одежу, науку і шкільні підручники, е) вдоволяюче обичайне поведенє. — Просьби о принятє до кадетской школи після взірця поміщеного в „Aufnahms-Bedingungen" (услівя принятя) мають свояки аспірантів вислати просто до команди кадетской школи найпізнійше до 15 серпня (найлїпше по укінченю шкільного року в школах середних). Друковані потрібні услівя принятя (Aufnahms-Bedingungen) в нїмецкім, польскім або в рускім язиці можна дістати в команді кадетской школи за ціну 40 сотиків від штуки.

— **В справі товариского з'їзду.** Всч. о. Володимир Герасимович, парох Терпилівки, виказав бажанє в однім цьвітневім числї „Дїла", аби всї бувші товариші з богословских наук Преосьвященого Номіната станиславівского відбули товариский з'їзд у Львові в день его рукоположеня на владику. До мене і до о. Антона Глодзїньского звернув ся, аби ми уложили одвітну програму з'їзду і заняли ся ей переведенем. Я обговорував ту справу з інтересованими і переконав ся, що дні перед рукоположенем і сейчас по рукоположеню будуть цїлком неодвітні на товариский з'їзд, котрий мусїв би відбути ся в Станиславові, бо там відбуде ся і хиротонія дня 19 червня. Кому з оо. товаришів позволять обставини виїхати на той день, най їде на се радісне для нас торжество, а з'їзд відложимо до пригожої хвилї. За той час мусимо подбати, аби наш з'їзд кромі товариской стрічи мав троха ширшу цїль. Всякі замітки і бажаня оо. Товаришів прошу висилати в листах до мене адресованих. *О. І. Рудович* у Львові, ул. Корнякгів ч. 1.

— **Лев Горбачевский**, артист маляр визначний декоратор, отворив свою робітню при улици Шумланьского ч. 10. Принимае роботи входячі в обсяг малярства як мальованє церков і прч.

— **Управителем друкарнї** Ставропиґийского Інституга зістав іменований п. Михайло Рефцьо, складач і член товариства „Зоря" у Львові.

— **Книжки на нагороди пильности, до бібліотек для молодїжи** і до читалень — з цїкавим і різнородним змістом набувати можна в рускім Товаристві педаґоґічнім у Львові (площа Стрілецка ч. 6). Цїнник висилаеть ся на жаданя.

— З нинїшним числом розсилаємо **цїнник книжок, виданих руским Товариством Педаґоґічним.** Для різнородности змісту, легкої і приступної формы оповідань, як і для красного вигляду, надають ся ті книжки як найлїпше на нагороди пильности і до бібліотек для шкільної молодїжи. Є між ними богато й таких (пр. Лис Микита, Подорож довкола землї і т. п.), що одвітні і для читалень. Проте поручаемо їх горячо і ми певні, що наша патріотична інтеліґенция приложить всего стараня, щоби книжочки сї найшли ся в руках кождої рускої дитини, в кождій рускій хатї, особливож з нагоди недалеких поцисів з закінченем шкільного року.

— **З драматичного товариства ім. Івана Котляревского.** В місяци цьвітни і маю с. р. зложили до каси нашого товариства в коронах: Волод. Гнатишак чл. вк. 3, Лев Горбачевский чл. вкл. 3, Читальня в Іваньовці чл. вкл. 3, Мария Петрушевич з Новиці за цеголки 10·50, Др Озаркевич з Городка з пушки в канцелярії 4·30, Цецилія Курівцева з Калуша чл. вкл. 3, Ярослав Коритовский 1·40, Ільчишин 1, тов. „Сокіл" в Денисові 4, Юліян Гарух складку від Вас. Утриска 2, Заячківских 2, т. Сороковского 1, І. Сїтницкого 1, С. Білиньского 1 і від себе 1 — разом 8, І. Зубик 1, Н. Н. з карт 1, Журавский 1, Кость Паньківский чл. вкл. 6, Евст. Тишиньска 3 чл. вкл., Ел. Попелївна з Тустанович складку від о. З. Ванюха 1, Зоф. Кордуба 0·60, О Кордуба 2, О. К. Калиньского 0·40, о. Ген. Калиньского 2, Валерії Калиньскої 1, Н. Н. 3, Юрка Яворского госп. 0·30, Дмитра Драґана 0·20, Стефана Ваврика госп. 0·20, Марії Тустановской госп. 0·20, Марії Попель 0·60, Евгенія Коцка 0·60, Дарії Попелївної 0·40, Александри Левиньскої 0·30, М. Яхнівної 0·20, Іди Букалівної 1, Евгена Балька 1, Мих. Терлецкого 1, о. Мих. Зубрицкого 1, о. Вас. Яремкевича 1, Івана Кохановского 1, У. Вабича 1, Арона Шпіцмана 1, Марії Лящкевич 0·20, Зофії Янів 0·20, Елени Валюхівної 0·20, разом 21·60, Осип Кекіш чл. вкл. 3, У. Мицавка 1, К. Брик 1, Зофія Збудовска з Гостова складку у о. Сїминовича 12, курзор від членів львівских 74·54, Леся Тимусівна за цеголки 4, Андр. Ґабришевский з Домброви 30, Вол. Чорний чл. вкл. 2·25, К. Брик 1, Ольга Тишиньска зі Стрия 34, а то від о. Н. Матковского чл. вкл. 3, Мих. Нижанковской чл. вкл. 3, Ів. Реваковича 3, Марії Устянович чл. вкл. 3, Альф. Говиковича чл. вкл. 3, Н. Левандовского чл. вкл. 3, Волод. Лева чл. вкл. 3, о. Петра Нїжанковского чл. вкл. 3, о. Остапа Нїжанковского чл. вкл. 3, Івании Витковицкої чл. вкл. 3, від о. Гораневича 1, і від себе чл. вкл. 3, Пізар 2. Видїл складае усїм виказаним добродіям сердечну подяку, і просить усїх своїх членів о вирівнанє членьских вкладок, а иншим добродіїв, яким вислано пушки, лїсти і цеголки, о відосланє зібраних грошей. [В товаристві можна замовляти такі драм. твори: 1) Наталка Полтавка з партитурою 4 к, 2) без партитури 40 с, 3) Ворожбит комедия в 3 актах Г. Цеглиньского 1 к., 3) Настоящі, комедия в 1 актї О. Бобикевича 50 с., 5) Чоловік чести, штука в 3 актах Ант. Володиславича 1·30 к. У Львові дня 10 червня 1904. — *Видїл.*

— **Позір!** На дім Сокола зложили слїдуючі Вп. Добродії (в коронах): о. Носковский з Сорок 5, о. С. Ґаншиньский з Луки через Дїло 1, В. Андрухів з Ґарбузова 1, Д. Сембратович зі Львова 0·40, Юл. Сьмішко зі Львова 1, о. Мохнацкий зі Львова 2, В. Петруняк з Незвиск 1, Юл. Романчук, посол 6, Давидовский 2, Юр. Левицкий дохід з розпродажи чеколядок 2·44, Ор. Р. з Бичковець 1, д-р Яр. Олесницкий зі Стрия 0·70, Н. Доскоч зі Львова 2·20, Н. Н. 3·60, Стрецкий 0·80, П. Гриньовский зі Львова 10, Л. Горбачевский артист-маляр 2, Д. Сембратович зі Львова 0·30, О. Матейків з Камінної через „Дїло" 4, Ів. Зарицкий, адмін. „Дїла" 4·20, Яр. Федорчук з Львидову 20, члени Читальні на вожк. передмістю 1·87, Ант. Оприск майстер столярский зі Львова 6, М. Кривенюк 1, з пушки в „Дністрі" 4·40, о. І. Баковичъ з Лисенич 4, Кипр. Ясеницкий з Балигорода 5, Як. Трач з Суботова 5, В. Брилиньский Ряшів 1, о. Биліньский з Зарваниці 3, о. В. Збудовский з Зубрця 2, о. В. Юзвиньский з Острова 10, Ів. Макух з Квасенини 10, М. Горалевич 0·50, О. О. Василиян в Жовкви 5, Д. Гутович з Дрогобича 5, о. Ів. Жарский з Глудна 1, Ів. В. Грицай з Відня 1. За сї лепти щире Спаси-Біг, о дальші датки просить — *Старшина.*

— **В Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер"** видано в маю с. р. 15.557 важних поліс з премією 147.626 К 39 сот.; разом від 1 сїчня до 31 мая с. р. було 55.634 важних поліс з премією 535.174 К 41 сот. Попереднього року за той сам час було 46.912 важних поліс з премією 451.741 К 39 сот.; сего року отже о 8.722 поліси і 83.433 К 02 сот. премії більше. Шкід в маю зголошено 227. (Більші пожари: в Убини 9 шкід, в Брицках церк. 10 шкід, в Річици 21 шк., в Висниівцах 16 шкід, в Радчу 9 шк., в Михалевичах 8 шк., в Сервирах 12 шкід, в Виткові нов. 15 шк., в Розджалові 6 шк.). Разом від 1 сїчня по конець мая було 620 шкід, з котрих 584 вже виплачено, 23 находить ся в ліквідації а виплату 13 шкід (в сумі 7.441 К) з причин правних на разї здержано. Сума всїх 620 шкід разом з коштами ліквідації виносить загально 369.324 К 22 сот., з того по потрученю части реасекурованої лишаеть ся на власний рахунок 174.993 К 86 сот. Фонди товариства виносять з кінцем мая 1,070·668 К 84 сот.

— **Рахунок краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників** етоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою у Львові, за місяць май 1904.

		Кор. с.
I. Стан довжний,		
1. Удїли членьскі		17716·41
2. Фонд резервовий		1332·52
3. Вкладки щаднич.		—·—
а) стан на початку місяца	К 85620·15	
б) вложено в маю	„ 8096·74	
разом	К 93716·89	
в) винято в цьвітни	„ 6933·41	
позістае з кінцем місяцї		86783·48
4. Сальдо відсотків		3723·62
5. Резерва податкова		60·—
6. Неподнята дивіденда		381·—
7. Кредит банковий		14238·—
8. Рахунок рїжних сторін		759·10
9. Зиск за р. 1903		—·—
Сума		124934·13
II. Стан чинний:		
Пожички удїлені на скрипти і вексли:		
а) стан на початку місяца	К 117681·73	
б) удїлено в маю	„ 8710·—	
разом	К 126391·73	
в) сплачено в маю	„ 5257·13	
стан з кінцем місяцї		121134·60
2. В щадници почтовій (оборот чековий)		312·57
3. Льокациї в Товариствах і банках		905·22
4. З рахунку рїжних сторін		—·—
5. Движимости		557·—
6. Кошти заснованя (рента)		100·—
7. „ адмінїстрациї		639·73
8. Готівка з днем 31/5 1904		1345·01
Сума		1249944·13

Членів прибуло 13 убуло — остае в кінцем мая 1904, всїх членів 395 з 458 деклярованими удїлами в сумі 22.900 К. Удїл членьский 50 К — може бути вплачуваний ратами; виносе 2 К. Товариство принимае вкладки щадничі на 4½%, пожички удїляе на 7%. Товариство посередничить в закладчуванню обезпечень на житє всякого рода і удїляе дотичних інформацій безплатно.

Оповіщенє.

Комітет будови народного руского театру намірюючи в році 1905, приступити до будови театру на закупленім ґрунтї, на стоґї улиць Сикстуской і Льва Саніги у Львові предложив магістратови кор. столичного міста Львова плян парцеляциї дотичного ґрунту з визначеним місцем під будову театру, що одобрила Рада міста Львова рішенем з 10 марта 1904.

Наслїдком того має комітет будови народного руского театру перевести в сім році плянованє і вивіз землї, аби приготовити площу під будову театру як також проектованих улиць, які удержувати буде громада міста Львова. Кошти плянованя і вивозу землї винесуть около 20.000 корон.

Виладженя плянів будови театру віддав комітет Віденській фірмі Фельнера і Гельмера, котра в місяци цьвітни с. р. предложила головний нарис зверхного вигляду театру і внутрішного розкладу театру, що окрім сцени і бічних містностий обнимае приміщенє на 900 видців.

Приймаючи в засадї за підставу головний нарис пляну фірми Фельнера і Гельмера що до внутрішного розкладу театру, постановив комітет будови народного руского театру за порозумінем з найвизначнійшими нашими людьми, змінити зверхний вид театру предетавленій планом фірми Фельнера і Гельмера, примінюючи до него признаки народного руского будівництва, т. є. орнаменту і архітектури.

По сему приводу комітет будови народного руского театру бажаючи піднести культурну гадку народної архітектури, розписуе отсим

КОНКУРС

на зладженє нарису (шкіцу) зверхнього виду театру, приміненого до головного нарису внутрішнього, предложеного фірмою Фельнера і Гельмера,

на отсих условинах:

I. В нарисї (шкіцу) мають бути узгляднені архітектонічні та орнаментацийні признаки народні, так аби зверхний вид театру визначував питомі знамена народного руского будівництва.

II. За виготовленє такого нарису визначуеть три нагороди по 500 корон.

III. Нагороди будуть признані тим особам конкуруючим, котрих нарисн зістануть приняті на власність комітету будови народного руского театру.

IV. Речинець до вношеня вказаних нарисів (шкіців) означуеть до 31 п. ст. грудня 1904, 12 години в полудне.

V. Предложені нариси (шкіци) мають бути підписані моттом, до котрого буде долучена запечатана коверта з іменем автора, яку отворить ся по принятю дотичного нарису (шкіцу).

VI. Про принятє нарисів (шкіців) і наділенє нагород рішати буде комітет будови народного руского театру на предложенє упрошених анатоків.

VII. Неприняті нариси (шкіци) будуть звернені авторам без відкриваня імен.

VIII. Вносити нариси (шкіци) належить на руки голови комітету будови народного руского театру Дра Костя Левицкого, адвоката у Львові (ул. Корнякгів ч. 1. II. пов.), де мож також переґлянути плини фірми Фельнера і Гельмера. На жадане вище ся лїтоґрафічну відбитку головного нарису (шкіцу) внутрішного.

За Комітет будови народного руского театру у Львові 1 червня 1904 р.

Др Кость Левицкий голова. *Др Евген Олесницкий* заст. голови.

Проф. Володимир Шухевич заст. голови.

Др Михайло Коцюба секретар. 1—3

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд"! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!**

Переписка Адмінїстрациї.

Вп. В. Гу. в Ко. Тепер вплачено за цьвітень а не червень, позаяк з минулого року зістало в залеглости 5 К, 40. — М. Жм. в Ст. Тепер вплачено за місяць март, проте просимо о скоре вирівнанє залеглости. — М. Вп. в Се. Тепер вплачено за май а не червень — а Ваша допись не надае ся до поміщеня. — В. Ле. в Хо. Тепер вплачено за май а не червень. — А. До. в Хо. За червень прийде нам ще 2 К.

Надіслане.

Спеціяліст недуг внутрішних

д-р Евгеній Озаркевич

ординуе **постійно** у Львові ул. Корнякгів ч. 1 II. поверх Народний Дім. 609

Для вигоди

Вином, приїзжим видаю в окремім льокалю обіди з 3 страв: росіл або зупа, печеня з яриною і лєґуміна, в піст риба за 40 кр., — або з 4 страв: росіл або зупа, штука мяса, печеня з яриною і лєґуміна за 60 кр. Для тих, що задержуютъ ся лише в день, безплатна ґардероба. Вина на бочки і бутельки найлїпших якостий по найнизших цінах.

Рускі єдиси страв лежать до розпорядимости.

НАФТУЛА ТЕПФЕР

.79 ул. Трибунальска ч. 12.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Ґіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаемо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджуе ся як найскорше і найдешевше. 4185

Моршин коло Стрия

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ

Власність фонду вдів і сиріт по лїкарях товариства галицких лїкарів. Стациа зелїзнича, почта і телеґраф в місци.

Сезон від 1 червня до 30 вересня.

Інформациї удїляе: *Др Станислав Ясеньский,* управитель заведеня. 409 2—5

Учительна семинаристка, пошукуе зараз посади. Приняла би також посаду лекторки або до товариства. Зголошеня під „Учителька 4" до Адмінїстрациї Дїла. 400 2—3

Помічник торговельний найде місце в торговли коріннїй вин і делїкатесів Івана Бориса в Перемишли. 385 7—?

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливання в найкоротшім часі, а також має на складі готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всім Вп. приходникам і фундаторам за всі дотеперішні замовлення, прошу о ласкаві замовлення так на поодинокі нові дзвони як і на цілі ґрупи. За тревалість материялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці.

З глубоким поважанем

АНТОНІЙ СЕРАФИН.

64 Агентів не висилаю.

Ровери

з перворядних фабрик

Ровери з мотором „Republic"

прибори для цикліствів

репараційний варстат. Ракети, мячі і сітки до Теннїс-а поручає в найбільшім виборі маґазин спортових товарів

М. Лукасевич

Львів, ул. Академічна ч. 26.

352 Цінники даром. 13—15

МЕДИ! **Мід патока** куранційний і десертовий з власної пасіки в 5 кіл. пушках по 6 К. **Мід до пита** в 4-літ. деміонах по 5 К 70 сот. висилає за післяплатою оплатно. *О. В. Микитка*, парох в Купчинцях п.п. Денисів. В більшій скількости 370 значно дешевше. 9—10

МУЖЕСКУ **БЕЗСИЛЬНІСТЬ** 344

викликану іменно страшними наслїдками тайних ґріхів молодости і розпусти, успіх напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава

Російське видане: 1 зр.
Польське видано: 1 зр.
Німецке видане: 2 зр.

Тисячі людий найшли в ній повернене своїх недуг і направили свої мужеські сили при помочи вказаного в книжці способу лїчення. По одержаню франко надсилає ся франко книга в куверті маґазином видавця P. Ф. Бірей в Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотиждневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр. Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский. Цїлорічна передплата виносить 2 зр. на нів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Баторія ч. 24.

Стация ґелїзниці Мушина-Криниця з Кракова 6 год. їзди, зі Львова 11 год., з Будапешту 12 год.

КРИНИЦЯ

Ц. К. жерельне заведене в Ґаличині.

Почта (3 рази денно) телеґраф, аптика в місци.

В Карпатах 600 м. н. п. моря. Від стації зелїзничої Мушина-Криниця одна година їзди битою дорогою. На стації вигідні підводи. Средства лїчничі. Жерела головне і „Солотвинка", жерело дуже сильної щави вапнево маґнезіово-содово-зелїзистої. Купелї мінеральні дуже насичені вільною вуглевою кислотою, методою Шварца і Вахтлера огрівані. Дуже успішні купелї боровинові, купелї ґазові з чистої кислоти вуглевої. Скарбове заведене водолїчниче під управою спеціяліста *д-ра Г. Еберса*, заведенє дієтетичне, ґімнастика лїчнича. Купелї річні, сонїчні, електричні, масаж, лїченє теренове. Клїмат зміцнявочий, підальпейский. Води мінеральні краєві і всякі заграничні. Кефір, женгиця, стерилїзоване молоко, аптика. Лїкар заведеня др Л. Конф з Кракова постійно через цїлий сезон ординує. Кромі того 13 лїкарів вільно практикуючих. Помешкання: більше як 1700 комнат в цїлим комфортом уладжених в цїні від 1 К. 20 с. денно і вище. — Заведене з готелем. Читальня і випозичальня книжок. Гостинниці. Пенсіонати приватні. Готелї. Цукорня. Костел. Каплиця. Церков. Постійна музика (директор А Вроньскій). Постійний театр, концерти, відчити, балї, прогульки товарискі, місце до ґри в живн-тенніса. Водопроводи поведені з ґірских жерел. Просторий парк шпильковий, взірцево уладжений, около 100 моргів. Фреквенция 1903 роцї над 6000 осіб. Сезон від 15 мая до 30 жовтня. В мало червни і вересни цїни купелий, помешкань в домах скарбових і страв в гостинници дому лїчничого о 25% низші. В місцях лишни і серпни не удїляє ся убогим нїяких знижень. Склады криницкої води у всїх більших містах в краю і за границею. Подрібних інформаций удїляє, брошури і цїнники розсилає на жадане

Ц. к. лїчнича управа в Криници.

319 4—5

ҐРОШІ

на 4%

амортизацийні позички удїляємо через перворядні будапештеньскі і заграничні ґрошеві інстатуциї до ¾ оцїночної вартости на І. П. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, щочко* і *дискретно.*

Конверзиї банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просить ся о марку на відповідь.)

382 17—73

В теперішнім сезонї, коли кождий господар потрібує сїчкарнї і плуга, звертаємо увагу Вч. Господарів, що **найлїпші тревалі, випробовані і самими господарями захвалювані, а до того дуже дешеві**

СІЧКАРНІ і ПЛУГИ КОВАЛЬСКІ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" Львів, Ринок 36

а іменно:

Сїчкарнї	ССХ	двоножові з 1 колесом	по кор.	54·00
„	ТН	триножові з 2 колесами	по кор.	56.00
„	ТН	чотироножові 2 колесами	по кор.	59.00
Плуги ковальскі		з колїсницею	по кор.	32.00

УВАҐА: Платячі сейчас готівкою за сїчкарнї дістають ще 5 % опусту. Плуги продають ся лише за готівку без опусту. 453

Товариство „Просьвіта" при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Впов. сьвящеників і катехитів учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта", шкільною правописею, призволені Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені**, можна купити в канцелярії Товариства „Просьвіта" у Львові, ринок ч. 10 по слїдуючій цїні:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
2.	Повістки („Тїточка Ґанна" і „Два старцї Богомільці"	36 „
3.	Житє св. о. Николая	40 „
4.	Пасїка	70 „
5.	Про хучбу ґрунтів або комасацию	80 „
6.	Спартак, провідник римских ґладіаторів	90 „
7.	Ґетманьскі святи	50 „
8.	На послуханє до Відня	40 „
9.	Оверна	40 „
10.	Від чого вмерла Мелания	40 „
11.	В ґаузїм кущі	40 „
12.	Сетні роковини народного письменьства Руси-Украіни	52 „
13.	Цїкавї розмови про держави і народи Европи	60 „
14.	Батько Петро і его дїти	40 „
15.	Денцо про молоко	40 „
16.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
17.	Абраґам Лїнкольн	50 „
18.	Ґорять	60 „
19.	Як чоловік боре ся з природов	90 „
20.	Під морскими хвилями	40 „
21.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
22.	Про обірник і инші навози	60 „
23.	Істория Украіни-Руси (з образками)	80 „
24.	Молитвенник народний а) звичайній оправі	60 „
	Молитвенник народний б) лучшій оправі	80 „
25.	Великий молитвенник „Хвалїте Господа з небес" на звичайнім папери в оправі а) полотняній з футералом	1 К 80 „
	б) шкіряній з позолоченими берегами і футералом	2 К 80 „
26.	Великий молитвенник „Хвалїте Господа з небес" на великовім папери в оправі а) шкіряній з позолоченими берегами і футер.	3·60 „
	б) такій самій з клямр.	3 К 60 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31***, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя	3·25*.
„ „ на Підзамче	3·04*.
„ Рави руск і	6.46.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Рашева	10·20.
„ Коломиї	11·25.
„ Белзця	6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]
зі Щирця 9·35 вечером [від 1·6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].
з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова	**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51***, 6·20, **2·45**, 10·42*.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Белзця	9·30.
„ Тернополя	10·35.
„ з Підзамча	10·52.
„ Чернївців	10·45.
„ Стрия	3·05 11·05*.
„ Рашева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави руской	7·05*.
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·45 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]
до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]
до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.
до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]
до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о 36 минут так, що 12 год. серед.-европ. часу = 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 минут рано означені зьвіздков (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, пасаж Ґавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Информаций удїляє і продає всякі білети та розклади їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красїцких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудня а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

З нагоди ювилею 25 лїтної дїяльности проф. Юлїяна Романчука — видала Народна Канцеларія **ґабінетові фотоґрафії ювилята.** Дістати можна в „Народній Канцеларії" ринок ч. 10, І. поверх у Львові за надісланем квоти 2 корони.

Народна Канцеларія.

Товариство „Просьвіта" у Львові

підняло ся в сім роцї видання, якого потреба для всеї нашої суспільности дуже діймаючо дає ся відчувати. Іменно під редакцию голови Товариства „Просьвіти" проф. Юлїяна Романчука мають видавати ся твори наших найзнаменитших письменників в цїли їх спопулярізованя. Перша книжка, яко том І. „Рускої письменности", обнимаючий твори Котляревского, Артимовского-Ґулака (межи ними і зовсїм ще незнані) і Ґребінки, з портретами і короткими житєписами авторів вже появила ся і продає ся в гарній оправі по 1 кор. в найгарнїйшій оправі 1·50 кор. На пересилку почтову долучити треба **30 сот. більше.** Висилає ся **тілько за попередним надісланєм ґрошей або за побранєм почтовим** (Nachnahme.)

Позаяк наклад виносить всего 3000 примірників, проте просимо спішити ся з замовленями.

Дістати можна в Канцелярії Товариства „Просьвіти" у Львові, Ринок 10.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Др Е. Левицкий. Одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Черняньскої. З друкарні Народової (Манецких), — Львів, Коперніка ч. 9.

Ч. 119. Львів, Субота 29 Мая (11 Червня) 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароли Людвика ч. 33. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошения звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або на ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошения числить ся по 20 с. за стрічку.

Як у нас фабрикують ся „бунти" і „різні"?

Коли по нашім краю, а навіть поза его межами прошуміла вже трівожна вість про гуцульский „бунт" та „різню Ляхів і Жидів" в Косівщині, й коли викрило ся все злочинне махінвельство звісних ґазетярских і неґазетярских авторів сего „бунту" і „різні", з усіх усюдів можна було чути серед загального обуреня лише оден голос: таке „лайдацтво" се навіть у нас небувала поява! щось такого можливе хиба лише з далекою Гуцульщиною, де „цїсар далеко а Господь високо! Монструальна прямо злочинність усеї пекольної роботи наших ворогів в Косівщині була так поражаючою, що — мимо всіх фактів і спростовань та навіть урядових стверджень безосновности аларму — часом в декого прокивала ся думка: де-ж би вже так далеко пішло, аби так з пальця виссати собі „бунт" з усею обстановою війска, жандармериї, карного суду, арештовань, ревізий, кайданків і т. д. і т. д.? може-ж бодай був оден який факт, що міг дати приключку злобним ворогам для розвалкованя справи до розмірів „бунту"? Факту такого, ні одного, не могли однак ніяк доставити й самі автори „бунту", котрим чей найбільше залежало на его винайденю, і весь гуцульский „бунт" остав сфабрикованою для звісних уже цїлий видумкою кругів, інтересованих в здавленю народного руху в Гуцульщинї.

Поки однак наступить докладне вияснене, як саме доконано фабрикациї гуцульского „бунту", можемо на основі судової розправи, а затим на основі, що не допускав ніякого сумніву, подати до публичної відомости спосіб, в який пробовано сфабрикувати „бунт", знова таки „сїчовиків", та „різню Ляхів і Жидів" ними-ж в инший цїлком сторонї нашого краю — в Бурштинщинї.

Річ мала ся — як нам пишуть — так:

Давно вже донесла була жандармерия з Букачовець до карного суду в Бурштинї, що колись там „Сїч" з Різдвян, коли робила свої вправи, напала на прохожого Жида (в донесеню названо его по імени) і тяжко его побила, так що покалїчений Жид ледво утїк з житем; потому Сїчовики обкидували прохожих Жидів камінем і відгрожували ся, що будуть різати Жидів і Ляхів. Слїдство вів судия Мариян Заплятальский. Справа тягла ся довго, бо суд не міг найти того побитого Жида, хоч питав за ним і в Станиславові і в Чернівцях; ба й взагалї не можна було найти Жида з іменем, поданим в доносї жандармериї. Аж розправа, переведена д. 8 с. м. виказала всю погань справи. Переслуханий жандарм з Букачовець зізнав, що, будучи в службі, бачив машируючу „Сїч" в Різдвян; вона відбула потім спокійно свої вправи і в найбільшім порядку і спокою вернула домів; коли би був бачив таке, як розказано в донесеню, то не ждав би був розправи, а на місци був би виступив в оборонї ладу і спокою. Сьвідок (жандарм) вернувши зі служби, здав своєму постенфірерови рапорт згідний з правдою та не знає, що стало ся дальше. Функціонер державної прокураторії, видячи, просто нажучи, лайдацтво, зажадав, щоби акти розправи відступити бережанській ц. к. прокураторії державній з уваги на фалшиве донесене жандармериї, котре може причинити ся лише до національної ненависти в краю. Однак на просьбу сьвідка жандарма відступив вкінци від свого внесеня; жандарм просив о те, бо — каже — постенфірерови або стане ся що й ній, а найгірше вийшов би на тім він. — *Оферма.*

Маємо отже тут судово стверджений факт, і то стверджений на розправі переведеній судією-Поляком, котрий звісний в Бурштинї як противник „Сїчий" і загалом як завзятий поклонник вшехпольских ідей що жандармерия, чи там постенфірер жандармериї в Букачівцях сьвідомо фабрикує брехливе донесене до карного суду про дикий „напад" членів „Сїчи" на Жида і про „погрози різні Ляхів і Жидів" Сїчовиками з Різдвян. Що згаданий постенфірер Н.*) з Букачовець дїлав сьвідомо, сего доказом так наведені в дописи зізнаня жандарма Х.*), як і факт, що функціонар прокураторії в Бурштинї, п. Малько, поставив був зразу внесеню на відступленє актів розправи ц. к. прокураторії в Бережанах для розпочатя слїдства в справі сфалшованого постенфірером донесеня, а відступив від внесеня лише зі зглядів, що не стоять в ніякій связи з самою справою.

Наведений тут факт се клясичний примір, як у нас фабрикують ся в найновійшім часї руські „бунти" і „різні Ляхів та Жидів". Якими дорогами йшла фабрикация вісток про гуцульский „бунт", хто там головно вмочив свої пальці, хто в перший і головний виновник, звідки те все аранжовано, се може нерозʼяснить нам і судове слїдство — коли загалом в тій справі яке буде; сфери, що там заангажували ся надто крішкі і вплывові, аби не спромогти ся на затушоване справи і не поховати кінців у воду так, що може й всї заходи наших послів і інтересованих людий по нашім боцї, аби справу витягти на сьвітло дня, можуть остати без успіху. Бо чи-ж першина се у нас? Пригадаймо собі лише всї вичерпуючі донесеня до наших прокураторий про виборчі надʼужитя. І слух про них заглух!

Та послїдний факт увіковічнений й удостовіреный уже протоколом судової розправи в Бурштинї й коли через який непередиджений припадок сї акти де не заподіють ся, то на основі них, з документом урядовим в руках, наші посли будуть могли перед форум австрийского парляменту виказати, як у нас фабрикує ся „Сїчові бунти" а іа в Косівщинї та спитати міністра оборони краєвої чи може раз бодай сего постенфірера з Букачовець схоче потягти до однічальности а міністра судівництва, чи може раз бодай в сім випадку накаже ц. к. прокураторії сповнити свої обовязки не лише тодї, коли ходить о се, аби замикати до криміналів руских хлопів в порі страйку, але й також тодї, коли постенфірери жандармериї роблять сьвідомі фалшиві донесеня крайно злочинного змісту. Чей може тепер вже панове міністри не будуть могли відповісти, що руські посли „пересаджають" або що „переведене слїдство не ствердило" поданих нами фактів.

*) А шкода, що наш дописуватель не подав его прізвища і загалом дат: імен обжалуваних „Сїчовиків", переслуханого жандарма, дня розправи, числа карної справи і т. д. Загалом ваших дописувателїв просимо — особливо в таких справах — подавати імена і числа, і по сто раз: імена і числа! Се-ж коштує лише трохи уваги, а вартість дописи підносить незвичайно. — *Ред.*)

Каси Райфайзена в практиці.

[Допись.]

Недовіре, з яким приняли галицкі Русини закон о Бюрі Патронату для Спілок ощадностий і позичок системи Райфайзена, ухвалений галицким соймом в 1901 році, находить нині своє оправданє і то в цїлій повноті. Знана річ, що найгуманнїйша цїль, скоро виходить з галицкого сойму, при нинїшнім вшехпольскім гакатизмі, мусить скрити ся і закарикатуроватись. Люди, що беруть ся до веденя таких институций, як каси позичок і ощадности системи Райфайзена, мусїли би бути людьми ідеї та мати почутє людскости, гуманности, так як се зробив Райфайзен, перший основатель кас, названих від его імени. Та у нашій Галичинї ідеї гуманности дають Біг поміж тими, котрі взяли ся крити ідею Райфайзена на свій польско-шовіністичний лад. У нас нема такого Бюра Патронату для спілок позичок і ощадностий системи Райфайзена, як по инших краях австрийских або прускиx; у нас в Галичинї ухвалено закон соймом про Бюро вшехпольского гакатистичного русиноїдства під гуманною фірмою: „Бюро Патронату для спілок, ощ. і пов.".

Піднесїм занавісу, а побачимо цїлу гидь роботи польских шовіністів в Бюрі Патронату. Цїлим Бюром трясе нині п. Стефчик, котрому додано до помочи Кубішів і м. ін. аґентів політичних. Хто хоче довідати ся, чи подане о принятє его товаришів ініциаторів до Бюра Патронату буде залагоджене прихильно або відмовно, відносить ся до п. Стефчика, від котрого дециизиї нема вже відклику. Сей пан есть нині паном ситуациї в Бюрі Патронату, хотяй верховним шефом Бюра е Ексцеленция пан маршалок краєвий гр. Ст. Баденї. П. Стефчик принимая до Патронату, відкидає подане, їздить по провінциї на конституючі ся збори і робить величезні успіхи зі спілкою повітовців в користь політики вшехполяків, імонірно без апробати і відомости начального шефа Ексцеленциї маршалка.

Як закладають ся каси системи Райфайзена по місточках і селах східної Галичини, відсилаю цїкавих до місцевостий, де вже такі каси заведено, і так: до Линиці, Бурштина, Журова, Григорова, всї в повітї рогатинськім. Для ілюстрациї наведу спосіб заложеня каси Райфайзена в Григорові і в Букачівцях пов. рогатинського.

Русини з Журова, Григорова і Підмихайловець постановили заложити у себе на три села касу з осїдком в Журові. Як відомо, бюро Патронату (п. Стефчик) інформує ся ради повітової, чи годить ся дати потентам таку касу, і бюро що-до йоти руководить ся інформациями повітовців. Повітовці, заслїплені вшехпольским шовінїзмом, висилають кібіткою і сивою кличкою нароком на аґітацию призначеною, свого відпоручника Ольшевского, великого чоловіка від таких інтересів, і починає ся вишукуване Поляків, дальше орґанізация вишуканих патріотів, а вкінци висланє прошеня із сторони вишуканих Поляків даної околиці до бюра Патронату, що в конечности прийде ся видати число без фейлетону.

Десь нановець подибую переклад з російскої мови. Автор похвально знаний й новійшій російскій літературі. Треба перечитати. Показує ся, що річ гарна і цїкава, тілько переклад „дурной" або і „крутой" (в сім випадку і оден і другий прикметник добре пристав би). Відкидаю на бік і перевертаю дальше. Аж подибую другий переклад тої самої річи. Читаю, може сей буде лїпший. Ну, в дечім лїпший, в дечім гірший. Всеж таки бодай виправка буде вже лекша, скоро є два ріжні переклади; можна вибирати, що лїпше, то з одного то з другого. Та й ще красна при тім річ: як бачу з почерку письма і з підписів, одно перекладала галицька Українка, а друге таки українська Українка.

Гаразд! Радий, що вже буду мати фейлетони знов на якийсь час, забираю ся до роботи, — значить, до виправки.

І ось уже зближаємо ся до абищиць! Неоден з Вп. читачів може вже й став здогадувати ся, що абищиці то клопоти редактора. Щось воно в тім було би; тілько таки не те. Отже потерпіть ще трохa!

Виправляю я, латаю переклад оден другим; що хвиля сушу собі голову, як то міг автор висловити ся в оригіналї. А при тім переконую ся, що українська Українка знає добре по московски, але не умів по українськи, а галицка Українка не знає ані по московски ані по українськи ані навіть по русски.

Коли так аж прію при роботї і клену долю редакторску, входить до хати несподіваний гість; а побачивши піт на моїм чолї, каже: „Та ти-б пішов до книгарнї і купив би оригінал, то лекше і скорійше сам видав би переклад."

Я аж по чолї вдарив ся! І що менї самому давно не прийшла ся гадка! Біжу-ж я чим боржій до Ставропигійскої книгарнї. Глядають-глядають за книжкою: „Ні, нема" кажуть, „вийшла; за дві неділї будемо мати."

Абищиці.

Абищиці??... Що се таке? — спитаєте. Може комашки які, може ростинки? Отже я знаю, та не скажу! А властиво сказати скажу, тілько погодїть, потерпіть! Бо і я не так зараз і не так легко довідав ся, що воно є. Розкажу, що мене скортїло балакати сегодня під неділю про абищиці; скажу вкінци і те, що то таке ті абищиці. Тілько будьте ласкаві, потерпіть, бо то довга балаканка. Треба зачати „з кінця".

Від трох неділь я став редактором, як то кождий з Вп. передплатників і послїплатників і читачів може легко переконати ся, коли гляне на остатну стрічку нашого дневника. Се честь не абн-яка! Тількож з честию сею вяжуть ся — поминувши працю, не завсїгди легку і приємну — всїлякі клопоти; часом можна навіть — ні сїло, ні пало, — станути перед судом присяжних! Та се не що днини лучає ся. За те що днини треба подбати от пр. хочби про... фейлетон.

Найшов я, що правда, в редакторскій теці таку копицю фейлетонів, що стало би їх до кінця року, коли би всї... годили ся до печати. Отже треба насамперед читати їх, перебирати, вибирати і... виправляти; а на те все — бодай на-разї — годї найти часу. Добре бодай, що на самім верху копиці лежала одна грубша рукопись, та ще з замітков редактора: „можна печатати". Славити-ж Бога! Буде на якийсь там час спокій, а тим часом можна буде перечитувати инше.

Та от зараз на сам початок склала ся прикра пригода. Ледво появила ся в нашім фейлетонї перша частина „Кімнати N-го 6", аж тут показує ся, що те саме йде вже від довшого часу в „Буковинї", тілько під заг. „Палата ч. 6". Недоленько-ж! Ще хто скаже, що перепечатуємо чи то — попросту кажучи — крадемо фейлетон з „Буковини". Ну, стало ся! Але треба бодай показати, що ми таки маємо свій власний. Отже спішимо з ним так, щоби чим боржій випередити „Буковину"; і незадовго випередили.

Як на те, в саму пору, коли кінчила ся „Комната", оден добродій нибавив редактора з клопоту трома, дуже гарно і під хвалю написаними фейлетонами. Та вони скінчили ся вчера. А що-ж дальше?

Три неділї перечитував я і перебирав ту копицю рукописий, і чим дальше, тим більше росла моя розпука. Вірші тай вірші! Вже я тих „віршів" начитав ся бувало тілько, що аж остогидло. Скарана година з тими віршами і з віршомазами. Ще то пера не умів тримати в руках, а вже складає вірші. І тїшить ся мама, яка то „мудра" дитина. А навчить ся так дитина ставити букви на папери, то вже й до всїх редакций пише свої вірші. Чиста язва! Дивитись уже не могу на вірші; а коли стану читати, то кидає в пропасницю.

Отже геть з ними!

Перебираю оповіданя. Люблю оповіданя. Так що-ж?

Оден пише кількацять карток о тім, як то він їхав з Черновець до Львова лицем в лице з молоденькою панночкою, як цїлу дорогу мучив ся, щоби заговорити до неї, познакомити ся з нею, та до самого Львова раз тілько в Станиславові зважив ся глянути на її гарне личко; і... не забуде її вже до смерти!

Другий зачинає свою довшу новелю словами: „Пізнали одно друге на лекциї танців. Вона була середнього росту білявка з синїми очима; йому було 16 лїт". Ну, і якої-ж то треба відваги, щоби читати до кінця?

Инший пише так:

Тямлю...

Ми йшли зеленою дубровою...

Я йшов так близько тебе, а так далекий тобі...

Ти була тодї така красна...

Тямлю...

— — — — — — — — — — — — —

Царем був я...

— — — — — — — — — — — — —

Христе!...

— — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — —

Ох, Боже, Боже, що зі мною стало ся!...

— — — — — — — — — — — — —

Ну, і так без кінця. Беру инше до рук. „Осїнні думи". „Новий рік". Се-ж тепер не на часї.

Треба переглядати переклади, хоч знаю з досьвіду, що з перекладами не лїпше бував, як з віршами.

Мало хто застановляє ся над тим, що то значить перекладати! Се штука далеко більша, ніж писати з власної душі і голови. Передовсїм треба язик, з котрого перекладає ся, так досконало розуміти (хоч не доконче ним говорити), щоби уміти розріжнити навіть усї тонкости вислову хочби й при помочи доброго словаря; а вже язик, на котрий перекладає ся, треба знати так, щоби всї тонкости чужих мислий уміти висловити, а при тім ні в чім не прогрішити ся против духа того язика, на котрий перекладає ся. Від перекладу вимагає ся, щоби був вірний, — значить, щоби як найдокладнійше висловлював мисли оригінала, а з другої сторони, щоби був гладкий і читав ся так, як коли би сам був оригіналом. Тимчасом, сказано, мало хто зважає на се. Особливо у нас уважає ся часто за річ легісеньку перекладати з російскої мови, і то навіть без словаря. І так хтонебудь, ледво научить ся читати по руски, вже й бере ся до перекладів з російскої літератури. Тай виходять же дивозні річи! Поминувши вже такі недорічности, як пр. „дурний голос" замість „поганий голос", „крутий чоловік" замість „палкий, нападистий", цїлий переклад бував невірний, кульгавий, а в додатку макаронїчний.

Але біда — то великий пан! Не найшло ся нїчого иншого, то треба перевертати перекладн. Оден кепский, другий до нїчого, третий такий сам... А час минає. Настане

ту о принятє їх до Патронату. В такий спосіб Русини чекають на відповідь бюра на висланє письмо цїлий рік, поки Ольшевский в імени кількох Мазурів не внесе свого прошеня о принятє до Патронату; і нараз довідують ся, що Поляків принято до Патронату, а їх ні.

Бувае навіть таке, що, аби ситуацию ратувати (значить, Русинам відмовили принятя), стягають по двох-трох Мазурів, розсіяних по руских селах, отвирають для них касу і ратують своїх Мазурів, з котрих не можна утворити навіть заряду каси; за те рускі села і рускі горожани для того, що їх село належить до округа дїяльности каси Райфайзена, даної Мазурам, мусять лише чудувати ся щастю двох-трох Мазурів; 1500 Русинів, і то зорґанїзованих в читальни в компактнім числї, не дістали Райфайзенки (Григорів, Воскресинцї до 2000 душ), за те Мазурів 20 душ з 5 сел дістали касу і тїшать ся, со mają pieniędzy. Як там провадить ся книги, рахунки, пожичане гроший і т. п. Стефчика голова о те не болить, він зробив своє, і на тім конець.

Члени читальнї „Просьвіти" в Букачівцих, пов. рогатинського, господарі міщани, маетні, статочні і просьвічені, подали прошенє до бюра Патронату о принятє під патронат 27 лютого 1904 і до нинїшного дня мимо ургенсів не мають жадної відповіди. Академік п. Х., висланий ініциаторами до Бюра Патронату довідати ся, що чувати з їх касою, дістав від п. Стефчика відповідь: „Bukaczowce i Czerniów tak są zadłużone że są niewypłacalne!

Та ми Русини знаємо уже з історнї і власного, хоть не довгого житя і досьвіду, як соромної для цивілїзованого свїта політики тримають ся наші Поляки против „братнього народу руснего", та зараз відгадали ми маневр польский. Повят запитаний о информацию, вислав своїх аґентів, аби перестерегли тамошних Полякив та намовили їх до заложеня в Букачівцих каси Райфайзена польскої; вимотрїли до свого високо патріотичного дїла антикаря Вальнера і нуже закладати касу. І от, хоть не удало ся зібрати членів основателїв між Поляками, то сам Вальнер вніс д. 30 мая с. р. подане, щоби его (!) принято під патронат, а д. 8 с. м. дістав той пан окнуватель з Бюра патронату статут, информацию і підручник до провадженя каси, що рівнає ся принятю Поляків букачовецких в особі п. Вальнера під патронат. За те Русини мають чекати, аж їм ся скаже: Już jest kasa w Bukaczowcach, druga być nie może. Тепер Букачівцї вже не задовжені і випляцальні! Правда, п. Стефчик, що хитро сказано!

Те саме стало ся в Григорові, те саме в Линици, те саме в Бурштинї і видно в Польсце інакше биць не може! Не знаємо лише, чи Ексцеленция п. маршалок знав о роботї високо некультурнїй, дискредитуючій повагу институциї і її шефа, о роботї делеґата Бюра патронату п. Стефчика; а коли дізнав ся, чи позволить в будучности на подібні аномалії.

Пшик.

Виїмковий стан.

(Допись з Бережанщини).

Наш староста Дїдушицкий переслїдує всякий народний обиз у Русинів всякими можливими заказами і карами; за те Полякам все вільно. Знаний его заказ що-до товариств сокільских стримав всякий розвій тих товариств.

В день внесеня панщини д. 16 мая с. р. відбуло ся богослужене в Плотичи, а по скінченю, як що року, відбула ся процесия до хреста при участи кількох соток народу і місцевого „Сокола". Тут відправлено парастас за цїсаря Фердинанда, була й проповідь, а по скінченю богослуженя процесия повернула до церкви; подальше за нею ішов народ враз з „Соколами" і відспівав найперше „Боже буде покровитель", а потому „Ще не вмерла Україна". За те на донос місцевого жандарма Старосудака староство віддає справу прокураторії, а тая оскаржує голову Сокола Семка Козицкого о недозволений похід і згромадженє. Однак суд в Козовій увільняє его.

Того самого дня, 16 мая с. р., відбуло ся вечером представленє штуки „Бідна на сьвітї пещена дитина" заходом місцевої читальнї „Просьвіти". Хотай видїл читальнї доніс о тім староству рекомендованим письмом д. 14 мая, котре того ще самого дня було в Бережанах і почта доручила его д. 15-ого старостуу: староство сказує о. Ротка яко предсїдатели на кару 50 корон длятого, що нїби за пізно повідомлено староство, бо вїбито аж 16-ого! А в додатку взято за сгінен, „iż tego dnia był tam pochód Sokołów z odznakami i sztandarem". Але староству не досить того. На д. 9 с. м. завізвано 27 Соколів до староства під загрозою 10 корон кари і примусового доставленя; а треба знати, що з Плотичи до Бережан 4 милї. О Роткови сказав п. староста, що лише в zamkniętej remizie вільно відбувати вправи і пописи, a czy to Sicze czy Sokoły, to wszystko jedno. Характеристичне, що п. намісник мав сказати о. Попельови: „zakładajcie sobie Sokół, a nie Siczy"; а тут переслїдує ся одно зарівно як друге. Жандармерия має приказ, коли би 3—4 Соколів зійшло ся до купи, зараз арештувати або доносити про „недозволений збір під голим небом". Чи се не виїмковий стан?

Коли в другий день Зелених Сьват відпоручники львівского Сокола перепроваджували практичний курс пожарництва (о котрім було староство повідомлене), жандармови, котрий за той час ходив з карабіном по улици, мали робити докори, чому не арештували їх і не відпровадили до Бережан.

Мусимо зробити докір нашій інтелїґенції, а в сім разї о. Роткови, чому не доніс нам зараз про такі важні справи, так що ми зачувши щось, мусїли звертати ся самі до посторонних людий — *Ред.*)

Допись з Буковини.

В моїм звіті з отворенє „Січи" в Лужанах, передрукованім в „Дїлї", не натякнув я на те, що при тім величавім торжестві обійшло ся без асистенциї жандармів і правительственного комісаря. Се у нас злишно додавати, бо ми з того огляду щасливійші чим галицкі Русини, що мають ласку Божу непрошених опікунів.

Буковиньске правительство не є ворожо успособлене до культурного поступу Русинів, тим більше коли ходить о культурно-народну, а не політичну институцию „Січ", таку невинну, як Нїмці кажуть „harmlos". А що навіть більше: Президент краю, кн. Гогенльоге, чоловік об'ективний і справедливий, зміркував похибку свого попередника і відносить ся з великою симпатиею до культурних змагань Русинів, чого доказом послужить его прихильність до учителїв.

Все-ж таки відносини на Буковинї не так ідеальні, як оно могло би здавати ся. Хто ворогом Русинів, на те кинула сніп сьвітла „Bukovinaer Post". Я для лїпшого поясненя додам тут еще вимок з мого звіту про „Отворенє Січи в Юрківцях" (гл. Буковина, ч. 58)

„Щоби „Січи" як найкраще розвивали ся, мусять стерегти ся перед кертичним трудом наших ворогів. А та робота „темних духів" невсипуча; її виславши-можна було побачити й на зборах „Січи" в Юрківцях. Ось при інтерпеляциях виступило кількох мужиків з такими думками, що „Січ" мав зробити злагоду в справі робітничих відносин між двором а зарібниками, що до старшини „Січи" прийшли сотки гроший, котрі мав ся роздати бідним людям, що з другої сторони „Січовики" мають побирати платню, на котру мають складати мужики податки. Розуміють ся, що селяни по вдоволяючих відповідях зміркували недоладність тих думок, а також пізнали, до чого хотять їх довести ті, що такі клевети ширять.

„Хрія кирияників не вдала ся, чого найлїпшим доказом те, що до юрківскої Січи ветупило пів сотні членів".

Поголоски такі розсівають румунські попи-шовіністи і відстрашують нарід тим, „що Січовики записують свою душу дїдькови", як оден старенький „душпастир" виразив ся.

Дарма! Рускій нарід на Буковинї чимраз більше освідомлюють ся, пізнає вагу орґанїзациї, а заходи кирияників кінчать ся фіяском інтриґантів. Що тижня майже збільшаєть ся „Січова" орґанїзация новим кошем, а заходи учительства і академічної молодїжи „Січ" вінчають ся найкрасшими успіхами.

Москвофіли ту не ґрають нїякої ролї, а жмінка москвофільских академиків „Карпатъ" складаєть ся по більшій части з полудневих Славян... Тим то й нема надії, щоби при близких виборах вийшов який кандидат москвофілів до сойму.

Рускі посли об'їзджають поодинокі села, здають звіти зі своєї посольскої дїяльности; нарід з одушевленєм їх принимає немов князїв-героїв, ставить в їх честь тріюмфальні брами.

До народного дїла не стало тілько сьвідомого патріотичного духовеньства, що запобігло би румунїзациї рускаго народа на Буковинї. Але і в тім напрямі заходять ся рускі патріоти, і заходам проф. унів. о. Еремійчука і попа Пігуляка треба дякувати, що незабаром з православної теольоґії вийде досить сьвященників-народовців.

На Буковинї знаменитий ґрунт, сприятний розвоєви рускаго народа. Нема ту T. S. L., нема ту kół-ок rolniczych, нема сердечних „братів", а всї народности разом не дали ся Буковинцям так панами, як Галичанам братнїй славянський нарід польский.

В. Калинович.

Памятайте на будову театру!

Війна.

Льондон. Daily Chronicle доносить з Токіо, що Росия заключила з Австриею тайний договор на підставі котрого Австро-Угорщина зобовязала ся на случай упадку Порт-Артура уставити на галицкій граници свою армію і здавити евентуальне повстанє польске. Се мав би бути реванж за поміч Росії в 1849 році. (Як всякі наші сензаційні вісти подавані англійскими дневниками, так і ся вість є певно качкою — *Ред.*).

Токіо. Курокі рапортує: Японьский віддїл обсадив дня 7 с. м. Саймателї (50 км. на північний схід від Фенванчену). Японцї мали 3 убитих і 24 ранених, Росияне лишили 23 убитих. Полонено 2 російских офіцирів і 5 рядових. Армія Курокого, котра оперує разом з армією вилядованою коло Дашічао (? здавсь коло Такушану і Ченгайщї, бо в Дашічао є тепер головна кватира японьскої армії), обсадила С'юян; Росияне мусїли цофнути ся до Кайпіну (Кайчу) і Томучену. Росияне мали 4000 кінноти з 6 гарматами. Японцям погибло 3 вояків а офіцир і 29 вояків є легко ранених.

Петербург. Тут розійшлась сензационна чутка, що цар дістав телеґраму: „Я в Порт-Артурі". Люди вірять в се, лише ломлять собі голову над питанєм, чи Скрипцов сам дістав ся до Порт-Артура, чи разом з владивостоцкою фльотою.

Льондон. Здогадують ся, що Куропаткін не помашерував за Штакельберґом на Ляотун, але з цілою своєю армією розпочав похід против Курокого. Армія Куропаткіна посуває ся пів колесом, котрого ліве крило вже досягло до Саймателї а праве обсадило (вже відступило) С'юян (від С'юяну до Саймателї є 120 км. в простій лінії).

Петербург. З Мукдену доносять, що бомбардоване берегів коло Кайчу тревало два дни. Японьска фльота відплила не зробивши нїякої шкоди. Армія Курокого розпочала марш наперед. Кождого дня відбувають ся перестрілки між передними сторожами. Росияни поволи уступають перед більшими силами ворога.

Льондон. З Таницину доносять, що до С'юяну відійшло 5000 російскої піхоти, аби відвернути Японців від відвороту (?) російскої армії з Ляоляну на північ. Штакельберґ цофнув ся на північ, усадовив ся в Почічао (15 км. на полудне від Кайчу) і сильно укріпив сю місцевість. Пять миль на полудне від сеї позициї стоїть 500 козаків. Японцї все еще стоять в Вафантяні.

Чіфу. Дня 7 с. м. все хіньске населенє Порт-Артура виїхало з кріпости. Хінцям позволено виїхати здаесь тому, бо Росияни боялись ся, аби не помагали Японцям в часі атаку на кріпость.

Льондон. Дневники доносять, що чорноморска фльота одержала від султана дозвіл переїзду через Дарданелї, однак під услівєм, що ся фльота на Чорне Море вже ніколи не верне

Петербург. Інжинїр Цибульский мав винайти прирад, що придавлює голос стрілів гарматних. Російске правительство вже купило сей прирад і вишле его до Азиї.

Петербург. „Новости" обчисляють, що до дня 8 мая війна коштувала 185·3 мілїонів рублїв. Перецічно на день виходить 1·9 мілїона. В такім случаю річний видаток на війну може дійти до 700 мілїонів рублїв.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Депутация квотова.

Відень. Австрийска депутация квотова по довшій дискусиї ухвалила 7 голосами против 6 внесене референта о задержанє квоти в дотеперішній висоті.

Баварске королївство.

Мінхен. Дневники доносять, що може еще в сім році реґенция в Баварії скінчить ся, а князь Люитпольд буде оголошений королем.

Саский король.

Дрезден. Стан здоровля саского короля значно погіршив ся, так що лїкарі кождої хвилї вижидають катастрофи.

Атентат на росийского посла.

Берно. (в Швайцарії). Бувший инжинїр Ільницкий стрілив на улици до російского посла Шадовского і ранив его в голову. Шадовский упав, але за хвилю підвів ся і о власних силах вернув до дому. Ільницкий арештований заявив, що атентатом на російского посла хотїв піместити ся на російскім правительстві, бо оно загарбало батьківский маеток, т. є. попросту сконфіскувало его добра. Союзна рада ухвалила віддати Ільницкого прокураторії.

НОВИНКИ.

— **Хиротонія станиславівского епископа** д-ра Григория Хомишина відбуде ся дня 19 с. м. в такім порядку: О 8½ год. рано явить ся перед епископскою палатою хрестний похід з духовеньством, котрий проведе владику-номіната до соборної церкви. О 9-ій год. розпічне ся соборна литурґія, підчас котрої (при малім вході) довершить ся чин посьвячена. По литурґії удїлить новоіменований епископ благословенє всім присутним в церкві. Відтак вручать ему митрополит епископску мантию. Новий епископ стане в митрі і з жезлом в руках на епископскім престолї і прийме поздоровленя настоятеля капітули в імени крилошан, епархіяльного духовеньства і вірних епархії. Епископ відповість на то поздоровленє, хор відспіває ему многолїтствіє і капітула з епарх. духовеньством виекаже епископови свою преданність (гомаґіум). Потім хрестний похід відведе епископа і архіереїв, що брали участь в хиротонії, до епископскої палати, і тут з балькона новий епископ удїлить вірним архіерейске благословенє. О год. 1½ з полудня представлять ся новому епископови: духовеньство, представителї властий, корпорациї і рускі товариства, а потім відбуде ся торжественний обід, на котрий кромі архіереїв, членів капітули і начальників властий запросить ся також деяких рускых урядників із Станиславова та других міст епархії.

— **В справі количинецкій** відбув ся, як нам доносить, в четвер дня 9 с. м. деканальний соборчик, на котрім вибрано депутацию з трех сьвященників, що має удати ся ві второк до Преосьв. митрополита Шептицкого.

— **В справі рускых робітників в Німеччині.** Як минувшого року так і сего виїде рускій сьвященик до Німеччини, щоби відвідати наших рускых робітників і заспокоїти їх духовні потреби, як також наочно переконати ся о їх житю-бутю. Народний комітет просить тому всіх, а особливо Всеч. отців-парохів, родичів і опікунів, котрим звісні адреси робітників, занятих в Німеччині, щоби подали се до відомости Канцеляриї Народного Комітету у Львові, Ринок ч. 10. 1—3.

— **Вибори до сойму.** Комітет розбоїв виборчих ухвалив вчера приняти до відомости і поручити кандидатури: Александра Кишчуновича на Рогатин і д-ра Романа Левартовича на Лїсько.

— **Перед виборами в Долинщині.** До „Свободи" пишуть: В Лисовичах розвів палену аґітацию управитель камерального лїса Антін Хірш з лїсничими, котрі ходили по хатах і пуджали людий рїжними способами. Мимо того громада вибрала дня 25 мая чотирох чесних людий на виборців, котрі дістали по 40, 50 і більше голосів, коли тимчасом хрунївска листа дістала 8 голосів. Того самого дня Хірш вигнав з лїса всіх робітників, тяглих і пішх. Вороги казить ся,

кричать і грозять, напастують людий по дорозі і пуджають їх, що не дадуть „сервітута“ з ліса навіть за гроші.

— **Карпатска акция.** Так зове будапештеньска „Неділя“ акцию, підприняту угорским правительством для економічного піддвигнення угорско-рускаго населення в деяких карпатских сторонах. Ще перед шести рокамы внарендовало від гр. Шенборна 17,849 морґів землї і розділило в аренду 47 селам поміж 7140 господарів. Русини при тій аренді показали ся дуже добрими партнерами, бо сплачували чинш честно і точно. Длятого управа, котра веде сю акцию, намірює внарендувати знов 10.000 морґів землї і дати в посесию 18 селам. Окрема, культурна управа займає ся половинами. Звеліла ладити в половинах взірцеві кольонії, водопої, пастирські колиби, хліви, дала сіяти траву і т. п. На деяких половинах коло Берега находить ся нині 5 до 6 тисячів штук рогатої худоби. Подібне половиньске господарство заведено на держанних посілостях. В Ниж. Верецких попри взірцевім половиньскім господарстві уладжено взірцеву молочарску школу, де учать виробляти молочні продукти і т. п. Щоби селяни могли вести господарство по найновійшим вимогам постарало ся правительство о господарскі машини та инші рільничі прилади, а також поручило управам ширити плеканє дробу, пчільництво, шовківництво і рибоводство. В тій ціли устроєно спеціяльні курси, на котрих фахові учителї поучують селян теоретично і практично в згаданих напрямах. Велику вагу кладе управа на розведенє овочів, і вже тепер осягнено знамениті успіхи особливо на долинах Тересви, Боржави, Руси Лаборца та в инших околицях. Минувшого року зародилось в тих сторонах овочу вартости поверх 3 мілїонів корон. Дотепершна годівля худоби у тамошного населення була низше всякої критики. Рід худоби не надавав ся ані на молоко, ані на мясо. Правительство постановило завести і тут реформу. В послїдних часах роздїлено селянам по дешевій цїні велику скількість телят гарної породи. Акцию, що розпочала ся в Березї, звідси розширила на Мараморош, Угочу, а в послїднім часї і на Уно, займає ся міністер рільництва Беля Талїянї, а управляє на місци правительственний комісар др Йосиф Казі.

— **Пожар Турки.** Вчера наспіла до Львова вість, що середмістє Турки стоїть цїле в огни. До тої хвилї згоріло около 90 мешкальних будинків. Поверх 1000 людий без даху.

— **Самоубийство ґімназиста.** Вчера о пів до 8-ої рано відобрав собі житє вистрілом з револьвера ученик V кл. IV ґімназиї у Львові, Арсен Свинцицкий, Русин. Мешкав в домі брата д-ра Ілярия С. при ул. Богуславского. Причиною самоубийства була меланхолія і нервовий розстрій. Перед трема днями пропав кудись і повернув аж в ночи перед самоубийством. На питанє брата, де дївав ся, відповів, що був дома у родичів. Нещасний був сином народного учителя у Убиню, камінецкого повіта і числив 16 лїт. В школї належав до здібнїйших учеників.

— **Старечий убийник.** В Старім селї під Лимановою жило подружє Франц і Текля Бернати. Він мав лїт 70, вона 86. Бернат був сїльским кравцем і заощадив своєю працею кільканайцять тисяч корон. Позаяк не мали дїтий, роздали то майно в послїднім часї на костели. Між иншим дарували на костел в Пшиворжи 2000 К, в Кавїни 3000 К і Лїшановій 3760 К. Не маючи вже нїякого майна, Бернат убив перед кількома днями свою жінку, ударивши ї кілька разів полїном в голову, а відтак повісив ся на гаку в хатї. Однак сусїди почули его харкіт завчасу, перетяли мотузок і уратували его. Бернатова лежала серед хати вже мертва. По переведеню секциї тіла небіжку поховано по християньски в Лимановій, а старого убийника відставлено до слїдчої вязниці.

— **Крадіж на почті** Почтовий возьний в Кракові Юлїян Льовас вийшов оногдї в службі до міста, щоби доручити перекази більшої вартости і кілька грошевих листів. Коли в означенім часї не вернув, зарядженo глядане за ним. Прихоплений звізнав ся, що згубив 10.000 К, в тім 3.000 К в переказах, а проче в грошевих листах. Однак поліційне слїдство викрило, що Льовас разом із спільником заховав гроші на передмістю Кшемйонках. Гроші мали вже віднайти ся.

— **Спадковий процес.** Перед кількома місяцями застрілив ся в Градци молодий ґр. Потоцкий. В завіщаню, написанім перед самоубийством, записав цїле своє майно одній віденьскій акторцї. Родина запротестувала против того завіщаня, зазначуючи, що було воно написане перед самоубийством, отже коли небіщик находив ся в стані неосудним. Процес тягнув ся довго, аж оногдї правний заступник акторки д-р Еленбоґен заключив з родиною Потоцких умову, на основі котрої акторка одержавши 40.000 К відчінного зрекла ся всяких претенсий до майна.

— **Новий рід цензури** рішило завести правительство в Сполучених державах Почтовий департамент має цензурувати апонси в часописях і коли найде оповіщенє неприличні, наглядно обманчиві, особливо в обсягу лїкарских средств і т. п., є обовязаний здержувати експедицию дотичної часописи.

— **Експльозиї в Америцї** Місточко Емпорієм, Па. стало недавно жертвою страшної експльозиї. Вибухло 65 тисяч фунтів пороху та динаміту у фабрицї „Кійстон Павдер ет Дайнамайт Воркс“, що находить ся під самим містом. Можна собі уявити, які були наслїдки експльозиї. Майже всї доми і будинки в містї були ушкоджені а всї вікна на 5 миль (англїйских) довкола повибивані. З людий нїхто не втратив житя, що можна назвати чудом. Фабрика і кількадесять других будинків лежать в звалищах. — Жертвою страшної експльозиї упала цїла фабрика вибухових материй фірмя „Лейн Шор Навелті Ко. Ворке“ в Фіндлей, О. З кільканайцятьох фабричних будинків, як були побудовані на просторі 10 акрів, не лишив ся камінь на камени. Все лежить в звалищах. З людий погибло 7 а 20 є покалїчених.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!**

— **Преосьв. епископ Константин Чехович** повернув вже з канонічної візитациї до Перемишля.

— **П. Олександер Мишуга,** звісний наш сьпівак-артист, обіймав від вересня с. р. в музичнім товаристві у Варшазі становище професора вищого курсу оперового сьпіву.

— **З „Академічної Громади“.** Просить ся усїх Товаришів членів, що під сейчас перебувають „на провінциї“ щоби найдальше до вісьмох (8) днїв вирівнали тамтогорічні і сегорічні вкладки членьскі, з якими залягають; в противнім разї вичеркне ся їх з листи членів Товариства. — *Степан Витвицкий*, голова.

— **Дирекция Товариства задаткового в Тарнаві вижній** скликує загальні збори членів на день 14 червня с. р. — За Дирекцию *Соколуб.*

— **Конкурс.** Маґістрат ем. Львова оповіщує конкурс на пять місць безплатної науки сольового сьпіву в школї сьпівацкого товариства „Лютня“ в 1904/5 шкільнім роцї. Компетенти мають виказати ся, що 1) не розполагають відповідними фондами на науку сьпіву і 2) що учили ся вже сьпіву і осягнули в тім напрямі деякі результати. Убігати ся о безплатну науку можуть також ті, що користали вже в м. р. з того добродійства. Наука тревае один рік. Просьби треба вносити до львівского маґістрату до д. 30. червня с. р.

— **Пожарний Сокіл в Дарахові** теребовельского повіта засновано на статуті львівского „Сокола“. Ц. к. намістництво затвердило вже статут.

— **Пояснене.** Від видїлу читальні „Просьвіти“ на жовківским передмістю у Львові одержуємо пояснене, що вечерок, устроєний сею читальнею послїдної неділї, не був повторенем інавґураційного вечерка, устроєного 8 мая с. р., як се сказано в новинцї ч. 115 „Дїла“, але був зовсїм окремим концертом в честь Шевченка, з відмінною програмою.

— **Спростоване.** На домаганє о. Антона Шанковского з Нижбірка нового зазначуємо, що підчас звісної бучі, яка сталась ся завдяки комісареви Строцї з нагоди посьвячення угольного камени під будову Народного Дому в Копичинцях, випав хрест з рук не о. Шанковскому, але иншому сьвященикови. Заявляємо при тім, що наше первісне донесене опирав ся на інформациї вірідостойного очивидця, тому неточність що-до сего дрібного епізоду зовсїм не ослаблює его правдивости.

— **Вправний рисовник архітектури** найде у мене занятє. — *В. Нагірний*, Львів, Ринок ч. 36. 1—3

— **З нинїшним числом** розсилаємо додаток до „Дїла“, що містить виказ жертв на будову рускаго театру.

Померли:

— **Мария Розгиньска**, ученица приватної жіночої семинарії Рускаго тов. педаґоґічного у Львові, упокоїла ся дня 9 с. м. в 19 році житя.

Послідні вісти.

Петербург. Куропаткін телеґрафує до царя: Дня 7 червня Японцї виконали атак на С'юян. По двогодинній битві козаки цофнули ся. Відтак мусїла замовкнути росийска батерия. Японцї загрозили Росиянам відворот і тому Росияни уступили цїлком з під С'юяну. По битві на кінци лївого крила японьского під Саймацзі, Росияни також мусїли цофнути ся зі стратою коло 100 ранених і убитих.

Льондон. Daily Mail доносить з Петербурга, що в ночи з 6 на 7 с. м. в Царскім Селї під Петербургом відкрито в царскій палатї дві пекольні махіни. Одна була в царскій їдальнї, друга в авдиенциїнній сали. (Ся вість певно сфабрикована самим редактором льондоньского дневника. — *Ред.*)

— **Видїл Тов. Руских Женщин в Станиславові** виказує з щирою подякою для Вп. жертводавців слїдуючі жертви на закупно реальности для дївочого інститута (в коронах): ПП. Каратницка з Заболотова 2, Стахевич зі Станиславова 10, Копавницка 10, О. Гробельский 10, Мазурик 2, Конкольникова 2, Кливовский 1, О. Янкевич з Ганусовець 10, Туркевичева з Вовчинця 2, Хованцева з Вовчинця 20, Яцикевичева з Пасїчної декларовала ся дати 20, тепер дала 5. Зложені на руки пп. Волощуків з Тисменицї: від о. Білинського 1, Волосянки 2, Пірановского 1, Долгого 1, Желиховского 50 сот., Гоцкого 1, Паранкевича 1, від пп. Волощуків 5, Дутkевич зі Станиславова 12·70, Мостицкий 2, Величко декларував ся давати через цїлий рік по 2 к, місячно за май 2, Тимяків 1, Салевичева з Тисьменицї 2, Товариство „Родина“ з Тисьменицї 1·6, Савчиньский 2, пп. Оспіровскі 4, Яцикевичева 10, Стасинець зі Станиславова 1, Нассада 1, Пінделька 20, Гузарева 10, Сїлецка 4, Дяковичева 5, Юлія Рибчукова 8, Шахновичева 1, Палитиньска 1, Петулєвна 1, Петулєївна 2, Яконовичівна 3, Бачиньский з Тисьменицї 3, Іван Келебай 26, Яценьо 5, Гаврилова 10, Шмерековска 4, Волиньска 5, Шлезакова 2, Холовецка 1, Лукашевичева 2, Жмуркевич 1, Яхно 10, Грицишинова 1, надіслав Петро Гриньовский зі Львова від Морова 1, Скоробогатого 1, Гриневича 1, сам Петро Гриньовский 10, Порайкова зі Станиславова 10, Миронова 2, Караковичева 2, Ковальска, 4, Бородайкевичева 1, о. Стефанчук з Павельча 10, Чорненькова зі Станиславова 6, Шіперова 0·50, о. Рудницкий з Яблінки 4, Авастазия Бородайневичева 2, Гісовска 2, Банк заваковий в Станиславові 300, Народна Торговля 2, Левицкий 10, на комерсї зібрали п-ї Ковшевичева і Левицка 55, разом всїх 673 кор. 70 сот. Просить ся о дальші жертви. — *Видїл.*

— **Виказ жертв на „Руско-українську Бурсу в Новім Санчи** зложили (в коронах) в місяцях цьвітни і маю 1904 р. слїдуючі добродії: І. На виказ жертв в місяци цьвітни зложили: Петро Витошиньский 1, Теодор Волошин 0·50, д-р Омелян Левицкий 1, о. З. Лехицкий 0·50, Олена Лїпиньска 1, Оленка Лїпиньска 0·50, Петро Лїпиньский 1, Василь Яворский 10, сини: Казимир і Володимир Яворскі по 1, Дмитро Купка 0·50, Андрій Боднар 0·50, Стефан Копець 0·50, Филип Сторощук 0·50, разом 21, Анна Витошиньска з Грибова 2, Тит Решетилович з Грибова 6, Бандрівскі зі Львова 2, Семен Шпіцер богослов зі Львова 1, д-р Омелян Левицкий 2, Володимир Балицкий асистент почт. в Снятинї 5. Подарували слїдуючі добродії закуплені записи на українско-руску бурсу по 5, а іменно Іосиф Северин з Дрогобича ч. 467, Збудовский з Турки ч. 764, Лев Кишакевич з Велички ч. 1601, 1603, 1604, 1064, Гриньовский учитель зі Львова ч. 1069, на підставі повномочій предложених через Русинів народовців отримано з каси товариства „Руска (тепер навскрізь москвофільска) бурса в Н. Санчи“ за вильосовані записи позичкові належитість по 10, від кождого запису, а іменно за слїдуючі числа 3 (Василь Яворский з Н. Санча), 283 (о. Сидір Копертиньский з Перемишлян), 351 д-р Миколай Мерван з Коницьл), 705 (Володимир Лаврівский з Щавниці), 1985 (Лука Ремеза з Самбора) разом 50, в місяци маю зложили на виказ жертв: Петро Витошиньский 1, Теодор Волошин 0·36, Григорий Кондра 0·40, Михайло Кубійович 0·50, д-р Омелян Левицкий 1, Галя Леонтович 1, Стефан Леонтович 0·50, о. З. Лехицкий 0·50, Олена Лїпиньска 1, Оленка Лїпиньска 0·50, Петро Лїпиньский 1, Василь Михасевич 1, Василь Яворский 10, сини Казимир і Вокодимир по 1, Филип Сторощук 0·50, Андрій Боднар 0.50, Стефан Копець 0·50, разом 22 кор. і 26 сот., Теофіль Коник офіциял податковий з Бжеска з женою 6, зібрані через Т. Коника від І. Филиповича, С. Сорбки, М. Пекара, С. Жуковского і А. Генсьорского по 0·60, разом 3, Симеон Кульчицкий зі Львова жертва 3, Володимир Витошиньский з Грибова 4, Степан Торока учитель з Фльоринки 1. Всїм жертводавцям складав видїл сердечне „Спаси-Біг“. — За видїл: *Лїпиньский* голова, *д-р Левицкий* скарбник.

— **Рахунок Товариства вз. кредиту „Дністер“ у Львові** за час від 1 сїчня до 31 мая 1904 (сотики пропущено).

I. Вкладки щадничі		
вложило 931 сторін кор.	469.747 —	(241 нов. кн.)
вийшло 499 „ „	215.591 —	(141 спл. цїл.)
стан з кінцем мая „	1,698.746 —	(1.659 книж.)
II. Позички на скрипти і векслї		
удїлено 364 нових позичок в сумі к.		258.960
сплачено 174 цїликовито і рати „ „		186.309
стан з кінцем мая у 2695 довжник.		1,403.472
III. Удїли членьскі вплачені від 300 членів кор.		115.947
IV. Фонд резервовий і резерва на страти		23.522
разом фонд власний		139.469
V. Цїнні папери вкладки в банках і Товариствах, готівка на рух. біжучих і в касї виносить 31/5 1904 кор. . . .		506.994

Можемо удїляти навіть більші позички на пр. на купно земяї при парцелиціних великих обшарін; рата амортизаційна ½ річна при сплатї 15 лїтній виносить 5·18 від 100 кор.

КОНКУРС.

Комітет Бурси Рускаго Товариства педаґоґічного у Львові (Вірменьска ч. 2) розписує отсим конкурс на принятє питомців до Бурси товариства на рік шкільний 1904/5. Приймати ся будуть ученики ґімназияльні, сини членів Рускаго Товариства педаґоґічного.

Условія принятя є:

1. Батько (опікун) петента мусить бути членом Рускаго Товариства педаґоґічного. — 2. Кождий питомець мусить бути зовсїм здоровий, що потвердять оглядини лїкарскі з початком року шкільного. — 3. Комітет бурси прийме лише добрих і пильних учеників, котрі дають повну запоруку, що скінчать ґімназию. — 4. Батько (опікун) петента буде точно платити умовлену оплату за сина з гори (найменьше 15 К місячно). — 5. Кождий питомець зложить при вступі одноразовий даток на інвентар в сумі 2 К. — До подання о принятє долучити отже треба: 1. Сьвідоцтво шкільне петента з послїдного півроку. — 2. Декларацию, в котрій батько (опікун) ученика зобовяже ся виразно умовлену суму за поміщенє сина в бурсї кождого місяци точно і з гори платити. 3. Сьвідоцтво убожества.

Кождий принятий питомець має привезти з собою: 6 пар біли, 4 простирала, 2 пошевки, 12 хустинок, 6 пар шкарпеток і 4 ручники, подушку і коцик або ковдру до накриванья, порядне одїнє, плащ і 2 пари обуви. Кожда штука біли має бути виразно зазначена. — При вступі мусить кождий питомець показати ся перед зарядом, що все потрібне має, а если би не було все в порядку, може назавсїгди ся на неприняте в послїдній хвили. Всї питомці є обовязані користати з науки сьпіву, а старші також з науки языка французского і стеноґрафії. Питомцям не буде вільно мати поза бурсою нїякого занятя. Подания адресовані до Комітету бурси Рускаго Товариства педаґоґічного у Львові ул. Вірменьска ч. 2. треба подати найдальше до 1 липня 1904. — Всї бувші питомці мають також внести подания.

У Львові, дня 25 мая 1904. 2—3

Комітет Бурси Рускаго Товариства педаґоґічного

Драматичний конкурс.

Видїл „Драматичного товариства ім. Івана Котляревского“ у Львові оголошує отсим конкурс на оцінчі твори з обсягу драми, або траґедиї в такім обемі, щоби кождий з них зміг виповнити цїлий вечер.

1. Реченець конкурсу є піврічний, именно твори належить присилати до послїдного вересня 1904 р.; коли до того часу не прислано відповідних творів, реченець може бути продовжений до кінця 1904 р.

2. Перша премія виносить 200 К, друга 150 К а трета 100 К.

3. Що-до теми — першенство будуть мати патріотичні твори з народного житя, або з історичної минувшини.

4. Задля оцінки присланого на конкурс твору і для присуду премій товариство ім. Котляревского вложить конкурсову комісию, до якої війде крім голови товариства також двох членів видїлу товариства і двох запрошених галицких письменників, або критиків. Конкурсова комісия признаєть вище згадані нагороди творам, признаним за найлїпші споміж надісланих на конкурс.

5. Твори оголошені вже друком, а також представлені на котрій-небудь сценї, навіть аматорскій, є виключені від конкурсу. Також не можуть бути преміовані твори авторів вже не живучих, хотяйби твори доси не були оголошені друком.

6. Виключне право виставн преміованих творів застерігає собі товариство ім. Котляревского. Право друку лишаєсь авторови, однак з тим застереженем, що сли би автор до року не видрукував, то право першого накладу мати-ме товариство.

7. Твори членів конкурсової комісії не будуть преміовані.

8. Конкурсові твори треба присилати в повищім реченци на руки видїлу товариства ім. Котляревского у Львові, Ринок ч. 10 засмотрені знаком або моттом автора, котре треба виписати також на замкненій ковертї, містячій в середині імя, назвиско і адресу автора.

9. Мова дїячів твору повинна бути чиста українско-руска.

10. Письмо творів присланих на конкурс мусить бути виразне і читке, писане по змозї не власною рукою автора.

11. Оголошенє висліду конкурсу за посередництвом часописий і виплата премій наступить в протягу місяця жовтня 1904. р.

12. Твори надіслані на конкурс а не преміовані, будуть повернені авторам разом з замкненими ковертами, если вкажуть видїлови товариства ім. Котляревского в инший спосіб свої адреси.

Від Видїлу драматичного тов. ім. Котляревского.

У Львові, дня 21. марця 1904.

За Видїл:

Г. Оношовский, голова. *І. Боднар*, секретар.

Позір Родимці! Просимо о даток на будову дому „Сокола“ у Львові.

Надіслане.

Рутинованого маніпуланта

з гарним письмом, умівочого добре писати на машинї, приймє адвокат др Олесницкий в Стрию. 404 3—3

Гелля антрасолеве мило

(біле смоляне мило)

надає ся знаменито против висипки шкіри і нечистоти лиця. Вкінци пояснене нинїшний анонс: Берґера медичне мило.

182 3—6

Знак випалений на корку

для охорони перед фальшованем

Маттонія ґіссгюблерска вода щавова. 28

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні

виплачує без потручена провізиї або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. уприв. Галицкого акцийного 374

Банку Ґіпотечного.

Для вигоди

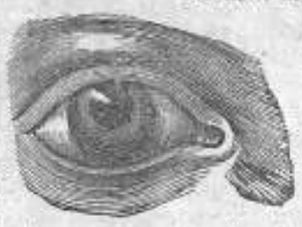
Впов. приїжжим видаю в окремім льокалю обіди з 3 страв: росіл або зупа, печеня з яриною і леґуміна, в піст риба за 40 кр., — або з 4 страв: росіл або зупа, штука мяса, печеня з яриною і леґуміна за 60 кр. Для тих, що задержують ся лише в день, безплатна ґардероба. Вина на бочки і бутельки найлїпших якостий по найнизших цінах.

Рускі списи страв лежать до розпорядимости.

НАФТУЛА ТЕПФЕР
79 ул. Трибунальска ч. 12.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Оповіщене.

Комітет для будови рускаго театру у Львові видав **переписні картки** з видом народнаго рускаго театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову рускаго театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїні **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланем гроший.

Набути можна в „Комітеті для будови рускаго театру", Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїні 10 сот. за штуку.

ІВОНИЧ *жерельно-купілеве і кліматичне завведенє в Галичині*

(желїзнична стация).

Щави солово-йодо бромові і желїзисто-йодо-бромові. Купелї солово-йодові, ісликові, боровинові, ґазові як в Найґаймі. Средства ґідропатичні, масаж і лїчнича ґімнастика (ортопедичне заведенє доцента хірурґії д-ра А Ґабрищевского у Львові перенесено на лїто до Івонича).

Лїчать ся: волли, жіночі недуги, гостець, дна, кіла, недуги костий, шкірні і нервові, взагалї всякі недуги, що вимагають пристішення віднови матерії.

Заведенє положене в чатинній лїсї поверх 400 метрів н. п. м. в чудовій ґірскій околици.

Взірцеве уладженє, вигідні помешкани, електричне осьвітленє, водопровід, вода до пити жерелна, що бє із скали. На сегорічний сезон вибудовано 2 нові доми з 60 комнатами. — Каплиця в місци, богослуженя щодень. — Музика. Почта і телеґраф. Лїкарі заведени: доцент д-р Ґабрищевский зі Львова і др Юлїан Станіщевский з Краєкова, а також 4 вільнопрактикуючі лїкарі. — Сезон від 20 мая до кінци вересня. — В І. сезонї до 20 червня і ІІІ. від 20 серпня мешкани значно дешевші. — Увільненє від такси на основі свідоцтва убожества уділяє ся лише в І. і ІІІ. сезонї. — Замовленя на мешкане, воду, сіль, луг і муд приймає і всяких поученєм уділяє

ДИРЕКЦИЯ
337 5—6 **жерельно-купілевого заведеня в Івоничи.**

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кільканацятьох лїт отворив я **робітню мужеских одягів**

при улици Рускій ч. 3.

Будучи Русином, хотїв би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій ґріш в чужинецкі руки віддавати, а памятайте, що попираючи своїх людий, попираєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє, пишусь

З поважанєм
340 6—52 **СТЕФАН ДІДУХ.**

Заснована **1782** Заснована **1782**

Ц. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплїй, хемічній дорозї фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цінники і информацій висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

МИЛО ШІХТА.

„Олень" Марка: „Ключ"

Найлїпше найвидатнїйше і найдешевше мило. Вільне від всяких шкідних домішок.

Дістати можна всюди.

При закупні треба головно дивити ся, щоби кождий кусень мила мав на собі імя „Schicht" і був означений одним з повисших знаків охоронних. 360 4—40

Інтеліґентна женщина

вдова, з священичого роду, глядає місця до заряду в священичім домі. Адреса: Н. Н. головний дворець Львів. 414 1—3

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства

що в своїй артистично-шлюсарскій робітни виконую хрести і мідяні кулї на церковні вежі після найновійших взірців, як рівнож огороженя на гробні, придорожні, і подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства. **Михайло Стефанівский**
Львів, ул. Коперника ч. 16.

НОВІСТЬ! Машина парова відчищує подушки піряні цїлковито по 30 кр. за кільоґрам. Лише 2 зр. коштує перероблене матерацїв (за 3 подушки). Дреліхи на матераци метер по 50, 60, 80, 90 і 1 зр. до 1·50. Найбільший вибір лише в спеціяльній робітни колдер і матерацїв Йосифа Шустера, Львів, Коперніка 5.
372 8—10

М. Нас, у Львові, улиця Шпитальна ч. 28

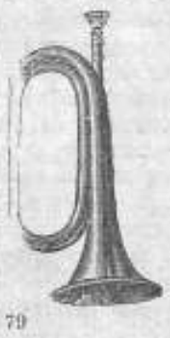
поручає свій великий вибір всякого рода нових і перебраженых, принимає до заміни або купує за готівку, також поручає елеґантні ландари і білими кіньми, походячими з цїсарскої стаднини, до вінчань або до инших цїлий. До услуг Впов. Публики відступає ся опарканений город до уїздженя верхових коний за малою винагородою. Дякуючи моїм Впов. відборцям за дотеперішну підмогу, прошу Впов. Публику о численні відвідини мого складу повозів. З поважанєм **М. НАС, Львів, Шпитальна 28.**
347 1—3

Ново отворений
Сальон Мод
Л. ПУХАЛЬСКОЇ

б. учениці товариства руских женщин „ТРУД".

Львів, пл. Бернардинь-ска ч. 2

поручає **ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАМСКИХ КАПЕЛЮХІВ**, а також переробляє ужиткові після найновійшої моди по дуже низьких цінах. 322 9—10

Трубки сиґналові

для товариств **„СІЧ"** продає одинока фірма красна

Ю. КАПРАЛІК у Львові.

79 5—5

ТУТКИ цигаретові 100 штук за 1 зр. поручає А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

ОГОЛОШЕНЄ.

Товариство кредитове в Токах, створене зареєстроване з обмеженою порукою, вїйшло в житя на основі рішени ц. к. окружного суду торговельного в Тернополи і розпочало вже свою дїяльність. Стопа процентова від позичок по 8 від ста, від щадничих вкладок по 5 від ста. Товариство підлягає контроли ревізийного Союза у Львові, тому руска публика повинна в цїлим довірем поперти его материально льокуючи в нїм свої ощадности.
410 3—5

Умер давно Зінґер,

полишила ся тілько его система, котру значно улїпшили фабриканти, виробляючи лїпші і гірші машини до шитя. В Европі є 80 фабрик, з котрих я вибрав кілька найлїпших як Pfaff, Biesolt, Locke і ин. і одержав заступство на цїлу Ґаличину. Сироваджую машин повними ваґонами. Добрі фабрики уміщують власну фірму на машинах, а лихі покривають свою тандиту шумним написом Зінґер. 200 обручкових машин і Central-Bobbin є все на складї до вибору.

Перший в краю склад машин до шитя і репараційний варстат, **Львів, готель Жоржа.**

ЙОСИФ ІВАНИЦКИЙ
87 8—20 механік і спеціяліст.

Прошу домагати ся цїнників.

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в найбільшій части европейских держав з успіхом всякого рода шкірної висипки, особливо против порилів і хрон. недур шкіри та паранат, прищів, також против червоности носа, відморожень і печени ніг. Берґера смоляне мило має в собі 40% деревної смоли і цїлковито відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного

Берґера смоляно-сіркового мила.

Яко дагідне смоляне мило до усунени всякої нечистоти лица, против висипки на шкірі та голові у дїтий, як також незрівняне косметичне мило до митя, купелїв і до щоденного ужитку служить

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

котре містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно наперфумоване.

Цїна штуки кождої повисшої сорти 70 сотиків разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис сірми **G. Hell & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Для осіб, що не зносять запаху смоли, виробляємо в безбарвної перечищеної смоли антрасолеве мило, котре подаємо в торговли під назвою Ґелля антрасолеве (біле смолине) мило. З Ґелля антрасолевого мила виробляємо одне з 5%, а друге з 10% антрасолю, відтак антрасолево-бораксове мило, антрасолево-сіркове мило, антрасолево-сірково-молочне мило, антрасолево-ґлїцериново-толстове мило. Антрасолеві мила визначають ся згідно з лїкарским признанєм успішним дїланєм против шкірної висипки і нечистоти лица. — Цїна від штуки 80 сотиків. 182 10-30

Дістати можна в аптиках і дотичних торговлях.

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien, I., Sterng. 8.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів

ул. Сикстуса ч. 23, (стара почта)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цінники даром і оплатно.

Першорядні поручення. 364 9—19

ПАСАЖ ҐАВСМАНА
І. ЛЬВІВСКЕ
Photo-Plasticon
(46 разів преміоване.)

Від 12/6 до 18/6 до побаченя:
Росия. Звіданє Петербурґа і царских замків Царско Село і Петергоф.

Вступ 10 кр.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і ґафту Зінґера.

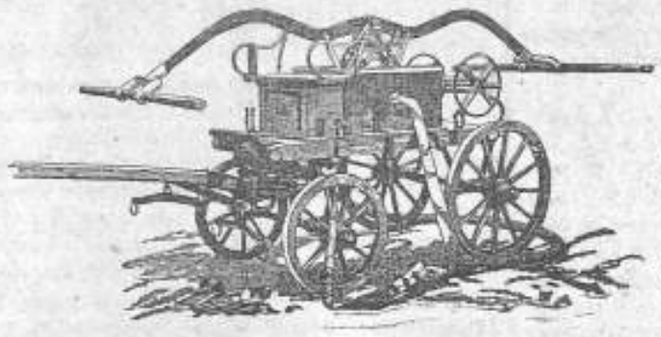
Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч 45 по 8 зр. (для грубої роботи).

Вєч. Священникам і ин. Урядникам продаю на рати, як також і для селян на потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шити і ґафту безплатно. Цінники на жаданє і даром 313

Іван Ляврук
механік
Львів, ул. Галицка ч. 6.

Сикавки і пожарні прилади

з красних і ческих фабрик **найдешевше** *з 5-лїтньою ґаранцією на рашальні силаґи*

Львівске БЮРО ТОРҐОВЕЛЬНЕ
Львів, ул. Косцюшки ч. 4
поручає
найлїпші вужі до сикавок, коновки, ґаки, шеломи і сиражацкі мундури. 152

Ілюстровані цїнники висилає відворотно.

ҐРОШІ

на 4%

амортизацийні позички удїляємо через перворядні будапештеньскі і заграничні ґрошеві інституциї до ¾ оцїночної вартости на І. ІІ. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, шочно* і *дискретно.*

Конверзиї банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI
банкова комісия
Budapest, VI., David-utcza 15.
(Торговельно-судово запротоколована фірма.)
(Просить ся о марку на відповідь.) 362 18—72

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Др Е. Левицкий. Одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Черляньскої. З друкарні Народової (Манецких), — Львів, Коперніка ч. 9.

Ч. 120. Львів, Понеділок 31 Мая (13 Червня) 1904. **Річник XXV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії: на цілий рік . . 32 к. на пів року . . 16 „ на чверть року . 7 „ — за границею: — 44 к. — 22 „

У Львові (без почтової пересилки) на цілий рік . 28 к. на пів року . . 14 к на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише на попереднім застереженем. — Реклямації неспечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ѣ місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і, які приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Указ гусятиньского старости.

Прислано нам вірний дословний відпис указу, котрим гусятиньский староста заборонив церковну процесию і посьвячене угольного каменя під будову Народного Дому в Копичинцах, що мало відбути ся — і вкінци таки відбуло ся — д. 7 с. м. Указ той звучить:

На куверті: „До поважаних панів скликуючих надзвичайні загальні збори Товариства Руский Народний Дом „Воскресене" в Копичинцах на руки Преп. Отця І. Киселевского". До того дописано, очевидно вже підчас процесиї, хемічним оловцем: „і Матковского".

В середині: Husiatyn 1 czerwca 1904. L. 19.440. Do Szanownych panów zwołujących nadzwyczajne walne zgromadzenie tow. Ruskij narodnyj Dim Woskresanie na ręce Wielebnego O. I. Kisielewskiego w Kopyczyńcach. Niezależnie od skutków odpowiedzialności karno-sądowej z powodu zachodzących w zwołaniu przez panów członków rady nadzorczej i dyrekcyi Ruskij narodnij Dim Woskresanie znamion występku z § 88 ust. z 9 kwietnia 1873 D. u. p. Nr. 70 tudzież oraz przekroczenia § 3 ust. z 15 listopada 1867 D. u. p Nr. 135 zabraniam i zakazuję po myśli ostatnio cytowanego przepisu prawnego zamierzonego odbycia się pochodu z cerkwi w Kopyczyńcach na miejsce budowy, i poświęcenia kamienia węgielnego, gdyż panowie zwołujący nie uczynili zadość wymogom ustawy i o właściwe zezwolenie moje wcale prośby nie wnosili. Wzywam panów uprzejmie, aby dla uniknięcia dalszych ewentualności do zakazu ściśle zechcieli się zastosować a zarazem udział w zgromadzeniu walnem stowarzyszenia Ruskij narodnyj Dim Woskresanie ograniczali do rzeczywistych członków tegoż stowarzyszenia. C. k. Starosta Jagosiński".

Не входимо в те, чи надзираюча рада і дирекция Народного Дому в Копичинцях скликала на д. 2 с. м. надзвичайні загальні збори чи ні, — та чи в першім разї повідомила о тім ц. к. староство в Гусятині чи ні (о тім в жаданій з дописий, які ми в копичинецкій справі дістали, нема жадної згадки), а зазначуємо лише отсе:

1) Гусятиньский ц. к. староста nie zabrania і nie zakazuje надзвичайних загальних зборів, а лише наказує, щоби у зборах взяли участь самі дійсні члени товариства. Замічаємо при тім, що далеко лекше було заборонити або в разї потреби навіть розігнати неправно скликані загальні збори — тим більше, що вислано комісаря на місце, — ніж розганяти церковний кільнатисячний похід.

2) Гусятиньский ц. к. староста zabrania і zakazuje похід з церкви на місце будови і посьвячене угольного каменя, покликуючи ся при тім виразно на державний закон о правї зборів з д. 15 листопада 1867. В. з. д. ч. 135. Значить: ц. к. староста ідентіфікує „церковну процесию і виконуване законно узнаного віроісповідана" зі „зборами під голим небом" та покликує ся на § 3. згаданого закона, котрий дословно звучить: „До відбутя зборів під голим небом потреба попереднього призволення власти", а забуває при тім на § 5 того самого закона, котрий звучить: „...виняті з під приписів сего закона: публичні забави, походи весільні, народні празники (фестини) і обходи, похорони, процесиї, подорожи на прощу (відпуст) і всї инші збірання або походи у виконуваню законно узнаного віроісповідана, коли відбувають ся в спосіб, від давна принятий".

3) Гусятиньский ц. к. староста своїм указом допче погами права рускої мови, видаючи до ноторично рускої сторони письмо по польски, а при тім пускає ся на дїтвацкі хитрощі, не лицюючі повазї ц. к. уряду, що адресу на куверті пише по руски, щоби сторона не мала причини письма не принята, а в середині пише по польски, сьміючи ся вже наперед в кулак, що руска сторона, піддурена рускою адресою, прийме письмо і опісля вже не буде могла відкинути сво *a limine*.

Не запускаємо ся також в рефлексиї над тим, чи указ ц. к. старости сьвідчить о добрій чи злій волї, о дійснім чи уданім нерозуменю закона, і не хочемо з усїх тих можливих евентуальностий виводити льогічних висновків. Волимо поки-що відступити голос нашим дописувателям; та в браку місця відкладаємо ті дописи до завтрішного числа.

Відозва

до Вповажнених Товаришів учителїв Русинів (Русинок) в Галичинї і Буковинї!

Хто з нас не знає сумної-пресумної долї народного учителя Русина в Галичинї? Чи не всї між нами відчувають на собі ту тяжку руку, що давить нас за те тілько, що ми Русини та хочемо служити своєму рідному народови? Чи не відчуваємо, що ничим наша нужденна платня та гірш драконьского дисциплїнарний закон супроти усеї мерзоти національного гнету?

Се певно відчувають усї дуже добре, відчуває і вся руска суспільність; та на жаль відпір з нашої сторони за слабий, бо є між нами за богато слабодухів, що все те гірко відчувають, але уважають, що положене наше є безвихідне.

Та чи дїйсно безвихідне? Чи дїйсно мусимо лише мовчки дивитись, як нас та наших товаришів за сповнене сьвятих обовязків переслїдують?

Ні, і сто раз ні!

Адже-ж нас тисячі! А тисячі то сила, з котрою і ворог хоть сильний мусить числити ся, коли ті тисячі з'орґанїзовані. Тож орґанїзациї, орґанїзациї доконче нам потреба, коли не маємо гельотами, а вільними горожанами жити і вмирати!

В днях 16 і 17 липня відбудесь, як звісно, у Львові загальне віче всїх галицких учителїв, а то: справа реорґанїзациї платнї, зміна закона дисциплїнарного та закон еметальний. Та не буде там протесту проти гнету учителїв Русинів (Русинок) за їх патріотичну роботу, котрий то гнет, як сказано, більше давить чим усї кривдячі нас закони.

Тому підписаний комітет запрошує всїх учителїв Русинів (Русинок) з Галичини і Буковини на день 18 липня с. р. на довірочні збори (за запрошеннями) до Львова; годину і льокаль зборів оголосить ся пізнїйше. Збори ті мають дати почин до економічної і духової орґанїзациї всїх учительских сил руских з Галичини і Буковини, а через відповідний мемориял до найвисших інстанций будуть грімким протестом супроти пануючої системи.

В цїли виготовленя потрібних рефератів просить ся присилати до підписаного комітету, а то найдальше до 20 червня на руки дир. А. Борковского (Львів, ул. Батория ч. 24) точні і основні материяли дотично: а) гнету і покривдженя руского учительства з огляду національного; б) замітки що-до видаваня станової часописи учительскої для Галичини і Буковини; в) гадки що-до заложеня учительского товариства, котре мало би з'єднити учителїв Русинів (Русинок) з Галичини і Буковини в одну велику непобідиму громаду і, подаючи членам поміч моральну і материяльну у всїх невідрадних хвилях житя, скріпило би їх значінє і зробило би їх більше независимими. Комітет буде старати ся примістити по можности всїх вічевиків Русинів (Русинок), а то в днях 16, 17 і 18 липня; тому просить заздалегідь (найдальше до кінця червня) о зголошенє, щоби знати, на кілько осіб треба буде приміщеня і як велику салю замовляти на нічлег. За комітет першого віча руского учительства:

А. Борковский, О. А. Стефанович, А. Дуткевич.

Памятайте на будову театру!

Реґуляция рік.

Дня 7 с. м. розпочали ся в намісництві наради ир. комісиї реґуляциї начальних рік. В нарадах взяли також участь делеґати міністерства справ внутрішних і торговлї. Вибрано комітети: технічний і адміністративний. Комісия затвердила ґенеральні проекти реґуляциї і конториси, котрі представляють ся так:

МИКОЛА ЛЕВИЦКИЙ.

Два соціялістичні напрями.

Не від річи буде приглянути ся близше двом напрямам що в послїдних часах появили ся в соціялїстичній теорії.

Німецкі соціялісти, про яких тут будемо говорити, ділять ся на два відломи: ортодокси-маркісти, що числом переважають і на котрих чолї стоїть Карль Каутцкі, Бебель, Зінґер і т. д. і ревізіоністи, котрих проводирями є Ед. Бернштайн, Ед. Давід, фон Фольмар Кампфмаєр і т. д., а в Австриї Ф. О. Герц. Ортодокси-маркісти стоять в теорії на становищи Маркса і Енґельса, що перші очистили соціялістичну науку від утопиї і є основателями наукового соціялїзму.

Ревізіоністи знов очищують соціялїстичну теорию від решток утопізму і виказують, що особливо треба перевести ревізию теорії материялістичного погляду на історию (materialistische Geschichtsauffasung), теорії клясової борби (Theorie des Klassenkampfes) і теорії концентрациї управ), а вслїд за тим, як виказеть ся нестійність одного, другого і третого, змінити тактику поступованя.

Що-до вище згаданих трьох теорий, котрих творцями є Маркс і Енґельс, то справа має ся так:

Материялїсти вчать, що нїщо не діеть ся без материяльної причини; кожда подія мусить мати материяльну причину. Отже бути материялістом, значить признавати конечність кождої подиї.

Як перенесемо материялїзм на історию, то мусимо сказати, що кожда історична подія є материяльною конечностию. Як що стало ся, то так мусїло бути. Для материялїста заходить тілько питане, які материяльні елементи, материяльні фактори грають в тім головну ролю і яке їх взаїмне відношене.

Після Маркса тими головними факторами є кождочасні материяльні продукційні сили і продукційні відносини. Продукційний спосіб материяльного житя є головною підвалиною соціяльного, політичного і духового процесу житя.

Отже первісно твердить Маркс, що тілько ті материяльні елементи є причинами історичних подій. Але як виказав Ед. Бернштайн (Voraussetzungen des Sozialismus und Aufgeben der Sozialdemokratie. — Stuttgart 1899), вже сам Енґельс змінив свое переконане в тім зглядї і каже, що на перебіг історичних подій впливають політичні, правні, фільозофічні теорії, релїґійні погляди і т. д. Однак цілий розвій полягає на економічній підвалинї і всї вище вичислені фактори реаґують один на одного і на економічну підставу.

В кождім разї повстає більше число факторів. Чисто економічні причини становлять тілько підклад до защепленя певних ідей; але їх зріст, розвій і форма зависять від співділаня цілого ряду ідеольоґічних впливів.

Дальше говорить Бернштайн, що тепер показуть ся чим раз більше зрозуміня законів розвою, а особливо економічного розвою. Крок в крок з тим зрозумінем іде здібність руководити економічним розвоєм, котрий з пана стають ся поволи слугою чоловіка.

Підставою теорії Маркса є наука про клясові борби і концентрацию управ.

Цїла дотеперішна істория була істориєю клясових борб. Класи, що взаїмно себе поборювали, були витвором продукційних і комунїкаційних відносин, одним словом: економічних відносин даної епохи. В модернїй суспільности є клясова борба між капіталістичними властителями продукційних засобів (машини, варстати, фабрики, копальні, перевозові засоби, земля і т. д.), а продуцентами, наємними робітниками, що позбавлені приватної власности. Ся клясова борба між буржоазиєю і пролетариятом є на людий перенесеною суперечностию в теперішних продукційних відносинах, т. є. між приватним характером привлащуваня продуктів, а суспільним характером продукциї. Продукційні засоби є власностию поодиноких капіталістів, що привлащують собі вислїд продукциї; але сама продукция стала вже суспільним процесом. А ся суперечність криє в собі другу: проти планового поділу і орґанїзациї працї стоїть безладність позбуваня продуктів на ринках.

Вихідною точкою клисової борби між капіталістами і пролетариями є суперечність інтересів; а та суперечність виходить із способу, в який капіталісти оплачують працю робітників. Вислїдженє сього неде Маркса до науки про вартість і надвартість.

Характеристичне в капіталістичній суспільности є то, що що-до економічних зносин являють ся в ній люди купцями і продавцями. Робітник продає капіталістови робочу силу за ціну наємної платнї. Капіталіст продає на торговельних ринках масу продуктів, витворених головно при помочи робітників, за ціну, що завсїгди дає якусь надвишку понад продукційні кошти. Ся надвишка називать ся у Маркса надвартістю (Mehrwerth). Товаря вимінюють ся на ринках за вартість, означену скількостию працї, що в них містить ся, а мірилом працї є час. 6 двойка праця, що складають ся на витворюване продуктів: прошла (vergangene Arbeit) і жива (lebendige A.). Прошла праця (сирий материял, з'ужите машини і т. д.) переходить на продукт незмінно, являть ся тілько в иншій формі. Инакше має ся річ із живою працею, працею робітників. Тут є ріжниця між вартостию працї, а ціною, якою капіталіст тоту працю оплачує. Річ має ся завсїгди так, що робітник дістає за працю менше, як вона варта, і звідси походять зарібки капіталістів. Инакшими словами: надвартість є діференциєю між вартостию працї (Arbeitswerth), а наємною платнею (Arbeitslohn).

Конкуренция тисне на сьвітовім ринку безперестанно на ціну товарів і збільшене відбуту, зависить від дешевости продукциї. Капіталіст може на три способи знизити кошти продукциї: Зменшенем наємної платнї, продовженем робучого дня і підвисенем продуктивности працї. Перший і другий спосіб мають сталі границї, поза котрі не може піти капіталіст, і длятого звертає він всю свою енерґію на третий спосіб. Отже підносить продуктивність працї поліпшенем орґанїзациї працї, згущенем працї і улїпшуваним машинерії. В наслїдок сього підносить ся капіталістичний вклад, призначений на сирі материяли, засоби працї і т. д., а зменшають ся наклад, призначений на оплачуване робітників. І дїйсно, теперішний технічний розвій доказав того, що тану саму скількість продуктів витворюють ся при меншім числї робучих рук, а більшу скількість продуктів таким самим, або і меншим числом робучих рук.

Промисл, торговлю і сільску господарку обгортає чим-раз більше централїзация, що походить від того, що дрібні і середні промисловці, купці і сільскі господарі не можуть удержати ся в конкуренциїній борбі з великими і сильними противниками, упадають, а їх власність ідe в руки сильнїйшого конкурента (експропріяция). Періодичні кріси, котрих причиною є анархія в продукциї і павперизм робітників, повтаряють ся чим-раз частїйше і з чим-раз більшою силою та через нищене малих капіталістів прискорюють процес централїзациї і експропріяциї. По одній сторонї стає чим-раз менше число капіталістичних маґнатів, звязаних в картелї, опливаючих в богацтвах і розкошах, по другій сторонї чим-раз більше число бездомних пролетарів-босаків, визискуваних капіталістами. Але в робітничій клясї, вишколеній і з'єднаній самим механїзмом капіталістичної продукциї, росте обурене на безсовісних капіталістів, що ссуть кров із бідного пролетарского тїла. Цілий розвій стремить до точки, в котрій централїзация продукційних засобів і усуспільнене працї не можуть вже помістити ся в тїсній капіталістичній шкаралупі. Вона пукає, маси пролетариїв експропріюють експропріяторів і узурпаторів, зносять капіталістичну приватну власність і переносять її передовсїм на власність держави. Захоплюючи у даним моментї державну власть в свої руки і переміняючи приватну власність на власність держави, зносить пролетарият сам себе і клисові ріжниці, отже і державу. Держава, не маючи вже кого утискати „stirbt ab", як каже Енґельс.

Теорию вартости і надвартости не будемо брати під критичне осьвітленя, бо се завело би нас надто далеко і тїсні рамки сеї розвідки на се не позволяють. Тут можемо тілько замітити, що Маркс доходить до свого мірила вартости таким лябіринтом абстракций, що вкінци вартість тратить всякий конкретний зміст і стає чисто абстрактною

В польскій Галичинѣ будуть уреґульовані:

Скава [74 км.] коштом	2,930.000 К
Раба [89 км.] „	4,900.000 „
Дунаєц [91 км.] „	4,801.000 „
Попрад [59 км.] „	1,871.000 „
Віслока [23 км.] „	880.000 „
Вісльок [116 км.] „	7,000.000 „
Танев [12·5 км.] „	600.000 „
Разом 464·5 км. коштом . . .	22,982.000 К

В рускій Галичинѣ майже три рази так великій, як східна, будуть уреґульовані:

Сян [23·4 км.] коштом	1,330.000 К
Вігор [22·2 км.] „	960.000 „
Стрий [152 км.] „	8,100.000 „
Свіча, Сукіль і Бистриця [92·5 км.]	5,400.000 „
Бистриця [132 км.] коштом . .	8,000.000 „
Разом 422·1 км. коштом . . .	23,790.000 К

Окрім сего в польскій Галичинѣ будуть по скінченю сих робіт реґульовані долішній Сян і горішна Вісльока. Се значить, що на польску Галичину прийде еще яких 10 до 15 мілїонів!

На перший період від 1904 р. до 1912, признано Галичинѣ законом з р. 1901, квоту 17,406.000 К. Сю квоту порішено розділити так, що

в польскій Галичинѣ дістануть ріки:

Скава [річно по	200.000 К] . .	1,800.000 К
Раба „	„ 200.000 „ . .	1,800.000 „
Дунаєц „	„ 200.000 „ . .	1,800.000 „
Попрад „	„ 100.000 „ . .	900.000 „
Вісльок „	„ 300.000 „ . .	2,700.000 „
Танев „	„ 50.000 „ . .	450.000 „
	Разом . .	9.450.000 К

в рускій Галичинѣ дістануть:

Вігор [річно по	50.000 К.] . .	450.000 К
Стрий „	„ 350.000 „ . .	3,150.000 „
Свіча і Сукіль	2 0.000 „ . .	1,800.000 „
Бистриці „	„ 284.000 „ . .	2,556.000 „
	Разом . .	7,956.000 К

За засаду ухвалено розпочинати роботи з долу і вести їх систематично в гору ріки, а виняткова в перших літах будови доповнити вже виконані льокальні реґуляції, де є потреба охорони сел і комунікацій.

Справи австро-угорскі.

Буковина.

На запрошеня п. Ончула відбула ся вчера в Чернівцях нарада німецких поступовців і членів вільнодумного союза, в цілі утворення окремого вільнодумного союза в буковинськім соймі. Всі присутні заявили, що готові приступити до союза, котрий під національним оглядом в нічім своїх членів не обмежав. Окрім Німців до союза можуть належати представителї всіх народностий і їм лишає ся повну свободу. Цілі новоутвореного союза суть: охорона економічних і соціяльно політичних інтересів Буковини, а на першім місци уясненє виборчої реформи, відповідаючої духови часу, реформа шкільництва; реформа громадскої орґанізації через зміну громадских законів, санація фінансів краєвих, орґанізация кредиту, переведенє цїлковитої рівноправности в краю і т. д.

На внесенє п. Н. Василька члени союза утворили виконуючий комітет, вибираючи до президиї: Німців Снедля і Штравхера, Русина Стоцкого і Румуна Ончула.

Війна.

Відень. Zeit (дневник, фабрикуючий сенсаційні вісти в редакційнім бюрі) доносить, що балтийска фльота в Кронштадї одержала наказ, аби дня 15. с. м. відїхала до Азиї на поміч Порт-Артурови. Ся фльота складає ся з 4 панцирників і 41 менших кораблїв. Всї ті кораблї суть старої конструкциї і зле узброєні.

Льондон. Дневники доносять, що Куроки разом з IV армією вилядованою в Такушанї маширує пяти дорогами против армиї Куропаткіна, аби его присилувати до битви. Куропаткін уступає поволи, але Куроки маширує так скоро, що здавсь присилує Росиян до битви. Японцї тому приспорили акцию, бо хочуть спровокувати рішаючий бій, заки прийде пора дощів, котра зачинаєсь за два тижнї. Акцию Росиян паралїкує ворожнеча між Куропаткіном а Алексеєвом. Оба достойники обмежають свої звісти на конечні рапорти урядові. В царскім дворі і найвисших кругах військових також поділили ся на дві партиї, з котрих одна стоїть за Куропаткіном, друга за Алексеєвом.

Чіфу. З листу чужинців в Порт-Артурі виходить, що вони просили, аби цивільне населенє могло виїхати з Порт-Артура на кораблї Сантіс. З того заключають, що виїзд з порту вже досить вільний, бо Сантіс є більшим кораблем. Японцї замикаючи Порт-Артура, заявили, що пропустять через свої лїнії чужих аташе військових. З сего дозволу скористали всї, з виняткомъ французкого і американьского, котрі заявили, що лишають ся в кріпости до кінця.

Париж. З Петербурга доносять, що Куропаткін в великім клопоті, бо его армія не скріплявсь новими транспортами так, аби міг оперти ся евентуальному походови Японцїв. Куропаткін мусить концентрувати свої сили в північнім напрямі, аби Японцї не обійшли і не окружили росийскої армиї. Обчисляють, що Японцї вже зібрали в Манджурії 300.000 вояків, 576 полевих гармат, 228 гірских і 332 тяжких — разом 1136 гармат (?)

Петербург. Куропаткін видав армиї приказ, аби погибшим Японцям віддавати військові гонори, а полоненими і раненими опікувати ся так само, як власними вояками.

Льондон. Анґлийский амбасадор в Петербурзї мав в імени свого правительства запротестувати против оголошеня рижу і инших продуктів консумційних за воєнну контрабанду. Анґлийске правительство покликало ся на практику в часї хіньскої війни і в часї війни Французів в Тонкиї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Ческа обструкция.

Берно. Lidove Noviny обговорюючи проект п. Пражка, аби на німецку обструкцию в ческім соймі відповісти ческою обструкциєю в соймі моравскім — каже, що сей проект не новий, але его виконанє принесло би користь Німцям, котрі в моравскім виділї краєвім мають більшість.

Поляки в Прусах.

Бресляв. Правительство візвало властителїв копалень вугля, аби вигнали всїх польских робітників, з виняткомъ 20, котрим позволено лишити ся.

Македонїя.

Царгород. В наслїдок послїдної катастрофи з нескольною машиною, кождий поїзд дістає ескорту з 10 воїнів, а всї посилки ревідувсь перед їх наданем, по змозї подальше від дворця.

Солунь. Хоч положенє в кількох округах монастирского вілаєту не є вдоволяюче, то все таки заграничні дневники переборщують, коли доносять про голод Охридї. Те саме треба ствердити в доносинах на тему звірств докунуваних Турками, бо се треба піднести до кількох розбійничих ватаг Арнаутів.

Бунт Герерів.

Берлїн. В часї бенкету, устроєного в Свакомунді для ново прибувшого до Африки війска німецкого, Герери украли Німцям 400 щойно привезених коней. Нагінка за Герерами була безуспішна.

НОВИНКИ.

— **Рукоположенє і інтронїзация епископа д-ра Хомишина.** В доповненю оповіщеної вже церковної програми рукоположенія і інтронїзациї епископа д-ра Хомишина подаємо програму свїтскої частини торжества, котре відбуде ся ось як: 1) В суботу дня 8 с. м. о год. 4-ій з полудня зручить Преосьвященому вибрана в тій цілі депутация жезл в дарі від українсько-рускаго народа, як також зложить в Его руки присьвячену з нагоди того торжества „Станиславівским Бояном“ кантату. 2) В неділю 19 с. м. о год. 8-ій рано зберуть ся всї депутациї коло епископской палати і всї присутні вірні утворять на просторі від палати до церкви шпалїр, хоронений почетною горожаньскою сторожию, зложеною з наших Соколів і Січий. 3) Проведенє Преосьвященого до церкви. 4) В церкві акт рукоположенія і інтронїзациї. 5) Поворот у такім самім порядку до палати, де наступить привитанє Преосьвященого через окрему депутацию хлїбом і солию. 6) О год. 1½ з полудня по представленю репрезентантів всїх властий представлять ся Владиці відпоручники всїх наших товариств. 7) О год. 4½ з полудня відбуде ся в сали товариства імени „Моновшка“ повитальний концерт, якого програму оповіщено, а на якім всї гостї являть ся в сьвяточнім строю. Позаяк в ім концертї і взагалї в цілім торжествї возьме участь більше число питомців як також инші замісцеві сьпівацькі сили, проте вибрано рівночасно окрему комісию, якої завданем буде занятї ся вишуканем квартирами для тих осіб. Вибрано також другу комісию, яка має постарати ся, щоби на просторі від епископской палати до церкви доми були відповідно удекоровані.

— **Надзвичайні загальні збори Руского тов. педаґоґічного** відбули ся минувшої суботи вечером в льокали „Руской Бесїди“ у Львові при значній участи членів. Заким приступлено до дневного порядку зборів, виступив проф. д-р Коцюба іменем виділу з внесенем, щоби іменувати проф. Верхратского почесним членом товариства за его дїяльність на науковім полї. Внесенє принято одноду шно, причім на додатковe внесенє пос. Барвіньского ухвалено вибрати з поміж членів виділу депутацию, яка має повідомити проф. В. про то іменованє. Відтак наступив референт проф. Білецкого в справі зміни статута, котра полягав на тім, що товариство розширяє свій круг дїланя, а то має право завязувати в краю педаґоґічні кружки, які доси не могли повставати задля перепон із сторони властий. Підчас оживленої дискусиї над сим внесенем проявила ся загальна думка, що членами таких кружків можуть бути виключно учителї і учителька. Внесенє референта принято. При другій точці порядку дневного виступило кількох учасників зборів з деякими внесеннями, з котрих на увагу заслугує проект заведеня точної евіденциї руского учительства в орґанізаційній цілї, именно з огляду на запомогову учительску касу, якої заснованє має рішити загальне учительске віче. Ще важнійше було внесенє, щоби товариство підняло ся посередництва в продажи приладів до писаня та рисованя, з чого зиск причинив би ся до збільшеня фондів на цілї товариства. То внесенє поручено виділови до ближшого розсмотру, почім предсїдатель замкнув збори.

— **Торжество Божого Тіла** після рускаго обряду відбуло ся вчера в Успеньскій церкви у Львові. Богослуженя відправив митрат о. Білецкий в сослуженю численного духовеньства. На богослуженю явив ся намісник ґр. Потоцкий, понадто були присутні представителї властий державних і автономічних. Завдяки сприятній погоді здвиг народа був великий. Почестну сторожу сповняла одна компанія 95 п. п. з музикою.

— **Як рівно розділює ся гроші руских податників?** На се питанє маємо наглядну відповідь в Dziennik-у urzędow-ім ц. к. ради шкільної краєвої в ч. 14 с. р. Там на сторонї 250 читаємо: „Виділ краєвий згідно з внесенем ц. к. кр. ради шкільної признав на рік 1904 з фундациї під назвою „фонд шкільний народний з року 1872“ одноразові беззворотні „Засїлкі“ на будову шкіл отсим громадам а) східній Галичинї: Фалькенберґ [округ Добромиль] 200 К, Грабова [Камінка] 400 К, Липники [Мостиска] 800 К, Бишів [Підгайці] 600 К. Разом 2000 К. б) в західній Галичинї: Воля шпеминовска [окр. Бжеско] 400 К, Заклїчин [Бжеско] 400 К, Руда камер. [Бжеско] 300 К, Мисткуф [Грибів] 500 К, Дорнбах [Ланьцут] 500 К, Дульчуфка [Пільзно] 600 К, Братковиче [Рашів] 700 К, Глїнік ґурни [Стшижів] 700 К, Ржешотари [Велїчка] 800 К, Кшеславиче [Велїчка] 800 К, Рубітви [Велїчка] 600 К. Се оголошенє подаю без коментарів. Вільно его оглядати і не „вархолам“ і рускім послам і всїм рускім податникам. — *Іван.*

— **Народна робота в Бобреччинї.** Пишуть

конструкциєю. Передусїм абстрагує Маркс від вартости замінкової, т. є. специяльноїужиткової вартости товарів, потім від специяльностий поодиноких родів працї (загальної і абстрактної людскої працї); потім, щоби дійти до суспільно конечного часу працї, абстрагує Маркс від пильности, здібности і т. д. поодиноких робітників, а вкінци від суспільно конечної працї, потрібної до витворюваня поодиноких родів товарів.

Що-ж тепер з надвартостию? Надвартість, як уже знаємо, є ріжниця між вартостию працї а оплатою за ту працю. Що-ж, коли вартість є у Маркса щось абстрактного!

Вартість індивідуального товару став тепер чимось підрядним, і на перший плян виступає вартість загального продукту цілої суспільности, а тим самим і суспільна надвартість, т. є. надвишка вартости суспільного продукта над загальну суму наємної платнї робітничої клясси. Тою суспільною надвартостию ділять ся поодинокі капіталїсти після пропорциї. Але ся суспільна надвартість є можлива тільно тодї, як загальна продукция відповідає загальному запотребованю (Aufnahmsfähigkeit des Marktes). Тільки з сеї точки погляду, т. є. беручи продукцию як цілість, означає ся вартість поодинокого товару робучим часом, що є в спромозї під нормальними продукційними условинами витворити таку скількість продуктів, що її може принити ринок. (Bernstein „Voraussetzungen des Sozialismus стор. 38—39, 40—41).

Переходячи тепер до концентрациї управ, мусимо зазначити, що Марксова наука робить вражінє, будьто би число властителїв капіталів все більше зменшало ся, як уже не абсолютно, то хоть у відношеню до зросту робітничої клясси, і в соціяльній демократії панує переконанє, що концентрация управ іде паралельно з концентрациєю майна.

Проти сього виказує Бернштайн передусїм, що в картелях і инших спілках капіталїстів, що концентрують управи, є удїли дуже роздроблені. На примір наведу анґлийский трест виробу ниток до шитя. Він має 12.300 акціонерів і пересічний капітал властителїв поодиноких родів акцій виносить всего 1200, 3000, або 6300 марок.

Дальше виказує Бернштайн доходовою статистикою поодиноких капіталїстичних держав, що число властителїв не меншає, а противно росте. Возьмім найбільше промисловий край, Анґлію. Після British Review з р. 1897 виходить зріст доходів в Анґлії за протиг часу 1851—1881 такий: в р. 1851. було в Анґлії 300.000 родин, що побирали 150—1000 ф. шт. доходу; в р. 1881. було вже 990.000 таких родин. Населенє зросло в тім часї у відношеню 27 : 35 (30%), число доходових клас зможло ся у відношеню 27 : 90 (233 ⅓%). Сегодня числять сю класу на 1½ мілїона податників. В Прусах було 1854 р. при 16·3 мілїонах населеня тілько 44.407 осіб з доходом поверх 1.000 талярів. В р. 1894/5 при загальнім числї населеня 33 мілїонів було 321.296 осіб з доходом поверх 3000 марок.

Отже не можна принимати, що теперішний розвій виказує релятивне або абсолютне зменшенє числа властителїв. Число властителїв росте релятивно і абсолютно. Каже Бернштайн, що як би дїяльність і виглади соціяльної демократиї заперечити від зменшеня числа посїдаючих, то могла би вона положити ся спати. Правда по противним боцї. „Не від запепаду, але від зросту суспільного богацтва залежить виграти соціялїзму“ (Bernstein „Voraussetzungen“ стор. 50, 51).

Неменше некорисно для теориї концентрациї управ випадають статистичні дані що-до розділу управ в промислї, торговлї і сїльскій господарцї.

Після звіту фабричних інспекторів було в Анґлії в 1896 р. 4,398.983 осіб, занятих у фабриках і варстатах, підлягаючих фабричному законови; з того 3,000.000 затруднених в дуже малих управах. Чотиря мілїони фабричних робітників, що підлягають фабричному законови, дїлять ся між 160.948 фабрик і варстатів, так що на одну управу припадає пересічно 27—28 робітників. Як розділимо фабрики від варстатів, то одержимо 76.279 фабрик з 3,743.418 робітниками і 81.669 варстатів з 655.565 робітниками; пересічно 49 робітників на фабрику, а 8 робітників на варстат. Як додамо до сього 1,171.990 осіб, занятих в транспортї, то дістанемо 3½—4 мілн. осіб, занятих у великій управі, а верх 5½ мілн. в середних і малих управах. Таким чином „сьвітова фабрика“ не так дуже підлягла великій управі, як се говорить ся. Ні одна класа не зникає з суспільної драбини.

Подібно мають ся річ в Німеччинї, Франциї, Австриї, Швайцариї, Спол. Державах.

Який сьому причина?

Середні і малі управи дадуть ся поділити на три ґрупи. До першої ґрупи належать такі галузи, що надають ся так само добре для малої і середної, як і для великої управи, н. пр. ріжні галузи промислу, що занимають ся переробленєм дерева, шкіри, металю. Або наступає поділ працї в той спосіб, що великий промисл докупує вступних функций обробленя сирих материялів і віддає їх до остаточного викінченя малому промислови.

До другої ґрупи належать такі галузи промислу, що проспериють лїпше в малій управі, а то тому, що малій управі лекший доступ до консументів. Сюда належать пр. пекарнї. Якби тут ходило тілько о техніку, то великий промисл був би вже давно змонополізував пекарнї. Але тепер бачимо, що побіч великих пекарень утримують ся дуже добре малі пекарнї задля користий безпосередної стичности з консументами. Подібно мають ся річ також із такими галузями промислу, де мішають ся з собою продуктивна і услужна працї (produktive und Dienste leistende Arbeit), пр. коваль і стельмах, кравець, шевць, столяр, тапіцер, годинникар. Деякі з них утримують ся переважно репаратурами і получають справдї пролетарські доходи, але тримають ся і зовсїм не роблять вражіня, що хочуть зникнути із суспільного овиду.

Вкінци велика управа сама викликує середні і малі управи. Зі зростом суспільного богацтва росте також об'єм ринку для поодиноких артикулів. Тут говорять велике слово тисячі богачів. Тілько ради заспокоєня люксусових потреб можних світа сього, з'являють ся все нові люксусові артикули і вони звичайно роблять початок від малих управ (кондитерські заклади).

Одним словом в промислї являть ся такий образ, що велика управа не виписує малі і середні управи, але істнує побіч них. Тілько найменші управи (Zwergbetriebe) пикнуть; середні і малі управи числом ростуть, як се виказує статистика для Німеччини:

	1882	1895	зріст
Малих управ (1—5 осіб)	2,457.950	3,056.318	24·3%
середних управ (6—10 осіб)	500.097	833.409	66·6%
більших середних управ (11—50 осіб)	891.623	1,620.848	81·8%

А населенє зросло в тім самім періоді тілько о 13·5%.

Подібно як в промислї, дїють ся і в торговлї. Побіч дуже великих торговельних домів утримують ся середні і малі „інтереси“. Правда, торговельні доми наносять шкоду меншим складам і виносять від часу до часу замішане у малу торговлю; але по якімсь часї мала торговля все таки знайде спосіб конкурувати з великими і можними противниками.

Приступаємо до сїльскої господарни. Перше слово треба віддати тут д-рови Едвардови Давідови, котрого твір „Sozialismus und Landwirtschaft“ I. Band. Betriebsfrage. Verlag der Sozialistischen Monatshefte Berlin 1903 належить після осуду критики до найлїпших соціялїстичних творів і, як каже Ф. Герц у передмові до рускаго видання своєї брошури „Земельне питанє а соціялїзм, шість головних питань нашої сїльскої політики“*), студіованє сього твору необхідне для кождого аґрарного політика і соціялїста, воно одиноке достаточно цінить важну земельно-господарску технїку (op. cit. стор. IV—V.).

Зміст сього твору подав я до 6 числа „Гасла“ за май 1903, як першу часть статї, означеної написом: „Новий перегляд аґрарного питанє“.

Давід виказує у своїм дїлї, що наука Маркса про концентрацию управ не дасть ся в своїй цілости примінити до сїльскої господарки. Мала управа є для Маркса найбільше нераціональною і назадницкою управою, вона мусить згинути в розвою суспільної продуктивности. Але селянин не дуже-то журив ся смертельним засудом, який кинула на нього теория Маркса. Історія вчить, що перевага великих управ нїде не зруйнувала малих управ. Навіть кріпацтво і панщина не зруйнували малих управ, і по знесенню панщини показали мужики свою животність. Аґрарна теория Маркса не дасть ся примінити в практиці. Вона повстала через перенесенє явищ механічної продукциї на орґанічну продукцию. Виправдї і в сїльскій господарцї повстає процукт з предмету працї, засобу працї і механічної працї. Також тут можемо сконстатувати явища творенія капіталів і нужди наємних робітників.

Але отсе засадничі ріжниці між промислом а сїльскою господаркою: Перша ріжниця та, що продукция в сїльскій господарцї є орґанічним процесом, а в промислї механічним. Наслїдком сього в орґанічній продукциї не може бути праця безперервною, як в промислї. Продукцию стола можемо зачати коли небудь і коли небудь перервати. Зовсїм инакше мають ся річ з про-

*) Ся брошура появила ся в рускім переводї автора сеї розвідки накладом „Бібліотеки для суспільних наук“ в Чернівцях 1902 і коштує всего 40 сот.

нам: Перед кількома роками постановлено заложити в Бібрці „Народний Дім“. На ціль тую зібрано навіть якусь суму гроший, злożено її відай на книжочку щадничу в „Дністрі“, — і на тім конець. Соломинний огонь спалахнув і живо погас. Ниї ніґде ані чутки про ту справу, ні жадного збору, ані жадної акції в цїли призбирання фондів. То одна справа. Друга подібна їй, неменше важна, се справа філії Т-ва „Просьвіти“. Рух читальняний тут взагалї дуже слабенький. Винявши кут, що лежить близше Львова, всьо проче спить сном блаженним. Все таки немило вражає один недавний факт. В селї С. відновлювано чи властиво закладано читальню. Запримічу, що почин до діла дали самі селяни без жадної помочи від інтеліґенції. Але повідомили вони і попросили о участь всїх патріотів і видїл філії. І що-ж? Не судило ся біднягам дізнатя якої небудь моральної помочи ні від кого! З чим почали з тим покінчили. Їх о. душпастир вимовив ся болем голови (ему всякий „радикальний“ рух не по нутру), а инші, коби здорові... Але! Тож бажати треба, щоби чим скорше скликано через збори філії „Просьвіти“ і „Народного Дому“ та щоби при тій нагоді обговорити і уладити справу живійшої акції в орґанїзації тутешнього, на радість всїляким приятелям занедбаного повіту.

— **Школи в Сокалї.** Пишуть нам з Сокала: Ми вже доносили про русиноїдні подвиги „matecz-ок“ у видїловій школї женьскій, що накидують ся на руску мову і забороняють дївчатам говорити з собою по руски навіть тодї, коли ідуть парами до церкви; а до одної дівчини, що звинила ся покликуючись на дочку руского пароха, сказала матечка: „Ona co innego, bo jej ojciec jest ruskim księdzem, to ona musi po ruski mówić“. Жалувались ми вже і на індиферентизм, з яким відносять ся наші власти духовні до звичаю, заведеного у видїловій мужескій школї, що дїти руского обряду мусять ходити в сьвята і неділї разом з дїтьми латиньского обряду до костелів і там годинами висьпівувати рїжні „godzinki“ та через те відвикати від свого обряду; а дотепер ні оден з руских катехитів не зважив ся запротестувати против такого поведеня шкільних властий. Звісна річ, що в тім пробиває ся тенденция гакатистів, нїбито познакомлювати дітий обох обрядів з обома обрядами, а властиво вповювати в дїти переконане о вищости латиньского обряду та за молоду зробити їх інферентними для свого обряду і народу. Коли би для латинників був який хосен з пізнаня руского обряду, то в Кракові повинна би польска молодіж також ходити в неділї і сьвята до руской церкви і там познакомлювати ся з нашим обрядом; „ale to całkiem co innego“, бо на „кресах“ обовязують инші закони, инша етика і инша політика. Тій кресовій політиці і етиці завдячуємо, що при обході конституції „3 maja“ брали участь не лиш руські дїти, а також руські учителї, сини і внуки того народа, що его гнобитель на годину перед своїм сконанем випустив з рук нагайку лише тому, бо вже не був в силї бити нею. Патріотичні шопки вийшли у нас вже у звичай. Дня 11 с. м. заповіла управа видїловой школи мужескої вокально-драматичний публичний попис, що мав відбути ся заходом учеників тої школи. Хоть музика є предметом надобовязковим, а сьпів, хотяй обовязковий, після плину повинен займати лиш 4 годинї, приписано аж 12 годин музики і сьпіву, і в тих то годинах і поза ними до пізно-

---

дукцию збіжа. Не можемо зачати продукувати збіже, коли нам схочеть ся. Природа назначує початок продукції. І обробіване поле не йде безперервно. Між першим, другим, евентуально третім оранем, уплинають дні або й тижні. По засїянню збіжа наступає знов перерва, що трівае тижнями і місяцями. Вкінци приходить час, коли можна збіже жати. Повторене процесу зависить від пори року.

З часовими перервами іде рїзнородність працї. Гноєне, оране, сіяне, волочене, полене, сапане, жнива, перенїс продуктів на поле і з поля, ідуть за собою. І в механічній продукції мінясь ся праця на рїжних ступінях, але поодинокі ступіні не є так привязані до часу. Вони йдуть за собою в безперервнім ланцюху.

Сїльский господар не може ограничити ся на продукцию одного рода збіжа, яке хотьби і з огляду на хемічний склад землї. Він мусить віддавати ся культурі найрїзнородніїших рослин. В промислї під тим зглядом инакше.

За часовими перервами і рїзнородностию працї йде рїзнородність місця при сїльскій господарцї. Завдно змінять ся місце працї. Рілї, лука, гумно, стайня, стодола, подвірє і т. д. є місцями працї рільника. Живий процес ростин привязаний до місця. Чоловік з приладами мусить потрудити ся до нього.

Природа означує також темпо продукційного процесу. Хоть би чоловік робив не знати що, хоть би працював день і ніч, природа не прискорить темпа продукційного процесу. В промислї можуть машини довільно прискорити перебіг продукційного процесу. В сїльскій господарцї є машини під тим зглядом безсильні!

Контроля якости і скількости працї в сїльскій господарцї далеко трудніїша, як в промислї. У фабрицї контролює оден робітник другого; в сїльскій господарцї є така внутрішна контроля майже не можливою.

(*Дальше буде*)

го вечера мучить ся ученикїв проготовленями до випустів в рїжних шопках патріотичних; а опісля при класифікації, особливо у висших класах, десяткує ся їх зовсім в дусї інспектора Костецкого, що „chłopa trzeba tak uczyć, ażeby się niczego nie nauczył“. А щоби батьки не дорікали, що дїти через таку систему науки відвикають від неї і час тратять зовсім непотрібно, устроює ся під часу до часу рїжні шопки. Добре бодай, що хоть краєва рада шк., дізнавшись о намірах дирекції, цїлком несподївано заборонила попис. — *Інквізиторий.*

— **Вшехпольска аґітация в шкільних підручниках.** Про польске словко, повятше, тшенєня земі і банки чує ся неустанно у вшехпольских часописях, але щоби вшехпольскість ширено ц. к. урядовою дорогою в наукових підручниках для середних шкіл, про се мало хто знав. Хочу тут заняти ся підручником до мінералогії на низшу ґімназию пера д-ра Тадеуша Вісньовского, апробованого ц. к. австрийскою шкільною властию. (Видомості з мінералогії для вїжших шкул середніх д-ра Т. Вісьньовского Львуф 1903.) Вистане коли подамо прібки стилю вшехпольского ученого: „Базальт... в Польсце знайдує сен тилько на ґурним Сьльонзку і на Волинию коло Рувна (стор. 13). В подобних варунках знайдуйон сен поклади порцелянкі у нас — в Польсце — на Волинию, н. п. коло Корца, Баранова (ст. 16). В Польсце істняла шпед пшешло 100 лати фабрика виборней і бардзо цєнкней порцеляни в Корцу на Волинию (ст. 21). В Польсце поклади добрего ґлїноґіту знайдуйон сен в краковскем, олькускем і на ґурним Сльонзку, ґури зась валєцко-сандомерске, в околїци Шидловца... (стор. 24). В Польсце знайдує сен ґалєніт в краковскем коло Хшанова (Конти), і в Олькушу, тудзеж в его околїци, далєй на Ґурним Сьльонзку (н. п. коло Тарновіц) врешце в валєцкем і в Трускавцу коло Дрогобича (ст. 34). — В Польсце знайдує сен сфалєрит онруч Трускавца, ґдзе вистемпує в невельких ільосцях, шпедевшистем на Ґурним Сьльонзку і в краковскем і в околїци Олькуша (ст. 37). Залапца в Польсце, мивовіце на Сьльонзку ґурним, тудзеж в краковскем і в олькускем, одґрина смітзонїт бардзо важнон ролєн... (стор. 37). Польска не єст боґатон в крушце; знайдуйон сен оне у нас вдзе на Сьльонзку Ґурним і в шилезґанх чєсцах Галїциї і Крулєства... шпедевшистем в Трускавцу под Дрогобичем (ст. 40). В Польсце знайдуйон сен боґате поклади солї каменней на цалем Подкарпацю (Вєлїчка, Вохня, Калуш)... (ст. 45). В Польсце знайдуємы сильвін в Калушу (ст. 47). В Польсце знайдуйон сен вонґле на Подкарпацю, н. п. в Новосєлїци і Джурова коло Коломиї і в Ґрудней дольней коло Дембіци,; добивайон вонґель бруватни такзе в Ґлїньску і в Сиварзаве коло Жулинї, коло Видґонци в познаньскем, в околїци Северка в Крулєстве (ст. 57)“. Сей підручник призначений для галицких середних шкіл з вольскою мовою викладовою, значить ся і для дітий руских, котрі приневолені ходити до тих шкіл задля недостачі своїх. В австрийскій державі апробує ц. к. власть шкільна підручники, до згадки нема про Австрию але за се згадує ся всї місцевости менше вартні для фаховців в Познаньщинї, в Королєстві конґресовім на Волини і Украйні, хоч ті сторони належать до чужих держав, а то лише тому, що вшехпольскість знає лише Польщу істеричну. А вже просто глумом зі всего є слова: „Сиґєніт єст мінералєм вилочне польскім, знаним тилько з Калуша“ (стор. 30). Ще бракує лише польского водору і тлену, польского таиґене і котаиґенс, польских трийконтуф а буде правдиве польске зацьмене, але в головах вшехпольских трамтадратів чи там наукових „бадачи“... Польскі підручники шкільні і з инших категорий переповнені такими вшехпольскими „науковосцями“. Ми не диґуємо ся тепер, що недавно відкинула тїшиньска (шлеска) рада шкільна краєва проект, основаня приватної семинарії учительскої лише тому, що брак підручників шкільних в польскій мові, бо уживані в Галичинї (особливо історичні) або переповнені фальшами або є лише средством аґітацийним на мнїи вшехполяків. Дальші коментарі зайвні. Однак ми, родичі, домагаємо ся під наших послів, щоби заінтерпелювали при нагоді ц. к. правительство, чи знає воно о тій шкідливій вшехпольскій аґітації, ворожій нашій державі. Я перший яко батько не могу спокійно дивити ся на забиване глуздів моїм дїтям через вшехпольскі підручники, апробовані „ц. к. владзами“. — *Почайдало Описав.*

— **Правиборчі практики в Сзуполи.** Пишуть нам: Дня 9 с. м. відбули ся у нас правибори і випали в користь ватаги, на котрої чолї стоїв славний ґр. Дзедушицкий, син Войтка. Панські посїпаки, до котрих належали також верховоди з місцевого T. S. L., розвели шалену аґітацию, увиваючись як шершенї. До кого зновили, тягли до „чительнї“ і там поїли до безпамятя, а хто опирав ся, того проганяли всякими страхами. Жидів носили на руках. Скінчило ся на тім, що на 806 управнених до голосования взило участь в нім лише 246, з котрих лише 93 голосувало на руску листу. Замітна річ, що із сторони польской було змобілїзоване всьо, почавши від „грабіого“ а скінчивши на учительстві. З нашої сторони не бачили ми ні „атца“ Петрушевича ні дяка та старших братів і инших. Всьо то не ставило ся, щоби поперти своїми голосами народну справу. За те міщаньство пізнало тепер, „хто кому стрик“ і постановило відповідно зорганїзувати ся та бойкотувати в першій мірі жидівство. — *Громадянин.*

— **В признаню заслуг.** Депутации, вибрана на суботнїшних зборах Руского тов-а педаґоґічного, зложена в крилошанина о. Чапельского і проф. д-ра В. Левицкого повідомила нині проф. Верхратского про ухвалу зборів, котрою іменовано его почесним членом сего товариства. Проф. Верхратский приняв з радостю се незвичайне відзначене і дякуючи за признане его праць, прирік служити руській науці, доки позволять ему сили.

— **Убожество львівской Ставропиґії!** Виселенці галицко-руські селяни, що осїли в числї около 8.000 душ в Ріо-Кларо в краю Рагангуа-Рагана в Бразилії, заложили під проводом свого душпастыря о. Никона Роздольского товариство: „Брацтво Апостольства молитви“. То брацтво зложило 600 мільрейсів, котрі менї приелано і виплачено в сумі 684 кор. 66 сот. на закупно руской бібліотеки для Русинів в Ріо Кларо. Книгарня товариства ім. Шевченка заняла ся закупном і висилкою книжок. Було при тім дуже богато праці, а книгарня зробила все безкорисно. Тож складаю іменем Русинів в Ріо Кларо щиру подяку книгарни імени Шевченка і її бухгальтерії панї Климентинї Панькевичевій. Книгарня ім. Шевченка товариство „Просьвіта“ у Львові, Руске товариство педаґоґічне, Видавництво ОО. Василиян в Жовкві, Видавництва Спілка у Львові і Бібліотека для руской молодіжи (проф. Юлїян Насальский в Коломиї) дали дуже значний опуст при закупні книжок своїх видавництв, так що за 421 кор. 43 с. дали книжок за 754 кор. 35 с.; а крім того товариство „Просьвіта“ у Львові, ОО. Василиани в Жовкві і Руске товариство педаґоґічне у Львові дали книжки також даром. За те все складаю тим товариствам і інститутам іменем Русинів в Ріо Кларо сердечну подяку. Рівнож дякую п. проф. Василеви Вілецкому у Львові за дарованя 32 книжок для Русинів в Жанґадї в Бразилії, для котрих і товариство „Просьвіта“ у Львові дало даром книжки. Лиш книгарня Ставропиґійского Інституту у Львові не хотїла жадної знижки дати, хоть закуплено у неї для бідних селян, галицко-руских виселенців в Ріо Кларо, книжок за показну суму 103 корон. Мушу також тут зазначити, що для бідних Русинів-виселенців в Жанґадї закуплено з т. зв. „параньского фонду“ 50 букварів і 50 прим. народної читанки ч. II, і переслано разом з книжками, для Русинів в Ріо Кларо призначеними. — *Титко Ревакович.*

— **Самоволя жандармів.** Пишуть нам від Радимна: Як у нас жандарми розгуляли ся, нехай послужать отеї два цїлком вірогодстойні факти. Дня 24 мая арештував ц. к. жандарм з Радимна учителя Вочкая в Замісхові і пішки наперед себе пригнав его до суду радимиańского на 10 годину перед полуднем, звідки по списаню протоколу зараз випущено учителя на волю, бо показало ся, що арештоване п. Вочкая було цїлком безпідставне. Для завдання більшого сорому бідному учителеви, жандарм не провадив его простою дорогою до Радимна, лише вибрав маруту через два на боцї лежачі села, Людків і Острів. До того додати треба, що п. Вочкай має вже до 60 літ. Ціла причина до такого компромітования учителя була — неувязаня пса, і то в ночи! Той самовільний поступок галицкого жандарма обурив всє учительство в ярославскім повітї, як і кождого чесного чоловіка. Не знати тілько, чи власти шкільні уймуть ся за своїм чоловіком. А може, як нераз у нас бувае, справу затушують, щоби не компромітувати ц. к. орґанів безпеченьства і ладу! Другий факт самоволї жандарма зайшов також в тім самім повітї ярославскім. Менше-більше в тім самім часї змасакрував жандарм воина в Лазах, що прийшов на урльоп до родичів, і то так страшно, що мала є надія утримати его при житю. Зараз на другий день приїжджав капітан від жандармериї з Ярослава на місце злочину до Лазів і списував протоколи. — *Idem.*

— **З Тисьменицї** доносять нам: Дня 9 с. м. ц. к. староста товмацкий Свобода зїздав нашому новому (але старенькому) пароховi о. Коцюбі темпоралія. Вертаючи в ночи до Товмача, згубив усї акти і інвентарі церковні, за те д. 10. с. м. цїлий повіт був порушений жандармами, що шукали згублених паперів. — Маємо щасте до парохів! О. Коцюба не умів навіть писати по руски. Ось вам власноручно писана ним карточка (маємо її в редакциї *Ред.*): Maksym Bonasz ułaż Daryi gosporarz w Tyśmienicy zmarł (u 18. Maja b. r. Tyśmienica 25/5 1904. Ks. Kościuba. За те на Боже Тїло говорив у вірменьскім костелї проповідь по польски. Руські дїти шкільні що-день лиш до костела, а коли їх раз (10 с. м.) наведено до церкви, то відійшли від дверий, бо церков була замкнена.

— **Росийскі дезертири.** З Тарнова доносять, що перед кількома днями прибув там вахмайстер а ємома вояками, в росийских мундурах та в цїлим уруженем. Дезертири належали до росийскої пограничної сторожі і були визначені оподї до служби. Однак віддїи покинув службу і утїк на австрийску сторону. В Тарнові звернули ся дезертири до тамошного магістрату з просьбою, щоби їм позволено лишити ся в Галичинї.

— **Огнї.** Про пожар Турки пишуть нам: Вчера о годинї 12 в полудне навістила наше місточко страшна пожежа, котрої жертвою до 3 годин упало около 150 нумерів а поверх 500 душ остало без даху і лаха. Огонь почав ся від пекарнї Бравера, в котрій вже передтим починало кілька разів горіти, але Жиди все погасили і затишили. Погоріла ціла западна часть міста, почавши від моста і зелїзничого віядукту аж по так званий боринський тракт, а полишили ся тілько два зелїзничі бараки і дім нотара. Суд і староство вже починало горіти, однак люди уратували. Потерпіли майже самі найбідніїші Жиди а тілько кількох християн латинників і оден Русин — той послїдний обезпечений в „Дністрі“ — але і він не погорів цілком, тілько дах, а решту будинку уратував ветеринар Сінґалевич із своїми людьми, котрі ратували его движимости, рівнож обезпечені в „Дністрі“. Ветеринар Сінґалевич потерпів значну шкоду в движимостях, котрі при випомпованю поломано і понищено. Впрочім ратунок був неможливий. Огонь знищив всьо, заподївавши величезні шкоди. Помічі зі сторони правительства доконечна. — *М. К.* — В Девятирї пов. рашского, повстав дня 9 с. м. около полудня огонь, що знищив 14 господарств (около 40 будинків), в котрих лише 3 були обезпечені. Задля страшної бурі і недостачі води ратунок був неможливий. Причиною пожежі неосторожність 7-літного хлопця з сїрниками. — В Солотвинї погоріло сими днями 5 домів разом з господарскими будинками. Причиною пожару мала бути неосторожність дочки одного з погорільців, що бавила ся сїрниками. — З Бродів доносять, що в селї Малинисках, тамошного повіта, знищив пожар сими днями девять домів, тринацять стоділ і 10 стаєн. В огни дочка одного з погорільців, 16-літня Мария Пітнер, що хотїла ратувати готівку 800 К, полишену в хатї, так попарила ся, що майже нема надії, аби ей удержати при житю. — З Перемишлянщини пишуть: Дня 5 с. м. погоріла в селї Винниках загорода одного заможного селянина з всїми будинками і запасами збіжа і паші. Шкода виносить 1500 К. — Дня 6 с. м. рано ушли жертвою пожару в Вруховичах, перемишлянського пов. три селяньскі загороди; шкода оцінена на 3000 К. Того самого дня вечером в Костеневі знищив огонь 3 господарства; шкода поверх 3000 корон. — Дня 7 с. м. в Остаповичах, того самого повіта, грім запалив стодолу, причім погоріли також 2 селяньскі загороди; шкода оцінена на 2000 К. Того самого дня в Неділиснах знищив огонь 6 господарских будинків. — З Речичан, городецкого пов. пишуть, що дня 8 с. м. погоріло 5 селяньских загород. З погорільців був лиш оден обезпечений. Причиною огня була імовірно неосторожність з папіросом.

— **Дрібні вісти.** Цїсар удїлив з власних фондів для гр. кат. комітету церковного в Монастирисках запомогу 400 К на відбудованє спаленої церкви і парохіальних будинків. — На погорільців в Турцї удїлило намісництво запомогу в квоті 2000 К. — Електрична комісия львівской міской ради рішила викупити від тривстеньского підприемства кінний трамвай з реальностями і інвентарем за суму 600.000 К. — Убийницю жінки професора в Кракові Боґуцкої, служницю Анну Ватківну арештовано вчера в Моравскій Острави і відставлено до Кракова. — На зелїзничім шляху під Ярославом найдено перейхане тїло вахмайстра від артилєрії Івана Осака, імовірно заходить тут случай самоубийства.

— **Засїданє Головного Видїлу Товариства „Просьвіта“** відбуде ся ві второк дня 14. н. ст. червня 1904 о 7 год. вечером в комнатах товариства.

— **Вінчанє** п. Здїслава Лєтшембского, начальника бюра рахункового в магістратї в Перемишли з панною Мелянїєю Вацівною відбуло ся дня 5 с. м. в церкві парох. в Лозинї.

— **Вправний рисовник архітектури** найде у мене занятє. — *B. Нагірний*, Львів, Ринок ч. 36. 2—3

Звертає ся увагу на оголошенє товариства „Труд“ у Львові.

Померли:

— **Зенон Глушкевич**, студент прав, упокоїв ся дня 11 с. м. в домі своїх родичів в Коломиї, в 23 році житя. Покійний брав живу участь в руским академічнім житю і показав ся ревним дїячем на народній ниві, помагаючи до послїдної хвилї в просьвітній орґанїзациї руского населенія в Коломийщинї. Скоропостижна смерть забрала одного з лїпших членів нашої молодіжи. В. в. п.!

Надіслане.

Дві комнати гуцульскі близько чатинного лїса до винаймленя. Ярини і молоко мож дістати у господині хати. Близша відомість у З. Матковского управ. школи в Зарічу п. Делятин.
418 1—4

Ручить антика К. БАЛЯСН за то, що пущене нею в оборот на причуд успішне, правдиве анґлїйске огірковe молоко Баляси для лиця є неперівняне. Лиш раз звонять наші Вповн. панї замовити на пробу Баляси огірковe молоко, а переконають ся, що то косметичне средство усуває сейчас веснянки, пиндї, прищі, чорні цятки і иншу нечистоту лиця, вигладжує пашкірок і робить молодечим та сьвіжим. Фляшка 2 К, до того правдиво анґлїйске огірковe молоко 1 К. Пудер 1·20 К. Дістати можна в кождій антиці. Вистерігати ся треба перед наслїдуваними препаратами.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА

„ТРУД“

у Львові, Ринок ч. 39

в своїм нововідкритім склепі і магазинах *продає:*

Полотна льняні і бавовняні в найбільшім виборі штуками по цїні фабричній і на части, як також біле столове. Найдешевше жерело закупна.

Матерії на сукні, блюзки і пр. вовняні і бавовняні в найновійших родах і десенях.

Всякі потреби до виготовленя біля, суконь, капелюхів і конфекції.

Виготовляє на замовленя і запас:

Біле мужеске і жіноче повдинче і витворне всякого рода, як також до постели.

Гафти ріжнородні ручні і машинові.

Сукні повдинчі і найстрійнїйші, як також костюми по кройо англійскім, блюзки, гальки і проч.

Капелюхи після найновійших фасонів. **Гуньки,** пальтоти, саки і проч.

Комплетні виправи весільні.

При замовленях письменних просимо подавати міри після розісланих нами фіґур. Взірці матерій висилаємо.

Уряджує курси: тримісячні до кройо і шитя суконь, десять місячні до науки робленя і убираня капелюхів.

884 6—6 **ДИРЕКЦИЯ.**

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах. Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів Без конкуренції.

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского і жіночого біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лісок, скіряних виробів, росийских кальошів, альбумів і ріжного рода переписних листів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір біжутерий. 532

Фабрика польских горівок, руму, лікерів і розолісів

Р. КЕСЛЄРА

Львів, Кривчиці (ровічка Личаківска) склад і бюро фабричне, Львів, Городецка ч. 23

поручає

чисті дестиляти, наливки овочеві

і з добірних зіл.

На провінциї висилаю також в 5-кілених пачках почтових або бляшанках до кождої місцевости оплатно. 169 10—40

ТЕАТРАЛЬНА КАВАРНЯ

Щоденъ концерт військової музики. — Вступ вільний.

90 3—8

Одинокe, дійсно англійске

средство краси

в Балясси правдиве англїйске

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю свіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К., до того огіркове мило 1 К, пудер 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsébetfalva

Головні склади в Галичинї: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайера, Перемишль, площа „на Брамі“ ч. 4. 183 6—10

ГРОШІ на 4%

амортизацийні позички удїляємо через перворядні буданештеньскі і заграничні грошеві інстятуциї до ¾ оцїночної вартости на І. П. місце від 15—65 лїт.

Особистий кредит! Для духовних, офіцирів, державних і приватних урядників, купців, промисловців з жирантами і без на 1—15 лїт *скоро, точно* і *дискретно.*

Конверзиї банкових і приватних довгів

MELLER LAJOS es TARSAI

банкова комісия

Budapest, VI., David-utcza 15.

(Торговельно-судово запротоколована фірма.)

(Просить ся о марку на відповідь.) 362 18—72

МЕДИ! **Мід патока** куращийний і десеровий з пласної пасїки в 5 кіл. пушках по 6 К. **Мід до питя** в 4-лїт. деміонах по 5 К 70 сот. висилає за післяплатою оплатно. *О. В. Микитка,* парох в Купчицях п.п. Денисів. В більшій скількости значно дешевше. 870 10—10

Знаменитий МІД

десеровий лїчничий, з власної пасїки, припоручуваний лїкарями, за 6 кор. 5 клґр. вже з пересилкою; **медова вода,** природне а найлїпше средство на вигляд шкіри [робить ніжною звідмолоджує]. Безплатно брошурка д-ра Цесельского о меді. Варто прочитати. Жадайте: **КОРЕНЕВИЧ,** емер. народний учитель *в Ільо чанах.* 11—20 846

Микуличин Мешкання з кухнями до винайму. Школа. 408 3—3

Абсольвентка бухгальтериї

відбувши приписану практику в товаристві „Союзі кредитовім“ у Львові, глядає сейчас відповідної посади. Зголошенія під адресою І. Гавран в Мариямполи к. Галичъ. 415 1—3

Помічник торговельний найде місце в торговли коріннїй вин і делїкатесів Івана Бориса в Перемишли. 385 7—9

ТУТКИ цигаретові 100 і штук за 1 зр. поручає А. Мазуркевич, Львів, ул. Сжарбківска ч. 7.

Оповіщенє.

Загальні збори Товариства задаткового, стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою, відбудуть ся в Збаражи дня 20 червня 1904 о годині 11 перед полудньом, на котре П. Т. членів Товариства запрошує ся. Порядок дневний: 1) Відчитанє протоколу з послїдного засїданя. 2) Звіт Дирекциї з дїяльности за рік 1903. 3) Звіт комісиї ревизийної о замкненю рахунків і білянсу за рік 1903 і уділенє Дирекциї абсолюторий. 4) Внески Ради надзираючої що-до подїлу зиску. 5) Вибір 4 членів до Ради надзираючої. 6) Вибір 3 членів до комісиї ревизийної. 7) Внески членів. Рахунки за рік 1903 виложені в бюрі до перегляду. Колиб дня 20 червня не зібрало ся достаточне число членів статутом приписаних, то загальні збори відбудуть ся 27 червня 1904 з тим самим порядком дневним без огляду на число зібраних членів. Збараж 4 червня 1904.

Председатель *Др Т. Неменговский.* Директор *Дзержановский.*

Моршин коло Стрия

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ

Власність фонду вдів і сиріт по лїкарях товариства галицких лїкарів. Стация зелїзнича, почта і телеґраф в місци.

Сезон від 1 червня до 30 вересня.

Інформациї удїляє: *Др Станислав Яснівский,* управитель заведенн. 409 2—5

Ровери

з перворядних фабрик

Ровери з мотором „Republic“

прибори для циклістів

репарацийний варстат. Ракети, мячі і сїтки до Теннїс-а поручає в найбільшім виборі магазин спортових товарів

М. Лукасевич

Львів, ул. Академічна ч. 26.

352 Цїнники даром. 14—15

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі первові недомагання, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.** 163 14—?

СВОБОДА

письмо полїтично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Администрация, Львів ул. Батория ч. 24.

Учителька семинаристка, пошукує зараз посади. Приняла би також посаду лектурки або до товариства. Зголошенія під „Учителька 4“ до Адміністрациї Дїла. 400 2—3

Товариство „Просьвіта“ при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Вповажненних сьвященників і катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта“, шкільною правописею, призволені Радою шкільною на премії для учеников, красно оправлені, можна купити в канцелярії Товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10 по слїдуючій цїні:

1.	Фінландия і Сахара	44 сот.
2.	Повістки („Тїточна Ґанна“ і „Два старші Богомільці“	36 „
3.	Житє св. о. Николая	40 „
4.	Пасїка	70 „
5.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
6.	Спартак, провідник римских ґладіаторів	90 „
7.	Гетманьскі свати	50 „
8.	На послухане до Відни	40 „
9.	Оферма	40 „
10.	Від чого вмерла Мелани	40 „
11.	В глухім кутї	40 „
12.	Сотні роковини народного письменьства Руси-Украіни	52 „
13.	Цїкавї розмови про держави і народи Европи	60 „
14.	Батько Петро і его дїти	40 „
15.	Дещо про молоко	40 „
16.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
17.	Абрагам Линкольн	50 „
18.	Горить	60 „
19.	Як чоловік борє ся з природою	90 „
20.	Під морскими хвилями	40 „
21.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
22.	Про обірник і инші навози	60 „
23.	Істория Украіни-Руси (в образками)	80 „
24.	Молитвеник народний а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний а) лучшій оправі	80 „
25.	Великий молитвеник „Хваліте Господа в небес“ на звичайнім папери в оправі а) полотняній з футералом 1 К 80	„
	б) шкіряній з позолоченими берегами і футералом 2 К 80	„
	Великий молитвеник „Хваліте Господа в небес“ на великозім папери в оправі а) шкіряній з позолоченими берегами і футер. 3·60	„
	б) такій самій з клямр. 3 К 60	„

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Незвичайні успіхи викликує

ФРАНЦ. МЕНТОЛЕВА ГОРІВКА ҐЕЛЯ

марки „Edelgeist“.

При натиранню усмирює біль, скріпляє мускулятуру і оживляє нерви.

При змиваню гіґієнічно-профілактичне средство против ослабленя в відсьвіжуючим запахом.

Ціна фляшки 2 К.

G. HELLE & COMP. TROPPAU-WIEN.

Дістати можна у *Львові* аптиках Пінеса-Поратиньского, В. Діля, Як. Байзера, Жигмонта Рукера; в *Коломиї* в аптиці Берґлера; в *Миколаєві* в аптиці Фрідмана; в *Перемишли* в аптиці Ґольдберґа; в *Рашеві* в аптиці Коритовского і С-ки в *Стрию* в аптиці Ґертвера і в *Тернополи* в аптиці Мариана Кряжановского. 50

Без конкуренциї.

Чи конце! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска I

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	½ кґ.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом **оплатно,** або 2 кґр. чаю і 5 кґр. кави **осібно** оплатно за післяплатою. 86

Огород саский. *Концерт військової музики коло зелїзничої рампи і Театр Ріжнородностий.* 365 8—8

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1-ого мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан		**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова		**2·31***, 6·00, 8·55, **1·30**, 5·40, **8·40***, 9·50*,
„ Тернополя		3·25*.
„	на Підзамче	3·04*.
„ Рави руск і		6.46.
„ Підволочиск		7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„	на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного		7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора		8·00, 10·00*.
„ Станіславова		8·10.
„ Яворова		8·20, 4·45.
„ Стрия		10·02, 4·35.
„ Рашева		10·20.
„ Коломиї		11·25.
„ Белзца		6·00*.

Поїзди льокальні.

з Брухович 6·46, 8·05 рано, 12·39, 3·00, і 4·30 пополудни, 6·00, 8·04 і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

з Япова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

До Кракова		**12·45***, 4·10*, **8·25**, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан		**2·51***, 6·20, **2·45**, 10·42*.
„ Підволочиск		6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„	з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного		6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова		6·50, 5·48.
„ Самбора		9·25, 3·40.
„ Белзца		9·30.
„ Тернополи		10·35.
„	з Підзамча	10·52.
„ Чернівців		10·45.
„ Стрия		3·05 11·05*.
„ Рашева		3·30.
„ Коломиї		5·55.
„ Рави руской		7·05*.
„ Перемишля	до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 7·10 рано, 9·30 і 11·45 передполудньом 1·05, 3·35, і 5·05 пополудни, 7·05, і 8·17 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Жовкви 11·10 вечером [що неділї.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудньом [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і свята.]

ЗАМІТКА: Час середно-европейский пізнїйший від львівского о **36 мінут тай,** що 12 год. серед.-европ. часу — 12 год. 36 мін. після львівского. — Нічні поїзди від год. 6-ої вечером до 5 год. 59 мінут рано означені зьвіздков (*), поспішні поїзди **товстим друком.** — В місті продає ся звичайні білети в аґенциї Соколовского, насип Ґавсмана ч. 9. від год. 7 рано до 8 вечером. Інформациї удїляє і продає всякі білети та розкладки їзди інфор. бюро ц. к. держ. зелїзниць, ул. Красицких ч. 5, від год. 8. рано до 3. пополудни а в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12 в полудне. 26

При закупні товарів просимо поглядати на нашу часопись.

Видавець: Др Е. Левицкий. Однічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Черняньскої. З друкарні Народової (Манецких), — Львів, Коперніка ч. 9.